

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
2011

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Αρ. Φακ. 05.14.001
Αρ. Τηλ. 22-401300

10 Δεκεμβρίου 2012

Εξοχότατε,

Κατ' εφαρμογή της παραγράφου 4 του Άρθρου 116 του Συντάγματος, έχω την τιμή να υποβάλω την Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2011, αναφορικά με τα θέματα που προέκυψαν κατά την άσκηση των καθηκόντων και υπηρεσιών μου.

Με πολλή εκτίμηση,

(Χρυστάλλα Γιωρκάτζη)

**Γενικός Ελεγκτής
της Δημοκρατίας**

**Προς την Αυτού Εξοχότητα
Κύριο Δημήτρη Χριστόφια
Πρόεδρο Κυπριακής Δημοκρατίας
Λευκωσία**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ	1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	Σελίδα 3
ΜΕΡΟΣ	2	ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ	5
	2.1	Ανεξάρτητες Υπηρεσίες	5
	2.2	Υπουργεία και Τμήματα	6
	2.3	Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης	25
	2.4	Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και άλλοι Οργανισμοί	28
ΜΕΡΟΣ	3	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ	39
ΜΕΡΟΣ	4	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ- ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ	43
	4.1	Γενικές Παρατηρήσεις	43
	4.2	Ανεξάρτητες Υπηρεσίες	50
	4.3	Δικαστική Υπηρεσία	50
	4.4	Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	56
	4.5	Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου	57
	4.6	Γενικό Λογιστήριο	61
	4.7	Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών	64
	4.8	Υπουργεία και Τμήματα	65
	4.9	Υπουργείο Άμυνας	65
	4.9.1	Κυπριακός Στρατός	67
	4.9.2	Εθνική Φρουρά	70
	4.10	Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	86
	4.10.1	Τμήμα Περιβάλλοντος	86
	4.10.2	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	93
	4.10.3	Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως	107
	4.10.4	Τμήμα Δασών	109
	4.10.5	Τμήμα Γεωργίας	114
	4.10.6	Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	122
	4.10.7	Τμήμα Αναδασμού	129
	4.10.8	Υπηρεσία Μεταλλείων	130
	4.10.9	Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών	131
	4.11	Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	135
	4.11.1	Κρατικό Αρχείο	138
	4.11.2	Αστυνομία	138
	4.11.3	Πυροσβεστική Υπηρεσία	155
	4.11.4	Φυλακές	161
	4.12	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	163
	4.12.1	Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη	183
	4.13	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	183
	4.13.1	Τμήμα Εργασίας	183
	4.13.2	Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων	185
	4.13.3	Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων	189
	4.13.4	Κεντρικό Ταμείο Αδειών	202
	4.13.5	Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό	203

4.13.6	Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη	204
4.13.7	Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο	204
4.13.8	Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας	207
4.13.9	Κέντρο Παραγωγικότητας	214
4.13.10	Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	216
4.13.11	Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες	217
4.13.12	Ειδικό Ταμείο Παροχής Επιδόματος Διακινήσεως σε Αναπήρους	219
4.14	Υπουργείο Εσωτερικών	220
4.14.1	Επαρχιακές Διοικήσεις	227
4.14.2	Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού	229
4.14.3	Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	231
4.14.4	Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	257
4.14.5	Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	272
4.14.6	Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων	273
4.14.7	Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	274
4.14.8	Πολιτική Άμυνα	277
4.14.9	Υπηρεσία Ασύλου	277
4.15	Υπουργείο Εξωτερικών	277
4.16	Υπουργείο Οικονομικών	288
4.16.1	Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών	301
4.16.2	Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων	303
4.16.3	Τμήμα Τελωνείων	327
4.16.4	Τμήμα Δημόσιας Διοικήσεως και Προσωπικού	334
4.16.5	Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής	337
4.16.6	Ταμείο Ανακουφίσεως Παθόντων	344
4.17	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	345
4.17.1	Σχολικές Εφορείες Υπαίθρου	372
4.18	Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων	376
4.18.1	Τμήμα Αρχαιοτήτων	383
4.18.2	Τμήμα Δημοσίων Έργων	383
4.18.3	Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	396
4.18.4	Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	398
4.18.5	Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	399
4.18.6	Τμήμα Οδικών Μεταφορών	405
4.18.7	Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	412
4.18.8	Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	415
4.19	Υπουργείο Υγείας	416
4.19.1	Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	440
4.19.2	Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	455
ΜΕΡΟΣ 5	ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	467
5.1	Δήμοι - Γενικές Παρατηρήσεις	467
5.2	Δήμος Λευκωσίας	476
5.3	Δήμος Λεμεσού	484
5.4	Δήμος Λάρνακας	489

		Σελίδα
5.5	Δήμος Πάφου	497
5.6	Δήμος Στροβόλου	499
5.7	Δήμος Αγίου Δομετίου	501
5.8	Δήμος Αθηνένου	501
5.9	Δήμος Αραδίπτου	502
5.10	Δήμος Πόλης Χρυσοχούς	508
5.11	Δήμος Παραλιμνίου	508
5.12	Δήμος Αγίας Νάπας	508
5.13	Δήμος Δερύνειας	508
5.14	Δήμος Λευκάρων	508
5.15	Δήμος Γεροσκήπου	509
5.16	Δήμος Πέγειας	511
5.17	Δήμος Μέσα Γειτονιάς	516
5.18	Δήμος Γερμασόγειας	518
5.19	Δήμος Κάτω Πολεμιδιών	519
5.20	Δήμος Αγίου Αθανασίου	519
5.21	Δήμος Αγλαντζιάς	520
5.22	Δήμος Έγκωμης	522
5.23	Δήμος Λατσιών	522
5.24	Δήμος Ιδαλίου	525
5.25	Δήμος Λακατάμιας	525
5.26	Δήμος Κερύνειας	525
5.27	Δήμος Σωτήρας	527
5.28	Κοινοτικά Συμβούλια – Γενικές Παρατηρήσεις	528
5.29	Πρώην Συμβούλια Βελτιώσεως	534
5.30	Κεντρική Υπηρεσία Κοινοτικών Συμβουλίων	546
ΜΕΡΟΣ 6	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΆΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	547
6.1	Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου	547
6.2	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	547
6.3	Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου	557
6.4	Αρχή Κρατικών Εκθέσεων	587
6.5	Αρχή Λιμένων Κύπρου	591
6.6	Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου	596
6.7	Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου	599
6.8	Γραφείο Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων	618
6.9	Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς	619
6.10	Ειδικό Ταμείο Διατήρησης	621
6.11	Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου	622
6.12	Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου	627
6.13	Εφοριακό Συμβούλιο	629
6.14	Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου	630
6.15	Ίδρυμα Ενέργειας	633
6.16	Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου	633
6.17	Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας	633

6.18	Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου	636
6.19	Ινστιτούτο Κύπρου	637
6.20	Καραϊσκάκειο Ίδρυμα	639
6.21	Κεντρικός Φορέας Ισότητας Κατανομής Βαρών	639
6.22	Κυπριακό Ίδρυμα Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία	643
6.23	Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων	644
6.24	Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού	646
6.25	Κυπριακός Οργανισμός Αναπτύξεως Γης	680
6.26	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	682
6.27	Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου	692
6.28	Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών	695
6.29	Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας	713
6.30	Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης	721
6.31	Οργανισμός Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας	723
6.32	Οργανισμός Νεολαίας	727
6.33	Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης	734
6.34	Πανεπιστήμιο Κύπρου	736
6.35	Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου	755
6.36	Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου	778
6.37	Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων	779
6.38	Συμβούλια Αποχετεύσεων – Γενικά	780
6.39	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας	781
6.40	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αμμοχώστου	783
6.41	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας	783
6.42	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας	791
6.43	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας	793
6.44	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Παραλιμνίου	800
6.45	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου	802
6.46	Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων	806
6.47	Συμβούλιο Ελαιοκομικών Προϊόντων	807
6.48	Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου	810
6.49	Συμβούλια Υδατοπρομήθειας – Γενικά	810
6.50	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Αμμοχώστου	812
6.51	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας	812
6.52	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού	815
6.53	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας	818
6.54	Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας	821
6.55	Ταμείο για την Ανέγερση Κυπριακού Μουσείου	822
6.56	Ταμείο Δημόσιων Δανείων	822
6.57	Ταμείο Επιτροπής Βοήθειας Παιδιών της Κύπρου	826
6.58	Ταμείο Θήρας	827
6.59	Ταμείο Λαχείου Πρόνοιας	829
6.60	Ταμείο Πρόνοιας Τακτικού Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού	830
6.61	Ταμείο Συντάξεως Δικηγόρων	831
6.62	Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών	833
6.63	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	837
6.64	Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	842

ΜΕΡΟΣ 7	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (Ε.Ε.) ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	847
ΜΕΡΟΣ 8	ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	869
8.1	Έγκριση Κρατικού Προϋπολογισμού για το Έτος 2011	869
8.2	Πάγιο Ταμείο/Αποθεματικό Προσόδων	869
8.3	Αποτελέσματα Έτους	869
8.4	Εισπράξεις	870
8.5	Πληρωμές	873
8.6	Γενικά	875
8.7	Τελικός Απολογισμός	877
8.8	Ενεργητικό	879
8.9	Παθητικό	881
ΜΕΡΟΣ 9	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	891
ΜΕΡΟΣ 10	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	895
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι Αποτελέσματα Προϋπολογισμού	895
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ Υπόλοιπα Καθυστερημένων Εσόδων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2011	899
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ Πίνακας Οργανικών Θέσεων Προϋπολογισμού	903
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV Αποτελέσματα Έτους Δήμων	906
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V Δάνεια Δήμων	907
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI Προσωπικό Δήμων	908
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII Πίνακας Αποτελεσμάτων Κοινοτικών Συμβουλίων (Πρώην Συμβουλίων Βελτιώσεως) που ελέγχθηκαν το 2011	909

ΜΕΡΟΣ 1 - ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Η Έκθεση αυτή υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για κατάθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 116(4) του Συντάγματος.

1.2 Ο Γενικός Ελεγκτής είναι ο προϊστάμενος της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, η οποία, σύμφωνα με το Σύνταγμα, είναι ανεξάρτητη Υπηρεσία της Δημοκρατίας και δεν υπάγεται σε οποιοδήποτε Υπουργείο.

1.3 Σύμφωνα με το άρθρο 116 του Συντάγματος, ο Γενικός Ελεγκτής ελέγχει, εν ονόματι της Δημοκρατίας, κάθε πληρωμή ή είσπραξη και κάθε λογαριασμό χρηματικών διαθεσίμων ή λοιπού ενεργητικού, ή υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί από τη Δημοκρατία ή για λογαριασμό της, του οποίου η διαχείριση γίνεται από τη Δημοκρατία ή εν ονόματι αυτής, θεωρώντας και ελέγχοντας συνάμα κάθε τέτοιο λογαριασμό.

1.4 Εκτός από τον έλεγχο των Κρατικών Λογαριασμών, ο Γενικός Ελεγκτής έχει την ευθύνη, σύμφωνα με τις διατάξεις ειδικών νόμων ή διοικητικές διευθετήσεις, για τον έλεγχο των λογαριασμών των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή άλλων Οργανισμών, Ειδικών Ταμείων και των Αρχών Τοπικής Διοίκησης.

1.5 Ο Γενικός Ελεγκτής έχει επίσης εξουσία να διεξάγει διαχειριστικούς ελέγχους. Προς άρση κάθε αμφιβολίας ως προς την εξουσία διεξαγωγής διαχειριστικών ελέγχων που ανέκαθεν είχε ο Γενικός Ελεγκτής, το 2002 με το Νόμο 113(Ι)/2002 επιβεβαιώθηκε η εξουσία του Γενικού Ελεγκτή να διεξάγει διαχειριστικούς ελέγχους σε Υπουργείο ή Τμήμα ή Υπηρεσία του, σε οποιοδήποτε Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, Δήμο, Κοινοτικό Συμβούλιο ή σε άλλο τομέα ή οργανισμό που ελέγχεται από αυτόν, για να διαπιστώσει αν οι πιο πάνω λειτουργούν και χρησιμοποιούν τους διαθέσιμους πόρους τους με οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο.

1.6 Εξάλλου δυνάμει του προαναφερθέντος Νόμου (αρ. 113(Ι)/2002) ο Γενικός Ελεγκτής έχει εξουσία να απαιτήσει από οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο λαμβάνει χορηγία ή εγγύηση ή δάνειο από το Πάγιο Ταμείο ή άλλο ταμείο του Δημοσίου όπως παράσχει σε αυτόν όλα τα απαιτούμενα στοιχεία για εξακρίβωση του τρόπου με τον οποίο διατέθηκε το ποσό της χορηγίας ή της εγγύησης ή του δανείου.

1.7 Οι εξουσίες και τα καθήκοντα του Γενικού Ελεγκτή ασκούνται είτε από τον ίδιο προσωπικά είτε από υπαλλήλους που ενεργούν σύμφωνα με τις οδηγίες του.

1.8 Με βάση συνταγματικές και νομικές διατάξεις, ο Γενικός Ελεγκτής εξετάζει τις οικονομικές και άλλες δραστηριότητες των Κυβερνητικών Υπηρεσιών, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Αρχών Τοπικής Διοίκησης, για να ικανοποιείται, μεταξύ άλλων, ότι:

- Λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη διασφάλιση της είσπραξης του δημοσίου χρήματος και ότι όλα τα έσοδα εισπράττονται σύμφωνα με τους Νόμους, Κανονισμούς ή άλλες οδηγίες.
- Τα έξοδα διενεργούνται κατά τον πιο οικονομικό και αποτελεσματικό τρόπο.
- Όλα τα ποσά δαπανώνται για τις υπηρεσίες και σκοπούς για τους οποίους παραχωρήθηκαν και ότι η δαπάνη είναι σύμφωνη με τη σχετική εξουσιοδότηση.
- Οι διαγωνισμοί για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων ακολουθούν τις πρόνοιες της νομοθεσίας και διασφαλίζουν τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της μη διάκρισης και της διαφάνειας, παρέχοντας τη δυνατότητα ευρείας συμμετοχής και ανάπτυξης υγιούς ανταγωνισμού, ώστε να εξασφαλίζονται οι πλέον συμφέρουσες από οικονομικής άποψης προσφορές ή οι χαμηλότερες τιμές για το δημόσιο και,
- όλα τα περιουσιακά στοιχεία φυλάγονται κατάλληλα, καταμετρούνται και επαληθεύεται η ύπαρξή τους.

1.9 Η παρούσα Έκθεση υποβάλλεται υπό άκρως δύσκολες οικονομικές συνθήκες. Στην παρούσα συγκυρία όπου η πίεση που ασκείται επί των δημόσιων οικονομικών είναι μεγάλη, η ανάγκη για περιορισμό και πιο αποτελεσματική διαχείριση των δημόσιων δαπανών και η αύξηση της εισπρακτικής δυνατότητας του κράτους συνιστούν αδήριτη ανάγκη και επιφορτίζουν την Ελεγκτική Υπηρεσία με ακόμα μεγαλύτερες ευθύνες και προκλήσεις. Σε συνθήκες οικονομικής κρίσης, ο έλεγχος καθίσταται ακόμα πιο επιτακτικός και σημαντικός προκειμένου να συμβάλει με τα ευρήματα και τις εισηγήσεις σε αποτελεσματικότερη και

αποδοτικότερη διαχείριση και σε ουσιαστικές εξοικονομήσεις.

2.0 Η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ ενέκρινε τον Δεκέμβριο του 2011 το Ψήφισμα A/66/209 «Η προώθηση της αποτελεσματικότητας, του απολογισμού, της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας της δημόσιας διοίκησης μέσω της ενίσχυσης των Ανωτάτων Ιδρυμάτων Ελέγχου (ΑΙΕ)" με το οποίο ρητά αναγνωρίζει ότι τα ΑΙΕ μπορούν να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους κατά τρόπο αντικειμενικό και αποτελεσματικό, μόνο αν είναι ανεξάρτητα (περιλαμβανομένης και της οικονομικής ανεξαρτησίας) από την ελεγχόμενη οντότητα και προστατεύονται από κάθε εξωτερική επιρροή. Αναγνωρίζει επίσης τον σημαντικό ρόλο των ΑΙΕ στην προώθηση της αποτελεσματικότητας, του απολογισμού, της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας της δημόσιας διοίκησης, για να προαχθεί η επίτευξη των εθνικών αναπτυξιακών στόχων και προτεραιοτήτων καθώς και των διεθνώς συμφωνημένων αναπτυξιακών στόχων, συμπεριλαμβανομένων των Στόχων Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών για την Χιλιετία.

2.1 Όσον αφορά στην Ελεγκτική Υπηρεσία της Κύπρου, εξακολουθεί δυστυχώς να υφίσταται η αδυναμία ως προς το θέμα του Προϋπολογισμού της ο οποίος δεν υποβάλλεται απευθείας στη Βουλή των Αντιπροσώπων, όπως σε όλες τις ανεπτυγμένες χώρες. Η αδυναμία αυτή υποδείχθηκε και από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) στο στάδιο των διαπραγματεύσεων για ένταξη της Κύπρου και τονιζόταν εμφαντικά η ανάγκη ενίσχυσης της οικονομικής ανεξαρτησίας του Γενικού Ελεγκτή με την υποβολή του Προϋπολογισμού της Ελεγκτικής Υπηρεσίας απευθείας στη Βουλή των Αντιπροσώπων, ώστε να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να γίνονται τέτοιες περικοπές από την Εκτελεστική Εξουσία που θα επηρέαζαν την απρόσκοπτη λειτουργία του θεσμού.

3.0 Για σκοπούς καλύτερης παρουσίασης της Έκθεσης, τα θέματα που αφορούν το υπό επισκόπηση έτος αναφέρονται στο Μέρος Α κάθε Υπηρεσίας, ενώ τα θέματα που περιλήφθηκαν σε προηγούμενες Εκθέσεις, τα οποία δεν έχουν ακόμη διευθετηθεί, αναφέρονται στο Μέρος Β.

ΜΕΡΟΣ 2 - ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

2.1 ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

(α) Δικαστική Υπηρεσία

Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.2011 τα καθυστερημένα έσοδα των Επαρχιακών Δικαστηρίων ανέρχονταν σε €32.548.892, σε σύγκριση με €28.717.614 του προηγούμενου έτους. Επισημάναμε ότι το ύψος των καθυστερημένων εσόδων από ανεκτέλεστα εντάλματα ποινικών υποθέσεων εξαπλασιάστηκε κατά τα τελευταία δεκατρία χρόνια.

Ασφάλεια Ανωτάτου Δικαστηρίου. Η εγκατάσταση συστήματος κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης, το οποίο θα καλύπτει περιμετρικά όλο το χώρο των Δικαστηρίων Λευκωσίας και του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η οποία είναι αναγκαία σύμφωνα με την έκθεση του Συμβούλου Ασφαλείας του Αρχηγείου της Αστυνομίας, ακόμα εκκρεμεί παρόλο που το νέο κτίριο του Ανωτάτου Δικαστηρίου έχει τεθεί σε λειτουργία εδώ και πέραν των έξι ετών.

Αστικά Δικαιώματα και υποχρεώσεις αιτητών σε πολιτικές υποθέσεις και προσφυγές. Επισημάναμε την ανάγκη λήψης αποτελεσματικών μέτρων για την ολοκλήρωση της εκδίκασης των αγωγών και έκδοσης των σχετικών αποφάσεων εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος διεκδίκησης καταβολής αποζημιώσεων στους αιτητές.

Νομικές αρωγές. Στις πλείστες περιπτώσεις που εξετάσαμε, οι δικηγόροι στους οποίους καταβλήθηκαν έξοδα για νομικές αρωγές, δεν υπέβαλαν φορολογικά τιμολόγια για την πληρωμή των εξόδων τους.

(β) Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

Μεταφορά των κερδών της Κεντρικής Τράπεζας προς το Κράτος. Το άρθρο 59(β) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων προνοεί όπως μεταφέρεται στο Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Κυβέρνησης το καθαρό κέρδος της Τράπεζας αφού αφαιρεθεί από αυτό η μεταφορά στο Γενικό της Αποθεματικό που αναφέρεται στο άρθρο 59(α) των πιο πάνω Νόμων (20% των καθαρών κερδών ή μέχρι 50% εάν το Γενικό Αποθεματικό μειωθεί κάτω από το Κεφάλαιο της Τράπεζας). Με βάση την πιο πάνω πρόνοια, μέσα στο 2011 μεταφέρθηκε σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας το ποσό των €12,3 εκ., που αντιπροσωπεύει το 80% των καθαρών κερδών της Κεντρικής Τράπεζας για το έτος 2010, όπως προκύπτει από τις οικονομικές της καταστάσεις που ελέγχθηκαν από ιδιώτες ελεγκτές.

Σύμφωνα με τις εν λόγω οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2011, προέκυψε πλεόνασμα χρήσεως €41,6 εκ. Το Διοικητικό Συμβούλιο, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται από το άρθρο 58(1) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων, αποφάσισε, όπως αναφέρεται σε σημείωση στις οικονομικές καταστάσεις, με κριτήριο τη διασφάλιση της διαρκούς και εύρυθμης λειτουργίας της Τράπεζας και της απαραίτητης οικονομικής ανεξαρτησίας για επίτευξη των στόχων της, τη μεταφορά €25 εκ. από τον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως στο Γενικό Αποθεματικό Κεφάλαιο. Στο Γενικό Αποθεματικό Κεφάλαιο της Τράπεζας μεταφέρθηκε επίσης ποσό ύψους €3,1 εκ. που αντιπροσωπεύει το 20% του εναπομείναντος καθαρού πλεονάσματος του 2010 (€15,4 εκ.). Επίσης με σκοπό την αύξηση του Κεφαλαίου μεταφέρθηκαν €30 εκ. από το Γενικό Αποθεματικό στο Κεφάλαιο. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω αποφάσεων, μεταφέρθηκε ποσό ύψους €13,2 εκ. μόνο στο Πάγιο Ταμείο της Κυβέρνησης το 2012 από τα κέρδη του 2011, αντί των €33,3 εκ. που θα μεταφέρονταν αν εφαρμοζόταν το ποσοστό του 80% επί των κερδών.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τον καθορισμό προνοιών ή κριτηρίων που θα διέπουν το ύψος των συνολικών αποθεματικών της Τράπεζας.

2.2 ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ

2.2.1 Υπουργείο Άμυνας

Εθνική Φρουρά

Ενοικίαση κτιρίων. Η ετήσια δαπάνη για ενοίκια, για τη στέγαση των διαφόρων Τμημάτων/Υπηρεσιών/Διευθύνσεων του Υπουργείου Άμυνας, κατά τα τελευταία πέντε χρόνια έχει αυξηθεί από €535.517 που ήταν το 2006, σε €818.001 το 2011, δηλαδή κατά 52,7%.

Λέσχες Αξιωματικών Εθνικής Φρουράς (ΛΑΕΦ). Από επισκόπηση των δαπανών και εσόδων των πέντε ΛΑΕΦ που λειτουργούν στην Εθνική Φρουρά, παρατηρήσαμε ότι οι συνολικές εισπράξεις κατά το 2011 ανήλθαν σε €394.190, ενώ το αντίστοιχο κόστος τροφής και ποτών μαζί με τα λειτουργικά έξοδα των Λεσχών, όπως ενοίκια, μισθοί, ηλεκτρισμός, τηλέφωνα και νερό, ανήλθαν σε περίπου €1.309.447, χωρίς να υπολογίζεται το κόστος των εργοδοτικών εισφορών του προσωπικού. Με βάση τα πιο πάνω, οι Λέσχες παρουσίασαν ζημιά ύψους περίπου €915.257, η οποία καλύπτεται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Εισηγηθήκαμε όπως, στα πλαίσια της γενικής οικονομικής περισυλλογής στον δημόσιο τομέα, επανεξεταστεί η ανάγκη διατήρησης του σχετικού ωφελήματος προς τους αξιωματικούς της Εθνικής Φρουράς και αν αυτό κριθεί αναγκαίο, να ληφθούν μέτρα ώστε οι Λέσχες να είναι αυτοσυντήρητες και να μην επιβαρύνουν τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Ανέγερση αποθηκών, υποστέγων και έργων στρατωνισμού. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου εκτελούνται έργα όπως αποθήκες, υπόστεγα και άλλα έργα στρατωνισμού σε μονάδες της Εθνικής Φρουράς έναντι σημαντικού κόστους τα οποία, σε σύντομο χρονικό διάστημα από την ολοκλήρωσή τους, εγκαταλείπονται ή μετατρέπονται ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς από αυτούς για τους οποίους ανεγέρθηκαν αρχικά, λόγω, όπως μας αναφέρθηκε αναδιοργανώσεων στην Εθνική Φρουρά. Επισημάναμε ότι οι σχεδιασμοί για κατασκευή έργων υποδομής της Εθνικής Φρουράς θα πρέπει να στοχεύουν στη μεσοπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη αξιοποίησή τους ώστε να αποφεύγεται η διάθεση κονδυλίων σε έργα που καθίστανται αναξιόποινα ή που χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς από εκείνους για τους οποίους είχαν κατασκευαστεί.

2.2.2. Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

(α) Τμήμα Περιβάλλοντος

Ανάκτηση απορριμμάτων συσκευασίας και χωριστή συλλογή αποβλήτων ηλεκτρονικού και ηλεκτρικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ). Οι στόχοι που θέτουν οι σχετικές Ευρωπαϊκές Οδηγίες αναφορικά με το ποσοστό ανάκτησης απορριμμάτων συσκευασίας και την κατά κεφαλή ποσότητα συλλογής ΑΗΗΕ, δεν επιτεύχθηκαν.

Υποθέσεις κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με απόφασή του ημερ. 15.3.2012, καταδίκασε την Κυπριακή Δημοκρατία για παράβαση της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, καθότι δεν περιέλαβε την περιοχή της λίμνης Παραλιμνίου στον εθνικό κατάλογο προτεινόμενων τόπων κοινοτικής σημασίας, ανέχεται δραστηριότητες που θέτουν σε σοβαρό κίνδυνο τα οικολογικά χαρακτηριστικά της λίμνης και δεν έλαβε τα αναγκαία μέτρα προστασίας για να διαφυλαχθεί το κυπριακό νερόφιδο.

Ανέγερση Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης (ΚΠΕ) στις αλυκές Λάρνακας. Το Τμήμα ανέθεσε σε συμβούλους την εκπόνηση μελέτης και την επίβλεψη της ανέγερσης του ΚΠΕ. Οι σύμβουλοι υπέβαλαν τα έγγραφα προκήρυξης του διαγωνισμού για την κατασκευή του έργου, με καθυστέρηση 84 εβδομάδων. Η σημαντική καθυστέρηση που σημειώθηκε είχε ως αποτέλεσμα τον τερματισμό της σύμβασης με τους συμβούλους, τη μη υλοποίηση του έργου και τη σημαντική αύξηση του προϋπολογισμού του.

(β) Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων

Μονάδες αφαλάτωσης. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τον Μάιο του 2009, την αύξηση της δυναμικότητας της κινητής μονάδας αφαλάτωσης Πάφου, από 20.000 κ.μ./ημέρα σε 30.000 κ.μ./ημέρα, στην τιμή των €1,219 ανά κ.μ., παρά την ύπαρξη επαρκών αποθεμάτων νερού στα φράγματα και τις διαθέσιμες γεωτρήσεις για κάλυψη των αναγκών ύδρευσης της Επαρχίας. Η μονάδα, η οποία τέθηκε σε λειτουργία περί

τα τέλη του 2010, παραμένει σε εφεδρεία από τους πρώτους μήνες του 2011, με κόστος €0,7319 ανά κ.μ. νερού που δεν παράγεται (συνολικά €0,7319/κ.μ. X 27.000 κ.μ./ημέρα = €19.761/ημέρα).

Παράνομα φράγματα. Το Υπουργικό Συμβούλιο απέρριψε αίτηση εταιρείας, η οποία κατασκεύασε παράνομα φράγμα στο Χα-ποτάμι, για παραχώρηση άδειας χρήσης τμήματος της κοίτης ποταμού και ο Έπαρχος κάλεσε την εταιρεία όπως κατεδαφίσει και απομακρύνει τις κατασκευές της. Μέχρι σήμερα το παράνομο φράγμα δεν έχει κατεδαφιστεί.

Υδατικό Έργο Λυμπιών. Λόγω της μη ύπαρξης αρδευτικού δικτύου στις γύρω Κοινότητες, η άντληση νερού από τον υδατοφράκτη Λυμπιών δεν είναι ελεγχόμενη, αφού οι πλείστοι αρδευτές δεν διαθέτουν υδρομετρητές, με αποτέλεσμα να μην τιμολογούνται όλες οι ποσότητες νερού που παραχωρούνται. Το Τμήμα προχώρησε στη λήψη δικαστικών μέτρων κατά των παρανομούντων και στην κατασκευή δεξαμενής για κάλυψη των αναγκών της περιοχής, ενώ προγραμματίζεται κατασκευή αρδευτικού δικτύου.

Οικονομικές εκκρεμότητες μεταξύ του Τμήματος και των Συμβουλίων Αποχετεύσεων. Παραμένουν σε εκκρεμότητα σημαντικές οικονομικές διαφορές μεταξύ του Τμήματος και των Συμβουλίων Αποχετεύσεων, οι οποίες αφορούν στην κυβερνητική συνεισφορά για κατασκευαστικές δαπάνες, καθώς και δαπάνες συντήρησης και λειτουργίας των σταθμών παραγωγής νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας.

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Στις 31.12.2011 το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων, από διάφορα σχέδια ύδρευσης και άρδευσης, ήταν €137,8 εκ. σε σύγκριση με €126 εκ. το 2010. Το 93,9% (€129,4 εκ.) του ποσού αυτού αφορά σε οφειλές σε σχέση με την κατανάλωση νερού για σκοπούς ύδρευσης και το 6,1% (€8,4 εκ.) αφορά σε οφειλές σε σχέση με την κατανάλωση νερού για σκοπούς άρδευσης.

Αξιοποίηση ωρομίσθιου προσωπικού. Δεδομένης της συμπλήρωσης των μεγάλων αναπτυξιακών έργων και της μείωσης των διαθέσιμων κονδυλίων για αναπτυξιακά έργα, εισηγηθήκαμε όπως, ενόψει της τρέχουσας οικονομικής κρίσης, μελετηθούν, σε συνεργασία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, τρόποι καλύτερης αξιοποίησης του ωρομίσθιου προσωπικού (677 πρόσωπα), περιλαμβανομένου του ενδεχόμενου απασχόλησής του σε άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες.

(γ) Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως

Εξακολουθεί να παρατηρείται σημαντική αδράνεια (50,7%) των υφιστάμενων γεωτρυπάνων του Τμήματος και εκκρεμεί ακόμα η τελική τακτοποίηση 17 γεωτρήσεων, οι οποίες ανορύχθηκαν διαχρονικά σε διάφορες Κοινότητες.

(δ) Τμήμα Δασών

Μακροχρόνια σύμβαση δασικής γης στη Λευκωσία. Εταιρεία, στην οποία το Τμήμα εξέδωσε ετήσια άδεια χρήσης κρατικής δασικής γης στη Λευκωσία, εξακολουθεί να μην καταβάλλει το αναθεωρημένο ετήσιο μίσθωμα, λόγω διαφωνίας σε σχέση με το ύψος του, με αποτέλεσμα οι οφειλές της προς το Τμήμα να ανέρχονται στις 31.12.2011 σε €1.489.318, συμπεριλαμβανομένων τόκων ύψους €370.509. Το Τμήμα προώθησε την υπόθεση στον Γενικό Εισαγγελέα και στις 26.6.2012 καταχωρίστηκε σχετική αγωγή.

Σύμβαση μίσθωσης κρατικής δασικής γης στην Αγία Νάπα. Παρόλο που η σύμβαση για εκμίσθωση μέρους του κρατικού δάσους Αγίας Νάπας για τη δημιουργία γηπέδου γκολφ ενεργοποιήθηκε στις 14.6.2011, δεν έχει ακόμα καθοριστεί το μίσθωμα, αφού εκκρεμεί ο υπολογισμός της αγοραίας αξίας της γης από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Επίσης, δεν έχει υποβληθεί ακόμα από την εταιρεία, η απαιτούμενη μελέτη εκτίμησης επιπτώσεων στο περιβάλλον, ούτε έχει εξασφαλιστεί πολεοδομική άδεια.

Μεταλλείο Αμιάντου. Παρά το οριστικό κλείσιμο του μεταλλείου Αμιάντου το 1990, 21 κατοικίες οι οποίες περιήλθαν στην κυριότητα του κράτους συνεχίζουν να κατακρατούνται παράνομα από εργαζόμενους και για την ανάκτησή τους κινήθηκαν νομικές διαδικασίες.

Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης στο Κάβο Γκρέκο. Λόγω αδυναμιών και παραλείψεων του εργολάβου του έργου, το οποίο τυγχάνει συγχρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, παρατηρήθηκε καθυστέρηση 33 εβδομάδων στις εργασίες. Εκφράσαμε την άποψη ότι η καθυστέρηση που παρατηρείται στην ολοκλήρωση των εργασιών θέτει σε κίνδυνο την κοινοτική χρηματοδότηση του έργου, και

ενδεχομένως να επιφέρει αυξημένες απαιτήσεις από τους υπεργολάβους. Το Τμήμα προχώρησε στη διακοπή του συμβολαίου με τον εργολάβο και στην προκήρυξη νέου διαγωνισμού για τη συμπλήρωση του έργου.

Νομιμότητα συμβάσεων μίσθωσης κρατικής δασικής γης. Οι Κανονισμοί που ίσχυαν πριν την έκδοση της ΚΔΠ 170/2006 δεν προέβλεπαν τη μίσθωση κρατικής δασικής γης σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. Κατά συνέπεια, επηρεάζεται η νομιμότητα των συμβάσεων μίσθωσης κρατικής δασικής γης οι οποίες συνήφθησαν πριν από την έναρξη ισχύος της ΚΔΠ 170/2006.

(ε) Τμήμα Γεωργίας

Επιδότηση δαπανών ηλεκτροδότησης εγκαταστάσεων με βάση την αγροτική πολιτική της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ). Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις κατά τις οποίες εκδόθηκαν, από το Τμήμα, βεβαιώσεις δικαιούχου για συμμετοχή στο Σχέδιο Αγροτικής Πολιτικής της ΑΗΚ, χωρίς να έχει εξακριβωθεί η πλήρης συμμόρφωση των αιτητών με τα κριτήρια του Σχεδίου. Η ΑΗΚ και το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού μελετούν το ενδεχόμενο προσωρινής αναστολής του Σχεδίου, ένεκα της οικονομικής κατάστασης στην οποία έχει περιέλθει η ΑΗΚ μετά τις απώλειες στο Βασιλικό κατά τις 11.7.2011.

Προϊόντα προστασίας ονομασιών προέλευσης (ΠΟΠ) και γεωγραφικών ενδείξεων γεωργικών προϊόντων και τροφίμων (ΠΓΕ). Η αίτηση για κατοχύρωση της ονομασίας «Χαλλούμι», η οποία κατατέθηκε από τον Σύνδεσμο Τυροκόμων Κύπρου το 2004, προωθήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, από την Αρμόδια Αρχή, μόλις στις 29.7.2009, στη συνέχεια αποσύρθηκε και επανυποβλήθηκε στις 5.4.2012.

Μεταστέγαση της Κτηνοτροφικής Περιοχής Κάτω Πολεμιδιών. Συνεχίζει να παρατηρείται καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της διαδικασίας απαλλοτρίωσης της απαιτούμενης έκτασης γης για μετεγκατάσταση της κτηνοτροφικής περιοχής Κάτω Πολεμιδιών, η οποία γειτνιάζει με το νέο γενικό νοσοκομείο Λεμεσού, με αποτέλεσμα να παρατείνεται η οχληρία στην περιοχή. Λόγω των δυσμενών δημοσιονομικών συνθηκών, το Τμήμα Γεωργίας αποφάσισε την ανάκληση της απαλλοτρίωσης της αναγκαίας έκτασης.

(στ) Κτηνιατρικές Υπηρεσίες

Σήμανση αιγοπροβάτων. Παρατηρήθηκαν και πάλι αδυναμίες στη σήμανση αιγοπροβάτων και μη τήρηση των διατάξεων της σχετικής νομοθεσίας, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ της βάσης δεδομένων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών και του πραγματικού αριθμού ζώων που καταγράφεται στις εκμεταλλεύσεις κατά τις φυσικές απογραφές που διενεργούνται.

Επίσημοι έλεγχοι στα αλιευτικά προϊόντα. Καθώς δεν έχουν δημιουργηθεί ακόμη κατάλληλες χερσαίες και θαλάσσιες εγκαταστάσεις για την υγιεινή εκφόρτωση και συντήρηση αλιευμάτων, οι απαιτούμενοι από τις σχετικές Κοινοτικές Οδηγίες έλεγχοι που διεξάγονται από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες είναι περιστασιακοί και ανεπαρκείς, αφού δεν είναι συνήθως γνωστά εκ των προτέρων τα σημεία και οι ώρες ελλιμενισμού των αλιευτικών σκαφών.

(ζ) Τμήμα Αναδασμού

Παρατηρήθηκε ότι ορισμένες περιοχές αναδασμού, για τις οποίες το κράτος δαπάνησε σημαντικά ποσά, πέραν του διοικητικού κόστους, δέχθηκαν έντονη πίεση από άλλες αναπτύξεις, όπως οικιστική, τουριστική, βιομηχανική κ.ά.

(η) Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών

Δημιουργία ιχθυόσκαλας. Παρόλο που έχουν παρέλθει 11 χρόνια από τη λήψη της αρχικής απόφασης για δημιουργία της ιχθυόσκαλας, αυτή δεν έχει ακόμη κατασκευαστεί, με αποτέλεσμα να μην εφαρμόζεται η κοινοτική νομοθεσία αναφορικά με την υγιεινή εκφόρτωση, μεταφορά και συντήρηση νωπών αλιευτικών προϊόντων.

Αλιευτικό καταφύγιο στο Λατσί. Η ανάκτηση της κυριότητας του λιμανιού στο Λατσί από το κράτος, καθώς και η κήρυξη μέρους του σε αλιευτικό καταφύγιο σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, βάσει των αποφάσεων που έλαβε το Υπουργικό Συμβούλιο το 1999 και 2007, εξακολουθεί να παραμένει σε εκκρεμότητα καθώς η Αρχή Λιμένων Κύπρου εμμένει στη διατήρηση της κυριότητας του χώρου.

Ρύθμιση Χρεών Επαγγελματιών Ψαράδων. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, στις 31.1.2012, Σχέδιο ρύθμισης χρεών 61 ψαράδων συνολικού ύψους €1,2 εκ. πλέον τόκου από τις 16.7.2010. Διαπιστώθηκε ότι στον κατάλογο των οφειλετών των οποίων τα δάνεια εγκρίθηκαν για ρύθμιση, περιλαμβάνονται και άτομα που, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, δεν θα έπρεπε να είναι δικαιούχοι του Σχεδίου.

Σύστημα Παρακολούθησης Αλιευτικών Σκαφών. Διαπιστώθηκε ότι 500 συσκευές δορυφορικού εντοπισμού (ΣΔΕ), για την αγορά των οποίων και για τις αντίστοιχες δορυφορικές υπηρεσίες, δαπανήθηκαν πέραν των €750.000, παραμένουν αχρησιμοποίητες λόγω προβλημάτων στη λειτουργία τους που οδήγησαν το Τμήμα στην αφαίρεσή τους από τα σκάφη μήκους κάτω των 15 μέτρων, στα οποία είχαν τοποθετηθεί.

2.2.3 Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

(α) Κρατικό Αρχείο

Ανέγερση νέου κτιρίου για το Κρατικό Αρχείο. Παρόλο που έχουν παρέλθει 16 χρόνια από την αρχική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για ανέγερση νέου κτιρίου, εντούτοις δεν έχουν γίνει ουσιώδεις εργασίες για έναρξη των εργασιών ανέγερσής του. Λόγω της καθυστέρησης στην έναρξη των εργασιών εκτέλεσης του έργου, ο ιδιώτης πρώην ιδιοκτήτης τεμαχίου γης που απαλλοτριώθηκε για τον σκοπό ανέγερσης του Κρατικού Αρχείου προσέφυγε στο δικαστήριο, διεκδικώντας την επιστροφή του τεμαχίου του. Για διευθέτηση του θέματος, το κράτος προέβη στην αγορά του τεμαχίου καταβάλλοντας, πέραν της αποζημίωσης που δόθηκε για την απαλλοτρίωση της γης, ύψους € 856.009, επιπλέον ποσό ύψους €598.011.

Δεύτερη πρώην ιδιοκτήτρια μισού τεμαχίου γης, διεκδίκησε και κέρδισε δικαστικώς την επιστροφή, σε αυτή, της ιδιοκτησίας της. Ο δικηγόρος της εισηγήθηκε την διευθέτηση της αγοράς του μισού τεμαχίου έναντι ποσού €1.743.100. Βάσει των πιο πάνω εξελίξεων, είναι ορατός ο κίνδυνος καταβολής σημαντικών ποσών και σε άλλους πρώην ιδιοκτήτες επηρεαζομένων τεμαχίων, λόγω της καθυστέρησης που παρατηρήθηκε στην προώθηση του έργου.

(β) Αστυνομία

Προαφυπηρετική άδεια. Λόγω συσσώρευσης άδειας, μέλη της Αστυνομίας αποχωρούν από την Υπηρεσία ένα μέχρι και δύο χρόνια πριν από την ημερομηνία αφυπηρέτησής τους. Η μεγάλη συσσώρευση άδειας κατά την αφυπηρέτηση κάποιου μέλους της Αστυνομίας, η οποία κερδήθηκε όταν το μέλος υπηρετούσε σε χαμηλότερες βαθμίδες, οδηγεί σε αύξηση των δαπανών, επειδή η πληρωμή της γίνεται με βάση τον τελευταίο μισθό. Κατά το 2011, η δαπάνη για αποζημίωση μελών που βρίσκονταν με προαφυπηρετική άδεια ανήλθε στα €2,1 εκ.

Απαλλοτριώσεις. Οι εργασίες κατασκευής ορισμένων έργων, για την ανέγερση των οποίων απαλλοτριώθηκαν τεμάχια ιδιωτικής γης, δεν άρχισαν ακόμα ή άρχισαν με μεγάλη καθυστέρηση, παρόλο που έχει παρέλθει η προνοούμενη από το Σύνταγμα χρονική προθεσμία των τριών ετών από την έκδοση των σχετικών διαταγμάτων απαλλοτρίωσης, με αποτέλεσμα οι πρώην ιδιοκτήτες των τεμαχίων να αξιώνουν την καταβολή επιπρόσθετων αποζημιώσεων από το κράτος.

Εκτέλεση ποινικών ενταλμάτων. Έχει επισημανθεί επανειλημμένα το γεγονός ότι ο αριθμός των ποινικών ενταλμάτων που εκκρεμούν στην Αστυνομία για εκτέλεση παρουσιάζει, διαχρονικά, συνεχή αύξηση, με αποτέλεσμα τόσο τη μη έγκαιρη εκτέλεση των αποφάσεων των Δικαστηρίων, και κατ' επέκταση την απόδοση της δικαιοσύνης, όσο και τη μη είσπραξη από το κράτος, σημαντικών εσόδων, αφού τα εντάλματα αυτά αφορούν στην πλειοψηφία τους έσοδα του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Σύμφωνα με στοιχεία της Αστυνομίας, η συνολική αξία των ανεκτέλεστων ενταλμάτων ανέρχεται στα περίπου €135,6εκ. από τα οποία τα περίπου €95,2 εκ. αποτελούν έσοδα του Δημοσίου.

(γ) Πυροσβεστική Υπηρεσία

Απαλλοτριώσεις για ανέγερση πυροσβεστικών σταθμών. Δεν έχουν αρχίσει ακόμα οι εργασίες κατασκευής ορισμένων έργων, για την ανέγερση των οποίων απαλλοτριώθηκαν τεμάχια ιδιωτικής γης, παρόλο που έχει παρέλθει η προνοούμενη από το Σύνταγμα χρονική προθεσμία των τριών ετών από την έκδοση των σχετικών διαταγμάτων απαλλοτρίωσης.

Υπηρεσίες διάσωσης και πυρόσβεσης στα αεροδρόμια. Με βάση την συμφωνία για παραχώρηση της διαχείρισης των αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου σε στρατηγικό επενδυτή, η Κυπριακή Δημοκρατία θα παρέχει υπηρεσίες διάσωσης και πυρόσβεσης στα αεροδρόμια υπό τον όρο ότι ο στρατηγικός επενδυτής θα προμηθεύσει τον απαραίτητο εξοπλισμό. Ο στρατηγικός επενδυτής δεν έχει συμμορφωθεί, μέχρι σήμερα, με όλες τις απαιτήσεις της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας για παραχώρηση του σχετικού εξοπλισμού.

2.2.4 Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

Τιμές Πετρελαιοειδών. Ο υπολογισμός και γενικά η διαδικασία της παρακολούθησης των τιμών παρουσιάζει αδυναμία σε βαθμό που δεν επιτρέπει την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων κατά πόσον, όπως αναφέρεται στον Νόμο, το ύψος των τιμών στις οποίες διατίθενται τα προϊόντα αυτά στην αγορά είναι σε υπερβολικά πιο ψηλό επίπεδο από ότι δικαιολογείται από τις διεθνείς και εγχώριες συνθήκες.

Τερματικός σταθμός παραλαβής και αποθήκευσης πετρελαιοειδών στο Βασιλικό. Η όλη διαδικασία για την κατασκευή και λειτουργία του τερματικού σταθμού πετρελαιοειδών στο Βασιλικό ξεκίνησε και συνεχίζεται χωρίς να έχει διενεργηθεί μελέτη βιωσιμότητας. Στη διαδικασία που ακολουθήθηκε για την προεπιλογή στρατηγικού συνεργάτη, για συμμετοχή σε κοινοπραξία με τους ΚΕΤΑΠ, ΚΟΔΑΠ και ΑΗΚ, για την ανάληψη της κατασκευής και λειτουργίας του Τερματικού, διαπιστώθηκαν σοβαρές παραλείψεις/αδυναμίες (ανεπαρκής δημοσιότητα στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, περιορισμένη συμμετοχή, μη γνωστοποίηση της βαρύτητας των υποκριτηρίων αξιολόγησης, ιδιαιτερότητες ενός από τους 2 προσφοροδότες), που αδυνατίζουν τη διαπραγματευτική δυνατότητα του Κράτους.

Χρησιμοποίηση Κυβερνητικών Βιομηχανικών Περιοχών. Σε αρκετές περιπτώσεις, βιομηχανικά τεμάχια χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς από αυτούς που καθορίζονται στις συμβάσεις μίσθωσης ή υπενοικιάζονται με πολύ ψηλότερα ενοίκια.

Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.2011 τα καθυστερημένα έσοδα, που αφορούν κυρίως σε ενοίκια βιομηχανικών περιοχών, ανέρχονταν σε €3.372.784.

Σχέδια παροχής χορηγιών και επιδοτήσεων. Παρατηρείται καθυστέρηση στη διεκπεραίωση των αιτήσεων που αφορούν στα διάφορα Σχέδια.

Υπηρεσία Μέτρων και Σταθμών. Η υποδομή της Υπηρεσίας εξακολουθεί να είναι ελλιπής, με αποτέλεσμα να μην είναι σε θέση να εκπληρώσει ένα σημαντικό μέρος της αποστολής της.

2.2.5 Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

(α) Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Συντήρηση μηχανογραφικού εξοπλισμού και λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος. Για τις εν λόγω εργασίες, καταβλήθηκε σε συγκεκριμένη εταιρεία, για την περίοδο από 19.1.1998-31.12.2011, συνολικό ποσό ύψους €5,35 εκ. πλέον ΦΠΑ. Ο στόχος του Υπουργείου για την πλήρη ανάληψη της λειτουργικής υποστήριξης, συντήρησης και βελτίωσης του μηχανογραφημένου συστήματος περί τα τέλη του 2012, δεν είναι πλέον εφικτός.

Συμπλήρωμα κατώτατης σύνταξης. Με τον τροποποιητικό Νόμο 164(Ι)/2007, που τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2008, καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού του ποσοστού που θα καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λόγω της αύξησης του ποσοστού της κατώτατης σύνταξης από 70% σε 85% του ανώτατου ύψους της βασικής σύνταξης, χωρίς ωστόσο να έχει ληφθεί πρόνοια για κάλυψη του ελλείμματος που δημιουργήθηκε τα έτη 2003 – 2007, λόγω των μειωμένων ποσών που καταβάλλονταν από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Υπερπληρωμές κοινωνικής σύνταξης. Στις 29.5.2012 εκκρεμούσαν υπερπληρωμές κοινωνικής σύνταξης συνολικού ποσού ύψους €580.824, από το οποίο ποσό ύψους €253.740 αφορά σε υπερπληρωμές σε άτομα που στο μεταξύ έχουν αποβιώσει.

(β) Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Ταμειακά διαθέσιμα. Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2011 ήταν €7.314,9 εκ. (€7.071,1 εκ. στις 31.12.2010) και από το ποσό αυτό, €6.840,6 εκ. ήταν κατατεθειμένα στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό και €351,1 εκ. ήταν επενδυμένα σε Ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας και Κρατικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως. Προκύπτει, δηλαδή, ότι ποσοστό 98,3% των διαθεσίμων του Ταμείου είναι κατατεθειμένα στο Κράτος. Σύμφωνα με αναλογιστική ανασκόπηση που έγινε το 2011, με χρόνο αναφοράς την 31.12.2009, το αναλογιστικό ισοζύγιο δεν αναμένεται να ανατραπεί πριν το 2048, αφού μέχρι τότε τα έσοδα από εισφορές και επενδύσεις θα καλύπτουν το σύνολο των δαπανών, χωρίς τη χρήση του αποθεματικού και επομένως, με βάση τα δεδομένα της μελέτης, η χρήση των διαθεσίμων του Ταμείου δεν προβλέπεται να καταστεί αναγκαία στο εγγύς μέλλον.

Εκκρεμείς οφειλές. Στις 31.12.2011 εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού περίπου €74,5 εκ. (€56,7 εκ. στις 31.12.2010) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του Ταμείου. Επιπρόσθετα, εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού περίπου €30,5 εκ. (€24,1 εκ. στις 31.12.2010) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος των άλλων Ταμείων.

Υπερπληρωμές. Στις 5.5.2011 εκκρεμούσαν υπερπληρωμές συνολικού ύψους €4,9 εκ., οι οποίες αφορούσαν σε διάφορες παροχές του Ταμείου (γήρατος, ανικανότητας, ανεργίας, χηρείας, ασθενείας κ.ά.), από τις οποίες ποσό ύψους €1,4 εκ. αφορούσε σε υπόλοιπο υπερπληρωμών σε άτομα που απεβίωσαν.

Αποθεματικό Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας. Κατά τις 31.12.2011 το αποθεματικό του εν λόγω Λογαριασμού παρουσίαζε χρεωστικό υπόλοιπο ύψους €0,7 εκ., σε σύγκριση με πιστωτικό υπόλοιπο ύψους €15,3 εκ. κατά τις 31.12.2010, που οφείλεται στο γεγονός ότι το ποσό των πληρωμών, λόγω αύξησης στον αριθμό των ανέργων, ξεπερνούσε το σύνολο των εισπράξεων και του αποθεματικού.

Επενδυτική πολιτική. Τα πλεονάσματα του Ταμείου, με βάση «Διευθέτηση» που ίσχυε από το 1970 μέχρι τις 31.7.2010, ήταν επενδυμένα σε Γραμμάτια του Δημοσίου, τα οποία φέρουν το χαμηλότερο επιτόκιο από τα υπόλοιπα κρατικά χρεόγραφα μεγαλύτερης διάρκειας, στα οποία θα μπορούσε να επενδυθούν τα πλεονάσματα, με αποτέλεσμα το Κράτος να δανείζεται τα χρήματα με ευνοϊκούς όρους, πολιτική που δεν διασφάλιζε τα συμφέροντα του Ταμείου. Με τη μεταφορά της διαχείρισης του δημόσιου χρέους από την Κεντρική Τράπεζα στο Υπουργείο Οικονομικών από 1.8.2010, τα αποθεματικά του Ταμείου, συμπεριλαμβανομένων και των Γραμματίων του Δημοσίου που έληγαν, κατατέθηκαν στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό, με την ίδια απόδοση, με αποτέλεσμα η νέα αυτή «Διευθέτηση» και πάλι να μη διασφαλίζει τα συμφέροντα του Ταμείου. Η Κυβέρνηση αποφάσισε το 2009 τη δημιουργία “πραγματικού” αποθεματικού ενός δισεκατομμυρίου ευρώ σε διάστημα 5 ετών, με μεγαλύτερη απόδοση από προηγουμένως. Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, καταβλήθηκαν 2 δόσεις των €200 εκ., ωστόσο εκκρεμούσε η καταβολή της τρίτης και τέταρτης δόσης για το 2011 και 2012, αντίστοιχα.

Διάκριση λόγω φύλου στην παροχή σύνταξης χηρείας. Σύμφωνα με το άρθρο 41 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, οι περισσότεροι άντρες αποκλείονται από το δικαίωμα στη λήψη σύνταξης χηρείας, γεγονός που κρίθηκε ως διάκριση μεταξύ των δύο φύλων.

Λήπτες σύνταξης ανικανότητας που κατέχουν επαγγελματικές άδειες οδήγησης. Ύστερα από έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας τον Δεκέμβριο 2008, διαπιστώθηκε ότι 533 από τους 7.040 λήπτες σύνταξης ανικανότητας (ποσοστό 7,6%) κατείχαν 1.066 επαγγελματικές άδειες οδήγησης (ταξί, λεωφορείου, φορτηγού). Το θέμα διερευνήθηκε από την Αστυνομία και η Νομική Υπηρεσία μελετά τον σχετικό ανακριτικό φάκελο.

(γ) Κεντρικό Ταμείο Αδειών

Ταμειακά διαθέσιμα. Στις 31.12.2011 τα πλεονάσματα του Ταμείου ανέρχονταν σε €99 εκ. (€87 εκ. το 2010) και ήταν κατατεθειμένα στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό υπό μορφή καταθέσεων, με απόδοση

που κυμάνθηκε κατά το 2011 μεταξύ 0,5% και 1,0%.

(δ) Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό

Ταμειακά διαθέσιμα. Στις 31.12.2011 τα πλεονάσματα του Ταμείου ανέρχονταν σε €381,9 εκ. (€338,2 εκ. το 2010) και ήταν κατατεθειμένα στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό υπό μορφή καταθέσεων, με απόδοση που κυμάνθηκε κατά το 2011 μεταξύ 0,5% και 1,0%.

(ε) Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη

Ταμειακά διαθέσιμα. Στις 31.12.2011 τα πλεονάσματα του Ταμείου ανέρχονταν σε €127 εκ. (€109,7 εκ. το 2010) και ήταν κατατεθειμένα στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό υπό μορφή καταθέσεων, με απόδοση που κυμάνθηκε κατά το 2011 μεταξύ 0,5% και 1,0%.

(στ) Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο

Παραχώρηση κτιριακών εγκαταστάσεων, ερευνητικού εξοπλισμού και άλλων περιουσιακών στοιχείων του ΑΤΙ. Παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση στη ρύθμιση του νομικού προβλήματος που προέκυψε, όσον αφορά στην παραχώρηση κτιριακών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού του ΑΤΙ από το Υπουργικό Συμβούλιο σε τρίτους, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΑΤΙ, όπως προβλεπόταν στον Νόμο περί ΑΤΙ.

Απασχόληση διδακτικού προσωπικού. Κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2008-2009 και 2009-2010 και από την αποφοίτηση των τελευταίων φοιτητών του ΑΤΙ τον Ιούνιο 2010 μέχρι την ένταξη του προσωπικού στο ΤΕΠΑΚ ή την απόσπασή του σταδιακά σε διάφορα κυβερνητικά Τμήματα/Υπηρεσίες (Ιανουάριο 2011), το διδακτικό προσωπικό δεν απασχολείτο πλήρως.

(ζ) Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας

Δημόσια βοηθήματα. Ορισμένα από τα προβλήματα, ελλείψεις και αδυναμίες που εντοπίστηκαν στο παρελθόν, όσον αφορά στα θέματα της τήρησης επαρκών στοιχείων στους φακέλους, της διερεύνησης της κινητής ή ακίνητης περιουσίας των αιτητών, της ορθής και ομοιόμορφης εφαρμογής της νομοθεσίας και των διαδικασιών και της πρόληψης υπερπληρωμών, εξακολουθεί να υφίστανται.

Πληρωμές δημόσιου βοηθήματος σε αλλοδαπούς. Ο μέσος όρος περιπτώσεων αιτητών πολιτικού ασύλου που λάμβαναν έκτακτο μηνιαίο δημόσιο βοήθημα ανήλθε το 2011 σε 830 και καταβλήθηκε σ' αυτούς ποσό ύψους €9,8 εκ. Το συνολικό δημόσιο βοήθημα που πληρώθηκε σε αλλοδαπούς (αιτητές πολιτικού ασύλου, πολιτικούς πρόσφυγες, άτομα με συμπληρωματική προστασία και άτομα που διαμένουν στη Δημοκρατία για ανθρωπιστικούς λόγους) ανήλθε σε €19.908.947 (€21.227.677 το 2010).

Αλλοδαποί αιτητές ασύλου που απορρίφθηκαν από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων και συνέχισαν να λαμβάνουν δημόσιο βοήθημα. Αιτητές πολιτικού ασύλου, των οποίων η διοικητική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων είχε απορριφθεί, συνέχισαν να λαμβάνουν δημόσιο βοήθημα, χωρίς να είναι δικαιούχοι, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν υπερπληρωμές.

Κόστος λειτουργίας Ιδρυμάτων. Υπάρχει μεγάλη διακύμανση στο μηνιαίο κατά κεφαλή κόστος από Ίδρυμα σε Ίδρυμα με τις ίδιες δραστηριότητες και το κόστος σε ορισμένες περιπτώσεις είναι αρκετά ψηλό.

Καθυστερημένα έσοδα-Υπερπληρωμές. Σύμφωνα με τη μηχανογραφημένη Έκθεση Καθυστερημένων Εσόδων των ΥΚΕ, κατά τις 31.12.2011 τα καθυστερημένα έσοδα ανέρχονταν σε €12,4 εκ., τα οποία αφορούν κυρίως σε υπερπληρωμές σε λήπτες δημόσιου βοηθήματος.

Δημιουργία Τοπικών Γραφείων. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 19.3.2008 τη δημιουργία 12 Τοπικών Γραφείων για καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών, τα οποία δημιουργήθηκαν κατά το 2010 και 2011 και με κόστος λειτουργίας αρκετά ψηλό.

(η) Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας

Επιθεωρήσεις μηχανημάτων σύμφωνα με τον περί Εργοστασίων Νόμο. Κατά το 2011 έγιναν 1.294

επιθεωρήσεις μηχανημάτων, σε σύγκριση με 13.627 που έπρεπε να γίνουν σύμφωνα με τη νομοθεσία.

(θ) Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες

Σχέδιο παροχής χορηγίας στις οργανώσεις των ατόμων με αναπηρίες. Δίνονται χορηγίες σε οργανώσεις με πολύ μεγάλα αποθεματικά, ενώ οι περισσότερες οργανώσεις που λαμβάνουν χορηγία από το Τμήμα, λαμβάνουν χορηγία και από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας στα πλαίσια του Σχεδίου Κρατικών Χορηγιών.

2.2.6 Υπουργείο Εσωτερικών

(α) Υπουργείο

Συμμετοχή Δήμων και Κοινοτικών Συμβουλίων σε ιδιωτικούς οργανισμούς. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τις επιφυλάξεις της αναφορικά με διάταξη που περιλαμβάνεται σε νομοσχέδια που ετοίμασε το Υπουργείο Εσωτερικών, σύμφωνα με την οποία παρέχεται η δυνατότητα στους Δήμους και στα Κοινοτικά Συμβούλια, να ιδρύουν ή να συμμετέχουν σε εταιρείες, συνεταιρισμούς, σωματεία ή ιδρύματα, για σκοπούς όχι μόνο αξιοποίησης Κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (με το οποίο συμφωνούμε), αλλά και για την εκτέλεση έργων κοινής ωφέλειας, καθώς και για άλλες δραστηριότητες που θα έχουν ως στόχο την ανάπτυξη των Δήμων και των Κοινοτήτων, που κατά τη γνώμη μας δεν θα πρέπει να ασκούνται από ιδιωτικού δικαίου οργανισμούς, αλλά θα πρέπει να παραμείνουν στη σφαίρα αρμοδιοτήτων των Τοπικών Αρχών, ως δημόσιων οργανισμών.

Ευρωπαϊκά Ταμεία. Αναφορικά με τη διαχείριση Έργων που συγχρηματοδοτούνται από Ευρωπαϊκά Ταμεία και Εθνικούς πόρους και Έργων που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και Υλοποιούνται από Μη Κυβερνητικές Υπηρεσίες, υποδείξαμε ότι λόγω του μεγέθους των έργων και των χρονικών περιθωρίων που τέθηκαν, ο προγραμματισμός και η διενέργεια των δαπανών για τα επόμενα έτη θα πρέπει να παρακολουθείται στενά, ώστε τα έργα να υλοποιηθούν έγκαιρα, και η Δημοκρατία να αξιοποιήσει στο μέγιστο δυνατό βαθμό τους ευρωπαϊκούς πόρους που δικαιούται.

Στεγαστικά Δάνεια. Παρατηρήθηκε ότι στο Υπουργείο δεν διατηρείται αρχείο με τους εγκριμένους αιτητές από την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής των Στεγαστικών Σχεδίων ούτε τηρούνται στοιχεία ως προς τις αιτήσεις που έχουν υποβληθεί στις Επαρχιακές Διοικήσεις ώστε να παρακολουθείται η εξέλιξη των αιτήσεων (έγκριση, απόρριψη, πορεία πληρωμών). Επίσης δεν διενεργούνται οι απαραίτητοι έλεγχοι και παρακολουθήσεις για σκοπούς αποφυγής εγκρίσεων ατόμων που έχουν εγκριθεί σε άλλες Επαρχίες.

Αναθεώρηση του Νόμου περί Ρύθμισης της Κατασκευής, Καθιδρύσεως και Λειτουργίας Πρατηρίων Πετρελαιοειδών. Λόγω της λειτουργίας πολλών πρατηρίων πετρελαιοειδών, χωρίς την έκδοση σχετικής άδειας λειτουργίας, έχουμε επισημάνει τον κίνδυνο και υποδείξαμε ότι η αναθεώρηση και εφαρμογή της πιο πάνω νομοθεσίας πρέπει να επισπευσθεί.

(β) Επαρχιακές Διοικήσεις

Καθυστερημένες αιτήσεις αδειών οικοδομών/διαίρεσης γης. Εξακολουθεί να εκκρεμεί η εξέταση μεγάλου αριθμού αιτήσεων για έκδοση αδειών οικοδομής και διαίρεσης γης. Η μηχανογράφηση των διαδικασιών παραλαβής, εξέτασης και έκδοσης των αδειών δεν έχει ολοκληρωθεί με αποτέλεσμα το πρόβλημα να εξακολουθεί να υφίσταται.

Αιτήσεις αδειών οικοδομής που έχουν εξεταστεί χωρίς την καταβολή των σχετικών τελών. Σημαντικός αριθμός αιτητών για έκδοση άδειας οικοδομής δεν καταβάλλουν τα σχετικά τέλη για να τις εξασφαλίσουν, παρόλο που οι αιτήσεις τους έχουν εξεταστεί και διεκπεραιωθεί, με αποτέλεσμα το Δημόσιο να επωμίζεται σημαντικό διοικητικό κόστος.

Αναθεώρηση και εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας περί διενέργειας εράνων. Για αναθεώρηση και εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας που διέπει τη διενέργεια εράνων, το Υπουργείο Εσωτερικών ετοίμασε προσχέδιο νομοσχεδίου το οποίο στάληκε από το 2007 στα εμπλεκόμενα μέρη για απόψεις και το θέμα εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Άδειες πώλησης οινοπνευματωδών ποτών. Αριθμός υποστατικών, στα οποία πωλούνται οινοπνευματώδη ποτά, δεν ανανεώνουν την άδεια πώλησης που προνοείται στη σχετική νομοθεσία.

Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών και άδειες αποθήκευσης πετρελαιοειδών. Μεγάλος αριθμός πρατηρίων πετρελαιοειδών και υποστατικών αποθήκευσης πετρελαιοειδών λειτουργούν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την άδεια που προνοείται στη σχετική νομοθεσία.

Μηχανές παιγνιδιού και ψυχαγωγίας. Σε όλες τις Επαρχίες λειτουργούν κέντρα ψυχαγωγίας, ορισμένοι ιδιοκτήτες των οποίων δεν έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, ούτε και έχουν προβεί στην εγγραφή των μηχανών παιγνιδιού και ψυχαγωγίας, βάσει του Νόμου 32(Ι)/96.

Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού

Είσπραξη και κατάθεση εσόδων. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες και παραλείψεις στην τήρηση των Λογιστικών και Δημοσιονομικών Οδηγιών που αφορούν στην είσπραξη και κατάθεση των εσόδων.

Καθυστερημένες αιτήσεις - Μητρώα Αδειών Οικοδομής/Διαίρεσης Γης. Εκκρεμεί η εφαρμογή ολοκληρωμένου μηχανογραφικού προγράμματος για τη μηχανογράφηση των διαδικασιών παραλαβής, εξέτασης, παρακολούθησης και έκδοσης αδειών οικοδομής/διαίρεσης γης, με αποτέλεσμα την καθυστέρηση στην εξέταση των αιτήσεων και στην έκδοση των σχετικών αδειών.

Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών και άδειες αποθήκευσης πετρελαιοειδών. Αριθμός πρατηρίων πετρελαιοειδών και υποστατικών αποθήκευσης πετρελαιοειδών λειτουργούν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την άδεια που προνοείται στη σχετική νομοθεσία. Επίσης δεν διενεργούνται από την Επαρχιακή Διοίκηση επιθεωρήσεις/έλεγχοι υποστατικών στα οποία είναι προφανής η αποθήκευση/φύλαξη πετρελαιοειδών.

Στεγαστικά Σχέδια Εκτοπισθέντων. Δεν τηρούνται μητρώα για την καταχώριση των εγκρίσεων/συμφωνιών παροχής στεγαστικής βοήθειας, για σκοπούς παρακολούθησης της υλοποίησης των όρων των εγκρίσεων/συμφωνιών και των προνοιών των Στεγαστικών Σχεδίων.

(γ) Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας

Εισπράξεις. Το σύνολο των εισπράξεων του 2011 ήταν €143 εκ., σε σύγκριση με €172,4 εκ. το 2010 δηλαδή σημειώθηκε μείωση €29,4 εκ. ή 17%, κυρίως λόγω του μειωμένου αριθμού των μεταβιβάσεων ακίνητης ιδιοκτησίας.

Καθυστέρηση στην είσπραξη μισθωμάτων κρατικής γης. Καθυστερεί η είσπραξη ετήσιων μισθωμάτων κρατικής γης, τα οποία στις 31.12.2011 ανέρχονταν στα €5.744.068.

Συσσωρευμένη εργασία στο Τμήμα - Ανάθεση εργασίας εκτός ωρών Γραφείου. Συνεχίζεται το πρόβλημα της συσσωρευμένης καθυστερημένης εργασίας, παρά το γεγονός ότι κατά το 2011 δαπανήθηκε ποσό ύψους €2.733.406 για υπερωρίες.

Απώλεια εσόδων

- (i) Μη αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων.** Τα τέλη και δικαιώματα που εισπράττονται από το Τμήμα δεν ανταποκρίνονται στο πραγματικό κόστος παροχής των υπηρεσιών. Από υπολογισμούς του Τμήματος, η ετήσια απώλεια εσόδων από τη μη αναθεώρηση υπολογίζεται σε πέραν των €6,8 εκ. ετησίως.
- (ii) Κυβερνητικά αγροκτήματα στην Πάφο.** Μέχρι σήμερα δεν εισπράττονται τα αναθεωρημένα ενοίκια αλλά τα παλιά, με αποτέλεσμα η απώλεια εσόδων να ανέρχεται σε €304.000 περίπου, ετησίως.
- (iii) Μη αναθεώρηση ενοικίων σε αγοραία αξία.** Σημαντική απώλεια εσόδων προέρχεται και από μη αναθεώρηση των μισθωμάτων κρατικής γης στο επίπεδο του αγοραίου ενοικίου.
- (iv) Μη επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας.** Η γενική επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στην ελεγχόμενη από το Κράτος περιοχή, σε τιμές 1.1.1980, ολοκληρώθηκε το 1992. Έκτοτε δεν υιοθετήθηκε σταθερή διαδικασία για επανεκτίμηση των ακινήτων, σε περίπτωση ανέγερσης

νέων κτιρίων, αλλαγής πολεοδομικών ζωνών κ.λπ. Ως αποτέλεσμα, υπάρχει απώλεια σημαντικού ποσού εσόδων τόσο για την Κυβέρνηση, όσο και για τις Τοπικές Αρχές, αφού η αγοραία αξία την 1.1.1980 λαμβάνεται ως βάση για υπολογισμό διαφόρων φόρων και τελών. Η μη επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας, δημιουργεί άνιση μεταχείριση των πολιτών. Επίσης, λόγω της μη εκτίμησης από το Τμήμα της αξίας των βιομηχανικών περιοχών και των ξενοδοχείων που έχουν ανεγερθεί σε κρατική γη, παρατηρείται σημαντική απώλεια εσόδων, όσον αφορά στον φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας.

Απαλλοτριώσεις

- (i) **Έλεγχος του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Απαλλοτριώσεων.** Από αξιολόγηση του πιο πάνω συστήματος, διαπιστώθηκαν αδυναμίες που αφορούν κυρίως στη διαδικασία εκτίμησης, διαπραγμάτευσης και στον καθορισμό της αποζημίωσης, καθώς επίσης στην καταβολή ψηλών ποσών τόκων (σε ορισμένες περιπτώσεις ανέρχονται σε εκατομμύρια ευρώ), λόγω χρονοβόρων διαδικασιών και στη μη υλοποίηση των έργων απαλλοτρίωσης εντός της προθεσμίας των τριών ετών, με όλα τα συνεπακόλουθα, περιλαμβανομένης της αυξημένης δαπάνης για αποζημιώσεις. Διαπιστώθηκε επίσης ότι τα πολλά και πολύπλοκα προβλήματα των απαλλοτριώσεων, όχι μόνο δεν επιλύονται αλλά συσσωρεύονται με τη δημοσίευση νέων απαλλοτριώσεων.
- (ii) **Καθυστέρηση στην καταβολή αποζημιώσεων λόγω απαλλοτριώσεων.** Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην καταβολή των αποζημιώσεων για απαλλοτριώσεις. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, στις 31.12.2011 το οφειλόμενο ποσό για αποζημιώσεις λόγω απαλλοτριώσεων προς επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες, συμπεριλαμβανομένων τόκων μέχρι την ημερομηνία αυτή, ανέρχεται σε €530,8 εκ. περίπου. Το ποσό, σύμφωνα με την ανάλυση του Τμήματος, αποτελείται από ποσά προσφερθέντα στους ιδιοκτήτες γης αλλά μη αποδεχθέντα (€220,3 εκ.) και ποσά αποδεχθέντα, περιλαμβανομένων ποσών που αφορούν σε αποφάσεις Δικαστηρίου, αλλά μη καταβληθέντα στους δικαιούχους, (€310,5 εκ. για τα οποία έγινε σχετικός δειγματοληπτικός έλεγχος από την Υπηρεσία μας) μέχρι τις 31.12.2011. Η καθυστέρηση οφείλεται, μεταξύ άλλων, στη χρονοβόρα διαδικασία μέχρι τον καθορισμό του τελικού ποσού της αποζημίωσης και στα περιορισμένα Κονδύλια του Προϋπολογισμού, σε σχέση με τις καταβλητέες αποζημιώσεις. Κατ' επέκταση το Κράτος θα επιβαρυνθεί με ψηλά ποσά τόκων.
- (iii) **Προσφυγές στο Ανώτατο Δικαστήριο για έργα απαλλοτρίωσης.** Λόγω της μη χρησιμοποίησης της απαλλοτριωθείσας ακίνητης ιδιοκτησίας για τον σκοπό της απαλλοτρίωσης ή επειδή ο σκοπός της απαλλοτρίωσης δεν κατέστη εφικτός ή εγκαταλείφθηκε από τις Απαλλοτριούσες Αρχές, ορισμένοι ιδιοκτήτες προσφεύγουν στο Ανώτατο Δικαστήριο διεκδικώντας την επιστροφή της περιουσίας τους. Ως αποτέλεσμα εξώδικου συμβιβασμού που συνήθως ακολουθεί, προκειμένου να αποφευχθεί η επιστροφή της ακίνητης ιδιοκτησίας και η επανααπαλλοτρίωσή της με σημερινές τιμές, το Κράτος επιβαρύνεται με πρόσθετα ποσά αποζημίωσης, διοικητικό και άλλο κόστος.
- (iv) **Εντάλματα κατάσχεσης κινητής περιουσίας εναντίον της Δημοκρατίας λόγω απλήρωτων αποζημιώσεων για απαλλοτριώσεις.** Σε αρκετές περιπτώσεις οι επηρεαζόμενοι ιδιοκτήτες, εξασφάλισαν εντάλματα κατάσχεσης εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας λόγω απλήρωτων αποζημιώσεων για απαλλοτριώσεις, επιβαρύνοντας επιπρόσθετα το Κράτος με δικηγορικά και άλλα έξοδα αλλά και εκθέτοντας το Κράτος. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, την περίοδο 2010 μέχρι τον Μάιο 2012, εκδόθηκαν συνολικά 165 εντάλματα κατάσχεσης εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας για τα οποία καταβλήθηκε ποσό €9,2 εκ. ενώ μέχρι τον Μάιο 2012 εκκρεμούσε η καταβολή ποσού €14,7 εκ. περίπου.
- (v) **Ανακλήσεις έργων απαλλοτρίωσης.** Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, το Κράτος έχει προβεί σε επαναξιολόγηση των έργων απαλλοτρίωσης για τα οποία κανένα ποσό αποζημίωσης δεν έχει καταβληθεί στους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες γης ή έχει καταβληθεί μέρος της συνολικής αποζημίωσης και στη λήψη απόφασης για ανάκληση 17 απαλλοτριώσεων ακίνητης περιουσίας για έργα τα οποία δεν είναι εφικτό να υλοποιηθούν άμεσα ή/και δεν κρίνεται απόλυτα αναγκαία η υλοποίησή τους στο εγγύς μέλλον. Το ποσό των αποζημιώσεων που δεν θα χρειαστεί να καταβληθεί εφόσον οι

συγκεκριμένες απαλλοτριώσεις ανακληθούν είναι, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, πέραν των €118 εκ.

(vi) **Απαιτήσεις ιδιοκτητών γης σε σχέση με τις απαλλοτριώσεις ιδιοκτησιών στην περιοχή των Αρχαιοτήτων Αμαθούντας.** Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του αρ. 69.414, ημερ. 6.10.2009, ενέκρινε αλλαγή της μέχρι σήμερα ακολουθούμενης «πολιτικής», ειδικά για την περίπτωση των απαλλοτριώσεων στον αρχαιολογικό χώρο της Αμαθούντας, παραχωρώντας επιπρόσθετο χαριστικό συντελεστή δόμησης 0,10:1(10%) για σκοπούς εκτίμησης των ιδιοκτησιών που είτε έχουν απαλλοτριωθεί στο παρελθόν, είτε θα απαλλοτριωθούν. Επί του θέματος, εκφράσαμε τις απόψεις/επιφυλάξεις της Υπηρεσίας μας με σχετική επιστολή μας προς τον Υπουργό Εσωτερικών. Ο Γενικός Εισαγγελέας με σχετική γνωμάτευσή του ημερ. 3.8.2012 ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι η προτεινόμενη ρύθμιση αποτελεί χαριστική παροχή και πρόσθεσε ότι δεν βλέπει οποιονδήποτε λόγο για τον οποίο θα μπορούσαν οι συγκεκριμένες απαλλοτριώσεις να διαφοροποιηθούν από τις άλλες απαλλοτριώσεις που έγιναν κατά καιρούς.

(vii) **Υποθέσεις απαλλοτριώσεων για τις οποίες καταβλήθηκε/κατατέθηκε η αποζημίωση και εκκρεμούν για εγγραφή.** Αρκετά τεμάχια γης που επηρεάστηκαν από απαλλοτριώσεις, για τα οποία καταβλήθηκε/κατατέθηκε ήδη η αποζημίωση στους δικαιούχους, εξακολουθούν να είναι εγγεγραμμένα στους πρώην ιδιοκτήτες και δεν έχουν εγγραφεί στο όνομα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Συγκεκριμένα, εκκρεμεί παγκύπρια η εγγραφή 11.348 επηρεαζόμενων τεμαχίων γης, για τα οποία η γνωστοποίηση της απαλλοτρίωσης χρονολογείται από το 1975 και μεταγενέστερα.

Κρατική γη

- (i) **Παράνομες επεμβάσεις σε κρατική γη.** Το Τμήμα καθυστερεί να προβεί σε διερεύνηση των περιπτώσεων παράνομων επεμβάσεων σε κρατική γη.
- (ii) **Συμβάσεις μίσθωσης κρατικής γης σε σχέση με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους.** Ορισμένες άδειες χρήσης κρατικής γης που υπογράφηκαν πριν από αρκετά χρόνια (ακόμα και πριν από το 1960) εξακολουθούν να ανανεώνονται αυτόματα από χρόνο σε χρόνο με ονομαστικό μίσθωμα, σε αντίθεση με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους.

Πολεοδομική Ρύθμιση/Πολεοδομική Αμνηστία. Με σκοπό τη διευκόλυνση έκδοσης πιστοποιητικού τελικής έγκρισης για οικιστικές μονάδες και διαμερίσματα και στη συνέχεια έκδοση των σχετικών τίτλων ιδιοκτησίας, περιλαμβανομένων των περιπτώσεων όπου υπάρχουν παρατυπίες ή/και ασυμφωνίες με τους όρους της χορηγηθείσας άδειας, η Κυβέρνηση ετοίμασε 4 σχετικά νομοσχέδια τα οποία ψηφίστηκαν σε Νόμους τον Απρίλιο 2011. Λαμβάνοντας υπόψη τον μεγάλο αριθμό περιπτώσεων για τις οποίες, για διάφορους λόγους, εκκρεμεί η έκδοση τίτλων, αναμένεται ότι αν τελικά διευθετηθούν, τα έσοδα του δημοσίου θα ανέλθουν σε εκατομμύρια ευρώ από μεταβιβαστικά τέλη.

(δ) Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως

Επιβάρυνση κονδυλίων του Προϋπολογισμού με δαπάνες άλλων έργων και μεταφορά πιστώσεων. Μέρος των πιστώσεων που προϋπολογίζονται στους ετήσιους Προϋπολογισμούς για διάφορα έργα δεν δαπανώνται για το σκοπό που εγκρίνονται αλλά, με έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, μεταφέρονται κάθε χρόνο σημαντικά ποσά ως εξοικονομήσεις για να καλύψουν δαπάνες άλλες από την εγκεκριμένη πρόνοια των Προϋπολογισμών ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις, κονδύλια έργων επιβαρύνονται με τις δαπάνες άλλων έργων, για τα οποία δεν υπάρχει αντίστοιχη πρόνοια στον Προϋπολογισμό του έτους.

Παρακολούθηση συνεισφοράς Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Τ.Α.) για πολεοδομικά έργα. Παρατηρήθηκαν σημαντικές αδυναμίες και παραλείψεις στον έλεγχο και παρακολούθηση των καθυστερημένων εσόδων που αφορούν στη συνεισφορά των Α.Τ.Α. για πολεοδομικά έργα, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των οφειλών που παρουσιάζονται και με κίνδυνο την απώλεια εσόδων για το Κράτος.

Οφειλές Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Τ.Α.) για απαλλοτριώσεις πολεοδομικών έργων. Σημαντικές οφειλές των Α.Τ.Α. για απαλλοτριώσεις πολεοδομικών έργων παραμένουν ανείσπρακτες για

μεγάλο χρονικό διάστημα ενώ υπάρχουν περιπτώσεις που εισπράχθηκαν από το Τμήμα αλλά δεν έχουν καταβληθεί στο Τ.Κ.Χ.

Εκκρεμείς πολεοδομικές αιτήσεις. Παρά τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν για διεκπεραίωση των εκκρεμών πολεοδομικών αιτήσεων και τη βελτίωση που παρατηρήθηκε, εξακολουθεί να εκκρεμεί η εξέταση σημαντικού αριθμού αιτήσεων.

Αδυναμίες στον προγραμματισμό, διαχείριση, μελέτη, επίβλεψη και έλεγχο των κατασκευαστικών συμβολαίων. Σε αρκετές μελέτες έργων, οι οποίες ετοιμάζονται είτε από το Τμήμα είτε από ιδιώτες Μελετητές, παρατηρήθηκαν παραλείψεις/αδυναμίες, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους και την καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των έργων. Παρατηρήθηκαν επίσης αδυναμίες στον συντονισμό, διαχείριση, επίβλεψη και έλεγχο των συμβολαίων, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται παρεκκλίσεις από τις πρόνοιες των συμβολαίων, καθυστερήσεις και οικονομικές επιβαρύνσεις. Διαπιστώθηκε ακόμα, μεγάλη καθυστέρηση στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών και σε μια περίπτωση σημαντική διαφορά ανάμεσα στις ποσότητες που περιλήφθηκαν στον τελικό λογαριασμό και στην πραγματική επιτόπου εκτελεσθείσα εργασία, υπέρ του Εργολάβου.

(ε) Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως

Επιβολή προστίμων στους μεταφορείς σε σχέση με παραβάσεις των περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμων του 2000 και 2005 και του Νόμου 146(Ι)/2007. Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην εξέταση και/ή επιβολή προστίμων στους μεταφορείς, σε σχέση με παραβάσεις των διατάξεων των πιο πάνω Νόμων, με αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικών εσόδων για το Κράτος, ενώ για ορισμένες παραβάσεις για τις οποίες επιβλήθηκαν πρόστιμα εκκρεμεί η είσπραξή τους.

Διαβατήρια. Παρατηρήθηκαν σοβαρές ελλείψεις/παραλείψεις που αφορούν την ασφαλή παραλαβή και φύλαξη των διαβατηρίων καθώς και στην τήρηση σχετικών στοιχείων.

2.2.7 Υπουργείο Εξωτερικών

Γενικό επίδομα εξωτερικού και ειδικό επίδομα, επίδομα ενοικίου και εκπαιδευτικό επίδομα. Αναφορικά με την καταβολή των πιο πάνω επιδομάτων εισηγηθήκαμε όπως στα πλαίσια των μέτρων οικονομικής εξυγίανσης και συγκράτησης των δαπανών του Κράτους επανεξεταστούν και επανακαθοριστούν περιορισμοί και όρια στις διατάξεις παραχώρησης αυτών.

Στέγαση των Διπλωματικών Αποστολών και των άλλων Δημόσιων Υπηρεσιών της Δημοκρατίας που εδρεύουν στο εξωτερικό και διαχείριση και συντήρηση των οικημάτων αυτών. Κατά το έτος 2011 καταβλήθηκαν ενοίκια για τα οικήματα των Πρεσβειών και των πρεσβευτικών κατοικιών, καθώς και έξοδα συντήρησης ύψους €6.846.364 και €404.733 για το 2011 και €6.299.822 και €403.430 για το 2010, αντίστοιχα. Όπως έχουμε επανειλημμένα εισηγηθεί η πιο ενδεδειγμένη και κατάλληλη επιλογή για στέγαση είναι η απόκτηση ιδιόκτητων κτιρίων, ειδικά λαμβανομένου υπόψη ότι η ανάγκη είναι μόνιμη, αλλά και ως επένδυση αποδεικνύεται μακροχρόνια ως οικονομικά συμφέρουσα για τη Δημοκρατία. Όσον αφορά στο θέμα της διαχείρισης και συντήρησης των κυβερνητικών κτιρίων στο εξωτερικό εξακολουθεί να μην έχει ρυθμιστεί, με όλες τις συνεπαγόμενες αρνητικές, οικονομικές κυρίως, συνέπειες.

Ανακαίνιση πρεσβευτικής κατοικίας στην Ουάσιγκτον. Σημειώθηκε μεγάλη καθυστέρηση στην υλοποίηση της ανακαίνισης αφού, παρόλο ότι έχουν παρέλθει τέσσερα σχεδόν χρόνια από τον εντοπισμό σοβαρών προβλημάτων, οι εργασίες αποκατάστασης δεν είχαν αρχίσει μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2012. Παρατηρήσαμε ότι διαχρονικά αναλώθηκε αρκετός χρόνος για διαφοροποιήσεις/αναθεωρήσεις των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου, με σκοπό τον περιορισμό της έκτασης/κόστους της ανακαίνισης λόγω οικονομικής κρίσης, χωρίς να συνυπολογίζονται οι αρνητικές επιπτώσεις στην κατάσταση της κατοικίας λόγω των καθυστερήσεων και το πρόσθετο οικονομικό κόστος από την ενοικίαση άλλης κατοικίας για τη στέγαση του Πρέσβη, το κόστος της οποίας - από τον Απρίλιο του 2009 μέχρι και τον Σεπτέμβριο του 2012 - ανήλθε στις \$806.000. Επισημάνθηκε επίσης ότι ορισμένες αποφάσεις που λήφθηκαν ως προς την υλοποίηση του έργου, ενδεχομένως να μην ήταν οι καταλληλότερες.

Υπάτη Αρμοστεία Πραιτώριας. Έχει διενεργηθεί έρευνα εναντίον Πληρεξούσιου Υπουργού της Υπάτης Αρμοστείας της Πραιτώριας για πιθανή διάπραξη πειθαρχικών παραπτώματων σχετικά με την αγορά αγαθών και υπηρεσιών κατά τη διάρκεια της θητείας του ως Υπατος Αρμοστής κατά την περίοδο 3.9.2007 μέχρι 2.9.2011, τα αποτελέσματα της οποίας έχουν ήδη τεθεί ενώπιον του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Χορηγία στην Πρεσβεία του Βατικανού. Επισημάνθηκε ότι ο Πρέσβης εξακολουθεί να επανέρχεται με αιτήματα για αναδρομική κάλυψη εξόδων που αφορούν σε προηγούμενα έτη και για τα οποία του παραχωρήθηκαν χορηγίες. Παρατηρήθηκε επίσης ότι η Δημοκρατία εξετέθη ενώπιον Αρχών και δικαστηρίων στην χώρα που εδρεύει η Πρεσβεία, λόγω μη ικανοποιητικής διαχείρισης των οικονομικών της Διπλωματικής Αποστολής, και ειδικά όσον αφορά υποχρεώσεις που είναι απόρροια τοπικών νομοθεσιών.

2.2.8 Υπουργείο Οικονομικών

Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης (ΣΣΑ). Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι για την επιτυχή εφαρμογή του ΣΣΑ θα πρέπει να δημιουργηθούν συγκεκριμένοι διοικητικοί μηχανισμοί, μέσω των οποίων να βεβαιώνεται ότι τα αναπτυξιακά σχέδια των Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών συνδέονται άμεσα με το ΣΣΑ και να εντοπίζονται και υλοποιούνται τυχόν αναγκαίες διαφοροποιήσεις.

Δημόσιο Χρέος. Υποχρεώσεις του Κράτους δεν περιλαμβάνονται στις καταστάσεις του Δημόσιου Χρέους, με αποτέλεσμα ενδεχομένως να μην λαμβάνονται υπόψη στη διαχείριση του Δημόσιου Χρέους.

Υπάρχει ανάγκη για διαμόρφωση στρατηγικής διαχείρισης δημόσιου χρέους, η οποία να περιλαμβάνει το κόστος δανεισμού, τα αποδεκτά επίπεδα ρίσκου, τη μέση διάρκεια χρέους, τη σύνθεση νομισμάτων του χαρτοφυλακίου, τη σύνθεση των επενδύτων, την αγορά κυβερνητικών ομολόγων, τη βελτίωση της υποδομής και την ανάπτυξη σχέσεων με τις αγορές.

Προσφυγή στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (ΕΜΣ).

Στις 25 Ιουνίου 2012, η Κυπριακή Δημοκρατία, ύστερα από τον αποκλεισμό της από τις ξένες κεφαλαιαγορές χρέους, υπέβαλε αίτηση προς τις χώρες-μέλη της ζώνης του ευρώ για οικονομική στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας/Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (ΕΤΧΣ/ΕΜΣ).

Πρόγραμμα Σταθερότητας- Υπερβολικό Έλλειμμα. Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών, δεν επιτυγχάνεται ο στόχος που έθεσε τα Υπουργεία για περιορισμό του δημοσιονομικού ελλείμματος κάτω από το 3% μέχρι το 2012. Ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε κατά πόσο υπάρχει μηχανισμός ελέγχου για την έγκαιρη παρακολούθηση τόσο της επάρκειας των μέτρων όσο και για μελέτη της αναγκαιότητας, εάν υπάρξει, για λήψη επιπρόσθετων μέτρων. Επιπρόσθετα, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε κατά πόσο ετοιμάζονται γραπτές εκθέσεις προς την Κυβέρνηση όσον αφορά στους στόχους που τέθηκαν, τα μέτρα που λήφθηκαν και το τελικό αποτέλεσμα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, το Υπουργείο Οικονομικών προβαίνει σε συνεχή πληροφόρηση και ενημέρωση με εμπεριστατωμένα σημειώματα προς τον Υπουργό Οικονομικών και το Υπουργικό Συμβούλιο σχετικά με την κατάσταση της κυπριακής οικονομίας.

(α) Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων

Εισπράξεις φόρου εισοδήματος. Το σύνολο των εισπράξεων το 2011 ήταν €1.401,74 εκ., σε σύγκριση με €1.271,26 εκ. το 2010.

Φορολογίες υπό ένσταση. Στις 31.12.2011 υπήρχαν 18.898 φορολογίες φόρου εισοδήματος, φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας και έκτακτης αμυντικής εισφοράς, για τις οποίες υποβλήθηκε ένσταση για συνολικό ποσό φόρου €339,65 εκ.

Ενστάσεις φόρου εισοδήματος. Στις 31.12.2011 εκκρεμούσαν 11.986 ενστάσεις με ολικό ποσό αμφισβητούμενου φόρου €239,33 εκ.

Καθυστερημένοι φόροι. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται από το Τμήμα, το σύνολο των καθυστερημένων φόρων στις 31.12.2011, μη συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων ήταν €603,8 εκ. Το συνολικό οφειλόμενο ποσό περιλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων ανέρχεται σε €971,62 εκ.

Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Διαπιστώθηκε ότι μεγάλος αριθμός προσώπων διαπράττουν φοροδιαφυγή, είτε δηλώνοντας χαμηλά εισοδήματα, είτε μη υποβάλλοντας δηλώσεις, με αποτέλεσμα να παραμένουν τελείως άγνωστοι στο ΤΕΠ. Ο Διευθυντής του Τμήματος επισήμανε στο παρελθόν ότι μια βασική αδυναμία για εντοπισμό των προσώπων αυτών είναι το γεγονός ότι η πρόσβαση σε σχετικά στοιχεία που τηρούνται στα αρχεία άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών προσκρούει στη νομοθεσία για επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται το έργο του Τμήματός του.

Το θέμα διευκρινίστηκε με γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 10.5.2011, σύμφωνα με την οποία οι πρόνοιες του άρθρου 24 του Συντάγματος καθώς και η υποχρέωση του ΤΕΠ να εφαρμόζει τη νομοθεσία που ρυθμίζει τις εξουσίες του Τμήματος, παρέχουν επαρκή νομική βάση και δικαιολογία για τη διασύνδεση αρχείων και την επεξεργασία δεδομένων.

Επίλυση του θέματος δόθηκε με τον περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμο αρ. 105(I)/2012, που ψηφίστηκε στις 11.7.2012, σύμφωνα με τον οποίο η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που γίνεται για σκοπούς άσκησης των εξουσιών του Διευθυντή του ΤΕΠ εξαιρείται από τις βασικές αρχές επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων που καθορίζονται στο Νόμο.

Φορολογική διερεύνηση ατόμων εγγεγραμμένων στο Ταμείο Συντάξεως Δικηγόρων. Φυσικά πρόσωπα τα οποία είναι εγγεγραμμένα στο Ταμείο Συντάξεως Δικηγόρων και κατά πάσα πιθανότητα ασκούν το δικηγορικό επάγγελμα και ενέγραψαν επ'ονόματι τους ακίνητη περιουσία ή/και πολυτελές αυτοκίνητο, είναι άγνωστα στο Κλάδο Φόρου Εισοδήματος, δεν υποβάλλουν δηλώσεις και συνεπώς δεν τους επιβάλλεται οποιοσδήποτε φόρος εισοδήματος. Επίσης εντοπίστηκαν φυσικά πρόσωπα που ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα στην Κύπρο και είναι εγγεγραμμένα στο μητρώο της Υπηρεσίας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, χωρίς ωστόσο να έχουν φορολογικό φάκελο στο ΤΕΠ. Πέραν τούτου, αρκετά πρόσωπα εγγεγραμμένα στο Ταμείο Συντάξεως Δικηγόρων δεν υπέβαλαν δηλώσεις εισοδήματος για ένα ή και περισσότερα έτη και το Τμήμα δεν επέβαλε φορολογίες για τα εν λόγω έτη, ενώ σε περιπτώσεις όπου το Τμήμα ζήτησε την υποβολή δήλωσης και οι φορολογούμενοι δεν συμμορφώθηκαν με το αίτημα, το Τμήμα φαίνεται να μην έχει προχωρήσει στην έγκαιρη λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας.

Εισοδηματικά κριτήρια και φορολογικές «βεβαιώσεις». Διάφορα επιδόματα/ωφελήματα παραχωρούνται σε πολίτες στη βάση εισοδηματικών κριτηρίων, βάσει νομοθεσιών που απαιτούν την προσκόμιση φορολογικής «βεβαίωσης» που εκδίδεται από το ΤΕΠ ως επιβεβαίωση για το ύψος του εισοδήματος του αιτητή. Ωστόσο στην εν λόγω «βεβαίωση» αναγράφεται το ολικό μικτό ακαθάριστο εισόδημα του φορολογουμένου, σύμφωνα με την φορολογική δήλωση που ο ίδιος υπέβαλε για το συγκεκριμένο φορολογικό έτος, το οποίο (εισόδημα) σε μερικές περιπτώσεις μετά από έλεγχο του ΤΕΠ διαφοροποιείται προς τα πάνω.

Κάτοχοι ακίνητης ιδιοκτησίας και μη συμμόρφωση τους με τις πρόνοιες της νομοθεσίας.

Αριθμός προσώπων που υπέχουν φορολογική υποχρέωση φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας φοροδιαφεύγουν είτε γιατί παραμένουν άγνωστοι στο Κλάδο Ακίνητης Ιδιοκτησίας του Τμήματος είτε επειδή παρόλο που η αξία της ιδιοκτησίας τους υπόκειται σε φορολογία, εντούτοις η αξία που είναι καταχωρισμένη στο Σύστημα Ακίνητης Ιδιοκτησίας του ΤΕΠ παρουσιάζεται μικρότερη του φορολογητέου ποσού. Άλλη περίπτωση φοροδιαφυγής παρουσιάζεται όταν η καταχωρισμένη αξία της περιουσίας στο σύστημα ΤΕΠ η οποία είναι πέραν του φορολογητέου ποσού είναι κατά πολύ μικρότερη της αξίας της περιουσίας που είναι εγγεγραμμένη στο ΤΚΧ.

Φορολογούμενοι που οφείλουν σημαντικά ποσά φόρων. Υπήρξαν περιπτώσεις όπου φυσικά και νομικά πρόσωπα όφειλαν σημαντικά ποσά φόρων για αρκετά χρόνια και εντούτοις δε λήφθηκαν έγκαιρα ικανοποιητικά μέτρα εναντίον τους για εξασφάλιση των δημοσίων εσόδων. Η διαδικασία λήψης δικαστικών

μέτρων προς είσπραξη των οφειλόμενων φόρων πρέπει να αρχίζει μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, αφού η παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος δυσχεραίνει τις προσπάθειες του Τμήματος, λόγω πιθανής αλλαγής της οικονομικής κατάστασης του φορολογούμενου.

Φόρος κεφαλαιουχικών κερδών. Σε αρκετές περιπτώσεις αγοραπωλησίας ακινήτων, οι συμβαλλόμενοι δηλώνουν χαμηλότερες τιμές πώλησης των ακινήτων από τις πραγματικές, με σκοπό την αποφυγή καταβολής του ορθού φόρου κεφαλαιουχικών κερδών. Ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, με βάση τις διατάξεις της υφιστάμενης νομοθεσίας, μπορεί να αμφισβητήσει τα ποσά που δηλώνονται, μόνο σε περίπτωση που αποδεδειγμένα η δήλωση ήταν ψευδής. Εάν οι εκτιμήσεις του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για την αξία των ακινήτων που πωλούνται υιοθετούνται για σκοπούς υπολογισμού του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, αφού προηγηθεί σχετική νομοθετική ρύθμιση, τότε, σύμφωνα με το Τμήμα, θα προέκυπταν σημαντικά επιπρόσθετα έσοδα.

Ασφάλεια μηχανογραφικού εξοπλισμού και δεδομένων. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες και ελλείψεις, και όπως επισημάναμε απαιτείται, μεταξύ άλλων, η αναβάθμιση των λογισμικών λειτουργικού συστήματος για αντιμετώπιση των κενών ασφαλείας τα οποία εντοπίζονται στο σύστημα, καθώς και αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με την λήψη και φύλαξη των εφεδρικών αντιγράφων ασφαλείας λογισμικού και δεδομένων.

Κτιριακές εγκαταστάσεις των Επαρχιακών Γραφείων του Τμήματος στη Λεμεσό. Τα κτίρια που στεγάζουν τα γραφεία Φόρου Εισοδήματος και τα γραφεία Είσπραξης Φόρων στη Λεμεσό παρουσιάζουν σημαντικά προβλήματα. Παρόλο που το Τμήμα Δημοσίων Έργων εισηγήθηκε την επιδιόρθωση των βλαβών ενώ το Υπουργείο Οικονομικών ενέκρινε τη μεταστέγαση των εν λόγω γραφείων, δεν φαίνεται να έχουν γίνει ουσιαστικές ενέργειες για αντιμετώπιση του προβλήματος.

(β) Τμήμα Τελωνείων

Έσοδα. Τα έσοδα κατά το 2011 ανήλθαν σε €669,02 εκ., σε σύγκριση με €642,08 εκ. το 2010.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2011 ήταν €10,9 εκ., σε σύγκριση με €9,4 εκ. στις 31.12.2010.

Υπερωριακή απασχόληση Η υπερωριακή αποζημίωση κατά το 2011 ανήλθε σε €3,9 εκ., σε σύγκριση με €4,9 εκ. το 2011.

Δημόσια Αποθήκη προσωρινής εναπόθεσης και Αποθήκη Δημοσίου. Στις εν λόγω αποθήκες απασχολείται δυσανάλογα μεγάλος αριθμός υπαλλήλων, σε σχέση με τον όγκο εργασίας ο οποίος έχει μειωθεί δραστικά τα τελευταία χρόνια.

Αποθήκες τελωνειακής αποταμίευσης. Κατά τους επιτόπιους ελέγχους που γίνονται από το Τμήμα σε Αποθήκες Τελωνειακής Αποταμίευσης παρατηρούνται διάφορες παρανομίες, ειδικά όσον αφορά σε αυτοκίνητα, για τις οποίες επιβάλλονται συμβιβαστικά ποσά το ύψος των οποίων είναι μικρό και δεν λειτουργεί αποτρεπτικά.

Κλάδος μετελέγχου. Σε ορισμένες περιπτώσεις δεν έγινε ο προγραμματισθείς έλεγχος από τα Επαρχιακά Γραφεία γεγονός που αποδυναμώνει τον εσωτερικό έλεγχο των εσόδων από δασμούς και φόρους.

Αφορολόγητο πετρέλαιο. Παρατηρήθηκε ότι ο έλεγχος από το Τμήμα στους αδειούχους αγρότες και στα εγκεκριμένα πρατήρια μεταπώλησης αφορολόγητου πετρελαίου για γεωργικούς σκοπούς είναι περιορισμένος.

(γ) Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας

Εισπράξεις. Οι εισπράξεις Φ.Π.Α. το 2011 ανήλθαν σε €1,72 δις σε σύγκριση με €1,73 δις το 2010.

Καθυστερημένοι φόροι. Το σύνολο των καθυστερημένων φόρων στις 31.12.2011 ήταν €271,9 εκ. σε σύγκριση με €220,9 εκ. το 2010. Ποσό €78,7 εκ. αφορά φόρο που δηλώθηκε και ποσό €58,4 εκ. φόρο που βεβαιώθηκε, η μη καταβολή των οποίων συνιστά, σύμφωνα με τον Νόμο, ποινικό αδίκημα.

Καταπολέμηση φοροδιαφυγής. Για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής που προκύπτει από τη μη έκδοση φορολογικού τιμολογίου ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και τέθηκε σε εφαρμογή στις 16.1.2012 τροποποίηση των περί ΦΠΑ (Γενικών) Κανονισμών έτσι ώστε να είναι υποχρεωτική η έκδοση νόμιμης απόδειξης. Στους Κανονισμούς δεν έχει περιληφθεί πρόνοια σχετικά με τη νομική ευθύνη του Καταναλωτή.

Επισκέψεις ελέγχου. Οι επισκέψεις ελέγχου από την Υπηρεσία Φ.Π.Α. από το 1992, που τέθηκε σε εφαρμογή ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμος, μέχρι το 2011 κάλυψαν, περίπου, το 10% των υποκείμενων στον φόρο προσώπων (υ.φ.π.) Στην πλειοψηφία των επισκέψεων ελέγχου προέκυψε βεβαίωση φόρου.

Επιστροφές φόρου. Οι επιστροφές φόρου το 2011 ανήλθαν σε €150,3 εκ. Το συνολικό ποσό που παραμένει σε πίστη των υ.φ.π. στις 31.12.2011 ήταν €341,3 εκ. (€340,7 εκ. το 2010), εκ του οποίου €136,2 εκ. αφορά σε ποσά για τα οποία έχει υποβληθεί αίτηση για επιστροφή.

Οφειλές ποδοσφαιρικών σωματείων. Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του το 1998 ενέκρινε την παραχώρηση κατά χάρη χορηγίας προς τα ποδοσφαιρικά σωματεία για κάλυψη των συσσωρευμένων οφειλών τους προς την Υπηρεσία Φ.Π.Α., το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων υπό την προϋπόθεση ότι θα ανταποκρίνονταν έγκαιρα στις μελλοντικές φορολογικές τους υποχρεώσεις. Τα πλείστα σωματεία δεν ανταποκρίθηκαν στις υποχρεώσεις τους. Το Υπουργικό Συμβούλιο με νέα απόφαση του το 2007 ενέκρινε Σχέδιο με σκοπό την αποπληρωμή των οφειλών των σωματείων στη βάση συμψηφισμού με τις εκάστοτε κρατικές χορηγίες και τη δημιουργία προϋποθέσεων μόνιμης και συνεχούς ανταπόκρισης των σωματείων στις φορολογικές τους υποχρεώσεις.

Τον Ιούλιο του 2008, παραχωρήθηκε βάσει του Σχεδίου, χορηγία ύψους €1.044.354 η οποία κατανεμήθηκε έναντι των οφειλών 12 σωματείων παρόλο ότι τα περισσότερα από αυτά δεν είχαν ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις τους. Οι οφειλές των σωματείων παρουσίασαν αύξηση 16,6% και ανήλθαν στις 10.9.2012 σε €12,98 εκ., σε σύγκριση με €11,13 εκ. που ήταν το 2011.

Εναρμόνιση με το Κοινό Σύστημα Φ.Π.Α. Δεν έχει γίνει εναρμόνιση της νομοθεσίας και εφαρμογή των προνοιών της Οδηγίας 2006/112/EK του Συμβουλίου, της 28^{ης} Νοεμβρίου 2006, που προνοεί για την επιβολή Φ.Π.Α. στις παραδόσεις γηπέδων προς οικοδόμηση.

(δ) Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού

Νέο σύστημα αξιολόγησης προσωπικού στη Δημόσια Υπηρεσία. Το σύστημα αξιολόγησης των δημοσίων υπαλλήλων έχει σοβαρές αδυναμίες κυρίως λόγω του φαινομένου της ισοπεδωτικής αξιολόγησης, το οποίο αποτελεί τροχοπέδη στην αύξηση της παραγωγικότητας αφού δεν παρέχει κίνητρα για βελτίωση της απόδοσης των υπαλλήλων.

Έχουν παρέλθει έντεκα και πλέον χρόνια από τη λήψη της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για προώθηση νέου συστήματος αξιολόγησης, χωρίς μέχρι σήμερα αυτό να έχει γίνει κατορθωτό.

(ε) Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής

Μηχανογράφηση Κρατικών Υπηρεσιών. Από έλεγχο έργων μηχανογράφησης κρατικών υπηρεσιών, παρατηρήθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις στη διεκπεραίωση των διαγωνισμών. Παρατηρήθηκαν επίσης αδυναμίες στη διαχείριση των συμβάσεων, με επακόλουθο να παρουσιάζονται καθυστερήσεις στην υλοποίηση τους, αύξηση του κόστους καθώς και προβλήματα στη λειτουργία των συστημάτων μηχανογράφησης.

Αναφορικά με την επέκταση του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (ΣΑΓ) στην Αστυνομία και στα Τμήματα που στεγάζονται στο κτίριο του Υπουργείου Οικονομικών, είχαμε εισηγηθεί τον Ιούνιο 2011, κατά την εξέταση από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών του διαγωνισμού για την αγορά λογισμικών προϊόντων για την πιο πάνω επέκταση, την περαιτέρω διερεύνηση του θέματος, καθώς και την εξέταση/αξιολόγηση άλλων εναλλακτικών επιλογών που προσφέρονταν, ώστε να επιλεγεί η συμφερότερη λύση για το δημόσιο, πριν την κατακύρωση του εν λόγω διαγωνισμού. Ωστόσο, το Συμβούλιο Προσφορών

αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού, θεωρώντας ότι αρμόδιο για τέτοιες αποφάσεις πολιτικής είναι το Εκτελεστικό Συμβούλιο Μηχανογράφησης. Τον Οκτώβριο 2012, σε σύσκεψη για την επέκταση του συστήματος, εισηγηθήκαμε την ετοιμασία στρατηγικής μελέτης στην οποία να λαμβάνονται υπόψη οι παρούσες συνθήκες της αγοράς, η αξιολόγηση της μέχρι σήμερα εφαρμογής του ΣΑΓ, καθώς και το συνολικό μέχρι σήμερα κόστος του έργου. Ακολουθώντας, η μελέτη θα πρέπει να υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο έχει την αρμοδιότητα να εγκρίνει την επέκταση του ΣΑΓ σε άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες.

2.2.9 Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση. Αρκετά από τα μέτρα της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης εξακολουθούν να λειτουργούν σε πιλοτική βάση.

Απαλλαγή εκπαιδευτικού προσωπικού από το διδακτικό τους χρόνο. Διαπιστώθηκε ότι μερικές από τις διευθετήσεις που έγιναν για απαλλαγή του εκπαιδευτικού προσωπικού από τον διδακτικό τους χρόνο δεν στηρίζονται σε συγκεκριμένες γραπτές αποφάσεις ή συμφωνίες με τις Συντεχνίες, ούτε και έτυχαν της έγκρισης του Υπουργείου.

Απαλλοτρίωση ιδιωτικής γης για ανέγερση σχολείων. Διαπιστώθηκαν διάφορα προβλήματα και αδυναμίες σχετικά με τις απαλλοτριώσεις, τα οποία παρά τις κοινές προσπάθειες που γίνονται μέσω συσκέψεων των συναρμόδιων Τμημάτων, καθώς και της Υπουργικής Επιτροπής, εξακολουθεί να υφίστανται.

Δείκτες κόστους ανά μαθητή. Διαπιστώθηκε ότι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού δεν τηρεί στοιχεία δεικτών κόστους ανά μαθητή και ανά Εκπαίδευση. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως υπολογίζονται τέτοιοι δείκτες για κάθε Εκπαίδευση, σε ετήσια βάση, με σκοπό την καλύτερη παρακολούθηση των δαπανών.

Πακέτο μέτρων φοιτητικής μέριμνας. Για το 2011 το ποσό που καταβλήθηκε στα πανεπιστήμια για τον πιο πάνω σκοπό ανήλθε σε €6.628.375. Όπως διαπιστώθηκε, το Υπουργείο δεν διενεργεί κανένα εκ των υστέρων έλεγχο εάν τα πανεπιστήμια όντως καταβάλλουν τα εγκεκριμένα ποσά στους δικαιούχους φοιτητές.

Πολιτιστικές Υπηρεσίες

Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου - Μέγαρο Πολιτισμού.

(α) **Οικονομική διαχείριση.** Το σύνολο των δαπανών του για τα έτη 2005-2011 ανήλθε σε περίπου €13,8εκ., ενώ οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες κατέβαλαν ως χορηγία το συνολικό ποσό των περίπου €22,6 εκ., δηλαδή κατέβαλαν στο Ίδρυμα περίπου €8,8 εκ. περισσότερα από τις πραγματικές του δαπάνες.

(β) **Κόστος ανέγερσης και εξοπλισμού Μεγάλου Πολιτισμού.** Το κόστος του έργου, υπολογίζεται ότι θα ανέλθει στα €115,3 εκ. + ΦΠΑ. Μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει αίτηση «μεγάλου έργου» στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία είναι απαραίτητη για την προώθηση της διαδικασίας εξασφάλισης χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το θέμα της χρηματοδότησης, το οποίο καθίσταται πιο δύσκολο υπό τα σημερινά οικονομικά δεδομένα, θα πρέπει να ξεκαθαρίσει με ακρίβεια, πριν δεσμευτούν επιπλέον ποσά.

(γ) **Κόστος λειτουργίας Μεγάλου Πολιτισμού.** Το ποσό του ελλείμματος για τα πρώτα 10 χρόνια λειτουργίας του Μεγάλου, σύμφωνα με τη μελέτη σκοπιμότητας, υπολογίζεται να ανέρχεται σε περίπου €3,7εκ. - €4,5 εκ. ετησίως. Στη μελέτη JASPERS επισημαίνεται ότι αρκετά στοιχεία που αναφέρονται στη μελέτη σκοπιμότητας και επηρεάζουν την εκτίμηση των αναμενόμενων ετήσιων ελλειμμάτων είναι «μάλλον αισιόδοξα» και ότι τα πραγματικά ελλείμματα θα είναι πολύ ψηλότερα από εκείνα που αναφέρονται στη μελέτη σκοπιμότητας.

(δ) **Σχόλια Γραφείου Προγραμματισμού σχετικά με την ανάλυση κόστους-οφέλους.** Το Γραφείο Προγραμματισμού πραγματοποίησε εξέταση της μελέτης κόστους-οφέλους που έγινε για το Μέγαρο Πολιτισμού και ετοίμασε σημείωμα στις 11.9.2012 στο οποίο επισημαίνει ότι δεν έγινε εμπεριστατωμένη αποτίμηση των επιλογών ως προς το μέγεθος και διαμόρφωση του έργου και ότι τα στοιχεία ζήτησης υπηρεσιών του Μεγάλου (παραστάσεις/εκδηλώσεις) στηρίζονται σε στοιχεία προβλέψεων του 2008, δηλαδή

πριν από την οικονομική κρίση στην Κύπρο και την επιδείνωση της δημοσιονομικής κατάστασης. Επίσης, η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την πιο πάνω έρευνα αγοράς δεν αναλύεται επαρκώς στη μελέτη σκοπιμότητας.

Παραχώρηση μηνιαίου τιμητικού επιδόματος για τους εργάτες του πνεύματος και της τέχνης που δυσπραγούν και παραχώρηση ετήσιου τιμητικού χορηγήματος. Παραχωρείται μηνιαίο τιμητικό επίδομα για 125 άτομα (το οποίο αντιστοιχεί σε €772.500 για το 2011) και ετήσιο τιμητικό χορήγημα για 240 άτομα (το οποίο αντιστοιχεί σε €624.000 για το 2011). Η Υπηρεσία μας έχει παρατηρήσει επανειλημμένα ότι τα κριτήρια για παραχώρηση του μηνιαίου τιμητικού επιδόματος, αφορούν μόνο στην ηλικία και στα συνταξιοδοτικά εισοδήματα του λήπτη και δεν λαμβάνονται υπόψη ούτε τα άλλα εισοδήματα, ούτε τα οικογενειακά εισοδήματα, αλλά ούτε και τα περιουσιακά στοιχεία που κατέχει.

Κρατική Πινακοθήκη

(α) Διαδικασία δανεισμού έργων. Διαπιστώθηκε ότι εξακολουθεί να γίνεται δανεισμός έργων σε μη δικαιούχους.

(β) Βεβαιώσεις για έργα επί δανείου. Εξακολουθεί να μην έχει διεξαχθεί επιτόπιος έλεγχος σε όσα κυβερνητικά τμήματα εντός Κύπρου δεν έχουν ανταποκριθεί στο αίτημα για επιβεβαίωση της κατοχής και καλής φυσικής κατάστασης των έργων.

(γ) Φυσική καταμέτρηση. Για το 2011 πραγματοποιήθηκε φυσική καταμέτρηση των έργων που βρίσκονται μόνο στην έκθεση και αποθήκη της Κρατικής Πινακοθήκης, και σε 3 κυβερνητικά τμήματα στην Κύπρο, αριθμός ο οποίος δεν θεωρείται ικανοποιητικός σε σχέση με τον αριθμό των τμημάτων στην Κύπρο που έχουν δανειστεί έργα τέχνης, τα οποία ανέρχονται σε 92.

Κυπριακή Βιβλιοθήκη

Στέγαση. Από τη στέγαση της Βιβλιοθήκης σε τέσσερεις διαφορετικούς χώρους παρουσιάζονται προβλήματα και δημιουργείται ταλαιπωρία στους χρήστες.

Μηχανογράφηση μητρώου βιβλιοθήκης. Η μηχανογράφηση άρχισε το 1996, συνεχίζεται μέχρι σήμερα και δεν αναμένεται να ολοκληρωθεί στο εγγύς μέλλον, με αποτέλεσμα να εκκρεμεί η βελτίωση του συστήματος δανεισμού βιβλίων.

Συντήρηση. Εκκρεμεί η συντήρηση και ανάρτηση των βιβλίων που μεταφέρθηκαν στο κτίριο που βρίσκεται στον Στρόβολο, με κίνδυνο την καταστροφή τους.

2.2.10 Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων

(α) Τμήμα Δημοσίων Έργων

Απαλλοτριώσεις. Αρκετοί ιδιοκτήτες ακίνητης περιουσίας προσφεύγουν στο Δικαστήριο διεκδικώντας επιστροφή μέρους της ιδιοκτησίας τους που δεν χρησιμοποιήθηκε για τον σκοπό της απαλλοτρίωσης, με αποτέλεσμα το Τμήμα, για διευθέτηση του θέματος, να προβαίνει ανάλογα είτε σε έκδοση διατάγματος ανάκλησης της απαλλοτρίωσης, είτε σε εκ νέου δημοσίευση απαλλοτρίωσης με όλα τα επακόλουθα, περιλαμβανομένης και αυξημένης δαπάνης για αποζημιώσεις και τόκους. Η συσσώρευση σημαντικών οφειλών του δημοσίου και οι δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, οδήγησαν το Κράτος στην ανάκληση αριθμού απαλλοτριώσεων.

(β) Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας

Μηχανογράφηση. Λόγω της μη ολοκλήρωσης της μηχανογράφησης του Τμήματος ο υπολογισμός του φόρου χωρητικότητας των πλοίων γίνεται χειρόγραφα.

Επιθεωρήσεις πλοίων στο εξωτερικό με αγορά υπηρεσιών. Κατά το 2011 έγιναν 416 επιθεωρήσεις πλοίων (36% των ποντοπόρων πλοίων) ενώ ο στόχος του Τμήματος είναι να γίνεται επιθεώρηση κάθε πλοίου κάθε 12 μήνες. Οι επιθεωρήσεις που γίνονται από ορισμένους επιθεωρητές είναι ελάχιστες και σε ορισμένες περιπτώσεις δεν αναφέρονται σημαντικές ελλείψεις.

(γ) Τμήμα Οδικών Μεταφορών

Εγγραφές μηχανοκινήτων οχημάτων. Κατά τη διάρκεια του 2011 εγγράφηκαν 37.318 οχήματα και εισπράχθηκαν φόροι εγγραφής €16,33 εκ., σε σύγκριση με 45.280 οχήματα και €21,29 εκ. φόρους το 2010.

Τέλη εγγραφής μεταχειρισμένων οχημάτων. Το Τμήμα, για να αντιμετωπίσει τη διαδικασία παράβασης που κινήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά της Δημοκρατίας αναφορικά με την επιβολή φόρου εγγραφής σε μεταχειρισμένα μηχανοκίνητα οχήματα που εισάγονται στη Δημοκρατία από άλλα κράτη μέλη, χωρίς οποιαδήποτε έκπτωση με βάση την ηλικία, τον τύπο, τη γενική κατάσταση και τα άλλα χαρακτηριστικά του οχήματος, ετοίμασε τροποποιητικό Νομοσχέδιο (και Κανονισμούς) το οποίο προβλέπει, μεταξύ άλλων, την κατάργηση του φόρου εγγραφής, όπως εφαρμόζεται σήμερα, και τη θεσμοθέτηση ενιαίου τέλους εγγραφής για κάθε μηχανοκίνητο όχημα (ύψους €150), ανεξάρτητα από το εάν αυτό είναι καινούργιο ή μεταχειρισμένο. Το Νομοσχέδιο ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 22.11.2012.

Εγγραφές Οχημάτων Χωρίς Τελωνειακό Πιστοποιητικό Τελ72Α. Σε πολλές περιπτώσεις το Τμήμα προβαίνει σε εγγραφή οχημάτων χωρίς την παρουσίαση του σχετικού Τελωνειακού Πιστοποιητικού Τελ72Α, με το οποίο πιστοποιείται ότι το υπό εγγραφή όχημα έχει τύχει δασμοφορολογικής τακτοποίησης από το Τμήμα Τελωνείων. Ως αποτέλεσμα εγγράφηκαν οχήματα για τα οποία δεν είχαν καταβληθεί οι νενομισμένοι δασμοί και φόροι.

Ανανέωση αδειών κυκλοφορίας. Κατά το 2011 εκδόθηκαν 704.474 άδειες κυκλοφορίας και εισπράχθηκαν τέλη €91,51 εκ., σε σύγκριση με 643.552 άδειες και τέλη €89,97 εκ. το 2010.

Αναθεώρηση τελών. Τα τέλη που επιβάλλονται για διάφορες υπηρεσίες που παρέχει το Τμήμα είναι πολύ χαμηλά και δεν καλύπτουν το διοικητικό κόστος. Επίσης, υπηρεσίες όπως η αντικατάσταση τίτλου ιδιοκτησίας και η διεξαγωγή τεχνικού ελέγχου στα οχήματα δημόσιας χρήσης παρέχονται δωρεάν.

Λανθασμένη επιβολή τελών εγγραφής και ετήσιων αδειών κυκλοφορίας. Τα τέλη εγγραφής μηχανοκινήτων οχημάτων και τα τέλη αδειών κυκλοφορίας υπολογίζονται από το μηχανογραφικό σύστημα με βάση δεδομένα που καταχωρίζονται στο σύστημα κατά την εγγραφή των οχημάτων. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν λανθασμένες καταχωρίσεις δεδομένων στο σύστημα με αποτέλεσμα να επιβάλλονται λανθασμένα τέλη. Το ύψος των ετήσιων τελών κυκλοφορίας προς είσπραξη υπολογίζεται σε €0,96 εκ. Γίνονται προσπάθειες από το Τμήμα για είσπραξη των οφειλών.

Έκπτωση στα τέλη οχημάτων διπλής προώσεως. Σύμφωνα με τη νομοθεσία παρέχεται έκπτωση σε ποσοστό 50% στα τέλη εγγραφής και άδειας κυκλοφορίας οχημάτων διπλής προώσεως (υβριδικά). Η έκπτωση η οποία παραχωρείται ως κίνητρο για την αγορά μη ενεργοβόρων και φιλικότερων προς το περιβάλλον οχημάτων, παραχωρείται και σε οχήματα πολυτελείας τα οποία, παρότι είναι διπλής προώσεως, εντούτοις είναι ενεργοβόρα (επιβαρύνονται με αύξηση 10% στα τέλη εγγραφής και τέλη κυκλοφορίας λόγω υψηλής μάζας εκπεμπόμενου διοξειδίου του άνθρακα). Ως αποτέλεσμα δεν επιτυγχάνεται ο σκοπός του Νόμου.

(δ) Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Το Τμήμα αντιμετωπίζει δυσκολίες στην είσπραξη των οφειλών. Στις 31.12.2011 το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων ήταν €23.123.370.

Καθυστερήσεις πτήσεων στον Κυπριακό Εναέριο Χώρο (FIR Λευκωσίας). Λόγω της μη επαρκούς στελέχωσης του Κέντρου Ελέγχου Περιοχής Λευκωσίας και της αδυναμίας του Τμήματος να λειτουργήσει περισσότερους τομείς ελέγχου, παρατηρούνται καθυστερήσεις πτήσεων στον Κυπριακό Εναέριο Χώρο.

Μονάδα Ασφάλειας Πτήσεων. Αρκετές θέσεις στον Προϋπολογισμό του Τμήματος για τη Μονάδα Ασφάλειας Πτήσεων παραμένουν κενές, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η δυνατότητα της Μονάδας να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της που πηγάζουν από Κανονισμούς και Οδηγίες των Διεθνών Οργανισμών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2.2.11 Υπουργείο Υγείας

(α) Υπουργείο

Γενικό Σχέδιο Υγείας. Διαπιστώνεται καθυστέρηση στην υλοποίηση σημαντικών για την εφαρμογή του Γενικού Σχεδίου Υγείας έργων.

Σχέδιο Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας. Εξακολουθεί να παρατηρούνται αδυναμίες στην παρακολούθηση και τον έλεγχο των δαπανών για αποστολές ασθενών εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων.

Επίσης η παρακολούθηση των καθυστερημένων εσόδων από επιδοτούμενους ασθενείς παρουσιάζει αδυναμίες.

Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη Τουρκοκυπρίων. Στους Τουρκοκύπριους που διαμένουν στα κατεχόμενα παρέχεται ιατροφαρμακευτική περίθαλψη χωρίς να εφαρμόζονται τα εισοδηματικά κριτήρια που καθορίζονται για όλους τους πολίτες στους περί Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών Γενικού Κανονισμού του 2000 - 2007.

(β) Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας

Προμήθεια αναλωσίμων. Η μη ολοκλήρωση του έργου μηχανογράφησης καθώς και η απευθείας παραλαβή και αποθήκευση αναλωσίμων ειδών στα τμήματα και τους θαλάμους των νοσοκομείων, έχει ως αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η παρακολούθηση της χρήσης τους και να μην υπάρχει η δυνατότητα για προγραμματισμό των αναγκών τους.

Νοσήλια εσωτερικών ασθενών. Στις 31.12.2011 τα καθυστερημένα έσοδα από νοσήλια ανέρχονταν σε €17.632.772. Ασθενείς τυγχάνουν θεραπειάς και απολύονται χωρίς να εισπραχθούν τα σχετικά δικαιώματα, με αποτέλεσμα η απώλεια εσόδων να συνεχίζεται.

Υπερωριακή απασχόληση ιατρικού προσωπικού. Το σύστημα ελέγχου της υπερωριακής αποζημίωσης παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες και κενά, με αποτέλεσμα η υπερωριακή αποζημίωση που καταβάλλεται, να μην είναι δυνατό να τεκμηριώνεται σε όλες τις περιπτώσεις, παρέχοντας την ευχέρεια για εκμετάλλευση. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε επαναξιολόγηση του υφιστάμενου συστήματος υπερωριακής αποζημίωσης.

(γ) Φαρμακευτικές Υπηρεσίες

Διαδικασία ελέγχου των τιμών φαρμακευτικών προϊόντων που κυκλοφορούν στον ιδιωτικό τομέα.

Επανεξέταση του μηχανισμού ελέγχου των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων. Εκκρεμεί από το 2005 όταν εφαρμόστηκε η νέα τιμολογιακή πολιτική, η επανεξέταση του μηχανισμού ελέγχου των τιμών φαρμακευτικών προϊόντων, η οποία σύμφωνα με διατάξεις του περί Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης (Ελεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Τιμών) Νόμου αρ. 70(I) όπως έκτοτε τροποποιήθηκε, θα έπρεπε να διενεργείται τουλάχιστον μια φορά τον χρόνο.

Αναθεώρηση των τιμών φαρμακευτικών προϊόντων. Οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες προέβαιναν σε διαφοροποίηση των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων με τη συμπλήρωση 4 ετών από το επόμενο έτος που ακολουθεί το έτος καθορισμού για πρώτη φορά της τιμής ενός φαρμάκου, παραλείποντας τις ενδιάμεσες - κάθε χρόνο - έρευνες για να διαπιστωθεί κατά πόσον οι τιμές επαλήθευσης είχαν διαφοροποιηθεί. Ως εκ τούτου, δεν προέβαιναν στις ανάλογες αναπροσαρμογές, τουλάχιστον μια φορά τον χρόνο, όπως είχαν υποχρέωση. Επίσης, δεν προέβαιναν σε οποιαδήποτε έρευνα των τιμών για τα επόμενα έτη, πέραν της τετραετίας.

2.3 ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

2.3.1 Δήμοι - Γενικές Παρατηρήσεις

Οικονομική κατάσταση. Όλοι σχεδόν οι Δήμοι αντιμετωπίζουν σοβαρό οικονομικό πρόβλημα, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να καλύψουν όλες τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρά τις βελτιώσεις που παρατηρήθηκαν, στους περισσότερους Δήμους εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν

διάφορες δραστηριότητες των Δήμων, ιδιαίτερα των οικονομικών υπηρεσιών.

Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Μετά από εισήγησή μας, σε 22 Δήμους διενεργήθηκε κατά την περίοδο 2004-2010 αναλογιστική μελέτη, από την οποία διαφάνηκε ότι, λόγω ελλειμματικών εισφορών, οι Δήμοι αυτοί όφειλαν στις 31.12.2010, στα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, συνολικό ποσό ύψους €166,6 εκ.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών. Σε ορισμένους Δήμους, η μηχανογράφηση υπηρεσιών παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται λειτουργικά προβλήματα στις οικονομικές και άλλες υπηρεσίες τους.

Καθυστερήσεις φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων. Αρκετοί Δήμοι δεν λαμβάνουν τα επιβαλλόμενα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων, με αποτέλεσμα να υπάρχει ο κίνδυνος να καταστεί αναπόφευκτη η διαγραφή πολλών από αυτές.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μας, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας, να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, γεγονός που θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδα των Δήμων.

Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές. Σύμφωνα με στοιχεία των Δήμων, στα όρια 23 Δήμων λειτουργούσαν, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, συνολικά 875 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, από τις οποίες οι 672 λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια, ενώ για 4 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές εκδόθηκε αντικανονικά άδεια λειτουργίας, χωρίς να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών.

Πρατήρια πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με στοιχεία των Δήμων, στα όρια 24 Δήμων λειτουργούσαν, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, συνολικά 189 πρατήρια πετρελαιοειδών, από τα οποία τα 66 λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια, ενώ για άλλα 66 πρατήρια εκδόθηκε αντικανονικά άδεια λειτουργίας, χωρίς να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Στους Δήμους Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου και Στροβόλου λειτουργούν ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσουν άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας και χωρίς να καταβάλουν στους Δήμους τα τέλη που προνοούν οι περί Τροχαίας Δημοτικοί Κανονισμοί.

Χορήγηση σύνταξης στους Δημάρχους. Με την εφαρμογή των περί Χορήγησης Σύνταξης στους Δημάρχους Δημοτικών Κανονισμών του 2011 και κυρίως των σημαντικών τροποποιήσεων που έγιναν, σε σύγκριση με τους προηγούμενους Κανονισμούς, αλλά και με την αναδρομικότητα για να καλυφθούν όσοι διετέλεσαν Δήμαρχοι, θα απαιτηθούν σημαντικότερα ποσά για κάλυψη των αυξήσεων που προέκυψαν ή που θα προκύψουν.

2.3.2 Κοινοτικά Συμβούλια

Τον Ιούλιο του 1999 τέθηκε σε ισχύ ο περί Κοινοτήτων Νόμος, με τον οποίο ο ετήσιος έλεγχος των λογαριασμών όλων των Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Συμβουλίων Βελτιώσεως και Χωριτικών Αρχών) ανατέθηκε στο Γενικό Ελεγκτή. Η διαμόρφωση του άρθρου 71 (ανάθεση του ελέγχου αποκλειστικά στο Γενικό Ελεγκτή) έγινε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, χωρίς οποιαδήποτε ανάμιξη ή έκφραση άποψης από την Ελεγκτική Υπηρεσία. Έτσι ενώ μέχρι το 1999 η Ελεγκτική Υπηρεσία διενεργούσε έλεγχο σε 86 Συμβούλια Βελτιώσεως, η Βουλή των Αντιπροσώπων, με τον περί Κοινοτήτων Νόμο του 1999, ανέθεσε στην Ελεγκτική Υπηρεσία και τον έλεγχο των 284 πρώην Χωριτικών Αρχών που ανακηρύχθηκαν σε Κοινοτικά Συμβούλια.

Διαχρονικά η Ελεγκτική Υπηρεσία αντιμετώπισε πολλά προβλήματα στον έλεγχο των λογαριασμών των Κοινοτικών Συμβουλίων εξαιτίας του γεγονότος ότι τα πλείστα Κοινοτικά Συμβούλια δεν έχουν υιοθετήσει συστήματα εσωτερικού ελέγχου, που να διασφαλίζουν ότι τηρούνται κατάλληλα λογιστικά βιβλία από τα οποία να ετοιμάζονται αξιόπιστες οικονομικές καταστάσεις και ότι συμμορφώνονται με τους Νόμους και

τους Κανονισμούς. Πλείστες οικονομικές καταστάσεις που ετοιμάζονται από τα Κοινοτικά Συμβούλια περιέχουν πολλά λάθη και παραλείψεις, παρουσιάζουν ταμειακά ελλείμματα/ταμειακά πλεονάσματα, τα οποία τα Κοινοτικά Συμβούλια αδυνατούν να επεξηγήσουν. Αρκετές πληρωμές καταχωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις χωρίς επαρκή αποδεικτικά στοιχεία και χωρίς την απαιτούμενη έγκριση. Κάποιες εισπράξεις δεν καταχωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις, αφού αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια παραλείπουν να εκδώσουν αποδείξεις εισπράξης, ενώ ορισμένες εισπράξεις που καταχωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις δεν τεκμηριώνονται λόγω έλλειψης επαρκών αποδεικτικών στοιχείων.

Η έλλειψη συνεπειών σε αυθαιρεσίες ορισμένων Κοινοτικών Συμβουλίων, η μη λήψη διορθωτικών μέτρων από μέρους τους και η αδυναμία των Κεντρικών Υπηρεσιών των Κοινοτικών Συμβουλίων να τους υποβοηθήσουν, έχει ως αποτέλεσμα τα προβλήματα να συσσωρεύονται και να μεγεθύνονται με την πάροδο των χρόνων.

Γενικές Παρατηρήσεις

Οικονομικές καταστάσεις. Οι οικονομικές καταστάσεις που ετοιμάζονται από αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια παρουσιάζουν λάθη και παραλείψεις, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η διεξαγωγή του ελέγχου. Επίσης, αρκετά Συμβούλια καθυστερούν την ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων και την ετοιμασία των τελικών λογαριασμών.

Προϋπολογισμοί. Οι ετήσιοι Προϋπολογισμοί αρκετών Συμβουλίων δεν εγκρίνονται έγκαιρα, δηλαδή πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται. Διαπιστώθηκαν αρκετές περιπτώσεις υπερβάσεων δαπανών χωρίς να ακολουθηθεί η υπό του Νόμου προβλεπόμενη διαδικασία εξασφάλισης σχετικών εγκρίσεων από τον Έπαρχο. Επίσης, ορισμένα Συμβούλια εγκρίνουν ελλειμματικούς Προϋπολογισμούς, σε αντίθεση με το σχετικό Νόμο, ενώ κάποια Συμβούλια δεν έχουν ετοιμάσει Προϋπολογισμούς για το έτος 2011.

Πρακτικά συνεδριάσεων. Ορισμένα Συμβούλια δεν τηρούν πρακτικά των συνεδριών του Συμβουλίου κατά παράβαση των διατάξεων του Νόμου.

Αγορά μετοχών σε ιδιωτικές εταιρείες. Αρκετά Συμβούλια αγόρασαν μετοχές σε εταιρείες ανάπτυξης, παρόλο που η επένδυση σε ιδιωτικές εταιρείες δεν καλύπτεται από τις διατάξεις του Νόμου.

Διαπίστωση χρηματικών ελλειμμάτων. Σε μερικά Συμβούλια διαπιστώθηκε ταμειακό έλλειμμα, για το οποίο κλήθηκαν οι αρμόδιοι να δώσουν εξηγήσεις και να προβούν στις δέουσες διευθετήσεις.

Διαπίστωση χρηματικών πλεονασμάτων. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις πλεονασμάτων στα ταμεία ορισμένων Συμβουλίων, για τα οποία ζητήθηκε σχετική αιτιολόγηση.

Μη επιβολή της πρόσθετης επιβάρυνσης του 25%. Σε αρκετές περιπτώσεις δεν επιβάλλεται η πρόσθετη επιβάρυνση του 25% για καθυστερήσεις στην καταβολή φόρων, τελών και δικαιωμάτων.

Καθυστερημένες οφειλές φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας. Σε πολλά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να υπάρχουν καθυστερημένες οφειλές φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας αρκετών χιλιάδων ευρώ.

Προσφορές. Σε αρκετά Συμβούλια δεν ακολουθείται πάντα η ενδεδειγμένη διαδικασία προσφορών για την αγορά υπηρεσιών ή αγαθών.

Περιουσιακά στοιχεία. Τα περιουσιακά στοιχεία, κινητά και ακίνητα, των πλείστων Κοινοτικών Συμβουλίων δεν καταχωρίζονται σε κατάλληλα μητρώα.

Μηχανογραφημένα συστήματα τήρησης λογαριασμών. Τα μηχανογραφημένα συστήματα που εφαρμόζουν ορισμένα Συμβούλια παρουσιάζουν ελλείψεις και αδυναμίες.

Ακίνητη περιουσία των Συμβουλίων. Σε αρκετές περιπτώσεις η ακίνητη περιουσία των Κοινοτικών Συμβουλίων δεν είναι εγγεγραμμένη στο όνομα τους.

Ταμεία Προνοίας. Σε ορισμένα Συμβούλια τα Ταμεία Προνοίας λειτουργούν χωρίς εγκεκριμένους Κανονισμούς.

Σχέδια Υπηρεσίας και Κανονισμοί Προσωπικού Κοινοτικών Συμβουλίων. Σε αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν υπάρχουν σχέδια υπηρεσίας, με αποτέλεσμα να τοποθετούνται υπάλληλοι σε βαθμίδες κλιμάκων πιο ψηλές απ' ό,τι θα έπρεπε ή να τους παραχωρούνται επιπρόσθετες ετήσιες προσαυξήσεις αντικανονικά.

Ατιμολόγητο νερό. Το ποσοστό ατιμολόγητου νερού σε ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια είναι υπερβολικά ψηλό και υπερβαίνει κατά πολύ το λογικά επιτρεπτό όριο, ενώ σε αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούνται στοιχεία σχετικά με το ποσοστό ατιμολόγητου νερού.

Τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να μην επιβάλλουν τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, όπως έχουν εξουσία σύμφωνα με το άρθρο 74 του Νόμου, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων.

Διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων σε σχέση με την επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας. Στους περί Κοινοτήτων Νόμους δεν υπάρχει διάταξη ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας, να μπορεί να ληφθεί υπόψη η αξία της ιδιοκτησίας όπως αυτή δυνατόν να αναθεωρηθεί/επανεκτιμηθεί από τον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Ως αποτέλεσμα τα Κοινοτικά Συμβούλια έχουν σημαντική απώλεια εσόδων καθότι οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά.

2.4 ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

(α) Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

Εκκρεμείς αιτήσεις για καταβολή χορηγημάτων. Κατά την 31.12.2011 βρίσκονταν υπό εξέταση 3.389 αιτήσεις για καταβολή χορηγημάτων, υπολογιζόμενου ύψους €7 εκ., σε σύγκριση με 1.782 αιτήσεις και υπολογιζόμενου χορηγήματος ύψους €4,3 εκ. κατά την 31.12. 2010.

Αιφνιδιαστικοί έλεγχοι εφαρμογής προγραμμάτων. Κατά το 2011 διενεργήθηκαν, σύμφωνα με το μηχανογραφημένο σύστημα προγραμμάτων, 492 αιφνιδιαστικές επισκέψεις τόσο από λειτουργούς της Αρχής, όσο και από τον Ανάδοχο, για έλεγχο της εφαρμογής 487 προγραμμάτων, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 5,8% των εγκριθέντων προγραμμάτων. Λόγω καθυστέρησης στην προκήρυξη νέου διαγωνισμού και ανάθεση της σύμβασης, δεν διενεργήθηκαν αιφνιδιαστικές επισκέψεις από τις 18.9.2011 - 23.1.2012, ημερομηνία υπογραφής της νέας σύμβασης.

Καταβολή ενισχύσεων για προγράμματα που οργανώνονται από Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις. Οι ενισχύσεις που καταβλήθηκαν στις Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις, οι οποίες εκπροσωπούνται στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, ανέρχονται, για τα τελευταία 13 χρόνια, στο ποσό των €13,7 εκ., το οποίο αποτελεί ποσοστό 20% του συνολικού ποσού που καταβλήθηκε στα Ιδρύματα Κατάρτισης.

Μηχανισμός εξέτασης ενστάσεων/παραπόνων από ενδιαφερόμενους/συνεργάτες της Αρχής, για αποφάσεις σχετικά με προγράμματα/δράσεις κατάρτισης. Το Διοικητικό Συμβούλιο παραχώρησε τη δυνατότητα στον Γενικό Διευθυντή να αποφασίζει ο ίδιος τελεσίδικα σχετικά με την απόρριψη ή την αποδοχή κάθε ένστασης/παραπόνου.

(β) Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου

Τραγικό συμβάν της 11^{ης} Ιουλίου – Οικονομικές επιπτώσεις στην ΑΗΚ – Μετακύλιση μέρους του κόστους στους καταναλωτές. Η έκρηξη της 11^{ης} Ιουλίου στο Μαρί, προκάλεσε εκτεταμένες ζημιές στον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό Βασιλικού ο οποίος κάλυπτε το 60% της παραγωγής και είχε ως αποτέλεσμα να τεθεί εκτός λειτουργίας ο σταθμός.

(i) **Ζημιές στις εγκαταστάσεις του Η/Σ Βασιλικού – κάλυψη ζημιών από τις ασφάλειες.** Οι ασφαλιστικές εταιρείες έχουν αναλάβει την ευθύνη κάλυψης των ζημιών και έχουν ήδη καταβάλει στην ΑΗΚ μέχρι την ημερομηνία ελέγχου συνολικό ποσό €14 εκ. για έξοδα αποκατάστασης. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα σχετικά ασφαλιστικά συμβόλαια η ΑΗΚ έχει υποχρέωση να

εκχωρήσει τις απαιτήσεις/δικαιώματα της στις ασφαλιστικές εταιρείες για ανάκτηση από αυτές οποιασδήποτε πληρωμής γίνει κάτω από τις ασφάλειες αυτές.

- (ii) **Κόστος προσωρινών Μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.** Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του ημερ. 31.8.2011 αποφάσισε να καλύψει το κόστος των προσωρινών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που εξασφάλισε η ΑΗΚ ύψους €24.465.359 για την περίοδο 1.9.2011-29.2.2012, ποσό που έχει ήδη καταβληθεί στην ΑΗΚ, καθώς και €24.465.359 για την περίοδο 1.3.2012-31.8.2012, ώστε η ΑΗΚ να μην μετακυλήσει όλο το αυξημένο κόστος στους καταναλωτές μέσω του λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος.
- (iii) **Αυξημένο κόστος καυσίμων και αυξημένο κόστος λόγω αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας από τρίτους/επιβολή έκτακτης προσαύξησης.** Αναφορικά με το αυξημένο κόστος καυσίμων λόγω χρήσης μονάδων χαμηλότερης απόδοσης και το αυξημένο κόστος λόγω αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας από τρίτους, η ΠΑΕΚ ενέκρινε, με απόφασή της ημερ. 31.8.2011, την ανάκτηση από την ΑΗΚ συνολικού ποσού €53,3 εκ. περίπου, για την περίοδο 11.7.2011-29.2.2012 και προς τον σκοπό αυτό, την επιβολή έκτακτης προσαύξησης 6,96% στον λογαριασμό όλων των καταναλωτών ηλεκτρισμού.

Έργα Αποκατάστασης Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού Βασιλικού. Για τις τεράστιες ζημιές που υπέστη ο Σταθμός με αποτέλεσμα να τεθεί εκτός λειτουργίας, λήφθηκαν αποφάσεις για τη σταδιακή αποκατάσταση και επαναλειτουργία του. Οι στόχοι που καθορίστηκαν ήταν η επαναλειτουργία των Μονάδων συνδυασμένου κύκλου Αρ. 4 και Αρ. 5 σταδιακά μεταξύ Ιουνίου και Οκτωβρίου 2012, της Μονάδας Αρ. 3 τον Ιανουάριο 2013 και των Μονάδων Αρ. 1 και Αρ. 2 τον Ιούνιο 2013. Στις 29.6.2012, τέθηκε σε εμπορική λειτουργία ο Αεριοστρόβιλος Αρ. 52 και στις 7.7.2012 ο Αεριοστρόβιλος Αρ. 51 της Μονάδας 5. Τον Σεπτέμβριο 2012 τέθηκε σε δοκιμαστική λειτουργία ο Ατμοστρόβιλος Αρ. 50. Μέχρι τις 30.6.2012, η Αρχή είχε συνάψει συμβάσεις για την αποκατάσταση του Σταθμού συνολικής αξίας €107.000.000 και πραγματοποίησε έξοδα ύψους €47.135.000.

Συγκέντρωση μεγάλων βιομηχανικών μονάδων στην περιοχή Βασιλικού. Η ΑΗΚ έχει σήμερα το μεγαλύτερο μέρος της εγκατεστημένης ισχύος της στον σταθμό Βασιλικού (52% περίπου), η ΠΑΕΚ έχει εκδώσει σχετική άδεια προς την ΑΗΚ για κατασκευή και λειτουργία της 6^{ης} μονάδας της ΑΗΚ, επίσης στο σταθμό Βασιλικού ενώ, στην ίδια περιοχή προγραμματίζεται η δημιουργία τερματικού σταθμού υποδοχής και αποθήκευσης πετρελαιοειδών στο Βασιλικό καθώς επίσης, η δημιουργία τερματικού σταθμού για το φυσικό αέριο. Μετά και το συμβάν της 11^{ης} Ιουλίου, όλα τα εμπλεκόμενα μέρη θα πρέπει να προβληματιστούν για την συγκέντρωση μεγάλων βιομηχανικών εγκαταστάσεων στον ίδιο χώρο και να ληφθούν μέτρα για μείωση στον μεγαλύτερο δυνατόν βαθμό των κινδύνων που συνεπάγεται η συγκέντρωση αυτή.

Εκπομπές θερμοκηπιακών αερίων - Έλλειμμα δικαιωμάτων για την ΑΗΚ και ανάκτηση συνεπαγόμενου κόστους. Με βάση τις επιβεβαιωμένες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και την κατανομή των σχετικών δικαιωμάτων προέκυψε ότι η ΑΗΚ παρουσίασε για την περίοδο 2008- 2011 σημαντικό καθαρό έλλειμμα 1.828.766 δικαιωμάτων που υπολογίζεται σε €23,3 εκ. περίπου ενώ όλες οι ιδιωτικές εγκαταστάσεις, στις οποίες κατανεμήθηκε το 33% περίπου των δικαιωμάτων, πραγματοποίησαν περισσεύματα δικαιωμάτων τα οποία συνολικά ανέρχονται περίπου σε 2.363.590 και υπολογίζονται σε €23,6 εκ. Από 1.3.2010, με βάση σχετική έγκριση της ΠΑΕΚ ημερ. 18.2.2010, η ΑΗΚ ανακτά το κόστος του ελλείμματος δικαιωμάτων αερίων του θερμοκηπίου, μέσω των τιμολογίων της ΑΗΚ προς τους πελάτες της. Την περίοδο 1.3.2010 - 31.12.2010 η ΑΗΚ χρέωσε τους πελάτες της €8,8 εκ. και το 2011 €4,2 εκ., για ανάκτηση του κόστους των θερμοκηπιακών αερίων.

Άσκηση δικαιώματος μεταβατικής παρέκκλισης για δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής για την περίοδο 2013-2020 σε εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής. Μετά το 2012 τερματίζεται η δωρεάν παραχώρηση δικαιωμάτων προς τις διάφορες εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας των κρατών μελών της Ε.Ε. Η Κύπρος ωστόσο, βάσει σχετικής Ευρωπαϊκής Οδηγίας έχει το δικαίωμα, ως Κράτος με μικρό και απομονωμένο ηλεκτρικό σύστημα, να διεκδικήσει δωρεάν δικαιώματα εκπομπής θερμοκηπιακών αερίων για την ΑΗΚ. Σχετική αίτηση υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 28.9.2011.

Σημειώνεται ότι για περιορισμό των θερμοκηπιακών ρύπων στο μέγιστο δυνατό βαθμό ώστε να ελαχιστοποιηθεί και η συνεπαγόμενη αύξηση στην τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος επιβάλλεται να ληφθούν οι αναγκαίες ενέργειες, σε συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

Υπερβάσεις των εκπεμπόμενων ρύπων από τους ηλεκτροπαραγωγούς Σταθμούς και των αιωρούμενων σωματιδίων στον αέρα γύρω από τους σταθμούς της ΑΗΚ. Μετά την έκρηξη της 11^{ης} Ιουλίου 2011 στο Μαρί που είχε ως αποτέλεσμα να τεθεί εκτός λειτουργίας ο σταθμός Βασιλικού, η Αρχή έθεσε σε λειτουργία υφιστάμενες μονάδες παραγωγής πολύ πιο χαμηλής αποδοτικότητας και με ψηλότερο επίπεδο εκπομπών αερίων αποβλήτων και επιπρόσθετα, προχώρησε στην εξασφάλιση προσωρινών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος, οι οποίες αναπόφευκτα λειτουργούν με αυξημένες εκπομπές ρύπων. Ως αποτέλεσμα, συνεχίστηκαν και κατά το 2011 οι υπερβάσεις τόσο των οριακών τιμών των ρυπαντικών ουσιών στα αέρια απόβλητα των σταθμών Δεκέλειας και Μονής, όσο και οι υπερβάσεις των οριακών τιμών των αιωρούμενων σωματιδίων στον αέρα γύρω από όλους τους σταθμούς.

(γ) Αρχή Κρατικών Εκθέσεων

Ταμειακή ρευστότητα. Ταμειακή ρευστότητα. Η Αρχή εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να παρατηρείται καθυστέρηση στην αποπληρωμή των εμπορικών και άλλων υποχρεώσεων της.

Παραχώρηση στην Αρχή τμήματος κρατικής γης. Μετά από διαβουλεύσεις της Αρχής με τις αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες/τμήματα, το Υπουργικό Συμβούλιο τον Νοέμβριο 2010, αποφάσισε να εγκρίνει, μεταξύ άλλων, την ακύρωση της σύμβασης μίσθωσης για τη χρήση της γης συνολικής έκτασης 264.000 τ.μ., την παραχώρηση στην Αρχή τμήματος της έκτασης 48.000 τ.μ. και την εκμίσθωση προς την Αρχή άλλου τμήματος της έκτασης 47.500 τ.μ., έναντι ετήσιου αγοραίου ενοικίου.

Η Αρχή προτίθεται να προχωρήσει στην προώθηση νέου αναπτυξιακού προγράμματος προσδοκώντας να εξέλθει από τη δύσκολη οικονομική θέση που βρίσκεται.

(δ) Αρχή Λιμένων Κύπρου

Δαπάνες υπερωριακής απασχόλησης. Οι δαπάνες για υπερωριακή απασχόληση στο Τμήμα Εκμετάλλευσης, οι οποίες το 2011 ανήλθαν σε €1,98 εκ., εξακολουθούν να είναι ψηλές και θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για περαιτέρω μείωσή τους.

Άδειες χρήσης θαλάσσιων και χερσαίων χώρων. Σε ορισμένες περιπτώσεις παρατηρείται μη τήρηση σημαντικών όρων των συμβολαίων από πρόσωπα ή εταιρείες στις οποίες παραχωρήθηκε άδεια χρήσης θαλάσσιων ή χερσαίων χώρων, χωρίς να λαμβάνονται μέτρα για συμμόρφωσή τους.

Τιμολογιακή πολιτική. Στα πλαίσια μελέτης για την ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας της Αρχής, έγινε αξιολόγηση της τιμολογιακής πολιτικής και του συστήματος χρεώσεων της Αρχής. Στην έκθεση που ετοίμασαν οι σύμβουλοι αναφέρουν ότι στην ισχύουσα τιμολογιακή δομή υπάρχουν αδυναμίες εφόσον δεν υπάρχει σχέση κόστους και χρέωσης των υπηρεσιών που παρέχει η Αρχή, πράγμα που δεν συνάδει με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και θα πρέπει να προωθηθεί η αναθεώρησή της.

Επενδύσεις. Οι επενδύσεις στις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €98,55 εκ. (€54,09 εκ. το 2010) και περιλαμβάνουν μετατρένιμα αξιόγραφα σε διάφορες τράπεζες ύψους €36,47 εκ. Δεν έχει γίνει πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις για απομείωση της αξίας των αξιογράφων, σύμφωνα με τις τιμές στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου.

(ε) Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου

Μετρητά και κυβερνητικά χρεόγραφα. Στις 31.12.2011 υπήρχαν μετρητά €242,3 εκ., το μεγαλύτερο μέρος των οποίων ήταν κατατεθειμένα σε εμπορικές τράπεζες. Σύμφωνα με οδηγία του Υπουργού Οικονομικών, που εκδόθηκε τον Απρίλιο 1992 δυνάμει του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Επενδύσεις) Νόμου του 1991, τα ταμειακά διαθέσιμα θα έπρεπε σταδιακά εντός 10 ετών να επενδυθούν σε κυβερνητικά χρεόγραφα. Το Υπουργείο Οικονομικών επεξεργάζεται νέο πλαίσιο επενδυτικής πολιτικής για τα χρηματικά πλεονάσματα των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

Αποζημίωση για πρόωρη αφυπηρέτηση. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Προσωπικού, μπορεί να δοθεί ως αποζημίωση για πρόωρη αφυπηρέτηση το σύνολο των μισθών που θα λάμβανε ο υπάλληλος μέχρι να αφυπηρευτεί. Επίσης δεν υπάρχουν οποιαδήποτε κριτήρια, με βάση τα οποία να εγκρίνονται ή να απορρίπτονται οι αιτήσεις υπαλλήλων για πρόωρη αφυπηρέτηση. Με βάση αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του 2002 και 2010 εφαρμόζονται κάποιοι περιορισμοί στον υπολογισμό της αποζημίωσης των υπαλλήλων που αφυπηρετούν πρόωρα, όμως οι πιο πάνω Κανονισμοί παραμένουν σε ισχύ.

Θυγατρική Εταιρεία Cyta Hellas A.E. Η εταιρεία ιδρύθηκε το 2007 και δραστηριοποιείται στην παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών τηλεφωνίας και διαδικτύου στην Ελλάδα. Μέχρι τις 31.12.2011 προέβλεπε σε επενδύσεις ύψους €108,4 εκ. Οι συσσωρευμένες ζημιές μέχρι τις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €85,4 εκ. Σύμφωνα με το επιχειρησιακό σχέδιο της εταιρείας, αυτή αναμένεται να καταστεί κερδοφόρα το 2013 και να λειτουργεί αυτόνομα από το 2014.

(στ) Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς

Μεταξύ ΔΣΜ και ΑΗΚ υπάρχει διαφωνία ως προς τις νομικές σχέσεις μεταξύ των δύο, δηλαδή κατά πόσο ο ΔΣΜ είναι ξεχωριστή από την ΑΗΚ νομική οντότητα και ανάλογα με τη νομική συμβουλή εκάστου, διαμορφώνεται και η συμπεριφορά του. Το θέμα αυτό θα μπορούσε να εκλείψει, αν ο Νόμος ρητά και σαφώς καθόριζε τη νομική υπόσταση του ΔΣΜ ώστε να μη χωρούν διαφορετικές νομικές ερμηνείες.

(ζ) Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου

Με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερομηνίας 12.8.2011, κρίθηκε ότι ο διορισμός των μελών της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ήταν αντίθετος με τις πρόνοιες του Νόμου. Η απόφαση επηρέασε υποθέσεις της Επιτροπής, οι οποίες είτε ευρίσκονταν ενώπιον Δικαστηρίου, είτε τελούσαν υπό διερεύνηση από την Επιτροπή. Διοικητικές ποινές ύψους €9.787.291 που επέβαλε η Επιτροπή σε εταιρείες για τις οποίες οι επηρεαζόμενοι είχαν καταχωρίσει προσφυγή, έχουν ανακληθεί λόγω του ότι υπήρχε πιθανότητα με επίκληση της απόφασης αυτής να ακυρώνονταν από το δικαστήριο.

(η) Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου

Συνεχιζόμενη πρακτική της απασχόλησης λιμενεργατών. Συνεχίστηκε η πρακτική της "εικονικής" στην ουσία απασχόλησης λιμενεργατών για την εκφόρτωση πλοίων της Επιτροπής, (αφού δεν εκτελούν οποιαδήποτε εργασία), το σημαντικό κόστος της οποίας επιβαρύνει την Επιτροπή.

(θ) Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου

Έσοδα από παραστάσεις. Τα έσοδα από παραστάσεις ανήλθαν σε €292.955, σε σύγκριση με €422.627 το 2010. Σύμφωνα με τον Οργανισμό, η μείωση οφείλεται στην μειωμένη απήχηση που είχαν οι παραστάσεις του στο κοινό.

Αναλογιστική μελέτη. Σύμφωνα με αναλογιστική εκτίμηση του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων των υπαλλήλων του Οργανισμού, το έλλειμμα του Σχεδίου στις 31.12.2005 σε σχέση με προϋπηρεσία, ανερχόταν σε €4.288.590 και το ποσό ετήσιας συνεισφοράς καθορίστηκε στο 29% των μισθών.

Η εισφορά του Οργανισμού για το έτος 2011 ανήλθε σε €301.443. Κατά το 2011 ο Οργανισμός κατέβαλε στο Σχέδιο επιπλέον ποσό ύψους €56.557 για κάλυψη μέρους του αναλογιστικού ελλείμματος, το οποίο στις 31.12.2011 ανερχόταν σε €1.668.356.

(ι) Κεντρικός Φορέας Ισότητας Κατανομής Βαρών

Εξέταση αιτήσεων. Η διαδικασία εξέτασης και έγκρισης των αιτήσεων για στεγαστικά δάνεια εξακολουθεί να παρουσιάζει μεγάλη καθυστέρηση (περίπου 3 χρόνων και 7 μηνών από την υποβολή τους), με κυριότερους λόγους καθυστέρησης τα περιορισμένα διαθέσιμα κεφάλαια στον Προϋπολογισμό του Φορέα, τον μεγάλο αριθμό αιτήσεων που συσσωρεύθηκαν μετά την τροποποίηση των Κανονισμών του 1999 και την αύξηση του αριθμού των αιτήσεων που υποβάλλονται από έτος σε έτος.

Καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων από δανειοδοτούμενους. Οι καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων αυξήθηκαν και εισηγηθήκαμε όπως ο Φορέας παρακολουθεί τις ενέργειες των

χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων για αντιμετώπιση των καθυστερήσεων που τον αφορούν.

Επίτευξη στόχων της ίδρυσης του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών. Όπως προέκυψε από τη μελέτη που εκπονήθηκε το 2000 από το Πανεπιστήμιο Κύπρου για λογαριασμό του Φορέα, από τη σύγκριση της συσσωρευμένης οικονομικής βοήθειας προς τους πληγέντες με το συσσωρευμένο ιδιωτικό κόστος (οριστικές απώλειες και απώλειες πρόσβασης), για να επιτευχθεί ισότιμη κατανομή βαρών χρειάζεται όχι μόνο μεγαλύτερη αλλά και διαφορετικής μορφής κρατική αρωγή προς τους εκτοπισμένους και παθόντες από την Τουρκική εισβολή και κατοχή.

Σύμφωνα με τη μελέτη, για εξεύρεση των οικονομικών πόρων για παραχώρηση της πιο πάνω οικονομικής βοήθειας, θα έπρεπε κυρίως να επιβληθεί φορολογία στην ακίνητη περιουσία στις ελεύθερες περιοχές, διότι η αύξηση στην αξία της οφείλεται κατά ένα πολύ ψηλό ποσοστό στην εισβολή και κατ' επέκταση στη μείωση της διαθέσιμης γης.

(ια) Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας

Καθυστερήσεις που παρουσιάζονται στην καταβολή της δεύτερης και τρίτης δόσης προγραμμάτων που καλύπτονται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία. Παρουσιάζονται σοβαρές καθυστερήσεις στην πληρωμή των δικαιούχων της δεύτερης και τρίτης δόσης της Δέσμης 2008 και της Δέσμης 2009 - 2010 με αποτέλεσμα να προκαλούνται σοβαρά προβλήματα στη ρευστότητα των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στα διάφορα προγράμματα.

(ιβ) Ινστιτούτο Κύπρου

Η απόφαση για δημιουργία του Ινστιτούτου Κύπρου (ΙΚυ) βασίστηκε σε επιχειρησιακό σχέδιο το οποίο όπως προκύπτει ήταν υπέρμετρα φιλόδοξο όσον αφορά στο θέμα της χρηματοδότησης και της ανάπτυξης του αφού δεν έγινε κατορθωτό να επιτευχθούν οι επιδιωκόμενοι σύμφωνα με το σχέδιο, στόχοι. Συγκεκριμένα:

- Παρατηρείται σταδιακά διεύρυνση των δραστηριοτήτων και δεσμεύσεων του ΙΚυ χωρίς να έχει επιτευχθεί σημαντική εξωτερική χρηματοδότηση πέραν της κρατικής χορηγίας με ορατό τον κίνδυνο να μην καταστεί αυτοσυντήρητο
- Δεν τηρήθηκε η προϋπόθεση που είχε τεθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο, όταν αποφάσισε τη δημιουργία του, για παρακολούθηση της βιωσιμότητάς του.
- Δεν επιτεύχθηκε ο στόχος της προσέλευσης 2500 φοιτητών μέχρι το 2010 που θα απέφερε έσοδα από δίδακτρα US\$62,5 εκ., εφόσον μέχρι τον Δεκέμβριο 2011 υπήρχαν 10 μόνο φοιτητές (διδασκοντικοί) χωρίς οποιαδήποτε έσοδα από δίδακτρα.

Μετά τις διαπιστώσεις αυτές, η Υπηρεσία μας προέβη σε συγκεκριμένες εισηγήσεις όπως καταγράφονται εκτενώς κάτω από την παράγραφο για το ΙΚυ.

(ιγ) Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού

Μισθολογικές αναβαθμίσεις των υπαλλήλων του Οργανισμού που κατέχουν μόνιμες οργανικές θέσεις σε προσωπικές κλίμακες. 14 από τους 33 μόνιμους υπαλλήλους του Οργανισμού αμείβονται πάνω σε προσωπική κλίμακα ή/και σε θέση με ψηλότερη μισθολογική κλίμακα σε σχέση με τη θέση που κατείχαν.

Επιχορηγήσεις αθλητικών φορέων. Προέκυψαν αδυναμίες στον έλεγχο των επιχορηγήσεων των ομοσπονδιών που ασκεί ο Οργανισμός, για εξακρίβωση κατά πόσο αυτές αξιοποιούνται για τον σκοπό για τον οποίο παραχωρήθηκαν.

Σχέδιο Επαγγελματικής Αποκατάστασης. Όπως διαπιστώθηκε, ο Οργανισμός, αλλά και κάποιες ομοσπονδίες, δεν γνώριζαν για το καθεστώς απασχόλησης του κάθε ενταγμένου αθλητή με αποτέλεσμα να αμείβονται άτομα χωρίς να καλύπτουν πλήρες ωράριο ή ακόμα και χωρίς να απασχολούνται καθόλου. Παρατηρήθηκε επίσης ότι δεν χρησιμοποιούνται κριτήρια πάνω στα οποία να βασίζεται η ένταξη ενός αθλητή στο Σχέδιο αλλά αυτή γίνεται επιλεκτικά.

Άδειες οικοδομής αθλητικών χώρων. Παρά τις επανειλημμένες αναφορές μας, εξακολουθεί να μην έχουν εξασφαλιστεί άδειες οικοδομής για ορισμένους αθλητικούς χώρους.

Κριτήρια επιχορήγησης γηπέδων. Δεν ακολουθούνται πάντοτε τα κριτήρια του Οργανισμού, όπως αυτά εγκρίθηκαν από το Δ.Σ.

Ιδιωτικές σχολές γυμναστικής. Λειτουργούν συνολικά 441 γυμναστήρια από τα οποία μόνο τα 18 διαθέτουν άδεια λειτουργίας. Διαπιστώθηκε ότι ενώ καταδικάστηκαν αρκετοί ιδιοκτήτες γυμναστηρίων τα οποία λειτουργούσαν χωρίς άδεια, εντούτοις δεν υπήρξε βελτίωση.

Αγωγές από αθλητές Παραολυμπιακών Αγώνων. Αθλητές, οι οποίοι πήραν μετάλλια στους Παραολυμπιακούς Αγώνες απέρριψαν τα χαριστικά ποσά που τους πρόσφερε ο Οργανισμός για τις επιτυχίες τους στους αγώνες και ζήτησαν τα ποσά που ίσχυαν για τους Ολυμπιακούς και τους Παγκόσμιους Αγώνες, τα οποία ήταν κατά πολύ ψηλότερα. Ωστόσο μερικοί, ενώ είχαν απορρίψει τις χαριστικές πληρωμές και προσέφυγαν στο δικαστήριο και απέτυχαν, τελικά επωφελήθηκαν των χαριστικών ποσών.

(ιδ) Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

Χορηγίες/συνεργασίες υπό μορφή ενισχύσεων τουριστικών δραστηριοτήτων. Τα στοιχεία που υποστηρίζουν τις σχετικές πληρωμές που διενεργήθηκαν δεν επιβεβαιώνουν ότι τα οφέλη που θα προκύψουν από τη διενέργεια των συγκεκριμένων διαφημιστικών εκστρατειών συγκρίνονται θετικά, σε σχέση με τα ποσά που καταβλήθηκαν.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Σημειώνεται ότι ο Οργανισμός δεν είχε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, υποβάλει για έλεγχο τις τελικές οικονομικές καταστάσεις για το 2009 και 2010 ούτε προσχέδιο των οικονομικών καταστάσεων του 2011.

Ανανέωση αδειών λειτουργίας κέντρων αναψυχής. Με βάση τα στοιχεία του Οργανισμού, στις 31.12.2011 υπήρχαν 3.175 κέντρα αναψυχής για τα οποία εκδόθηκαν 2.242 άδειες λειτουργίας μόνο, δηλαδή για ποσοστό 29% δεν φαίνεται να έχουν εκδοθεί άδειες λειτουργίας.

Επίσης, από τα πιο πάνω 3.175 κέντρα αναψυχής, ποσοστό 20% φαίνεται να λειτουργούν χωρίς να εξασφαλίσουν άδεια οικοδομής και πιστοποιητικό τελικής έγκρισης της αρμόδιας Αρχής σε αντίθεση με τον περί Κέντρων Αναψυχής Νόμο.

Ανέγερση ιδιόκτητων γραφείων. Ο Οργανισμός είχε υπογράψει τον Αύγουστο 1988 συμβόλαιο μίσθωσης κρατικής γης, για περίοδο 33 χρόνων, για ανέγερση γραφείων. Το αρχικό μίσθωμα καθορίστηκε σε £4.500 ετησίως, το οποίο με διάφορες αναθεωρήσεις ανήλθε σε €120.000 ετησίως. Το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρία του στις 13.6.2012 αποφάσισε ότι ο Οργανισμός αδυνατεί να καταβάλλει προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας το νέο μίσθωμα, το οποίο κρίθηκε ως εξαιρετικά ψηλό. Σημειώνεται ότι τον Ιούνιο 2010 το Διοικητικό Συμβούλιο ενημέρωσε το Τμήμα ότι ο Οργανισμός επιθυμεί να αγοράσει την συγκεκριμένη κρατική γη για ανέγερση ιδιόκτητων γραφείων, ωστόσο το θέμα εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Επισημαίνεται ότι η καθυστέρηση στη λήψη αποφάσεων, αυξάνει τα έξοδα του Οργανισμού με την καταβολή αφενός ενοικίων για γραφεία και αφετέρου για μίσθωση της κρατικής γης. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η δαπάνη για την ενοικίαση των γραφείων της Κεντρικής Υπηρεσίας για τα έτη 2010 και 2011 ανήλθε σε €690.554 και για τη μίσθωση κρατικής γης για την περίοδο 2005-2011 σε €461.954 (ποσό ύψους €160.385 αφορούσε τόκους για καθυστερημένες οφειλές).

(ιε) Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών

Εκταμίευση επιδοτήσεων από τα γεωργικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η πρόνοια που περιλήφθηκε στον κρατικό Προϋπολογισμό για το 2012, για καταβολή χορηγίας προς τον Οργανισμό, σε σχέση με το Ταμείο Πληρωμών, είναι, σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Οργανισμού, ανεπαρκής για τη διασφάλιση της απρόσκοπτης καταβολής χορηγιών προς τους γεωργούς μέχρι το τέλος του έτους. Συνεπώς, σε περίπτωση που δεν εξασφαλισθούν επιπρόσθετες πιστώσεις, πέραν των αρνητικών συνεπειών στα εισοδήματα των κύριων γεωργών από ενδεχόμενο τερματισμό των επιδοτήσεων, ενδέχεται να μην καταστεί

δυνατή η εκταμίευση όλων των κονδυλίων που αναλογούν στην Κυπριακή Δημοκρατία από τα γεωργικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εξαίρεση ποσών από Κοινοτική Χρηματοδότηση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε τον αποκλεισμό από την κοινοτική χρηματοδότηση δαπανών, συνολικού ύψους €10,9 εκ., που πραγματοποιήθηκαν από τον Οργανισμό σε σχέση με ενισχύσεις με βάση την έκταση, για τα έτη υποβολής αιτήσεων 2005-2008, ενώ πρότεινε τον αποκλεισμό ποσού ύψους €99.741 σε σχέση με δαπάνες που διενεργήθηκαν σε σχέση με το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 για τα έτη υποβολής αιτήσεων 2008 και 2009, λόγω ελλειπούς συμμόρφωσης του Οργανισμού με τις κοινοτικές διατάξεις. Για τον ίδιο λόγο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πληροφόρησε τον Οργανισμό ότι ενδέχεται να προτείνει τον αποκλεισμό από κοινοτική χρηματοδότηση μέρους των ενισχύσεων με βάση την έκταση για τα έτη 2009-2010.

Μέτρο 2 - Προώθηση γεωργικών προϊόντων. Κατά τον έλεγχο εφαρμογής του Μέτρου κατά το 2010, διαπιστώθηκαν από την Υπηρεσία μας σημαντικές παρατυπίες, οι οποίες δημιούργησαν εύλογες υποψίες για ενδεχόμενη διάπραξη απάτης και κατάχρησης κοινοτικών και εθνικών πόρων. Μετά από παραπομπή της στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, η υπόθεση έχει καταχωριστεί ενώπιον του Κακουργοδικείου Λευκωσίας και η εκδίκασή της έχει ανασταλεί, κατόπιν αιτήματος του Γενικού Εισαγγελέα, με την επιφύλαξη επανακαταχώρισής της.

(ιστ) Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης

Οικονομική βιωσιμότητα του Οργανισμού. Η μη αντασφάλιση του Οργανισμού περιορίζει τις δυνατότητες επέκτασης του ασφαλιστικού του σχεδίου, προκειμένου να διαφυλαχθεί η βιωσιμότητά του, με αποτέλεσμα πολλά γεωργοκτηνοτροφικά προϊόντα να παραμένουν χωρίς ασφαλιστική κάλυψη και σε περιπτώσεις ζημιών που δεν καλύπτονται από τον Οργανισμό, οι γεωργοί να απαιτούν κατά χάριν οικονομική βοήθεια από το Κράτος.

(ιζ) Οργανισμός Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας

Θέμα κατάργησης του Οργανισμού. Σε σύσκεψη που έγινε στο Προεδρικό Μέγαρο στις 22.7.2011, συμφωνήθηκε από τους πολιτικούς αρχηγούς πακέτο μέτρων, στο οποίο περιλαμβάνεται πρόνοια για την κατάργηση του Οργανισμού. Το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερ. 29.5.2012, αποφάσισε τη σύσταση Τεχνικής Επιτροπής για τη διεξαγωγή μελέτης, η οποία θα πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι 31.12.2012, για την ομαλή κατάργηση του Οργανισμού και η οποία θα καλύψει τις σημερινές δραστηριότητες, το μέλλον του προσωπικού και τρόπους αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας και του εξοπλισμού του Οργανισμού.

(ιη) Οργανισμός Νεολαίας

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Μέχρι την ημερομηνία έναρξης της ετοιμασίας της Έκθεσής μας, δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2011, με αποτέλεσμα να μη διενεργηθεί ο ετήσιος έλεγχος, σύμφωνα με το άρθρο 26(1) του περί Οργανισμού Νεολαίας Νόμου αρ. 33(I) του 1994, ενώ οι τελικές οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για τα έτος 2010 υποβλήθηκαν με μεγάλη καθυστέρηση, στις 10.10.2012. Η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη λήψη διορθωτικών και άλλων μέτρων σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν και αποστερεί τόσο τη Βουλή όσο και τους πολίτες από το δικαίωμα ενημέρωσης για τα πεπραγμένα του Οργανισμού.

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα «Νέα Γενιά σε Δράση». Σύμφωνα με σχετικές συμφωνίες, οι οποίες υπογράφηκαν από την Επιτροπή και τον Οργανισμό, στα πλαίσια του πιο πάνω Προγράμματος για τα έτη 2007 μέχρι 2010, τα ανώτατα ποσά επιχορήγησης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέρχονταν στα €3.991.064 για τις αποκεντρωμένες δράσεις, αντίστοιχα και €298.567 για τα διαχειριστικά έξοδα. Στα πλαίσια υλοποίησης των πιο πάνω συμβάσεων, παραχωρήθηκαν προκαταβολικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνολικά €2.504.161 που αφορούσαν στις αποκεντρωμένες δράσεις του Προγράμματος για τα έτη 2007 μέχρι 2010. Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση που υποβλήθηκε από τον Οργανισμό, ως Εθνική Υπηρεσία, και εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι συνολικές δαπάνες που υλοποιήθηκαν και θεωρούνται

επιλέξιμες, μέχρι τον Ιούνιο του 2012, για τα έτη 2007 μέχρι 2010 ανήλθαν στα €1.572.739, του προϋπολογιζόμενου ποσού. Όπως προκύπτει, συνολικό ποσό ύψους €931.424 για έτη 2007, 2008 και 2010, παρέμεινε αδαπάνητο και θα πρέπει να επιστραφεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενώ το συνολικό ποσό που δεν κατέστη δυνατό να εκταμιευθεί σε σχέση με τις αποκεντρωμένες δράσεις ανήλθε στα €2.427.326 για τα έτη 2007 μέχρι 2010.

(ιθ) Πανεπιστήμιο Κύπρου

«Ίδια έσοδα» Πανεπιστημίου. Το Πανεπιστήμιο έχει «ίδια έσοδα» τα οποία δεν παρουσιάζονται στο σύνολό τους στον Προϋπολογισμό, αλλά περιλαμβάνεται σ' αυτόν μόνο το ποσό που αναμένεται να δαπανηθεί εντός του υπό αναφορά έτους. Η τακτική αυτή, έχει ως συνέπεια η κρατική χορηγία που προϋπολογίζεται να είναι αυξημένη. Επίσης, δαπάνες που διενεργούνται από «ίδια έσοδα» παρουσιάζονται στον Προϋπολογισμό χωρίς να καθορίζεται αναλυτικά ο σκοπός τους, όπως γίνεται και με τις υπόλοιπες δαπάνες.

Θέματα προσωπικού. Διαπιστώθηκε ότι αποφάσεις Σωμάτων/Επιτροπών του Πανεπιστημίου δεν συνάδουν ορισμένες φορές με τις σχετικές νομοθετικές πρόνοιες.

Συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα. Τα καθήκοντα των ακαδημαϊκών είναι κυρίως η διδασκαλία και η έρευνα. Σύμφωνα με απόφαση της Σύγκλητου, οι υποχρεωτικές ώρες διδασκαλίας των ακαδημαϊκών καθορίστηκαν σε τουλάχιστον 6 την εβδομάδα για να τους παρέχεται χρόνος για έρευνα. Ωστόσο διαπιστώθηκε ότι δεν απασχολούνται όλοι οι ακαδημαϊκοί κάθε έτος με ερευνητικά προγράμματα. Διαπιστώθηκε επίσης ότι το Πανεπιστήμιο δεν διαθέτει μηχανισμό για να εντοπίζει τους ακαδημαϊκούς που δεν διεξάγουν οποιαδήποτε έρευνα.

Ώρες διδασκαλίας ακαδημαϊκού προσωπικού. Διαπιστώθηκε ότι ακαδημαϊκοί διδάσκουν λιγότερες από 6 ώρες την εβδομάδα ή και καθόλου και το Πανεπιστήμιο δεν διαθέτει μηχανισμό για να εντοπίζει αυτούς που διδάσκουν λιγότερες από 6 ώρες την εβδομάδα.

Αμοιβές ακαδημαϊκού προσωπικού από άλλες δραστηριότητες του Πανεπιστημίου. Διαπιστώθηκε ότι το ακαδημαϊκό προσωπικό απασχολείται έναντι αμοιβής σε άλλες δραστηριότητες του Πανεπιστημίου, όπως για παράδειγμα στις δραστηριότητες του σωματείου Κ.Ε.Π.Ε.Α.Α., στο πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών MBA και στο πρόγραμμα προϋπηρεσιακής κατάρτισης με απολαβές που φθάνουν μέχρι και το 80% του μισθού τους.

Παροχή υπηρεσιών σε τρίτους. Το Πανεπιστήμιο εξακολουθεί να παρέχει εμπορικής φύσεως υπηρεσίες σε τρίτους οι οποίες δεν φαίνεται να έχουν ακαδημαϊκό ενδιαφέρον ή να προσθέτουν αξία στο διδακτικό ή ερευνητικό έργο του Πανεπιστημίου και οι οποίες δεν καλύπτονται νομοθετικά.

Ερευνητικά προγράμματα. Η διαχείριση των ερευνητικών προγραμμάτων εξακολουθεί να παρουσιάζει αδυναμίες.

Διαχειριστική χρέωση. Σκοπός της διαχειριστικής χρέωσης είναι η κάλυψη των διαχειριστικών εξόδων, για τη χρήση της υποδομής του Πανεπιστημίου Κύπρου, κατά τη διεξαγωγή ερευνητικών προγραμμάτων ή την παροχή υπηρεσιών. Όπως διαπιστώνεται, αν και εισπράττεται, κανένα ποσό της διαχειριστικής χρέωσης δεν συμπεριλαμβάνεται στα έσοδα του Πανεπιστημίου για κάλυψη των διαχειριστικών του εξόδων.

Συνδρομές σε περιοδικά και βάσεις δεδομένων άλλων βιβλιοθηκών. Οι δαπάνες του Πανεπιστημίου για συνδρομές σε βάσεις δεδομένων μέσω του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών για το έτος 2009, ανήλθαν στις €910.044 και για το έτος 2010 στις €866.074. Το Συμβούλιο, αποφάσισε στις 12.12.2011 τη διεξαγωγή διοικητικής έρευνας για να διαπιστωθεί κατά πόσο προκύπτουν οποιαδήποτε πειθαρχικά παραπτώματα, σχετικά με τη διαχείριση μέρους των δαπανών. Ζητήσαμε ενημέρωση σχετικά με το αποτέλεσμα της διοικητικής έρευνας.

Εκκολαπήριο Επιχειρήσεων Διογένης. Το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου προέβη σε σύσταση της εταιρείας «Διογένης Εκκολαπήριο Επιχειρήσεων Πανεπιστημίου Κύπρου Λτδ» και μέχρι τις 31.12.2008 παραχωρήθηκε στην εταιρεία, που είναι ζημιογόνα, ποσό ύψους €606.125, χωρίς καμιά αξιολόγηση ως προς

την απόδοση της επένδυσης. Επίσης η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να έχει επιφυλάξεις κατά πόσο η ίδρυση της εταιρείας καλύπτεται νομοθετικά.

Σύστημα αρχειοθέτησης «Ιρίδα». Το Πανεπιστήμιο δαπάνησε συνολικό ποσό €288.502 για το σύστημα αρχειοθέτησης «Ιρίδα». Η χρήση του εν λόγω συστήματος, αναστάληκε από τις 14.12.2011, λόγω παρουσίας σημαντικών και πρακτικών δυσκολιών στην εφαρμογή του. Το Πανεπιστήμιο δεν έχει προβεί μέχρι στιγμής σε σχετική έρευνα για απόδοση ευθυνών.

(κ) Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου

Πρόβλημα ρευστότητας. Το Ίδρυμα εξακολουθεί για σειρά ετών να παρουσιάζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας. (έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης για το 2011 ύψους €7,3 εκ., σε σύγκριση με €3 εκ. το 2010).

Ταμείο Συντάξεων. Η μη καταβολή των ελλειμματικών εισφορών επί σειρά ετών, καθιστά επιβεβλημένη την υιοθέτηση σταθερής και εφικτής μεθόδου χρηματοδότησης του Ταμείου, για κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων του Ιδρύματος.

Προσωπικό - Απασχόληση συνεργατών. Ο αριθμός των μονίμων υπαλλήλων ανήλθε στους 135 και ο αριθμός των συνεργατών αορίστου χρόνου σε 300. Αναφέραμε ότι το καθεστώς εργοδότησης των συνεργατών αορίστου χρόνου πρέπει να εξετασθεί εκ νέου, επειδή διαπιστώθηκαν αδυναμίες και προβλήματα ενώ υπάρχουν συνεργάτες που εργοδοτούνται τόσο στο Ίδρυμα, όσο και στην Κυβέρνηση και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, καθώς επίσης και στον ιδιωτικό τομέα, χωρίς την εκ των πρότερων γραπτή έγκριση του Ιδρύματος.

Περιθωριακά Ωφελήματα μόνιμου προσωπικού. Η συσσωρευμένη οφειλή του ΠΙΚ για τα πιο πάνω ωφελήματα ανερχόταν στις 31.12.2011 σε €6.128.195. Παρατηρήθηκε ότι ενώ σύμφωνα με τις συλλογικές συμβάσεις «τα ωφελήματα αυτά θα διατεθούν για το Ταμείο Υγείας εκτός εάν συμφωνηθούν άλλοι τρόποι διάθεσης τους μεταξύ των δύο πλευρών», για τα έτη 2000 - 2011 το ΠΙΚ κατέβαλε επιπρόσθετα συνολικό ποσό ύψους €7.676.942 για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη του προσωπικού του. Εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο οποιαδήποτε ποσά προκύπτουν για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, να καλύπτονται από τα πιο πάνω ωφελήματα, νοουμένου ότι η διαχείριση τους θα διέπεται από σχετικούς Κανονισμούς.

(κα) Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου

Έλλειψη ανταγωνισμού στην παραγωγή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας. Μέσα στα πλαίσια της νομοθεσίας που διέπει τις δραστηριότητες της ΡΑΕΚ, από το έτος ίδρυσής της μέχρι και το 2011, η ΡΑΕΚ έχει χορηγήσει και βρίσκονται σε ισχύ συνολικά 24 άδειες κατασκευής συμβατικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συνολικής ισχύος 2.428,8WW. Ωστόσο μέχρι σήμερα δεν υπήρξε δραστηριοποίηση οποιουδήποτε ανεξάρτητου αδειούχου παραγωγού και ως εκ τούτου δεν υπήρξε ο επιδιωκόμενος και επιθυμητός ανταγωνισμός στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

(κβ) Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας

Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Σε ορισμένα κονδύλια οι υπερβάσεις ήταν πέραν του 20% και έγιναν χωρίς την έγκριση του Συμβουλίου και χωρίς να υποβληθεί για έγκριση από τον Υπουργό Εσωτερικών αναθεωρημένος προϋπολογισμός, όπως προνοείται στον Νόμο.

Οι κεφαλαιουχικές δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν ανήλθαν σε ποσοστό 22% του Προϋπολογισμού. Υποδείξαμε ότι ο Προϋπολογισμός θα πρέπει να ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

Συνεισφορά Συμβουλίου προς το Δήμο Λάρνακας για την ασφαλτόστρωση δρόμων που επηρεάζονται από την κατασκευή της Β΄ Φάσης του αποχετευτικού συστήματος. Το Συμβούλιο αποφάσισε όπως αποζημιώνει το Δήμο Λάρνακας για μέρος του κόστους της ολικής ασφαλτόστρωσης των δρόμων που επηρεάζονται από την κατασκευή της Β΄ Φάσης του αποχετευτικού συστήματος καθώς και για μέρος του κόστους για την επιβάρυνση του Δήμου για μελλοντικές επιδιορθώσεις στα αυλάκια αποχετεύσεων ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις δρόμων θα αναλαμβάνει το πλήρες κόστος της ολικής ασφαλτόστρωσής τους, χωρίς τούτο να καλύπτεται από τις διατάξεις του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου.

(κγ) Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας

Πιθανά προβλήματα ρευστότητας του Συμβουλίου και οφειλές της Κυπριακής Δημοκρατίας. Επισημάνθηκε το πρόβλημα ρευστότητας που διαθέτει το Συμβούλιο σε συνδυασμό με την αδυναμία του κράτους για αποπληρωμή των οφειλών του προς αυτό.

Ασφαλτόστρωση δρόμων που επηρεάζονται από την κατασκευή του αποχετευτικού συστήματος και δρόμων στη δημαρχούμενη περιοχή Λευκωσίας. Συνεχίστηκε η τακτική της πλήρους ασφαλτόστρωσης των δρόμων στις περιοχές όπου συμπληρώνεται το αποχετευτικό σύστημα, χωρίς τούτο να καλύπτεται από τις διατάξεις του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου

Αναπαλαίωση και πώληση συντελεστών δόμησης της διατηρητέας οικοδομής για στέγαση των νέων γραφείων του Συμβουλίου. Το θέμα συνεχίζει να παραμένει σε εκκρεμότητα επειδή όπως μας αναφέρθηκε αναμένεται τελική έγκριση από τον Δήμο Λευκωσίας για να μπορέσει το Συμβούλιο να προβεί σε όλες τις ενέργειες για εξασφάλιση των επιχορηγήσεων που μπορεί να διεκδικηθούν .

Τέλη χρήσης αποχετευτικού συστήματος. Επιβολή και είσπραξη τελών χρήσης από όλα τα υποστατικά που βρίσκονται μέσα στις περιοχές που εξυπηρετούνται από το αποχετευτικό σύστημα, είτε αυτά έχουν συνδεθεί με το σύστημα είτε όχι, ενώ σύμφωνα με τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, το τέλος αυτό θεωρείται ανταποδοτικό τέλος για τη χρήση των αποχετευτικών συστημάτων, και ως τέτοιο, δεν μπορεί να επιβάλλεται πριν από τη σύνδεση ακίνητης ιδιοκτησίας με τα συστήματα αυτά και τη χρήση τους.

Χαρτοσήμανση συμβολαίων έργων. Συνεχίστηκε η τακτική του Συμβουλίου να προβαίνει στην υπογραφή συμβάσεων εκτέλεσης έργων χωρίς αυτές να έχουν χαρτοσημανθεί από τους εργολήπτες, όπως προνοείται στο άρθρο 29(θ) του περί Χαρτοσήμων Νόμου.

(κδ) Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου

Πιθανά προβλήματα ρευστότητας του Συμβουλίου και οφειλές της Κυπριακής Δημοκρατίας. Σύμφωνα με έκθεση εμπειρογνώμονα του εξωτερικού αναφορικά με τη βιωσιμότητα του οργανισμού για την επόμενη πενταετία, μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι, αν οι τρέχουσες οικονομικές δυσκολίες δεν αντιμετωπιστούν βραχυπρόθεσμα, θα οδηγήσουν το Συμβούλιο σε αυξημένες οικονομικές ζημιές, σε μειωμένη ικανότητα ανταπόκρισης στην αποπληρωμή των δανείων και πιθανώς σε αθέτηση των δανειακών του υποχρεώσεων.

Οι οφειλές της Κυπριακής Δημοκρατίας κατά την 31.12.2010 στο Σ.Α.ΠΑ. ανέρχονται σε €18,3 εκ., και αποτελούν το 86% περίπου του συνόλου των χρεωστών του Συμβουλίου.

(κε) Συμβούλιο Ελαιοκομικών Προϊόντων

Τερματισμός της λειτουργίας του ΣΕΠ. Το Υπουργικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη την αδυναμία του Συμβουλίου να λειτουργήσει πάνω σε οικονομικά βιώσιμη βάση, ενέκρινε, με Απόφασή του ημερ. 28.2.2007, τον τερματισμό της λειτουργίας του, το συντομότερο δυνατό. Εντός του 2012 τροχοδρομήθηκαν διευθετήσεις σχετικά με το προσωπικό και τα περιουσιακά στοιχεία του Συμβουλίου, ενώ εκδόθηκε δικαστικό διάταγμα για την αποπληρωμή των ληξιπρόθεσμων δανείων που οφείλει το ΣΕΠ στην Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.

(κστ) Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Μέχρι την ημερομηνία έναρξης της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης, δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2011 και 2010, με αποτέλεσμα να μη διενεργηθεί ο ετήσιος έλεγχος, σύμφωνα με το άρθρο 16(1) του περί Σφαγείων Νόμου αρ. 26(1) του 2003. Η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη λήψη διορθωτικών και άλλων μέτρων σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν και αποστερεί τόσο τη Βουλή των Αντιπροσώπων όσο και τους πολίτες από το δικαίωμα ενημέρωσης για τα πεπραγμένα του Συμβουλίου.

(κζ) Συμβούλια Υδατοπρομήθειας- Γενικές Παρατηρήσεις

Πρώρη αφυπηρέτηση με την παραχώρηση πρόσθετων προσαυξήσεων. Βάσει πρόνοιας της συλλογικής σύμβασης 1998-2000, η οποία θεσμοθετήθηκε με την ΚΔΠ 379/2010, σε μέλη του Ταμείου Προνοίας, τα οποία είχαν ως σύνηθες όριο αφυπηρέτησης το 65ο έτος της ηλικίας τους και επιλέγουν να αφυπηρετήσουν στο 60ό έτος με βάση το Σχέδιο Σύνταξης, παραχωρούνται δύο πρόσθετες προσαυξήσεις, πάνω στην κλίμακα στην οποία υπηρετούν. Εκφράσαμε την άποψη ότι με την επέκταση του ορίου υποχρεωτικής αφυπηρέτησης των υπαλλήλων των Συμβουλίων στο 63ο έτος, η παραχώρηση των δύο πρόσθετων προσαυξήσεων δεν δικαιολογείται, και επιβαρύνει τα Συμβούλια με το κόστος αυξημένων συντάξεων και φιλοδογημάτων.

(κη) Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας

Απομείωση της αξίας των επενδύσεων σε αξιόγραφα που κατείχε το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδογημάτων. Το Συμβούλιο έχει επενδύσει συνολικό ποσό €1.746.021 από τα ταμειακά διαθέσιμα του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδογημάτων, σε αξιόγραφα εμπορικών τραπεζών, η τιμή αγοράς των οποίων, στις 31.12.2011, παρουσίαζε σημαντική μείωση, με αποτέλεσμα να αναγνωριστεί στις οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου ζημιά απομείωσης ύψους €750.999.

(κθ) Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού

Οφειλές προς Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ). Παρόλο που, με βάση Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, οι οφειλές του Συμβουλίου προς το ΤΑΥ μέχρι τις 30.6.2009 διαγράφηκαν, οι οφειλές του Συμβουλίου προς το ΤΑΥ άρχισαν και πάλι να συσσωρεύονται και στις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €11.551.865, πλέον τόκους οι οποίοι, σύμφωνα με υπολογισμούς του ΤΑΥ, ανέρχονταν κατά την πιο πάνω ημερομηνία σε €678.738. Η αύξηση των τελών του Συμβουλίου κατά το 2011 και 2012, επέτρεψε στο Συμβούλιο, από την 1.1.2012, να καταβάλλει πλήρως το κόστος του νερού που αγοράζει από το ΤΑΥ.

(λ) Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών

Απαλλοτριώσεις τ/κ περιουσιών. Εξακολουθούν να εκκρεμούν σημαντικά ποσά προς το Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, που αφορούν σε αποζημιώσεις, συμπεριλαμβανομένων και τόκων, για απαλλοτριώσεις Τ/Κ περιουσιών.

(λα) Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

Ιδιωτικοποίηση ΧΑΚ. Το Υπουργικό Συμβούλιο, κατά τη συνεδρία του ημερομηνίας 20 Δεκεμβρίου 2011, ενέκρινε την ιδιωτικοποίηση του ΧΑΚ και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Οικονομικών να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες. Όπως πληροφορηθήκαμε από το Υπουργείο Οικονομικών, μέχρι και σήμερα δεν έχουν γίνει οποιεσδήποτε ενέργειες για το θέμα αυτό.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι οποιαδήποτε ιδιωτικοποίηση θα πρέπει να πραγματοποιηθεί στη βάση σωστής μελέτης και προγραμματισμού καθώς και ορθής εκτίμησης της αξίας του ΧΑΚ, λαμβάνοντας υπόψη την καλύτερη χρονική στιγμή, τον τρόπο καθώς και τους όρους πώλησης του ΧΑΚ ούτως ώστε να εξασφαλιστεί το μέγιστο δυνατό όφελος για την Κυπριακή Δημοκρατία. Επιπρόσθετα, εκτός από τα έσοδα από την πώληση του ΧΑΚ, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και τα μελλοντικά σχέδια των νέων αγοραστών ούτως ώστε να αναπτυχθεί το ΧΑΚ και να κατορθώσει να αντιμετωπίσει το ανταγωνιστικό περιβάλλον μεταξύ των ρυθμιζόμενων αγορών.

ΜΕΡΟΣ 3 - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Προσαρμογή στις Κλιματικές αλλαγές - Αντιμετωπίζοντας σήμερα τις προκλήσεις του μέλλοντος. Η κλιματική αλλαγή, δηλαδή οι μεταβολές των μετεωρολογικών συνθηκών που εκτείνονται σε μεγάλη χρονική κλίμακα, είναι, σύμφωνα με τη Διακυβερνητική Επιτροπή για την Αλλαγή του Κλίματος αδιαμφισβήτητη. Διεθνείς μελέτες καταδεικνύουν ότι η περιοχή της μεσογείου και της μέσης ανατολής όπου βρίσκεται η Κύπρος θα επηρεαστεί αρνητικά σε ένα φάσμα τομέων, από τη γεωργία και τα διαθέσιμα αποθέματα πόσιμου νερού, μέχρι τον τουρισμό και την υγεία.

Παρόλο που η Κύπρος, λόγω μεγέθους, δεν μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην αναχαίτιση του φαινομένου μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, επηρεάζεται ήδη δυσμενώς από αυτό λόγω της γεωγραφικής της θέσης, και συνεπώς ο σχεδιασμός μιας αποτελεσματικής πολιτικής προσαρμογής στην αλλαγή του κλίματος, έτσι ώστε να μετριαστούν οι αρνητικές συνέπειες, είναι επιτακτικός.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας, η οποία είναι ενεργό μέλος της Ομάδας Εργασίας Περιβαλλοντικού Ελέγχου του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (EUROSAI WGEA), αποδέχτηκε την πρόσκληση για συμμετοχή στη διεξαγωγή ευρωπαϊκού ελέγχου με θέμα την προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος. Σκοπός του ελέγχου είναι να εξεταστούν τα μέτρα που λαμβάνονται σε διάφορες χώρες της Ευρώπης για την προσαρμογή στις δεδομένες αλλαγές του κλίματος, και να αξιολογηθεί η υλοποίηση, ο συντονισμός και η αποτελεσματικότητά τους. Λόγω της ευρύτητας των τομέων που επηρεάζονται από τις κλιματικές αλλαγές θα ήταν αδύνατο να ασχοληθούμε με όλους στα πλαίσια ενός μόνο ελέγχου. Έτσι, χωρίς να υποβαθμίζουμε τις επιπτώσεις της αλλαγής του κλίματος στους άλλους τομείς, επιλέξαμε εστιάσουμε τον έλεγχό μας στους τομείς του νερού, των δασών και της γεωργίας, οι οποίοι ήδη αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα που σχετίζονται με την αλλαγή του κλίματος, γεγονός που καθιστά την προσαρμογή τους στα νέα κλιματολογικά δεδομένα ακόμα πιο επιτακτική.

Τα ευρήματα του ελέγχου παρατίθενται περιληπτικά πιο κάτω:

Γενικές επισημάνσεις:

- Δεν έχει διενεργηθεί επίσημη αξιολόγηση κινδύνου ούτε έχει καταρτιστεί ακόμα εθνική στρατηγική για προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές, παρόλο που η Κύπρος βιώνει ήδη τις αρνητικές συνέπειές τους. Επισημαίνεται ότι, στα πλαίσια του Προγράμματος Life +, εγκρίθηκε για συγχρηματοδότηση, από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το πρόγραμμα με τίτλο “CYPADAPT” το οποίο θα καλύψει αυτά τα θέματα και αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Μάρτιο του 2014.
- Δεν έχουν ακόμα ετοιμαστεί επίσημες μετεωρολογικές προβλέψεις από τη Μετεωρολογική Υπηρεσία αναφορικά με τις κλιματικές συνθήκες που αναμένεται να επικρατήσουν στο μέλλον, γεγονός που θεωρούμε ότι θα πρέπει να προηγηθεί της κατάρτισης οποιασδήποτε στρατηγικής προσαρμογής. Όπως μας αναφέρθηκε, επιστημονικές προβλέψεις αναφορικά με τις μελλοντικές κλιματικές συνθήκες στην Κύπρο θα υπολογιστούν από το Αστεροσκοπείο Αθηνών, το οποίο είναι ένας από τους εταίρους στο πρόγραμμα CYPADAPT.
- Λόγω του ότι η Κύπρος βιώνει ήδη σειρά αρνητικών επιπτώσεων από τις κλιματικές αλλαγές, λαμβάνονται ήδη από διάφορα Τμήματα/Υπηρεσίες, μέτρα για άμβλυνση των προβλημάτων που παρατηρούνται. Ωστόσο, τα μέτρα αυτά αποσκοπούν κυρίως στην αντιμετώπιση ήδη υπαρχόντων προβλημάτων και όχι στην προσαρμογή στα κλιματικά δεδομένα που αναμένεται να επικρατήσουν στο μέλλον. Επίσης, τα μέτρα αυτά τυγχάνουν εφαρμογής από το κάθε εμπλεκόμενο Τμήμα/Υπηρεσία ξεχωριστά, χωρίς να υπάρχει οποιοσδήποτε συντονισμός ή εποπτεία.
- Ενόψει του ότι η ανάλυση επικινδυνότητας και η ετοιμασία εθνικής στρατηγικής βρίσκονται ακόμα σε εξέλιξη, έχουμε υποβάλει εισηγήσεις σε σχέση με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που πρέπει, κατά την άποψή μας, να τις χαρακτηρίζουν ώστε να επιτευχθεί το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Επιγραμματικά, θεωρούμε ότι θα πρέπει να εκπονηθεί μια λεπτομερής και εμπεριστατωμένη ανάλυση όλων των πιθανών επιπτώσεων από την αλλαγή του κλίματος ανά τομέα, καθώς και της ικανότητας

προσαρμογής σε αυτές, η οποία θα χρησιμοποιεί δεδομένα μελλοντικών κλιματολογικών παραμέτρων σε αρκούντως ικανοποιητικό λεπτομερές επίπεδο, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη την αβεβαιότητά τους. Η ανάλυση θα πρέπει να καλύπτει ένα επαρκώς μακροπρόθεσμο χρονικό πλαίσιο, να περιλαμβάνει οικονομικές εκτιμήσεις των επιπτώσεων, όπου είναι δυνατό, και να αποτελέσει αντικείμενο δημόσιας διαβούλευσης και ανεξάρτητης αξιολόγησης. Η εθνική στρατηγική προσαρμογής θα πρέπει να βασίζεται και να απορρέει από την προαναφερόμενη ανάλυση κινδύνων και ευπάθειας, να περιλαμβάνει εφαρμόσιμους, ρεαλιστικούς και μετρήσιμους στόχους, εκτιμήσεις κόστους και οφέλους και χρονοδιαγράμματα εφαρμογής. Θα πρέπει επίσης να αντιμετωπίσει το πρόβλημα έλλειψης συντονισμού και παρακολούθησης που παρατηρείται σήμερα σε σχέση με τα μέτρα που λαμβάνονται από το κάθε εμπλεκόμενο Τμήμα/Υπηρεσία ξεχωριστά, να συνοδεύεται από εκτίμηση των επιπτώσεων του κάθε μέτρου στο περιβάλλον, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας 2001/42/EK και να αξιολογείται και αναθεωρείται περιοδικά.

- Λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες δημοσιονομικές συνθήκες, τα μέτρα για προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές θα πρέπει να ιεραρχηθούν σε σχέση με το κόστος και τα αναμενόμενα οφέλη τους και την ευκολία εφαρμογής τους. Τα μέτρα με χαμηλό κόστος και σημαντική εισφορά στην προσαρμογή θα πρέπει να προωθηθούν το συντομότερο.
- Τόσο η εμπειρία, όσο και μελέτες που έχουν διενεργηθεί, καταδεικνύουν ότι η καθυστέρηση στη λήψη μέτρων για προσαρμογή αυξάνει το κόστος τους. Αναφέρεται ενδεικτικά ότι η καθυστέρηση/αναστολή στην υλοποίηση προγραμματισμένων μονάδων αφαλάτωσης οδήγησε, κατά την περίοδο ξηρασίας των ετών 2004-2008 στη λήψη πολύ δαπανηρών μέτρων, όπως η εισαγωγή νερού με δεξαμενόπλοια και η κατασκευή κινητών μονάδων αφαλάτωσης, με μεγαλύτερο κόστος σε σχέση με τις μόνιμες μονάδες. Επίσης, σχετική μελέτη του ΤΕΠΑΚ καταδεικνύει ότι, εάν εφαρμοζόταν έγκαιρα η κατάλληλη τιμολογιακή πολιτική για το νερό, οι αυξήσεις που θα έπρεπε να επιβληθούν, ώστε η τιμή του νερού να αντικατοπτρίζει και το κόστος σπανιότητάς του, θα ήταν πολύ χαμηλότερες από εκείνες που πρέπει να επιβληθούν σήμερα, ενώ παράλληλα το υδατικό ισοζύγιο θα ήταν βελτιωμένο.
- Παρόλο που έχουν παρέλθει τέσσερα χρόνια από την ολοκλήρωση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Καταπολέμηση της Απερήμωσης, δεν έχουν ληφθεί ακόμα οποιαδήποτε μέτρα για εφαρμογή των εισηγήσεων που περιλαμβάνονται σε αυτό. Το Τμήμα Περιβάλλοντος προχώρησε πρόσφατα στην ανάθεση σύμβασης για την οριστικοποίηση των μέτρων πρόληψης και ανάσχεσης της απερίμωσης, η οποία θα περιλαμβάνει εκτιμήσεις δαπανών, αποδοτικότητας και εφαρμοσιμότητας.

Επιπρόσθετα, από την επισκόπηση των τομέων ύδατος, δασών και γεωργίας, προέκυψαν τα ακόλουθα:

Τομέας Ύδατος:

- Δεν έχει ετοιμαστεί τμηματική στρατηγική προσαρμογής, ωστόσο το Σχέδιο Διαχείρισης της Λεκάνης Απορροής Ποταμού περιλαμβάνει έκθεση υδατικής πολιτικής η οποία καλύπτει τη μελέτη της διαχείρισης της ζήτησης νερού, την εξέταση της απόδοσης των μεγάλων υδατικών έργων και τη διασύνδεση της υδατικής ανάπτυξης με την αρχή της αειφορίας.
- Η κατασκευή μονάδων αφαλάτωσης με συνολική ημερήσια δυναμικότητα που εντός του 2013 θα αγγίζει συνολικά τα περίπου 250.000 κ.μ., έχει επιλύσει, σύμφωνα με το Τμήμα, το πρόβλημα εξάρτησης παροχής πόσιμου νερού στις καιρικές συνθήκες. Ωστόσο, για την κατασκευή τους δεν φαίνεται να διενεργήθηκε οποιαδήποτε τεχνοοικονομική μελέτη που να καθορίζει τον βέλτιστο αριθμό μονάδων αφαλάτωσης, τον τύπο τους (μόνιμες ή κινητές) και τη δυναμικότητά τους.
- Το κράτος είναι υποχρεωμένο να καταβάλλει το κεφαλαιουχικό και μέρος του λειτουργικού κόστους σε περίπτωση όπου η λειτουργία μίας ή περισσότερων μονάδων αναστέλλεται (για παράδειγμα λόγω πολυομβρίας). Το γεγονός αυτό, σε συνάρτηση με το σημαντικά ψηλότερο κόστος του αφαλατωμένου νερού σε σχέση με το νερό από φράγματα, καταδεικνύει ότι μια λύση που θα συνδύαζε την παραγωγή μικρότερης ποσότητας αφαλατωμένου νερού με καλύτερη διαχείριση του νερού από τα φράγματα, για

κάλυψη των αναγκών ύδρευσης, θα ήταν οικονομικά πιο συμφέρουσα για το κράτος και θα είχε χαμηλότερο περιβαλλοντικό κόστος, εφόσον η παραγωγή αφαλατωμένου νερού είναι ενεργοβόρα.

- Η μεγάλη εξάρτηση της παροχής νερού ύδρευσης από τις μονάδες αφαλάτωσης, καθιστά αναγκαία την εκπόνηση σχεδίου έκτακτης ανάγκης για αντιμετώπιση του κινδύνου διακοπής της λειτουργίας μίας ή περισσότερων μονάδων από απρόβλεπτους λόγους.
- Η αξιοποίηση, στο μέγιστο δυνατό, του αφαλατωμένου νερού, αποδεσμεύει νερό που είναι αποθηκευμένο στα φράγματα για άλλες χρήσεις, οπότε η προώθηση της χρήσης του είναι επιτακτική. Διαπιστώθηκε ότι η παρούσα ζήτηση δεν είναι αρκετή για να απορροφά όλες τις ποσότητες ανακυκλωμένου νερού που παράγονται από τους σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων. Το πρόβλημα αναμένεται να ενταθεί με τη λειτουργία όλων των σταθμών επεξεργασίας που βρίσκονται υπό ανέγερση και για αντιμετώπισή του εισηγηθήκαμε όπως εξεταστούν υπαλλακτικοί τρόποι διάθεσης του ανακυκλωμένου νερού, όπως η πώλησή του στις αναπτύξεις γηπέδων γκολφ στην τιμή του αφαλατωμένου νερού. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η αξιοποίηση του ανακυκλωμένου νερού σε μια πολύ συμφέρουσα τιμή για το κράτος και από την άλλη δεν θα καταστεί αναγκαία η ανέγερση και λειτουργία ενεργοβόρων και ρυπογόνων μονάδων αφαλάτωσης από τις αναπτύξεις γηπέδων γκολφ. Η εισήγησή μας έγινε αποδεκτή σε σχέση με το βιολογικό σταθμό Λεμεσού, απορρίφθηκε όμως σε σχέση με το βιολογικό σταθμό της Πόλης Χρυσούχους.
- Το Τμήμα εφαρμόζει με επιτυχία, ανάλογα με τις περιστάσεις, διάφορα μέτρα διαχείρισης της ζήτησης νερού όπως η επιδότηση εγκατάστασης κυκλοφορητή ζεστού νερού, ανόρυξης γεώτρησης για άρδευση κήπων και ανακύκλωσης ημιακάθαρτου νερού σε επίπεδο κατοικίας, ενώ ενθαρρύνει παράλληλα την καλλιέργεια υδατικής συνείδησης με τη διοργάνωση διαλέξεων σε σχολεία και στρατόπεδα.
- Το σημαντικότερο, ίσως, μέτρο διαχείρισης ζήτησης είναι η εφαρμογή κατάλληλης τιμολογιακής πολιτικής, τόσο όσον αφορά στο νερό ύδρευσης, όσο και άρδευσης. Η υιοθέτηση κατάλληλης τιμολογιακής πολιτικής, που να διασφαλίζει ότι παρέχονται στους χρήστες κίνητρα για αποτελεσματική χρήση των υδάτινων πόρων απαιτείται και από την Οδηγία Πλαίσιο για το νερό. Στα πλαίσια αυτά προωθήθηκε από το Τμήμα στη Βουλή των Αντιπροσώπων, για ψήφιση, νομοσχέδιο για την τιμολόγηση του νερού στη βάση σχετικής μελέτης που διενεργήθηκε.
- Ενόψει του γεγονότος ότι οι περισσότεροι υδροφορείς της Κύπρου βρίσκονται σε κίνδυνο λόγω, κυρίως, της υπεράντλησης, το Τμήμα προώθησε σχέδιο για καταγραφή των γεωτρήσεων ώστε να διακριβωθεί ο αριθμός των υπαρχουσών γεωτρήσεων, αδειοδοτημένων και μη, και οι ποσότητες νερού που αντλούνται από αυτές.

Δάση:

- Έρευνες του Τμήματος κατέδειξαν ότι οι αυξημένες ξηράνσεις κυπριακών κέδρων κατά το 1999 -2001 οφείλονταν στις δυσμενείς κλιματικές συνθήκες, δηλαδή τη μείωση της βροχόπτωσης και την αύξηση της θερμοκρασίας. Επίσης, κατά την περίοδο 2005 -2008 παρατηρήθηκε εκτεταμένη καταπόνηση των δασών λόγω της ανομβρίας.
- Το Τμήμα ετοίμασε και υλοποίησε κατά την περίοδο 2009 – 2010, βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης για αντιμετώπιση των επιπτώσεων της ανομβρίας της περιόδου 2005 -2008 στα δάση.
- Παρόλο που δεν έχει εκπονηθεί στρατηγική για την προσαρμογή στις νέες κλιματικές συνθήκες, η ανάγκη αυτή επισημαίνεται στη Δασική Πολιτική, η οποία περιλαμβάνει σχετική αναφορά.
- Το Τμήμα προχωρεί με την ετοιμασία δεκαετούς σχεδίου δράσης για την προσαρμογή των δασών της Κύπρου στις κλιματικές αλλαγές, το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2013 και θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, μέτρα για την παρακολούθηση της κατάστασης των δασών, την προστασία τους από τις πυρκαγιές και την αξιοποίηση της γενετικής παραλλακτικότητας σχετικά με την αντοχή των κύριων δασικών ειδών στην ξηρασία. Θα δίνεται επίσης προτεραιότητα στη διατήρηση και διαφύλαξη των πιο ευαίσθητων ειδών όπως ο κέδρος και η μαύρη πεύκη.

- Σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών, αλλά και φορείς του εξωτερικού, λαμβάνονται μέτρα για διαφύλαξη γενετικού υλικού ειδών που είναι πιο ευάλωτα στις κλιματικές αλλαγές. Στα πλαίσια αυτά προωθείται η εγκατάσταση φυτείας μαύρης πεύκης προέλευσης Κύπρου σε δάση της Γερμανίας.
- Αρκετά υπάρχοντα έργα υποδομής καθώς και μέτρα που έχουν ληφθεί στο παρελθόν για προστασία των δασών, όπως οι αντιπυρικές ζώνες, το δίκτυο δασικών δρόμων και οι δασικοί πυροσβεστικοί σταθμοί, αναμένεται ότι θα διευκολύνουν σημαντικά τη λήψη περαιτέρω μέτρων για προστασία των δασών από τις κλιματικές αλλαγές.

Γεωργία:

- Στα πλαίσια ορισμένων Μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 -2013 ενθαρρύνονται ενέργειες φιλικές προς το περιβάλλον, όπως η εξοικονόμηση νερού. Σύμφωνα με το Τμήμα, η επιχορήγηση βελτιωμένων συστημάτων άρδευσης και οι παροτρύνσεις για ορθολογιστική χρήση του νερού επέφεραν εξοικονόμηση 60 εκ. κμ. νερού ετησίως.
- Επιπρόσθετα των πιο πάνω, θεωρούμε ότι θα πρέπει να προωθηθούν τάχιστα οι δράσεις που αναφέρονται σε έγγραφο εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το οποίο συνοδεύει τη Λευκή Βίβλο, οι οποίες αποσκοπούν στην προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές σε επίπεδο αγροκτήματος. Οι δράσεις αυτές περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την προσαρμογή της χρονικής περιόδου διάφορων αγροτικών δραστηριοτήτων, την επιλογή ανθεκτικών ποικιλιών στις νέες συνθήκες θερμοκρασίας και διάθεσης νερού, την αποδοτικότερη χρήση των υδάτινων πόρων και την εισαγωγή πιο ανθεκτικών στη θερμότητα ζώων και προσαρμογή των προτύπων διατροφής τους σε συνθήκες ψηλών θερμοκρασιών.
- Εξίσου σημαντική είναι και η προώθηση ενεργειών που περιγράφονται στο προαναφερόμενο έγγραφο και που αποσκοπούν στην προσαρμογή του ευρύτερου τομέα της γεωργίας στις κλιματικές αλλαγές. Αυτές περιλαμβάνουν τον προσδιορισμό των ευάλωτων περιοχών και τομέων και την αξιολόγηση των αναγκών και ευκαιριών για αλλαγή καλλιεργειών και ποικιλιών σύμφωνα με την τάση του κλίματος, τη στήριξη της γεωργικής έρευνας και την ανάπτυξη σχεδίων άρδευσης.
- Το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών συμμετέχει στο πρόγραμμα 'Adapt2Change', το οποίο επιδιώκει να μειώσει την εξάρτηση των θερμοκηπίων από τα ορυκτά καύσιμα, ώστε να μειωθεί η αρνητική επίδραση της καλλιέργειας σε θερμοκήπια στις κλιματικές αλλαγές.

ΜΕΡΟΣ 4 - ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ

4.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Εσωτερικός έλεγχος. Σε αρκετά Τμήματα/Υπηρεσίες εξακολουθεί να παρατηρούνται ελλείψεις και αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, στόχος των οποίων είναι η εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία των Τμημάτων/Υπηρεσιών, με την πιστή εφαρμογή των Νόμων, Κανονισμών και Οδηγιών της Διεύθυνσης, η διαφύλαξη και αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων, η πρόληψη και εντοπισμός λαθών και παρατυπιών, η ορθότητα της καταχώρισης των λογιστικών εγγραφών και η έγκαιρη έκδοση αξιόπιστων οικονομικών εκθέσεων και άλλης πληροφόρησης αναγκαίας για τη λήψη αποφάσεων. Ως αποτέλεσμα, δεν παρακολουθείται ορθολογιστικά σε όλες τις περιπτώσεις η είσπραξη καθυστερημένων εσόδων, η διαχείριση αποθηκών παρουσιάζει αδυναμίες, γίνονται δαπάνες χωρίς πλήρη συμμόρφωση με τους σχετικούς Νόμους, Κανονισμούς και Οδηγίες, δεν τηρούνται πάντοτε τα απαραίτητα μητρώα για παρακολούθηση των δαπανών, καθυστερημένων εσόδων, προσφορών και περιουσιακών στοιχείων και δεν επιτυγχάνεται πλήρως η υλοποίηση του Προϋπολογισμού.

Την ευθύνη για την ύπαρξη ικανοποιητικών συστημάτων εσωτερικού ελέγχου έχει η Διεύθυνση κάθε Υπουργείου/Τμήματος/Υπηρεσίας, η οποία πρέπει να βεβαιώνεται για την καταλληλότητα και επάρκειά τους πάνω σε συνεχή βάση. Συνεπώς, οι Διευθύνσεις θα πρέπει να κατανοήσουν την αναγκαιότητα ανάπτυξης και διατήρησης αποτελεσματικών συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, ως ένα αναπόσπαστο μέρος του όλου συστήματος που οφείλει να εφαρμόζει κάθε Διεύθυνση, προκειμένου να ελέγχει και να καθοδηγεί τη λειτουργία της Υπηρεσίας της οποίας προΐσταται και να έχει λογική διαβεβαίωση ότι οι στόχοι της επιτυγχάνονται. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι απαιτείται προσωπική δέσμευση κάθε Διεύθυνσης ως προς την καταλληλότητα και αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου του αντίστοιχου Υπουργείου/Τμήματος/Υπηρεσίας.

Εισαγωγή μηχανογραφημένων συστημάτων. Διαπιστώνεται μεγάλη καθυστέρηση στην έναρξη και υλοποίηση των στρατηγικών έργων του Γενικού Σχεδίου Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας, με αντίκτυπο στην οικονομική και αποδοτική λειτουργία της Δημόσιας Υπηρεσίας και στο επίπεδο των παρεχόμενων προς το κοινό υπηρεσιών. Επίσης συνεχίζουν να διαπιστώνονται αδυναμίες στην υποστήριξη του Σχεδίου από τις υπό μηχανογράφηση Υπηρεσίες, στην έγκαιρη και αποδοτική λειτουργία τους, στην αξιολόγηση των έργων μετά την ολοκλήρωση και έναρξη λειτουργίας τους, καθώς και δυσκολία στην αποδοχή των συστημάτων από τους χρήστες, όπως επίσης και στη λειτουργική υποστήριξη των συστημάτων από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής.

Ανεπαρκής συντονισμός μεταξύ Τμημάτων, Υπηρεσιών και Υπουργείων. Ως αποτέλεσμα της έλλειψης επαρκούς συντονισμού μεταξύ Τμημάτων, Υπηρεσιών και Υπουργείων, παρατηρείται καθυστέρηση στην προώθηση έργων ή άλλων θεμάτων, με συνεπαγόμενη αύξηση του σχετικού κόστους.

Αδαπάνητα ποσά αναπτυξιακών δαπανών. Σε πολλά Τμήματα/Υπηρεσίες/Υπουργεία δεν επιτυγχάνεται ικανοποιητική υλοποίηση των πιστώσεων του Προϋπολογισμού που αφορούν σε αναπτυξιακές δαπάνες, με αποτέλεσμα να παραμένουν σημαντικά ποσά αδαπάνητα.

Δαπάνες - Υπερβάσεις δαπανών. Παρόλο που το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου διαθέτει ασφαλιστικές δικλίδες που δεν επιτρέπουν τη διενέργεια υπερβάσεων επί του Προϋπολογισμού, ωστόσο υπερβάσεις προκύπτουν από δαπάνες που διενεργούνται μέσω περιφερειακών μηχανογραφημένων συστημάτων και σε περιπτώσεις συναλλαγών μεταξύ Κυβερνητικών Τμημάτων. Τέτοιες υπερβάσεις καλύφθηκαν εκ των υστέρων με συμπληρωματικό Προϋπολογισμό.

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από τα διάφορα Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες,

στις 31 Δεκεμβρίου 2011 το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων, μετά τη συμπερίληψη τόκων και προστίμων, ήταν €1,577 δις, σε σύγκριση με €1,547 δις το προηγούμενο έτος. Από το ποσό αυτό, €971,6 εκ. (62%), €271,9 εκ. (17%) και €167,9 εκ. (11%) αντιπροσωπεύουν καθυστερήσεις συμπεριλαμβανομένων τόκων και προστίμων του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, Υπηρεσίας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και Τμήματος Αναπτύξεων Υδάτων, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €1,027 δις (66%), €220,9 εκ. (14%) και €125,9 εκ. (8%) το 2010.

Σημειώνεται ότι, όπως αναφέρεται και στη Δημοσιονομική Έκθεση του Κράτους για το 2011, στα καθυστερημένα έσοδα περιλαμβάνεται ποσό €534,7 εκ. (χωρίς τόκους και πρόστιμα) του οποίου η είσπραξη θεωρείται επισφαλής.

Το σύστημα παρακολούθησης της είσπραξης καθυστερημένων εσόδων παρουσιάζει σε πολλά Τμήματα/Υπηρεσίες αδυναμίες, με αποτέλεσμα τα μέτρα που λαμβάνονται για την είσπραξή τους να μην είναι αποτελεσματικά και τα καθυστερημένα έσοδα να μην εισπράττονται για χρόνια, με συνέπεια το Δημόσιο να στερείται σημαντικών εσόδων αλλά και ορισμένα έσοδα να καθίστανται ανεπίδεκτα είσπραξης και να διαγράφονται.

Αναθεώρηση του ύψους τελών και δικαιωμάτων. Σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρείται ότι το ύψος των τελών και δικαιωμάτων που εισπράττονται δεν αναθεωρούνται έγκαιρα και σε ύψος που να συνάδει με τα σημερινά δεδομένα, με αποτέλεσμα την απώλεια δημόσιων εσόδων, που σε ορισμένες περιπτώσεις είναι σημαντική.

Εκκρεμείς οφειλές. Μέχρι 12.3.2012 αναγνωρίστηκαν στη Δημοσιονομική Έκθεση εκκρεμείς οφειλές για το έτος 2011 συνολικού ποσού €7,6εκ. (2010:€11 εκ.). Οι Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες προνοούν ότι οι υποχρεώσεις της Κυβέρνησης πρέπει να τακτοποιούνται έγκαιρα και κατάλογοι εκκρεμών υποχρεώσεων κατά την 31^η Δεκεμβρίου να υποβάλλονται στον Γενικό Λογιστή μέχρι την 31^η Ιανουαρίου του επόμενου έτους.

Οι σημαντικότερες οφειλές αφορούν στο Υπουργείο Υγείας (€3,2 εκ.), Υπουργείο Άμυνας (€2,3 εκ.), Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων (€0,5 εκ.) και Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (€0,5 εκ.). Σε μερικές περιπτώσεις παρατηρείται καθυστέρηση στην εξόφληση τιμολογίων, με αποτέλεσμα οι προμηθευτές να διεκδικούν τόκους και τα οφειλόμενα ποσά να αυξάνονται.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση του Κράτους για το 2011, οι εκκρεμείς οφειλές αντιπροσωπεύουν οφειλές προς τρίτους από την Κυβέρνηση, που προκύπτουν από την προμήθεια αγαθών και την παροχή υπηρεσιών, οι οποίες δεν έχουν πληρωθεί μέχρι την ημερομηνία της Κατάστασης Ενεργητικού και Παθητικού. Ως εκ τούτου, οι πιο πάνω εκκρεμείς οφειλές δεν αφορούν στις συνολικές οφειλές του Κράτους αφού δεν περιλαμβάνουν σημαντικά ποσά που αφορούν σε απαλλοτριώσεις περιουσιών, επιστροφές Φ.Π.Α. και συνταξιοδοτικά ωφελήματα των δημόσιων υπαλλήλων.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον Διευθυντή Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, το οφειλόμενο ποσό για απαλλοτριώσεις ανερχόταν στις 31.12.2011 σε €530,8 εκ.. Το ποσό αυτό δεν περιλαμβάνει ποσά αποζημίωσης για απαλλοτριώσεις για τις οποίες δεν έγινε ακόμα προσφορά στους δικαιούχους (περιλαμβανομένων και όσα αφορούν σε Τ/Κ περιουσίες). Όσον αφορά στις επιστροφές Φ.Π.Α., σύμφωνα με τον Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων και Έφορου Φ.Π.Α. το οφειλόμενο ποσό στις 31.12.2011 ανερχόταν σε €341,3 εκ.. Σχετικά με την οφειλή για συνταξιοδοτικά ωφελήματα των δημοσίων υπαλλήλων, αναλογιστική μελέτη που διεξήχθη με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2010 κατέδειξε ότι η παρούσα αξία των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των εν ενεργεία κρατικών υπαλλήλων και συνταξιούχων, τα οποία είχαν συσσωρευθεί μέχρι τις 31.12.2010, ανερχόταν σε €10,2 δις.

Ενοικίαση κτιρίων για στέγαση δημόσιων υπηρεσιών. Πέραν του 30% των δημόσιων υπηρεσιών στεγάζεται σε ενοικιαζόμενα κτίρια με επακόλουθο την καταβολή από το Δημόσιο ενός σημαντικού ποσού για ενοίκια. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για την περίοδο 2007-2011 καταβλήθηκαν για ενοικιαζόμενα από

κρατικές υπηρεσίες κτίρια, ενοίκια της τάξης των €125 εκ.

Σημειώνεται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του στις 14.12.2011 αποφάσισε όπως εγκρίνει τη σύσταση Επιτροπής αποτελούμενης από εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών, του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, των Επιτροπών καθορισμού Ενοικίου και του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για την εξέταση και επαναδιαπραγμάτευση των υφιστάμενων συμβολαίων ενοικίασης κτιρίων, με στόχο τη μείωση του κόστους ενοικίασης. Η Επιτροπή άρχισε τις εργασίες της αλλά ακόμα δεν έχει ολοκληρωθεί η επαναδιαπραγμάτευση όλων των συμβολαίων.

Πάγια θέση της Υπηρεσίας μας είναι ότι η πιο ενδεδειγμένη και κατάλληλη επιλογή για στέγαση είναι η απόκτηση ιδιοτήτων κτιρίων, ειδικά λαμβανομένου υπόψη ότι η ανάγκη είναι μόνιμη, αλλά και ως επένδυση αποδεικνύεται μακροχρόνια ως οικονομικά συμφέρουσα για τη Δημοκρατία.

Σε πρώτο στάδιο θα πρέπει να γίνει ιεράρχηση των αναγκών για απόκτηση ιδιόκτητων οικημάτων και στη συνέχεια καταρτιστεί πρόγραμμα και σχεδιασμός, τόσο με βραχυπρόθεσμους όσο και μακροπρόθεσμους στόχους, πάντοτε μέσα στα πλαίσια των οικονομικών δυνατοτήτων του Κράτους.

Απαλλοτριώσεις ακίνητης ιδιοκτησίας από το Κράτος. Παρατηρήθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις, όπου η Δημοκρατία προβαίνει σε απαλλοτριώσεις ακίνητης ιδιοκτησίας για εξυπηρέτηση σκοπού δημόσιας ωφελείας, καθυστερεί σημαντικά η έναρξη των εργασιών, με αποτέλεσμα οι ιδιώτες πρώην ιδιοκτήτες της περιουσίας να προσφεύγουν στα Δικαστήρια επικαλούμενοι σχετική πρόνοια του Συντάγματος (άρθρο 23.5), σύμφωνα με την οποία, εάν εντός τριών ετών δεν επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης, τότε η απαλλοτριούσα αρχή υποχρεούται να προσφέρει την απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία στον αρχικό της ιδιοκτήτη στην τιμή που την απέκτησε. Ως αποτέλεσμα, σε ορισμένες περιπτώσεις η Δημοκρατία αναγκάζεται να προβαίνει στην αγορά ή στην εκ νέου απαλλοτρίωση της ιδιωτικής περιουσίας σε αυξημένη τιμή.

Η συσσώρευση σημαντικών οφειλών του δημοσίου για αποζημιώσεις απαλλοτριώσεων και η υφιστάμενη οικονομική κρίση, οδήγησαν το Κράτος, εντός του 2012, στην επαναξιολόγηση των έργων απαλλοτρίωσης για τα οποία κανένα ποσό αποζημίωσης δεν έχει καταβληθεί στους ιδιοκτήτες ή έχει καταβληθεί μέρος της συνολικής αποζημίωσης και την ανάκληση απαλλοτριώσεων ακίνητης περιουσίας για έργα τα οποία δεν είναι εφικτό να υλοποιηθούν άμεσα ή/και δεν κρίνεται απόλυτα αναγκαία η υλοποίησή τους στο εγγύς μέλλον.

Καθυστερήσεις και επιβαρύνσεις στην εκτέλεση έργων. Λόγω σημαντικών αλλαγών στις μελέτες που αποφασίζονται μετά την ανάθεση αρκετών έργων, δημιουργούνται καθυστερήσεις και απαιτήσεις των εργολάβων για αποζημιώσεις και χρονικές παρατάσεις. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι οι μελέτες που εκτελούνται από δημόσιες υπηρεσίες θα πρέπει να ελέγχονται από ανεξάρτητο έμπειρο λειτουργό πριν την έγκρισή τους, ενώ στις περιπτώσεις που διαπιστώνονται λάθη στις μελέτες ιδιωτών θα πρέπει να λαμβάνονται εναντίον τους τα νενομισμένα μέτρα. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε επίσης ότι ορισμένες αλλαγές στις μελέτες οφείλονται σε διαφοροποίηση των απαιτήσεων της Διοίκησης, οι οποίες θα μπορούσαν να αποφευχθούν με καλύτερο προγραμματισμό στο στάδιο της μελέτης και ετοιμασίας των εγγράφων του διαγωνισμού.

Ο περί Παραγραφής Νόμος (Κεφ. 15). Για αποφυγή απώλειας εσόδων, ενημερώσαμε όλους τους ελεγχόμενους της Υπηρεσίας μας, σε σχέση με τις διατάξεις του πιο πάνω Νόμου και εισηγηθήκαμε όπως δώσουν οδηγίες, όπου κρίνουν αναγκαίο, για καταχώριση αγωγών, το συντομότερο, σε σχέση με τα οφειλόμενα ποσά, τα οποία δεν έχουν διεκδικηθεί δικαστικώς, ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος παραγραφής του δικαιώματος έγερσης αγωγής, οπότε η είσπραξή τους θα επαφίεται απλώς στην καλή διάθεση των οφειλετών.

Εισηγηθήκαμε επίσης όπως δοθούν οδηγίες για τακτική επισκόπηση των καθυστερημένων εσόδων στο μέλλον, ώστε αυτές να προωθούνται έγκαιρα και οπωσδήποτε πριν την ημερομηνία παραγραφής του δικαιώματος έγερσης αγωγής, στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας ή στους νομικούς τους συμβούλους,

για λήψη νομικών μέτρων είσπραξής τους.

Η ισχύς του συγκεκριμένου Νόμου αναστέλλετο μέχρι 30.6.2012 και μετά καταργήθηκε με τον περί Παραγραφής Αγώγιμων Δικαιωμάτων Νόμο του 2012, η ισχύς του οποίου άρχισε την 1.7.2012.

Ο Γενικός Εισαγγελέας, σε επιστολή του προς τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ημερομηνίας 6.7.2012, ανέφερε ότι είχε προειδοποιήσει με εγκυκλίους του όλα τα Κυβερνητικά Τμήματα να μεριμνήσουν, ώστε να αποσταλούν στη Νομική Υπηρεσία, για καταχώριση αγωγών, όλες οι απαιτήσεις της Δημοκρατίας, οι οποίες ήταν ενδεχόμενο να μην είναι δυνατό να διεκδικηθούν, αν δεν καταχωριστεί αγωγή εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας.

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων σε Εγκύκλιο του ημερομηνίας 8.8.2012 επισημαίνει το ότι όσες οφειλές προς το κράτος εμπίπτουν στο δημόσιο δίκαιο εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του περί Παραγραφής Αγώγιμων Δικαιωμάτων Νόμο του 2012 και οπότε δεν τίθεται ζήτημα παραγραφής των αγώγιμων δικαιωμάτων σε σχέση με αυτές αφού ο Νόμος αφορά μόνο οφειλές που εμπίπτουν στο ιδιωτικό δίκαιο. Προτρέπει δε τα Κυβερνητικά Τμήματα σε περίπτωση που έχουν αμφιβολίες κατά πόσο οι οφειλές εμπίπτουν στο ιδιωτικό ή στο δημόσιο δίκαιο να απευθύνονται στη Νομική Υπηρεσία για νομική καθοδήγηση.

Σημειώνεται ότι, ο περί Παραγραφής Αγώγιμων Δικαιωμάτων Νόμος του 2012 τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιουλίου 2012. Ωστόσο, λόγω του ότι σύμφωνα με το άρθρο 26 του Νόμου, το οποίο προνοεί μεταβατικές διατάξεις, παρέχεται προθεσμία μέχρι τις 30.6.2013 για την καταχώριση αγωγής αν η βάση της αγωγής συμπληρώθηκε οποτεδήποτε πριν από την 1.7.2012, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων στην Εγκύκλιο του αναφέρει ότι για να είναι εφικτή η έγκαιρη καταχώριση νομικών μέτρων από τη Νομική Υπηρεσία, θα πρέπει να της αποσταλούν μέχρι τις 31.12.2012 λεπτομερείς εκθέσεις γεγονότων για όσες περιπτώσεις θα παραγραφεί το αγώγιμο δικαίωμα στις 30.6.2013.

Νέο σύστημα αξιολόγησης προσωπικού στη Δημόσια Υπηρεσία. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες εκθέσεις μας, το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση αρ. 53.669 ημερ. 16 Μαΐου 2001 αποφάσισε την ανάθεση υπηρεσιών για τον σχεδιασμό, εφαρμογή, παρακολούθηση και εποπτεία του συστήματος αξιολόγησης προσωπικού στη δημόσια υπηρεσία, σε ιδιωτικό οίκο με επιτροπή καθοδήγησης. Η κατακύρωση της σχετικής προσφοράς έγινε στις 15.11.2001 και προνοούσε ότι το σύστημα θα ολοκληρωνόταν μέχρι τις 30.11.2002, με σκοπό να τεθεί σε εφαρμογή από την 1.1.2003. Το όλο έργο περιελάμβανε τρεις φάσεις από τις οποίες μόνο η πρώτη ολοκληρώθηκε η οποία αφορούσε στο σχεδιασμό, ανάπτυξη και υποβολή συγκεκριμένου νέου συστήματος αξιολόγησης. Η δεύτερη και τρίτη φάση αφορούσαν στην εκπαίδευση και τη δοκιμαστική εφαρμογή του. Επισημάναμε ότι έχουν παρέλθει έντεκα και πλέον χρόνια από τη λήψη της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για προώθηση νέου συστήματος αξιολόγησης προσωπικού και μέχρι σήμερα τούτο δεν έγινε κατορθωτό.

Στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2007-2013 περιλαμβάνεται η ανάπτυξη νέου συστήματος αξιολόγησης στα πλαίσια της προσπάθειας για την αύξηση της αποδοτικότητας του δημόσιου τομέα. Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού μας πληροφόρησε ότι ολοκλήρωσε την επεξεργασία/αναθεώρηση των προνοιών του συστήματος αξιολόγησης και υπέβαλε στη συνδικαλιστική πλευρά προσχέδιο συστήματος αξιολόγησης για σκοπούς ανάπτυξης/ εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων, που θα αποτελέσει μέρος ενός ολοκληρωμένου συστήματος αξιολόγησης απόδοσης, με σκοπό τη συζήτηση και οριστικοποίησή του. Στη συνέχεια θα συζητηθεί με τη συνδικαλιστική πλευρά ο σχεδιασμός συστήματος αξιολόγησης για σκοπούς προαγωγής.

Στην Ετήσια Έκθεση της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας (ΕΔΥ) για το 2011, επισημαίνεται ότι καθίσταται επιτακτική η ανάγκη να προωθηθεί τάχιστα η διαδικασία εισαγωγής του νέου συστήματος αξιολόγησης των δημοσίων υπαλλήλων, με στόχο την εξάλειψη του φαινομένου της ισοπεδωτικής αξιολόγησης, που αποτελεί τροχοπέδη στην αύξηση της παραγωγικότητας λόγω της έλλειψης παροχής κινήτρων για βελτίωση της

απόδοσης με αποτέλεσμα να μην εξασφαλίζεται πάντοτε η επιλογή των καταλληλότερων υπαλλήλων κατά την πλήρωση των θέσεων.

Μίσθωση υπηρεσιών. Η διαδικασία μίσθωσης υπηρεσιών διέπεται από τις διατάξεις του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου αρ. 12(Ι)/2006, ενώ τα χαρακτηριστικά των συμβάσεων για μίσθωση υπηρεσιών εκτίθενται στην Εγκύκλιο αρ. 1372, ημερ. 17.9.2008, του Υπουργείου Οικονομικών, στην οποία επεξηγούνται οι περιπτώσεις στις οποίες επιτρέπεται η σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών σύμφωνα με τον Νόμο 12(Ι)/2006 και αναφέρονται τα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει μια σύμβαση για να θεωρείται μίσθωση υπηρεσιών. Με βάση τόσο τον Νόμο, όσο και την Εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών, επαναβεβαιώνεται ουσιαστικά ότι δεν επιτρέπεται η μίσθωση υπηρεσιών στο Δημόσιο, εάν μεταξύ άλλων:

- Η φύση και όροι της εργασίας του φυσικού προσώπου έχουν σχέση με οποιαδήποτε συγκεκριμένη θέση στη δημόσια υπηρεσία.
- Το πρόσωπο έχει ωφελήματα (π.χ. άδεια ανάπαυσης, άδεια ασθενείας, 13^ο μισθό) και καθήκοντα υπαλλήλου.
- Το πρόσωπο υπάγεται σε οποιουδήποτε όρους υπηρεσίας δημόσιων υπαλλήλων.
- Οι υποχρεώσεις του προσώπου δεν αφορούν συγκεκριμένες υπηρεσίες/παραδοτέα.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι ορισμένες Υπηρεσίες προβαίνουν στη μίσθωση υπηρεσιών ατόμων, χωρίς να τηρούνται οι προϋποθέσεις της Εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών ούτε οι διατάξεις του Νόμου 12(Ι)/2006, με βάση τις οποίες οι συμβάσεις για προμήθειες, έργα και υπηρεσίες γίνονται με την προκήρυξη διαγωνισμού για συγκεκριμένες υπηρεσίες/παραδοτέα και όχι για μόνιμες ανάγκες.

Αναθεώρηση επιδομάτων. Θεωρούμε ότι, ενόψει των κρίσιμων δημοσιονομικών συνθηκών του τόπου, το θέμα των επιδομάτων που παραχωρούνται θα πρέπει να τύχει ριζικής αναθεώρησης, ιδιαίτερα εκείνων των επιδομάτων που έχουν σοβαρό οικονομικό αντίκτυπο στα δημόσια οικονομικά. Ενδεικτικά αναφέρεται το επίδομα βάρδιας και το επίδομα βάρδιας για εργασία σε Κυριακές και αργίες, η ανάγκη για καταβολή των οποίων θεωρούμε ότι πρέπει να επανεξεταστεί, αφού στις πλείστες περιπτώσεις καταβάλλεται σε ομάδες που, από τη φύση των καθηκόντων τους, είναι αναμενόμενο ότι θα εργάζονται σε ακανόνιστο ωράριο.

Απόκτηση ιδιοκτησίας από δημόσιο υπάλληλο

(α) Δήλωση περιουσιακών στοιχείων. Σύμφωνα με το άρθρο 66 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου 1/90, δεν επιτρέπεται σε δημόσιο υπάλληλο να αποκτήσει άμεσα ή έμμεσα οποιαδήποτε κινητή ή ακίνητη ιδιοκτησία, εκμεταλλευόμενος προς τούτο τη θέση του ή να κατέχει τέτοια ιδιοκτησία, όταν το συμφέρον του σ' αυτήν συγκρούεται με τα δημόσια καθήκοντά του.

Το ίδιο άρθρο προβλέπει ότι ο δημόσιος υπάλληλος υποχρεούται να υποβάλλει, τον Μάρτιο κάθε τρίτου έτους, δήλωση για τυχόν μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων του ιδίου ή της συζύγου και των τέκνων του, τα οποία προστατεύονται και συντηρούνται από αυτόν. Η πρώτη δήλωση θα έπρεπε να υποβληθεί τον Μάρτιο του έτους που ακολουθεί το έτος έναρξης της ισχύος του Νόμου, δηλαδή τον Μάρτιο 1991. Αν δεν υπάρχουν μεταβολές, υποβάλλεται αρνητική δήλωση. Η αρμόδια αρχή μπορεί, με αιτιολογημένη απόφασή της, να ζητήσει την ενδιάμεση υποβολή δήλωσης, παρέχοντας εύλογη προθεσμία υποβολής της. Μπορεί επίσης να ζητεί διευκρινίσεις για τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί και να ελέγχει την ακρίβεια της δήλωσης του υπαλλήλου. Η διαπίστωση ανακρίβειας στη δήλωση περιουσιακών στοιχείων συνεπάγεται την πειθαρχική δίωξη του υπαλλήλου.

Μέχρι σήμερα δεν έχουν εκδοθεί οδηγίες, ούτε και έχουν ετοιμαστεί σχετικά έντυπα για εφαρμογή των πιο πάνω διατάξεων του Νόμου.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, το 1994 και το 2004 είχαν

κατατεθεί τροποποιητικά νομοσχέδια, με σκοπό τη ρύθμιση του θέματος και την ενεργοποίηση των σχετικών διατάξεων του Νόμου, χωρίς να υπάρξει κατάληξη. Το 2006 κατατέθηκε νομοσχέδιο για κατάργηση του εδαφίου 2 του άρθρου 66, όμως η Βουλή κατέληξε ότι η διάταξη έπρεπε να παραμείνει έστω και ανενεργή. Τον Οκτώβριο 2008, κατά τη συζήτηση σχετικής Πρότασης Νόμου από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αποφασίστηκε όπως η Νομική Υπηρεσία μελετήσει τη συνταγματική ορθότητα του θέματος, ενώ το Υπουργείο Οικονομικών εξετάσει ξανά το θέμα και εξασφαλίσει την πολιτική θέση της Κυβέρνησης.

Όπως ανέφερε ο Γενικός Εισαγγελέας στη συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών ημερομηνίας 2.5.2012, δεδομένης προηγούμενης απόφασης του Ανώτατου Δικαστηρίου ημερομηνίας 11.5.2011 περί αντισυνταγματικότητας του Περί Ορισμένων Αξιοματούχων της Κυπριακής Δημοκρατίας (Δήλωση και Έλεγχος Περιουσίας) Νόμου, οποιαδήποτε ανάλογη διάταξη άλλου Νόμου για υποβολή περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβανομένου και του άρθρου 66 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου 1/90) θα πάσχει επίσης συνταγματικά.

Σε επόμενη συνεδρίαση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών ημερομηνίας 30.5.2012, εξετάστηκε κατά πόσο οι ανάγκες του πόθεν έσχες μπορούν να εξυπηρετηθούν με τον περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμο βάσει του οποίου υποβάλλεται ανά πενταετία Κατάσταση Κεφαλαίου (Capital Statement) από κάθε φυσικό πρόσωπο, για σκοπούς επιβεβαίωσης/ελέγχου της δήλωσης εισοδήματος ή για σκοπούς έρευνας όσων δεν συμμορφώνονται με τις φορολογικές τους υποχρεώσεις.

Η άποψη του Γενικού Εισαγγελέα, όπως διατυπώθηκε στα πρακτικά της συνεδρίας της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών ημερομηνίας 6.6.2012, είναι ότι η χρησιμοποίηση της Κατάστασης, έστω και αν δεν καλύπτει όλες τις πτυχές και παραμέτρους, είναι ένα λογικό βήμα το οποίο αν υιοθετηθεί δεν θα υπάρξει αναγκαιότητα τροποποίησης του Συντάγματος. Ωστόσο, ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων ανέφερε ότι είναι αδύνατο να ελέγχονται οι Καταστάσεις από όλους τους δημοσίους υπαλλήλους καθώς προς το παρόν ελέγχονται από ένα λειτουργό του Τμήματος.

Το θέμα, το οποίο ως Υπηρεσία θεωρούμε πολύ σοβαρό, εξακολουθεί να εκκρεμεί.

(β) Διεξαγωγή έρευνας. Το ίδιο άρθρο του Νόμου προβλέπει ότι, αν εγερθεί εύλογη υποψία για δημόσιο υπάλληλο, ως προς την πηγή των οικονομικών του πόρων, μπορεί να διεξαχθεί έρευνα κατά τον καθορισμένο τρόπο, για εξακρίβωση της προέλευσης των πόρων αυτών. Αν από την έρευνα εξακριβωθεί ότι ο δημόσιος υπάλληλος απέκτησε τους πόρους αυτούς κάτω από συνθήκες που συνιστούν ποινικό ή πειθαρχικό αδίκημα, η αρμόδια αρχή προβαίνει στη λήψη των κατάλληλων μέτρων.

Στις 6 Δεκεμβρίου 2007 κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων τροποποιητικό νομοσχέδιο, με το οποίο ρυθμίζεται, μεταξύ άλλων, ο τρόπος με τον οποίο θα γίνεται η διεξαγωγή έρευνας, σε περίπτωση εύλογης υποψίας για δημόσιο υπάλληλο ως προς την προέλευση των οικονομικών του πόρων.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, τον Οκτώβριο 2008 κατά τη συζήτηση του θέματος ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, προέκυψε ξανά συζήτηση του γενικότερου θέματος της δήλωσης των περιουσιακών στοιχείων των δημοσίων υπαλλήλων.

Κατά τις συνεδρίες της Επιτροπής που διενεργήθηκαν το 2012 για το θέμα της Δήλωσης Περιουσιακών στοιχείων, το θέμα της Διεξαγωγής Έρευνας δεν συζητήθηκε περαιτέρω.

Απαντήσεις από ελεγχόμενες Υπηρεσίες σε παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Σε μεμονωμένες περιπτώσεις, ελεγχόμενοι καθυστέρησαν να απαντήσουν στις επιστολές ή παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας. Αν δεν ληφθεί απάντηση μέσα σε έξι μήνες από μέρους των ελεγχόμενων Υπηρεσιών, τότε ετοιμάζεται κατάσταση των αναπάντητων επιστολών που αφορούν σε σημαντικά θέματα, η οποία αποστέλλεται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για ενημέρωση και κατάλληλη ενέργεια.

Κοινοποίηση των θεμάτων που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση προς τους ελεγχόμενους, για απόψεις. Στα πλαίσια της ορθής ελεγκτικής πρακτικής, η Υπηρεσία μας, πριν τη συμπερίληψη οποιουδήποτε θέματος στην Ετήσια Έκθεσή της, ενημερώνει προηγουμένως για τα θέματα αυτά, με επιστολή που υπογράφεται από τη Γενικό Ελεγκτή, τους αρμόδιους Υπουργούς ή Προέδρους των Οργανισμών, στους οποίους αφορούν, ζητώντας τους να υποβάλουν τυχόν σχόλια/απόψεις. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι σε ορισμένες περιπτώσεις, οι απαντήσεις που λαμβάνονται, ετοιμάζονται/υπογράφονται από τους λειτουργούς - που χειρίστηκαν τα θέματα - αντί από τους πολιτικούς τους προϊσταμένους, προς τους οποίους απευθύνθηκαν οι επιστολές, κάτι το οποίο δεν ενδείκνυται, για λόγους αρχής αλλά και ουσίας.

Υποβολή στοιχείων και πληροφοριών για υποβοήθηση του ελέγχου. Μετά την ψήφιση του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου του 2001 (Ν. 138(I)/2001), παρουσιάστηκαν πολύ περιορισμένες περιπτώσεις Υπηρεσιών, οι οποίες επικαλούμενες τις διατάξεις της πιο πάνω νομοθεσίας, αρνούνταν ή παρουσιάζονταν διστακτικές στην υποβολή στοιχείων και πληροφοριών για σκοπούς ελέγχου.

Το θέμα ξεκαθάρισε ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, σε σχετική γνωμάτευσή του, όπου ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι η διάθεση στον Γενικό Ελεγκτή των πληροφοριών και στοιχείων που κατά την κρίση του Γενικού Ελεγκτή απαιτούνται για σκοπούς άσκησης των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων του, είναι νόμιμη σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 5 του περί Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου 113(I)/2002 και του άρθρου 5(2)(α) του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου 138(I)/2001.

Ο περί Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος 113(I)/2002 προβλέπει ότι Υπουργοί, δημόσιοι υπάλληλοι, Πρόεδροι, μέλη Συμβουλίων και υπάλληλοι Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Δήμαρχοι, Κοινοτάρχες, μέλη Δημοτικών και Κοινοτικών Συμβουλίων και υπάλληλοί τους και γενικά κάθε πρόσωπο το οποίο κατέχει στοιχεία, επεξηγήσεις ή πληροφορίες και το οποίο αποκρύπτει ή αμελεί, παραλείπει ή αρνείται την προσκόμιση πληροφοριών ή στοιχείων στον Γενικό Ελεγκτή το ταχύτερο δυνατό, είναι ένοχο ποινικού αδικήματος.

Μητρώα κινητής περιουσίας. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Αποθηκών, τα Κυβερνητικά Τμήματα πρέπει να τηρούν μητρώα για όλα τα στοιχεία κινητής περιουσίας που κατέχουν και να υποβάλλουν προς τον Γενικό Λογιστή και τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησής τους κατά το τέλος του έτους. Μερικά Τμήματα δεν συμμορφώθηκαν με τους Κανονισμούς.

Αποθήκες. Σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και τον Κανονισμό Αποθηκών αρ. 60, ο Γενικός Λογιστής έχει την ευθύνη για την επαλήθευση όλων των αποθεμάτων των κύριων αποθηκών και 10% των δευτερεύουσων αποθηκών. Η Γενική Λογίστρια μάς πληροφόρησε ότι κατά το 2011 ελέγχθηκε 1 κύρια αποθήκη, από το σύνολο των 133, δηλαδή ποσοστό 0,75% και 1 δευτερεύουσα αποθήκη από σύνολο 192, δηλαδή το 0,52%. Επίσης, από το σύνολο των 20 αποθηκών της Εθνικής Φρουράς, δεν ελέγχθηκε καμιά αποθήκη κατά τη διάρκεια του 2011. Σε μερικές κύριες αποθήκες δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος για σειρά ετών.

Η Γενική Λογίστρια αποδίδει την αδυναμία ελέγχου των αποθηκών κυρίως στην έλλειψη προσωπικού και στο μέγεθός τους.

Τα διάφορα Τμήματα πρέπει, σύμφωνα με τους Κανονισμούς, να διενεργούν φυσική καταμέτρηση των αποθεμάτων και επιθεώρηση των αποθηκών τους τουλάχιστον μια φορά τον χρόνο. Παρατηρήθηκε ότι μερικά Τμήματα δεν συμμορφώθηκαν με τους πιο πάνω Κανονισμούς.

Η Υπηρεσία μας διενεργεί δειγματοληπτικά αιφνιδιαστικές επιθεωρήσεις αποθηκών και άλλους ελέγχους για να εξακριβωθεί κατά πόσο τηρούνται οι Κανονισμοί Αποθηκών. Σε ορισμένες περιπτώσεις διαπιστώνονται αδυναμίες στην καταχώριση των αποθεμάτων στα κατάλληλα βιβλία, στην αποθήκευσή τους σε κατάλληλους χώρους και γενικά στην παρακολούθηση της ορθότητας των ποσοτήτων αποθεμάτων.

4.2 ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

4.3 ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Ανώτατο Δικαστήριο.

Μέρος Α

Ασφάλεια Ανωτάτου Δικαστηρίου. Τον Μάιο του 2007, το Ανώτατο Δικαστήριο, με επιστολή του προς τον Διευθυντή Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, ζήτησε όπως εκτιμηθεί η δαπάνη για εγκατάσταση συστήματος κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης, το οποίο θα καλύπτει περιμετρικά όλο το χώρο των Δικαστηρίων Λευκωσίας και του Ανωτάτου Δικαστηρίου, σύμφωνα με την έκθεση του Συμβούλου Ασφαλείας του Αρχηγείου της Αστυνομίας.

Μετά από αλληπάλληλες υπενθυμίσεις, το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (ΗΜΥ), με επιστολή του ημερ. 14.3.2008, ανέφερε ότι η εκτιμημένη δαπάνη του έργου ανέρχεται στις €285.000, συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. και στις 31.3.2009 ζήτησε όπως σταλεί στο Τμήμα ΗΜΥ έντυπο παραγγελίας αγοράς για το αντίστοιχο ποσό, αναφέροντας ότι το έργο αναμενόταν να ολοκληρωθεί εντός του 2009. Ωστόσο, το έργο, για το οποίο περιλήφθηκε πρόνοια σε όλους τους Προϋπολογισμούς της Δικαστικής Υπηρεσίας από το 2008 έως και το 2011, δεν υλοποιήθηκε.

Στις 3.8.2011 το Τμήμα ΗΜΥ επανήλθε και ζήτησε όπως συμπεριληφθεί πρόνοια για το πιο πάνω έργο στον Προϋπολογισμό του 2012, αναφέροντας ότι η ετοιμασία των εγγράφων του διαγωνισμού είχε ολοκληρωθεί μόλις πρόσφατα.

Σύμφωνα με την Αρχιπρωτοκολλητή του Ανωτάτου Δικαστηρίου, τα έγγραφα του διαγωνισμού ήταν έτοιμα από το 2009, ωστόσο όπως ανέφερε η ίδια σε επιστολή της ημερ. 3.8.2011, προς τον Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, η ετοιμασία τους προβάλλετο ως δικαιολογία από το Τμήμα ΗΜΥ, για αιτιολόγηση της καθυστέρησης που παρατηρείται.

Η μη εγκατάσταση του εν λόγω κυκλώματος μέχρι σήμερα, δηλαδή έξι χρόνια μετά τη λειτουργία του νέου κτιρίου του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αφήνει τα Δικαστήρια ακάλυπτα σε θέματα ασφάλειας, ενώ καθιστά αναποτελεσματική την παρουσία αστυνομικών φρουρών στο νέο κτίριο του Ανωτάτου Δικαστηρίου, οι οποίοι δεν έχουν τα τεχνικά μέσα παρακολούθησης ή/και εποπτείας των χώρων.

Μηχανογράφηση των Δικαστηρίων. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η μηχανογράφηση των Δικαστηρίων, η οποία περιλαμβάνει την εγκατάσταση δύο ανεξάρτητων συστημάτων (αυτοματοποίησης εργασιών γραφείου και σύστημα διοίκησης Δικαστηρίου) τα οποία θα λειτουργούν παράλληλα, παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση.

Όπως μας πληροφόρησε η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου, μετά τη σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 5.2.2009 με την οποία εγκρίθηκε η εγκατάσταση των πιο πάνω συστημάτων, το θέμα διαβιβάστηκε στο Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) αρμόδιο για την μηχανογράφηση ολόκληρης της Δημόσιας Υπηρεσίας. Ο Διευθυντής του ΤΥΠ, διαβίβασε επιστολές στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, καθώς και στο Ανώτατο Δικαστήριο, για να αναλάβει – είτε το Υπουργείο Δικαιοσύνης είτε το Ανώτατο Δικαστήριο – την Προεδρία του Συμβουλίου του έργου, αποκλείοντας το ενδεχόμενο ανάληψης της Προεδρίας από το ΤΥΠ, παρά το γεγονός ότι για όλα τα σχετικά κονδύλια υλοποίησης και διαχείρισης του έργου γινόταν πρόνοια στον Προϋπολογισμό του ΤΥΠ. Το Ανώτατο Δικαστήριο δεν αποδέχθηκε να αναλάβει την Προεδρία του Συμβουλίου του έργου, προβάλλοντας νομικούς, διαδικαστικούς και αντικειμενικούς λόγους, ενώ την ίδια στάση τήρησε και ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, με αποτέλεσμα το θέμα να παραμείνει σε εκκρεμότητα. Σημειώνεται επίσης ότι δεν έχει περιληφθεί οποιαδήποτε πρόνοια αναφορικά με το πιο πάνω έργο στους Προϋπολογισμούς για τα έτη 2010 έως 2012.

Στα πλαίσια της ευρύτερης μηχανογράφησης των Δικαστηρίων, εντάσσονται ακόμα δύο έργα, το σύστημα νομικής πληροφόρησης και η στενοτύπηση των πρακτικών των Δικαστηρίων. Όσον αφορά στο σύστημα νομικής πληροφόρησης, το οποίο είχε ανατεθεί σε εταιρεία και θα έπρεπε να παραδοθεί μέχρι τις 13.8.2008,

οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες έκριναν, μετά την ολοκλήρωση των άτυπων ελέγχων και αξιολόγηση όλων των δεδομένων, ότι ο ανάδοχος απέτυχε να παραδώσει ολοκληρωμένο σύστημα. Ως εκ τούτου, κατόπιν συνεννόησης του ΤΥΠ με τη Νομική Υπηρεσία αποφασίστηκε όπως διακοπεί η σύμβαση και γίνει προσπάθεια για φιλικό διακανονισμό με τον ανάδοχο, ο οποίος επιτεύχθηκε τελικά τον Ιούλιο του 2011 και υποβλήθηκε και εγκρίθηκε από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων.

Όσον αφορά στη στενοτύπηση των πρακτικών των Δικαστηρίων, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, τον Δεκέμβριο 2009, Πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, για 10-έτη αγορά υπηρεσιών στενοτύπησης με διαδικασία ανοικτού διαγωνισμού και με δικαίωμα προαίρεσης για αγορά του συστήματος τον τρίτο χρόνο.

Για τον χειρισμό των δύο πιο πάνω έργων γίνεται λεπτομερής αναφορά στο μέρος της Ετήσιας Έκθεσης που αφορά το ΤΥΠ, ως αναθέτουσα αρχή.

Τήρηση εφεδρικών αντιγράφων στην βιβλιοθήκη του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Δεν υπάρχουν γραπτές διαδικασίες που να καθορίζουν τον αριθμό, τη συχνότητα και τη φύλαξη των εφεδρικών αντιγράφων του συστήματος. Όπως μας αναφέρθηκε, δημιουργείται εφεδρικό αντίγραφο όποτε κρίνεται σκόπιμο, συνήθως με την καταχώριση νέων βιβλίων στο σύστημα, το οποίο τηρείται στον ίδιο ηλεκτρονικό υπολογιστή και αποστέλλεται περιοδικά στις Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Η πιο πάνω διαδικασία δεν διασφαλίζει την τήρηση εφεδρικών αντιγράφων σε συστηματική βάση και εισηγηθήκαμε όπως καθοριστούν σχετικές γραπτές διαδικασίες που να διασφαλίζουν την ασφαλή φύλαξη όλων των πληροφοριών του συστήματος και την τήρηση μητρώου εφεδρικών αντιγράφων.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μάς πληροφόρησε ότι από τώρα και στο εξής με κάθε νέα καταλογράφηση θα δημιουργείται και εφεδρικό αντίγραφο.

Αστικά δικαιώματα και υποχρεώσεις αιτητών σε πολιτικές υποθέσεις και προσφυγές. Το άρθρο 6.1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και το άρθρο 30.1 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας διασφαλίζουν το δικαίωμα σε διάγνωση αστικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Σε σχέση με το πιο πάνω θέμα διαπιστώσαμε ότι, στις 25 από τις 26 ατομικές προσφυγές που καταχωρίστηκαν κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ), το Δικαστήριο διέγνωσε παραβίαση του πιο πάνω άρθρου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης, για τον λόγο ότι τα αστικά δικαιώματα και υποχρεώσεις των αιτητών σε πολιτικές υποθέσεις και προσφυγές δεν είχαν διαγνωστεί από τα Κυπριακά Δικαστήρια σε εύλογο χρονικό διάστημα και επιδικάστηκε συνολικό ποσό ύψους €318.000 περίπου εναντίον της Δημοκρατίας.

Το ΕΔΑΔ διέγνωσε επίσης παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης για το λόγο ότι δεν υπήρχαν στη Δημοκρατία θεσμοθετημένες αποτελεσματικές θεραπείες, όπως απαιτεί το εν λόγω άρθρο, σε σχέση με τους ισχυρισμούς των αιτητών για παραβίαση της απαίτησης του άρθρου 6.1 της Σύμβασης.

Με σκοπό τη συμμόρφωση της Κυπριακής Δημοκρατίας με τις σχετικές αποφάσεις του ΕΔΑΔ, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τον περί Αποτελεσματικών Θεραπειών για Παραβίαση του Δικαιώματος σε Διάγνωση Αστικών Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων σε Εύλογο Χρόνο Νόμο του 2010 (Ν.2(Ι)/2010). Με βάση τον Νόμο αυτό, από το 2010 μέχρι σήμερα καταχωρίστηκε αριθμός αγωγών στα Κυπριακά Δικαστήρια. Μέχρι σήμερα επιδικάστηκε σε μια υπόθεση ποσό ύψους €10.000 εναντίον της Δημοκρατίας, ενώ οι υπόλοιπες υποθέσεις εκκρεμούν ενώπιον των Δικαστηρίων, με σχετικές απαιτήσεις που ξεπερνούν τις €500.000.

Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία που τηρούνται στο Ανώτατο Δικαστήριο, στις 31.12.2011 εκκρεμούσαν ενώπιον των Επαρχιακών Δικαστηρίων συνολικά 7.338 πολιτικές αγωγές για 2 έως 12 χρόνια (6 αγωγές πέραν των δέκα χρόνων, 99 αγωγές μεταξύ 7 – 9 χρόνων, 1.878 αγωγές μεταξύ 4-6 χρόνων και 5.355 αγωγές μεταξύ 2 – 3 χρόνων).

Με βάση τα πιο πάνω, προκύπτει ανάγκη για λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την ολοκλήρωση της εκδίκασης των αγωγών και έκδοσης των σχετικών αποφάσεων εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, ώστε ο

κίνδυνος διεκδίκησης αποζημιώσεων με βάση το Σύνταγμα και τον υπό αναφορά Νόμο να μειωθεί στο ελάχιστο.

Έγκαιρη έκδοση αποφάσεων των Δικαστηρίων. Σύμφωνα με τον Διαδικαστικό Κανονισμό για την Έγκαιρη Έκδοση Αποφάσεων των Δικαστηρίων του 1986, όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον τροποποιητικό Διαδικαστικό Κανονισμό του 2002, κάθε απόφαση/τελική ετυμηγορία και ενδιάμεση απόφαση εκδίδονται το συντομότερο δυνατό μετά το πέρας της διαδικασίας και δεν επιφυλάσσονται για διάστημα μεγαλύτερο των έξι και δύο μηνών, αντίστοιχα. Επίσης, αν η απόφαση ή ενδιάμεση απόφαση παραμένει επιφυλαγμένη για διάστημα μεγαλύτερο των εννέα και τριών μηνών, αντίστοιχα, η υπόθεση ορίζεται αυτεπάγγελα ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου για έκδοση σχετικού διατάγματος, είτε για επανεξέταση της υπόθεσης ενώπιον άλλου Δικαστηρίου, είτε για έκδοση απόφασης μέσα σε τακτή προθεσμία, είτε για έκδοση οποιουδήποτε άλλου διατάγματος κριθεί αναγκαίο για την ορθή και έγκαιρη απονομή της δικαιοσύνης.

Από την 1.1.2012, ο έλεγχος και η παρακολούθηση της τήρησης της πιο πάνω διάταξης διενεργείται από λειτουργό του Ανωτάτου Δικαστηρίου και έχει σημειωθεί μείωση στον μέσο όρο των τελικών και ενδιάμεσων επιφυλαγμένων αποφάσεων που εκκρεμούσαν τον προηγούμενο χρόνο πέραν του καθορισμένου χρόνου κατά 50% και 60%, αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, στις 30.4.2012 εκκρεμούσαν συνολικά 27 και 5 πολιτικές υποθέσεις στις οποίες η τελική και ενδιάμεση απόφαση, αντίστοιχα, εκκρεμούσαν για περίοδο πέραν της καθορισμένης από τους Κανονισμούς. Συγκεκριμένα, 12 και 15 τελικές αποφάσεις εκκρεμούσαν για 9 και 10 – 13 μήνες, αντίστοιχα και 5 ενδιάμεσες αποφάσεις εκκρεμούσαν για 4 – 5 μήνες.

Είναι φανερό ότι η έκδοση των αποφάσεων, μέσα στα χρονικά πλαίσια που καθορίζει ο πιο πάνω Κανονισμός, συμβάλλει στην έγκαιρη αποπεράτωση των υποθέσεων και επομένως στη μείωση του κινδύνου για καταχώριση αγωγών εναντίον της Δημοκρατίας και καταβολή αποζημιώσεων για τη μη εκδίκαση των υποθέσεων σε εύλογο χρόνο.

Εκτύπωση των αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρόλο που έχει σημειωθεί βελτίωση, εξακολουθεί να παρατηρείται καθυστέρηση στην εκτύπωση του Μέρους 4 (προσφυγές) των αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου με αποτέλεσμα, όταν υπάρχει ανάγκη μελέτης απόφασης προηγούμενων ετών, ο ενδιαφερόμενος να ανατρέχει στις άδετες αποφάσεις που βρίσκονται στο Τμήμα Εκδόσεων.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μάς ενημέρωσε ότι για τα έτη 2004 και 2005, η εκτύπωση θα ολοκληρωθεί τον Δεκέμβριο του 2012 και για τα έτη 2006 και 2007, έχουν ολοκληρωθεί οι διορθώσεις των αποφάσεων από το Τμήμα Νομικών Εκδόσεων, καθώς και η σύνταξη του ευρετηρίου και αναμένεται η επιμέλεια του καθ'ύλη ευρετηρίου από την εκδότρια. Για το έτος 2008, αναμένεται η αποστολή του στην εκδότρια η οποία έχει τη συντακτική επιμέλεια.

Διαχείριση φακέλων ποινικών υποθέσεων. Με εγκύκλιο επιστολή του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερ. 26.5.2011, καθορίστηκαν τα κριτήρια για τη διαχείριση (φύλαξη ή καταστροφή) φακέλων πολιτικών και ποινικών υποθέσεων Επαρχιακών, Ειδικών Δικαστηρίων και Κακουργιοδικείων. Μεταξύ άλλων, καθορίστηκε ότι οι φάκελοι ποινικών υποθέσεων, εκτός των υποθέσεων του Κακουργιοδικείου, των υποθέσεων στις οποίες επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης πέραν των πέντε χρόνων και υποθέσεων που έχουν ιστορική ή άλλη σημασία, θα καταστρέφονται μετά από την πάροδο δέκα χρόνων από την ολοκλήρωσή τους.

Ενόψει του ότι παραμένουν σε εκκρεμότητα ανεκτέλεστα ποινικά εντάλματα προστίμου (έντυπα Δ.24) και εντάλματα κινητής περιουσίας (έντυπα Δ.23) που αφορούν σε περιόδους πέραν των δέκα χρόνων, εισηγηθήκαμε όπως, προτού αποφασιστεί η καταστροφή φακέλων ποινικών υποθέσεων, βεβαιώνεται ότι οποιαδήποτε πιθανή απόφαση του Δικαστηρίου για χρηματική ή άλλη ποινή έχει τακτοποιηθεί.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μάς πληροφόρησε ότι αν και υπάρχουν αντικειμενικές και πρακτικές δυσκολίες, η εισήγησή μας σημειώθηκε για να συζητηθεί περαιτέρω με σκοπό εξεύρεσης τρόπων υλοποίησής της.

Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας. Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί η δυνατότητα τοποθέτησης ξεχωριστών διακοπών του κλιματιστικού συστήματος του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε κάθε γραφείο/αίθουσα, όπου αυτό είναι τεχνικά εφικτό, έτσι ώστε οι χώροι οι οποίοι δεν χρησιμοποιούνται να μην κλιματίζονται άσκοπα.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι, παρά την εγκατάσταση συστήματος διόρθωσης του συντελεστή ισχύος, οι μηνιαίοι λογαριασμοί της ΑΗΚ για τους μήνες Ιούνιο – Σεπτέμβριο 2011, συνολικού ποσού €141.854 (πριν το ΦΠΑ) συμπεριλαμβάνουν, πέραν της κανονικής χρέωσης για κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος, ύψους €96.872, σημαντική χρέωση μέγιστης ζήτησης KVA (Κιλοβολταμπέρ Μέγιστης Ζήτησης) ύψους €44.982, δηλαδή ποσοστό ύψους 31,7% του συνολικού ποσού.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε τη λήψη των κατάλληλων μέτρων για καλύτερη διαχείριση του φορτίου ηλεκτρικού ρεύματος του Δικαστηρίου, ώστε οι χρεώσεις για κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος για μέγιστη ζήτηση, ιδιαίτερα τη θερινή περίοδο, να περιοριστούν στο ελάχιστο. Σημειώνεται ότι, πέραν της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, καταβλήθηκε κατά το 2011 συνολικό ποσό ύψους €57.371 για την προμήθεια 65.200 λίτρων πετρελαίου θέρμανσης.

Η Αρχιπρωτοκολλήτης του Ανωτάτου Δικαστηρίου μάς πληροφόρησε ότι η εισήγησή μας δεν μπορεί να υλοποιηθεί στην ολότητά της, καθότι τεχνικοί, μηχανολογικοί και κατασκευαστικοί λόγοι δεν το επιτρέπουν. Επιπρόσθετα μας πληροφόρησε ότι όπου ήταν δυνατό, έχει εφαρμοστεί και ότι καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας.

Μέρος Β

Χαρτοσήμανση δικαστικών αιτήσεων, βιβλίων και άλλων εγγράφων. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η διαδικασία χαρτοσήμανσης των διαφόρων δικαστικών αιτήσεων και εγγράφων, καθώς και των βιβλίων διαταγμάτων και αποφάσεων, είναι δαπανηρή, λόγω του χρόνου που αφιερώνεται από το δικαστικό προσωπικό για παρακολούθηση της εφαρμογής της. Επιπρόσθετα, όπως έχει συμβεί και στο παρελθόν, από τον έλεγχο αγωγών του Ναυτοδικείου εντοπίστηκαν και κατά τον έλεγχο του 2010 περιπτώσεις όπου χαρτόσημα είχαν αποκολληθεί, ή δεν είχαν ακυρωθεί ή ήταν χαμηλότερης αξίας από τα προβλεπόμενα.

Κατόπιν εισήγησής μας ετοιμάστηκε, το 2006 σχετική μελέτη, στην οποία υποβάλλονται εισηγήσεις προς το Ανώτατο Δικαστήριο για κατάργηση του εντύπου τελών (Γ.Λ.168) και επικόλληση του ανάλογου χαρτοσήμου κατά την έναρξη οποιασδήποτε διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου.

Επαρχιακά Δικαστήρια.

Μέρος Α

Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.2011 τα καθυστερημένα έσοδα των Επαρχιακών Δικαστηρίων, τα οποία αφορούν σε πρόστιμα που επιβάλλονται από τα Δικαστήρια και σε έσοδα από επιδικασθέντα έξοδα, για τα οποία εκδόθηκαν εντάλματα ποινικών υποθέσεων, τα οποία παραμένουν ανεκτέλεστα, ανέρχονταν σε €32.548.892 σε σύγκριση με €28.717.614 του προηγούμενου έτους, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά €3.831.278 ή ποσοστό 13,3%. Επισημάναμε ότι το ύψος των καθυστερημένων εσόδων από ανεκτέλεστα εντάλματα ποινικών υποθέσεων συνεχίζει να παρουσιάζει, διαχρονικά, σημαντική αύξηση και εισηγηθήκαμε όπως εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες της Αστυνομίας για είσπραξή τους και διαγραφούν όσα είναι ανεπίδεκτα είσπραξης, όπως προβλέπουν οι σχετικοί Κανονισμοί.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο στα εντάλματα που περιλαμβάνονται στις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2011, του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, διαπιστώθηκε ότι, τα εντάλματα τα οποία πληρώνονται με δόσεις, περιλαμβάνονται στις εν λόγω καταστάσεις με το αρχικό ποσό τους αντί με το υπόλοιπο του οφειλόμενου ποσού, με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτή η επιβεβαίωση του ακριβούς ποσού των καθυστερημένων εσόδων.

Όπως μας πληροφόρησε η αρμόδια Πρωτοκολλητής του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, δόθηκαν οδηγίες για παρακολούθηση εξόφλησης των ενταλμάτων που πληρώνονται με δόσεις, ώστε στις

καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων στις 31 Δεκεμβρίου να περιλαμβάνεται μόνο το ποσό που εκκρεμεί για πληρωμή.

Διαπιστώθηκε επίσης μεγάλος αριθμός ενταλμάτων είσπραξης χρηματικής ποινής (Δ24) τα οποία επιστράφηκαν στο Γραφείο Ενταλμάτων των Επαρχιακών Δικαστηρίων Λάρνακας και Αμμοχώστου από την Αστυνομία ως ανεκτέλεστα, λόγω λανθασμένης ή άγνωστης διεύθυνσης του οφειλέτη. Παρόλο που τα περισσότερα εντάλματα βρίσκονται στο Δικαστήριο εδώ και αρκετά έτη, οι προσπάθειες για εκ νέου εντοπισμό των οφειλετών ξεκίνησαν μόλις πρόσφατα. Επισημαίνεται ότι η έλλειψη συστήματος μηχανογράφησης δυσχεραίνει τον έλεγχο και παρακολούθηση των ενταλμάτων που επιστρέφονται στα Δικαστήρια, ενώ είναι άγνωστο το συνολικό ποσό στο οποίο αφορούν.

Η Αρχιπρωτοκολλήτης του Ανωτάτου Δικαστηρίου μάς πληροφόρησε ότι η αύξηση των καθυστερημένων εσόδων οφείλεται κυρίως στη σημαντική αύξηση καταχωρίσεων και διεκπεραιώσεων ποινικών υποθέσεων καθώς και στον αριθμό ενταλμάτων (Δ24 και Δ23) που εκδόθηκαν. Εξέφρασε επίσης την άποψη ότι αυτό οφείλεται επίσης στη μη ικανοποιητική αριθμητική στελέχωση του τμήματος εκτέλεσης ενταλμάτων της Αστυνομίας και μη ικανοποιητική είσπραξη από τους Αστυνομικούς Σταθμούς της υπαίθρου, καθώς και στη συνεχή αλλαγή διευθύνσεων των καταδικασθέντων ή και στην απουσία τους στο εξωτερικό λόγω του ότι είναι αλλοδαποί. Τέλος, επισήμανε ότι γίνονται προσπάθειες για τον εκ νέου εντοπισμό των οφειλετών για είσπραξη ενταλμάτων χρηματικής ποινής (Δ24) σε συνεργασία με άλλα Τμήματα και Υπηρεσίες.

Ο περί Διαχείρισεως Περιουσιών Αποβιωσάντων Διαδικαστικός Κανονισμός. Σύμφωνα με τον πιο πάνω Κανονισμό, για τη χορήγηση διατάγματος επικύρωσης διαθήκης ή διατάγματος διαχείρισης κληρονομιάς με ή χωρίς την επισύναψη της διαθήκης, καταβάλλεται τέλος ύψους €3, στην περίπτωση της κινητής περιουσίας που δεν υπερβαίνει τις €2.000 και όταν αυτή υπερβαίνει τις €2.000, καταβάλλεται τέλος ύψους €3 για κάθε €2.000 ή μέρος αυτών, με ανώτατο ποσό τα €200. Επίσης, στην περίπτωση ακίνητης περιουσίας, καταβάλλεται σταθερό τέλος ύψους €51.

Από έλεγχο σε υποθέσεις διαχείρισης περιουσιών αποβιωσάντων σε Επαρχιακά Δικαστήρια διαπιστώθηκε ότι, το ύψος των υπό αναφορά τελών είναι πολύ χαμηλό σε σύγκριση με το ύψος της σχετικής περιουσίας, η οποία σε ορισμένες περιπτώσεις ξεπερνούσε το €1,5 εκ. Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε το ενδεχόμενο αύξησης των σχετικών τελών, με την κατάλληλη τροποποίηση του υπό αναφορά Διαδικαστικού Κανονισμού.

Η Αρχιπρωτοκολλήτης του Ανωτάτου Δικαστηρίου μάς πληροφόρησε ότι η εισήγησή μας έχει σημειωθεί και θα συζητηθεί με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Ανεκτέλεστα εντάλματα σύλληψης. Από δειγματοληπτικό έλεγχο σε αριθμό ενταλμάτων σύλληψης, τα οποία παρουσιάζονται ως ανεκτέλεστα στα μητρώα ενταλμάτων σύλληψης των Επαρχιακών Δικαστηρίων Λεμεσού, Πάφου και Λάρνακας, διαπιστώθηκε και πάλι ότι πολλά από αυτά είχαν εκτελεστεί ενώ άλλα είχαν επιστραφεί ως ανεκτέλεστα, είτε λόγω του ότι οι υποθέσεις που αφορούσαν αποσύρθηκαν ή αναστάλθηκαν, είτε λόγω ελλিপών στοιχείων και εισηγηθήκαμε όπως καταβληθούν προσπάθειες για την ενημέρωση του μητρώου ενταλμάτων σύλληψης με όλα τα εντάλματα που παραλαμβάνονται από την Αστυνομία, εκτελεσθέντα και μη, ώστε αυτό να παρουσιάζει τον πραγματικό αριθμό των ενταλμάτων που εκκρεμούν.

Επίδοση/εκτέλεση ενταλμάτων Δ58, Δ59, Δ71 και ενταλμάτων κυβερνητικών υποθέσεων. Με τον περί Πολιτικής Δικονομίας (Τροποποιητικό) (Αρ.2) Διαδικαστικό Κανονισμό του 1996, που εκδόθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο στις 8.2.1996, θεσμοθετήθηκε η ιδιωτική επίδοση δικαστικών εγγράφων.

Από τις διατάξεις του Διαδικαστικού Κανονισμού εξαιρείται η επίδοση δικαστικών εγγράφων που προέρχονται από τα Κυβερνητικά Τμήματα/ Υπηρεσίες, η επίδοση των οποίων εξακολουθεί να διενεργείται από τους δικαστικούς επιδότες που υπηρετούν στα Δικαστήρια. Οι δικαστικοί επιδότες των Δικαστηρίων έχουν επίσης την ευθύνη για την εκτέλεση ενταλμάτων κατάσχεσης και εκποίησης κινητής περιουσίας (Δ71), ενταλμάτων παράδοσης (Δ59) και ενταλμάτων ανάκτησης κατοχής (Δ58).

Σύμφωνα με στοιχεία των Επαρχιακών Δικαστηρίων τα εντάλματα που εκτελέστηκαν από τους δικαστικούς επιδότες είχαν ως ακολούθως:

	<u>Λευκωσία</u>	<u>Λεμεσός</u>	<u>Λάρνακα</u>	<u>Πάφος</u>	<u>Σύνολο</u>
Αριθμός ενταλμάτων που εκτελέστηκαν	7.687	3.808	2.404	2.095	15.994
Αριθμός επιδοτών	18	10	9	7	44
Αριθμός Ενταλμάτων που εκτελέστηκαν ανά επιδότη	427	381	267	299	364
Ημερήσιος μέσος όρος εκτέλεσης ενταλμάτων ανά επιδότη στη βάση 260 εργάσιμων ημερών	1,64	1,47	1,03	1,15	1,4

Σύμφωνα με την κατάσταση μισθοδοσίας στις 31.12.2011, υπηρετούσαν στα Δικαστήρια τρεις Ανώτεροι Πρώτοι Δικαστικοί Επιδότες με μισθοδοτική κλίμακα Α10(i), δέκα Ανώτεροι Δικαστικοί Επιδότες με μισθοδοτική κλίμακα Α8-Α9(i) και 35 Δικαστικοί Επιδότες με μισθοδοτική κλίμακα Α2-Α5-Α7(ii), (σύνολο 48), από τους οποίους οι 44 ασχολούνταν με την εκτέλεση ενταλμάτων.

Σε προηγούμενη Έκθεσή μας αναφέραμε ως παράδειγμα συστήματα επίδοσης άλλων χωρών όπου η επίδοση έχει ανατεθεί σε ιδιωτικές εταιρείες, και εισηγηθήκαμε όπως, για βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης και εκτέλεσης των ενταλμάτων με τον πιο οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο, εξεταστεί το ενδεχόμενο προώθησης ανάλογων ρυθμίσεων.

Αποστολή γραπτής ειδοποίησης για πληρωμή επιδικασθέντων ποσών. Με στόχο τη βελτίωση της διαδικασίας έκδοσης και εκτέλεσης ενταλμάτων, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε παλαιότερα την τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, ώστε τα Πρωτοκολλητήρια των Επαρχιακών Δικαστηρίων, με την παραλαβή των αποφάσεων των Δικαστηρίων, και πριν από την έκδοση των σχετικών ενταλμάτων, να αποστέλλουν γραπτή ειδοποίηση στους καταδικασθέντες για καταβολή του οφειλόμενου ποσού μέσα σε συγκεκριμένη προθεσμία, επισημαίνοντας ταυτόχρονα ότι, σε περίπτωση παράλειψης πληρωμής, θα εκδίδεται αμέσως το σχετικό ένταλμα, τα έξοδα έκδοσης και εκτέλεσης του οποίου θα βαρύνουν αποκλειστικά τον καταδικασθέντα.

Παρόλο που δεν έγινε τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, η εισήγηση της Υπηρεσίας μας εφαρμόστηκε από όλα τα Επαρχιακά Δικαστήρια με πολύ θετικά αποτελέσματα, αφού η ανταπόκριση των οφειλετών ξεπέρασε το 40%.

Νομικές Αρωγές. Οι νομικές αρωγές καταβάλλονται σε δικηγόρους οι οποίοι διορίζονται από το Δικαστήριο για την υπεράσπιση άπορων κατηγορουμένων. Το ύψος της αμοιβής καθορίζεται από τον βασικό Διαδικαστικό Κανονισμό ο οποίος εκδόθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο στις 19.11.2007 και τέθηκε σε ισχύ την 1.1.2008. Η κατάσταση εξόδων υποβάλλεται από τον δικηγόρο στο Δικαστήριο για πληρωμή, ελέγχεται από τον Πρωτοκολλητή και ακολούθως εγκρίνεται για πληρωμή από τον δικαστή.

Όπως παρατηρήθηκε μετά από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε, στις πλείστες περιπτώσεις οι δικηγόροι, στους οποίους καταβλήθηκαν έξοδα για νομικές αρωγές εντός του 2011 από τα Επαρχιακά Δικαστήρια, δεν υπέβαλαν φορολογικά τιμολόγια για την πληρωμή των εξόδων τους, εντούτοις οι πληρωμές διενεργήθηκαν με αποτέλεσμα να μη καταβληθεί Φ.Π.Α., παρόλο που ορισμένοι ήταν εγγεγραμμένοι στο μητρώο Φ.Π.Α., ή θα έπρεπε να είχαν εγγραφεί, εφόσον τα ποσά που έλαβαν από το Δικαστήριο για νομικές αρωγές υπερέβαιναν τον ετήσιο κύκλο εργασιών των €15.600 που καθιστά την εγγραφή στο Φ.Π.Α. υποχρεωτική.

Μέρος Β

Μητρώα περιουσιακών στοιχείων του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας προέβη, εντός του 2009, στη φυσική καταμέτρηση των περιουσιακών του στοιχείων, με στόχο τη δημιουργία νέων μητρώων βάσει έγκρισης που

δόθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών στις 18.11.2008. Στις 16.3.2010 υποβλήθηκε στη Γενική Λογίστρια με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μας, πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης για το έτος 2009, στο οποίο αναφέρεται ότι η φυσική καταμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων συνάδει με την εικόνα που παρουσιάζουν τα Μητρώα Περιουσιακών Στοιχείων. Ωστόσο, κατά τον έλεγχο των Μητρώων Περιουσιακών Στοιχείων, διαπιστώθηκε ότι δεν είχε γίνει καμία καταχώριση των παραλαβών που έγιναν για τα έτη 2009 και 2010. Τον Φεβρουάριο του 2011 έγινε εκ νέου φυσική απογραφή η οποία καταχωρίστηκε σε νέα Μητρώα Περιουσιακών Στοιχείων, ενώ έχει ορισθεί υπεύθυνο άτομο για την πλήρη ενημέρωση των Μητρώων με νέες παραλαβές, χορηγήσεις ή μετακινήσεις. Ωστόσο, μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου μας, τα Μητρώα δεν ήταν πλήρως ενημερωμένα με τις νέες παραλαβές περιουσιακών στοιχείων, ούτε με τις καταστροφές που είχαν εγκριθεί.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μάς πληροφόρησε ότι έχει ολοκληρωθεί η ενημέρωση των υπό αναφορά Μητρώων.

Στρατιωτικό Δικαστήριο.

Μέρος Α

Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.2011 τα καθυστερημένα έσοδα του Στρατιωτικού Δικαστηρίου ανέρχονταν στις €312.216 και αφορούσαν στα έτη 1987 έως 2011. Εισηγηθήκαμε και πάλι όπως εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για είσπραξή τους και διαγραφούν αυτά που είναι ανεπίδεκτα είσπραξης, αφού τηρηθούν οι σχετικοί Κανονισμοί.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μάς πληροφόρησε ότι, όλα τα ανεκτέλεστα εντάλματα διαβιβάστηκαν στην Αστυνομία για εκτέλεση και όσα εντάλματα διαπιστώνονται ως ανεπίδεκτα είσπραξης, διαγράφονται κατόπιν έγκρισης του Υπουργείου Οικονομικών.

4.4 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) για την περίοδο 2009-2011 λόγω έλλειψης προσωπικού. Προγραμματίζεται να διεξαχθεί έλεγχος πριν το τέλος του 2012. Κατά τη διάρκεια του έτους εξετάστηκαν τα ακόλουθα θέματα.

Ενοικίαση κτιρίου για τις στεγαστικές ανάγκες της ΕΠΑ. Τον Φεβρουάριο 2010, υπογράφηκε σύμβαση μεταξύ της ΕΠΑ και συγκεκριμένης εταιρείας, για ενοικίαση κτιρίου για τη μεταστέγασή της, συνολικού εμβαδού 2.059 τ.μ. για περίοδο επτά ετών. Το ενοίκιο ανέρχεται σε €289.975 ετησίως για τα πρώτα τρία έτη με πρόνοια για αύξηση 8% κάθε δύο χρόνια. Επιπρόσθετα, συμφωνήθηκε όπως ποσό ύψους €1.283 καταβάλλεται μηνιαίως για πέντε έτη, ως απόσβεση κόστους κατασκευής κλιμακοστασίου.

Αναφορικά με το θέμα αυτό, η Υπηρεσία μας παρατήρησε τα ακόλουθα:

(α) Το εν λόγω κτίριο, επιλέχθηκε χωρίς την ετοιμασία προδιαγραφών και την προκήρυξη διαγωνισμού, ώστε να εξευρεθεί το καταλληλότερο και το οικονομικά πιο συμφέρον κτίριο.

Σημειώνεται ότι η ενοικίαση και αγορά ακινήτων εξαιρείται μεν από τις διατάξεις του περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για συναφή θέματα Νόμου (Ν.12(Ι)/2006), ωστόσο η εν λόγω εξαίρεση δεν νομιμοποιεί τις Υπηρεσίες που προτίθενται να ενοικιάσουν ή αγοράσουν κτίρια να παραβλέπουν τις αρχές χρηστής διοίκησης (διαφάνεια και ίση μεταχείριση).

(β) Το εμβαδό γραφειακών και άλλων χώρων που υπολογίστηκε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων ότι απαιτείται για ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών της ΕΠΑ ανέρχεται σε 1.630 τ.μ. (για 60 υπαλλήλους). Το συνολικό εμβαδό του κτιρίου το οποίο ενοικιάστηκε (5 όροφοι και ισόγειος χώρος) ανέρχεται σε 2.059 τ.μ., είναι δηλαδή κατά 429 τ.μ. ή 26% περισσότερο του αναγκαίου.

Σημειώνεται ότι, ο αριθμός του προσωπικού για το οποίο υπήρχε ανάγκη στέγασης κατά τον χρόνο ενοικίασης ανερχόταν σε 46, ενώ ο υπολογισμός του αναγκαίου εμβαδού, βασίστηκε σε ανάγκες για 60 άτομα μετά από συμπερίληψη σχετικής πρόβλεψης εκ μέρους της ΕΠΑ για μεσοπρόθεσμες ανάγκες.

(γ) Δύο όροφοι του κτιρίου, παρέμεναν μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, εντελώς κενοί (μεσοπάτωμα και 1^{ος} όροφος) και η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι η ΕΠΑ θα πρέπει να προβληματιστεί εάν ενδείκνυται η παραχώρηση μέρους του χώρου προσωρινά σε κρατικές υπηρεσίες που έχουν ανάγκη στέγασης.

(δ) Το Υπουργείο Οικονομικών, ενέκρινε την ενοικίαση του εν λόγω κτιρίου, με τους όρους οι οποίοι εγκρίθηκαν και από την Επαρχιακή Επιτροπή Καθορισμού Ενοικίων, παρόλο ότι, σύμφωνα με την εγκύκλιο του ίδιου του Υπουργείου με αρ. 1436 και ημερ. 6.9.2011, επιβάλλετο η δημοσίευση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και παρόλο ότι το εμβαδόν του κτιρίου ήταν μεγαλύτερο από το εμβαδόν που προτάθηκε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων.

(ε) Κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, η δαπάνη για την κατασκευή κλιμακοστασίου διαφυγής αποτελούσε υποχρέωση του ιδιοκτήτη δεδομένου ότι είχε τεθεί ως προϋπόθεση από την Πυροσβεστική Υπηρεσία για να θεωρηθεί το κτίριο κατάλληλο.

Η Πρόεδρος της ΕΠΑ μάς ανέφερε ότι η ΕΠΑ λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη την εισήγηση της Υπηρεσίας μας, έχει προβεί σε συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών σε παραχώρηση μέρους του κτιρίου για στέγαση άλλων κρατικών υπηρεσιών και ήδη έγιναν αρκετές ενέργειες προς αυτή την κατεύθυνση, η τελευταία εκ των οποίων φαίνεται να τελεσφορεί.

Ακύρωση του διορισμού του Προέδρου της ΕΠΑ από το Ανώτατο Δικαστήριο. Τον Μάιο 2011, το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάσισε ότι ο διορισμός του Προέδρου της ΕΠΑ από το Υπουργικό Συμβούλιο δεν ήταν νόμιμος και οι προσβαλλόμενες διοικητικές αποφάσεις ακυρώθηκαν, με αποτέλεσμα, μέχρι τον διορισμό νέου Προέδρου τον Δεκέμβριο 2011, να προκύψουν σημαντικά προβλήματα στη λειτουργία της ΕΠΑ, η οποία εκ των πραγμάτων υπολειτουργούσε, καθότι, εξέταζε μόνο πράξεις συγκεντρώσεων επιχειρήσεων, με επακόλουθο να παρατηρείται αδράνεια στην πιο σημαντική εργασία της, η οποία αφορά στην εξέταση και λήψη αποφάσεων για θέματα ανταγωνισμού μετά από καταγγελίες που υποβάλλονται ή αυτεπάγγελτες έρευνες.

Η Πρόεδρος της ΕΠΑ μάς ανέφερε ότι η Επιτροπή υπό τη νέα σύνθεσή της, προχώρησε στην επανεξέταση όλων των υποθέσεων που εκκρεμούσαν καθώς και των υποθέσεων που ακυρώθηκαν από το Ανώτατο Δικαστήριο ως αποτέλεσμα της απόφασης τον Μάιο 2011.

Σύνθεση Επιτροπής. Η Υπηρεσία μας, με επιστολή της προς τον Υπουργό Οικονομικών τον Αύγουστο 2012 αναφορικά με τη σύνθεση διαφόρων συλλογικών οργάνων, μεταξύ των οποίων και η ΕΠΑ, επανέφερε εισήγηση όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο μείωσης των μελών, με κατάλληλη τροποποίηση των αντίστοιχων Νόμων, από πέντε μέλη σε τρία, με ισχύ από τον επόμενο διορισμό (αφού δηλαδή λήξει η θητεία των υφιστάμενων μελών).

Σημειώνεται ότι ο Πρόεδρος και τα μέλη της ΕΠΑ υπηρετούν με καθεστώς πλήρους απασχόλησης και απολαβές που για μεν τον Πρόεδρο της ΕΠΑ αντιστοιχεί στις απολαβές Γενικού Διευθυντή Υπουργείου ενώ για τα μέλη αντιστοιχεί στην Κλίμακα Α15.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η μείωση των μελών θα επιφέρει εξοικονομήσεις, χωρίς να επηρεάζει την αποτελεσματική λειτουργία των εν λόγω οργανισμών συμπεριλαμβανομένης και της ΕΠΑ.

4.5 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Έλεγχος της Κεντρικής Τράπεζας.

Το άρθρο 60(1)(α) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων 2002 μέχρι 2007 προνοεί ότι οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου ελέγχονται σύμφωνα με το άρθρο 27 του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Οι οικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Τράπεζας ελέγχονται από το 2008 από ιδιώτες ελεγκτές.

Έλεγχος από τον Γενικό Ελεγκτή.

Μέχρι το 2007 ο Γενικός Ελεγκτής είχε την αρμοδιότητα της διενέργειας του ελέγχου, οικονομικού και διαχειριστικού, αναφορικά με όλες τις δραστηριότητες της Κεντρικής Τράπεζας, με βάση το άρθρο 60 του βασικού νόμου της Κεντρικής Τράπεζας. Ωστόσο με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωζώνη από το 2008, οι σχετικές νομοθετικές πρόνοιες τροποποιήθηκαν και η εξουσία του Γενικού Ελεγκτή για έλεγχο περιορίστηκε, στο να ασκεί οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο μόνο επί των δραστηριοτήτων της Τράπεζας που δεν σχετίζονται με τα απορρέοντα από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών καθήκοντα και αρμοδιότητές της, παρόλο που σε άλλες χώρες μέλη της Ευρωζώνης δεν ισχύουν τέτοιοι περιορισμοί. Σημειώνεται ότι τότε η Βουλή των Αντιπροσώπων δεσμεύτηκε να επανεξετάσει το θέμα αυτό σε μεταγενέστερο στάδιο, ώστε να παρέχεται στην κυπριακή πολιτεία πλήρης διαφάνεια και απολογισμός σε σχέση με όλες τις δραστηριότητες της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, με τη διατήρηση, κατά το μέγιστο δυνατό βαθμό, του ελέγχου της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου από τον Γενικό Ελεγκτή.

Ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας μας ανέφερε ότι οι οικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Τράπεζας ελέγχονται από το 2008 από ανεξάρτητους εξωτερικούς (ιδιώτες) ελεγκτές, οι οποίοι εφαρμόζουν διεθνώς αναγνωρισμένα λογιστικά και ελεγκτικά πρότυπα και σε καμία περίπτωση θα μπορούσε να ισχυριστεί κάποιος ότι οι έλεγχοι δεν διεξάγονται με πλήρη διαφάνεια και απολογισμό.

Ωστόσο, σημειώνεται ότι οι ιδιώτες ελεγκτές, διεξάγουν μόνο οικονομικό έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και όχι διαχειριστικό σχετικά με την αποδοτικότητα, αποτελεσματικότητα και οικονομική διαχείριση των δραστηριοτήτων της.

Οι κύριοι τομείς δραστηριοτήτων της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου είναι η συμβολή ως αναπόσπαστο μέρος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών στη χάραξη και εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής της Κοινότητας σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (δραστηριότητα η οποία απορρέει από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών του οποίου είναι μέλος από τον Μάιο 2004) και η εποπτεία των εμπορικών τραπεζών στην Κύπρο.

Μετά τα γεγονότα που προέκυψαν αναφορικά με τις αδυναμίες που παρουσιάστηκαν σε σχέση με την εποπτεία των Τραπεζών, που ασκούσε η Κεντρική Τράπεζα, η Ελεγκτική Υπηρεσία προβληματίστηκε για τη διεξαγωγή σχετικού ελέγχου σε συνεργασία με εξειδικευμένους επί του θέματος οίκους, τελικά όμως δεν προχώρησε σε ενδελεχή έλεγχο ενόψει της ανάθεσης από την ίδια την Κεντρική Τράπεζα σε διεθνή οίκο της διεξαγωγής ειδικής έρευνας όπως αναφέρεται σε επόμενη παράγραφο.

Διεξαγωγή έρευνας σχετικά με την ανάλυση των συνθηκών και των λόγων που οδήγησαν τις δύο μεγαλύτερες εμπορικές τράπεζες της Κύπρου στην αντιμετώπιση προβλήματος κεφαλαιακής επάρκειας. Κατόπιν προβλημάτων κεφαλαιακής επάρκειας οι δύο μεγαλύτερες εμπορικές τράπεζες στην Κύπρο ζήτησαν στήριξη από το κράτος.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Κεντρικής Τράπεζας, κατόπιν εισήγησης του νέου Διοικητή (ο οποίος ανέλαβε καθήκοντα στις 3 Μαΐου 2012), αποφάσισε κατά τη συνεδρία του ημερ.9.8.2012 όπως, η Κεντρική Τράπεζα, ως ανεξάρτητη εποπτική αρχή, αναθέσει σε διεθνή οίκο τη διεξαγωγή έρευνας σχετικά με την ανάλυση των συνθηκών και των λόγων που οδήγησαν τις δύο αυτές Τράπεζες να αντιμετωπίζουν πρόβλημα κεφαλαιακής επάρκειας καθώς και σχετικά με το ρόλο της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου ως της αρμόδιας εποπτικής αρχής.

Έγιναν προκαταρκτικές επαφές με διάφορους οίκους και κατόπιν πρότασης του Διοικητή επιλέχθηκε ο οίκος «Alvarez & Marsal Financial Industry Advisory Services LLP».

Όπως αναφέρεται στο σχετικό πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου, ο οίκος δεσμεύτηκε όπως υποβάλει την έκθεσή του μέχρι το τέλος του 2012.

Ως εκ της πιο πάνω ανάθεσης και της έναρξης διεξαγωγής της έρευνας, η Υπηρεσία μας θεώρησε ότι θα ήταν ορθό να μην διεξαγάγει στο παρόν στάδιο, σχετικό με το θέμα έλεγχο για την εποπτεία της Κεντρικής Τράπεζας και ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε πλήρως με την ολοκλήρωση της έρευνας.

Διεξαγωγή ανεξάρτητου διαγνωστικού ελέγχου για την αξιολόγηση του χαρτοφυλακίου των Τραπεζών. Όπως μας αναφέρθηκε από την Κεντρική Τράπεζα, (Τμήμα Εποπτείας και Ρύθμισης Τραπεζικών Ιδρυμάτων), η διεξαγωγή ανεξάρτητου διαγνωστικού ελέγχου για την αξιολόγηση του χαρτοφυλακίου των Τραπεζών, ο οποίος θα καθορίσει τις κεφαλαιακές ανάγκες των Τραπεζών, έγινε κατόπιν απαίτησης της Τρόικας. Συστάθηκε δεκαμελής οργανωτική επιτροπή (steering committee) για τον καθορισμό των όρων εντολής της σχετικής προσφοράς, την επιλογή της καταλληλότερης εταιρείας και την παρακολούθηση της διεξαγωγής του ελέγχου. Η επιτροπή αποτελείται από εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών, της Κεντρικής Τράπεζας, της Τρόικας (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο), της Αρχής για την Εποπτεία και Ανάπτυξη των Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής. Η απόφαση για την ανάθεση του διαγνωστικού ελέγχου με σκοπό τον εντοπισμό των κεφαλαιακών αναγκών της Τράπεζας Κύπρου, της Λαϊκής Τράπεζας, της Ελληνικής Τράπεζας, των Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων, της Alpha Bank και της Eurobank στον οίκο «PIMCO» και στην εταιρεία Deloitte (η οποία ανέλαβε ως υπό-εργολάβος, αφού βάσει του συμβολαίου που υπογράφηκε από την PIMCO, υπήρχε το δικαίωμα ανάθεσης υπεργολαβίας σε οίκο, οι εργασίες του οποίου δεν δημιουργούσαν σύγκρουση συμφερόντων), λήφθηκε ομόφωνα από την εν λόγω οργανωτική επιτροπή αφού προηγουμένως ζητήθηκαν προσφορές από πέντε οίκους και αφού λήφθηκε σοβαρά υπόψη η γνώμη της Τρόικας η οποία ήταν βαρύνουσα, λόγω της εμπειρίας που είχε από άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου διεξήχθησαν παρόμοιας φύσης διαγνωστικοί έλεγχοι (Πορτογαλία, Ελλάδα, Ισπανία, Ιρλανδία). Όπως μας αναφέρθηκε από το Τμήμα Εποπτείας και Ρύθμισης Τραπεζικών Εργασιών (ως Υπηρεσία δεν έχουμε προβεί σε έλεγχο των προσφορών που υποβλήθηκαν), η εταιρεία στην οποία ανατέθηκε η υπεργολαβία, επιλέχθηκε διότι δεν είναι ελεγκτής καμίας από τις προαναφερόμενες Τράπεζες για τις οποίες θα διεξαχθεί διαγνωστικός έλεγχος. Το συνολικό ποσό των €16.950.000 πλέον Φ.Π.Α. (PIMCO €11.587.000 πλέον Φ.Π.Α. και Deloitte €5.363.000 πλέον Φ.Π.Α.) που συμφωνήθηκε ως αμοιβή για τη διεξαγωγή του ελέγχου, θα καταβληθεί από τις ελεγχόμενες Τράπεζες. Σύμφωνα πάντα με την πληροφόρηση που είχαμε από την Τράπεζα, ο έλεγχος, βάσει των συμβολαίων που υπογράφηκαν, ξεκίνησε στις 4 Οκτωβρίου 2012 και πρέπει να ολοκληρωθεί στα μέσα Ιανουαρίου 2013.

Ειδικός έλεγχος αναφορικά με τις διαδικασίες και πρακτικές προώθησης της διάθεσης των Αξιογράφων Κεφαλαίου που έχουν εκδοθεί από δύο εμπορικές τράπεζες. Η Κεντρική Τράπεζα έγινε δέκτης καταγγελιών από κατόχους αξιογράφων για χρησιμοποίηση αθέμιτων πρακτικών ή και παραπλάνησής τους από τις δύο μεγαλύτερες εμπορικές Τράπεζες της Κύπρου. Κατόπιν συζήτησης που έγινε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών και Αξιών στις 10 Ιουλίου 2012, σχετικά με το θέμα, ανατέθηκε στην Κεντρική Τράπεζα, ως εποπτική αρχή των εμπορικών Τραπεζών, η διεξαγωγή ειδικού ελέγχου. Σκοπός του ελέγχου ήταν η εξέταση των διαδικασιών και πρακτικών προώθησης της διάθεσης των Αξιογράφων Κεφαλαίου, τα οποία έχουν εκδόσει οι προαναφερόμενες Τράπεζες.

Στις 17 Οκτωβρίου 2012 η Κεντρική Τράπεζα έστειλε εμπιστευτικές επιστολές στους Προέδρους των δύο Τραπεζών, στις οποίες επισυνάπτονταν οι εκθέσεις σχετικά με τα ευρήματα του ειδικού ελέγχου και από τις οποίες διαφάνηκε εκ πρώτης όψεως ότι και οι δύο Τράπεζες είχαν εμπλακεί σε διαδικασίες και πρακτικές προώθησης της διάθεσης των Αξιογράφων Κεφαλαίου που έκδοσαν, οι οποίες συνίσταντο στην παροχή επενδυτικής συμβουλής χωρίς να έχουν τηρηθεί οι πρόνοιες του περί Επενδυτικών Υπηρεσιών και Δραστηριοτήτων Νόμου Ν.144(Ι)/2007 (Νόμος) και η Οδηγία που έκδοσε η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου στις 20 Δεκεμβρίου 2007 για την «επαγγελματική συμπεριφορά των Τραπεζών κατά την Παροχή Επενδυτικών ή Παρεπόμενων Υπηρεσιών και κατά την Άσκηση Επενδυτικών Δραστηριοτήτων» (Οδηγία). Συγκεκριμένα, όπως αναφέρεται στις εκθέσεις, τα Αξιογράφα Κεφαλαίου θεωρούνται πολύπλοκα χρηματοοικονομικά μέσα, λόγω των χαρακτηριστικών της αορίστου διάρκειας ή μετατρεψιμότητάς τους σε μετοχές και ως εκ τούτου, εμπεριέχουν κινδύνους οι οποίοι ενδεχομένως να μην είναι εύκολα και πλήρως κατανοητοί από ιδιώτες επενδυτές, που αποτελούσαν το μεγαλύτερο αριθμό των κατόχων Αξιογράφων Κεφαλαίου και οι οποίοι ήταν κυρίως καταθέτες των Τραπεζών. Εκ πρώτης όψεως, όπως αναφέρεται στις επιστολές, οι δύο Τράπεζες παρέλειψαν να συμμορφωθούν με τα άρθρα 18(2)(α), 36(1)(α),(β), (γ) και 52(1) του Νόμου και τα άρθρα 6,10 και 14 της Οδηγίας, τα οποία σε γενικές γραμμές αναφέρουν ότι τα πρόσωπα

που απασχολούνται στις Τράπεζες και προσφέρουν επενδυτικές υπηρεσίες πρέπει να είναι καταρτισμένα επί του θέματος και να κατέχουν τα απαραίτητα πιστοποιητικά. Θα πρέπει επίσης κάθε πιθανός πελάτης να αξιολογείται και να του παρέχεται επενδυτική συμβουλή, ανάλογα με την περίπτωση.

Στις επιστολές αναφέρεται επίσης ότι η Κεντρική Τράπεζα, ως η αρμόδια αρχή, δύναται να λάβει τα αναφερόμενα στα άρθρα 30, 42(3) και 57 του Νόμου και της Οδηγίας της Κεντρικής Τράπεζας μέτρα. Προτού ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση, οι Τράπεζες κλήθηκαν να υποβάλουν γραπτώς μέχρι τα μέσα Νοεμβρίου 2012, οποιαδήποτε σχόλια και εξηγήσεις επί των ευρημάτων των εκθέσεων που επισυνάφθηκαν στις επιστολές. Σε περίπτωση που η Κεντρική Τράπεζα δεν λάβει απαντήσεις εντός του τεθέντος χρονικού ορίου, θα προχωρήσει στη λήψη απόφασης στη βάση των στοιχείων και πληροφοριών που έχει στην κατοχή της.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε σχετικά με εξελίξεις για το θέμα αυτό.

Μεταφορά των κερδών της Κεντρικής Τράπεζας προς το Κράτος. Το άρθρο 59(β) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων προνοεί όπως μεταφέρεται στο Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Κυβέρνησης το καθαρό κέρδος της Τράπεζας αφού αφαιρεθεί από αυτό η μεταφορά στο Γενικό της Αποθεματικό που αναφέρεται στο άρθρο 59(α) των πιο πάνω Νόμων (20% των καθαρών κερδών ή μέχρι 50% εάν το Γενικό Αποθεματικό μειωθεί κάτω από το Κεφάλαιο της Τράπεζας). Με βάση την πιο πάνω πρόνοια, μέσα στο 2011 μεταφέρθηκε σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας το ποσό των €12,3 εκ., που αντιπροσωπεύει το 80% των καθαρών κερδών της Κεντρικής Τράπεζας για το έτος 2010, όπως προκύπτει από τις οικονομικές της καταστάσεις που ελέγχθηκαν από ιδιώτες ελεγκτές.

Σύμφωνα με τις εν λόγω οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2011, προέκυψε πλεόνασμα χρήσεως €41,6 εκ. Το Διοικητικό Συμβούλιο, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται από το άρθρο 58(1) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων, αποφάσισε, όπως αναφέρεται σε σημείωση στις οικονομικές καταστάσεις, με κριτήριο τη διασφάλιση της διαρκούς και εύρυθμης λειτουργίας της Τράπεζας και της απαραίτητης οικονομικής ανεξαρτησίας για επίτευξη των στόχων της, τη μεταφορά €25 εκ. από τον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως στο Γενικό Αποθεματικό Κεφάλαιο. Στο Γενικό Αποθεματικό Κεφάλαιο της Τράπεζας μεταφέρθηκε επίσης ποσό ύψους €3,1 εκ. που αντιπροσωπεύει το 20% του εναπομείναντος καθαρού πλεονάσματος του 2010 (€15,4 εκ.). Επίσης, με σκοπό την αύξηση του Κεφαλαίου μεταφέρθηκαν €30 εκ. από το Γενικό Αποθεματικό στο Κεφάλαιο. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω αποφάσεων μεταφέρθηκε ποσό ύψους €13,2 εκ. μόνο στο Πάγιο Ταμείο της Κυβέρνησης το 2012 από τα κέρδη του 2011, αντί των €33,3 εκ. που θα μεταφέρονταν αν εφαρμοζόταν το ποσοστό του 80% επί των κερδών.

Ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας μας ανέφερε ότι, το Διοικητικό Συμβούλιο ενήργησε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του και με στόχο τη διασφάλιση της οικονομικής ανεξαρτησίας αλλά και της διαρκούς εύρυθμης λειτουργίας της Κεντρικής Τράπεζας, αποφάσισε τη μεταφορά €25 εκ. από το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως στο Γενικό Αποθεματικό Κεφάλαιο και κατ'επέκταση τη μεταφορά €13,2 εκ. μόνο στο Πάγιο Ταμείο της Κυβέρνησης.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας την 31η Δεκεμβρίου 2011, το συνολικό Κεφάλαιο και τα Αποθεματικά της ανέρχονταν σε €144,8 εκ., σε σύγκριση με €116,7 εκ. και €63,6 εκ. τα έτη 2010 και 2009, αντίστοιχα. Από διερεύνηση του θέματος προέκυψε ότι σε ανάλογες νομοθεσίες Κεντρικών Τραπεζών χωρών της Ευρωζώνης, οι οποίες έτυχαν έγκρισης επίσης από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μαζί ή μετά την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωζώνη υπάρχουν πρόνοιες που αφορούν στον καθορισμό ανώτατου ποσού (οροφής) ή κριτηρίων που θα διέπουν το ύψος των συνολικών αποθεματικών. Ενδεικτικά αναφέρονται η νομοθεσία της Κεντρικής Τράπεζας της Μάλτας, σύμφωνα με την οποία, καταβάλλεται στην Κυβέρνηση ολόκληρο το πλεόνασμα του έτους μετά την αφαίρεση όλων των δαπανών και υποχρεώσεων, προβλέψεων και επισφαλών απαιτήσεων καθώς και η νομοθεσία της Κεντρικής Τράπεζας της Σλοβενίας, σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση που το Γενικό Αποθεματικό της υπερβεί το 5% του Ισολογισμού, μπορεί να συμφωνηθεί η καταβολή μεγαλύτερου μεριδίου κέρδους στο κράτος. Στη

νομοθεσία της Εσθονίας προνοείται ότι μεταφέρεται ποσοστό από τα κέρδη της Κεντρικής Τράπεζας στο Κεφάλαιο και στα Αποθεματικά μέχρι καθορισμένου ποσού.

Ο τέως Διοικητής πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι δεν συμφωνεί με τον καθορισμό ανώτατου ποσού (οροφής) ή κριτηρίων που να διέπουν το ύψος των συνολικών αποθεματικών της Κεντρικής Τράπεζας. Ανέφερε επίσης ότι η κάθε εθνική κεντρική τράπεζα του Ευρωσυστήματος έχει τις δικές της ξεχωριστές ιδιαιτερότητες, όπως για παράδειγμα το ύψος της κεφαλαιακής βάσης της εθνικής κεντρικής τράπεζας, το μέγεθος του ισολογισμού της, το μέγεθος του τραπεζικού συστήματος της χώρας κ.λπ. Ωστόσο, είναι για αυτόν ακριβώς το λόγο που η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τον καθορισμό προνοιών ή κριτηρίων που θα διέπουν το ύψος των συνολικών αποθεματικών της Τράπεζας.

Μέρος Β

Αυτοματοποίηση συστήματος διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού. Η Κεντρική Τράπεζα, στα πλαίσια της συνεχούς βελτίωσης και περαιτέρω αξιοποίησης της τεχνολογίας, άρχισε το 2010 την εγκατάσταση σύγχρονου αυτοματοποιημένου συστήματος διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού. Το σύστημα θα προσφέρει τόσο στο Τμήμα Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού όσο και στη διεύθυνση της Τράπεζας, άμεση πληροφόρηση σε θέματα ανθρώπινου δυναμικού. Αναμένεται ότι το πιο πάνω σύστημα, το οποίο βρισκόταν στο στάδιο της δοκιμαστικής λειτουργίας (testing), θα εφαρμοστεί πλήρως μέχρι το τέλος του 2012.

Ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων. Τα θέματα που προέκυψαν από την παρακολούθηση των εξελίξεων σχετικά με το θέμα της ασφάλειας των μηχανογραφικών συστημάτων, που αναφέρονταν σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, έτυχαν χειρισμού ως απόρρητα.

4.6 ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ

Μέρος Α

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση, το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων του Γενικού Λογιστηρίου για το έτος 2011, ήταν €3,7 εκ., σε σύγκριση με €3,6 εκ. το 2010 συμπεριλαμβανομένου ποσού ύψους €1,7 εκ. το οποίο αποτελεί καθυστέρησης δανείων από οργανισμούς του Δημοσίου (€1,6 εκ. για το 2010). Τα €2 εκ. αφορούν σε δάνεια προς Τουρκοκύπριους ή για έργα σε τουρκοκρατούμενες περιοχές.

Μεταφορά κερδών από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Το άρθρο 59(β) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων 2002 μέχρι 2007 προνοεί όπως μεταφέρεται στο Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Κυβέρνησης το καθαρό κέρδος της Τράπεζας αφού αφαιρεθεί από αυτό η μεταφορά στο Γενικό της Αποθεματικό που αναφέρεται στο άρθρο 59(α) των πιο πάνω Νόμων (20% των καθαρών κερδών ή μέχρι 50% εάν το Γενικό Αποθεματικό μειωθεί κάτω από το κεφάλαιο της Τράπεζας). Με βάση την πιο πάνω πρόνοια, μέσα στο 2011 μεταφέρθηκε σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας το ποσό των €12,3 εκ., που αντιπροσωπεύει το 80% των καθαρών κερδών της Κεντρικής Τράπεζας για το έτος 2010, σύμφωνα με τις οικονομικές της καταστάσεις που ελέγχθηκαν από ιδιώτες ελεγκτές. Για το έτος 2011 το αντίστοιχο ποσό ήταν €13,2 εκ. και μεταφέρθηκε στις 21.3.2012.

Κρατικό Λαχείο. Οι καθαρές ταμειακές ροές του Κρατικού Λαχείου για το 2011 ανήλθαν σε €27,5 εκ., σε σύγκριση με €33,7 εκ. το 2010, σημειώθηκε δηλαδή μείωση κατά €6,2 εκ., που οφείλεται κυρίως στη μείωση των πωλήσεων των αυτόματων λαχείων κατά €5,5 εκ., στη μείωση των εσόδων από τον ΟΠΑΠ κατά €2 εκ. και στην αύξηση των εσόδων από πωλήσεις λαχείων ειδικών κληρώσεων κατά €0,6 εκ.

Συνταξιοδοτικά οφελήματα. Σύμφωνα με τους περί Συντάξεων Νόμους, στους κρατικούς υπαλλήλους και αξιωματούχους παραχωρούνται, από την ημερομηνία αφυπηρέτησής τους, συνταξιοδοτικά οφελήματα (σύνταξη και εφάπαξ ποσό ή φιλοδώρημα). Τα συνταξιοδοτικά οφελήματα που δικαιούται ο κάθε υπάλληλος υπολογίζονται από τον Τομέα Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου και η ορθότητα τους ελέγχεται δειγματοληπτικά από την Υπηρεσία μας, πριν αυτά πληρωθούν από το Πάγιο Ταμείο της

Δημοκρατίας. Μέσα στο 2011 ελέγχθηκαν από την Υπηρεσία μας 80 περίπου περιπτώσεις χορήγησης συνταξιοδοτικών ωφελημάτων.

Το 2011 καταβλήθηκε για συνταξιοδοτικά ωφελήματα το ποσό των €539,7 εκ., σε σύγκριση με €484,9 εκ. κατά το 2010. Σύμφωνα με τη Γενική Λογίστρια, αν ληφθεί υπόψη ότι στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται ποσό ύψους €93.597.556, που αφορά στο συμπληρωματικό (αναλογικό) μέρος των συντάξεων που καταβάλλεται από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων προς τους συνταξιούχους κρατικούς υπαλλήλους, το οποίο αποκόπηκε από τις συντάξεις που καταβλήθηκαν από την Κυβέρνηση, σύμφωνα με το άρθρο 93 του Νόμου Ν.59(Ι)/2010 που τροποποιεί τους Περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμους του 1980 – 2009 όπου προνοείται ότι: «Το ποσό οποιασδήποτε περιοδικής πληρωμής που καταβάλλεται σε μισθωτό ή αναφορικά με μισθωτό, από οποιοδήποτε επαγγελματικό σχέδιο συντάξεων για περιόδους απασχόλησης από τις 6 Οκτωβρίου 1980 και μετέπειτα, μειώνεται κατά το ποσό της αντίστοιχης συμπληρωματικής παροχής που καταβάλλεται στο μισθωτό ή αναφορικά με αυτόν δυνάμει του παρόντος Νόμου, με βάση τις ασφαλιστέες αποδοχές για τις οποίες καταβλήθηκαν εισφορές αναφορικά με το μισθωτό για τις εν λόγω περιόδους», σημειώθηκε αύξηση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων σε σχέση με το 2010 ύψους €39,5 εκ. ή 9,7%. Σύμφωνα με στοιχεία του Τομέα Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση του αριθμού των πρόωρων αφυπηρέτησεων κρατικών υπαλλήλων από 236 το 2010 σε 538 το 2011, στην ολοκλήρωση της επέκτασης του ορίου αφυπηρέτησης των δημοσίων υπαλλήλων (τα προηγούμενα χρόνια ο αριθμός ήταν μειωμένος λόγω της σταδιακής εισαγωγής του νέου ορίου αφυπηρέτησης) και στη λήξη Βουλής εντός του 2011 με αποτέλεσμα την αύξηση των συνταξιούχων βουλευτών.

Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου (FIMAS).

Λειτουργία του συστήματος.

(α) Πάγιο ενεργητικό και διαχείριση ειδών αποθήκης. Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες εκθέσεις μας, δεν έχουν εφαρμοστεί τα υποσυστήματα μητρώου πάγιου ενεργητικού και διαχείρισης ειδών αποθήκης.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Λογίστρια, το υποσύστημα του Πάγιου Ενεργητικού θα εφαρμοσθεί μετά την ολοκλήρωση της αναβάθμισης του συστήματος FIMAS, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη.

(β) Πρόσθετη λειτουργία συστήματος. Δεν υπάρχει στο σύστημα η δυνατότητα για πρόβλεψη της ρευστότητας του Κράτους, η οποία είναι αναγκαία για την αποτελεσματική διαχείριση του δημόσιου χρέους, όπως σημειώνεται και σε Έκθεση του Οργανισμού SIGMA για τον Δημόσιο Εσωτερικό Χρηματοοικονομικό Έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η δυνατότητα αυτή, αναφέρεται ότι θα πρέπει να συνδυαστεί με τις λειτουργίες των υποσυστημάτων «Διαχείριση Δανείων και Χρηματοοικονομική Διαχείριση», καθώς και με την καταχώριση στο FIMAS των δεσμεύσεων για δαπάνες, τις οποίες τα διάφορα Τμήματα αναμένουν να έχουν κατά τη διάρκεια του έτους.

Η Γενική Λογίστρια μάς πληροφόρησε ότι το Γενικό Λογιστήριο παρακολουθεί και ενημερώνει σε ημερήσια βάση τις προβλέψεις ρευστότητας του κράτους, χρησιμοποιώντας στοιχεία που λαμβάνονται από το FIMAS καθώς και άλλες προβλέψεις που λαμβάνονται από το Υπουργείο Οικονομικών. Οι προβλέψεις ρευστότητας διενεργούνται με τον τρόπο αυτό τα τελευταία τρία χρόνια με ικανοποιητικά και αξιόπιστα αποτελέσματα. Η εισαγωγή του νέου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων του Δημοσίου θα βοηθήσει να γίνονται με μεγαλύτερη ακρίβεια πιο μακροπρόθεσμες προβλέψεις ρευστότητας.

Όπως μας πληροφόρησε το Γενικό Λογιστήριο, η διαδικασία πρόβλεψης της ρευστότητας του Κράτους τέθηκε σε εφαρμογή σε ημερήσια βάση, αλλά εκτός του συστήματος, καθώς ορισμένα από τα στοιχεία που απαιτούνται δεν μπορούν να εξαχθούν από το σύστημα. Επίσης μας πληροφόρησε ότι το όλο θέμα θα αντιμετωπιστεί επιτυχώς με την εισαγωγή του νέου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων του Κυπριακού Δημοσίου (ΣΔΕΠ).

(γ) Εφαρμογή υποσυστημάτων που αρχικά περιλαμβάνονταν στη δεύτερη φάση του έργου. Από τα υποσυστήματα της δεύτερης φάσης του έργου, είχε εφαρμοστεί μέχρι το τέλος 2008 μόνο το υποσύστημα

Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης (fund management), παρόλο που η αποδοχή του έργου έγινε τον Απρίλιο του 2005. Κατά το 2009 τέθηκαν σε εφαρμογή τα υποσυστήματα Κοστολόγησης και Συμβολαίων, ενώ, κατά το 2010 το υποσύστημα Δανείων.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Γενικό Λογιστήριο, το υποσύστημα Διαχείρισης Έργων, παρόλο που υλοποιήθηκε, δεν τέθηκε τελικά σε εφαρμογή λόγω διαφορετικής πολιτικής που αποφασίστηκε από το Υπουργείο Οικονομικών στη διαχείριση του αναπτυξιακού μέρους του προϋπολογισμού.

(δ) Ανάπτυξη νέου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων του Κυπριακού Δημοσίου (ΣΔΕΠ). Μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, τον Μάιο του 2006, για την εισαγωγή του θεσμού του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου (ΜΔΠ), κρίθηκε από το Γενικό Λογιστήριο και το Υπουργείο Οικονομικών ότι τα υφιστάμενα μηχανογραφικά συστήματα του Γενικού Λογιστηρίου, μεταξύ των οποίων και το FIMAS, δεν εξυπηρετούν επαρκώς και αποτελεσματικά την υλοποίηση του θεσμού αυτού. Συγκεκριμένα, ανάμεσα σε άλλα, αναφέρθηκε ότι τα εν λόγω συστήματα μεταξύ των οποίων και το FIMAS, δεν μπορούν να ικανοποιήσουν την άμεση απαίτηση του ΜΔΠ για ταξινόμηση του προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα.

Όπως αναφέρεται στην Έκθεση μας για το έτος 2010, αποφασίστηκε από το Γενικό Λογιστήριο η υποβολή πρότασης προς τα αρμόδια όργανα για ανάπτυξη ενός ενοποιημένου συστήματος το οποίο να περιλαμβάνει υλοποίηση του ΣΔΕΠ και συστήματος Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού του Κυπριακού Δημοσίου, με κόστος περίπου €17 εκ.

Όπως πληροφορηθήκαμε τον Ιούνιο 2012 υποβλήθηκε προς τον Υπουργό Οικονομικών προσχέδιο πρότασης για την υλοποίηση του πιο πάνω ενοποιημένου συστήματος.

(ε) Σχέδιο έκτακτης ανάγκης. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, δεν έχει καταρτιστεί Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης. Ο καταρτισμός σχεδίου επιχειρησιακής συνέχειας και ανάκαμψης από τυχόν καταστροφή είναι απαραίτητος και πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις διαδικασίες για τη συνέχιση των εργασιών.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Λογίστρια, έχουν γίνει οι σχετικές πρόνοιες ώστε, μετά από καταστροφή του υπολογιστικού κέντρου, το σύστημα να επαναλειτουργήσει μετά από λίγες ημέρες σε άλλο χώρο κατόπιν συνεργασίας με την Κεντρική Τράπεζα. Έχουμε επίσης πληροφορηθεί ότι στον σχεδιασμό του ΣΔΕΠ έχει γίνει πρόνοια για ετοιμασία Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης.

(στ) Έλεγχος ασφάλειας του δικτύου. Το Γενικό Λογιστήριο, στην Έκθεσή του «Εσωτερικός Χρηματοοικονομικός Έλεγχος του Κράτους» για το έτος 2004 ανέφερε ότι κατά το 2005 θα ετοιμάζονταν από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) έγγραφα προσφοράς για την ανάθεση σε εξωτερικό οργανισμό του ελέγχου της ασφάλειας του δικτύου του FIMAS.

Όπως έχουμε πληροφορηθεί, τον Απρίλιο του 2008, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου διενήργησε έλεγχο αξιολόγησης των δικλίδων ασφαλείας του περιβάλλοντος FIMAS, κατά τον οποίον διαπιστώθηκαν αδυναμίες ασφαλείας του συστήματος.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Λογίστρια, τον Νοέμβριο του 2009 εγκαταστάθηκε εξοπλισμός φιλτραρίσματος ανεπιθύμητων πακέτων/δεδομένων. Αναμένεται ότι με τη ριζική αναβάθμιση του συστήματος, η οποία έχει τροχοδρομηθεί, θα υιοθετηθούν μέτρα τα οποία θα αναβαθμίσουν την ασφάλεια του συστήματος.

(ζ) Εξαγωγή στοιχείων για την ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων με τη βάση των δεδουλευμένων εσόδων/εξόδων. Ενόψει του ότι το Γενικό Λογιστήριο προωθεί αλλαγή της βάσης ετοιμασίας των λογαριασμών της Κυβέρνησης, από τη βάση εισπράξεων και πληρωμών στη βάση των δεδουλευμένων εσόδων/εξόδων, και προς τούτο, ετοίμασε και σχετική πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, ενδεικνύεται όπως κατά την ανάπτυξη του ΣΔΕΠ ληφθούν υπόψη και τα στοιχεία που απαιτούνται για την αλλαγή της πιο πάνω λογιστικής βάσης.

Αποπληρωμή προκαταβολών - Αποκοπή κρατικής χορηγίας. Στις 31.12.2011, το σύνολο των προκαταβολών σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση ήταν €51.237.463, σε σύγκριση με €50.479.571 το 2010. Επειδή υπάρχουν προκαταβολές, οι οποίες παραμένουν για πολλά χρόνια ανείσπρακτες, εισηγηθήκαμε και έγινε αποδεκτό όπως, στις περιπτώσεις όπου παραχωρείται κρατική χορηγία και ταυτόχρονα υπάρχουν ληξιπρόθεσμες προκαταβολές, αποκόπτεται από την κρατική χορηγία το οφειλόμενο ποσό της προκαταβολής. Η Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας μάς ανέφερε ότι, οι υφιστάμενες προκαταβολές δεν αφορούν οργανισμούς που λαμβάνουν κρατική χορηγία.

Πληρωμές λόγω εγγυήσεων. Στο πιο πάνω ποσό περιλαμβάνονται και ποσά, που όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις μας, το κράτος πλήρωσε λόγω εγγυήσεων για δάνεια που συνήψαν Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου, εταιρείες και ιδιώτες, η είσπραξη των οποίων εκκρεμεί εδώ και αρκετά χρόνια, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος απώλειας των χρημάτων αυτών. Το Γενικό Λογιστήριο, αμέσως μετά την πληρωμή των εγγυήσεων, προέβη σε ενημέρωση του αρμόδιου, κατά περίπτωση, Υπουργείου, το οποίο έχει την ευθύνη για τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον των οφειλετών.

Έσοδα από συλλογικά στοιχήματα. Ο Νόμος 75(Ι)/1997 προνοούσε φορολογία ύψους 25% επί των εσόδων των εταιρειών συλλογικών στοιχημάτων. Σύμφωνα με τον τροποποιητικό Νόμο Ν.161(Ι)/2007 που τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβριο 2007, ο φόρος στοιχήματος για κάθε λογιστική περίοδο ανέρχεται στο 10% των καθαρών αποδοχών από στοιχήματα του αποδέκτη συλλογικών στοιχημάτων για την αντίστοιχη περίοδο.

Με την εφαρμογή της νομοθεσίας διαφάνηκε ότι, ενώ τα ποσά που καταβλήθηκαν από τους παίκτες στους αποδέκτες συλλογικών στοιχημάτων αυξήθηκαν σε πολύ σημαντικό βαθμό, ο φόρος και τα τέλη που εισπράχθηκαν από το κράτος μειώθηκαν. Συγκεκριμένα, ενώ τα ποσά των στοιχημάτων το 2011 αυξήθηκαν κατά €30.237.145 ή 97% σε σύγκριση με το 2006 (από €31.161.237 το 2006 σε €61.398.382 το 2011), ο φόρος και τα τέλη αδειών που εισπράχθηκαν από το κράτος μειώθηκαν κατά €5.395.736 ή 69,26% (από €7.790.309 το 2006 σε €2.394.573 το 2011). Η απώλεια εσόδων από το κράτος οφειλόταν στη λειτουργία παράνομων πρακτορείων στοιχημάτων, και στον ηλεκτρονικό τζόγο (τυχερά παιχνίδια διαδικτυακού καζίνο), όπου δεν μπορούσε να επιβληθεί φορολογία λόγω του ότι η νομοθεσία που ίσχυε δεν κάλυπτε τη διεξαγωγή ηλεκτρονικού στοιχήματος.

Στις 6.7.2012 η Βουλή ψήφισε τον περί Στοιχημάτων Νόμο (Ν.106(Ι)/2012) που προνοεί για τη ρύθμιση των στοιχημάτων. Σύμφωνα με το Γενικό Λογιστήριο, σκοπός του νέου νόμου, που τέθηκε σε εφαρμογή στις 13.7.2012 με δημοσίευση του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, είναι η άρση των αδυναμιών που παρουσιάζονταν από την εφαρμογή του Νόμου 161(Ι)/2007, η άσκηση αποτελεσματικότερης εποπτείας και ελέγχου στη διεξαγωγή συλλογικών στοιχημάτων και η διασφάλιση της ορθότητας και πληρότητας των εσόδων που εισπράττει το κράτος από τη φορολόγησή τους.

Σύμφωνα με τον προαναφερόμενο Νόμο, το ποσοστό του φόρου στοιχήματος ανέρχεται σε 10% επί των καθαρών αποδοχών από στοιχήμα αδειούχου αποδέκτη, η δε εισφορά στην Εθνική Αρχή Στοιχημάτων ανέρχεται σε 3% επί των καθαρών αποδοχών από στοιχήμα αδειούχου αποδέκτη.

4.7 ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Λειτουργικές δαπάνες. Οι λειτουργικές δαπάνες της Αρχής, (μισθοί, αντιμισθία του Προέδρου και των μελών, λειτουργικά έξοδα) ανήλθαν το 2011 σε €800.259 ενώ οι εισπράξεις ανήλθαν σε €464.325, και δεν αναμένεται να αυξηθούν αφού τα τέλη για την άσκηση προσφυγής αναθεωρήθηκαν σχετικά πρόσφατα (19.11.2010).

Συναφώς αναφέρεται ότι η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε στον Υπουργό Οικονομικών όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο μείωσης των μελών των συλλογικών οργάνων διαφόρων οργανισμών, περιλαμβανομένης και της Αρχής, με κατάλληλη τροποποίηση των αντίστοιχων Νόμων, από πέντε μέλη σε τρία με ισχύ από τον επόμενο διορισμό των μελών διατυπώνοντας την άποψη ότι η μείωση των μελών θα επιφέρει εξοικονομήσεις χωρίς να επηρεάζει την αποτελεσματική λειτουργία των αντίστοιχων οργανισμών.

4.8 ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ

4.9 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ

Μέρος Α

Κτιριακές εγκαταστάσεις και στεγαστικές ανάγκες Υπουργείου Άμυνας.

(α) **Ενοικίαση κτιρίων.** Η ετήσια δαπάνη για ενοίκια, για τη στέγαση των διαφόρων Τμημάτων/Υπηρεσιών/Διευθύνσεων του Υπουργείου Άμυνας, κατά τα τελευταία πέντε χρόνια έχει αυξηθεί από €535.517 που ήταν το 2006, σε €818.001 το 2011, δηλαδή κατά 52,7%.

Η μεγάλη αύξηση που παρατηρείται οφείλεται, κυρίως, στη μεταστέγαση της Λέσχης Αξιωματικών Εθνικής Φρουράς (ΛΑΕΦ) Λευκωσίας από την 1.1.2009, με ετήσιο ενοίκιο €114.000, σε σύγκριση με €12.179 που καταβαλλόταν για το προηγούμενο κτίριο.

(β) Λέσχες Αξιωματικών Εθνικής Φρουράς (ΛΑΕΦ).

(i) Οι ΛΑΕΦ συγκροτούνται με απόφαση του Υπουργού Άμυνας και η λειτουργία τους διέπεται από την Πάγια Διαταγή 8-9/92. Σήμερα λειτουργούν στην Εθνική Φρουρά πέντε Λέσχες. Οι Λέσχες στελεχώνονται τόσο από μόνιμο προσωπικό του Υπουργείου Άμυνας και της Εθνικής Φρουράς, όσο και από εθνοφρουρούς. Όλες οι Λέσχες, πλην της Πάφου, στεγάζονται σε ενοικιαζόμενα υποστατικά και η μεγαλύτερη Λέσχη είναι αυτή της Λευκωσίας.

Από επισκόπηση των δαπανών και εσόδων των ΛΑΕΦ παρατηρήσαμε ότι οι συνολικές εισπράξεις κατά το 2011 ανήλθαν σε €394.190 και το αντίστοιχο κόστος τροφής και ποτών σε €347.491. Με βάση τα πιο πάνω, οι ΛΑΕΦ παρουσίασαν συνολικό «κέρδος» ύψους €46.699, το οποίο, βάσει της ΚΔΠ 27/91, διατέθηκε σε ποσοστό 40%, στο ΓΕΕΦ και το υπόλοιπο 60% παρέμεινε στις ΛΑΕΦ. Παρατηρήσαμε ότι, το πιο πάνω ποσό ουδόλως μπορεί να χαρακτηριστεί ως «κέρδος» αφού για τον υπολογισμό του δεν λήφθηκαν υπόψη τα λειτουργικά έξοδα των ΛΑΕΦ, όπως ενοίκια, μισθοί, ηλεκτρισμός, τηλέφωνα και νερό, τα οποία κατά το 2011, ανήλθαν σε περίπου €961.956. Το κυριότερο ποσό αφορά στους μισθούς των στελεχών της Εθνικής Φρουράς (€393.341), των οπλιτών (€54.240) και των ατόμων πολιτικού προσωπικού (€289.416) που απασχολούνται, καθώς και στα ενοίκια. Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα έξοδα των ΛΑΕΦ, διαπιστώνεται ότι κατά το 2011, οι ΛΑΕΦ δεν πραγματοποίησαν κέρδος, αλλά συνολική ζημιά ύψους περίπου €915.257, η οποία επιβάρυνε τον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Άμυνας. Εξαιτίας, αφενός, του πολύ ψηλού κόστους λειτουργίας τους, που ανέρχεται σε περίπου €1εκ. ετησίως, το οποίο βαρύνει τον κρατικό Προϋπολογισμό, και αφετέρου της ανάγκης για περισυλλογή, ειδικά υπό τις παρούσες δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, εισηγηθήκαμε όπως η αναγκαιότητα παροχής του ωφελήματος αυτού υπό την παρούσα του μορφή επαναξιολογηθεί. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως, σε περίπτωση που το Υπουργείο Άμυνας και το ΓΕΕΦ εξακολουθούν να θεωρούν τη λειτουργία των Λεσχών απαραίτητη, αξιολογηθεί το ενδεχόμενο λήψης των κατάλληλων μέτρων (π.χ. αύξηση του ποσοστού κέρδους και παράλληλα μείωση του λειτουργικού κόστους) έτσι ώστε αυτές να είναι αυτοσυντήρητες και να μην επιβαρύνουν τον κρατικό Προϋπολογισμό.

(ii) **Ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων ΛΑΕΦ Λευκωσίας.** Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 10.12.2008, ενέκρινε την ενοικίαση, για περίοδο δύο περίπου χρόνων, συγκεκριμένου υποστατικού, για προσωρινή στέγαση της ΛΑΕΦ Λευκωσίας. Το συνολικό ενοίκιο που καταβλήθηκε μέχρι τις 31.12.2011 ανήλθε στις €342.000, ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη διαδικασία εξεύρεσης νέου χώρου για στέγαση της ΛΑΕΦ Λευκωσίας, με χαμηλότερο ενοίκιο.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 23.9.2009, ενέκρινε την τελική χωροθέτηση του Υπουργείου Άμυνας, ΓΕΕΦ, Τάγματος Στρατηγείου, ΛΑΕΦ και Πρατηρίου Αξιωματικών Εθνικής Φρουράς (ΠΑΕΦ) στην ευρύτερη περιοχή του Αρχηγείου Αστυνομίας, με προτεραιότητα την ανέγερση της ΛΑΕΦ/ΠΑΕΦ, ώστε να τερματιστεί η καταβολή του ψηλού ενοικίου και στις 7.7.2011 κατακυρώθηκε η προσφορά για το έργο «Λέσχη Αξιωματικών Εθνικής Φρουράς στη Λευκωσία» έναντι συνολικού ποσού ύψους

€2.989.000 πλέον ΦΠΑ. Η Βουλή των Αντιπροσώπων δέσμευσε το ποσό στον Προϋπολογισμό για το εν λόγω έργο οπότε αυτό αναστάληκε.

(γ) Πρατήριο Αξιοματικών Εθνικής Φρουράς (ΠΑΕΦ). Το Πρατήριο Αξιοματικών Εθνικής Φρουράς (ΠΑΕΦ) υπάγεται στον Αρχηγό ΓΕΕΦ και τελεί υπό την εποπτεία της αρμόδιας Διεύθυνσης του ΓΕΕΦ. Η λειτουργία του διέπεται από τους περί Συγκροτήσεως, Λειτουργίας και Διαχειρίσεως των Κέντρων Ψυχαγωγίας Μονάδων (ΚΨΜ) Κανονισμούς της Εθνικής Φρουράς του 1991 και 2002 (ΚΔΠ 27/91, όπως έχει τροποποιηθεί με την ΚΔΠ 312/2002) καθώς και από σχετική Πάγια Διαταγή. Το πρατήριο στεγάζεται σε ενοικιαζόμενο υποστατικό στη Λευκωσία και στελεχώνεται με μόνιμο προσωπικό της Εθνικής Φρουράς.

Σύμφωνα με τη σχετική Πάγια Διαταγή, αποστολή του ΠΑΕΦ είναι η προμήθεια και διάθεση στα μέλη του, ειδών πάσης φύσεως, πλην τροφίμων, σε τιμές κατώτερες απ' αυτές που ισχύουν στο ελεύθερο εμπόριο. Τα είδη που πωλούνται στο πρατήριο κατακυρώνονται κατόπιν μειοδοτικού διαγωνισμού και η τιμή πώλησης καθορίζεται με την προσθήκη ποσοστού 15% επί της τιμής αγοράς κάθε είδους.

Από επισκόπηση των δαπανών και εσόδων του ΠΑΕΦ προέκυψαν τα ακόλουθα:

- Οι συνολικές εισπράξεις από πωλήσεις κατά την περίοδο 25.9.2010 μέχρι 24.9.2011 ανήλθαν σε €801.509, και το αντίστοιχο κόστος πωλήσεων σε €698.089. Με βάση τα πιο πάνω, και λαμβάνοντας υπόψη τα λειτουργικά έξοδα ύψους €44.255 (ενοίκια, φωτισμός, νερό, ασφάλεια κ.ά.), το Πρατήριο παρουσίασε «κέρδος» ύψους €59.166, το οποίο, βάσει της Πάγιας Διαταγής, διατέθηκε σε ποσοστό 80% ή €47.333 στο ΓΕΕΦ και το υπόλοιπο 20% ή €11.833 παρέμεινε στο Πρατήριο (10% για κεφαλαιοποίηση και 10% για κάλυψη ιδίων αναγκών). Επισημάναμε ότι, σύμφωνα με την ΚΔΠ 27/91, το ποσό που πρέπει να αποδίδεται στο ΓΕΕΦ ανέρχεται σε 40% και το 60% να παραμένει στο Πρατήριο. Ενόψει της αντίφασης που παρατηρείται μεταξύ της ΚΔΠ και της Πάγιας Διαταγής, θεωρούμε ότι υπερισχύουν τα αναφερόμενα στην ΚΔΠ.
- Το πιο πάνω ποσό δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως «κέρδος» αφού για τον υπολογισμό του δεν λήφθηκε υπόψη το κόστος μισθοδοσίας των πέντε στελεχών της Εθνικής Φρουράς που απασχολούνταν σε μόνιμη βάση στο Πρατήριο για την πιο πάνω περίοδο, το οποίο ανήλθε σε €160.549, πλέον εργοδοτικές εισφορές.
- Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα έξοδα του Πρατηρίου, συμπεριλαμβανομένων και των μισθών του προσωπικού, διαπιστώνεται ότι, κατά την πιο πάνω περίοδο, το Πρατήριο δεν πραγματοποίησε κέρδος, αλλά αντίθετα ζημιά ύψους περίπου €101.383, πλέον το κόστος εργοδοτικών εισφορών του προσωπικού που απασχολείται εκεί.

Ενόψει της ετήσιας ζημιάς που προκύπτει από τη λειτουργία του πρατηρίου, η οποία καλύπτεται από τον κρατικό Προϋπολογισμό, της μόνιμης απασχόλησης στελεχών της Εθνικής Φρουράς με μη στρατιωτικής φύσης καθήκοντα και του μεγέθους της δαπάνης που θα απαιτηθεί για την ανέγερση ιδιόκτητου κτιρίου για την ΛΑΕΦ/ΠΑΕΦ, εισηγηθήκαμε όπως, στα πλαίσια της γενικής οικονομικής περισυλλογής και της ανάγκης περιορισμού των δημοσίων δαπανών, επανεξεταστεί η αναγκαιότητα συνέχισης παροχής του ωφελήματος αυτού στα στελέχη της Εθνικής Φρουράς. Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας, σύμφωνα με την ηγεσία του ΓΕΕΦ, το ωφέλημα αυτό είναι ένα από τα ελάχιστα ευεργετήματα που παραχωρούνται προς τα στελέχη της Εθνικής Φρουράς και η συνέχιση της παροχής του κρίνεται αναγκαία.

Επισημάναμε ότι, ο Κανονισμός 14 της ΚΔΠ 312/2002 παρέχει τη δυνατότητα για πώληση των αγοραζόμενων ειδών με κέρδος το οποίο μπορεί να ανέρχεται μέχρι το 25% της τιμής αγοράς τους. Ωστόσο, σύμφωνα με τη σχετική Πάγια Διαταγή το ποσοστό κέρδους που προστίθεται στα είδη του πρατηρίου ανέρχεται σε μόνο 15%. Δεδομένου ότι οι σχετικοί Κανονισμοί επιτρέπουν την αύξηση του ποσοστού κέρδους μέχρι και το 25%, εισηγηθήκαμε όπως, σε περίπτωση που θεωρηθεί ως απαραίτητη η συνέχιση της παραχώρησης του από αναφορά ωφελήματος, μελετηθεί το ενδεχόμενο αναθεώρησης της Πάγιας Διαταγής, με αύξηση του ποσοστού κέρδους που επιβάλλεται στην τιμή αγοράς κάθε είδους, ώστε τα έσοδα του Πρατηρίου να καλύπτουν τουλάχιστον όλα του τα έξοδα.

(δ) Αντικατάσταση αμιαντολαμαρίνων σε στρατόπεδα της Εθνικής Φρουράς. Κατά τον επιτόπιο έλεγχο της Υπηρεσίας μας σε Μονάδες της Εθνικής Φρουράς, διαπιστώσαμε και πάλι την ύπαρξη αμιαντολαμαρίνων σε εγκαταστάσεις αρκετών Μονάδων.

Σύμφωνα με έγγραφο της Διοίκησης Μηχανικού του ΓΕΕΦ, ημερ. 8.2.2008, προς το Υπουργείο Άμυνας, η κατάσταση των αμιαντολαμαρίνων σε αρκετές εγκαταστάσεις της Εθνικής Φρουράς, κρίνεται ως κακή ή μη ικανοποιητική ή έχει σημαντικές φθορές/βλάβες.

Παρά τα πιο πάνω, παρατηρήσαμε ότι στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου για τα έτη 2009 - 2012, περιλήφθηκε μόνο συμβολική πρόνοια ύψους €10 για την αφαίρεση των αμιαντολαμαρίνων. Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας, κατά τα τελευταία δύο χρόνια διατέθηκε συνολικά ποσό ύψους €177.119 που προέκυψε από εξοικονομήσεις, προς το Τμήμα Δημοσίων Έργων, για την αφαίρεση 3.360m² αμιαντολαμαρίνων, ενώ προγραμματίστηκε η διάθεση νέας συνολικής πίστωσης €155.000 που αναμένεται και πάλι να προκύψει από εξοικονομήσεις, για την αφαίρεση 2.056m² αμιαντολαμαρίνων εντός του 2012. Επισημάναμε ότι, σύμφωνα με έγγραφο της αρμόδιας Διεύθυνσης του ΓΕΕΦ, ημερ. 5.3.2012, εξακολουθούν να υπάρχουν αμιαντολαμαρίνες σε πολλές Μονάδες της Εθνικής Φρουράς, ενώ προγραμματίζεται η προώθηση του έργου για αντικατάστασή τους κατά τα έτη 2013 – 2016.

Αναδόμηση Υπουργείου Άμυνας. Το Υπουργείο Άμυνας, με τις επιστολές του ημερ. 4.5.2009, 23.12.2009 και 8.2.2011, ζήτησε από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, την εκπόνηση μελέτης για αναδόμηση του Υπουργείου Άμυνας, όσον αφορά στην οργανωτική του δομή/στελέχωση/διάθρωση θέσεων, ώστε να τεθούν βάσεις για μια πιο ορθολογική λειτουργία του και για αύξηση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών του. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε αναφορικά με την αναμενόμενη ολοκλήρωση της υπό αναφορά μελέτης.

Φωτισμός, θέρμανση και καύσιμα. Παρατηρήσαμε ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, οι μηνιαίοι λογαριασμοί της ΑΗΚ για το κτίριο της Διοίκησης, του Λογιστηρίου και των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Άμυνας, περιλαμβάνουν, πέραν της κανονικής χρέωσης για κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος, επιπλέον χρέωση μέγιστης ζήτησης KVA. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για καλύτερη διαχείριση του φορτίου ηλεκτρικού ρεύματος του Υπουργείου Άμυνας και περιορισμό, στο ελάχιστο, των χρεώσεων μέγιστης ζήτησης (π.χ. να μελετηθεί το ενδεχόμενο εγκατάστασης συστημάτων διόρθωσης του συντελεστή ισχύος).

Μηχανογραφημένο σύστημα αδειών ανάπαυσης και ασθένειας υπαλλήλων. Το πιο πάνω σύστημα, το οποίο τέθηκε σε λειτουργία στο Υπουργείο Άμυνας την 1.1.2008, αναπτύχθηκε και υποστηρίζεται από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) και αφορά στη διαχείριση και παρακολούθηση των αδειών ανάπαυσης και ασθένειας των δημοσίων υπαλλήλων που είναι τοποθετημένοι στο Υπουργείο. Παρατηρήσαμε και πάλι αδυναμίες και ελλείψεις όσο αφορά στην ασφάλεια του συστήματος και την πρόσβαση σε αυτό, όπως η πρόσβαση των χρηστών του συστήματος σε λειτουργίες που αφορούν στην καταχώριση βασικών πληροφοριών στη βάση.

4.9.1 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

Μέρος Α

Επίδομα ειδικών συνθηκών εργασίας.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 5.11.1998, καθόρισε την καταβολή του πιο πάνω επιδόματος σε €512,58 ετησίως για τους αξιωματικούς μέχρι τον βαθμό του Συνταγματάρχη και €341,72 ετησίως για τους υπαξιωματικούς και εθελόντριες. Κατά το 2011, το πιο πάνω επίδομα καταβλήθηκε σε περίπου 2.820 στελέχη και 53 εθελόντριες και η σχετική ετήσια δαπάνη ανήλθε στο €1.203.383 (2010: €1.209.862).

Το θέμα της καταβολής του πιο πάνω επιδόματος αποτελεί θέμα πολιτικής ωστόσο θεωρήσαμε σκόπιμο να εισηγηθούμε την επανεξέταση της χορήγησής του στα πλαίσια της γενικής επαναξιολόγησης των επιδομάτων. Ανεξάρτητα όμως τούτου, διαπιστώσαμε ότι το επίδομα ειδικών συνθηκών εργασίας καταβάλλεται και στις πιο κάτω περιπτώσεις, στις οποίες, η καταβολή του εμφανώς δεν δικαιολογείται:

- Στα στελέχη που βρίσκονται με παράταση άδειας ασθενείας με απολαβές. Ενδεικτικά αναφέραμε συγκεκριμένη περίπτωση Ανθυπολοχαγού, ο οποίος βρισκόταν με άδεια ασθενείας, κατά το 2011, για συνολικά 108 μέρες, ο οποίος λάμβανε το επίδομα σε όλη την περίοδο ασθένειάς του.
- Στις εθελόντριες και γυναίκες στελέχη του Κυπριακού Στρατού, κατά τη διάρκεια άδειας μητρότητας με απολαβές (12 εβδομάδες).
- Στα στελέχη τα οποία βρίσκονται με προαφυπηρετική άδεια.
- Στους Στρατιωτικούς Ακόλουθους οι οποίοι βρίσκονται τοποθετημένοι στο εξωτερικό και που λαμβάνουν, πέραν του επιδόματος αυτού, γενικό επίδομα εξωτερικού.
- Στα στελέχη που βρίσκονται για εκπαίδευση στο εξωτερικό, ανεξαρτήτως του είδους και της χρονικής διάρκειας της εκπαίδευσης, οι οποίοι λαμβάνουν και επίδομα συντήρησης.
- Στα στελέχη της Εθνικής Φρουράς τα οποία χαρακτηρίστηκαν ως «Αξιωματικοί Υπηρεσίας Γραφείου» ή ως «Αξιωματικοί Ελαφράς Υπηρεσίας», ακόμα και σε αυτούς που κρίθηκαν ότι δεν δύνανται να εκτελούν 24ωρη υπηρεσία ή υπηρεσία διανυκτερεύσεως. Σημειώνεται ότι σήμερα υπηρετούν τέσσερα στελέχη ως Αξιωματικοί Υπηρεσίας Γραφείου και 56 Αξιωματικοί Ελαφριάς Εργασίας, από τους οποίους μόνο οι 11 εκτελούν 24ωρη Υπηρεσία.

Ενόψει, αφενός, της αδικαιολόγητης, κατά την άποψή μας, καταβολής του εν λόγω επιδόματος στις πιο πάνω περιπτώσεις και αφετέρου της σημαντικής συνολικής δαπάνης που επιβαρύνει ετησίως τον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Άμυνας, εισηγηθήκαμε όπως, κάτω από τις τρέχουσες δυσμενείς δημοσιονομικές συνθήκες, η παραχώρηση του εν λόγω επιδόματος επαναξιολογηθεί. Επισημάναμε ότι, σύμφωνα με σχετική αλληλογραφία, το ακανόνιστο του ωραρίου των στελεχών της Εθνικής Φρουράς και η απασχόλησή τους πέραν των συνήθων ωρών εργασίας, τα οποία είναι συνυφασμένα με τη φύση της αποστολής και των καθηκόντων τους, λήφθηκαν υπόψη παλαιότερα κατά την αξιολόγηση των θέσεων του Στρατού και τον καθορισμό της μισθοδοσίας τους.

Μίσθωση υπηρεσιών νομικού συμβούλου. Κατόπιν Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 5.11.2009, υπογράφηκε, στις 27.2.2010, σχετική συμφωνία παροχής νομικών υπηρεσιών με συγκεκριμένο απόστρατο, ο οποίος αφυπηρέτησε από τις τάξεις του Στρατού της Δημοκρατίας την 1.3.2010 με το βαθμό του Ταξίαρχου. Η συμβατική περίοδος της συμφωνίας άρχισε την 1.3.2010 και έληξε στις 28.2.2011, με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμα ένα έτος. Η σχετική ετήσια αμοιβή καθορίστηκε στις €45.000 πλέον ΦΠΑ.

Το Υπουργείο Άμυνας αποφάσισε την ανανέωση της μίσθωσης για ακόμα ένα χρόνο, και κατόπιν σχετικής έγκρισης του Υπουργείου Οικονομικών ημερ. 22.2.2011 για αύξηση της ετήσιας αποζημίωσης σε €46.500 πλέον ΦΠΑ, υπογράφηκε, στις 23.2.2011, δεύτερη συμφωνία, για την περίοδο 1.3.2011 - 29.2.2012. Επίσης, κατόπιν νέας Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 8.2.2012, η μίσθωση των υπό αναφορά υπηρεσιών, παρατάθηκε για τρίτο χρόνο, και υπογράφηκε συμφωνία για την περίοδο 1.3.2012 – 28.2.2013 με τους ίδιους όρους.

Σύμφωνα με την αρχική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η μίσθωση υπηρεσιών από τον εν λόγω απόστρατο κρίθηκε αναγκαία λόγω ενασχόλησής του τα τελευταία 29 χρόνια στη Διεύθυνση Δικαστικού του ΓΕΕΦ και στη συνέχεια στο Υπουργείο Άμυνας, της άριστης γνώσης της στρατιωτικής νομοθεσίας που κατέχει και της αναμενόμενης συμβολής του στην τελική διαμόρφωση βασικών υπό ετοιμασία νομοθετημάτων, τα οποία είναι απαραίτητα για τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας που διέπει τον Στρατό της Δημοκρατίας και της Εθνικής Φρουράς. Επισημάναμε ότι στο Νομικό Τμήμα του Υπουργείου Άμυνας και στις Διευθύνσεις Δικαστικού και Στρατολογίας απασχολούνται και άλλοι νομικοί, στελέχη της Εθνικής Φρουράς, και ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τους λόγους για τους οποίους κρίθηκε ότι αυτοί δεν θα μπορούσαν να συμβάλουν στη διαμόρφωση των εν λόγω νομοθετημάτων, με αποτέλεσμα να καταστεί αναγκαία η αγορά υπηρεσιών από τον εν λόγω σύμβουλο και να δαπανηθεί ποσό πέραν των €150.000 για το σκοπό αυτό. Επισημάναμε επίσης ότι σύμφωνα με την αρχική ανάθεση, η οποία διαλάμβανε γενικά την ετοιμασία νομοσχεδίων/κανονισμών που ρυθμίζουν θέματα της Εθνικής Φρουράς, οι υποχρεώσεις του συμβούλου θα έπρεπε να είχαν εκπληρωθεί, εξαιρέσει ανωτέρας βίας, κατά τη διάρκεια της συμβατικής

περιόδου. Συνεπώς, το Υπουργείο Άμυνας θα έπρεπε να είχε παρατείνει τις υπηρεσίες του συμβούλου μόνο στην περίπτωση όπου η μη ολοκλήρωση των υποχρεώσεων του οφειλόταν σε λόγους ανωτέρας βίας, γεγονός που δεν φαίνεται να τεκμηριώνεται.

Αίτημα αξιωματικού ιατρού για παραίτηση από τις τάξεις του Στρατού της Δημοκρατίας. Στις 11.9.1992 το εν λόγω πρόσωπο έλαβε υποτροφία αξίας €34.172 από την Κυπριακή Δημοκρατία για να παρακολουθήσει σειρά μαθημάτων στη Στρατιωτική Σχολή Αξιωματικών Σωμάτων – Ιατρική Θεσσαλονίκης, με την υποχρέωση όπως, με τη συμπλήρωση της σειράς των μαθημάτων, επιστρέψει στην Κύπρο για να υπηρετήσει ως αξιωματικός στην Εθνική Φρουρά για περίοδο 10 χρόνων. Για τον σκοπό αυτό υπέγραψε σχετική συμφωνία με το Υπουργείο Άμυνας. Την ίδια ημέρα, ο Υπουργός Άμυνας τον διόρισε, ως οπλίτη του Στρατού της Δημοκρατίας με δοκιμασία, με διάρκεια της δοκιμαστικής περιόδου ίση με τον χρόνο σπουδών του.

Με την αποφοίτησή του, διορίστηκε στον Στρατό της Δημοκρατίας, ως αξιωματικός με τον βαθμό του Ανθυπολοχαγού, από τις 3.10.1998, στις 31.12.2001 προήχθη στον βαθμό του Υπολοχαγού και από τις 31.12.2003 κατέχει τον βαθμό του Λοχαγού.

Στις 8.4.2002 του παραχωρήθηκε νέα υποτροφία αξίας €187.946 για απόκτηση ειδικότητας ως ψυχίατρος. Ο χρόνος εκπαίδευσης για απόκτηση της ειδικότητάς του ήταν διάρκειας 4 ετών και 9½ μηνών και με βάση την συμφωνία που υπέγραψε στις 8.4.2002, είχε την υποχρέωση όπως, μετά την περάτωση της εκπαίδευσής του, επανέλθει στην Υπηρεσία και εργαστεί για επιπλέον περίοδο ίση με το διπλάσιο του χρόνου εκπαίδευσής του. Ο αξιωματικός ολοκλήρωσε την εκπαίδευσή του το 2007 και επανήλθε στην Υπηρεσία.

Ο υπό αναφορά αξιωματικός υπέβαλε αίτημα για παραίτησή του από τις τάξεις του Στρατού της Δημοκρατίας στις 16.5.2011. Παρατηρήσαμε ότι βάσει της ημερομηνίας διορισμού του, που ήταν η 3.10.1998, τη νομοθεσία και τη συμφωνία για την μετεκπαίδευσή του, ο αξιωματικός θα έπρεπε να υπηρετήσει στις τάξεις της Εθνικής Φρουράς μέχρι τις 2.1.2021.

Το αίτημα προωθήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο, ως το αρμόδιο σώμα για έγκριση παραιτήσεων αξιωματικών της Εθνικής Φρουράς, στις 29.3.2012 και εγκρίθηκε στις 10.4.2012. Το Υπουργικό Συμβούλιο εξουσιοδότησε τον Υπουργό Άμυνας να υλοποιήσει την Απόφαση αυτή, καθορίζοντας την ημερομηνία από την οποία θα ισχύει η παραίτηση του αξιωματικού.

Σύμφωνα με υπολογισμούς του Υπουργείου Άμυνας, ο υπό αναφορά αξιωματικός οφείλει, σύμφωνα με το συμβόλαιο που υπέγραψε, να καταβάλει, ως αποζημίωση στο Υπουργείο Άμυνας, για την υπηρεσία των εφτά ετών και τριών μηνών που δεν υπηρέτησε, το ποσό των €143.490. Το Υπουργείο Άμυνας, με επιστολή του ημερ. 4.5.2012, κάλεσε τον εν λόγω αξιωματικό όπως καταβάλει στη Δημοκρατία το πιο πάνω ποσό, πριν προχωρήσει ο Υπουργός στον καθορισμό της ημερομηνίας από την οποία θα ισχύσει η παραίτησή του.

Σε σχέση με τα πιο πάνω διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Παρόλο που, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (1) του άρθρου 19 του Περί Στρατού της Δημοκρατίας κάθε αξιωματικός, υπαξιωματικός ή οπλίτης της Εθνικής Φρουράς είναι υπόχρεος να υπηρετήσει για τουλάχιστον 15 χρόνια από την ημερομηνία διορισμού του, ο Νόμος δεν προβλέπει οποιαδήποτε ποινή σε περίπτωση που ο όρος αυτός δεν τηρηθεί. Επισημάναμε ότι το πιο πάνω άρθρο θα πρέπει να τύχει σχετικής αναθεώρησης με τρόπο ώστε, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις πρόνοιές του, να προβλέπονται χρηματικές αποζημιώσεις.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας ανέφερε ότι, με βάση το εδάφιο (3) του αριθμού 19 των περί Στρατού της Δημοκρατίας Νόμων του 1990 μέχρι 2006, μπορεί να επιτραπεί, μεταξύ άλλων, σε αξιωματικό να παραιτηθεί πριν από τη συμπλήρωση 15 χρόνων στον Στρατό, υπό τον όρο όμως ότι αυτός θα εκπληρώσει όλες τις συνέπειες της παραίτησής του υποχρεώσεις, που απορρέουν από τη συμφωνία που είχε υπογράψει πριν από την έναρξη της στρατιωτικής του εκπαίδευσης, σημειώνοντας ότι όσοι επιλέγονται για φοίτηση σε Στρατιωτικές Σχολές, ως υπότροφοι της Κυπριακής Δημοκρατίας υπογράφουν σχετικές συμφωνίες. Συνεπώς, στις περιπτώσεις παραίτησης πριν από τη συμπλήρωση

15 χρόνων υπηρεσίας, προβλέπεται, με βάση το εν λόγω άρθρο, να καταβάλλονται οι χρηματικές αποζημιώσεις που καθορίζονται στις υπόψη υποτροφίες.

- Παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος για παραίτηση του υπό αναφορά αξιωματικού, στις 16.5.2011, μέχρι την προώθησή του στο Υπουργικό Συμβούλιο, στις 29.3.2012. Επισημάναμε ότι στο χρονικό διάστημα σχεδόν ενός έτους που μεσολάβησε, ο υπό αναφορά αξιωματικός, ο οποίος πληρωνόταν κανονικά, βρισκόταν είτε σε κανονική άδεια είτε σε άδεια ασθένειας.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας, ο υπόψη αξιωματικός υπέβαλε το αίτημά του για παραίτηση επιφυλάσσοντας τα δικαιώματά του σε σχέση με τις οποιεσδήποτε υποχρεώσεις του έναντι της Υπηρεσίας, επειδή εκκρεμούσε απάντηση σε άλλα αιτήματα. Επειδή τα άλλα αιτήματα είχαν άμεση σχέση και θα επηρέαζαν την εξέταση του αιτήματός του για παραίτηση, κρίθηκε σκόπιμο όπως δοθεί σ' αυτά προτεραιότητα και ληφθεί απόφαση προτού εξεταστεί το αίτημά του για παραίτηση, προκειμένου να αποφευχθούν οποιεσδήποτε δικαστικές διαδικασίες.

- Επισημάναμε ότι, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου μας σε σχέση με την πιο πάνω περίπτωση, περί τα μέσα Μαΐου 2012, ο υπό αναφορά αξιωματικός εξακολουθούσε να βρίσκεται καταχωρισμένος στο μισθολόγιο της Εθνικής Φρουράς και να αμείβεται με το ποσό των €3.950 μηνιαίως, χωρίς να προσφέρει οποιαδήποτε υπηρεσία. Σημειώσαμε επίσης ότι ο υπό αναφορά ιατρός φαίνεται να παρέχει τις υπηρεσίες του στο κοινό, έναντι αμοιβής, και ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε αν για τον σκοπό αυτό έχει εξασφαλίσει την απαιτούμενη από τον Νόμο έγκριση.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας, από τον προσωπικό φάκελο του αξιωματικού δεν προκύπτει ότι αυτός παρέχει υπηρεσίες στο κοινό έναντι αμοιβής και ούτε του έχει δοθεί οποιαδήποτε τέτοια έγκριση.

4.9.2 ΕΘΝΙΚΗ ΦΡΟΥΡΑ

Μέρος Α

Διαγραφές κοστολογίων. Κατά το 2011 εκδόθηκαν κοστολόγια ύψους €149.074 (2010: €169.891) και στις 31.12.2011 εκκρεμούσε η τακτοποίηση κοστολογίων ύψους €92.502 (2010: €103.394). Κατά τη διάρκεια του έτους τακτοποιήθηκαν κοστολόγια ύψους €159.966 (2010: €181.239) με οικονομικό ή άλλο διακανονισμό. Ποσό ύψους €57.805 εισπράχθηκε σε σχέση με τα κοστολόγια αυτά. Διαπιστώσαμε ότι, απώλειες σημαντικής αξίας είτε καταλήγουν στο Αρχείο, είτε καταλογίζονται εις βάρος του Δημοσίου, ενώ τακτοποιούνται με πληρωμή συνήθως μικρής αξίας κοστολόγια.

Επίσης, επισημάναμε και πάλι η ανάγκη για μηχανογράφηση του μητρώου κοστολογίων και επαναλάβαμε την εισήγησή μας για μελέτη των αιτίων που δημιουργούν τις πιο πάνω ζημιές, με σκοπό τη λήψη πρόσθετων μέτρων για περιορισμό τους στο ελάχιστο δυνατόν.

Όπλα και πυρομαχικά. Τα αποθέματα όπλων και πυρομαχικών που υπήρχαν στις 31.12.2010 δεν καταμετρήθηκαν από την Υπηρεσία μας, ούτε από τον Κλάδο Ελέγχου Αποθηκών του Γενικού Λογιστηρίου. Το Υπουργείο Άμυνας απέστειλε στη Γενική Λογίστρια, με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μας, πιστοποιητικό ημερ. 28.3.2011, στο οποίο αναφέρεται ότι έγινε από την Εθνική Φρουρά η καταμέτρησή τους και ότι αυτά συμφωνούσαν με τα λογιστικά υπόλοιπα των καρτελών αποθήκης. Ωστόσο, όπως αναφέραμε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, από δειγματοληπτική καταμέτρηση που διενεργήσαμε σε 11 είδη οπλισμού στην Αποθήκη Βάσεως Υλικού Πολέμου, διαπιστώσαμε ότι τα φυσικά αποθέματα του οπλισμού που καταμετρήθηκε, συμφωνούσαν μεν με τις ποσότητες που αναγράφονταν στις καρτέλες αποθήκης, όχι όμως με το απόθεμα όπως αυτό παρουσιαζόταν στο μηχανογραφημένο αρχείο οπλισμού της αρμόδιας Διεύθυνσης του ΓΕΕΦ. Για αποκατάσταση των παρατηρήσεών μας, δόθηκαν οδηγίες από την αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, με επιστολή ημερ. 4.3.2011, όπως διεξαχθεί καθολική απογραφή, σε πρώτη φάση του ενεργού οπλισμού, και σε δεύτερη φάση του λοιπού οπλισμού και οπτικού υλικού. Όπως διαπιστώθηκε από νέο έλεγχό μας στην πιο Αποθήκη Βάσεως Υλικού Πολέμου στις 19.10.2011, η

απογραφή ολοκληρώθηκε για το μεγαλύτερο μέρος του ενεργού οπλισμού και τα αποθέματα τακτοποιήθηκαν σε κιβώτια, τα οποία έφεραν δελτία συσκευασίας με την σειριακή αρίθμηση των όπλων που φυλάσσονται σε αυτά.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, δεν είχε διεξαχθεί φυσική απογραφή του οπλισμού της πιο πάνω αποθήκης, που αφορά στην κύρια αποθήκη οπλισμού της Εθνικής Φρουράς, και γεννάται το ερώτημα πώς στις 28.3.2011 εκδόθηκε πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης από την Εθνική Φρουρά, όπως αναφέρεται πιο πάνω.

Όσον αφορά στο απόθεμα όπλων συγκεκριμένου τύπου, διαπιστώσαμε ότι, κατά την ημερομηνία ελέγχου, παρέμεινε σε εκκρεμότητα η τακτοποίηση αριθμού όπλων, τα οποία παρουσιάζονταν στο μηχανογραφημένο σύστημα το οποίο ενημερωνόταν από την αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, ως απόθεμα της Αποθήκης Βάσεως Υλικού Πολέμου, αλλά δεν ανευρέθησαν κατά τη φυσική απογραφή. Όπως μας πληροφόρησε η αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, μετά την καταμέτρηση και την καταχώριση των στοιχείων στο μηχανογραφημένο σύστημα, η εκκρεμότητα αυτή έχει τακτοποιηθεί.

Όσον αφορά στο 2011, δεν έχει υποβληθεί σχετικό πιστοποιητικό φυσικής απογραφής του οπλισμού και των πυρομαχικών.

Καταβολή αποζημιώσεων από τη Δημοκρατία για διάφορους λόγους. Οι εν λόγω αποζημιώσεις καταβάλλονται κατόπιν εξώδικου συμβιβασμού, αποφάσεων του Δικαστηρίου ή αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου. Κατά το 2011 καταβλήθηκε συνολικό ποσό ύψους €443.538, σε σύγκριση με €310.237 το 2010. Σημειώνεται ότι η κατά χάρη οικονομική βοήθεια που καταβλήθηκε, σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 10.8.2011, στις οικογένειες των 13 θυμάτων της έκρηξης της 11ης Ιουλίου στη ναυτική βάση στο Μαρί, επιβάρυνε τον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Οικονομικών.

Μηχανογραφικά Συστήματα Τροφοδοσίας Εθνικής Φρουράς.

(α) Μηχανογράφηση τροφίμων του Κέντρου Επισιτισμού Εθνικής Φρουράς (ΚΕΕΦ). Όπως αναφέραμε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, ενόψει του ότι το υφιστάμενο πρόγραμμα το οποίο χρησιμοποιείται στο ΚΕΕΦ δεν εξυπηρετεί τις σημερινές ανάγκες του Υπουργείου και παρουσιάζει αρκετά λειτουργικά προβλήματα, το Υπουργείο Άμυνας ζήτησε, στις 15.2.2011, από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ), την ανάπτυξη νέου λογισμικού. Το ΤΥΠ, σε απαντητική επιστολή του ημερ. 11.3.2011, ανέφερε, ότι για να μπορέσει να μελετήσει το θέμα και να εισηγηθεί την καταλληλότερη, για την περίπτωση, λύση, θεωρεί αναγκαία την καταγραφή των υφιστάμενων αναγκών του ΚΕΕΦ, έτσι ώστε να καθοριστούν οι προδιαγραφές της εφαρμογής, τόσο σε τεχνικό, όσο και σε λογισμικό εξοπλισμό. Παρά την πιο πάνω επισήμανση, το ΚΕΕΦ δεν προχώρησε σε οποιαδήποτε ενέργεια για καταγραφή των αναγκών του, με αποτέλεσμα το θέμα να παραμένει σε εκκρεμότητα.

(β) Μηχανογραφικό σύστημα τροφοδοσίας οπλιτών. Το υφιστάμενο σύστημα δεν ικανοποιεί τις τρέχουσες ανάγκες του Υπουργείου, ενώ ο μηχανογραφικός εξοπλισμός που χρησιμοποιείται είναι πεπαλαιωμένος. Η ανάπτυξη νέου συστήματος τροφοδοσίας οπλιτών, περιλήφθηκε στον πίνακα μηχανογραφικών συστημάτων ΥΠΑΜ και ΓΕΕΦ, ημερ. 11.6.2009, ωστόσο η αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, με έγγραφό της ημερ. 9.1.2012, αναφέρει ότι, στην παρούσα χρονική περίοδο, δεν είναι δυνατή η ανάπτυξη νέου μηχανογραφημένου συστήματος τροφοδοσίας οπλιτών. Το Υπουργείο Άμυνας, με επιστολή του ημερ. 24.5.2012 προς το ΤΥΠ, εισηγήθηκε την ετοιμασία ενιαίου μηχανογραφημένου συστήματος τροφίμων για το ΚΕΕΦ και την τροφοδοσία των οπλιτών.

Νέο σύστημα μισθοδοσίας εθνοφρουρών. Ενόψει του ότι το προηγούμενο μηχανογραφημένο σύστημα μισθοδοσίας των εθνοφρουρών έχριζε βελτίωσης, αναπτύχθηκε από την αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, νέο σύστημα, το οποίο τέθηκε σε πλήρη λειτουργία την 1.1.2008.

Όπως αναφέραμε και στην Έκθεσή μας για το προηγούμενο έτος, δεν έχει ετοιμαστεί από την αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, η οποία ανέπτυξε το σύστημα, εγχειρίδιο χρήστη, στο οποίο να περιγράφονται οι λειτουργίες του συστήματος. Διαπιστώσαμε επίσης ότι οι χρήστες του συστήματος εξακολουθούν να έχουν πρόσβαση σε λειτουργίες του συστήματος που αφορούν στην καταχώριση αλλαγών σε βασικές πληροφορίες

της βάσης δεδομένων, όπως η αλλαγή χορηγημάτων και εισηγηθήκαμε όπως, για καλύτερο έλεγχο, οι αλλαγές στα δεδομένα αυτά γίνονται από άλλο, κατάλληλα εξουσιοδοτημένο, άτομο (διαχειριστή του συστήματος).

Τήρηση ωραρίου ωρομισθίου προσωπικού που εργάζεται σε στρατόπεδα της Εθνικής Φρουράς. Στις Μονάδες της Εθνικής Φρουράς εργάζονται 581 ωρομισθιοί με συνολικό ετήσιο κόστος εργοδότησης περίπου €18 εκ. Από επιτόπιες επισκέψεις σε Μονάδες της Εθνικής Φρουράς διαπιστώσαμε ότι σε ορισμένες Μονάδες, κατά τον χρόνο επίσκεψής μας γύρω στις 13:00, οι ωρομισθιοί δεν εργάζονταν και οι σχετικοί χώροι εργασίας τους (συνεργεία συντήρησης οχημάτων) ήταν τακτοποιημένοι και κλειδωμένοι, με το δικαιολογητικό ότι δεν μπορούν να εργαστούν μετά τις 12:30, ώρα κατά την οποία οι στρατιώτες που απασχολούνται στα συνεργεία προσέρχονται για συσσίτιο. Επίσης, τα παρουσιολόγια δεν τηρούνταν με την απαιτούμενη ενδελέχεια, αφού δεν αναγραφόταν σε όλες τις περιπτώσεις αν η απουσία ωρομισθίων, οι οποίοι κατά τον έλεγχό μας απουσίαζαν, οφειλόταν σε άδεια που παραχωρήθηκε, ενώ διαπιστώθηκαν περιπτώσεις ωρομισθίων οι οποίοι είχαν αναχωρήσει από την υπηρεσία προτού συμπληρώσουν το κανονικό ωράριο εργασίας τους, κατόπιν έγκρισης ή χωρίς την έγκριση του υπεύθυνου αξιωματικού. Εισηγηθήκαμε όπως ο αριθμός ωρομισθίου προσωπικού που απασχολείται σε Μονάδες της Εθνικής Φρουράς τύχει επαναξιολόγησης και αν αυτοί δεν είναι δυνατό, για διάφορους πρακτικούς λόγους, να απασχολούνται για όλες τις εργάσιμες ώρες τους, τότε να εξεταστεί το ενδεχόμενο όπως αποζημιώνονται ανάλογα με τις πραγματικές ώρες εργασίας τους. Τέλος διαπιστώσαμε ότι οι περισσότεροι ωρομισθιοί προσλαμβάνονται με συγκεκριμένες ειδικότητες, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να απασχοληθούν σε άλλες εργασίες και εισηγηθήκαμε όπως, όπου αυτό είναι εφικτό, προωθείται η πρόσληψη πολυτεχνιτών, οι οποίοι να αξιοποιούνται σε διάφορες εργασίες.

Προσφορές.

(α) Ο περί Προσφορών του Δημοσίου (Προμήθειες Απόρρητης Φύσης) Νόμος και Κανονισμοί. Στις 20.8.2009, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Οδηγία αρ.2009/81/EK, ημερ. 13.7.2009, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με το συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, η οποία θα πρέπει να ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο της Κύπρου. Για την ενσωμάτωση της πιο πάνω Οδηγίας στο εθνικό δίκαιο της Κύπρου, ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 23.12.2011 ο περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Ορισμένων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Παροχής Υπηρεσιών που Συνάπτονται από Αναθέτουσες Αρχές ή Αναθέτοντες Φορείς στους Τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας και για Συναφή Θέματα Νόμος (Ν.173(Ι)2011) και στις 13.7.2012 δημοσιεύτηκαν οι σχετικοί Κανονισμοί ΚΔΠ 257/2012.

(β) Σύμβαση για την προμήθεια τριών μεταφορικών ελικοπτέρων Έρευνας και Διάσωσης για την Εθνική Φρουρά. Η σύμβαση υπογράφηκε τον Νοέμβριο 2008 και αφορούσε την προμήθεια τριών μεταφορικών ελικοπτέρων έρευνας και διάσωσης, συσκευών υποστήριξης, ανταλλακτικών, βιβλιογραφίας και υπηρεσιών, συνολικής αξίας €45.105.000.

Με βάση τις σχετικές πρόνοιες της σύμβασης, η παράδοση των ελικοπτέρων προβλεπόταν να γίνει σε 24, 26 και 29 μήνες αντίστοιχα, για κάθε ελικόπτερο, μετά την ενεργοποίηση της σύμβασης (η οποία έγινε τον Δεκέμβριο 2008). Δηλαδή το πρώτο θα παραδιδόταν τον Δεκέμβριο 2010, το δεύτερο τον Φεβρουάριο 2011 και το τρίτο τον Μάιο 2011.

Τελικά, τα δύο πρώτα ελικόπτερα παραδόθηκαν έγκαιρα και παρελήφθησαν από την Εθνική Φρουρά με βάση το πιο πάνω χρονοδιάγραμμα, ενώ το τρίτο αφίχθηκε στην Κύπρο τον Ιούλιο 2011, αλλά δεν είχε γίνει η παραλαβή του, αφού, κατά τη διάρκεια των ελέγχων αποδοχής πεδίου, είχε διαπιστωθεί ότι η συμβατότητα του φωτισμού με διόπτρες νυχτερινής όρασης σε αριθμό συσκευών/οργάνων του (7) δεν ήταν σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σύμβαση. Μέχρι τότε, είχε πληρωθεί ο Ανάδοχος ποσό €34.550.985, ενώ εκκρεμούσε η πληρωμή ποσού €10.554.015, το οποίο αφορούσε την εξόφληση του τρίτου ελικοπτέρου και μικρού

αριθμού ανταλλακτικών. Σημειώνεται ότι το ίδιο πρόβλημα παρουσιαζόταν επίσης και στα άλλα δύο ελικόπτερα, τα οποία ωστόσο είχαν ήδη παραληφθεί χωρίς να εντοπιστεί έγκαιρα η εν λόγω ουσιώδης απόκλιση.

Τον Δεκέμβριο 2011, κατά την εξέταση του θέματος από το Ειδικό Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών (ΕΚΣΠ) του Υπουργείου Άμυνας, η Υπηρεσία μας, ενόψει και της θέσης που εξέφρασε ο Υπαρχηγός του ΓΕΕΦ ότι συγκεκριμένες επιχειρησιακές δυνατότητες των ελικοπτέρων (οι οποίες είχαν αναφερθεί), περιορίζονταν, αφού αυτά δεν μπορούσαν να εκτελέσουν συγκεκριμένες αποστολές, χωρίς τη συμβατότητα των 7 συσκευών/συστημάτων με Διόπτρες Νυκτερινής Όρασης (NVG), εξέφρασε – μεταξύ άλλων - την άποψη ότι τα ελικόπτερα αφ' ενός ήταν εκτός προδιαγραφών, αφού δεν πληρούσαν τις ελάχιστες στρατιωτικές απαιτήσεις του διαγωνισμού, καθώς και τις σχετικές πρόνοιες της σύμβασης και, αφ' ετέρου, η μη συμβατότητα των 7 συσκευών/συστημάτων περιόριζε τις επιχειρησιακές δυνατότητες τους.

Τον Φεβρουάριο 2012, και κατόπιν εκ νέου συζήτησης του θέματος από το ΕΚΣΠ, πληροφορήσαμε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ότι οι χειρισμοί της σύμβασης εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής, ιδιαίτερα όσον αφορά τα ακόλουθα:

- (i) Την τελική παραλαβή και αποπληρωμή 2 εκ των 3 ελικοπτέρων τα οποία – όπως διαπιστώθηκε αργότερα, κατά την παραλαβή του 3^{ου} ελικοπτέρου – δεν πληρούσαν ουσιώδεις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης.
- (ii) Την προσθήκη στη σύμβαση που υπογράφηκε όρου για πίστωση εκ μέρους του αναδόχου ποσού €420.000 (για αγορά εξοπλισμού/υλικών ή υπηρεσιών) σε περίπτωση που δεν ήταν δυνατή η εγκατάσταση φωτισμού συμβατού με Διόπτρες Νυκτερινής Όρασης 3^{ης} γενιάς, χωρίς να περιλαμβάνεται τέτοια πρόνοια στα έγγραφα του διαγωνισμού. Με την εν λόγω προσθήκη, δινόταν η εντύπωση στον Ανάδοχο, ότι επιτρεπόταν η παρέκκλιση από ουσιώδη όρο του διαγωνισμού, που ήταν ελάχιστη στρατιωτική/επιχειρησιακή απαίτηση (δηλαδή απαράβατος όρος), με την καταβολή του ποσού των €420.000.
- (iii) Την υπογραφή του πιστοποιητικού συμβατότητας (“Certificate of Conformity”) και για το 3^ο ελικόπτερο, μετά που είχαν εντοπιστεί οι εν λόγω ουσιώδεις αποκλίσεις, και οι μετέπειτα οδηγίες να μεταφερθεί το εν λόγω ελικόπτερο στην Κύπρο.
- (iv) Την αποδοχή του ποσού των €420.000 ως πίστωση για την αξία του μη παραδοθέντος εξοπλισμού, ενώ ενδεχομένως η αξία του να είναι της τάξης των €3,0 εκ.,

δεν έπρεπε να υποβαθμίζονται – σύμφωνα και με γνωμάτευση που τους είχε δοθεί από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας τον Δεκέμβριο 2011 – ιδιαίτερα στην περίπτωση που ισοδυναμούσαν με αποδοχή των ενεργειών ή/και θέσεων του Αναδόχου, επηρεάζοντας έτσι αρνητικά τις θέσεις του Υπουργείου Άμυνας.

Επισημάναμε επίσης ότι με τους πιο πάνω χειρισμούς, είχαν ήδη παραληφθεί τα 2 ελικόπτερα χωρίς να πληρούν ουσιώδη όρο του διαγωνισμού, ο οποίος μάλιστα στο στάδιο αξιολόγησης των προσφορών είχε αποτελέσει αντικείμενο ιδιαίτερης επιτόπου έρευνας από επιτροπή του ΓΕΕΦ και, εφ' όσον είχε κριθεί ότι ικανοποιείτο, αποφασίστηκε η κατακύρωση του διαγωνισμού.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως διεξαχθεί έρευνα από το Υπουργείο Άμυνας, ώστε να διαπιστωθούν τυχόν ευθύνες από τον όλο χειρισμό του θέματος, λαμβάνοντας υπόψη και τα όσα αναφέρονται στις σχετικές με το όλο θέμα επιστολές της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Τον Απρίλιο 2012, το ΕΚΣΠ ενέκρινε Συμπληρωματική Συμφωνία, η οποία ετοιμάστηκε από το Υπουργείο για ρύθμιση του πιο πάνω θέματος, με βάση την οποία προβλέπονταν – μεταξύ άλλων - τα ακόλουθα:

- (i) Παράδοση NVG συμβατών υλικών εντός 12 μηνών, τα οποία θα καλύπτονταν από εγγύηση ενός έτους ή 500 ωρών λειτουργίας.
- (ii) Επέκταση της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης της σύμβασης, μέχρι 13 μήνες μετά την υπογραφή του πιστοποιητικού τελικών ελέγχων αποδοχής πεδίου.

- (iii) Σε περίπτωση που μέρος ή όλα τα NVG υλικά δεν παραδοθούν εντός 12 μηνών, θα εκδοθεί πιστωτική σημείωση προς όφελος της δικής μας πλευράς για προμήθεια υλικών ή υπηρεσιών σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, η προμήθεια των οποίων θα πρέπει να συμπληρωθεί εντός 36 μηνών από την ενεργοποίηση της Συμπληρωματικής Συμφωνίας.
- (iv) Ενεργοποίηση της Συμπληρωματικής Συμφωνίας μετά την υπογραφή της και την υπογραφή του πιστοποιητικού ελέγχων αποδοχής πεδίου.

Κατά την πιο πάνω συνεδρία, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας διαφώνησε με τις πρόνοιες της πιο πάνω Συμπληρωματικής Συμφωνίας, εκφράζοντας ταυτόχρονα την άποψη ότι η εν λόγω Συμφωνία δεν διασφάλιζε την εγκατάσταση των 7 συσκευών/συστημάτων, συμβατών με NVG, εφ' όσον είχε συμπεριληφθεί σ' αυτήν πρόνοια για δυνατότητα του Αναδόχου – εάν δεν προμηθεύσει τα εν λόγω συστήματα συμβατά με NVG – να μας πιστώσει με ίσης αξίας ανταλλακτικά. Επίσης, διευκρίνισε ότι ελικόπτερα, παρόμοια με αυτά που αγοράστηκαν, είχαν ελεγχθεί πριν την κατακύρωση της σύμβασης και διαπιστώθηκε ότι, εάν τα υπό συζήτηση 7 συστήματα ήταν συμβατά με NVG (όπως οι όροι της σύμβασης), δεν υπήρχε πρόβλημα συμβατότητας των ελικοπτέρων με NVG, γι' αυτό και κατακυρώθηκε τελικά η σύμβαση.

Πέραν των πιο πάνω, σημειώνεται ότι στα τρία ελικόπτερα της Εθνικής Φρουράς, παρουσιάστηκε πρόβλημα με την εγκατάσταση σε αυτά μεταχειρισμένων εξαρτημάτων, παρόμοιο με αυτό για το οποίο γίνεται εκτενής αναφορά στις παραγράφους της Έκθεσης μας αναφορικά με τα ιδίου τύπου ελικόπτερα τα οποία προμηθεύτηκε η Αστυνομία, και έτυχε ανάλογου χειρισμού.

(γ) Διαγωνισμός αρ. ΔΙΑΜ/18/2011 για την παροχή υπηρεσιών μίσθωσης λεωφορείων για την εφαρμογή του Σχεδίου Διακίνησης των Εθνοφρουρών για περίοδο ενός χρόνου. Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεση μας για το 2010, τον Ιανουάριο 2011 το Υπουργείο προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό (αρ. ΔΙΑΜ/01/11) για την παροχή υπηρεσιών μίσθωσης λεωφορείων, για την εφαρμογή του Σχεδίου Διακίνησης των Εθνοφρουρών, για περίοδο ενός χρόνου, με εκτίμηση δαπάνης €2.825.000+ΦΠΑ, η οποία ακυρώθηκε τον Σεπτέμβριο 2011 από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Άμυνας, επειδή καμιά από τις υποβληθείσες προσφορές δεν ικανοποιούσε τους όρους και τις προδιαγραφές.

Τον Οκτώβριο 2011, και ενόψει της σημαντικής καθυστέρησης η οποία είχε παρατηρηθεί στην ολοκλήρωση της διαδικασίας του πιο πάνω διαγωνισμού (ενδεικτικά αναφέρεται ότι για την εξέταση της έκθεσης αξιολόγησης και τη λήψη απόφασης για ακύρωση του διαγωνισμού, απαιτήθηκαν 5 μήνες), ζητήσαμε από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, να μας πληροφορήσει για τις ενέργειες στις οποίες είχε προβεί, μετά την ακύρωση του πιο πάνω διαγωνισμού, για την εξασφάλιση των εν λόγω υπηρεσιών, καθώς και με ποιό τρόπο (διαδικασία ανάθεσης, Ανάδοχος, κόστος) εξασφαλιζόνταν μέχρι τότε οι εν λόγω υπηρεσίες.

Τον Δεκέμβριο 2011, ο Γενικός Διευθυντής μας πληροφόρησε ότι, μετά την ακύρωση του πιο πάνω διαγωνισμού, το Υπουργείο είχε προκηρύξει τον Νοέμβριο 2011 νέο ανοικτό διαγωνισμό, με αρ. ΔΙΑΜ/18/2011 (με εκτίμηση κόστους €2.825.000+ΦΠΑ) για την εξασφάλιση των εν λόγω υπηρεσιών, ενώ, μέχρι τότε, αλλά και μέχρι την κατακύρωση του νέου διαγωνισμού, οι υπηρεσίες διακίνησης των εθνοφρουρών παρείχοντο στη βάση συμβολαίου μεταξύ του Υπουργείου Άμυνας και δύο Επαγγελματικών Οργανώσεων Αυτοκινητιστών, που υπεγράφη τον Σεπτέμβριο 1992, το οποίο προνοούσε προκαθορισμένα δρομολόγια, για τα οποία τα κόμιστρα είχαν καθοριστεί από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών.

Τον Φεβρουάριο 2012, υποβλήθηκαν 12 προσφορές στα πλαίσια του διαγωνισμού με αρ. ΔΙΑΜ/18/2011, και τον Μάρτιο 2012 το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την κατακύρωση του, μετά από εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης, στους φθηνότερους προσφοροδότες ανά διαδρομή, για το συνολικό ποσό των €1.919.974,60+ΦΠΑ. Λαμβάνοντας υπόψη την εκτίμηση δαπάνης ορισμένων διαδρομών για τις οποίες δεν είχαν υποβληθεί έγκυρες προσφορές, που ανέρχεται περίπου στις €160.000+ΦΠΑ, προκύπτει ότι το συνολικό ποσό της σύμβασης είναι κατά 28% περίπου χαμηλότερο της εκτίμησης δαπάνης, που βασίστηκε στις τιμές/κόστος της διακίνησης που γινόταν σύμφωνα με την προηγούμενη διευθέτηση.

Τον Απρίλιο 2012, μετά τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού στους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς, καταχωρίστηκε ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ)

εναντίον της πιο πάνω απόφασης του Συμβουλίου Προσφορών, από οικονομικό φορέα, η προσφορά του οποίου είχε κριθεί άκυρη και ως εκ τούτου είχε απορριφθεί.

Τον Ιούλιο 2012, και ενόψει της καθυστέρησης στην έκδοση απόφασης από την ΑΑΠ, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου ενημέρωσε τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για τη συνέχιση της ανάθεσης των υπηρεσιών διακίνησης εθνοφρουρών στα πλαίσια της σύμβασης του 1992 και ζήτησε τις απόψεις του για τον περαιτέρω χειρισμό του θέματος, μέχρι την ανάθεση της νέας σύμβασης.

Τον Αύγουστο 2012, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας πληροφόρησε τον Γενικό Διευθυντή ότι με την προκήρυξη του διαγωνισμού για την εξασφάλιση των εν λόγω υπηρεσιών, συμπεραίνεται ότι τόσο το Υπουργείο όσο και οι αντισυμβαλλόμενοι θεωρούσαν ότι η σύμβαση του 1992 έπαυσε να ισχύει. Τον παρέπεμψε επίσης σε προηγούμενη γνωμοδότηση που είχε δοθεί στο Υπουργείο από την Νομική Υπηρεσία το 2004, για το ίδιο θέμα, με βάση την οποία είχε υποδειχθεί ότι η ανάθεση των εν λόγω υπηρεσιών θα έπρεπε να ήταν συμβατή με τις πρόνοιες της νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις/προσφορές και της νομοθεσίας που ρυθμίζει τις εν λόγω μεταφορές, και, ως εκ τούτου, θα ήταν πολύ παρακινδυνευμένο να επικαλούνται μια συμφωνία που είχε υπογραφεί πριν μια εικοσαετία, πολύ δηλαδή πριν τη θέσπιση της νομοθεσίας που ρυθμίζει το όλο ζήτημα.

Τον Σεπτέμβριο 2012 – δηλαδή 5 περίπου μήνες μετά την καταχώριση της προσφυγής – η ΑΑΠ αποφάσισε όπως αποδεχτεί ένα μέρος της προσφυγής, το οποίο αφορούσε την απόφαση για ανάθεση σε συγκεκριμένο προσφοροδότη μικρού μέρους των διαδρομών, συνολικής αξίας €114.440+ΦΠΑ, και ακύρωσε την απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών όσον αφορά το πιο πάνω μέρος του διαγωνισμού, ενώ απέρριψε τις υπόλοιπες αιτιάσεις του προσφοροδότη που είχε προσφύγει, επικυρώνοντας την απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών για τις υπόλοιπες διαδρομές.

Τον ίδιο μήνα, το Υπουργείο Άμυνας απέστειλε τις επιστολές ανάθεσης στους επιτυχόντες προσφοροδότες για τις διαδρομές των οποίων η κατακύρωση είχε επικυρωθεί με την πιο πάνω απόφαση της ΑΑΠ, ενώ για τις υπόλοιπες διαδρομές, έθεσε το θέμα, μαζί με την απόφαση της ΑΑΠ, ενώπιον του Συμβουλίου Προσφορών, για επανεξέταση και λήψη απόφασης.

(δ) Προσφορές για την προμήθεια κρεάτων, πουλερικών και ψαρικών κατεψυγμένων. Στα πλαίσια του διαγωνισμού για τα πιο πάνω είδη κατακυρώθηκε, στις 8.7.2010, μεταξύ άλλων, η προσφορά συγκεκριμένης εταιρείας για την προμήθεια κατεψυγμένου βοδινού κρέατος για την περίοδο 1.1.2011 - 31.12.2011 και στις 3.9.2010 υπογράφηκε σχετική σύμβαση, συνολικής αξίας €303.618. Κατόπιν επιτόπιου ελέγχου που πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο 2011 από την κτηνιατρική υπηρεσία του ΓΕΕΦ κατά την παράδοση ποσότητας βοδινού κρέατος, διαπιστώθηκε ότι η εν λόγω ποσότητα δεν είχε ελεγχθεί και δεν έφερε σφραγίδα του κτηνιάτρου της Εθνικής Φρουράς, δεν ήταν παγωμένη αλλά, αντίθετα, ήταν σε κατάσταση απόψυξης, η θερμοκρασία του οχήματος μεταφοράς ήταν 0° C αντί -15° έως -18° C, το όχημα δεν είχε άδεια κυκλοφορίας και το κρέας δεν συνοδευόταν από δελτίο αποστολής. Όπως είχε δηλώσει ο οδηγός του, το όχημα είχε έρθει από τις εγκαταστάσεις της εταιρείας του Αναδόχου (οι οποίες δεν ήταν εξουσιοδοτημένες για κατάψυξη κρέατος). Επίσης, από τον μακροσκοπικό έλεγχο του κρέατος, διαπιστώθηκε ότι στα κιβώτια του βοδινού κρέατος, πιθανόν να υπήρχε και χοιρινό κρέας. Ενόψει των πιο πάνω, το ΓΕΕΦ ενημέρωσε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Άμυνας ότι η πιο πάνω ποσότητα κρέατος (46 κιλά) δεν είχε παραληφθεί καθώς επίσης ότι ήταν σε αναμονή των εργαστηριακών αποτελεσμάτων των εξετάσεων του δείγματος (που είχε ληφθεί 5 μέρες αργότερα) από τεμάχια κρέατος προερχόμενα από κιβώτια του Αναδόχου που είχαν παραδοθεί, προτείνοντας ταυτόχρονα όπως γίνουν οι απαραίτητες συστάσεις στον Ανάδοχο και του επιβληθούν οι προβλεπόμενες κυρώσεις. Οι εργαστηριακές εξετάσεις επιβεβαίωσαν στη συνέχεια ότι στις ποσότητες του βοδινού που είχε παραδοθεί 3-4 ημέρες μετά την απόρριψη της πρώτης ποσότητας που αναφέρεται πιο πάνω, υπήρχε και ποσότητα χοιρινού κρέατος.

Ενόψει των πιο πάνω, το Υπουργείο Άμυνας επέβαλε στον Ανάδοχο κυρώσεις ύψους €3.400 (για 4 περιπτώσεις απόρριψης της παράδοσης), €1.777 για τα έξοδα των εργαστηριακών εξετάσεων και €1.449 για τη διαφορά μεταξύ της τιμής του βοδινού και της τιμής του χοιρινού κρέατος (συνολικά €6.626).

Κατά τη συζήτηση του θέματος στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας τον Φεβρουάριο 2012, κατόπιν

διερεύνησης του θέματος, εκφράσαμε την άποψη ότι οι όροι της σύμβασης ήταν πολύ λεπτομερείς και αυστηροί, εφ' όσον προέβλεπαν ότι η προμήθεια των κρεάτων θα γινόταν σύμφωνα με τον περί Τροφίμων (Έλεγχος και Πώληση) Νόμο του 1996, Ν.54/1996, ο οποίος προνοεί και ποινές φυλάκισης σε περίπτωση παραβίασης των προνοιών του, και το πρόβλημα εντοπιζόταν στις διαδικασίες παρακολούθησης της σύμβασης (έλεγχος των προνοιών της και καθορισμός διαδικασιών παραλαβής). Ενόψει των πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι, αφ' ενός ο τρόπος χειρισμού του θέματος και αφ' ετέρου η επιβολή κυρώσεων τόσο χαμηλού ύψους (€6.626), δεν ήταν οι ενδεδειγμένοι. Το θέμα – όπως αναφέραμε – δεν αφορούσε μόνο την προμήθεια φθηνότερου είδους κρέατος, αλλά ήταν ακόμα σοβαρότερο και αφορούσε την καταλληλότητα του κρέατος που προμήθευε την Εθνική Φρουρά ο Ανάδοχος.

Η πιο πάνω σύμβαση ολοκληρώθηκε στις 31.12.2011.

Στα πλαίσια νέου διαγωνισμού, για τα ίδια είδη, ο οποίος προκηρύχτηκε στις 21.4.2011 και αφορούσε στην περίοδο 1.1.2012-31.12.2012, κατακυρώθηκε στις 12.7.2011, μεταξύ άλλων, προσφορά της ίδιας εταιρείας για την προμήθεια κατεψυγμένων κρεάτων και στις 2.9.2011 υπογράφηκε σχετική σύμβαση, συνολικής αξίας €300.243. Σύμφωνα με έγγραφο της αρμόδιας Διεύθυνσης του ΓΕΕΦ, ημερ. 15.5.2012, προς το Υπουργείο Άμυνας, διενεργήθηκαν μικροβιολογικές αναλύσεις σε δείγμα βοδινού κρέατος της εταιρείας, τα αποτελέσματα των οποίων δεν συνάδουν με τα κριτήρια υγιεινής που πρέπει να εφαρμόζονται κατά τη διάρκεια της παραγωγικής διαδικασίας. Επίσης, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, ως η κατεξοχήν αρμόδια Αρχή, απέστειλαν στην εν λόγω εταιρεία επιστολή, με την οποία την καλούσαν να λάβει τις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες.

Ζητήσαμε να ενημερωθούμε για τα μέτρα που προτίθεται το Υπουργείο Άμυνας να λάβει για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίστηκαν κατά την υλοποίηση της πιο πάνω σύμβασης, λαμβάνοντας υπόψη την παραβίαση από τον Ανάδοχο των προνοιών και των δύο συμβάσεων που του είχαν ανατεθεί.

(ε) Διαγωνισμός αρ. ΔΙΑΜ/03/2011 για την προμήθεια, εκπαίδευση στη χρήση και συντήρηση 15 τεμαχίων Προσωπικών Πομπών Στίγματος Επείγουσας Ανάγκης. Τον Σεπτέμβριο 2011 το Υπουργείο προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια, εκπαίδευση στη χρήση και συντήρηση 15 τεμαχίων προσωπικών πομπών στίγματος επείγουσας ανάγκης, με εκτίμηση κόστους €13.050+ΦΠΑ. Τον Νοέμβριο 2011 υποβλήθηκαν δύο προσφορές, η χαμηλότερη από τις οποίες κρίθηκε από την επιτροπή αξιολόγησης ως άκυρη λόγω μη συμμόρφωσης της με τους όρους του διαγωνισμού. Ενόψει των πιο πάνω, η επιτροπή αξιολόγησης εισηγήθηκε κατακύρωση του διαγωνισμού στη δεύτερη προσφορά για το ποσό των €87.445+ΦΠΑ.

Κατά την εξέταση του θέματος στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Άμυνας, η Υπηρεσία μας εξέφρασε τις πιο κάτω απόψεις:

- (i) Η τιμή της προσφοράς που συστηνόταν για κατακύρωση ήταν κατά 670% ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης, ενώ ήταν και αυτή εκτός των όρων του διαγωνισμού, αφού ο προσφοροδότης δεν είχε υποβάλει με την προσφορά του όλα τα στοιχεία που όφειλε να υποβάλει, με βάση τις πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού.
- (ii) Η προσφορά του χαμηλότερου προσφοροδότη είχε κριθεί από την επιτροπή αξιολόγησης ότι δεν πληρούσε τους όρους του διαγωνισμού, παρόλον ότι το προσφερόμενο προϊόν ικανοποιούσε τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού. Επιπρόσθετα, η τιμή της προσφοράς ήταν κατά 230% ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης.

Τελικά, τον Ιανουάριο 2012, το Συμβούλιο Προσφορών, αφού έλαβε υπόψη του και τις απόψεις της Υπηρεσίας μας, αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού, επειδή οι τιμές και των δύο προσφορών που είχαν υποβληθεί ήσαν υπερβολικά ψηλές σε σχέση με την εκτίμηση δαπάνης.

(στ) Προσφορά αρ. ΔΙΑΜ/04/2011 για την προμήθεια 543 στολών ψηφιακού τύπου woodland για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς. Ο πιο πάνω διαγωνισμός κατακυρώθηκε στον φθηνότερο οικονομικό φορέα, για συνολικό ποσό ύψους €24.978, πλέον ΦΠΑ και στις 6.10.2011 συνομολογήθηκε σχετικό

συμβόλαιο, σύμφωνα με το οποίο η συμβατική ημερομηνία παράδοσης ήταν η 6.2.2012. Ο συντονιστής της επιτροπής αξιολόγησης, με επιστολή του ημερ. 17.11.2011, πληροφόρησε την εν λόγω εταιρεία ότι τα δείγματα που προσκόμισε πριν προβεί σε μαζική παραγωγή των στολών, παρουσίαζαν αριθμό αποκλίσεων από τις τεχνικές προδιαγραφές και ζήτησε την προσκόμιση νέων δειγμάτων.

Με νέα επιστολή του ημερ. 6.2.2012, ο συντονιστής ενημέρωσε την εταιρεία ότι, παρόλο που όφειλε μέχρι την πιο πάνω ημερομηνία (συμβατική ημερομηνία παράδοσης) να αποπερατώσει τις εργασίες της, δεν είχε ακόμα προσκομίσει καν τα νέα δείγματα που ζητήθηκαν. Τα δείγματα τελικά προσκομίστηκαν στις 23.3.2012 τα οποία, σύμφωνα με νέα επιστολή του συντονιστή ημερ. 29.3.2012, κρίθηκαν κατάλληλα. Επισημάνθηκε, ωστόσο ότι, μετά από μακροσκοπικό έλεγχο, διαπιστώθηκε ότι, για τη ραφή των στολών χρησιμοποιήθηκε κλωστή ανοικτού μπεζ χρώματος αντί καφέ, με αποτέλεσμα οι ραφές να ξεχωρίζουν, και ότι για να γίνουν αποδεκτές οι στολές θα έπρεπε να φέρουν ραφές με καφέ κλωστή. Στις 18.5.2012 παραδόθηκε συνολική ποσότητα 530 στολών (από τις 543 που ήταν η συμβατική ποσότητα) οι οποίες απορρίφθηκαν αφού, όπως αναφέρεται στο σχετικό πιστοποιητικό απόρριψης προμηθειών ημερ. 1.6.2012, έφεραν ραφές με μπεζ κλωστή. Ο προμηθευτής, με επιστολή του ημερ. 7.6.2012 προς το Υπουργείο Άμυνας, επισήμανε ότι το χρώμα της κλωστής των ραφών δεν αποτελεί όρο των τεχνικών προδιαγραφών και το Υπουργείο Άμυνας, με επιστολή του ημερ. 19.6.2012, ζήτησε από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας νομική συμβουλή για τον περαιτέρω χειρισμό του θέματος.

Συναφώς αναφέρεται ότι, στις 11.10.2011, καταχωρίστηκε στο Ανώτατο Δικαστήριο προσφυγή από τον δεύτερο φθηνότερο οικονομικό φορέα, κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας.

(ζ) Προσφορά αρ. ΔΙΑΜ/201/2012 για την παροχή υπηρεσιών συντήρησης των συστημάτων ανακύκλωσης ημιακάθартου νερού σε στρατόπεδα της Εθνικής Φρουράς για περίοδο 2 χρόνων. Τον Φεβρουάριο 2012 το Υπουργείο Άμυνας ζήτησε από έναν – μόνο – οικονομικό φορέα να υποβάλει προσφορά, με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού, για την παροχή υπηρεσιών συντήρησης των συστημάτων ανακύκλωσης ημιακάθартου νερού σε στρατόπεδα της Εθνικής Φρουράς για περίοδο 2 χρόνων, με εκτίμηση δαπάνης €160.000+ΦΠΑ. Τον Μάρτιο 2012 υποβλήθηκε η προσφορά, η τιμή της οποίας – κατόπιν διαπραγμάτευσης – μειώθηκε στις €121.800+ΦΠΑ.

Κατά την εξέταση του θέματος στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Άμυνας τον Μάιο 2012, η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι ενώ η τιμή της προηγούμενης σύμβασης, με τον ίδιο Ανάδοχο και για τις ίδιες υπηρεσίες, ήταν €120.000+ΦΠΑ, η εκτίμηση δαπάνης του διαγωνισμού είχε υπολογιστεί στις €160.000+ΦΠΑ. Ενόψει των πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι η Αναθέτουσα Αρχή θα έπρεπε να διευκρινίσει τους λόγους για τους οποίους το ποσό της εκτίμησης δαπάνης είχε υπολογιστεί ότι ανέρχεται στο 133% του ποσού της προηγούμενης σύμβασης, γεγονός το οποίο δεν διασφάλιζε τα συμφέροντα του δημοσίου, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο διαγωνισμός είχε προκηρυχθεί με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με έναν οικονομικό φορέα, και υπήρχε ο κίνδυνος να κατακυρωθεί σε πολύ ψηλότερη τιμή από αυτήν της προηγούμενης σύμβασης.

Η Αναθέτουσα Αρχή ανέφερε ότι στο ποσό της εκτίμησης δαπάνης των €160.000+ΦΠΑ περιλαμβανόταν η εκτίμηση κόστους της τακτικής συντήρησης ύψους €124.000+ΦΠΑ, καθώς και η εκτίμηση κόστους για τις έκτακτες βλάβες ύψους €36.000+ΦΠΑ.

Ωστόσο, όπως διαπιστώθηκε από την Υπηρεσία μας, στα έγγραφα του διαγωνισμού αναφερόταν ως εκτίμηση δαπάνης το ποσό των €160.000+ΦΠΑ, χωρίς να καθορίζεται/διευκρινίζεται ότι σε αυτό περιλαμβανόταν τόσο η τακτική συντήρηση, όσο και η επιδιόρθωση των εκτάκτων βλαβών.

Τελικά, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού, έναντι του ποσού των €121.800+ΦΠΑ.

Μητρώο Συμβολαίων. Στον Τομέα Προσφορών του Υπουργείου Άμυνας τηρείται μητρώο συμβολαίων, στο οποίο καταγράφονται τα στοιχεία των συμβολαίων κατακυρωθεισών προσφορών, χωρίς όμως να καταγράφονται στοιχεία σχετικά με τις πληρωμές και κατ' επέκταση την υλοποίηση των συμβολαίων.

Επισημάνουμε ότι, για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου των συμβολαίων, σύμφωνα με τον Κανονισμό

Αποθηκών αρ. 46, θα πρέπει να καταχωρίζονται στο μητρώο συμβολαίων η συμβατική ημερομηνία παράδοσης, η πραγματική ημερομηνία παράδοσης, το ποσό και η ημερομηνία πληρωμής.

Υγειονομικοί Έλεγχοι στα μαγειρεία της Εθνικής Φρουράς. Σύμφωνα με εκθέσεις των Υγειονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας, κατόπιν επιθεωρήσεων που διενεργήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2011 και του πρώτου εξαμήνου του 2012, στα υποστατικά όπου στεγάζονται τα μαγειρεία της Εθνικής Φρουράς της Επαρχίας Λευκωσίας, διαπιστώθηκαν και πάλι αρκετές αδυναμίες όπως, μεταξύ άλλων, η φύλαξη πρώτων υλών σε δοχεία που δεν είναι κατάλληλα για τρόφιμα, η μη ύπαρξη θερμομέτρων στα ψυγεία για καταγραφή των θερμοκρασιών, η μη κατοχή έγκυρων πιστοποιητικών υγείας από όλο το προσωπικό της κουζίνας και η μη εφαρμογή πλήρους συστήματος καταπολέμησης εντόμων και τρωκτικών και συστήματος HACCP.

Σημειώνεται ότι, οι Υγειονομικές Υπηρεσίες διενεργούν τακτικούς επαναληπτικούς ελέγχους συμμόρφωσης για εξακρίβωση της αποκατάστασης των παρατηρήσεών τους, κατά τους οποίους, στις πλείστες περιπτώσεις, παρατηρείται σημαντική βελτίωση.

Σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών.

(α) Το σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών λειτουργεί από το 1991 με έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, κατά παρέκκλιση της διαδικασίας προσφορών, στα πλαίσια Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου. Ενόψει εφαρμογής του περί Προσφορών του Δημοσίου Νόμου και της αυξημένης δαπάνης, αποφασίστηκε στις 19.12.2001, από το τότε Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών, η συνέχιση της λειτουργίας του υφιστάμενου σχεδίου διακίνησης, για ειδικά προκαθορισμένα δρομολόγια και με κόμιστρα που καθορίζονται από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών (ΤΟΜ).

Το ΤΟΜ, με επιστολή του ημερ. 27.5.2010, ενημέρωσε το Υπουργείο Άμυνας ότι, με βάση τις διατάξεις των περί της Πρόσβασης στο Επάγγελμα του Οδικού Μεταφορέα Νόμων του 2001 μέχρι 2009, οι άδειες χρήσης επιβατικών οχημάτων για εσωτερικές μεταφορές σε τακτικές γραμμές παύουν να ισχύουν από 5.7.2010 και συνεπώς τα οποιαδήποτε εμπόδια για την προκήρυξη προσφορών για τη διακίνηση εθνοφρουρών με λεωφορεία έχουν αρθεί. Ενόψει του πιο πάνω, σε σύσκεψη που έγινε στις 19.7.2010 στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, υπό τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων, με τη συμμετοχή εκπροσώπων του Υπουργείου Άμυνας, καθώς και εκπροσώπων των οργανώσεων των λεωφορειούχων, συμφωνήθηκε ότι το Σχέδιο πρέπει να καταργηθεί. Για το σκοπό αυτό στις 25.11.2011 προκηρύχθηκε διαγωνισμός για τη μίσθωση λεωφορείων για την εφαρμογή του Σχεδίου Διακίνησης των Εθνοφρουρών της Εθνικής Φρουράς και στις 27.3.2012 το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Άμυνας κατακύρωσε τον διαγωνισμό στους εντός προδιαγραφών και φθηνότερους ανά ενότητα δρομολογίων προσφοροδότες, για συνολικό ποσό ύψους €1.919.975.

(β) Η δαπάνη κατά το 2011 για τη διακίνηση εθνοφρουρών στα πλαίσια του πιο πάνω Σχεδίου ανήλθε στα €2.290.331, σε σύγκριση με €2.194.264 το 2010.

(γ) Από δειγματοληπτικό έλεγχο στα δελτία μεταφοράς εθνοφρουρών τα οποία υποβάλλονται συγκεντρωτικά από τη συντονιστική επιτροπή των εταιρειών λεωφορειούχων, στο τέλος κάθε μήνα, μαζί με συγκεντρωτικό τιμολόγιο για όλες τις διακινήσεις που διενεργήθηκαν παγκύπρια κατά τον μήνα, παρατηρήθηκαν και πάλι αδυναμίες και ελλείψεις πανομοιότυπες με εκείνες που αναφέρονται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ενώ από τον Ιανουάριο 2008 μέχρι σήμερα δεν καταχωρίστηκαν οποιαδήποτε στοιχεία στο μηχανογραφημένο σύστημα για το σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών από το Λογιστήριο του Υπουργείου. Όπως πληροφορηθήκαμε, με την επικείμενη υπογραφή του νέου συμβολαίου για τη μίσθωση λεωφορείων για τη διακίνηση των εθνοφρουρών πρόκειται να καταγραφούν, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, εκ νέου οι ανάγκες μηχανογράφησης του Σχεδίου Διακίνησης Εθνοφρουρών και να αναπτυχθεί νέο μηχανογραφημένο σύστημα. Επισημάναμε και πάλι τη σημαντικότητα εγκατάστασης τέτοιου συστήματος, για καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο του Σχεδίου.

Συλλογή Σκυβάλων. Παρατηρήσαμε και πάλι μεγάλη αύξηση στα τέλη συλλογής σκυβάλων, μέχρι και σχεδόν 50%, που επιβάλλονται από αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια, με την αιτιολογία ότι, λόγω της λειτουργίας του Περιφερειακού Χώρου Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ) στην Κόση, έχουν

αυξηθεί κατά πολύ τα έξοδα για την αποκομιδή σκυβάλων που επωμίζονται οι τοπικές αρχές. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου τα τιμολόγια των ΧΥΤΥ προς τα Κοινοτικά Συμβούλια αφορούσαν σε ποσά σημαντικά χαμηλότερα από τις χρεώσεις των Κοινοτικών Συμβουλίων προς το Υπουργείο, ενώ οι παραστάσεις του Υπουργείου προς τις αρμόδιες Επαρχιακές Διοικήσεις δεν είχαν αποτέλεσμα. Επισημάναμε ότι, βάσει στοιχείων του λογιστηρίου του Υπουργείου, το ετήσιο κόστος ανά άτομο, ανέρχεται μέχρι και €340, ποσό που θεωρείται πολύ ψηλό.

Κατανάλωση νερού.

(α) Υπερκατανάλωση νερού. Σε αρκετές εγκαταστάσεις της Εθνικής Φρουράς παρατηρήθηκε, εντός του 2011, υπερκατανάλωση νερού, η οποία οφειλόταν σε απώλεια ή διαρροή νερού.

(β) Τέλη ύδατος. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η τιμή χρέωσης του νερού ανά κυβικό μέτρο σε Μονάδα της Εθνικής Φρουράς από Κοινοτικό Συμβούλιο ήταν κατά πολύ ψηλότερη από την τιμή χρέωσής του στα υπόλοιπα υποστατικά της ίδιας Κοινότητας και εισηγηθήκαμε όπως γίνουν διευθετήσεις για ρύθμιση του θέματος. Επισημάναμε επίσης ότι, σύμφωνα με τους Κανονισμούς του εν λόγω Κοινοτικού Συμβουλίου (ΚΔΠ 294/2003), τα τέλη ύδατος στρατοπέδων και φυλακίων της Εθνικής Φρουράς δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα τέλη που επιβάλλονται στους άλλους χρήστες νερού. Το Υπουργείο, με επιστολές του ημερ. 16.8.2010 και 5.11.2010, ζήτησε από το εν λόγω Κοινοτικό Συμβούλιο να μειώσει τα τέλη που του επιβάλλει, χωρίς όμως ανταπόκριση. Επιπρόσθετα, ενόψει του ότι παρατηρήθηκε ότι και άλλοι Δήμοι/Κοινοτικά Συμβούλια φαίνεται να υπερχρεώνουν το Υπουργείο Άμυνας για κατανάλωση νερού από στρατόπεδα και φυλάκια της Εθνικής Φρουράς, το Υπουργείο Άμυνας με επιστολή του ημερ. 12.12.2011, προς την Επαρχιακή Διοίκηση, ζήτησε όπως ενημερωθεί σχετικά με το ύψος των εγκεκριμένων τελών υδατοπρομήθειας που επιβάλλονται σε άλλα υποστατικά που βρίσκονται στις εν λόγω Κοινότητες.

Τέλος, σε ορισμένα στρατόπεδα της Εθνικής Φρουράς λειτουργούν με επιτυχία συστήματα ανακύκλωσης ημιακάθαρτου νερού τα οποία ανακυκλώνουν το νερό που προέρχεται από τους νιπτήρες και τα ντους για χρήση στα καζανάκια των αποχωρητηρίων, για το πλύσιμο αυτοκινήτων, για την άρδευση χώρων πρασίνου και για την πυρόσβεση. Η λειτουργία των πιο πάνω συστημάτων έχει επιλύσει, σε μεγάλο βαθμό, προβλήματα έλλειψης νερού καθώς και προβλήματα υπερχειλίσσης αποχετεύσεων, ενώ, όπως επισημαίνεται σε σχετική επιστολή του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, το κόστος εγκατάστασης, λειτουργίας και συντήρησής τους είναι πολύ μικρότερο από αυτό των βιολογικών σταθμών. Όπως μας πληροφόρησε το Υπουργείο Άμυνας, παρόμοια συστήματα δεν εφαρμόστηκαν σε μικρότερες Μονάδες λόγω του ψηλού κόστους των δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας που πρέπει να καταβάλλεται, ωστόσο μελετώνται άλλες εναλλακτικές λύσεις.

Μηχανογραφημένα συστήματα Εθνικής Φρουράς.

(α) Μηχανογραφημένο σύστημα Δοσοληψιών Υλικού της Εθνικής Φρουράς. Το μηχανογραφημένο σύστημα Δοσοληψιών Υλικού της Εθνικής Φρουράς, τέθηκε σε λειτουργία πάνω σε δοκιμαστική βάση το 2001, με παράλληλη τήρηση του χειρόγραφου συστήματος και όπως επισημάναμε, παρόλο που έχει παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα από την εφαρμογή του μηχανογραφημένου συστήματος, αυτό εξακολουθεί να παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις. Όπως ενημερωθήκαμε σχετικά, από τον Οκτώβριο του 2009 τέθηκε σε εφαρμογή χρονοδιάγραμμα υλοποίησης αναβάθμισης της μηχανογράφησης/μηχανοργάνωσης των υλικών της Εθνικής Φρουράς, το οποίο, λόγω αλλαγής προτεραιότητων, δεν σημείωσε καμία πρόοδο.

(β) Μηχανογράφηση αποθήκης φαρμακείου του Στρατιωτικού Νοσοκομείου. Εισηγηθήκαμε όπως, σε συνεννόηση με τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες του Κράτους, μελετηθεί το ενδεχόμενο χρήσεως, από τα φαρμακεία της Εθνικής Φρουράς, μηχανογραφικού προγράμματος που έχουν αναπτύξει οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες για την τήρηση των παραλαβών και χορηγήσεων του φαρμακευτικού υλικού και των αναλωσίμων. Όπως μας πληροφόρησε η αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, η πιο πάνω εισήγησή μας εξετάζεται από το ΓΕΕΦ.

Ανέγερση υποστέγων συντήρησης ελικοπτέρων στην Αεροπορική Βάση Λακατάμιας. Στις 28.12.2006 υπογράφηκε, κατόπιν διαγωνισμού, σύμβαση συνολικής αξίας €2.450.220, συμπερ. του ΦΠΑ για την ανέγερση υποστέγου για τη συντήρηση ελικοπτέρων (Ε/Π), όρχου οχημάτων, γραφείων συντήρησης και υποστέγου 12 οχημάτων, στις εγκαταστάσεις Μονάδας της Εθνικής Φρουράς στην Αεροπορική Βάση Λακατάμιας. Η τελική παραλαβή του έργου έγινε στις 22.10.2009 και το πραγματικό κόστος ανήλθε στα €2.516.369, συμπερ. του ΦΠΑ.

Με έγγραφο της αρμόδιας Διεύθυνσης του ΓΕΕΦ, ημερ. 22.1.2010, δηλαδή μόνο τρεις μήνες από την τελική παραλαβή του πιο πάνω έργου, δόθηκαν οδηγίες για τη διάλυση της υπό αναφορά Μονάδας με αποτέλεσμα, όπως διαπιστώσαμε και από επιτόπια επίσκεψή μας, το κύριο μέρος των πιο πάνω εγκαταστάσεων, για τις οποίες δαπανήθηκαν €2.516.369, να μην αξιοποιείται από την Εθνική Φρουρά.

Λαμβάνοντας υπόψη το σύντομο σχετικά χρονικό διάστημα που παρήλθε από την προκήρυξη της προσφοράς (12/2006) μέχρι την απόφαση για διάλυση της εν λόγω Μονάδας (1/2010), όσο και το πολύ μικρό διάστημα των τριών μηνών κατά τους οποίους το έργο αξιοποιήθηκε από την Εθνική Φρουρά, επισημάναμε ότι οι σχεδιασμοί για κατασκευή έργων υποδομής της Εθνικής Φρουράς θα πρέπει να στοχεύουν στη μεσοπρόθεσμη ή και μακροπρόθεσμη αξιοποίησή τους ώστε να αποφεύγεται η διάθεση Κονδυλίων σε έργα που καθίσταται αναξιοποίητα ή που χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς από εκείνους για τους οποίους είχαν κατασκευαστεί.

Έργο ΤΥ165Α/2006 για την κατασκευή έργων στρατωνισμού στα Πολεμίδια. Την 1.8.2008, υπογράφηκε σύμβαση, συνολικής αξίας €2.476.205, πλέον ΦΠΑ, το κύριο μέρος της οποίας αφορούσε στην ανέγερση εστιατορίου/μαγειρείου, συμπεριλαμβανομένου και υπαίθριου εστιατορίου στο Κέντρο Νεοσυλλέκτων (ΚΕΝ) Λεμεσού, αφού το υφιστάμενο μαγειρείο είχε κριθεί ακατάλληλο και το κόστος επισκευής του ασύμφορο.

Ενόψει του αναμενόμενου τερματισμού της λειτουργίας του ΚΕΝ Λεμεσού, στα πλαίσια της αναδιοργάνωσης της Εθνικής Φρουράς, η αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, με έγγραφό της ημερ. 7.10.2008, δηλαδή μόλις δύο μήνες μετά την υπογραφή της υπό αναφορά σύμβασης, πρότεινε στο Υπουργείο Άμυνας τη διαμόρφωση του χώρου του μαγειρείου/εστιατορίου σε ενιαίο αποθηκευτικό χώρο, επ' ωφελεία της Αποθήκης Βάσεως Υλικού Πολέμου, καθώς και μεταφορά του υπαίθριου εστιατορίου σε άλλο στρατόπεδο και μετατροπή του σε κλειστό υπόστεγο, προκειμένου να χρησιμοποιείται ως αποθήκη πυρομαχικών.

Στις 4.9.2009, υπογράφηκε μεταξύ του Υπουργείου Άμυνας και του συμβασιούχου του έργου, συμπληρωματική συμφωνία, η οποία προέβλεπε, μεταξύ άλλων, τη μετατροπή του μαγειρείου/εστιατορίου του ΚΕΝ Λεμεσού σε αποθήκη, καθώς και την ανέγερση αποθήκης σε άλλο στρατόπεδο, αντί του υπαίθριου εστιατορίου, χωρίς διαφοροποίηση στο συνολικό κόστος του έργου.

Όπως προκύπτει από επιστολή της αρμόδιας Διεύθυνσης του ΓΕΕΦ, ημερ. 26.8.2010, το θέμα της καταλληλότητας του παλαιού μαγειρείου του ΚΕΝ Λεμεσού, επανήλθε κατόπιν επιθεώρησής του και παρόλο που μόλις δύο χρόνια πριν είχε αποφασιστεί ο τερματισμός της λειτουργίας του ΚΕΝ Λεμεσού, που καθιστούσε την ανέγερση νέου μαγειρείου ή την επιδιόρθωση του παλαιού, αχρείαστη, δόθηκαν οδηγίες για την άμεση επίσπευση των απαραίτητων διαδικασιών υλοποίησης των αναγκαίων εργασιών υποδομής. Σε σημείωμα των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Άμυνας προς τον Γενικό Διευθυντή, ημερ. 15.11.2010, αναφέρεται ότι, κατόπιν επιθεώρησης του μαγειρείου του ΚΕΝ Λεμεσού, κρίθηκε ότι αυτό δεν μπορεί να επισκευαστεί και εισηγούνται είτε την κατασκευή νέου μαγειρείου, είτε τη μετατροπή του νεοπαράληφθέντος μαγειρείου, το οποίο μετατράπηκε σε αποθήκη, ξανά σε μαγειρείο. Το κόστος της πρώτης λύσης υπολογίστηκε αρχικά σε €1,5 εκ., ενώ το κόστος της δεύτερης σε €1 εκ.

Βάσει των πιο πάνω, τροχοδρομήθηκαν διαδικασίες για την εκπόνηση μελέτης για τη μετατροπή των νεοπαράληφθέντων αποθηκών σε μαγειρείο και σύμφωνα με τους μελετητές, το κόστος του έργου εκτιμήθηκε στις €800.000.

Σε σχέση με το πιο πάνω θέμα παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- Σύμφωνα με επιστολή των αρχιτεκτόνων/μηχανικών του έργου, ημερ. 26.8.2009, διευθετήθηκε συνάντηση, την 1.9.2009, για την επίσημη παράδοση της οικοδομής του μαγειρείου στα Πολεμίδια, η οποία είχε μετατραπεί σε αποθήκη. Όπως προκύπτει, η μετατροπή του μαγειρείου είχε υλοποιηθεί προγενέστερα της υπογραφής της συμπληρωματικής σύμβασης (4.9.2009).
- Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 των περί της Εκτέλεσης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Κανονισμών του 2004, για την αλλαγή/τροποποίηση της αρχικής σύμβασης, το Υπουργείο θα έπρεπε να είχε εξασφαλίσει την έγκριση της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων, πράγμα που δεν έπραξε. Συνεπώς η ενέργεια του Υπουργείου να προβεί στην υπογραφή συμπληρωματικής σύμβασης, η οποία επέφερε πολύ σημαντικές αλλαγές στην αρχική σύμβαση, δεν ήταν σύννομη.
- Στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Άμυνας για το 2009 δεν περιλαμβανόταν Κονδύλι για την ανέγερση αποθηκών στα συγκεκριμένα στρατόπεδα. Στον εγκεκριμένο Προϋπολογισμό περιλαμβανόταν πρόνοια που αφορούσε ρητά «την κατασκευή νέου μαγειρείου/εστιατορίου στο ΚΕΝ Λεμεσού». Σημειώνεται ότι στον αντίστοιχο Προϋπολογισμό για το 2010 περιλήφθηκε πρόνοια η οποία προορίζονταν για «διαμόρφωση του χώρου του μαγειρείου/εστιατορίου σε ενιαίο αποθηκευτικό χώρο» και για «μεταφορά του υπαίθριου εστιατορίου σε άλλο στρατόπεδο» και μετατροπή του σε κλειστό υπόστεγο, προκειμένου να χρησιμοποιείται ως αποθήκη, ωστόσο ο Προϋπολογισμός αυτός, κατατέθηκε για ψήφιση στις 30.11.2009 και ψηφίστηκε από την Βουλή των Αντιπροσώπων στις 17.12.2009, δηλαδή αρκετά μεταγενέστερα της ημερομηνίας συνομολόγησης της συμπληρωματικής σύμβασης (4.9.2009). Όπως προκύπτει, κατά την ημερομηνία υπογραφής της συμπληρωματικής σύμβασης, δεν υπήρχαν εγκεκριμένα Κονδύλια για την ανέγερση των αποθηκών. Επισημάναμε ότι, η συνομολόγηση συμβάσεων, χωρίς την ύπαρξη εγκεκριμένων Κονδυλίων, απαγορεύεται ρητά από τη νομοθεσία.
- Από επιτόπιο έλεγχο της Υπηρεσίας μας στις 25.10.2011, διαπιστώσαμε ότι η υπό αναφορά αποθήκη που προέκυψε από τη μετατροπή του υπαίθριου εστιατορίου χρησιμοποιείται για τη φύλαξη μεγάλων ποσοτήτων διαφόρων ειδών πυρομαχικών και ζητήσαμε να ενημερωθούμε κατά πόσο η κατασκευή της πληροί τις απαιτούμενες προδιαγραφές για την ασφαλή φύλαξη των τύπων πυρομαχικών που αποθηκεύονται σε αυτή, αφού φαίνεται ότι για την ανέγερσή της χρησιμοποιήθηκαν τα αρχικά σχέδια που είχαν εκπονηθεί για την κατασκευή του υπαίθριου εστιατορίου, με μόνη διαφοροποίησή τους την προσθήκη ανέγερσης τοίχων και την περίληψη θυρών και παραθύρων. Όπως μας πληροφόρησε η αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, το συγκεκριμένο υπόστεγο κατασκευάστηκε προκειμένου να χρησιμοποιείται ως χώρος παραλαβής – αποσυσκευασίας πυρομαχικών και παρόλο ότι δεν πληροί τις βασικές προδιαγραφές για την ασφαλή φύλαξη των πυρομαχικών, αποφασίστηκε ότι τα πυρομαχικά, που μέχρι τότε βρίσκονταν σε στοιβάδες σε υπαίθριο χώρο λόγω έλλειψης αποθηκευτικών χώρων, αποθηκευτούν, προσωρινά, εντός της εν λόγω αποθήκης.
- Λαμβάνοντας υπόψη το σύντομο χρονικό διάστημα των δύο μηνών, που παρήλθε από την υπογραφή της αρχικής σύμβασης μέχρι την απόφαση για διακοπή της λειτουργίας του ΚΕΝ Λεμεσού, καθώς επίσης και τη νέα απόφαση που λήφθηκε για μετατροπή των αποθηκών στα Πολεμίδια σε μαγειρείο μετά την περίοδο μόλις ενός έτους από την παραλαβή τους, επισημάναμε και πάλι ότι οι σχεδιασμοί για κατασκευή έργων υποδομής της Εθνικής Φρουράς θα πρέπει να στοχεύουν στη μεσοπρόθεσμη ή/και μακροπρόθεσμη αξιοποίησή τους ώστε να αποφεύγεται η διάθεση Κονδυλίων για σκοπούς άλλους από εκείνους για τους οποίους είχαν εγκριθεί. Χωρίς να υπεισερχόμαστε σε θέματα επιχειρησιακών σχεδιασμών της Εθνικής Φρουράς, επισημάναμε ότι οι συνεχείς διαφοροποιήσεις των σχεδιασμών σε σύντομο μάλιστα χρονικό διάστημα συνεπάγονται σημαντικό κόστος και επιβαρύνουν τον κρατικό Προϋπολογισμό, ιδιαίτερα σε περιόδους όπου απαιτείται οικονομία και περισυλλογή.

Μεταστάθμευση Μονάδας Εθνικής Φρουράς. Η μεταστάθμευση Μονάδας της επαρχίας Λευκωσίας σε άλλο στρατόπεδο ολοκληρώθηκε τον Μάιο του 2010 και η παράδοση των τεμαχίων γης που είχαν επιταχθεί στους ιδιοκτήτες τους ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο 2011. Οι αποθήκες πυρομαχικών, οι οποίες βρίσκονταν εκτός στρατοπέδου, εξακολουθούν να ανήκουν διαχειριστικά στη Μονάδα.

Στις 22.9.2006 υπογράφηκε σύμβαση συνολικής αξίας £1.090.394 (€1.863.049), συμπερ. του ΦΠΑ (έργο TY206/2003 «Αποθήκες στην Επαρχία Λευκωσίας – Φάση Α'») για την κατασκευή αποθηκών πυρομαχικών σε έξι στρατόπεδα της επαρχίας Λευκωσίας. Η τελική παραλαβή του έργου έγινε στις 16.11.2009 και το πραγματικό κόστος ανήλθε στο €1.864.740, συμπερ. του ΦΠΑ. Στα πλαίσια του πιο πάνω έργου, κατασκευάστηκαν, μεταξύ άλλων, τρεις ορθογώνιες αποθήκες πυρομαχικών στο υπό αναφορά στρατόπεδο, με κόστος, περίπου, €300.000. Από επιτόπιο έλεγχο της Υπηρεσίας μας, στις 30.12.2011, διαπιστώθηκε ότι οι δύο από αυτές ήταν εντελώς άδειες, ενώ η τρίτη περιείχε διάφορα αντικείμενα (άδεια κουτιά, μεταλλικούς πασσάλους και συρματοπλεγμα) τα οποία δεν είναι καταχωρισμένα ως απόθεμα της Μονάδας. Όπως μας πληροφόρησε ο Διοικητής της Μονάδας, τα αποθέματα που βρίσκονταν στις υπό αναφορά αποθήκες μεταφέρθηκαν, στα πλαίσια της μεταστάθμευσης της Μονάδας, σε αποθήκες του άλλου στρατοπέδου. Επιπρόσθετα, παρατηρήσαμε ότι, στην ίδια τοποθεσία, εκτός από τις πιο πάνω αποθήκες, υπήρχαν ακόμα τέσσερεις αποθήκες πυρομαχικών οι οποίες κατασκευάστηκαν παλαιότερα και οι οποίες ήταν επίσης εντελώς άδειες.

Όπως προκύπτει, επτά συνολικά αποθήκες της πιο πάνω Μονάδας, για τις οποίες δαπανήθηκαν σημαντικά ποσά, παραμένουν αναξιοποίητες, οι δε δύο από αυτές, πέντε μόνο μήνες ύστερα από την ημερομηνία τελικής παραλαβής τους. Επισημάναμε την ανάγκη έγκαιρου μεσοπρόθεσμου προγραμματισμού σε σχέση με το κτιριολογικό πρόγραμμα της Εθνικής Φρουράς ώστε να μην παρατηρούνται τέτοιες περιπτώσεις στο μέλλον και τα διαθέσιμα Κονδύλια να διατίθενται για κάλυψη πραγματικών αναγκών. Όπως μας πληροφόρησε η αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, βρίσκεται σε εξέλιξη μελέτη εκμετάλλευσης και αξιοποίησης όλων των αποθηκών της Εθνικής Φρουράς, οι οποίες κενώθηκαν στα πλαίσια αναδιοργάνωσης της Εθνικής Φρουράς.

Ανέγερση οικοδομών πλησίον στρατοπέδων. Παρατηρήσαμε ότι, στρατόπεδα συνορεύουν τόσο με κατοικημένες όσο και με υπό ανέγερση οικίες.

Όπως προέκυψε από την ευρύτερη εξέταση του θέματος, σε αρκετές περιπτώσεις δόθηκε έγκριση από τις αρμόδιες αρχές (π.χ. Τμήμα Πολεοδομίας, επαρχιακές διοικήσεις, τοπικές αρχές) για αναπτύξεις, από ιδιώτες, σε ζώνες πλησίον στρατιωτικών περιοχών (π.χ. πεδία βολής, στρατόπεδα, αποθήκες πυρομαχικών), για τις οποίες δεν ζητήθηκαν οι απόψεις του Υπουργείου Άμυνας. Επισημάναμε ότι τέτοιες ενέργειες ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο τόσο την ασφάλεια των στρατιωτικών εγκαταστάσεων όσο και των πολιτών.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, το 2008, ξεκίνησε διαδικασία αναθεώρησης και τροποποίησης των τοπικών σχεδίων Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2012. Το Τμήμα ζήτησε από το Υπουργείο Άμυνας τις απόψεις του σχετικά με περιοχές οι οποίες δεν θα έπρεπε να ενταχθούν σε περιοχές ανάπτυξης και ιδιαίτερα σε οικιστικές περιοχές λόγω της ύπαρξης αμυντικών έργων. Το Υπουργείο Άμυνας, σε απάντησή του έθεσε γενικούς όρους σχετικά με τις άδειες που θα δίνονται σε ιδιώτες, για αναπτύξεις σε περιοχές πλησίον στρατιωτικών έργων.

Κατασκευή υποστατικών σε στρατόπεδα της Εθνικής Φρουράς.

(α) Την 1.12.2010, προωθήθηκαν από την αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, στο Υπουργείο Άμυνας, αρχιτεκτονικά και στατικά σχέδια για την κατασκευή μονώροφου υποστατικού για τη στέγαση του Στρατολογικού Γραφείου Λάρνακας στο στρατόπεδο, με σκοπό την αποδέσμευση του σχετικού ενοικιαζόμενου υποστατικού για το οποίο καταβαλλόταν ετήσιο ενοίκιο ύψους €8.856. Στις 29.3.2011 προωθήθηκαν σχέδια με τροποποιήσεις στη στατική μελέτη της οροφής του υπό ανέγερση Στρατολογικού Γραφείου, οι οποίες, σύμφωνα με σχετικό έγγραφο κρίθηκαν αναγκαίες με γνώμονα τον περιορισμό του κόστους κατασκευής της οροφής του κτιρίου αλλά και με προοπτική την κατασκευή, σε μελλοντικό στάδιο, πρώτου ορόφου.

Για την ανέγερση του υπό αναφορά Στρατολογικού Γραφείου, καταβλήθηκε από το Υπουργείο Άμυνας, συνολικό ποσό ύψους €8.000 περίπου αφού, όπως μας αναφέρθηκε, το μεγαλύτερο μέρος του κόστους των εργασιών/υλικών καλύφθηκε από δωρεές. Από τον έλεγχό μας δεν εντοπίστηκαν οποιαδήποτε έγγραφα που να καταδεικνύουν τους διάφορους εισφορείς, ούτε το ποσό/αξία της δωρεάς τους. Επίσης, δεν φαίνεται να

ακολουθήθηκε η διαδικασία που καθορίζεται σε σχετικές επιστολές του Υπουργείου Οικονομικών προς το Υπουργείο Άμυνας, ημερ. 21.7.1998 και 6.9.2010, εφόσον για δωρεές πέραν των €8.000 απαιτείται η έγκριση του Υπουργού Οικονομικών και το κόστος κατασκευής του κτιρίου, με εμβαδό περίπου 180 τ.μ., εκτιμάται ότι υπερβαίνει κατά πολύ το ποσό αυτό. Από επιτόπια επίσκεψή μας στο συγκεκριμένο στρατόπεδο την 1.8.2012, διαπιστώσαμε ότι, αντί για ισόγειο κτίριο, ανεγέρθηκε διώροφο κτίριο, στο ισόγειο του οποίου στεγάζεται το Στρατολογικό Γραφείο Λάρνακας, ενώ στον πρώτο όροφο έχει εγκατασταθεί αριθμός τραπεζιών, καρεκλών και εξοπλισμός κουζίνας εστιατορίου (φούρνος, γούρνα, ψυγείο και πάγκοι εργασίας). Όπως προκύπτει από σχετική αλληλογραφία, ο πρώτος όροφος, ο οποίος φαίνεται να ανεγέρθηκε χωρίς την ετοιμασία αρχιτεκτονικών και στατικών σχεδίων, προορίζεται για την επαναλειτουργία της Λέσχης Αξιωματικών Φρουράς (ΛΑΦ) Λάρνακας, η οποία καταργήθηκε τον Ιανουάριο του 2011. Όπως μας αναφέρθηκε, το κόστος ανέγερσης του επιπρόσθετου ορόφου καλύφθηκε επίσης από δωρεές, χωρίς, ωστόσο, ούτε σε αυτή την περίπτωση να φαίνεται να εξασφαλίστηκε οποιαδήποτε έγκριση. Ενόψει των πιο πάνω, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- Για όλα τα έργα στρατωνισμού θα πρέπει να ενημερώνεται εκ των προτέρων το Υπουργείο Άμυνας και τα αρχιτεκτονικά και στατικά σχέδια να εκπονούνται βάσει της νομοθεσίας, από εγγεγραμμένους στο ΕΤΕΚ αρχιτέκτονες και πολιτικούς μηχανικούς, η δε εκτέλεση των έργων να γίνεται από εγγεγραμμένους – με βάση τις πρόνοιες της νομοθεσίας – εργολάβους, ώστε να αποφεύγεται η ανέγερση κτιρίων που ενδεχομένως να θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια στελεχών της Εθνικής Φρουράς και πολιτών.
- Όσον αφορά στον πρώτον όροφο του εν λόγω κτιρίου, η ανέγερσή του χωρίς τα απαιτούμενα σχέδια, όρους/προδιαγραφές και ενδεχομένως χωρίς κατάλληλη επίβλεψη, πιθανό να θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια τόσο του προσωπικού της Εθνικής Φρουράς, όσο και των πολιτών που επισκέπτονται το Στρατολογικό Γραφείο στο ισόγειο, καθώς και των επισκεπτών (στελεχών και πολιτών) που θα χρησιμοποιούν τη ΛΑΦ Λάρνακας. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με σχετική επιστολή του Υπουργείου Άμυνας, ημερ. 4.7.2012, προς την αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, ο όροφος δεν πληροί τους στοιχειώδεις κανονισμούς για πρόσβαση αναπήρων και παραπληγικών. Όπως διαπιστώθηκε από την Υπηρεσία μας, ούτε και το Στρατολογικό Γραφείο στο ισόγειο πληροί τους πιο πάνω κανονισμούς.
- Η προγραμματιζόμενη λειτουργία Λέσχης εντός στρατοπέδου ενδεχομένως να θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια των στρατιωτικών εγκαταστάσεων.
- Όπως πληροφορηθήκαμε, μέρος του εξοπλισμού κουζίνας που εγκαταστάθηκε στον πρώτο όροφο, προέρχεται από το Κέντρο Αποκατάστασης Απωλειών Υγείας (ΚΑΑΥ), το οποίο βρίσκεται στην περιοχή Κιτίου και κατά την περίοδο αυτή ανακαινίζεται, ενώ άλλο μέρος του εξοπλισμού προέρχεται από την 691 ΑΒΥΠ. Η μεταφορά εξοπλισμού κουζίνας από το ΚΑΑΥ έγινε – όπως μας αναφέρθηκε – κατόπιν προφορικών οδηγιών στελέχους της Εθνικής Φρουράς. Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε τον τρόπο με τον οποίο θα συμπληρωθεί/αντικατασταθεί ο εξοπλισμός που μεταφέρθηκε από το ΚΑΑΥ (όταν θα επαναλειτουργήσει) καθώς επίσης κατά πόσο για τη μεταφορά του εξοπλισμού (τραπέζια, καρέκλες, ψυγείο) από την 691 ΑΒΥΠ, δόθηκε η έγκριση του ΓΕΕΦ.
- Όλες οι δωρεές προς την Εθνική Φρουρά, είτε αυτές αφορούν σε χρηματικό ποσό, είτε σε οποιοδήποτε εξοπλισμό, υλικά ή προσφορά υπηρεσιών, θα πρέπει να τυγχάνουν της εκ των προτέρων απαιτούμενης έγκρισης, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες επιστολές του Υπουργείου Οικονομικών.
- Όσον αφορά στις δωρεές, θα πρέπει να γίνει έρευνα για να διαπιστωθεί το είδος και το ύψος τους καθώς και η διαδικασία/τρόπος διαχείρισής τους ώστε να επιβεβαιωθούν τα έξοδα/δαπάνες για ένα τέτοιο κτίριο (εκτιμάται ότι το κόστος είναι της τάξης των €150.000 περίπου).
- Ενόψει του γεγονότος ότι οι Λέσχες Αξιωματικών της Εθνικής Φρουράς συγκροτούνται με απόφαση του Υπουργού Άμυνας, ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε κατά πόσον έχει εξασφαλιστεί τέτοια έγκριση για επαναλειτουργία της ΛΑΦ Λάρνακας, επισημαίνοντας ότι ο Υπουργός Οικονομικών, με

επιστολή του την 1.11.2011 ζήτησε από τον Υπουργό Άμυνας όπως επανεξετάσει την αναγκαιότητα συνέχισης της λειτουργίας των Λεσχών, λαμβανομένου υπόψη του υπέρμετρου ψηλού κόστους λειτουργίας τους, σημειώνοντας ότι η «παροχή τέτοιου είδους προνομίων στα μέλη της Εθνικής Φρουράς σε βάρος του φορολογούμενου πολίτη δεν δύναται να συνεχιστεί». Εκφράσαμε την άποψη ότι η ανάγκη αυτή καθίσταται ακόμα πιο επιτακτική υπό τις τρέχουσες δυσχερείς δημοσιονομικές συνθήκες.

(β) Κατά την επίσκεψή μας σε στρατόπεδο της Εθνικής Φρουράς, διαπιστώσαμε την ύπαρξη ιερού ναού στη Μονάδα, ο οποίος, όπως μας αναφέρθηκε, ανεγέρθηκε επίσης από δωρεές. Πέραν των όσων αναφέρουμε πιο πάνω, σε σχέση με την ασφάλεια των κτιριακών εγκαταστάσεων που ανεγείρονται σε Μονάδες της Εθνικής Φρουράς, επισύραμε την προσοχή στο γεγονός ότι, η ανέγερση ναών σε επιταγμένα τεμάχια, εντός στρατοπέδων της Εθνικής Φρουράς, χωρίς την έγκριση του Υπουργείου και χωρίς την έγκριση των ιδιοκτητών, ενδέχεται να οδηγήσει, σε περιπτώσεις αποδέσμευσης της επιταγμένης περιουσίας (όπως έγινε σε αρκετές περιπτώσεις, με την κατάργηση Μονάδων στα πλαίσια αναδιοργάνωσης της Εθνικής Φρουράς), σε απαιτήσεις των ιδιοκτητών των τεμαχίων στα οποία βρίσκονται οι ναοί, οι οποίοι δεν μπορούν να κατεδαφιστούν αφού με τον καθαγιασμό τους περιέρχονται στην ιδιοκτησία της Εκκλησίας της Κύπρου, για καταβολή αποζημιώσεων από το Υπουργείο Άμυνας.

Μονάδες Εθνικής Φρουράς. Κατά τον έλεγχο Μονάδων της Εθνικής Φρουράς παρατηρήθηκαν οι ακόλουθες αδυναμίες και ελλείψεις:

(α) Αποθήκη Βάσεως Πυρομαχικών.

(i) Παλαιά και αργοκίνητα αποθέματα πυρομαχικών. Παρόλο ότι βρισκόταν σε εξέλιξη από το 2010 διαδικασία καταστροφής πεπαλαιωμένων πυρομαχικών (κατασκευής του 1943-1945), κατά την επίσκεψή μας στη Μονάδα διαπιστώσαμε ότι εξακολουθούσαν να υπάρχουν μεγάλες ποσότητες των εν λόγω πυρομαχικών αποθηκευμένα σε στοιβάδες στο ύπαιθρο. Παρατηρήσαμε επίσης ότι τα εν λόγω πυρομαχικά παραλήφθηκαν το 1999 και μετά από μόλις έξι χρόνια το οπλικό σύστημα το οποίο υποστήριζαν αποσύρθηκε.

Επίσης, από δειγματοληπτικό έλεγχο σε αποθήκες της Μονάδας διαπιστώσαμε ότι σε αυτές φυλάσσονται ποσότητες παλαιών πυρομαχικών, (ορισμένα έφεραν ημερομηνία κατασκευής το 1944), καθώς επίσης και πυρομαχικά οπλικών συστημάτων τα οποία, όπως πληροφορηθήκαμε, έχουν αποσυρθεί από την Εθνική Φρουρά.

Ενόψει της έλλειψης αποθηκευτικών χώρων που παρατηρείται, καθώς και της προώθησης ανέγερσης νέων αποθηκών πυρομαχικών έναντι σημαντικού κόστους, ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε κατά πόσο το ΓΕΕΦ έχει προβεί στην αξιολόγηση των αποθεμάτων που τηρούνται στις αποθήκες της Μονάδας, ώστε να διαπιστωθεί ότι αυτά είναι χρήσιμα και απαραίτητα για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς, και να αποφευχθεί η ανέγερση αποθηκών για φύλαξη ακατάλληλων ή αχρείαστων πυρομαχικών.

(ii) Παρακολούθηση αργοκίνητων αποθεμάτων. Παρατηρήσαμε ότι παράλληλα με την τήρηση του χειρόγραφου συστήματος, τηρείται το μηχανογραφημένο σύστημα, το οποίο δεν παρέχει τη δυνατότητα παρουσίασης κατάστασης αργοκίνητων αποθεμάτων, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος και η παρακολούθησή τους.

(iii) Εξεταστήρια πυρομαχικών. Τα εξεταστήρια πυρομαχικών της Μονάδας κρίθηκαν ακατάλληλα, τόσο λόγω της παλαιότητάς τους όσο και της γεινιάσής τους με αποθήκη πυρομαχικών και δεν βρίσκονται πλέον σε λειτουργία για λόγους ασφάλειας. Ζητήσαμε να ενημερωθούμε για τους τρόπους απασχόλησης του πολιτικού ωρομίσθιου προσωπικού, το οποίο προσλήφθηκε για τη στελέχωση των υπό αναφορά εξεταστηρίων, καθώς και κατά ποσό έχουν ληφθεί ικανοποιητικά εναλλακτικά μέτρα για εξέταση των πυρομαχικών της Εθνικής Φρουράς. Όπως μας πληροφόρησε η αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, το εν λόγω πολιτικό ωρομίσθιου προσωπικό απασχολείται μόνο σε εργασίες μακροσκοπικών ελέγχων πυρομαχικών.

(β) Αποθήκη Βάσεως Υλικού Πολέμου.

(i) **Φύλαξη εύφλεκτων ειδών.** Παρατηρήσαμε ότι σε δύο αποθήκες της Μονάδας φυλάσσονται διάφορα εύφλεκτα είδη (όπως ποσότητα μπουγιές, θίνερ και διάλυμα ηλεκτρολύτη) στον ίδιο χώρο όπου είναι αποθηκευμένα άλλα είδη, αντί σε ξεχωριστή αποθήκη, γεγονός που ελλοχεύει κινδύνους. Επίσης, σε μια αποθήκη, με εύφλεκτα είδη, δεν υπήρχε σύστημα πυρανίχνευσης, όπως σε άλλες αποθήκες της Μονάδας. Όπως μας πληροφόρησε η αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, όσον αφορά στα εύφλεκτα είδη της μιας αποθήκης, έγιναν οι απαραίτητες ενέργειες για μετακίνησή τους, ενώ όσον αφορά στα είδη της άλλης αποθήκης, η Μονάδα περίφραξε τον χώρο με τσιμεντόλιθους και δημιούργησε ξεχωριστό χώρο εντός της αποθήκης στο οποίο φυλάσσονται.

(ii) **Υλικά που παραλήφθηκαν στα πλαίσια εκτέλεσης διαφόρων συμβάσεων και τα οποία έχουν απορριφθεί από την επιτροπή παραλαβής.** Διαπιστώσαμε ότι, στις αποθήκες της Μονάδας, φυλάσσονται μεγάλες ποσότητες υλικών, οι οποίες αφορούν σε απορριφθείσες προμήθειες στα πλαίσια υλοποίησης διαφόρων συμβάσεων. Επισημάναμε επίσης ότι, σύμφωνα και με σχετικό έγγραφο της Μονάδας ημερ. 6.10.2011, η μακρόχρονη παραμονή των υπό αναφορά υλικών στις αποθήκες της Μονάδας εγκυμονεί κινδύνους, όπως φυσική αλλοίωση ή/και απώλειά τους, καθώς και τη δημιουργία λαθών καθότι αυτά δεν είναι καταχωρισμένα ούτε στο χειρόγραφο ούτε στο μηχανογραφημένο σύστημα της Μονάδας και δεν υπόκεινται στις προβλεπόμενες καταμετρήσεις, αφού δεν αποτελούν, στην ουσία, υλικά της Εθνικής Φρουράς. Επιπρόσθετα, τα υλικά αυτά καταλαμβάνουν πολύτιμο αποθηκευτικό χώρο.

(γ) **Αποθήκη Βάσεως Υγειονομικού Υλικού και Στρατιωτικό Νοσοκομείο - Βιβλιάρια Υγείας.** Διαπιστώσαμε ότι τα στελέχη της Εθνικής Φρουράς διατηρούν δύο βιβλιάρια υγείας, για σκοπούς χορήγησης φαρμάκων, εκ των οποίων το ένα εκδίδεται από το στρατιωτικό νοσοκομείο και το άλλο από τα κρατικά νοσηλευτήρια. Για καλύτερη παρακολούθηση των χορηγήσεων φαρμάκων, εισηγηθήκαμε όπως το ένα βιβλιάριο υγείας καταργηθεί και γίνει διευθέτηση ώστε όλα τα στελέχη της Εθνικής Φρουράς να χρησιμοποιούν μόνο ένα βιβλιάριο υγείας σε όλα τα νοσοκομεία, στρατιωτικά και μη.

(δ) Έλεγχος Διαχειρίσεων Κέντρων Ψυχαγωγίας Μονάδας (ΚΨΜ) σε Κέντρα Εκπαίδευσης Νεοσυλλέκτων (ΚΕΝ).

(i) **Πλεονάσματα στα μετρητά και αποθέματα.** Από την καταμέτρηση των μετρητών στην κατοχή των Διαχειριστών ΚΨΜ και απογραφή των ειδών που διενεργήθηκε σε αποθήκες που τηρούνται από τους πωλητές και στις αποθήκες τις οποίες τηρούν οι Διαχειριστές προέκυψαν σημαντικές διαφορές. Επισημάναμε ότι αυτές θα πρέπει να διερευνηθούν από τις αρμόδιες Διευθύνσεις του ΓΕΕΦ σε συνεργασία με τις Μονάδες και τακτοποιηθούν σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής Πάγιας Διαταγής.

(ii) **Αγορές με πίστωση.** Διαπιστώσαμε ότι Διαχειριστές ΚΨΜ διενεργούν συναλλαγές με τους προμηθευτές με πίστωση και ζητήσαμε να πληροφορηθούμε κατά πόσο έχει παραχωρηθεί έγκριση για τη διενέργεια συναλλαγών με πίστωση, ιδιαίτερα ενόψει του σημαντικού ύψους των ποσών που εκκρεμούσαν.

(iii) **Αποθήκες Διαχειριστών ΚΨΜ.** Σύμφωνα με την περί Οργάνωσης, Λειτουργίας και Λογιστικού Συστήματος ΚΨΜ Πάγια Διαταγή (ΠαΔ 8-3/1994), τα αγοραζόμενα είδη παραδίδονται και χρεώνονται στους πωλητές από τον Διαχειριστή, ωστόσο, σε απογραφή που διενεργήσαμε σε αποθήκες διαχειριστών καταγράψαμε σημαντικής αξίας αποθέματα. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τους λόγους για τους οποίους κρίθηκε απαραίτητη η τήρηση τόσο μεγάλων αποθεμάτων από τους Διαχειριστές, παράλληλα με τα αποθέματα που τηρούνται στα πρατήρια ΚΨΜ των ΚΕΝ και στις αυτόματες μηχανές προμήθειας αναψυκτικών.

(iv) **Βιβλίο δοσοληψιών του Διαχειριστή με τους πωλητές.** Σύμφωνα με την υπό αναφορά Πάγια Διαταγή, σε περίπτωση λειτουργίας πρατηρίων ΚΨΜ, πρέπει να τηρείται βιβλίο δοσοληψιών για κάθε πρατήριο. Παρατηρήσαμε ότι, σε αντίθεση με τις πρόνοιες της Πάγιας Διαταγής, τηρείται από τους Διαχειριστές μόνο ένα βιβλίο, στο οποίο καταγράφονται οι δοσοληψίες με όλους του πωλητές.

Επίσης, το βιβλίο αυτό υπογράφεται μόνο από τους Διαχειριστές, ενώ δεν αναφέρεται σε ποιό από τους πωλητές/πρατήρια αφορά η κάθε συναλλαγή (παράδοση εμπορευμάτων και είσπραξη μετρητών). Επιπρόσθετα, στο βιβλίο δοσοληψιών καταγράφονται και οι εισπράξεις από τις αυτόματες μηχανές προμήθειας αναψυκτικών, οι οποίες, όπως αναφέρεται εκτενέστερα πιο κάτω, στην μια περίπτωση, δεν ήταν χρεωμένες σε πωλητή.

- (v) **Λειτουργία αυτόματων μηχανών προμήθειας αναψυκτικών.** Στην μια περίπτωση, οι πιο πάνω μηχανές ήταν χρεωμένες στον Διαχειριστή και όχι σε πωλητή, και οι συναλλαγές που προέκυπταν από τη λειτουργία τους (προμήθεια αναψυκτικών, είσπραξη μετρητών) δεν καταγράφονταν σε ξεχωριστό βιβλίο δοσοληψιών. Εισηγηθήκαμε όπως για τις μηχανές αυτές οριστεί ένας πωλητής, όπως εφαρμόζεται και για τα πρατήρια των ΚΨΜ, και όλες οι σχετικές δοσοληψίες καταγράφονται σε ξεχωριστό βιβλίο.
- (vi) **Ποσότητες ειδών που παραχωρούνται δωρεάν.** Σε μια περίπτωση, δεν εντοπίστηκαν, στα βιβλία του Διαχειριστή, καταχωρίσεις σχετικά με τυχόν ποσότητες ειδών που παραχωρούνται δωρεάν στο ΚΨΜ, γεγονός που δημιουργεί εύλογα ερωτηματικά αναφορικά με τη διάθεση και καταλογισμό των εσόδων που προέρχονται από αυτές.
- (iv) **Εγκαταστάσεις πρατηρίων ΚΨΜ.** Παρατηρήσαμε ότι σε ορισμένες από τις εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται ως πρατήρια του ΚΨΜ, λόγω της κατασκευής τους, αναπτύσσονται ψηλές θερμοκρασίες, με ενδεχόμενο κίνδυνο αλλοίωσης των τροφίμων.

4.10 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Μέρος Α

Τήρηση Κεντρικού Μητρώου Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας στον τομέα της παραγωγής γεωργικών προϊόντων. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 1535/2007 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το συνολικό ποσό ενισχύσεων ήσσονος σημασίας στον τομέα της παραγωγής γεωργικών προϊόντων, που χορηγείται σε μια επιχείρηση, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις €7.500 σε περίοδο τριών οικονομικών ετών. Επιπρόσθετα, καθορίζεται ότι το ανώτατο εθνικό σωρευτικό ποσό ενισχύσεων στον τομέα της γεωργίας για περίοδο τριών οικονομικών ετών αντιπροσωπεύει το 0,75% της ετήσιας παραγωγής του γεωργικού τομέα.

Το κεντρικό μητρώο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας στον τομέα της Γεωργίας, σε ατομικό επίπεδο, τηρείται από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος σε ηλεκτρονική μορφή, σε λογισμικό που αναπτύχθηκε από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής.

Σύμφωνα με στοιχεία του Εφόρου, κατά τη διάρκεια του 2011, χορηγήθηκαν ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στον τομέα της παραγωγής γεωργικών προϊόντων συνολικού ύψους €97.451.

Όπως διαπιστώθηκε, το μητρώο δεν ήταν ενημερωμένο σε σχέση με τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που παραχωρήθηκαν στα πλαίσια της εφαρμογής του μέτρου τοποθέτησης ενωτίων στα ζώα από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες με αποτέλεσμα, σε ορισμένες περιπτώσεις, να προκύψουν υπερπληρωμές (υπερβάσεις του ορίου των €7.500 ανά τριετία). Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για το σύνολο των υπερβάσεων που παρατηρήθηκαν καθώς και για τα μέτρα που το Υπουργείο προτίθεται να λάβει για ανάκτηση των ενισχύσεων που δόθηκαν πέραν του ποσού των €7.500. Επιπρόσθετα, εισηγηθήκαμε όπως το λογισμικό που χρησιμοποιείται για την τήρηση του εν λόγω μητρώου τροποποιηθεί ώστε να δίνεται έγκαιρα προειδοποίηση, από το σύστημα, για τυχόν υπέρβαση του ορίου των €7.500 με τη χορήγηση της επικείμενης ενίσχυσης.

4.10.1 ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων Συσκευασίας.

- (α) **Μη επίτευξη στόχων που προβλέπονται από την Οδηγία 94/62/ΕΚ για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας.** Το άρθρο 6 των περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμων του 2002 μέχρι 2006 καθορίζει ότι μέχρι τις 31.12.2005 θα έπρεπε να ανακτάται το 50%, τουλάχιστον, του

βάρους των αποβλήτων συσκευασίας, σύμφωνα με την Οδηγία 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο σκοπός αυτός δεν έχει επιτευχθεί ακόμα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε επιστολή της ημερ. 24.4.2012, αναφέρει ότι, σύμφωνα με την έκθεση που υποβλήθηκε το 2011, το ποσοστό ανάκτησης για το 2009 ανήλθε στο 43%, και ως εκ τούτου, θεωρεί ότι η Κυπριακή Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 1 (α) της πιο πάνω Οδηγίας και ζήτησε να πληροφορηθεί για τα μέτρα που έχουν ληφθεί, ή που προβλέπεται να ληφθούν ώστε να επιτευχθεί ο εν λόγω στόχος. Η έκθεση αναφορικά με την ανάκτηση αποβλήτων συσκευασίας στην Κύπρο για το 2010, η οποία θα έπρεπε να είχε υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέχρι τις 30.6.2012, δεν είχε ετοιμαστεί μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου μας, τον Αύγουστο του 2012.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι η Κυπριακή Δημοκρατία, πληροφόρησε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι δεν επιτεύχθηκαν οι στόχοι ανάκτησης, λόγω του ότι για ορισμένα υλικά, όπως το γυαλί και το πλαστικό, χρειάζονται επιπλέον μέτρα για επίτευξη των στόχων ανάκτησής τους. Το Τμήμα εκτιμά ότι τα διάφορα μέτρα που λήφθηκαν, όπως η επέκταση του συστήματος συλλογικής διαχείρισης συσκευασιών και αποβλήτων συσκευασιών στην επαρχία Λάρνακας και η λειτουργία ολοκληρωμένης μονάδας διαχείρισης οικιακών αποβλήτων στην Κόση, έχουν συνεισφέρει σημαντικά στην αύξηση του ποσοστού ανάκτησης/ανακύκλωσης για το 2010, το οποίο, σύμφωνα με τους τελευταίους υπολογισμούς του Τμήματος αναμένεται να είναι εντός των στόχων της Οδηγίας.

(β) Εναρμόνιση των περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμων του 2002 μέχρι 2006, με την Οδηγία 1994/62/ΕΚ. Η Βουλή των Αντιπροσώπων, με την ψήφιση του Νόμου 125(Ι)/2012, ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 27.7.2012, ενέκρινε τροποποιητικό νομοσχέδιο, το οποίο εναρμονίζει τους περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμους του 2002 μέχρι 2006, με την Οδηγία 1994/62/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό 219/2009/ΕΚ. Ο τροποποιητικός Νόμος προβλέπει επίσης, μεταξύ άλλων, τη δυνατότητα εξώδικης ρύθμισης για παραβάσεις προνοιών του Νόμου, γεγονός το οποίο αναμένεται να αποτελέσει αποτρεπτικό παράγοντα για παραβάσεις.

(γ) Πρόγραμμα συλλογικού συστήματος διαχείρισης αποβλήτων – Ενισχύσεις προς μη κερδοσκοπική εταιρεία συλλογικής διαχείρισης συσκευασιών. Το σύστημα συλλογικής διαχείρισης συσκευασιών και αποβλήτων συσκευασιών μη κερδοσκοπικής εταιρείας συλλογικής διαχείρισης συσκευασιών, είναι το μόνο συλλογικό σύστημα που λειτουργεί στην Κύπρο, κατόπιν έγκρισης του Υπουργού ΓΦΠΠ στις 21.7.2006, καλύπτοντας σταδιακά όλες τις επαρχίες της Κύπρου.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 26.11.2008, ενέκρινε την παραχώρηση οικονομικής ενίσχυσης, η οποία θα τυγχάνει διαχείρισης από το Τμήμα Περιβάλλοντος, για κάλυψη των δαπανών της ενημερωτικής εκστρατείας της πιο πάνω εταιρείας ύψους €1.537.741, αφού βάσει σχετικής γνωμάτευσης του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΕΚΕ), ημερ. 1.2.2008, η χρηματοδότηση αυτή δεν συνιστά κρατική ενίσχυση.

Περί τα τέλη του 2011 η εταιρεία ζήτησε την παράταση της περιόδου οικονομικής ενίσχυσης της ενημερωτικής εκστρατείας, από τρία σε τέσσερα χρόνια, χωρίς την αύξηση του συνολικού ποσού της χορηγίας των €1.537.741, αφού μετά την πάροδο της τριετούς εγκεκριμένης περιόδου ποσό ύψους €260.000 παρέμεινε αναξιοποίητο. Το θέμα προωθήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο το οποίο, στις 2.12.2011, ενέκρινε την αξιοποίηση του ποσού των €260.000, με την προϋπόθεση ότι αυτό θα προέλθει από εξοικονομήσεις του Προϋπολογισμού του Υπουργείου ΓΦΠΠ για το 2012. Τα πιο πάνω τέθηκαν ενώπιον του ΕΕΚΕ στις 9.4.2012 ο οποίος, όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, ανέφερε ότι δεν προκύπτει οποιαδήποτε νέα υπόθεση κρατικής ενίσχυσης στην πιο πάνω εταιρεία. Βάσει των πιο πάνω, το Τμήμα θα αποταθεί στο Υπουργείο Οικονομικών για έγκριση και αποδέσμευση προς το παρόν, κονδυλίου ύψους μόνο €40.000, το οποίο προέρχεται από εξοικονομήσεις του Προϋπολογισμού.

(δ) Κάδοι ανακύκλωσης. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Τμήμα, κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας, προώθησε Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο στις 4.1.2011, ενέκρινε την παραχώρηση 209 κάδων ανακύκλωσης που είχαν χρησιμοποιηθεί στα πλαίσια του

κυβερνητικού προγράμματος ανακύκλωσης που εφαρμόστηκε κατά την περίοδο 2006-2008, σε Δήμους και Κοινότητες. Σύμφωνα με το Τμήμα, οι 209 κάδοι έχουν παραμείνει στα ίδια σημεία των Δήμων και Κοινοτήτων που συμμετείχαν στο κυβερνητικό πρόγραμμα ανακύκλωσης. Οι 55 από τους υπόλοιπους 183 κάδους, οι οποίοι χρησιμοποιήθηκαν στο πιο πάνω πρόγραμμα ανακύκλωσης παραμένουν αδιάθετοι. Αυτοί θα διατεθούν, σύμφωνα με νέα Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 28.2.2012, σε σχολεία, στρατόπεδα και άλλους Δήμους και Κοινότητες που δεν συμμετείχαν στο Κρατικό Πρόγραμμα ανακύκλωσης αλλά έχουν εκφράσει την επιθυμία να αποκτήσουν κάδους για σκοπούς ανακύκλωσης.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι σύμφωνα με τα τελευταία δεδομένα έχουν απομείνει αδιάθετοι 35 κάδοι και ότι η διάθεσή τους γίνεται όταν υπάρχει ζήτηση από αρμόδιο φορέα, αναφέροντας επίσης ότι η προσπάθεια για διάθεσή τους εντατικοποιείται.

Επικίνδυνα Αποβλήτα. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας 2006/12/ΕΚ, τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα ώστε να δημιουργηθεί κατάλληλο δίκτυο εγκαταστάσεων διάθεσης αποβλήτων, περιλαμβανομένων και των επικίνδυνων, και να συνταχθεί σχέδιο διαχείρισής τους.

Η Τεχνική Επιτροπή, η οποία ορίστηκε από την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή, υπέβαλε, τον Αύγουστο του 2009, πρόταση για την προώθηση της κατασκευής και λειτουργίας Κέντρου Διαχείρισης Ειδικών Αποβλήτων, η οποία προκάλεσε τις έντονες αντιδράσεις των επηρεαζόμενων τοπικών αρχών.

Η αρμόδια Υπουργική Επιτροπή, σε συνεδρία της στις 7.4.2010, λαμβάνοντας υπόψη και το ενδιαφέρον που εξέφρασε ο ιδιωτικός τομέας για εμπλοκή του σε θέματα διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων, αποφάσισε όπως το Τμήμα υποβάλει έκθεση για τη διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων στην Κύπρο, στην οποία θα συμπεριλαμβάνονται επικαιροποιημένα στοιχεία για την παραγωγή και διαχείρισή τους καθώς και οι εξελίξεις όσον αφορά στις ιδιωτικές πρωτοβουλίες στον τομέα αυτό. Κατόπιν συζήτησης σχετικής έκθεσης που υποβλήθηκε από το Τμήμα, η αρμόδια Υπουργική Επιτροπή αποφάσισε ότι δεν διαφαίνεται επί του παρόντος ανάγκη για δημιουργία μονάδας διαχείρισης ή χώρου ταφής επικίνδυνων αποβλήτων. Αποφάσισε επίσης όπως εντατικοποιηθούν ακόμη περισσότερο οι έλεγχοι αναφορικά με τη διάθεση, διαχείριση και εξαγωγή αποβλήτων και όπως το όλο θέμα παρακολουθείται στενά και επαναξιολογηθεί σε ένα χρόνο.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, ο φόρτος εργασίας που προέκυψε λόγω της Προεδρίας της ΕΕ από την Κυπριακή Δημοκρατία, δεν κατέστησε δυνατή την επαναξιολόγηση του θέματος, ωστόσο οι έλεγχοι εντατικοποιήθηκαν και γίνεται συλλογή στοιχείων και δεδομένων για επαναξιολόγησή τους εντός του 2013.

Αποβλήτα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ). Σύμφωνα με την Οδηγία 2002/96/ΕΚ σχετικά με τα ΑΗΗΕ, η οποία ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με την ΚΔΠ 668/2004, τα κράτη μέλη οφείλουν να θεσπίσουν μέτρα για την ελαχιστοποίηση της διάθεσης των ΑΗΗΕ ως αδιαχώριστων αστικών αποβλήτων και το αργότερο έως τις 31.12.2008, θα έπρεπε να είχε επιτευχθεί χωριστή συλλογή τουλάχιστον τεσσάρων χιλιογράμμων ΑΗΗΕ οικιακής προέλευσης κατά μέσο όρο, ανά κάτοικο και ανά έτος. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την πιο πάνω Οδηγία, θα έπρεπε να επιτευχθούν μέχρι τις 31.12.2008, συγκεκριμένοι στόχοι για την αξιοποίηση των ΑΗΗΕ.

Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, η κατά κεφαλή ποσότητα συλλογής ΑΗΗΕ στην Κύπρο κατά τα έτη 2009 και 2010 ανήλθε σε 2,86 και 3,22 χιλιογράμμοι ανά κάτοικο, αντίστοιχα, σε σύγκριση με 3,05 και 2,84 χιλιογράμμοι ανά κάτοικο που επιτεύχθηκε κατά τα έτη 2007 και 2008, αντίστοιχα. Συνεπώς, οι ποσοτικοί στόχοι της Οδηγίας δεν έχουν επιτευχθεί. Όσον αφορά στην επίτευξη των στόχων για την αξιοποίηση των ΑΗΗΕ για τη διετία 2009-2010, ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε αν αυτή έχει γίνει κατορθωτή, αφού μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου μας δεν υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία. Επισημαίνεται ότι, μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου μας, τον Αύγουστο του 2012, εκκρεμούσε η υποβολή σχετικής έκθεσης με τα πιο πάνω στοιχεία, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία, βάσει της Οδηγίας 2002/96/ΕΚ, θα έπρεπε να είχε υποβληθεί μέχρι τις 30.6.2012.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι μετά από συναντήσεις με εκπροσώπους του συλλογικού συστήματος και των ιδιωτών ανακυκλωτών, συμφωνήθηκαν οι τρόποι υπολογισμού των στόχων

αξιοποίησης ΑΗΗΕ, με βάση τους οποίους επιτεύχθηκαν οι στόχοι όσον αφορά στις κατηγορίες μεγάλων οικιακών συσκευών, μικρών οικιακών συσκευών και εξοπλισμού πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών. Ανέφερε επίσης ότι τα στοιχεία που αφορούν στην έκθεση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα έτη 2009 - 2010, έχουν αποσταλεί ηλεκτρονικά και εκκρεμεί η υποβολή του λεκτικού της έκθεσης, το οποίο θα υποβληθεί το συντομότερο δυνατό.

Τέλη Αδειών Απόρριψης Αποβλήτων. Το Τμήμα δεν επιβάλλει τέλη για την εξέταση αίτησης για χορήγηση άδειας απόρριψης αποβλήτων και για την έκδοση της σχετικής άδειας, κατά παράβαση του άρθρου 27 των περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμων του 2002 έως 2009. Με σκοπό την προώθηση του πιο πάνω θέματος, το Τμήμα απέστειλε για έγκριση, στις 12.10.2011, προς το Υπουργείο Οικονομικών, γνωστοποίηση για την επιβολή των πιο πάνω τελών. Κατόπιν αιτήματος του Γενικού Λογιστηρίου ημερ. 2.4.2012, το Τμήμα υπέβαλε περαιτέρω πληροφορίες, και το θέμα εκκρεμεί στο Υπουργείο Οικονομικών.

Υποθέσεις εναντίον της Δημοκρατίας και προειδοποιητικές επιστολές από Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

(α) Εκδίκαση προσφυγής Ευρωπαϊκής Επιτροπής C-340/10. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) με απόφασή του ημερ. 15.3.2012, καταδίκασε την Κυπριακή Δημοκρατία για παράβαση της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, καθότι δεν περιέλαβε την περιοχή της λίμνης Παραλιμνίου στον εθνικό κατάλογο προτεινόμενων Τόπων Κοινοτικής Σημασίας (πΤΚΣ), ανέχεται δραστηριότητες (διοργάνωση αγώνων μοτοσυκλέτας και παράνομη υπεράντληση υδάτων) που θέτουν σε σοβαρό κίνδυνο τα οικολογικά χαρακτηριστικά της λίμνης Παραλιμνίου και δεν έλαβε τα αναγκαία μέτρα προστασίας για να διαφυλαχθεί ο πληθυσμός του είδους «*Natrix natrix cypriaca*» (νερόφιδο της Κύπρου).

Η Νομική Υπηρεσία, σε επιστολή της ημερ. 16.3.2012, αναφέρει ότι η Κυπριακή Δημοκρατία πρότεινε, έστω και με καθυστέρηση, την περιοχή αυτή ως πΤΚΣ. Όμως, λόγω του ότι αυτό έγινε 17 μήνες μετά τη διατύπωση της σχετικής αιτιολογημένης γνώμης, η καταδίκη από το ΔΕΕ ήταν αναπόφευκτη.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με επιστολή της ημερ. 22.3.2012, επέστησε την προσοχή της κυβέρνησης στην εκτέλεση της πιο πάνω Απόφασης του ΔΕΕ, καθώς και στο γεγονός ότι, από τα περιληφθέντα στη δικογραφία αποδεικτικά στοιχεία, προκύπτει ότι η οικιστική ανάπτυξη και η υφιστάμενη δόμηση στην περιοχή της λίμνης Παραλιμνίου είναι ικανές να επιφέρουν παρενοχλήσεις εις βάρος του προστατευόμενου είδους (νερόφιδου) εντός του συνολικού οικοσυστήματος της περιοχής αυτής.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αφού ενημερώθηκε από τις Κυπριακές αρχές στις 21.5.2012 για τα μέτρα που λήφθηκαν για συμμόρφωση με την πιο πάνω απόφαση, ζήτησε όπως τηρείται ενήμερη ανά εξάμηνο για την πρόοδο συμμόρφωσης με την απόφαση του Δικαστηρίου.

(β) Εκδίκαση προσφυγών κατά των Διαταγμάτων κήρυξης της λίμνης Παραλιμνίου ως Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) και Τόπου Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ). Το Ανώτατο Δικαστήριο, κατά την εκδίκαση σχετικής προσφυγής, αποφάσισε την ακύρωση του Διατάγματος ημερ. 13.3.2009 που εξέδωσε ο Υπουργός Εσωτερικών δυνάμει του περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμου, με το οποίο μέρος της περιοχής της Λίμνης Παραλιμνίου, στην οποία εμπίπτουν ολικώς ή μερικώς τα τεμάχια των εναγόντων, καθορίστηκε ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ), λόγω κακής σύνθεσης της Επιστημονικής Επιτροπής και λόγω έλλειψης αιτιολογίας της απόφασής της. Ο Υπουργός Εσωτερικών επανακαθόρισε με νέο Διάταγμα ημερ. 27.1.2012 τη Λίμνη Παραλιμνίου ως ΖΕΠ.

Οι ίδιοι ενάγοντες προσέφυγαν κατά της Απόφασης του Υπουργού ΓΦΠΠ, ημερ. 31.12.2009, για συμπερίληψη στο δίκτυο «Φύση 2000», ως ΤΚΣ, των ίδιων περιοχών που κηρύχθηκαν ως ΖΕΠ ενώ με άλλη προσφυγή τους, ζητούν επίσης ακύρωση του Διατάγματος επίταξης τεμαχίων τους στην περιοχή Λίμνης Παραλιμνίου, το οποίο δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 27.5.2011.

(γ) Αιτιολογημένη γνώμη/παράβαση αρ. 2011/2005. Σύμφωνα με την Επιτροπή, η Κυπριακή Δημοκρατία παραβίασε την Οδηγία 99/31/ΕΚ περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων, αφού δεν έχουν τεθεί εκτός λειτουργίας όλες οι χωματερές που λειτουργούσαν στην κυπριακή επικράτεια, ή δεν έχουν συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις της Οδηγίας.

Η Νομική Υπηρεσία, με επιστολή της ημερ. 6.4.2012, έθεσε υπόψη των Γενικών Διευθυντών των Υπουργείων Εσωτερικών και ΓΦΠΠ ότι, εφόσον η απάντηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν περιείχε αναφορά ούτε σε πλήρη συμμόρφωση της Δημοκρατίας με τις υποχρεώσεις της αλλά ούτε και σύντομο χρονοδιάγραμμα για επίτευξη της συμμόρφωσης αυτής, είναι λογικό να αναμένεται ότι η Επιτροπή θα προσφύγει κατά της Δημοκρατίας εντός των προσεχών μηνών καθώς και ότι μέχρι το Φθινόπωρο του 2013 θα έχει εκδοθεί καταδικαστική απόφαση του ΔΕΕ για μη συμμόρφωση της Κυπριακής Δημοκρατίας με τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 14 της Οδηγίας. Η Κυπριακή Δημοκρατία θα πρέπει τότε να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα συμμόρφωσης εντός εύλογου χρόνου, ώστε να αποφευχθεί η επιβολή χρηματικών κυρώσεων, υπό μορφή κατ' αποκοπήν ποσού ή/και ημερήσιας χρηματικής ποινής για κάθε μέρα συνέχισης της παράβασης.

Για τον λόγο αυτό η Νομική Υπηρεσία εισηγήθηκε όπως μελετηθούν από τώρα μέτρα για επίσπευση του χρονοδιαγράμματος συμμόρφωσης για την ολοκλήρωση της κατασκευής και έναρξη της λειτουργίας των κέντρων ολοκληρωμένης διαχείρισης αστικών αποβλήτων για τις επαρχίες Λευκωσίας και Λεμεσού και το κλείσιμο των δυο χωματερών, με νέα καταληκτική ημερομηνία πριν το 2015.

Συναφώς αναφέρεται ότι η Επιτροπή στις 21.6.2012 ανακοίνωσε την πρόθεσή της να προσφύγει στο Δικαστήριο.

(δ) Προειδοποιητική επιστολή/παράβαση αρ. 2010/4211. Η παράβαση, αφορά στον αντίκτυπο του αιολικού πάρκου "Ορείτες", 41 ανεμογεννητριών, και σχετικών οδικών δικτύων, στην περιοχή «Χα-Ποτάμι» που έχει κηρυχθεί ως ΖΕΠ και ΤΚΣ. Σε προσχέδιο απάντησης προς την Επιτροπή, ημερ. 19.4.2011, το Τμήμα εξέφρασε την άποψη ότι η Κυπριακή Δημοκρατία δεν έχει παραβιάσει τη σχετική Οδηγία αφού, συναξιολογώντας όλα τα δεδομένα, εκτιμήθηκε και βεβαιώθηκε ότι το έργο δεν θα προκαλέσει σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, ενώ θα έχει θετικές συνέπειες πρωταρχικής σημασίας για το περιβάλλον.

(ε) Προειδοποιητική επιστολή/παράβαση 2011/4037. Αφορά στον κατ' ισχυρισμό ανεπαρκή χαρακτήρα του καταλόγου προτεινόμενων Τόπων Κοινοτικής Σημασίας (πΤΚΣ) που έχει διαβιβασθεί στην Επιτροπή και τον κατ' ισχυρισμό ανεπαρκή καθορισμό των ορίων της περιοχής της χερσονήσου του Ακάμα ως πΤΚΣ.. Η Επιτροπή αναμένει στοιχεία για να αποφασίσει πώς θα προχωρήσει με το θέμα.

(στ) Προειδοποιητική επιστολή/παράβαση 2011/4039. Η παράβαση αφορά στον αντίκτυπο ενός οδικού δικτύου και άλλων έργων υποδομής, στην περιοχή ΖΕΠ της Αγίας Θέκλης, στην κατασκευή έργων εντός περιοχής Natura 2000 (ΖΕΠ και ΤΚΣ), στο δάσος Τροόδους και ενός φράγματος στην περιοχή Natura 2000 (ΖΕΠ και ΤΚΣ) της κοιλάδας του Διαρίζου.

Ανέγερση Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης (ΚΠΕ) στις αλυκές Λάρνακας. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε το 2007, την παραχώρηση κρατικής γης προς το Υπουργείο ΓΦΠΠ για την ανέγερση ΚΠΕ στις αλυκές Λάρνακας και το 2008 ενέκρινε επίσης την αιτούμενη απόκλιση από τις πρόνοιες του Τοπικού Σχεδίου Λάρνακας, ώστε να είναι δυνατή η ανέγερση των κτιριακών εγκαταστάσεων, εμβαδού περίπου 400 τ.μ. και εκτιμώμενης δαπάνης ύψους €850.000 πλέον ΦΠΑ.

Το Τμήμα ανέθεσε, τον Οκτώβριο του 2008, ύστερα από αρχιτεκτονικό διαγωνισμό, την εκπόνηση της μελέτης και την επίβλεψη της εκτέλεσης του έργου, και προέβη στην υπογραφή σχετικής σύμβασης στις 9.3.2009. Η διάρκεια για την μελέτη και την κατασκευή του έργου, καθορίστηκε στις 186 εβδομάδες, δηλαδή από τις 9.4.2009 μέχρι τις 31.10.2012.

Από τον έλεγχο της σύμβασης διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Καθυστέρηση στην υπογραφή της σύμβασης. Η υπογραφή της σύμβασης έγινε με καθυστέρηση, στις 9.3.2009 αντί στις 30.10.2008 όπως όριζαν τα έγγραφα διαγωνισμού. Όπως μας αναφέρθηκε, οι λόγοι της καθυστέρησης οφείλονταν σε διορθώσεις που έγιναν στους Όρους Συμφωνίας κατόπιν οδηγιών του Γενικού Λογιστηρίου και στην απουσία των μελετητών στο εξωτερικό για προσωπικούς λόγους.

(β) Καθυστέρηση στην υλοποίηση του χρονοδιαγράμματος μελετών και κατασκευής του έργου. Οι μελετητές υπέβαλαν προς το Τμήμα, τα έγγραφα για την προκήρυξη του διαγωνισμού για την κατασκευή

του έργου, με σημαντική καθυστέρηση 84 εβδομάδων, στις 14.12.2011, αντί στις 17.5.2010 που προνοούσε το αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα. Σε σχέση με το θέμα αυτό επισημάναμε τα ακόλουθα:

- (i) Δεδομένης της σημαντικότητας της τήρησης του χρονοδιαγράμματος, η οποία αποτελούσε ουσιώδη όρο της σύμβασης, η παράταση που δόθηκε προφορικά στους μελετητές, θα έπρεπε να τεθεί για έγκριση με βάση τις νενομισμένες διαδικασίες που προνοούνται στους Κανονισμούς για Αλλαγές και Απαιτήσεις σε κρατικές συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών και έργων (Κ.Δ.Π. 115/2004).

Σύμφωνα με τον Διευθυντή του Τμήματος, η καθυστέρηση παρατηρήθηκε στα στάδια της τελικής μελέτης και της ετοιμασίας εγγράφων και εκτίμησης της προσφοράς και οφείλεται κυρίως σε υπαιτιότητα του αναδόχου, η δε παράταση που δόθηκε στους μελετητές για υλοποίηση του χρονοδιαγράμματος των μελετών, δεν τέθηκε για έγκριση με βάση τους σχετικούς Κανονισμούς εκ παραδρομής.

- (ii) Η καθυστέρηση επηρέασε αρνητικά την δυνατότητα υλοποίησης του έργου, αφού λόγω αυτής, το Τμήμα δεν ήταν σε θέση να προχωρήσει με την έγκαιρη προκήρυξη της εκτέλεσης του έργου και την αξιοποίηση των σχετικών κονδυλίων από τους Προϋπολογισμούς του 2010 και 2011. Τελικά, λόγω οικονομικών περικοπών, δεν συμπεριλήφθηκε σχετικό κονδύλι στον Προϋπολογισμό του 2012, με αποτέλεσμα αφενός τον τερματισμό, από το Τμήμα, της σύμβασης με τους μελετητές και αφετέρου την μη υλοποίηση του έργου. Επισημάναμε ότι οι όροι της συμφωνίας διασφάλιζαν το δικαίωμα του Τμήματος να προβεί έγκαιρα σε τερματισμό των υπηρεσιών των μελετητών, στην περίπτωση που αυτοί εμποδίζονταν είτε λόγω ασθένειας ή άλλου κωλύματος από του να προσφέρουν οποιεσδήποτε από τις υπηρεσίες τους για συνεχή περίοδο τεσσάρων εβδομάδων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, το θέμα τερματισμού των υπηρεσιών των μελετητών δεν εξετάστηκε από το Τμήμα, αφού αυτό ενέκρινε κατά διαστήματα τα αναθεωρημένα χρονοδιαγράμματα του αναδόχου, με βάση τη σύμβαση.

- (iii) Λόγω της πιο πάνω καθυστέρησης αυξήθηκε ο αναθεωρημένος προϋπολογισμός του έργου που οφειλόταν μερικώς, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση των μελετητών, στην αύξηση του κόστους των εργατικών και των πρώτων υλών.
- (iv) Το Τμήμα δεν προέβη σε αξιολόγηση της απόδοσης των μελετητών ως ανάδοχων σύμβασης δημοσίου, όπως ορίζουν οι γενικοί όροι της σύμβασης.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η αξιολόγηση της απόδοσης θα γινόταν μετά την ολοκλήρωση όλων των σταδίων των υπηρεσιών των συμβούλων και δεν θεωρήθηκε αναγκαίο η αξιολόγηση να γίνεται ανά στάδιο του έργου.

- (v) Το Τμήμα δεν άσκησε το δικαίωμα που του παρέχεται από τους γενικούς όρους της σύμβασης, για αφαίρεση αποζημιώσεων από τις πληρωμές προς τους συμβούλους, λόγω της μη ολοκλήρωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών από αυτούς εντός των χρονικών ορίων που καθορίζονται στη σύμβαση. Μέχρι σήμερα το Τμήμα κατέβαλε για το έργο ποσό €30.475 που αφορούσε στην διοργάνωση του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού και €66.796 για τις υπηρεσίες των μελετητών μέχρι το στάδιο της ετοιμασίας των εγγράφων διαγωνισμού.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, δεν ασκήθηκε το πιο πάνω δικαίωμα, αφού το Τμήμα ενέκρινε ανά διαστήματα τα αναθεωρημένα χρονοδιαγράμματα.

- (γ) **Αναθεωρημένος Προϋπολογισμός Έργου.** Η εκτιμώμενη αξία του έργου αυξήθηκε από €850.000 στα €1.510.000 πλέον ΦΠΑ, σύμφωνα με την τελική μελέτη που υποβλήθηκε από τους μελετητές προς το Τμήμα στις 14.12.2010, ενώ το εμβαδό του ΚΠΕ, αυξήθηκε από 400 τ.μ. στα 500 τ.μ. Το αναθεωρημένο εκτιμώμενο κόστος και το αναθεωρημένο εμβαδό του έργου εγκρίθηκαν από την επιτροπή αξιολόγησης του Τμήματος, χωρίς την προηγούμενη εξασφάλιση σχετικής έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου, το οποίο ενέκρινε τις αρχικές προδιαγραφές και τον Προϋπολογισμό του έργου.

Για την αιτιολόγηση της αύξησης του κόστους του έργου κατά €660.000 (€1.510.000-€850.000) ή 78%, οι μελετητές υπέβαλαν σχετική έκθεση προς το Τμήμα στις 8.2.2011. Σημειώνεται ότι, δεν γίνεται οποιαδήποτε αναφορά στα πρακτικά, σε σχέση με τις απόψεις των μελών της επιτροπής αξιολόγησης, για τις προτεινόμενες από τον μελετητή τροποποιήσεις στην κατασκευή του ΚΠΕ.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η αύξηση του προϋπολογισμού του έργου οφείλεται, σύμφωνα με αιτιολογική έκθεση του αναδόχου, σε συγκεκριμένες αλλαγές στο κτίριο, οι οποίες, κρίθηκαν αναγκαίες καθότι, στο στάδιο του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού, δεν ήταν δυνατόν να εξεταστούν σε βάθος οι ιδιαιτερότητες του εδάφους και του χώρου, αλλά ούτε και τα εξειδικευμένα υλικά για αντιμετώπιση των κλιματικών συνθηκών της περιοχής και η επιδιωκόμενη μείωση των δαπανών συντήρησης. Η αύξηση του εκτιμώμενου κόστους δεν αιτιολογήθηκε στη συνεδρία της Επιτροπής Αξιολόγησης του Τμήματος λόγω του ότι αυτή έκρινε ικανοποιητική την αιτιολογική έκθεση του αναδόχου. Επίσης, δεδομένου ότι η εκτίμηση της δαπάνης κατασκευής δυνατόν να τύγχανε περαιτέρω διαφοροποίησης, δεν κρίθηκε σκόπιμο να ενημερωθεί το Υπουργικό Συμβούλιο μέχρις ότου το Τμήμα να ήταν σε θέση να δώσει ακριβή εκτίμηση πριν την προκήρυξη των προσφορών για την κατασκευή του έργου.

(δ) Υπερπληρωμές προς τους μελετητές. Σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, η αμοιβή για τις υπηρεσίες των μελετητών, πριν το στάδιο της υπογραφής με τον εργολάβο, αναπροσαρμόζεται με εφαρμογή ποσοστού επί του ποσού του εκάστοτε εκτιμώμενου κόστους της σύμβασης, εξαιρουμένων ποσών για εργασίες για τις οποίες οι μελετητές δεν θα παρέχουν υπηρεσίες π.χ. ποσά απροβλέπτων και άλλα ποσά προνοίας. Διαπιστώθηκε ότι οι πληρωμές που διενήργησε το Τμήμα προς τους μελετητές, υπολογίστηκαν πάνω στο εκτιμώμενο κόστος της σύμβασης, χωρίς να εξαιρεθούν ποσά απροβλέπτων, τα οποία κατά τα στάδια Α και Β της σύμβασης ανέρχονταν σε €30.000, ενώ κατά τα στάδια Γ και Δ αυξήθηκαν σε €75.000, με αποτέλεσμα να προκύψει υπερπληρωμή, η οποία θα πρέπει να ανακτηθεί από τους μελετητές.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, το ποσοστό επί των απροβλέπτων ποσών, το οποίο καταβλήθηκε, θα ανακτηθεί με αφαίρεσή του από το ποσό που θα πρέπει να καταβληθεί στον ανάδοχο για το τελικό στάδιο της σύμβασης.

Καταγγελία για απόρριψη αποβλήτων στις αλυκές Λάρνακας από χημικό καθαρισμό των σωληνώσεων του συστήματος κλιματισμού του νέου αεροδρομίου. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, κατά παράβαση των διατάξεων του περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμου του 2002 μέχρι 2009, εταιρεία η οποία ανέλαβε το χημικό καθαρισμό του συστήματος κλιματισμού του αεροδρομίου, απέρριψε απόβλητα που παρουσίασαν τοξικότητα στο χώρο των αλυκών, ο οποίος λόγω της σημαντικότητάς του ως υδροβιότοπος, περιλήφθηκε στο Δίκτυο Natura 2000.

Η συγκεκριμένη υπόθεση καταχωρίστηκε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας στις 14.10.2009 και στις 9.8.2011 το Δικαστήριο εξέδωσε Απόφαση, βάσει της οποίας οι δύο από τους επτά κατηγορούμενους κρίθηκαν ένοχοι σε σχέση με τη διάπραξη του αδικήματος της λειτουργίας εγκατάστασης που είναι δυνατό να προκαλέσει ρύπανση στα νερά ή/και στο έδαφος, χωρίς άδεια απόρριψης από την αρμόδια Αρχή, κατά παράβαση των άρθρων 8 και 30 του περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμου και του άρθρου 20 του Ποινικού Κώδικα. Στις 14.9.2011 επιβλήθηκε χρηματική ποινή €2.000 στον κάθε ένοχο και στις 21.9.2011 ο ένας από τους δύο καταχώρισε έφεση. Επίσης, έφεση καταχώρισε και στις 20.7.2011 ο Γενικός Εισαγγελέας, κατά της ενδιάμεσης Απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας ημερομηνίας 7.7.2011 για την απαλλαγή των κατηγορούμενων από αριθμό κατηγοριών.

Διοχέτευση λυμάτων και αποβλήτων σε αγωγούς όμβριων υδάτων που καταλήγουν στις αλυκές Λάρνακας. Τον Ιανουάριο του 2012, κατόπιν καταγγελίας, το Τμήμα διενήργησε επιθεώρηση στην περιοχή Φανερωμένης στον Δήμο Λάρνακας, κατά την οποία διαπιστώθηκε ότι αριθμός οικιών είχαν συνδέσει τους λάκκους των όμβριων υδάτων τους με αντλίες και λάστιχα, τα οποία κατέληγαν είτε σε οχετούς όμβριων υδάτων (με τελικό προορισμό τις Αλυκές Λάρνακας), είτε απευθείας στις Αλυκές Λάρνακας. Το γεγονός ότι οι λάκκοι των όμβριων υδάτων βρίσκονται ακριβώς δίπλα από τους λάκκους των αστικών λυμάτων των οικιών, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι τα υπόγεια νερά της περιοχής είναι μικροβιολογικά επιβαρυνμένα, είχαν ως αποτέλεσμα τα όμβρια ύδατα που απορρίπτονταν στους οχετούς και στις Αλυκές να ήταν

επιμολυσμένα με παθογόνους μικροοργανισμούς, κατά παράβαση του άρθρου 6 των περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμων του 2002 έως 2009. Το Τμήμα, σε συνεργασία με εμπλεκόμενους φορείς, αποφάσισε τη λήψη σειράς μέτρων, όπως την αφαίρεση, από τον Δήμο Λάρνακας, του εξοπλισμού που δίνει τη δυνατότητα για απόρριψη επιμολυσμένων όμβριων υδάτων στους αγωγούς όμβριων υδάτων και την επιχορήγηση της εκκένωσης των ιδιωτικών λάκκων αστικών λυμάτων που γειτνιάζουν με την Αλυκή μέχρι τέσσερεις φορές τον μήνα, με σκοπό την αντιμετώπιση του προβλήματος μέχρι την ολοκλήρωση των εργασιών για την κατασκευή του αποχετευτικού συστήματος Λάρνακας και τη σύνδεση της περιοχής με αυτό, που υπολογίζεται να ολοκληρωθεί τον Ιανουάριο του 2013.

Το Τμήμα, σε επιθεώρηση που πραγματοποίησε στις 28.3.2012, διαπίστωσε ότι ο εξοπλισμός των παρανομούντων δεν είχε αφαιρεθεί και στις 16.5.2012, προχώρησε στην επίδοση εξώδικης ρύθμισης σε τρεις περιπτώσεις στις οποίες διαπιστώθηκε παράνομη απόρριψη λυμάτων σε αγωγούς όμβριων υδάτων που καταλήγουν στην αλυκή Λάρνακας. Μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου μας περί τα τέλη Ιουνίου 2012, όλα τα πιο πάνω εξώδικα πρόστιμα, των οποίων η προθεσμία εξόφλησης παρήλθε στις 15.6.2012, παρέμειναν σε εκκρεμότητα. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με καταγραφή που διενεργήθηκε από το Συμβούλιο Αποχετεύσεως Λάρνακας κατά τον Μάρτη του 2012, οι κατοικίες που παρανομούσαν στην περιοχή Φανερωμένης ανέρχονται σε 68.

Χορηγίες σε συμβούλια, συνδέσμους και οργανώσεις. Η δαπάνη από το κονδύλι «Χορηγίες σε Συμβούλια, Συνδέσμους και Οργανώσεις» ανήλθε, κατά το 2011, σε €119.942. Παρατηρήθηκε ότι, ποσό €42.000 χορηγήθηκε για την οικονομική ενίσχυση της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων, χωρίς να ζητείται η προσκόμιση από την Ομοσπονδία, οποιωνδήποτε στοιχείων που να τεκμηριώνουν τον τρόπο αξιοποίησης της χορηγίας. Εισηγηθήκαμε όπως, το Τμήμα, στα πλαίσια της διαδικασίας αξιολόγησης της χορήγησης της ετήσιας κρατικής ενίσχυσης προς την Ομοσπονδία, προαπαιτεί την υποβολή από την Ομοσπονδία, πιστοποιημένων από εξωτερικούς ελεγκτές, οικονομικών καταστάσεων του προηγούμενου έτους, δήλωση για τη συνεχιζόμενη δραστηριότητά της για το επόμενο έτος καθώς και προϋπολογισμό.

Επαναλάβαμε επίσης την εισήγησή μας όπως για την καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης σε περιβαλλοντικούς και άλλους συνδέσμους, το Τμήμα απαιτεί την προσκόμιση στοιχείων που να επιβεβαιώνουν την ορθή και χρηστή αξιοποίηση της χορηγίας, π.χ. εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις. Σημειώνεται ότι κατόπιν διασταυρούμενου ελέγχου, διαπιστώθηκε ότι δύο Σύνδεσμοι έτυχαν οικονομικής χορηγίας από το κονδύλι «Χορηγίες σε Συμβούλια, Συνδέσμους και Οργανώσεις» τόσο από το Τμήμα όσο και από το Υπουργείο ΓΦΠΠ και εισηγηθήκαμε όπως, το Τμήμα εφαρμόσει τέτοια μέτρα, ώστε να αποφεύγεται η διπλή χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης για τον ίδιο σκοπό, στις ίδιες περιβαλλοντικές οργανώσεις.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, στη βάση της εισήγησής μας, θα ζητηθεί από την Ομοσπονδία να υποβάλει τα απαιτούμενα στοιχεία πριν τη χορήγηση του ποσού για το 2012. Μας πληροφόρησε επίσης ότι δεν θα καταβληθεί κατά το 2012 οποιαδήποτε χορηγία σε άλλες περιβαλλοντικές οργανώσεις.

4.10.2 ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΥΔΑΤΩΝ

Μέρος Α

Διαχείριση Υδάτινων Πόρων.

(α) Υδατική κατάσταση. Κατά την 1.1.2011 τα αποθέματα νερού στα φράγματα ανέρχονταν σε 139,3 εκ. κ.μ., σε σχέση με 95,6 εκ. κ.μ. την ίδια μέρα το 2010. Λόγω της μέτριας βροχόπτωσης κατά τη χειμερινή περίοδο 2010-2011, τα αποθέματα νερού στα φράγματα κατά την 31.12.2011 μειώθηκαν ελαφρά στα 124,9 εκ. κ.μ.

(β) Διάθεση νερού για σκοπούς ύδρευσης. Κατά το 2011 παραχωρήθηκαν για σκοπούς ύδρευσης 80,6 εκ. κ.μ. νερού (82,1 εκ. κ.μ. το 2010), από τα οποία περίπου 48 εκ. κ.μ. (περίπου 59,9%) προήλθαν από τις μονάδες αφαλάτωσης, 6,7 εκ. κ.μ. από άντληση νερού από κυβερνητικές γεωτρήσεις (περίπου 8,4%) και 25,9 εκ. κ.μ. από τα αποθέματα νερού σε φράγματα (περίπου 32,3%).

(γ) Διάρθρωση νερού για σκοπούς άρδευσης. Βάσει Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 5.10.2011, παραχωρήθηκαν συνολικά κατά το 2011, για σκοπούς άρδευσης, 47,6 εκ. κ.μ. νερού (48,3 εκ. κ.μ. το 2010), από τα οποία 36,6 εκ. κ.μ. προέρχονταν από φράγματα, 5,3 εκ. κ.μ. από γεωτρήσεις και 5,7 εκ. κ.μ. από ανακυκλωμένο νερό. Η ποσότητα των 36,6 εκ. κ.μ. νερού παραχωρήθηκε κυρίως από τα φράγματα Κούρη (18,5 εκ. κ.μ.), Ασπρόκρεμμυ (6,1 εκ. κ.μ.) και Ευρέτου (3,3 εκ. κ.μ.), ενώ μικρότερες ποσότητες παραχωρήθηκαν από άλλα φράγματα.

Επιπρόσθετα από τις πιο πάνω ποσότητες, παραχωρήθηκαν 2 εκ. κ.μ. ανακυκλωμένου νερού από τους σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων Βαθιάς Γωνιάς, Λάρνακας και Αυδήμου-Παραμάλι, τα οποία δεν περιλαμβάνονται στο υδατικό ισοζύγιο, για άρδευση φυτειών που καλλιεργήθηκαν ειδικά για την αξιοποίηση των ποσοτήτων αυτών.

(δ) Ανορύξεις ιδιωτικών γεωτρήσεων.

(i) Έκδοση αδειών. Το 2011 εκδόθηκαν από το Τμήμα 1.289 άδειες που αφορούσαν σε ανόρυξη γεωτρήσεων για σκοπούς άρδευσης και 731 άδειες που αφορούσαν σε ανόρυξη γεωτρήσεων για οικιακούς σκοπούς, από τις οποίες 802 και 224, αντίστοιχα, αφορούσαν στην έκδοση καλυπτικών εγκρίσεων για γεωτρήσεις που είχαν ανορυχθεί παράνομα.

Επαναλάβαμε την εισήγησή μας όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο έκδοσης αδειών υδροληψίας με συγκεκριμένη περίοδο ισχύος, μετά τη λήξη της οποίας να απαιτείται ανανέωσή τους, έτσι ώστε να δίδεται η ευκαιρία στο Τμήμα να επαναξιολογεί την κατάσταση του υδροφορέα και τα δεδομένα του αιτητή.

(ii) Έλεγχοι ιδιωτικών γεωτρήσεων. Παρά την ανάληψη της αρμοδιότητας ελέγχου των γεωτρήσεων από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ) με βάση τον περί της Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων Νόμο του 2010, το Τμήμα δεν προέβη σε οποιουδήποτε ελέγχους υδρομετρητών σε αδειοδοτημένες γεωτρήσεις. Επαναλάβαμε την εισήγησή μας όπως προγραμματιστεί η διενέργεια τέτοιων ελέγχων, οι οποίοι να καταγράφονται σε συγκεντρωτικό μητρώο, στο οποίο να αναφέρονται επίσης τα ευρήματα των ελέγχων και η ημερομηνία επαναληπτικού ελέγχου.

Μονάδες αφαλάτωσης.

(α) Γενικά. Μετά την πρόσφατη αναβάθμισή τους, η δυναμικότητα παραγωγής των μονάδων αφαλάτωσης Δεκέλειας και Λάρνακας ανέρχεται σήμερα στα 60.000 και 62.000 κ.μ. νερού την ημέρα, αντίστοιχα. Κατά τη διάρκεια του έτους βρισκόταν επίσης σε λειτουργία η κινητή μονάδα αφαλάτωσης στη Μονή, με δυνατότητα παραγωγής 20.000 κ.μ. νερού την ημέρα, ενώ από τον Νοέμβριο του 2010 τέθηκε σε λειτουργία η κινητή μονάδα αφαλάτωσης της Πάφου, δυναμικότητας 30.000 κ.μ. νερού την ημέρα, η οποία λίγους μήνες αργότερα τέθηκε σε εφεδρεία. Η μονάδα αφαλάτωσης Λεμεσού, δυναμικότητας 40.000 κ.μ. νερού την ημέρα, με δυνατότητα επέκτασης στα 60.000 κ.μ. νερού, ολοκληρώθηκε πρόσφατα. Το Τμήμα προέβη επίσης στη σύναψη συμφωνίας με την ΑΗΚ για αγορά του νερού που θα παράγεται από την υπό ανέγερση μονάδα αφαλάτωσης στο Βασιλικό, δυναμικότητας ημερήσιας παραγωγής 60.000 κ.μ. την ημέρα, ωστόσο λόγω της μεγάλης ζημιάς που υπέστηκαν οι εγκαταστάσεις της ΑΗΚ στο Βασιλικό από την έκρηξη που σημειώθηκε στις 11.7.2011 στη Ναυτική Βάση «Ευάγγελος Φλωράκης», το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί με καθυστέρηση, τον Μάρτιο του 2013.

(β) Αγορά νερού από τις μονάδες αφαλάτωσης. Το κόστος για την αγορά νερού από τις μονάδες αφαλάτωσης (πλην των διατρήσεων Γαρυλλη) ανήλθε σε €63,78 εκ. και αντιπροσωπεύει την αξία 47,17 εκ. κ.μ. νερού, σε σύγκριση με €58,15 εκ. για 48,9 εκ. κ.μ. το 2010. Η αύξηση στο μέσο κόστος παραγωγής του αφαλατωμένου νερού, από €1,188/κ.μ. το 2010 σε €1,352/κ.μ. το 2011, οφείλεται στην αύξηση της τιμής των καυσίμων και του ηλεκτρισμού, αλλά και στην λειτουργία της μονάδας αφαλάτωσης στην Πάφο, το κόστος παραγωγής νερού της οποίας ανήλθε στα €3,091 ανά κ.μ.

(γ) Κινητή μονάδα αφαλάτωσης στην Πάφο. Όπως αναφέρεται σε προηγούμενη Έκθεσή μας, η απόφαση για δημιουργία κινητής μονάδας αφαλάτωσης στην Πάφο λήφθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 6.2.2008. Στις 26.2.2009 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε νέα Πρόταση του Υπουργείου Γεωργίας,

Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, για αύξηση της δυναμικότητας της μονάδας από 20.000 σε 30.000 κ.μ. νερού την ημέρα.

Η μονάδα τέθηκε σε λειτουργία περί τα τέλη του 2010, λειτούργησε μέχρι τους πρώτους μήνες του 2011 και από τότε παραμένει σε εφεδρεία. Κατά το 2011 παρήχθησαν από τη μονάδα 2,88 εκ. κ.μ. νερού και το κόστος λειτουργίας της, περιλαμβανομένου και του κόστους εφεδρείας, ανήλθε στα €8,9 εκ., δηλαδή ο μέσος όρος του κόστους του νερού που παρήχθη ανήλθε στα €3,091 ανά κ.μ. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε, τον Ιούλιο του 2009, την επιφύλαξη της αναφορικά με την αναγκαιότητα αύξησης της δυναμικότητας της μονάδας. Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία τα οποία το Τμήμα είχε στην κατοχή του κατά την υποβολή πρότασης για αύξηση της δυναμικότητας της μονάδας, οι ποσότητες νερού που θα μπορούσαν να αντληθούν με ασφάλεια από γεωτρήσεις, σε συνδυασμό με την παραγωγή της μονάδας αφαλάτωσης, βάσει της αρχικής δυναμικότητάς της, αρκούσαν για κάλυψη των αναγκών ύδρευσης της Πάφου, ακόμα και αν δεν υπήρχαν αποθέματα νερού στα φράγματα, ενώ στις 30.4.2009, τρεις εβδομάδες πριν υπογραφεί η συμφωνία, τα αποθέματα στα φράγματα είχαν αυξηθεί σημαντικά και τα επίπεδά τους ήταν αρκετά για να καλύψουν σχεδόν όλες τις ανάγκες της Πάφου για την επόμενη τριετία.

Σταθμός Επεξεργασίας Οικιακών Λυμάτων και Βιομηχανικών Αποβλήτων Βαθιάς Γωνιάς.

(α) Επιβολή τελών απόρριψης λυμάτων από τους χρήστες. Το συνολικό κόστος λειτουργίας του σταθμού κατά το 2011 ανήλθε στο €1.414.817 (2010 - €1.590.645), ενώ τα αντίστοιχα έσοδα από τέλη ανήλθαν σε μόλις €326.915 (2010 - €368.938). Οι εισπράξεις κατά το 2011 ανήλθαν σε μόνο €115.404.

Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το ΤΑΥ οφείλει να επιβάλλει τέλη απόρριψης προς τις επιχειρήσεις που απορρίπτουν βιομηχανικά απόβλητα στο σταθμό, ούτως ώστε να καλύπτεται το κόστος επεξεργασίας των αποβλήτων, ενώ σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, τα τέλη απόρριψης που επιβλήθηκαν κατά το 2011, καλύπτουν μόνο το 58% (2010 - 92,7%) του κόστους λειτουργίας που αντιστοιχεί στην επεξεργασία βιομηχανικών αποβλήτων.

(β) Καθυστερημένα έσοδα σταθμού. Το υπόλοιπο των καθυστερημένων εσόδων του σταθμού στις 31.12.2011 ανερχόταν στις €407.027, σε σύγκριση με €195.516 το 2010, δηλαδή παρατηρήθηκε αύξηση €211.511 ή 108%. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην μη είσπραξη των τελών απόρριψης από δύο εταιρείες με τον ίδιο μέτοχο, με αποτέλεσμα οι οφειλές τους να αυξηθούν, από €153.291 στις 31.12.2010, σε €360.223 στις 31.12.2011. Το Τμήμα, με επιστολές του ημερ. 21.7.2011 και 28.7.2011, προειδοποίησε τις δύο εταιρείες ότι θα προχωρήσει σε απαγόρευση απόρριψης των αποβλήτων που προέρχονται από αυτές στον σταθμό, χωρίς ωστόσο να το πράξει. Το Τμήμα προώθησε το θέμα στον Γενικό Εισαγγελέα και κατόπιν οδηγιών του, ιδιώτης δικηγόρος καταχώρισε, στις 3.2.2012, αγωγές εναντίον των πιο πάνω εταιρειών για το συνολικό ποσό των €390.734. Μέχρι τις 30.4.2012, το οφειλόμενο ποσό αυξήθηκε περαιτέρω στις €420.403.

Όπως προκύπτει, παρόλο που το πρόβλημα ήταν εμφανές από το 2010, το Τμήμα δεν προέβη στην έγκαιρη λήψη δραστικών μέτρων κατά των πιο πάνω εταιρειών, με αποτέλεσμα τη συσσώρευση του οφειλόμενου ποσού.

(γ) Παραγωγή ανακυκλωμένου νερού. Κατά τη διάρκεια του έτους παρήχθησαν συνολικά από το σταθμό της Βαθιάς Γωνιάς και από το νέο βιολογικό σταθμό του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας 1.930.266 κ.μ. ανακυκλωμένου νερού (939.939 κ.μ. το 2010), από το οποίο μόνο 925.827 κ.μ. (325.670 κ.μ. το 2010), που αντιπροσωπεύει μόλις το 48% της παραγωγής, διατέθηκαν για σκοπούς άρδευσης.

Όπως μας πληροφόρησε το Τμήμα, η διαφορά μεταξύ παραγωγής και διάθεσης του ανακυκλωμένου νερού οφείλεται στην απόρριψή του κατά τους χειμερινούς μήνες. Λαμβάνοντας υπόψη την αναμενόμενη αύξηση της παραγωγής επεξεργασμένου νερού από τον νέο βιολογικό σταθμό του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε για τα μέτρα που λαμβάνονται για την κατά το δυνατό μείωση της ποσότητας του νερού που απορρίπτεται.

Άρδευση Γηπέδων Γκολφ.

(α) Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 16.2.2005, ενέκρινε πολιτική ενθάρρυνσης επενδύσεων σε γήπεδα γκολφ. Η Απόφαση αναφέρει ρητά ότι δεν θα εγκρίνονται αιτήσεις για άρδευση των γηπέδων γκολφ με νερό από γεωτρήσεις ή κυβερνητικά φράγματα, με εξαίρεση τις τέσσερις προϋπάρχουσες αναπτύξεις γκολφ της Επαρχίας Πάφου, οι οποίες θα συνέχιζαν να υδροδοτούνται με βάση τις συμφωνίες που συνομολογήθηκαν.

Με μεταγενέστερη Απόφασή του, ημερ. 5.2.2009, το Υπουργικό Συμβούλιο, ενέκρινε, μεταξύ άλλων, τον τερματισμό υδροδότησης των υφιστάμενων γηπέδων από κυβερνητικά υδατικά έργα και την άρδυσή τους με νερό που θα παράγεται από μονάδα αφαλάτωσης. Λόγω της πιο πάνω Απόφασης, τρεις από τους επενδυτές των υφιστάμενων εκμεταλλεύσεων οι οποίοι είχαν συνάψει συμφωνίες για παραχώρηση νερού από κυβερνητικά υδατικά έργα, προσέβαλαν την προαναφερθείσα Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Δεδομένων των πιο πάνω εξελίξεων, το Υπουργικό Συμβούλιο, με Αποφάσεις του ημερ. 3.6.2009 και 20.1.2011, ενέκρινε παρατάσεις ενός έτους κάθε φορά, έτσι ώστε να συνεχίζεται η παροχή νερού στα ήδη υφιστάμενα αδειοδοτημένα γήπεδα γκολφ, για να δοθεί χρονικό περιθώριο συμμόρφωσής τους με τις πρόνοιες της Απόφασης για μη παραχώρηση νερού από κυβερνητικά υδατικά έργα. Το Υπουργείο ΓΦΠΠ, σε ενημερωτικό σημείωμα το οποίο τέθηκε ενώπιον της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής για τη δημιουργία γηπέδων γκολφ, εισηγήθηκε όπως δοθεί στα υφιστάμενα αδειοδοτημένα γήπεδα επιπλέον χρονικό περιθώριο δύο ετών, δηλαδή μέχρι τις 3.6.2013. Παρά το γεγονός ότι η εισήγηση αυτή δεν φαίνεται να υιοθετήθηκε, ούτε τέθηκε ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου για έγκριση, το Τμήμα συνεχίζει να παρέχει νερό στις υπό αναφορά αναπτύξεις, από κυβερνητικά υδατικά έργα. Ως αποτέλεσμα, κατά το 2011 παραχωρήθηκαν για το σκοπό αυτό 7.860 κ.μ. νερού από το αρδευτικό έργο Πάφου και 355.880 κ.μ. νερού από τον υδροφορέα Έζουσας, ο οποίος εμπλουτίζεται με ανακυκλωμένο νερό.

(β)(i) Όπως αναφέρεται σε προηγούμενη Έκθεσή μας, κατόπιν εισήγησής μας, όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο παραχώρησης των πλεονάζουσων ποσοτήτων νερού του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων στη Λεμεσό, στις αναπτύξεις γηπέδων γκολφ στην τιμή του αφαλατωμένου νερού, υποβλήθηκε σχετική Πρόταση από την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή προς το Υπουργικό Συμβούλιο το οποίο αποφάσισε, στις 3.1.2012, την άρδευση γηπέδου στη Λεμεσό με ανακυκλωμένο νερό, το οποίο θα παρέχεται στην τιμή αφαλατωμένου νερού που παράγεται με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

(ii) Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενη Έκθεσή μας, αναμένεται η λειτουργία σταθμού επεξεργασίας λυμάτων στην περιοχή Πόλης Χρυσοχούς, ο οποίος θα παράγει αρκετές ποσότητες ανακυκλωμένου νερού και εισηγηθήκαμε όπως προωθηθούν έγκαιρα διευθετήσεις για εκμετάλλευση των τυχόν πλεονάζουσων ποσοτήτων, μετά την ικανοποίηση των αναγκών της γεωργίας, για σκοπούς άρδευσης των γηπέδων γκολφ της περιοχής. Υποβλήθηκε σχετική Πρόταση προς την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή, η οποία όμως απορρίφθηκε.

Το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 9.2.2012 προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΦΠΠ, διαβίβασε αίτημα δύο εταιρειών για υδροδότηση γηπέδων γκολφ με παρεμφερείς αναπτύξεις στην περιοχή Πόλης Χρυσοχούς, από ανακυκλωμένο νερό τριτοβάθμιας επεξεργασίας που θα παράγεται από τη μονάδα επεξεργασίας λυμάτων, αναφέροντας σχετικά οικονομικά και περιβαλλοντικά οφέλη. Το θέμα υποβλήθηκε την 1.3.2012 από τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΦΠΠ στη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, με σκοπό να προωθηθεί στην αρμόδια Υπουργική Επιτροπή για τα γήπεδα γκολφ, για λήψη σχετικής απόφασης.

Ποιότητα πόσιμου νερού στις κοινότητες.

(α) Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, σύμφωνα με τα αποτελέσματα σχετικής μελέτης, σε αρκετές κοινότητες, τόσο οι πηγές όσο και οι γεωτρήσεις που χρησιμοποιούνται για σκοπούς υδροδότησης υποβαθμίζονται διαχρονικά, λόγω της αυξημένης ζήτησης νερού, των επιπτώσεων της υπεράντλησης και την μη ικανοποιητική αναπλήρωσή τους.

Επαναλάβαμε την άποψη ότι το πρόβλημα της διασφάλισης της επαρκούς υδροδότησης των επηρεαζόμενων κοινοτήτων θα πρέπει να απασχολήσει το Τμήμα ώστε να ληφθούν έγκαιρα τα απαραίτητα μέτρα για αντιμετώπισή του.

(β) Όπως αναφέρουμε εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Υπουργός ΓΦΠΠ εκχώρησε, με την ΚΔΠ 707/2004, την αρμοδιότητα για την παρακολούθηση της ποιότητας των υπόγειων νερών από κοινού στο ΤΑΥ και το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης (ΤΓΕ).

Από τον Ιούνιο του 2010 τέθηκε σε εφαρμογή σχετικό πρωτόκολλο διαδικασιών για καλύτερο συντονισμό μεταξύ των εμπλεκόμενων Τμημάτων, ενώ, όπως πληροφορηθήκαμε, το Τμήμα προγραμματίζει την επέκταση του δικτύου για σκοπούς πληρέστερης παρακολούθησης της ποιότητας των υπόγειων υδάτων.

Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 18.5.2011 με σκοπό τον συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών του ΤΑΥ για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή του πρωτοκόλλου διαδικασιών για την άμεση ενημέρωση και λήψη μέτρων σε περίπτωση ποιοτικού προβλήματος σε πόσιμο νερό, αναφέρθηκε ότι, από τη μέχρι τώρα εφαρμογή του πρωτοκόλλου παρατηρήθηκαν προβλήματα συντονισμού και ανομοιομορφία στο χειρισμό περιπτώσεων όπου διαπιστώνονται παράμετροι εκτός ορίων. Για αντιμετώπιση των προβλημάτων αποφασίστηκε η λήψη σχετικών μέτρων. Ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε κατά πόσο έχει σημειωθεί οποιαδήποτε βελτίωση.

Καθορισμός ζωνών προστασίας γεωτρήσεων ύδρευσης.

(α) Σύμφωνα με την ΚΔΠ 707/2004, το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων καθορίζεται ως η αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή του άρθρου 10 του περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών (Μέτρα Προστασίας Υπόγειων Νερών) Διατάγματος (ΚΔΠ 45/96). Το εν λόγω άρθρο ορίζει τον καθορισμό τριών ζωνών προστασίας γύρω από κάθε γεώτρηση ύδρευσης με στόχο τον περιορισμό της ρύπανσης ή μόλυνσης του υπόγειου νερού, με την απαγόρευση καθορισμένων δραστηριοτήτων περιμετρικά της γεώτρησης.

Το ΤΑΥ καθόρισε μέχρι σήμερα, με σχετικά Διατάγματα, ζώνες προστασίας για 140 από τις περίπου 400 γεωτρήσεις ύδρευσης που, σύμφωνα με υπολογισμούς του Τμήματος, υφίστανται σήμερα. Παράλληλα, βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία έκδοσης Διατάγματος για άλλες 60 γεωτρήσεις, ενώ, στα πλαίσια διαβουλεύσεων με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως για την προγραμματιζόμενη αναθεώρηση πολεοδομικών ζωνών, καθορίστηκαν προκαταρκτικά από το ΤΑΥ ζώνες προστασίας για άλλες 201 γεωτρήσεις, για τις οποίες βρίσκεται σε εκκρεμότητα η διαδικασία διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς πριν την έκδοση των σχετικών Διαταγμάτων.

Ο προϊστάμενος της Υπηρεσίας Υδρομετρίας του ΤΑΥ, με επιστολή του ημερ. 17.11.2011 προς τους Επαρχιακούς Μηχανικούς αναφέρει ότι, στις περιοχές που εμπίπτουν στις ζώνες προστασίας των γεωτρήσεων ύδρευσης, θα πρέπει να γίνονται έλεγχοι ανά εξάμηνο και να καταγράφονται τυχόν πηγές ρύπανσης. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε σχετικά με τα αποτελέσματα των ελέγχων αυτών.

(β) Σε συνεδρία της συντονιστικής επιτροπής για την εφαρμογή του Μέτρου 5.3 του Προγράμματος Μέτρων της Οδηγίας Πλαίσιο περί Υδάτων στην Κύπρο, το οποίο αφορά στις ζώνες προστασίας των υδρευτικών γεωτρήσεων, που πραγματοποιήθηκε στις 8.3.2012, έγινε ανασκόπηση της κατάστασης σχετικά με τον καθορισμό ζωνών προστασίας σε υδρευτικές γεωτρήσεις και εξετάστηκε η ανάγκη για τροποποίηση/αντικατάσταση του Διατάγματος 45/96 το οποίο διέπει, μεταξύ άλλων, τον καθορισμό των εν λόγω ζωνών. Κατά τη συνεδρία αποφασίστηκε όπως συσταθεί ομάδα από λειτουργούς του ΤΓΕ και του ΤΑΥ για ετοιμασία προσχεδίου Κανονισμού για αντικατάσταση της ΚΔΠ 45/96.

Επίσης στην πιο πάνω συνεδρία αναφέρθηκε ότι το ΤΓΕ ετοίμασε και απέστειλε στο ΤΑΥ εκθέσεις αξιολόγησης για 207 γεωτρήσεις, άλλες 17 εκθέσεις βρίσκονται στο τελικό τους στάδιο ενώ εκκρεμεί η ετοιμασία εκθέσεων αξιολόγησης για άλλες 200 περίπου γεωτρήσεις. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε σχετικά με τα αποτελέσματα των εκθέσεων αυτών.

Ζώνες προστασίας για φράγματα που χρησιμοποιούνται για ύδρευση. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Οδηγία Πλαίσιο για τα Νερά (2000/60/ΕΚ) «τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη της υποβάθμισης της κατάστασης όλων των συστημάτων επιφανειακών υδάτων» και για το σκοπό

αυτό «μπορούν να καθιερώνουν ζώνες ασφαλείας για τα υδατικά αυτά συστήματα». Στην Κύπρο, οι επιφανειακές πηγές ύδρευσης αποτελούνται από 11 φράγματα (ταμιευτήρες) για τα οποία θα καθοριστούν ζώνες προστασίας. Για το σκοπό αυτό έχει ετοιμαστεί προσχέδιο Διατάγματος από το Τμήμα, το οποίο αφού τροποποιηθεί με βάση τα σχόλια των εμπλεκόμενων τμημάτων θα σταλεί για έγκριση από τον αρμόδιο Υπουργό.

Απαλλοτριώσεις γης για την κατασκευή Υδατικών Έργων. Παρά τις οδηγίες που δόθηκαν από τον Διευθυντή προς τους Προϊστάμενους Υπηρεσιών και Επαρχιακούς Μηχανικούς στις 5.10.2010, για εφαρμογή διαδικασιών, σύμφωνα και με εισηγήσεις μας, με στόχο τον αποτελεσματικό έλεγχο των απαλλοτριώσεων, οι διαδικασίες δεν έχουν ακόμη εφαρμοστεί, με αποτέλεσμα να συνεχίζονται τα προβλήματα που προκύπτουν κυρίως από τη μη έγκαιρη ενημέρωση του Κλάδου Απαλλοτριώσεων σχετικά με τη χρονική έναρξη και λήξη του έργου.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα πιο κάτω παραδείγματα:

(α) Κατασκευή φράγματος Σολέας. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, οι εργασίες κατασκευής του φράγματος Σολέας άρχισαν χωρίς να έχει δημοσιευθεί το σχετικό Διάταγμα Απαλλοτρίωσης, ενώ η διαδικασία βρισκόταν στο στάδιο εξέτασης των ενστάσεων που υποβλήθηκαν μετά τη δημοσίευση της Γνωστοποίησης Απαλλοτρίωσης στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Ως αποτέλεσμα, προέκυψε η ανάγκη διαφοροποίησης της πορείας του αγωγού, με αποτέλεσμα να απαιτείται απαλλοτρίωση επιπρόσθετης έκτασης και μερική ανάκληση του Διατάγματος Απαλλοτρίωσης που δημοσιεύθηκε στις 2.7.2010, καθώς η δημοσίευση έγινε χωρίς να ληφθούν υπόψη οι τροποποιήσεις που προέκυψαν από την έγκριση των ενστάσεων.

Η δημοσίευση της μερικής ανάκλησης του Διατάγματος Απαλλοτρίωσης εξακολουθεί να εκκρεμεί, ενώ το Ανώτατο Δικαστήριο δικάωσε, στις 11.2.2011, τους ιδιοκτήτες των οποίων οι εκτάσεις απαλλοτριώθηκαν παρά την έγκριση των ενστάσεών τους από την Υπουργική Επιτροπή.

(β) Αρδευτικό Δίκτυο Βυζακιάς. Το αρδευτικό δίκτυο Βυζακιάς κατασκευάστηκε από το ΤΑΥ την περίοδο 1997-1998. Οι Διοικητικές Πράξεις με τις οποίες γνωστοποιήθηκε και εξουσιοδοτήθηκε η απαλλοτρίωση της αναγκαίας ιδιωτικής ακίνητης ιδιοκτησίας για κατασκευή του δικτύου, ατόνησαν, καθώς δεν τηρήθηκαν τα χρονικά πλαίσια προσφοράς αποζημίωσης στους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ), βάσει του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου 15/62. Μετά από επιστολή του ΤΑΥ, ημερ. 18.3.2003, προς το ΤΚΧ, ετοιμάστηκαν σχέδια με σκοπό τη δημοσίευση νέας Γνωστοποίησης Απαλλοτρίωσης, τα οποία εγκρίθηκαν από το ΤΑΥ στις 21.5.2012.

Παράλληλα το ΤΑΥ, με επιστολή του ημερ. 27.3.2012 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ζήτησε την έγκριση του Υπουργείου για δημοσίευση νέας Γνωστοποίησης και Διατάγματος Απαλλοτρίωσης, το συντομότερο δυνατό, με σκοπό την αποφυγή των συνεχώς αυξανόμενων προβλημάτων από τους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες λόγω της συνεχιζόμενης, για πέραν της μιας δεκαετίας, παράνομης χρήσης μέρους του ακινήτου τους.

Κατασκευή ιδιωτικού φράγματος στο Χα-ποτάμι. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, γύρω στο 1973, ανεγέρθηκε παράνομα, κοντά στην εκβολή του πιο πάνω ποταμού, μικρό εκτροπικό φράγμα, το οποίο επεκτάθηκε κατά την περίοδο 2002-2003. Έκτοτε το νερό που αποθηκεύεται στο υπό αναφορά φράγμα, συνολικής χωρητικότητας 500.000 κ.μ., χρησιμοποιείται από εταιρεία για την άρδευση γηπέδου γκολφ, εξαιτίας δε του γεγονότος ότι είναι παράνομο, δεν επιβάλλονται, από το ΤΑΥ, οποιαδήποτε τέλη σε σχέση με τις αντλούμενες ποσότητες νερού.

Στις 29.12.2006 εκδόθηκε πολεοδομική άδεια, στην οποία ενσωματώθηκε όρος για εξασφάλιση, από τον αιτητή, άδειας για επέμβαση σε κυβερνητική γη. Το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 21.5.2008 απέρριψε αίτηση της εταιρείας για παραχώρηση της υπό αναφορά άδειας, και η Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου, με επιστολή της ημερ. 30.1.2009, κάλεσε την εταιρεία όπως κατεδαφίσει το φράγμα μέχρι την 31.5.2009.

Η άμεση κατεδάφιση του φράγματος κατέστη δύσκολη, λόγω του ότι το φράγμα είχε υπερχειλίσει και το θέμα συζητήθηκε σε συνάντηση μεταξύ του Υπουργείου Εσωτερικών, της Επαρχιακής Διοίκησης Πάφου

και της ενδιαφερόμενης εταιρείας, που πραγματοποιήθηκε στις 25.6.2010, κατά την οποία ο εκπρόσωπος της εταιρείας διατύπωσε, μεταξύ άλλων, την άρνησή του όσον αφορά στη χρέωση της εταιρείας για το νερό που θα αντλείται από το φράγμα.

Σύμφωνα με το συμπέρασμα μελέτης, την οποία ανέθεσε το Τμήμα σε εταιρεία, σε σχέση με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την ενδεχόμενη κατεδάφιση του φράγματος, η διατήρηση του φράγματος, κρίνεται, τη δεδομένη στιγμή, ως η βέλτιστη επιλογή. Το Ταμείο Θήρας διαφώνησε με τη θέση αυτή, ωστόσο το Τμήμα, το οποίο βάσει του Νόμου 79(Ι)/2010 έχει πλέον την αποκλειστική αρμοδιότητα για ρύθμιση του θέματος, ετοίμασε επιστολή η οποία στάλθηκε από τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΦΠΠ στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, με την οποία υιοθετείται το συμπέρασμα της μελέτης και γίνεται εισήγηση για την επιβολή πρόσθετων όρων στην ανακληθείσα πολεοδομική άδεια του 2006.

Το ΤΑΥ, με επιστολή του ημερ. 9.3.2012 προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΦΠΠ, προώθησε αίτημα της εταιρείας για έγκριση της χρήσης νερού από το φράγμα για σκοπούς κάλυψης των αρδευτικών αναγκών των γηπέδων γκολφ της, κατά παρέκκλιση της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου. Στην επιστολή αυτή αναφέρεται ότι μπορεί να εγκριθεί αδειοδότηση της χρήσης νερού από το φράγμα για την κάλυψη των αναγκών άρδευσης των γηπέδων γκολφ της εταιρείας, νοουμένου ότι το κόστος του νερού από το φράγμα δεν θα είναι χαμηλότερο από το κόστος παραγωγής νερού από ιδιωτική μονάδα αφαλάτωσης και επομένως δεν θα τίθενται σε δυσμενέστερη θέση επενδυτές που θα κατασκευάσουν μονάδες αφαλάτωσης για την υδροδότηση των γηπέδων τους.

Παραγωγή και διαχείριση νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων.

(α) Διάθεση νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων. Κατά το 2011 παρήχθησαν από τους αστικούς σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων 25 εκ. κ.μ. ανακυκλωμένου νερού (περιλαμβανομένης της παραγωγής του σταθμού στη Μια Μηλιά ύψους 8,5 εκ. κ.μ.), από τα οποία χρησιμοποιήθηκαν στην άρδευση μόνο 2 εκ. κ.μ. Όπως μας αναφέρθηκε, η αδυναμία του Τμήματος να διαθέσει το ανακυκλωμένο νερό οφείλεται κυρίως στην έλλειψη υποδομής, όπως αρδευτικών δικτύων για διανομή του νερού και δεξαμενών αποθήκευσης του νερού κατά τους χειμερινούς μήνες, όπου η ζήτηση είναι χαμηλή.

Εκφράσαμε την άποψη ότι το Τμήμα πρέπει να μελετήσει τρόπους καλύτερης αξιοποίησης του ανακυκλωμένου νερού που παράγεται, ώστε να αποδεσμεύεται το αποθηκευμένο νερό στα φράγματα για άλλες χρήσεις.

(β) Διάθεση νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων από το βιολογικό σταθμό στην Ανθούπολη. Κατά τη διάρκεια του 2011, παρήχθησαν από το βιολογικό σταθμό στην Ανθούπολη, 976.715 κ.μ. ανακυκλωμένου νερού από τα οποία διατέθηκαν για άρδευση και τιμολογήθηκαν μόνο 468.000 κ.μ.

Παρατηρήθηκε ότι ποσότητα 272.369 κ.μ. νερού διατέθηκε σε συγκεκριμένη εταιρεία, η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα της γεωργίας και οι ανάγκες της οποίας υπολογίστηκαν, βάσει των δηλωμένων εκτάσεων της στον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, γύρω στα 128.000 κ.μ. νερού.

Λόγω του ότι η τιμή του ανακυκλωμένου νερού που παραχωρείται για γεωργικούς σκοπούς είναι πολύ χαμηλή (€0,07/κ.μ.), εκφράσαμε την άποψη ότι το Τμήμα οφείλει να ελέγχει κατά πόσο οι ποσότητες που διαθέτει στην τιμή αυτή όντως χρησιμοποιούνται για γεωργικούς σκοπούς. Επίσης, εισηγηθήκαμε όπως, ενόψει των διαθέσιμων πλεονασματικών ποσοτήτων ανακυκλωμένου νερού, εξεταστεί το ενδεχόμενο παραχώρησης ανακυκλωμένου νερού για άλλους σκοπούς, όπως άρδευση κήπων και χώρων πρασίνου, σε πιο ψηλή τιμή.

(γ) Τιμολόγηση ανακυκλωμένου νερού αποχετευτικού συστήματος Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, τα Συμβούλια Αποχετεύσεων Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας συνήψαν δάνεια με τη Διεθνή Τράπεζα, με κυβερνητική εγγύηση, τα οποία έληξαν τον Νοέμβριο του 2006. Σύμφωνα με τους όρους των εγγυητικών συμφωνιών, τα Συμβούλια είχαν υποχρέωση, μεταξύ άλλων, να διαθέτουν το νερό της τριτοβάθμιας επεξεργασίας, να το τιμολογούν, να εισπράττουν τα

σχετικά τέλη και στη συνέχεια, αφού κατακρατούν μέρος του ποσού για διοικητικά έξοδα, να εμβάζουν το υπόλοιπο στο κράτος (ΤΑΥ).

Λόγω της αδυναμίας των Συμβουλίων να εκπληρώσουν τις πιο πάνω συμβατικές τους υποχρεώσεις, το νερό που παραχωρείτο στους καταναλωτές παρέμεινε ατιμολόγητο και ανείσπρακτο. Οι διαβουλεύσεις που ακολούθησαν μεταξύ των δύο μερών δεν είχαν αποτέλεσμα και το ΤΑΥ κινήθηκε νομικά εναντίον των Συμβουλίων Αποχετεύσεων, απαιτώντας την καταβολή ποσού ύψους €810.135 πλέον 5% Φ.Π.Α. ως καθυστερημένα έσοδα για την περίοδο Αυγούστου 2002 – Νοεμβρίου 2006, ενώ προέβλεπε στην κατακράτηση του πιο πάνω ποσού από την πληρωμή οφειλών του προς τα Συμβούλια, σε σχέση με τα κατασκευαστικά έργα της τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων. Τον Δεκέμβριο του 2010 επιτεύχθηκε συμφωνία, η οποία εγκρίθηκε από την εξ Υπουργών Επιτροπή και η οποία προβλέπει όπως, επιστραφεί στα Συμβούλια το κατακρατηθέν ποσό των €810.135, σταδιακά μέχρι το τέλος του 2012. Σημειώνεται ότι οι δόσεις θα πιστώνονται στον ειδικό λογαριασμό του Γενικού Λογιστηρίου για εξόφληση των οφειλών των Συμβουλίων προς το κράτος.

Κατασκευή αποχετευτικών συστημάτων. Όπως αναφέρεται σε προηγούμενη Έκθεσή μας, το Τμήμα πρότεινε την περίληψη πρόνοιας ύψους €40 εκ. στον Προϋπολογισμό του 2011 κάτω από το άρθρο «Κυβερνητική Συνεισφορά στα Αστικά Συμβούλια Αποχετεύσεων» για υλοποίηση των απαιτούμενων κατασκευαστικών έργων, ωστόσο τελικά εγκρίθηκαν και δαπανήθηκαν μόνο €8 εκ. Για το 2012, οι προϋπολογιζόμενες ανάγκες ανέρχονταν στα €66,3 εκ., αλλά τελικά εγκρίθηκαν για περίληψη στον Προϋπολογισμό μόνο €10 εκ. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, οι οικονομικές υποχρεώσεις και δεσμεύσεις του κράτους έναντι των Συμβουλίων, περιλαμβανομένων των έργων που έχουν εκτελεστεί, αλλά και των έργων που έχουν προγραμματιστεί, ανέρχονται στα €388 εκ.

Λόγω του περιορισμού των κρατικών δαπανών και της αδυναμίας του κράτους να καλύψει τις οφειλές του προς τα αστικά Συμβούλια Αποχετεύσεων μέσω των ετήσιων Προϋπολογισμών, το Υπουργείο ΓΦΠΠ, ετοίμασε Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, σύμφωνα με την οποία εισηγείται την έγκριση σύναψης δανείων, από τα αστικά Συμβούλια Αποχετεύσεων, με κυβερνητική εγγύηση, για κάλυψη των οφειλών του κράτους για έργα που εκτελέστηκαν ή προγραμματίζονται να εκτελεστούν από τα αστικά Συμβούλια Αποχετεύσεων, κατά παρέκκλιση από την μέχρι σήμερα εφαρμοζόμενη πολιτική για σύναψη των δανείων από το ίδιο το κράτος για τη χρηματοδότηση αναπτυξιακών έργων. Σύμφωνα με την Πρόταση, το τοκοχρεολύσιο θα πληρώνεται ετησίως από το κράτος, μέσω του κρατικού Προϋπολογισμού.

Οικονομικές εκκρεμότητες μεταξύ του Τμήματος και των Συμβουλίων Αποχετεύσεων. Όπως αναφέρεται σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παραμένουν σε εκκρεμότητα σημαντικές οικονομικές διαφορές μεταξύ του Τμήματος και των Συμβουλίων Αποχετεύσεων, οι οποίες αφορούν στην κυβερνητική συνεισφορά σε κατασκευαστικές δαπάνες των σταθμών παραγωγής τριτοβάθμιας επεξεργασίας νερού, αντιπλημμυρικών έργων, καθώς και δαπάνες συντήρησης και λειτουργίας των σταθμών παραγωγής νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας.

Σε σχέση με τις πιο πάνω απαιτήσεις καταβλήθηκε κατά τα έτη 2009-2011 στα Συμβούλια Αποχετεύσεων Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου και Παραλιμνίου-Αγίας Νάπας, το συνολικό ποσό των €89,5 εκ.

Οι σημαντικότερες από τις εκκρεμότητες έχουν ως ακολούθως:

- (i) **Συμβούλια Αποχετεύσεων Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας.** Το Τμήμα οφείλει προς τα Συμβούλια ποσό ύψους €977.389, το οποίο εγκρίθηκε από τη Διυπουργική Επιτροπή.
- (ii) **Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού – Αμαθούντας.** Το Τμήμα κατέβαλε εντός του 2011, στο Συμβούλιο, το ποσό του €1.000.000 έναντι του κόστους κατασκευής δικτύων και αντιπλημμυρικών έργων και έργων όμβριων υδάτων.

Εξακολουθούν να υπάρχουν εκκρεμότητες σε σχέση με τους διεκδικούμενους, από το Συμβούλιο, τόκους και το τελικό κόστος λειτουργίας και συντήρησης του σταθμού τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων, όσον αφορά στο ΦΠΑ, τα διοικητικά έξοδα, τον επιμερισμό της ηλεκτρικής κατανάλωσης και στο ποσοστό των διοικητικών εξόδων επί του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας.

(iii) **Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας.** Το Τμήμα κατέβαλε το 2011 προς το Συμβούλιο, ποσό ύψους €500.000 για κατασκευαστικά έργα των όμβριων υδάτων και ποσό €996.255 για λειτουργία και συντήρηση. Επίσης καταβλήθηκε από το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας η δόση δανείου του Συμβουλίου προς γερμανική τράπεζα, ύψους €1.040.544. Ποσό ύψους €1.033.922, που απαιτείται από το Συμβούλιο, δεν έχει συμφωνηθεί ακόμα.

(iv) **Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου.** Η Τεχνική Διυπουργική Επιτροπή ενέκρινε το κόστος λειτουργίας και συντήρησης της τριτοβάθμιας επεξεργασίας του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων στην Πάφο κατά την περίοδο από το 2002 μέχρι τον Μάρτιο του 2008, όταν η λειτουργία του σταθμού γινόταν με προσωπικό του Συμβουλίου. Εκκρεμεί ο καθορισμός του κόστους λειτουργίας και συντήρησης του σταθμού από το 2008, οπότε η λειτουργία του σταθμού ανατέθηκε σε ιδιωτική εταιρεία. Το Τμήμα κατέβαλε, το 2011, ποσό ύψους €399.945, έναντι του κόστους λειτουργίας και συντήρησης του σταθμού για το έτος. Οι απαιτήσεις του Συμβουλίου μέχρι το 2011 ανέρχονται σε €1.143.150, ποσό που δεν έχει συμφωνηθεί ακόμη.

Το Τμήμα κατέβαλε επίσης, κατά το 2011, ποσό €5,5 εκ. έναντι των απαιτήσεων του Συμβουλίου, ύψους €21.213.271 που αφορούν στο μερίδιο της κυβερνητικής συνεισφοράς για τα αποχετευτικά έργα της β' φάσης, που περιλαμβάνουν δίκτυα περισυλλογής λυμάτων για τις περιστατικές κοινότητες που εντάχθηκαν στο Συμβούλιο, δίκτυα περισυλλογής όμβριων υδάτων και κεφαλαιουχικό/κατασκευαστικό κόστος του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων Πάφου.

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, έχουμε την άποψη ότι, για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον, ως προς τις δαπάνες παραγωγής του νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας οι οποίες διενεργούνται από τα Συμβούλια αλλά βαρύνουν το Τμήμα, θα πρέπει να γίνουν ενέργειες για εφαρμογή της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 30.9.2004. Η Απόφαση αυτή προβλέπει όπως η ιδιοκτησία των μονάδων τριτοβάθμιας επεξεργασίας των λυμάτων των αποχετευτικών συστημάτων περιέλθει στην ιδιοκτησία των Συμβουλίων Αποχετεύσεων Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου, τα οποία θα είναι υπεύθυνα για τη λειτουργία και συντήρηση των σταθμών από κάθε άποψη, σε όλα τα στάδια επεξεργασίας του νερού και το νερό να αγοράζεται από το ΤΑΥ σε συγκεκριμένη/συμφωνημένη τιμή, νοουμένου ότι ικανοποιεί τις καθοριζόμενες ποιοτικές προδιαγραφές.

Σε σχέση με τα πιο πάνω, στις 23.12.2011, εγκρίθηκε από την εξ Υπουργών Επιτροπή, η απόφαση της Διυπουργικής Τεχνικής Επιτροπής για καθορισμό της μοναδιαίας τιμής επεξεργασμένου νερού για το σταθμό επεξεργασίας λυμάτων Λάρνακας στα €0,3258/ κ.μ.

Καθυστερημένα έσοδα.

(α) **Γενικά.** Τα καθυστερημένα έσοδα του Τμήματος, από διάφορα σχέδια ύδρευσης και άρδευσης, ανήλθαν στις 31.12.2011 σε €137,8 εκ., μη συμπεριλαμβανομένων τόκων ύψους €30,1 εκ., σε σύγκριση με €125,96 εκ. το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €11,8 εκ. ή ποσοστό 9,4%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση της οφειλής του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού, του Δήμου Γερμασόγειας και του Δήμου Αραδίππου κατά €3,3 εκ., €1,9 εκ. και €1,6 εκ., αντίστοιχα. Ποσό €129.410.668, πλέον τόκων ύψους €28.401.047 (2010- €117.695.965), αφορά σε οφειλές σε σχέση με την κατανάλωση νερού για σκοπούς ύδρευσης (€54.528.874 πλέον τόκων ύψους €19.626.547 από Συμβούλια Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας, €40.717.790 πλέον τόκων €8.774.500 από Δήμους και Κοινοτικά Συμβούλια και €34.163.999 από νερό που παραχωρήθηκε προς Τουρκοκυπρίους). Επίσης, ποσό €8.410.648, πλέον τόκων ύψους €1.682.295 (2010 - €8.052.520) αφορά σε οφειλές από καταναλωτές στους οποίους παραχωρήθηκε νερό για σκοπούς άρδευσης.

(β) **Μέτρα για είσπραξη οφειλών.** Σε επιστολή του ΤΑΥ ημερ. 19.4.2012 προς τη Γενική Λογίστρια, σχετικά με την αξιολόγηση της είσπραξιμότητας των καθυστερημένων οφειλών, αναφέρεται ότι το Τμήμα έχει αποστείλει, μέχρι τις 31.12.2011, στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, 1.686 υποθέσεις για λήψη μέτρων εναντίον των καταναλωτών που είχαν καθυστερημένες οφειλές για κατανάλωση νερού άρδευσης μέχρι τις 31.12.2009. Για όσους οφειλέτες υπάρχουν δικαστικές αποφάσεις/διατάγματα αποπληρωμής με

δόσεις και δεν συμμορφώνονται, διακόπτονται και σφραγίζονται οι παροχές νερού στα τεμάχια τους και ο Γενικός Εισαγγελέας προχωρεί σε περαιτέρω μέτρα.

Επιπρόσθετα το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 3.2.2012, ενημέρωσε το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (ΤΕΠ) αναφορικά με την πρόθεσή του να διαβιβάσει στο ΤΕΠ, βάσει του άρθρου 138(1) και (2) του περί Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων Νόμου, πιστοποιητικά με οφειλές προσώπων προς το ΤΑΥ, ώστε αυτές να εισπραχθούν έως να επρόκειτο για φόρους, ιδιαίτερα όσον αφορά σε περιπτώσεις οφειλετών που απεβίωσαν ή που μεταβίβασαν αρδευόμενα τεμάχια χωρίς να ενημερώσουν το ΤΑΥ.

Ο Διευθυντής του ΤΕΠ, με επιστολή του ημερ. 21.2.2012, ενημέρωσε το Τμήμα ότι, λόγω έλλειψης προσωπικού, αδυνατεί να εισπράξει καθυστερημένα τέλη του ΤΑΥ.

(γ) Οφειλές Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Όπως αναφέρεται πιο πάνω, ποσό ύψους €41 εκ., πλέον τόκων ύψους €8,8 εκ., οφείλεται από Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι οποίες εξακολουθούν να τιμολογούν και να εισπράττουν από τους καταναλωτές τους το νερό, χωρίς να καταβάλλουν την αξία της αγοράς του στο ΤΑΥ. Οι σημαντικότερες οφειλές αφορούν στον Δήμο Γερμασόγειας (€13,8 εκ.), Δήμο Αγίας Νάπας (€10,7 εκ.), Δήμο Αραδίππου (€5,5 εκ.) και Δήμο Γεροσκήπου (€1,9 εκ.) ενώ σημαντικά ποσά οφείλονται και από Κοινοτικά Συμβούλια, το μέγεθος των οποίων δεν δικαιολογεί το ύψος της οφειλής τους. Ενδεικτικά αναφέρονται τα Κοινοτικά Συμβούλια Βορόκληνης (€1,4 εκ.), Τρούλλων (€1,7 εκ.), Φρενάρους (€0,6 εκ.) και Ορμήδειας (€0,6 εκ.). Εκφράσαμε την άποψη ότι το Τμήμα δεν θα πρέπει να ανέχεται πλέον τη συνέχιση της τακτικής αυτής, η οποία στην ουσία επιβραβεύει τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης που παρανομούν, αφού η μη συμμόρφωσή τους με τις υποχρεώσεις τους δεν επιφέρει σε αυτές οποιαδήποτε ουσιαστική επίπτωση. Σημειώνεται ότι για ορισμένες Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουν εκδοθεί καταδικαστικές αποφάσεις σε σχέση με τις οφειλές τους, με τις οποίες εξακολουθούν να μην συμμορφώνονται.

Το ΤΑΥ απέστειλε, με επιστολή ημερ. 15.4.2011, στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, κατάλογο Δήμων και Κοινοτικών Συμβουλίων με καθυστερημένες οφειλές προς το Τμήμα, με σκοπό την αποκοπή μέρους της κρατικής χορηγίας για εξόφληση αυτών των καθυστερημένων οφειλών. Για τον σκοπό αυτό το Υπουργείο Εσωτερικών απέκοψε, με διορθωτικό ένταλμα, ποσό ύψους €211.575 από την κρατική χορηγία του προς διάφορα Κοινοτικά Συμβούλια, το οποίο πιστώθηκε σε λογαριασμό εσόδων του ΤΑΥ. Εκφράσαμε την άποψη ότι το ποσό που αποκόπηκε είναι πολύ χαμηλό σε σχέση με το ύψος των οφειλόμενων ποσών και συνεπώς εκφράσαμε την επιφύλαξή μας κατά πόσο το μέτρο αυτό θα αποδώσει. Επισημάναμε ότι, παρόλο που το ΤΑΥ ζήτησε από το Υπουργείο Εσωτερικών όπως προβεί σε αποκοπές και από κρατικές χορηγίες που παραχωρούνται στους Δήμους, αυτό δεν έγινε.

(δ) Οφειλές Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας. Σε σύσκεψη της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής, η οποία πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 8.1.2010 για το πιο πάνω θέμα, αποφασίστηκε, μεταξύ άλλων, όπως υποβληθεί Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, με εισήγηση για διαγραφή των καθυστερημένων οφειλών των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και Λάρνακας προς το ΤΑΥ, για την περίοδο μέχρι τις 31.12.2008, οι οποίες ανέρχονται, στην περίπτωση της Λευκωσίας, στα €21.679.999 και της Λάρνακας στα €15.009.012, χωρίς τόκους.

Η σχετική Πρόταση υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο, αλλά αποσύρθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών και έκτοτε το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα.

(ε) Οφειλές του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού. Παρόλο που οι οφειλές του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού προς το Τμήμα μέχρι τις 30.6.2009, ύψους €56,7 εκ., διαγράφηκαν με βάση σχετική συμφωνία που υπογράφηκε κατόπιν έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου μεταξύ των δύο μερών στις 10.7.2009, παρατηρήθηκε η εκ νέου συσσώρευση οφειλόμενων ποσών του Συμβουλίου προς το Τμήμα, τα οποία στις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €12.230.602 (συμπεριλαμβανομένων των τόκων).

Σημειώνεται επίσης ότι, σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Εσωτερικών ημερ. 14.2.2011, το Συμβούλιο δεσμεύτηκε να αυξήσει ξανά τα τέλη του εντός του 2011, έτσι ώστε να καλύψει τις οποιεσδήποτε καθυστερημένες οφειλές του προς το ΤΑΥ. Όπως αναφέρεται στην προς εμάς επιστολή του Τμήματος ημερ. 14.9.2011, το Τμήμα διαφώνησε με τις αυξήσεις που υιοθέτησε το Συμβούλιο, καθότι δεν ήταν αρκετά

ψηλές για να καλύπτουν τα έξοδα. Επισημαίνεται ότι από την 1.1.2011 και 1.5.2012 έχουν επιβληθεί νέες αυξήσεις στα τέλη του Συμβουλίου.

(στ) Οφειλόμενα ποσά από καταναλωτές άρδευσης που έχουν αποβιώσει, πτωχεύσει ή εξαφανισθεί. Από έλεγχο της κατάστασης των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2011 παρατηρήθηκε ότι ποσό ύψους €733.054, συμπεριλαμβανομένου τόκου, αφορά σε πτωχεύσαντες, αποβιώσαντες και εξαφανισθέντες. Από το ποσό αυτό κρίθηκε ως επισφαλές ποσό ύψους €62.313 μόνο (ποσοστό 8,3%).

Εκφράσαμε την άποψη ότι το Τμήμα θα πρέπει να μελετήσει ενδελεχώς όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις και για όσες από αυτές κρίνει ότι έγιναν όλες οι ενδεδειγμένες ενέργειες και οι οφειλές δεν μπορούν να εισπραχθούν, να προωθηθούν στο Υπουργείο Οικονομικών για διαγραφή με βάση τον Κανονισμό αρ. 43 των Δημοσιονομικών Οδηγιών. Επίσης, το Τμήμα, θα πρέπει να εφαρμόσει τέτοια μέτρα έτσι ώστε να εντοπίζονται έγκαιρα οι περιπτώσεις καταναλωτών που έχουν αποβιώσει, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα διεκδίκησης του οφειλόμενου ποσού από τυχόν διαχειριστές της περιουσίας των αποβιωσάντων.

Οδηγία Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη θέσπιση πλαισίου Κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων.

(α) Πολιτικές τιμολόγησης νερού. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, σύμφωνα με τις διατάξεις της πιο πάνω Οδηγίας, τα κράτη μέλη θα έπρεπε, μέχρι το 2010, να έχουν διασφαλίσει ότι οι πολιτικές τιμολόγησης νερού θα παρέχουν κατάλληλα κίνητρα στους χρήστες, για να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τους υδάτινους πόρους και, κατά συνέπεια, θα συμβάλλουν στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Οδηγίας, ενώ οι πολιτικές τιμολόγησης νερού θα είναι τέτοιες ώστε να ανακτάται το κόστος των υπηρεσιών ύδατος.

Για σκοπούς συμμόρφωσης με τις διατάξεις της Οδηγίας, το Τμήμα ετοίμασε προσχέδιο Κανονισμών για την τιμολόγηση του νερού, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο τον Ιούλιο του 2011 και προωθήθηκε για ψήφιση στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Το Υπουργείο ΓΦΠΠ, με επιστολή του ημερ. 24.5.2012 προς τον Γενικό Διευθυντή της Βουλής των Αντιπροσώπων, ζήτησε όπως οι Κανονισμοί αποσυρθούν και επανακατατεθούν, προφανώς για να αποφευχθεί η εκπνοή της προθεσμίας των 60 ημερών, μετά την πάροδο της οποίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 132(5) του περί της Ενιαίας Διαχείρισης των Υδάτων Νόμου (Ν.79(Ι)/2012), αν η Βουλή των Αντιπροσώπων με απόφασή της δεν τους τροποποιούσε ή τους ακύρωνε, οι Κανονισμοί θα δημοσιεύονταν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

(β) Σχέδιο Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού και Πρόγραμμα Μέτρων. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, σύμφωνα με το άρθρο 13(6) της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ, τα σχέδια διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού θα έπρεπε να είχαν δημοσιευτεί το αργότερο μέχρι τις 22.12.2009.

Το Σχέδιο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 9.6.2011 και υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή με καθυστέρηση, ενώ έχουν αρχίσει οι διαδικασίες εφαρμογής του Προγράμματος Μέτρων που ετοιμάστηκε σύμφωνα με το άρθρο 11 της Οδηγίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 11(7) της Οδηγίας, το Πρόγραμμα Μέτρων θα πρέπει να είναι έτοιμο προς εφαρμογή το αργότερο μέχρι το τέλος του 2012, ωστόσο το Τμήμα αποφάσισε όπως παρατείνει την ημερομηνία αυτή και θέσει ως στόχο εφαρμογής του Προγράμματος Μέτρων στο σύνολό του το 2015.

Παράνομη εκτροπή νερού από τον ποταμό Καρκώτη από κατοίκους της Κακοπετριάς. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, μεγάλη περιοχή της κοινότητας Κακοπετριάς αρδεύεται παράνομα από τον ποταμό Καρκώτη, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα στους κατοίκους των κοινοτήτων Κάτω Σολέας, οι οποίοι, αν και δικαιούχοι, στερούνταν το νερό του ποταμού. Με σκοπό την άρση της παρανομίας, το Τμήμα προχώρησε στην ανόρυξη γεωτρήσεων και τοποθέτηση αγωγών για άρδευση της περιοχής και παρά την ολοκλήρωση του έργου, η κοινότητα αρνείται να το παραλάβει και ζητά την παραχώρηση άδειας άντλησης νερού από τον ποταμό.

Παρά την πάροδο αρκετών ετών, το θέμα εξακολουθεί να παραμένει σε εκκρεμότητα, ενώ θέση του Τμήματος παραμένει ότι τα μέτρα για τερματισμό της παρανομίας θα πρέπει να ληφθούν σε πολιτικό επίπεδο.

Υδατικό Έργο Λυμπιών. Ο υδατοφράκτης Λυμπιών, χωρητικότητας 230.000 κυβικών μέτρων νερού, καλύπτει αρδευόμενη περιοχή των Κοινοτήτων Λυμπιών, Μοσφιλωτής και Αλάμπρας έκτασης 58,4 εκταρίων.

Η μέχρι σήμερα άντληση νερού από τους αρδευτές, δεν είναι ελεγχόμενη, αφού οι πλείστοι δεν διαθέτουν υδρομετρητές, με αποτέλεσμα να μην τιμολογούνται όλες οι ποσότητες νερού που παραχωρούνται, ενώ εκφράζονται πολλά παράπονα για αλόγιστη χρήση του νερού και για χρήση νερού από μη αδειούχους. Το Τμήμα προχώρησε στη λήψη δικαστικών μέτρων κατά των παρανομούντων και στην κατασκευή δεξαμενής χωρητικότητας 500 κ.μ. νερού, για κάλυψη των αναγκών της περιοχής, ενώ προγραμματίζεται κατασκευή αρδευτικού δικτύου, με την αποπεράτωση του οποίου εκτιμάται ότι τα προβλήματα που παρατηρούνται θα επιλυθούν.

Ωρομίσθιο Προσωπικό.

(α) Αξιοποίηση Ωρομίσθιου Προσωπικού. Στις 31.12.2011 οι θέσεις ωρομισθίων στο Τμήμα ανέρχονταν σε 733 (88 επιστάτες και 645 εργάτες). Από τις θέσεις αυτές οι 677 είναι συμπληρωμένες και το ετήσιο κόστος εργοδότησης του ωρομίσθιου προσωπικού ανήλθε, κατά το 2011, σε περίπου €23 εκ. Επισημάναμε ότι, παρόλο που από το 2007 μέχρι τις 31.12.2011 υπήρξε κατάργηση 68 θέσεων εργατών, δεν υπήρξε κατάργηση καμίας θέσης επιστάτη.

Δεδομένης της συμπλήρωσης των μεγάλων αναπτυξιακών έργων που αναλήφθηκαν από το Τμήμα κατά τις δεκαετίες 1980-1990 και της μείωσης των διαθέσιμων κονδυλίων για αναπτυξιακά έργα λόγω της τρέχουσας οικονομικής κρίσης και της πολιτικής των περικοπών, τα κατασκευαστικά έργα και τα έργα συντήρησης του Τμήματος έχουν μειωθεί αισθητά. Συνεπώς εκφράσαμε την άποψη ότι η μείωση του αριθμού των ωρομισθίων κατά 68 άτομα δεν είναι ανάλογη με τη μείωση του όγκου εργασιών τους και εισηγηθήκαμε όπως μελετηθούν, σε συνεργασία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, τρόποι καλύτερης αξιοποίησης του ωρομίσθιου προσωπικού, περιλαμβανομένου του ενδεχόμενου απασχόλησής του σε άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες.

(β) Κόστος κατασκευής έργων από το Τμήμα. Εξετάσαμε ενδεικτικά το κόστος κατασκευής υδατοδεξαμενών χωρητικότητας 500 κ.μ. και διαπιστώσαμε ότι, το εκτιμημένο κόστος για κατασκευή τους από το Τμήμα ανέρχεται, σύμφωνα με υπολογισμούς του επαρχιακού γραφείου Λευκωσίας, σε €123.000, και σύμφωνα με υπολογισμούς του επαρχιακού γραφείου Πάφου, σε €130.000.

Σύμφωνα με τις τελευταίες προσφορές που λήφθηκαν για κατασκευή τέτοιας υδατοδεξαμενής από ιδιώτες, το κόστος ανέρχεται σε €85.650, ποσό αρκετά χαμηλότερο από εκείνο που απαιτείται για εκτέλεση του ίδιου έργου από το Τμήμα.

(γ) Εναλλαξιμότητα ωρομίσθιου προσωπικού. Διαπιστώθηκε ότι οι περισσότεροι ωρομίσθιοι έχουν προσληφθεί με συγκεκριμένες ειδικότητες και καθήκοντα, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα όταν ανατίθεται σε αυτούς η εκτέλεση άλλων εργασιών. Εισηγηθήκαμε όπως το θέμα, το οποίο οδηγεί αρκετές φορές στη μη πλήρη αξιοποίηση του ωρομίσθιου δυναμικού του Τμήματος, εξεταστεί σε συνεργασία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

(δ) Καταβολή επιδόματος περιοδείας στο ωρομίσθιο προσωπικό. Η Υπηρεσία μας έχει επισημάνει επανειλημμένα ότι, στο μεγαλύτερο μέρος του ωρομίσθιου προσωπικού του Τμήματος, καταβάλλεται επίδομα περιοδείας και υπέδειξε ότι οι προϋποθέσεις καταβολής του θα έπρεπε να είχαν τύχει επαναξιολόγησης.

Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, με επιστολή του ημερ. 4.7.2012, πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι, στα πλαίσια της προσπάθειας για εκσυγχρονισμό και αναθεώρηση των επιδομάτων που παραχωρούνται στο ωρομίσθιο κυβερνητικό προσωπικό, μετά από συζητήσεις με την εργατική πλευρά,

συμφωνήθηκε όπως καθοριστούν πρόσθετες σταθερές έδρες για το Τμήμα και οι ωρομίσθιοι που θα τοποθετηθούν σ' αυτές δεν θα θεωρούνται ως περιοδεύοντες.

Εκτεταμένες ζημιές σε αντλίες του αντλιοστασίου Μαζέρας, με αποτέλεσμα την πρόκληση σοβαρών προβλημάτων ύδρευσης. Κατά την εκτέλεση των έργων διαπλάτυνσης του αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας-Λεμεσού, κρίθηκε αναγκαία η αντικατάσταση μέρους του αγωγού Τερσεφάνου-Λευκωσίας, δυναμικότητας 60.000 κ.μ. νερού/ημέρα, ο οποίος περνούσε κάτω από τον αυτοκινητόδρομο, ώστε να αποφευχθούν οποιαδήποτε μελλοντικά προβλήματα από πιθανό σπάσιμό του. Σύμφωνα με το πρόγραμμα εργασιών, η εκτέλεση του πιο πάνω έργου αναμενόταν να διαρκέσει 48 ώρες κατά τις οποίες ο αγωγός θα παρέμενε άδειος, με αποτέλεσμα να επηρεαζόταν η παροχή νερού σε περιοχές της κεντρικής Λευκωσίας και σε περιοχές των Δήμων Λακατάμιας και Τσερίου.

Ο αγωγός έκλεισε στις 5.3.2012 και σύμφωνα με το πρόγραμμα εργασιών, τις εργασίες σύνδεσης θα αναλάμβαναν το Επαρχιακό Γραφείο Λευκωσίας και η Ηλεκτρομηχανολογική Υπηρεσία (ΗΜΥ) και το κλείσιμο και άδειασμα του αγωγού θα αναλάμβανε η Υπηρεσία Λειτουργίας και Συντήρησης Υδρευτικών Έργων (Υ.Λ&Σ.Υ.Ε) του Τμήματος.

Στις 5.3.2012, σε συνάντηση του τεχνικού της Υ.Λ&Σ.Υ.Ε με την υπεύθυνη μηχανικό, αποφασίστηκε ότι, για να γεμίσουν οι δεξαμενές του Δήμου Λακατάμιας και Τσερίου, πριν την εκτέλεση των έργων, θα έπρεπε δύο από τις αντλίες του αντλιοστασίου Μαζέρας να τεθούν σε χειροκίνητη λειτουργία, λόγω του ότι το νέο σύστημα αυτοματισμού που εγκαταστάθηκε πρόσφατα, κρίθηκε αναξιόπιστο. Ωστόσο, με το άδειασμα της δεξαμενής στο αντλιοστάσιο, δεν ενεργοποιήθηκε ο αυτοματισμός για σβήσιμο των αντλιών, με αποτέλεσμα οι αντλίες να συνεχίζουν να λειτουργούν, έστω και αν δεν απορροφούσαν νερό, με αποτέλεσμα να υποστούν εκτεταμένες ζημιές, οι οποίες φαίνεται να ανέρχονται σε περίπου €12.000.

Εκφράσαμε την άποψη ότι οι ζημιές που υπέστησαν οι αντλίες οφείλονται σε λάθη και παραλείψεις που προκάλεσε η έλλειψη συντονισμού μεταξύ των δύο υπηρεσιών του Τομέα Κατασκευών, Λειτουργίας και Συντήρησης. Οι δύο υπηρεσίες όφειλαν να καθορίσουν τις ενέργειες που έπρεπε να γίνουν και να ενημερωθεί γραπτώς το προσωπικό. Επίσης, λόγω του ότι το νέο σύστημα αυτοματισμού που εγκαταστάθηκε πρόσφατα κρίθηκε αναξιόπιστο, όφειλαν να λάβουν πρόσθετα μέτρα ασφάλειας, θέτοντας σε επιφυλακή το αναγκαίο προσωπικό έτσι ώστε να αποφευχθεί ο οποιοσδήποτε κίνδυνος καταστροφής των αντλιών, που είχε ως αποτέλεσμα οι επηρεαζόμενοι καταναλωτές να υποστούν περαιτέρω ταλαιπωρία και το Τμήμα να υποστεί ζημιά ύψους €12.120 που αφορά σε επιδιορθώσεις των αντλιών.

Διαχείριση Κινδύνων/Διασφάλιση συνεχούς λειτουργίας του Τμήματος. Όπως αναφέρεται σε προηγούμενη Έκθεσή μας, λόγω του γεγονότος ότι το Τμήμα διαχειρίζεται ένα από τα πιο απαραίτητα, για τον άνθρωπο, αγαθά, ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε:

(α) Εάν το Τμήμα έχει προβεί σε ανάλυση κινδύνων και αξιολόγησή τους και εάν έχει καταρτιστεί οποιοδήποτε σχέδιο ή έχουν σχεδιαστεί μέτρα για αντιμετώπισή τους.

(β) Εάν το Τμήμα έχει αξιολογήσει ποιες από τις υποδομές και τα συστήματά του είναι κρίσιμης σημασίας για τη συνέχιση της λειτουργίας του και αν έχουν ληφθεί οποιαδήποτε μέτρα για διασφάλισή τους.

(γ) Εάν υπάρχουν εναλλακτικές επιλογές που να διασφαλίζουν τη συνέχιση παροχής νερού, τουλάχιστον για σκοπούς ύδρευσης, σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος/βλάβης (π.χ. σε μία μονάδα αφαλάτωσης ή στον Νότιο Αγωγό).

(δ) Εάν έχει καταρτιστεί σχέδιο αποκατάστασης καταστροφών (disaster recovery plan) για το Τμήμα.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το Τμήμα προτίθεται να προχωρήσει σε ανάλυση κινδύνων και ετοιμασία σχεδίου αποκατάστασης καταστροφών, τα οποία προς το παρόν εξακολουθούν να μην υφίστανται σε ολοκληρωμένη μορφή. Μας αναφέρθηκε επίσης ότι, στο στάδιο μελέτης και κατασκευής των επιμέρους υδατικών έργων, λαμβάνονταν υπόψη τα πιο πάνω και στις πλείστες των περιπτώσεων υπάρχουν εναλλακτικές πηγές υδροδότησης.

Αντιλαμβανόμενοι την εξάρτηση της ύδρευσης της Λευκωσίας από τον αγωγό Τερσεφάνου και με αφορμή το περιστατικό που αναφέρεται πιο πάνω, ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε κατά πόσο υπάρχει αξιόπιστη εναλλακτική λύση υδροδότησης της Λευκωσίας σε περίπτωση που, για οποιοδήποτε λόγο, διακοπεί η παροχή νερού από τον συγκεκριμένο αγωγό.

Συμφωνία Πλαίσιο – Μίνι διαγωνισμοί για την προμήθεια σωλήνων και εξαρτημάτων από ελατό χυτοσίδηρο για διάφορα έργα του Τμήματος. Τον Φεβρουάριο 2012, η Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων του Γενικού Λογιστηρίου, μετά από προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού, συνήψε Συμφωνία Πλαίσιο με 4 οικονομικούς φορείς, για την προμήθεια σωλήνων και εξαρτημάτων από ελατό χυτοσίδηρο και άλλων συναφών εξαρτημάτων, διάρκειας 3 χρόνων, με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμα 1 χρόνο. Η επιλογή του ανάδοχου για κάθε ανάγκη που θα προκύπτει για προμήθεια των εν λόγω ειδών, προβλέπεται να γίνεται μέσω ενός μίνι διαγωνισμού μεταξύ των 4 οικονομικών φορέων που θα έχουν δικαίωμα συμμετοχής κατά την προκήρυξη του.

Μέχρι σήμερα προκηρύχθηκαν 4 μίνι διαγωνισμοί στα πλαίσια της εν λόγω Συμφωνίας Πλαισίου, και παρόλον ότι σε αυτούς δικαίωμα συμμετοχής είχαν οι 2 από τους 4 πιο πάνω οικονομικούς φορείς (οι οποίοι είχαν υποβάλει εμπρόθεσμα όλα τα απαιτούμενα από τον διαγωνισμό για τη σύναψη της Συμφωνίας Πλαισίου έγγραφα και πιστοποιητικά), διαπιστώθηκε ότι είχαν εξασφαλιστεί σημαντικά χαμηλότερες τιμές σε σύγκριση με τις τιμές που κατακυρώνονταν τα τελευταία χρόνια, παρόμοιοι διαγωνισμοί του Τμήματος με το ίδιο αντικείμενο, κατά τους οποίους τα κριτήρια/όρους ικανοποιούσε μόνον ένας – ο ίδιος κάθε φορά – προσφοροδότης. Σημειώνεται ότι κατά τον πρώτο μίνι διαγωνισμό, η προσφορά του εν λόγω προσφοροδότη ήταν η χαμηλότερη και, επίσης, ήταν κατά 21% περίπου χαμηλότερη από την εκτίμηση κόστους του Τμήματος, (η οποία βασιζόταν στις τιμές των προηγούμενων συμβάσεων που του είχαν ανατεθεί), ενώ στους άλλους 3 μίνι διαγωνισμούς ήταν ψηλότερες κατά 6% - 33% από τον επιτυχόντα προσφοροδότη και 4% - 53% από την εκτίμηση δαπάνης του Τμήματος.

Τον Σεπτέμβριο 2012, το Συμβούλιο Προσφορών του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας, ενέκρινε τη συμπερίληψη και του τρίτου οικονομικού φορέα, ο οποίος είχε εξασφαλίσει και υποβάλει όλα τα απαιτούμενα από τον διαγωνισμό έγγραφα και πιστοποιητικά. Ως εκ τούτου, οι δικαιούχοι συμμετοχής στους μίνι διαγωνισμούς για την προμήθεια των εν λόγω υλικών, αυξήθηκαν σε 3 και αναμένεται – λόγω του μεγαλύτερου ανταγωνισμού – να εξασφαλιστούν ακόμα χαμηλότερες τιμές.

Διαγωνισμός αρ. ΤΑΥ57/2010 για την ανακαίνιση και λειτουργία της Μονάδας Αφαλάτωσης Λάρνακας. Τον Φεβρουάριο 2011, το Τμήμα προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την ανακαίνιση και λειτουργία της υφιστάμενης Μονάδας Αφαλάτωσης Λάρνακας. Τον Απρίλιο 2011 υποβλήθηκαν 5 προσφορές, εκ των οποίων η μία, η οποία ήταν και η χαμηλότερη, κρίθηκε από την επιτροπή αξιολόγησης ότι δεν ικανοποιούσε τις απαιτήσεις των εγγράφων του διαγωνισμού. Ως εκ τούτου, η εν λόγω επιτροπή εισηγήθηκε στο αρμόδιο όργανο, που είναι το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, την απόρριψη της και κατακύρωση του διαγωνισμού στην επόμενη, κατά σειρά κατάταξης με βάση την τιμή, υποβληθείσα προσφορά. Τον Ιούνιο 2011, το Συμβούλιο Προσφορών, υιοθετώντας την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης, αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού στον δεύτερο χαμηλότερο προσφοροδότη, στην τιμή των €0,594/κυβικό μέτρο αφαλατωμένου νερού κατά τη διάρκεια της 25-ετούς λειτουργίας της μονάδας – μετά την ανακαίνιση – και €0,40/κυβικό μέτρο αφαλατωμένου νερού για τη λειτουργία της κατά την περίοδο των 2 ετών που θα ανακαινιζόταν η μονάδα.

Τον Ιούλιο 2011, μετά την γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων στους οικονομικούς φορείς που είχαν λάβει μέρος στον διαγωνισμό, καταχωρίστηκαν δύο ιεραρχικές προσφυγές στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ) κατά της απόφασης του Συμβουλίου Προσφορών, από τον χαμηλότερο προσφοροδότη – του οποίου η προσφορά είχε κριθεί ότι δεν ικανοποιούσε τις απαιτήσεις των εγγράφων του διαγωνισμού – και από τον τρίτο χαμηλότερο προσφοροδότη. Τον Δεκέμβριο 2011, η ΑΑΠ απέρριψε και τις 2 πιο πάνω προσφυγές και επικύρωσε την απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών.

Τον Φεβρουάριο 2012, ο δικηγόρος του οικονομικού φορέα που είχε υποβάλει τη χαμηλότερη προσφορά, πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι η απόφαση της ΑΑΠ στην προσφυγή την οποία είχαν καταχωρίσει οι

πελάτες του, είχε προσβληθεί αμέσως μετά την γνωστοποίηση της, στο Ανώτατο Δικαστήριο. Μας πληροφόρησε επίσης ότι τον Ιανουάριο 2012, με ενδιάμεση απόφαση του δικαστηρίου, είχε απορριφθεί αίτημα των πελατών του για έκδοση προσωρινού διατάγματος, το οποίο να αναστέλλει την εκτέλεση της πιο πάνω απόφασης της ΑΑΠ, μέχρι την έκδοση της τελικής απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Στην ενδιάμεση απόφαση του, ο Δικαστής σημείωσε ότι η εν λόγω απόφαση δεν προδίκαζε την τύχη της προσφυγής και, επειδή επρόκειτο για ένα πολυδάπανο έργο και τυχόν επιτυχία των αιτητών στην προσφυγή ενδεχομένως να καθιστούσε το κράτος υπόλογο για καταβολή μεγάλων αποζημιώσεων, το δικαστήριο έκρινε ορθό να επιληφθεί της ουσίας της προσφυγής το συντομότερο δυνατό, και πριν τις 19.3.2012, που ήταν η ημερομηνία κατά την οποία αναμενόταν να υπογραφεί η σχετική σύμβαση. Η συγκεκριμένη ημερομηνία της 19.3.2012, σύμφωνα με τον δικηγόρο του χαμηλότερου προσφοροδότη, προέκυψε με βάση την ένορκη δήλωση ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ενός μέλους της επιτροπής αξιολόγησης, εκ μέρους του Τμήματος, ότι το προηγούμενο συμβόλαιο είχε λήξει τον Ιούλιο 2011, ενώ είχε παραταθεί για ακόμη 2 εξαμηνίες, μέχρι τις 19.6.2012, και σύμφωνα με τις πρόνοιες του, ο ανάδοχος θα έπρεπε να παραδώσει τη μονάδα στον επιτυχόντα προσφοροδότη, 2 μήνες προηγουμένως, δηλαδή στις 19.4.2012. Λαμβάνοντας υπόψη την πρόνοια όπως δοθεί προειδοποίηση ενός μηνός στον επιτυχόντα προσφοροδότη για να υπογράψει τη σύμβαση, προκύπτει ότι, το αργότερο μέχρι τις 19.3.2012, θα έπρεπε να είχε ειδοποιηθεί ο εν λόγω προσφοροδότης για την υπογραφή της σύμβασης. Ωστόσο, το Τμήμα προχώρησε στην υπογραφή της σύμβασης με τον επιτυχόντα οικονομικό φορέα ενωρίτερα, τον Ιανουάριο 2012, με κίνδυνο, η Δημοκρατία να κληθεί να καταβάλει αποζημιώσεις, σε περίπτωση επιτυχίας της πιο πάνω προσφυγής.

4.10.3 ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΩΣ

Ανόρυξη γεωτρήσεων. Κατά τη διάρκεια του 2011 ανορύχθηκαν 31 γεωτρήσεις (18 από το Τμήμα και 13 από ιδιώτη διατηρητή) συνολικού κόστους €1.466.464. Για τον υπολογισμό του κόστους λήφθηκαν υπόψη τα εργατικά και οι υπερωρίες του ωρομίσθιου και του μόνιμου προσωπικού που ασχολείται αποκλειστικά με την ανόρυξη γεωτρήσεων, η αξία υλικών και εξαρτημάτων που χρησιμοποιήθηκαν για το σκοπό αυτό, και το ποσό των €173.766, το οποίο αντιπροσωπεύει την αξία του συμβολαίου που καταβλήθηκε στον ιδιώτη διατηρητή.

Παραγωγικότητα γεωτρυπάνων του Τμήματος. Στο Τμήμα τηρούνται αναλυτικά στοιχεία σε σχέση με τις ώρες παραγωγικής εργασίας και τις ώρες αδράνειας ανά γεωτρυπάνο. Η παραγωγική εργασία αναλύεται σε ώρες τρυπήματος και άλλες εργασίες, όπως μετακομίσεις και φορτοεκφορτώσεις υλικών, ενώ οι ώρες αδράνειας χωρίζονται σε βλάβες/επιδιορθώσεις, αναμονές για οδηγίες, καιρικές συνθήκες και άδειες προσωπικού.

Κατά το 2011, σύμφωνα με τα στοιχεία του Τμήματος, ο μέσος όρος παραγωγικότητας των γεωτρυπάνων ήταν 49,3% και αντιπροσωπεύει 5.373 ώρες εργασίας και ανόρυξη 5.082 μέτρων. Το υπόλοιπο 50,7% αντιπροσωπεύει αδράνεια, από την οποία το 39,3% οφείλεται σε βλάβες.

Σύμφωνα με τη Διευθύντρια του Τμήματος, το ψηλό ποσοστό αδράνειας των γεωτρητικών εργοταξίων οφείλεται, κυρίως, σε μηχανικές βλάβες που παρατηρούνται τις περισσότερες φορές λόγω του απηρχαιωμένου εξοπλισμού που διαθέτει το Τμήμα. Όπως μας ανέφερε, το Τμήμα, καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε η επιδιόρθωση των βλαβών να γίνεται το συντομότερο δυνατό, ώστε να περιορίζεται ο χρόνος αδράνειας.

Επίσης, λόγω του μεγάλου ποσοστού μη παραγωγικής εργασίας που παρατηρήθηκε, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε κατά πόσο τα 35 άτομα του ωρομίσθιου προσωπικού του Τμήματος απασχολούνται πλήρως.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι όλο το ωρομίσθιο προσωπικό του Τμήματος απασχολείται πλήρως, και στην περίπτωση που υπάρχει αδράνεια σε γεωτρητικά συνεργεία, στα οποία απασχολούνται συνολικά 20 ωρομίσθιοι, τότε το επηρεαζόμενο προσωπικό αξιοποιείται πλήρως σε άλλους συγκεκριμένους τομείς του Τμήματος.

Αγορά μηχανημάτων και εξοπλισμού. Παρόλο που στον Προϋπολογισμό του 2011 περιλήφθηκε πρόνοια για την αγορά μηχανημάτων/εξοπλισμού ύψους €1.357.000, εκ του οποίου ποσό €1.300.000 προοριζόταν

για την αγορά ενός γεωτρυπάνου, εντούτοις δεν πραγματοποιήθηκε οποιαδήποτε δαπάνη, αφού το Υπουργείο Οικονομικών, λαμβάνοντας υπόψη τα νέα δημοσιονομικά δεδομένα και το γεγονός ότι το Τμήμα δεν είχε προχωρήσει μέχρι τότε στην προκήρυξη διαγωνισμού, με επιστολή του ημερ. 19.8.2011 προς το Τμήμα, ανακάλεσε παλαιότερη έγκρισή του, ημερ. 18.1.2011, για προκήρυξη σχετικού διαγωνισμού, ζητώντας όπως το Τμήμα επανέλθει εκ νέου για έγκριση, προτείνοντας οικονομικότερη αντιμετώπιση του θέματος. Το Τμήμα, με επιστολή του προς το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ημερ. 29.8.2011, υπέβαλε σχετικές προτάσεις για προώθηση στο Υπουργείο Οικονομικών, και ακολούθως, με επιστολή του ημερ. 19.3.2012 προς το Υπουργείο Οικονομικών, ζήτησε έγκριση για προκήρυξη διαγωνισμού, με συνολική εκτιμημένη δαπάνη ύψους €2.315.000, για αγορά ενός γεωτρυπάνου (€1.300.000), ενός βοηθητικού και ενός ενισχυτικού αεροσυμπιεστή (€415.000) και διατρητικού εξοπλισμού (€600.000) και η πληρωμή να μπορεί να γίνει εντός του 2013, λόγω της χρονοβόρας διαδικασίας που απαιτείται, καθιστώντας αδύνατη την ολοκλήρωσή της και την πληρωμή εντός του 2012.

Στις 12.4.2012, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, ζήτησε από τη Διευθύντρια του Τμήματος συγκεκριμένες πληροφορίες, για να μπορέσει να απαντήσει στην εν λόγω επιστολή (εξέταση εναλλακτικών επιλογών χαμηλότερου κόστους, ανάλυση κόστους-οφέλους της πιο πάνω επένδυσης, επιπτώσεις από τη μείωση προσωπικού, προγραμματισμό/τρόπο αξιοποίησης του γεωτρυπάνου).

Το Τμήμα απάντησε στις 16.5.2012, παραθέτοντας τα στοιχεία που ζητήθηκαν και αναμένεται η απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών.

Γεωτρήσεις του Τμήματος που παραμένουν σε εκκρεμότητα. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, εκκρεμεί η τελική τακτοποίηση (είσπραξη κόστους ανόρυξης, ενοικίαση ή σφράγιση γεώτρησης) συνολικά 17 γεωτρήσεων οι οποίες ανορύχθηκαν σε διάφορες Κοινότητες κατά την περίοδο 1980-2001, με συνολικό κόστος €366.201. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, οι λόγοι που οι πιο πάνω γεωτρήσεις βρίσκονται ακόμη σε εκκρεμότητα οφείλονται, κυρίως, στο γεγονός ότι οι γεωτρήσεις αυτές χρησιμοποιούνται παράνομα από Κοινοτικά Συμβούλια και Αρδευτικά Τμήματα. Το Τμήμα έθεσε το θέμα ενώπιον του Γενικού Εισαγγελέα, ζητώντας τις απόψεις του.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, σε πέντε περιπτώσεις ζητήθηκε από τα εμπλεκόμενα Κοινοτικά Συμβούλια η εκμίσθωση των γεωτρήσεων και το θέμα αναμένεται να διευθετηθεί σύντομα, ενώ σε δύο περιπτώσεις ζητήθηκε η αξιοποίηση των γεωτρήσεων για ενίσχυση δύο Κοινοτήτων και αναμένεται ότι το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων θα προβεί στις σχετικές διευθετήσεις. Για τις υπόλοιπες περιπτώσεις στάληκαν επιστολές με τις οποίες ζητήθηκε η διευθέτηση της εκκρεμότητας, εντός προκαθορισμένης προθεσμίας πριν τη λήψη νομικών μέτρων.

Νομοθετική Ρύθμιση Αρμοδιοτήτων του Τμήματος. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενη Έκθεσή μας, το Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως εισπράττει διάφορα τέλη (όπως δικαιώματα γεωτρήσεων, ενοίκια γεωτρήσεων, πώληση αγαθών/υπηρεσιών και άλλα) τα οποία δεν καθορίζονται με Κανονισμούς, αλλά εγκρίνονται από το Υπουργείο Οικονομικών.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, το Τμήμα ετοίμασε προσχέδιο Κανονισμών, για ρύθμιση του θέματος, το οποίο θα προωθηθεί στην Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο.

Κτίριο όπου στεγάζεται το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης. Το Τμήμα στεγάζεται σε ενοικιαζόμενο εννεαόροφο κτίριο, από κοινού με την Υπηρεσία Μεταλλείων, συνολικού εμβαδού 3.312 τ.μ. Εκφράσαμε την άποψη ότι ο χώρος αυτός είναι πολύ μεγάλος σε σχέση με τον αριθμό προσωπικού του Τμήματος, που αριθμεί 60 άτομα. Εισηγηθήκαμε όπως, ενόψει της γενικής ανάγκης για οικονομική περισυλλογή, επανεξεταστούν οι ανάγκες στέγασης του Τμήματος σε λιγότερους ορόφους, με αντίστοιχη μείωση του ενοικίου που καταβάλλεται ή σε μικρότερο κτίριο με χαμηλότερο ενοίκιο.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Τμήματος, αν ληφθούν υπόψη μόνο οι ωφέλιμοι χώροι για στέγαση του προσωπικού, μετά την αφαίρεση εσωτερικών χώρων οι οποίοι αξιοποιούνται ως χώροι φύλαξης τεχνικών αρχείων, χαρτών κ.ά., προκύπτει ότι σε κάθε υπάλληλο αναλογούν κατά μέσο όρο 21 τ.μ. Ακόμα και αν δεχθούμε την ορθότητα του υπολογισμού, θεωρούμε και πάλι ότι υπάρχουν περιθώρια εξοικονόμησης. Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς ανέφερε επίσης ότι, εφόσον ολοκληρωθούν οι εν εξελίξει

αναγκαίες εργασίες επιδιόρθωσης του κτιρίου, όπως αυτές συμφωνήθηκαν με τον ιδιοκτήτη του κτιρίου, το Τμήμα δεν προτίθεται να εξετάσει ενδεχόμενο μεταστέγασης σε άλλο κτίριο, προσθέτοντας ότι οι χώροι που θα μπορούσαν προσωρινά να εξοικονομηθούν, στην περίπτωση που παραταθεί η παγοποίηση των κενών θέσεων, θα αξιοποιηθούν σύντομα στο πλαίσιο προγραμμάτων υποδομής του Τμήματος που βρίσκονται σε υλοποίηση από το 2011.

4.10.4 ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ

Μέρος Α

Έκταση κρατικής δασικής γης – τίτλοι ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρεί το Τμήμα, η συνολική έκταση της κρατικής δασικής γης ανέρχεται στα 163.818 εκτάρια. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, επειδή δεν κατέστη δυνατή η αντιπαραβολή της έκτασης αυτής με στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (TKX), κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας, το Τμήμα ζήτησε από το TKX ενημέρωση σε σχέση με τη συνολική έκταση της δασικής γης σε παγκύπρια κλίμακα, η οποία είναι εγγεγραμμένη στο όνομα της Δημοκρατίας, με στόχο τον εντοπισμό και διόρθωση τυχόν διαφορών που θα προκύψουν, καθώς και έκδοση των σχετικών τίτλων ιδιοκτησίας.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το TKX συνεχίζει την ετοιμασία κατάστασης με τις δασικές εκτάσεις για τα δάση Τροόδους, Μαχαιρά και Αδελφοί, ενώ, με επιστολή του ημερ. 5.9.2011, ενημέρωσε το Τμήμα ότι για την ολοκλήρωση της διαδικασίας έκδοσης τίτλων για τα πιο πάνω δάση, θα χρειαστεί περίπου ένας χρόνος.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €3.068.056, σε σύγκριση με €2.396.157 το 2010. Η αύξηση ύψους €671.899 οφείλεται κυρίως στην συμπερίληψη, σε αυτά, των τόκων που προνοούνται σύμφωνα με τις συμβάσεις μίσθωσης δασικής γης, βάσει σχετικής εγκυκλίου του Γενικού Λογιστηρίου. Σημειώνεται ότι για καθυστερημένα έσοδα συνολικού ύψους €2.026.621 που οφείλονται από πέντε εταιρείες, το Τμήμα αποτάθηκε στη Νομική Υπηρεσία για λήψη νομικών μέτρων προς είσπραξή τους.

Ανταλλαγή ιδιωτικής γης της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου, με δασική γη στη περιοχή του Αγ. Νικολάου Στέγης στην Κακοπετριά. Η Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου (ΙΑΚ), με επιστολή της ημερ. 11.7.2008, αιτήθηκε την ανταλλαγή έκτασης 17,4 δεκαρίων με δασική γη έκτασης 28 δεκαρίων, η οποία συνορεύει με το τεμάχιο στο οποίο βρίσκεται η πηγή του εμφιαλωτηρίου εταιρείας, κύριος μέτοχος της οποίας είναι η ΙΑΚ, με σκοπό τη δημιουργία ζώνης προστασίας γύρω από τη γεώτρηση του εμφιαλωτηρίου.

Το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 4.2.2010, ενημέρωσε την ΙΑΚ ότι το αίτημά της δεν μπορεί να ικανοποιηθεί, εφόσον οι υπό ανταλλαγή εκτάσεις δεν πληρούσαν τα κριτήρια που έχουν θεσπιστεί με βάση τους περί Δασών (Διάθεσης Κρατικής Δασικής Γης), Κανονισμούς του 2006, αφού η αιτούμενη δασική γη δεν βελτιώνει την οροθετική γραμμή του δάσους και τυχόν ανταλλαγή της δεν εξυπηρετεί την προστασία, ανάπτυξη και διαχείρισή του, ούτε και συντρέχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος.

Η ΙΑΚ, υπέβαλε εκ νέου αίτημα για παραχώρηση της ίδιας δασικής γης στις 10.1.2012 αναφέροντας ότι, σε περίπτωση που τα τεμάχια ιδιοκτησίας της, τα οποία προσφέρει ως ανταλλαγή, έχουν μεγαλύτερη αξία από τη δασική γη η οποία θα παραχωρηθεί, τότε είναι διατεθειμένη να αποδεχθεί ανταλλαγή στη βάση ίσης έκτασης, αντί ίσης αξίας.

Αντιλαμβανόμαστε ότι το Τμήμα βλέπει θετικά το ενδεχόμενο της πιο πάνω ανταλλαγής και ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε αν η ουσία των δεδομένων της ανταλλαγής έχει αλλάξει σε τέτοιο βαθμό ώστε να ανατρέπει την αρχική απόφαση του Τμήματος για απόρριψη του αιτήματος της ΙΑΚ.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, μετά από επανεξέταση και επαναξιολόγηση των δεδομένων του αιτήματος, διαφάνηκε ότι αν και το κριτήριο βελτίωσης της οροθετικής γραμμής του δάσους δεν ικανοποιείται (Κανονισμός 3(β)), η αίτηση ικανοποιεί τα κριτήρια του Κανονισμού 3(γ) που διαλαμβάνει ότι η ανταλλαγή είναι επιτρεπτή όταν «η ενσωμάτωση της ιδιωτικής γης στο κρατικό δάσος εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον με την επίλυση ιδιαίτερα σημαντικών προβλημάτων διαχείρισης ή προστασίας του κρατικού δάσους». Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος επισήμανε ότι με τη σκοπούμενη

ανταλλαγή θα διασφαλιστεί η μόνιμη διατήρηση του δάσους στις δύο εκτάσεις και το κράτος θα αποκτήσει γη με μεγαλύτερη αγοραία αξία, η οποία μπορεί να αξιοποιηθεί για ανταλλαγή με σημαντικές ιδιωτικές δασωμένες εκτάσεις. Επίσης θα διασφαλιστεί μακροπρόθεσμα η ποιότητα και ποσότητα του παραγόμενου εμφιαλωμένου νερού που στηρίζει την οικονομία μιας παραδασόβιας περιοχής.

Μακροχρόνιες συμβάσεις ενοικίασης δασικής γης.

(α) Έσοδα. Τα έσοδα από τη μίσθωση δασικής γης, έκτασης περίπου 664 εκταρίων, ανήλθαν κατά τη διάρκεια του έτους σε €1.959.266, σε σύγκριση με €1.646.429 το 2010 για έκταση 706 εκταρίων, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €312.837. Η αύξηση οφείλεται, κυρίως, στην είσπραξη εντός του 2011 του ενοικίου της μακροχρόνιας μίσθωσης κρατικής δασικής γης στους Ορείτες, ύψους €150.080 πλέον τόκους, το οποίο αφορούσε στο 2010.

(β) Νομιμότητα συμβάσεων που συνάφθηκαν πριν την έκδοση των περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Γης) Κανονισμών του 2006 (ΚΔΠ 170/2006). Σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί Δασών Νόμου, το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και με τέτοιους όρους, περιορισμούς και κριτήρια που θα καθοριστούν με Κανονισμούς, να προβαίνει, μεταξύ άλλων, στη μίσθωση κρατικής δασικής γης. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η Νομική Υπηρεσία, με επιστολές της ημερ. 31.1.2006 και 13.4.2007, επισήμανε ότι οι Κανονισμοί που ίσχυαν πριν την έκδοση της ΚΔΠ 170/2006 δεν προέβλεπαν τη μίσθωση κρατικής δασικής γης σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και κατά συνέπεια οποιαδήποτε Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για εκμίσθωση κρατικής γης εκδόθηκε πριν την έναρξη ισχύος της ΚΔΠ 170/2006, εκδόθηκε σε χρόνο που το Υπουργικό Συμβούλιο δεν μπορούσε να ασκήσει εξουσία σε σχέση με τη συγκεκριμένη αρμοδιότητα.

Σε επιστολή του Τμήματος προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ημερ. 10.1.2012, αναφέρεται ότι βάσει των πιο πάνω, επηρεάζεται η νομιμότητα δεκάδων συμβάσεων μίσθωσης δασικής γης. Στην ίδια επιστολή αναγνωρίζεται η ανάγκη άμεσου χειρισμού του θέματος, ωστόσο υπολογίζεται ότι θα χρειαστεί αρκετός χρόνος για οριστική διευθέτηση, λαμβάνοντας υπόψη το φόρτο εργασίας τόσο του αρμόδιου Κλάδου του Τμήματος όσο και της Νομικής Υπηρεσίας.

(γ) Μακροχρόνια σύμβαση μίσθωσης δασικής γης σε εταιρεία στην περιοχή Αγίας Νάπας. Η εταιρεία με την οποία συνάφθηκε η πιο πάνω σύμβαση εξακολουθεί να αμφισβητεί την ερμηνεία ορισμένων όρων της σύμβασης σύμφωνα με τους οποίους, όπως επεξηγείται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, θα έπρεπε να καταβάλει πρόσθετο μίσθωμα για την περίοδο 11.3-31.12.2003 ύψους €233.438.

Το Τμήμα απέστειλε, στις 13.8.2009, επιστολή στον Γενικό Εισαγγελέα με την οποία ζήτησε όπως καταχωριστεί αγωγή για είσπραξη του οφειλόμενου ποσού.

(δ) Μακροχρόνια σύμβαση μίσθωσης δασικής γης σε εταιρεία στην Αγία Νάπα. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το 1982 υπογράφηκε σύμβαση εκμίσθωσης κρατικής δασικής έκτασης 10.981 τ.μ. με εταιρεία, η οποία ανήγειρε σε αυτή ξενοδοχειακή μονάδα. Στα πλαίσια αναβάθμισης των υπηρεσιών της, η εταιρεία εγκατέστησε ηλεκτρογεννήτρια σε παρακείμενη κρατική δασική γη και προέβη σε μετατροπές στο ξενοδοχείο, υπερβαίνοντας τους ισχύοντες στην περιοχή συντελεστές δόμησης και κάλυψης.

Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, στις 6.2.2008, βάσει του Κανονισμού 8 των περί Δασών Κανονισμών του 2006, την εκμίσθωση στην πιο πάνω εταιρεία, δασικής γης έκτασης 1.910 τ.μ., στην οποία είχαν γίνει ήδη παράνομες επεμβάσεις και εξουσιοδότησε το Τμήμα Δασών να υπογράψει τη σχετική σύμβαση. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας παρατηρήσαμε, μεταξύ άλλων, ότι ο Κανονισμός 8 αφορά στη διάθεση κρατικής δασικής γης σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και επομένως δεν καλύπτει περιπτώσεις μίσθωσης σε πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, στα οποία εμπίπτει η υπό αναφορά εταιρεία. Επομένως η Απόφαση πιθανόν να μην είναι νομότυπη και επισημίναμε ότι το θέμα θα πρέπει να επαναφερθεί ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου για διορθωτική Απόφαση.

Βάσει εκτίμησης του ΤΚΧ ημερ. 23.9.2008, η αξία της πιο πάνω έκτασης ανέρχεται στα €765.000 και το ετήσιο μίσθωμα στα €45.900. Η εταιρεία ζήτησε όπως το ύψος του ενοικίου επανεξεταστεί, και δεν

υπέγραψε τη σχετική συμφωνία. Νέα χαρτογράφηση του TKX κατέδειξε ότι η έκταση που είχε αρχικά εκμισθωθεί στην εταιρεία είναι 10.774 τ.μ. και όχι 10.981 τ.μ., όπως αναφέρεται στη σχετική σύμβαση και η εκμισθώτρια εταιρεία ζήτησε, όπως η διαφορά αυτή ληφθεί υπόψη στη διαμόρφωση του ύψους του νέου ενοικίου. Έκτοτε το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα.

Το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 28.2.2012 προς την εκμισθώτρια εταιρεία ζήτησε όπως ενημερωθεί ως προς το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η αίτησή της για παραχώρηση πολεοδομικής άδειας για τις προσθήκες/μετατροπές που έγιναν στην ξενοδοχειακή μονάδα, καθώς και τις προθέσεις της εταιρείας αναφορικά με την υπογραφή της νέας σύμβασης μίσθωσης.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι αν ικανοποιηθεί το αίτημα της εταιρείας για χορήγηση πολεοδομικής άδειας στα πλαίσια της πολεοδομικής αμνηστίας, θα υποβληθεί Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο ώστε να ανακληθεί η Απόφαση ημερ. 6.2.2008 για εκμίσθωση της πρόσθετης έκτασης. Σε περίπτωση που δεν θα χορηγηθεί πολεοδομική άδεια, το όλο θέμα θα επανεξεταστεί.

(ε) Τερματισμός σύμβασης μίσθωσης δασικής γης στο Τρόοδος. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την 1.6.2005 όπως, για λόγους δημοσίου συμφέροντος και στα πλαίσια της πολιτικής της Κυβέρνησης για μη ανανέωση των συμβάσεων εκμίσθωσης δασικής γης στο Τρόοδος και για ανάκτηση των μισθίων όπου αυτό είναι νομικά εφικτό, μην εγκρίνει την ανανέωση σύμβασης εκμίσθωσης δασικής γης στο Τρόοδος σε ιδιώτη. Εξουσιοδότησε επίσης τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος όπως δώσει οδηγίες στον Διευθυντή του Τμήματος Δασών να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για άμεση ανάκτηση του μισθίου. Λόγω της άρνησης του ιδιώτη να παραδώσει το μισθίο, το Τμήμα με επιστολή του ημερ. 26.9.2005, παρέπεμψε το θέμα στον Γενικό Εισαγγελέα για εξασφάλιση διατάγματος Δικαστηρίου για έξωση του μισθωτή και ανάκτηση του μισθίου από το κράτος.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι ζήτησε επανειλημμένα με επιστολές του να ενημερωθεί για την πρόοδο της υπόθεσης, η οποία εκκρεμεί.

(η) Μακροχρόνια σύμβαση δασικής γης στη Λευκωσία. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το 1978 το Τμήμα εξέδωσε ετήσια άδεια χρήσης δασικής γης στη Λευκωσία, σε εταιρεία η οποία είχε ανεγείρει, στην παρακείμενη γη, ξενοδοχειακή μονάδα, έναντι ενοικίου το οποίο καθορίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο. Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων και ο Γενικός Εισαγγελέας επισήμαναν την ανάγκη τροποποίησης των όρων της σύμβασης μίσθωσης για αναπροσαρμογή του ετήσιου μισθώματος με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ώστε αυτό να συνάδει με το κοινοτικό κεκτημένο, δηλαδή να αντανakλά το αγοραίο ενοίκιο στη βάση της εκτίμησης της αξίας της γης.

Κατόπιν εκτίμησης του TKX, το ετήσιο μίσθωμα υπολογίστηκε στις £139.422, το οποίο δεν έγινε αποδεκτό από την εταιρεία, με αποτέλεσμα να μην καταστεί δυνατή η υπογραφή της σχετικής συμπληρωματικής σύμβασης μίσθωσης. Λόγω της πιο πάνω εκκρεμότητας, οι οφειλές της πιο πάνω εταιρείας μέχρι τις 31.12.2011, όπως υπολογίστηκαν από το Τμήμα, βάσει του ετήσιου μισθώματος των £139.422, ανέρχονταν σε €1.489.318 συμπεριλαμβανομένου και τόκου ύψους €370.509. Το Τμήμα προώθησε το θέμα στο Γενικό Εισαγγελέα για λήψη νομικών μέτρων προς είσπραξη του οφειλόμενου ποσού.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος, σύμφωνα με ενημέρωση που λήφθηκε από τον Γενικό Εισαγγελέα, στις 26.6.2012 καταχωρίστηκε αγωγή σύμφωνα με την οποία ζητείται η καταβολή από την εν λόγω εταιρεία του οφειλόμενου ποσού ύψους €1.291.990 πλέον νόμιμους τόκους και έξοδα δικηγόρων.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τους όρους της συμπληρωματικής σύμβασης, το 2008 θα έπρεπε να γίνει επανεκτίμηση της αγοραίας αξίας της γης, και να αναθεωρηθεί το ετήσιο ενοίκιο. Το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 13.10.2008 προς το TKX, ζήτησε όπως γίνει επανεκτίμηση της αγοραίας αξίας της γης για σκοπούς αναθεώρησης του μισθώματος για την περίοδο 1.5.2008-30.4.2013 πράγμα που μέχρι σήμερα δεν έγινε. Εκφράσαμε την άποψη ότι το Τμήμα θα πρέπει να επαναφέρει το αίτημά του, εφόσον η επανεκτίμηση της αξίας του ακινήτου ενδέχεται να οδηγήσει στην αύξηση του μισθώματος για την περίοδο από 1.5.2008 και μετά.

(θ) Μακροχρόνια σύμβαση μίσθωσης δασικής γης, μέρος του Δάσους Παμπούλας, στον Όμιλο Αντισφαίρισης Λάρνακας. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρόλο που η πιο πάνω σύμβαση δεν ανανεώθηκε, λόγω εντοπισμού αρχαιολογικών ευρημάτων, ο χώρος εξακολουθεί να χρησιμοποιείται από τον Όμιλο Αντισφαίρισης, μέχρι τη δημιουργία των νέων εγκαταστάσεων στο δάσος "Άγιος Λάζαρος", ενέργεια η οποία δεν είναι νομικά καλυμμένη.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι τα αρχιτεκτονικά σχέδια για κατασκευή των νέων γηπέδων στο δάσος "Άγιος Λάζαρος" έχουν εξεταστεί και εγκριθεί από το Τμήμα και υποβλήθηκαν για εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας.

(ι) Σύμβαση μίσθωσης δασικής γης, μέρος του κρατικού δάσους Ορείτες. Στα πλαίσια ικανοποίησης των υποχρεώσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας για αύξηση της συνεισφοράς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην ολική κατανάλωση ενέργειας στο 6% μέχρι το 2010, το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 5.12.2007, ενέκρινε την εκμίσθωση δασικής γης, συνολικής έκτασης 39.025 τ.μ., η οποία αποτελεί μέρος του κρατικού δάσους Ορείτες, για σκοπούς δημιουργίας αιολικού πάρκου.

Μετά την ολοκλήρωση των εργασιών εγκατάστασης του αιολικού πάρκου διαπιστώθηκε ότι ορισμένοι από τους όρους της σύμβασης μίσθωσης δεν τηρήθηκαν, ενώ από επιτόπιο έλεγχο του Τμήματος Γεωργίας διαπιστώθηκαν ελλείψεις στην περίφραξη του χώρου. Σε επιστολή του Τμήματος προς τον μισθωτή, ημερ. 25.1.2012, αναφέρεται ότι το θέμα της αποκατάστασης του χώρου, που αποτελεί μία πολύ σημαντική συμβατική υποχρέωση, παραμένει σε εκκρεμότητα.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το ζήτημα της περίφραξης έχει διευθετηθεί, ενώ ο μισθωτής έχει δεσμευτεί για την συμπλήρωση μεγάλου μέρους της εργασίας αποκατάστασης του χώρου εντός του 2012, αναφέροντας ότι, λόγω της φύσης της μίσθωσης, η καλύτερη επιλογή είναι να πεισθεί ο μισθωτής να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του πριν μελετηθεί η λήψη άλλων μέτρων.

(κ) Σύμβαση μίσθωσης κρατικής δασικής γης στην Αγία Νάπα για δημιουργία γηπέδου γκολφ. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, στις 13.6.2007, την εκμίσθωση μέρους του κρατικού δάσους Αγίας Νάπας, με σκοπό τη δημιουργία γηπέδου γκολφ, με προϋπόθεση την υποβολή και έγκριση περιβαλλοντικής μελέτης και εξασφάλιση συγκατάθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δεδομένου ότι η περιοχή είναι ενταγμένη στο Δίκτυο Natura 2000.

Η σύμβαση μίσθωσης υπογράφηκε στις 2.1.2008 και σύμφωνα με τους όρους της, αυτή ενεργοποιείται με την έγκριση της πολεοδομικής άδειας ή με την πάροδο τεσσάρων χρόνων από την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, οποιοδήποτε από τα δύο προηγηθεί.

Ο μισθωτής υπέβαλε αίτηση για πολεοδομική άδεια τον Μάρτιο του 2010, η έκδοση της οποίας εκκρεμεί. Ενόψει της ενεργοποίησης της σύμβασης στις 14.6.2011 και για σκοπούς απαίτησης του μισθώματος για την περίοδο 14.6.2011-13.6.2012, το Τμήμα ζήτησε με επιστολή του ημερ. 10.1.2011 προς το TKX, την εκτίμηση της αγοραίας αξίας της εν λόγω δασικής γης και τον υπολογισμό του αγοραίου ενοικίου. Παρά τις επανειλημμένες υπενθυμίσεις του Τμήματος, το TKX δεν έχει μέχρι σήμερα υποβάλει τα στοιχεία που έχουν ζητηθεί. Ο μισθωτής, με επιστολή του ημερ. 18.4.2011, ζήτησε από το Τμήμα την αναστολή της καταβολής του μισθώματος για δύο χρόνια, αλλά το αίτημά του απορρίφθηκε.

Όπως προκύπτει, παρόλο που η σύμβαση ενεργοποιήθηκε εδώ και ένα χρόνο, δεν έχει ακόμα καθοριστεί το μίσθωμα, αφού εκκρεμεί ο υπολογισμός της αγοραίας αξίας της γης από το TKX, ενώ δεν έχει υποβληθεί ακόμα από την εταιρεία, η απαιτούμενη μελέτη εκτίμησης επιπτώσεων στο περιβάλλον, ούτε έχει εξασφαλιστεί πολεοδομική άδεια.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 27.6.2012 αίτημα της εταιρείας για τροποποίηση της σύμβασης έτσι ώστε το μίσθωμα να καταβάλλεται μετά την εξασφάλιση της πολεοδομικής άδειας, καθώς δεν έχουν ακόμα αρχίσει οι εργασίες κατασκευής του γηπέδου γκολφ.

Τέλη χρήσης δασικής γης. Τα καθυστερημένα τέλη από τη χρήση δασικής γης για γεωργικούς σκοπούς ανέρχονταν, στις 31.12.2011 σε €340.400.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι δόθηκε προθεσμία για καταβολή των καθυστερημένων τελών μέχρι την 31.5.2012, ημερομηνία μέχρι την οποία εξακολουθούσε να εκκρεμεί η διευθέτηση τελών για 274 από το σύνολο των 993 αδειών.

Χαρτογράφηση και ετοιμασία Δασικού Κτηματολογίου. Η χαρτογράφηση και ετοιμασία Δασικού Κτηματολογίου για την εκμισθωμένη δασική γη στο δάσος Άχνας εκκρεμεί και σύμφωνα με πληροφόρηση που είχαμε από τον Αν. Διευθυντή του Τμήματος, η καθυστέρηση που παρατηρείται στην ολοκλήρωσή της, η οποία υπολογίζεται πριν το τέλος του 2012, οφείλεται στο μεγάλο φόρτο εργασίας του προσωπικού του Κλάδου Χωρομετρίας και της οικείας Δασικής Περιφέρειας.

Μεταλλείο Αμιάντου. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην προηγούμενη Έκθεσή μας, στο μεταλλείο Αμιάντου υπάρχουν 60 κατοικίες οι οποίες περιήλθαν στην κυριότητα του κράτους μετά την καταβολή της εκτιμημένης αξίας τους στο ταμείο εκκαθάρισης της εταιρείας του μεταλλείου, της οποίας η λειτουργία τερματίστηκε, λόγω πτώχευσης, το 1988.

Μετά το οριστικό κλείσιμο του μεταλλείου το 1990, πολλοί εργαζόμενοι συνέχισαν να κατακρατούν κατοικίες παρόλο που αυτές περιήλθαν στην κυριότητα του κράτους. Το Τμήμα Δασών προσπάθησε να ανακτήσει τις υπό αναφορά κατοικίες, ωστόσο 23 από αυτές συνεχίζουν να κατακρατούνται παράνομα και για την ανάκτησή τους κινήθηκαν νομικές διαδικασίες από τον Γενικό Εισαγγελέα.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η δικαστική διαδικασία συνεχίζεται, χωρίς να υπάρχει ένδειξη για το πότε θα ολοκληρωθεί, ενώ δύο από τους εναγόμενους παρέδωσαν τις κατοικίες.

Έσοδα από δασικά φυτώρια. Σύμφωνα με την εξαγγελθείσα πολιτική του Τμήματος, τα δασικά φυτώρια στοχεύουν στην παραγωγή δασικών φυτών για επέκταση του δασικού πρασίνου με δάσωση κατάλληλων γαιών, κατάλληλη φύτευση και τοποιοτέχνηση διαθέσιμων δημοσίων εκτάσεων, έγκαιρη αποκατάσταση περιοχών στις οποίες η φυσική βλάστηση έχει καταστραφεί από πυρκαγιά ή άλλες αιτίες, αποκατάσταση οικοτόπων και υποβαθμισμένων περιοχών, προστασία και πολλαπλασιασμό ενδημικών φυτών κ.λπ.

Επίσης, στην πολιτική του Τμήματος για την παραγωγή και εγκατάσταση δασικών φυτών υποδεικνύεται πως η τιμή διάθεσης των δενδρυλλίων θα πρέπει τουλάχιστον να είναι ίση με το κόστος παραγωγής. Προς τον σκοπό αυτό, το κόστος παραγωγής αναθεωρείται κάθε πενταετία, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες τιμές διάθεσης φυτών από ιδιωτικά φυτώρια. Η τελευταία φορά που έγινε αναθεώρηση των τιμών ήταν το 2005.

Κατά το 2011 τα έξοδα των φυτωρίων, εκτός των μισθών των υπαλλήλων και των αποσβέσεων μηχανημάτων και κτιρίων, ανήλθαν σε €447.192 (€506.000 το 2010) ενώ τα έσοδά τους για την υπό αναφορά περίοδο ήταν €216.705 (€243.453 το 2010), δηλαδή ανακτήθηκε λιγότερο του 50% του κόστους παραγωγής.

Κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας, το Τμήμα προώθησε την εκ νέου κοστολόγηση όλων των φυτών, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα έξοδα του φυτωρίου, όπως τις αποσβέσεις των εγκαταστάσεων και μηχανημάτων και τον χρόνο των υπαλλήλων που ασχολούνται στο φυτώριο.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η κοστολόγηση της παραγωγής φυτών ολοκληρώθηκε πρόσφατα και οι νέες τιμές θα τεθούν σε ισχύ πριν το τέλος του 2012, ενώ η κοστολόγηση της παραγωγής μοσχευμάτων και σπόρων θα ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2013, λόγω έλλειψης ικανοποιητικών στοιχείων.

Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης στο Κάβο Γκρέκο. Στη στρατηγική του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για περιβαλλοντική εκπαίδευση περιλαμβάνεται η ανέγερση Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης στο Κάβο Γκρέκο. Το συνολικό κόστος του έργου υπολογίστηκε σε €2 εκ. από τα οποία €750.000 έχουν εγκριθεί για χρηματοδότηση από το Μέτρο 2.6 «Διατήρηση και βελτίωση του κοινωνικού και οικολογικού ρόλου των δασών» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 και το υπόλοιπο θα χρηματοδοτηθεί από κρατικούς πόρους.

Η ανέγερση του κτιρίου για τη στέγαση του Κέντρου ανατέθηκε, μετά από ανοικτό διαγωνισμό, σε εργοληπτική εταιρεία για το ποσό των €1,6 εκ. πλέον ΦΠΑ. Το Κέντρο άρχισε να κατασκευάζεται στις

12.4.2010 και, σύμφωνα με τη σύμβαση, η αναμενόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης ήταν η 7.10.2011. Λόγω αδυναμιών και παραλείψεων του εργολάβου, παρατηρήθηκε καθυστέρηση 33 εβδομάδων στις εργασίες. Βάσει απόφασης σχετικής σύσκεψης των αρμόδιων φορέων στις 10.6.2011, με την οποία συμφώνησε και η Νομική Υπηρεσία, το Τμήμα απέστειλε στις 11.7.2011, ειδοποίηση στον εργολάβο για λύση του συμβολαίου από 26.7.2011 την οποία ο εργολάβος δεν αποδέχτηκε. Το θέμα τυγχάνει χειρισμού από τη Νομική Υπηρεσία.

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Το Τμήμα, με επιστολή ημερ. 22.8.2011, ζήτησε από την τράπεζα την καταβολή του ποσού της εγγύησης πιστής εκτέλεσης του συμβολαίου, ύψους €159.950, αλλά η τράπεζα δεν ανταποκρίθηκε, επειδή η λύση του συμβολαίου βρίσκεται σε διαιτησία. Μετά από αίτημα του δικηγόρου του εργολάβου στις 18.2.2012 και μετά από τη λήψη σχετικής γνώμης από τη Νομική Υπηρεσία, το Τμήμα αποφάσισε την αποδοχή της ανανέωσης της εγγυητικής επιστολής μέχρι τις 31.3.2013.

Σύμφωνα με επιστολές της Νομικής Υπηρεσίας, ημερ. 17.2.2012 και 1.3.2012, η μη καταβολή του ποσού της εγγύησης από την τράπεζα αποτελεί παράλειψη εκπλήρωσης της ανέκκλητης υποχρέωσής της και δεν συνάδει με τα συμφωνηθέντα με το Σύνδεσμο Τραπεζών Κύπρου σχετικά με το ζήτημα εγγυητικών, και εισηγείται την κοινοποίηση του θέματος στον υπό αναφορά Σύνδεσμο. Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα ενεργήσει τάχιστα στη βάση της πιο πάνω εισήγησης της Νομικής Υπηρεσίας.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς ενημέρωσε ότι το αίτημα για καταβολή του ποσού της εγγύησης πιστής εκτέλεσης του συμβολαίου αποσύρθηκε προσωρινά μετά από γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας και συμμόρφωση του εργολάβου και της τράπεζας για επέκταση της ισχύος της εγγυητικής επιστολής του εργολάβου μέχρι τις 31.3.2013, ημερομηνία κατά την οποία υπολογίζεται ότι θα ολοκληρωθεί και η διαδικασία της διαιτησίας.

(β) Παρατηρείται καθυστέρηση στην προκήρυξη νέου διαγωνισμού για συνέχιση της εκτέλεσης του έργου, λόγω της υποβολής οικονομικών απαιτήσεων από τον αρχιτέκτονα για επιπρόσθετη εργασία, οι οποίες παραπέμφθηκαν στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) για εξέταση/λήψη απόφασης.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το θέμα των απαιτήσεων του αρχιτέκτονα επιλύθηκε με σχετική απόφαση της ΚΕΑΑ και το Τμήμα έχει δώσει οδηγίες στον αρχιτέκτονα να προχωρήσει στην ετοιμασία νέων εγγράφων του διαγωνισμού. Μας πληροφόρησε επίσης ότι αναμένεται προκήρυξη του νέου διαγωνισμού πριν το τέλος του 2012.

Εκφράσαμε την άποψη ότι η άμεση προώθηση ολοκλήρωσης των εργασιών επιβάλλεται ενόψει τόσο του κινδύνου απώλειας της κοινοτικής χρηματοδότησης του έργου, όσο και των αυξημένων απαιτήσεων από τους υπεργολάβους.

4.10.5 ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Μέτρο 2.3 «Αγροπεριβαλλοντικές υποχρεώσεις» - Νέο σύστημα αναφοράς τεμαχίων. Με την υιοθέτηση του νέου συστήματος αναφοράς τεμαχίων από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ), σύμφωνα με το οποίο το αγροτεμάχιο αναφοράς έχει ως βάση τα φυσικά σύνορα των καλλιεργειών, όπως αυτά παρουσιάζονται στις δορυφορικές εικόνες και όχι τα κτηματολογικά του όρια, δημιουργούνται τροποποιήσεις στις μέγιστες επιλέξιμες εκτάσεις των τεμαχίων αναφοράς. Οι τροποποιήσεις στις εν λόγω εκτάσεις, δημιουργούν υπερδηλώσεις στις περιπτώσεις όπου η μέγιστη επιλέξιμη έκταση μειώνεται, ενώ στις περιπτώσεις όπου αυτή αυξάνεται, δημιουργούν την ανάγκη αύξησης των υφιστάμενων δεσμεύσεων πενταετούς διάρκειας των Καθεστώτων του Μέτρου 2.3. «Αγροπεριβαλλοντικές υποχρεώσεις».

Σύμφωνα με σχετικές επιστολές προς το Τμήμα, ως τη Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΔΑΠΑΑ), θέση του ΟΑΠ είναι ότι, στις περιπτώσεις υπερδηλώσεων θα πρέπει να επιβληθούν οι προβλεπόμενες από τον κανονισμό ποινές και αποκλίσεις, και στις περιπτώσεις αύξησης της μέγιστης επιλέξιμης έκτασης θα πρέπει να καταρτιστεί νέα δέσμευση για την πενταετή διάρκεια των Καθεστώτων του Μέτρου 2.3 με τη νέα, αυξημένη, έκταση.

Η ΔΑΠΑΑ, με απαντητικές επιστολές της ανέφερε ότι δεν μπορεί να αποδοθεί στους γεωργούς η διαφοροποίηση της μέγιστης επιλέξιμης έκτασης και έτσι δεν μπορούν να επιβληθούν κυρώσεις και εισηγήθηκε όπως ζητηθεί νομική συμβουλή, τόσο από τη Νομική Υπηρεσία του Κράτους όσο και από τους νομικούς συμβούλους του ΟΑΠ ή/και να υποβληθεί σχετική πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο. Εκφράσαμε την άποψη ότι το πιο πάνω θέμα θα έπρεπε να τύχει χειρισμού από την ΔΑΠΑΑ η οποία, αφού λάβει τη σχετική γνώματευση να δώσει στον ΟΑΠ καθοδήγηση αναφορικά με το θέμα.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το θέμα θα τύχει χειρισμού από τη ΔΑΠΑΑ μόλις ολοκληρωθεί η εξέταση των τεμαχίων από τον ΟΑΠ και ενημερωθεί η ΔΑΠΑΑ για τη διαμορφούμενη κατάσταση, έτσι ώστε να δοθούν οι απαραίτητες πληροφορίες προς τη Νομική Υπηρεσία όταν θα ζητηθεί η άποψή της.

Τομέας εξουσιοδότησης πληρωμών (ΤΕΠ). Ο ΤΕΠ έχει συσταθεί με σκοπό τη διαχείριση Μέτρων του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΣΑΑ) 2004 - 2006 και του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007 - 2013 καθώς και Μέτρων των Κοινών Οργανώσεων Αγοράς (ΚΟΑ), για τα οποία το Τμήμα Γεωργίας έχει οριστεί ως ανάδοχος του ΟΑΠ. Ο Τομέας διεκπεραιώνει τις αιτήσεις των Μέτρων αυτών (παραλαμβάνει, αξιολογεί και ελέγχει) μέχρι το στάδιο της πληρωμής και στη συνέχεια αποστέλλει τους φακέλους των αιτήσεων με όλα τα σχετικά στον ΟΑΠ για τα περαιτέρω.

Σύμφωνα με στοιχεία που δόθηκαν στην Υπηρεσία μας από το Τμήμα κατά το 2011 ο ΤΕΠ απασχολούσε συνολικά 57 άτομα σε σχέση με τη διαχείριση των 14 Μέτρων του ΠΑΑ 2007 - 2013 και των 4 Μέτρων ΚΟΑ τα οποία του έχουν ανατεθεί από τον Οργανισμό, με σύνολο απολαβών ύψους περίπου €1,5 εκ. Στα άτομα αυτά περιλαμβάνονται και οι υπάλληλοι που βρίσκονται τοποθετημένοι στα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία, οι οποίοι ασχολούνται κυρίως με την παραλαβή και αποδοχή των αιτήσεων.

Κατά το 2011 διεκπεραιώθηκαν από τον ΤΕΠ συνολικά 2.538 αιτήσεις, εκ των οποίων οι 1.107 απορρίφθηκαν και οι 1.431, συνολικού ποσού περίπου €18 εκ., προωθήθηκαν για πληρωμή. Σημειώνεται ότι οι 513 από τις αιτήσεις που προωθήθηκαν για πληρωμή, συνολικού ποσού περίπου €11 εκ., αφορούσαν σε αιτήσεις του Μέτρου 1.5. Επισημαίνεται επίσης ότι, για 6 από τα 18 συνολικά Μέτρα που διαχειρίζεται ο ΤΕΠ δεν υποβλήθηκε καμία αίτηση εντός του 2011, ενώ για άλλα 7 Μέτρα, για τα οποία προωθήθηκαν για πληρωμή αιτήσεις συνολικής αξίας περίπου €3,7 εκ. λήφθηκαν από 1 μέχρι 25 αιτήσεις.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι, για το Μέτρο 1.5 απασχολούνται, σύμφωνα με πληροφορίες του ΤΕΠ, συνολικά 8 άτομα (τα οποία ασχολούνται και παράλληλα με άλλα Μέτρα), εκφράσαμε την άποψη ότι ο αριθμός των ατόμων που ασχολούνται με τα υπόλοιπα Μέτρα, είναι υπερβολικός, ιδιαίτερα λαμβάνοντας υπόψη τον χαμηλό αριθμό αιτήσεων που λήφθηκαν για αρκετά από αυτά.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι τα άτομα που απασχολούνται μερικώς με το Μέτρο 1.5.1 δεν είναι μόνο 8 αλλά τουλάχιστον 30 και ότι ο αριθμός των ατόμων που εργάζονται στον ΤΕΠ αυξομειώνεται ανάλογα με τις ανάγκες, με αποτέλεσμα ακόμα και άτομα που απασχολούνται για μικρό χρονικό διάστημα στον ΤΕΠ να περιλαμβάνονται στον πιο πάνω αριθμό. Με βάση τα πιο πάνω, καθώς και διάφορους άλλους λόγους που άπτονται των διαδικασιών και ιδιαιτεροτήτων κάθε Μέτρου, εξέφρασε την άποψη ότι το προσωπικό που απασχολείται στο ΤΕΠ απασχολείται πλήρως και ο αριθμός του είναι αιτιολογημένος.

Κλάδος Ελέγχου Ζωοτροφών.

(α) Με στόχο τη μείωση των αρνητικών συνεπειών της ανίχνευσης αφλατοξίνης M1 πέραν των επιτρεπτών ορίων στο γάλα, το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΓΦΠΠ) αιτήθηκε, στην Αρμόδια Επιτροπή της ΕΕ, την τροποποίηση των ανωτάτων επιτρεπτών ορίων για ορισμένες ουσίες στις συμπληρωματικές και πλήρεις ζωοτροφές γαλακτοφόρων ζώων. Το αίτημα της Κύπρου συζητήθηκε στην μόνιμη Επιτροπή στις 13-14.12.2010 η οποία ενημέρωσε το Υπουργείο ΓΦΠΠ ότι, βάσει της Οδηγίας 2002/32/ΕΚ, μπορεί να μειώσει προσωρινά την ισχύουσα μέγιστη περιεκτικότητα ορισμένων ανεπιθύμητων ουσιών στις ζωοτροφές ή ακόμα και να απαγορεύσει την παρουσία τους στα προϊόντα που προορίζονται για ζωοτροφές.

Η μείωση των μέγιστων επιτρεπόμενων επιπέδων αφαλατοξίνης B1 εγκρίθηκε από το Υπουργείο ΓΦΠΠ στις 3.5.2011 και όπως μας αναφέρθηκε, αναμένεται η έκδοση σχετικού Υπουργικού Διατάγματος μετά την ολοκλήρωση της δημόσιας διαβούλευσης.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Τμήματος, το θέμα έκδοσης Υπουργικού Διατάγματος δεν θα προωθηθεί αφού έχουν υιοθετηθεί και εφαρμόζονται νέες ρυθμίσεις οι οποίες αποδείχθηκαν ικανοποιητικές.

(β) Από έλεγχο που έγινε από το Τμήμα στις 31.3.2011 στις εγκαταστάσεις χοιροτρόφου και σε κτηνοτροφική μονάδα διαπιστώθηκε ότι, κατά παράβαση των πιο πάνω Νόμων και Κανονισμών καθώς επίσης και του Κανονισμού (ΕΚ) 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, είχε χρησιμοποιηθεί στη διατροφή των ζώων πρώτη ύλη ζωοτροφών η οποία, εν γνώσει των ιδιοκτητών, ήταν δεσμευμένη από την αρμόδια Αρχή λόγω μόλυνσής της με το μικρόβιο της σαλμονέλας. Οι περιπτώσεις αυτές παραπέμφθηκαν στον Γενικό Εισαγγελέα, ο οποίος κατάθεσε αγωγές και η εκδίκασή τους εκκρεμεί.

Αποζημιώσεις Κτηνοτρόφων. Κατά το 2011 καταβλήθηκαν αποζημιώσεις συνολικού ύψους €1.126.913 για εθελοντική κατεδάφιση, με ή χωρίς μετεγκατάσταση, κτηνοτροφικών υποστατικών, τα οποία λόγω της θέσης τους έχουν καταστεί σε μεγάλο βαθμό οχληρά.

Στα πλαίσια του Σχεδίου για κατεδάφιση με σκοπό τη μετεγκατάσταση, παραλήφθηκαν κατά το 2011 23 αιτήσεις, από τις οποίες 21 εγκρίθηκαν. Οι 16 από τις αιτήσεις αυτές εγκρίθηκαν από την επιτροπή εξέτασης, νοούμενου ότι οι αιτητές θα προσκόμιζαν άδεια οικοδομής για τα νέα τους κτηνοτροφικά υποστατικά μέχρι την ημερομηνία εκπνοής της δεύτερης προκήρυξης του Μέτρου 1.5.1. του ΠΑΑ 2007 - 2013, δηλαδή τις 15.3.2012. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε κατά πόσο οι πιο πάνω 16 αιτητές έχουν προσκομίσει την άδεια οικοδομής.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι εγκρίθηκαν μόνο 2 αιτητές, οι οποίοι προσκόμισαν άδεια οικοδομής εντός της τεθείσας προθεσμίας, ενώ οι αιτήσεις των υπολοίπων 14 αιτητών απορρίφθηκαν.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι το Μέτρο 1.5.1 και το Σχέδιο για κατεδάφιση κτηνοτροφικών υποστατικών με σκοπό τη μετεγκατάσταση, προκηρύσσονται και εγκρίνονται σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα, με αποτέλεσμα αιτήσεις του Σχεδίου να μην προωθούνται άμεσα για υλοποίηση, λόγω αναμονής έγκρισης της αντίστοιχης αίτησης στα πλαίσια του Μέτρου 1.5.1. Ως αποτέλεσμα, ο στόχος του Σχεδίου δεν επιτυγχάνεται άμεσα, αφού παρατείνεται το φαινόμενο της οχληρίας, της ρύπανσης του περιβάλλοντος ή/και των υπόγειων υδροφορέων.

Από τον έλεγχο των αιτήσεων για τις οποίες διενεργήθηκαν πληρωμές κατά το 2011, διαπιστώθηκαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- Παρόλο που οι αιτήσεις αφορούσαν σε συγκεκριμένο είδος υποστατικών (π.χ. χοιροστάσιο, ποιμνιοστάσιο κλπ), εντούτοις στα αποζημιωθέντα υποστατικά περιλήφθηκαν και άλλα υποστατικά που δεν περιλαμβάνονταν στην αίτηση. Ενδεικτικά αναφέρεται περίπτωση αιτητή για κατεδάφιση χοιροστασίου χωρίς μετεγκατάσταση, ο οποίος έλαβε αποζημίωση συνολικού ύψους €303.597, το 19% ή €57.635 της οποίας αφορούσε σε άλλα υποστατικά.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι, εκτός από τα χοιροτροφικά υποστατικά, υπήρχαν και υποστατικά στα οποία εκτρέφονταν και άλλα ζώα και για τον υπολογισμό του ποσού αποζημίωσης λήφθηκε υπόψη η τιμή μονάδας €/τ.μ. του υποστατικού για κάθε εκτροφή ξεχωριστά. Δόθηκαν οδηγίες όπως συμπεριληφθεί στην αίτηση ξεχωριστό πεδίο όπου να διευκρινίζεται εάν υπάρχουν δευτερεύουσες εκτροφές στη μονάδα.

- Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου καταβλήθηκαν αποζημιώσεις για υποστατικά, τα οποία σύμφωνα με στοιχεία που υπήρχαν στους φακέλους αιτήσεων, δεν φαίνεται να βρίσκονταν σε πλήρη και συνεχή λειτουργία κατά τα τελευταία πέντε χρόνια, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Σχεδίου.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Τμήματος, για επιβεβαίωση της συνεχούς λειτουργίας των υποστατικών κατά τα τελευταία πέντε χρόνια λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία της επισκόπησης κτηνοτροφίας. Δόθηκαν οδηγίες όπως αντίγραφο των στοιχείων αυτών τοποθετείται στους προσωπικούς φακέλους των αιτητών. Ανέφερε επίσης ότι η μόνη περίπτωση όπου αυτό δεν

εφαρμόστηκε, ήταν αναφορικά με ορισμένους κτηνοτρόφους της υπό μετακίνηση κτηνοτροφικής περιοχής Κάτω Πολεμιδιών, για την οποία το 2007 λήφθηκε Υπουργική Απόφαση για κατάργησή της.

- Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Σχεδίου για κατεδάφιση με σκοπό τη μετεγκατάσταση, σε καμιά περίπτωση το συνολικό ποσοστό της επιδότησης που θα προέρχεται συνολικά τόσο από το Σχέδιο όσο και τη συμμετοχή στο επενδυτικό Μέτρο 1.5.1. του ΠΑΑ 2007 - 2013, δεν πρέπει να υπερβαίνει το 100% της αξίας των νέων υποστατικών. Ο ΤΕΠ ελέγχει την τήρηση της πρόνοιας αυτής σε σχέση με την έγκριση και προώθηση των αιτήσεων του Μέρους 1.5.1, ωστόσο δεν διενεργείται παρόμοιος διασταυρωτικός έλεγχος από τον αρμόδιο κλάδο του Τμήματος που εξετάζει τις αιτήσεις του Σχεδίου για κατεδάφιση οχληρών υποστατικών.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες όπως στον προσωπικό φάκελο των αιτητών τοποθετείται σχετική επιστολή από τον Τομέα Εξουσιοδότησης Πληρωμών ότι η πιο πάνω πρόνοια ελέγχθηκε και είναι σύμφωνα με τους όρους του Σχεδίου.

- (iv) Σύμφωνα και με τα δύο Σχέδια, για τα αδειούχα υποστατικά καταβάλλεται το 50% της παρούσας αξίας τους και για τα μη αδειούχα καταβάλλεται μόνο το 30%. Παρατηρήθηκε ότι δεν υπήρχαν σε όλους τους φακέλους που εξετάστηκαν επαρκή στοιχεία που να καταδεικνύουν κατά πόσο τα υποστατικά ήταν αδειούχα ή όχι. Όπως μας αναφέρθηκε από τον αρμόδιο λειτουργό του Τμήματος, κατά τη συνεδρία της Διατμηματικής Επιτροπής Εκτιμήσεων, ο λειτουργός της εμπλεκόμενης Επαρχιακής Διοίκησης, προσκομίζει τον σχετικό φάκελο που τηρείται στην επαρχιακή διοίκηση, στον οποίο τηρούνται όλες οι άδειες, τίτλοι ιδιοκτησίας, τοπογραφικά σχέδια κ.λπ., για ενημέρωση των μελών της Επιτροπής, ωστόσο δεν αρχειοθετείται αντίγραφο τους στον φάκελο της αίτησης.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Τμήματος, δόθηκαν οδηγίες όπως στους προσωπικούς φακέλους των αιτητών τοποθετηθούν αντίγραφα των αδειών οικοδομής ή σχετική επιστολή από την οικεία Επαρχιακή Διοίκηση εάν τα υποστατικά δεν έχουν άδεια οικοδομής.

Κτηνοτροφικές Περιοχές. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 30.7.2008, επανακαθόρισε το ύψος του ενοικίου των κτηνοτροφικών οικοπέδων ώστε αυτό να βασίζεται στο αγοραίο ετήσιο ενοίκιο και να μην εμπεριέχει κρατική ενίσχυση. Σε σύσκεψη που έγινε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 29.9.2008 αποφασίστηκε όπως οι εκτοπισθέντες κτηνοτρόφοι, οι οποίοι ενοικιάζουν κτηνοτροφικά οικόπεδα από την Υπηρεσία Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, καταβάλλουν ενοίκιο ύψους €1 - €2 για την περίοδο 2.5.2007-31.12.2008, και όπως η διαφορά που προκύπτει σε σχέση με το αγοραίο ενοίκιο καλυφθεί από τις σχετικές ρυθμίσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis).

Το Τμήμα Γεωργίας, με επιστολή του ημερ. 28.1.2011, ενημέρωσε τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ότι έχει επιβάλει το αγοραίο ενοίκιο σε όλες τις περιπτώσεις εκμίσθωσης κτηνοτροφικών οικοπέδων που το αφορούν. Το θέμα χειρισμού των εκτοπισθέντων κτηνοτρόφων, οι οποίοι εξακολουθούν να καταβάλλουν στην Υπηρεσία Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών ενοίκιο ύψους €1 - €2 για τουρκοκυπριακά τεμάχια, βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το θέμα του καθορισμού ενοικίου για κτηνοτροφικά οικόπεδα σε τουρκοκυπριακές περιουσίες αποτελεί αρμοδιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών. Για επίλυση του θέματος ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, με επιστολή του ημερ. 4.1.2012 προς τον Υπουργό Εσωτερικών, ως κηδεμόνα των Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, ανέφερε τις ενέργειες που θα πρέπει να γίνουν για να τερματιστούν οι μέχρι τώρα παράνομες κρατικές ενισχύσεις.

Επιδότηση δαπανών ηλεκτροδότησης εγκαταστάσεων με βάση την αγροτική πολιτική της ΑΗΚ.

(α) **Αναστολή του Σχεδίου.** Η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ), με επιστολή της ημερ. 28.7.2011 προς τη Γενική Διευθύντρια (ΓΔ) του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΥΕΒΤ), η οποία κοινοποιήθηκε στη ΓΔ του Υπουργείου ΓΦΠΠ, ζήτησε όπως εξεταστεί σοβαρά το ενδεχόμενο αναστολής της εφαρμογής του Σχεδίου Αγροτικής Πολιτικής της ΑΗΚ, προσωρινά για ένα χρόνο, ένεκα της οικονομικής κατάστασης στην οποία είχε περιέλθει η ΑΗΚ μετά τις απώλειες στο Βασιλικό κατά τις 11.7.2011. Το Τμήμα Γεωργίας, με επιστολή ημερ. 13.10.2011 προς τη ΓΔ του ΥΕΒΤ, εξέφρασε την άποψη

ότι η εφαρμογή του Σχεδίου πρέπει να συνεχιστεί και εισηγήθηκε όπως, εφόσον, κρίνεται επιτακτική ανάγκη για εξοικονόμηση πόρων, προωθηθεί σχετική τροποποίηση των Κανονισμών που διέπουν τη λειτουργία του Σχεδίου, ώστε να επιδοτούνται μόνο όσοι έχουν ως αποκλειστικό επάγγελμα τη γεωργία. Η ΑΗΚ, με επιστολή της ημερ. 18.10.2011, ζήτησε εκ νέου την αναστολή του Σχεδίου μέχρι και τη λήξη του το 2013, όπως εισηγήθηκε με επιστολή της και η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕΚ). Η ΓΔ του ΥΓΦΠΠ, σε απαντητική επιστολή της ημερ. 5.12.2011, ζήτησε όπως αποφευχθεί η αναστολή του Σχεδίου και εισηγήθηκε όπως αυτό συνεχίσει να υφίσταται για τις κατηγορίες δικαιούχων που αναφέρθηκαν στην επιστολή του Τμήματος Γεωργίας ημερ. 13.10.2011. Η ΡΑΕΚ, με επιστολή ημερ. 8.2.2012 προς την ΑΗΚ, διατύπωσε την άποψη ότι η ΑΗΚ, ακόμη και πριν τις καταστροφικές συνέπειες της έκρηξης στο Μαρί, δεν θα έπρεπε να είχε αναλάβει τις οικονομικές υποχρεώσεις για την Αγροτική Πολιτική χωρίς την έγκριση της ΡΑΕΚ, και επανέλαβε τη θέση για αναστολή του Σχεδίου μέχρι την 31.12.2013.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα δεν έχει οποιαδήποτε ενημέρωση από την ΑΗΚ ή το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού κατά πόσο θα ανασταλεί η εφαρμογή του Σχεδίου.

(β) Αιτήσεις 2011. Κατά το 2011 υποβλήθηκαν, στα πλαίσια του πιο πάνω Σχεδίου, συνολικά 129 αιτήσεις για έκδοση βεβαίωσης δικαιούχου για συμμετοχή στο Σχέδιο, από τις οποίες 124 εγκρίθηκαν. Από τον έλεγχο δείγματος αιτήσεων, οι οποίες εγκρίθηκαν για έκδοση βεβαίωσης, διαπιστώθηκαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

(i) Παραχωρήθηκε βεβαίωση σε αλλοδαπή αιτήτρια, κάτοχο κυπριακού δελτίου ταυτότητας, χωρίς αυτή να προσκομίσει το απαιτούμενο από τους σχετικούς Κανονισμούς πιστοποιητικό μόνιμης διαμονής σε αγροτική περιοχή.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι εκ παραδρομής δεν ζητήθηκε από την αιτήτρια το απαιτούμενο πιστοποιητικό, το οποίο έχει ήδη προσκομισθεί.

(ii) Εκδόθηκε βεβαίωση δικαιούχου σε αιτητές κάτω των 40 ετών, ως νέων γεωργών οι οποίοι έλαβαν πρόσθετη επιδότηση ύψους 10%, χωρίς να υπάρχουν στον φάκελο αίτησής τους στοιχεία ή πληροφορίες που να καταδεικνύουν ότι το Τμήμα είχε προβεί στους απαραίτητους ελέγχους για να επιβεβαιώσει ότι οι αιτητές είχαν όντως εγκριθεί ως νέοι γεωργοί.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι εκ παραδρομής δεν ζητήθηκε από τους αιτητές να προσκομίσουν έγγραφα που να δείχνουν ότι είναι νέοι γεωργοί και ότι δόθηκαν οδηγίες για ενημέρωση των σχετικών φακέλων των αιτητών.

(iii) Παραχωρήθηκε βεβαίωση σε αιτήτρια κάτω των 40 ετών, με πρόσθετο ποσοστό επιδότησης 10%, η οποία είχε εγκριθεί ως νέα γεωργός στα πλαίσια του ΣΑΑ 2004-2006. Ωστόσο, σύμφωνα με τους περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς του 2008, ως νέοι γεωργοί θεωρούνται όσοι έτυχαν έγκρισης στα πλαίσια του ΠΑΑ 2007-2013. Λόγω της άνισης μεταχείρισης που προκύπτει, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο τροποποίησης των σχετικών Κανονισμών.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Τμήματος, το Τμήμα θα εξετάσει το ενδεχόμενο τροποποίησης των σχετικών Κανονισμών που διέπουν την εφαρμογή του Σχεδίου, ώστε να συμπεριλαμβάνονται ως νέοι γεωργοί και οι εγκριθέντες από το ΣΑΑ 2004-2006. Ανέφερε επίσης ότι, σε σύσκεψη ημερ. 12.9.2008, διευκρινίστηκε ότι στην κατηγορία των δικαιούχων νέων γεωργών συμπεριλαμβάνονται και όσοι εγκρίθηκαν από το ΣΑΑ 2004-2006.

(iv) Στις 27.5.2011 εκδόθηκε βεβαίωση σε αιτήτρια η οποία, βάσει βεβαίωσης των Κοινωνικών Ασφαλίσεων ημερ. 10.9.2010, ασκούσε το επάγγελμα του κτηνοτρόφου από 6.9.2010. Εκφράσαμε την άποψη ότι θα έπρεπε να είχε ζητηθεί η προσκόμιση πιο πρόσφατης βεβαίωσης, όπως έγινε και σε άλλη περίπτωση. Σημειώνεται ότι στην υπό αναφορά αιτήτρια εκδόθηκε βεβαίωση δικαιούχου ως νέα γεωργός χωρίς να υπάρχουν στον φάκελο της αίτησης τα σχετικά στοιχεία. Σε άλλη περίπτωση βεβαίωσης που εκδόθηκε στις 5.7.2011, στη βάση σχετικής βεβαίωσης των Κοινωνικών Ασφαλίσεων, οι εισφορές του αιτητή είχαν πληρωθεί μόνο μέχρι το τέταρτο τρίμηνο του 2010. Παρατηρήθηκε ότι

τα αρμόδια Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία δεν διερευνούν πάντοτε, πριν την έκδοση της βεβαίωσης, κατά πόσο ο αιτητής συνεχίζει να καταβάλλει κανονικά τις εισφορές του.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το θέμα έκδοσης σε αιτητές, που δεν έχουν εξοφλημένες τις εισφορές τους, βεβαίωσης Κοινωνικών Ασφαλίσεων, θα διερευνηθεί με το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Επίσης, δόθηκαν οδηγίες στα Επαρχιακά Γραφεία όπως ζητούν πρόσφατη βεβαίωση από το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

(γ) Κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας για το 2009, εντοπίστηκε περίπτωση έκδοσης βεβαίωσης σε εταιρεία, ο μέτοχος της οποίας δεν ήταν εγγεγραμμένος στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ως γεωργός, όπως προνοούν οι σχετικοί Κανονισμοί. Κατόπιν υπόδειξής μας, το Τμήμα απέστειλε σχετική ειδοποίηση με την οποία ενημέρωσε την εταιρεία ότι η εκδοθείσα βεβαίωση θεωρείται άκυρη και ως εκ τούτου θα πρέπει να καταβληθεί στην ΑΗΚ ποσό ύψους €7.029, χωρίς όμως να κοινοποιήσει την εν λόγω επιστολή στην ΑΗΚ. Στη βάση εισήγησής μας, το Τμήμα ενημέρωσε σχετικά την ΑΗΚ η οποία με επιστολή της ημερ. 23.1.2012 ανέφερε ότι θα γίνει εκ νέου προσπάθεια για αποδοχή και πληρωμή αναθεωρημένων τελών ηλεκτροδότησης από την εταιρεία και ότι, σε περίπτωση μη συμμόρφωσής της, τότε η ΑΗΚ έχει δικαίωμα να διακόψει την παροχή ρεύματος.

Σχέδιο Ρύθμισης Αγροτικών Χρεών. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, μετά την ολοκλήρωση της εξέτασης των αιτήσεων που υποβλήθηκαν στα πλαίσια του πιο πάνω Σχεδίου, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη ρύθμιση αγροτικών χρεών ύψους €63 εκ., με τη διαγραφή ποσού ύψους περίπου €34 εκ. Στη βάση της πιο πάνω Απόφασης, το Υπουργείο Οικονομικών διαβίβασε τα σχετικά εμβάσματα στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, και κατόπιν εισήγησής μας, το Τμήμα ζήτησε γραπτώς ενημέρωση από το Υπουργείο Οικονομικών κατά πόσο τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στα οποία έγιναν τα σχετικά εμβάσματα, απέστειλαν οποιαδήποτε δικαιολογητικά ώστε να επιβεβαιωθεί η πίστωση όλων των εγκριθέντων για διαγραφή χρεωστικών λογαριασμών. Το Υπουργείο Οικονομικών ενημέρωσε, με επιστολή του ημερ. 3.4.2012, το Τμήμα Γεωργίας, ότι με την ολοκλήρωση του Σχεδίου, το ολικό ποσό που καταβλήθηκε ανήλθε στα €33.670.155,87.

Προϊόντα προστασίας ονομασιών προέλευσης (ΠΟΠ) και γεωγραφικών ενδείξεων γεωργικών προϊόντων και τροφίμων (ΠΓΕ). Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρά την υποβολή, από το 2004, αίτησης από το Σύνδεσμο Τυροκόμων Κύπρου για κατοχύρωση της ονομασίας «Χαλλούμι», η αίτηση προωθήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, από την Αρμόδια Αρχή, μόλις στις 29.7.2009. Η σχετική προσφυγή που υπέβαλε Τουρκοκυπριακή εταιρεία στο Ανώτατο Δικαστήριο εξετάστηκε στις 10.10.2011 και απορρίφθηκε. Το Ανώτατο Δικαστήριο με την απόφασή του επιβεβαίωσε τη νομιμότητα της απόφασης με την οποία ο Υπουργός Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος απέρριψε τις ενστάσεις που υποβλήθηκαν από την Τουρκοκυπριακή εταιρεία κατά της εγγραφής της ονομασίας «Χαλλούμι» ως προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης. Στο μεταξύ, η αίτηση για κατοχύρωση της ονομασίας «Χαλλούμι» έχει αποσυρθεί και ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε για την αναμενόμενη ημερομηνία επανυποβολής της.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Τμήματος, η σχετική αίτηση υποβλήθηκε στις 5.4.2012 και εξετάζεται από τη Συμβουλευτική Επιτροπή. Επισήμανε επίσης ότι στις 12.4.2012 παραλήφθηκε και δεύτερη αίτηση, η οποία θα εξεταστεί σε περίπτωση μη ευνοϊκής απόφασης σε σχέση με την αίτηση της 5.4.2012.

Πέραν της αίτησης για την κατοχύρωση της ονομασίας «Χαλλούμι» έχουν υποβληθεί ακόμη 26 αιτήσεις για άλλες ονομασίες. Δεκατρείς από τις αιτήσεις απορρίφθηκαν, δέκα βρίσκονται ακόμα υπό εξέταση, μία έχει αποσυρθεί από τον αιτητή και δύο έχουν εγκριθεί. Τα προϊόντα που έχουν κατοχυρωθεί μέχρι σήμερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο ως ΠΓΕ είναι το «Λουκούμι Γεροσκήπου» και η «Κουφέτα Αμυγδάλου Γεροσκήπου».

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο διεξήγαγε σχετικό έλεγχο το 2010, στον οποίο συμμετείχε και η Υπηρεσία μας. Μεταξύ άλλων επισήμανε ότι η επαλήθευση της σχέσης μεταξύ εισροών και εκροών, μέσω των στοιχείων που πρέπει να τηρούνται από τις επιχειρήσεις παραγωγής των προϊόντων με κατοχυρωμένες

ονομασίες, βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) 1898/2006, και η οποία διενεργείται από το Τμήμα, δεν τεκμηριώνεται επαρκώς.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Τμήματος, η διαδικασία ελέγχου πρόκειται να τροποποιηθεί έτσι ώστε να είναι δυνατή η τεκμηρίωση της σχέσης μεταξύ εισροών και εκροών μιας κατοχυρωμένης ονομασίας.

Υπερβάσεις ανώτατων ορίων κατάλοιπων γεωργικών φαρμάκων – Επιβολή διοικητικών κυρώσεων και προστίμων. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρά τον εντοπισμό παραβάσεων κατά τις αναλύσεις δειγμάτων, δεν γίνονταν καταγγελίες κατά παραγωγών ή συσκευαστών από το Τμήμα αφού, όπως μας πληροφόρησε ο αρμόδιος κλάδος του Τμήματος, θα έπρεπε να ακολουθηθεί μία χρονοβόρα διαδικασία για καταχώριση υπόθεσης και εκδίκασης από το Δικαστήριο. Με την ψήφιση του περί Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων Νόμου του 2011 (Ν. 141(Ι)/2011), ενεργοποιήθηκε πρόνοια για επιβολή διοικητικών προστίμων από το Τμήμα στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνονται παραβάσεις, γεγονός που αναμένεται να συντείνει στον περιορισμό τους.

Μεταστέγαση της Κτηνοτροφικής Περιοχής Κάτω Πολεμιδιών. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρουσιάζεται καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της διαδικασίας απαλλοτρίωσης της απαιτούμενης έκτασης γης για μετεγκατάσταση της κτηνοτροφικής περιοχής Κάτω Πολεμιδιών, η οποία γειτνιάζει με το νέο γενικό νοσοκομείο Λεμεσού.

Παρόλο που για το μεγαλύτερο μέρος της έκτασης για την οποία εκδόθηκε Διάταγμα Απαλλοτρίωσης οι ιδιοκτήτες αποδέχτηκαν την προσφορά του κράτους, εντούτοις η μη καταβολή μέχρι σήμερα των αντίστοιχων ποσών αποζημίωσης στους εν λόγω ιδιοκτήτες, λόγω έλλειψης των απαιτούμενων πιστώσεων στον Προϋπολογισμό του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ), προκαλεί, σύμφωνα με το Τμήμα, χρονομετάθεση στη δημιουργία της νέας κτηνοτροφικής περιοχής, αφού με αυτά τα δεδομένα το Τμήμα δεν μπορεί να προβεί στον διαχωρισμό των κτηνοτροφικών οικοπέδων των οποίων οι ιδιοκτήτες αποδέχτηκαν την απαλλοτρίωση, ούτε και στην εκμίσθωσή τους. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, οι κτηνοτρόφοι στην υφιστάμενη κτηνοτροφική περιοχή δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσουν άδεια οικοδομής και να μετεγκατασταθούν στη νέα περιοχή και συνεπώς δεν μπορούν να υποβάλουν αίτηση για επιδότηση της νέας τους μονάδας στα πλαίσια του ΠΑΑ 2007 - 2013, στα καθορισμένα χρονοδιαγράμματα. Επίσης, η οχληρία από τη διατήρηση των υφιστάμενων υποστατικών παρατείνεται, ενώ δεν θα καταστεί δυνατή η διάθεση των πιστώσεων του Προϋπολογισμού του 2012 για εκτέλεση έργων υποδομής. Το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 16.12.2011 προς τον Διευθυντή του ΤΚΧ ζήτησε όπως διερευνηθεί η δυνατότητα για την καταβολή αποζημίωσης στους ιδιοκτήτες. Ακολούθως το ΥΓΦΠΠ, με επιστολή του ημερ. 22.12.2011 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ζήτησε όπως διερευνηθεί κατά πόσο το ποσό των €3.014.000, το οποίο αντιπροσωπεύει το ύψος της δαπάνης για την απαλλοτρίωση των τεμαχίων για τα οποία οι ιδιοκτήτες έχουν αποδεχτεί το ποσό της απαλλοτρίωσης, θα μπορούσε να εξευρεθεί, ούτως ώστε σε περίπτωση που αυτό είναι εφικτό, το ΤΚΧ να προχωρήσει στην καταβολή των πιο πάνω αποζημιώσεων εντός του 2012.

Διαπιστώσαμε επίσης ότι, μέχρι σήμερα, δεν κατέστη δυνατή η υδροδότηση της νέας κτηνοτροφικής περιοχής, και ότι, πέραν της καταβολής των αποζημιώσεων για τις απαλλοτριώσεις, πριν τον διαχωρισμό των οικοπέδων είναι απαραίτητη τόσο η υδροδότηση όσο και η ηλεκτροδότηση της περιοχής. Επισημάναμε ότι, παρόλο που δεν είναι ακόμη γνωστό εάν θα καταστεί δυνατή η καταβολή των αποζημιώσεων για τις απαλλοτριώσεις εντός του 2012 και παρόλο που το θέμα της υδροδότησης ακόμη μελετάται, το Τμήμα κατέβαλε, τον Δεκέμβριο του 2011, το ποσό των €138.000 στην Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου για ηλεκτροδότηση της περιοχής, προφανώς για χρησιμοποίηση των διαθέσιμων πιστώσεων του Προϋπολογισμού του 2011.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, λόγω των δυσμενών δημοσιονομικών συνθηκών, το Τμήμα αποφάσισε την ανάκληση της απαλλοτρίωσης της αναγκαίας έκτασης για τη δημιουργία της νέας κτηνοτροφικής περιοχής και ενόψει των νέων δεδομένων θα ζητήσει από την ΑΗΚ την επιστροφή του ποσού που καταβλήθηκε για ηλεκτροδότησή της.

Βιολογική Γεωργία.

(α) Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεσή μας για το 2010, διαπιστώθηκε ότι ο περί Βιολογικής Παραγωγής Νόμος του 2004, (Ν.227(Ι)/2004), ο οποίος εναρμόνισε την εθνική νομοθεσία με τον τότε ισχύοντα Κοινοτικό Κανονισμό (ΕΟΚ) 2092/1991, δεν τροποποιήθηκε ώστε να συνάδει με τον νέο Κανονισμό (ΕΚ) 834/2007, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1.1.2009.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η αναθεώρηση της νομοθεσίας βρίσκεται σε εξέλιξη.

(β) Σύμφωνα με τον πιο πάνω Νόμο, το Τμήμα χορηγεί και ανανεώνει τις άδειες λειτουργίας των οργανισμών ελέγχου και πιστοποίησης, λαμβάνοντας υπόψη τις εισηγήσεις του Συμβουλίου Βιολογικών Προϊόντων και χρεώνει τέλος που ορίζεται σε διάταγμα το οποίο εκδίδεται δυνάμει του Νόμου. Οι πιο πάνω πρόνοιες δεν εφαρμόζονταν σχετικά με τις δύο εταιρείες που λειτουργούν ως οργανισμοί ελέγχου και πιστοποίησης των προϊόντων βιολογικής παραγωγής. Μετά από σχετική επισήμανση της Υπηρεσίας μας κατά τον έλεγχο για το 2010, οι άδειες λειτουργίας των δύο οργανισμών ελέγχου και πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων ανανεώθηκαν μέχρι τις 29.12.2012. Επίσης δημοσιεύτηκε, στις 30.3.2012, Διάταγμα για καθορισμό των τελών που θα καταβάλλουν οι υπό αναφορά οργανισμοί, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Βιολογικής Παραγωγής Νόμου του 2004.

Επαρχιακό Γραφείο Γεωργίας Πάφου. Διαπιστώθηκε ότι, οι 30 υπάλληλοι του Επαρχιακού Γραφείου Πάφου, εργάζονται σε χώρο 3.141 μ² στο κτίριο των κυβερνητικών γραφείων Πάφου, που αντιστοιχεί, κατά μέσο όρο, σε 104,7 μ²/υπάλληλο. Επισημίναμε ότι η δαπάνη για φωτισμό, θέρμανση και καύσιμα για τα υπό αναφορά γραφεία ανήλθε στις €49.304, ποσό που κρίνεται αρκετά ψηλό.

Εισηγηθήκαμε όπως μελετηθούν άλλες υπαλλακτικές λύσεις για στέγαση του προσωπικού του Επαρχιακού γραφείου σε μικρότερο χώρο, λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι οι περισσότεροι υπάλληλοι, λόγω της φύσης των καθηκόντων τους, αναμένεται να βρίσκονται εκτός γραφείου τον περισσότερο χρόνο. Εκφράσαμε την άποψη ότι, το γεγονός αυτό θα επιφέρει καλύτερη αξιοποίηση των χώρων των κυβερνητικών κτιρίων στην Πάφο, καθώς και μείωση των δαπανών του Τμήματος για φωτισμό, θέρμανση και άλλα συναφή έξοδα.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το συνολικό εμβαδόν του γραφειακού και αποθηκευτικού χώρου που χρησιμοποιείται είναι 1.000 τ.μ., εκ των οποίων τα 550 τ.μ. αφορούν σε αποθηκευτικούς/βοηθητικούς χώρους. Το εμβαδόν αυτό, ακόμα και αν θεωρηθεί ορθό, είναι και πάλι, κατά την άποψή της Υπηρεσίας μας, υπερβολικό σε σχέση με τα 30 άτομα που στεγάζονται σε αυτό. Όσον αφορά στη συντήρηση των κοινόχρηστων χώρων, μας ανέφερε ότι τα Τμήματα που στεγάζονται στα κτίρια επιβαρύνονται με ποσοστό ανάλογο του εμβαδού που καταλαμβάνουν. Μας πληροφόρησε επίσης ότι το ψηλό κόστος ενέργειας, ηλεκτρισμού και καυσίμων, οφείλεται στην αδυναμία ατομικής ρύθμισης του κλιματισμού, με αποτέλεσμα, ενώ οι υπάλληλοι είναι εκτός γραφείου, να συνεχίζεται η λειτουργία του συστήματος.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2011, ανέρχονταν σε €1.065.787, σε σύγκριση με €972.275 στις 31.12.2010. Σε αυτά περιλαμβάνεται η αξία των σπόρων που πωλούνται στους γεωργούς μέσω της Κεντρικής Συνεργατικής Τράπεζας, η οποία εισπράττεται, με τόκο, στις 30 Ιουνίου του επόμενου έτους, με βάση σχετική συμφωνία, με επιτόκιο κατά 2% χαμηλότερο από το εκάστοτε βασικό επιτόκιο της τράπεζας που ισχύει από 1^η Ιανουαρίου μέχρι 30 Ιουνίου, όταν θα γίνει η πληρωμή. Για το 2011 η εν λόγω αξία ανερχόταν σε €967.635.

Τα καθυστερημένα έσοδα περιλαμβάνουν επίσης ποσό €59.545 το οποίο οφείλεται από το 1995 από προσφοροδότη, σχετικά με πώληση γεωργικών προϊόντων και η αγωγή για είσπραξή του εκδικάστηκε. Η Νομική Υπηρεσία μελετά τρόπους για την είσπραξη του οφειλόμενου ποσού.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Τμήματος, εισπράχθηκε ποσό €976.863 που αφορά στην αξία αγοράς σπόρων μαζί με το συμφωνημένο τόκο ενώ προτίθεται να ζητήσει τη διαγραφή ποσού €1.753, που αφορά περιπτώσεις οφειλετών που δεν μπορούν να εντοπιστούν.

4.10.6 ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Σύστημα Αναγνώρισης και Καταγραφής Αιγοπροβάτων.

(α) Σήμανση αιγοπροβάτων. Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 21/2004 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα κράτη μέλη δημιουργούν σύστημα για την αναγνώριση και την καταγραφή των αιγοπροβάτων. Για τον σκοπό αυτό τοποθετούνται στα ζώα αριθμημένα ενώτια και ενδοστομαχικοί βόλοι.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό, η προθεσμία για εφαρμογή του συστήματος αναγνώρισης των ζώων καθορίζεται από το κράτος μέλος και δεν πρέπει να υπερβαίνει τους έξι μήνες από τη γέννησή τους. Σύμφωνα με την Κ.Δ.Π. 341/2010, η προθεσμία για αναγνώριση των ζώων στην Κύπρο καθορίζεται στις 90 μέρες.

Σε δείγμα δύο εκμεταλλεύσεων διαπιστώθηκε ότι η σήμανση μεγάλου αριθμού ζώων πραγματοποιήθηκε με σημαντική υπέρβαση της προθεσμίας των 90 ημερών, γεγονός το οποίο διαπιστώσαμε και στην Έκθεσή μας για το 2010.

Ο Διευθυντής των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών (ΚΥ) μάς πληροφόρησε ότι, η καθυστέρηση στη σήμανση των ζώων, οφείλεται στην καθυστερημένη ειδοποίηση των ΚΥ από τους κτηνοτρόφους, λόγω της ανησυχίας τους για τυχόν ατυχήματα έκτοπης τοποθέτησης του βόλου που είναι πιθανόν να συμβούν όσο πιο μικρή είναι η ηλικία του ζώου. Για την αντιμετώπιση του πιο πάνω προβλήματος, οι ΚΥ αποφάσισαν την τροποποίηση των σχετικών Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 341/2012), με αύξηση της προθεσμίας σήμανσης στις 120 μέρες. Μας πληροφόρησε επίσης ότι όλες οι περιπτώσεις μη συμμόρφωσης που εντοπίζονται κατά τους επιτόπιους ελέγχους, αξιολογούνται και σε συνεργασία με τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ), λαμβάνονται εναντίον τους τα δέοντα μέτρα, ανάλογα με τη σοβαρότητα της κάθε περίπτωσης.

Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκε ότι, σε μία από τις προαναφερθείσες εκμεταλλεύσεις, πραγματοποιήθηκε απογραφή ζώων σε περίοδο κατά την οποία ορισμένα από τα εν λόγω ζώα ήταν σε ηλικία που θα μπορούσαν να σημειωθούν και εισηγηθήκαμε όπως, όπου παρέχεται η ευχέρεια, η σήμανση διενεργείται ταυτόχρονα με τις απογραφές, ώστε να μειωθεί το διοικητικό κόστος.

(β) Αντιπαραβολή της βάσης δεδομένων του συστήματος καταγραφής και αναγνώρισης αιγοπροβάτων με τα αποτελέσματα της καθολικής απογραφής εκμεταλλεύσεων. Οι ΚΥ, με σκοπό τη διόρθωση του αριθμού του ζωικού πληθυσμού των εκμεταλλεύσεων στη βάση δεδομένων του συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής αιγοπροβάτων διεξήγαγαν, κατά το 2010, απογραφή σε όλες τις εκμεταλλεύσεις αναπαραγωγής αιγοπροβάτων παγκύπρια. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής, διαπιστώθηκε ότι ο αριθμός των ζώων που ήταν καταχωρισμένος στο σύστημα ήταν μεγαλύτερος κατά 26% σε σχέση με τον πραγματικό αριθμό των ζώων που καταμετρήθηκε στην απογραφή, γεγονός που, σύμφωνα με τις ΚΥ, οφειλόταν σε εκκρεμότητες προηγούμενων χρόνων οι οποίες διευθετήθηκαν με διόρθωση του πληθυσμού στο σύστημα.

Παρά τις πιο πάνω ενέργειες για διόρθωση της βάσης δεδομένων, διαπιστώθηκε ότι, κατά τις επιθεωρήσεις που διενεργήθηκαν το 2011, σε ορισμένες εκμεταλλεύσεις παρουσιάστηκαν και πάλι σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ του αριθμού των ζώων που εμφανίζονταν στη βάση δεδομένων και αυτού που καταμετρήθηκε, ενώ σημαντικός αριθμός ζώων που ήταν καταχωρισμένος στη βάση δεδομένων δεν εντοπίστηκε στις επιθεωρήσεις. Ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε εάν οι ΚΥ έχουν διερευνήσει τους λόγους για τους οποίους παρατηρήθηκαν οι πιο πάνω διαφορές, για τα μέτρα που λήφθηκαν κατά των παρανομούμενων και για τις ενέργειες στις οποίες σκοπεύουν να προβούν για οριστική επίλυση του προβλήματος.

Ο Διευθυντής των ΚΥ μάς πληροφόρησε ότι η διαφορά οφείλεται σε παράλειψη συμμόρφωσης των κτηνοτρόφων και ζωεμπόρων με τις πρόνοιες της νομοθεσίας. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι, οι ΚΥ, για την αντιμετώπιση του πιο πάνω προβλήματος, κοινοποίησαν στις οργανώσεις αιγοπροβατοτρόφων σχετικό εγχειρίδιο με τις πρόνοιες της νομοθεσίας και καθόρισαν κριτήρια για τον υπολογισμό των διοικητικών προστίμων που θα επιβάλλονται στις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης. Αnéφερε επίσης ότι πέραν της επιβολής μειώσεων στο συνολικό ποσό των άμεσων ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στους κτηνοτρόφους από τον ΟΑΠ, επιβλήθηκαν από τις ΚΥ διοικητικά πρόστιμα σε 18 περιπτώσεις μη συμμόρφωσης και σε δύο

περιπτώσεις έγιναν καταγγελίες. Παράλληλα δόθηκαν οδηγίες στα Επαρχιακά Κτηνιατρικά Γραφεία όπως επιβάλλονται διοικητικά πρόστιμα όπου, κατά τους επιτόπιους ελέγχους του 2011, στα πλαίσια ελέγχου της πολλαπλής συμμόρφωσης, διαπιστώνονται αδικαιολόγητες αποκλίσεις πληθυσμού. Αναφορικά με τις περιπτώσεις στις οποίες κρίθηκε ότι η απόκλιση πληθυσμού είναι δικαιολογημένη, δόθηκαν οδηγίες για σχετική διόρθωση του πληθυσμού στο σύστημα.

(γ) Εκκρεμότητες ζωικού πληθυσμού εκμεταλλεύσεων πάχυνσης εισαγόμενων αιγοπροβάτων. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, τα 903 από τα 2.866 ζώα, τα οποία δεν εντοπίστηκαν στα πλαίσια ελέγχου που διενεργήθηκε από τις ΚΥ κατά το 2008 σε εννέα εκμεταλλεύσεις πάχυνσης εισαγόμενων αιγοπροβάτων, εξακολουθούν να βρίσκονται σε εκκρεμότητα στη βάση δεδομένων του συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής αιγοπροβάτων και δεν μπορούν να διαγραφούν, αφού τα ζώα αυτά δεν εντοπίστηκαν στην απογραφή χωρίς, ωστόσο, να υπάρχει επιβεβαίωση της σφαγής τους. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τη βάση δεδομένων, βρίσκονται καταχωρισμένα στις εκμεταλλεύσεις αυτές συνολικά 4.783 ζώα. Δεδομένου ότι η τελευταία εισαγωγή ζώων για πάχυνση έγινε τον Δεκέμβριο του 2010 και του ότι βάσει του Νόμου, δεν μπορούν να παραμείνουν σε εκμεταλλεύσεις πάχυνσης εγχώριων ζώων, ζώα πέρα της ηλικίας των 11 μηνών, θα ήταν λογικά αναμενόμενο να μην υπάρχουν οποιαδήποτε ζώα στις εκμεταλλεύσεις αυτές.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής των ΚΥ, το πιο πάνω πρόβλημα θα επιλυθεί με σχετική διόρθωση του πληθυσμού στη βάση δεδομένων του συστήματος.

(δ) Μετατροπή ζωεμπορικών εκμεταλλεύσεων σε εκμεταλλεύσεις πάχυνσης εγχώριων ζώων. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, αριθμός ζώων παραμένει στις ζωεμπορικές εκμεταλλεύσεις για χρονικό διάστημα πέραν των 29 ημερών που ορίζει το περί Υγείας των Ζώων (Υγειονομικός έλεγχος στο Ενδοκοινοτικό Εμπόριο Αιγοπροβάτων) Διάταγμα του 2005 (Κ.Δ.Π. 56/2005). Παρόλο που στις 7.9.2010 δόθηκαν οδηγίες στα Επαρχιακά Κτηνιατρικά Γραφεία όπως διενεργήσουν απογραφές στις ζωεμπορικές εκμεταλλεύσεις για να γίνουν οι απαραίτητες διορθώσεις στη βάση δεδομένων, εντούτοις μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου μας, τον Ιούνιο του 2012, η απογραφή δεν είχε ολοκληρωθεί και δεν είχαν γίνει οποιεσδήποτε διορθώσεις στη βάση δεδομένων. Επιπρόσθετα δεν είχαν γίνει οποιεσδήποτε καταγγελίες σε περιπτώσεις σοβαρών αδικαιολόγητων αποκλίσεων.

Ο Διευθυντής των ΚΥ, μας πληροφόρησε ότι η απογραφή στις ζωεμπορικές εκμεταλλεύσεις βρίσκεται σε εξέλιξη και παράλληλα γίνονται οι διορθώσεις στη βάση δεδομένων. Με την ολοκλήρωση της διόρθωσης της βάσης δεδομένων, θα επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο όπου διαπιστώνονται αδικαιολόγητες αποκλίσεις. Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι, με τη δημοσίευση του περί της Υγείας των Ζώων (Υγειονομικός έλεγχος στη Διακίνηση Ζώων) Διατάγματος του 2012, 11 ζωεμπορικές εκμεταλλεύσεις μετατράπηκαν σε εκμεταλλεύσεις πάχυνσης εγχώριων ζώων, στις οποίες τα ζώα θα μπορούν να παραμείνουν μέχρι την ηλικία των 11 μηνών. Όσον αφορά στον έλεγχο της διάρκειας παραμονής των ζώων στις ζωεμπορικές εκμεταλλεύσεις και στις μονάδες πάχυνσης, δόθηκαν οδηγίες για διενέργεια μηνιαίων ελέγχων.

(ε) Μεταφορά ζώων από εκμεταλλεύσεις εκτροφής/αναπαραγωγής σε ζωεμπορικές εκμεταλλεύσεις ή στο σφαγείο. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου, ενώ συμπληρώνονται τα έντυπα σφαγής για μεταφορά ζώων από εκμεταλλεύσεις αναπαραγωγής σε ζωεμπορικές εκμεταλλεύσεις, τα ζώα δεν μεταφέρονται απευθείας στο σφαγείο, με αποτέλεσμα αυτά να μην διαγράφονται από τη βάση δεδομένων των ΚΥ και να παραμείνουν καταχωρισμένα στην αρχική εκμετάλλευση αναπαραγωγής. Εισηγηθήκαμε όπως, σε αυτές τις περιπτώσεις, διενεργείται έλεγχος στις εκμεταλλεύσεις ζωεμπόρων, για τον εντοπισμό των ζώων που μεταφέρθηκαν με έντυπο σφαγής, εφόσον υπάρχει η πιθανότητα τα ζώα αυτά να σφάζονται σε μη αδειοδοτημένα σφαγεία και να διοχετεύονται παράνομα στην αγορά για κατανάλωση, καθώς και στην λήψη μέτρων εναντίον των παρανομούντων. Επιπρόσθετα εισηγηθήκαμε όπως, σε περιπτώσεις μεταφοράς ζώων από εκμεταλλεύσεις αναπαραγωγής σε ζωεμπορικές εκμεταλλεύσεις, οι κτηνοτρόφοι εκδίδουν έντυπο μεταβίβασης των ζώων και όχι έντυπο σφαγής, ώστε να διασφαλίζεται η ενημέρωση της βάσης δεδομένων και να επιτυγχάνεται καλύτερος έλεγχος στους ζωέμπορους ως προς τον αριθμό των ζώων που μεταφέρουν για σφαγή.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής των ΚΥ, δόθηκαν οδηγίες στα Επαρχιακά Κτηνιατρικά Γραφεία για επιβολή διοικητικού προστίμου στις περιπτώσεις όπου εντοπίζονται ζώα στους ζωέμπορες που δεν είναι καταχωρισμένα στη βάση δεδομένων, για τα οποία δεν παρέχονται επαρκή δικαιολογητικά στοιχεία. Ανέφερε επίσης ότι, όσον αφορά στη συμπλήρωση των ορθών εντύπων δηλώσεων και την ενημέρωση των ΚΥ, οι υπεύθυνοι των εκμεταλλεύσεων ζωεμπορικών και πάχυνσης έχουν υπογράψει υπεύθυνη δεσμευτική δήλωση για την εφαρμογή των ορθών διαδικασιών εφαρμογής του Σχεδίου Αναγνώρισης και Καταγραφής των Ζώων. Επιπλέον μας πληροφόρησε ότι ετοιμάστηκε εγχειρίδιο για την αναγνώριση και την καταγραφή των αιγοπροβάτων, στο οποίο περιγράφονται οι υποχρεώσεις τους καθώς και η σημασία της σωστής συμπλήρωσης των εγγράφων μετακινήσεων των ζώων για την αξιοπιστία του συστήματος.

Συναφώς αναφέρεται ότι, κατά τη διενέργεια ελέγχου που διεξήχθη από τις ΚΥ σε ζωεμπορική εκμετάλλευση, εντοπίστηκε μεγάλος αριθμός ζώων που ανήκαν σε εκμετάλλευση αναπαραγωγής, του ιδίου ιδιοκτήτη, για τα οποία είχαν υποβληθεί δηλώσεις θανάτων από άλλες εκμεταλλεύσεις αναπαραγωγής, ορισμένες από τις οποίες βρίσκονταν υπό περιορισμό λόγω τρομώδους νόσου. Επισημάναμε το γεγονός ότι, παρόλο που ο ιδιοκτήτης δεν προσκόμισε τα απαραίτητα δικαιολογητικά στοιχεία, οι ΚΥ δεν επέβαλαν προς αυτόν οποιοδήποτε διοικητικό πρόστιμο.

(στ) Σχέδιο Ελέγχου Τρομώδους Νόσου. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενη Έκθεσή μας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποδέχθηκε ότι οι δαπάνες σήμανσης αιγοπροβάτων αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του Μέτρου για έλεγχο της τρομώδους νόσου. Βάσει της θέσης αυτής, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, με Απόφασή του ημερ. 24.5.2011, ενέκρινε σχετικό Μέτρο Κρατικής Ενίσχυσης με τίτλο «Σχέδιο Ελέγχου Τρομώδους Νόσου Αιγοπροβάτων».

Η κάλυψη των δαπανών σήμανσης βοοειδών από τον Κρατικό Προϋπολογισμό δεν έγινε αποδεκτή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο ΕΕΚΕ ενημέρωσε τις ΚΥ ότι το κόστος αγοράς των ενωτίων θα πρέπει να καταβάλλεται από τους αγελαδοτρόφους. Για τον σκοπό αυτό εγκρίθηκαν ενώτια ατομικής αναγνώρισης βοοειδών, τα οποία οι αγελαδοτρόφοι προμηθεύονται από τρεις εγκεκριμένες εταιρείες.

Καταπολέμηση τρομώδους νόσου στις αίγες. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ψήφισε τον Κανονισμό 103/2009, βάσει του οποίου παρεχόταν χρονικό περιθώριο 18 μηνών για τη θανάτωση όλων των ευαίσθητων ζώων στις μολυσμένες από την τρομώδη νόσο εκμεταλλεύσεις, δηλαδή μέχρι το τέλος του Αυγούστου 2010.

Για αντιμετώπιση του πιο πάνω προβλήματος και αποφυγή μαζικής θανάτωσης ζώων, οι ΚΥ εντόπισαν συγκεκριμένους γονότυπους στις αίγες που φαίνεται να παρέχουν ανθεκτικότητα στην τρομώδη νόσο. Η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλείας Τροφίμων (ΕΑΑΤ) παρόλο που θεώρησε ενθαρρυντικά τα στοιχεία των ερευνών, πρότεινε νέες εξειδικευμένες έρευνες για ενίσχυση της αξιοπιστίας τους. Βάσει των πιο πάνω, συμφωνήθηκε με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικό ερευνητικό πρωτόκολλο με επιπρόσθετα πειράματα τα οποία βρίσκονται σε εξέλιξη, τα αποτελέσματα των οποίων αναμένεται ότι θα αξιολογηθούν εκ νέου από την ΕΑΑΤ εντός του 2012.

Στο μεταξύ, κατόπιν διαβουλεύσεων των ΚΥ με τη Γενική Διεύθυνση Υγείας και Προστασίας του Καταναλωτή, τον Απρίλιο του 2010, δόθηκε έγκριση για παραχώρηση κονδυλίων ύψους €3,2 εκ. για εφαρμογή σχεδίου δράσης αντιμετώπισης της τρομώδους νόσου, το οποίο περιελάμβανε, μεταξύ άλλων, το κόστος γονοτυπικών αναλύσεων για τα πρόβατα και τις αίγες καθώς και αποζημιώσεις για κατασχέσεις ζώων. Σύμφωνα με έκθεση που υποβλήθηκε από τις ΚΥ στις 5.8.2011 στη Γενική Διεύθυνση Υγείας και Προστασίας του Καταναλωτή, οι πραγματικές δαπάνες που διενεργήθηκαν στα πλαίσια του υπό αναφορά σχεδίου μέχρι τις 30.6.2011, ανήλθαν σε €1,361 εκ.

Στις 9.9.2011, το Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά την εξέταση προσφυγής της Γαλλίας με αίτημα ακύρωσης του Κανονισμού (ΕΚ) 746/2008, που είχε ανασταλεί μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσης, αποφάσισε την επαναφορά του Κανονισμού (ΕΚ) 746/2008, ο οποίος τροποποίησε τον Κανονισμό (ΕΚ) 999/2001. Η απόφαση αυτή δίνει τη δυνατότητα σε κάθε κράτος μέλος να επιλέξει ποιο από τα καθοριζόμενα από τον Κανονισμό μέτρα θα υιοθετήσει για καταπολέμηση της νόσου.

Οι ΚΥ, με επιστολή τους προς τη Γενική Διεύθυνση Υγείας και Προστασίας Καταναλωτών, ημερομηνίας 25.1.2012, ενημέρωσαν ότι επιλέγουν, αντί της ολοκληρωτικής καταστροφής του πληθυσμού των ζώων, να εφαρμόσουν τη δυνατότητα σφαγής των αιγοπροβάτων από τις μολυσμένες με τρομώδη νόσο εκμεταλλεύσεις, ανεξαρτήτου ηλικίας και γονότυπου, υπό την προϋπόθεση ότι όλα τα σφάγια ηλικίας άνω των 18 μηνών θα εξετάζονται με την ταχεία δοκιμή και όσα δεν αντιδρούν στην ταχεία δοκιμή θα διατίθενται για ανθρώπινη κατανάλωση. Σε περίπτωση που το δείγμα αντιδρά στην ταχεία δοκιμή, το σφάγιο θα κατάσχεται και ο κτηνοτρόφος θα αποζημιώνεται. Από την εργαστηριακή δοκιμή θα εξαιρούνται τα πρόβατα με γονότυπο ARR/ARR.

Έλεγχος αλιευτικών προϊόντων.

(α) Επίσημοι έλεγχοι στα αλιευτικά προϊόντα. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, δεν έχουν δημιουργηθεί ακόμη κατάλληλες χερσαίες και θαλάσσιες εγκαταστάσεις για την υγιεινή εκφόρτωση και συντήρηση αλιευμάτων, γεγονός που δυσχεραίνει τη διενέργεια των απαιτούμενων από τις σχετικές Κοινοτικές Οδηγίες ελέγχων, με αποτέλεσμα οι ΚΥ να αναγκάζονται να διενεργούν επιθεωρήσεις στα σημεία εκφόρτωσης των αλιευτικών σκαφών. Η διεξαγωγή των ελέγχων εξακολουθεί να είναι ανεπαρκής και περιστασιακή γιατί τα σημεία και οι ώρες ελλιμενισμού των αλιευτικών σκαφών δεν είναι γνωστά εκ των προτέρων, γεγονός που αυξάνει τον κίνδυνο για διοχέτευση στην αγορά αλιευτικών προϊόντων υποβαθμισμένης ποιότητας ή ακόμα και ακατάλληλων για ανθρώπινη κατανάλωση. Παρατηρήθηκε ότι, κατά το 2011, διενεργήθηκαν μόνο 24 επιθεωρήσεις αλιευτικών σκαφών σε σύγκριση με 41 το 2010 και 54 το 2009 από τους οποίους κανένας στην επαρχία Λεμεσού, παρόλο που το λιμάνι Λεμεσού θεωρείται ένα από τα σημαντικότερα σημεία εκφόρτωσης αλιευμάτων. Επίσης, διενεργήθηκε μόνο ένας έλεγχος σε σημείο εκφόρτωσης μεγάλου αλιευτικού σκάφους.

Ο Διευθυντής των ΚΥ μας πληροφόρησε ότι, η διενέργεια ελέγχων στα σημεία εκφόρτωσης αλιευμάτων αποτελεί μια προσωρινή λύση μέχρι την κατασκευή ιχθυόσκαλας, η οποία μελετάται από το Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών και για την οποία οι ΚΥ απέστειλαν τις θέσεις τους στις 25.8.2010. Επιπρόσθετα μας πληροφόρησε ότι, οι ΚΥ θα προχωρήσουν στην επαναξιολόγηση του υφιστάμενου τρόπου ελέγχου της υγιεινής των αλιευμάτων στα σημεία εκφόρτωσης των αλιευτικών σκαφών και θα προβούν στις αναγκαίες τροποποιήσεις ώστε αυτή να καταστεί πιο αποτελεσματική. Όσον αφορά στο θέμα της απουσίας σχετικών ελέγχων στην επαρχία Λεμεσού, δόθηκαν οδηγίες για λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων.

(β) Διερεύνηση καταγγελίας εναντίον εταιρείας για την απόψυξη σολωμού. Κατόπιν διερεύνησης καταγγελίας εναντίον εταιρείας τον Μάιο του 2011, αναφορικά με τη διαδικασία απόψυξης που διενεργούσε σε κατεψυγμένο καπνιστό σολωμό, για την οποία δεν είχε εξασφαλίσει προηγουμένως την απαιτούμενη άδεια, οι ΚΥ ζήτησαν τον Σεπτέμβριο του 2011, από την εταιρεία, όπως διακόψει αμέσως την δραστηριότητα αυτή, αναφέροντας ότι τυχόν συνέχισή της δύναται να είχε ως επακόλουθο την ανάπτυξη παθογόνων μικροοργανισμών (λίστέριας) που καθιστούν το προϊόν μη ασφαλές για κατανάλωση. Η εταιρεία συμμορφώθηκε τελικά στην τρίτη προειδοποιητική επιστολή που απέστειλαν οι ΚΥ στις 9.1.2012, στην οποία αναφερόταν ότι, σε περίπτωση που η εταιρεία δεν προέβαινε σε άμεση παύση της δραστηριότητας και απόσυρσης τυχόν προϊόντων της που βρίσκονται στην λιανική αγορά, οι ΚΥ θα προχωρούσαν σε σχετική καταγγελία και αφαίρεση της άδειας εμπορίου τροφίμων ζωικής προέλευσης που κατείχε η εταιρεία. Ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε τους λόγους για τους οποίους οι ΚΥ δεν έλαβαν μέτρα για τον άμεσο τερματισμό της δραστηριότητας της εταιρείας στον τομέα απόψυξης σολωμού καθώς και τους λόγους για τους οποίους δεν έγινε σχετική καταγγελία και αφαίρεση της άδειας της εταιρείας όταν διαπιστώθηκε μη συμμόρφωση με τις υποδείξεις των ΚΥ μετά την πρώτη προειδοποιητική επιστολή.

Ο Διευθυντής των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών μας πληροφόρησε ότι, για την πλήρη διερεύνηση του θέματος και τον σωστό νομικό χειρισμό του χρειάστηκε να επικοινωνήσουν με αρμόδιους φορείς, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό, διαδικασία για την οποία απαιτήθηκε αρκετός χρόνος.

Κλίβανος αποτέφρωσης. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, οι ΚΥ αντικατέστησαν τον κλίβανο αποτέφρωσης που λειτουργούσε στο χώρο των εργαστηρίων τους, με νέο σύγχρονο κλίβανο τον Ιανουάριο του 2006, το συνολικό κόστος του οποίου ανήλθε στα €458.440. Η

λειτουργία του κλιβάνου τερματίστηκε τον Απρίλιο του 2007 λόγω αντιδράσεων από επηρεαζόμενους φορείς.

Κατόπιν έγκρισης του Υπουργείου Οικονομικών, οι ΚΥ προχώρησαν στην προκήρυξη διαγωνισμού προσφορών για πώληση του κλιβάνου. Ο επιλεγείς προσφοροδότης δεν προσήλθε για υπογραφή του σχετικού συμβολαίου και κηρύχθηκε έκπτωτος από την ανάθεση που έγινε στο όνομά του και από κάθε δικαίωμα που απορρέει από αυτή. Ο κλίβανος παραμένει μέχρι σήμερα αναξιοποίητος, παρόλο που για την αγορά και εγκατάσταση του δαπανήθηκε ένα σημαντικό ποσό και αυτός δεν χρησιμοποιήθηκε σχεδόν καθόλου.

Ο Διευθυντής των ΚΥ μας πληροφόρησε ότι γίνονται προσπάθειες όπως ο κλίβανος παραχωρηθεί δωρεάν στην Υπηρεσία Καταπολέμησης Ναρκωτικών (ΥΚΑΝ).

Ζωολογικοί κήποι.

(α) Νομοθεσία για την ευημερία και την προστασία των ζώων.

- (i) Σύμφωνα με την Κ.Δ.Π. 81/2002 ως «ζωολογικός κήπος» ορίζεται «κάθε μόνιμη εγκατάσταση όπου φυλάσσονται ζώα άγριων ειδών για να επιδεικνύονται στο κοινό για επτά ή περισσότερες μέρες το χρόνο» και από το πεδίο εφαρμογής των υπό αναφορά Κανονισμών εξαιρούνται οι εγκαταστάσεις που ο Υπουργός, μετά από σύσταση της αρμόδιας Αρχής (ΚΥ), αποφασίζει ότι δεν επιδεικνύουν σημαντικό αριθμό άγριων ζώων ή ειδών άγριων ζώων στο κοινό. Μέχρι σήμερα δεν δόθηκε οποιαδήποτε εξαίρεση, και για να καταστεί δυνατή η εφαρμογή της πιο πάνω διάταξης της νομοθεσίας, οι ΚΥ ετοίμασαν σχετικό προσχέδιο Διατάγματος το οποίο καθορίζει τις σχετικές λεπτομέρειες. Το προσχέδιο Διατάγματος έχει προωθηθεί σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για απόψεις και αναμένεται να εκδοθεί εντός του 2012.
- (ii) Από το πεδίο εφαρμογής των παρόντων Κανονισμών εξαιρούνται τα τσίρκα και τα καταστήματα πώλησης ζώων συντροφιάς. Οι ΚΥ έχουν ετοιμάσει ξεχωριστούς Κανονισμούς, οι οποίοι θα διέπουν τη λειτουργία των καταστημάτων πώλησης ζώων συντροφιάς, τους οποίους έχουν προωθήσει στον Γενικό Εισαγγελέα για νομοτεχνική επεξεργασία. Όσον αφορά στην προστασία και ευημερία των άγριων ζώων που φυλάγονται σε τσίρκα, δεν υπάρχει οποιαδήποτε εθνική ή κοινοτική νομοθεσία και για σκοπούς κάλυψης του πιο πάνω κενού, οι ΚΥ προχώρησαν στην ετοιμασία τροποποίησης του βασικού Νόμου για την προστασία και την ευημερία των ζώων, βάσει της οποίας θα απαγορεύεται η χρήση άγριων ζώων στα τσίρκα.
- (iii) Παρατηρήθηκε ότι μέχρι σήμερα εκκρεμεί η νομική κατοχύρωση της φύλαξης άγριων ζώων σε ιδιωτικές συλλογές και εισηγήθήκαμε όπως οι ΚΥ, σε συνεργασία με άλλες εμπλεκόμενες υπηρεσίες και φορείς, προχωρήσουν στην έκδοση σχετικών Κανονισμών, εφόσον πέραν των θεμάτων ευημερίας των ζώων, τίθεται και θέμα διασφάλισης της δημόσιας ασφάλειας και υγείας. Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, οι ΚΥ, σε συνεργασία με άλλα εμπλεκόμενα Τμήματα και Υπηρεσίες, προχώρησαν το 2011 στην ετοιμασία νομοσχεδίου, το οποίο αφορά στην κατοχή μόνο επικίνδυνων για τον άνθρωπο ειδών ζώων, η προώθηση του οποίου εκκρεμεί καθ' ότι δεν έχουν επιλυθεί ακόμη θέματα πρακτικής εφαρμογής του.

(β) Ιδιωτικός ζωολογικός κήπος στην περιοχή Αγίων Τριμιθιάς Λευκωσίας. Στην περιοχή Αγίων Τριμιθιάς λειτουργεί ιδιωτικός ζωολογικός κήπος, στον οποίο φιλοξενείται σημαντικός αριθμός ζώων, περιλαμβανομένων και άγριων, για τον οποίο δεν έχει εξασφαλιστεί άδεια λειτουργίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των Κ.Δ.Π. 81/2002. Οι ΚΥ, με επιστολές τους ημερ. 3.9.2010 και 27.10.2010, πληροφόρησαν τον ιδιοκτήτη ότι θα πρέπει να τερματίσει την πρόσβαση του κοινού στις εγκαταστάσεις του μέχρι την ημερομηνία απόκτησης άδειας λειτουργίας ζωολογικού κήπου, πριν την έκδοση της οποίας απαιτούνται διάφορες εργασίες ανακατασκευής του χώρου. Λόγω της σημαντικότητας των πορισμάτων των επιθεωρήσεων των ΚΥ στις εν λόγω εγκαταστάσεις καθώς και παραπόνων από κατοίκους της περιοχής και οργανωμένους φορείς, εκφράσαμε την άποψη ότι οι ΚΥ θα έπρεπε να εξετάσουν το ενδεχόμενο εφαρμογής

πιο αυστηρών μέτρων, όπως το σφράγισμα των υπό αναφορά εγκαταστάσεων, με βάση τον Κανονισμό 15 των Κ.Δ.Π. 81/2002.

Ο ιδιοκτήτης του ζωολογικού κήπου, αφού διενήργησε σχετικές ανακατασκευές στις εγκαταστάσεις του και εξασφάλισε πολεοδομική άδεια για μέρος των εγκαταστάσεών του, υπέβαλε στις 24.11.2011 αίτηση στις ΚΥ για έκδοση άδειας λειτουργίας σε σχέση με τις εγκαταστάσεις για τις οποίες εξασφάλισε πολεοδομική άδεια. Οι ΚΥ, κατόπιν αξιολόγησης της αίτησής του ενημέρωσαν, με επιστολές τους, τον ιδιοκτήτη για αδυναμίες που εντοπίστηκαν, τις οποίες ο ιδιοκτήτης δεσμεύτηκε να επιλύσει. Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής των ΚΥ, εντός του 2012 ο ιδιοκτήτης προχώρησε στη λήψη μέτρων συμμόρφωσης με τις υποδείξεις των ΚΥ και ως εκ τούτου, τον Σεπτέμβριο του 2012, οι ΚΥ προχώρησαν σε έκδοση άδειας λειτουργίας ζωολογικού κήπου.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα των ΚΥ ανέρχονταν στις 31.12.2011 σε €2.088.382, σε σύγκριση με €1.591.441 στις 31.12.2010, αυξήθηκαν δηλαδή κατά €496.941 ή ποσοστό 31%. Τα καθυστερημένα έσοδα προέρχονται κυρίως από οφειλές του Συμβουλίου Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου (€1,3 εκ.) και δύο ιδιωτικών σφαγείων (€0,6 εκ.).

(α) Καθυστερημένη οφειλή από το Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου (ΚΣΚ). Ποσό ύψους €1.299.697 οφείλεται από το ΚΣΚ, το οποίο αφορά σε τέλη σφαγής ύψους €1.153.233 τα οποία εισπράττει το Σφαγείο για λογαριασμό των ΚΥ και τα οποία κατακρατεί από το 2008 και τέλη συλλογής και καταστροφής υλικών ειδικού κινδύνου και νεκρών ζώων συνολικού ύψους €146.466 που αφορούν στο 2011. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες επιστολές μας, οι Υπουργοί ΓΦΠΠ και Εσωτερικών, συμφώνησαν στις 29.7.2009 όπως, για τα καθυστερημένα τέλη σφαγής, μη ληφθούν οποιαδήποτε μέτρα εναντίον του ΚΣΚ από τη Δημοκρατία, εφόσον βρίσκεται σε εξέλιξη η ετοιμασία και έγκριση του Σχεδίου Διάσωσης και Αναδιάρθρωσης του Σφαγείου. Για τη νομιμότητα της πιο πάνω απόφασης, δεν φαίνεται να ζητήθηκε η άποψη του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΕΚΕ).

Σημειώνεται ότι, εταιρεία η οποία δρα ανταγωνιστικά προς το ΚΣΚ, προσέφυγε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καταγγέλλοντας ότι παραχωρήθηκε κρατική βοήθεια προς το ΚΣΚ σε διάφορες περιπτώσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στα πλαίσια της διερεύνησης της πιο πάνω υπόθεσης, διαβίβασε στις 7.10.2011 επιστολή στις ΚΥ, μέσω του ΕΕΚΕ και του Υπουργείου Εσωτερικών, με την οποία ζήτησε τις απόψεις των ΚΥ για το θέμα αυτό.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τα μέτρα που σκοπεύουν να λάβουν οι ΚΥ για είσπραξη των καθυστερημένων οφειλών του ΚΣΚ. Επιπρόσθετα, ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τα μέτρα που σκοπεύουν να λάβουν οι ΚΥ για την είσπραξη από το ΚΣΚ των τελών συλλογής και καταστροφής υλικών ειδικού κινδύνου και νεκρών ζώων συνολικού ύψους €146.466.

Ο Διευθυντής των ΚΥ μάς πληροφόρησε ότι, τον Απρίλιο του 2012, οι ΚΥ απέστειλαν προειδοποιητική επιστολή προς το ΚΣΚ, για την αποπληρωμή των καθυστερημένων τελών συλλογής και καταστροφής υλικών ειδικού κινδύνου, τα οποία μέχρι τις 25.3.2012, ανέρχονταν στο ποσό των €183.529, χωρίς ωστόσο να υπάρξει οποιαδήποτε ανταπόκριση από το ΚΣΚ. Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι, οι ΚΥ αποφάσισαν να λάβουν νομικά μέτρα εναντίον του ΚΣΚ για τη διεκδίκηση ολόκληρου του οφειλόμενου ποσού.

(β) Οφειλόμενο ποσό από δύο σφαγεία συνολικού ύψους €599.287. Παρατηρήθηκε ότι μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου τον Ιούνιο του 2012, οι ΚΥ δεν είχαν λάβει οποιαδήποτε μέτρα για είσπραξη του πιο πάνω ποσού, το οποίο δημιουργήθηκε κατά την περίοδο Απριλίου-Δεκεμβρίου 2011 και αφορά κυρίως σε τέλη σφαγής που εισέπραξαν δύο σφαγεία για λογαριασμό των ΚΥ και τα οποία κατακρατούσαν. Δεδομένου ότι τα πιο πάνω τέλη θεωρούνται ως πληρωτέα προς τις ΚΥ με τη διενέργεια των ελέγχων από τις ΚΥ, επισημάναμε την ανάγκη λήψης δραστικών μέτρων για την είσπραξή τους.

Ο Διευθυντής των ΚΥ μάς πληροφόρησε ότι κατόπιν αποστολής προειδοποιητικής επιστολής προς τα δύο σφαγεία, το ένα σφαγείο εξόφλησε το χρεωστικό υπόλοιπο που τηρούσε και ανερχόταν στο ποσό των

€74.357. Το άλλο σφαγείο κατέβαλε το ποσό των €327.709, με αποτέλεσμα να παραμένει σε εκκρεμότητα οφειλή ύψους €197.220.

Μηχανοκίνητα οχήματα.

(α) Αγορές καυσίμων και καταγραφή χιλιομέτρων. Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε στα βιβλία κίνησης των οχημάτων (Γεν 70) και των τιμολογίων για αγορά καυσίμων για τους μήνες Αύγουστο - Νοέμβριο του 2011 διαπιστώθηκε ότι, οι αγορές καυσίμων για συγκεκριμένα οχήματα διενεργήθηκαν πριν ή μετά τις ώρες χρήσης των οχημάτων, όπως αυτές καταγράφονται στα βιβλία κίνησής τους. Επιπρόσθετα κατά τον ίδιο έλεγχο, εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου ο αριθμός των χιλιομέτρων που καταχωρίστηκε στο Γεν. 70 ήταν μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο που αναγράφεται στο τιμολόγιο, το οποίο εκδίδεται από το πρατήριο καυσίμων. Διαπιστώθηκε επίσης ότι, για τα δύο οχήματα των Κεντρικών Γραφείων των ΚΥ, δεν είχε οριστεί, μέχρι τον Ιανουάριο του 2012, υπεύθυνος λειτουργός για τη χρήση, ασφάλεια και συντήρησή τους, με αποτέλεσμα, μέχρι τον Ιανουάριο του 2012, να μην τηρείται το βιβλίο κίνησης και μηνιαίου κοστολογίου των συγκεκριμένων οχημάτων.

Ο Διευθυντής των ΚΥ μάς πληροφόρησε ότι δόθηκαν αυστηρές οδηγίες στο προσωπικό για τις αγορές καυσίμων, την καταγραφή των διανυθέντων χιλιομέτρων και γενικά την τήρηση των βιβλίων κίνησης. Όσον αφορά στα δύο οχήματα των Κεντρικών Γραφείων των ΚΥ, έχει οριστεί Υπεύθυνος Λειτουργός για τη χρήση, την ασφάλεια και τη συντήρησή τους και δόθηκαν οδηγίες για την τήρηση των βιβλίων κίνησής τους.

(β) Τροχαία δυστυχήματα με εμπλεκόμενα οχήματα των ΚΥ. Παρατηρήθηκε ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις οι ΚΥ δεν προέβησαν στην έγκαιρη και πλήρη διερεύνηση των συνθηκών υπό τις οποίες οχήματά τους ενεπλάκησαν σε δυστύχημα, π.χ. ετοιμασία έκθεσης από τον υπαίτιο λειτουργό και εξασφάλιση έκθεσης γεγονότων από την Αστυνομία. Επισημάναμε ότι η παράλειψη αυτή είχε ως αποτέλεσμα αφενός την καταβολή, σε μία περίπτωση, του κόστους αποκατάστασης της ζημιάς και της διαγραφής του εμπλεκόμενου κυβερνητικού οχήματος, χωρίς την εξασφάλιση προηγουμένως ικανοποιητικής μαρτυρίας για τις συνθήκες υπό τις οποίες διαπράχθηκε το δυστύχημα και αφετέρου τη μη λήψη από τις ΚΥ, των απαραίτητων μέτρων για την αποτροπή παρόμοιων δυστυχημάτων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής των ΚΥ, στα πλαίσια λήψης μέτρων για αντιμετώπιση του πιο πάνω προβλήματος, ορίστηκαν αρμόδιοι λειτουργοί για έλεγχο των οχημάτων σε όλες τις Επαρχίες και Σταθμούς καθώς και ένας γενικός υπεύθυνος και δόθηκαν σχετικές οδηγίες στο προσωπικό.

Ανέγερση προκατασκευασμένων γραφείων. Για σκοπούς αντιμετώπισης του προβλήματος στέγασης που δημιουργήθηκε με την πρόσληψη μεγάλου αριθμού έκτακτων υπαλλήλων, στα πλαίσια του έκτακτου σχεδίου αντιμετώπισης της τρομώδους νόσου, οι ΚΥ ανέγειραν προκατασκευασμένα γραφεία, συνολικού εμβαδού 414 τ.μ. σε διάφορες περιοχές και επαρχίες της Κύπρου, χωρίς να εξασφαλίσουν την απαιτούμενη άδεια οικοδομής και τις εγκρίσεις από τις αρμόδιες Αρχές (Τμήμα Εργασίας, Υγειονομικές Υπηρεσίες). Μετά την ολοκλήρωση του σχεδίου αντιμετώπισης της τρομώδους νόσου, τα προκατασκευασμένα γραφεία χρησιμοποιούνται από τις ΚΥ για σκοπούς στέγασης του προσωπικού και αποθήκευσης εμπορευμάτων, ενώ μέχρι τα τέλη του 2011 το συνολικό εμβαδό των προκατασκευασμένων γραφείων αυξήθηκε στα 504 τ.μ.

Ο Διευθυντής των ΚΥ μάς πληροφόρησε ότι έχουν τροχοδρομηθεί οι διαδικασίες για την εξασφάλιση των απαραίτητων αδειών.

Εξασφάλιση πιστοποιητικών καταλληλότητας για σκοπούς πυρασφάλειας. Παρατηρήθηκε ότι οι ΚΥ εξασφάλισαν πιστοποιητικό καταλληλότητας, για σκοπούς πυρασφάλειας, μόνο για το ενοικιαζόμενο υποστατικό που στεγάζεται το Επαρχιακό Κτηνιατρείο Λεμεσού, του οποίου η τελευταία επιθεώρηση από την Πυροσβεστική Υπηρεσία διενεργήθηκε στις 10.12.2010 και εισηγηθήκαμε όπως προωθηθούν οι απαραίτητες διαδικασίες, σύμφωνα και με τη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών, για εξασφάλιση των σχετικών πιστοποιητικών για όλα τα ενοικιαζόμενα και ιδιόκτητα υποστατικά που χρησιμοποιούνται από τις ΚΥ.

Ο Διευθυντής των ΚΥ μας πληροφόρησε ότι τροχοδρομήθηκε η σχετική διαδικασία για την εξασφάλιση πιστοποιητικών καταλληλότητας για σκοπούς πυρασφάλειας.

4.10.7 ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ

Σχέδια Αναδασμού. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, μέχρι τις 31.12.2011 συμπληρώθηκαν 65 αρδευόμενα σχέδια, οκτώ σχέδια ξηρικής καλλιέργειας και τρία μικτά σχέδια, συνολικής έκτασης 18.081 εκταρίων. Παράλληλα βρίσκονται σε εξέλιξη 12 σχέδια αναδασμού συνολικής έκτασης 3.966 εκταρίων και υπό μελέτη άλλα 31, συνολικής υπολογιζόμενης έκτασης 3.691 εκταρίων. Κατά τη διάρκεια του έτους δεν άρχισε η εκτέλεση νέων σχεδίων αναδασμού, ενώ συμπληρώθηκαν δύο σχέδια.

Χρηματοδότηση Σχεδίων Αναδασμού. Από την 1.1.2007, το ποσό της συνεισφοράς των Επιτροπών Αναδασμού (ιδιοκτητών), καταβάλλεται αρχικά από κρατικούς πόρους μέσω του ετήσιου Προϋπολογισμού και στη συνέχεια ανακτάται από τους ιδιοκτήτες, με την ολοκλήρωση της εφαρμογής των μέτρων ενοποίησης και αναδιανομής.

Η ανάκτηση της συνεισφοράς των Επιτροπών Αναδασμού, περιλαμβανομένων και των τόκων, από τους ιδιοκτήτες, διασφαλίζεται με την εφαρμογή των διατάξεων των περί Ενοποίησης και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων Νόμων του 1969 έως 2012, αφού σύμφωνα με το άρθρο 34(10) του Νόμου, όπως αυτός τροποποιήθηκε στις 26.4.2012, για τα οφειλόμενα ποσά θα γίνεται επιβάρυνση μέρους ή όλης της ιδιοκτησίας του ιδιοκτήτη.

Αστικός Αναδασμός. Σύμφωνα με το Τμήμα, ο αστικός αναδασμός αποτελεί ένα βασικό εργαλείο για την επίτευξη της ορθής διαχείρισης και αξιοποίησης της γης σε περιοχές ανάπτυξης. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενη Έκθεσή μας, σχετικό προσχέδιο νομοσχεδίου για τον αστικό αναδασμό εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 16.12.2009 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, από το Υπουργείο Εσωτερικών, στις 14.1.2010, για ψήφιση, η οποία εκκρεμεί.

Άλλες αναπτύξεις σε περιοχές αναδασμού. Παρατηρήθηκε ότι ορισμένες περιοχές αναδασμού δέχθηκαν έντονη πίεση από άλλες αναπτύξεις, όπως οικιστική, τουριστική, βιομηχανική κ.ά. Το φαινόμενο αυτό είναι πιο έντονο σε περιοχές κοντά σε αστικά και τουριστικά κέντρα. Ενδεικτικά αναφέρεται το σχέδιο αναδασμού της περιοχής Πέγειας, το οποίο ολοκληρώθηκε το 1989 και περιλάμβανε 7.425 δεκάρια αναδασμού, χωρισμένο σε 1.092 τεμάχια. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, μέχρι το 2010, 407 (37%) από τα πιο πάνω τεμάχια είχαν ενταχθεί σε ζώνες ανάπτυξης ενώ σε άλλα 234 τεμάχια (38,5%) υπάρχουν ανεγερμένες οικοδομές. Παρόμοιο φαινόμενο παρατηρήθηκε και στην περιοχή Νέου Χωρίου Πάφου, το σχέδιο αναδασμού της οποίας ολοκληρώθηκε το 1991 αφού, όπως προκύπτει από δορυφορική φωτογραφία, στο μεγαλύτερο μέρος της περιοχής έχουν ανεγερθεί επαύλεις με πισίνες. Όπως μας αναφέρθηκε, τα συγκεκριμένα σχέδια αναδασμού ολοκληρώθηκαν πριν χρόνια, και δέχθηκαν έντονη πίεση ανάπτυξης, η οποία δεν ήταν δυνατό να προβλεφθεί. Το Τμήμα ετοιμάζει μελέτη για τις συνολικές αναπτύξεις που έγιναν σε περιοχές αναδασμού και ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τα αποτελέσματα. Επίσης, ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε για τα μέτρα που λαμβάνονται ώστε να αποφεύγεται η ένταξη περιοχών αναδασμού, για τις οποίες το κράτος δαπάνησε σημαντικά ποσά, πέραν του διοικητικού κόστους, σε ζώνες ανάπτυξης.

Όπως μας πληροφόρησε η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος, ο καθορισμός των ζωνών ανάπτυξης εμπίπτει στη δικαιοδοσία της αρμόδιας πολεοδομικής αρχής (Πολεοδομικό Συμβούλιο για τις περιοχές Τοπικών Σχεδίων και Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως για τις περιοχές Δήλωσης Πολιτικής). Παρόλο που το Τμήμα τα τελευταία χρόνια εκπροσωπεί το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στο Πολεοδομικό Συμβούλιο, εντούτοις σύμφωνα με την ισχύουσα διαδικασία, μόνο στα αρχικά στάδια μελέτης τροποποίησης πολεοδομικών ζωνών ή ετοιμασίας Τοπικού Σχεδίου, ζητείται, από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, η παροχή πληροφοριών και εισηγήσεων σε σχέση με τις αρμοδιότητες του Τμήματος Αναδασμού. Η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος, μάς ανέφερε επίσης ότι το Υπουργείο και το Τμήμα Αναδασμού διατύπωσαν επανειλημμένα την αντίθεσή τους στις επεκτάσεις ζωνών ανάπτυξης σε αρδευόμενες εκτάσεις εύφορης γεωργικής γης, στις οποίες έγιναν δημόσιες επενδύσεις για έργα αναδασμού και άρδευσης. Θέση του Τμήματος είναι ότι, στις περιπτώσεις όπου τέτοιες επεκτάσεις είναι απόλυτα αναγκαίες, θα πρέπει να περιορίζονται στο ελάχιστο, αφού προηγηθούν οι αναγκαίες διαβουλεύσεις. Όσον

αφορά στη μελέτη που ετοιμάζεται από το Τμήμα σχετικά με τις αναπτύξεις σε περιοχές αναδασμού, η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι αυτή δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί.

Καθυστερημένες δόσεις δανείων. Το σύνολο των οφειλόμενων δόσεων από τους ιδιοκτήτες γης, ανερχόταν στις 31.12.2011 σε €673.133 (€614.860 το 2010), και αντιπροσωπεύουν κεφάλαιο €454.753 και τόκους €218.380.

Ενοίκια/έξοδα συντήρησης κτιρίων. Διαπιστώθηκε ότι οι οκτώ υπάλληλοι του Επαρχιακού Γραφείου Αναδασμού Πάφου, στεγάζονταν σε χώρο 493 τ.μ. (που αντιστοιχεί σε 61 τ.μ./υπάλληλο κατά μέσο όρο), στο κτίριο των κυβερνητικών γραφείων Πάφου, ενώ οι 41 υπάλληλοι της Κεντρικής Υπηρεσίας και του Επαρχιακού Γραφείου Λευκωσίας στεγάζονται σε 736 τ.μ. (που αντιστοιχεί σε 17 τ.μ./υπάλληλο κατά μέσο όρο). Επίσης τα συνολικά έξοδα ηλεκτρισμού του Τμήματος κατά το 2011 και 2010 ανήλθαν σε €43.953 και €55.457 αντίστοιχα, για σύνολο 75 υπαλλήλων, από τα οποία €26.010 ή 59% (€31.118 το 2010) αφορούσαν στο Επαρχιακό Γραφείο Πάφου, ποσοστό που θεωρούμε συγκριτικά πολύ ψηλό. Όπως προκύπτει, το ετήσιο κόστος ηλεκτρισμού ανά υπάλληλο, για τους υπαλλήλους του Τμήματος πλην της Πάφου, ανερχόταν στα €268 (€386 το 2010), σε σύγκριση με €3.251 (€3.889 το 2010) ανά υπάλληλο για την Πάφο. Επιπρόσθετα, το Τμήμα, κατέβαλε κατά το 2011 και το 2010 ποσά ύψους €12.700 και €6.440, αντίστοιχα, για έξοδα συντήρησης του μηχανολογικού εξοπλισμού του κτιρίου στην Πάφο.

Σύμφωνα με πρακτικά σύσκεψης που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 29.4.2010, αποφασίστηκε όπως το Τμήμα μεταστεγαστεί σε μικρότερο χώρο, στο ίδιο κτίριο, όπου στεγάζονται τα στρατολογικά γραφεία Πάφου τα οποία προτίθενται να μετακινηθούν, και όπως το γραφείο του Αναδασμού παραχωρηθεί για στέγαση του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

Η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι τα έξοδα ηλεκτρισμού στα νέα κυβερνητικά κτίρια Πάφου, όπου στεγάζεται το Επαρχιακό Γραφείο Πάφου, κατανέμονται ανά τετραγωνικό μέτρο, στη βάση απόφασης που λήφθηκε σε σχετική σύσκεψη που έγινε στο Υπουργείο Οικονομικών στις 11.1.2007. Το γεγονός ότι δεν υπάρχει αυτονομία λειτουργίας ή δυνατότητα επιμέρους ρύθμισης στο κλιματιστικό σύστημα του κτιρίου επιφέρει άσκοπη κατανάλωση ενέργειας με συνεπαγόμενη αύξηση της σχετικής δαπάνης. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι στο παρόν στάδιο είναι αδύνατη η εφαρμογή της απόφασης που λήφθηκε στις 29.4.2010 για μεταστέγαση του Επαρχιακού Γραφείου Πάφου, αφού τελικά δεν κατέστη δυνατή η μεταστέγαση των στρατολογικών γραφείων του Υπουργείου Άμυνας. Στο μεταξύ, το Τμήμα, σε συνεννόηση με τα Τμήματα Δημοσίων Έργων και Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, από τις 23.1.2012 παραχώρησε δύο γραφεία συνολικού εμβαδού 54 τ.μ. στη Νομική Υπηρεσία Πάφου, με αποτέλεσμα ο χώρος που καταλαμβάνει το Επαρχιακό Γραφείο Πάφου να μειωθεί στα 439 τ.μ. και, κατά συνέπεια, η αναλογία εξόδων ηλεκτρισμού και συντήρησης μηχανολογικού εξοπλισμού να μειωθεί ανάλογα.

4.10.8 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ

Μέρος Α

Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.2011 τα καθυστερημένα έσοδα ήταν €105.084 και αντιπροσωπεύουν κυρίως οφειλές δικαιωμάτων και προστίμων από εταιρείες, για τις οποίες έχουν κινηθεί διαδικασίες ποινικών διώξεων και πολιτικών αγωγών. Τα τέλη και μισθώματα από λατομικά προνόμια που δεν έχουν ανανεωθεί, δεν περιλαμβάνονται στα καθυστερημένα έσοδα της Υπηρεσίας.

Δικαιώματα για την εξόρυξη λατομικών υλικών. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στην Υπηρεσία, από 1.8.1990 μέχρι 31.12.2011 εισπράχθηκε συνολικό ποσό €65.942.099, από το οποίο €49.456.574, που αποτελεί το 75% των εισπράξεων, καταβλήθηκε στις Κοινότητες που επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα, ως αποζημίωση για την οχληρία που προκαλείται από τη λειτουργία των λατομείων. Το υπόλοιπο ποσό των €16.485.525, κατατέθηκε στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Μέχρι 31.12.2011 διατέθηκαν, από διάφορα Τμήματα του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, συνολικά €13.612.505 για την αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

Λατομικά προνόμια. Σύμφωνα με το άρθρο 9Α (1) του περί Ρύθμισης Μεταλλείων και Λατομείων Νόμου, απαραίτητη προϋπόθεση για παραχώρηση μεταλλευτικής μίσθωσης ή λατομικού προνομίου είναι η κατοχή

ισχύουσας πολεοδομικής άδειας. Λόγω της καθυστέρησης που παρατηρείται στην εξέταση και ανανέωση των πολεοδομικών αδειών των υφιστάμενων λατομείων η Υπηρεσία Μεταλλείων δεν είναι σε θέση να ανανεώνει έγκαιρα τα λατομικά προνόμια και συνεπώς παρατηρείται καθυστέρηση στην είσπραξη των σχετικών τελών και μισθώματων.

Με στόχο την επίλυση των προβλημάτων που παρουσιάζονται, το Υπουργείο Εσωτερικών εξέδωσε σχετική εγκύκλιο ημερ. 13.4.2011 για λήψη συγκεκριμένων μέτρων, τα οποία ωστόσο δεν φαίνεται να απέδωσαν σημαντικά αφού τα 38 από τα 120 λατομεία τα οποία λειτουργούσαν στις 31.12.2011 (ποσοστό 32%), δεν είχαν εξασφαλίσει την ανανέωση των λατομικών τους προνομίων και συνεπώς δεν είχαν καταβάλει τα σχετικά τέλη και μισθώματα.

Ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Μεταλλείων μάς πληροφόρησε ότι υπήρξε βελτίωση στον αριθμό των προνομίων λατομείου που δεν ανανεώνονταν έγκαιρα (ποσοστό 50% το 2009) και ότι, σε περίπτωση που το πιο πάνω ποσοστό δεν βελτιωθεί σημαντικά κατά τα επόμενα ένα έως δύο έτη, τότε η Υπηρεσία Μεταλλείων θα επαναφέρει παλαιότερες εισηγήσεις της προς το Υπουργείο Εσωτερικών, για απεξάρτηση της ανανέωσης των προνομίων λατομείου των υφιστάμενων λατομείων από τη διαδικασία ανανέωσης της αντίστοιχης πολεοδομικής άδειας.

Παράνομη λατόμευση. Κατά τη διάρκεια του 2011 η Υπηρεσία προέβηκε σε 14 καταγγελίες σε σύγκριση με 25 το 2010 σε σχέση με παράνομες λατομεύσεις, δηλαδή σημειώθηκε μείωση 44%. Σύμφωνα με το Τμήμα, στη μείωση των παράνομων λατομεύσεων συνέβαλε η ψήφιση του περί Ρύθμισης Μεταλλείων και Λατομείων (τροποποιητικού) Νόμου ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 19.2.2010 και που προνοεί, μεταξύ άλλων, την αύξηση των μέγιστων ποινών για παράνομη λατόμευση, από €1.708 σε €40.000 και φυλάκιση από ένα σε δύο χρόνια ή και τις δύο αυτές ποινές. Επίσης αναδιαμορφώθηκε το άρθρο του Νόμου που προνοεί στην κατάσχεση μηχανημάτων, έτσι ώστε να περιλαμβάνει και την σφράγιση μηχανημάτων, η οποία θεωρείται πρακτικά πιο εφαρμόσιμη τακτική.

Δικαιώματα εξόρυξης λατομικών υλικών. Παρατηρήθηκε ότι η Υπηρεσία δεν πραγματοποιούσε επιτόπιους ελέγχους στους χώρους όπου δραστηριοποιούνται εταιρείες και άλλοι ιδιώτες που ασχολούνται με την εξόρυξη και πώληση λατομικών υλικών για επιβεβαίωση της ορθότητας των υπολογισμών των εσόδων του Τμήματος, αλλά αποδεχόταν τις καταστάσεις που υποβάλλονται από αυτούς, με αποτέλεσμα να υπάρχει αυξημένος κίνδυνος απώλειας εσόδων. Αναφέρεται ότι, το τεχνικό προσωπικό του Τμήματος διενεργεί περιορισμένο αριθμό δειγματοληπτικών ελέγχων στα φορτηγά μεταφοράς των λατομικών υλικών.

Ο Διευθυντής της Υπηρεσίας μάς πληροφόρησε ότι η μη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων οφειλόταν στη μείωση προσωπικού στο λογιστήριο της Υπηρεσίας, αλλά οι έλεγχοι αυτοί έχουν επαναρχίσει τον Οκτώβριο του 2012, με την μερική απασχόληση ενός επιπλέον Λογιστικού Λειτουργού καθώς και την αναδιάρθρωση του προγράμματος επιθεωρήσεων, έτσι ώστε σε αυτές να εμπλέκεται και το τεχνικό προσωπικό της Υπηρεσίας.

4.10.9 ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 2007- 2013. Στα πλαίσια της προγραμματικής περιόδου 2007-2013, το Τμήμα έχει ετοιμάσει το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αλιείας, στο οποίο καθορίζονται οι προτεραιότητες και οι γενικοί στόχοι της Κυπριακής Δημοκρατίας σε σχέση με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική, καθώς και η στρατηγική επίτευξής τους. Για την υλοποίηση του Σχεδίου έχει ετοιμαστεί, με τη βοήθεια των αρμόδιων φορέων, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας (ΕΠΑΑ) που προβλέπει συνολικές δαπάνες ύψους περίπου €39,5 εκ., οι οποίες συγχρηματοδοτούνται με ποσοστό 50% από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας. Μέχρι τις 31.12.2011 είχε δαπανηθεί ποσό ύψους €24.990.554.

Μέτρο 1.1 «Οριστική παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων» - Σχέδιο απόσυρσης τρατών βυθού. Σκοπός του σχεδίου είναι η οριστική παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων με την μόνιμη απόσυρση των τρατών βυθού που δραστηριοποιούνται στα χωρικά ύδατα της Κύπρου, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η βιώσιμη διαχείριση των αλιευτικών αποθεμάτων. Ο συνολικός προϋπολογισμός της δημόσιας δαπάνης ανήλθε σε €1,3 εκ. και κατά το 2011 καταβλήθηκε σε δύο δικαιούχους συνολικό ποσό ύψους €1.261.554.

Σχετικά με τον ένα από τους δύο δικαιούχους, ο οποίος έλαβε συνολικό ποσό ύψους €568.194, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Σύμφωνα με τη σύμβαση που υπογράφηκε μεταξύ του Τμήματος και του δικαιούχου, η απόσυρση και καταστροφή του σκάφους έπρεπε να ολοκληρωθεί μέχρι τις 31.10.2011, ωστόσο η υλοποίηση των εργασιών ολοκληρώθηκε στις 29.11.2011. Εκφράσαμε την άποψη ότι, αν οι λόγοι καθυστέρησης υλοποίησης ήταν αποδεκτοί από το Τμήμα, τότε θα έπρεπε να είχε δοθεί στο δικαιούχο παράταση της χρονικής διάρκειας υλοποίησης της σύμβασης.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι εκ παραδρομής δεν τροποποιήθηκε η σύμβαση έτσι ώστε να δοθεί η παράταση και ότι στο μέλλον το Τμήμα θα μεριμνά για κατάλληλη τροποποίηση των συμβάσεων.

- (ii) Στις πρόνοιες του σχεδίου αναφέρεται ότι η καταβολή της χρηματοδότησης γίνεται σε μία μόνο δόση, ενώ η αίτηση για καταβολή της χρηματοδότησης δύναται να απορριφθεί σε περίπτωση που δεν έχουν εκπληρωθεί οι υποχρεώσεις του αιτητή σε σχέση με το φόρο εισοδήματος.

Στη βάση σχετικού σημειώματος του Διευθυντή του Τμήματος στο οποίο γίνεται αναφορά σε λόγους ανωτέρας βίας, η καταβολή της χρηματοδότησης στο δικαιούχο έγινε σε δύο δόσεις, η πρώτη εκ των οποίων αφορούσε στην οφειλή του δικαιούχου προς το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

Ρύθμιση Χρεών Επαγγελματιών Ψαράδων. Στα πλαίσια του «Σχεδίου Αναπτύξεως Παρακτίου Αλιείας», το οποίο λειτούργησε μετά την Τουρκική εισβολή του 1974, και είχε ως στόχο την επαναδραστηριοποίηση των επαγγελματιών εκτοπισθέντων ψαράδων, τους παραχωρήθηκαν δάνεια από το Ταμείο Δημόσιων Δανείων, κυρίως με υποθήκευση των αλιευτικών τους σκαφών. Σύμφωνα με την κατάσταση των δανείων που παραχωρήθηκαν, στις 15.7.2010 εκκρεμούσαν συνολικά 154 δάνεια σε 105 άτομα και εταιρείες, με αρχικό κεφάλαιο ύψους €598.837 και καθυστερημένες οφειλές ύψους €2.065.654.

Μετά από γνωμοδότηση του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, σύμφωνα με την οποία μπορούν να διαγραφούν τα δάνεια όσων οφειλετών δεν ασκούν πλέον οικονομική δραστηριότητα στον τομέα της αλιείας, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, στις 31.1.2012, σχετική Πρόταση του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, βάσει της οποίας το Κράτος θα καταβάλει το οφειλόμενο ποσό, κατά τις 15.7.2010, των δανείων 61 οφειλετών οι οποίοι δεν είναι πλέον ενεργοί ψαράδες ή έχουν αποβιώσει, ύψους €1.222.518 και επιπλέον το ποσό του τόκου από τις 16.7.2010.

Αναφορικά με το Σχέδιο διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Στον κατάλογο των οφειλετών, των οποίων τα δάνεια προτάθηκαν για ρύθμιση, περιλαμβάνονταν και τα δάνεια τριών ψαράδων με συνολική οφειλή ύψους €85.301, τα σκάφη των οποίων αποσύρθηκαν στα πλαίσια του Μέτρου 1.1 του Ε.Π.Α.Λ. 2007-13 και στους οποίους καταβλήθηκε, κατά το 2010, συνολικό ποσό ύψους €267.598 ως πρώτη δόση, έναντι συνολικού ποσού χρηματοδότησης ύψους €423.318. Με επιστολή της Αρχής Πιστοποίησης (Γενικό Λογιστήριο) ημερ. 14.12.2011, δόθηκαν οδηγίες στο Τμήμα για καταβολή και της δεύτερης δόσης προς τους δικαιούχους, με ταυτόχρονη εξόφληση (αποκοπή) της οφειλής τους προς το Ταμείο Δημοσίων Δαπανών. Όπως προκύπτει, η περίληψη των οφειλών των τριών ψαράδων στον κατάλογο των οφειλετών που εγκρίθηκαν για ρύθμιση έχει ως αποτέλεσμα την εξόφλησή τους από το κράτος αντί από τους ίδιους, μέσω της οφειλόμενης προς αυτούς χορηγίας, όπως είχε αποφασιστεί προηγουμένως.

(β) Στον κατάλογο των μη ενεργών ψαράδων περιλήφθηκαν άτομα τα οποία δηλώνουν ότι ασκούν άλλο επάγγελμα (τραπεζικού υπαλλήλου, μηχανικού, επιπλοποιού κ.λπ.). Στην προηγούμενη Έκθεσή μας επισημάνσαμε ότι τα άτομα αυτά ενδέχεται να είχαν τη δυνατότητα εξόφλησης του χρέους τους και εισηγηθήκαμε την περίληψη εισοδηματικών κριτηρίων στο Σχέδιο, πριν την υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Παρόλο που το Τμήμα ανέφερε ότι δεν έβλεπε αρνητικά την εισήγησή μας δεν τροποποίησε σχετικά το αναθεωρημένο προσχέδιο Πρότασης που ετοίμασε και υπέβαλε στο Υπουργείο στις 22.8.2011.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι κατόπιν σοβαρού προβληματισμού, θεωρήθηκε ότι, καθώς ο απόλυτος έλεγχος του πραγματικού εισοδήματος θα ήταν αδύνατος, το εισοδηματικό κριτήριο θα αποτελούσε κριτήριο διάκρισης και όχι μέτρο ισότητας.

(γ) Το ποσό ύψους €1.222.518 που διαγράφηκε, αφορούσε οφειλές κατά τις 15.7.2010. Εκφράσαμε την άποψη ότι, προτού προωθηθεί η διαγραφή των οφειλών, θα έπρεπε να γίνει επικαιροποίηση του καταλόγου για συμπερίληψη τυχόν αποπληρωμών κατά την περίοδο των 18 μηνών που παρήλθε μέχρι την ημερομηνία λήξης της Απόφασης από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος εξέφρασε την άποψη ότι το θέμα αποτελεί αρμοδιότητα των Δανειστικών Επιτροπών, οι οποίοι τηρούν τις καταστάσεις των σχετικών δανείων.

Σύστημα Παρακολούθησης Αλιευτικών Σκαφών. Ο Κανονισμός (ΕΚ) 1224/2009 προβλέπει τη λειτουργία, από τα κράτη μέλη, δορυφορικού συστήματος για παρακολούθηση των αλιευτικών σκαφών (ΣΠΑΣ) τα οποία φέρουν τη σημαία τους και των αλιευτικών δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται στα ύδατά τους. Ο ίδιος Κανονισμός προβλέπει την τοποθέτηση συσκευών εντοπισμού και αναγνώρισης σε αλιευτικά σκάφη μήκους 12 μέτρων και άνω από την 1.1.2012.

Για την εφαρμογή των πιο πάνω διατάξεων, το Τμήμα προέβη στη σύσταση και λειτουργία Κέντρου Παρακολούθησης Αλιευτικών Δραστηριοτήτων και στην αγορά 550 Συσκευών Δορυφορικού Εντοπισμού (ΣΔΕ), εκ των οποίων 50 τύπου TT-3026M, οι οποίες τοποθετήθηκαν αρχικά στα κυπριακά επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη μήκους μεγαλύτερου των 15 μέτρων, και 500 τύπου MT-3300, για τοποθέτηση στα υπόλοιπα κυπριακά αλιευτικά σκάφη για τα οποία εκδίδονται επαγγελματικές άδειες αλιείας, ανεξαρτήτως μήκους.

Σε σχέση με το πιο πάνω σύστημα παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Στην προηγούμενη Έκθεσή μας επισημάναμε ότι η εφαρμογή εισήγησης του αρμόδιου λειτουργού αναφορικά με τη χρέωση των ψαράδων για τις υπηρεσίες εγκατάστασης και ελέγχου των ΣΔΕ και για επιδιορθώσεις βλαβών σε αυτές θα είχε ως αποτέλεσμα τον περιορισμό των δαπανών από το Τμήμα, ενώ θα λειτουργούσε αποτρεπτικά και ενδεχομένως να συνέβαλλε στη μείωση των βλαβών που παρατηρούνται στις συσκευές.

Για το θέμα, το Τμήμα ζήτησε γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα ο οποίος εισηγήθηκε την τροποποίηση της ΚΔΠ 382/2009 έτσι ώστε να προνοείται ρητώς ότι τα έξοδα επιθεώρησης των συσκευών θα επιβαρύνουν τους ιδιοκτήτες των σκαφών. Το Τμήμα, με επιστολές του ημερ. 12.10.2011 και 12.12.2011, ζήτησε από τον Γενικό Εισαγγελέα όπως διευκρινιστεί κατά πόσο ο ισχύων κανονισμός στην ΚΔΠ 382/2009 εξυπακούει χρέωση των ιδιοκτητών των σκαφών για το κόστος επιδιόρθωσης των βλαβών στις συσκευές. Το θέμα βρίσκεται ακόμη σε εκκρεμότητα.

(β) Λόγω των λειτουργικών προβλημάτων που είχαν εντοπιστεί στις 500 ΣΔΕ τύπου MT-3300, οι συσκευές αφαιρέθηκαν από όλα τα σκάφη και για σκοπούς συμμόρφωσης με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό, το Τμήμα προέβη στην εγκατάσταση ΣΔΕ τύπου TT-3026M σε όλα τα σκάφη μήκους άνω των 12 μέτρων, οι οποίες υπήρχαν στην αποθήκη του Τμήματος.

Όπως προκύπτει, οι 500 ΣΔΕ τύπου MT-3300, για την αγορά των οποίων και για τις αντίστοιχες δορυφορικές υπηρεσίες δαπανήθηκαν πέραν των €750.000, εκ των οποίων γύρω στις €307.500 (90% του κεφαλαιουχικού κόστους) χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, παραμένουν αχρησιμοποίητες.

Ηλεκτρονική καταχώριση και αναφορά αλιευτικών δραστηριοτήτων. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 1224/2009, ο πλοίαρχος κοινοτικού αλιευτικού σκάφους καταγράφει και διαβιβάζει ηλεκτρονικά στην αρμόδια Αρχή τα δεδομένα που καθορίζονται για το ημερολόγιο αλιείας και τις δηλώσεις μεταφόρτωσης και εκφόρτωσης. Ο Κανονισμός καθορίζει ότι οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται από την 1.1.2010 για τα κοινοτικά αλιευτικά σκάφη συνολικού μήκους 24 μέτρων και άνω, από την 1.7.2011 για σκάφη μήκους από 15 μέχρι 24 μέτρων και από την 1.1.2012 για σκάφη μεταξύ 12 και 15 μέτρων.

Για την εφαρμογή των πιο πάνω διατάξεων, το Τμήμα υπέγραψε, στις 20.4.2011, μετά από την προκήρυξη σχετικού διαγωνισμού, σύμβαση με κοινοπραξία εταιρειών για την αγορά ηλεκτρονικού συστήματος καταχώρισης, αναφοράς, επεξεργασίας, αποθήκευσης και διαβίβασης δεδομένων σχετικά με τις αλιευτικές δραστηριότητες. Σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, το έργο θα ολοκληρωνόταν εντός 16 μηνών. Λόγω χρηματοοικονομικών προβλημάτων τα οποία αντιμετώπισε μία εκ των εταιρειών της κοινοπραξίας, παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην παράδοση των προμηθειών, με αποτέλεσμα να παρατείνεται η παράλειψη εφαρμογής των διατάξεων του Κανονισμού.

Σημειώνεται ότι η Γενική Διεύθυνση Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με επιστολή της ημερ. 25.7.2011, επέστησε την προσοχή του Τμήματος όπως αποφευχθεί περαιτέρω καθυστέρηση στην εφαρμογή του συστήματος.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, η εφαρμογή του συστήματος βρίσκεται σε εξέλιξη, με αριθμό υποσυστημάτων να βρίσκονται ήδη σε λειτουργία, ενώ η λειτουργία του ολοκληρωμένου συστήματος αναμένεται να αρχίσει επίσημα πριν το τέλος του 2012.

Δημιουργία Ιχθυόσκαλας. Όπως αναφέρεται σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, σύμφωνα με τους σχετικούς Κοινοτικούς Κανονισμούς τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν την υγιεινή εκφόρτωση και συντήρηση των αλιευμάτων που εισάγονται στην ή που εξάγονται από την Κοινότητα, και για το σκοπό αυτό είναι απαραίτητη η δημιουργία ιχθυόσκαλας, δηλαδή κατάλληλων χειρσαίων και θαλάσσιων εγκαταστάσεων για την υγιεινή εκφόρτωση και συντήρηση των αλιευμάτων.

Παρόλο που το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη δημιουργία ιχθυόσκαλας από το 2001, η υλοποίηση του έργου παραμένει σε εκκρεμότητα, κυρίως λόγω προβλημάτων που προέκυψαν σε σχέση με την εξεύρεση κατάλληλου χώρου, τα οποία αναλύονται σε προηγούμενες Εκθέσεις μας. Τον Μάρτιο του 2010, το Τμήμα πρότεινε τη δημιουργία ιχθυόσκαλας εντός του αλιευτικού καταφυγίου στο Ζύγι, με εκτιμώμενο κόστος γύρω στα €2,34 εκ., και για το θέμα γίνονται διαβουλεύσεις με τους εμπλεκόμενους φορείς.

Επισημάναμε και πάλι ότι η μεγάλη καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου κατασκευής της ιχθυόσκαλας έχει ως αποτέλεσμα τη μη εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας σε σχέση με την υγιεινή εκφόρτωση, μεταφορά και συντήρηση νωπών αλιευτικών προϊόντων.

Αλιευτικό καταφύγιο στο Λατσί. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η Αρχή Λιμένων Κύπρου παραχώρησε στο Τμήμα άδεια χρήσης διάφορων λιμενικών χώρων, στους οποίους περιλαμβάνεται και το λιμάνι στο Λατσί, έναντι ενοικίου.

Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 24.11.1999, μεταξύ άλλων, όπως αποδεχθεί την παραχώρηση, στη Δημοκρατία, της κυριότητας του λιμανιού στο Λατσί για σκοπούς ανάπτυξης της αλιείας, έναντι καταβολής χρηματικής αποζημίωσης προς την Αρχή Λιμένων Κύπρου, ωστόσο το θέμα της ανάκτησης της κυριότητας του λιμανιού εξακολουθεί να παραμένει σε εκκρεμότητα.

Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας επισημάναμε ότι, εάν δεν παραχωρηθούν αντισταθμιστικά οφέλη στο Τμήμα από την Αρχή Λιμένων για τη δαπάνη που διενεργήθηκε για επέκταση και αναβάθμιση του λιμανιού, τότε θα πρέπει να εξεταστεί με τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων αν αυτό αποτελεί κρατική ενίσχυση προς την Αρχή Λιμένων Κύπρου και αν αυτή είναι συμβατή με το κοινοτικό κεκτημένο. Όπως διαπιστώθηκε, το θέμα δεν έχει υποβληθεί ακόμα στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

Ελλιμενισμός επαγγελματικών σκαφών. Σύμφωνα με τους περί Αλιευτικών Καταφυγίων (Δικαιώματα Χρήσης) Κανονισμούς του 1994 (Κ.Δ.Π. 160/94), τα αλιευτικά σκάφη για τα οποία έχει εκδοθεί επαγγελματική άδεια αλιείας, απαλλάσσονται της καταβολής δικαιωμάτων. Εισηγηθήκαμε και πάλι όπως διερευνηθεί με τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων κατά πόσο ο δωρεάν ελλιμενισμός επαγγελματικών σκαφών αποτελεί κρατική ενίσχυση και κατά πόσο η πιο πάνω πρόνοια των Κανονισμών είναι συμβατή με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο.

Σχέδιο Ασφάλισης Αλιευτικών Σκαφών. Το Σχέδιο, το οποίο λειτουργεί από το 1975, καλύπτει τους επαγγελματίες ψαράδες οι οποίοι επιλέγουν εθελοντικά να ασφαλίζουν τα σκάφη τους. Επιπρόσθετα, όσοι από τους επαγγελματίες ψαράδες έχουν συνάψει δάνεια από τους Δανειστικούς Επιτρόπους με υποθήκευση

των σκαφών τους, υποχρεούνται, με βάση τους όρους του συμβολαίου του δανείου, να ασφαλίζουν το σκάφος τους στο πιο πάνω Σχέδιο.

Επισημάναμε και πάλι τη μειωμένη συμμετοχή των ψαράδων στο Σχέδιο, αφού, παρά το γεγονός ότι κατά τη διάρκεια του έτους εκδόθηκαν 532 επαγγελματικές άδειες αλιείας, μόνο 49 ψαράδες κατέβαλαν ασφάλιστρα, ενώ αρκετοί επαγγελματίες ψαράδες οι οποίοι έχουν συνάψει δάνεια από τους Δανειστικούς Επιτρόπους και είναι συνεπώς υποχρεωμένοι, σύμφωνα με τους όρους των δανείων, να ασφαλίσουν τα σκάφη τους, δεν το έχουν πράξει.

Υλοποίηση Προγράμματος «Marine Environment Monitoring System» (MEMoS). Το πιο πάνω πρόγραμμα, αναφορικά με την παρακολούθηση περιβαλλοντικών παραμέτρων στο θαλάσσιο περιβάλλον της Κύπρου, στα πλαίσια υποχρεώσεων του κράτους έναντι της κοινοτικής Οδηγίας-Πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική, εγκρίθηκε για συγχρηματοδότηση στα πλαίσια του Ελβετικού Προγράμματος Συνεργασίας για Μείωση των Οικονομικών και Κοινωνικών Ανισοτήτων στη Διευρυμένη Ευρωπαϊκή Ένωση. Η σχετική συμφωνία υπογράφηκε στις 20.12.2007 και ο προϋπολογισμός του προγράμματος ανερχόταν σε 4.574.000 Ελβετικά φράγκα (περίπου €3,1 εκ.), το 85% του οποίου θα αποτελούσε την Ελβετική συνεισφορά.

Το Τμήμα προκήρυξε σχετικό διαγωνισμό στις 4.4.2011, κατά τον οποίο υποβλήθηκαν δύο προσφορές οι οποίες, σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης, δεν ικανοποιούσαν τις απαιτήσεις των εγγράφων του διαγωνισμού, με αποτέλεσμα την ακύρωση του διαγωνισμού. Σε επιστολή του προς το Γραφείο Προγραμματισμού, το Τμήμα εξέφρασε ενδοιασμούς ως προς την επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού, τόσο λόγω της αδυναμίας των οικονομικών φορέων για ικανοποίηση των όρων που τέθηκαν, όσο και λόγω του γεγονότος ότι, για τη βιωσιμότητα του προγράμματος, θα απαιτείτο πρόσθετο εκπαιδευμένο προσωπικό και σημαντικοί οικονομικοί πόροι για κάλυψη των εξόδων συντήρησης και λειτουργίας του όλου συστήματος μετά την κατακύρωση της προσφοράς, σε μια περίοδο οικονομικά δύσκολη και με συνεχείς περικοπές.

Ενόψει της μη υλοποίησης του προγράμματος, ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε αναφορικά με τον τρόπο ικανοποίησης των υποχρεώσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας που προκύπτουν από την Οδηγία-Πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική και τις σχετικές διεθνείς συμφωνίες.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το πρόγραμμα MEMoS θα παρείχε τη δυνατότητα υψηλής ποιότητας περιβαλλοντικής παρακολούθησης με συχνότητα που είναι αδύνατο να επιτευχθεί με τα υφιστάμενα μέσα. Επίσης, επισήμανε ότι το Τμήμα πραγματοποιεί ήδη αρκετά προγράμματα παρακολούθησης στα πλαίσια υποχρεώσεων από διεθνείς συμβάσεις και κοινοτικές Οδηγίες, ωστόσο, δεδομένης και της υφιστάμενης οικονομικής κρίσης, θα καταβάλει προσπάθειες να καλύψει στο μέτρο του δυνατού το κενό που δημιουργείται, μέσω προτάσεων για χρηματοδότηση των σχετικών προγραμμάτων, στα πλαίσια της Ε.Ε. ή/και άλλων οργανισμών. Εξέφρασε επίσης την άποψη ότι σε περίπτωση που το Τμήμα δεν εξασφαλίσει χρηματοδότηση των σχετικών προγραμμάτων, η μη υλοποίηση του προγράμματος MEMoS θα έχει αρνητικές επιπτώσεις ως προς τις υποχρεώσεις της Κύπρου για την εφαρμογή της Οδηγίας-Πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική.

4.11 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η Κυπριακή Δημοκρατία/Εθνικός Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, συνήψε τρεις συμβάσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αναφορικά με τη διεκπεραίωση ισάριθμων προγραμμάτων σε σχέση με την ισότητα των δύο φύλων.

Κατόπιν παράκλησης του Υπουργείου, η Υπηρεσία μας εξέτασε τις δύο από τις πιο πάνω συμβάσεις. Τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχό μας κοινοποιήθηκαν, λόγω των παρατυπιών που εντοπίστηκαν, στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), η οποία είχε εντοπίσει παρόμοιες παρατυπίες από δικό της έλεγχο κατά την εξέταση άλλης σύμβασης του ίδιου προγράμματος.

Κατόπιν εισήγησής μας, το Υπουργείο, σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο, προχώρησε στην καταγραφή των πραγματικών επιλέξιμων δαπανών που διενεργήθηκαν στα πλαίσια των δύο προγραμμάτων που ελέγξαμε, τις οποίες κοινοποίησε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για συγχρηματοδότησή τους.

Το Υπουργείο προέβη στην επιστροφή, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ποσού ύψους €72.426 σε σχέση με το πρώτο πρόγραμμα και €131.067 σε σχέση με το δεύτερο πρόγραμμα, ενώ για το τρίτο πρόγραμμα δεν θα απαιτηθεί οποιαδήποτε ανάκτηση.

Βάσει των στοιχείων που προέκυψαν από την αστυνομική ανάκριση που διεξήχθηκε, ο Γενικός Εισαγγελέας άσκησε ποινική δίωξη, η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί. Επιπρόσθετα, η πρόεδρος της Υπεπιτροπής Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, η οποία ενεργούσε ως συντονίστρια των πιο πάνω προγραμμάτων και διαχειριζόταν τη χρηματοδότηση και συντόνιζε/οργάνωνε τις δράσεις στα πλαίσια των υπό αναφορά προγραμμάτων καταχώρισε, στις 27.10.2008, αγωγή στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας εναντίον του τέως Υπουργού, του τέως Γενικού Διευθυντή, πρώην Λειτουργού του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και του Γενικού Εισαγγελέα, με την οποία αιτείται χρηματικής αποζημίωσης συνολικού ύψους €161.020 πλέον έξοδα, η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί.

Εθνικός Μηχανισμός για τα δικαιώματα της γυναίκας.

Κατά τη διάρκεια του 2011 δαπανήθηκαν συνολικά €382.262 για προώθηση των σκοπών και δράσεων του Εθνικού Μηχανισμού για τα δικαιώματα της γυναίκας.

Όπως διαπιστώθηκε, τα κριτήρια που διέπουν την παραχώρηση της ετήσιας χορηγίας που παραχωρείται στα μη μέλη δεν έχουν εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο, κατ' αναλογία των κριτηρίων παραχώρησης της ετήσιας χορηγίας προς τα μέλη. Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι τα κριτήρια αυτά δεν ακολουθούνται πάντα, με αποτέλεσμα να παρατηρείται ανομοιομορφία στην παραχώρηση των χορηγιών. Επίσης, σε μία περίπτωση, παρατηρήθηκε ότι παραχωρήθηκε χορηγία σε κλάδο οργάνωσης μέλους, με αποτέλεσμα αυτό να τύχει διπλής επιχορήγησης.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, οι αιτήσεις για επιχορήγηση προγραμμάτων δεν υποβλήθηκαν μέσα στα καθορισμένα χρονικά πλαίσια, ενώ δεν φαίνεται να διενεργείται οποιοσδήποτε έλεγχος για επιβεβαίωση ότι το ίδιο πρόγραμμα δεν επιχορηγήθηκε από άλλο φορέα και ότι η συνολική παραχωρηθείσα επιχορήγηση από όλους τους φορείς δεν υπερβαίνει το συνολικό κόστος του προγράμματος/δράσης. Επιπρόσθετα, δεν παρακολουθείται η μετέπειτα υλοποίηση των προγραμμάτων και δεν επιβεβαιώνεται ότι έχουν εκπληρωθεί οι στόχοι του προγράμματος.

Εισηγηθήκαμε όπως θεσπιστούν μηχανισμοί ελέγχου και επιβεβαίωσης ολοκλήρωσης των προγραμμάτων σύμφωνα με τους στόχους και τον αρχικό προγραμματισμό τους και να βεβαιώνεται η τήρηση των κριτηρίων επιχορήγησης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως μάς πληροφόρησε ότι οι κανονισμοί που διέπουν την επιχορήγηση των Οργανώσεων, παρόλο που δεν έτυχαν έγκρισης από το Υπουργικό Συμβούλιο, ετοιμάστηκαν με πρωτοβουλία του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως (ΥΔΔΤ), στα πλαίσια της χρηστής διοίκησης και του ελέγχου των κρατικών δαπανών και υποβλήθηκαν στο Συμβούλιο του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας για έγκριση. Στα πλαίσια δε της διαφάνειας, οι εν λόγω κανονισμοί είναι αναρτημένοι στην ιστοσελίδα του ΥΔΔΤ μαζί με τα σχετικά έντυπα και εφαρμόζονται από το 2006. Ανέφερε επίσης ότι, όσον αφορά στην περίπτωση διπλής επιχορήγησης που εντοπίστηκε, δεν θεωρείται από το Υπουργείο ως αντίθετη με το πνεύμα και την πολιτική των επιχορηγήσεων, εφόσον διαφορετικές οντότητες που υπάγονται κάτω από τον ίδιο φορέα, έχουν ξεχωριστούς όρους εντολής, αρμοδιότητα και διακριτική δράση. Τέλος, μάς πληροφόρησε ότι το Υπουργείο προτίθεται να επανεξετάσει τους κανονισμούς επιχορηγήσεων με στόχο την περαιτέρω βελτίωσή τους και τη δημιουργία πιο ορθολογιστικού μηχανισμού στη βάση κριτηρίων και στη διαδικασία αυτή θα ληφθούν σοβαρά υπόψη και οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας.

Ενοίκια και στεγαστικές ανάγκες Υπουργείου. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως στεγάζεται, από τις 17.4.2000, σε ενοικιαζόμενο πενταόροφο κτίριο στη Λεωφ. Αθαλάσσης, συνολικού

εμβαδού 2.170 τ.μ. και το ενοίκιο για το πιο πάνω κτίριο ανήλθε για το 2012 σε €240.820 ετησίως. Στο πιο πάνω κτίριο συστεγάζονταν αρχικά μαζί με το Υπουργείο, η Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης με προσωπικό 45 άτομα, η Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας με προσωπικό 6 άτομα και το Ταμείο Επιδότησης Ενοικίου με προσωπικό 3 άτομα. Το συμβόλαιο ενοικίασης του πιο πάνω κτιρίου έχει λήξει στις 16.4.2011 και δεν έχει ανανεωθεί.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως επανεξεταστεί η συνέχιση της ενοικίασης του υπό αναφορά κτιρίου, μετά την αποχώρηση των πιο πάνω Υπηρεσιών και εξευρεθεί κατάλληλος χώρος σύμφωνα με τις ανάγκες που αναλογούν στο εναπομείναντα προσωπικό, (71 άτομα) οι οποίες υπολογίζονται σε 1.350 τ.μ., (62% του εμβαδού του εν λόγω κτιρίου) με στόχο τόσο τον περιορισμό της δαπάνης ενοικίου όσον και των εξόδων φωτισμού, θέρμανσης, κλιματισμού και συντήρησης του κτιρίου.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου εξέφρασε τη διαφωνία του με την πιο πάνω θέση της Υπηρεσίας μας, αναφέροντας ότι, σύμφωνα με κτιριολογικό πρόγραμμα που ετοιμάστηκε από το Τμήμα Δημόσιων Έργων τον Απρίλιο του 2011, το απαιτούμενο εμβαδό για το προσωπικό των 73 ατόμων που απασχολούνταν στο Υπουργείο απαιτείται εμβαδόν 3.070 τ.μ. Μας πληροφόρησε επίσης ότι ζητήθηκε ανανέωση του υφιστάμενου συμβολαίου για τρία χρόνια, την οποία ο ιδιοκτήτης αποδέκτηκε και η Επαρχιακή Επιτροπή Καθορισμού Ενοικίων εισηγήθηκε αύξηση της τάξης του 8% στο υφιστάμενο ενοίκιο, για την επόμενη διετία.

Σημειώνεται ότι, σε επικοινωνία μας με τον αρμόδιο για το θέμα Λειτουργό του Τμήματος Δημοσίων Έργων, μάς αναφέρθηκε ότι το κτιριολογικό πρόγραμμα εκπονήθηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και όχι σύμφωνα με τις πρόνοιες της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 14.12.2005, η οποία καθορίζει τη δημιουργία γραφείων εμβαδού 16 τ.μ. για ένα έως δύο πρόσωπα για όλους τους υπαλλήλους και γραφείων εμβαδού 32 τ.μ. για τα ανώτατα στελέχη όπως Γενικούς Διευθυντές και τους Διευθυντές Τμημάτων/Υπηρεσιών Κεντρικών Γραφείων.

Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας.

(α) Η Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας δημιουργήθηκε με τον περί Αστυνομίας (Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων) Νόμο του 2006 (Ν.9(Ι)/2006), ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 17.2.2006. Σύμφωνα με τον Νόμο, η Αρχή είναι ανεξάρτητη και υπάγεται απευθείας στο Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο διορίζει τα πέντε μέλη της.

Ο Προϋπολογισμός της Αρχής περιλαμβάνεται στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και το σύνολο των δαπανών της Αρχής για το 2011 ανήλθε στις €320.311 σε σχέση με €302.347 το 2010.

Σύμφωνα με το άρθρο 3(2)(α) του Ν.9(Ι)/2006, η Αρχή δύναται να αναθέτει τη διεξαγωγή ανακρίσεων σε πρόσωπα που διορίζονται από την Αρχή ως ανακριτές. Η σχετική δαπάνη για το έτος 2011 ανήλθε στις €164.630 και αφορά στην αποζημίωση ανακριτών για τη διεξαγωγή ανακρίσεων για την Αρχή και σε οδοιπορικά. Σύμφωνα με το άρθρο 4(8) του Νόμου, η αποζημίωση καταβάλλεται με βάση τις ώρες εργασίας και υπολογίζεται στην αρχική βαθμίδα της μισθολογικής κλίμακας Α15 της δημόσιας υπηρεσίας.

Ενόψει του ότι η αποζημίωση των ανακριτών αποτελεί τη σημαντικότερη δαπάνη της Αρχής, εισηγηθήκαμε όπως μελετηθούν τρόποι μείωσης της εν λόγω δαπάνης με αλλαγή του τρόπου πληρωμής των ανακριτών. Βάσει της εισήγησής μας, η Αρχή εισηγήθηκε προς τον Γενικό Εισαγγελέα τη μείωση της κλίμακας στην οποία πληρώνονται οι ανακριτές, από την αρχική βαθμίδα της μισθολογικής κλίμακας Α15, στην αρχική βαθμίδα της μισθολογικής κλίμακας Α13 και στις 24 Φεβρουαρίου 2012 η αλλαγή αυτή θεσμοθετήθηκε με τη δημοσίευση του περί Αστυνομίας (Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων) (Τροποποιητικού) Νόμου του 2012.

(β) Μετά από αίτημα του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης, ο οποίος σε επιστολή του είχε υποδείξει ότι η σχέση του, ως διοικητικά προϊσταμένου της Αστυνομίας από τη μία, και ως ελέγχοντος λειτουργού για το Κονδύλι που αφορά στις δαπάνες της Αρχής από την άλλη, δημιουργεί αντικειμενικά

αδυναμία ή τουλάχιστον, σοβαρή δυσχέρεια στην άσκηση διοικητικού ή/και οικονομικού ελέγχου στην Αρχή καθώς επίσης ότι, στα πλαίσια ενδεχόμενης προσπάθειάς του να περιορίσει τις σχετικές δαπάνες της Αρχής και να ασκήσει ουσιαστικό έλεγχο, θα ερμηνευτεί ως προσπάθειά του να εμποδίσει το έργο της Αρχής, το Υπουργείο Οικονομικών καθόρισε στις 11.3.2010 ως ελέγχοντα λειτουργό, διοικητικό λειτουργό της Αρχής.

Σε συνάντηση του Προέδρου και του Γραμματέα της Αρχής με την Γενική Λογίστρια στις 20.12.2010 αποφασίστηκε ότι ελέγχων λειτουργός για τα κονδύλια της Αρχής, για το 2011, θα είναι και πάλι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης, ενώ με τον Ν4(Ι)/2012, ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 24.2.2012, ο Προϋπολογισμός της Αρχής μεταφέρθηκε κάτω από τα Κονδύλια της Νομικής Υπηρεσίας, οπότε ελέγχων λειτουργός είναι πλέον ο Γενικός Εισαγγελέας.

4.11.1 ΚΡΑΤΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

Ανέγερση νέου κτιρίου για το Κρατικό Αρχείο. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρόλο που έχουν παρέλθει 16 χρόνια από την αρχική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για ανέγερση νέου κτιρίου για το Κρατικό Αρχείο και το δημόσιο κατέβαλε διαχρονικά συνολικό ποσό ύψους €2.337.055, εντούτοις δεν έχουν γίνει ουσιώδεις εργασίες για έναρξη των εργασιών ανέγερσής του. Η μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείται στην εκτέλεση του έργου είχε ως αποτέλεσμα, πέραν της σημαντικής αύξησης της υπολογιζόμενης δαπάνης του έργου, στη βάση εκτιμήσεων του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως του 2007, από €9,2 εκ. σε €16,2 εκ., να προκύψει ανάγκη εξώδικου συμβιβασμού με την καταβολή επιπρόσθετου ποσού ύψους €598.011 σε πρώην ιδιοκτήτη ιδιωτικής γης η οποία απαλλοτριώθηκε για το σκοπό αυτό.

Στο μεταξύ, άλλη ιδιοκτήτρια μισού μεριδίου τεμαχίου που απαλλοτριώθηκε επίσης για το σκοπό αυτό, διεκδίκησε και κέρδισε δικαστικώς την επιστροφή, σε αυτή, της ιδιοκτησίας της. Μετά την εξέλιξη αυτή, ο δικηγόρος της εισηγήθηκε την διευθέτηση της αγοράς, από τη Δημοκρατία, του μισού τεμαχίου έναντι ποσού ύψους €1.743.100. Όπως προκύπτει, η συνεχιζόμενη αναβολή υλοποίησης του έργου αυξάνει τις πιθανότητες υποβολής παρόμοιων αιτημάτων από τους ιδιοκτήτες των υπόλοιπων τεμαχίων που απαλλοτριώθηκαν, με ορατό τον κίνδυνο καταβολής σημαντικών πρόσθετων ποσών για εξασφάλιση των επηρεαζομένων τεμαχίων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως, μετά την ακυρωτική απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου, το Υπουργείο ζήτησε, στις 6.4.2012, από το Υπουργείο Οικονομικών, έγκριση για προώθηση νέου Διατάγματος Απαλλοτρίωσης, με σκοπό τη διαπραγμάτευση της αγοράς του επίδικου τεμαχίου, το οποίο εκτιμήθηκε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας στα €1,15 εκ.

Τα συνολικά ενοίκια που καταβλήθηκαν στο μεταξύ για την κάλυψη των αναγκών του Κρατικού Αρχείου κατά τα τελευταία οκτώ έτη ανήλθαν σε €1.048.687. Πέραν των πιο πάνω ποσών, θα πρέπει να ληφθεί επίσης υπόψη και το σημαντικό διοικητικό κόστος απασχόλησης αριθμού λειτουργών της Δημόσιας Υπηρεσίας, κατά τα έτη 1996–2011, σε σχέση με το υπό αναφορά έργο.

Συνθήκες φύλαξης αρχειακού υλικού. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το αρχειακό υλικό εξακολουθεί να βρίσκεται διάσπαρτο σε πέντε αποθηκευτικούς χώρους, σε διαφορετικά σημεία της Λευκωσίας, γεγονός που, όπως μας πληροφόρησε η Έφορος Κρατικού Αρχείου, δυσχεραίνει την όλη διεκπεραίωση των εργασιών του και τη διακίνηση αρχειακού υλικού, ενώ οι υπό αναφορά αποθηκευτικοί χώροι δεν έχουν κτιστεί με κατάλληλες προδιαγραφές για φύλαξη ευαίσθητων εγγράφων.

4.11.2 ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Μέρος Α

Εκτέλεση Ποινικών Ενταλμάτων. Η Υπηρεσία μας έχει επισημάνει επανειλημμένα σε προηγούμενες Εκθέσεις της, για σειρά ετών, το γεγονός ότι ο αριθμός των ποινικών ενταλμάτων που εκκρεμούν στην Αστυνομία για εκτέλεση παρουσιάζει, διαχρονικά, συνεχή αύξηση, με αποτέλεσμα τόσο τη μη έγκαιρη εκτέλεση των αποφάσεων των Δικαστηρίων, και κατ' επέκταση την μη απόδοση της δικαιοσύνης, όσο και

τη μη εισροή, στα ταμεία του κράτους, σημαντικών εσόδων, αφού τα εντάλματα αυτά αφορούν στην πλειοψηφία τους έσοδα του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Η Αστυνομία, στις σχετικές απαντήσεις της ως προς τις επισημάνσεις μας, ανέφερε διάφορες δυσκολίες και προβλήματα που αντιμετωπίζει ως προς την εκτέλεση των ενταλμάτων που αφορούν σε φυσικά πρόσωπα (Δ.24 – Ένταλμα Φυλάκισης για την Είσπραξη Χρηματικής Ποινής), όπως η μη αναγραφή του αριθμού ταυτότητας του οφειλέτη στο ένταλμα, η αλλαγή διεύθυνσης και η εξασφάλιση αναστολής εκτέλεσης του εντάλματος, ενώ όσο αφορά στα εντάλματα που αφορούν σε εταιρείες (Δ.23 – Ένταλμα Εκτέλεσης Κινητής Περιουσίας), μας αναφέρθηκε επανειλημμένα ότι αυτά εκτελούνται μόνο με είσπραξη και όχι με κατάσχεση περιουσίας, αφού η Αστυνομία δεν διαθέτει την απαραίτητη για το σκοπό αυτό υποδομή.

Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Αρχηγείο Αστυνομίας, κατά το 2011 εκτελέστηκαν από την Αστυνομία 69.555 ποινικά εντάλματα, σε σύγκριση με 50.917 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά 36,6%, γεγονός που αποδίδεται στις εντατικές προσπάθειες για αύξηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των Ουλαμών Εκτέλεσης Ενταλμάτων.

Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Μελετών και Ανάπτυξης της Αστυνομίας, στις 14.5.2012, η συνολική αξία των ενταλμάτων που εκκρεμούσαν για εκτέλεση στην Αστυνομία ανερχόταν στα €135.607.578, από τα οποία ποσό ύψους €95.217.366 ή ποσοστό 70,22% αφορούν σε εντάλματα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, διαφόρων ποινικών υποθέσεων και τροχαίων παραβάσεων και αποτελούν, στην ουσία, έσοδα του Δημοσίου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός Αστυνομίας, στα εντάλματα αυτά εξακολουθούν να περιλαμβάνονται 4.701 ανεκτέλεστα εντάλματα που εκδόθηκαν κατά τα έτη 1980 – 1999, συνολικής αξίας €4.640.501.

Όπως αναφέρετε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, δεν υπάρχουν στοιχεία που να τεκμηριώνουν ότι για όσα εντάλματα παραμένουν ανεκτέλεστα στους Ουλαμούς, έχουν γίνει όλες οι απαραίτητες προσπάθειες για εκτέλεσή τους, εφόσον δεν καταγράφονται πουθενά οι ενέργειες των αστυνομικών για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών. Σύμφωνα με την Αστυνομική Διάταξη 5/9, Ημερολόγια Ενεργείας (Έντυπο Αστ. 24), στα οποία καταγράφονται οι λόγοι μη εκτέλεσης ενός εντάλματος, συμπληρώνονται μόνο στις περιπτώσεις όπου τα εντάλματα επιστρέφονται ως ανεκτέλεστα στο Δικαστήριο.

Κατόπιν εισήγησής μας, ετοιμάστηκε σχετικό έντυπο το οποίο, σύμφωνα με επιστολή του Τμήματος Α' προς τους Αστυνομικούς Διευθυντές, ημερ. 7.11.2011, τέθηκε δοκιμαστικά σε χρήση για περίοδο τριών μηνών.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός Αστυνομίας η εφαρμογή του εντύπου αντιμετωπίστηκε θετικά και ότι, για την αποτελεσματικότερη διαχείριση και παρακολούθηση των ενεργειών εκτέλεσης ενταλμάτων, αυτό έχει περιληφθεί στις βελτιώσεις του ηλεκτρονικού μητρώου ενταλμάτων.

Στα πλαίσια της μελετούμενης μηχανογράφησης της είσπραξης ενταλμάτων, είτε με ηλεκτρονικές συσκευές, είτε με την πληρωμή μέσω διαδικτύου, είτε στα σημεία εισόδου της Δημοκρατίας, εξετάζεται το θέμα μηχανογράφησης των εντύπων είσπραξης. Το Τμήμα Α' του Αρχηγείου Αστυνομίας, με επιστολή του ημερ. 16.1.2012, ζήτησε τις απόψεις της Γενικής Λογίστριας και της Αρχιπρωτοκολλητού του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ως προς το θέμα της μηχανογράφησης των πιο πάνω εντύπων και εφόσον η θέση τους είναι θετική, θα τους κοινοποιηθούν οι απόψεις/εισηγήσεις της Αστυνομίας επί του θέματος για να εξεταστεί ο παραπέρα χειρισμός του.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι αποφασίστηκε όπως το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών, σε συνεργασία με τα Δικαστήρια, εκπονήσει σχετική μελέτη σκοπιμότητας.

Καθόσον αφορά ειδικά τα εντάλματα διατροφής, σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 13.6.2005 στο γραφείο του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως, με συμμετοχή εκπροσώπων όλων των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών, εξετάστηκε το θέμα εκτέλεσης των φυλακιστηρίων ενταλμάτων διατροφής και καθορίστηκαν διάφορες διαδικασίες, οι οποίες, όπως υπολογίστηκε, θα επέφεραν μείωση στο χρόνο καταβολής του επιδόματος διατροφής στους δικαιούχους, από δύο μέχρι τρεις μήνες, σε περίπου 20 μέρες. Από δειγματοληπτικό έλεγχο της Υπηρεσίας μας, αναφορικά με το χρόνο εκτέλεσης των ενταλμάτων διατροφής κατά το 2011 διαπιστώθηκε ότι ο μέσος όρος ημερών εκτέλεσης των υπό αναφορά ενταλμάτων ήταν πολύ μεγαλύτερος από το στόχο που τέθηκε. Η μεγαλύτερη καθυστέρηση παρουσιάζεται

στην περίοδο από την παραλαβή των ενταλμάτων από την Αστυνομία μέχρι την εκτέλεσή τους, η οποία ήταν κατά μέσο όρο 37, 26, 30, 48 και 50, για τα Οικογενειακά Δικαστήρια Λευκωσίας, Λεμεσού, Πάφου, Λάρνακας και Αμμοχώστου, αντίστοιχα. Κατά το 2010 οι αντίστοιχες μέρες ανέρχονταν σε 31, 36, 23, 42 και 46. Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, στο Οικογενειακό Δικαστήριο Λεμεσού παρατηρήθηκε βελτίωση στον μέσο όρο ημερών που απαιτούνται για την εκτέλεση των πιο πάνω ενταλμάτων σε σχέση με πέρυσι, η οποία όμως απέχει πολύ από την επίτευξη του στόχου των 20 ημερών. Στα υπόλοιπα Δικαστήρια, όχι μόνο δεν παρατηρήθηκε βελτίωση, αλλά τουναντίον παρατηρήθηκε αύξηση στον αριθμό ημερών που απαιτείται για εκτέλεση των υπό αναφορά ενταλμάτων.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μας ανέφερε ότι καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες εκτέλεσης των ενταλμάτων στο μικρότερο δυνατό χρονικό διάστημα.

Κατηγορητήρια ποινικών παραβάσεων. Για αριθμό υποθέσεων που αφορούν σε τροχαίες παραβάσεις της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας, παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση, μέχρι και 17 μήνες (530 μέρες), από την ημερομηνία διάπραξης του αδικήματος μέχρι την ημερομηνία καταχώρισης του κατηγορητηρίου, από την Αστυνομική Διεύθυνση Λάρνακας, στο Δικαστήριο.

Επισημάναμε την ανάγκη για άμεση καταχώριση των κατηγορητηρίων και επίδοση των κλήσεων στους κατηγορουμένους, έτσι ώστε να καθίσταται δυνατή η έγκαιρη εκδίκαση των υποθέσεων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός Αστυνομίας, η καθυστέρηση στην εκδίκαση των υποθέσεων οφείλεται στον μη εντοπισμό των κατηγορουμένων για την επίδοση των κλήσεων, με αποτέλεσμα κάποιες από αυτές να αποσύρονται. Οι υποθέσεις επιστρέφονται στους αρμόδιους Αστυνομικούς Σταθμούς, με οδηγίες όπως σε περίπτωση εντοπισμού του/των κατηγορούμενου/ων να ληφθούν τα πλήρη στοιχεία του/των και η υπόθεση να επανυποβληθεί για επανακαταχώριση. Ως αποτέλεσμα, στις περιπτώσεις αυτές παρατηρείται πράγματι καθυστέρηση πιθανόν μέχρι και 17 μήνες.

Επιδόματα και υπερωρίες. Κατά το 2011 καταβλήθηκαν σε μέλη της Αστυνομίας επιδόματα και υπερωρίες συνολικού ύψους €33.078.067, τα οποία αντιπροσωπεύουν το 16,7% του συνόλου της ετήσιας μισθοδοσίας (€198 εκ.). Τα σημαντικότερα ποσά αφορούν «Επίδομα κατά τις Κυριακές και Δημόσιες Αργίες στην περίοδο Βάρδιας» (€14.699.046), «Επίδομα Βάρδιας» (€11.065.749) και «Υπερωριακή Αμοιβή» (€3.337.161).

Υπερωριακή απασχόληση. Η υπερωριακή αποζημίωση καταβάλλεται μερικώς υπό τη μορφή χρηματικής αποζημίωσης, η οποία υπολογίζεται με βάση την κλίμακα στην οποία υπηρετεί το μέλος κατά την ημερομηνία πραγματοποίησης της υπερωρίας, και μερικώς με την παραχώρηση ανάλογου χρόνου ανάπαυσης.

Το 2011 καταβλήθηκε σε μέλη της Αστυνομίας για υπερωριακή απασχόληση ποσό ύψους, €3.337.160 σε σύγκριση με €3.362.681 το 2010 (μείωση 0,76%). Το σημαντικότερο ποσό που καταβλήθηκε (€1,59 εκ. ή 48%), αφορά και πάλι σε υπερωρίες που καταβλήθηκαν για αστυνόμευση αθλητικών γεγονότων.

Κατά το 2011 εργάστηκαν υπερωριακά συνολικά 31.039 μέλη, σε σύγκριση με 24.048 μέλη το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά 29,07%.

Σύμφωνα με εγκύκλιο του Αρχηγού Αστυνομίας, αποφασίστηκε όπως, από 1.4.2011 καταβάλλεται χρηματική αποζημίωση για το 75% των υπερωριακών καθηκόντων και παραχώρηση χρόνου ανάπαυσης για το υπόλοιπο 25%, ενώ η περίοδος παραχώρησης χρόνου ανάπαυσης θα περιοριστεί αυστηρά στους τρεις μήνες. Ωστόσο, λόγω έλλειψης διαθέσιμων πιστώσεων, τα υπερωριακά καθήκοντα για τον Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 2011 αποζημιώθηκαν εξ ολοκλήρου με την παραχώρηση χρόνου ανάπαυσης, με αποτέλεσμα τα υπόλοιπα των υπερωριών που βρίσκονταν χρεωμένα στα δελτία υπερωριών, να εκτοξευθούν, από 40.004 ώρες στις 31.12.2010, στις 95.269 ώρες, περίπου, στις 31.12.2011. Τονίσαμε και πάλι ότι η συσσώρευση μεγάλου χρόνου ανάπαυσης θα πρέπει να προβληματίσει σοβαρά την Αστυνομία, ώστε να αποφευχθούν τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν στο παρελθόν και είχαν ως αποτέλεσμα την καταβολή σημαντικών χρηματικών ποσών από το κράτος. Επισύραμε την προσοχή στο γεγονός ότι, αν ο συσσωρευμένος χρόνος ανάπαυσης χορηγηθεί μελλοντικά, όταν το μέλος θα βρίσκεται κατά πάσα λογική πιθανότητα σε υψηλότερη

κλίμακα από τη σημερινή, αυτό θα συνεπάγεται τη σημαντική αύξηση της δαπάνης, εφόσον η καταβολή του θα γίνεται με βάση τον τελευταίο μισθό.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας ανέφερε ότι η συσσώρευση ελεύθερου χρόνου ήταν αναπόφευκτη, αφού οι πιστώσεις που παραχωρούνται για υπερωρίες μειώνονται συνεχώς, ενώ ταυτόχρονα οι ανάγκες για υπερωριακή απασχόληση αυξάνονται.

Σημειώνεται ότι, στον Προϋπολογισμό του 2012, το Κονδύλι που εγκρίθηκε για κάλυψη με χρηματική αποζημίωση της υπερωριακής απασχόλησης ανέρχεται σε μόνο €2.239.596. Λαμβάνοντας υπόψη τη δυσκολία εξασφάλισης πρόσθετων πιστώσεων, εισηγηθήκαμε όπως μελετηθούν πιο επισταμένα τρόποι μείωσης της υπερωριακής απασχόλησης. Επισημαίνεται ότι για το 2012 αποφασίστηκε όπως καταβάλλεται χρηματική αποζημίωση για το 50% των υπερωριακών καθηκόντων και παραχώρηση χρόνου ανάπαυσης για το υπόλοιπο 50%.

Λόγω της σημαντικότητας των ποσών που δαπανώνται για την αστυνόμευση αθλητικών γεγονότων, καθώς και το πρόβλημα που προκύπτει από τις δυσκολίες στην εφαρμογή της απόφασης για παραχώρηση ελεύθερου χρόνου στα μέλη της Αστυνομίας που εργάζονται υπερωριακά, εισηγηθήκαμε και πάλι όπως, σε συνεργασία με τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού, εξεταστεί το ενδεχόμενο μικρής αύξησης του εισιτηρίου εισόδου στα γήπεδα και όπως τα επιπρόσθετα έσοδα που θα προκύψουν χρησιμοποιηθούν για τη μερική, τουλάχιστον, κάλυψη του κόστους υπερωριακής απασχόλησης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός Αστυνομίας, η εισήγησή μας θα μελετηθεί σε συνεργασία με το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Επίδομα κατά τις Κυριακές και Δημόσιες Αργίες στην περίοδο Βάρδιας. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 21(2) των περί Αστυνομίας (Γενικών) Κανονισμών του 1989 έως 2006, όπως αυτοί τροποποιήθηκαν με την Κ.Δ.Π.358/2003, από 1.1.2004 καταβάλλεται, στα μέλη της Αστυνομίας που εργάζονται με το σύστημα βάρδιας, αποζημίωση για εργασία κατά τις Κυριακές και Δημόσιες Αργίες, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν στη Δημόσια Υπηρεσία. Η σχετική ετήσια δαπάνη και το σύνολο των μελών που έλαβαν το εν λόγω επίδομα κατά το 2011 ανήλθε σε €14,80 εκ. και 3.842, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €14,42 εκ. και 3.263 το 2010.

Όπως προκύπτει, η σχετική δαπάνη και ο αντίστοιχος αριθμός των μελών αυξήθηκαν το 2011 σε σύγκριση με το 2010, κατά €380.000 ή 2,6% και 579 ή 18%, αντίστοιχα.

Επαναλάβαμε την εισήγησή μας για λήψη κατάλληλων μέτρων ώστε να διασφαλίζεται ότι ο αριθμός των μελών της Αστυνομίας που απασχολούνται κατά τις Κυριακές και τις Δημόσιες Αργίες, περιορίζεται στον απολύτως απαραίτητο για κάλυψη των αναγκών της Αστυνομίας.

Γραμμή του Πολίτη (1460). Διαπιστώσαμε ότι τα παράπονα/καταγγελίες που λαμβάνονται τηλεφωνικά μέσω της γραμμής του πολίτη δεν καταγράφονται επίσημα, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να τεκμηριωθεί εάν, αφενός, έχουν καταγραφεί όλα και αφετέρου εάν η Αστυνομία έχει προβεί σε οποιεσδήποτε ενέργειες για διερεύνησή τους. Όπως πληροφορηθήκαμε, τα παράπονα/καταγγελίες καταγράφονται πρόχειρα, υπό μορφή σημειώσεων, από τα μέλη που απαντούν τα τηλέφωνα και στη συνέχεια, εάν αφορούν σε σοβαρές καταγγελίες, ετοιμάζεται ειδικό έντυπο το οποίο αποστέλλεται στην αρμόδια Υπηρεσία της Αστυνομίας για χειρισμό. Ωστόσο, από επισκόπηση των χειρόγραφων σημειώσεων που τηρούνται, διαπιστώσαμε ότι είναι πολύ δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να αντιληφθεί κάποιος τη φύση της καταγγελίας στις περισσότερες περιπτώσεις.

Εισηγηθήκαμε όπως τα τηλεφωνήματα που λαμβάνονται από τη γραμμή του πολίτη καταχωρίζονται όλα, κατά προτίμηση σε ηλεκτρονική μορφή, και όπως αναγράφεται συνοπτικά το τι αφορούσε η καταγγελία και πού παραπέμφθηκε για χειρισμό.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι καταρτίστηκε ειδικό έντυπο για καταγραφή των τηλεφωνικών κλήσεων από όλα τα μέλη του Κέντρου Ελέγχου Μηνυμάτων του Αρχηγείου Αστυνομίας με ομοιόμορφο τρόπο. Πρόσθετα, μελετήθηκε η αναβάθμιση του εργασιακού χώρου με σκοπό τη δημιουργία

διαχωρισμένων χώρων για κάθε χειριστή, με την τοποθέτηση μονωτικών γυαλιών. Το θέμα θα τύχει περαιτέρω χειρισμού σύμφωνα με τις διαθέσιμες πιστώσεις.

Ανέγερση κτιρίου κράτησης λαθρομεταναστών στη Μενόγεια Λάρνακας.

(α) Λειτουργία πρώτης φάσης. Η πρώτη φάση του πιο πάνω έργου, με εκτιμώμενο κόστος €9.850.000 πλέον ΦΠΑ, προωθήθηκε ως προσωρινή λύση στο μεγάλο πρόβλημα κράτησης λαθρομεταναστών.

Οι εργασίες υλοποίησης του πιο πάνω έργου άρχισαν τον Ιούλιο του 2010 και ολοκληρώθηκαν τον Νοέμβριο του 2011, με συνολικό κόστος €11.200.000. Παρόλο που, σύμφωνα με το πιστοποιητικό προσωρινής παραλαβής, το οποίο υπογράφηκε στις 8.2.2012, η περίοδος ευθύνης συντήρησης του κτιρίου από τον εργολάβο θα εκπνεύσει στις 11.11.2012, τα κρατητήρια δεν έχουν ακόμη τεθεί σε λειτουργία μέχρι σήμερα, καθώς αναμένεται η έγκριση των αναγκαίων πιστώσεων από τη Βουλή των Αντιπροσώπων για την πρόσληψη του απαιτούμενου προσωπικού. Σημειώνεται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε για το σκοπό αυτό την πρόσληψη 100 ειδικών αστυφυλάκων. Σύμφωνα με σχετική μελέτη του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, η οποία προέβλεπε την απασχόληση 214 ατόμων, εάν η διαχείριση του χώρου ανατίθετο στον ιδιωτικό τομέα, το κόστος θα ήταν χαμηλότερο. Το σχετικό νομοσχέδιο για ανάθεση τέτοιου είδους καθήκοντος στον ιδιωτικό τομέα, δεν ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι έχει ψηφιστεί συμπληρωματικός Προϋπολογισμός που αφορά στην πρόσληψη 100 ειδικών Αστυφυλάκων. Έχουν επίσης ετοιμαστεί οι προδιαγραφές για τα διάφορα είδη που απαιτούνται για τη λειτουργία του Κέντρου, και αναμένεται να προκηρυχτούν σύντομα σχετικές προσφορές. Επιπρόσθετα, το Υπουργείο Οικονομικών έχει αποδεσμεύσει τις πιστώσεις που απαιτούνται για την πρόσληψη 94 Ειδικών Αστυφυλάκων που έχουν εγκριθεί για τη στελέχωση του Κέντρου Κράτησης Λαθρομεταναστών καθώς επίσης και των πιστώσεων για αγορά των αναγκαίων υπηρεσιών για την εύρυθμη λειτουργία του χώρου.

(β) Δεύτερη φάση. Η δεύτερη φάση του κτιρίου, με εκτιμώμενο κόστος €19.550.000, με την υλοποίηση της οποίας θα συμπληρώνετο το έργο και θα καθίστατο εφικτή η μόνιμη λειτουργία του χώρου κράτησης λαθρομεταναστών, αναστάληκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 17.6.2011.

Σύμφωνα με τα πρακτικά συνάντησης ημερ. 6.2.2012, που πραγματοποιήθηκε με συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων, λόγω της καθυστέρησης στη λειτουργία της πρώτης φάσης και της αναστολής της υλοποίησης της δεύτερης φάσης προέκυψαν διάφορα προβλήματα, τα οποία περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την έλλειψη αποθηκευτικών και γραφειακών χώρων, τον κίνδυνο ασφάλειας λόγω μονής περιφράξης στην πλευρά του κτιρίου που συνορεύει με τη δεύτερη φάση του έργου, την πιθανή υποβολή αιτήματος καταβολής αποζημίωσης από τον εργολάβο λόγω της καθυστέρησης στη λειτουργία του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων, το κόστος λειτουργίας των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων για σκοπούς συντήρησης, παρόλη τη μη λειτουργία του κτιρίου, καθώς και την εκπνοή της περιόδου ευθύνης συντήρησης του κτιρίου της πρώτης φάσης από τον εργολάβο στις 11.11.2012, πριν την πλήρη λειτουργία του κτιρίου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός Αστυνομίας, έχουν γίνει αναπροσαρμογές των γραφειακών και άλλων διαθέσιμων χώρων ώστε να καλυφθούν προσωρινά οι ανάγκες λειτουργίας της Α' Φάσης και έχουν εξασφαλιστεί εκτιμήσεις για τις επιπρόσθετες εργασίες που απαιτούνται, οι οποίες θα προωθηθούν για υλοποίηση με βάση τις εξοικονομήσεις που προκύπτουν από την υλοποίηση της Α' Φάσης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως μάς πληροφόρησε ότι το πρόβλημα με την καταβολή αποζημίωσης λόγω της καθυστέρησης στη λειτουργία του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων, έχει επιλυθεί από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.

Ανέφερε επίσης ότι, με την περιοδική λειτουργία των συστημάτων του κτιρίου, που γίνεται με βάση τα ισχύοντα συμβόλαια συντήρησης, αναμένεται ότι θα εντοπιστούν και τα πιθανά προβλήματα στις εγκαταστάσεις πριν την τελική παραλαβή του κτιρίου.

Κτιριακές εγκαταστάσεις Αστυνομίας/στεγαστικές ανάγκες.

(α) Για τη στέγαση των διαφόρων Τμημάτων/Υπηρεσιών/Διευθύνσεων της Αστυνομίας, ενοικιάζονται συνολικά 36 υποστατικά και δύο οικόπεδα, ενώ η ετήσια δαπάνη για ενοίκια, ανήλθε στα €1,6 εκ. το 2011 (€1,37 εκ. το 2010). Η μεγάλη αύξηση που παρατηρείται στη δαπάνη του 2011 σε σύγκριση με το 2010 οφείλεται κυρίως στη μεταστέγαση της ΥΑΜ Λεμεσού σε νέα υποστατικά στις 8.7.2011, με ετήσιο ενοίκιο €169.128, σε σύγκριση με €42.958 που καταβάλλονταν για το προηγούμενο κτίριο, στην ενοικίαση νέων κτιρίων για το Τμήμα Β' (Τροχαία) του Αρχηγείου από τις 15.4.2010, με ετήσιο ενοίκιο €276.000, καθώς και στη μεταστέγαση της Δ.Ε.Ε. & Δ.Α.Σ. σε νέα υποστατικά στις 19.10.2010, με ετήσιο ενοίκιο ύψους €129.204, σε σύγκριση με €39.699 που καταβάλλονταν για το προηγούμενο κτίριο.

Όπως παρατηρήθηκε, η δαπάνη για ενοίκια τα τελευταία πέντε χρόνια έχει διπλασιαστεί ενώ, μέχρι το 2012, η σχετική δαπάνη για ενοίκια, λαμβάνοντας υπόψη τις αυξήσεις που προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία, θα ανέλθει σε €2 εκ. περίπου. Εισηγηθήκαμε όπως γίνει επαναδιαπραγμάτευση των συμβολαίων αφού λόγω της οικονομικής κρίσης παρατηρείται γενικά μείωση των ενοικίων που επικρατούν στην αγορά.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας, αφού επεξήγησε τις ανάγκες που προέκυψαν για μεταστέγαση ορισμένων Υπηρεσιών, ανέφερε ότι το ύψος των ενοικίων έχει καθοριστεί από τις αρμόδιες Επαρχιακές Επιτροπές, με την έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών.

(β) **Ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων στο χώρο του Αρχηγείου Αστυνομίας.** Σύμφωνα με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 17.7.2008, ετοιμάστηκε, από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικίσεως, ολοκληρωμένο Γενικό Χωροταξικό Σχέδιο για τη δημιουργία Κρατικού Διοικητικού Κέντρου στην Αγλαντζιά, στο χώρο του Αρχηγείου Αστυνομίας και των Αστυνομικών Κατοικιών, το οποίο υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.11.2009 για ενημέρωση. Ωστόσο, το έργο δεν εγκρίθηκε για περίληψη σε κανένα από τους μετέπειτα Προϋπολογισμούς.

Ενόψει της σημαντικής ετήσιας δαπάνης για ενοίκια, των νέων στεγαστικών αναγκών που φαίνεται να προκύπτουν χρόνο με τον χρόνο, καθώς και των προβλημάτων που παρουσιάζουν οι υφιστάμενες κτιριακές εγκαταστάσεις της Αστυνομίας (παλαιότητα/στατικά προβλήματα των κτιρίων και έλλειψη χώρων), εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί και το ενδεχόμενο εναλλακτικών μεθόδων χρηματοδότησης/αυτοχρηματοδότησης των έργων (μελέτη, κατασκευή, συντήρηση και χρηματοδότηση).

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι η εισήγησή μας θα προωθηθεί στο Υπουργείο Οικονομικών μέσω του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως.

Αστυνομικά Οχήματα. Διαπιστώσαμε ότι δεν γίνεται σε όλες τις περιπτώσεις ορθή κατανομή/επανακατανομή των οχημάτων της Αστυνομίας, με αποτέλεσμα, οχήματα της ίδιας ηλικίας και μοντέλου, που φέρουν την ίδια σήμανση, να παρουσιάζουν μεγάλες διαφορές στα διανυθέντα χιλιόμετρα. Συνεπώς κάποια από αυτά τα αυτοκίνητα ακινητοποιούνται πολύ πιο σύντομα από τα άλλα, λόγω μεγάλου αριθμού χιλιομέτρων, ενώ κάποια άλλα τυγχάνουν ελάχιστης χρήσης.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες για επανακυκλοφόρηση εγκυκλίου που αφορά στην επανακατανομή των οχημάτων. Επιπρόσθετα, δόθηκαν εκ νέου οδηγίες στον Υπεύθυνο του Γραφείου Μεταφορών, για συστηματική παρακολούθηση του θέματος και όπου επιβάλλεται, υποβολή εισηγήσεων για περαιτέρω επανακατανομή των οχημάτων, κυρίως μεταξύ υπηρεσιών, ούτως ώστε στο τέλος του ωφέλιμου χρόνου της ζωής τους, να έχουν διανύσει τα ίδια περίπου χιλιόμετρα.

Προαφυπηρετική άδεια μελών Αστυνομίας. Το ανώτατο όριο συσσώρευσης αδειών από τα μέλη της Δύναμης καθορίστηκε από τους περί Αστυνομίας (Γενικούς) Κανονισμούς του 2004 (Κ.Δ.Π. 213/2004) σε 100 και 83 ημέρες, σε περίπτωση εξαήμερης και πενήμερης εβδομάδας εργασίας, αντίστοιχα. Λόγω συσσώρευσης άδειας πριν την έναρξη ισχύος των πιο πάνω Κανονισμών, εξακολουθεί να παρατηρείται το φαινόμενο μέλη της Αστυνομίας να αποχωρούν από την υπηρεσία ένα μέχρι δύο χρόνια πριν από την ημερομηνία αφυπηρέτησής τους. Όπως επισημάναμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η μεγάλη συσσώρευση άδειας κατά την αφυπηρέτηση κάποιου μέλους, η οποία κερδήθηκε όταν το μέλος υπηρετούσε

σε χαμηλότερες βαθμίδες, οδηγεί στην αύξηση των δαπανών, επειδή η πληρωμή της γίνεται με βάση τον τελευταίο μισθό.

Κατά τα έτη 2008 –2011 καταβλήθηκε συνολική αποζημίωση ύψους €11,17 εκ. σε μέλη που βρίσκονταν με προαφυπηρετική άδεια, από τα οποία τα €2,1 εκ. αφορούσαν στο 2011.

Το 2010 παρατηρήθηκε μείωση στη δαπάνη ύψους €1,56 εκ. ή 45,6% που οφείλεται, όπως αναφέραμε και σε προηγούμενη Έκθεση μας, στην επέκταση του ορίου ηλικίας υποχρεωτικής αφυπηρέτησης των μελών που έχουν βαθμό υπαστυνόμου ή ανώτερο αυτού και των μελών που έχουν βαθμό όχι ανώτερο του λοχία, από την ηλικία των 60 και 55 ετών, αντίστοιχα, στην ηλικία των 61 και 60 ετών, αντίστοιχα, βάσει του περί Συντάξεων (Τροποποιητικού) Νόμου του 2010 (Ν37(Ι)/2010). Σημειώνεται ότι για τα μέλη που έχουν βαθμό όχι ανώτερο του λοχία, η τροποποίηση εφαρμόζεται σταδιακά, και θα τύχει πλήρους εφαρμογής από τις 11.3.2013. Κατά το 2011 η δαπάνη παρουσίασε αύξηση ύψους €0,24 εκ. ή 13%.

Σύμφωνα με τον Αρχηγό Αστυνομίας, η παραχώρηση της συσσωρευμένης άδειας απουσίας αυτή την περίοδο καθίσταται δύσκολη, αν όχι αδύνατη, λόγω της οξείας έλλειψης προσωπικού και παραγοποίησης των κενών θέσεων, καθώς και τη συνεχιζόμενη τάση για υποβολή αιτημάτων για πρόωρη αφυπηρέτηση.

Μηχανογράφηση Αποθηκών. Παρατηρήσαμε ότι, παρόλο ότι έχουν παρέλθει πέραν των πέντε χρόνων από την ολοκλήρωση/παραλαβή του μηχανογραφημένου συστήματος αποθηκών (το σχετικό πιστοποιητικό τελικής αποδοχής εκδόθηκε στις 27.11.2006), εξακολουθεί να παρατείνεται ο χρόνος μη ορθής/πλήρους αξιοποίησής του.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, σύμφωνα με έκθεση της Διεύθυνσης Διαχείρισης Υλικού και Εφοδίων, από τα 26 Τμήματα της Αστυνομίας που χρησιμοποιούν το σύστημα διαχείρισης αποθεμάτων, μόνο τρία τμήματα έχουν ολοκληρώσει τις καταχωρίσεις στο εν λόγω σύστημα. Ανέφερε επίσης ότι σε αρκετά Τμήματα οι καταχωρίσεις φθάνουν το 90%, καθότι υπολείπεται μικρός αριθμός καταχωρίσεων για τις οποίες πρέπει να δημιουργηθούν κωδικοί, σημειώνοντας ότι στη Μονάδα Αεροπορικών Επιχειρήσεων, στην Κ.Υ.Π., στη Διεύθυνση Ασφάλειας Αεροδρομίου και στην Αστυνομική Ακαδημία, οι καταχωρίσεις βρίσκονται στο αρχικό στάδιο και δόθηκαν αυστηρές οδηγίες για ολοκλήρωσή τους μέχρι το τέλος Ιανουαρίου του 2013.

Αποθήκη οπλισμού και πυρομαχικών της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, λόγω έλλειψης επαρκούς αποθηκευτικού χώρου, ο οπλισμός και τα πυρομαχικά δεν είναι κατάλληλα τακτοποιημένα, ούτε και υπάρχει εύκολη πρόσβαση σε αυτά.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως μάς πληροφόρησε ότι ο παλαιός οπλισμός ήδη αποσύρθηκε και τα υπόλοιπα όπλα και πυρομαχικά τακτοποιήθηκαν σε μεταλλικά ράφια στην υφιστάμενη αποθήκη και έτσι υπάρχει εύκολη πρόσβαση για έλεγχο.

Ακύρωση απαλλοτρίωσης γης στη Λάρνακα. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ιδιοκτήτρια τεμαχίου, το οποίο είχε απαλλοτριωθεί το 1957 για σκοπούς ανέγερσης αστυνομικών κατοικιών, διεκδίκησε και εξασφάλισε δικαστικώς την επιστροφή του τεμαχίου, ισχυριζόμενη ότι, μετά το 1974, αυτό δεν χρησιμοποιείτο για τους σκοπούς της απαλλοτρίωσης, αλλά για στέγαση άλλων Υπηρεσιών της Αστυνομίας.

Στις 19.7.2011 πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στα γραφεία της Νομικής Υπηρεσίας αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, στην οποία εξετάστηκαν εναλλακτικές λύσεις για επίλυση του προβλήματος και αποφασίστηκε όπως προωθηθεί νέα διαδικασία απαλλοτρίωσης για το υπό αναφορά τεμάχιο, με την καταβολή του ποσού που θα καθοριστεί από το Τμήμα Κτηματολογίου ως αγοραία τιμή του τεμαχίου. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, το οποίο χειρίζεται το θέμα σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία, με επιστολή του ημερ. 5.10.2011, ζήτησε από το Υπουργείο Οικονομικών έγκριση για εκ νέου απαλλοτρίωση του τεμαχίου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως έχουν σταλεί υπενθυμητικές επιστολές προς το Υπουργείο Οικονομικών ημερ. 10.1.2012, 15.3.2012 και 24.10.2012, αλλά δεν έχει ληφθεί ακόμη απάντηση.

Εξώδικη ρύθμιση αδικημάτων. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, με σκοπό τη μείωση των δικαστικών υποθέσεων και, κατ' επέκταση, των δικαστικών ενταλμάτων, εισηγηθήκαμε προ πολλών ετών την εξώδικη ρύθμιση μεγάλου αριθμού τροχαίων αδικημάτων. Για το σκοπό αυτό ψηφίστηκε ο Νόμος 47(I)/97, ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή από 1.7.1997. Λαμβάνοντας υπόψη την εξοικονόμηση που επιτυγχάνεται με την εξώδικη ρύθμιση τροχαίων αδικημάτων, η εξώδικη ρύθμιση, κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας, επεκτάθηκε, με την έκδοση Διαταγμάτων από το Υπουργικό Συμβούλιο, και σε άλλες παραβάσεις. Με βάση τις διατάξεις του πιο πάνω Νόμου εκδόθηκαν κατά το 2011 από την Αστυνομία 207.066 εξώδικα εντάλματα, σε σύγκριση με 181.617 το 2010 και επιβλήθηκε συνολικό ποσό προστίμων ύψους περίπου €12,92 εκ. (€10,79 εκ. το 2010). Επιπρόσθετα, κατά το 2011, δόθηκαν 37.367 γραπτές παρατηρήσεις (2010: 56.224) (έντυπο Αστ.186Α), σύμφωνα με την Αστυνομική Διάταξη αρ. 2/19.

Από τα εντάλματα αυτά, κατά το 2011 τακτοποιήθηκαν 175.863 και εισπράχθηκε το συνολικό ποσό των €10.971.254. Για τα υπόλοιπα εντάλματα ασκήθηκε ποινική δίωξη.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός Αστυνομίας, με την πρόσφατη τροποποίηση των Νόμων που είναι συναφείς με την εξώδικη ρύθμιση που αφορούν στην οδήγηση υπό την επίρροια αλκοόλης και την παραβίαση του ορίου ταχύτητας, αναμένεται να υπάρξει μείωση των σχετικών υποθέσεων που παραπέμπονται στα Δικαστήρια κατά περίπου 7.650 υποθέσεις κάθε χρόνο.

Πληρωμή εξώδικων καταγγελιών. Με τη ψήφιση του περί Εξωδίκου Ρυθμίσεως Αδικημάτων (Τροποποιητικού) Νόμου (Ν127(I)/2010), ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 23.12.2010, παρέχεται η δυνατότητα πληρωμής εξώδικων προστίμων για τροχαίες παραβάσεις μέσω διαδικτύου, καθώς και σε οποιαδήποτε εμπορική τράπεζα και συνεργατικό πιστωτικό ίδρυμα στην Κύπρο που έχει συμβληθεί με τον πάροχο πληρωμών, ενώ από 14.3.2011, τα πιο πάνω εξώδικα έπαυσαν να είναι πληρωτέα στους Αστυνομικούς Σταθμούς. Σύμφωνα με στοιχεία που εξάχθηκαν από το Ηλεκτρονικό Σύστημα Έκδοσης και Διαχείρισης Εξώδικων Καταγγελιών Τροχαίας (Η.Σ.Ε.Δ.Ε.Κ.Τ.), για την περίοδο 1.1.2011 – 31.12.2011, πληρώθηκαν μέσω διαδικτύου 164.095 εξώδικα, συνολικού ποσού €9.404.788.

Αστυνομικές εκθέσεις για υποθέσεις που αφορούν οδικά τροχαία δυστυχήματα/ατυχήματα. Παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση στην ετοιμασία αστυνομικών εκθέσεων για τροχαία δυστυχήματα και εισηγηθήκαμε όπως ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για την ετοιμασία τους στα χρονικά πλαίσια που καθορίζονται στην Αστυνομική Διάταξη 3/4 «Διερεύνηση Εγκλημάτων/Αδικημάτων».

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες για άμεση συμπλήρωση και προώθηση των αστυνομικών εκθέσεων που εκκρεμούσαν αδικαιολόγητα.

Υπηρεσία Καταπολέμησης Ναρκωτικών (Υ.ΚΑ.Ν.).

(α) Χημικές αναλύσεις. Στις περιπτώσεις κατάσχεσης ουσιών που αποτελούν τεκμήρια σε υποθέσεις ναρκωτικών απαραίτητη προϋπόθεση για προώθηση της υπόθεσης στο Δικαστήριο είναι η πιστοποίηση, κατόπιν ανάλυσης από το Γενικό Χημείο του Κράτους, ότι το τεκμήριο είναι απαγορευμένη ουσία/ναρκωτικό καθώς και ο καθορισμός του είδους του. Βάσει στοιχείων που λήφθηκαν στις 22.6.2012, παρατηρήθηκε ότι τα αποτελέσματα των αναλύσεων για τα δείγματα που αποστέλλονται στο Γενικό Χημείο του Κράτους λαμβάνονται με μεγάλη καθυστέρηση, σε ορισμένες περιπτώσεις πέραν του έτους, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα στην έγκαιρη προώθηση των υποθέσεων για εκδίκαση, και εισηγηθήκαμε όπως η Υπηρεσία προβεί στις απαραίτητες ενέργειες προς το Γενικό Χημείο του Κράτους για επίσπευση της διενέργειας των αναλύσεων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, το πρόβλημα έχει σχεδόν επιλυθεί, εκτός από μεμονωμένες περιπτώσεις για τις οποίες εφαρμόζονται διαδικασίες επίσπευσης.

(β) Αποθήκες τεκμηρίων. Παρόλο ότι οι αποθήκες τεκμηρίων της Υ.ΚΑ.Ν. διατηρούνται καθαρές και σε πολύ καλή κατάσταση, εντούτοις δεν υπάρχει, κατά την άποψή μας, ικανοποιητικός εξαερισμός, σύμφωνα με τον Κανονισμό Αποθηκών αρ. 10. Λαμβανομένου υπόψη της φύσης των τεκμηρίων

εισηγηθήκαμε όπως το θέμα τύχει εξέτασης ώστε να διαφυλαχθούν οι κατάλληλες συνθήκες εργασίας εντός των αποθηκών για το προσωπικό. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι, ενώ υπάρχει και λειτουργεί σύστημα πυρανίχνευσης στις εν λόγω αποθήκες, δεν υπάρχει σύστημα αυτόματης πυρόσβεσης.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι έχουν παραχωρηθεί στο Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών οι απαιτούμενες πιστώσεις και η εργασία αναμένεται να ολοκληρωθεί πριν το τέλος του 2012.

Συμμετοχή σε προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

(α) Πρόγραμμα Χρηματοδότησης "Criminal Justice-Interconnection of Criminal Records" 2007.

Στα πλαίσια του δικτύου ανταλλαγής πληροφοριών ποινικής φύσεως μεταξύ των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπογράφηκε, στις 22.8.2008, σύμβαση μεταξύ της Κυπριακής Αστυνομίας και της Διεύθυνσης για Δικαιοσύνη, Ελευθερία και Ασφάλεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη λειτουργία συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με το ποινικό μητρώο των πολιτών, μεταξύ των κρατών μελών, με προϋπολογιζόμενο κόστος ύψους €530.386. Με βάση τις πρόνοιες της σύμβασης, η επιχορήγηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα ανέλθει στις €371.270 (70% του προϋπολογισμένου κόστους). Κατά το 2008 εισπράχθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ποσό ύψους €222.762. Σύμφωνα με την τελική έκθεση που υποβλήθηκε από την Αστυνομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση στις 31.3.2011, οι συνολικές δαπάνες που υλοποιήθηκαν ανήλθαν στις €511.008, δηλαδή 96,3% του προϋπολογιζόμενου ποσού, ενώ το ποσό που εγκρίθηκε για συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση ανήλθε στις €468.576 με αποτέλεσμα η συνολική συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να υπολογιστεί στις €328.003. Το υπόλοιπο της ευρωπαϊκής συνεισφοράς εισπράχθηκε εντός του 2011.

(β) Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα Λεωνίδας «Πρόληψη, Ετοιμότητα και Διαχείριση της Τρομοκρατίας και άλλων κινδύνων σχετικών με την ασφάλεια». Στα πλαίσια του πιο πάνω προγράμματος, το οποίο αφορά στη διεξαγωγή μεγάλης εθνικής άσκησης ετοιμότητας με τη συμμετοχή τεσσάρων μελών της κοινότητας υπογράφηκε, στις 23.2.2010, μεταξύ της Αστυνομίας Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η σύμβαση η οποία τέθηκε σε εφαρμογή την 1.4.2010 και προνοεί την επιχορήγηση, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, του 70% του προϋπολογισμένου κόστους. Από το ποσό των €221.987 της επιχορήγησης, εισπράχθηκαν κατά το 2010 €133.192. Το υπόλοιπο ποσό της επιχορήγησης, ύψους €88.794, θα εκταμιευθεί μετά την υποβολή της τελικής έκθεσης.

(γ) Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα X-Fis. Στα πλαίσια του προγράμματος X-Fis (πρόληψη και καταπολέμηση του εγκλήματος), το οποίο έχει σκοπό την αναβάθμιση του σημερινού συστήματος ανταλλαγής δακτυλικών αποτυπωμάτων σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, υπογράφηκε, στις 25.3.2010, μεταξύ της Αστυνομίας Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σύμβαση η οποία προνοεί την επιχορήγηση, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με ποσό ύψους €427.485 (70% του προϋπολογισμένου κόστους), έναντι της οποίας εισπράχθηκε κατά το 2010 ποσό ύψους €256.491. Σύμφωνα με την τελική έκθεση που υποβλήθηκε από την Αστυνομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση στις 25.4.2012, οι συνολικές δαπάνες που υλοποιήθηκαν ανήλθαν στις €568.633, με αποτέλεσμα η κοινοτική συνεισφορά να υπολογιστεί στις €398.043. Αναμένεται ότι με την έγκριση της τελικής έκθεσης από την Ευρωπαϊκή Ένωση θα εκταμιευθεί το υπόλοιπο ποσό της συγχρηματοδότησης.

(δ) Συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα για την αλληλεγγύη και τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών – Ταμείο Εξωτερικών Συνόρων. Στις 8.4.2010 υπογράφηκε μνημόνιο κατανόησης μεταξύ του Υπουργείου Εσωτερικών και της Αστυνομίας για την υλοποίηση της δράσης «Αγορά Ελικοπτέρων» με χρηματοδότηση από το Ταμείο Εξωτερικών Συνόρων, η οποία θα αποτελείται από τέσσερα ετήσια προγράμματα (2007, 2008, 2009 και 2010). Σύμφωνα με το πιο πάνω μνημόνιο, το συνολικό ποσό της δράσης ανέρχεται στα €31.598.622 και η συγχρηματοδότηση, από το Ταμείο Εξωτερικών Συνόρων, θα ανέλθει στο 26%. Μέχρι και τις 31.12.2011 εισπράχθηκε από την Αστυνομία ποσό ύψους €2.760.707, το οποίο αφορά στα ετήσια προγράμματα του 2007 και 2008.

Η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διεξήγαγε έλεγχο του πιο πάνω προγράμματος μεταξύ 16 – 19 Μαΐου 2011, αλλά η σχετική έκθεση με τα πορίσματα ελέγχου δεν έχει σταλεί ακόμα.

(ε) Πρόγραμμα διασυνοριακής συνεργασίας Ελλάδα – Κύπρος. Στα πλαίσια του επιχειρησιακού προγράμματος Διασυνοριακής Συνεργασίας Ελλάδας - Κύπρου 2007-2013 υπογράφηκαν συμβάσεις για τα πιο κάτω έργα:

- Έργο ΘΑΛ-ΕΠΙΤ "Διασυνοριακή Συνεργασία σε θέματα Θαλάσσιας Επιτήρησης" με επικεφαλής εταίρο την Αστυνομία Κύπρου η οποία, σε συνεργασία με το Αρχηγείο Λιμενικού σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, ανέλαβε την αγορά δύο φουσκωτών σκαφών για τη λιμενική και ναυτική αστυνομία. Ο συνολικός προϋπολογισμός του εν λόγω έργου ανέρχεται στο ποσό των €1.868.500, εκ των οποίων τα €946.500 αφορούν στην Αστυνομία Κύπρου. Με βάση τις πρόνοιες της σύμβασης, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή στις 23.6.2011 και έχει διάρκεια 24 μήνες, η επιχορήγηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση θα ανέλθει στις €757.200 (80% του προϋπολογιζόμενου κόστους).
- Έργο ΑΣΤΥΝ-ΑΣΦ "Διασυνοριακή Συνεργασία σε θέματα Ασφαλείας" με επικεφαλής εταίρο το Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας το οποίο, σε συνεργασία με την Αστυνομία Κύπρου, ανέλαβε την αγορά εξοπλισμών, σειρά εκπαιδεύσεων και ανταλλαγή εμπειριών σε θέματα λαθρομετανάστευσης και ασφάλειας. Ο συνολικός προϋπολογισμός του εν λόγω έργου ανέρχεται στο ποσό των €1.980.000, εκ των οποίων τα €885.000 αφορούν την Αστυνομία Κύπρου. Με βάση τις πρόνοιες της σύμβασης, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή στις 16.6.2011 και έχει διάρκεια 34 μήνες, η επιχορήγηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση θα ανέλθει στις €708.000 (80% του προϋπολογιζόμενου κόστους), έναντι της οποίας εισπράχθηκε κατά το 2012 ποσό ύψους €384.337.
- Έργο ΠΟΣΕΙΔΩΝ "Διασυνοριακή Συνεργασία σε θέματα Θαλάσσιας Επιτήρησης" με επικεφαλής εταίρο το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, το οποίο σε συνεργασία με την Αστυνομία Κύπρου, το Πολυτεχνείο Κρήτης και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ανέλαβε την ανάπτυξη ευφυούς συστήματος επιτήρησης θαλάσσιου χώρου με εφαρμογή συστοιχιών καμερών και δικτύου αισθητήρων. Ο συνολικός προϋπολογισμός του εν λόγω έργου ανέρχεται στο ποσό των €760.200, εκ των οποίων οι €100.000 αφορούν την Αστυνομία Κύπρου. Με βάση τις πρόνοιες της σύμβασης, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή στις 1.7.2011 και έχει διάρκεια 24 μήνες, η επιχορήγηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση θα ανέλθει στις €80.000 (80% του προϋπολογιζόμενου κόστους).

(στ) Πρόγραμμα Χρηματοδότησης "Progress". Στα πλαίσια του προγράμματος Progress, το οποίο αποσκοπεί στην προώθηση των θεμάτων ισότητας υπογράφηκε, στις 3.12.2009, μεταξύ της Αστυνομίας Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η σύμβαση για τη χρηματοδότηση του έργου «Η Αστυνομία Κύπρου ενάντια στις φυλετικές διακρίσεις». Με βάση τις πρόνοιες της σύμβασης, η επιχορήγηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα ανερχόταν στις €89.968 (80% του προϋπολογισμένου κόστους ύψους €112.460). Το έργο ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2010, με τελικό κόστος ύψους €54.532, δηλαδή 48,5% του προϋπολογιζόμενου ποσού. Ενόψει της μειωμένης πραγματικής δαπάνης, η συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανήλθε σε €43.626, ενώ το ποσό που εισπράχθηκε ανήλθε σε €44.984. Το επιπλέον ποσό των €1.358 επιστράφηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση εντός του 2012.

Φωτισμός, Θέρμανση και Καύσιμα. Σε αρκετές περιπτώσεις οι μηνιαίοι λογαριασμοί της ΑΗΚ για τις Αστυνομικές Διευθύνσεις Λεμεσού και Πάφου συμπεριλαμβάνουν, πέραν της κανονικής χρέωσης για κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος, επιπλέον χρέωση μέγιστης ζήτησης KVA (Κιλοβολταμπέρ Μέγιστης Ζήτησης), η οποία κατά μέσο όρο κυμαίνεται στο 20,4% και 22,81%, αντίστοιχα, της συνολικής χρέωσης και επαναλάβαμε την εισήγησή μας όπως ληφθούν κατάλληλα μέτρα για καλύτερη διαχείριση του φορτίου ηλεκτρικού ρεύματος των Αστυνομικών Διευθύνσεων, ώστε οι χρεώσεις για κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος για μέγιστη ζήτηση να περιοριστούν στο ελάχιστο.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, μετά από επιθεώρηση που έγινε από αρμόδιο λειτουργό του Τμήματος της Ηλεκτρομηχανολογικής Υπηρεσίας, έχει εντοπιστεί βλάβη στη συσκευή συντελεστή ισχύος της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λεμεσού και ήδη έχουν τροχοδρομηθεί ενέργειες για επιδιόρθωση της βλάβης. Όσον αφορά στην Αστυνομική Διεύθυνση Πάφου, έγιναν οι απαραίτητες συστάσεις για εξοικονόμηση ενέργειας, ενώ παράλληλα προωθήθηκαν ενέργειες για διαχωρισμό του συστήματος κλιματισμού των κρατητηρίων σε δύο ζώνες.

Εφαρμογή του περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) Τροποποιητικού Νόμου του 2009. Σύμφωνα με τον περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) Νόμο του 2002, όπως αυτός τροποποιήθηκε με το Νόμο του 2009 (Ν.89(Ι)/2009), από την 1.1.2010, απαγορεύεται το κάπνισμα από οποιοδήποτε πρόσωπο σε χώρο απαγόρευσης του καπνίσματος, όπως καθορίζεται στη νομοθεσία, εξαιρουμένων των ανοιχτών εξωτερικών ή εσωτερικών του χώρων. Η ευθύνη βαρύνει, εκτός από τον καπνιστή, και το άτομο το οποίο έχει την ευθύνη του χώρου απαγόρευσης του καπνίσματος στον οποίο διαπιστώνεται η παράβαση, εκτός εάν αποδείξει ότι έλαβε όλα τα λογικά μέτρα που απαιτούνται για την αποτροπή του καπνίσματος στο χώρο.

Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Τμήμα Μελετών και Ανάπτυξης του Αρχηγείου Αστυνομίας, κατά την περίοδο 1.1 – 31.12.2011, διεξήχθησαν συνολικά 41.423 έλεγχοι, από τους οποίους προέκυψαν συνολικά 5.255 καταγγελίες. Από τους πιο πάνω ελέγχους, οι 30.975 έλεγχοι αφορούν σε κέντρα/υποστατικά αναψυχής από τους οποίους προέκυψαν 3.407 καταγγελίες, διενεργήθηκαν δηλαδή κατά μέσο όρο περίπου 2.581 έλεγχοι κάθε μήνα. Λαμβάνοντας υπόψη ότι λειτουργούν παγκύπρια περίπου 3.250 κέντρα/υποστατικά αναψυχής, προκύπτει ότι κατά μέσο όρο γίνεται ένας έλεγχος σε κάθε κέντρο/υποστατικό το μήνα.

Στις 11.1.2012 πραγματοποιήθηκε σύσκεψη με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς με σκοπό να μελετηθεί η δυνατότητα κατάρτισης προγράμματος εκστρατείας εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας με από κοινού μεταμεσονύχτιες επιθεωρήσεις σε κέντρα αναψυχής από Υγειονομικούς Επιθεωρητές των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, καθώς και των Υγειονομικών Υπηρεσιών των Δήμων και μελών της Αστυνομικής Δύναμης Κύπρου.

Το πρόγραμμα εκστρατείας ετοιμάστηκε και εφαρμόστηκε για την περίοδο από 10.2.2012 μέχρι και 28.4.2012, κατά την οποία επιθεωρήθηκαν 708 υποστατικά.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι μέχρι τώρα δεν έγινε καμιά επιπρόσθετη εκστρατεία, καθότι οι Υγειονομικές Υπηρεσίες αναμένουν απάντηση από τον Γενικό Εισαγγελέα σε σχέση με την υποχρέωση των Υγειονομικών Λειτουργών για εργασία κατά τη διάρκεια της νύκτας, λόγω του ότι πολλοί αρνούνται να εργαστούν.

Προσφορές.

(α) Διαγωνισμός Δ.Ο. 102/2010 – Ανανέωση του Συμβολαίου Συντήρησης για το Παράκτιο Σύστημα Ραδιοεπισήμανσης. Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεσή μας για το 2010, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ενέκρινε τον Σεπτέμβριο 2010 αίτημα της Αστυνομίας, για ανανέωση του συμβολαίου συντήρησης του συστήματος για ακόμα 5 χρόνια, με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με την κατασκευάστρια εταιρεία, που ήταν και η προμηθεύτρια του. Η εκτίμηση δαπάνης υπολογίστηκε από την Αστυνομία στις \$996.000 (€766.000). Σημειώνεται ότι ενώ το υφιστάμενο συμβόλαιο θεωρήθηκε από την Αστυνομία ότι είχε λήξει τον Ιούλιο 2010, το αίτημα της Αστυνομίας για ανανέωση του υποβλήθηκε καθυστερημένα, τον Αύγουστο 2010. Η έκθεση αξιολόγησης υποβλήθηκε τον Απρίλιο 2011, με εισήγηση για ανάθεση της σύμβασης για 3 χρόνια, έναντι \$1.123.650.

Κατά την εξέταση του θέματος από το Συμβούλιο Προσφορών, η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι με βάση τις πρόνοιες της σύμβασης αγοράς και 6-ετούς συντήρησης του συστήματος, ο αγοραστής είχε το δικαίωμα ανανέωσης της σύμβασης συντήρησης για άλλα 5 χρόνια, με μέγιστο ποσοστό αύξησης στις τιμές του τελευταίου χρόνου της αρχικής σύμβασης συντήρησης, 2% τον χρόνο, και επομένως το συνολικό ποσό της σύμβασης συντήρησης για 3 χρόνια (για σκοπούς σύγκρισης με την εισήγηση), θα έπρεπε να ανέρχεται στο – μέγιστο – ποσόν των \$577.498, και να περιλαμβάνει όλο τον εξοπλισμό και όχι στο \$1.123.650 που εισηγείτο η Αστυνομία.

Υποδείξαμε επίσης ότι, στην εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης για ανανέωση της σύμβασης συντήρησης, ορισμένες πρόνοιες που είχαν περιληφθεί, είτε δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική σύμβαση, είτε ήταν δυσμενέστερες από τις αντίστοιχες πρόνοιες της, πέραν του συνολικού κόστους της 3-ετούς συντήρησης το οποίο ανερχόταν σε €633.650 (\$1.123.650 - \$490.000 για τα Pedestals, όπως αναφέρεται πιο κάτω), αντί \$577.498. Ενδεικτικά αναφέρονται οι πρόνοιες της διάρκειας της σύμβασης, που μειώθηκε στα 3

από τα 5 χρόνια, η αφαίρεση μέρους του εξοπλισμού με ψηλές/δαπανηρές απαιτήσεις συντήρησης από τις υποχρεώσεις του αναδόχου, η αύξηση του επιτρεπόμενου χρόνου ανταπόκρισης του αναδόχου σε κλήσεις επιδιόρθωσης/συντήρησης (από τις 30 εργάσιμες μέρες) στις 45 εργάσιμες μέρες, και η μη συμπερίληψη πρόνοιας για επιβολή ρήτρης σε περίπτωση καθυστέρησης του αναδόχου να ανταποκριθεί σε κλήσεις, πέραν του προβλεπόμενου χρόνου ανταπόκρισης, κάτι ωστόσο που δεν προβλεπόταν και στην αρχική σύμβαση και αποτελούσε αδυναμία της.

Στην εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης είχε περιληφθεί επίσης το επιπλέον ποσό των \$62.610, για τη συντήρηση του εξοπλισμού του Κέντρου Ελέγχου του συστήματος, εργασία η οποία περιλαμβανόταν ωστόσο στην αρχική σύμβαση, καθώς και το ποσό των \$490.000 για αντικατάσταση όλων σχεδόν των κινουμένων μερών των 5 Pedestals του συστήματος (ποσό πολύ ψηλό, λαμβάνοντας υπόψη ότι το κόστος αγοράς 5 καινούριων Pedestals είναι \$761.250). Η αντικατάσταση των κινουμένων μερών των Pedestals, είχε τεθεί ως όρος ανανέωσης της σύμβασης για 3 χρόνια.

Εν όψει των πιο πάνω, τον Απρίλιο 2011 πληροφορήσαμε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ότι κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, ενδείκνυτο η επαναδιαπραγμάτευση της νέας συμφωνίας, στα πλαίσια των προνοιών της αρχικής συμφωνίας (για επίτευξη συμφωνίας 5-ετούς διάρκειας, μη αφαίρεση εξοπλισμού από τις υποχρεώσεις του αναδόχου, μείωση του χρόνου ανταπόκρισης στις 30 μέρες, μη αντικατάσταση των κινουμένων μερών των Pedestals και συμπερίληψη πρόνοιας για ρήτρες καθυστέρησης), επισημαίνοντας ότι οι πρόνοιες της αρχικής συμφωνίας αγοράς και συντήρησης του συστήματος δεσμεύουν – ως προς τα ανωτέρω – τον ανάδοχο. Εάν ακολουθείτο η εισήγηση της Υπηρεσίας μας, το μέγιστο κόστος – για 5-ετές συμβόλαιο συντήρησης – θα ανερχόταν σε \$970.680 (για σκοπούς σύγκρισης με την πρόταση της Αστυνομίας, για 3-ετές συμβόλαιο, το κόστος θα ανερχόταν σε \$583.000 περίπου).

Τον Απρίλιο 2011, το Συμβούλιο Προσφορών, αφού έλαβε υπόψη τις απόψεις/επισημάνσεις της Υπηρεσίας μας, αποφάσισε ότι δεν υφίσταται θέμα ανανέωσης της σύμβασης, εφ' όσον η αρχική σύμβαση παρέμενε σε ισχύ (μέχρι το 2018), και το μόνο που απέμενε ήταν να συμφωνηθεί το ποσοστό αύξησης, το οποίο μπορούσε να αυξηθεί μέχρι 2% τον χρόνο.

Τον Σεπτέμβριο 2011, η Διεύθυνση Οικονομικών – Κλάδος Δημοσίων Συμβάσεων της Αστυνομίας, μετά από εισήγηση του Διευθυντή της Λιμενικής και Ναυτικής Αστυνομίας, υπέβαλε αίτημα στην Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.) της Αστυνομίας για τροποποίηση της αρχικής σύμβασης συντήρησης, στη βάση – με κάποιες τροποποιήσεις – των όσων είχαν συμφωνηθεί με τον ανάδοχο στα πλαίσια του διαγωνισμού Δ.Ο. 102/2010 (για τον οποίο είχε ήδη ληφθεί η πιο πάνω απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών). Το ποσό της 3-ετούς σύμβασης, σύμφωνα με το αίτημα της Λιμενικής Αστυνομίας, ανερχόταν σε \$1.134.800.

Τον Οκτώβριο 2011, κατά την εξέταση του θέματος από την Τ.Ε.Α.Α. η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι ο ανάδοχος ήταν δεσμευμένος, σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης που είχε υπογράψει, για παροχή των υπηρεσιών συντήρησης, έναντι μέγιστου συνολικού κόστους \$970.680, για 5 χρόνια, ενώ με την πρόταση του Διευθυντή της Λιμενικής και Ναυτικής Αστυνομίας το κόστος συντήρησης ανερχόταν σε \$1.134.800 για 3-ετή σύμβαση, το ύψος του οποίου ήταν – κατά την άποψη μας – εξωπραγματικό. Ενόψει των πιο πάνω, η Τ.Ε.Α.Α. αποφάσισε τον Οκτώβριο 2011 όπως η αρμόδια επιτροπή χειρισμού της σύμβασης αποστείλει επιστολή στον ανάδοχο για συνέχιση της συντήρησης βάσει του αρχικού συμβολαίου και να τον καλέσει σε διαπραγμάτευση για το ύψος της αύξησης (μέχρι 2%) του ετήσιου κόστους. Υπέδειξε επίσης ότι σε περίπτωση άρνησης της εταιρείας να αποδεκτεί τα πιο πάνω, τότε το θέμα να επαναφερθεί στην Τ.Ε.Α.Α..

Τον Δεκέμβριο 2011, η Τ.Ε.Α.Α. επανεξέτασε το θέμα της ανανέωσης/τροποποίησης της σύμβασης συντήρησης – αφού ο ανάδοχος δεν είχε αποδεκτεί την προηγούμενη απόφαση της – και εισηγήθηκε στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.) την έγκριση ανανέωσης του συμβολαίου συντήρησης, για 3 χρόνια, έναντι του συνολικού ποσού των \$1.134.800.

Τον Μάιο 2012, η Κ.Ε.Α.Α., αφού έλαβε υπόψη και τις απόψεις των Υπουργείων Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και Άμυνας, αποφάσισε να απορρίψει την πιο πάνω εισήγηση της Τ.Ε.Α.Α. για

τροποποίηση της υφιστάμενης σύμβασης, καθώς δεν είχε τεκμηριωθεί από την αναθέτουσα αρχή η αναγκαιότητα της αλλαγής και επειδή επίσης είχε κρίνει ότι η προτεινόμενη τροποποίηση δεν εξυπηρετούσε το δημόσιο συμφέρον.

Η Λιμενική Αστυνομία επανήλθε τον Ιούνιο 2012 με εισήγηση για αναβάθμιση του συστήματος και αύξηση της εμβέλειας του, έναντι €1.300.000.

Σε συσκέψεις που έγιναν τον Αύγουστο και Σεπτέμβριο 2012 για εξέταση του θέματος, καθώς και των προβλημάτων στη λειτουργία του συστήματος, τα Υπουργεία Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και Άμυνας, εισηγήθηκαν την αναβάθμιση του συστήματος, για την οποία είχε υποβληθεί σχετική πρόταση από την κατασκευάστρια εταιρεία τον Δεκέμβριο 2010. Κατά τις πιο πάνω συσκέψεις παρουσιάστηκε μελέτη με διάφορα σενάρια/επιλογές, από τεχνική επιτροπή αποτελούμενη από λειτουργούς της Αστυνομίας, της Εθνικής Φρουράς και του Υπουργείου Άμυνας. Το κόστος επισκευής βλαβών για 5 χρόνια υπολογίστηκε σε \$2.061.000, για σύναψη 5-ετούς σύμβασης συντήρησης σε €1.892.000, της αναβάθμισης και συντήρησης του σε \$3.254.000, ενώ η αγορά καινούργιου συστήματος εκτιμήθηκε ότι θα ανέλθει σε \$16.892.000 - \$32.061.000.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι για να ληφθεί απόφαση σχετικά με την εισήγηση/πρόταση της Αστυνομίας/Εθνικής Φρουράς, θα πρέπει να τεθούν οι απαιτήσεις που πρέπει να ικανοποιεί το αναβαθμισμένο σύστημα και τα απαιτούμενα τεχνικά χαρακτηριστικά του, για να ετοιμαστεί τεchnοοικονομική μελέτη με αναλυτική κοστολόγηση, ώστε να αξιολογηθούν τα πλεονεκτήματα/μειονεκτήματα των επιλογών που παρέχονται (αναβάθμιση υφιστάμενου, αγορά καινούργιου). Ανεξάρτητα με τα πιο πάνω, εξέφρασε επίσης την άποψη ότι, με τους χειρισμούς της Αστυνομίας, τερματίστηκε το συμβόλαιο συντήρησης, αφήνοντας το δημόσιο εκτεθειμένο, απαλλάσσοντας τον ανάδοχο από τις αυξημένες – με την πάροδο των χρόνων – υποχρεώσεις του για συντήρηση/υποστήριξη του συστήματος μέχρι το 2018. Η Υπηρεσία μας επεσήμανε ότι μέρος των αναγκαστικών/απαιτούμενων αναβαθμίσεων λογισμικού, που προτείνει τώρα η Αστυνομία έναντι σημαντικού κόστους, περιλαμβανόταν στις υποχρεώσεις του αναδόχου που απορρέουν από τις πρόνοιες της αρχικής συμφωνίας, ώστε να είναι σε θέση να υποστηρίζει τη λειτουργία του λογισμικού για 15 χρόνια (με καθορισμένη αμοιβή για τα 10 πρώτα χρόνια).

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2012 ότι δεν συμφωνεί με ορισμένες από τις παρατηρήσεις μας (για τις οποίες παραθέτει τις απόψεις του, οι οποίες στην ουσία υιοθετούν τις εισηγήσεις της Αστυνομίας). Σημειώνεται ωστόσο ότι οι εν λόγω παρατηρήσεις είχαν περιληφθεί και στην προηγούμενη Ετήσια Έκθεση μας και ο τέως Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς είχε τότε πληροφορήσει ότι συμφωνεί. Μας πληροφόρησε επίσης ότι τόσο το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως όσο και το Υπουργείο Άμυνας θεωρούν ότι η αναβάθμιση του υφιστάμενου συστήματος είναι η προτιμότερη επιλογή.

(β) Προσφορά αρ. Δ.Ο.21/2012 για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση Μηχανογραφικού Εξοπλισμού για την αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος SCHENGEN N-SIS και SIRENE. Τον Απρίλιο 2012 η Αστυνομία ζήτησε την έγκριση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για την προμήθεια μηχανογραφικού εξοπλισμού και την αναβάθμιση των υφιστάμενων συστημάτων της SCHENGEN και SIRENE, ώστε να συνάδουν με τις τελευταίες εκδόσεις των τεχνικών προδιαγραφών, καθώς και τη σύνδεση τους με το Κεντρικό Σύστημα της Αστυνομίας. Ζήτησε επίσης έγκριση για αναβάθμιση των εφαρμογών του Κεντρικού της Συστήματος, για εναρμόνιση τους με το Εθνικό Σύστημα SCHENGEN N-SIS II και παροχή υπηρεσιών λειτουργικής υποστήριξης, συντήρησης και εκπαίδευσης στη χρήση των εν λόγω συστημάτων, με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, με την εταιρεία η οποία είχε προμηθεύσει και εγκαταστήσει το 2004 και 2006 τα αρχικά συστήματα, με εκτίμηση κόστους €963.284+ΦΠΑ.

Κατά την εξέταση του αιτήματος από το Συμβούλιο Προσφορών, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας εξέφρασε την άποψη ότι δεν δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για το μέρος που αφορά την προμήθεια του εξοπλισμού, εφ' όσον υπάρχουν πολλές εταιρείες που θα μπορούσαν να τον

προμηθεύσουν. Το Συμβούλιο Προσφορών, υιοθέτησε την άποψη της Υπηρεσίας μας και απέρριψε το μέρος του αιτήματος της Αστυνομίας που αφορούσε την προμήθεια του απαιτούμενου εξοπλισμού με προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης.

Ενόψει των πιο πάνω, η Αστυνομία προκήρυξε τον Μάιο 2012 ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση του απαιτούμενου μηχανογραφικού εξοπλισμού, με μικρή διαφοροποίηση από τις αρχικές ποσότητες και εκτίμηση κόστους €283.500+ΦΠΑ. Σημειώνεται ότι η εκτίμηση κόστους, με βάση τις αρχικές ποσότητες και τιμές, ανερχόταν σε περίπου €300.000+ΦΠΑ.

Τελικά, υποβλήθηκαν 4 προσφορές, και τον Αύγουστο 2012 το Συμβούλιο Προσφορών, υιοθετώντας την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης, αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού στον χαμηλότερο προσφοροδότη για το ποσό των €169.414+ΦΠΑ. Σημειώνεται ότι ο επιτυχών προσφοροδότης ήταν ο οικονομικός φορέας με τον οποίο η Αστυνομία είχε ζητήσει αρχικά έγκριση για ανάθεση της σύμβασης προμήθειας του εξοπλισμού και αναβάθμιση του λογισμικού με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης.

Με βάση τα πιο πάνω, προκύπτει ότι η υιοθέτηση της εισήγησης μας για προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού για την προμήθεια του εξοπλισμού – η οποία ήταν εφικτή – οδήγησε στην εξοικονόμηση ενός ποσού της τάξης των €114.000 - €130.500.

(γ) Συντήρηση του Συστήματος Παρατήρησης Ημέρας και Νύχτας των Αστυνομικών Ακάτων «ΘΗΣΕΑΣ» και «ΟΝΗΣΙΛΟΣ». Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεσή μας για το 2010, το 2003 υπογράφηκε το συμβόλαιο για την προμήθεια 6 συστημάτων παρατήρησης ημέρας και νύχτας για τις ακάτους της Αστυνομίας, ύψους \$2,5 εκ.

Τον Φεβρουάριο 2011 η Αστυνομία ζήτησε την έγκριση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με την κατασκευάστρια εταιρεία, με σκοπό την ανάθεση της σύμβασης συντήρησης και ελέγχου των δύο συστημάτων. Η εκτίμηση δαπάνης υπολογίστηκε σε €166.820 - €209.820.

Στα πλαίσια εξέτασης του πιο πάνω θέματος από το Συμβούλιο Προσφορών, η Υπηρεσία μας ζήτησε τον Φεβρουάριο 2011 από την Αστυνομία όπως υποβάλει περαιτέρω στοιχεία για αξιολόγηση της λογικότητας του ποσού της εκτίμησης δαπάνης. Συγκεκριμένα, ζητήθηκε – μεταξύ άλλων - η ανάλυση κόστους των εργασιών/υλικών που απαιτούνταν για την επισκευή και συντήρηση του συστήματος της μιας ακάτου («ΘΗΣΕΑΣ»), για την οποία η κατασκευάστρια εταιρεία απαιτούσε το συνολικό ποσό των \$134.757 (αντί €30.000 - €50.000 που είχε εκτιμηθεί αρχικά από την Αστυνομία), καθώς επίσης και κατά πόσο το κόστος συντήρησης του συστήματος της άλλης ακάτου («ΟΝΗΣΙΛΟΣ») καθώς και της βελτίωσης της στεγανότητας του κελύφους του, που εκτιμήθηκε από την Αστυνομία σε \$90.000 - \$150.000, ήταν λογικό. Ταυτόχρονα, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι το κόστος συντήρησης του κάθε συστήματος για το διάστημα των 4-5 χρόνων της χρήσης τους, σε σύγκριση με το κόστος αγοράς τους (\$407.000) ήταν υπερβολικά ψηλό, αφού ξεπερνούσε το 30% της αξίας τους.

Τον Ιούνιο 2011 το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την αναβολή της συζήτησης του θέματος μέχρι να απαντηθούν από την Αστυνομία τα ερωτήματα τα οποία είχαν τεθεί από την Υπηρεσία μας. Τον Αύγουστο 2011 ο Αρχηγός Αστυνομίας, μας πληροφόρησε ότι τον Ιούνιο 2011 είχε ζητηθεί γραπτώς από την κατασκευάστρια εταιρεία να απαντήσει στα ερωτήματα τα οποία είχε θέσει η Υπηρεσία μας.

Τον Ιανουάριο 2012, το Συμβούλιο Προσφορών, αφού έλαβε υπόψη τις απαντήσεις/σχόλια τα οποία είχαν δοθεί από την Αστυνομία στα πιο πάνω ερωτήματα της Υπηρεσίας μας, αποφάσισε να εγκρίνει το αίτημα της Αστυνομίας για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με την κατασκευάστρια εταιρεία, για την ανάθεση της σύμβασης συντήρησης και ελέγχου των δύο συστημάτων.

Τον Ιούλιο 2012, η Αστυνομία υπέβαλε στο Συμβούλιο Προσφορών έκθεση αξιολόγησης, με βάση την οποία εισηγείτο κατακύρωση της προσφοράς για το συνολικό ποσό των \$211.000+ΦΠΑ (\$122.651+ΦΠΑ για το σύστημα «ΘΗΣΕΑΣ» και \$88.349+ΦΠΑ για το σύστημα «ΟΝΗΣΙΛΟΣ»).

Κατά την εξέταση του θέματος από το Συμβούλιο Προσφορών τον Αύγουστο 2012, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας ανέφερε ότι από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης, διαπιστώθηκε ότι το ποσοστό του

κόστους των εργατικών επί της συνολικής τιμής της προσφοράς που είχε υποβληθεί για τα δύο πιο πάνω συστήματα, το οποίο ανερχόταν σε 62% και 72% αντίστοιχα, ήταν κατά την άποψη μας υπερβολικά ψηλό, και η άρνηση του προσφοροδότη να υποβάλει ανάλυση/στοιχεία κόστους των εργατικών, καθιστούσε τον έλεγχο της λογικότητας του πιο πάνω κόστους, αδύνατο. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι οι αναλυτικές τιμές οι οποίες είχαν δοθεί για το ένα εκ των δύο συστημάτων δεν συμφωνούσαν με τη συνολική τιμή της προσφοράς, και ως εκ τούτου, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την αναβολή της λήψης απόφασης, ώστε να υποβληθεί διορθωμένη η αναλυτική κοστολόγηση.

Τελικά, τον Σεπτέμβριο 2012, το Συμβούλιο Προσφορών κατακύρωσε το διαγωνισμό, με βάση τη διορθωμένη αναλυτική κοστολόγηση, για το συνολικό ποσό των \$211.000+ΦΠΑ (\$122.651+ΦΠΑ για το σύστημα «ΘΗΣΕΑΣ» και \$88.349+ΦΠΑ για το σύστημα «ΟΝΗΣΙΛΟΣ»).

(δ) Διαγωνισμοί αρ. Δ.Ο. 48/2010 για την παροχή υπηρεσιών συντήρησης στο κεντρικό σύστημα μηχανογράφησης της Αστυνομίας και αρ. Δ.Ο. 47/2011 για την αντικατάσταση 8 εξυπηρετητών του ίδιου συστήματος. Τον Απρίλιο 2010, δόθηκε στην Αστυνομία έγκριση από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για ζήτηση προσφοράς με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού, για την παροχή υπηρεσιών συντήρησης για 5 έτη του κεντρικού συστήματος μηχανογράφησης της Αστυνομίας, με την εταιρεία που ήταν ο αρχικός προμηθευτής του συστήματος, με εκτίμηση δαπάνης €1.423.940+Φ.Π.Α.

Ο διαγωνισμός (Δ.Ο. 48/2010) προκηρύχθηκε τον Ιούνιο 2010 και η σχετική σύμβαση υπογράφηκε τον Δεκέμβριο 2010 για το συνολικό ποσό των €1.510.000+Φ.Π.Α. Στην πιο πάνω σύμβαση περιλαμβανόταν και η συντήρηση 8 εξυπηρετητών του συστήματος, το κόστος της οποίας ανερχόταν σε €38.236 τον χρόνο.

Τον Σεπτέμβριο 2011, δηλαδή 9 μόλις μήνες μετά την υπογραφή της πιο πάνω σύμβασης, ο Διευθυντής Διεύθυνσης Οικονομικών της Αστυνομίας υπέβαλε αίτημα στον Υπαρχηγό Αστυνομίας για αντικατάσταση των πιο πάνω 8 εξυπηρετητών, λόγω του ότι – όπως ανέφερε – δεν μπορούσαν να αντεπεξέλθουν στο φορτίο των δεδομένων τα οποία επεξεργάζονταν καθώς και στον αυξημένο αριθμό χρηστών. Μαζί με το πιο πάνω αίτημα γινόταν εισήγηση όπως η εν λόγω εργασία εκτελεστεί από τον ανάδοχο της σύμβασης Δ.Ο.48/2010, επειδή – κατόπιν έρευνας αγοράς που διεξήχθη και την αξιολόγηση των προτιμολογήσεων που είχαν ζητηθεί/υποβληθεί από 4 εταιρείες – ήταν η πιο συμφέρουσα προσφορά. Ως εκ τούτου, ζήτησε έγκριση για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού, με την πιο πάνω εταιρεία, αναφέροντας ότι, παρόλο ότι η οικονομική πρόταση της ανερχόταν σε €170.602, το τελικό κόστος για το δημόσιο θα ήταν μόνο €35.000, αφού το υπόλοιπο κόστος θα καλυπτόταν από το συμβόλαιο συντήρησης Δ.Ο. 48/2010.

Τον Οκτώβριο 2011, ο Υπαρχηγός Αστυνομίας ενέκρινε το πιο πάνω αίτημα και τον Φεβρουάριο 2012 ανατέθηκε η σύμβαση Δ.Ο. 47/2011 στον ίδιο ανάδοχο, έναντι €35.000.

Από έλεγχο που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας για τη διαδικασία που ακολουθήθηκε, διαπιστώθηκε ότι με τον τρόπο υπολογισμού του τελικού κόστους της σύμβασης, ως του επιπλέον κόστους που θα επωμιζόταν το δημόσιο (δηλαδή τις €35.000), ακολουθήθηκαν οι διαδικασίες που προβλέπονται για τέτοιο ποσό, αντί οι αυστηρότερες που προβλέπονται για μεγαλύτερα ποσά, της τάξης των €170.000, που ήταν η πραγματική αξία της σύμβασης (εγκρίσεις, απόφαση κατακύρωσης).

Επίσης, διαπιστώθηκε ότι η σύμβαση Δ.Ο. 47/2011 είχε υπογραφεί τον Φεβρουάριο 2012, προτού εγκριθεί η τροποποίηση της σύμβασης Δ.Ο. 48/2010, καθώς επίσης ότι δεν είχαν ετοιμαστεί έγγραφα για τον εν λόγω διαγωνισμό, ενώ για την εγγύηση πιστής εκτέλεσης και τη χαρτοσήμανση της σύμβασης λήφθηκε υπόψη το μειωμένο ποσό των €35.000.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας, στον οποίο υποβάλαμε τις παρατηρήσεις/διαπιστώσεις μας τον Μάρτιο 2012, μας πληροφόρησε τον ίδιο μήνα ότι σύμφωνα με τις οδηγίες που είχαν δοθεί από την Διεύθυνση Οικονομικών, η όλη διαδικασία είχε γίνει καλόπιστα, με γνώμονα πάντοτε την εξυπηρέτηση της υπηρεσίας και του δημοσίου συμφέροντος. Μας πληροφόρησε επίσης ότι το θέμα είχε εξεταστεί από την ΤΕΑΑ και είχε παραπεμφθεί στην ΚΕΑΑ για λήψη απόφασης/έγκρισης.

Τελικά, τον Απρίλιο 2012, η ΚΕΑΑ ενέκρινε παράταση 2 μηνών στην ημερομηνία ολοκλήρωσης της σύμβασης Δ.Ο. 48/2010 και την αφαίρεση των 8 εξυπηρετητών (που θα αντικαθίσταντο στα πλαίσια της σύμβασης Δ.Ο. 47/2011), από το συμβόλαιο συντήρησης της σύμβασης Δ.Ο. 48/2010. Επίσης, αποφάσισε όπως η συντήρηση των εξυπηρετητών που αγοράστηκαν με τη σύμβαση Δ.Ο. 47/2011, περιληφθεί στο συμβόλαιο συντήρησης της σύμβασης Δ.Ο. 48/2010, χωρίς οποιαδήποτε διαφοροποίηση στη συνολική τιμή της πιο πάνω σύμβασης.

(ε) Διαγωνισμός αρ. Δ'10/2008 για την προμήθεια δύο ελικοπτέρων για τις ανάγκες της Αστυνομίας. Τον Μάρτιο 2008 η Αστυνομία προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια δύο ελικοπτέρων, με εκτίμηση κόστους €28.000.000+ΦΠΑ.

Τον Ιούνιο 2008 υποβλήθηκαν τρεις προσφορές και τον Δεκέμβριο 2008 το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κατακύρωσε το διαγωνισμό έναντι ποσού €31.588.233. Τον ίδιο μήνα υπογράφηκε από την Αστυνομία και τον επιτυχόντα προσφοροδότη η σχετική σύμβαση. Τα ελικόπτερα παραλήφθηκαν από την Αστυνομία τον Νοέμβριο 2011.

Μετά από τεχνικό πρόβλημα το οποίο είχε παρουσιαστεί σε ένα από τα δύο ελικόπτερα, διαπιστώθηκε από την Αστυνομία ότι τόσο το συγκεκριμένο εξάρτημα το οποίο είχε παρουσιάσει βλάβη, όσο και το αντίστοιχο εξάρτημα που διέθετε στην αποθήκη ως απόθεμα καθώς και τρίτο εξάρτημα που στάλθηκε από την κατασκευάστρια εταιρεία για αντικατάσταση του, ήταν μεταχειρισμένα. Σημειώνεται ότι το τρίτο εξάρτημα που στάλθηκε από την κατασκευάστρια εταιρεία των ελικοπτέρων συνοδευόταν από πιστοποιητικό «EASA Form 1» που είχε εκδοθεί από την ίδια, με το οποίο πιστοποιούσε ότι το εν λόγω εξάρτημα ήταν καινούργιο. Δεύτερο ωστόσο πιστοποιητικό «EASA Form 1» που συνόδευε το εξάρτημα, είχε εκδοθεί από τον κατασκευαστή του εξαρτήματος και έφερε παλιότερη ημερομηνία με ένδειξη ότι είχε τύχει επιδιόρθωσης.

Η Αστυνομία, κρίνοντας ότι το όλο θέμα ήταν πολύ σοβαρό, διευθέτησε 4 συνολικά συσκέψεις υπό την προεδρία του Γενικού Εισαγγελέα, με τη συμμετοχή – μεταξύ άλλων – της Υπηρεσίας μας και της Γενικής Λογίστριας για να εξεταστούν τα δεδομένα και να εκφραστούν απόψεις/εισηγήσεις για τον καλύτερο χειρισμό του θέματος.

Με βάση τα ευρήματα/διαπιστώσεις της Αστυνομίας που είχαν παρουσιαστεί κατά τις πιο πάνω συσκέψεις, καθώς και τις εισηγήσεις λειτουργού του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας, ο οποίος είχε προσκληθεί από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως λόγω της εξειδικευμένης πείρας και των γνώσεων που διέθετε στο υπό εξέταση θέμα, κρίθηκε ότι δεν μπορούσε πλέον να βασίζεται η Αστυνομία μόνο στα πιστοποιητικά «EASA Form 1» για τεκμηρίωση ότι τα εξαρτήματα των ελικοπτέρων ήταν καινούργια και αποφασίστηκε όπως – ως ελάχιστη απαίτηση/προϋπόθεση για να διασφαλιστεί ότι όλα τα εξαρτήματα που είχαν εγκατασταθεί στα δύο ελικόπτερα ήταν καινούργια και πληρούσαν τους σχετικούς όρους της σύμβασης – ζητηθεί από τον ανάδοχο η υποβολή του επίσημου ιστορικού/μητρώου των ηλεκτρονικών εξαρτημάτων, για να ελεγχθεί το ιστορικό τους, πέραν του ελέγχου του αποθέματος ανταλλακτικών, που είχε συμφωνηθεί και θα διεξαγόταν στην Κύπρο, στην παρουσία ομάδας τεχνικών του αναδόχου.

Σύμφωνα με τις αποφάσεις που λήφθηκαν κατά τη δεύτερη σύσκεψη, η Αστυνομία απέστειλε στις 24.11.2011 επιστολή στον ανάδοχο, υποδεικνύοντας τον συγκεκριμένο όρο της σύμβασης που είχε παραβιαστεί και πληροφορώντας τον ότι κρίθηκε απαραίτητο όπως:

- (i) Διεξαχθεί επιθεώρηση των κυρίως εξαρτημάτων των ελικοπτέρων.
- (ii) Υποβληθεί εντός επτά εργάσιμων ημερών το ιστορικό/αρχείο συγκεκριμένων ηλεκτρονικών/ηλεκτρικών εξαρτημάτων που επισυνάφθηκαν σε μορφή πίνακα.

Επειδή ο ανάδοχος δεν είχε ανταποκριθεί στον χρόνο που καθορίστηκε και, ενόψει του γεγονότος ότι η εγγυητική πιστής εκτέλεσης έληγε στις 31.12.2011, αποφασίστηκε κατά την τρίτη σύσκεψη που έγινε στις 5.12.2011, όπως σταλεί δεύτερη επιστολή στον ανάδοχο, δίνοντας του διορία μέχρι τις 14.12.2011 για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις μας και προειδοποιώντας τον ότι, σε περίπτωση μη ανταπόκρισης του, θα εξεταζόταν κατά πόσο θα προχωρούσαμε σε εξαργύρωση της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης της σύμβασης.

Η επιστολή στάλθηκε στις 7.12.2011 και ο ανάδοχος απάντησε την ίδια ημέρα ότι έλαβε την επιστολή και οι πληροφορίες που του είχαν ζητηθεί θα υποβάλλονταν στον δέοντα χρόνο, ενώ στη συνέχεια – στις 12.12.2011 – με δεύτερη επιστολή του, ανέφερε ότι αφ' ενός δεν είχε συμβατική υποχρέωση να υποβάλει το ιστορικό/αρχείο των εξαρτημάτων που του ζητήθηκε και, αφ' ετέρου, η ετοιμασία των εν λόγω στοιχείων είναι χρονοβόρα και δεν μπορεί να γίνει μέχρι τις 14.12.2011 που ζητήθηκε. Δήλωσε παράλληλα ότι τα στοιχεία που απαιτούνταν ήταν διαθέσιμα για έλεγχο στις εγκαταστάσεις του στην Ιταλία.

Στην τρίτη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 5.12.2011, η Αστυνομία ανέφερε για πρώτη φορά, ότι πέραν των δύο εξαρτημάτων τα οποία βρέθηκαν μεταχειρισμένα και αντικαταστάθηκαν, δεν είχε εντοπιστεί οποιοδήποτε άλλο μεταχειρισμένο εξάρτημα, επισημαίνοντας ότι ο ανάδοχος έχει το δικαίωμα – βάσει του «JAR Part 21 της EASA» – να πιστοποιεί εξαρτήματα που βρίσκονται στη γραμμή παραγωγής της, ως καινούργια (εννοώντας προφανώς ότι τα εν λόγω δύο εξαρτήματα ενδεχομένως να εμπίπτουν στο πιο πάνω δικαίωμα της). Όσον αφορά την αρχική θέση της Αστυνομίας, για τα άλλα δύο εξαρτήματα που είχαν θεωρηθεί μεταχειρισμένα, διευκρινίστηκε ότι η θέση αυτή της Αστυνομίας πιθανόν να οφειλόταν στον υπέρμετρο ζήλο που επέδειξαν οι τεχνικοί της κατά τον έλεγχο των ελικοπτέρων. Για τα εξαρτήματα που είχαν ημερομηνία κατασκευής προγενέστερη της ημερομηνίας της σύμβασης (δηλ. πριν τις 23.12.2008) και θεωρήθηκε ότι παραβιαζόταν ο όρος της σύμβασης που προνοούσε για προμήθεια «καινούργιων, όχι από απόθεμα» εξαρτημάτων, τόνισε ότι τα 65 από τα 70 αφορούν κυρίως μη σημαντικά εξαρτήματα (βίδες και ροδέλες) ενώ όλα – και τα 70 – δεν έχουν περιορισμό στο όριο ζωής τους.

Στην τέταρτη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 21.12.2011, αποφασίστηκε η κατάσχεση της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης της σύμβασης, αφού ο ανάδοχος δεν είχε ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του σχετικά με το εν λόγω θέμα.

Τον Ιανουάριο 2012, ο Αρχηγός Αστυνομίας πληροφόρησε τον Γενικό Εισαγγελέα ότι ο ανάδοχος είχε εξασφαλίσει διάταγμα δικαστηρίου του Μιλάνου, για αναστολή της διαδικασίας εξαργύρωσης της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης, ύψους €3.158.823, την οποία είχε ζητήσει η Αστυνομία με επιστολή της προς την τράπεζα του αναδόχου, τον Δεκέμβριο 2011.

Στις 4.1.2012, σε συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στο γραφείο του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως με εκπροσώπους του αναδόχου, στην παρουσία και του Αρχηγού Αστυνομίας, αποφασίστηκε όπως δοθεί παράταση της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης της σύμβασης μέχρι τις 31.3.2012 και η Αστυνομία να αποσύρει το αίτημα της για εξαργύρωση της. Η διευθέτηση αυτή σκοπό είχε να μεταβεί κλιμάκιο της Αστυνομίας στις εγκαταστάσεις του αναδόχου, με έξοδα δικά του, για να επιθεωρήσουν το μητρώο με το ιστορικό των εξαρτημάτων και να τους δοθεί αντίγραφο.

Τον Μάρτιο 2012, σε δύο άλλες συσκέψεις που έγιναν υπό την προεδρία του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, εξετάστηκε η έκθεση/πόρισμα που είχε ετοιμαστεί από το κλιμάκιο στο οποίο συμμετείχαν ένα μέλος της Επιτροπής Διερεύνησης Αεροπορικών Ατυχημάτων και Συμβάντων, ένας λειτουργός του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας και ένα μέλος της Αστυνομίας και είχε επισκεφθεί τις εγκαταστάσεις του αναδόχου, με σκοπό τον έλεγχο του ιστορικού των εξαρτημάτων τα οποία είχαν εγκατασταθεί στα ελικόπτερα της Αστυνομίας. Κατά τις πιο πάνω συσκέψεις, τα μέλη του κλιμακίου εξέφρασαν την ικανοποίησή τους από τα αποτελέσματα των ελέγχων στους οποίους είχαν προβεί, αφού, όπως διαπίστωσαν, τα εξαρτήματα ήταν καινούργια.

Μέρος Β

Αντικατάσταση μελών της Αστυνομίας, τα οποία ασχολούνται με γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα, με πολιτικό προσωπικό. Η εφαρμογή της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 16.6.1988, για αντικατάσταση 122 μελών της Αστυνομίας, τα οποία ασχολούνταν με γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα, με πολιτικό προσωπικό, σε τομείς όπου δεν αναμένεται να προκύψουν προβλήματα ασφάλειας, βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.

Σύμφωνα με τη μελέτη οργάνωσης και στελέχωσης της Αστυνομίας, η οποία ετοιμάστηκε εντός του 2008, και με στοιχεία του Τμήματος Προσωπικού του Αρχηγείου Αστυνομίας, 799 μέλη και 25 άτομα που ανήκουν στο πολιτικό προσωπικό, ασχολούνται με γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα.

4.11.3 ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Μέρος Α

Συμμετοχή στο πρόγραμμα Κοινοτικής Προτοβουλίας “INTERREG III”. Στα πλαίσια του πιο πάνω Προγράμματος, για την περίοδο 2007-2013, η Πυροσβεστική Υπηρεσία υπέβαλε, από κοινού με το Πυροσβεστικό Σώμα Ελλάδας, δύο προτάσεις που αφορούν στην αγορά οχημάτων διαφόρων τύπων, καθώς και στην υλοποίηση κοινών ασκήσεων στην Ελλάδα και Κύπρο. Οι πιο πάνω προτάσεις εγκρίθηκαν στις 8.4.2011 και ο συνολικός εγκεκριμένος προϋπολογισμός τους ανέρχεται στο €1.361.757. Η χρηματοδότηση για τα πιο πάνω έργα από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία θα ανέλθει στο 80% του προϋπολογιζόμενου κόστους.

Στις 13.1.2012 εκταμιεύτηκε συνολικό ποσό €984.211, έναντι συνολικών επιλέξιμων δαπανών, που διενεργήθηκαν μέχρι τον Σεπτέμβριο 2011, ύψους €1.230.264.

Ο Αν. Διευθυντής της Πυροσβεστικής μάς πληροφόρησε ότι έχουν πραγματοποιηθεί όλες οι αγορές εξοπλισμού που αφορούν στην Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου και αναμένεται ότι μέχρι το τέλος του 2012 θα συμπληρωθούν και οι δράσεις που αφορούν στην εκπαίδευση και δημοσίευση των προγραμμάτων.

Συμφωνία παραχώρησης για την ανάπτυξη και διαχείριση των αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου. Μετά την υπογραφή της πιο πάνω συμφωνίας, η διαχείριση των αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου ανατέθηκε, από τις 12.5.2006, σε στρατηγικό επενδυτή. Σύμφωνα με την παρ. 2 του Παραρτήματος 21 της συμφωνίας, η Κυπριακή Δημοκρατία θα παρέχει υπηρεσίες διάσωσης και πυρόσβεσης στα αεροδρόμια σύμφωνα με τα πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO), υπό τον όρο ότι ο στρατηγικός επενδυτής θα προμηθεύσει τον απαραίτητο εξοπλισμό, σύμφωνα με την παρ. 10 του Παραρτήματος 3 της συμφωνίας. Αναφέρεται επίσης ότι ο στρατηγικός επενδυτής θα αναλάβει την παροχή καινούργιων οχημάτων έκτακτης ανάγκης και τη συντήρηση όλων των οχημάτων σύμφωνα με τα σχετικά πρότυπα του ICAO.

Στα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου στελεχώνονται και λειτουργούν δύο πυροσβεστικοί σταθμοί υπό την ευθύνη της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, η οποία είναι η κατά νόμο σωστική Υπηρεσία του Κράτους στο χώρο των αεροδρομίων. Σε σχέση με την τήρηση των πιο πάνω προνοιών της συμφωνίας διαχείρισης, παραμένουν σε εκκρεμότητα τα πιο κάτω θέματα που αφορούν στην Πυροσβεστική Υπηρεσία.

(α) Εκκρεμεί η αγορά, από τον στρατηγικό επενδυτή, ενός πυροσβεστικού οχήματος το οποίο, σύμφωνα με την Πυροσβεστική Υπηρεσία, είναι απαραίτητο για κάλυψη των αναγκών του αεροδρομίου Πάφου, καθώς και ενός εφεδρικού οχήματος για τον Πυροσβεστικό Σταθμό του Αεροδρομίου Λάρνακας.

(β) Ο στρατηγικός επενδυτής εμμένει στην άποψη ότι η ευθύνη για την πυροσβεστική κάλυψη των κτιριακών εγκαταστάσεων των δύο αεροδρομίων βαρύνει τους πλησιέστερους πυροσβεστικούς σταθμούς και ως εκ τούτου η παροχή του απαιτούμενου για τον σκοπό αυτό εξοπλισμού δεν αποτελεί υποχρέωσή του με βάση τη συμφωνία διαχείρισης των αεροδρομίων αλλά θα πρέπει να εξασφαλιστεί από το κράτος. Θέση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας είναι ότι την ευθύνη για την πυροσβεστική κάλυψη των κτιριακών εγκαταστάσεων των αεροδρομίων φέρουν οι πυροσβεστικοί σταθμοί των αεροδρομίων μέχρι να αφιχθεί βοήθεια από τον πλησιέστερο τοπικό πυροσβεστικό σταθμό. Η πολιτική αυτή, η οποία ίσχυε και πριν την ανάληψη της διαχείρισης των αεροδρομίων από τον στρατηγικό επενδυτή, δεν επιδέχεται, σύμφωνα με την Πυροσβεστική Υπηρεσία, αλλαγή.

(γ) Σύμφωνα με την Πυροσβεστική Υπηρεσία, για παροχή υπηρεσιών διάσωσης, σε περίπτωση ατυχήματος στις περιοχές των αλυκών που βρίσκονται πέριξ του αεροδρομίου Λάρνακας, απαιτείται ειδικός εξοπλισμός. Η Πυροσβεστική Υπηρεσία θεωρεί ότι ο στρατηγικός επενδυτής έχει την υποχρέωση, βάσει της συμφωνίας διαχείρισης του αεροδρομίου, να παρέχει ο ίδιος τον εξοπλισμό αυτό, αφού, σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης του αεροδρομίου, η Πυροσβεστική Υπηρεσία έχει την ευθύνη για παροχή υπηρεσιών διάσωσης σε ακτίνα 10 χιλιομέτρων. Ο στρατηγικός επενδυτής δεν αποδέχεται τη θέση αυτή με αποτέλεσμα η Πυροσβεστική Υπηρεσία να μη διαθέτει σήμερα τον απαιτούμενο εξοπλισμό για αντιμετώπιση ενός τέτοιου ενδεχομένου. Επισημάναμε ότι, σύμφωνα με τα

πρότυπα του ICAO, σε αεροδρόμια που περικλείονται από θάλασσα, βάλτους ή περιοχές στις οποίες δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα συνηθισμένα πυροσβεστικά οχήματα, οι αρχές του αεροδρομίου θα πρέπει να διασφαλίζουν την ύπαρξη ειδικών διαδικασιών και εξοπλισμού αντιμετώπισης ατυχημάτων στις περιοχές αυτές.

(δ) Η Πυροσβεστική Υπηρεσία ζήτησε από το στρατηγικό επενδυτή την αναβάθμιση των πεδίων ασκήσεων του προσωπικού της στο χώρο του αεροδρομίου, την οποία θεωρεί απαραίτητη. Ο στρατηγικός επενδυτής ανέφερε ότι δεν υποστηρίζει τη συνέχιση της τακτικής των ασκήσεων με πραγματική φωτιά (live burns) και θεωρεί ότι η Υπηρεσία θα πρέπει να διασφαλίσει εναλλακτικούς τρόπους εκπαίδευσης του προσωπικού της, όπως τη μετάβαση σε εξειδικευμένες εγκαταστάσεις του εξωτερικού, θέση που δεν αποδέχεται η Πυροσβεστική Υπηρεσία.

Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια επίσκεψης επιθεωρητών του ICAO στο Αεροδρόμιο Λάρνακας, διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει κατάλληλο πεδίο ασκήσεων ώστε να προσφέρεται αποτελεσματική εκπαίδευση για αντιμετώπιση επεισοδίων στα οποία πιθανόν να υπάρχουν εύφλεκτα υγρά υπό πίεση.

Η Πυροσβεστική Υπηρεσία, με επιστολές ημερ. 5.3.2009 και 29.6.2009 προς τον στρατηγικό επενδυτή, ζήτησε και πάλι την κατασκευή κατάλληλων πεδίων ασκήσεων στα δύο Αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου, ωστόσο το θέμα βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.

(ε) Η Πυροσβεστική Υπηρεσία, ζήτησε επανειλημμένα την παροχή δύο αεροσυμπιεστών, η συντήρηση των οποίων θα πρέπει να γίνεται από εξειδικευμένο προσωπικό, καθώς και τη βελτίωση των δωματίων αποθήκευσης όλων των αεροσυμπιεστών των αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου, αιτήματα τα οποία δεν έχουν ικανοποιηθεί ακόμα.

(στ) Σύμφωνα με έγγραφο του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας, ημερ. 16.6.2010, διενεργήθηκε έλεγχος από κλιμάκιο της Αερολιμενικής Υπηρεσίας στον Πυροσβεστικό Σταθμό Αερολιμένα Πάφου, κατά τον οποίο, εκτός από τα προαναφερθέντα, διαπιστώθηκαν μεταξύ άλλων, σοβαρές ελλείψεις στα διασωστικά υλικά καθώς και έλλειψη ασθενοφόρου οχήματος ενώ επισημάνθηκε επίσης ότι το παρατηρητήριο-τηλεφωνείο είναι ετοιμόρροπο, οι υφιστάμενοι οδοί προσεγγίσεως είναι σχεδόν ανύπαρκτοι και ο ηλεκτρονικός πίνακας ακατάλληλος.

Σε συσκέψεις που έγιναν στο αεροδρόμιο Λάρνακας και στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων (ΥΣΕ) καθορίστηκαν ομόφωνα οι ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά τα μέσα έρευνας και διάσωσης που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του διαχειριστή των αεροδρομίων. Σε επιστολή της ημερ. 6.3.2012, η Πυροσβεστική Υπηρεσία ζήτησε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως όπως ο διαχειριστής των αεροδρομίων ενημερωθεί, μέσω του ΥΣΕ, σχετικά με τις υποχρεώσεις του. Όπως πληροφορηθήκαμε το θέμα θα τύχει χειρισμού από την Πυροσβεστική Υπηρεσία.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αν. Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, με επιστολή του ημερ. 21.8.2012 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, ζήτησε την επαναφορά και επίλυση των προβλημάτων.

Ανέγερση Πυροσβεστικού Σταθμού στη Λεμεσό. Η δαπάνη που προϋπολογίστηκε στο άρθρο 08.113 «Ανέγερση Κτιρίων Πυροσβεστικής» για το έτος 2011, ύψους €1.000.000, προοριζόταν, σύμφωνα με το σχετικό επεξηγηματικό υπόμνημα, να καλύψει τις δαπάνες έναρξης των εργασιών ανέγερσης νέου Πυροσβεστικού Σταθμού στη Λεμεσό και για αντικατάσταση του υφιστάμενου παλαιού Σταθμού στη Λεωφόρο Μακαρίου Γ', ο οποίος ανεγέρθηκε το 1958.

Το Τμήμα Δημοσίων Έργων, με επιστολή του ημερ. 12.5.2009, προς την Πυροσβεστική Υπηρεσία ανέφερε ότι, βάσει προκαταρκτικών εκτιμήσεων, το νέο κτίριο του Πυροσβεστικού Σταθμού στη Λεμεσό, θα κόστιζε €4,4 εκ., η δε μελέτη για την κατασκευή του θα ανατίθετο σε ιδιώτες συμβούλους. Το Τμήμα Δημοσίων Έργων θα αναλάμβανε τη διεύθυνση και συντονισμό του έργου, οι εργασίες του οποίου θα άρχιζαν περί τις αρχές του 2011 και θα ολοκληρώνονταν σε 18 μήνες.

Με νέα επιστολή του ημερ. 19.1.2010, το Τμήμα Δημοσίων Έργων ανέφερε ότι τα έγγραφα για προκήρυξη

του διαγωνισμού για την ανάθεση της ετοιμασίας των μελετών σε ιδιώτες συμβούλους ήταν έτοιμα και στις 12.5.2010, το Υπουργείο Οικονομικών έδωσε την έγκρισή του για την προώθηση του έργου. Επίσης, το Τμήμα Δημοσίων Έργων, με επιστολή του ημερ. 30.3.2011, ανέφερε ότι η προώθηση του εν λόγω έργου θα γινόταν με τη μέθοδο μελέτη/κατασκευή/συντήρηση, ενώ, με βάση την οριστικοποίηση του κτιριολογικού προγράμματος του έργου, η προκαταρκτική εκτίμηση δαπάνης αναθεωρήθηκε στα €10.005.000 (συμπερ. ΦΠΑ). Η εκτίμηση αυτή κρίθηκε υπερβολικά υψηλή από το Υπουργείο Οικονομικών το οποίο, με επιστολή του ημερ. 10.5.2011, ζήτησε την αναθεώρηση των προδιαγραφών του έργου. Η Πυροσβεστική Υπηρεσία, με την επιστολή της ημερ. 26.5.2011 προς το Τμήμα Δημοσίων Έργων, πρότεινε αριθμό τροποποιήσεων που θα επέφεραν μείωση στην προκαταρκτική εκτίμηση της δαπάνης, από €10.005.000 σε €5.800.000 (συμπερ. ΦΠΑ). Παρά τα πιο πάνω, λόγω των στενών δημοσιονομικών πλαισίων το έργο τελικά δεν προωθήθηκε.

Συναφώς αναφέρεται ότι, ο Επαρχιακός Υπεύθυνος Πυροσβεστικών Σταθμών Λεμεσού, σε επιστολή του προς το Τμήμα Δημοσίων Έργων, ημερ. 8.2.2012, ζήτησε τη διενέργεια μελέτης για τη στατική επάρκεια του υφιστάμενου σταθμού, σημειώνοντας ότι το κτίριο παρουσίασε ρωγμές σε διάφορα σημεία. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε σε σχέση με το πόρισμα της υπό αναφορά μελέτης, καθώς και τα μέτρα που πρόκειται να ληφθούν από την Πυροσβεστική Υπηρεσία για αντιμετώπιση των προβλημάτων που ενδέχεται να προκύψουν λόγω της μη προώθησης της ανέγερσης του νέου σταθμού.

Ο Αν. Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας μάς πληροφόρησε ότι η ανέγερση νέου Πυροσβεστικού Σταθμού δεν είναι μέσα στις προτεραιότητες της Υπηρεσίας και ότι θα συντηρηθεί επί του παρόντος ο υφιστάμενος Σταθμός. Κατόπιν εκτίμησης των εργασιών βελτίωσης και συντήρησης από το Τμήμα Δημοσίων Έργων, δόθηκε παραγγελία για εκτέλεση των εργασιών, οι οποίες άρχισαν και συνεχίζονται.

Κτιριακές Εγκαταστάσεις Ειδικής Μονάδας Αντιμετώπισης Καταστροφών. Μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2011, το Διοικητήριο της Ειδικής Μονάδας Αντιμετώπισης Καταστροφών (ΕΜΑΚ) στεγαζόταν σε κτίρια στην Κοφίνου, τα οποία, σύμφωνα με επιστολή της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, ημερ. 23.8.2011, προς το Τμήμα Δημοσίων Έργων, ήταν ακατάλληλα για τις ανάγκες της ΕΜΑΚ. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με επιστολή του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας, ημερ. 17.8.2011, κατόπιν επιθεώρησης των εν λόγω υποστατικών, στις 12.8.2011, διαπιστώθηκε ότι έγιναν επεμβάσεις στον στατικό φορέα του κτιρίου της Διοίκησης χωρίς να προηγηθεί στατική μελέτη, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται η στατική επάρκειά του, ενώ δεν υπήρχαν κατάλληλες έξοδοι κινδύνου. Λόγω του προβλήματος στατικότητας, το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας εξέδωσε στις 9.9.2011, ειδοποίηση απαγόρευσης χρήσης του κτιρίου της Διοίκησης της ΕΜΑΚ.

Ενόψει των πιο πάνω, κρίθηκε επιτακτική η ανάγκη κατεδάφισης των υφιστάμενων υποστατικών και η ανέγερση νέων κτιρίων για την ΕΜΑΚ. Στις 22.12.2011, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ζήτησε από το Υπουργείο Οικονομικών την έγκριση/εξασφάλιση πιστώσεων ύψους €230.000 για τον Προϋπολογισμό του 2012 από τις "Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό" για να καταστεί δυνατή η έναρξη υλοποίησης του πιο πάνω έργου. Σύμφωνα με σχετική επιστολή του Τμήματος Δημοσίων Έργων ημερ. 23.11.2011, το έργο θα προωθηθεί με τη μέθοδο μελέτη/κατασκευή/12ετή συντήρηση και η προκαταρκτική εκτίμηση κόστους ανέρχεται στο €1.350.000 συν ΦΠΑ.

Συναφώς αναφέρεται ότι η Διοίκηση της ΕΜΑΚ στεγάζεται προσωρινά, σε τρία προκατασκευασμένα υποστατικά.

Ενόψει, αφενός, του κινδύνου πρόκλησης σωματικής βλάβης εξαιτίας των τροποποιήσεων στο κτίριο της ΕΜΑΚ, και αφετέρου των ποσών που προφανώς δαπανήθηκαν για τις παράτυπες αυτές τροποποιήσεις, επισημάναμε ότι οποιαδήποτε παρέμβαση σε κτιριακές εγκαταστάσεις θα πρέπει να γίνεται με τη συμβολή απαραίτητα των αρμόδιων Κυβερνητικών Τμημάτων.

Ο Αν. Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας μάς πληροφόρησε ότι, τα ακατάλληλα υποστατικά έχουν κατεδαφιστεί και σύμφωνα με επιστολή του Τμήματος Δημοσίων Έργων, η διαδικασία ετοιμασίας προσφορών έχει αρχίσει και το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί σε 21 μήνες.

Απαλλοτριώσεις για ανέγερση πυροσβεστικών σταθμών. Σύμφωνα με το άρθρο 23.5 του Συντάγματος, εάν εντός τριών ετών από την ημερομηνία της απαλλοτρίωσης δεν επιτευχθεί ο σκοπός της, τότε η απαλλοτριούσα αρχή υποχρεούται να προσφέρει την απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία στον αρχικό της

ιδιοκτήτη, στην τιμή που την απέκτησε. Επισημάναμε ότι, η χρονική προθεσμία των τριών ετών έχει παρέλθει σε σχέση με τις πιο κάτω περιπτώσεις, χωρίς να τηρηθεί η υπό αναφορά πρόνοια του Συντάγματος.

(α) Ανέγερση εγκαταστάσεων της Ειδικής Μονάδας Αντιμετώπισης Καταστροφών (ΕΜΑΚ) και Σχολής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας στην Κοφίνου. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το 1998 απαλλοτριώθηκαν τεμάχια στο χωριό Κοφίνου, με σκοπό την ανέγερση πυροσβεστικού σταθμού. Το 2001 απαλλοτριώθηκαν και τα παραπλήσια τεμάχια με σκοπό την ανέγερση Σχολής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και Εγκαταστάσεων της Ειδικής Μονάδας Αντιμετώπισης Καταστροφών. Η ανέγερση πυροσβεστικού σταθμού στην περιοχή δεν θα υλοποιηθεί αφού οι ανάγκες πυρόσβεσης και διάσωσης της περιοχής θα καλύπτονται από την ΕΜΑΚ, και τα τεμάχια που απαλλοτριώθηκαν το 1998 για το σκοπό αυτό θα χρησιμοποιούνται, μαζί με τα τεμάχια που απαλλοτριώθηκαν το 2001, για την ανέγερση των εγκαταστάσεων της ΕΜΑΚ και της Σχολής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.

Λόγω των Συνταγματικών κωλυμάτων που προέκυπταν, αφού η πιο πάνω ενέργεια θα συνιστούσε αλλαγή στον σκοπό της απαλλοτρίωσης του 1998, και τα επηρεαζόμενα τεμάχια θα έπρεπε να επιστραφούν στους πρώην ιδιοκτήτες και να απαλλοτριωθούν ξανά σε σημερινές τιμές, το έργο εγκαταλείφθηκε.

Η Πυροσβεστική Υπηρεσία, με επιστολή της ημερ. 25.10.2011, ενημέρωσε το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ότι οι νέες εγκαταστάσεις της ΕΜΑΚ θα ανεγερθούν στον χώρο όπου εδρεύει σήμερα η ΕΜΑΚ και ότι δεν θεωρείται ορθό να προγραμματιστεί ανέγερση άλλων κτιριακών εγκαταστάσεων. Συνεπώς, τα τεμάχια που απαλλοτριώθηκαν για τον σκοπό αυτό δεν φαίνεται να είναι αναγκαία πλέον και ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε αν έχουν εκδοθεί τα σχετικά Διατάγματα ανάκλησης των πιο πάνω απαλλοτρίσεων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αν. Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, οι εγκαταστάσεις της Σχολής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας θα ανεγερθούν σε χώρο που έχει εξευρεθεί στη Μοσφιλωτή όπου θα ανεγερθεί και η Αστυνομική Ακαδημία και προωθούνται σχετικές διαδικασίες για εξασφάλιση των σχετικών τεμαχίων γης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως μάς πληροφόρησε ότι θα προωθήσει διαδικασία για δημοσίευση Διατάγματος Ανάκλησης των ήδη απαλλοτριωθέντων τεμαχίων στην Κοφίνου, όταν ολοκληρωθεί η εκχώρηση των υπό αναφορά τεμαχίων στη Μοσφιλωτή από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

(β) Ανέγερση πυροσβεστικού σταθμού στην ενορία Μούτταλος της πόλης Πάφου. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το 1997 απαλλοτριώθηκε τεμάχιο τουρκοκυπριακής ιδιοκτησίας στην ενορία Μούτταλος της Πάφου, με σκοπό την ανέγερση πυροσβεστικού σταθμού.

Λόγω κωλυμάτων που παρουσιάστηκαν, η περίπτωση ανέγερσης πυροσβεστικού σταθμού στον Μούτταλο εγκαταλείφθηκε και αναμένεται η δημοσίευση του Διατάγματος ανάκλησης της απαλλοτρίωσης. Στο μεταξύ ο Δήμος Πέγειας ζήτησε όπως ανεγερθεί στην περιοχή περιφερειακός πυροσβεστικός σταθμός, ο οποίος θα καθιστά μη αναγκαία την ανέγερση σταθμού στον Μούτταλο. Όπως πληροφορηθήκαμε, βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία εξεύρεσης κατάλληλου χώρου στην περιοχή.

Παρατηρήσαμε ότι, παρήλθαν πέραν των 15 ετών από τη δημιουργία της ανάγκης ανέγερσης νέου πυροσβεστικού σταθμού στην επαρχία Πάφου, χωρίς ακόμα το θέμα να έχει επιλυθεί.

Ο Αν. Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας μάς πληροφόρησε ότι για τον σκοπό αυτό έχει εξευρεθεί κρατική γη σε περιοχή του χωριού Κισσόνεργα, για την εξασφάλιση της οποίας γίνονται ενέργειες από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, έχει δημοσιευτεί Διάταγμα Ανάκλησης Απαλλοτρίωσης στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 25.5.2012, για το τεμάχιο τουρκοκυπριακής ιδιοκτησίας στην ενορία Μούτταλος, της Επαρχίας Πάφου. Επιπρόσθετα, έχει εξευρεθεί κρατικό τεμάχιο στην περιοχή Πότιμα, της κοινότητας Κισσόνεργα, στην Επαρχία Πάφου, το οποίο κρίθηκε κατάλληλο για την ανέγερση του υπό αναφορά έργου, η εκχώρηση του

οποίου ζητήθηκε στις 21.8.2012.

(γ) Αναβάθμιση του πυροσβεστικού σταθμού Λάρνακας αρ. 2 (Ορόκλινη). Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας ακύρωσε, κατόπιν προσφυγής πρώην ιδιοκτήτη απαλλοτριωθέντων τεμαχίων, το σχετικό Διάταγμα Απαλλοτρίωσης που εκδόθηκε το 2003, αφού είχε παρέλθει η προνοούμενη από το Σύνταγμα προθεσμία, χωρίς να επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης.

Επισημάναμε ότι, επειδή στα επηρεαζόμενα τεμάχια έχουν στο μεταξύ ολοκληρωθεί οι εργασίες αναβάθμισης του Αστυνομικού και Πυροσβεστικού Σταθμού Ορόκλινης, καταβλήθηκαν προσπάθειες για εξώδικο συμβιβασμό, δηλαδή καταβολή πρόσθετης αποζημίωσης στον πρώην ιδιοκτήτη των τεμαχίων, η οποία θα μπορούσε να αποφευχθεί αν τα έργα ολοκληρώνονταν εγκαίρως.

Λόγω του ότι οι προσπάθειες για εξώδικο συμβιβασμό απέβησαν άκαρπες, εκδόθηκε νέο Διάταγμα Απαλλοτρίωσης και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ανέλαβε τον καθορισμό της αποζημίωσης που θα δοθεί στον πρώην ιδιοκτήτη, ο οποίος, μετά τις πιο πάνω εξελίξεις, υπέβαλε νέα προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο καθώς και αγωγή για καταβολή αποζημιώσεων.

Όπως μας έχει πληροφορήσει ο Αν. Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, αναμένεται απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου για καταβολή αποζημιώσεων προς τον ενάγοντα.

Ηλεκτρονικό πρόγραμμα για αντιμετώπιση επικίνδυνων υλικών. Η Πυροσβεστική Υπηρεσία, με επιστολή της ημερ. 21.2.2012, προς το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ), αναφέρει ότι έχει την ευθύνη αντιμετώπισης επεισοδίων όπου γίνεται χρήση επικίνδυνων υλικών, επισημαίνοντας ότι, κατά τα τελευταία τέτοιου είδους επεισόδια, όπου ανταποκρίθηκε, προέκυψε ανάγκη για αναβάθμιση της άμεσης άντλησης πληροφοριών για τον τρόπο αντιμετώπισης των 42.500 επικίνδυνων υλικών που υπάρχουν. Επίσης αναφέρει ότι, σύμφωνα με τις επιχειρησιακές διαδικασίες αντιμετώπισης επικίνδυνων υλικών της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, για την αντιμετώπιση ενός επεισοδίου με επικίνδυνα υλικά χρειάζονται πληροφορίες σχετικά με τις φυσικές ιδιότητες ενός υλικού. Για κάλυψη της πιο πάνω ανάγκης χρησιμοποιείται σήμερα συγκεκριμένο ηλεκτρονικό πρόγραμμα, το οποίο προσφέρεται δωρεάν στο διαδίκτυο το οποίο ωστόσο, κρίνεται από την Πυροσβεστική Υπηρεσία ως ανεπαρκές, γι' αυτό η Υπηρεσία, με την πιο πάνω επιστολή της, εισηγείται την προμήθεια και εγκατάσταση άλλου ηλεκτρονικού προγράμματος, το οποίο, χρησιμοποιείται στις εκπαιδεύσεις των μελών της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας στο Ηνωμένο Βασίλειο. Με την ίδια επιστολή, η Πυροσβεστική Υπηρεσία ζητά όπως το υπό αναφορά πρόγραμμα εγκατασταθεί σε φορητούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές που θα χρησιμοποιούνται τόσο επί τόπου στη σκηνή του επεισοδίου, όσο και καθοδόν προς το επεισόδιο, με σκοπό τη λήψη των αναγκαίων προληπτικών μέτρων. Σύμφωνα με την Πυροσβεστική Υπηρεσία η προμήθεια του πιο πάνω προγράμματος καθίσταται ακόμα πιο επιτακτική με τη λειτουργία, από 1.6.2012, του Γραφείου Συντονισμού Επιχειρήσεων της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.

Ο Αν. Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας μάς πληροφόρησε ότι ζητήθηκε από το ΤΥΠ η προμήθεια 10 "tablets" για τους χειριστές επικίνδυνων ουσιών όλων των επαρχιών, στα οποία θα εγκατασταθούν προγράμματα για επί τόπου άντληση πληροφοριών, και περιλήφθηκε πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2012 για συνδρομή στο ηλεκτρονικό πρόγραμμα που αναφέρεται πιο πάνω.

Μηχανογράφηση Αποθηκών και Μητρώων Περιουσιακών Στοιχείων. Όπως αναφέρεται και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, με επιστολή του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) προς το Υπουργείο Οικονομικών, ημερ. 5.7.2010, υποβλήθηκε πρόταση για έγκριση δαπάνης ύψους €213.012, για τις άδειες χρήσης και τις υπηρεσίες εγκατάστασης και προσαρμογής του συστήματος «Διαχείριση των Αποθηκών, Προσφορών, Συμβάσεων, Αγορών, Προμηθειών και Μεταποίησης», το οποίο είναι εγκατεστημένο στο Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών, σε τέσσερα Τμήματα/Υπηρεσίες, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνεται και η Πυροσβεστική Υπηρεσία.

Το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, σε επιστολή του ημερ. 19.10.2011 ανέφερε ότι η σχετική διαδικασία των προσφορών αναμενόταν να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 2011, ενώ η έναρξη των εργασιών για υλοποίηση του έργου υπολογιζόταν να αρχίσει το πρώτο τρίμηνο του 2012, ωστόσο το θέμα βρίσκεται

ακόμα σε εκκρεμότητα.

Ο Αν. Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας μάς πληροφόρησε ότι ο Διευθυντής του ΤΥΠ διόρισε υπεύθυνη λειτουργό για παρακολούθηση της όλης διαδικασίας δημιουργίας και παραχώρησης του πιο πάνω συστήματος στην Πυροσβεστική Υπηρεσία, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί πριν το τέλος του 2012.

Υπερωριακή αμοιβή. Η δαπάνη για υπερωριακή αμοιβή σημείωσε σημαντική αύξηση ύψους €23.444 ή 23,4%, από €100.145 το 2010 σε €123.589 το 2011, η οποία οφείλεται στον μεγάλο αριθμό πυρκαγιών κατά τους μήνες Ιούνιο και Αύγουστο 2011. Συγκεκριμένα, κατά τον Ιούνιο εγκρίθηκαν υπερωρίες για 30 πυρκαγιές και δύο ειδικές εξυπηρετήσεις, με συνολικό κόστος €17.737 και κατά τον Αύγουστο εγκρίθηκαν υπερωρίες για 55 πυρκαγιές, με συνολικό κόστος υπερωριών ύψους €54.929.

Επιπρόσθετα, κατά την 31.12.2011, βρίσκονταν πιστωμένες στις κάρτες υπερωριών του προσωπικού 769,25 ώρες (31.12.2010: 196,5 ώρες), για τις οποίες αναμένεται να δοθεί χρόνος ανάπαυσης. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τις ενέργειες στις οποίες έχει προβεί ή αναμένεται να προβεί η Πυροσβεστική Υπηρεσία για διευθέτηση των ωρών υπερωριακής απασχόλησης που βρίσκονταν σε εκκρεμότητα στις 31.12.2011, ώστε να μην δημιουργηθεί συσσώρευση υπερωριών τις οποίες στο τέλος θα αναγκαστεί η Υπηρεσία να πληρώσει γιατί θα είναι αδύνατη η παραχώρηση ελεύθερου χρόνου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, οι υπερωρίες, οι οποίες κατά την 31.12.2011 βρίσκονταν σε κάρτες του προσωπικού, έχουν ήδη παραχωρηθεί.

Έκτακτοι Πυροσβέστες. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 9 των περί Αστυνομίας (Έκτακτοι Πυροσβέστες) Κανονισμών του 2002 έως 2010 (ΚΔΠ 391/2002 και ΚΔΠ 104/2010), τα καθήκοντα των εκτάκτων πυροσβεστών περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την παρουσίασή τους, στον σταθμό όπου είναι τοποθετημένοι, για εκπαίδευση και συντήρηση των οχημάτων, για δύο ώρες κατά μέσο όρο την εβδομάδα και, σύμφωνα με τον Κανονισμό 6(3), οι υπηρεσίες τους θα τερματίζονται με τη συμπλήρωση του 60ου έτους της ηλικίας, ή με τη διάλυση του Αγροτικού Πυροσβεστικού Σταθμού όπου υπηρετούν, ή όταν δεν εκτελούν τα καθήκοντά τους. Επιπρόσθετα, στους έκτακτους πυροσβέστες χορηγείται ετήσια άδεια απουσίας τεσσάρων εβδομάδων, κατά την οποία αυτοί απαλλάσσονται από τις υποχρεώσεις τους, χωρίς να επηρεάζεται η αμοιβή τους.

Από επισκόπηση των τριμηνιαίων καταστάσεων απολαβών των έκτακτων πυροσβεστών διαπιστώσαμε περιπτώσεις όπου αυτοί δεν παρουσιάζονταν στον σταθμό όπου είναι τοποθετημένοι, σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών. Επίσης, παρατηρήσαμε ότι οι υπό αναφορά Κανονισμοί δεν καθορίζουν κατά πόσο επηρεάζεται, και σε ποιο βαθμό, η αμοιβή έκτακτου πυροσβέστη, ο οποίος απουσιάζει ετησίως πέραν των τεσσάρων εβδομάδων. Η πρακτική που ακολουθείται από το λογιστήριο της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, είναι η αποκοπή από την αμοιβή τους, ποσού που αναλογεί στο ¼ της μηνιαίας αμοιβής για κάθε φορά που έκτακτος πυροσβέστης δεν παρουσιάζεται, πέραν της άδειας ανάπαυσής του. Επισημάναμε ότι, πέραν του θέματος της αμοιβής, η μη παρουσίαση των εκτάκτων πυροσβεστών κατά επανάληψη για εκπαίδευση στους σταθμούς, ενδεχομένως να μειώνει την ικανότητά τους να ανταποκριθούν στα καθήκοντά τους.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αν. Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, όσοι έκτακτοι πυροσβέστες διαφάνηκε ότι απείχαν για μεγάλο χρονικό διάστημα από τις παρουσιάσεις ή άλλαξαν τόπο διαμονής και η απόσταση του τόπου διαμονής τους δεν ήταν ικανοποιητική για ανταπόκριση, έχουν αντικατασταθεί.

Γραφείο Κίνησης. Όπως αναφέραμε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, για καλύτερη παρακολούθηση του στόλου των οχημάτων (π.χ. τα χιλιόμετρα που διανύουν, τον μέσο όρο καυσίμων που καταναλώνουν και τις απαιτούμενες διαδικασίες συντήρησης), εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο χρήσης μηχανογραφικού συστήματος διαχείρισης στόλου οχημάτων και παράλληλα να εξεταστεί η δυνατότητα εξασφάλισης και χρήσης του συστήματος που χρησιμοποιείται από το Γραφείο Μεταφορών του Τμήματος Δ' του Αρχηγείου Αστυνομίας. Το θέμα βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.

Ο Αν. Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας μάς πληροφόρησε ότι συστάθηκε επιτροπή από μέλη που υπηρετούν στο Γραφείο Κίνησης τα οποία βρίσκονται σε επαφή με το Γραφείο Μεταφορών του Τμήματος «Δ» της Αστυνομίας για εξέταση της λειτουργικότητας του προγράμματος για την Πυροσβεστική Υπηρεσία.

Ενοικίαση Μηχανουργείου και Σιδηρουργείου. Όπως αναφέραμε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, τα εργαστήρια συντήρησης οχημάτων, μηχανημάτων και εξοπλισμού της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας στεγάζονται σε ενοικιαζόμενο υποστατικό, και παρόλο ότι η σχετική σύμβαση ενοικίασης υπογράφηκε την 1.11.2008, δεν έχει παρουσιαστεί ακόμα από τον ιδιοκτήτη πιστοποιητικό τελικής έγκρισης του υποστατικού. Κατόπιν σχετικής υπόδειξης της Υπηρεσίας μας, η ιδιοκτήτρια εταιρεία υπέβαλε αίτηση για έκδοση σχετικού πιστοποιητικού τελικής έγκρισης του υποστατικού στις 3.11.2011, ωστόσο το θέμα βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αν. Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, το θέμα της εξασφάλισης πιστοποιητικού τελικής έγκρισης εκκρεμεί και βρίσκεται υπό εξέταση από τον Δήμο Γερίου.

4.11.4 ΦΥΛΑΚΕΣ

Μέρος Α

Κατάδικοι-Υπόδικοι. Την 1.1.2011 υπήρχαν στις Φυλακές 630 κατάδικοι και υπόδικοι, σε σύγκριση με 578 την 1.1.2010. Κατά το 2011 εισήλθαν στις Φυλακές 2.829 άτομα και απολύθηκαν 2.845, με αποτέλεσμα στις 31.12.2011 να υπάρχουν εντός των Φυλακών 614 κατάδικοι και υπόδικοι.

Οι κρατούμενοι εντός των Φυλακών ασχολούνται με την εκτέλεση διαφόρων κατασκευαστικών έργων, τα οποία αφορούν στη βελτίωση των συνθηκών ασφαλείας και διαβίωσης των κρατουμένων. Με την καθοδήγηση των Τεχνικών Υπηρεσιών του Τμήματος Φυλακών και των εκπαιδευτών τους, οι κρατούμενοι ανέλαβαν, κατά το 2011, την εκτέλεση έργων συνολικής δαπάνης €575.211.

Επιπρόσθετα, 146 κατάδικοι, ανάλογα με τις ειδικότητες και τα ενδιαφέροντά τους, απασχολήθηκαν στα διάφορα εργαστήρια που λειτουργούν εντός των Φυλακών για σκοπούς επαγγελματικής κατάρτισης.

Κόστος διατροφής. Το συνολικό κόστος αγοράς των τροφίμων για τους κατάδικους, καθώς και για τους κρατούμενους της Αστυνομίας, οι οποίοι κρατούνται σε χώρους των Φυλακών που έχουν παραχωρηθεί στην Αστυνομία, ανήλθε στο ποσό των €1.032.038 σε σύγκριση με €936.266 κατά το 2010, παρουσιάστηκε δηλαδή αύξηση ύψους € 95.772 ή ποσοστό 10,23%.

Ο ημερήσιος μέσος όρος καταδικών και κρατουμένων της Αστυνομίας που σιτίζονταν ήταν 746, με ημερήσιο κατά κεφαλή κόστος €3,78, σε σύγκριση με 740 και €3,47, αντίστοιχα, το 2010.

Υπερωρίες. Η δαπάνη για το έτος 2011 ανήλθε στις €136.639, σε σύγκριση με €158.694 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €22.055 ή 13,9%. Σύμφωνα με μηνιαίες καταστάσεις που αποστέλλονται στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, το μεγαλύτερο ποσοστό των υπερωριών εξακολουθεί να οφείλεται σε ώρες που κλήθηκε το προσωπικό να εργαστεί δεύτερη βάρδια υπερωριακά, για αναπλήρωση δεσμοφυλάκων που βρίσκονταν με άδεια ασθένειας. Συγκεκριμένα, οι εν λόγω ώρες ανήλθαν σε 8.288 και το ύψος της δαπάνης σε €76.441, σε σύγκριση με 10.618 ώρες και δαπάνη ύψους €92.129 για το 2010.

Κατά το 2011 πιστώθηκε στο προσωπικό των Φυλακών ελεύθερος χρόνος 1.833 ωρών έναντι υπερωριακής απασχόλησης (2.198 το 2010), από τον οποίο παραχωρήθηκαν, εντός του έτους, μόνο οι 1.099 ώρες. Ως αποτέλεσμα, οι συσσωρευμένες ώρες που βρίσκονταν πιστωμένες στο προσωπικό, στις 31.12.2011, ανήλθαν στις 12.403 και επισύραμε την προσοχή στο γεγονός ότι η μεγάλη συσσώρευση ελεύθερου χρόνου δυσχεραίνει, ή ακόμα και καθιστά αδύνατη, την παραχώρησή του, επισημαίνοντας ότι, σύμφωνα με τις σχετικές εγκυκλίους του Υπουργείου Οικονομικών, ο ελεύθερος χρόνος που παραχωρείται έναντι δεδουλευμένων υπερωριών θα πρέπει να παραχωρείται εντός του έτους στο οποίο έχει δημιουργηθεί, με επέκταση και στο πρώτο τρίμηνο του επόμενου έτους.

Αποθήκη Οπλισμού και Πυρομαχικών. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η αποθήκη Οπλισμού και Πυρομαχικών βρίσκεται εντός του χώρου των Φυλακών γεγονός που ενδεχομένως να ελλοχεύει κινδύνους και εισηγηθήκαμε και πάλι όπως το θέμα μελετηθεί και αξιολογηθεί από το Τμήμα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, η ανέγερση αποθήκης εντός των τειχών των Φυλακών θα προωθηθεί όταν ολοκληρωθεί η σχετική τεχνοοικονομική μελέτη για τις κτιριακές εγκαταστάσεις των φυλακών.

Σύστημα Διοίκησης Φυλακών. Στα πλαίσια του Βραχυπρόθεσμου Σχεδίου Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας, ετοιμάστηκε πρόταση για την εξασφάλιση ενοποιημένου Συστήματος Διοίκησης Φυλακών, η οποία υποβλήθηκε με σχετική επιστολή του Διευθυντή Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ), ημερ. 2.2.2010, για συζήτηση και έγκριση, στο Εκτελεστικό Συμβούλιο Προγράμματος Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας. Σε συνεδρία του ημερ. 30.3.2011, το Εκτελεστικό Συμβούλιο του Προγράμματος Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας αποφάσισε όπως το θέμα συζητηθεί ξανά, εφόσον μελετηθεί από το Τ.Υ.Π. το θέμα της προώθησης της πρώτης φάσης του έργου (Διαχείριση Κρατουμένων) μόνο.

Σύστημα Πυρανίχνευσης/Πυρόσβεσης. Στο κτίριο, στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο εξυπηρετητής αρχείων, ευρίσκεται το τμήμα μηχανογράφησης, το κέντρο ελέγχου στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο πλείστος ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός, το κλειστό ηλεκτρονικό σύστημα παρακολούθησης και ασφάλειας, το σύστημα ελέγχου φωταγώγησης, το ηλεκτρονικό σύστημα παρακολούθησης κρατούμενων – βραχιόλι, ο χώρος εγκατάστασης των UPS καθώς και οι εγκαταστάσεις διανομής ηλεκτρικής ενέργειας. Στο κτίριο αυτό δεν υπάρχει κατάλληλο σύστημα πυρανίχνευσης και πυρόσβεσης και εισηγηθήκαμε όπως προωθηθούν το συντομότερο διαδικασίες τοποθέτησης των πιο πάνω συστημάτων για την ασφάλεια του προσωπικού, και του εξοπλισμού.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως μάς πληροφόρησε ότι, παρόλο που προτάθηκε σχετική πρόνοια ύψους €50.000 στους Προϋπολογισμούς του 2012, εντούτοις δεν προωθήθηκε λόγω του μεγάλου προϋπολογιζόμενου κόστους και των τρέχουσων στενών οικονομικών πλαισίων.

Αγορά/Εγκατάσταση Αψίδας Ανίχνευσης Ναρκωτικών και Εκρηκτικών Ουσιών στις Κεντρικές Φυλακές. Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεσή μας για το 2010, τον Νοέμβριο 2009, το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (ΗΜΥ) προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό – κατόπιν αιτήματος του Αναπληρωτή Διευθυντή του Τμήματος Φυλακών – για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση Ανιχνευτή Ναρκωτικών και Εκρηκτικών τύπου Αψίδας, για τις Κεντρικές Φυλακές, με εκτίμηση δαπάνης €245.000. Τον Μάρτιο 2010, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων (ΥΣΕ), αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού, επειδή μεταξύ άλλων η τιμή της μοναδικής προσφοράς που υποβλήθηκε ήταν 20% ψηλότερη από την εκτίμηση του Τμήματος (€293.500).

Τον Νοέμβριο 2010, το Τμήμα ΗΜΥ υπέβαλε αίτημα στο Συμβούλιο Προσφορών του ΥΣΕ για αγορά του εν λόγω εξοπλισμού με προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού, με τον μοναδικό προσφοροδότη ο οποίος είχε υποβάλει προσφορά στον προηγούμενο διαγωνισμό που ακυρώθηκε, επειδή – με βάση τις απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών που είχαν ετοιμαστεί από το Τμήμα Φυλακών – ο εξοπλισμός που είχε προσφέρει ήταν ο μοναδικός στον κόσμο ο οποίος τις πληρούσε (ιδιαίτερα τις απαιτήσεις για ταυτόχρονη ανίχνευση ναρκωτικών και εκρηκτικών και την δυνατότητα διέλευσης τροχοκαθίσματος). Η εκτίμηση δαπάνης, περιλαμβανομένης της προμήθειας/εγκατάστασης/εκπαίδευσης των χειριστών, της συντήρησης και των αναλωσίμων για επτά χρόνια, υπολογίστηκε σε €885.000 (για 1500 ελέγχους/διερχόμενα άτομα την ημέρα, όπως είχε καθοριστεί από το Τμήμα Φυλακών). Το Συμβούλιο Προσφορών του ΥΣΕ, αποφάσισε τον Νοέμβριο 2011 την αναβολή λήψης απόφασης, για περαιτέρω διαβούλευση με το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (ΥΔΔΤ), όσον αφορά κυρίως την απαίτηση για λειτουργία του εξοπλισμού ως ανιχνευτή εκρηκτικών και ναρκωτικών ταυτόχρονα.

Τον Μάρτιο 2011, η Υπηρεσία μας επισήμανε – μεταξύ άλλων - στον Γενικό Διευθυντή του ΥΔΔΤ ότι, στα έγγραφα του διαγωνισμού που είχαν ετοιμαστεί από το Τμήμα ΗΜΥ, δεν καθορίζονταν τα επίπεδα ευαισθησίας και αξιοπιστίας που απαιτείται να έχει ο εξοπλισμός, ώστε να ανιχνεύει ταυτόχρονα και αποτελεσματικά, ναρκωτικά και εκρηκτικά. Ο καθορισμός των πιο πάνω παραμέτρων ήταν κατά την άποψή μας, ουσιώδους σημασίας, εφ' όσον θα διασφάλιζε την ποιότητα και ικανοποιητική λειτουργία του

εξοπλισμού. Σημειώνεται ότι κατόπιν περαιτέρω διερεύνησης του θέματος από την Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ότι η ευαισθησία του συστήματος – όταν λειτουργεί ως ανιχνευτής εκρηκτικών και ναρκωτικών ταυτόχρονα – μειώνεται κατά 15% - 30%, ενώ δεν τηρείτο από την κατασκευάστρια εταιρεία μητρώο με τα ποσοστά λανθασμένης ανίχνευσης. Σε σύσκεψη που έγινε τον Σεπτέμβριο 2011 στην παρουσία των Υπουργών Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και Συγκοινωνιών και Έργων, για εξέταση του θέματος, αποφασίστηκε η περαιτέρω μελέτη/σύγκριση του κόστους λειτουργίας των δύο επιλογών (δύο ξεχωριστών ανιχνευτών για ανίχνευση εκρηκτικών και ναρκωτικών ή ενός ανιχνευτή με δυνατότητα ταυτόχρονης ανίχνευσης τους).

Τον Οκτώβριο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του ΥΔΔΤ, απέστειλε στον Αναπληρωτή Διευθυντή του Τμήματος Φυλακών συγκριτική μελέτη που είχε ετοιμάσει το Τμήμα ΗΜΥ, αναφορικά με το κόστος αγοράς/συντήρησης και αναλώσιμων υλικών για τις δύο επιλογές. Με βάση τα αποτελέσματα της μελέτης, διαφαινόταν ότι η αγορά αψίδας ταυτόχρονης ανίχνευσης ναρκωτικών και εκρηκτικών ουσιών ήταν η πλέον οικονομικά συμφέρουσα επιλογή, και, ως εκ τούτου, ζήτησε όπως προωθηθεί από το Τμήμα Φυλακών η προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την αγορά του, από τον μοναδικό κατασκευαστή, αφού ληφθούν προηγουμένως όλες οι απαιτούμενες από τη νομοθεσία εγκρίσεις των αρμοδίων οργάνων. Ζήτησε επίσης όπως ετοιμαστούν οι τεχνικές προδιαγραφές και τα έγγραφα του διαγωνισμού από αρμόδια επιτροπή, στην οποία να μετέχουν δύο λειτουργοί του Τμήματος Φυλακών, δύο του Τμήματος ΗΜΥ και ένας της Αστυνομίας, και ακολούθως να υποβληθούν στο Συμβούλιο Προσφορών του ΥΔΔΤ για έγκριση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης, με συγκεκριμένη εταιρεία που αντιπροσωπεύει τον μοναδικό κατασκευαστή του απαιτούμενου εξοπλισμού.

Η πιο πάνω επιτροπή συνήλθε σε μια συνεδρία τον Ιούλιο 2012, χωρίς ωστόσο μέχρι σήμερα να έχει ολοκληρώσει την ετοιμασία των τεχνικών προδιαγραφών και των εγγράφων του διαγωνισμού.

4.12 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός του Υπουργείου για το 2011 ανήλθε σε €72,2 εκ. και η σχετική δαπάνη σε €59,7 εκ. ή 82,7% του Προϋπολογισμού (2010: €56,9 εκ., €41,0 εκ., 72,1%, αντίστοιχα).

Από τον συνολικό Προϋπολογισμό ποσό ύψους €45,7 εκ. αφορούσε σε πιστώσεις για τακτικές δαπάνες, από τις οποίες δαπανήθηκε ποσό ύψους €42,4 εκ. ή 92,8% (2010: €21,2 εκ., €17,6 εκ., 83%, αντίστοιχα) και €26,5 εκ. σε πιστώσεις για αναπτυξιακές δαπάνες από τις οποίες δαπανήθηκε ποσό €17,3 εκ. ή 65,3% (2010: €35,6 εκ., €23,4 εκ., 65,8%, αντίστοιχα).

Η σημαντική αύξηση ύψους €24,5 εκ. στις πιστώσεις για τακτικές δαπάνες το 2011, οφείλεται στην έγκριση πρόσθετων πιστώσεων ύψους €24,5 εκ. ως έκτακτη χορηγία στην Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ), για κάλυψη του κόστους ενοικίασης και εγκατάστασης των προσωρινών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για την περίοδο από την 1.9.2011 έως τις 29.2.2012 λόγω της έκρηξης στη Ναυτική Βάση στο Μαρί στις 11 Ιουλίου 2011.

Τιμές πετρελαιοειδών

(α) Εισαγωγή. Σύμφωνα με τους περί Πετρελαιοειδών (Καθορισμός Ανωτάτων Τιμών Πώλησης σε Ειδικές Περιπτώσεις) Νόμους του 2004 και 2010 (Ν.115(Ι)/2004 και Ν.57(Ι)/2010), (άρθρο 4, εδάφιο (Ι)), "ο Υπουργός δύναται να εκδίδει διάταγμα με το οποίο να καθορίζει, για περίοδο μέχρι σαράντα πέντε (45) ημερών, ανώτατες τιμές πώλησης για όλα ή μερικά από τα πετρελαιοειδή, όταν εύλογα πιστεύει ότι το ύψος των τιμών στις οποίες διατίθενται τα προϊόντα αυτά στην αγορά είναι σε υπερβολικά πιο ψηλό επίπεδο από ότι δικαιολογείται από τις διεθνείς και εγχώριες συνθήκες".

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του ημερ. 15.4.2004, εξουσιοδότησε τους Υπουργούς Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και Οικονομικών να αποφασίσουν για τις ενδιάμεσες και μόνιμες διευθετήσεις που είναι αναγκαίες για την παρακολούθηση και έλεγχο των τιμών πετρελαιοειδών, ενώ, με νέα Απόφασή του ημερ. 30.3.2005, ενέκρινε, τη σύσταση Επιτροπής για την παρακολούθηση των τιμών των πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με την εν λόγω Απόφαση, η Επιτροπή, η οποία αποτελείται από λειτουργούς της Υπηρεσίας Ανταγωνισμού και Προστασίας Καταναλωτών (ΥΑΠΚ) και της Υπηρεσίας Ενέργειας του

Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, του Γενικού Λογιστηρίου, του Τμήματος Τελωνείων και της Στατιστικής Υπηρεσίας, έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Να καθορίσει τις παραμέτρους οι οποίες θα χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό του επιπέδου της αποδεκτής τιμής πώλησης κάθε είδους προϊόντος.
- Να συγκαλείται μόνο στις περιπτώσεις εκείνες που διαπιστώνεται σημαντική απόκλιση μεταξύ της αποδεκτής και της πραγματικής τιμής πώλησης πετρελαιοειδών που ισχύει στην αγορά, η οποία θα συμφωνηθεί εκ των προτέρων, και ανάλογα να συμβουλευεί τον Υπουργό.
- Να μελετήσει και εισηγηθεί στον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού το ύψος του αποδεκτού κέρδους.
- Να συναντάται κάθε 6 μήνες για αναθεώρηση των παραμέτρων υπολογισμού του αποδεκτού επιπέδου τιμής πώλησης των πετρελαιοειδών.

Στην Απόφαση αναφέρεται επίσης ότι η ΥΑΠΚ θα διεξάγει συστηματικά υπολογισμούς, λαμβάνοντας υπόψη τις παραμέτρους που θα καθορίσει η Επιτροπή, για το ύψος της αποδεκτής τιμής πώλησης των πετρελαιοειδών.

Για σκοπούς παρακολούθησης των τιμών, η ΥΑΠΚ ετοιμάζει, για κάθε εισαγωγή φορτίου καυσίμων, σχετικό κοστολόγιο ανά λίτρο καυσίμου, μέσα από το οποίο, ξεκινώντας από τη μέση σταθμισμένη τιμή (cif) ανά μετρικό τόνο για κάθε είδος καυσίμου (όπως αυτή υπολογίζεται από τη Στατιστική Υπηρεσία αφού λάβει τα σχετικά στοιχεία από το Τμήμα Τελωνείων), και αφού προστεθούν τα έξοδα εγκαταστάσεων, τα εκτελωνιστικά έξοδα και τα λιμενικά έξοδα, ανά μετρικό τόνο (και μετατραπεί η τιμή ανά μετρικό τόνο σε τιμή ανά λίτρο), τα έξοδα των εταιρειών πετρελαιοειδών, το καθαρό αποδεκτό κέρδος των εταιρειών πετρελαιοειδών, το μεικτό αποδεκτό κέρδος των πρατηριούχων, η χρέωση του Κυπριακού Οργανισμού Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών (ΚΟΔΑΠ) και οι διάφορες φορολογίες, ανά λίτρο [παράμετροι], καταλήγει στην αναμενόμενη (αποδεκτή) τιμή πώλησης ανά λίτρο για κάθε καύσιμο η οποία συγκρίνεται με την προτεινόμενη τιμή των εταιρειών πετρελαιοειδών.

(β) Διεξαγωγή ελέγχου από την Υπηρεσία μας/Ευρήματα. Αναφορικά με τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας με επιστολή της προς το Υπουργείο στις 17.8.2012, παρατήρησε τα ακόλουθα:

- (i) Δεν έχει καθοριστεί τι θεωρείται «υπερβολικά πιο ψηλό επίπεδο», αναγκαία κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας προϋπόθεση για εφαρμογή της σχετικής πρόνοιας του Νόμου.
- (ii) Αναφορικά με την πιο πάνω διαδικασία ετοιμασίας κοστολογίων η Υπηρεσία μας εντόπισε διάφορα λάθη και αδυναμίες:
 - Ο τρόπος υπολογισμού της μέσης σταθμισμένης τιμής ανά μετρικό τόνο, η οποία όπως αναφέρεται και πιο πάνω αποτελεί την αρχική βάση για την ετοιμασία του κοστολογίου, είναι λανθασμένος.
 - Η παράμετρος του κοστολογίου που αφορά στα έξοδα των εταιρειών ανά λίτρο δεν ανταποκρίνεται στα σημερινά δεδομένα. Στο κοστολόγιο περιλαμβάνονται τα έξοδα όπως υπολογίστηκαν το 2002, με βάση τα στοιχεία των ετών 2000 και 2001, αναπροσαρμοσμένα τιμαριθμικά τον Δεκέμβριο 2007.

Σε σχετικό σημείωμα της ΥΑΠΚ που παρουσιάστηκε στη συνεδρίαση της Επιτροπής παρακολούθησης των τιμών των πετρελαιοειδών στις 5.12.2011, αναφέρεται ότι η μόνη παράμετρος του κοστολογίου που έχριζε αναθεώρησης είναι αυτή που αφορά στο ύψος των εξόδων των εταιρειών ανά λίτρο και ότι αυτό θα έπρεπε να αναθεωρηθεί προς τα πάνω. Ωστόσο, μετά από επισκόπηση των οικονομικών καταστάσεων μιας εταιρείας πετρελαιοειδών, οι οικονομικές καταστάσεις της οποίας ήταν στη διάθεση της Υπηρεσίας μας κατά την ημερομηνία ελέγχου (Ιούλιος 2012), διαφάνηκε ότι στην προτεινόμενη αναθεώρηση συμπεριλήφθηκαν έξοδα τα οποία θεωρούμε ότι δεν θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη (όπως π.χ. η απομείωση επενδύσεων για εξοχικές κατοικίες, οι προβλέψεις για ενδεχόμενες αποζημιώσεις σε σχέση με νομική αγωγή, ο εταιρικός φόρος και η έκτακτη εισφορά για την άμυνα και οι χρεώσεις του ΚΟΔΑΠ δεδομένου ότι αυτές λαμβάνονταν υπόψη ως ξεχωριστή παράμετρος στο κοστολόγιο).

Περαιτέρω, η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι δεν είχαν ζητηθεί στοιχεία από τις εταιρείες και δεν είχε γίνει ανάλυση των διαφόρων λειτουργικών εξόδων, η οποία ήταν απαραίτητη για να διαπιστωθεί κατά πόσο δικαιολογείτο η συμπερίληψή τους στον υπολογισμό του ύψους των εξόδων των εταιρειών. Ενδεικτικά αναφέρθηκε ότι, σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις της συγκεκριμένης εταιρείας, ενώ υπήρχαν εισοδήματα από άλλες υπηρεσίες, ωστόσο δεν είχε εξεταστεί εάν υπήρχαν και σχετικά έξοδα τα οποία θα έπρεπε να εξαιρεθούν.

Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι θα μπορούσε να προβεί σε μια εις βάθος ανάλυση και να εξάξει πιο συγκεκριμένα συμπεράσματα εάν είχε όλα τα απαραίτητα στοιχεία στη διάθεσή της, όπως π.χ. αναλύσεις για τις διάφορες κατηγορίες εξόδων.

Πληροφοριακά αναφέρθηκε ότι η Υπηρεσία μας συμφωνεί ότι το ύψος των εξόδων των εταιρειών ανά λίτρο χρήζει αναθεώρησης, ωστόσο ταυτόχρονα θεωρεί ότι και όλοι σχεδόν οι παράμετροι χρήζουν αναθεώρησης.

- Όπως μας αναφέρθηκε, τα ποσά που χρησιμοποιούνται στο κοστολόγιο για εκτελωνιστικά και λιμενικά έξοδα υπολογίστηκαν το 2000, χωρίς να υπάρχει τεκμηρίωση ότι ισχύουν και σήμερα. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στα κοστολόγια, η ΥΑΠΚ συμπεριλαμβάνει ποσό ύψους \$4 ανά μετρικό τόνο καυσίμου για λιμενικά έξοδα ενώ, όπως πληροφορηθήκαμε από την Αρχή Λιμένων Κύπρου, το σχετικό τέλος που επιβάλλεται στα καύσιμα είναι €1,5658 ανά κυβικό μέτρο (1 μετρικός τόνος αντιστοιχεί από 1,18 μέχρι 1,39 κυβικά μέτρα καυσίμου, αναλόγως του είδους καυσίμου και της θερμοκρασίας).

- (iii) Η αναμενόμενη τιμή η οποία προκύπτει από την ετοιμασία του κοστολογίου συγκρίνεται με την προτεινόμενη λιανική τιμή των εταιρειών αντί με την πραγματική (λιανική) τιμή πώλησης των πετρελαιοειδών.
- (iv) Υπάρχει αδυναμία έγκαιρου ελέγχου των τιμών των πετρελαιοειδών λόγω της καθυστέρησης που παρατηρείται στην προσκόμιση του τιμολογίου αγοράς και εισαγωγής φορτίων από τις εταιρείες πετρελαιοειδών με βάση το οποίο υπολογίζεται η μέση σταθμισμένη τιμή ανά μετρικό τόνο, μέχρι και ένα μήνα από την ημέρα εισαγωγής του φορτίου.
- (v) Η ΥΑΠΚ συμπεριλαμβάνει στο κοστολόγιο ένα καθορισθέν αποδεκτό κέρδος των εταιρειών πετρελαιοειδών ανά λίτρο καυσίμου. Από δειγματοληπτική επισκόπηση κοστολογίων για το 2011, εντοπίστηκαν σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ της αναμενόμενης και της προτεινόμενης τιμής, μέχρι και 860% πιο ψηλή απόκλιση από το αποδεκτό κέρδος.

Σημειώνεται ότι, εάν ληφθούν υπόψη και οι αποκλίσεις που εντοπίστηκαν μεταξύ της προτεινόμενης και της πραγματικής τιμής, όπως αναφέρεται στα σημεία (vi) και (vii) πιο κάτω, το ποσοστό αυξάνεται ακόμη περισσότερο.

Η πιο πάνω παρατήρηση της Υπηρεσίας μας φαίνεται να επιβεβαιώνεται και στην πράξη καθώς, σύμφωνα με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις τριών εταιρειών πετρελαιοειδών για το έτος 2010 (οι οποίες κατατέθηκαν στο Τμήμα Έφορου Εταιρειών) και τα κέρδη που παρουσίασαν οι εταιρείες, το κέρδος ανά λίτρο καυσίμου που υπολογίστηκε (με πρόχειρους υπολογισμούς) φαίνεται να ήταν αρκετά πιο ψηλό του καθορισθέντος ως αποδεκτό (περίπου 2,3 μέχρι 3,4 φορές πιο ψηλό).

Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι θα μπορούσε να προβεί σε μια εις βάθος ανάλυση και να εξάξει πιο συγκεκριμένα συμπεράσματα εάν είχε όλα τα απαραίτητα στοιχεία στη διάθεσή της, όπως αναλυτικά στοιχεία για τα έσοδα και έξοδα.

- (vi) Από μελέτη σχετικών στοιχείων που λήφθηκαν από την ΥΑΠΚ (παρατηρητήριο τιμών λιανικής πώλησης πετρελαιοειδών) το 1ο εξάμηνο του 2012, παρατηρήθηκε γενικά μια αυξητική τάση της πραγματικής λιανικής τιμής πώλησης των καυσίμων σε σχέση με την προτεινόμενη από τις εταιρείες πετρελαιοειδών λιανική τιμή. Παραδείγματος χάριν, ο αριθμός των πρατηρίων τα οποία πουλούσαν βενζίνη 95 οκτανίων πέραν των 0,7 σεντ ανά λίτρο πάνω από την προτεινόμενη τιμή, αυξήθηκε από περίπου 11% στην αρχή του εξαμήνου σε περίπου 39% στο τέλος του εξαμήνου.

Δεν φαίνεται να εξετάστηκαν οι λόγοι της αυξητικής τάσης από την ΥΑΠΚ έτσι ώστε να ληφθούν, εάν ενδείκνυτο, οποιαδήποτε μέτρα.

(vii) Ο αριθμός και η συχνότητα των συνεδριάσεων που πραγματοποίησε η Επιτροπή από την ημερομηνία σύστασής της, δεν ήταν κατά την άποψη μας ικανοποιητικά καθώς, σύμφωνα με τα κοστολόγια που ετοιμάζει η ΥΑΠΚ, παρατηρήθηκαν κατά καιρούς αποκλίσεις μεταξύ αναμενόμενης και προτεινόμενης τιμής, μεγαλύτερες των 7 σεντ ανά λίτρο, τις οποίες η Υπηρεσία μας θεωρεί σημαντικές, και οι οποίες ως εκ τούτου θα έπρεπε, βάσει της πιο πάνω Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, να οδηγούσαν σε σύγκληση της Επιτροπής. Σημειώθηκε ότι η Επιτροπή συνεδρίασε μια φορά το 2010, μια φορά το 2011 και μια φορά το 2012 μόνο.

(viii) Η ΥΑΠΚ προβαίνει σε παρακολούθηση της διακύμανσης του δείκτη διεθνών τιμών Platts και σύγκρισή της με τη διακύμανση των λιανικών τιμών πωλήσεων των προϊόντων πετρελαιοειδών στην Κύπρο, καταλήγοντας μέχρι σήμερα στο συμπέρασμα ότι οι τιμές διάθεσής τους στην Κυπριακή αγορά ήταν δικαιολογημένες (άποψη η οποία δεν έβρισκε πάντα σύμφωνη την Υπηρεσία Ενέργειας).

Σημειώθηκε ωστόσο ότι, η εν λόγω σύγκριση δεν μπορεί να χρησιμοποιείται ως ικανοποιητικό εργαλείο για την εξαγωγή συμπερασμάτων ως προς το κατά πόσο το ύψος της αύξησης ή μείωσης των τιμών πώλησης είναι δικαιολογημένο δεδομένου ότι η διακύμανση είναι ενδεικτική μόνο της τάσης. Επιπλέον, εάν οι τιμές πώλησης ήταν εξαρχής υπερβολικά ψηλές, αυτό δεν μπορεί να εντοπιστεί από την εν λόγω σύγκριση.

(ix) Σύμφωνα με μέλος της Επιτροπής, όπως σχετικά αναφέρεται στα πρακτικά συνεδρίασης της Επιτροπής που πραγματοποιήθηκε στις 5.12.2011, η Επιτροπή είχε από παλιά καθορίσει ότι υπάρχει ένα καθορισθέν όριο λογικής απόκλισης στο κοστολόγιο από την τιμή στην αγορά. Ωστόσο, δεν έχει παρουσιαστεί στην Υπηρεσία μας επίσημη απόφαση της Επιτροπής με την οποία να φαίνεται ότι έχει συμφωνηθεί συγκεκριμένο ύψος το οποίο θα κρίνεται ως σημαντική απόκλιση μεταξύ της αποδεκτής και της πραγματικής τιμής έτσι ώστε, όποτε αυτή παρατηρείται, να συγκαλείται η Επιτροπή, όπως ορίζει η σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

(x) Το ύψος του αποδεκτού κέρδους που αναφέρονται στο (v) πιο πάνω δεν προέκυψε μετά από μελέτη, όπως επέβαλλε η σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

(xi) Η Επιτροπή, παρόλο ότι υποχρεούται βάσει της σχετικής Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, δεν συνέρχεται κάθε 6 μήνες για αναθεώρηση των παραμέτρων υπολογισμού του αποδεκτού επιπέδου τιμής πώλησης των πετρελαιοειδών.

(xii) Δεδομένου ότι οι παγκύπριες πωλήσεις (για τη βενζίνη, το πετρέλαιο κίνησης και το πετρέλαιο θέρμανσης) για το 2010 ανέρχονταν σε περίπου 1,1 δισ. λίτρα, για κάθε 1 σεντ ανά λίτρο αύξηση στην τιμή πώλησης, τα έσοδα και κατ' επέκταση τα κέρδη των εταιρειών/πρατηρίων αυξάνονται κατά περίπου €11 εκ. ετησίως, τα οποία μεταφράζονται σε επιπλέον κόστος για τους καταναλωτές.

(γ) **Συμπέρασμα.** Όπως διαφάνηκε, ο υπολογισμός και γενικά η διαδικασία της παρακολούθησης των τιμών παρουσιάζει αδυναμία σε βαθμό που δεν επιτρέπει την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων κατά πόσον, όπως αναφέρεται στον Νόμο, το ύψος των τιμών στις οποίες διατίθενται τα προϊόντα αυτά στην αγορά είναι σε υπερβολικά πιο ψηλό επίπεδο από ότι δικαιολογείται από τις διεθνείς και εγχώριες συνθήκες. Χαρακτηριστικά αναφέραμε ότι οι πλείστες από τις παραμέτρους που χρησιμοποιούνται στο κοστολόγιο, όπως αναφέρεται πιο πάνω, είναι είτε λανθασμένες είτε μη τεκμηριωμένες.

(δ) **Εισηγήσεις.** Δεδομένης της σημαντικότητας του έργου της ΥΑΠΚ και της Επιτροπής, το οποίο έχει άμεση σχέση με την προστασία του καταναλωτή, και λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τα ακόλουθα:

(i) Καθορισμό του τι θεωρείται «υπερβολικά πιο ψηλό επίπεδο».

(ii) Διόρθωση/επικαιροποίηση του τρόπου υπολογισμού της αναμενόμενης τιμής στο κοστολόγιο. Επιπλέον, η ανάλυση στο κοστολόγιο θα πρέπει να είναι τέτοια που να καταδεικνύει, εκεί που

διαπιστώνεται υπερβολικά πιο ψηλή τιμή, πόση από αυτή οφείλεται στην εταιρεία και πόση στο πρατήριο έτσι ώστε να εκδίδεται, εάν το αποφασίσει ο Υπουργός, το ανάλογο Διάταγμα.

- (iii) Να γίνεται σύγκριση της αναμενόμενης και της πραγματικής τιμής διάθεσης των προϊόντων στην αγορά.
- (iv) Λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων έτσι ώστε να υπάρχει πλήρης συμμόρφωση με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 30.3.2005.
- (v) Αξιοποίηση των διαθέσιμων στατιστικών στοιχείων και συγκρίσεων τιμών για έγκαιρο εντοπισμό των περιπτώσεων που ενδεχομένως να χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης.

Όπως πληροφορηθήκαμε, μετά που η Υπηρεσία μας άρχισε να συλλέγει στοιχεία για διερεύνηση του θέματος, και με αφορμή, όπως μας έχει αναφερθεί, τις πρόσφατες αυξήσεις στις τιμές των πετρελαιοειδών, το Υπουργείο επανεξετάζει τις διαδικασίες ελέγχου των τιμών των πετρελαιοειδών. Όπως επίσης μας ανέφερε ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στην απαντητική επιστολή του, το Υπουργείο, με τη συνεισφορά της Επιτροπής Παρακολούθησης των Τιμών των Πετρελαιοειδών, έχει προχωρήσει σε διαδικασία αναθεώρησης της αξιολόγησης των τιμών των πετρελαιοειδών η οποία λαμβάνει υπόψη τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας.

(ε) **Άλλα θέματα.** Κατά τη διερεύνηση της διαδικασίας ελέγχου των τιμών πετρελαιοειδών, περιήλθαν στην αντίληψη της Υπηρεσίας μας τα πιο κάτω, τα οποία παραθέσαμε για προβληματισμό και τυχόν ενέργειες:

- (i) Διαφάνηκε ότι δεν ακολουθείται ομοιόμορφη πολιτική από όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον αφορά τη συλλογή των σχετικών στοιχείων και τον τρόπο υπολογισμού της εβδομαδιαίας μέσης τιμής πώλησης των πετρελαιοειδών, με αποτέλεσμα οι τιμές που συμπεριλαμβάνονται στο πετρελαϊκό δελτίο «Oil Bulletin», το οποίο εκδίδεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και διαβιβάζεται στα κράτη μέλη, να μην είναι συγκρίσιμες.

Με τα πιο πάνω συμφώνησε και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μετά από σχετικό διευκρινιστικό ηλεκτρονικό μήνυμα που ζήτησε η Υπηρεσία μας να σταλεί από την Υπηρεσία Ενέργειας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επίσης ανέφερε ότι αναμένεται να λάβει σχετικά διορθωτικά μέτρα.

- (ii) Η εβδομαδιαία μέση λιανική τιμή πώλησης των πετρελαιοειδών υπολογίζεται, βάσει σχετικού Διατάγματος, σύμφωνα με τις τιμές που ισχύουν κάθε Δευτέρα σε 25 συγκεκριμένα πρατήρια. Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι οι εν λόγω τιμές ενδεχομένως να μην είναι αντιπροσωπευτικές των τιμών όλης της βδομάδας, δεδομένου ότι αφενός η ημέρα και ώρα της τιμής που συλλέγονται και χρησιμοποιούνται ως βάση για τον υπολογισμό της μέσης τιμής (τιμή κλεισίματος, όπως πληροφορηθήκαμε) είναι γνωστές στους πρατηριούχους και αφετέρου οι πρατηριούχοι έχουν το δικαίωμα αλλαγής των τιμών όποτε οι ίδιοι θελήσουν.

Σημειώνεται ότι τα εν λόγω σημεία δεν επηρεάζουν καθοιονδήποτε τρόπο το συμπέρασμα το οποίο αναφέρεται πιο πάνω.

Τερματικός σταθμός παραλαβής και αποθήκευσης πετρελαιοειδών στο Βασιλικό

(α) **Ιστορικό.** Τον Φεβρουάριο 2001, η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας υπέγραψε συμφωνία με το Δημοτικό Συμβούλιο Λάρνακας σχετικά με την εφαρμογή προγράμματος μετακίνησης των εγκαταστάσεων πετρελαιοειδών από τη Λάρνακα, το οποίο διαλαμβάνει μεταξύ άλλων τον τερματισμό της λειτουργίας του διυλιστηρίου πετρελαίου και των εγκαταστάσεων πετρελαιοδεξαμενών μέχρι το 2010. Η συμφωνία προβλέπει επίσης τη δημιουργία νέου τερματικού σταθμού πετρελαιοειδών, οι κύριοι στόχοι του οποίου, όπως καθορίστηκαν μεταγενέστερα, αφορούν στην:

- (i) αποθήκευση λειτουργικών αποθεμάτων πετρελαιοειδών,
- (ii) αποθήκευση αποθεμάτων ασφαλείας πετρελαιοειδών και
- (iii) χρήση του ως διαμετακομιστικού σταθμού εμπορίας πετρελαιοειδών.

Στις 21.1.2003, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τη δημιουργία ενεργειακού κέντρου το οποίο θα περιλαμβάνει τις εγκαταστάσεις αποθήκευσης λειτουργικών αποθεμάτων και αποθεμάτων ασφαλείας πετρελαιοειδών καθώς επίσης και εγκαταστάσεις υποδοχής και αποθήκευσης φυσικού αερίου, ενώ με νέα Απόφασή του ημερ. 4.2.2004, ενέκρινε την πρόσληψη συμβουλευτικού οίκου ο οποίος θα αναλάμβανε την παροχή συμβουλών, την ετοιμασία του κυρίως σχεδίου (master plan) καθώς επίσης και την ετοιμασία προδιαγραφών και άλλων εγγράφων για υλοποίηση του έργου με τη μέθοδο του «Built, Operate, Transfer» (B.O.T.).

Τον Ιούνιο του 2008, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την ανάκληση της πιο πάνω απόφασης για την ανάθεση του έργου ανέγερσης και λειτουργίας του τερματικού πετρελαιοειδών με τη μέθοδο B.O.T., σημειώνοντας ότι η μέθοδος ανάθεσης του έργου θα προέκυπτε από τα συμπεράσματα συγκριτικής μελέτης την οποία θα εκπονούσε εξειδικευμένος οίκος εμπειρογνομόνων, απόφαση την οποία ωστόσο ανακάλεσε εκ νέου κατά τη συνεδρία του ημερ. 31.3.2009.

Τον Οκτώβριο 2010, το Υπουργικό Συμβούλιο, με νέα Απόφαση ανακάλεσε σχετική παράγραφο της προηγούμενης Απόφασής του ημερ. 4.2.2004, το περιεχόμενο της οποίας, όπως αναφέρεται, άφηνε να νοηθεί ότι για την ανάθεση του έργου ανέγερσης και λειτουργίας του τερματικού πετρελαιοειδών θα ακολουθηθεί η μέθοδος του B.O.T., και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού να προβεί, σε συνεργασία με την Κυπριακή Εταιρεία Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών (ΚΕΤΑΠ), τον Κυπριακό Οργανισμό Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών (ΚΟΔΑΠ) και την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ), σε έκδοση πρόσκλησης διεθνούς εκδήλωσης ενδιαφέροντος, για προεπιλογή στρατηγικών συνεργατών για σύσταση κοινοπραξίας, η οποία θα αναλάβει την κατασκευή και λειτουργία τερματικού σταθμού παραλαβής και αποθήκευσης πετρελαιοειδών στο Βασιλικό.

Με βάση την πιο πάνω Απόφαση, ετοιμάστηκαν έγγραφα από τεχνική επιτροπή, που ορίστηκε για τον σκοπό αυτό από την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή (η οποία είχε οριστεί με την ίδια πιο πάνω Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου), για πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Στα έγγραφα που ετοιμάστηκαν, αναφερόταν ότι το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΥΕΒΤ) θα απευθυνόταν – με βάση τα εν λόγω έγγραφα – σε ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς, προσκαλώντας τους να εκδηλώσουν ενδιαφέρον για προεπιλογή των πιθανών στρατηγικών συνεργατών για συμμετοχή στην κοινοπραξία, η οποία θα είχε την ευθύνη της ανάπτυξης, χρηματοδότησης, κατασκευής και λειτουργίας του Τερματικού Πετρελαιοειδών στο Βασιλικό. Η κοινοπραξία θα αποτελείτο από τους ΚΕΤΑΠ, ΚΟΔΑΠ, ΑΗΚ και τον οικονομικό φορέα που θα επιλεγόταν, ενώ η συμμετοχή της Κυβέρνησης θα γινόταν μέσω των 3 πιο πάνω Οργανισμών, με σημαντικό ποσοστό, το οποίο θα αποφαιζόταν αργότερα. Οι πιο πάνω 3 Οργανισμοί, αναμενόταν να συνεισφέρουν κεφάλαια ή/και στοιχεία του ενεργητικού τους για την ανάπτυξη του Τερματικού, καθώς και γνώσεις και προσωπικό για τη λειτουργία/συντήρηση του. Ο σχεδιασμός και η κατασκευή του Τερματικού αναμενόταν ότι θα υλοποιείτο μέσω σύμβασης, η ανάθεση της οποίας θα γινόταν από την κοινοπραξία, κατόπιν διαγωνισμού.

Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος δημοσιεύτηκε τον Δεκέμβριο 2010 στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, στον εγχώριο ημερήσιο τύπο και στις ιστοσελίδες του ΥΕΒΤ, ΑΗΚ, ΚΟΔΑΠ και Κυπριακού Οργανισμού Προώθησης Επενδύσεων (ΚΟΠΕ). Ενδιαφέρον εκδηλώθηκε από 10 οικονομικούς φορείς και η επιτροπή αξιολόγησης που διορίστηκε από τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, εισηγήθηκε όπως προεπιλεγούν μόνο οι 5, που πληρούσαν τα κριτήρια επιλογής που περιλαμβάνονταν στα έγγραφα (με σχετική επιφύλαξη για σύγκρουση συμφερόντων ενός από τους 5 οικονομικούς φορείς).

Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τον Ιανουάριο 2012 την προεπιλογή των εν λόγω 5 οικονομικών φορέων και διόρισε επιτροπή αξιολόγησης των προτάσεων που θα υποβάλλονταν, με παρατηρητή τη Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας. Η επιτροπή αξιολόγησης θα υπέβαλλε τα συμπεράσματα της στην Υπουργική Επιτροπή, Πρόεδρος της οποίας είχε οριστεί ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και μέλη οι Υπουργοί Οικονομικών και Εσωτερικών. Η πιο πάνω Υπουργική Επιτροπή εξουσιοδοτήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο να ορίσει επιτροπή για χειρισμό των τεχνικής φύσεως ενεργειών σε σχέση με την ετοιμασία του εγγράφου, στη βάση του οποίου θα υποβάλλονταν οι προτάσεις των 5 οικονομικών φορέων

που είχαν επιλεγεί, και να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για πρόσληψη εξωτερικού συμβούλου αναφορικά με την περαιτέρω διαδικασία.

Τον Μάιο 2012 ζητήθηκαν προσφορές από τους 5 οικονομικούς φορείς που είχαν προεπιλεγεί και τον Ιούλιο 2012 υποβλήθηκαν μόνο 2 προσφορές, από τις εταιρείες VTTI B.V. και VOPAK OIL EMEA B.V.

(β) Παρατηρήσεις/Εισηγήσεις/Απόψεις

(i) Από τη μελέτη των εγγράφων που στάληκαν στην Υπηρεσία μας – κατόπιν αιτήματος μας – στις 30.7.2012, και συγκεκριμένα του εγγράφου RFP (Request for Formal Proposal), που είχε δοθεί στους 5 οικονομικούς φορείς για να υποβάλουν προσφορά τον Μάιο 2012, διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:

- Η αξιολόγηση/κατάταξη των προσφοροδοτών προνοείται ότι θα γινόταν με βάση 14 κατηγορίες κριτηρίων και τις αντίστοιχες βαρύτητες τους, που καθορίζονταν.
- Ο πρώτος στην κατάταξη προσφοροδότης θα καλείτο σε διαπραγμάτευση, σύμφωνα με τις πρόνοιες σχετικής παραγράφου των εγγράφων.
- Η καθεμιά από τις 14 κατηγορίες κριτηρίων, περιελάμβανε από 2 έως 9 υποκατηγορίες, οι οποίες επίσης καθορίζονταν.
- Η βαρύτητα της κάθε υποκατηγορίας/υποκριτηρίου αξιολόγησης ωστόσο, δεν καθοριζόταν στα έγγραφα του διαγωνισμού.

Παρατηρήσαμε ότι με τον μη καθορισμό της βαρύτητας της κάθε υποκατηγορίας κριτηρίων, δεν διασφαλίζονταν οι βασικές αρχές της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας της συνθήκης ΕΚ, εφ' όσον οι προσφορές είχαν ήδη υποβληθεί και ανοιχθεί και ο εκ των υστέρων καθορισμός της βαρύτητας ενός εκάστου υποκριτηρίου δεν ήταν επιτρεπτός. Ο καθορισμός της πιο πάνω βαρύτητας θα μπορούσε να γίνει έστω και μετά την υποβολή των προσφορών, εάν δεν είχαν ανοιχθεί οι φάκελοι τους, παρ' όλων ό,τι για σκοπούς ίσης μεταχείρισης και μεγαλύτερης διαφάνειας, ενδείκνυται όπως η βαρύτητα της κάθε υποκατηγορίας περιλαμβάνεται εξ αρχής στα έγγραφα του διαγωνισμού, ώστε να τη γνωρίζουν και να τη λαμβάνουν υπόψη οι διαγωνιζόμενοι κατά την ετοιμασία της προσφοράς τους.

Στο μεταξύ, το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφαση του τον Δεκέμβριο 2011, εξουσιοδότησε τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων όπως καλέσει την Αρχή Λιμένων Κύπρου να εκδώσει άδεια στην εταιρεία VTTV Ltd (θυγατρική της VTTI B.V.), για την κατασκευή/ λειτουργία προβλήτας (jetty) στο λιμάνι Βασιλικού. Εξουσιοδότησε επίσης την τέως Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού να προνοήσει ώστε η θέση της προβλήτας για το Φυσικό Αέριο να τοποθετηθεί σε απόσταση της τάξης των 2 χλμ., δυτικά του σημείου Α, της προβλήτας της εταιρείας VTTV Ltd.

Επισημάναμε επίσης ότι, ενδεχόμενη ανάθεση της σύμβασης στην εταιρεία VTTI B.V., θα επηρεάσει αρνητικά τον κύριο σκοπό του όλου έργου, εφ' όσον σε τέτοια περίπτωση θα μπορεί η εν λόγω εταιρεία να ρυθμίζει τη ροή των προϊόντων (εκτρέποντας τα από το κυβερνητικό τερματικό στο δικό της τερματικό ή/και αντίστροφα) ανάλογα με τα συμφέροντα της. Ως εκ τούτου, εκφράσαμε την άποψη ότι η διαπραγματευτική δυνατότητα του κράτους, για την ανάθεση μιας τόσο σημαντικής σύμβασης ήταν αδύναμη και δεν αναμενόταν να διασφαλίσει επαρκώς το τελικό αποτέλεσμα.

Παρατηρήσαμε τέλος ότι, ανεξάρτητα αν θεωρήθηκε/κρίθηκε ότι η σκοπούμενη με την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος συνεργασία, δεν ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών στους τομείς του Ύδατος, της Ενέργειας, των Μεταφορών και των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου αρ. 11(I)/2006, η αναθέτουσα αρχή δεν απαλλάσσεται – κατά την άποψη μας – από την υποχρέωση τήρησης των αρχών του κοινοτικού δικαίου, δηλαδή της ίσης μεταχείρισης, της μη διάκρισης και της διαφάνειας.

Από τη μελέτη των εγγράφων, διαπιστώθηκε ότι η σκοπούμενη με την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος σύμβαση, αποτελούσε συμφωνία σύμπραξης δημοσίου και ιδιωτικού τομέα με

συγκεκριμένο σκοπό (την ανάπτυξη, χρηματοδότηση, κατασκευή και λειτουργία του τερματικού πετρελαιοειδών στο Βασιλικό), ήταν δηλαδή συμφωνία PPP (Public Private Partnership).

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η αναθέτουσα αρχή (ΥΕΒΤ), ενδείκνυτο να προβεί σε διεθνή δημοσίευση της προκήρυξης για τους ακόλουθους λόγους:

- Για εκδήλωση μεγαλύτερου ενδιαφέροντος από ξένους οικονομικούς φορείς, οι οποίοι ασχολούνται με τέτοια έργα/υπηρεσίες και ανάπτυξη ικανοποιητικού ανταγωνισμού, προς όφελος του δημοσίου.
- Για συμμόρφωση με τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου, τη νομολογία του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και τους κανόνες και τις αρχές της συνθήκης ΕΚ.
- Για τήρηση της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, σύμφωνα με την οποία εξουσιοδοτείτο ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού να προβεί σε έκδοση πρόσκλησης διεθνούς εκδήλωσης ενδιαφέροντος (η υπογράμμιση δική μας).

Επιπρόσθετα, παρατηρήσαμε ότι το ΥΕΒΤ θα έπρεπε να προβληματιστεί από το τελικό αποτέλεσμα της διαδικασίας, εφ' όσον μόνο 2 οικονομικοί φορείς υπέβαλαν τελικά προσφορά, εκ των οποίων ο ένας είναι η εταιρεία VTTI B.V., που έχει άμεση σχέση με την εταιρεία VTTV Ltd, η οποία είχε εξασφαλίσει – με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου – άδεια κατασκευής και λειτουργίας προβλήτας (jetty) στο λιμάνι Βασιλικό για ανάπτυξη παρόμοιου έργου. Επίσης, το γεγονός ότι είχαν απομείνει μόνο 2 προσφοροδότες εντός της διαδικασίας του διαγωνισμού, δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως ικανοποιητικό αποτέλεσμα. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι το αποτέλεσμα της διαδικασίας που ακολουθήθηκε, δεν διασφάλιζε τα συμφέροντα του δημοσίου, για ένα τόσο σημαντικό έργο.

Σημειώνεται ότι η Υπηρεσία μας δεν τηρείτο ενήμερη για την όλη διαδικασία κατά την πορεία εξέλιξης της, εφ' όσον θεωρήθηκε/κρίθηκε ότι η σκοπούμενη σύμβαση δεν ενέπιπτε στις διατάξεις του Νόμου 11(Ι)/2006 και, ως εκ τούτου, το ΥΕΒΤ δεν είχε υποχρέωση να μας ενημερώνει, κοινοποιώντας μας έγκαιρα τα σχετικά έγγραφα και προσκαλώντας μας στις συνεδρίες των αρμοδίων οργάνων, κατά τις οποίες συζητούνταν/εξετάζονταν τα σχετικά θέματα και λαμβάνονταν οι αποφάσεις. Στην επιτροπή αξιολόγησης των προσφορών, αποφασίστηκε (Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 31.1.2012), η συμμετοχή – μόνο – της Γενικής Λογίστριας ως παρατηρητή.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω και, κυρίως:

- Τον ανεπαρκή βαθμό δημοσιότητας που δόθηκε.
- Τον περιορισμένο αριθμό (2) οικονομικών φορέων που υπέβαλαν προσφορά.
- Τη σοβαρή παράλειψη μη συμπερίληψης της βαρύτητας για κάθε υποκατηγορία/υποκριτήριο αξιολόγησης στα έγγραφα του διαγωνισμού ή τον μη καθορισμό της πριν το άνοιγμα των προσφορών, με την οποία παραβιάζονταν οι βασικές αρχές της συνθήκης ΕΚ (ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας).
- Το ότι ο ένας από τους δύο οικονομικούς φορείς που παρέμειναν στη διαδικασία, έχει ιδιαίτερα συμφέροντα (ενδεχομένως και ανταγωνιστικά με το κρατικό τερματικό), εξ αιτίας της επικείμενης κατασκευής ιδιόκτητου τερματικού σταθμού αποθήκευσης πετρελαιοειδών στο Βασιλικό, μέσω θυγατρικής του εταιρείας, γεγονός που περιορίζει ουσιαστικά τη δυνατότητα διαπραγμάτευσης του Κράτους με ένα μόνο οικονομικό φορέα,

εισηγηθήκαμε τον Σεπτέμβριο 2012 στη Γενική Διευθύντρια του ΥΕΒΤ, την επανεξέταση του όλου θέματος, αξιολογώντας κατά πόσο με τα δεδομένα που προέκυψαν, παρέχονται οι προϋποθέσεις και η δυνατότητα για την επίτευξη μιας τέτοιας συμφωνίας η οποία να διασφαλίζει πλήρως τα συμφέροντα του δημοσίου.

Όπως μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2012 ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, τα ζητήματα που εγείρονται σχετικά με την εταιρεία VTTI B.V., είχαν τεθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο αποφάσισε να συμπεριλάβει την εν λόγω εταιρεία στους προεπιλεγέντες οικονομικούς φορείς. Για το εν λόγω θέμα ζητήθηκε και η άποψη της Γενικής Λογίστριας, η οποία συμμετέχει ως παρατηρητής στην επιτροπή αξιολόγησης, και η θέση της - όπως μας πληροφόρησε ο Υπουργός - είναι ότι η υποβολή προσφοράς από την πιο πάνω εταιρεία δεν δημιουργεί οποιοδήποτε πρόβλημα στο στάδιο αξιολόγησης των 2 προσφορών. Το θέμα θα εξεταστεί περαιτέρω, σε περίπτωση που η εν λόγω εταιρεία εξασφαλίσει την ψηλότερη βαθμολογία και επιλεγεί.

- (ii) Δεν έχει διενεργηθεί εκ των προτέρων ολοκληρωμένη μελέτη στη βάση της οποίας να καθορίζονται σημαντικοί παράγοντες όπως οι ανάγκες του κράτους, το μέγεθος και το κόστος του έργου, ο τρόπος υλοποίησης και χρηματοδότησής του, το ποσοστό συμμετοχής του κράτους στην ενδεχόμενη κοινοπραξία, η μεθοδολογία για την επιβολή των τελών (tariffs), νέος ή αναθεωρημένος - δεδομένου ότι ο υφιστάμενος καθορίστηκε το 2006 - βασικός σχεδιασμός (Basis of Design), περιβαλλοντική μελέτη κ.ά., εκκρεμότητες οι οποίες, όπως αντιλαμβανόμαστε, θα αντιμετωπιστούν σε συνεργασία με τον στρατηγικό συνεργάτη.

Ωστόσο, οι ενδιαφερόμενες εταιρείες αναμένεται ότι θα υποβάλουν προτάσεις στη βάση των δικών τους συμφερόντων και κριτηρίων (τα οποία πιθανόν να μην ταυτίζονται με αυτά του δημοσίου), χωρίς να λάβουν υπόψη, πέραν των οικονομικών παραμέτρων, άλλους, σημαντικούς για το κράτος, παράγοντες, όπως πολιτικούς, περιβαλλοντικούς, θέματα ασφάλειας κ.λπ.

Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι τα πιο πάνω είχαν ήδη τεθεί για προβληματισμό στην Ετήσια Έκθεση μας για το έτος 2007 (Μέρος 3 - Διαχειριστικοί έλεγχοι/ειδικές έρευνες - Το έργο έλευσης Φυσικού Αερίου στην Κύπρο - (i) (γ) 2η παράγραφος).

- (iii) Η όλη διαδικασία για την κατασκευή και λειτουργία του τερματικού σταθμού πετρελαιοειδών στο Βασιλικό ξεκίνησε και συνεχίζεται χωρίς να έχει διενεργηθεί μελέτη βιωσιμότητας. Πέραν του ότι το πολύ υψηλό κόστος του έργου καθιστά από μόνο του τη μελέτη βιωσιμότητας εξαιρετικά σημαντική, σημειώθηκαν επιπρόσθετα τα πιο κάτω:

- Η συμφωνία που είχε υπογραφεί τον Φεβρουάριο 2001 μεταξύ της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και του Δημοτικού Συμβουλίου Λάρνακας δεν δεσμεύει τις εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών για μετακίνησή τους στον τερματικό σταθμό πετρελαιοειδών στο Βασιλικό.
- Ήδη μία από τις εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών προχώρησε, όπως πληροφορούμαστε, στην αγορά γης και εξοπλισμού και ξεκίνησε τις εργασίες ανέγερσης ιδιωτικών δεξαμενών αποθήκευσης πετρελαιοειδών.
- Ιδιωτική εταιρεία, η οποία είναι θυγατρική της μιας από τις δύο εταιρείες που υπέβαλαν προσφορά, όπως αναφέρεται στην παρ. (β)(i) πιο πάνω, εξασφάλισε άδεια κατασκευής και λειτουργίας προβλήτας στο λιμάνι Βασιλικού για ανάπτυξη παρόμοιου έργου σε γειτονιάζοντα χώρο, με σκοπό, όπως πληροφορούμαστε, την εισαγωγή και επανεξαγωγή προϊόντων πετρελαιοειδών για διαμετακομιστικό εμπόριο.
- Παρόλο ότι ο ΚΟΔΑΠ εξέφρασε την πρόθεση του να χρησιμοποιεί τον προγραμματισθέντα τερματικό σταθμό πετρελαιοειδών στο Βασιλικό, ωστόσο η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, στο παρόν στάδιο, δεν μπορεί να γίνει ακριβής εκτίμηση της έκτασης της μελλοντικής χρήσης του καθώς ο ΚΟΔΑΠ δεν έχει ακόμη διενεργήσει ολοκληρωμένη μελέτη στη βάση της οποίας θα καθοριστεί ο ιδανικότερος τρόπος διατήρησης των αποθεμάτων του (σχετική αναφορά γίνεται στην πιο κάτω παράγραφο).

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι, δεδομένων των όσων αναφέρονται πιο πάνω, η ανάγκη για διενέργεια μελέτης βιωσιμότητας καθίσταται ακόμη πιο επιτακτική.

Ο Υπουργός μάς ανέφερε ότι σύμφωνα με το έγγραφο υποβολής περιεκτικών προτάσεων που στάλθηκε στους προεπιλεγέντες υποψήφιους στρατηγικούς συνεργάτες, η μελέτη βιωσιμότητας καθώς

και άλλες συναφείς μελέτες και σχεδιασμοί του έργου θα είναι ευθύνη της κοινοπραξίας που θα αναλάβει το έργο, η οποία θα πρέπει να τα ετοιμάσει κατά τη φάση της ανάπτυξης του έργου, πριν δηλαδή από τη λήψη τελικής απόφασης επένδυσης. Επίσης ανέφερε ότι, τα περιβαλλοντικά θέματα, τα θέματα ασφάλειας, καθώς και άλλοι συναφείς παράγοντες, όπως η τήρηση διεθνών πρακτικών και προτύπων, αναφέρονταν στο έγγραφο υποβολής περιεκτικών προτάσεων, ώστε να λαμβάνονταν υπόψη από τους αιτητές στις προτάσεις τους.

Κρίνουμε σκόπιμο να επισημάνουμε ότι η Υπηρεσία μας, με τις πιο πάνω απόψεις/εισηγήσεις της, δεν αμφισβητεί ούτε και σχολιάζει την απόφαση πολιτικής για δημιουργία ενός κρατικού τερματικού πετρελαιοειδών προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες και υποχρεώσεις του. Ωστόσο, κατά τη γνώμη μας το τελικό αποτέλεσμα της όλης διαδικασίας, όπως εξελίχθηκε, δεν παρέχει τα εχέγγυα για την επίτευξη μιας όσο το δυνατό καλύτερης συμφωνίας ανάθεσης/επιλογής, η οποία να διασφαλίζει πλήρως τα συμφέροντα του δημοσίου.

Κυπριακός Οργανισμός Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών.

(α) Ο Κυπριακός Οργανισμός Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών (ΚΟΔΑΠ), είναι οργανισμός δημοσίου δικαίου που ιδρύθηκε και λειτουργεί με βάση τους περί Διατήρησης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών Νόμους του 2003 έως 2005 και βρίσκεται υπό την εποπτεία του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Σκοπός του Οργανισμού είναι η διατήρηση αποθεμάτων πετρελαιοειδών έτσι ώστε να διασφαλίζονται τα ελάχιστα εθνικά αποθέματα τα οποία θα πρέπει να είναι διαθέσιμα ανά πάσα στιγμή και με τέτοιο τρόπο, ώστε σε περίπτωση ελλείψεων στην προμήθεια ενέργειας, ο Υπουργός να μπορεί να αποδεσμεύσει ποσότητες αποθεμάτων. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με διατάξεις της Ευρωπαϊκής Οδηγίας αρ. 2006/67/ΕΚ (άρθρο 1) τα κράτη μέλη πρέπει να διατηρούν για κάθε κατηγορία προϊόντων πετρελαίου ένα ελάχιστο επίπεδο αποθεμάτων προϊόντων πετρελαίου, το οποίο να αντιστοιχεί τουλάχιστον σε ενενήντα ημέρες μέσης ημερήσιας εσωτερικής κατανάλωσης του προηγούμενου ημερολογιακού έτους.

Η εν λόγω Οδηγία καταργείται από τις 31.12.2012 και τίθεται σε ισχύ η Οδηγία αρ. 2009/119/ΕΚ, σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν «τη διατήρηση, προς όφελος τους, στην επικράτεια της Κοινότητας και σε μόνιμη βάση, ενός συνολικού επιπέδου αποθεμάτων πετρελαίου, ισοδύναμου τουλάχιστον με τη μεγαλύτερη από τις ποσότητες που αντιστοιχεί είτε σε 90 ημέρες μέσω ημερήσιων καθαρών εισαγωγών είτε σε 61 ημέρες μέσης ημερήσιας εσωτερικής κατανάλωσης».

Ο ΚΟΔΑΠ, στα πλαίσια των πιο πάνω υποχρεώσεων του, διατηρεί ιδιόκτητα αποθέματα τα οποία αποθηκεύει σε ενοικιαζόμενες εγκαταστάσεις στην Κυπριακή Εταιρεία Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών Λτδ (ΚΕΤΑΠ) και στην Ελλάδα (κατόπιν διακρατικής συμφωνίας). Επίσης στα πλαίσια και στη βάση διακρατικής συμφωνίας που συνήψε η Κυπριακή Δημοκρατία με το Βασίλειο των Κάτω Χωρών (Ολλανδία), ο ΚΟΔΑΠ έχει συνάψει συμφωνία με Ολλανδικές πετρελαϊκές εταιρείες για απόκτηση δικαιωμάτων αγοράς αποθεμάτων πετρελαιοειδών (γνωστή με το διεθνές όρο "ticketing"), δηλαδή τα αποθέματα θα διατηρούνται από τις Ολλανδικές εταιρείες για λογαριασμό του ΚΟΔΑΠ και θα προσμετρούνται στα αποθέματα της Κύπρου. Σημειώνεται ότι στα ελάχιστα εθνικά αποθέματα λαμβάνονται υπόψη οι ποσότητες πετρελαιοειδών που βρίσκονται στους αποθηκευτικούς χώρους της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου καθώς και τα λειτουργικά αποθέματα των εγχώριων εταιρειών πετρελαιοειδών.

(β) Βάσει του σχετικού Διατάγματος για το έτος 2011, τα ελάχιστα εθνικά αποθέματα πετρελαιοειδών τα οποία ο ΚΟΔΑΠ θα έπρεπε να διασφαλίσει ότι διατηρούνται, ανέρχονταν σε 596.340 μετρικούς τόνους (μτ) εκ των οποίων 95.940 μτ αφορούσαν σε βενζίνη αυτοκινήτων και καύσιμα αεροπλάνων, 226.260 μτ σε πετρέλαιο και κηροζίνη και 274.140 μτ σε μαζούτ. Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου, το συνολικό κόστος διατήρησης των πιο πάνω αποθεμάτων ανήλθε σε €13.990.000 εκ των οποίων €2.724.000 και €6.615.000 αφορούσαν σε ενοίκια αποθηκευτικών χώρων για αποθήκευση ιδιόκτητων αποθεμάτων στην ΚΕΤΑΠ και στην Ελλάδα, αντίστοιχα, €583.000 για απόκτηση δικαιωμάτων αγοράς στην Ολλανδία και €4.066.000 στη σχετική συμφωνία για τα αποθέματα της ΑΗΚ. Μια μικρή ποσότητα καλύπτεται από τα λειτουργικά αποθέματα των εγχώριων εταιρειών πετρελαιοειδών χωρίς κανένα κόστος.

Τα ελάχιστα εθνικά αποθέματα για το έτος 2012, ανέρχονται σύμφωνα με το σχετικό Διάταγμα, σε 586.350 μτ, δηλαδή δεν έχουν σημειώσει σημαντική διαφοροποίηση σε σχέση με το 2011.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι, ενόψει της απόφασης για δημιουργία κρατικού τερματικού σταθμού πετρελαιοειδών στο Βασιλικό, ο ΚΟΔΑΠ θα πρέπει να καθορίσει, μακροπρόθεσμα, στη βάση ολοκληρωμένης μελέτης, και λαμβάνοντας υπόψη οικονομικούς, πολιτικούς και άλλους παράγοντες, όπως π.χ. την ασφάλεια των αποθεμάτων, την πιο συμφέρουσα για τη Δημοκρατία επιλογή, είτε διατηρώντας τα αποθέματα στον κρατικό τερματικό σταθμό στο Βασιλικό, ή σε ενοικιαζόμενους χώρους στην Κύπρο, ή σε ενοικιαζόμενους χώρους στο εξωτερικό, είτε αποκτώντας δικαιώματα αγοράς, είτε με συνδυασμό των πιο πάνω.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε επίσης την άποψη ότι, μέχρι τη δημιουργία του κρατικού τερματικού στο Βασιλικό, ο ΚΟΔΑΠ θα πρέπει, λαμβάνοντας και πάλι υπόψη οικονομικούς, πολιτικούς και άλλους παράγοντες, να εξετάσει την πιο συμφέρουσα για τη Δημοκρατία κατανομή των ελάχιστων εθνικών αποθεμάτων, μεταξύ ιδιόκτητων αποθεμάτων σε ενοικιαζόμενους χώρους και απόκτησης δικαιωμάτων αγοράς αποθεμάτων. Αναφέρθηκε σχετικά ότι κατά το 2011 το κόστος ενοικίασης αποθηκευτικών χώρων ανά μετρικό τόνο μαζούτ στην Ελλάδα ανήλθε σε €30, ενώ το δικαίωμα αγοράς ενός μετρικού τόνου μαζούτ από την Ολλανδία κόστισε €1,44.

Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές.

(α) Υπενοικίαση/εκχώρηση δικαιωμάτων βιομηχανικών τεμαχίων. Ο θεσμός των κυβερνητικών βιομηχανικών περιοχών άρχισε το 1966 με στόχο την επιτάχυνση του ρυθμού βιομηχανικής ανάπτυξης. Με την ίδρυση των βιομηχανικών περιοχών δημιουργήθηκε η αναγκαία βιομηχανική υποδομή και οι κατάλληλες συνθήκες ώστε να παρέχεται στην ιδιωτική πρωτοβουλία η δυνατότητα για γρήγορη εγκαθίδρυση βιομηχανικών μονάδων με το χαμηλότερο δυνατόν κεφαλαιουχικό κόστος. Η τελευταία βιομηχανική περιοχή δημιουργήθηκε στην Κοκκινότριμιθιά το 2004.

Με την πάροδο του χρόνου ορισμένοι βιομήχανοι δεν ενδιαφέρονται να λειτουργούν πλέον τις βιομηχανικές τους μονάδες στις βιομηχανικές περιοχές και αντ' αυτού επιλέγουν να υπενοικιάζουν τα βιομηχανικά τεμάχια (μαζί με τα ανεγερθέντα κτίρια) σε τρίτα άτομα ή πωλούν/εκχωρούν τα δικαιώματα που απορρέουν από τις συμβάσεις μίσθωσης.

Ως λόγο για το πιο πάνω θέμα το Υπουργείο θεωρεί το γεγονός ότι, με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και με την κατάργηση των εισαγωγικών δασμών βιομηχανικών προϊόντων, αρκετές βιομηχανίες κατέστησαν μη βιώσιμες και ως εκ τούτου, οι βιομήχανοι αναγκάστηκαν να αναστείλουν τις δραστηριότητές τους και να επιλέξουν, είτε να υπενοικιάσουν τα βιομηχανικά κτίριά τους, είτε να εκχωρήσουν τα δικαιώματα τους σε άλλες επιχειρήσεις.

Η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ότι σε περίπτωση υπενοικίασης ή εκχώρησης των δικαιωμάτων που απορρέουν από τις συμβάσεις μίσθωσής τους, οι ενοικιαστές εισπράττουν μεγάλα χρηματικά ποσά, που σε ορισμένες περιπτώσεις ανέρχονται σε εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ.

Σημειώνεται ότι, όπως επισήμανε το Υπουργείο τα μεγάλα χρηματικά ποσά που λαμβάνουν οι ενοικιαστές οφείλονται στο γεγονός ότι η Κυβέρνηση ενοικιάζει τη γη, ενώ οι ενοικιαστές υπενοικιάζουν/πωλούν τα κτίρια τους, για την ανέγερση των οποίων έχουν δαπανήσει ίδια ποσά.

Ωστόσο, η Υπηρεσία μας σημειώνει ότι δεν μπορεί να αγνοηθεί το γεγονός ότι, ορισμένες τουλάχιστον κυβερνητικές βιομηχανικές περιοχές είχαν δημιουργηθεί στα περίχωρα των πόλεων, αλλά τώρα, λόγω ανάπτυξης των πόλεων, ευρίσκονται μέσα στις πόλεις. Αυτό το πλεονέκτημα της τοποθεσίας, το επωφελούνται οικονομικά οι ένοικοι των βιομηχανικών τεμαχίων και όχι ο ιδρυτής και ιδιοκτήτης των τεμαχίων, δηλαδή το κράτος.

Λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερόμενα, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι το Υπουργείο πρέπει να μελετήσει το θέμα και να λάβει τα δέοντα μέτρα ώστε να αποφεύγεται η ευχέρεια για κερδοσκοπική εκμετάλλευση των βιομηχανικών περιοχών, οι οποίες θα πρέπει να εξυπηρετούν αποκλειστικά τους αρχικούς σκοπούς λειτουργίας τους.

Σε ορισμένες περιπτώσεις οι υποενοικιαστές είναι κυβερνητικά τμήματα, όπως στα παραδείγματα που αναφέρονται στον Πίνακα 1 πιο κάτω:

Πίνακας 1

Βιομηχανική Περιοχή	Ετήσιο ενοίκιο μίσθωσης	Κυβερνητικό Τμήμα	Ετήσιο ενοίκιο υπεκμίσθωσης
	€		€
Στρόβολος	6.660	Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	150.704
Λάρνακα	1.581	Τμήμα Ηλεκτρομ/λογικών Υπηρεσιών	86.096
Λάρνακα	2.751	Τμήμα Δημοσίων Έργων	40.116
	1.775 (οικόπεδο Α')	Τμήμα Κρατικών Αγορών και	
Λεμεσός	1.007 (οικόπεδο Β')	Προμηθειών	83.772

(β) Ανανέωση σύμβασης μίσθωσης.

- (i) Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο 2011 στο Υπουργείο Εμπορίου, στην οποία παρευρέθηκαν και εκπρόσωποι του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου και της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων αποφασίστηκε, μεταξύ άλλων, όπως οι συμβάσεις μισθώσεων ανανεώνονται όταν ο μισθωτής τηρεί όλες τις συμβατικές του υποχρεώσεις (πληρωμένα ενοίκια και αποχετευτικά τέλη, νόμιμη χρήση κτιρίου κ.λπ.), καθώς επίσης, σε περίπτωση που έχει επεκτείνει το εργοστασιακό του κτίριο χωρίς την εξασφάλιση άδειας οικοδομής, να έχει υποβάλει αίτηση μαζί με αρχιτεκτονικά σχέδια και να βρίσκεται σε εξέλιξη η εξέτασή της για να του δοθεί καλυπτική άδεια. Αποφασίστηκε επίσης όπως τίθεται ο όρος στην ανανέωση της σύμβασης ότι ο μισθωτής θα έχει την υποχρέωση σε περίπτωση μη εξασφάλισης άδειας οικοδομής να κατεδαφίσει τις παράνομες οικοδομές και όπως οι συμβάσεις μίσθωσης ανανεώνονται όταν στο εργοστασιακό κτίριο διεξάγονται μεικτές χρήσεις, δηλαδή μεταποιητικές δραστηριότητες για τις οποίες έχει χορηγηθεί άδεια και συμπληρωματικές εμπορικές δραστηριότητες οι οποίες κρίνονται απαραίτητες για τη βιωσιμότητα της επιχείρησης.
- (ii) Παρατηρήθηκε ότι το Υπουργείο προέβη στην ανανέωση συγκεκριμένης σύμβασης μίσθωσης για την οποία ο μισθωτής υπενοικιάζει από το 2004 το τεμάχιο με το κτίριό του, όπου ήταν προφανές ότι ο σκοπός του αιτήματος για ανανέωση, δεν ήταν η λειτουργία της βιομηχανικής μονάδας αλλά η υπενοικίαση του βιομηχανικού κτιρίου, και μάλιστα σε κυβερνητικό τμήμα.

Συγκεκριμένα, ο μισθωτής ο οποίος είχε συνάψει σύμβαση μίσθωσης γης για την περίοδο 1.5.1979-30.4.2012 και υπενοικιάζει από την 1.1.2004 στις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες τους αποθηκευτικούς χώρους που είχε ανεγείρει στο βιομηχανικό τεμάχιο που είχε μισθώσει, με επιστολή του ημερ. 25.11.2011, αιτήθηκε ανανέωση της σύμβασης για ακόμα μια περίοδο 33 χρόνων, η οποία εγκρίθηκε από τον Υπουργό στις 21.4.2012 και αφορά την περίοδο από 1.5.2012 μέχρι 30.4.2045. Δεδομένου ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού 3(2) της Κ.Δ.Π. 164/90, «η εκμίσθωση θα μπορεί να ανανεώνεται για δεύτερη και τρίτη περίοδο τριάντα τριών χρόνων αν ο Υπουργός κρίνει τούτο σκόπιμο», η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως πληροφορηθεί το δικαιολογητικό με βάση το οποίο κρίθηκε σκόπιμο να ανανεωθεί η εν λόγω σύμβαση.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι το συνολικό ποσό ύψους €1.215.417 το οποίο καταβλήθηκε από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες ως ενοίκια για την περίοδο 1.1.2004 – 31.12.2012 θα μπορούσε να διατεθεί για την αποζημίωση του μισθωτή για την αξία του κτιρίου.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως σε τέτοιες περιπτώσεις, το Υπουργείο, εξετάζει σε συνεννόηση με τα εμπλεκόμενα κυβερνητικά τμήματα, το ενδεχόμενο, εφόσον αυτό θα ήταν προς το συμφέρον του Δημοσίου, καταβολής αποζημίωσης στον μισθωτή για την αξία των κτιρίων (εάν το Υπουργείο το κρίνει ως δέον, αφού πιθανώς να μην υπάρχει συμβατική υποχρέωση για αποζημίωση εκ μέρους του Υπουργείου) και παραχώρησης στα κυβερνητικά τμήματα του οικοπέδου και των κτιρίων.

Επιπρόσθετα, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Υπουργείο προβεί σε σχετική έρευνα για εντοπισμό των βιομηχανικών τεμαχίων τα οποία έχουν εγκαταλειφθεί από τους μισθωτές και μελετήσει, σε συνεργασία με άλλα εμπλεκόμενα τμήματα του Δημοσίου, το ενδεχόμενο της ανάκτησής τους με στόχο τη στέγαση κυβερνητικών αποθηκών για την ενοικίαση των οποίων το κράτος καταβάλλει σήμερα, σημαντικά ποσά σε ενοίκια.

Ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού σημείωσε ότι για την ακύρωση σύμβασης μίσθωσης, απαιτείται δικαστική απόφαση με χρονοβόρες διαδικασίες.

(γ) Χρησιμοποίηση κυβερνητικών βιομηχανικών περιοχών για σκοπούς άλλους από αυτούς που καθορίζονται στις συμβάσεις μίσθωσης. Από έρευνα που διενεργήθηκε το 2007, διαπιστώθηκε ότι αρκετές κυβερνητικές βιομηχανικές περιοχές χρησιμοποιούνται για σκοπούς άλλους από αυτούς που καθορίζονται στις συμβάσεις μίσθωσης.

Στις 24.10.2007, το Υπουργικό Συμβούλιο, με σχετική Απόφασή του ενέκρινε τη λήψη δικαστικών μέτρων, αφού προηγουμένως ληφθούν και οι απόψεις του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ), οι οποίες υποβλήθηκαν στο Υπουργείο στις 18.3.2008.

Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 19.5.2009 στο γραφείο του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού σε σχέση με την παράνομη χρήση και επέκταση των υποστατικών στις βιομηχανικές περιοχές αποφασίστηκε:

- (i) Σε ότι αφορά στην αυθαίρετη αλλαγή χρήσης να ληφθούν δικαστικά μέτρα (χωρίς ωστόσο να καθοριστεί ποιες αλλαγές θεωρούνται αυθαίρετες).
- (ii) Στις περιπτώσεις όπου οι μισθωτές υποχρεώθηκαν λόγω της φιλελευθεροποίησης του εμπορίου και των νέων οικονομικών δεδομένων να διεξάγουν μεικτές χρήσεις για επιβίωση των επιχειρήσεών τους, να επιδειχθεί κατανόηση.
- (iii) Σε ότι αφορά στις πολεοδομικές υπερβάσεις αναφέρεται ότι ο Υπουργός Εσωτερικών, μετά την υποβολή σχετικών εισηγήσεων από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, εξέδωσε στις 25.9.2009 ειδικό Διάταγμα (Κ.Δ.Π. 334/09) με το οποίο δίνεται η διακριτική ευχέρεια στις πολεοδομικές αρχές να χορηγούν την έγκρισή τους για αύξηση του συντελεστή κάλυψης μέχρι 70% και αύξηση των ορόφων κατά ένα.

Το Υπουργείο ενημέρωσε σχετικά, μέσω του ΚΕΒΕ, τους μισθωτές των βιομηχανικών περιοχών για να υποβάλουν σχετική αίτηση στις αρμόδιες πολεοδομικές αρχές μαζί με τα αρχιτεκτονικά σχέδια των κτιριακών επεκτάσεων που έχουν πραγματοποιήσει, για χορήγηση καλυπτικής πολεοδομικής άδειας. Όπως επίσης πληροφορηθήκαμε, οι υποθέσεις όσων μισθωτών έχουν πραγματοποιήσει επεκτάσεις των εργοστασιακών τους κτιρίων χωρίς την εξασφάλιση άδειας οικοδομής, έχουν παραπεμφθεί στις αρμόδιες αρχές (Δήμους και Επαρχιακές Διοικήσεις).

Επιπρόσθετα, ο Υπουργός στην απαντητική επιστολή του μας πληροφόρησε ότι οι υποθέσεις των μισθωτών που χρησιμοποιούν τα εργοστασιακά τους κτίρια για σκοπούς άλλους από αυτούς που καθορίζονται στις συμβάσεις μίσθωσης, παραπέμφθηκαν στη Νομική Υπηρεσία για λήψη δικαστικών μέτρων.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η διαφορετική από την αρχικά προορισθείσα χρήση των υποστατικών αυτών δεν συμβάλλει στον υγιή ανταγωνισμό με τις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε εμπορικές περιοχές και καταβάλλουν πολλαπλάσια ενοίκια, σύμφωνα με τις συνθήκες της ελεύθερης αγοράς.

(δ) Επιθεώρηση κυβερνητικών βιομηχανικών περιοχών. Ο αριθμός των επισκέψεων που πραγματοποιούνται στις κυβερνητικές βιομηχανικές περιοχές για να εντοπίζονται έγκαιρα τα διάφορα προβλήματα όπως είναι η αυθαίρετη επέμβαση σε κυβερνητική γη, η υπενοικίαση μέρους των υποστατικών χωρίς την έγκριση του Υπουργείου, η παράνομη χρήση, η παράνομη κτιριακή επέκταση και άλλα, τα οποία δεν συνάδουν με τους όρους των συμβάσεων μίσθωσης, αυξήθηκε κατά το 2011 (48) σε σύγκριση με το 2010 (29).

Η Υπηρεσία μας ωστόσο, εξέφρασε και πάλι την άποψη ότι υπάρχει περιθώριο περαιτέρω αύξησης των επισκέψεων από τους 6 λειτουργούς που διενεργούν τις επιθεωρήσεις, ώστε τα περισσότερα από τα προβλήματα να εντοπίζονται και να λαμβάνονται τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα έγκαιρα.

(ε) Υποθήκευση εμπράγματος δικαιώματος επί βιομηχανικών τεμαχίων. Το Υπουργείο, πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι όλοι σχεδόν οι μισθωτές έχουν χρησιμοποιήσει τους τίτλους ιδιοκτησίας του εμπράγματος δικαιώματος που απέκτησαν με τη σύμβαση, για υποθήκευση των δικαιωμάτων τους σε εμπορικές τράπεζες ή άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και ότι για τη λύση της σύμβασης απαιτείται δικαστική απόφαση, όπου προτεραιότητα έχει ο ενυπόθηκος δανειστής και κατά συνέπεια το μίσθιο θα περιέλθει στην κατοχή του ενυπόθηκου δανειστή. Η Υπηρεσία μας ωστόσο, ανέφερε ότι σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα προς το Υπουργείο ημερ. 29.2.2012, η υποθήκευση του εμπράγματος δικαιώματος, δεν αφορά ούτε επηρεάζει τη Δημοκρατία για την ανάκτηση του μίσθιου, νοούμενου ότι η λήξη και/ή τερματισμός της σύμβασης εκ μέρους της Δημοκρατίας γίνουν νόμιμα και συμβατικά.

(στ) Αποχετευτικά τέλη των Βιομηχανικών Περιοχών Λεμεσού και Αγίου Αθανασίου. Το Υπουργείο, ύστερα από γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας στις 12.2.1996, καταβάλλει από το 1996 και μεταγενέστερα τα πιο πάνω τέλη τα οποία οι μισθωτές των βιομηχανικών οικοπέδων των πιο πάνω βιομηχανικών περιοχών αρνούνταν να καταβάλουν στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού – Αμαθούντας όπως είχαν υποχρέωση σύμφωνα με τις σχετικές συμβάσεις μίσθωσης στο Συμβούλιο. Σύμφωνα με τη γνωμάτευση, η Κυβέρνηση έχει υποχρέωση να καταβάλλει τα αποχετευτικά τέλη και στη συνέχεια να απαιτεί την ανάκτησή τους από τους μισθωτές και σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, τα σχετικά ποσά να διεκδικούνται δικαστικώς με πολιτική αγωγή.

Τα ποσά που καταβάλλονται από το Υπουργείο για εξόφληση των αποχετευτικών τελών χρεώνονται σε λογαριασμό προκαταβολών, το υπόλοιπο του οποίου στις 31.12.2011 ήταν €385.338 (31.12.2010 €409.158). Εξακολουθεί ωστόσο, λόγω, όπως πληροφορηθήκαμε, διαφόρων προβλημάτων που προέκυψαν με τα εμπλεκόμενα τμήματα (Συμβούλια Αποχετεύσεων, Τμήμα Κτηματολογίου) να μην έχουν τηρηθεί αναλυτικοί λογαριασμοί για την κάθε περίπτωση ξεχωριστά μέχρι το 2008 με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η συμφιλίωση του λογαριασμού προκαταβολών, με κίνδυνο να μην εντοπιστούν τυχόν λάθη και παραλείψεις, αλλά κυρίως, να μην είναι δυνατή εκ των πραγμάτων η λήψη μέτρων για την ανάκτηση των τελών από τους μισθωτές. Όπως πληροφορηθήκαμε, το Λογιστήριο του Υπουργείου καταβάλλει προσπάθειες για δημιουργία των αναλυτικών λογαριασμών για την περίοδο μέχρι το 2008.

Σημειώνεται ότι η Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας σε σχετική επιστολή της προς το Υπουργείο με ημερ. 2.12.2011 υπέδειξε ότι θα πρέπει να αποσταλούν αμέσως επιστολές απαίτησης σε όλους τους μισθωτές, αν δεν έχει γίνει τούτο, για οποιεσδήποτε προγενέστερες ή τρέχουσες περιόδους και να κινηθούν αμέσως αγωγές εναντίον όσων μισθωτών δεν ανταποκριθούν.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2011 ανήλθαν σε €3.372.784 σε σύγκριση με €1.390.525 στις 31.12.2010 και αφορούν κυρίως σε ενοίκια βιομηχανικών περιοχών (€2.016.208 σε σύγκριση με €1.312.622 στις 31.12.2010) καθώς επίσης σε οφειλή ύψους €1.190.971 (€1.166.667 πλέον τόκοι) που έχει προκύψει από τον Ιούλιο 2011, λόγω της μη καταβολής από συγκεκριμένη εταιρεία της πρώτης από τις τρεις ισόποσες δόσεις για την παραχωρηθείσα άδεια γηπέδου γκολφ, θέμα για το οποίο γίνεται αναλυτική αναφορά στην παράγραφο για την πολιτική για την ανάπτυξη γηπέδων γκολφ πιο κάτω.

Από τα ενοίκια βιομηχανικών περιοχών ποσό ύψους €980.326 ή ποσοστό 45% αφορά σε καθυστερήσεις προηγούμενων ετών, ενώ ποσό ύψους €1.201.487 ή ποσοστό 55% αφορά σε καθυστερήσεις του 2011. Αρκετές περιπτώσεις καθυστερήσεων αφορούν σε μισθωτές βιομηχανικών οικοπέδων, οι οποίοι καθυστερούν την πληρωμή των ετήσιων ενοικίων τους για περίοδο πέραν των πέντε ετών .

Το Υπουργείο παρέπεμψε όλες τις περιπτώσεις των μισθωτών που καθυστερούν ή αρνούνται να καταβάλουν τα ενοίκια τους σύμφωνα με τις συμβατικές τους υποχρεώσεις στη Νομική Υπηρεσία για λήψη των αναγκαίων δικαστικών μέτρων.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε και πάλι την ανησυχία της ότι, λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που

παρατηρείται στην είσπραξη των οφειλομένων, οι κίνδυνοι απώλειας ή ζημιάς σε βάρος του Δημοσίου είναι υπαρκτοί.

Σχέδια παροχής χορηγιών και επιδοτήσεων.

(α) Οι προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες των σχεδίων παροχής χορηγιών και επιδοτήσεων, καθώς επίσης το ποσοστό υλοποίησης των εν λόγω δαπανών κατά τα έτη 2007 – 2011 είχαν ως ακολούθως:

Έτος	Προϋπολογισμός	Πραγματικές δαπάνες	Ποσοστό υλοποίησης
	€ εκ.	€ εκ.	%
2007	21,0	13,3	63,1
2008	18,8	10,3	54,8
2009	16,8	8,2	48,9
2010	14,2	11,7	82,4
2011	14,2	9,8	69,0

Όπως φαίνεται από τον πιο πάνω πίνακα, ενώ το ποσοστό υλοποίησης των εν λόγω δαπανών είχε αυξηθεί αισθητά το 2010 σε σχέση με τα αντίστοιχα ποσοστά των προηγούμενων ετών, το 2011 σημείωσε μείωση. Το Υπουργείο, θεωρεί ότι ο βαθμός υλοποίησης εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από το ενδιαφέρον που επιδεικνύουν οι επιχειρήσεις για συμμετοχή στα σχέδια του Υπουργείου, καθώς και στην έγκαιρη εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους που απορρέουν από τις πρόνοιες των σχεδίων, άποψη με την οποία η Υπηρεσία μας συμφωνεί. Ωστόσο, σημαντικός παράγοντας για τον βαθμό υλοποίησης των σχεδίων παραμένει και η δυνατότητα του Υπουργείου να μπορεί να ανταποκρίνεται στον αριθμό των αιτημάτων που του υποβάλλονται.

(β) Παρατηρείται καθυστέρηση στη διεκπεραίωση/αξιολόγηση των αιτήσεων, που αφορούν στο Σχέδιο Παροχής Κυβερνητικών Χορηγιών για το Σύστημα HACCP για τρόφιμα και ποτά, στα Προγράμματα Ενθάρρυνσης της Νεανικής Επιχειρηματικότητας και Ενίσχυσης της Γυναικείας Επιχειρηματικότητας, και στο Πρόγραμμα μετακίνησης μικρών επιχειρήσεων σε εγκεκριμένες περιοχές.

Ο Υπουργός μάς ανέφερε ότι η καθυστέρηση που παρατηρείται, οφείλεται στις υποχρεωτικές και απαραίτητες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται, στον συγκριτικά μεγάλο αριθμό αιτήσεων που υποβλήθηκαν, στη μη έγκαιρη συμμόρφωση των αιτητών με τις απαιτήσεις και πρόνοιες των σχεδίων και στην καθυστέρηση από μέρους τους στην υλοποίηση των επενδυτικών τους έργων, στην οποία συνέβαλε αρνητικά και η τρέχουσα οικονομική κρίση.

(γ) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του ημερ. 6.5.2010, εξουσιοδότησε τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού να συζητήσει με τον Γενικό Λογιστή το θέμα εισαγωγής προϋποθέσεων για την καταβολή κυβερνητικής χορηγίας σε αιτητή και να υποβάλει ολοκληρωμένη πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο. Ωστόσο, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, δύο και πλέον χρόνια μετά την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, δεν είχε ακόμα τεθεί ενώπιον του Υπουργού σχετικό προσχέδιο πρότασης για συζήτηση με τη Γενική Λογίστρια και υποβολή ολοκληρωμένης πρότασης στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Ο Υπουργός πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι έχουν ληφθεί οι απόψεις των αρμοδίων κυβερνητικών τμημάτων, της Γενικής Λογίστριας και του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων επί του προσχεδίου πρότασης που διαμορφώθηκε μέχρι τις 22.8.2012 και το τελικό κείμενο της πρότασης αναμένεται να τεθεί σύντομα ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου για λήψη απόφασης.

(δ) Μετά την υιοθέτηση της νέας διαδικασίας που έχει ορίσει ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, εξασφαλίζονται υπεύθυνες δηλώσεις από τους δικαιούχους πριν τη χορήγηση ενίσχυσης ή σσονος σημασίας (αντί των κεντρικών μητρώων που τηρούνταν προηγουμένως), για τις οποίες το Υπουργείο θα πρέπει να

εξεύρει τον αναγκαίο μηχανισμό για την εξακρίβωση της ορθότητάς τους και ότι δεν ξεπερνιούνται τα ενδεδειγμένα όρια χορηγιών.

(ε) Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Υπουργείο μελετήσει τη δυνατότητα εισαγωγής αποτρεπτικών κυρώσεων για προστασία των σχεδίων του, εάν και όταν αποδειχθεί προσπάθεια εκμετάλλευσής τους από αιτητές. Το Υπουργείο, μετά από συνεννόηση με τη Νομική Υπηρεσία, περιέλαβε σχετική πρόνοια στα σχέδια χορηγιών. Ωστόσο, η εν λόγω πρόνοια δεν κρίνεται ως αρκούντως αποτρεπτική, αφού, σύμφωνα μ' αυτήν, αποκλείονται αιτητές που είχαν καταδικαστεί για απάτη σε σχέση μόνο με σχέδια χορηγιών του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι αιτητές που έχουν καταδικαστεί για απάτη σε σχέση με οποιοδήποτε κυβερνητικό σχέδιο χορηγίας θα πρέπει να αποκλείονται και εισηγήθηκε όπως το Υπουργείο εξετάσει το ενδεχόμενο ανάλογης επέκτασης της εν λόγω πρόνοιας.

(στ) Για αποφυγή του ενδεχόμενου εκμετάλλευσης του Υπουργείου από τις διάφορες επιχειρήσεις, και για συμμόρφωση με τους όρους που προνοούνται στα διάφορα σχέδια, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως η διενέργεια ελέγχων στα υποστατικά των επιχειρήσεων που έλαβαν χορηγία, (για διαπίστωση, μεταξύ άλλων, ότι η επιχείρηση δεν έχει διακόψει τη λειτουργία της, ότι η επένδυση για την οποία έτυχε επιχορήγησης έχει υλοποιηθεί πλήρως, και τα μηχανήματα και εξοπλισμός, για τα οποία έτυχε επιχορήγησης εξακολουθεί να υπάρχουν και να λειτουργούν), τεθεί σε συνεχή και προγραμματισμένη βάση.

Σχέδια δανειοδότησης με κυβερνητική εγγύηση. Σύμφωνα με τις καταστάσεις που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας, το σύνολο των δανείων που παραχωρήθηκαν με κυβερνητική εγγύηση, σε 154 εταιρείες, ανήλθε σε €12.259.627.

Στις 31.12.2011 το υπόλοιπο των δανείων ήταν €3.109.130 για τα οποία η υποχρέωση της Κυβέρνησης, ως εγγυήτριας, ήταν €2.664.429. Οι καθυστερημένες δόσεις των δανείων στις 31.12.2011, που αφορούν σε 11 εταιρείες, ήταν €3.011.895. Μέχρι τις 31.12.2011 η Κυβέρνηση πλήρωσε, ως εγγυήτρια, ποσό ύψους €721.696, το οποίο αφορά σε 22 εταιρείες.

Οι περισσότερες εκκρεμότητες των Σχεδίων αποτελούν προβληματικές περιπτώσεις, για τις οποίες απαιτούνται ξεχωριστοί χειρισμοί για την καθεμιά.

Παρατηρείται ότι για χρόνια δεν υπήρξε σημαντική βελτίωση της κατάστασης, ενώ τα δάνεια επιβαρύνονται με επιπρόσθετους τόκους τους οποίους ενδεχομένως να κληθεί η Κυβέρνηση να καταβάλει στις τράπεζες, γι' αυτό και όπως ανέφερε η Υπηρεσία μας θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για σύντομη διευθέτησή τους. Χαρακτηριστικά αναφέρονται δάνεια, τα αρχικά ποσά των οποίων ήταν €213.194 και €275.085, και για τα οποία στις 31.12.2011 τα ποσά ανήλθαν με τους τόκους σε €426.388 και €731.972, αντίστοιχα και είναι εγγυημένα από την Κυβέρνηση κατά 75% και 90%, αντίστοιχα.

Η θέση του Υπουργείου, μετά και από σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, η οποία διαβιβάστηκε στο Υπουργείο Οικονομικών, είναι όπως για αρκετές από τις περιπτώσεις αυτές, η Κυβέρνηση θα πρέπει να καταλήξει σε συμβιβασμό με τις τράπεζες.

Σχέδια ασφαλίσεως εξαγωγών με κυβερνητική εγγύηση.

(α) Χρέη Ιράκ και Κουβέιτ. Μετά από σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 9.11.2005, οι Υπουργοί Οικονομικών της Κύπρου και του Ιράκ υπέγραψαν σχετική συμφωνία στις 20.9.2006 με την οποία συμψηφίζονται το χρέος Ιράκ και Κουβέιτ προς Κύπρο με το χρέος Κύπρου προς Ιράκ και Κουβέιτ, το οποίο αφορά σε οφειλές των Κυπριακών εταιρειών πετρελαιοειδών προς την Κυβέρνηση του Ιράκ, και διαγράφονται οποιαδήποτε υπόλοιπα. Επίσης, με τη συμφωνία αυτή τα δικαιώματα του Ιράκ από τις εξαγωγές πετρελαιοειδών στις Κυπριακές εταιρείες πετρελαιοειδών εκχωρήθηκαν στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Ενόψει των πιο πάνω αποφάσεων, η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού θα έπρεπε, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για διαγραφή των ανείσπρακτων ποσών, τα οποία είχαν χρεωθεί, σε λογαριασμό προκαταβολών του Υπουργείου.

Ο Υπουργός μάς πληροφόρησε ότι τα δύο Υπουργεία ετοιμάζουν πρόταση η οποία θα υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη έγκρισης για διαγραφή των εν λόγω ποσών σύμφωνα με σχετική πρόνοια στον περί της Διαχείρισης των Εσόδων και Δαπανών και του Λογιστικού της Δημοκρατίας Νόμο του 2002.

Οι οφειλές των κυπριακών εταιρειών πετρελαιοειδών ύψους USD 6.782.450, πλέον τόκους, αφορούν σε τρεις εταιρείες πετρελαιοειδών, οι δύο από τις οποίες κατέβαλαν στις 16.2.2009 τις οφειλές τους (USD 10.892.269), ενώ η τρίτη, της οποίας η οφειλή ανερχόταν σε USD 4.335.853 στις 16.2.2009, δεν ανταποκρίθηκε στο αίτημα για εξόφληση, με αποτέλεσμα να καταχωριστεί εναντίον της αγωγή από την Κυπριακή Δημοκρατία. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι η οφειλή της εν λόγω εταιρείας, δεν διαλαμβάνεται στις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων του Υπουργείου και, όπως πληροφορηθήκαμε, ούτε στις αντίστοιχες καταστάσεις του Υπουργείου Οικονομικών.

Στη συμφωνία για συμψηφισμό συμπεριλήφθηκαν και οφειλές του Ιράκ προς Κύπριους επιχειρηματίες χωρίς να εξασφαλιστεί η εκ των προτέρων συγκατάθεσή τους πριν τη σύναψη της συμφωνίας αυτής. Ως εκ τούτου, δύο εταιρείες κινήθηκαν νομικά εναντίον της Δημοκρατίας τον Ιούλιο 2009 και Ιούνιο 2010 για καταβολή αποζημίωσης ύψους περίπου USD 3,1 εκ., πλέον τόκους, για ζημιές που υπέστησαν, λόγω του συμψηφισμού των χρεών, που είχε ως αποτέλεσμα, σύμφωνα με τους ενάγοντες, να ματαιωθεί νομικά η δυνατότητα των εν λόγω εταιρειών να διεκδικήσουν την εξόφληση οποιουδήποτε χρέους προς αυτές από τις κρατικές επιχειρήσεις του Ιράκ. Οι εν λόγω αγωγές εκκρεμούν.

(β) Χρέη Λιβύης. Κατά το 2010, στα πλαίσια σύγκλησης της αρμόδιας τεχνικής επιτροπής Κύπρου – Λιβύης, επιτεύχθηκε συμφωνία για παραχώρηση από τη Λιβύη ποσού ύψους USD 8.525.556 προς την Κυπριακή Δημοκρατία για τη συνολική εξόφληση των χρεών της Λιβύης προς την Κύπρο (το υπόλοιπο των οποίων ανερχόταν σε περίπου USD 11,5 εκ.). Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται ποσό ύψους USD 1.058.369, που οφείλεται σε κυπριακή εταιρεία και το οποίο τελεί υπό αμφισβήτηση από την Αρχή Ακινήτων και Πιστοποίησης της Λιβύης και θα παραμείνει δεσμευμένο μέχρι την τελική συμφωνία μεταξύ των δύο εμπλεκόμενων.

Στις 11.1.2011, εμβάστηκε από τις Λιβυκές αρχές σε λογαριασμό της Δημοκρατίας ποσό ύψους USD 3.799.905, ενώ το υπολειπόμενο ποσό (USD 3.667.282) δεν κατέστη δυνατό να εξασφαλιστεί λόγω, της έκρυθμης κατάστασης που επικρατεί στη Λιβύη.

Όλες οι δικαιούχες εταιρείες, ασφαλισμένες και μη, εξουσιοδότησαν την Κυπριακή Δημοκρατία όπως προβεί στις ανάλογες διευθετήσεις των χρεών ης Λιβύης έναντί τους.

Το Υπουργείο έχει ήδη καταβάλει το ποσό που αναλογεί σε 13 εταιρείες, οι οποίες παραμένουν εγγεγραμμένες στο Τμήμα Εφόρου Εταιρειών με βάση την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, με αρ. 72.154 και ημερ. 9.6.2011.

Επίσης, μέχρι τον Μάιο 2012, αναφορικά με τις υπόλοιπες 14 εταιρείες οι οποίες είτε έχουν διαγραφεί είτε διαλυθεί, για τις 6 που έχουν προβεί στις απαραίτητες διαδικασίες σύμφωνα με νομική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, τους καταβλήθηκαν τα ανάλογα ποσά και για τις 8 τα ποσά παραμένουν σε λογαριασμό καταθέσεων μέχρι την εκπνοή του χρονικού διαστήματος που καθορίζεται στον περί Εταιρειών Νόμο κατά το οποίο δύναται, κατόπιν αίτησης στο δικαστήριο, να εκδοθεί διάταγμα για ακύρωση της διαγραφής/διάλυσης τους. Σημειώνεται ότι με το εν λόγω έμβασμα εξοφλήθηκαν και τα ποσά που είχε καταβάλει η Κυβέρνηση ως αποζημιώσεις στις κυπριακές εταιρείες για εξαγωγές στη Λιβύη.

Προγράμματα Δημιουργίας και λειτουργίας εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων και Δημιουργίας Νέων Επιχειρήσεων Υψηλής Τεχνολογίας και Καινοτομίας (Ν.Ε.Υ.Τ.Κ.) μέσω των εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων. Λόγω διοικητικών και άλλων προβλημάτων που προέκυψαν μεταξύ συγκεκριμένου εκκολαπτηρίου και τεσσάρων Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. του ίδιου εκκολαπτηρίου, το Υπουργείο αποφάσισε στις 30.10.2007 τη διακοπή οποιωνδήποτε πληρωμών στις πιο πάνω υπό εκκόλαψη εταιρείες.

Στις 4.12.2008 το Υπουργείο διαβίβασε στον Γενικό Εισαγγελέα εκθέσεις γεγονότων για τις τέσσερις Ν.Ε.Υ.Τ.Κ., ζητώντας να καταχωριστούν αγωγές εναντίον του Διευθυντή του εκκολαπτηρίου για τη

διεκδίκηση ποσού ύψους μέχρι και €546.415 από τις χορηγίες που παραχωρήθηκαν στις τέσσερις Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. και οι οποίες ανέρχονταν σε €728.571.

Σύμφωνα με στοιχεία/πληροφορίες από το Υπουργείο, μέχρι την ημερ. ελέγχου (Μάιος 2012), η Νομική Υπηρεσία δεν είχε καταχωρίσει τη σχετική αγωγή και δεν ενημέρωσε για οποιεσδήποτε εξελίξεις επί του θέματος το Υπουργείο.

Υπηρεσία Μέτρων και Σταθμών (ΥΜΣ).

(α) Η μετρολογική υποδομή της Υπηρεσίας, η οποία έχει άμεση σχέση με την προστασία του καταναλωτή, όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, εξακολουθεί να παρουσιάζει ελλείψεις και ως εκ τούτου δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει ένα σημαντικό μέρος της αποστολής της.

(β) **Αναθεώρηση τελών.** Τα διάφορα τέλη τα οποία καθορίστηκαν με τους περί Μέτρων και Σταθμών Κανονισμούς του 1981 (Κ.Δ.Π. 84/81), τροποποιήθηκαν αρχικά το 1993 (Κ.Δ.Π. 153/93) και στη συνέχεια το 2005 (Κ.Δ.Π. 78/2005). Έκτοτε δεν υπήρξε άλλη τροποποίηση παρόλο ότι το κόστος προσωπικού και η αξία των εξοπλισμών έχουν αυξηθεί σημαντικά και ως εκ τούτου, τα ισχύοντα τέλη πιθανόν να μην ανταποκρίνονται σήμερα στο πραγματικό κόστος παροχής των υπηρεσιών. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο αναθεώρησης των σχετικών τελών έτσι ώστε να συνάδουν με τα σημερινά δεδομένα.

Ο Υπουργός μάς ανέφερε ότι τα εν λόγω τέλη θα αναθεωρηθούν εντός των προσεχών μηνών στα πλαίσια της γενικότερης αναθεώρησης της νομοθεσίας που διέπει τη λειτουργία της Υπηρεσίας Μέτρων και Σταθμών.

Φορέας Προώθησης Ξένων Επενδύσεων (Cyprus Investment Promotion Agency)

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του ημερ. 5.9.2005, ενέκρινε τη σύσταση εταιρείας περιορισμένης ευθύνης με εγγύηση, η οποία θα λειτουργεί ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός, με μόνο μέλος την Κυπριακή Δημοκρατία, για την προσέλκυση και εξυπηρέτηση ξένων επενδυτών.

Οι κυριότεροι σκοποί του Φορέα είναι η προώθηση της Κύπρου ως επενδυτικού κέντρου, η υποστήριξη στους ξένους επενδυτές, η επικοινωνία με επενδυτές, η προώθηση και διευκόλυνση εξαγωγών προϊόντων και υπηρεσιών, η συλλογή πληροφοριών και η δημιουργία τράπεζας πληροφοριών πάνω σε θέματα ξένων επενδύσεων, επενδυτικών ευκαιριών και νομοθεσίας, τις οποίες να καθιστά διαθέσιμες προς τους ενδιαφερόμενους επενδυτές.

(β) Παρόλο ότι ο Φορέας έχει εγγραφεί ως πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο, δεδομένου ότι τα έξοδά του καλύπτονται εξ ολοκλήρου από κρατική χορηγία, το ύψος της οποίας καθορίζεται σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του Φορέα, και η οποία για το 2011 ανήλθε σε €1,0 εκ. (2010: €1.305.325), η Υπηρεσία μας εξέφρασε και πάλι την άποψη ότι, αναφορικά με οικονομικά ζητήματα όπως ο καθορισμός του αριθμού θέσεων προσωπικού, ο καθορισμός του ύψους των μισθών, η παραχώρηση αυξήσεων κ.λπ., πρέπει να εξασφαλίζεται η γραπτή και εκ των προτέρων έγκριση των αρμόδιων κυβερνητικών τμημάτων, αφού οι δαπάνες αυτές βαρύνουν τους μελλοντικούς κρατικούς προϋπολογισμούς, άποψη με την οποία συμφωνεί και το Υπουργείο Οικονομικών.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε επίσης την άποψη ότι, θα πρέπει να υπάρξει καθορισμένος μηχανισμός ελέγχου υλοποίησης του προϋπολογισμού του Φορέα, καθώς επίσης και καθορισμένες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται αναφορικά με οικονομικά ζητήματα, για διασφάλιση ότι οι χρηματικοί του πόροι χρησιμοποιούνται με τρόπο οικονομικό και αποτελεσματικό για επίτευξη των σκοπών του. Η θέση του Διοικητικού Συμβουλίου του Φορέα, όπως μας έχει πληροφορήσει το Υπουργείο, είναι ότι, εάν εφαρμοσθούν στον Φορέα οι διαδικασίες της Δημόσιας Υπηρεσίας, θα τον επιβαρύνουν με γραφειοκρατία και θα τον μετατρέψουν σε ένα δυσκίνητο και αναποτελεσματικό φορέα. Ωστόσο, διευκρινίστηκε ότι η Υπηρεσία μας αναφέρθηκε στην ανάγκη ύπαρξης καθορισμένων διαδικασιών (που να διασφαλίζουν τις αρχές της χρηστής διοίκησης, ισότητας κ.λπ.) και όχι στην κατ' ανάγκη υιοθέτηση των διαδικασιών που ισχύουν στη Δημόσια Υπηρεσία.

(γ) Όσον αφορά στις διαδικασίες προσφορών που θα πρέπει να ακολουθούνται από τον Φορέα κατά τη σύναψη συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, ενώ, σύμφωνα με το Υπουργείο ο Φορέας θεωρείται ότι έχει υποχρέωση να εφαρμόζει τις διατάξεις του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου (Ν.12(Ι)/2006), ο Φορέας δεν υιοθετεί τη θέση αυτή. Τον Οκτώβριο 2011, ζητήθηκε νομική γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, η οποία, λήφθηκε τον Νοέμβριο 2012. Σύμφωνα με τη γνωμάτευση, η εν λόγω νομοθεσία θα πρέπει να τυγχάνει εφαρμογής από τον Φορέα.

Επιστημονικό/Τεχνολογικό Πάρκο.

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του ημερ. 29.4.2004, ενέκρινε τη δημιουργία Επιστημονικού και Τεχνολογικού Πάρκου στην Κύπρο.

Επίσης, με την Απόφασή του ημερ. 21.4.2005, εγκρίθηκε η ανάθεση της παρακολούθησης της υλοποίησης του σχεδίου για την ανάπτυξη του Πάρκου σε Υπουργική Επιτροπή αποτελούμενη από τους Υπουργούς Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, Οικονομικών και Εσωτερικών καθώς επίσης η διεξαγωγή μελέτης βιωσιμότητας, ενώ με την Απόφασή του ημερ. 8.2.2006, εξουσιοδότησε τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού να προβεί σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για την απαλλοτρίωση της επιλεγείσας περιοχής.

(β) Το Υπουργείο, ως απαλλοτριούσα Αρχή, προχώρησε σε δημοσίευση της Γνωστοποίησης Απαλλοτρίωσης και του Διατάγματος Απαλλοτρίωσης, στις 15.9.2006 και στις 7.9.2007, αντίστοιχα, προτού ολοκληρωθεί η μελέτη βιωσιμότητας (ολοκληρώθηκε και έγινε αποδεκτή από το Υπουργείο στις 14.4.2009). Η απαλλοτρίωση αφορούσε σε ιδιωτική γη 255 τεμαχίων και συνολικής έκτασης 1.565.679 τ.μ.

(γ) Σύμφωνα με τη μελέτη βιωσιμότητας, η οποία ολοκληρώθηκε με μεγάλη καθυστέρηση και έγινε αποδεκτή από το Υπουργείο στις 14.4.2009, το κόστος του έργου για τη δημιουργία του Πάρκου εκτιμήθηκε στα €82 εκ.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφαση ημερ. 5.8.2009, ενέκρινε τη μείωση του χώρου του Πάρκου και του κτιριολογικού προγράμματος, με αποτέλεσμα το εκτιμηθέν κόστος να περιοριστεί στα €21,6 εκ. και εξουσιοδότησε τον Υπουργό να εκδώσει σχετικά Διατάγματα άρσης των απαλλοτριώσεων για τα επηρεαζόμενα τεμάχια.

Ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού μάς πληροφόρησε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρία του στις 10.10.2012, αποφάσισε μεταξύ άλλων περιορισμό της συνολικής έκτασης γης στα 324.170 τ.μ. και επίσης ανάκληση των απαλλοτριώσεων των υπόλοιπων τεμαχίων γης που προορίζονταν για το Πάρκο. Εκτενέστερη αναφορά για το θέμα της απαλλοτρίωσης ιδιωτικής γης για τη δημιουργία του Πάρκου, γίνεται στην παρούσα Έκθεση, στο μέρος για το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

(δ) Σημειώνεται ότι, παρά την πάροδο 6 περίπου χρόνων από τη δημοσίευση της απαλλοτρίωσης, επειδή το Υπουργείο Οικονομικών δεν ενέκρινε τη διενέργεια πληρωμών για το συγκεκριμένο έργο, δεν έχουν καταβληθεί ακόμα οι αποζημιώσεις για τις απαλλοτριώσεις στους δικαιούχους, γεγονός το οποίο θεωρείται σοβαρό αφού, σύμφωνα με το άρθρο 23 του Συντάγματος και το άρθρο 12 του περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου, οι αποζημιώσεις λόγω απαλλοτρίωσης καταβάλλονται τις μετρητοίς και προκαταβολικά. Ως αποτέλεσμα της καθυστέρησης στην καταβολή των αποζημιώσεων το κράτος αναμένεται να επιβαρυνθεί με επιπλέον ποσά υπό μορφή τόκων. Το οφειλόμενο ποσό των αποζημιώσεων, μέχρι τις 30.6.2012 συμπεριλαμβανομένων των τόκων, ανέρχεται σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας σε περίπου €30,6 εκ., ποσό το οποίο ωστόσο αναμένεται να μειωθεί μετά την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 10.10.2012.

(ε) Για την περαιτέρω προώθηση του έργου, η αρμόδια Υπουργική Επιτροπή είχε αποφασίσει στις 23.12.2009, μεταξύ άλλων, όπως διοριστεί Διαχειριστική Επιτροπή (Δ.Ε.) σύμφωνα με τον Κανονισμό αρ. 15(1) των περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Γενικών) Κανονισμών του 2007 (Κ.Δ.Π. 201/2007), με στόχο την επιτάχυνση της υλοποίησης

του έργου. Η Δ.Ε. θα εισηγείτο το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του Επιστημονικού Τεχνολογικού Πάρκου και τη σύσταση του φορέα διοίκησης του.

Ο Υπουργός μάς πληροφόρησε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρία του στις 10.10.2012, αποφάσισε τη σύσταση Διαχειριστικής Επιτροπής με όρους εντολής, εξουσίες, αρμοδιότητες και ευθύνες ως προς την ετοιμασία οποιωνδήποτε μελετών και εγγράφων, διεκπεραίωση διαδικασιών, δημοσιεύσεις, αξιολογήσεις, διαπραγματεύσεις, προώθηση και διαχείριση του όλου θέματος, καθώς επίσης την δημοσίευση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για επιχειρήσεις, οργανισμούς και επενδυτές που επιθυμούν να εγκατασταθούν ή/και να επενδύσουν και εμπλακούν στη δημιουργία και λειτουργία του Πάρκου.

Νέα Πολιτική για την ανάπτυξη γηπέδων γκολφ στην Κύπρο.

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του ημερ. 16.2.2005, ενέκρινε πολιτική ενθάρρυνσης επενδύσεων σε γήπεδα γκολφ. Η Απόφαση αφορούσε στη δημιουργία μέχρι 14 συνολικά γηπέδων γκολφ, περιλαμβανομένων των υφιστάμενων, και καθορίζει τα κριτήρια αξιολόγησης των αιτήσεων που θα υποβάλλονται. Στην Απόφαση αναφέρεται παράλληλα ότι, επειδή η επένδυση για τη δημιουργία γηπέδου γκολφ δεν θεωρείται οικονομικά βιώσιμη από μόνη της, η ανάπτυξη γηπέδου γκολφ μπορεί να συνοδεύεται από οικιστική ή και τουριστική ανάπτυξη προς υποστήριξη της δημιουργίας και λειτουργίας του.

(β) Υδροδότηση των υφιστάμενων αδειοδοτημένων γηπέδων γκολφ. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του ημερ. 3.6.2009, αποφάσισε, μεταξύ άλλων, όπως καμιά ποσότητα νερού δεν θα παραχωρείται από κυβερνητικά υδατικά έργα/αποχετευτικά συστήματα για αναπτύξεις γηπέδων γκολφ και ότι αυτή θα εξασφαλίζεται από μονάδες αφαλάτωσης που θα λειτουργούν με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, δίνοντας παράλληλα στα ήδη υφιστάμενα αδειοδοτημένα γήπεδα γκολφ χρονικό περιθώριο ενός έτους (μέχρι 3.6.2010) για συμμόρφωση με τις πρόνοιες της συγκεκριμένης Απόφασης. Επειδή δεν υπήρξε ανταπόκριση στην πιο πάνω υποχρέωση, το Υπουργικό Συμβούλιο, με νέα Απόφασή του ημερ. 20.1.2011, αποφάσισε να εγκρίνει τη συνέχιση παροχής νερού στα ήδη υφιστάμενα αδειοδοτημένα γήπεδα γκολφ για ακόμη ένα έτος, δηλαδή μέχρι τις 3.6.2011. Παρόλο ότι η προθεσμία έχει παρέλθει και οι επενδυτές δεν φαίνεται να έχουν συμμορφωθεί με τις σχετικές πρόνοιες, μέχρι τον Μάιο 2012 το θέμα δεν είχε υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη απόφασης. Εκτενέστερη αναφορά για το θέμα γίνεται στην παρούσα Έκθεση στο μέρος για το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.

(γ) Πρόταση/αίτηση συγκεκριμένης εταιρείας για ανάπτυξη γηπέδου γκολφ. Στις 23.4.2010, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως προχώρησε στη σύναψη συμφωνίας με συγκεκριμένη εταιρεία και στις 27.4.2010, στη χορήγηση πολεοδομικής άδειας για τη δημιουργία γηπέδου γκολφ.

Σύμφωνα με σχετικό όρο της συμφωνίας, η εταιρεία θα πρέπει να καταβάλει το ποσό των €5 εκ. στην Κυβέρνηση ως αντισταθμιστικό μέτρο για την ανάπτυξη (30% του ποσού σε διάστημα 3 μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της πολεοδομικής άδειας και το υπόλοιπο 70% σε 3 ίσες ετήσιες δόσεις τα επόμενα 3 χρόνια, πληρωτές κατά την ίδια ημερομηνία καταβολής της πρώτης δόσης ή σε διάστημα μίας εβδομάδας από αυτή).

Στις 27.7.2010, η εταιρεία προέβη στην καταβολή του 30% του ποσού (€1,5 εκ.), ωστόσο, μέχρι τον Μάιο 2012 δεν είχε ακόμα καταβάλει το ποσό της πρώτης ετήσιας δόσης ύψους €1.166.667 το οποίο κατέστη πληρωτέο στις 27.7.2011. Στο μεταξύ, στις 27.7.2012 είχε ήδη καταστεί πληρωτέο και το ποσό της δεύτερης ετήσιας δόσης.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης για γήπεδα γκολφ, την οποία η Υπουργική Επιτροπή όρισε ως υπεύθυνη για την παρακολούθηση της υλοποίησης των δεσμεύσεων των επενδυτών, σε συνεδρία της στις 15.9.2011 αποφάσισε όπως:

- Ζητηθεί από την εταιρεία να προσκομίσει, εντός 15 ημερών, τα σχετικά στοιχεία τεκμηρίωσης του αιτήματός της για παράταση της καταβολής της πρώτης ετήσιας δόσης μαζί με επιστολή με την οποία να ζητείται συγκεκριμένη παράταση και να αναγνωρίζεται το περιεχόμενο της συμφωνίας που υπογράφηκε.

- Διευκρινιστεί ποιες θα είναι οι επιπτώσεις στον επενδυτή σε περίπτωση καθυστέρησης ή μη καταβολής των δόσεων που προνοούνται στη συμφωνία. Σημειώνεται ότι στη συμφωνία ήδη περιλαμβάνεται πρόνοια για καταβολή τόκων σε περίπτωση καθυστέρησης στην καταβολή των δόσεων.
- Επανακαθοριστεί η μέγιστη χρονική προθεσμία για καταβολή της δόσης και των τόκων.
- Παραπεμφθεί το θέμα για σχετική ενημέρωση/απόφαση στην Υπουργική Επιτροπή αφού υποβληθούν τα σχετικά στοιχεία από την εταιρεία και αξιολογηθούν από το Υπουργείο Οικονομικών.

Σημειώνεται ότι, μέχρι τον Μάιο 2012, η εταιρεία δεν φαίνεται να είχε υποβάλει οποιαδήποτε στοιχεία τεκμηρίωσης του αιτήματος της για παράταση καταβολής των σχετικών ποσών.

Η Υπουργική Επιτροπή, σε συνεδρία της στις 2.11.2011, αποφάσισε όπως εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Οικονομικών να παράσχει παράταση πληρωμής των οφειλόμενων δόσεων/ποσών, τα οποία θα καταβληθούν με τον καθοριζόμενο τόκο, απόφαση η οποία, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 31.1.2012.

(δ) Μελέτη για καθορισμό του επιθυμητού αριθμού γηπέδων. Σημειώνεται ότι μέχρι σήμερα δεν έχει διεξαχθεί μελέτη που να τεκμηριώνει τον επιθυμητό αριθμό γηπέδων. Όπως μας είχε πληροφορήσει πρώην Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, για την απόφαση του επαναπροσδιορισμού της πολιτικής χωρίς την εκπόνηση μελέτης, είχαν ληφθεί υπόψη:

- οι χρονοβόρες διαδικασίες που απαιτούνται για τη διεξαγωγή μελέτης κόστους/οφέλους και μελέτης για τον επιθυμητό αριθμό γηπέδων γκόλφ,
- το γεγονός ότι η πολιτική για τα γήπεδα γκόλφ υιοθετήθηκε για να εμπλουτιστεί το τουριστικό προϊόν της Κύπρου,
- ότι η τουριστική κίνηση προς την Κύπρο έχει συνεχή φθίνουσα πορεία,
- ότι ήταν επιβεβλημένη η άμεση προώθηση μεγάλων έργων για αντιμετώπιση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, και
- ότι με βάση την απόφαση πολιτικής του 2005 είχαν ήδη υποβληθεί και αξιολογηθεί οι δηλώσεις ενδιαφέροντος και είχαν υποβληθεί στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως αιτήσεις από τους επενδυτές.

Μηχανογράφηση. Στα πλαίσια ελέγχου που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας αναφορικά με θέματα ασφάλειας ελέγχου των μηχανογραφικών συστημάτων, εντοπίστηκαν αδυναμίες οι οποίες αφορούν μεταξύ άλλων, στον καθορισμό πολιτικής ασφάλειας μηχανογραφικού εξοπλισμού και δεδομένων, στη φυσική ασφάλεια εξοπλισμού και δεδομένων, στη δημιουργία και ασφάλεια εφεδρικών αντιγράφων, καθώς επίσης στη διαχείριση του λογισμικού κατά των ιών.

4.12.1 ΤΜΗΜΑ ΕΦΟΡΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗ

Δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη για το 2011, λόγω υποστελέχωσης της Ελεγκτικής Υπηρεσίας που προέκυψε από την παγοποίηση των υπό πλήρωση οργανικών θέσεων, την παγοποίηση πρόσληψης έκτακτου προσωπικού και τον μεγάλο αριθμό πρόωρων αφυπηρετήσεων.

Πληροφορίες για τον έλεγχο του 2010 περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2010.

4.13 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

4.13.1 ΤΜΗΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μέρος Α

Σχέδιο Αυτοεργοδότησης Αποφοίτων Πανεπιστημίων και Ανώτερων Σχολών - Καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων. Σύμφωνα με τα στοιχεία που υπέβαλε το Γενικό Λογιστήριο στο Τμήμα Εργασίας,

το υπόλοιπο των καθυστερήσεων στην αποπληρωμή των δανείων για το πιο πάνω Σχέδιο ανερχόταν στις 31.12.2011 σε €1.253.212, σε σύγκριση με €1.192.171 στις 31.12.2010.

Ενοίκια. Στα πλαίσια του Έργου «Ανάπτυξη Δικτύου Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης», της προγραμματικής περιόδου 2004-2006, ετοιμάστηκαν σχετικές μελέτες, οι οποίες ανέδειξαν την αναγκαιότητα δημιουργίας Τοπικών Γραφείων Εργασίας, καθώς επίσης και επέκτασης ορισμένων από τα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας, οι λειτουργικές δαπάνες των οποίων, συμπεριλαμβανομένων και των ενοικίων, μέχρι τη λήξη του Έργου στις 30.6.2009, συγχρηματοδοτήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο κατά 50%.

Με την έγκριση στις 15.4.2010 του Έργου «Περαιτέρω Ενίσχυση και Εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης», της προγραμματικής περιόδου 2007 – 2013, τα ενοίκια των Τοπικών Γραφείων Εργασίας που δημιουργήθηκαν στα πλαίσια του προηγούμενου έργου και τα ενοίκια που αφορούν στην επέκταση των Επαρχιακών Γραφείων, συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο κατά 75%, χωρίς ωστόσο να συγχρηματοδοτούνται και οι λειτουργικές δαπάνες (ηλεκτρισμός, τηλέφωνα, αγορά εξοπλισμού, δαπάνες προσωπικού κ.ά.) των Επαρχιακών και Τοπικών Γραφείων Εργασίας, όπως έγινε κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο και ως εκ τούτου επιβαρύνουν εξ'ολοκλήρου τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Μετά από έλεγχο των ενοικιαστηρίων συμβολαίων, καθώς επίσης και από στοιχεία που λήφθηκαν από το μηχανογραφημένο σύστημα του Τμήματος Εργασίας, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Το συνολικό κόστος των ενοικίων για το 2011, συμπεριλαμβανομένων των Κεντρικών Γραφείων, ανήλθε σε €731.264, σε σύγκριση με €711.550 το 2010.

(β) Στα υποστατικά που στεγάζονται τα Τοπικά Γραφεία Εργασίας Πόλης Χρυσοχούς, Κακοπετριάς και Ύψωνα, με εμβαδό 200 τ.μ., 239 τ.μ. και 302 τ.μ., αντίστοιχα, υπάρχουν μεγάλοι ανεκμετάλλετοι χώροι, αφού στο καθένα από αυτά εργάζεται μόνο ένας υπάλληλος. Το ενοίκιο που καταβλήθηκε το 2011 για τα υποστατικά αυτά κυμάνθηκε από €5.997 μέχρι €26.548, όσο περίπου και το 2010.

(γ) Το ενοίκιο ανά τετραγωνικό μέτρο για το 2011 κυμάνθηκε από €2,1 μέχρι €18,4, όσο περίπου και το 2010.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο συστέγασης ορισμένων Τοπικών Γραφείων Εργασίας με άλλα Κυβερνητικά Τμήματα, λαμβάνοντας υπόψη και τον βαθμό δραστηριοποίησής τους μέχρι σήμερα.

Η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα Εργασίας μελετά το θέμα της συστέγασης, τηρουμένων των Κανονισμών και προϋποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, το οποίο έχει συγχρηματοδοτήσει το έργο, ενώ παράλληλα γίνεται προσπάθεια για μείωση του ύψους του ενοικίου των υποστατικών που στεγάζονται τα Τοπικά Γραφεία Εργασίας, μείωση που επιτεύχθηκε ήδη για το Γραφείο Εργασίας στον Ύψωνα. Μας πληροφόρησε επίσης ότι προϋπόθεση για τη συγχρηματοδότηση του έργου ήταν και η χωροθέτηση δύο Γραφείων σε μειονεκτούσες περιοχές και ότι το Τοπικό Γραφείο Κακοπετριάς είναι το ένα από αυτά.

Σχέδια χορηγιών – Προγραμματική περίοδος 2007-2013. Στα πλαίσια των επαληθεύσεων που διενεργήθηκαν από το Γραφείο Προγραμματισμού (Διαχειριστική Αρχή) και τη Μονάδα Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (Ενδιάμεσος Φορέας IV), καθώς και της επισκόπησης που πραγματοποίησε το Γενικό Λογιστήριο (Αρχή Πιστοποίησης), στα τρία Σχέδια Χορηγιών του Τμήματος Εργασίας (Ενδιάμεσος Φορέας II), «Εκτακτο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων για Απασχόληση Ανέργων», « Σχέδιο Παροχής Κινήτρων για Πρόσληψη Ατόμων με Αναπηρία» και «Σχέδιο Παροχής Κινήτρων για Πρόσληψη Ατόμων που Ανήκουν στις Ευπαθείς Κοινωνικά Ομάδες», διαπιστώθηκαν λάθη ή/και αδυναμίες που αφορούσαν κυρίως στην καθυστέρηση στην αξιολόγηση και έγκριση των αιτήσεων, στην τήρηση των διαφόρων εγγράφων στους φακέλους, στον τρόπο υπολογισμού της χορηγίας και στη μη παρακολούθηση του φυσικού αντικείμενου του έργου(επιτόπια επίσκεψη). Το θέμα της μη πραγματοποίησης από το Τμήμα επιτόπιων ελέγχων στους δικαιούχους, σύμφωνα με τους Οδηγούς Διαχείρισης των Σχεδίων, τέθηκε και από την Υπηρεσία μας, αφού,

σύμφωνα με στοιχεία που μας δόθηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου, είχαν εγκριθεί από το Τμήμα 1.412, 77 και 1.002 αιτήσεις για τα τρία πιο πάνω Σχέδια, αντίστοιχα, ενώ διενεργήθηκαν, σύμφωνα με ανεπίσημα στοιχεία που τηρούνται από τον αρμόδιο λειτουργό πληρωμών, μόνο 23 επιτόπιοι έλεγχοι, που αφορούσαν σε 6 εργοδότες μόνο.

Για τα πιο πάνω ευρήματα, ζητήθηκαν από την Αρχή Πιστοποίησης τα σχόλια του Τμήματος Εργασίας. Όσον αφορά στα λάθη που διαπιστώθηκαν στον υπολογισμό και πληρωμή της χορηγίας στους δικαιούχους του Έκτακτου Σχεδίου Παροχής Κινήτρων για Απασχόληση Ανέργων, σε επιστολή του, ημερ. 25.1.2012, προς το Τμήμα Εργασίας, το Γραφείο Προγραμματισμού αναφέρει ότι πραγματοποιήθηκαν εκπαιδευτικά εργαστήρια στο προσωπικό, με στόχο τη διόρθωση των λαθών και την αποφυγή λαθών σε μελλοντικές πληρωμές. Ωστόσο, όπως σημειώνεται στην εν λόγω επιστολή, με βάση τις επαληθεύσεις που έγιναν στη συνέχεια, διαφάνηκε ότι η διαδικασία που ακολουθείται και μετά τα εκπαιδευτικά σεμινάρια, για υπολογισμό της χορηγίας, εξακολουθεί να μην είναι επαρκής για να διασφαλίσει την ορθότητα, νομιμότητα και επιλεξιμότητα των δαπανών, γι' αυτό και συστήνεται η τοποθέτηση Λογιστή, σε μερική βάση, στο Τμήμα Εργασίας, ο οποίος να εξυπηρετεί και τις σχετικές ανάγκες του Κέντρου Παραγωγικότητας.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως ενημερωθεί για τυχόν εξελίξεις ή ενέργειες που έγιναν από τους εμπλεκόμενους φορείς.

Στην απάντησή της, η Υπουργός μάς ανέφερε ότι τα λάθη ή/και αδυναμίες που αφορούσαν στην καθυστέρηση στην αξιολόγηση και έγκριση των αιτήσεων, στην τήρηση των διαφόρων εγγράφων στους φακέλους και στη μη παρακολούθηση του φυσικού αντικείμενου του έργου, οφείλονται κυρίως στην υποστελέχωση του Τμήματος και στην εκτέλεση των διαφόρων εργασιών κατά προτεραιότητα. Το Τμήμα (Ενδιάμεσος Φορέας II), έχει προβεί σε τροποποιήσεις των διαδικασιών, έχει υιοθετήσει τις σχετικές συστάσεις από τις αρμόδιες αρχές και έχει προβεί σε περαιτέρω επιτόπιες επαληθεύσεις και ελέγχους. Όσον αφορά στα λάθη/αδυναμίες που διαπιστώθηκαν στον τρόπο υπολογισμού της χορηγίας, μας ανέφερε ότι αυτά διορθώθηκαν, μέχρι και τον Φεβρουάριο 2012, στη βάση και των εκπαιδευτικών σεμιναρίων που έγιναν και παρόλο ότι με την τοποθέτηση ενός επιπλέον λογιστικού λειτουργού, τηρούνται οι διαδικασίες που διασφαλίζουν τη νομιμότητα και επιλεξιμότητα των δαπανών, εντούτοις η τοποθέτηση ενός Λογιστή θεωρείται αναγκαία.

4.13.2 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Μέρος Α

Συντήρηση μηχανογραφικού εξοπλισμού και λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος. Στις Εκθέσεις μας για τα προηγούμενα έτη, αναφέρθηκε ότι για τον πιο πάνω σκοπό το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 59.613, ημερ. 10.3.2004, ενέκρινε Πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών για τη μίσθωση υπηρεσιών πέντε ατόμων, για περίοδο τεσσάρων χρόνων, με δαπάνη £60.000 (€102.516) για τον πρώτο χρόνο, σε σύγκριση με ποσό έβραν των £250.000 (€427.150) (χωρίς ΦΠΑ) που καταβαλλόταν μέχρι τότε ετησίως σε συγκεκριμένη εταιρεία για τον ίδιο σκοπό, με αύξηση 5% για κάθε επόμενο χρόνο. Παρόλο που η πρόσληψη των πιο πάνω ατόμων θα γινόταν ένα χρόνο πριν από τη λήξη στις 13.4.2005 του υφιστάμενου συμβολαίου και η εκπαίδευσή τους θα παρεχόταν από την πιο πάνω εταιρεία, ώστε να είναι δυνατή η συνέχιση της λειτουργικής υποστήριξης του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ) μετά τις 13.4.2005, εντούτοις το συμβόλαιο έληξε, χωρίς να γίνει οποιαδήποτε μίσθωση υπηρεσιών.

Το μηχανογραφημένο σύστημα των ΥΚΑ συνέχισε να συντηρείται από την ίδια εταιρεία με την υπογραφή νέου συμβολαίου και ετήσιες ανανεώσεις μέχρι και τις 16.6.2009, χωρίς να υλοποιηθεί η πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ), με επιστολή του, ημερ. 2.6.2006, πληροφόρησε τον Διευθυντή ΥΚΑ ότι το Τμήμα του θα είναι σε θέση να αναλάβει την πλήρη υποστήριξη, συντήρηση και βελτίωση του μηχανογραφημένου συστήματος των ΥΚΑ, με ομάδα λειτουργικής υποστήριξης που θα απαρτιζόταν από 8 λειτουργούς, αμέσως μετά την υλοποίηση της στελέχωσης του Τμήματός του, πράγμα που όπως διαπιστώθηκε υλοποιείται, αλλά με κάποιες καθυστερήσεις (στελέχωση,

εκπαίδευση) που έχουν ως αποτέλεσμα τις συνεχείς αναθεωρήσεις του χρονοδιαγράμματος για την πλήρη υποστήριξη, συντήρηση και βελτίωση του μηχανογραφημένου συστήματος των ΥΚΑ από τους λειτουργούς του ΤΥΠ.

Με τη λήξη του συμβολαίου με τη συγκεκριμένη εταιρεία στις 16.6.2009, υπογράφηκε νέο συμβόλαιο με την ίδια εταιρεία στις 5.11.2009, για ένα χρόνο, για συντήρηση του λογισμικού, υλοποίηση έκτακτων επείγουσων αναγκών και εκπαίδευση λειτουργών του ΤΥΠ για το ολοκληρωμένο σύστημα των ΥΚΑ, με δικαίωμα ετήσιας ανανέωσης για ακόμη τέσσερα χρόνια. Στις 19.10.2010 το συμβόλαιο ανανεώθηκε με τους ίδιους όρους για ακόμη ένα χρόνο (2^ο έτος), καλύπτοντας την περίοδο μέχρι τις 4.11.2011, αφαιρώντας από τη συντήρηση δύο λογισμικά προϊόντα, τα οποία ανέλαβε η Ομάδα Πληροφορικής των ΥΚΑ που στελεχώνεται από λειτουργούς του ΤΥΠ. Στις 31.10.2011 το συμβόλαιο ανανεώθηκε με τους ίδιους όρους για ακόμη ένα χρόνο (3^ο έτος), καλύπτοντας την περίοδο μέχρι τις 4.11.2012 και αφαιρώντας από τη συντήρηση το λογισμικό προϊόν «Διαχείριση της βάσης δεδομένων, συμπεριλαμβανομένου της ενημέρωσης του σχεδιασμού».

Από 19.1.1998 μέχρι 31.12.2011 καταβλήθηκε στη συγκεκριμένη εταιρεία συνολικό ποσό ύψους €5,35 εκ. πλέον ΦΠΑ.

Σημειώνεται ότι τον Αύγουστο 2010 έγινε μεταβίβαση του συμβολαίου από το ΤΥΠ στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στα πλαίσια της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 66.041, ημερ. 12.9.2007, για αποκέντρωση και μεταβίβαση των συμβάσεων του ΤΥΠ στα Υπουργεία.

Παρατηρήσαμε ότι ο στόχος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την πλήρη ανάληψη της λειτουργικής υποστήριξης, συντήρησης και βελτίωσης του μηχανογραφημένου συστήματος των ΥΚΑ περί τα τέλη του 2012, δεν είναι πλέον εφικτός, αφού δεν τηρήθηκαν οι προϋποθέσεις που τέθηκαν για την επίτευξή του. Και αυτό γιατί, όπως διαπιστώθηκε, δύο λειτουργοί που είχαν εκπαιδευτεί στα υποσυστήματα, τα οποία αναλήφθηκαν ήδη από την Ομάδα, αποχώρησαν, ενώ δεν έγινε εφικτή η αποδέσμευση των δύο Βοηθών Λειτουργών Διεκπεραίωσης 2^{ης} τάξης από τα καθήκοντα που ασκούν από το 2002 στην αίθουσα ηλεκτρονικών υπολογιστών, τα οποία δεν προβλέπονται στα Σχέδια Υπηρεσίας τους και αντικατάστασή τους από Βοηθούς Ασφαλιστικούς Λειτουργούς των ΥΚΑ, σύμφωνα με την υπόδειξη του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού. Διαπιστώθηκε επίσης, ότι δεν έγινε η προβλεπόμενη εκπαίδευση των λειτουργών του ΤΥΠ στα λογισμικά προϊόντα του μηχανογραφημένου συστήματος, για να μπορούσε να γίνει η παραλαβή της συντήρησής τους κατά το 2011, ενώ το 2012 δεν εγκρίθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών η σχετική δαπάνη για εκπαίδευση, γεγονός για το οποίο η Υπηρεσία μας εκτιμά ότι θα καθυστερήσει περαιτέρω την παραλαβή του συστήματος από τους λειτουργούς της Ομάδας.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε πότε αναμένεται η πλήρης ανάληψη, από την Ομάδα Πληροφορικής των ΥΚΑ, της λειτουργικής υποστήριξης, συντήρησης και βελτίωσης του μηχανογραφημένου συστήματος των ΥΚΑ.

Απαντώντας η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μας ενημέρωσε ότι τον Νοέμβριο 2011 ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου πληροφόρησε τον Διευθυντή ΤΥΠ για το αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα παραλαβής του μηχανογραφημένου συστήματος των ΥΚΑ, μέχρι τα τέλη του 2013, νοουμένου ότι θα τηρηθούν κάποιες προϋποθέσεις, όσον αφορά στη στελέχωση. Ωστόσο, η Υπηρεσία μας διατηρεί τις επιφυλάξεις της για την υλοποίηση του χρονοδιαγράμματος, έχοντας υπόψη τα όσα εκτίθενται πιο πάνω.

Συμπλήρωμα κατώτατης σύνταξης. Το ποσό που μεταφέρθηκε το 2011 από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λόγω της αύξησης του ποσοστού της κατώτατης σύνταξης από 70% σε 85% του ανώτατου ύψους της βασικής σύνταξης και αφορά στο συμπλήρωμα της κατώτατης σύνταξης, ανήλθε σε €21,9 εκ., σε σύγκριση με €20,5 εκ. το 2010 και αποτελεί ποσοστό 3,4% πάνω στο ποσό που πληρώθηκε το 2011 για τις βασικές συντάξεις γήρατος, χηρείας και ανικανότητας.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τον Τροποποιητικό Νόμο 164(Ι)/2007, που τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2008, το ποσό που καταβάλλεται θα ισούται με ποσοστό επί της ετήσιας δαπάνης για τις βασικές συντάξεις γήρατος,

χρησίας και ανικανότητας, το οποίο θα καθορίζεται από τον αναλογιστή του Ταμείου ανά τριετία, με βάση την τελευταία αναλογιστική ανασκόπηση του Ταμείου.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι η ανάγκη για τροποποίηση του Νόμου προέκυψε μετά από μελέτη που έγινε για λήψη μέτρων για τη βιωσιμότητα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΤΚΑ) και την αναδόμηση των συντάξεων, σύμφωνα με την οποία το ποσοστό που απαιτείτο να καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο προς το ΤΚΑ έπρεπε να αυξηθεί, λόγω του ότι η πραγματική δαπάνη που καταβαλλόταν ως συμπλήρωμα της κατώτατης σύνταξης από το ΤΚΑ ήταν πολύ μεγαλύτερη από το ποσό που μεταφερόταν από το Πάγιο Ταμείο.

Στη μελέτη του για την περίοδο 1.1.2008 – 31.12.2010, ο αναλογιστής του Ταμείου καθόρισε ως ποσοστό το 4,3%, παρόλο ότι το κανονικό ποσοστό που υπολόγισε για τα έτη 2008, 2009 και 2010 ήταν 3,4%, προκειμένου να καλυφθούν και τα επιπρόσθετα ποσά μέχρι το ύψος των πραγματικών δαπανών της προηγούμενης τριετίας (2005-2007), που, σύμφωνα με τους υπολογισμούς του, ανερχόταν στα €15,5 εκ. Το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του, ημερ. 4.9.2008, προς το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, συμφώνησε με το ποσοστό του 3,4%, διαφώνησε ωστόσο με την κατανομή των €15,5 εκ. της τριετίας 2005-2007, καθότι, όπως αναφέρεται στην εν λόγω επιστολή, ο Τροποποιητικός Νόμος τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2008.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη, ότι το γεγονός ότι ο Τροποποιητικός Νόμος 164(Ι)/2007 ψηφίστηκε χωρίς αναδρομική ισχύ, δεν σημαίνει ότι το έλλειμμα που προέκυψε λόγω της ανεπάρκειας του ποσοστού του 2,3% να καλύψει την πραγματική δαπάνη για τα έτη 2003-2007 θα πρέπει να παραγραφεί. Το έλλειμμα των €15,5 εκ., καθώς επίσης και το έλλειμμα των ετών 2003 και 2004, που προέκυψαν μετά από την απόφαση της Κυβέρνησης για αύξηση του ποσοστού της κατώτατης σύνταξης από 70% σε 85% του ανώτατου ύψους της βασικής σύνταξης, με βάση τους Τροποποιητικούς Νόμους 55(Ι)/1999 και 99(Ι)/2000, αποτελεί υποχρέωση του Κράτους προς το ΤΚΑ και θα πρέπει να καλυφθεί από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Στην απάντησή της, η Υπουργός μας ανέφερε ότι το Υπουργείο Οικονομικών εμμένει στην αρχική του άποψη ότι το κράτος δεν έχει καμιά νομική υποχρέωση να καταβάλει προς το ΤΚΑ ποσά δαπανών για τα έτη 2003-2007, εφόσον ο σχετικός Τροποποιητικός Νόμος δεν έχει αναδρομική ισχύ. Η Υπηρεσία μας διατηρεί τις απόψεις της, όπως εκτίθενται πιο πάνω.

Πληρωμή κοινωνικής σύνταξης και συνυπολογισμός περιόδων διαμονής στην Κύπρο και σε χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

(α) Κατοικία - Συνήθης διαμονή. Από την ημερομηνία ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), οι ΥΚΑ εφαρμόζουν τους Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς (ΕΚ), οι οποίοι συντονίζουν τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Από την 1.5.2010 ισχύουν οι Κανονισμοί (ΕΚ) 883/04 και 987/09, οι οποίοι αντικατέστησαν τους Κανονισμούς (ΕΚ) 1408/71 και 574/72. Οι νέοι Κανονισμοί εφαρμόζονται, επί του παρόντος, μόνο για τους υπηκόους των κρατών μελών της ΕΕ.

Η κοινωνική σύνταξη εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 883/04 και πιο συγκεκριμένα στην κατηγορία των ειδικών μη ανταποδοτικού τύπου παροχών, βάσει του οποίου θα πρέπει, για σκοπούς ικανοποίησης των προϋποθέσεων του χρόνου διαμονής, όπως απαιτείται από τον περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης Νόμο, να λαμβάνονται υπόψη, στον βαθμό που είναι αναγκαίο και οι περίοδοι κατοικίας (διαμονής) του αιτητή σε άλλα κράτη- μέλη.

Τα άτομα, στα οποία εφαρμόζεται ο Κανονισμός, λαμβάνουν τις ειδικές παροχές, χωρίς συνεισφορά, αποκλειστικά από το κράτος-μέλος όπου κατοικούν και σύμφωνα με τη δική του νομοθεσία. Σύμφωνα με τον πιο πάνω Κανονισμό, ως «κατοικία» θεωρείται η συνήθης διαμονή κάποιου, γι' αυτό και προσδίδεται ιδιαίτερη σημασία στη διαπίστωση κατά πόσο ένα άτομο έχει πράγματι την κατοικία του στην Κύπρο, γεγονός που συνεπάγεται ενδελεχή έρευνα για εξασφάλιση των απαιτούμενων αποδεικτικών στοιχείων για σκοπούς εξέτασης των αιτήσεων για πληρωμή κοινωνικής σύνταξης.

Κατά τον δειγματοληπτικό έλεγχο από την Υπηρεσία μας περιπτώσεων παροχής κοινωνικής σύνταξης, διαπιστώθηκε ότι στους σχετικούς φακέλους δεν υπήρχαν πάντοτε τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία και έγγραφα, που να αποδεικνύουν ότι οι αιτητές έχουν τη συνήθη τους διαμονή στην Κύπρο και τα οποία, σύμφωνα με σχετική εγκύκλιο του Διευθυντή ΥΚΑ, ημερ. 4.5.2006, προς το προσωπικό του, θα έπρεπε να ζητούνται από τον αιτητή, όπως, για παράδειγμα, διαμονή σε ιδιόκτητη ή ενοικιαζόμενη κατοικία, πληρωμή λογαριασμών ηλεκτρισμού, νερού ή τηλεφώνου επ' ονόματί τους, πιστοποιητικό ζωής κ.λπ.

Ζητήσαμε εξηγήσεις για τα πιο πάνω, καθώς επίσης και να ενημερωθούμε πώς οι ΥΚΑ ικανοποιούνται ότι οι αιτητές πληρούν όλες τις προϋποθέσεις, προκειμένου να τους καταβληθεί κοινωνική σύνταξη, αφού δεν εξασφαλίζονται όλα τα απαιτούμενα αποδεικτικά στοιχεία.

Απαντώντας η Υπουργός, μας ανέφερε ότι από την εμπειρία αρκετών χρόνων στην εξέταση των αιτήσεων, διαφάνηκαν αρκετές δυσκολίες όσον αφορά στην εφαρμογή της πιο πάνω εγκυκλίου, γι' αυτό και μελετάται η υιοθέτηση και εφαρμογή νέων πρακτικών.

(β) Έκπτωση από το δικαίωμα για λήψη κοινωνικής σύνταξης. Σύμφωνα με το άρθρο 9 του περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης Νόμου, δικαιούχος εκπίπτει του δικαιώματός του για λήψη κοινωνικής σύνταξης αν, μεταξύ άλλων, απουσιάζει από την Κύπρο, όχι για λόγους υγείας, κατά τη διάρκεια οποιουδήποτε χρονικού διαστήματος πέραν των 6 μηνών.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η εφαρμογή της πιο πάνω διάταξης είναι σχεδόν αδύνατη, αφού οι ΥΚΑ δεν φαίνεται να είναι σε θέση να εξακριβώσουν κατά πόσο κάποιος δικαιούχος απουσιάζει από την Κύπρο, εκτός και εάν ο ίδιος το γνωστοποιήσει στις ΥΚΑ και ότι η εξακρίβωση της απουσίας των δικαιούχων γίνεται δυσκολότερη, αφού με την ένταξή μας στην ΕΕ τα διαβατήριά τους δεν σφραγίζονται πλέον, κατά την αναχώρηση και άφιξή τους, από τις Αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε πώς οι ΥΚΑ διεξάγουν αυτόν τον έλεγχο.

(γ) Υπερπληρωμές. Στις 29.5.2012 εκκρεμούσαν υπερπληρωμές κοινωνικής σύνταξης συνολικού ποσού ύψους €580.824, από το οποίο ποσό ύψους €253.740 αφορά σε υπερπληρωμές σε άτομα που στο μεταξύ έχουν αποβιώσει.

Από σχετικό έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας, προέκυψε ότι ένας από τους λόγους δημιουργίας των υπερπληρωμών είναι η απόκρυψη από τους αιτητές, κατά την υποβολή της αίτησής τους για εξέταση, πληροφοριών για τυχόν απουσία τους εκτός Κύπρου και για τυχόν λήψη σύνταξης ή άλλης παρόμοιας πληρωμής από οποιαδήποτε πηγή και η μη διερεύνηση από τις ΥΚΑ, της διαμονής τους στην Κύπρο. Παρατηρήθηκε επίσης ότι ο αρμόδιος Κλάδος δεν φαίνεται να παρακολουθεί τις υπερπληρωμές πάνω σε συστηματική βάση, ούτε και φαίνεται να λαμβάνει έγκαιρα και δραστικά μέτρα για την ανάκτησή τους.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο θέσπισης Κανονισμών, οι οποίοι να ρυθμίζουν τον τρόπο χειρισμού των υπερπληρωμών, όσον αφορά στην ανάκτηση ή/και διαγραφή τους, οριστεί υπεύθυνος λειτουργός για την παρακολούθηση και έλεγχο τους και καθοριστεί η πολιτική που θα ακολουθούν οι ΥΚΑ, με ρητές οδηγίες προς τους αρμόδιους λειτουργούς, στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι πρόσωπα έλαβαν κοινωνική σύνταξη, με ψευδείς παραστάσεις ή αποσιώπηση ουσιώδους γεγονότος, χωρίς να τη δικαιούνται.

Όπως μας πληροφόρησε η Υπουργός, για παρακολούθηση και έλεγχο των υπερπληρωμών έχει ήδη οριστεί υπεύθυνος λειτουργός και εκεί όπου διαπιστώνεται υπερπληρωμή θα αποστέλλεται επιστολή για επιστροφή του ποσού και σε περίπτωση μη επιστροφής του, το ποσό θα παρακρατείται από μελλοντικές πληρωμές κοινωνικής σύνταξης. Μας ανέφερε επίσης ότι εκεί όπου διαπιστώνεται ότι πρόσωπα έλαβαν κοινωνική σύνταξη με ψευδείς παραστάσεις ή αποσιώπηση ουσιώδους γεγονότος, χωρίς να τη δικαιούνται, τότε λαμβάνονται μέτρα, συμπεριλαμβανομένων και δικαστικών, για επιστροφή της υπερπληρωμής. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα ενδεικνύμενα μέτρα για τη διερεύνηση από τις ΥΚΑ τυχόν λήψης σύνταξης ή άλλης παρόμοιας πληρωμής από οποιαδήποτε πηγή, καθώς και της διαμονής τους, για πρόληψη των υπερπληρωμών.

4.13.3 ΤΑΜΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2011 παρουσίασαν πλεόνασμα €315,5 εκ., σε σύγκριση με €350,3 εκ. το 2010.

Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2011 ήταν €1.520,1 εκ., σε σύγκριση με €1.460,4 εκ. για το 2010, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €59,7 εκ. ή ποσοστό 4,1%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισφορών (€28,2 εκ.) και στην αύξηση των προσόδων από τόκους (€28,1 εκ.).

Οι πληρωμές του Ταμείου για το 2011 ήταν €1.204,6 εκ., σε σύγκριση με €1.110,1 εκ. το 2010, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €94,5 εκ. ή ποσοστό 8,5%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των πληρωμών για συντάξεις (€87,9 εκ.) και ανεργιακό επίδομα (€12,6 εκ.), ενώ παράλληλα σημειώθηκε μείωση των πληρωμών για επιδόματα (€6,9 εκ.).

Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2011 ήταν €7.314,9 εκ., σε σύγκριση με €7.071,1 εκ., στις 31.12.2010. Από το ποσό αυτό, €6.840,6 εκ. ήταν κατατεθειμένα στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό υπό μορφή καταθέσεων και €351,1 εκ. ήταν επενδυμένα σε Ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας και Κρατικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως. Προκύπτει, δηλαδή, ότι ποσοστό 98,3% των διαθεσίμων του Ταμείου είναι κατατεθειμένα στο Κράτος.

Σύμφωνα με την αναλογιστική ανασκόπηση που έγινε το 2011, με χρόνο αναφοράς την 31.12.2009, για την οικονομική κατάσταση του Ταμείου, εκτενής αναφορά για την οποία γίνεται σε άλλη παράγραφο πιο κάτω, το αναλογιστικό ισοζύγιο δεν αναμένεται να ανατραπεί πριν το 2048, αφού μέχρι τότε τα έσοδα από εισφορές και επενδύσεις θα καλύπτουν το σύνολο των δαπανών, χωρίς τη χρήση του αποθεματικού. Επομένως, με βάση τα δεδομένα της μελέτης, η χρήση των διαθεσίμων του Ταμείου δεν προβλέπεται να καταστεί αναγκαία στο εγγύς μέλλον.

Ενόψει της δύσκολης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης στην οποία βρίσκεται το Κράτος και της διαφοροποίησης των δεδομένων, σε ότι αφορά στις προϋποθέσεις στις οποίες στηρίχθηκε τότε η μελέτη, η Υπηρεσία μας ζήτησε να πληροφορηθεί κατά πόσο υπάρχει σημαντική διαφοροποίηση στις πιο πάνω προβλέψεις.

Νομοθεσία. Στις 9.7.2010, τέθηκε σε ισχύ ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος του 2010 (Ν.59(I)/2010), με τον οποίο καταργήθηκαν οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμοι του 1980 μέχρι 2009.

Σύμφωνα με τον νέο Νόμο, το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΤΚΑ), το οποίο, με βάση τον προηγούμενο Νόμο, αποτελείτο από τρεις λογαριασμούς (Γενικών Παροχών, Συμπληρωματικών Παροχών και Παροχών Ανεργίας), από τις 9.7.2010 αποτελείται από τους εξής τέσσερις λογαριασμούς:

- Βασικών Συντάξεων
- Συμπληρωματικών Συντάξεων
- Παροχών Ανεργίας
- Λοιπών Παροχών

Οι εισφορές που προβλέπονται από τον πιο πάνω Νόμο, καταβάλλονται στο Ταμείο και κατανέμονται στους τέσσερις λογαριασμούς, σύμφωνα με τους περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Λογαριασμοί του Ταμείου) Κανονισμούς του 2010 (ΚΔΠ 290/2010).

Εκκρεμείς οφειλές από επιδικασθείσες υποθέσεις. Στις 31.12.2011 εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού €74.526.445 (€56.744.820 στις 31.12.2010) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του Ταμείου και μέχρι 30.6.2012 οι εκκρεμείς οφειλές ανήλθαν στα €81.328.781. Επιπρόσθετα, στις 31.12.2011 εκκρεμούσε η είσπραξη των πιο κάτω ποσών από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος των άλλων Ταμείων, την ευθύνη της παρακολούθησης των οποίων έχει το προσωπικό των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ) που ασχολείται και με τις οφειλές προς το ΤΚΑ.

	2011	2010
	€	€
Κεντρικό Ταμείο Αδειών	13.655.855	10.200.646
Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού	4.120.874	3.265.959
Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	1.897.482	1.542.484
Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης	4.353.118	4.488.154
Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής	6.500.515	4.635.332
	30.527.844	24.132.575

Μέσα στο 2011 εκδικάστηκαν για όλα τα Ταμεία 9.505 νέες υποθέσεις, σε σύγκριση με 7.268 το 2010, για ολικό ποσό περίπου €31,4 εκ. (€22 εκ. το 2010) και εισπράχθηκε ποσό περίπου €7,2 εκ. (€6,1 εκ. το 2010). Επίσης, για οφειλόμενα επιδικασθέντα ποσά ύψους €69.909 (€2,5 εκ. το 2010), έχουν εκδοθεί διατάγματα εκκαθάρισης.

Σημειώνεται ότι το Ταμείο πιστώνει τους εργοδοτούμενους, με το σύνολο των εισφορών, αμέσως μετά την επιβεβαίωση των σχετικών ποσών στη βάση της Κατάστασης Αποδοχών και Εισφορών που υποβάλλεται από τους εργοδότες και αναλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις προς όφελός τους, είτε εισπράξει τις εισφορές είτε όχι, αφού η ευθύνη για την πληρωμή των εισφορών, περιλαμβανομένων και των εισφορών των εργοδοτούμενων, βαρύνει εξ ολοκλήρου τον εργοδότη.

Για επίλυση του θέματος της είσπραξης των ποσών που οφείλονται στα πιο πάνω Ταμεία από επιδικασθείσες υποθέσεις, προσλήφθηκαν από την Αστυνομία στις 16.10.2007 οκτώ Ειδικοί Αστυνομικοί, οι οποίοι ασχολούνται αποκλειστικά με την εκτέλεση ενταλμάτων που αφορούν σε οφειλόμενες εισφορές προς τα διάφορα Ταμεία.

Εσωτερικός έλεγχος. Εξακολουθεί να υπάρχουν αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτει τις μακροπρόθεσμες παροχές.

Επιπρόσθετα θέματα, που αφορούν σε αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, αναφέρονται στις παραγράφους για τις υπερπληρωμές, το μηχανογραφημένο σύστημα παροχών, τα πιστοποιητικά ζωής συνταξιούχων και τον έλεγχο των μηνιαίων καταστάσεων οικονομικών αλλαγών.

Απαντώντας η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μας ανέφερε ότι οι αδυναμίες οφείλονται κυρίως στη δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι λειτουργοί των ΥΚΑ να αντεπεξέλθουν στον αυξημένο όγκο εργασίας.

Υπερπληρωμές. Στις 5.5.2011 εκκρεμούσαν υπερπληρωμές συνολικού ύψους €4,9 εκ., οι οποίες αφορούσαν σε διάφορες παροχές του ΤΚΑ (γήρατος, ανικανότητας, ανεργίας, χηρείας, ασθένειας κ.ά.), από τις οποίες ποσό ύψους €1,4 εκ. αφορούσε σε υπόλοιπο υπερπληρωμών σε άτομα που απεβίωσαν. Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ότι η δημιουργία των υπερπληρωμών οφείλεται κυρίως στη μη έγκαιρη ενημέρωση των ΥΚΑ ή/και απόκρυψη για αλλαγές στα δεδομένα ατόμων και των εξαρτωμένων τους που λαμβάνουν μια παροχή, σε συνδυασμό με τη μη διερεύνηση από μέρους των ΥΚΑ για τυχόν ανάληψη εργασίας, με αποτέλεσμα τη συνέχιση της καταβολής της παροχής και τη δημιουργία υπερπληρωμής.

Στις πιο πάνω υπερπληρωμές περιλαμβάνονται και ορισμένες περιπτώσεις πλασματικών υπερπληρωμών. Διαπιστώθηκε επίσης αδυναμία στην ανάκτηση των οφειλόμενων ποσών, λόγω συνήθως της παρέλευσης σημαντικού χρόνου μέχρι τον εντοπισμό της υπερπληρωμής, καθώς και λόγω της μη λήψης δραστικών και έγκαιρων μέτρων.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε, μεταξύ άλλων, όπως οριστεί υπεύθυνος λειτουργός για την παρακολούθηση και έλεγχο των υπερπληρωμών και διερευνηθούν όλες οι περιπτώσεις, ούτως ώστε να ληφθούν τα ενδεικνυόμενα μέτρα για περιορισμό και ανάκτησή τους, αλλά και για διόρθωση εκείνων των ποσών που αφορούν σε πλασματικές υπερπληρωμές, ώστε να αποτυπώνεται η πραγματική εικόνα των υπερπληρωμών.

Η Υπουργός μάς πληροφόρησε ότι, για τον έλεγχο των υπερπληρωμών, έχει ήδη οριστεί υπεύθυνος λειτουργός σε κάθε Κλάδο και ότι τον συντονισμό και παρακολούθηση των ενεργειών, όσον αφορά στην τακτοποίησή τους, έχει ο προϊστάμενος του κάθε Κλάδου. Μας πληροφόρησε επίσης ότι άρχισε ενδελεχής έλεγχος των υπερπληρωμών που αφορούν σε αποβιώσαντες και πλασματικές υπερπληρωμές και ότι θα κινηθεί η ενδεδειγμένη διαδικασία για διαγραφή τους. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι θα πρέπει να λαμβάνονται αμέσως όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα και να διερευνάται από τις ΥΚΑ η τυχόν ανάληψη εργασίας από τους δικαιούχους, με στόχο των περιορισμό και ανάκτηση των υπερπληρωμών.

Αποθεματικό Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας. Κατά τις 31.12.2011 το αποθεματικό του πιο πάνω Λογαριασμού παρουσίαζε χρεωστικό υπόλοιπο ύψους €0,7 εκ., σε σύγκριση με πιστωτικό υπόλοιπο ύψους €15,3 εκ. κατά τις 31.12.2010. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το ποσό των πληρωμών ξεπερνούσε το σύνολο των εισπράξεων και του αποθεματικού.

Στο άρθρο 73(2) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου προνοείται όπως, σε περίπτωση που το αποθεματικό και τα έσοδα του Λογαριασμού δεν επαρκούν για κάλυψη των υποχρεώσεών του, η διαφορά καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ή καλύπτεται από ειδική εισφορά που καθορίζεται με Κανονισμούς.

Παρόλο που με την έγκριση των περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Λογαριασμοί του Ταμείου) Κανονισμών (ΚΔΠ 290/2010, ημερ. 9.7.2010), αφενός αυξήθηκε το ποσό που πιστώνεται στον εν λόγω Λογαριασμό (1,15% των ασφαλιστέων αποδοχών των μισθωτών επί των οποίων έχουν καταβληθεί εισφορές) και αφετέρου πιστώθηκε με ποσό €25 εκ. και €15 εκ. από τους Λογαριασμούς Γενικών Παροχών και Συμπληρωματικών Παροχών, αντίστοιχα, εντούτοις εξακολουθεί να παρατηρείται ανισοσκελία μεταξύ των εισπράξεων και πληρωμών, με αποτέλεσμα τη δημιουργία ελλείμματος, λόγω αύξησης στον αριθμό των ανέργων.

Όπως μας πληροφόρησε η Υπουργός, το έλλειμμα κατά το 2012 αναμένεται να κυμανθεί μεταξύ €37,4 εκ. και €43,2 εκ. Γι' αυτό έχει κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση, νομοσχέδιο για τη μεταφορά €50 εκ. από τον Λογαριασμό Συμπληρωματικών Συντάξεων στον Λογαριασμό Παροχών Ανεργίας.

Επενδυτική πολιτική. Σύμφωνα με τον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο του 2010, ο Διευθυντής ΥΚΑ, σύμφωνα με τις εκάστοτε οδηγίες του Υπουργού Οικονομικών, επενδύει το ενεργητικό του Ταμείου, με σκοπό τη μεγιστοποίηση των αποθεμάτων του, λαμβάνοντας υπόψη την ασφάλεια, ρευστότητα και απόδοση των επενδύσεων, τον ρόλο τον οποίο οι επενδύσεις αυτές πρέπει να διαδραματίζουν στη γενικότερη αναπτυξιακή προσπάθεια και την κυβερνητική δημοσιονομική και οικονομική πολιτική.

(α) «Διευθέτηση» μεταξύ Κυβέρνησης και Κεντρικής Τράπεζας για την περίοδο 1.1.1970-31.7.2010. Σύμφωνα με «Διευθέτηση» μεταξύ της Κυβέρνησης και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, που τέθηκε σε ισχύ από 1.1.1970, η Κεντρική Τράπεζα επενδύει τα πλεονάσματα του ΤΚΑ σε οποιαδήποτε από τα ακόλουθα αξιόγραφα:

- Κρατικά Ονομαστικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως.
- Χρεόγραφα εγγυημένα από την Κυβέρνηση.
- Γραμμάτια του Δημοσίου.

Η ίδια «Διευθέτηση» ίσχυσε μεταγενέστερα και για τα υπόλοιπα Ταμεία (Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό, Κεντρικό Ταμείο Αδειών και Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη).

Η Κεντρική Τράπεζα, καθ' υπόδειξη του εκάστοτε Υπουργού Οικονομικών, επένδυε τα πλεονάσματα των Ταμείων μόνο σε Γραμμάτια του Δημοσίου, τα οποία είναι μικρής διάρκειας και φέρουν το χαμηλότερο επιτόκιο από τα υπόλοιπα κρατικά αξιόγραφα, παραχωρώντας στα Ταμεία εγγυημένο ετήσιο επιτόκιο, μεγαλύτερο από το επιτόκιο των Γραμματίων του Δημοσίου, το ύψος του οποίου διαμορφώνετο κατά καιρούς με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Ως αποτέλεσμα, τα Ταμεία εισέπρατταν για δεκαετίες

(με εξαίρεση μια μικρή σχετικά περίοδο που δεν διαφοροποιεί το συνολικό αποτέλεσμα) χαμηλότερο επιτόκιο απ' ό,τι θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν, αν τα πλεονάσματά τους επενδύονταν σε κρατικά χρεόγραφα, μεγαλύτερης όμως διάρκειας και ψηλότερης απόδοσης.

(β) Νέα «Διευθέτηση» από 1.8.2010 μέχρι σήμερα. Με τη μεταφορά της διαχείρισης του δημόσιου χρέους από την Κεντρική Τράπεζα στο Υπουργείο Οικονομικών από 1.8.2010, η διαχείριση του αποθεματικού των Ταμείων περιήλθε στο Υπουργείο Οικονομικών. Από 1.8.2010, η «Διευθέτηση» του 1970 αντικαταστάθηκε με νέα «Διευθέτηση», η οποία προνοεί την κατάθεση των αποθεματικών των Ταμείων, συμπεριλαμβανομένων και των Γραμματίων του Δημοσίου που λήγουν, στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό υπό μορφή καταθέσεων, με την ίδια απόδοση, όπως αναφέρεται πιο πάνω. Στις 31.12.2011 το υπόλοιπο που ήταν κατατεθειμένο στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό ήταν €7,4 δις και αναλύεται ως ακολούθως.

	€ εκ.
Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων	6.840,6
Κεντρικό Ταμείο Αδειών	99,0
Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό	381,9
Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη	127,0
	<u>7.448,5</u>

(γ) Με την πολιτική που ακολουθείται διαχρονικά, το Κράτος δανείζεται για σειρά ετών με διοικητικές διευθετήσεις τα πλεονάσματα των Ταμείων με ευνοϊκούς όρους, πολιτική που δεν διασφαλίζει τα συμφέροντα του ΤΚΑ, καθώς και των άλλων Ταμείων.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε επανειλημμένα την άποψη ότι η επενδυτική πολιτική για τα πλεονάσματα των Ταμείων επιβάλλεται όπως επαναξιολογηθεί, με σκοπό την αναθεώρησή της, έτσι ώστε οι επενδύσεις να γίνονται με τον συμφερότερο για τα Ταμεία τρόπο.

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία εφαρμόστηκε και συνεχίζει να εφαρμόζεται μόνο για το ΤΚΑ και όχι και για τα υπόλοιπα Ταμεία, στα οποία καταβάλλεται μικρότερο επιτόκιο, η απόδοση του αποθεματικού του Ταμείου θα είναι ίση με το εκάστοτε επιτόκιο διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας μείον 0,25%, το οποίο μειώθηκε σταδιακά από 3% που ίσχυε την 1.1.2009, στο 1,75% στις 13.5.2009, επιτόκιο που ίσχυσε και κατά το 2010. Κατά το 2011, το επιτόκιο διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας αυξομειώθηκε στο 2%, 2,25%, 2% και 1,75% στις 13.4.2011, 13.7.2011, 9.11.2011 και 14.12.2011, αντίστοιχα και μειώθηκε περαιτέρω στο 1,5% από 11.7.2012, με αποτέλεσμα η απόδοση του Ταμείου να ανέλθει στο 1,75%, 2%, 1,75%, 1,5% και 1,25% κατά τις πιο πάνω ημερομηνίες.

Με επιστολή του, ημερ. 17.1.2008, το Υπουργείο Οικονομικών ενημέρωσε τον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας για την πιο πάνω απόφαση και ζήτησε όπως γίνουν οι δέουσες ενέργειες για αναδρομική ισχύ της απόφασης αυτής από 1.6.2007. Παρόλο ότι πρόσθετοι τόκοι που προέκυψαν για το Ταμείο αποδόθηκαν στις 2.7.2008, εντούτοις δεν αποδόθηκαν οι τόκοι που αφορούσαν στο αποθεματικό του Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας, το οποίο αποτελεί μέρος του ΤΚΑ, για τους οποίους εισηγηθήκαμε όπως συνεχίσει η προσπάθεια για είσπραξή τους.

(δ) Μελέτη Διεθνούς Τράπεζας.

(i) Νέα επενδυτική πολιτική. Ύστερα από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 65.533, ημερ. 16.5.2007, εκπονήθηκε μελέτη για τη νέα επενδυτική πολιτική του ΤΚΑ από τη Διεθνή Τράπεζα και για την επεξεργασία της μελέτης, συστάθηκε Διυπουργική Τεχνική Επιτροπή.

Οι κυριότερες εισηγήσεις που αναφέρονταν στη μελέτη, αναφορικά με τις επενδύσεις του αποθεματικού του Ταμείου, αφορούσαν:

- Στη σταδιακή δημιουργία ενός Εθνικού Ταμείου με «πραγματικό» αποθεματικό, το οποίο θα επενδύεται σε τύπους επενδύσεων με ψηλότερες αποδόσεις από τις σημερινές, στα πλαίσια όμως χαμηλού επενδυτικού κινδύνου.
- Στη σύσταση ενός ανεξάρτητου Δημόσιου Οργανισμού, με κύρια αρμοδιότητα την εφαρμογή και παρακολούθηση της επενδυτικής πολιτικής του Εθνικού Ταμείου.

Σε συνάντηση που είχαν οι Υπουργοί Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Οικονομικών με τους κοινωνικούς εταίρους, που πραγματοποιήθηκε στις 13.1.2009, ο Υπουργός Οικονομικών, αφού ανέφερε ότι το «πραγματικό» αποθεματικό του ΤΚΑ είναι μόνο €80 εκ., τα οποία είναι επενδυμένα σε τραπεζικούς οργανισμούς και ότι ποσό ύψους €6 δις οφείλεται από την Κυβέρνηση, ανακοίνωσε ότι η Κυβέρνηση δεσμεύεται να καταβάλει στο Ταμείο €1 δις, σε 5 ίσες ετήσιες δόσεις των €200 εκ.

Παρόλο ότι στην πιο πάνω συνάντηση, η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανακοίνωσε ότι αρχίζει αμέσως η ετοιμασία νομοσχεδίου για τη δημιουργία του νέου Οργανισμού, εντούτοις, όπως πληροφορηθήκαμε, αυτό βρίσκεται ακόμα υπό μελέτη.

Συναφώς αναφέρεται ότι σύμφωνα με την επιφύλαξη του Άρθρου 73(6) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου του 2010, μέχρι τον Μάρτιο 2010 ο Υπουργός Οικονομικών και ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων θα έπρεπε να καταθέσουν στη Βουλή των Αντιπροσώπων νομοσχέδιο, ως προς την αποτελεσματική διαχείριση των αποθεματικών του Ταμείου από ανεξάρτητη Επιτροπή, αφού διασφαλιζόταν η δημιουργία ικανοποιητικού αποθεματικού, κάτι το οποίο, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν φαίνεται να είχε γίνει.

(ii) **Δημιουργία «πραγματικού» αποθεματικού.** Με την απόφαση αρ. 68.643, ημερ. 14.4.2009, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη διάθεση €200 εκ. για τη δημιουργία «πραγματικού» αποθεματικού στο ΤΚΑ. Για τη δημιουργία του πιο πάνω «πραγματικού» αποθεματικού, οι ΥΚΑ ζήτησαν στις 8.5.2009 από την Κεντρική Τράπεζα όπως ποσό ύψους €200 εκ., που αφορούσε σε 5 Γραμμάτια του Δημοσίου συνολικού ύψους €215.296.083, που θα έληγαν από 19.5.2009 μέχρι 23.5.2009, μην επανεπενδυθεί. Ταυτόχρονα, το Υπουργείο Οικονομικών, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους (Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων), άρχισε την ετοιμασία ενός πλαισίου επενδυτικής πολιτικής για τις επενδύσεις των κεφαλαίων του «πραγματικού» αποθεματικού.

Το διαθέσιμο ποσό του «πραγματικού» αποθεματικού που αποδεσμεύθηκε από τα προαναφερόμενα 5 Γραμμάτια του Δημοσίου, επανεπενδύθηκε στις 29.5.2009 και πάλι σε νέο Γραμμάτιο του Δημοσίου διάρκειας 4 εβδομάδων, με ψηλότερο όμως ετήσιο επιτόκιο (3,5%), το οποίο με νεότερες αποφάσεις ανανεώθηκε με επιτόκιο 3,75%, με τελευταία ανανέωση στις 18.9.2009 για 18 εβδομάδες (μέχρι 2.2.2010).

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τη γνώμη ότι θα μπορούσε να αξιολογηθούν άλλες επενδυτικές ευκαιρίες που προβλέπονται στο πλαίσιο επενδυτικής πολιτικής.

Το Γραμμάτιο των €200 εκ., μετά από απόφαση του Συμβουλίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, επενδύθηκε στις 3.2.2010 σε Ομόλογα Κυπριακής Δημοκρατίας δεκαετούς διάρκειας, με ετήσιο επιτόκιο 4,625%, διαπραγματεύσιμα στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου. Παρόλο ότι στη λήξη του στις 2.2.2010 το Γραμμάτιο, συμπεριλαμβανομένων των καθαρών τόκων, ανερχόταν στα περίπου €205 εκ., εντούτοις η επένδυση σε Ομόλογα Κυπριακής Δημοκρατίας ήταν για ποσό €204,1 εκ. μόνο και η διαφορά ύψους €0,9 εκ. «πραγματικού» αποθεματικού παρέμεινε στον τοκοφόρο λογαριασμό του Ταμείου με την Κεντρική Τράπεζα για επένδυση σε Γραμμάτια του Δημοσίου. Η διαφορά αυτή, μαζί με τους τόκους που απέφεραν τα πιο πάνω Ομόλογα μέχρι τις 3.2.2011, αποτέλεσαν τα κεφάλαια για τις μετέπειτα επενδύσεις, αφού κατόπιν οδηγιών του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 3.6.2011, επενδύθηκαν σε δεκαετή Κρατικά Ονομαστικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως (ΚΟΧΑ) ονομαστικής αξίας €10 εκ., με ετήσιο επιτόκιο 6%.

Η δεύτερη δόση των €200 εκ. για το 2010 καταβλήθηκε την 1.11.2010. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ποσό ύψους €137,2 εκ. επενδύθηκε σε Ομόλογα Κυπριακής Δημοκρατίας πενταετούς διάρκειας, με ετήσιο επιτόκιο 3,75%, διαπραγματεύσιμα στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου και ποσό ύψους €62,8 εκ. κατατέθηκε στις 2.11.2010 σε 5 πιστωτικά ιδρύματα σε λογαριασμούς καταθέσεων τακτής προθεσμίας, διάρκειας δύο ετών.

Σημειώνεται ότι, κατόπιν οδηγιών του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 6.12.2011, οι τόκοι ύψους €5 εκ. που απέφεραν τα πιο πάνω Ομόλογα, αποτέλεσαν μέρος της επένδυσης σε τριετή ΚΟΧΑ, μετά από δημοπρασία που έγινε στις 21.12.2011, με ημερομηνία ισχύος τις 4.1.2012, κατά την οποία το ΤΚΑ πραγματοποίησε επένδυση συνολικής ονομαστικής αξίας €20 εκ., με ετήσιο επιτόκιο 6%.

Από την απόδοση των τόκων, μέχρι την ημερομηνία της επένδυσής τους, μεσολαβεί σημαντικό χρονικό διάστημα, κατά το οποίο οι τόκοι παραμένουν στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό με πολύ χαμηλό επιτόκιο (1,5% την 31.12.2011). Για τον λόγο αυτό, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως οι τόκοι επανεπενδύονται αμέσως, όπου αυτό είναι δυνατό, με τρόπο που να αποτελεί μέρος του πραγματικού αποθεματικού, στα πλαίσια της πολιτικής για τις επενδύσεις των κεφαλαίων του «πραγματικού» αποθεματικού, προς το συμφέρον του Ταμείου.

Η κατάθεση των €62,8 εκ. στα 5 πιστωτικά ιδρύματα έγινε, αφού ζητήθηκαν προσφορές από πιστωτικά ιδρύματα που επιλέγηκαν. Η Υπηρεσία μας ζήτησε από το Υπουργείο Οικονομικών την υποβολή στοιχείων σχετικά με τη διαδικασία που ακολουθήθηκε για τη ζήτηση και κατακύρωση των προσφορών.

Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, από τον έλεγχο παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Έγινε κατάθεση ύψους €7,5 εκ. με επιτόκιο 4,5%, σε συγκεκριμένο πιστωτικό ίδρυμα που, όπως διαπιστώθηκε, δεν υπέβαλε προσφορά.
- Παρόλο που το ποσό που κατατέθηκε σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα έχει συμφωνημένο επιτόκιο 4,655%, εντούτοις στο πιστοποιητικό κατάθεσης παρουσιάζεται επιτόκιο 4,356%, το οποίο είναι μικρότερο του συμφωνηθέντος.
- Στην απάντησή της, η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μάς πληροφόρησε ότι το Υπουργείο Οικονομικών επιβεβαίωσε στις 20.10.2011 ότι το επιτόκιο ύψους 4,356%, αντί 4,655% της προσφοράς του εν λόγω ιδρύματος, συμφωνήθηκε σε προφορική επικοινωνία μεταξύ του τότε Υπουργού Οικονομικών και του Εκτελεστικού Διευθυντή του συγκεκριμένου πιστωτικού ιδρύματος.
- Δεν καθορίστηκε ο τρόπος απόδοσης των τόκων, όπως οι ημερομηνίες υπολογισμού και κεφαλαιοποίησης των τόκων και πιθανός ανατοκισμός. Παρατηρήσαμε ότι παρόλο που ο Διευθυντής ΥΚΑ, ενόψει του ότι την 1.11.2011 συμπληρωνόταν ένας χρόνος από την ημερομηνία των καταθέσεων αυτών, ζήτησε επανειλημμένα από το Υπουργείο Οικονομικών ενημέρωση ως προς τον τρόπο απόδοσης των τόκων, εντούτοις το Υπουργείο Οικονομικών ενημέρωσε για τον τρόπο απόδοσης των τόκων με επιστολή του, ημερ. 3.11.2011, δηλαδή ένα χρόνο μετά την αρχική κατάθεση.
- Παρόλο ότι ζητήθηκε, από δώδεκα πιστωτικά ιδρύματα που επιλέγηκαν, η υποβολή προσφορών με τηλεομοιότυπο, στη βάση συγκεκριμένων όρων, εντούτοις παρατηρήθηκε ότι δεν ετοιμάστηκε οποιοδήποτε πρακτικό/έκθεση αξιολόγησης, σύμφωνα με την οποία να αιτιολογείται η επιλογή των συγκεκριμένων πιστωτικών ιδρυμάτων και το ύψος του ποσού που κατατέθηκε στο κάθε ένα, στη βάση των όρων που τέθηκαν.

Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι λόγω των πιο πάνω ενεργειών από πλευράς Υπουργείου Οικονομικών, το Ταμείο απώλεσε τόκους.

Σημειώνεται ότι η τρίτη και τέταρτη δόση των €200 εκ. για το 2011 και 2012, τα οποία η Κυβέρνηση δεσμεύτηκε να καταβάλει στο Ταμείο, δεν είχαν καταβληθεί μέχρι και την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι τον Ιανουάριο 2010, το Υπουργείο Οικονομικών ανέθεσε σε τράπεζα την παροχή υπηρεσιών θεματοφυλακής των ομολόγων προς το ΤΚΑ, έναντι ετήσιας χρέωσης ύψους 0,0145% επί της ονομαστικής αξίας.

(ε) Διαδικασία επιλογής πιστωτικών ιδρυμάτων για κατάθεση. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του ΤΚΑ, στις 31.12.2011 ήταν κατατεθειμένο σε 10 πιστωτικά ιδρύματα, σε λογαριασμούς προθεσμίας, συνολικό ποσό ύψους €123 εκ. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το ΤΚΑ κατέθετε διάφορα ποσά σε τραπεζικούς οργανισμούς, ύστερα από αίτηση που υπέβαλλαν τις περισσότερες φορές οι ίδιοι οι ενδιαφερόμενοι. Εισηγηθήκαμε όπως η πιο πάνω διαδικασία αναθεωρηθεί και ακολουθείται η διαδικασία των προσφορών έτσι που να παρέχεται στο ΤΚΑ η δυνατότητα εξασφάλισης ψηλότερων επιτοκίων, σε συνδυασμό βέβαια πάντα με το κριτήριο της ασφάλειας και της διασποράς, λαμβάνοντας υπόψη το ύψος των κεφαλαίων που διατίθενται για τον σκοπό αυτό.

Το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του, ημερ. 14.2.2008, προς τον Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ανέφερε ότι η άποψη του Υπουργείου Οικονομικών ήταν πως η διαδικασία θα έπρεπε να τυποποιηθεί και το ΤΚΑ να ζητά, μέσω μιας συγκεκριμένης διαδικασίας, προσφορές από τα διάφορα χρηματοδοτικά ιδρύματα, τα οποία ενδιαφέρονται να προσελκύσουν καταθέσεις από το ΤΚΑ, με βάση συγκεκριμένους όρους που θα υπέβαλλε το ΤΚΑ. Σύμφωνα με την πιο πάνω επιστολή, η διευθέτηση αυτή θα αποτελούσε μια μεταβατική διευθέτηση μέχρι την ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης της επενδυτικής πολιτικής του ΤΚΑ και θα ίσχυε για το ποσό που ήταν ήδη κατατεθειμένο στο τραπεζικό σύστημα.

Με απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Οικονομικών, ημερ. 2.7.2008, συστάθηκε ειδική επιτροπή από Λειτουργούς των δύο Υπουργείων, για μελέτη του όλου θέματος και υποβολή εισηγήσεων για την εφαρμογή νέας, ορθολογιστικής διαδικασίας επένδυσης του αποθεματικού του Ταμείου στο τραπεζικό σύστημα, η οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πιο προσοδοφόρα διαδικασία θα ήταν αυτή της προκήρυξης διαγωνισμού.

Το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του, ημερ. 9.4.2009, προς τον Διευθυντή ΥΚΑ, εισηγήθηκε τη διενέργεια δημοπρασίας για την επιλογή των πιστωτικών ιδρυμάτων στα οποία θα κατατίθεντο οι καταθέσεις που θα έληγαν, χωρίς ωστόσο, αυτό να είχε εφαρμοστεί.

Σύμφωνα με νεότερη επιστολή του Υπουργού Οικονομικών, ημερ. 9.12.2010, προς τον Διευθυντή ΥΚΑ, η διενέργεια δημοπρασίας, ως διαδικασίας επιλογής των πιστωτικών ιδρυμάτων για κατάθεση μέρους του αποθεματικού του ΤΚΑ, έχει εγκαταλειφθεί προσωρινά, λόγω του ότι για τη συγκεκριμένη περίοδο τα προσφερόμενα από τις τράπεζες επιτόκια στα πλαίσια των δημοπρασιών ήταν ασύμφορα χαμηλά και ότι, παρόλο που υπήρχαν τράπεζες που κατ' εξαίρεση ήταν διατεθειμένες να καταβάλουν ψηλότερα επιτόκια, αυτές παρουσίαζαν χαμηλότερο δείκτη πιστοληπτικής ικανότητας και γι' αυτό κρίθηκε πιο συμφέρον όπως στην παρούσα περίοδο γίνεται διμερής διαπραγμάτευση, ώστε να εξασφαλίζονται οι καλύτεροι δυνατοί όροι σε ικανοποιητικό επίπεδο κινδύνου. Παρόλα αυτά, όπως αναφέρεται στην ίδια επιστολή, σε περίπτωση ύπαρξης μεγάλων ποσών για κατάθεση, η διαδικασία της δημοπρασίας πρέπει να χρησιμοποιείται.

Στην περίπτωση των €62,8 εκ., που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, ακολουθήθηκε η διαδικασία των προσφορών, ωστόσο στην περίπτωση των εμπρόθεσμων καταθέσεων που έληξαν αυτό δεν έγινε.

Αναλογιστική ανασκόπηση. Σύμφωνα με το άρθρο 76 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου (Ν.59(Ι)/2010), διεξάγεται από αναλογιστή, ανά τριετία, ανασκόπηση της οικονομικής κατάστασης του ΤΚΑ.

Στην προηγούμενη αναλογιστική ανασκόπηση, η οποία έγινε τον Ιούνιο 2008, με χρόνο αναφοράς την 31.12.2006, περιλαμβάνονταν διάφορα μέτρα στα πλαίσια ενός συνολικού πακέτου αναμόρφωσης του Ταμείου, που σκοπό είχαν να συμβάλουν στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του Ταμείου μέχρι το 2048. Τα

σημαντικότερα από τα πιο πάνω μέτρα υλοποιήθηκαν το 2009 και 2010, με τροποποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας και θέσπιση νέας.

Το 2011 έγινε νέα αναλογιστική ανασκόπηση για την οικονομική κατάσταση του Ταμείου, με χρόνο αναφοράς την 31.12.2009. Σύμφωνα με την έκθεση του αναλογιστή, η οικονομική κατάσταση του Ταμείου είχε βελτιωθεί σημαντικά, σε σχέση με την κατάσταση που κατέδειξε η προηγούμενη αναλογιστική ανασκόπηση, λόγω κυρίως των μέτρων που λήφθηκαν στα πλαίσια του πιο πάνω πακέτου αναμόρφωσης του Ταμείου. Σύμφωνα με τη νέα αναλογιστική ανασκόπηση, το αναλογιστικό ισοζύγιο ανατρέπεται το 2048, αφού τα έσοδα από εισφορές και επενδύσεις δεν θα καλύπτουν το σύνολο των δαπανών χωρίς τη χρήση του αποθεματικού, το οποίο εκτιμάται ότι θα εξαντληθεί το 2055. Ο αναλογιστής επισημαίνει επίσης ότι η γήρανση του πληθυσμού και οι οικονομικές πιέσεις στο Ταμείο θα είναι αισθητές μετά το 2040 και ίσως χρειαστεί να παρθούν περαιτέρω μέτρα για τη μακροχρόνια βιωσιμότητα του Ταμείου. Εισηγείται, μεταξύ άλλων, όπως οι λογαριασμοί των βραχυπρόθεσμων παροχών και κυρίως του επιδόματος ανεργίας παρακολουθούνται στενά και σε τακτική βάση και όπως, για ενίσχυση της οικονομικής διακυβέρνησης του Ταμείου, εξεταστεί το ενδεχόμενο της διαφοροποίησης του επενδυτικού χαρτοφυλακίου, με αύξηση του ποσοστού των επενδύσεων σε στοιχεία εκτός του δημοσίου, για διασφάλιση ψηλότερων αποδόσεων στα πλαίσια χαμηλού και επιμετρημένου κινδύνου.

Η πιο πάνω αναλογιστική ανασκόπηση έτυχε αξιολόγησης από το Διεθνές Γραφείο Εργασίας, το οποίο στη σχετική Δήλωση Αξιολόγησής του αναφέρει ότι για τη διεξαγωγή της εν λόγω ανασκόπησης χρησιμοποιήθηκαν επαρκή και αξιόπιστα δεδομένα, καθώς επίσης και κατάλληλες μέθοδοι και παραδοχές και ότι η αναλογιστική ανασκόπηση παρουσιάζει ορθά την οικονομική κατάσταση του Ταμείου.

Σημειώνεται ότι κατά τη συνεδρία του Συμβουλίου, ημερ. 20.6.2012, ο Αναλογιστής, αφού ενημέρωσε τα μέλη για την κατάσταση του Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας, ο οποίος παρουσίαζε έλλειμμα κατά την 31.12.2011, ανέφερε ότι είναι απαραίτητο να μεταφερθεί ποσό €50 εκ. από τον Λογαριασμό Συμπληρωματικών Συντάξεων. Ανέφερε επίσης ότι οι μεταφορές θα συνεχιστούν και κατά τα έτη 2013 και 2014, κατά τα οποία, σύμφωνα με όλες τις οικονομικές εκτιμήσεις, το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να παραμείνει σε ψηλά επίπεδα και ότι οι πιο πάνω μεταφορές αναμένεται ότι θα μειώσουν τη μακροχρόνια βιωσιμότητα του ΤΚΑ κατά ένα χρόνο, δηλαδή εκτιμάται να επέλθει ανατροπή του αναλογιστικού ισοζυγίου το 2047 αντί το 2048.

Μηχανογραφημένο σύστημα “Παροχών”.

(α) Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, με την εφαρμογή του νέου συστήματος μηχανογράφησης από τον Ιανουάριο 2000, εντοπίστηκαν λάθη και αδυναμίες στα διάφορα προγράμματα, τα οποία διαχρονικά έχουν διορθωθεί. Λόγω του ότι κατά καιρούς παρουσιάζονται νέα λάθη, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου εκκρεμούσε η διόρθωση περίπου 16 λαθών (incident reports) και περίπου 149 αλλαγών (change control notes).

(β) Η λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος συνεχίζει να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από συγκεκριμένη ιδιωτική εταιρεία, χωρίς οι λειτουργοί του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής που είναι τοποθετημένοι στις ΥΚΑ να γνωρίζουν επαρκώς το σύστημα, ώστε να είναι σε θέση να το επιβλέπουν ή/και να το υποστηρίζουν. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι λόγω του μεγάλου χρονικού διαστήματος που έχει παρέλθει από την ανάληψη της λειτουργικής υποστήριξης από την ίδια την εταιρεία, χωρίς αυτό να καταστεί δυνατό να γίνεται πλήρως από τις ΥΚΑ, παρόλο ότι αυτό είχε τεθεί αρχικά ως στόχος, η όλη κατάσταση θα πρέπει να επαναξιολογηθεί, έχοντας μάλιστα υπόψη την πρακτική που συνηθίζεται να ακολουθείται και από άλλες σημαντικές ευρωπαϊκές χώρες για τέτοιου μεγέθους συστήματα.

Έλεγχος εισπράξεων που διενεργούνται μέσω του μηχανογραφημένου συστήματος του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΤΚΑ).

(α) **Σκοπός και περίοδος ελέγχου.** Ο έλεγχος που διενήργησε η Υπηρεσία μας αφορούσε στην πληρότητα των εισπράξεων που διενεργήθηκαν την περίοδο Μαΐου – Ιουλίου 2011, μέσω του μηχανογραφημένου συστήματος του ΤΚΑ από τα Επαρχιακά Γραφεία και υποκαταστήματα του Τμήματος, το Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Πελενδρίου και το διαδίκτυο και στην ενσωμάτωση/καταχώρισή τους

στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου (FIMAS).

(β) Έλεγχος πληρότητας εισπράξεων. Για τον έλεγχο της πληρότητας των εισπράξεων, η Υπηρεσία μας πραγματοποίησε ταξινόμηση και ανάλυση των αποδείξεων εισπραξης που εκδόθηκαν κατά την πιο πάνω περίοδο, με τη χρήση εξειδικευμένων λογισμικών ανάλυσης δεδομένων. Κατά τον έλεγχο της συνέχειας της αριθμητικής σειράς των αποδείξεων εισπραξης, διαπιστώθηκε ότι 793 αποδείξεις δεν είχαν συμπεριληφθεί στα δεδομένα που εξήχθησαν από το σύστημα. Μέσω του μηχανογραφημένου συστήματος του ΤΚΑ, η Υπηρεσία μας αναζήτησε, δειγματοληπτικά, ορισμένες από τις πιο πάνω αποδείξεις και διαπιστώθηκε ότι οι αποδείξεις αυτές δεν ήταν καταχωρισμένες στο σύστημα.

Ενόψει της σοβαρότητας του πιο πάνω ευρήματος, η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως διερευνηθούν οι λόγοι για τους οποίους οι αποδείξεις αυτές φαίνεται να μην έχουν εκδοθεί ή να έχουν διαγραφεί από το σύστημα. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε επίσης τη λήψη μέτρων αμέσως, για εντοπισμό και τακτοποίηση τυχόν δυσλειτουργιών στο λογισμικό, καθώς επίσης και την ετοιμασία, από το σύστημα, ημερήσιων αναλυτικών καταστάσεων ελέγχου πληρότητας της αριθμητικής σειράς των αποδείξεων εισπραξης.

Η Υπουργός μάς πληροφόρησε ότι το πιο πάνω πρόβλημα έχει εντοπιστεί και έχει ζητηθεί η τροποποίηση όλων των διαδικασιών που επηρεάζονται και ότι, παράλληλα, έχει ετοιμαστεί ειδικό πρόγραμμα, με το οποίο καθημερινά εντοπίζονται οι αποδείξεις που λείπουν και εκτυπώνεται σχετική κατάσταση.

(γ) Έκδοση αποδείξεων εισπραξης με προγενέστερη ημερομηνία. Διαπιστώθηκε η έκδοση από το σύστημα αποδείξεων εισπραξης με ημερομηνία προγενέστερη της πραγματικής ημερομηνίας έκδοσής τους στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Για την τακτοποίηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών προς το Ταμείο.
- Κατά την καταχώριση εισπράξεων εισφορών προαιρετικά ασφαλισμένων με τραπεζικό έμβασμα.
- Κατά την καταχώριση εισπράξεων που διενεργούνται μέσω διαδικτύου.

Για τη βελτίωση του εσωτερικού ελέγχου και την αναβάθμιση των μηχανογραφημένων διαδικασιών, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη λήψη μέτρων που αφορούν στην εισπραξη και καταχώριση στο σύστημα των πιο πάνω συναλλαγών.

Η Υπουργός μάς ενημέρωσε ότι οι ΥΚΑ θα διερευνήσουν το θέμα πρόσθεσης επιπλέον πεδίου στο σύστημα «Αποδείξεις εισπραξης εισφορών», έτσι ώστε, εκτός από την ημερομηνία εισπραξης, να φαίνεται και η ημερομηνία που γίνεται η συγκεκριμένη πράξη (transaction date).

Εκθέσεις Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου.

(α) Τίτλος «Αξιολόγηση της Διαδικασίας Υποβολής Αίτησης, Εξέτασης και Παρακολούθησης Δικαιούχων Σύνταξης από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ)». Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, σύμφωνα με την πιο πάνω έκθεση, η οποία υποβλήθηκε στις ΥΚΑ τον Απρίλιο 2009 και αφορούσε στον έλεγχο που διενεργήθηκε το β' εξάμηνο 2008, διαπιστώθηκαν διάφορες ελλείψεις και αδυναμίες που αφορούσαν:

- (i) Στην ασφάλεια δεδομένων και παρακολούθηση αλλαγών στο μηχανογραφημένο σύστημα.
- (ii) Στον μηχανισμό καταγραφής, ελέγχου και παρακολούθησης των εργασιών των διαφόρων λειτουργιών.
- (iii) Στην εσωτερική οργάνωση του Κλάδου Σύνταξης Γήρατος και άλλων Κλάδων.

Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, εκκρεμούσε ακόμη η διόρθωση του ευρήματος, που αφορούσε στην πρόσβαση, σε επίπεδο διαχειριστή συστήματος, στη βάση δεδομένων του μηχανογραφημένου συστήματος των ΥΚΑ. Σύμφωνα με τη σύσταση θα πρέπει να δημιουργηθεί ξεχωριστός λογαριασμός χρήστη για κάθε λειτουργό, με το αναγκαίο επίπεδο πρόσβασης και με βάση τα καθήκοντα του κάθε ατόμου, θα πρέπει να καταχωριστούν όλες οι σημαντικές λειτουργίες που θα εκτελούνται από κάθε χρήστη σε αρχείο καταγραφής (log file) και θα πρέπει να απαγορευθεί η πρόσβαση στη βάση δεδομένων του συστήματος σε άτομα εκτός

των ΥΚΑ. Για την πιο πάνω σύσταση έχει συμφωνηθεί αναθεωρημένη ημερομηνία υλοποίησης η 31.12.2012.

Απαντώντας η Υπουργός, μας ενημέρωσε ότι η Μονάδα Πληροφορικής του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχει εξασφαλίσει και εγκαταστήσει μέσα στο 2012 κατάλληλα εργαλεία για ενίσχυση της ασφάλειας της βάσης δεδομένων και παρεμπόδιση της μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης στα δεδομένα ελέγχου και ότι αναμένεται η διαμόρφωση και παραμετροποίηση των εργαλείων αυτών, μετά την ολοκλήρωση σχετικής μελέτης που διεξάγεται.

(β) Τίτλος «Αξιολόγηση των Δικλίδων Ασφαλείας της Εφαρμογής Ιστού του Συστήματος Πληρωμής Εισφορών». Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενές μας Εκθέσεις, από έλεγχο που διενεργήθηκε τον Δεκέμβριο 2008 στο σύστημα πληρωμής εισφορών, μέσω διαδικτύου, από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου, διαπιστώθηκε ότι οι δικλίδες ασφαλείας της εφαρμογής ιστού του συστήματος πληρωμής εισφορών παρουσίαζαν σημαντικές αδυναμίες, αναφορικά με τον έλεγχο της πρόσβασης μέσω του διαδικτύου (web access), με αποτέλεσμα το σύστημα να είναι ευάλωτο σε επιθέσεις εισβολέων (hackers), με τους κινδύνους που αυτό συνεπάγεται. Η έκθεση που ετοιμάστηκε, υποβλήθηκε στις ΥΚΑ τον Ιανουάριο 2009, μαζί με προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των συστάσεων της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου μέχρι τις 31.12.2009. Σημειώνεται ότι τα αποτελέσματα του ελέγχου περιελάμβαναν ευρήματα που αφορούσαν τόσο στις ΥΚΑ, όσο και στο Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής.

Σε επιστολή των ΥΚΑ προς τον Έφορο Εσωτερικού Ελέγχου, ημερ. 1.8.2012, αναφέρεται ότι η πλειοψηφία των πιο πάνω συστάσεων έχει υλοποιηθεί με την αναβάθμιση του Διαδικτυακού Συστήματος Πληρωμής Εισφορών, ενώ κάποιες συστάσεις παραμένουν σε εκκρεμότητα.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε σχετικά με τις ενέργειες που γίνονται για υλοποίηση των συστάσεων.

Πληρωμές προς το Υπουργείο Υγείας για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των δικαιούχων σύνταξης ανικανότητας. Σύμφωνα με το άρθρο 59 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, οι δικαιούχοι σύνταξης ανικανότητας δικαιούνται δωρεάν ιατρικής περίθαλψης, με την καταβολή από το ΤΚΑ προς το Υπουργείο Υγείας ετήσιου τέλους. Για το 2011 καταβλήθηκε στο Υπουργείο Υγείας ποσό ύψους €8.073.828 για 6.762 δικαιούχους, σε σύγκριση με €7.471.310 για 6.886 δικαιούχους το 2010.

Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενές μας Εκθέσεις, στον αριθμό των δικαιούχων που λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς πληρωμής, περιλαμβάνονται και οι πιο κάτω κατηγορίες συνταξιούχων, για τις οποίες εκφράσαμε την άποψη ότι δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη:

- Οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι οποίοι έχουν, εν πάση περιπτώσει, το δικαίωμα της δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στα Κυβερνητικά Ιατρικά Ιδρύματα.
- Οι Κυβερνητικοί εργάτες, οι οποίοι καλύπτονται για δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη από το Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης και Ευημερίας Κυβερνητικών Εργατών.

Έχοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, καθώς επίσης και το γεγονός ότι η δαπάνη έχει αυξηθεί από €2,2 εκ. το 2000 στα €8,1 εκ. το 2011, εισηγηθήκαμε και πάλι όπως μελετηθεί και επανεξεταστεί σε βάθος η όλη διαδικασία που ακολουθείται για τον υπολογισμό του αριθμού των δικαιούχων και την καταβολή των τελών, κατά τρόπο που αφενός θα διασφαλίζει το δικαίωμα της παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στους πραγματικά δικαιούχους και αφετέρου δεν θα επιβαρύνει το Ταμείο με δαπάνες που δεν του αναλογούν.

Όπως μας πληροφόρησε η Υπουργός, έχει ζητηθεί από τον Γενικό Εισαγγελέα σχετική γνωμάτευση, όσον αφορά στον χειρισμό του θέματος.

Διάκριση λόγω φύλου στην παροχή σύνταξης χηρείας. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενές μας Εκθέσεις, σύμφωνα με το άρθρο 41 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, δικαιούχοι στην παροχή σύνταξης χηρείας είναι οι χήρες ασφαλισμένων ανδρών, οι οποίες συζούσαν με τον σύζυγό τους πριν αυτός πεθάνει ή συντηρούντο αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο από αυτόν και χήροι ασφαλισμένων γυναικών, νοουμένου ότι αυτοί είναι μόνιμα ανίκανοι και συντηρούντο αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο από τις συζύγους τους πριν αυτές πεθάνουν.

Η εφαρμογή του πιο πάνω άρθρου στην πράξη έχει ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό του μεγαλύτερου αριθμού ανδρών (αυτών που συζούσαν με τη σύζυγό τους πριν αυτή πεθάνει, κατ' αναλογία του τι ισχύει για τις χήρες) από το δικαίωμα στη λήψη σύνταξης χηρείας.

Το πιο πάνω θέμα εξέτασε και η Επίτροπος Διοικήσεως, η οποία, υπό το φως της συνταγματικά κατοχυρωμένης αρχής της ισότητας των δύο φύλων, καθώς επίσης και των αποφάσεων του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι με την πιο πάνω ρύθμιση εισάγεται αδικαιολόγητη διάκριση μεταξύ των δύο φύλων και εισηγήθηκε όπως το δικαίωμα στην παροχή σύνταξης χηρείας επεκταθεί και στους χήρους άνδρες.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε για τυχόν εξελίξεις στις ενέργειες που γίνονται σχετικά με το θέμα.

Πιστοποιητικά ζωής συνταξιούχων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενές μας Εκθέσεις, ο έλεγχος των πιστοποιητικών ζωής που παραλαμβάνονται από τους συνταξιούχους και η καταχώρισή τους στο μηχανογραφημένο σύστημα γίνεται με μεγάλη καθυστέρηση. Με στόχο τη μείωση των υπερπληρωμών και την έγκαιρη λήψη μέτρων για την ανάκτησή τους, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί σοβαρά τόσο το θέμα της ζήτησης των πιστοποιητικών ζωής, όσο και το θέμα του ελέγχου και της έγκαιρης καταχώρισής τους στο μηχανογραφημένο σύστημα.

Στην απαντητική του επιστολή, ημερ. 4.5.2012, ο Διευθυντής ΥΚΑ μάς πληροφόρησε ότι η διαδικασία που περιλαμβάνει την αποστολή, τον έλεγχο, την ετοιμασία διευκρινιστικών/διορθωτικών επιστολών και την αποστολή δεύτερου πιστοποιητικού ζωής δεν δύναται να διεκπεραιωθεί σε συντομότερο χρόνο, λόγω της υποστελέχωσης του αρμόδιου κλάδου και του αυξημένου φόρτου εργασίας.

Μέχρι τον Σεπτέμβριο 2012, είχε ολοκληρωθεί ο έλεγχος και η καταχώριση των πιστοποιητικών στο μηχανογραφημένο σύστημα για το 2011 για όλες τις συντάξεις, εκτός της Σύνταξης Αναπηρίας και προχωρούσε και η αποστολή δεύτερου πιστοποιητικού σε συνταξιούχους που δεν ανταποκρίθηκαν στην πρώτη ζήτηση πιστοποιητικού ζωής.

Έλεγχος μηνιαίων καταστάσεων οικονομικών αλλαγών (financial changes report). Με εξαίρεση τον Κλάδο Σύνταξης Αναπηρίας, δεν πραγματοποιείται έλεγχος από τους Κλάδους των άλλων παροχών, στις μηνιαίες καταστάσεις οικονομικών αλλαγών και δεν γίνεται συμφιλίωση του ποσού που καταβάλλεται στον κάθε δικαιούχο που παρουσιάζεται στις μηνιαίες καταστάσεις πληρωμών με αυτό του προηγούμενου μήνα.

Η Υπουργός μάς πληροφόρησε ότι ο Διευθυντής ΥΚΑ έχει ήδη κυκλοφορήσει εγκύκλιο προς το προσωπικό, στην οποία επισημαίνεται η σοβαρότητα του θέματος.

Συντάξεις αναπηρίας. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενές μας Εκθέσεις, σύνταξη αναπηρίας πληρώνεται σε μισθωτούς που ο βαθμός αναπηρίας τους που προκλήθηκε από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια είναι από 20% και άνω και πληρώνεται εφ' όρου ζωής, εκτός αν ο δικαιούχος αποθεραπευτεί. Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας, σε περιπτώσεις ληπτών σύνταξης αναπηρίας σε ποσοστό 75%, διαπιστώθηκε ότι κατά την εξέταση ή επανεξέταση περιπτώσεων σύνταξης αναπηρίας από τον Κλάδο Σύνταξης Αναπηρίας, εγκρίνεται αύξηση της παροχής σε βαθμό αναπηρίας 75%, επικαλούμενοι το άρθρο 50(3) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, παρόλο ότι ο βαθμός αναπηρίας που υπολογίστηκε από το Ιατρικό Συμβούλιο, με βάση σχετικό Πίνακα στον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο, ήταν πολύ χαμηλός και ανερχόταν σε 20%, 22%, 23% κ.λπ. μόνο, χωρίς να αιτιολογείται η απόφαση αυτή, ως προς την ανικανότητα για εργασία κατά την έννοια του άρθρου 40(5). Στο εν λόγω άρθρο προβλέπεται ότι ανίκανος για εργασία θεωρείται ο ασφαλισμένος όταν λόγω ειδικής ασθένειας ή σωματικής ή πνευματικής αναπηρίας δεν μπορεί να κερδίζει από εργασία, λαμβάνοντας υπόψη τις δυνάμεις, τις δεξιότητες, τη μόρφωση και τη συνήθη επαγγελματική απασχόλησή του, πέραν του ενός τρίτου (ή αν πρόκειται για ασφαλισμένο ηλικίας μεταξύ εξήντα και εξήντα τριών ετών πέραν του ενός δευτέρου) του ποσού το οποίο συνήθως κερδίζει στην ίδια περιφέρεια και επαγγελματική κατηγορία ένας σωματικά και πνευματικά υγιής άνθρωπος της ίδιας μόρφωσης.

Σύμφωνα με το άρθρο 50(3), βάσει του οποίου αυξήθηκε η παροχή, όταν δικαιούχος σύνταξης αναπηρίας που οφείλεται σε σωματική βλάβη σε ποσοστό μικρότερο του 100% είναι ανίκανος και προβλέπεται να παραμείνει ανίκανος προς εργασία, σύμφωνα με την έννοια του άρθρου 40(5), η αναπηρία του, εάν τούτο είναι ευεργετικότερο, λογίζεται ως αναπηρία βαθμού ίσου προς το ποσοστό το οποίο θα υπολογιζόταν σύνταξη ανικανότητας στην περίπτωση του, εφόσον η ανικανότητα αυτή οφείλεται αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο στην εν λόγω σωματική βλάβη.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι:

- (α) Δεν υπάρχει πάντοτε στον φάκελο της κάθε περίπτωσης γνωμοδότηση του Ιατρικού Συμβουλίου ότι ο αιτητής προβλέπεται να παραμείνει μόνιμα ανίκανος για εργασία.
- (β) Δεν υπάρχει οποιοδήποτε δικαιολογητικό σχετικό με την απόφαση για αύξηση του ποσοστού στο 75%.
- (γ) Δεν διεξάγεται πάντοτε διερεύνηση για την απασχόληση του αιτητή και του ύψους των αποδοχών του.
- (δ) Δεν γίνεται πάντοτε επανεξέταση της κατάστασης της υγείας του λήπτη για καθορισμό οριστικού βαθμού αναπηρίας, μετά τη λήξη του προσωρινού πιστοποιητικού αναπηρίας που εκδίδεται από το Ιατρικό Συμβούλιο.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τη γνώμη ότι η χρήση του άρθρου 50(3) πρέπει να γίνεται με πολλή φειδώ και αφού εξακριβωθεί ότι προβλέπεται μόνιμη ανικανότητα για εργασία κατά την έννοια του άρθρου 40(5). Σημειώνεται ότι παρατηρήθηκαν περιπτώσεις ληπτών σύνταξης αναπηρίας, οι οποίοι εργάζονταν και λάμβαναν ψηλές αποδοχές μέχρι και στο ύψος του μισθού που λάμβαναν πριν το ατύχημά τους.

Στην απαντητική επιστολή του, ημερ. 3.10.2011, ο Διευθυντής ΥΚΑ μάς πληροφόρησε ότι έχει ξεκινήσει η επανεξέταση και διερεύνηση όλων των ληπτών σύνταξης αναπηρίας σε ποσοστό 75%, των οποίων ο βαθμός αναπηρίας που καθορίστηκε από το Ιατρικό Συμβούλιο κυμαίνεται μεταξύ 20%-50%, αλλά λόγω υποστελέχωσης των Υπηρεσιών ακόμη να ολοκληρωθεί ο έλεγχος.

Ζητήσαμε να ενημερωθούμε για την πορεία της επανεξέτασης και διερεύνησης των πιο πάνω περιπτώσεων.

Όπως μας πληροφόρησε η Υπουργός, συνεχίζεται η εξέταση και διερεύνηση.

Λήπτες σύνταξης ανικανότητας που κατέχουν επαγγελματικές άδειες οδήγησης. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες μας Εκθέσεις, ύστερα από έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας τον Δεκέμβριο 2008 στις ΥΚΑ, σχετικά με τα άτομα που λάμβαναν σύνταξη ανικανότητας, καθώς και στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών (ΤΟΜ), σχετικά με τα άτομα που κατείχαν επαγγελματική άδεια οδήγησης (ταξί, λεωφορείου, φορτηγού), διαπιστώθηκε ότι 533 από τους 7.040 λήπτες σύνταξης ανικανότητας (ποσοστό 7,6%) κατείχαν 1.066 επαγγελματικές άδειες οδήγησης.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι υπήρχαν περιπτώσεις συνταξιούχων με ποσοστό ανικανότητας 100% που κατείχαν και τις τέσσερις κατηγορίες επαγγελματικής άδειας οδήγησης.

Αρχικά το θέμα τέθηκε προφορικά στον Διευθυντή ΥΚΑ και στον Διευθυντή ΤΟΜ, οι οποίοι, σε συνάντηση που είχαν με λειτουργούς της Υπηρεσίας μας για συζήτηση των ευρημάτων μας, ανέφεραν ότι είναι «δέσμιου» της υφιστάμενης νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών, οι διατάξεις των οποίων δεν είναι επαρκείς για αποτροπή των πιο πάνω φαινομένων.

Συγκεκριμένα, ο Διευθυντής ΥΚΑ ανέφερε ότι εφόσον ο ασφαλισμένος πληροί τις προϋποθέσεις που τίθενται στον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο και αποδείξει, μετά από εξέτάσή του από ιατροσυμβούλιο, ότι είναι ανίκανος για εργασία, τότε του καταβάλλεται σύνταξη ανικανότητας.

Ο δε Διευθυντής ΤΟΜ ανέφερε ότι, αν μαζί με την αίτησή του ο αιτητής προσκομίσει όλα τα απαραίτητα πιστοποιητικά και στοιχεία που αναφέρονται στον περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού Νόμο και στους σχετικούς Κανονισμούς, στα οποία περιλαμβάνεται και ιατρικό πιστοποιητικό φυσικής ικανότητας, τότε η

Αρχή Αδειών δεν μπορεί να αρνηθεί να του χορηγήσει ή να του ανανεώσει την επαγγελματική άδεια οδήγησης.

Είναι φανερό όμως ότι δεν είναι δυνατό να ισχύουν και τα δύο ταυτόχρονα. Στην περίπτωση που η απόφαση του ιατροσυμβουλίου των ΥΚΑ είναι ορθή, τότε προφανώς δεν μπορεί να είναι επίσης ορθό το ιατρικό πιστοποιητικό φυσικής ικανότητας που επισυνάπτεται, μεταξύ άλλων, στην αίτηση για χορήγηση/ανανέωση επαγγελματικής άδειας οδήγησης που υποβάλλεται στην Αρχή Αδειών, οπότε σε τέτοια περίπτωση ο κάτοχος της χορηγούμενης επαγγελματικής άδειας οδήγησης αποτελεί κίνδυνο για την οδική ασφάλεια. Στην αντίθετη περίπτωση που το ιατρικό πιστοποιητικό φυσικής ικανότητας που υποβάλλεται για σκοπούς εξασφάλισης επαγγελματικής άδειας οδήγησης είναι ορθό, τότε προφανώς η απόφαση του ιατροσυμβουλίου των ΥΚΑ δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα και, με βάση την απόφαση, καθίσταται δικαιούχος για σύνταξη ανικανότητας πρόσωπο/ασφαλισμένος χωρίς στην πραγματικότητα να είναι δικαιούχος, με αποτέλεσμα να διενεργείται πληρωμή στη βάση εσφαλμένων στοιχείων. Σημειώνεται ότι ο κατάλογος των ασθενειών, βάσει του οποίου δεν είναι δυνατή η χορήγηση/ανανέωση επαγγελματικής άδειας οδήγησης, είναι παρόμοιος με αυτόν, βάσει του οποίου το ιατροσυμβούλιο αποφασίζει ως προς την ανικανότητα για εργασία, καθιστώντας το συγκεκριμένο άτομο δικαιούχο σύνταξης ανικανότητας.

Το πρόβλημα εκτιμάται ότι πιθανόν να είναι ευρύτερο, καθότι δεν φαίνεται να περιορίζεται μόνο στους κατόχους επαγγελματικής άδειας οδήγησης, αλλά επεκτείνεται και στους κατόχους κανονικής άδειας οδηγού. Με κάθε επιφύλαξη, εφόσον δεν είχε διενεργηθεί έλεγχος για το συγκεκριμένο θέμα, διατυπώθηκε ο φόβος να υπάρχουν και άτομα που εγκρίνονται για σύνταξη ανικανότητας λόγω οφθαλμολογικών, καρδιολογικών και ψυχιατρικών προβλημάτων υγείας, τα οποία συνεχίζουν να κατέχουν κανονική άδεια οδηγού, αποτελώντας κίνδυνο για την οδική ασφάλεια.

Σε επιστολή του, ημερ. 20.2.2007, προς τον Διευθυντή ΥΚΑ, ο Γενικός Εισαγγελέας είχε αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι δεν είναι νομικά επιτρεπτό να γνωστοποιούνται από τις ΥΚΑ ιατρικά προσωπικά δεδομένα στο ΤΟΜ ή σε άλλες Υπηρεσίες, καθότι αυτά κατατάσσονται στην κατηγορία των ευαίσθητων δεδομένων.

Το θέμα κρίθηκε από την Υπηρεσία μας ως πολύ σοβαρό, εφόσον άπτεται της ασφάλειας του ευρύτερου κοινού ή/και της πιθανότητας εξασφάλισης χρημάτων από το δημόσιο με ψευδείς παραστάσεις και για τον λόγο αυτό τέθηκε γραπτώς με επιστολή, ημερ. 27.2.2009, στην Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων, ως πολιτικών προϊσταμένων των δύο εμπλεκόμενων Τμημάτων (ΥΚΑ και ΤΟΜ), για προβληματισμό και για συντονισμό των ενεργειών τους, ώστε, σε συνεργασία και με τον Γενικό Εισαγγελέα και τον Επίτροπο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, να βρεθεί λύση στο πρόβλημα.

Στις 5.2.2010 ο Γενικός Εισαγγελέας ζήτησε από τον Αρχηγό Αστυνομίας τη διενέργεια έρευνας, με σκοπό τη διαπίστωση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων και των προσώπων που ενέχονται σε αυτά. Στις 31.8.2010 ο Αρχηγός Αστυνομίας ενημέρωσε τον Διευθυντή ΥΚΑ και τον Διευθυντή ΤΟΜ ότι, μετά από εξετάσεις που έγιναν και αφού ο φάκελος προωθήθηκε στο γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, διαπιστώθηκε ότι δεν προκύπτουν ποινικά αδικήματα εναντίον οποιουδήποτε προσώπου, ότι, δηλαδή, ενώ ήταν λήπτης σύνταξης ανικανότητας οποιασδήποτε κατηγορίας, ήταν ταυτόχρονα κάτοχος επαγγελματικής άδειας οδηγού, λόγω του ότι η κατοχή επαγγελματικής άδειας από μόνη της δεν δημιουργεί τεκμήριο απασχόλησης.

Σε συνάντηση με τον Γενικό Εισαγγελέα διατυπώσαμε την άποψη ότι το πόρισμα της Αστυνομίας δεν έχει σχέση με τα θέματα που εγείραμε, τα οποία αφορούν στα πιστοποιητικά φυσικής ικανότητας που εκδίδονται για εξασφάλιση επαγγελματικής άδειας οδήγησης, σε συνάρτηση με τις σχετικές αποφάσεις του ιατροσυμβουλίου για ανικανότητα για εργασία και όχι σε αυτήν ταύτην την απασχόληση. Ο Γενικός Εισαγγελέας συμφώνησε με την άποψή μας και ανέλαβε να μελετήσει ο ίδιος το θέμα.

Με τις επιστολές της Νομικής Υπηρεσίας, ημερ. 10.5.2012 και 7.6.2012, οι οποίες κοινοποιήθηκαν στην Υπηρεσία μας, ζητήθηκε από τον Αρχηγό της Αστυνομίας η αποστολή του σχετικού ανακριτικού φακέλου και των αστυνομικών φακέλων, με συνοπτική έκθεση της έρευνας και του αποτελέσματος για 11 περιπτώσεις που διερευνήθηκαν, αντίστοιχα.

Σημειώνεται ότι το 2011 εξασφαλίστηκε από την Επίτροπο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, άδεια διασύνδεσης των αρχείων των ΥΚΑ και του ΤΟΜ, η οποία αναμένεται να εφαρμοστεί μόλις ολοκληρωθούν οι διαδικασίες μηχανογράφησης.

4.13.4 ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΔΕΙΩΝ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2011 παρουσίασαν έλλειμμα €6,6 εκ., σε σύγκριση με πλεόνασμα €2,6 εκ. το 2010, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €9,2 εκ.

Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2011 ήταν €97.884.634, σε σύγκριση με €103.914.823 για το 2010, δηλαδή παρουσίασαν μείωση €6.030.189 ή ποσοστό 5,8%, η οποία οφείλεται στη μείωση των εισπράξεων από εισφορές (€3.842.546) και στη μη λειτουργία Σχεδίου για ενίσχυση του κοινωνικού τουρισμού, με αποτέλεσμα τη μη είσπραξη επιχορήγησης (το 2010 εισπράχθηκαν €2.428.155), ενώ παράλληλα σημειώθηκε αύξηση στις προσόδους από τόκους (€211.761) και στις άλλες εισπράξεις (€28.751).

Οι πληρωμές του Ταμείου για το 2011 ήταν €104.517.885, σε σύγκριση με €101.275.309 για το 2010, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €3.242.576 ή ποσοστό 3,2%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των πληρωμών για καταβληθείσες άδειες (€4.256.074), ενώ παράλληλα σημειώθηκε μείωση στις πληρωμές για το Σχέδιο Επιχορήγησης της Άδειας των Εργοδοτούμενων (€557.735) και δεν πληρώθηκε οποιοδήποτε ποσό για το Σχέδιο Επιχορήγησης Ανέγερσης Κατασκευών (το 2010 πληρώθηκαν €469.865).

Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2011 ήταν €99 εκ., σε σύγκριση με €105,6 εκ. στις 31.12.2010.

Εκκρεμείς οφειλές. Στις 31.12.2011 εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού ύψους €13,7 εκ. (€10,2 εκ. στις 31.12.2010) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του Ταμείου.

Επενδυτική πολιτική. Σύμφωνα με τους περί Ετησίων Αδειών μετ' Απολαβών Κανονισμούς του 1980, το Ταμείο βρίσκεται κάτω από τον έλεγχο και τη διαχείριση του Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Τα χρήματα που ανήκουν στο Ταμείο επενδύονται από τον Διευθυντή, σύμφωνα με τις εκάστοτε οδηγίες του Υπουργού Οικονομικών.

Στις 31.12.2011 τα πλεονάσματα του Ταμείου ανέρχονταν σε €99 εκ. (€87 εκ. το 2010) και ήταν κατατεθειμένα στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό υπό μορφή καταθέσεων, με απόδοση που κυμάνθηκε κατά το 2011 μεταξύ 0,5% και 1,0%. Η αντίστοιχη παράγραφος για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι σχετική.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι με την πολιτική που ακολουθείται διαχρονικά, το Κράτος δανείζεται με διοικητικές διευθετήσεις για σειρά ετών τα πλεονάσματα του Ταμείου, με ευνοϊκούς όρους, πολιτική που δεν διασφαλίζει τα συμφέροντα του Ταμείου.

Σχέδιο Επιχορήγησης της Άδειας των Εργοδοτούμενων. Σύμφωνα με το Σχέδιο, οι εργοδοτούμενοι που πληρούν ορισμένους όρους δικαιούνται, μαζί με τους εξαρτώμενούς τους, επιχορήγηση για άδεια επτά ημερών σε ξενοδοχεία. Το ποσό που δαπανήθηκε για τον σκοπό αυτό κατά το 2011 ήταν €1.059.866, σε σύγκριση με €1.617.601 κατά το προηγούμενο έτος.

Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενή μας Έκθεση, σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, το Ταμείο θα επιχορηγείτο το 2009 από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας με ποσό ύψους €4 εκ., για την ενίσχυση του κοινωνικού τουρισμού, μέσω του υφιστάμενου Σχεδίου Επιχορήγησης της Άδειας των Εργοδοτούμενων, στη βάση διευρυμένων κριτηρίων και το 2010 με ποσό ύψους €1 εκ., πέραν του ποσού του €1,2 εκ. που εγκρίθηκε για διάθεση από το αποθεματικό του Ταμείου για την εφαρμογή του εν λόγω Σχεδίου. Στο Ταμείο εμβάσθηκε τελικά μέσα στο 2010 ποσό ύψους €2.428.155, το οποίο αφορά σε ποσό ύψους €1.428.155 και €1,0 εκ. για το 2009 και 2010, αντίστοιχα, έναντι συνολικής δαπάνης €3.317.158 (πλέον €30.765 για μισθούς και ταχυδρομικά τέλη) για το 2009 και €1.617.601 για το 2010. Το 2011 δεν λειτούργησε, μέσω του Ταμείου, οποιοδήποτε Σχέδιο για την ενίσχυση του κοινωνικού τουρισμού.

Σχέδιο Επιχορήγησης Λειτουργίας και Σχέδιο Επιχορήγησης Ανέγερσης Κατασκευών. Το 2011, όπως και το 2010, καταβλήθηκε επιχορήγηση €1.034.387 για τη λειτουργία κατασκευών Συντεχνιών. Για την ανέγερση κατασκευών των Συντεχνιών δεν καταβλήθηκε οποιοδήποτε ποσό το 2011, σε σύγκριση με ποσό ύψους €469.865 που καταβλήθηκε το 2010.

Υπερπληρωμές. Στις 5.5.2011 εκκρεμούσαν υπερπληρωμές πληρωθεισών απολαβών αδειών από το Κεντρικό Ταμείο Αδειών, συνολικού ύψους €253.272, από τις οποίες ποσό ύψους €5.345 αφορούσε σε υπερπληρωμές σε άτομα που απεβίωσαν. Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας, παρατηρήθηκε ότι σε αυτές περιλαμβάνονται και περιπτώσεις πλασματικών υπερπληρωμών, ενώ, όπως διαπιστώθηκε, οι υπερπληρωμές δεν φαίνεται να παρακολουθούνται πάνω σε συστηματική βάση, ούτε λαμβάνονται δραστικά και έγκαιρα μέτρα για την ανάκτησή τους. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως οριστεί υπεύθυνος λειτουργός για την παρακολούθηση και έλεγχο των υπερπληρωμών και διερευνηθούν όλες οι περιπτώσεις, για διόρθωση των πλασματικών και λήψη των ενδεικνυόμενων μέτρων για περιορισμό και ανάκτηση των πραγματικών υπερπληρωμών.

Για τον έλεγχο των υπερπληρωμών, η Υπουργός μας πληροφόρησε ότι έχει ήδη οριστεί υπεύθυνος λειτουργός και ότι η κάθε περίπτωση υπερπληρωμής εξετάζεται ξεχωριστά και λαμβάνονται τα ενδεικνυόμενα μέτρα.

4.13.5 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΠΛΕΟΝΑΖΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2011 παρουσίασαν πλεόνασμα €40,4 εκ., σε σύγκριση με €40,9 εκ. το 2010.

Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2011 ήταν €88.065.077, σε σύγκριση με €85.063.400 για το 2010, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €3.001.677 ή ποσοστό 3,5%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισπράξεων από εισφορές (€2.018.563) και στην αύξηση στις προσόδους από τόκους (€932.235). Από το σύνολο των εισπράξεων, ποσό €14,2 εκ. μεταφέρθηκε το 2011 στο Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη, σε σύγκριση με €13,9 εκ. κατά το προηγούμενο έτος.

Οι πληρωμές του Ταμείου για το 2011 ήταν €33.428.949, σε σύγκριση με €30.338.311 το 2010, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €3.090.638 ή ποσοστό 10,2%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των πληρωμών για αποζημιώσεις λόγω πλεονασμού (€3.019.975).

Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2011 ήταν €381,9 εκ., σε σύγκριση με €341,5 εκ. στις 31.12.2010.

Εκκρεμείς οφειλές. Στις 31.12.2011 εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού ύψους €4.120.874 (€3.265.959 στις 31.12.2010) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του Ταμείου.

Αιτήσεις και πληρωμές. Ο συνολικός αριθμός των αιτήσεων υπό εξέταση το 2011 για πληρωμή λόγω πλεονασμού ήταν 12.641 (7.426 νέες αιτήσεις, σε σύγκριση με 5.491 το 2010 και 5.215 εκκρεμείς αιτήσεις την 1.1.2011), από τις οποίες εξετάστηκαν 4.875, εγκρίθηκαν 3.679 (ποσοστό 75%) και απορρίφθηκαν 1.196 (ποσοστό 25%). Το συνολικό ποσό που δαπανήθηκε το 2011 για πληρωμές λόγω πλεονασμού ανήλθε σε περίπου €30,9 εκ., σε σύγκριση με €27,9 εκ. το 2010.

Στις 31.12.2011 εκκρεμούσαν 7.766 αιτήσεις για καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων από το Ταμείο, σε σύγκριση με 5.215 στις 31.12.2010, από τις οποίες αναμένεται να εξεταστούν γύρω στις 6.379 και να εγκριθούν γύρω στις 5.103 (ποσοστό 80%) για ποσό ύψους περίπου €53,2 εκ. Ο μέσος χρόνος διεκπεραίωσης των αιτήσεων ανήλθε στους 12,5 μήνες, σε σύγκριση με 11,5 μήνες το 2010 και προβλέπεται να αυξηθεί περαιτέρω, αφού αναμένεται αύξηση στον αριθμό των αιτήσεων λόγω της οικονομικής κρίσης, εκτός και εάν ληφθούν μέτρα για επίσπευση της εξέτασής τους.

Από το 2003 μέχρι το 2006 παρατηρήθηκε αυξητική τάση στον αριθμό των αιτήσεων που υποβλήθηκαν, το 2007 και 2008 σημειώθηκε σημαντική μείωση, ενώ το 2009 μέχρι το 2011 οι αιτήσεις υπερδιπλασιάστηκαν, σε σύγκριση με το 2008, με αυξητική τάση το 2011, σε σχέση με το 2010 και το 2009.

Επενδυτική πολιτική. Σύμφωνα με τους περί Τερματισμού Απασχολήσεως (Ταμείον δια Πλεονάζον Προσωπικών) Κανονισμούς του 1977, το Ταμείο βρίσκεται κάτω από τον έλεγχο και τη διαχείριση του Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Τα χρήματα που ανήκουν στο Ταμείο επενδύονται από τον Διευθυντή, σύμφωνα με τις εκάστοτε οδηγίες του Υπουργού Οικονομικών.

Στις 31.12.2011 τα πλεονάσματα του Ταμείου ανέρχονταν σε €381,9 εκ. (€338,2 εκ. το 2010) και ήταν κατατεθειμένα στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό υπό μορφή καταθέσεων, με απόδοση που κυμάνθηκε κατά το 2011 μεταξύ 0,5% και 1,0%. Η αντίστοιχη παράγραφος για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι σχετική.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι με την πολιτική που ακολουθείται διαχρονικά, το Κράτος δανείζεται με διοικητικές διευθετήσεις για σειρά ετών τα πλεονάσματα του Ταμείου, με ευνοϊκούς όρους, πολιτική που δεν διασφαλίζει τα συμφέροντα του Ταμείου.

4.13.6 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΗ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2011 παρουσίασαν πλεόνασμα €14,9 εκ., σε σύγκριση με €14,3 εκ. το 2010. Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2011 ήταν €14.993.192, σε σύγκριση με €14.343.816 για το 2010, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €649.376 ή ποσοστό 4,5%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισφορών (€335.081) και στην αύξηση στους εισπραχθέντες τόκους (€314.195).

Οι πληρωμές για το 2011 ήταν €126.341 (συμπεριλαμβανομένων διαχειριστικών και διοικητικών εξόδων €66.115), σε σύγκριση με €84.399 το 2010.

Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12. 2011 ήταν €127 εκ., σε σύγκριση με €112,2 εκ. στις 31.12.2010.

Επενδυτική πολιτική. Σύμφωνα με τους περί Προστασίας των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη Κανονισμούς του 2001, το Ταμείο βρίσκεται κάτω από τον έλεγχο και τη διαχείριση του Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Τα χρήματα που ανήκουν στο Ταμείο επενδύονται από τον Διευθυντή, σύμφωνα με τις εκάστοτε οδηγίες του Υπουργού Οικονομικών.

Στις 31.12.2011 τα πλεονάσματα του Ταμείου ανέρχονταν σε €127 εκ. (€109,7 εκ. το 2010) και ήταν κατατεθειμένα στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό υπό μορφή καταθέσεων, με απόδοση που κυμάνθηκε κατά το 2011 μεταξύ 0,5% και 1,0%. Η αντίστοιχη παράγραφος για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι σχετική.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι με την πολιτική που ακολουθείται διαχρονικά, το Κράτος δανείζεται με διοικητικές διευθετήσεις για σειρά ετών τα πλεονάσματα του Ταμείου, με ευνοϊκούς όρους, πολιτική που δεν διασφαλίζει τα συμφέροντα του Ταμείου.

4.13.7 ΑΝΩΤΕΡΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Μέρος Α

Συνθήκες διεξαγωγής ελέγχου. Ο έλεγχος για το 2011, όπως και το 2010, διενεργήθηκε κάτω από ιδιάζουσες συνθήκες, οι οποίες διαμορφώθηκαν ως αποτέλεσμα των αποφάσεων που λήφθηκαν για τον τερματισμό της λειτουργίας του ΑΤΙ, της καθυστέρησης που σημειώθηκε στον χρονικό προσδιορισμό του τερματισμού της λειτουργίας του μέχρι την ψήφιση του σχετικού Νόμου, των επιπτώσεων της σταδιακής αποχώρησης τόσο του διδακτικού, όσο και του γραμματειακού προσωπικού, καθώς επίσης και του περιορισμού πρόσβασης στις πληροφορίες/στοιχεία των φακέλων του Αρχείου, λόγω της απομάκρυνσής τους για καταστροφή ή φύλαξη στο Κρατικό Αρχείο πριν τον έλεγχο.

Ο έλεγχος για το 2011 διενεργήθηκε επίσης και εν μέσω διεργασιών που ήταν σε εξέλιξη στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ), στο οποίο ανατέθηκε η διαχείριση και αξιοποίηση όλων των εναπομείναντων κτιριακών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού του ΑΤΙ και η φύλαξη και διαχείριση των μητρώων του (με στοιχεία φοιτητών, αποφοίτων, ακαδημαϊκών κ.ά).

Παραχώρηση κτιριακών εγκαταστάσεων, ερευνητικού εξοπλισμού και άλλων περιουσιακών στοιχείων του ΑΤΙ

(α) Κτιριακές εγκαταστάσεις. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες μας Εκθέσεις, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 23.2.2006 την εγγραφή φοιτητών στο ΑΤΙ για τελευταία φορά τον Σεπτέμβριο 2006 και τον τερματισμό της λειτουργίας του ΑΤΙ το 2010. Με την απόφασή του αρ. 63.924, ημερ. 22.6.2006, ενέκρινε επίσης την παραχώρηση στο Ινστιτούτο Κύπρου μέρους των εγκαταστάσεων του ΑΤΙ και σταδιακά, με την ένταξη του ΑΤΙ στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) και τη μεταφορά του στη Λεμεσό, των υπολοίπων εγκαταστάσεών του.

Παρόλο ότι, σύμφωνα με το άρθρο 3(2) του περί του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου Κύπρου Νόμου (Ν115(Ι)/99), το ΑΤΙ αποτελούσε δημόσια σχολή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της οποίας την ευθύνη διοίκησης, λειτουργίας και συντήρησης είχε η Δημοκρατία, εντούτοις για την πιο πάνω απόφαση η Υπηρεσία μας εξέφρασε τη γνώμη ότι θα έπρεπε να εξασφαλιστούν εκ των προτέρων οι απόψεις/έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΑΤΙ, το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 9 του Νόμου, αποτελούσε το ανώτατο διοικητικό όργανο του ΑΤΙ και είχε, μεταξύ άλλων, την ευθύνη της διαχείρισης και του ελέγχου των διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων και της περιουσίας και των πόρων που διατίθεντο για τους σκοπούς του ΑΤΙ.

Σε γνωμάτευσή του, ημερ. 23.9.2009, στο ερώτημα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κατά πόσο υπήρχε νομικό κενό/αδυναμία, σε σχέση με τις πιο πάνω αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ο Γενικός Εισαγγελέας, επιβεβαιώνοντας τη θέση μας, ανέφερε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο ενήργησε έξω από τα πλαίσια του περί ΑΤΙ Νόμου, καθώς επίσης και ότι αρμοδιότητα στη διαχείριση της κρατικής γης και των εγκαταστάσεων που κτίστηκαν σ' αυτήν για τους σκοπούς του ΑΤΙ, εξακολουθούσε να έχει το Διοικητικό Συμβούλιο του ΑΤΙ.

Για ρύθμιση του νομικού προβλήματος που προέκυψε, ψηφίστηκε με καθυστέρηση ο περί του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου Κύπρου (Κατάργηση) Νόμος του 2011 (Ν.3(Ι)/2011), ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1.4.2011, ημερομηνία κατά την οποία καταργήθηκε ο περί του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου Κύπρου Νόμος του 1999 και τερματίστηκε η λειτουργία του ΑΤΙ. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του νέου Νόμου, όλη η κινητή και ακίνητη περιουσία, που ανήκει κατά κυριότητα ή που χρησιμοποιείται από το ΑΤΙ, περιέρχεται κατά κυριότητα στη Δημοκρατία. Παρόλο που με τη νομοθετική αυτή διάταξη μεταβιβάζεται η αρμοδιότητα της διαχείρισης, εποπτείας και διάθεσης της κινητής και ακίνητης περιουσίας του ΑΤΙ στο Υπουργικό Συμβούλιο, εντούτοις, κατά τη γνώμη μας, αυτό δεν καθιστά νόμιμες τις προηγούμενες αποφάσεις που λήφθηκαν και δεν θεσμοθετεί τη χρήση των εγκαταστάσεων που έχουν δοθεί, καθώς και αυτών που ανεγείρονται.

Με την απόφασή του αρ. 72.210, ημερ. 17.6.2011, το Υπουργικό Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να προβεί σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για εκμίσθωση στο Ινστιτούτο Κύπρου των κτιριακών εγκαταστάσεων στις οποίες είχε ήδη εγκατασταθεί, δύο εργαστηρίων, καθώς και του χώρου στον οποίο ανοικοδομούσε νέες εγκαταστάσεις και στον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού (ΚΟΑ) των αθλητικών εγκαταστάσεων του ΑΤΙ. Στο ΥΕΚΑ ανέθεσε επίσης τη διαχείριση όλων των υπόλοιπων κτιριακών εγκαταστάσεων του ΑΤΙ, το οποίο σε μεταγενέστερο στάδιο θα πρέπει να υποβάλει ολοκληρωμένο σχέδιο αξιοποίησης των χώρων αυτών. Αποφάσισε περαιτέρω την παραχώρηση στο ΤΕΠΑΚ συγκεκριμένου ερευνητικού εξοπλισμού και βιβλίων του ΑΤΙ και ανέθεσε τη διαχείριση και αξιοποίηση όλου του υπόλοιπου εξοπλισμού στο ΥΕΚΑ.

Επιπρόσθετα, με την απόφασή του αρ. 72.351, ημερ. 10.8.2011, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την παραχώρηση μέρους των κτιριακών εγκαταστάσεων του ΑΤΙ για σκοπούς λειτουργίας Γαλλοκυπριακού σχολείου, ενώ, όπως πληροφορηθήκαμε, στη βάση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου αξιοποίησης των χώρων και εγκαταστάσεων του ΑΤΙ, όπως αυτό διαμορφώθηκε από το ΥΕΚΑ, κατόπιν διαβουλεύσεων με τα εμπλεκόμενα Τμήματα και Οργανισμούς, το Υπουργικό Συμβούλιο εξουσιοδότησε στις 8.2.2012 το ΥΕΚΑ να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για εκμίσθωση ή/και παραχώρηση των διαφόρων χώρων και κτιριακών εγκαταστάσεων, στη βάση του πιο πάνω σχεδίου.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με το σχέδιο, οι χώροι στους οποίους στεγαζόταν η βιβλιοθήκη παραμένουν για χρήση από το ΥΕΚΑ, ενώ το μεγαλύτερο μέρος των εργαστηρίων, μαζί με τον εξοπλισμό, παραχωρήθηκαν στο Κέντρο Παραγωγικότητας για προσωρινή στέγαση των εργαστηρίων του στη Λευκωσία.

(β) Ερευνητικός, εργαστηριακός, μηχανογραφικός και γραφειακός εξοπλισμός. Το Υπουργείο Οικονομικών ενέκρινε στις 19.5.2009 την παραχώρηση του ερευνητικού εξοπλισμού στο ΤΕΠΑΚ, για ανάλογη αξιοποίησή του από το ερευνητικό προσωπικό του ΑΤΙ που εντάχθηκε στο ΤΕΠΑΚ, νοουμένου ότι θα εξασφαλιστούν οι αναγκαίες εγκρίσεις σύμφωνα με τον περί του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου Κύπρου Νόμο και ότι το ΑΤΙ και ΤΕΠΑΚ θα ακολουθήσουν τους εσωτερικούς Κανονισμούς που αφορούν στη διάθεση ή/και απόκτηση εξοπλισμού (π.χ. Κανονισμός 91 των Κανονισμών Κυβερνητικών Αποθηκών) και τους όρους που ενδεχομένως τέθηκαν κατά την απόκτηση του εξοπλισμού από τη συμμετοχή του προσωπικού του ΑΤΙ στα εν λόγω ερευνητικά προγράμματα.

Παρόλο ότι μέρος του ερευνητικού εξοπλισμού του ΑΤΙ παραχωρήθηκε με βάση τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 69.338 και 69.781, ημερ. 23.9.2009 και 23.12.2009, αντίστοιχα, εντούτοις, κατά τη γνώμη της Υπηρεσίας μας, οι αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου δεν συνάδουν με τις διατάξεις του άρθρου 9 του περί του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου Κύπρου Νόμου, αναφορά για το οποίο γίνεται στην παράγραφο (α) πιο πάνω.

Όσον αφορά στον εξοπλισμό γενικά του ΑΤΙ, η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι με την αποχώρηση από το ΑΤΙ του προσωπικού που είχε υπό την ευθύνη του τον εν λόγω εξοπλισμό, δεν έγινε αμέσως έλεγχος, ούτε και ετοιμάστηκε το προβλεπόμενο από τους Κανονισμούς Κυβερνητικών Αποθηκών «Πιστοποιητικό Παράδοσης και Παραλαβής» ή/και έκθεση για τυχόν πλεονάσματα ή ελλείμματα. Η φυσική καταμέτρηση ή/και καταγραφή του εξοπλισμού, έγινε σε μεταγενέστερο στάδιο από λειτουργούς που ορίστηκαν για κάθε κατηγορία εξοπλισμού, χωρίς ωστόσο τα αποτελέσματα της καταμέτρησης να αντιπαραβληθούν, για όλο τον εξοπλισμό, με τα υπόλοιπα των καρτών/μητρώων στα οποία ήταν καταχωρισμένα και εκεί όπου έγινε αντιπαραβολή και εντοπίστηκαν διαφορές, απλά αυτές καταγράφηκαν, χωρίς να γίνει έγκαιρα οποιαδήποτε ενέργεια για διερεύνηση ή/και ενημέρωση των μητρώων/καρτών και τακτοποίησή τους. Σημειώσαμε επίσης ότι δεν έχει σταλεί στην Υπηρεσία μας το προβλεπόμενο από τους Κανονισμούς Κυβερνητικών Αποθηκών πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης για τα έτη 2009, 2010 και 2011. Όσον αφορά στον εξοπλισμό των εργαστηρίων που παραχωρήθηκαν στο ΚΕΠΑ, παρατηρήσαμε ότι προτού ολοκληρωθεί η διαδικασία παράδοσης/παραλαβής όλων των εργαστηρίων και του εξοπλισμού τους από το ΥΕΚΑ στο ΚΕΠΑ, είχαν αρχίσει εργασίες συντήρησης/επιδιόρθωσης των εργαστηρίων, με ελεύθερη όμως πρόσβαση σε αυτά όλου του εμπλεκόμενου προσωπικού.

Δεδομένων των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εξέφρασε τις επιφυλάξεις της, όσον αφορά στην έναρξη της διαδικασίας παραχώρησης εξοπλισμού σε διάφορα κυβερνητικά Τμήματα/Υπηρεσίες κ.ά. ή της καταγραφής του για προώθηση της αχρήστευσής του, χωρίς προηγουμένως να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία αντιπαραβολής των αποτελεσμάτων της φυσικής καταμέτρησης και βεβαίωσης της ύπαρξης όλου του εξοπλισμού που έπρεπε να υπάρχει, με βάση τα υφιστάμενα μητρώα/κάρτες. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τις ενέργειες που έγιναν, όσον αφορά στην υλοποίηση των πιο πάνω αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου, ενόψει και του γεγονότος ότι, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, εκκρεμούσε η συνομολόγηση συμφωνιών εκμίσθωσης/παραχώρησης των χώρων και εγκαταστάσεων, καθώς και η παράδοση ή αχρήστευση μέρους του εξοπλισμού. Ζητήσαμε επίσης να ενημερωθούμε με ποιανού την έγκριση άρχισε η ανέγερση νέων κτιρίων από το Ινστιτούτο Κύπρου στον χώρο του ΑΤΙ.

Στην απάντησή της, η Υπουργός μάς πληροφόρησε ότι εκκρεμεί η υπογραφή των συμβολαίων εκμίσθωσης των χώρων και εγκαταστάσεων που παραχωρήθηκαν στον ΚΟΑ και το Ινστιτούτο Κύπρου.

Πληρωμή άδειας απουσίας στο διδακτικό προσωπικό. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, με βάση σχετική διάταξη του Νόμου 198(Ι)/2003, ο οποίος προνοεί για την ίδρυση και λειτουργία του ΤΕΠΑΚ, 42 άτομα του ακαδημαϊκού προσωπικού του ΑΤΙ διαφόρων βαθμίδων, εντάχθηκαν από 1.1.2008 στο ΤΕΠΑΚ, ως διδακτικό ερευνητικό προσωπικό. Από τα υπόλοιπα 34 άτομα που παρέμειναν στο ΑΤΙ,

εντάχθηκαν σταδιακά στο ΤΕΠΑΚ ακόμη 4 άτομα από 1.4.2010 και 18 άτομα από 1.1.2011, 2 άτομα αφυπηρέτησαν και 9 άτομα, περιλαμβανομένων και τριών έκτακτων αορίστου χρόνου, αποσπάστηκαν σταδιακά, κατά την περίοδο 15.11.2010-17.1.2011, σε διάφορα κυβερνητικά Τμήματα/Υπηρεσίες. Από 1.1.2012 εντάχθηκε επίσης στο ΤΕΠΑΚ και ο Λέκτορας που ήταν αποσπασμένος από 16.11.2007 μέχρι 15.11.2011 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ως εθνικός εμπειρογνώμονας.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο φακέλων αδειών ανάπαυσης του διδακτικού προσωπικού που εντάχθηκε στο ΤΕΠΑΚ, παρατηρήθηκε ότι υπήρχε συσσωρευμένη άδεια σημαντικού αριθμού ημερών, παρά τις εκάστοτε εγκυκλίους του Διευθυντή για παραχώρηση του συνόλου της ετήσιας άδειας ανάπαυσης κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, περίοδο κατά την οποία δεν υπήρχαν φοιτητές, με αποτέλεσμα για 37 μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού, που εντάχθηκαν στο ΤΕΠΑΚ την 1.1.2008, να καταβληθεί από το ΑΤΙ ποσό ύψους €295.765 (£173.104) για συσσωρευμένη άδεια που είχαν σε πίστη τους κατά την 31.12.2007. Η ίδια κατάσταση παρατηρήθηκε και κατά το 2010, αφού, όπως διαπιστώθηκε, παρά το ότι οι τελευταίοι φοιτητές αποφοίτησαν τον Ιούνιο 2010, στα 18 άτομα, που μετά την αποφοίτηση των φοιτητών συνέχισαν να παραμένουν στο ΑΤΙ, μέχρι την ένταξή τους στο ΤΕΠΑΚ την 1.1.2011, καταβλήθηκε τον Ιούνιο 2011 ποσό ύψους €172.994 για συσσωρευμένη άδεια 757,5 ημερών που είχαν σε πίστη τους κατά την 31.12.2010. Παρατηρήθηκε επίσης ότι για τις περιόδους των διακοπών των Χριστουγέννων και του Πάσχα δεν αφαιρείτο καμιά άδεια απουσίας από το ακαδημαϊκό προσωπικό.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε να πληροφορηθεί τους λόγους που δεν κατέστη δυνατή η παραχώρηση της άδειας στο προσωπικό, πριν την ένταξη/απόσπασή του, ενόψει του γεγονότος ότι κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 υπήρχαν ελάχιστοι φοιτητές, οι οποίοι ήταν και οι τελευταίοι απόφοιτοι του ΑΤΙ.

Απασχόληση διδακτικού προσωπικού. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, από έλεγχο που έγινε αναφορικά με τις διδακτικές περιόδους και τα επιπρόσθετα καθήκοντα που ανατέθηκαν στο διδακτικό προσωπικό που παρέμεινε στο ΑΤΙ, μετά την από 1.1.2008 ένταξη του ακαδημαϊκού προσωπικού στο ΤΕΠΑΚ, το εν λόγω προσωπικό δεν φαίνεται να απασχολείται πλήρως σύμφωνα με το «μέγιστο φορτίο» (διδακτικές περίοδοι κάθε σχεδίου υπηρεσίας) και τον ελάχιστο αριθμό των φοιτητών που φοιτούσε. Επίσης, ενόψει του γεγονότος ότι ήταν γνωστό ότι το 2009-2010 ήταν η τελευταία χρονιά λειτουργίας του ΑΤΙ με τη σημερινή μορφή και ότι οι τελευταίοι φοιτητές θα αποφοιτούσαν τον Ιούνιο 2010, δεν φαίνεται να λήφθηκαν έγκαιρα αποφάσεις για την πλήρη αξιοποίηση του διδακτικού προσωπικού, αφού, όπως αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, 27 συνολικά άτομα παρέμειναν στο ΑΤΙ και μετά την αποφοίτηση των τελευταίων φοιτητών, μέχρι την ένταξή τους στο ΤΕΠΑΚ από 1.1.2011 ή την απόσπασή τους σταδιακά κατά την περίοδο 15.11.2010-17.1.2011 σε διάφορα κυβερνητικά Τμήματα/Υπηρεσίες. Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε τα καθήκοντα που ασκούσαν πριν την ένταξη/απόσπασή τους.

Απασχόληση μη διδακτικού προσωπικού. Παρατηρήσαμε ότι μέχρι και τις αρχές του 2011, οπότε και μετακινήθηκαν/τοποθετήθηκαν σε άλλα κυβερνητικά Τμήματα/Υπηρεσίες, απασχολούνταν στο ΑΤΙ 12 ωρομίσθιοι, εκ των οποίων οι 8 ήταν καθαρίστριες. Δεδομένου ότι ελάχιστοι φοιτητές φοιτούσαν κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010, οι οποίοι αποχώρησαν στο σύνολό τους το καλοκαίρι, καθώς επίσης και ότι το ακαδημαϊκό και γραμματειακό προσωπικό είχε μειωθεί στο ελάχιστο, ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε τους λόγους για τους οποίους απασχολείτο τόσο μεγάλος αριθμός ωρομισθίων και γιατί σημειώθηκε καθυστέρηση στην αξιοποίησή τους. Στο ΑΤΙ παρέμεινε ένας βοηθός γραφείου, μέχρι την οριστική τακτοποίηση όλων των εκκρεμοτήτων του ΑΤΙ, ο οποίος, όπως πληροφορηθήκαμε, από 20.6.2012 ήταν με προαφυπηρετική άδεια, ενόψει της πρόωρης οικειοθελούς αφυπηρέτησής του στις 31.10.2012.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι με κατάλληλο προγραμματισμό και συντονισμένες ενέργειες θα μπορούσε να ληφθούν έγκαιρα αποφάσεις για την πλήρη αξιοποίηση του πιο πάνω προσωπικού.

4.13.8 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

Μέρος Α

Δημόσια βοηθήματα. Το ύψος των βοηθημάτων που πληρώθηκαν από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας (ΥΚΕ) κατά το 2011 ανήλθε σε €254,2 εκ., σε σύγκριση με €245,4 εκ. το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €8,8 εκ. ή ποσοστό 3,6%, η οποία οφείλεται κυρίως στην παροχή πρόσθετων εφάπαξ

χορηγημάτων σε λήπτες δημόσιου βοηθήματος, σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου και τα οποία αφορούσαν στην παραχώρηση εφάπαξ ποσού για την ενίσχυση ληπτών δημόσιου βοηθήματος στα πλαίσια του πακέτου αντισταθμιστικών μέτρων που εγκρίθηκαν, λόγω της επιβολής ΦΠΑ ύψους 5%, από 10.1.2011, σε τρόφιμα και φάρμακα (€3,2 εκ.), εφάπαξ ποσού 3% επί του ποσού για κάλυψη των βασικών αναγκών των ληπτών για την περίοδο 1.7.2011-31.12.2011 (€2 εκ.) και εφάπαξ ποσού 4,31% επί του ποσού των μηνιαίων τροφείων των ληπτών δημόσιου βοηθήματος που διαμένουν σε μη κρατικές στέγες ηλικιωμένων (€0,6 εκ.), καθώς επίσης και στην αύξηση του αριθμού των ληπτών και των εξαρτωμένων τους. Ο αριθμός των ατόμων και των εξαρτωμένων τους που έπαιρναν δημόσιο βοήθημα το 2011 ήταν, κατά μέσο όρο, σύμφωνα με στοιχεία που μας δόθηκαν, 42.725, σε σύγκριση με 40.328 το 2010. Επιπρόσθετα, το ύψος των βοηθημάτων που πληρώθηκαν σε εγκλωβισμένους κατά το 2011 ανήλθε σε €2.097.794, σε σύγκριση με €2.022.348 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €75.446 ή ποσοστό 3,7%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση του αριθμού των ηλικιωμένων ατόμων που ζουν στα κατεχόμενα και χρειάζονται φροντίδα και στην αύξηση του αριθμού των ατόμων που επανεγκαταστάθηκαν στα κατεχόμενα χωριά τους.

Παρά τη βελτίωση που επιτεύχθηκε μετά και από τις εισηγήσεις μας σε προηγούμενο διαχειριστικό έλεγχο και άλλους ελέγχους που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας, από τον έλεγχο των δημόσιων βοηθημάτων κατά το 2011, διαπιστώθηκε και πάλι ότι ορισμένα προβλήματα, ελλείψεις και αδυναμίες που εντοπίστηκαν, όσον αφορά στα θέματα της τήρησης επαρκών στοιχείων στους φακέλους, της διερεύνησης της κινητής ή ακίνητης περιουσίας των αιτητών, της ορθής και ομοιόμορφης εφαρμογής της νομοθεσίας και των διαδικασιών και της πρόληψης υπερπληρωμών, εξακολουθούν να υφίστανται.

Όπως διαπιστώσαμε, η επικαιροποίηση του σχετικού εγχειριδίου της Υπηρεσίας Δημόσιων Βοηθημάτων, για το οποίο είχε γίνει αναφορά και σε προηγούμενές μας Εκθέσεις, ολοκληρώθηκε και κοινοποιήθηκε στο προσωπικό των ΥΚΕ στις 28.2.2011. Διαπιστώσαμε επίσης ότι, τον Οκτώβριο 2011 ολοκληρώθηκε η διαδικασία διασύνδεσης του μηχανογραφημένου συστήματος των ΥΚΕ με το μηχανογραφημένο σύστημα των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ) για έγκαιρη ενημέρωση (εκτός από τις συντάξεις) και για τα επιδόματα και εισηγηθήκαμε όπως γίνει το ίδιο και για άλλα ωφελήματα που παραχωρούνται από τις ΥΚΑ (π.χ. για πλεονάζον προσωπικό). Η διασύνδεση με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, που επρόκειτο να γίνει εντός του 2010, για διαπίστωση τυχόν κατοχής ακίνητης περιουσίας από τους λήπτες ή/και τους εξαρτώμενούς τους σε παγκύπρια βάση, δεν είχε επιτευχθεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης. Σημειώσαμε ότι η διαπίστωση ύπαρξης ακίνητης περιουσίας, με καθυστέρηση, είναι συχνά η αιτία δημιουργίας υπερπληρωμών, αρκετές από τις οποίες αφορούν σε σημαντικά ποσά που καθιστούν την ανάκτησή τους δύσκολη.

Η Υπουργός μάς πληροφόρησε ότι η διασύνδεση με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας έχει ήδη αρχίσει και αναμένεται να ολοκληρωθεί με τη λήψη κάποιων συμπληρωματικών στοιχείων.

Πληρωμές δημόσιου βοηθήματος σε αλλοδαπούς. Με βάση τους περί Προσφύγων Νόμους και Κανονισμούς και τον περί του Δικαιώματος των Πολιτών της Ένωσης και των Μελών των Οικογενειών τους να Κυκλοφορούν και να Διαμένουν Ελεύθερα στη Δημοκρατία Νόμο, οι αλλοδαποί, για σκοπούς δημόσιου βοηθήματος, διαχωρίζονται στις τρεις πιο κάτω γενικές κατηγορίες:

- (α) Αιτητές ασύλου και άτομα που τους παραχωρήθηκε προσωρινή άδεια παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους.
- (β) Πρόσφυγες και άτομα με καθεστώς συμπληρωματικής προστασίας.
- (γ) Πολίτες χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και από τρίτες χώρες.

Για τις πρώτες δύο κατηγορίες, το δικαίωμα παραμονής παραχωρείται από την Υπηρεσία Ασύλου, ενώ για την τρίτη κατηγορία παραχωρείται από το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών. Για σκοπούς παροχής δημόσιου βοηθήματος, το δικαίωμα διαμονής, η προσωρινή άδεια παραμονής και η άδεια παραμονής αποτελούν πρόκριμα.

Οι αιτητές ασύλου, αμέσως μετά την άφιξη ή τον εντοπισμό τους ή μετά την υποβολή αίτησης για διεθνή προστασία, παραπέμπονται στο Κέντρο Υποδοχής Κοφίνου ή σε άλλους χώρους υποδοχής που έχουν πρόσφατα δημιουργηθεί ή μελετάται αίτηση για σκοπούς παροχής δημόσιου βοηθήματος, το οποίο καλύπτει μόνο στέγη, τροφή και ρουχισμό. Σύμφωνα με απόφαση διυπουργικής επιτροπής, όλοι οι αιτητές ασύλου δεν έχουν πρόσβαση σε εργασία κατά τους πρώτους 6 μήνες.

Στις περιπτώσεις των αναγνωρισμένων προσφύγων και των αλλοδαπών που τυγχάνουν συμπληρωματικής προστασίας, παρέχεται κανονικά δημόσιο βοήθημα, για κάλυψη των βασικών και ειδικών αναγκών τους.

Όσον αφορά στους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, τίθενται όροι και προϋποθέσεις για την παραχώρηση δικαιώματος παραμονής στη Δημοκρατία πέραν των τριών μηνών. Θα πρέπει να αποδείξουν ότι είναι μισθωτοί εργαζόμενοι ή αυτοτελώς εργοδοτούμενοι ή φοιτητές ή διαθέτουν επαρκείς πόρους για τη συντήρηση των ιδίων και των μελών των οικογενειών τους, καθώς και ασφάλιση υγείας. Ως εκ τούτου και σύμφωνα με τον περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμο, παρέχεται δημόσιο βοήθημα μόνο κάτω από κάποιες προϋποθέσεις, όπου ο αλλοδαπός απώλεσε τους πιο πάνω αναφερόμενους πόρους, με αποτέλεσμα τα εισοδήματα και οι άλλοι οικονομικοί του πόροι να μην επαρκούν για την ικανοποίηση των βασικών και ειδικών του αναγκών και εφόσον δεν εξελίσσεται σε υπέρμετρο βάρος για τα ταμεία πρόνοιας της Δημοκρατίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί του Δικαιώματος των Πολιτών της Ένωσης και των Μελών των Οικογενειών τους να Κυκλοφορούν και να Διαμένουν Ελεύθερα στη Δημοκρατία Νόμου και τις σχετικές εγκυκλίους της Διευθύντριας των ΥΚΕ, ημερ. 31.3.2008 και 16.11.2009.

Από στοιχεία που λήφθηκαν από τις ΥΚΕ, ο μέσος όρος περιπτώσεων αιτητών πολιτικού ασύλου που λάμβαναν έκτακτο μηνιαίο δημόσιο βοήθημα ανήλθε το 2011 στους 830, στους οποίους καταβλήθηκε το ποσό των €9.825.774 (€16.033.462 το 2010 για μηνιαίο και έκτακτο δημόσιο βοήθημα). Σημειώνεται ότι ο αριθμός των αιτητών πολιτικού ασύλου που λάμβαναν έκτακτο μηνιαίο δημόσιο βοήθημα, μειώθηκε από 981 τον Ιανουάριο 2011 στους 608 τον Δεκέμβριο 2011, με το ύψος του δημόσιου βοηθήματος να ανέρχεται σε €834.854 και €651.985, αντίστοιχα.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι πέραν από το δημόσιο βοήθημα που πληρώθηκε στους αιτητές πολιτικού ασύλου (€9.825.774), κατά το 2011 πληρώθηκε επίσης στους πολιτικούς πρόσφυγες €1.422.700 (€1.118.083 το 2010), στα άτομα με συμπληρωματική προστασία €8.417.981 (€3.420.585 το 2010) και στα άτομα που διαμένουν στη Δημοκρατία για ανθρωπιστικούς λόγους €242.492 (€655.547 το 2010), δηλαδή το συνολικό δημόσιο βοήθημα προς τους πιο πάνω ανήλθε σε €19.908.947 (€21.227.677 το 2010).

Σημειώνεται ότι από 1.1.2011, για την παροχή δημόσιου βοηθήματος σε αιτητές ασύλου, αναγνωρισμένους πολιτικούς πρόσφυγες, άτομα που τελούν υπό καθεστώς συμπληρωματικής προστασίας και για άτομα που διαμένουν στη Δημοκρατία για ανθρωπιστικούς λόγους, θα πρέπει να υποβάλλεται εκ των προτέρων αναλυτικός κατάλογος περιπτώσεων κατά μήνα και κατά κατηγορία στη Βουλή των Αντιπροσώπων και να εξασφαλίζεται η γραπτή προηγούμενη συγκατάθεση της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής. Ως εκ τούτου, η πληρωμή δημόσιου βοηθήματος προς τους πιο πάνω, γίνεται κάθε μήνα, από 1.1.2011, με τη μορφή έκτακτου χορηγήματος.

Δημόσιο βοήθημα εξακολουθεί να παρέχεται και σε αλλοδαπούς αιτητές πολιτικού ασύλου, των οποίων ως τόπος άφιξής τους στην Κύπρο, σύμφωνα με την επιστολή που προσκομίζουν από την Αστυνομία (Confirmation of Submission of an Application for International Protection), αναφέρονται είτε τα κατεχόμενα, είτε τόπος άγνωστος. Συμπεραίνεται, δηλαδή, ότι δεν αφίχθησαν μέσω των νόμιμων λιμένων ή αερολιμένων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 3(7) του περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμου, για να παραχωρηθεί δημόσιο βοήθημα σε υπήκοο τρίτης χώρας, ο οποίος κατέχει το νομικό καθεστώς του αιτητή ασύλου ή καθεστώς προσωρινής διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, δυνάμει του περί Προσφύγων Νόμου, τίθεται ως προϋπόθεση μόνο η παραμονή του στις ελεγχόμενες από την Κυπριακή Δημοκρατία περιοχές, χωρίς ωστόσο να προϋποθέτει και τη νόμιμη είσοδό του στις περιοχές αυτές, μέσω των ελεγχόμενων από τη Δημοκρατία αερολιμένων και λιμανιών.

Το θέμα αυτό, όπως αναφέρθηκε με επιστολή μας, ημερ. 18.12.2007, στον τότε Υπουργό Εσωτερικών, έχει ως αποτέλεσμα να καθίστανται δικαιούχοι δημόσιου βοηθήματος πρόσωπα που εισέρχονται παράνομα στο έδαφος της Δημοκρατίας και τα οποία, στη συνέχεια, καταστρέφουν ή εξαφανίζουν τα ταξιδιωτικά τους έγγραφα, για να μη μπορεί να εξακριβωθεί η ταυτότητά τους.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7(1) του περί Προσφύγων Νόμου, αιτητής, ο οποίος εισέρχεται ή εισήλθε στη Δημοκρατία παράνομα, δεν υπόκειται σε τιμωρία λόγω μόνο της παράνομης εισόδου ή διαμονής του, νοουμένου ότι παρουσιάζεται, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, στις Αρχές και εκθέτει τους λόγους της παράνομης εισόδου ή διαμονής του.

Ο τότε Υπουργός Εσωτερικών με απαντητική επιστολή του, ημερ. 30.7.2008, διατύπωσε την άποψη ότι τυχόν αποκλεισμός των αιτητών ασύλου από πρόσβαση σε δημόσιο βοήθημα θα ερχόταν σε αντίθεση με το γράμμα και πνεύμα του εν λόγω άρθρου, αφού τέτοιος αποκλεισμός συνιστούσε ένα είδος τιμωρίας.

Ωστόσο, κατά τη γνώμη της Υπηρεσίας μας, το πρόβλημα δεν είναι μόνο η παράνομη είσοδός τους, αλλά το γεγονός ότι καταστρέφουν τα ταξιδιωτικά τους έγγραφα ή/και δεν παρουσιάζονται αμέσως και οικειοθελώς στις Αρχές της Δημοκρατίας, όπως προϋποθέτει ο Νόμος.

Στον Υπουργό Εσωτερικών τέθηκε επίσης και το θέμα της καθυστέρησης που παρατηρείται στην εξέταση των αιτήσεων για αναγνώριση ή μη αναγνώριση ενός αιτητή ως πρόσφυγα. Πληροφοριακά αναφέρεται ότι σύμφωνα με τα άρθρα 13(6) και 18 του περί Προσφύγων Νόμου, η διαδικασία εξέτασης και λήψης απόφασης θα πρέπει να ολοκληρώνεται σε περίπου έξι μήνες.

Στην απαντητική του επιστολή, ο Υπουργός Εσωτερικών μάς πληροφόρησε, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, ότι ο αριθμός των αιτήσεων ασύλου στην Κύπρο παρουσίασε ανοδική τάση κατά τα έτη 2003 και 2004 και πτωτική τάση τα επόμενα χρόνια, ότι οι αριθμοί εξακολουθούν να είναι ιδιαίτερα ψηλοί για τα δεδομένα της Κύπρου και ότι ο μεγάλος αριθμός αιτήσεων ασύλου στην Κύπρο, οφείλεται στο ότι η πλειοψηφία των λαθρομεταναστών και των αιτητών ασύλου χρησιμοποιούν το έδαφος της Τουρκίας και, στη συνέχεια, το κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου για να εισέλθουν στις ελεύθερες περιοχές.

Σε σχέση με την καθυστέρηση που παρατηρείται στην εξέταση αιτημάτων ασύλου, το Υπουργείο Εσωτερικών θεωρεί πως μέσα στη γενική επιδίωξη για αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργεί η μεγάλη πίεση που δέχεται το σύστημα ασύλου στην Κύπρο και την παροχή στους αιτητές ασύλου των κατάλληλων υλικοτεχνικών συνθηκών υποδοχής, επιβάλλεται η περαιτέρω στελέχωση της Υπηρεσίας Ασύλου ή η υπερωριακή απασχόληση του υφιστάμενου προσωπικού.

Σύμφωνα με έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας στις πληρωμές δημόσιου βοηθήματος σε αιτητές πολιτικού ασύλου, παρατηρήθηκαν και πάλι περιπτώσεις ατόμων που διατηρούν το καθεστώς του αιτητή ασύλου και λαμβάνουν δημόσιο βοήθημα για μακρόχρονες περιόδους (μέχρι και πέραν των 4 ετών). Τέτοιες περιπτώσεις χρήζουν, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, περαιτέρω διερεύνησης και εισηγηθήκαμε όπως, σε συνεργασία με την Υπηρεσία Ασύλου και άλλες αρμόδιες Υπηρεσίες, επιβεβαιωθεί η ορθότητα του καθεστώτος παραμονής τους και οι λόγοι της καθυστέρησης στη λήψη σχετικής απόφασης για αναγνώρισή τους ή μη ως πρόσφυγες. Όπως πληροφορηθήκαμε, η άμεση επιβεβαίωση της ορθότητας του καθεστώτος παραμονής είναι τώρα εφικτή, λόγω της δυνατότητας, από το 2011, πρόσβασης των λειτουργών των ΥΚΕ στα Αρχεία της Υπηρεσίας Ασύλου και της βελτίωσης της ανταλλαγής πληροφοριών με άλλες αρμόδιες Υπηρεσίες.

Απαντώντας, η Υπουργός μάς ανέφερε ότι με την ηλεκτρονική διασύνδεση των ΥΚΕ με την Υπηρεσία Ασύλου από τις αρχές του 2011 και την ανταλλαγή στοιχείων και πληροφοριών σχετικά με αιτητές πολιτικού ασύλου, το δημόσιο βοήθημα σε αρκετές περιπτώσεις έχει αναθεωρηθεί ή τερματιστεί.

Αλλοδαποί αιτητές ασύλου που απορρίφθηκαν από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων και συνέχισαν να λαμβάνουν δημόσιο βοήθημα. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενή μας Έκθεση, από έρευνα που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας σε όλα τα Επαρχιακά Γραφεία Ενημερίας, εντοπίστηκαν υπερπληρωμές που αφορούσαν σε περιπτώσεις αιτητών πολιτικού ασύλου των οποίων η διοικητική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων είχε απορριφθεί, αλλά συνέχισαν να λαμβάνουν δημόσιο

βοήθημα, σε αρκετές δε περιπτώσεις λάμβαναν δημόσιο βοήθημα μέχρι και την ημερομηνία της διερεύνησης.

Όπως διαπιστώθηκε, για αρκετές περιπτώσεις δεν υπήρξε καμιά επικοινωνία μεταξύ των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών/Τμημάτων, γεγονός που συνέτεινε στη δημιουργία των υπερπληρωμών, ενώ στις περιπτώσεις εκείνες που υπήρξε επικοινωνία μεταξύ των ΥΚΕ και της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφύγων και διακόπηκε το δημόσιο βοήθημα, εφόσον με την απόρριψη της αίτησής τους οι αλλοδαποί δεν ήταν πλέον δικαιούχοι, παρατηρήθηκε ότι δεν υπολογίστηκαν και δεν καταχωρίστηκαν στο σύστημα οι σχετικές υπερπληρωμές, όπως γίνεται σε όλες τις περιπτώσεις δημόσιων βοηθημάτων που εντοπίζονται υπερπληρωμές.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι εντοπίστηκαν 83 περιπτώσεις αλλοδαπών που, ενώ η αίτησή τους είχε απορριφθεί από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων, αυτοί συνέχισαν να λαμβάνουν δημόσιο βοήθημα, οι περισσότεροι μέχρι και την ημερομηνία της διερεύνησης όταν εντοπίστηκαν από την Υπηρεσία μας και το επιπλέον ποσό που τους καταβλήθηκε (υπερπληρωμή) ανήλθε σε €384.292, όπως αυτό έχει αναθεωρηθεί. Όπως διαπιστώθηκε, οι ΥΚΕ προχώρησαν, στη βάση των πιο πάνω παρατηρήσεών μας, στον υπολογισμό και καταχώριση των υπερπληρωμών. Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε πώς οι ΥΚΕ προτίθενται να ανακτήσουν τα οφειλόμενα ποσά, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις που έχει τερματιστεί η καταβολή δημόσιου βοηθήματος.

Στην απάντησή της, η Υπουργός μάς ανέφερε ότι με τη νέα διαδικασία που ακολουθείται από τον Μάιο 2012, σύμφωνα με την οποία οι αποφάσεις της Αναθεωρητικής Αρχής κοινοποιούνται αμέσως στα Επαρχιακά/Τοπικά Γραφεία, οι υπερπληρωμές έχουν περιοριστεί στο ελάχιστο. Μας ανέφερε επίσης ότι θα γίνει προσπάθεια για ανάκτηση των υπερπληρωμών που υπολογίστηκαν, κάτι το οποίο όμως, στις περιπτώσεις όπου οι αλλοδαποί είτε δεν βρίσκονται στην Κύπρο, είτε δεν είναι γνωστός ο τόπος διαμονής τους, είναι εξαιρετικά δύσκολο.

Πληρωμές δημόσιου βοηθήματος σε Τουρκοκύπριους. Από στοιχεία που λήφθηκαν από τις ΥΚΕ, ο μέσος όρος Τουρκοκυπρίων που λάμβαναν μηνιαίο δημόσιο βοήθημα ανήλθε το 2011 στους 190 (154 το 2010) και το ύψος του δημόσιου βοηθήματος που καταβλήθηκε σ' αυτούς ανήλθε στα €2.009.263 (€1.636.193 το 2010). Επιπρόσθετα, 21 Τουρκοκύπριοι, κατά μέσο μηνιαίο όρο, έλαβαν το 2011 έκτακτο δημόσιο βοήθημα ύψους €215.736.

Κόστος λειτουργίας Ιδρυμάτων και αναγκαιότητα ή μη συνέχισης της λειτουργίας τους. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, υπάρχει μεγάλη διακύμανση στο μηνιαίο κατά κεφαλή κόστος από Ίδρυμα σε Ίδρυμα με τις ίδιες δραστηριότητες, όπως, παιδικές στέγες, στέγες ηλικιωμένων κ.ά. και το μηνιαίο κόστος λειτουργίας ορισμένων από αυτά είναι υπερβολικά ψηλό.

Οι διακυμάνσεις στο ύψος του μηνιαίου κατά κεφαλή κόστους ίδιου τύπου Ιδρυμάτων, καθώς και το ψηλό μηνιαίο κόστος λειτουργίας κάποιων από αυτά, αποδίδονται από τις ΥΚΕ σε ένα συνδυασμό παραγόντων, όπως οι εξειδικευμένες ανάγκες κάποιων ενοίκων, τα διαφορετικού τύπου ή παλαιά κτίρια με διαφορετικό λειτουργικό κόστος και η εξατομικευμένη κάλυψη αναγκών των ενοίκων. Όσον αφορά στη συνέχιση ή όχι της λειτουργίας των Ιδρυμάτων, οι ΥΚΕ μας ανέφεραν ότι στο πλαίσιο των επιδιώξεων ανάπτυξης στενότερης συνεργασίας με τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλους φορείς, που δρουν σε τοπικό επίπεδο στον τομέα αυτό, εκπονήθηκε σχετική μελέτη, τα αποτελέσματα της οποίας αναμένεται να αξιοποιηθούν κατά την επόμενη πενταετία. Όπως πληροφορηθήκαμε, έχει ήδη αρχίσει συνεργασία στον τομέα προγραμμάτων κοινωνικής φροντίδας και ότι γίνονται ενέργειες για εξοικονόμηση δαπανών που αφορούν κυρίως στην προμήθεια τροφίμων και άλλων ειδών.

Κληροδότημα Νεφέλης Σ. Ταλιώτου. Η Νεφέλη Ταλιώτου από την Πάφο, η οποία απεβίωσε το 1982, κληροδότησε μέρος της περιουσίας της, ύψους €152.939, στην Κρατική Στέγη Ηλικιωμένων και Αναπήρων που βρίσκεται στον Χλώρακα, ποσό το οποίο και κατατέθηκε τον Δεκέμβριο 1986 σε λογαριασμό καταθέσεων των ΥΚΕ. Μέρος του ποσού αυτού επενδύθηκε σε κυβερνητικά χρεόγραφα και το υπόλοιπο παρέμεινε στον τοκοφόρο λογαριασμό καταθέσεων. Το συνολικό ύψος του κληροδοτήματος στις 31.12.2011 ανερχόταν στις €783.388, σε σύγκριση με €777.561 στις 31.12.2010.

Για αξιοποίηση του κληροδοτήματος προγραμματιζόταν εδώ και αρκετά χρόνια η ανέγερση συγκροτήματος μικρών οικιστικών μονάδων, πάνω σε κρατική γη που παραχωρήθηκε με έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου το 1996, για τη διαμονή ηλικιωμένων ατόμων που μπορούν, σε κάποιο βαθμό, να αυτοεξυπηρετούνται.

Για διάφορους λόγους, η εφαρμογή της πιο πάνω απόφασης δεν προχώρησε και η αξιοποίηση του κληροδοτήματος εξακολουθεί να εκκρεμεί μέχρι σήμερα.

Η Διευθύντρια ΥΚΕ μάς πληροφόρησε στις 16.7.2012 ότι ο αρχικός προγραμματισμός για την ανέγερση μικρών οικιστικών μονάδων δεν ισχύει πλέον και ότι οι ΥΚΕ μελετούν άλλους τρόπους για βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και συνθηκών διαβίωσης των ενοίκων της Στέγης.

Όπως μας πληροφόρησε η Υπουργός, προγραμματίζεται η αξιοποίηση του εν λόγω κληροδοτήματος, για την αγορά οχήματος με πρόσβαση τροχοκαθισμάτων, που θα εξυπηρετεί τη διακίνηση των ενοίκων της Στέγης, καθώς επίσης και για την ανακαίνιση της εν λόγω Στέγης.

Έκθεση Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου για την αξιολόγηση της διαδικασίας εξέτασης και έγκρισης νέων ληπτών δημόσιου βοηθήματος και ετοιμασία σχεδίου δράσης. Σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση, η οποία υποβλήθηκε στις ΥΚΕ τον Ιανουάριο 2009 και αφορούσε σε έλεγχο που διενεργήθηκε το πρώτο εξάμηνο του 2008, το μηχανογραφικό σύστημα των ΥΚΕ παρουσιάζει σημαντικές ελλείψεις που δυσχεραίνουν την αποτελεσματική καταγραφή, παρακολούθηση και διεκπεραίωση των αιτημάτων που υποβάλλονται προς τις ΥΚΕ, αλλά και τη διαχείριση του φόρτου εργασίας των λειτουργών.

Τα ευρήματα αφορούσαν, μεταξύ άλλων, σε αδυναμίες του μηχανισμού καταγραφής, ελέγχου και παρακολούθησης εργασιών, στην απουσία ασφαλιστικών δικλίδων, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται υπερπληρωμές και σε αδυναμίες του μηχανισμού παρακολούθησης των υπερπληρωμών, στην ανάγκη περαιτέρω διασύνδεσης του μηχανογραφικού συστήματος των ΥΚΕ με αυτό άλλων Υπηρεσιών κ.ά. Τα πιο πάνω συμπίπτουν με τα ευρήματα που είχαν εντοπιστεί κατά καιρούς από τους ελέγχους που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας και είχαν αναφερθεί σε προηγούμενες Εκθέσεις μας.

Με βάση το συμφωνημένο σχέδιο δράσης, οι συστάσεις της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου για κάθε ένα από τα πιο πάνω ευρήματα, έπρεπε να υλοποιηθούν μέχρι 31.12.2009, ενώ από ελέγχους που διενεργήθηκαν για παρακολούθηση της προόδου εφαρμογής του πιο πάνω σχεδίου από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου, διαφάνηκε ότι εξακολουθεί να εκκρεμεί η υλοποίηση μέρους των συστάσεων, για τις οποίες αναθεωρήθηκε η ημερομηνία υλοποίησής τους.

Μεταξύ των συστάσεων που εκκρεμούν είναι και αυτή που αφορά στην υιοθέτηση κατάλληλου μηχανισμού παρακολούθησης των υπερπληρωμών. Σύμφωνα με τη σύσταση, η αποτελεσματική παρακολούθηση της ανάκτησης των υπερπληρωμών μπορεί να γίνει με την τήρηση ενός ικανοποιητικού και σωστού μητρώου των εισπρακτέων ποσών, το οποίο να επιτρέπει τη συστηματική και τακτική παρακολούθησή του.

Καθυστερημένα έσοδα - Υπερπληρωμές. Σύμφωνα με τη μηχανογραφημένη Έκθεση Καθυστερημένων Εσόδων των ΥΚΕ, κατά τις 31.12.2011 τα καθυστερημένα έσοδα ανέρχονταν σε €12,4 εκ., τα οποία αφορούν κυρίως σε υπερπληρωμές σε λήπτες δημόσιου βοηθήματος.

Από σχετικό δειγματοληπτικό έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ότι η δημιουργία υπερπληρωμών οφείλεται σε διάφορους λόγους, μερικοί από τους οποίους αφορούν στην απόκρυψη στοιχείων από τους αιτητές ή/και στη μη έγκαιρη ενημέρωση των ΥΚΕ για αλλαγές στα δεδομένα τους, βάσει των οποίων υπολογίζεται το δημόσιο βοήθημα, στη μη διενέργεια ή και στην αδυναμία από μέρους των ΥΚΕ να διεξάγουν τις αναγκαίες επί τόπου επισκέψεις σε λήπτες δημόσιου βοηθήματος, στην έλλειψη συντονισμού μεταξύ των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών/Τμημάτων και στους λανθασμένους χειρισμούς ή/και παραλείψεις των λειτουργών. Διαπιστώθηκε επίσης ότι η ανάκτηση των υπερπληρωμών είναι ευθύνη των λειτουργών των ΥΚΕ που χειρίζονται την κάθε περίπτωση, οι οποίοι όμως είναι επιφορτισμένοι και με πολλά άλλα καθήκοντα. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η απουσία ενός ικανοποιητικού μηχανισμού που να επιτρέπει την έγκαιρη και συστηματική παρακολούθηση των οφειλόμενων ποσών, δυσχεραίνει την ανάκτησή τους και δεν διασφαλίζει τη λήψη έγκαιρων και αποτελεσματικών μέτρων για την

είσπραξή τους, λόγω συνήθως και της παρέλευσης σημαντικού χρόνου μέχρι τον εντοπισμό και διαχείριση των υπερπληρωμών.

Ενόψει των πιο πάνω διαπιστώσεων, αλλά έχοντας υπόψη και τις αδυναμίες που εντοπίστηκαν στο μηχανογραφημένο πρόγραμμα (μη ορθή χρονολογική παρουσίαση και μη περίληψη κάποιων περιπτώσεων), στη βάση του οποίου τηρούνται τα στοιχεία και εξάγεται η μηχανογραφημένη Έκθεση Καθυστερημένων Εσόδων, εισηγηθήκαμε όπως οι ΥΚΕ προβούν αμέσως στη διερεύνηση όλων των περιπτώσεων, ιδιαίτερα των περιπτώσεων που εκκρεμούν για αρκετά έτη, ορίζοντας ένα συντονιστή που θα παρακολουθεί και θα συντονίζει τις ενέργειες των λειτουργών. Με τον τρόπο αυτό θα εντοπιστούν περιπτώσεις οφειλών για τις οποίες δεν έχουν ληφθεί αποτελεσματικά μέτρα για την είσπραξή τους, περιπτώσεις που οφείλονται σε λάθη και παραλείψεις των λειτουργών, οι οποίες χρήζουν διαγραφής, καθώς και περιπτώσεις για τις οποίες θα πρέπει να ληφθούν επείγοντως τα κατάλληλα νομικά μέτρα για την είσπραξή τους.

Απαντώντας η Υπουργός μάς ανέφερε ότι το θέμα των υπερπληρωμών τυγχάνει ενδελεχούς μελέτης και παρακολούθησης, σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο και άλλες Υπηρεσίες, με στόχο την πρόληψη δημιουργίας τους και την ορθή διαχείρισή τους, ώστε να είναι δυνατή η ανάκτησή τους.

Έργα συγχρηματοδοτούμενα από Κοινοτικούς Πόρους.

Έργο «Επαγγελματική Κατάρτιση και Προώθηση Ληπτών Δημόσιου Βοηθήματος στην Απασχόληση». Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενές μας Εκθέσεις, στόχος του έργου ήταν να συμβάλει στην αύξηση της απασχολησιμότητας των ληπτών δημόσιου βοηθήματος, με τη συμμετοχή τους σε προγράμματα κατάρτισης και την ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Σύμφωνα με το έργο, ο αρχικός Προϋπολογισμός του οποίου ανερχόταν σε £1.043.000 (€1.799.175), θα καταρτίζονταν 400 λήπτες δημόσιου βοηθήματος, εκ των οποίων 260 (ποσοστό 65%) θα εντάσσονταν στο εργατικό δυναμικό. Τελικά δαπανήθηκε συνολικό ποσό ύψους €1.014.207. Όσον αφορά στους συμμετέχοντες στο έργο, παρατηρήθηκε ότι καταρτίστηκαν 387 λήπτες δημόσιου βοηθήματος, εκ των οποίων μόνο οι 121 εντάχθηκαν στο εργατικό δυναμικό (55 είχαν τοποθετηθεί σε επιδοτούμενες θέσεις εργασίας).

Από τον έλεγχο είχε διαπιστωθεί ότι για 17 από τους 121 λήπτες υπήρξε διακοπή του δημόσιου βοηθήματος, ενώ για αρκετούς από τους υπόλοιπους, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν είχε γίνει αναπροσαρμογή του δημόσιου βοηθήματός τους, με βάση τα εισοδήματά τους.

Η Διευθύντρια ΥΚΕ μάς πληροφόρησε αρχικά ότι συλλέγηκαν από τα Επαρχιακά/Τοπικά Γραφεία Ευημερίας όλα τα στοιχεία και πληροφορίες που αφορούν στην παροχή ή αναθεώρηση του δημόσιου βοηθήματος για τα 121 άτομα που συμμετείχαν στο έργο και ότι αναμενόταν σύντομα να ολοκληρωθεί η επεξεργασία των πληροφοριών και να μας ενημερώσουν πλήρως για την κάθε περίπτωση ξεχωριστά το συντομότερο. Στις 16.7.2012 μας πληροφόρησε ότι σε 27 από τις 90 περιπτώσεις που εξετάστηκαν/διερευνήθηκαν παρουσιάζονται υπερπληρωμές, για τις οποίες έχει τροχοδρομηθεί διαδικασία ανάκτησής τους, ενώ σε 3 περιπτώσεις έχουν ήδη εξοφληθεί οι υπερπληρωμές.

Δημιουργία Τοπικών Γραφείων. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 66.976, ημερ. 19.3.2008, ενέκρινε πρόταση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για αποκέντρωση των Επαρχιακών Γραφείων των ΥΚΕ, με τη δημιουργία 12 Τοπικών Γραφείων (συμπεριλαμβανομένων 2 Τοπικών Γραφείων με Εξειδικευμένες Υπηρεσίες). Στόχος της Πρότασης αυτής ήταν η καλύτερη γεωγραφική τοποθέτηση των Τοπικών Γραφείων, που να διασφαλίζει ισότητα στην πρόσβαση και ποιοτική εξυπηρέτηση για όλους τους πολίτες. Σύμφωνα με την πρόταση, θα απαιτούντο πρόσθετα Κονδύλια για σκοπούς μετακόμισης και εγκατάστασης στα νέα υποστατικά και για αγορά μικροσυσκευών, για ποσό περίπου €150.000, χωρίς να απαιτηθεί η πρόσληψη πρόσθετου προσωπικού σε οργανικές θέσεις, αλλά μόνο ανακατανομή των υφιστάμενων πόρων.

Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενή μας Έκθεση, από τον έλεγχο προέκυψαν τα πιο κάτω:

(α) Σε σχετικό σημείωμα των Υπηρεσιών, ημερ. 7.5.2009, προς τον Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αναφέρεται ότι αναμένεται να προκύψουν ανάγκες σε πρόσθετο

προσωπικό, κυρίως βοηθητικό, όπως κλητήρες, καθαρίστριες, οδηγούς, αλλά και γραμματειακό προσωπικό, που ζητήθηκε επανειλημμένα από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

(β) Δεν γίνεται καμιά αναφορά στο κόστος των ενοικίων για τα νέα κτίρια, ούτε στο επιπρόσθετο κόστος για φωτισμό, θέρμανση, τέλη ύδατος, κοινόχρηστα, εγκατάσταση τηλεφωνικών συστημάτων κ.ά.

Από στοιχεία που λήφθηκαν από τα Επαρχιακά Γραφεία Ενημερίας Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας, κατά τα έτη 2010 και 2011, είχαν διαχρονικά δημιουργηθεί και λειτουργήσει 13 Τοπικά Γραφεία, από τα οποία 10 Γραφεία Κοινωνικών Υπηρεσιών (όπως ονομάστηκαν τα Τοπικά Γραφεία) και τρία Εξειδικευμένα Τοπικά Γραφεία (αντί δύο που προέβλεπε η Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου). Η δημιουργία και λειτουργία των πιο πάνω Γραφείων, όπως διαπιστώθηκε, επέφερε και πρόσθετες ανάγκες στέγασης, για κάλυψη των οποίων οι ΥΚΕ προέβλεπαν σε ενοικίαση 7 νέων κτιριακών χώρων, ενώ αναμένεται η μεταστέγαση τριών Τοπικών Γραφείων (δύο στη Λευκωσία και ένα στη Λεμεσό), τα οποία, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, συστεγάζονταν με το Επαρχιακό Γραφείο Ενημερίας Λευκωσίας και το Τοπικό Γραφείο Ενημερίας Ζακακίου, αντίστοιχα. Τίθεται εύλογα το ερώτημα πώς εξυπηρετείται ο στόχος της αποκέντρωσης για εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής, αφού μέχρι τη μεταστέγασή τους τα πιο πάνω Γραφεία δεν θα λειτουργούν σε τοπικό επίπεδο.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι το ετήσιο κόστος για τα ενοίκια Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας, με βάση τα υπογραφέντα συμβόλαια που ίσχυαν στις 31.12.2011, ανέρχεται σε €272.714, €285.739 και €198.574, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €160.240, €146.085 και €71.351, με βάση τα συμβόλαια που ίσχυαν, πριν την αποκέντρωση, για τα Επαρχιακά Γραφεία Ενημερίας. Υπάρχει δηλαδή μια αύξηση στα ενοίκια των τριών Επαρχιών συνολικού ύψους €379.351 ή ποσοστό 100,4%. Σύμφωνα επίσης με στοιχεία που λήφθηκαν από το FIMAS, οι δαπάνες που αφορούσαν σε φωτισμό, θέρμανση, τέλη ύδατος, κοινόχρηστα, τηλεφωνικά τέλη κ.ά. παρουσίασαν διαχρονικά σημαντική αύξηση κατά το 2010 και 2011, σε σχέση με τις δαπάνες του 2009.

(γ) Η μετακόμιση στη Λάρνακα σε 2 νέα κτίρια έγινε τον Απρίλιο και Δεκέμβριο 2010. Ωστόσο, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, συνεχιζόταν η καταβολή του ενοικίου για ολόκληρο το κτίριο που ενοικίαζε το Επαρχιακό Γραφείο Ενημερίας Λάρνακας (4 όροφοι), παρόλο ότι μετά τη μετακόμιση συνέχισαν να χρησιμοποιούνται μόνο 2 ορόφοι. Σημειώνεται ότι στα ενοικιαστήρια συμβόλαια υπάρχει πρόνοια για τερματισμό της συμφωνίας με προειδοποίηση 6 μηνών.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί τις επιφυλάξεις της κατά πόσο ο στόχος της αποκέντρωσης επετεύχθη με τον πιο αποτελεσματικό, οικονομικό και αποδοτικό τρόπο και εξέφρασε την άποψη ότι για τη λήψη ή/και την υλοποίηση της πιο πάνω Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, θα έπρεπε να προηγηθεί μια ολοκληρωμένη και εμπεριστατωμένη μελέτη τόσο για το αναμενόμενο κόστος σε ενοίκια, λειτουργικά έξοδα και ανθρώπινο δυναμικό των Τοπικών Γραφείων που θα δημιουργούνται, όσο και για τον τρόπο και τη διαδικασία που θα ακολουθείτο για αποκέντρωση των Επαρχιακών Γραφείων.

Η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μάς πληροφόρησε ότι έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες διαχωρισμού και ανακαίνισης στους τρεις ορόφους του κτιρίου που ενοικίαζε το Επαρχιακό Γραφείο Λάρνακας και έχουν χρησιμοποιηθεί για τη στέγαση του Γραφείου Κοινωνικών Υπηρεσιών Καμάρων και ότι από τον Νοέμβριο 2012 έχει τερματιστεί η καταβολή ενοικίου για τον 1^{ον} όροφο. Μας ανέφερε επίσης ότι η δημιουργία Τοπικών Γραφείων έφερε θετικά αποτελέσματα για τους εξυπηρετούμενους πολίτες, κριτήριο στο οποίο στηρίχθηκε και η απόφαση για δημιουργία τους.

4.13.9 ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

Μέρος Α

Προγραμματισμός, εφαρμογή και κοστολόγηση προγραμμάτων. Κατά το 2011 προγραμματίστηκε να γίνουν 32 προγράμματα διάρκειας 4.680 ωρών. Από αυτά πραγματοποιήθηκαν τα 31, συνολικής διάρκειας 3.878 ωρών, εκ των οποίων τα 6 προγράμματα άρχισαν το 2011 και ολοκληρώθηκαν αρχές του 2012 για 784 ώρες. Οι υπόλοιπες 18 ώρες αφορούσαν σε ένα πρόγραμμα που τελικά δεν υλοποιήθηκε. Κατά το 2011 ολοκληρώθηκε επίσης η εφαρμογή 6 προγραμμάτων που άρχισαν το προηγούμενο έτος, συνολικής διάρκειας 1.590 ωρών.

Στα πλαίσια του Έκτακτου Σχεδίου Επιμόρφωσης Ανέργων, κατά το 2011 πραγματοποιήθηκαν 36 πρόσθετα προγράμματα, συνολικής διάρκειας 3.150 ωρών, τα οποία έγιναν κυρίως από εξωτερικούς εκπαιδευτές/εισηγητές. Συνεχίστηκε επίσης η υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης εργοδηγών και επιστατών από εξωτερικούς επίσης εκπαιδευτές/εισηγητές. Κατά το 2011 άρχισαν 17 τέτοια προγράμματα, συνολικής διάρκειας 906 ωρών, εκ των οποίων τα 5 ολοκληρώθηκαν το 2012.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε και πάλι την άποψη ότι η πλήρης ή μερική ανάθεση υλοποίησης προγραμμάτων σε εξωτερικούς εκπαιδευτές/εισηγητές, εντός του κανονικού ωραρίου λειτουργίας του ΚΕΠΑ, θα πρέπει να γίνεται ύστερα από επισταμένη μελέτη και μόνο όπου διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει διαθέσιμο προσωπικό του ΚΕΠΑ για την εφαρμογή τους είτε γιατί αυτό αξιοποιείται πλήρως σε άλλες εργασίες, είτε γιατί δεν έχει την απαιτούμενη για το συγκεκριμένο πρόγραμμα γνωσιολογική βάση.

Όπως μας ανέφερε η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το ΚΕΠΑ εφαρμόζει τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας, κατά την ανάθεση υλοποίησης προγραμμάτων σε εξωτερικούς εκπαιδευτές/εισηγητές.

Όσον αφορά στην κοστολόγηση των προγραμμάτων, παρατηρήσαμε ότι, με βάση το κοστολόγιο του ΚΕΠΑ, η χρέωση στην οποία προέβινα για τις προσφερόμενες υπηρεσίες συμπεριλάμβανε, επί σειρά ετών, μόνο μέρος του συνολικού κόστους, με αποτέλεσμα για κάποια προγράμματα και υπηρεσίες, σύμφωνα με τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, να τίθεται θέμα χορήγησης ασύμβατων κρατικών ενισχύσεων στις επιχειρήσεις, οι οποίες στις πλείστες περιπτώσεις ήδη λαμβάνουν τη μέγιστη επιτρεπτή επιχορήγηση από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού. Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 12.1.2011, προς το ΚΕΠΑ, για τις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να αναθεωρηθούν οι χρεώσεις, ώστε να ανακτάται πλήρως τόσο το άμεσο κόστος, όσο και το έμμεσο, ενώ για τα υπόλοιπα προγράμματα που προσφέρονται, τα οποία, σύμφωνα με τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, δεν έχουν οικονομικό χαρακτήρα, καθώς αφορούν στην παροχή εκπαίδευσης/τεχνικής κατάρτισης στο πλαίσιο της δημόσιας αποστολής του ΚΕΠΑ ή στην ανάμειξη του στη διαχείριση διαφόρων προγραμμάτων εκ μέρους του Κράτους, οι χρεώσεις θα πρέπει να αναθεωρηθούν, έτσι που το άμεσο κόστος να χρεώνεται πλήρως και το έμμεσο κόστος να αρχίσει να επιβάλλεται, ώστε σε διάστημα τεσσάρων χρόνων να ανακτάται πλήρως για όλα τα προγράμματα. Όπως διαπιστώσαμε, το ΚΕΠΑ προχώρησε στην αναθεώρηση του κοστολογίου, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του Υπουργείου Οικονομικών. Επειδή όμως η πλήρης κάλυψη του έμμεσου κόστους σε διάστημα τεσσάρων χρόνων, είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση του κόστους χρέωσης (25% για κάθε χρόνο), το ΚΕΠΑ ζήτησε αναθεώρηση του τρόπου ανάκτησης του εν λόγω κόστους και το Υπουργείο Οικονομικών ενέκρινε στις 22.9.2011 επιβολή του έμμεσου κόστους σε ποσοστό 15% για κάθε ένα από τα επόμενα πέντε χρόνια και τον έκτο χρόνο το υπόλοιπο 25%.

Μητρώα προγραμμάτων και εισπράξεις. Για την παρακολούθηση των διαφόρων προγραμμάτων που εφαρμόζονται από το ΚΕΠΑ, καθώς επίσης και της είσπραξης των σχετικών δικαιωμάτων/διδάκτρων, τηρούνται χειρόγραφα μητρώα.

Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, από δειγματοληπτικό έλεγχο που έγινε στα μητρώα αυτά, παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

- (α) Τα μητρώα δεν είναι πλήρως ενημερωμένα με όλα τα στοιχεία και πληροφορίες.
- (β) Δεν εκδίδονται πάντοτε τιμολόγια, αλλά μόνο στις περιπτώσεις όπου καθυστερεί η εξόφληση των δικαιωμάτων (τα οποία πρέπει να καταβάλλονται προκαταβολικά) ή όταν το ζητεί ο εκπαιδευόμενος/εταιρεία ή όταν προκύπτει πρόσθετη χρέωση.
- (γ) Δεν φαίνονται ανά πάσα στιγμή οι καθυστερήσεις και τα οφειλόμενα ποσά.
- (δ) Δεν γίνεται συμφιλίωση των συνολικών εισπράξεων που παρουσιάζονται στα μητρώα, με το ποσό που καταχωρίζεται στον λογαριασμό εσόδων (FIMAS).

Λόγω του μεγάλου αριθμού προγραμμάτων που εφαρμόζονται/υλοποιούνται από το ΚΕΠΑ, η Υπηρεσία μας, λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, εξέφρασε την άποψη ότι απαιτείται η υιοθέτηση κατάλληλων διαδικασιών που να ενδυναμώνουν και διευκολύνουν τον έλεγχο και την παρακολούθησή τους, περιορίζοντας ταυτόχρονα τη δημιουργία λαθών και εισηγηθήκαμε όπως εκδίδονται τιμολόγια σε όλους

τους εκπαιδευόμενους/εταιρείες/Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού για όλα ανεξαιρέτως τα προγράμματα και όπως, μεταξύ άλλων, τα μητρώα προγραμμάτων επιθεωρούνται περιοδικά από δεύτερο λειτουργό και γίνεται συμφιλίωση των ποσών που καταχωρίζονται στον λογαριασμό εσόδων (FIMAS), με το σύνολο των εισπράξεων που καταχωρίζονται στα μητρώα προγραμμάτων.

Παρόλο ότι λήφθηκαν ορισμένα διορθωτικά μέτρα, εντούτοις αρκετές από τις αδυναμίες που εντοπίστηκαν, οι οποίες αφορούσαν κυρίως στις καθυστερημένες οφειλές και στη συμφιλίωση των εισπράξεων, συνεχίζουν να υφίστανται.

Η Υπουργός μάς ανέφερε ότι λήφθηκαν αρκετά διορθωτικά μέτρα και συνεχίζουν να λαμβάνονται, όπου αυτό είναι εφικτό, με στόχο την βελτίωση της διαδικασίας τήρησης των μητρώων των προγραμμάτων. Μας ανέφερε επίσης ότι θα μελετηθεί και το ενδεχόμενο μηχανογράφησης τους.

4.13.10 ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μέρος Α

Επιθεωρήσεις μηχανημάτων σύμφωνα με τον περί Εργοστασίων Νόμο. Συνεχίζουν να μη διεξάγονται στον απαιτούμενο βαθμό επιθεωρήσεις μηχανημάτων, σύμφωνα με τη συχνότητα που καθορίζεται στα άρθρα 33-35 και 40-42 του πιο πάνω Νόμου (π.χ. αεροθαλάμων, γερανών, ανυψωτικών μηχανισμών, υδραυλικών ανυψωτήρων, κινητών αναβατορίων, ηλεκτρικών ανελκυστήρων κ.λπ.).

Συγκεκριμένα, κατά το 2011 έγιναν 1.294 επιθεωρήσεις μηχανημάτων (1.203 το 2010), σε σύγκριση με 13.627 (13.406 το 2010) που έπρεπε να γίνουν.

Η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανέφερε ότι οι λόγοι για την αδυναμία του Τμήματος να διεξάγει τον οριζόμενο από τον Νόμο αριθμό επιθεωρήσεων μηχανημάτων, οφείλονται στην υποστελέχωση του Τμήματος και ότι για απάμβλυνση του προβλήματος το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΤΕΕ) ετοίμασε προσχέδιο Κανονισμών, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση. Όπως επίσης μας ανέφερε, οι Κανονισμοί προβλέπουν ανάληψη της επιθεώρησης των ανελκυστήρων από τον ιδιωτικό τομέα, κάτω από την επίβλεψη του Τμήματος, ενώ το Τμήμα θα εξακολουθήσει να έχει την ευθύνη για τις επιθεωρήσεις των υπόλοιπων επιθεωρητέων μηχανημάτων.

Επιθεωρήσεις υποστατικών/χώρων εργασίας. Κατά τη διάρκεια του 2011 διεξήχθησαν 7.198 επιθεωρήσεις σε υποστατικά/χώρους εργασίας (6.030 το 2010), τα οποία υπόκεινται στις διατάξεις του περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμου, του περί Εργοστασίων Νόμου, καθώς και άλλων Εργατικών Νόμων και Κανονισμών, για τους οποίους αρμοδιότητα έχει το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας. Σύμφωνα με στοιχεία που παρατίθενται στην Ετήσια Έκθεση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το 2011, τα καταχωρισμένα υποστατικά μέχρι 31.12.2011 ανέρχονταν σε 27.285 (3.271 νέα υποστατικά καταχωρίστηκαν το 2011), ενώ σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής υποστατικών της Στατιστικής Υπηρεσίας του 2008, τα επιθεωρητέα υποστατικά-χώροι ανέρχονταν σε 110.000. Παρατηρήσαμε ότι το ποσοστό των επιθεωρήσεων, σε σύγκριση με τον αριθμό των καταχωρισμένων υποστατικών-χώρων και το ποσοστό των καταχωρισμένων υποστατικών, σε σύγκριση με τον αριθμό των επιθεωρητέων υποστατικών-χώρων, είναι χαμηλό.

Απαντώντας η Υπουργός, μας πληροφόρησε ότι οι διαθέσιμοι πόροι σε ανθρώπινο δυναμικό του ΤΕΕ είναι πολύ περιορισμένοι και ως εκ τούτου ο αριθμός των επιθεωρήσεων που αναμένεται να διεξαγάγει κάθε επιθεωρητής κατά τη διάρκεια του έτους, καθορίζεται στη βάση ισοζυγισμένης κατανομής του συνολικού χρόνου των επιθεωρητών για εκτέλεση και των υπόλοιπων δραστηριοτήτων τους. Μας πληροφόρησε επίσης ότι στο μηχανογραφημένο σύστημα καταχωρίζονται όσα υποστατικά-χώροι εργασίας έχουν επιθεωρηθεί από τους Επιθεωρητές Εργασίας τουλάχιστον μια φορά και ότι η επιλογή των επιθεωρητέων υποστατικών και κατά συνέπεια η καταχώρισή τους, γίνεται στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων (συχνότητα και σοβαρότητα των εργατικών ατυχημάτων, επαγγελματικών ασθeneιών, επικίνδυνων συμβάντων κ.λπ.).

4.13.11 ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ**Μέρος Α**

Αιτήσεις για παραχώρηση υλικής ή άλλης βοήθειας σε ανάπηρους και δεινοπαθούντες. Σύμφωνα με τους περί Λαχείου Πρόνοιας (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς του 2010, την ευθύνη για την εξέταση των αιτήσεων για παραχώρηση υλικής ή άλλης βοήθειας σε ανάπηρους και δεινοπαθούντες έχει το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, το οποίο, αφού λάβει τις απόψεις της Συμβουλευτικής Επιτροπής, που ορίστηκε με βάση τον περί Λαχείου Πρόνοιας Νόμο, υποβάλλει σχετική έκθεση προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για έγκριση.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο φακέλων του Ταμείου Λαχείου Πρόνοιας, παρατηρήθηκε ότι δεν διεξάγεται οποιαδήποτε έρευνα από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, για να διαπιστωθεί κατά πόσο η οικονομική βοήθεια που παραχωρείται από το Ταμείο, συμπεριλαμβανομένης και της βοήθειας που παραχωρείται για εξόφληση χρεών σε τραπεζικούς οργανισμούς, αξιοποιείται για τους σκοπούς για τους οποίους δόθηκε, ούτε και διερευνάται ο σκοπός σύναψης των δανείων και δημιουργίας των εν λόγω χρεών. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 6(3) των περί Λαχείου Πρόνοιας Κανονισμών, ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων δύναται να απαιτεί από τους αιτητές όπως, μετά τη λήψη της βοήθειας, παρουσιάσουν αποδεικτικά στοιχεία αναφορικά με τον τρόπο διάθεσής της και σε περίπτωση που αποδειχθεί ότι τα παραχωρηθέντα ποσά δεν χρησιμοποιήθηκαν για τον σκοπό για τον οποίο παραχωρήθηκαν, δύναται να αξιώσει την επιστροφή τους.

Επίσης, ενώ σύμφωνα με τον Κανονισμό 6(2)(β)(i), κατά την εξέταση των αιτήσεων θα λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ άλλων, και το ύψος των εισοδημάτων του αιτητή ή της συζύγου και των τέκνων του, διαπιστώθηκε ότι συνεχίζει να μην ζητείται από τον αιτητή η υποβολή αποδεικτικών στοιχείων για τα εισοδήματα της οικογένειας, τα οποία να διερευνώνται και επιβεβαιώνονται.

Στην απάντησή της, η Υπουργός μάς ανέφερε ότι λόγω της υποστελέχωσης του Τμήματος δεν διεξάγεται οποιαδήποτε έρευνα. Μας ανέφερε επίσης ότι ο περί Λαχείου Πρόνοιας Νόμος και Κανονισμοί επανεξετάζονται, με σκοπό τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας του θεσμού.

Επίδομα βαριάς μορφής κινητικής αναπηρίας - Πιστοποιητικά αναπηρίας/θανάτου. Η αποστολή πιστοποιητικών αναπηρίας, στα οποία δηλώνεται κατά πόσο η κατάσταση της αναπηρίας του λήπτη του πιο πάνω επιδόματος εξακολουθεί να είναι η ίδια, όπως ήταν κατά την ημέρα υποβολής της αίτησής του ή κατά πόσο παρουσιάζει βελτίωση ή επιδείνωση, τερματίστηκε από το 2008, λόγω αντιδράσεων από τις διάφορες οργανώσεις ατόμων με αναπηρίες. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως εξευρεθούν τρόποι επανελέγχου της κατάστασης της υγείας τους, κατά διαστήματα, όπου κρίνεται αναγκαίο, λαμβανομένης υπόψη της σημαντικότητας του ποσού που διατίθεται κάθε χρόνο για το εν λόγω επίδομα (€6,5 εκ. το 2011) και στην περίπτωση θανάτου των ληπτών, όπως εξασφαλίζεται έγκαιρα το πιστοποιητικό θανάτου από τους οικείους τους ή η σχετική πληροφόρηση από το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης, για αποφυγή του κινδύνου δημιουργίας υπερπληρωμών. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση 6 ληπτών που διέμεναν σε συγκεκριμένη Στέγη, για τους οποίους συνεχίστηκε η καταβολή του επιδόματος για περίπου 2 χρόνια μετά τον θάνατό τους, με αποτέλεσμα τη δημιουργία υπερπληρωμής συνολικού ύψους €25.297 κατά τη διάρκεια των ετών 2006-2008.

Η Υπουργός μάς πληροφόρησε ότι κατά το 2011 και 2012 κάποιοι λήπτες κλήθηκαν για επανεξέταση και ότι με την εφαρμογή του Συστήματος Αξιολόγησης της Αναπηρίας και της Λειτουργικότητας, όλοι οι λήπτες του επιδόματος και γενικότερα τα άτομα με αναπηρίες αναμένεται να κληθούν για νέα αξιολόγηση. Όσον αφορά στο θέμα της έγκαιρης ενημέρωσης για θανάτους ληπτών, μας πληροφόρησε ότι έχει γίνει σχετική διευθέτηση και κάθε μήνα λαμβάνεται αρχείο θανάτων από το αρμόδιο Τμήμα, βάσει του οποίου ενημερώνονται οι φάκελοι των ληπτών.

Κέντρο Επαγγελματικής Αποκαταστάσεως Αναπήρων (ΚΕΑΑ). Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, από έρευνα σχετικά με την επαγγελματική αποκατάσταση αναπήρων, παρατηρήθηκε ότι ο βαθμός αποκατάστασης στην αγορά εργασίας των εκπαιδευομένων στο ΚΕΑΑ

μειώθηκε δραστικά. Συγκεκριμένα, από το 1969 μέχρι το 1984 αποκαταστάθηκαν 430 άτομα, ενώ από το 1985 μέχρι σήμερα μόνο 33.

Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις κατά τις οποίες άτομα που εκπαιδεύτηκαν στο ΚΕΑΑ συνεχίζουν να απασχολούνται στο ΚΕΑΑ για πολλά χρόνια, είτε διαμένοντας στο οικοτροφείο, είτε πηγαίνοντας καθημερινά από και προς το σπίτι τους, επωφελούμενα όλων των δικαιωμάτων των εκπαιδευομένων. Η Υπηρεσία μας επανειλημμένα εξέφρασε τη γνώμη ότι ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί σήμερα το ΚΕΑΑ δεν φαίνεται να εξυπηρετεί πλέον τους σκοπούς για τους οποίους ιδρύθηκε.

Παρόλο ότι για την αναβάθμιση και το μέλλον του ΚΕΑΑ, διενεργήθηκε το 2006 από συγκεκριμένη εταιρεία σχετική μελέτη και έγιναν εισηγήσεις και το 2007 υποβλήθηκαν και από το Τμήμα Εργασίας, ως αρμόδιο τότε Τμήμα, προτάσεις πολιτικής, δεν φαίνεται να προωθήθηκαν οι εισηγήσεις και προτάσεις.

Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 66.763, ημερ. 6.2.2008, το ΚΕΑΑ βρίσκεται κάτω από την εποπτεία του Τμήματος Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες. Επιπρόσθετα, με την απόφασή του αρ. 68.425, ημερ. 18.2.2009, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την αναδιοργάνωση και τον εκσυγχρονισμό του τομέα επαγγελματικής κατάρτισης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρίες, με βάση ένα νέο θεσμικό πλαίσιο στη σφαίρα αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και εξουσιοδότησε την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να διαβουλευτεί, με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, την πρακτική μετάβαση από το υφιστάμενο στο νέο θεσμικό πλαίσιο και να προωθήσει την ετοιμασία νομοσχεδίου για τη σύσταση και λειτουργία, ως νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, του Οργανισμού Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρίες, στον οποίο θα ενταχθούν το Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου και το ΚΕΑΑ. Όπως πληροφορηθήκαμε, για την υλοποίηση της πιο πάνω απόφασης έχει ήδη ξεκινήσει η επεξεργασία των επιμέρους τεχνικών πτυχών του θέματος, ώστε να τύχουν διαβούλευσης σε Τεχνική Επιτροπή, στην οποία θα συμμετέχουν όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, με στόχο την υπογραφή σχετικής συμφωνίας μεταξύ Κυβέρνησης και Ιδρύματος Χρίστου Στέλιου Ιωάννου και την ετοιμασία νομοσχεδίων για την ίδρυση και λειτουργία του Οργανισμού.

Όπως μας πληροφόρησε η Υπουργός, παράλληλα με τις ενέργειες για την ίδρυση και λειτουργία του Οργανισμού, γίνονται προσπάθειες για αποϊδρυματοποίηση κάποιων ατόμων και μείωση του κόστους λειτουργίας του ΚΕΑΑ.

Σχέδιο παροχής χορηγίας στις οργανώσεις των ατόμων με αναπηρίες. Σκοπός του εν λόγω Σχεδίου είναι η κάλυψη των βασικών λειτουργικών εξόδων των πιο πάνω οργανώσεων, καθώς και των εξόδων αριθμού προγραμμάτων κοινωνικής ένταξης των ατόμων με αναπηρίες. Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι δεν υπάρχει οποιαδήποτε ένδειξη για το ποιος καθόρισε, ενέκρινε και από πότε, τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την κατανομή της χορηγίας στις οργανώσεις.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι δίνονται χορηγίες και σε οργανώσεις με πολύ μεγάλα αποθεματικά, ενώ οι περισσότερες οργανώσεις που λαμβάνουν χορηγία από το Τμήμα, λαμβάνουν χορηγία και από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας στα πλαίσια του Σχεδίου Κρατικών Χορηγιών. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι για την καταβολή χορηγιών στις εν λόγω οργανώσεις θα πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη τα αποθεματικά τους και η γενική οικονομική τους κατάσταση. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως, για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης και ελέγχου των οργανώσεων που επιχορηγούνται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αλλά και μείωσης του διοικητικού κόστους, μελετηθεί το ενδεχόμενο επιχορήγησης των εν λόγω οργανώσεων από ένα μόνο Τμήμα/Υπηρεσία.

Επιπρόσθετα, όσον αφορά στη χορηγία που δίνεται ετησίως, με βάση το άρθρο 4 του περί της Διαδικασίας Διαβούλευσης Κρατικών και Άλλων Υπηρεσιών σε Θέματα που Αφορούν Άτομα με Αναπηρία Νόμου του 2006 (Ν.143(Ι)/2006), στην Κυπριακή Συνομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων, για την κάλυψη των λειτουργικών και άλλων εξόδων της, παρατηρήθηκε ότι το 2010 δόθηκε χορηγία ύψους €80.000, ενώ οι δαπάνες, σύμφωνα με τους ελεγμένους λογαριασμούς του 2010 που υποβλήθηκαν, ήταν μόνο €67.634 και υπήρχαν και άλλα έσοδα ύψους €17.819. Ως εκ τούτου, το καθαρό έλλειμμα, που κατά την άποψη την Υπηρεσία μας θα έπρεπε να χρηματοδοτηθεί, ήταν μόνο €49.815. Κατά το 2011 δόθηκε χορηγία ύψους €72.000, στη βάση προϋπολογισθέντων εξόδων και των ελεγμένων λογαριασμών του 2010. Η Υπηρεσία μας

εξέφρασε την άποψη ότι το μέρος της χορηγίας που δίνεται για κάλυψη των δαπανών συγκεκριμένου έτους, το οποίο δεν δαπανάται για τον σκοπό για τον οποίο δόθηκε, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στον καθορισμό του ύψους της χορηγίας του επόμενου έτους, αφού σκοπός της χορηγίας είναι η κάλυψη των πραγματικών δαπανών και όχι η δημιουργία αποθεματικού.

Στην απάντησή της, η Υπουργός μάς ανέφερε ότι με την ανάληψη του Σχεδίου από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες το 2009, αποφασίστηκε όπως, πέραν των ελεγμένων λογαριασμών και Προϋπολογισμών, για την πιο ορθολογική εξέταση των αιτήσεων χρησιμοποιούνται επιπρόσθετα κριτήρια, όπως, ο αριθμός των μελών και του έμμισθου προσωπικού της Οργάνωσης, η λήψη χορηγίας από άλλη κρατική υπηρεσία, ο αριθμός και το είδος των προσφερόμενων προγραμμάτων κ.ά. Όσον αφορά στα μεγάλα αποθεματικά που διαθέτουν ορισμένες οργανώσεις, μας ανέφερε ότι αυτά λαμβάνονται υπόψη κατά τη γενικότερη εξέταση της οικονομικής τους κατάστασης, δεν μπορούν όμως να αποτελέσουν παράγοντα για τη μη καταβολή κρατικής χορηγίας.

Παροχή ειδικής χορηγίας σε τυφλούς. Η αρμοδιότητα για την παροχή της εν λόγω χορηγίας, η οποία ανήκε στην Υπηρεσία Χορηγιών και Επιδομάτων του Υπουργείου Οικονομικών, μεταφέρθηκε από 31.3.2011 στο Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του περί Παροχής Ειδικής Χορηγίας σε Τυφλούς Νόμου του 2011 (Ν.11(Ι)/2011), οι υφιστάμενοι λήπτες που κατέστησαν δικαιούχοι πριν την 1.1.2008, δυνάμει του περί Παροχής Ειδικών Χορηγιών Νόμου του 1996 έως 2009, παραπέμπονται για εξέταση σε ειδική πολυθεματική Επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από δύο οφθαλμίατρους. Όπως διαπιστώθηκε, η διάταξη αυτή δεν τυγχάνει εφαρμογής, αφού, όπως πληροφορηθήκαμε, δεν γίνεται επανεξέταση των ληπτών αυτών μετά την αρχική έγκριση των αιτήσεών τους και την παραχώρηση σ' αυτούς της ειδικής χορηγίας. Διαπιστώθηκε επίσης ότι η αποστολή σχετικής επιστολής, με την οποία ζητείτο από τους λήπτες η υπογραφή υπεύθυνης δήλωσης για επιβεβαίωση των στοιχείων τους και με την οποία επιβεβαιωνόταν, κατά κάποιο τρόπο, ότι αυτοί εξακολουθούσαν να βρίσκονται εν ζωή και ότι διέμεναν μόνιμα στην Κύπρο, τερματίστηκε το 2008. Έχοντας υπόψη τη σημαντικότητα του ποσού της χορηγίας που καταβάλλεται κάθε χρόνο (€11,3 εκ. το 2011), η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως εξευρεθούν τρόποι ελέγχου των δύο πιο πάνω παραμέτρων, για αποφυγή του κινδύνου δημιουργίας υπερπληρωμών.

Η Υπουργός μάς ανέφερε ότι η αξιολόγηση από ειδική πολυθεματική Επιτροπή απαιτεί τόσο ανθρώπινους, όσο και οικονομικούς πόρους και ότι μέχρι σήμερα είχε δοθεί προτεραιότητα στην εξέταση νέων αιτήσεων, καθώς και αιτήσεων η εξέταση των οποίων εκκρεμούσε από το 2008.

4.13.12 ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΕΩΣ ΣΕ ΑΝΑΠΗΡΟΥΣ

Μέρος Α

Γενικά. Διαχειριστής του Ταμείου είναι η Ειδική Επιτροπή (Πρόεδρος και δύο μέλη) που διορίζεται σύμφωνα με τον περί Παροχής Επιδόματος Διακινήσεως εις Αναπήρους Νόμο του 1980. Με βάση τον τροποποιητικό Νόμο αρ. 12(Ι)/2011, από τις 31.3.2011 η αρμοδιότητα για τον διορισμό της Ειδικής Επιτροπής μεταφέρθηκε από τον Υπουργό Οικονομικών στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Πρόεδρος της εν λόγω Επιτροπής διορίστηκε η Διευθύντρια του Τμήματος Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες (ΤΚΕΑΑ).

Σημειώνεται ότι, παρόλο που ο πιο πάνω τροποποιητικός Νόμος τέθηκε σε ισχύ από τις 31.3.2011, η νέα Ειδική Επιτροπή διορίστηκε στις 16.1.2012, για περίοδο τριών ετών, δηλαδή μέχρι τις 15.1.2015. Όπως πληροφορηθήκαμε, η καθυστέρηση στον διορισμό της Ειδικής Επιτροπής οφείλεται στα προβλήματα υποστελέχωσης του ΤΚΕΑΑ.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, οι οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου για το έτος 2011 δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας και ως εκ τούτου δεν διεξήχθη ο νενομισμένος έλεγχος. Οι εισπράξεις του Ταμείου προέρχονται αποκλειστικά από κρατική χορηγία.

4.14 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Μέρος Α

Χορηγίες. Κατά τη διάρκεια του 2011 παραχωρήθηκαν σε διάφορους φορείς χορηγίες συνολικού ύψους €179.857.471 σε σύγκριση με €196.931.334 για το έτος 2010. Από το σύνολο αυτό ποσό €105.358.200 παραχωρήθηκε σε Δήμους, €28.281.100 σε Κοινότητες, ποσό ύψους €34.500.000 παραχωρήθηκε στο Ρ.Ι.Κ., €9.364.006 στον Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών και ποσό €2.354.165 σε άλλους οργανισμούς.

Παρατηρήθηκε ότι παρόλο που η παραχώρηση των χορηγιών εγκρίθηκε στο παρελθόν με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου (και έκτοτε ακολουθούνται οι αποφάσεις αυτές), σε ορισμένες περιπτώσεις παραχωρούνται αυξήσεις των χορηγιών χωρίς επαναφορά κάθε ξεχωριστής περίπτωσης στο Υπουργικό Συμβούλιο ενώ σε άλλες περιπτώσεις προηγείται απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Απαντώντας η Υπουργός Εσωτερικών στα πιο πάνω, ανέφερε ότι οι οποιεσδήποτε αυξήσεις στις χορηγίες που παραχωρούνται είναι αποτέλεσμα πολιτικών αποφάσεων και πάντοτε εγκρίνονται από το Υπουργικό Συμβούλιο στα πλαίσια των ετήσιων Κρατικών Προϋπολογισμών.

Ευρωπαϊκά Ταμεία

(α) Διαχείριση Έργων που συγχρηματοδοτούνται από Ευρωπαϊκά Ταμεία και Εθνικούς πόρους. Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών, το συνολικό κόστος των πέντε έργων που πρόκειται να συγχρηματοδοτηθούν από Ευρωπαϊκά Ταμεία κατά την Προγραμματική Περίοδο 2007 - 2013 υπολογίστηκε σε €202 εκ. πλέον Φ.Π.Α. σε σύγκριση με €446,1 εκ. πλέον ΦΠΑ για τα έργα που αναφέρθηκαν το 2010 ότι θα χρηματοδοτηθούν. Στον Προϋπολογισμό του 2011 συμπεριλήφθηκαν πιστώσεις που αφορούν στα έργα αυτά ύψους €16,7 εκ., από τις οποίες δαπανήθηκε ποσό ύψους €0,36 εκ. ή ποσοστό 2,15% του Προϋπολογισμού. Μέχρι το τέλος του έτους 2011 δαπανήθηκαν συνολικά μόνο €0,83 εκ. ή ποσοστό 0,41% του συνολικού κόστους που υπολογίστηκε. Όπως πληροφορηθήκαμε από το Υπουργείο Εσωτερικών, σύμφωνα με το αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των έργων, η έναρξη των συμβάσεων κατασκευής για τις Μονάδες Ο.Ε.Δ.Α (Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Αποβλήτων) των επαρχιών Λεμεσού και Λευκωσίας αναμένεται αρχές του 2013 και υπολογίζεται ότι θα βρίσκονται σε πλήρη λειτουργία μέχρι το τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2015. Σε ότι αφορά τα Χ.Α.Δ.Α (Χώροι Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων) επαρχίας Πάφου οι κατασκευαστικές εργασίες αναμένεται να ολοκληρωθούν τέλος του δεύτερου εξαμήνου του 2013 και των επαρχιών Λάρνακας και Αμμοχώστου αρχές του δεύτερου εξαμήνου του 2014. Τέλος η κατασκευή των Πράσινων Σημείων αναμένεται να ολοκληρωθεί αρχές του δεύτερου εξαμήνου του 2013.

(β) Έργα που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και Υλοποιούνται από Μη Κυβερνητικές Υπηρεσίες. Στον Προϋπολογισμό του 2011 περιλήφθηκε πρόνοια ύψους €15 εκ. και έγιναν δαπάνες συνολικού ύψους €10,7 εκ., οι οποίες αφορούν σε τέσσερα έργα του Δήμου Λεμεσού και τέσσερα έργα του Δήμου Λευκωσίας. Ο συνολικός εγκεκριμένος προϋπολογισμός των πιο πάνω έργων, τα οποία συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και υλοποιούνται από Μη Κυβερνητικές Υπηρεσίες, κατά την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013, ανέρχεται σε €99,2 εκ.

Μέχρι το τέλος του έτους 2011, για τα πιο πάνω έργα, δαπανήθηκε συνολικά ποσό ύψους €36,7 εκ. ή ποσοστό 37 % του συνολικού εγκεκριμένου Προϋπολογισμού των έργων.

Τον Σεπτέμβριο του 2011, αποφασίστηκε επίσης η συγχρηματοδότηση από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, ενός έργου του Δήμου Λάρνακας, ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός του οποίου ανέρχεται σε €13,9 εκ.

Υποδείξαμε ότι λόγω του μεγέθους των έργων και των χρονικών περιθωρίων που τέθηκαν, ο προγραμματισμός και η διενέργεια των δαπανών για τα επόμενα έτη θα πρέπει να παρακολουθείται στενά, ώστε τα έργα να υλοποιηθούν έγκαιρα, και η Δημοκρατία να αξιοποιήσει στο μέγιστο δυνατό βαθμό τους ευρωπαϊκούς πόρους που δικαιούται.

Καθυστερημένα Έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Υπουργείο Εσωτερικών, το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2011 ανερχόταν σε €1.217.414, σε σύγκριση με €1.146.705 στις

31.12.2010. Τα καθυστερημένα έσοδα αφορούν σε αποχετευτικά τέλη, τα οποία επιβάλλονται από τα Συμβούλια Αποχετεύσεων επί της ακίνητης ιδιοκτησίας που ανήκει στη Δημοκρατία και οφείλονται στην Κυβέρνηση από τους μισθωτές των κρατικών τεμαχίων καθώς και σε τόκους επί των αποχετευτικών τελών, που επιβάλλονται από το Υπουργείο Εσωτερικών. Ποσό €1.039.798 αφορά σε τόκους επί αποχετευτικών τελών, οι οποίοι οφείλονται από την Αρχή Λιμένων Κύπρου και έχουν ληφθεί νομικά μέτρα για την είσπραξή του.

Συμβούλιο Μελέτης Παρεκκλίσεων. Το Συμβούλιο Μελέτης Παρεκκλίσεων καθιδρύθηκε με βάση τους περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Παρεκκλίσεις) Κανονισμούς του 1999, με κύρια αρμοδιότητα την υποβολή εισηγήσεων προς το Υπουργικό Συμβούλιο, αναφορικά με την άσκηση, από το τελευταίο, της εξουσίας που του παρέχει το άρθρο 26(2) του περί Πολεοδομίας και Χωρομετρίας Νόμου, για χορήγηση πολεοδομικής άδειας κατά παρέκκλιση των προνοιών των Σχεδίων Ανάπτυξης.

Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Συμβούλιο στις 31.12.2011 εκκρεμούσαν συνολικά 215 αιτήσεις, από τις οποίες 17 αφορούσαν στα έτη 2000-2006. Όπως διαπιστώθηκε, η καθυστέρηση στην εξέταση των αιτήσεων οφείλεται κυρίως στη μη υποβολή των εκθέσεων/απόψεων από τις εμπλεκόμενες Πολεοδομικές ή άλλες Αρχές ή Υπηρεσίες και σε ελλιπή στοιχεία ή μελέτες που αναμένονται από τους αιτητές.

Χορηγία προς τις Κοινότητες έναντι του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) που καταβάλλουν για αναπτυξιακά έργα. Η πιο πάνω παραχωρείται στις Κοινότητες σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ως ειδική χορηγία για το Φ.Π.Α. που καταβάλλουν για δαπάνες για τα αναπτυξιακά έργα. Η χορηγία παραχωρείται στις Κοινότητες μέσω της Ένωσης Κοινοτήτων και καθορίστηκε ότι μέρος της, ύψους περίπου 50%, θα παραχωρείται ως προκαταβολή στο τέλος του πρώτου εξαμήνου κάθε χρόνου και θα γίνεται εκκαθάριση της προκαταβολής στην αρχή του επόμενου χρόνου, μετά την υποβολή εξελεγχμένων λογαριασμών.

Για την περίοδο 2002 - 2011, καταβλήθηκε προς την Ένωση Κοινοτήτων χορηγία συνολικού ύψους €2.419.972 χωρίς να υποβληθούν εξελεγχμένοι λογαριασμοί ούτε και όλες οι αποδείξεις είσπραξης από τα Κοινοτικά Συμβούλια και η καταβολή της δεν έγινε σύμφωνα με τον τρόπο που καθορίστηκε στις σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου και αναφέρεται στην πιο πάνω παράγραφο. Το Υπουργικό Συμβούλιο για σκοπούς παρακολούθησης/ελέγχου της όλης διαδικασίας παραχώρησης της χορηγίας προς τις Κοινότητες αποφάσισε στις 20.3.2012, την απευθείας παραχώρηση της χορηγίας από το Υπουργείο Εσωτερικών περί τα τέλη κάθε χρόνου για κάλυψη του Φ.Π.Α. που κατέβαλαν για το έτος που προηγήθηκε, νομμένου ότι αυτές θα υποβάλουν στο Υπουργείο Εσωτερικών όλα τα τιμολόγια, καθώς και τις αποδείξεις πληρωμής του Φ.Π.Α. για τις δαπάνες που διενήργησαν κατά το προηγούμενο έτος.

Ο περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμος του 1972 και ο περί Αγαθοεργών Ιδρυμάτων Νόμος, Κεφ.41.

(α) Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών, στις 31.12.2011 υπήρχαν εγγεγραμμένα 3648 Σωματεία, 326 Ιδρύματα και 54 Αγαθοεργά Ιδρύματα. Σύμφωνα με το άρθρο 35 του περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμου του 1972 και το άρθρο 10 του Κεφ. 41 για τα Αγαθοεργά Ιδρύματα, όλα τα Ιδρύματα πρέπει να τηρούν λογιστικά βιβλία και να ετοιμάζουν ετήσιους λογαριασμούς οι οποίοι, αφού ελεγχθούν από εγκεκριμένο ελεγκτή, να υποβάλλονται στον Έφορο Σωματείων και Ιδρυμάτων ή στο Διοικητικό Γραμματέα αντίστοιχα. Σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αρ. 12.310 ημερ. 3.5.1973, ως Έφορος Σωματείων διορίστηκε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών. Διαπιστώθηκε ότι δεν τηρούνται στοιχεία για τα Ιδρύματα που δεν υποβάλλουν ετήσιους λογαριασμούς και ότι τα σχετικά μητρώα δεν ενημερώνονται με όλα τα στοιχεία που απαιτούνται με βάση τους περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Κανονισμούς του 1973.

Όπως έχουμε ενημερωθεί, η σχετική μηχανογράφηση που θα βοηθήσει στην τήρηση των πιο πάνω στοιχείων δεν θα ολοκληρωθεί μέχρι τη ψήφιση νέας νομοθεσίας η οποία ενοποιεί, τροποποιεί και καταργεί υφιστάμενη νομοθεσία (Ιδρυμάτων και Λεσχών). Το σχετικό προσχέδιο νομοσχεδίου βρίσκεται στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο. Στο μεταξύ, τα δεδομένα διαφοροποιούνται, ενόψει του ότι ετοιμάζεται και από το Υπουργείο Οικονομικών νέα νομοθεσία για τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

(β) Σύμφωνα με επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας προς το Υπουργείο Εσωτερικών, για να μπορεί ο Έφορος Σωματείων και Ιδρυμάτων να διεξάγει επαρκή έρευνα πριν δώσει την έγκρισή του για εγγραφή ενός Σωματείου ή Ιδρύματος, θα πρέπει να ζητά την προσκόμιση πιστοποιητικού ποινικού μητρώου από τα ίδια τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Σωματείου ή Ιδρύματος, τα οποία μπορούν να το εξασφαλίζουν από το Αρχηγείο Αστυνομίας. Για τον σκοπό αυτό, η Νομική Υπηρεσία υπέδειξε ότι απαιτείται σχετική τροποποίηση του Νόμου.

Όπως έχουμε πληροφορηθεί το Υπουργείο Εσωτερικών διαβίβασε στις 5.10.2011 προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας το αίτημά του για συμπερίληψη της πιο πάνω πρόνοιας στη νέα Νομοθεσία.

Συμμετοχή Δήμων και Κοινοτικών Συμβουλίων σε ιδιωτικούς οργανισμούς. Το Υπουργείο Εσωτερικών ετοίμασε τέσσερα νομοσχέδια (Ο περί Κοινοτήτων (Τροποποιητικός ΙΙ) Νόμος του 2010, Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2010, Ο περί Τοπικών Αρχών και Συμπλεγμάτων Νόμος του 2011 και Ο περί Επαρχιακών Συμβουλίων Νόμος του 2011) σύμφωνα με τα οποία, μεταξύ άλλων, προβλέπεται η παροχή δυνατότητας στους Δήμους και στα Κοινοτικά Συμβούλια, ύστερα από έγκριση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών (στην περίπτωση των Κοινοτικών Συμβουλίων του Υπουργού Εσωτερικών μόνο), να ιδρύουν ή να συμμετέχουν σε εταιρείες, συνεταιρισμούς, σωματεία ή ιδρύματα, για σκοπούς αξιοποίησης Κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την εκτέλεση έργων κοινής ωφέλειας και για άλλες δραστηριότητες που θα έχουν ως στόχο την ανάπτυξη των Δήμων και των Κοινοτήτων. Το Υπουργείο Εσωτερικών, ζήτησε τις απόψεις της Υπηρεσίας μας για το θέμα, η οποία σε απαντητική επιστολή της, ημερ. 5.5.2010, εξέφρασε τις επιφυλάξεις της, ως προς την παροχή γενικής δυνατότητας που θα επιτρέπει την ίδρυση τέτοιων εταιρειών που θα μπορούν να ασχολούνται με θέματα που αποτελούν αποκλειστική αρμοδιότητα των Δήμων και των Κοινοτικών Συμβουλίων, ως φορείς άσκησης δημόσιας εξουσίας, χωρίς να διέπονται από τις γενικά αποδεκτές αρχές του διοικητικού δικαίου, καθώς και από τις διάφορες νομοθεσίες του δημοσίου σε τομείς όπως οι προσλήψεις και η ανέλιξη προσωπικού. Εισηγηθήκαμε ωστόσο όπως τουλάχιστον οι δραστηριότητες των πιο πάνω ιδιωτικών οργανισμών/εταιρειών περιοριστούν μόνο στην εφαρμογή προγραμμάτων για αξιοποίηση Κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον το κύριο επιχείρημα που προβάλλετο στο παρελθόν για την εν λόγω τροποποίηση ήταν η αξιοποίηση ευρωπαϊκών κονδυλίων. Το Υπουργείο Εσωτερικών διαφώνησε με την εισήγησή μας να μην επιτρέπεται, πέραν της αξιοποίησης Ευρωπαϊκών Κονδυλίων, η ανάθεση άλλων δραστηριοτήτων στις προτεινόμενες εταιρείες προβάλλοντας το επιχείρημα μεταξύ άλλων ότι, η εισήγησή μας αντίκειται σε σχετικό Ευρωπαϊκό Κανονισμό [Κανονισμός (ΕΚ) αρ. 1082/2006 για τον ΕΟΕΣ (Ευρωπαϊκό Όμιλο Εδαφικής Συνεργασίας)].

Κατά τη συζήτηση του θέματος στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών αναφέραμε τις απόψεις μας και ύστερα από παράκληση της Επιτροπής, διατυπώσαμε και γραπτώς τις θέσεις μας σε δύο επιστολές ημερ. 29.7.2011 και 31.5.2012 όπου εκφράστηκε, μεταξύ άλλων, αφενός η διαφωνία μας με την προωθούμενη διάταξη που αφορά στο πιο πάνω θέμα και αφετέρου απορρίψαμε το επιχείρημα περί αντίθεσης με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό αφού ουδόλως μπορεί να θεωρηθεί ότι εξυπηρετεί τους σκοπούς του συγκεκριμένου Κανονισμού, ο οποίος ρητά ορίζει ότι ο ΕΟΕΣ: (α) αποτελείται από μέλη εγκατεστημένα στο έδαφος τουλάχιστον δύο κρατών μελών, (β) περιορίζεται σε διακρατική συνεργασία και (γ) τα καθήκοντα που αναθέτουν στον ΕΟΕΣ τα μέλη του δεν αφορούν στην άσκηση δημόσιας εξουσίας. Αντίθετα, οι εταιρείες όπως προβλέπονται στα νομοσχέδια είναι εταιρείες που μπορεί να αποτελούνται εξ' ολοκλήρου από μέλη εγκατεστημένα στην Κύπρο. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως καθορισθεί ρητά στη νομοθεσία ότι αυτές οι εταιρείες (α) θα αποτελούνται από μέλη εγκατεστημένα στο έδαφος τουλάχιστον δύο κρατών μελών (β) οι αρμοδιότητές τους δεν θα αφορούν στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και (γ) θα συστήνονται για τους συγκεκριμένους σκοπούς της εδαφικής συνεργασίας, ως οι προϋποθέσεις που τίθενται στον Κανονισμό για τους ΕΟΕΣ.

Στεγαστικά Δάνεια. Στον εγκεκριμένο Προϋπολογισμό για το 2011, η δεσμευμένη πρόνοια για τα στεγαστικά δάνεια ανέρχεται σε €18.500.000, ενώ η συνολική πραγματοποιηθείσα δαπάνη για το έτος μετά την επιστροφή στο Υπουργείο ποσού ύψους €110.636 που παρέμεινε αδιανέμητο στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης (ΟΧΣ) και Κυπριακό Οργανισμό Αναπτύξεως Γης (ΚΟΑΓ) ανήλθε σε €18.389.364.

(α) Παρακολούθηση Στεγαστικών Δανείων. Διαπιστώθηκε ότι στο Υπουργείο δεν διατηρείται αρχείο με τους εγκριμένους αιτητές από την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής των Στεγαστικών Σχεδίων ούτε τηρούνται στοιχεία ως προς τις αιτήσεις που έχουν υποβληθεί στις Επαρχιακές Διοικήσεις ώστε να παρακολουθείται η εξέλιξη των αιτήσεων (έγκριση, απόρριψη, πορεία πληρωμών). Επίσης δεν διενεργούνται οι απαραίτητοι έλεγχοι και παρακολουθήσεις για σκοπούς αποφυγής εγκρίσεων ατόμων που έχουν εγκριθεί σε άλλες Επαρχίες.

(β) Βελτίωση της εφαρμογής του Ενιαίου Στεγαστικού Σχεδίου. Με θέμα την εξεύρεση λύσεων για βελτίωση της εφαρμογής του Ενιαίου Στεγαστικού Σχεδίου, έχουν πραγματοποιηθεί στις 22.6.2011 και 30.8.2011, συνεδρίες όλων των εμπλεκόμενων φορέων και έχουν αποφασιστεί τα ακόλουθα:

- Να μην αλλάξει η πολιτική που ακολουθείται, δηλαδή οι αποπληρωμές των δανείων από τα στεγαστικά δάνεια να κατατίθενται στο Πάγιο Ταμείο σε πίστη Άρθρων Εσόδων του Γενικού Λογιστηρίου. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι το Υπουργείο οφείλει ωστόσο να παρακολουθεί την εξέλιξη της αποπληρωμής των δανείων αφού το Στεγαστικό Σχέδιο και το σχετικό κονδύλι, βρίσκονται υπό τη δική του εποπτεία. Επειδή η συμφιλίωση της δαπάνης με το ανάλογο έσοδο αποτελεί στοιχείο που βοηθά στην αξιολόγηση του Σχεδίου εισηγηθήκαμε όπως σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο θα μπορούσε να γίνεται τουλάχιστον ετήσια συμφιλίωση της δαπάνης με το έσοδο για αξιολόγηση των Στεγαστικών Σχεδίων και πιο συγκεκριμένα των Στεγαστικών Δανείων. Σημειώνεται ωστόσο ότι ως θέμα αρχής θα ήταν ορθότερο οι πληρωμές και οι εισπράξεις αυτές, εφόσον σχετίζονται, να τυγχάνουν χειρισμού από το ίδιο Υπουργείο/Τμήμα/Υπηρεσία.
- Όπως εξεταστεί από το Υπουργείο Οικονομικών το ενδεχόμενο οι αποπληρωμές των δανείων να επανεκδίδονται σε νέους δικαιούχους του Ενιαίου Στεγαστικού Σχεδίου μέσω της λειτουργίας Αναπληρούμενου Ταμείου ώστε να υπάρξει μείωση της πρόνοιας που αφορά Δάνεια στον Προϋπολογισμό της Διοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών.
- Όπως για το 2012, δημιουργηθεί σχετικό σύστημα για συνεχή παρακολούθηση και κατανομή των πιστώσεων ανάλογα με τις ανάγκες που προκύπτουν για κάθε Επαρχιακή Διοίκηση για να γίνεται καλύτερος καταμερισμός των πιστώσεων (δάνεια, χορηγίες) μεταξύ των Επαρχιακών Διοικήσεων. Για σκοπούς επαλήθευσης των στοιχείων και δημιουργίας αρχείου το οποίο θα τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, να ζητηθεί από τις Επαρχιακές Διοικήσεις να αποστέλλουν στο Υπουργείο κατάσταση με τους εγκριμένους αιτητές από την ημερομηνία έναρξης των Στεγαστικών Σχεδίων. Φαίνεται ότι μέχρι και την ημερομηνία ελέγχου δεν ζητήθηκαν τα σχετικά στοιχεία από τις Επαρχιακές Διοικήσεις

Ο περί Κέντρων Αναψυχής (Άδειες Εκπομπής Ήχου) Νόμος του 2007. Στις 27.7.2007 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ο περί Κέντρων Αναψυχής (Άδειες Εκπομπής Ήχου) Νόμος (Ν.12(Ι)/2007). Σύμφωνα με το Άρθρο 10 του Νόμου, η ημερομηνία έναρξης ισχύος του θα καθοριζόταν σε μεταγενέστερο στάδιο από το Υπουργικό Συμβούλιο, κάτι που δεν έγινε μέχρι σήμερα. Η παραπομπή της έναρξης ισχύος του Νόμου σε κατοπινό στάδιο κρίθηκε αναγκαία λόγω του ότι η εφαρμογή του προνοεί την ίδρυση επιτροπών, εφαρμογή νέων διαδικασιών και αξιοποίηση εξοπλισμών που δεν υπάρχουν.

Το Υπουργείο Εσωτερικών σε επιστολή του με ημερ. 8.9.2011 προς την Επίτροπο Διοικήσεως, αναγνωρίζει ότι η ακολουθούμενη σήμερα διαδικασία αδειοδότησης για τη χρήση μεγαφώνων από τον οικείο Έπαρχο στηριζόμενη στο άρθρο 187 του Ποινικού Κώδικα, έχει αποδειχθεί αναποτελεσματική. Αυτό φαίνεται να είναι απόρροια της υπερβολικής ανοχής της διοίκησης απέναντι στους παραβάτες, τόσο από μέρους των Επαρχιακών Διοικήσεων/ αρμοδίων αρχών αδειοδότησης, όσο και από μέρους της Αστυνομίας.

Ζητήσαμε να ενημερωθούμε για το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η διαδικασία της προώθησης εφαρμογής του συγκεκριμένου Νόμου αφού η ισχύουσα νομοθεσία, σύμφωνα με την Επίτροπο Διοικήσεως, κατέληξε να μην προστατεύει ικανοποιητικά το δικαίωμα των πολιτών για διαβίωση σε περιβάλλον απαλλαγμένο από παράγοντες που υποβιβάζουν το επιθυμητό στις σύγχρονες συνθήκες επίπεδό της.

Η Υπουργός Εσωτερικών μάς ενημέρωσε ότι, η διαδικασία τροποποίησης και εφαρμογής του περί Κέντρων Αναψυχής (Άδειες Εκπομπής Ήχου) Νόμου, κατέληξε σε αδιέξοδο, λόγω πρόσφατης υπαναχώρησης του Τμήματος Περιβάλλοντος σε προηγούμενη δέσμευση του για χειρισμό των τεχνικών πτυχών της

Νομοθεσίας και της σχετικής μελέτης που διεξήχθη το 2010. Ως εκ τούτου δεδομένου και του γεγονότος ότι το Υπουργείο Εσωτερικών δεν κατέχει τεχνογνωσία σε θέματα μηχανικής ήχου/ θορύβου, με επιστολή ημερ. 24.10.2012, ζήτησε από τους Υπουργούς Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, όπως, στη βάση και των πορισμάτων της προαναφερθείσας μελέτης, το όλο ζήτημα αντιμετωπιστεί με απλουστευμένη τροποποίηση του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα.

Προσφορές.

(α) Προσφορά αρ. 1/2012 για την παροχή υπηρεσιών για την κατάσβεση πυρκαγιών την καλοκαιρινή περίοδο του έτους 2012 με τη χρήση δύο ελικοπτέρων. Τον Φεβρουάριο 2012 το Υπουργείο Εσωτερικών προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την παροχή υπηρεσιών κατάσβεσης πυρκαγιών κατά την καλοκαιρινή περίοδο του έτους 2012, με τη χρήση δύο ελικοπτέρων, με εκτίμηση δαπάνης €2.200.000+ΦΠΑ και ημερομηνία υποβολής των προσφορών στις 2.4.2012. Παρατηρήσαμε ότι παρά την υπόδειξη του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Εσωτερικών, κατά την κατακύρωση του προηγούμενου διαγωνισμού με αρ.9/2010 για την παροχή των ιδίων υπηρεσιών κατά τα έτη 2010-2011, προς την Αναθέτουσα Αρχή, για έγκαιρη προκήρυξη και ολοκλήρωση της διαδικασίας σε μελλοντικούς διαγωνισμούς, ώστε το Συμβούλιο Προσφορών να έχει τον απαραίτητο χρόνο για εξέταση του θέματος και λήψη απόφασης, η προκήρυξη του διαγωνισμού είχε γίνει καθυστερημένα. Συγκεκριμένα, ενώ υποδείχθηκε στην Αναθέτουσα Αρχή ότι η έκθεση της επιτροπής αξιολόγησης θα έπρεπε να υποβάλλοταν στο Συμβούλιο Προσφορών για εξέταση το αργότερο μέχρι την 31 Ιανουαρίου, ο υπό αναφορά διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Φεβρουάριο 2012, με τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών την 2.4.2012. Λαμβάνοντας υπόψη ότι ως ημερομηνία έναρξης παροχής των υπηρεσιών, καθοριζόταν στα έγγραφα του διαγωνισμού η 15.5.2012, και η διάρκεια της σύμβασης 6 μήνες (μέχρι 14.11.2012), προκύπτει ότι το χρονικό διάστημα που παρείχετο για την αξιολόγηση/κατακύρωση του διαγωνισμού και εξέτασης ενδεχομένων ενστάσεων από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ), ήταν περιορισμένο. Διαπιστώθηκε επίσης ότι μερικές πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού ενδεχομένως να έθεταν σε πλεονεκτική θέση τον προηγούμενο Ανάδοχο, επειδή στον προηγούμενο διαγωνισμό, οι εν λόγω πρόνοιες αποτελούσαν βαθμολογούμενα κριτήρια ώστε να παρέχεται η δυνατότητα ευρύτερης συμμετοχής, ενώ στον υπό αναφορά διαγωνισμό αποτελούσαν υποχρεωτικές ελάχιστες απαιτήσεις (στελέχωση και απαιτούμενα προσόντα του πληρώματος), με αποτέλεσμα να περιορίζεται – κατά την άποψη μας – σημαντικά ο ανταγωνισμός.

Τον Μάρτιο 2012, ο Αν. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, προς τον οποίο υποβάλαμε τις πιο πάνω παρατηρήσεις/διαπιστώσεις μας, μας πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην προκήρυξη του υπό αναφορά διαγωνισμού, οφειλόταν στις διαβουλεύσεις οι οποίες είχαν γίνει με όλα τα εμπλεκόμενα Τμήματα, για κάλυψη μέρους των αναγκών πυρόσβεσης με τα διαθέσιμα πτητικά μέσα της Κυπριακής Δημοκρατίας, με αποτέλεσμα να επιτευχθεί η μείωση του αριθμού των απαιτούμενων – για ενοικίαση – ελικοπτέρων, με την ταυτόχρονη εξασφάλιση της δέσμευσης των αρμοδίων Υπηρεσιών, όπως διαθέσουν τουλάχιστον 2 ελικόπτερα για σκοπούς πυρόσβεσης, κατά την τρέχουσα περίοδο. Μας πληροφόρησε επίσης ότι είχε γίνει σχετική τροποποίηση/διόρθωση των εγγράφων του διαγωνισμού.

Τον Μάρτιο 2012, πληροφόρησαμε τον Αν. Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ότι, παρά τη μερική τροποποίηση των εγγράφων του διαγωνισμού, η Υπηρεσία μας εξακολουθούσε να διατηρεί τις απόψεις της ότι οι εν λόγω πρόνοιες ενδεχομένως να έθεταν σε πλεονεκτική θέση τον προηγούμενο Ανάδοχο, με αποτέλεσμα να μην διασφαλίζεται η ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού.

Τον Απρίλιο 2012, και ενώ έγγραφα του διαγωνισμού είχαν προμηθευτεί 7 οικονομικοί φορείς, υποβλήθηκαν δύο μόνο προσφορές, εκ των οποίων η μία κρίθηκε άκυρη, αφού η τιμή της υπερέβαινε το μέγιστο αποδεκτό ποσό το οποίο καθορίστηκε στα έγγραφα του διαγωνισμού. Ως εκ τούτου, τον ίδιο μήνα, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Εσωτερικών αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού στην μοναδική έγκυρη προσφορά, για το ποσό των €2.363.000+ΦΠΑ. Σημειώνεται ότι και οι δύο προσφοροδότες είχαν υποβάλει στην προσφορά τους το ίδιο σχεδόν προσωπικό (κυβερνήτες, συγκυβερνήτες).

Τον Μάιο 2012, μετά τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού, ο προσφοροδότης του οποίου η προσφορά είχε κριθεί ως άκυρη, καταχώρισε προσφυγή στην ΑΑΠ κατά της απόφασης του Συμβουλίου Προσφορών, η οποία στις 28.5.2012 απορρίφθηκε και ως εκ τούτου η πιο πάνω απόφαση επικυρώθηκε.

Τον Ιούλιο 2012, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου ζήτησε από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας όπως συμβουλευθεί το Υπουργείο αναφορικά με τον τρόπο χειρισμού της διαφοράς η οποία είχε προκύψει με τον Ανάδοχο, σχετικά με τη διάρκεια και τον χρόνο ολοκλήρωσης της σύμβασης, αφού το Υπουργείο είχε καθορίσει στα έγγραφα του διαγωνισμού (που αποτελούσαν μέρος των προνοιών της σύμβασης), ως ημερομηνία ολοκλήρωσης της σύμβασης την 15.11.2012, με αποτέλεσμα – λόγω της καθυστέρησης στην ανάθεση της σύμβασης – η ημερομηνία έναρξης της να καθοριστεί ότι είναι η 18.6.2012 (αντί η 15.5.2012 όπως αρχικά είχε καθοριστεί) και, ως εκ τούτου, η διάρκεια της να μειωθεί από τους 6 στους 5 μήνες, με αντίστοιχη μείωση του ποσού της σύμβασης. Ο Ανάδοχος απαιτούσε όπως – με βάση τις πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού – η σύμβαση διαρκέσει 6 μήνες από την ημερομηνία έναρξης της (η οποία ήταν η 18.6.2012), δηλαδή μέχρι τις 17.12.2012, χωρίς οποιαδήποτε διαφοροποίηση του ποσού του συμβολαίου.

Τον Αύγουστο 2012, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας πληροφόρησε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ότι, με βάση τα έγγραφα του διαγωνισμού και τα στοιχεία τα οποία του είχαν αποσταλεί, η διάρκεια της σύμβασης είναι 6 μήνες από την ημερομηνία έναρξης της, η οποία καθορίστηκε ως η 18.6.2012, όπως ήταν και η απαίτηση του Αναδόχου. Τον πληροφόρησε επίσης ότι, εάν σκοπός του Υπουργείου ήταν να είχε αρχίσει η σύμβαση στις 15.5.2012 και να ολοκληρωθεί στις 15.11.2012 – όπως αναφερόταν και στα έγγραφα του διαγωνισμού – θα έπρεπε να είχαν συμπληρώσει τις διαδικασίες τους πολύ νωρίτερα. Ως εκ τούτου, εισηγήθηκε όπως γίνει από πλευράς του Υπουργείου προσπάθεια για να καταλήξουν σε συμβιβαστική λύση με τον Ανάδοχο.

Ακολουθώντας την πιο πάνω εισήγηση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, το Υπουργείο κατέληξε σε συμβιβασμό με τον Ανάδοχο για επέκταση της σύμβασης μέχρι τις 3.12.2012, με αποτέλεσμα τη μείωση του κόστους/ζημιάς την οποία θα υπόκειτο το δημόσιο κατά €196.917 + ΦΠΑ - πλέον το ποσό το οποίο θα αναλογούσε στο απαιτούμενο κόστος καυσίμων - από το συνολικό κόστος/ζημιά που θα επωμιζόταν (€393.833 + ΦΠΑ) εάν η σύμβαση επεκτεινόταν μέχρι τις 17.12.2012.

Ενόψει των πιο πάνω, παρατηρήσαμε ότι η καθυστέρηση στην έναρξη/ολοκλήρωση της διαδικασίας, είχε ως αποτέλεσμα να επεκταθεί – χωρίς να χρειάζεται – η ημερομηνία παροχής των υπηρεσιών και μέσα στη χειμερινή περίοδο, με το ανάλογο κόστος.

(β) Διαγωνισμός αρ. ΥΕ/09/2011/Δ/ΣΠ με διαδικασία διαπραγμάτευσης για αγορά, εγκατάσταση και συντήρηση μηχανογραφικού εξοπλισμού και λογισμικού για το Σύστημα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης και άλλα Μηχανογραφικά Συστήματα του Υπουργείου Εσωτερικών. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Σεπτέμβριο 2011 με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με ένα οικονομικό φορέα και εκτίμηση δαπάνης €624.805+ΦΠΑ (€45.000+ΦΠΑ για αγορά νέου εξοπλισμού και €579.805+ΦΠΑ για αγορά υπηρεσιών συντήρησης του νέου και υφιστάμενου εξοπλισμού και των υφιστάμενων λογισμικών για πέντε χρόνια). Με επιστολή μας προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών τον Οκτώβριο 2011, εκφράσαμε την άποψη ότι η εκτίμηση κόστους για την ετήσια συντήρηση συγκεκριμένων λογισμικών ήταν ψηλότερη από αντίστοιχες τιμές άλλων συμβάσεων του δημοσίου.

Η τιμή της αρχικής προσφοράς που υποβλήθηκε τον Σεπτέμβριο 2011 ήταν €770.050+ΦΠΑ και κατόπιν διαπραγμάτευσης μειώθηκε στις €629.740+ΦΠΑ. Η επιτροπή αξιολόγησης εισηγήθηκε την κατακύρωση της προσφοράς έναντι του πιο πάνω ποσού που ήταν 0,8% ψηλότερο της εκτίμησης δαπάνης. Κατά την εξέταση του θέματος από το Συμβούλιο Προσφορών τον Δεκέμβριο 2011, εκφράσαμε την άποψη ότι η τιμή της προσφοράς εξακολουθούσε να είναι ψηλή, σε σύγκριση με τις τιμές αντιστοίχων συμβάσεων του δημοσίου. Ενόψει των πιο πάνω, το Συμβούλιο Προσφορών ζήτησε από την επιτροπή αξιολόγησης όπως επαναδιαπραγματευτεί με τον οικονομικό φορέα, τις τιμές της προσφοράς.

Τελικά, κατόπιν επαναδιαπραγμάτευσης, επιτεύχθηκε περαιτέρω μείωση της τιμής στις €598.025+ΦΠΑ (4,3% χαμηλότερη της εκτίμησης δαπάνης) και το Συμβούλιο Προφορών κατακύρωσε τον διαγωνισμό τον Φεβρουάριο 2012, στην πιο πάνω τιμή.

Μέρος Β

Κατ' αποκοπή υπερωριακή αμοιβή στους Διοικητικούς Λειτουργούς. Δεδομένης της σημαντικής δαπάνης που απαιτείται για την καταβολή μηνιαίας κατ' αποκοπή υπερωριακής αμοιβής στους Διοικητικούς Λειτουργούς, οι οποίοι υπηρετούν στις Επαρχιακές Διοικήσεις, η Υπηρεσία μας σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις της εισηγήθηκε όπως το όλο θέμα επανεξεταστεί από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών ώστε, σε συνεργασία με τις Επαρχιακές Διοικήσεις, να προσδιοριστούν οι πραγματικές ανάγκες και να επανακαθοριστούν οι όροι και οι προϋποθέσεις για την καταβολή της πιο πάνω αμοιβής. Για τον σκοπό αυτό, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ανέλαβε τη διεξαγωγή σχετικής μελέτης τόσο για το διοικητικό όσο και για το τεχνικό προσωπικό.

Σε σύσκεψη που έγινε στις 22.3.2012 στο Υπουργείο Εσωτερικών δόθηκαν οδηγίες σε όσους Επάρχους δεν είχαν αποστείλει τα στοιχεία αναφορικά με την υπερωριακή εργασία του Διοικητικού προσωπικού, όπως τα αποστέλλουν για το έτος 2011 το συντομότερο δυνατό, για να σταλούν μαζί με τα επιχειρήματα των Επάρχων στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για μελέτη και λήψη απόφασης ενώπιον της ΜΕΠ.

Όπως μας πληροφόρησε η Υπουργός Εσωτερικών τα εν λόγω στοιχεία στάλθηκαν στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού στις 8.10.2012.

Οικονομική βοήθεια σε κατοίκους ορεινών περιοχών με υψόμετρο 600 μέτρων και άνω. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, οι διαδικασίες που ακολουθούνται για την κατανομή του ποσού που εγκρίνεται κάθε χρόνο από το Υπουργικό Συμβούλιο, για οικονομική βοήθεια στους κατοίκους ορεινών περιοχών, εμπεριέχουν κινδύνους καταβολής χορηγιών σε μη δικαιούχους ή και οικειοποίησης δημόσιου χρήματος. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι θα πρέπει να εισαχθούν αποτελεσματικές διαδικασίες ώστε να διασφαλίζεται ότι όσοι τυγχάνουν επιχορήγησης είναι δικαιούχοι.

Όπως ενημερωθήκαμε, η πιο πάνω χορηγία λόγω των μέτρων για οικονομική περισυλλογή δεν καταβλήθηκε για το 2011.

Αναθεώρηση του Νόμου περί Ρύθμισης της Κατασκευής, Καθιδρύσεως και Λειτουργίας Πρατηρίων Πετρελαιοειδών. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, με στόχο τη ρύθμιση των θεμάτων που αφορούν στο σχεδιασμό, κατασκευή και επιθεώρηση των εγκαταστάσεων των πετρελαιοειδών, το Υπουργείο Εσωτερικών ανέλαβε να ετοιμάσει προσχέδιο νομοσχεδίου με εισηγήσεις ως προς τον τρόπο που μπορεί να τροποποιηθούν οι περί Ρύθμισης της Κατασκευής, Καθιδρύσεως και Λειτουργίας Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμοι, με σκοπό την απόδοση αρμοδιότητας στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ώστε να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική λειτουργία και εποπτεία των πρατηρίων πετρελαιοειδών από εξειδικευμένους αναφορικά με το θέμα λειτουργούς.

Λόγω της λειτουργίας πολλών πρατηρίων πετρελαιοειδών, χωρίς την έκδοση σχετικής άδειας λειτουργίας, έχουμε επισημάνει τον κίνδυνο και υποδείξαμε ότι η αναθεώρηση και εφαρμογή της πιο πάνω νομοθεσίας πρέπει να επισπευσθεί.

Το Υπουργείο Εσωτερικών αποφάσισε όπως για τα πετρελαιοειδή ετοιμαστεί νέο νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο θα βασίζεται στη σύγχρονη αντίληψη ότι η υποχρέωση για την ασφάλεια των εγκαταστάσεων βαρύνει τον ιδιόκτητη, ο έλεγχος της συμμόρφωσης θα γίνεται από ιδιώτες ελεγκτές, ενώ η εποπτεία και η εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου θα γίνεται από μια αρμόδια Αρχή που θα είναι ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέσω του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας. Με αυτόν τον τρόπο, το κράτος θα απεμπλακεί από τον φόρτο εργασίας των ετησίων επιθεωρήσεων, οι οποίες δεν θα γίνονται κάθε χρόνο, όπως γίνεται σήμερα, αλλά από ιδιώτες ελεγκτές περιοδικά σε συχνότητα που θα καθορίζεται στη νέα νομοθεσία και θα διαφοροποιείται ανάλογα με το είδος καυσίμου και την ποσότητα αποθήκευσης.

Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας ανέλαβε την ετοιμασία προσχεδίου Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο με την οποία θα ζητείται έγκριση της μεταφοράς της αρμοδιότητας για όλα τα πετρελαιοειδή, την κατάργηση του υφιστάμενου συστήματος αδειοδότησης καθώς και του προσχεδίου τροποποίησης της περί Πετρελαιοειδών νομοθεσίας.

Μητρώα περιουσιακών στοιχείων. Δεν τηρούνται μητρώα περιουσιακών στοιχείων και δεν έχει υποβληθεί στον Γενικό Λογιστή με αντίγραφο στην Υπηρεσία μας, το πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών στοιχείων που προβλέπεται στο σχετικό Κανονισμό Αποθηκών.

Υποδείξαμε ότι η συνεχιζόμενη καθυστέρηση που παρατηρείται στη δημιουργία και ενημέρωση των μητρώων περιουσιακών στοιχείων εγκυμονεί κινδύνους ως προς τη διαφύλαξη της περιουσίας του Κράτους.

4.14.1 ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ

Μέρος Α

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στις Επαρχιακές Διοικήσεις, τα καθυστερημένα έσοδα, τα οποία αφορούν κυρίως σε δόσεις ενοικιαγοράς οικοπέδων, ενοίκια καταστημάτων σε συννοικισμούς αυτοστέγασης, έξοδα καταδράψεων και δεδουλευμένους τόκους τοκοχρεωλυτικών δόσεων, ανέρχονταν στις 31.12.2011 σε €2.064.821, σε σύγκριση με €1.568.651 στις 31.12.2010.

Λογαριασμοί Καταθέσεων. Το σύνολο των λογαριασμών καταθέσεων στις 31.12.2011 ανερχόταν σε €20.292.287, σε σύγκριση με €19.753.322 το 2010. Σε πολλές περιπτώσεις τα υπόλοιπα αφορούν κρατήσεις εργολάβων, καταθέσεις Κοινοτικών Συμβουλίων για αναπτυξιακά έργα ή αδαπάνητα υπόλοιπα καταθέσεων που εκκρεμούν για πολλά χρόνια. Υποδείξαμε ότι οι καταθέσεις δεν πρέπει να παραμένουν πέραν από την περίοδο για την οποία απαιτούνται και οποιαδήποτε ποσά παραμένουν αζήτητα για περίοδο πέραν των πέντε χρόνων πρέπει να μεταφέρονται στα έσοδα του Κράτους.

Άδειες Οικοδομών/διαίρεσης γης.

(α) Καθυστερημένες αιτήσεις. Στις 31.12.2011 εκκρεμούσε στις Επαρχιακές Διοικήσεις η εξέταση μεγάλου αριθμού αιτήσεων για έκδοση αδειών οικοδομής και διαίρεσης γης. Προς ανάμειξη των προβλημάτων και των καθυστερήσεων που παρατηρούνται κατά την εξέταση των πιο πάνω αιτήσεων εισηγηθήκαμε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, τη μηχανογράφηση των διαδικασιών παραλαβής, εξέτασης, παρακολούθησης και έκδοσης των αδειών, με την εφαρμογή ολοκληρωμένου μηχανογραφικού προγράμματος.

Παρόλο που ορισμένες Επαρχιακές Διοικήσεις μας είχαν αναφέρει ότι άρχισαν προσπάθειες μηχανογράφησης των αιτήσεων, δεν φαίνεται να έχουν ολοκληρωθεί και εφαρμοστεί μηχανογραφικά προγράμματα με αποτέλεσμα το πρόβλημα να εξακολουθεί να υφίσταται.

(β) Αιτήσεις αδειών οικοδομής που έχουν εξεταστεί χωρίς την καταβολή των σχετικών τελών. Σημαντικός αριθμός αιτητών για έκδοση άδειας οικοδομής δεν καταβάλλουν τα σχετικά τέλη για να τις εξασφαλίσουν, παρόλο που οι αιτήσεις τους έχουν εξεταστεί και διεκπεραιωθεί. Εισηγηθήκαμε όπως γίνονται επιτόπιοι έλεγχοι για εξακρίβωση κατά πόσο οι αιτητές αυτοί έχουν προχωρήσει παράνομα στην ανέγερση των οικοδομών ώστε να λαμβάνονται εναντίον τους τα κατάλληλα μέτρα, όπως προνοείται στη σχετική νομοθεσία.

Επειδή για την εξέταση των αιτήσεων απαιτείται αρκετός χρόνος και το διοικητικό κόστος που το Δημόσιο επωμίζεται είναι σημαντικό, εισηγηθήκαμε επίσης όπως, επιπρόσθετα από τα τέλη έκδοσης άδειας οικοδομής, εξεταστεί το ενδεχόμενο θεσμοθέτησης ενός σταθερού ποσού ως τέλους εξέτασης αιτήσεων για άδειες οικοδομής/διαίρεσης γης, που θα εισπράττεται κατά την υποβολή των αιτήσεων.

Ο Έπαρχος Λευκωσίας, στην απάντησή του, την οποία μας διαβίβασε η Υπουργός Εσωτερικών, αναφορικά με την εισήγηση μας για καταβολή ενός σταθερού ποσού ως τέλους εξέτασης αιτήσεων για άδειες οικοδομής, μας πληροφόρησε ότι υποβλήθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων σχετικός τροποποιητικός Κανονισμός, αλλά η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών ζήτησε από το Υπουργείο Εσωτερικών να προβεί σε περαιτέρω επεξεργασία του ύψους των τελών και να τα καταθέσει εκ νέου στη Βουλή.

Μέρος Β

Άδειες πώλησης οινοπνευματωδών ποτών. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, αριθμός υποστατικών, στα οποία πωλούνται οινοπνευματώδη ποτά, δεν ανανεώνουν την άδεια πώλησης σύμφωνα με το άρθρο 3 του περί Πώλησης Οινοπνευματωδών Ποτών Νόμου.

Για σκοπούς αποκέντρωσης, μείωσης των διοικητικών εξόδων, αλλά και για πιο αποτελεσματικό έλεγχο και παρακολούθηση της έκδοσης αδειών, είχαμε εισηγηθεί όπως, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Εσωτερικών, μελετηθεί το ενδεχόμενο ανάθεσης της έκδοσης των πιο πάνω αδειών στις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ο Έπαρχος Λευκωσίας, στην απάντηση του, η οποία μας διαβιβάστηκε μέσω της Υπουργού Εσωτερικών, ανέφερε ότι η εισήγηση μας για ανάθεση της έκδοσης αδειών στις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, δεν είναι εφαρμόσιμη στις περιπτώσεις μικρών Κοινοτικών Συμβουλίων που δεν έχουν τις κατάλληλες υποδομές.

Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών και άδειες αποθήκευσης πετρελαιοειδών. Μεγάλος αριθμός πρατηρίων πετρελαιοειδών και υποστατικών αποθήκευσης πετρελαιοειδών λειτουργούν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την άδεια που προνοείται στη σχετική νομοθεσία. Σε σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα αναφέρεται ότι η μη εξασφάλιση της απαιτούμενης άδειας αποτελεί ποινικό αδίκημα, σύμφωνα με το άρθρο 11 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου.

Σχετική αναφορά ως προς τις ενέργειες που γίνονται για επίλυση των προβλημάτων στην έκδοση των αδειών λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών και των αδειών αποθήκευσης πετρελαιοειδών, γίνεται στις παραγράφους της Έκθεσής μας για το Υπουργείο Εσωτερικών.

Ο Έπαρχος Λευκωσίας, στην απάντηση του η οποία μας διαβιβάστηκε μέσω της Υπουργού Εσωτερικών, μας πληροφόρησε ότι, σ' ότι αφορά την Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας, αυξήθηκε σημαντικά ο αριθμός των αδειών που εκδόθηκαν. Καταλυτικός παράγοντας στην εξέλιξη αυτή ήταν το Διάταγμα βάσει του άρθρου 4(2) (στ) του Περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (ΚΔΠ 114/2012) με το οποίο επεκτάθηκε το είδος των τροποποιήσεων για τις οποίες μπορεί να εκδοθεί άδεια οικοδομής χωρίς πολεοδομική άδεια.

Μηχανές παιγνιδιού και ψυχαγωγίας. Στις επαρχίες λειτουργούν διάφορα κέντρα ψυχαγωγίας, οι ιδιοκτήτες των οποίων δεν έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, και πιθανό να μην έχουν προβεί στην εγγραφή όλων των μηχανών παιγνιδιού και ψυχαγωγίας, βάσει του Νόμου 32(I)/96.

Για σκοπούς αποκέντρωσης, μείωσης των διοικητικών εξόδων αλλά και για πιο αποτελεσματικό έλεγχο και παρακολούθηση της έκδοσης των αδειών και της είσπραξης των τελών εγγραφής εισηγηθήκαμε σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, όπως σε συνεννόηση με το Υπουργείο Εσωτερικών μελετηθεί το ενδεχόμενο ανάθεσης της διαδικασίας που αφορά στις μηχανές παιγνιδιού και ψυχαγωγίας στις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης.

Αναθεώρηση και εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας περί διενέργειας εράνων. Στα πλαίσια αναθεώρησης και εκσυγχρονισμού της νομοθεσίας που διέπει τη διενέργεια εράνων, η Υπηρεσία μας υπέβαλε εισηγήσεις και υπέδειξε μέτρα που χρειάζεται να ληφθούν για περιορισμό των ανεξέλεγκτων εράνων και ελέγχου του τρόπου διάθεσης του προϊόντος από τους εράνους. Το Υπουργείο Εσωτερικών ετοίμασε προσχέδιο νομοσχεδίου το οποίο στάληκε από το 2007 στα εμπλεκόμενα μέρη για απόψεις.

Μέχρι τον Ιούνιο του 2012, το Υπουργείο Οικονομικών δεν είχε υποβάλει τις απόψεις του και ως εκ τούτου ο Έπαρχος Λευκωσίας ο οποίος εξουσιοδοτήθηκε από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών να συντονίζει τις διαβουλεύσεις για την αναθεώρηση και εκσυγχρονισμό της Νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών περί διενέργειας εράνων, με επιστολή ημερ 20.6.2012, πληροφόρησε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ότι προωθεί τον καταρτισμό προσχεδίου για τον εκσυγχρονισμό της πιο πάνω Νομοθεσίας χωρίς την συμπερίληψη του μέρους του περί Λαχείων Νόμου που αφορά στη διοργάνωση λαχείου για αγαθοεργούς σκοπούς. Το Υπουργείο Οικονομικών ανταποκρινόμενο στην πιο πάνω επιστολή του Επάρχου Λευκωσίας, με επιστολή του ημερ. 24.8.2012 πληροφόρησε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών ότι συμφωνεί πλήρως με την προτεινόμενη πλήρη ενοποίηση των δύο νομοθεσιών με την προϋπόθεση όμως ότι σ' αυτή θα περιλαμβάνεται και το άρθρο της νομοθεσίας για την έκδοση λαχείων από το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, του οποίου η εποπτεία ανήκει στη δικαιοδοσία του Υπουργού

Εσωτερικών. Επίσης πρότεινε την πραγματοποίηση το συντομότερο δυνατόν σύσκεψης για επίλυση των διαφορών ζητημάτων που προκύπτουν από την προσπάθεια ενοποίησης των δύο νομοθεσιών.

Ο Έπαρχος Λευκωσίας μας πληροφόρησε ότι το Νομοσχέδιο ετοιμάστηκε και βρίσκεται αναρτημένο στην επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών για σκοπούς ολοκλήρωσης της διεξαγόμενης δημόσιας διαβούλευσης, πριν την αποστολή στον Γενικό Εισαγγελέα, για τον αναγκαίο νομοτεχνικό έλεγχο.

4.14.2 ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΛΕΜΕΣΟΥ

Μέρος Α

Κατά το 2011, έγινε έλεγχος των λογαριασμών μόνο της Επαρχιακής Διοίκησης Λεμεσού. Για τις υπόλοιπες Επαρχιακές Διοικήσεις δεν διεξήχθη έλεγχος λόγω έλλειψης προσωπικού. Τα θέματα τα οποία έχουν προκύψει από τον έλεγχο της Επαρχιακής Διοίκησης Λεμεσού αναφέρονται πιο κάτω:

Είσπραξη και κατάθεση εσόδων. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες και παραλείψεις στην τήρηση των Λογιστικών και Δημοσιονομικών Οδηγιών Αρ.21, 30 και 31, οι οποίες αφορούν στην είσπραξη και κατάθεση των εσόδων. Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε σημαντική καθυστέρηση στην κατάθεση των εισπράξεων από τους υποεισπράκτορες στον Κεντρικό Ταμία καθώς και στην κατάθεση των εισπράξεων στην τράπεζα, από τον Κεντρικό Ταμία, παρόλο ότι σε πολλές περιπτώσεις διατηρούσαν στα ταμεία τους σημαντικά ποσά. Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις, η καταχώριση των εισπράξεων στο Βιβλίο Ταμείου γίνεται συγκεντρωτικά, χωρίς να καταχωρίζεται ο αριθμός, η ημερομηνία και το ποσό για την κάθε απόδειξη είσπραξης χωριστά, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος και η επιβεβαίωση της ορθότητας των εισπράξεων.

Μεταφορά πιστώσεων μεταξύ άρθρων του Προϋπολογισμού για την εκτέλεση αναπτυξιακών έργων στις Κοινότητες. Με έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, κάθε χρόνο γίνεται μεταφορά πιστώσεων μεταξύ άρθρων του Προϋπολογισμού που αφορούν στην εκτέλεση αναπτυξιακών έργων στις Κοινότητες, είτε επειδή δεν περιλήφθηκε πρόνοια για έργα σε συγκεκριμένες Κοινότητες στο κατάλληλο άρθρο είτε η πρόνοια που περιλήφθηκε δεν ήταν αρκετή, αυξάνοντας σε πολλές περιπτώσεις σημαντικά την πρόνοια που εγκρίθηκε για το κάθε έργο, στην κάθε Κοινότητα. Ενδεικτικό τούτου είναι ο μεγάλος αριθμός των μεταφορών που γίνονται, το συνολικό ύψος του ποσού που μεταφέρεται και το ότι σημαντικό μέρος των μεταφορών γίνεται κατά τους πρώτους τρεις μήνες του χρόνου, δηλαδή αμέσως μετά τη ψήφιση του ετήσιου Προϋπολογισμού.

Η όλη διαδικασία για έγκριση των μεταφορών δημιουργεί μεγάλο όγκο εργασίας και σημαντικό διοικητικό κόστος για την εξέταση και προώθηση των αιτημάτων και την τήρηση κατάλληλων στοιχείων και καταστάσεων για τη διενέργεια και παρακολούθηση των μεταφορών και την είσπραξη των ανάλογων συνεισφορών από τις Κοινότητες.

Το θέμα απασχολεί και την Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού, η οποία κατά το στάδιο υποβολής των προτάσεων για την ετοιμασία του ετήσιου Προϋπολογισμού τα τελευταία χρόνια, εισηγείται την ενοποίηση ορισμένων άρθρων του προϋπολογισμού σε ένα, θέμα το οποίο θα πρέπει να απασχολήσει σοβαρά τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών.

Μητρώα Συμβολαίων.

(α) Η τήρηση των Μητρώων Συμβολαίων παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις, με κίνδυνο τη μη σωστή και ικανοποιητική παρακολούθηση και έλεγχο των συμβολαίων.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι δεν τηρείται το Μητρώο Παρακολούθησης Συμβολαίων, στο υποσύστημα Διαχείρισης Συμβολαίων του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου (FIMAS), η τήρηση του οποίου σύμφωνα με την εγκύκλιο του Γενικού Λογιστή αρ.1632, ημερ. 30.1.2008, είναι υποχρεωτική. Επίσης, δεν χρησιμοποιούνται οι καταστάσεις που έχουν δημιουργηθεί και είναι διαθέσιμες στο ίδιο υποσύστημα για σκοπούς άμεσης πληροφόρησης αναφορικά με το στάδιο υλοποίησης και για την εξέλιξη των συμβολαίων, τις αλλαγές και τις δαπάνες που έχουν γίνει.

Υποδείξαμε ότι λόγω του μεγάλου αριθμού προσφορών και συμβολαίων που διαχειρίζεται η Επαρχιακή Διοίκηση, είναι σημαντικό να τηρούνται κατάλληλα και σωστά Μητρώα Παρακολούθησης Συμβολαίων.

(β) Δεν τηρείται Μητρώο Συμβολαίων για καταχώριση και παρακολούθηση των συμβολαίων για την εκτέλεση έργων, για τα οποία Αναθέτουσα Αρχή είναι τα Κοινοτικά Συμβούλια.

Υποδείξαμε ότι η μη τήρηση Μητρώου Συμβολαίων περικλείει κινδύνους και δεν συνάδει με τους σχετικούς κανονισμούς και οδηγίες.

Άδειες Οικοδομής/Διαίρεσης Γης.

(α) Καθυστερημένες αιτήσεις - Μητρώα Αδειών Οικοδομής/Διαίρεσης Γης. Εξακολουθεί να εκκρεμεί η εφαρμογή ολοκληρωμένου μηχανογραφικού προγράμματος, για τη μηχανογράφηση των διαδικασιών παραλαβής, εξέτασης, παρακολούθησης και έκδοσης των αδειών οικοδομής/διαίρεσης γης, με αποτέλεσμα την καθυστέρηση στην εξέταση των αιτήσεων και στην έκδοση των σχετικών αδειών, ενώ η παρακολούθηση της εξέλιξης των αιτήσεων από τα μητρώα που τηρούνται είναι δύσκολη και χρονοβόρα.

Από στοιχεία που τηρούνται στην Επαρχιακή Διοίκηση, κατά το 2011, υποβλήθηκαν 1210 αιτήσεις αδειών οικοδομής/διαίρεσης γης, από τις οποίες εξετάστηκαν και εκδόθηκαν 260 άδειες. Ωστόσο, εκκρεμεί η εξέταση και έκδοση αδειών για αιτήσεις που υποβλήθηκαν κατά τα προηγούμενα χρόνια, ο αριθμός των οποίων δεν είναι γνωστός.

Μέχρι την ημερομηνία ελέγχου, τον Μάιο του 2012, 440 αιτητές για έκδοση άδειας οικοδομής/διαίρεσης γης, δεν κατέβαλαν τα σχετικά τέλη για να τις εξασφαλίσουν, παρόλο που οι αιτήσεις τους έχουν εξεταστεί και διεκπεραιωθεί.

Εισηγηθήκαμε όπως, για τις περιπτώσεις αυτές, γίνονται επιτόπιοι έλεγχοι για εξακρίβωση κατά πόσο οι αιτητές έχουν προχωρήσει παράνομα στην ανέγερση των οικοδομών ή στη διαίρεση γης, ώστε να λαμβάνονται εναντίον τους τα κατάλληλα μέτρα, όπως προνοείται στη σχετική νομοθεσία και για να καταστεί δυνατή η είσπραξη των τελών για κάλυψη του διοικητικού κόστους το οποίο το Κράτος επωμίστηκε για εξέταση των αιτήσεων αυτών.

(β) Καθυστέρηση στην έναρξη της διαδικασίας εξέτασης αιτήσεων για έκδοση Άδειας Οικοδομής/Διαίρεσης Γης. Από δειγματοληπτικό έλεγχο, παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην παραπομπή ορισμένων αιτήσεων στον Τεχνικό Επιθεωρητή, για έναρξη της διαδικασίας εξέτασης των αιτήσεων, χωρίς να φαίνονται οι λόγοι της καθυστέρησης. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις που από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και άνοιγμα του φακέλου, μέχρι την ημερομηνία αποστολής του φακέλου στον Τεχνικό Επιθεωρητή, μεσολάβησαν 6 μέχρι 8 μήνες.

Δεν φαίνεται να υπάρχουν καθορισμένες οδηγίες και κριτήρια/παράμετροι στην ιεράρχηση της εξέτασης των αιτήσεων, σε όλα τα στάδια της διαδικασίας από την υποβολή των αιτήσεων μέχρι την έκδοση των αδειών, με αποτέλεσμα να υπάρχει ευχέρεια να μην εξετάζονται με τη σειρά υποβολής τους και χωρίς να φαίνονται οι λόγοι της καθυστέρησης, ώστε να μπορεί να εντοπίζονται τα στάδια στα οποία παρουσιάζονται καθυστερήσεις.

(γ) Πιστοποιητικά έγκρισης. Οι αιτήσεις για έκδοση πιστοποιητικού έγκρισης δεν καταχωρίζονται σε μητρώο, με αποτέλεσμα να μη μπορεί να διαπιστωθεί ο αριθμός των αιτήσεων που εκκρεμούν. Από τον έλεγχο, διαπιστώθηκε ότι πληθώρα αιτητών στους οποίους δόθηκε άδεια οικοδομής, δεν έχουν γνωστοποιήσει στην Επαρχιακή Διοίκηση, ως αρμόδια αρχή, τη συμπλήρωση της οικοδομής και δεν έχουν υποβάλει αίτηση για έκδοση πιστοποιητικού έγκρισης, σε αντίθεση με το άρθρο 10(1) και (2) του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου, με αποτέλεσμα να μην εισπράττονται τα τέλη που προβλέπονται στην Κ.Δ.Π. αρ. 587/2003 και να μην επιβάλλεται το διοικητικό πρόστιμο, που προβλέπεται στο άρθρο 10Α (1) και (2) του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 20(1) οποιοδήποτε πρόσωπο παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου 10(1) και (2), διαπράττει αδίκημα τιμωρούμενο με φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες ή χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα €1.708 ή και τις δυο αυτές ποινές.

Η μη έκδοση πιστοποιητικού έγκρισης έχει επίσης ως επακόλουθο την απώλεια σημαντικών άλλων εσόδων που προβλέπονται σε άλλες νομοθεσίες, όπως στον περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμο, τον περί Δήμων Νόμο και τον περί Κοινοτήτων Νόμο.

Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών και άδειες αποθήκευσης πετρελαιοειδών. Αριθμός πρατηρίων πετρελαιοειδών και υποστατικών αποθήκευσης πετρελαιοειδών εξακολουθούν να λειτουργούν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την άδεια που προνοείται στη σχετική νομοθεσία. Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στην Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού, από τα 23 πρατήρια πετρελαιοειδών που είναι καταχωρισμένα στο σχετικό μητρώο, κατά το 2011 εκδόθηκε μόνο μία άδεια λειτουργίας ενώ αριθμός υποστατικών δεν έχουν εξασφαλίσει άδεια αποθήκευσης πετρελαιοειδών για σειρά ετών ενώ ενδεχομένως συνεχίζεται η αποθήκευση πετρελαιοειδών στα υποστατικά αυτά, κατά παράβαση του περί Πετρελαιοειδών Νόμου, χωρίς η Επαρχιακή Διοίκηση να προβεί σε καταγγελία των παρανομούντων.

Επίσης δεν φαίνεται να διενεργούνται από την Επαρχιακή Διοίκηση επιθεωρήσεις/έλεγχοι υποστατικών στα οποία είναι προφανής η αποθήκευση/φύλαξη πετρελαιοειδών, όπως υπεραγορές, πολυκατοικίες, κλινικές, τράπεζες κ.λ.π., ενώ ενδέχεται να υπάρχουν και κυβερνητικά κτίρια, όπως δημόσια σχολεία και δημόσια νοσοκομεία, τα οποία αποθηκεύουν/ φυλάσσουν πετρελαιοειδή/υγραέριο, τα οποία δεν υπέβαλαν ποτέ αίτηση για εξασφάλιση της σχετικής άδειας.

Υποδείξαμε ότι μέχρι την αναθεώρηση της περί πετρελαιοειδών νομοθεσίας, η οποία προωθείται από το Υπουργείο Εσωτερικών, λόγω των σοβαρών κινδύνων που δημιουργούνται από τη λειτουργία πολλών πρατηρίων πετρελαιοειδών και την αποθήκευση/φύλαξη πετρελαιοειδών/υγραερίου, χωρίς την εξασφάλιση σχετικής άδειας, θα πρέπει να διασφαλίζεται η τήρηση της υφιστάμενης νομοθεσίας από όλους τους εμπλεκόμενους. Πέραν των πιο πάνω, η μη εξασφάλιση άδειας λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών και αποθήκευσης πετρελαιοειδών και η μη επιβολή των διοικητικών προστίμων που προνοούνται για τις περιπτώσεις παραβάσεων της σχετικής νομοθεσίας, συνεπάγεται απώλεια εσόδων για το κράτος.

Στεγαστικά Σχέδια Εκτοπισθέντων. Δεν τηρούνται μητρώα για καταχώριση των εγκρίσεων/συμφωνιών παροχής στεγαστικής βοήθειας που παραχωρείται με βάση τον περί Παροχής Στεγαστικής Βοήθειας σε Εκτοπισθέντες, Παθόντες και άλλα Πρόσωπα Νόμο του 2005 και για παρακολούθηση της υλοποίησης των όρων των εγκρίσεων/συμφωνιών και των προνοιών των Στεγαστικών Σχεδίων που διατίθενται σε εκτοπισθέντες, τα οποία τροποποιήθηκαν με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου Αρ. 70.821, ημερ. 21.07.2010, για να μπορεί να εντοπίζονται τυχόν παραβάσεις των όρων καθώς και οι εκκρεμείς περιπτώσεις, ώστε να προωθείται ο περαιτέρω χειρισμός τους.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο, διαπιστώθηκαν περιπτώσεις εγκρίσεων για τις οποίες, έχει παρέλθει η ισχύς της έγκρισης που δόθηκε, οπότε έπρεπε να είχαν υποβληθεί εκ νέου στην Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκατάστασης Εκτοπισθέντων για επανεξέταση καθώς και συμφωνίες για παροχή βοήθειας για την ανέγερση κατοικίας, για τις οποίες παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην ολοκλήρωσή τους ή δεν φαίνεται κατά πόσο έχει ολοκληρωθεί η ανέγερση, οπότε, σύμφωνα με τους όρους των συμφωνιών και τις πρόνοιες των Στεγαστικών Σχεδίων, έπρεπε να ακυρωθούν και να απαιτηθεί η επιστροφή της χορηγίας.

4.14.3 ΤΜΗΜΑ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΟΜΕΤΡΙΑΣ

Μέρος Α

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Τμήματος για το έτος 2011 προνοούσε έσοδα €208,3 εκ. και δαπάνες €148,8 εκ. Τα πραγματικά έσοδα για το έτος ανήλθαν στα €143 εκ. ήταν δηλαδή μειωμένα έναντι των προϋπολογισθέντων κατά 31,3%, ενώ ήταν επίσης μειωμένα κατά 17% έναντι των εσόδων του 2010 τα οποία ανήλθαν σε €172,4 εκ. Οι δαπάνες ανήλθαν στα €142,1 εκ. σε σύγκριση με €127 εκ. το 2010 σημειώνοντας αύξηση 12%. Η μείωση των εσόδων του Τμήματος κατά το 2011, οφείλεται στα μειωμένα έσοδα από τέλη και δικαιώματα τα οποία ανήλθαν σε €135,4 εκ. σε σύγκριση με €165,2 εκ. το 2010, λόγω κυρίως του μειωμένου αριθμού των μεταβιβάσεων ακίνητης ιδιοκτησίας, καθώς και των υποθηκεύσεων. Η αύξηση των δαπανών κατά €15,1 εκ. οφείλεται κυρίως σε αύξηση των πληρωμών που αφορούν σε αποζημιώσεις για απαλλοτριώσεις γης.

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, τα καθυστερημένα έσοδα, που αφορούν κυρίως σε μισθώματα κρατικής γης και στη συνεισφορά Δήμων και Κοινοτήτων για πολεοδομικά έργα, ανήλθαν στις 31.12.2011 σε €10.197.840 σε σύγκριση με €9.328.241 το 2010.

Ο Διευθυντής¹ μάς πληροφόρησε ότι αναφορικά με τα καθυστερημένα μισθώματα, το Τμήμα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για είσπραξή τους και στις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης των μισθωτών αυτές παραπέμπονται στο Γενικό Εισαγγελέα για λήψη νομικών μέτρων. Σ' ότι αφορά τα καθυστερημένα έσοδα των Κλάδων Αιτήσεων, Επιτόπιων Ερευνών και Δηλώσεων τίθεται σημείωση στις σχετικές εγγραφές, ώστε να μην επιτρέπεται καμία δικαιοπραξία προτού καταβληθούν τα σχετικά δικαιώματα. Επίσης το Τμήμα ετοίμασε προσχέδιο νομοσχεδίου με το οποίο θα ρυθμίζεται (α) η επιβολή τόκου υπερημερίας στα οφειλόμενα δικαιώματα ή τέλη, σύμφωνα με τον περί του Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερμερίας Νόμο αρ. 167(Ι)/2006 και (β) ο τρόπος είσπραξης του ποσού με την πώληση του ακινήτου σε δημόσιο πλειστηριασμό. Το σχετικό προσχέδιο νομοσχεδίου υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 24.4.2008 και σύμφωνα με τον Αν. Διευθυντή¹ του Τμήματος βρίσκεται ενώπιον της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας για νομοτεχνικό έλεγχο.

Απώλεια εσόδων. Όπως προκύπτει από διάφορες περιπτώσεις, οι οποίες αναφέρονται σε επόμενες παραγράφους της παρούσας Έκθεσης, η ετήσια απώλεια εσόδων του Τμήματος ανέρχεται σε σημαντικά ποσά. Συγκεκριμένα, από τη μη αναθεώρηση των τελών και δικαιωμάτων, το ύψος των οποίων καθορίστηκε το 1979, η απώλεια όπως υπολογίστηκε το 2005 από το Τμήμα ανέρχεται σε πέραν των €6,8 εκ. το χρόνο. Από τα κυβερνητικά αγροκτήματα στην Πάφο η απώλεια υπολογίζεται σε €304.000 περίπου, ετήσια. Πολύ σημαντική απώλεια εσόδων προέρχεται επίσης και από τη μη αναθεώρηση των μισθωμάτων κρατικής γης στο επίπεδο του αγοραίου ενοικίου, όπως προνοείται στους περί Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους. Ο Αν. Διευθυντής ανέφερε ότι για ορισμένες μισθώσεις εξασφαλίστηκε, ήδη, σχετική έγκριση από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών για ετοιμασία νέων συμβάσεων με αγοραίο ενοίκιο.

Επιπρόσθετα, λόγω της μη εκτίμησης από το Τμήμα της αξίας των βιομηχανικών περιοχών και των ξενοδοχείων που έχουν ανεγερθεί σε κρατική γη, προκύπτει σημαντική απώλεια εσόδων όσον αφορά στο φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας. Η εκτίμηση έχει γίνει μόνο στην Επαρχία Λεμεσού, όπου τα αντιστοιχούντα έσοδα ανέρχονται σύμφωνα με εκτίμηση του Τμήματος γύρω στα €68.000 – €85.000 ετησίως.

Καθυστέρηση στην είσπραξη μισθωμάτων κρατικής γης. Σε αρκετές περιπτώσεις η είσπραξη των ετήσιων μισθωμάτων καθυστερεί για μεγάλο χρονικό διάστημα, χωρίς να κινείται η διαδικασία λήψης δικαστικών μέτρων ή ακύρωσης των μισθώσεων, ενώ αρκετές περιπτώσεις παραπέμφθηκαν στον Γενικό Εισαγγελέα. Στις 31.12.2011 εκκρεμούσαν καθυστερημένα μισθώματα ύψους €5.744.068 συμπεριλαμβανομένων τόκων για περίοδο μέχρι και 10 ετών. Σε προηγούμενες μας Εκθέσεις αναφέρονται ορισμένα παραδείγματα, τα οποία επαναλαμβάνονται και στην παρούσα Έκθεση ως ενδεικτικά της κατάστασης.

(α) Συγκεκριμένη εταιρεία στην Πάφο οφείλει καθυστερημένα ενοίκια από εκμίσθωση κρατικής γης, ύψους €334.005, για την περίοδο 1993-2011. Σημειώνεται ότι η εταιρεία προβαίνει σε παράνομη χρήση άλλης κρατικής γης. Ζητήσαμε από τον Διευθυντή του Τμήματος όπως λάβει τα αναγκαία μέτρα για άρση της παράνομης επέμβασης και είσπραξη των καθυστερημένων ενοικίων. Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος βρίσκεται σε εξέλιξη διαδικασία επιδιαιτησίας, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Σύμβασης Μίσθωσης.

(β) Σε συγκεκριμένη εταιρεία εκμισθώθηκε στις 5.2.1987 κρατική γη στο Παραλίμνι συνολικής έκτασης 20.736 τ.μ., για την ανέγερση ξενοδοχείου δυναμικότητας 300 κλινών, με ετήσιο μίσθωμα €15.377 (£9.000) και αναπροσαρμογή του κάθε 5 χρόνια μετά την πάροδο της πρώτης δεκαετίας. Η μισθώτρια εταιρεία, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, δεν έχει καταβάλει τα οφειλόμενα ενοίκια ύψους €255.766 περιλαμβανομένων τόκων, που αφορούν στην περίοδο 2003-2011, ενώ έχει καταστεί πληρωτέο, στις

¹ Ο Διευθυντής του Τμήματος απουσίαζε στις 31.8.2012. Τα καθήκοντα της θέσης ανέλαβε Αναπληρωτής Διευθυντής από 8.8.2012. Στο κείμενο της παρούσας Έκθεσης γίνεται αναφορά ανάλογα με τις απαντήσεις που δόθηκαν από τον Διευθυντή ή τον Αν. Διευθυντή του Τμήματος.

5.2.2012, το ενοίκιο για το 2012 ύψους €54.322. Η υπόθεση παραπέμφθηκε στη Νομική Υπηρεσία τον Απρίλιο του 2005 και εκκρεμεί.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι το Τμήμα προέβη σε όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα και οι υποθέσεις έχουν διαβιβαστεί στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για λήψη μέτρων.

Καθυστέρηση στην είσπραξη της συνεισφοράς των Δήμων/Κοινοτήτων για Πολεοδομικά έργα. Σε αρκετές περιπτώσεις το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας καταβάλλει τις σχετικές αποζημιώσεις για απαλλοτριώσεις γης, που αφορούν σε πολεοδομικά έργα περιλαμβανομένης της συνεισφοράς των Δήμων/Κοινοτήτων που τους αναλογεί, χωρίς την εκ των προτέρων είσπραξη από αυτούς του ανάλογου ποσού. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, ο Δήμος Στροβόλου οφείλει στο Τμήμα, ως συνεισφορά του για απαλλοτριώσεις για πολεοδομικά έργα, ποσό ύψους €944.793 για την περίοδο 2004-2011, ενώ για τον ίδιο σκοπό ο Δήμος Λακατάμιας οφείλει το ποσό των €542.425 για την περίοδο 2008-2011, ο Δήμος Παραλινίου €784.430 για την περίοδο 2003-2011, ο Δήμος Δερύνειας €686.567 για την περίοδο 1999-2011 και ο Δήμος Πολεμιδιών το ποσό των €247.072 για την περίοδο 2007-2010.

Η άποψη του Τμήματος είναι ότι το θέμα της συνεισφοράς, αφορά αποκλειστικά τις απαλλοτριούσες Αρχές, οι οποίες πρέπει να φροντίζουν να εισπράττουν έγκαιρα τη συνεισφορά των Δήμων/Κοινοτήτων και να τη διαβιβάζουν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για να προβαίνει στην πληρωμή των αποζημιώσεων. Επιπρόσθετα, ο Διευθυντής εισηγείται και συμφωνούμε με την εισήγησή του, όπως τα ποσά που χρωστούν οι Δήμοι/Κοινοότητες αφαιρούνται από την ετήσια χορηγία που τους παραχωρείται για κάθε επόμενο έτος. Σημειώνεται ότι το Υπουργείο Εσωτερικών έχει ήδη αποκόψει μέρος των καθυστερημένων οφειλών ορισμένων Δήμων από την κρατική χορηγία που τους αναλογεί σύμφωνα και με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 69.471 ημερ. 21.10.2009. Συγκεκριμένα, έγινε αποκοπή συνολικού ποσού €348.385 εντός του 2011 και αφορά Δήμους όλων των Επαρχιών.

Αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων. Τα τέλη και δικαιώματα που εισπράττονται από το Τμήμα με βάση τον Νόμο δεν ανταποκρίνονται στο πραγματικό κόστος για την παροχή των υπηρεσιών, λαμβανομένων υπόψη των μισθών, επιδομάτων και άλλων σχετικών δαπανών. Η τελευταία αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων έγινε με τον Νόμο 66/79. Προσχέδιο νομοσχεδίου για αναθεώρηση των τελών και δικαιωμάτων, το οποίο ετοίμασε το Τμήμα (2001), εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και κατατέθηκε στη Βουλή το 2005, ακολούθως αποσύρθηκε από την Κυβέρνηση, αφού, όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, κατά τη συζήτηση του στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, έγιναν τέτοιες διαφοροποιήσεις από πλευράς Βουλής που, αν το νομοσχέδιο προχωρούσε για ψήφιση, θα υπήρχε όχι αύξηση, αλλά σημαντική μείωση των εσόδων του Κράτους. Η αύξηση των εσόδων του Τμήματος από την προτεινόμενη αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων υπολογιζόταν τότε (το 2005, με βάση στοιχεία του 2004) να είναι πέραν των €6,8 εκ. ετησίως. Σημειώνεται ότι τα τέλη για μεταβιβάσεις ακινήτων καθώς και εγγραφής υποθηκών δεν τροποποιούνταν με το πιο πάνω νομοσχέδιο.

Το Τμήμα ετοίμασε νέο προσχέδιο νομοσχεδίου το οποίο υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών την 1.7.2011 για το οποίο ωστόσο, σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών ημερ. 10.11.2011 προς τον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, δόθηκαν οδηγίες από τον Υπουργό Εσωτερικών όπως, προτού προωθηθεί περαιτέρω, προηγηθεί από το Τμήμα η αναγκαία διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς. Ο Αν. Διευθυντής ανέφερε ότι το Τμήμα, μελετά εκ νέου το νομοσχέδιο.

Στο μεταξύ, εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο και ακολούθως από τη Βουλή των Αντιπροσώπων νέα χωρομετρικά τέλη τα οποία τέθηκαν σε ισχύ από 10.1.2011.

Συσσωρευμένη εργασία στο Τμήμα - Ανάθεση εργασίας εκτός ωρών Γραφείου. Παρόλο που η διεκπεραίωση εργασίας εκτός του κανονικού ωραρίου, έναντι αμοιβής με το τεμάχιο και υπερωριακά, συνεχίστηκε και κατά το έτος 2011, εξακολουθεί να παρατηρείται αύξηση της συσσωρευμένης εργασίας στο Τμήμα. Συγκεκριμένα, στις 31.12.2011 εκκρεμούσαν συνολικά 55.469 υποθέσεις στους Κλάδους Επιτόπιων Ερευνών, Χωρομετρίας (Τομέας Κτηματικών Χωρομετρήσεων και Κτηματικών Χαρτογραφήσεων), και

Ελεγκτών του Τμήματος, σε σύγκριση με 48.298 το 2010, 44.326 το 2009, 45.999 το 2008 και 40.878 το 2007, δηλαδή κατά τα τελευταία πέντε έτη σημειώθηκε αύξηση 36% περίπου της συσσωρευμένης εργασίας, ενώ κατά την ίδια περίοδο δαπανήθηκε συνολικό ποσό €15.536.808 για υπερωρίες. Συγκεκριμένα, το σύνολο των επιδομάτων για υπηρεσία πέραν από τις συνήθεις ώρες εργασίας ανήλθε κατά το 2011 σε €2.733.406 σε σύγκριση με €2.948.231 το 2010, €3.905.829 το 2009, €2.513.177 το 2008 και €3.436.165 το 2007.

Εκφράσαμε την άποψη ότι το θέμα των υπερωριών στο Τμήμα θα πρέπει να επανεξεταστεί, εφόσον η συσσωρευμένη εργασία στους διάφορους Κλάδους όχι μόνο δεν μειώνεται αλλά, αντίθετα, αυξάνεται, με συνεπακόλουθο το Δημόσιο να επιβαρύνεται με εκατομμύρια ευρώ για υπερωρίες, σε μια προσπάθεια αντιμετώπισης του όγκου εργασίας, χωρίς στην πράξη να διαφαίνονται προοπτικές επίλυσης του προβλήματος.

Για απάμβλυνση του προβλήματος, εισηγηθήκαμε, όπως ληφθούν όλες οι απαραίτητες ενέργειες περιλαμβανομένης της λήψης μέτρων για αύξηση της παραγωγικότητας σε όλους τους Κλάδους του Τμήματος και όπως, μεταξύ άλλων, εξεταστεί το ενδεχόμενο να προωθηθεί περαιτέρω η ανάθεση χωρομετρικών εργασιών στον ιδιωτικό τομέα, στα πλαίσια του περί Χωρομετρίας Νόμου του 2005, Ν.67(Ι)/2005, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2006. Επιπρόσθετα, και δεδομένου ότι οι πλείστες από τις εκκρεμούσες υποθέσεις αφορούν στον Κλάδο Χωρομετρίας, εισηγηθήκαμε όπως προωθηθεί με ταχύτερους ρυθμούς το έργο της επαναχωρομέτρησης, το οποίο θα συμβάλει σημαντικά στην αύξηση της παραγωγικότητας των χωρομετρικών συνεργειών.

Ο Διευθυντής μάς ανέφερε ότι το Τμήμα αναμένει από άλλα κυβερνητικά Τμήματα και τις Επαρχιακές Διοικήσεις, να ανταποκριθούν στην έκκληση του και να αναθέτουν σε ιδιώτες τις χωρομετρικές εργασίες κυρίως, για μεγάλα έργα. Ανέφερε επίσης ότι οι λόγοι για τους οποίους υπάρχει συσσωρευμένη εργασία η οποία κατ' επέκταση πρέπει να εκτελεστεί υπερωριακά, είναι η συνεχής αύξηση της εισερχόμενης εργασίας, η απασχόληση αριθμού μόνιμου προσωπικού για τη μηχανογράφηση και το έργο της επαναχωρομέτρησης, η συνεχής ανάθεση εργασιών προτεραιότητας από άλλα Κυβερνητικά Τμήματα και η μη πλήρωση αριθμού κενών θέσεων.

Όπως ανέφερε επίσης ο Αν. Διευθυντής, έχουν δοθεί σχετικές οδηγίες στο προσωπικό του Τμήματος και ήδη άρχισε να παρατηρείται αύξηση της παραγωγικότητας του προσωπικού, η οποία έχει ως αποτέλεσμα και τη μείωση του αριθμού των καθυστερημένων υποθέσεων.

Έλεγχος του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Απαλλοτριώσεων. Από αξιολόγηση που έγινε από την Υπηρεσία μας στο πιο πάνω σύστημα, ετοιμάστηκε σχετική έκθεση η οποία στάλθηκε στις 7.2.2006 στον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, όπου διαπιστώνονται αδυναμίες που αφορούν κυρίως στη διαδικασία εκτίμησης, διαπραγμάτευσης και στον καθορισμό της αποζημίωσης, οι οποίες αναφέρονται συνοπτικά πιο κάτω. Για το θέμα έγιναν δύο συσκέψεις, στις 23.3.2006 και στις 15.5.2006, στο Γραφείο του τότε Υπουργού Εσωτερικών παρουσία του τότε Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων, της Γενικού Ελεγκτή, Βοηθού Γενικού Ελεγκτή, Διευθυντών Τμημάτων, εκπροσώπου του Γενικού Εισαγγελέα και άλλων Λειτουργών, με σκοπό την προώθηση μέτρων για βελτίωση του συστήματος. Ως αποτέλεσμα των συναντήσεων, έχουν ετοιμαστεί από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας σε συνεργασία με τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, τροποποιήσεις του περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου, αρ. Ν15/62. Προσχέδιο νομοσχεδίου υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας και δόθηκαν σχετικές απόψεις και εισηγήσεις (Μάρτιο 2010). Στη συνέχεια μας στάλθηκε τροποποιημένο προσχέδιο νομοσχεδίου επί του οποίου διατυπώσαμε στις 19.1.2012 εκ νέου τις απόψεις μας. Σύμφωνα με το Τμήμα το θέμα τροποποίησης του Νόμου, εκκρεμεί στο Υπουργείο Εσωτερικών για επεξεργασία. Σκοπός των προτεινόμενων τροποποιήσεων είναι η αντιμετώπιση αρκετών από τα προβλήματα που εντόπισε η Υπηρεσία μας όπως: η καταβολή σημαντικών ποσών αποζημιώσεων υπό μορφή τόκων λόγω των χρονοβόρων διαδικασιών, το γεγονός ότι αρκετές απαλλοτριώσεις ατονούν και απαιτείται η εκ νέου δημοσίευση απαλλοτρίωσης (το θέμα αφορά κυρίως στις απαλλοτριούσες Αρχές), μη υλοποίηση των έργων απαλλοτρίωσης εντός της προθεσμίας των τριών ετών που προβλέπεται στο Σύνταγμα και τη σχετική νομοθεσία (που επίσης αφορά στις απαλλοτριούσες Αρχές), με αποτέλεσμα είτε να απαιτείται νέα

απαλλοτριώση με όλα τα επακόλουθα περιλαμβανομένης της αυξημένης δαπάνης για αποζημιώσεις, είτε να γίνεται εξώδικος συμβιβασμός με την καταβολή πρόσθετης αποζημίωσης στους αιτητές ή ακόμη να εκδίδεται Διάταγμα Επίσχεσης προκειμένου να χρησιμοποιηθεί η απαλλοτριωθείσα γη για σκοπό άλλο από εκείνον για τον οποίον έγινε η απαλλοτριώση, με αβέβαιο όμως το αποτέλεσμα για το Κράτος, αφού σε μερικές περιπτώσεις το Διάταγμα Επίσχεσης ακυρώνεται από το Ανώτατο Δικαστήριο.

Εκφράσαμε την άποψη ότι λόγω του σημαντικού ύψους της ετήσιας δαπάνης για απαλλοτριώσεις, η οποία για την περίοδο 2001-2011 ανήλθε στα €59 εκ. ετησίως κατά μέσο όρο, ενώ το 2011 ανήλθε στα €94,4 εκ. (€79,5 εκ. το 2010), σε συσχέτισμό με τα κενά και τις αδυναμίες που υπάρχουν στη νομοθεσία, τη μη θέσπιση σχετικών Κανονισμών, τις αδυναμίες που εξακολουθούν να υπάρχουν στο σύστημα των απαλλοτριώσεων, τη μεγάλη καθυστέρηση στην καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων στους δικαιούχους (σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος στις 31.12.2011 εκκρεμούσαν αποζημιώσεις πέραν των €531 εκ.), τη διεκδίκηση από τους πολίτες των αποζημιώσεων με ένδικα πλέον μέτρα, τα νέα προβλήματα που προκύπτουν ένεκα των χειρισμών των εκάστοτε απαλλοτριουσών Αρχών, με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται το Τμήμα με επιπλέον εργασία και το Κράτος με πρόσθετο διοικητικό και άλλο κόστος αλλά και της υφιστάμενης κατάστασης της οικονομίας γενικότερα, το θέμα των απαλλοτριώσεων καθίσταται ιδιαίτερα σοβαρό και ανησυχητικό και απαιτείται η άμεση λήψη μέτρων προς άρση των αδυναμιών.

Αναφέραμε ότι ενώ στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας επισημαίνονται κάθε χρόνο τα πολλά και πολύπλοκα προβλήματα των απαλλοτριώσεων και η ανάγκη λήψης των αναγκαίων μέτρων για απάμβλυνση ή/και επίλυση των προβλημάτων εντούτοις, όχι μόνο δεν επιλύονται τα προβλήματα αλλά συσσωρεύονται με τη δημοσίευση νέων έργων απαλλοτριώσεων, χωρίς να υπάρχει η δυνατότητα το Κράτος να καλύψει τις σχετικές αποζημιώσεις και να προχωρήσει σε επίτευξη του σκοπού της απαλλοτρίωσης εντός της προθεσμίας που θέτει το Σύνταγμα και ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμος.

(α) Διαδικασία εκτίμησης, διαπραγματεύσεως και καθορισμός της αποζημίωσης. Το Τμήμα καθυστερεί την έναρξη της διαδικασίας εκτίμησης και διαπραγματεύσεως για τον καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης. Σε αρκετές περιπτώσεις οι διαπραγματεύσεις αρχίζουν μετά τη δημοσίευση του Διατάγματος Απαλλοτρίωσης και συνεχίζονται επί μακρόν χωρίς να τηρείται η προθεσμία των 14 μηνών από τη Γνωστοποίηση της Απαλλοτρίωσης, όπως προβλέπεται στη νομοθεσία.

Εκφράσαμε την άποψη ότι η διαδικασία πρέπει να αρχίζει πριν από την έκδοση του Διατάγματος Απαλλοτρίωσης, γεγονός που δεν απαγορεύεται από την υφιστάμενη νομοθεσία. Η θέση του Τμήματος, την οποία και υιοθετούμε, είναι όπως ο χρόνος των 14 μηνών κατανέμεται μεταξύ της απαλλοτριούσας Αρχής και του Τμήματος Κτηματολογίου, με τρόπο που το Τμήμα να έχει περισσότερο χρόνο στη διάθεση του από την ημέρα δημοσίευσης του Διατάγματος Απαλλοτρίωσης, το οποίο θα μπορούσε να δημοσιεύεται π.χ. σε 7 μήνες από την ημέρα γνωστοποίησης της απαλλοτρίωσης (αντί σε 12 μήνες, όπως προβλέπει σήμερα η νομοθεσία), για το λόγο ότι το Τμήμα συνήθως αρχίζει την προεργασία σχετικά με την εκτίμηση για την καταβλητέα αποζημίωση από την ημερομηνία δημοσίευσης του Διατάγματος Απαλλοτρίωσης. Παράλληλα θα μπορούσε ο χρόνος κοινοποίησης της προσφερόμενης τιμής απαλλοτρίωσης να παραταθεί από 14 σε 15 ή 16 μήνες με σχετική τροποποίηση της νομοθεσίας, ώστε να υπάρχει περισσότερος χρόνος για διαπραγματεύσεις.

(β) Αναθεωρημένη εκτίμηση. Σε αρκετές περιπτώσεις το Τμήμα προβαίνει, κατόπιν εκτίμησης, στον καθορισμό του ποσού της αποζημίωσης (προσφερόμενη αποζημίωση) και ακολούθως, ανάλογα με τις διαπραγματεύσεις που γίνονται με τους ενδιαφερόμενους (περιπτώσεις μη αποδοχής της προσφοράς), προβαίνει σε αναθεωρημένη εκτίμηση, με ποσό αποζημίωσης πολύ ψηλότερο από την αρχικά προσφερθείσα αποζημίωση, η οποία δεν βασίζεται πάντοτε σε αντικειμενικά/επιστημονικά κριτήρια ή/και δεν αιτιολογείται η απόκλιση από την αρχική προσφορά.

Για αποφυγή των κινδύνων που υπάρχουν σήμερα με την ισχύουσα διαδικασία, η οποία είναι χρονοβόρα, και τον περιορισμό των υποθέσεων που καταλήγουν στο δικαστήριο, εισηγηθήκαμε, μεταξύ άλλων, όπως:

(i) Οι εκτιμήσεις του Τμήματος να είναι κατά το δυνατόν πιο αντικειμενικές και αξιόπιστες και να μπορούν να τεκμηριωθούν με επιστημονικά κριτήρια στο δικαστήριο, αν χρειαστεί.

- (ii) Αναθεωρημένες εκτιμήσεις να γίνονται όταν και εφόσον δικαιολογούνται και τεκμηριώνονται με βάση στοιχεία πραγματικά/επιστημονικά, τα οποία δεν είχαν, για οποιοδήποτε λόγο, ληφθεί υπόψη στην αρχική εκτίμηση.

Σε απάντησή του ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι οι εκτιμητές του Τμήματος καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για αντικειμενικές και αξιόπιστες εκτιμήσεις, που να μπορούν να τεκμηριωθούν με επιστημονικά κριτήρια στο δικαστήριο και ότι επιμορφώνονται σε τακτικά διαστήματα και ενημερώνονται με όλες τις τελευταίες εξελίξεις στον τομέα τους.

(γ) **Εκδίκαση υποθέσεων απαλλοτριώσεων για καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης.** Λόγω της συσσώρευσης πολλών υποθέσεων στα Επαρχιακά Δικαστήρια, για σκοπούς καθορισμού δίκαιης και εύλογης αποζημίωσης στις περιπτώσεις απαλλοτρίωσης, εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο καθίδρυσης Δικαστηρίου, στο πρότυπο του Δικαστηρίου Ελέγχου Ενοικιάσεων που προβλέπεται στον περί Ενοικιοστασίου Νόμο, η σύσταση του οποίου δεν συγκρούεται, σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 3.6.1999, με οποιαδήποτε συνταγματική διάταξη.

Ο Διευθυντής του Τμήματος συμφώνησε με την εισήγησή μας και όπως μας πληροφόρησε το 1999 απέστειλε επιστολή με σχετική εισήγηση προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως ο οποίος παρέπεμψε τότε το θέμα στο Ανώτατο Δικαστήριο για απόψεις. Στη συνέχεια το 2001 το Τμήμα έδωσε περαιτέρω πληροφόρηση/στοιχεία προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και έκτοτε το θέμα εκκρεμεί.

(δ) **Παραπομπές στο δικαστήριο.** Σχεδόν για όλες τις παραπομπές στο δικαστήριο για σκοπούς καθορισμού της αποζημίωσης, εκδίδεται εκ συμφώνου απόφαση του δικαστηρίου, με ποσά αποζημίωσης πάντοτε μεγαλύτερα από τα προσφερόμενα από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ενώ αυτές για τις οποίες εκδίδεται απόφαση δικαστηρίου είναι ελάχιστες, από τις οποίες μόνο περίπου το 1/3 είναι υπέρ του Τμήματος. Νοούμενου ότι θα γίνονται αντικειμενικές εκτιμήσεις, οι οποίες θα μπορούν να τεκμηριωθούν στο δικαστήριο από τους εμπειρογνώμονες-εκτιμητές του Τμήματος, με παράθεση επιστημονικών κριτηρίων, εκφράσαμε την άποψη ότι το Τμήμα θα πρέπει να επιδιώκει την εκδίκαση των υποθέσεων και μόνο σε περιπτώσεις, όπου οι συνθήκες το απαιτούν, να γίνεται συμβιβασμός, όπως π.χ. σε περιπτώσεις όπου η διαφορά στην εκτίμηση δεν είναι σημαντική και ο χρόνος που θα αναλωθεί είναι δυσανάλογος, σύμφωνα και με τη διαδικασία που αναφέρεται στις σχετικές εγκυκλίους του Γενικού Εισαγγελέα, ημερ. 2.5.2000 και 6.6.2005. Αυτό θα ενίσχυε την εμπιστοσύνη του κοινού προς τις εκτιμήσεις του Τμήματος.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι θα γίνει προσπάθεια, σε συνεργασία πάντα με τον Γενικό Εισαγγελέα, να εκδικαστούν οι υποθέσεις, ειδικά στις περιπτώσεις όπου αυτές είναι εμπεριστατωμένες και επιπρόσθετα ανέφερε ότι η ισχυροποίηση της θέσης του Τμήματος με πλέον αντικειμενικές και αξιόπιστες εκτιμήσεις, μπορεί να επιτευχθεί με την πρόσληψη ικανοποιητικού αριθμού πτυχιούχων εκτιμητών.

(ε) **Κανονισμοί.** Για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων των περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμων, εισηγηθήκαμε τη θέσπιση σχετικών Κανονισμών, όπως προνοείται στο άρθρο 21 του βασικού Νόμου.

Η θέση του Τμήματος είναι ότι η σύνταξη των Κανονισμών θα πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο της υπό μελέτη τροποποίησης του περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου του 1962 (Ν15/62).

Απαιτήσεις ιδιοκτητών γης σε σχέση με τις απαλλοτριώσεις ιδιοκτησιών στην περιοχή των Αρχαιοτήτων Αμαθούντας – Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 6.10.2009. Το Υπουργικό Συμβούλιο (ΥΣ) με απόφασή του αρ. 69.414, ημερ. 6.10.2009, ενέκρινε αλλαγή της μέχρι σήμερα ακολουθούμενης πολιτικής καθ' όσον αφορά τον τρόπο υπολογισμού του ποσού των αποζημιώσεων που βασίζεται πρωτίστως στην αγοραία αξία της ιδιοκτησίας κατά την ημέρα της απαλλοτρίωσης, ειδικά για την περίπτωση των απαλλοτριώσεων στον αρχαιολογικό χώρο της Αμαθούντας, παραχωρώντας, επιπρόσθετα, χαριστικό συντελεστή δόμησης 0,10:1(10%) για σκοπούς εκτίμησης των ιδιοκτησιών που είτε έχουν απαλλοτριωθεί στο παρελθόν, είτε θα απαλλοτριωθούν.

Η απαλλοτρίωση ακινήτων στην περιοχή των αρχαιοτήτων Αμαθούντας, άρχισε μετά το 1962 με βάση τον περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμο. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, επηρεάστηκαν 116 κτήματα από τα οποία 112 περιπτώσεις έχουν διευθετηθεί και τα κτήματα έχουν εγγραφεί επ' ονόματι της Κυπριακής Δημοκρατίας, αρκετά από τα οποία από το 1980 περίπου, για 4 κτήματα εκκρεμεί η καταβολή της αποζημίωσης ενώ για 39 επηρεαζόμενα κτήματα δεν έχει δημοσιευτεί ακόμα σχετική απαλλοτρίωση.

Οι απαιτήσεις των επηρεαζόμενων ιδιοκτητών στην περιοχή της Αμαθούντας φαίνεται να χρονολογούνται από το 1998 και είχαν εκδηλωθεί με διάφορους τρόπους και παραστάσεις προς τις εκάστοτε Κυβερνήσεις και τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Σχετικές είναι και προηγούμενες αποφάσεις του Υ.Σ. (αρ. 62.778, ημερ. 21.10.2005 και αρ. 68.175 ημερ. 30.12.2008).

Με βάση την απόφαση του Υ.Σ. ημερ. 6.10.2009:

(α) Για σκοπούς εκτίμησης της αξίας των ιδιοκτησιών που είτε έχουν απαλλοτριωθεί στο παρελθόν, είτε θα απαλλοτριωθούν θα λογισθεί συντελεστής δόμησης ίσος προς 0,20:1.

(β) Για όλες τις περιπτώσεις στις οποίες καταβλήθηκαν ήδη οι αποζημιώσεις να θεωρηθεί ότι οι αποζημιώσεις που έχουν καταβληθεί αφορούν την αξία του συντελεστή 0,10:1. Για τον επιπρόσθετο χαριστικό συντελεστή δόμησης 0,10:1 η αποζημίωση θα έχει τη μορφή είτε μεταφοράς του συντελεστή δόμησης, είτε ανταλλαγής με κρατική γη ίσης αξίας.

(γ) Για τις περιπτώσεις που εκκρεμεί παραπομπή στο δικαστήριο για καθορισμό των αποζημιώσεων ή για τις ιδιοκτησίες που δεν έχουν ακόμη απαλλοτριωθεί, για σκοπούς καθορισμού της αποζημίωσης θα χρησιμοποιηθεί συντελεστής δόμησης ίσος προς 0,20:1.

Μετά την απόφαση του Υ.Σ. ημερ. 6.10.2009, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας προχώρησε σε σχετικές εκτιμήσεις των επηρεαζόμενων κτημάτων.

Αναφορικά με τα πιο πάνω, παρατηρήσαμε, μεταξύ άλλων, τα πιο κάτω:

(α) Όσον αφορά στην απόφαση για παραχώρηση του επιπρόσθετου χαριστικού συντελεστή δόμησης (10%), τίθενται τα εξής ερωτήματα: **(i)** Κατά πόσο, τόσο η παραχώρηση όσο και η μεταφορά επιπρόσθετου χαριστικού συντελεστή δόμησης στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι νομικά επιτρεπτή, με βάση το ισχύον νομικό πλαίσιο. **(ii)** Κατά πόσο η εφαρμογή της απόφασης αυτής συνάδει με τον μέχρι σήμερα τρόπο καθορισμού των αποζημιώσεων που βασίζεται στις πρόνοιες του Συντάγματος και του περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου του 1962, καθώς επίσης με τις πρόνοιες του περί Αρχαιοτήτων Νόμου, Κεφ.31, (άρθρο 9). **(iii)** Κατά πόσο στη συγκεκριμένη περίπτωση η ανταλλαγή κρατικής γης καλύπτεται από τη σχετική νομοθεσία και τους περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμούς του 1999.

(β) Για τις απαλλοτριώσεις που ήδη έγιναν, οι επηρεασθέντες ιδιοκτήτες είχαν την ευκαιρία και οι πλείστοι έλαβαν όλα τα ένδικα μέσα για προστασία των συμφερόντων τους, όπως προνοείται στο Σύνταγμα και το σχετικό Νόμο. Προσφυγές που καταχωρίστηκαν, απορρίφθηκαν τόσο πρωτόδικα όσο και κατ' έφεση. Επιπρόσθετα, όπως πληροφορηθήκαμε κάποιοι ιδιοκτήτες προσέφυγαν στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σχετικά με το θέμα, το οποίο δικαίωσε τις θέσεις του Τμήματος.

(γ) Με βάση στοιχεία/υπολογισμούς του Τμήματος, η αξία του επιπρόσθετου χαριστικού συντελεστή δόμησης 10% για τις περιπτώσεις που έχουν ήδη απαλλοτριωθεί, ανέρχεται συνολικά σε €17,7 εκ. περίπου, ενώ για τα υπό απαλλοτρίωση κτήματα (39) παρόλο ότι δεν έχει εκτιμηθεί ξεχωριστά η αξία του επιπρόσθετου χαριστικού συντελεστή 10%, φαίνεται ότι ανέρχεται σε αρκετά εκατομμύρια ευρώ. Επιπρόσθετα, επισημάναμε ότι, για τα 112 κτήματα τα οποία είναι ήδη εγγεγραμμένα στο όνομα της Κυπριακής Δημοκρατίας, η αποζημίωση για τον επιπρόσθετο χαριστικό συντελεστή δόμησης 10% θα έχει, σύμφωνα με την απόφαση του ΥΣ, τη μορφή είτε μεταφοράς συντελεστή δόμησης χωρίς κόστος για το Κράτος, με όφελος ωστόσο για τους δικαιούχους, είτε ανταλλαγής με κρατική γη ίσης αξίας με αποτέλεσμα την αποξένωση κρατικής περιουσίας.

Όσον αφορά στα 4 κτήματα για τα οποία εκκρεμεί η καταβολή των αποζημιώσεων και τα 39 κτήματα τα οποία θα απαλλοτριωθούν, ενδεχομένως, η αποζημίωση για την αξία του επιπρόσθετου χαριστικού

συντελεστή δόμησης 10% να έχει είτε τη μορφή μεταφοράς συντελεστή δόμησης είτε ανταλλαγής με κρατική γη ίσης αξίας. Η αξία του επιπρόσθετου χαριστικού συντελεστή για τις περιπτώσεις αυτές ανέρχεται, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, σε αρκετά εκατομμύρια ευρώ οπότε, και για αυτές τις περιπτώσεις, εάν τελικά επιλεγεί η ανταλλαγή με κρατική γη, θα υπάρξει αποξένωση κρατικής γης ίσης αξίας.

(δ) Η εφαρμογή της απόφασης του ΥΣ ημερ. 6.10.2009, πιθανότατα θα δημιουργήσει προηγούμενο και θα ανοίξει τον δρόμο για διεκδικήσεις σε πολλές άλλες περιπτώσεις απαλλοτρίωσης γης σε αρχαιολογικούς ή άλλους χώρους.

(ε) Η υλοποίηση της απόφασης του ΥΣ, εγείρει θέμα ίσης μεταχείρισης με άλλους πολίτες των οποίων η ιδιοκτησία απαλλοτριώθηκε για τον ίδιο σκοπό ή και οποιονδήποτε άλλο σκοπό δημόσιας ωφελείας.

Λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα των πιο πάνω θεμάτων, εισηγηθήκαμε όπως, πριν τη λήψη οποιωνδήποτε μέτρων προς υλοποίηση της απόφασης του Υ.Σ. ζητηθεί η καθοδήγηση του Γενικού Εισαγγελέα, κατά πόσο (α) η απόφαση έχει νομική βάση και η υλοποίησή της συνάδει με τις πρόνοιες του Συντάγματος και της σχετικής νομοθεσίας και (β) δημιουργείται όντως προηγούμενο για άλλες περιπτώσεις, οπότε σε μια τέτοια περίπτωση θα πρέπει να συνεκτιμηθούν οι μακροχρόνιες σοβαρές επιπτώσεις της σχετικής απόφασης.

Με επιστολή μας ημερ. 13.7.2012 προς την Υπουργό Εσωτερικών ζητήσαμε να πληροφορηθούμε κατά πόσο ζητήθηκε σχετική καθοδήγηση από τον Γενικό Εισαγγελέα για το θέμα, πριν τη λήψη οποιωνδήποτε μέτρων προς υλοποίηση της απόφασης του Υ.Σ.

Στο μεταξύ, ο Διευθυντής του Τμήματος με επιστολή του ημερ. 9.5.2011 προς τον Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι το Τμήμα του εξακολουθεί να έχει τις επιφυλάξεις του σε ότι αφορά την υλοποίηση της πιο πάνω απόφασης του ΥΣ ενώ, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου σε απαντητική επιστολή του ένα χρόνο μετά (10.5.2012), ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι οι οδηγίες που δόθηκαν προς εφαρμογή της κρατικής πολιτικής πρέπει να υιοθετηθούν. Στην ίδια επιστολή σημειώνεται ότι το Υπουργείο Εσωτερικών απέστειλε σε όλους τους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες σχετικές ενημερωτικές επιστολές. Ο Διευθυντής του ΤΚΧ με σχετική επιστολή του ημερ. 19.7.2012 ζήτησε την καθοδήγηση του Γενικού Εισαγγελέα, ως οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας.

Απαντώντας ο Γενικός Εισαγγελέας με επιστολή του ημερ. 3.8.2012 προς τον Διευθυντή του ΤΚΧ ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι όσον αφορά στα κτήματα (112) που έχουν απαλλοτριωθεί και καταβληθεί οι αποζημιώσεις, η προτεινόμενη ρύθμιση για αύξηση του συντελεστή από 10% σε 20% αποτελεί χαριστική παροχή και πρόσθεσε ότι, η οποιαδήποτε προσπάθεια αναβίωσης του θέματος για τις απαλλοτριώσεις αυτές, όχι μόνο δημιουργεί κινδύνους, αλλά ανατρέπει το όλο σύστημα στο οποίο στηριζόταν μέχρι σήμερα ο υπολογισμός των καταβλητέων αποζημιώσεων σε σχέση με όλες τις απαλλοτριώσεις. Ο Γενικός Εισαγγελέας ανέφερε ότι, "αν θεωρηθεί ότι το θέμα των απαλλοτριώσεων διέπεται από σαφείς νομοθετικές διατάξεις, όπως είναι και στην πραγματικότητα, τότε δεν είναι δυνατό να γίνεται λόγος για κατά χάριν χορηγήματα έξω και πέραν των νομοθετικών προνοιών" ενώ πρόσθεσε ότι, "αν θεωρηθεί ότι το θέμα ανάγεται σε θέμα πολιτικής και δεν ρυθμίζεται από σχετική νομοθεσία, τότε και πάλι η τελεσίδικη ρύθμιση των οποιωνδήποτε δικαιωμάτων τους δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ενέχει εκ μέρους της πολιτείας, ηθική υποχρέωση για κατά χάριν παροχή ή παροχή που θα ήταν άδικο να μη γίνει". Επισημαίνει επίσης ότι δεν βλέπει οποιονδήποτε λόγο για τον οποίο θα μπορούσαν οι συγκεκριμένες απαλλοτριώσεις να διαφοροποιηθούν από τις διάφορες απαλλοτριώσεις που έγιναν κατά καιρούς.

Όσον αφορά τις περιπτώσεις των τεσσάρων τεμαχίων γης για τα οποία εκκρεμεί η διαδικασία ενώπιον του δικαστηρίου για καθορισμό του ποσού της αποζημίωσης, ο Γενικός Εισαγγελέας ανέφερε ότι η κατάσταση δεν διαφοροποιείται από την προηγούμενη και δεν δικαιολογείται παράκαμψη του ισχύοντος νομικού καθεστώτος. Πρόσθεσε επίσης ότι όσον αφορά τα 39 τεμάχια γης τα οποία δεν έχουν απαλλοτριωθεί, η αποζημίωση δεν μπορεί παρά να καθοριστεί σύμφωνα με το νομοθετικό καθεστώς και με την πολεοδομική ζώνη που θα ισχύει κατά το χρόνο δημοσίευσης της απαλλοτρίωσης.

Προσφυγές στο Ανώτατο Δικαστήριο για έργα Απαλλοτρίωσης. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις ιδιοκτητών

ακίνητης περιουσίας που απαλλοτριώθηκε, οι οποίοι προσέφυγαν στο Ανώτατο Δικαστήριο διεκδικώντας να τους επιστραφεί η περιουσία τους, επειδή η απαλλοτριωθείσα ακίνητη ιδιοκτησία δεν χρησιμοποιήθηκε για τον σκοπό της απαλλοτρίωσης εντός της προθεσμίας των τριών ετών από της απαλλοτρίωσης όπως προνοεί το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας (άρθρο 23) και ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμος και/ή ο σκοπός της απαλλοτρίωσης δεν κατέστη εφικτός και/ή εγκαταλείφθηκε και/ή δεν ακολουθήθηκαν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες σύμφωνα με τη νομοθεσία. Στις περιπτώσεις αυτές, οι αιτητές διεκδικούν την επιστροφή της απαλλοτριωθείσας ακίνητης ιδιοκτησίας έναντι της τιμής κτήσης της όπως προβλέπει το Σύνταγμα και το άρθρο 15(1) του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου, ενώ σε περίπτωση που το Κράτος εξακολουθεί να χρειάζεται τη συγκεκριμένη ακίνητη ιδιοκτησία την απαλλοτριώνει εκ νέου. Σε ορισμένες περιπτώσεις, προκειμένου να αποφευχθεί η επιστροφή και η επανααπαλλοτρίωση της συγκεκριμένης ακίνητης ιδιοκτησίας με σημερινές τιμές, το Κράτος, μέσω του Γενικού Εισαγγελέα, επιδιώκει εξώδικη διευθέτηση με την καταβολή εύλογης αποζημίωσης στους αιτητές.

Επισημάναμε το γεγονός ότι ως αποτέλεσμα, το Κράτος επιβαρύνεται με πρόσθετα ποσά αποζημίωσης προς τους ιδιοκτήτες, με διοικητικό και άλλο κόστος, ενώ τα πιο πάνω θα μπορούσαν να αποφευχθούν με καλύτερο προγραμματισμό των κυβερνητικών έργων, του χρόνου δημοσίευσης της Γνωστοποίησης Απαλλοτρίωσης και του σχετικού Διατάγματος ή/και την έγκαιρη έναρξη εκτέλεσης των έργων από τις απαλλοτριούσες Αρχές.

Η άποψη του Τμήματος είναι ότι το σημαντικό αυτό θέμα αφορά στις απαλλοτριούσες Αρχές, οι οποίες είναι υπεύθυνες για τον όλο συντονισμό και διεκπεραίωση του έργου που αναλαμβάνουν να επιτελέσουν. Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, λόγω των παραλείψεων οργάνωσης εκ μέρους των απαλλοτριουσών Αρχών, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας επιβαρύνεται με επιπρόσθετη εργασία.

Ενδεικτικά παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Απαλλοτρίωση για δημιουργία Επιστημονικού Τεχνολογικού Πάρκου στο χωριό Πεντάκωμο στη Λεμεσό. Η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης για δημιουργία Επιστημονικού Τεχνολογικού Πάρκου (ΕΤΠ) στο Πεντάκωμο, δημοσιεύτηκε στις 15.9.2006, το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 7.9.2007 και επηρεάστηκαν 255 ιδιωτικά τεμάχια γης, συνολικής έκτασης 1.565.679 τ.μ. Η παρακολούθηση της υλοποίησης του Σχεδίου για την Ανάπτυξη του ΕΤΠ ανατέθηκε σε υπουργική επιτροπή, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 21.4.2005.

Οι ιδιοκτήτες 16 επηρεαζόμενων τεμαχίων γης, προσέφυγαν στο Ανώτατο Δικαστήριο (υπόθεση αρ. 1635/2007), το οποίο με απόφαση του ημερ. 11.9.2009, ακύρωσε το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης όσον αφορά στα υπό απαλλοτρίωση ακίνητά τους. Στην απόφαση αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι η διοίκηση προχώρησε στην απαλλοτρίωση μιας τεράστιας έκτασης την οποία έκρινε αναγκαία για κάλυψη των διαχρονικών αναγκών ενός ευέλικτου και πολλαπλής φύσης έργου, η συγκεκριμένη έκταση και μορφή του οποίου θα καθοριζέτο αναλόγως της εξέλιξης του, σε μεγάλο βάθος χρόνου. Αναφέρεται επίσης ότι, πέραν της απαλλοτριωθείσας έκτασης, σκοπεύεται να χρησιμοποιηθεί και κρατική έκταση 421.975 τ.μ., ενώ κανένα συγκεκριμένο έργο δεν προγραμματίστηκε πλην του Διεθνούς Ινστιτούτου Κύπρου για το Περιβάλλον και τη Δημόσια Υγεία, και δεν υπήρξε οποιαδήποτε, αρχιτεκτονική και χωροταξική μελέτη των συγκεκριμένων εγκαταστάσεων, αλλά ούτε και περιβαλλοντική μελέτη και τεchnοοικονομική μελέτη βιωσιμότητας, ενώ και η ίδια η Πολεοδομική Ζώνη δεν επέτρεπε τη σκοπούμενη ανάπτυξη.

Μετά την ακυρωτική απόφαση του Δικαστηρίου, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ως απαλλοτριούσα Αρχή, προέβηκε στις 5.3.2010 σε νέα δημοσίευση απαλλοτρίωσης για τα 16 τεμάχια που επηρεάστηκαν από την εν λόγω απόφαση και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας προχώρησε σε νέα εκτίμηση των σχετικών αποζημιώσεων και απέστειλε σχετικές προσφορές στους ιδιοκτήτες, ενώ προηγουμένως, κατόπιν σχετικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 5.8.2009, δημοσιεύτηκε στις 29.1.2010 Διάταγμα ανάκλησης για 137 επηρεαζόμενα τεμάχια συνολικής έκτασης 1.129.691τ.μ. (για ορισμένα τεμάχια η ανάκληση αφορούσε μέρος της έκτασης τους), ως μη αναγκαία για τους σκοπούς του εν λόγω έργου. Ως αποτέλεσμα, η έκταση της ιδιωτικής γης που απαλλοτριώθηκε, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, περιορίστηκε, σε 722.764 τ.μ.

Σύμφωνα με στοιχεία του τμήματος, μέχρι τον Ιούνιο 2012 έγινε μόνο μια πληρωμή και συγκεκριμένα στις 30.3.2011 καταβλήθηκε σε επηρεαζόμενο ιδιοκτήτη τεμαχίου γης το ποσό των €42.000 πλέον τόκοι κατόπιν εκ συμφώνου απόφασης Δικαστηρίου ημερ. 9.7.2010 στην παραπομπή αρ. 2/2008 και αφού ο ιδιοκτήτης εξασφάλισε ένταλμα κατάσχεσης ακίνητης περιουσίας εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το συνολικό οφειλόμενο ποσό προς τους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες τον Ιούνιο 2012 ανέρχεται σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος στο ποσό των €30,6 εκ. περιλαμβανομένων τόκων €9,9 εκ.

Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, τροχοδρομείται νέα ανάκληση μέρους των απαλλοτριώσεων για το Επιστημονικό Τεχνολογικό Πάρκο. Σχετική είναι η επιστολή της Γενικής Διευθύντριας του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ημερ. 16.7.2012 προς τον Διευθυντή του Τμήματος, σύμφωνα με την οποία η αρμόδια Υπουργική Επιτροπή για το Επιστημονικό Τεχνολογικό Πάρκο στην συνεδρία της ημερ. 26.6.2012 αποφάσισε, μεταξύ άλλων, όπως η συνολική έκταση γης για το ΕΤΠ περιοριστεί στα 300.000 τ.μ.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, ενώ το 2006 έγινε απαλλοτρίωση ιδιωτικής γης έκτασης 1.565.679 τ.μ., στη συνέχεια η έκταση περιορίστηκε σε 722.764 τ.μ. ενώ αναμένεται περαιτέρω περιορισμός της συνολικής έκτασης στα 300.000 τ.μ., γεγονός που κατά την άποψή μας, δεικνύει αδυναμία στο σχεδιασμό ή/και προγραμματισμό του έργου, ενώ παράλληλα επιβάρυνε το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και γενικότερα τη διοίκηση με αχρείαστη εργασία και σημαντικό διοικητικό κόστος. Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε κατά πόσο η απαλλοτριούσα Αρχή (Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού), έχει προβεί ή/και προβαίνει στις ενέργειες που είναι ευλόγως αναγκαίες για υλοποίηση του σκοπού της απαλλοτρίωσης, στα πλαίσια του Συντάγματος και του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου Ν.15/962 (προθεσμία 3 ετών για υλοποίηση του σκοπού της απαλλοτρίωσης).

(β) Επέκταση του Αστυνομικού και Πυροσβεστικού σταθμού στο χωριό Ορόκλινη της επαρχίας Λάρνακας. Για την επέκταση του Αστυνομικού και Πυροσβεστικού σταθμού στην Ορόκλινη δημοσιεύτηκε η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης στις 4.4.2003, το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 12.9.2003 και επηρεάστηκε ένα τεμάχιο γης, υπό διαχωρισμό 4 οικοπέδων. Για τα 2 επηρεαζόμενα οικοπέδα καταβλήθηκαν οι σχετικές αποζημιώσεις και έγινε η εγγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Ο ιδιοκτήτης των δύο άλλων επηρεαζόμενων από την απαλλοτρίωση οικοπέδων, καταχώρισε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο και σύμφωνα με απόφαση του Δικαστηρίου, το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης ακυρώθηκε εφόσον είχε παρέλθει η προνοούμενη από το Σύνταγμα προθεσμία, χωρίς να έχει επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης. Επειδή στα εν λόγω τεμάχια, έχει ήδη ολοκληρωθεί η ανέγερση του κτιρίου του αμαξοστασίου του Πυροσβεστικού Σταθμού στην Ορόκλινη, ο Γενικός Διευθυντής Υπουργείου Οικονομικών εξουσιοδότησε στις 19.4.2010 το ΤΚΧ να διαπραγματευτεί με τον ιδιοκτήτη των συγκεκριμένων τεμαχίων ώστε να επιτευχθεί φιλικός διακανονισμός βάσει της σημερινής αγοραίας αξίας των τεμαχίων και να καταστεί δυνατή η εκ νέου απαλλοτρίωση των τεμαχίων. Οι διαπραγματεύσεις δεν οδήγησαν σε συμφωνία και το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης προχώρησε σε δημοσίευση νέας Γνωστοποίησης Απαλλοτρίωσης και Διατάγματος Επίταξης στις 10.12.2010 καθώς και του Διατάγματος Απαλλοτρίωσης στις 8.4.2011.

Σύμφωνα με την πρώτη απαλλοτρίωση η προσφερόμενη αποζημίωση στο συγκεκριμένο ιδιοκτήτη ανερχόταν σε £112.500 ή €192.218 ποσό το οποίο δεν καταβλήθηκε στον ιδιοκτήτη. Στα πλαίσια της νέας απαλλοτρίωσης, η προσφερόμενη αποζημίωση για τα συγκεκριμένα ακίνητα σε τιμές της ημερομηνίας Γνωστοποίησης (10.12.2010) ανέρχεται σε €760.000 και επιπρόσθετα η ενοικιαστική τους αξία υπολογίστηκε για την περίοδο Απριλίου 2003 - Αυγούστου 2011 σε €43.700.

Στις 19.4.2011 ο επηρεαζόμενος ιδιοκτήτης καταχώρισε αγωγή αρ.3684/2010 στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας διεκδικώντας αποζημιώσεις περιλαμβανομένων ειδικών ζημιών (ενοίκια, αποχετευτικά τέλη, εκτιμητικά κ.λπ.) συνολικού ύψους €1.380.865, ενώ εγείρεται και ζήτημα παράνομης επέμβασης στην ακίνητη ιδιοκτησία του. Επιπρόσθετα, εκκρεμεί σχετική προσφυγή αρ.712/2011, του συγκεκριμένου ιδιοκτήτη στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, η καθυστέρηση στην έναρξη και ολοκλήρωση των εργασιών από την απαλλοτριούσα Αρχή είχε ως αποτέλεσμα να επιβαρυνθεί το ΤΚΧ με πρόσθετη εργασία και να καταστεί αναγκαία η καταβολή αυξημένων αποζημιώσεων στον πρώην ιδιοκτήτη των τεμαχίων.

(γ) Απαλλοτρίωση για την κατασκευή, βελτίωση, ευθυγράμμιση και ασφαλίστρωση του παρακαμπτήριου δρόμου Νέου Χωρίου στην Πάφο. Η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης και το Διάταγμα Επίταξης, για κατασκευή, βελτίωση, ευθυγράμμιση και ασφαλίστρωση του παρακαμπτήριου δρόμου Νέου Χωρίου Πάφου, δημοσιεύτηκε στις 24.4.2003, το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 23.4.2004 και επηρεάστηκαν 30 τεμάχια γης.

Σύμφωνα με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην προσφυγή αρ. 621/2004 η συγκεκριμένη απαλλοτρίωση ακυρώθηκε στην ολότητά της. Ο Διευθυντής Τμήματος Δημοσίων Έργων με επιστολή του ημερ. 14.12.2006 πληροφόρησε το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, μεταξύ άλλων, ότι μετά την ακυρωτική απόφαση του Δικαστηρίου, η προώθηση της κατασκευής του δρόμου θα γίνει στο μέλλον αφού επανεξεταστεί η χάραξη με βάση τα σημερινά δεδομένα και δημοσιευτεί νέα Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης. Στο μεταξύ, για τη συγκεκριμένη απαλλοτρίωση καταβλήθηκαν αποζημιώσεις σε ορισμένους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες, χωρίς ωστόσο να εγγραφεί στη Δημοκρατία η ακίνητη περιουσία, άλλοι ιδιοκτήτες προσέφυγαν στο Δικαστήριο για καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης, ενώ άλλοι δεν ανταποκρίθηκαν στις σχετικές προσφορές. Στις 18.6.2008 ενημερώθηκαν οι ιδιοκτήτες ότι οι σχετικές προσφορές αποζημίωσης που αφορούν στη συγκεκριμένη απαλλοτρίωση αποσύρονται. Έκτοτε, και παρά το γεγονός ότι έχουν παρέλθει 5 σχεδόν έτη από την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ο σχετικός φάκελος παραμένει σε εκκρεμότητα χωρίς καμιά περαιτέρω ενέργεια από το Τμήμα.

Εισηγηθήκαμε όπως γίνουν οι αναγκαίες ενέργειες το ταχύτερο δυνατό, για ανάκτηση του ποσού που η Δημοκρατία κατέβαλε για σχετικές αποζημιώσεις και επιστροφή της απαλλοτριωθείσας γης στους ιδιοκτήτες της, σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι για τον περαιτέρω χειρισμό της υπόθεσης ζήτησε γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και ότι η απαλλοτριούσα Αρχή δεν έχει προβεί μέχρι σήμερα σε οποιεσδήποτε ενέργειες για δημοσίευση νέας Γνωστοποίησης Απαλλοτρίωσης. Το θέμα εκκρεμεί.

Καθυστέρηση στην καταβολή αποζημιώσεων λόγω απαλλοτριώσεων. Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην καταβολή των πιο πάνω αποζημιώσεων, η οποία οφείλεται, μεταξύ άλλων, στη χρονοβόρα διαδικασία μέχρι τον καθορισμό του τελικού ποσού της αποζημίωσης και στα περιορισμένα κονδύλια του Προϋπολογισμού σε σχέση με τις καταβλητέες αποζημιώσεις. Ως αποτέλεσμα, στο τέλος κάθε χρόνου εκκρεμούν σημαντικά ποσά αποζημιώσεων, περιλαμβανομένων και οφειλών προς το Ταμείο Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, ενώ το Κράτος επιβαρύνεται με πολύ ψηλά ποσά τόκων. Όπως μας ενημέρωσε ο Διευθυντής του Τμήματος με επιστολή του ημερ. 22.3.2012, στις 31.12.2011 το οφειλόμενο ποσό για αποζημιώσεις λόγω απαλλοτριώσεων προς επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες, συμπεριλαμβανομένων τόκων μέχρι την ημερομηνία αυτή, ανέρχεται σε €530,8 εκ. περίπου. Το ποσό, σύμφωνα με την ανάλυση του Τμήματος, αποτελείται από ποσά προσφερθέντα στους ιδιοκτήτες γης αλλά μη αποδεχθέντα (€220,3 εκ.) και ποσά αποδεχθέντα, περιλαμβανομένων ποσών που αφορούν σε αποφάσεις Δικαστηρίου, αλλά μη καταβληθέντα στους δικαιούχους, (€310,5 εκ. για τα οποία έγινε σχετικός δειγματοληπτικός έλεγχος από την Υπηρεσία μας) μέχρι τις 31.12.2011. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την ίδια επιστολή, στο πιο πάνω οφειλόμενο ποσό δεν συμπεριλαμβάνονται ποσά αποζημίωσης για έργα ανάπτυξης για τα οποία δεν έγινε ακόμα προσφορά στους δικαιούχους, ούτε ποσά που αφορούν Τ/Κ περιουσίες στις οποίες έχουν αναγερθεί συνοικισμοί για τους πρόσφυγες και αποκτούνται και αυτές με απαλλοτρίωση.

Επισημάναμε ότι, σύμφωνα με το Άρθρο 23 του Συντάγματος, και το Άρθρο 12 του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου, οι αποζημιώσεις λόγω απαλλοτρίωσης καταβάλλονται τοις μετρητοίς και προκαταβολικά.

Ενδεικτικά παραδείγματα απαλλοτριώσεων αναφέρονται πιο κάτω:

- (i) Για την κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Πάφου – Πόλης Χρυσοχούς η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης δημοσιεύτηκε την 1.9.2006 (το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 3.8.2007) και επηρεάστηκαν συνολικά 1.347 τεμάχια γης. Το συνολικό ποσό της εκτίμησης, όπως εγκρίθηκε από τον Διευθυντή, ανήλθε στο ποσό των €85.365.580 περίπου. Μέχρι τον Ιούνιο 2012 καταβλήθηκε ποσό ύψους €43.011.910 και επί πλέον τόκοι ύψους €13.950.347 (ποσοστό 32,4% επί του ποσού της αποζημίωσης). Επισημάναμε ότι λόγω του ψηλού ποσού της καταβλητέας αποζημίωσης για το συγκεκριμένο έργο, η καθυστέρηση στην καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους θα έχει ως αποτέλεσμα να επιβαρυνθεί το Κράτος με υπέρογκα ποσά υπό μορφή τόκων. Όπως αναφέραμε, μέχρι τον Ιούνιο 2012 το ολικό οφειλόμενο ποσό των τόκων στο ποσό των αποζημιώσεων που δεν καταβλήθηκαν, υπολογίζεται σε €24,5 εκ. περίπου.

Η απαλλοτριούσα Αρχή προέβηκε τελικά σε ανάκληση του εν λόγω έργου για όσες ιδιοκτησίες δεν έχουν καταβληθεί ποσά αποζημίωσης, με σχετική δημοσίευση στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 10.8.2012 (Διατάγματα ανάκλησης αρ. 514 και αρ. 515), με όλες τις συνέπειες που ενδεχομένως αυτή να συνεπάγεται.

- (ii) Για την κατασκευή και λειτουργία του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, δημοσιεύτηκε στις 3.11.2006 Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης για την πρώτη φάση και επηρεάστηκαν 23 ακίνητα, στις 4.5.2007 Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης για τη δεύτερη φάση και επηρεάστηκε ένα ακίνητο και στις 22.5.2009 Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης για την τρίτη φάση και επηρεάστηκαν 31 ακίνητα.

Μέχρι τον Ιούνιο 2012 καταβλήθηκαν οι σχετικές αποζημιώσεις στους ιδιοκτήτες 14 τεμαχίων, συνολικού ύψους €15.478.134 πλέον τόκοι ύψους €1.725.508 (ποσοστό 11% επί του ποσού της αποζημίωσης), ποσό ύψους €120.000 σε ενοικιαστή συγκεκριμένου τεμαχίου ενώ, εκκρεμεί η καταβολή αποζημιώσεων συνολικού ύψους €32,1 εκ. περίπου, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος. Μέχρι την ίδια ημερομηνία, το οφειλόμενο ποσό των τόκων στο ποσό των αποζημιώσεων που δεν καταβλήθηκαν υπολογίζεται σε €12,8 εκ. περίπου.

- (iii) Για το «Πρόγραμμα Προστασίας και Διαχείρισης των Αλυκών», δημοσιεύτηκε στις 15.2.2002 Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης, καταβλήθηκαν αποζημιώσεις μέχρι τον Ιούνιο 2012 €8.513.650 και επιπρόσθετα τόκοι ύψους €2.470.017, ενώ μέχρι σήμερα εκκρεμεί σχετική πληρωμή σε ιδιοκτήτη συγκεκριμένου επηρεαζόμενου τεμαχίου ύψους €3,0 εκ. περίπου, ο οποίος καταχώρισε παραπομπή στο Δικαστήριο για καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης στις 5.2.2009 δηλαδή μετά από επτά χρόνια από την ημερομηνία της απαλλοτρίωσης. Εκφράσαμε την άποψη ότι το Τμήμα όφειλε, να προβεί το ίδιο σε έγκαιρη καταχώριση παραπομπής για καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης και όχι να αναμένει τις ενέργειες του ιδιοκτήτη. Αναφέρεται σχετικά ότι μέχρι τον Ιούνιο 2012 το οφειλόμενο ποσό των τόκων στο πιο πάνω ποσό των αποζημιώσεων που δεν καταβλήθηκαν υπολογίζεται σε €2,9 εκ. περίπου.

- (iv) Ορισμένα άλλα έργα για τα οποία εκκρεμούν μεγάλα ποσά αποζημιώσεων για απαλλοτριώσεις σε ιδιοκτήτες είναι, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, η απαλλοτρίωση για το τεχνολογικό πάρκο στο Πεντάκωμο για το οποίο το οφειλόμενο ποσό μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου, Ιούνιο 2012, ανερχόταν σε €30,6 εκ. περιλαμβανομένων τόκων €9,9 εκ. μέχρι την ημερομηνία αυτή, η απαλλοτρίωση για το ενεργειακό κέντρο στο Βασιλικό για το οποίο εκκρεμεί ποσό ύψους €34,4 εκ. περιλαμβανομένων τόκων περίπου €10 εκ. μέχρι 31.12.2012, η απαλλοτρίωση για τη Λίμνη Παραλιμνίου – οφειλόμενο ποσό €18,6 εκ. περιλαμβανομένων τόκων ύψους €2,4 εκ. μέχρι 31.12.2012, η απαλλοτρίωση για ανέγερση σχολείου και δρόμου στη Γερμασόγεια – οφειλόμενο ποσό €9,5 εκ. περιλαμβανομένων τόκων €2,9 εκ. επίσης μέχρι 31.12.2012.

Επισημάναμε ότι, η χρονοβόρα διαδικασία καθορισμού του τελικού ποσού της αποζημίωσης σε συνδυασμό με τα περιορισμένα κονδύλια του Προϋπολογισμού, έχει ως αποτέλεσμα να εκκρεμεί η καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους οι οποίες αναμένεται να ανέλθουν σημαντικά μέχρι την διευθέτησή τους, αφού το Κράτος θα επιβαρυνθεί, μεταξύ άλλων, με εκατομμύρια ευρώ υπό μορφή τόκων.

Καθυστέρηση στην καταβολή αποζημιώσεων λόγω επιτάξεων για σκοπούς δημόσιας ωφέλειας.

Διαπιστώθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις για τις οποίες εκδόθηκαν Διατάγματα Επίταξης ιδιωτικής ακίνητης ιδιοκτησίας για σκοπούς δημόσιας ωφέλειας, το Τμήμα καθυστερεί να καταβάλει τις σχετικές αποζημιώσεις στους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες σε αντίθεση με το άρθρο 13(1) του περί Επιτάξεως Ιδιοκτησίας δια σκοπούς δημόσιας ωφέλειας Νόμου αρ. 21/1962, που προνοεί όπως η αποζημίωση μόλις συμφωνηθεί/καθορισθεί καταβάλλεται πάραυτα τοις μετρητοίς.

Ενδεικτικά αναφέρονται Διατάγματα Επίταξης για σκοπούς άμυνας ισχύος 3 χρόνων το καθένα που αφορούν ακίνητη ιδιοκτησία στην περιοχή Ίνεια της Πάφου καθώς επίσης στην περιοχή Απλάντα, Αθιένου και Κόσιη της Επαρχίας Λάρνακας και τα οποία έχουν ήδη λήξει (ορισμένα από το 2000) και το Τμήμα δεν έχει προβεί μέχρι την ημερομηνία ελέγχου, στον καθορισμό των σχετικών εκτιμήσεων ή/και στην καταβολή των αποζημιώσεων όπως προβλέπει η σχετική νομοθεσία.

Έχουμε την άποψη ότι ανεξάρτητα από τα ποσά των αποζημιώσεων που προκύπτουν λόγω Επιτάξεων, το Τμήμα οφείλει να εφαρμόζει πιστά τις πρόνοιες του περί Επιτάξεως Ιδιοκτησίας δια σκοπούς δημόσιας ωφέλειας Νόμου αρ. 21/1962.

Ο Διευθυντής μάζ ανέφερε ότι καταβάλλονται προσπάθειες για συμπλήρωση των σχετικών εκτιμήσεων και αποστολή σχετικών προσφορών στους δικαιούχους και παράλληλα για καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων στα πλαίσια του Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με το Τμήμα, συμπληρώθηκαν αρκετές εκτιμήσεις και στάλθηκαν οι σχετικές προσφορές στους δικαιούχους.

Εντάλματα κατάσχεσης κινητής περιουσίας εναντίον της Δημοκρατίας λόγω απλήρωτων αποζημιώσεων για απαλλοτριώσεις.

Σε αρκετές περιπτώσεις για τις οποίες εκδόθηκαν αποφάσεις Δικαστηρίων σε σχετικές παραπομπές για απαλλοτριώσεις που αφορούν κυβερνητικά έργα αναπτύξεως και η Δημοκρατία δεν κατέβαλε τις σχετικές αποζημιώσεις στους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες, αυτοί προσέφυγαν στο Δικαστήριο και εξασφάλισαν εντάλματα κατάσχεσης εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας επιβαρύνοντας επιπρόσθετα το Κράτος με δικηγορικά και άλλα έξοδα αλλά και εκθέτοντας το Κράτος. Σχετικά αναφέρεται ότι την περίοδο 2010 μέχρι τον Μάιο 2012, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, εκδόθηκαν παγκύπρια συνολικά 165 εντάλματα κατάσχεσης εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας για τα οποία καταβλήθηκε ποσό €9,2 εκ. ενώ μέχρι τον Μάιο 2012 εκκρεμούσε η καταβολή ποσού €14,7 εκ. περιλαμβανομένων τόκων (μέχρι 30.6.12) και άλλων εξόδων.

Ενδεικτικά παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω:

- (i) Για την απαλλοτρίωση για διαμόρφωση του παραλιακού πεζοδρόμου στη Βορόκλινη, εκδόθηκαν οι αποφάσεις του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας ημερ. 12.10.2010 όσον αφορά στις παραπομπές αρ. 35/2009 μέχρι 51/2009 (17 παραπομπές) οι οποίες δεν εκτελέστηκαν με αποτέλεσμα οι ιδιοκτήτες να εξασφαλίσουν σχετικά εντάλματα κατάσχεσης κινητής περιουσίας (17 εντάλματα) ημερ. 20.6.2011, τα οποία εκδόθηκαν από το Επαρχιακό Δικαστήριο προς είσπραξη των οφειλόμενων ποσών. Τα οφειλόμενα ποσά περιλαμβανομένων τόκων και άλλων εξόδων συνολικού ποσού €197.734 καταβλήθηκαν τελικά στις 14.11.2011.
- (ii) Για την απαλλοτρίωση για τις αρχαιότητες στην Πέγεια, εκδόθηκαν οι αποφάσεις του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου ημερ. 7.7.2011 όσον αφορά στις παραπομπές αρ. 8/06 και αρ. 14/06 οι οποίες δεν εκτελέστηκαν με αποτέλεσμα, οι ιδιοκτήτες να εξασφαλίσουν σχετικό ένταλμα κατάσχεσης κινητής περιουσίας ημερ. 10.10.2011, προς είσπραξη του οφειλόμενου ποσού. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, οι απαιτήσεις ώστε να αποφευχθεί η αναγκαστική εκτέλεση του εντάλματος σε βάρος της Δημοκρατίας ανήλθε τελικά σε €1.313.378 στο οποίο περιλαμβάνεται κεφάλαιο €738.116 καθώς επίσης τόκοι, δικηγορικά και άλλα έξοδα, ποσό το οποίο καταβλήθηκε από την Δημοκρατία στις 14.3.2012.
- (iii) Για την επέκταση υφιστάμενου Δημοτικού σχολείου στον Αγ. Σπυρίδωνα στη Λεμεσό, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, εκδόθηκε η απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού ημερ. 22.2.2010 όσον αφορά στην παραπομπή αρ. 67/08, η οποία δεν εκτελέστηκε με αποτέλεσμα οι ιδιοκτήτες να εξασφαλίσουν σχετικό ένταλμα κατάσχεσης κινητής περιουσίας ημερ. 3.2.2012, προς είσπραξη του

οφειλόμενου ποσού. Σύμφωνα με το Τμήμα, το οφειλόμενο ποσό ώστε να αποφευχθεί η αναγκαστική εκτέλεση του εντάλματος σε βάρος της Δημοκρατίας, ανέρχεται σε €5.855.232 συμπεριλαμβανομένων τόκων €1.855.232 μέχρι 20.6.2012, ποσό το οποίο εκκρεμεί.

- (iv) Για την απαλλοτρίωση για τον αυτοκινητόδρομο Πάφου – Πόλης, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, εκδόθηκαν οι αποφάσεις του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου ημερ. 27.9.2011 όσον αφορά στην παραπομπή αρ. 493/08 η οποία δεν εκτελέστηκε με αποτέλεσμα, οι ιδιοκτήτες να εξασφαλίσουν σχετικό ένταλμα κατάσχεσης κινητής περιουσίας ημερ. 28.12.2011, προς είσπραξη του οφειλόμενου ποσού. Σύμφωνα με το Τμήμα, το οφειλόμενο ποσό ώστε να αποφευχθεί η αναγκαστική εκτέλεση των ενταλμάτων σε βάρος της Δημοκρατίας, συμπεριλαμβανομένων τόκων μέχρι 30.6.2012 ανέρχεται σε €102.381.
- (v) Για την απαλλοτρίωση για την ανέγερση νέου Δημοτικού νηπιαγωγείου στη Λάρνακα, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, εκδόθηκε απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας ημερ. 17.5.2010 όσον αφορά στην παραπομπή αρ. 20/08 η οποία δεν εκτελέστηκε με αποτέλεσμα, οι ιδιοκτήτες να εξασφαλίσουν σχετικό ένταλμα κατάσχεσης κινητής περιουσίας ημερ. 20.4.2012, προς είσπραξη του οφειλόμενου ποσού. Σύμφωνα με το Τμήμα, το οφειλόμενο ποσό ώστε να αποφευχθεί η αναγκαστική εκτέλεση του εντάλματος σε βάρος της Δημοκρατίας, ανέρχεται σε €401.492 συμπεριλαμβανομένων τόκων μέχρι 30.6.2012, ποσό το οποίο εκκρεμεί.

Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε τα μέτρα που λαμβάνει το Τμήμα σε συνεργασία και με το Υπουργείο Οικονομικών για αντιμετώπιση του προβλήματος.

Ο Αν. Διευθυντής ανέφερε ότι δίνεται προτεραιότητα στις περιπτώσεις που υπάρχουν εντάλματα κατάσχεσης αναμφίβολα όμως, λόγω περικοπών στους Προϋπολογισμούς, υπάρχει σοβαρό πρόβλημα στις πληρωμές των αποζημιώσεων μετά από απαλλοτριώσεις.

Ανακλήσεις έργων απαλλοτρίωσης. Από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας και όπως άλλωστε προκύπτει από διάφορες παραγράφους της παρούσας Έκθεσης, σε πολλές περιπτώσεις έργων απαλλοτρίωσης διαπιστώθηκαν, μεταξύ άλλων, αδυναμίες και προβλήματα στον προγραμματισμό και την εκτέλεση των έργων, σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες, μη υλοποίηση των έργων εντός της προθεσμίας που θέτει το Σύνταγμα και η σχετική νομοθεσία και αδυναμία του Κράτους να καταβάλει τις σχετικές αποζημιώσεις μέσω των ετήσιων Προϋπολογισμών.

Τα πιο πάνω, καθώς επίσης η συσσώρευση σημαντικών οφειλών του δημοσίου για αποζημιώσεις απαλλοτριώσεων και η υφιστάμενη οικονομική κρίση, φαίνεται να οδήγησαν το Κράτος στην επαναξιολόγηση των έργων απαλλοτρίωσης για τα οποία κανένα ποσό αποζημίωσης δεν έχει καταβληθεί στους ιδιοκτήτες ή έχει καταβληθεί μέρος της συνολικής αποζημίωσης, με σκοπό τη λήψη απόφασης για ανάκληση απαλλοτριώσεων ακίνητης περιουσίας για έργα τα οποία δεν είναι εφικτό να υλοποιηθούν άμεσα ή/και δεν κρίνεται απόλυτα αναγκαία η υλοποίησή τους στο εγγύς μέλλον. Ειδικότερα αναφέρεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος και σχετική επιστολή του Διευθυντή προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών ημερ. 10.8.2012, σε συσκέψεις που έγιναν στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 24.7.2012 και στις 26.7.2012 παρουσία της Υπουργού Εσωτερικών και των οικείων Υπουργών αποφασίστηκε η ανάκληση 16 τέτοιων έργων απαλλοτρίωσης (για 7 έργα η ανάκληση είναι ολική). Στο μεταξύ, σε σύσκεψη της Υπουργικής Επιτροπής για το Επιστημονικό Τεχνολογικό Πάρκο (ΕΤΠ) που έγινε στις 26.6.2012 αποφασίστηκε η μερική ανάκληση του έργου του ΕΤΠ. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, το ποσό των αποζημιώσεων που δεν θα χρειαστεί να καταβληθεί εφόσον τα συγκεκριμένα έργα ανακληθούν είναι πέραν των €118 εκ. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται ποσό ύψους €64,7 εκ. για τον αυτοκινητόδρομο Πάφου- Πόλης Χρυσοχούς, ποσό ύψους €26,5 εκ. για έργα απαλλοτρίωσης του Υπουργείου Παιδείας (σχολικά κτίρια και οδικό δίκτυο), ποσό ύψους €13 εκ. περίπου για το ΕΤΠ, ποσό €9,4 εκ. για διάφορα πολεοδομικά έργα καθώς επίσης ποσό €5 εκ. περίπου για τη μετακίνηση της κτηνοτροφικής περιοχής Πολεμιδιών και τη δημιουργία πρόσβασης στην νέα κτηνοτροφική περιοχή Κ. Πολεμιδιών.

Συναφώς αναφέρεται ότι, με βάση τις πιο πάνω αποφάσεις έχουν ήδη ανακληθεί με σχετική δημοσίευση στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας, το έργο για τον αυτοκινητόδρομο Πάφου- Πόλης Χρυσοχούς

(Διάταγμα ανάκλησης αρ. 514 και αρ. 515 ημερ. 10.8.2012) και τα έργα απαλλοτρίωσης που αφορούν την μετακίνηση της κτηνοτροφικής περιοχής Κ. Πολεμιδιών και τη δημιουργία πρόσβασης στη νέα κτηνοτροφική περιοχή Κ. Πολεμιδιών (Διάταγμα ανάκλησης αρ. 513 και αρ. 516 ημερ. 10.8.2012).

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι απαιτείται η λήψη άμεσων διορθωτικών μέτρων για επίλυση των προβλημάτων και αδυναμιών που προκύπτουν σε σχέση με τον σχεδιασμό, προγραμματισμό και εκτέλεση των διαφόρων έργων απαλλοτρίωσης και την καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων, για αποφυγή παρόμοιων καταστάσεων στο μέλλον. Αναμένεται από το Κράτος να προβαίνει σε απαλλοτρίωση ακίνητης ιδιοκτησίας για έργα τα οποία υπάρχει η δυνατότητα να πραγματοποιηθούν όπως ορίζει το Σύνταγμα και ο Νόμος και όπως υπάρχει μεταξύ άλλων, στενή συνεργασία των απαλλοτριουσών Αρχών με το Υπουργείο Οικονομικών, για αποφυγή των προβλημάτων που δημιουργούνται.

Τόκοι πάνω στα ποσά των αποζημιώσεων για σκοπούς απαλλοτρίωσης. Με αφορμή την καταβολή ψηλών ποσών τόκων πάνω στα ποσά των απαλλοτριώσεων, εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο τροποποίησης της σχετικής νομοθεσίας, ώστε, στους ενδιαφερόμενους που προσφεύγουν στο δικαστήριο για καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης, να καταβάλλεται ή να κατατίθεται σε πίστη τους, ευθύς μετά την καταχώριση της αίτησης στο Δικαστήριο, το ποσό της προσφερόμενης αποζημίωσης συν τόκοι από την ημερομηνία Γνωστοποίησης της Απαλλοτρίωσης, και ακολούθως να καταβάλλεται τόκος, μόνο στο ποσό της διαφοράς μεταξύ της αρχικής προσφοράς και του τελικού ποσού αποζημίωσης που συμφωνείται/καθορίζεται στο δικαστήριο. Επίσης σε περιπτώσεις που ο επηρεαζόμενος δεν ανταποκρίνεται στην προσφορά του Τμήματος για σκοπούς αποζημίωσης και καθυστερεί να καταχωρίσει παραπομπή στο Δικαστήριο, το Τμήμα να προχωρεί το ίδιο σε καταχώριση σχετικής παραπομπής στο Δικαστήριο.

Με αυτό τον τρόπο όχι μόνο θα περιοριστεί το ποσό που καταβάλλει το Κράτος για τόκους, αλλά θα περιοριστεί και το ύψος του ποσού που καταβάλλεται κυρίως για δικηγορικά έξοδα, αφού αυτά θα υπολογίζονται πλέον με βάση το επί πλέον ποσό που κερδήθηκε και όχι το συνολικό ποσό της αποζημίωσης.

Εισηγηθήκαμε επίσης να μελετηθεί το ενδεχόμενο εισαγωγής στον σχετικό Νόμο περιοριστικής πρόνοιας, για το χρόνο εντός του οποίου η απαλλοτριούσα Αρχή ή κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο, μπορεί με αίτηση να ζητήσει από το Δικαστήριο να προβεί στον καθορισμό της καταβλητέας αποζημίωσης.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι τα θέματα αυτά μελετούνται και θα περιληφθούν στις αναθεωρήσεις του Νόμου.

Τόκοι για οφειλές που αφορούν σε αποζημίωση για επίταξη ακίνητης ιδιοκτησίας. Από σχετικό έλεγχο διαπιστώθηκε ότι το Τμήμα συνεχίζει και μετά τη ψήφιση του περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερμερίας Νόμου του 2006, Ν.167(Ι)/2006, στις περιπτώσεις καταβολής αποζημίωσης για σκοπούς επίταξης, να υπολογίζει και να καταβάλλει τόκο 4%, αντί του εκάστοτε καθοριζόμενου επιτοκίου με βάση τον περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερμερίας Νόμο του 2006.

Σύμφωνα με το άρθρο 13(1) του περί Επιτάξεως Ιδιοκτησίας Νόμου του 1962, μόλις συμφωνηθεί ή καθορισθεί δυνάμει των διατάξεων του Νόμου η σχετική αποζημίωση, αυτή καταβάλλεται πάραυτα τοις μετρητοίς στους ενδιαφερόμενους με ετήσιο τόκο 4% από την ημερομηνία κατά την οποία η αποζημίωση κατέστη απαιτητή, μέχρι της ημερομηνίας πληρωμής. Όπως προκύπτει ωστόσο από το άρθρο 3 του Νόμου αρ.167(Ι)/2006, που τέθηκε σε ισχύ στις 27.12.2006 η πιο πάνω πρόνοια δεν εφαρμόζεται και αντί του επιτοκίου 4%, ισχύει και εφαρμόζεται το εκάστοτε καθοριζόμενο επιτόκιο, δυνάμει του περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερμερίας Νόμου του 2006. Με βάση τα σχετικά διατάγματα του Υπουργού Οικονομικών τα οποία εκδόθηκαν δυνάμει του άρθρου 4 του Νόμου Ν.167(Ι)2006, το ύψος του επιτοκίου ανέρχεται σε 8% για τα έτη 2007, 2008 και 2009, σε 5,35% το 2010 και σε 5% το 2011 και 2012 και ως εκ τούτου, το ΤΚΧ κατέβαλλε στους δικαιούχους αποζημίωση λόγω επίταξης της ακίνητης ιδιοκτησίας τους, χαμηλότερο τόκο από τον νόμιμο.

Στη βάση των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως καταβάλλονται τόκοι για οφειλές που αφορούν σε αποζημίωση για επίταξη ακίνητης ιδιοκτησίας, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το θέμα παραπέμφθηκε στον Γενικό Εισαγγελέα με σχετική επιστολή ημερ. 16.3.2012.

Ενημέρωση – Συντήρηση του Συστήματος Πληροφοριών Γης (ΣΠΓ)/Εκτιμητικός τομέας για απαλλοτριώσεις και επιτάξεις. Στα πλαίσια του ελέγχου των απαλλοτριώσεων και των επιτάξεων από την Υπηρεσία μας, καθώς και των σχετικών αποζημιώσεων που οφείλονται από το Κράτος προς τους δικαιούχους/ιδιοκτήτες, διαπιστώθηκε ότι τα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος δεν ενημερώνουν ή/και συντηρούν το μηχανογραφημένο σύστημα του Τμήματος (ΣΠΓ) με όλα τα στοιχεία που αφορούν υποθέσεις απαλλοτριώσεων και επιτάξεων. Ως αποτέλεσμα, τα στοιχεία που εξάγονται από το σύστημα είναι ελλιπή και η παρακολούθηση και ο έλεγχος των οφειλών του Κράτους για απαλλοτριώσεις και για επιτάξεις καθίσταται ιδιαίτερα δύσκολος τόσο από το Τμήμα όσο και από την Υπηρεσία μας. Συναφώς αναφέρεται ότι εξακολουθούν να υπάρχουν αρκετές παλιές υποθέσεις απαλλοτριώσεων για τις οποίες δεν μηχανογραφήθηκαν τα στοιχεία των τεμαχίων για τα οποία υπάρχουν εκκρεμότητες στην καταβολή αποζημιώσεων ενώ, για αρκετές υποθέσεις επιτάξεων δεν έγινε καμιά ενημέρωση του συστήματος, ενώ σε αρκετές άλλες δεν έχει καν υπολογιστεί η σχετική αποζημίωση λόγω επίταξης συγκεκριμένων τεμαχίων γης.

Ενόψει του γεγονότος ότι οι οφειλές του Κράτους για απαλλοτριώσεις ανέρχονται σε αρκετά εκατομμύρια ευρώ, εισηγηθήκαμε όπως δοθούν σχετικές οδηγίες για ενημέρωση/συντήρηση του συστήματος, το συντομότερο δυνατό.

Ο Διευθυντής μάς ανέφερε ότι δόθηκαν οδηγίες στους εκτιμητές όλων των Επαρχιακών Κτηματολογικών Γραφείων για άμεση ενημέρωση του Συστήματος Πληροφοριών Γης.

Παλιές υποθέσεις απαλλοτριώσεων. Από σχετικό έλεγχο παρατηρήθηκε ότι εξακολουθούν να εκκρεμούν στο Τμήμα αρκετές απαλλοτριώσεις για χρόνια (μερικές χρονολογούνται από τη δεκαετία του 1970), για τις οποίες φαίνεται να έχει ολοκληρωθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης, χωρίς ωστόσο να έχουν καταβληθεί ή κατατεθεί σε όλους τους δικαιούχους οι σχετικές αποζημιώσεις ή/και να εγγραφεί στο όνομα της Κυπριακής Δημοκρατίας η ακίνητη ιδιοκτησία.

Εισηγηθήκαμε όπως καταβληθεί κάθε προσπάθεια ώστε να ξεκαθαρίσουν όλες οι παλιές υποθέσεις απαλλοτριώσεων, και να εγγραφεί στο όνομα της Κυπριακής Δημοκρατίας η ακίνητη ιδιοκτησία. Προτεραιότητα θα πρέπει να δοθεί σε υποθέσεις που αφορούν σε πολύ μικρά ποσά και τα οποία αδικαιολόγητα δεν έχουν κατατεθεί στο Γενικό Λογιστήριο στο όνομα των δικαιούχων.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι καταβάλλονται προσπάθειες για διεκπεραίωση όλων των υποθέσεων.

Μητρώο αποζημιώσεων για Τουρκοκυπριακές περιουσίες που απαλλοτριώθηκαν. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας εισηγηθήκαμε όπως δημιουργηθεί ειδικό μητρώο αποζημιώσεων στο οποίο να καταχωριστούν όλα τα στοιχεία για αποζημιώσεις που αφορούν σε απαλλοτριώσεις Τουρκοκυπριακών περιουσιών, συμπεριλαμβανομένων των αποζημιώσεων που ήδη καταβλήθηκαν προς όφελος των ιδιοκτητών καθώς και τα οφειλόμενα ποσά.

Όπως μας ανέφερε ο Διευθυντής του Τμήματος έχει δημιουργηθεί ειδική ηλεκτρονική κατάσταση, η οποία εκτυπώνεται από το υφιστάμενο Σύστημα Πληροφοριών Γης, ενώ για τις παλιές περιπτώσεις που η καταβολή των αποζημιώσεων έγινε εκτός του Συστήματος Πληροφοριών Γης, τα στοιχεία φαίνονται στους επιμέρους φακέλους.

Εισηγηθήκαμε όπως για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου των απαλλοτριώσεων που αφορούν σε Τουρκοκυπριακές περιουσίες, γίνει προσπάθεια καταχώρισης στο σύστημα όλων των παλιών υποθέσεων, ώστε να μπορούν να εξάγονται συγκεντρωτικά, αλλά και αναλυτικά στοιχεία όσον αφορά στις σχετικές πληρωμές και στα οφειλόμενα ποσά. Το θέμα εκκρεμεί.

Προβλήματα σε περιπτώσεις Απαλλοτριώσεων του Υπουργείου Παιδείας. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν αδυναμίες και προβλήματα σε αρκετά έργα απαλλοτριώσεων του Υπουργείου Παιδείας τα οποία αφορούν κυρίως στον προγραμματισμό/σχεδιασμό που γίνεται για σκοπούς απαλλοτρίωσης και ανέγερσης σχολείων/νηπιαγωγείων, σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες, καθώς και τη μη υλοποίηση των έργων εντός της προθεσμίας που θέτει το Σύνταγμα και η σχετική νομοθεσία. Ως αποτέλεσμα, οι ιδιοκτήτες

διεκδικούν την επιστροφή της περιουσίας τους, όπως προβλέπει το Σύνταγμα και ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμος, ενώ το Κράτος σε αρκετές περιπτώσεις προβαίνει σε νέα απαλλοτρίωση ή μέσω του Γενικού Εισαγγελέα, επιδιώκει εξώδικη διευθέτηση με την καταβολή εύλογης αποζημίωσης στους αιτητές και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας το οποίο ενεργεί για λογαριασμό του Υπουργείου Παιδείας, επιφορτίζεται με πρόσθετη εργασία. Εκφράσαμε την άποψη ότι θα πρέπει να ληφθούν σχετικές αποφάσεις από τη Διοίκηση για επίλυση των προβλημάτων και αδυναμιών που προκύπτουν. Επίσης εισηγηθήκαμε (α) οι απαλλοτριώσεις να γίνονται από το Υπουργείο Παιδείας όταν και εφόσον είναι σε θέση να πραγματοποιούνται έγκαιρα τα έργα και (β) οι ενστάσεις εναντίον της κατασκευής των έργων να εξετάζονται έγκαιρα από τις απαλλοτριούσες Αρχές.

Στην Έκθεσή μας για το 2010 αναφέρονται ορισμένα παραδείγματα, τα οποία επαναλαμβάνονται ως ενδεικτικά της κατάστασης.

(α) Απαλλοτρίωση για την ανέγερση του Λυκείου Γεροσκήπου στην Πάφο. Για την ανέγερση του Λυκείου Γεροσκήπου δημοσιεύτηκε η σχετική Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης και το Διάταγμα Επίταξης στις 10.3.2006 ενώ το 2ο Διάταγμα παράτασης Διατάγματος Επίταξης είχε ισχύ μέχρι 8.3.2009, χωρίς δικαίωμα περαιτέρω ανανέωσης. Το συνολικό ποσό της αποζημίωσης, όπως υπολογίστηκε από το Τμήμα στις 8.3.2007 ανέρχεται σε €387.170 (£226.600). Το Λύκειο έχει ανεγερθεί και λειτουργεί και μέχρι την ημέρα του ελέγχου (Δεκέμβριος 2011) δεν καταβλήθηκε προς τον ιδιοκτήτη η σχετική αποζημίωση, ενώ με σχετική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερ. 17.2.2009, το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης, καθώς και το σχετικό Διάταγμα Επίταξης ακυρώθηκε, επειδή, όπως προκύπτει από τα πρακτικά του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η Υπουργική Επιτροπή δεν συγκλήθηκε δεόντως για εξέταση της ένστασης του ιδιοκτήτη για την απαλλοτρίωση.

Μετά την ακύρωση της απαλλοτρίωσης, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ζήτησε από το ΤΚΧ όπως υπολογιστεί η αγοραία αξία του επίδικου κτήματος σε σημερινές τιμές, ούτως ώστε να προχωρήσουν αμέσως διαπραγματεύσεις σύμφωνα και με σχετική επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα ημερομηνίας 21.9.2009. Σύμφωνα με σχετική έκθεση του ΤΚΧ, στις 5.5.2010 συμφωνήθηκε με τον ιδιοκτήτη, παρουσία εκπροσώπων της Νομικής Υπηρεσίας, όπως για το επίδικο κτήμα υιοθετηθεί το ποσό των €1.155.000.

Για το θέμα καταχωρίστηκε στο μεταξύ, από τον ιδιοκτήτη η αγωγή, αρ. 2196/09, εναντίον της Δημοκρατίας για γενικές και ειδικές αποζημιώσεις λόγω της λανθασμένης απόφασης της Διοίκησης. Σύμφωνα με σχετική επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας ημερ. 28.3.2011 οι διαπραγματεύσεις για τον καθορισμό της αγοραίας αξίας του ακινήτου κατέληξαν στις 16.3.2011, ο ιδιοκτήτης ωστόσο αντικατάστησε τους δικηγόρους του και απέρριψε την συμφωνία που έγινε με τον προηγούμενο δικηγόρο γι' αυτό και δόθηκαν οδηγίες για άμεση δημοσίευση νέας απαλλοτρίωσης. Η Γνωστοποίηση έγινε στις 24.6.2011 ενώ ο ιδιοκτήτης ζήτησε με αίτηση του ημερ. 24.5.2011 προσωρινό διάταγμα απαγόρευσης επέμβασης στο σχολείο. Το θέμα εκκρεμεί.

(β) Απαλλοτρίωση για την ανέγερση του Περιφερειακού Λυκείου στη περιοχή Λειβαδιών Λάρνακας και τη διαμόρφωση του οδικού δικτύου της περιοχής. Το συγκεκριμένο έργο για το οποίο δημοσιεύτηκε η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης στις 15.4.2005, έχει ήδη ολοκληρωθεί και μέχρι τέλος του 2009 δεν έγινε καμιά πληρωμή προς τους ιδιοκτήτες, ενώ με σχετική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερ. 30.1.2008, η απαλλοτρίωση ακυρώθηκε.

Αναφέρεται σχετικά ότι επηρεαζόμενοι ιδιοκτήτες τεσσάρων τεμαχίων γης προσέφυγαν στο Ανώτατο Δικαστήριο και εξασφάλισαν ακυρωτική απόφαση της απαλλοτρίωσης λόγω, μεταξύ άλλων, παράλειψης της απαλλοτριούσας Αρχής να διεξάγει τη δέουσα έρευνα πριν την λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης.

Μετά την ακυρωτική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η Δημοκρατία καταχώρισε Αναθεωρητική Έφεση στο Ανώτατο Δικαστήριο, εναντίον της πρωτόδικης απόφασης του Ανωτάτου, η οποία και εκκρεμεί.

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τον Γενικό Εισαγγελέα, ενδείκνυται να εξετασθεί από τη Διοίκηση, τόσο το ενδεχόμενο νέας απαλλοτρίωσης όσο και η αγορά των επίδικων ιδιοκτησιών. Σύμφωνα με εκτίμηση του Τμήματος ημερ. 19.1.2009, η συνολική αγοραία αξία και των οκτώ ακινήτων συνολικής έκτασης 51.220τ.μ.

ανέρχεται σε €9.555.000, σε σύγκριση με €2.800.398 κατά την ημέρα Γνωστοποίησης της Απαλλοτρίωσης (15.4.2005).

Για τα 4 από τα 8 επηρεαζόμενα τεμάχια της απαλλοτρίωσης, συνολικής έκτασης 44.919τ.μ., μετά από τις σχετικές προσφυγές και την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, έγινε συμβιβασμός μέσω εκπροσώπου του Γενικού Εισαγγελέα, δημοσιεύτηκε στις 11.3.2011 νέα απαλλοτρίωση και στις 8.6.2011, μετά από έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, καταβλήθηκαν σχετικές αποζημιώσεις ύψους €9.606.983 και τόκοι ύψους €208.740 καθώς επίσης δικηγορικά και εκτιμητικά ύψους €298.310.

Επισημάναμε ότι για τα άλλα 4 τεμάχια γης που επηρεάστηκαν από την αρχική απαλλοτρίωση εξακολουθεί να εκκρεμεί η διαδικασία απόκτησης από τη Δημοκρατία και καταβολής σχετικών αποζημιώσεων παρά το γεγονός ότι το Λύκειο έχει κτιστεί ενώ, έχει λήξει και το σχετικό Διάταγμα Επίταξης με αποτέλεσμα, όπως αναφέρεται και σε σχετική επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 3.10.2011, τα ακίνητα να κατέχονται παράνομα. Σημειώνεται ότι για τα εν λόγω τεμάχια οι ιδιοκτήτες κατέθεσαν αγωγές για άρση κάθε επέμβασης που διενεργείται στην ιδιοκτησία τους. Το θέμα εκκρεμεί.

Επισημαίνεται επίσης ότι, δεδομένου ότι οι επηρεαζόμενοι ιδιοκτήτες δεν ανταποκρίθηκαν στη σχετική προσφορά του Τμήματος για σκοπούς αποζημίωσης, το Τμήμα όφειλε να προβεί έγκαιρα στην κατάθεση σχετικών παραπομπών στο Δικαστήριο, προκειμένου να αποφευχθούν/περιοριστούν τα προβλήματα που ακολούθησαν και πρωτίστως, πιθανόν να μην ήταν αναγκαία η καταβολή αυξημένων αποζημιώσεων και άλλων ενδεχόμενων επιβαρύνσεων. Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με το Τμήμα, σχετικές παραπομπές κατατέθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία στο Επαρχιακό Δικαστήριο στις 29.11.2011, δηλαδή μετά από πέντε και πλέον έτη από την ημερομηνία προσφοράς της αποζημίωσης στους ιδιοκτήτες (25.4.2006).

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι εξετάζει τις πιο πάνω υποθέσεις και αναμένεται να δοθούν οι απαραίτητες διευκρινίσεις.

Επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας. Η γενική επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στην ελεγχόμενη από το Κράτος περιοχή άρχισε το 1982 και συμπληρώθηκε το 1992. Έκτοτε δεν υιοθετήθηκε σταθερή διαδικασία για επανεκτίμηση των ακινήτων, στις περιπτώσεις ανέγερσης νέων κτιρίων, προσθηκών, αλλαγής πολεοδομικών ζωνών κ.λπ. Ως αποτέλεσμα τούτου, όπως υποδείξαμε με επιστολές μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος, υπάρχει απώλεια σημαντικών εσόδων, τόσο για την Κυβέρνηση, όσο και για τις Τοπικές Αρχές, αφού για τον υπολογισμό του φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας, του δημοτικού τέλους, του τέλους βελτιώσεως και των αποχετευτικών τελών λαμβάνεται υπόψη η αγοραία αξία κατά την 1.1.1980.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, στις περιπτώσεις ανάπτυξης ακινήτων, αυτά επανεκτιμώνται μόνο όταν το ζητούν οι αρμόδιες Δημοτικές Αρχές.

Αναφερθήκαμε ενδεικτικά στην περίπτωση του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου το οποίο με επιστολές του προς τον Υπουργό Εσωτερικών και προς τον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ήγειρε έντονα το θέμα των επανεκτιμήσεων των ακινήτων στα όρια του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου, υποδεικνύοντας (επιστολή του ημερ. 3.12.2008) ότι λόγω της μη επανεκτίμησης των νέων αναπτύξεων στην περιοχή του Συμβουλίου, δημιουργείται τεράστιο οικονομικό πρόβλημα, αφού μέχρι τη συγκεκριμένη ημερομηνία η συνολική απώλεια των εσόδων υπολογίστηκε ότι ξεπερνά τα 6 εκατομμύρια ευρώ. Συναφώς αναφέρεται ότι σε 236 περιπτώσεις επανεκτιμήσεων που διεκπεραιώθηκαν, η αξία των ακινήτων αυξήθηκε από €4,6 εκ. σε €38,3 εκ., με αποτέλεσμα την αύξηση των αποχετευτικών τελών κατά €148.485 ετησίως.

Επιπρόσθετα επισημάναμε το γενικότερο θέμα αρχής ότι η μη επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας, δημιουργεί άνιση μεταχείριση των πολιτών. Ενδεικτικά αναφέραμε ότι πολλοί πολίτες ενώ είναι ιδιοκτήτες επαύλεων ή/και κτιρίων σημαντικής αξίας, καλούνται να καταβάλουν φόρους με βάση τη γενική εκτίμηση 1.1.1980, όταν στη θέση των επαύλεων/κτιρίων υπήρχαν χωράφια/οικόπεδα και φορολογούνται ως τέτοια, ενώ την ίδια στιγμή κάποιοι άλλοι ιδιοκτήτες μικρών οικιών, καλούνται να πληρώσουν ψηλότερα ποσά φόρων επειδή είχαν ήδη κτισμένα τα σπίτια τους κατά την 1.1.1980 και φορολογούνται επί της αξίας της γης και των κτιρίων, σύμφωνα με την τελευταία γενική εκτίμηση.

Ενόψει των πιο πάνω και δεδομένου ότι η ακίνητη ιδιοκτησία σε τιμές 1.1.1980, αποτελεί βάση για διάφορες φορολογίες, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι κάποιες από τις σχετικές νομοθεσίες δυνατό να χρήζουν σχετικής τροποποίησης, αλλά και για λόγους ενημέρωσης και εκσυγχρονισμού των κτηματολογικών μητρώων του Τμήματος, εισηγηθήκαμε την επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας με προτεραιότητα τις περιοχές όπου παρατηρείται σημαντική ανάπτυξη δηλαδή στους Δήμους και στις παράλιες/τουριστικές περιοχές, για τις οποίες η απώλεια εσόδων τόσο για την Κυβέρνηση, όσο και για τις τοπικές Αρχές είναι σημαντική. Επίσης εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα συνεργαστεί στενά με άλλα αρμόδια Τμήματα και Αρχές, ώστε να του κοινοποιούνται έγκαιρα στοιχεία που αφορούν στην ανάπτυξη γης, ενώ θα πρέπει, σε συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, να θεσμοθετηθεί διαδικασία επανεκτίμησης της ακίνητης ιδιοκτησίας κατά τρόπο οικονομικό και αποτελεσματικό.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, το Τμήμα ετοίμασε τρεις μελέτες με σκοπό να συζητηθούν στο Υπουργείο Εσωτερικών και οι οποίες αφορούν στον υπολογισμό του αναγκαίου προσωπικού που χρειάζεται για την διευθέτηση των σχετικών εκκρεμοτήτων που υπάρχουν από το 1990 μέχρι σήμερα, στην εκτίμηση των ακινήτων για τα οποία εκδόθηκαν άδειες οικοδομής και έχει συμπληρωθεί η ανέγερση τους, που υπολογίζονται στα 20.000 ακίνητα τον χρόνο, καθώς επίσης σε θέματα που αφορούν σε ενδεχόμενη διενέργεια νέας γενικής εκτίμησης (δημιουργία νέου ξεχωριστού Κλάδου Γενικής Εκτίμησης και Φορολογίας). Η λήψη σχετικών αποφάσεων εκκρεμεί.

Μέτρα για απάμβλυνση του προβλήματος έκδοσης τίτλων ιδιοκτησίας - Πολεοδομική Ρύθμιση/Πολεοδομική Αμνηστία. Με σκοπό τη διευκόλυνση έκδοσης πιστοποιητικού τελικής έγκρισης για οικιστικές μονάδες και διαμερίσματα και στη συνέχεια έκδοση των σχετικών τίτλων ιδιοκτησίας, περιλαμβανομένων των περιπτώσεων όπου υπάρχουν παρατυπίες ή/και ασυμφωνίες με τους όρους της χορηγηθείσας άδειας, ετοιμάστηκαν σε συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα Τμήματα 4 σχετικά νομοσχέδια τα οποία ψηφίστηκαν σε Νόμους (τροποποιητικοί Νόμοι) τον Απρίλιο 2011. Σημειώνεται ότι με την εν λόγω νομοθεσία οι αγοραστές μονάδων σε μεγάλες αναπτύξεις θα μπορούν να πάρουν τίτλους ιδιοκτησίας, ανεξάρτητα από τυχόν επιμέρους παρατυπίες σε μέρος των μονάδων ή των κοινόχρηστων χώρων. Επιπρόσθετα, για τις αναπτύξεις που ήταν υφιστάμενες στις 8.4.2011, ημερομηνία έναρξης της ισχύος των τροποποιητικών Νόμων και για τις οποίες υπήρχαν παρανομίες/ασυμφωνίες με τους όρους των αδειών, έχει αναπτυχθεί και προσωρινός μηχανισμός νομιμοποίησης (καλούμενη Πολεοδομική Αμνηστία), θέμα το οποίο φαίνεται να παρακολουθεί και συντονίζει το Υπουργείο Εσωτερικών. Συναφώς αναφέρεται ότι η σχετική νομοθεσία θέτει χρονικό όριο για υποβολή σχετικής δήλωσης πρόθεσης για την υποβολή αίτησης για έκδοση πιστοποιητικού έγκρισης για παρατυπίες σε υφιστάμενη οικοδομή ή σε υπό δημιουργία οικοπέδο μέχρι την 31.10.2012 και ημερομηνία λήξης της περιόδου υποβολής της σχετικής αίτησης την 31.12.2014.

Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, τον Ιούνιο του 2009 υπήρχαν κατατεθειμένα στο Τμήμα πωλητήρια έγγραφα που αφορούσαν περίπου 120.000 οικιστικές μονάδες χωρίς τίτλους ιδιοκτησίας για τις οποίες, μέχρι τον Ιούνιο 2012 έχουν εκδοθεί, σύμφωνα με το Τμήμα περίπου 33.256 νέοι τίτλοι ιδιοκτησίας ενώ εκκρεμούν στο Τμήμα υποθέσεις που αφορούν σε έκδοση 23.092 νέων τίτλων ιδιοκτησίας. Επίσης, σύμφωνα με το Τμήμα, με την τροποποίηση των νομοθεσιών που αφορούν την Πολεοδομική Ρύθμιση, έχουν εκδοθεί, από τις αρμόδιες Αρχές περίπου 1850 πιστοποιητικά έγκρισης με σημειώσεις και με απαγορεύσεις τα οποία αφορούν 20.000 μονάδες για τις οποίες υπάρχει πλέον η δυνατότητα έκδοσης των σχετικών τίτλων ιδιοκτησίας.

Ενόψει του γεγονότος ότι από τον Ιούνιο 2009 μέχρι σήμερα έχουν κατατεθεί στο Τμήμα αριθμός πωλητηρίων εγγράφων που αφορούν νέες μονάδες, εισηγηθήκαμε όπως γίνει εκ νέου υπολογισμός των μονάδων για τις οποίες εκκρεμεί η έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας από το Τμήμα για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησής τους.

Λαμβάνοντας υπόψη τον μεγάλο αριθμό περιπτώσεων για τις οποίες, για διάφορους λόγους, εκκρεμεί η έκδοση τίτλων, είναι φανερό ότι αν τελικά διευθετηθούν, τα έσοδα του δημοσίου θα ανέλθουν σε εκατομμύρια ευρώ από μεταβιβαστικά τέλη. Παράλληλα επισημαίνεται ότι η αποτελεσματική αντιμετώπιση του θέματος, θα συμβάλει στην απάμβλυνση ή/και επίλυση του χρόνιου προβλήματος έκδοσης τίτλων ιδιοκτησίας. Για τον σκοπό αυτό η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε να μελετηθεί, μεταξύ άλλων, το ενδεχόμενο

όπως, σε συνεργασία και συντονισμό με τις αρμόδιες οικοδομικές και πολεοδομικές Αρχές, εφαρμοστεί σύστημα παρακολούθησης της αδειοδότησης αναπτύξεων σε συσχετισμό με την έκδοση των τίτλων ιδιοκτησίας.

Ζητήσαμε όπως τηρείται ενήμερη η Υπηρεσία μας για τις ενέργειες του Τμήματος για επίτευξη των σκοπών της «Πολεοδομικής Ρύθμισης/Πολεοδομικής Αμνηστίας» με βάση τις τελευταίες νομοθετικές ρυθμίσεις (Απρίλιος 2011) και όσον αφορά στην ανταπόκριση του κοινού και γενικότερα στα μέχρι σήμερα αποτελέσματα και αν αυτά κρίνονται ικανοποιητικά.

Καθυστέρηση στην έκδοση πιστοποιητικών έρευνας ακίνητης περιουσίας. Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση (μέχρι και 10 έτη) στη διεκπεραίωση των αιτήσεων κυβερνητικών Τμημάτων, εμπορικών Τραπεζών και άλλων για έκδοση πιστοποιητικών έρευνας ακίνητης περιουσίας από το ΤΚΧ. Αρκετές από τις εκκρεμούσες αιτήσεις υποβλήθηκαν από τα Επαρχιακά Γραφεία Ενημερίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και αφορούν σε αιτητές παροχής δημοσίου βοηθήματος ή λήπτες δημοσίου βοηθήματος, σύμφωνα με τον περί Δημοσίων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμο αρ. 95(Ι)2006. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι κατά την 1.10.2011 εκκρεμούσαν στο Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λάρνακας, 9.640 αιτήσεις που υποβλήθηκαν από διάφορους αιτητές (εμπορικές Τράπεζες, και άλλους) για έκδοση πιστοποιητικών έρευνας και επιπρόσθετα 4.189 αιτήσεις του Γραφείου Ενημερίας από τις οποίες 3.800 αιτήσεις αφορούν την περίοδο 2002-2010.

Λόγω της συσσώρευσης μεγάλου όγκου εργασίας στον Κλάδο εγγραφής των διαφόρων Επαρχιακών Κτηματολογικών Γραφείων, της καθυστέρησης στην έκδοση πιστοποιητικών ακίνητης ιδιοκτησίας περιλαμβανομένων αυτών που αφορούν σε αιτήσεις των Επαρχιακών Γραφείων Ενημερίας τα οποία και είναι αναγκαία για εφαρμογή σχετικής νομοθεσίας, εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα λάβει τις αναγκαίες ενέργειες για πιο έγκαιρη διεκπεραίωση των σχετικών αιτήσεων.

Εκφράσαμε την άποψη ότι οι περιπτώσεις εκείνες, όπου αιτητής είναι ο Επαρχιακός Λειτουργός Ενημερίας θα πρέπει να τυγχάνουν προτεραιότητας, όπως γίνεται στην περίπτωση των αιτήσεων με αιτητή το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων. Επιπρόσθετα, εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα διερευνήσει κατά πόσο θα μπορούσε να δοθεί στο Τμήμα Ενημερίας, περιορισμένη πρόσβαση στο Αρχείο του ΤΚΧ, ώστε, το Τμήμα να αποφορτιστεί με τη σχετική εργασία, αλλά και τα Επαρχιακά Γραφεία Ενημερίας να λαμβάνουν έγκαιρα τα αναγκαία στοιχεία για εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας και, μεταξύ άλλων, να αποφεύγονται τυχόν υπερπληρωμές δημοσίου βοηθήματος.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι δόθηκαν οδηγίες σε όλα τα Επαρχιακά Κτηματολογικά Γραφεία για την προώθηση των αιτήσεων για έκδοση πιστοποιητικών έρευνας.

Καταγγελία αναφορικά με την έκδοση πιστοποιητικών έρευνας από Λειτουργό του Τμήματος. Ύστερα από καταγγελία ημερ. 28.5.2012, η Υπηρεσία μας διενήργησε σχετικό έλεγχο όσον αφορά στην έκδοση πιστοποιητικών έρευνας (ΠΕ) από λειτουργούς του Τμήματος. Της συγκεκριμένης καταγγελίας προηγήθηκε σχετική έρευνα από το ίδιο το Τμήμα ημερ. 10.5.2012, κατόπιν οδηγιών του Διευθυντή του Τμήματος, την οποία ωστόσο κρίναμε ελλιπή.

Από τον δειγματοληπτικό έλεγχο της Υπηρεσίας μας προέκυψαν διάφορα θέματα τα οποία θεωρούνται σοβαρά και χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης, με σημαντικότερο την εκτύπωση, από μη αρμόδιους λειτουργούς του Τμήματος, ΠΕ για ακίνητη περιουσία χωρίς την συγκατάθεση των ενδιαφερομένων προσώπων, με άγνωστο τον τελικό προορισμό τους και κατά παράβαση της σχετικής νομοθεσίας, ενώ το Κράτος φαίνεται να έχει υποστεί σημαντική απώλεια δημοσίων εσόδων.

Συγκεκριμένα αναφέραμε ότι, λειτουργοί του Τμήματος οι οποίοι δεν εργάζονται στον Κλάδο εγγραφής του Τμήματος, έχουν εκτυπώσει σημαντικό αριθμό ΠΕ τα οποία όχι μόνο φαίνεται να μην δικαιολογούνται από τη φύση των καθηκόντων τους αλλά χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης από το Τμήμα αφού σε αρκετές περιπτώσεις η έκδοση των ΠΕ ήταν μαζική και ξεπερνούσε κατά πολύ τον αριθμό των πιστοποιητικών που κατά μέσο όρο εκδίδονται από αρμόδιους λειτουργούς. Ενδεικτικά αναφέραμε, μεταξύ άλλων, ότι συγκεκριμένος λειτουργός στο Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λευκωσίας έχει εκδώσει, χωρίς να εμπίπτει στις αρμοδιότητές του, για την περίοδο 1.1.2008-18.6.2012 συνολικά 20.411 ΠΕ για 12.630

διαφορετικούς ιδιοκτήτες, όσα περίπου εκτύπωσαν κάθε ένας από τους τρεις λειτουργούς του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Λευκωσίας που έχουν ως αποκλειστικό καθήκον την έκδοση τέτοιων πιστοποιητικών (κατά μέσο όρο 23.000 κάθε λειτουργός). Ενδεικτικό του «υπέρμετρου ζήλου» που επέδειξε ο συγκεκριμένος λειτουργός για τα ΠΕ που δεν ήταν στα καθήκοντά του και της μαζικότητας στην έκδοση των πιστοποιητικών εκ μέρους του καθώς και της σοβαρότητας του θέματος, είναι το γεγονός ότι σε αρκετές περιπτώσεις εκτύπωσε πιστοποιητικά που κυμαίνονται από 100-500 την ημέρα ενώ αρμόδιοι λειτουργοί εκδίδουν περίπου 30-50 την ημέρα. Επίσης, δεύτερος λειτουργός στο Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Πάφου, προέβηκε στην εκτύπωση 4.722 ΠΕ για 3.666 διαφορετικούς ιδιοκτήτες ακινήτων, για την περίοδο 1.1.2008-18.6.2012 χωρίς να εμπίπτει μέσα στα καθήκοντά της θέσης του ενώ, λειτουργοί με τα ίδια καθήκοντα δεν έχουν εκδώσει κανένα ΠΕ και, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του ΣΠΓ, στην πλειοψηφία τους τα ΠΕ εκδόθηκαν με εικονική αίτηση.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, μεταξύ άλλων, προκύπτει σημαντική απώλεια δημοσίων εσόδων αφού τα πιστοποιητικά αυτά εκδίδονταν χωρίς την καταβολή των ανάλογων τελών και μάλιστα αφορούσαν στην πλειοψηφία τους εγγεγραμμένα ακίνητα κατονομαζόμενων ατόμων, σε παγκύπρια κλίμακα όπου το κόστος είναι ψηλό, μη νόμιμη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 των περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμων του 2001 μέχρι 2012 και παράβαση του άρθρου 51^Α του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224 που αφορά στην παροχή πληροφοριών για ακίνητη ιδιοκτησία συγκεκριμένων ιδιοκτητών με την καταβολή του νενομισμένου τέλους. Αναφέραμε επίσης ότι προκύπτουν ερωτηματικά για τον σκοπό της έκδοσης των εν λόγω ΠΕ, τον τελικό προορισμό τους και κατά πόσο τα ΠΕ παραχωρούνταν επί πληρωμή, όπως αναφέρεται στην καταγγελία.

Επιπρόσθετα των πιο πάνω διαπιστώθηκαν αδυναμίες του συστήματος ΣΠΓ και της έκδοσης των ΠΕ για τις οποίες η Υπηρεσία μας υπέβαλε συγκεκριμένες εισηγήσεις όπως περιορισμό της πρόσβασης στη συγκεκριμένη λειτουργία του συστήματος έκδοσης ΠΕ στον απολύτως αναγκαίο αριθμό εξουσιοδοτημένων ατόμων και λήψη των απαραίτητων μέτρων ώστε να υπάρχουν δικλίδες ασφαλείας στο ΣΠΓ όσον αφορά στη συγκεκριμένη λειτουργία. Επίσης εισηγηθήκαμε όπως αναθεωρηθούν τα σχετικά τέλη προς τα πάνω όσον αφορά στις πληροφορίες που αφορούν συγκεκριμένα τεμάχια ή ενορίες και προς τα κάτω όσον αφορά παγκύπρια στοιχεία ώστε αφενός τα τέλη να συνάδουν με το πραγματικό κόστος και αφετέρου τα έσοδα του Κράτους να αυξηθούν και ταυτόχρονα να παρέχονται πληροφορίες στο κοινό που να αφορούν στην ακίνητη περιουσία σε παγκύπρια βάση, με λογικό κόστος.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αν. Διευθυντής οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας όσον αφορά στη λειτουργία του συστήματος συζητήθηκαν στο Τμήμα και πάρθηκαν σχετικές αποφάσεις. Επίσης, σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών η οποία μας κοινοποιήθηκε, μετά από οδηγίες της Υπουργού Εσωτερικών, ορίστηκε ερευνών λειτουργός για διεξαγωγή πειθαρχικής έρευνας εναντίον αριθμού υπαλλήλων του Τ.Κ.Χ.

Καθυστέρηση στην εξέταση των αιτήσεων του Κλάδου κρατικής γης. Η εξέταση των αιτήσεων στον Κλάδο κρατικής γης που αφορούν εκμίσθωση κρατικής γης, παραχώρηση, ανταλλαγή κ.λπ, καθυστερεί σημαντικά από το Τμήμα. Επισημάναμε ότι η καθυστέρηση που παρατηρείται σε ορισμένες περιπτώσεις είναι αδικαιολόγητη αφού εκκρεμούν αιτήσεις μέχρι και 20 και πλέον έτη ενώ εξετάζονται και διεκπεραιώνονται αρκετές πιο πρόσφατες υποθέσεις. Επίσης παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην υπογραφή των σχετικών συμβολαίων μίσθωσης/άδειας χρήσης μετά τη λήψη της σχετικής απόφασης από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα καθορίσει μηχανισμούς παρακολούθησης των διαφόρων αιτήσεων στα διάφορα στάδια (επιτόπια εξέταση, εκτίμηση, αιτιολογημένη έκθεση κ.λπ.) μέχρι και την ολοκλήρωσή τους ώστε, οι σχετικές αιτήσεις να εξετάζονται μέσα σε λογικά πλαίσια. Επίσης, για τις παλαιές υποθέσεις, επειδή με την πάροδο των χρόνων οι αιτητές ενδεχομένως να έπαυσαν να ενδιαφέρονται, εισηγηθήκαμε όπως εξακριβωθεί κατά πόσο εξακολουθούν να ενδιαφέρονται και να προωθηθούν ανάλογα.

Ο Διευθυντής σημείωσε ότι καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια, με τα δεδομένα που έχει στο παρόν στάδιο το Τμήμα (μειωμένες υπερωρίες, μαζικές αφυπηρετήσεις) για διεκπεραίωση όλων των υποθέσεων του Κλάδου.

Καταγγελίες για παράνομες επεμβάσεις σε κρατική γη. Παρά το ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, Επαρχιακές Διοικήσεις πληροφόρησαν τα αρμόδια Επαρχιακά Κτηματολογικά Γραφεία για παράνομες επεμβάσεις σε κρατική γη, οι οποίες διαπιστώθηκαν κατόπιν επιτόπιας εξέτασης από λειτουργούς τους ή/και από καταγγελίες που έγιναν προς τον Έπαρχο από ιδιώτες, ωστόσο το Τμήμα καθυστερεί για περίοδο μέχρι και δέκα έτη να προβεί σε διερεύνηση των περιπτώσεων αυτών, ώστε να ληφθούν μέτρα για άρση των επεμβάσεων, με αποτέλεσμα το πρόβλημα των παράνομων επεμβάσεων να προσλαμβάνει συνεχώς μεγαλύτερες διαστάσεις.

Επίσης σε περιπτώσεις παράνομων επεμβάσεων σε κρατική γη, για τις οποίες υπάρχει σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, το Τμήμα καθυστερεί να εξακριβώσει κατά πόσο υπήρξε συμμόρφωση ή όχι με τις σχετικές αποφάσεις, ή/και να προβεί σε λήψη μέτρων για άρση των επεμβάσεων.

Επισημάνουμε ότι η ανοχή έναντι οποιωνδήποτε παράνομων επεμβάσεων σε κρατική γη, εκτός του ότι συντελεί στην παγίωση τους, δυνατόν να εκληφθεί και ως αδυναμία για την αποτελεσματική αντιμετώπιση τους και ενθαρρύνει, αντί να αποτρέπει, την επανάληψή τους.

Υποδείξαμε ότι θα πρέπει να υιοθετηθούν το συντομότερο μηχανισμοί για προστασία της κρατικής γης και να ληφθούν αμέσως αποτελεσματικά μέτρα εναντίον αυτών που παρανομούν και επίσης να μελετηθούν τρόποι ώστε να καταστεί ασφαλές το σύστημα παρακολούθησης και υλοποίησης των σχετικών αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου. Για τον σκοπό αυτό η Υπηρεσία μας προέβηκε σε συγκεκριμένες εισηγήσεις προς άρση των αδυναμιών. Ο Διευθυντής μάς ανέφερε ότι το Τμήμα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για διερεύνηση των περιπτώσεων επεμβάσεων, ούτως ώστε να παραπέμπονται έγκαιρα στο Γενικό Εισαγγελέα, για λήψη μέτρων.

Μισθώσεις κρατικών γαιών. Αρκετές περιπτώσεις μισθώσεων κρατικής γης εξακολουθούν να παρουσιάζουν διάφορα προβλήματα, όπως καθυστέρηση στην πληρωμή των ενοικίων, μη συμμόρφωση των μισθωτών με τους σχετικούς όρους των συμβάσεων, μη υπογραφή συμβάσεων, κ.ά, παρά το γεγονός ότι έχει ολοκληρωθεί η μηχανογράφηση των συμβάσεων μίσθωσης/αδειών χρήσης κρατικής γης και υπάρχει πλέον δυνατότητα παρακολούθησης τους μηχανογραφικά. Ζητήσαμε όπως υπάρξει στενότερη παρακολούθηση των μισθώσεων και ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για διευθέτηση των πιο πάνω προβλημάτων.

Κλάδος Χωρομετρίας.

(α) Κριτήρια και προγραμματισμός εξέτασης αιτήσεων/υποθέσεις με επίσπευση. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες στον προγραμματισμό και την διεκπεραίωση των διαφόρων αιτήσεων του Κλάδου Χωρομετρίας στα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος, με αποτέλεσμα πολλές αιτήσεις να καθυστερούν για σειρά ετών, αρκετές εκκρεμούν μέχρι 10 και πλέον έτη. Διαπιστώθηκαν επίσης, υποθέσεις οι οποίες αφορούσαν αιτήσεις με επίσπευση, που υποβλήθηκαν πριν αρκετά χρόνια, για τις οποίες ενώ καταβλήθηκαν επί πλέον δικαιώματα για επίσπευση, εξακολουθούν να εκκρεμούν, σε αντίθεση με τις σχετικές εγκυκλίους του Διευθυντή του Τμήματος, που προνοούν, μεταξύ άλλων, την εξέτασή τους σε λογικά χρονικά πλαίσια, όχι πέραν των έξι μηνών.

Από έλεγχο στα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος, παρατηρήθηκε επίσης ότι αρκετές αιτήσεις εκκρεμούν για σειρά ετών, ενώ άλλες αιτήσεις πολύ πιο πρόσφατες προωθούνται και διεκπεραιώνονται, χωρίς να υπάρχει αιτιολόγηση. Εισηγηθήκαμε όπως τεθούν κριτήρια που να καθορίζουν την ιεράρχηση των αιτήσεων κατά κατηγορία και όπως γίνεται προγραμματισμένη εξέταση των αιτήσεων με βάση την ιεράρχησή τους, με έμφαση στον προγραμματισμό των επιτόπιων επισκέψεων, ώστε να εξυπηρετούνται όλες οι περιοχές/χωριά, εντός λογικών χρονικών πλαισίων και των δυνατοτήτων του Τμήματος. Επίσης εισηγηθήκαμε όπως εντατικοποιηθεί η προσπάθεια ώστε να ξεκαθαρίσουν όλες οι παλαιές τουλάχιστον υποθέσεις, βάσει καθορισμένου χρονοδιαγράμματος.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι το Τμήμα προχώρησε σε αναδιοργάνωση του προσωπικού εντός των τομέων του Κλάδου και ότι δόθηκαν νέες οδηγίες στους χωρομέτρους για ομαδοποίηση των διαφόρων υποθέσεων. Επίσης ανέφερε ότι η εξέταση των αιτήσεων στον κλάδο Χωρομετρίας γίνεται μετά από μελέτη και προγραμματισμό και ότι με τις υποθέσεις του κοινού εξετάζονται και διεκπεραιώνονται και υποθέσεις που αφορούν σε μεγάλα κρατικά έργα ανάπτυξης, έργα των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου καθώς και σε υποθέσεις δικαστηρίου, πολυκατοικιών, διαχωρισμού οικοπέδων, στη χωρομέτρηση και ετοιμασία κυβερνητικών οικισμών και συνοικισμών αυτοστέγασης.

(β) Διεξαγωγή κτηματικών χωρομετρικών εργασιών από αρμόδιους χωρομέτρους. Με την εφαρμογή του περί Χωρομετρίας Νόμου, Ν.67(Ι)/2005, οι πολίτες, Κυβερνητικά Τμήματα, Υπηρεσίες, Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Οργανισμοί, έχουν την επιλογή της ανάθεσης υποθέσεων που χρειάζονται κτηματική χωρομετρική εργασία σε ιδιώτες αρμόδιους χωρομέτρους.

Σχετικά με το πιο πάνω, πολίτες φαίνεται να υποβάλλουν παράπονα στο Τμήμα αλλά και στην Υπηρεσία μας, για το ύψος των ποσών που καλούνται να καταβάλλουν στους ιδιώτες χωρομέτρους για τη διεξαγωγή των εργασιών αυτών, τα οποία είναι σημαντικά πιο ψηλά σε σύγκριση με τα αντίστοιχα τέλη του Τμήματος.

Με σχετική επιστολή του ημερ. 25.11.2009, προς τη Νομική Υπηρεσία, ο Διευθυντής του Τμήματος, ως Πρόεδρος του Συμβουλίου Κτηματογράφησης Κύπρου, ζήτησε γνωμάτευση κατά πόσο δύναται το Συμβούλιο αφενός να παρέμβει σχετικά με το θέμα της υπερτιμολόγησης από τους αρμόδιους ιδιώτες χωρομέτρους, με σκοπό τη ρύθμιση του θέματος, είτε με την έκδοση Κανονισμών δυνάμει του άρθρου 67 του υπό αναφορά Νόμου, είτε με τροποποίηση του Νόμου, και αφετέρου να καθορίσει πλαίσιο χρεώσεων το οποίο να αναφέρεται σε κατώτατη ενδεικτική ή ανώτατη επιτρεπόμενη αμοιβή του ιδιώτη χωρομέτρη για το κάθε είδος εργασίας ξεχωριστά, χωρίς αυτό να αποτελεί περιοριστικό μέτρο ανταγωνισμού.

Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε ως προς τις ενέργειες στις οποίες έχει προβεί το Τμήμα με σκοπό την προώθηση μέτρων που θα μπορούσαν να θέσουν τις αμοιβές των ιδιωτών χωρομετρών πάνω σε λογικές βάσεις.

Συναφώς αναφέρεται ότι σε σχετική Γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 5.6.2012 αναφέρεται ότι το θέμα είναι δυνατό να ρυθμιστεί με Κανονισμούς που μπορεί να εκδώσει το Υπουργικό Συμβούλιο με βάση το άρθρο 67(2)(β) του περί Χωρομετρίας Νόμου του 2005, σύμφωνα με το οποίο οι Κανονισμοί δύνανται να προνοούν και να καθορίζουν οποιαδήποτε ζητήματα ή θέματα που σχετίζονται με χρηματικά τέλη τα οποία οι αρμόδιοι χωρομέτρους δύνανται να χρεώνουν κατά την εκτέλεση χωρομετρικών εργασιών.

Μέρος Β

Σχέδιο επαναχωρομέτρησης της ελεύθερης περιοχής Κύπρου.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του ημερ. 13.10.1999, ενέκρινε την υλοποίηση του σχεδίου επαναχωρομέτρησης της ελεύθερης περιοχής Κύπρου και την αντικατάσταση όλων των υφιστάμενων γραφικών κτηματικών σχεδίων με νέα ψηφιακά, ψηλής ακρίβειας και πιστότητας. Η επαναχωρομέτρηση υπολογίστηκε ότι θα περατωθεί σε διάστημα επτά χρόνων (2000-2006), με συνολικό κόστος περίπου €47 εκ.

Για την περίοδο 2000-2011 η συνολική δαπάνη, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, ανήλθε σε περίπου €11.174.490. Επισημάναμε ότι το έργο προχωρεί με πολύ αργούς ρυθμούς και δεν έχει επιτευχθεί η υλοποίηση του μέσα στο χρονοδιάγραμμα που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και ζητήσαμε να πληροφορηθούμε τους λόγους για τους οποίους εξακολουθεί να καθυστερεί η υλοποίηση του έργου καθώς και τα μέτρα που προτίθεται να πάρει το Τμήμα για προώθησή του. Συναφώς αναφέρεται ότι τα δεδομένα της επαναχωρομέτρησης εντάσσονται και καταχωρίζονται στο Σύστημα Πληροφοριών Γης (ΣΠΓ), στη χωρομετρική βάση δεδομένων. Παρατηρήσαμε ότι μέχρι τις 31.12.2011 έχουν εισαχθεί στο ΣΠΓ από σύνολο περίπου 1.100.000 μόνο 200.240 τεμάχια γης ή ποσοστό 18% (15,5% μέχρι τις 31.12.2010).

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι, οι πρόνοιες του προηγούμενου στρατηγικού σχεδίου, όπως έγκαιρη εξασφάλιση του αναγκαίου εξοπλισμού και κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού και ανάθεση εργασιών στον ιδιωτικό τομέα, δεν έχουν υλοποιηθεί. Ως αποτέλεσμα, οι εργασίες που έχουν συμπληρωθεί μέχρι σήμερα καλύπτουν ένα μικρό ποσοστό του όλου έργου. Ο Διευθυντής ανέφερε επίσης ότι στις περιοχές που

έχει ολοκληρωθεί η επαναχωρομέτρηση, μειώθηκε ουσιαστικά ο χρόνος διεκπεραίωσης των υποθέσεων και αναβαθμίστηκε η αξιοπιστία του κτηματικού σχεδίου. Επιπρόσθετα ανέφερε ότι το Τμήμα, έχει ετοιμάσει νέο αναθεωρημένο στρατηγικό σχέδιο, με βάση τις μέχρι σήμερα εμπειρίες, το οποίο ωστόσο δεν έχει μέχρι σήμερα προωθηθεί προς το Υπουργείο Εσωτερικών. Όπως ανέφερε ο Αν. Διευθυντής η επαναχωρομέτρηση έχει αναπτυχθεί πλέον ως ξεχωριστή δραστηριότητα/μηχανισμός του Τμήματος, στον οποίο συμμετέχουν όλοι σχεδόν οι κλάδοι του Τμήματος.

Υποθέσεις απαλλοτριώσεων όπου καταβλήθηκε/κατατέθηκε η αποζημίωση, ενώ η εγγραφή τους εκκρεμεί ακόμη. Αρκετά τεμάχια γης που επηρεάστηκαν από απαλλοτριώσεις, για τα οποία καταβλήθηκε/κατατέθηκε ήδη η αποζημίωση στους δικαιούχους, εξακολουθούν να είναι εγγεγραμμένα στους πρώην ιδιοκτήτες, χωρίς να έχουν εγγραφεί στο όνομα της Δημοκρατίας. Για τις περιπτώσεις όπου οι απαλλοτριώσεις αφορούν στη δημιουργία ή/και διαπλάτυνση δρόμων, οι οποίοι δεν τιτλοποιούνται στο όνομα της Δημοκρατίας, δεν εκδόθηκαν αναθεωρημένοι τίτλοι στους ιδιοκτήτες. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, εκκρεμεί η εγγραφή 11.348 επηρεαζόμενων τεμαχίων γης, παγκύπρια, για τα οποία η γνωστοποίηση της απαλλοτρίωσης χρονολογείται από το 1975.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το πρόβλημα οφείλεται κυρίως στην σοβαρή έλλειψη προσωπικού που υπάρχει στο Τμήμα και σε άλλες πιεστικές προτεραιότητες και ότι έχει δημιουργηθεί υποτομέας εγγραφής σε κάποια επαρχιακά γραφεία και αναμένεται ότι σταδιακά το πρόβλημα θα εκλείψει.

Παράνομη επέμβαση ιδιώτη πάνω σε κρατική παραλιακή γη στη Λάρνακα. Ιδιώτης στη Λάρνακα, του οποίου η σύμβαση έληξε από το 1987 και έκτοτε δεν ανανεώθηκε, εξακολουθεί να κάνει χρήση/επέμβαση σε κρατική γη, ενώ πρόσφατα έχει προβεί και σε άλλες παράνομες επεμβάσεις, χωρίς να εξασφαλίσει τις σχετικές άδειες. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με σχετικές αποφάσεις του ημερ. 18.2.1993 και 24.1.1999, απέρριψε αίτημά του για ανανέωση της σύμβασης και, παράλληλα, αποφάσισε όπως αυτός καταβάλει δικαιώματα για τον κατασκηνωτικό χώρο (παράνομη κατοχή και χρήση παραλιακής γης) από το 1986 μέχρι την άρση της επέμβασης, καθώς και τη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον του, τόσο από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για την παράνομη επέμβαση σε κρατική γη, όσο και από τον Έπαρχο Λάρνακας, για ανέγερση οικοδομής χωρίς άδεια από την αρμόδια Αρχή.

Το θέμα παραπέμφθηκε από το ΤΚΧ στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας τον Σεπτέμβριο του 2002, προκειμένου να καταχωρίσει αγωγή στο δικαστήριο, για είσπραξη των ενδιάμεσων οφελών και για άρση της επέμβασης. Συναφώς αναφέρεται ότι ο συγκεκριμένος ιδιώτης έχει προσφύγει, εναντίον της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου του 1993, στο Ανώτατο Δικαστήριο (Υπόθεση αρ. 529/93), το οποίο με απόφασή του ημερ. 14.4.1994 απέρριψε την πιο πάνω προσφυγή. Επίσης, σχετικό αίτημα του ιδιώτη όπως η συγκεκριμένη κρατική γη, στην οποία βρίσκεται η μόνιμη κατοικία του, εγγραφεί στο όνομα του και στα τρία παιδιά του, με βάση σχετικούς Κανονισμούς για παραχώρηση τίτλων ιδιοκτησίας σε εκτοπισθέντες (ΚΔΠ 163/06), απορρίφθηκε. Εναντίον της εν λόγω απόφασης, ο συγκεκριμένος ιδιώτης έχει προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο το οποίο με απόφασή του ημερ. 22.10.2008 απέρριψε την προσφυγή του, επειδή δεν κρίθηκε δικαιούχος εγγραφής της συγκεκριμένης κρατικής γης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, το θέμα της είσπραξης των ενδιάμεσων οφελών και άρσης της επέμβασης εκκρεμεί στο Γενικό Εισαγγελέα.

Επεμβάσεις σε κρατική γη στην οικιστική περιοχή της Αγίας Νάπας. Από επιτόπιο έλεγχο του Τμήματος το 1989 στην Αγία Νάπα, διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν 92 περιπτώσεις επεμβάσεων ιδιωτών σε κρατική γη. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με σχετική απόφαση του, έδωσε οδηγίες όπως, στις περισσότερες περιπτώσεις, πωληθεί η γη σ' αυτούς που προέβησαν στην επέμβαση, οι οποίοι έχουν διευθετήσει τα ενδιάμεσα οφέλη που προέκυψαν από την παράνομη κατοχή και χρήση της κρατικής γης, ενώ για τις υπόλοιπες περιπτώσεις να ληφθούν μέτρα για άρση της επέμβασης.

Το ολικό εισπρακτέο ποσό από την πώληση, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ήταν €1.847.852 (£1.081.500), το οποίο, με έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών τον Φεβρουάριο του 1997, αποφασίστηκε να εισπραχθεί σε 4 ίσες άτοκες ετήσιες δόσεις.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με νέα απόφαση του αρ. 61.451 και ημερ. 12.1.2005, έδωσε μια τελευταία ευκαιρία στους πιο πάνω να καταβάλουν τα οφειλόμενα ποσά μέσα σε ένα χρόνο από την ημερομηνία κοινοποίησης προς αυτούς της απόφασης και σε περίπτωση που και πάλι δεν συμμορφωθούν, τότε να ληφθούν δικαστικά μέτρα εναντίον τους. Αναφέρεται ότι, το Τμήμα τον Ιανουάριο του 2009, παρέπεμψε 25 περιπτώσεις επεμβάσεων σε κρατική γη για τις οποίες οι ιδιώτες/επεμβασίες δεν ανταποκρίθηκαν στις σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, στον Γενικό Εισαγγελέα, με σκοπό την προώθηση της διαδικασίας καταχώρισης αγωγών για άρση της επέμβασης και είσπραξη ενδιάμεσων οφελών από την παράνομη κατοχή και χρήση της κρατικής γης από το 1996. Το θέμα εκκρεμεί.

Ο Διευθυντής μας πληροφόρησε ότι ο Γενικός Εισαγγελέας ανέθεσε σε ιδιώτες δικηγόρους την καταχώριση αγωγών, διαδικασία που βρίσκεται σε εξέλιξη.

Κυβερνητικά αγροκτήματα στην Πάφο. Στην Επαρχία Πάφου υπάρχουν κυβερνητικά αγροκτήματα σε πέντε περιοχές, η διαχείριση των οποίων ανατέθηκε αρχικά στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ενώ από το 1993, με βάση το άρθρο 18(1) του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, αρμόδιος για τη διαχείριση είναι ο Υπουργός Εσωτερικών και, κατ' επέκταση, το ΤΚΧ. Από σχετικό έλεγχο η Υπηρεσία μας διαπίστωσε διάφορα προβλήματα, τα οποία επαναλαμβάνονται κάθε χρόνο στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας και χρήζουν άμεσης επίλυσης. Τα προβλήματα αυτά σχετίζονται με την είσπραξη των ενοικίων (το Τμήμα εξακολουθεί να εισπράττει τα παλιά ενοίκια, ενώ η συνολική διαφορά μεταξύ των αναθεωρημένων και των υφιστάμενων ενοικίων ανέρχεται σε περίπου €304.130 ετησίως), τη μη υπογραφή συμβάσεων σε αρκετές περιπτώσεις μεταξύ του Τμήματος και των δικαιούχων γεωργών, τη λήξη των συμβάσεων μεταξύ του Τμήματος και της Συνεργατικής Εταιρείας Ποτίμων Λτδ καθώς και της Συνεργατικής Εταιρείας Γεροσκήπου Λτδ με αποτέλεσμα να υπάρχουν εκκρεμότητες/προβλήματα όσον αφορά στις συμβάσεις με τους υπομισθωτές, κ.λπ.

Ο Διευθυντής μας πληροφόρησε ότι όσον αφορά τη μη είσπραξη των αναθεωρημένων ενοικίων ετοιμάστηκε σχετική πρόταση η οποία θα υποβληθεί προς το Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη απόφασης. Ανέφερε επίσης ότι το θέμα των τσιφλικιών αναμένεται να επιλυθεί οριστικά με την τροποποίηση των υφιστάμενων Κανονισμών και πρόσθεσε ότι, σύμφωνα με τον περί Παραγραφής Νόμο (Κεφ. 15) έχει ετοιμαστεί έκθεση γεγονότων για 228 υποθέσεις, η οποία διαβιβάστηκε στον Γενικό Εισαγγελέα τον Ιανουάριο 2009, με σκοπό την καταχώριση αγωγών.

Άδειες χρήσης κρατικής γης που ανανεώνονται από χρόνο σε χρόνο. Διαπιστώθηκαν αρκετές περιπτώσεις αδειών χρήσης κρατικής γης που υπογράφηκαν πριν από αρκετά χρόνια (μερικές χρονολογούνται πριν από το 1960), οι οποίες αφορούν σε οικονομική/εμπορική χρήση και συνεχίζουν να ανανεώνονται αυτόματα από χρόνο σε χρόνο και μετά την έναρξη ισχύος του περί Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων Νόμου, χωρίς να γίνει επανεξέτασή τους, ειδικά στις περιπτώσεις όπου το μίσθωμα είναι ονομαστικό (σε αρκετές περιπτώσεις ανέρχεται στα 5 σεντ το χρόνο). Ως παράδειγμα αναφέρεται η άδεια χρήσης κρατικής γης Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου, ο οποίος καταβάλλει από το 1957 μέχρι σήμερα ετήσιο ενοίκιο ύψους €0,43 (£0,25), ενώ το ετήσιο αγοραίο ενοίκιο, σύμφωνα με εκτίμηση του Τμήματος στις 31.12.2000, υπολογίστηκε σε περίπου €20.503 (£12.000).

Εισηγηθήκαμε όπως όλες οι πιο πάνω περιπτώσεις επανεξεταστούν το συντομότερο δυνατόν, μέσα στα πλαίσια των περί Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 μέχρι 2007 και συγκεκριμένα να τερματιστούν και να υπογραφούν νέες, με ετήσιο αγοραίο ενοίκιο που να αναθεωρείται κάθε πέντε χρόνια με βάση την αγοραία αξία της κρατικής γης, νοουμένου ότι η άδεια χρήσης θα βρίσκεται σε ισχύ. Το θέμα εκκρεμεί.

Ο Διευθυντής μας πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες προς όλους τους Επαρχιακούς Κτηματολογικούς Λειτουργούς, για άμεση υλοποίηση των εισηγήσεων μας και ήδη προωθήθηκε η διαδικασία και αναμένεται να υπογραφούν αρκετές νέες άδειες χρήσης, όπου θα προβλέπεται αναθεώρηση του τέλους χρήσης κάθε πέντε χρόνια, ενώ ορισμένες άλλες άδειες χρήσης αναμένεται να ακυρωθούν, μετά την εξασφάλιση σχετικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, αφού οι μισθωτές δεν συμφώνησαν με την υπογραφή νέων αδειών με ετήσιο αγοραίο ενοίκιο που να αναθεωρείται κάθε πέντε χρόνια.

Ανταλλαγή ακίνητης ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας με ιδιωτική γη. Διαπιστώθηκε ότι δεν ακολουθείται ομοιόμορφη πολιτική από το Τμήμα αναφορικά με αιτήσεις ανταλλαγής κρατικής γης με ιδιωτική και συγκεκριμένα παρατηρήσαμε ότι σε παρόμοιες περιπτώσεις αίτησης για ανταλλαγή κρατικής γης με ιδιωτική γη, ο χειρισμός εκ μέρους του Τμήματος, όσον αφορά στη σύσταση του προς την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή για λήψη σχετικής απόφασης από το Υπουργικό Συμβούλιο, ήταν διαφορετική.

Εισηγηθήκαμε όπως, για σκοπούς καλύτερης διαχείρισης της κρατικής γης, μελετηθεί η τροποποίηση του Κανονισμού 11, των Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμών, του 1989-99, ο οποίος προβλέπει ότι «ανταλλαγή ακίνητης ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας με ιδιωτική ακίνητη ιδιοκτησία μπορεί να γίνεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εκτός εάν γίνεται για σκοπούς ευθυγράμμισης και αναπροσαρμογής συνόρων ενός ή περισσότερων όμορων τεμαχίων γης ή για βελτίωση του οδικού δικτύου», ώστε να καθοριστούν σαφή κριτήρια που να εξειδικεύουν τις «εξαιρετικές περιπτώσεις» αναφορικά με την ανταλλαγή ακίνητης ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας με ιδιωτική γη, κατά τρόπο ανάλογο όπως έγινε με τη χορήγηση πολεοδομικής άδειας κατά παρέκκλιση.

Το Τμήμα, μέσα στα πλαίσια της ετοιμασίας νέων Κανονισμών που αφορούν στην διάθεση κρατικής γης, εισηγήθηκε την τροποποίηση του σχετικού Κανονισμού.

Αντίθεση των περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας Κανονισμών με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Κανονισμούς. Οι περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμοί (ΚΔΠ 173/89), όπως τροποποιήθηκαν, οι οποίοι εκδόθηκαν δυνάμει του άρθρου 18 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, βάσει των οποίων εξετάζονται και εγκρίνονται από το Υπουργικό Συμβούλιο οι συμβάσεις μίσθωσης κρατικής γης, περιέχουν διατάξεις/όρους που βρίσκονται σε αντίθεση με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους του 2001 μέχρι 2007. Συγκεκριμένα, στις περιπτώσεις εκμίσθωσης κρατικής γης για βιομηχανικούς σκοπούς, το μίσθωμα καθορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και η αναθεώρηση του γίνεται, μετά τα πρώτα επτά χρόνια και στη συνέχεια κάθε πενταετία, με βάση την αυξομείωση του τιμαριθμικού δείκτη. Αντίθετα, βάσει των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων και Κανονισμών, το μίσθωμα έπρεπε να υπολογίζεται πάνω στην αγοραία αξία του ακινήτου και η εκμισθωμένη γη να επανεκτιμάται με βάση τη νέα εκτίμηση της αγοραίας αξίας ανά πενταετία. Το Τμήμα έχει ετοιμάσει, μετά από υπόδειξη του Γενικού Εισαγγελέα, προσχέδιο αναθεωρημένων Κανονισμών, ώστε αυτοί να συνάδουν με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους, το οποίο μετά από τον νομοτεχνικό έλεγχο προωθήθηκε και εγκρίθηκε στις 13.12.2010 από το Υπουργικό Συμβούλιο. Οι τροποποιημένοι Κανονισμοί κατατέθηκαν στις 29.6.2011 στην Βουλή για ψήφιση. Η Υπηρεσία μας με σχετική επιστολή ημερ. 31.10.2011 προς τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών, παρέθεσε τη γενική τοποθέτηση της στους προτεινόμενους Κανονισμούς, όπως αυτή εκφράστηκε και στην συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών, κατά τις 14.10.2011. Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε για οποιεσδήποτε εξελίξεις.

Ο Αν. Διευθυντής ανέφερε ότι μετά τη συζήτηση των προτεινόμενων Κανονισμών στη Βουλή των Αντιπροσώπων, έγινε σχετική επανεξέταση και τροποποίησή τους, και κατατέθηκαν εκ νέου στην Βουλή για έγκριση.

Καθυστερήσεις στην εκτέλεση ενταλμάτων πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας. Εξακολουθεί να παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην εκτέλεση ενταλμάτων πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας, τα οποία εκδίδονται από τα Επαρχιακά Δικαστήρια κατόπιν αίτησης του Διευθυντή Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων για την είσπραξη καθυστερημένων φόρων. Ένας από τους παράγοντες που το Τμήμα λαμβάνει υπόψη προτού προβεί στην προώθηση των ενταλμάτων καταναγκαστικής πώλησης, είναι η ύπαρξη εμπράγματων βαρών στα ακίνητα, όπως υποθήκες από εμπορικές τράπεζες, που προηγούνται των απαιτήσεων του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων. Σε τέτοια περίπτωση το προϊόν της εκποίησης θα κατέληγε ολόκληρο ή μέρος του στις τράπεζες και όχι στο Δημόσιο.

Εκφράσαμε την άποψη ότι οι περιπτώσεις εκείνες, όπου η δεσμευθείσα ακίνητη περιουσία δεν βαρύνεται με εμπράγματα δικαιώματα, θα πρέπει να τυγχάνουν άμεσης προτεραιότητας από το Τμήμα, ενώ θα πρέπει να

αξιολογούνται όλες οι υπόλοιπες περιπτώσεις και να προωθούνται ανάλογα, προκειμένου η Κυβέρνηση να εισπράττει το λαβείν της.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι οι περιπτώσεις όπου η δεσμευθείσα ακίνητη περιουσία δεν βαρύνεται με άλλα εμπράγματα δικαιώματα, τυγχάνουν άμεσης προτεραιότητας από το Τμήμα.

Κατάθεση πωλητήριων εγγράφων.

Από σχετικό έλεγχο στο Επαρχιακό Γραφείο Λάρνακας διαπιστώθηκε περίπτωση για την οποία για το ίδιο αντικείμενο πώλησης (διαμέρισμα) κατατέθηκαν 2 πωλητήρια έγγραφα σε διαφορετικές ημερομηνίες, με τον ίδιο πωλητή και διαφορετικό αγοραστή, ενώ δεν υπήρχε οποιαδήποτε ένδειξη στα πωλητήρια έγγραφα με το δεύτερο αγοραστή ότι περιήλθε σε γνώση του ότι το ίδιο ακίνητο βαρύνεται ήδη με κατάθεση πωλητηρίου εγγράφου. Ο δεύτερος αγοραστής του συγκεκριμένου διαμερίσματος καταχώρισε αγωγή με αρ. 3669/2010 στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας εναντίον του πωλητή καθώς και του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ζητώντας, μεταξύ άλλων, διάφορα χρηματικά ποσά και τιμωρητικές αποζημιώσεις. Παρόμοιες περιπτώσεις εντοπίστηκαν σε προηγούμενα χρόνια στα Επαρχιακά Κτηματολόγια Πάφου και Λάρνακας. Εκφράσαμε την άποψη ότι για σκοπούς προστασίας των πολιτών, το Τμήμα πρέπει να εξεύρει τρόπους με τους οποίους να είναι εύκολος ο εντοπισμός κατά πόσο για την ίδια περιουσία έχει κατατεθεί προηγουμένως και άλλο πωλητήριο έγγραφο. Για τον σκοπό αυτό η Υπηρεσία μας υπέβαλε συγκεκριμένες εισηγήσεις, π.χ. σε περιπτώσεις πολυκατοικιών, εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο, όπου είναι πρακτικό, να κατατίθενται εξ' αρχής ολοκληρωμένα σχέδια (με όλους τους ορόφους, χώρους στάθμευσης, αποθήκες κ.λπ.) και να γίνεται λεπτομερής καταχώριση στο σύστημα για ολόκληρο το κτιριακό συγκρότημα. Σε περίπτωση αλλαγής σχεδίων να υποβάλλονται νέα και σε κάθε περίπτωση κατάθεσης πωλητηρίου εγγράφου, να γίνεται η κατάλληλη ενημέρωση του συστήματος και ο σχετικός έλεγχος.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι για το θέμα δόθηκαν σχετικές οδηγίες στο προσωπικό του Τμήματος σε σχέση με τον περί Πώλησης Ακινήτων (Ειδική Εκτέλεση) Νόμο ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή από 1.8.2011, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την προστασία του αγοραστή όσον αφορά την κατάθεση πέραν του ενός πωλητηρίου εγγράφου για το ίδιο ακίνητο.

4.14.4 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΗΣΕΩΣ

Μέρος Α

Δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος των λογαριασμών για το έτος 2011 λόγω έλλειψης προσωπικού. Τα θέματα που ακολουθούν περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2010 και εξακολουθούν να εκκρεμούν.

Αναπτυξιακές Δαπάνες.

(α) Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Κατά το 2011 προϋπολογίστηκε για αναπτυξιακές δαπάνες ποσό €103.894.761 (€110.051.820 κατά το 2010) το οποίο αφορά κυρίως σε Πολεοδομικά Σχέδια Ανάπτυξης. Από το ποσό αυτό δαπανήθηκαν €76.351.428 ή ποσοστό 87% (€72.124.857 κατά το 2010 ή ποσοστό 66%). Σε ορισμένες περιπτώσεις το ποσοστό απόκλισης των πραγματικών δαπανών και αυτών που προϋπολογίστηκαν ήταν σημαντικό, ενώ σε άλλες δεν διενεργήθηκαν καθόλου δαπάνες.

(β) Επιβάρυνση κονδυλίων του Προϋπολογισμού με δαπάνες άλλων έργων και μεταφορά πιστώσεων. Διαπιστώθηκε ότι για συνεχόμενα χρόνια, μέρος των πιστώσεων που προϋπολογίζονται στους ετήσιους Προϋπολογισμούς για διάφορα έργα δεν δαπανώνται για το σκοπό που εγκρίνονται αλλά, με έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, μεταφέρονται κάθε χρόνο σημαντικά ποσά ως εξοικονομήσεις για να καλύψουν δαπάνες άλλες από την εγκεκριμένη πρόνοια των Προϋπολογισμών. Επίσης, σε μεμονωμένες περιπτώσεις, κάποια κονδύλια έργων επιβαρύνονται με τις δαπάνες άλλων έργων, για τα οποία (άλλα έργα) δεν υπάρχει αντίστοιχη πρόνοια στον Προϋπολογισμό του έτους.

Αναφέραμε ότι, σύμφωνα με τον εκάστοτε περί Προϋπολογισμού της Δημοκρατίας Νόμο, αδαπάνητες πιστώσεις σε Άρθρα είτε γιατί δεν διενεργήθηκε οποιαδήποτε δαπάνη είτε γιατί ελάχιστες δαπάνες διενεργήθηκαν λόγω μη εκτέλεσης των έργων που προϋπολογίστηκαν, δεν μπορούν να θεωρούνται εξοικονομήσεις και να μεταφέρονται σε άλλα Άρθρα για κάλυψη άλλων αναγκών. Υποδείξαμε επίσης ότι ο

Προϋπολογισμός κάθε χρόνου πρέπει να ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική βάση ώστε να αντιπροσωπεύει τις πραγματικές ανάγκες/δυνατότητες του Τμήματος.

Λογαριασμοί Καταθέσεων. Το σύνολο του Γενικού Λογαριασμού Καταθέσεων στις 31.12.2011, ανερχόταν σε €5.335.350 (€5.522.610 κατά το 2010) και το σύνολο του λογαριασμού Αποσύρσεις Εγγυημένων Δανείων σε €9.501.149 (€10.874.100 κατά το 2010). Σε πολλές περιπτώσεις τα υπόλοιπα αφορούν κρατήσεις εργολάβων, καταθέσεις Δήμων ή Συμβουλίων Βελτιώσεως για αναπτυξιακά έργα ή αδαπάνητα υπόλοιπα καταθέσεων, που εκκρεμούν για πολλά χρόνια.

Ο λογαριασμός Αποσύρσεις Εγγυημένων Δανείων περιλαμβάνει ποσό ύψους €3.857.854 (όπως και για το 2009 και το 2010), το οποίο αφορά σε λογαριασμούς με χρεωστικά υπόλοιπα, τα περισσότερα από τα οποία εκκρεμούν πριν από το 1998, χωρίς να φαίνονται οι λόγοι για τους οποίους δεν εισπράχθηκαν μέχρι τώρα, ενώ δεν φαίνεται να καταβάλλονται αποτελεσματικές προσπάθειες είσπραξής τους. Για ορισμένες περιπτώσεις, τα χρεωστικά υπόλοιπα αφορούν στην πληρωμή εργολάβων πριν εξασφαλιστούν και κατατεθούν στο Τμήμα τα αναγκαία ποσά. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, θα πρέπει να γίνουν ενέργειες, ώστε τα οφειλόμενα ποσά να κατατεθούν στο Τμήμα.

Καθυστερημένα Έσοδα.

Γενικά. Σύμφωνα με την έκθεση καθυστερημένων εσόδων του Τμήματος το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2011 ανήλθε σε €4.735.886, σε σύγκριση με €3.125.214 στις 31.12.2010. Ποσό €4.438.793 αφορά σε καθυστερημένα έσοδα από τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Τ.Α.) για τη συνεισφορά τους για πολεοδομικά έργα, ποσό €260.407 αφορά σε καθυστερημένες δόσεις ενοικιαγοράς για κατοικίες σε κατεχόμενες περιοχές και ποσό €36.686 αφορά σε καθυστερημένα ενοίκια καταστημάτων εμπορικών κέντρων και κατοικιών στους συνοικισμούς αυτοστέγασης.

(α) Παρακολούθηση συνεισφοράς Α.Τ.Α. Παρατηρήθηκαν σημαντικές αδυναμίες και παραλείψεις στον έλεγχο και παρακολούθηση των καθυστερημένων εσόδων που αφορούν στη συνεισφορά των Α.Τ.Α. για πολεοδομικά έργα, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των οφειλών που παρουσιάζονται και με κίνδυνο την απώλεια εσόδων για το Κράτος. Όπως αναφέρθηκε και στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010, για διάφορα έργα, για τα οποία έγιναν σημαντικές δαπάνες και η συνεισφορά των Α.Τ.Α. δεν έχει καταβληθεί, το Τμήμα δεν ενημέρωσε σχετικά το Υπουργείο Εσωτερικών, ώστε το ανάλογο ποσό να αποκοπεί από την κρατική χορηγία που δικαιούνται οι Α.Τ.Α., ως η πολιτική για τη χρηματοδότηση των αναπτυξιακών έργων των Α.Τ.Α., η οποία καθορίστηκε από το Υπουργείο Οικονομικών το 2009.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε όπως για διασφάλιση των εσόδων του Κράτους, για όλα τα έργα τα οποία υλοποιήθηκαν ή υλοποιούνται με συνεισφορά των Α.Τ.Α., τεθούν διαδικασίες παρακολούθησης μέσω ειδικού μητρώου ώστε να εντοπίζονται οι περιπτώσεις οφειλών. Ανάλογη εισήγηση που έγινε από την Υπηρεσία μας και κατά τα προηγούμενα χρόνια δεν εφαρμόστηκε. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί ότι για όλες τις περιπτώσεις που χρεώθηκαν τα αντίστοιχα κονδύλια των έργων, οι Α.Τ.Α. έχουν εμβάσει το ποσό που τους αναλογεί και ότι αυτό έχει κατατεθεί στα έσοδα του Κράτους.

Η Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Τμήματος στην απάντησή της την οποία μας διαβίβασε η Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι στάλθηκαν επιστολές στις Α.Τ.Α. για διευθέτηση των οφειλών τους. Για όσες Αρχές δεν ανταποκρίθηκαν θετικά σε εκκρεμότητες πέραν των τεσσάρων χρόνων, στάλθηκαν επιστολές στο Υπουργείο Εσωτερικών, ώστε το ανάλογο ποσό να αποκοπεί από την κρατική χορηγία.

(β) Καθυστερημένα Ενοίκια. Όπως αναφέρθηκε και στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010, σύμφωνα με μητρώο εισπρακτέων ενοικίων, σε αρκετές περιπτώσεις δεν εισπράχθηκε κανένα ποσό κατά τα τελευταία χρόνια χωρίς ωστόσο να ληφθούν οποιαδήποτε μέτρα ενώ σε διάφορες περιπτώσεις τα συμβόλαια που λήγουν δεν ανανεώνονται αφού πολλοί ενοικιαστές αρνούνται να υπογράψουν νέα συμβόλαια.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι η μη έγκαιρη λήψη των αναγκαίων μέτρων στο στάδιο που παρουσιάζονται οι καθυστερήσεις, σε ορισμένες περιπτώσεις δημιουργεί προβλήματα στην είσπραξη των εσόδων.

Η Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Τμήματος στην απάντησή της την οποία μας διαβίβασε η Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι δόθηκαν οδηγίες στους αρμόδιους τεχνικούς του Τμήματος για είσπραξη των ενοικίων και για την αυστηρή τήρηση των νενομισμένων διαδικασιών στις περιπτώσεις που παρουσιάζονται καθυστερήσεις πέραν των τριών μηνών στην πληρωμή των ενοικίων.

Οφειλές Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Τ.Α.) για απαλλοτριώσεις πολεοδομικών έργων. Σύμφωνα με επιστολή του Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (Τ.Κ.Χ.), προς τον Διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, οι καθυστερημένες οφειλές των Δήμων και Κοινοτήτων για απαλλοτριώσεις πολεοδομικών έργων ανέρχονταν στις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €4.339.858 (€4.376.836 για το 2010), το οποίο όπως αναφέρεται καταβλήθηκε εξ'ολοκλήρου από το Τ.Κ.Χ. κατ'εξαίρεση και ζήτησε όπως το Τμήμα προβεί στις κατάλληλες ενέργειες για καταβολή του πιο πάνω ποσού από τους Δήμους και Κοινότητες. Όπως αναφέρθηκε και στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010, σημαντικές οφειλές παραμένουν ανείσπρακτες για χρονικό διάστημα πέραν των 5 ετών ενώ υπάρχουν περιπτώσεις που ενώ εισπράχθηκαν από το Τμήμα αλλά δεν έχουν καταβληθεί στο Τ.Κ.Χ.

Η Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Τμήματος, στην απάντησή της την οποία μας διαβίβασε η Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι το Τμήμα με επιστολή του προς τις διάφορες Τοπικές Αρχές, ζήτησε όπως καταβάλουν το συντομότερο στο Τ.Κ.Χ. τα καθυστερημένα οφειλόμενα ποσά για απαλλοτριώσεις Πολεοδομικών Έργων. Αριθμός Α.Τ.Α. ανταποκριθηκαν θετικά και έχουν καταβάλει το ποσό της συνεισφοράς τους στο Τ.Κ.Χ.

Υπερωρίες. Οι συνολικές δαπάνες για την υπερωριακή απασχόληση για το έτος 2011 ανήλθαν σε €311.493, σε σύγκριση με €148.757 το 2010. Σημειώνεται ότι στις υπερωρίες του 2011 περιλαμβάνεται ποσό ύψους €137.769 που αφορά σε υπερωριακή απασχόληση του 2010, που δεν περιλαμβάνεται στο ποσό των €148.757.

Όπως και τα προηγούμενα έτη, διαπιστώθηκε καθυστέρηση στην υποβολή των αιτήσεων για εξασφάλιση των εγκρίσεων για υπερωριακή εργασία από την Τριμελή Επιτροπή Υπερωριών του Υπουργείου Εσωτερικών, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η διαδικασία εξασφάλισης των αναγκών πιστώσεων και η υπερωριακή εργασία να εκτελείται χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση της Τριμελούς Επιτροπής Υπερωριών.

Πολεοδομικές άδειες.

(α) Γενικά. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, εξακολουθεί να παρατηρείται καθυστέρηση στη διεκπεραίωση της εξέτασης των αιτήσεων, και δεν τηρούνται στις πλείστες των περιπτώσεων οι διατάξεις του Κανονισμού 5(2) των περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Αιτήσεις και Ιεραρχικές Προσφυγές) Κανονισμών (Κ.Δ.Π. αρ.55/90) σύμφωνα με τις οποίες η Πολεοδομική Αρχή πρέπει να δίδει γραπτή ειδοποίηση στον αιτητή για την απόφαση της σε 3 μήνες, διαφορετικά να ζητείται η γραπτή συναίνεση του αιτητή.

(β) Εκκρεμείς πολεοδομικές αιτήσεις. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος στις 31.12.2011 εκκρεμούσαν συνολικά 5.600 αιτήσεις σε σύγκριση με 5.140 που εκκρεμούσαν στις 31.12.2010, υπήρξε δηλαδή αύξηση των εκκρεμών αιτήσεων κατά 9%.

(γ) Υπερωρίες για έκδοση πολεοδομικών αδειών. Από μελέτη και σύγκριση των στοιχείων που δόθηκαν από το Τμήμα για το 2011 και αφορούν στην εξέταση των πολεοδομικών αιτήσεων με υπερωριακή εργασία, διαπιστώθηκαν σημαντικές διαφορές στο μέσο όρο της δαπάνης για υπερωριακή εργασία ανά αίτηση, μεταξύ των Επαρχιακών Γραφείων του Τμήματος ενώ ο αριθμός των υποθέσεων που διεκπεραιώθηκαν υπερωριακά, σε ορισμένες επαρχίες ήταν αρκετά μεγάλος σε σύγκριση με το σύνολο των υποθέσεων που διεκπεραιώθηκαν στην κάθε επαρχία.

Η Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Τμήματος, στην απάντησή της την οποία μας διαβίβασε η Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι αυτό οφείλεται στη διαφορά που υπάρχει όσον αφορά την πολυπλοκότητα κάποιων υποθέσεων έναντι άλλων.

(δ) Ιεραρχικές προσφυγές. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου και του άρθρου 7 των περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Αιτήσεις και Ιεραρχικές Προσφυγές) Κανονισμών, υπάρχει δυνατότητα υποβολής ιεραρχικής προσφυγής στο Υπουργικό Συμβούλιο κατά των πολεοδομικών αποφάσεων, μέσα σε περίοδο 30 ημερών, ώστε να διασφαλίζεται το δικαίωμα του πολίτη για επανεξέταση της αίτησής του ή της ειδοποίησης επιβολής όρων που του επιδόθηκε.

Σύμφωνα με στοιχεία που δόθηκαν από το Τμήμα, στις 31.12.2011 εκκρεμούσε στον Διευθυντή του Τμήματος η ετοιμασία έκθεσης για 92 ιεραρχικές προσφυγές (129 στις 31.12.2010) προς υποβολή στην εξ Υπουργών Επιτροπή για λήψη απόφασης. Σε αρκετές περιπτώσεις η ετοιμασία των εκθέσεων από τις Πολεοδομικές Αρχές του Τμήματος, γίνεται με σημαντική καθυστέρηση με αποτέλεσμα ο συνολικός χρόνος εξέτασης της Ιεραρχικής Προσφυγής να είναι μεγάλος.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως σε συνεννόηση με το Υπουργείο Εσωτερικών, μελετηθεί κατά πόσο ενδείκνυται νομοθετική ρύθμιση για καθορισμό της χρονικής περιόδου εντός της οποίας θα πρέπει να ολοκληρώνεται η διαδικασία εξέτασης κάθε ιεραρχικής προσφυγής, παρόλο που στο άρθρο 7(4) των πιο πάνω Κανονισμών προνοείται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο εξετάζει την προσφυγή χωρίς καθυστέρηση και κοινοποιεί το ταχύτερο την απόφασή του στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο.

Συγχρηματοδοτούμενα Έργα Προγραμματικής Περιόδου 2004-2006. Η επιλέξιμη περίοδος των Προγραμμάτων 2004-2006 για συγχρηματοδότηση από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, έληξε μετά από παράταση στις 30.6.2009. Διαπιστώθηκε ότι για επτά συγχρηματοδοτούμενα έργα του Τμήματος, έγιναν σημαντικές δαπάνες συνολικού ύψους €1.090.601, μετά την πιο πάνω ημερομηνία, οι οποίες δεν χρηματοδοτήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ειδικά όσον αφορά στο έργο «Ανάπλαση Παραδοσιακού Πυρήνα Αγίου Δομετίου», παρατηρήθηκε ότι η συνολική κυβερνητική δαπάνη για το έργο, από το 2006 μέχρι το 2011, ανήλθε σε €2.078.402 από την οποία ποσό €711.732 ή ποσοστό 34% δαπανήθηκε μετά την επιλέξιμη περίοδο. Από το ποσό αυτό, ποσό €392.979 το οποίο πληρώθηκε κατά το 2010, αφορούσε στην πληρωμή προς τον Δήμο Αγίου Δομετίου, για τις απαιτήσεις του εργολάβου της Β΄ Φάσης, το οποίο προέκυψε κατόπιν φιλικού διακανονισμού μεταξύ τους. Όπως συμφωνήθηκε μεταξύ του Τμήματος και του Δήμου Αγίου Δομετίου, το ποσό αυτό θα πληρωνόταν στον εργολάβο, αφού επιδιόρθωνε πρώτα τις μεγάλης έκτασης κακοτεχνίες και ελαττώματα που παρουσίαζε το έργο. Αντί αυτού, ο Δήμος πλήρωσε τον εργολάβο το ποσό των €392.979 και περαιτέρω προχώρησε, σε συνεργασία με τους Συμβούλους του, στην τελική παραλαβή του έργου, εν αγνοία του Τμήματος, χωρίς να επιδιορθωθούν οι κακοτεχνίες, όπως είχε συμφωνηθεί. Στις 14.6.2011 καταβλήθηκε πρόσθετα από το Τμήμα ποσό ύψους €67.789 για ΦΠΑ το οποίο εκ παραδρομής δεν είχε περιληφθεί στο πιο πάνω ποσό και για τόκους αναφορικά με την καθυστέρηση της πληρωμής.

Σημειώνεται ότι και κατά την ολοκλήρωση της Α΄ Φάσης του Έργου, το οποίο είχε χρηματοδοτηθεί με χορηγία προς τον Δήμο, είχαν προκύψει απαιτήσεις του τότε εργολάβου ύψους €393.000 (£230.000). Ο Δήμος Αγίου Δομετίου είχε καταλήξει σε φιλικό διακανονισμό με τον εργολάβο και μετά από αίτημα του Δήμου, το ποσό καταβλήθηκε από το Τμήμα κατά το 2008.

Όπως εισηγηθήκαμε και στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010, στις περιπτώσεις εκτέλεσης έργων από Δήμους/Κοινότητες με χορηγία του Κράτους, η δαπάνη για επιπρόσθετες εργασίες ή αποζημιώσεις που ενδεχομένως προκύψουν με την ολοκλήρωση του κάθε έργου, να βαρύνουν τους Δήμους/Κοινότητες που έχουν την ευθύνη παρακολούθησης και εκτέλεσης των έργων.

Σχέδιο Αναζωογόνησης της Παλιάς Λευκωσίας για τα έτη 2009-2012. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση με Αρ. 67.987, ημερ. 26.11.2008, ενέκρινε το νέο τετραετές πρόγραμμα αναζωογόνησης/αναβίωσης των περιοχών Πράσινης Γραμμής Λευκωσίας (Δήμοι Λευκωσίας και Αγίου Δομετίου) για τα έτη 2009-2012, με συνολική πρόνοια €24,5 εκ. Η πρόνοια στους Προϋπολογισμούς των ετών 2009 και 2010 ήταν €3 εκ. για το κάθε έτος ενώ για το 2011 ανήλθε σε €5,6 εκ. Οι συνολικές δαπάνες του Σχεδίου που πραγματοποιήθηκαν το 2009 ανήλθαν σε €2.459.363, το 2010 σε €2.982.760 και το 2011 σε €4.723.242. Διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις γίνονται δαπάνες για έργα άλλα από αυτά που

εγκρίθηκαν στο νέο Σχέδιο ή γίνεται μεταφορά ποσών από ένα έργο σε άλλο, χωρίς έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Η Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Τμήματος, στην απάντησή της την οποία μας διαβίβασε η Υπουργός Εσωτερικών, μας πληροφόρησε ότι για τις περιπτώσεις για τις οποίες έχουν γίνει πληρωμές από το νέο Σχέδιο προς διευθέτηση έργων του παλαιού Σχεδίου, έχουν ήδη ζητηθεί από την εξ' Υπουργών Επιτροπή, κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσιακής Επιτροπής, όλες οι σχετικές εγκρίσεις.

Αγορά Υπηρεσιών για τη συνέχιση και ολοκλήρωση των εργασιών στους Κυβερνητικούς Οικισμούς. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση με Αρ.70.222, ημερ.8.4.2010, ενέκρινε τη μίσθωση 11 Πολιτικών Μηχανικών, 1 Αρχιτέκτονα, 1 Επιμετρητή Ποσοτήτων και 20 Τεχνικών, για τη συνέχιση και ολοκλήρωση των εργασιών σε όλους τους Κυβερνητικούς Οικισμούς, για περίοδο τριών ετών, με δυνατότητα παράτασης για δύο περιόδους διάρκειας ενός έτους. Η δαπάνη για την αγορά υπηρεσιών κατά το 2011 ανήλθε σε €793.757, σε σύγκριση με €793.840 το 2010. Σχετικά παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Δεν τηρείται μητρώο συμβολαίων για καταχώριση και παρακολούθηση των συμβολαίων μίσθωσης υπηρεσιών που υπογράφονται, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος και η επιβεβαίωση της ορθότητας των δαπανών.

(β) Η Νομική Υπηρεσία σε σχετική γνωμάτευση της ημερ. 20.7.2010, προς το Τμήμα αναφορικά με την ανάθεση σύμβασης για τη μίσθωση υπηρεσιών συγκεκριμένου ατόμου, υπέδειξε, μεταξύ άλλων, ότι εξ όσων φαίνεται από τα έγγραφα που τέθηκαν υπόψη της, οι ζητούμενες υπηρεσίες αφορούσαν καθήκοντα τα οποία μάλλον σχετίζονται με καθήκοντα υπαλλήλου και όχι με υπηρεσίες που μπορούν να είναι το αντικείμενο δημόσιου διαγωνισμού και ότι η παροχή των υπηρεσιών προσιδιάζει προς Σύμβαση Εργασίας παρά προς Σύμβαση Έργου. Υπέδειξε επίσης ότι κατά την αξιολόγηση των προσφορών για τη μίσθωση υπηρεσιών του συγκεκριμένου ατόμου, λήφθηκαν υπόψη από τη Τμηματική Επιτροπή Αξιολόγησης ανεπίτρεπτα κριτήρια επιλογής και συγκεκριμένα η προϋπηρεσία του ενός επιτυχόντα με το Τμήμα, στοιχείο που δεν συνιστούσε επιτρεπτό κριτήριο επιλογής και/ή στοιχείο που θα μπορούσε νόμιμα να ληφθεί υπόψη και το οποίο συνιστούσε ευνοϊκή/άνιση μεταχείριση όσων δεν συνεργάστηκαν με το Τμήμα στο παρελθόν. Λόγω των πιο πάνω εισηγήθηκε όπως το Τμήμα προβληματιστεί κατά πόσο οι διαδικασίες που ακολούθησε ήταν οι ενδεδειγμένες. Ωστόσο το Τμήμα προχώρησε με την υπογραφή συμβολαίου με το συγκεκριμένο άτομο, διάρκειας 5 ετών.

Όπως αναφέρθηκε και στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010, υπάρχουν περιπτώσεις ατόμων των οποίων η μίσθωση των υπηρεσιών τους άρχισε και συνεχίζεται από το 2001, με δυνατότητα παράτασης των συμβολαίων τους μέχρι το 2015. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι ενδεχομένως το πιο πάνω κριτήριο επιλογής (δηλ. της προϋπηρεσίας στο Τμήμα) λήφθηκε υπόψη για την ανάθεση και άλλων διαγωνισμών και δεδομένου ότι οι υπόλοιπες συμβάσεις μίσθωσης υπηρεσιών που υπογράφηκαν, είναι πανομοιότυπες με του συγκεκριμένου ατόμου, το Τμήμα πρέπει να προβληματιστεί κατά πόσο η φύση των παρεχόμενων υπηρεσιών και οι όροι των συμβάσεων που βρίσκονται σε ισχύ, συνάδουν με την εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών, με αρ. 1372, ημερ. 17.9.2008 και με τις πρόνοιες του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου.

Αναφορικά με το σημείο (α) πιο πάνω, η Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Τμήματος, στην απάντησή της την οποία μας διαβίβασε η Υπουργός Εσωτερικών, μάς πληροφόρησε ότι από 1.1.2012 έχει δημιουργηθεί μητρώο σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας.

Οδοιπορικά προσωπικού. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 38(1) των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Απολαβές, Επιδόματα και Άλλα Οικονομικά Ωφελήματα των Δημοσίων Υπαλλήλων) Κανονισμών του 1995 έως 2012 οι Προϊστάμενοι Τμημάτων οφείλουν να διασφαλίζουν ότι τα οδοιπορικά των υπαλλήλων γίνονται κατά τον πιο οικονομικό τρόπο και η δαπάνη περιορίζεται στα πλαίσια των σχετικών κονδυλίων που βρίσκονται στη διάθεσή τους. Διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένους λειτουργούς του Τμήματος ανατέθηκε μόνιμα από τον Διευθυντή του Τμήματος εργασία εκτός της καθορισμένης έδρας τους, χωρίς να γίνει μετάθεση τους. Αντίθετα, εγκρίθηκε η μετάβαση τους καθημερινά από την έδρα τους, όπου είναι και ο τόπος διαμονής του κάθε ενός, στον τόπο εργασίας τους, με αποτέλεσμα να τους καταβάλλεται καθημερινά επίδομα

οδοιοδικών και γεύματος. Το Τμήμα με επιστολή του ημερ. 23.2.2012 ζήτησε έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών για καταβολή κατ' αποκοπή ποσού στους πιο πάνω λειτουργούς. Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού σε απαντητική επιστολή του με ημερ. 22.6.2012, πληροφορεί το Τμήμα ότι οι υπό εξέταση περιπτώσεις αφορούν σε μόνιμες ανάγκες για τις οποίες με βάση το Άρθρο 48 των περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμων του 1990 έως 2011 θα πρέπει να προβεί άμεσα στις δέουσες ενέργειες για μόνιμη μετάθεση προσωπικού και σημειώνει ότι η πρακτική κάλυψης μόνιμων αναγκών με προσωρινές μεταθέσεις επιβαρύνει τα οικονομικά του κράτους. Διαπιστώθηκε επίσης ότι σε ορισμένους άλλους λειτουργούς, ανατέθηκε εργασία επί μόνιμης βάσης, σε επαρχία άλλη από την καθορισμένη έδρα τους, για ορισμένες μέρες την εβδομάδα, για τις οποίες πληρώνονται οδοιοδικά και επίδομα γεύματος. Ωστόσο, σύμφωνα με τον Κανονισμό 35(2) των Κ.Δ.Π. 175/95, σε περίπτωση που τα καθήκοντα υπαλλήλου συνεπάγονται οδοιοδικά ομοιόμορφου χαρακτήρα καταβάλλεται κατ' αποκοπή επίδομα οδοιοδικών, το ύψος του οποίου καθορίζεται από το Υπουργείο Οικονομικών. Όπως αναφέρθηκε στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010, για τις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να ζητηθεί από το Υπουργείο Οικονομικών, ο καθορισμός κατ' αποκοπή ποσού, σύμφωνα με τα δεδομένα της κάθε περίπτωσης.

Η Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Τμήματος, στην απάντησή της την οποία μας διαβίβασε η Υπουργός Εσωτερικών, ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι το Τμήμα προβαίνει στις αναγκαίες μεταθέσεις προσωπικού έτσι ώστε η καταβολή οδοιοδικών να περιορίζεται μόνο στις απαραίτητες περιπτώσεις.

Αδυναμίες στη Διαχείριση Συμβάσεων – Τελικών Λογαριασμών Έργων.

(α) Πεζογέφυρες (2) και πεζόδρομος/ποδηλατόδρομος κατά μήκος της όχθης του Πεδιαίου στη Λακατάμια. Η κατασκευή του έργου άρχισε τον Ιούνιο 2004 έναντι ποσού £318.697 (€544.526). Τον Νοέμβριο 2005 με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος, παρατηρήσαμε ότι κατά την εκτέλεση των εργασιών είχαν γίνει πολλές αλλαγές και επιπρόσθετες εργασίες, με αποτέλεσμα την υποβολή από τον Εργολάβο απαίτησης της τάξης των £200.000 (€341.720) για τις αλλαγές και £120.000 (€205.000) για την καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στο έργο. Κατά την εξέταση των απαιτήσεων του Εργολάβου από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.) διαφάνηκε ότι την ευθύνη για τις πιο πάνω αλλαγές/προσθήκες καθώς και τις καθυστερήσεις είχε ο ιδιώτης Σύμβουλος Μελετητής του οποίου η μελέτη παρουσίαζε ελλείψεις, καθώς ο Δήμος Λακατάμιας, ο οποίος διόρισε τον Μελετητή και σε συνεννόηση μαζί του αποδέκτηκε την έναρξη των εργασιών, χωρίς να προηγηθεί διεξαγωγή εδαφολογικής μελέτης.

Ο τελικός λογαριασμός του έργου ο οποίος ετοιμάστηκε από το Τμήμα τον Ιανουάριο 2010 ανήλθε τελικά σε €762.199 (£446.095) και περιλαμβάνει επιπλέον εργασίες της τάξης των €267.000.

Στις 18.3.2010 ο Εργολάβος απέστειλε επιστολή στο Τμήμα μέσω του δικηγόρου του, με την οποία γνωστοποιούσε τη διαφωνία του με το ποσό του τελικού λογαριασμού και ως εκ τούτου, την παραπομπή της διαφοράς που προέκυψε, στη δικαιοσύνη. Σχετικά με τη διαφωνία του Εργολάβου για το ποσό του λογαριασμού, μέχρι τον Σεπτέμβριο 2012 δεν υπήρξε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια από μέρους του.

(β) Ανάπλαση Κεντρικής Πλατείας Δήμου Αγίου Αθανασίου στη Λεμεσό. Παρατηρήσαμε ότι η Φάση Α' του έργου παρουσίαζε μεγάλη καθυστέρηση, που ανερχόταν στους 9,5 μήνες και οφειλόταν κυρίως στον Εργολάβο. Το Τμήμα προχώρησε με βάση τις πρόνοιες της σύμβασης σε χρηματικές αποκοπές ως ρήτρα για την καθυστέρηση, οι οποίες μέχρι τις 30.6.2010 ανήλθαν σε €139.068. Μέχρι τις 15.7.2010, για τις επιπλέον εργασίες είχε εγκριθεί συνολικό ποσό €486.917, όπως επίσης και η αφαίρεση τμήματος του νέου κυκλικού κόμβου του έργου, ύψους €17.359.

Πέραν των πιο πάνω, ο Εργολάβος υπέβαλε στις 19.3.2010 αίτημα και για άλλες επιπλέον εργασίες, ύψους €220.776 οι οποίες είχαν αποφασιστεί λόγω ασυμφωνίας σχεδίων – δελτίου ποσοτήτων – προδιαγραφών του συμβολαίου, ελλείψεων της μελέτης, αλλαγών που αποφασίστηκαν από τον Δήμο Αγίου Αθανασίου για θέματα ασφαλείας (που θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη στη μελέτη) και παραλείψεων από τον Σύμβουλο Επιμετρητή Ποσοτήτων. Μέχρι τον Σεπτέμβριο 2012 το Τμήμα δεν υπέβαλε το αίτημα με τις εισηγήσεις του για τις αλλαγές που έγιναν, για εξέταση/έγκριση, με βάση τις νενομισμένες διαδικασίες.

Ανεξάρτητα από τα πιο πάνω διαπιστώθηκε πρόβλημα στην επαγγελματική σχέση μεταξύ των Μελετητών και του Εργοδότη τους (Δήμος Αγίου Αθανασίου), δημιουργώντας έτσι προβλήματα στην όλη διαχείριση

του έργου. Παρατηρήσαμε ότι οι αδυναμίες οφείλονταν κυρίως στο ότι, στη σύμβαση με τους Μελετητές καθορίστηκε ως Εργοδότης ο Δήμος Αγίου Αθανασίου, ενώ στη σύμβαση με τον Εργολάβο καθορίστηκε ως Εργοδότης το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως. Σύμφωνα με την ορθή πρακτική, ο Εργοδότης επιβάλλεται να είναι ο ίδιος και στις δύο συμβάσεις, ώστε να καθίσταται αποτελεσματική η διαχείριση της εκτέλεσης του έργου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι η μεγάλη καθυστέρηση οφείλεται κυρίως στον Εργολάβο και ότι το Τμήμα αντιμετωπίζει προβλήματα με τη μη έγκαιρη υποβολή στοιχείων από αυτόν για τις επιπλέον εργασίες και την έλλειψη σωστής συνεργασίας εκ μέρους των Μελετητών και του Επιμετρητή Ποσοτήτων, με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται το έργο. Όσον αφορά τα λάθη της μελέτης, το Τμήμα θα εξετάσει τις ζημιές που τυχόν υπέστη, μετά την αποπεράτωση του έργου. Τέλος, ανέφερε ότι σε μελλοντικά έργα, το Τμήμα προτίθεται να ενεργεί ως Εργοδότης τόσο του Εργολάβου όσο και των Μελετητών.

Η Φάση Β' του έργου παραλήφθηκε στις 18.6.2010 με συνολική καθυστέρηση περίπου 5,5 μηνών. Στο έργο προέκυψαν αρκετές επιπλέον εργασίες, τις οποίες ο Εργολάβος κοστολόγησε σε €469.839, και οι οποίες μέχρι τον Σεπτέμβριο 2012 εξετάζονταν από το Τμήμα. Επίσης ο Εργολάβος πληροφόρησε το Τμήμα ότι θα υποβάλει αίτημα για αποζημίωση σχετικά με την καθυστέρηση που παρουσιάστηκε στο έργο, κάτι ωστόσο που δεν το έπραξε μέχρι τον Σεπτέμβριο 2012. Για το θέμα της καθυστέρησης στη φάση αυτή, το Τμήμα θεωρεί υπεύθυνο τον Εργολάβο και, ως εκ τούτου, προχώρησε με τη χρηματική αποκοπή ως ρήτρα, για την καθυστέρηση, το ύψος της οποίας ανήλθε – μέχρι τις 30.6.2010 – σε €105.189.

Με επιστολή μας προς το Τμήμα, τον Αύγουστο 2012, παρατηρήσαμε ότι τα πιο πάνω αιτήματα του Εργολάβου, για επιπλέον εργασίες ύψους €220.776 (Φάση Α') και €469.839 (Φάση Β'), δεν είχαν προωθηθεί από το Τμήμα στα αρμόδια όργανα (Επιτροπές Αλλαγών και Απαιτήσεων – Τ.Ε.Α.Α. ή/και Κ.Ε.Α.Α.) για εξέταση και λήψη απόφασης, επισημαίνοντας ταυτόχρονα ότι η μεγάλη καθυστέρηση που παρουσιάζεται στην εξέταση και διευθέτηση όλων των απαιτήσεων για επιπλέον εργασίες καθώς και του τελικού λογαριασμού του έργου, ενδεχομένως να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στο όλο θέμα. Ως εκ τούτου ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε τους λόγους της πιο πάνω καθυστέρησης, καθώς επίσης το εκτιμώμενο χρονοδιάγραμμα για την οριστική διευθέτηση του θέματος.

Επιπρόσθετα με τα πιο πάνω, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε από το Τμήμα για τις εξελίξεις στο σοβαρό πρόβλημα που παρουσιάστηκε στην αποστράγγιση της πλάκας οροφής του υπογείου χώρου στάθμευσης, τυχόν ευθύνες που προκύπτουν, καθώς επίσης και τα μέτρα που προτίθετο να πάρει για αντιμετώπιση/επίλυση του προβλήματος.

Η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2012 ότι το Τμήμα ολοκλήρωσε τον έλεγχο των επιπλέον εργασιών και εντός των προσεχών εβδομάδων θα υποβάλλονταν οι σχετικές τεχνικές εκθέσεις στα αρμόδια Όργανα (Τ.Ε.Α.Α., Κ.Ε.Α.Α.). Το κόστος των επιπλέον εργασιών - όπως μας πληροφόρησε - ανέρχεται στα €472.621 και των εργασιών με απολογισμό υπολογίζεται στα €57.000, ενώ εκκρεμεί η επαναμέτρηση του Δελτίου. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η καθυστέρηση που παρατηρήθηκε οφειλόταν στην καθυστερημένη υποβολή εκ μέρους του Συμβούλου Επιμετρητή Ποσοτήτων του έργου, των αιτημάτων του Εργολάβου.

Αναφορικά με το πρόβλημα αποστράγγισης της πλάκας του υπόγειου χώρου στάθμευσης, μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα προχώρησε στη σύσταση υπηρεσιακής επιτροπής, η οποία ολοκλήρωσε τη διερεύνηση του θέματος και αναμένεται η έκδοση του πορίσματος. Το Τμήμα προτίθεται να προβεί σε άμεσες ενέργειες με την έκδοση του πορίσματος και την αξιολόγηση όλων των δεδομένων.

(γ) Συμβόλαιο Γενικής Συντήρησης Κυβερνητικών Οικισμών. Η σύμβαση για τη συντήρηση των Οικισμών των Επαρχιών Λάρνακας/ Αμμοχώστου για τα έτη 2009-2011 ανατέθηκε με ποσό €3.688.429 και διάρκεια εκτέλεσης από 9.4.2009 μέχρι 8.4.2011. Το Τμήμα παρέπεμψε στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.) για έγκριση, ποσό €250.864,50 για επιπλέον εργασίες, πέραν του ποσού των €169.500 που είχε εγκριθεί από τον Συντονιστή του έργου και την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων για επιπλέον εργασίες. Επειδή οι ποσότητες των επιπλέον εργασιών είχαν ξεπεράσει το 20%

των ποσοτήτων της σύμβασης, κατόπιν αιτήματος του Εργολάβου, και με βάση σχετική πρόνοια της σύμβασης, συμφωνήθηκαν νέες τιμές μονάδας για τις επιπλέον εργασίες. Η Κ.Ε.Α.Α. ωστόσο, απέρριψε στις 17.3.2011 το αίτημα του Τμήματος, διότι δεν είχαν ακολουθηθεί οι νενομισμένες διαδικασίες υποβολής/έγκρισης αλλαγών, εφ' όσον η έγκριση των πρόσθετων εργασιών είχε υποβληθεί στην Επιτροπή εκ των υστέρων (αφού είχαν εκτελεστεί). Ενόψει των πιο πάνω, το θέμα παραπέμφθηκε για χειρισμό στον Διευθυντή του Τμήματος.

Για παρόμοια σύμβαση της Επαρχίας Λευκωσίας, προέκυψε επίσης αύξηση των ποσοτήτων πέραν του 20%, λόγω αιτημάτων των δικαιούχων για επιδιόρθωση των οικιστικών μονάδων τους. Η ημερομηνία συμπλήρωσης του έργου ήταν στις 22.5.2011 και, μέχρι την πιο πάνω ημερομηνία, η αύξηση των εν λόγω ποσοτήτων πέραν του 20%, είχε ως αποτέλεσμα ένα επιπρόσθετο κόστος της τάξης των €162.788.

Παρατηρήσαμε ότι με τις αποφάσεις που λήφθηκαν για εκτεταμένες συντηρήσεις, προέκυψαν και στις δύο πιο πάνω συμβάσεις σοβαρές υπερβάσεις, με αύξηση πέραν του 20% των ποσοτήτων της σύμβασης, κάτι που είναι αντίθετο με τη φιλοσοφία των συμβολαίων αυτού του είδους (με επιμετρούμενες ποσότητες). Επίσης παρατηρήσαμε ότι εγείρεται και θέμα άνισης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, αφού η διαφοροποίηση των ποσοτήτων από αυτές που είχαν περιληφθεί στους διαγωνισμούς, ήταν ουσιαστική και, σύμφωνα με τη νομολογία, μετέβαλλε την οικονομική ισορροπία των συμβάσεων υπέρ των επιτυχόντων προσφοροδοτών.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως στο στάδιο της μελέτης και ετοιμασίας του Δελτίου Ποσοτήτων του διαγωνισμού, γίνεται εμπεριστατωμένη διερεύνηση και αξιολόγηση των αναγκών και πιο ακριβής υπολογισμός των ποσοτήτων των προβλεπόμενων εργασιών, θέση με την οποία συμφώνησε και η Κ.Ε.Α.Α..

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε τον Μάιο 2011 ότι, στην ετοιμασία του Δελτίου Ποσοτήτων των 5 νέων διαγωνισμών για την ανάθεση των συμβάσεων γενικής συντήρησης (2011-2013), είχαν ληφθεί σοβαρά υπόψη οι παρατηρήσεις μας και είχε γίνει εμπεριστατωμένη διερεύνηση και αξιολόγηση των αναγκών και πιο ακριβής υπολογισμός των ποσοτήτων των προβλεπόμενων εργασιών. Επιπρόσθετα, ανέφερε ότι θα υπάρχει μηχανισμός ελέγχου πριν την έκδοση γραπτών οδηγιών προς τους Εργολάβους, ώστε να προωθούνται μόνο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες προηγείται προμέτρηση και υπάρχουν οι διαθέσιμες ποσότητες στο Δελτίο Ποσοτήτων.

(δ) Τελικοί Λογαριασμοί συμβολαίων για οικοδομικά και τεχνικά έργα.

(i) Καθυστέρηση στην ετοιμασία τους. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρατηρείται καθυστέρηση στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών των συμβάσεων έργων, σε σχέση με τις προθεσμίες που καθορίζονται στα συμβόλαια. Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα προχωρήσει στη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για την ολοκλήρωση της ετοιμασίας των τελικών λογαριασμών, ώστε να καταστεί δυνατός και ο έλεγχός τους από την Υπηρεσία μας. Από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας, διαπιστώθηκε ότι, παρόλο που κατά τα προηγούμενα χρόνια υπήρξε σημαντική βελτίωση από μέρους του Τμήματος, εντούτοις το πρόβλημα εξακολουθούσε να υφίσταται.

Τον Απρίλιο 2007 η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.) ζήτησε από τον Διευθυντή του Τμήματος όπως υποβάλει κατάλογο των έργων για τα οποία εκκρεμούσε η διευθέτηση του τελικού λογαριασμού, και στη συνέχεια – τον Μάιο 2007 – ζήτησε να πληροφορηθεί τους τρόπους με τους οποίους το Τμήμα προτίθετο να χειριστεί το θέμα επίσπευσης της διευθέτησής τους.

Τον Ιούνιο 2007, ο Διευθυντής του Τμήματος υπέβαλε στην Υπηρεσία μας αναλυτικό κατάλογο με τις συμβάσεις που χειριζόταν το Τμήμα και οι οποίες βρίσκονταν στο στάδιο ετοιμασίας του τελικού λογαριασμού, καθορίζοντας ως προτεραιότητα – τη διευθέτηση εκείνων οι οποίες ήταν εκπρόθεσμες. Στη συνοδευτική επιστολή, η οποία κοινοποιήθηκε στην Κ.Ε.Α.Α., αναφέρεται ότι οι κυριότεροι λόγοι στους οποίους οφείλεται η συσσώρευση μη διευθετημένων τελικών λογαριασμών, ήταν:

- η υποβολή αυξημένων ή/και παράλογων απαιτήσεων εκ μέρους των Εργολάβων,
- οι χρονοβόρες διαδικασίες που απαιτούνταν για επίλυση των διαφορών που παραπέμπονταν στο δικαστήριο ή/και σε διαιτησία για αριθμό συμβάσεων,

- η καθυστέρηση στην εξέταση/έγκριση των αλλαγών ή/και παρατάσεων χρόνου και,
- η μεγάλη αύξηση του αριθμού των πολεοδομικών έργων χωρίς ανάλογη αύξηση του προσωπικού του Τμήματος, με αποτέλεσμα τον αυξημένο φόρτο εργασίας. Μας πληροφόρησε επίσης ότι το Τμήμα λαμβάνει διάφορα μέτρα, όπως η υπερωριακή απασχόληση του προσωπικού και η πλήρης μηχανογράφηση του κλάδου, ώστε να επισπευσθεί η ολοκλήρωση της διαδικασίας διευθέτησης των τελικών λογαριασμών.

Παράλληλα, ο Υπουργός Εσωτερικών μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2008, ότι το Τμήμα καταβάλλει προσπάθεια για επίσπευση της διαδικασίας διευθέτησης των τελικών λογαριασμών, ώστε να περιοριστεί αισθητά το πρόβλημα εντός του 2009. Μας πληροφόρησε επίσης ότι εντός του 2009 θα ολοκληρωθεί η στελέχωση του Τμήματος και αναμένεται ότι το πρόβλημα θα επιλυθεί σταδιακά.

Μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2012 διαπιστώθηκε σημαντική βελτίωση, καθώς ένας σημαντικός αριθμός τελικών λογαριασμών, η διευθέτηση των οποίων εκκρεμούσε εδώ και αρκετά χρόνια, είχαν διευθετηθεί.

Ωστόσο, το πρόβλημα της έγκαιρης διευθέτησης των τελικών λογαριασμών, εξακολουθεί να υφίσταται.

Η Υπουργός Εσωτερικών μάς πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2012 ότι είναι θετικό το γεγονός ότι το Τμήμα έχει καταρτίσει αναλυτικό κατάλογο με όλες τις συμβάσεις που βρίσκονται στο στάδιο ετοιμασίας/έγκρισης του τελικού λογαριασμού, δίνοντας προτεραιότητα στην ετοιμασία αυτών που είναι εκπρόθεσμοι. Μας πληροφόρησε επίσης ότι καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για τήρηση των σχετικών χρονοδιαγραμμάτων και αναμένεται ότι εντός του 2013, όπου τα νέα έργα που θα υλοποιήσει το Τμήμα προβλέπεται να είναι πολύ μειωμένα, θα ολοκληρωθεί η εξέταση των πλείστων τελικών λογαριασμών που εκκρεμούν.

- (ii) **Καταγγελία εργοληπτικής εταιρείας.** Μετά από παράπονο εργοληπτικής εταιρείας για καθυστέρηση στη διευθέτηση των τελικών λογαριασμών σε 12 συμβάσεις της με το Τμήμα, η Υπηρεσία μας ζήτησε στις 12.4.2011 όπως το Τμήμα ετοιμάσει έκθεση γεγονότων για τις εν λόγω συμβάσεις, στην οποία να αναφέρονται οι λόγοι της μη διευθέτησης των τελικών λογαριασμών, καθώς επίσης και το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης τους. Ο Διευθυντής του Τμήματος μας ενημέρωσε τον Αύγουστο 2011, ότι η καθυστέρηση στη διευθέτηση των εν λόγω τελικών λογαριασμών, οφειλόταν κυρίως στη μη έγκαιρη ετοιμασία τους από τον Εργολάβο καθώς και στη μη έγκαιρη υποβολή από τους συντονιστές των συμβάσεων, των αιτημάτων για αλλαγές, για έγκριση τους από τα αρμόδια όργανα. Μας ενημέρωσε επίσης ότι είχαν δοθεί οδηγίες για διευθέτηση των πιο πάνω τελικών λογαριασμών, μέχρι το τέλος του 2011. Ωστόσο, μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2012 εξακολουθούσε να εκκρεμεί η διευθέτηση των πιο πάνω τελικών λογαριασμών, εκτός από έναν που είχε διευθετηθεί.

Η Υπουργός Εσωτερικών μάς πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2012 ότι αναμένεται εντός του 2013 να διευθετηθούν όλοι οι πιο πάνω τελικοί λογαριασμοί που εκκρεμούν.

- (iii) **Απαιτήσεις Εργολάβου για καθυστέρηση στην έγκριση τελικών λογαριασμών από το Τμήμα.** Μετά από διερεύνηση παραπόνου Εργολάβου, διαφάνηκε ότι είχε σημειωθεί καθυστέρηση στη διευθέτηση των τελικών λογαριασμών σε 3 συμβάσεις του με το Τμήμα, με βάση το χρονικό διάστημα που προβλέπεται στις εν λόγω συμβάσεις. Εξ αιτίας της πιο πάνω καθυστέρησης, ο Εργολάβος είχε γνωστοποιήσει την πρόθεσή του να διεκδικήσει τόκους υπερημερίας για τα ποσά της κράτησης, μέχρι την εξόφλησή τους.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε τον Αύγουστο 2012 από το Τμήμα να μας πληροφορήσει τους λόγους της μη έγκαιρης διευθέτησης των εν λόγω τελικών λογαριασμών, καθώς επίσης και το χρονοδιάγραμμα ετοιμασίας/ολοκλήρωσής τους.

Η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε τον Οκτώβριο 2012 ότι ένας τελικός λογαριασμός διευθετήθηκε και καταβλήθηκε στον Εργολάβο ποσό ύψους €2.735 ως τόκος για την καθυστέρηση στην εξόφληση του υπολειπόμενου ποσού. Μας πληροφόρησε επίσης ότι άλλοι δύο τελικοί λογαριασμοί θα

σταλούν στην Υπηρεσία μας, ο ένας μέχρι τα μέσα και ο άλλος μέχρι το τέλος Νοεμβρίου 2012. Ο τέταρτος τελικός λογαριασμός δεν έχει ακόμα διευθετηθεί εξ υπαιτιότητας του Εργολάβου. Τέλος, μας ανέφερε ότι οι καθυστερήσεις που παρατηρήθηκαν στη διευθέτηση των πιο πάνω τελικών λογαριασμών, οφείλονται εξ ολοκλήρου στον μεγάλο φόρτο εργασίας των προηγούμενων χρόνων, ο οποίος οδήγησε στη συσσώρευση μεγάλου αριθμού τελικών λογαριασμών για εξέταση/έγκριση.

(ε) Ανάπλαση του ιστορικού πυρήνα της Κοινότητας της Ερήμης. Η προσωρινή παραλαβή του έργου είχε γίνει τον Φεβρουάριο 2008. Τον Ιούνιο 2010, ο Εργολάβος – κατόπιν διαβουλεύσεων με το Τμήμα – αποδέχθηκε την πρόταση του Τμήματος να του καταβληθεί το ποσό των €85.430 για πλήρη και τελική διευθέτηση της απαίτησης του για οικονομική αποζημίωση λόγω της παράτασης στην ημερομηνία συμπλήρωσης του έργου. Η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.), ωστόσο, που είναι το αρμόδιο όργανο, ενέκρινε την καταβολή του ποσού των €34.172 στον Εργολάβο, ο οποίος δεν την αποδέχθηκε. Τον Ιούνιο 2012, ο Εργολάβος ζήτησε να πληροφορηθεί την τελική θέση του Τμήματος, επιφυλάσσοντας ταυτόχρονα τα δικαιώματά του. Τον Ιούλιο 2012, παρόμοια επιστολή απέστειλε και ο δικηγόρος του Εργολάβου.

Ενόψει των πιο πάνω, παρατηρήσαμε τον Αύγουστο 2012 ότι, επειδή το θέμα της διευθέτησης των απαιτήσεων του Εργολάβου είχε παραμείνει σε εκκρεμότητα 2 περίπου χρόνια μετά την απόρριψη από τον Εργολάβο της τελικής πρότασης του Εργοδότη και 4½ χρόνια περίπου μετά την προσωρινή παραλαβή του έργου, δημιουργήθηκε σοβαρό ενδεχόμενο να απαιτηθεί η καταβολή μεγαλύτερου ποσού για την τελική διευθέτηση των απαιτήσεων του Εργολάβου. Είχαμε εκφράσει επίσης την άποψη ότι, μετά την αποτυχία της προσπάθειας συμβιβασμού με τον Εργολάβο, το Τμήμα θα μπορούσε να προχωρήσει στην πληρωμή των μη αμφισβητούμενων ποσών που του οφείλονταν και οι ενδεχόμενες επιπλέον απαιτήσεις του να εξετάζονταν στη συνέχεια, εφόσον υποβάλλονταν σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης.

Η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε τον Οκτώβριο 2012 ότι το Τμήμα απέστειλε στον Εργολάβο αντίγραφο του εγκεκριμένου τελικού λογαριασμού, στον οποίο περιλαμβάνεται ποσό ύψους €24.687, ως αποζημίωση για δικαιολογημένη παράταση χρόνου. Μας ενημέρωσε επίσης ότι σε περίπτωση διαφωνίας του Εργολάβου, το Τμήμα θα προχωρήσει με την καταβολή του ποσού, το οποίο το Τμήμα θεωρεί ως οφειλόμενο στον Εργολάβο, ενώ δεν οφείλεται σ' αυτόν οποιοδήποτε άλλο ποσό.

(στ) Ανάπλαση Κεντρικής Πλατείας Γεροσκήπου. Το έργο ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο 2009 (εκτός μέρους του εξοπλισμού που ήταν αντικείμενο ξεχωριστής συμφωνίας). Ο προσωρινός τελικός λογαριασμός του έργου υποβλήθηκε από τον Εργολάβο τον Δεκέμβριο του 2009 και τον επόμενο μήνα υποβλήθηκε απαίτηση του για οικονομικές αποζημιώσεις, λόγω παράτασης χρόνου. Μετά από έλεγχο που έγινε από την Υπηρεσία μας τον Ιούλιο 2012, διαπιστώθηκε ότι πέραν του ποσού των €124.971 που είχε ήδη εγκριθεί από τον Συντονιστή του έργου και την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.) για αλλαγές/απαιτήσεις, τον Ιούλιο 2012 (δηλαδή 3 χρόνια μετά την προσωρινή παραλαβή του έργου) υποβλήθηκαν στην Τ.Ε.Α.Α. για εξέταση και παραπομπή στη συνέχεια για λήψη τελικής απόφασης από την Κ.Ε.Α.Α., επιπλέον ποσά ύψους €90.030 και €105.886, για αλλαγές που είχαν γίνει στο έργο, χωρίς να τυχουν προηγουμένως – όπως προβλέπεται – της έγκρισης του αρμοδίου οργάνου (Κ.Ε.Α.Α.).

Τον Ιούνιο 2012, ο Εργολάβος και ο δικηγόρος του, με επιστολές τους προς το Τμήμα, εξέφρασαν τη διαφωνία τους για την αποκοπή του ποσού των €39.636 από ενδιάμεσο πιστοποιητικό πληρωμής το 2010, ως ρήτρας για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση των 37 ημερών στη συμβατική ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου, εκφράζοντας ταυτόχρονα έντονη απογοήτευση για το γεγονός ότι είχαν παρέλθει 2½ χρόνια από την υποβολή του Τελικού Λογαριασμού και των απαιτήσεων του Εργολάβου, χωρίς να του έχουν γνωστοποιηθεί οι θέσεις του Εργοδότη, και ζήτησαν να πληροφορηθούν την τελική θέση του Τμήματος. Γνωστοποίησαν επίσης την πρόθεση του Εργολάβου να παραπέμψει το θέμα σε διαιτησία.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας παρατήρησε τον Αύγουστο 2012 με επιστολή της προς την Αν. Διευθύντρια του Τμήματος ότι, η σοβαρή καθυστέρηση που σημειώθηκε στην ετοιμασία και έγκριση του τελικού λογαριασμού του έργου, ο οποίος σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου θα έπρεπε να

διευθετηθεί σε διάστημα 10 μηνών από την ημερομηνία προσωρινής παραλαβής του έργου, ενδεχομένως να οδηγήσει το όλο θέμα σε διαιτησία, με όλες τις πιθανές συνέπειες.

Η Υπουργός Εσωτερικών μάς πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2012 ότι το Τμήμα διερευνά τους ισχυρισμούς του Εργολάβου μέσω των Συμβούλων, για τη σύμβαση των οποίων Αναθέτουσα Αρχή ήταν ο Δήμος Γεροσκήπου. Μας πληροφόρησε επίσης ότι κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, οι Σύμβουλοι είχαν δώσει προφορικές οδηγίες για αλλαγές και τροποποιήσεις εργασιών στον Εργολάβο, χωρίς την προηγούμενη έγκριση και παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις του Τμήματος, που ήταν η Αναθέτουσα Αρχή της σύμβασης του έργου.

(ζ) Καταγγελία για έργα που εκτελούνται στο Κοινοτικό Συμβούλιο Κολοσσίου (Ενορία Απ. Ανδρέα). Με επιστολή μας τον Νοέμβριο 2011 προς τον Διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

Κατόπιν γραπτών αιτημάτων του Προέδρου του Κοινοτικού Συμβουλίου (ΚΣ) Κολοσσίου, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (ΤΠΟ) παραχώρησε για την περίοδο 2006 – 2008, με συνοπτικές διαδικασίες, εγκρίσεις πληρωμής για την εκτέλεση διαφόρων εργασιών (επίστρωση δρόμων με πρέμιζ, κατασκευή κρασπέδων και πεζοδρομίων, κατασκευή τοίχων αντιστήριξης, ανόρυξη απορροφητικών λάκκων, καθαρισμός χώρων πρασίνου), συνολικής αξίας €924.964.

Παρόλο ότι ο Πρόεδρος του ΚΣ ανέφερε ότι οι εργασίες αυτές είχαν ανατεθεί σε 3 συγκεκριμένες εταιρείες κατόπιν προσφορών, από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας δεν εντοπίστηκαν οποιαδήποτε έγγραφα/στοιχεία, όπως όροι και σχέδια προσφορών, έκθεση αξιολόγησης, πρακτικό απόφασης κατακύρωσης, υπογεγραμμένη σύμβαση, που να το τεκμηριώνουν. Όπως διαπιστώθηκε, οι 2 από τις 3 πιο πάνω εταιρείες δεν είχαν δικαίωμα να εκτελέσουν τα τεχνικά έργα Γ' και Δ' τάξης που τους είχαν ανατεθεί, (εγγεγραμμένες ως εργολήπτες Οικοδομικών Έργων Δ' τάξης), ενώ η τρίτη εταιρεία δεν είχε δικαίωμα να εκτελέσει οποιοδήποτε έργο επειδή δεν ήταν εγγεγραμμένη στα μητρώα του Συμβουλίου Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε επίσης ότι οι εν λόγω εργασίες δεν είχαν εκτελεστεί από τις πιο πάνω εταιρείες, στις οποίες το ΚΣ είχε αναθέσει τα έργα και στο όνομα των οποίων είχαν εκδοθεί οι πληρωμές, αλλά από εταιρεία που ανήκε στον Πρόεδρο του ΚΣ.

Αναφορικά με τον ποιοτικό και ποσοτικό έλεγχο των εργασιών, λόγω του μεγάλου χρονικού διαστήματος που είχε παρέλθει από την ολοκλήρωση των έργων, δεν κατέστη δυνατή η διερεύνηση τους και η εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων σχετικά με τις καταγγελίες που έγιναν ότι είχαν πληρωθεί περισσότερες εργασίες από αυτές που εκτελέστηκαν και χωρίς τον ποιοτικό τους έλεγχο.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, το ΤΠΟ είχε εξουσιοδοτήσει πληρωμές για εργασίες που εκτελούνταν ουσιαστικά από την εταιρεία του Προέδρου του ΚΣ, χωρίς προκήρυξη προσφορών και χωρίς να ληφθούν προηγουμένως σχετικές αποφάσεις από το ΚΣ, κατά παράβαση των Νόμων Ν.158(Ι)/99 (Περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμος) και Ν.12(Ι)/2006 (Περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών), και χωρίς το ΤΠΟ να ασκεί τον απαιτούμενο έλεγχο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε τον Φεβρουάριο 2012 ότι το ΤΠΟ, βασιζόμενο στην επίσημη αλληλογραφία, για την οποία δεν ετίθετο στο στάδιο εκείνο αμφισβήτηση, θεώρησε ως δεδομένη την τήρηση της ορθής διαδικασίας προσφοροδότησης, ενώ πριν την καταβολή των σχετικών ποσών ασκούσε τόσο ποσοτικό έλεγχο των εργασιών όσο και έλεγχο των τιμών μονάδας, χωρίς να διαπιστωθεί οποιαδήποτε ουσιαστική απόκλιση. Πρόσθεσε ότι το ΤΠΟ είχε αναθεωρήσει από το 2010 την πολιτική που ακολουθεί σε παρόμοιες περιπτώσεις, απαιτώντας όπως η διαδικασία προκήρυξης και κατακύρωσης των προσφορών, γίνεται μέσω των αντιστοίχων Επαρχιακών Διοικήσεων και, παράλληλα, ο ποιοτικός έλεγχος ασκείται από την Αναθέτουσα Αρχή, της οποίας αποτελεί ευθύνη. Τέλος, μας ανέφερε ότι το ΤΠΟ θα ασκεί, όπου είναι εφικτό, ποιοτικό έλεγχο, κυρίως σε περιπτώσεις που δεν είναι στελεχωμένα τα Κοινοτικά Συμβούλια με τεχνικό προσωπικό και διευκρίνισε ότι θέση του ΤΠΟ είναι όπως στο μέλλον αποφεύγεται η

ανάθεση ρόλου Αναθέτουσας Αρχής, με ευθύνη ποιοτικού ελέγχου, σε ΚΣ που δεν είναι στελεχωμένα με το κατάλληλο τεχνικό προσωπικό.

Όπως πληροφορηθήκαμε, για τις καταγγελίες που αφορούν τον Πρόεδρο του ΚΣ Κολοσσίου, διεξάγεται αστυνομική έρευνα.

Στη συνέχεια και κατόπιν συνάντησης με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών τον Μάιο 2012, αποφασίστηκε να προχωρήσει η Υπηρεσία μας σε περαιτέρω έλεγχο για να διαπιστώσει κατά πόσο τηρούνται συγκεκριμένες διαδικασίες κατά την έκδοση ενταλμάτων πληρωμής σε Αναθέτουσες Αρχές (π.χ. Δήμοι, Κοινοτικά Συμβούλια, Τμήμα Δημοσίων Έργων, Επαρχιακές Διοικήσεις) για εργασίες που εκτελούνται σε Συνοικισμούς Αυτοστέγασης.

Κατόπιν δειγματοληπτικού ελέγχου της όλης διαδικασίας, από το αρχικό στάδιο μέχρι την καταβολή των πληρωμών σε 4 Κοινοτικά Συμβούλια (Κλήρου, Εργάτες, Τραχώνι και Δρομολαξιά), για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων των εν λόγω Κοινοτικών Συμβουλίων, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Σε όλες τις περιπτώσεις το αίτημα των ΚΣ συνοδευόταν με τα απαραίτητα έγγραφα (σχέδια, προδιαγραφές και εκτίμηση κόστους). Κατόπιν της προκαταρκτικής έγκρισης του ΤΠΟ, οι Αναθέτουσες Αρχές προχωρούσαν με τη διαδικασία προκήρυξης των προσφορών, την κατακύρωση τους, την εκτέλεση των έργων και τελικά την έκδοση των ενταλμάτων πληρωμής.
- (ii) Η πιο πάνω διαδικασία δεν είχε τηρηθεί στην περίπτωση του ΚΣ Κολοσσίου, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω.

Όπως διαπιστώθηκε από τον περαιτέρω έλεγχο της Υπηρεσίας μας, το ΤΠΟ είχε αποδεκτεί το αίτημα του Κοινοτάρχη του ΚΣ Κολοσσίου να αναλάβει ο ίδιος τη διαδικασία – ως Αναθέτουσα Αρχή – και, ως εκ τούτου, το ΤΠΟ δεν διενεργούσε περαιτέρω έλεγχο της διαδικασίας. Σημειώνεται ότι από το 2011, το ΤΠΟ είχε αποφασίσει να εκδίδει εντάλματα πληρωμής στο ΚΣ Κολοσσίου, μόνον εφ' όσον τηρούσε τις συγκεκριμένες διαδικασίες. Ενόψει της πιο πάνω απόφασης, ο Πρόεδρος του ΚΣ Κολοσσίου απέστειλε τον Ιανουάριο 2012 επιστολή στον Διευθυντή του ΤΠΟ, με την οποία ζητούσε την πληρωμή εργασιών που είχαν ήδη εκτελεστεί από το 2010, χωρίς να τηρηθούν οι προβλεπόμενες διαδικασίες, για το έργο μετατροπής του υπόγειου χώρου των Κοινοτικών Γραφείων του Συνοικισμού Κολοσσίου σε Κέντρο Νεότητας.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε τον Μάιο 2012 από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, όπως μας ενημερώσει για τις περαιτέρω ενέργειες του, σχετικά με το πιο πάνω θέμα.

Η Υπουργός Εσωτερικών μάς πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2012 τα ακόλουθα :

- Το Τμήμα δεν αποδέχεται τη θέση ότι δεν είναι δυνατό να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα επειδή παρήλθε μεγάλο χρονικό διάστημα και επιμένει πως ασκούσε πλήρη έλεγχο ποσοτήτων και τιμών μονάδας σε επιτόπου επισκέψεις, τόσο του Αρχιτέκτονα του Κλάδου Οίκησης, όσο και του Τεχνικού του Κλάδου Αυτοστέγασης, ενώ ασκείτο επιπλέον και οπτικός έλεγχος της ποιότητας των εργασιών, με τον ουσιαστικό ποιοτικό έλεγχο ωστόσο, να ασκείται από το Κοινοτικό Συμβούλιο.
- Το Τμήμα δεν αποδέχτηκε επιλεκτικά το αίτημα του ΚΣ Κολοσσίου να αναλάβει ως Αναθέτουσα Αρχή τα πιο πάνω έργα, αφού η ίδια διαδικασία ακολουθείτο σε παρόμοιες περιπτώσεις. Κατόπιν επαναξιολόγησης της διαδικασίας αυτής, διαπιστώθηκε ότι δεν ήταν η ενδεδειγμένη, ως εκ τούτου, το Τμήμα διαφοροποίησε το 2010 - πριν τη συγκεκριμένη καταγγελία - τη διαδικασία ελέγχου των εργασιών που χρηματοδοτούσε, προβαίνοντας σε επί μέρους ελέγχους ή και απορρίπτοντας αιτήματα, ακόμα και στην περίπτωση σύναψης συμβολαίου υλοποίησης των έργων.
- Το Τμήμα στη συνέχεια διαφοροποίησε και αναβάθμισε την εμπλοκή και έλεγχο του στη διαδικασία προκήρυξης προσφορών για ανάθεση της εκτέλεσης παρόμοιων εργασιών, με τη στελέχωση του Κλάδου με Επιμετρητή Ποσοτήτων και Λειτουργό Πολεοδομίας, ο οποίος παρακολουθεί την εξέλιξη των εργασιών, ενώ όλες οι προκηρύξεις και κατακυρώσεις προσφορών γίνονται μέσω των αντιστοίχων Επαρχιακών Διοικήσεων.

(η) Αλλαγές/Τροποποιήσεις και εξέταση απαιτήσεων σε συμβάσεις που υπάρχει χρηματοδότηση από το Κράτος και Αναθέτουσες Αρχές είναι Κοινοτικά Συμβούλια (ΚΣ). Με επιστολή της τον Ιούνιο 2012 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, η Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας, επισημαίνει ότι τόσο το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας όσο και η Υπηρεσία μας, έχουν διαπιστώσει ότι η απουσία διαδικασιών αναφορικά με την εξέταση αλλαγών και απαιτήσεων στις πιο πάνω περιπτώσεις, δημιουργεί σοβαρά προβλήματα, ειδικά στο στάδιο της πληρωμής. Όπως ενδεικτικά αναφέρεται στην πιο πάνω επιστολή, σε αρκετές περιπτώσεις, το αρχικό ποσό του συμβολαίου διπλασιάζεται κατά την εκτέλεση του έργου με πρόσθετες εργασίες, εκτελούνται άλλες εργασίες που δεν έχουν σχέση με το συμβόλαιο και, κατά την εξέταση των απαιτήσεων, παραχωρούνται ποσά που δεν συνάδουν με τη σύμβαση.

Ενόψει των πιο πάνω, η Γενική Λογίστρια εισηγήθηκε την καθιέρωση διαδικασιών που να διασφαλίζουν σε ικανοποιητικό βαθμό τη διαχείριση των συμβάσεων κατ' αναλογία με τον τρόπο που γίνεται στα συμβόλαια του δημοσίου. Οι εν λόγω διαδικασίες είχαν συζητηθεί/αποφασιστεί σε συνεδρία της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων με τη συμμετοχή της Υπηρεσίας μας και στάληκαν γραπτώς τον Ιούλιο 2012 στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών. Βασική παράμετρο των εν λόγω διαδικασιών αποτελεί η πρόνοια ότι, για συμβάσεις συνολικής αξίας πέραν των €50.000, για τις οποίες υπάρχει συνεισφορά του κράτους, Αναθέτουσα Αρχή θα είναι η οικεία Επαρχιακή Διοίκηση, ώστε να διασφαλίζεται η εφαρμογή των Κανονισμών Προσφορών. Για τις υπόλοιπες δημόσιες συμβάσεις έργων, όπου Αναθέτουσα Αρχή θα είναι τα ΚΣ, καθορίζεται λεπτομερώς η διαδικασία που θα ακολουθείται για την έγκριση των αλλαγών, ώστε να επιλυθούν τα προβλήματα που παρουσιάζονται. Χωρίς την προηγούμενη έγκριση του κατά περίπτωση αρμοδίου οργάνου, οι αλλαγές δεν θα τυγχάνουν χρηματοδότησης από τον Προϋπολογισμό και το κόστος τους θα πρέπει να καταβάλλεται από ιδίους πόρους του ΚΣ.

Ταυτόχρονα, η Γενική Λογίστρια ζήτησε με την πιο πάνω επιστολή της, τις απόψεις του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, ο οποίος με τη σειρά του, ζήτησε τον Ιούλιο 2012, τις απόψεις της Αν. Διευθύντριας του ΤΠΟ, των Επάρχων και του Προϊσταμένου των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών.

Στη συνέχεια, η Αν. Διευθύντρια του ΤΠΟ απέστειλε στις 29.10.2012 ενημερωτική επιστολή στον ΓΔ του Υπουργείου Εσωτερικών, πληροφώντας τον τα ακόλουθα :

- Το ΤΠΟ ασκεί ρόλο Ελέγχοντος Λειτουργού Κονδυλίου σε ορισμένες συμβάσεις Πολεοδομικών Έργων, καθώς επίσης και σε συμβάσεις διαχωρισμών νέων Συνοικισμών Αυτοστέγασης που χρηματοδοτούνται από το Κράτος και Αναθέτουσες Αρχές είναι Κοινοτικά ή Δημοτικά Συμβούλια.
- Στις περιπτώσεις συμβάσεων Πολεοδομικών Έργων για τα οποία Αναθέτουσα Αρχή είναι Δήμος ή Κοινότητα, ακολουθείται σήμερα - στις περιπτώσεις αλλαγών - συγκεκριμένη διαδικασία, η οποία παρακολουθείται από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Έργου, στην οποία συμμετέχει εκπρόσωπος του Τμήματος. Σύμφωνα με τη νέα διαδικασία που προτείνεται από την Κ.Ε.Α.Α., στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Έργου δεν εκπροσωπείται το Τμήμα, το οποίο ασκεί τον ρόλο του Ελέγχοντος Λειτουργού του Κονδυλίου, ως εκ τούτου γίνεται εισήγηση εκπροσώπησής του. Όταν μια αλλαγή κριθεί αναγκαία από την εν λόγω Επιτροπή, τότε θα ακολουθείται η προτεινόμενη διαδικασία.
- Το ΤΠΟ συμφωνεί όπως για συμβάσεις με αξία μεγαλύτερη των €50.000, ως Αναθέτουσα Αρχή να είναι η οικεία Επαρχιακή Διοίκηση, νοουμένου ότι δεν θα προκύπτουν καθυστερήσεις στην προκήρυξη των διαγωνισμών. Επιπλέον, για τις υφιστάμενες συμβάσεις με αξία μεγαλύτερη των €50.000, όπου Αναθέτουσα Αρχή είναι ΚΣ, θα γίνεται ανάλογος χειρισμός, ώστε οι αλλαγές να υλοποιούνται εφαρμόζοντας τις διαδικασίες που θα συμφωνηθούν.

(θ) Επιδιόρθωση κτιρίων του Κυβερνητικού Οικισμού Στρόβολος II, στη Λευκωσία, Φάση Α', Συγκρότημα Σ2 – τελικός λογαριασμός. Από επιτόπιο δειγματοληπτικό έλεγχο των ποσοτήτων διαφόρων εργασιών του τελικού λογαριασμού του έργου, στην παρουσία εκπροσώπων του Τμήματος, διαπιστώθηκαν σημαντικές αποκλίσεις των πραγματικών επιτόπου ποσοτήτων των εργασιών αυτών από τις αντίστοιχες που είχαν περιληφθεί στον τελικό λογαριασμό. Το Τμήμα προέβη ξανά από μόνο του – σε μεταγενέστερη

ημερομηνία – σε επιμέτρηση των ποσοτήτων των ιδίων εργασιών του εν λόγω έργου, επιβεβαιώνοντας τα αποτελέσματα του ελέγχου της Υπηρεσίας μας.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας ζήτησε από το Τμήμα όπως επαναμετρηθεί ολόκληρος ο τελικός λογαριασμός του έργου και εισηγήθηκε τη διεξαγωγή έρευνας ώστε να εντοπισθούν οι λειτουργοί που ευθύνονταν για την αποδοχή και συμπερίληψη των λανθασμένων ποσοτήτων στον τελικό λογαριασμό.

Κατά τον έλεγχο του τελικού λογαριασμού, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε επίσης μεγάλη διαφορά μεταξύ των ποσοτήτων αρκετών εργασιών που είχαν περιληφθεί στο Δελτίο Ποσοτήτων του διαγωνισμού – και μετέπειτα στο συμβόλαιο – και των αντιστοίχων ποσοτήτων που είχαν υπολογιστεί στον τελικό λογαριασμό. Παρατηρήσαμε ότι αν το Τμήμα υπολόγιζε ορθά τις ποσότητες που περιλαμβάνονταν στα Δελτία Ποσοτήτων των συμβάσεων έργων, θα αποφεύγονταν οι οποιεσδήποτε απαιτήσεις των Εργολάβων στο στάδιο κατασκευής των έργων εξαιτίας των μεγάλων διαφοροποιήσεων (αυξήσεις/μειώσεις) στις ποσότητες των εργασιών των Δελτίων Ποσοτήτων. Επιπρόσθετα, δεν θα παρείχeto η δυνατότητα σε ορισμένους Εργολάβους να τιμολογούν τις εργασίες με ψηλές/χαμηλές τιμές μονάδας, εικάζοντας – λόγω των λανθασμένων υπολογισμών των ποσοτήτων που είχαν περιληφθεί στα Δελτία Ποσοτήτων – τις πιθανές αυξομειώσεις των ποσοτήτων κατά την εκτέλεση των έργων, γεγονός που ανατρέπει στην ουσία τον σκοπό της προκήρυξης των διαγωνισμών, την κατακύρωση τους δηλαδή στην πλέον οικονομικά συμφέρουσα προσφορά (αφού στο τέλος, με την διαφοροποίηση των ποσοτήτων, ενδεχομένως να μην είναι η φθηνότερη).

Πέραν των πιο πάνω, διαπιστώθηκε επίσης ότι το Τμήμα δεν είχε τηρήσει την προβλεπόμενη προθεσμία ετοιμασίας του τελικού λογαριασμού, γεγονός που δημιουργούσε τον κίνδυνο να καταβληθούν αχρείαστες αποζημιώσεις στους Εργολάβους, ως τόκοι υπερημερίας.

Ο Αν. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, προς τον οποίο είχε κοινοποιηθεί η επιστολή μας που απευθυνόταν στον Διευθυντή του Τμήματος τον Νοέμβριο 2011, ζήτησε με επιστολή του τον επόμενο μήνα από τον Διευθυντή του Τμήματος, όπως προβεί άμεσα στις κατάλληλες ενέργειες για υλοποίηση των συστάσεων και υποδείξεων της Υπηρεσίας μας και ενημερώσει το Υπουργείο για τα μέτρα που προτίθεται να λάβει για χειρισμό του εν λόγω ζητήματος. Ζήτησε επίσης όπως ενημερωθεί για το αποτέλεσμα της έρευνας εντοπισμού των λειτουργών που ευθύνονται για τα πιο πάνω.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, πληροφόρησε τον Φεβρουάριο 2012 την Υπηρεσία μας καθώς και τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, ότι είχε διορίσει ομάδα 4 λειτουργών με εντολή να προχωρήσει άμεσα στην επαναμέτρηση όλων των ποσοτήτων του τελικού λογαριασμού και ένα άλλο λειτουργό, με σκοπό τον εντοπισμό των ατόμων που ενδεχομένως να ευθύνονται για τη συμπερίληψη των λανθασμένων ποσοτήτων στον τελικό λογαριασμό. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η καθυστέρηση στην ετοιμασία/διευθέτηση του τελικού λογαριασμού, οφειλόταν στο ότι ο Εργολάβος δεν προσήλθε έγκαιρα στο Τμήμα για συζήτηση και υπογραφή του.

Η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε τον Ιούνιο 2012 ότι κατόπιν επαναμέτρησης όλων των ποσοτήτων που συμπεριλήφθηκαν στον τελικό λογαριασμό, εντοπίστηκε συνολική απόκλιση ύψους €33.227 προς όφελος του Εργολάβου.

Μας πληροφόρησε επίσης ότι η ομάδα των λειτουργών και τεχνικών του Τμήματος που είχε την ευθύνη του έργου, είχε ολοκληρώσει στο παρελθόν πολλά έργα, χωρίς να διαπιστωθούν προβλήματα. Η προκαταρκτική άποψη που είχε διαμορφώσει ήταν ότι δεν υπήρξε οποιοςδήποτε δόλος, αλλά υπήρξε σοβαρή απροσεξία.

Ανεξάρτητα με τα πιο πάνω ωστόσο, είχε δώσει οδηγίες στον Προϊστάμενο του Κλάδου Κατασκευών, όπως διεκδικήσει άμεσα, την επιστροφή του πιο πάνω ποσού από τον Εργολάβο, ο οποίος εκτελούσε για το Τμήμα άλλα δύο έργα τα οποία δεν είχαν ακόμα ολοκληρωθεί.

Τέλος, μας πληροφόρησε ότι βρισκόταν σε επαφή με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών για τον τρόπο περαιτέρω χειρισμού του θέματος και μας διαβεβαίωσε ότι – αφού έλαβε πολύ σοβαρά υπόψη τις παρατηρήσεις/διαπιστώσεις μας – θα επανεξετάσει αρκετές από τις διαδικασίες που ακολουθούνται στην υλοποίηση των έργων, ώστε να μειωθούν σημαντικά οι κίνδυνοι παρόμοιων αποκλίσεων στο μέλλον.

(ι) Μερική αναδόμηση Κυβερνητικού Οικισμού Μακάριος ΙΙΙ στη Λεμεσό, Συγκρότημα Σ2 – Αγωγή 4514/11 μεταξύ: Saturn Building Co. Ltd (Ενάγοντες) και Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας (Εναγομένου). Το ποσό του συμβολαίου ήταν €798.610 + ΦΠΑ (£467.406 + ΦΠΑ) και η συμβατική ημερομηνία αποπεράτωσης του ήταν στις 28.5.2003 (σε 3 φάσεις). Η προσωρινή παραλαβή του έγινε στις 29.1.2004. Επειδή ο Εργολάβος δεν είχε υποβάλει τον προσωρινό τελικό λογαριασμό του έργου εντός 3 μηνών από την πιο πάνω ημερομηνία, ως όφειλε, το Τμήμα προχώρησε στην ετοιμασία του, και τον απέστειλε στη συνέχεια – καθυστερημένα – στον Εργολάβο στις 4.6.2007 για να παραθέσει τις δικές του απόψεις/παρατηρήσεις. Ο Εργολάβος υπέβαλε στις 13.4.2010 (μετά από 3 σχεδόν χρόνια), τον δικό του τελικό λογαριασμό. Τον Ιούλιο 2010 υπέβαλε επιπλέον στοιχεία που του ζητήθηκαν από το Τμήμα, χωρίς ωστόσο να συμφωνηθεί ο τελικός λογαριασμός. Τον Ιούνιο 2011, ο Εργολάβος καταχώρισε αγωγή στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας, αξιώνοντας αποζημίωση €445.407 και επιπλέον έξοδα/τόκους για την μη έγκαιρη εξόφληση του πιο πάνω ποσού.

Ενόψει των πιο πάνω, το Τμήμα ετοίμασε και απέστειλε τον Απρίλιο 2012 στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, έκθεση γεγονότων με τα στοιχεία που είχαν ζητηθεί. Σύμφωνα με την έκθεση του Τμήματος, η δικαιολογημένη παράταση χρόνου ανέρχεται συνολικά σε 134 ημέρες με αποζημίωση €5.016, ενώ η αδικαιολόγητη καθυστέρηση ανέρχεται συνολικά σε 535 ημέρες με χρηματική αποκοπή €13.716.

Το Τμήμα ετοίμασε επίσης – κατόπιν εισήγησης της Νομικής Υπηρεσίας – ώστε να καθοριστούν τα πλαίσια εντός των οποίων θα μπορούσε να κυμανθεί μια διαπραγματεύση, με σκοπό την επίτευξη ενός εξώδικου συμβιβασμού με τους ενάγοντες, για επίλυση του θέματος.

Από τη μελέτη των πιο πάνω, η Νομική Υπηρεσία κατέληξε τον Ιούνιο 2012 στην εισήγηση να προταθεί στους ενάγοντες το ποσό των €150.000 ως αποζημίωση και €7.000 ως δικηγορικά έξοδα και, επιπλέον, νόμιμος τόκος από την ημερομηνία καταχώρισης της αγωγής.

Επειδή αρμόδιο όργανο για την έγκριση της πιο πάνω διευθέτησης είναι η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ), η Νομική Υπηρεσία απέστειλε τον Ιούνιο 2012 επιστολή στην ΚΕΑΑ, ενημερώνοντας την για τα πιο πάνω και ζητώντας την έγκριση της για την εν λόγω διευθέτηση.

Η ΚΕΑΑ, αποφάσισε τον Ιούνιο 2012 τον διορισμό ad-hoc επιτροπής, για να μελετήσει το θέμα και να της υποβάλει έκθεση, ως προς το ποσό της αποζημίωσης που προτείνει για επίλυση του θέματος.

Έλεγχος του Τμήματος Πολεοδομίας από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (ΥΕΕ) της Δημοκρατίας, σε σχέση με τις διαδικασίες προσφορών για τη συντήρηση και αναδόμηση Κυβερνητικών Οικισμών. Στόχος του ελέγχου ήταν η αξιολόγηση της συμμόρφωσης του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως σε σχέση με τις διαδικασίες προσφορών για τη συντήρηση και αναδόμηση Κυβερνητικών Οικισμών. Η ΥΕΕ που διεξήγαγε τον έλεγχο, προέβη σε αριθμό συστάσεων προς το Τμήμα και, για την υλοποίησή τους, καθορίστηκε Συμφωνημένο Σχέδιο Δράσης (ΣΣΔ). Τα σημαντικότερα προβλήματα που εντοπίστηκαν είναι:

- σε συμβόλαια γενικής συντήρησης εκτελέστηκαν εργασίες που δεν περιλαμβάνονταν στα έγγραφα προκήρυξης των διαγωνισμών, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί υπέρβαση πέραν του μέγιστου επιτρεπόμενου ποσοστού (30%) του ποσού συμβολαίου,
- παρατηρήθηκαν αδυναμίες στην εφαρμογή ή συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία και κανονισμούς για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων,
- σε αρκετές περιπτώσεις πραγματοποιήθηκαν αλλαγές σε συμβόλαια με κόστος πέραν των επιτρεπτών ορίων αρμοδιότητας του Υπεύθυνου Συντονιστή, και η προβλεπόμενη διαδικασία υποβολής των απαραίτητων στοιχείων για την εξασφάλιση εγκρίσεων από τα αρμόδια όργανα, την Τμηματική ή την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, διεκπεραιώθηκε μετά την υλοποίηση των αλλαγών από τον ανάδοχο, αντί να προηγηθεί,
- παρατηρήθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις κατά τη διαδικασία υποβολής και έγκρισης των τελικών λογαριασμών των έργων.

Τα ευρήματα της πιο πάνω έρευνας συμφωνούν με τα ευρήματα των ελέγχων της Υπηρεσίας μας που πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία χρόνια για το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, τα οποία παρατίθενται στις Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα έχει τροchioδρομήσει την επίλυση όλων των προβλημάτων που εντοπίστηκαν και ενημέρωσε λεπτομερώς την ΥΕΕ. Η ΥΕΕ, με νέο έλεγχο που διεξήγαγε τον Μάιο 2011, επιβεβαίωσε ότι προς το παρόν ακολουθείται το ΣΣΔ ώστε να μπορέσουν να επιλυθούν οριστικά οι πιο πάνω αδυναμίες του Τμήματος.

Με επιστολή της τον Ιούλιο 2012 προς τον Διευθυντή του Τμήματος, η ΥΕΕ αναφέρει ότι το Τμήμα δεν είχε υλοποιήσει καμιά από τις συστάσεις της που έπρεπε να είχαν υλοποιηθεί μέχρι τις 31.12.2011, επισημαίνοντας ταυτόχρονα ότι η υλοποίηση τους είναι αναγκαία, εφ' όσον αναμένεται ότι θα επιφέρει σημαντικά οικονομικά και διοικητικά οφέλη στο κράτος. Ως εκ τούτου, εισηγήθηκε την άμεση υλοποίηση τους.

4.14.5 ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Μέρος Α

Υπερωρίες. Η συνολική δαπάνη για υπερωρίες στις 31.12.2011 ανήλθε σε €87.654 σε σύγκριση με €129.720 κατά το 2010, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €42.066 ή 32,4%.

Εισηγηθήκαμε όπως στα πλαίσια της αναγκαίας οικονομικής περισυλλογής επαναξιολογηθούν οι διάφορες δραστηριότητες για τις οποίες προκύπτει ανάγκη υπερωριακής απασχόλησης, ώστε η σχετική δαπάνη να περιοριστεί περαιτέρω, ιδιαίτερα στον Φωτογραφικό Κλάδο και Κλάδο Δημοσίων Σχέσεων.

Η Διευθύντρια του Γραφείου ανέφερε ότι, σε μια προσπάθεια απάμβλυνσης του προβλήματος και μείωσης των υπερωριών, έχουν ενοποιηθεί οι Κλάδοι Κεντρικής Υπηρεσίας Ειδήσεων και Δημοσίων Σχέσεων και τέθηκε στόχος να τερματιστεί η τοποθέτηση Λειτουργών στα Υπουργεία.

Μεταφράσεις. Οι συνολικές δαπάνες για μεταφράσεις, κατά το 2011 ανήλθαν σε €847.554 (€749.991 το 2010), ενώ τα συνολικά έσοδα από μεταφράσεις κατά το 2011 ανήλθαν σε €980.519 (€911.567 το 2010). Επισημαίνεται ότι στις δαπάνες δεν λαμβάνονται υπόψη οι απολαβές των λειτουργών που απασχολούνται αποκλειστικά στον Κλάδο οι οποίες ανέρχονται σε €383.000 καθώς και αναλογία λειτουργικών και άλλων εξόδων.

Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 60.519 ημερ. 7.7.2004, εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Εσωτερικών να υποβάλει προς το Υπουργικό Συμβούλιο, μέχρι τέλος Οκτωβρίου 2004, εισήγηση για την εισαγωγή του θεσμού των Ορκωτών Μεταφραστών. Τον Δεκέμβριο 2010 ετοιμάστηκε προσχέδιο νομοσχεδίου με τίτλο «Ο περί Θέσπισης του Θεσμού του Ορκωτού Μεταφραστή» το οποίο τον Ιούλιο 2011 είχε σταλεί στον Γενικό Εισαγγελέα για νομοτεχνικό έλεγχο, ο οποίος τον Μάρτιο 2012 υπέβαλε ορισμένες απόψεις/εισηγήσεις επί του προσχεδίου και ζήτησε, αφού κοινοποιηθούν οι απόψεις/εισηγήσεις του στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης, να προωθηθεί εκ νέου κείμενο στο Γραφείο του για ολοκλήρωση του νομοτεχνικού ελέγχου.

Όπως ανέφερε η Διευθύντρια του Γραφείου, με την ολοκλήρωση του νομοτεχνικού ελέγχου, το θέμα θα αχθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο και στη Βουλή.

Πειθαρχική έρευνα. Κατά τη διάρκεια του 2010, Λειτουργός του Γραφείου παρουσιάστηκε στην εργασία της μόνο 37 μέρες, και για 116 μέρες έχει προσκομίσει ιατρικά πιστοποιητικά. Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια του 2011 παρουσιάστηκε στην εργασία της μόνο 10 μέρες. Το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών στις 8.7.2010, ζήτησε από το Υπουργείο Εσωτερικών να επιληφθεί του θέματος, το οποίο τον Σεπτέμβριο του 2010 ανέθεσε σε λειτουργό του Υπουργείου τη διεξαγωγή έρευνας σύμφωνα με την οποία η λειτουργός έχει υποπέσει σε πειθαρχικά παραπτώματα. Το θέμα παραπέμφθηκε στις 19.10.2011 στον Γενικό Εισαγγελέα ο οποίος τον Απρίλιο 2012 συνέταξε το κατηγορητήριο το οποίο υποβλήθηκε στον Πρόεδρο της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας.

Αναφέρεται ότι, επειδή το Ιατροσυμβούλιο δεν ενέκρινε 44 από τις επιπλέον μέρες άδειας ασθενείας ιατρικών πιστοποιητικών που παραχωρήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2010, προέκυψε υπερπληρωμή η οποία αποκόπηκε από τις μηνιαίες απολαβές της. Η συγκεκριμένη λειτουργός διαφώνησε με τη διευθέτηση αυτή και τον Φεβρουάριο του 2012 καταχώρισε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Η Διευθύντρια του Γραφείου ανέφερε ότι η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας έχει καλέσει την εν λόγω Λειτουργό σε απολογία στις 15.11.2012.

Μέρος Β

Αρχείο Τύπου. Εκκρεμεί η πλήρης καταγραφή των τόμων των εφημερίδων, η φύλαξη των μικροταινιών σε ξεχωριστό χώρο από τις εφημερίδες για λόγους ασφαλείας και εξασφάλιση της άποψης της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας κατά πόσο υφίσταται αυξημένος κίνδυνος πυρκαγιάς ένεκα της λειτουργίας του λεβητοστασίου σε διπλανό χώρο.

Η Διευθύντρια του Γραφείου ανέφερε ότι λόγω αυξημένου όγκου εργασίας και του απαιτούμενου κόστους, η πλήρης καταγραφή των τόμων των εφημερίδων γίνεται σταδιακά και για να επιλυθεί το θέμα θα πρέπει να αυξηθεί η πρόνοια που εγκρίνεται κάθε χρόνο από το Υπουργείο Οικονομικών. Σημείωσε επίσης ότι καταβάλλεται προσπάθεια για συμμόρφωση με τις υποδείξεις της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και για εξεύρεση ξεχωριστού χώρου φύλαξης των μικροταινιών.

4.14.6 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ

Δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος των λογαριασμών για το έτος 2011 λόγω έλλειψης προσωπικού. Τα θέματα που ακολουθούν περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2010 και εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Μέρος Β

Διαδικασία παραχώρησης στεγαστικής βοήθειας σε εκτοπισθέντες. Οι εγκρίσεις για παραχώρηση στεγαστικής βοήθειας εκδίδονται από την Επιτροπή Στεγαστικής Βοήθειας και στη συνέχεια διαβιβάζονται στις Επαρχιακές Διοικήσεις και στο Τμήμα Δημοσίων Έργων για υλοποίηση. Με στόχο την αποφυγή των καθυστερήσεων στην ολοκλήρωση της διαδικασίας για την παραχώρηση της οικονομικής βοήθειας στους δικαιούχους, η Υπηρεσία Μέρимνας και Αποκατάστασης Εκτοπισθέντων, υπέβαλε εισήγηση στο Υπουργείο Εσωτερικών για απεμπλοκή από την όλη διαδικασία των Επαρχιακών Διοικήσεων και του Τμήματος Δημοσίων Έργων και την ολοκληρωτική ανάληψη της ευθύνης υλοποίησης των αποφάσεων της Επιτροπής από την ίδια.

Ο Διευθυντής της Υπηρεσίας, μας ενημέρωσε ότι το Υπουργείο Εσωτερικών εισηγήθηκε την παγοποίηση του θέματος λόγω της οικονομικής κρίσης και εξέτασή του σε ευθετότερο χρόνο και ότι θα διερευνηθεί κατά πόσο υπάρχει η δυνατότητα να αξιολογηθεί εκ νέου η εν λόγω εισήγηση από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Αρχείο – Μηχανογράφηση καρτών. Όλα τα αναγκαία στοιχεία και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία για σκοπούς παραχώρησης της σχετικής χορηγίας, καταχωρίζονται σε κάρτες οι οποίες αποτελούν το μοναδικό αρχείο από το οποίο δύναται να γίνει οποιαδήποτε αναφορά. Τα στοιχεία που καταχωρίζονται στις κάρτες δεν υπάρχουν σε φακέλους, δεν είναι μηχανογραφημένα, ούτε και υπάρχουν αντίγραφα για σκοπούς ασφαλείας.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε επανειλημμένα τη μηχανογράφηση των καρτών το συντομότερο δυνατό λόγω των προβλημάτων και αδυναμιών που παρουσιάζει το σύστημα παρακολούθησής τους. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών με επιστολή του ημερ. 17.7.2012, προς τον Διευθυντή του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής, απέστειλε πρόταση για έγκριση δαπάνης ύψους €100.000 για την προώθηση έργου για ανάπτυξη πληροφοριακού συστήματος για τις ανάγκες της Υπηρεσίας Μέρимνης και Αποκατάστασης Εκτοπισθέντων με σκοπό την ηλεκτρονική διαχείριση των αιτημάτων των εκτοπισθέντων για στεγαστική βοήθεια, με την παράκληση να προωθηθεί προς το Υπουργείο Οικονομικών για έγκριση τόσο το έργο όσο και η σχετική δαπάνη, η οποία προτείνεται να καλυφθεί από εξοικονομήσεις άλλων Άρθρων.

4.14.7 ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΕΩΣ**Μέρος Α**

Λογαριασμοί Καταθέσεων. Το σύνολο των λογαριασμών καταθέσεων στις 31.12.2011 ανέρχεται σε €2.570.293 (€2.207.987 στις 31.12.2010) ποσό που αντιπροσωπεύει εγγυήσεις για πιθανά έξοδα επαναπατρισμού αλλοδαπών. Υποδείξαμε ότι οι καταθέσεις δεν πρέπει να παραμένουν πέραν από την περίοδο για την οποία απαιτούνται και οποιαδήποτε ποσά παραμένουν αζήτητα για περίοδο πέραν των πέντε χρόνων πρέπει να μεταφέρονται στα έσοδα του Κράτους αφού πρώτα γίνουν οι αναγκαίες ενέργειες για επιστροφή των ποσών στους δικαιούχους.

Διαβατήρια. Στα πλαίσια έκτακτης επιθεώρησης που διενήργησε κλιμάκιο της Υπηρεσίας μας στο Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης, στο χώρο όπου φυλάγεται το απόθεμα των διαβατηρίων της Κυπριακής Δημοκρατίας με βιομετρικά στοιχεία, παρατηρήθηκαν σοβαρές ελλείψεις/παραλείψεις που αφορούν την ασφαλή παραλαβή και φύλαξη των διαβατηρίων καθώς και στην τήρηση σχετικών στοιχείων:

Ανάμεσα σε άλλα έχει παρατηρηθεί ότι:

- Δεν υπάρχει διαδικασία η οποία να ακολουθείται σε όλα τα στάδια, από την παραλαβή των κενών διαβατηρίων από το θησαυροφυλάκιο του Υπουργείου Οικονομικών, την φύλαξη και την εκτύπωση τους από το Τμήμα, ώστε να διασφαλίζεται και παρακολουθείται με ασφάλεια η χρήση και φύλαξή τους.
- Δεν τηρείται μητρώο στο οποίο να καταχωρίζονται τόσο οι παραλαβές κενών διαβατηρίων όσο και οι εκδόσεις/εκτυπώσεις, ώστε να φαίνεται ανά πάσα στιγμή το απόθεμα των διαβατηρίων που βρίσκονται στην αποθήκη του Τμήματος.
- Δεν γίνεται από το Τμήμα φυσική καταμέτρηση κατά την παραλαβή των διαβατηρίων, ούτε καταγράφονται σε μητρώο τα διαβατήρια που λείπουν από τα κιβώτια λόγω του ότι δεν στάλθηκαν από τον προμηθευτή.
- Δεν τηρούνται βασικά μέτρα ασφάλειας στην αποθήκη όπου φυλάγεται το απόθεμα των διαβατηρίων, στο Τμήμα. Για παράδειγμα δεν υπάρχουν πόρτες ασφάλειας και ο πυροσβεστήρας δεν ήταν προσβάσιμος.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος της ασφαλούς φύλαξης και απολογισμού των αποθεμάτων των διαβατηρίων, εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα προβεί αμέσως στον καταρτισμό διαδικασιών τις οποίες θα πρέπει να εφαρμόζει σε όλα τα στάδια της παραλαβής και φύλαξης τόσο των κενών όσο και των άκυρων και ελαττωματικών διαβατηρίων. Επιπρόσθετα, ζητήσαμε να γίνει από το Τμήμα, πλήρης φυσική καταμέτρηση (του αποθέματος των κενών διαβατηρίων, των ελαττωματικών και των άκυρων) και αφού ληφθούν υπόψη οι παραλαβές και οι εκδόσεις από την εισαγωγή των βιομετρικών διαβατηρίων, να γίνει επαλήθευση του αποθέματος που βρέθηκε κατά τη φυσική καταμέτρηση και να σταλεί σχετικό πιστοποιητικό ελέγχου στην Υπηρεσία μας.

Υπήκοοι τρίτων χωρών που φοιτούσαν σε ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και έχει λήξει η άδεια παραμονής τους. Σύμφωνα με στοιχεία που εξήχθησαν από το λογισμικό του Τμήματος και δόθηκαν στην Υπηρεσία μας από την Υπηρεσία Πληροφορικής του Υπουργείου Εσωτερικών, το σύνολο των φοιτητών, υπηκόων τρίτων χωρών (που δεν είναι ευρωπαίοι πολίτες), των οποίων η άδεια διαμονής έληξε μεταξύ των ετών 2002 μέχρι 2011, ανέρχονται σε 18.537. Από αυτούς, φαίνεται ότι μόνο 12.015 φοιτητές, ποσοστό 65%, έχουν αναχωρήσει από το έδαφος της Δημοκρατίας, ενώ οι 3.819, ποσοστό 20%, φαίνεται ότι εξακολουθούν να παραμένουν παράνομα. Για τους υπόλοιπους 2.703 φοιτητές, ποσοστό 15%, δεν υπάρχουν στοιχεία καταχωρισμένα στο λογισμικό του Τμήματος που να παρουσιάζουν κατά πόσο έχουν αναχωρήσει ή παραμένουν στο έδαφος της Δημοκρατίας και ως εκ τούτου είναι άγνωστο το τι έχουν απογίνει. Μόνο με σχετική έρευνα στον προσωπικό φάκελο του κάθε φοιτητή μπορεί να διαπιστωθεί τι απέγινε, έρευνα που δεν φαίνεται να γίνεται από το Τμήμα.

Σύμφωνα με επιστολή του Διοικητή της Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Αστυνομίας, ημερ. 31.1.2012, προς την Διευθύντρια του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης, ο συνολικός αριθμός των αλλοδαπών φοιτητών που βρίσκονται στη Λίστα Αναζητούμενων Προσώπων ανέρχεται σε 2.575. Από αυτούς οι 2.212 φοιτητές ή ποσοστό 86% από αυτούς, προέρχονται από την Μπαγκλαντές, Κίνα, Ινδία, Νεπάλ και Πακιστάν.

Από τους φοιτητές που διαμένουν παράνομα στο έδαφος της Δημοκρατίας και από τους φοιτητές που είναι άγνωστο κατά πόσο έχουν αναχωρήσει ή παραμένουν στο έδαφος της Δημοκρατίας, 3.136 και 2.341 αντίστοιχα, προέρχονται επίσης από τις πιο πάνω χώρες. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε επίσης ότι δεν γίνεται αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων του λογισμικού, αφού αυτό δεν ενημερώνεται πλήρως και έγκαιρα, με αποτέλεσμα η πληροφόρηση που παρέχει να είναι ελλιπής.

Οικονομικές δραστηριότητες φοιτητών. Δεν τηρούνται στο Τμήμα μητρώα ή οποιεσδήποτε καταστάσεις οι οποίες να παρουσιάζουν τους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι έχουν άδεια παραμονής ως φοιτητές και εργάζονται. Οτιδήποτε αφορά τον κάθε φοιτητή, καταχωρείται στον προσωπικό του φάκελο, χωρίς να τηρείται οποιαδήποτε συγκεντρωτική κατάσταση. Ως αποτέλεσμα, ο έλεγχος ως προς τις ενέργειες του Τμήματος στις περιπτώσεις φοιτητών οι οποίοι για παράδειγμα καταγγέλθηκαν από το Τμήμα Εργασίας ή από την Αστυνομία για παραβάσεις σχετικές με το άρθρο 18NE του περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Τροποποιητικού) (Αρ.2) Νόμου του 2007 το οποίο προνοεί ότι «εκτός ωραρίου σπουδών, επιτρέπεται στους φοιτητές να ασκούν έμμισθη δραστηριότητα σε συγκεκριμένους τομείς ή/και επαγγέλματα, υπό τους όρους και προϋποθέσεις που ισχύουν για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα», ήταν αδύνατος.

Διοικητικό πρόστιμο. Όπως διαπιστώθηκε το Τμήμα δεν επιβάλλει διοικητικό πρόστιμο, σε αντίθεση με το άρθρο 18NZ του πιο πάνω Νόμου, το οποίο προνοεί ότι σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης οποιασδήποτε διάταξης του Νόμου, σε σχέση με την απασχόληση υπηκόου τρίτης χώρας, ο Διευθυντής του Τμήματος δύναται να επιβάλλει διοικητικό πρόστιμο τόσο στον εργοδότη όσο και στον αλλοδαπό υπήκοο τρίτης χώρας.

Σύμφωνα με την Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Αστυνομίας, παρόλο που οι ποινές που επιβάλλονται από τα δικαστήρια τόσο στους εργοδότες όσο και στους αλλοδαπούς σχετικά με την παράνομη εργοδότηση, έχουν αυξηθεί και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων και ποινές φυλάκισης, εντούτοις, το φαινόμενο της παράνομης εργοδότησης συνεχίζει να υφίσταται.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι το διοικητικό πρόστιμο το οποίο η Διευθύντρια του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης δύναται να επιβάλλει, μπορεί να αποτελέσει έναν επιπρόσθετο αποτρεπτικό παράγοντα για την παράνομη εργασία.

Μέρος Β

Ασφάλεια μηχανογραφικού εξοπλισμού και δεδομένων. Από τον έλεγχο της ασφάλειας του μηχανογραφημένου συστήματος, το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την έκδοση πιστοποιητικών γέννησης, θανάτου, διαβατηρίων, ταυτοτήτων, προσφυγικών ταυτοτήτων και εκλογικών βιβλιαρίων ο οποίος διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ότι δεν έχουν καθοριστεί γραπτώς οι διαδικασίες αναφορικά με την πολιτική ασφάλειας του συστήματος, την πολιτική αλλαγών στο λογισμικό, την καταγραφή και επίλυση προβλημάτων στη λειτουργία του συστήματος τα οποία εντοπίζονται από τους χρήστες, την δημιουργία εφεδρικών αντιγράφων, καθώς επίσης και την πολιτική παραχώρησης δικαιωμάτων και διαχείρισης κωδικών πρόσβασης.

Επιβολή προστίμων στους μεταφορείς σε σχέση με παραβάσεις των περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμων του 2000 και 2005 και του Νόμου 146(I)/2007. Σύμφωνα με τους περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμους του 2000 και 2005 (Ν.36(I)/2000 και Ν.38(I)/2005), οι οποίοι ίσχυαν μέχρι τις 2.11.2007, οι μεταφορείς όφειλαν να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να διαπιστώνουν ότι υπήκοος τρίτης χώρας που επρόκειτο να μεταφερθεί ή διέλθει από την Κυπριακή Δημοκρατία, ήταν κάτοχος των προβλεπόμενων ταξιδιωτικών εγγράφων και

θεωρήσεων που απαιτούνται δυνάμει του περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμου (Κεφ. 105), όταν επιβιβάζεται στο πλοίο ή στο αεροσκάφος για το ταξίδι ή την πτήση προς την Κυπριακή Δημοκρατία. Στις περιπτώσεις παραβίασης των προνοιών των υπό αναφορά Νόμων, η Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως της Αστυνομίας ενημέρωνε τη Διευθύντρια του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως και υπέβαλλε εισηγήσεις για την επιβολή διοικητικού προστίμου από την ίδια.

Με τη ψήφιση του Νόμου 146(I)/2007 από 2.11.2007, καταργήθηκαν οι προηγούμενοι περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμοι του 2000 και 2005. Ωστόσο, η ευθύνη των μεταφορέων η οποία καθορίζεται στο άρθρο 4 του νέου Νόμου ουσιαστικά παραμένει η ίδια ως και προηγουμένως. Βάσει όμως του άρθρου 5 του νέου Νόμου, η ευθύνη επιβολής του διοικητικού προστίμου στους μεταφορείς στα σημεία εισόδου ανήκει πλέον στον Λειτουργό Μετανάστευσης της Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως της Αστυνομίας.

Με βάση τους Νόμους του 2000 και 2005, από τον Μάιο του 2004 μέχρι τις 2 Νοεμβρίου του 2007, υποβλήθηκαν από την Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως της Αστυνομίας, προς την Διευθύντρια του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως 2.533 εισηγήσεις για επιβολή προστίμων που αφορούν 90 αεροπορικές εταιρείες, συνολικού ύψους €4.678.920. Μέχρι τις 31.12.2007, είχαν εξεταστεί και εγκριθεί 398 περιπτώσεις και επιβλήθηκαν πρόστιμα ύψους €571.741 (12,2%) από τα οποία εισπράχθηκαν μόνο €14.737 (2,6%). Σύμφωνα με στοιχεία που μας δόθηκαν από το Τμήμα, κατά το 2011 το Τμήμα προχώρησε στην επιβολή 93 εισηγηθέντων διοικητικών προστίμων συνολικού ύψους €136.047. Για τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν στις Κυπριακές Αερογραμμές για 280 παραβάσεις κατά την περίοδο 28 Μαΐου 2004 μέχρι 9 Σεπτεμβρίου 2005, συνολικού ύψους €390.287, στάληκε στις 8.12.2005 επιστολή στο Γενικό Εισαγγελέα για λήψη νομικών μέτρων. Σύμφωνα με το Τμήμα, δεν υπάρχουν οποιεσδήποτε εξελίξεις αναφορικά με τα εν λόγω διοικητικά πρόστιμα.

Πέραν των πιο πάνω, με βάση τις διατάξεις του Νόμου 146(I)/2007, σύμφωνα με στοιχεία που μας δόθηκαν από το Τμήμα, κατά την 31.12.2011 εκκρεμούσε προς είσπραξη ποσό €3.268.223 (2010:€3.106.138) που αφορά πρόστιμα που επιβλήθηκαν σε αεροπορικές εταιρείες από τον Λειτουργό Μετανάστευσης στα σημεία εισόδου, αναφορικά με τη μεταφορά προσώπων χωρίς ταξιδιωτικά έγγραφα/θεωρήσεις. Για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, το Τμήμα υπέβαλε προς τον Γενικό Εισαγγελέα, 543 περιπτώσεις επιβολής διοικητικών προστίμων συνολικού ύψους €1.600.221 και ζήτησε τη λήψη των αναγκαίων ενεργειών, σύμφωνα με το άρθρο 8 του εν λόγω Νόμου.

Επίσης, βάσει του Ν146(I)/2007, για την περίοδο από 1.1.2009 μέχρι 18.3.2009, επιβλήθηκαν 2.036 πρόστιμα ύψους €10.125.028 σε αερομεταφορείς για τη μη διαβίβαση δεδομένων ή τη διαβίβαση ελλειπόν ή αναληθών δεδομένων, η είσπραξη των οποίων εκκρεμούσε κατά την 31.12.2009. Σημειώνεται ότι από τα πιο πάνω πρόστιμα, ποσό €8.329.633 ακυρώθηκαν τον Αύγουστο 2010, μετά από σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 28.4.2009, αφού αυτά αφορούσαν πρόστιμα που επιβλήθηκαν σε αεροπορικές εταιρείες για πτήσεις τους προς την Κύπρο από κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι από τρίτες χώρες. Σύμφωνα με το Τμήμα, κατά το 2011 επιβλήθηκαν 10 διοικητικά πρόστιμα ύψους €49.730.

Κλάδος Ασύλου. Ο κάθε αλλοδαπός που αιτείται πολιτικού ασύλου, απευθύνεται στην Υπηρεσία Ασύλου του Υπουργείου Εσωτερικών όπου δημιουργείται σχετικός φάκελος. Ταυτόχρονα δημιουργείται φάκελος και στον Κλάδο Ασύλου του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης. Σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας Ασύλου για την περίοδο 2002-2011 υποβλήθηκαν 41.903 αιτήσεις ενώ για την ίδια περίοδο στον Κλάδο Ασύλου έχουν δημιουργηθεί μόνο 27.980 φάκελοι δηλαδή για 13.923 αιτήσεις δεν έχουν ακόμη δημιουργηθεί φάκελοι. Συγκεκριμένα για το 2011 υποβλήθηκαν 1.611 αιτήσεις στην Υπηρεσία Ασύλου, ενώ στον Κλάδο Ασύλου δημιουργήθηκαν μόνο 785 φάκελοι. Θα πρέπει να καταβληθεί περαιτέρω προσπάθεια για καταχώριση όλων των σχετικών εγγράφων και πληροφοριών τόσο στους φακέλους όσο και στο μηχανογραφημένο σύστημα ώστε η Αστυνομία να ενημερώνεται έγκαιρα ποιοι είναι παράνομοι και ποιοι όχι. Σημειώνεται ότι η Αστυνομία είναι συνδεδεμένη με το σύστημα του Κλάδου, και θα μπορούσε να είχε άμεση πληροφόρηση για όλες τις περιπτώσεις εάν αυτές καταχωρούνταν έγκαιρα.

4.14.8 ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΜΥΝΑ

Μέρος Α

Δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος των λογαριασμών για το έτος 2011. Το θέμα που ακολουθεί περιλαμβάνεται στην Ετήσια Έκθεση μας για το έτος 2010 και εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Η Πολιτική Άμυνα έχει αναλάβει την ετοιμασία σχεδίων, τη συντήρηση και τον έλεγχο καταφυγίων, για σκοπούς πολιτικής άμυνας.

Μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το 1999 ξεκίνησε η δημιουργία/βελτίωση 3.000 καταφυγίων για σκοπούς πολιτικής άμυνας, με αναμενόμενο κόστος €5,1εκ. Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από την Πολιτική Άμυνα, μέχρι την 31.12.2011 03BFλοκληρώθηκαν 2.536 καταφύγια και έγιναν συντηρήσεις σε καταφύγια, με συνολικό κόστος περίπου €4,3 εκ. Όπως μας αναφέρθηκε, η Πολιτική Άμυνα, παράλληλα υλοποιεί πρόγραμμα επαναξιολόγησης και χαρτογράφησης των καταφυγίων και μελετάται ο τρόπος κατανομής του πληθυσμού στα καταφύγια με στόχο τον εντοπισμό των περιοχών στις οποίες επιβάλλεται η δημιουργία πρόσθετων καταφυγίων.

Στην Πολιτική Άμυνα ανατέθηκε επίσης η καταγραφή, εκτίμηση και παροχή οικονομικής βοήθειας σε περιπτώσεις θεομηνιών και συμφορών. Για το σκοπό αυτό κατά το 2011, διατέθηκε ποσό ύψους €42.998. Όπως μας αναφέρθηκε, η Πολιτική Άμυνα, σε συνεργασία με τις Επαρχιακές Διοικήσεις, ανέλαβαν την καταγραφή, εκτίμηση και παροχή οικονομικής βοήθειας για τις ζημιές από το τραγικό ατύχημα στη Ναυτική Βάση Ζυγίου στις 11.7.2011, το κόστος των οποίων ανήλθε σε περίπου €560.000, το οποίο καλύφθηκε από σχετικό κονδύλι του Υπουργείου Εσωτερικών.

4.14.9 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΣΥΛΟΥ

Μέρος Α

Δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος των λογαριασμών για το έτος 2011 λόγω έλλειψης προσωπικού. Το θέμα που ακολουθεί περιλαμβάνεται στην Ετήσια Έκθεση μας για το έτος 2010 και εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Κέντρο Υποδοχής Αιτητών Ασύλου στην Κοφίνου. Βάσει στοιχείων που τηρούνται στην Υπηρεσία Ασύλου, στις 31.12.2011 οι αιτητές ασύλου, για τους οποίους εκκρεμούσε η εξέταση της αίτησής τους, ανέρχονταν σε 827, σε σύγκριση με 1.672 το 2010, οι οποίοι στην πλειονότητα τους διέμεναν στα αστικά κέντρα.

Στο Κέντρο Υποδοχής Αιτητών Ασύλου στην Κοφίνου, το οποίο λειτουργεί από το 2004 φιλοξενούνται αιτητές ασύλου, οι οποίοι κατά την υποβολή της αίτησής τους για πολιτικό άσυλο, δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσουν κατάλληλη στέγη αμέσως και, βάσει των σχετικών Κανονισμών, τους παραχωρείται διαμονή στο Κέντρο Υποδοχής μέχρι να καταστεί δυνατή η απεξάρτησή τους από το Κέντρο.

Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, εισηγηθήκαμε όπως μελετηθούν εναλλακτικές λύσεις για τη λειτουργία του Κέντρου, πάντα βέβαια στα πλαίσια της νομοθεσίας και των σκοπών του Κέντρου, κάτι που αναμένεται ότι θα συμβάλει επίσης στη διαχρονική μείωση του κόστους λειτουργίας του Κέντρου το οποίο σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας Ασύλου, για το 2011 ανήλθε σε €508.374. Σημειώνεται ότι το κατά κεφαλή κόστος για κάθε ένοικο ξεπερνά τα €770 (€999 το 2010) το μήνα, και συνεπώς για κάθε οικογένεια 4 ατόμων υπολογίστηκε ότι ανέρχεται σε €3.081 (€3.996 το 2010). Αν η ίδια οικογένεια λάμβανε δημόσιο βοήθημα με επιπρόσθετο βοήθημα για ενοίκιο το ποσό θα ανερχόταν σε €1.424 (το ίδιο με το 2010). Η μείωση του κατά κεφαλή κόστους για τη διαμονή στο Κέντρο, οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση του μέσου όρου των διαμενόντων στο Κέντρο το 2011 σε σύγκριση με το 2010.

4.15 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Μέρος Α

Έλεγχος Λογαριασμών Διπλωματικών Αποστολών. Κατά το 2011 διενεργήθηκε, στο Κέντρο, έλεγχος των λογαριασμών των Διπλωματικών Αποστολών της Αβάνας, της Βουδαπέστης, της Δαμασκού, της Μπραζιλίας, της Πραιτώριας, της Χάγης και της Μόνιμης Αντιπροσωπείας στον ΟΗΕ και Γενικό Προξενείο

Νέας Υόρκης για το έτος 2010. Επίσης διενεργήθηκε επιτόπια επιθεώρηση στη Διπλωματική Αποστολή της Βιέννης και του Βερολίνου. Από τον έλεγχο των πιο πάνω Αποστολών, σε ορισμένες περιπτώσεις, παρατηρήθηκαν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

Επιτόπιο προσωπικό.

(α) Εργοδοτικές και υπαλληλικές εισφορές. Δεν παρέχεται η δυνατότητα ελέγχου από το Κέντρο των εισφορών που καταβάλλονται στα ταμεία κοινωνικών ασφαλίσεων και άλλα δημόσια ταμεία που αφορούν στο επιτόπιο προσωπικό, καθώς δεν αποστέλλεται αναφορά για τον τρόπο υπολογισμού τους ή και σε περιπτώσεις που υποβάλλονται υπολογισμοί είναι στη τοπική γλώσσα. Παρατηρήσαμε ότι τόσο οι Διπλωματικές Αποστολές όσο και το Λογιστήριο του Υπουργείου θα πρέπει να είναι ενημερωμένοι με τις πρόνοιες των τοπικών νομοθεσιών περί εργοδοτικών και υπαλληλικών εισφορών.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι, το Λογιστήριο θα ζητήσει από όλες τις Διπλωματικές Αποστολές να αποστέλλουν τις ισχύουσες νομοθεσίες για εργασιακά θέματα και ειδικά για τις εισφορές στα διάφορα ταμεία για σκοπούς καλύτερου ελέγχου.

(β) Καταβολή έκτακτης εισφοράς δυνάμει του Νόμου 112(Ι)/2011. Ο περί Έκτακτης Εισφοράς Αξιοματούχων, Εργοδοτούμενων και Συνταξιούχων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Τομέα Νόμος δημοσιεύτηκε στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.8.2011 με ισχύ από 1.9.2011. Ο Νόμος αυτός αφορούσε, μεταξύ άλλων, στην αποκοπή ως έκτακτη εισφορά προς τη Δημοκρατία μέρος των ακαθάριστων απολαβών που καταβάλλονται σε αξιοματούχους και εργοδοτούμενους της κρατικής μηχανής. Το Υπουργείο Εξωτερικών στις 5.10.2011 έθεσε προς την Νομική Υπηρεσία το ερώτημα κατά πόσον οι πρόνοιες του πιο πάνω Νόμου ισχύουν και για το επιτόπιο προσωπικό που εργάζεται στις Διπλωματικές Αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό. Ο Γενικός Εισαγγελέας σε επιστολή του ημερ. 7.11.2001 αναφέρει ότι από την ερμηνεία του όρου «εργοδοτούμενος» του άρθρου 2 του πιο πάνω Νόμου καθίσταται πρόδηλο ότι το επιτόπιο προσωπικό εμπίπτει στις διατάξεις της προαναφερόμενης νομοθεσίας. Το Υπουργείο επανέφερε το θέμα στη Νομική Υπηρεσία με επιστολή του ημερ. 20.1.2012 παραθέτοντας άλλα σχετικά νομοθετήματα ζητώντας γνωμάτευση. Εισηγηθήκαμε όπως το πιο πάνω θέμα επιλυθεί τάχιστα, αφού έχουν ήδη παρέλθει αρκετοί μήνες από την εφαρμογή του Νόμου, με κίνδυνο, σε περίπτωση υποχρέωσης καταβολής της έκτακτης εισφοράς από το επιτόπιο προσωπικό, να επιβαρυνθεί το Δημόσιο με τις οποιεσδήποτε καθυστερημένες οφειλές.

(γ) Πρόσληψη επιτόπιου προσωπικού στην Πρεσβεία της Βουδαπέστης. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου δημιουργήθηκε μία θέση Αρχαιοφύλακα/Λογιστή/Μεταφράστριας, για την οποία το άτομο που θα προσλαμβανόταν έπρεπε να γνωρίζει ουγγρικά, ελληνικά και αγγλικά και να βοηθά την Πρέσβη σε θέματα λογιστικά, θέματα αρχείου και προξενικά. Στις 20.10.2009, λόγω της αδυναμίας ανεύρεσης από την Πρέσβη ατόμου που να πληροί τα προσόντα για τη θέση, δόθηκε έγκριση από το Υπουργείο στην Πρεσβεία για πρόσληψη ατόμου, το οποίο δεν είχε γνώσεις σε λογιστικά, σε δοκιμαστική/προσωρινή βάση. Ο νέος Πρέσβης κατόπιν νέας έγκρισης προσέλαβε το άτομο αυτό σε μόνιμη βάση, χωρίς να προβεί σε προκήρυξη της θέσης σύμφωνα με την αρχική έγκριση. Στη συνέχεια λόγω του γεγονότος ότι τα λογιστικά καθήκοντα της θέσης τα εκτελούσε η Γραφέας/Δακτυλογράφος, εγκρίθηκε η αλλαγή θέσεων/καθηκόντων μεταξύ των δύο λειτουργών, παρόλο που η πρώην Γραφέας/Δακτυλογράφος δεν γνωρίζει ελληνικά, όπως απαιτείται για τη θέση της Αρχαιοφύλακα/Λογιστή/Μεταφράστριας.

Επισημάναμε ότι για την πρόσληψη επιτόπιου προσωπικού στις Διπλωματικές Αποστολές θα πρέπει να ακολουθείται η ενδεδειγμένη διαδικασία όπως περιγράφεται σε σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Εξωτερικού ημερ. 8.2.2010 που συμπεριλαμβάνει προκήρυξη της θέσης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μας ανέφερε ότι, η θέση προσφέρθηκε στο συγκεκριμένο άτομο, αφού ελληνόφωνα άτομα δεν είναι εύκολο να εξευρεθούν από την επιτόπια αγορά.

Επιβεβαίωση ταμειακών και τραπεζικών διαθεσίμων. Σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες (Αρ.38) τουλάχιστον μια φορά το χρόνο, θα πρέπει να γίνεται αιφνιδιαστικός έλεγχος των εισπράξεων και καταμέτρηση των ταμειακών διαθεσίμων από τον Αρχηγό της Αποστολής ή εκπρόσωπο του με σκοπό την επιβεβαίωση της ορθότητας του λογιστικού υπολοίπου του ταμείου που παρουσιάζεται στις

μηνιαίες καταστάσεις αναθεώρησης (revised) του ταμείου πάγιας προκαταβολής. Επίσης όπως παρατηρήθηκε δεν είχαν υποβληθεί πρωτότυπα πιστοποιητικά τραπεζικών υπολοίπων στο τέλος του έτους τα οποία είναι απαραίτητα για την επιβεβαίωση της ορθότητας των εκάστοτε τραπεζικών υπολοίπων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι, με επιστολή του ημερομηνίας 19.12.2011 ζήτησε από όλες τις Διπλωματικές Αποστολές να προβούν σε αιφνιδιαστική καταμέτρηση των μετρητών που υπήρχαν στα ταμεία τους, οι οποίες και ανταποκρίθηκαν.

Φιλοξενία. Στις πλείστες περιπτώσεις παρασχέθηκε φιλοξενία σε ένα μόνο άτομο, χωρίς να έχει υποβληθεί επαρκής αιτιολόγηση, όπως απαιτείται σύμφωνα με σχετική επιστολή του Γενικού Διευθυντή ημερ. 3.5.2010.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, θα σταλεί εκ νέου οδηγία στους Αρχηγούς των Διπλωματικών Αποστολών για τήρηση των σχετικών οδηγιών του Υπουργείου.

Υπάτη Αρμοστεία Πραιτώριας. Επειδή είχε περιέλθει στην αντίληψή μας ότι το Υπουργείο Εξωτερικών είχε διενεργήσει έρευνα αναφορικά με τη λειτουργία της υπό αναφορά Υπάτης Αρμοστείας, με επιστολή μας ημερ. 18.9.2012 ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε με τα πορίσματα της έρευνας αυτής. Ο Γενικός Διευθυντής σε απαντητικές επιστολές ημερ. 2.10.2012 και 22.10.2012, μας ανέφερε ότι τα αποτελέσματα είχαν τεθεί ενώπιον του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας με επιστολή ημερ. 5.6.2012, αναφορικά με τη διεξαγωγή έρευνας εναντίον Πληρεξούσιου Υπουργού της Υπάτης Αρμοστείας της Πραιτώριας για πιθανή διάπραξη πειθαρχικών παραπτώματων σχετικά με την αγορά αγαθών και υπηρεσιών κατά τη διάρκεια της θητείας του ως Υπατος Αρμοστής κατά την περίοδο 3.9.2007 μέχρι 2.9.2011.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, αναμένεται η γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα για τυχόν περαιτέρω ενέργειες.

Στέγαση των Διπλωματικών Αποστολών και των άλλων Δημόσιων Υπηρεσιών της Δημοκρατίας που εδρεύουν στο εξωτερικό και διαχείριση και συντήρηση των οικημάτων αυτών.

(α) Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Υπουργείο Εξωτερικών, μέχρι τις 31.12.2011 λειτουργούσαν 51 Διπλωματικές Αποστολές και συγκεκριμένα 41 Πρεσβείες, 5 Ύπατες Αρμοστείες, 2 Μόνιμες Αντιπροσωπείες, 2 Αντιπροσωπείες και 1 ανεξάρτητο Γενικό Προξενείο (λειτουργούν ακόμη 4 Γενικά Προξενεία κάτω από Διπλωματικές Αποστολές). Τα πλείστα οικήματα όπου στεγάζονται οι Διπλωματικές Αποστολές, καθώς και οι πρεσβευτικές κατοικίες ενοικιάζονται από τη Δημοκρατία, ενώ είναι περιορισμένες οι περιπτώσεις όπου η στέγαση γίνεται σε ιδιόκτητα οικήματα/κατοικίες που είχαν αποκτηθεί κατά καιρούς. Σημειώνεται ότι πέραν των Διπλωματικών Αποστολών λειτουργούν και άλλες Αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό, όπως Εμπορικά Κέντρα, Πολιτιστικά Κέντρα, Γραφεία Ναυτιλίας, Γραφεία Τουρισμού κ.λπ. που σε μερικές περιπτώσεις συστεγάζονται στα οικήματα των Πρεσβειών. Συναφώς αναφέρεται ότι από την ίδρυση της Δημοκρατίας μέχρι τον Δεκέμβριο του 2011, η Δημοκρατία απέκτησε μόλις 9 οικήματα για Πρεσβείες και 8 για πρεσβευτικές κατοικίες.

Κατά τα έτη 2006 – 2011 προϋπολογίστηκαν δαπάνες ύψους €37.337.321 (για το 2011 €3.120.000) για την ανέγερση κτιρίων στο εξωτερικό, ενώ οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν στα €18.904.828, δηλαδή σημειώθηκε υλοποίηση ύψους μόλις 50,6%. Η πραγματική δαπάνη για το 2011 ανήλθε στα €2.079.064 και αφορούσε κυρίως στην ανακαίνιση της κατοικίας του Μόνιμου Αντιπροσώπου στις Βρυξέλλες (€1.296.803), της πρεσβευτικής κατοικίας στην Αθήνα (€629.606 για την ολοκλήρωση των εργασιών) και της πρεσβευτικής κατοικίας στην Ουάσιγκτον (€88.170.) Παρατηρήσαμε ότι ως αποτέλεσμα των καθυστερήσεων της ανακαίνισης της κατοικίας στις Βρυξέλλες ενοικιαζόταν διαμέρισμα για τη στέγαση του Μόνιμου Αντιπροσώπου από τον Αύγουστο του 2008 μέχρι και τον Νοέμβριο του 2011 με το σχετικό ύψος των ενοικίων να ανέρχεται σε €109.548.

Κατά το έτος 2011 καταβλήθηκαν ενοίκια για τα οικήματα των Πρεσβειών και των πρεσβευτικών κατοικιών, καθώς και έξοδα συντήρησης ύψους €6.846.364 και €404.733 για το 2011 και €6.299.822 και €403.430 για το 2010, αντίστοιχα. Όσον αφορά την αύξηση στις δαπάνες των ενοικίων αυτή αφορά σε ενοίκια νεοσυσταθιστών κατά το 2011 Διπλωματικών Αποστολών, καταβολή ενοικίων λόγω ανακαίνισης

ιδιόκτητων πρεσβευτικών κατοικιών καθώς και λόγω του ότι κατά την ανανέωση και υπογραφή νέων συμβολαίων ενοικίασης οικημάτων παρατηρούνται σε μερικές περιπτώσεις μεγάλες αυξήσεις. Επίσης απαιτούμενες κτιριακές τροποποιήσεις, που γίνονται σε ενοικιαζόμενα οικήματα στα πλαίσια εναρμόνισης με το κεκτημένο Schengen, σε περίπτωση μετακίνησης των Αποστολών θα συνεπάγονται πρόσθετο οικονομικό κόστος.

Όπως σχετικά αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, το θέμα της διαχείρισης και συντήρησης των κυβερνητικών κτιρίων στο εξωτερικό εξακολουθεί να μην έχει ρυθμιστεί, με όλες τις συνεπαγόμενες αρνητικές, οικονομικές κυρίως, συνέπειες.

Έχουμε επίσης επανειλημμένα εισηγηθεί ότι η πιο ενδεδειγμένη και κατάλληλη επιλογή για στέγαση είναι η απόκτηση ιδιόκτητων κτιρίων, ειδικά λαμβανομένου υπόψη ότι η ανάγκη είναι μόνιμη, αλλά και ως επένδυση αποδεικνύεται μακροχρόνια ως οικονομικά συμφέρουσα για τη Δημοκρατία. Εισηγηθήκαμε όπως σε πρώτο στάδιο γίνει ιεράρχηση των αναγκών για απόκτηση ιδιοτήτων οικημάτων στις χώρες του εξωτερικού όπου εδρεύουν Διπλωματικές Αποστολές της Δημοκρατίας και στη συνέχεια καταρτιστεί πρόγραμμα και σχεδιασμός, τόσο με βραχυπρόθεσμους όσο και μακροπρόθεσμους στόχους, πάντοτε μέσα στα πλαίσια των οικονομικών δυνατοτήτων του Κράτους. Να γίνεται επίσης διερεύνηση των στοχευμένων αγορών και να αξιοποιούνται όπου προκύπτει καλές, από οικονομική άποψη, ευκαιρίες για απόκτηση οικήματος, είτε γραφείου Πρεσβείας είτε πρεσβευτικής κατοικίας.

Σχετικά με τα πιο πάνω αναφέρεται ότι το Υπουργείο Οικονομικών φαίνεται να υιοθετεί τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας και με επιστολή του ημερ. 23.5.2012 εισηγείται όπως καταρτιστεί πενταετές Σχέδιο Δράσης και γίνει προγραμματισμός στη βάση κριτηρίων και βαθμού προτεραιότητας για αγορά κτιρίων για στέγαση των Διπλωματικών Αποστολών.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι, αναφορικά με τα κτίρια της Δημοκρατίας στο εξωτερικό η Ειδική Καθοδηγητική Επιτροπή αποφάσισε όπως πριν τον καθορισμό μακροπρόθεσμου προγράμματος για την απόκτηση ιδιόκτητων οικημάτων, προηγηθεί έρευνα σύγκρισης κόστους ενοικίασης και αγοράς σε κάθε χώρα, της επιλογής αγοράς ετοιμοπαράδοτων οικημάτων, ανέγερσης σε ιδιόκτητα οικοπέδα, ενοικιαγοράς κ.λπ. Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή η πιο πάνω Επιτροπή ασχολήθηκε και με το θέμα της συντήρησης των ιδιόκτητων οικημάτων και συμφώνησε με τη θεσμοθέτηση της τακτικής της προληπτικής επιθεώρησης αυτών από αρμόδιους λειτουργούς.

(β) Στέγαση Μόνιμης Αντιπροσωπείας στον ΟΗΕ και Γενικό Προξενείο Νέας Υόρκης. Τόσο η Μόνιμη Αντιπροσωπεία όσο και η κατοικία του Μόνιμου Αντιπροσώπου στεγάζονται σε ιδιόκτητα οικήματα που αποκτήθηκαν από την Δημοκρατία κατά τα έτη 1978 και 1990, έναντι συνολικής αξίας ύψους \$400.000 και \$2.750.000, αντίστοιχα. Αναφορικά με τα οικήματα αυτά παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- (i) Σε σχετικά έγγραφα ημερ. 26.5.2009 και 8.7.2009 αναφέρεται ότι το υφιστάμενο κτίριο της Μόνιμης Αντιπροσωπείας θεωρείται πλέον ακατάλληλο, παρουσιάζει πολλά προβλήματα λόγω των φθορών που προκλήθηκαν με την πάροδο του χρόνου, δεν είναι συμβατό με τους κανόνες Schengen και δεν βρίσκεται κοντά στο κτίριο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, κάτι το οποίο είχε επισημανθεί από το 2003 οπότεν από τότε αποφασίστηκε να εξεταστεί η δυνατότητα εξεύρεσης εναλλακτικού οικήματος. Επισημάναμε ότι η συνεχής παρακολούθηση των αναγκών συντήρησης των ιδιόκτητων οικημάτων της Δημοκρατίας και η αποκατάσταση τους κατά προτεραιότητα είναι σημαντική έτσι ώστε τα οικήματα τα διατηρούνται σε καλή λειτουργήσιμη κατάσταση.
- (ii) Για την συντήρηση της κατοικίας μεταξύ άλλων, καταβάλλονται μηνιαίως, ψηλές πάγιες κοινόχρηστες δαπάνες που κατά το 2010 ανήλθαν συνολικά στις €65.973. Εισηγηθήκαμε όπως επανεξεταστεί η ανάγκη διατήρησης της υφιστάμενης κατοικίας του Μόνιμου Αντιπροσώπου, σε μελλοντική κατάλληλη χρονική στιγμή, στη συγκεκριμένη περιοχή που είναι σε μια από τις πιο ακριβές περιοχές της Νέας Υόρκης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, το θέμα της κατοικίας θα τύχει της δέουσας αξιολόγησης, λαμβάνοντας υπόψη ότι πρόκειται για ιδιόκτητη κατοικία.

(γ) Ανέγερση πρεσβευτικής κατοικίας στην Υπάτη Αρμοστεία Καμπέρας. Η Δημοκρατία κατέχει οικοπέδο με μακροχρόνια μίσθωση για περίοδο 99 χρόνων (2004 – 2103) στην Καμπέρα πίσω από τα γραφεία της Υπάτης Αρμοστείας, που προορίζεται για την ανέγερση πρεσβευτικής κατοικίας. Διαχρονικά στους περί Προϋπολογισμού Νόμους περιλαμβάνονταν πιστώσεις που αφορούσαν στην έναρξη εργασιών για ανέγερση πρεσβευτικής κατοικίας, χωρίς ωστόσο να έχουν διενεργηθεί οποιεσδήποτε σχετικές δαπάνες. Αναφέρεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου, κατά το 2011 καταβλήθηκε ενοίκιο συνολικού ύψους €79.610.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι, το πιο πάνω θέμα θα εξεταστεί στα πλαίσια μελέτης που θα πραγματοποιηθεί από την Ειδική Καθοδηγητική Επιτροπή.

Ανακαίνιση πρεσβευτικής κατοικίας στην Ουάσιγκτον. Τον Νοέμβριο του 2008 λειτουργοί των αρμοδίων Τμημάτων διενήργησαν εκτενή επιτόπια επιθεώρηση για σκοπούς διαπίστωσης των προβλημάτων που παρουσίαζε η κατοικία. Σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης, το θέμα της ανακαίνισης θα έπρεπε να τύχει χειρισμού ως επείγον, αφού τίθεντο σοβαρά θέματα ασφάλειας και υγείας. Σημειώνεται ότι η εκτίμηση δαπάνης είχε υπολογιστεί στα \$2,5 εκ. - \$3,0 εκ. Τον Ιούλιο 2009 το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την εξαίρεση από την εφαρμογή του Νόμου Ν.12(Ι)/2006 των συμβάσεων για σύμβουλο/μελετητή και εργοληπτικό οίκο, με βάση σχετική πρόνοια του Νόμου. Με νέα Απόφασή του τον Δεκέμβριο 2010, το Υπουργικό Συμβούλιο ανέστειλε τη διαδικασία ανακαίνισης για να διερευνηθούν τρόποι περιορισμού της δαπάνης. Ανέθεσε επίσης, έναντι συμβολικής αμοιβής, σε εταιρεία κυπριακών συμφερόντων στις ΗΠΑ να προβεί σε εισηγήσεις, αναφορικά με κατάλληλο αρχιτεκτονικό οίκο που θα μπορούσε να αναλάβει την καταγραφή των απαιτούμενων εργασιών, τη διεκπεραίωση του έργου και τη γενικότερη εποπτεία του εγχειρήματος. Στις 20.12.2010 συνήφθη συμφωνία με εταιρεία αρχιτεκτόνων που είχε υποδείξει η πιο πάνω εταιρεία.

Επίσης, το Υπουργικό Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Υπουργό Εξωτερικών να αναθέσει σε κατάλληλο τοπικό οίκο - με βάση τις εισηγήσεις της εν λόγω εταιρείας - τις εργασίες που θα απαιτηθούν. Έγινε προεπιλογή επτά εταιρειών από τις οποίες υπέβαλαν προσφορά οι τέσσερις και υποβλήθηκε εισήγηση προς την Υπουργό για ανάθεση των εργασιών στον χαμηλότερο προσφοροδότη, έναντι του ποσού των €1.878.135. Η Υπουργός συνέστησε ad hoc επιτροπή, για μελέτη της εισήγησης, η οποία ομόφωνα αποφάσισε να συστήσει στην Υπουργό όπως απορρίψει την εισήγηση, αφού, μεταξύ άλλων, οι εργασίες αφορούσαν ριζική ανακαίνιση γεγονός που δεν συνάδει με την απόφαση του Υπουργικού. Ενόψει των πιο πάνω, υποβλήθηκε νέα - διαφοροποιημένη - πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, με εισήγηση την αναθεώρηση της προηγούμενης Απόφασής του (Δεκεμβρίου 2010) και έγκριση νέας διαδικασίας, δηλ. να συνεχιστεί αφενός η σύμβαση με τον αρχιτεκτονικό οίκο και, αφετέρου, να μεταβούν δύο λειτουργοί από τα Τμήματα Δημοσίων Έργων και Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών επιτόπου, οι οποίοι σε συνεργασία με τον αρχιτέκτονα να υποδείξουν τις τελικές εργασίες που θα γίνουν στην κατοικία, με στόχο τη μείωση του κόστους συντήρησης, ενώ παράλληλα να δοθούν οδηγίες στην Πρεσβεία, όπως εξεύρει άλλους έξι κατάλληλους εργοληπτικούς οίκους, οι οποίοι μαζί με τους τέσσερις που είχαν ήδη ενδιαφερθεί, να κληθούν να υποβάλουν προσφορά. Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Εξωτερικών ημερ. 2.4.2012, το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 27.3.2012, αποφάσισε να εγκρίνει την πιο πάνω πρόταση.

Σε νέα έκθεση αξιολόγησης της κατάστασης της πρεσβευτικής κατοικίας που ετοιμάστηκε τον Ιούλιο του 2012, κατόπιν μετάβασης των αρμοδίων λειτουργών στην Ουάσιγκτον, καταγράφεται η επιδείνωση της κατάστασης της κατοικίας (η οποία δεν κατοικείται πλέον) και αναφέρεται ότι η προκαταρκτική εκτίμηση κόστους ανέρχεται σε \$1 εκ. περίπου.

Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι:

- (i) Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην υλοποίηση της ανακαίνισης αφού, παρόλο ότι έχουν παρέλθει τέσσερα σχεδόν χρόνια από τον εντοπισμό σοβαρών προβλημάτων, οι εργασίες αποκατάστασης δεν είχαν - μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2012 - αρχίσει.

- (ii) Διαχρονικά αναλώθηκε αρκετός χρόνος για διαφοροποιήσεις/αναθεωρήσεις των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου, με σκοπό τον περιορισμό της έκτασης/κόστους της ανακαίνισης λόγω οικονομικής κρίσης, χωρίς να συνυπολογίζονται οι αρνητικές επιπτώσεις στην κατάσταση της κατοικίας λόγω των καθυστερήσεων και το πρόσθετο οικονομικό κόστος από την ενοικίαση άλλης κατοικίας για τη στέγαση του Πρέσβη, το κόστος της οποίας - από τον Απρίλιο του 2009 μέχρι και τον Σεπτέμβριο του 2012 - ανήλθε στις \$806.000.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι, μετά την έγκριση των τελικών αναθεωρημένων σχεδίων, οι σύμβουλοι αρχιτέκτονες θα προχωρήσουν στην υποβολή και έκδοση όλων νενομισμένων αδειών οικοδομής ταυτόχρονα με την επαναπροσφοροδότηση του έργου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εξωτερικών τον Νοέμβριο 2012, λειτουργός του Τμήματος Δημοσίων Έργων, μετέβη τον Ιούνιο 2012 στην Ουάσιγκτον, επιθεώρησε την κατάσταση της πρεσβευτικής κατοικίας και κατέγραψε τις αναγκαίες εργασίες για επίλυση των προβλημάτων ασφάλειας, κινδύνων και λειτουργικότητάς της. Κατά την εν λόγω επίσκεψη, δόθηκαν οδηγίες στους συμβούλους, όπως προχωρήσουν αμέσως στην αναθεώρηση των σχεδίων ανακαίνισης, περιορίζοντας τις εργασίες που προτείνονται σε εκείνες που θα επιλύσουν τα προβλήματα ασφάλειας και κινδύνων.

Περίθαλψη Κυβερνητικών Υπαλλήλων στο Εξωτερικό. Κατά το 2011 από τα άρθρα τακτικών δαπανών 04.384 «Περίθαλψη Κυβερνητικών Υπαλλήλων στο Εξωτερικό» του Κεφ. 22.01 «Υπουργείο Υγείας - Διοίκηση» και 04.384 «Περίθαλψη Κυβερνητικών Υπαλλήλων στο Εξωτερικό» του Κεφ. 22.04 «Υπουργείο Υγείας – Οδοντιατρικές Υπηρεσίες» καταβλήθηκαν συνολικά €951.027 (€862.849 το 2010) και €109.278 (€117.110 το 2010) αντίστοιχα. Οι δαπάνες αυτές αφορούσαν στην περίθαλψη κυβερνητικών υπαλλήλων, περιλαμβανομένων των μελών των οικογενειών τους, καθώς και σε επιτόπιο προσωπικό, που υπηρετούν κυρίως σε Διπλωματικές Αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό. Σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί/διερευνηθεί το ενδεχόμενο η παροχή ιατρικής περίθαλψης να γίνεται από τα κρατικά νοσηλευτήρια των χωρών αυτών. Το Υπουργείο Εξωτερικών με εγκύκλιους του ημερ. 15.12.2010 και 15.4.2011 προς όλες τις Διπλωματικές Αποστολές, ζήτησε, μεταξύ άλλων, όπως πληροφορηθεί τι προνοεί το Σχέδιο Υγείας των οικείων χωρών όπου εδρεύουν για τους κατόχους ευρωπαϊκής κάρτας ασφάλισης ασθένειας, καθώς και τι δυνατότητες παρέχουν τα κρατικά νοσηλευτήρια όσον αφορά στην ιατρική περίθαλψη για όλες τις Αποστολές. Παρακαλώ όπως μας ενημερώσετε για τυχόν εξελίξεις επί του θέματος.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, για την επαναξιολόγηση του πιο πάνω θέματος έχει προγραμματιστεί σχετική συνάντηση στο Υπουργείο Υγείας με όλα τα εμπλεκόμενα Υπουργεία.

Πρεσβεία Στοκχόλμης. Όπως καταγράφεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας ύστερα από έλεγχο που διενήργησε το Λογιστήριο του Υπουργείου Εξωτερικών τον Μάρτιο του 2006, διαπιστώθηκαν οικονομικές ατασθαλίες και κακοδιαχείριση στο Λογιστήριο της Πρεσβείας. Ο Γενικός Εισαγγελέας αφού αξιολόγησε τα σοβαρά προβλήματα για επιτυχή έκβαση της υπόθεσης ανέστειλε την ποινική δίωξη του εμπλεκόμενου υπαλλήλου και εισπράχθηκε η εγγύηση υπέρ της Κυπριακής Δημοκρατίας για ποσό €180.000 στις 26.8.2010. Συναφώς αναφέρεται ότι στις μηνιαίες καταστάσεις αναθεώρησης μετρητών που ετοιμάζονται από το Λογιστήριο του Υπουργείου, εξακολουθούσε να παραμένει σε εκκρεμότητα στις 31.12.2011, το ύψος της κατάχρησης, που ανέρχεται περίπου σε €314.255 ή SEK2.985.420 που αφορά, σε ποσά που έχουν αναληφθεί από τους τραπεζικούς λογαριασμούς της Πρεσβείας. Το Υπουργείο Εξωτερικών με επιστολή του ημερ. 27.1.2012 προς το Υπουργείο Οικονομικών ζήτησε τη διαγραφή του ποσού των €134.255 που αποτελεί την διαφορά του ποσού της υπεξαίρεσης μείον το ποσό της εγγύησης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι, ζητήθηκε και εξασφαλίστηκε η έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου για διαγραφή του ποσού και ότι το Λογιστήριο του Υπουργείου θα προχωρήσει στις ανάλογες λογιστικές πράξεις.

Επιδόματα.

(α) Γενικό επίδομα εξωτερικού και ειδικό επίδομα. Δυνάμει του Κανονισμού 19(I)(α) των Περί Εξωτερικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (Ειδικοί Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 2006, καταβάλλεται αφορολόγητο γενικό επίδομα εξωτερικού σε υπαλλήλους που υπηρετούν στο εξωτερικό, το οποίο προορίζεται να καλύψει τυχόν διαφορά του τιμαρίθμου μεταξύ Κύπρου και της χώρας, στην οποία υπηρετεί ο υπάλληλος και έξοδα παραστάσεως. Αναθεωρείται δυο φορές τον χρόνο με βάση τους δείκτες κόστους ζωής που δημοσιεύει ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών και το ύψος του διαφέρει για κάθε χώρα. Παραχωρείται ανάλογα με τη θέση στην οποία υπηρετεί ο υπάλληλος και το ύψος του κυμαίνεται από 70% μέχρι 100% για επιστημονικό προσωπικό και 54% μέχρι 68% για μη επιστημονικό προσωπικό στη βάση του καθορισμένου επιδόματος. Επιπρόσθετα καταβάλλεται και επίδομα δυσχερούς πόστου ύψους 20% επί του γενικού επιδόματος εξωτερικού για υπαλλήλους που υπηρετούν σε συγκεκριμένες Διπλωματικές Αποστολές.

Κατά το 2011 καταβλήθηκαν ποσά ύψους €8.072.720 (€6.912.651 για το 2010, Κεφ. 17.02 Υπουργείο Εξωτερικών - Εξωτερικές Υπηρεσίες) και €283.691 (€288.289 για το 2010, Κεφ. 17.01 Υπουργείο Εξωτερικών - Διοίκηση) για γενικό επίδομα εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένου και του επιδόματος δυσχερούς πόστου, και αφορούσε τόσο σε υπαλλήλους της Εξωτερικής Υπηρεσίας όσο και σε άλλους υπαλλήλους του Δημοσίου που υπηρετούν στο εξωτερικό.

Επίσης καταβάλλεται και ειδικό επίδομα μέχρι και 10% επί του γενικού επιδόματος εξωτερικού υπό προϋποθέσεις, όπως εκτέλεση χρεών Προξένου, δεύτερος τη τάξει διπλωματικός υπάλληλος που κατά το 2011 ανήλθε συνολικά στις €85.162 (€85.881 για το 2010).

Σύμφωνα με την τελευταία αναθεώρηση του ύψους του γενικού επιδόματος εξωτερικού ημερομηνίας 1.7.2010 το ύψος του μέσου όρου του γενικού επιδόματος εξωτερικού στις διάφορες Διπλωματικές Αποστολές της Δημοκρατίας ανερχόταν στις €56.700 ετησίως (€59.152 για τις χώρες της Ευρώπης), με τα ψηλότερα επιδόματα της τάξης των € 74.549 και €72.702 να αφορούν την Ιρλανδία και Γερμανία, αντίστοιχα.

Σε σχέση με τα πιο πάνω εισηγηθήκαμε όπως στα πλαίσια των μέτρων οικονομικής εξυγίανσης και συγκράτησης των δαπανών του Κράτους επανεξεταστεί και επανακαθοριστεί το ύψος του ποσοστού του καταβαλλόμενου γενικού επιδόματος εξωτερικού κατά περίπτωση θέσης στην οποία υπηρετεί ο υπάλληλος. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι στους Αρχηγούς των Διπλωματικών Αποστολών, στους οποίους παρέχεται από τη Δημοκρατία ενοικιαζόμενη κατοικία, κάλυψη όλων των λειτουργικών δαπανών αυτής, επίδομα για την εργοδότηση οικιακής βοηθού, όχημα για τη διακίνησή τους καθώς και εκπαιδευτικό επίδομα καταβάλλεται επιπρόσθετα και ποσοστό ύψους 100% του γενικού επιδόματος εξωτερικού. Με το ίδιο πιο πάνω σκεπτικό, εισηγηθήκαμε όπως επανεξεταστεί και η καταβολή του ειδικού επιδόματος εξωτερικού.

(β) Επίδομα ενοικίου. Δυνάμει του Κανονισμού 21 των Περί Εξωτερικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (Ειδικοί Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2006, υπάλληλος που υπηρετεί στο εξωτερικό δικαιούται να πάρει επίδομα ενοικίου για κατοικία που ενοικιάζει σύμφωνα με σχέδιο που καταρτίζεται από τον Υπουργό Εξωτερικών και Υπουργό Οικονομικών. Το ολικό ποσό του επιδόματος ενοικίου που καταβλήθηκε κατά το 2011 σε υπαλλήλους της Εξωτερικής Υπηρεσίας καθώς και άλλων υπηρεσιών που υπηρετούν στο εξωτερικό ανήλθε σε €1.662.792 (€1.336.109 το 2010).

Αναφορικά με την καταβολή του πιο πάνω επιδόματος παρατηρήσαμε και εισηγηθήκαμε τα ακόλουθα:

- Στο υφιστάμενο σχέδιο επιδόματος ενοικίου καθορίζεται ανώτατο ποσοστό συνεισφοράς από μέρους του υπαλλήλου επί των ολικών του απολαβών μέχρι 23%, χωρίς ωστόσο να έχει καθοριστεί ανώτατο ποσό συνεισφοράς όσον αφορά το μερίδιο της Δημοκρατίας. Το γεγονός αυτό ευνοεί την ενοικίαση κατοικιών με ψηλό ενοίκιο αφού πέραν του ανώτατου ποσοστού, τη διαφορά καταβάλλει η Δημοκρατία. Υπό το φως των σημερινών δεινών οικονομικών καταστάσεων εισηγηθήκαμε όπως επανεξεταστούν και επανακαθοριστούν περιορισμοί και όρια στις διατάξεις παραχώρησης του επιδόματος ενοικίου εξετάζοντας όχι μόνο τα ανώτατα ποσοστά συνεισφοράς από μέρους των

υπαλλήλων αλλά και τον καθορισμό ανώτατων ποσών από μέρους του Κράτους κατά περίπτωση χώρας.

- Παρά το γεγονός ότι τα ψηλότερα γενικά επιδόματα εξωτερικού φαίνεται να ισχύουν στην Ιρλανδία και Γερμανία λόγω προφανώς υψηλότερου τιμαριθμικού δείκτη ζωής, όσον αφορά τον υπολογισμό του επιδόματος ενοικίου για τον οποίο λαμβάνεται υπόψη το γενικό επίδομα εξωτερικού, θεωρήθηκαν ως οι πιο ακριβές πόλεις το Λονδίνο, Παρίσι, Ουάσιγκτον και Νέα Υόρκη. Ως εκ τούτου παρατηρείται ανακολουθία, η οποία εισηγηθήκαμε όπως διερευνηθεί.

(γ) Εκπαιδευτικό επίδομα. Δυνάμει του Κανονισμού 20 των Περί Εξωτερικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (Ειδικοί Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 2006, υπάλληλος που υπηρετεί στην Κύπρο ή στο εξωτερικό δικαιούται εκπαιδευτικό επίδομα για τα τέκνα του, η καταβολή του οποίου διέπεται από διατάξεις σύμφωνα με σχέδιο που καταρτίζεται από τον Υπουργό Εξωτερικό και Υπουργό Οικονομικών (ποσοστό 85% επί του πραγματικού ετήσιου ποσού διδάκτρων για το πρώτο τέκνο, 90% για το δεύτερο και 95% για το τρίτο). Αναφορικά με το πιο πάνω επίδομα κατά το 2011 καταβλήθηκε συνολικά ποσό ύψους €653.763 (€541.434 για το 2010) τόσο σε μέλη της Διπλωματικής Υπηρεσίας όσο και σε άλλα μέλη του μόνιμου προσωπικού της Δημόσιας και Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας που μετατίθενται ή τοποθετούνται ή αποσπώνται σε Διπλωματικές Αποστολές στο εξωτερικό.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του σχεδίου εκπαιδευτικού επιδόματος, το Κράτος καλείται να καταβάλλει, στα μέλη μόνο της Διπλωματικής Υπηρεσίας, εκπαιδευτικό επίδομα καθόλη τη διάρκεια της φοίτησης των τέκνων τους τόσο στην κατώτερη (από την προδημοτική) όσο και στη μέση εκπαίδευση, είτε υπηρετούν στο εξωτερικό είτε στην Κύπρο. Κατά το 2011 καταβλήθηκε ποσό ύψους €127.525 για τη φοίτηση σε ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα στην Κύπρο.

Επίσης, παρέχεται αποζημίωση για έξοδα οικοτροφείου σε περίπτωση φοίτησης του τέκνου σε σχολή, σε άλλη χώρα από αυτή που υπηρετεί ο υπάλληλος.

Σχετικά με την καταβολή του εκπαιδευτικού επιδόματος αναφέραμε τα ακόλουθα:

- Παρατηρήθηκαν 7 περιπτώσεις καταβολής ετήσιων διδάκτρων πέραν των €20.000 και με μέσο όρο €22.000 περίπου, μια εκ των περιπτώσεων αφορούσε φοίτηση σε προδημοτική τάξη. Στη συγκεκριμένη αυτή περίπτωση το ύψος των διδάκτρων ανερχόταν στις €22.500, ενώ για τη φοίτηση άλλου παιδιού σε προδημοτική και πάλι τάξη στην ίδια πόλη αλλά σε διαφορετικό εκπαιδευτικό κέντρο τα ετήσια δίδακτρα ανέρχονταν σε €13.382.
- Το πνεύμα καταβολής του εκπαιδευτικού επιδόματος, προφανώς, αποσκοπεί στην ίση ευκαιρία μόρφωσης που η Δημοκρατία παρέχει στους πολίτες της καθώς και στη διευκόλυνση της μετακίνησης των υπαλλήλων που υπηρετούν στο εξωτερικό χωρίς αρνητικές επιπτώσεις στην εκπαίδευση των παιδιών τους και όχι στην παροχή εκπαίδευσης σε ακριβά εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας που υπηρετούν.

Εισηγηθήκαμε όπως το σχέδιο εκπαιδευτικού επιδόματος αναθεωρηθεί σε νέα βάση, όπως επανακαθορισμό πλαισίων και κριτηρίων όσον αφορά στο ανώτατο ύψος του επιδόματος που καταβάλλεται ετησίως ανά τέκνο σε σχέση και με την χώρα που υπηρετεί ο υπάλληλος, χρονικών προϋποθέσεων καταβολής του επιδόματος κατά την παραμονή των μελών στην Κύπρο καθώς και επανεξέταση των διατάξεων για έξοδα οικοτροφείου, με γνώμονα ότι η χρήση του εκπαιδευτικού επιδόματος θα πρέπει να γίνεται με σύνεση, λογικότητα, και φειδώ.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι, τα επιδόματα που καταβάλλονται είναι προϊόν διαπραγμάτευσης του Υπουργείου Οικονομικών και των εμπλεκόμενων συντεχνιών του προσωπικού και ότι η οποιαδήποτε αναθεώρηση θα πρέπει να γίνει στα πλαίσια ενός νέου διαλόγου.

Χορηγία στο Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο. Σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 71.448 ημερ. 20.12.2010 αναφορικά με την αξιολόγηση του ρόλου, της αποστολής και της λειτουργίας του Ινστιτούτου και το μέλλον του, αποφασίστηκε η συνέχιση της κρατικής χορηγίας για τη λειτουργία του για ακόμη έξι μήνες. Εξουσιοδοτήθηκε επίσης ο Υπουργός Εξωτερικών όπως υποβάλει εισήγηση στο

Υπουργικό Συμβούλιο για τη δυνατότητα ανάληψης από άλλες κρατικές υπηρεσίες των υπηρεσιών που προσφέρονται από το εν λόγω Ινστιτούτο, καθώς και εισήγηση στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ινστιτούτου, για τη διάλυσή του με τη συμπλήρωση της πιο πάνω περιόδου. Το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 8.6.2011 αποφάσισε να διοριστεί εκκαθαριστής και να λάβει όλα τα δέοντα μέτρα για τη διάλυση και εκκαθάριση του Ινστιτούτου.

Όπως παρατηρήθηκε μέχρι και τον Αύγουστο του 2012 δεν είχε ολοκληρωθεί η διαδικασία εκκαθάρισης, εκκρεμούσε η υποβολή και έγκριση των εξελεγμένων λογαριασμών του Ινστιτούτου για τα έτη 2008, 2009, 2010 καθώς και για την περίοδο λειτουργίας του κατά το 2011. Αναφορικά με το θέμα ανάληψης από άλλες κρατικές υπηρεσίες των υπηρεσιών που προσφέρονται από το εν λόγω Ινστιτούτο, δεν φαίνεται να έγιναν οι απαραίτητες ενέργειες όπως καθορίζονταν στο πρακτικό του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 9.9.2011.

Σημειώνεται ότι στον Κρατικό Προϋπολογισμό του 2011 περιλήφθηκε συμβολική πρόνοια χορηγίας ύψους €10, ενώ στην συνέχεια παραχωρήθηκαν πρόσθετες πιστώσεις ύψους €337.225 και η αντίστοιχη δαπάνη ανήλθε στις €318.336.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι, η διαδικασία της εκκαθάρισης αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2013 και σχετικοί λογαριασμοί θα κατατεθούν από τον εκκαθαριστή στο Δικαστήριο.

Χορηγία στην Πρεσβεία του Βατικανού και Μόνιμης Αντιπροσωπείας στους Διεθνείς Οργανισμούς για τη Γεωργία και τα Τρόφιμα (FAO). Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 57.090 ημερ. 16.1.2003, εγκρίθηκε η διαπίστευση του μόνιμου αντιπροσώπου της Κύπρου στον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών, που εδρεύει στη Ρώμη, ως Πρέσβη της Δημοκρατίας στην Αγία Έδρα. Όπως αναφέρεται σε σχετική επιστολή του τότε Υπουργού Εξωτερικών ο Πρέσβης προσφέρθηκε να εργασθεί αμισθί και χωρίς επιβάρυνση της Δημοκρατίας για τα έξοδα της Πρεσβείας. Για την περίοδο 2003-2009 η χορηγία που καταβλήθηκε ανήλθε συνολικά στα €2.167.708. Κατά την ίδια περίοδο, η Πρεσβεία λειτουργούσε κατά ένα τρόπο αυτόνομο και λάμβανε ετήσια χορηγία ως αποζημίωση για τα έξοδα λειτουργίας της. Κατόπιν εισηγήσεων της Υπηρεσίας μας, σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις, από το 2010 περιλήφθηκε υποδιαίρεση για την Πρεσβεία της Αγίας Έδρας στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Εξωτερικών. Πλέον η οικονομική διαχείριση και έλεγχος της Πρεσβείας θα διενεργείται κατά τον ίδιο τρόπο που γίνεται και στις υπόλοιπες Διπλωματικές Αποστολές.

Όπως επισημάνθηκε και στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το προηγούμενο έτος, διαφάνηκε ότι ο Πρέσβης εξακολουθεί να επανέρχεται με αιτήματα για αναδρομική κάλυψη εξόδων που αφορούν σε προηγούμενα έτη και για τα οποία του παραχωρήθηκαν χορηγίες (αίτημα για την αγορά επίπλων που είχε διενεργηθεί την περίοδο 2000-2010). Τον Δεκέμβριο του 2011 καταβλήθηκε ποσό ύψους €33.005 για οφειλόμενες Κοινωνικές Ασφαλίσεις, για τους μήνες Νοέμβριο Δεκέμβριο των ετών 2008 και 2009, από το οποίο ποσό ύψους €5.983 αφορούσε σε τόκους και πρόστιμα, επιπλέον ποσό ύψους €30.698 για Φόρο Εισοδήματος για τα έτη 2008 και 2009 καθώς και €4.102 για Δημοτικό Φόρο για τα έτη 2007 και 2008.

Σημειώνεται ότι στα πλαίσια συσκέψεων που πραγματοποιήθηκαν στις 17.11.2011 και 9.12.2011 σχετικά με την Πρεσβεία στην Αγία Έδρα αποφασίστηκε, μεταξύ άλλων, όπως για περαιτέρω διερεύνηση των πιο πάνω θεμάτων κλιμάκιο του Υπουργείου Εξωτερικών μεταβεί στην Αγία Έδρα καθώς επίσης όπως ετοιμαστεί ιστορικό με αξιολόγηση της μέχρι τότε προσφοράς του οικείου Πρέσβη.

Συναφώς αναφέρεται ότι μέχρι προσφάτως τον Αύγουστο του 2012 ο Πρέσβης επανερχόμενος, ζήτησε έγκριση για καταβολή ποσού ύψους €1.839 που αφορούσαν σε εκμίσθωση υπηρεσιών εξωτερικού οίκου για θέματα μισθοδοσίας της περιόδου Ιουλίου – Οκτωβρίου 2009, αναφέροντας ότι σε περίπτωση μη εξόφλησης του ποσού αυτού εντός 20 ημερών ο οίκος θα προσφύγει δικαστικώς εναντίον της Δημοκρατίας.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι η Δημοκρατία εξετέθη ενώπιον Αρχών και δικαστηρίων στην χώρα που εδρεύει η Πρεσβεία, λόγω μη ικανοποιητικής διαχείρισης των οικονομικών της Διπλωματικής Αποστολής, και ειδικά όσον αφορά υποχρεώσεις που είναι απόρροια τοπικών νομοθεσιών. Επίσης δεν φαίνεται να έχει ετοιμαστεί ιστορικό με αξιολόγηση ως αναφέρεται πιο πάνω. Επειδή η Πρεσβεία στην Αγία Έδρα, δεν λειτουργούσε σύμφωνα με τα ισχύοντα στο Δημόσιο και τις υπόλοιπες Διπλωματικές Αποστολές στο

Εξωτερικό, η Υπηρεσία μας δεν είναι σε θέση να επιβεβαιώσει την ορθότητα της οικονομικής διαχείρισης της κατά την περίοδο 2003 μέχρι 2009.

Αναφέρεται ότι σύμφωνα με επίσημο ανακοινωθέν του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών ο Πρέσβης της Κύπρου στην Αγία Έδρα διορίστηκε τον Οκτώβριο του 2012 ως πρώτος Πρέσβης της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Τάγμα των Ιπποτών της Μάλτας.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι, τυχόν προβλήματα που αφορούν σε προηγούμενα έτη κατά τα οποία δεν υπήρχε σχετικός έλεγχος από τις αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες αλλά παραχωρείτο στον Πρέσβη χορηγία, εξετάζονται κατά περίπτωση και γίνονται οι ανάλογες υποδείξεις ως προς τον ενδεδειγμένο χειρισμό τους.

Επίτιμα Προξενία.

(α) Λογαριασμοί Εσόδων. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι μέχρι και τον Αύγουστο του 2012 εκκρεμούσε η επεξεργασία των καταστάσεων εσόδων που είχαν υποβληθεί από μεγάλο αριθμό Επίτιμων Προξενείων για τα έτη 2007 μέχρι 2011 (εκτός μεμονωμένων περιπτώσεων), καθώς και η ενσωμάτωση των εσόδων αυτών στους λογαριασμούς του Κράτους. Στις 31.12.2011 το υπόλοιπο του λογαριασμού καταθέσεων που τηρείται στο Γενικό Λογιστήριο ανήλθε στις €415.190 (€379.854 στις 31.12.2010), με αποτέλεσμα να εκκρεμεί η κατανομή του ποσού αυτού στα διάφορα έσοδα που αφορά. Η τελευταία συμφιλίωση του λογαριασμού αυτού με το συγκεντρωτικό μητρώο εσόδων των Επίτιμων Προξενείων που τηρείται στο Λογιστήριο του Υπουργείου έγινε στις 31.12.2005. Όπως πληροφορηθήκαμε η διεκπεραίωση των πιο πάνω εργασιών άρχισε τον Μάιο του 2012.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, έχει ήδη αρχίσει ο σταδιακός έλεγχος των πιο πάνω λογαριασμών και η ενσωμάτωσή τους στους λογαριασμούς του Κράτους. Ανέφερε επίσης ότι λόγω μεγάλου όγκου καθυστερημένης εργασίας, η ολοκλήρωση της εργασίας αναμένεται να γίνει σε περίπου ένα χρόνο.

(β) Αντιμισθία Επίτιμων Προξένων. Εξακολουθούν να παρατηρούνται, όπως και σε προηγούμενα έτη, ανομοιομορφίες τόσο όσον αφορά στον τρόπο υπολογισμού, όσο και στο ύψος της αντιμισθίας των Επίτιμων Προξένων. Σημειώνεται ότι η αντιμισθία των Επίτιμων Προξένων καθορίστηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αρ. 42.421, ημερ. 19.4.1995, σε ποσοστό 50% των εισπραττόμενων τελών μέχρι του ποσού των £500 (€854) το χρόνο και με εξουσιοδότηση του Υπουργείου Εξωτερικών, η κάλυψη των λογικών και απαραίτητων εξόδων τους. Σημειώνεται ότι αντιμισθία ύψους 33% επί των εισπραττόμενων τελών χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το ανώτατο όριο αποφασίστηκε όπως παραχωρείται στα Επίτιμα Προξενία της Δημοκρατίας στο Κίεβο, Μίνσκ, Μαριούπολη και Αμμάν στο οποίο από το 2009 λειτουργεί Πρεσβεία της Δημοκρατίας.

Κατά το 2011 καταβλήθηκε για επίτιμες προξενικές υπηρεσίες ποσό ύψους €52.447 και αφορούσε στις περιπτώσεις Επίτιμων Προξενείων των οποίων οι λογαριασμοί εσόδων έτυχαν επεξεργασίας από το Λογιστήριο του Υπουργείου. Συγκεκριμένα αντιμισθία ύψους €46.107 καταβλήθηκε στο Επίτιμο Προξενείο του Μίνσκ αναφορικά με εισπράξεις τελών για τα έτη 2008, 2009 και 2010 καθώς και €2.263 που αφορούσε το Προξενείο της Μαριούπολης για εισπράξεις του 2010. Λαμβάνοντας υπόψη την παρέλευση 16 και πλέον ετών από τη λήψη της πιο πάνω απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, η Υπηρεσία μας εισηγείται και πάλι όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο αναθεώρησής της.

Λογαριασμοί Καταθέσεων και Προκαταβολών. Το θέμα τακτοποίησης των λογαριασμών προκαταβολών και καταθέσεων παραμένει σε εκκρεμότητα επί σειρά ετών (υπάρχουν και ποσά που χρονολογούνται από το 1976). Όπως παρατηρήθηκε ωστόσο τον Ιούλιο του 2012 τροχοδρομήθηκαν από το Λογιστήριο του Υπουργείου οι εργασίες τακτοποίησης του λογαριασμού προκαταβολών.

Στις 31.12.2011 το υπόλοιπο του γενικού λογαριασμού προκαταβολών ανερχόταν σε €1.728.351 (€1.318.586 το 2010) και περιλαμβάνει κυρίως προκαταβολές ενοικίων και άλλων εξόδων για τα Γραφεία του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού στο εξωτερικό, στα οποία έξοδα οφείλεται και η αύξηση του υπολοίπου του λογαριασμού, καθώς και διάφορες προκαταβολές σε Διπλωματικές Αποστολές και σε

λειτουργούς του Υπουργείου Εξωτερικών. Όπως παρατηρήθηκε, μεταξύ άλλων, στο πιο πάνω ποσό περιλαμβάνονται προκαταβολές συνολικού ύψους €48.087 που αφορούν σε έξοδα διαμονής στο Λονδίνο κατά το 2000 πρώην Προέδρου της Δημοκρατίας (εκτός περιόδου θητείας του στο προεδρικό αξίωμα) καθώς και άλλων προσώπων. Επίσης ποσό ύψους €6.738 αφορά σε έξοδα διαμονής στο εξωτερικό από το 1995 μέχρι και το 2003 πρώην Προέδρου Κοινοβουλευτικού Κόμματος.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι κατά το 2011, τόσο τα συγκεντρωτικά όσο και τα αναλυτικά καθολικά καταθέσεων δεν είχαν ενημερωθεί. Ως εκ τούτου η επιβεβαίωση της ορθότητας του υπολοίπου του λογαριασμού αυτού που σύμφωνα με καταστάσεις που εξάχθηκαν από το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου ανερχόταν κατά τις 31.12.2011 στις €1.064.924 (€1.135.177 το 2010) δεν μπορούσε να επιβεβαιωθεί. Το υπόλοιπο αυτό περιλαμβάνει κυρίως ποσά που αφορούν σε έσοδα από επιστροφή ΦΠΑ για Πρεσβείες και Μόνιμες Αντιπροσωπείες καθώς και σε λειτουργούς που υπηρετούν στο εξωτερικό.

Επισημάναμε ότι η μη έγκαιρη τακτοποίηση των προκαταβολών και καταθέσεων αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την ανάκτησή και λογισμό τους στους κατάλληλους λογαριασμούς, αντίστοιχα.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι, αναφορικά με το λογαριασμό καταθέσεων δεν έχει αρχίσει η εργασία τακτοποίησης του, λόγω προβλημάτων στελέχωσης του Λογιστηρίου.

Σύστημα Αυτοματοποίησης Γραφείου.

(α) Μετά την εφαρμογή του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (ΣΑΓ) που τέθηκε σε λειτουργία στις 2.10.2007, εξακολουθούν να υφίστανται προβλήματα τα οποία εγκυμονούν κινδύνους ελλιπούς πληροφόρησης, έλλειψης διαφάνειας και έγκυρης ενημέρωσης.

(β) Λόγω του ότι το σύστημα δεν έχει ακόμη διαπιστευτεί, όπως προβλέπεται, για να υποστηρίξει τη διαχείριση διαβαθμισμένων εγγράφων, σταμάτησε η εισαγωγή εγγράφων με βαθμό διαβάθμισης ψηλότερου του περιορισμένης χρήσης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, τα προβλήματα που παρουσιάζονται έχουν υποδειχθεί στο Τμήμα Δημόσιας Διοικήσεως και Προσωπικού και έγιναν σκέψεις για συνδρομή του Τμήματος στην επίλυση των προβλημάτων.

Μέρος Β

Πρεσβεία Μόσχας. Όπως αναφέρεται σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ενώ το υπόλοιπο του ταμείου της Πρεσβείας στις 31.7.2006, σύμφωνα με την αναλυτική μηνιαία κατάσταση του Ιουλίου που υποβάλλεται από την Πρεσβεία, ανερχόταν στις \$18.802,76, στη σχετική μηνιαία κατάσταση του μηνός Αυγούστου, το αρχικό υπόλοιπο του πιο πάνω ταμείου παρουσιάστηκε ως \$14.371,11 (σύμφωνα με το λογιστικό υπόλοιπο του Κέντρου στις 31.7.2006), χωρίς ωστόσο να αναφέρονται οι οποιεσδήποτε λογιστικές διορθωτικές εγγραφές με τα δικαιολογητικά τους. Όπως προέκυψε η «τακτοποίηση» της πιο πάνω διαφοράς/πλεονάσματος έγινε από τον τότε προϊστάμενο του Λογιστηρίου του Υπουργείου. Παρατηρήθηκε ότι το θέμα εξακολουθεί να παραμένει σε εκκρεμότητα καθώς, με την ολοκλήρωση της έρευνας δεν ετοιμάστηκε έκθεση με αποτέλεσμα κανείς να μη φαίνεται να γνωρίζει τι ακριβώς έγινε, αφού και το προσωπικό της Πρεσβείας που υπηρετούσε τότε έχει μετατεθεί.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι, θα ετοιμαστεί σχετική έκθεση γεγονότων, η οποία θα σταλεί στο Υπουργείο Οικονομικών για λήψη απόφασης και περαιτέρω χειρισμό του θέματος.

Χορηγία στο Γεωπολιτικό Ινστιτούτο Κύπρου. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 62.753 ημερ. 21.10.2005 εγκρίθηκε η δημιουργία του Γεωπολιτικού Ινστιτούτου Κύπρου.

Στην πορεία το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του αρ. 69.223, ημερ. 5.8.2009 αποφάσισε, μεταξύ άλλων, να διορίσει Επιτροπή αποτελούμενη από τους Υπουργούς Εξωτερικών και Παιδείας και Πολιτισμού, καθώς και τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο με σκοπό την περαιτέρω μελέτη του θέματος και υποβολή προς το Υπουργικό, μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου 2009, πρότασης με αναθεωρημένη και πιο στοχευμένη εισήγηση για το μέλλον του Ινστιτούτου. Η πιο πάνω Επιτροπή συνήλθε σε συνεδρία στις 14.10.2010, με θέμα την πιθανή

μετεξέλιξη του Ινστιτούτου σε «Κυπριακό Ινστιτούτο Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής», που όπως προκύπτει από τα σχετικά πρακτικά, λόγω της πολυπλοκότητας του ζητήματος, θα συζητείτο ξανά σε νέα συνάντηση. Η Υπουργός Εξωτερικών με επιστολή της ημερ. 13.1.2012 προς τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού ζήτησε από αυτόν όπως συγκαλέσει νέα σύσκεψη της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής ώστε να ληφθούν οριστικές αποφάσεις για το όλο θέμα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, την πρωτοβουλία του όλου θέματος έχει αναλάβει το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

4.16 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Μέρος Α

Δημόσιο Χρέος.

- (i) **Ύψος Δημόσιου Χρέους.** Το Δημόσιο Χρέος, σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις της Δημοσιονομικής Έκθεσης, για το έτος 2011, συμπεριλαμβανομένου και του ενδοκυβερνητικού δανεισμού ύψους €834,93 εκ., αλλά εξαιρουμένων των εκκρεμών εγγυήσεων ύψους €1.771,8 και άλλων σημαντικών ποσών, όπως αναφέρεται στην επόμενη παράγραφο, ανήλθε σε €12.920,5 εκ. σε σύγκριση με €10.843,4 εκ. το 2010, παρουσίασε δηλαδή αύξηση €2.077,1 εκ. ή ποσοστό 19,15% που οφείλεται κυρίως στην αύξηση του εξωτερικού δανεισμού. Τα σχετικά στοιχεία τα οποία φαίνονται στην κατάσταση Ενεργητικού και Παθητικού της Δημοσιονομικής Έκθεσης, στις κατηγορίες Δανεισμός και Γραμμάτια Δημοσίου, έχουν αναλυτικά ως ακολούθως:

	31.12.2011	31.12.2010
	€	€
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ		
Γραμμάτια Δημοσίου Εσωτερικού	834.927.920	401.565.170
Δάνεια Εσωτερικού	4.948.489.441	4.754.720.630
Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια Δημοσίου	55.716.396	72.072.872
	5.839.133.757	5.228.358.672
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ		
Γραμμάτια Δημοσίου Εξωτερικού	743.422.930	4.792.685.916
Δάνεια Εξωτερικού	6.337.909.671	822.379.082
	7.081.332.601	5.615.064.998
ΣΥΝΟΛΟ	12.920.466.358	10.843.423.670

Σημειώνεται ότι οι Επενδύσεις Ειδικών Ταμείων, που σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση ανέρχονται σε €7.447,5 εκ. (2010: €7.134,8εκ.) και αφορούν σε επενδύσεις υπό μορφή κατάθεσης σε πίστη του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Κεντρικού Ταμείου Αδειών, του Ταμείου Πλεονάζοντος Προσωπικού, του Ταμείου για την Προστασία των Δικαιωμάτων Εργοδοτούμενων σε περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη και του Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας, δεν περιλαμβάνονται στο ύψος του Δημόσιου Χρέους, όπως φαίνεται στην Ετήσια Έκθεση της Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, καθώς, όπως αναφέρεται σε σημείωση, δεν περιλαμβάνονται υποχρεώσεις μεταξύ υποτομέων της Γενικής Κυβέρνησης.

Επίσης, ποσό ύψους €337 εκ. στις 31.12.2011 (€345 εκ. στις 31.12.2010), που αφορά στο υπόλοιπο δανείων για συγχρηματοδοτούμενα έργα, περιλαμβάνεται στη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011 υπό τη μορφή πίνακα και δεν παρουσιάζεται στην κατάσταση Ενεργητικού και Παθητικού και κατά συνέπεια δεν λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό του Δημόσιου Χρέους. Αντίθετα, το ποσό αυτό,

σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών λαμβάνεται υπόψη από το Γραφείο Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους, κατά τον υπολογισμό του ύψους του Δημόσιου Χρέους που ετοιμάζεται από το Γραφείο σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών (ESA95).

Ο εξωτερικός δανεισμός ανερχόταν στις 31.12.2011 σε €7.081,3 εκ., σε σύγκριση με €5.615 εκ. το 2010, παρουσίασε δηλαδή αύξηση €1.466,3 εκ. ή ποσοστό 26,11%. Οι κυριότερες πηγές εξωτερικής χρηματοδότησης, πέραν των Γραμματίων Δημοσίου Εξωτερικού ύψους €743,4 εκ., ήταν τα Ευρωπαϊκά Μεσοπρόθεσμα Χρεόγραφα ύψους €4.765 εκ. με ποσοστό 67,29% επί του συνόλου του εξωτερικού δανεισμού στις 31.12.2011, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων με ποσό €663,07 εκ. και ποσοστό 9,36%, η Ρωσική Ομοσπονδία με ποσό €590 εκ. και ποσοστό 8,33% και η Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης με ποσό ύψους €315,9 εκ. και ποσοστό 4,46%.

Σημειώνεται ότι, όπως προκύπτει από τη Δημοσιονομική Έκθεση, το ευρώ αποτελεί σχεδόν το αποκλειστικό νόμισμα δανεισμού.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, το ύψος του Δημόσιου Χρέους, βάσει της κατάστασης που ετοιμάζει το Γραφείο Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους σύμφωνα με τη μεθοδολογία ESA95 (στην οποία οφείλονται οι διαφορές με τη Δημοσιονομική Έκθεση) έχει ως εξής:

	<u>31.12.2011</u>	<u>31.12.2010</u>
	€	€
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ		
Γραμμάτια Δημοσίου Εσωτερικού	688.715.921	245.780.000
Δάνεια Εσωτερικού	2.303.072.456	2.310.941.569
Χρεόγραφα Εσωτερικού	3.011.792.230	2.788.777.571
	<u>6.003.580.607</u>	<u>5.345.499.140</u>
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ		
Γραμμάτια Δημοσίου Εξωτερικού	743.422.930	242.685.916
Δάνεια Εξωτερικού	1.605.881.718	822.379.082
Χρεόγραφα Εξωτερικού	4.423.720.000	4.208.720.000
	<u>6.773.024.648</u>	<u>5.273.784.998</u>
ΣΥΝΟΛΟ	<u>12.776.605.255</u>	<u>10.619.284.138</u>

Οι πιο κάτω ενδεχόμενες υποχρεώσεις του Κράτους, που παρόλο που δεν συνυπολογίστηκαν στο ύψος του Δημόσιου Χρέους, οι οποίες παρουσιάζονται σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών (ESA95), όπως μας αναφέρθηκε από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, λαμβάνονται υπόψη στη διαχείριση του Δημόσιου Χρέους και αναφέρονται σε σημείωση στην ετήσια έκθεση Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους.

	<u>31.12.2011</u>	<u>31.12.2010</u>
	€ εκ.	€ εκ.
Εκκρεμείς Εγγυήσεις	1.772	1.666
Εγγυήσεις προς το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας	46	-
Ειδικό Κυβερνητικό Τίτλοι	2.769	3.000
Ταμείο Προστασίας Καταθέσεων	35.300	-
ΣΥΝΟΛΟ	<u>39.887</u>	<u>4.666</u>

Επίσης, είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαχείριση του Δημοσίου Χρέους εκκρεμείς οφειλές του Κράτους οι οποίες, σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση, στις 31.12.2011, ανέρχονταν σε €7.635.230. Επιπρόσθετα, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και τα συνταξιοδοτικά οφελήματα των δημοσίων υπαλλήλων, τα οποία σύμφωνα με διεξαχθείσα αναλογιστική μελέτη (με ημερ. αναφοράς 31.12.2010) υπολογίστηκαν σε €10,2 δις και αφορούν στην παρούσα αξία των συνταξιοδοτικών οφελημάτων των εν ενεργεία κρατικών υπαλλήλων και συνταξιούχων που έχουν συσσωρευτεί μέχρι τις 31.12.2010. Επίσης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το ποσό που πρέπει να καταβληθεί για αποζημιώσεις λόγω απαλλοτριώσεων το οποίο, όπως μας ενημέρωσε ο Διευθυντής του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας με επιστολή του ημερ. 22.3.2012, ανέρχεται στις 31.12.2011 σε €530,8 εκ. περίπου, συμπεριλαμβανομένων τόκων. Σημειώνεται ότι η πιθανή στήριξη του τραπεζικού συστήματος από την Κυβέρνηση αναμένεται να αυξήσει σημαντικά το ύψος του δημόσιου χρέους. Εκτός των πιο πάνω, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η υποχρέωση επιστροφής φόρου σε φορολογούμενους, η οποία σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών περιλαμβανομένης και επιστροφής Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α), μέχρι τις 31.12.2011, ανέρχεται σε €136.185.972.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, η ετήσια υποχρέωση που προκύπτει από τα ποσά αυτά περιλαμβάνεται στον ετήσιο προϋπολογισμό, και στο απορρέον ταμειακό έλλειμμα του οποίου η χρηματοδότηση είναι υποχρέωση του Γραφείου Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους και πρέπει να γίνεται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Δεν αποτελούν όμως αντικείμενο της πολιτικής διαχείρισης δημόσιου χρέους.

- (ii) **Στρατηγική.** Δεν υπάρχει θεσμοθετημένη στρατηγική διαχείρισης δημοσίου χρέους, η οποία να ετοιμάζεται μετά από μελέτη των χρηματοδοτικών αναγκών του Κράτους καθώς και των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά, γεγονός το οποίο ελλοχεύει κινδύνους για λανθασμένες, βεβιασμένες αποφάσεις όσον αφορά επιτόκια και προθεσμία δανεισμού. Η απουσία στρατηγικής οδηγεί σε ασάφειες όσον αφορά κάποιο όριο του δημοσίου χρέους, τους δείκτες μέτρησης του και τα αποδεκτά επίπεδα για την Κύπρο καθώς και τη διάρθρωσή του αφού είναι αποτέλεσμα της απόφασης του εκάστοτε Υπουργού Οικονομικών και όχι μιας εμπεριστατωμένης και στοιχειοθετημένης στρατηγικής.

Όπως αναφέρθηκε και στην Ετήσια Έκθεση μας για το 2010, σε εσωτερικό σημείωμα του Γραφείου Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους του Υπουργείου Οικονομικών προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ημερομηνίας 12.2.2011, τονίζεται ότι, το Υπουργείο Οικονομικών και συγκεκριμένα το Γραφείο Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους, οφείλει να προβεί στη διαμόρφωση μεσοπρόθεσμης στρατηγικής διαχείρισης δημόσιου χρέους, η οποία να περιλαμβάνει το κόστος δανεισμού, τα αποδεκτά επίπεδα ρίσκου, τη μέση διάρκεια χρέους, τη σύνθεση νομισμάτων χαρτοφυλακίου, τη σύνθεση των επενδυτών, την αγορά κυβερνητικών ομολόγων, τη βελτίωση της υποδομής και την ανάπτυξη σχέσεων με τις αγορές. Ταυτόχρονα τονίζεται η ανάγκη διαμόρφωσης βραχυπρόθεσμης δανειοληπτικής πολιτικής η οποία να συνάδει με τη μεσοπρόθεσμη στρατηγική, να είναι ευέλικτη με αναπροσαρμόσιμους στόχους και εναλλακτικά μέσα/πηγές δανεισμού, ανάλογα με τις εξελίξεις της αγοράς. Στο ίδιο σημείωμα επισημαίνονταν και οι κίνδυνοι από την απουσία μεσοπρόθεσμης στρατηγικής διαχείρισης του δημόσιου χρέους.

Σύμφωνα με το πιο πάνω σημείωμα, η μη ύπαρξη μεσοπρόθεσμης στρατηγικής διαχείρισης δημόσιου χρέους και ευέλικτης ετήσιας δανειοληπτικής πολιτικής από το Υπουργείο, μπορεί να οδηγήσουν σε συναλλαγές ευκαιριακής φύσεως με μοναδική παράμετρο το προσωρινό κόστος δανεισμού με σοβαρές συνέπειες για την οικονομία γενικά. Ως αποτέλεσμα της μη θεσμοθετημένης στρατηγικής για το δημόσιο χρέος, ήταν, για το 2011, όπως αναφέρεται και στην παράγραφο σχετικά με τη ρευστότητα, ο συνεχής δανεισμός σε βραχυπρόθεσμη βάση, με αποτέλεσμα την ανάγκη συνεχούς επαναχρηματοδότησης με ψηλότερα επιτόκια, λόγω της αύξησης των επιτοκίων που ακολούθησε.

Όπως μας ενημέρωσε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, η ψήφιση του σχετικού νομοσχεδίου, που αναφέρεται πιο κάτω, αναμένεται να επιλύσει το πρόβλημα αυτό.

(iii) **Δράσεις/Ενέργειες που επιβάλλονται.** Πέραν της διαμόρφωσης μεσοπρόθεσμης και βραχυπρόθεσμης στρατηγικής διαχείρισης δημόσιου χρέους, άλλες σημαντικές δράσεις/ενέργειες οι οποίες επιβάλλεται να γίνουν για βελτίωση των μηχανισμών διαχείρισης δημόσιου χρέους, όπως αναφέρθηκαν σε προηγούμενες εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, στην έκθεση του οργανισμού “Support for Improvement in Governance and Management” SIGMA (Οργανισμός Κοινής Πρωτοβουλίας Ευρωπαϊκής Ένωσης και Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) στις εκθέσεις της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική που ακολουθείται είναι:

- Θέσπιση σύγχρονης και ολοκληρωμένης νομοθεσίας διαχείρισης δημόσιου χρέους. Κρίνεται αναγκαίος ο εκσυγχρονισμός του υφιστάμενου νομικού πλαισίου και η αντικατάσταση όλων των σχετικών νομοθεσιών με ένα νέο νόμο, ο οποίος θα διέπεται από σύγχρονες διεθνείς αρχές, θα αντανακλά τις διεθνείς συνθήκες των χρηματαγορών, θα παρέχει ευελιξία και θα καλύπτει όλες τις εργασίες οι οποίες σχετίζονται με την έκδοση και διαχείριση του δημόσιου χρέους. Όπως αναφέρουμε σε επόμενη παράγραφο, έχει ετοιμαστεί σχετικό νομοσχέδιο και αναμένεται να κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση του σε Νόμο.
- Διασφάλιση της ανεξαρτησίας μεταξύ δημοσιονομικής πολιτικής και πολιτικής διαχείρισης δημόσιου χρέους.
- Έκδοση και δημοσιοποίηση ετήσιων και τριμηνιαίων ενδεικτικών προγραμμάτων δημοπρασιών.
- Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση της υποδομής και ετοιμασία μηχανογραφημένου συστήματος τήρησης δεδομένων για τη διαχείριση του δημόσιου χρέους. Όπως ενημερωθήκαμε από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, η ανάγκη αυτή έχει αναγνωριστεί και αποτελεί έργο υπό μελέτη.
- Θέσπιση πολιτικής διαχείρισης ρευστών διαθεσίμων και κατάλληλη επένδυση πλεονασμάτων. Όπως μας ενημέρωσε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, υπάρχουν γενικές κατευθυντήριες γραμμές εγκεκριμένες από τον Υπουργό Οικονομικών.
- Δυνατότητα γρήγορης αντίδρασης στις συνθήκες της αγοράς και δημιουργία κατάλληλου μηχανισμού λήψης των σχετικών αποφάσεων. Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, και αυτό το θέμα αναμένεται να επιλυθεί με τη ψήφιση του νομοσχεδίου σχετικά με τη διαχείριση δημόσιου χρέους.
- Συντονισμός σχέσεων με τους οίκους αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας.
- Διορισμός βασικών διαπραγματευτών, με σκοπό τη διασφάλιση πιο αποτελεσματικής λειτουργίας της αγοράς και ελαχιστοποίηση του κόστους δανεισμού. Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, το θέμα αυτό δεν αποτελεί προτεραιότητα με βάση τις υπάρχουσες συνθήκες αγοράς.
- Ετοιμασία διαδικασιών και συστημάτων εσωτερικού ελέγχου. Όπως αναφέρουμε σε σχετική παράγραφο πιο κάτω, έχει ετοιμαστεί εγχειρίδιο διαδικασιών το οποίο, όπως μας ενημέρωσε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, αναμένεται να υιοθετηθεί επίσημα με τη ψήφιση του σχετικού νομοσχεδίου για τη διαχείριση δημόσιου χρέους.
- Θεσμοθέτηση του Γραφείου Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους και διαχωρισμός κατ'ελάχιστον της Φορολογικής Διεύθυνσης από το Γραφείο Διαχείρισης του Δημόσιου Χρέους.

(iv) **Αξιολόγηση κινδύνων.** Δεν υπάρχει γραπτή πολιτική για το εύρος των επιπέδων των αποδεκτών κινδύνων σε συνάρτηση με το προσφερόμενο επιτόκιο. Αυτό είναι κάτι που προωθείται με το νέο νομοσχέδιο. Παρόλο που το Υπουργείο Οικονομικών επιδιώκει την έκθεση σε κινδύνους στον ελάχιστο δυνατό βαθμό, η έλλειψη γραπτής πολιτικής δυνατόν να δημιουργήσει ασάφειες ως προς το ύψος του αποδεκτού κινδύνου και να οδηγήσει σε δανεισμό με υψηλό κίνδυνο ή αντίθετα μπορεί η αποδοχή υψηλότερου κινδύνου, εντός του εύρους των αποδεκτών επιπέδων κινδύνων, να είναι πιο συμφέρουσα εάν οι όροι είναι ευνοϊκότεροι. Επιπλέον δημιουργούνται κενά ως προς την αξιολόγηση

των αποφάσεων αφού δεν υπάρχει στρατηγική για αξιολόγηση κινδύνων βάσει των οποίων να λαμβάνονται οι αποφάσεις. Η γραπτή πολιτική, ως αποτέλεσμα εμπεριστατωμένης έρευνας θα δίδει πιο ξεκάθαρη εικόνα για την χάραξη πολιτικής όσον αφορά στο δανεισμό.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, η αναμενόμενη ψήφιση του νομοσχεδίου για τη διαχείριση δημόσιου χρέους αναμένεται να επιλύσει το πρόβλημα αυτό.

- (v) **Καταγραμμένες διαδικασίες.** Έχει ολοκληρωθεί η καταγραφή και η ετοιμασία εσωτερικού εγχειριδίου διαδικασιών έκδοσης χρέους το οποίο και έχει υιοθετηθεί. Ωστόσο, δεν εφαρμόζεται πλήρως λόγω απουσίας νομοθετικού πλαισίου. Άποψη της Υπηρεσίας μας είναι ότι η τήρηση θεσμοθετημένων διαδικασιών μειώνει την πιθανότητα λαθών και δεν αφήνει περιθώρια ασάφειας ως προς τα καθήκοντα των υπαλλήλων με αποτέλεσμα την πιο συντονισμένη και ελεγχόμενη εργασία.
- (vi) **Διαχωρισμός καθηκόντων.** Σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα ελέγχου της αποτελεσματικότητας στη διαχείριση δημόσιου χρέους (ISSAI 5411, 5422 και 5440), θα πρέπει να υπάρχει μια οργανωτική δομή η οποία να διασφαλίζει ότι υπάρχει επαρκής διαχωρισμός καθηκόντων. Όπως μας ανέφερε ο Διευθυντής του Γραφείου Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους του Υπουργείου Οικονομικών, δεν υπάρχει επαρκής διαχωρισμός καθηκόντων, λόγω έλλειψης προσωπικού. Η έλλειψη προσωπικού μπορεί να οδηγήσει, σε περίπτωση απουσίας ενός ατόμου, σε πρόβλημα στην ομαλή διεξαγωγή των εργασιών και πιθανώς με οικονομικό αντίκτυπο για το Κράτος. Επιπρόσθετα η διαχείριση δημόσιου χρέους είναι κάτω από το Υπουργείο Οικονομικών και κατά συνέπεια τον ίδιο τον Υπουργό, ο οποίος είναι και υπεύθυνος για τη δημοσιονομική πολιτική. Με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, δεν διαχωρίζονται ευθύνες, αρμοδιότητες και εργασίες μεταξύ πολιτικής ηγεσίας και του Γραφείου Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στη γνώμη που εξέφρασε στις 14.5.2010, σχετικά με τη μεταφορά δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που αφορούν στην έκδοση, διάθεση και αποπληρωμή του δημόσιου χρέους από την Κεντρική Τράπεζα στο Υπουργείο Οικονομικών, ανέφερε ότι θα πρέπει η διαχείριση του δημόσιου χρέους να διαχωρίζεται από τις εργασίες προϋπολογισμού και δημοσιονομικού ελέγχου. Ο διαχωρισμός αυτός επιβάλλεται για αποφυγή του κινδύνου χρησιμοποίησης της διαχείρισης δημόσιου χρέους ως μοχλού άσκησης δημοσιονομικής πολιτικής. Αξίζει να αναφερθεί ότι η διεθνής πρακτική είναι η διαχείριση δημόσιου χρέους ενός κράτους να διενεργείται είτε από ανεξάρτητους οργανισμούς οι οποίοι να υπάγονται στο Υπουργείο Οικονομικών είτε από ειδικές μονάδες εντός του Υπουργείου Οικονομικών. Επιπρόσθετα ο επικεφαλής της διαχείρισης δημόσιου χρέους είναι και υπεύθυνος για τη φορολογική διαχείριση και φορολογική πολιτική εκτελώντας, κατά συνέπεια και καθήκοντα πέραν της διαχείρισης δημόσιου χρέους, τα οποία ενδέχεται να δημιουργήσουν και σύγκρουση καθηκόντων λόγω του ότι οι επενδυτές αντιμετωπίζουν με επιφύλαξη τον διευθυντή της φορολογικής διαχείρισης.
- (vii) **Νομοσχέδιο που προνοεί για τη διαχείριση του Δημόσιου Χρέους.** Εντός του 2011 ετοιμάστηκε, κάτω από την εποπτεία της Διεθνούς Τράπεζας, νομοσχέδιο με τίτλο «ο περί της Διαχείρισης του Δημόσιου Χρέους Νόμος» το οποίο κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 17 Μαΐου 2012 και προνοεί, μεταξύ άλλων, για χάραξη μεσοπρόθεσμης στρατηγικής διαχείρισης δημόσιου χρέους η οποία θα καλύπτει ορίζοντα τριών μέχρι πέντε ετών και θα επικαιροποιείται τουλάχιστον μία φορά ετησίως ούτως ώστε να παρέχεται η ευελιξία διαμόρφωσης ανάλογα με την εκάστοτε κατάσταση της οικονομίας. Ανά έτος θα ετοιμάζεται ετήσιο χρηματοδοτικό πρόγραμμα το οποίο θα συνάδει με τη μεσοπρόθεσμη στρατηγική διαχείρισης δημόσιου χρέους.

Το νομοσχέδιο προνοεί για διαχείριση όλων των παραμέτρων του κρατικού δανεισμού όπως διάρκεια, επιτόκια, διαχείριση κινδύνων αλλά δεν καθορίζει όριο για το ύψος του δημόσιου χρέους, αφού αυτό εξαρτάται και από το δημοσιονομικό έλλειμμα.

Απώτερος σκοπός του εν λόγω νομοσχεδίου, είναι η εγκαθίδρυση του Γραφείου Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους δια νόμου και η θωράκιση της ανεξαρτησίας του Γραφείου Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους που θα επιτευχθεί μεταξύ άλλων μέσω του διαχωρισμού καθηκόντων του Υπουργού Οικονομικών και των τεχνοκρατών του Γραφείου Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους και με τη χάραξη

στρατηγικής. Για πρώτη φορά τίθενται περιορισμοί ως προς τους σκοπούς του δανεισμού και δεν επιτρέπεται δανεισμός για σκοπούς πέραν αυτών που θα αναφέρονται στον Νόμο. Ο Νόμος αυτός θα αποτελέσει τη βάση για σχεδιασμό και υιοθέτηση των διαδικασιών ούτως ώστε να μειωθεί στο ελάχιστο η πιθανότητα λαθών και κακών χειρισμών. Μεταξύ άλλων προνοεί για αξιολόγηση κινδύνων, όσον αφορά στις κυβερνητικές εγγυήσεις που δίδονται προς τρίτους και στην επιβολή χρέωσης, πράγμα που δεν γινόταν μέχρι σήμερα. Επιπρόσθετα, θεσμοθετείται η αποστολή της Ετήσιας Έκθεσης της Διαχείρισης του Δημόσιου Χρέους στη Βουλή των Αντιπροσώπων, κάτι που μέχρι σήμερα γινόταν εθελοντικά.

Παρατηρείται ωστόσο καθυστέρηση στη ψήφιση του εν λόγω νομοσχεδίου από τη Βουλή με αποτέλεσμα, ακόμη και τώρα, το κράτος να αδυνατεί να διορθώσει καταστάσεις και να καθυστερεί στην υιοθέτηση ασφαλιστικών δικλείδων για αποφυγή των λαθών που έγιναν στο παρελθόν.

Όπως ενημερωθήκαμε από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, η ψήφιση του σχετικού νομοσχεδίου αναμένεται να γίνει πριν από τα τέλη του 2012.

Χρηματοδοτικές ανάγκες του κράτους.

(α) Πρόβλημα ρευστότητας. Η αποστροφή της αγοράς από τα κυπριακά κυβερνητικά γραμμάτια από τη μια, λόγω της σημαντικής υποβάθμισης της κυπριακής οικονομίας και από την άλλη η διστακτικότητα των κυπριακών τραπεζών να ανανεώσουν τα δάνεια τους προς το Κράτος, λόγω του γεγονότος ότι και οι ίδιες αντιμετωπίζουν πρόβλημα ρευστότητας καθώς και του ότι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα από τον Ιούνιο του 2012 έπαψε να αποδέχεται τα κυπριακά κυβερνητικά γραμμάτια ως εξασφαλίσεις των κυπριακών τραπεζών, καθιστούν την εξεύρεση δανεισμού για την Κύπρο εξαιρετικά δύσκολη. Όπως αναφέρθηκε και σε επιστολή της Υπηρεσίας μας προς τον Γενικό Ελεγκτή της Ρωσικής Ομοσπονδίας, το δάνειο ύψους €2,5 δις. που λήφθηκε από τη Ρωσική Ομοσπονδία χρησιμοποιήθηκε για εξοφλήσεις δανείων που έληγαν το πρώτο εξάμηνο του 2012 ύψους €2,7 δις. Σε σημείωμα από Ανώτερο Λειτουργό της Διεύθυνσης Φορολογικής Διαχείρισης και Φορολογικής Πολιτικής προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών σχετικά με συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού στις 28.5.2012, αναφέρεται ότι «όταν οι εξωτερικές αγορές δανεισμού ήταν ανοικτές, πριν τον Ιούνιο του 2011, η Κυβέρνηση απέτυχε/απέφυγε να δανειστεί, με αποτέλεσμα σήμερα το κράτος να βρίσκεται αποκλεισμένο από τις κεφαλαιαγορές ενώ χρειάζεται δανεισμό». Τονίστηκε επίσης ότι, αυτό συνέβηκε παρά τις προειδοποιήσεις του Διευθυντή του Γραφείου Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους για τις ανάγκες για δανεισμό, πράγμα που καταδεικνύει ότι «οι τεχνοκράτες παραμένουν ευάλωτοι σε πολιτικές παρεμβάσεις που δεν είναι προς όφελος της Κυπριακής Δημοκρατίας».

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών εξέφρασε την άποψη ότι η κατανομή εργασιών και ευθυνών μεταξύ της πολιτικής ηγεσίας και των τεχνοκρατικών υπηρεσιών αναμένεται να επιτευχθεί με τη ψήφιση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, του νομοσχεδίου για τη διαχείριση δημόσιου χρέους

Σύμφωνα με προβλέψεις του Υπουργείου Οικονομικών, λόγω και της λήξης μεγάλου ποσοστού του βραχυπρόθεσμου χρέους, το σύνολο των χρηματοδοτικών αναγκών του κράτους για το τελευταίο τρίμηνο του 2012 υπολογίζεται μεταξύ €866 εκ. και €989 εκ. εκ των οποίων τα €777 εκ. αφορούν σε εξοφλήσεις υφιστάμενων δανείων.

Τα αυξημένα επίπεδα βραχυπρόθεσμου δανεισμού, όξυναν το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζει το Κράτος αφού δανείζεται με υψηλότερα επιτόκια για να εξοφλήσει, σε μικρό χρονικό διάστημα βραχυπρόθεσμο δανεισμό που είχε συναφθεί. Ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός όταν συνδυάζεται με λήξεις άλλων δανείων την ίδια περίοδο καθίσταται προβληματικός. Μέσα στα μηνιαία δελτία οικονομικής ανασκόπησης του Υπουργείου Οικονομικών αναφέρεται από τον Φεβρουάριο του 2011, ότι τα επιτόκια αναμενόταν να έχουν ανοδική τάση. Παρόλα αυτά, όπως προκύπτει από την ανάλυση των εκδόσεων δανείων για το 2011, το μεγαλύτερο ποσοστό δανεισμού συνέχιζε να γίνεται με βραχυχρόνια διάρκεια παρά το γεγονός ότι δεν αναμενόταν σημαντική ανάκαμψη της οικονομίας, η οποία θα οδηγούσε σε αύξηση των εσόδων του Κράτους και κατά συνέπεια σε μείωση της ανάγκης για δανεισμό. Επιπρόσθετα στην Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους για το έτος 2010 αναφερόταν ότι βάσει του χρονοδιαγράμματος

λήξεων του δημόσιου χρέους, το βάρος των εξοφλήσεων εντοπιζόταν στα έτη 2012-2015. Ως εκ τούτου θα έπρεπε να συναφθούν δάνεια με λήξεις που δεν θα επιβάρυναν περισσότερο την περίοδο αυτή λαμβάνοντας υπόψη και την κρίση που επικρατούσε στις αγορές και κυρίως στην Ελλάδα, της οποίας η οικονομία, μάς επηρεάζει σημαντικά. Από την Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους για το 2011 διαφαίνεται ότι το 46% των ετήσιων αναγκών του Κράτους για το 2011 ικανοποιήθηκε μέσω βραχυπρόθεσμου δανεισμού και το υπόλοιπο του βραχυπρόθεσμου δανεισμού στο τέλος του 2011 ανήλθε σε 12% του εκκρεμούντος χρέους σε σύγκριση με 4% που ήταν το 2010. Ενδεικτικά, όπως διαφάνηκε από ανάλυση της κατάστασης εκδόσεων και λήξεων χρέους κατά το έτος 2011, υπήρξαν περιπτώσεις σύνταξης και ανανέωσης δανεισμού ανά τρίμηνο με υψηλότερα επιτόκια. Η επιβάρυνση της διακύμανσης αυτής των επιτοκίων θα μπορούσε να αποφευχθεί με ορθότερο προγραμματισμό. Αξίζει να αναφέρουμε ότι, σύμφωνα με ανάλυση στοιχείων που μας δόθηκαν, το μέσο σταθμικό επιτόκιο βραχυπρόθεσμων εκδόσεων που έγιναν το πρώτο εξάμηνο του 2011 ανήλθε στο 2,63% ενώ το μέσο σταθμικό επιτόκιο βραχυπρόθεσμων εκδόσεων που έγιναν το δεύτερο εξάμηνο, και αφορούσαν ως επί το πλείστον εξοφλήσεις εκδόσεων του πρώτου εξαμήνου, ανήλθε στο 4,45%.

Παρόλο που τα επιτόκια μακροχρόνιου δανεισμού συνήθως είναι υψηλότερα, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και άλλοι σημαντικοί παράγοντες όπως το χρονοδιάγραμμα λήξης του υφιστάμενου χρέους, η διακύμανση των επιτοκίων, καθώς και ο ρυθμός ανάπτυξης της αγοράς και κατά συνέπεια η αντίστοιχη αυξομείωση των κρατικών εσόδων.

(β) Προσφυγή στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (ΕΜΣ). Λόγω των συνεχών υποβαθμίσεων της πιστοληπτικής ικανότητας των κυπριακών τραπεζών, ως αποτέλεσμα της μεγάλης έκθεσης τους στην ελληνική οικονομία, και αργότερα της κυπριακής οικονομίας, από τους διεθνείς Οίκους Αξιολόγησης (Moody's, Fitch, Standard & Poor's), ο δανεισμός προς την Κυπριακή Δημοκρατία γινόταν με υψηλότερα επιτόκια και στη συνέχεια, τον Μάιο του 2011, η υποβάθμιση της κυπριακής οικονομίας κατά τρεις μονάδες από τον Οίκο Αξιολόγησης Fitch, οδήγησε στον αποκλεισμό της Κύπρου από τις ξένες κεφαλαιαγορές χρέους, με αποτέλεσμα ο δανεισμός, με εξαίρεση το διακρατικό δάνειο της Ρωσικής Ομοσπονδίας ύψους €2,5 δις., να επιτυγχάνεται πλέον μόνο με εγχώριο δανεισμό. Λαμβανομένης υπόψη και της κατάστασης των κυπριακών Τραπεζών, μετά το «κούρεμα» των ελληνικών ομολόγων καθώς και τη μη εξόφληση μεγάλου αριθμού δανείων από την ελληνική κυβέρνηση και τους ιδιώτες, οι προοπτικές και για εγχώριο δανεισμό μειώθηκαν στο ελάχιστο.

Στις 25 Ιουνίου 2012, η Κυπριακή Δημοκρατία, μη έχοντας άλλες πηγές δανεισμού, υπέβαλε αίτηση προς τις χώρες-μέλη της ζώνης του ευρώ για οικονομική στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας/Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (ΕΤΧΣ/ΕΜΣ). Ο δανεισμός, σύμφωνα με το Γραφείο Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους, εκτιμάται ότι θα συναφθεί αφού ολοκληρωθούν όλες οι διαδικασίες ελέγχου και ληφθεί η έγκριση από όλα τα κράτη-μέλη. Αν ζητηθούν οποιεσδήποτε διευκρινίσεις ή εγγυήσεις, τότε θα υπάρξει περαιτέρω καθυστέρηση, η οποία σύμφωνα με το Γραφείο Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους θα αυξήσει το πρόβλημα ρευστότητας που έχει ήδη προκύψει λόγω της καθυστέρησης υποβολής αίτησής μας στον ΕΜΣ.

Αξίζει να αναφερθεί ότι ο ΕΜΣ καλύπτει μόνο μεσο-μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις και κατά συνέπεια ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός θα συνεχίσει να πραγματοποιείται από το Γραφείο Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους.

Στη Σύνοδο Κορυφής της Ευρωζώνης, στις 29 Ιουνίου του 2012, οι αρχηγοί κρατών μελών της ΕΕ συμφώνησαν όπως, κατόπιν απόφασης, ο ΕΜΣ μπορεί να δανείζει απευθείας τράπεζες για την ανακεφαλαίωση τους χωρίς την παρεμβολή των κυβερνήσεων και, επομένως, χωρίς επιβάρυνση των κρατικών προϋπολογισμών. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε κατά πόσο ενδέχεται να ισχύσουν τα πιο πάνω και στην περίπτωση της Κύπρου, οπότε με τη σημαντική μείωση των αναγκών για δανεισμό, ενδέχεται να εξασφαλιστούν ευνοϊκότεροι όροι.

Όπως μας ενημέρωσε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, δεν είναι ξεκάθαρο κατά πόσο θα μπορεί να επωφεληθεί η Κύπρος καθώς δεν έχει αποφασιστεί ακόμη αν θα εφαρμοστεί η άμεση

ανακεφαλαιοποίηση αναδρομικά για χώρες που βρίσκονται σε πρόγραμμα προσαρμογής ή έχουν υποβάλει αίτηση να μπουν σε πρόγραμμα προσαρμογής. Παρόλα αυτά, όπως επίσης αναφέρθηκε, είναι ξεκάθαρο ότι θα ζητηθεί από πλευράς της Κύπρου η άμεση ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών με αναδρομική ισχύ. Βασική προϋπόθεση για την άμεση ανακεφαλαιοποίηση τραπεζών είναι η επίτευξη συμφωνίας, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Εποπτικού Μηχανισμού για τα Τραπεζικά Ιδρύματα.

(γ) Νέα πολιτική ετοιμασίας του Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Συνθήκη για τη Σταθερότητα, το Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, η οποία υπογράφηκε τον Μάρτιο του 2012, το κάθε κράτος μέλος της Ένωσης που την υπέγραψε, μεταξύ άλλων, είναι υποχρεωμένο να διατηρεί ισοσκελισμένο ή πλεονασματικό εθνικό προϋπολογισμό. Η Συνθήκη θεωρείται ότι τηρείται αν το δημοσιονομικό έλλειμμα δεν υπερβαίνει το 0,5% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της χώρας. Όταν παρατηρούνται σημαντικές αποκλίσεις από τον ισοσκελισμένο προϋπολογισμό, τότε ενεργοποιείται αυτόματα ένας διορθωτικός μηχανισμός, ο οποίος επιβάλλει την υποχρέωση να εφαρμοσθούν τα κατάλληλα μέτρα εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος. Σε παρουσίαση του Υπουργείου Οικονομικών, τον Απρίλιο του 2012, σχετικά με το Πρόγραμμα Σταθερότητας 2011-2015, αναφέρθηκε ότι ο στόχος της Κύπρου είναι η ετοιμασία του προϋπολογισμού της Κύπρου για το 2013 να γίνει με βάση το 0,5% έλλειμμα και από το 2014 και μετέπειτα ο προϋπολογισμός θα πρέπει να είναι ισοσκελισμένος. Αυτό ενδέχεται να μειώσει τις περαιτέρω ανάγκες για χρηματοδότηση και κατά συνέπεια δανεισμό, αφού ο δανεισμός δεν θα καλύπτει πλέον το έλλειμμα του προϋπολογισμού και θα πραγματοποιείται μόνο για την κάλυψη αναγκών που απαιτούνται για την αποπληρωμή υφιστάμενων δανείων.

Κάτι τέτοιο όμως, κατά την άποψή μας, πιθανό να οδηγήσει σε παρεμπόδιση της ανάπτυξης αφού, αναπόφευκτα θα περιοριστούν οι δαπάνες για έργα και θα μειωθούν χορηγίες και άλλα ωφέληματα ούτως ώστε να επιτευχθεί το χαμηλό έλλειμμα του προϋπολογισμού. Επειδή η ανάπτυξη είναι ο μόνος υγιής τρόπος εξόδου από την κρίση, η Κυβέρνηση επιβάλλεται όπως περιορίσει μεσοπρόθεσμα τις μη αναπτυξιακές δαπάνες ούτως ώστε να υπάρξει στο μέλλον περιθώριο αύξησης των αναπτυξιακών δαπανών. Όπως αναφέρθηκε από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, επειδή η Κυπριακή Δημοκρατία δεν έχει πλέον τις δυνατότητες πρόσβασης στις αγορές για δανεισμό, επιβάλλεται η υιοθέτηση πολιτικής για δημοσιονομική εξυγίανση κυρίως μέσω της μείωσης των δαπανών με σκοπό την απελευθέρωση πόρων για περαιτέρω ανάπτυξη.

Πρόγραμμα σταθερότητας. Το Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ECOFIN), με απόφαση που λήφθηκε στις 13 Ιουλίου 2010 στις Βρυξέλλες, έθεσε υπό επιτήρηση την Κυπριακή Οικονομία λόγω υπερβολικού ελλείμματος και έκαμε εισηγήσεις σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για μείωση του ελλείμματος κάτω από το 3% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) μέχρι το 2012. Επισημαίνεται ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα ανήλθε στο 6,3% του ΑΕΠ το 2011, σε σύγκριση με 5,3% το 2010.

Για διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος στη βάση των συστάσεων του ECOFIN, το Υπουργείο Οικονομικών προώθησε το 2011 την εφαρμογή μιας σειράς από διαρθρωτικά κυρίως μέτρα με στόχο τον περιορισμό του δημοσιονομικού ελλείμματος κάτω από το 3% του ΑΕΠ. Τα μέτρα αυτά απέβλεπαν σε περιορισμό δαπανών και σε αύξηση εσόδων.

Η εφαρμογή των μέτρων αυτών επέφερε σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών μέχρι 31.12.2011 εξοικονομήσεις ύψους €1,3 εκ. και αύξηση εσόδων κατά €204,5 εκ.

Παρόλες τις πιο πάνω εξοικονομήσεις, σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών, δεν φαίνεται να επιτυγχάνονται οι τεθέντες στόχοι, αφού το δημοσιονομικό έλλειμμα μέχρι τις 31.12.2011 ανήλθε σε 6,3% επί του ΑΕΠ. Είναι επίσης σίγουρο ότι δεν θα επιτευχθεί η μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος κάτω από το 3% μέχρι το 2012 όπως ήδη ανακοινώθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

Ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε κατά πόσο υπάρχει μηχανισμός ελέγχου για την έγκαιρη παρακολούθηση τόσο της επάρκειας των μέτρων όσο και για μελέτη της αναγκαιότητας, εάν υπάρξει, για λήψη επιπρόσθετων

μέτρων. Επιπρόσθετα, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε κατά πόσο ετοιμάζονται γραπτές εκθέσεις προς την Κυβέρνηση όσον αφορά στους στόχους που τέθηκαν, τα μέτρα που λήφθηκαν και το τελικό αποτέλεσμα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, το Υπουργείο Οικονομικών προβαίνει σε συνεχή πληροφόρηση και ενημέρωση προς τον Υπουργό Οικονομικών και το Υπουργικό Συμβούλιο σχετικά με την κατάσταση της κυπριακής οικονομίας. Συγκεκριμένα, ανέφερε, από το Φεβρουάριο 2010 υποβλήθηκαν εμπεριστατωμένα σημειώματα τόσο προς τον Υπουργό Οικονομικών όσο και προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τη λήψη διορθωτικών μέτρων.

Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης. Το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης (Σ.Σ.Α.) 2007-2013 περιγράφει το όραμα της αναπτυξιακής πολιτικής της Κυβέρνησης, και τους στρατηγικούς στόχους και άξονες ανάπτυξης μέσω των οποίων αναμένεται να επιτευχθεί το όραμα αυτό.

Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας εκφράσαμε την άποψη ότι για την επιτυχή εφαρμογή του Σ.Σ.Α. θα πρέπει να δημιουργηθούν συγκεκριμένοι διοικητικοί μηχανισμοί, μέσω των οποίων να βεβαιώνεται ότι τα αναπτυξιακά σχέδια των Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών, συνδέονται άμεσα με το Σ.Σ.Α. και να εντοπίζονται και υλοποιούνται τυχόν αναγκαίες διαφοροποιήσεις. Η απουσία μηχανισμού παρακολούθησης αυξάνει τους κινδύνους μη επιτυχίας του Σ.Σ.Α., γεγονός το οποίο έχει επισημανθεί και από ομάδα συμβούλων που εξέτασε τη διαδικασία προγραμματισμού.

Ο Γενικός Διευθυντής του Γραφείου Προγραμματισμού μάς είχε πληροφορήσει στο παρελθόν ότι η υλοποίηση του Σ.Σ.Α. θα πραγματοποιείται μέσω του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου (Μ.Δ.Π.). Επειδή όμως η πλήρης εφαρμογή του Μ.Δ.Π. δεν ολοκληρώθηκε, η παρακολούθηση της εφαρμογής του Σ.Σ.Α. θα γίνεται στην ενδιάμεση φάση μέσα από τους μηχανισμούς παρακολούθησης της Στρατηγικής της Λισσαβόνας (την οποία από τις 3.3.2010 διαδέχθηκε η στρατηγική «Ευρώπη 2020») καθώς και μέσα από την παρακολούθηση των άλλων προγραμμάτων που το συνθέτουν, όπως π.χ. των Προγραμματικών Εγγράφων για τα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. έργα.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι η παρακολούθηση της υλοποίησης του Σ.Σ.Α. επιτυγχάνεται μέσω του συσχετισμού του Εθνικού Μεταρρυθμιστικού Προγράμματος (Ε.Μ.Π.) και του Μ.Δ.Π. Πρόσθετα σημείωσε ότι η ετήσια διαδικασία κατάρτισης του κρατικού προϋπολογισμού προϋποθέτει την ετοιμασία και υποβολή προτάσεων σε τριετή βάση με εφαρμογή από το 2007. Όπως αναφέρεται στην Ετήσια Έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών για το 2011, τον Απρίλιο του 2012 ετοιμάστηκε και κατατέθηκε νέο Ε.Μ.Π., το οποίο, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνει μέτρα που υιοθέτησε η Κύπρος, σε σχέση με συστάσεις που έγιναν από το Συμβούλιο Υπουργών Οικονομικών και που υιοθετήθηκαν στα πλαίσια του Συμφώνου του Ευρώ, καθώς και την πρόοδο που σημειώθηκε για επίτευξη των πέντε ποσοτικών στόχων που έχουν τεθεί στα πλαίσια της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και που αφορούν στην εκπαίδευση, στην αγορά εργασίας, στο ποσοστό φτώχειας, στην έρευνα και στην ενέργεια.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι η υλοποίηση του Σ.Σ.Α. επιτυγχάνεται μέσω του συσχετισμού του Εθνικού Μεταρρυθμιστικού Προγράμματος (Ε.Μ.Π.) και του Μ.Δ.Π. Πρόσθετα, σημείωσε ότι, η ετήσια διαδικασία κατάρτισης του κρατικού προϋπολογισμού προϋποθέτει την ετοιμασία και υποβολή προτάσεων σε τριετή βάση, με εφαρμογή από το 2007.

Η Υπηρεσία μας παρακαλεί όπως πληροφορηθεί κατά πόσο έχει επιτευχθεί η παρακολούθηση της εφαρμογής του Σ.Σ.Α. μέσω των πιο πάνω αναφερθέντων μηχανισμών/προγραμμάτων και για τις εκτιμήσεις που προκύπτουν σχετικά.

Διάφορες Συνεισφορές Εσωτερικού – «Κατά χάριν» οικονομική βοήθεια. Από το ολικό εγκεκριμένο ποσό του πιο πάνω άρθρου του προϋπολογισμού του 2011 ύψους €2.750.000, το οποίο βρίσκεται κάτω από τον έλεγχο του Γενικού Λογιστή, ποσό ύψους €1.151.447, σύμφωνα με το επεξηγηματικό υπόμνημα του προϋπολογισμού, αφορούσε σε καθορισμένες χορηγίες και συνεισφορές και το υπόλοιπο ποσό ύψους €1.598.553 αφορούσε σε άλλες συνεισφορές.

Οι άλλες συνεισφορές, αφορούν «κατά χάριν οικονομική βοήθεια» που παραχωρήθηκε με την έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, σε άτομα, συλλόγους, σωματεία, συνδέσμους, σχολές και εταιρείες.

Για σκοπούς καλύτερης διαχείρισης του κονδυλίου, και ίσης και δίκαιης μεταχείρισης των πολιτών για «κατά χάριν» παραχώρηση οικονομικής βοήθειας, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως καθοριστούν κριτήρια με βάση τα οποία θα εξετάζονται όλα τα αιτήματα. Επίσης αναφέρθηκε ότι από τον έλεγχο προέκυψε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις παραχωρήθηκαν ψηλότερα ποσά από τα προνοούμενα στην Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 67561, ημερ. 30.7.2008, σύμφωνα με την οποία παραχωρείται η «κατά χάριν» οικονομική βοήθεια.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς ανέφερε ότι έχει καθιερωθεί μηχανισμός ελέγχου του ύψους των χορηγιών.

Δαπάνες - Υπερβάσεις δαπανών. Κατά το 2011 συνεχίστηκε, σε μερικές περιπτώσεις, η τακτική της διενέργειας δαπανών καθ' υπέρβαση των εγκεκριμένων Κονδυλίων του Κρατικού Προϋπολογισμού, χωρίς την εκ των προτέρων εξασφάλιση της αναγκαίας έγκρισης. Παρόλο που το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου (FIMAS) διαθέτει ασφαλιστικές δικλίδες που δεν επιτρέπουν τη διενέργεια υπερβάσεων επί του Προϋπολογισμού, υπερβάσεις προκύπτουν από δαπάνες που διενεργούνται μέσω περιφερειακών μηχανογραφημένων συστημάτων και σε περιπτώσεις συναλλαγών μεταξύ Κυβερνητικών Τμημάτων. Τέτοιες υπερβάσεις καλύφθηκαν εκ των υστέρων με συμπληρωματικό Προϋπολογισμό, εκτός από την υπέρβαση ύψους €261,82 που σημειώθηκε στο κονδύλι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού - Δημοτική Εκπαίδευση "Συντήρηση Μηχανοκίνητων Οχημάτων" και την ασήμαντη υπέρβαση ύψους €16,70 που σημειώθηκε στο κονδύλι "Λειτουργικά έξοδα γραφείου" του Υπουργείου Εξωτερικών/Αντιπροσωπεία Στρασβούργο για τις οποίες δεν εξασφαλίστηκε καλυπτική έγκριση.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς ανέφερε ότι μπορεί να παρατηρηθούν κάποιες υπερβάσεις κατά τη διάρκεια του χρόνου, οι οποίες όμως συνήθως καλύπτονται άμεσα.

Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιριών – Υπηρεσίες Αναλογιστή. Κατά το έτος 2011 διενεργήθηκαν πληρωμές ύψους €292.563 για την αγορά υπηρεσιών αναλογιστή από το Government Actuary's Department (GAD), ο οποίος είναι οργανισμός δημοσίου δικαίου του Ηνωμένου Βασιλείου, για λογαριασμό της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιριών.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι (i) οι πιο πάνω υπηρεσίες είναι ουσιώδεις για την Υπηρεσία, (ii) είναι επαναλαμβανόμενες και, (iii) το πολύ ψηλό κόστος τους, έχουμε την άποψη ότι το Υπουργείο Οικονομικών θα μπορούσε να εξετάσει το ενδεχόμενο δημιουργίας της αναγκαίας υποδομής/στελέχωσης εντός της Υπηρεσίας (κατόπιν εκπόνησης τεχνοοικονομικής μελέτης), ώστε οι εν λόγω υπηρεσίες να παρέχονται από την Υπηρεσία αντί να αγοράζονται από τρίτους.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς ανέφερε ότι η ΥΑΕΑ συμφωνεί ότι το κόστος των αναλογιστικών υπηρεσιών είναι πολύ ψηλό, είτε οι υπηρεσίες αυτές αγοράστούν από την Κύπρο είτε από το εξωτερικό. Οι αμοιβές των αναλογιστών στην Κύπρο είναι πολύ ψηλότερες από τις αμοιβές των δημοσίων υπαλλήλων, επομένως, ανέφερε, ο δημόσιος τομέας δεν μπορεί να ανταγωνιστεί τον ιδιωτικό στην προσέλκυση κατάλληλα προσοντούχων και έμπειρων επαγγελματιών αναλογιστών για μόνιμη εργοδότηση και επομένως αγοράζονται αναλογιστικές υπηρεσίες από τρίτους. Όπως επίσης μάς ανέφερε, η παροχή αναλογιστικών υπηρεσιών από το GAD θα τερματιστεί τον Μάρτιο του 2014, κατόπιν απόφασης της Βρετανικής Κυβέρνησης και συνεπώς η ΥΕΑΕ θα πρέπει να εξεύρει υπαλλακτική λύση με την αγορά αναλογιστικών υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα για συμπλήρωση των αναγκών της.

Υπηρεσία Χορηγιών και Επιδομάτων - Συστήματα Μηχανογράφησης. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του αρ. 59.225, ημερ. 7.1.2004, ενέκρινε ποσό ύψους €256.290 (£150.000) για την αγορά υπηρεσιών τεσσάρων συνεργατών για περίοδο τεσσάρων ετών, για ανάπτυξη, βελτίωση, συντήρηση και υποστήριξη προγραμμάτων για τις ανάγκες της Υπηρεσίας Χορηγιών.

Όπως αναφέρθηκε στην επιστολή του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής, ημερ. 15.2.2006, η διαδικασία για την ανάπτυξη ενοποιημένου συστήματος μηχανογράφησης για την Υπηρεσία Χορηγιών και Επιδομάτων δεν θα προχωρούσε σε εκείνο το στάδιο, διότι δεν κατέστη δυνατό να εξασφαλιστούν οι υπηρεσίες συνεργατών μέσω της διαδικασίας προσφορών. Ως εκ τούτου, η Υπηρεσία Χορηγιών και Επιδομάτων

προβαίνει στην παραχώρηση διαφόρων χορηγιών και επιδομάτων σε δικαιούχους, με τη χρησιμοποίηση ξεχωριστών λογισμικών συστημάτων για το κάθε σχέδιο χορηγίας.

Όπως μας ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, θα πρέπει να σταθεροποιηθεί το πλαίσιο, στο οποίο θα λειτουργεί η Υπηρεσία για να μπορέσει να δημιουργηθεί ενοποιημένο πρόγραμμα, αφού τα τελευταία χρόνια η Υπηρεσία έχει αναλάβει πρόσθετα Σχέδια και τα υφιστάμενα Σχέδια υπόκεινται συστηματικά σε αλλαγές. Η δημιουργία ενοποιημένου προγράμματος, σημείωσε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, με τις θετικές επιπτώσεις που θα επιφέρει στις παραμέτρους της ασφάλειας, ελέγχου και ταχύτητας, θα ωφελήσει σημαντικά στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Από τον έλεγχο των μηχανογραφικών συστημάτων της Υπηρεσίας διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) **Εφεδρικά Αντίγραφα:** Δεν υπάρχει γραπτή διαδικασία για τη διαχείριση των εφεδρικών αντιγράφων (η διαδικασία είναι γνωστή μόνο στη Λειτουργό Μηχανογράφησης). Τα εφεδρικά αντίγραφα που δημιουργούνται καθημερινά από το σύστημα Veritas δεν φυλάσσονται σε ασφαλή χώρο εντός του κτιρίου (θησαυροφυλάκιο) και επίσης δεν μεταφέρονται εκτός του κτιρίου σε τακτά χρονικά διαστήματα. Δεν τηρείται μητρώο λήψης και διαχείρισης εφεδρικών αντιγράφων.
- (ii) **Σχέδιο Ανάκαμψης Συστημάτων:** Η Υπηρεσία δεν διαθέτει γραπτώς σχέδιο ανάκαμψης των συστημάτων.
- (iii) **Φυσική Ασφάλεια:** Δεν υπάρχει ελεγχόμενη πρόσβαση στο δωμάτιο Η/Υ. Η πρόσβαση στο δωμάτιο Η/Υ γίνεται με κλειδί το οποίο κατά τη διάρκεια της ημέρας βρίσκεται πάνω στην πόρτα, ενώ στο τέλος της ημέρας τοποθετείται στο γραφείο του Λειτουργού Πληροφορικής.
- (iv) **Κωδικοί πρόσβασης:** Δεν υπάρχουν γραπτές διαδικασίες δημιουργίας και διαχείρισης κωδικών πρόσβασης, ούτε ειδικά έντυπα για αίτηση πρόσβασης. Δεν υπάρχει διαδικασία τακτικού ελέγχου των δικαιωμάτων χρηστών όλων των συστημάτων ενώ δεν ακολουθείται τακτική αλλαγής κωδικών πρόσβασης σε τακτά χρονικά διαστήματα. Διαπιστώσαμε επίσης ότι τα συστήματα δεν επιτρέπουν την αλλαγή του κωδικού πρόσβασης από τους χρήστες σε καμιά περίπτωση. Επίσης, τα συστήματα δεν απαιτούν οι κωδικοί να αποτελούνται από αλφαριθμητικούς χαρακτήρες αφού αναλόγως του συστήματος υπάρχει διαφορετικός αριθμός χαρακτήρων που απαιτούνται.
- (v) **Έλεγχοι πρόσβασης:** Τα συστήματα δεν καταγράφουν τις ενέργειες των χρηστών, τα υποσυστήματα/οθόνες τα οποία ενεργοποίησαν, καθώς επίσης την ημερομηνία και ώρα πρόσβασής τους.
- (vi) **Αλλαγές λογισμικού:** Δεν υπάρχει καταγραμμένη διαδικασία αλλαγών στο λογισμικό. Οι αιτήσεις για αλλαγές υποβάλλονται προφορικά.
- (vii) **Διαχείριση προβλημάτων:** Δεν υπάρχει καταγραμμένη διαδικασία για διαχείριση προβλημάτων ενώ δεν τηρούνται μητρώα καταγραφής και επίλυσης προβλημάτων.

Επισημάνθηκε ότι με την ανάπτυξη ενός ενιαίου συστήματος, αναμένεται ότι θα προκύψουν σημαντικά πλεονεκτήματα όπως, για παράδειγμα, πρόσθετες ασφαλιστικές δικλίδες ώστε να αποφεύγονται τυχόν λάθη και διπλοπληρωμές και θα επιτυγχάνεται εύκολη εξαγωγή ενιαίων καταστάσεων, καθώς και επίσπευση του μεγάλου όγκου πληρωμών που διενεργούνται από την Υπηρεσία.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, μάζ ανέφερε ότι η Υπηρεσία Χορηγιών και Επιδομάτων θα διαβουλευτεί άμεσα με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής για καθοδήγηση και εξεύρεση της ορθής διαδικασίας για αντιμετώπιση των πιο πάνω αδυναμιών. Όσον αφορά στο θέμα της φυσικής ασφάλειας, θα ακολουθηθούν οι προβλεπόμενες διαδικασίες για την ασφάλεια πρόσβασης στο δωμάτιο του διακομιστή. Αναφορικά με το θέμα του ελέγχου πρόσβασης, μάζ αναφέρθηκε ότι η Υπηρεσία θεωρεί ότι δεν είναι απαραίτητη η καταγραφή των ενεργειών των χρηστών αναφορικά με τα συστήματα που ενεργοποιούν κάθε φορά με καταγραφή της ημερομηνίας και ώρας πρόσβασης γιατί η τακτική αυτή δεν θα προσέδιδε πρόσθετο όφελος στην Υπηρεσία και

επίσης θα περιορίζε σημαντικά την ταχύτητα των συστημάτων, με αρνητικές συνέπειες για την εξυπηρέτηση του κοινού. Ωστόσο, στο λογισμικό σύστημα καταγράφεται κάθε αλλαγή/μεταβολή που επιχειρείται από το χρήστη.

Εγκατάσταση και λειτουργία PET/SCAN από ιδιωτική πρωτοβουλία και εκδήλωση ενδιαφέροντος συνεργασίας από την Κυβέρνηση. Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεσή μας για το 2010, τον Φεβρουάριο 2011, το Υπουργείο Οικονομικών υπέγραψε σύμβαση με ιδιωτικό ιατρικό κέντρο για την παροχή υπηρεσιών διενέργειας εξετάσεων PET/CT SCAN (συνδυασμένης διαγνωστικής απεικονιστικής μεθόδου της τομογραφίας εκπομπής ποζιτρονίων – PET – και αξονικής τομογραφίας – CT), σε ασθενείς οι οποίοι θα παραπέμπονταν στο εν λόγω κέντρο από το Υπουργείο Υγείας.

Από έρευνα της Υπηρεσίας μας σχετικά με τη διαδικασία που ακολουθήθηκε για την επιλογή του εν λόγω Κέντρου, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Κοινοπραξία κυπριακού ομίλου εταιρειών με την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Πίτσμπουργκ, υπέβαλε τον Ιούλιο 2009 εκδήλωση ενδιαφέροντος στον Υπουργό Υγείας, για συνεργασία με την Κυβέρνηση, με σκοπό τη δημιουργία τεχνολογικής υποδομής και παροχής υπηρεσιών διενέργειας εξετάσεων με τη μέθοδο PET/CT SCAN.

Το Υπουργείο Υγείας διαβίβασε τον Δεκέμβριο 2009 την πρόταση στο Υπουργείο Οικονομικών, με θετική προσέγγιση. Ακολούθησε η τεχνοκρατική εξέταση του θέματος και συζητήθηκαν οι λεπτομέρειες της εισήγησης της κοινοπραξίας, κυρίως όσον αφορούσε στο κόστος.

- (ii) Τον Μάιο 2010, το Υπουργικό Συμβούλιο, κατόπιν Πρότασης του Υπουργείου Υγείας, αποφάσισε όπως εξουσιοδοτήσει τους Υπουργούς Υγείας και Οικονομικών να διαβουλευθούν περαιτέρω με την κοινοπραξία και να υποβάλουν νέα Πρόταση. Η Πρόταση της κοινοπραξίας αφορούσε στη σύναψη 5-ετούς σύμβασης για την παραπομπή όλων των περιστατικών του δημοσίου, έναντι €1.800 ανά εξέταση.

- (iii) Τον Σεπτέμβριο 2010, το Υπουργείο Υγείας, κατόπιν περαιτέρω μελέτης του θέματος και λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις ad-hoc επιτροπής ειδικών ιατρών καθώς και τις απόψεις του Κλάδου Ιατροφυσικής, πληροφόρησε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ότι:

- Η λειτουργία PET/CT SCAN στα δημόσια νοσηλευτήρια είναι μια άμεσα αναμενόμενη εξέλιξη. Στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας έχει δημιουργηθεί ειδικός χώρος, κατάλληλα θωρακισμένος, για εγκατάσταση/λειτουργία PET/CT SCAN, καθώς και κυκλοτρονίου.
- Στην Κύπρο υπάρχουν και άλλες πιθανές μονάδες – μεταξύ των οποίων και το Ογκολογικό Κέντρο της Τράπεζας Κύπρου – για μελλοντική λειτουργία PET/CT SCAN. Ενδεχόμενη 5ετής δέσμευση του δημοσίου με την κοινοπραξία θα δημιουργούσε θέμα ευνοϊκής μεταχείρισής της.
- Ενόψει των πιο πάνω, η ενδεχόμενη δέσμευση του δημοσίου για 5ετή αποκλειστική συνεργασία με την κοινοπραξία θα πρέπει να επαναξιολογηθεί.
- Σε περίπτωση ωστόσο που αποφαιζόταν η σύναψη συμφωνίας, τότε θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη διάφοροι όροι που παρατίθεντο (εκπαίδευση ιατρών του δημοσίου, λειτουργία κυκλοτρονίου).

- (iv) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφαση του τον Νοέμβριο 2010, κατόπιν Πρότασης του Υπουργού Οικονομικών, ενέκρινε τη συμφωνία συνεργασίας της Κυβέρνησης με την κοινοπραξία. Οι κυριότερες πρόνοιες της συμφωνίας ήσαν οι ακόλουθες:

- Διάρκεια της σύμβασης: 5 χρόνια (θα τίθετο σε ισχύ 18 μήνες μετά την υπογραφή της).
- Κόστος ανά εξέταση: €1.800.
- Αριθμός εξετάσεων/παραπομπών: 800 (τουλάχιστον) τον χρόνο.

Στην Πρόταση του Υπουργού Οικονομικών είχε επισημανθεί ότι, το American Heart Institute, είχε πληροφορήσει – στο μεταξύ – τους Υπουργούς Υγείας και Οικονομικών, ότι θα μπορούσε να προσφέρει την εν λόγω εξέταση στις καινούργιες του εγκαταστάσεις.

(v) Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας, πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2010 τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ότι:

- Διαφωνούσε πλήρως με την πρόνοια για παραπομπή τουλάχιστον 800 ασθενών τον χρόνο, εφ' όσον δεν υφίστατο η ανάγκη για τόσο μεγάλο αριθμό παραπομπών (οι παραπομπές, τα τελευταία δύο χρόνια, ανέρχονταν σε 80-100 ασθενείς το χρόνο).
- Τίθετο θέμα ευνοϊκής μεταχείρισης της συγκεκριμένης κοινοπραξίας, εφ' όσον τον Σεπτέμβριο 2010, άλλο ένα ιατρικό κέντρο είχε εκδηλώσει ενδιαφέρον παροχής των εν λόγω Υπηρεσιών, ενώ τέτοιο ενδεχόμενο εξεταζόταν και από το Ογκολογικό Κέντρο της Τράπεζας Κύπρου. Επιπρόσθετα, υπήρχε πρόθεση από ομάδα ιδιωτών για δημιουργία μεγάλου Ογκολογικού Κέντρου στη Λεμεσό, το οποίο επίσης θα παρείχε υπηρεσίες PET/CT SCAN.
- Στην προτεινόμενη συμφωνία δεν καθοριζόταν σαφώς η ημερομηνία έναρξης παροχής των υπηρεσιών καθώς και η ημερομηνία ολοκλήρωσης των εγκαταστάσεων λειτουργίας κυκλοτρονίου στην Κύπρο.
- Δεν διασφαλιζόταν με τη συμφωνία, δέσμευση της κοινοπραξίας να συνεχίσει την παραχώρηση/πώληση ραδιενεργού υλικού στο Κράτος, σε λογική τιμή, μετά τη συμπλήρωση των 5 χρόνων της σύμβασης.

Ενόψει των πιο πάνω, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας εισηγήθηκε όπως ζητηθεί η άποψη της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, κατά πόσον η διαδικασία που είχε ακολουθηθεί, προσέκρουε στον Νόμο περί Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων. Εισηγήθηκε επίσης όπως ζητηθεί και η άποψη της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

(vi) Ο Γενικός Λογιστής, πληροφόρησε τον Δεκέμβριο 2010 τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ότι η απ' ευθείας ανάθεση της σύμβασης σε συγκεκριμένη εταιρεία, θα είχε ως αποτέλεσμα την μη εφαρμογή των αρχών που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις. Στην προκειμένη περίπτωση, θα μπορούσε να προκληθεί εκδήλωση ενδιαφέροντος, και στη συνέχεια να κληθούν οι ενδιαφερόμενοι σε διαπραγμάτευση. Επεσήμανε επίσης ότι, με την μη διεξαγωγή κάποιου είδους διαγωνισμού, υπήρχε ο κίνδυνος να κληθεί η σύμβαση ανενεργή, βάσει των προνοιών του Νόμου 104(I)/2010.

(vii) Τον Ιανουάριο 2011, η Νομική Υπηρεσία πληροφόρησε – μεταξύ άλλων – τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ότι, όσον αφορά στην ύπαρξη άλλων ιατρικών κέντρων που μπορούσαν να παράσχουν τις εν λόγω υπηρεσίες, είναι ζήτημα πραγματικό, το οποίο θα πρέπει να αξιολογηθεί μέσα στα ορθά πλαίσια, ενώ ο ουσιώδης χρόνος για να κριθεί το δικαιολογημένο της απόφασης να συμβληθεί η Κυβέρνηση με την κοινοπραξία, είναι ο χρόνος κατά τον οποίο λήφθηκε η απόφαση αυτή και με βάση τα κατά το χρόνο εκείνο δεδομένα.

Τον Αύγουστο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, προς τον οποίο είχαν υποβληθεί οι παρατηρήσεις/διαπιστώσεις μας με βάση τα πιο πάνω, μάς πληροφόρησε τα ακόλουθα:

- Ο Υπουργός Οικονομικών είχε υπογράψει τον Φεβρουάριο 2011 τη συμφωνία.
- Η σχετική πρόνοια για παραπομπή τουλάχιστον 800 ασθενών ετησίως είχε τροποποιηθεί, ώστε να διαλαμβάνει την παραπομπή, μέχρι 800 ασθενών ετησίως.
- χρόνος έναρξης της παροχής των υπηρεσιών καθορίστηκε στους 24 μήνες (αντί στους 18), από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο που είχε εγκριθεί η πρόταση/συμφωνία από το Υπουργικό Συμβούλιο (τον Νοέμβριο 2010), είχε ήδη εκδηλωθεί ενδιαφέρον και από άλλο ιατρικό κέντρο.

Σημειώνεται επίσης ότι στο παρόν στάδιο, το κόστος της εξέτασης για τους ασθενείς που παραπέμπονται στο εξωτερικό, ανέρχεται στα €600 (Ισραήλ), στα €2.000 (Ελλάδα) και στα €2.200 (Ηνωμένο Βασίλειο), με επιπρόσθετα έξοδα €600 - €1.000, ανάλογα με τη χώρα, τον αριθμό των συνοδών και το κόστος διαμονής, για κάθε παραπομπή.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου τον Νοέμβριο 2011, η διάρκεια της συμφωνίας επεκτάθηκε, λόγω πιθανών καθυστερήσεων στην εξασφάλιση αδειών για τη δημιουργία εργοστασίου παραγωγής κυκλοτρονίου. Επίσης μας πληροφόρησε ότι στη συμφωνία λήφθηκαν υπόψη και οι υποδείξεις του Υπουργείου Υγείας, αναφορικά με την εκπαίδευση των ιατρών του δημοσίου και τη δημιουργία εργοστασίου παραγωγής κυκλοτρονίου.

Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τον Φεβρουάριο 2011 να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Υγείας, όπως εφαρμόσει τις πρόνοιες της συμφωνίας.

Τον Αύγουστο 2012, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας πληροφόρησε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ότι, με βάση την πιο πάνω Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, με την οποία το Υπουργείο του είχε αναλάβει την παρακολούθηση της σύμβασης με σκοπό την εφαρμογή των προνοιών της, ζήτησε τον Φεβρουάριο 2012 από τον Ανάδοχο όπως τον ενημερώσει εάν είχε υποβάλει μέχρι τον Ιούνιο 2011 αίτημα για αδειοδότηση του Κέντρου ως εργαστηρίου ραδιοϊσοτόπων (FDG Plant), με βάση σχετική πρόνοια της υπογεγραμμένης σύμβασης. Του ζήτησε επίσης όπως ετοιμάσει και αποστείλει μέχρι τον Μάρτιο 2012, αναλυτικό χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της συμφωνίας. Αντί αυτών, τον Μάρτιο 2012, ο Ανάδοχος ζήτησε συνάντηση με τον Υπουργό Υγείας, τον οποίο ενημέρωσε ότι δεν είχε καταλήξει πώς/πότε θα ετοιμάσει την υποδομή για το PET/CT SCAN και ζήτησε πίστωση χρόνου για υλοποίηση της εν λόγω συμφωνίας. Με βάση τα πιο πάνω, και ενόψει του γεγονότος ότι τη συμφωνία είχε υπογράψει ο Υπουργός Οικονομικών, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας τον παρακάλεσε όπως δοθούν νέες οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή της, και τον πληροφόρησε ότι το Υπουργείο Υγείας δεν αποδεχόταν οποιαδήποτε ευθύνη που τυχόν προκύψει από την αργοπορία της εταιρείας για υλοποίηση της συμφωνίας. Τέλος, εισηγήθηκε όπως ενημερώσει το Υπουργικό Συμβούλιο για τα πιο πάνω και μεριμνήσει όπως την εφαρμογή της συμφωνίας αναλάβει το Υπουργείο Οικονομικών, εφόσον αυτό είχε κάνει όλη την προεργασία και είχε υπογράψει τη σύμβαση.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, το Υπουργείο Οικονομικών υπέβαλε Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο, καλώντας το να αποφασίσει κατά πόσον αποδέχεται επέκταση της Συμφωνίας καθώς και την παραμονή της διαχείρισης της σύμβασης στο Υπουργείο Υγείας. Η Πρόταση βρισκόταν στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίας του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 31.10.2012, αλλά η συζήτησή της αναβλήθηκε.

4.16.1 ΤΜΗΜΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

Μέρος Α

Επαναξιολόγηση του ρόλου του Τμήματος. Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες εκθέσεις μας, το θέμα του στρατηγικού προγραμματισμού και της διασαφήνισης του ρόλου του Τμήματος, ήταν αναγκαίο, ώστε να αξιοποιηθούν αποτελεσματικότερα οι δυνατότητες του Τμήματος, στο πλαίσιο της ευρύτερης πολιτικής για τον αποδοτικότερο χειρισμό των προσφορών στο δημόσιο τομέα και την εξασφάλιση καλύτερων τιμών.

Με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 8.10.2010, το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας ορίστηκε ως η Αρμόδια Υπηρεσία για την εφαρμογή της πολιτικής για προώθηση των συνεταιριστικών αγορών. Με βάση τη σχετική Απόφαση, οι συμφωνίες πλαίσιο και οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι θα αποτελέσουν τα εργαλεία για την υλοποίηση των συνεταιριστικών αγορών και έχουν ως πεδίο εφαρμογής προϊόντα κοινής χρήσης όπως για παράδειγμα εξοπλισμό πληροφορικής, γραφική ύλη, τρόφιμα, οικοδομικά υλικά κλπ. Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, και εφόσον οι εν λόγω προμήθειες θα αποτελούν αντικείμενο Συμφωνιών Πλαίσιο, η διενέργεια δημοσίων διαγωνισμών προσφορών με σκοπό την πραγματοποίηση των δημοσίων προμηθειών για προϊόντα κοινής χρήσης πάνω σε συνολική βάση δεν αποτελούν πλέον το κύριο αντικείμενο των δραστηριοτήτων του ΤΚΑΠ. Ως εκ τούτου,

το Υπουργικό Συμβούλιο επανήλθε με νέα Απόφαση ημερ. 31.1.2012, όπου εξουσιοδότησε τον Υπουργό Οικονομικών να ορίσει επιτροπή, η οποία θα μεριμνήσει για την προώθηση όλων των αναγκαίων ενεργειών, μεταξύ άλλων, και την ένταξη των αρμοδιοτήτων και τομέων ευθύνης που παρέχονται σήμερα και θα συνεχίσουν να παρέχονται από το ΤΚΑΠ σε μια από τις Επιτελικές Διευθύνσεις του Υπουργείου Οικονομικών με το απαραίτητο επιπρόσθετο προσωπικό που μπορεί και πρέπει να προέλθει από το προσωπικό του ΤΚΑΠ, την ενίσχυση με προσωπικό του ΤΚΑΠ της Ομάδας του Γενικού Λογιστηρίου στην οποία ανατέθηκε η εφαρμογή της νέας κυβερνητικής πολιτικής για τις δημόσιες προμήθειες, τη στελέχωση των Τμηματικών Αποθηκών, καθώς και ενίσχυση άλλων Τμημάτων/Υπηρεσιών που θα αναλαμβάνουν την προκήρυξη προσφορών για κάλυψη εξειδικευμένων αναγκών.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε στην Υπηρεσία μας ότι οι δραστηριότητες του Τμήματος επικεντρώθηκαν στην υλοποίηση της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 31.1.2012.

Στα πλαίσια υλοποίησης της πιο πάνω Απόφασης, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς ανέφερε ότι, το Γενικό Λογιστήριο έχει ενισχυθεί με τέσσερα άτομα από το προσωπικό του ΤΚΑΠ, και έχουν μεταφερθεί από το προσωπικό του ΤΚΑΠ τρία άτομα στο Υπουργείο Οικονομικών. Το ενοικιαζόμενο κτίριο στο οποίο στεγάζονταν τα κεντρικά γραφεία του ΤΚΑΠ έχει εγκαταλειφθεί και μέρος του προσωπικού έχει μεταφερθεί σε κατάλληλα διαμορφωμένα γραφεία στο συγκρότημα αποθηκών στην περιοχή του ΣΟΠΑΖ.

Αποθέματα υλικών. Στις 31.12.2011 η ολική αξία των αποθεμάτων που βρίσκονταν στο Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (Τ.Κ.Α.Π.) ήταν €7, 5 εκ., σε σύγκριση με €6,0 εκ. το 2010.

Λογαριασμός προκαταβολών. Στις 31.12.2011 το υπόλοιπο του λογαριασμού προκαταβολών ήταν €7,5 εκ. Κατά τα τελευταία τέσσερα χρόνια ο λογαριασμός προκαταβολών παρουσίασε την πιο κάτω κίνηση.

Έτος	Αγορές	Εκδόσεις	Αποθέματα	Αποθέματα επί αγορών	Αποθέματα επί εκδόσεων	Κυκλοφοριακή ταχύτητα αποθεμάτων
	€000	€000	€000	%	%	
2008	11.011	12.778	5.881	53	46	1,87
2009	15.163	15.313	5.731	38	37	2,65
2010	13.850	13.581	6.000	43	44	2,31
2011	14.337	12.812	7.525	52	59	1,91

Κτιριακά προβλήματα. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, επιθεώρηση των κτιριακών εγκαταστάσεων διενεργήθηκε εδώ και αρκετά χρόνια από λειτουργούς του Τμήματος Δημοσίων Έργων καθώς και από επιθεωρητές του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Οι επιθεωρητές του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας διαπίστωσαν ότι οι κτιριακές εγκαταστάσεις παρουσιάζουν σοβαρά κατασκευαστικά προβλήματα και εντόπισαν παραβάσεις του περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμου. Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας ζήτησε όπως γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες ώστε να διασφαλιστεί η υγεία και η ασφάλεια του προσωπικού. Επίσης, οι λειτουργοί του Τμήματος Δημοσίων Έργων αφού έκριναν τα κτίρια ακατάλληλα συνέστησαν όπως αυτά κατεδαφιστούν και αντικατασταθούν. Οι συστάσεις αυτές έχουν ακολουθηθεί αναφορικά με τα γραφεία τα οποία κατεδαφίστηκαν και το προσωπικό στεγάστηκε προσωρινά σε ενοικιασθέντα γραφεία, οι αποθήκες όμως, στις οποίες εργάζονται 40 άτομα, εξακολουθούν να λειτουργούν.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε σε προηγούμενες εκθέσεις όπως επιλυθεί το συντομότερο το θέμα της μεταστέγασης των αποθηκών για προστασία τόσο των εργαζομένων όσο και των επισκεπτών. Με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 31.1.2012, αναφορικά με την αξιοποίηση των υφιστάμενων αποθηκευτικών χώρων καθώς και των μηχανημάτων και εξοπλισμού που διαθέτει το ΤΚΑΠ,

εξουσιοδοτήθηκε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών όπως διορίσει επιτροπή οποία να μελετήσει το θέμα των χώρων αποθήκευσης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς ανέφερε ότι η ad-hoc Επιτροπή που έχει συσταθεί στα πλαίσια της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 31.1.2012, με σκοπό να μελετήσει το θέμα των χώρων αποθήκευσης, κατά την επίσκεψη της στις αποθήκες του Τμήματος στην περιοχή του ΣΟΠΑΖ, απεκόμισε την εντύπωση ότι οι αποθήκες βρίσκονται σε σχετικά καλή κατάσταση, ωστόσο ζητήθηκε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων (ΤΔΕ) όπως προβεί σε στατική μελέτη με σκοπό την οριστική διαπίστωση της καταλληλότητάς τους. Μετά από διαπίστωση του ΤΔΕ, ότι τυχόν ζημιές στον στατικό σκελετό των αποθηκών μπορούν να επιδιορθωθούν προσδίδοντας στην κατασκευή την απαιτούμενη και εντός των επιτρεπτών ορίων ασφάλεια, έχει προγραμματιστεί η επιδιόρθωση σε πρώτη φάση τριών αποθηκών.

Επίσης, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε στην Υπηρεσία μας ότι οι ανάγκες σε αποθηκευτικούς χώρους αναμένεται να μειωθούν σημαντικά με την εφαρμογή των σχετικών αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου.

4.16.2 ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΔΩΝ

Μέρος Α

Εισπράξεις. Οι εισπράξεις του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων κατά το 2011 ήταν €2.041,35 εκ., σε σύγκριση με €1.884,02 εκ. το 2010 δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €157,33 εκ. ή 8,35%. Το ποσό της αύξησης οφείλεται κυρίως στην αύξηση εισπράξεων από την έκτακτη εισφορά για την άμυνα, το φόρο εισοδήματος υπαλλήλων, τον εταιρικό φόρο, τον εταιρικό φόρο εταιρειών διεθνών δραστηριοτήτων καθώς και τον ειδικό φόρο των Πιστωτικών Ιδρυμάτων (Ν84(Ι)/2011), συνολικά κατά €192,21 εκ. Σημειώθηκε ταυτόχρονα μείωση εισπράξεων από φόρο κεφαλαιουχικών κερδών, φόρο εισοδήματος αυτοεργαζομένων, τέλη χαρτοσήμων και επιβαρύνσεις για καθυστερημένους φόρους, κατά €33,91 εκ.

Αναλυτικά οι εισπράξεις του Τμήματος, κατά κατηγορία φόρου, έχουν ως εξής:

Κατηγορία φόρου	2011	Ποσοστό	2010	Αύξηση/ (Μείωση)	Ποσοστό
	€ εκ.	%	€ εκ.	€ εκ.	%
Φόρος Εισοδήματος	1.401,74	68,67	1.271,26	130,48	10,26
Φόρος Κληρονομιών	0,84	0,04	0,50	0,34	0,68
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας	12,34	0,60	14,17	(1,83)	(12,91)
Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών	71,26	3,49	87,70	(16,44)	(18,75)
Τέλη Χαρτοσήμων	44,67	2,19	54,51	(9,84)	(18,05)
Επιβαρύνσεις/Πρόστιμα	53,19	2,61	56,10	(2,91)	(5,19)
Άμεσες Φορολογίες*	457,31	22,40	399,78	57,53	14,39
Σύνολο	2.041,35	100,00	1.884,02	157,33	8,35

*Το ποσό των €457,31 εκ. (€399,78 εκ. για το 2010) που φαίνεται στον πιο πάνω πίνακα αποτελεί τις εισπράξεις του Τμήματος για έκτακτη εισφορά για την άμυνα.

Φόρος εισοδήματος. Το συνολικό ποσό φόρου εισοδήματος των €1.401,74 εκ., που εισπράχθηκε κατά κατηγορία φορολογουμένων, έχει ταξινομηθεί από το Τμήμα ως ακολούθως:

Επιστροφές φόρων. Οι επιστροφές φόρων ανήλθαν σε €27,54 εκ., σε σύγκριση με €27,22 εκ. το 2010.

	2011		2010	
	€ εκ.	%	€ εκ.	%
Δημόσιοι Υπάλληλοι	225,24	16,07	207,84	16,35
Ιδιωτικοί Υπάλληλοι	349,86	24,96	321,94	25,32
Αποκοπές για τόκους εξωτερικού	0,81	0,06	1,41	0,11
Φόρος επί μερισμάτων	0,04	---	0,01	---
Νομικά πρόσωπα και Εταιρείες Διεθνών Δραστηριοτήτων	702,81	50,14	678,21	53,36
Αυτοεργοδοτούμενοι	55,08	3,93	59,26	(4,66)
Φορολογία δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, μισθώματα ταινιών και κέρδη καλλιτεχνών	3,14	0,22	2,59	0,20
Ειδικός φόρος Πιστωτικών Ιδρυμάτων	64,76	4,62	---	---
	1.401,74	100,00	1.271,26	100,00

Φορολογίες υπό ένσταση. Στις 31.12.2011 υπήρχαν 18.898 φορολογίες φόρου εισοδήματος, φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας και φόρου έκτακτης εισφοράς για την άμυνα για τις οποίες υποβλήθηκε ένσταση, για συνολικό ποσό φόρου €339,65 εκ. Σημειώνεται ότι φορολογίες υπό ένσταση δεν συμπεριλαμβάνονται στις καταστάσεις των καθυστερημένων εσόδων, εκτός των ενστάσεων του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών αφού σύμφωνα με το άρθρο 17(2) του σχετικού Νόμου ο οφειλόμενος φόρος πρέπει να καταβάλλεται ανεξάρτητα οποιασδήποτε ένστασης ή προσφυγής.

Οι ενστάσεις του φόρου εισοδήματος μειώθηκαν από 12.293 σε 11.986 ή ποσοστό 2,50%, και το αντίστοιχο ποσό του αμφισβητούμενου φόρου μειώθηκε από €239.720.289 σε €239.331.878 ή ποσοστό 0,16%. Σύμφωνα με τον Διευθυντή του Τμήματος, η παράμετρος του φόρου υπό ένσταση δεν αποτελεί πάντοτε αξιόπιστο μέτρο ή διοικητικό δείκτη απόδοσης του Τμήματος, εφόσον πολλές φορολογίες που είναι υπό ένσταση έγιναν καθ' υπολογισμό με πολύ μεγαλύτερα ποσά, έτσι ώστε να προκαλέσουν ένσταση, με αποτέλεσμα να διενεργηθεί εξέταση.

Σημειώνεται ότι οι ενστάσεις φόρου εισοδήματος, που αφορούν στα φορολογικά έτη μέχρι το 1991, μειώθηκαν από 1.077 σε 658 ή 38,90% και σε αξία από €7.835.303 σε €5.866.575 ή 25,13%.

Από σχετική ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό ενστάσεων υποβάλλεται από τους αυτοεργοδοτούμενους και τους διευθυντές ιδιωτικών εταιρειών. Κατά τις 31.12.2011 εκκρεμούσαν 5.109 τέτοιες ενστάσεις (2.552 από αυτοεργοδοτούμενους και 2.557 από διευθυντές ιδιωτικών εταιρειών) ή ποσοστό 42,62% του συνόλου των ενστάσεων φόρου εισοδήματος, ενώ το ποσό του αμφισβητούμενου φόρου ήταν €50.079.041 ή 20,92% του συνόλου. Οι ιδιωτικές εταιρείες υπέβαλαν 2.349 ενστάσεις ή 19,60% του συνόλου των ενστάσεων φόρου εισοδήματος, που αντιπροσωπεύουν ποσό αμφισβητούμενου φόρου €75.308.522 ή 31,47% του συνολικού ποσού.

Σε προηγούμενες ανάλογες αναφορές μας, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών σχολιάζοντας ανέφερε ότι το ΤΕΠ προβαίνει σε όσο το δυνατό καλύτερη παρακολούθηση της εφαρμογής των χρονικών ορίων των ενστάσεων που απορρέουν από το Νόμο.

Καθυστερημένοι φόροι. Το σύνολο των καθυστερημένων φόρων, όπως έχουν δηλωθεί στην Υπηρεσία μας από το Τμήμα, ήταν €603,8 εκ. σε σύγκριση με €603,48 εκ. του προηγούμενου έτους, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €0,32 εκ. ή 0,05%. Ωστόσο η παρουσιαζόμενη μικρή αύξηση του ποσού των καθυστερημένων φόρων κατά την 31.12.2011 σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος δεν αντικατοπτρίζει την πραγματική εικόνα, αφού σε αντίθεση με το 2010, στα καθυστερημένα έσοδα κατά την 31.12.2011 το Τμήμα δε

συμπεριέλαβε το φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας των εκκλησιαστικών ιδρυμάτων που κατά την 31.12.2010 ανέρχονταν σε €77,11 εκ. Εκτενέστερη αναφορά για τον φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας γίνεται σε υποπαράγραφο της παρούσας παραγράφου.

Κατά κατηγορία οι καθυστερήσεις φόρου, χωρίς τους τόκους, έχουν ως εξής:

	2011	Ποσοστό	2010	Αύξηση/ (Μείωση)
	€εκ.	%	€εκ.	%
Φόρος εισοδήματος	391,78	64,89	345,82	13,29
Φόρος εισοδήματος παρακρατηθείς από εργοδότες (P.A.Y.E.)	37,91	6,28	34,77	9,03
Φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας (Νόμος 24/80)	13,32	2,21	88,55	(84,96)
Φόρος κεφαλαιουχικών κερδών	62,14	10,29	61,91	0,37
Φόρος κληρονομιάς	3,68	0,61	4,15	(11,32)
Άλλοι φόροι	2,37	0,39	2,38	(0,42)
Έκτακτη εισφορά για τους πρόσφυγες	6,53	1,08	6,61	(1,21)
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα	86,07	14,25	59,29	45,16
	603,80	100,00	603,48	0,05

Το ποσό των καθυστερημένων τόκων, το οποίο δεν περιλαμβάνεται στον πιο πάνω πίνακα, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος στις 31.12.2011 ήταν €367,82 εκ. Επομένως με βάση τα πιο πάνω στοιχεία του Τμήματος, το σύνολο των καθυστερημένων οφειλών (καθυστερήσεις φόρου πλέον τόκοι) ανέρχεται σε €971,62 εκ. Από το ποσό των €367,82 εκ. των οφειλομένων τόκων, ποσό €232,02 εκ. ή 63,08 % αφορά σε φορολογίες φόρου εισοδήματος. Στο ποσό των €367,82 εκ. περιλαμβάνονται €20,99 εκ. που αφορούν σε τόκους καθυστερημένων φόρων κεφαλαιουχικών κερδών των εκκλησιαστικών ιδρυμάτων. Σημειώνεται ότι το Τμήμα δεν έχει προβεί στον υπολογισμό των τόκων αναφορικά με τους μη μηχανογραφημένους καθυστερημένους φόρους που κατά την 31.12.2011 ανέρχονταν σε €13,27 εκ. και συμπεριλαμβάνονται στο ποσό των καθυστερημένων φόρων ύψους €603,8 εκ.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με επιστολή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων ημερ. 11.4.2012 με διάφορους αποδέκτες μεταξύ των οποίων και η Ελεγκτική Υπηρεσία, κατόπιν σύσκεψης αναφορικά με τα καθυστερημένα έσοδα κατά την 31.12.2010, που πραγματοποιήθηκε στο Προεδρικό Μέγαρο υπό τη Προεδρία του Προέδρου της Δημοκρατίας στις 14.12.2011, το ΤΕΠ προχώρησε στην επεξεργασία των καθυστερημένων εσόδων και στην αναγνώριση των ποσών που, σύμφωνα με το Τμήμα, θα πρέπει να διαγραφούν αφού οφείλονται από πτωχεύσαντες, εταιρείες υπό διαχείριση ή εκκαθάριση, εταιρείες διαγραμμαμένες ή διαλυμένες καθώς και από φυσικά και νομικά πρόσωπα που δεν έχουν κινητή ή ακίνητη περιουσία. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Τμήματος, από το ολικό ποσό των καθυστερημένων φόρων που οφείλονταν στο Τμήμα κατά την 31.12.2011 ύψους €603,8 εκ. πλέον τόκοι ύψους €367,82 εκ., ποσό φόρου ύψους €182,33 εκ. πλέον τόκοι ύψους €197,94 εκ. θεωρείται ανείσπρακτο. Επομένως με βάση τις εκτιμήσεις του Τμήματος από το συνολικό ποσό των καθυστερημένων οφειλών (καθυστερήσεις φόρου πλέον τόκοι) ύψους €971,62 εκ., ποσό ύψους €380,27 εκ. θεωρείται ανείσπρακτο. Σε σχετική επιστολή μας επισημάναμε ότι προϋπόθεση οποιασδήποτε διαγραφής είναι η εκ των προτέρων λήψη των απαραίτητων μέτρων για διασφάλιση της εφαρμογής των διατάξεων της νομοθεσίας.

Συγκεκριμένα το ποσό φόρου ύψους €12,02 εκ. που οφείλεται από αποβιώσαντες και φόρου κληρονομιών ύψους €3,69 εκ., πλέον τόκους και επιβαρύνσεις, ζητήσαμε να ενημερωθούμε κατά πόσο έχουν εφαρμοστεί

οι διατάξεις των σχετικών νομοθεσιών σύμφωνα με τις οποίες το Τμήμα δύναται να προχωρήσει σε καταναγκαστική πώληση της περιουσίας των αποθανόντων για εξόφληση των οφειλόμενων φόρων. Όσο αφορά ποσό φόρου ύψους €70,87 εκ. που οφείλεται από εταιρείες υπό διαχείριση, εκκαθάριση, διαγραμμένες και διαλυμένες, εκφράσαμε την άποψη ότι το γεγονός αυτό πρέπει να λειτουργήσει ως έναυσμα για εντατικοποίηση των μέχρι τώρα προσπαθειών του Τμήματος για τροποποίηση του άρθρου 51^Α των περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμων που ποινικοποιεί την παράλειψη καταβολής του φόρου.

Σχετική σημείωση ότι η εισπραξη του πιο πάνω ποσού είναι επισφαλής έχει συμπεριληφθεί στη Δημοσιονομική Έκθεση του Κράτους για το έτος 2011.

(α) Από τα 391,78 εκ. καθυστερήσεων φόρου εισοδήματος, ποσό ύψους €299,03 εκ. ή ποσοστό 76,33% οφείλεται από νομικά πρόσωπα και ποσό ύψους €58,70 εκ. ή ποσοστό 14,98% οφείλεται από αυτοεργοδοτούμενους. Σημειώνεται επίσης ότι από τα €391,78 εκ. ποσό ύψους €132,88 εκ. ή 33,92% αφορά σε φορολογίες που έχουν επιβληθεί κατά το 2011 και ποσό ύψους €123,25 εκ. (31,46%) αφορά σε φορολογίες που έχουν επιβληθεί μέχρι και το έτος 2005. Κατά τη διάρκεια του υπό εξέταση έτους το Τμήμα επέβαλε, ανεξαρτήτως φορολογικού έτους, 228.294 φορολογίες φόρου εισοδήματος, για συνολικό ποσό φόρου ύψους €1.213.912.822.

(β) Στο συνολικό ποσό των €429,69 εκ. που οφειλόταν κατά τις 31.12.2011 για φόρο εισοδήματος και για φόρο εισοδήματος παρακρατηθέντα από τους εργοδότες (P.A.Y.E.), περιλαμβάνεται ποσό €133,36 εκ. ή 31,04% το οποίο οφείλεται από πτωχεύσαντες, αποβιώσαντες, εταιρείες υπό διαχείριση/εκκαθάριση/διάλυση και από φυσικά/νομικά πρόσωπα χωρίς κινητή περιουσία.

(γ) Σε επιστολή του Διευθυντή του ΤΕΠ ημερ. 11.4.2012 με τίτλο «Καθυστερημένα έσοδα κατά την 31.12.2011» που στάληκε, μεταξύ άλλων, και στην Υπηρεσία μας αναφέρεται ότι λόγω της πρόσφατης συμφωνίας που επιτεύχθηκε με την εκκλησία της Κύπρου «θα πρέπει να απαλειφθεί από τα βιβλία του ΤΕΠ ποσό ύψους €127,7 εκ. το οποίο αφορά τεχνικούς υπολογισμούς του Τμήματος (όχι φορολογίες), οι οποίοι έγιναν σε σχέση με τον ανώτατο συντελεστή ακίνητης ιδιοκτησίας που επιβάλλετο κατά την πώληση περιουσίας της Εκκλησίας της Κύπρου». Τα ποσά αυτά δε συμπεριλαμβάνονται στη κατάσταση καθυστερημένων εσόδων του ΤΕΠ κατά την 31.12.2011 που ο Διευθυντής του Τμήματος απέστειλε στην Υπηρεσία μας στις 15.5.2012.

Σημειώνεται ότι σε αντίθεση με το 2011, στους καθυστερημένους φόρους ακίνητης ιδιοκτησίας κατά την 31.12.2010 όπως αυτοί στάληκαν από το Διευθυντή του ΤΕΠ στην Υπηρεσία μας τον Αύγουστο του 2011, το Τμήμα συμπεριέλαβε και τους καθυστερημένους φόρους ακίνητης ιδιοκτησίας των εκκλησιαστικών ιδρυμάτων ύψους €77,11 εκ πλέον τόκοι ύψους €76,85 εκ., παρόλο που σε επιστολή του που συνόδευε την πιο πάνω κατάσταση ο Διευθυντής ανέφερε ότι το ποσό αυτό αποτελεί «τεχνικούς υπολογισμούς» του Τμήματος και δεν είναι οφειλόμενες φορολογίες. Εκφράσαμε την άποψη ότι αν τα ποσά αυτά δεν αποτελούν οφειλόμενες φορολογίες το ΤΕΠ δεν θα έπρεπε να τις συμπεριλάβει στην κατάσταση καθυστερημένων φόρων που το ίδιο το Τμήμα ετοιμάζει. Πέραν τούτου υποδείξαμε ότι εάν το Τμήμα θεωρεί το πιο πάνω ποσό ως «τεχνικούς εσωτερικούς υπολογισμούς» οφείλει, σύμφωνα με τη νομοθεσία, να προβεί σε εκ νέου υπολογισμό του οφειλόμενου ποσού. Εκτενέστερη αναφορά για τις καθυστερημένες οφειλές των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων γίνεται σε άλλη παράγραφο.

(δ) Στο ποσό των €62,14 εκ. που οφειλόταν κατά τις 31.12.2011 για φόρο κεφαλαιουχικών κερδών το Τμήμα συμπεριλαμβάνει ποσό €12,68 εκ. ή 20,41 % που οφείλεται από εκκλησίες και μοναστήρια. Σύμφωνα με επιστολή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων ημερ. 11.4.2012 προς διάφορους αποδέκτες, μεταξύ των οποίων και η Ελεγκτική Υπηρεσία, ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών που οφείλεται από Εκκλησιαστικά Ιδρύματα θα πρέπει να διαγραφεί, μετά την επίτευξη συμφωνίας μεταξύ Κράτους και Εκκλησίας, τον Μάρτιο του 2012, αναφορικά με τις φορολογικές υποχρεώσεις της Εκκλησίας, χωρίς να αναφέρονται στην επιστολή του ΤΕΠ οι νομοθετικές ή άλλες ενέργειες που πρέπει να γίνουν προκειμένου να υλοποιηθεί η διαγραφή.

(ε) Στις καθυστερήσεις έκτακτης εισφοράς για την άμυνα συμπεριλαμβάνεται ποσό €79,18 εκ. το οποίο οφείλεται από νομικά πρόσωπα.

Φόρος Κληρονομιών.

(α) **Εκκρεμείς υποθέσεις.** Κατά το 2011 εξετάστηκαν από το Τμήμα 1.231 υποθέσεις και επιβλήθηκε συνολικό ποσό φόρου ύψους €11.804.868. Στις 31.12.2011 εκκρεμούσε στο Τμήμα η εξέταση 2.100 υποθέσεων, οι οποίες αφορούν σε θανάτους που επήλθαν πριν από την 1.1.2000, ημερομηνία κατά την οποία ο φόρος κληρονομιών καταργήθηκε με τον περί Φορολογίας Κληρονομιών (Τροποποιητικό) Νόμο αρ.74(I) του 2000.

(β) **Ενστάσεις.** Κατά τις 31.12.2011 εκκρεμούσαν για διευθέτηση 82 ενστάσεις και 3 προσφυγές, για συνολικό ποσό αμφισβητούμενου φόρου €13.716.605, από τις οποίες οι 14 ενστάσεις και οι 2 προσφυγές υποβλήθηκαν πριν από τις 2.1.2000. Από αυτές, οι 8 ενστάσεις αφορούν σε υποθέσεις Τουρκοκυπρίων και υποβλήθηκαν στο Τμήμα πριν από το 1974.

Φορολογική διερεύνηση ατόμων εγγεγραμμένων στο Ταμείο Συντάξεως Δικηγόρων. Από δειγματοληπτικό έλεγχο στα Επαρχιακά Γραφεία Φόρου Εισοδήματος παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Εντοπίστηκαν φυσικά πρόσωπα τα οποία είναι εγγεγραμμένα στο Ταμείο Συντάξεως Δικηγόρων και κατά πάσα πιθανότητα εξασκούν το δικηγορικό επάγγελμα, τα οποία είναι άγνωστα στο Κλάδο Φόρου Εισοδήματος, δεν υποβάλλουν δηλώσεις και συνεπώς δεν τους επιβάλλεται οποιοσδήποτε φόρος εισοδήματος. Από έρευνα της Υπηρεσίας μας στα Τμήματα Οδικών Μεταφορών και Κτηματολογίου και Χωρομετρίας διαφάνηκε ότι αριθμός των πιο πάνω προσώπων έχει εγγράψει επ'ονόματι του αυτοκίνητο ή/και ακίνητη περιουσία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η περίπτωση προσώπου, άγνωστου στο ΤΕΠ, το οποίο το 2010 ενέγραψε επ'ονόματι του κατόπιν αγοράς ακίνητο αξίας €320.000. Άλλη περίπτωση αφορά πρόσωπο άγνωστο στο Τμήμα, το οποίο το Δεκέμβριο του 2004 ενέγραψε επ'ονόματι του καινούργιο αυτοκίνητο. Αναφέρεται επίσης η περίπτωση προσώπου άγνωστου στο Τμήμα, το οποίο το 2010 ενέγραψε επ'ονόματι του κατόπιν αγοράς ακίνητο αξίας €165.051 ενώ το 2011 απέκτησε καινούργιο αυτοκίνητο.

(β) Αρκετοί δικηγόροι τα στοιχεία των οποίων τηρούνται από το Λογιστήριο του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, είναι άγνωστοι στο Κλάδο Φόρου Εισοδήματος. Μεταξύ των πιο πάνω προσώπων εντοπίστηκε δικηγόρος η οποία τον Ιούνιο του 2007 ενέγραψε επ'ονόματι της καινούργιο πολυτελές αυτοκίνητο.

(γ) Εντοπίστηκαν φυσικά πρόσωπα που εξασκούν επαγγελματική δραστηριότητα στη Κύπρο και είναι εγγεγραμμένα στο μητρώο της Υπηρεσίας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, χωρίς ωστόσο να έχουν φορολογικό φάκελο στο ΤΕΠ. Ως χαρακτηριστικό παράδειγμα αναφέρεται άτομο εγγεγραμμένο στο μητρώο ΦΠΑ από το 2005 αλλά άγνωστο στο ΤΕΠ, το οποίο το 2007 ενέγραψε επ'ονόματι του κατόπιν αγοράς ακίνητο η αξίας του οποίου δηλώθηκε €187.946, εκτιμήθηκε από το ΤΚΧ €222.118 και υποθηκεύτηκε για το ποσό των €215.283. Άλλος φορολογούμενος ο οποίος εμπίπτει στην πιο πάνω κατηγορία, το 2004 ενέγραψε επ'ονόματι του καινούργιο πολυτελές αυτοκίνητο.

(δ) Αρκετά πρόσωπα εγγεγραμμένα στο πιο πάνω Ταμείο δεν υπέβαλαν δηλώσεις εισοδήματος για ένα ή και περισσότερα έτη και το Τμήμα δεν επέβαλε φορολογίες για τα εν λόγω έτη παρά τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας σύμφωνα με τις οποίες σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης από το φορολογούμενο, ο Διευθυντής του ΤΕΠ δύναται να προβεί σε βεβαίωση του φόρου κατά τη κρίση του με βάση ευρήματα ελέγχου ή σύμφωνα με πληροφορίες και στοιχεία που έχει στη διάθεση του. Διαπιστώθηκε ότι σε περιπτώσεις όπου το Τμήμα ζήτησε την υποβολή δήλωσης και οι φορολογούμενοι δεν συμμορφώθηκαν με το αίτημα, το Τμήμα φαίνεται να μην έχει προχωρήσει στην έγκαιρη λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους. Επίσης εντοπίστηκαν περιπτώσεις για τις οποίες το Τμήμα δεν ζήτησε την υποβολή κατάστασης κεφαλαίου σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση φορολογούμενου ο οποίος δεν υπέβαλε δηλώσεις εισοδήματος για τα έτη 2006 – 2010 καθώς και κατάσταση κεφαλαίου για την περίοδο 2000 – 2007 ενώ, σύμφωνα με πληροφόρηση που υπάρχει στο ΤΕΠ, κατά την περίοδο 2005 – 2007 η επ'ονόματι του εγγεγραμμένη

ακίνητη περιουσία αυξήθηκε κατά €338.000 περίπου. Σημειώνεται ότι η τελευταία φορολογία που του επιβλήθηκε από το Τμήμα αφορά το έτος 2005 και ο φόρος στο φορολογητέο εισόδημα ανήλθε σε €7.115.

Άλλο παράδειγμα είναι η περίπτωση ζεύγους φορολογουμένων της Επαρχίας Λάρνακας οι οποίοι στις δηλώσεις εισοδήματος που υπέβαλαν στο Τμήμα για το έτος 2010 κατέγραψαν τραπεζικά υπόλοιπα κατά την 31.12.2010 ύψους €2,6 εκ. Παρά το ύψος των αδήλων εισοδημάτων που προέκυψαν κατά την εξέταση της κεφαλαιουχικής κατάστασης του ζεύγους για την περίοδο μέχρι το 2003 και τα σημαντικά υπόλοιπα των τραπεζικών τους λογαριασμών, το Τμήμα φαίνεται να μην ζήτησε την υποβολή κεφαλαιουχικής κατάστασης πιο πρόσφατης περιόδου.

Αναφέρεται επίσης η περίπτωση φορολογούμενου, ο οποίος δεν έχει υποβάλει δηλώσεις εισοδήματος για τα έτη 2007 – 2010 και το Τμήμα δεν προχώρησε έγκαιρα στη λήψη νομικών μέτρων εναντίον του, παρά το γεγονός ότι σύμφωνα με πληροφόρηση που υπάρχει στο ΤΕΠ, το 2009 ο φορολογούμενος ενέγραψε επ'ονόματι του κατοπιν αγοράς ακίνητο αξίας €800.000.

Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα αξιοποιήσει τη βάση δεδομένων άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων όπως τα Επαρχιακά Δικαστήρια, τον Έφορο Εταιρειών, το Τμήμα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου για εντοπισμό όλων όσων φοροδιαφεύγουν παραμένοντας άγνωστοι στο Τμήμα καθώς και για εντοπισμό πιθανόν αδήλων εισοδημάτων πέραν εκείνων που προκύπτουν κατά τη φορολογική εξέταση που διενεργείται από το Τμήμα.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι το ΤΕΠ έχει επιδείξει ιδιαίτερη προσοχή το τελευταίο διάστημα σε σχέση με τον Κλάδο των Αυτοεργαζόμενων και ο περί Επεξεργασίας Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Τροποποιητικός Νόμος Ν.105(Ι)/2012 διευκολύνει το Τμήμα στη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που γίνεται για σκοπούς άσκησης των εξουσιών του Διευθυντή του ΤΕΠ.

Φορολόγηση των υπό μορφή τόκων εισοδημάτων από αποταμιεύσεις. Η έλλειψη συντονισμού των εθνικών φορολογικών καθεστώτων σχετικά με τη φορολόγηση των υπό μορφή τόκων εισοδημάτων από αποταμιεύσεις, ιδίως σε ότι αφορά τη μεταχείριση των τόκων που εισπράττονται σε κάθε κράτος μέλος από μη κατοίκους, με αποτέλεσμα οι κάτοικοι των κρατών μελών να είναι δυνατόν να διαφεύγουν από κάθε μορφή φορολογίας στο κράτος μέλος της κατοικίας τους επί των τόκων που εισπράττουν σε κράτος μέλος διαφορετικό από αυτό όπου κατοικούν, οδήγησε το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην έκδοση της Οδηγίας 2003/48/ΕΚ. Στόχος της Οδηγίας είναι να καταστεί δυνατή η πραγματική φορολόγηση των εισοδημάτων που καταβάλλονται ως τόκοι εντός ενός κράτους μέλους σε πραγματικούς δικαιούχους που είναι φυσικά πρόσωπα και διαμένουν σε άλλο κράτος μέλος, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους που διαμένουν. Ο στόχος της Οδηγίας επιτυγχάνεται με την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών για τις πληρωμές τόκων.

Σύμφωνα με την Οδηγία όταν ο πραγματικός δικαιούχος των τόκων κατοικεί σε κράτος μέλος διαφορετικό από αυτό του φορέα πληρωμής, το ελάχιστο επίπεδο πληροφοριών που έχει υποχρέωση ο φορέας πληρωμής να υποβάλλει στην αρμόδια αρχή της χώρας του δικαιούχου περιλαμβάνει (α) τα στοιχεία ταυτότητας και την κατοικία του δικαιούχου (β) το όνομα και τη διεύθυνση του φορέα πληρωμής (γ) τον αριθμό λογαριασμού του δικαιούχου και (δ) το ποσό των καταβληθέντων τόκων. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίσουν τις πληροφορίες που υποβάλλονται από το φορέα πληρωμής στο συνολικό ποσό των τόκων ή το συνολικό ποσό του εισοδήματος.

Στις 29.12.2004 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας που προβλέπει μέτρα ισοδύναμα με τα θεσπιζόμενα στην Οδηγία 2003/48/ΕΚ του Συμβουλίου. Συγκεκριμένα στην εν λόγω συμφωνία αναφέρεται ότι οι πληρωμές τόκων προς τους πραγματικούς δικαιούχους οι οποίοι είναι κάτοικοι κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης από φορέα πληρωμής εγκατεστημένο στο έδαφος της Ελβετίας υπόκεινται σε παρακράτηση από το ποσό του καταβαλλόμενου τόκου. Βάσει διατάξεων της Συμφωνίας, η Ελβετία υιοθέτησε διαδικασία η οποία επιτρέπει στον πραγματικό δικαιούχο να αποφύγει την παρακράτηση από το

ποσό του καταβαλλόμενου τόκου, εξουσιοδοτώντας ρητά το φορέα πληρωμής στην Ελβετία να υποβάλει τις πληρωμές τόκων στην αρμόδια αρχή του Ελβετικού Κράτους η οποία με τη σειρά της κοινοποιεί τις σχετικές πληροφορίες στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους κατοικίας του πραγματικού δικαιούχου. Οι ελάχιστες πληροφορίες που πρέπει να υποβάλλει ο φορέας πληρωμής εγκατεστημένος στο έδαφος της Ελβετίας σε περίπτωση ρητής εξουσιοδότησης από τον πραγματικό δικαιούχο για αποφυγή παρακράτησης από το ποσό του καταβαλλόμενου τόκου, είναι οι πληροφορίες που προσδιορίζονται στην Οδηγία 2003/48/EK και αναφέρθηκαν προηγουμένως.

Για σκοπούς εναρμόνισης της Κυπριακής νομοθεσίας με την Οδηγία 2003/48/EK του Συμβουλίου και των Συμφωνιών που έχουν συναφθεί αναφορικά με το θέμα, το Υπουργικό Συμβούλιο, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 6^Α των περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμων του 1978 μέχρι 2005 εξέδωσε τους Περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Παροχή Πληροφοριών αναφορικά με Τόκους) Κανονισμούς του 2005 (ΚΔΠ 360/2005) οι οποίοι τέθηκαν σε ισχύ από την 1.7.2005.

Με επιστολή μας ημερ. 24.10.2012 προς τον Διευθυντή του ΤΕΠ ζητήσαμε να ενημερωθούμε αναφορικά με:

- (α) Τα συνολικά ποσά τόκων που καταβλήθηκαν σε πραγματικούς δικαιούχους που διαμένουν στη Δημοκρατία, κατά έτος και κατά χώρα.
- (β) Τα στοιχεία των πραγματικών δικαιούχων που διαμένουν στη Δημοκρατία και το ποσό των τόκων που τους καταβλήθηκε κατά έτος και κατά χώρα φορέα πληρωμής,
- (γ) Το συνολικό ποσό φόρου επί τόκων που παρακρατήθηκε στην πηγή από το φορέα πληρωμής.
- (δ) Το συνολικό ποσό τόκου επί του οποίου το Τμήμα επέβαλε φορολογία με βάση την Οδηγία για ανταλλαγή πληροφοριών.
- (ε) Το συνολικό ποσό φόρου που επιβλήθηκε από το Τμήμα βάσει της οδηγίας.
- (στ) Το συνολικό ποσό φόρου που εισπράχθηκε βάσει της Οδηγίας 2003/48/EK κατά φορολογικό έτος.

Εισοδηματικά κριτήρια και φορολογικές «βεβαιώσεις». Διάφορα επιδόματα/ωφελήματα παραχωρούνται σε πολίτες στη βάση εισοδηματικών κριτηρίων, βάσει νομοθεσιών που απαιτούν την προσκόμιση φορολογικής «βεβαίωσης» που εκδίδεται από το ΤΕΠ ως επιβεβαίωση για το ύψος του εισοδήματος του αιτητή. Ωστόσο στην εν λόγω «βεβαίωση» αναγράφεται το ολικό μικτό ακαθάριστο εισόδημα του φορολογουμένου, σύμφωνα με την φορολογική δήλωση που ο ίδιος υπέβαλε για το συγκεκριμένο φορολογικό έτος, και όχι το ελεγμένο και επιβεβαιωμένο από το ΤΕΠ.

Παρατηρήθηκε ότι σε μερικές περιπτώσεις το εισόδημα που δηλώνουν οι φορολογούμενοι στο ΤΕΠ διαφοροποιείται εκ των υστέρων προς τα πάνω, είτε με την υποβολή αναθεωρημένων δηλώσεων από τους ίδιους, είτε έπειτα από φορολογικό έλεγχο που διενεργεί το ΤΕΠ.

Εισηγηθήκαμε όπως επανεξεταστεί ο τρόπος εφαρμογής και ελέγχου των εισοδηματικών κριτηρίων με εκ των υστέρων έλεγχο των στοιχείων που δηλώνονται, για εντοπισμό και τιμωρία αιτητών που προβαίνουν σε ψευδείς δηλώσεις και διασφάλιση της ανάκτησης από το Κράτος των όποιων υπερπληρωμών.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι οι αιτητές υπογράφουν υπεύθυνη δήλωση στα έντυπα αιτήσεων ότι τα στοιχεία που υποβάλλουν είναι ορθά και ότι σε περίπτωση ψευδών δηλώσεων, με βάση τις νομοθεσίες που διέπουν την παραχώρηση των επιδομάτων, επιβάλλονται αυστηρές ποινές. Ανέφερε επίσης ότι η Υπηρεσία Χορηγιών και Επιδομάτων έχει το δικαίωμα να προβαίνει στην επαλήθευση των στοιχείων που παραθέτουν οι αιτητές.

Ακάλυπτες επιταγές. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου οι φορολογούμενοι καταβάλλουν στο Τμήμα τους οφειλόμενους φόρους τους με επιταγή, η οποία κατά την εξαργύρωση της προκύπτει ότι είναι ακάλυπτη. Ωστόσο, το Τμήμα παραλείπει να ακυρώσει την απόδειξη εισπραχής στις περιπτώσεις όπου η επιταγή επιστρέφεται ανεξαργύρωτη και να επαναφέρει την οφειλόμενη φορολογία, με αποτέλεσμα οι υπό εκκρεμότητα φορολογίες να παρουσιάζονται στα βιβλία του Τμήματος ως διευθετημένες.

Επίσης το Τμήμα αποδέχθηκε επιταγές από άτομα που στο παρελθόν είχαν προβεί στην πληρωμή οφειλόμενων φόρων με ακάλυπτες επιταγές με αποτέλεσμα οι επιταγές να επιστραφούν ανεξαργύρωτες. Το συνολικό ποσό των ανεξαργύρωτων επιταγών που εκκρεμούσε στο Τμήμα κατά την 31.12.2011 ανερχόταν σε €1.062.837 σε σύγκριση με €714.990 το 2010 δηλαδή σημειώθηκε αύξηση 48,65%.

Σύμφωνα με τον Διευθυντή, η μόνη αποτελεσματική αντιμετώπιση των ατόμων που εκδίδουν ακάλυπτες επιταγές είναι η καταγγελία τους στην Αστυνομία για προσαγωγή τους στο Δικαστήριο με βάση τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι το ΤΕΠ ζήτησε από τον Πρόεδρο της Διαχειριστικής Επιτροπής του Κεντρικού Αρχείου Πληροφοριών της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, να του παραχωρηθεί το Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών με σκοπό την αποφυγή επιζήμιων συναλλαγών του ΤΕΠ με φορολογούμενους που έχουν αξιολογηθεί ως αναξιόπιστοι πελάτες.

Κάτοχοι ακίνητης ιδιοκτησίας και μη συμμόρφωση τους με τις διατάξεις της νομοθεσίας. Με βάση τις διατάξεις του περί Φορολογίας Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμου αρ. 24/80, όπως ίσχυε μέχρι 31.12.2011, οι ιδιοκτήτες ακίνητης περιουσίας αξίας (κατά την 1.1.1980) πέραν των €170.860 (£100.000), υπόκεινται σε καταβολή φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας που επιβάλλεται με συντελεστές που κυμαίνονται από 2,5- 4%, ανάλογα με την αξία της περιουσίας τους. Ο Νόμος τέθηκε σε ισχύ με τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 16.5.1980 και σύμφωνα με το άρθρο 7 του Νόμου κάθε ιδιοκτήτης ακίνητης περιουσίας όφειλε, μέχρι τις 30.9.1980, να υποβάλει στον Διευθυντή Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων δήλωση περιουσίας και να καταβάλλει τον σχετικό φόρο. Για οποιεσδήποτε προσθήκες ακίνητης περιουσίας, ο ιδιοκτήτης οφείλει να υποβάλλει αναθεωρημένη δήλωση περιουσίας μέχρι την 30η Σεπτεμβρίου του έτους που έπεται του έτους στο οποίο έγινε η προσθήκη και να καταβάλλει ετήσια τον σχετικό φόρο. Σημειώνεται ότι η παρούσα Έκθεση ετοιμάστηκε με βάση τις διατάξεις της νομοθεσίας που ίσχυε μέχρι 31.12.2011, χωρίς να ληφθεί υπόψη ο τροποποιητικός Νόμος αρ. 115(I)/2011 που δημοσιεύτηκε στις 31.8.2011 και τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2012, με βάση τον οποίο το αφορολόγητο ποσό μειώθηκε από €170.860 σε €120.000 και τροποποιήθηκαν οι συντελεστές φορολόγησης με μέγιστο συντελεστή 8%. Σημειώνεται ότι οι βασικές αρχές της προηγούμενης νομοθεσίας διατηρούνται στον νέο Νόμο.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο σε Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Εντοπίστηκαν πρόσωπα (νομικά ή φυσικά) που είναι κάτοχοι περιουσίας σημαντικής αξίας σε τιμές 1.1.1980 σύμφωνα με τα στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ), αλλά είναι άγνωστα στο Κλάδο Ακίνητης Ιδιοκτησίας του Τμήματος, δεν υποβάλλουν δηλώσεις περιουσίας και συνεπώς δεν τους επιβάλλεται ο ανάλογος φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας.

Ως παράδειγμα αναφέρεται η περίπτωση εταιρείας η οποία κατέχει περιουσία αξίας €3.417.203 σε τιμές 1.1.1980, ενώ είναι άγνωστη στον αρμόδιο Κλάδο του Τμήματος με αποτέλεσμα για την περίοδο 1.1.1999 – 31.12.2010 να υπολογίζεται απώλεια φόρου ύψους περίπου €142.156. Επίσης αναφέρεται η περίπτωση άλλης εταιρείας η οποία κατέχει περιουσία αξίας €2.631.246 σε τιμές 1.1.1980, ενώ είναι άγνωστη στο Κλάδο Ακίνητης Ιδιοκτησίας του Τμήματος με αποτέλεσμα για την περίοδο 1.1.1995 – 31.12.2010 να υπολογίζεται απώλεια φόρου ύψους περίπου €138.055. Περισσότερες περιπτώσεις αναφέρονται σε σχετική επιστολή μας προς τον Διευθυντή ΤΕΠ ημερ. 5.9.2011.

- (ii) Εντοπίστηκε αριθμός προσώπων των οποίων ενώ η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας τους σε τιμές 1.1.80 σύμφωνα με στοιχεία του ΤΚΧ υπόκειται σε φορολογία, εντούτοις η αξία της περιουσίας τους που είναι καταχωρισμένη στο σύστημα ακίνητης ιδιοκτησίας του ΤΕΠ είναι μικρότερη του φορολογητέου ποσού, με αποτέλεσμα να μην επιβάλλεται ούτε και να εισπράττεται οποιοδήποτε ποσό φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας.

Ως χαρακτηριστικό παράδειγμα αναφέρεται η περίπτωση εταιρείας της οποίας η αξία περιουσίας σύμφωνα με στοιχεία του ΤΚΧ ήταν €3.160.913 σε τιμές 1.1.1980, ενώ σύμφωνα με στοιχεία του ΤΕΠ ήταν μόνο €119.602 (ποσό κάτω από το αφορολόγητο ύψους €170.860) με αποτέλεσμα να εκτιμάται ότι η απώλεια φόρου του Τμήματος για την περίοδο 1.1.1995 – 31.12.2010 ανέρχεται σε περίπου

€169.835. Περισσότερες περιπτώσεις αναφέρονται σε σχετική επιστολή μας προς τον Διευθυντή ΤΕΠ ημερ. 5.9.2011.

- (iii) Διαπιστώθηκαν επίσης περιπτώσεις όπου η δηλωμένη/καταχωρισμένη αξία της περιουσίας στο ΤΕΠ σε τιμές 1.1.1980 η οποία είναι πέραν του φορολογητέου ποσού των €170.860, είναι κατά πολύ μικρότερη της αξίας της περιουσίας όπως αυτή είναι εγγεγραμμένη στο ΤΚΧ.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση εταιρείας της οποίας η περιουσία σύμφωνα με το ΤΚΧ ανέρχεται σε €4.271.504, ενώ η αξία της σύμφωνα με το ΤΕΠ ανέρχεται σε €205.032, με αποτέλεσμα κατά την περίοδο 1998 – 2010 να εκτιμάται απώλεια φόρου ύψους περίπου €194.183. Άλλης εταιρείας, η περιουσία ανέρχεται σε €3.622.235 ενώ σύμφωνα με το ΤΕΠ η αξία της είναι €387.242, με αποτέλεσμα η απώλεια φόρου να υπολογίζεται περίπου στις €189.725 για τη περίοδο 1995 – 2010. Περισσότερες περιπτώσεις αναφέρονται σε σχετική επιστολή μας προς τον Διευθυντή ΤΕΠ ημερ. 5.9.2011.

Επισημαίνεται ότι από τον δειγματοληπτικό έλεγχο προέκυψε ότι σημαντικό μέρος της φοροδιαφυγής φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας πραγματοποιείται και από νομικά πρόσωπα, για τα οποία δεν ισχύουν οι πρόνοιες της περί προσωπικών δεδομένων νομοθεσίας, η οποία ισχύει μόνο για φυσικά πρόσωπα και που μέχρι προ τινός προβάλλονταν ως κώλυμα για την εξασφάλιση στοιχείων από τα αρχεία του Τ.Κ.Χ. Πληροφοριακά αναφέρεται ότι σύμφωνα με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, κατά την ημερομηνία του ελέγχου, ο συνολικός αριθμός ιδιοκτητών (νομικά και φυσικά πρόσωπα) με αξία περιουσίας κατά την 1.1.1980 πέραν των €170.000 ανερχόταν σε 7.789, ενώ ο αντίστοιχος αριθμός που ήταν καταχωρισμένος στο Κλάδο Ακίνητης Ιδιοκτησίας του ΤΕΠ ανερχόταν σε 5.869. Η φοροδιαφυγή που διενεργείται εστιάζεται στην παράλειψη δήλωσης στο ΤΕΠ του συνόλου του αριθμού ακινήτων καθώς και του συνόλου της αξίας τους λαμβάνοντας υπόψη και τις προσθήκες που διενεργούνται επί της ακίνητης ιδιοκτησίας, με αποτέλεσμα το Τμήμα να επιβάλλει φορολογία πάνω σε χαμηλότερης αξίας περιουσία.

Παρατηρήσαμε ότι το Τμήμα από τον Σεπτέμβριο του 2008, αξιοποιεί εν μέρη τη διασύνδεση αρχείων με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ως επί το πλείστον, για εξακρίβωση της αγοραίας αξίας σε τιμές 1.1.1980 των ακινήτων που αποξενώνονται, με σκοπό την επιβολή φορολογίας ακίνητης ιδιοκτησίας επί όσων ακινήτων μεταβιβάζονται, χωρίς όμως να επιβάλλεται φορολογία επί του συνόλου της αγοραίας αξίας της περιουσίας του φορολογούμενου σε τιμές 1.1.1980, ως προβλέπει η σχετική νομοθεσία. Αναφέραμε ότι η πλήρης ενημέρωση της βάσης δεδομένων του ΤΕΠ γίνεται ακόμη πιο επιτακτική για την αποτελεσματική εφαρμογή του Νόμου αρ. 115(Ι)/2011 με βάση τις διατάξεις του οποίου αυξήθηκε ο αριθμός των προσώπων που υπόκεινται σε φορολογία (με τη μείωση του αφορολόγητου ποσού από €170.860 σε €120.000) καθώς επίσης αυξήθηκαν και οι συντελεστές φορολόγησης με μέγιστο συντελεστή 8%. Εκφράσαμε την άποψη ότι η γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 10.5.2011 αναφορικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, παρέχει πλέον την ευχέρεια στο ΤΕΠ να προχωρήσει σε πλήρη αξιοποίηση της πιο πάνω παρεχόμενης διασύνδεσης.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι, λαμβάνοντας υπόψη τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 10.5.2011, το Τμήμα ζήτησε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας την ετοιμασία αναλυτικής ονομαστικής κατάστασης με όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που υπέχουν φορολογική υποχρέωση. Ανέφερε ότι με την παραλαβή της κατάστασης το Τμήμα θα προχωρήσει στην πλήρη ενημέρωση του συστήματος ακίνητης ιδιοκτησίας και θα επιβάλει φορολογίες που θα βασίζονται στο σύνολο της αξίας της περιουσίας εκάστου προσώπου.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα έχει παραλάβει τις σχετικές καταστάσεις από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και προβαίνει σε αξιοποίηση τους.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι με την παραλαβή των Αρχείων του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, το ΤΕΠ έχει εκδώσει φορολογίες σύμφωνα και με τα στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για όσους φορολογούμενους διατηρείται φάκελος Ακίνητης Ιδιοκτησίας στο ΤΕΠ. Το ΤΕΠ θα επιβάλει φορολογίες και για τους υπόλοιπους ιδιοκτήτες

ακίνητης περιουσίας που είναι άγνωστοι στο Τμήμα ή η αξία της περιουσίας τους είναι χαμηλή, εν αναμονή και της νέας τροποποίησης της νομοθεσίας.

Φορολογούμενοι που οφείλουν σημαντικά ποσά φόρων.

(α) Μη λήψη ικανοποιητικών/αποτελεσματικών μέτρων για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών. Από έλεγχο των Επαρχιακών Γραφείων Είσπραξης Φόρων παρατηρήθηκαν περιπτώσεις φορολογουμένων που, σύμφωνα με τα βιβλία των Γραφείων, οφείλουν σημαντικά ποσά φόρου, για τις οποίες το Τμήμα δεν φαίνεται να λαμβάνει όλα τα δέοντα μέτρα για εξασφάλιση των δημόσιων εσόδων.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω:

- (i) Συγκεκριμένη εταιρεία της Επαρχίας Πάφου όφειλε 35 φορολογίες για τα έτη 2001 – 2011 συνολικού ποσού €1.248.606 πλέον τόκους και επιβαρύνσεις. Οι φορολογίες επιβλήθηκαν την περίοδο 2008 – 2011 ενώ η τελευταία πληρωμή της εταιρείας προς το Τμήμα ήταν το 2004 για ποσό €916. Το Νοέμβριο του 2011 το Τμήμα καταχώρισε αγωγές εναντίον της εταιρείας για 20 από τις 35 οφειλόμενες φορολογίες. Σημειώνεται ότι κατά την περίοδο 2006 – 2011 η εν λόγω εταιρεία απέκτησε ακίνητη περιουσία ύψους €109 εκ. ενώ κατά την ίδια περίοδο αποξένωσε ακίνητη περιουσία ύψους €1,6 εκ.
- (ii) Άλλη εταιρεία της πιο πάνω Επαρχίας όφειλε στο Τμήμα, μεταξύ άλλων, τη φορολογία φόρου εισοδήματος ύψους €354.480 πλέον τόκους και επιβαρύνσεις για το έτος 2002 η οποία επιβλήθηκε το 2008. Για την υπό αναφορά φορολογία, κατά το 2011 η εταιρεία κατέβαλε στο Τμήμα το ποσό των €150.000. Στις 24.10.2011 το Τμήμα προχώρησε σε αγωγή εναντίον της εταιρείας. Σημειώνεται ότι κατά την περίοδο 2006 – 2011 η εν λόγω εταιρεία απέκτησε ακίνητη περιουσία ύψους €23,6 εκ ενώ κατά την ίδια περίοδο αποξένωσε ακίνητη περιουσία ύψους €7,8 εκ.

Εκφράσαμε την άποψη ότι, λαμβάνοντας υπόψη τη χρονική περίοδο που επιβλήθηκαν οι φορολογίες, το ύψος των φορολογικών οφειλών, το ποσό που κατέβαλε το φορολογούμενο πρόσωπο ως πληρωμή φόρων και τη μεγάλη δραστηριότητά του στην αγοραπωλησία ακινήτων, το Τμήμα θα έπρεπε να είχε προχωρήσει έγκαιρα στη λήψη νομικών μέτρων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι οι λογαριασμοί της εν λόγω εταιρείας έχουν εξεταστεί και ο οφειλόμενος φόρος έχει συμψηφιστεί με τον επιστρεπτέο φόρο.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το ΤΕΠ προβαίνει σε όλες τις ενέργειες και εφαρμόζει όλες τις διαδικασίες σύμφωνα με τη νομοθεσία για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών. Αναφορικά με το πρώτο παράδειγμα ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα προχώρησε στις διαδικασίες για εγγραφές Διαταγμάτων Δέσμευσης Ακίνητης Ιδιοκτησίας. Όσον αφορά στο δεύτερο παράδειγμα, ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι όλες οι οφειλόμενες φορολογίες της εν λόγω εταιρείας έχουν διευθετηθεί σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Ειδικού Διακανονισμού Φορολογικών Οφειλών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμοι του 2011 και 2012.

- (iii) Συγκεκριμένη εταιρεία της Επαρχίας Λεμεσού όφειλε στο Τμήμα συνολικό ποσό φόρου ύψους €942.911 πλέον τόκους και επιβαρύνσεις. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η τελευταία πληρωμή προς το Τμήμα ήταν το 2008, εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα προχωρήσει άμεσα στη λήψη νομικών μέτρων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι οι λογαριασμοί της εν λόγω εταιρείας έχουν εξεταστεί και ο οφειλόμενος φόρος έχει συμψηφιστεί με τον επιστρεπτέο φόρο.

(β) Έκδοση βεβαίωσης για σκοπούς υποβολής προσφορών στο Δημόσιο. Για σκοπούς υποβολής προσφορών στο Δημόσιο, κάθε πιθανός προσφοροδότης οφείλει, βάσει του σχετικού Νόμου, να εξασφαλίσει βεβαίωση από το ΤΕΠ ότι έχει εκπληρώσει τις φορολογικές του υποχρεώσεις. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου το Τμήμα εξέδωσε την σχετική βεβαίωση παρόλο που ο προσφοροδότης δεν είχε διευθετημένες τις φορολογικές του υποχρεώσεις αλλά υπήρχε συμφωνία μεταξύ του και του Τμήματος για αποπληρωμή των οφειλόμενων ποσών με δόσεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι εταιρεία της Επαρχίας

Λάρνακας για την οποία στις 14.4.2011 εκδόθηκε βεβαίωση ενώ όφειλε διάφορες φορολογίες για τα έτη 2004 – 2010 ύψους €240.570 πλέον τόκους και επιβαρύνσεις.

Εκφράσαμε την άποψη ότι η σύναψη συμφωνίας για μελλοντική εξόφληση των οφειλόμενων φορολογιών δεν αποτελεί εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων και θα πρέπει να τηρούνται πιστά οι πρόνοιες του σχετικού Νόμου.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το ΤΕΠ θεωρεί ότι η καταβολή του οφειλόμενου φόρου με δόσεις καλύπτει τις απαιτήσεις του άρθρου της σχετικής νομοθεσίας σε σχέση με την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του οικονομικού φορέα /προσφοροδότη για πληρωμή των φόρων.

(γ) Οφειλές φόρου κεφαλαιουχικών κερδών. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου οφείλεται φόρος κεφαλαιουχικών κερδών χωρίς να έχουν ληφθεί μέτρα για την είσπραξή του παρόλο που η νομοθεσία προνοεί ότι ο φόρος καταβάλλεται ανεξαρτήτως ένστασης ή προσφυγής, εκτός εάν ο Διευθυντής διατάξει την αναστολή της πληρωμής του. Ως χαρακτηριστικό παράδειγμα αναφέρονται δυο φορολογούμενοι της Επαρχίας Πάφου, οι οποίοι οφείλουν ποσό ύψους €1.901.240 ο καθένας πλέον τόκους και επιβαρύνσεις και αφορούν τις φορολογίες για τα έτη 2007 και 2008. Σε άλλη περίπτωση φορολογούμενος της ίδιας Επαρχίας οφείλει 3 φορολογίες για τα έτη 2003 και 2006 ύψους €237.437 πλέον τόκους και επιβαρύνσεις.

Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε κατά πόσο η μη λήψη μέτρων οφείλεται σε αναστολή της πληρωμής που παραχωρήθηκε από τον Διευθυντή. Σε αντίθετη περίπτωση, ζητήσαμε να μας γνωστοποιηθούν οι λόγοι για τους οποίους δεν λήφθηκαν οποιαδήποτε μέτρα για είσπραξη των οφειλών προς το Κράτος.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι η απόφαση του Δικαστηρίου ημερ. 25.6.2012, στην αγωγή που καταχώρισε το Τμήμα εναντίον των δύο φορολογουμένων, ήταν η άμεση καταβολή των οφειλόμενων φόρων. Όσον αφορά στο δεύτερο παράδειγμα, ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι μετά τη λήψη μέτρων καταναγκαστικής είσπραξης από το Τμήμα ο φορολογούμενος διευθέτησε τις φορολογικές του υποχρεώσεις.

(δ) Οφειλές φόρου εισοδήματος που παρακρατήθηκε από απολαβές (PAYE). Εντοπίστηκαν περιπτώσεις εταιρειών οι οποίες όφειλαν μεγάλα ποσά που αφορούν σε φόρο εισοδήματος που παρακρατήθηκε από απολαβές, χωρίς το Τμήμα να εφαρμόζει σχετικό Κανονισμό για αναγκαστική είσπραξη των οφειλόμενων ποσών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η περίπτωση εταιρείας της Επαρχίας Πάφου η οποία όφειλε 6 φορολογίες φόρου εισοδήματος που παρακρατήθηκε από εργοδότες για τα έτη 2001 – 2006 συνολικού ποσού €170.860 πλέον τόκους και επιβαρύνσεις.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι μετά τη λήψη μέτρων καταναγκαστικής είσπραξης, τα οφειλόμενα ποσά έχουν καταβληθεί στο Τμήμα.

Κτιριακές εγκαταστάσεις του Επαρχιακού Γραφείου Φόρου Εισοδήματος και Γραφείου Είσπραξης Φόρων Λεμεσού. Σύμφωνα με σχετική αλληλογραφία που τηρείται στα κεντρικά γραφεία του ΤΕΠ, τα κτίρια που στεγάζουν τα γραφεία Φόρου Εισοδήματος και τα γραφεία Είσπραξης Φόρων στη Λεμεσό παρουσιάζουν σημαντικά προβλήματα διάβρωσης, μετατόπισης αρμών, ρηγματώσεων σε κολώνες και δοκούς, εξαιρισμού, φωτισμού κ.λπ. Με σχετικές επιστολές τους το Τμήμα Δημοσίων Έργων εισηγήθηκε την επιδιόρθωση των βλαβών και την αποφόρτιση των γραφείων από τους μεταλλικούς φωριαμούς, ενώ το Υπουργείο Οικονομικών ενέκρινε τη μεταστέγαση των εν λόγω γραφείων. Παρόλο που έχει ξεκινήσει η σχετική διαδικασία εντούτοις μέχρι και την ημερομηνία ελέγχου (Αύγουστος του 2012) δε φαίνεται να έχουν γίνει ουσιαστικές ενέργειες για αντιμετώπιση του προβλήματος. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το θέμα άπτεται της ασφάλειας ανθρώπινων ζώων και φαίνεται σοβαρό, εισηγηθήκαμε όπως ενταθούν οι προσπάθειες για επίλυση του.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι το ΤΕΠ έχει εντοπίσει κτίριο για μεταστέγαση και σε συνεργασία με το Τμήμα Δημοσίων Έργων εξετάζεται η λειτουργικότητα/καταλληλότητά του.

Ασφάλεια μηχανογραφικού εξοπλισμού και δεδομένων. Το μηχανογραφημένο σύστημα διαχείρισης φόρων του ΤΕΠ τέθηκε σε εφαρμογή το 1995, με σκοπό τη μηχανογράφηση εργασιών του Τμήματος και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις ενότητες διαχείρισης φορολογουμένων και φορολογιών φυσικών και νομικών προσώπων, εισπράξεων και επιστροφών φόρου.

Μετά από έλεγχο της ασφάλειας του μηχανογραφημένου συστήματος, ο οποίος διενεργήθηκε το 2011 από την Υπηρεσία μας, εισηγηθήκαμε, μεταξύ άλλων, όπως το Τμήμα προβεί αμέσως στις παρακάτω ενέργειες για αντιμετώπιση των αδυναμιών και ελλείψεων που είχαν διαπιστωθεί:

- (i) Αναβάθμιση των λογισμικών (λειτουργικού συστήματος, εφαρμογών/γλώσσας προγραμματισμού, βάσης δεδομένων, διεκπεραίωσης εντολών και εγγραφών), για εξουδετέρωση των κενών ασφαλείας που εντοπίστηκαν στο σύστημα.
- (ii) Καθορισμό - γραπτώς - της πολιτικής για την ασφάλεια του μηχανογραφικού εξοπλισμού και των δεδομένων, την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών, την παραχώρηση δικαιωμάτων και διαχείριση των κωδικών πρόσβασης.
- (iii) Αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τη λήψη και φύλαξη των εφεδρικών αντιγράφων ασφαλείας, του λογισμικού και των δεδομένων, καθώς επίσης και των κινδύνων που σχετίζονται με περιβαλλοντικούς ελέγχους.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, προωθούνται μέτρα - σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, λαμβάνοντας υπόψη και τις εισηγήσεις μας - για διευθέτηση των πιο πάνω θεμάτων.

Μέσα στα πλαίσια παρακολούθησης των ενεργειών του ΤΕΠ για υλοποίηση των εισηγήσεων μας, διαπιστώθηκε ότι το Τμήμα είχε συνομολογήσει σχετική σύμβαση για αναβάθμιση των λογισμικών συστημάτων, στην οποία προνοείται ότι το έργο θα ολοκληρωθεί τον Μάιο 2013.

Όσον αφορά στις εισηγήσεις μας που αναφέρονται στην παρ.(ii) πιο πάνω, διαπιστώθηκε ότι το ΤΕΠ είχε συμπεριλάβει στα έγγραφα του διαγωνισμού που οδήγησε στην πιο πάνω σύμβαση, πρόνοια για την ετοιμασία από τον Ανάδοχο, εξειδικευμένου εγγράφου πολιτικής ασφαλείας.

Εισοδήματα από επιδοτήσεις που καταβάλλονται από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών. Από έλεγχο στα Επαρχιακά Γραφεία του ΤΕΠ που ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο του 2010, διαπιστώθηκε ότι λήπτες εκταρικών επιδοτήσεων που καταβάλλονται από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, οι οποίες από το έτος έναρξης λειτουργίας του Οργανισμού (2004) μέχρι 31.12.2008, ανήλθαν σε €226,30 εκ. και οι οποίες με βάση σχετική εγκύκλιο του ΤΕΠ θεωρούνται εισοδηματικής φύσεως και υπόκεινται σε φορολογία, είτε είναι άγνωστοι στο Τμήμα, είτε δεν έχουν φάκελο στον Κλάδο Φόρου Εισοδήματος, είτε παραλείπουν συστηματικά να δηλώνουν τα εισοδήματα που είχαν από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τον Κανονισμό αρ. 259/2008 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για σκοπούς διαφάνειας αναφορικά με τη χρήση των κονδυλίων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων και του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης, τα ονόματα των δικαιούχων των πιο πάνω κονδυλίων δημοσιοποιούνται. Ορισμένα άτομα που εντοπίστηκαν στην ιστοσελίδα του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών και έχουν επιχορηγηθεί από τα πιο πάνω ταμεία, συμπεριλαμβάνονται στον κατάλογο των ατόμων που έτυχαν εκταρικής επιδότησης και είτε είναι άγνωστα στο Τμήμα, είτε δεν έχουν φάκελο στον Κλάδο Φόρου Εισοδήματος, είτε παραλείπουν συστηματικά να δηλώνουν τα πραγματικά τους εισοδήματα. Εισηγηθήκαμε την διερεύνηση των στοιχείων που είναι δημοσιευμένα στο διαδίκτυο με έμφαση στα άτομα που έτυχαν τόσο εκταρικής επιχορήγησης όσο και επιχορήγησης από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία, αφού στις περιπτώσεις όπου τα εισοδήματα από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία φορολογούνται, τότε αυξάνεται το μέγεθος της ενδεχόμενης φοροδιαφυγής που διαπράττεται.

Επίσης από την εξέταση του δείγματος των ατόμων που έλαβαν εκταρικές επιδοτήσεις διαπιστώθηκε ότι από μερικούς φορολογούμενους ουδέποτε ζητήθηκαν κεφαλαιουχικές καταστάσεις, ενώ στις περιπτώσεις που ζητήθηκαν, αυτές που υποβλήθηκαν καλύπτουν πολύ παλιά χρόνια. Σε επιστολή της Υπηρεσίας μας προς το Τμήμα ημερ. 26.1.2010, έγινε αναφορά σε αριθμό περιπτώσεων που εξετάστηκαν κατά τον έλεγχο και εισηγηθήκαμε, μεταξύ άλλων, όπως το Τμήμα ζητήσει την υποβολή δηλώσεων εισοδήματος και κεφαλαιουχικών καταστάσεων.

Επισημάνσαμε επίσης ότι πληθώρα πληροφοριών σε διάφορους Οργανισμούς, θα μπορούσαν με κατάλληλη αξιοποίηση να περιορίσουν τη φοροδιαφυγή και να αποφέρουν σημαντικά έσοδα στο Κράτος.

Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα προωθήσει τη διαδικασία τροποποίησης της νομοθεσίας, ώστε να μπορεί να εξασφαλίζει στοιχεία και από υπαλλήλους Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Σημειώνεται ότι με τον περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Τροποποιητικό) Νόμο του 2010 (Ν.136(Ι)/2010) που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.12.2010 ο όρος «δημόσιος υπάλληλος» περιλαμβάνει και τους λειτουργούς στην υπηρεσία αρχής τοπικής διοίκησης και οργανισμού δημόσιου δικαίου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε σχετικά με το στάδιο διερεύνησης κάθε περίπτωσης ξεχωριστά και ανέφερε ότι το Τμήμα προβαίνει σε ενέργειες διασύνδεσης αρχείων με τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η διερεύνηση των περιπτώσεων συνεχίζεται ενώ για τις περιπτώσεις που διερευνήθηκαν εντοπίστηκαν σημαντικά ποσά αδήλωτων εισοδημάτων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι το ΤΕΠ παρέλαβε από τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) ηλεκτρονική πληροφόρηση των δικαιούχων επιδοτήσεων για τα έτη 2004-2011, για σχετική επεξεργασία.

Φορολογία επαγγελματιών/καλλιτεχνών. Σύμφωνα με το άρθρο 23 του περί Φορολογίας Εισοδήματος Νόμου, το ακαθάριστο εισόδημα που αποκτά οποιοδήποτε άτομο το οποίο δεν είναι κάτοικος στη Δημοκρατία, από την άσκηση στη Δημοκρατία οποιουδήποτε επαγγέλματος ή επιτηδεύματος ή αμοιβή προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες ψυχαγωγίας στο κοινό, υπόκειται σε φορολογία με συντελεστή 10%.

Από έρευνα της Υπηρεσίας μας προέκυψε ότι δηλώθηκαν στο ΤΕΠ μόνο 69 από τις 263 παραστάσεις/εκδηλώσεις που εντόπισε η Υπηρεσία μας ότι πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο 2008-2009, με αποτέλεσμα τη σημαντική απώλεια κρατικών εσόδων. Επίσης παρατηρήθηκε ότι το Τμήμα δεν είναι ενήμερο για όλες τις παραστάσεις που πραγματοποιούνται, με συνεπακόλουθο να μην επιβάλλεται φορολογία στους καλλιτεχνικούς πράκτορες, που αναλαμβάνουν την έλευση καλλιτεχνών στη Δημοκρατία, σύμφωνα με τη κρίση του, όπως προνοείται στις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας.

Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα σε συνεργασία με άλλους φορείς, προβαίνει στον έγκαιρο εντοπισμό των καλλιτεχνών για καταβολή του σχετικού φόρου και στην περίπτωση όπου δεν υπάρχουν τα διαθέσιμα στοιχεία να επιβάλλει φορολογία στους καλλιτεχνικούς πράκτορες με βάση τη διαθέσιμη πληροφόρηση που κατέχει για κάθε περίπτωση.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα προβαίνει στην καθημερινή άντληση πληροφοριών για εντοπισμό τέτοιων περιπτώσεων και εφαρμογή των προνοιών της νομοθεσίας. Ανέφερε επίσης ότι το Τμήμα απέστειλε συστημένες επιστολές σε όλους τους καλλιτεχνικούς πράκτορες/διοργανωτές παραστάσεων, γνωστοποιώντας τους τη σχετική νομοθεσία και ζήτησε την υποβολή καταστάσεων με πλήρη στοιχεία για εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν την περίοδο 2008 – 2010, στις οποίες συμμετείχαν καλλιτέχνες μη κάτοικοι της Δημοκρατίας.

Ζητήσαμε να ενημερωθούμε αναφορικά με τα αποτελέσματα της εν λόγω διερεύνησης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι η εν λόγω διερεύνηση συνέτεινε στην αύξηση των σχετικών εσόδων το 2011 σε σύγκριση με το 2010 κατά 21,28%. Ανέφερε επίσης ότι το ΤΕΠ σε συνεργασία με το ΤΥΠ προχωρεί στην ετοιμασία και εφαρμογή παρεμφερών μηχανογραφικών συστημάτων με σκοπό την άμεση φορολόγηση όπου δεν υπάρχει ανταπόκριση και συμμόρφωση για υποβολή των σχετικών στοιχείων.

Απόσυρση ποινικών υποθέσεων λόγω μη επίδοσης κλήσης. Κατά τον έλεγχο του Κλάδου Δικαστηρίων του Τμήματος διαπιστώθηκε ότι αριθμός φορολογουμένων, φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα, μεταξύ αυτών και γνωστοί επαγγελματίες δεν ανταποκρίνονται στο αίτημα του Τμήματος για υποβολή στοιχείων που θα βοηθήσουν την εξέταση των φορολογικών τους υποθέσεων, με αποτέλεσμα το Τμήμα να παραπέμπει περιπτώσεις στο Κλάδο Δικαστηρίων, για ποινική δίωξη των φορολογουμένων. Ωστόσο σε αρκετές περιπτώσεις η διαδικασία διακόπτεται και η ποινική δίωξη αποσύρεται λόγω αδυναμίας στην επίδοση της κλήσης, με αποτέλεσμα η διευθέτηση των φορολογικών υποθέσεων να παραμένει σε εκκρεμότητα. Κατά το

2011 κινήθηκε διαδικασία ποινικής δίωξης σε 556 περιπτώσεις σε σύγκριση με 987 το 2010, από τις οποίες οι 112 αποσύρθηκαν (81 για το 2010) επειδή όπως σημειώνεται σε σχετικό μητρώο που τηρείται από το Κλάδο Δικαστηρίων, η κλήση δεν κατέστη δυνατό να επιδοθεί. Κατά τον έλεγχο του υπό αναφορά έτους, διαπιστώθηκε ότι το πρόβλημα εξακολουθεί να υφίσταται με το δικαιολογητικό ότι είτε οι φορολογούμενοι δεν εντοπίζονται, είτε εντοπίζονται αλλά είναι αδύνατη η πρόσβαση στην οικία τους για επίδοση της κλήσης, είτε εντοπίζονται αλλά αρνούνται να παραλάβουν τις κλήσεις.

Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα προβαίνει σε καλύτερη διερεύνηση για εντοπισμό των ορθών διευθύνσεων των προσώπων (νομικών και φυσικών) για τα οποία κινείται διαδικασία ποινικής δίωξης, αξιοποιώντας όλες τις πηγές πληροφόρησης που έχει στη διάθεση του. Ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι για την καταχώριση της ποινικής δίωξης χρησιμοποιείται η διεύθυνση του φορολογούμενου που είναι καταχωρισμένη στο μηχανογραφικό σύστημα του Τμήματος και σημείωσε ότι αποτελεί ευθύνη του φορολογούμενου να ενημερώνει το Τμήμα για την υφιστάμενη διεύθυνση του. Διατυπώσαμε την άποψη ότι ανεξάρτητα από το ποιός έχει την ευθύνη ενημέρωσης του Τμήματος για την ισχύουσα διεύθυνση, το Τμήμα έχει κάθε λόγο να αξιοποιεί κάθε πηγή πληροφόρησης για επιτέλεση του ρόλου του, και την είσπραξη των οφειλόμενων φόρων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι σε κάποιες περιπτώσεις η επίδοση κλήσεων παρουσιάζει αντικειμενικές δυσκολίες όμως η γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα αναφορικά με τη νομοθεσία για Επεξεργασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα δίνει τη δυνατότητα στο ΤΕΠ να ζητήσει πληροφόρηση από άλλα Κυβερνητικά Τμήματα γεγονός που θα συμβάλει τα μέγιστα στο έργο που επιτελεί το Τμήμα. Επίσης ανέφερε ότι το ΤΕΠ εξετάζει εναλλακτικές λύσεις, όπως την επίδοση των κλήσεων από λειτουργούς του Τμήματος.

Σημειώνεται ότι, ο Διευθυντής του ΤΕΠ με επιστολή του ημερ. 26.6.2012 προς τον Γενικό Εισαγγελέα, του κοινοποίησε τις απόψεις/εισηγήσεις του Τμήματος αναφορικά με την τροποποίηση του περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμου, Κεφ. 6, με τρόπο που να διευκολύνεται η επίδοση κλήσεων.

Απόσυρση ποινικών υποθέσεων κατόπιν οδηγιών του Διευθυντή του ΤΕΠ. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις στις οποίες οι ποινικές υποθέσεις που είχαν καταχωριστεί στα Επαρχιακά Δικαστήρια αποσύρθηκαν μετά από οδηγίες του Διευθυντή του ΤΕΠ, χωρίς να υπάρχει αιτιολόγηση της απόφασης για απόσυρση.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι εταιρεία της Επαρχίας Πάφου η οποία όφειλε 26 φορολογίες συνολικού ποσού €4.949.796 πλέον τόκους και επιβαρύνσεις. Στις 21.11.2011 το Τμήμα καταχώρισε εναντίον της εταιρείας την αγωγή αρ. 377/2011 η οποία ωστόσο αποσύρθηκε μετά από οδηγίες του Διευθυντή προτού επιδοθεί η σχετική κλήση.

Ζητήσαμε να ενημερωθούμε τους λόγους απόσυρσης της αγωγής καθώς και τα μέτρα που προτίθεται το Τμήμα να λάβει για είσπραξη των οφειλών προς το Κράτος.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι η αγωγή αποσύρθηκε με σκοπό τη συγκέντρωση όλων των οφειλόμενων φορολογιών της εταιρείας σε αγωγές με την ίδια ημερομηνία εκδίκασης. Ανέφερε επίσης ότι όλες οι φορολογίες της εν λόγω εταιρείας έχουν διευθετηθεί σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Ειδικού Διακανονισμού Φορολογικών Οφειλών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμοι του 2011 και 2012.

Εκκρεμείς ενστάσεις φόρου εισοδήματος. Από τον έλεγχο των ενστάσεων που διεξήχθη στο Επαρχιακό Γραφείο Λευκωσίας προέκυψαν, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

(α) Αρκετές ενστάσεις υπό εκκρεμότητα αφορούν φορολογίες που σχετίζονται με κέρδη από χρηματιστηριακές πράξεις του 1999. Το Τμήμα δεν προχωρεί στη λήψη αποφάσεων αναφορικά με τον τρόπο χειρισμού τους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια και λαμβάνονται όλα τα ενδεικνύόμενα μέτρα για διευθέτηση των ενστάσεων που σχετίζονται με τη φορολόγηση κερδών από χρηματιστηριακές πράξεις.

(β) Το Τμήμα δεν τηρεί συγκεντρωτική κατάσταση των περιπτώσεων για τις οποίες ζητήθηκαν επιπρόσθετα στοιχεία για διευθέτηση των ενστάσεων, καθώς και κατάσταση φορολογουμένων οι οποίοι ανταποκρίθηκαν και υπέβαλαν τα ζητηθέντα στοιχεία, ενώ εναπόκειται στον κάθε φοροθέτη να παρακολουθεί τις υποθέσεις που χειρίζεται αναφορικά με την τήρηση των χρονικών περιθωρίων που καθορίζονται στο Νόμο 80(Ι)/1999.

Σχετική αναφορά στο θέμα της μη συστηματικής παρακολούθησης της εφαρμογής χρονικών περιθωρίων που προνοούνται στον Νόμο, έγινε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας. Ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι το θέμα έχει αντιμετωπιστεί σε ικανοποιητικό βαθμό και οριστική επίλυση του αναμένεται με την εφαρμογή του μηχανογραφημένου συστήματος “Office Automation”.

(γ) Σημειώθηκαν περιπτώσεις όπου καθυστερεί η υποβολή, η εξέταση στοιχείων και η λήψη μέτρων, ενώ διαπιστώθηκαν και περιπτώσεις όπου το Τμήμα ζητά την υποβολή στοιχείων τα οποία έχουν ήδη υποβληθεί.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα ενστάσεων που εκκρεμούν αναφέρονται πιο κάτω:

- (i) Συγκεκριμένος φορολογούμενος υπέβαλε ένσταση αναφορικά με 5 φορολογίες που του επιβλήθηκαν από τις οποίες προέκυψε οφειλόμενος φόρος ύψους €566.781. Στις 28.9.2001 το Τμήμα ζήτησε από τον φορολογούμενο να υποβάλει δηλώσεις εισοδήματος και κατάσταση κεφαλαίου για τα έτη 1995 – 2000. Τα ζητηθέντα στοιχεία υποβλήθηκαν στις 19.3.2003 και το Τμήμα επέβαλε στο φορολογούμενο συμβιβαστικό πρόστιμο ύψους €171. Έκτοτε δεν φαίνεται να ζητήθηκαν από τον φορολογούμενο οποιαδήποτε επιπρόσθετα στοιχεία, η εξέταση της υπόθεσης δεν ολοκληρώθηκε και οι ενστάσεις παραμένουν σε εκκρεμότητα, παρόλο που φαίνεται να έχει παρέλθει και η προθεσμία των τριών χρόνων για έκδοση της απόφασης του Διευθυντή για υποβληθείσα ένσταση. Ο Διευθυντής μάς ανέφερε ότι η υπόθεση εξετάζεται με σκοπό τη τελική διευθέτηση. Διαπιστώθηκε ωστόσο από την Υπηρεσία μας ότι η υπόθεση που εξετάζεται από το Τμήμα και στην οποία αναφέρθηκε ο Διευθυντής, αφορά την περίοδο 1996 – 2000 και όχι την περίοδο 2001 – 2008 στην οποία αναφερθήκαμε. Εναντίον του φορολογούμενου καταχωρίστηκε ποινική δίωξη για παράλειψη υποβολής δηλώσεων για τα έτη 2005, 2007 και 2008 καθώς και κεφαλαιουχικής κατάστασης για την περίοδο 2001 – 2008.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι ο φορολογούμενος συμμορφώθηκε με τις απαιτήσεις του ΤΕΠ, υπέβαλε φορολογικές δηλώσεις και κατάσταση κεφαλαίου, και η υπόθεση εξετάζεται.

- (ii) Συγκεκριμένος φορολογούμενος είχε, κατά τις 30.6.2010, ενστάσεις για 8 φορολογίες, μεταξύ των οποίων και για τη φορολογία του έτους 1999 ύψους €463.557 που αφορούσε κέρδη χρηματιστηριακών πράξεων. Στις 18.2.2004 το Τμήμα ζήτησε την υποβολή επιπρόσθετων στοιχείων, τα οποία ουδέποτε υποβλήθηκαν, και στις 19.9.2008 ζήτησε την υποβολή κατάστασης κεφαλαίου για την περίοδο 1999 – 2006. Η κατάσταση κεφαλαίου για την περίοδο 1999 - 2006 που υπέβαλε ο φορολογούμενος τον Ιούνιο του 2011 βρίσκεται υπό εξέταση.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι υπάρχει διαφωνία αναφορικά με την αξία της οικίας του φορολογούμενου και το ΤΕΠ ζήτησε επανεκτίμηση της αξίας της οικίας η οποία εξετάζεται.

Ενδεχόμενο φοροδιαφυγής φόρου κεφαλαιουχικών κερδών. Από προκαταρκτική διερεύνηση καταγγελίας που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας διαφάνηκε ότι μεγάλος αριθμός ιδιοκτητών ακίνητης περιουσίας σε χωριά της Επαρχίας Λεμεσού, πώλησαν την περιουσία τους σε εταιρείες του ίδιου ομίλου. Σε αρκετές περιπτώσεις αγοραπωλησιών φαίνεται να υπογράφηκαν μεταξύ των δύο ενδιαφερομένων μερών συμφωνητικά (αγοραπωλητήρια) έγγραφα, τα οποία όμως δεν φαίνεται να παρουσιάστηκαν ούτε στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, ούτε και στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας κατά τη μεταβίβαση. Συνεπώς, η επιβολή φορολογίας κεφαλαιουχικών κερδών έγινε με βάση το προϊόν διάθεσης που δηλώθηκε από τους συμβαλλόμενους, κατά την ετοιμασία/συμπλήρωση των εντύπων «Μεταβιβάσεις/Μεταβολές Ακίνητης Ιδιοκτησίας» και «Δήλωση Διάθεσης Ακίνητης Ιδιοκτησίας» και όχι το ποσό διάθεσης που αναγράφεται στο πωλητήριο έγγραφο, το οποίο είναι κατά πολύ μεγαλύτερο, με συνέπεια να καταβληθεί στο Κράτος σημαντικά μικρότερο ποσό φόρου.

Από διερεύνηση αριθμού υποθέσεων, που αποτελεί μόνο μέρος αυτών που καταγγέλλθηκαν στην Υπηρεσία μας, προέκυψε ότι ενώ το ποσό διάθεσης σύμφωνα με τα αντίγραφα των πωλητηρίων εγγράφων ανερχόταν σε €12.794.862 (£7.488.500), το ποσό που δηλώθηκε και φορολογήθηκε ανήλθε σε μόλις €8.520.049 (£4.986.563) είναι δηλαδή υποτιμημένο κατά €4.274.813 (£2.501.937) (33,41%). Αν τα πιο πάνω επιβεβαιωθούν τότε θα προκύπτει σημαντική απώλεια φόρου κεφαλαιουχικών κερδών με αντίστοιχο όφελος για τους πωλητές της ακίνητης ιδιοκτησίας, οι οποίοι θα έχουν διαπράξει φοροδιαφυγή.

Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα διερευνήσει αμέσως και ενδελεχώς την υπόθεση η οποία κρίνεται πολύ σοβαρή και ενημερώσει την Υπηρεσία μας για τα αποτελέσματα της διερεύνησης. Επίσης εισηγηθήκαμε όπως η υπόθεση παραπεμφθεί στον Γενικό Εισαγγελέα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι μετά από σχετική γνωμοδότηση του Γενικού Εισαγγελέα, το Τμήμα προχώρησε στον έλεγχο των βιβλίων των εμπλεκομένων εταιρειών. Από την εξέταση διαπιστώθηκαν μεγάλες αποκλίσεις στα ποσά που πληρώθηκαν για την αγορά των ακινήτων με αυτά που δηλώθηκαν στο ΤΕΠ. Σύμφωνα με τον Διευθυντή η απόκλιση που εντοπίστηκε ανέρχεται στο ποσό των €25,63 εκ περίπου (£15 εκ.) ενώ αυτή που έχει διευκρινιστεί στο ποσό των €15,38 εκ. περίπου (£9 εκ.). Για το ποσό που έχει διευκρινιστεί, το Τμήμα επέβαλε αναθεωρημένες φορολογίες κεφαλαιουχικών κερδών ύψους €2.479.823. Η εξέταση της υπόθεσης αναμενόταν να ολοκληρωθεί σύντομα και τα αποτελέσματα της θα διαβιβάζονταν στον Γενικό Εισαγγελέα για περαιτέρω ενέργειες.

Ζητήσαμε να ενημερωθούμε κατά πόσο ο έλεγχος έχει ολοκληρωθεί καθώς και τα τελικά αποτελέσματα που προέκυψαν.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι η εξέταση δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί λόγω της πολυπλοκότητας της υπόθεσης.

Επεξεργασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Από διάφορα θέματα που διερευνήθηκαν κατά καιρούς από την Υπηρεσία μας σε συνεργασία με άλλα Κυβερνητικά Τμήματα προέκυψε ότι μεγάλος αριθμός προσώπων διαπράττουν φοροδιαφυγή, είτε δηλώνοντας χαμηλά εισοδήματα, είτε μη υποβάλλοντας δηλώσεις, με αποτέλεσμα να παραμένουν τελείως άγνωστοι στο ΤΕΠ. Ο Διευθυντής του Τμήματος επισήμανε στο παρελθόν το γεγονός ότι η πρόσβαση σε σχετικά στοιχεία που τηρούνται στα αρχεία άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών προσκρούει στη νομοθεσία για επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η φορολογική διερεύνηση, ιδιαίτερα όσον αφορά στην αξιοποίηση δεδομένων για τον εντοπισμό αγνώστων φορολογούμενων.

Εκφράσαμε την άποψη ότι η αναγκαιότητα επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων από το ΤΕΠ προκύπτει από την υποχρέωση του Τμήματος για εφαρμογή των διατάξεων των φορολογικών νομοθεσιών για την εξακρίβωση των πραγματικών εισοδημάτων των ατόμων, για επιβολή της ανάλογης φορολογίας. Το άρθρο 5(2)(α) του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου N138(I)/2001, όπως τροποποιήθηκε, προνοεί ότι η επεξεργασία δεδομένων επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκείμενου των δεδομένων όταν είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από Νόμο. Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 5(2)(δ) του πιο πάνω Νόμου, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται χωρίς την συγκατάθεση του υποκείμενου των δεδομένων, όπου αυτή είναι αναγκαία για εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και έχει ανατεθεί είτε στον υπεύθυνο επεξεργασίας είτε σε τρίτο, στον οποίο ανακοινώνονται τα δεδομένα.

Με επιστολή μας προς τον Υπουργό Οικονομικών ημερ. 9.2.2009 διατυπώσαμε τη θέση ότι, έχοντας υπόψη τις πρόνοιες του Συντάγματος (άρθρο 24) και τις προαναφερθείσες διατάξεις του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου αρ. 138(I)/2001 (όπως τροποποιήθηκε), δεν φαίνεται να υπήρχε κώλυμα για τη λήψη στοιχείων από άλλες Υπηρεσίες. Ακολούθησαν αρκετές συσκέψεις και ανταλλαγές επιστολών στις οποίες διάφορες ενδιαφερόμενες Υπηρεσίες/Τμήματα (Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ΤΕΠ, Νομική Υπηρεσία και Ελεγκτική Υπηρεσία) εξέφρασαν τις θέσεις και απόψεις τους αναφορικά με το θέμα. Επισημαίνεται ότι η σχετική Ευρωπαϊκή Οδηγία αρ. 95/46/ΕΚ ημερ. 24.10.1995, επί της οποίας βασίζεται η

σχετική εθνική νομοθεσία παρέχει τη δυνατότητα, εξαίρεσης μεταξύ άλλων και φορολογικών θεμάτων από τις αντίστοιχες εθνικές νομοθεσίες.

Με γνωμοδότηση του, ημερ. 10.5.2011 προς τον Διευθυντή του ΤΕΠ ο Γενικός Εισαγγελέας επισήμανε ότι το άρθρο 5(2) του περί Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Νόμου (Ν138(Ι)/2001) επιτρέπει, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, που καθορίζονται στη σχετική νομοθεσία την επεξεργασία δεδομένων και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων αυτών.

Ανέφερε επίσης ότι οι πρόνοιες του άρθρου 24 του Συντάγματος καθώς και η υποχρέωση του ΤΕΠ να εφαρμόζει τη νομοθεσία που ρυθμίζει τις εξουσίες του Τμήματος, παρέχουν επαρκή νομική βάση και δικαιολογία για τη διασύνδεση αρχείων και την επεξεργασία δεδομένων.

Σημειώνεται ότι στις 15.9.2011 κατατέθηκε στη Βουλή τροποποιητικό Νομοσχέδιο με το οποίο προωθείται τροποποίηση του άρθρου 5 των περί Επεξεργασίας Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμων του 2001 και 2003 ώστε να περιληφθεί στην εθνική νομοθεσία η δυνατότητα που παρέχει το άρθρο 13 της σχετικής ευρωπαϊκής οδηγίας εξαίρεσης από περιοριστικά νομοθετικά μέτρα, για τη διαφύλαξη, μεταξύ άλλων, και των φορολογικών θεμάτων κράτους μέλους. Συγκεκριμένα η τροποποίηση προβλέπει ότι επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων όταν, μεταξύ άλλων, είναι απαραίτητη για τη διαφύλαξη «... σημαντικού οικονομικού ή χρηματοοικονομικού συμφέροντος ενός κράτους μέλους ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των νομισματικών, δημοσιονομικών και φορολογικών θεμάτων» όπως ακριβώς προβλέπεται στη σχετική ευρωπαϊκή οδηγία.

Το εν λόγω Νομοσχέδιο αποσύρθηκε και στις 31.5.2012 το γραφείο του Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα κατέθεσε στη Βουλή τροποποιητικό Νομοσχέδιο το οποίο ψηφίστηκε σε Νόμο στις 11.7.2012 (Ν105(Ι)/2012). Σύμφωνα με τον τροποποιητικό Νόμο, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που γίνεται για σκοπούς άσκησης των εξουσιών του Διευθυντή του ΤΕΠ εξαιρείται από τις βασικές αρχές επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων που καθορίζονται στον Νόμο. Επίσης με την τροποποιημένη νομοθεσία, η μεταγενέστερη επεξεργασία δεδομένων για σκοπούς άσκησης των εξουσιών του Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων του Υπουργείου Οικονομικών δε θεωρείται ασυμβίβαστη με τους σκοπούς για τους οποίους έχουν αρχικά συλλεχθεί τα δεδομένα.

Διατάξεις των περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμων σε σχέση με την επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με το άρθρο 6 των περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμων, κατά τον υπολογισμό του κέρδους αφαιρείται από το προϊόν διάθεσης η αξία της ιδιοκτησίας κατά την 1^η Ιανουαρίου 1980, όπως έχει καθοριστεί με τη γενική εκτίμηση που διενεργήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 69 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησης) Νόμου, καθώς επίσης η μετέπειτα αύξηση της αξίας της ιδιοκτησίας λόγω πληθωρισμού.

Σύμφωνα με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερομηνίας 27 Μαρτίου 1998 (υπόθεση αρ. 926/96), η πιο πάνω διάταξη δεν μπορεί να εφαρμοστεί στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει γενική εκτίμηση για τα ακίνητα που πωλούνται ή η ιδιοκτησία καλύφθηκε μεν από τη γενική εκτίμηση, όχι όμως στη μορφή που διατίθεται και επομένως δεν υπάρχει το υπόβαθρο για τον υπολογισμό του κέρδους που πραγματοποιήθηκε.

Μετά την έκδοση της πιο πάνω απόφασης από το Δικαστήριο, διάφοροι φορολογούμενοι την επικαλούνται με αποτέλεσμα να διαγράφονται φορολογίες κεφαλαιουχικών κερδών που τους επιβλήθηκαν ή να μην τους επιβάλλεται καθόλου φορολογία.

Παρόλο που έγιναν κάποιες προσπάθειες για τροποποίηση του εν λόγω άρθρου σε συνδυασμό με άλλες αλλαγές στο Νόμο, μέχρι σήμερα εκκρεμεί η σχετική τροποποίηση, με αποτέλεσμα την απώλεια δημοσίων εσόδων και την επί σειρά ετών άνιση μεταχείριση των φορολογουμένων.

Με επιστολή μας προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών επισημάναμε τη σοβαρότητα του θέματος και εισηγηθήκαμε όπως γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για τροποποίηση του συγκεκριμένου άρθρου, ώστε, για σκοπούς υπολογισμού του κέρδους για επιβολή φορολογίας κεφαλαιουχικών κερδών, να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις του Τμήματος Κτηματολογίου και

Χωρομετρίας σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία μετά την τελευταία γενική εκτίμηση, σύμφωνα και με το άρθρο 66 του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμου και όχι μόνο με βάση το άρθρο 69 όπως προνοείται στο άρθρο 6(α) του περί Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμου.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το θέμα μελετάται από το Τμήμα και όταν γίνουν οποιεσδήποτε ενέργειες θα κοινοποιηθούν στην Υπηρεσία μας. Μέχρι σήμερα, το θέμα εκκρεμεί.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι το ΤΕΠ υπέβαλε στο Υπουργείο Οικονομικών σχετικό νομοσχέδιο για προώθηση του προς το Υπουργικό Συμβούλιο.

Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα της Δημοκρατίας. Σύμφωνα με τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμο αρ. 13/84, κάθε πρόσωπο το οποίο είχε εισόδημα κατέβαλλε ως έκτακτη εισφορά ποσοστό επί των εισοδημάτων του, για την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Δημοκρατίας. Σύμφωνα με το Νόμο αυτό όλα τα ποσά καταθέτονταν στο Ταμείο για την Αμυντική Θωράκιση της Δημοκρατίας.

Στις 25.1.1985 δημοσιεύτηκε ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμος αρ. 5/85 στον οποίο, όπως και στον Νόμο αρ. 13/84, γίνεται ρητή αναφορά τόσο για την ίδρυση, όσο και για τη λειτουργία του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης. Επίσης με βάση τους δύο πιο πάνω αναφερόμενους Νόμους οποιοδήποτε ποσό εισπράττεται κατατίθεται στο Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης και όχι σε οποιοδήποτε άλλο ταμείο ή λογαριασμό της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Με τον τροποποιητικό Νόμο αρ. 9(I)/2000 η λέξη «Ταμείο» που αναφερόταν στους Νόμους 13/84 και 5/85 και ερμηνευόταν ως «το Ταμείο για την Αμυντική Θωράκιση της Δημοκρατίας» διαγράφηκε, ενώ τα άρθρα του βασικού Νόμου που περιείχαν την λέξη «ταμείο» αντικαταστάθηκαν με τις λέξεις «Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας». Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω τροποποίησης, από το 2000, όλα τα χρήματα που εισπράττονταν ως έκτακτη εισφορά καταθέτονταν στο πάγιο ταμείο της Δημοκρατίας και πιστώνονταν στο κονδύλι εσόδων 11.04.00.1701 με την περιγραφή «Εσοδα Αμυντικής Θωράκισης» του Υπουργείου Άμυνας.

Στις 15.7.2002 δημοσιεύτηκε ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμος αρ. 117(I)/02, ο οποίος από 1.1.2003 κατήργησε τον Νόμο αρ. 5/85 όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα (Νόμοι του 1985 μέχρι 2002). Σύμφωνα με τη νέα νομοθεσία επιβάλλεται εισφορά με συντελεστές που καθορίζονται στον Νόμο για εισοδήματα από μερίσματα τόκους, ενοίκια (3%), ενώ αρμόδιο Τμήμα για την είσπραξη της εισφοράς είναι το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

Παρόλο που όπως αναφέρεται στον εν ισχύ Νόμο αρ. 117(I)/02 κάθε πρόσωπο υποχρεούται να καταβάλλει έκτακτη εισφορά για την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Δημοκρατίας, εντούτοις από το 2004 όλες οι εισπράξεις που προκύπτουν από την εφαρμογή της πιο πάνω νομοθεσίας πιστώνονται στο κονδύλι εσόδων «Άμεσες Φορολογίες» (18.04.01.082) του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων. Το ποσό που πιστώθηκε στο πιο πάνω κονδύλι εσόδων κατά το 2011 ανήλθε σε €457.305.830.

Εκφράσαμε την άποψη ότι προκειμένου να συνάδει η κατάθεση των χρημάτων που εισπράττονται ως έκτακτη εισφορά στο Πάγιο Ταμείο θα πρέπει να τροποποιηθεί η νομοθεσία έτσι που να φαίνεται καθαρά και οι πολίτες να γνωρίζουν ότι πρόκειται περί φορολογίας τα έσοδα από την οποία, μέσω του Πάγιου Ταμείου, ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν και για άλλους σκοπούς που δεν σχετίζονται με την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Δημοκρατίας.

Το θέμα συζητήθηκε σε δύο συνεδρίες της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας στις 22.9.2011 και στις 27.10.2011. Στη δεύτερη παρέστη, μεταξύ άλλων, και ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας ο οποίος εξέφρασε την άποψη ότι ο όρος «ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας», όπως αναφέρεται στο σχετικό Νόμο, υπό την ευρεία του έννοια καλύπτει δαπάνες και πέραν εκείνων που αφορούν στα εξοπλιστικά προγράμματα.

Καθυστερημένοι φόροι ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων. Το θέμα της φορολόγησης της Εκκλησίας της Κύπρου συζητήθηκε το 2010 ύστερα από αυτεπάγγελτη εξέταση της Επιτροπής σε δύο συνεδρίες στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή

Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών αλλά και τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και επειδή από διάφορες δημόσιες αναφορές διαφάνηκε ότι υπάρχει σύγχυση ως προς το νομικό καθεστώς που διέπει τη φορολόγηση της Εκκλησίας παραθέτουμε ξανά τα πιο κάτω:

Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, δεν απαλλάσσει την Εκκλησία της Κύπρου από την καταβολή οποιασδήποτε φορολογίας.

Η Εκκλησία, υπόκειται σήμερα, δυνάμει σχετικών Νόμων, στην καταβολή φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας, φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, τελών χαρτοσήμων, έκτακτης εισφοράς για την άμυνα της Δημοκρατίας, φόρου προστιθέμενης αξίας (ως αγοραστής αγαθών και υπηρεσιών), ενώ τα εισοδήματά της εξαιρούνται από την επιβολή φόρου εισοδήματος, με βάση ειδική πρόνοια στον περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμο.

Το Άρθρο 23.9 του Συντάγματος δεν επιτρέπει την επιβολή αποστέρησης, όρου, περιορισμού ή δέσμευσης επί κινητής ή ακίνητης ιδιοκτησίας που ανήκει στην Εκκλησία χωρίς την έγγραφο συναίνεση της αρμόδιας Εκκλησιαστικής Αρχής.

Σχετική με τα πιο πάνω είναι η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην αναθεωρητική έφεση αρ. 10144, ημερ. 22.3.1999, (Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας Vs Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου) η οποία, μεταξύ άλλων, αναφέρει χαρακτηριστικά «Η υποχρέωση για την καταβολή οφειλόμενου φόρου στοιχειοθετείται από το νόμο και όχι από τα μέσα, τα οποία παρέχει, για την αναγκαστική είσπραξή του. Η εκπλήρωσή της βαρύνει τον κάθε φορολογούμενο, στον ίδιο βαθμό και έκταση. Και αν υποθέσουμε ότι το Άρθρο 23.9 του Συντάγματος αποκλείει καταναγκαστικά μέτρα είσπραξης φόρων, που οφείλονται από τις Εκκλησιαστικές Αρχές, θέμα επί του οποίου δεν εκφέρουμε άποψη, η αδυναμία αυτή δε μεταβάλλει, ούτε αλλοιώνει τη φύση των υποχρεώσεων. Αν τούτο γινόταν δεκτό, θα είχαμε, ουσιαστικά, δύο μέτρα για τον προσδιορισμό των υποχρεώσεων των Εκκλησιαστικών Αρχών και κάθε άλλου διοικουμένου, θέση αντινομική προς την αρχή της ισότητας».

Όσον αφορά στον Φόρο Ακίνητης Ιδιοκτησίας, με βάση τις πρόνοιες του περί Φορολογίας Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμου αρ. 24/80, όπως τροποποιήθηκε μέχρι 31.12.2011, οι ιδιοκτήτες ακίνητης περιουσίας αξίας (κατά την 1.1.1980) πέραν των €170.860 (£100.000) υπόκεινται σε φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας που επιβάλλεται ετήσια με συντελεστές που κυμαίνονται από 2,5- 4%, ανάλογα με την αξία της περιουσίας τους. Σημειώνεται ότι με τον τροποποιητικό Νόμο αρ. 115(Ι)/2011 που τέθηκε σε εφαρμογή από 1.1.2012, το αφορολόγητο ποσό μειώθηκε από €170.860 σε €120.000 και τροποποιούνται οι συντελεστές φορολόγησης με μέγιστο συντελεστή 8%.

Βάσει του άρθρου 18 του Νόμου 24/80, οι εκκλησιαστικοί χώροι απαλλάσσονται από τη φορολογία και επιβάλλεται φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας στην υπόλοιπη περιουσία των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων. Στην πράξη τα εν λόγω Ιδρύματα δεν καταβάλλουν ετησίως, ως η υποχρέωση σύμφωνα με το Νόμο, το φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας που επιβάλλεται στο σύνολο της περιουσίας τους. Στην περίπτωση όμως μεταβίβασης ακινήτου κατ' ανάγκη καταβάλλουν για όλα τα χρόνια, ως οφείλουν, τον φόρο που αναλογεί στο μεταβιβαζόμενο ακίνητο, ώστε να γίνει η μεταβίβαση, αφού, βάσει του άρθρου 15(5) του Νόμου 24/80, καμιά μεταβίβαση ή υποθήκευση ακινήτου δε διενεργείται πριν από την καταβολή του οφειλόμενου φόρου. Σημειώνεται ότι και αρκετά πρόσωπα που υπέχουν φορολογική υποχρέωση δεν καταβάλλουν το σχετικό φόρο σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, παρά μόνο καταβάλλουν τον φόρο που αναλογεί σε κάθε ακίνητο ξεχωριστά κατά τη μεταβίβαση του, ή σε περίπτωση θανάτου φυσικού προσώπου κατ' ανάγκη καταβάλλεται από τους κληρονόμους προκειμένου να γίνει μεταβίβαση επ'ονόματί τους.

Όσον αφορά τον Φόρο Κεφαλαιουχικών Κερδών, σύμφωνα με τον περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμο αρ. 52/80, όπως τροποποιήθηκε, οποιοδήποτε κέρδος προκύπτει από τη διάθεση ακίνητης περιουσίας ή διάθεση μετοχών εταιρείας, η οποία είναι κάτοχος ακίνητης περιουσίας, υπόκειται σε φορολογία με συντελεστή 20%.

Παρόλο που με βάση τον αρχικό περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμο του 1980 η Εκκλησία δεν απαλλασσόταν από την υποχρέωση καταβολής του φόρου τούτου, εντούτοις δεν τον κατέβαλλε, αφού, με βάση την τότε ισχύουσα νομοθεσία, δεν εμποδιζόταν η μεταβίβαση η οποία και ολοκληρωνόταν χωρίς η Εκκλησία να εκπληρώνει την φορολογική της υποχρέωση. Ωστόσο μετά την ψήφιση του περί

Μεταβίβασης και Υποθηκεύσεως Ακινήτων (Τροποποιητικού) Νόμου αρ. 181(Ι)/2002 στον οποίο προνοείται ρητά ότι δεν διενεργείται οποιαδήποτε μεταβίβαση ακίνητης ιδιοκτησίας αν δεν παρουσιαστεί στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας βεβαίωση από τον Διευθυντή ΤΕΠ ότι ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών έχει καταβληθεί ή ότι δεν υπάρχει υποχρέωση καταβολής τέτοιου φόρου, όλες οι Εκκλησιαστικές Αρχές ή Μονές κατ' ανάγκη καταβάλλουν τους οφειλόμενους φόρους (ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών) που αναλογούν στο μεταβιβαζόμενο ακίνητο, πριν από τη μεταβίβασή του, προκειμένου να γίνει η μεταβίβαση.

Σύμφωνα με την Κατάσταση Καθυστερημένων Εσόδων κατά την 31.12.2011 που στάληκε από το Τμήμα στην Υπηρεσία μας στις 15.5.2012, το ποσό του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών που οφειλόταν από Εκκλησιαστικά Ιδρύματα ανερχόταν σε €12,68 εκ. πλέον τόκοι και επιβαρύνσεις ύψους €20,99 εκ. Σημειώνεται ότι στο συνολικό ποσό των Καθυστερημένων Εσόδων κατά την 31.12.2011, το Τμήμα δεν συμπεριέλαβε οποιοδήποτε ποσό καθυστερημένων φόρων ακίνητης ιδιοκτησίας των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων. Ωστόσο σχετική αναφορά έγινε από το Τμήμα στην κατάσταση Καθυστερημένων Εσόδων κατά την 31.12.2010 όπου καταγράφηκαν καθυστερημένοι φόροι ακίνητης ιδιοκτησίας των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων ύψους €77,12 εκ., πλέον τόκοι και επιβαρύνσεις ύψους €76,85 εκ., οι οποίοι όπως αναφέρθηκε σε συνοδευτική επιστολή που στάληκε από τον Διευθυντή του ΤΕΠ στην Υπηρεσία μας στις 29.8.2011, αποτελούν «τεχνικούς εσωτερικούς υπολογισμούς» του Τμήματος για την Εκκλησία και δεν είναι οφειλόμενες φορολογίες, χωρίς αναφορά σε οποιοδήποτε άλλο ποσό σχετικών οφειλών κατά την 31.12.2010.

Οι καθυστερημένες οφειλές των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων, συζητήθηκαν, ύστερα από αυτεπάγγελτη εξέταση της Επιτροπής, στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών της Βουλής στις συνεδρίες της ημερ. 13.4.2010 και 11.5.2010. Στη συνεδρία της ημερ. 13.4.2010 ο Διευθυντής του Τμήματος χαρακτήρισε τα ποσά αυτά ως καθυστερημένους φόρους και στη συνέχεια σχολίασε την εισπραξιμότητά τους. Επίσης κατά τη συζήτηση του θέματος στη συνεδρία της ημερ. 11.5.2010 στην παρουσία και του Μακαριωτάτου κ.κ. Χρυσοστόμου, ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων επιβεβαίωσε την ορθότητα των στοιχείων που καταγράφονται στην Έκθεση μας για το 2008 όπως αυτά λήφθηκαν από το Τμήμα, σημείωσε ότι τα οφειλόμενα ποσά προήλθαν από κατ' εκτίμηση φορολόγηση, ότι όντως είναι αυτά που δείχνουν τα αρχεία του Τμήματος και ότι οι φορολογίες είχαν εκδοθεί. Επισημαίνεται ότι, ερωτηθείς από Βουλευτές αναφορικά με το θέμα της ακρίβειας των εκτιμήσεων που έγιναν, ο Διευθυντής του ΤΕΠ διευκρίνισε ότι με εξαίρεση μια διαφορά της τάξης του συν πλην 20%, ο μέσος όρος θα πρέπει να είναι εντάξει.

Μετά από σχετική έκθεση του Ελεγκτικού Τμήματος της Εκκλησίας ημερ. 23.6.2010, με την οποία αμφισβητήθηκε η ορθότητα των ποσών που οφείλονται και έγινε αναφορά σε τέσσερα παραδείγματα υπερβολικής φορολόγησης, η Υπηρεσία μας διενήργησε προκαταρκτική έρευνα για τις περιπτώσεις αυτές, η οποία κατέδειξε ότι οι φορολογήσεις των εν λόγω Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων βασίζονται όντως σε αδικαιολόγητα ψηλές φορολογικές βάσεις οι οποίες δεν μπορούν να τεκμηριωθούν, ούτε να θεωρηθούν ότι συνιστούν φορολογήσεις κατόπιν εκτίμησης στην οποία έχει προβεί ο Έφορος, όπως προνοείται στη σχετική νομοθεσία, εφόσον δεν έχουν σχέση με την πραγματικότητα. Σε επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων ημερ. 20.8.2010 εκφράσαμε την άποψη ότι εγείρεται σοβαρό θέμα αμφισβήτησης της ορθότητας των ποσών που περιλαμβάνονται στις καταστάσεις καθυστερημένων φόρων των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων στο σύνολο τους, και ζητήσαμε όπως το Τμήμα προβεί σε εκ νέου υπολογισμό των οφειλόμενων ποσών ως η νομική υποχρέωση που έχει δυνάμει του άρθρου 13 του περί Φορολογίας Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμου Ν24/80 ο οποίος να βασίζεται πάνω σε αποδεκτή φορολογική βάση.

Στην απαντητική επιστολή του ημερ. 16.9.2010, ο Διευθυντής του ΤΕΠ ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι λόγω μη συμμόρφωσης Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων μέχρι σήμερα με την υποχρέωση τους για υποβολή Δήλωσης Ακίνητης Ιδιοκτησίας, με την εφαρμογή του νέου μηχανογραφικού συστήματος φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών το 2000, οι «φορολογίες» γίνονται με εικονική αξία περιουσίας £50.000.000 (€85.430.000) για λόγους (βασικά τεχνικούς) που επεξηγούνται στην ίδια επιστολή. Όπως αναφέρθηκε πιο

πάνω, το Τμήμα επισήμανε επίσης ότι οι εν λόγω «φορολογίες» δεν αντιπροσωπεύουν πραγματικές οφειλές, αλλά αποτελούν υπολογισμούς για καθαρά εσωτερικούς τεχνικούς λόγους, και ότι ουδέποτε κοινοποιήθηκαν στους ενδιαφερόμενους.

Επισημαίνουμε ωστόσο ότι τα όσα αναφέρονται πιο πάνω βρίσκονται σε διάσταση με τις ενέργειες/αναφορές του Τμήματος διαχρονικά όπως αναφέρεται ακολούθως:

- (i) Από το 2003 τα εν λόγω ποσά αναφέρονταν από το Τμήμα ως «καθυστερημένα έσοδα» και ως τέτοια αποστέλλονταν επίσημα στο Γενικό Λογιστήριο σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Οδηγία αρ. 42, προκειμένου να περιληφθούν στα καθυστερημένα έσοδα του Κράτους καθώς επίσης και στην Υπηρεσία μας.
- (ii) Τις δηλώσεις του Διευθυντή κατά τις συνεδρίες της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησεως Σχεδίων, Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών της Βουλής, όπως αναφέρονται πιο πάνω.
- (iii) Σημειώνεται ότι στην επί σειρά ετών αλληλογραφία της Υπηρεσίας μας με το Τμήμα και το Υπουργείο Οικονομικών ουδέποτε έγινε οποιαδήποτε επισήμανση/αναφορά ότι τα εν λόγω ποσά δεν αποτελούσαν ανείσπρακτες φορολογίες και κατ'επέκταση ούτε και καθυστερημένα έσοδα. Σχετική αναφορά του Διευθυντή του ΤΕΠ για συμπερίληψη στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2003, όπως μας στάληκε μέσω του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ότι «τα ποσά είναι κατ' εκτίμηση του ΤΕΠ.....», ουδόλως μπορεί να ερμηνευθεί ότι χρησιμοποιήθηκε «εικονική αξία περιουσίας £50.000.000» (€85.430.000) για μερικά Εκκλησιαστικά Ιδρύματα· τουναντίον η φράση «κατ' εκτίμηση του ΤΕΠ» συνάδει με τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας σύμφωνα με τις οποίες ο Διευθυντής προβαίνει σε εκτίμηση και επιβάλλει φορολογία στις περιπτώσεις όπου φορολογούμενος δεν υποβάλλει δηλώσεις της ακίνητης ιδιοκτησίας του.

Ο Διευθυντής του Τμήματος στην επιστολή του ημερ. 16.9.2010 μας ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι το Τμήμα αδυνατεί να υπολογίσει τη συνολική αξία της περιουσίας των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων λόγω της μη ύπαρξης ολοκληρωμένης μηχανογραφημένης πληροφόρησης.

Στις περιπτώσεις όπου τέτοια πληροφόρηση δεν υπάρχει στο Τμήμα, η λήψη πληροφοριών σχετικά με την εκκλησιαστική περιουσία από άλλες πηγές, και η εκτίμηση της αξίας της, όπως προνοείται στο άρθρο 13(2) του περί Φορολογίας Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμου σύμφωνα με το οποίο «ο Διευθυντής δύναται, καθ' οιονδήποτε χρόνον, να προβή εις εκτίμησης της αξίας της ακινήτου ιδιοκτησίας του προσώπου τούτου και να κοινοποιήση την απόφασίν του δια σχετικής ειδοποιήσεως προς το ενδιαφερόμενον πρόσωπον» είναι ευθύνη του Διευθυντή του Τμήματος η οποία πηγάζει από τη νομοθεσία, την οποία ο Διευθυντής έχει υποχρέωση να εφαρμόζει.

Κατά τη συζήτηση του θέματος των καθυστερημένων οφειλών των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών της Βουλής, το 2010 ο τότε Υπουργός Οικονομικών δεσμεύτηκε ότι το Υπουργείο θα προχωρήσει σε διαπραγματεύσεις/συζητήσεις με την Εκκλησία της Κύπρου με σκοπό την εξεύρεση μιας κοινά αποδεκτής λύσης. Σε συνεδρία της πιο πάνω Επιτροπής ημερ. 20.9.2011 ο Υπουργός Οικονομικών ανέφερε ότι έχει δώσει σχετικές οδηγίες στο Διευθυντή του ΤΕΠ για χειρισμό του θέματος.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι μετά από οδηγίες του Υπουργού Οικονομικών το ΤΕΠ πραγματοποίησε σειρά επαφών με την Εκκλησία για διαμόρφωση ενός πλαισίου συμφωνίας.

Σύμφωνα με ανακοινωθέν που εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών, στις 14.3.2012 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών σε σχέση με συμφωνία μεταξύ Κράτους και Εκκλησίας αναφορικά με φορολογικά θέματα. Στο ανακοινωθέν αναφέρεται ότι η συμφωνία έγινε στη βάση της καταρχήν συμφωνίας που είχε συνομολογηθεί το 2005 και η οποία δεν προωθήθηκε, και ουσιαστικά προβλέπει τη διαγραφή οποιασδήποτε απαίτησης υπήρχε αναφορικά με πράξεις της Εκκλησίας που έγιναν από το 1960 μέχρι την ημερομηνία της ανακοίνωσης της συμφωνίας. Στα πλαίσια του ελέγχου, η Υπηρεσία μας ζήτησε από το Υπουργείο Οικονομικών το κείμενο της εν λόγω συμφωνίας. Αντί αυτού στάληκε στην Υπηρεσία μας η πρόταση που κατάθεσε στις 13.3.2012 ο Υπουργός Οικονομικών στο

Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση. Με επιστολή μας ημερ. 8.8.2012 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ζητήσαμε να μας αποσταλεί το τελικό κείμενο της συμφωνίας. Στις 17.10.2012 το Υπουργείο Οικονομικών απέστειλε στην Υπηρεσία μας Προσχέδιο Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου που λήφθηκε στη Συνεδρία του ημερ. 14.3.2012 αναφορικά με το θέμα. Με επιστολή μας ημερ. 23.10.2012 ζητήσαμε από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος εξουσιοδοτήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο να προβεί σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για έναρξη της ισχύος της συμφωνίας, να μας ενημερώσει αναφορικά με τις νομοθετικές ή άλλες ενέργειες στις οποίες έχει προβεί για υλοποίηση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου. Σημειώνεται πάντως ότι μέχρι σήμερα δεν μας έχει σταλεί το τελικό κείμενο της συμφωνίας, ως εκ τούτου η Υπηρεσία μας δεν είναι σε θέση να σχολιάσει τις ενέργειες (νομοθετικές ή άλλες) που απαιτούνται για υλοποίηση της συμφωνίας.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι προωθείται σχετικό νομοσχέδιο προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τροποποίηση του περί Φορολογίας Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμου το οποίο, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνει πρόνοιες νομοθετικής ρύθμισης για την υλοποίηση της Συμφωνίας μεταξύ Εκκλησίας και Κράτους σε σχέση με το φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας της Εκκλησίας. Ανέφερε επίσης ότι με τη σύμφωνη γνώμη του Γενικού Εισαγγελέα το ΤΕΠ ετοιμάζει προσχέδιο πρότασης για υποβολή στο Υπουργικό Συμβούλιο, από τον Υπουργό Οικονομικών, για την έγκριση παραχώρησης ισόποσης χορηγίας για διαγραφή του οφειλόμενου φόρου Κεφαλαιουχικών Κερδών. Όσον αφορά τις οφειλές Φόρου Ακίνητης Ιδιοκτησίας οι οποίες δεν αποτελούν πραγματικές φορολογίες, ο Γενικός Διευθυντής ανέφερε ότι με τη σύμφωνη γνώμη του Γενικού Εισαγγελέα αυτές μπορούν να παραγραφούν με βάση τη Δημοσιονομική Οδηγία αρ. 43. Ωστόσο η Δημοσιονομική Οδηγία αρ. 43 αναφέρεται στην «παραγραφή εσόδων που δεν μπορούν να εισπραχθούν» και επομένως δεν τυγχάνει εφαρμογής, κατά τη γνώμη μας, στην συγκεκριμένη περίπτωση αφού το ΤΕΠ κατ' επανάληψη ανέφερε ότι τα ποσά αποτελούν «τεχνικούς εσωτερικούς υπολογισμούς» του Τμήματος για την Εκκλησία και δεν είναι οφειλόμενες φορολογίες.

Ποινική ευθύνη αναφορικά με παράλειψη καταβολής του φόρου εταιρειών. Παρατηρήθηκε ότι το μεγαλύτερο ποσό καθυστερήσεων φόρου εισοδήματος οφείλεται από εταιρείες και οι καθυστερήσεις αυτές χρόνο με χρόνο αυξάνονται χωρίς το Τμήμα να είναι σε θέση να λάβει δραστικά μέτρα για είσπραξή τους, κυρίως όταν οι εταιρείες αυτές δεν διαθέτουν ακίνητη περιουσία. Η σοβαρότητα και η έκταση του προβλήματος εντοπίστηκε και από το Τμήμα το οποίο ετοίμασε τροποποιητικό νομοσχέδιο το οποίο ψηφίστηκε σε Νόμο (Ν214(Ι)/04), με ισχύ από 1.1.2005. Βάσει του πιο πάνω Νόμου ποινικοποιείται αφενός η μη καταβολή των φόρων, γεγονός που επισύρει χρηματική ποινή, και αφετέρου η παράλειψη των Διευθυντών για καταβολή των οφειλόμενων φόρων εταιρείας συνιστά ποινικό αδίκημα με προϋπόθεση την απόδειξη δόλιας παράλειψης ή καθυστέρησης στην καταβολή των οφειλόμενων ποσών. Λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει το Τμήμα στην απόδειξη δόλου εκ μέρους των αξιωματούχων των εταιρειών, αναφορικά με οποιαδήποτε καθυστέρηση ή άρνηση ή παράλειψη στην καταβολή των οφειλόμενων φόρων εταιρειών, εκφράσαμε την άποψη ότι η συγκεκριμένη αναφορά του Νόμου έχει μόνο θεωρητική αξία χωρίς να έχει αποτέλεσμα αφού η απόδειξη δόλου πρακτικά δύσκολα τεκμηριώνεται. Εισηγηθήκαμε όπως το όλο θέμα μελετηθεί ώστε να γίνουν οι δέουσες τροποποιήσεις, έτσι που να διευκολύνεται το Τμήμα στην είσπραξη των καθυστερημένων φόρων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι η εισήγησή μας βρίσκει σύμφωνους τόσο το Υπουργείο του, όσο και το ΤΕΠ και θα καταβληθούν εκ νέου προσπάθειες ώστε να γίνουν οι δέουσες τροποποιήσεις. Ωστόσο, παρόλο που σε σχετικό τροποποιητικό νομοσχέδιο που δημοσιεύτηκε στις 13.8.2010 και αποστάληκε στη Βουλή για ψήφιση είχε απαλειφθεί η προϋπόθεση για απόδειξη δόλου, εν τούτοις το νομοσχέδιο ψηφίστηκε σε Νόμο (Ν136(Ι)/2010), χωρίς τη διαγραφή της προϋπόθεσης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι σχετικό νομοσχέδιο που κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων το 2011 αποσύρθηκε μετά από παρότρυνση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών. Από έλεγχο που διενεργήθηκε στον Κλάδο Ακίνητης Ιδιοκτησίας και Κεφαλαιουχικών Κερδών του Τμήματος, αναφορικά με τα έντυπα μεταβίβασης/μεταβολής ακίνητης

περιουσίας Ν313, διαπιστώθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις οι τιμές πώλησης δηλώνονται μειωμένες από τους συμβαλλόμενους, προφανώς για αποφυγή καταβολής αυξημένων φόρων (κεφαλαιουχικών κερδών ή εισοδήματος) ή και μεταβιβαστικών τελών.

Σύμφωνα με το άρθρο 9(1) του περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμου, ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, για να αμφισβητήσει τα ποσά πώλησης που δηλώνονται για σκοπούς προσδιορισμού των κεφαλαιουχικών κερδών, πρέπει να αποδείξει ότι η δήλωση του φορολογούμενου ήταν ψευδής.

Εάν οι εκτιμήσεις του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ) για την αξία των ακινήτων που πωλούνται, οι οποίες χρησιμοποιούνται ως βάση για σκοπούς υπολογισμού των μεταβιβαστικών τελών, υιοθετούνταν για σκοπούς υπολογισμού του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, τότε θα προέκυπταν σημαντικά επιπρόσθετα έσοδα σύμφωνα πάντοτε με το Τμήμα.

Εισηγηθήκαμε όπως γίνει τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, έτσι που να παρέχεται η δυνατότητα στον Διευθυντή του ΤΕΠ να χρησιμοποιεί την εκτίμηση του ΤΚΧ, εκεί που η δηλωθείσα αξία της ιδιοκτησίας είναι χαμηλότερη, ώστε οι φορολογούμενοι να μην έχουν τη δυνατότητα αποφυγής καταβολής φόρου, δηλώνοντας ποσά χαμηλότερα από εκείνα που εκτιμά το ΤΚΧ.

Εισηγηθήκαμε, επίσης, όπως σε περιπτώσεις πώλησης ακινήτου με σημαντική αξία και όπου η εκτίμηση του Κτηματολογίου είναι κατά πολύ ψηλότερη από τη δηλωθείσα αξία, το Τμήμα να προβαίνει σε έρευνα κατά πόσο αιτιολογείται η διαφορά, καθώς και σε φορολογική διερεύνηση των συμβαλλομένων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, το Υπουργείο εξετάζει προσχέδιο νομοσχεδίου που ετοίμασε το ΤΕΠ σε συνεργασία με άλλες εμπλεκόμενες υπηρεσίες.

Μέρος Β

Ιδιοκτήτης ακινήτου ενοικιαζόμενου στη Κυβέρνηση που οφείλει σημαντικά ποσά φόρου.
Συγκεκριμένος φορολογούμενος της Επαρχίας Λάρνακας όφειλε στο Τμήμα στις 25.11.2010 (ημερ. ελέγχου), ως φυσικό πρόσωπο, φόρους ύψους €257.088, πλέον επιβαρύνσεις, με αποτέλεσμα το Τμήμα να τοποθετήσει εμπράγματο βάρος σε όλη την ακίνητη του περιουσία. Ο φορολογούμενος είναι και ιδιοκτήτης εταιρείας που ενοικιάζει κλινική στο Κράτος και η οποία, ως νομικό πρόσωπο, όφειλε στις 26.11.2010 φόρους ύψους €239.549 πλέον επιβαρύνσεις, χωρίς όμως να προβεί σε οποιαδήποτε πληρωμή από τον Μάιο του 1998. Για σκοπούς παραχώρησης βεβαίωσης για υποβολή προσφορών στο δημόσιο, το Τμήμα συνήψε συμφωνία με το φορολογούμενο για αποπληρωμή των οφειλόμενων φόρων και η οποία προνοούσε:

- (i) Την έκδοση 25 επιταγών των €20.000 η κάθε μία.
- (ii) Την υπογραφή δήλωσης με την οποία να εξουσιοδοτεί το Υπουργείο Υγείας όπως οι πληρωμές για νοσήλια γίνονται απευθείας στο Τμήμα. Η εν λόγω εξουσιοδότηση θα χρησιμοποιείτο σε περίπτωση που υπήρχε πρόβλημα με τις επιταγές που εξέδωσε ο φορολογούμενος.
- (iii) Την ακύρωση του εμπράγματος βάρους σε οικόπεδο του στη Λάρνακα με την καταβολή προς το ΤΕΠ ποσού ύψους €150.000.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι έγιναν 12 εισπράξεις με επιταγές των €20.000 η κάθε μια, από τις οποίες οι τρεις ήταν χωρίς αντίκρισμα, ενώ κατά την ημερομηνία ελέγχου (Νοέμβριος του 2010) εκκρεμούσε μια ακάλυπτη επιταγή ύψους €20.000 που εκδόθηκε στις 20.9.2009. Επίσης το Τμήμα προχώρησε σε αφαίρεση εμπράγματος βάρους για φορολογίες που «εξοφλήθηκαν» μερικώς με δύο από τις τρεις προαναφερθείσες ακάλυπτες επιταγές, χωρίς ωστόσο να εντοπιστεί από την Υπηρεσία μας οποιοδήποτε στοιχείο σχετικό με την κάλυψη των εν λόγω επιταγών.

Ζητήσαμε να ενημερωθούμε, μεταξύ άλλων, (α) γιατί δεν αξιοποιήθηκε από το Τμήμα η εξουσιοδότηση που δόθηκε από τον φορολογούμενο, ώστε οι πληρωμές νοσηλίων από το Υπουργείο Υγείας να γίνονται απευθείας στο Τμήμα, (β) γιατί το Τμήμα δεν προχώρησε στην ακύρωση των αποδείξεων εισπραξης και την επαναφορά των φορολογιών του, (γ) τις ενέργειες που προτίθεται να λάβει το Τμήμα σχετικά με την είσπραξη των οφειλών του φορολογούμενου και (δ) κατά πόσο έχει μελετηθεί το ενδεχόμενο έκδοσης

διατάγματος πώλησης (writt) τουλάχιστον των ακινήτων στα οποία προηγείται το Τμήμα έναντι άλλων επιβαρύνσεων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, με επιστολή του ημερ. 5.8.2011 μας πληροφόρησε ότι μετά την καταστρατήγηση της συμφωνίας από το φορολογούμενο με τη μη καταβολή του ποσού των €150.000, το οποίο θα εξασφαλιζόταν από την πώληση οικοπέδου, το Τμήμα δεν προχώρησε στην αποδέσμευση του εμπράγματος βάρους που βάρυνε το εν λόγω ακίνητο και επανέφερε τη φορολογία που πληρώθηκε με ακάλυπτη επιταγή. Σύμφωνα με τον Διευθυντή, το Τμήμα μελετά τη δυνατότητα αξιοποίησης της σχετικής Δήλωσης/Εξουσιοδότησης σε σχέση με τα νοσήλια που λαμβάνει ο φορολογούμενος από το Υπουργείο Υγείας. Ανέφερε επίσης ότι το 2002 εκδόθηκε ένταλμα πώλησης ακίνητης περιουσίας το οποίο δεν έχει ακόμη εκτελεστεί, ενώ το Τμήμα θα ζητήσει την έκδοση εντάλματος πώλησης ακίνητης περιουσίας για ακίνητο όπου το Τμήμα έχει προτεραιότητα έναντι άλλων επιβαρύνσεων.

Τον Ιούλιο του 2012 το Τμήμα ζήτησε την έκδοση εντάλματος πώλησης ακίνητης περιουσίας για ακίνητο στην Επαρχία Αμμοχώστου όπου το Τμήμα έχει προτεραιότητα έναντι άλλων επιβαρύνσεων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι τα ποσά των αναφερόμενων ακάλυπτων επιταγών έχουν καταβληθεί στο ΤΕΠ ενώ εκδόθηκε από το Δικαστήριο Διάταγμα πώλησης του ακινήτου στην Επαρχία Αμμοχώστου.

Καθυστέρηση στην έκδοση ενταλμάτων κατάσχεσης και εκποίησης κινητής περιουσίας (Δ71) σε σχέση με οφειλές φόρου εισοδήματος. Από έλεγχο που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας, σε ανεκτέλεστα εντάλματα κατάσχεσης και εκποίησης κινητής περιουσίας (Δ71) σε σχέση με οφειλές φόρου εισοδήματος που βρίσκονταν στην κατοχή των δικαστικών επιδοτών του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, εντοπίστηκαν αρκετές περιπτώσεις όπου το ΤΕΠ αποτάθηκε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας για την έκδοση εντάλματος κατάσχεσης και εκποίησης κινητής περιουσίας (Δ71) με μεγάλη καθυστέρηση, σε σχέση με την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής απόφασης του Δικαστηρίου για καταβολή του οφειλομένου ποσού. Ως αποτέλεσμα, στο διάστημα που μεσολάβησε, αρκετοί οφειλέτες είτε πτώχευσαν, είτε άλλαξαν διευθύνσεις, είτε δημιούργησαν νέες εταιρείες με αποτέλεσμα η εκτέλεση των ενταλμάτων Δ71 να δυσχεραίνεται ή ακόμα και να καθίσταται ανέφικτη. Με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του ΤΕΠ τον Αύγουστο 2011 θέσαμε το θέμα και παραθέσαμε ενδεικτικές περιπτώσεις ζητώντας να ενημερωθούμε αναφορικά με τους λόγους για τους οποίους δεν προωθήθηκε ενωρίτερα η διαδικασία έκδοσης εντάλματος Δ71, καθώς και για τα μέτρα που λήφθηκαν από το Τμήμα κατά το διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ της ημερομηνίας έκδοσης της απόφασης του Δικαστηρίου και της ημερομηνίας της ενόρκου δήλωσης λειτουργών του ΤΕΠ βάσει της οποίας εκδόθηκαν τα εντάλματα Δ71, για είσπραξη των οφειλομένων ποσών.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι για τις αναφερόμενες περιπτώσεις το Τμήμα προχώρησε αμέσως στην εγγραφή εντάλματος δέσμευσης ακίνητης περιουσίας (MEMO). Ανέφερε επίσης ότι το ΤΕΠ έχει καθιερώσει την διαδικασία αυτή η οποία κρίνεται ως η πλέον αποτελεσματική.

Αποκοπές Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα. Σύμφωνα με το άρθρο 3(2) του περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμου, τόκοι που αποκτά Ταμείο Προνοίας υπόκεινται σε έκτακτη εισφορά με ποσοστό ύψους 3%. Οποιοδήποτε άλλοι τόκοι συμπεριλαμβανομένων τόκων που αποκτά Ταμείο Συντάξεως, εκτός ορισμένων εξαιρέσεων, υπόκεινται σε έκτακτη εισφορά με ποσοστό 10%.

Για να θεωρείται ένα Ταμείο ως εγκεκριμένο για σκοπούς επιβολής των διατάξεων των νομοθεσιών του ΤΕΠ μέχρι και το φορολογικό έτος 2002, έπρεπε, σύμφωνα με το άρθρο 19(1)(ε) του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου (Ν. 58/61 όπως τροποποιήθηκε), να εγκριθεί από τον Έφορο Φόρου Εισοδήματος, βάσει προϋποθέσεων που ο ίδιος θέτει. Από το φορολογικό έτος 2003 που τέθηκε σε ισχύ ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος (Ν118(Ι)/02), όπως τροποποιήθηκε, δεν προσδιορίζεται ποιος εγκρίνει το Ταμείο, αν δηλαδή την έγκριση την παραχωρεί ο Έφορος Ταμείων Προνοίας ή ο Έφορος Φόρου Εισοδήματος.

Σε σχετική γνωμάτευση του, ο Γενικός Εισαγγελέας αναφέρει ότι η ερμηνεία όπως διατυπώνεται στον Νόμο 118(Ι)/2002 είναι ασαφής και εισηγείται την τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας.

Από έρευνα που έγινε, διαφάνηκε ότι δεν διενεργείται οποιοσδήποτε σχετικός έλεγχος από το Τμήμα με αποτέλεσμα ορισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στα οποία τα Ταμεία διατηρούν λογαριασμούς καταθέσεων, να προβαίνουν σε λανθασμένη παρακράτηση ποσοστού έκτακτης εισφοράς για την άμυνα επί του ποσού των τόκων που καταβλήθηκε στα Ταμεία.

Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα (α) προχωρήσει τάχιστα στη προώθηση των απαραίτητων ενεργειών για άμεση τροποποίηση της νομοθεσίας, (β) προχωρήσει σε έλεγχο των Ταμείων, όπου προκύπτουν τόκοι από καταθέσεις και (γ) προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για ανάκτηση του οφειλόμενου προς το Κράτος ποσού.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι τον Σεπτέμβριο του 2008, απέστειλε επιστολή στον Υπουργό Οικονομικών με εισήγηση για άμεση τροποποίηση της νομοθεσίας. Επίσης ανέφερε ότι ο προγραμματισμένος επιτόπιος έλεγχος των τραπεζών περιλαμβάνει και τον έλεγχο της έκτακτης εισφοράς για άμυνα που παρακρατείται στην πηγή, τα αποτελέσματα του οποίου θα αξιολογηθούν. Ζητήσαμε να ενημερωθούμε για οποιεσδήποτε εξελίξεις επί του θέματος.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα έχει ολοκληρώσει τον επιτόπιο έλεγχο των Τραπεζών αναφορικά με φόρο εισοδήματος και σύντομα αναμένεται έλεγχος και για σκοπούς έκτακτης εισφοράς για την άμυνα.

Όπως ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, το ΤΕΠ υπέβαλε τον Δεκέμβριο του 2009 σχετική μελέτη προς το Υπουργείο και με άλλη επιστολή του ημερ. 17.11.2011 εισηγήθηκε την άμεση προώθηση της διαδικασίας τροποποίησης του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου, ώστε το άρθρο 14(3) να αναφέρει ρητά ότι τα Ταμεία Προνοίας θα εγκρίνονται από τον Έφορο Φόρου Εισοδήματος.

Στον περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικό) Νόμο του 2012 (Ν102(Ι)/2012) διευκρινίζεται ότι για σκοπούς επιβολής των διατάξεων των νομοθεσιών του ΤΕΠ, η έγκριση του Ταμείου παραχωρείται από τον Έφορο Φόρου Εισοδήματος.

Εξυπηρέτηση του πολίτη. Κατά το 2004 το Τμήμα έθεσε σε λειτουργία το λογισμικό σύστημα TAXISnet που παρέχει τη δυνατότητα στους πολίτες να υποβάλλουν τη δήλωση εισοδήματος τους μέσω του Διαδικτύου. Μέσω του συστήματος TAXISnet, ο φορολογούμενος πολίτης έχει τη δυνατότητα να παίρνει πληροφορίες για όλα τα στάδια εκκαθάρισης της δήλωσης μέχρι και το τελικό αποτέλεσμα που είναι η επιβεβαίωση φορολογίας για το τελευταίο φορολογικό έτος.

Κατά το 2005 η υπηρεσία ηλεκτρονικής υποβολής δήλωσης εισοδήματος επεκτάθηκε και στα νομικά πρόσωπα. Ταυτόχρονα το 2005 δόθηκε και η δυνατότητα μαζικής ηλεκτρονικής υποβολής δηλώσεων εισοδήματος με XML Αρχεία. Σημειώνεται ότι μέχρι τις 13.8.2012, από τις 336.185 δηλώσεις φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων που στάλθηκαν παγκύπρια κατά το 2012, και αφορούν το φορολογικό έτος 2011, υποβλήθηκαν στο Τμήμα μέσω του συστήματος TAXISnet μόνο οι 38.474 (ποσοστό 11,44%).

Σε προηγούμενη Έκθεσή μας εισηγηθήκαμε όπως διερευνηθούν οι λόγοι για τη μη ικανοποιητική χρήση της εν λόγω υπηρεσίας από το κοινό.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα αφού έλαβε υπόψη τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας, μελετά συγκεκριμένους τρόπους αποτελεσματικότερης αξιοποίησης της υπηρεσίας TAXISnet. Με τις νέες διατάξεις του Περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμου, όπως τροποποιήθηκε με τον Νόμο Ν136(Ι)/2010, συγκεκριμένες ομάδες φορολογούμενων πρέπει να υποβάλλουν τη φορολογική τους δήλωση με ηλεκτρονικά ή άλλα μέσα, οπότε η χρήση της υπηρεσίας TAXISnet από το κοινό αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά.

4.16.3 ΤΜΗΜΑ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Μέρος Α

Έσοδα. Τα έσοδα κατά το 2011 ανήλθαν σε €670,08 σε σύγκριση με €642,08 εκ. το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση 28 εκ. ή 4,2%. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση του φόρου κατανάλωσης στα πετρελαιοειδή (€337,21 εκ.).

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2011, συμπεριλαμβανομένων των τόκων και επιβαρύνσεων, ήταν €10,9 εκ. σε σύγκριση με €9,4 εκ. το 2010. Ποσό €1,3 εκ. αφορά σε οφειλές που προέκυψαν από βεβαιώσεις τελωνειακής οφειλής του 2011 και το υπόλοιπο ποσό ύψους €9,6 εκ. αφορά σε οφειλές προηγούμενων ετών.

Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενή μας Έκθεση, ένα σημαντικό μέρος των οφειλών (πέραν του €1 εκ.) αφορά σε διάφορες υποθέσεις για τις οποίες υπάρχουν δικαστικές αποφάσεις για είσπραξη των οφειλών από το Τμήμα, οι οποίες δεν εκτελέστηκαν. Σε άλλες περιπτώσεις υπάρχουν συμφωνίες με τους οφειλότες για εξόφληση των οφειλών με δόσεις οι οποίες δεν τηρούνται.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, οι οφειλές που βεβαιώνονται εκ των υστέρων παρακολουθούνται σε συνεχή βάση από τους αρμόδιους λειτουργούς του Τμήματος. Σύμφωνα με τα στοιχεία του συστήματος παρακολούθησης οφειλών Τελωνείου, το οφειλόμενο ποσό για τις βεβαιώσεις του 2011 ανέρχεται σήμερα σε €507.758.

Όσον αφορά στο θέμα των ανεκτέλεστων δικαστικών αποφάσεων και των συμφωνιών εξόφλησης οφειλών οι οποίες δεν τηρούνται, το Τμήμα έχει κωδικοποιήσει και εφαρμόσει συγκεκριμένες πρακτικές, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του για προώθηση της είσπραξης των οφειλών, μέσω της Νομικής Υπηρεσίας.

Υπερωριακή απασχόληση.

(α) Το ύψος της υπερωριακής αποζημίωσης ανήλθε το 2011 σε €3.917.559, σε σύγκριση με €4.941.170 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €1.023.611 ή ποσοστό 20,72%. Το σύνολο των ωρών υπερωριακής απασχόλησης ήταν 185.674 από τις οποίες 60.716 ήταν χρεώσιμες, σε σύγκριση με 246.629 και 90.772 ώρες, αντίστοιχα το 2010. Τα έσοδα από τις χρεώσιμες ώρες ήταν €1.543.711 και το αντίστοιχο κόστος €1.466.882. Η μη χρεώσιμη υπερωριακή εργασία, αφορά κυρίως σε εργασία στα αεροδρόμια και στα σημεία ελέγχου των οδοφραγμάτων. Το κόστος των μη χρεώσιμων ωρών το 2011 ήταν €2.453.677, σε σύγκριση με €2.919.944 το 2010.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, το όλο θέμα της υπερωριακής απασχόλησης βρίσκεται κάτω από στενή και συνεχή παρακολούθηση σε παγκύπρια βάση.

Από τον Ιούλιο του 2011 αποφασίστηκαν και λήφθηκαν σειρά δραστικών μέτρων που καλύπτουν όλους τους τομείς των δραστηριοτήτων του Τμήματος, λαμβάνοντας υπόψη τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας του τελωνειακού ελέγχου καθώς και της προστασίας των δημόσιων εσόδων/συμπερόντων του Δημοσίου.

(β) Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, πολλοί υπάλληλοι του Τμήματος εργάζονται πέραν των 48 ωρών την εβδομάδα, περιλαμβανομένων των υπερωριών, που είναι το ανώτατο όριο εργάσιμων ωρών που προβλέπεται στον περί Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμο του 2002.

Δημόσια Αποθήκη προσωρινής εναπόθεσης και Αποθήκη Δημοσίου στο Επαρχιακό Τελωνείο Λευκωσίας. Στη Δημόσια Αποθήκη προσωρινής εναπόθεσης τοποθετούνται προσωρινά εμπορεύματα που εισάγονται στη Δημοκρατία, μέχρι αυτά να λάβουν τελωνειακό προορισμό. Εάν αυτό δεν γίνει μέσα στην καθορισμένη από τον Νόμο προθεσμία τότε τα εμπορεύματα θεωρούνται αζήτητα και μεταφέρονται στην Αποθήκη του Δημοσίου.

Ο όγκος εργασίας στις πιο πάνω αποθήκες έχει μειωθεί δραστικά από την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και μετά, λόγω του ότι τα κοινοτικά εμπορεύματα που αποστέλλονται στη Δημοκρατία από άλλα Κράτη μέλη διακινούνται ελεύθερα σύμφωνα με τις ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις και παραλαμβάνονται στην πλειονότητά τους από τα σημεία εισόδου στη Δημοκρατία (αναφέρεται ενδεικτικά ότι τα ετήσια έσοδα (αποθηκευτικά και αχθοφορικά) από τις δύο αποθήκες τα τελευταία πέντε χρόνια μειώθηκαν από €74.175 σε €5.214). Εν τούτοις το Τμήμα συνεχίζει να απασχολεί τον ίδιο αριθμό ατόμων για τη λειτουργία των αποθηκών (5 άτομα ως τακτικό μηνιαίο προσωπικό και 16 άτομα ωρομίσθιο προσωπικό) με συνολικές δαπάνες που υπερβαίνουν τις €500.000.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για μείωση του προσωπικού των αποθηκών σε λογικά επίπεδα, ανάλογα με τον όγκο εργασίας.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, το θέμα απασχόλησε το Τμήμα, το οποίο σε συνεργασία με το αρμόδιο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και τις συντεχνίες, καθόρισε το πλεονάζον ωρομίσθιο προσωπικό και λαμβάνονται μέτρα για μετακίνησή του σε άλλες υπηρεσίες ή σε άλλους τομείς του Τμήματος.

Προσωρινές Εισαγωγές. Παρατηρήθηκε ότι μεγάλος αριθμός αυτοκινήτων για τα οποία παραχωρήθηκε άδεια προσωρινής εισαγωγής, και των οποίων η περίοδος παραμονής έχει λήξει δεν έχουν τύχει τελωνειακής διευθέτησης. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, στις 31.12.2011 εκκρεμούσε η τελωνειακή διευθέτηση για 2.026 αυτοκίνητα.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, λαμβάνονται μέτρα με σκοπό την εντατικοποίηση των προσπαθειών για εντοπισμό και κατάσχεση των εν λόγω οχημάτων, με προτεραιότητα στα οχήματα των οποίων η περίοδος προσωρινής εισαγωγής έληξε το 2004 και μετά.

Επιτόπιος Έλεγχος Αποθηκών Τελωνειακής Αποταμίευσης. Κατά τον επιτόπιο έλεγχο που γίνεται από το Τμήμα σε Αποθήκες Τελωνειακής Αποταμίευσης παρατηρούνται διάφορες παρανομίες, ειδικά όσον αφορά σε αυτοκίνητα (παράνομη χρήση, επέμβαση στο χιλιομετρική, μετακίνηση των αυτοκινήτων σε άλλους χώρους κ.λπ.) για τις οποίες επιβάλλονται συμβιβαστικά ποσά. Τα ποσά αυτά είναι, κατά την γνώμη μας, πολύ μικρά και δεν λειτουργούν αποτρεπτικά. Εισηγούμαστε να επιβάλλονται πιο αυστηρές ποινές, ενδεχομένως και κατάσχεση των αυτοκινήτων που χρησιμοποιούνται παράνομα, ώστε να υπάρχει συμμόρφωση με τη νομοθεσία.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ενόψει των εξελίξεων που έχουν επέλθει στο τελωνειακό περιβάλλον και των σημερινών δεδομένων και διαπιστώσεων, έχει αναθεωρηθεί η εγκύκλιος του Τμήματος για εξώδικο συμβιβασμό αδικημάτων αντί ποινικής δίωξης σε τοπικό επίπεδο, και έχουν αυξηθεί οι ποινές για τα πιο πάνω αδικήματα.

Κάθε υπόθεση τυγχάνει χειρισμού μετά από αξιολόγηση των ιδιάζοντων περιστατικών τα οποία την περιβάλλουν, στα πλαίσια της ισχύουσας τελωνειακής νομοθεσίας, εθνικής και κοινοτικής, και των σχετικών οδηγιών, έχοντας υπόψη τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της αναλογικότητας.

Κλάδος μετελέγχου. Στα πλαίσια διαχείρισης κινδύνου σχετικά με τις εισαγωγές διαφόρων εμπορευμάτων, επιλέγονται από τον κλάδο μετελέγχου διάφορες επιχειρήσεις για εκ των υστέρων έλεγχο από τα Επαρχιακά Γραφεία. Στόχος είναι η άμεση πραγματοποίηση του ελέγχου για διαπίστωση της ορθότητας των δηλώσεων που έγιναν τόσο στην ταξινόμηση όσο και στην προέλευση και αξία των εμπορευμάτων. Παρατηρήθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις δεν γίνεται ο προγραμματισθείς έλεγχος. Ο έλεγχος από τον κλάδο μετελέγχου είναι σημαντικός και αποφέρει έσοδα για το Τμήμα και η μη πραγματοποίησή του αυξάνει τον κίνδυνο απώλειας εσόδων.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, όλα τα προγράμματα που ετοιμάζονται σε κεντρικό επίπεδο, εφόσον απαιτείται επαναξιολογούνται και τυγχάνουν στενής και συνεχούς παρακολούθησης για αύξηση της εισπρακτικής ικανότητας του Τμήματος, διασφάλιση των δημόσιων εσόδων και γενικότερα των συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σχετικά με τις περιπτώσεις που πιθανόν να μην εκτελέστηκε κάποιος έλεγχος που έχει προγραμματιστεί, αυτό μπορεί να συμβεί σε περιπτώσεις επαναξιολόγησης της σοβαρότητας και επικινδυνότητας των υποθέσεων και αλλαγή στην προτεραιότητα που δίδεται στην κάθε περίπτωση.

Επιβολή ΦΠΑ σε εμπορεύματα που τίθενται σε ελεύθερη κυκλοφορία με ταυτόχρονη τοποθέτηση σε φορολογική αποθήκη. Παρατηρήθηκε ότι στην περίπτωση των εμπορευμάτων που εισάγονται στην Κύπρο και τίθενται σε ελεύθερη κυκλοφορία, με ταυτόχρονη τοποθέτησή τους σε φορολογική αποθήκη, δεν επιβάλλεται φόρος προστιθέμενης αξίας επί του καταβληθέντος δασμού, σύμφωνα με τις διατάξεις της περί ΦΠΑ νομοθεσίας, όπως γίνεται για τα εμπορεύματα που δεν τοποθετούνται σε αποθήκη και παραδίδονται για άμεση κατανάλωση.

Κατασχέσεις εμπορευμάτων. Παρατηρήθηκαν διάφορες αδυναμίες σχετικά με τις κατασχέσεις εμπορευμάτων όπως, καθυστέρηση στη δήμευση των κατασχεθέντων, μη ασφαλής φύλαξη τους, καθυστέρηση στην εκποίηση τους κ.λ.π., με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων για το κράτος.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, η καθυστέρηση στη δήμευση των κατασχεθέντων οφείλεται στις χρονοβόρες δικαστικές διαδικασίες. Όσον αφορά στην ασφαλή φύλαξη των κατασχεθέντων, έχουν βελτιωθεί σημαντικά τα μέτρα ασφαλείας των αποθηκών. Η εκποίηση των κατασχεθέντων γίνεται σύμφωνα με τη θεσμοθετημένη διαδικασία.

Αφορολόγητο πετρέλαιο.

(α) Αγροτικό πετρέλαιο. Το Τμήμα παραχωρεί άδειες χρήσης αγροτικού αφορολόγητου πετρελαίου σε επαγγελματίες αγρότες (εγγεγραμμένους στο Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων). Μέχρι σήμερα έχουν παραχωρηθεί άδειες σε πέραν των 6000 αγροτών και έχουν εγκριθεί 124 πρατήρια πετρελαιοειδών τα οποία μπορούν να μεταπωλούν αφορολόγητο χρωματισμένο πετρέλαιο για γεωργικούς σκοπούς στους εγκεκριμένους αγρότες. Παρατηρήθηκε ότι ο έλεγχος που γίνεται από το Τμήμα υπό τη μορφή επιτόπιου ελέγχου στους αγρότες και στα πρατήρια για να διαπιστωθεί ότι δεν γίνεται χρήση πετρελαίου για μη εγκεκριμένους σκοπούς είναι περιορισμένος. Επίσης, δεν τηρούνται αναλυτικά στοιχεία και δεν παρακολουθείται η κατανάλωση πετρελαίου από τον κάθε αγρότη ούτε και γίνεται έλεγχος στο Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων για διαπίστωση ότι συνεχίζει να είναι εγγεγραμμένος αγρότης.

(β) Απαλλαγή από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης του πετρελαίου που χρησιμοποιείται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Το Τμήμα για την αντιμετώπιση της έκτακτης κατάστασης εξέδωσε στις 8.8.2011 εγκύκλιο για απαλλαγή από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης του πετρελαίου που χρησιμοποιείται σε ηλεκτρογεννήτριες για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Παρατηρήθηκε ότι δεν έγινε έλεγχος για να διασφαλιστεί ότι δεν έγινε χρήση αφορολόγητου πετρελαίου για άλλους σκοπούς.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, βασικός όρος για παραχώρηση της πιο πάνω απαλλαγής ήταν η προϋπόθεση παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας σε ποσότητα τουλάχιστον 30MWh ετησίως. Ως εκ τούτου ο Τομέας Μετελέγχου παρακολουθούσε την πιο πάνω απαλλαγή και με τη λήξη του πρώτου έτους από την ημερομηνία χορήγησής της, ετοίμασε σχετικό πρόγραμμα ελέγχου από τον Σεπτέμβριο του 2012 το οποίο καλύπτει συνολικά 41 εταιρείες. Το υπό αναφορά πρόγραμμα κοινοποιήθηκε στα Επαρχιακά Κλιμάκια Μετελέγχου και είναι σε πλήρη εξέλιξη.

Μίσθωση Υπηρεσιών. Όπως έχει αναφερθεί σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Τμήμα ύστερα από διαγωνισμό προσέλαβε το 2007 ένα εμπειρογνώμονα σε θέματα ενεργειακών προϊόντων. Την 1.6.2007 υπογράφηκε συμφωνία μίσθωσης υπηρεσιών για περίοδο 6 μηνών (1.6.2007-30.11.2007), με δικαίωμα ανανέωσης για άλλους έξι μήνες. Η συμφωνία ανανεώθηκε για το επόμενο εξάμηνο δηλαδή μέχρι 31.5.2008 και ακολούθως, με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, για περίοδο ενός έτους (2.6.2008-31.5.2009) και για δεύτερη περίοδο δύο ετών (1.6.2009-31.5.2011) με τους ίδιους όρους. Η συνολική δαπάνη ανήλθε σε €246.000 πλέον ΦΠΑ. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι για τη σύναψη νέων συμβάσεων για την περίοδο 2.6.2008-31.5.2011 θα έπρεπε να ακολουθηθούν οι διατάξεις του περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών Νόμου (Ν.12(Ι)/2006). Επίσης στους όρους του αρχικού διαγωνισμού θα έπρεπε να περιληφθεί περίοδος σύμβασης σύμφωνα με τις ανάγκες του Τμήματος, οι οποίες όπως φάνηκε ήταν πολλαπλάσιες της αρχικής συμβατικής περιόδου.

Παρά τις σχετικές υποδείξεις της Υπηρεσίας μας το Τμήμα, μετά τη λήξη της σύμβασης, προέβηκε και πάλι τον Ιούλιο 2011 σε παράταση των υπηρεσιών του εμπειρογνώμονα με απευθείας διαπραγμάτευση και υπέγραψε εκ νέου σύμβαση μίσθωσης υπηρεσιών με τον ίδιο για το ποσό των €123.020 πλέον ΦΠΑ για περίοδο 2 χρόνων (14.6.2011 - 13.6.2013). Όπως διαπιστώθηκε το Τμήμα ακολούθησε τη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς την προκήρυξη διαγωνισμού, επικαλούμενο το άρθρο 33 (α) (ii) του Νόμου (Ν. 12(Ι)/2006), σύμφωνα με το οποίο επιτρέπεται η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς την προκήρυξη διαγωνισμού εάν για λόγους τεχνικούς, καλλιτεχνικούς ή σχετικούς με την προστασία

αποκλειστικών δικαιωμάτων, η σύμβαση δύναται να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η διαδικασία που ακολουθήθηκε δεν εμπίπτει στο πιο πάνω άρθρο. Επίσης δεν ζητήθηκε η εκ των προτέρων έγκριση του Προέδρου του αρμόδιου Συμβουλίου Προσφορών όπως διαλαμβάνεται στους σχετικούς Κανονισμούς (Κ.Δ.Π. 201/2007) για τις περιπτώσεις αυτές. Επιπλέον παρατηρήθηκε ότι, ενώ η συμφωνία μίσθωσης προνοεί ρητά ότι ο εμπειρογνώμονας θα παρέχει στον Διευθυντή του Τμήματος αναφορά προόδου σε μηνιαία βάση, αυτό δεν έχει τηρηθεί.

Χρήση αφορολόγητων μηχανημάτων από εταιρεία παραγωγής καπνικών προϊόντων. Η Εταιρεία η οποία δραστηριοποιείτο στην Ελεύθερη Ζώνη Εμπορίου (ΕΖΕ) από το 2001 για την παραγωγή και εμπορία καπνικών προϊόντων και η οποία είχε τύχει φοροαπαλλαγής για όλα τα μηχανήματα που χρησιμοποιούσε στο εργοστάσιο της, το 2008 μετέφερε τις δραστηριότητες και τα μηχανήματά της σε άλλη εταιρεία ίδιων συμφερόντων η οποία δεν δικαιούται φοροαπαλλαγή (το καθεστώς φοροαπαλλαγής για τις εταιρείες στην ΕΕ τερματίστηκε το 2004). Το Τμήμα εξέδωσε το 2009 εκ των υστέρων Βεβαίωση Τελωνειακής Οφειλής προς την πρώτη εταιρεία με την οποία ζητούσε την καταβολή των εισαγωγικών δασμών και φόρων ύψους €762.975, πλέον 10% χρηματική επιβάρυνση και τόκους, για τα μηχανήματα που παραχώρησε στη δεύτερη εταιρεία. Η εταιρεία προσέφυγε στο Δικαστήριο το οποίο στις 22.12.2011 απέρριψε την προσφυγή, και ακολούθως κατέθεσε έφεση εναντίον της απόφασης του Δικαστηρίου. Στο μεταξύ η δεύτερη εταιρεία έχει παράνομα στην κατοχή της, από το 2008 μέχρι σήμερα, αφορολόγητα μηχανήματα τα οποία χρησιμοποιεί για την παραγωγή καπνικών προϊόντων, χωρίς το Τμήμα να προβεί στη λήψη διορθωτικών μέτρων όπως έχει την εξουσία σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, το Τμήμα έλαβε υπόψη ότι η δραστητική εφαρμογή της νομοθεσίας με το μέτρο της κατάσχεσης των μηχανημάτων από τη δεύτερη εταιρεία θα είχε ως αποτέλεσμα το κλείσιμο του εργοστασίου με όλα τα συνεπακόλουθα, για ένα θέμα που στην εξέλιξη των πραγμάτων διαφάνηκε ότι δεν ήταν απαλλαγμένο αμφιβολιών σε ότι αφορά στην ορθότητα της εκτίμησης της αξίας των μηχανημάτων και του ύψους του απαιτούμενου ποσού.

Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.

Μέρος Α

Εισπράξεις. Οι εισπράξεις φόρου προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) κατά το 2011 ανήλθαν σε €1.718,3 εκ. σε σύγκριση με €1.733,7 εκ. το 2010, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €15,4 εκ. ή 0,90%.

Καθυστερημένοι φόροι. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στην Υπηρεσία Φ.Π.Α., στις 31.12.2011 το σύνολο των καθυστερημένων φόρων συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων και τόκων, ήταν €271,9 εκ., σε σύγκριση με €220,9 εκ. το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €51 εκ. ή 23,08%. Το ποσό αυτό αποτελεί ποσοστό 1,4% των συνολικών εισπράξεων Φ.Π.Α. από την έναρξη εφαρμογής του μέχρι τις 31.12.2011, που ανέρχονται σε €18,29 δις. Καθυστερημένες οφειλές παρουσιάζουν 19.452 υποκείμενα στον φόρο πρόσωπα (υ.φ.π.) (17.464 υ.φ.π. το 2010). Αναφέρεται ότι ποσό €78,7 εκ. αφορά φόρο που δηλώθηκε και δεν καταβλήθηκε και ποσό €58,4 εκ. φόρο που βεβαιώθηκε και δεν καταβλήθηκε, παρόλο που αυτό σύμφωνα με τον Νόμο είναι ποινικό αδίκημα.

Ένα μεγάλο ποσοστό των καθυστερήσεων (πέραν του 59%) είναι δύσκολο αν όχι αδύνατο να εισπραχθεί αν ληφθεί υπόψη ότι ποσό €54,1 εκ. οφείλεται από πρόσωπα για τα οποία έχει εκδοθεί διάταγμα παραλαβής/εκκαθάρισης, €85,2 εκ. από πρόσωπα των οποίων η εγγραφή στο μητρώο έχει ακυρωθεί και €22,4 εκ. από πρόσωπα που έχουν προσφύγει στο Δικαστήριο. Επίσης, ποσό €134,8 εκ. (49% των οφειλών) αποτελεί επιβαρύνσεις και τόκους ενώ 9.246 υ.φ.π. οφείλουν μόνο επιβαρύνσεις και τόκους που συμποσούνται σε €33,2 εκ. Αναφέρεται επίσης ότι σύμφωνα με τον περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικό) Νόμο του 2010 (Ν.68(Ι)/2010), για τις οφειλές που προέκυψαν πριν την 1.2.2002, ο Υπουργός Οικονομικών, μετά από πρόταση του Εφόρου και Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, δύναται να αποδεχθεί την πληρωμή του οφειλόμενου φόρου με την αποδοχή ταυτόχρονα μείωσης ή/και διαγραφής οποιουδήποτε ποσού επιβληθείσας πρόσθετης επιβάρυνσης ή τόκου. Στο συνολικό ποσό των οφειλών στις 31.12.2011 περιλαμβάνεται ποσό €104,9 εκ. (€19,9 εκ. φόροι και €85 εκ. τόκοι και επιβαρύνσεις) που αφορά στην περίοδο πριν την 1.2.2002.

Σημειώνεται ότι στο ποσό των καθυστερήσεων δεν περιλαμβάνεται ποσό €4,9 εκ. που προέκυψε από βεβαιώσεις φόρου σε 239 υ.φ.π. που δεν υπέβαλαν τις φορολογικές τους δηλώσεις καθώς επίσης και ποσό €45 εκ. που αφορά πρόστιμο που επιβλήθηκε σε 9.139 υ.φ.π. για τον ίδιο λόγο. Τα ποσά αυτά περιλαμβάνονται στις κατ' εκτίμηση φορολογίες, λόγω του ότι δεν έχουν υποβληθεί οι φορολογικές δηλώσεις, αλλά αποτελούν πραγματική οφειλή.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, η Υπηρεσία Φ.Π.Α. έχει θέσει το θέμα της είσπραξης των χρεών πάνω σε νέα βάση και έχει προχωρήσει με τη λήψη μέτρων αύξησης της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας του συστήματος. Τα μέτρα είσπραξης που εφαρμόζονται από την Υπηρεσία Φ.Π.Α. επικεντρώνονται στην είσπραξη του αμέσως απαιτητού ποσού που ανέρχεται σε €110,22 εκ., δηλαδή το ποσό που οφείλεται από πρόσωπα που δεν τελούν υπό εκκαθάριση/πτωχευτική διαδικασία, δεν έχει ακυρωθεί η εγγραφή τους στο μητρώο Φ.Π.Α. και δεν έχουν προσφύγει στο Δικαστήριο εναντίον αποφάσεων του Εφόρου Φ.Π.Α. Το υπό αναφορά ποσό αναλύεται ως ακολούθως:

- Οφειλές Αθλητικών Σωματείων €8,85 εκ.
- Οφειλές Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης €0,2 εκ.
- Οφειλές με Δικαστικά Μέτρα €37,2 εκ.
- Οφειλές με Οδηγίες για λήψη Δικαστικών Μέτρων/για Πολιτική Αγωγή €4,2 εκ.
- Οφειλές που τυγχάνουν χειρισμού από τον Τομέα Συμμόρφωσης €2,4 εκ.
- Οφειλές που τυγχάνουν χειρισμού από τον Τομέα Διερευνήσεων €3,5 εκ.
- Οφειλές σε Διαδικασία Αίτησης Διάλυσης €10,3 εκ.
- Οφειλές χωρίς φόρο - επιβαρύνσεις και τόκοι μόνο €0,9 εκ.
- Οφειλές υπό παρακολούθηση στο Πρόγραμμα Είσπραξης Χρεών €42,7 εκ.

Η κατηγορία των προσώπων που οφείλουν €42,7 εκ. αποτελούν τον πρωταρχικό στόχο του Προγράμματος Είσπραξης Χρεών, το οποίο κατά το 2011 συνεχίστηκε. Για σκοπούς αύξησης της αποτελεσματικότητας της είσπραξης των οφειλόμενων ποσών με την εφαρμογή της απειλής του μέτρου της κατάσχεσης αγαθών, συνεχίζεται η εφαρμογή του νέου μηχανογραφημένου συστήματος, το οποίο αποσκοπεί στην όσο το δυνατόν ταχύτερη όχληση υποκειμένων στον φόρο προσώπων που δεν συμμορφώνονται ως προς τις υποχρεώσεις τους στην καταβολή των οφειλόμενων ποσών φόρου από υποβληθείσες φορολογικές δηλώσεις.

Φοροδιαφυγή.

(α) Εγγραφή στο μητρώο Φ.Π.Α. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η Υπηρεσία θα πρέπει να εντείνει τις ενέργειες για εντοπισμό προσώπων που δεν έχουν εγγραφεί στο μητρώο Φ.Π.Α. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, η εγγραφή στο μητρώο Φ.Π.Α. είναι υποχρεωτική όταν ο κύκλος εργασιών υπερβαίνει τις €15.600.

(β) Νομική ευθύνη καταναλωτή. Για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής που προκύπτει από τη μη έκδοση φορολογικού τιμολογίου, η Υπηρεσία, λαμβάνοντας υπόψη και τις εμπειρίες άλλων χωρών, προώθησε την τροποποίηση των περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Γενικών) Κανονισμών οι οποίοι ψηφίστηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων τον Δεκέμβριο 2011 και τέθηκαν σε ισχύ στις 16.1.2012. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς υ.φ.π. το οποίο πραγματοποιεί φορολογητέα παράδοση αγαθών/υπηρεσιών σε μη υ.φ.π. στη Δημοκρατία έχει την υποχρέωση έκδοσης νόμιμης απόδειξης. Στους Κανονισμούς δεν έχει περιληφθεί πρόνοια σχετικά με τη νομική ευθύνη του καταναλωτή.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, η μη συμπερίληψη πρόνοιας για τη νομική ευθύνη του καταναλωτή ήταν απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Επιστροφές Φόρου. Η επιστροφή φόρου σε υ.φ.π. γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 20(6) του Νόμου (Ν.95(Ι)/2000) κατόπιν αίτησής τους. Κατά το 2011 υποβλήθηκαν 19.610 αιτήσεις από 7.276 υ.φ.π για επιστροφή φόρου ύψους €169,7 εκ., από το οποίο, ποσό €162,9 εκ. εγκρίθηκε για επιστροφή. Η Υπηρεσία

Φ.Π.Α. διεξήγαγε έλεγχο σε 1.335 υ.φ.π και σε 781 περιπτώσεις βεβαιώθηκε φόρος ύψους €4,9 εκ. Το συνολικό ποσό που παρέμενε σε πίστη των υ.φ.π στις 31.12.2011 ήταν €341,3 εκ., σε σύγκριση με €340,7 εκ το 2010.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, η Υπηρεσία Φ.Π.Α., στα πλαίσια των δυνατοτήτων της, καταβάλλει συνεχείς προσπάθειες για αύξηση των επισκέψεων ελέγχου που περιλαμβάνουν και επισκέψεις που σχετίζονται με τις εξετάσεις αιτήσεων για σκοπούς επιστροφής φόρου.

Μη υποβολή φορολογικών δηλώσεων και κατ' εκτίμηση φορολογίες. Στις περιπτώσεις όπου υ.φ.π δεν υποβάλλουν φορολογικές δηλώσεις, η Υπηρεσία προχωρεί στην επιβολή κατ' εκτίμηση φορολογίας με βάση τα στοιχεία που έχει από προηγούμενες φορολογικές περιόδους, βάσει του άρθρου 49(1) του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου. Οι κατ' εκτίμηση φορολογίες διαγράφονται όταν υποβληθούν οι φορολογικές δηλώσεις. Στις 31.12.2011, 9.139 υ.φ.π παρουσίαζαν οφειλές από κατ' εκτίμηση φορολογίες. Από τα πρόσωπα αυτά 696 πρόσωπα δεν υπέβαλαν καμία φορολογική δήλωση. Επανέλαβα την άποψη ότι οι περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να διερευνηθούν και να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα για τακτοποίηση των οφειλών. Για τον εντοπισμό των οφειλετών μπορούν να ζητηθούν, βάσει του Νόμου, πληροφορίες και στοιχεία από άλλα Κυβερνητικά Τμήματα.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ο εντοπισμός των αφανών επιτηδευματιών που παραλείπουν να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που υπέχουν με βάση τον περί Φ.Π.Α. Νόμο αποτελεί συνεχή δραστηριότητα κάθε Επαρχιακού Γραφείου στο μέτρο των δυνατοτήτων εκάστου. Επίσης καταβάλλεται προσπάθεια για αξιοποίηση των στοιχείων που τηρούνται από άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες.

Εισπρακτικά μέτρα.

(α) Κατάσχεση αγαθών. Κατά το 2011 τέθηκαν υπό απειλή κατάσχεσης 1.939 υ.φ.π., (σε σύγκριση με 1.562 υ.φ.π το 2010) και ως αποτέλεσμα, εισπράχθηκε ποσό €13,6 εκ. σε σύγκριση με €15,1 εκ. το 2010.

(β) Ποινικές διώξεις. Κατά το 2011 κατατέθηκαν ενώπιον των Δικαστηρίων 1.505 ποινικές διώξεις και διεκπεραιώθηκαν 1.356 υποθέσεις από τις οποίες εισπράχθηκε ποσό €7,8 εκ. (2010 €8,6 εκ.). Στις 31.12.2011 εκκρεμούσαν ενώπιον των Δικαστηρίων 1.190 υποθέσεις.

(γ) Πολιτικές αγωγές. Κατά τη διάρκεια του 2011 δεν καταχωρίστηκε καμία πολιτική αγωγή. Δεν τηρήθηκαν στοιχεία αναφορικά με τον αριθμό των αγωγών που διεκπεραιώθηκαν ή αποσύρθηκαν ή για τυχόν ποσά που εισπράχθηκαν, συνεπεία των αγωγών. Όπως έχει διαφανεί διαχρονικά, οι πολιτικές αγωγές είναι πολύ χρονοβόρες και τα οφέλη για το κράτος είναι περιορισμένα. Οι αποφάσεις του Δικαστηρίου πολλές φορές δεν μπορούν να εκτελεστούν για διάφορους λόγους.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, οι προσπάθειες επικεντρώνονται στις κατασχέσεις αγαθών και στις ποινικές διώξεις, από τις οποίες προκύπτουν πολύ περισσότερες εισπράξεις καθυστερημένων οφειλών.

Επισκέψεις ελέγχου.

Η Υπηρεσία κατά το 2011 πραγματοποίησε 756 επισκέψεις ελέγχου σε υ.φ.π κατά τις οποίες βεβαιώθηκε φόρος ύψους €18,1 εκ. (2010 1.338 επισκέψεις ελέγχου και βεβαίωση φόρου €14,3 εκ.). Όλες οι επισκέψεις ελέγχου από την Υπηρεσία από το 1992 μέχρι το 2011 κάλυψαν περίπου το 10% των εγγραφέντων στο μητρώο Φ.Π.Α. υ.φ.π. Στην πλειοψηφία των επισκέψεων ελέγχου (62,1%) προέκυψε βεβαίωση φόρου.

Κατά τη διάρκεια του 2011, πραγματοποιήθηκαν επίσης από τον Τομέα Διερευνήσεων της Υπηρεσίας 92 φορολογικοί έλεγχοι, για διερεύνηση πιθανής διάπραξης απάτης από υ.φ.π.. Στις 85 από τις περιπτώσεις αυτές βεβαιώθηκε οφειλόμενος φόρος συνολικού ποσού €6,0 εκ (€70.511 ανά επίσκεψη κατά μέσο όρο), ενώ σε αρκετές από τις περιπτώσεις επιβλήθηκε και συμβιβαστικό ποσό για το αδίκημα.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι θα πρέπει να γίνουν προσπάθειες για αύξηση των επισκέψεων ελέγχου επειδή, εκτός από το άμεσο όφελος από τη βεβαίωση φόρου, προκύπτει σημαντικό έμμεσο όφελος από την αναβάθμιση της συμμόρφωσης που επιτυγχάνεται με την επαφή που γίνεται με τα υ.φ.π. και την

ενίσχυση του ελέγχου από την Υπηρεσία.

Οφειλές ποδοσφαιρικών σωματείων. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 30.12.1998 την παραχώρηση κατά χάρη χορηγίας προς τα ποδοσφαιρικά σωματεία για κάλυψη των συσσωρευμένων οφειλών τους μέχρι 31.12.1998 προς την Υπηρεσία Φ.Π.Α., το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, υπό την προϋπόθεση ότι θα ανταποκρίνονταν έγκαιρα στις μελλοντικές φορολογικές τους υποχρεώσεις. Τα πλείστα σωματεία δεν ανταποκρίθηκαν στις υποχρεώσεις τους. Οι ανείσπρακτες οφειλές μαζί με τους συσσωρευμένους τόκους των οφειλών τους μέχρι 31.12.1998 ανέρχονταν στις 10.9.2012, σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας, σε €2,11 εκ.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με άλλη απόφαση του στις 29.8.2007 ενέκρινε «Σχέδιο Αποπληρωμής Οφειλών Ποδοσφαιρικών Σωματείων προς το Κράτος», το οποίο ετοιμάστηκε από το Υπουργείο Οικονομικών, με σκοπό την αποπληρωμή των οφειλών των σωματείων στη βάση του συμψηφισμού με τις εκάστοτε κρατικές χορηγίες και τη δημιουργία των απαραίτητων προϋποθέσεων μόνιμης και συνεχούς ανταπόκρισης των σωματείων στις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Οι υποχρεώσεις προς την Υπηρεσία Φ.Π.Α. για την περίοδο 1.1.1999-31.5.2007 υπολογίστηκαν σε €5,08 εκ.

Βασική προϋπόθεση για την παραχώρηση της κρατικής χορηγίας, σύμφωνα με το Σχέδιο, ήταν η πλήρης και άμεση ανταπόκριση των σωματείων στις τρέχουσες υποχρεώσεις τους, δηλαδή η έγκαιρη υποβολή των αναγκαίων δηλώσεων και η καταβολή των οφειλών στα πλαίσια που προβλέπουν οι σχετικές νομοθεσίες.

Σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας Φ.Π.Α., οι οφειλές των σωματείων στις 10.9.2012 ανέρχονταν σε €10,93 εκ. (€2,11 εκ. για την περίοδο μέχρι 31.12.1998, €5,08 εκ. για την περίοδο 1.1.1999 μέχρι 31.5.2007 και €3,74 εκ. για την περίοδο 1.6.2007 μέχρι 10.9.2012). Επίσης την ίδια ημερομηνία οφείλονταν από εταιρείες ποδοσφαιρικών σωματείων €0,81 εκ. και από άλλα μη ποδοσφαιρικά αθλητικά σωματεία €1,24 εκ.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η Υπηρεσία Φ.Π.Α., μαζί με τα άλλα εμπλεκόμενα Τμήματα, θα πρέπει να διεξάγει διαβουλεύσεις, μέσω της Επιτροπής Παρακολούθησης που έχει συσταθεί βάσει του Σχεδίου, με τα σωματεία που δεν έχουν ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις τους, παρά το μεγάλο χρονικό περιθώριο που τους έχει δοθεί, έτσι ώστε να υπάρξει πρόοδος στο όλο θέμα.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, το Σχέδιο Αποπληρωμής Οφειλών Ποδοσφαιρικών Σωματείων προς το Κράτος συνεχίζει να βρίσκεται σε ισχύ. Η Επιτροπή Παρακολούθησης συνεργάζεται στενά με τα εμπλεκόμενα Τμήματα/Υπηρεσίες (Υπηρεσία Φ.Π.Α., Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων), και με την Κυπριακή Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία για υλοποίηση του Σχεδίου. Ορισμένα Σωματεία δεν έχουν ανταποκριθεί πλήρως στις υποχρεώσεις τους, γι' αυτό και δεν δόθηκε οποιαδήποτε πρόσθετη χορηγία, είτε από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, είτε από τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού.

Εναρμόνιση με το Κοινό Σύστημα Φ.Π.Α. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, δεν έχει γίνει εναρμόνιση της νομοθεσίας και εφαρμογή των προνοιών της Οδηγίας 2006/112/EK του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας, με ενδεχόμενο η Δημοκρατία να υποστεί κυρώσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την πιο πάνω Οδηγία, η Κύπρος είχε το δικαίωμα να απαλλάσσει τις παραδόσεις γηπέδων προς οικοδόμηση από την επιβολή Φ.Π.Α. μέχρι τις 31.12.2007.

Σχετικό προσχέδιο νομοσχεδίου υποβλήθηκε για απόψεις στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως αναφορικά με τον ορισμό της οικοδομήσιμης γης.

4.16.4 ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Αποστολή Τμήματος. Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ) έχει ως αποστολή του, την ανάπτυξη, ορθολογική διαχείριση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και τον εξορθολογισμό των οργανωτικών δομών και διαδικασιών, σε συνάρτηση με τους διαθέσιμους πόρους, με στόχο τη μεγιστοποίηση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον πολίτη και την καθιέρωση διαφάνειας σε ότι αφορά στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Υπό τις παρούσες δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, καθίσταται πιο σημαντική παρά ποτέ η ανάγκη για ορθολογική διαχείριση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας υπηρεσίας, με σκοπό την αύξηση της αποτελεσματικότητας και την ποιοτική αναβάθμιση των υπηρεσιών που παρέχονται.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για συγκεκριμένες δράσεις/ενέργειες του Τμήματος που συνέβαλαν στην επίτευξη της πιο πάνω αποστολής.

Προσωπικό. Κατά την 31.12.2011 το ΤΔΔΠ απασχολούσε 89 άτομα, εκ των οποίων τα 43 ανήκαν στην κατηγορία του εναλλάξιμου προσωπικού. Επίσης απασχολούνταν στα Κέντρα Εξυπηρέτησης του Πολίτη 99 άτομα (εναλλάξιμο προσωπικό).

Νέο σύστημα αξιολόγησης προσωπικού στη Δημόσια Υπηρεσία. Όπως είναι γενικά παραδεκτό και σημειώνεται κάθε χρόνο στις Ετήσιες Εκθέσεις της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας (ΕΔΥ), το σύστημα αξιολόγησης των δημοσίων υπαλλήλων έχει σοβαρές αδυναμίες κυρίως λόγω του φαινομένου της ισοπεδωτικής αξιολόγησης, το οποίο αποτελεί τροχοπέδη στην αύξηση της παραγωγικότητας αφού δεν παρέχει κίνητρα για βελτίωση της απόδοσης των υπαλλήλων.

Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες εκθέσεις μας, έχουν παρέλθει έντεκα και πλέον χρόνια από τη λήψη της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 53.669 ημερ. 16.5.2001 για προώθηση νέου συστήματος αξιολόγησης, χωρίς μέχρι σήμερα να έχει γίνει κατορθωτό. Με την ίδια απόφαση, ανατέθηκαν οι υπηρεσίες για το σχεδιασμό, εφαρμογή, παρακολούθηση και εποπτεία του συστήματος αξιολόγησης προσωπικού στη δημόσια υπηρεσία, σε ιδιωτικό οίκο με επιτροπή καθοδήγησης. Η πρόταση που υποβλήθηκε από τον ιδιωτικό οίκο αφορούσε στη δημιουργία νέου συγκεκριμένου συστήματος αξιολόγησης το οποίο ωστόσο δεν τέθηκε σε εφαρμογή.

Το ΤΔΔΠ μάς πληροφόρησε τον Σεπτέμβριο του 2012 ότι, στα πλαίσια του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης 2007 – 2013, ολοκλήρωσε την επεξεργασία και αναθεώρηση των προνοιών του νέου συστήματος αξιολόγησης και υπέβαλε στη συνδικαλιστική πλευρά νέο προσχέδιο, το οποίο, όπως μας ανέφερε, θα αποτελέσει μέρος ενός ολοκληρωμένου συστήματος αξιολόγησης απόδοσης, με σκοπό τη συζήτηση και οριστικοποίησή του.

Απόκτηση ιδιοκτησίας από δημόσιο υπάλληλο.

(α) Δήλωση περιουσιακών στοιχείων. Σύμφωνα με το άρθρο 66 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου 1/90, δεν επιτρέπεται σε δημόσιο υπάλληλο να αποκτήσει άμεσα ή έμμεσα οποιαδήποτε κινητή ή ακίνητη ιδιοκτησία, εκμεταλλεύμενος προς τούτο τη θέση του ή να κατέχει τέτοια ιδιοκτησία, όταν το συμφέρον του σ' αυτήν συγκρούεται με τα δημόσια καθήκοντά του.

Το ίδιο άρθρο προβλέπει ότι ο δημόσιος υπάλληλος υποχρεούται να υποβάλλει, τον Μάρτιο κάθε τρίτου έτους, δήλωση για τυχόν μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων του ιδίου ή της συζύγου και των τέκνων του, τα οποία προστατεύονται και συντηρούνται από αυτόν. Η πρώτη δήλωση θα έπρεπε να υποβληθεί τον Μάρτιο του έτους που ακολουθεί το έτος έναρξης της ισχύος του Νόμου, δηλαδή τον Μάρτιο 1991. Αν δεν υπάρχουν μεταβολές, υποβάλλεται αρνητική δήλωση. Η αρμόδια αρχή μπορεί, με αιτιολογημένη απόφασή της, να ζητήσει την ενδιάμεση υποβολή δήλωσης, παρέχοντας εύλογη προθεσμία υποβολής της. Μπορεί επίσης να ζητεί διευκρινίσεις για τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί και να ελέγχει την ακρίβεια της δήλωσης του υπαλλήλου. Η διαπίστωση ανακρίβειας στη δήλωση περιουσιακών στοιχείων συνεπάγεται την πειθαρχική δίωξη του υπαλλήλου.

Μέχρι σήμερα δεν έχουν εκδοθεί οδηγίες, ούτε και έχουν ετοιμαστεί σχετικά έντυπα για εφαρμογή των πιο πάνω διατάξεων του Νόμου.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το ΤΔΔΠ, το 1994 και το 2004 είχαν κατατεθεί τροποποιητικά νομοσχέδια με σκοπό τη ρύθμιση του θέματος και την ενεργοποίηση των σχετικών διατάξεων του Νόμου, χωρίς να υπάρξει κατάληξη. Το 2006 κατατέθηκε νομοσχέδιο για κατάργηση του εδαφίου 2 του άρθρου 66, όμως η Βουλή κατέληξε ότι η διάταξη έπρεπε να παραμείνει έστω και ανενεργή. Τον Οκτώβριο 2008, κατά τη συζήτηση σχετικής Πρότασης Νόμου από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αποφασίστηκε όπως η Νομική

Υπηρεσία μελετήσει τη συνταγματική ορθότητα του θέματος, ενώ το Υπουργείο Οικονομικών εξετάσει ξανά το θέμα και εξασφαλίσει την πολιτική θέση της Κυβέρνησης.

Όπως ανέφερε ο Γενικός Εισαγγελέας στη συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών ημερ. 2.5.2012, δεδομένης προηγούμενης απόφασης του Ανώτατου Δικαστηρίου ημερ. 11.5.2011 περί αντισυνταγματικότητας του Περί Ορισμένων Αξιωματούχων της Κυπριακής Δημοκρατίας (Δήλωση και Έλεγχος Περιουσίας) Νόμου, οποιαδήποτε ανάλογη διάταξη άλλου Νόμου για υποβολή περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβανομένου και του άρθρου 66 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου 1/90) θα πάσχει επίσης συνταγματικά.

Σε επόμενη συνεδρίαση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών ημερ. 30.5.2012, εξετάστηκε κατά πόσο οι ανάγκες του πόθεν έσχες μπορούν να εξυπηρετηθούν με τον περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμο βάσει του οποίου υποβάλλεται ανά πενταετία Κατάσταση Κεφαλαίου από κάθε φυσικό πρόσωπο, για σκοπούς επιβεβαίωσης/ελέγχου της δήλωσης εισοδήματος ή για σκοπούς έρευνας όσων δεν συμμορφώνονται με τις φορολογικές τους υποχρεώσεις.

Η άποψη του Γενικού Εισαγγελέα, όπως διατυπώθηκε στα πρακτικά της συνεδρίας της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών ημερομηνίας 6.6.2012, είναι ότι η χρησιμοποίηση της Κατάστασης, έστω και αν δεν καλύπτει όλες τις πτυχές και παραμέτρους, είναι ένα λογικό βήμα το οποίο αν υιοθετηθεί δεν θα υπάρξει αναγκαιότητα τροποποίησης του Συντάγματος. Ωστόσο, ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων ανέφερε ότι είναι αδύνατο να ελέγχονται οι Καταστάσεις όλων των δημόσιων υπαλλήλων καθώς προς το παρόν ελέγχονται από ένα λειτουργό του Τμήματος.

Το θέμα το οποίο ως Υπηρεσία θεωρούμε πολύ σοβαρό, εξακολουθεί να εκκρεμεί.

(β) Διεξαγωγή έρευνας. Το ίδιο άρθρο του Νόμου προβλέπει ότι, αν εγερθεί εύλογη υποψία για δημόσιο υπάλληλο, ως προς την πηγή των οικονομικών του πόρων, μπορεί να διεξαχθεί έρευνα κατά τον καθορισμένο τρόπο, για εξακρίβωση της προέλευσης των πόρων αυτών. Αν από την έρευνα εξακριβωθεί ότι ο δημόσιος υπάλληλος απέκτησε τους πόρους αυτούς κάτω από συνθήκες που συνιστούν ποινικό ή πειθαρχικό αδίκημα, η αρμόδια αρχή προβαίνει στη λήψη των κατάλληλων μέτρων.

Στις 6 Δεκεμβρίου 2007 κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων τροποποιητικό νομοσχέδιο, με το οποίο ρυθμίζεται, μεταξύ άλλων, ο τρόπος με τον οποίο θα γίνεται η διεξαγωγή έρευνας, σε περίπτωση εύλογης υποψίας για δημόσιο υπάλληλο ως προς την προέλευση των οικονομικών του πόρων.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το ΤΔΔΠ, το νομοσχέδιο ακόμα εκκρεμεί καθώς το θέμα διεξαγωγής έρευνας θα επιλυθεί στα πλαίσια του γενικότερου θέματος περί της συνταγματικότητας του άρθρου 66 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου 1/90.

Άδεια Ασθενείας. Η Υπηρεσία μας έχει παρατηρήσει ότι σε ορισμένες περιπτώσεις, δημόσιοι υπάλληλοι προσκομίζουν πιστοποιητικά ασθενείας στα οποία η περιγραφή της ασθένειας φαίνεται εκ πρώτης όψεως να μην είναι τέτοια ώστε να εμποδίζει την εκτέλεση καθηκόντων τους στο σύνολο ή εν μέρει, όπως προβλέπονται στο οικείο Σχέδιο Υπηρεσίας.

Άποψη της Υπηρεσίας μας είναι ότι η προσκόμιση ιατρικού πιστοποιητικού ασθενείας στο οποίο αναφέρεται απλώς η φύση της ασθένειας, δεν θα πρέπει να θεωρείται αυτόματα ως άδεια ασθενείας με πλήρεις απολαβές με την έννοια του Κανονισμού 11(1) των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμών του 1995-2005 αλλά θα πρέπει να συνοδεύεται από ειδική αναφορά, όπως εξάλλου ορίζει ο Κανονισμός 5(9) των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Ιατρικές εξετάσεις και Ιατρική Περίθαλψη) Κανονισμών του 1989 και 2002 ότι ο υπάλληλος αδυνατεί να εκτελέσει τα καθήκοντά του. Παρατηρήθηκε επίσης ότι ορισμένα ιατρικά πιστοποιητικά εκδίδονται από ιατρούς για προβλήματα υγείας εντελώς άσχετα με την ειδικότητά τους.

Τα πιο πάνω τέθηκαν για προβληματισμό και για τις ενέργειες του ΤΔΔΠ, στα πλαίσια της επεξεργασίας για τον εκσυγχρονισμό των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμών.

Το ΤΔΔΠ, όπως αναφέρει σε επιστολή του ημερομηνίας 23.05.2012 προς την Υπηρεσία μας, έχει προβεί σε ενέργειες για ενοποίηση και εκσυγχρονισμό των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμών και έχει ετοιμάσει προσχέδιο ενοποιημένων Κανονισμών, το οποίο θα προωθηθεί στη συνδικαλιστική πλευρά για την αναγκαία διαβούλευση.

4.16.5 ΤΜΗΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

(α) Καθυστερήσεις στην Αξιολόγηση Διαγωνισμών. Η διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών θεωρείται εργασία μεγάλης προτεραιότητας η οποία θα πρέπει να ολοκληρώνεται το συντομότερο δυνατόν, όπως καθορίζεται σε Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και εγκύκλιο της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων. Ωστόσο, από τον έλεγχο, διαπιστώθηκαν από την Υπηρεσία μας σημαντικές καθυστερήσεις. Ενδεικτικά αναφέρεται το πιο κάτω παράδειγμα:

Διαγωνισμός 2010/048/A/A. Δημιουργία Κυβερνητικής Διαδικτυακής Διάδου Ασφαλείας. Η επιτροπή αξιολόγησης συνήλθε για πρώτη φορά στις 15.11.2010 ενώ οι προσφορές είχαν υποβληθεί 1 μήνα νωρίτερα, στις 15.10.2010. Η αξιολόγηση των προσφορών όσον αφορά στον έλεγχο των προϋποθέσεων και απαιτήσεων συμμετοχής ολοκληρώθηκε στις 12.4.2011, δηλαδή 6 περίπου μήνες μετά την υποβολή των προσφορών και εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών (ΣΠΥΟ) στις 9.5.2011. Η τεχνική αξιολόγηση ολοκληρώθηκε στις 9.11.2011, ένα έτος μετά την υποβολή των προσφορών.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ μάς πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2012 ότι η επιτροπή αξιολόγησης αναγκάστηκε να αναλώσει αρκετό χρόνο στα νομικά ζητήματα που ήγειραν δύο κοινοπραξίες (η μία στην προσφυγή που καταχώρισε στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών και η δεύτερη στην καταγγελία της προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή), και ως εκ τούτου θεωρεί ότι η καθυστέρηση στην τεχνική αξιολόγηση των προσφορών, δεν προήλθε εξ υπαιτιότητας της επιτροπής αξιολόγησης. Επιπλέον μας πληροφόρησε ότι έδωσε οδηγίες για αποφυγή τέτοιων καθυστερήσεων στο μέλλον.

(β) Διαγωνισμός 2011/011/A/A για την υλοποίηση του Εθνικού Συστήματος Εξαγωγών για το Τμήμα Τελωνείων. Όπως αναφέραμε στην Έκθεση μας για το 2010, το κυρίως σύστημα μηχανογράφησης του Τμήματος Τελωνείων αποτελείται από διάφορα επιμέρους συστήματα τα οποία επικοινωνούν μεταξύ τους. Στα συστήματα αυτά δεν περιλαμβάνεται το Εθνικό Σύστημα Εξαγωγών, το οποίο, με βάση τον Κανονισμό 648/05 της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα έπρεπε να είχε τεθεί σε εφαρμογή από την 1.7.2009, επιτρέποντας μια μεταβατική περίοδο μέχρι τις 31.12.2010.

Ο διαγωνισμός για την προμήθεια/ανάπτυξη του συστήματος προκηρύχθηκε τον Αύγουστο 2010 και τον Νοέμβριο 2010 το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών (ΣΠΥΟ) αποφάσισε την ακύρωση του, για τους λόγους που αναφέρονται στην Έκθεση μας του 2009.

Τον Μάρτιο 2011 προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός. Υποβλήθηκαν 3 προσφορές και ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε τον Νοέμβριο 2011 έναντι του ποσού των €167.587, ενώ η εκτίμηση δαπάνης ήταν €830.840. Η μείωση του κόστους κατά €663.253 από την εκτίμηση δαπάνης - σύμφωνα με την επιτροπή αξιολόγησης - οφείλεται στην ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού.

Η σχετική σύμβαση δεν έχει ακόμη υπογραφεί, επειδή η εξέταση της ιεραρχικής προσφυγής που καταχωρίστηκε τον Ιανουάριο 2012 στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ), ολοκληρώθηκε μόλις τον Σεπτέμβριο 2012. Η ΑΑΠ αποφάσισε την ακύρωση της απόφασης του ΣΠΥΟ και ως εκ τούτου το θέμα επαναφέρθηκε τον Οκτώβριο 2012 στο ΣΠΥΟ για λήψη απόφασης ως προς τον περαιτέρω χειρισμό του. Η ολοκλήρωση του έργου προβλέπεται να γίνει περίπου 6 μήνες μετά την υπογραφή της σύμβασης, δηλαδή με πολύ μεγάλη καθυστέρηση από την προβλεπόμενη από τον Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης ημερομηνία.

(γ) Επέκταση του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (ΣΑΓ). Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες εκθέσεις μας, η πιλοτική εφαρμογή του ΣΑΓ υλοποιήθηκε κατά την περίοδο 1997 – 1998 και κάλυπτε το Υπουργείο Οικονομικών και το ΤΥΠ, ενώ η μετά-πιλοτική εφαρμογή του υλοποιήθηκε κατά την περίοδο 1999 – 2000 σε άλλες τρεις Υπηρεσίες. Ακολούθως, το 2004, το ΣΑΓ επεκτάθηκε σε 5 επιπρόσθετες Υπηρεσίες.

Από τον Ιούνιο 2010 που εφαρμόστηκε το ΣΑΓ στην Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκαν σημαντικά μειονεκτήματα/αδυναμίες, τα κυριότερα από τα οποία είναι τα ακόλουθα:

- (i) Ψηλό ετήσιο κόστος συντήρησης του ΣΑΓ, χωρίς να αντισταθμίζεται από εξοικονομήσεις σε προσωπικό.
- (ii) Το σύστημα δεν είναι φιλικό προς το χρήστη, ενώ κρίνεται ως δύσχρηστο από την πλειονηφία των χρηστών. Για να ολοκληρωθεί μια διαδικασία, όπως η προώθηση εγγράφου, χρειάζεται να πραγματοποιηθούν από τον χρήστη πολλές ενέργειες. Η αναζήτηση εγγράφων χρήζει απλοποίησης και βελτίωσης της αποτελεσματικότητας. Οι οθόνες του συστήματος δεν καθοδηγούν τον χρήστη, με αποτέλεσμα, σε αρκετές περιπτώσεις, να μην είναι ξεκάθαρο σε ποιες ενέργειες θα πρέπει να προβεί, ώστε να προχωρήσει στην ολοκλήρωση της διαδικασίας.
- (iii) Έχει διαπιστωθεί αύξηση στην κατανάλωση αναλωσίμων (χάρτου, μελανόσκονης), επειδή η πλειονηφία των λειτουργών για να μελετήσουν/χειριστούν ένα έγγραφο, προτιμούν να το εκτυπώνουν.
- (iv) Η οθόνη διαχείρισης εργασιών δεν προσφέρει τη δυνατότητα επισκόπησης - μέσω αρχείων - των εργασιών που εκτελούνται από τον χρήστη, στα πρότυπα για παράδειγμα, που λειτουργεί το λογισμικό ηλεκτρονικής αλληλογραφίας. Δηλαδή, δεν παρέχει τη λειτουργία τήρησης σε αρχεία των εισερχομένων - εξερχομένων εγγράφων, των εγγράφων που έχουν προωθηθεί, ή/και που έχουν ολοκληρωθεί ή/και που έχουν διαγραφεί.
- (v) Όταν ένα έγγραφο προωθηθεί σε μεγάλο αριθμό λειτουργών τότε, κατά την Αναζήτηση - Προβολή Ελέγχου, το σύστημα δεν μπορεί να προβάλει όλους τους παραλήπτες.
- (vi) Διάφορες διαδικασίες που προβλέπονται στις Γενικές Διατάξεις της Δημόσιας Υπηρεσίας και σκοπό έχουν τη διευκόλυνση στη διεξαγωγή της εργασίας, δεν μπορούν να υλοποιηθούν σε ικανοποιητικό βαθμό. Για παράδειγμα:
 - Δεν παρέχεται η δυνατότητα στους αρμόδιους λειτουργούς να προσδώσουν ξεχωριστό χαρακτήρα/υπογραμμίσουν ένα συγκεκριμένο μέρος του κειμένου ενός εγγράφου, προκειμένου να δοθεί σ' αυτό έμφαση/ιδιαίτερη σημασία. Δεν παρέχεται επίσης η δυνατότητα να προστεθούν σε ένα έγγραφο – στο κατάλληλο σημείο – ερωτήματα ή/και οδηγίες για κατάλληλο χειρισμό από τον λειτουργό στον οποίο προωθείται το εν λόγω έγγραφο.
 - Δεν παρέχεται η δυνατότητα αποστολής εγγράφου σε λειτουργό για τυχόν ενέργεια, μέσω του ιεραρχικά ανωτέρου του, καθώς και η δυνατότητα αποστολής εγγράφου σε κύριο αποδέκτη για ενημέρωση/ενέργεια με κοινοποίηση σε άλλο λειτουργό, προκειμένου ο τελευταίος να λάβει απλώς γνώση.
- (vii) Ορισμένες φορές το σύστημα δεν ανταποκρίνεται και απαιτείται η επανεκκίνηση των εξυπηρετητών διαδικτύου του συστήματος.

Σημειώνεται ότι παρόμοια μειονεκτήματα έχουν διαπιστωθεί και σε άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες.

Τον Ιούνιο 2011, σε συνεδρία του ΣΠΥΟ για την εξέταση της έκθεσης αξιολόγησης του διαγωνισμού 2010/50/Δ/Α, που αφορούσε την αγορά λογισμικών προϊόντων Filenet για την κάλυψη μέρους της επέκτασης του ΣΑΓ στα Τμήματα που στεγάζονται στο κτίριο του Υπουργείου Οικονομικών και στην Αστυνομία, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την περαιτέρω διερεύνηση του θέματος από το ΤΥΠ καθώς και την εξέταση/αξιολόγηση και άλλων εναλλακτικών επιλογών συστημάτων - που ενδεχομένως να προσφέρονταν - ώστε να επιλεγεί η συμφερότερη λύση για το δημόσιο. Η πιο πάνω διερεύνηση/μελέτη, ενδείκνυτο όπως πραγματοποιηθεί πριν τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης για επέκταση του συστήματος και σε άλλα Τμήματα.

Το ΣΠΥΟ ωστόσο, αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού έναντι €4,5 εκ., κρίνοντας ότι δεν ήταν αρμόδιο για τέτοιες αποφάσεις, οι οποίες κατά την άποψη του αποτελούσαν αποφάσεις πολιτικής. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι το ΣΠΥΟ, για ένα τόσο σοβαρό θέμα, θα μπορούσε να αναστείλει την

απόφαση κατακύρωσης και να το παραπέμψει στα αρμόδια όργανα, πριν τη λήψη απόφασης για επέκταση του ΣΑΓ στη Β' Ομάδα χρηστών.

Τον Σεπτέμβριο 2011, η Υπηρεσία μας με επιστολή της προς το ΤΥΠ παρατήρησε ότι για την επέκταση του ΣΑΓ, τόσο στην Α' όσο και στη Β' Ομάδα χρηστών, δεν είχαν αφ' ενός προηγηθεί οι απαιτούμενες μελέτες κόστους/οφέλους και, αφ' ετέρου, δεν είχε εξασφαλιστεί η έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου για τις εν λόγω επεκτάσεις. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως πριν την περαιτέρω επέκταση του ΣΑΓ, προηγηθεί η ετοιμασία μιας ολοκληρωμένης μελέτης κόστους /οφέλους από τη μελλοντική εφαρμογή του ΣΑΓ σε όλη τη Δημόσια Υπηρεσία καθώς και η αξιολόγηση των πλεονεκτημάτων/μειονεκτημάτων από τη – μέχρι τότε – χρήση του στα Τμήματα στα οποία είχε εφαρμοστεί. Στην εν λόγω μελέτη θα πρέπει να περιλαμβάνεται και το συνολικό κόστος – αναλυτικά – από την έναρξη της εφαρμογής του ΣΑΓ. Τον Μάιο 2012, η Υπηρεσία μας ζήτησε τις απόψεις του Υπουργείου Οικονομικών, επί των πιο πάνω θεμάτων που είχε εγείρει.

Τον Αύγουστο 2012, το ΤΥΠ κάλεσε σε σύσκεψη το Συντονιστικό Συμβούλιο για την επέκταση του ΣΑΓ, με σκοπό τη λήψη απόφασης για επίσπευση της επέκτασής του σε ολόκληρη τη Δημόσια Υπηρεσία. Η Υπηρεσία μας ωστόσο, εισηγήθηκε αναβολή της σύσκεψης, μέχρι να υποβληθούν αφ' ενός οι απόψεις του Υπουργείου Οικονομικών – που είχαν ζητηθεί από την Υπηρεσία μας τον Μάιο 2012 – και, αφ' ετέρου, μέχρι να ετοιμαστεί η αξιολόγηση του ΣΑΓ, για την οποία η Γενική Λογίστρια, με επιστολή της προς το ΤΥΠ τον Οκτώβριο 2011, ζήτησε όπως ολοκληρωθεί προτού αρχίσουν οι εργασίες της Β' Ομάδας Επέκτασης.

Τον Οκτώβριο 2012, σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών για εξέταση του περιεχομένου της επιστολής μας που είχε σταλεί τον Μάιο 2012, η Υπηρεσία μας επεσήμανε τα πιο κάτω:

- (i) Το θέμα της επέκτασης του ΣΑΓ σε όλη τη Δημόσια Υπηρεσία θα έπρεπε να τεθεί ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου για έγκριση, επειδή αρμοδιότητα για μια τέτοια απόφαση έχει το Υπουργικό Συμβούλιο, εφ' όσον αποτελεί απόφαση πολιτικής στον τομέα της πληροφορικής.

Η προηγούμενη απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αρ. 53.554 ημερ. 25.4.2001, αφορούσε στην έγκριση της Στρατηγικής Μελέτης για την Επέκταση του Κυβερνητικού Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου στη Δημόσια Υπηρεσία, ως κατευθυντήριας γραμμής για τη στρατηγική που θα ακολουθηθεί και δεν συνεπαγόταν αυτόματα την έγκριση επέκτασης του συστήματος σε όλη τη Δημόσια Υπηρεσία.

Σύμφωνα με την πιο πάνω Στρατηγική Μελέτη, ενώ το σύστημα θα έπρεπε να τύχει αξιολόγησης από τα Τμήματα στα οποία είχε εφαρμοστεί πιλοτικά, δηλαδή το Υπουργείο Οικονομικών και το ΤΥΠ (σύμφωνα με την πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο), αξιολογήθηκε τελικά μόνο από το ΤΥΠ.

- (ii) Προτού ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση, θα πρέπει να ετοιμαστεί νέα στρατηγική μελέτη, στην οποία να ληφθούν υπόψη οι επικρατούσες σήμερα οικονομικές συνθήκες και τεχνολογικές εξελίξεις.

Στην πιο πάνω μελέτη θα πρέπει – κατά την άποψη μας – να συμπεριληφθούν, μεταξύ άλλων, και τα ακόλουθα:

- Ολοκληρωμένη εκτίμηση δαπάνης για την επέκταση του συστήματος στα υπόλοιπα Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες του Δημοσίου, καθώς επίσης και του κόστους αγοράς υπηρεσιών για περίοδο πέντε χρόνων για τη συντήρηση/υποστήριξή του.
- Υπολογισμός του κόστους προμήθειας, εγκατάστασης, συντήρησης, υποστήριξης και αγοράς υπηρεσιών για τις ανάγκες των Τμημάτων και Υπηρεσιών στις οποίες είχε – μέχρι τότε – εγκατασταθεί το σύστημα καθώς και το κόστος αγοράς υπηρεσιών συντήρησης/υποστήριξης για τα επόμενα πέντε χρόνια.
- Μελέτη/αξιολόγηση του κόστους/οφέλους από τη μέχρι σήμερα εφαρμογή και χρήση του συστήματος.
- Επανααξιολόγηση του συστήματος από τους υφιστάμενους χρήστες.

- Καταγραφή των προβλημάτων που είχαν υποδειχθεί από τους χρήστες, καθώς επίσης και των αιτιολογιών τους για βελτίωση της λειτουργικότητας του λογισμικού, με κοστολόγηση και χρονοδιάγραμμα προώθησης της επίλυσής/υλοποίησής τους.
- Αποτελέσματα έρευνας αγοράς, που θα διεξαγόταν για να διαπιστωθεί κατά πόσο νέα συστήματα, τα οποία είχαν στο μεταξύ αναπτυχθεί και ήταν διαθέσιμα στην αγορά, ικανοποιούσαν τις ανάγκες του Δημοσίου, καθώς και το κόστος τους.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ, τον Νοέμβριο 2012, μας πληροφόρησε τα ακόλουθα:

- (i) Το σύστημα στοχεύει στην παροχή εργαλείων βελτίωσης του τρόπου εργασίας και όχι στη μείωση του προσωπικού.
- (ii) Αρκετά από τα προβλήματα και βελτιώσεις που εντοπίστηκαν κατά την εφαρμογή του ΣΑΓ στην Υπηρεσία μας, έχουν ήδη επιλυθεί ή προγραμματίζεται η επίλυσή τους σε νεότερες εκδόσεις του συστήματος, οι οποίες δεν έχουν εγκατασταθεί ακόμα στην Υπηρεσία μας.
- (iii) Με βάση τις αποφάσεις που λήφθηκαν τον Σεπτέμβριο 2012 σε σύσκεψη στο Υπουργείο Οικονομικών, το ΤΥΠ ετοιμάζει πρόταση προς το Εκτελεστικό Συμβούλιο Μηχανογράφησης, στην οποία θα περιλαμβάνονται τα σημεία τα οποία αναφέρονται πιο πάνω, εκτός από την έρευνα αγοράς για νέα συστήματα, καθώς το ΤΥΠ θεωρεί ότι στην αγορά υπάρχουν φθηνότερα συστήματα, τα οποία όμως δεν διαθέτουν το εύρος της λειτουργικότητας του ΣΑΓ και δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις ενός κυβερνητικού συστήματος.

(δ) Σύστημα μηχανογράφησης για την εξασφάλιση ολοκληρωμένης λύσης του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας. Η υλοποίηση του έργου μηχανογράφησης του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας (TEN) είχε αρχίσει τον Αύγουστο 2000, η διάρκεια της σύμβασης ήταν 27 μήνες και το κόστος ανήρχετο σε £2,7 εκ. Από τον έλεγχο της σύμβασης, της οποίας την ευθύνη παρακολούθησης είχε το ΤΥΠ, διαπιστώθηκε ότι το σύστημα μηχανογράφησης, το οποίο είχε γίνει επίσημα αποδεκτό από το ΤΥΠ τον Νοέμβριο 2005, δεν λειτουργούσε – από το αρχικό ακόμα στάδιο – σε πραγματικό περιβάλλον (όσον αφορά αρκετές από τις επιμέρους λειτουργίες που προβλέπονταν), με αποτέλεσμα το όλο έργο να μην εξυπηρετεί τον σκοπό του και να μην επιτυγχάνονται τα αναμενόμενα αποτελέσματα βελτίωσης στην απόδοση του Τμήματος και στην εξυπηρέτηση των πολιτών. Το ΤΥΠ απέδιδε τη μη ικανοποιητική λειτουργία του συστήματος στην αρνητική στάση του προσωπικού/χρηστών του TEN, καθώς επίσης και σε λάθη του προηγούμενου μηχανογραφημένου συστήματος. Το TEN ωστόσο, θεωρούσε ότι οι σοβαρές αδυναμίες που παρουσίαζε το σύστημα, οφείλονταν στο ότι ο Ανάδοχος δεν είχε εκπληρώσει πλήρως/ικανοποιητικά τις συμβατικές του υποχρεώσεις.

Το ΤΥΠ μας πληροφόρησε τον Αύγουστο 2011 ότι το σύστημα αξιοποιείτο σε μεγάλο βαθμό, με εξαίρεση κάποιες συγκεκριμένες πολύπλοκες διεργασίες του νηολογίου, οι οποίες δεν μπορούσαν να γίνουν σε πραγματικό περιβάλλον, μέσω του συστήματος. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω διεργασίες καταχωρίζονταν στο σύστημα εκ των υστέρων, μετά την ολοκλήρωσή τους.

Κατά την άποψη ωστόσο του TEN, το βασικό υποσύστημα του νηολογίου, παρά τις προσπάθειες του ΤΥΠ, εξακολουθούσε να μην αξιοποιείται ικανοποιητικά, εφ' όσον πολλές εγγραφές καταχωρίζονταν στο σύστημα εκ των υστέρων, με αποτέλεσμα αρκετές διαδικασίες να υλοποιούνται και ορισμένα πιστοποιητικά να εκδίδονται εκτός του συστήματος.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ μάς πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2012 ότι το υποσύστημα του νηολογίου έχει τύχει μεγάλης βελτίωσης από τους λειτουργούς του ΤΥΠ και υποστηρίζει ικανοποιητικά τις πράξεις του νηολογίου. Μας πληροφόρησε επίσης, ότι το σύστημα εργάζεται ικανοποιητικά και οι λειτουργοί του ΤΥΠ, σε συνεργασία με τους χρήστες, προβαίνουν σε αλλαγές για βελτίωση της λειτουργικότητάς του και για ευκολία στη χρήση του.

(ε) Προμήθεια και Εγκατάσταση ολοκληρωμένης λύσης για νέο Πληροφοριακό Σύστημα Υγείας. Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το 2009, η ημερομηνία έναρξης της σύμβασης ήταν στις 3.1.2007, η διάρκεια υλοποίησης της 12 μήνες και το κόστος ανήρχετο σε £11.324.930, περιλαμβανομένου του κόστους

της λειτουργικής υποστήριξης και συντήρησης για 4 έτη. Η εν λόγω σύμβαση προέβλεπε την εγκατάσταση του συστήματος στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας και στο Νέο Νοσοκομείο Αμμοχώστου.

Τον Νοέμβριο 2007, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.) ενέκρινε την επέκταση της διάρκειας υλοποίησης της σύμβασης κατά 12 μήνες (μέχρι τον Ιανουάριο 2009), ενώ τον Ιανουάριο 2008 το ΣΠΥΟ αποφάσισε την απ' ευθείας ανάθεση στον Ανάδοχο πρόσθετων υπηρεσιών αξίας €2.720.199, με επιπλέον κόστος συντήρησης – για 4 έτη – ύψους €795.896.

Τον Δεκέμβριο 2008, η Κ.Ε.Α.Α. ενέκρινε περαιτέρω παράταση/επέκταση της διάρκειας εκτέλεσης του έργου κατά 6 μήνες (μέχρι τον Ιούλιο 2009), με επιπρόσθετη δαπάνη ύψους €738.085 για υποστηρικτικές υπηρεσίες. Ως επακόλουθο της εγκριθείσας παράτασης στη διάρκεια υλοποίησης του έργου, παρατάθηκε και η σύμβαση της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών διεύθυνσης του έργου για 6 μήνες, με κόστος €90.000.

Τον Αύγουστο 2009, το ΣΠΥΟ αποφάσισε την απ' ευθείας ανάθεση στον Ανάδοχο πρόσθετων υπηρεσιών αξίας €2.768.693, με επιπλέον κόστος συντήρησης – για 4 έτη – ύψους €841.660.

Τον Αύγουστο 2012, υποβλήθηκε εισήγηση προς το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Υγείας, για επέκταση του συστήματος στο Νοσοκομείο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος ΙΙΙ, στο Γενικό Νοσοκομείο Πάφου και σε αριθμό Κέντρων Υγείας των επαρχιών Λευκωσίας και Πάφου. Το κόστος της επέκτασης υπολογίστηκε σε €3.623.906, με επιπλέον κόστος συντήρησης – για 4 έτη – ύψους €1.727.501. Κατά τη συζήτηση του θέματος στο Συμβούλιο Προσφορών, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι δεν τεκμηριώνονταν επαρκώς οι λόγοι που επικαλέστηκε η αναθέτουσα αρχή για προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση. Επίσης, εκφράσαμε την άποψη ότι οι τιμές ανά ανθρωποημέρα που λήφθηκαν υπόψη για τον υπολογισμό της εκτίμησης δαπάνης, ήταν ψηλές, συγκρινόμενες με τις αντίστοιχες τιμές άλλων παρόμοιων έργων. Τέλος, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως – για σκοπούς ετοιμασίας ακριβέστερης εκτίμησης δαπάνης – αναλυθεί το είδος κάθε εργασίας και υπολογιστούν οι ανθρωποημέρες – ανά ειδικότητα – που εκτιμάται ότι απαιτούνται, για την υλοποίηση της κάθε επιμέρους εργασίας.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ μάς πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2012 ότι η Αναθέτουσα Αρχή προωθεί την ετοιμασία συμπληρωματικής/αναθεωρημένης πρότασης με απαντήσεις στα θέματα που είχαν εγερθεί από την Υπηρεσία μας. Μας πληροφόρησε επίσης ότι λόγω πρόσθετου φόρτου εργασίας και αποχώρησης προσωπικού, η ομάδα υποστήριξης του ΤΥΠ για το Υπουργείο Υγείας δεν μπόρεσε να αναλάβει εξ' ολοκλήρου την υποστήριξη του συστήματος, εντός των χρονοδιαγραμμάτων που είχαν τεθεί.

(στ) Στενοτύπωση των πρακτικών των Δικαστηρίων. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τον Αύγουστο 2006 να εγκρίνει την αγορά ολοκληρωμένου συστήματος στενοτύπωσης των πρακτικών των Δικαστηρίων μέσω ανοικτού διαγωνισμού προσφορών, καθώς και τις διευθετήσεις σχετικά με το προσωπικό που θα χρησιμοποιούσε το σύστημα, σύμφωνα με πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών. Τον Δεκέμβριο 2009, το Υπουργικό Συμβούλιο, με νέα Απόφαση του, ενέκρινε την αγορά υπηρεσιών στενοτύπωσης των πρακτικών των Δικαστηρίων, από 25 στενοτυπιστές, με ανοικτό διαγωνισμό. Η χρονική διάρκεια της σύμβασης θα ήταν 10 χρόνια, με δικαίωμα προαίρεσης του δημοσίου για αγορά του συστήματος και η εκτίμηση δαπάνης υπολογίστηκε στα €15.377.400 για τις υπηρεσίες και €5.171.936 για την αγορά του συστήματος (εάν τελικά εξασκείτο το δικαίωμα προαίρεσης).

Τον Δεκέμβριο 2010 προκηρύχθηκε από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) ανοικτός διαγωνισμός, ο οποίος ακυρώθηκε τον Φεβρουάριο 2011 λόγω των περιοριστικών όρων/απαιτήσεων, όπως αναφέρεται στην Έκθεσή μας για το 2010, που επέτρεπαν τη συμμετοχή σε ένα μόνο οικονομικό φορέα, ο οποίος είχε αναπτύξει ήδη σύστημα στενοτύπωσης στα Ελληνικά και είχε εκπαιδευμένους στη χρήση του στενοτυπιστές, όπως ήταν οι ουσιώδεις απαιτήσεις του διαγωνισμού.

Ενόψει των πιο πάνω, σε σύσκεψη που έγινε τον Μάρτιο 2011 με τη συμμετοχή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, εκπροσώπων του Ανωτάτου Δικαστηρίου, του Διευθυντή του ΤΥΠ και εκπροσώπων της Υπηρεσίας μας, αποφασίστηκε η προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού για την ανάθεση της σύμβασης παροχής υπηρεσιών στενοτύπωσης για 10 χρόνια. Ο επιτυχών προσφοροδότης θα είχε περιθώριο 2 – 2½ χρόνων για την ανάπτυξη συστήματος στενοτύπωσης στην Ελληνική γλώσσα και την εκπαίδευση ικανοποιητικού αριθμού στενοτυπιστών. Στο διάστημα αυτό, οι άμεσες ανάγκες των Δικαστηρίων θα

καλύπτονταν με ανάθεση στον υφιστάμενο Ανάδοχο – κατόπιν διαπραγμάτευσης – σύμβασης διάρκειας 2 χρόνων, με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμα 1 χρόνο, ώστε να επιτευχθούν καλύτερες τιμές από τις υφιστάμενες.

Για την κάλυψη των εκτάκτων αναγκών στενοτύπισης των πρακτικών των Δικαστηρίων, γινόταν από το 2009 απευθείας ανάθεση – κατόπιν διαπραγμάτευσης με τον μοναδικό οικονομικό φορέα που διέθετε τέτοιο σύστημα – συμβάσεων μικρής διάρκειας, για ποσά της τάξης περίπου των €120.000. Η πρακτική αυτή αφ' ενός οδηγούσε σε υψηλό κόστος στενοτύπισης ανά ώρα (€115 κατά τα έτη 2009, 2010 και €117 κατά τα έτη 2011 και 2012, στο οποίο δεν περιλαμβάνονταν τα οδοιπορικά) και, αφ' ετέρου, αποτελούσε κατάτμηση της σύμβασης, κάτι που δεν επιτρέπεται από τη νομοθεσία.

Τον Μάιο 2012, το ΤΥΠ ζήτησε – κατόπιν έγκρισης του Συμβουλίου Προσφορών – προσφορά με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης από τον Ανάδοχο, για αγορά υπηρεσιών στενοτύπισης για χρονικό διάστημα 2 χρόνων, με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμα 1 χρόνο. Η προσφορά κατακυρώθηκε τον Ιούλιο 2012, με κόστος στενοτύπισης ανά ώρα €105 για το 1ο έτος, €106 για το 2ο έτος και €107 για το 3ο έτος, στο οποίο περιλαμβάνονται τα οδοιπορικά.

Στο μεταξύ, και επειδή η προκήρυξη του ανοικτού διαγωνισμού καθυστέρουσε, η Υπηρεσία μας ζήτησε από τον Διευθυντή του ΤΥΠ τον Ιανουάριο 2012, όπως προχωρήσει άμεσα στην προκήρυξη του εν λόγω διαγωνισμού, ο οποίος αναμένεται ότι θα επιφέρει ακόμα μεγαλύτερη μείωση του κόστους στενοτύπισης, λόγω του ανταγωνισμού και της μεγαλύτερης διάρκειας της σύμβασης.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ μάς πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2012 ότι τα έγγραφα του ανοικτού διαγωνισμού ετοιμάζονται και στόχος είναι η έναρξη τεχνικού διαλόγου επί του περιεχομένου των εγγράφων του διαγωνισμού, αρχές Ιανουαρίου 2013.

(ζ) Επέκταση του Εθνικού Συστήματος Θεώρησης Διαβατηρίων (ΕΣΘΔ) του Υπουργείου Εξωτερικών (ΥΠΕΞ). Το ΕΣΘΔ αφορά στην αυτόματη έκδοση θεώρησης διαβατηρίων (Visa). Τον Νοέμβριο 2004 προκηρύχτηκε ανοικτός διαγωνισμός για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση ολοκληρωμένης λύσης για το ΕΣΘΔ. Η σύμβαση ανατέθηκε τον Αύγουστο 2005 έναντι του ποσού των €682.895. Το ΕΣΘΔ εγκαταστάθηκε και λειτούργησε σε πραγματικό περιβάλλον στο ΥΠΕΞ και σε 12 Διπλωματικές Αποστολές (ΔΑ).

Τον Ιανουάριο 2010, κατόπιν προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, ανατέθηκε στον προηγούμενο Ανάδοχο νέα σύμβαση ύψους €1.506.849, για να καλύψει νέες ανάγκες καθώς και αγορά πρόσθετου μηχανογραφικού εξοπλισμού και αδειών χρήσης λογισμικού, κατόπιν Ευρωπαϊκής Οδηγίας για συμπερίληψη στο ΕΣΘΔ βιομετρικών στοιχείων και τη διασύνδεση του με το κεντρικό ευρωπαϊκό σύστημα θεώρησης Διαβατηρίων (VIS). Στα πλαίσια της νέας σύμβασης το σύστημα εγκαταστάθηκε σε ακόμη 4 ΔΑ.

Τον Ιανουάριο 2011 το ΥΠΕΞ ζήτησε από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ), την επέκταση του ΕΣΘΔ για να καλύπτει όλες τις ΔΑ, συνολικά 48, καθώς και τα σημεία εισόδου/εξόδου της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σε σύσκεψη που έγινε τον Ιανουάριο 2011 με τη συμμετοχή εκπροσώπων του ΥΠΕΞ, του ΤΥΠ, του Γενικού Λογιστηρίου, της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου και της Υπηρεσίας μας, αποφασίστηκε η προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού για την επέκταση του ΕΣΘΔ, με εκτίμηση δαπάνης €2.117.780 περίπου.

Σε νέα σύσκεψη που έγινε τον Νοέμβριο 2011, δηλαδή μετά από 10 περίπου μήνες, με τη συμμετοχή εκπροσώπων των πιο πάνω Υπηρεσιών, εξετάστηκε η καθυστέρηση που παρουσιάστηκε στην υλοποίηση του έργου. Σημειώνεται ότι το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Εξωτερικών Συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά 75% και, για να απορροφηθεί το μέγιστο ποσό, θα πρέπει το έργο να υλοποιηθεί σε δύο φάσεις (η πρώτη θα πρέπει να ολοκληρωθεί τον Ιούνιο 2013 και η δεύτερη τον Ιούνιο 2014). Ενόψει της υπαναχώρησης του Διευθυντή του ΤΥΠ σε σχέση με την προηγούμενη απόφαση για προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού και την εισήγηση του για ανάθεση της επέκτασης – κατόπιν διαπραγμάτευσης – στον προηγούμενο Ανάδοχο, αποφασίστηκε όπως το ΤΥΠ ετοιμάσει μελέτη, κατά πόσον το υφιστάμενο σύστημα εξυπηρετεί τις μελλοντικές ανάγκες και μπορεί – με λίγες αλλαγές – να εφαρμοστεί σε όλες τις πρεσβείες

και να περιγραφούν όλες οι υπαλλακτικές λύσεις με χρονοδιαγράμματα και κόστος. Η μελέτη συζητήθηκε σε νέα σύσκεψη τον Δεκέμβριο 2011, κατά την οποία αποφασίστηκε εκ νέου η προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού.

Τον Μάρτιο 2012 έγινε ο Ποιοτικός Έλεγχος των εγγράφων του διαγωνισμού και, τον Ιούλιο 2012, το ΤΥΠ ζήτησε την έγκριση του Υπουργείου για την επέκταση του ΕΣΘΔ έναντι δαπάνης €2.096.151, αναφέροντας μεταξύ άλλων ότι για την εξασφάλιση και τροποποίηση του λογισμικού εφαρμογής, με εκτίμηση κόστους €782.187, προτίθεται να προσφύγει στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον υφιστάμενο Ανάδοχο.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας ζήτησε τον Αύγουστο 2012 από τον Διευθυντή του ΤΥΠ να διευκρινίσει το άρθρο του Νόμου 12(Ι)/2006 με βάση το οποίο θα ζητηθεί η έγκριση προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, λαμβάνοντας υπόψη και την υπόδειξη του εκπροσώπου της Αρμοδίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων κατά τη σύσκεψη που είχε γίνει τον Δεκέμβριο 2012, ότι οι λόγοι που είχαν παρατεθεί δεν δικαιολογούσαν την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία. Επισημάναμε επίσης ότι στον αρχικό διαγωνισμό για εξασφάλιση του ΕΣΘΔ, παρόλο ότι δεν περιλαμβάνονταν στα έγγραφα/προκήρυξη του διαγωνισμού πρόνοια η οποία κάλυπτε την επέκταση του συστήματος, η αρχική σύμβαση αξίας €682.895 επεκτάθηκε – με απ' ευθείας ανάθεση – με νέα σύμβαση αξίας €1.506.849, ενώ τώρα γινόταν εισήγηση για περαιτέρω επέκταση της, με εκτίμηση δαπάνης €2.096.151 περίπου, κάτι που ήταν σε αντίθεση με τις πρόνοιες της νομοθεσίας.

Ενόψει των πάνω, παρατηρήσαμε ότι σημειώνεται μεγάλη καθυστέρηση στην υλοποίηση της επέκτασης του ΕΣΘΔ, με κίνδυνο απώλειας της χρηματοδότησης από την ΕΕ.

Τον Σεπτέμβριο 2012, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών ενέκρινε το αίτημα του ΤΥΠ για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον προηγούμενο Ανάδοχο, για την προμήθεια των επιπλέον αδειών χρήσης του λογισμικού και την τροποποίηση του υφιστάμενου λογισμικού εφαρμογής, με εκτίμηση δαπάνης €782.187.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ μάς πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2012 ότι ο ανοικτός διαγωνισμός για την εξασφάλιση του απαραίτητου εξοπλισμού για το έργο προκηρύχθηκε τον Σεπτέμβριο 2012, ενώ τα έγγραφα προσφοράς με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την αγορά πρόσθετων αδειών χρήσης και υπηρεσιών εγκατάστασης, εκπαίδευσης και σύνδεσης με το σύστημα της Αστυνομίας, στάληκαν στην Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων τον Οκτώβριο 2012, για έκδοση πιστοποιητικού συμβατότητας.

(η) Διαγωνισμός ΤΥΠ2011/026/A/A για την εξασφάλιση Λογισμικών Συστήματος (Oracle, virtualization server software, operating system) που απαιτούνται για το σύστημα της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας (ΕΔΥ). Για την εξασφάλιση των πιο πάνω λογισμικών προκηρύχθηκε τον Σεπτέμβριο 2011 από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) ανοικτός διαγωνισμός, με εκτίμηση δαπάνης €364.500+ΦΠΑ. Τον Νοέμβριο 2011 υποβλήθηκε μόνο μια προσφορά, από την εταιρεία που είχε προμηθεύσει το σύστημα της ΕΔΥ. Κατά την εξέταση του θέματος από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών (ΣΠΥΟ) τον Ιανουάριο 2012, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η εκτίμηση δαπάνης που ετοιμάστηκε από το ΤΥΠ, ως αναθέτουσα αρχή, δεν ήταν ρεαλιστική/αντικειμενική, εφ' όσον υπολογίστηκε με βάση τους τιμοκαταλόγους της Oracle που είναι δημοσιευμένοι στο διαδίκτυο, χωρίς να εφαρμοστεί οποιαδήποτε έκπτωση/μείωση και χωρίς να ληφθούν υπόψη οι τιμές του Καταλόγου Προϊόντων της Oracle, που είχαν δοθεί στα πλαίσια του διαγωνισμού του ΤΥΠ 2010/52/Δ/Α, ο οποίος είχε κατακυρωθεί πρόσφατα.

Ενόψει των πιο πάνω καθώς και του γεγονότος ότι είχε υποβληθεί μόνο μια προσφορά (απουσία ανταγωνισμού), με τιμές κατά περίπου 46% πιο ψηλές από τις τιμές που περιλαμβάνονταν στον εν λόγω Κατάλογο Προϊόντων, η Υπηρεσία μας θεωρούσε ότι συνέτρεχαν σοβαροί λόγοι ακύρωσης του διαγωνισμού.

Επισημάνθηκε επίσης ότι, επειδή τα εν λόγω λογισμικά προϊόντα διατίθεντο αφ' ενός μόνο από τον αποκλειστικό αντιπρόσωπο της Oracle στην Κύπρο και, αφ' ετέρου, μόνο ένας οικονομικός φορέας είχε υποβάλει προσφορά (ο προμηθευτής του αρχικού συστήματος της ΕΔΥ), δημιουργούνται εύλογα ερωτηματικά για το κατά πόσον είχε αναπτυχθεί υγιής ανταγωνισμός. Εκφράσαμε επίσης την άποψη ότι η

μη ρεαλιστική/λανθασμένη εκτίμηση δαπάνης, αποτελεί λόγο ακύρωσης του διαγωνισμού (απρόβλεπτος λόγος).

Ενόψει των πιο πάνω, το ΣΠΥΟ αποφάσισε κατά πλειοψηφία την ακύρωση του διαγωνισμού. Μετά τη γνωστοποίηση του αποτελέσματος του διαγωνισμού, ο μοναδικός προσφοροδότης καταχώρισε προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, η οποία αποφάσισε τον Ιούλιο 2012 ότι η προσφυγή επιτυγχάνει και η απόφαση του ΣΠΥΟ ακυρώνεται. Ως εκ τούτου, το ΣΠΥΟ σε μετέπειτα συνεδρία του, τον Ιούλιο 2012, αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού, στον μοναδικό προσφοροδότη, σε τιμή που ήταν κατά €17.613 χαμηλότερη της εκτίμησης δαπάνης.

Η Υπηρεσία μας παρατηρεί ότι η λανθασμένη εκτίμηση δαπάνης οδήγησε σε ανάθεση σύμβασης για εξασφάλιση λογισμικών προϊόντων της Oracle σε τιμές αρκετά ψηλότερες από αυτές που θα μπορούσαν να εξασφαλιστούν απευθείας από τον αντιπρόσωπο της Oracle στην Κύπρο. Ως εκ τούτου, και λαμβάνοντας υπόψη παρόμοιες περιπτώσεις που είχαν παρουσιαστεί κατά τα τελευταία χρόνια, εισηγηθήκαμε στον Διευθυντή του ΤΥΠ όπως – για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων και φαινομένων απουσίας υγιούς ανταγωνισμού στο μέλλον – προωθηθεί η συνομολόγηση μιας συνολικής συμφωνίας με την εταιρεία Oracle, με την οποία να καθορίζεται ένα ποσοστό, ως έκπτωση επί των τιμών του επίσημου Καταλόγου Προϊόντων της, για όλα τα λογισμικά προϊόντα που προμηθεύεται το δημόσιο.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ μάς πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2012 ότι η εκτίμηση κόστους είχε γίνει με βάση τους τιμοκαταλόγους της κατασκευάστριας εταιρείας Oracle, οι οποίοι δημοσιεύονται στο διαδίκτυο, χωρίς να εφαρμόζεται οποιαδήποτε πιθανή έκπτωση, επειδή επρόκειτο για ανοικτό διαγωνισμό. Επιπλέον, μας ανέφερε ότι στον πιο πάνω διαγωνισμό απαιτείτο και η παροχή επιτόπου υποστήριξης, η οποία δεν περιλαμβάνεται στις υπηρεσίες συνδρομής που παρέχει η Oracle. Τέλος, μας πληροφόρησε ότι το ΤΥΠ είναι σε συζήτηση με την εταιρεία Oracle, για τη συνομολόγηση μιας συνολικής συμφωνίας για τα προϊόντα της που προμηθεύεται το δημόσιο, λαμβάνοντας υπόψη τις εισηγήσεις μας, την ανομοιομορφία των χρεώσεων της Oracle, καθώς και την απουσία υγιούς ανταγωνισμού στους διαγωνισμούς για την προμήθεια των προϊόντων της εν λόγω εταιρείας.

(θ) Διαγωνισμός ΤΥΠ 2011/025/A/A για την εξασφάλιση νέου συστήματος για την Υπηρεσία του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ). Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Μάιο 2011 με εκτίμηση δαπάνης €9.352.480 και αντικείμενο την ανάπτυξη και συντήρηση του πιο πάνω συστήματος για 5 έτη. Η προθεσμία υποβολής των προσφορών ήταν η 11.11.2011. Υποβλήθηκαν προσφορές από 6 οικονομικούς φορείς και τον Απρίλιο 2012, η επιτροπή αξιολόγησης υπέβαλε την έκθεση αξιολόγησης για το μέρος Α' – έλεγχος προϋποθέσεων και απαιτήσεων συμμετοχής του διαγωνισμού – προς το ΣΠΥΟ. Στην έκθεση γινόταν εισήγηση για αποκλεισμό 3 οικονομικών φορέων. Η Υπηρεσία μας, κατά την εξέταση της έκθεσης από το ΣΠΥΟ, εξέφρασε την άποψη – παραθέτοντας τους λόγους – ότι ο αποκλεισμός του ενός από τους τρεις οικονομικούς φορείς, δεν ήταν δικαιολογημένος. Το ΣΠΥΟ υιοθετώντας την άποψη της Υπηρεσίας μας, όρισε ειδική (ad-hoc) επιτροπή για εξέταση των λόγων αποκλεισμού του συγκεκριμένου οικονομικού φορέα. Η ad-hoc επιτροπή τον Ιούνιο 2012, με έκθεση της προς το ΣΠΥΟ, εισηγήθηκε τον μη αποκλεισμό του εν λόγω οικονομικού φορέα, εφόσον η προσφορά του κρίθηκε ότι ήταν εντός προδιαγραφών. Το ΣΠΥΟ σε συνεδρία του τον Ιούλιο 2012, ενέκρινε την εισήγηση της ad-hoc επιτροπής. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, 3 οικονομικοί φορείς, μετά τη γνωστοποίηση της απόφασης του ΣΠΥΟ, καταχώρισαν ιεραρχικές προσφυγές στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, η εξέταση των οποίων δεν έχει ολοκληρωθεί.

4.16.6 ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΠΑΘΟΝΤΩΝ

Μέρος Α

Γενικά. Σύμφωνα με τον περί Ανακουφίσεως Παθόντων Νόμο (Ν114/88) σκοπός του Ταμείου είναι η παροχή ωφελημάτων στους αναπήρους και στους εξαρτωμένους πεσόντων των ετών 1955, 1963 και 1974, καθώς και στους αναπήρους ή τους εξαρτωμένους φονευθέντων/αποβιωσάντων/εξαφανισθέντων κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας τους στην Εθνική Φρουρά.

Οι πόροι του Ταμείου προέρχονται αποκλειστικά από κρατική χορηγία, ενώ το ύψος των παρεχόμενων ωφελημάτων καθορίζεται με Κανονισμούς. Το Ταμείο διαχειρίζεται πενταμελής επιτροπή, η οποία διορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Αποτελέσματα έτους. Οι εισπράξεις του Ταμείου ήταν €19.100.000 και οι πληρωμές €19.093.276, σε σύγκριση με €16.930.000 και €18.719.722 το 2010, αντίστοιχα. Στις 31.12.2011 το Ταμείο παρουσίαζε υπόλοιπο €17.268 (€10.544 στις 31.12.2010).

4.17 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός του Υπουργείου για το 2011 προέβλεπε δαπάνες €1.117,5 εκ., από τις οποίες ποσό €856,8 εκ. αφορούσε σε τακτικές και ποσό €260,7 εκ. σε αναπτυξιακές δαπάνες. Οι πραγματικές τακτικές δαπάνες ανήλθαν σε €819,7 εκ. ή 95,7% του Προϋπολογισμού. Σημειώνεται ότι από το ποσό των €819,7 εκ. που αφορά σε τακτικές δαπάνες, ποσό 635,4 εκ. ή ποσοστό 77,5% αφορούσε στη μισθοδοσία των εκπαιδευτικών. Οι πραγματικές αναπτυξιακές δαπάνες ανήλθαν σε €224,5 εκ. ή 86,1% του Προϋπολογισμού.

Έργα Ανάπτυξης. Στο Επεξηγηματικό Υπόμνημα του Προϋπολογισμού του 2011 περιλήφθηκε μικρότερος αριθμός έργων και μελετών, σε σύγκριση με το 2010. Παρόλο τούτου, μεγάλος αριθμός έργων και μελετών, που αφορούν στην ανέγερση, βελτίωση και επέκταση σχολείων ή σε έργα υποδομής σε σχολεία για το σχολικό αθλητισμό, δεν εκτελέστηκαν το 2011. Η μη εκτέλεση έργων οφείλεται, σε διάφορους λόγους όπως, (α) στη διαφοροποίηση αποφάσεων που αφορούν στην υλοποίηση των έργων με βάση νέα στοιχεία που προκύπτουν μετά την έγκρισή τους στον Προϋπολογισμό (π.χ. ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών από υφιστάμενες εγκαταστάσεις λόγω μείωσης του αριθμού των μαθητών) (β) στις πιέσεις και αντιδράσεις διαφόρων κοινωνικών ομάδων με σκοπό τη μη υλοποίηση ενός έργου για διάφορους λόγους, (γ) σε προβλήματα που σχετίζονται με την απαλλοτρίωση του χώρου, (δ) στην από κοινού απόφαση που λήφθηκε στο πλαίσιο του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου 2012-2014 μεταξύ των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Πολιτισμού για αναστολή προκήρυξης νέων προσφορών για τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 2012, (ε) στη μείωση του Προϋπολογισμού για έργα του 2012 κατά 30% λόγω μη διαθέσιμων απαραίτητων χρηματικών πόρων, κ.ά.

Η Υπηρεσία μας, εισηγήθηκε όπως γίνουν ενέργειες για βελτίωση του συστήματος παρακολούθησης της εκτέλεσης των έργων του Προϋπολογισμού κάθε έτους. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, το Υπουργείο αποτάθηκε στο Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) για προμήθεια προγράμματος παρακολούθησης της εκτέλεσης των έργων, για το οποίο αναμένεται προκήρυξη προσφοράς από το ΤΥΠ εντός του 2012.

Εν τω μεταξύ, οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου άρχισαν την παρακολούθηση της εκτέλεσης των έργων με την τήρηση δύο καταστάσεων ηλεκτρονικών φύλλων (excel), μια για τις ανεγέρσεις, επεκτάσεις και βελτιώσεις και μια για τις μελέτες των έργων, οι οποίες, ωστόσο, όπως διαπιστώθηκε παρουσιάζουν ορισμένες ελλείψεις.

Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση.

(α) Ιστορικό. Έχοντας ως στρατηγικό στόχο τον εκσυγχρονισμό και την ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του ημερ. 16.2.2005, καθόρισε το πλαίσιο διεξαγωγής του διαλόγου για την Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση, αφού προηγουμένως ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε (31.8.2004) η μελέτη της Επιτροπής Ειδικών για την Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση και υποβλήθηκαν απόψεις/παρατηρήσεις από τους πολιτικούς και συνδικαλιστικούς φορείς.

(β) Υλοποίηση Προϋπολογισμού. Η αρχική πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2011 ήταν €4.000.000 και αυξήθηκε μετά από μεταφορές σε €4.970.000. Δαπανήθηκε ποσό ύψους €4.761.601 το οποίο αφορά κυρίως στην εφαρμογή του θεσμού του Ενιαίου Ολοήμερου Σχολείου στη Δημοτική Εκπαίδευση, του θεσμού του Ανοικτού Σχολείου στη Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση, του θεσμού του Μουσικού και Αθλητικού Σχολείου στη Μέση Εκπαίδευση, στην αναθεώρηση των αναλυτικών προγραμμάτων, στις δικτυώσεις των σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, στην επιχορήγηση 6 Δήμων για το καλοκαιρινό πρόγραμμα

που έγινε για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, καθώς και στην επιχορήγηση των μαθητών της Β΄ Γυμνασίου των δημόσιων σχολείων για απόκτηση φορητού υπολογιστή.

(γ) Ανοικτό Σχολείο. Ο θεσμός του Ανοικτού Σχολείου εισήχθη πάνω σε πιλοτική φάση, στη Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση, με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 28.9.2005, με σκοπό το άνοιγμα των σχολείων προς την κοινότητα, με οργανωμένο τρόπο, ώστε τις απογευματινές ώρες να αξιοποιούνται οι χώροι των σχολείων για πολιτιστικές, αθλητικές και δημιουργικές δραστηριότητες.

Ο θεσμός τέθηκε σε εφαρμογή το 2007 σε τέσσερεις Δήμους και επεκτάθηκε στη συνέχεια με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 31.12.2008, σε άλλους τέσσερεις Δήμους και από το 2010 σε επιπλέον δύο Δήμους.

Για τη λειτουργία του θεσμού στους δέκα Δήμους, το Υπουργείο κατέβαλε κατά το 2011 το συνολικό ποσό των €525.000, σε σύγκριση με €630.000 το 2010. Σχετικά παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i)** Ενώ είχε αποφασιστεί όπως στα τέλη του 2010 γίνει αξιολόγηση του θεσμού από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης, και με βάση τα πορίσματά της, να ληφθούν αποφάσεις για τη μελλοντική πορεία του θεσμού, εντούτοις η αξιολόγηση δεν έχει γίνει ακόμα. Ως εκ τούτου, ο θεσμός συνεχίζει να βρίσκεται σε πιλοτική εφαρμογή.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, από το 2007 που τέθηκε σε εφαρμογή ο θεσμός εφαρμόζεται μια συνεχής αξιολόγηση υπό τη μορφή αυτοαξιολόγησης, ενώ παράλληλα μελετάται η συνολική αξιολόγησή του. Επίσης μας πληροφόρησε ότι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού με ετήσια εγκύκλιό του με την έναρξη της σχολικής χρονιάς ζητά από όλους τους Δήμους στους οποίους λειτουργεί Ανοικτό Σχολείο να υποβάλουν ετήσιο οικονομικό απολογισμό της χρονιάς λειτουργίας του Ανοικτού Σχολείου που ολοκληρώθηκε, καθώς επίσης και αυτοαξιολόγηση. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού ζητά επίσης προϋπολογισμό για τη νέα χρονιά εφαρμογής του Ανοικτού Σχολείου στον οποίο θα περιλαμβάνονται πληροφορίες απαραίτητες για τον καθορισμό της ετήσιας επιχορήγησης τους, π.χ. αριθμός συμμετεχόντων, αριθμός ομάδων δραστηριοτήτων, δικαίωμα φοίτησης, μισθοδοσία καθηγητών/εκπαιδευτών, άλλες πηγές χρηματοδότησης κ.ά. Με εγκυκλίους του, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αλλά και συσκέψεις καθορίζει τις βασικές γραμμές και κριτήρια τα οποία θα πρέπει να ακολουθούνται από τους Δήμους για όλα τα πιο πάνω θέματα στα πλαίσια φυσικά της αυτονομίας των Δήμων και της αποκέντρωσης.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί πολύ σημαντικό να γίνει σύντομα μια συνολική αξιολόγηση του θεσμού λαμβάνοντας υπόψη το μεγάλο ποσό της ετήσιας επιχορήγησης που παραχωρείται, καθώς και το γεγονός ότι το Υπουργείο δεν αξιολογεί ούτε τα προγράμματα που προσφέρονται, αλλά ούτε και συμμετέχει στη διαδικασία για επιλογή των προσώπων που διδάσκουν στα σχολεία που λειτουργούν στα πλαίσια του θεσμού.

- (ii)** Ένας από τους δύο στόχους της δημιουργίας του θεσμού του Ανοικτού Σχολείου, είναι η καλύτερη αξιοποίηση των σχολικών χώρων, ωστόσο με τη λειτουργία του θεσμού προκλήθηκαν προβλήματα στη λειτουργία των προγραμμάτων των άλλων θεσμών οι οποίοι χρησιμοποιούν τους ίδιους χώρους με το Ανοικτό Σχολείο. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Υπουργείο προχωρήσει τάχιστα στην αξιολόγηση των θεσμών που λειτουργεί το Υπουργείο, λόγω της ομοιότητας των προγραμμάτων που προσφέρονται και επιπρόσθετα, δημιουργείται σημαντικό πρόσθετο κόστος για το Υπουργείο για τη λειτουργία όμοιων, αν όχι ίδιων, προγραμμάτων.

Παρατηρείται αδράνεια των χώρων των σχολείων κατά τις περιόδους των διακοπών των Χριστουγέννων, του Πάσχα και του καλοκαιριού και κατά τα Σαββατοκυριακά γιατί, όπως έχουμε πληροφορηθεί, η χρήση τους κατά τις πιο πάνω περιόδους θα συνεπαγόταν αύξηση στο ποσό της επιχορήγησης, πράγμα που δεν το επιτρέπουν οι σημερινές οικονομικές συνθήκες.

- (δ) Μουσικό και Αθλητικό Σχολείο.** Το Μουσικό Σχολείο λειτουργεί στο Παγκύπριο Γυμνάσιο Λευκωσίας και στο Λανίτειο Λύκειο Α΄ στη Λεμεσό. Το Αθλητικό Σχολείο λειτουργεί στο Λύκειο Κύκκου

Β' (παλαιότερα λειτουργούσε στο Λύκειο Ακρόπολης) στη Λευκωσία και στο Λανίτειο Λύκειο Β' στη Λεμεσό. Και τα δύο Σχολεία λειτουργούν πιλοτικά από το 2006/07.

Σύμφωνα με την Πρόταση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού προς το Υπουργικό Συμβούλιο (Απόφαση ημερ. 28.9.2005), θα δημιουργείτο Μουσικό Σχολείο σε κάθε περιφέρεια, ωστόσο, τόσο το Μουσικό όσο και το Αθλητικό Σχολείο εξακολουθεί να λειτουργούν πιλοτικά, χωρίς επέκταση του θεσμού σε άλλα σχολεία. Σημειώνεται ότι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού στις 30.7.2012 προώθησε Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο με την οποία πρότεινε την επέκταση του Μουσικού Σχολείου στις επαρχίες Λάρνακας, Πάφου και Αμμόχωστο. Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, η Πρόταση εγκρίθηκε στις 2.8.2012 και τα τρία νέα Μουσικά Σχολεία άρχισαν τη λειτουργία τους από τη φετινή σχολική χρονιά 2012-13.

(ε) Ενιαίο Ολοήμερο Σχολείο (ΕΟΣ). Ο θεσμός του ΕΟΣ εισήχθη, με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 17.5.2006, σε πιλοτική βάση, το σχολικό έτος 2006/07 σε 9 σχολεία, και το σχολικό έτος 2007/08 σε επιπλέον 6. Η πιλοτική εφαρμογή, σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό, θα τερματιζόταν το σχολικό έτος 2008/09 και ανάλογα με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης θα επεκτεινόταν σταδιακά σε όλα τα δημοτικά σχολεία της Κύπρου. Μετά από σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (ημερ. 3.6.2009), η πιλοτική εφαρμογή του θεσμού συνεχίστηκε και για τέταρτο έτος (2009/10) και οι Υπουργοί Οικονομικών και Παιδείας και Πολιτισμού εξουσιοδοτήθηκαν όπως μελετήσουν την καθολική επέκταση του θεσμού και, αφού συζητήσουν το θέμα με τους εμπλεκόμενους φορείς, υποβάλουν νέα Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Ακολούθως, το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του ημερ. 16.2.2011 ενέκρινε Πρόταση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για συνέχιση του θεσμού στα σχολεία όπου εφαρμόζετο κατά την εν λόγω ημερομηνία, στη βάση του πλαισίου λειτουργίας των ΕΟΣ, με εξαίρεση την πρόνοια που αφορούσε στη δημιουργία νέων θέσεων Βοηθών Διευθυντών.

Κατά τη σχολική χρονιά 2011/12 συμμετείχαν 14 σχολεία στο θεσμό.

Σημειώνεται ότι ο θεσμός των ΕΟΣ, ο οποίος εφαρμόζεται εκεί που η κοινότητα το επιθυμεί, δεν αναμένεται να αυξηθεί κατά το 2012/13 λόγω των σημερινών οικονομικών δεδομένων.

Διδακτικές περίοδοι Εκπαιδευτικών. Οι διδακτικές περίοδοι των Εκπαιδευτικών Δημοτικής, Μέσης και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης καθορίστηκαν μετά από συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου και των συντεχνιών τους και ανέρχονται σε 29 για τους Εκπαιδευτικούς Δημοτικής Εκπαίδευσης και 24 για τους Εκπαιδευτικούς Μέσης και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και μειώνονται ανάλογα με τα χρόνια υπηρεσίας, όπως φαίνεται στους πιο κάτω πίνακες:

Δημοτική Εκπαίδευση

Υπηρεσία	Διδακτικές περίοδοι
1 – 14 χρόνια	29
15 – 20 χρόνια	27
21 χρόνια και άνω ή με τη συμπλήρωση του 50 ^{ου} έτους της ηλικίας τους	25

Μέση και Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση

Υπηρεσία	Διδακτικές περίοδοι
0 – 7 9/12 χρόνια	24
7 10/12 – 15 9/12 χρόνια	22
15 10/12 – 19 9/12	20
19 10/12 χρόνια και άνω	18

Σχετικά, η Υπηρεσία μας παρατηρεί τα ακόλουθα:

(α) Ο καθορισμός των διδακτικών περιόδων, όπως έχουμε πληροφορηθεί, έγινε στη βάση αξιολόγησης που διενεργήθηκε παλαιότερα για τον χρόνο που αναλώνουν οι δάσκαλοι/καθηγητές για άλλα καθήκοντα, όπως ετοιμασία και διόρθωση γραπτών, προετοιμασία για παράδοση στην τάξη, κ.ά. η οποία, όμως, ενώ έχει ζητηθεί από την Υπηρεσία μας, δεν μας έχει παρουσιαστεί και ζητήσαμε όπως μας υποβληθεί.

(β) Όπως παρουσιάζεται και στον πιο πάνω πίνακα, οι διδακτικές περίοδοι μειώνονται αντιστρόφως ανάλογα με τα χρόνια υπηρεσίας και ζητήσαμε ενημέρωση σχετικά με τους λόγους για τους οποίους έχουν καθοριστεί οι εν λόγω μειώσεις.

(γ) Σύμφωνα με τα συμφωνηθέντα, όλες οι ειδικότητες καθηγητών διδάσκουν για τον ίδιο αριθμό διδακτικών περιόδων, παρόλο ότι οι υποχρεώσεις μεταξύ των ειδικοτήτων για διεκπεραίωση των καθηκόντων τους, (π.χ. ετοιμασία και διόρθωση γραπτών, προετοιμασία για παράδοση στην τάξη, κ.ά.), δεν είναι ομοιόμορφη.

(δ) Σημειώνεται ότι ο τελικός αριθμός διδακτικών περιόδων καθορίζεται μετά που θα αφαιρεθούν και τυχόν απαλλαγές από διδακτικές περιόδους για άλλα καθήκοντα, θέμα το οποίο αναφέρεται στην επόμενη παράγραφο.

Απαλλαγή εκπαιδευτικού προσωπικού από το διδακτικό τους χρόνο. Όπως αναφέρθηκε επανειλημμένα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, από σχετική μελέτη που διεξήγαγε το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, με στόχο την επανεξέταση των διευθετήσεων που εφαρμόζονται, σύμφωνα με τις οποίες καθηγητές απαλλάσσονται από διδακτικό χρόνο, σε αντιστάθμισμα άλλων καθηκόντων που αναλαμβάνουν, όπως υπεύθυνοι τμήματος, τήρηση πρακτικών του Καθηγητικού Συλλόγου, υπεύθυνοι Βιβλιοθήκης ή διαφόρων Μαθητικών Ομίλων κ.λπ., διαπιστώθηκε ότι μερικές από τις διευθετήσεις αυτές δεν στηρίζονται σε συγκεκριμένες γραπτές αποφάσεις ή συμφωνίες με τις Συντεχνίες, ούτε και έτυχαν της έγκρισης του Υπουργείου. Σύμφωνα με τη μελέτη, οι εν λόγω απαλλαγές κατά το σχολικό έτος 2003/04 ισοδυναμούσαν με ώρες υπηρεσίας 554 εκπαιδευτικών, που αντιστοιχούσαν σε ετήσια δαπάνη ύψους περίπου €10,9 εκ. και, λαμβάνοντας υπόψη το έμμεσο κόστος εργοδότησης, η πραγματική ετήσια δαπάνη ανερχόταν σε περίπου €18,2 εκ.. Το πόρισμα της έρευνας μελετήθηκε από τους Υπουργούς Παιδείας και Πολιτισμού και Οικονομικών και ο Υπουργός Οικονομικών στις 2.9.2004 εισηγήθηκε τη διεξαγωγή μελέτης για να διαπιστωθεί κατά πόσο δικαιολογείται η συνέχιση των απαλλαγών ή όχι. Όπως πληροφορηθήκαμε, η μελέτη έχει ολοκληρωθεί και το θέμα θα προχωρήσει αφού διαμορφωθούν οι τελικές εισηγήσεις για τις αλλαγές που θα γίνουν στα πλαίσια της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης. Σημειώνεται ότι το θέμα αυτό υφίσταται εδώ και πολλά χρόνια (εγείρεται από την Υπηρεσία μας από το 2007), χωρίς όμως μέχρι σήμερα να έχει προσδιοριστεί το χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου αναμένεται να διευθετηθεί και χωρίς έκτοτε το Υπουργείο να μας έχει απαντήσει ως προς το τι μέτρα προτίθεται να λάβει και ζητήσαμε σχετική ενημέρωση.

Απαλλοτρίωση ιδιωτικής γης για ανέγερση σχολείων. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού προχωρεί σε απαλλοτριώσεις ιδιωτικής γης για εξυπηρέτηση των αναγκών του σε σχολεία, σε συνεργασία με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Η εν λόγω διαδικασία είναι χρονοβόρα και δύσκολη και υπάρχουν χρονικοί και οικονομικοί περιορισμοί. Εναλλακτικά γίνονται προσπάθειες για εξασφάλιση της γης με φιλικό διακανονισμό (αγορά).

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, διαπιστώθηκαν διάφορα προβλήματα και αδυναμίες σχετικά με τις απαλλοτριώσεις, τα οποία παρά τις κοινές προσπάθειες που γίνονται μέσω συσκέψεων των συναρμόδιων Τμημάτων, καθώς και της Υπουργικής Επιτροπής, εξακολουθεί να υφίστανται. Πιο κάτω αναφέρονται τα προβλήματα και αδυναμίες που εντοπίστηκαν από τον έλεγχο σχετικά με τις απαλλοτριώσεις:

(α) Οι ανάγκες για σχολεία είναι συχνά μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες, και το Υπουργείο είναι αναγκασμένο να επιστρέψει την απαλλοτριωθείσα περιουσία στους πρώην ιδιοκτήτες της, εάν εντός τριών χρόνων δεν εκπληρωθεί ο σκοπός για τον οποίο έγινε η απαλλοτρίωση, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Συντάγματος και του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου και να πρέπει να την απαλλοτριώσει εκ

νέου. Επισημαίνεται ότι η επιστροφή των τεμαχίων στους ιδιοκτήτες, μετά τη λήξη των τριών ετών, σύμφωνα με το άρθρο 23 του Συντάγματος, αποτελεί υποχρέωση της Αρχής που προέβη στην απαλλοτριώση, χωρίς να χρειάζεται να υποβάλει τέτοια απαίτηση ο ιδιοκτήτης της περιουσίας. Όπως όμως διαπιστώθηκε, το Υπουργείο δεν επιστρέφει την απαλλοτριωθείσα περιουσία, εκτός εάν ζητηθεί από τους πρώην ιδιοκτήτες, στις περιπτώσεις που το σχολείο δεν ανεγέρθηκε και κατά συνέπεια τα απαλλοτριωθέντα τεμάχια παρέμειναν αχρησιμοποίητα.

Συναφώς αναφέρεται ότι, η Υπουργός Εσωτερικών, με επιστολή της με ημερ. 13.7.2012, κάλεσε τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού να μελετήσει το θέμα ανάκλησης των απαλλοτριώσεων ακίνητης περιουσίας για έργα τα οποία δεν είναι εφικτό να υλοποιηθούν ή δεν κρίνεται αναγκαία η υλοποίησή τους στο άμεσο μέλλον.

Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, ημερ. 19.4.2010, «η παραμονή του χώρου ως δεσμευμένου στο τοπικό σχέδιο για τη δημιουργία σχολείου χωρίς να δημοσιευθεί απαλλοτριώση, συνιστά ολοκληρωτικό περιορισμό, ο οποίος προσκρούει στις πρόνοιες του άρθρου 23(3) του Συντάγματος».

(β) Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, από το 2011 άρχισε η τήρηση μητρώου απαλλοτριώσεων, που σκοπό έχει την παρακολούθηση της διαδικασίας των απαλλοτριώσεων, ωστόσο αυτό δεν έχει τύχει καμίας ενημέρωσης από τις 26.8.2011.

Αναγνωρίζουμε ότι το θέμα της διασφάλισης χώρων για κάλυψη μελλοντικών εκπαιδευτικών αναγκών είναι δύσκολο να επιλυθεί έχοντας υπόψη τις πρόνοιες του Συντάγματος και των χρονικών περιορισμών που τίθενται και εισηγηθήκαμε να καταβληθεί προσπάθεια σε ανώτατο επίπεδο ώστε να εξευρεθούν συνταγματικά επιτρεπτές λύσεις.

Κυπριακό Συμβούλιο Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών (ΚΥΣΑΤΣ) - Χρόνος διεκπεραίωσης των αιτήσεων. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, σύμφωνα με τον Κανονισμό αρ. 7 των περί Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης και Παροχής Σχετικών Πληροφοριών Κανονισμών «η απάντηση του Συμβουλίου, θετική ή αρνητική, δίνεται γραπτώς στον αιτητή, το αργότερο μέσα σε ένα μήνα από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της διαδικασίας συγκέντρωσης των απαραίτητων στοιχείων και εν πάση περιπτώσει όχι αργότερα από τρεις μήνες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης».

Όπως διαπιστώθηκε από δειγματοληπτικό έλεγχο, τα πιο πάνω χρονικά περιθώρια εξακολουθεί να μην τηρούνται (παρά την τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, ώστε το Συμβούλιο να έχει δυνατότητα να παίρνει αποφάσεις, χωρίς τις εισηγήσεις των Επιτροπών Κρίσεως (Ν. 107(I)/2011)).

Δείκτες κόστους ανά μαθητή. Διαπιστώθηκε ότι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού δεν τηρεί στοιχεία δεικτών κόστους ανά μαθητή και ανά Εκπαίδευση. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως υπολογίζονται τέτοιοι δείκτες για κάθε Εκπαίδευση, σε ετήσια βάση, με σκοπό την καλύτερη παρακολούθηση των δαπανών.

Προπτυχικά δίδακτρα Πανεπιστημίου Κύπρου. Σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς του Πανεπιστημίου Κύπρου για τα προπτυχιακά δίδακτρα (Κ.Δ.Π. 199/1992, Κ.Δ.Π. 155/1998 και Κ.Δ.Π. 536/2002), κάθε φοιτητής που είναι πολίτης της Δημοκρατίας ή κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης καταβάλλει δίδακτρα ύψους €3.417,20 (£2.000) για κάθε έτος σπουδών. Κάθε φοιτητής που δεν είναι πολίτης της Δημοκρατίας ή κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης καταβάλλει δίδακτρα ύψους €6.834,40 (£4.000) για κάθε έτος σπουδών.

Τα δίδακτρα των φοιτητών που είναι πολίτες της Δημοκρατίας ή κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιχορηγούνται πλήρως από το Υπουργείο, το οποίο καταβάλλει το αντίστοιχο ποσό στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Τα δίδακτρα των υπόλοιπων φοιτητών καταβάλλονται από τους ίδιους.

Όπως διαπιστώθηκε, μέχρι και το εαρινό εξάμηνο του 2009/10 το Πανεπιστήμιο διεκδικούσε και εισέπραττε από το Υπουργείο τα προπτυχιακά δίδακτρα και αλλοδαπών φοιτητών από τρίτες χώρες (αντί να τα διεκδικεί από τους αλλοδαπούς φοιτητές). Οι φοιτητές αυτοί είναι λίγοι σε αριθμό και διαχωρίζονται σε Έλληνες της

διασποράς, σε αλλοδαπούς που εισήχθησαν στο Πανεπιστήμιο μέσω Παγκύπριων εξετάσεων, σε αλλοδαπούς που εισήχθησαν στο Πανεπιστήμιο μέσω Πανελλαδικών εξετάσεων και σε άλλους (20, 5, 1 και 1 τον αριθμό, αντίστοιχα, κατά το εαρινό εξάμηνο 2009/10).

Για το χειμερινό εξάμηνο 2010/11, δεν παραχωρήθηκε χορηγία για προπτυχιακά δίδακτρα για αλλοδαπούς φοιτητές, όπως αναφέρεται και στην επιστολή του Υπουργείου προς το Πανεπιστήμιο με αρ. Φακ. 7.15.01.4/9 και ημερ. 2.12.2010.

Πακέτο μέτρων φοιτητικής μέριμνας. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με τις Αποφάσεις του με ημερ. 26.2.2009, 10.9.2009 και 6.10.2009, ενέκρινε στοχευμένα μέτρα ενίσχυσης της φοιτητικής πρόνοιας και κριτήρια επιλογής και μοριοδότησης των φοιτητών.

Τα μέτρα περιλαμβάνουν επίδομα για στέγαση, επίδομα για αγορά ή αναβάθμιση υπολογιστή και επίδομα για αγορά βιβλίων σε δικαιούχους φοιτητές των δημόσιων και ιδιωτικών πανεπιστημίων. Δικαιούχοι είναι οι φοιτητές των οποίων το κατά κεφαλή ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα της οικογένειάς τους δεν ξεπερνά τις €15.000.

Για το 2011 το ποσό που καταβλήθηκε στα πανεπιστήμια για τον πιο πάνω σκοπό ανήλθε σε €6.628.375.

Σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίστηκε, οι αιτήσεις παραδίδονται από τους ενδιαφερόμενους φοιτητές στα πανεπιστήμιά τους, τα οποία πραγματοποιούν τη διαδικασία μοριοδότησης και ετοιμάζουν καταστάσεις με τα ονόματα των φοιτητών και τα μόρια που πήρε ο καθένας. Στη συνέχεια, οι εν λόγω καταστάσεις αποστέλλονται στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Το Υπουργείο ελέγχει δειγματοληπτικά αιτήσεις φοιτητών και τη μοριοδότησή τους και, ανάλογα με το ποσό της διαθέσιμης χορηγίας, ενημερώνει τα πανεπιστήμια για τον αριθμό των μορίων πέραν του οποίου οι φοιτητές θα καταστούν δικαιούχοι και ετοιμάζονται οι τελικές καταστάσεις.

Το 2011, λόγω του ότι από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενήργησε το Υπουργείο στις μοριοδοτήσεις εντόπισε σοβαρά λάθη, προχώρησε σε έλεγχο όλων των αιτήσεων που συγκέντρωσαν πέραν των 16 μορίων.

Η Υπηρεσία μας διαπίστωσε τα ακόλουθα:

(α) Το Υπουργείο δεν διενεργεί κανένα εκ των υστέρων έλεγχο εάν τα πανεπιστήμια όντως καταβάλλουν τα εγκεκριμένα ποσά στους δικαιούχους φοιτητές.

(β) Στα κριτήρια που εγκρίθηκαν δεν υπάρχει περιορισμός στο μέγιστο ποσό του ενοικίου με το οποίο μπορεί να επιχορηγηθεί ο φοιτητής όταν μοιράζεται τον χώρο και επομένως και το ενοίκιο, με άλλα άτομα. Αυτό εμπεριέχει τον κίνδυνο να καταβάλλεται στο φοιτητή ποσό για ενοίκιο μεγαλύτερο του ποσού που πληρώνει ο φοιτητής.

Βοηθητικό Γραμματειακό Προσωπικό δημοτικών σχολείων. Το καθεστώς εργοδότησης του Βοηθητικού Γραμματειακού Προσωπικού (ΒΓΠ) των δημοτικών σχολείων ρυθμίζεται με εγκυκλίους του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Σύμφωνα με την τελευταία εγκύκλιο ημερ. 7.6.2012, το ΒΓΠ εργάζεται 10 μήνες τον χρόνο, από 1 Σεπτεμβρίου μέχρι 30 Ιουνίου. Επίσης σύμφωνα με την πιο πάνω εγκύκλιο, στην περίπτωση που η θέση υπήρχε και την προηγούμενη σχολική χρονιά, η Σχολική Εφορεία υποχρεούται να εργοδοτήσει το ίδιο άτομο και να μην προκηρύξει την θέση ξανά, εκτός εάν τεκμηριωμένα το άτομο αυτό δεν μπορεί να ανταποκριθεί στα καθήκοντά του. Όπως πληροφορήθηκε η Υπηρεσία μας, το ΒΓΠ κατά τους δύο μήνες τους οποίους δεν εργάζεται, παίρνει επίδομα ανεργίας ίσο με το 60% της εβδομαδιαίας αξίας της ασφαλιστικής μονάδας του δικαιούχου μέσα στο σχετικό έτος εισφορών και αυξάνεται κατά 20% για τον/την εξαρτώμενο/η σύζυγο και κατά 10% για κάθε ένα από τα παιδιά ή άλλα εξαρτώμενά του (ο ανώτατος αριθμός εξαρτώμενων είναι τρία).

Παρόλο ότι το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που καταβάλλει το επίδομα ανεργίας, είναι ανεξάρτητο Ταμείο, ωστόσο, έχοντας υπόψη τα γενικά οικονομικά δεδομένα της χώρας, καθώς και το γεγονός ότι το επίδομα ανεργίας κατά τους δύο θερινούς μήνες αποτελεί σημαντικό ποσοστό του μισθού τους, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως εξεταστεί εάν υπάρχει η δυνατότητα απασχόλησής τους κατά τους δύο θερινούς μήνες κατά τους οποίους δεν εργάζονται.

Χρόνος προσέλευσης και αποχώρησης των αποσπασμένων Εκπαιδευτικών Λειτουργών, Συμβούλων και Συνδεδειγμένων Λειτουργών. Διαπιστώθηκε ότι οι πιο πάνω δεν χρησιμοποιούν το ηλεκτρονικό σύστημα προσέλευσης και αποχώρησης ως οφείλουν σύμφωνα με την εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών με αρ. 998 και ημερ. 10.9.1992. Σημειώνεται ότι δεν εντοπίστηκε στους σχετικούς φακέλους του Υπουργείου γραπτή έγκριση από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για μη χρησιμοποίηση του ηλεκτρονικού συστήματος.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων Σχολικών Εφορειών (Δημοτική/Μέση Εκπαίδευση). Η Υπηρεσία μας έχει εισηγηθεί κατά καιρούς όπως το Υπουργείο παρακολουθεί και βεβαιώνεται ότι οι Σχολικές Εφορείες υποβάλλουν χωρίς καθυστέρηση τις οικονομικές τους καταστάσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 των περί Σχολικών Εφορειών Νόμων 1997 έως 2008, το οποίο, μεταξύ άλλων, προβλέπει ότι «μέσα σε είκοσι μία ημέρες από την 31 Αυγούστου κάθε χρόνο, οι λογαριασμοί κάθε Σχολικής Εφορείας κλείνουν και αφού εξεταστούν και επικυρωθούν από τη Σχολική Εφορεία, υπογράφονται από τον Πρόεδρο, Ταμία και άλλα δύο τουλάχιστο μέλη της και υποβάλλονται στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας, σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες που εφαρμόζονται στη Δημόσια Υπηρεσία». Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε, παρατηρείται ότι μερικές Εφορείες καθυστερούν να τις ετοιμάσουν και να τις υποβάλουν έγκαιρα στην Υπηρεσία μας για έλεγχο και επαναλάβουμε την εισήγηση μας όπως το Υπουργείο παρακολουθεί και βεβαιώνεται ότι οι Σχολικές Εφορείες ενημερώνουν έγκαιρα τα βιβλία και υποβάλλουν χωρίς καθυστέρηση τις οικονομικές καταστάσεις τους.

Συλλογικές συμβάσεις - Υπολογισμός της κατοχύρωσης της αγοραστικής αξίας των χρημάτων των Ταμείων Προνοίας του προσωπικού των Σχολικών Εφορειών. Από τον έλεγχο των υπολογισμών της αγοραστικής αξίας των χρημάτων των Ταμείων Προνοίας του προσωπικού των Σχολικών Εφορειών που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας από τις Σχολικές Εφορείες, διαπιστώθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις οι πρόνοιες των εκάστοτε συλλογικών συμβάσεων μεταξύ των Εφορειών και των Συντεχνιών δεν συμφωνούν πλήρως με τη σχετική εγκύκλιο επιστολή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού που αναφέρεται στο Μνημόνιο ανανέωσης της συλλογικής σύμβασης προσωπικού Σχολικών Εφορειών. Εισηγηθήκαμε όπως το Υπουργείο ετοιμάζει, επιπρόσθετα από το Μνημόνιο, και πρότυπο συλλογικής σύμβασης, η οποία θα αποστέλλεται προς όλες τις Σχολικές Εφορείες, με σκοπό τη συνομολόγηση ομοιόμορφων συλλογικών συμβάσεων μεταξύ των Σχολικών Εφορειών και των Συντεχνιών.

Προσφορές και διαχείριση συμβολαίων. Εξακολουθεί να παρατηρούνται αδυναμίες όσον αφορά στην ετοιμασία των κριτηρίων και όρων ανάθεσης εργασίας στα έγγραφα των διαγωνισμών και στην τήρηση των όρων των εγγράφων των διαγωνισμών που αφορούν στη διευθέτηση των υποχρεώσεων των οικονομικών φορέων σε σχέση με την καταβολή των εισφορών κοινωνικών ασφαλίσεων και την πληρωμή των φόρων και τελών κατά την ημερομηνία τελευταίας προθεσμίας υποβολής των προσφορών.

Αδυναμίες σε μελέτες και διαγωνισμούς για την ανέγερση σχολικών κτιρίων και στη διαχείριση συμβολαίων

(α) Ανέγερση Ε΄ Δημοτικού Σχολείου και Ε΄ Νηπιαγωγείου Αγλαντζιάς. Με επιστολή μας τον Μάρτιο 2011 παρατηρήσαμε ότι υπήρξε καθυστέρηση περίπου 3,5 μηνών στην ολοκλήρωση της φάσης Α΄, για την οποία η Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.) ενέκρινε δικαιολογημένη παράταση χρόνου 82 ημερολογιακών ημερών (14 ημερών λόγω ανεύρεσης βράχου στο στάδιο των εκσκαφών και καθυστέρησης στην παράδοση του εργοταξίου, 18 λόγω καιρικών συνθηκών και 50 για την καθυστέρηση που οφείλεται στον Εργολάβο με την προϋπόθεση να μην υποβάλει οικονομικές απαιτήσεις για την καθυστέρηση των 14 ημερών). Σημειώνεται ότι η συμβατική περίοδος εκτέλεσης του έργου ήταν 20 μήνες και το ποσό της σύμβασης ανερχόταν στα €3.668.674.

Για την ανεύρεση βράχου παρατηρήσαμε ότι στο στάδιο της μελέτης δεν έγινε εδαφολογική μελέτη, ούτε η υποχρέωση αυτή προβλεπόταν στους όρους του Συμβολαίου των Μελετητών όπως προβλέπει σχετική εγκύκλιος του Γενικού Λογιστή. Επιπλέον διαπιστώθηκαν αντιφάσεις στα έγγραφα της προσφοράς με αποτέλεσμα ο Εργολάβος να απαιτεί επιπλέον ποσό €65.650 επειδή εκτέλεσε την εκσκαφή με ειδικό μηχάνημα. Το ποσό αυτό, μετά από αξιολόγηση από τον Αρχιτέκτονα του έργου, μειώθηκε στα €42.296.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι, αν οι Τεχνικές Υπηρεσίες προνοούσαν ώστε στο στάδιο της μελέτης να εκτελείτο η απαραίτητη εδαφολογική έρευνα, εκτός του ότι όλοι οι προσφοροδότες θα τιμολογούσαν επί ίσοις όροις την εκσκαφή, θα αποφεύγονταν τα προβλήματα και οι καθυστερήσεις που παρουσιάστηκαν κατά την εκτέλεση του έργου με τις συνεπαγόμενες επιπτώσεις.

Επισημάναμε επίσης ότι παραχωρήθηκαν 50 ημέρες δικαιολογημένη παράταση στον Εργολάβο χωρίς εύλογη αιτιολόγηση. Με βάση τους όρους του συμβολαίου, η ποινική ρήτρα για την εν λόγω καθυστέρηση, που κατά την άποψη μας βαρύνει τον Εργολάβο, ανέρχεται σε €60.000 ενώ η δικαιολογημένη καθυστέρηση είναι μόνο 14 ημέρες η οποία συνεπάγεται αποζημίωση στον Εργολάβο, πολύ μικρότερη από το ποσό της ποινικής ρήτρας.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μάς πληροφόρησε στις 11.7.2011 ότι στο συγκεκριμένο έργο δεν κρίθηκε απαραίτητη η διεξαγωγή γεωτεχνικής έρευνας, γιατί ήταν γνωστή η γεωμορφολογία των εδαφών στην περιοχή ανάπτυξης του έργου, λόγω του ιστορικού του σχολείου. Επίσης μας πληροφόρησε ότι για τις αντιφάσεις που υπάρχουν στα έγγραφα της προσφοράς το Υπουργείο απέστειλε επιστολή στους μελετητές με παρατηρήσεις. Ανέφερε ότι δεν θα δοθεί στον Εργολάβο οποιαδήποτε επιπλέον χρηματική αποζημίωση για την εκσκαφή σε βράχο, γιατί σύμφωνα με τους Όρους του Συμβολαίου σε περίπτωση ασυμφωνιών, τα «Δελτία Ποσοτήτων» (στα οποία αναφέρεται ότι η τιμή εκσκαφών ισχύει για οιονδήποτε είδος εδάφους) υπερτερούν των «Ειδικών Προδιαγραφών» (στις οποίες παρέχεται το δικαίωμα στον Εργολάβο για επιπλέον πληρωμή της εκσκαφής σε βράχο). Ωστόσο πιστώθηκε στον Εργολάβο καθυστέρηση εξαιτίας της ανεύρεσης βράχου, γι' αυτό και η Τ.Ε.Α.Α. ενέκρινε 14 μέρες παράταση λόγω της ανεύρεσης βράχου με συνεπακόλουθη αποζημίωση.

Τέλος ανέφερε ότι η Τ.Ε.Α.Α. έκρινε δίκαιη τη διευθέτηση των 50 δικαιολογημένων ημερών παράτασης ως ανταλλαγή με τη μη απαίτηση του Εργολάβου για αποζημίωση αφού έλαβε υπόψη και το ότι στη Φάση Α' εκτελέστηκαν πρόσθετες εργασίες της τάξης των €77.000.

Η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.) αποφάσισε στις 22.3.2012, στα πλαίσια φιλικού διακανονισμού να εγκρίνει δικαιολογημένη παράταση χρόνου για κάθε φάση (Α', Β', Γ') ξεχωριστά χωρίς οικονομικές αποζημιώσεις στον Εργολάβο και ταυτόχρονα την επιβολή χρηματικής αποκοπής ως ρήτρα για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση πέραν της πιο πάνω εγκεκριμένης παράτασης χρόνου. Με βάση την απόφαση αυτή, και μέχρι τις 12.6.2012, αποκόπηκε ως ρήτρα το ποσόν των €96.207 (και για τις 3 φάσεις). Περαιτέρω, ο Εργολάβος δεσμεύτηκε γραπτώς ότι δεν θα υποβάλει μελλοντικά οποιοδήποτε αίτημα για χρονική παράταση/οικονομική απαίτηση μέχρι την ολοκλήρωση του έργου.

Στην πιο πάνω απόφαση της Κ.Ε.Α.Α. επισημαίνεται ότι είχαν δοθεί εγκρίσεις για χρονικές παρατάσεις πέραν των ορίων αρμοδιότητας της Τ.Ε.Α.Α. και είχαν γίνει αλλαγές στο χρονοδιάγραμμα των φάσεων χωρίς την προηγούμενη έγκριση της Κ.Ε.Α.Α., παραβιάζοντας τις προβλεπόμενες διαδικασίες.

(β) Β' Δημοτικό Σχολείο Γεροσκήπου – βελτιώσεις – επεκτάσεις. Με επιστολή μας τον Οκτώβριο 2011 προς την Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

Η ολοκλήρωση της φάσης Α' παρουσίασε καθυστέρηση 20 ημερών, ενώ για την φάση Β', για την οποία η καθυστέρηση εκτιμήθηκε στους 4 μήνες, ο Εργολάβος είχε υποβάλει εκπρόθεσμα απαίτηση παράτασης χρόνου. Επίσης, τμήμα της φάσης Γ' εκτελέστηκε κατά την περίοδο εκτέλεσης των φάσεων Α' και Β', χωρίς να εξασφαλιστεί προηγουμένως η έγκριση της αρμόδιας Τμηματικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.) του Υπουργείου. Σημειώνεται ότι η συμβατική περίοδος εκτέλεσης του έργου ήταν 20 μήνες, σε 5 φάσεις, από 29.11.2010 μέχρι 4.8.2012 και το ποσό της σύμβασης ανερχόταν στα €1.264.000.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η απαίτηση του Εργολάβου για παράταση χρόνου στη φάση Β' θα έπρεπε κατ' αρχήν να απορριφθεί, εφόσον υποβλήθηκε εκπρόθεσμα, και να εφαρμοστούν οι πρόνοιες της σύμβασης για χρηματικές αποκοπές ως ρήτρα για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι η συγκατάθεση από τον εργοδότη στην αλλαγή της σειράς/χρόνου εκτέλεσης των εργασιών της φάσης Γ', ενδεχομένως να δημιουργήσει προβλήματα στον υπολογισμό του ακριβούς ποσού της χρηματικής αποκοπής.

Από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας διαπιστώθηκαν επίσης λάθη/αντιφάσεις στα έγγραφα των προσφορών τα οποία θα μπορούσαν να δημιουργήσουν σημαντικά προβλήματα στο στάδιο αξιολόγησης και ανάθεσης της σύμβασης. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου προχωρήσουν στη θεσμοθέτηση συγκεκριμένης διαδικασίας ελέγχου των ουσιαστών προνοιών και παραρτημάτων των εγγράφων των προσφορών πριν την προκήρυξη των διαγωνισμών.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μάς πληροφόρησε τον Μάιο 2012 ότι λόγω δυσκολίας στην εκτέλεση ορισμένων εργασιών που δεν μπορούσαν να προβλεφθούν επακριβώς στο στάδιο της μελέτης, ο Εργολάβος ζήτησε να αλλάξει ο χρόνος παράδοσης της φάσης Α' χωρίς να επηρεαστεί η συνολική χρονική διάρκεια του συμβολαίου και χωρίς οποιεσδήποτε οικονομικές απαιτήσεις εκ μέρους του. Ως εκ τούτου δεν του επιβλήθηκε χρηματική αποκοπή ως ρήτρα για την καθυστέρηση. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, για καλύτερη διαχείριση του χρόνου, δόθηκε έγκριση από την Τ.Ε.Α.Α. τον Νοέμβριο 2011, για ενοποίηση των φάσεων Β' και Γ', χωρίς οικονομική αποζημίωση του Εργολάβου. Όσον αφορά τα λάθη/αντιφάσεις στα έγγραφα προσφορών, μας πληροφόρησε ότι γι' αυτά ευθύνονται οι ιδιώτες Σύμβουλοι. Τέλος μας ανέφερε ότι συμφωνεί με την εισήγηση μας για θεσμοθέτηση συγκεκριμένης διαδικασίας ελέγχου των εγγράφων, διαδικασία που έχει αρχίσει ήδη να εφαρμόζεται.

(γ) Τεχνική Σχολή Πάφου – επέκταση – βελτίωση. Η σύμβαση κατακυρώθηκε έναντι του ποσού των €3.345.000 και η συμβατική περίοδος εκτέλεσης του έργου ήταν 21 μήνες, σε 4 φάσεις, από 13.12.2010 μέχρι 11.9.2012.

Με επιστολή μας τον Οκτώβριο 2011 προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- (i) Για την ολοκλήρωση της φάσης Α' υπήρξε καθυστέρηση 2 μηνών, για την οποία ο Εργολάβος υπέβαλε απαίτηση για παράταση χρόνου 13 ημερών λόγω βροχερού καιρού.
- (ii) Ενώ η υποβολή της απαίτησης είχε γίνει εμπρόθεσμα, τα απαραίτητα στοιχεία για εξέταση της απαίτησης του ο Εργολάβος τα είχε υποβάλει καθυστερημένα και εκπρόθεσμα τον Οκτώβριο 2011 και ενώ είχαν ζητηθεί από τον Μηχανικό του έργου τον Ιούνιο 2011.
- (iii) Για το υπόλοιπο μέρος της καθυστέρησης στη συμπλήρωση της φάσης Α', παρόλο ότι ο Εργολάβος γνωστοποιούσε έγκαιρα στον Μηχανικό την ύπαρξη χρονικών επιπτώσεων εξ αιτίας των οδηγιών που του δίνονταν για αλλαγές, εν τούτοις δεν υπέβαλε εμπρόθεσμα οποιαδήποτε απαίτηση, με αποτέλεσμα η καθυστέρηση να καταστεί αδικαιολόγητη από υπαιτιότητα του Εργολάβου.
- (iv) Με βάση τις πρόνοιες της σύμβασης, τόσο ο Μηχανικός όσο και η Συντονίστρια του έργου, θα έπρεπε να προχωρήσουν με την επιβολή της σχετικής ρήτρας λόγω της αδικαιολόγητης καθυστέρησης και να αποκόψουν το προβλεπόμενο ποσό.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μάς πληροφόρησε τον Ιανουάριο 2012 ότι τα αιτήματα που είχε υποβάλει ο Εργολάβος για ολόκληρη την παράταση χρόνου δεν ήταν εκπρόθεσμα εκτός από κάποια στοιχεία/διευκρινίσεις που του ζητήθηκαν από τον Μηχανικό του έργου. Μόλις ολοκληρωθεί η αξιολόγηση τους, θα γίνουν και οι σχετικές αποκοπές ως ρήτρα καθυστέρησης (εφόσον προκύψει). Ο Μηχανικός του έργου, σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης, έχει δικαίωμα να εξετάσει, με επιφυλάξεις, εκπρόθεσμες απαιτήσεις για παράταση χρόνου. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η καθυστέρηση των 2 μηνών στη συμπλήρωση της φάσης Α' καλύφθηκε από τον Εργολάβο – με υπερωριακή εργασία – και η φάση Β' παραδόθηκε εμπρόθεσμα, χωρίς οποιαδήποτε οικονομική απαίτηση εκ μέρους του.

Τελικά σε συνεδρία της Τμηματικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων, ημερ. 10.4.2012, εγκρίθηκε συνολική παράταση χρόνου 25 ημερολογιακών ημερών χωρίς οικονομικές απαιτήσεις και ταυτόχρονα δεν αποκόπηκε ρήτρα για αδικαιολόγητη καθυστέρηση 13 ημερών.

(δ) Ανέγερση Λυκείου Δυτικά της Πάφου (Εμπας), Φάση Β' – επέκταση. Η σύμβαση κατακυρώθηκε έναντι του ποσού των €5.251.701 και η συμβατική περίοδος εκτέλεσης του έργου ήταν 17 μήνες, σε 3 φάσεις, από 3.3.2008 μέχρι 25.7.2009. Από έλεγχο που έγινε τον Οκτώβριο 2011 για τις παρατάσεις χρόνου και τις αλλαγές/επιπλέον εργασίες που είχαν εγκριθεί από την Τ.Ε.Α.Α., διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Σημειώθηκε καθυστέρηση ½, 10 και 7 μηνών αντίστοιχα στις ημερομηνίες παράδοσης του έργου.
- (ii) Κατά την εκτέλεση του έργου δόθηκαν οδηγίες για αλλαγές/επιπλέον εργασίες ύψους €221.220, ανεβάζοντας το ποσό του τελικού λογαριασμού στα €5.427.906.
- (iii) Λόγω της καθυστέρησης που σημειώθηκε, οι φάσεις Β' και Γ' θεωρήθηκαν ουσιαστικά ως μία φάση και παραλήφθηκαν μαζί, ενώ σημαντικό μέρος της εργασίας των φάσεων αυτών μετακινήθηκε εντός της περιόδου εκτέλεσης των εργασιών κατασκευής της Περιφερειακής Οδού (ξεχωριστό συμβόλαιο), προκαλώντας επικάλυψη και αδυναμία συντονισμού των εργασιών των δύο εργολάβων. Επίσης, εργασία αξίας περίπου €307.000 της φάσης Β' εκτελέστηκε μέσα στην περίοδο συντήρησης και επιπρόσθετα, εντός της περιόδου αυτής, δόθηκαν οδηγίες για επιπλέον αλλαγές.
- (iv) Ο Μηχανικός του έργου καθυστέρησε να εκδώσει οδηγίες για αλλαγές και να παράσχει πληροφορίες και διευκρινίσεις προς τον Εργολάβο, επηρεάζοντας την ομαλή πρόοδο των εργασιών.
- (v) Εξαιτίας των πιο πάνω, ο Εργολάβος υπέβαλε εκπρόθεσμα απαίτηση για δικαιολογημένη παράταση χρόνου για όλη την καθυστέρηση, με συνεπαγόμενη αποζημίωση €220.885 + ΦΠΑ. Ο Μηχανικός του έργου – κατόπιν οδηγιών του Προϊσταμένου των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου – προχώρησε σε αξιολόγηση της απαίτησης του Εργολάβου, αποφασίζοντας ότι μέχρι την 1.9.2009 η παράταση χρόνου ήταν δικαιολογημένη, ενώ οι 51 ημέρες αποτελούσαν αδικαιολόγητη καθυστέρηση, με μέγιστη χρηματική αποκοπή ποσού ύψους €61.200.
- (vi) Η Τ.Ε.Α.Α. ωστόσο, χωρίς να λάβει υπόψη την πιο πάνω αξιολόγηση που είχε ετοιμάσει ο Μηχανικός του έργου, ενέκρινε τον Οκτώβριο 2011 – κατά πλειοψηφία – την απαίτηση του Εργολάβου για δικαιολογημένη παράταση χρόνου μέχρι την πραγματική ημερομηνία ολοκλήρωσης των εργασιών, με ποσό αποζημίωσης €60.000, στα πλαίσια φιλικού διακανονισμού.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι εφόσον ο Εργολάβος υπέβαλε εκπρόθεσμα την απαίτησή του για παράταση χρόνου, θα έπρεπε αυτή να τύχει χειρισμού από τον Μηχανικό και τον Συντονιστή του έργου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου (κατ' αρχήν απόρριψη, ή εάν η εκπρόθεσμη υποβολή της απαίτησης κρινόταν δικαιολογημένη, τότε να εξεταζόταν με επιφυλάξεις). Επίσης, παρατηρήσαμε ότι, τόσο ο Μηχανικός όσο και ο Συντονιστής του έργου, θα έπρεπε με τη συμβατική λήξη κάθε φάσης να προχωρούσαν στην αποκοπή του προβλεπόμενου χρηματικού ποσού, ως ρήτρα καθυστέρησης. Παρατηρήσαμε ακόμα ότι η παράλειψη των επιβλεπόντων να εξασφαλίσουν την έγκριση της Τ.Ε.Α.Α. για την αλλαγή στη σειρά εκτέλεσης των εργασιών των επιμέρους φάσεων του έργου, ενδεχομένως να δημιουργούσε προβλήματα/δυσκολίες στον καθορισμό του ακριβούς ποσού της χρηματικής αποκοπής που θα επιβαλλόταν ως ρήτρα καθυστέρησης.

Επιπρόσθετα, παρατηρήσαμε ότι η παράλειψη της Τ.Ε.Α.Α. να λάβει υπόψη την αξιολόγηση του Μηχανικού του έργου, σύμφωνα με την οποία υπολογίστηκε ότι η αδικαιολόγητη καθυστέρηση ανήρχετο σε 51 ημερολογιακές ημέρες με συνεπαγόμενη αποκοπή ποσού ύψους €61.200, είχε ως αποτέλεσμα να εγκριθεί η καταβολή ποσού €60.000 ως αποζημίωση στον Εργολάβο, με την αιτιολογία ότι η θέση του Υπουργείου είναι αδύνατη σε περίπτωση διαιτησίας λόγω της διαχείρισης που είχε γίνει, και χωρίς να τεκμηριώνεται το ύψος του ποσού που εγκρίθηκε. Κατά την άποψη μας το ποσό της όποιας αποζημίωσης θα έπρεπε να συσχετισθεί με το ποσό της χρηματικής αποκοπής που προέκυπτε από την αξιολόγηση του Μηχανικού του έργου, ώστε να αποσυρθούν οι εκατέρωθεν απαιτήσεις και να μην επιβαρυνθεί το δημόσιο με την επιπλέον δαπάνη των €60.000.

Παρατηρήσαμε τέλος ότι η όλη διαχείριση που είχε γίνει από τον Μηχανικό και τον Συντονιστή του έργου – με την παραγνώριση ουσιαστικών προνοιών της σύμβασης – ήταν ελλιπής και προβληματική, με αποτέλεσμα το δημόσιο να αποζημιώσει τον Εργολάβο και για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση, με το ποσόν των €60.000.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, στην οποία υποβάλαμε τις παρατηρήσεις μας, μάς πληροφόρησε τον Μάρτιο 2012 ότι συμφωνεί με την παρατήρηση της Υπηρεσίας μας ότι αποτελεί παράλειψη η μη υποβολή αιτήματος – έγκαιρα - στην Τ.Ε.Α.Α. για έγκριση της ενοποίησης των φάσεων Β' και Γ'.

Μας πληροφόρησε επίσης ότι ο Εργολάβος είχε υποβάλει εκπρόθεσμα την απαίτησή του για παράταση χρόνου, η Τ.Ε.Α.Α. ωστόσο προχώρησε στην εξέταση της, σύμφωνα με την εγκύκλιο αρ. Κ.Ε.Α.Α. 1 του Γενικού Λογιστηρίου, βάσει της οποίας ο Μηχανικός του έργου δικαιούται να εξετάσει με επιφυλάξεις αιτήματα παράτασης χρόνου που υποβλήθηκαν εκπρόθεσμα. Η έκθεση του Μηχανικού του έργου θεωρήθηκε από την Τ.Ε.Α.Α – κατά πλειοψηφία – ως μη αντικειμενική και ως προσπάθεια μετάθεσης των δικών του ευθυνών, εξ αιτίας των σοβαρών αδυναμιών που παρουσιάστηκαν εκ μέρους του κατά τη διαχείριση της σύμβασης, με σημαντικότερη την μη έγκαιρη έκδοση οδηγιών.

Όπως μας πληροφόρησε ακόμα, η Τ.Ε.Α.Α. είχε εγκρίνει κατά πλειοψηφία την καταβολή οικονομικής αποζημίωσης ποσού ύψους €60.000 στον Εργολάβο, μετά τη διαφωνία και την προειδοποίηση του ότι θα προσφύγει σε διαιτησία, και αφού έλαβε υπόψη την έκθεση διαχείρισης κινδύνου που ετοίμασε ο Επιμετρητής των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου και έκθεση που υπέβαλε ο Συντονιστής του έργου.

Τέλος, μας πληροφόρησε ότι συμφωνεί με την παρατήρηση της Υπηρεσίας μας ότι η διαχείριση του συμβολαίου ήταν ελλιπής, φαινόμενο που παρουσιάζεται και σε άλλα συμβόλαια, και το Υπουργείο καταβάλλει προσπάθεια βελτίωσης στον τομέα αυτό με τη συνεχή επιμόρφωση και ενημέρωση των αρμόδιων λειτουργών.

(ε) Λύκειο Δυτικά της Πάφου – Περιφερειακή Οδός. Η σύμβαση, κατακυρώθηκε έναντι του ποσού των €433.000 (περιλαμβανομένων ποσών προνοίας ύψους €25.000) και η συμβατική περίοδος εκτέλεσης του έργου ήταν 4 μήνες, από 8.6.2009 μέχρι 8.10.2009.

Από έλεγχο της Υπηρεσίας μας που διεξήχθη τον Οκτώβριο 2011, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Η προσωρινή παραλαβή του έργου είχε γίνει με καθυστέρηση περίπου 5 μηνών. Κατά την εκτέλεση του έργου είχαν δοθεί οδηγίες για αλλαγές/επιπλέον εργασίες ύψους €53.122 και κατόπιν επαναμέτρησης διαφόρων ποσοτήτων προέκυψε επιπλέον ποσό ύψους €115.701. Επίσης, η Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.) του Υπουργείου ενέκρινε παράταση χρόνου 118 ημερολογιακών ημερών με αποζημίωση €25.980, ανεβάζοντας το ποσό του τελικού λογαριασμού στα €602.803.
- (ii) Το τελικό κόστος του έργου παρουσιάζεται αυξημένο κατά 48% περίπου, από το αρχικό καθαρό ποσό της σύμβασης, ποσοστό που κρίνεται ως ιδιαίτερα ψηλό.
- (iii) Οι αλλαγές και οι επαναμετρήσεις που έγιναν είχαν προκύψει από τη διαφοροποίηση των δεδομένων της μελέτης που είχε ετοιμαστεί από τον σύμβουλο μελετητή του έργου το 2006.
- (iv) Ο Εργολάβος είχε διεκδικήσει συνολική παράταση χρόνου 152 ημερολογιακών ημερών, και η Τ.Ε.Α.Α. – με βάση την αξιολόγηση του Αρχιτέκτονα του έργου – ενέκρινε ως δικαιολογημένη, παράταση χρόνου 118 ημερολογιακών ημερών, με αποζημίωση €25.980. Ωστόσο, η συνολική καθυστέρηση στο έργο ήταν 146 ημερολογιακές ημέρες, με αποτέλεσμα να προκύπτει αδικαιολόγητη καθυστέρηση 28 ημερών (146-118), για την οποία η Τ.Ε.Α.Α. δεν είχε κάνει οποιαδήποτε αναφορά στην απόφασή της. Η αδικαιολόγητη αυτή καθυστέρηση – εάν λαμβανόταν υπόψη – θα είχε ως αποτέλεσμα την αποκοπή ποσού ύψους €11.200, ως ρήτρα καθυστέρησης, με βάση τη σχετική πρόνοια της σύμβασης.
- (v) Ο τελικός λογαριασμός του έργου είχε ήδη εξοφληθεί από τον Μάρτιο του 2011.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, προς την οποία υποβάλαμε τις παρατηρήσεις μας, μάς πληροφόρησε τον Απρίλιο 2012 ότι η μελέτη του έργου είχε ετοιμαστεί το 2009, βασιζόμενη σε δεδομένα που λήφθηκαν από το σχέδιο αποτύπωσης της περιοχής, το οποίο είχε ετοιμαστεί το 2006 από ιδιώτη τοπογράφο, τον οποίο είχε εργοδοτήσει ο σύμβουλος μελετητής του έργου. Οι επιπλέον εκσκαφές προέκυψαν κυρίως από τα λανθασμένα υφιστάμενα υψόμετρα που παρουσίαζε η πιο πάνω μελέτη.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε τον Μάιο 2012 από τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, όπως, μας πληροφορήσει κατά πόσο είχε ετοιμαστεί από το Υπουργείο έκθεση αξιολόγησης των υπηρεσιών που είχαν παρασχεθεί από τους συμβούλους του έργου, καθώς και τα μέτρα που είχαν ληφθεί για την αποφυγή

παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον, επισημαίνοντας ότι παρόμοιας φύσης προβλήματα είχαν διαπιστωθεί και στο παρελθόν.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, μας πληροφόρησε τον Οκτώβριο 2012 ότι στις 17.5.2012 είχε ετοιμαστεί έκθεση αξιολόγησης – από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου – για τις υπηρεσίες που παρασχέθηκαν από τον σύμβουλο μελετητή του έργου, του οποίου η απόδοση κρίθηκε ως «μη ικανοποιητική» και ζήτησε τις απόψεις μας για τυχόν πρόσθετες ενέργειες στις οποίες ενδεικνυόταν να προβεί το Υπουργείο.

(στ) Ανέγερση Β΄ Δημοτικού Σχολείου Ακρόπολης – τελικός λογαριασμός. Με επιστολή μας τον Φεβρουάριο του 2008, παρατηρήσαμε ότι με βάση το ποσό του τελικού λογαριασμού του έργου και των ενδιάμεσων πληρωμών που είχαν ήδη πιστοποιηθεί, προέκυπτε υπερπληρωμή ύψους €74.240 (£43.450,97). Στο ποσό αυτό περιλαμβανόταν πληρωμή ποσού €56.384 (£33.000), έναντι οικονομικής απαίτησης του Εργολάβου σε σχέση με παράταση χρόνου – αίτημα το οποίο τελικά απορρίφθηκε από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.) τον Νοέμβριο 2008. Διαπιστώθηκε επίσης ότι, με βάση την ημερομηνία προσωρινής παραλαβής της τελευταίας φάσης του έργου το σχετικό σημείωμα για την πιο πάνω αιτούμενη παράταση χρόνου, είχε υποβληθεί από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου προς την Κ.Ε.Α.Α., 3 χρόνια και 8 μήνες μετά την ολοκλήρωσή του. Για το ίδιο θέμα οι σύμβουλοι μελετητές του έργου είχαν χορηγήσει στον Εργολάβο – χωρίς έγκριση των αρμοδίων οργάνων – παράταση χρόνου 296 ημερών κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, και πρόσθετη παράταση 102 ημερών μετά τη λήξη του συμβολαίου. Περαιτέρω, ο Εργολάβος απαίτησε αποζημίωση ύψους €876.779 (£513.155,94), ενώ οι μελετητές ενέκριναν ποσό €299.885 (£175.515) και αποκοπή ποινικής ρήτρας €6.657 (£3.896) για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Η Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.) και οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου διαφώνησαν με τα πιο πάνω και παρατήρησαν ότι ο συνολικός χρόνος παράτασης που χορηγήθηκε από τους συμβούλους ήταν αδικαιολόγητα μεγάλος, και εισηγήθηκαν στην Κ.Ε.Α.Α. την έγκριση αποζημίωσης ύψους €177.499 (£103.885,46) και αποκοπής €39.723 (£23.248,75) ως ποινικής ρήτρας για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Ενόψει των πιο πάνω, παρατηρήσαμε ότι οι σύμβουλοι είχαν χορηγήσει στον Εργολάβο αδικαιολόγητα μεγάλη παράταση χρόνου, χωρίς να ακολουθηθούν οι νενομισμένες διαδικασίες σύμφωνα με τις οποίες απαιτείτο η εκ των προτέρων έγκριση των αρμοδίων οργάνων (Τ.Ε.Α.Α./Κ.Ε.Α.Α.), ενώ ο συντονισμός από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου δεν ήταν ο ενδεδειγμένος και συνέτεινε στο να επιτραπεί στον Εργολάβο και στους συμβούλους να παρακάμπτουν τις πρόνοιες της νομοθεσίας αναφορικά με τη διαχείριση της σύμβασης. Λόγω των πιο πάνω αδυναμιών, υπάρχει κίνδυνος να κληθεί τελικά το Δημόσιο να καταβάλει στον Εργολάβο, ποσό πολύ μεγαλύτερο από αυτό που έκρινε λογικό η Τ.Ε.Α.Α. (€177.499). Σημειώνεται ότι ο Εργολάβος δεν συμφώνησε με το ποσό αυτό, ούτε και με την αποκοπή της ποινικής ρήτρας (€39.723) και στις 6.4.2011 καταχώρισε απαίτηση στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας για αποζημίωση ποσού ύψους €982.352, ως αποτέλεσμα της καθυστέρησης που παρατηρήθηκε στη συμπλήρωση του έργου, καθώς και επιπλέον ποσού ύψους €38.259 για εκτελεσθείσα εργασία, όπως και άλλες επιπλέον ακαθόριστες αποζημιώσεις. Τον Μάιο 2011, η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας ζήτησε από τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου σχετική έκθεση γεγονότων, η οποία ετοιμάστηκε και στάλθηκε από το Υπουργείο στη Νομική Υπηρεσία στις 27.9.2012. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι η ετοιμασία της εν λόγω έκθεσης καθυστέρησε πολύ με ενδεχόμενο να αυξηθεί το ύψος της απαίτησης του Εργολάβου.

(ζ) Παγκύπριο Λύκειο Λάρνακας. Ενίσχυση – αναβάθμιση στατικού φορέα και γενική συντήρηση. Συμβόλαιο αρ. 28/04/13 (30), ημερ. 26.7.2004. Από έλεγχο της Υπηρεσίας μας που διεξήχθη τον Μάρτιο 2006 κατόπιν έκθεσης που είχαν ετοιμάσει/υποβάλει οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου προς τον Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας, αναφέροντας τη μη εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων του Εργολάβου και με εισήγηση για καταγγελία της σύμβασης, διαπιστώθηκε ότι το Υπουργείο είχε αποδεκτεί την τραπεζική εγγύηση πιστής εκτέλεσης του συμβολαίου που είχε υποβάλει ο Εργολάβος διάρκειας 18 μηνών, με ημερομηνία λήξης της ισχύος της την ίδια με την προβλεπόμενη για τη συμπλήρωση του

συμβολαίου, αντί να έχει ισχύ μέχρι ένα μήνα μετά την ημερομηνία τελικής παραλαβής του έργου, όπως καθορίζεται στους όρους του συμβολαίου (δηλαδή διάρκεια 31 μήνες).

Επιπλέον διαπιστώθηκε ότι τόσο η τραπεζική εγγύηση πιστής εκτέλεσης όσο και η εγγύηση για την εξασφάλιση της προκαταβολής είχαν αφεθεί να εκπνεύσουν προτού το Υπουργείο προχωρήσει στην καταγγελία του συμβολαίου, αφήνοντας το Δημόσιο εκτεθειμένο οικονομικά. Ως αποτέλεσμα, λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που προκλήθηκε στο έργο και του μικρού όγκου εργασίας που είχε εκτελεστεί από τον Εργολάβο μέχρι την ημερομηνία καταγγελίας του συμβολαίου, είχε επιτευχθεί η αποπληρωμή των δύο μόνο μηνιαίων δόσεων της προκαταβολής, ενώ υπολειπόταν ακόμη η αποπληρωμή ποσού ύψους περίπου £50.500 (€86.284).

Εν τω μεταξύ, τον Μάρτιο 2006 το Υπουργείο προχώρησε με την προκήρυξη νέας προσφοράς για την υπολειπόμενη εργασία συμπλήρωσης του έργου, με τροποποιημένα σχέδια και προσθαφαιρέσεις κάποιων εργασιών. Τον Ιούνιο 2006 η προσφορά κατακυρώθηκε στον χαμηλότερο εντός προδιαγραφών προσφοροδότη, στο ποσό των £1.148.000 (€1.961.474), που είναι κατά £400.000 (€683.440) περίπου ψηλότερο από το κόστος της υπολειπόμενης εργασίας της με βάση τις τιμές της σύμβασης που είχε καταγγελθεί.

Τον Ιούνιο του 2006 ο Εργολάβος καταχώρισε αγωγή στο Δικαστήριο απαιτώντας από το Υπουργείο αποζημιώσεις ύψους £805.242 (€1.375.838) για εργασία που ισχυριζόταν ότι είχε εκτελέσει χωρίς να πληρωθεί, τον τόκο και τα έξοδα χρηματοδότησης που συνεπαγόταν, καθώς και γενικές αποζημιώσεις για την κατάσχεση του έργου. Το Υπουργείο με επιστολή του στις 6.12.2006 κάλεσε τον Εργολάβο, σύμφωνα με τον Κανονισμό 26(3) της ΚΔΠ 115/2004, να καλύψει εντός έξι ημερών τη ζημία που υπέστη το δημόσιο, η οποία είχε εκτιμηθεί στις £199.466,59 (€340.809). Ο Εργολάβος, με επιστολή του δικηγόρου του στις 20.12.2006, απέρριψε την απαίτηση του Υπουργείου, και ως εκ τούτου το θέμα παραπέμφθηκε τον Απρίλιο του 2007, στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για λήψη δικαστικών ή άλλων μέτρων εναντίον της εταιρείας. Ο Γενικός Εισαγγελέας προχώρησε με την καταχώριση αγωγής στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας για επιστροφή του πιο πάνω ποσού των £199.466,59 (€340.809) από τον Εργολάβο στο Υπουργείο Παιδείας. Στη συνέχεια, το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας επικύρωσε τον Φεβρουάριο του 2008 την παραπομπή της επίλυσης των διαφορών σε Διαιτησία.

Στις 23.2.2010 εκδόθηκε η απόφαση της Διαιτησίας σύμφωνα με την οποία θα πρέπει το Υπουργείο να πληρώσει στον Εργολάβο το ποσό των £955.251 (€1.632.144), που περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, επιπλέον εργασίες £567.557 (€969.728), αποζημιώσεις λόγω τερματισμού και κατάσχεσης του έργου £25.789 (€44.064) και έξοδα τόκων και χρηματοδότησης £207.946 (€355.296). Επιπλέον, σύμφωνα με την πιο πάνω απόφαση, θα πρέπει το Υπουργείο να καταβάλει δικηγορικά έξοδα και μέρος της αμοιβής του Διαιτητή. Σύμφωνα με το σκεπτικό της απόφασης του Διαιτητή, η κυβερνητική πλευρά δεν είχε υποβάλει οποιαδήποτε εμπεριστατωμένη ανάλυση και, στα έγγραφα που είχε υποβάλει υπήρχαν αντιφάσεις. Περαιτέρω ο Διαιτητής έκρινε ότι όλες οι καθυστερήσεις αποτελούσαν ευθύνη του Υπουργείου, ως Εργοδότη του έργου. Στην απόφαση του Διαιτητή δεν αναφέρεται οτιδήποτε σχετικά με την αποπληρωμή του υπόλοιπου ποσού της προκαταβολής των £50.500 (€86.284) που είχε πληρωθεί από το Υπουργείο στον Εργολάβο και εκκρεμούσε η επιστροφή της στο Υπουργείο. Από μελέτη της απόφασης του Διαιτητή προκύπτει ότι έλαβε υπόψη του μόνο τις απαιτήσεις του Εργολάβου, ενώ δεν γίνεται μνεία στις παραβιάσεις των προνοιών της σύμβασης από τον Εργολάβο.

(η) Χειρισμός διαφορών με Ανάδοχους έργων που παραπέμπονται σε διαιτησία. Μετά την αρνητική κατάληξη που είχε για το δημόσιο η υπόθεση διαιτησίας που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο της Έκθεσής μας, το θέμα απασχόλησε την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.). Στη συνέχεια – στις 5.11.2010 – η Επιτροπή απέστειλε επιστολή στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, με την οποία εξέφρασε τη θέση ότι έπρεπε να ληφθούν μέτρα αμέσως, για διασφάλιση της ορθότητας/αντικειμενικότητας της διαδικασίας απονομής δικαιοσύνης μέσω διαιτησίας, ώστε να αρθεί το φαινόμενο που παρατηρείτο να αδικείται συστηματικά το δημόσιο από τις αποφάσεις διαιτησιών, ειδικά σε διαφορές που προκύπτουν στις συμβάσεις δημοσίων έργων. Περαιτέρω η Κ.Ε.Α.Α. με τη σύμφωνη γνώμη του Γενικού Εισαγγελέα αποφάσισε το διορισμό ad-hoc Επιτροπής για εξέταση του όλου θέματος και

υποβολής σ' αυτήν εισηγήσεων για βελτίωση των διαδικασιών και προστασία των συμφερόντων της Δημοκρατίας από κακοδικίες και λανθασμένες αποφάσεις διαιτησιών. Η ad-hoc Επιτροπή, η οποία αποτελείται από εκπροσώπους της Νομικής Υπηρεσίας, της Υπηρεσίας μας, του Γενικού Λογιστηρίου και του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, κατόπιν μελέτης του θέματος, ετοίμασε σχετική εγκύκλιο η οποία εκδόθηκε στις 27.9.2011. Σκοπός της εγκυκλίου είναι η καθοδήγηση των Αναθετουσών Αρχών του δημόσιου τομέα, με τον καθορισμό των επιμέρους ενεργειών, ώστε να ακολουθούν ορθές και ομοιόμορφες διαδικασίες για την παραπομπή και επίλυση διαφορών μέσω διαιτησίας σε δημόσιες συμβάσεις έργων.

(θ) Παγκύπριο Λύκειο Λάρνακας – Αντισεισμική αναβάθμιση και γενική συντήρηση – Συμβόλαιο αρ. 27/06/14(53). Το ποσό της πιο πάνω σύμβασης ανέρχεται στα €1.961.474 και η προβλεπόμενη περίοδος εκτέλεσης της ήταν από 2.10.2006 μέχρι 2.12.2007 (14 μήνες). Από έλεγχο της σύμβασης που διεξήχθη τον Μάιο 2012, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Το έργο είχε παραληφθεί προσωρινά στις 12.11.2008, με καθυστέρηση 291 ημερολογιακών ημερών. Στις 23.4.2010 ο Εργολάβος υπέβαλε μαζί με τον τελικό λογαριασμό του έργου, εκπρόθεσμη απαίτηση για παράταση χρόνου για όλο τον χρόνο καθυστέρησης, η οποία και απορρίφθηκε στο σύνολό της από τον ιδιώτη σύμβουλο του έργου.
- (ii) Στις 13.12.2011, η Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.) ενέκρινε τον τελικό λογαριασμό, για το συνολικό ποσό των €2.082.125, περιλαμβανομένων των ποσών των €88.304 για αλλαγές/απαιτήσεις, €7.942 ως αποζημίωση για τη δικαιολογημένη παράταση χρόνου και €39.776 ως αποκοπή για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση.
- (iii) Ο Εργολάβος δεν αποδέχτηκε την πιο πάνω απόφαση και τα δύο μέρη κατέληξαν τον Απρίλιο του 2012 σε φιλικό διακανονισμό (καταβολή στον Εργολάβο επιπλέον ποσού €23.538 για τροποποιήσεις, ποσού €58.844 για παράταση χρόνου και μη αποκοπή του ποσού των €39.776 για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση). Ο Εργολάβος ωστόσο, ενημέρωσε στις 5.4.2012 τις Τεχνικές Υπηρεσίες (ΤΥ) του Υπουργείου ότι εξακολουθούσαν να υφίστανται και άλλες διαφορές με το Υπουργείο, τις οποίες εισηγήθηκε όπως παραπεμφθούν σε διαιτησία.
- (iv) Στις 3.5.2012, η Συντονίστρια του έργου υπέβαλε στην Τ.Ε.Α.Α. για έγκριση τον αναθεωρημένο τελικό λογαριασμό, που – κατόπιν του φιλικού διακανονισμού – ανήρχετο στα €2.244.533.
- (v) Σε ενδιάμεση αξιολόγηση της απόδοσης του Εργολάβου τον Φεβρουάριο 2008, η συνολική του απόδοση κρίθηκε ως μη ικανοποιητική.

Ενόψει των πιο πάνω, η Τ.Ε.Α.Α. - υιοθετώντας εισήγηση της Υπηρεσίας μας – αποφάσισε στις 15.5.2012 όπως προχωρήσει η πληρωμή του Εργολάβου σύμφωνα με τα ποσά που είχαν εγκριθεί προηγουμένως από την ίδια στις 13.12.2011 και ο τελικός λογαριασμός να εξεταστεί σε μεταγενέστερο στάδιο.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας παρατήρησε/εισηγήθηκε τα ακόλουθα:

- (i) Οι πρόνοιες του φιλικού διακανονισμού παραπεμφθούν για εξέταση από ad-hoc τεχνική επιτροπή, ώστε να διαπιστωθεί/τεκμηριωθεί κατά πόσο η τελική έγκρισή του από το αρμόδιο όργανο θα είναι προς το συμφέρον του δημοσίου.
- (ii) Σε περίπτωση που ο Εργολάβος εξακολουθεί να θεωρεί ότι εκκρεμούν και άλλες διαφορές – πέραν αυτών που λήφθηκαν υπόψη στο πλαίσιο του φιλικού διακανονισμού – τότε το όλο θέμα να υποβληθεί στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.) για λήψη τελικής απόφασης.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, προς την οποία υποβάλαμε τις παρατηρήσεις/εισηγήσεις μας, μας πληροφόρησε τον Αύγουστο 2012 ότι οι ΤΥ του Υπουργείου θεωρούν ότι το όλο θέμα μπορεί να εξεταστεί στα πλαίσια της Τ.Ε.Α.Α., με προσπάθεια επίτευξης φιλικού διακανονισμού.

Μας πληροφόρησε επίσης ότι συμφωνεί με τη διαπίστωση της Υπηρεσίας μας ότι ο Εργολάβος είχε παρουσιάσει σοβαρότατες αδυναμίες και την προβληματίζει το γεγονός ότι ενώ είχε επιτευχθεί φιλικός διακανονισμός μαζί του, στη συνέχεια επανήλθε προβάλλοντας νέες απαιτήσεις. Μας πληροφόρησε τέλος, ότι συμφωνεί με την εισήγηση της Υπηρεσίας μας για διορισμό ad-hoc επιτροπής.

Ο Πρόεδρος της Κ.Ε.Α.Α., ο οποίος ενημερώθηκε για τα πιο πάνω, ζήτησε τον Αύγουστο 2012 από το Υπουργείο, να υποβάλει έκθεση γεγονότων στην Κ.Ε.Α.Α., για εξέταση/λήψη απόφασης.

(ι) Διαιτησία μεταξύ του Εργολάβου και Υπουργείου Παιδείας για το έργο επέκτασης του Δημοτικού Σχολείου Λυκαβηττού. Μετά από διερεύνηση παραπόνου που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας από δικηγορικό γραφείο – που ενεργεί εκ μέρους του Εργολάβου του έργου – σχετικά με το διορισμό από τις Τεχνικές Υπηρεσίες (ΤΥ) του Υπουργείου συγκεκριμένου ιδιώτη ως συμβούλου στα πλαίσια της πιο πάνω διαιτησίας, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Η ανάθεση των υπηρεσιών συμβούλου διαιτησίας στον πιο πάνω ιδιώτη σύμβουλο είχε γίνει σύμφωνα με το άρθρο 33(α)(ii) του Νόμου Ν.12(Ι)/2006, το οποίο προνοεί ότι επιτρέπεται η ανάθεση σύμβασης – με απ' ευθείας διαπραγμάτευση – σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, όταν είναι ο μοναδικός στον οποίο για τεχνικούς λόγους μπορεί να ανατεθεί. Η ανάθεση της σύμβασης έγινε έναντι αμοιβής €100/ώρα με μέγιστο ποσό τις €5.000. Οι ΤΥ του Υπουργείου κατέληξαν στην επιλογή του εν λόγω συμβούλου αφού εξέτασαν τις περιπτώσεις 6 συνολικά συμβούλων και απέκλεισαν – λόγω διαφόρων κωλυμάτων – τους 5 από αυτούς.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε τον Ιούνιο 2012 από την Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, όπως μας πληροφορήσει τα ακόλουθα:

- (i)** Τους λόγους για τους οποίους κρίθηκε αναγκαία η ανάθεση υπηρεσιών συμβούλου διαιτησίας στο συγκεκριμένο σύμβουλο από τον Νοέμβριο του 2011, ενώ ο χειρισμός και η διαδικασία που ακολουθείται σε θέματα διαιτησίας γίνεται σύμφωνα με την Εγκύκλιο ΚΕΑΑ 3 της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων στην οποία προβλέπεται ότι ο διορισμός διαιτητή γίνεται σε συνεννόηση με τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας και ο χειρισμός της υπόθεσης τελεί υπό την καθοδήγηση της. Σημειώνεται ότι για τα έργα είχε διοριστεί διαιτητής με βάση τις πρόνοιες της πιο πάνω Εγκυκλίου.
- (ii)** Τα κριτήρια επιλογής του συγκεκριμένου συμβούλου.
- (iii)** Τα καθήκοντα/ευθύνες που του ανατέθηκαν.
- (iv)** Την βάση καθορισμού της αμοιβής του συμβούλου στα €100/ώρα που συμφωνήθηκε, επισημαίνοντας ότι μέχρι το τέλος του 2011 το ΕΤΕΚ καθόριζε ως αμοιβή για υπηρεσίες διαιτητή/πραγματογνώμονα που αναθέτονταν μέσω του, τα €85/ώρα, στην οποία περιλαμβανόταν ένα ποσοστό 25% ως διοικητικά έξοδα του ΕΤΕΚ.
- (v)** Κατά πόσο υπάρχει πρόνοια στον προϋπολογισμό του Υπουργείου για το συνολικό ποσό της αμοιβής του συγκεκριμένου συμβούλου.

Η απάντηση του Υπουργείου εκκρεμεί.

(ια) Αγωγές αρ. 4608/2009 και 1558/2010 ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού, μεταξύ Εργολάβου και Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, που αφορούν αποζημιώσεις που αξιώνει ο Εργολάβος στα πλαίσια συμβάσεων μεταξύ του και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Οι δύο πιο πάνω αγωγές, αφορούν τις συμβάσεις για την ανέγερση του Νέου Δημοτικού Σχολείου Αγίου Στεφάνου στη Λεμεσό και την εκτέλεση διαφόρων εργασιών στο Λύκειο Πέτρου και Παύλου στη Λεμεσό αντίστοιχα. Μετά την καταχώριση των πιο πάνω αγωγών στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού, υπήρξαν διαβουλεύσεις μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και του Εργολάβου, με αποτέλεσμα τα δύο μέρη να καταλήξουν σε προκαταρκτικό συμβιβασμό. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του εν λόγω συμβιβασμού, το Υπουργείο θα πρέπει να καταβάλει στον Εργολάβο για τις πιο πάνω αγωγές, τα ποσά των €90.000 συν ΦΠΑ και €320.930 συν ΦΠΑ αντίστοιχα. Επιπλέον, θα πρέπει να καταβάλει στον Εργολάβο τόκο 5% επί των πιο πάνω ποσών, από την ημερομηνία καταχώρισης της αγωγής και €5.000 δικηγορικά έξοδα συν ΦΠΑ για κάθε αγωγή.

Η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας ζήτησε τον Νοέμβριο 2011, την έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών για την έκδοση απόφασης υπέρ του Εργολάβου, εφ' όσον οι αποζημιώσεις θα καταβάλλονταν από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, ζήτησε τον Απρίλιο 2012 τις απόψεις/εισηγήσεις της Γενικής Λογίστριας της Δημοκρατίας (Πρόεδρου της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων – Κ.Ε.Α.Α.), αναφορικά με τον πιο πάνω συμβιβασμό. Η

Γενική Λογίστρια, πληροφόρησε τον ίδιο μήνα τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ότι με βάση τους περί της Εκτέλεσης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Κανονισμούς (ΚΔΠ 115/2004), αρμόδιο όργανο για την εξέταση απαιτήσεων Αναδόχων σε δημόσιες συμβάσεις έργων είναι η Κ.Ε.Α.Α.. Ταυτόχρονα εξέφρασε την έντονη ανησυχία της από το ενδεχόμενο δημιουργίας συνθηκών παράκαμψης της πιο πάνω νομοθεσίας, με τον εξώδικο συμβιβασμό απαιτήσεων που υποβάλλονται από Αναδόχους δημοσίων συμβάσεων, εν αγνοία και χωρίς τη λήψη σχετικής έγκρισης της Κ.Ε.Α.Α.. Εισηγήθηκε επίσης όπως ο προτεινόμενος συμβιβασμός υποβληθεί τεκμηριωμένα για εξέταση στην Κ.Ε.Α.Α., σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπουν οι σχετικοί Κανονισμοί, επισημαίνοντας ότι η Κ.Ε.Α.Α. διαφωνεί με τον προτεινόμενο συμβιβασμό, αφού δεν υπάρχει η βεβαιότητα ότι αυτός εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον.

Τον Ιούνιο 2012, η Κ.Ε.Α.Α. ζήτησε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, όπως υποβάλει τη σχετική πρόταση συμβιβασμού μαζί με όλα τα στοιχεία για εξέταση. Κατόπιν υποβολής των πιο πάνω, η Κ.Ε.Α.Α. αποφάσισε τον Σεπτέμβριο 2012 τον διορισμό ad-hoc Επιτροπής για εξέταση του θέματος.

(ιβ) Τελικοί Λογαριασμοί Συμβολαίων Σχολικών Κτιρίων. Από έλεγχο που διενεργήθηκε το 2005 σε συμβόλαια έργων των Τεχνικών Υπηρεσιών (ΤΥ) του Υπουργείου που είχαν ολοκληρωθεί και παραληφθεί, διαπιστώθηκε σοβαρή καθυστέρηση στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι η καθυστέρηση οφειλόταν κυρίως, αφ' ενός στο γεγονός ότι οι αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί, στους οποίους είχαν ανατεθεί οι εν λόγω εργασίες, είχαν στο μεταξύ αποχωρήσει από τις ΤΥ και, αφ' ετέρου, στην καθυστέρηση που σημειώθηκε εκ μέρους των Εργολάβων στην υποβολή τους καθώς και στην μετέπειτα καθυστέρηση στην εξέτάσή τους από τους συμβούλους επιμετρητές ποσοτήτων.

Μέχρι τον Ιούνιο 2008, παρόλο που υποβλήθηκαν για έλεγχο αρκετοί λογαριασμοί, εξακολουθούσε να εκκρεμεί η διευθέτηση αρκετών άλλων, μερικοί από τους οποίους αφορούσαν έργα τα οποία είχαν ολοκληρωθεί αρκετά χρόνια προηγουμένως. Τον Απρίλιο 2009, το Υπουργείο μάς πληροφόρησε ότι τελικά υποβλήθηκαν όλοι οι καθυστερημένοι τελικοί λογαριασμοί και προωθούνταν οι ανάλογες ενέργειες προς την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.) για έγκριση.

Ωστόσο, μέχρι τον Ιούνιο 2012, εξακολουθούσαν να παρατηρούνται καθυστερήσεις στην ετοιμασία και το κλείσιμο των τελικών λογαριασμών, γεγονός που αποτελεί παρατήρηση και της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου. Σύμφωνα με τις ΤΥ του Υπουργείου, το πρόβλημα οφείλεται κυρίως στην καθυστέρηση που παρουσιάζεται για την ετοιμασία των τελικών λογαριασμών από τους ιδιώτες συμβούλους, καθώς επίσης και στην ελλιπή στελέχωση των ΤΥ όπως και στις διαδικασίες της Τ.Ε.Α.Α.. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη/εισήγηση όπως – επειδή το Υπουργείο διεκπεραιώνει ένα σημαντικό αριθμό συμβάσεων κάθε χρόνο – οι τελικοί λογαριασμοί των συμβάσεων διευθετούνται έγκαιρα και σύμφωνα με τις πρόνοιες των συμβολαίων, ώστε να αποφεύγεται το ενδεχόμενο υποβολής επιπλέον απαιτήσεων από τους Εργολάβους, για αποζημίωση εξ αιτίας της καθυστέρησης στη διευθέτησή τους.

(ιγ) Καταγγελία για την ανάθεση εργασιών σε ψηλές τιμές και χωρίς προσφορές σε ιδιώτη Εργολάβο από τη Σχολική Εφορεία Έγκωμης. Από τη διερεύνηση του θέματος, κατόπιν καταγγελίας που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Το συνολικό ποσό που πληρώθηκε στον συγκεκριμένο Εργολάβο κατά την περίοδο Σεπτέμβριος 2009 – 9.3.2012, ανήλθε στις €111.065.
- (ii) Όλες οι εργασίες συντήρησης σχολικών μονάδων της Σχολικής Εφορείας Έγκωμης (ΣΕΕ) αναθέτονταν απευθείας από τον Πρόεδρο της ΣΕΕ στον εν λόγω Εργολάβο, χωρίς να ενημερώνονται τα υπόλοιπα Μέλη της ΣΕΕ, και χωρίς οποιαδήποτε αναφορά στα πρακτικά των συνεδριάσεων της.
- (iii) Τα εντάλματα πληρωμής υπογράφονταν από τον Πρόεδρο της ΣΕΕ, έναντι τιμολογίων που εκδίδονταν από τον Εργολάβο. Στα εν λόγω τιμολόγια περιλαμβάνονταν ένα συνολικό ποσό χωρίς ΦΠΑ και μια απλή περιγραφή των εργασιών, χωρίς τις αντίστοιχες ποσότητες ή/και τιμές μονάδας. Στη συνέχεια το Λογιστήριο εξοφλούσε τα τιμολόγια, χωρίς την καταβολή ΦΠΑ.

- (iv) Στα εν λόγω τιμολόγια δεν αναγραφόταν η φορολογική ταυτότητα του Εργολάβου ούτε ο αριθμός εγγραφής ΦΠΑ.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας υπέβαλε τον Μάιο 2012 τις ακόλουθες παρατηρήσεις στη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου και στον Πρόεδρο και Μέλη της ΣΕΕ, ζητώντας από τη Γενική Διευθύντρια όπως ερευνήσει τα θέματα που εγείρονταν και ενημερώσει την Υπηρεσία μας:

- (i) Δεν ακολουθήθηκαν οι διαδικασίες που καθορίζονται στον Νόμο 12(Ι)/2006 (ετοιμασία όρων και προδιαγραφών, προκήρυξη προσφορών, αξιολόγησή τους από επιτροπή της ΣΕΕ και κατακύρωση τους από το αρμόδιο όργανο).
- (ii) Δεν είχε υπογραφεί – για κάθε ανάθεση – το Έντυπο Δήλωσης ευσυνείδητης και αμερόληπτης εκτέλεσης καθηκόντων και αποκάλυψης τυχόν συγγένειας μέχρι 4^{ου} βαθμού, το οποίο προνοείται στην Κ.Δ.Π. 201/2007, για τα μέλη επιτροπών αξιολόγησης καθώς και τα μέλη των αρμοδίων οργάνων ανάθεσης συμβάσεων.
- (iii) Η άποψη του Προέδρου της ΣΕΕ (που εκφράστηκε κατά την διερεύνηση του θέματος) ότι οι εργασίες αυτές ήταν αξίας μέχρι €2.000 και ως εκ τούτου εξαιρούνται από τις πρόνοιες του Νόμου Ν.12(Ι)/2006, δεν τεκμηριωνόταν, εφόσον οι εν λόγω εργασίες ήταν παρόμοιου τύπου και αρκετές από αυτές ήταν πολύ μεγαλύτερης αξίας. Εξ άλλου, η κατάτμηση εργασιών για ευνοϊκή εφαρμογή των σχετικών προνοιών της νομοθεσίας δεν είναι επιτρεπτή.
- (iv) Επειδή η ανάθεση των εργασιών γινόταν χωρίς καταγραφή των συγκεκριμένων υποχρεώσεων του Εργολάβου (ποσότητα εργασιών, τεχνικές προδιαγραφές) και δεν γινόταν η παραλαβή τους με πιστοποίηση της εκτελεσθείσας εργασίας, δημιουργούνταν εύλογα ερωτηματικά κατά πόσο τα ποσά που είχαν πληρωθεί στον Εργολάβο, αντιπροσώπευαν την πραγματική ποσότητα και ποιότητα των εργασιών που είχαν εκτελεστεί.

Επειδή ως απάντηση η Γενική Διευθύντρια μας είχε διαβιβάσει τον Ιούλιο 2012 επιστολή του Προέδρου της ΣΕΕ, με την οποία απέρριπτε τις παρατηρήσεις μας που αφορούσαν πράξεις/παραλείψεις του ιδίου, ζητήσαμε τον Αύγουστο 2012 από τη Γενική Διευθύντρια, όπως η έρευνα διεξαχθεί από το Υπουργείο.

Η απάντηση της Γενικής Διευθύντριας εκκρεμεί.

(ιδ) Έλεγχος των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Δημοκρατίας (ΥΕΕ). Στόχος του ελέγχου ήταν η αξιολόγηση της συμμόρφωσης των Τεχνικών Υπηρεσιών (ΤΥ) του Υπουργείου με τους σχετικούς νόμους, κανονισμούς, εγκυκλίους και εσωτερικές διαδικασίες καθώς και ο εντοπισμός αδυναμιών και η διατύπωση εισηγήσεων για βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου. Από τον έλεγχο, η ΥΕΕ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των ΤΥ παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες και δεν διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, τους κανονισμούς καθώς και τις διαδικασίες και δεν βοηθά στην ομαλή, αποδοτική και αποτελεσματική λειτουργία των ΤΥ. Επιπλέον προέβη σε αριθμό συστάσεων για κάθε τομέα εργασίας των ΤΥ, ώστε να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα και η αξιοπιστία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, και τόνισε τη σημασία λήψης άμεσων μέτρων για αντιμετώπιση των κινδύνων που υπάρχουν. Προς το σκοπό αυτό καθορίστηκε Συμφωνημένο Σχέδιο Δράσης για υλοποίηση των συγκεκριμένων συστάσεων, το οποίο παρακολουθείται από την ΥΕΕ. Από νέο έλεγχο της ΥΕΕ που διεξήχθη τον Ιανουάριο 2010, διαπιστώθηκε ότι παρόλο που μέρος του Σχεδίου Δράσης υλοποιήθηκε, εν τούτοις μεγάλος αριθμός συστάσεων παραμένει σε εκκρεμότητα.

Τα ευρήματα της πιο πάνω έρευνας που έγινε από την ΥΕΕ επιβεβαιώνουν τα ευρήματα των ελέγχων της Υπηρεσίας μας που έγιναν τα τελευταία χρόνια για τις ΤΥ, και τα οποία παρουσιάζονται στις αντίστοιχες Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας.

Σε μια νεότερη εξέλιξη, από την 1.2.2011 η ΥΕΕ απέσπασε δύο Λειτουργούς της στο Υπουργείο Παιδείας για να ενισχύσουν το έργο της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.

(ιε) Δημιουργία Φορέα Σχολικών Κτιρίων. Σε σχέση με το θέμα αυτό και για την αντιμετώπιση των σοβαρών χρόνιων αδυναμιών που παρατηρούνται στις Τεχνικές Υπηρεσίες (ΤΥ) του Υπουργείου, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε σε συνεδρία του στις 27.2.2008 τα ακόλουθα:

- (i)** Να εγκρίνει την ενίσχυση των ΤΥ με την άμεση δημιουργία αριθμού μόνιμων θέσεων, σε ειδικότητες και επίπεδα που θα χρειαστούν, ανεξάρτητα από το εάν θα παραμείνουν στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, ή εάν θα ενταχθούν στο Τμήμα Δημοσίων Έργων ή σε νέο Τμήμα Δημοσίων Κτιρίων, που θα συσταθεί.
- (ii)** Να εγκρίνει την άμεση ενίσχυση των ΤΥ με πρόσθετο έκτακτο προσωπικό.
- (iii)** Να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Οικονομικών να δώσει οδηγίες στον Διευθυντή Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού να εκπονήσει, εντός έξι μηνών, μελέτη – σε συνεργασία με όλες τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες – στην οποία να καταγράφονται όλες οι νομοθετικές και θεσμικές αλλαγές και άλλες ενέργειες που απαιτούνται για μεταφορά μεσοπρόθεσμα του προσωπικού των ΤΥ στο Τμήμα Δημοσίων Έργων ή σε νέο Τμήμα Δημοσίων Κτιρίων. Στη συνέχεια η μελέτη να εξεταστεί από την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή που συστάθηκε για το θέμα αυτό και ακολούθως ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού να υποβάλει νέα Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη τελικών αποφάσεων.
- (iv)** Να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Οικονομικών να εξεύρει και διαθέσει τις απαιτούμενες πιστώσεις για τα (i) και (ii) πιο πάνω.

Από έλεγχο που έγινε τον Ιούνιο 2012 διαπιστώθηκε ότι το θέμα της δημιουργίας και πλήρωσης αριθμού μόνιμων θέσεων ολοκληρώθηκε. Αναφορικά με τη μεταφορά του προσωπικού των ΤΥ είτε στο Τμήμα Δημοσίων Έργων είτε σε νέο Τμήμα Δημοσίων Κτιρίων, σε νεότερη απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 23.3.2009, καταγράφεται η άποψη/εισήγηση του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ) ότι η καλύτερη λύση, υπό τις περιστάσεις, είναι η παραμονή των ΤΥ στο Υπουργείο Παιδείας και η ενίσχυσή τους, με καλύτερη οργάνωση και αξιοποίηση του υφιστάμενου προσωπικού. Το ΤΔΔΠ εξέφρασε επίσης την άποψη/εισήγηση για εισαγωγή κοινών κριτηρίων απόδοσης, ώστε να διασφαλιστεί η παροχή ποιοτικών υπηρεσιών από όλες τις ξεχωριστές δομές, καθώς και θεσμοθέτηση νομοθετικής ρύθμισης για το προσωπικό όλων των Τεχνικών Υπηρεσιών, που να επιτρέπει την εύκολη και γρήγορη μεταφορά/τοποθέτηση/απόσπαση του προσωπικού από το ένα Υπουργείο στο άλλο, ώστε να μπορεί να αξιοποιείται κατάλληλα το προσωπικό, καθώς ο όγκος εργασίας της κάθε Τεχνικής Υπηρεσίας αναμένεται να μην είναι σταθερός.

Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι, με βάση τις νεότερες εξελίξεις από την τελευταία Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (τον Μάρτιο 2009) και τα σημερινά δεδομένα, με τη σημαντική μείωση του αριθμού νέων έργων που το Υπουργείο εκτελεί λόγω της οικονομικής κατάστασης, θα πρέπει το ΤΔΔΠ να επανεξετάσει κατά πόσο θα είναι προς το συμφέρον του δημοσίου να μεταφερθεί το προσωπικό των ΤΥ του Υπουργείου στο Τμήμα Δημοσίων Έργων, όπου πέραν των καθηκόντων του για τα τεχνικά έργα του Υπουργείου, θα αξιοποιείται και στα έργα του Τμήματος Δημοσίων Έργων. Σημειώνεται ότι η άποψη της Υπηρεσίας μας, ήταν ανέκαθεν η υπαγωγή των ΤΥ του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, στο Τμήμα Δημοσίων Έργων.

Πολιτιστικές Υπηρεσίες.

Προϋπολογισμός.

Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Το συνολικό ύψος του Προϋπολογισμού για το 2011 ήταν €23,3 εκ., από το οποίο δαπανήθηκε ποσό ύψους €18,5 εκ. ή 79,3%.

Στρατηγικό Σχέδιο Πολιτιστικής Ανάπτυξης. Προϋπολογίστηκε ποσό ύψους €1.330.000, και δαπανήθηκε ποσό ύψους €334.200, δηλαδή ποσοστό 75% παρέμεινε αδαπάνητο.

Όπως διαπιστώθηκε, για μερικά προϋπολογισθέντα έργα δεν έγινε καμία δαπάνη.

Επίσης, η προτεινόμενη πρόνοια, σύμφωνα με το Μνημόνιο του Προϋπολογισμού για το πιο πάνω κονδύλι, αποσκοπούσε στην κάλυψη δαπανών που σχετίζονται με έργα από το στρατηγικό σχέδιο για την πολιτιστική ανάπτυξη, ωστόσο διαπιστώθηκε ότι, για κάποια από τα έργα, οι δαπάνες αφορούσαν και σε λειτουργικά έξοδα των έργων αυτών.

Σημειώνεται ότι, παρόλο ότι το εν λόγω κονδύλι περιλαμβάνετο στον Προϋπολογισμό της Διοίκησης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, η διαχείρισή του γινόταν από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες. Από το 2012, το κονδύλι περιλαμβάνεται στον Προϋπολογισμό των Πολιτιστικών Υπηρεσιών.

Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου - Μέγαρο Πολιτισμού. Ο Προϋπολογισμός αρχικά συμπεριλάμβανε για το 2011 ποσό ύψους €11,3 εκ. για το Μέγαρο Πολιτισμού που θα ανεγερθεί από το Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου, ωστόσο δεν παραχωρήθηκε σ' αυτό οποιοδήποτε ποσό μέσα στο 2011 δεδομένου ότι το Ίδρυμα διέθετε αποθεματικά από προηγούμενες χορηγίες.

Το Μέγαρο Πολιτισμού έχει περιληφθεί στο Επιχειρησιακό πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα 2007 – 2013» που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σχετικά, η Υπηρεσία μας επισημαίνει τα ακόλουθα:

(α) Οικονομική διαχείριση. Όπως έχει αναφερθεί και στην Έκθεσή μας για το 2010, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, ως το αρμόδιο Υπουργείο και χρηματοδότης του Ιδρύματος, οφείλει να παρακολουθεί, μέσω των Πολιτιστικών Υπηρεσιών, την οικονομική διαχείριση του Ιδρύματος Πολιτισμού Κύπρου.

Σύμφωνα με τις μη εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας από το Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου, το σύνολο των δαπανών του για τα έτη 2005-2011 ανήλθε σε περίπου €13,8 εκ., ενώ οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες κατέβαλαν ως χορηγία το συνολικό ποσό των περίπου €22,6 εκ., δηλαδή κατέβαλαν στο Ίδρυμα περίπου €8,8 εκ. περισσότερα από τις πραγματικές του δαπάνες.

Σημειώνεται επίσης, ότι οι τελικές πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για τα έτη 2005-2011 υποβλήθηκαν για έλεγχο στην Υπηρεσία μας στις 26.6.2012 και ο σχετικός έλεγχος από την Υπηρεσία μας δεν είχε ολοκληρωθεί μέχρι την ετοιμασία της Έκθεσής μας.

(β) Κόστος ανέγερσης και εξοπλισμού Μεγάρου Πολιτισμού. Το Ίδρυμα Πολιτισμού έχει την ευθύνη για την ανέγερση και λειτουργία του Μεγάρου Πολιτισμού. Το κόστος του έργου, σύμφωνα με το βασικό σενάριο της μελέτης σκοπιμότητας, ανερχόταν αρχικά στα €127,8 εκ. + ΦΠΑ, ποσό που αναθεωρήθηκε αρχές του 2012 στα €115,3 εκ. + ΦΠΑ.

Συναφώς αναφέρεται ότι, ο τότε Υπουργός Οικονομικών με επιστολή του προς τον Πρόεδρο του Ιδρύματος Πολιτισμού Κύπρου ημερ. 12.8.2009, ζήτησε την αναστολή της κατασκευής του Μεγάρου για κάποιο χρονικό διάστημα μετά τα πρώτα σημάδια επηρεασμού της κυπριακής οικονομίας από την παγκόσμια οικονομική κρίση ώστε να μην υπάρξουν δεσμεύσεις που να απαιτούν εκροές κρατικών πόρων μέσω του Προϋπολογισμού του 2010. Στη συνέχεια, σε σύσκεψη που έγινε στις 5.3.2010 μεταξύ του Υπουργού Εσωτερικών, του Υπουργού Οικονομικών, του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού και του Προέδρου του Ιδρύματος με θέμα τον προγραμματισμό για την προώθηση των εργασιών για το Μέγαρο Πολιτισμού, αποφασίστηκε όπως η έναρξη του έργου γίνει σε τέτοιο χρονικό πλαίσιο ώστε η πρώτη πληρωμή ύψους €10 εκ. να γίνει μέσα στο 2012 και όπως ο προγραμματισμός του έργου γίνει σε συνεργασία με το Γραφείο Προγραμματισμού ώστε όλες οι αναγκαίες εκροές να μπορούν να ικανοποιούνται στους εκάστοτε ετήσιους κρατικούς Προϋπολογισμούς.

Για το 2012, το Υπουργείο προϋπολόγισε ποσό ύψους €11,6 εκ. για το Ίδρυμα το οποίο αφορά στην κάλυψη των αμοιβών των Μελετητών του έργου, καθώς επίσης και στην προκαταβολή του εργολάβου για το κόστος κατασκευής του Μεγάρου.

Στις 27.1.2012 το Υπουργείο Οικονομικών ενέκρινε τη συνέχιση της διαδικασίας για την προκήρυξη του διαγωνισμού για την επιλογή του Εργολάβου που θα αναλάβει την κατασκευή του έργου και στις 29.2.2012

η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων αποφάσισε την αποδέσμευση του σχετικού Κονδυλίου.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με επιστολή του Τμήματος Ελέγχου του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων (Ενδιάμεσος Φορέας) προς τον Γενικό Διευθυντή του Γραφείου Προγραμματισμού στις 30.4.2012, το έργο θα πρέπει να αρχίσει το αργότερο στις αρχές του 2013 και να μην υπάρξει οποιαδήποτε παράταση του χρόνου αποπεράτωσης, διαφορετικά θα επεκταθεί η διάρκεια του χρόνου του έργου σε μη επιλέξιμη περίοδο, δηλαδή πέραν του 2015, με αποτέλεσμα τα επιπρόσθετα ποσά να καλυφθούν από το Κράτος. Επίσης, στην ίδια επιστολή επισημαίνεται το γεγονός ότι δεν έχει γίνει αίτηση «μεγάλου έργου» στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία είναι απαραίτητη για την προώθηση της διαδικασίας εξασφάλισης χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Όπως έχουμε πληροφορηθεί από το Γραφείο Προγραμματισμού, το Μέγαρο προωθείται για ένταξη στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ) «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» συνολικής δαπάνης €579,6 εκ. (Κοινοτική συνεισφορά €492,7 εκ.). Στο εν λόγω ΕΠ έχουν ήδη ενταχθεί έργα €673,15 εκ. (μέχρι τον Ιούνιο 2012) και η συνολική αξία όλων των έργων - ενταγμένων και προωθούμενων προς ένταξη - ανέρχεται σε €889,84 εκ. Δηλαδή η αξία των έργων που έχουν ήδη ενταχθεί, ανέρχεται στο 116,14% της εγκεκριμένης δαπάνης ενώ η αξία των έργων που έχουν ενταχθεί μαζί με την αξία αυτών που προωθούνται, ανέρχεται στο 153,52%. Κατά συνέπεια, λόγω των μειωμένων ευρωπαϊκών πόρων, το Κράτος θα πρέπει να εξασφαλίσει την αναγκαία αυξημένη χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, σε επιστολή του προς τον Γενικό Διευθυντή του Γραφείου Προγραμματισμού ημερ. 3.7.2012, το Τμήμα Ελέγχου του Υπουργείου Συγκοινωνιών εκφράζει την άποψη ότι, μετά τα πορίσματα σχετικής μελέτης που έγινε, όπως αναφέρονται πιο κάτω, αυξάνονται οι πιθανότητες αρνητικής απόφασης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως προς την ένταξη του έργου ως συγχρηματοδοτούμενο.

Σε περίπτωση που αυτό συμβεί, τότε ολόκληρο το κόστος του έργου θα πρέπει να καλυφθεί από το Κράτος.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το θέμα της χρηματοδότησης, το οποίο καθίσταται πιο δύσκολο υπό τα σημερινά οικονομικά δεδομένα, θα πρέπει να ξεκαθαρίσει με ακρίβεια, πριν δεσμευτούν επιπλέον ποσά.

(γ) Κόστος λειτουργίας Μεγάρου Πολιτισμού. Σύμφωνα με τη μελέτη σκοπιμότητας και ανάλυσης κόστους-οφέλους που εκπονήθηκε από ιδιώτες μελετητές, σε συνεργασία με το Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου, προβλέπεται ότι τα ετήσια λειτουργικά έξοδα θα υπερβαίνουν τα έσοδα του Ιδρύματος, με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται ετήσιο έλλειμμα, το οποίο θα πρέπει να καλύπτεται κάθε χρόνο από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Το ποσό του ελλείμματος για τα πρώτα 10 χρόνια λειτουργίας του Μεγάρου, σύμφωνα με τη μελέτη, υπολογίζεται να ανέρχεται σε περίπου €3,7 εκ. - €4,5 εκ. ετησίως.

Σημειώνεται ότι τα εν λόγω ελλειμματικά ποσά προκύπτουν μετά από υιοθέτηση συγκεκριμένων υποθέσεων η έκβαση των οποίων είναι αβέβαιη και τα τελικά ελλειμματικά ποσά θα εξαρτηθούν από τα πραγματικά μελλοντικά δεδομένα.

Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεσή μας για το 2010, δεδομένου ότι το έλλειμμα στην πιο πάνω μελέτη υπολογίστηκε βάσει υποθέσεων η έκβαση των οποίων είναι αβέβαιη, θα πρέπει να ληφθεί απόφαση κατά πόσον, σε περίπτωση που το πραγματικό έλλειμμα είναι μεγαλύτερο, θα καλύπτεται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, ανεξαρτήτως ύψους.

Για το θέμα των ελλειμμάτων, στη μελέτη JASPERS, λεπτομέρειες της οποίας αναφέρονται στην πιο κάτω παράγραφο επισημαίνεται ότι αρκετά στοιχεία που αναφέρονται στη μελέτη σκοπιμότητας και επηρεάζουν την εκτίμηση των αναμενόμενων ετήσιων ελλειμμάτων είναι «μάλλον αισιόδοξα» και λαμβανομένης υπόψη και της παρούσας οικονομικής κρίσης προβλέπεται ότι τα πραγματικά ελλείμματα θα είναι πολύ ψηλότερα από εκείνα που αναφέρονται στη μελέτη σκοπιμότητας.

(δ) Μελέτη JASPERS. Η υπηρεσία JASPERS (Joint Assistance to Support Projects in European Regions) αποτελεί συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης και του Γερμανικού τραπεζικού ομίλου «Kreditanstalt für Wiederaufbau» και προσφέρει στα 12 κράτη που έγιναν μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης το

2004 και 2007 τεχνική υποστήριξη για την προετοιμασία μεγάλων έργων τα οποία προορίζονται για συγχρηματοδότηση από τα Ευρωπαϊκά ταμεία. Οι απόψεις της συμπεριλαμβάνονται στην ετοιμασία της αίτησης μεγάλου έργου, η οποία υποβάλλεται για έγκριση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η JASPERS υπόβαλε την έκθεση της (Draft Action Completion Note) στο Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου στις 20.6.2012. Σ' αυτήν αναφέρεται το εξής χρονοδιάγραμμα συμπλήρωσης του έργου:

- Έναρξη της δεύτερης φάσης διαγωνισμού για επιλογή εργολάβου (2/2012).
- Έναρξη κατασκευαστικών εργασιών (9/2012).
- Ολοκλήρωση κατασκευαστικών εργασιών (8/2015).
- Έναρξη λειτουργίας του Μεγάρου (12/2015).

Επίσης, αναφέρεται ότι υπάρχουν αρκετές αδυναμίες στη μελέτη σκοπιμότητας, οι κυριότερες από τις οποίες παρουσιάζονται επιγραμματικά πιο κάτω:

- Οι στόχοι που τέθηκαν από την ανέγερση του Μεγάρου «φαίνεται να είναι μάλλον αισιόδοξοι» και «πολύ υποκειμενικοί».
- Δεν καθορίζεται σαφώς η σχέση του Μεγάρου με τα κολλέγια και τα πανεπιστήμια και των δύο κοινοτήτων.
- Το χαμηλό ποσό απρόβλεπτων δαπανών που συμπεριλήφθηκε ως απρόβλεπτο κόστος ανέγερσης πέραν του προϋπολογισμού (5,6% αντί του 20% που θα έπρεπε για τέτοιες κατασκευές) αποτελεί «μεγάλο κίνδυνο» αναφορικά με το κόστος του έργου.
- Το κατασκευαστικό πρόγραμμα, δεν περιλαμβάνει χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης των διαφόρων εργασιών.
- Τα δελτία ποσοτήτων που χρησιμοποιήθηκαν για σκοπούς υπολογισμού του κόστους κατασκευής είναι ανεπίσημα.
- Παρόλο ότι το Μέγαρο αναμένεται να λειτουργήσει πέραν των 15 χρόνων, η υπολειμματική αξία «φαίνεται υπερβολικά ψηλή».
- Το Ίδρυμα «ενδεχομένως να ήταν αισιόδοξο κατά τον υπολογισμό του ποσοστού ανάκτησης των εξόδων», το οποίο στη μελέτη σκοπιμότητας υπολογίστηκε ότι θα είναι 68% (δηλαδή ελλειμματικό κατά 32%).
- Το Μέγαρο δεν θα μπορεί να λειτουργεί χωρίς κρατική χορηγία για κάλυψη των λειτουργικών του ελλειμμάτων και εκφράζεται η ανησυχία ότι η πολιτική κρατικής κάλυψης των ελλειμμάτων θα καταστήσει το Ίδρυμα μη αποτελεσματικό στη διαχείριση των οικονομικών του.
- Στη μελέτη σκοπιμότητας το σενάριο για το θέμα της ζήτησης εισιτηρίων «φαίνεται να είναι μάλλον αισιόδοξο».
- Αναφορικά με την ενεργειακή κατανάλωση για το κτίριο, η υπολογιζόμενη τιμή ανά έτος «φαίνεται να είναι αισιόδοξη».
- Η JASPERS εισηγείται την ανάληψη μελέτης κινδύνων ώστε να προσδιοριστούν οι κίνδυνοι αναφορικά με το κόστος κατασκευής και λειτουργίας με σκοπό την εφαρμογή τρόπων απάμβλυνσής τους.
- Αναφορικά με την κυκλοφοριακή μελέτη, θεωρεί ότι δεν είναι τεκμηριωμένη και δεν εμπεριέχει στοιχεία για τους διαθέσιμους τρόπους μετακίνησης και διευκολύνσεις στο οδικό δίκτυο για εύκολη πρόσβαση και στάθμευση στο Μέγαρο.

(ε) **Σχόλια Γραφείου Προγραμματισμού σχετικά με την ανάλυση κόστους-οφέλους.** Μετά από οδηγίες του Υπουργού Οικονομικών, το Γραφείο Προγραμματισμού πραγματοποίησε εξέταση της μελέτης κόστους-οφέλους που έγινε για το Μέγαρο Πολιτισμού και ετοίμασε σημείωμα ημερ. 11.9.2012 στο οποίο

επισημαίνει ότι δεν έγινε εμπειριστατωμένη αποτίμηση των επιλογών ως προς το μέγεθος και διαμόρφωση του έργου και ότι τα στοιχεία ζήτησης υπηρεσιών του Μεγάρου (παραστάσεις/εκδηλώσεις) στηρίζονται σε στοιχεία προβλέψεων του 2008, δηλαδή πριν από την οικονομική κρίση στην Κύπρο και την επιδείνωση της δημοσιονομικής κατάστασης. Επίσης, η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την πιο πάνω έρευνα αγοράς δεν αναλύεται επαρκώς στη μελέτη σκοπιμότητας. Επιπρόσθετα, η μειονεκτικά απομακρυσμένη γεωγραφική θέση της Κύπρου δεν φαίνεται να λαμβάνεται υπόψη στη σύγκριση και ο αριθμός των προβλεπόμενων παραγωγών για το 2016 (αναμενόμενο πρώτο έτος λειτουργίας) φαίνεται τουλάχιστο υπεραισιόδοξος για τις οικονομικές συνθήκες όπως προδιαγράφονται σήμερα. Παράλληλα, οι προβλεπόμενες τιμές εισιτηρίων συγκρίνονται με τιμές σε άλλες Ευρωπαϊκές πόλεις, χωρίς όμως να γίνεται σύγκριση του διαθέσιμου κατά κεφαλή εισοδήματος του πληθυσμού της Κύπρου σε σχέση με τις άλλες πόλεις. Επίσης, τα εισοδήματα από άλλες πηγές παρουσιάζουν λάθη και ελλείψεις στην τεκμηρίωση ενώ χρήζουν επικαιροποίησης υπό τις παρούσες και προβλεπόμενες οικονομικές συνθήκες. Αναφέρεται περαιτέρω ότι ο Κρατικός Προϋπολογισμός θα επιβαρύνεται με ποσό που διαφαίνεται να είναι πολύ μεγαλύτερο των €4,5 εκ. που υπολογίστηκε στη μελέτη κόστους-οφέλους.

Όσον αφορά στην ανάκτηση δαπανών που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί από Κοινοτικούς πόρους, το Γραφείο Προγραμματισμού επισημαίνει ότι η συμφωνία με την ομάδα μελετητών του έργου δεν έγινε βάσει των εθνικών και Κοινοτικών Κανονισμών για τις δημόσιες συμβάσεις, και ως εκ τούτου το ποσό €10 εκ. που αναμενόταν να εισπραχθεί το 2012 και 2013 με την ένταξη του έργου, πιθανόν να καθίσταται μη ανακτήσιμο.

(στ) Τροποποίηση του Οργανισμού του Ιδρύματος. Η εισήγηση της Υπηρεσίας μας προς το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού η οποία περιλαμβανόταν στις επιστολές μας ημερ. 24.1.2011, ημερ. 5.3.2007 και ημερ. 9.11.2010 η οποία αφορούσε στην τροποποίηση του Οργανισμού του Ιδρύματος ώστε το Ίδρυμα να υιοθετήσει τις αρχές διοικητικού δικαίου, δεδομένου του γεγονότος ότι επιχορηγείται εξ ολοκλήρου από το Κράτος, και για την οποία ζητήθηκαν τα σχόλια του Υπουργείου, δεν σχολιάστηκε μέχρι σήμερα.

Χορηγήσεις σε Πολιτιστικούς Φορείς και Άτομα για Πολιτιστικές Δραστηριότητες. Το ποσό που εγκρίθηκε στον Προϋπολογισμό ήταν €5,3 εκ. και η συνολική δαπάνη ανήλθε στα €3,9 εκ. ή ποσοστό 74% (2010: €5,3 εκ., €4,4 εκ. και 83%, αντίστοιχα).

(α) Πρόγραμμα επιχορηγήσεων οργανωμένων φορέων και ατόμων για ανάπτυξη του πολιτισμού της Κύπρου. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η περίοδος εφαρμογής του υπό αναφορά προγράμματος, που είχε εγκριθεί από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, έληξε στις 31.12.2007.

Μετά τη λήξη του εν λόγω προγράμματος οι χορηγήσεις παραχωρούνται βάσει του κανόνα χορηγήσεων ήσσονος σημασίας (de-minimis).

(β) Προγράμματα επιχορηγήσεων πολιτιστικών δραστηριοτήτων. Για το 2011 οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες εφάρμοσαν πέντε προγράμματα επιχορηγήσεων για δραστηριότητες/προγράμματα/εκδηλώσεις στον τομέα του πολιτισμού:

- Πρόγραμμα ετήσιων επιχορηγήσεων πολιτιστικών φορέων.
- Πρόγραμμα ετήσιων επιχορηγήσεων Δήμων.
- Πρόγραμμα ετήσιων επιχορηγήσεων Κοινοτήτων.
- Πρόγραμμα ετήσιων επιχορηγήσεων για φυσικά πρόσωπα.
- Πρόγραμμα επιχορηγήσεων πολιτικών κομμάτων.

Σχετικά, διαπιστώθηκαν τα εξής:

- (i)** Όλα τα έντυπα αιτήσεων για τα Προγράμματα επιχορηγήσεων πολιτιστικών φορέων, Δήμων και Κοινοτήτων για το 2011, θα έπρεπε να υποβάλλονται πλήρως συμπληρωμένα το αργότερο μέχρι την 17η Δεκεμβρίου 2010, πράγμα που ανακοινώθηκε. Για το Πρόγραμμα ετήσιων επιχορηγήσεων για φυσικά πρόσωπα, οι αιτήσεις θα έπρεπε να υποβάλλονταν τουλάχιστον 3 μήνες πριν από την

πραγματοποίηση της εκδήλωσης. Για το Πρόγραμμα επιχορηγήσεων πολιτικών κομμάτων δεν έγινε ανακοίνωση, αλλά η διαδικασία κοινοποίησης του σχετικού εντύπου έγινε με αποστολή επιστολών από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού απευθείας σε όλα τα κόμματα που εκπροσωπούνται στην Βουλή, με τις οποίες γνωστοποιείτο ότι οι αιτήσεις θα έπρεπε να υποβάλλονται τουλάχιστον 3 μήνες πριν από την πραγματοποίηση της εκδήλωσης.

Όπως διαπιστώθηκε, σε κάποιες περιπτώσεις δεν εφαρμόστηκε πιστά η πιο πάνω προθεσμία, αφού συνεχίστηκε να γίνονται αποδεκτά κάποια αιτήματα για επιχορηγήσεις μετά την καθορισμένη προθεσμία, από τα οποία ορισμένα εξετάστηκαν και εγκρίθηκαν για επιχορήγηση.

- (ii) Σε κάποιες περιπτώσεις παραχωρήθηκαν επιχορηγήσεις χωρίς προηγουμένως να έχει εξασφαλιστεί η γραπτή δήλωση για επιχορήγηση που πρέπει να υποβάλλεται δυνάμει του Κανονισμού 3(2) των Περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων (Ενισχύσεις ήσσονος Σημασίας) Κανονισμών του 2009 πριν από την καταβολή της επιχορήγησης.
- (iii) Παρατηρήθηκαν μεμονωμένες περιπτώσεις επιχορηγήσεων σε φορείς, κατά παρέκκλιση των κριτηρίων και όρων των Προγραμμάτων.

Ίδρυμα Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου. Στο Ίδρυμα παραχωρήθηκε το 2011, από το κονδύλι «Λειτουργία Στεγών Γραμμάτων και Τεχνών» συνολικό ποσό επιχορήγησης ύψους €3.106.382 (2010: €3.106.382).

Σχετικά παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

Η πρώτη δόση της επιχορήγησης, ύψους €1.553.191, καταβλήθηκε στο Ίδρυμα τον Ιανουάριο 2011 και η δεύτερη δόση ισόποσου ποσού τον Ιούλιο του 2011, χωρίς να είχαν υποβληθεί μέχρι τότε οι ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για το προηγούμενο έτος.

Σχετικά αναφέρεται ότι τον Φεβρουάριο 2012, το Υπουργείο Οικονομικών υιοθετώντας τη σχετική εισήγησή μας, απέστειλε εγκύκλια επιστολή προς όλους τους Γενικούς Διευθυντές Υπουργείων, Γραφείο Προγραμματισμού και Γενική Λογίστρια, σύμφωνα με την οποία επισημαίνεται ότι «τα αρμόδια Υπουργεία πριν παραχωρήσουν οποιαδήποτε κρατική χορηγία προς τους Οργανισμούς που βρίσκονται κάτω από τον έλεγχό τους θα πρέπει να ζητούν από τους Οργανισμούς να τους υποβάλουν οικονομικά ελεγμένους λογαριασμούς ή μη του προηγούμενου έτους, τα διαθέσιμα υπόλοιπα κατά το τέλος του προηγούμενου μήνα, καθώς και αναλυτική κατάσταση ταμειακής ροής για το τρέχον οικονομικό έτος» και «στην περίπτωση που διαπιστωθεί ότι Οργανισμοί διαθέτουν αποθεματικό περιλαμβανομένων και των τραπεζικών υπολοίπων τότε οι Ελέγχοντες Λειτουργοί των Κονδυλίων θα πρέπει να λαμβάνουν τις δέουσες ενέργειες για την ανάλογη μείωση ή αποκοπή της χορηγίας».

Αξίζει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για το 2010 και 2011, και τις οποίες οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες παρέλαβαν εντός του 2012, το Ίδρυμα παρουσίασε αποθεματικά ύψους €312.396 και €620.178 στις 31.12.2010 και 31.12.2011, αντίστοιχα, ενώ τα μετρητά στην τράπεζα και στο ταμείο αυξήθηκαν από €314.986 στις 31.12.2010 σε €624.243 στις 31.12.2011.

Μέχρι την ετοιμασία της Έκθεσής μας, (Οκτώβριος 2012) έχει δοθεί στο Ίδρυμα για το 2012 χορηγία ύψους €1.900.000 (ποσό Προϋπολογισμού €2.860.000).

Επίσης, διαπιστώθηκε ότι στις οικονομικές καταστάσεις δεν συμπεριλαμβάνονται η κρατική χορηγία και τα έξοδα τόσο του Προγράμματος Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων όσο και του Κέντρου Μουσικής Πληροφόρησης για τα οποία το Ίδρυμα εκτελεί ρόλο διαχειριστή, εισπράττει σχετική χορηγία από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες για τη λειτουργία τους και διενεργεί τις πληρωμές για τις δαπάνες τους.

Μουσικό Εργαστήρι Εγχόρδων/Πρόγραμμα Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων. Το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων λειτούργησε από τον Οκτώβριο 2006, αρχικά ως Μουσικό Εργαστήρι Εγχόρδων με τη δημιουργία τάξης βιολιού και με σκοπό την αναβάθμιση του ρόλου της μουσικής εκπαίδευσης. Με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 67.949, ημερ. 12.11.2008, το Μουσικό Εργαστήρι Εγχόρδων αναβαθμίστηκε και μετονομάστηκε σε Πρόγραμμα Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων.

Σύμφωνα με την Πρόταση, το προτεινόμενο Πρόγραμμα, στην πλήρη του ανάπτυξη, θα λειτουργεί σε όλες τις περιφέρειες της Κύπρου και θα καλύπτει μέχρι 100 παιδιά και θα διευθύνεται από καλλιτεχνικό διευθυντή ο οποίος θα είναι ο διευθυντής του Μουσικού Εργαστηρίου Εγχόρδων. .

(α) Μουσικό Εργαστήρι Εγχόρδων. Για τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του, μέχρι και τη μετάβαση στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων, που θεωρείται ότι επήλθε με την υπογραφή σχετικού συμβολαίου με τον Διευθυντή στις 28.5.2012, δόθηκε έγκριση στον Διευθυντή από τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, να επισκέπτεται την Κύπρο για διδασκαλία μία εβδομάδα τον μήνα, με αμοιβή €1.700 τον μήνα (μη συμπεριλαμβανομένων των εξόδων διακίνησης και διαμονής). Δεν υπήρξε οποιαδήποτε σύναψη γραπτής συμφωνίας εργοδότησης που να επικυρώνει την αμοιβή και τους όρους απασχόλησής του. Επιπρόσθετα, επισκεπτόταν περισσότερες εβδομάδες τον χρόνο με επιπρόσθετη ετήσια αμοιβή, και αυξημένα έξοδα μετάβασης από το εξωτερικό και διαμονής του στην Κύπρο.

Συγκεκριμένα, αναφέρεται ενδεικτικά ότι το 2010 η αμοιβή του ανήλθε σε €37.400 για 22 εβδομάδες επίσκεψης, πλέον έξοδα για αεροπορικά εισιτήρια, διαμονή και διακίνηση (€25.939) και το 2011 σε €32.300 για 19 εβδομάδες επίσκεψης, πλέον έξοδα για αεροπορικά εισιτήρια, διαμονή και διακίνηση (€21.269).

Δεν ασκήθηκε έλεγχος από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες, ως προς τον αριθμό των εβδομάδων που ο Διευθυντής επισκέφτηκε την Κύπρο, από τον Οκτώβριο 2006, μέχρι τον Μάιο 2012 και κατά πόσο δικαιολογείτο η αυξημένη παρουσία του στην Κύπρο, πέραν της αρχικής διευθέτησης για μια εβδομάδα τον μήνα. Επίσης, όπως διαπιστώθηκε, σε κάποιες περιπτώσεις του καταβλήθηκε αμοιβή για ορισμένες εβδομάδες για τις οποίες δεν υπήρχαν κατάλληλα υποστηρικτικά στοιχεία.

(β) Σύμβαση παροχής υπηρεσιών καλλιτεχνικού διευθυντή του Προγράμματος Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων. Αφού εξασφαλίστηκε η σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Οικονομικών, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, υπέγραψε στις 28.5.2012 σύμβαση με τον πρώην διευθυντή Μουσικού Εργαστηρίου Εγχόρδων για 3 χρόνια, ως καλλιτεχνικός διευθυντής του Προγράμματος Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων, για 18 εβδομάδες εργασίας ετησίως, στην οποία καθορίστηκε ως αμοιβή το ποσό των €75.600 ετησίως (συμπεριλαμβανομένων των εξόδων διακίνησης και διαμονής).

Σχετικά παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Σύμφωνα με το προσχέδιο του συμβολαίου που ετοίμασαν οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες, η αμοιβή του καλλιτεχνικού διευθυντή θα ανέρχεται στο ποσό των €75.600 ετησίως ή €6.300 μηνιαίως, για 12 εβδομάδες εργασίας κατ' έτος. Μετά την άποψη που εξέφρασε η Υπηρεσία μας ότι δεν παρουσιάστηκε επαρκής τεκμηρίωση/αιτιολογία για την αύξηση του ύψους της αμοιβής στο υπογραφέν συμβόλαιο, η περίοδος που πρέπει να εργάζεται ο καλλιτεχνικός διευθυντής αυξήθηκε από 12 εβδομάδες στις 18 εβδομάδες κατ' έτος (το ποσό της αμοιβής παρέμεινε το ίδιο).
- Το προσχέδιο του συμβολαίου που ετοίμασαν οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες ήταν πενταετές, χωρίς πρόνοια για ετήσια ανανέωση. Μετά τις επιφυλάξεις που εξέφρασε η Υπηρεσία μας, όσον αφορά στην έλλειψη πρόνοιας για ετήσια ανανέωση του συμβολαίου, αφού δεν είναι δεδομένο ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων θα εγκρίνει το σχετικό κονδύλι τα επόμενα έτη, η διάρκεια του συμβολαίου μειώθηκε στα τρία έτη, χωρίς όμως να περιληφθεί για ετήσια ανανέωση.

Ενώ στην Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 12.11.2008 αναφέρετο ότι το Πρόγραμμα θα λειτουργεί σε όλες τις πόλεις της Κύπρου και θα καλύπτει μέχρι 100 παιδιά με τάξεις εγχόρδων και πνευστών, τελικά στο σχετικό συμβόλαιο που υπογράφηκε με τον καλλιτεχνικό διευθυντή αναφέρεται ότι οι υποχρεώσεις του για τα πρώτα δύο χρόνια, αφορούσαν σε διδασκαλία μόνο στη Λευκωσία και Λεμεσό.

Παραχώρηση μηνιαίου τιμητικού επιδόματος για τους εργάτες του πνεύματος και της τέχνης που δυσπραγούν και παραχώρηση ετήσιου τιμητικού χορηγήματος για το 2011.

(α) Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει εφαρμόσει εδώ και αρκετά χρόνια σχέδιο μηνιαίου τιμητικού επιδόματος, το οποίο αποσκοπεί στην οικονομική ενίσχυση των «εργατών του πνεύματος και της τέχνης που δυσπραγούν», μέσω της παραχώρησης μηνιαίου τιμητικού επιδόματος που ανέρχεται στα €515, καθώς επίσης και σχέδιο ετήσιου τιμητικού χορηγήματος για να τιμηθούν άτομα άνω των 63 ετών που

διακρίθηκαν για την προσφορά τους στον πολιτισμό, μέσω παραχώρησης ετήσιου χορηγήματος που ανέρχεται στα €2.600. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, για το 2011 εγκρίθηκε μηνιαίο τιμητικό επίδομα για 125 άτομα (το οποίο αντιστοιχεί σε €772.500) και ετήσιο τιμητικό χορήγημα για 240 άτομα (το οποίο αντιστοιχεί σε €624.000).

Σύμφωνα με τα ισχύοντα κριτήρια, οι δικαιούχοι για το μηνιαίο τιμητικό επίδομα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το 63^ο έτος της ηλικίας τους και να έχουν μηνιαία εισοδήματα προερχόμενα από συντάξεις κάτω των €1.000.

Το ετήσιο τιμητικό χορήγημα είναι τιμητική διάκριση που παραχωρείται σε άτομα άνω των 63 χρονών με κριτήριο την προσφορά τους στις τέχνες και τα γράμματα, χωρίς εισοδηματικά κριτήρια.

(β) Μηνιαίο τιμητικό επίδομα. Η Υπηρεσία μας έχει παρατηρήσει επανειλημμένα ότι τα κριτήρια για παραχώρηση, αφορούν μόνο στην ηλικία και στα συνταξιοδοτικά εισοδήματα του ατόμου και δεν λαμβάνονται υπόψη ούτε τα άλλα εισοδήματα, ούτε τα οικογενειακά εισοδήματα, αλλά ούτε και τα περιουσιακά στοιχεία που κατέχει. Επίσης δεν φαίνεται να υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης της έκτασης της καλλιτεχνικής/πολιτιστικής δημιουργίας και προσφοράς του.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα κριτήρια διευρυνθούν, έτσι ώστε να τεκμηριώνεται ότι τα άτομα που επιλέγονται είναι άτομα που αφενός δυσπραγούν και αφετέρου αποδεδειγμένα έχουν προσφέρει στον Πολιτισμό.

(γ) Ετήσιο τιμητικό χορήγημα. Το χορήγημα καθιερώθηκε πριν αρκετά χρόνια ως μέσον εκπλήρωσης της ηθικής υποχρέωσης του κράτους προς τους ανθρώπους εκείνους που διακρίθηκαν για την προσφορά τους στον πολιτισμό και παραχωρείται χωρίς να υπάρχουν εισοδηματικά κριτήρια. Σημειώνεται ότι κατά τον καθιερωμένο θεσμό απονομής τιμητικών διακρίσεων από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού για τα γράμματα, τις τέχνες και γενικά για την πολιτιστική προσφορά στον τόπο, δεν προβλέπεται η παραχώρηση οποιουδήποτε χρηματικού επάθλου, αλλά απονέμονται μετάλλια και τιμητικά διπλώματα.

(δ) Αποφάσεις Υπουργικού Συμβουλίου. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του με αρ. 73.027 και ημερ. 27.12.2011, όρισε Επιτροπή αποτελούμενη από τους Υπουργούς Παιδείας και Πολιτισμού και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και τον Υφυπουργό παρά τω Προέδρω, με σκοπό την επεξεργασία των κριτηρίων για στόχευση και επανεξέταση των θεσμών του μηνιαίου επιδόματος και του ετήσιου χορηγήματος. Τον Φεβρουάριο 2012, ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, υπέβαλε πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση του μηνιαίου τιμητικού επιδόματος για τους πρώτους 3 μήνες του 2012, αναφέροντας ότι η πιο πάνω Επιτροπή αναμενόταν να ολοκληρώσει το έργο της μέχρι το τέλος Μαρτίου 2012. Η πρόταση εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 28.2.2012. Διαπιστώνεται ότι μέχρι σήμερα δεν έχει ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση από την εν λόγω Επιτροπή.

Στις 11.6.2012, ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού υπέβαλε πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο ζητώντας την έγκριση καταβολής του μηνιαίου τιμητικού επιδόματος για τους υπόλοιπους 9 μήνες του 2012, αναφέροντας ότι «το θέμα χρήζει περαιτέρω διαβούλευσης» και η πρόταση εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Κρατική Πινακοθήκη.

(α) Αποθήκη Πινακοθήκης. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η μετατροπή του κτιρίου ΣΠΕΛ ώστε να αποτελέσει επέκταση της Κρατικής Πινακοθήκης εκκρεμεί από το 2001.

Στις 17 Νοεμβρίου 2009 προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός για την παροχή υπηρεσιών συμβούλων αρχιτέκτονα, πολιτικού μηχανικού, ηλεκτρολόγου, μηχανολόγου μηχανικού και επιμετρητή ποσοτήτων (αρ. ΤΥ163/2009), με σκοπό την επιλογή της ομάδας συμβούλων μελετητών για τη μελέτη και επίβλεψη της αναδιαμόρφωσης του κτιρίου ΣΠΕΛ, ούτως ώστε αυτό να αποτελέσει δεύτερο παράρτημα της Κρατικής Πινακοθήκης. Η κατακύρωση έγινε στις 27.4.2010.

Όπως πληροφορούμαστε η τελική μελέτη έχει ολοκληρωθεί και η προκήρυξη της προσφοράς για την υλοποίηση του έργου τοποθετείται μέσα στο 2012.

Όσον αφορά στις ανάγκες αποθήκευσης, αυτές ακολουθούν αυξητική τάση. Συγκεκριμένα, δεδομένου των συνεχιζόμενων αγορών έργων τέχνης και πολιτικής για επιστροφή των έργων της συλλογής που βρίσκονται υπό δανεισμό, και λόγω του ότι η μελλοντική λειτουργία του κτιρίου, που θα περιλαμβάνει περιοδικές εκθέσεις και ανταλλαγές συλλογών, απαιτεί κάποιο ελεύθερο χώρο φόρτωσης και εκφόρτωσης, αποσυσκευασίας και προσωρινής αποθήκευσης κιβωτίων, που δεν μπορεί να βρίσκεται οπουδήποτε αλλού εκτός από το υπόγειο, όπου θα στηθεί και εργαστήρι συντήρησης, καθώς και στούντιο για έκτακτες φωτογραφήσεις έργων, οι ανάγκες αυτές φαίνεται να επιβάλλουν τη μόνιμη απελευθέρωση του υπογείου της ΣΠΕΛ από τη χρήση του ως αποθήκη έργων. Με βάση τα πιο πάνω στις 17.5.2011 έγινε πρόταση προς το Υπουργείο Οικονομικών, για έγκριση ενοικίασης άλλου χώρου, αποκλειστικά ως αποθήκη, το οποίο και έδωσε την έγκριση του στις 27.6.2011. Παρόλο ότι ο χώρος έχει εξευρεθεί, και το ενοίκιο, κατόπιν σχετικής έγκρισης, έχει γίνει αποδεκτό από τον μισθωτή, σε συνεδρία της Επιτροπής που συστάθηκε για εξέταση/επαναδιαπραγμάτευση ορισμένων υφιστάμενων συμβολαίων ενοικίασης κτιρίων καθώς και νέων συμβολαίων για σκοπούς μεταστέγασης, η οποία πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών στις 11.5.2012, αποφασίστηκε όπως το θέμα της μεταστέγασης της αποθήκης συζητηθεί εκ νέου στην Επιτροπή.

(β) Διαδικασία δανεισμού έργων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, σύμφωνα με εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ημερ.14.3.2007, η πολιτική δανεισμού έργων της κρατικής συλλογής σύγχρονης Κυπριακής τέχνης αναθεωρήθηκε και, βάσει της νέας πολιτικής, (α) οι δικαιούχοι για παραχώρηση έργων τέχνης επί δανείω καθορίζονται ως εξής: Προεδρικό Μέγαρο, Γραφεία Υπουργών και Γενικών Διευθυντών, Πρεσβείες της Κύπρου και Πρεσβευτικές κατοικίες στο εξωτερικό και Γραφεία Επιτρόπου και Μόνιμου Αντιπροσώπου της Κύπρου στις Βρυξέλλες και (β) θα ζητηθεί η επιστροφή των έργων που βρίσκονται επί δανείω σε μη δικαιούχα Τμήματα.

Παρόλο που η εγκύκλιος αναφέρει ότι η νέα πολιτική θα είχε άμεση εφαρμογή και η διαδικασία δανεισμού έργων σε Τμήματα και Υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονται στον πιο πάνω κατάλογο θα τερματιζόταν άμεσα, και παρόλο που στην απαντητική επιστολή το Υπουργείο μάς πληροφόρησε ότι η πολιτική δανεισμού ακολουθείται σε ότι αφορά στα δικαιούχα Τμήματα, με εξαίρεση κάποιες περιπτώσεις που χρήζουν ειδικής αντιμετώπισης (π.χ. τα νέα γραφεία της Κυπριακής Προεδρίας της Ε.Ε.), εντούτοις διαπιστώθηκε ότι εξακολουθεί να γίνεται δανεισμός έργων σε μη δικαιούχους.

Όσον αφορά στο σκέλος (β) της νέας πολιτικής, διαπιστώνεται ότι αυτή ακόμη να εφαρμοστεί, λόγω, όπως μας έχει πληροφορήσει το Υπουργείο, έλλειψης χώρου στέγασης των έργων που αναμένεται να επιστραφούν.

(γ) Αγορά έργων τέχνης. Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεσή μας για το 2010, τα μέλη της Επιτροπής Αγοράς Έργων Τέχνης προέρχονται από οργανώσεις καλλιτεχνών. Για να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία της Επιτροπής και να ελαχιστοποιηθεί το ενδεχόμενο ενοϊκής μεταχείρισης ορισμένων καλλιτεχνών, και δεδομένου ότι δεν υπάρχει ούτε όριο στην τιμή που προσφέρουν, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως τα μέλη της Επιτροπής δεν προέρχονται από οργανώσεις καλλιτεχνών που είναι εν δυνάμει πωλητές ή έχουν στενή σχέση με τους εν δυνάμει πωλητές. Επίσης επαναλάβαμε την εισήγησή μας όπως τα μέλη εναλλάσσονται σε τακτά χρονικά διαστήματα π.χ. κάθε δύο χρόνια, ενώ ενδεχομένως το ίδιο άτομο να μην δικαιούται να είναι ξανά μέλος της Επιτροπής στις επόμενες δύο θητείες.

(δ) Βεβαιώσεις για έργα επί δανείω. Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες ζητούν, κάθε δύο χρόνια, επιβεβαίωση της κατοχής και της καλής φυσικής κατάστασης των έργων που βρίσκονται υπό δανεισμό, και, σε περίπτωση μη ανταπόκρισης, μέσα σε έξι μήνες οι Υπηρεσίες θα λαμβάνουν μέτρα απόσυρσης των έργων. Εντός του 2011, και με προθεσμία μέχρι το τέλος Ιουλίου 2011 για τα κυβερνητικά τμήματα στο εξωτερικό και τέλος Οκτωβρίου 2011 για τα κυβερνητικά τμήματα στην Κύπρο, ζητήθηκε εκ νέου επιβεβαίωση της κατοχής και καλής φυσικής κατάστασης των έργων που βρίσκονται υπό δανεισμό, ωστόσο 3 πρεσβείες και 6 κυβερνητικά τμήματα στην Κύπρο, εξακολουθεί να μην έχουν ανταποκριθεί μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Ιούλιος 2012).

Επίσης, εξακολουθεί να μην έχει διεξαχθεί επιτόπιος έλεγχος σε όσα κυβερνητικά τμήματα εντός Κύπρου δεν έχουν ανταποκριθεί, ούτε έχουν αποσυρθεί οποιαδήποτε έργα. Σημειώνεται ότι, από τις απαντήσεις στις

βεβαιώσεις για κατοχή των έργων που έχουν επί δανείω, τόσο τα τμήματα στο εξωτερικό όσο και τα τμήματα στην Κύπρο, έχουν διαπιστωθεί απώλειες έργων και εισηγηθήκαμε όπως καθοριστεί πολιτική δράσης στις περιπτώσεις που χάνονται έργα, αφού, όπως διαπιστώθηκε, δεν υπάρχουν οποιεσδήποτε επιπτώσεις στα τμήματα που δηλώνουν απώλειες έργων.

(ε) Φυσική καταμέτρηση. Για το 2011 πραγματοποιήθηκε φυσική καταμέτρηση των έργων που βρίσκονται μόνο στην έκθεση και αποθήκη της Κρατικής Πινακοθήκης, και σε 3 κυβερνητικά τμήματα της Κύπρου, αριθμός ο οποίος δεν θεωρείται ικανοποιητικός σε σχέση με τον αριθμό των τμημάτων της Κύπρου που έχουν δανειστεί έργα τέχνης, τα οποία ανέρχονται σε 92. Η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι πρέπει να γίνεται φυσική καταμέτρηση, που να συμπεριλαμβάνει όλα τα έργα επί δανείω στην Κύπρο, τουλάχιστον μια φορά το χρόνο, έστω και δειγματοληπτικά (αλλά με τρόπο που να καλύπτονται όλα τα έργα σε περίοδο δύο-τριών ετών) καθώς η πιο πάνω διαδικασία εξασφάλισης βεβαιώσεων από τα κυβερνητικά τμήματα στην Κύπρο δεν μπορεί να αντικαταστήσει τη φυσική καταμέτρηση, η οποία θεωρείται αναγκαίο να γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Αναμένεται ότι, μετά τη φυσική καταμέτρηση, θα διερευνώνται έγκαιρα όλες οι περιπτώσεις απώλειας έργων και θα λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα, τα οποία θα πρέπει να προαποφασιστούν και προκαθοριστούν.

Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών

Ο έλεγχος της Υπηρεσίας μας για τα έτη 2010 και 2011 δεν είχε διεξαχθεί μέχρι την ετοιμασία της Έκθεσής μας (Οκτώβριος 2012). Τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο που διενεργήθηκε στο Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών για το 2009 παρουσιάζονται στην Έκθεσή μας για το 2009.

Κυπριακή Βιβλιοθήκη.

Ο έλεγχος της Υπηρεσίας μας για το έτος 2011 δεν είχε διεξαχθεί μέχρι την ετοιμασία της Έκθεσής μας. Τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο που διενεργήθηκε στην Κυπριακή Βιβλιοθήκη το 2011 για το 2010 παρουσιάζονται πιο κάτω:

Στέγαση. Από τη στέγαση της Βιβλιοθήκης σε τέσσερεις διαφορετικούς χώρους παρουσιάζονται προβλήματα (η δανειστική βιβλιοθήκη στεγάζεται στην Πλατεία Ελευθερίας, η βιβλιοθήκη αναφοράς στο κτίριο της Βιβλιοθήκης Φανερωμένης και η βιβλιοθήκη για συλλογές και γραφεία απέναντι από την εκκλησία Φανερωμένης, ενώ άλλα βιβλία (κυρίως του Συμβουλίου Ιστορικής Μνήμης Αγώνα ΕΟΚΑ 1955-59) φυλάττονται σε κτίριο στον Στρόβολο) και δημιουργείται ταλαιπωρία στους χρήστες αφού αυτοί αναγκάζονται να προστρέχουν σε περισσότερους από ένα χώρους της Βιβλιοθήκης για ένα θέμα που τους ενδιαφέρει. Επίσης, μετά τη μεταφορά του εξυπηρετητή (server) από το κεντρικό κτίριο της Βιβλιοθήκης στην Πλατεία Ελευθερίας στο κτίριο της Βιβλιοθήκης Φανερωμένης, παρουσιάζονται καθυστερήσεις στο μηχανογραφημένο σύστημα στο κεντρικό κτίριο της Βιβλιοθήκης. Όπως πληροφορούμαστε, γίνονται προσπάθειες μείωσης της ταλαιπωρίας των χρηστών.

Μηχανογράφηση μητρώου βιβλιοθήκης.

Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας η μηχανογράφηση, η οποία άρχισε το 1996, συνεχίζεται μέχρι σήμερα και δεν αναμένεται να ολοκληρωθεί στο εγγύς μέλλον. Λόγω της συνεχιζόμενης μηχανογράφησης, εκκρεμεί η βελτίωση του συστήματος δανεισμού βιβλίων και η διενέργεια φυσικής καταμέτρησης. Το πρόβλημα αυτό, όπως μας αναφέρθηκε, οφείλεται στην έλλειψη προσωπικού.

Σημειώνεται ότι δεν είχε μηχανογραφηθεί μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Νοέμβριος 2011) κανένα περιοδικό με αποτέλεσμα οι ενδιαφερόμενοι να μην μπορούν μέσω της ιστοσελίδας της Βιβλιοθήκης να πληροφορηθούν τι τεύχη υπάρχουν. Επίσης αρκετά περιοδικά είναι αποθηκευμένα στην αποθήκη, λόγω, όπως έχουμε πληροφορηθεί, έλλειψης χώρου. Όπως επίσης έχουμε πληροφορηθεί, η μηχανογράφηση των περιοδικών άρχισε από το Φεβρουάριο 2012.

Ασφάλεια κτιρίων. Όπως επισήμανε και η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (ΥΕΕ) στην έκθεσή της ημερ. 20.5.2011, παρατηρήθηκαν αδυναμίες στην ασφάλεια του κεντρικού κτιρίου της Βιβλιοθήκης. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση, παρατηρήθηκε ότι δεν υπάρχει σύστημα πυρόσβεσης και δεν υπάρχουν κατάλληλοι έξοδοι ασφάλειας. Όπως πληροφορούμαστε, το θέμα της πυρασφάλειας εκκρεμεί

από τον Μάρτιο 2008 στις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, στις οποίες ο Διευθυντής της Βιβλιοθήκης απέστειλε σχετική επιστολή, στις 26.1.2011.

Θέμα πυρασφάλειας φαίνεται να προκύπτει και στο κτίριο της Βιβλιοθήκης Φανερωμένης αφού δεν υπάρχει σύστημα πυρόσβεσης.

Συντήρηση. Εκκρεμεί η συντήρηση και ανάρτηση των βιβλίων που μεταφέρθηκαν στο κτίριο που βρίσκεται στον Στρόβολο, με κίνδυνο την καταστροφή τους.

Όπως πληροφορηθήκαμε, η όλη διαδικασία της συντήρησης είναι χρονοβόρα και με αυτή απασχολούνται δύο άτομα. Επίσης, στο κτίριο στον Στρόβολο υπάρχουν παλαιά βιβλία ιστορικής αξίας τα οποία χρειάζονται συντήρηση ή/και δεν έχουν καταγραφεί και παραμένουν σε κιβώτια επειδή, όπως μας αναφέρθηκε, δεν υπάρχει επαρκές προσωπικό για τη διεκπεραίωση της απαιτούμενης εργασίας. Στο εν λόγω κτίριο υπάρχουν επίσης νέα βιβλία, που, ενώ έχουν καταγραφεί, δεν έχουν τοποθετηθεί σε ράφια ώστε αν ζητηθούν από κάποιο χρήστη να είναι δυνατόν να εντοπιστούν.

4.17.1 ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΦΟΡΕΙΕΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Έλεγχος Σχολικών Εφορειών. Με τη θέσπιση και εφαρμογή του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου του 1997, ο Γενικός Ελεγκτής ανέλαβε τον έλεγχο των λογαριασμών όλων των Σχολικών Εφορειών. Έτσι, ενώ μέχρι το 1997 η Ελεγκτική Υπηρεσία διενεργούσε έλεγχο σε 42 Σχολικές Εφορείες (πόλεων και χωριών όπου λειτουργούσαν σχολεία Μέσης εκπαίδευσης), η Βουλή με τον περί Σχολικών Εφορειών Νόμο του 1997 ανέθεσε στην Ελεγκτική Υπηρεσία και τον έλεγχο των λογαριασμών 160 Σχολικών Εφορειών με δημοτικό σχολείο μόνο (δημοτικά σχολεία χωριών), εργασία που προηγουμένως διεκπεραιωνόταν από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού μέσω του Ταμείου Α. Σημειώνεται ότι ο έλεγχος που διενεργείτο προηγουμένως από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού δεν συμπεριλάμβανε διαχειριστικούς ελέγχους και δεν εκδιδόταν έκθεση ελεγκτή επί των οικονομικών καταστάσεων. Έτσι, ενώ η Ελεγκτική Υπηρεσία είχε την ευθύνη για τον έλεγχο 42 Σχολικών Εφορειών, από την 1.1.1998 και μετά, ο αριθμός των ελεγχόμενων από την Ελεγκτική Υπηρεσία Σχολικών Εφορειών ανήλθε σε 202. Η κατάσταση όπως διαμορφώθηκε ήταν εκτός των δυνατοτήτων (από πλευράς προσωπικού) ελέγχου από την Ελεγκτική Υπηρεσία.

Από τη σχολική χρονιά 2004/2005, με την υποχρεωτική λειτουργία της Προδημοτικής εκπαίδευσης, οι Σχολικές Εφορείες τηρούν επιπρόσθετα και λογαριασμούς για την Προδημοτική εκπαίδευση, με αποτέλεσμα να αυξηθεί περαιτέρω ο όγκος εργασίας της Ελεγκτικής Υπηρεσίας για κάθε Σχολική Εφορεία κάτω από την οποία λειτουργούν.

Με βάση τις διατάξεις του Νόμου σχετικά με τη σύσταση των Σχολικών Εφορειών, παρουσιάστηκε το φαινόμενο, σε περίπτωση λειτουργίας σχολείων, όπου φοιτούν μαθητές από διαφορετικές κοινότητες, να δημιουργούνται από 1 μέχρι και 3 διαφορετικές Σχολικές Εφορείες, Μέσης, Δημοτικής και Προδημοτικής εκπαίδευσης. Παρουσιάστηκε επίσης περίπτωση όπου σε κάποια κοινότητα που λειτουργούσαν δύο δημοτικά σχολεία, ένα περιφερειακό και ένα αμιγές, να δημιουργηθούν δύο Σχολικές Εφορείες για τη Δημοτική εκπαίδευση.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, στην προσπάθεια μείωσης του αριθμού των Σχολικών Εφορειών, με σχετικά διατάγματα του Υπουργικού Συμβουλίου, που δημοσιεύθηκαν στην επίσημη εφημερίδα στις 2.12.2011 (ΚΔΠ 492/2011 και ΚΔΠ 493/2011), καθόρισε νέα συμπλέγματα κοινοτήτων ώστε από τη σχολική χρονιά 2011/12 να λειτουργεί μόνο μία Σχολική Εφορεία σε κάθε κοινότητα, με αποτέλεσμα οι Σχολικές Εφορείες στις κοινότητες να περιοριστούν στις 145 (σ' αυτές λειτουργούν 9 Λύκεια, 16 Γυμνάσια, 151 Δημοτικά και 130 Νηπιαγωγεία).

Κατά τη συζήτηση της Ετήσιας Έκθεσης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για το έτος 2010 ενώπιον της Επιτροπής Παρακολούθησης Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών, συζητήθηκαν, μεταξύ άλλων, και θέματα/προβλήματα που αφορούν στη λειτουργία των Σχολικών Εφορειών. Λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλές Σχολικές Εφορείες, κυρίως της υπαίθρου, είναι μικρές και αδυνατούν να ανταποκριθούν στις διατάξεις της νομοθεσίας, μεταξύ των οποίων είναι και η ορθή τήρηση των λογιστικών βιβλίων, είχαμε τότε διατυπώσει εισήγηση για επαναξιολόγηση του θεσμού της λειτουργίας

Σχολικών Εφορειών ως ξεχωριστών οντοτήτων, με ενδεχόμενο την ανάληψη των εργασιών και αρμοδιοτήτων τους από τα Κοινοτικά Συμβούλια, αφού η κάθε Σχολική Εφορεία απαρτίζεται, εν πάση περιπτώσει, από τα ίδια άτομα που απαρτίζεται το Κοινοτικό Συμβούλιο. Κατά τη συζήτηση διαφάνηκε ότι την άποψη αυτή φαίνεται να συμμερίζεται η εν λόγω Επιτροπή της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Από τον έλεγχο των Σχολικών Εφορειών (Υπαίθρου) διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Συγκρότηση σε σώμα και λειτουργία Σχολικών Εφορειών. Με βάση το άρθρο 8(1) του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, οι Εφορείες έχουν την ευθύνη της γενικής διαχείρισης των Δημοτικών Σχολείων και των Δημόσιων Νηπιαγωγείων. Με βάση το άρθρο 6 του ιδίου Νόμου το αργότερο μέσα σε 10 ημέρες από τον ορισμό των μελών τους, οι Εφορείες πρέπει να καταρτίζονται σε σώμα και να γνωστοποιούν τα ονόματα τους στον Υπουργό Παιδείας. Διαπιστώθηκε ότι οι πλείστες Εφορείες λειτουργούν, χωρίς να εφαρμόζουν τις προαναφερόμενες διατάξεις του Νόμου και επιπρόσθετα υπήρξαν περιπτώσεις όπου τα μέλη των Κοινοτικών Συμβουλίων αγνοούσαν το γεγονός ότι ταυτόχρονα ήταν και μέλη στη Σχολική Εφορεία, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα στη λειτουργία και οικονομική διαχείριση των Εφορειών.

Σύσταση Σχολικών Εφορειών μετά την ανακήρυξη νέων Κοινοτικών Συμβουλίων. Η θητεία της Σχολικής Εφορείας, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Νόμου, είναι πενταετής και αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου που ακολουθεί την ημερομηνία ορισμού της και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του πέμπτου έτους από την έναρξη της θητείας της. Με την ανακήρυξη των νέων Κοινοτικών Συμβουλίων που προέκυψαν από τις κοινοτικές εκλογές που έγιναν στις 17.12.2006, έχουν συσταθεί ταυτόχρονα και νέες Σχολικές Εφορείες.

Με την ανάληψη καθηκόντων από τις νέες Σχολικές Εφορείες διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου η απερχόμενη Σχολική Εφορεία δεν παρέδωσε στη νέα Σχολική Εφορεία τα σχετικά βιβλία, έγγραφα και μητρώα και ούτε ετοίμασε λογαριασμούς για όλα τα σχολικά έτη της θητείας της. Επίσης δεν είχαν υπογραφεί πιστοποιητικά παραλαβής και παράδοσης σε όλες τις περιπτώσεις αλλαγής Σχολικών Εφορειών, ενώ το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού δεν φαίνεται να έχει συνδράμει για την ομαλή μεταβίβαση στις νέες Σχολικές Εφορείες των ταμειακών διαθεσίμων, λογιστικών βιβλίων, εγγράφων και λοιπής περιουσίας.

Συνεδριάσεις Σχολικής Εφορείας – Τήρηση πρακτικών. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, οι Σχολικές Εφορείες ως συλλογικά όργανα θα πρέπει να ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με τον περί Σχολικών Εφορειών Νόμο και να εφαρμόζουν τις γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου όπως αυτές κωδικοποιήθηκαν με τον Νόμο 158(1) του 1999. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι οι πλείστες Σχολικές Εφορείες δεν συνεδριάζουν ή δεν τηρούν πρακτικά σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, ενώ σε ορισμένες κοινότητες οι αποφάσεις που αφορούν θέματα των σχολείων λαμβάνονται από τα Κοινοτικά Συμβούλια.

Προϋπολογισμοί - Υποβολή έγκριση και εκτέλεση. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16(1) του Νόμου, οι προϋπολογισμοί των Σχολικών Εφορειών πρέπει να υποβάλλονται για έγκριση πριν την 1^η Μαΐου κάθε χρόνου, για το επόμενο σχολικό έτος. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι ορισμένες Εφορείες δεν έχουν υποβάλει προϋπολογισμούς για όλα τα σχολικά έτη, άλλες υπέβαλαν τους προϋπολογισμούς τους με καθυστέρηση, ενώ σε αρκετές Εφορείες παρατηρήθηκαν ελλείψεις και αδυναμίες στην ορθολογιστική εκτέλεση των Προϋπολογισμών.

Τήρηση λογαριασμών. Προβλήματα και αδυναμίες διαπιστώνονται στη τήρηση των λογαριασμών των Εφορειών όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι Σχολικές Εφορείες δεν εκδίδουν αποδείξεις εισπραξης με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος και η επιβεβαίωση της ορθότητας των εισπράξεων ούτε και εκδίδουν εντάλματα πληρωμής πλήρως συμπληρωμένα και τεκμηριωμένα με όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά για επιβεβαίωση των δαπανών τους. Δεν τηρούνται κατάλληλοι λογαριασμοί για να μπορεί να χρησιμοποιηθούν ως βάση για την ετοιμασία των οικονομικών τους καταστάσεων, ούτε ετοιμάζουν συμφιλιωτικές καταστάσεις στο τέλος κάθε μήνα για σκοπούς επιβεβαίωσης και παρακολούθησης της ορθότητας των τραπεζικών τους υπολοίπων.

Μισθοδοσία προσωπικού Σχολικών Εφορειών. Έχει διαπιστωθεί ότι η καταβολή των μισθών στο προσωπικό των Σχολικών Εφορειών υπαίθρου γίνεται βάσει τηλεφωνικών επικοινωνιών με λειτουργούς του λογιστηρίου του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ή με οδηγίες των συντεχνιών χωρίς ωστόσο να τηρούνται από τις Σχολικές Εφορείες τα απαραίτητα στοιχεία για σκοπούς υπολογισμού και ελέγχου της μισθοδοσίας του προσωπικού τους.

Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου/Εποπτικός έλεγχος. Η έλλειψη συστήματος εσωτερικού ελέγχου στις Σχολικές Εφορείες και η αδυναμία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού να ασκήσει αποτελεσματικό εποπτικό έλεγχο έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία προβλημάτων και αδυναμιών στην ορθολογιστική διαχείριση των θεμάτων λειτουργίας των Σχολικών Εφορειών.

Τελικοί λογαριασμοί. Διαπιστώθηκε ότι, οι λογαριασμοί που υποβλήθηκαν για έλεγχο από τις Σχολικές Εφορείες, στις περισσότερες περιπτώσεις δεν έχουν εξετασθεί και επικυρωθεί από τη Σχολική Εφορεία και υπογραφεί από τον Πρόεδρο, τον Ταμία και άλλα δύο τουλάχιστο μέλη της, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του Νόμου ενώ, αρκετές Σχολικές Εφορείες δεν έχουν ακόμα ετοιμάσει και υποβάλει τελικούς λογαριασμούς στην Υπηρεσία μας για έλεγχο.

Ο περί Σχολικών Εφορειών Νόμος αναφέρεται σε υποχρέωση υποβολής των λογαριασμών στον Γενικό Ελεγκτή για έλεγχο, χωρίς ωστόσο να γίνεται οποιαδήποτε μνεία σε τυχόν συνέπειες, σε περίπτωση μη υποβολής τους. Η Υπηρεσία μας έθεσε το θέμα ενώπιον του Γενικού Εισαγγελέα ο οποίος σε σχετική επιστολή του εισηγήθηκε τροποποίηση της νομοθεσίας με συγκεκριμένες συνέπειες, ώστε να μην τίθεται ζήτημα απόδειξης υποκειμενικής ευθύνης.

Χρεωστικά υπόλοιπα σε τραπεζικούς λογαριασμούς. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου Σχολικές Εφορείες παρουσιάζουν χρεωστικά υπόλοιπα σε τραπεζικούς λογαριασμούς χωρίς οποιαδήποτε έγκριση του Υπουργείου Παιδείας ή της ίδιας της Σχολικής Εφορείας.

Εξουσιοδότηση πληρωμών και υπογραφή επιταγών. Εξακολουθεί να μην ορίζονται τα μέλη της Εφορείας τα οποία μπορούν να εξουσιοδοτούν τις πληρωμές, υπογράφουν επιταγές, και διαχειρίζονται τους τραπεζικούς λογαριασμούς.

Κανονισμοί. Εκτός από τους Κανονισμούς που αφορούν στη συντήρηση και βελτίωση των σχολικών κτιρίων, δεν έχουν ακόμη καταρτιστεί Κανονισμοί για εύρυθμη λειτουργία των Σχολικών Εφορειών, ούτε και έχουν ετοιμαστεί και εγκριθεί δημοσιονομικές οδηγίες όπως προνοείται στα άρθρα 17 και 8 του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, αντίστοιχα.

Ίδρυση Ταμείων Προνοίας από Σχολικές Εφορείες. Διαπιστώθηκαν και πάλι περιπτώσεις όπου Σχολικές Εφορείες στην προσπάθεια εφαρμογής των προνοιών των συλλογικών συμβάσεων ή εφαρμογής οδηγιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για ίδρυση Ταμείων Προνοίας για το προσωπικό τους, έχουν δημιουργήσει τραπεζικούς λογαριασμούς στο όνομα της Εφορείας ή ακόμα και του/της υπαλλήλου της Εφορείας στους οποίους κατατίθενται οι εισφορές υπό μορφή αποταμίευσης, χωρίς να εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 8 του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, σύμφωνα με τις οποίες απαιτείται η έγκριση σχετικών Κανονισμών από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Προσφορές. Διαπιστώθηκαν και πάλι ελλείψεις και αδυναμίες στα θέματα που αφορούν τις διαδικασίες προσφορών. Οι Εφορείες οφείλουν να συμμορφώνονται με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, καθώς και με τις εγκύκλιες επιστολές της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας). Υποδείχθηκαν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται.

Μητρώο κεντρικής θέρμανσης. Η εγκύκλιος του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού αναφορικά με την τήρηση των απαραίτητων στοιχείων, για την παρακολούθηση της λειτουργίας των κεντρικών θερμάνσεων, των καυσίμων που καταναλώνονται, καθώς και των εξόδων συντήρησης και επιδιόρθωσής τους, εξακολουθεί να μην τυγχάνει εφαρμογής με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος της σχετικής δαπάνης.

Ακίνητη Περιουσία. Σύμφωνα με το άρθρο 10 του Περί Σχολικών Εφορειών Νόμου η ακίνητη περιουσία που ανήκει σε οποιοδήποτε σχολείο και οποιοδήποτε άλλο συναφές δικαίωμα ή συμφέρον περιέρχεται στην κατοχή και εξουσία της οικείας Σχολικής Εφορείας και εγγράφεται στο όνομα του Προέδρου της για λογαριασμό του σχολείου.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε προς τις Εφορείες όπως προβούν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για εντοπισμό της ακίνητης τους ιδιοκτησίας, την εξασφάλιση εκσυγχρονισμένων τίτλων ιδιοκτησίας και εγγραφή τους στο όνομα του Προέδρου όπως προνοείται στον Νόμο.

Κινητή περιουσία – Πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι δεν διεξήχθη φυσική καταμέτρηση της κινητής περιουσίας για εντοπισμό τυχόν ελλειμμάτων/πλεονασμάτων για διερεύνηση και λογιστική τακτοποίηση, ούτε υποβλήθηκαν τα σχετικά πιστοποιητικά φυσικής καταμέτρησης, που προνοούνται στους σχετικούς Κανονισμούς Αποθηκών.

Διατάγματα Υπουργικού Συμβουλίου για τον ορισμό συμπλεγμάτων κοινοτήτων. Η σύνθεση της Σχολικής Εφορείας, αναφορικά με κοινότητα, καθορίζεται στο άρθρο 4(2)(β) του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, και αποτελείται από τα μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου, με πρόεδρο τον πρόεδρο του Κοινοτικού Συμβουλίου. Στις περιπτώσεις που το Υπουργικό Συμβούλιο ορίζει σύμπλεγμα κοινοτήτων, βάσει του άρθρου 3, η σύνθεση της Σχολικής Εφορείας καθορίζεται στα άρθρα 4(2)(γ-ε).

Καθόσον αφορά στα διατάγματα ορισμού συμπλέγματος κοινοτήτων τα οποία εκδίδονται από το Υπουργικό Συμβούλιο μετά από πρόταση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

- Δεν διευκρινίζεται κατά πόσο με τη δημιουργία Σχολικών Εφορειών για τα συμπλέγματα, καταργούνται οι υφιστάμενες Σχολικές Εφορείες που ενώθηκαν σε σύμπλεγμα, ούτε αν οι τραπεζικοί λογαριασμοί και η λοιπή κινητή περιουσία τους θα μεταφερθούν στις Σχολικές Εφορείες των συμπλεγμάτων που τις αφορούν.
- Δεν καθορίζεται το μέλλον του προσωπικού των Σχολικών Εφορειών που ενώνονται σε σύμπλεγμα, ούτε και του Ταμείου Προνοίας που λειτουργεί για το προσωπικό αυτό.
- Δεν γίνεται αναφορά στον τρόπο χειρισμού τυχόν κληροδοτημάτων που υπάρχουν στις επηρεαζόμενες Εφορείες.
- Δεν καθορίζεται ο τρόπος διάθεσης των αχρησιμοποίητων υπολοίπων του Ταμείου Διευθυντή των Σχολικών Εφορειών.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού τον Ιούνιο του 2010, πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι, μετά από σοβαρό προβληματισμό στα θέματα που έχουν εγερθεί από την Υπηρεσία μας σχετικά με τα προαναφερόμενα θέματα των συμπλεγμάτων Σχολικών Εφορειών, γίνονται διορθωτικές ενέργειες όπως η έκδοση οδηγιών στις επηρεαζόμενες Σχολικές Εφορείες και ότι επιπρόσθετα μελετάται και το ενδεχόμενο νομοθετικής ρύθμισης των θεμάτων που αφορούν τα συμπλέγματα. Ωστόσο διαπιστώθηκε ότι, πέραν από την έκδοση οδηγιών προς τις επηρεαζόμενες Σχολικές Εφορείες, δεν διεξάγεται κανένας έλεγχος από το Υπουργείο για επιβεβαίωση και επιστροφή τυχόν αδιάθετων χρηματικών υπολοίπων ή/και δεν παρακολουθείται η τύχη του σχολικού εξοπλισμού. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου το Υπουργείο έχει αποστείλει σε Σχολικές Εφορείες, χορηγίες για έξοδα λειτουργίας της επόμενης ή μεθεπόμενης σχολικής χρονιάς παρόλο που η λειτουργία των σχολείων είχε ανασταλεί.

Δίδακτρα Προδημοτικής Εκπαίδευσης. Διαπιστώθηκαν και πάλι περιπτώσεις όπου τα εισπραχθέντα δίδακτρα της Προδημοτικής Εκπαίδευσης δεν εμβάζονται από τις Σχολικές Εφορείες στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό για ενσωμάτωσή τους στα κυβερνητικά έσοδα. Σε εκθέσεις μας προς τις Σχολικές Εφορείες, οι οποίες κοινοποιήθηκαν και στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, αναφέρονται περιπτώσεις που τα εισπραχθέντα δίδακτρα κατατέθηκαν σε τραπεζικούς λογαριασμούς των Εφορειών και

χρησιμοποιήθηκαν για τα λειτουργικά τους έξοδα χωρίς την έγκριση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού καθώς και περιπτώσεις όπου τα εισπραχθέντα δίδακτρα παραμένουν στην κατοχή των Προέδρων των Σχολικών Εφορειών.

4.18 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ

Κατασκευή παραλιακού δρόμου πρόσβασης από την Κάτω Πάφο προς το Αεροδρόμιο Πάφου. Το 2005, μετά από αίτημα των τοπικών αρχών, ετοιμάστηκε από συμβούλους περιβαλλοντική μελέτη για τον πιο πάνω δρόμο, η οποία στάλθηκε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος για γνωμάτευση. Η Υπηρεσία Περιβάλλοντος απέρριψε την όδευση που προτάθηκε (λύση Α) λόγω σημαντικών περιβαλλοντικών προβλημάτων που θα δημιουργούντο στο παραλιακό μέτωπο και εισηγήθηκε – ως καλύτερη λύση – την αναβάθμιση του υφιστάμενου παλαιού δρόμου Λεμεσού – Πάφου (λύση Β). Λόγω αντιδράσεων των τοπικών αρχών στη λύση Β, το 2007 ανατέθηκε σε συμβούλους η ετοιμασία νέας μελέτης. Οι σύμβουλοι εισηγήθηκαν δύο άλλες υπαλλακτικές προτάσεις για υλοποίηση της λύσης Α. Η μία από τις εν λόγω προτάσεις απορρίφθηκε από τη Διαχειρίστρια Εταιρεία του αεροδρομίου, για λόγους ασφαλείας, ενώ και οι δύο προτάσεις απορρίφθηκαν από την Περιβαλλοντική Αρχή η οποία επέμεινε στην υιοθέτηση της λύσης Β.

Τον Ιανουάριο 2010, Υπουργική Επιτροπή αποφάσισε όπως ετοιμαστεί συμπληρωματική μελέτη για να καταδειχθεί κατά πόσο μπορεί να εξευρεθεί τρόπος αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών προβλημάτων σε περίπτωση υλοποίησης της λύσης Α. Σημειώνεται ότι η δαπάνη της λύσης Α εκτιμήθηκε προκαταρκτικά σε €28,0 εκ. ενώ της λύσης Β σε €14,0 εκ.

Με επιστολή μας προς τους αρμόδιους Υπουργούς, παρατηρήσαμε αφενός ότι η προώθηση της λύσης Α, έναντι της λύσης Β, δεν συνάδει με τις θέσεις της Περιβαλλοντικής Αρχής και, αφετέρου, η σύγκριση κόστους μεταξύ των δύο λύσεων είναι συντριπτικά υπέρ της λύσης Β.

Τον Ιούνιο 2010, η Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι παρόλο που η τελική λύση θα εξαρτηθεί από τις αποφάσεις της Περιβαλλοντικής Αρχής και από τα οικονομικά δεδομένα της λύσης, θα ήταν ορθότερο να εξαντληθεί η διερεύνηση του θέματος και ιδιαίτερα της λύσης που προτείνεται από τις τοπικές αρχές, ώστε να θωρακιστεί η όποια απόφαση της κυβέρνησης.

Τον Μάρτιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι, στο παρόν στάδιο, διενεργείται η συμπληρωματική περιβαλλοντική μελέτη που είχε αποφασιστεί από την Υπουργική Επιτροπή. Η ανάθεση της εν λόγω μελέτης έγινε με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης.

Ένα χρόνο μετά, τον Μάρτιο 2012, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι, σε συνεδρία που πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο 2011, στα γραφεία του Τμήματος Περιβάλλοντος, παρουσιάστηκε και συζητήθηκε η συμπληρωματική περιβαλλοντική μελέτη. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, τον Νοέμβριο 2011, ζητήθηκε από το Τμήμα Περιβάλλοντος να ετοιμαστεί μελέτη Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, λόγω του ότι το έργο χωροθετήθηκε σε Ζώνη Ειδικής Προστασίας του Δικτύου Νατούρα 2000.

Οριστική απόφαση κατά πόσο το έργο θα υλοποιηθεί, αναμένεται να ληφθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο μετά την ολοκλήρωση όλων των πιο πάνω μελετών.

(β) Μελέτη και κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Πάφου – Πόλης Χρυσοχούς.

(i) **Βαθμός Απόδοσης του Έργου.** Το 1998, διεξήχθη τεchnοοικονομική και περιβαλλοντική μελέτη με βάση την οποία η Επιτροπή Αξιολόγησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον σύστησε, αντί την κατασκευή νέου δρόμου, τη βελτίωση/αναβάθμιση του υφιστάμενου δρόμου. Ωστόσο, μετά από αντιδράσεις των εμπλεκόμενων φορέων, αποφασίστηκε τον Ιούνιο 2000, η κατασκευή νέου αυτοκινητόδρομου με τέσσερις λωρίδες κυκλοφορίας, υπηρεσιακούς δρόμους, ανισόπεδους κόμβους, σήραγγες, κοιλαδογέφυρες και λοιπές συναφείς εργασίες.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα τεchnοοικονομικής μελέτης, η δαπάνη του έργου, με τιμές 1999, υπολογίστηκε σε περίπου €124,7 εκ. Ωστόσο, λόγω των πολλών δαπανηρών κατασκευών (κόμβοι,

κοιλαδογέφυρες, σήραγγες) καθώς και της συμπερίληψης – κατόπιν πολιτικών αποφάσεων – πρόσθετων έργων, το κόστος κατασκευής αυξήθηκε. Με βάση την προμελέτη του έργου, που έγινε από Κυπρίους συμβούλους, το κόστος υπολογίστηκε, με τιμές 2005, σε €256,3 εκ.

Με επιστολή μας, τον Οκτώβριο 2005 προς τους Υπουργούς Οικονομικών και Συγκοινωνιών και Έργων, παρατηρήσαμε ότι η Κυβέρνηση είχε αποφασίσει την προώθηση υλοποίησης του πιο πάνω έργου, παρόλο ότι η τεχνοοικονομική μελέτη είχε δείξει πως η εκτέλεση του με τον τρόπο που είχε σχεδιαστεί δεν δικαιολογείτο, εφ' όσον ο συντελεστής εσωτερικής απόδοσης του έργου (Internal Rate of Return – IRR) είναι μικρότερος από 4%, επισημαίνοντας ταυτόχρονα ότι η Διεθνής Τράπεζα, για τη χρηματοδότηση οδικών έργων, απαιτούσε όπως, ο εν λόγω συντελεστής (IRR) είναι μεγαλύτερος από 12%. Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί η δυνατότητα ουσιαστικής μείωσης του κόστους κατασκευής, με στόχο ο συντελεστής εσωτερικής απόδοσης να ανέλθει τουλάχιστον σε 10%, εκφράζοντας την άποψη ότι κάτι τέτοιο θα μπορούσε να επιτευχθεί μόνο εάν διαφοροποιείτο η όλη φιλοσοφία σχεδιασμού του έργου.

Σε έκθεση που ετοιμάστηκε, τον Μάρτιο 2006, από αποστολή του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, η οποία είχε προσκληθεί από την Κυβέρνηση για να ερευνήσει τους δημοσιονομικούς κινδύνους που συνεπάγεται η κατασκευή έργων με τη μέθοδο σύμπραξης δημοσίου και ιδιωτικού τομέα (Public Private Partnership – PPP), αναφέρεται ότι η απόφαση για την κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Πάφου – Πόλης, είχε ληφθεί κυρίως “in an ad – hoc fashion” χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η απόδοση (value for money) του έργου. Στην έκθεση αναφερόταν επίσης ότι η παράλειψη από κυβερνητικής πλευράς καθορισμού σαφών προδιαγραφών για το έργο, επέτρεψε στους συμβούλους να προδιαγράψουν ένα δαπανηρό (over – designed) έργο.

- (ii) **Διαδικασία Ανάθεσης του Έργου.** Τον Μάιο 2006, το Τμήμα Δημοσίων Έργων δημοσίευσε πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για προεπιλογή κοινοπραξιών για την κατασκευή του έργου, με τη μέθοδο Μελέτη – Κατασκευή – Χρηματοδότηση – Συντήρηση. Ωστόσο, η διαδικασία ακυρώθηκε τον Ιούλιο 2006, επειδή ορισμένες πρόνοιες του διαγωνισμού δεν ήταν σύμφωνες με τις αντίστοιχες πρόνοιες σχετικής Ευρωπαϊκής Οδηγίας. Κατόπιν επαναπροκήρυξης του διαγωνισμού και αξιολόγησης των προτάσεων που είχαν υποβληθεί, άρχισαν τον Σεπτέμβριο 2008, οι διαπραγματεύσεις μεταξύ της Διαχειριστικής Επιτροπής του Έργου (που είχε διοριστεί με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 19.12.2007) και της κοινοπραξίας που είχε επιλεγεί, για ανάθεση της σύμβασης. Η διαδικασία της διαπραγμάτευσης επιβραδύνθηκε εξ αιτίας της πρόταξης από την κοινοπραξία του επιχειρήματος ότι η διεθνής οικονομική κρίση είχε επιφέρει αύξηση στο κόστος δανεισμού. Η Διαχειριστική Επιτροπή του Έργου, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα δεδομένα, αποφάσισε στις 23.12.2009, να τερματίσει τη διαπραγμάτευση, κρίνοντας ότι δεν υπήρχε περιθώριο περαιτέρω διαπραγμάτευσης με την επιλεγείσα κοινοπραξία. Αποφάσισε επίσης να προχωρήσει σε έναρξη διαπραγμάτευσης με την επιλαχούσα κοινοπραξία. Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω απόφασης, η αρχικά επιλεγείσα κοινοπραξία προσέφυγε στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, η οποία αποφάσισε να εγκρίνει την παράταση της ισχύος του προσωρινού μέτρου για αναστολή της διαδικασίας, μέχρι την έκδοση τελικής απόφασης και, ως εκ τούτου, η διαπραγμάτευση με τον επιλαχόντα προσφοροδότη αναστάληκε.

Τον Μάρτιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι, τον Οκτώβριο 2010, αποσύρθηκαν όλες οι εκκρεμείς εφέσεις και προσφυγές, τόσο από την επιλεγείσα κοινοπραξία όσο και από την επιλαχούσα. Κατόπιν της πιο πάνω εξέλιξης, η Διαχειριστική Επιτροπή του Έργου συνέχισε τη διαπραγμάτευση με την επιλαχούσα κοινοπραξία.

Τον Οκτώβριο 2011, η διαπραγμάτευση με την επιλαχούσα κοινοπραξία τερματίστηκε χωρίς επιτυχία, με απόφαση της Διαχειριστικής Επιτροπής του Έργου, επειδή η εν λόγω κοινοπραξία είχε υποβάλει πρόσθετες οικονομικές απαιτήσεις (να αποζημιωθεί σε περίπτωση τερματισμού του έργου εξ υπαιτιότητας της και να της παραχωρηθεί αύξηση στην αρχική δόση, λόγω της χρονικής μετάθεσης της έναρξης του έργου), οι οποίες θα είχαν ως αποτέλεσμα τη διενέργεια ουσιαστικών αλλαγών στα έγγραφα του διαγωνισμού και τη μεταφορά κινδύνων στην πλευρά της Κυβέρνησης.

Η επιλαχούσα κοινοπραξία, αφού ενημερώθηκε για την πιο πάνω απόφαση, προχώρησε σε καταχώριση δύο ιεραρχικών προσφυγών στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών. Η μια αφορούσε την απόφαση της Διαχειριστικής Επιτροπής του Έργου για τερματισμό της διαδικασίας διαπραγμάτευσης και η άλλη την παράλειψη της αναθέτουσας αρχής να ζητήσει την ανανέωση της ισχύος των προσφορών.

Οι δύο πιο πάνω ιεραρχικές προσφυγές εξετάστηκαν και απορρίφθηκαν από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών με αποφάσεις που εκδόθηκαν στις 22.6.2012 και στις 25.6.2012 αντίστοιχα.

- (iii) **Προοπτική προώθησης του έργου.** Εν όψει των πιο πάνω, η παρούσα διαδικασία για το έργο τερματίστηκε, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν σε ισχύ άλλες προσφορές επιλαχόντων προσφοροδοτών.

Η Διαχειριστική Επιτροπή του Έργου, αποφάσισε να εισηγηθεί την έναρξη νέας διαδικασίας για υλοποίηση του έργου με την ίδια μέθοδο, Μελέτη – Κατασκευή – Χρηματοδότηση – Λειτουργία (Design – Build – Finance – Operate) (DBFO), η οποία θα βασίζεται σε χρηματοδότηση του έργου από τον Ανάδοχο μέχρι την ολοκλήρωση του. Η αποπληρωμή θα γίνεται με ετήσιες δόσεις τις οποίες το κράτος θα αρχίσει να καταβάλλει μετά την παράδοση του έργου στην κυκλοφορία, δηλαδή περίπου 4,5 χρόνια μετά την υπογραφή συμβολαίου.

Παράλληλα, η Διαχειριστική Επιτροπή του έργου αποφάσισε να μελετήσει τρόπους μείωσης του κόστους κατασκευής του, με επανασχεδιασμό και τροποποιήσεις στα τεχνικά χαρακτηριστικά του, καθώς και στον τρόπο συντήρησης του, με απώτερο στόχο τη μείωση του ύψους των ετήσιων δόσεων αποπληρωμής. Με την πιο πάνω απόφαση, υιοθετούνται τελικά οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας που είχαν υποβληθεί – όπως αναφέρθηκε πιο πάνω – από τον Οκτώβριο 2005, προς τους Υπουργούς Οικονομικών και Συγκοινωνιών και Έργων, για ουσιαστική μείωση του κόστους κατασκευής, διαφοροποιώντας την όλη φιλοσοφία σχεδιασμού του έργου.

- (iv) **Απαλλοτριώσεις.** Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας έχει καταβάλει μέχρι σήμερα συνολικό ποσό περίπου €57,0 εκ. για αποζημιώσεις λόγω των απαλλοτριώσεων, συμπεριλαμβανομένων και των τόκων. Υπολείπεται η καταβολή ποσού περίπου €65,0 εκ., συμπεριλαμβανομένων και των τόκων, μέχρι την 31.12.2012.

Τον Ιούλιο 2012, το Υπουργείο Εσωτερικών έδωσε οδηγίες, στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, να ετοιμάσει σχέδια και πίνακες περιγραφής για όσα από τα πιο πάνω τεμάχια δεν έχουν διενεργηθεί πληρωμές, με στόχο να προωθηθεί η ανάκληση τους. Ταυτόχρονα θα ετοιμαστεί θεσμικό σχέδιο για δημοσίευση Λευκής Ζώνης. Οι πίνακες και τα σχέδια θα σταλούν στο Τμήμα Δημοσίων Έργων για επιβεβαίωση και στη συνέχεια η Υπουργός Εσωτερικών θα υποβάλει σχετική πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για ανάκληση της απαλλοτρίωσης τους και ταυτόχρονη δημοσίευση Λευκής Ζώνης. Η δημοσίευση απαλλοτρίωσης θα μπορεί να γίνει εκ νέου, όταν θα πλησιάζει η έναρξη κατασκευής του έργου.

(γ) **Κατασκευή Δρόμου Σύνδεσης του Παραλιακού Μετώπου Λάρνακας από την περιοχή «Μακένζυ» μέχρι την περιοχή «Spyros Beach» μέσω του Αεροδρομίου Λάρνακας.** Τον Μάρτιο 2007, σε συνεδρία της Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων της Βουλής των Αντιπροσώπων, ζητήθηκε όπως προωθηθεί η υλοποίηση του εν λόγω έργου το οποίο παρουσιάστηκε ως αίτημα του Δήμου Λάρνακας. Σε συνεδρία των εμπλεκόμενων κυβερνητικών υπηρεσιών τον Απρίλιο 2007, όλες οι υπηρεσίες (Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, Τμήμα Δημοσίων Έργων, Υπηρεσία Περιβάλλοντος, Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών, Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας) αμφισβήτησαν την αναγκαιότητα υλοποίησης του, κυρίως επειδή δεν υπήρχε ανάγκη για πρόσθετο οδικό δίκτυο στην περιοχή και επειδή η περιοχή περιλαμβάνετο σε ζώνη προστασίας που δεν μπορούσε να αναπτυχθεί. Ωστόσο, τον Ιούλιο 2008, κατόπιν οδηγιών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, το Τμήμα Δημοσίων Έργων ετοίμασε έγγραφο για την προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση της εκπόνησης μελέτης σκοπιμότητας του έργου, το κόστος της οποίας υπολογίστηκε σε €340.000. Παράλληλα, προεκτίμησε τις δύο πιθανές λύσεις ως ακολούθως:

- (i) Λύση με ισόπεδη κατασκευή δρόμου, με κόστος κατασκευής και απαλλοτριώσεων γης €190,0 εκ. ± 20%.

- (ii) Λύση με βύθιση/υπογειοποίηση του δρόμου κάτω από τον δίαυλο, με κόστος κατασκευής €50,0 εκ. ± 20%. Η λύση αυτή προϋποθέτει το κλείσιμο του Διεθνούς Αεροδρομίου Λάρνακας για ένα σημαντικό χρονικό διάστημα, με ανυπολόγιστες επιπτώσεις.

Τον Μάιο 2010, με επιστολή μας στην Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων ζητήσαμε να πληροφορηθούμε, τα κριτήρια με βάση τα οποία προωθείτο η υλοποίηση του έργου, λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω απαγορευτικά δεδομένα που είχαν θέσει οι κυβερνητικές υπηρεσίες.

Τον Σεπτέμβριο 2010, η Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι η όποια απόφαση εκ μέρους της Κυβέρνησης για κατασκευή ή μη του δρόμου, τον οποίο επίμονα ζητούν οι Τοπικές Αρχές, θα ληφθεί κατόπιν εξαντλητικής διερεύνησης του θέματος, τόσο σε τεchnοοικονομικό όσο και σε περιβαλλοντικό επίπεδο. Για το σκοπό αυτό αποφασίστηκε όπως το Τμήμα Δημοσίων Έργων, προχωρήσει στην προκήρυξη διαγωνισμού για ανάθεση της ετοιμασίας τεchnοοικονομικής μελέτης με σκοπό να αξιολογηθούν οι εναλλακτικές πορείες του δρόμου, σε σύγκριση με την επιλογή της διατήρησης του υφιστάμενου οδικού δικτύου.

Τον Μάρτιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα Δημοσίων Έργων είχε προτείνει την ένταξη της σχετικής δαπάνης για την διεξαγωγή της τεchnοοικονομικής μελέτης στον προϋπολογισμό του 2011. Ωστόσο, το εν λόγω κονδύλι δεν περιλήφθηκε τελικά στους προϋπολογισμούς, εξ αιτίας της οικονομικής περισυλλογής.

Κατόπιν έντονων παραστάσεων Βουλευτών και οργανωμένων φορέων της Λάρνακας, το Τμήμα Δημοσίων Έργων είχε προτείνει εκ νέου την ένταξη της δαπάνης, για την πιο πάνω μελέτη, στον προϋπολογισμό του 2012, αλλά το σχετικό κονδύλι – όπως μας πληροφόρησε τον Μάρτιο 2012 ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων – περικόπηκε και πάλι.

(δ) Έργο Ανάπτυξης και Διαχείρισης του Λιμανιού και της Μαρίνας Λάρνακας. Τον Μάρτιο 1994, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη στρατηγική για την ανάπτυξη του ναυτικού τουρισμού και, μεταξύ άλλων, αποφάσισε την ανάθεση στον ιδιωτικό τομέα της μελέτης, κατασκευής και διαχείρισης μαρίνων σε διάφορες παράλιες περιοχές. Το 1996, ετοιμάστηκαν τα έγγραφα προσφορών από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, όμως η προώθηση της διαδικασίας προσφορών καθυστέρησε σημαντικά, λόγω προβλημάτων που παρουσιάστηκαν, κυρίως αναφορικά με τη χωροθέτηση και εκμίσθωση των αναγκαίων χώρων στους ιδιώτες. Τον Αύγουστο 2000, το Υπουργικό Συμβούλιο όρισε το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (YEBT) ως «Ενδιαφερόμενη Υπηρεσία» για τη διενέργεια των διαγωνισμών.

Τον Ιούνιο 2003, υποβλήθηκαν ξεχωριστές προσφορές για την ανάπτυξη της καθεμιάς εκ των 3 μαρίνων (Λεμεσού, Λάρνακας και Αγίας Νάπας). Τον Νοέμβριο 2004, οι προσφορές ακυρώθηκαν, επειδή κρίθηκαν ασύμφορες, λόγω του ότι το μίσθωμα που προέκυπτε από αυτές ήταν αρνητικό.

Κατόπιν απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, προκήρυξε νέο διαγωνισμό για την ανάπτυξη του λιμανιού και της μαρίνας Λάρνακας με την μέθοδο της Κατασκευής – Λειτουργίας – Μεταβίβασης (Built – Operate – Transfer) (B.O.T.). Ωστόσο, η προώθηση του έργου, καθυστέρησε σημαντικά λόγω διαδοχικών προσφυγών στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών και στο Ανώτατο Δικαστήριο, που είχε υποβάλει ο δεύτερος στη σειρά κατάταξης προσφοροδότης. Τελικά οι διαπραγματεύσεις με την επιλεγείσα κοινοπραξία άρχισαν τον Ιούλιο 2010.

Τον Απρίλιο 2011, με επιστολή μας προς τον Πρόεδρο της Διαχειριστικής Επιτροπής του έργου υποδείξαμε ότι η προσφορά του Ανάδοχου δεν φαινόταν να ικανοποιούσε την απαίτηση/όρο του διαγωνισμού για μεγέθυνση του λιμανιού, ώστε να δημιουργηθεί ο αναγκαίος χώρος που να εξασφαλίζει ως ελάχιστη διάμετρο του κύκλου επαναστροφής των πλοίων τα 500 μέτρα.

Τον Μάιο 2011, ο Πρόεδρος της Διαχειριστικής Επιτροπής μάς πληροφόρησε ότι η προσφορά του Ανάδοχου είχε προηγουμένως αξιολογηθεί από τους Συμβούλους και την Επιτροπή Αξιολόγησης και είχε ήδη εγκριθεί από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου, και ως εκ τούτου δεν ήταν δυνατόν στο στάδιο αυτό η Διαχειριστική Επιτροπή να απαιτήσει οποιαδήποτε ουσιώδη αλλαγή.

Μετά από εντατικές διαπραγματεύσεις μεταξύ της Διαχειριστικής Επιτροπής του έργου και της επιλεγείσας κοινοπραξίας, τα δύο μέρη κατέληξαν τον Αύγουστο 2012, σε συμφωνία για την σύναψη σύμβασης για την ανάπτυξη και διαχείριση από την κοινοπραξία του λιμανιού και της μαρίνας Λάρνακας.

(ε) Ασφάλεια Κτιρίων Δημόσιας Χρήσης. Μετά από διερεύνηση του θέματος της ασφάλειας των κτιρίων δημόσιας χρήσης, με επιστολή μας τον Μάρτιο 2012, προς τους Υπουργούς Οικονομικών, Συγκοινωνιών και Έργων και Εσωτερικών, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

Γενικά. Τον Οκτώβριο 1999, μετά τον σεισμό του Αυγούστου του 1999, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να εγκρίνει την πρόσληψη από το Υπουργείο Εσωτερικών, 12 έκτακτων Πολιτικών Μηχανικών, με σκοπό την προώθηση προγράμματος επιθεώρησης και καταγραφής του επιπέδου ασφάλειας των δημόσιων κτιρίων σε όλες τις επαρχίες. Βασικός στόχος του προγράμματος ήταν η αξιολόγηση της στατικής και αντισεισμικής επάρκειας των κτιρίων και ο καθορισμός του επιθυμητού επιπέδου ασφάλειας έτσι ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο υπήρχε άμεση ή μελλοντική ανάγκη για περαιτέρω έλεγχο των κτιρίων.

Με βάση την πιο πάνω απόφαση, το Υπουργείο Εσωτερικών, σε συνεργασία με το Τμήμα Δημοσίων Έργων (Τ.Δ.Ε.), αφού προέβηκε κατά το 2000 σε επιθεωρήσεις των δημόσιων κτιρίων των επαρχιών Λευκωσίας και Πάφου, ετοίμασε σχετικό κατάλογο καταγραφής του επιπέδου ασφάλειας των κτιρίων. Ο κατάλογος περιλάμβανε 175 κτίρια τα οποία κατατάχθηκαν σε τρεις κατηγορίες. Στην πρώτη κατηγορία περιλήφθηκαν 57 κτίρια, για τα οποία δεν υπήρχε καμιά ανάγκη για περαιτέρω έλεγχο της στατικής και αντισεισμικής τους επάρκειας, στη δεύτερη κατηγορία περιλήφθηκαν 91 κτίρια, για τα οποία διαπιστώθηκε η ανάγκη για ένα επιπρόσθετο έλεγχο μεσοπρόθεσμα, ενώ στην τρίτη κατηγορία περιλήφθηκαν 27 κτίρια για τα οποία διαπιστώθηκε ανάγκη για άμεσο έλεγχο της στατικής και αντισεισμικής επάρκειας τους.

Τον Οκτώβριο 2005, το Τ.Δ.Ε. ετοίμασε εγχειρίδιο στο οποίο καθορίζονταν τα επιθυμητά επίπεδα ασφάλειας των δημόσιων κτιρίων βάσει των οποίων θα γινόταν η επιλογή των κτιρίων για την εκπόνηση μελέτης για έλεγχο της στατικής και αντισεισμικής επάρκειας τους.

Τον Ιούνιο 2008, το Υπουργικό Συμβούλιο, εξέτασε το γενικότερο θέμα της ασφάλειας των δημόσιων κτιρίων και αποφάσισε τα ακόλουθα:

- (i) Να καλέσει όλους τους φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στη δικαιοδοσία και ευθύνη των οποίων ανήκουν κτίρια δημόσιας χρήσης, όπως προβούν άμεσα, με δική τους ευθύνη, σε έλεγχο της καταλληλότητας τους.
- (ii) Να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων να μελετήσει, σε συνεργασία με τις αρμόδιες κυβερνητικές Υπηρεσίες και το ΕΤΕΚ, το όλο θέμα, περιλαμβανομένης και της πρακτικής που ισχύει σε άλλες χώρες, καθώς και τη δυνατότητα έκδοσης, μετά από περιοδικούς ελέγχους, Πιστοποιητικού Καταλληλότητας για κάθε κτίριο δημόσιας χρήσης.

Στα πλαίσια της πιο πάνω απόφασης, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων όρισε τον ίδιο μήνα, Ειδική Επιτροπή, υπό την προεδρία του Διευθυντή του Τ.Δ.Ε., και μέλη λειτουργούς του εν λόγω Τμήματος, του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, του Τμήματος Ελέγχου και του ΕΤΕΚ, με στόχο, μεταξύ άλλων, τη διερεύνηση της δυνατότητας έκδοσης – κατόπιν περιοδικών ελέγχων – Πιστοποιητικού Καταλληλότητας για κάθε κτίριο δημόσιας χρήσης. Επιπλέον ανατέθηκαν στην Επιτροπή και οι πιο κάτω εργασίες:

- (i) Μελέτη της πρακτικής που ισχύει σε άλλες χώρες για το θέμα ασφάλειας των δημόσιων κτιρίων.
- (ii) Αξιολόγηση της ανάγκης για ολοκλήρωση της επιθεώρησης των δημόσιων κτιρίων (και στις επαρχίες Λεμεσού, Λάρνακας και Αμμοχώστου) με βάση την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου του Οκτωβρίου 1999.
- (iii) Αξιολόγηση της αναγκαιότητας για περαιτέρω ελέγχους της σεισμικής επάρκειας των δημόσιων κτιρίων.

Η Ειδική Επιτροπή αφού μελέτησε το θέμα, κατέληξε σε συγκεκριμένα πορίσματα/συμπεράσματα για κάθε θέμα, ως ακολούθως:

- (i) Έκδοση πιστοποιητικού καταλληλότητας: Από τη διερεύνηση της πρακτικής που ακολουθείται σε άλλες χώρες, διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει οποιαδήποτε μεθοδολογία που να οδηγεί στην έκδοση Πιστοποιητικού Καταλληλότητας. Η πρακτική άλλων χωρών είναι να διενεργούνται έλεγχοι στα δημόσια κτίρια κάθε πέντε χρόνια και, εκεί όπου επιβάλλεται, να γίνεται η αναγκαία συντήρηση.
- (ii) Επιθεώρηση κυβερνητικών κτιρίων σε όλες τις επαρχίες και έκδοση Πιστοποιητικού Επιθεώρησης: Όλα τα δημόσια κτίρια να επιθεωρούνται κάθε 5 χρόνια από Πολιτικούς Μηχανικούς βάσει σχετικής μεθοδολογίας ελέγχου. Εάν το κτίριο κρίνεται ότι δεν παρουσιάζει οποιαδήποτε εμφανή προβλήματα στατικής ασφάλειας να εκδίδεται Πιστοποιητικό Επιθεώρησης. Τα αποτελέσματα της επιθεώρησης να καταχωρούνται σε Ειδικό Μητρώο το οποίο να δημιουργηθεί και η διαχείριση του να γίνει από το Τ.Δ.Ε..
- (iii) Αντισεισμική αναβάθμιση: Να προχωρήσει ο έλεγχος της σεισμικής επάρκειας όλων των δημόσιων κτιρίων στη βάση συγκεκριμένης μεθοδολογίας και να ετοιμαστεί ειδικό έντυπο για καταχώριση της αξιολόγησης ταξινόμησης των κτιρίων, λαμβάνοντας υπόψη και την εναπομένουσα διάρκεια ζωής του κτιρίου.

Τον Ιούνιο 2010, το Υπουργικό Συμβούλιο, αποφάσισε στα πλαίσια των πορισμάτων της Ειδικής Επιτροπής, να εξουσιοδοτήσει την Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων όπως δώσει οδηγίες στον Διευθυντή του Τ.Δ.Ε. για την προώθηση από το Τμήμα του των ακόλουθων ενεργειών:

- (i) Την επιθεώρηση και καταγραφή του επιπέδου ασφάλειας όλων των δημόσιων κτιρίων σε όλες τις επαρχίες.
- (ii) Τον έλεγχο της σεισμικής επάρκειας των κυβερνητικών κτιρίων.
- (iii) Την υιοθέτηση της πρακτικής για έκδοση – κάθε 5 χρόνια – Πιστοποιητικού Επιθεώρησης για όλα τα δημόσια κτίρια. Για τον σκοπό αυτό να προωθήσει τις ανάλογες τροποποιήσεις στον Περί Οδών και Οικοδομών Νόμο και Κανονισμούς.
- (iv) Να δημιουργήσει Μητρώο δημόσιων κτιρίων στο οποίο να καταχωρούνται τα αποτελέσματα των επιθεωρήσεων.

Τον Φεβρουάριο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, ζήτησε από τον Διευθυντή του Τ.Δ.Ε. όπως υλοποιήσει την πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (Ιούνιος 2010).

Η Υπηρεσία μας προέβηκε σε ειδική διερεύνηση του θέματος της ασφάλειας δειγματοληπτικά σε δύο δημόσια κτίρια, το κτίριο των Κεντρικών Γραφείων και Επαρχιακού Γραφείου Λευκωσίας του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών και το κτίριο του Γενικού Κρατικού Χημείου στη Λευκωσία. Από την πιο πάνω διερεύνηση διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Κτίριο Κεντρικών Γραφείων και Επαρχιακού Γραφείου Λευκωσίας του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών. Σύμφωνα με έκθεση που ετοιμάστηκε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων, κατόπιν επιθεώρησης του κτιρίου, τον Μάρτιο 2000, αυτό κρίθηκε ότι δεν πληρούσε καμία από τις πρόνοιες του αντισεισμικού κώδικα που θεσπίστηκε το 1993.

Τον Μάιο 2008, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την κατασκευή νέου κτιρίου για στέγαση των Κεντρικών Γραφείων και του Επαρχιακού Γραφείου Λευκωσίας του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών, συνολικού εμβαδού 4.000 τ.μ.. Τον Δεκέμβριο 2008, το Τ.Δ.Ε. προκήρυξε σχετικό διαγωνισμό για την προεπιλογή Εργολάβων, λόγω όμως της οικονομικής κατάστασης το έργο παγοποιήθηκε.

Στις 19.11.2010, ο Διευθυντής του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών, με επιστολή του προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, ζήτησε όπως, λόγω της παγοποίησης του έργου, προωθηθούν οι απαραίτητες εργασίες αναβάθμισης της στατικής και αντισεισμικής επάρκειας του κτιρίου, για την ασφάλεια τόσο του προσωπικού όσο και του κοινού.

Στις 7.10.2011, ο Διευθυντής του Τ.Δ.Ε. με επιστολή του προς τον Διευθυντή του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών, τον πληροφόρησε ότι η λύση της ριζικής στατικής/αντισεισμικής αναβάθμισης του κτιρίου που

είναι αναγκαία για την πλήρη αντιμετώπιση των διαφόρων προβλημάτων, κρίνεται ως οικονομικά ασύμφορη.

Κτίριο Γενικού Κρατικού Χημείου στη Λευκωσία. Σύμφωνα με έκθεση που ετοιμάστηκε από το Τ.Δ.Ε., κατόπιν επιθεώρησης του κτιρίου, τον Ιανουάριο 2000, αυτό κρίθηκε ότι είχε εξαντλήσει μεγάλο μέρος της ζωής του και δεν πληρούσε τους ισχύοντες αντισεισμικούς κανονισμούς.

Στις 11.6.2002, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στο Υπουργείο Υγείας υπό την προεδρία του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου στην οποία αποφασίστηκε να προωθηθεί η ανέγερση νέου κτιρίου του Γενικού Κρατικού Χημείου στο χώρο του νοσοκομείου Αθαλάσσης. Αποφασίστηκε επίσης όπως ανατεθεί σε ειδικούς Συμβούλους η μελέτη/ετοιμασία κτιριολογικού προγράμματος.

Τον Οκτώβριο 2002, ο Διευθυντής του Τ.Δ.Ε. πληροφόρησε την Διευθύντρια του Γενικού Κρατικού Χημείου ότι σύμφωνα με τα αποτελέσματα νέας επιτόπιας έρευνας που είχε διεξαχθεί στο κτίριο, αυτό κρίθηκε επικίνδυνο σε περίπτωση ισχυρής σεισμικής δόνησης και υπέδειξε την ανάγκη μετακίνησης του προσωπικού και των μηχανημάτων σε άλλο κτίριο. Την πληροφόρησε επίσης ότι επιβαλλόταν η επίσπευση έναρξης της διαδικασίας μελέτης και κατασκευής του νέου κτιρίου.

Τον Ιούνιο 2003, το Τ.Δ.Ε. ολοκλήρωσε τα έγγραφα του διαγωνισμού για την ανάθεση της σύμβασης παροχής υπηρεσιών Συμβούλων, για την ετοιμασία του κτιριολογικού προγράμματος. Ωστόσο, εξ αιτίας της μη έγκρισης των σχετικών πιστώσεων από το Γραφείο Προγραμματισμού και της μετέπειτα τροποποίησης του Νόμου περί Προσφορών, το θέμα παρέμεινε στάσιμο.

Τον Ιανουάριο 2007, κατακυρώθηκε η πιο πάνω σύμβαση έναντι του ποσού των €392.978. Η μελέτη/ετοιμασία του κτιριολογικού προγράμματος ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο 2008.

Στις 26.1.2009, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, πληροφόρησε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας ότι, το Υπουργείο Οικονομικών, στα πλαίσια ιεράρχησης της υλοποίησης των αναπτυξιακών έργων και, με βάση τις δημοσιονομικές δυνατότητες του κράτους, αποφάσισε όπως η ανέγερση του νέου κτιρίου του Γενικού Κρατικού Χημείου εξεταστεί σε μεταγενέστερο στάδιο.

Την 1.8.2011, η Διευθύντρια του Γενικού Κρατικού Χημείου ζήτησε από τον Διευθυντή του Τ.Δ.Ε., όπως το Τμήμα του επαναξιολογήσει την στατική/αντισεισμική επάρκεια του υφιστάμενου κτιρίου του Γενικού Κρατικού Χημείου, επισημαίνοντας ότι στο κτίριο φυλάσσονται εύφλεκτα τοξικά υλικά, αέρια και ραδιενεργές ουσίες τα οποία είναι δυνατό – σε ενδεχόμενη ζημιά στο κτίριο – να θέσουν σε άμεσο κίνδυνο την ασφάλεια του προσωπικού του χημείου καθώς και των περιοίκων.

Παρατηρήσεις. Όσον αφορά στο γενικότερο θέμα της ασφάλειας των δημόσιων κτιρίων, παρατηρήσαμε ότι δεν έχουν ακόμα υλοποιηθεί οι σχετικές αποφάσεις που έλαβε το Υπουργικό Συμβούλιο τον Ιούνιο 2010, και συγκεκριμένα:

- (i) Επιθεώρηση και καταγραφή του επιπέδου ασφάλειας όλων των δημόσιων κτιρίων σε όλες τις επαρχίες (σύμφωνα και με την αρχική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου που λήφθηκε τον Οκτώβριο 1999).
- (ii) Έλεγχος της σεισμικής επάρκειας των κυβερνητικών κτιρίων.
- (iii) Υιοθέτηση της πρακτικής για έκδοση – κάθε 5 χρόνια – Πιστοποιητικού Επιθεώρησης για όλα τα δημόσια κτίρια.
- (iv) Προώθηση των αναγκαίων τροποποιήσεων στον Περί Οδών και Οικοδομών Νόμο και Κανονισμούς, με σκοπό τη δυνατότητα έκδοσης του Πιστοποιητικού Επιθεώρησης.
- (v) Δημιουργία Ειδικού Μητρώου δημόσιων κτιρίων, στο οποίο να καταχωρούνται τα αποτελέσματα των επιθεωρήσεων.

Όσον αφορά το κτίριο Κεντρικών Γραφείων και Επαρχιακού Γραφείου Λευκωσίας του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών παρατηρήσαμε ότι, ενώ το κτίριο κρίθηκε από τον Μάρτιο 2000 ότι αφενός δεν πληρούσε τις πρόνοιες του αντισεισμικού κώδικα που θεσπίστηκε το 1993, και αφετέρου παρουσίαζε

σοβαρά προβλήματα στατικής επάρκειας, εντούτοις δεν έχει υλοποιηθεί μέχρι σήμερα η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, που λήφθηκε τον Μάιο 2008, για την κατασκευή νέου κτιρίου.

Τέλος, όσον αφορά το κτίριο του Γενικού Κρατικού Χημείου, παρατηρήσαμε ότι, ενώ το κτίριο είχε κριθεί από το 2002 ότι ήταν επικίνδυνο σε περίπτωση σεισμού, δεν έχει ακόμα ληφθεί απόφαση για ανέγερση νέου κτιρίου, παρόλο ότι στο κτίριο φυλάσσονται εύφλεκτα τοξικά υλικά, αέρια και ραδιενεργές ουσίες, τα οποία – σε τέτοια περίπτωση – είναι ενδεχόμενο να θέσουν σε άμεσο κίνδυνο την ασφάλεια του προσωπικού του Χημείου καθώς και των περιοίκων.

4.18.1 ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Ο έλεγχος της Υπηρεσίας μας για το έτος 2011 δεν είχε διεξαχθεί μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης. Τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο που διενεργήθηκε στο Τμήμα Αρχαιοτήτων για το 2010 παρουσιάζονται στην Έκθεσή μας για το ίδιο έτος.

4.18.2 ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Μέρος Α

Λογαριασμός καταθέσεων. Στις 31.12.2011 το υπόλοιπο του λογαριασμού ήταν €21.011.205. Το μεγαλύτερο ποσό αφορά σε κρατήσεις και εγγυήσεις για συμβόλαια που εκτελέστηκαν ή εκτελούνται, καθώς και αδαπάνητα υπόλοιπα καταθέσεων από τρίτους, για εκτέλεση διαφόρων εργασιών. Εισηγήθηκα όπως τα υπόλοιπα που εκκρεμούν για μεγάλο χρονικό διάστημα (πέραν των δύο ετών) διερευνηθούν και διευθετηθούν ανάλογα.

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, στις 31.12.2011 τα καθυστερημένα έσοδα ήταν €1.186.694 σε σύγκριση με €1.237.270 το προηγούμενο έτος. Οι σημαντικότερες οφειλές αφορούν το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας (€444.360), την ΑΗΚ (€35.005) και την ΑΤΗΚ (€45.521).

Διαχείριση των κυβερνητικών οχημάτων. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες και ελλείψεις όσον αφορά στη διαχείριση των οχημάτων όπως:

- Στάθμευση/διανυκτέρευση οχημάτων στην οικία λειτουργών χωρίς τη γραπτή εξουσιοδότηση από τον Διευθυντή του Τμήματος όπως προβλέπεται στους Κανονισμούς.
- Χρήση ιδιωτικών οχημάτων και καταβολή οδοιπορικών παρόλο ότι υπάρχουν διαθέσιμα κυβερνητικά οχήματα.
- Μη ορθή τήρηση των βιβλίων κίνησης των οχημάτων.

Υπερωριακή απασχόληση. Η δαπάνη για υπερωριακή απασχόληση το 2011 ανήλθε σε €1.235.375 σε σύγκριση με €1.831.045 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε μείωση κατά 32,5% η οποία οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αποζημίωση της υπερωριακής εργασίας σε ποσοστό 25% με την παραχώρηση ελεύθερου χρόνου.

Διαπιστώθηκαν αδυναμίες όσον αφορά στον έλεγχο της υπερωριακής απασχόλησης όπως:

- Διενέργεια υπερωριακής απασχόλησης χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση από την Ειδική Επιτροπή Υπερωριών του Υπουργείου, όπως προβλέπεται στη σχετική Εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών αρ.950 ημερ. 11.3.1991 και στις οδηγίες του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, ημερ. 17.11.2008.
- Στα Μητρώα Καταγραφής Υπερωριών δεν γίνεται σωστή περιγραφή της εργασίας που εκτελέστηκε για σκοπούς ελέγχου.
- Δεν καταγράφονται στα ημερολόγια έργου οι επισκέψεις των Μηχανικών στα εργοτάξια για σκοπούς επιβεβαίωσης της υπερωριακής εργασίας.

Απαλλοτριώσεις. Διαπιστώθηκε ότι αρκετοί ιδιοκτήτες ακίνητης περιουσίας προσφεύγουν στο Δικαστήριο, αρκετά χρόνια μετά την απαλλοτρίωση, διεκδικώντας επιστροφή μέρους της ιδιοκτησίας τους που δεν χρησιμοποιήθηκε για τον σκοπό της απαλλοτρίωσης ή ο σκοπός της απαλλοτρίωσης εγκαταλείφθηκε ή δεν

ακολουθήθηκαν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, με αποτέλεσμα το Τμήμα για διευθέτηση του θέματος να προβαίνει είτε σε έκδοση Διατάγματος ανάκλησης της Απαλλοτριώσης είτε σε εκ νέου δημοσίευση της Γνωστοποίησης Απαλλοτριώσης, με όλα τα επακόλουθα περιλαμβανομένης και αυξημένης δαπάνης για αποζημιώσεις και τόκους. Συναφώς αναφέρεται ότι η συσσώρευση σημαντικών οφειλών του δημοσίου για αποζημιώσεις απαλλοτριώσεων και οι δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, οδήγησαν το Κράτος στην επαναξιολόγηση διαφόρων έργων για την εκτέλεση των οποίων είχαν γίνει απαλλοτριώσεις και στην ανάκληση αριθμού απαλλοτριώσεων με ταυτόχρονη δημοσίευση ένταξης των τεμαχίων σε Λευκή Ζώνη (για την περίπτωση του αυτοκινητόδρομου Πάφου - Πόλης Χρυσοχούς). Για τον αυτοκινητόδρομο Πάφου - Πόλης Χρυσοχούς, γίνεται ειδική αναφορά στην παρούσα Έκθεση στο μέρος για το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

A. Αδυναμίες στον προγραμματισμό μελέτης και εκτέλεσης έργων.

(α) Νέο Κτίριο Βουλής των Αντιπροσώπων.

- (i) Υπηρεσίες συμβούλου Αρχιτέκτονα.** Τον Μάιο 1995, μετά από αρχιτεκτονικό διαγωνισμό, το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων υπέγραψε με τον επιτυχόντα Αρχιτέκτονα, συμφωνία για τη ανάθεση της μελέτης και επίβλεψης του νέου κτιρίου της Βουλής των Αντιπροσώπων. Τον Ιούλιο 1997, ολοκληρώθηκε η μελέτη του έργου, η προώθηση όμως της κατασκευής του κτιρίου αναστάληκε λόγω ανεύρεσης αρχαιοτήτων στον χώρο ανέγερσής του.

Λόγω της καθυστέρησης στην προώθηση του έργου και της τροποποίησης των σχεδίων, ο Αρχιτέκτονας υπέβαλε απαιτήσεις για οικονομικές αποζημιώσεις. Τον Απρίλιο 2001, το θέμα κατέληξε σε διαιτησία καθώς και σε αγωγή ενώπιον του Δικαστηρίου. Για διευθέτηση του θέματος, κατόπιν εισήγησης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, καταβλήθηκε στον Αρχιτέκτονα ποσό £315.000 για πλήρη και τελική διευθέτηση της πιο πάνω διαιτησίας και ποσό £66.000 για διευθέτηση της αγωγής. Παρά τη διευθέτηση αυτή, τον Φεβρουάριο 2006, ο Αρχιτέκτονας υπέβαλε νέα απαίτηση για ποσό £303.254, την οποία απέρριψε το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων και, ως εκ τούτου, ο Αρχιτέκτονας προσέφυγε στο Δικαστήριο.

Τον Ιανουάριο 2009, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την επίσπευση υλοποίησης του έργου με στόχο τη συμπλήρωσή του μέχρι τέλους του 2011 για κάλυψη των αναγκών που θα προέκυπταν από την ανάληψη της Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) το δεύτερο εξάμηνο του 2012. Την πιο πάνω απόφαση ακολούθησε διαπραγμάτευση μεταξύ του Εργοδότη και του Αρχιτέκτονα για την ανάθεση σε αυτόν της τροποποίησης της μελέτης και της επίβλεψης του έργου και παράλληλα τη διευθέτηση των απαιτήσεων του.

Στις 25.2.2009, εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων η συμφωνία που είχε επιτευχθεί. Η εν λόγω συμφωνία περιλάμβανε, μεταξύ άλλων, την πληρωμή προς τον Αρχιτέκτονα ποσοστού 2,2% επί του ποσού του οικοδομικού συμβολαίου ως αμοιβή για την επίβλεψη του έργου, αντί ποσοστού 1,768% που προνοούσε η αρχική συμφωνία. Στο ποσοστό αυτό περιλαμβάνονταν και οι υπηρεσίες για τροποποιήσεις της μελέτης. Η διαφορά του ποσοστού της αμοιβής για την επίβλεψη, συνεπάγεται αύξηση της αμοιβής κατά €345.000, λαμβάνοντας υπόψη την εκτίμηση δαπάνης (€80,0 εκ.). Συμφωνήθηκε επίσης να καταβληθεί στον Αρχιτέκτονα ποσό €50.000 προκειμένου να αποσύρει τις προηγούμενες απαιτήσεις του.

Τον Μάρτιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι η συμφωνία κρίθηκε από το Υπουργείο ως ισοβαρής και συνιστούσε ικανοποιητικό τρόπο διευθέτησης μιας χρονίζουσας διαφοράς η οποία εμπόδιζε την προώθηση του έργου.

- (ii) Ανέγερση του νέου κτιρίου.** Τον Μάρτιο 2009, προκηρύχθηκε διαγωνισμός για προεπιλογή οικονομικών φορέων για συμμετοχή στο διαγωνισμό ανάθεσης της εκτέλεσης του έργου με τη μέθοδο μελέτη – κατασκευή. Η διαδικασία ολοκληρώθηκε περί τον Σεπτέμβριο του 2009 με την επιλογή οκτώ οικονομικών φορέων.

Ενώ η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για υλοποίηση του έργου δεν είχε αλλάξει, στον Προϋπολογισμό του 2010 δε περιλήφθηκε πρόνοια για το έργο. Όσον αφορά τις ανάγκες για την προεδρία της ΕΕ, αποφασίστηκε η προώθηση υπαλλακτικών διευθετήσεων.

Τον Μάρτιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι αναμένεται η έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών για προκήρυξη των προσφορών και ανάλογα με τον χρόνο έγκρισης και τον τρόπο διάθεσης των πιστώσεων θα διαμορφωθεί το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του έργου.

Τελικά η υλοποίηση του έργου δεν προωθήθηκε λόγω της οικονομικής κατάστασης και η όλη διαδικασία παραμένει σε στασιμότητα.

(β) Περιμετρικός Αυτοκινητόδρομος Λευκωσίας. Τον Ιούνιο 2000, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη διενέργεια περιβαλλοντικής και τεχνοοικονομικής μελέτης για τον περιμετρικό αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας με βάση προτεινόμενη όδευση. Τον Ιούλιο 2002, λόγω ενστάσεων του Δήμου Λατσιών και των Κοινοτικών Συμβουλίων Τσερίου και Δευτεράς, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη διενέργεια δεύτερης περιβαλλοντικής και τεχνοοικονομικής μελέτης υιοθετώντας νέα όδευση (νότια). Τον Φεβρουάριο 2004, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την υιοθέτηση τρίτης όδευσης (βόρεια), η οποία να μελετηθεί συγκριτικά με την προηγούμενη, από περιβαλλοντικής και τεχνοοικονομικής άποψης. Τελικά τον Σεπτέμβριο 2005 αποφάσισε την προκήρυξη των προσφορών για την ετοιμασία των κατασκευαστικών σχεδίων, εγκρίνοντας – κατόπιν αξιολόγησης/εισήγησης της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος – την βόρεια όδευση ως καταλληλότερη. Μέχρι τον Ιούνιο 2006, το Τμήμα είχε δαπανήσει περίπου €200.000 για την εκπόνηση των πιο πάνω μελετών.

Τον Μάιο 2007, ανατέθηκε η σύμβαση ετοιμασίας των κατασκευαστικών σχεδίων και της μελέτης εκτίμησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον σε σύμβουλο Μελετητή έναντι ποσού €1.964.892. Η μελέτη προβλεπόταν να ολοκληρωθεί τον Μάιο 2009 και να παραδοθεί στο Τμήμα σε 5 φάσεις οι οποίες θα αποτελούν ξεχωριστά συμβόλαια κατασκευής. Παρατηρήσαμε ότι η ετοιμασία της μελέτης παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση, λόγω διαφόρων προβλημάτων που προέκυψαν στον καθορισμό της τελικής χάραξης του αυτοκινητόδρομου και του δευτερεύοντος οδικού δικτύου. Το Τμήμα μάς πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση αυτή κρίνεται δικαιολογημένη, δεδομένης της πολυπλοκότητας του έργου, της φύσης της μελέτης, των πολλών αλληλένδετων τεχνικών προβλημάτων και περιορισμών, καθώς και των ενστάσεων/αιτημάτων των επηρεαζομένων Δήμων και Κοινοτήτων.

Τον Φεβρουάριο 2010, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.) ενέκρινε παράταση χρόνου 132 εβδομάδων στη συμπλήρωση της μελέτης αναθεωρώντας παράλληλα τους χρόνους υποβολής των ενδιάμεσων εκθέσεων.

Τον Ιούνιο 2011, η Κ.Ε.Α.Α. ενέκρινε την παραχώρηση στον σύμβουλο Μελετητή του συνολικού ποσού των €439.482 για διευθέτηση των οικονομικών απαιτήσεων του εξ αιτίας των αλλαγών που είχαν γίνει στη μελέτη και της αναθεώρησης των χρόνων υποβολής των ενδιάμεσων εκθέσεων.

Το κόστος του αυτοκινητόδρομου υπολογίζεται προκαταρκτικά σε €350 εκ. Η προώθηση της υλοποίησης των 2 πρώτων φάσεων του έργου αναμένεται να γίνει εντός του 2014, νοουμένου ότι δεν θα παρατηρηθεί περαιτέρω καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της μελέτης και στη διαδικασία των απαλλοτριώσεων και θα έχουν εξασφαλιστεί οι αναγκαίες πιστώσεις.

(γ) Μελέτη από ιδιώτες συμβούλους του αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας – Παλαιχωρίου (Φάση Β και Γ) – Αρ. Συμβολαίου PS/D/288. Η έναρξη της μελέτης έγινε στις 15.5.2008, με ημερομηνία ολοκλήρωσης την 19.11.2009. Το ποσό του συμβολαίου ανέρχεται στα €326.000. Η μελέτη αφορούσε την ετοιμασία σχεδίων και εγγράφων για την κατασκευή αυτοκινητόδρομου τεσσάρων λωρίδων κυκλοφορίας μεταξύ Λευκωσίας και Παλαιχωρίου συνολικού μήκους περίπου 11,6 χλμ.

Τον Μάρτιο 2011, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε ότι η μελέτη παρουσίαζε καθυστέρηση, περίπου 2 ετών, και ότι δεν είχαν γίνει από το Τμήμα οι απαραίτητες ενέργειες για αντιμετώπιση του προβλήματος όπως:

- (i) Εξέταση των καθυστερήσεων στη πρόοδο της μελέτης και προώθηση του θέματος στη Κ.Ε.Α.Α. για τυχόν έγκριση παράτασης χρόνου.
- (ii) Ετοιμασία ενδιάμεσης έκθεσης αξιολόγησης της απόδοσης των συμβούλων.
- (iii) Λήψη μέτρων για τερματισμό της σύμβασης αφού αυτή παρουσιάζει τεράστια καθυστέρηση.
- (iv) Έγκαιρη λήψη μέτρων για την ολοκλήρωση της μελέτης μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Τον Μάρτιο 2011, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι:

- (i) Υποδείχθηκε στους συμβούλους η καθυστέρηση στη πρόοδο της μελέτης και ζητήθηκε η επίσπευση της. Το θέμα δεν προωθήθηκε στην Κ.Ε.Α.Α. για τυχόν έγκριση παράτασης χρόνου επειδή δεν είχε υποβληθεί από τους συμβούλους οποιαδήποτε απαίτηση.
- (ii) Το Τμήμα προτίθεται να προχωρήσει με την ετοιμασία ενδιάμεσης έκθεσης αξιολόγησης της απόδοσης των συμβούλων με βάση τις νενομισμένες διαδικασίες.
- (iii) Εξετάστηκε η πιθανότητα τερματισμού της σύμβασης και αποφασίστηκε ότι ένα τέτοιο ενδεχόμενο θα είχε σοβαρότερες επιπτώσεις στη μελέτη και στο δημόσιο συμφέρον.
- (iv) Θα ληφθούν μέτρα για την ολοκλήρωση της μελέτης μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα μετά την υποβολή από τον Μελετητή του αναθεωρημένου προγράμματος που του ζητήθηκε.

Κατόπιν της υπόδειξης του Τμήματος για την καθυστέρηση που παρουσιαζόταν στην πρόοδο της μελέτης, συμφωνήθηκε με τους συμβούλους νέο χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης της. Τον Αύγουστο 2011, οι σύμβουλοι παρέδωσαν στο Τμήμα τα σχέδια που απαιτούνται για την διαδικασία των απαλλοτριώσεων τα οποία στη συνέχεια προωθήθηκαν προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Τον Μάρτιο 2012, ο σύμβουλος παρέδωσε στο Τμήμα την Προκαταρκτική Τελική Έκθεση Μελέτης. Με βάση την μελέτη αυτή, έχουν σταλεί στις αρμόδιες υπηρεσίες τα κατασκευαστικά σχέδια για την ετοιμασία των σχετικών μελετών. Η ολοκλήρωση της μελέτης του έργου προβλέπεται να γίνει μέχρι το τέλος Μαρτίου 2013. Το Τμήμα δεν έχει προχωρήσει στην ετοιμασία ενδιάμεσης έκθεσης αξιολόγησης της απόδοσης των συμβούλων.

(δ) Βελτίωση του οδικού δικτύου εντός της Βιομηχανικής Ζώνης Πέρα Χωρίου Νήσου – Αρ. Διαγωνισμού PS/C/503. Η μελέτη του έργου ανατέθηκε, το 2005, από το Κοινοτικό Συμβούλιο Πέρα Χωρίου Νήσου σε ιδιώτη Μελετητή. Η προκήρυξη του διαγωνισμού έγινε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων τον Μάρτιο 2010. Οι εργασίες άρχισαν την 1.9.2010, με ημερομηνία αποπεράτωσης την 31.8.2011, και ποσό συμβολαίου €1.882.000. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Νοέμβριο 2011, παρατηρήσαμε ότι η πρόοδος των εργασιών παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση συνολικής διάρκειας περίπου 5 μηνών, η οποία οφειλόταν κυρίως σε τροποποιήσεις της μελέτης.

Τον Δεκέμβριο 2011, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει τα ακόλουθα:

- (i) Κατά πόσο το Τμήμα κατά την διαδικασία ετοιμασίας των εγγράφων του διαγωνισμού, είχε προβεί σε έλεγχο και επικαιροποίηση της μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη τις νέες αναπτύξεις και ανάγκες της Βιομηχανικής Ζώνης που προέκυψαν μετά το 2005 όταν είχε ολοκληρωθεί η μελέτη.
- (ii) Τυχόν ευθύνες για την παράλειψη να προβλεφθούν/περιληφθούν εξ αρχής στα έγγραφα του διαγωνισμού, οι αλλαγές που απαιτήθηκαν να γίνουν κατά την εκτέλεση του έργου.
- (iii) Τι μέτρα λαμβάνονταν από το Τμήμα για την έγκαιρη αποπεράτωση των εργασιών.

Τον Μάρτιο 2012, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, κατά την άποψη του, την ευθύνη του ελέγχου και της επικαιροποίησης της μελέτης είχε το Κοινοτικό Συμβούλιο. Λόγω των σοβαρών ελλείψεων στα κατασκευαστικά σχέδια καθώς και στο Δελτίο Ποσοτήτων, ο Μηχανικός του έργου ανέλαβε, κατά την διάρκεια εκτέλεσής του, την τροποποίηση της μελέτης για επίλυση των προβλημάτων.

Το έργο συμπληρώθηκε τελικά στις 17.1.2012, με συνολική παράταση χρόνου – η οποία εγκρίθηκε από την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.) και την Κ.Ε.Α.Α. – 139 ημερολογιακών ημερών, χωρίς οικονομικές αποζημιώσεις.

(ε) Συμβόλαιο για την κατασκευή της Λεωφόρου Αγίου Ιλαρίωνος στη Λευκωσία – Αρ. Συμβολαίου PS/C/631. Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 2.5.2011, με ημερομηνία αποπεράτωσης την 30.4.2012, και ποσό συμβολαίου €4.576.000. Το έργο περιλαμβάνει την πλήρη ανακατασκευή και αναβάθμιση του υφιστάμενου δρόμου, από τον κυκλικό κόμβο του «ΣΟΠΑΖ» μέχρι τον κυκλικό κόμβο του «ΜΠΑΤΑ», από δύο λωρίδες κυκλοφορίας σε τέσσερις λωρίδες.

Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Μάιο 2012, παρατηρήσαμε σημαντική καθυστέρηση στη πρόοδο των εργασιών, διάρκειας περίπου 5 μηνών, που οφείλετο κυρίως στη μη έγκαιρη προμήθεια και τοποθέτηση από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας (Σ.Υ.Λ.) του κεντρικού αγωγού ύδρευσης διαμέτρου Φ400χιλ..

Σύμφωνα με τις Ειδικές Πρόνοιες του συμβολαίου, στο αριστερό πεζοδρόμιο του δρόμου προβλέπετο να τοποθετηθεί νέος κεντρικός αγωγός υδατοπρομήθειας διαμέτρου Φ400 χιλ., σε αντικατάσταση του υφιστάμενου. Η προμήθεια, τοποθέτηση και σύνδεση του αγωγού θα γινόταν από το Σ.Υ.Λ. σε συνεργασία με τον Εργολάβο, ο οποίος είχε επίσης την υποχρέωση της εκσκαφής των σκαμμάτων, της προμήθειας και διάστρωσης της άμμου και της παλινόρθωσης των σκαμμάτων. Το κόστος της προμήθειας και τοποθέτησης της σωλήνας από το Σ.Υ.Λ. ανερχόταν σε €267.825 και το κόστος της εργασίας που θα εκτελούσε ο Εργολάβος σε €51.667. Παρατηρήσαμε ότι το θέμα της καθυστέρησης στην προμήθεια των σωλήνων είχε τεθεί από τον εκπρόσωπο του Σ.Υ.Λ. κατά την πρώτη συντονιστική συνεδρία που είχε γίνει στις 20.4.2011, στα γραφεία του Τμήματος, στην παρουσία όλων των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών και του Εργολάβου. Όπως είχε αναφέρει κατά την πιο πάνω συνεδρία ο εκπρόσωπος του Σ.Υ.Λ., η προμήθεια των σωλήνων αναμενόταν να γίνει σε 6 μήνες.

Τον Φεβρουάριο 2012, η Τ.Ε.Α.Α. εξέτασε το θέμα και ενέκρινε την παραχώρηση στον Εργολάβο παράτασης χρόνου 75 εργάσιμων ημερών (126 ημερολογιακές ημέρες). Ο Εργολάβος με επιστολή του προς το Τμήμα γνωστοποίησε την πρόθεση του για υποβολή απαιτήσεων για οικονομικές αποζημιώσεις.

Στις 24.2.2012, ο Μηχανικός του έργου με επιστολή του, ενημέρωσε το Σ.Υ.Λ. για την παραχώρηση στον Εργολάβο της παράτασης χρόνου επισημαίνοντας ταυτόχρονα ότι οποιαδήποτε έξοδα προκύψουν λόγω της πιο πάνω παράτασης θα βαρύνουν το Σ.Υ.Λ. Στις 18.4.2012, το Σ.Υ.Λ. με απαντητική επιστολή του πληροφόρησε το Τμήμα ότι δεν αποδέχεται οποιαδήποτε ευθύνη για την καθυστέρηση που προκλήθηκε στο έργο, λόγω της μη έγκαιρης προμήθειας των σωλήνων.

Τον Μάιο 2012, ζητήσαμε από τον Διευθυντή του Τμήματος όπως ερευνήσει το πιο πάνω θέμα και πληροφορήσει την Υπηρεσία μας για τους λόγους που προκάλεσαν την καθυστέρηση στην προμήθεια των σωλήνων, υποδεικνύοντας ότι η ανάγκη για την εγκατάσταση του αγωγού ήταν γνωστή από τον Μάρτιο 2010.

(στ) Μελέτη αναβάθμισης του Αυτοκινητόδρομου Λεμεσού – Σαϊττά. Η περιβαλλοντική και τεchnοοικονομική μελέτη του έργου ολοκληρώθηκε το 2006. Στις 21.11.2009, υπογράφηκε μεταξύ του Τμήματος Δημοσίων Έργων και συμβούλων Μηχανικών το συμβόλαιο για τη μελέτη και ετοιμασία των κατασκευαστικών σχεδίων του αυτοκινητόδρομου, έναντι ποσού €820.500, με χρόνο ολοκλήρωσης της μελέτης τα δύο χρόνια.

Η μελέτη αφορά την κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Λεμεσού – Σαϊττά, συνολικού μήκους περίπου 22,5 χιλ. με τέσσερις λωρίδες κυκλοφορίας. Η επιλεγείσα όδευση ακολουθεί νέα χάραξη ανατολικά του υφιστάμενου δρόμου, παρακάμπτοντας την Άλασσα, τη Λάνεια και την Τριμίκλινη και καταλήγει με τερματικό κόμβο στην περιοχή Σαϊττά. Το έργο χωρίζεται σε 2 φάσεις, την φάση Α που έχει διαχωριστεί στις φάσεις Α1 και Α2, και στην φάση Β. Έχει υποβληθεί η Προκαταρκτική Τελική Έκθεση για τις φάσεις Α1 και Α2, ενώ για τη φάση Β αναμένεται η υποβολή της Ενδιάμεσης Έκθεσης.

Η μελέτη αναμένεται να ολοκληρωθεί το τέλος του 2012, με καθυστέρηση περίπου ενός χρόνου. Η καθυστέρηση οφείλεται αφενός στη διερεύνηση της δυνατότητας εναλλακτικής χάραξης και αφετέρου στα

επιπρόσθετα αιτήματα των επηρεαζομένων κοινοτήτων τα οποία δεν είχαν υποβληθεί κατά την ετοιμασία της περιβαλλοντικής μελέτης.

Το συνολικό κόστος κατασκευής του έργου υπολογίζεται περίπου σε €150εκ.

Η έναρξη των εργασιών αναμένεται να γίνει εντός του 2013, αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία των απαλλοτριώσεων και νοουμένου ότι θα εγκριθούν οι ανάλογες πιστώσεις στον προϋπολογισμό του κράτους.

B. Λάθη και παραλείψεις σε μελέτες έργων.

(α) Κατασκευή της Λεωφόρου Αρχαγγέλου – Αρ. Συμβολαίου PS/C/455.

- (i) Πρόοδος εργασιών.** Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 17.10.2008, με προβλεπόμενη ημερομηνία αποπεράτωσης τις 14.10.2010, και ποσό συμβολαίου ύψους €18.399.000.

Τον Νοέμβριο 2009, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε ότι, η πρόοδος των εργασιών παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση (5-6 μηνών), μέρος της οποίας οφείλετο στην ανάγκη για τροποποίηση των σχεδίων εξ αιτίας αδυναμιών/παραλείψεων της μελέτης του έργου που είχε γίνει από το Τμήμα.

Μέχρι τον Νοέμβριο 2009, είχαν εγκριθεί από την Κ.Ε.Α.Α. 39 αλλαγές με αναμενόμενη αύξηση του κόστους κατά περίπου €800.000. Ως αποτέλεσμα, ο Εργολάβος είχε γνωστοποιήσει την πρόθεση του για υποβολή απαιτήσεων παράτασης χρόνου και οικονομικών αποζημιώσεων.

Τον Μάιο 2010, η Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων μάς πληροφόρησε ότι η μελέτη του έργου είχε βασιστεί σε ρυθμιστικό σχέδιο που είχε ετοιμάσει το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικίσεως το 1992. Για πολλά χρόνια η υλοποίηση του έργου προσέκρουε σε προβλήματα απαλλοτριώσεων και άλλες αντιδράσεις ενώ κατά την μακρά περίοδο εκπόνησης της μελέτης, αυτή δέχθηκε πολλές και σημαντικές αλλαγές. Η Υπουργός μάς πληροφόρησε επίσης ότι με βάση τις διαδικασίες που ακολουθούνται στα συγχρηματοδοτούμενα έργα, το Τμήμα Ελέγχου του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων είχε εξετάσει – πριν την προκήρυξη των προσφορών – την πληρότητα, ορθότητα και επάρκεια των σχεδίων, των τεχνικών προδιαγραφών και των δελτίων ποσοτήτων καθώς και την ορθότητα των παραδοχών της μελέτης και των κωδικών/κανονισμών/προτύπων που είχαν χρησιμοποιηθεί. Κατά την εξέταση αυτή υποδείχθηκε στον Μελετητή πολύ μεγάλος αριθμός παρατηρήσεων οι οποίες ενσωματώθηκαν στην τελική μελέτη και ως εκ τούτου τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν στη συνέχεια ήταν σημαντικά μειωμένα. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η καθυστέρηση του έργου υπολογιζόταν σε 7 μήνες αλλά αναμενόταν να αυξηθεί σε 13 μήνες, λόγω επιπρόσθετων καθυστερήσεων σε μελλοντικές εργασίες που δεν είχαν ακόμη επηρεάσει την πρόοδο του έργου. Τέλος, μας πληροφόρησε ότι είχε συμφωνηθεί προκαταρκτικά νέο χρονοδιάγραμμα εργασίας, που προέβλεπε σταδιακή συμπλήρωση του έργου μέχρι το τέλος Μαρτίου 2011.

Τον Σεπτέμβριο 2010, η Κ.Ε.Α.Α. ενέκρινε εισήγηση της Τ.Ε.Α.Α. για παραχώρηση στον Εργολάβο συνολικής παράτασης χρόνου 6,5 μηνών δηλαδή μέχρι τις 30.4.2011.

Μέχρι τον Μάρτιο 2011, όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής, είχαν εγκριθεί από τα αρμόδια όργανα 59 αλλαγές με αναμενόμενη αύξηση του κόστους των εργασιών κατά €1.109.413.

Τον Μάιο 2011, η Κ.Ε.Α.Α. ενέκρινε εισήγηση της Τ.Ε.Α.Α και του Μηχανικού του έργου για καταβολή στον Εργολάβο – προς διευθέτηση των απαιτήσεων του λόγω της πιο πάνω δικαιολογημένης παράτασης χρόνου – του ποσού των €839.257, ως οικονομική αποζημίωση.

- (ii) Ποιότητα εργασιών.** Μετά από εργαστηριακούς ελέγχους που έγιναν από το Κεντρικό Εργαστήριο του Τμήματος Δημοσίων Έργων κατά την διάρκεια εκτέλεσης του έργου, διαπιστώθηκε ότι μέρος των αδρανών υλικών, που είχαν χρησιμοποιηθεί στο έργο για την κατασκευή εργασιών από σκυρόδεμα, ήταν εκτός των προδιαγραφών του συμβολαίου και σε ορισμένες περιπτώσεις εκτός και των προνοιών του σχετικού Διατάγματος του Υπουργού Εσωτερικών αναφορικά με τις δοκιμές αποσάθρωσης, αντοχής σε κατακερματισμό και περιεκτικότητα σε παιπάλη. Ο Μηχανικός του έργου έχει υπολογίσει

προκαταρκτικά την αξία των εργασιών στις οποίες παρουσιάστηκαν οι πιο πάνω αποκλίσεις σε €553.000. Λόγω του προβλήματος που παρουσιάστηκε έγινε από το Τμήμα προκαταρκτική χρηματική αποκοπή από τα πιστοποιητικά πληρωμής του Εργολάβου ύψους €580.000.

Το έργο συμπληρώθηκε τον Ιούνιο 2011, αλλά δεν έχει ακόμα συμβατικά παραληφθεί ούτε έχει εκδοθεί το Πιστοποιητικό Προσωρινής Παραλαβής μέχρι την επίλυση των πιο πάνω προβλημάτων. Το Τμήμα ζήτησε σχετική γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα, η οποία δόθηκε στις 20.3.2012. Η γνωμάτευση μελετάται και αναμένεται η λήψη αποφάσεων για τις περαιτέρω ενέργειες που θα γίνουν και τον τρόπο χειρισμού του θέματος.

(β) Κατασκευή του παραλιακού δρόμου Λάρνακας – Δεκέλειας (φάση Α) – Αρ. Συμβολαίου PS/C/501. Τον Μάιο 2009, παρατηρήσαμε ότι η πρόοδος των εργασιών, η έναρξη των οποίων είχε γίνει στις 19.5.2008, με προβλεπόμενη ημερομηνία αποπεράτωσης στις 2.11.2009 και ποσό συμβολαίου ύψους €4.891.725, παρουσίαζε καθυστέρηση (3-4 μηνών), που οφειλόταν κυρίως στην ανάγκη για σταθεροποίηση του υπεδάφους – το οποίο κρίθηκε ακατάλληλο – με την τοποθέτηση επιπλέον στρώσης στέψης και λιθοριπής, επειδή η πρόνοια του συμβολαίου για στρώση στέψης και λιθοριπής πάχους 200 χιλ. ήταν ανεπαρκής για τη σταθεροποίηση του.

Τον Ιούνιο 2009, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε ότι δεν λήφθηκαν υπόψη από τον Μελετητή, αλλά ούτε και από το Τμήμα, κατά το στάδιο ετοιμασίας της μελέτης, οι εμπειρίες από το προηγούμενο συμβόλαιο στον ίδιο δρόμο, Δρόμος Λάρνακας – Δεκέλειας, φάση Β' στον οποίο παρουσιάστηκε παρόμοιο πρόβλημα, δηλαδή η ανάγκη για σταθεροποίηση του υπεδάφους.

Λόγω – κυρίως – των πιο πάνω προβλημάτων το έργο συμπληρώθηκε στις 23.7.2010 με συνολική καθυστέρηση 171 εργάσιμων ημερών.

Τον Μάρτιο 2012, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα Δημοσίων Έργων δεν είχε εμπλοκή στην μελέτη του έργου, η οποία είχε γίνει από τον Δήμο Λάρνακας, ενώ το Τμήμα είχε αναλάβει την προκήρυξη των προσφορών, την κατακύρωση του διαγωνισμού και την επίβλεψη της κατασκευής του έργου.

Τον Απρίλιο 2012, η Κ.Ε.Α.Α. ενέκρινε την καταβολή στον Εργολάβο ποσού ύψους €40.000 ως αποζημίωση, για πλήρη και τελική διευθέτηση όλων των απαιτήσεων του.

(γ) Βελτίωση της λεωφόρου Μακαρίου Γ' στο Παλιομέτοχο – Αρ. Συμβολαίου PS/C/397. Τον Ιούνιο 1996, ετοιμάστηκε το ρυθμιστικό σχέδιο του έργου από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικίσεως και το 2001, συμπληρώθηκαν τα κατασκευαστικά σχέδια από το Τμήμα Δημοσίων Έργων. Λόγω καθυστέρησης στην ολοκλήρωση της διαδικασίας των απαλλοτριώσεων καθώς και στην εξασφάλιση των σχετικών πιστώσεων, η προκήρυξη του διαγωνισμού για την κατασκευή του έργου έγινε τον Οκτώβριο 2009.

Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Αύγουστο 2010, παρατηρήσαμε ότι η πρόοδος των εργασιών, η έναρξη των οποίων είχε γίνει στις 24.4.2010 με προβλεπόμενη ημερομηνία αποπεράτωσης στις 31.1.2011 και ποσό συμβολαίου ύψους €1.848.428, παρουσίαζε καθυστέρηση, μεγάλο μέρος της οποίας οφειλόταν αφενός στην ανάγκη για τροποποίηση των σχεδίων, ώστε να αντιμετωπιστούν αδυναμίες που παρουσιάστηκαν στη μελέτη και αφετέρου στην ανάγκη για επικαιροποίηση της μελέτης για να επιλυθούν προβλήματα που αφορούσαν κυρίως υφιστάμενες υπηρεσίες (καλώδια Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου, δίκτυο αποχέτευσης λυμάτων). Για την εν λόγω καθυστέρηση η Κ.Ε.Α.Α. ενέκρινε την παραχώρηση προς τον Εργολάβο παράτασης χρόνου 27 εργάσιμων ημερών, χωρίς οικονομικές αποζημιώσεις.

Τον Οκτώβριο 2010, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον, ο Κλάδος Μελετών εξέδωσε εγκύκλιο προς τους μελετητές με οδηγίες για σειρά ενεργειών/ελέγχων που πρέπει να γίνονται πριν να θεωρηθεί μια μελέτη ως συμπληρωμένη και προωθηθεί για ζήτηση προσφορών με ιδιαίτερη έμφαση τις υπηρεσίες. Επίσης αποφασίστηκε όπως γίνεται έλεγχος των μελετών που συμπληρώνονται, από δεύτερο Μελετητή του Τμήματος. Περαιτέρω μας πληροφόρησε ότι εξετάζεται το θέμα κατά πόσο μετά την παρέλευση κάποιου χρονικού διαστήματος (7-8 χρόνων) από την

ετοιμασία μιας μελέτης, και εφόσον αυτή δεν προσφοροδοτείται, να θεωρείται ως πεπαλαιωμένη και να γίνεται νέα μελέτη από την αρχή.

Τον Μάρτιο 2012, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι, το Τμήμα Δημοσίων Έργων ζήτησε από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως όπως ενημερώνουν το Τμήμα, μετά την ετοιμασία του ρυθμιστικού σχεδίου, για τον χρόνο υλοποίησης του έργου για να λαμβάνεται υπόψη κατά την ετοιμασία των κατασκευαστικών σχεδίων.

(δ) Συμβόλαιο για τη βελτίωση του δρόμου Παραλιμνίου – Δερύνειας. Κυκλοφοριακή διαχείριση του έργου – Αρ. Συμβολαίου PS/C/449. Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 24.3.2009, με προβλεπόμενη ημερομηνία αποπεράτωσης στις 24.3.2011, και ποσό συμβολαίου ύψους €11.256.800.

Πριν την έναρξη των εργασιών, ο Εργολάβος απέστειλε επιστολή στο Τμήμα με την οποία πληροφορούσε τον Μηχανικό του έργου ότι οι πρόνοιες του συμβολαίου αναφορικά με την κυκλοφοριακή διαχείριση (αμφίδρομη κυκλοφορία οχημάτων) δεν μπορούσαν να εφαρμοστούν και ζήτησε οδηγίες για επίλυση του προβλήματος. Το θέμα εξετάστηκε από το Τμήμα και δόθηκαν οδηγίες στον Εργολάβο για αλλαγή των προνοιών του συμβολαίου ώστε να διευκολύνεται η τροχαία κίνηση.

Τον Δεκέμβριο 2010, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε ότι, λόγω των παραλείψεων/αδυναμιών των εγγράφων του συμβολαίου αναφορικά με την κυκλοφοριακή διαχείριση του έργου, προκλήθηκε σημαντική καθυστέρηση στο έργο η οποία αναμενόταν να επιφέρει αύξηση του κόστους καθώς και ταλαιπωρία στους χρήστες του δρόμου και στους παρόδους κατοίκους.

Τον Μάιο 2011, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, κατόπιν αιτήματος των Δήμων Παραλιμνίου και Δερύνειας, κατά το στάδιο της μελέτης του έργου, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως είχε ζητήσει από το Τμήμα του όπως τροποποιήσει την τυπική διατομή του δρόμου, με την προσθήκη χώρων στάθμευσης, εις βάρος του χώρου πρασίνου. Η αλλαγή αυτή είχε εγκριθεί στα τελευταία στάδια της διαδικασίας προσφοροδότησης του έργου και, εξ αιτίας της έντονης πίεσης για άμεση προκήρυξη του σχετικού διαγωνισμού, διέλαθε της προσοχής του Τμήματος η ανάγκη τροποποίησης των προνοιών των εγγράφων για την κυκλοφοριακή διαχείριση κατά την εκτέλεση του έργου.

Μετά την έναρξη των εργασιών, διαφάνηκε η δυσκολία εφαρμογής της προτεινόμενης στο συμβόλαιο κυκλοφοριακής διαχείρισης και, ως εκ τούτου, η ανάγκη τροποποίησης της. Για την εν λόγω αλλαγή, ο Εργολάβος υπέβαλε απαίτηση για παράταση χρόνου 268 εργάσιμων ημερών.

Τον Ιούλιο 2011, η Κ.Ε.Α.Α. ενέκρινε την παραχώρηση στον Εργολάβο δικαιολογημένης παράτασης χρόνου 180 εργάσιμων ημερών μεταθέτοντας την ημερομηνία λήξης του συμβολαίου την 1.12.2011.

Τον Ιούνιο 2012, ο Εργολάβος υπέβαλε – με βάση την παραχωρηθείσα παράταση χρόνου, – απαίτηση για οικονομικές αποζημιώσεις ύψους περίπου €800.000. Η απαίτηση του Εργολάβου αξιολογείται από τον Μηχανικό του έργου.

(ε) Συμβόλαιο για την κατασκευή του δρόμου από Βιομηχανική Περιοχή Ιδαλίου προς Βαθειά Γωνιά – Αρ. Συμβολαίου PS/C/546. Η κατασκευή του έργου άρχισε στις 6.7.2009, με προβλεπόμενη ημερομηνία αποπεράτωσης στις 5.7.2010, και ποσό συμβολαίου ύψους €2.713.000. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου, για σκοπούς κυκλοφοριακής διαχείρισης, το έργο χωρίστηκε γεωγραφικά σε 4 τμήματα. Οι εργασίες στα τμήματα 1 μέχρι 3 προβλεπόταν όπως εκτελούνται διαδοχικά ενώ οι εργασίες στο τμήμα 4 παράλληλα με τις εργασίες στα τμήματα 1 μέχρι 3. Με την αποπεράτωση του κάθε τμήματος θα γινόταν τμηματική παραλαβή.

Τον Μάιο 2010, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε ότι, ενώ οι εργασίες που άρχισαν από το τμήμα 1, με βάση το πρόγραμμα του Εργολάβου, δεν είχαν ακόμα αποπερατωθεί – υπολειπόταν η τοποθέτηση της συνδετικής στρώσης ασφάλτου και της επιφανειακής στρώσης, καθώς και η κατασκευή των πεζοδρομίων περιλαμβανομένων των υπηρεσιών εντός των πεζοδρομίων – άρχισαν από τις 16.4.2010 οι εργασίες στο τμήμα 2 κατά παράβαση των προνοιών του συμβολαίου.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι η πρόοδος των εργασιών παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση (4-5 μήνες), μέρος της οποίας οφειλόταν στην ανάγκη για τροποποίηση των σχεδίων και στην εκτέλεση επιπρόσθετων εργασιών, όπως η κατασκευή του συστήματος αποχέτευσης των ομβρίων υδάτων και η μετακίνηση του υφιστάμενου δικτύου της ΑΗΚ.

Τον Σεπτέμβριο 2010, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι οι εργασίες άρχισαν από το τμήμα 1 αλλά, λόγω καθυστέρησης στην εγκατάσταση των υπηρεσιών της Α.Η.Κ. και Α.Τ.Η.Κ., ο Μηχανικός του έργου έκρινε σκόπιμο όπως, για να μην παραμείνει ο Εργολάβος σε αδράνεια, δοθούν οδηγίες για συνέχιση των εργασιών στο τμήμα 2. Σε διαφορετική περίπτωση, ο Εργολάβος είχε προειδοποιήσει ότι θα απαιτούσε χρονική παράταση με οικονομικές αποζημιώσεις.

Όσον αφορά την πρόοδο των εργασιών, μας πληροφόρησε ότι πράγματι το έργο παρουσιάζει καθυστέρηση της τάξης των 4-5 μηνών. Ενώ ο Εργολάβος είχε απαιτήσει μέχρι τότε παράταση χρόνου 139 εργάσιμων ημερών του είχαν εγκριθεί μόνο 59, εκ των οποίων οι 20 με οικονομικές αποζημιώσεις. Οι απαιτήσεις του Εργολάβου για οικονομικές αποζημιώσεις, ανήρχοντο σε €481.627.

Τελικά η προσωρινή παραλαβή του έργου έγινε στις 3.2.2011, με συνολική καθυστέρηση 213 ημερολογιακών ημερών. Το Τμήμα έχει επιβάλει στον Εργολάβο ως ρήτρα καθυστέρησης, χρηματική αποκοπή ύψους €190.800 για 106 συνολικά ημερολογιακές ημέρες αδικαιολόγητης καθυστέρησης που οφειλόταν στον ίδιο. Ο Εργολάβος διαφώνησε με την πιο πάνω απόφαση του Τμήματος και βρίσκεται σε εξέλιξη διαδικασία για φιλικό διακανονισμό του θέματος ώστε να καθοριστεί/συμφωνηθεί η συνολική παράταση χρόνου καθώς και οι οικονομικές αποζημιώσεις.

Τον Σεπτέμβριο 2012, ο Διευθυντής του Τμήματος πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι το Τμήμα είχε καταλήξει σε προκαταρκτική συμφωνία με τον Εργολάβο για φιλικό διακανονισμό της διαφοράς, η οποία θα προωθηθεί σύντομα στις αρμόδιες Επιτροπές (Τ.Ε.Α.Α. και Κ.Ε.Α.Α.) για εξέταση και έγκριση.

(στ) Συμβόλαιο Περιοδικής Συντήρησης των Αυτοκινητόδρομων στις Επαρχίες Λεμεσού και Λευκωσίας – Αρ. Συμβολαίων PS/C/673 και PS/C/672. Από επιτόπιο έλεγχο στα πιο πάνω έργα, τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2012 αντίστοιχα, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

Στα έγγραφα των συμβολαίων προβλεπόταν ότι οι εργασίες θα εκτελούνταν σε δύο φάσεις: Τη φάση Α, που περιλάμβανε τις ασφαλικές και άλλες συναφείς εργασίες, με εξαίρεση την τελική οριζόντια σήμανση, και τη φάση Β, που περιλάμβανε μόνο την τελική οριζόντια σήμανση. Προβλεπόταν επίσης ότι η παραλαβή των εργασιών θα γινόταν, αφού συμπληρωνόταν και η τελική οριζόντια σήμανση. Στη σύμβαση προνοείτο επίσης ότι τα διάφορα επιμέρους τμήματα των δρόμων, μετά την αποπεράτωση των ασφαλικών εργασιών, θα παραδίδονταν κάθε μέρα στην κυκλοφορία με προσωρινή οριζόντια σήμανση, ενώ η τελική οριζόντια σήμανση – με θερμοπλαστική μορφή – θα τοποθετείτο εντός δύο βδομάδων από τη συμπλήρωση των εργασιών επίστρωσης σε ολόκληρο το υπό συντήρηση τμήμα των δρόμων. Στα έγγραφα της σύμβασης καθοριζόταν ο χρόνος αποπεράτωσης κάθε φάσης καθώς και το αντίστοιχο ποσό χρηματικής αποκοπής για τυχόν καθυστερήσεις.

Τον Φεβρουάριο 2012, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε ότι, οι πιο πάνω πρόνοιες των εγγράφων των συμβολαίων, προκαλούσαν ασάφεια ως προς τον χρόνο παραλαβής των εργασιών των 2 φάσεων και κατ' επέκταση στο δικαίωμα του Εργολάβου να ζητήσει – και την υποχρέωση του Μηχανικού του έργου να εκδώσει – πιστοποιητικό τμηματικής παραλαβής, σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες της σύμβασης. Παρατηρήσαμε επίσης ότι, και στα δύο συμβόλαια, οι Εργολάβοι δεν είχαν ζητήσει από τους Μηχανικούς την έκδοση των πιστοποιητικών τμηματικής παραλαβής για κάθε φάση των εργασιών. Εκδόθηκαν μόνο πιστοποιητικά προσωρινής παραλαβής για το σύνολο των εργασιών, μετά την ολοκλήρωση των έργων. Εν όψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε στον Διευθυντή του Τμήματος όπως σε μελλοντικούς διαγωνισμούς, διευκρινιστούν οι πρόνοιες των εγγράφων, ώστε να αποφεύγονται οι εν λόγω ασάφειες.

(ζ) Συμβόλαιο Περιοδικής Συντήρησης Δρόμων στην Επαρχία Λευκωσίας – Αρ. Συμβολαίου PS/C/677. Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 5.12.2011, με προβλεπόμενη ημερομηνία αποπεράτωσης στις 15.3.2012, και ποσό συμβολαίου ύψους €3.166.700. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Απρίλιο 2012, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

Στον τόμο «Δ» των εγγράφων του διαγωνισμού, προβλεπόταν μεταξύ άλλων ότι, στα τμήματα των δρόμων που περιλαμβάνονταν στο συμβόλαιο για συντήρηση θα προηγείτο επιθεώρηση τους από τον Μηχανικό του έργου και τον Εργολάβο με σκοπό τον καθορισμό των σημείων εκείνων στα οποία χρειαζόταν να γίνουν τοπικές κατασκευαστικές επιδιορθώσεις (structural patching). Ως εκ τούτου, στο Δελτίο Ποσοτήτων του συμβολαίου περιλήφθηκε συνολική ποσότητα 500 τ.μ. για τοπικές κατασκευαστικές επιδιορθώσεις σε βάθος μέχρι 400 χιλ. Μετά την επιθεώρηση των δρόμων, ο Μηχανικός του έργου έδωσε οδηγίες στον Εργολάβο να εκτελέσει εργασίες κατασκευαστικών επιδιορθώσεων σε βάθος 60 χιλ. για συνολική ποσότητα 12.875 τ.μ.

Τον Μάιο 2012, με επιστολή μας προς τον Αν. Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

(α) Η σημαντική αύξηση στην ποσότητα της συγκεκριμένης εργασίας (από 500τ.μ. σε 12.875 τ.μ.) προκάλεσε καθυστέρηση στο έργο 21 εργάσιμων ημερών.

(β) Η τιμολόγηση της εργασίας από τον Εργολάβο, κατά την προσφοροδότηση του έργου, έγινε με βάση την πιθανότητα οι κατασκευαστικές επιδιορθώσεις να επεκταθούν σε βάθος μέχρι 400 χιλ. δηλαδή πολύ μεγαλύτερο από αυτό που εκτελέστηκε.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε στον Αν. Διευθυντή του Τμήματος όπως καταβληθεί προσπάθεια ώστε να συμφωνηθεί με τον Εργολάβο νέα τιμή μονάδας η οποία να ανταποκρίνεται/αντιστοιχεί στην πραγματική εργασία που είχε εκτελεστεί, με βάση τις οδηγίες του Μηχανικού του έργου. Ζητήσαμε επίσης όπως μας πληροφορήσει κατά πόσο είχε διεξαχθεί από το Τμήμα, έλεγχος της κατάστασης των δρόμων πριν την προκήρυξη του διαγωνισμού, για να εξακριβωθεί η έκταση των κατασκευαστικών επιδιορθώσεων που απαιτούνταν, ώστε να περιληφθούν στο Δελτίο Ποσοτήτων οι ορθές ποσότητες.

Εισηγηθήκαμε τέλος όπως αναθεωρηθούν οι σχετικές πρόνοιες των εγγράφων προσφορών σε μελλοντικούς διαγωνισμούς, για περιοδική συντήρηση δρόμων, ώστε να προνοούν την υποβολή ξεχωριστών τιμών μονάδος, για τοπικές κατασκευαστικές επιδιορθώσεις σε διαφορετικά βάθη.

Γ. Αδυναμίες στη διαχείριση συμβολαίων.

(α) **Παρακαμπτήριος δρόμος Καλού Χωριού και Ζωοπηγής. Κατολίσθησεις πρανών από τη Χ.Θ. 3+000 μέχρι τη Χ.Θ. 3+100 – Αρ. Συμβολαίου PS/C/545.** Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 9.11.2009, με προβλεπόμενη ημερομηνία αποπεράτωσης στις 8.5.2011, και ποσό συμβολαίου ύψους €6.676.000.

Τον Οκτώβριο 2010, ο Εργολάβος με επιστολή του πληροφόρησε το Τμήμα ότι από τη Χ.Θ. 3+000 μέχρι τη Χ.Θ. 3+100 το υφιστάμενο έδαφος αποτελείτο από χαλαρά χώματα ή/και μάζα τα οποία κατά την διάρκεια της εκσκαφής παρουσίασαν αστάθεια με ενδεχόμενο να προκληθεί κατολίσθηση. Τον ίδιο μήνα, ο Μηχανικός του έργου ενημέρωσε τον Εργολάβο ότι κατόπιν επιτόπιας επίσκεψης λειτουργών του Τμήματος στην υπό αναφορά περιοχή, δεν είχε διαπιστωθεί η ύπαρξη χαλαρών χωμάτων ή μάζων.

Τον Απρίλιο 2011, ο Εργολάβος πληροφόρησε τον Μηχανικό ότι κατά την διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών παρατηρήθηκε κατολίσθηση σε τμήμα του δρόμου από τη Χ.Θ. 3+000 μέχρι τη Χ.Θ. 3+100 σε διαμορφωμένο πρανές όπου και δημιουργήθηκαν μεγάλα ρήγματα και ότι λόγω της επικινδυνότητας της κατολίσθησης είχε διακόψει τις εργασίες στο εν λόγω τμήμα του δρόμου. Τον ίδιο μήνα, ο Μηχανικός του έργου πληροφόρησε το Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως για την κατολίσθηση και ζήτησε την αξιολόγηση και επίλυση του προβλήματος έτσι ώστε να περιοριστεί η καθυστέρηση στις κατασκευαστικές εργασίες του έργου.

Μετά από επιτόπια έρευνα λειτουργών του Τμήματος Γεωλογικής Επισκοπήσεως, διαπιστώθηκε ότι η κατολίσθηση είχε επεκταθεί σε όλες τις αναβαθμίδες του πρανούς, με εμφανή καθίζηση, που είχε ως αποτέλεσμα τη μετακίνηση μεγάλης μάζας υλικού. Διαπιστώθηκε επίσης ότι η πιο προσιτή λύση σταθεροποίησης του πρανούς, ήταν η δραστική μείωση της κλίσης του με επέκταση των εκσκαφών πέραν της απαλλοτριωθείσας λωρίδας για την κατασκευή του δρόμου.

Τον Μάιο 2011, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος, παρατηρήσαμε ότι:

(i) Λόγω του ότι το Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως δεν είχε διεξαγάγει ολοκληρωμένη γεωλογική/γεωτεχνική έρευνα στο στάδιο της μελέτης, δεν είχαν εκτιμηθεί ορθά τα γεωλογικά

δεδομένα της περιοχής του έργου, με αποτέλεσμα να μη ληφθεί υπόψη στη μελέτη και στο συμβόλαιο η πιθανότητα εκτεταμένων κατολισθήσεων.

- (ii) Δεν λήφθηκαν έγκαιρα από το Τμήμα τα κατάλληλα μέτρα για διερεύνηση και αντιμετώπιση του προβλήματος, παρά τη σχετική προειδοποίηση του Εργολάβου που είχε γίνει τον Οκτώβριο 2010.
- (iii) Οι κατολισθήσεις προκάλεσαν διακοπή των εργασιών στο συγκεκριμένο τμήμα του δρόμου και καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του έργου, με ενδεχόμενο την διεκδίκηση από τον Εργολάβο σχετικών αποζημιώσεων.

Τον Αύγουστο 2011, ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι μετά την προειδοποίηση του Εργολάβου (τον Οκτώβριο 2010), το Τμήμα είχε επιθεωρήσει το έργο, χωρίς ωστόσο να διαπιστωθούν σημεία που ενδεχομένως να προκαλούσαν κατολίσθηση. Στο στάδιο εκείνο, όπως μας ανέφερε, δεν μπορούσε να προβλεφθεί οποιαδήποτε αποσταθεροποίηση του πρανούς με ενδεχόμενη πρόκληση κατολίσθησης ώστε να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα αποτροπής της.

Λόγω της κατολίσθησης εγκρίθηκε από την Τ.Ε.Α.Α./Κ.Ε.Α.Α. η παραχώρηση στον Εργολάβο παράτασης χρόνου 25 εργάσιμων ημερών χωρίς οικονομικές αποζημιώσεις.

(β) Κτίριο Διακίνησης Λαθρομεταναστών στη Μενόγεια Λάρνακας. (Φάση Α') - Αρ. Συμβολαίου 29/2009. Η έναρξη των εργασιών έγινε την 1.6.2010, με προβλεπόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης στις 1.7.2011, και ποσό συμβολαίου ύψους €9.580.000.

Ο Συντονιστής της σύμβασης με έκθεση του προς την Τ.Ε.Α.Α., ημερ. 17.10.2011, ζήτησε την έγκριση 4 αλλαγών στο έργο, συνολικού κόστους €122.547. Εισηγήθηκε επίσης την παραχώρηση στον Εργολάβο παράτασης χρόνου μέχρι τις 11.11.2011, χωρίς εκατέρωθεν απαιτήσεις.

Η Κ.Ε.Α.Α., στην οποία παραπέμφθηκε το θέμα από την Τ.Ε.Α.Α., με εισήγηση για έγκριση του, αποφάσισε σε συνεδρία της την 1.12.2011 όπως απορρίψει την εισήγηση, επειδή οι εν λόγω εργασίες είχαν ήδη εκτελεστεί χωρίς έγκριση. Ζήτησε επίσης από τον Διευθυντή του Τμήματος, με επιστολή της ημερ. 1.12.2011, όπως ληφθούν μέτρα ώστε να αποφευχθούν παρόμοιες περιπτώσεις στο μέλλον. Παρέθεσε επίσης αναλυτικά τους λόγους για τους οποίους δεν υιοθέτησε την προσέγγιση του Συντονιστή του έργου και της Τ.Ε.Α.Α. όσον αφορά το θέμα της παράτασης χρόνου χωρίς εκατέρωθεν απαιτήσεις.

Με βάση τα πιο πάνω, η Κ.Ε.Α.Α. εξέφρασε την άποψη ότι θα ήταν μεν επιθυμητή η επίτευξη φιλικού διακανονισμού με τον Εργολάβο, ιδιαίτερα λόγω λανθασμένων χειρισμών στη διαχείριση της σύμβασης (καθυστέρηση στην έκδοση οδηγιών για τροποποιήσεις, μη ικανοποιητική απάντηση στις επιστολές του Εργολάβου), πλην όμως ο διακανονισμός αυτός δεν θα έπρεπε να απαλλάξει τον Εργολάβο από την ευθύνη των δικών του αδικαιολόγητων καθυστερήσεων. Ενόψει των πιο πάνω, η Κ.Ε.Α.Α. αποφάσισε ότι ο προτεινόμενος από τον Συντονιστή του έργου και την Τ.Ε.Α.Α. φιλικός διακανονισμός, με την παραχώρηση στον Εργολάβο παράτασης χρόνου μέχρι τις 11.11.2011, θα μπορούσε να γίνει αποδεκτός, υπό την προϋπόθεση να αποκοπεί από τις πληρωμές προς τον Εργολάβο ποσό ύψους €100.000, εξ αιτίας της αδικαιολόγητης καθυστέρησης στην ολοκλήρωση του έργου, που προκλήθηκε εξ υπαιτιότητας του. Ο Εργολάβος αποδέχθηκε την πιο πάνω απόφαση της Κ.Ε.Α.Α. για τελική διευθέτηση.

Οι εργασίες υλοποίησης του πιο πάνω έργου ολοκληρώθηκαν τον Νοέμβριο 2011. Το κτίριο δεν έχει ακόμα τεθεί σε λειτουργία καθώς αναμένεται η έγκριση των αναγκαίων πιστώσεων από τη Βουλή των Αντιπροσώπων για την πρόσληψη του απαιτούμενου προσωπικού.

Δ. Αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου.

(α) Εκτίμηση δαπάνης κατασκευής οδικών έργων. Από τον έλεγχο των προσφορών για την ανάθεση οδικών έργων που διεξάγετο επί σειρά ετών από την Υπηρεσία μας, είχαν προκύψει σε ορισμένες περιπτώσεις, σοβαρές ενδείξεις για απουσία υγιούς ανταγωνισμού. Διαπιστώθηκε επίσης ότι σε αρκετές από τις πιο πάνω περιπτώσεις οι προσφορές κατακυρώνονταν σε ψηλές τιμές, επειδή οι εκτιμήσεις δαπάνης των έργων που ετοιμάζονταν από το Τμήμα, δεν ήταν στον απαιτούμενο βαθμό αξιόπιστες, ώστε συγκρίνοντας τις τιμές των προσφορών με αυτές, να μπορούν να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα όσον αφορά τη

λογικότητα τους. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την υιοθέτηση αξιόπιστης μεθοδολογίας ετοιμασίας των εκτιμήσεων δαπάνης, με βάση Τράπεζα Τιμών Μονάδας (TTM) για τις διάφορες εργασίες κατασκευής οδικών έργων από προηγούμενες προσφορές στις οποίες διαπιστώθηκε ότι είχε αναπτυχθεί υγιής ανταγωνισμός. Το Τμήμα εφάρμοσε τις εισηγήσεις μας το 1997 και έκτοτε οι μελετητές του βοηθούντο με την χρήση της TTM στην ετοιμασία λογικών/αντικειμενικών εκτιμήσεων δαπάνης πριν την προκήρυξη των προσφορών.

Ενώ η πιο πάνω διαδικασία, με την οποία διασφαλιζόταν η ετοιμασία λογικών εκτιμήσεων δαπάνης, είχε βοηθήσει σημαντικά στην αντιμετώπιση του ενδεχομένου προσυνεννοημένων προσφορών, που είχαν ως αποτέλεσμα στο παρελθόν την αδικαιολόγητη αύξηση από πλευράς των εργοληπτικών εταιρειών του κόστους κατασκευής των οδικών έργων, από δειγματοληπτικό έλεγχο των εκτιμήσεων δαπάνης οδικών έργων, που διεξήχθη από την Υπηρεσία μας τον Μάιο 2009, διαπιστώθηκε ότι η εν λόγω διαδικασία δεν ακολουθείτο πλήρως από το Τμήμα. Παρατηρήσαμε επίσης ότι είχε καταργηθεί η TTM και η χρήση των στοιχείων της για την ετοιμασία των εκτιμήσεων δαπάνης.

Ο Διευθυντής του Τμήματος πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι λόγω πρακτικών προβλημάτων στην τήρηση της TTM, το Τμήμα είχε υιοθετήσει υπαλλακτική διαδικασία, σύμφωνα με την οποία οι εκτιμήσεις δαπάνης οδικών έργων ετοιμάζονταν με βάση τις τιμές επιλεγμένων προσφορών οδικών έργων, στις οποίες οι τιμές είχαν κριθεί ότι ήταν ανταγωνιστικές. Διατύπωσε επίσης την άποψη ότι η πιο πάνω διαδικασία ήταν εντός των πλαισίων των όσων είχαν συμφωνηθεί μεταξύ του Τμήματος και της Υπηρεσίας μας.

Η Υπηρεσία μας ωστόσο διατηρεί σοβαρές επιφυλάξεις κατά πόσο η πιο πάνω διαφοροποιημένη διαδικασία ετοιμασίας των εκτιμήσεων δαπάνης, που ακολουθούσε το Τμήμα, επέτρεπε την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων και τον εντοπισμό των περιπτώσεων εκείνων στις οποίες δεν λειτουργούσε υγιής ανταγωνισμός (γεγονός που ενισχύεται και από τα όσα αναφέρονται στην επόμενη παράγραφο της Έκθεσής μας).

Τον Ιούλιο 2010, σε συνεδρία του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, εξετάστηκε το θέμα της τιμολόγησης των προσφορών των έργων περιοδικής συντήρησης δρόμων για τα έτη 2007-2009. Κατά την πιο πάνω συνεδρία, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας διατύπωσε σοβαρές επιφυλάξεις για την ορθότητα της διαδικασίας ετοιμασίας των εκτιμήσεων που ακολουθείτο από τον Κλάδο Προσφορών και Συμβολαίων του Τμήματος, αναφέροντας ενδεικτικά ότι οι τιμές των περισσότερων προσφορών που είχαν κατακυρωθεί τα έτη 2007-2009, ήταν ψηλότερες από τις τιμές των εκτιμήσεων δαπάνης, με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται δυσκολία στην αξιολόγηση και διερεύνηση της λογικότητας των τιμών των προσφορών.

(β) Διαγωνισμοί για την προμήθεια και τοποθέτηση προανάμεικτου ασφαλικού σκυροδέματος σε οδικά έργα. Τον Ιούλιο 2009, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, με επιστολή του προς τον Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων Έργων, τον πληροφόρησε ότι το θέμα της τιμολόγησης των έργων περιοδικής συντήρησης για τα έτη 2007-2009 είχε εξεταστεί σε συνεδρία του Συμβουλίου που διεξήχθη στις 3.7.2009. Κατά την εξέταση του θέματος, το Συμβούλιο αφού έλαβε υπόψη του τα σχετικά στοιχεία που υποβλήθηκαν από το Τμήμα, τις δικές του αναλύσεις αναφορικά με τη σειρά/τρόπο κατανομής των έργων περιοδικής συντήρησης κατά το πιο πάνω περίοδο, τον αριθμό των έργων που είχε αναλάβει ο καθένας από τους προσφοροδότες, οι οποίοι διέθεταν εργοστάσιο παραγωγής ασφαλικού σκυροδέματος, και το αντίστοιχο συνολικό κόστος των προσφορών, διαπίστωσε ότι δημιουργούνταν σοβαρές ενδείξεις ύπαρξης προσυνεννόησης μεταξύ των προσφοροδοτών και καταστρατήγησης του υγιούς ανταγωνισμού. Τον πληροφόρησε επίσης ότι το Συμβούλιο είχε προβληματιστεί και από το γεγονός ότι συχνά προσφοροδότες συμπράττουν μεταξύ τους και υποβάλλουν προσφορές ως κοινοπραξίες περιορίζοντας ακόμα περαιτέρω τον ήδη περιορισμένο ανταγωνισμό. Τέλος το Συμβούλιο κάλεσε τον Διευθυντή του Τμήματος όπως λάβει ικανοποιητικά μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ο υγιής ανταγωνισμός και κατ' επέκταση το δημόσιο συμφέρον, προτρέποντας τον να αναζητήσει νομική καθοδήγηση από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για το ενδεχόμενο να παραπεμφθεί το θέμα στην Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού, για εξέταση/διερεύνηση του.

Μετά από περαιτέρω μελέτη του όλου θέματος, παρατηρήσαμε ότι κατά το 2008 και μέχρι τον Ιούνιο του 2009, τόσο οι τιμές των προσφορών όσο και οι εκτιμήσεις δαπάνης για την προμήθεια και τοποθέτηση ασφαλικού σκυροδέματος κυμαίνονταν συνήθως από €60/τόνο έως €70/τόνο. Από τον Ιούνιο του 2009 ωστόσο και μετά, οι τιμές μειώθηκαν σημαντικά μέχρι και τα €40/τόνο. Με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε ότι η μείωση της τιμής του ασφαλικού σκυροδέματος, που θα μπορούσε να δικαιολογηθεί εξαιτίας της διαφοροποίησης των τιμών στα εργατικά και τα υλικά κατά το εν λόγω χρονικό διάστημα, εκτιμάτο ότι δεν ήταν περισσότερη από 12,7% και, ως εκ τούτου, εύλογα δημιουργήθηκαν σοβαρές αμφιβολίες κατά πόσο στο προηγούμενο διάστημα (πριν τον Ιούνιο του 2009) λειτουργούσε υγιής ανταγωνισμός και, συνεπώς το ενδεχόμενο οι τιμολογήσεις των διαγωνιζομένων να ήταν προϊόν προσυνεννόησης μεταξύ τους, δεν μπορούσε να αποκλειστεί.

Τον Ιούνιο 2010, ο Διευθυντής του Τμήματος πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι το Τμήμα του συμμερίζεται τις επιφυλάξεις μας, περί της μη ανάπτυξης υγιούς ανταγωνισμού, και καταβάλλει κάθε προσπάθεια, μέσα στα πλαίσια των δικών του δυνατοτήτων, για εξασφάλιση ανταγωνιστικών προσφορών. Μας πληροφόρησε περαιτέρω ότι η όλη υπόθεση παρακολουθείται και αξιολογείται.

Τον Σεπτέμβριο 2010, η Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων με επιστολή της προς την Υπηρεσία μας εξέφρασε την έντονη ανησυχία του Υπουργείου της στο ενδεχόμενο προσυνεννόησης μεταξύ των διαγωνιζομένων και μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα Δημοσίων Έργων παρακολουθεί το θέμα για λήψη των κατάλληλων μέτρων για αντιμετώπιση του προβλήματος.

Τον Απρίλιο 2012, η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού αποφάσισε να ερευνήσει το θέμα – στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της – κατόπιν υποβολής εισήγησης και στοιχείων από την Υπηρεσία μας.

(γ) Ανεξάρτητοι εργαστηριακοί έλεγχοι των έργων από το Κεντρικό Εργαστήριο – Διαπίστευση Κεντρικού Εργαστηρίου. Από δειγματοληπτικό έλεγχο των φακέλων του Κεντρικού Εργαστηρίου του Τμήματος Δημοσίων Έργων για τα συμβόλαια οδικών έργων της περιόδου 2000 – 2007, διαπιστώθηκε ότι οι έλεγχοι του Κεντρικού Εργαστηρίου δεν ήταν επαρκείς και συστηματικοί, λόγω σταδιακής μείωσης του προσωπικού του Εργαστηρίου. Ως αποτέλεσμα της κατάστασης που δημιουργήθηκε, αφενός το σύστημα ελέγχου της ποιότητας των έργων κατέστη ανεπαρκές για να διασφαλίσει την πιστή τήρηση των προδιαγραφών των εγγράφων των συμβολαίων των έργων που εκτελούνταν και, αφετέρου δεν αξιοποιείτο πλήρως ο εξοπλισμός και οι κτιριακές εγκαταστάσεις του νέου Εργαστηρίου. Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι γίνονται όλες οι αναγκαίες ενέργειες για κατάλληλη στελέχωση του Εργαστηρίου με προσοντούχο προσωπικό, έτσι ώστε να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητές του.

Από περαιτέρω έλεγχο της Υπηρεσίας μας, το 2008, διαπιστώθηκε ότι το Εργαστήριο είχε μερικώς στελεχωθεί με αριθμό υπαλλήλων για την επιτόπου διεξαγωγή εργαστηριακών ελέγχων των οδικών έργων, υπήρχαν ωστόσο περιθώρια περαιτέρω βελτίωσης. Παρατηρήσαμε επίσης ότι είχε καθυστερήσει σημαντικά η διαπίστευση του Εργαστηρίου, με την οποία θα διασφαλιζόταν η αξιοπιστία των δοκιμών και ερευνών που διεξάγονταν.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, τον Φεβρουάριο 2004, στα πλαίσια της προσπάθειας διαπίστευσης του Κεντρικού Εργαστηρίου με βάση τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είχε ανατεθεί σε ξένους συμβούλους η παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης του προσωπικού του Εργαστηρίου. Η εν λόγω εκπαίδευση συμπληρώθηκε τον Ιούνιο 2005, λόγω όμως της εφαρμογής των νέων ευρωπαϊκών προτύπων κρίθηκε αναγκαίο όπως η εκπαίδευση του προσωπικού του Εργαστηρίου συνεχιστεί και συμπληρωθεί πάνω στη βάση των νέων ευρωπαϊκών προτύπων.

Τον Ιούλιο 2009, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, μετά από συζήτηση του θέματος, ζήτησε από το Τμήμα όπως ετοιμάσει και υποβάλει μέχρι τον Σεπτέμβριο 2009, αναλυτική έκθεση γεγονότων σχετικά με τη διαδικασία διαπίστευσης του Κεντρικού Εργαστηρίου, στην οποία να περιλαμβάνονται και οι παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας.

Τον Σεπτέμβριο 2009, το Τμήμα υπέβαλε την πιο πάνω έκθεση, στην οποία – αφού γίνεται μια ιστορική αναδρομή της προσπάθειας για διαπίστευση – αναφέρεται ότι με βάση τη στελέχωση και τα δεδομένα του Εργαστηρίου, η ολοκλήρωση της διαπίστευσης αναμένεται να επιτευχθεί σε περίπου 18 μήνες.

Τον Νοέμβριο 2009, με νέα έκθεση του ο Διευθυντής του Τμήματος, πληροφόρησε τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων ότι, για να ενισχυθεί η δυνατότητα διαπίστευσης εντός των χρονικών πλαισίων που τέθηκαν πιο πάνω, χρειάζεται όπως το Τμήμα στελεχωθεί με επιπλέον προσοντούχο τεχνικό προσωπικό, το οποίο, λόγω των πολλών δραστηριοτήτων και δεσμεύσεων του Τμήματος, δεν μπορεί να διατεθεί από το υφιστάμενο προσωπικό.

Τον Μάρτιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι η στελέχωση με επιστημονικό προσωπικό έχει γίνει σε ικανοποιητικό βαθμό, υστερεί ωστόσο η στελέχωση σε τεχνικό προσωπικό. Περαιτέρω, μας πληροφόρησε ότι εντός του 2010 είχε γίνει αρκετή εργασία για τη διαπίστευση του Εργαστηρίου και έχει παραληφθεί σημαντικό μέρος του απαραίτητου εξοπλισμού για τη διεξαγωγή των δοκιμών, σύμφωνα με τα νέα ευρωπαϊκά πρότυπα. Μας πληροφόρησε τέλος ότι οι διαδικασίες διαπίστευσης βρίσκονται στο τελικό στάδιο.

Τον Μάρτιο 2012, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι οι διαδικασίες διαπίστευσης του Εργαστηρίου είχαν ολοκληρωθεί και η αίτηση για την διαπίστευση του στον Κρατικό Φορέα Διαπίστευσης είχε υποβληθεί στις 3.3.2011. Μας πληροφόρησε επίσης ότι τον Νοέμβριο 2011 είχε γίνει η προκαταρκτική αξιολόγηση της αίτησης και τον Μάρτιο 2012 ακολούθησε η τελική αξιολόγηση. Η επίσημη έγκριση της διαπίστευσης από τον Φορέα και η έκδοση του σχετικού Πιστοποιητικού έγινε στις 19.9.2012.

(δ) Κάθετος δρόμος από το νέο λιμάνι Λεμεσού μέχρι τον αυτοκινητόδρομο Λεμεσού – Πάφου (Φάση Ι – Τμήμα Β) - Αρ. Συμβολαίου PS/C/510(B). Η έναρξη των εργασιών έγινε την 10.1.2011, με προβλεπόμενη ημερομηνία αποπεράτωσης στις 7.7.2013, και ποσό συμβολαίου ύψους €24.587.787.

Τον Μάιο 2011, μετά από εργαστηριακό έλεγχο των αδρανών υλικών που προορίζονταν για την παραγωγή σκυροδέματος, τα αποτελέσματα σε δοκιμή αποσάθρωση των χονδρών αδρανών 4/10mm ήταν εκτός των επιτρεπομένων ορίων των προδιαγραφών του συμβολαίου και εκτός των ορίων του σχετικού Διατάγματος ΚΔΠ 164/2011.

Τον Σεπτέμβριο 2011, μετά από νέο εργαστηριακό έλεγχο, διαπιστώθηκε ότι τα αδρανή υλικά ήταν και πάλιν εκτός των προδιαγραφών του συμβολαίου, αλλά εντός των ορίων του Διατάγματος.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήθηκε γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας κατά πόσον θα μπορούσαν να γίνουν αποδεκτές οι κατασκευές (οχετός συλλογής ομβρίων υδάτων και τοίχοι θεμελίων των ηχοπετασμάτων) στις οποίες είχαν χρησιμοποιηθεί τα πιο πάνω υλικά.

Ο Γενικός Εισαγγελέας στη γνωμάτευσή του, ημερομηνίας 20.3.2012, μεταξύ άλλων διευκρίνισε ότι, τα αρμόδια όργανα του Εργοδότη (Επιτροπή Προδιαγραφών, Τ.Ε.Α.Α., Κ.Ε.Α.Α.) έχουν την ευθύνη να αξιολογήσουν και να αποφασίσουν κατά πόσο οι εν λόγω κατασκευές μπορούν να γίνουν αποδεκτές.

Ως εκ τούτου, ο Μηχανικός του έργου παρέπεμψε το θέμα στην Επιτροπή Προδιαγραφών, με εισήγηση όπως γίνουν αποδεκτές οι πιο πάνω κατασκευές, για τεχνικούς λόγους. Η Επιτροπή, αφού εξέτασε το θέμα, αποδέχτηκε την εισήγηση του Μηχανικού για μη κατεδάφιση των κατασκευών. Μετά την απόφαση της Επιτροπής Προδιαγραφών, το θέμα εξετάστηκε περαιτέρω από τον Μηχανικό, ο οποίος εισηγήθηκε όπως, λόγω της απόκλισης των υλικών από τις προδιαγραφές, γίνει χρηματική αποκοπή από τις πληρωμές του Εργολάβου, ύψους €399.764.

Η Κ.Ε.Α.Α., σε συνεδρία της, στις 9.4.2012, αποφάσισε την έγκριση της αποκοπής του πιο πάνω ποσού και η εν λόγω απόφαση έγινε αποδεκτή από τον Εργολάβο.

4.18.3 ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Μέρος Α

Κυπριακό Νηολόγιο. Στις 31.12.2011 υπήρχαν στο Κυπριακό Νηολόγιο 1827 πλοία συνολικής χωρητικότητας 22.276.628 κόρων, σε σύγκριση με 1.862 πλοία συνολικής χωρητικότητας 22.057.525 κόρων στις 31.12.2010.

Καθυστερημένα Έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2011 σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος ήταν €1.781.173, τα οποία αποτελούνται από φόρο χωρητικότητας πλοίων €1.510.640 και άλλα έσοδα €270.533. Πέραν του 86% αφορούν καθυστερημένα έσοδα προηγούμενων ετών. Εισηγηθήκαμε όπως εντατικοποιηθούν τα μέτρα είσπραξης των οφειλών, επισημαίνοντας ότι αυτό καθίσταται επιτακτικό με την εφαρμογή από 1.7.2012 του περί Παραγραφής Αγωγίμων Δικαιωμάτων Νόμου του 2012 (Ν66(1)/2012).

Στην απάντησή του ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων, μάς πληροφόρησε ότι οι προσπάθειες αναφορικά με την είσπραξη των καθυστερημένων οφειλών έχουν εντατικοποιηθεί και αποστέλλονται εκ νέου ειδοποιήσεις με προειδοποίηση για τη λήψη δικαστικών μέτρων. Μας πληροφόρησε επίσης ότι στις περιπτώσεις εκείνες όπου η είσπραξη των οφειλών έχει καταστεί αδύνατη θα ετοιμαστεί σχετική κατάσταση με αιτιολόγηση της κάθε περίπτωσης, η οποία στη συνέχεια θα προωθηθεί στο Υπουργείο Οικονομικών με εισήγηση για διαγραφή.

Μηχανογράφηση.

(α) Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, λόγω της μη ολοκλήρωσης της μηχανογράφησης του Τμήματος οι υπολογισμοί για την επιβολή του φόρου χωρητικότητας των πλοίων με προσωρινή νηολόγηση και μόνιμη νηολόγηση που γίνεται ενδιάμεσα του χρόνου, γίνονται χειρόγραφα και η καταχώριση των στοιχείων γίνεται εκ των υστέρων, αντί η πιο πάνω διαδικασία να γίνεται μέσω του συστήματος. Αυτό δυσχεραίνει τόσο την παρακολούθηση από το Τμήμα, όσο και τον έλεγχο και είναι δύσκολο να επιβεβαιωθεί κατά πόσο τα πλοία που είναι εγγεγραμμένα στο Κυπριακό Νηολόγιο έχουν φορολογηθεί ή αν έχουν φορολογηθεί ορθά.

(β) Σημειώνεται ότι το βασικό υποσύστημα του νηολογίου δεν αξιοποιείται πλήρως με αποτέλεσμα διάφορες εργασίες του νηολογίου να διεκπεραιώνονται χειρόγραφα. Επιπρόσθετα, ενώ το μηχανογραφημένο σύστημα έχει τη δυνατότητα να εκδίδει αυτόματα τα πιστοποιητικά για τις εγγραφές των πλοίων, έχει παρατηρηθεί ότι το Τμήμα εξακολουθεί να εκδίδει τα πιστοποιητικά για προσωρινή και μόνιμη νηολόγηση των πλοίων μέσω λογισμικού επεξεργασίας κειμένων.

Επιθεωρήσεις πλοίων στο εξωτερικό με αγορά υπηρεσιών. Κατά το 2011 έγιναν 416 επιθεωρήσεις σε 325 πλοία από τους 15 ανεξάρτητους επιθεωρητές που είναι διορισμένοι σε 13 λιμάνια του εξωτερικού (ο στόχος είναι να διοριστούν 54 επιθεωρητές σε 44 λιμάνια). Οι επιθεωρήσεις των ανεξάρτητων επιθεωρητών κάλυψαν το 36% των ποντοπόρων πλοίων, ενώ ο στόχος του Τμήματος είναι να γίνεται επιθεώρηση κάθε πλοίου κάθε 12 μήνες. Στο 78% των περιπτώσεων δεν εντοπίστηκαν ελλείψεις στα πλοία, ενώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις οι ελλείψεις δεν ήταν σοβαρές και τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν ήταν μικρά. Ορισμένοι επιθεωρητές διενήργησαν ελάχιστες επιθεωρήσεις το 2011 (από μηδέν μέχρι δύο). Εξέφρασα την άποψη ότι θα πρέπει να αυξηθούν οι επιθεωρήσεις ειδικά σε πλοία ψηλού κινδύνου, έτσι ώστε να επιτευχθεί βελτίωση των επιπέδων ασφάλειας και λειτουργίας των πλοίων και μείωση των καταγγελιών και των κρατήσεων πλοίων υπό κυπριακή σημαία από ξένες λιμενικές αρχές. Αναφέρεται ότι κατά το 2011 έγιναν 58 κρατήσεις πλοίων από ξένες λιμενικές αρχές για σοβαρές ελλείψεις και επιβλήθηκαν πρόστιμα από το Τμήμα συνολικού ύψους €37.613. Σε ορισμένες περιπτώσεις παρατηρήθηκε ότι είχε προηγηθεί επιθεώρηση από ανεξάρτητο επιθεωρητή μερικές μέρες προηγουμένως, χωρίς να προκύψουν παρατηρήσεις.

Η πραγματική δαπάνη για το 2011 ανήλθε στις €157.448, σε σύγκριση με €185.054 το 2010.

Ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων μάς πληροφόρησε ότι προγραμματίζεται η αναθεώρηση και βελτίωση του συστήματος το δεύτερο τρίμηνο του 2013.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Παρατηρήθηκαν ελλείψεις και αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Αναφέρονται τα πιο κάτω παραδείγματα.

- (i) Σε ορισμένες περιπτώσεις οι χρεωστικές σημειώσεις για την επιθεώρηση πλοίων στο εξωτερικό εκδόθηκαν με σημαντική καθυστέρηση.
- (ii) Σε ορισμένες περιπτώσεις επιθεώρησης πλοίων στην Κύπρο δεν εκδόθηκε χρεωστική σημείωση.

- (iii) Δεν τηρείται μητρώο για τις ακυρωμένες Θεωρήσεις Πιστοποιητικών Ναυτικής Ικανότητας και δεν αναγράφεται πάντοτε η ένδειξη "άκυρη" στα σχετικά έντυπα. Επίσης, ορισμένες Θεωρήσεις δεν φαίνονται ακυρωμένες στο μηχανογραφικό σύστημα.
- (iv) Σε ορισμένες περιπτώσεις τα σχετικά δικαιολογητικά που υποβάλλονται για την έκδοση Βιβλιαρίου Ταυτότητας ή/και Θεώρησης Πιστοποιητικού Ναυτικής Ικανότητας είναι αντίγραφα αντί πρωτότυπα.
- (v) Δεν γίνεται συμφιλίωση των εσόδων που παρουσιάζονται στο ολοκληρωμένο μηχανογραφημένο σύστημα του Τμήματος με τα έσοδα στο Σύστημα Διοικητικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου (FIMAS).

Όπως μας πληροφόρησε ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων έχουν ληφθεί διορθωτικά μέτρα και έχουν γίνει αλλαγές στις διαδικασίες για βελτίωση της κατάστασης. Όσον αφορά στο μηχανογραφικό σύστημα ανέφερε ότι η συμφιλίωση με το λογιστικό σύστημα FIMAS επί του παρόντος δεν είναι εφικτή λόγω του ότι αυτό δεν είχε ακόμα ολοκληρωθεί.

Ενοίκια και στεγαστικές ανάγκες του Τμήματος. Σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 63.003 ημερ. 14.12.2005, σχετικά με τον υπολογισμό των στεγαστικών αναγκών των υπηρεσιών, οι στεγαστικές ανάγκες του Τμήματος (152 άτομα) υπολογίζονται περίπου στα 2.200 τ.μ. (λαμβάνοντας υπόψη και τους απαιτούμενους κοινόχρηστους χώρους). Το Τμήμα ενοικιάζει 3 κτίρια συνολικού εμβαδού 3.571 τ.μ. δηλ. 1.371 τ.μ. ή 62,3% περισσότερα από τις ανάγκες του με ετήσιο ενοίκιο ύψους €351.352.

Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι το Τμήμα θα πρέπει να προχωρήσει σε νέα μελέτη των αναγκών του σε χώρους γραφείων περιορίζοντάς τους στους απόλυτα αναγκαίους.

Σύμφωνα με τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων οι μόνοι χώροι που παραμένουν αναξιοποίητοι είναι αυτοί που αντιστοιχούν στις κενές θέσεις προσωπικού που ακόμα δεν έχουν πληρωθεί.

4.18.4 ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Επιτήρηση της αγοράς για την ασφάλεια του ραδιοεξοπλισμού. Το Τμήμα έχει αρμοδιότητα, μεταξύ άλλων, για την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας όσον αφορά στην καταλληλότητα του ραδιοεξοπλισμού που διατίθεται στην αγορά και τη διενέργεια ελέγχων για να διαπιστωθεί ότι συμμορφώνεται με τις βασικές απαιτήσεις των περί Ραδιοεπικοινωνιών Νόμων και Κανονισμών για την ασφάλεια των πολιτών.

Παρατηρήθηκε ότι ο έλεγχος που γίνεται είναι περιορισμένος και επικεντρώνεται κυρίως σε διοικητικούς ελέγχους.

Ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων μάς ανέφερε ότι λόγω της ανεπάρκειας ανθρώπινου δυναμικού, των αναγκών υποδομών, καθώς και των απαραίτητων κονδυλίων, οι έλεγχοι που διεξάγονται είναι μόνο διοικητικοί.

Μίσθωση κτιρίου. Παρατηρήθηκε ότι δεν έχει ακόμη εξασφαλιστεί η σχετική άδεια οικοδομής για τη μετατροπή του μεσοπατώματος του κτιρίου σε γραφεία καθώς και η τελική έγκριση του κτιρίου σύμφωνα με τους όρους του ενοικιαστήριου εγγράφου που υπογράφηκε στις 7.4.2004.

Στις 31.3.2010 υπογράφηκε νέο ενοικιαστήριο έγγραφο για την ενοικίαση επιπρόσθετου χώρου εμβαδού 415 τ.μ. για περίοδο 7 χρόνων με ετήσιο ενοίκιο €57.760 για τα 3 πρώτα χρόνια και με πρόνοια για αύξηση κάθε δύο χρόνια ύψους 8%.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι το ενοίκιο είναι ψηλό αν ληφθεί υπόψη η τοποθεσία του κτιρίου και η επικρατούσα κατάσταση στην αγορά ενοικίασης γραφειακών χώρων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων, το θέμα της τελικής έγκρισης του κτιρίου εκκρεμεί στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως. Όσον αφορά το ύψος του ενοικίου, μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα ζήτησε από την Επιτροπή Καθορισμού Ενοικίων, να αναλάβει την εξέταση και επαναδιαπραγμάτευση του υφιστάμενου συμβολαίου.

4.18.5 ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Μέρος Α

Λογαριασμός καταθέσεων. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, στις 31.12.2011 το υπόλοιπο του λογαριασμού καταθέσεων το οποίο αφορά σε κρατήσεις και εγγυήσεις για συμβόλαια που εκτελέστηκαν ή εκτελούνται ήταν €908.658. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται ποσό ύψους €619.979, το οποίο αφορά στην κατάσχεση εγγυητικών του συμβολαίου για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση συστήματος φωτοεπισήμανσης, αφού το θέμα εκκρεμεί στο Δικαστήριο, καθώς και ποσό ύψους €200.000, το οποίο αφορά στην κατάσχεση της εγγυητικής για τη συντήρηση και λειτουργία του εξοπλισμού και των εγκαταστάσεων του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Ορισμένα άλλα ποσά εκκρεμούν για πολλά χρόνια και θα πρέπει να διερευνηθούν και διευθετηθούν ανάλογα.

Παροχή Υπηρεσιών προς την Hermes Airports Ltd. Το Τμήμα παρείχε, μέχρι τον Μάιο 2008, στην Hermes Airports Ltd υπηρεσίες συντήρησης των μηχανημάτων των αεροδρομίων. Ενώ η Εταιρεία κατέβαλε το κόστος των υπηρεσιών στο Τμήμα, δεν κατέβαλε το διοικητικό κόστος (ύψους 25%), που επιβλήθηκε σύμφωνα με την πολιτική της κυβέρνησης όπως καθορίζεται σε σχετικές εγκυκλίους του Υπουργείου Οικονομικών. Με βάση τους υπολογισμούς του Τμήματος η εταιρεία οφείλει ποσό ύψους €471.816.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το Τμήμα, η Εταιρεία οφείλει ποσό €114.922 που αφορά στην αξία του εξοπλισμού, εργαλείων και υλικών των εργαστηρίων που παρέλαβε στον Αερολιμένα Πάφου. Η Εταιρεία δεν αποδέχεται την καταβολή του πιο πάνω ποσού, επειδή, όπως αναφέρει σε σχετική επιστολή της, πολλά υλικά/εξοπλισμός είναι πεπαλαιωμένα και δεν θα τα παραλάμβανε αν γνώριζε ότι θα καλείτο να καταβάλει την αξία τους στο Τμήμα.

Αργοκίνητα αποθέματα ανταλλακτικών οχημάτων/μηχανημάτων. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών, στις αποθήκες του Τμήματος υπάρχουν ανταλλακτικά οχημάτων/μηχανημάτων, συνολικής αξίας €328.199, τα οποία δεν παρουσιάζουν κίνηση για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα δύο Τμήματα προβούν στις απαραίτητες ενέργειες για αξιοποίηση των ανταλλακτικών στον βαθμό που αυτό μπορεί να γίνει και για εκποίηση όσων ανταλλακτικών κριθούν πεπαλαιωμένα.

Προσφορές

(α) Διαγωνισμός αρ. 13.25.020.10.084.ΣΣ.ΗΜΥ για προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση συστημάτων φωτοεπισήμανσης για παραβίαση κόκκινου σηματοδότη και ορίου ταχύτητας. Τον Δεκέμβριο 2010, το Τμήμα προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση συστημάτων φωτοεπισήμανσης για παραβίαση κόκκινου σηματοδότη και ορίου ταχύτητας, με εκτίμηση δαπάνης €15,0 εκ.+ΦΠΑ.

Τον Μάρτιο 2011, υποβλήθηκαν 5 προσφορές, οι τιμές των οποίων κυμαίνονταν από €9,8 εκ.+ΦΠΑ-€25,3 εκ.+ΦΠΑ, οι οποίες, σύμφωνα με την έκθεση της επιτροπής αξιολόγησης, δεν πληρούσαν τους όρους των εγγράφων του διαγωνισμού. Ως εκ τούτου, η πιο πάνω επιτροπή εισηγήθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, την ακύρωση του διαγωνισμού.

Τον Μάιο 2011, ο Διευθυντής του Τμήματος διαβίβασε την έκθεση αξιολόγησης στο Συμβούλιο Προσφορών, εκφράζοντας τη διαφωνία του με την πιο πάνω εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης, επειδή ορισμένες από τις αποκλίσεις των προσφορών, που είχαν κριθεί από την επιτροπή – κατά πλειοψηφία – ως ουσιώδεις, θα μπορούσαν – κατά την άποψη του – να θεωρηθούν ως επουσιώδεις. Εξέφρασε επίσης την άποψη ότι οι αιτιάσεις και τα συμπεράσματα της επιτροπής αξιολόγησης για αποκλίσεις των προσφορών από τους όρους/προδιαγραφές, δεν βασίζονταν απόλυτα στους όρους των εγγράφων του διαγωνισμού. Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκε την επαναξιολόγηση των προσφορών.

Τον Ιούνιο 2011, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την αναβολή λήψης απόφασης για να ζητήσει νομική συμβουλή κατά πόσον η απόκλιση η οποία είχε διαπιστωθεί σε μία προσφορά, συνιστούσε ουσιώδη απόκλιση από τους όρους του διαγωνισμού.

Τον Ιούλιο 2011, και αφού λήφθηκαν οι απόψεις της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας σχετικά με το πιο πάνω θέμα, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε να ζητήσει από την επιτροπή όπως επαναξιολογήσει το τεχνικό μέρος των 2 από τις 5 υποβληθείσες προσφορές, τις οποίες το Συμβούλιο είχε κρίνει ότι δεν παρουσίαζαν ουσιώδεις αποκλίσεις από τους όρους του διαγωνισμού, παραθέτοντας τα σημεία στα οποία διαφώνησε με την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης.

Τον Νοέμβριο 2011, το Συμβούλιο Προσφορών, μελέτησε αφ' ενός τη συμπληρωματική έκθεση αξιολόγησης που είχε ετοιμαστεί/υποβληθεί από την επιτροπή, με εισήγηση για ακύρωση του διαγωνισμού, αφού και οι 5 προσφορές κρίθηκαν και πάλι ότι δεν ικανοποιούσαν τους όρους του διαγωνισμού και, αφ' ετέρου, τις θέσεις του Διευθυντή του Τμήματος και αποφάσισε όπως ζητηθούν από ένα εκ των προσφοροδοτών συγκεκριμένες διευκρινίσεις επί της προσφοράς του, και το θέμα να επανυποβληθεί στο Συμβούλιο Προσφορών για επανεξέταση.

Τον Ιανουάριο 2012, το Συμβούλιο Προσφορών, αφού μελέτησε τη νέα συμπληρωματική έκθεση αξιολόγησης – στην οποία περιλαμβάνονταν οι διευκρινίσεις που είχαν ζητηθεί για την πιο πάνω προσφορά – καθώς και τα σχόλια του Διευθυντή του Τμήματος, αποφάσισε ομόφωνα να υιοθετήσει την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης – με την οποία συμφώνησε τελικά και ο Διευθυντής του Τμήματος – για ακύρωση του διαγωνισμού, επειδή και οι 6 προσφορές που είχαν υποβληθεί, δεν ικανοποιούσαν τους όρους των εγγράφων του διαγωνισμού.

Τον Μάρτιο 2012, μετά τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού στους προσφοροδότες, καταχωρίστηκαν 3 ιεραρχικές προσφυγές στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών κατά της απόφασης του Συμβουλίου Προσφορών, η ολοκλήρωση της εξέτασης των οποίων εκκρεμούσε μέχρι τον Σεπτέμβριο 2012.

(β) Σύμβαση αρ.11.035.01 για τη συντήρηση των Αξονικών Τομογράφων στα Γενικά Νοσοκομεία Λάρνακας και Πάφου. Τον Ιούλιο 2011, μετά από προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού, υπογράφηκε σύμβαση για την 5-ετή συντήρηση των αξονικών τομογράφων στα Γενικά Νοσοκομεία Λάρνακας και Πάφου, έναντι του ποσού των €973.000+ΦΠΑ. Στη σύμβαση καθοριζόταν ένα σταθερό ποσό ανά έτος, το οποίο αντιστοιχούσε σε μέγιστο αριθμό 140.000 τομών, ενώ, πέραν του αριθμού αυτού, προβλεπόταν επιπλέον χρέωση €0,50 για κάθε τομή.

Τον Ιούλιο 2012, ο Διευθυντής του Γενικού Νοσοκομείου Λάρνακας απέστειλε επιστολή στον Διευθυντή του Τμήματος, στην οποία ανέφερε ότι από τις 11.7.2011, ημέρα έναρξης της ισχύος της σύμβασης, μέχρι την ημέρα της επιστολής του, κατά τον πρώτο χρόνο δηλαδή της εφαρμογής της, είχαν πραγματοποιηθεί συνολικά 345.692 τομές, με βάση τις οποίες, λαμβάνοντας υπόψη και τις πιο πάνω πρόνοιες της σύμβασης, θα έπρεπε να καταβληθεί στον Ανάδοχο το ποσό των €168.846+ΦΠΑ. Δηλαδή, πέραν του ποσού το οποίο προνοούσε η σύμβαση για τον καθορισμένο αριθμό τομών (€66.000+ΦΠΑ για 140.000 ανά χρόνο), θα έπρεπε να του καταβληθεί το ποσό των €102.846+ΦΠΑ για τις 205.692 επιπλέον τομές. Ανέφερε επίσης ότι ουδέποτε είχε δοθεί από το Γενικό Νοσοκομείο Λάρνακας επιβεβαίωση για την ύπαρξη πιστώσεων αυτού του ύψους.

Από διερεύνηση του πιο πάνω θέματος από την Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Πριν την υποβολή των προσφορών του εν λόγω διαγωνισμού, ο οποίος οδήγησε στην ανάθεση της σύμβασης, είχαμε ζητήσει από το Τμήμα όπως μας πληροφορήσει κατά πόσο η απόφαση προκήρυξης του διαγωνισμού για ανάθεση της σύμβασης συντήρησης του εξοπλισμού για 5 χρόνια, είχε ληφθεί κατόπιν μελέτης και αξιολόγησης της κατάστασης στην οποία βρισκόταν ο εν λόγω εξοπλισμός, αφού ο ωφέλιμος χρόνος ζωής του υπολογίζεται στα 8-10 χρόνια, ενώ διήνυε ήδη τον ένατο χρόνο λειτουργίας του. Επισημάναμε ταυτόχρονα ότι η εκτίμηση δαπάνης που υπολογίστηκε από το Τμήμα (€450.000+ΦΠΑ συνολικά για 5 χρόνια για τον αξονικό της Λάρνακας), ήταν κατά την άποψη μας πολύ ψηλή, σε βαθμό που ενδεχομένως η διατήρηση του εξοπλισμού να μην ήταν οικονομικά η πιο συμφέρουσα επιλογή. Ζητήσαμε επίσης να μας δοθούν τα αναλυτικά στοιχεία υπολογισμού της

εκτίμησης δαπάνης καθώς και τα ποσά των υφιστάμενων συμβάσεων συντήρησης. Ο Διευθυντής του Τμήματος μας υπέβαλε τα πιο πάνω στοιχεία και μας πληροφόρησε ότι για τη διαδικασία ανανέωσης των συμβάσεων συντήρησης του ιατρικού εξοπλισμού ενημερωνόταν το Υπουργείο Υγείας και γινόταν πλήρης τεχνοοικονομική ανάλυση, ενώ είχε ληφθεί υπόψη και η σύγκριση του κόστους συντήρησης με το κόστος αντικατάστασης του εξοπλισμού, το οποίο κατά την εκτίμηση του Τμήματος ήταν απαγορευτικό. Η εκτίμηση δαπάνης για την 5-ετή συντήρηση είχε υπολογιστεί στις €450.000 για τον αξονικό του Νοσοκομείου Λάρνακας και €575.000 για τον αξονικό του Νοσοκομείου Πάφου.

- (ii) Από τη μελέτη των στοιχείων υπολογισμού της εκτίμησης δαπάνης που μας δόθηκαν από το Τμήμα, διαπιστώθηκε ότι και για τους δύο αξονικούς (Λάρνακας και Πάφου), είχε υπολογιστεί ένα σταθερό ποσό τον χρόνο για τη συντήρηση, το οποίο κάλυπτε ένα μέγιστο αριθμό τομών, που ανερχόταν σε 137.611 τον χρόνο – όπως καθόρισε το Τμήμα – εκτιμώντας κατά μέσο όρο ένα αριθμό 17 τομών ανά μελέτη/εξέταση. Ως εκ τούτου, είχε περιληφθεί στα έγγραφα του διαγωνισμού όρος, με βάση τον οποίο για κάθε επιπλέον τομή πέραν των 140.000 ανά χρόνο, θα ίσχυε χρέωση €0,50, θεωρώντας προφανώς ότι η περίπτωση να ξεπεραστεί ο αριθμός των 140.000 τομών τον χρόνο, ήταν απομακρυσμένη.

Σημειώνεται ότι στην προηγούμενη αντίστοιχη σύμβαση με αρ.1.504.03, υπήρχε ανάλογη πρόνοια, η οποία προέβλεπε ένα σταθερό ποσό τον χρόνο για τη συντήρηση, το οποίο ωστόσο κάλυπτε ένα μέγιστο αριθμό 8.000 μελετών/εξετάσεων τον χρόνο και χρέωση £1,50 (€2,56) για κάθε επιπρόσθετη μελέτη/εξέταση, πέραν των 8.000 μελετών/εξετάσεων τον χρόνο. Δηλαδή στην προηγούμενη σύμβαση, ο υπολογισμός της χρέωσης γινόταν με βάση τον αριθμό των μελετών/εξετάσεων, αντί των τομών που προβλέπει η παρούσα σύμβαση.

Ενόψει των πιο πάνω, τον Ιούλιο 2012, ζητήσαμε από τον Διευθυντή του Τμήματος όπως διερευνήσει τα πιο πάνω και πληροφορήσει την Υπηρεσία μας τα ακόλουθα:

- (i) Τα στοιχεία/δεδομένα με βάση τα οποία υπολογίστηκε ότι ο μέγιστος αριθμός τομών ανέρχεται στις 137.611 τον χρόνο, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αριθμός των ετήσιων τομών στην πράξη ήταν 345.692, όπως διαπιστώθηκε κατά τον πρώτο χρόνο εφαρμογής του συμβολαίου στο Γενικό Νοσοκομείο Λάρνακας, με αποτέλεσμα την μεγάλη αύξηση στο τελικό κόστος συντήρησης.
- (ii) Κατά πόσο, λαμβάνοντας υπόψη το πραγματικό ετήσιο κόστος συντήρησης των €168.846+ΦΠΑ για τον αξονικό του Νοσοκομείου Λάρνακας, εξακολουθεί να είναι οικονομικά πιο συμφέρουσα η συντήρηση του υφιστάμενου αξονικού τομογράφου, από την αγορά – μέσω ανοικτού διαγωνισμού – καινούργιου.

Εισηγηθήκαμε επίσης όπως, εφ' όσον το πραγματικό ετήσιο κόστος της σύμβασης ήταν υπερδιπλάσιο αυτού που είχε εκτιμηθεί και με βάση το οποίο είχε αποφασιστεί η προκήρυξη και κατακύρωση του διαγωνισμού, επανεξεταστεί – σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας – η επιλογή της αντικατάστασης του εξοπλισμού. Στην περίπτωση που διαπιστωνόταν ότι η επιλογή της αντικατάστασης του εξοπλισμού θα ήταν πιο συμφέρουσα, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο εφαρμογής των σχετικών προνοιών για διακοπή της σύμβασης, και το ίδιο να γίνει με τη σύμβαση συντήρησης του αξονικού τομογράφου του Νοσοκομείου Πάφου. Εισηγηθήκαμε όπως οι πιο πάνω ενέργειες γίνουν αμέσως, για αποφυγή του ενδεχομένου διασπάθισης δημόσιου χρήματος. Εκκρεμεί η απάντηση του Τμήματος.

Τον Σεπτέμβριο 2012, κατά την εξέταση από την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.), του θέματος της πληρωμής ποσού €106.933+ΦΠΑ για τις επιπλέον τομές που είχαν γίνει στον αξονικό τομογράφο του Γενικού Νοσοκομείου Λάρνακας, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας παρατήρησε ότι το εν λόγω συμβόλαιο, με την παρούσα μορφή/όρους του, ήταν οικονομικά ασύμφορο για το δημόσιο, και εξέφρασε την άποψη ότι θα έπρεπε να κληθεί ο Ανάδοχος για διαπραγμάτευση, τόσο για το επιπλέον ποσό το οποίο προέκυψε για το πρώτο έτος συντήρησης και για τους δύο αξονικούς, όσο και για την τροποποίηση των όρων της σύμβασης οι οποίοι αφορούν την επιπλέον χρέωση ανά τομή. Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος δεν αποδεχόταν τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την επανεξέταση του όλου θέματος των αξονικών τομογράφων, μη αποκλεισμένου και του τερματισμού της σύμβασης.

Τον Οκτώβριο 2012, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.) αποφάσισε να υιοθετήσει την εισήγηση της Τ.Ε.Α.Α και να καλέσει τον Ανάδοχο για διαπραγμάτευση, αφού σταλούν από το Τμήμα τα αντίστοιχα στοιχεία του κόστους συντήρησης και του δεύτερου αξονικού τομογράφου (του Γενικού Νοσοκομείου Πάφου).

(γ) Διαγωνισμός αρ. 13.25.020.12.001 για τη συντήρηση ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων και συστημάτων στο Δικαστικό Μέγαρο Λεμεσού. Τον Ιανουάριο 2012, το Τμήμα προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για τη συντήρηση των ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων και συστημάτων στο Δικαστικό Μέγαρο Λεμεσού, με εκτίμηση δαπάνης €60.000+ΦΠΑ. Τον Φεβρουάριο 2012 υποβλήθηκαν 5 προσφορές, εκ των οποίων οι 3 κρίθηκαν από την επιτροπή αξιολόγησης ότι δεν πληρούσαν τους όρους του διαγωνισμού. Ως εκ τούτου, η επιτροπή αξιολόγησης εισηγήθηκε στην έκθεση της προς τον Διευθυντή του Τμήματος, την κατακύρωση του διαγωνισμού στον χαμηλότερο εντός προδιαγραφών προσφοροδότη – τρίτο σε σειρά κατάταξης με βάση την τιμή – για το ποσό των €46.980+ΦΠΑ. Ο Διευθυντής του Τμήματος, διαφώνησε με την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης αναφορικά με τους λόγους για τους οποίους θεωρήθηκαν άκυρες οι 3 πιο πάνω προσφορές και, τον Απρίλιο 2012, παρέπεμψε το θέμα στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, με εισήγηση όπως η επιτροπή επαναξιολογήσει τις 3 πιο πάνω προσφορές, αφού ζητήσει από τους προσφοροδότες να υποβάλουν διευκρινίσεις/επιβεβαιώσεις επί των προσφορών τους στα σημεία που χρειάζονταν, εφ' όσον κάτι τέτοιο – κατά την άποψη του – ήταν επιτρεπτό.

Τον Απρίλιο 2012, το Συμβούλιο Προσφορών, συμφωνώντας με τη θέση του Διευθυντή του Τμήματος, παρέπεμψε το θέμα στην επιτροπή αξιολόγησης, για επαναξιολόγηση των 3 πιο πάνω προσφορών.

Τον Μάιο 2012, το Συμβούλιο Προσφορών, μετά από εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης, αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού στον χαμηλότερο προσφοροδότη, για το ποσό των €24.900+ΦΠΑ, λαμβάνοντας υπόψη και τις ικανοποιητικές διευκρινίσεις που δόθηκαν από τον πιο πάνω προσφοροδότη, σχετικά με το ύψος της προσφοράς του, το οποίο είχε κριθεί από την επιτροπή αξιολόγησης ως ασυνήθιστα χαμηλό σε σχέση με την εκτίμηση δαπάνης.

(δ) Συμβάσεις που συνήφθησαν με συνοπτικές διαδικασίες κατά το 4^ο τρίμηνο του 2011. Τον Ιούνιο 2012, η Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας πληροφόρησε τον Διευθυντή του Τμήματος ότι, μετά από μελέτη του καταλόγου με τις συμβάσεις οι οποίες συνήφθησαν από το Τμήμα με συνοπτικές διαδικασίες κατά το 4^ο τετράμηνο του 2011, παρατήρησε ότι η συνολική αξία των συμβάσεων οι οποίες είχαν συναφθεί για την προμήθεια και εγκατάσταση συσκευών κλιματισμού διαιρεμένου τύπου για ψύξη και θέρμανση σε διάφορα κυβερνητικά κτίρια, υπερέβαιναν το μέγιστο ποσό το οποίο επιτρεπόταν σύμφωνα με τις πιο πάνω διαδικασίες. Ενόψει των πιο πάνω, τον πληροφόρησε ότι υπήρξε κατάτμηση των συμβάσεων, με σκοπό την ευνοϊκή εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του Νόμου, κατά παράβαση του σχετικού άρθρου της ίδιας νομοθεσίας, και ζήτησε όπως έχει άμεσα τα σχόλια του.

Τον Σεπτέμβριο 2012, ο Διευθυντής του Τμήματος πληροφόρησε τη Γενική Λογίστρια ότι, η προμήθεια του εν λόγω εξοπλισμού, γίνεται κατά κανόνα μέσω ανοικτών διαγωνισμών, στους οποίους ωστόσο δεν περιλαμβάνονται τα εξειδικευμένα είδη, των οποίων η προμήθεια γίνεται συνήθως με συνοπτικές διαδικασίες. Όσον αφορά τις συσκευές κλιματισμού διαιρεμένου τύπου, τοίχου και πατώματος, το Τμήμα είχε αναθέσει τον Φεβρουάριο 2010 σύμβαση – κατόπιν ανοικτού διαγωνισμού – διάρκειας δύο χρόνων ή μέχρι του ποσού των €500.000, όποιο από τα δύο έφθανε πρώτο, της οποίας είχε καλυφθεί το πιο πάνω μέγιστο ποσό από τον Αύγουστο 2011, λόγω της αυξημένης ζήτησης σε συσκευές κλιματισμού από τα διάφορα Τμήματα. Επειδή η ανάθεση νέας σύμβασης δεν αναμενόταν να γίνει πριν το τέλος του 2011, είχαν δοθεί οδηγίες στα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος να καλύπτουν τις ανάγκες για τον εν λόγω εξοπλισμό, μέχρι την ημερομηνία ανάθεσης νέας σύμβασης, χρησιμοποιώντας συνοπτικές διαδικασίες μέχρι του ποσού των €15.000. Τέλος, την πληροφόρησε ότι, από τις 10 τέτοιες συμβάσεις οι οποίες είχαν συναφθεί κατά το πιο πάνω διάστημα με συνοπτικές διαδικασίες, οι 7 που αφορούσαν συνήθη εξοπλισμό, θα μπορούσαν να αποφευχθούν εάν υπήρχε σε ισχύ υπογεγραμμένη σύμβαση του δημοσίου (οι υπόλοιπες 3 αφορούσαν την προμήθεια εξειδικευμένων μονάδων κλιματισμού).

(ε) Αγορά υλικών/υπηρεσιών με συνοπτικές διαδικασίες.

- (i) Παρατηρήθηκε ότι το Τμήμα προβαίνει στην αγορά υλικών για την εκτέλεση ηλεκτρολογικών εργασιών για άλλα Τμήματα με συνοπτικές διαδικασίες. Τα υλικά αγοράζονται απευθείας από ορισμένους προμηθευτές με πολλές ξεχωριστές αγορές μικρής αξίας, η συνολική αξία των οποίων σε πολλές περιπτώσεις είναι σημαντική (σε μερικές μάλιστα περιπτώσεις, αφορούν αγορές πέραν των €40.000 από τον ίδιο προμηθευτή). Η Υπηρεσία μας επεσήμανε το γεγονός ότι το άρθρο 84(1) του Νόμου Ν.12(Ι)/2006 που αφορά τις συνοπτικές διαδικασίες, προνοεί ότι καμία σύμβαση δεν δύναται να καταταμηθεί με σκοπό την ευνοϊκή εφαρμογή των διατάξεων του πιο πάνω άρθρου του Νόμου. Ωστόσο, όπως διαπιστώθηκε, η συνολική αξία των αγορών που γίνονται από τον ίδιο προμηθευτή για ομοειδή προϊόντα, εντός του ιδίου έτους, υπερβαίνει τα όρια που καθορίζονται στο εν λόγω άρθρο του Νόμου (€15.000).
- (ii) Το Τμήμα προμηθεύεται υλικά τα οποία παραχωρεί στη συνέχεια σε διάφορους εργολάβους στους οποίους αναθέτει με συνοπτικές διαδικασίες την εκτέλεση ηλεκτρολογικών εργασιών. Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενή μας Έκθεση, με την πρακτική αυτή και με το διαχωρισμό των εργασιών σε υλικά (που αγοράζει και παραχωρεί το Τμήμα) και εργατικά (που εκτελούνται από ιδιώτες εργολάβους), δεν είναι εφικτό να επιμετρηθούν τα υλικά επακριβώς και ενδεχομένως να γίνονται σπατάλες.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως για τις εν λόγω εργασίες ζητούνται προσφορές για το σύνολο τους (υλικά και εργατικά) έτσι ώστε να εκτελούνται με ανταγωνιστικές τιμές προς όφελος του δηmosίου.

Ο Αν. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε τον Οκτώβριο 2011 ότι στο θέμα της ανάθεσης συμβάσεων με συνοπτικές διαδικασίες, θεωρεί ότι υπάρχουν σοβαρά περιθώρια βελτίωσης και αναμένει από το Τμήμα να λάβει μέτρα για δραστική μείωση και σταδιακή αντιμετώπισή του.

(στ) Αδυναμίες/παραλείψεις στα έγγραφα προσφορών και στο χειρισμό/παρακολούθηση συμβολαίων. Από έλεγχο της Υπηρεσίας μας σε προσφορές και συμβόλαια που χειρίζεται το Τμήμα ως Αναθέτουσα Αρχή, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) **Διαγωνισμός αρ. 12.037.ΣΣ.ΗΜΥ για τη συντήρηση ασυρμάτων Πολιτικής Άμυνας.** Τον Μάρτιο 2012, το Τμήμα προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για τη συντήρηση των ασυρμάτων της Πολιτικής Άμυνας, με εκτίμηση δαπάνης €185.000+ΦΠΑ.

Τον Μάιο 2012 – ενώ έγγραφα διαγωνισμού είχαν προμηθευτεί 6 οικονομικοί φορείς – υποβλήθηκε μόνον μία προσφορά για το ποσό των €182.995+ΦΠΑ, η οποία σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης πληρούσε όλους τους όρους των εγγράφων του διαγωνισμού και, ως εκ τούτου, η επιτροπή αξιολόγησης εισηγείτο στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων την κατακύρωση του διαγωνισμού στην πιο πάνω προσφορά.

Κατά την εξέταση του θέματος από το Συμβούλιο Προσφορών τον Μάιο και Ιούνιο 2012, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας εισηγήθηκε τον διορισμό ad-hoc επιτροπής, για διερεύνηση της μειωμένης συμμετοχής στον διαγωνισμό, καθώς και την αξιολόγηση της λογικότητας/αντικειμενικότητας της εκτίμησης δαπάνης.

Το Συμβούλιο Προσφορών, υιοθετώντας την πιο πάνω εισήγηση της Υπηρεσίας μας, διόρισε τον Ιούνιο 2012 τριμελή ad-hoc επιτροπή για διερεύνηση των πιο πάνω θεμάτων τα οποία είχαν εγερθεί από την Υπηρεσία μας.

Τελικά, τον Αύγουστο 2012, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού, αφού, σύμφωνα με την έκθεση της ad-hoc επιτροπής:

- Η προσφορά του μοναδικού προσφοροδότη παρουσίαζε ουσιώδη απόκλιση από τους όρους του διαγωνισμού, επειδή σ' αυτήν περιλαμβάνονταν 2 προληπτικές συντηρήσεις/έλεγχοι ετησίως, αντί 12 που απαιτούνταν.
- Η λογική/αντικειμενική εκτίμηση δαπάνης, όπως αυτή υπολογίστηκε και τεκμηριώθηκε στην έκθεση της ad-hoc επιτροπής, ανερχόταν σε €131.300+ΦΠΑ, και ως εκ τούτου, η εκτίμηση δαπάνης η οποία είχε ετοιμαστεί από την αναθέτουσα αρχή, κρίθηκε ως λανθασμένη.

(ii) **Προσφορά αρ.13.25.020.2011.121 για την προμήθεια και εγκατάσταση αυτόματου συστήματος πυρόσβεσης με αέριο, στο αρχείο του υπογείου του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Πάφου, καθώς επίσης και συστήματος εξαερισμού στο διπλανό αρχείο.** Τον Σεπτέμβριο 2011, το Τμήμα ζήτησε προσφορά από έναν οικονομικό φορέα με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού, για την προμήθεια και εγκατάσταση αυτόματου συστήματος πυρόσβεσης με αέριο, στο αρχείο του υπογείου του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Πάφου, καθώς επίσης και συστήματος εξαερισμού στο διπλανό αρχείο, με εκτίμηση δαπάνης €92.200+ΦΠΑ.

Από τη μελέτη των εγγράφων της προσφοράς καθώς και της έγκρισης η οποία είχε δοθεί από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Το σύστημα αυτόματης πυρόσβεσης με αέριο, εκτίμησης δαπάνης €62.400 (εγκατάσταση και συντήρηση), από το συνολικό ποσό των €92.200, αποτελούσε επιμέρους ανεξάρτητο/ξεχωριστό σύστημα, και ως εκ τούτου δεν δικαιολογείτο κατά την άποψη μας η απευθείας ανάθεση της προμήθειας/εγκατάστασης του στον υφιστάμενο Ανάδοχο συντήρησης των μηχανολογικών εγκαταστάσεων του κτιρίου, μέσω της διαδικασίας διαπραγμάτευσης.
- Οι υπόλοιπες εργασίες (σύνδεση του πίνακα του νέου συστήματος αυτόματης πυρόσβεσης με τον υφιστάμενο πίνακα του συστήματος συναγερμού πυρκαγιάς, περιορισμένης έκτασης επεμβάσεις στα υφιστάμενα συστήματα) εκτίμησης δαπάνης €29.800, θα μπορούσαν να ανατεθούν στους υφιστάμενους Αναδόχους συντήρησης των ηλεκτρολογικών και μηχανολογικών εγκαταστάσεων, με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης.

Τον Νοέμβριο 2011, ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι ο λόγος για τον οποίο το Τμήμα του είχε αποφασίσει να προσφύγει στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον Ανάδοχο συντήρησης των μηχανολογικών εγκαταστάσεων του κτιρίου, για την εκτέλεση των πιο πάνω εργασιών, οφειλόταν στο ότι για την εκτέλεση τους, απαιτείτο σημαντική επέμβαση στα υφιστάμενα συστήματα πυρόσβεσης και εξαερισμού, των οποίων είχε την ευθύνη συντήρησης. Με την ανάθεση τους στον πιο πάνω Ανάδοχο, θα αποφεύγονταν προβλήματα που ενδεχομένως να προέκυπταν, εάν οι εν λόγω εργασίες ανετίθεντο σε άλλο οικονομικό φορέα.

Ωστόσο, μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα προχώρησε στην ακύρωση του διαγωνισμού, και ετοιμαζόταν να προχωρήσει στην προκήρυξη νέου, με ανοικτή διαδικασία προσφορών, εντός του 2012, νοούμενου ότι θα εξασφαλιζόνταν οι πιστώσεις από το ενδιαφερόμενο Τμήμα. Παράλληλα, μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα θα προχωρούσε στην ανάθεση των αναγκαίων ηλεκτρομηχανολογικών μετατροπών με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον πιο πάνω Ανάδοχο, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η ανεξαρτησία του νέου συστήματος πυρόσβεσης.

(iii) **Διαγωνισμός αρ. 11.009.ΕΠ για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση Πάγκου Επεξεργασίας Ιστοπαθολογικών Δειγμάτων.** Τον Σεπτέμβριο 2011, το Τμήμα κατακύρωσε τον διαγωνισμό στον χαμηλότερο εντός προδιαγραφών προσφοροδότη, έναντι του ποσού των €60.900+ΦΠΑ. Τον Δεκέμβριο 2011, κατόπιν γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, το Τμήμα δεν αποδέκτηκε τη βεβαίωση που προσκόμισε ο προσφοροδότης – πριν την υπογραφή της σύμβασης – ότι είχε διευθετημένες τις οφειλές του στο Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εφ' όσον, από την εν λόγω βεβαίωση, δεν προέκυπτε συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις του διαγωνισμού.

Τον Ιούλιο 2012, ο Διευθυντής του Τμήματος πληροφόρησε τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι, η εγγύηση συμμετοχής του προσφοροδότη ύψους €5.000, είχε λήξει τον Οκτώβριο 2011, χωρίς το Τμήμα να προχωρήσει σε εξαργύρωση της (λόγω της μη συμμόρφωσης του με τους όρους του διαγωνισμού, οι οποίοι απαιτούσαν την υποβολή των προβλεπόμενων για την υπογραφή της σύμβασης πιστοποιητικών). Ως εκ τούτου, ζήτησε να πληροφορηθεί κατά πόσο το Τμήμα νομιμοποιείτο να εξαργυρώσει το αντίστοιχο ποσό από την τραπεζική εγγύηση πιστής εκτέλεσης του συμβολαίου – την οποία είχε ήδη υποβάλει ο προσφοροδότης και η ισχύς της διαρκούσε μέχρι τον Δεκέμβριο 2019 – ως αποζημίωση για την αποτυχία του να προσκομίσει τα απαιτούμενα έγγραφα για την υπογραφή της σύμβασης.

Τον Αύγουστο 2012, ο Γενικός Εισαγγελέας πληροφόρησε τον Διευθυντή του Τμήματος ότι ήταν εξαιρετικά αμφίβολο εάν, με βάση το λεκτικό της εγγύησης πιστής εκτέλεσης, παρείχεται η πιο πάνω δυνατότητα στο Τμήμα, και επεσήμανε ότι το Τμήμα θα έπρεπε να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες σε σχέση με την εγγύηση συμμετοχής, πριν τη λήξη της.

- (iv) **Προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση συστήματος κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης στα κτίρια των Δικαστηρίων Λευκωσίας.** Τον Ιούλιο και Αύγουστο 2011, ο Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου, με επιστολές του προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, εξέφρασε την απογοήτευση του, επειδή για ένα πολύ σοβαρό θέμα, το οποίο χρονολογείται από το 2006, όπως ήταν η εγκατάσταση συστήματος κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης στα κτίρια των Δικαστηρίων Λευκωσίας, το οποίο άπτεται της ασφάλειας τόσο των κτιρίων όσο και του προσωπικού, είχε επιδειχθεί αδράνεια και αναβλητικότητα. Επισήμανε ότι, ενώ τα έγγραφα του διαγωνισμού ήταν έτοιμα από το 2009, όταν είχε προκηρυχθεί σχετικός διαγωνισμός, ο οποίος στη συνέχεια ακυρώθηκε επειδή όλες οι προσφορές που είχαν υποβληθεί ήταν εκτός προδιαγραφών, ο νέος διαγωνισμός δεν είχε ακόμα προκηρυχθεί.

Η πιο πάνω επιστολή στάλθηκε με αφορμή επιστολή του Διευθυντή του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (HMY) τον Αύγουστο 2011, με την οποία ενημέρωνε τον Αρχιπρωτοκολλητή ότι είχε ολοκληρωθεί η ετοιμασία των εγγράφων του νέου διαγωνισμού.

Όπως ανέφερε το Τμήμα HMY, οι εξελίξεις της τεχνολογίας καθώς και οι εισηγήσεις της Αστυνομίας επέβαλαν τον επανασχεδιασμό του συστήματος και την επανασύνταξη των προδιαγραφών, με αποτέλεσμα την καθυστέρηση στην προκήρυξη του διαγωνισμού.

Το Νοέμβριο 2011, ο Διευθυντής του Τμήματος HMY, ζήτησε από τον Αρχιπρωτοκολλητή όπως επιβεβαιώσει την ύπαρξη των αναγκαίων πιστώσεων για το 2012, ώστε το Τμήμα του να προχωρήσει στην προκήρυξη του σχετικού διαγωνισμού, επειδή δεν ήταν δυνατή η έναρξη εκτέλεσης του έργου εντός του 2011.

Τελικά, όπως πληροφορηθήκαμε από το Ανώτατο Δικαστήριο τον Ιούλιο 2012, το Υπουργείο Οικονομικών δεν ενέκρινε τη συμπερίληψη στον προϋπολογισμό για το 2012, των απαιτούμενων πιστώσεων για το υπό αναφορά έργο.

4.18.6 ΤΜΗΜΑ ΟΔΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Μέρος Α

Εγγραφές Μηχανοκινήτων Οχημάτων. Κατά τη διάρκεια του 2011 εγγράφηκαν συνολικά 37.318 οχήματα σε σύγκριση με 45.280 το 2010 (μείωση 17,58%).

Τα έσοδα από τις εγγραφές ανήλθαν σε €16,33 εκ., σε σύγκριση με €21,29 εκ. το 2010 (μείωση 23,30%).

Το σύνολο των εγγεγραμμένων οχημάτων στις 31.12.2011 ήταν 764.169, σε σύγκριση με 769.179 το 2010.

Τέλη εγγραφής μεταχειρισμένων οχημάτων. Σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 5.2.2009, η επιβολή φόρου εγγραφής σε μεταχειρισμένο μηχανοκίνητο όχημα που εισάγεται στη Δημοκρατία από άλλο κράτος μέλος χωρίς οποιαδήποτε έκπτωση με βάση την ηλικία, τον τύπο, τη γενική κατάσταση και τα άλλα χαρακτηριστικά του οχήματος, αντίκειται στην κοινοτική νομοθεσία

και νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων καθώς και στην ημεδαπή νομολογία, αφού μια τέτοια επιβολή φορολογίας εισάγει δυσμενή διάκριση εις βάρος του μεταχειρισμένου αυτοκινήτου που προέρχεται από άλλο κράτος μέλος.

Το Τμήμα, μετά και την διαδικασία παράβασης κατά της Δημοκρατίας που κινήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφορικά με το θέμα, ετοίμασε τροποποιητικό Νομοσχέδιο (και Κανονισμούς) το οποίο προβλέπει, μεταξύ άλλων, την κατάργηση του φόρου εγγραφής, όπως εφαρμόζεται σήμερα, και τη θεσμοθέτηση ενιαίου τέλους εγγραφής για κάθε μηχανοκίνητο όχημα (ύψους €150), ανεξάρτητα από το εάν αυτό είναι καινούριο ή μεταχειρισμένο. Επίσης προβλέπει αλλαγή στον τρόπο επιβολής των τελών κυκλοφορίας, τόσο των καινούργιων όσο και των μεταχειρισμένων οχημάτων που εγγράφονται για πρώτη φορά στο μητρώο του Εφόρου Μηχανοκινήτων Οχημάτων. Το εν λόγω Νομοσχέδιο, παρόλο που έτυχε της απαραίτητης νομοτεχνικής επεξεργασίας, δεν κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση. Στη Βουλή κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, άλλο τροποποιητικό Νομοσχέδιο το οποίο προβλέπει απομείωση του φόρου εγγραφής των μεταχειρισμένων οχημάτων, τα οποία θα μεταφέρονται στην Κύπρο από άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη βάση αντικειμενικών κριτηρίων που θα λαμβάνουν υπόψη την κατηγορία και την ηλικία του οχήματος. Το Νομοσχέδιο αυτό συζητήθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού στις 17.9.2012, αλλά στη συνέχεια το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων ζήτησε την απόσυρσή του, έτσι ώστε αυτό να τύχει περαιτέρω επεξεργασία/τροποποιήσεων ενόψει των παρατηρήσεων που τέθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι δεν ικανοποιούσε τις ελάχιστες απαιτήσεις της Επιτροπής αναφορικά με τις φορολογικές διατάξεις του άρθρου 110 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μετά την εξέλιξη αυτή, το Τμήμα προχώρησε σε τροποποίηση του Νομοσχεδίου, έτσι ώστε να ικανοποιούνται οι ενστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και κατατέθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού για συζήτηση. Στις 19.11.2012 η Επιτροπή αποφάσισε να προωθήσει στην ολομέλεια της Βουλής των Αντιπροσώπων για ψήφιση το μέρος του Νομοσχεδίου που αφορά στο ενιαίο τέλος εγγραφής των οχημάτων (€150) ενώ η πτυχή του Νομοσχεδίου που αφορά στην επιβολή τελών κυκλοφορίας βάσει των εκπομπών ρύπων θα κατατεθεί σε μεταγενέστερο στάδιο. Το εν λόγω Νομοσχέδιο ψηφίστηκε σε Νόμο από την ολομέλεια στις 22.11.2012.

Εγγραφές Οχημάτων Χωρίς Τελωνειακό Πιστοποιητικό Τελ72Α. Παρατηρήθηκε ότι σε πολλές περιπτώσεις το Τμήμα προβαίνει σε εγγραφή οχημάτων χωρίς την παρουσίαση του σχετικού Τελωνειακού Πιστοποιητικού Τελ72Α, με το οποίο πιστοποιείται ότι το υπό εγγραφή όχημα έχει τύχει δασμοφορολογικής τακτοποίησης από το Τμήμα Τελωνείων. Ως αποτέλεσμα εγγράφονται οχήματα για τα οποία δεν έχουν καταβληθεί οι νενομισμένοι δασμοί και φόροι. Οι περισσότερες περιπτώσεις αφορούν οχήματα τα οποία εξαιρούνται από την καταβολή δασμών και φόρων όπως επιβατικά οχήματα που διαθέτουν μέχρι 8 θέσεις επιβατών επιπλέον της θέσης του οδηγού (τύπου σαλούν), αυτοκινούμενα καραβάνια (mobile caravan), παλαιά οχήματα, τετράτροχες μοτοσικλέτες, διπλοκάμπινα, οχήματα τύπου VAN με μικτό βάρος κάτω των 2032 kg, κ.ά. Επειδή όμως σε διάφορες περιπτώσεις η κατάταξη των υπό εγγραφή οχημάτων σε μια από τις πιο πάνω κατηγορίες - ειδικά στην κατηγορία VAN <2032 kg - δεν είναι αδιαμφισβήτητη, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως εκδίδεται το έντυπο Τελ72Α για όλα τα οχήματα από το αρμόδιο Τμήμα Τελωνείων.

Ανανέωση αδειών κυκλοφορίας μηχανοκινήτων οχημάτων. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, κατά το 2011 εκδόθηκαν συνολικά 704.474 άδειες κυκλοφορίας και εισπράχθηκαν τέλη €91,51 εκ., σε σύγκριση με 643.552 άδειες και τέλη €89,97 εκ. το 2010. Ο αριθμός των μηχανοκινήτων οχημάτων για τα οποία δεν ανανεώθηκαν οι άδειες κυκλοφορίας, ήταν 87.231 (11,4% των εγγεγραμμένων οχημάτων). Διαγράφηκαν από το μητρώο 27.215 οχήματα κυρίως λόγω μη ανανέωσης της άδειας τους για τρία συνεχή έτη.

Τα καθυστερημένα έσοδα από τη μη ανανέωση των αδειών κυκλοφορίας ανήλθαν στις 31.12.2011 σε €17,21 εκ. και η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη λήψη άμεσων μέτρων για την είσπραξή τους.

Αναθεώρηση τελών. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, τα τέλη που επιβάλλονται για διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος είναι πολύ χαμηλά και δεν καλύπτουν το διοικητικό κόστος. Για

παράδειγμα, για την έκδοση αντίγραφου Άδειας Οδικής Χρήσης επιβάλλεται τέλος €0,17 ενώ το διοικητικό κόστος υπολογίζεται βάσει του απαιτούμενου χρόνου για την έκδοση του αντίγραφου, σε €10,25. Ορισμένες υπηρεσίες, μεταξύ των οποίων και οι τεχνικοί έλεγχοι στα οχήματα δημόσιας χρήσης, οι οποίοι κατά το 2011 ανήλθαν σε 22.500, από τα Κέντρα Επιθεώρησης Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Κ.Ε.Μ.Ο.) παρέχονται δωρεάν.

Ακίνητοποίηση οχημάτων. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος στις 31.12.2010 υπήρχαν ακινητοποιημένα κατόπιν δήλωσης των ιδιοκτητών τους, 20.886 οχήματα. Ο έλεγχος από το Τμήμα για να διασφαλιστεί ότι τα οχήματα δεν κυκλοφορούν παράνομα είναι πολύ περιορισμένος. Η Υπηρεσία μας επανέλαβε την εισήγηση όπως τουλάχιστον γίνεται καταγραφή των χιλιομέτρων κατά την ακινητοποίηση των οχημάτων.

Έκδοση άδειας κυκλοφορίας δωρεάν. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, η άδεια κυκλοφορίας των οχημάτων που ανήκουν σε Κυβερνητικές Υπηρεσίες, Δήμους, Κοινότητες, Ημικρατικούς Οργανισμούς, εγκλωβισμένους, ανάπηρα πρόσωπα, ξένες διπλωματικές αποστολές, Ηνωμένα Έθνη και στις Βρετανικές Βάσεις εκδίδεται δωρεάν. Στις περιπτώσεις αυτές εκδίδεται άδεια κυκλοφορίας με ημερομηνία λήξης το έτος 2049. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας η πρακτική αυτή εμπεριέχει κινδύνους, εφόσον η άδεια κυκλοφορίας παραμένει σε ισχύ ακόμα και εάν τα οχήματα δεν εξασφαλίσουν το πιστοποιητικό καταλληλότητας ή/και όταν πωληθούν σε μη δικαιούχα πρόσωπα, λαμβάνοντας υπόψη ότι η άδεια δεν επιστρέφεται στο Τμήμα.

Η Υπηρεσία εισηγήθηκε όπως το Τμήμα επανεξετάσει το ενδεχόμενο η άδεια κυκλοφορίας για τα πιο πάνω οχήματα να εκδίδεται ετήσια νοουμένου ότι έχουν σε ισχύ πιστοποιητικό καταλληλότητας και η ιδιοκτησία τους δεν έχει μεταβιβαστεί σε μη δικαιούχους.

Έκδοση αδειών κυκλοφορίας μέσω διαδικτύου. Η έκδοση αδειών κυκλοφορίας και η είσπραξη τελών μέσω διαδικτύου, παρόλο ότι έχει διευκολύνει κατά πολύ τις εργασίες του Τμήματος, έχει αυξήσει τα τραπεζικά τέλη που καταβάλλονται (2011: €1,08 εκ., 2010: €1,1 εκ.). Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Τμήμα, σε συνεννόηση με το αρμόδιο Υπουργείο και το Υπουργείο Οικονομικών, μελετήσουν τρόπους (επαναδιαπραγμάτευση συμφωνίας με JCC) για μείωση του κόστους που προκύπτει από την διαδικτυακή διεκπεραίωση εργασιών του Τμήματος. Στα πλαίσια αυτά θα μπορούσαν να μελετηθούν και άλλοι τρόποι πληρωμών όπως τηλετραπεζική (e banking).

Αναφέρεται ότι από το 2011 και μετά, το κονδύλι των τραπεζικών τελών έχει μεταφερθεί κάτω από την εποπτεία του Γενικού Λογιστηρίου και δεν περιλαμβάνεται στα κονδύλια εξόδων του Τμήματος. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η κίνηση αυτή αφήνει περιθώρια λανθασμένων εκτιμήσεων όσον αφορά στο πραγματικό κόστος λειτουργίας του Τμήματος, πολύ περισσότερο δε όσον αφορά στις εκτιμήσεις για τα έξοδα έκδοσης των αδειών κυκλοφορίας ενώ, την ίδια ώρα, αφαιρεί σε κάποιο βαθμό και τη δυνατότητα άσκησης ουσιαστικού ελέγχου, σε επίπεδο Τμήματος, επί ενός σημαντικού κέντρου κόστους που το ίδιο δημιουργεί.

Αλλαγή ιδιοκτήτη οχήματος. Οι πρόνοιες των περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Κανονισμών, οι οποίες προβλέπουν ότι ο εγγεγραμμένος ιδιοκτήτης έχει υποχρέωση όπως εντός 30 ημερών γνωστοποιήσει στον Έφορο το όνομα και τη διεύθυνση του νέου ιδιοκτήτη, καθώς και την ημερομηνία κατά την οποία έγινε η αλλαγή ιδιοκτησίας, δεν εφαρμόζονται με αποτέλεσμα τα στοιχεία που παρουσιάζονται στο μητρώο οχημάτων να μην είναι ορθά. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Τμήμα με σκοπό την έγκαιρη ενημέρωση του Μητρώου Μηχανοκινήτων Οχημάτων με όλες τις αλλαγές που επισυμβαίνουν στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των οχημάτων και όχι μόνο, έγκαιρα μελετήσει τρόπους υποχρέωσης των ιδιοκτητών να το ενημερώνουν μη αποκλεισμένου και του ενδεχομένου εισαγωγής ποινών ή και προστίμων σε περιπτώσεις ετεροχρονισμένης ενημέρωσης του Τμήματος για τις αλλαγές.

Υλοποίηση Προϋπολογισμού.

(α) Ο προϋπολογισμός του Τμήματος για το 2011 ανήλθε σε €63,55 εκ. σε σύγκριση με €62,84 εκ. το 2010. Οι πραγματικές δαπάνες ήταν €58,72 εκ. και €50,19 εκ. για το 2010, δηλαδή παρέμεινε αδαπάνητο ποσό ύψους €4,83 εκ. (7,6%) και €12,65 εκ. (20,1%), αντίστοιχα.

(β) Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε στη συνολική εκτέλεση του Προϋπολογισμού, παρατηρήθηκε ότι παρέμειναν σημαντικά αδαπάνητα ποσά λόγω μη εκτέλεσης του έργου/υπηρεσίας σε συγκεκριμένα κονδύλια με αποτέλεσμα να χρησιμοποιούνται για την εξασφάλιση πρόσθετων πιστώσεων σε άλλα κονδύλια κατά παράβαση του περί Προϋπολογισμού Νόμου ο οποίος αναφέρει ότι οποιαδήποτε εξοικονόμηση από παράλειψη εκτέλεσης οποιασδήποτε υπηρεσίας δεν θεωρείται περίσσειμα για σκοπούς μεταφοράς σε άλλο άρθρο της ίδιας κατηγορίας του ίδιου Κεφαλαίου.

(γ) Επίσης διαπιστώθηκε ότι για σειρά ετών, έργα που προγραμματίζονται δεν εκτελούνται και οι προβλέψεις επαναλαμβάνονται κάθε χρόνο χωρίς να υλοποιούνται.

Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι, ο Προϋπολογισμός του Τμήματος θα πρέπει να καταρτίζεται πάνω σε ορθολογιστική βάση και μέσα στα πλαίσια των πραγματικών αναγκών και δυνατοτήτων του Τμήματος, έτσι ώστε να επιτυγχάνονται όσο το δυνατό μεγαλύτερες εξοικονομήσεις για τα δημόσια οικονομικά, λαμβάνοντας πάντα υπόψη την εύρυθμη λειτουργία του Τμήματος αλλά και τις δυνατότητες εκτέλεσής του.

Μηχανογράφηση Εργασιών. Το μηχανογραφημένο σύστημα του Τμήματος Οδικών Μεταφορών τέθηκε σε εφαρμογή το 1997. Η διαχείριση και η αναβάθμιση του συστήματος υποστηρίζεται από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ).

Λανθασμένη επιβολή φόρου εγγραφής και ετήσιων τελών κυκλοφορίας. Ο φόρος εγγραφής και τα ετήσια τέλη αδειών κυκλοφορίας υπολογίζονται και επιβάλλονται από το λογισμικό του μηχανογραφημένου συστήματος του Τμήματος.

Για επαλήθευση της ορθότητας των υπολογισμών, η Υπηρεσία μας πραγματοποίησε, κατά το 2011, στρωματοποίηση δεδομένων και επανυπολογισμό των φόρων εγγραφής και των ετήσιων τελών κυκλοφορίας με τη χρήση εξειδικευμένου λογισμικού ανάλυσης δεδομένων.

Με βάση την πιο πάνω επεξεργασία έγινε επιλογή δείγματος που αφορούσε 51 οχήματα, ώστε να ελεγχθεί η ορθότητα των δεδομένων τα οποία ήταν καταχωρισμένα στο μηχανογραφημένο σύστημα σε σχέση με τα δεδομένα τα οποία τηρούνται στους φακέλους για κάθε όχημα.

Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε λανθασμένη επιβολή του φόρου εγγραφής ή/και του ετήσιου τέλους κυκλοφορίας σε 20 περιπτώσεις, δηλαδή, ποσοστό 39% επί του συνόλου του δείγματος, το οποίο κρίνεται ως πάρα πολύ ψηλό.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Τμήμα προβεί αμέσως στον εντοπισμό και διόρθωση της πιο πάνω αδυναμίας του συστήματος, όπως επίσης και στον εντοπισμό όλων των περιπτώσεων για τις οποίες έχουν επιβληθεί και εισπραχθεί λανθασμένα ετήσια τέλη κυκλοφορίας ώστε να ληφθούν μέτρα για την είσπραξη τους ή για επιστροφή/πίστωση χρημάτων σε δικαιούχους ανάλογα.

(α) Λανθασμένη επιβολή και είσπραξη ετήσιου τέλους κυκλοφορίας λόγω λανθασμένων υπολογισμών από το μηχανογραφημένο σύστημα. Διαπιστώθηκε ότι σε διάφορες περιπτώσεις το Τμήμα εισέπραξε χαμηλότερα ετήσια τέλη κυκλοφορίας λόγω λανθασμένων υπολογισμών από το μηχανογραφημένο σύστημα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι η λανθασμένη επιβολή και είσπραξη του ετήσιου τέλους κυκλοφορίας προέκυψε λόγω λανθασμένης καταχώρισης στις παραμέτρους υπολογισμού των ετήσιων τελών κυκλοφορίας, ποσοστού επιβάρυνσης ύψους 10%, αντί του προβλεπόμενου στη νομοθεσία ποσοστού ύψους 20%.

Ενημερωθήκαμε επίσης ότι για τις περιπτώσεις αυτές έχει δημιουργηθεί κατάσταση χρεώσεων και ενημερώθηκε το σύστημα, κατά όχημα, με το συνολικό ποσό χρέωσης για όλα τα προηγούμενα χρόνια, από 1.3.2007, ώστε τα ποσά αυτά να εισπραχθούν από τους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες.

Από έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε, σύμφωνα με στοιχεία τα οποία τηρούνται από το Τμήμα, ότι το ύψος των ετήσιων τελών κυκλοφορίας προς είσπραξη, το οποίο προέκυψε μετά τον επανυπολογισμό των τελών, ανήλθε σε €962.917. Όπως έχουμε ενημερωθεί, μέχρι την ημέρα του ελέγχου (Ιούλιος 2012), τα τέλη που εισπράχθηκαν ανέρχονται σε €795.381, δηλαδή, ποσοστό 82,60%.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Τμήμα συνεχίσει τις προσπάθειες για είσπραξη του ποσού των €167.536, το οποίο παραμένει σε εκκρεμότητα.

(β) Λανθασμένη επιβολή φόρου εγγραφής ή/και ετήσιων τελών κυκλοφορίας λόγω λανθασμένης καταχώρισης/τροποποίησης δεδομένων από τους χρήστες. Διαπιστώθηκε ότι για 11 περιπτώσεις, ποσοστό 22%, ο λανθασμένος υπολογισμός του φόρου εγγραφής και του ετήσιου τέλους κυκλοφορίας προέκυψε λόγω λανθασμένης καταχώρισης/τροποποίησης δεδομένων στο σύστημα από τους χρήστες.

Κατά τη διερεύνηση των πιο πάνω περιπτώσεων, σε σχέση με τις διαδικασίες που ακολουθούνται για την ενημέρωση του μηχανογραφημένου συστήματος, διαπιστώθηκε ότι η ορθότητα των καταχωρίσεων ή/και τροποποιήσεων που πραγματοποιούνται από τους χρήστες, δεν ελέγχονται από αρμόδιο λειτουργό.

Για τη διασφάλιση της ορθότητας των δεδομένων που καταχωρίζονται στο σύστημα, και κατ' επέκταση της ορθής επιβολής και είσπραξης του φόρου εγγραφής και των ετήσιων τελών κυκλοφορίας, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την υιοθέτηση μέτρων εσωτερικού ελέγχου, τα οποία να καθορίζουν τις διαδικασίες εξουσιοδότησης και ελέγχου της καταχώρισης και τροποποίησης δεδομένων.

Όπως έχουμε ενημερωθεί, το Τμήμα έχει προβεί στη διόρθωση των περιπτώσεων, που έχουν εντοπιστεί από την Υπηρεσία μας. Προωθείται η υιοθέτηση μέτρων εσωτερικού ελέγχου τα οποία να καθορίζουν τις διαδικασίες εξουσιοδότησης και ελέγχου της καταχώρισης και τροποποίησης δεδομένων.

(γ) Παραχώρηση έκπτωσης σε ενεργοβόρα οχήματα διπλής προώσεως. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, ο φόρος εγγραφής και τα ετήσια τέλη κυκλοφορίας για οχήματα διπλής προώσεως ισούνται με το 50% του ποσού που αντιστοιχεί σε βενζινοκίνητο ή πετρελαιοκίνητο μηχανοκίνητο όχημα του ίδιου κυβισμού, ανεξάρτητα από τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα CO₂.

Για βενζινοκίνητα ή πετρελαιοκίνητα μηχανοκίνητα οχήματα προβλέπεται, όταν η μάζα εκπεμπόμενου διοξειδίου του άνθρακα CO₂ είναι μεταξύ 200 και 250 gr/Km, η επιβολή αύξησης στο φόρο εγγραφής και στο ετήσιο τέλος κυκλοφορίας ύψους 10%.

Όπως είχαμε αναφέρει στην έκθεση μας για το έτος 2010, κατά τη στρωματοποίηση των δεδομένων, εντοπίστηκε μικρός αριθμός οχημάτων διπλής προώσεως με μάζα (CO₂) μεγαλύτερη των 200 gr/Km.

Παρά το ότι τα πιο πάνω οχήματα είναι αποδεδειγμένα ενεργοβόρα, τα οποία αρχικά επιβαρύνονται με αύξηση ύψους 10% επί του φόρου εγγραφής και του ετήσιου τέλους κυκλοφορίας, επωφελούνται ταυτόχρονα από την παραχώρηση έκπτωσης ύψους 50%, λόγω του ότι αυτά είναι διπλής προώσεως και επομένως δεν επιτυγχάνεται ο επιδιωκόμενος σκοπός του Νόμου, δηλαδή, η παραχώρηση κινήτρων/ειδικών εκπτώσεων σε οχήματα που αποδεδειγμένα εκπέμπουν μικρές ποσότητες CO₂.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο αναθεώρησης της σχετικής πρόνοιας με εισαγωγή κριτηρίων, όπως για παράδειγμα της μάζας εκπεμπόμενου διοξειδίου του άνθρακα (CO₂), ώστε ενεργοβόρα οχήματα διπλής προώσεως, πολυτελείας και υψηλού κυβισμού, να μην επωφελούνται/επιχορηγούνται της έκπτωσης του 50% εξαιτίας και μόνο του γεγονότος ότι αυτά είναι διπλής προώσεως, σε σχέση με άλλα βενζινοκίνητα ή πετρελαιοκίνητα οχήματα με μικρότερες εκπομπές CO₂.

Συμβάσεις Δημόσιας Υπηρεσίας Εσωτερικών Οδικών Μεταφορών. Οι πιο πάνω συμβάσεις ανατέθηκαν στις 2.12.2009 κατόπιν διαπραγμάτευσης, μετά από δημοσίευση προκήρυξης ενός ειδικού τύπου διαγωνισμού που δεν περιλάμβανε υποβολή προσφορών αλλά μόνο εκδήλωση ενδιαφέροντος, σε έξι Αναδόχους, για περίοδο 10 ετών, με δικαίωμα ανανέωσης για 5 επιπλέον έτη. Επειδή τα συμβαλλόμενα μέρη αποδέχτηκαν ότι ο αριθμός επιβατών δεν θα ήταν εξ αρχής ικανός για να καταστήσει τις συμβάσεις κερδοφόρες, περιλήφθηκε πρόνοια για κάλυψη της διαφοράς του καθαρού κόστους παροχής των υπηρεσιών (κόστος διαδρομών, συν την αξία των πάγιων στοιχείων ενεργητικού που είναι αναγκαία για την παροχή της υπηρεσίας, συν ένα ποσοστό 6% για την απόδοση κεφαλαίου, μείον τα έσοδα από κόμιστρα και διαφημίσεις) που θα προκύπτουν από τις ελεγχμένες οικονομικές καταστάσεις, με Κυβερνητική Συνεισφορά. Όπως επίσης προνοείται, οι Ανάδοχοι θα λαμβάνουν όλα τα μέτρα για χρηστή και αποτελεσματική διαχείριση των υπηρεσιών, ώστε να περιορίζεται το κόστος λειτουργίας τους σε χαμηλά επίπεδα και αυτό θα πρέπει να διαπιστώνεται από τους λογαριασμούς και άλλα στοιχεία που οφείλουν να τηρούν.

Η Κυβερνητική Συνεισφορά για το 2010 (για περίοδο 6 μηνών αφού οι υπηρεσίες οδικών μεταφορών άρχισαν στις 5.7.2010), ανήλθε σε €24,7 εκ. και για το 2011 σε €46,3 εκ.

Από τη μέχρι σήμερα εφαρμογή των συμβάσεων έχουν προκύψει σοβαρές διαφωνίες μεταξύ των Αναδόχων και της αναθέτουσας αρχής (Τμήμα Οδικών Μεταφορών – ΤΟΜ) κυρίως ως προς το ύψος της Κυβερνητικής Συνεισφοράς. Επίσης, για πολλά θέματα που αφορούν τη διαχείριση των συμβάσεων φαίνεται να υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις μεταξύ του ΤΟΜ και του Τμήματος Ελέγχου του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων (ΥΣΕ).

Το Κόστος Ανά Χιλιόμετρο (ΚΑΧ), το οποίο περιλαμβάνεται στις συμβάσεις ως οροφή στον υπολογισμό της Κυβερνητικής Συνεισφοράς, καθορίστηκε για κάθε τύπο διαδρομής και κατηγορία οχήματος και περιλαμβάνεται σε ειδικό Πίνακα σε Παράρτημα των συμβάσεων. Με βάση τους πραγματικούς τύπους διαδρομών και κατηγορίες οχήματος που χρησιμοποιούνται στις συμβάσεις, το μέσο ΚΑΧ προκύπτει να είναι της τάξης των €3,0 περίπου. Εκ των υστέρων διαφάνηκε ότι ορισμένες παράμετροι που είχαν χρησιμοποιηθεί στον υπολογισμό του ΚΑΧ που περιλαμβάνεται στη σύμβαση, οι κυριότερες των οποίων ήταν η τιμή αγοράς των λεωφορείων, το ετήσιο κόστος συντήρησης και η χρονική περίοδος απόσβεσης, ήταν λανθασμένες, με αποτέλεσμα να καθοριστεί ψηλό ΚΑΧ και να τίθεται θέμα υπερπληρωμής. Οι Ανάδοχοι αμφισβήτησαν την άποψη αυτή και αντέταξαν ότι δεν βασιζόταν στα πραγματικά τους έξοδα, σύμφωνα με τους λογαριασμούς που είχαν υποβάλει, των οποίων η εξέταση από την αναθέτουσα αρχή εκκρεμούσε. Οι Ανάδοχοι εξέφρασαν επίσης κατά καιρούς παράπονα για μη τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων πληρωμών και για καθυστέρηση στη διαβούλευση από πλευράς του Κράτους για επίλυση των διαφορών. Ακολούθως, ο υπολογισμός του ΚΑΧ που θα λαμβανόταν υπόψη για τις πληρωμές των Αναδόχων ως το πραγματικό, και σε συνθήκες συνετής και χρηστής διαχείρισης λογικό, αξιολογήθηκε από ad-hoc Επιτροπή και υπολογίστηκε από €2,29 μέχρι €1,75 για τις συμβάσεις που οι λογαριασμοί είχαν εξεταστεί. Δηλαδή το ΚΑΧ με βάση τα πραγματικά δεδομένα βρέθηκε να είναι πολύ πιο χαμηλό σε σχέση με το ΚΑΧ που περιλήφθηκε ως οροφή στις συμβάσεις. Για κάποιες επαρχίες οι σχετικές διαβουλεύσεις με τους Αναδόχους ακόμα συνεχίζονται.

Οι πληρωμές προς τους Αναδόχους γίνονταν χωρίς τον απαιτούμενο αντικειμενικό έλεγχο, αφού οι οικονομικές καταστάσεις που είχαν υποβάλει για τα έτη 2010 και 2011 δεν είχαν εξεταστεί. Το ΤΟΜ υπέβαλε εισήγηση όπως συσταθεί τριμελής ομάδα (ένας λειτουργός από το ΤΟΜ, ένας από το Τμήμα Ελέγχου και ένας από το ΥΣΕ) για τη διεξαγωγή ελέγχου των λογαριασμών και των στοιχείων/εγγράφων στις εγκαταστάσεις των Αναδόχων και τον καθορισμό των πληρωμών που προβλέπονται στις συμβάσεις, καθώς επίσης και αξιολόγηση – με έλεγχο επί του εδάφους – της παροχής των προβλεπόμενων υπηρεσιών.

Το Τμήμα Ελέγχου ωστόσο, εισηγήθηκε τη σύσταση Διαχειριστικής Επιτροπής, η οποία θα έχει την ευθύνη της παρακολούθησης των συμβάσεων, και θα λογοδοτεί στον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων, ενώ παράλληλα θα υποβάλλει ετήσια έκθεση πεπραγμένων στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Τελικά, σε ευρεία σύσκεψη που έγινε στο ΥΣΕ υπό την προεδρία του Υπουργού και με τη συμμετοχή - μεταξύ άλλων - της Γενικής Λογίστριας, αποφασίστηκε να συσταθεί ad-hoc Επιτροπή για σκοπούς εξέτασης των ετήσιων λογαριασμών των Αναδόχων και για επανεξέταση του ύψους του ΚΑΧ που περιλαμβάνεται στις συμβάσεις ως οροφή. Στην ad-hoc Επιτροπή συμμετέχουν ο Βοηθός Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας, ο Διευθυντής του Τμήματος Ελέγχου του ΥΣΕ, ένας Ανώτερος Λειτουργός του ΤΟΜ και ένας Εκτελεστικός Μηχανικός από το Τμήμα Δημοσίων Έργων (ΤΔΕ). Επίσης, αποφασίστηκε ότι οι έλεγχοι των ενδιάμεσων πληρωμών, περιλαμβανομένων ελέγχων επί του εδάφους, θα διενεργούνται από το ΤΟΜ ενώ το Τμήμα Ελέγχου θα διενεργεί δευτερογενείς δειγματοληπτικούς ελέγχους των πληρωμών.

Πέραν των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι εφ' όσον ένας σημαντικός παράγοντας για τη μείωση της Κυβερνητικής Συνεισφοράς είναι το κόστος του Αναδόχου, αυτός θα πρέπει να λαμβάνει όλα τα ενδεικνύμενα μέτρα για τη μείωση του. Στην περίπτωση ωστόσο της αγοράς των 120 καινούργιων λεωφορείων από τον Ανάδοχο της σύμβασης της Λευκωσίας, οι όροι του διαγωνισμού που προκηρύχθηκε ήταν περιοριστικοί (συγκεκριμένα ο χρόνος παράδοσης), με αποτέλεσμα την περιορισμένη συμμετοχή και την αύξηση του κόστους αγοράς τους. Επίσης, τα έγγραφα που ετοίμασε ο Ανάδοχος της σύμβασης της

Λευκωσίας, για την προκήρυξη του διαγωνισμού με αντικείμενο την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης στόλου και έκδοσης εισιτηρίων με χρήση έξυπνων καρτών και ακυρωτικών μηχανών, είχαν ουσιαστικές αδυναμίες και, σύμφωνα με την εισήγηση του ΤΔΕ, που υποβλήθηκε τον Ιούνιο 2012 προς τον Διευθυντή του TOM, ο διαγωνισμός θα έπρεπε να ακυρωθεί και να επαναπροκηρυχθεί σε συντονισμό με τους υπόλοιπους συμβασιούχους, για αποφυγή προβλημάτων συμβατότητας και επικοινωνίας σε περίπτωση διαφορετικών συστημάτων, καλύτερη διαχείριση/σύγκριση στοιχείων, μείωση του κόστους κατά €4,0 - €6,0 εκ. (εκτίμηση του ΤΔΕ) και μειωμένο κόστος συντήρησης. Παρά τις διορθώσεις που έγιναν με τροποποιητικό έγγραφο, το ΤΔΕ εξακολουθούσε να έχει την άποψη ότι είχαν παραμείνει αδυναμίες σε θέματα ουσίας των εγγράφων και ζήτησε τον Αύγουστο 2012 από τον Διευθυντή του TOM – ως αναθέτουσα αρχή – να απαιτήσει από τον Ανάδοχο να σεβαστεί την υποχρέωση που είχε να εξασφαλίσει την έγκριση του Διευθυντή του TOM, προτού προκηρύξει τον διαγωνισμό. Σοβαρές επιφυλάξεις για τον ίδιο διαγωνισμό είχαν εκφραστεί και από το Τμήμα Ελέγχου.

Τελικά η διαδικασία συνεχίστηκε και στα πλαίσια του διαγωνισμού υποβλήθηκε μόνο 1 προσφορά. Η τιμή της μοναδικής προσφοράς δεν γνωστοποιήθηκε, εφ' όσον ακολουθήθηκε η διαδικασία των 2 φακέλων (Τεχνικού και Οικονομικού) και μέχρι τον Σεπτέμβριο 2012 δεν είχε ανοιχθεί ο Οικονομικός φάκελος.

Όπως προκύπτει από την αλληλογραφία του TOM με το Τμήμα Ελέγχου του ΥΣΕ, Ανάδοχος σύμβασης παραβίασε τις πρόνοιες της χρησιμοποιώντας λεωφορεία – των οποίων το κόστος ενοικίου, συντήρησης, οδηγού και προφανώς καυσίμου, καλύπτεται από το Κράτος στα πλαίσια της σύμβασης – για εκτέλεση εκδρομών προς ίδιο όφελος, παραβιάζοντας – έραν των προνοιών της σύμβασης – και τις αρχές προστασίας του ανταγωνισμού. Για την εν λόγω παραβίαση, του επιβλήθηκε τον Μάιο 2012 ρήτρα ύψους €15.247 από το TOM, για την περίοδο Ιουλίου 2011 – Μαρτίου 2012.

Επίσης, σε άλλη περίπτωση, κατά την οποία ο ίδιος πιο πάνω Ανάδοχος είχε χρησιμοποιήσει λεωφορεία – που όπως αποδείχθηκε στην συνέχεια ανήκαν στον στόλο του – για την εκτέλεση σχολικών εκδρομών, παραβιάζοντας τους όρους της σύμβασης και χρεώνοντας ενδεχομένως το Κράτος επιπλέον έξοδα, διαπιστώθηκε ότι, για τις πιο πάνω υπηρεσίες, είχε δοθεί άδεια υπεργολαβίας για 52 λεωφορεία από τον Διευθυντή του TOM, για εκτέλεση μαθητικών διαδρομών, τα οποία – όπως διαπιστώθηκε στη συνέχεια – χρησιμοποιούσε ως ενταγμένα στον στόλο του (που δεν ήταν επιτρεπτό). Επίσης, για την υπεργολαβική ανάθεση θα έπρεπε να είχε προκηρυχθεί σχετικός διαγωνισμός και όχι να δοθεί έγκριση για συγκεκριμένα λεωφορεία.

Τέλος, σημειώνεται ότι και οι 6 συμβασιούχοι, επικαλούμενοι την οικονομική κρίση και προβλήματα χρηματοδότησης τους, υπέβαλαν τον Σεπτέμβριο 2012 αιτήματα για εξαίρεση από πρόνοιες της σύμβασης, όπως (i) την πρόνοια για αντικατάσταση του 33% του στόλου τους μέχρι 31.12.2011, (ii) την πρόνοια για απόσυρση λεωφορείων ηλικίας πέραν των 20 χρόνων μέχρι την 31.12.2012, και συνεπώς για παράταση του χρόνου χρήσης τους, (iii) την πρόνοια για ένταξη μεταχειρισμένων – αντί καινούργιων – λεωφορείων στον στόλο τους.

Τα πιο πάνω αιτήματα, αφού εγκρίθηκαν κατά πλειοψηφία από την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, υποβλήθηκαν για τελική έγκριση στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων. Το αίτημα, για παράταση του χρόνου χρήσης των λεωφορείων εγκρίθηκε, νοουμένου ότι δεν θα καταβάλλεται οποιοδήποτε κόστος απόσβεσης ή ενοικίου για τα λεωφορεία αυτά, αφού ήδη αποσβέστηκαν και νοουμένου ότι θα τεθεί οροφή στο κόστος συντήρησης ώστε να μην επιβαρυνθεί το δημόσιο από υπέρογκα ποσά συντήρησης πεπαλαιωμένων λεωφορείων. Τα υπόλοιπα αιτήματα εξετάζονται.

Τέλος, στα πλαίσια της αποζημίωσης των λεωφορειούχων, οι οποίοι επέλεξαν το 2009 να αποχωρήσουν από το επάγγελμα και να μην ενταχθούν στους νεοσύστατους φορείς, η Κυβέρνηση απέκτησε την κυριότητα 149 λεωφορείων που ανήκαν σε αυτούς. Τα λεωφορεία αυτά έκτοτε (Ιούλιο 2010) παραμένουν αχρησιμοποίητα και εκτεθειμένα σε ανοικτούς χώρους, χωρίς να ληφθούν μέτρα για αξιοποίηση ή εκποίησή τους ή έστω προστασία τους, με αποτέλεσμα να φθείρονται και να μειώνεται η αξία τους ή/και να κινδυνεύουν να αχρηστευθούν.

4.18.7 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ**Μέρος Α**

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, στις 31.12.2011 τα καθυστερημένα έσοδα ήταν €23.123.370, σε σύγκριση με €25.106.909 το προηγούμενο έτος.

	31.12.2011	31.12.2010
	€	€
Ενοίκια	6.474.674	6.320.233
Επιβατικά τέλη	4.153.132	3.958.458
Τέλη αεροδρομίου	4.875.840	4.843.377
Παροχή υπηρεσιών στον επενδυτή	5.966.807	8.324.325
Διάφορα	1.652.917	1.660.516
	23.123.370	25.106.909

Το Τμήμα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρές δυσκολίες στην είσπραξη των οφειλών. Στην πλειοψηφία τους οι οφειλές εκκρεμούν από το 2006, πριν την ανάληψη της διαχείρισης των αερολιμένων από τον στρατηγικό επενδυτή (από τις 12.5.2006 και μετά τα τέλη αεροδρομίου, επιβατικά τέλη και ενοίκια εισπράσσονται από τον επενδυτή).

Τα τέλη αεροδρομίου και τα επιβατικά τέλη στην πλειοψηφία τους οφείλονται από τις Κυπριακές Αερογραμμές και την εταιρεία Ajjet Aviation Ltd (€3,2 εκ. και €4,5 εκ., αντίστοιχα). Η εταιρεία Ajjet Aviation Ltd τερμάτισε τις εργασίες της την 1.11.2006. Η Κυπριακή Δημοκρατία καταχώρισε αγωγή εναντίον της για οφειλές ύψους €3.463.202 πλέον τόκους και έξοδα.

Στα οφειλόμενα ενοίκια περιλαμβάνεται ποσό €5.591.799 (πλέον ΦΠΑ), το οποίο οφείλεται από τις Κυπριακές Αερογραμμές. Επίσης περιλαμβάνεται ποσό €590.642 (πλέον ΦΠΑ), το οποίο οφείλεται από τη διαχειρίστρια των καταστημάτων δώρων κατά το 1994 και 1995, παρόλο ότι υπάρχει απόφαση Δικαστηρίου από το 2002 για καταβολή του στη Δημοκρατία. Επίσης, περιλαμβάνεται ποσό €247.269 (πλέον ΦΠΑ) που οφείλεται από διαφημιστική εταιρεία από το 1998 και παραμένει ανείσπρακτο, παρόλο που το θέμα έχει διευθετηθεί με διακανονισμό από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας από τον Απρίλιο του 2005, σύμφωνα με τον οποίο ο οφειλέτης πρέπει να καταβάλει ολόκληρο το ποσό.

Παροχή υπηρεσιών στον επενδυτή. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, στις 31.12.2011 οφειλόταν από τον στρατηγικό επενδυτή και τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών εδάφους και καθαριότητας στα Αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου, ποσό €5.966.807 για τις υπηρεσίες του προσωπικού της Αερολιμενικής Υπηρεσίας, των Γραφείων Κινήσεως και του ωρομίσθιου προσωπικού το οποίο συνέχιζε να εργοδοτείται από το κράτος μετά την ανάληψη της διαχείρισης των αερολιμένων, μέχρι τις 30.4.2009. Από αυτό, ποσό €4.900.937 το οποίο αφορά σε υπερωρίες, άδειες ασθένειας, άδειες απουσίας και αποζημιώσεις για την συσσωρευμένη άδεια των εργατών που αποχώρησαν στις 30.4.2009, αμφισβητείται από τις δύο εταιρείες παροχής υπηρεσιών εδάφους και την εταιρεία παροχής υπηρεσιών καθαριότητας.

Συναφώς αναφέρεται ότι στις 9.6.2011, έγινε συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου Οικονομικών και των δύο εταιρειών παροχής υπηρεσιών εδάφους, σύμφωνα με την οποία η Δημοκρατία θα αποζημιώνει την κάθε εταιρεία με ποσό ύψους €425.000 ετησίως για την περίοδο 1.5.2010 – 22.5.2015, για τη συνέχιση της απασχόλησης του πρώην ωρομίσθιου Κυβερνητικού προσωπικού από τις δύο εταιρείες στον Αερολιμένα Πάφου μέχρι την αφυπηρέτησή τους, καθώς και στη διατήρηση των όρων εργοδότησης που απολάμβανε το προσωπικό αυτό ως ωρομίσθιο Κυβερνητικό προσωπικό. Το ποσό της αποζημίωσης θα αποκοπεί από τις οφειλές των εταιρειών που εκκρεμούν.

Υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας.

- (i) Η δαπάνη για υπερωρίες για το 2011 ανήλθε σε €3.417.652, σε σύγκριση με €3.354.822 το 2010. Το ποσό που προϋπολογίστηκε ήταν €1.324.041 δηλαδή σημειώθηκε υπέρβαση ύψους €2.093.611 η

οποία καλύφθηκε με πρόσθετες πιστώσεις που παραχωρήθηκαν την 1.2.2012. Η δαπάνη για επιδόματα κατά τις Κυριακές και αργίες ανήλθε σε €1.407.319, σε σύγκριση με €1.361.800 το 2010. Το ποσό που προϋπολογίστηκε ήταν €1.363.297 δηλαδή σημειώθηκε υπέρβαση ύψους €44.022. Επίσης η δαπάνη για το επίδομα βάρδιας ανήλθε σε €1.333.587, σε σύγκριση με €1.265.315 το 2010. Το ποσό που προϋπολογίστηκε ήταν €1.195.875, δηλαδή σημειώθηκε υπέρβαση ύψους €137.712. Οι υπερβάσεις καλύφθηκαν με εξοικονομήσεις από άλλα άρθρα του Προϋπολογισμού μετά από έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών.

Οι υπερωρίες και τα επιδόματα που καταβλήθηκαν κατά άτομο το 2011 κυμαίνονται από €2.761 μέχρι €88.298. Οι περισσότερες υπερωρίες και επιδόματα καταβλήθηκαν στους Ελεγκτές Εναέριας Κυκλοφορίας του Κέντρου Ελέγχου Λευκωσίας. Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη μας Έκθεση, το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, στα πλαίσια της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 63.418, ημερ. 23.2.2006, για την υιοθέτηση και εφαρμογή ενός σχεδίου δράσης για μείωση της δαπάνης, ζήτησε την υποβολή απόψεων/εισηγήσεων για τους τρόπους υλοποίησης της απόφασης. Ο Διευθυντής του Τμήματος υπέβαλε τις απόψεις του και στις 28.11.2008 ζήτησε από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών όπως εγγραφεί στην Μικτή Επιτροπή Προσωπικού για συζήτηση θέμα για την αναθεώρηση του ωραρίου βάρδιας του Τομέα Εναέριας Κυκλοφορίας για μείωση της δαπάνης των υπερωριών, με ταυτόχρονη εξασφάλιση ανθρωπίνων πόρων. Λόγω του μεγάλου χρονικού διαστήματος που έχει μεσολαβήσει χωρίς να γίνουν οποιεσδήποτε ενέργειες η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την επανεξέτασή του.

- (ii) Παρά το γεγονός ότι, το Τμήμα σε συνεργασία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού προχώρησε στην κωδικοποίηση των Κανονισμών, εγκυκλίων και συμφωνιών που αφορούν στους όρους υπηρεσίας και στις ρυθμίσεις των διαφόρων θεμάτων του προσωπικού που εργάζεται με το σύστημα βάρδιας, τα θέματα αυτά δεν έχουν συζητηθεί στη Μικτή Επιτροπή Προσωπικού, με αποτέλεσμα να τυγχάνουν διαφορετικού χειρισμού από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (Αερολιμενική Υπηρεσία, Κέντρο Ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας, Πύργος Ελέγχου, Γραφείο Κίνησης).

Αγορά νέου συστήματος Ραντάρ. Το συμβόλαιο για την προμήθεια και εγκατάσταση του νέου Συστήματος Ραντάρ στα Κιόνια υπογράφηκε στις 26.7.2005, έναντι του ποσού των €6.743.578 και €550.000 για πενταετή συντήρησή του.

Με βάση το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου ο εργοστασιακός έλεγχος θα διενεργείτο στις 26.6.2006, η διαδικασία εγκατάστασης του εξοπλισμού θα άρχιζε την 1.9.2006 και ο προκαταρκτικός έλεγχος αποδοχής στις 25.1.2007. Κατά τον εργοστασιακό έλεγχο που έγινε με καθυστέρηση τον Σεπτέμβριο και Οκτώβριο 2006, προέκυψαν σημαντικά τεχνικά προβλήματα και σοβαρές αποκλίσεις από τις προδιαγραφές, τα οποία ανέλαβε να επιλύσει ο προμηθευτής. Ο επαναληπτικός εργοστασιακός έλεγχος έγινε τον Μάρτιο 2007 και η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (ΑΤΗΚ), ενεργώντας εκ μέρους του Τμήματος, προχώρησε στην έκδοση Πιστοποιητικού Εργοστασιακού Ελέγχου Αποδοχής.

Η εγκατάσταση του συστήματος για λειτουργικό έλεγχο έγινε στις 30.4.2007. Κατά τον Προκαταρκτικό Έλεγχο Αποδοχής που έγινε τον Σεπτέμβριο και Οκτώβριο 2008 διαπιστώθηκαν σοβαρές αδυναμίες και ελλείψεις με αποτέλεσμα το σύστημα να απορριφθεί.

Συμφωνήθηκε με τον εργολάβο να υποβάλει σχέδιο διόρθωσης όλων των αδυναμιών και ακολούθως να επαναληφθεί ο προκαταρκτικός έλεγχος αποδοχής σε δύο φάσεις. Κατά τον επαναληπτικό προκαταρκτικό έλεγχο αποδοχής προέκυψαν τεχνικά προβλήματα, τόσο στη Φάση Α' όσο και στη Φάση Β' και ζητήθηκε από τον Εργολάβο να γίνουν οι απαραίτητες διορθώσεις. Στις 18.6.2012 υπογράφηκε Πιστοποιητικό Προσωρινής Αποδοχής. Σύμφωνα με έκθεση τεχνικής αξιολόγησης της ΑΤΗΚ ημερομηνίας 13.9.2012, το σύστημα κρίθηκε ικανοποιητικό και έτοιμο να συνδεθεί με τα συστήματα του Κέντρου Ελέγχου Περιοχής Λευκωσίας.

Μέχρι την 31.12.2011 καταβλήθηκε συνολικά ποσό €6.091.447, έναντι του ποσού του συμβολαίου, για το οποίο κατατέθηκε τραπεζική εγγύηση με ημερομηνία λήξης 31.12.2012.

Καθυστερήσεις πτήσεων στον Κυπριακό Εναέριο Χώρο (FIR Λευκωσίας). Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση της Επιτροπής Παρακολούθησης της Αποδοτικότητας Υπηρεσιών Εναέριας Κυκλοφορίας του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια της Αεροναυτιλίας (Eurocontrol), οι καθυστερήσεις στον Κυπριακό Εναέριο Χώρο (KEX) την καλοκαιρινή περίοδο 2011 ήταν λιγότερες από τις αναμενόμενες (1,66 λεπτά ανά πτήση κατά μέσο όρο) λόγω των μέτρων που λήφθηκαν για αύξηση της χωρητικότητας και της μειωμένης αεροπορικής κίνησης.

Το πρόβλημα των καθυστερήσεων στον KEX απασχόλησε επανειλημμένα το Τμήμα, το αρμόδιο Υπουργείο, και το Eurocontrol. Το Τμήμα σε συνεργασία με το Eurocontrol διεξήγαγε το 2009 μελέτη η οποία έδειξε ότι οι καθυστερήσεις πτήσεων στον KEX δημιουργούνται λόγω κυρίως της μη επαρκούς στελέχωσης του Κέντρου Ελέγχου Περιοχής Λευκωσίας και της αδυναμίας λειτουργίας περισσότερων τομέων ελέγχου κατά τις ώρες και μέρες που παρατηρείται αυξημένη εναέρια κυκλοφορία. Στην έκθεση επισημάνθηκε ότι υπάρχουν περιθώρια αύξησης της χωρητικότητας των τομέων του Κέντρου Ελέγχου Περιοχής Λευκωσίας κατά 5 αεροσκάφη την ώρα, ανά τομέα.

Μετά από παρέμβαση του Eurocontrol τον Απρίλιο 2011, συμφωνήθηκε όπως ανοιχθεί τρίτος τομέας για 12 ώρες την ημέρα, 7 ημέρες την εβδομάδα και τέταρτος τομέας για τα τρία απογεύματα με αυξημένη εναέρια κυκλοφορία, αυξηθεί η χωρητικότητα κάθε τομέα κατά 2 αεροσκάφη και στελεχωθεί η θέση διαχειριστή ροής για 10 ώρες καθημερινά.

Ως αποτέλεσμα οι καθυστερήσεις πτήσεων το 2011 παρουσίασαν σημαντική μείωση σε 1,7 λεπτά ανά πτήση κατά μέσο όρο σε σύγκριση με 3,6 λεπτά ανά πτήση το 2010. Αναφέρεται ότι σύμφωνα με τους Κανονισμούς Single European Sky II το επιτρεπτό όριο καθυστερήσεων κατά μέσο όρο ανά πτήση είναι 0,5 λεπτά. Επίσης, σύμφωνα με τον Κανονισμό αρ. 691/2010 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για καθορισμό μηχανισμού επιδόσεων των υπηρεσιών αεροναυτιλίας και των λειτουργιών δικτύου, ο πανευρωπαϊκός στόχος για την χωρητικότητα καθορίστηκε να φτάσει κατ' ανώτατο όριο 0,5 λεπτά ανά πτήση και ο εθνικός στόχος επιδόσεων 0,3 λεπτά ανά πτήση το 2014.

Ο Διευθυντής του Τμήματος στις 8.10.2010 υπέβαλε εισηγήσεις στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων για βελτίωση της αποδοτικότητας των υπηρεσιών εναέριας κυκλοφορίας και τη μείωση των καθυστερήσεων στις πτήσεις, με σκοπό την εξοικονόμηση πόρων και εισηγήθηκε να εγγραφούν στη ΜΕΠ για συζήτηση εργασιακά θέματα των Ελεγκτών όπως αναθεώρηση του ωραρίου βάρδιας και του τρόπου στελέχωσης στο υφιστάμενο σύστημα βάρδιας, αλλαγή θεσμικού πλαισίου για τον χειρισμό ετήσιων αδειών και αλλαγή τρόπου εργασίας. Μέχρι σήμερα δεν έχουν συζητηθεί τα θέματα στη ΜΕΠ.

Μονάδα Ασφάλειας Πτήσεων. Αρκετές θέσεις στον Προϋπολογισμό του Τμήματος για τη Μονάδα Ασφάλειας Πτήσεων παραμένουν κενές με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η δυνατότητα της Μονάδας να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της που πηγάζουν από Κανονισμούς και Οδηγίες των Διεθνών Οργανισμών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μέρος Β

Αλλαγή θεσμικού πλαισίου. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 64.773 ημερομηνίας 20.12.2006 ενέκρινε την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας του Τμήματος και μετατροπή του σε Ανεξάρτητη Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων να μελετήσει περαιτέρω το θέμα και να ετοιμάσει σχετικό Νομοσχέδιο σε συνεργασία με τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Με την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου επιδιώκεται ευελιξία στη λήψη αποφάσεων, οικονομική ανεξαρτησία, μείωση των γραφειοκρατικών διαδικασιών, αναβάθμιση των υπηρεσιών και αναβάθμιση του επιπέδου ασφάλειας των πτήσεων. Η αυτονομία και απεξάρτηση του Τμήματος από το κράτος είναι το πρότυπο που εισηγείται ο Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO) και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια της Αεροναυτιλίας (EUROCONTROL).

Για τον σκοπό αυτό ετοιμάστηκε από το Υπουργείο, το 2008, προσχέδιο Νομοσχεδίου και άρχισαν διαβουλεύσεις με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις για την ολοκλήρωσή του οι οποίες όμως δεν είχαν θετική κατάληξη και δεν έχει επιτευχθεί πρόοδος μέχρι σήμερα.

4.18.8 ΤΜΗΜΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Μέρος Α

Προσχέδιο νομοσχεδίου για την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών. Προσχέδιο νομοσχεδίου με τίτλο «Νόμος που προνοεί για την Ίδρυση και Λειτουργία των Κυπριακών Ταχυδρομείων και για τη Μεταβίβαση της Επιχείρησης και Περιουσίας του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών στα Κυπριακά Ταχυδρομεία» που ετοιμάστηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων δεν έχει προωθηθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση λόγω του ότι δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί οι διαβουλεύσεις με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις για τα θέματα του προσωπικού.

Αιφνιδιαστικοί έλεγχοι Ταχυδρομικών Γραφείων. Παρατηρήθηκε ότι σε 18 Ταχυδρομικά Γραφεία (32,7%) δεν διεξήχθη αιφνιδιαστικός έλεγχος μετρητών το 2011. Σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες θα πρέπει να γίνεται αιφνιδιαστικός έλεγχος τουλάχιστον μια φορά τον χρόνο.

Επιβολή χρηματικών προστίμων από τον Επίτροπο Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΡΗΕΤ).

(α) Σύμφωνα με το περί Καθορισμού των Λογιστικών Συστημάτων Ρυθμίσεως του Κόστους παροχέα Καθολικής Υπηρεσίας Διάταγμα του 2005, το Τμήμα είχε υποχρέωση, ως παροχέας Καθολικής Ταχυδρομικής Υπηρεσίας, να υποβάλει μέχρι τις 31.5.2010, στο Γραφείο του Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων, τα ελεγμένα οικονομικά του αποτελέσματα εξαγόμενα από την πλήρως κατανοημένη κοστολόγηση. Το Τμήμα δεν ετοίμασε οικονομικές καταστάσεις για το 2009 και ο Επίτροπος με την απόφασή του αρ. 12/2011 ημερ. 15.9.2011, υπέβαλε χρηματικό πρόστιμο ύψους €40.000. Αναφέρεται ότι το Τμήμα ετοίμασε οικονομικές καταστάσεις βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς για το έτος 2010, οι οποίες ελέγχθηκαν από ιδιώτες ελεγκτές. Στην έκθεση επί των οικονομικών καταστάσεων, ημερομηνίας 15.9.2011, εκφράζεται γνώμη με επιφύλαξη λόγω του ότι το Τμήμα δεν υιοθέτησε το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 1 βάσει του οποίου θα έπρεπε να παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις συγκριτικά στοιχεία για το 2009. Επίσης η έκθεση περιέχει έμφαση θέματος αναφορικά με τις ζημιές του έτους που παρουσιάζουν οι οικονομικές καταστάσεις, ύψους €25,6 εκ. - λόγω των οφειλών για συνταξιοδοτικά ωφελήματα και της υιοθέτησης για πρώτη φορά του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 19 "Παροχές σε Εργαζόμενους"- και τις συσσωρευμένες ζημιές (αρνητικό αποθεματικό) ύψους €3,9 εκ. στις 31.12.2010.

(β) Σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Διοικητικών Τελών Αδειών (Ταχυδρομικές Υπηρεσίες) Διατάγματος του 2010, το Τμήμα έπρεπε να καταβάλει στον ΕΡΗΕΤ μέχρι την 31η Ιανουαρίου 2011 ποσό €437.596 για το ετήσιο τέλος της Ειδικής Άδειας και €1.700 για το ετήσιο τέλος για Γενικές Εξουσιοδοτήσεις για το 2011.

Λόγω της μη έγκαιρης καταβολής των πιο πάνω ποσών ο ΕΡΗΕΤ με την απόφασή του αρ. 10/2011 ημερ. 15.9.2011 επέβαλε διοικητικό πρόστιμο ύψους €20.000.

Οι περί Ποιότητας Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Κανονισμοί. Από τις έρευνες που έγιναν κατά το 2011 από ιδιωτική εταιρεία για τη μέτρηση του χρόνου διακίνησης της διασυννοριακής αλληλογραφίας (εισερχόμενης και εξερχόμενης), φαίνεται ότι, παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε στην παράδοση της αλληλογραφίας, δεν έχουν ακόμη επιτευχθεί τα προβλεπόμενα στο περί Ποιότητας Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Διάταγμα του 2005 (Κ.Δ.Π. 435/2005) ποσοστά επίδοσης, δηλαδή, επίδοση του 85% της διασυννοριακής αλληλογραφίας εντός τριών ημερών και του 97% εντός πέντε ημερών.

Αναβάθμιση της στατικής επάρκειας των Κεντρικών Γραφείων και του Επαρχιακού Γραφείου Λευκωσίας. Το κτίριο στο οποίο στεγάζονται τα πιο πάνω γραφεία παρουσιάζει, σύμφωνα με σχετική έρευνα που έγινε από το Υπουργείο Εσωτερικών και το Τμήμα Δημοσίων Έργων το 1999, πρόβλημα στατικότητας και λειτουργικότητας. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε το 2008 την κατασκευή νέου

κτιρίου και προκηρύχθηκε διαγωνισμός για την προεπιλογή εργολάβων για υλοποίηση του έργου, ο οποίος ολοκληρώθηκε μέσα στο 2010. Λόγω του ότι δεν περιλήφθηκε σχετική πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2011 για την υλοποίηση του έργου, το Τμήμα ζήτησε στις 19.11.2010 από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και τον Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων Έργων την εκτέλεση εργασιών που αφορούν στην αναβάθμιση της στατικής και αντισεισμικής επάρκειας του υφιστάμενου κτιρίου. Στις 7.10.2011 ο Διευθυντής του Τμήματος Δημοσίων Έργων πληροφόρησε το Τμήμα ότι η ριζική στατική/αντισεισμική αναβάθμιση του κτιρίου κρίνεται ως οικονομικά ασύμφορη και κατά καιρούς γίνονται διάφορες διορθωτικές επεμβάσεις.

4.19 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός του Υπουργείου, Διοίκηση, για το 2011 ανήλθε σε €219,4 εκ. και η σχετική δαπάνη σε €205,3 εκ. ή 93,6% του Προϋπολογισμού (2010: €213,8 εκ., €194,7 εκ., 91,1%, αντίστοιχα).

Από τον συνολικό Προϋπολογισμό ποσό ύψους €209,5 εκ. αφορούσε σε πιστώσεις για τακτικές δαπάνες, από τις οποίες δαπανήθηκε ποσό ύψους €199,5 εκ. ή 95,2% (2010: €203,3 εκ., €190,6 εκ., 93,8%, αντίστοιχα) και €9,9 εκ. σε πιστώσεις για αναπτυξιακές δαπάνες από τις οποίες δαπανήθηκε ποσό €5,8 εκ. ή 58,6% (2010: €10,5 εκ., €4,1 εκ., 39%, αντίστοιχα).

Σχέδιο Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας που δεν προσφέρονται στον Δημόσιο Τομέα.

(α) Οι αποστολές ασθενών εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων εγκρίνονται με βάση το πιο πάνω Σχέδιο το οποίο τροποποιήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του, ημερ. 26.2.2009 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 15.5.2009, καταργώντας το προηγούμενο Σχέδιο το οποίο είχε τεθεί σε ισχύ τον Δεκέμβριο 2007.

Στις 10.10.2012 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε εκ νέου τροποποίηση του Σχεδίου, με στόχο την επίτευξη περαιτέρω εξοικονομήσεων στις δαπάνες. Το νέο Σχέδιο θα τεθεί σε ισχύ από την ημερομηνία δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Η κυριότερη τροποποίηση του, αφορά σε προσθήκη άρθρου το οποίο καθορίζει την προτεραιότητα του τρόπου παροχής οικονομικής αρωγής ως ακολούθως:

- (1) Μετάκληση ειδικού εμπειρογνώμονα στα κρατικά νοσηλευτήρια κατά προτεραιότητα από τον ιδιωτικό τομέα ή από το εξωτερικό.
- (2) Αποστολή των ασθενών στον ιδιωτικό τομέα της Κύπρου.
- (3) Αποστολή των ασθενών στο εξωτερικό σε νοσοκομεία συμβεβλημένα με τα Εθνικά Συστήματα Υγείας των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη χρήση του ευρωπαϊκού εντύπου S2, ή με χρεώσεις σύμφωνα με τα «κλειστά ενοποιημένα νοσήλια».
- (4) Αποστολή ασθενών σε άλλες χώρες.
- (β) **Δαπάνες Σχεδίου.**
- (i) **Δαπάνες για αποστολή ασθενών στο εξωτερικό.** Οι δαπάνες καθώς επίσης ο αριθμός των αποστολών ασθενών στο εξωτερικό κατά τα έτη 2009-2011 είχαν ως ακολούθως:

**Αύξηση/(Μείωση) από
προηγούμενο έτος**

Έτος	Αποστολές ασθενών	Ποσό που δαπανήθηκε €	Ποσό €	Ποσοστό %
2011	1.716	37.728.297	(5.160.575)	(12,0)
2010	2.010	42.888.872	7.257.641	20,4
2009	2.051	35.631.231	824.141	2,4

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης (FIMAS), η δαπάνη ύψους €37,7 εκ. για το έτος 2011, αφορά σε πληρωμές οι οποίες διενεργήθηκαν από τις Πρεσβείες της Κύπρου στο εξωτερικό, οι οποίες ανήλθαν σε €26,7 εκ. ή 70,8% της συνολικής δαπάνης (2010: €32,2 εκ., 75%), σε πληρωμές σε δύο εταιρείες που αντιπροσωπεύουν νοσοκομεία του Ισραήλ στην Κύπρο ύψους €9,5 εκ. ή 25,2% (2010: €7,5 εκ., 17,5%), σε πληρωμές για εκ των υστέρων οικονομική βοήθεια σε ασθενείς που έτυχαν θεραπειάς στο εξωτερικό με δικά τους έξοδα με έγκριση είτε του Υπουργού Υγείας είτε των Υπουργών Υγείας και Οικονομικών ύψους €1,2 εκ. ή 3,2% (2010: €2,8 εκ., 6,5 %) και σε διάφορες άλλες δαπάνες ύψους €0,3 εκ. ή 0,8% (2010: €0,4 εκ., 1%).

Όπως προκύπτει από τον πιο πάνω πίνακα, τόσο οι δαπάνες για αποστολές ασθενών στο εξωτερικό, όσο και ο αριθμός των αποστολών ασθενών μειώθηκαν το 2011, σε σχέση με το 2010 κατά €5,2 εκ. (12%) και 294 (14,6%), αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι, από τον Αύγουστο του 2011 άρχισε η αποστολή ασθενών σε ιατρικά κέντρα χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τη χρήση του Ευρωπαϊκού εντύπου S2 (πρώην E112) το οποίο δίδει τη δυνατότητα στον Κύπριο πολίτη να λαμβάνει ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σε Ευρωπαϊκή χώρα όπως και ο πολίτης της χώρας αυτής. Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 67 του Κανονισμού αρ. 987/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας, οι απαιτήσεις (E125) καταβάλλονται από το κράτος μέλος που οφείλει τις παροχές, εντός 18 μηνών από το τέλος του μήνα κατά τον οποίον υποβλήθηκαν. Μέχρι τον Οκτώβριο 2012, όπως έχουμε πληροφορηθεί λήφθηκαν τιμολόγια συνολικού ύψους περίπου €600.000 για τα οποία δεν διενεργήθηκαν οποιεσδήποτε πληρωμές. Όπως επίσης έχουμε πληροφορηθεί, οι χρεώσεις κρατικών νοσηλευτήριων της Ελλάδας, κατόπιν αιτήσεώς τους για άμεση διευθέτηση των οφειλών αντί σε χρονικό διάστημα 18 μηνών, γίνονται με βάση τα κλειστά ενοποιημένα νοσήλια (δηλαδή τα εγκεκριμένα τέλη χρέωσης στα κρατικά νοσηλευτήρια) χωρίς την έκδοση του εντύπου S2.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, πέραν των πιο πάνω δαπανών για το 2011, στο Υπουργείο υπήρχαν εκκρεμείς υποχρεώσεις στις 31.12.2011 ύψους €804.401 (αφορούσαν κυρίως σε τιμολόγια δύο εταιρειών οι οποίες αντιπροσωπεύουν νοσοκομεία του Ισραήλ στην Κύπρο).

Το σχετικό κονδύλι του 2011 εξαντλήθηκε πλήρως.

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με την εγκύκλιο του Γενικού Λογιστή αρ. 1682 η μη ύπαρξη εγκριμένων πιστώσεων στον Προϋπολογισμό του 2011, δεν αποτελεί βάσιμη αιτιολογία για τη δημιουργία μιας οφειλής του δημοσίου η οποία θα εκκρεμεί στο τέλος του έτους, και η σχετική δαπάνη δεν θα έπρεπε να είχε εγκριθεί εξαρχής αφού δεν υπήρχαν διαθέσιμες πιστώσεις. Αναφέρεται περαιτέρω, ότι τέτοιες υποχρεώσεις συνιστούν υπερβάσεις κονδυλίων στον Προϋπολογισμό του 2011 και δεν μπορούν να μεταφερθούν και να αποτελέσουν κανονική και νόμιμη χρέωση του Προϋπολογισμού του 2012.

Στις εκκρεμείς υποχρεώσεις στο τέλος του έτους δεν περιλαμβάνονται οι υποχρεώσεις που υπάρχουν στις Πρεσβείες, για τις οποίες η Υπηρεσία μας είχε εκφράσει την άποψη όπως ζητείται από το Υπουργείο σχετική πληροφόρηση για συμπερίληψη στις καταστάσεις εκκρεμών υποχρεώσεων ώστε αυτές να είναι πλήρεις, ωστόσο δε φαίνεται να λήφθηκαν οποιεσδήποτε ενέργειες. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με κατάσταση λογαριασμού στις 3.2.2012 ενός μόνο από τα νοσοκομεία με τα οποία συνεργάζεται η Πρεσβεία στο Λονδίνο, υπήρχαν απλήρωτα τιμολόγια του 2011, το ύψος των οποίων ανερχόταν σε περίπου 760.763 στερλίνες.

(ii) Δαπάνες για αποστολή ασθενών σε ιατρικά κέντρα του ιδιωτικού τομέα στην Κύπρο.

Οι πιο πάνω δαπάνες κατά τα έτη 2009-2011 είχαν ως ακολούθως:

Έτος	Ποσό που δαπανήθηκε	Αύξηση/(μείωση) από προηγούμενο έτος	
		Ποσό	Ποσοστό
	€	€	%
2011	12.884.801	3.734.060	40,8
2010	9.150.741	(4.946.132)	(35,1)
2009	14.096.873	248.418	1,8

Σημειώνεται ότι μέχρι το 2011, δεν τηρούνταν στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των αποστολών σε ιατρικά κέντρα του ιδιωτικού τομέα στην Κύπρο.

Η δαπάνη για το 2011 αφορούσε κυρίως σε:

- αγορά υπηρεσιών για αντιμετώπιση καρδιολογικών και καρδιοχειρουργικών επεμβάσεων, ύψους €2.945.961 (2010: €1.995.209, αύξηση 47,7%),
- παραπομπή επειγόντων περιστατικών στον ιδιωτικό τομέα λόγω έλλειψης κλινών στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας, ύψους €2.998.921 (2010: €1.727.758, αύξηση 73,6%),
- αγορά υπηρεσιών φυσικής αποκατάστασης ασθενών με νευρολογικές παθήσεις, ύψους €1.287.615 (2010: €984.227, αύξηση 30,8%),
- εκ των υστέρων κάλυψη των εξόδων θεραπείας ασθενών που είχαν τύχει θεραπείας στον ιδιωτικό τομέα, ύψους €1.053.767 (2010: €827.064, αύξηση 27,4%),
- αγορά υπηρεσιών για διενέργεια μικροχειρουργικών επεμβάσεων, ύψους €1.034.325 (2010: €784.431, αύξηση 31,9%),
- αγορά υπηρεσιών για ρομποτική προστατεκτομή, ύψους €1.010.500 (2010: €220.160, αύξηση 359%).

Πέραν των πιο πάνω πληρωμών που διενεργήθηκαν κατά το 2011, σύμφωνα με τις καταστάσεις εκκρεμών υποχρεώσεων στις 31.12.2011, υπήρχαν εκκρεμότητες στο τέλος του έτους ποσού περίπου €3,1 εκ. (31.12.2010: €1,4 εκ.), το οποίο τακτοποιήθηκε εντός του 2012, για υπηρεσίες για τις οποίες είτε καθυστέρησε η παράδοση των τιμολογίων στο Λογιστήριο, είτε καθυστέρησε η εξασφάλιση των σχετικών εγκρίσεων για διενέργεια των πληρωμών. Επιπρόσθετα, στις 31.12.2011 εκκρεμούσε για εξόφληση αριθμός τιμολογίων, των οποίων τα οφειλόμενα ποσά δεν μπορούσε να υπολογιστούν επακριβώς λόγω της απουσίας κατάλληλου συστήματος καταχώρισης και παρακολούθησης της εξόφλησής τους. Σημειώνεται ότι, το ύψος των διαθέσιμων πιστώσεων του 2011 οι οποίες παρέμειναν τελικά αναξιποίητες ανήλθαν σε μόνο €565.199 και ως εκ τούτου, σύμφωνα με την εγκύκλιο του Γενικού Λογιστή αρ. 1682 ημερ. 27.10.2011, ποσό περίπου €2,5 εκ. συνιστά ουσιαστικά υπέρβαση.

(iii) **Δαπάνες για διενέργεια χειρουργικών και άλλων επεμβάσεων από ιατρούς του εξωτερικού.** Το Υπουργείο άρχισε από το 2011, να προβαίνει σε διευθετήσεις με ιατρούς του εξωτερικού προκειμένου να διενεργούν, σε συνεργασία με τους ιατρούς του δημοσίου, χειρουργικές και άλλες επεμβάσεις στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας. Η σχετική δαπάνη για το 2011 ανήλθε σε περίπου €170.000. Το Υπουργείο εκτιμά ότι με την εν λόγω πρακτική, θα εξοικονομηθούν σημαντικά ποσά. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι δεν έχουν συνομολογηθεί συμβάσεις με όλους τους ιδιώτες ιατρούς που μετακαλούνται από το εξωτερικό.

(γ) **Αδυναμίες στην παρακολούθηση και τον έλεγχο των δαπανών.** Η μη σύναψη συμφωνιών με νοσοκομεία (στις περιπτώσεις που οι ασθενείς δεν αποστέλλονται στο εξωτερικό με τη χρήση του εντύπου S2), έτσι ώστε να είναι δυνατός ο έλεγχος των διαφόρων χρεώσεων των τιμολογίων για τις προσφερόμενες θεραπείες, οι ελλείψεις/αδυναμίες στην τήρηση/ενημέρωση του μητρώου επιδοτούμενων ασθενών με τις δαπάνες που διενεργούνται για κάθε ασθενή, και η σημαντική καθυστέρηση στην καταχώριση των

αντιγράφων των δελτίων πληρωμής στους φακέλους των ασθενών, συνιστούν σοβαρές αδυναμίες για τον έλεγχο και την παρακολούθηση των δαπανών του Σχεδίου.

Καθόσον αφορά στην παροχή ιατρικών υπηρεσιών σε ιδιωτικά νοσηλευτήρια στην Κύπρο, η έλλειψη κατάλληλου συστήματος για σκοπούς παρακολούθησης των τιμολογίων για τα οποία εκκρεμεί η πληρωμή, σε συνδυασμό με την έλλειψη πληροφόρησης αναφορικά με τον αριθμό των ασθενών που έχουν παραπεμφθεί σε ιδιωτικά νοσηλευτήρια και σχετική εκτίμηση κόστους, έχουν ως αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος και η παρακολούθηση της σχετικής δαπάνης και της διασφάλισης της ύπαρξης των απαιτούμενων πιστώσεων.

Καθόσον αφορά στις δαπάνες που διενεργούνται από τις Πρεσβείες, παρατηρούνται επιπρόσθετα προβλήματα και αδυναμίες, όπως πιο κάτω:

(i) **Εξουσιοδότηση δαπανών.** Οι δαπάνες, διενεργούνται αρχικά από τις Πρεσβείες, και χρεώνονται στο σχετικό κονδύλι του Υπουργείου Υγείας, με διορθωτικό δελτίο πληρωμής το οποίο ετοιμάζεται από το Υπουργείο Εξωτερικών αφού αποσταλούν από τις Πρεσβείες τα διάφορα έγγραφα των πληρωμών. Ενώ ο ελέγχων λειτουργός του κονδυλίου είναι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας, οι πληρωμές αυτές εξουσιοδοτούνται από λειτουργούς στις Πρεσβείες. Σημειώνεται ότι από τον Ιανουάριο 2012, τέθηκε σε εφαρμογή διαδικασία ελέγχου όλων, όπως μας αναφέρθηκε, των τιμολογίων του εξωτερικού πριν την πληρωμή τους από τις Πρεσβείες, από Επιτροπή που διορίστηκε για τον σκοπό αυτό. Η Υπηρεσία μας ωστόσο, παρατήρησε ότι στις πληρωμές που διενεργούνται από τις Πρεσβείες δεν επισυνάπτεται η έγκριση της πιο πάνω Επιτροπής.

Ο έλεγχος που διενεργούσε το Υπουργείο Υγείας στις εν λόγω δαπάνες, μετά τη χρέωση τους από το Υπουργείο Εξωτερικών στο σχετικό κονδύλι, σταμάτησε από τον Οκτώβριο 2009, με αποτέλεσμα τυχόν λάθη ή παραλείψεις να μην εντοπίζονται ενώ, δεδομένου ότι, όπως αναφέρεται πιο πάνω, στα δελτία πληρωμής δεν επισυνάπτονται οι εγκρίσεις της Επιτροπής, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να διενεργούνται πληρωμές χωρίς να λαμβάνεται η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργείου. Αναφέρεται επίσης ότι, από τους ελέγχους που διενεργούσε στο παρελθόν το Υπουργείο στις εν λόγω πληρωμές, σε ορισμένες περιπτώσεις διαπιστώνετο η διενέργεια διπλών πληρωμών καθώς επίσης πληρωμών για ασθενείς για τους οποίους δεν υπήρχε έγκριση για αποστολή στο εξωτερικό. Σημειώνεται ότι στο Υπουργείο Υγείας δεν υποβάλλονται τα πρωτότυπα των ενταλμάτων πληρωμής και τιμολογίων, αλλά αντίγραφα τους, γεγονός που συνεπάγεται περιορισμούς στον έλεγχο και κινδύνους διπλοπληρωμής.

(ii) **Παρακολούθηση διαθέσιμων πιστώσεων.** Παρά το γεγονός ότι τα διορθωτικά δελτία πληρωμής σφραγίζονται (στο Υπουργείο Εξωτερικών) για επιβεβαίωση της ύπαρξης διαθέσιμων πιστώσεων, ωστόσο η σφράγιση τους, φαίνεται να αποτελεί απλά μια τυπική διαδικασία, αφού γίνεται μετά τη διενέργεια της πληρωμής και χωρίς ουσιαστικά να επιβεβαιώνεται η ύπαρξη πιστώσεων. Σημειώνεται ότι, το σχετικό κονδύλι για το 2011 παρουσίασε υπέρβαση ύψους €728.297, η οποία τελικά καλύφθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

(δ) **Παρακολούθηση ασθενών που αποστέλλονται στο εξωτερικό.** Η Υπηρεσία μας επανειλημμένα είχε παρατηρήσει ότι δεν υπήρχαν καθορισμένες διαδικασίες και ευθύνες όσον αφορά στην παρακολούθηση της πορείας θεραπείας των ασθενών, μετά την έγκριση για αποστολή τους όπως π.χ. ο καθορισμός συγκεκριμένων ατόμων που θα αποφασίζουν για τα διοικητικά και ιατρικά θέματα καθώς και αυτών που θα ελέγχουν και εγκρίνουν τα τιμολόγια.

Συγκεκριμένα, η Υπηρεσία μας είχε παρατηρήσει ότι η παρακολούθηση της θεραπείας και η έγκριση των τιμολογίων διενεργείτο ως επί το πλείστον, μόνο από Λειτουργούς Ευημερίας, αποσπασμένους στις διάφορες Πρεσβείες, ενώ δεν υπήρχαν καθορισμένοι Ιατρικοί Λειτουργοί στους οποίους τα νοσοκομεία/οι Πρεσβείες να μπορούν να απευθυνθούν για ιατρικής φύσεως συμβουλές/αποφάσεις.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω αδυναμιών, η παρακολούθηση της περίπτωσης του κάθε ασθενούς δεν ήταν ικανοποιητική, με συνεπακόλουθο να δημιουργούνται τετελεσμένα όσον αφορά στην υποχρέωση της Δημοκρατίας για καταβολή αυξημένων δαπανών.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με σημείωμα Λειτουργού Ευημερίας σε Πρεσβεία στο εξωτερικό στις 9.2.2009, λόγω του μεγάλου όγκου εργασίας και της ποικιλίας εργασίας που καλείτο το προσωπικό των Πρεσβειών να διεκπεραιώσει, δεν ασκείτο ικανοποιητικός έλεγχος, και εφόσον αυτό εγίνετο αντιληπτό από τα νοσοκομεία του εξωτερικού, ο κίνδυνος εκμετάλλευσης της Δημοκρατίας ήταν υπαρκτός.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι το Υπουργείο στην προσπάθειά του να επιλύσει τα πιο πάνω προβλήματα, προέβη, μετά και από εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας, στις ακόλουθες ενέργειες:

- Ο Τομέας επιδοτούμενων ασθενών έχει ενισχυθεί με ιατρό ο οποίος ανέλαβε τα ιατρικά θέματα τα οποία προκύπτουν τόσο στις διαδικασίες αποστολής των ασθενών εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων όσο και στη διαδικασία ελέγχου και πληρωμής των τιμολογίων.
- Τον Οκτώβριο 2011, ορίστηκε Επιτροπή στελεχωμένη και με ιατρούς, η οποία όπως αναφέρθηκε και στην παράγραφο (γ)(i) πιο πάνω, προβαίνει στον έλεγχο και την έγκριση των τιμολογίων τα οποία αποστέλλονται από τις Πρεσβείες πριν την πληρωμή τους.
- Από τον Οκτώβριο 2011, το Υπουργείο άρχισε την απευθείας επικοινωνία με τα ιατρικά κέντρα του εξωτερικού στα οποία αποστέλλονται ασθενείς, ώστε οι διευθετήσεις που απαιτούνται να γίνονται απευθείας και όχι μέσω των Πρεσβειών.
- Τον Οκτώβριο 2011, στάλθηκε εγκύκλιος επιστολή στα κρατικά νοσηλευτήρια, σύμφωνα με την οποία οι Διευθυντές των Κλινικών ορίζουν ιατρό για παρακολούθηση του ασθενούς που αποστέλλεται στο εξωτερικό. Ταυτόχρονα στην εγγυητική επιστολή που δίδεται στα νοσοκομεία του εξωτερικού, αναφέρεται η υποχρέωση του νοσοκομείου να υποβάλει πλήρη ιατρική έκθεση για τη θεραπεία/εξέταση που έγινε και με βάση την οποία παρακολουθείται η πορεία αποθεραπείας του ασθενή.

(ε) Σύναψη συμφωνιών για την παροχή υπηρεσιών υγείας με ιατρικά κέντρα. Σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, αναφέρθηκε ότι, τόσο η Υπηρεσία μας όσο και ο Γενικός Λογιστής, υπέδειξαν την ανάγκη υιοθέτησης της διαδικασίας προσφορών με διαπραγμάτευση, με σκοπό τη σύναψη συμφωνιών πλαίσιο με νοσοκομεία, σύμφωνα με τον περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμο αρ. 12(I)/2006, στον οποίο γίνεται ξεχωριστή πρόνοια για συμβάσεις που αφορούν σε θέματα υπηρεσιών υγείας. Σχετική πρόνοια περιλήφθηκε στους Κανονισμούς του Σχεδίου Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες που δεν προσφέρονται στον Δημόσιο Τομέα, που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, σύμφωνα με τους οποίους «η αγορά υπηρεσιών υγείας εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων γίνεται με τη σύναψη συμφωνιών του Υπουργείου Υγείας με τα Ιατρικά Κέντρα σύμφωνα με διαφανείς διαδικασίες που συνάδουν με τον Νόμο που προνοεί για τον Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα», και ότι μόνο «σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να αποσταλεί ασθενής σε Ιατρικό Κέντρο με το οποίο δεν έχει συναφθεί συμφωνία, νοουμένου ότι ακολουθούνται οι διαδικασίες που προβλέπονται από την πιο πάνω νομοθεσία ύστερα από σύσταση της Επιτροπής και έγκριση του Υπουργού».

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι δεν έχουν τροχοδρομηθεί διαδικασίες για σύναψη συμφωνιών με ιατρικά κέντρα στο εξωτερικό, επειδή όπως αναφέρθηκε και σε παράγραφο πιο πάνω, από τον Αύγουστο 2011 τέθηκε σε εφαρμογή η διαδικασία αποστολής ασθενών σε κρατικά νοσηλευτήρια Ευρωπαϊκών χωρών, σύμφωνα με την οποία η τιμολόγηση των υπηρεσιών, γίνεται με βάση τα ενοποιημένα νοσήλια των χωρών αυτών, τα οποία δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της κάθε χώρας μέλους. Καθόσον αφορά στη σύναψη συμφωνιών με ιατρικά κέντρα στην Κύπρο έχουν ήδη συναφθεί αρκετές συμβάσεις.

Ωστόσο, σε αρκετές περιπτώσεις εξακολουθούσε κατά το 2011 να παραπέμπονται ασθενείς σε συγκεκριμένα ιδιωτικά ιατρικά κέντρα στην Κύπρο και στο εξωτερικό χωρίς να υπάρχουν συμβάσεις σε ισχύ. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι, για δαπάνες οι οποίες διενεργήθηκαν το 2011 σε ιδιωτικά ιατρικά κέντρα στην Κύπρο για διενέργεια καρδιολογικών και καρδιοχειρουργικών επεμβάσεων, μικροχειρουργικών επεμβάσεων και επεμβάσεων για ρομποτική προστατεκτομή καθώς επίσης για αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών λόγω έλλειψης κλινών στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας, συνολικού ύψους €8 εκ. περίπου ή

ποσοστό 62% της συνολικής δαπάνης καθώς και για ορισμένες άλλες δαπάνες, δεν υπήρχαν εντός του έτους συμβάσεις σε ισχύ. Ενώ για αρκετές υπηρεσίες έχουν συναφθεί συμβάσεις με ιατρικά κέντρα στην Κύπρο περί τα τέλη του 2011 και τις αρχές του 2012, για άλλες εξακολουθεί να εκκρεμεί η σύναψη συμβάσεων, με χαρακτηριστικό παράδειγμα τις υπηρεσίες για διενέργεια καρδιολογικών και καρδιοχειρουργικών επεμβάσεων για τις οποίες η σύμβαση έληξε από τις 31.3.2007.

Σημειώνεται ότι στο Λογιστήριο των Ιατρικών Υπηρεσιών παρέμεναν για αρκετό καιρό απλήρωτα τιμολόγια τα οποία αφορούσαν σε περιπτώσεις ασθενών οι οποίοι παραπέμφθηκαν στον ιδιωτικό τομέα στην Κύπρο για διάγνωση ή θεραπεία για την οποία είτε δεν είχε συνομολογηθεί οποιαδήποτε σύμβαση, είτε η σύμβαση που υπήρχε είχε λήξει χωρίς να ανανεωθεί. Από τον Νοέμβριο 2010, συστάθηκαν επιτροπές διαπραγμάτευσης για τις υπηρεσίες όπου δεν υπήρχαν προηγούμενες συμβάσεις, καθώς επίσης και Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (TEAA), η οποία εξετάζει την οικονομική πτυχή των τιμολογίων σε κάθε περίπτωση. Έκτοτε, μέχρι τον Ιούλιο 2012, προωθήθηκαν στην TEAA και ακολούθως πληρώθηκαν, τιμολόγια συνολικού ύψους περίπου €12,4 εκ., γεγονός που δεικνύει τον μεγάλο όγκο των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν χωρίς τη σύναψη σχετικών συμβάσεων.

(στ) Συνεργασίες με νοσοκομεία του Ισραήλ, μέσω αντιπροσώπων. Για τρία συγκεκριμένα νοσοκομεία του Ισραήλ, το Υπουργείο εξακολουθούσε μέχρι τα τέλη του 2011 να προβαίνει σε διευθετήσεις αποστολής ασθενών όχι απευθείας, αλλά μέσω δύο αντιπροσώπων, οι οποίοι εισπράττουν για τη μεσολάβησή τους σχετικές προμήθειες. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, για το έτος 2008, καταβλήθηκε σε μία εταιρεία - αντιπρόσωπο συνολικό ποσό ύψους €2.051.740, εκ των οποίων περίπου €319.000 αφορούσε σε προμήθειες, ενώ σε δεύτερη εταιρεία - αντιπρόσωπο, στην οποία καταβλήθηκε συνολικά €1.558.545, το ύψος των προμηθειών δεν μπορούσε να υπολογιστεί, αφού το ποσό της προμήθειας δεν αναγραφόταν ξεχωριστά στα τιμολόγια της εταιρείας. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι, η πρώτη εταιρεία για την οποία γίνεται αναφορά πιο πάνω, προχώρησε από το 2009, μετά από εισήγηση Λειτουργού του Υπουργείου, σε αλλαγή της μορφής των τιμολογίων της υιοθετώντας τη μορφή των τιμολογίων της δεύτερης εταιρείας, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατο να υπολογίζεται πλέον το ύψος των προμηθειών που καταβάλλονται.

Παρόλο ότι, μετά από επανειλημμένες εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας όπως το Υπουργείο επιδιώξει αμέσως την απευθείας συνεργασία με τα νοσοκομεία, χωρίς την εμπλοκή αντιπροσώπων, με σκοπό τη μείωση των σχετικών δαπανών, από τις αρχές του 2012 το Υπουργείο συνεργάζεται απευθείας με το ένα εκ των τριών νοσοκομείων, ωστόσο για τα άλλα δύο (στα οποία αποστέλλεται η μεγάλη πλειοψηφία των ασθενών) συνεχίζεται η εμπλοκή αντιπροσώπων. Σημειώνεται ότι, όπως έχουμε πληροφορηθεί, από τα τέλη του 2011 οι ασθενείς αποστέλλονται, κατά προτεραιότητα, σε χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η αποστολή ασθενών στο Ισραήλ περιορίζεται κυρίως σε περιπτώσεις ασθενών οι οποίοι έτυχαν προηγουμένως θεραπείας στα εν λόγω νοσοκομεία και παραπέμπονται για τη σχετική παρακολούθηση (follow up). Σύμφωνα με στοιχεία του μηχανογραφημένου μητρώου επιδοτούμενων ασθενών, οι αποστολές ασθενών στο Ισραήλ ανήλθαν κατά το 2011 σε 410, ενώ για την περίοδο από τον Ιανουάριο 2012 μέχρι τον Οκτώβριο 2012 σε μόνο 161.

Για το έτος 2011 καταβλήθηκαν στις δυο εταιρείες συνολικά ποσά για θεραπείες και προμήθειες ύψους €3.384.189 στη μία και €6.127.091 στην άλλη (δηλαδή συνολικά €9.511.280) σε σύγκριση με €3.712.522 και €3.866.699 (συνολικά €7.579.221), αντίστοιχα, για το έτος 2010 ενώ, στις 31.12.2011 υπήρχαν εκκρεμείς υποχρεώσεις προς τις εν λόγω εταιρείες ύψους €419.756 και €309.245, αντίστοιχα. Για τις αδυναμίες που είχαν εντοπιστεί στη διαδικασία που ακολουθούσε το Υπουργείο για επιλογή του ενός από τα δύο ιατρικά κέντρα στο οποίο θα αποστέλλετο ο ασθενής, η Υπηρεσία μας αναφέρθηκε σε επιστολή της προς το Υπουργείο ημερ. 13.9.2011.

Ο έλεγχος των χρεώσεων των τιμολογίων για τα περιστατικά που εξακολουθεί να παραπέμπονται μέσω των δύο εταιρειών-αντιπροσώπων, διενεργείται με βάση τιμοκαταλόγους που είχαν υποβληθεί από τις δύο εταιρείες και συμφωνηθεί με το Υπουργείο Υγείας στο παρελθόν. Σημειώνεται ότι, ο κατάλογος της μίας εκ των δύο εταιρειών, δεν διαλαμβάνει τιμές για επεμβάσεις. Όπως πληροφορηθήκαμε, η εν λόγω εταιρεία, υπέβαλε τον Σεπτέμβριο 2010 ολοκληρωμένο τιμοκατάλογο, ο οποίος ωστόσο δεν έχει ακόμα συμφωνηθεί με το Υπουργείο Υγείας. Αναφορικά με τις ιατρικές υπηρεσίες που προσφέρονται από το νοσοκομείο με το

οποίο άρχισε να συνεργάζεται απευθείας το Υπουργείο, το οποίο εξειδικεύεται σε θεραπείες για παιδιά, δεν έχει συναφθεί συμφωνία συνεργασίας ούτε έχει υποβληθεί σχετικός τιμοκατάλογος με αποτέλεσμα να καθίσταται αδύνατος ο έλεγχος των χρεώσεων των τιμολογίων, στις περιπτώσεις αυτές.

(ζ) Ανάλυση από τη Δημοκρατία μέρους ή του συνόλου των εξόδων θεραπείας ασθενών. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 12(6) του Σχεδίου, «οι Υπουργοί Υγείας και Οικονομικών μπορούν σε εξαιρετικές περιπτώσεις, για λόγους δημοσίου συμφέροντος ή για ανθρωπιστικούς λόγους, να εγκρίνουν την αποστολή ασθενούς εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων στο εξωτερικό, ή την ανάληψη από τη Δημοκρατία μέρους ή του συνόλου των εξόδων διάγνωσης ή θεραπείας η οποία έλαβε χώρα εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων».

Στα πλαίσια του πιο πάνω Κανονισμού, παραχωρήθηκε σε ασθενείς που έτυχαν θεραπείας στο εξωτερικό ή στον ιδιωτικό τομέα στην Κύπρο ποσό ύψους €441.565 για το 2011 σε σχέση με €1.770.127 για το 2010, ενώ για την περίοδο από τον Ιανουάριο μέχρι τον Οκτώβριο 2012, ποσό ύψους €746.602.

Πέραν της πιο πάνω δαπάνης, οι δύο Υπουργοί ενέκριναν σε αρκετές περιπτώσεις, απαλλαγή της οικονομικής επιβάρυνσης ασθενών η οποία ανήλθε σε €27.893, για το 2011, ενώ για την περίοδο από τον Ιανουάριο 2012 μέχρι τον Οκτώβριο 2012, σε €684.743.

Όπως πληροφορηθήκαμε, αρκετές από τις οφειλές που διαγράφηκαν, χρονολογούνταν από πολύ παλιά, άλλες αφορούσαν σε μικρά ποσά και ως εκ τούτου το Υπουργείο δεν έκρινε προς το συμφέρον του Δημοσίου τη λήψη νομικών μέτρων, ενώ άλλες αφορούσαν σε ασθενείς που είχαν αποβιώσει.

(η) Υπέρβαση του ανώτατου ποσού εξόδων για ασθενή. Σύμφωνα με το άρθρο 15 του Σχεδίου, «το ανώτατο ποσό εξόδων θεραπείας το οποίο μπορεί να καλυφθεί δυνάμει του Σχεδίου, ορίζεται στα €171.000 για κάθε ασθενή, ενώ σε περίπτωση που τα έξοδα αναμένεται ότι θα υπερβούν το ποσό των €171.000, η αποστολή αποφασίζεται από τον Υπουργό με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών». Ωστόσο παρατηρήθηκε ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις οι εγκρίσεις λαμβάνονταν όταν τα έξοδα θεραπείας των ασθενών είχαν ήδη υπερβεί το εν λόγω ποσό, με αποτέλεσμα οι εγκρίσεις να καθίστανται τυπικές εφόσον είχε ήδη δημιουργηθεί η οικονομική υποχρέωση. Το Υπουργείο θεωρεί ως λόγο για το πιο πάνω θέμα, το γεγονός ότι στις περιπτώσεις ασθενών με επιπλοκές στη θεραπεία τους, το κόστος θεραπείας δεν είναι γνωστό. Η Υπηρεσία μας ωστόσο εκφράζει την άποψη ότι, με τη στενή και συνεχή παρακολούθηση της πορείας των ασθενών μετά την αποστολή τους σε ιδιωτικά ιατρικά κέντρα, η εν λόγω πληροφόρηση θα μπορεί να είναι δυνατή προτού το κόστος ανέλθει στο ποσό των €171.000.

(θ) Σύσταση Επιτροπών Ειδικών Ιατρών. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του Σχεδίου, ο Υπουργός Υγείας ορίζει Επιτροπές που απαρτίζονται από δύο Ιατρικούς Λειτουργούς της ειδικότητας για την οποία η Επιτροπή ορίζεται, όπως επίσης και από ένα ιδιώτη ιατρό συναφούς ειδικότητας, ο οποίος θα επιλέγεται από κατάλογο που υποβάλλει ο Παγκύπριος Ιατρικός Σύλλογος. Ωστόσο, εξακολουθεί σε ορισμένες Επιτροπές, να μην έχει ακόμα διοριστεί ιδιώτης ιατρός συναφούς ειδικότητας, για τον λόγο ότι, όπως μας έχει αναφερθεί, δεν προτάθηκαν από τον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο (ΠΙΣ) συγκεκριμένοι ιδιώτες ιατροί για τις εν λόγω ειδικότητες.

Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι, η συμμετοχή των ιδιωτών ιατρών κρίνεται απαραίτητη, τόσο για τυπικούς σκοπούς (συμμόρφωση με τους κανονισμούς του Σχεδίου) αλλά κυρίως, για σκοπούς διαφάνειας και αμεροληψίας στη λήψη των αποφάσεων.

Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις όπου η γνωμοδότηση των Επιτροπών, λόγω αφυπηρέτησης μελών της χωρίς αυτά να αντικατασταθούν, λήφθηκε από ένα μόνο μέλος, γεγονός που αποτελεί αδυναμία. Η Υπηρεσία μας παρατηρεί ότι η ανάγκη για αντικατάσταση Ιατρικών Λειτουργών λόγω αφυπηρέτησεων ή παραιτήσεων είναι συνεχής και ο διορισμός νέων μελών παρουσιάζει συχνά καθυστέρηση.

(ι) Σύσταση Αναθεωρητικού Ιατρικού Συμβουλίου. Σύμφωνα με το άρθρο 10 του Σχεδίου, ο Υπουργός Υγείας διορίζει πενταμελές Αναθεωρητικό Ιατρικό Συμβούλιο, το οποίο εξετάζει προσφυγές ασθενών των οποίων το αίτημα δεν ικανοποιήθηκε, και το οποίο απαρτίζεται από τέσσερεις κυβερνητικούς ιατρούς που κατέχουν θέση Διευθυντή Κλινικής, και ένα ειδικό ιατρό του ιδιωτικού τομέα από κατάλογο

που υποβάλλει ο Παγκύπριος Ιατρικός Σύλλογος. Όπως έχει παρατηρηθεί, υπάρχει μεγάλη καθυστέρηση στον διορισμό νέων μελών όταν προηγηθεί αφυπηρέτηση ή παραίτηση άλλων, ενώ εκκρεμεί μεγάλος αριθμός υποθέσεων για εξέταση.

(κ) Μητρώο επιδοτούμενων ασθενών. Για ενδυνάμωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, έχει ετοιμαστεί, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, και τεθεί σε εφαρμογή από το 2007, μητρώο επιδοτούμενων ασθενών στο οποίο μπορούν να καταχωρίζονται όλα τα απαραίτητα στοιχεία σχετικά με τη νοσηλεία του ασθενή, όπως όνομα, νοσοκομείο, θεραπεία, ημερομηνία εισαγωγής, ημερομηνία εξιτηρίου, ποσό οικονομικής επιβάρυνσης, ημερομηνία και απόδειξη είσπραξης, ημερομηνία και ποσό τιμολογίου και παρατηρήσεις. Καθόσον αφορά ωστόσο στις αποστολές ασθενών σε ιατρικά κέντρα στην Κύπρο, παρόλο ότι το εν λόγω μητρώο, κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας, άρχισε από το 2012 να ενημερώνεται με τις αποστολές ασθενών σε ιδιωτικά ιατρικά κέντρα στην Κύπρο, ωστόσο δεν ενημερώνεται με όλα τα απαραίτητα στοιχεία.

Καθόσον αφορά στην ενημέρωση του μητρώου με όλα τα απαραίτητα στοιχεία για τις αποστολές ασθενών στο εξωτερικό, παρουσιάζονται αδυναμίες λόγω:

- της μεγάλης καθυστέρησης που παρατηρείται στην ενημέρωση του με τις δαπάνες που διενεργούνται για κάθε επιδοτούμενο ασθενή. Σημειώνεται ότι μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, εκκρεμούσε η ενημέρωση του μητρώου με δαπάνες που διενεργήθηκαν για επιδοτούμενους ασθενείς από τις Πρεσβείες στο εξωτερικό από τον Οκτώβριο 2009, και με δαπάνες που διενεργήθηκαν από το Λογιστήριο του Υπουργείου Υγείας στις δύο εταιρείες – αντιπροσώπους νοσοκομείων του Ισραήλ, από τον Ιανουάριο 2009,
- της μη έγκαιρης καταχώρισης στο μητρώο της οικονομικής επιβάρυνσης ορισμένων επιδοτούμενων ασθενών που αποστάληκαν στο εξωτερικό καθώς και των σχετικών εισπράξεων τους,
- της μη παροχής ολοκληρωμένης πληροφόρησης πάντοτε αναφορικά με τα στοιχεία του ασθενή, όπως ημερομηνία από την οποία εκκρεμεί η οφειλή του, και στα μέτρα που λήφθηκαν εναντίον των οφειλετών,
- της μη παροχής πληροφόρησης αναφορικά με τις ημερομηνίες από τις οποίες εκκρεμούν οι καθυστερήσεις,
- της μη ύπαρξης πεδίων στο μηχανογραφημένο σύστημα, τα οποία να ενημερώνονται στις περιπτώσεις μείωσης της οικονομικής επιβάρυνσης των ασθενών, στις περιπτώσεις για τις οποίες το κόστος θεραπείας είναι μικρότερο από την οικονομική επιβάρυνση, καθώς και σε περιπτώσεις απαλλαγής της οικονομικής επιβάρυνσης, με αποτέλεσμα να μην παρέχεται ολοκληρωμένη πληροφόρηση,
- της μη ύπαρξης καθορισμένης γραπτής πολιτικής αναφορικά με την παραχώρηση δικαιωμάτων πρόσβασης στο σύστημα για διαπίστωση ότι οι τροποποιήσεις γίνονται από εξουσιοδοτημένο λειτουργό.

(λ) Καθυστερημένα έσοδα από επιδοτούμενους ασθενείς.

- (i)** Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2011 από επιδοτούμενους ασθενείς που στάληκαν για θεραπεία στο εξωτερικό, ανέρχονταν σύμφωνα με τη σχετική κατάσταση του Υπουργείου σε €915.418, σε σύγκριση με €877.482 στις 31.12.2010, από τα οποία ποσό ύψους €132.566 ή ποσοστό 14,5% αφορά σε οφειλές του 2011, ενώ ποσό ύψους €782.852 ή ποσοστό 85,5% αφορά σε οφειλές προηγούμενων ετών. Ποσό ύψους €626.184 ή ποσοστό 68,4% αφορά σε οφειλές που χρονολογούνται από το 1982 μέχρι το 2006.
- (ii)** Η ετοιμασία της κατάστασης καθυστερημένων εσόδων βασίστηκε στο μητρώο επιδοτούμενων ασθενών το οποίο, όπως αναφέρεται σε προηγούμενη παράγραφο, παρουσιάζει αδυναμίες στην τήρηση και ενημέρωσή του, με αποτέλεσμα η κατάσταση που ετοιμάστηκε να μην παρέχει ολοκληρωμένη και έγκυρη πληροφόρηση αναφορικά με το ύψος των καθυστερημένων εσόδων από επιδοτούμενους ασθενείς στις 31.12.2011.

Σημειώνεται ότι στην κατάσταση καθυστερημένων εσόδων δεν συμπεριλαμβάνονται τα καθυστερημένα έσοδα επιδοτούμενων ασθενών οι οποίοι στάληκαν για θεραπεία σε ιατρικά κέντρα του ιδιωτικού τομέα στην Κύπρο.

- (iii) Όπως επανειλημμένα είχαμε αναφέρει σε Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, δεν λαμβάνονταν επαρκή μέτρα για ανάκτηση των καθυστερημένων οφειλών από ασθενείς και είχαμε εκφράσει την ανησυχία μας ότι, λόγω της καθυστέρησης στη λήψη μέτρων, μεγάλο μέρος των οφειλομένων, δεν θα καθίστατο δυνατό να εισπραχθεί. Συγκεκριμένα, περιπτώσεις ασθενών που έτυχαν θεραπείας τα έτη 1998-2001 δεν είχαν ειδοποιηθεί για τις οφειλές τους, σε άλλες περιπτώσεις δεν είχαν σταλεί για αρκετό καιρό υπενθυμητικές επιστολές σε ασθενείς ενώ, κατά τα τελευταία χρόνια δεν προωθούνταν στη Νομική Υπηρεσία καθυστερημένες οφειλές για καταχώριση αγωγών. Κατά τη διάρκεια του 2012, παρατηρήθηκε ότι άρχισε η αποστολή υπενθυμητικών επιστολών σε ασθενείς. Παρά το γεγονός ότι ορισμένοι ασθενείς ανταποκρίθηκαν και προέβηκαν στην καταβολή των οφειλών τους, ωστόσο άλλοι δεν ανταποκρίθηκαν ή αντέδρασαν λόγω κυρίως του μεγάλου χρονικού διαστήματος που είχε μεσολαβήσει από τη μετάβασή τους στο εξωτερικό, ή ανέφεραν ότι για οικονομικούς λόγους αδυνατούσαν να εξοφλήσουν τις οφειλές.
- (iv) Οφειλές ύψους €684.743 για την περίοδο 1.1.2012-15.10.2012, όπως αναφέρθηκε και στην παράγραφο (ζ) πιο πάνω, περιλήφθηκαν σε κατάλογους οι οποίοι υποβλήθηκαν στους Υπουργούς Υγείας και Οικονομικών και διαγράφηκαν με βάση το άρθρο 12(6) των Κανονισμών του Σχεδίου.
- (v) Η Υπηρεσία μας υπέδειξε και πάλι ότι θα πρέπει να λαμβάνονται έγκαιρα τα ενδεικνύόμενα μέτρα, επισημαίνοντας ότι αν δεν καταχωριστούν έγκαιρα σχετικές αγωγές τότε τα οφειλόμενα ποσά δεν μπορούν να διεκδικηθούν δικαστικώς βάσει των προθεσμιών που καθορίζονται στον περί Παραγραφής Αγωγήμων Δικαιωμάτων Νόμο του 2012 (Ν.66(I)/2012).

Γενικό Σχέδιο Υγείας (ΓΕΣΥ)

(α) Υλοποίηση ΓΕΣΥ

- (i) Με τον Νόμο αρ. 89(I)/2001 εγκρίθηκε η εισαγωγή Γενικού Σχεδίου Υγείας, για την εφαρμογή του οποίου απαιτούνται σημαντικές αλλαγές και βελτιώσεις σε διάφορους τομείς και η δημιουργία της αναγκαίας υποδομής.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, την αρμοδιότητα της εφαρμογής του ΓΕΣΥ έχει ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ), ο οποίος λειτουργεί με δικό του, εγκεκριμένο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, Προϋπολογισμό.

Τον Νοέμβριο 2007 υποβλήθηκε τροποποιητικό νομοσχέδιο στη Βουλή κατά τη διάρκεια των συζητήσεων του οποίου στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας της Βουλής, διαφάνηκε ότι δεν υπήρχε σύγκλιση απόψεων για θεμελιώδη θέματα του Συστήματος μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων. Απαιτήθηκε όπως κατατεθεί νέο νομοσχέδιο, η ετοιμασία του οποίου ανατέθηκε σε λειτουργούς του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας σε συνεργασία με λειτουργούς του Υπουργείου Υγείας και της Νομικής Υπηρεσίας. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, η ετοιμασία του νομοσχεδίου έχει πρόσφατα ολοκληρωθεί και αναμένεται η προώθησή του στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο.

- (ii) Σύμφωνα με το αρχικό χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση του ΓΕΣΥ, το οποίο είχε ετοιμαστεί τον Ιανουάριο του 2005, η εφαρμογή του αναμενόταν περί τα τέλη του 2008. Ωστόσο, σύμφωνα με έκθεση επαναξιολόγησης της πορείας του ΓΕΣΥ, η οποία ετοιμάστηκε από κοινού από το Υπουργείο Υγείας και το Υπουργείο Οικονομικών και υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο στις 10.2.2009, η εισαγωγή του ΓΕΣΥ μετατέθηκε για το δεύτερο εξάμηνο του 2011. Ωστόσο, σύμφωνα με πρόταση του Υπουργείου Υγείας που υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο τον Ιούλιο 2012, η έναρξη λειτουργίας του ΓΕΣΥ μετατίθεται για τα μέσα του 2015.
- (iii) Σύμφωνα με την πιο πάνω έκθεση, οι εθνικές δαπάνες υγείας προβλέπεται να είναι της τάξης των €1.141 εκ. ετήσια μετά την εισαγωγή του ΓΕΣΥ, φτάνοντας τα €2.005 εκ. σε 10 χρόνια, ενώ αυτές για

το ΓΕΣΥ θα ανέλθουν σε €911 εκ. και €1.602 εκ., αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι στις εθνικές δαπάνες υγείας περιλαμβάνονται δαπάνες οι οποίες δεν θα καλύπτονται από το ΓΕΣΥ.

- (iv) Με βάση μελέτη που έχει εκπονηθεί από ιδιωτικό οίκο, οι προβλεπόμενες δαπάνες του ΓΕΣΥ δεν θα μπορούν να καλυφθούν από τα έσοδα - με βάση τις εισφορές που προνοούνται στη νομοθεσία - με αποτέλεσμα να προκύπτει ανάγκη αύξησης των εισφορών του ενεργού πληθυσμού από 8,1%-9,1% που προβλεπόταν στο άρθρο 19 του Νόμου αρ. 89(I)/2001, σε 12%-13% επί των ακαθάριστων απολαβών.
- (v) Σε συνάντηση των Υπουργών Υγείας και Οικονομικών, καθώς επίσης των Γενικών Διευθυντών των δύο Υπουργείων στις 11.11.2010 με το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας, αποφασίστηκε όπως συγκληθεί επιτροπή από λειτουργούς των Υπουργείων Οικονομικών και Υγείας καθώς και του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας, η οποία να μελετήσει την καταγραφή του κόστους της μετάβασης στο ΓΕΣΥ, καθώς επίσης τον επιμερισμό της αύξησης των εισφορών στο ΓΕΣΥ. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι λόγω διαφωνίας μεταξύ των μελών της επιτροπής η προσπάθεια κατέληξε σε αδιέξοδο.
- (vi) Όπως αναφέρεται στην πιο πάνω έκθεση, επαναξιολόγησης της πορείας του ΓΕΣΥ, η εφαρμογή του ΓΕΣΥ ενέχει σειρά ορατών κινδύνων, που αν δεν επιλυθούν αποτελεσματικά, το κόστος υλοποίησης θα αυξηθεί πολύ.
- (vii) Μετά από μια περίοδο στασιμότητας στην προώθηση των ενεργειών για εφαρμογή του ΓΕΣΥ, το Υπουργείο Υγείας, υπέβαλε πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο τον Ιούνιο 2012 σύμφωνα με την οποία το Υπουργικό Συμβούλιο καλείτο να εγκρίνει τα ακόλουθα:
- την εξουσιοδότηση του Οργανισμού να ολοκληρώσει τον ανταγωνιστικό διάλογο που αφορά την ανάπτυξη, υλοποίηση, λειτουργία και υποστήριξη μιας συνολικής λύσης για το σύστημα πληροφορικής και άλλων επιχειρησιακών διαδικασιών, με στόχο την προκήρυξη της προσφοράς του έργου εντός τριών μηνών και τη χρηματοδότηση του συστήματος πληροφορικής καθώς και των άλλων επιχειρησιακών διαδικασιών, να αναλάβει εξ ολοκλήρου ο Αναδόχος του έργου που θα επιλεγεί κατόπιν διαδικασίας προσφορών, με τη μέθοδο BOT (Built – Operate - Transfer).
 - την εξουσιοδότηση των Υπουργών Υγείας και Οικονομικών να διαβουλευτούν με τον Οργανισμό και μέχρι το τέλος του χρόνου να καθοριστεί ο σφαιρικός προϋπολογισμός για όλες τις επιμέρους υπηρεσίες που θα αποζημιώνονται από το ΓΕΣΥ.
 - την προώθηση της λειτουργικής και οργανωτικής αναβάθμισης των κρατικών νοσηλευτηρίων ώστε να γίνουν περισσότερο ευέλικτα και αποδοτικά σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 9.5.2012.

Σύμφωνα με σχετική επιστολή του Υπουργού Υγείας, η πρόταση εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 20.6.2012.

- (viii) Η Υπηρεσία μας παρατηρεί ότι, σημαντικά έργα απαραίτητα για την εφαρμογή του ΓΕΣΥ όπως η οριστικοποίηση του νομοθετικού πλαισίου, η διεξαγωγή διαπραγματεύσεων με τους παροχείς υπηρεσιών υγείας, ο καθορισμός του ύψους των συνεισφορών και συμπληρωμών και η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των κρατικών νοσηλευτηρίων τα οποία θα έπρεπε να είχαν αντιμετωπιστεί εκ των προτέρων, εξακολουθεί να παραμένουν ακόμα σε εκκρεμότητα. Αντ' αυτών, η Υπηρεσία μας παρατηρεί ότι δόθηκε προτεραιότητα (κυρίως από τον Οργανισμό) στα έργα τα οποία είναι κυρίως διαδικαστικού χαρακτήρα και απαιτείτο η πρόσληψη Συμβούλων, με κόστος αρκετών εκατομμυρίων.
- (ix) Σημειώνεται ότι η ολοκλήρωση και λειτουργία εθνικού συστήματος υγείας με βάση ένα χάρτη πορείας που θα εξασφαλίζει την οικονομική βιωσιμότητά του και την ισότιμη πρόσβαση στην περίθαλψη, αποτελεί μία από τις επτά συστάσεις του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τον Μάιο 2012.

(β) Στα πλαίσια εφαρμογής του ΓΕΣΥ, τα πιο σημαντικά έργα που θα πρέπει να επιτελεστούν από πλευράς του Υπουργείου Υγείας είναι η αναδιοργάνωση των κρατικών νοσηλευτηρίων, η εκπαίδευση των γενικών και ειδικών ιατρών και η κοστολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας.

(i) **Αναδιοργάνωση κρατικών νοσηλευτηρίων.** Όσον αφορά στην αναδιοργάνωση των κρατικών νοσηλευτηρίων, το Υπουργείο προέβη σε προκήρυξη προσφοράς, από κοινού με τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας, για αγορά υπηρεσιών Συμβούλων.

Η προσφορά κατακυρώθηκε από το Συμβούλιο του Οργανισμού στις 29.10.2007 στον μοναδικό έγκυρο προσφοροδότη, έναντι €12.230.700, που κατανέμετο σε €6.145.500 για το έργο εφαρμογής του ΓΕΣΥ από τον Οργανισμό, σε €5.365.200 για το έργο της αναδιοργάνωσης των δημόσιων νοσηλευτηρίων και €720.000 για υποστήριξη διάρκειας 6 μηνών, μετά την εφαρμογή και των δύο μερών του όλου έργου.

Μετά από αφαίρεση ορισμένων παραδοτέων από το μέρος που αφορά στον Οργανισμό, το συνολικό ποσό των δύο συμβολαίων ανήλθε σε €10,4 εκ.

Το Υπουργείο προέβη στις 30.10.2009 σε επέκταση της αξίας της σύμβασης μέχρι 50% του αρχικού συμβολαίου (αρχικά για 6 μήνες από 1.11.2009 μέχρι 30.4.2010, με δικαίωμα ανανέωσης για 6 επιπλέον μήνες).

Οι απόψεις της Υπηρεσίας μας αναφορικά με την ανάθεση, συντονισμό, παρακολούθηση και αξιοποίηση του εν λόγω συμβολαίου παρουσιάζονται στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2009.

Σημειώνεται ότι για την περίοδο από 15.1.2008 μέχρι τις 31.10.2009 (ημερομηνία λήξης της διάρκειας της αρχικής σύμβασης) διενεργήθηκαν πληρωμές ύψους €5.359.066 και με βάση τη συμπληρωματική συμφωνία διενεργήθηκαν πληρωμές ύψους €1.380.816 για την περίοδο 1.11.2009 - 30.4.2010.

Με τη λήξη τόσο της αρχικής σύμβασης όσο και της συμπληρωματικής συμφωνίας, οι Σύμβουλοι υπέβαλαν τελικές εκθέσεις οι οποίες δεν φαίνεται να έχουν αξιολογηθεί/αξιοποιηθεί.

(ii) **Αυτονόμηση κρατικών νοσηλευτηρίων.** Τον Ιούνιο 2004, το Υπουργικό Συμβούλιο, με κύρια επιδίωξη την αποδοτική και αποτελεσματική λειτουργία των κρατικών νοσηλευτηρίων, με απόφασή του ενέκρινε την προώθηση της «αυτονόμησής» τους και τη μετατροπή τους σε νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου.

Η Νομική Υπηρεσία το 2009, με σχετική προς τον τότε Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας επιστολή της, εξέφραζε σοβαρές επιφυλάξεις κατά πόσον, εάν το ζητούμενο ήταν η δημιουργία ενός ευέλικτου συστήματος λειτουργίας δημόσιων νοσηλευτηρίων στα πλαίσια του ελεύθερου ανταγωνισμού, έτσι ώστε τούτο να συνάδει με τις απαιτήσεις λειτουργίας του Γενικού Σχεδίου Υγείας, αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω της σύστασης ενός νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου το οποίο θα διέπεται από το δημόσιο δίκαιο με αποτέλεσμα να περιορίζεται εκ των πραγμάτων η ευελιξία του.

Τον Μάιο 2012, υποβλήθηκε νέα πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο με την οποία καλείτο να αποφασίσει τα ακόλουθα:

- Ακύρωση της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 11.7.2007 που είχε ως στόχο την αυτονόμηση των κρατικών νοσηλευτηρίων και την ίδρυση ενός νοσοκομειακού οργανισμού με τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου.
- Τη διατήρηση του υφιστάμενου καθεστώτος τους και τη λειτουργική και οργανωτική τους αναβάθμιση έτσι ώστε να γίνουν περισσότερο ευέλικτα και αποδοτικά ώστε να μπορούν να αντεπεξέλθουν σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον. Αυτό θα μπορούσε να γίνει με ένα μοντέλο ημι-αυτονόμησης, στη βάση τριών συμπλεγμάτων, (Λευκωσίας, Πάφου-Λεμεσού και Λάρνακας-Αμμοχώστου), με σταδιακά λιγότερη εμπλοκή στη λειτουργία τους, των Ιατρικών Υπηρεσιών.

- Την έναρξη του διαλόγου με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις για εφαρμογή πιο ευέλικτων μεθόδων πρόσληψης προσωπικού και ειδικά την πρόσληψη με συμβόλαια σε όλες τις βαθμίδες, με προτεραιότητα στο ιατρικό προσωπικό.

Όπως έχουμε πληροφορηθεί η εν λόγω πρόταση εγκρίθηκε στις 9.5.2012.

- (iii) **Κοστολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας.** Εκκρεμεί η κοστολόγηση των παρεχόμενων από τα κρατικά νοσηλευτήρια υπηρεσιών υγείας, η οποία θεωρείται απαραίτητη για σκοπούς εφαρμογής του ΓΕΣΥ. Η κοστολόγηση είναι απαραίτητη και ανεξάρτητα από την εφαρμογή του ΓΕΣΥ, ώστε το Κράτος να γνωρίζει τι του στοιχίζει η κάθε παρεχόμενη υπηρεσία από τα κρατικά νοσηλευτήρια για σκοπούς ορθής πληροφόρησης της διεύθυνσης αλλά και για σκοπούς σύγκρισης στις περιπτώσεις αγοράς υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα. Σημειώνεται ότι η ανάγκη για κοστολόγηση των υπηρεσιών υγείας, απορρέει από την Ευρωπαϊκή Οδηγία αρ. 2011/24/ΕΕ περί εφαρμογής των δικαιωμάτων των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης, η οποία εγκρίθηκε στις 26.4.2011 και θα πρέπει να τύχει εφαρμογής σε 30 μήνες από την έκδοσή της, δηλαδή μέχρι τον Οκτώβριο 2013.

Εφαρμογή Ευρωπαϊκών Κανονισμών για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας. Με βάση τους πιο πάνω Κανονισμούς, τα έξοδα νοσηλείας υπηκόων κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς επίσης και των 3 χωρών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) που δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ισλανδία, Λιχτενστάιν και Νορβηγία) και της Ελβετίας, οι οποίοι νοσηλεύονται σε κρατικά νοσηλευτήρια άλλης χώρας μέλους και είναι δικαιούχοι δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στη χώρα τους, θα ανακτώνται από τις χώρες από τις οποίες προέρχονται οι ασθενείς. Η εφαρμογή των πιο πάνω Κανονισμών στην Κύπρο άρχισε από την 1.5.2004.

(α) Ευρωπαίοι πολίτες στην Κύπρο.

- (i) **Προσωρινά διαμένοντες Ευρωπαίοι πολίτες.** Η παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν προσωρινά στην Κύπρο τιμολογείται με βάση το πραγματικό κόστος των υπηρεσιών. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι, μέχρι τον Σεπτέμβριο 2012, σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στη Μονάδα Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης Διακινούμενων Πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είχαν αποσταλεί τιμολόγια για την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε Ευρωπαίους πολίτες που διέμεναν προσωρινά στην Κύπρο για την περίοδο μέχρι το πρώτο εξάμηνο του 2011 συνολικού ύψους €13,4 εκ. που αφορούσαν σε 21.603 προσωρινά διαμένοντες Ευρωπαίους πολίτες.
- (ii) **Μόνιμα διαμένοντες συνταξιούχοι Ευρωπαίοι πολίτες.** Η παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε συνταξιούχους Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην Κύπρο (και σε εξαρτώμενους τους), τιμολογείται με βάση το ετήσιο μέσο κόστος περίθαλψης κατά κεφαλή, ο υπολογισμός του οποίου έχει εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τα έτη 2004-2009, ενώ εκκρεμεί η εκπόνηση μελέτης για τα έτη 2010, 2011 και 2012.

Το Υπουργείο προχώρησε ήδη σε σύναψη συμφωνίας με εμπειρογνώμονες του εξωτερικού οι οποίοι θα παρέχουν, μεταξύ άλλων, τεχνική υποστήριξη για τον υπολογισμό του ετήσιου μέσου κόστους περίθαλψης κατά κεφαλή για τα έτη 2010 και 2011.

Από την 1.5.2010, λόγω του ότι το Υπουργείο δεν είχε ζητήσει έγκαιρα από την Ευρωπαϊκή Ένωση την παραμονή της Κύπρου στις χώρες που θα τιμολογούν με βάση το ετήσιο μέσο κόστος, η παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε συνταξιούχους Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην Κύπρο τιμολογείται με το πραγματικό κόστος υπηρεσιών (το οποίο υπολογίζεται με βάση τα εγκεκριμένα σύμφωνα με σχετικούς Κανονισμούς τέλη) και όχι με βάση το ετήσιο μέσο κόστος.

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στη Μονάδα Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης Διακινούμενων Πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το ενδεχομένως αυξημένο διοικητικό κόστος, η μείωση των εσόδων που έχει επιφέρει η συγκεκριμένη παράλειψη για το έτος 2010 υπολογίστηκε από το Υπουργείο στα €4 εκ. περίπου.

Το Υπουργείο προχώρησε εντός του 2012 σε διμερή συμφωνία με το Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο σύμφωνα με τη Μονάδα αποτελεί τον μεγαλύτερο χρεώστη. Η συμφωνία προνοεί ότι για τα έτη 2010, 2011 και 2012 το Ηνωμένο Βασίλειο θα αποζημιώσει την Κύπρο με ένα κατ' αποκοπή ποσό, βάσει του εγκριμένου ετήσιου μέσου κόστους περίθαλψης κατά κεφαλή για τα έτη 2009 (μη διαθέσιμο για 2010), 2011 και 2012, αντίστοιχα. Ως εκ τούτου, η Κύπρος θα πρέπει να παραιτηθεί της αξίωσης της για αποζημίωση η οποία βασίζεται στο πραγματικό κόστος των υπηρεσιών για τα υπό αναφορά έτη.

Σημειώνεται ότι, όπως πληροφορηθήκαμε, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε αίτηση της Κύπρου για επαναφορά της εφαρμογής της βάσης του μέσου κόστους από τον Ιανουάριο 2013 (εκκρεμεί η έγκριση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο).

Σύμφωνα με εκτιμήσεις του Υπουργείου Υγείας, τα εισπρακτέα νοσήλια από τις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για συνταξιούχους Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην Κύπρο μέχρι τις 31.12.2011 ανέρχονται σε περίπου €58 εκ. (μετά τον υπολογισμό και έγκριση του μέσου κόστους για τα έτη 2010 και 2011 το εν λόγω ποσό θα αναθεωρηθεί).

(iii) Εισπράξεις. Μέχρι τον Σεπτέμβριο 2012 οι συνολικές εισπράξεις για υπηρεσίες που παρασχέθηκαν σε Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν τόσο προσωρινά όσο και μόνιμα στην Κύπρο ανήλθαν, σύμφωνα με το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης (FIMAS) του Γενικού Λογιστηρίου, σε €34.031.476.

(β) Κύπριοι πολίτες σε άλλα κράτη μέλη. Σύμφωνα με την ετήσια κατάσταση οφειλών της Κύπρου κατά την 31.12.2011 η οποία ετοιμάζεται από το Υπουργείο και αποστέλλεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οφειλή της Κυπριακής Δημοκρατίας για υπηρεσίες που παρασχέθηκαν σε Κύπριους πολίτες από άλλα κράτη μέλη ανερχόταν σε περίπου €2 εκ.

Σύμφωνα με το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης (FIMAS), οι συνολικές πληρωμές σε άλλα κράτη μέλη μέχρι τις 31.12.2011 ανήλθαν σε περίπου €1,9 εκ.

Συνεργασία μεταξύ Υπουργείου Υγείας και Κυπριακού Ιδρύματος Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία.

(α) Κρατική επιχορήγηση. Η συνολική κρατική επιχορήγηση προς το Ίδρυμα κατά το έτος 2011 ανήλθε σε €7.788.993 σε σύγκριση με €6.803.502 το 2010 και αναλύεται στον πιο κάτω πίνακα:

	2011	2010
	€	€
Χορηγία έναντι παροχής ιατρικών και εργαστηριακών υπηρεσιών σε ασθενείς	5.262.997	4.830.000
Χορηγία για υποστήριξη της ερευνητικής υποδομής	2.525.996	1.848.000
Άλλες χορηγίες	-	125.502
Σύνολο	7.788.993	6.803.502

Επιπρόσθετα, πέραν της κρατικής χορηγίας, παραχωρήθηκαν από το κράτος στο Ίδρυμα, φάρμακα, η αξία των οποίων ανήλθε σε €5.148.778 το 2011, σε σύγκριση με €4.924.130 το 2010.

Το ύψος της κρατικής χορηγίας καθορίζεται σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του Ιδρύματος ο οποίος ετοιμάζεται και υποβάλλεται στα Υπουργεία Υγείας και Οικονομικών. Παρατηρείται ωστόσο, ότι το Υπουργείο Υγείας δεν έχει καθορίσει σύστημα παρακολούθησης και ελέγχου της υλοποίησης του προϋπολογισμού του Ιδρύματος, για διαπίστωση ότι η κρατική χορηγία δαπανάται για τον σκοπό που καταβλήθηκε, σύμφωνα με τις πρόνοιες του ετήσιου εγκριμένου προϋπολογισμού, και ότι οι χρηματικοί πόροι χρησιμοποιούνται με τρόπο οικονομικό και αποτελεσματικό για επίτευξη των σκοπών του Ιδρύματος.

Σημειώνεται επίσης ότι, όπως φαίνεται από τον πιο πάνω πίνακα, μέρος της κρατικής χορηγίας που λαμβάνει το Ίδρυμα προορίζεται συγκεκριμένα για την υποστήριξη της ερευνητικής υποδομής του Ιδρύματος, χωρίς

ωστόσο να υπάρχει μηχανισμός παρακολούθησης που να επιβεβαιώνει ότι το ποσό αυτό δαπανάται για τον σκοπό για τον οποίο προορίζεται.

Επίσης, σε περίπτωση μεταφοράς πιστώσεων από ένα κονδύλι σε άλλο, έχουμε την άποψη ότι θα πρέπει να εξασφαλίζεται η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργείου, όπως γίνεται και στην περίπτωση των αρχικών προϋπολογισμών.

(β) Νέα συμφωνία συνεργασίας. Στις 26.11.2010 τέθηκε σε ισχύ η νέα συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου Υγείας (εκ μέρους της Κυβέρνησης) και του Ιδρύματος, προς αντικατάσταση του μνημονίου συνεργασίας το οποίο ίσχυε από τις 26.10.1999. Η νέα συμφωνία ορίζει τη μελλοντική τους συνεργασία και καθορίζει τον τρόπο χρηματοδότησης του Προϋπολογισμού του Ιδρύματος από την Κυπριακή Δημοκρατία. Η Υπηρεσία μας εντοπίζει αδυναμίες/ελλείψεις/ασάφειες τόσο σε πρόνοιες της εν λόγω συμφωνίας όσο και στις διαδικασίες που προηγήθηκαν της υπογραφής της, οι οποίες επηρεάζουν τη συνεργασία μεταξύ Κυβέρνησης και Ιδρύματος. Συγκεκριμένα:

- (i)** Με βάση τη νέα συμφωνία, η Κυπριακή Δημοκρατία δεσμεύεται να καλύπτει το ετήσιο έλλειμμα του Προϋπολογισμού του Ιδρύματος, μέσω ετήσιας χορηγίας, εφόσον ληφθούν υπόψη τα διάφορα έσοδα από την παροχή διαφόρων υπηρεσιών. Ο όρος αυτός δεν λειτουργεί ως κίνητρο για το Ίδρυμα να εξεύρει τρόπους αύξησης των εσόδων του και επιπλέον θέτει σε δυσμενή θέση την Κυβέρνηση, αφού ανεξάρτητα από ενδεχόμενη μείωση του όγκου των παρεχομένων από το Ίδρυμα υπηρεσιών στην Κυπριακή Δημοκρατία, το Υπουργείο, παρά τις δύσκολες δημοσιονομικές συνθήκες, θα είναι υποχρεωμένο να καλύψει οποιοδήποτε έλλειμμα του Ιδρύματος.
- (ii)** Η συμφωνία περιλαμβάνει τις διάφορες υπηρεσίες που θα παρέχονται στην Κυπριακή Δημοκρατία μαζί με το αντίστοιχο κόστος, το οποίο ως αναφέρεται στη συμφωνία αποτελεί τον τιμοκατάλογο υπηρεσιών του Ιδρύματος. Λαμβάνοντας υπόψη τον όγκο των υπηρεσιών που προσφέρονται στην Κυπριακή Δημοκρατία, η Υπηρεσία μας εκφράζει την άποψη ότι θα έπρεπε να είχαν συμφωνηθεί καλύτερες τιμές από αυτές που διαλαμβάνονται στον τιμοκατάλογο του Ιδρύματος. Επίσης, ως αναφέρεται στη συμφωνία, από το δεύτερο έτος πιθανόν να υπάρξουν αλλαγές, τόσο στο είδος των υπηρεσιών όσο και στις τιμές ανά υπηρεσία, οι οποίες θα αναγράφονται στον τιμοκατάλογο του Ιδρύματος, ο οποίος αφού εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο θα κοινοποιείται σε όλα τα αρμόδια Υπουργεία. Παρόλο ότι, στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος συμμετέχουν και εκπρόσωποι της Κυβέρνησης, θεωρούμε ότι οι εν λόγω αλλαγές, θα έπρεπε να συμφωνούνται εκ των προτέρων με το Υπουργείο.
- (iii)** Η πληρωμή για την αγορά υπηρεσιών από το Ίδρυμα, θα γίνεται ως προνοείται στη συμφωνία, στο τέλος κάθε τριμήνου μετά από την υποβολή σχετικού τιμολογίου στο Υπουργείο, χωρίς ωστόσο να διευκρινίζεται κατά πόσον στο τιμολόγιο θα επισυνάπτονται και τα παραπεμπτικά τα οποία εκδίδονται από τους ιατρούς των δημοσίων νοσηλευτηρίων, για επιβεβαίωση της παραπομπής των ασθενών. Όπως έχει παρατηρηθεί, στα τιμολόγια που υποβάλλονται στο Υπουργείο από το Ίδρυμα, δεν επισυνάπτονται τα σχετικά παραπεμπτικά, με αποτέλεσμα το Υπουργείο να μην είναι σε θέση να επαληθεύσει τον όγκο των παρεχόμενων υπηρεσιών ο οποίος τιμολογείται από το Ίδρυμα.
- (iv)** Στη συμφωνία καθορίζεται ότι οι υπηρεσίες που θα ζητούνται από το Ίδρυμα πρέπει να έχουν γραπτό παραπεμπτικό από ιατρό που εργοδοτείται από δημόσιο νοσηλευτήριο ή έχει γραπτή εξουσιοδότηση από τον Υπουργό Υγείας να παραπέμπει στο Ίδρυμα, χωρίς ωστόσο να διευκρινίζεται ποιες συγκεκριμένες ειδικότητες ιατρών θα μπορούν να παραπέμπουν.
- (v)** Προτού υπογραφεί, η εν λόγω συμφωνία είχε εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 13.10.2010. Σημειώνεται ότι στη συμφωνία περιλήφθηκαν και υπηρεσίες ανάλυσης αστυνομικών τεκμηρίων, για τις οποίες βρισκόταν σε εξέλιξη από την Αστυνομία διαδικασία προσφορών, χωρίς ωστόσο να είχε προηγηθεί σχετική ενημέρωση των εμπλεκόμενων κυβερνητικών υπηρεσιών (Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, Αστυνομία). Ως αποτέλεσμα, ενώ προωθείτο η υπογραφή της ευρύτερης συμφωνίας, στις 4.11.2010 το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως αποφάσισε την ανάθεση της σύμβασης στο Ίδρυμα με βάση τα αποτελέσματα της

διαπραγματεύσεως. Ακολούθως, επειδή οι εν λόγω υπηρεσίες διαλαμβάνονταν τόσο στη συμφωνία όσο και στην απόφαση ανάθεσης του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ζητήθηκε από τη Νομική Υπηρεσία, νομική γνωμάτευση για τον χειρισμό του θέματος, ενέργειες οι οποίες θα μπορούσε να είχαν αποφευχθεί εάν προηγείτο η απαιτούμενη συνεννόηση, συνεργασία και ανταλλαγή απόψεων στα πλαίσια ετοιμασίας της ευρύτερης συμφωνίας. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, κατόπιν γνωμάτευσης της Νομικής Υπηρεσίας η οποία έθεσε διάφορες επιλογές για τον χειρισμό του θέματος, αποφάσισε τελικά, την υπογραφή και υλοποίηση της σύμβασης στη βάση των όσων συμφωνήθηκαν μεταξύ Ιδρύματος και Αστυνομίας, με στόχο την άμεση παροχή υπηρεσιών από το Ίδρυμα προς την Αστυνομία και παράλληλα να μελετήσει την ήδη υπογραφείσα συμφωνία συνεργασίας έτσι ώστε να καταλήξει στις απαραίτητες τροποποιήσεις από την 1.1.2013.

(γ) Έκταση υπηρεσιών που παρέχονται από το Ίδρυμα. Ο μη καθορισμός συστήματος για την παραπομπή ασθενών/εργαστηριακών αναλύσεων από τον κυβερνητικό τομέα στο Ίδρυμα (όπως π.χ. καθορισμός κριτηρίων από το Υπουργείο για τα περιστατικά και κυρίως τις εργαστηριακές αναλύσεις που παραπέμπονται στο Ίδρυμα και από ποιους Ιατρικούς Λειτουργούς δύνανται να παραπέμπονται), καθώς επίσης η μη διεξαγωγή ελέγχου στον αριθμό των περιστατικών που παραπέμπονται, έχουν ως αποτέλεσμα το Υπουργείο να μην μπορεί να ελέγξει την έκταση των υπηρεσιών που παρέχει το Ίδρυμα προς την Κυβέρνηση, και στην ουσία να χρηματοδοτεί απλά τον Προϋπολογισμό του Ιδρύματος. Σημειώνεται ότι, όπως αναφέρεται σε επιστολή Πρώτης Λειτουργού Υγείας του Υπουργείου στις 16.3.2012, προς τον Διευθυντή Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο, αναγνωρίστηκε η ανάγκη περιορισμού των παραπεμπτικών για υπηρεσίες που προσφέρονται από συγκεκριμένο τμήμα του Ιδρύματος και έγινε εισήγηση όπως πραγματοποιείται έλεγχος των παραπομπών από τον Διευθυντή της κάθε κλινικής. Αναφέρεται συναφώς ότι, μετά από οδηγίες που δόθηκαν από Διευθυντή συγκεκριμένου τμήματος Νοσοκομείου, όπως τα παραπεμπτικά που στέλνονται να υπογράφονται και από τους Ειδικούς Ιατρούς του Τμήματος και όχι μόνο από τους Ειδικευόμενους Ιατρούς, παρατηρήθηκε μείωση κατά 17,8% στον όγκο των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν από το Ίδρυμα για το συγκεκριμένο τμήμα, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, γεγονός που δεικνύει ότι, με την υιοθέτηση έστω και των ελάχιστων δικλίδων ελέγχου, η έκταση των προσφερόμενων υπηρεσιών μπορεί να μειωθεί σε εκείνες που είναι αναγκαίες.

(δ) Οικονομικά θέματα. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, αναφορικά με οικονομικά θέματα όπως ο καθορισμός του ύψους των μισθών πρόσληψης του προσωπικού, ο καθορισμός αριθμού θέσεων, η παραχώρηση αυξήσεων κ.λπ., πρέπει να εξασφαλίζεται η γραπτή και εκ των προτέρων έγκριση τόσο των αρμόδιων τμημάτων όσο και του Υπουργείου, αφού οι δαπάνες αυτές βαρύνουν τους μελλοντικούς Προϋπολογισμούς του Υπουργείου. Σημειώνεται ότι τέτοιες εγκρίσεις δεν είχαν εξασφαλιστεί στο παρελθόν από το Υπουργείο Υγείας εκ των προτέρων (π.χ. εφαρμογή νέων αναβαθμισμένων κλιμάκων μισθοδοσίας, από την 1.10.2006).

Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου.

(α) Κρατική χορηγία. Η Κυβέρνηση, με βάση τη Δήλωση Καταπιστεύματος και τη συμφωνία που υπέγραψε με το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου, ανέλαβε να καλύπτει τα λειτουργικά έξοδα του Κέντρου στο διηνεκές. Η χορηγία που καταβλήθηκε στο Κέντρο κατά το 2011 με βάση τα προϋπολογισθέντα λειτουργικά έξοδα, ανήλθε σε €14.767.848 σε σύγκριση με €13.484.220 κατά το 2010. Καταβλήθηκε επίσης ποσό ύψους €1.230.505 για πληρωμή της δόσης του δανείου, ύψους €14,18 εκ., το οποίο συνήφθη από το Κέντρο για την κάλυψη των οφειλών της Κυβέρνησης προς το Κέντρο που εκκρεμούσαν στις 31.12.2005.

Το ύψος της κρατικής χορηγίας, η οποία από το 2005, με έγκριση και του Υπουργείου Οικονομικών, καταβάλλεται με ισόποσες μηνιαίες δόσεις, καθορίζεται σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του Κέντρου ο οποίος αφού εγκριθεί από το Συμβούλιο των Επιτρόπων του, υποβάλλεται στα Υπουργεία Οικονομικών και Υγείας. Παρατηρείται ωστόσο, ότι το Υπουργείο Υγείας δεν έχει υιοθετήσει σύστημα παρακολούθησης και ελέγχου της υλοποίησης του προϋπολογισμού του Κέντρου για διαπίστωση ότι η κρατική χορηγία

δαπανήθηκε για τον σκοπό που καταβλήθηκε, σύμφωνα με τις πρόνοιες του εγκριμένου προϋπολογισμού και ότι οι χρηματικοί πόροι χρησιμοποιούνται με τρόπο οικονομικό και αποτελεσματικό για επίτευξη των σκοπών του. Επιπρόσθετα, σε περίπτωση μεταφοράς πιστώσεων από ένα κονδύλι σε άλλο, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι θα πρέπει να εξασφαλίζεται η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργείου Υγείας, όπως γίνεται και στην περίπτωση των αρχικών προϋπολογισμών.

(β) Προμήθεια φαρμάκων από την Κυβέρνηση προς το Κέντρο. Πέραν της πιο πάνω κρατικής χορηγίας, παραχωρήθηκαν από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες στο Κέντρο φάρμακα, η αξία των οποίων ανήλθε σε €12.738.220 κατά το 2011 σε σύγκριση με €12.260.560 κατά το 2010. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τους περί Κυβερνητικών Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών (Γενικούς) Κανονισμούς του 2000 έως 2007 (Κ.Δ.Π. 660/2002) όλοι οι καρκινοπαθείς πολίτες δικαιούνται δωρεάν τα φάρμακα που έχουν σχέση με τη θεραπεία του καρκίνου.

(γ) Δαπάνη για διενέργεια εργαστηριακών αναλύσεων από το Κέντρο. Στοιχεία αναφορικά με τη δαπάνη για αγορά υπηρεσιών για διενέργεια εργαστηριακών αναλύσεων από το Κέντρο η οποία επιβαρύνει την Κυβέρνηση, περιλαμβάνονται στην παρούσα Έκθεση, κάτω από το Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου.

Σύμφωνα με πρακτικά συνάντησης που πραγματοποιήθηκε στις 14.2.2012 στο Υπουργείο αναφορικά με το εν λόγω θέμα, αναμένεται μέχρι τον Φεβρουάριο 2013 να έχουν ολοκληρωθεί όλες οι απαιτούμενες διεργασίες και να είναι σε θέση το Νοσοκομείο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ' να εξυπηρετήσει και το Κέντρο.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η λήψη σχετικής απόφασης και η τροχοδρόμηση των απαιτούμενων ενεργειών έχουν ήδη σημειώσει μεγάλη καθυστέρηση και αναφέρεται ότι θα πρέπει να τηρηθούν αυστηρά τα χρονοδιαγράμματα, έτσι ώστε το Κέντρο να αρχίσει να εξυπηρετείται από τον κρατικό τομέα, έστω και από το 2013.

(δ) Διαγραφή οφειλών. Από τον έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας στις οικονομικές καταστάσεις του Κέντρου για τα έτη 2009 και 2010, διαπιστώθηκε ότι, κατά το 2009 και 2010 έγινε διαγραφή οφειλών από ασθενείς ύψους €206.962. Επειδή το κόστος διαγραφής των οφειλών επιβαρύνει την Κυβέρνηση, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Υπουργείο, ως χρηματοδότης του συγκεκριμένου κόστους, διαπιστώνει ότι έχουν εξαντληθεί όλα τα μέτρα για την είσπραξη των χρεών πριν τη διαγραφή τους.

(ε) Τροποποίηση προνοιών του Ιδρυτικού Εγγράφου. Το Συμβούλιο των Επιτρόπων, σε συνεδρίες του στις 9.12.2002, 12.2.2003, 5.10.2004, 24.11.2008 και 24.11.2009, ενέκρινε συγκεκριμένες τροποποιήσεις στο Ιδρυτικό Έγγραφο (Δήλωση Καταπιστεύματος) του Κέντρου, τις οποίες υπέβαλε την 1.12.2009 στο Υπουργείο Υγείας για την εξασφάλιση έγκρισης από το Υπουργικό Συμβούλιο. Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης δεν είχε εξασφαλιστεί η εν λόγω έγκριση. Όπως πληροφορηθήκαμε, οι εν λόγω τροποποιήσεις είχαν αρχικά σταλεί στο Υπουργικό Συμβούλιο αλλά η συζήτηση του θέματος αναβλήθηκε στις 23.2.2010, και έκτοτε δεν φαίνεται να σημειώθηκε οποιαδήποτε εξέλιξη.

Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη Τουρκοκυπρίων.

(α) Για την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στους Τουρκοκύπριους που κατοικούν στις ελεύθερες περιοχές της Δημοκρατίας, εφαρμόζονται οι περί Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών Γενικοί Κανονισμοί του 2000-2007, σύμφωνα με τους οποίους το δικαίωμα σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη αποφασίζεται στη βάση εισοδηματικών κριτηρίων.

(β) Στις περιπτώσεις ωστόσο Τουρκοκυπρίων που διαμένουν στα κατεχόμενα και αποτείνονται στα κρατικά νοσηλευτήρια για να τύχουν περίθαλψης, το Υπουργείο Υγείας, λόγω αδυναμίας ελέγχου των εισοδημάτων τους, παρέχει σ' αυτούς ιατρική περίθαλψη χωρίς να εξετάζονται τα εισοδήματά τους, εφόσον πεισθεί ότι πρόκειται πράγματι για Τουρκοκύπριους με βάση ταυτότητα ή διαβατήριο της Δημοκρατίας, τακτική για την οποία είχε ενημερωθεί το Υπουργικό Συμβούλιο, με σχετικό σημείωμα του Υπουργείου Υγείας με ημερ. 16.9.2003.

Με τα ίδια αποδεικτικά στοιχεία, σύμφωνα με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 9.6.2005, τους χορηγείται ταυτότητα νοσηλείας κατηγορίας «Α» (δωρεάν περίθαλψης), και σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με ημερ. 3.5.2006, Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθενείας.

Παροχή ποιοτικών ιατρικών υπηρεσιών σε ασθενείς.

(α) Η απουσία συστήματος ελέγχου της παροχής ιατρικών υπηρεσιών σε ασθενείς (medical audit) δεν επιτρέπει την ομοιόμορφη και σε αποδεκτά επίπεδα παροχή υπηρεσιών από όλους τους ιατρούς κάθε ειδικότητας. Η εφαρμογή τέτοιου συστήματος θεωρείται απαραίτητη για την εισαγωγή του Γενικού Συστήματος Υγείας.

(β) Έχει δημιουργηθεί στο επίπεδο του Υπουργείου ομάδα εργασίας για τη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων ιατρικών υπηρεσιών (quality assurance) στα πλαίσια του έργου της αναδιοργάνωσης των δημόσιων νοσηλευτηρίων. Η εισαγωγή του σε όλα τα κρατικά νοσηλευτήρια και η διαπίστευσή τους σε ένα από τα διεθνώς αναγνωρισμένα Σώματα, είναι απαραίτητο συστατικό του Γενικού Συστήματος Υγείας.

(γ) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του με ημερ. 6.2.2008, ενέκρινε:

- Την προώθηση της διαπίστευσης των δημοσίων νοσηλευτηρίων, συμπεριλαμβανομένων και των κέντρων πρωτοβάθμιας ιατρικής φροντίδας.
- Την ετοιμασία σχεδίου διαπίστευσης των ιδιωτικών κλινικών/νοσοκομείων, με την προσφορά σημαντικών οικονομικών κινήτρων προς όσους θελήσουν να συμμετάσχουν στο έργο.
- Την ετοιμασία νομοθεσίας που θα καθορίζει τα επίπεδα ποιότητας και τρόπους ελέγχου στον τομέα της υγείας (medical audit).
- Την πρόσληψη συμβούλων, μέσα από τις ισχύουσες διαδικασίες, για να ηγηθούν του έργου.

Αναφορικά με την πιο πάνω Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου παρατηρείται ότι:

- (i) Για το έργο της διαπίστευσης των δημόσιων νοσηλευτηρίων παρά το γεγονός ότι έγιναν κάποιες ενέργειες όπως προώθηση της διαπίστευσης ορισμένων κλινικών εργαστηρίων, προώθηση εφαρμογής κλινικών πρωτοκόλλων καθώς επίσης καταγραφή των κρίσιμων διαδικασιών για κάθε Τμήμα με στόχο τον καθορισμό διαδικασιών ελέγχου, ωστόσο, όπως το Υπουργείο ανέφερε, λόγω των πολλαπλών οργανωτικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα κρατικά νοσηλευτήρια, οποιαδήποτε συνολική αντιμετώπιση του προβλήματος δεν είναι εφικτή. Όσον αφορά στη διαπίστευση των ιδιωτικών κλινικών, ετοιμάστηκε σχέδιο χορηγιών προς τα ιδιωτικά νοσηλευτήρια με βάση την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με ημερ. 6.2.2008, ωστόσο δεν προκηρύχθηκε τελικά, υιοθετώντας τις απόψεις του Υπουργείου Οικονομικών για μη υλοποίηση ή αναστολή του, λαμβάνοντας υπόψη τις δύσκολες δημοσιονομικές συνθήκες.
- (ii) Η λήψη ενεργειών αναφορικά με την ετοιμασία νομοθεσίας που θα καθορίζει τα επίπεδα ποιότητας και τρόπου ελέγχου στον τομέα της υγείας (medical audit) εκκρεμεί.
- (iii) Έχουν ετοιμαστεί τα σχετικά έγγραφα προσφοράς για πρόσληψη συμβούλων, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν στην προκήρυξη του διαγωνισμού, ωστόσο, δεν θεωρείται σκόπιμο όπως η διαδικασία προχωρήσει πριν την κατάλληλη προεργασία εκ μέρους του Υπουργείου και γενικά την έμπρακτη επιβεβαίωση της προσήλωσης του Υπουργείου στην ολοκλήρωση του έργου.

Σημειώνεται ότι το ύψος της δαπάνης υπολογιζόταν από το Υπουργείο να ανέλθει στα €5,1 εκ. και να ολοκληρωθεί το 2011, ωστόσο αυτό δεν κατέστη δυνατόν.

Στρατηγική για την αντιμετώπιση του καρκίνου στην Κύπρο. Το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 18.11.2009, ενέκρινε τη στρατηγική για την αντιμετώπιση του καρκίνου στην Κύπρο, και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Υγείας να προχωρήσει στην υλοποίησή της μέσω της σύστασης της Εθνικής Επιτροπής για τον Καρκίνο. Η εφαρμογή της στρατηγικής θα παρακολουθείται μέσα από την ετοιμασία εξαετών σχεδίων δράσης από την Εθνική Επιτροπή, με πρώτο χρονικό ορίζοντα την περίοδο 2010-2015.

Η Εθνική Επιτροπή για τον Καρκίνο, διορίστηκε με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με ημερ. 1.9.2010, και όπως πληροφορηθήκαμε, τον Απρίλιο 2012 ετοίμασε το πρώτο εξαετές σχέδιο δράσης το οποίο ωστόσο βρίσκεται ακόμα στο στάδιο της προτεραιοποίησης και κοστολόγησης των δράσεων. Ως εκ τούτου, το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής του παραμένει σε εκκρεμότητα.

Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη κυβερνητικών υπαλλήλων στο εξωτερικό. Η δαπάνη για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη κυβερνητικών υπαλλήλων, περιλαμβανομένων των μελών των οικογενειών τους, καθώς και του επιτόπιου προσωπικού, που υπηρετεί σε Διπλωματικές και άλλες αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό ανήλθε σε €951.027 (2010: €862.849).

(α) Εξουσιοδότηση δαπανών. Οι εν λόγω δαπάνες, χρεώνονται αρχικά σε λογαριασμούς προκαταβολών στις Πρεσβείες ή στα εμπορικά κέντρα στο εξωτερικό, και χρεώνονται στο σχετικό κονδύλι του Υπουργείου Υγείας με διορθωτικό δελτίο πληρωμής, το οποίο ετοιμάζεται από το Υπουργείο Εξωτερικών ή το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού αφού του αποσταλούν τα διάφορα έγγραφα πληρωμών. Ενώ ο ελέγχων λειτουργός του κονδυλίου είναι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας ωστόσο, οι πληρωμές αυτές εξουσιοδοτούνται από λειτουργούς στις Πρεσβείες ή στα Εμπορικά Κέντρα.

(β) Έλεγχος δαπανών. Σημειώνεται ότι, ο έλεγχος που διενεργεί το Υπουργείο Υγείας στις εν λόγω δαπάνες, μετά τη χρέωσή τους από το Υπουργείο Εξωτερικών ή το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στο σχετικό κονδύλι, περιορίζεται μόνο σε αριθμητικό έλεγχο, χωρίς να διεξάγεται οποιοσδήποτε ουσιαστικός έλεγχος για διαπίστωση κατά πόσον οι σχετικές πληρωμές διενεργούνται στη βάση των κατά καιρούς Αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου (προκειμένου για το προσωπικό σε απόσπαση) και των διατάξεων που διέπουν την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη του επιτόπιου προσωπικού, καθώς επίσης κατά πόσον αφορούν όντως σε άτομα που υπηρετούν στις Πρεσβείες. Σημειώνεται ότι το Υπουργείο για να ήταν σε θέση να διεξάγει τους εν λόγω ελέγχους θα έπρεπε να διαθέτει την απαιτούμενη πληροφόρηση για το εν λόγω προσωπικό (ονομαστικούς καταλόγους).

(γ) Παρακολούθηση διαθέσιμων πιστώσεων. Παρά το γεγονός ότι τα διορθωτικά δελτία πληρωμής σφραγίζονται για επιβεβαίωση της ύπαρξης διαθέσιμων πιστώσεων, ωστόσο η σφράγιση τους, φαίνεται να αποτελεί απλά μια τυπική διαδικασία, αφού γίνεται μετά τη διενέργεια της πληρωμής και χωρίς ουσιαστικά να επιβεβαιώνεται η ύπαρξη πιστώσεων. Σημειώνεται ότι, το σχετικό κονδύλι για το 2011, παρουσίασε υπέρβαση ύψους €51.027, η οποία τελικά καλύφθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

(δ) Εισηγήσεις. Η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως, ενόψει των οικονομικών δυσκολιών που αντιμετωπίζει το κράτος, μελετηθεί/διερευνηθεί το ενδεχόμενο η παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης να είναι η αντίστοιχη της περίθαλψης που το προσωπικό θα ελάμβανε εάν εργαζόταν στην Κύπρο, δηλαδή να γίνεται όπου είναι δυνατόν και αρκούντως ικανοποιητικό, χρήση των κρατικών νοσηλευτηρίων και ειδικά στις περιπτώσεις των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την έκδοση από το Υπουργείο Υγείας της Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθενείας.

Το Υπουργείο Εξωτερικών με εγκύκλιό του ημερ. 15.4.2011 προς όλους τους Αρχηγούς Διπλωματικών Αποστολών, ζήτησε, μεταξύ άλλων, όπως πληροφορηθεί τι προνοούν τα σχέδια υγείας των οικείων χωρών όπου εδρεύουν, για τους κατόχους Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθενείας, καθώς και τι δυνατότητες παρέχουν τα κρατικά νοσηλευτήρια όσον αφορά στην ιατρική περίθαλψη για όλες τις αποστολές. Στην εν λόγω εγκύκλιο επισημαίνεται επίσης ότι κοινή θέση όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών είναι ότι θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι οι υπάλληλοι που υπηρετούν στις Διπλωματικές Αποστολές τυγχάνουν ανάλογης περίθαλψης με εκείνη που προβλέπεται από τους περί Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών Γενικούς Κανονισμούς του 2000-2007.

Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν υπήρξε περαιτέρω εξέλιξη του θέματος.

Μηχανογράφηση. Στα πλαίσια ελέγχου που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας αναφορικά με τα μηχανογραφικά συστήματα, εντοπίστηκαν αδυναμίες οι οποίες αφορούν, μεταξύ άλλων, στον καθορισμό πολιτικής ασφάλειας μηχανογραφικού εξοπλισμού και δεδομένων, στη φυσική ασφάλεια εξοπλισμού και δεδομένων καθώς επίσης και στη δημιουργία και ασφάλεια εφεδρικών αντιγράφων.

Προσφορές και διαχείριση συμβολαίων.

(α) Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών του Υπουργείου Υγείας. Από την 1^η Ιουνίου 2011, λειτουργεί στο επίπεδο της Διοίκησης του Υπουργείου Υγείας, η Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών (πρώην Τομέας Έργων, Ανάπτυξης, Προμηθειών και Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού) και έχει την ευθύνη της ετοιμασίας και προκήρυξης διαγωνισμών για την αγορά εξοπλισμού, υπηρεσιών και αναλωσίμων και την εκτέλεση έργων, της αξιολόγησης των προσφορών, της παρακολούθησης των συμβολαίων και της πιστοποίησης των πληρωμών προς τους προμηθευτές και εργολάβους. Με στόχο την αποτελεσματικότερη διαχείριση των συμβάσεων προωθήθηκαν διάφορες ενέργειες όπως, η δημιουργία ομάδας μηχανογράφησης η οποία καταγράφει και παρακολουθεί όλες τις υφιστάμενες συμβάσεις, ώστε να επιτυγχάνεται ο έγκαιρος προγραμματισμός και δημιουργήθηκαν ομάδες διαχείρισης αναλωσίμων/εξοπλισμού/υπηρεσιών με στόχο τη μείωση των ελλείψεων. Επιπρόσθετα, συστάθηκαν Νοσοκομειακές Επιτροπές για καθορισμό και ιεράρχηση των αναγκών σε κάθε νοσοκομείο καθώς επίσης και Κεντρική Επιτροπή για έλεγχο και τελική έγκριση των αιτημάτων που προωθούνται από το κάθε νοσηλευτήριο στο επίπεδο του Υπουργείου.

(β) Μητρώα συμβολαίων ιατρικού εξοπλισμού και αναλώσιμων ειδών. Όπως επανειλημμένα αναφέρθηκε σε σχετικές Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, δεν τηρείται μητρώο συμβολαίων ιατρικού εξοπλισμού, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να παρακολουθηθεί η πιστή εκτέλεση των όρων κάθε προσφοράς, καθώς και η ορθότητα των πληρωμών που γίνονται. Η κατ' επανάληψη αναφορά της Υπηρεσίας μας στο θέμα αυτό, αποτελεί ένδειξη της σημασίας που του αποδίδεται, λόγω του ρόλου που έχει το μητρώο συμβολαίων στην ορθή παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβολαίων.

Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε καθόσον αφορά στην τήρηση του μηχανογραφημένου μητρώου αναλωσίμων, το οποίο άρχισε να τηρείται από τον Μάρτιο 2009, αυτό δεν παρέχει ολοκληρωμένη πληροφόρηση.

Όπως πληροφορηθήκαμε, από την 1.1.2013 αναμένεται να τεθεί σε πλήρη βάση το νέο μηχανογραφημένο σύστημα (SAP) το οποίο θα παρέχει την αναγκαία πληροφόρηση για σκοπούς ελέγχου και παρακολούθησης των συμβάσεων.

(γ) Καθυστέρηση στην εξόφληση τιμολογίων. Σε αρκετές περιπτώσεις, διαπιστώθηκε και πάλι σημαντική καθυστέρηση στην εξόφληση τιμολογίων για προμήθειες αναλώσιμων ειδών και εξοπλισμού, που μερικές φορές ξεπερνούσε τους 7 μήνες, από τις προβλεπόμενες στο συμβόλαιο ημερομηνίες πληρωμής. Η πιο πάνω καθυστέρηση οφείλεται κυρίως στη μη έγκαιρη υποβολή όλων των απαιτούμενων για την πληρωμή εγγράφων/στοιχείων από τα διάφορα νοσοκομεία/τμήματα στο Λογιστήριο των Υπηρεσιών.

Η Υπηρεσία μας επισημαίνει και πάλι ότι, σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες (αρ.79), οι Προϊστάμενοι Τμημάτων πρέπει να φροντίζουν για την έγκαιρη διευθέτηση της πληρωμής όλων των υποχρεώσεων, σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες των εγγράφων των διαγωνισμών, για αποφυγή διεκδίκησης τόκων.

Σε συγκεκριμένη εταιρεία η οποία είχε καταχωρίσει αριθμό αγωγών στο Δικαστήριο και διεκδικούσε τόκους λόγω καθυστέρησης στην εξόφληση τιμολογίων, καταβλήθηκε μετά από εξώδικο διακανονισμό, ποσό ύψους €176.707.

(δ) Προσφορά Αρ. Σ.Υ. 57/08 για την Προμήθεια, Εγκατάσταση και Συντήρηση Συστημάτων για τη διεκπεραίωση Βιοχημικών Αναλύσεων στα Κρατικά Νοσοκομειακά Εργαστήρια και στο Στρατιωτικό Νοσοκομειακό Εργαστήριο με τη μέθοδο του δανεισμού. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, οι κυριότερες παρατηρήσεις/διαπιστώσεις της Υπηρεσίας μας για τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης, αφορούσαν στη μειωμένη απόδοση των συστημάτων (δεν κάλυπταν τον απαιτούμενο αριθμό αναλύσεων ανά ώρα σε όλα τα εργαστήρια χωρίς τη χρήση και των εφεδρικών) και στο γεγονός ότι είχαν κυκλοφορήσει νεότερα μοντέλα αναλυτών από αυτά που είχαν προσφερθεί, με μεγαλύτερη αξιοπιστία και βελτιωμένα τεχνικά χαρακτηριστικά. Η ανάθεση της σύμβασης έγινε τον Ιούλιο 2010 για το ποσό των €8.956.514+ΦΠΑ και ο Ανάδοχος ανέλαβε τη δέσμευση να προμηθεύσει τα τελευταία μοντέλα των αναλυτών (αντί τα παλαιότερα που είχε υποβάλει με την προσφορά του), χωρίς επιπλέον κόστος.

Τον Ιούλιο 2010 στάληκε στον Ανάδοχο η επιστολή κατακύρωσης του διαγωνισμού, με την οποία του ζητείτο επίσης να επιβεβαιώσει κατά πόσο θα παρέδιδε τα νεότερα μοντέλα αναλυτών, ώστε να φροντίσουν οι ΙΥΔΥ να εξασφαλίσουν την έγκριση του αρμοδίου οργάνου για την αλλαγή. Ο Ανάδοχος πληροφόρησε τις ΙΥΔΥ ότι προτίθετο να παραδώσει τα νεότερα μοντέλα αναλυτών, ζητώντας ταυτόχρονα 2 μήνες παράταση στην ημερομηνία παράδοσης (σε 6 αντί σε 4 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης) των αναλυτών. Στη σχετική πρόνοια της σύμβασης ωστόσο, που υπογράφηκε τον Αύγουστο 2010, ο χρόνος παράδοσης είχε καθοριστεί στους 4 μήνες (όπως ήταν η αρχική πρόνοια των εγγράφων του διαγωνισμού).

Τον Ιανουάριο 2011, ο Ανάδοχος απέστειλε επιστολή στις ΙΥΔΥ με την οποία ζητούσε να πληροφορηθεί την απάντηση τους στα θέματα τα οποία είχε εγείρει με προηγούμενη επιστολή του (τον Ιούλιο 2010), ώστε να μπορέσει να προχωρήσει με την παράδοση του εξοπλισμού. Ο Αναπληρωτής Διευθυντής ΙΥΔΥ, απαντώντας τον Φεβρουάριο 2011 στον Ανάδοχο, του υπέδειξε ότι η ημερομηνία παράδοσης του εξοπλισμού παρέμενε η ίδια (6.12.2010).

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε από τον Γενικό Διευθυντή να μας πληροφορήσει τους λόγους για τους οποίους δεν είχαν απαντηθεί/σχολιαστεί από τις ΙΥΔΥ τα θέματα τα οποία είχε εγείρει από τον Ιούλιο 2010 ο Ανάδοχος. Ζητήσαμε επίσης να πληροφορηθούμε την αναμενόμενη ημερομηνία παράδοσης των αναλυτών, καθώς και τυχόν ευθύνες που προέκυπταν για την καθυστέρηση στην παράδοσή τους.

Τον Ιούλιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι είχε διαταχθεί διοικητική έρευνα, με ερευνώντα λειτουργό τον Βοηθό Γενικό Λογιστή, για να διαπιστωθούν οι λόγοι για τους οποίους δεν είχε απαντηθεί η επιστολή του Ανάδοchu, ενώ ο εξοπλισμός δεν είχε μέχρι τότε παραδοθεί και, σύμφωνα με την πληροφόρηση που είχαν οι ΙΥΔΥ από τον Ανάδοχο, αναμενόταν να παραδοθεί περί τα μέσα Ιουλίου 2011. Για την καθυστέρηση στην παράδοση του εξοπλισμού, θα εφαρμόζονταν οι πρόνοιες της σύμβασης, οι οποίες προέβλεπαν την επιβολή ρήτρας ύψους 1% επί της αξίας της σύμβασης, για κάθε εβδομάδα καθυστέρησης.

Το Δεκέμβριο 2011, ο Ανάδοχος πληροφόρησε – μεταξύ άλλων – τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ότι, λόγω της καθυστέρησης στην απάντηση του Υπουργείου στην πρόταση του για παράδοση του νεότερου μοντέλου αναλυτών, θεωρούσε ότι η ημερομηνία έναρξης του συμβολαίου ήταν η 1.2.2011 (αντί 6.8.2010), ενώ επικαλέστηκε λόγους ανωτέρας βίας – εξαιτίας του σεισμού στην Ιαπωνία – για να ζητήσει παράταση στην ημερομηνία εγκατάστασης του εξοπλισμού, μέχρι τις 30.4.2012.

Τον Ιανουάριο 2012, ο Γενικός Διευθυντής πληροφόρησε τον Ανάδοχο ότι η αναθέτουσα αρχή είχε δείξει αρκετή ανοχή στην καθυστέρηση που είχε παρατηρηθεί στην παράδοση, εγκατάσταση και λειτουργία των αναλυτών, και δεν υπήρχε πρόθεση οποιουδήποτε συμβιβασμού, τονίζοντας ότι θα τηρούνταν οι πρόνοιες της σύμβασης.

Τον Μάρτιο 2012, ο Γενικός Διευθυντής ζήτησε από τον Ανάδοχο να τον ενημερώσει για την πορεία εγκατάστασης και λειτουργίας των αναλυτών, επαναλαμβάνοντας την πιο πάνω θέση του Υπουργείου, ενώ τον πληροφόρησε ταυτόχρονα ότι σε περίπτωση που η εγκατάσταση και λειτουργία του εξοπλισμού δεν ολοκληρωνόταν μέχρι τις 30.4.2012, η αναθέτουσα αρχή είχε το δικαίωμα να τον κηρύξει έκπτωτο.

Τον Απρίλιο 2012, ο Ανάδοχος πληροφόρησε τον Γενικό Διευθυντή ότι η εγκατάσταση και λειτουργία του εξοπλισμού είχε αρχίσει και θα ολοκληρωνόταν μέχρι το τέλος του ιδίου μήνα.

Σημειώνεται ότι στο διάστημα Αυγούστου 2010 – Μαρτίου 2012 είχαν παραδοθεί 4 από τους 20 συνολικά αναλυτές που περιλαμβάνονταν στη σύμβαση.

Τον Ιούλιο 2012, ο Γενικός Διευθυντής πληροφόρησε τον Ανάδοχο ότι, ενώ με βάση το νέο χρονοδιάγραμμα που είχε υποβάλει, η παράδοση των υπολοίπων 16 αναλυτών θα ολοκληρωνόταν μέχρι τον Ιούλιο 2012 (δηλαδή 19 μήνες μετά τη συμβατική ημερομηνία παράδοσης τους), ωστόσο, μέχρι εκείνη την ημερομηνία, δεν είχε εγκατασταθεί και λειτουργήσει ούτε ένας αναλυτής. Ως εκ τούτου, τον πληροφόρησε ότι η αναθέτουσα αρχή δεν προτίθετο να προβεί σε οποιονδήποτε άλλο συμβιβασμό, και θα εφαρμόζονταν κατά γράμμα όλες οι πρόνοιες των Νόμων και Κανονισμών, καθώς επίσης και των εγγράφων του διαγωνισμού.

Στο διάστημα Αυγούστου 2012 – Σεπτεμβρίου 2012 είχαν παραδοθεί ακόμα 14 αναλυτές και εκκρεμούσε η παράδοση των υπολοίπων 2, καθώς και των 6 προαναλυτικών συστημάτων που περιλαμβάνονταν στη σύμβαση.

(ε) Σύμβαση αρ.42B/11 για την προμήθεια συστημάτων ασκών αίματος. Τον Μάρτιο 2011, κατόπιν προκήρυξης ανοικτού διαγωνισμού, υπογράφηκε σύμβαση για την προμήθεια συστημάτων ασκών αίματος για περίοδο 42 μηνών, έναντι του ποσού των €978.300+ΦΠΑ. Σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης, η παράδοση των συστημάτων θα γινόταν σταδιακά σε δόσεις, με βάση τις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής.

Τον Αύγουστο 2011, κατά τον έλεγχο των συστημάτων ασκών αίματος που είχαν παραδοθεί σε τρεις δόσεις από τον Ανάδοχο αξίας €254.706+ΦΠΑ, διαπιστώθηκε από την επιτροπή παραλαβής ότι παρουσίαζαν ουσιώδη απόκλιση από τις πρόνοιες της σύμβασης. Συγκεκριμένα, δεν αναγραφόταν και στους τέσσερις ασκούς, οι οποίοι αποτελούσαν ένα σύστημα, ο ίδιος κωδικός τεμαχίου, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται η ιχνηλασιμότητά τους.

Τον Ιανουάριο 2012, η Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών (ΔΑΠ), απέρριψε τον εναλλακτικό τρόπο αναγραφής του κωδικού που είχε προτείνει ο Ανάδοχος για επίλυση του προβλήματος, αφού η πρόταση του δεν είχε γίνει αποδεκτή από τα Κέντρα Αίματος των Κρατικών Νοσηλευτηρίων, που ήταν οι χρήστες.

Τον Μάρτιο 2012, η ΔΑΠ υπέβαλε αίτημα/εισήγηση στην Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.) για τροποποίηση αφ' ενός της πιο πάνω πρόνοιας της σύμβασης, στη βάση νέας εναλλακτικής πρότασης του Αναδόχου, η οποία είχε γίνει αποδεκτή από τα Κέντρα Αίματος και, αφ' ετέρου, αποδοχή των συστημάτων με βάση την πιο πάνω τροποποίηση. Κατά την εξέταση του θέματος στην Τ.Ε.Α.Α., ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας παρατήρησε τα ακόλουθα:

- (i) Στο στάδιο ετοιμασίας/υποβολής των προσφορών είχε υποβληθεί αίτημα από ενδιαφερόμενο προσφοροδότη για αφαίρεση του εν λόγω όρου, το οποίο είχε απορριφθεί από την αναθέτουσα αρχή, αφού, όπως αναφέρθηκε στην απάντηση της που γνωστοποιήθηκε στους προσφοροδότες με συμπληρωματικό έγγραφο/όρο, η εν λόγω απαίτηση ήταν πολύ σημαντική για την ομαλή λειτουργία των Κέντρων Αίματος και για την ασφαλή διαχείριση του αίματος.
- (ii) Στον διαγωνισμό είχε λάβει μέρος και άλλος προσφοροδότης, η προσφορά του οποίου αφ' ενός ικανοποιούσε την εν λόγω απαίτηση των προδιαγραφών και, αφ' ετέρου, η τιμή της ήταν ελάχιστα ψηλότερη της τιμής του Αναδόχου.
- (iii) Ο Ανάδοχος, παρόλο ότι το δείγμα που είχε υποβάλει με την προσφορά του δεν πληρούσε την εν λόγω πρόνοια, είχε υποβάλει – κατά την αξιολόγηση των προσφορών – βεβαίωση του κατασκευαστή ότι τα συστήματα που θα προμήθευε θα ικανοποιούσαν τη σχετική πρόνοια της σύμβασης και, ως εκ τούτου, ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε σ' αυτόν.

Ενόψει των πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι δεν θα έπρεπε να γίνει αποδεκτή η τροποποίηση της επίμαχης πρόνοιας της σύμβασης και ταυτόχρονα εισηγηθήκαμε όπως:

- (i) Επιβληθούν οι προβλεπόμενες κυρώσεις (χρηματική αποκοπή, ως ρήτρα) για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην παράδοση των συστημάτων τα οποία είχαν ήδη παραληφθεί και χρησιμοποιηθεί, λόγω έκτακτης ανάγκης που είχε παρουσιαστεί.
- (ii) Καταγγελθεί η σύμβαση και εξαργυρωθεί η εγγύηση πιστής εκτέλεσης, εξαιτίας της αδυναμίας του Αναδόχου να υλοποιήσει το αντικείμενο της σύμβασης σύμφωνα με τις πρόνοιες της.

Η Τ.Ε.Α.Α., συμφώνησε με τα πιο πάνω και αποφάσισε να εισηγηθεί στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.), την αποκοπή της ρήτρας για τις καθυστερήσεις και τον τερματισμό της σύμβασης. Τον Απρίλιο 2012, η Κ.Ε.Α.Α. αποφάσισε να εγκρίνει την εισήγηση της Τ.Ε.Α.Α. για απόρριψη του πιο πάνω αιτήματος, τον τερματισμό της σύμβασης και τη χρηματική αποκοπή ποσού ύψους €64.496, ως ρήτρα για την καθυστέρηση στις παραδόσεις που είχαν πραγματοποιηθεί. Όσον αφορά την εγγυητική πιστής εκτέλεσης της σύμβασης, αποφασίστηκε να επιστραφεί στον Ανάδοχο, νοουμένου ότι θα αποδεχόταν ανεπιφύλακτα και χωρίς οποιαδήποτε οικονομική ή άλλη απαίτηση την πιο πάνω διευθέτηση.

Τον Ιούλιο 2012, η ΔΑΠ επανήλθε στην Τ.Ε.Α.Α. με εισήγηση για αποδοχή αιτήματος του Ανάδοχου όπως μη τερματιστεί η σύμβαση, επειδή ο Ανάδοχος (ο οποίος είχε αποδεχτεί την αποκοπή των €64.496 για την καθυστέρηση στις παραδόσεις), είχε στο μεταξύ διαβεβαιώσει τη ΔΑΠ ότι η κατασκευάστρια εταιρεία ήταν διατεθειμένη να προχωρήσει στην αλλαγή της γραμμής παραγωγής της, για να ικανοποιήσει τη σχετική πρόνοια της σύμβασης.

Τον Αύγουστο 2012, η Κ.Ε.Α.Α., υιοθετώντας εισήγηση της Τ.Ε.Α.Α., απέρριψε το πιο πάνω αίτημα της αναθέτουσας αρχής, παραμένοντας στην προηγούμενη απόφαση της για τερματισμό της σύμβασης, επισημαίνοντας ότι, σε περίπτωση που δεν γινόταν αποδεκτή η εν λόγω φιλική διευθέτηση από τον Ανάδοχο, θα εφαρμόζονταν οι πρόνοιες για τερματισμό της σύμβασης και εξαργύρωση της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης της.

(στ) Συμβόλαιο αγοράς υπηρεσιών για τη λειτουργία του Μαγνητικού Τομογράφου του Νέου Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεση μας για το 2010, η ημερομηνία λήξης της σύμβασης ήταν στις 20.11.2009 και ένας ουσιώδης όρος της προέβλεπε την εκπαίδευση των ακτινολόγων ιατρών και ακτινογράφων του δημοσίου, από Πανεπιστημιακό ιατρό, με την απαίτηση όπως η εν λόγω εκπαίδευση τύχει πιστοποίησης από Πανεπιστημιακό Κέντρο. Ο όρος αυτός είχε περιορίσει τον ανταγωνισμό κατά τον διαγωνισμό που προηγήθηκε για την ανάθεση της σύμβασης (είχε υποβληθεί μόνο μια προσφορά) και ήταν η αιτία για υποβολή παραπόνων/καταγγελιών από ενδιαφερόμενο προσφοροδότη, που είχαν απασχολήσει την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

Ενόψει των πιο πάνω και, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Ανάδοχος – ένα μήνα πριν τη λήξη της σύμβασης – δεν είχε ολοκληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την εκπαίδευση και την χορήγηση του απαιτούμενου πιστοποιητικού εκπαίδευσης, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τον Οκτώβριο 2009 στη Διευθύντρια των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας (ΙΥΥΔΥ), όπως μεριμνήσει ώστε η εγγυητική του Αναδόχου για την πιστή εκτέλεση της σύμβασης διατηρείται σε ισχύ, ώστε σε περίπτωση που αποτύγγανε να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις, να παρείχετο ο απαιτούμενος χρόνος στις ΙΥΥΔΥ να αποφασίσουν για την τύχη της.

Τον Μάρτιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι, ενώ τα πιστοποιητικά είχαν χορηγηθεί από τον Ανάδοχο μετά το πέρας της εκπαίδευσης, οι ΙΥΥΔΥ δεν μπορούσαν να αποφανθούν κατά πόσο αυτά ικανοποιούσαν τις απαιτήσεις του σχετικού όρου της σύμβασης για ισοδυναμία τους με πιστοποιητικά που χορηγούνται από Πανεπιστημιακό Κέντρο και, κατ' επέκταση, κατά πόσο ο Ανάδοχος είχε εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά τον συγκεκριμένο όρο. Εξαιτίας της πιο πάνω ασάφειας, δεν είχαν προχωρήσει σε εξαργύρωση της εγγύησης πιστής εκτέλεσης της σύμβασης, η ισχύς της οποίας είχε λήξει. Ενόψει των πιο πάνω, ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι είχε εισηγηθεί στον Υπουργό Υγείας όπως διεξαχθεί πειθαρχική έρευνα, για να διαπιστωθούν τυχόν ευθύνες.

Τον Μάρτιο 2011, πληροφορήσαμε τον Γενικό Διευθυντή ότι, η Υπηρεσία μας διατηρούσε σοβαρές επιφυλάξεις κατά πόσο τα πιστοποιητικά εκπαίδευσης που είχαν χορηγηθεί από τον Ανάδοχο πληρούσαν τις απαιτήσεις της σύμβασης. Παρατηρήσαμε επίσης ότι σε περίπτωση που οι ΙΥΥΔΥ είχαν οποιαδήποτε αμφιβολία για τα πιστοποιητικά, θα μπορούσαν να απευθυνθούν σε συγκεκριμένο Πανεπιστήμιο, ζητώντας του να επιβεβαιώσει κατά πόσο τα πιστοποιητικά που είχαν χορηγηθεί από τον Ανάδοχο, ισοδυναμούσαν ή/και ήταν ισότιμα με τα αντίστοιχα πιστοποιητικά που χορηγεί το ίδιο το Πανεπιστήμιο, προτού λήξει η ισχύς της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, προς το οποίο απευθύνθηκε – όπως είχαμε εισηγηθεί - το Υπουργείο Υγείας, απάντησε τον Σεπτέμβριο 2011 ότι τα πιστοποιητικά εκπαίδευσης που είχαν χορηγηθεί από τον συνεργάτη του Αναδόχου (επίκουρο καθηγητή ακτινολογίας), δεν ισοδυναμούσαν με τα πιστοποιητικά εκπαίδευσης του εν λόγω Πανεπιστημίου. Ενόψει των πιο πάνω, κρίναμε ότι ο χειρισμός που είχε γίνει (μη εξαργύρωση της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης της σύμβασης), δεν ήταν ο ενδεδειγμένος.

Τον Ιανουάριο 2012, ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι είχε οριστεί – με απόφαση του Υπουργού Υγείας – ερευνών λειτουργός, για διεξαγωγή διοικητικής έρευνας αναφορικά με τον χειρισμό του όλου θέματος, τα αποτελέσματα της οποίας θα κοινοποιούνταν στην Υπηρεσία μας, μόλις ολοκληρωνόταν.

Μέχρι τον Σεπτέμβριο 2012, εκκρεμούσε η ολοκλήρωση της πιο πάνω έρευνας.

(ζ) Επιστροφή 59 επικαλυμμένων στεντ. Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεση μας για το 2010, κατά την περίοδο μεταξύ 10.4.2008 έως 12.2.2009, ιδιώτης – που ενεργούσε για λογαριασμό συγκεκριμένης εταιρείας – είχε παραλάβει από λειτουργό του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού, 59 στεντ που ανήκαν στις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας (ΙΥΥΔΥ), των οποίων η ημερομηνία μέχρι την οποία επιτρεπόταν η χρήση τους είχε παρέλθει, με σκοπό να τα στείλει στο εξωτερικό για αποστείρωση και στη συνέχεια να τα επιστρέψει στο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού, έτοιμα για χρήση. Τον Σεπτέμβριο 2009, όταν ο Βοηθός Διευθυντής της Καρδιολογικής Κλινικής του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού ζήτησε από τον εν λόγω ιδιώτη όπως επιστρέψει τα πιο πάνω στεντ, ο τελευταίος τον παρέπεμψε σε άλλη εταιρεία – διαφορετική από αυτήν για λογαριασμό της οποίας υπέγραψε ότι τα είχε παραλάβει – την οποία κατονόμασε, δηλώνοντας ότι τα στεντ βρίσκονταν στην κατοχή της.

Μετά την άρνηση της πιο πάνω εταιρείας – που κατονομάστηκε – να επιστρέψει τα στεντ, όπως της είχε ζητηθεί με σχετική επιστολή των ΙΥΥΔΥ, η Υπηρεσία μας ζήτησε τον Ιούνιο 2010 από τον Γενικό Διευθυντή, όπως ερευνήσει τα θέματα που εγείρονταν και μας πληροφορήσει τους λόγους για τους οποίους, παρόλο ότι είχε παρέλθει τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα από την παράδοση των στεντ, δεν είχε κινηθεί οποιαδήποτε διαδικασία - σε συνεννόηση και με τη Νομική Υπηρεσία - ώστε να ανακτηθεί η περιουσία του δημοσίου.

Τον Νοέμβριο 2010, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, στον οποίον είχαν κοινοποιηθεί οι πιο πάνω διαπιστώσεις/παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας και του είχε υποβληθεί σχετική έκθεση γεγονότων από τις ΙΥΥΔΥ, πληροφόρησε τον Αναπληρωτή Διευθυντή ΙΥΥΔΥ ότι, μετά από οδηγίες του, διεξαγόταν ποινική ανάκριση από την Αστυνομία και, με την ολοκλήρωση της, θα δίδονταν οδηγίες για τον περαιτέρω χειρισμό του θέματος.

Τον Ιούνιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι τα στεντ δεν είχαν επιστραφεί μέχρι τότε στο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού και, ως εκ τούτου, ανέμενε τις οδηγίες της Νομικής Υπηρεσίας – αφού ολοκληρώνονταν οι ανακρίσεις – για τον περαιτέρω χειρισμό του θέματος.

Τον Ιούλιο 2012, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας μας ενημέρωσε ότι η Αστυνομία είχε προχωρήσει σε ποινική δίωξη – με καταχώριση κατηγορητηρίου εναντίον των υπόπτων προσώπων – η οποία ήταν ορισμένη για το τέλος του ιδίου μήνα.

(η) Προσφορά αρ.Γ.Τ.18/10 για την προμήθεια αναλωσίμων για το μηχάνημα Radionics. Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεση μας για το 2009, οι Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας, είχαν προκηρύξει τον Ιανουάριο 2010 ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια αναλωσίμων για το υφιστάμενο μηχάνημα (Radionics) που χρησιμοποιείται για την αντιμετώπιση του καρκίνου του ήπατος και των μεταστάσεων του, με εκτίμηση δαπάνης €125.000. Υποβλήθηκαν δύο προσφορές, εκ των οποίων η χαμηλότερη (€66.000) κρίθηκε από την επιτροπή αξιολόγησης ως εκτός προδιαγραφών. Επειδή ο προϋστάμενος της αναθέτουσας αρχής είχε διαφωνήσει με την απόφαση της επιτροπής αξιολόγησης για κατακύρωση του διαγωνισμού στον ακριβότερο προσφοροδότη (€122.500), το θέμα παραπέμφθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Υγείας για λήψη τελικής απόφασης.

Κατά την εξέταση του θέματος από το Συμβούλιο Προσφορών τον Μάιο 2010, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας επεσήμανε ότι, ενώ το μηχάνημα Radionics είχε αγοραστεί το έτος 2004 έναντι €60.000, το κόστος των αναλωσίμων που είχαν αγοραστεί μέχρι τότε, ανερχόταν στο πολλαπλάσιο ποσό των €931.850. Ενόψει των πιο πάνω, αλλά και του γεγονότος ότι ενδεχομένως να υπάρχουν και άλλοι κατασκευαστές ή/και να εφαρμόζονται άλλες – διαφορετικές – μέθοδοι θεραπείας, ισοδύναμες με αυτήν που εφαρμοζόταν με το μηχάνημα Radionics, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την επανεξέταση της όλης διαδικασίας, με σκοπό την ταυτόχρονη αγορά του κατάλληλου εξοπλισμού και μιας ικανοποιητικής ποσότητας αναλωσίμων (για τις ανάγκες 3-5 χρόνων), με την προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού, ώστε αφ' ενός να εξασφαλιστούν

καλύτερες τιμές – εξ αιτίας του ανταγωνισμού – και αφετέρου να επιτευχθεί η προμήθεια σύγχρονου εξοπλισμού ή/και η εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων.

Τελικά, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού στον μοναδικό έγκυρο προσφοροδότη, έναντι του ποσού των €122.500+ΦΠΑ.

Τον Μάρτιο 2012, και πριν την υπογραφή της σύμβασης, ο επιτυχών προσφοροδότης πληροφόρησε την αναθέτουσα αρχή ότι, ενόψει του γεγονότος ότι είχε πάψει να είναι αντιπρόσωπος της κατασκευάστριας εταιρείας των αναλωσίμων που είχε προσφέρει στον διαγωνισμό, επιθυμούσε να μεταβιβάσει τη σύμβαση στον νέο αντιπρόσωπο, προσφέροντας και μείωση στις τιμές μονάδας που είχε υποβάλει με την προσφορά του κατά 22%. Ωστόσο, επειδή η σύμβαση δεν είχε μέχρι τότε υπογραφεί, κάτι τέτοιο δεν ήταν δυνατό και, ως εκ τούτου, η αναθέτουσα αρχή αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού και, αφού πήρε την έγκριση του Συμβουλίου Προσφορών, ζήτησε προσφορά από τον νέο αντιπρόσωπο της κατασκευάστριας εταιρείας των εν λόγω αναλωσίμων, με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού.

Τελικά, τον Σεπτέμβριο 2012, η αναθέτουσα αρχή κατακύρωσε την προσφορά έναντι του συνολικού ποσού των €129.246+ΦΠΑ, στο οποίο περιλαμβάνονταν μεγαλύτερες ποσότητες αναλωσίμων από αυτές του προηγούμενου διαγωνισμού που ακυρώθηκε, με τιμές μονάδας μειωμένες κατά 22%, σε σύγκριση με τις αντίστοιχες τιμές του προηγούμενου διαγωνισμού.

(θ) Σύμβαση αρ. 56Ε/2011 για την προμήθεια αναλωσίμων Ηλεκτροχειρουργικών Διαθερμιών. Τον Απρίλιο 2011 υπογράφηκε σύμβαση μεταξύ της Διεύθυνσης Αγορών και Προμηθειών (ΔΑΠ) του Υπουργείου Υγείας και του Αναδόχου, για την προμήθεια αναλωσίμων ηλεκτροχειρουργικών διαθερμιών για περίοδο 36 μηνών, ανάλογα με τις ανάγκες των Κρατικών Νοσηλευτηρίων, αξίας €1.184.282+ΦΠΑ.

Τον Μάιο 2011 τοποθετήθηκε η πρώτη παραγγελία αναλωσίμων με προθεσμία παράδοσης τον Αύγουστο 2011, η οποία ωστόσο δεν εκτελέστηκε από τον Ανάδοχο, ενώ τον Σεπτέμβριο 2011 τοποθετήθηκε και δεύτερη παραγγελία, με προθεσμία παράδοσης τον Νοέμβριο 2011, χωρίς να εκτελεστεί και πάλι από τον Ανάδοχο.

Τον Οκτώβριο 2011 η ΔΑΠ, έχοντας υπόψη ότι από τη μεγάλη καθυστέρηση στην παράδοση των εν λόγω αναλωσίμων, πιθανόν να δημιουργούνταν σοβαρά προβλήματα στα Κρατικά Νοσηλευτήρια, με πιθανότητα αναβολής χειρουργικών επεμβάσεων και ενδεχόμενο να τεθούν σε κίνδυνο ανθρώπινες ζωές, ζήτησε από τον Ανάδοχο να καθορίσει την ακριβή ημερομηνία παράδοσης των αναλωσίμων που είχαν παραγγελθεί, ενώ στη συνέχεια, τον Νοέμβριο 2011, τον προειδοποίησε πως εάν δεν εκπλήρωνε τις συμβατικές του υποχρεώσεις, θα προχωρούσε σε τερματισμό της σύμβασης και θα προμηθευόταν τα αναλώσιμα μέσω άλλης διαδικασίας. Το τυχόν επιπρόσθετο κόστος από μια τέτοια εξέλιξη, θα το επωμιζόταν ο ίδιος.

Ενώ αρχικά ο Ανάδοχος είχε πληροφορήσει τη ΔΑΠ ότι τα αναλώσιμα θα παραδίδονταν τον Νοέμβριο 2011, στη συνέχεια, και ενώ τα Κρατικά Νοσηλευτήρια απέστειλαν επιστολές τονίζοντας την κατεπείγουσα ανάγκη προμήθειας των αναλωσίμων, ζήτησε με διάφορες επιστολές του – εκ των οποίων η τελευταία είχε σταλεί τον Δεκέμβριο 2011 – περαιτέρω παρατάσεις για παράδοση των αναλωσίμων, μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 2011.

Τον Δεκέμβριο 2011 η ΔΑΠ, λαμβάνοντας υπόψη την εξαιρετικά επείγουσα ανάγκη προμήθειας των αναλωσίμων αλλά και τη μέχρι τότε συμπεριφορά του Αναδόχου, δεν αποδέχτηκε περαιτέρω παράταση στην παράδοση τους και, ως εκ τούτου, προχώρησε στον τερματισμό της σύμβασης και εξαργύρωση της εγγύησης πιστής εκτέλεσης της, ύψους €118.500. Επίσης, λόγω της κατεπείγουσας ανάγκης προμήθειας των εν λόγω αναλωσίμων, προχώρησε στην αγορά τους μέσω άλλων διαδικασιών, ώστε να καλυφθούν αμέσως οι ανάγκες των Κρατικών Νοσηλευτηρίων.

Ο Ανάδοχος με επιστολή του τον Δεκέμβριο 2011, ζήτησε αναθεώρηση της πιο πάνω απόφασης της ΔΑΠ για τερματισμό της σύμβασης. Ζήτησε επίσης όπως του επιστραφεί το ποσό της εγγύησης πιστής εκτέλεσης της σύμβασης, που είχε εξαργυρωθεί. Επίσης, τον ίδιο μήνα, υπέβαλε στη ΔΑΠ αίτημα για μεταβίβαση της σύμβασης σε άλλη εταιρεία, η οποία είχε στο μεταξύ αγοράσει την αντιπροσωπεία στην Κύπρο, του κατασκευαστή των εν λόγω αναλωσίμων.

Τον Ιανουάριο 2012, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου πληροφόρησε τον Ανάδοχο ότι, κατόπιν νομικής συμβουλής από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, το Υπουργείο θεωρούσε ότι ορθά και νόμιμα είχε τερματιστεί η σύμβαση και, ως εκ τούτου, το αίτημα του για επιστροφή της εγγύησης πιστής εκτέλεσης της σύμβασης είχε απορριφθεί. Επίσης, τον πληροφόρησε ότι το άλλο αίτημα του για μεταβίβαση της σύμβασης δεν θα εξεταζόταν, αφού η σύμβαση είχε ήδη ακυρωθεί.

4.19.1 ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας για το 2011, περιλαμβανομένων των νοσοκομείων, ανήλθε σε €264,1 εκ. και η σχετική δαπάνη σε €239,7 εκ. ή 90,8% του Προϋπολογισμού (2010: €259,8 εκ., €229,1 εκ., 88,2%, αντίστοιχα).

Από τον συνολικό Προϋπολογισμό ποσό ύψους €243,3 εκ. αφορούσε σε πιστώσεις για τακτικές δαπάνες, από τις οποίες δαπανήθηκε ποσό ύψους €230,1 εκ. ή 94,6% (2010: €236,2 εκ., €220 εκ., 93,1%, αντίστοιχα) και €20,8 εκ. σε πιστώσεις για αναπτυξιακές δαπάνες από τις οποίες δαπανήθηκε ποσό ύψους €9,6 εκ. ή 46,2% (2010: €23,6 εκ., €9,1 εκ., 38,6%, αντίστοιχα). Σημειώνεται ότι η υλοποίηση των αναπτυξιακών δαπανών παραμένει, για σειρά ετών, σε χαμηλά επίπεδα.

Ιατρικός εξοπλισμός.

(α) **Δαπάνες.** Οι δαπάνες για αγορά ιατρικού εξοπλισμού κατά τα έτη 2009-2011 σε σύγκριση με τα εγκεκριμένα ποσά στους αντίστοιχους Προϋπολογισμούς, ήταν ως ακολούθως:

Έτος	Προϋπολογισμός €	Δαπάνες €	Αδαπάνητο ποσό/ποσοστό	
			€	%
2011	13.000.000	6.007.093	6.992.907	53,8
2010	12.861.925	3.979.906	8.882.019	69,1
2009	11.938.516	3.050.518	8.887.998	74,4

Όπως φαίνεται από τον πιο πάνω πίνακα σημαντικό ποσοστό των διαθέσιμων πιστώσεων κατά τα τελευταία χρόνια, παρέμεινε αναξιοποίητο, λόγω, όπως αντιλαμβανόμαστε, της ακύρωσης του διαγωνισμού προσφορών που αφορούσε στην αγορά εξοπλισμού για το Ακτινοθεραπευτικό Κέντρο στο Νοσοκομείο Λεμεσού και στη συνέχεια της μη επαναπροκήρυξης του, αλλά και των σοβαρών προβλημάτων που αντιμετώπιζε μέχρι τον Ιούνιο 2011 ο Τομέας Έργων, Ανάπτυξης, Προμηθειών και Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού, τα οποία είχαν ως αποτέλεσμα την καθυστέρηση στην προκήρυξη προσφορών για την εξασφάλισή του.

(β) **Αξιολόγηση και ιεράρχηση αναγκών.** Η Υπηρεσία μας σε προηγούμενες της Εκθέσεις υπέδειξε ότι, η αξιολόγηση και καταγραφή των αναγκών των κρατικών νοσηλευτηρίων σε ιατρικό εξοπλισμό και η ιεράρχησή τους αποτελούν προϋποθέσεις για την ορθολογιστική αξιοποίηση των διαθέσιμων πιστώσεων.

Από τον Ιούνιο 2011 λειτουργούν οι νοσοκομειακές επιτροπές ιεράρχησης αναγκών και η κεντρική επιτροπή έγκρισης αναγκών, η οποία αφού αξιολογήσει τα αιτήματα που προωθούνται από τις νοσοκομειακές επιτροπές αποφασίζει για την τελική έγκριση ή απόρριψή τους.

(γ) **Παρακολούθηση της διάρκειας ωφέλιμης ζωής του εξοπλισμού.** Η Υπηρεσία μας, με στόχο την έγκαιρη αντικατάσταση του αναγκαίου ιατρικού εξοπλισμού σε όλα τα νοσοκομεία, επανειλημμένα εισηγήθηκε τον καθορισμό ενός συστήματος παρακολούθησης της ωφέλιμης διάρκειας ζωής του, το οποίο να λαμβάνει υπόψη το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την προώθηση και ολοκλήρωση της διαδικασίας αγορών του νέου εξοπλισμού που θα αντικαταστήσει τον υφιστάμενο. Σύμφωνα με επιστολή του αναδόχου της σύμβασης για την προμήθεια και εγκατάσταση ολοκληρωμένης λύσης για νέο πληροφοριακό σύστημα υγείας, ημερ. 5.3.2009, ενώ το υποσύστημα διαχείρισης και συντήρησης παγίων το οποίο θα συνέβαλλε στην επίτευξη του στόχου αυτού ήταν από τότε σε θέση να τεθεί σε λειτουργία από τους χρήστες, ωστόσο, μόνο το Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας ολοκλήρωσε την καταχώριση των παγίων στο εν λόγω σύστημα.

Προμήθεια αναλώσιμων ειδών

(α) Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Η σχετική δαπάνη κατά τα έτη 2009-2011, σε σύγκριση με τα προϋπολογισθέντα ποσά ήταν ως ακολούθως:

<u>Έτος</u>	<u>Προϋπολογισμός</u>	<u>Δαπάνες</u>
	€	€
2011	33.342.000	33.293.866
2010	33.172.154	29.963.453
2009	45.621.400	31.645.599

Πέραν της πραγματοποιηθείσας δαπάνης κατά το 2011, δημιουργήθηκαν, σύμφωνα με τις τελευταίες διαθέσιμες καταστάσεις εκκρεμών υποχρεώσεων στις 31.12.2011, υποχρεώσεις οι οποίες ανέρχονταν σε €4.243.454 και πληρώθηκαν από τον Προϋπολογισμό του 2012. Σημειώνεται ότι όπως προκύπτει από τον πιο πάνω πίνακα, το ποσό που είχε παραμείνει αδαπάνητο στον Προϋπολογισμό του 2011 ανερχόταν σε μόνο €48.134.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως με στόχο την καλύτερη παρακολούθηση των διαθέσιμων πιστώσεων και καλύτερο προγραμματισμό, τηρούνται στοιχεία αναφορικά με τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται, είτε από την συνολολόγηση συμβάσεων είτε από την έκδοση παραγγελιών για προμήθεια αναλώσιμων ειδών, έτσι ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο η ανάληψη υποχρεώσεων και η δέσμευση του Προϋπολογισμού του επόμενου έτους.

Σημειώνεται ότι ορισμένα από τα τιμολόγια τα οποία παρέμεναν απλήρωτα και περιλαμβάνονται στις καταστάσεις εκκρεμών υποχρεώσεων αφορούσαν στους αρχικούς μήνες του 2010 και εξοφλήθηκαν με μεγάλη καθυστέρηση εντός του 2012.

Η Υπηρεσία μας τονίζει την ανάγκη για έγκαιρη εξόφληση των οφειλών του Δημοσίου τόσο για λόγους αρχής, αφού το Δημόσιο οφείλει να ανταποκρίνεται έγκαιρα στις υποχρεώσεις του, όσο και για αποφυγή οποιωνδήποτε περαιτέρω επιβαρύνσεων. Ο περί της Καταπολέμησης των Καθυστερήσεων Πληρωμών στις Εμπορικές Συναλλαγές Νόμος του 2012 (Ν.123(Ι)/2012) είναι σχετικός.

(β) Λειτουργικά προβλήματα. Εξακολουθεί να υφίστανται λειτουργικά προβλήματα αναφορικά με τη διαχείριση αναλώσιμων, κυρίως λόγω μη ολοκλήρωσης του έργου μηχανογράφησης.

Αρκετά είδη, τα οποία είναι και σημαντικής αξίας, παραδίδονται και αποθηκεύονται απευθείας στους διάφορους θαλάμους και στα κλινικά εργαστήρια των νοσοκομείων, χωρίς να καταχωρίζονται στα μηχανογραφημένα μητρώα ώστε να υπάρχει δυνατότητα άσκησης του απαιτούμενου ελέγχου και παρακολούθησης, με τους συνεπακόλουθους κινδύνους απώλειας και ζημιάς για το Δημόσιο, θέμα που όπως επανειλημμένα αναφέρθηκε σε σχετικές Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, θεωρείται σοβαρό και πρέπει να επιλυθεί το συντομότερο δυνατόν. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, η μηχανογράφηση των αποθηκών όλων των νοσοκομείων, με εξαίρεση τα νοσοκομεία Πόλεως Χρυσοχούς και Κυπερούντας, έχει πρόσφατα ολοκληρωθεί, ωστόσο εκκρεμεί ακόμα η μηχανογράφηση των αποθεμάτων που τηρούνται στους θαλάμους και στα κλινικά εργαστήρια. Οι εν λόγω εκκρεμότητες, έχουν επίσης ως αποτέλεσμα, την έλλειψη ολοκληρωμένης πληροφόρησης αναφορικά με το ύψος των αποθεμάτων και τις ημερομηνίες λήξης τους, τη μη άσκηση αποτελεσματικού προγραμματισμού κατά το στάδιο προκήρυξης των προσφορών και την ύπαρξη αδυναμιών στη διαχείριση των συμβάσεων.

Ενδεικτικά, αναφέρεται ο εντοπισμός τον Σεπτέμβριο 2009, στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας μεγάλων ποσοτήτων ληγμένων αναλώσιμων αξίας περίπου €0,7 εκ. για τα οποία αναλυτική αναφορά γίνεται στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010 σε παράγραφο πιο κάτω που αφορά στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας. Έκτοτε, όπως πληροφορηθήκαμε, έχει παρέλθει η ημερομηνία λήξης και άλλων αναλωσίμων, η αξία των οποίων ωστόσο, δεν έχει ακόμα υπολογιστεί.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την πλήρη αξιοποίηση του μηχανογραφημένου συστήματος το συντομότερο δυνατόν καθώς οι δαπάνες για αναλώσιμα αφορούν σε σημαντικά ποσά και επιβάλλεται όπως ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος.

Στο μεταξύ, μέχρι την ολοκλήρωση του έργου της μηχανογράφησης, τουλάχιστον για τα σημαντικής αξίας αναλώσιμα όπως βηματοδότες, επικαλυμμένοι νάρθηκες στεφανιαίων αγγείων κ.ά., έγινε εισήγηση όπως εφαρμοστεί προσωρινό σύστημα αποτελεσματικού ελέγχου σε όλα τα εργαστήρια όπου χρησιμοποιούνται. Επίσης, για ορισμένα είδη σημαντικής αξίας για τα οποία δεν τηρείται απόθεμα στους θαλάμους/εργαστήρια, αλλά παραγγέλλονται ορισμένα τεμάχια για συγκεκριμένους ασθενείς, όπως π.χ. ενδοκαρδιακοί απινιδωτές, το κόστος αγοράς των οποίων κυμαίνεται από περίπου €10.000 - €15.000 έκαστος, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως στα έγγραφα που επισυνάπτονται στο πρωτότυπο τιμολόγιο το οποίο αποστέλλεται από τα νοσοκομεία στις Ιατρικές Υπηρεσίες, περιλαμβάνονται στοιχεία των ασθενών για τους οποίους έγινε η αγορά.

Μισθοί.

(α) Έλεγχος μισθών. Το σύστημα ελέγχου μισθών εξακολουθεί να είναι ανεπαρκές, και ειδικά όσον αφορά στην επιβεβαίωση της ορθότητας και ολοκληρωμένης πληροφόρησης για τις αλλαγές της μισθοδοσίας στα νοσοκομεία, ιδίως στις περιπτώσεις των εκτάκτων και των ειδικευόμενων και ασκούμενων ιατρών.

Με στόχο τη βελτίωση του συστήματος ελέγχου των μισθών, η Υπηρεσία μας έχει επανειλημμένα εισηγηθεί την επανεξέτασή του σε όλα τα στάδια υπολογισμού της μισθοδοσίας, στα νοσοκομεία και στη Διοίκηση, και την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου και ορθολογιστικού συστήματος που να διασφαλίζει ικανοποιητικά ότι οι πληρωμές των μισθών είναι ορθές και ότι δεν διενεργούνται υπερπληρωμές.

(β) Υπερπληρωμές. Παρόλο ότι έχει σημειωθεί βελτίωση αναφορικά με την ενημέρωση του Λογιστηρίου από τα νοσοκομεία, διαπιστώθηκε και πάλι ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, που αφορούν κυρίως σε παραχώρηση άδειας απουσίας χωρίς απολαβές και σε τερματισμό υπηρεσιών, δεν υποβλήθηκαν έγκαιρα τα σχετικά έντυπα αλλαγών μισθοδοσίας στο Γενικό Λογιστήριο, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν υπερπληρωμές μισθών, η ανάκτηση των οποίων, αν και επιτεύχθηκε για σχεδόν όλες τις περιπτώσεις που είχαν εντοπιστεί, αποτελεί δύσκολη και χρονοβόρα διαδικασία.

Σημειώνεται ότι οι υπερπληρωμές που δημιουργούνται, εντοπίζονται μόνο στις περιπτώσεις που, έστω και καθυστερημένα, λαμβάνεται η σχετική πληροφόρηση από τα νοσοκομεία και υποβάλλονται τελικά από τις Υπηρεσίες στο Γενικό Λογιστήριο τα σχετικά έντυπα αλλαγών. Ως εκ τούτου, το ενδεχόμενο ύπαρξης υπερπληρωμών οι οποίες να μην έγιναν αντιληπτές, δεν μπορεί να αποκλειστεί.

Μέχρι την εφαρμογή ενός αποτελεσματικού συστήματος ελέγχου, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Λογιστήριο των Ιατρικών Υπηρεσιών αντιπαραβάλλει τα συμβόλαια απασχόλησης του έκτακτου προσωπικού με τις επιβεβαιώσεις απασχόλησης που στέλλονται από τα νοσοκομεία, ως προσωρινό μέτρο ελέγχου, με στόχο τον εντοπισμό των περιπτώσεων τερματισμού απασχόλησης έκτακτου προσωπικού, πρακτική η οποία δεν έχει υιοθετηθεί.

Όλες οι υπερπληρωμές εάν και όποτε εντοπιστούν, χρεώνονται από το Γενικό Λογιστήριο σε λογαριασμό προκαταβολών των Ιατρικών Υπηρεσιών, το υπόλοιπο του οποίου στις 31.12.2011 ανερχόταν σε €173.132. Αναφέρεται σχετικά ότι ολοκληρώθηκε η καταχώριση των υπερπληρωμών που δημιουργήθηκαν μετά το 2007 σε μητρώο και λήφθηκαν μέτρα για ανάκτηση των σχετικών ποσών, ωστόσο εξακολουθεί, λόγω, όπως μας έχει αναφερθεί, έλλειψης επαρκών στοιχείων, να μην λαμβάνονται οποιαδήποτε μέτρα για ανάκτηση των υπερπληρωμών που διενεργήθηκαν πριν το 2007.

Σχέδια δράσης για αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών. Τα σχέδια δράσης για την έγκαιρη αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών που ενδεχομένως να προκύψουν στις Ιατρικές Υπηρεσίες, όπως απεργία ιατρικού και άλλου προσωπικού των νοσοκομείων, σεισμοί, απότομη και μεγάλη αύξηση αναγκών για κλίνες, κ.λπ., είναι ιδιαίτερης σημασίας και οι Ιατρικές Υπηρεσίες πρέπει να βεβαιώνονται ότι όλα τα απαραίτητα σχέδια δράσης ενημερώνονται σε τακτική βάση.

Τον Φεβρουάριο 2012, συστάθηκε στο Υπουργείο Επιτροπή Σχεδιασμού Διαχείρισης Κρίσεων με στόχο τη σύσταση υποεπιτροπών που θα αναλάβουν τον σχεδιασμό/αναθεώρηση υπαρχόντων σχεδιασμών για διαχείριση κρίσεων με την εμπλοκή των κεντρικών γραφείων αλλά και των διαφόρων τμημάτων του Υπουργείου Υγείας. Το θέμα εκκρεμεί.

Μέγιστος αριθμός ασθενών που εξετάζονται σε Αστικά και Αγροτικά Κέντρα Υγείας και σε εξωτερικά ιατρεία νοσοκομείων. Η Υπηρεσία μας έχει διαπιστώσει ότι σε ορισμένα τουλάχιστον Αστικά και Αγροτικά Κέντρα Υγείας και εξωτερικά ιατρεία νοσοκομείων, οι υπεύθυνοι στα Τμήματα Εγγραφής ασθενών, δεν επέτρεψαν σε ασθενείς να εγγραφούν, προβάλλοντας τη δικαιολογία ότι, οι ιατροί οι οποίοι θα τους εξέταζαν είχαν υπερβεί τον «μέγιστο αριθμό ασθενών για εξέταση (30)».

Όπως πληροφορηθήκαμε, ο μέγιστος αριθμός για εξέταση καθορίστηκε από την Παγκύπρια Συντεχνία Κυβερνητικών Ιατρών (ΠΑΣΥΚΙ) με σχετική ανακοίνωση που εξέδωσε στις 14.2.2011. Στην εν λόγω ανακοίνωση, η ΠΑΣΥΚΙ αναφέρει ότι ο σκοπός του καθορισμού μέγιστου αριθμού ασθενών για εξέταση είναι η «παροχή ποιοτικής ιατρικής και η διασφάλιση του κύρους του ιατρικού επαγγέλματος».

Παρά το γεγονός ότι η εν λόγω ανακοίνωση αποστάληκε, όπως πληροφορηθήκαμε, σε όλα τα Νοσοκομεία και τα Αστικά και Αγροτικά Κέντρα Υγείας, ωστόσο δεν υπήρξε οποιαδήποτε αντίδραση, εκ μέρους των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας.

Θεωρούμε ότι οι Ιατρικές Υπηρεσίες όφειλαν να πάρουν θέση και αν υιοθετούσαν το επιχείρημα για διασφάλιση της παροχής ποιοτικής ιατρικής τουλάχιστον να έθεταν κάποιες προϋποθέσεις όπως π.χ. να λαμβάνεται υπόψη κατά πόσο ασθενείς χρήζουν επείγουσας αντιμετώπισης ή αν υπάρχει διαθέσιμος χρόνος για εξέτασή τους μέχρι τη λήξη του κανονικού ωραρίου των ιατρών.

Γενικά θέματα νοσοκομείων

Λειτουργικά προβλήματα. Εξακολουθεί να παρατηρούνται αδυναμίες και λειτουργικά προβλήματα τα οποία αφορούν κυρίως στον μεγάλο χρόνο αναμονής των ασθενών για ορισμένες εξετάσεις, στην παρακολούθηση και την είσπραξη των καθυστερημένων νοσηλίων, στη στοιχειοθέτηση της υπερωριακής αποζημίωσης, στη διαχείριση αναλωσίμων, προβλήματα τα οποία χρήζουν επείγουσας αντιμετώπισης αφού επηρεάζουν την εύρυθμη λειτουργία των νοσοκομείων και την ποιότητα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που προσφέρεται στους πολίτες και οδηγούν σε αυξημένο κόστος.

Καθυστερημένα έσοδα

(α) Τα καθυστερημένα έσοδα των νοσοκομείων, τα οποία αφορούν σε νοσήλια εσωτερικών ασθενών, ανήλθαν σε €17.632.772 στις 31.12.2011 σε σύγκριση με €15.368.973 στις 31.12.2010 από τα οποία ποσό ύψους €3.000.654 ή ποσοστό 17% αφορά σε νοσήλια του 2011, ενώ ποσό ύψους €14.632.118 ή ποσοστό 83% αφορά σε νοσήλια προηγούμενων ετών. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται αναλυτικά τα καθυστερημένα έσοδα για κάθε νοσοκομείο.

Νοσοκομεία	Καθυστερημένα έσοδα	
	31.12.2011	31.12.2010
	€	€
Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας	4.919.510	3.972.228
Νοσοκομείο Λεμεσού	8.083.447	7.299.601
Νοσοκομείο Λάρνακας	1.905.861	1.922.194
Νοσοκομείο Πάφου	1.432.559	1.191.905
Νοσοκομείο Αρχ. Μακάριος Γ'	950.608	769.474
Νοσοκομείο Αμμοχώστου	333.974	207.079
Νοσοκομείο Κυπερούντας	6.813	6.492
Ολικό ποσό	17.632.772	15.368.973

(β)(i) Το σύστημα παρακολούθησης της είσπραξης των καθυστερημένων νοσηλίων παρουσιάζει αδυναμίες με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος απώλειας εσόδων. Γενικά, η είσπραξη των καθυστερημένων νοσηλίων, όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, είναι προβληματική γιατί αυτά οφείλονται κυρίως από υπηκόους τρίτων χωρών που είτε έχουν εγκαταλείψει την Κύπρο, χωρίς να καταβάλουν τα δικαιώματα νοσηλείας, είτε τα στοιχεία και οι διευθύνσεις που έχουν δώσει είναι λανθασμένα. Σημειώνεται ότι υπήκοοι τρίτων χωρών, επιδιώκουν να τυγχάνουν δωρεάν θεραπείας με την εισαγωγή τους στο νοσοκομείο μέσω του Τμήματος Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών στο οποίο δεν ακολουθούνται οι συνήθεις διαδικασίες εισαγωγής ασθενών και στη συνέχεια απολύονται, χωρίς να καταβάλουν τα σχετικά δικαιώματα.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας, για αντιμετώπιση του προβλήματος αναφορικά με την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη υπηκόων τρίτων χωρών, συγκάλεσε σύσκεψη την 1.12.2010 με εκπροσώπους από όλες τις εμπλεκόμενες Υπηρεσίες για μελέτη και λήψη κατάλληλων ενεργειών. Σύμφωνα με τα πρακτικά της εν λόγω συνεδρίασης, επειδή τα σχέδια ασφάλισης των αλλοδαπών, είναι περιοριστικά, τόσο σε ότι αφορά στο ποσό κάλυψης όσο και στις παθήσεις που καλύπτουν, το Υπουργείο Εσωτερικών ανέλαβε τη σύγκλιση της Υπουργικής Επιτροπής Απασχόλησης Αλλοδαπών. Κατά τη συνεδρία της Υπουργικής Επιτροπής στις 3.2.2011 αποφασίστηκε η δημιουργία Τεχνικής Επιτροπής για συζήτηση του θέματος και υποβολή εισηγήσεων. Η Τεχνική Επιτροπή που συστάθηκε για το σκοπό αυτό μελετά το θέμα, ωστόσο αυτό, βρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη.

(ii) Σημειώνεται ότι ορισμένοι ασθενείς που δεν παρουσιάζουν κάρτα νοσηλείας παίρνουν εξιτήριο εκτός ωρών λειτουργίας των γραφείων (απογευματινές ώρες, Σαββατοκύριακα και αργίες), χωρίς να καταβάλουν τα σχετικά δικαιώματα και αρκετές φορές, χωρίς να έχουν προσκομίσει τα απαραίτητα προσωπικά τους στοιχεία, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο εντοπισμός τους για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών. Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι, θα πρέπει να εξευρεθούν τρόποι επίλυσης του προβλήματος π.χ. στην περίπτωση των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στη Δημοκρατία, να εξεταστεί το ενδεχόμενο ζήτησης της παρουσίας του δελτίου ταυτότητας αλλοδαπού (alien registration card) για εξακρίβωση της ορθότητας των προσωπικών τους στοιχείων καθώς και κατά πόσον ο ασθενής διαθέτει ασφαλιστική κάλυψη για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, και ποιός είναι υπεύθυνος για την καταβολή των νοσηλίων του.

(iii) Σε ορισμένες περιπτώσεις, παρόλο ότι οι ασθενείς απολύονται κατά τις εργάσιμες ώρες, όπως πληροφορηθήκαμε, εγκαταλείπουν το νοσοκομείο χωρίς να πληρώσουν στο Λογιστήριο.

(iv) Η έλλειψη συνεργασίας του νοσηλευτικού με το διοικητικό προσωπικό για συλλογή των απαραίτητων προσωπικών στοιχείων των ασθενών κατά τη διάρκεια της νοσηλείας τους, όπως αναφέρεται από το προσωπικό, συντείνουν στην αδυναμία είσπραξης των νοσηλίων.

(γ) Η Υπηρεσία μας, με αφορμή επιμέρους αιτήματα νοσοκομείων για διαγραφή ανείσπρακτων νοσηλίων, με σχετικές προς το Υπουργείο Οικονομικών επιστολές της, εξέφρασε την άποψη ότι το θέμα της διαγραφής νοσηλίων, λόγω και της σημαντικότητας των ποσών, θα έπρεπε να τύχει χειρισμού στην ολότητά του, αντί κατά περίπτωση νοσοκομείου και ότι, προς αποφυγή διαγραφής καθυστερημένων εσόδων, όπως συνέβη στο παρελθόν, θα έπρεπε να υιοθετηθούν τέτοια μέτρα ώστε να εξαλειφθούν ή μειωθούν στο ελάχιστο δυνατόν τα καθυστερημένα έσοδα στο μέλλον.

(δ) Διαπιστώθηκε επίσης ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, καθυστερημένες οφειλές για τις οποίες δεν υπήρχε ικανοποιητική ανταπόκριση εκ μέρους των οφειλετών για την είσπραξη τους, δεν προωθήθηκαν έγκαιρα στη Νομική Υπηρεσία μαζί με τα απαραίτητα στοιχεία για τη λήψη νομικών μέτρων. Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι, αν δεν καταχωριστούν έγκαιρα σχετικές αγωγές, τότε τα ποσά αυτά δεν θα μπορούν να διεκδικηθούν δικαστικώς βάσει των προθεσμιών που καθορίζονται στον περί Παραγραφής Αγωγήμων Δικαιωμάτων Νόμο του 2012 (Ν.66(Ι)/2012).

Σημειώνεται ότι, όπως υποδεικνύεται στις σχετικές επιστολές της Νομικής Υπηρεσίας, για προώθηση της λήψης δικαστικών μέτρων, πρέπει να ικανοποιούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις όπως η ύπαρξη των αναγκαίων προσωπικών στοιχείων των χρεωστών.

Προμήθεια αναλώσιμων ειδών. Η μη ολοκλήρωση της μηχανογράφησης σε όλα τα Τμήματα των νοσοκομείων, η έλλειψη επαρκών αποθηκευτικών χώρων και η παραλαβή και αποθήκευση αναλώσιμων ειδών απευθείας στα τμήματα και τους θαλάμους των νοσοκομείων, χωρίς στις περισσότερες περιπτώσεις να καταχωρίζονται σε μητρώα, έχει ως αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η παρακολούθηση της χρήσης τους και να μην υπάρχει η δυνατότητα για άσκηση αποτελεσματικού προγραμματισμού των αναγκών.

Επιδόματα υπερωριακής απασχόλησης ιατρικού, νοσηλευτικού και άλλου προσωπικού.

(α) Δαπάνες. Το ποσό που δαπανήθηκε το 2011 για επιδόματα βάρδιας που καταβάλλονται κυρίως στους νοσηλευτές, και υπερωριακής απασχόλησης που καταβάλλονται κυρίως στο ιατρικό προσωπικό με το σύστημα αναμονής και κλήσεων ανήλθε σε €27.185.199, σε σύγκριση με €27.614.889 το 2010. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι δεν υπάρχει αξιόπιστη πληροφόρηση όσον αφορά στην κατανομή της συνολικής δαπάνης στα επιμέρους κονδύλια. Επειδή η χρέωση των επιμέρους κονδυλίων με τις πραγματικές δαπάνες θεωρείται απαραίτητη, τόσο για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου, καθώς επίσης για σκοπούς ολοκληρωμένης και ορθής πληροφόρησης η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως οι Ιατρικές Υπηρεσίες προβούν σε επανεξέταση του θέματος σε συνεννόηση με το Τμήμα Μισθών του Γενικού Λογιστηρίου και στην έκδοση κατάλληλων οδηγιών προς τα κρατικά νοσηλευτήρια.

(β) Η Υπηρεσία μας επανειλημμένα σε προηγούμενες Εκθέσεις της ανέφερε ότι, το όλο σύστημα ελέγχου της υπερωριακής αποζημίωσης παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες και κενά, με αποτέλεσμα η υπερωριακή αποζημίωση που καταβάλλεται, να μην είναι δυνατό να τεκμηριώνεται σε όλες τις περιπτώσεις, παρέχοντας την ευχέρεια για εκμετάλλευση. Συναφώς αναφέρεται ότι, το σύστημα δεν διασφαλίζει την επιβεβαίωση της αναγκαιότητας για υπερωριακή απασχόληση του ιατρικού προσωπικού.

Συγκεκριμένα:

- Δεν υπάρχει πάντοτε το όνομα και η υπογραφή του καλούντος λειτουργού στα δελτία κλήσης, σύμφωνα με οδηγίες που εκδόθηκαν κατά καιρούς από το Υπουργείο Υγείας, σχετικά με την ετοιμασία και υποβολή των δελτίων κλήσεων, με στόχο την επιβεβαίωση της κλήσης για την υπερωριακή απασχόληση.
- Στις περιπτώσεις υπερωριακής αποζημίωσης ιατρικών λειτουργών στους οποίους έχουν ανατεθεί καθήκοντα Προϊστάμενου Τμήματος/Κλινικής, οι σχετικές καταχωρίσεις στα δελτία κλήσης, σύμφωνα με τις οποίες υπολογίζεται η υπερωριακή αποζημίωση, δεν πιστοποιούνται πράγμα που θα πρέπει να αποφασιστεί το συντομότερο.
- Ο έλεγχος των δελτίων κλήσεων ιατρικού προσωπικού τα οποία υποβάλλονται στο Λογιστήριο των νοσοκομείων στο τέλος κάθε μήνα για καταβολή της υπερωριακής αποζημίωσης, περιορίζεται σε σχεδόν μόνο αριθμητικό έλεγχο των υπολογισμών.
- Ο έλεγχος της ορθότητας των καταχωρίσεων στα δελτία κλήσεων, ο οποίος θα μπορούσε να ασκείται από τα Λογιστήρια των νοσοκομείων με βάση τα μητρώα που τηρούνται στα διάφορα Τμήματα, όπως π.χ. το μητρώο αξονικού τομογράφου, το μητρώο μαγνητικού τομογράφου, το μητρώο εντατικής παρακολούθησης, κ.ά. είναι μηδαμινός.
- Στις περιπτώσεις που οι καταχωρίσεις στα δελτία κλήσεων αφορούν σε υπερωριακή απασχόληση για διενέργεια εγχειρήσεων, αυτή επιβεβαιώνεται συνήθως με βάση τα μητρώα εγχειρήσεων, ωστόσο δεν διεξάγεται οποιοσδήποτε έλεγχος για επιβεβαίωση της αναγκαιότητας για υπερωριακή απασχόληση.
- Στις περιπτώσεις που οι καταχωρίσεις στα δελτία κλήσεων αφορούν σε ανατάξεις/εξαρθήματα οι οποίες διενεργούνται από ορθοπεδικούς ιατρούς για περιστατικά που προσέρχονται στο Τμήμα Πρώτων Βοηθειών, τα εν λόγω μητρώα τηρούνται από τους ίδιους τους ιατρούς με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η στοιχειοθέτησή τους.

Το Υπουργείο Υγείας, έγινε κατά καιρούς δέκτης πολλών καταγγελιών για πιθανή εκμετάλλευση του συστήματος από Ιατρικούς Λειτουργούς, χωρίς ωστόσο να έχει καταλήξει, μετά και από τη διενέργεια σχετικών ερευνών, ότι έχει διαπραχθεί πειθαρχικό παράπτωμα. Η παράγραφος (η) πιο κάτω είναι σχετική.

(γ) Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι δεν τυγχάνουν εφαρμογής από το ιατρικό προσωπικό οι διατάξεις του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού που διέπουν τον έλεγχο του ωραρίου της δημόσιας υπηρεσίας (χρόνος προσέλευσης και αποχώρησης των υπαλλήλων στην εργασία). Η μη τήρηση των εν λόγω διατάξεων δεν διευκολύνει τον έλεγχο της υπερωριακής απασχόλησης του ιατρικού προσωπικού.

(δ) Παρατηρούνται περιπτώσεις όπου ιατροί υποβάλλουν αίτημα για υπερωριακή αποζημίωση (έντυπα Med. 4) για μεγάλο αριθμό ωρών, που σε αρκετές περιπτώσεις φθάνει μέχρι και τις 10 ώρες πραγματικής εργασίας την ημέρα, πέραν του κανονικού ωραρίου, με αποτέλεσμα να καταβάλλονται μεγάλα ποσά υπερωριακής αποζημίωσης, τα οποία σε ορισμένες περιπτώσεις κατά το 2011 υπερέβηκαν το ποσό των €30.000, ενώ σε συγκεκριμένη περίπτωση η υπερωριακή αποζημίωση ανήλθε σε €105.000 περίπου. Σημειώνεται επίσης ότι, ανεξάρτητα από την οικονομική πτυχή του θέματος, σύμφωνα με τον περί της Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμο του 2002, ο οποίος ψηφίστηκε με βάση σχετική Ευρωπαϊκή Οδηγία, έχει καθοριστεί ως ελάχιστος χρόνος ημερήσιας ανάπαυσης 11 συνεχόμενες ώρες από περίοδο 24 ωρών.

(ε) Σε ορισμένες περιπτώσεις, παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην υποβολή των εντύπων υπερωριακής απασχόλησης (έντυπα Med. 4) στο Λογιστήριο των νοσοκομείων, μέχρι και 6 μήνες.

(στ) Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου, για τη διενέργεια χειρουργικών επεμβάσεων κλήθηκε και δεύτερος ιατρός και επιπλέον δεύτερος αναισθησιολόγος, πέραν από τους τελούντες σε καθήκον αναμονής. Η Υπηρεσία μας δεν είναι σε θέση να εκφέρει άποψη αναφορικά με την αναγκαιότητα κλήσης πρόσθετων ιατρών, ωστόσο όπως ανέφερε, η πιο πάνω τακτική θα πρέπει να δικαιολογείται με ετοιμασία σχετικής έκθεσης, για αποφυγή του ενδεχομένου εκμετάλλευσης του συστήματος.

(ζ) Στα νοσοκομεία όπου έχει εγκριθεί η εφαρμογή συστήματος ενεργού εφημερίας στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ) με κατ' αποκοπή αποζημίωση στο ιατρικό προσωπικό (Εντατικολόγους) της ΜΕΘ για επίβλεψη των ασθενών επί 24ωρης βάσης, διαπιστώθηκε ότι, υπερωριακή αποζημίωση καταβάλλεται παράλληλα και στο ιατρικό προσωπικό άλλων ειδικοτήτων για παρακολούθηση των ασθενών στη ΜΕΘ. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι θα πρέπει να μελετηθεί η λογικότητα του συστήματος υπερωριακής αποζημίωσης και να ληφθεί σχετική απόφαση.

(η) Πειθαρχική έρευνα για διαπίστωση του ενδεχομένου διάπραξης πειθαρχικού παραπτώματος. Κατόπιν καταγγελίας του τέως Διευθυντή της Χειρουργικής Κλινικής του Νοσοκομείου Λεμεσού ότι δύο Ιατρικοί Λειτουργοί ενδεχομένως να διενεργούσαν υπερωριακά ιατρικές επεμβάσεις και άλλου είδους ιατρικές πράξεις για περιστατικά που δεν ήταν επείγουσας φύσεως, διεκδικώντας υπερωριακή αποζημίωση, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας διέταξε διοικητική έρευνα για εξέταση της καταγγελίας. Από τα πορίσματα της έρευνας διαφάνηκε ότι, ενδεχομένως να διενεργούντο από Ιατρικούς Λειτουργούς υπερωριακά διάφορες ιατρικές πράξεις που πιθανόν να μην ήταν επείγουσας φύσεως διεκδικώντας υπερωριακή αποζημίωση. Με βάση το πόρισμα της έρευνας, τον Ιούλιο 2011, διορίστηκε στις 18.10.2011 από το Υπουργικό Συμβούλιο ερευνών λειτουργός για διερεύνηση του ενδεχομένου διάπραξης πειθαρχικών παραπτωμάτων από τους εν λόγω Ιατρικούς Λειτουργούς. Κατόπιν εισήγησης της ερευνώσας λειτουργού για διακοπή ή αναστολή της έρευνας για τον λόγο ότι το θέμα που καλείτο να ερευνηθεί δεν αφορούσε μια πειθαρχική παρατυπία ενός ή δύο ιατρών αλλά γενικότερα το σύστημα διαχείρισης των υπερωριών, το Υπουργικό Συμβούλιο σε συνεδρία του ημερ. 9.3.2012, αποφάσισε τη διακοπή της έρευνας και τη διεξαγωγή εκ νέου διοικητικής έρευνας για εξέταση γενικά του τρόπου διαχείρισης των υπερωριών των Ιατρικών Λειτουργών του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού, για να διαφανεί κατά πόσον εντοπίζονται διαδικασίες/πρακτικές/κανονισμοί που αφορούν στην υπερωριακή απασχόληση ιατρικού προσωπικού οι οποίες είτε δεν τηρούνται ικανοποιητικά, είτε ενδείκνυται η τροποποίησή τους, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότερη και πιο ορθολογιστική εφαρμογή τους. Σύμφωνα με την έκθεση που υπέβαλε ο ερευνών λειτουργός τον Μάιο 2012, γίνεται εισήγηση για υιοθέτηση συστήματος ενεργού εφημερίας, ενίσχυση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και μηχανογράφηση των υπολογισμών των υπερωριών. Η Υπηρεσία μας παρατηρεί ότι εξακολουθεί να μην έχει εκδοθεί πόρισμα για την αρχική καταγγελία που αφορούσε συγκεκριμένες περιπτώσεις και που οδήγησε στην έκθεση της ερευνώσας λειτουργού, τον Μάιο 2012 που αφορά γενικότερα το όλο σύστημα.

(θ) Σημειώνεται ότι, αναφορικά με την υπερωριακή αποζημίωση στο Ακτινολογικό Τμήμα του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, η Υπηρεσία μας διενήργησε σχετικό έλεγχο από τον οποίο προέκυψαν συγκεκριμένα θέματα, τα οποία περιλαμβάνονται στην Έκθεσή μας για το Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

(ι) Η Υπηρεσία μας επανέλαβε την εισήγησή της όπως, ενόψει του ψηλού κόστους υπερωριακής αποζημίωσης και της ιδιαιτερότητας της φύσης της υπερωριακής απασχόλησης στα διάφορα τμήματα των νοσοκομείων, μελετηθεί από τις Ιατρικές Υπηρεσίες, το ενδεχόμενο επαναξιολόγησης του υφιστάμενου συστήματος υπερωριακής αποζημίωσης, αφού τα δεδομένα με βάση τα οποία είχε επιτευχθεί η συμφωνία με τις συντεχνίες του ιατρικού προσωπικού το 2001 έχουν διαφοροποιηθεί. Σημειώνεται ότι το υφιστάμενο σύστημα υπερωριακής αποζημίωσης, τέθηκε σε εφαρμογή το 1986, αναθεωρήθηκε το 2001, χωρίς έκτοτε να έχει τύχει οποιασδήποτε άλλης αναθεώρησης.

Χρόνος αναμονής ασθενών για χειρουργικές επεμβάσεις και άλλες ιατρικές εξετάσεις

(α) Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στα νοσοκομεία ο χρόνος αναμονής ασθενών για ορισμένες χειρουργικές επεμβάσεις και άλλες ιατρικές εξετάσεις είναι ιδιαίτερα μεγάλος, όπως ενδεικτικά αναφέρεται πιο κάτω:

- Για συγκεκριμένες χειρουργικές επεμβάσεις, κυρίως ορθοπεδικά, αρθροπλαστικής γόνατος και ισχίου, η αναμονή είναι μερικά χρόνια, ενώ για εξέταση στα εξωτερικά ιατρεία απαιτείται χρόνος αρκετών μηνών.
- Αρκετοί μήνες αναμονής απαιτούνται για τη διενέργεια υπερηχογραφήματων, ηλεκτρομυογραφήματος και για εξέταση οστεοπόρωσης.

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας μάς ανέφερε ότι η μη πλήρωση κενών θέσεων ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού, καθώς επίσης η αυξημένη προσέλευση ασθενών στα κρατικά νοσηλευτήρια, λόγω της οικονομικής κρίσης, έχουν επηρεάσει αρνητικά τον χρόνο αναμονής για χειρουργικές επεμβάσεις και παρακλινικές εξετάσεις.

Όπως επίσης μας ανέφερε, το Υπουργείο Υγείας με στόχο τη μείωση των λιστών αναμονής προέβη σε διάφορες ενέργειες όπως, αξιοποίηση όλου του χειρουργικού χρόνου, εφαρμογή πιλοτικού προγράμματος υπερωριακής απασχόλησης στα Αγγειογραφικά Τμήματα των Γενικών Νοσοκομείων Λευκωσίας και Λεμεσού, καθώς επίσης σε αγορά υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα για εξετάσεις μαγνητικής τομογραφίας, εξέταση αιμάτωσης του μυοκαρδίου, καρδιοχειρουργικές επεμβάσεις κ.ά.

(β) Μετά την έκδοση σχετικών οδηγιών από τις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας στις 22.2.2011, γίνεται προσπάθεια επικαιροποίησης των λιστών αναμονής, πράγμα που αναμένεται να οδηγήσει στη διευθέτηση των πιο παλιών περιπτώσεων.

Ικανοποίηση αναγκών των νοσοκομείων σε ιατρικό εξοπλισμό. Αιτήματα τα οποία υποβάλλονταν από τους Προϊστάμενους διαφόρων κλινικών των νοσοκομείων προς τις Ιατρικές Υπηρεσίες για αγορά ιατρικού εξοπλισμού, ο οποίος, όπως αναφέρεται στις σχετικές επιστολές τους, ήταν απαραίτητος, είτε για αντικατάσταση εξοπλισμού ο οποίος είχε φθαρεί λόγω της μακρόχρονης χρήσης του, είτε για την περαιτέρω αναβάθμιση των υπηρεσιών που προσφέρονται, είτε ήταν παλαιάς τεχνολογίας και δεν υπήρχαν ανταλλακτικά με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται προβλήματα στη λειτουργία τους, δεν ικανοποιούνταν, με αποτέλεσμα, όπως ισχυρίζονταν, να επηρεάζετο άμεσα η λειτουργία των κλινικών.

Στα πλαίσια των προσπαθειών του Υπουργείου για τον καλύτερο έλεγχο, συντονισμό, αποτελεσματική διαχείριση των κονδυλίων και μείωση της γραφειοκρατίας, αιτήματα για αγορά εξοπλισμού προωθούνται από τις Νοσοκομειακές Επιτροπές Ιεράρχησης Αναγκών του κάθε νοσοκομείου και τυγχάνουν πλέον ιεράρχησης, αξιολόγησης και έγκρισης από την Κεντρική Επιτροπή Επιλογής και Έγκρισης Αναγκών που λειτουργεί στο Υπουργείο από τον Ιούνιο 2011.

Τιμολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η τιμολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών στα νοσοκομεία διεκπεραιώνεται από Λειτουργούς των Λογιστηρίων χωρίς τις περισσότερες φορές να διεξάγεται οποιοσδήποτε έλεγχος με αποτέλεσμα τυχόν λάθη να μην εντοπίζονται.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, για σκοπούς έλεγχου, όλες οι τιμολογήσεις ελέγχονται από δεύτερο άτομο.

Εγκρίσεις ιατροσυμβουλίων για παράταση της άδειας ασθενοείας δημόσιων υπαλλήλων. Με βάση τον Κανονισμό 11(2) της Κ.Δ.Π. 101/95, αν υπάλληλος πάρει όλη την άδεια ασθενοείας που δικαιούται σε ένα ημερολογιακό έτος, τότε ο οικείος Προϊστάμενος του Τμήματος ζητεί γραπτώς από τον Διευθυντή του Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, να ορίσει ιατροσυμβούλιο από αρμόδιους κυβερνητικούς Ιατρικούς Λειτουργούς για να εξετάσει τον υπάλληλο και να αποφασίσει κατά πόσον συστήνεται παράταση της άδειας ασθενοείας του, πράγμα που η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ότι γίνεται σε ορισμένα νοσοκομεία με μεγάλη καθυστέρηση.

Ως παράδειγμα αναφέρεται το Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας στο οποίο κατά το 2011 συστάθηκαν ιατροσυμβούλια για τους σκοπούς του πιο πάνω Κανονισμού, όπως μας αναφέρθηκε, σε περίπου 3.000 περιπτώσεις. Παρατηρήθηκε ότι, σε σχεδόν όλες τις περιπτώσεις το ιατροσυμβούλιο ενέκρινε την παράταση της άδειας ασθενοείας (μόνο σε 5 περιπτώσεις δεν εγκρίθηκε). Επίσης σε αρκετές περιπτώσεις, η απόφαση του ιατροσυμβουλίου λήφθηκε εκ των υστέρων, και όταν ήδη είχε εκπνεύσει η περίοδος της παράτασης άδειας ασθενοείας των υπαλλήλων και επιπρόσθετα υπήρχαν περιπτώσεις που, εκ των πραγμάτων, η πάθηση δεν μπορούσε να διαπιστωθεί εκ των υστέρων, όπως π.χ. πρόωρες συσπάσεις σε περιπτώσεις εγκυμοσύνης.

Με βάση τα πιο πάνω, δημιουργείται η εντύπωση ότι οι εν λόγω εγκρίσεις των ιατροσυμβουλίων αποτελούν μια τυπική διαδικασία. Ως εκ τούτου, η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι θα πρέπει να προωθηθούν ενέργειες για επανεξέταση των προνοιών των Κανονισμών.

Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας

Επιδόματα υπερωριακής απασχόλησης μηνιαίου προσωπικού. Πέραν των προβλημάτων και αδυναμιών του συστήματος υπερωριακής αποζημίωσης, όπως αυτά αναφέρονται στα γενικά θέματα των νοσοκομείων πιο πάνω, από περαιτέρω έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας όσον αφορά την υπερωριακή απασχόληση και αποζημίωση στο Ακτινολογικό Τμήμα του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας (ΓΝΛ), διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Υπερωριακή αποζημίωση του Διευθυντή του Ακτινολογικού Τμήματος

Στον Διευθυντή του Ακτινολογικού Τμήματος του ΓΝΛ, συνέχισε να καταβάλλεται και μετά την προαγωγή του - από τις 15.8.2007 - στη θέση του Διευθυντή, υπερωριακή αποζημίωση, με βάση τις πραγματικές ώρες εργασίας του, στα πλαίσια του συστήματος αναμονής και κλήσεων. Δηλαδή, αντί να ενταχθεί στο σύστημα του επιδόματος ευθύνης (αμοιβή με ένα κατ'αποκοπή μηνιαίο ποσό), με το οποίο αμείβονται όλοι - πλην ελαχίστων εξαιρέσεων - οι Διευθυντές Κλινικών/Τμημάτων και το οποίο είναι ανεξάρτητο από τις πραγματικές ώρες εργασίας τους, συνέχισε να αποζημιώνεται με βάση τους όρους/πρόνοιες του συστήματος αναμονής κλήσεων. Με τον τρόπο αυτό, η αμοιβή του ήταν σαφώς αυξημένη σε σύγκριση με την αμοιβή που θα λάμβανε εάν εντασσόταν στο σύστημα του μηνιαίου κατ'αποκοπή επιδόματος το οποίο, κατά την 1.1.2010 ανήρχετο σε €1.372 για την Κατηγορία Γ' στην οποία κατατάσσονται οι ιατροί Ακτινολόγοι.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αναπληρωτής Διευθυντής Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας τον Νοέμβριο 2012, ο νυν Διευθυντής του Ακτινολογικού Τμήματος προήχθη στην πιο πάνω θέση τον Αύγουστο 2007, όταν το Τμήμα ήταν στελεχωμένο με 5 μόνο Ακτινολόγους και κρίθηκε απόλυτα αναγκαίο όπως συνεχίσει τις εφημερίες για κάλυψη των αναγκών του Τμήματος, και να μην ενταχθεί στο σύστημα επιδόματος ευθύνης. Ωστόσο, αυτή η ρύθμιση παρέμεινε μέχρι σήμερα που το Τμήμα στελεχώνεται με 9 Ακτινολόγους. Μας πληροφόρησε επίσης ότι από τον Νοέμβριο 2011 έχει ανασταλεί η καταβολή οποιασδήποτε υπερωριακής αποζημίωσης για αναμονή και κλήσεις στον Διευθυντή του Ακτινολογικού Τμήματος.

Επιπρόσθετα, συνέχισε να του καταβάλλεται υπερωριακή αποζημίωση, για τη συμμετοχή του στο πρόγραμμα πληθυσμιακού ελέγχου για τον καρκίνο του μαστού, το οποίο είχε τεθεί σε εφαρμογή το έτος 2003 και, στο οποίο συμμετείχε ενεργά ως συντονιστής καθώς και στη διενέργεια γνωματεύσεων. Στον πιο κάτω πίνακα, παρουσιάζονται - αναλυτικά - σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται από το λογιστήριο του

ΓΝΛ - τα ποσά της υπερωριακής αποζημίωσης που καταβλήθηκαν στον Διευθυντή του Ακτινολογικού Τμήματος του ΓΝΛ, για το κάθε είδος υπηρεσίας που παρείχε κατά τα τρία τελευταία έτη:

Είδος υπηρεσίας/Έτος	2009	2010	2011
(α) Πρόγραμμα πληθυσμιακού ελέγχου για τον καρκίνο του μαστού:			
(i) 2η γνωμάτευση μαστογραφιών Λευκωσίας	€23.712	€26.240	€29.370
(ii) 2η γνωμάτευση μαστογραφιών υπολοίπων επαρχιών	€27.551	€25.357	€25.486
(iii) Κλινικός έλεγχος και 3η γνωμάτευση μαστογραφιών (στις περιπτώσεις που κρίθηκε απαραίτητη)	€13.079	€13.668	€10.346
Σύνολο (α)	€64.342	€65.265	€65.202
(β) Αξονικές τομογραφίες και υπέρηχοι στα πλαίσια του συστήματος αναμονής και κλήσεων	€43.136	€39.338	€39.659
Συνολική υπερωριακή αποζημίωση του Διευθυντή του Ακτινολογικού Τμήματος	€107.478	€104.603	€104.861

Το πολύ ψηλό συνολικό ποσό της υπερωριακής αποζημίωσης κατ' έτος, οφείλεται στον πολύ μεγάλο αριθμό ωρών καθημερινής υπερωριακής απασχόλησης. Σημειώνεται ότι για ορισμένες μέρες, οι ώρες υπερωριακής απασχόλησης φθάνουν μέχρι και τις 13, παρόλο ότι - ανεξάρτητα από την οικονομική πτυχή του θέματος - στον περί της Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμο του 2002, ο οποίος ψηφίστηκε με βάση σχετική Ευρωπαϊκή Οδηγία, έχει καθοριστεί ότι ο ελάχιστος χρόνος ημερήσιας ανάπαυσης εντός μιας περιόδου 24 ωρών, δεν πρέπει να είναι λιγότερος από 11 συνεχείς ώρες.

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας μάς ανέφερε ότι οι Ακτινολόγοι διενεργούν τις γνωματεύσεις των μαστογραφιών στον ελεύθερό τους χρόνο εντός δύο ή τριών ημερών, ανεξάρτητα με την ημέρα (καθημερινή ή Σαββατοκυριακό), διότι το ποσό αμοιβής, είναι πάντοτε το ίδιο.

(β) Υπερωριακή αποζημίωση των Ιατρικών Λειτουργών του ΓΝΛ που συμμετέχουν στο πρόγραμμα πληθυσμιακού ελέγχου για τον καρκίνο του μαστού

- (i)** Στο πρόγραμμα πληθυσμιακού ελέγχου για τον καρκίνο του μαστού, συμμετείχαν, από το ΓΝΛ, εκτός από τον Διευθυντή του Ακτινολογικού Τμήματος του ΓΝΛ, μία Βοηθός Διευθύντρια και ένας Βοηθός Διευθυντής του εν λόγω Τμήματος, καθώς επίσης ένας Ιατρικός Λειτουργός στην ειδικότητα της Γενικής Χειρουργικής. Από τα υπόλοιπα Νοσοκομεία, συμμετείχαν 2 ιατροί Ακτινολόγοι του Νοσοκομείου Πάφου, 1 του Νοσοκομείου Λάρνακας και 1 του Νοσοκομείου Λεμεσού. Τα ετήσια ποσά της υπερωριακής αποζημίωσης των Ιατρικών Λειτουργών του ΓΝΛ (στο οποίο διενεργήθηκε ο έλεγχος), καθώς επίσης και το συνολικό ετήσιο ποσό της υπερωριακής αποζημίωσης (στο ΓΝΛ) για την εφαρμογή του προγράμματος κατά τα τελευταία τρία έτη, παρουσιάζονται στον πίνακα πιο κάτω:

Ιατρικός Λειτουργός/Έτος	2009	2010	2011
Διευθυντής Ακτινολογικού Τμήματος	€64.342	€65.265	€65.202
Βοηθός Διευθύντρια Ακτινολογικού Τμήματος	€19.027	€14.542	€14.156
Βοηθός Διευθυντής Ακτινολογικού Τμήματος	€46.391	€50.060	€51.390
Βοηθός Διευθυντής (Γεν. Χειρουργική)	€2.308	€1.317	---
Έκτακτος Ιατρικός Λειτουργός 1 ^{ης} Τάξης (Γεν.	---	€774	€2.240
Συνολική δαπάνη υπερωριακής αποζημίωσης των Ιατρικών Λειτουργών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα	€132.068	€131.958	€132.988

Σημείωση: Όπως διαπιστώνεται από τον πιο πάνω Πίνακα, τα ποσά κατ' έτος δεν διαμοιράζονταν ομοίμορφα στους 2 Βοηθούς Διευθυντές του Τμήματος, αλλά ούτε συμμετείχαν στο Πρόγραμμα και άλλοι - έμπειροι - ιατροί του ΓΝΛ.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αναπληρωτής Διευθυντής Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, τον Νοέμβριο 2012, στο πρόγραμμα πληθυσμιακού ελέγχου του καρκίνου του μαστού συμμετέχουν οι Ακτινολόγοι οι οποίοι κατά την έναρξη του προγράμματος το 2003 είχαν λάβει μέρος σε εκπαίδευση διάρκειας μιας εβδομάδας, από ομάδα ειδικών του εξωτερικού, και ακολούθως παρακολούθησαν εκπαιδευτικά σεμινάρια στη Χαλκιδική.

Ωστόσο, από το 2003 μέχρι σήμερα δεν επαναναλήφθηκαν αντίστοιχα εκπαιδευτικά προγράμματα για να δοθεί η ευκαιρία και σε άλλους έμπειρους Ακτινολόγους να συμμετάσχουν, ώστε να περιληφθούν στο εν λόγω πρόγραμμα.

- (ii) Αναφορικά με την υπερωριακή απασχόληση και κατ' επέκταση την υπερωριακή αποζημίωση των πιο πάνω Ιατρικών Λειτουργιών για τη συμμετοχή τους στην εφαρμογή του προγράμματος, δεν φαίνεται να λαμβάνονταν κάθε χρόνο οι απαιτούμενες εγκρίσεις από το αρμόδιο όργανο, δηλαδή την τριμελή Επιτροπή Υπερωριών του Υπουργείου Υγείας. Σημειώνεται επίσης ότι, σύμφωνα με τις Ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές/καθοδηγητικές οδηγίες για την εφαρμογή του εν λόγω προγράμματος, η διενέργεια 2^{ης} γνωμάτευσης των μαστογραφιών συστήνεται μεν, αλλά δεν είναι υποχρεωτική σε κεντρικά προγράμματα και επαφίεται στην κάθε χώρα να αποφασίσει, στη βάση των οικονομικών δυνατοτήτων της. Στην προκειμένη περίπτωση ωστόσο, εντάχθηκε στο πρόγραμμα χωρίς να προηγηθεί οποιαδήποτε μελέτη και αξιολόγηση/στάθμιση οφέλους - κόστους, καθώς και έγκριση διενέργειάς της, από το αρμόδιο όργανο (Επιτροπή Παρακολούθησης του προγράμματος), με αποτέλεσμα τον διπλασιασμό του αντιστοίχου κόστους.
- (iii) Η αμοιβή/υπερωριακή αποζημίωση των πιο πάνω ιατρών Ακτινολόγων για συμμετοχή στο εν λόγω πρόγραμμα, δεν υποστηριζόταν από οποιεσδήποτε συμφωνίες ή/και εγκρίσεις του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας μάς ανέφερε ότι το θέμα τυγχάνει χειρισμού από το Υπουργείο Υγείας, το οποίο ανέλαβε να εξασφαλίσει τις σχετικές εγκρίσεις από το Τμήμα Δημόσιας Διοικήσεως και Προσωπικού.

(γ) **Υπερωριακή αποζημίωση για διενέργεια υπερηχογραφήματων**

- (i) Στον Διευθυντή του Τμήματος, καθώς επίσης και σε άλλους ιατρούς Ακτινολόγους καταβαλλόταν κατά τα έτη 2010 και 2011 υπερωριακή αποζημίωση για διενέργεια προγραμματισμένων εξετάσεων υπερηχογραφήματων, χωρίς να υπάρχει έγκριση από το αρμόδιο όργανο, την τριμελή Επιτροπή Υπερωριών του Υπουργείου Υγείας.

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας μάς ανέφερε ότι αναστάληκε η καταβολή οποιασδήποτε υπερωριακής αποζημίωσης σε Ακτινολόγους για διενέργεια προγραμματισμένων εξετάσεων υπερηχογραφήματων, έως ότου εξασφαλιστεί έγκριση από την επιτροπή υπερωριών του Υπουργείου Υγείας.

Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις, κατά τις οποίες ιατροί Ακτινολόγοι, αιτούντο - σύμφωνα με τα δελτία κλήσης τους - υπερωριακή αποζημίωση αναφορικά με υπερηχογραφήματα που είχαν διενεργήσει κατόπιν κλήσεων από το Τμήμα Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών, ενώ παράλληλα αποζημιώνονταν υπερωριακά για τη χρήση - εκτός κανονικού ωραρίου - του αξονικού τομογράφου, η οποία τους καταβαλλόταν, κατά παράβαση των όσων διαλαμβάνονται στην εγκύκλιο - όπως τροποποιήθηκε την 1.7.2001 - που διέπει τις πρόνοιες του συστήματος αναμονής και κλήσεων του ιατρικού προσωπικού, σύμφωνα με την οποία, στους Ακτινολόγους δεν θα καταβάλλεται αποζημίωση για οποιαδήποτε κλήση, εάν κατά τη διάρκεια τέτοιας κλήσης, καταβάλλεται στον ιατρό που βρίσκεται σε αναμονή, άλλη αποζημίωση για τη χρήση του αξονικού τομογράφου, εκτός του κανονικού ωραρίου απασχόλησης.

- (ii) Το χειρόγραφο μητρώο, το οποίο τηρείται από τους ίδιους τους ιατρούς Ακτινολόγους για τους ασθενείς των οποίων τα υπερηχογραφήματα διενεργούνται σε μη εργάσιμες ώρες, δεν διαλαμβάνει στοιχεία αναφορικά με την κατηγορία στην οποία ανήκουν οι ασθενείς (δικαιούχοι δωρεάν

ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, επί πληρωμή, κ.λπ.) και, κατ' επέκταση, ένδειξη για καταβολή των σχετικών τελών, στις περιπτώσεις ασθενών επί πληρωμή. Από δειγματοληπτικό έλεγχο ορισμένων περιπτώσεων στο μηχανογραφημένο μητρώο του ΓΝΛ, το οποίο, όπως πληροφορηθήκαμε, ενημερώνεται την επομένη μέρα από το γραφειακό προσωπικό, εντοπίστηκαν περιπτώσεις ασθενών για τους οποίους αφ' ενός δεν είχαν καταχωρηθεί οποιαδήποτε στοιχεία κατά πόσο ήταν δικαιούχοι - ή/και σε ποια κατηγορία ανήκαν - ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και, αφ' ετέρου, δεν υπήρχαν στοιχεία κατά πόσο είχε καταβληθεί το προβλεπόμενο σε κάθε περίπτωση τέλος.

Όπως μας αναφέρθηκε, το εν λόγω μητρώο συμπληρώνεται κατά τις μη εργάσιμες ώρες από τους ίδιους τους επί καθηκοντι ιατρούς, επειδή κατά τις ώρες αυτές δεν απασχολείται γραφειακό προσωπικό. Από τη μελέτη του εν λόγω μητρώου, διαπιστώθηκε ότι τα στοιχεία είναι μη ευανάγνωστα, παρουσιάζουν λάθη/ελλείψεις και, από αντιπαράβολή του αριθμού ταυτότητας του ασθενούς με τα δεδομένα που τηρούνται στο σύστημα του Αρχείου Πληθυσμού, διαπιστώθηκε - σε μερικές περιπτώσεις - μη αντιστοιχία του αριθμού ταυτότητας και του ονόματος του ασθενούς, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να γίνει ικανοποιητικός έλεγχος και να σημειώνεται ενδεχομένως απώλεια εσόδων του δημοσίου από τη μη είσπραξη των προβλεπόμενων τελών.

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας σημείωσε ότι είναι αναμενόμενο να προκύψουν μερικά λάθη λαμβάνοντας υπόψη την πίεση κάτω από την οποία εργάζονται οι ιατροί καθώς επίσης το γεγονός ότι τα εν λόγω στοιχεία συμπληρώνονται από τους ίδιους τους επί καθηκοντι ιατρούς.

(δ) Τον Ιούνιο 2012, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι, αφού μελέτησε τις παρατηρήσεις/διαπιστώσεις μας και έλαβε υπόψη τις θέσεις και απόψεις των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, υπέβαλε στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, συγκεκριμένες εισηγήσεις καθώς και προσχέδιο Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο, για επίλυση των θεμάτων που προέκυψαν. Σύμφωνα με το πιο πάνω προσχέδιο, προτείνεται η ένταξη του Διευθυντή του Ακτινολογικού Τμήματος στο σύστημα αναμονής και κλήσεων για περίοδο δύο ετών, με αναδρομική ισχύ από 1.11.2011, καθώς επίσης και η συνέχιση της συμμετοχής του στο πρόγραμμα πληθυσμιακού ελέγχου για τον καρκίνο του μαστού. Εισηγήθηκε επίσης στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, όπως παραχωρηθούν οι απαιτούμενες εγκρίσεις, τόσο για την κατ'αποκοπή αποζημίωση για κάθε γνωμάτευση όσο και για την υπερωριακή αποζημίωση των ιατρών για την τρίτη γνωμάτευση και την κλινική εξέταση (όπως γινόταν δηλαδή μέχρι τότε).

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας παρατηρεί τα ακόλουθα:

- (i) Ενώ με βάση τις διαπιστώσεις μας αναμενόταν ότι το Υπουργείο θα προχωρούσε σε ένταξη του Διευθυντή του Ακτινολογικού Τμήματος στο σύστημα αμοιβής/αποζημίωσης με ένα κατ'αποκοπήν επίδομα ευθύνης, στο οποίο είναι εντεταγμένοι όλοι οι Διευθυντές Τμημάτων/Κλινικών (πλην ελαχίστων εξαιρέσεων), το Υπουργείο προέβη σε ενέργειες για νομιμοποίηση της ένταξης του στο σύστημα αναμονής και κλήσεων και, κατ'επέκταση, της υπερωριακής αποζημίωσης του με βάση τις πραγματικές ώρες εργασίας του, σε προσωπική βάση και αναδρομικά από τον Νοέμβριο 2011.
- (ii) Το ποσό των €132.988, το οποίο διατέθηκε το 2011 για την υπερωριακή αποζημίωση των Ιατρικών Λειτουργών του ΓΝΛ για τη συμμετοχή τους - υπερωριακά - στο πρόγραμμα πληθυσμιακού ελέγχου για τον καρκίνο του μαστού, θα μπορούσε να διατεθεί - κατά την άποψή μας - για την αγορά υπηρεσιών δύο Ακτινολόγων ιατρών, οι οποίοι - αφού τύχουν της απαραίτητης εκπαίδευσης - να απασχολούνται πλήρως και αποκλειστικά για τη λειτουργία και τον συντονισμό του προγράμματος. Η πιο πάνω διευθέτηση θα συνέβαλλε - κατά την άποψή μας - στην πιο ορθολογιστική λειτουργία του προγράμματος καθώς και στη διασφάλιση της ποιότητας και αξιοπιστίας του. Επισημαίνεται ότι κάτι τέτοιο, η εφαρμογή/λειτουργία δηλαδή του εν λόγω προγράμματος από 2 έμπειρους Ακτινολόγους ιατρούς, οι οποίοι θα απασχολούνται αποκλειστικά και μόνο με το πιο πάνω πρόγραμμα, με τον ένα από τους δύο - τον πιο έμπειρο - να έχει την ευθύνη του συντονισμού και της επίβλεψής του, προβλέπεται στις Ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές και, οπωσδήποτε, είναι - από κάθε άποψη -

καλύτερη και οικονομικότερη επιλογή (λαμβάνοντας υπόψη ότι πέραν των 3 Ακτινολόγων ιατρών του ΓΝΛ, στο πρόγραμμα απασχολούνται και άλλοι 4 Ακτινολόγοι ιατροί, ένας στο Νοσοκομείο Λάρνακας, δύο στο Νοσοκομείο Πάφου και ένας στο Νοσοκομείο Λεμεσού, οι οποίοι διενεργούν την πρώτη γνωμάτευση), από τη λειτουργία του προγράμματος όπως γίνεται σήμερα, με υπερωριακή απασχόληση υφιστάμενου προσωπικού, που πέραν των καθημερινών καθηκόντων τους, είναι επιφορτισμένοι και με άλλα καθήκοντα που απαιτούν και υπερωριακή απασχόληση.

Νοσοκομείο Λεμεσού

Αξιοποίηση χειρουργείων. Στο Νοσοκομείο υπάρχουν πέντε αίθουσες χειρουργείων και ένα μικρό χειρουργείο. Όπως έχει διαπιστωθεί, ορισμένες αίθουσες και το μικρό χειρουργείο δεν αξιοποιούνται πλήρως, ενώ ένα χειρουργείο το οποίο βρίσκεται στο Μαιευτικό Τμήμα δεν χρησιμοποιείται.

Σύμφωνα με την απαντητική επιστολή του Διευθυντή Ιατρικών Υπηρεσιών ημερ. 4.10.2012, ο λόγος για τον οποίο δεν αξιοποιούνται πλήρως όλες οι αίθουσες χειρουργείων είναι ότι προς τούτο θα απαιτείτο επιπρόσθετο προσωπικό.

Επιδόματα υπερωριακής απασχόλησης μηνιαίου προσωπικού. Πέραν των προβλημάτων και αδυναμιών του συστήματος υπερωριακής αποζημίωσης, όπως αυτά αναφέρονται στα γενικά θέματα των νοσοκομείων πιο πάνω, διαπιστώθηκε ότι στο Τμήμα Πρώτων Βοηθειών όπου το ιατρικό προσωπικό απασχολείται με το σύστημα βάρδιας επί 24ωρου βάσεως 7 μέρες τη βδομάδα, ο συνολικός αριθμός των ωρών απασχόλησης των Ιατρικών Λειτουργών που στελεχώνουν το Τμήμα, υπερβαίνει τον καθορισμένο αριθμό ωρών εργασίας μηνιαίως, με αποτέλεσμα ο επιπρόσθετος χρόνος να αποζημιώνεται υπερωριακά, χωρίς ωστόσο να ζητείται και να λαμβάνεται η έγκριση της τριμελούς επιτροπής υπερωριών του Υπουργείου Υγείας. Το κόστος της υπερωριακής αποζημίωσης του ιατρικού προσωπικού που στελεχώνει το Τμήμα Πρώτων Βοηθειών - επίδομα βάρδιας, επιδόματα κατά τις Κυριακές και αργίες και υπερωριακή αμοιβή - ανήλθε κατά το 2011 σε €567.565.

Λαμβάνοντας υπόψη και τον αριθμό των ασθενών που επισκέπτονται το Τμήμα κατά τη διάρκεια της ημέρας/νύχτας, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο πιθανής διαφοροποίησης της κατανομής του ιατρικού προσωπικού κατά τη διάρκεια της ημέρας/νύχτας, αφενός για να περιοριστεί, κατά το δυνατόν, η υπερωριακή απασχόληση και αφετέρου για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ασθενών. Παρόλο ότι η Υπηρεσία μας δεν είναι σε θέση να εκφέρει άποψη αναφορικά με την κατανομή του προσωπικού, σημειώνεται ότι, από στοιχεία που εξήχθησαν από το μηχανογραφημένο σύστημα για τον μήνα Ιούνιο 2011, κατά τις πρωινές ώρες επισκέφτηκαν το Τμήμα συνολικά 2.825 ασθενείς, σε σύγκριση με 1.850 κατά τις απογευματινές και 2.917 κατά τις βραδινές ώρες, και το προσωπικό του Τμήματος που απασχολείτο στις αντίστοιχες βάρδιες ήταν 4, 4 και 2, αντίστοιχα.

Ο συνολικός αριθμός των ωρών απασχόλησης κατά τις Κυριακές αποζημιώνεται με αναλογία 1:2 για κάθε ώρα απασχόλησης. Ωστόσο, σύμφωνα με τις διατάξεις της Κ.Δ.Π. 175/95, όπως τροποποιήθηκε, που διέπουν την καταβολή αποζημίωσης στο προσωπικό που απασχολείται με το σύστημα βάρδιας για εργασία κατά τις Κυριακές και τις αργίες και για υπερωριακή εργασία, με την τήρηση συστήματος εργασίας για συμπλήρωση του καθορισμένου εβδομαδιαίου ωραρίου, η εργασία κατά την Κυριακή θα αποζημιώνεται επιπρόσθετα από το κανονικό ωράριο με αναλογία 1:1 για κάθε ώρα απασχόλησης, και μόνο στην περίπτωση κατά την οποία η Κυριακή δεν αποτελεί μέρος της εργασίας για συμπλήρωση του καθορισμένου εβδομαδιαίου ωραρίου εργασίας, η εργασία κατά την Κυριακή θα θεωρείται υπερωριακή απασχόληση και θα αποζημιώνεται με βάση αναλογία 1:2.

Δαπάνες μισθοδοσίας ωρομίσθιου προσωπικού

(α) Η δαπάνη μισθοδοσίας και υπερωριακής αμοιβής του ωρομίσθιου προσωπικού για το 2011 ανήλθε σε €7.386.125.

Η αποζημίωση για υπερωριακή απασχόληση, για το 2011 ανήλθε σε €255.482. Ποσοστό 34% των συνολικών ωρών υπερωρίας αφορά στην υπερωριακή απασχόληση των οδηγών ασθενοφόρων τόσο κατά τις αργίες αλλά κυρίως για κάλυψη έκτακτων υπηρεσιών.

(β) Διαπιστώθηκε ότι, κατά τις απογευματινές ώρες, τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες, δεν υπάρχει ορισθείς υπεύθυνος για την εποπτεία του ωρομίσθιου προσωπικού, με αποτέλεσμα να μην ελέγχεται η παρουσία τους και να μην μπορεί να πιστοποιηθεί η ορθότητα των ωρών που υποβάλλονται για πληρωμή.

Αποθήκη

(α) Η ευθύνη διαχείρισης της αποθήκης μεταβιβάστηκε σε άλλο Λειτουργό χωρίς να ετοιμαστεί το σχετικό πιστοποιητικό παράδοσης/παραλαβής της αποθήκης, όπως προνοείται στον Κανονισμό Αποθηκών αρ. 104.

(β) Τον Ιούνιο 2011 ξεκίνησε η χρήση του μηχανογραφημένου συστήματος στην αποθήκη του Νοσοκομείου. Διενεργήθηκε φυσική καταμέτρηση, τα αποτελέσματα της οποίας χρησιμοποιήθηκαν για καταχώριση των αρχικών υπολοίπων στο μηχανογραφημένο σύστημα, χωρίς ωστόσο να διαπιστωθεί το ύψος των ελλειμμάτων και πλεονασμάτων και να διερευνηθούν οι λόγοι δημιουργίας τους.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι η τήρηση/ενημέρωση των καθολικών αποθήκης είχε σταματήσει τουλάχιστον από τον Νοέμβριο 2009.

(γ) Ο τελευταίος έλεγχος της αποθήκης από εξουσιοδοτημένο Ελεγκτή Αποθηκών διενεργήθηκε το 2004. Σύμφωνα με τον Κανονισμό Κυβερνητικών Αποθηκών αρ. 60, όλες οι κύριες αποθήκες πρέπει να ελέγχονται πλήρως τουλάχιστο μια φορά το χρόνο.

Σημειώνεται επίσης ότι η αποθήκη ελέγχθηκε για τελευταία φορά από τον Διευθυντή του Νοσοκομείου ή από εκπρόσωπό του στις 31.10.1997 ενώ, μέχρι σήμερα, δεν διενεργήθηκε φυσική καταμέτρηση ούτε έχει υποβληθεί σχετική βεβαίωση στον Γενικό Λογιστή, με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μας σύμφωνα με τους Κανονισμούς Κυβερνητικών Αποθηκών.

(δ) Παρόλο ότι στην αποθήκη υπάρχουν αποθέματα που χρονολογούνται από την έναρξη λειτουργίας του Νοσοκομείου, εντούτοις μέχρι σήμερα δεν έχει ετοιμαστεί κατάσταση αποθεμάτων που δεν παρουσίασαν κίνηση κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες.

Πρόσβαση στο Ιατρικό Αρχείο

Στο Ιατρικό Αρχείο λειτουργεί ηλεκτρονικό σύστημα αρχειοθέτησης φακέλων, πέραν από το συνηθισμένο τρόπο αρχειοθέτησης, στο οποίο είναι καταχωρισμένοι περίπου 55.000 φάκελοι. Ωστόσο, μετά την αποχώρηση των χειριστών του συστήματος, δεν λειτουργεί εκτός ωρών εργασίας, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει έγκαιρη και εύκολη πρόσβαση στο Ιατρικό Αρχείο όταν και εφόσον χρειαστεί.

Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας και καυσίμων

Το συνολικό ύψος της δαπάνης για φωτισμό, θέρμανση και καύσιμα ανήλθε σε €3.307.508 το 2011, (εκ των οποίων €2.255.734 αφορούσε σε ηλεκτρισμό και €1.037.470 σε πετρέλαιο) σε σύγκριση με €2.817.973 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €489.535 ή 17,4%.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας και μείωση της κατανάλωσης καυσίμων, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως εξεταστεί η δυνατότητα κεντρικού ελέγχου του συστήματος κλιματισμού έτσι ώστε να αποφεύγεται η άσκοπη λειτουργία του κατά τις μη εργάσιμες ώρες του Νοσοκομείου π.χ. αυτόματη απενεργοποίηση του στους χώρους των εξωτερικών ιατρείων και γραφείων κατά την ώρα αποχώρησης του προσωπικού.

Μηχανογράφηση

(α) Φυσική πρόσβαση σε χώρους που είναι εγκατεστημένοι οι εξυπηρετητές του συστήματος. Η πρόσβαση στον χώρο που είναι εγκατεστημένοι οι εξυπηρετητές του συστήματος, δεν ελέγχεται με τη χρήση μαγνητικών καρτών πρόσβασης ή με σύστημα το οποίο να απαιτεί την ηλεκτρολόγηση κωδικών πρόσβασης για ενεργοποίηση θυρών ασφαλείας.

(β) Εγκατάσταση συστημάτων ανίχνευσης και κατάσβεσης πυρκαγιάς. Στον χώρο που είναι εγκατεστημένος ο εξυπηρετητής δικτύου, δεν έχουν εγκατασταθεί συστήματα πυρανίχνευσης και πυρόσβεσης. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι ο χώρος διαθέτει παράθυρα τα οποία δεν παρέχουν ασφάλεια.

(γ) Πολιτική ασφάλειας πρόσβασης στους προσωπικούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Για τη διασφάλιση των ηλεκτρονικών αρχείων των χρηστών τα οποία τηρούνται στους προσωπικούς τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, ιδιαίτερα των χρηστών που χειρίζονται προσωπικά δεδομένα ή άλλα εμπιστευτικά θέματα, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την υιοθέτηση πολιτικής ασφάλειας η οποία να ορίζει, μεταξύ άλλων, τη χρήση κωδικών πρόσβασης.

(δ) Δημιουργία και ασφάλεια εφεδρικών αντιγράφων. Διαπιστώθηκε ότι η λήψη εφεδρικών αντιγράφων δεδομένων που τηρούνται στον εξυπηρετητή του Τμήματος Πυρηνικής Ιατρικής, γίνεται σε δεύτερο εσωτερικό δίσκο του εξυπηρετητή. Για σκοπούς ασφάλειας, η Υπηρεσία μας εισηγείται τη δημιουργία εφεδρικών αντιγράφων σε ξεχωριστό φυσικό μέσο, για κάθε εργάσιμη ημέρα της εβδομάδας, το οποίο να φυλάσσεται σε πυρίμαχο χρηματοκιβώτιο/φωριαμό εκτός του χώρου που είναι εγκατεστημένος ο εξυπηρετητής.

(ε) Παραχώρηση δικαιωμάτων πρόσβασης. Κατά τον έλεγχο των διαδικασιών που ακολουθούνται για την παραχώρηση κωδικών πρόσβασης στους χρήστες του λογισμικού εγγραφής ασθενών και κοστολόγησης (Plan-B), διαπιστώθηκε η έλλειψη καθορισμένης γραπτής πολιτικής αναφορικά με την υποβολή, έλεγχο και έγκριση των αιτήσεων για παραχώρηση δικαιωμάτων πρόσβασης.

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, μάς πληροφόρησε ότι γίνονται ενέργειες ώστε να προωθηθεί τόσο η ελεγχόμενη πρόσβαση όσο και η εγκατάσταση συστημάτων πυρανίχνευσης και πυρόσβεσης στον χώρο όπου είναι εγκατεστημένοι οι εξυπηρετητές του συστήματος. Επίσης μας ανέφερε ότι, με το δίκτυο και λογισμικό που διαθέτει το Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού, δεν μπορεί να εφαρμοστεί πολιτική ασφάλειας πρόσβασης σε όλους τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, ωστόσο θα παραχωρηθούν κωδικοί πρόσβασης στους χρήστες του λογισμικού εγγραφής ασθενών και κοστολόγησης.

Καθόσον αφορά στη φύλαξη σε ξεχωριστό φυσικό μέσο των εφεδρικών αντιγράφων δεδομένων που τηρούνται στον εξυπηρετητή του Τμήματος Πυρηνικής Ιατρικής, μάς πληροφόρησε ότι θα εξασφαλιστεί ο απαιτούμενος για το σκοπό αυτό εξοπλισμός.

Νοσοκομείο Αμμοχώστου

Εξοπλισμός

Παραλαβή, καταχώριση και φύλαξη εξοπλισμού. Από την έναρξη της λειτουργίας του Νοσοκομείου είχαν διαπιστωθεί προβλήματα και αδυναμίες σε ότι αφορά την παραλαβή/καταχώριση/φύλαξη του ιατρικού και άλλου εξοπλισμού, γεγονός το οποίο είχε αναφερθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας.

Προσπάθειες για τη δημιουργία και ενημέρωση μητρώων περιουσίας από τον Δεκέμβριο 2005 εγκαταλείφθηκαν, ενώ εξοπλισμοί συνέχισε να παραλαμβάνονται χωρίς να καταχωρίζονται σε μητρώα, γεγονός που εγκυμονούσε κινδύνους απώλειας περιουσιακών στοιχείων και θα δημιουργούσε προβλήματα στην μετέπειτα καταγραφή και πιστοποίηση της φυσικής ύπαρξής του. Η δημιουργία νέων μηχανογραφημένων μητρώων περιουσίας, άρχισε πρόσφατα και συνεχίζεται.

Κουζίνα. Τα πλαστικά τρόλεϊ τα οποία χρησιμοποιούνται (από την έναρξη λειτουργίας του Νοσοκομείου) για τη μεταφορά του φαγητού των ασθενών είναι ακατάλληλα για εξυπηρέτηση των σκοπών για τους οποίους αγοράστηκαν (διατήρηση της θερμοκρασίας κατά τη μεταφορά του φαγητού).

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας μάς ανέφερε ότι εκκρεμεί στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, διαγωνισμός για αγορά καινούριων τρόλεϊ.

Μηχανογράφηση. Διαπιστώθηκε ότι τα εφεδρικά αντίγραφα, μετά τη δημιουργία τους, παραμένουν στον χώρο όπου είναι εγκατεστημένοι οι εξυπηρετητές δικτύου. Για σκοπούς ασφάλειας, η Υπηρεσία μας

εισηγήθηκε τη φύλαξη των εφεδρικών αντίγραφων σε πυρίμαχο χρηματοκιβώτιο/φωριαμό εκτός του χώρου αυτού.

4.19.2 ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Ο τομέας της υγείας και κατ' επέκταση ο τομέας των φαρμάκων, λόγω της απουσίας εθνικού συστήματος υγείας στο κράτος μας, διαχωρίζεται σε δημόσιο και ιδιωτικό. Οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες είναι αρμόδιες μεταξύ άλλων, τόσο για την εφαρμογή της νομοθεσίας καθόσον αφορά στον έλεγχο των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων που κυκλοφορούν στον ιδιωτικό τομέα, καθώς επίσης για την εξασφάλιση - μέσω διαγωνισμών - φαρμακευτικών προϊόντων για τις ανάγκες των κρατικών νοσηλευτηρίων.

Από έλεγχο που έχει διενεργήσει η Υπηρεσία μας έχουν προκύψει τα ακόλουθα:

Διαδικασία που ακολουθείται για τον έλεγχο των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων που κυκλοφορούν στον ιδιωτικό τομέα.

(α) Νομοθετικό πλαίσιο. Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ του περί Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης (Ελεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Τιμών) Νόμου αρ. 70(Ι) του 2001 όπως έκτοτε τροποποιήθηκε, τα φαρμακευτικά προϊόντα, ανεξάρτητα αν αυτά διατίθενται μέσω του ιδιωτικού τομέα ή μέσω εθνικού συστήματος υγείας ή άλλου κρατικού σχεδίου παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, θεωρούνται ελεγχόμενες προμήθειες όσον αφορά στις τιμές πώλησης τους. Ο Υπουργός Υγείας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 88 της πιο πάνω νομοθεσίας, καθορίζει, μειώνει ή αυξάνει τη μέγιστη χονδρική ή λιανική τιμή στην οποία δύναται να πωλούνται τα φαρμακευτικά προϊόντα, είτε μετά από υποβολή σχετικής αίτησης από τον κάτοχο άδειας κυκλοφορίας του προϊόντος και συμβουλευτική γνώματευση της Επιτροπής Ελέγχου Τιμών Φαρμάκων (ΕΕΤΦ), είτε αυτεπάγγελα με Διάταγμα που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Η ΕΕΤΦ καθιδρύθηκε με βάση τις διατάξεις του άρθρου 87(1) του πιο πάνω Νόμου, σύμφωνα με τις οποίες τα μέλη της διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο, και αποτελείται από 2 λειτουργούς των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, 1 λειτουργό του Υπουργείου Οικονομικών, 1 λειτουργό του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, 1 ιδιώτη Φαρμακοποιό εκπρόσωπο του Παγκύπριου Φαρμακευτικού Συλλόγου, 1 εκπρόσωπο των εισαγωγέων φαρμακευτικών προϊόντων, 1 εκπρόσωπο των παρασκευαστών φαρμακευτικών προϊόντων, 1 εκπρόσωπο του Συνδέσμου Καταναλωτών και 1 εκπρόσωπο των συνδέσμων ασθενών.

Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της ΕΕΤΦ – σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 87(4) του πιο πάνω Νόμου – είναι να συμβουλεύει τον Υπουργό Υγείας πάνω σε κάθε ζήτημα που αφορά στον έλεγχο τιμών αυτεπάγγελα, ή ύστερα από αναφορά του Υπουργού προς αυτή.

(β) Τιμολογιακή πολιτική. Οι βασικές πρόνοιες του συστήματος τιμολόγησης που εφαρμόζεται σήμερα, έχουν υιοθετηθεί με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 9.12.2004 η οποία λήφθηκε αφού αξιολογήθηκαν τα 4 σενάρια της μελέτης που είχε διεξαχθεί από το London School of Economics. Η νέα τιμολογιακή πολιτική τέθηκε σε εφαρμογή την 1.3.2005. Σύμφωνα με το νέο σύστημα τιμολόγησης, οι ανώτατες χονδρικές τιμές καθορίζονται με τη μέθοδο reference pricing, και ισούνται με τον μέσο όρο των χονδρικών τιμών σε 4 Ευρωπαϊκές χώρες, οι οποίες αποτελούν τις χώρες αναφοράς (μία ακριβή, δύο μεσαίες και μία φθηνή), στον οποίο προστίθεται ποσοστό 3% για έξοδα εισαγωγής. Οι χώρες αναφοράς που επιλέγηκαν καθώς και οι εναλλακτικές χώρες, παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

	Χώρες Αναφοράς	Εναλλακτικές Χώρες
Ακριβή χώρα	Σουηδία	Δανία Γερμανία
Μεσαίες χώρες	Αυστρία Γαλλία	Ιταλία Βέλγιο
Φθηνή χώρα	Ελλάδα	Ισπανία Πορτογαλία

(γ) Επανεξέταση του θέματος του μηχανισμού ελέγχου των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 94 του Νόμου αρ. 70(Ι)/2001, όπως έκτοτε τροποποιήθηκε, η ΕΕΤΦ επανεξετάζει το θέμα του μηχανισμού ελέγχου των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων μία φορά τον χρόνο τουλάχιστον ή όταν παρατηρούνται σημαντικές μεταβολές και, όπου κρίνει σκόπιμο, προβαίνει στις ανάλογες διαφοροποιήσεις. Ωστόσο, η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι, παρά το μεγάλο χρονικό διάστημα που έχει παρέλθει από την 1.3.2005, όταν εφαρμόστηκε το νέο σύστημα, και παρά το γεγονός ότι τα δεδομένα και οι συνθήκες που επικρατούσαν τότε έχουν διαφοροποιηθεί, η ΕΕΤΦ δεν φαίνεται να είχε προβεί – μέχρι πρόσφατα – σε οποιαδήποτε επανεξέταση του μηχανισμού ελέγχου των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων. Το θέμα του μηχανισμού ελέγχου των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων καθώς επίσης και το θέμα της αναθεώρησης των τιμών τους [το οποίο αναφέρεται στην παράγρ. (δ) πιο κάτω], απασχόλησε ουσιαστικά για πρώτη φορά την ΕΕΤΦ κατά τη συνεδρία της ημερ. 28.11.2011. Όπως αναφέρεται στα πρακτικά της εν λόγω συνεδρίας, οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι πρόσφατα είχε παρατηρηθεί μείωση στις τιμές φαρμάκων σε χώρες αναφοράς, όπως η Αυστρία, η Ιταλία και η Ισπανία. Ενόψει των πιο πάνω, είχαν προχωρήσει σε επανεξέταση (με τον υφιστάμενο μηχανισμό ελέγχου τιμών) της τιμολόγησης περιορισμένου αριθμού φαρμάκων για τα οποία είχαν εκδοθεί άδειες παράλληλης εισαγωγής, και όπως διαπιστώθηκε, οι τιμές των εν λόγω φαρμάκων (οι οποίες δόθηκαν στα μέλη της Επιτροπής) παρουσιάζονταν μειωμένες κατά μέσο όρο 20%. Η Πρόεδρος της ΕΕΤΦ εισηγήθηκε όπως μελετηθεί ο βαθμός επηρεασμού των τιμών της Κύπρου με βάση τις υφιστάμενες τιμές στις χώρες αναφοράς, και ζήτησε όπως προωθηθεί άμεσα εισήγηση προς τον Υπουργό Υγείας για ανατιμολόγηση όλων των φαρμάκων του τιμοκαταλόγου, ώστε να εξεταστεί από τον ίδιο το ενδεχόμενο αναθεώρησης των τιμών. Η εισήγηση αυτή ωστόσο, είχε προκαλέσει την αντίδραση τριών μελών της ΕΕΤΦ (του εκπροσώπου των Κυπριακών φαρμακευτικών βιομηχανιών, του εκπροσώπου των εισαγωγέων φαρμακευτικών προϊόντων και του εκπροσώπου του Παγκύπριου Φαρμακευτικού Συλλόγου), οι οποίοι ανέφεραν ότι η διακίνηση των φαρμάκων από τον ιδιωτικό τομέα είναι περιορισμένη (καλύπτει το 20% του πληθυσμού) και ότι, οποιαδήποτε μείωση των τιμών, θα έχει αρνητικές συνέπειες στη διαθεσιμότητα τους. Άλλα δύο μέλη της Επιτροπής (οι λειτουργοί του Υπουργείου Οικονομικών και του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού), εισηγήθηκαν να επανεξεταστεί η μελέτη του London School of Economics (LSE) και σε περίπτωση που δεν εξακολουθούσε να είναι επίκαιρη, να διεξαχθεί νέα μελέτη, στη βάση των σημερινών δεδομένων. Ενόψει των πιο πάνω, η ΕΕΤΦ εισηγήθηκε όπως σε αρχικό στάδιο αξιολογηθεί η μελέτη του LSE από τα μέλη της και οριστεί νέα συνεδρία για συζήτηση του θέματος τον Ιανουάριο 2012. Ωστόσο, από τον έλεγχο των πρακτικών της Επιτροπής - που έγινε τον Μάιο 2012 - διαπιστώθηκε ότι η ΕΕΤΦ δεν είχε μέχρι τότε ξανασυνέλθει και, ως εκ τούτου, δεν είχε προωθηθεί οποιαδήποτε εισήγηση της ενώπιον του Υπουργού Υγείας για ανατιμολόγηση των φαρμακευτικών προϊόντων και για επανεξέταση του μηχανισμού ελέγχου των τιμών τους.

Ο Διευθυντής Φαρμακευτικών Υπηρεσιών τον Νοέμβριο 2012 μας ανέφερε ότι, ο μηχανισμός ελέγχου των τιμών φαρμακευτικών προϊόντων επανεξετάστηκε και τροποποιήθηκε δύο φορές από την 1.3.2005, με σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, για αντιμετώπιση προβλημάτων επάρκειας φαρμάκων, τα οποία έχουν προκύψει από την εφαρμογή της νέας εναρμονισμένης νομοθεσίας και από τον τρόπο εφαρμογής της τιμολογιακής πολιτικής το 2005.

Η Υπηρεσία μας ωστόσο σημειώνει ότι, με τις εν λόγω αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου εγκρίθηκαν βασικά ειδικές ρυθμίσεις τιμολόγησης ορισμένων φαρμακευτικών προϊόντων (κυρίως φθηνών), στη βάση όμως του υφιστάμενου μηχανισμού (των 4 χωρών αναφοράς) και συστήματος τιμολόγησης, δηλαδή ο μηχανισμός δεν τροποποιήθηκε ως ο πιο πάνω ισχυρισμός του Διευθυντή Φαρμακευτικών Υπηρεσιών.

Όσον αφορά στα προβλήματα επάρκειας φαρμάκων που επικαλέστηκε ο Διευθυντής Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, αυτή δεν οφειλόταν στον μηχανισμό ελέγχου που εφαρμόστηκε την 1.3.2005, αλλά κυρίως στην εφαρμογή της εναρμονισμένης νομοθεσίας τον Μάιο του 2001 με την οποία προέκυψε η ανάγκη για αναβάθμιση των φακέλων εγγραφής των φαρμάκων με βάση τις απαιτήσεις των σχετικών οδηγιών καθώς και στην υποχρεωτική χρήση της Ελληνικής γλώσσας στην επισήμανση και στο φύλλο οδηγιών χρήσης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, σημειώθηκαν οι ακόλουθες - ανά έτος - αποσύρσεις φαρμάκων, από την εφαρμογή της εναρμονισμένης νομοθεσίας τον Μάιο 2001:

2002: 58 σκευάσματα

2003: 573 σκευάσματα

2004: 538 σκευάσματα

2005: 143 σκευάσματα

(δ) Αναθεώρηση των τιμών φαρμακευτικών προϊόντων.

- (i) Τον Νοέμβριο του 2008 το Υπουργικό Συμβούλιο ύστερα από Πρόταση του τότε Υπουργού Υγείας, αποφάσισε στις 12.11.2008 να υιοθετήσει την εφαρμογή ειδικότερων ρυθμίσεων καθορισμού των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η ακόλουθη: Οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες ερευνούν κάθε χρόνο και επί μία τετραετία, από το επόμενο έτος του πρώτου καθορισμού της τιμής ενός φαρμάκου, εάν οι τιμές επαλήθευσης διαφοροποιήθηκαν και θα προβαίνουν στις αντίστοιχες αναπροσαρμογές, διατηρώντας το δικαίωμα, εφόσον αυτό κρίνεται αναγκαίο, να προβαίνουν σε έρευνα και πέραν της τετραετίας, βάσει αντικειμενικών εκάστοτε κριτηρίων. Ωστόσο, από τον έλεγχο που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ότι οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες προέβαιναν – κατόπιν σχετικής έρευνας – σε διαφοροποίηση των τιμών κατά τη λήξη ουσιαστικά της τετραετίας, παραλείποντας τις ενδιάμεσες – κάθε χρόνο – έρευνες για να διαπιστωθεί κατά πόσον οι τιμές επαλήθευσης είχαν διαφοροποιηθεί. Διαπιστώθηκε επίσης ότι δεν προέβαιναν σε οποιαδήποτε έρευνα, πέραν της τετραετίας. Η παράλειψη αυτή είχε ως αποτέλεσμα, οι τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων για τα οποία είχε καθοριστεί για πρώτη φορά τιμή πριν τη νέα τιμολογιακή πολιτική (οι οποίες είχαν αναθεωρηθεί στη συνέχεια με βάση τη νέα τιμολογιακή πολιτική, τον Μάρτιο 2005), να διαφοροποιηθούν το 2009 και έκτοτε να παραμείνουν οι ίδιες. Σημειώνεται ότι, ο αριθμός των εν λόγω φαρμακευτικών προϊόντων, ανέρχεται σε 1510 ή ποσοστό 39,6% του συνολικού αριθμού.

Όπως μας ανέφερε ο Διευθυντής Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, αναφορικά με το προαιρετικό δικαίωμα των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών για έρευνα των τιμών φαρμακευτικών προϊόντων πέραν της τετραετίας, αυτό αφορά μονό τα φαρμακευτικά προϊόντα των οποίων οι τιμές καθορίστηκαν μετά τη λήψη της πιο πάνω απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου και ως εκ τούτου δεν προβλέπεται η διερεύνηση των τιμών φαρμακευτικών προϊόντων για τα οποία η τιμή τους είχε καθοριστεί πριν την 12^η Νοεμβρίου 2008.

Η Υπηρεσία μας ωστόσο σημειώνει ότι ο πιο πάνω τρόπος εφαρμογής της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου δεν ακολουθείτο στην πράξη από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες.

Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι, κατά το 2009, η Ελλάδα – μία εκ των τεσσάρων χωρών αναφοράς (η φθηνή) – είχε καταστεί ως η τρίτη πιο ακριβή χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον αφορά τις τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων (σύμφωνα με δήλωση της τότε Υπουργού Υγείας της Ελλάδας στα μέσα ενημέρωσης). Ως αποτέλεσμα, οι ανώτατες χονδρικές τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων που είχαν αναθεωρηθεί το 2009 (όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη παράγραφο), υπολογίστηκαν ουσιαστικά, με βάση τον μέσο όρο δύο ακριβών χωρών (Σουηδίας και Ελλάδας) και δύο μεσαίων (Αυστρίας και Γαλλίας), αντί με βάση τον μέσο όρο μίας ακριβής, δύο μεσαίων και μιας φθηνής χώρας. Με τον τρόπο αυτό, ο μέσος όρος των ανώτατων χονδρικών τιμών των 4 χωρών αναφοράς της Κύπρου που προέκυπτε ήταν ψηλότερος, και ως εκ τούτου και η ανώτατη χονδρική τιμή των εν λόγω φαρμακευτικών προϊόντων.

Ο Διευθυντής των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών μάς πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2012 ότι οι χονδρικές τιμές της Ελλάδας το 2009, βρίσκονταν στην 9^η θέση των 10 χωρών αναφοράς, ωστόσο, η αναφορά αυτή δεν τεκμηριώνεται με οποιαδήποτε επίσημα στοιχεία.

Από έλεγχο της Υπηρεσίας μας που διεξήχθη δειγματοληπτικά σε μικρό αριθμό φαρμάκων, για τα οποία είχε καθοριστεί για πρώτη φορά τιμή πριν τη νέα τιμολογιακή πολιτική, και υπολογισμό της ανώτατης χονδρικής τιμής τους με βάση τις τρέχουσες τιμές των χωρών αναφοράς, διαπιστώθηκε ότι οι τιμές των εν λόγω φαρμάκων θα έπρεπε να είχαν μειωθεί κατά 18% περίπου, σε σχέση με τις τιμές που ισχύουν μέχρι σήμερα.

Ενδεικτικά αναφέρθηκε επίσης το γεγονός ότι, στους διαγωνισμούς που προκηρύσσονται από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες για την προμήθεια φαρμάκων για τις ανάγκες των κρατικών νοσηλευτηρίων, οι τιμές οι οποίες προσφέρονται από τους οικονομικούς φορείς για τα εν λόγω φαρμακευτικά προϊόντα, είναι κατά πολύ χαμηλότερες από την ανώτατη χονδρική τιμή τους η οποία καθορίζεται με βάση το σύστημα που αναφέρθηκε πιο πάνω. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του αντιυπερτασικού φαρμάκου micardis, για το οποίο σε διαγωνισμό των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, τον Μάρτιο 2012 προσφέρθηκε η τιμή των €4,20 για κάθε συσκευασία των 28 χαπιών micardis 40mg ή micardis 80 mg, ενώ η ανώτατη χονδρική τιμή τους ανέρχεται σε €16,75 και €20,43 αντίστοιχα και η ανώτατη λιανική τιμή τους συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α, σε €24,09 και €29,39, αντίστοιχα. Επομένως, το σύστημα και η πρακτική που εφαρμοζόταν οδηγούσε στον καθορισμό εξωπραγματικών (μη ρεαλιστικών) τιμών, ακόμα και μετά που θα ληφθεί υπόψη ότι σε αρκετές περιπτώσεις οι προσφορές του δημοσίου αφορούν σε μεγάλες ποσότητες.

Σημειώνεται ότι οι τιμές φαρμακευτικών προϊόντων για τα οποία είχε καθοριστεί για πρώτη φορά τιμή το 2006, αναθεωρήθηκαν – όπως μας αναφέρθηκε – τον Φεβρουάριο του 2010, και έκτοτε δεν έχουν διαφοροποιηθεί. Για σκοπούς υπολογισμού των αναθεωρημένων τιμών των εν λόγω φαρμάκων, χρησιμοποιήθηκαν οι τιμές της Ελλάδας, σύμφωνα με το 6^ο Δελτίο Τιμών του 2009, επειδή, όπως μας αναφέρθηκε από τους αρμόδιους λειτουργούς των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, μέχρι τον Φεβρουάριο του 2010 δεν είχε εκδοθεί νέο Δελτίο Τιμών. Δηλαδή, οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες αντί να προχωρήσουν σε αξιολόγηση των τιμών των 2 εναλλακτικών φθηνών χωρών που είχαν εγκριθεί με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (Ισπανία, Πορτογαλία), σε σύγκριση με αυτές του 6^{ου} Δελτίου Τιμών του 2009 της Ελλάδας και να εισηγηθούν στον Υπουργό Υγείας να εγκρίνει την επιλογή των τιμών της εναλλακτικής χώρας αναφοράς για τον καθορισμό – με το υφιστάμενο σύστημα των 4 χωρών αναφοράς – της χονδρικής τιμής της Κύπρου, αποφάσισαν να χρησιμοποιήσουν τις τιμές της Ελλάδας του 2009, οι οποίες – όπως αναφέρθηκε πιο πάνω – ήταν τότε ανάμεσα στις 3 ακριβότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τον Μάρτιο 2012, προωθήθηκαν από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες στον Υπουργό Υγείας για έγκριση, αναθεωρημένες τιμές φαρμακευτικών προϊόντων, των οποίων οι τιμές είχαν για πρώτη φορά καθοριστεί το 2007, οι οποίες, όπως πληροφορηθήκαμε, είχαν υπολογιστεί (από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες), χρησιμοποιώντας και πάλιν τις τιμές της Ελλάδας σύμφωνα με το 6^ο Δελτίο Τιμών του 2009, εφ' όσον δεν είχε μέχρι τότε ζητηθεί ο τερματισμός της έγκρισης που είχε δοθεί από τον τότε Υπουργό Υγείας, για χρήση του εν λόγω Δελτίου (για την οποία γίνεται εκτενέστερη αναφορά πιο κάτω).

- (ii) Σύμφωνα με την πιο πάνω Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 12.11.2008 αποφασίστηκε επίσης όπως – κατόπιν διαβούλευσης του τότε Υπουργού Υγείας με τα εμπλεκόμενα μέρη – φαρμακευτικά προϊόντα με χονδρική τιμή ίση ή μικρότερη των 5 ευρώ, παραμείνουν σταθερά στην υφιστάμενη τότε χονδρική τιμή και φαρμακευτικά προϊόντα με χονδρική τιμή μεταξύ 5-10 ευρώ, των οποίων η τιμή με την εφαρμογή της νέας τιμολογιακής πολιτικής θα αυξανόταν ή θα μειωνόταν, η εν λόγω αύξηση ή μείωση, να περιοριζόταν σε μέγιστο ποσοστό 10%. Η πιο πάνω απόφαση λήφθηκε, όπως αναφέρθηκε, για αποφυγή του κινδύνου μαζικής απόσυρσης από την κυπριακή αγορά των φθηνών φαρμάκων. Οι τιμές αυτές άρχισαν να εφαρμόζονται την 1.2.2009. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι, έκτοτε – τρία χρόνια μετά – η ΕΕΤΦ δεν φαίνεται να είχε προβεί σε οποιαδήποτε έρευνα για διαπίστωση τυχόν διαφοροποίησης των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων που

εμπίπτουν στις πιο πάνω κατηγορίες, με ενδεχόμενο οι φαρμακευτικές εταιρείες να πραγματοποιούν υπερκέρδη στις περιπτώσεις εκείνες των φαρμακευτικών προϊόντων τα οποία παρουσιάζουν μεγάλο όγκο πωλήσεων και των οποίων οι τιμές – εάν υπολογιστούν με το υφιστάμενο σύστημα – είναι χαμηλότερες των τιμών που καθορίστηκαν τότε.

- (iii) Στις περιπτώσεις εκείνες κατά τις οποίες λήγει η περίοδος προστασίας πρωτότυπων φαρμάκων από διπλώματα ευρεσιτεχνίας (πατέντα), και εισέρχονται στην αγορά γενόσημα φάρμακα, η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι δεν γινόταν η κατάλληλη παρακολούθηση και προετοιμασία ώστε να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για υποβολή από την ΕΕΤΦ εισηγήσεων για μείωση των τιμών τους η οποία στη συνέχεια να συμβουλευεί τον Υπουργό Υγείας για να αποφασίζει την μείωση των τιμών. Η μη διαφοροποίηση/μείωση των τιμών των πρωτότυπων φαρμάκων, έχει ως επακόλουθο και τη μη μείωση της τιμής των γενόσημων φαρμάκων, αφού αυτή – σύμφωνα με την πιο πάνω Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 12.11.2008 – καθορίζεται ότι θα ανέρχεται στο 80% της τιμής του πρωτότυπου φαρμάκου.

(ε) **Εγκρίσεις του τότε Υπουργού Υγείας κατόπιν εισηγήσεων της ΕΕΤΦ όπως, για σκοπούς τιμολόγησης φαρμάκων, λαμβάνονται υπόψη οι τιμές του 6ου Δελτίου Τιμών του 2009 για την Ελλάδα (μίας – της φθηνής – εκ των τεσσάρων χωρών αναφοράς του συστήματος τιμολόγησης).** Η ΕΕΤΦ με απόφαση της στις 31.5.2010 ανέφερε ότι, αφού μελέτησε την ανακοίνωση του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας της Ελληνικής Δημοκρατίας, σύμφωνα με την οποία το Δελτίο Τιμών 1/2010 της Ελλάδας δεν θα έπρεπε να αποτελεί σημείο αναφοράς για τον υπολογισμό των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων σε άλλες χώρες, εισηγήθηκε όπως λαμβάνονται υπόψη οι τιμές του αμέσως προηγούμενου δελτίου τιμών (6/2009), μέχρι την έκδοση του νέου δελτίου, εισηγήθηκε η οποία εγκρίθηκε από τον τότε Υπουργό Υγείας στις 26.7.2010. Στις 31.5.2011, η ΕΕΤΦ ανέφερε ότι μελέτησε τα δεδομένα που αφορούν στις τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων στην Ελλάδα και αποφάσισε να εισηγηθεί στον Υπουργό Υγείας όπως εξακολουθήσει να εφαρμόζεται η ίδια πρακτική που είχε εγκριθεί από τον τότε Υπουργό Υγείας (κατόπιν της προηγούμενης συμβουλευτικής εισήγησης της ΕΕΤΦ), σύμφωνα με την οποία, για σκοπούς υπολογισμού της ανώτατης χονδρικής τιμής πώλησης των φαρμακευτικών προϊόντων της Κύπρου, οι τιμές της φθηνής χώρας αναφοράς (για όσα περιλαμβάνονταν στο εν λόγω Δελτίο Τιμών), θα ελαμβάνονταν από το 6^ο Δελτίο Τιμών 2009 της Ελλάδας. Σημειώνεται ότι η εν λόγω πρακτική εξακολουθούσε να εφαρμόζεται μέχρι τον Απρίλιο 2012, εφ' όσον δεν είχε υποβληθεί προς τον Υπουργό εισηγήση για διαφοροποίηση της, ούτε και είχε ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση αυτεπάγγελα από τον Υπουργό Υγείας, για τερματισμό της πρακτικής αυτής. Αποτέλεσμα των πιο πάνω αποφάσεων/εισηγήσεων της ΕΕΤΦ και των εγκρίσεων του τότε Υπουργού, ήταν να χρησιμοποιούνται μέχρι την ημερομηνία ελέγχου (Μάιος 2012), οι τιμές της Ελλάδας του 2009 (οι οποίες την κατέτασσαν τότε ως την τρίτη πιο ακριβή χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης) για τον καθορισμό/αναθεώρηση των ανωτάτων χονδρικών τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων της Κύπρου. Έτσι τελικά, στο σύστημα τιμολόγησης της Κύπρου (όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω), αντί να λαμβάνονταν υπόψη οι τιμές μιας ακριβής, δύο μεσαίων και μιας φθηνής χώρας, λαμβάνονταν υπόψη ουσιαστικά οι τιμές δύο ακριβών και δύο μεσαίων χωρών.

Η πιο πάνω πρακτική, οδήγησε τις ανώτατες χονδρικές τιμές της Κύπρου σε επίπεδο άνω του μέσου όρου τιμής των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σημειώνεται ότι με την έγκριση του υφιστάμενου συστήματος τιμολόγησης τον Δεκέμβριο 2004, το Υπουργικό Συμβούλιο στόχευε – με τα δεδομένα που ίσχυαν τότε – όπως οι τιμές της Κύπρου διατηρούνται κοντά στον Ευρωπαϊκό μέσο όρο τιμής.

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζονται ενδεικτικά οι τιμές ορισμένων φαρμακευτικών προϊόντων που λήφθηκαν από την Υπηρεσία μας (από την επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας της Ελλάδας), στη 2^η στήλη σύμφωνα με το 6^ο Δελτίο Τιμών 2009 της Ελλάδας και στην 3^η στήλη με βάση το Δελτίο Τιμών του Αυγούστου 2011. Από τη σύγκριση των τιμών, διαπιστώνεται ότι οι τιμές της Ελλάδας το 2009 ήταν κατά πολύ ψηλότερες από τις τιμές του 2011, γεγονός που επιβεβαιώνει τις πιο πάνω αναφορές.

Όνομα φαρμακευτικού προϊόντος	Ανώτατη χονδρική τιμή Ελλάδας με βάση το	Ανώτατη χονδρική τιμή Ελλάδας με βάση το		
	6ο Δελτίο Τιμών του 2009	Δελτίο Τιμών Αυγούστου 2011	Μείωση τιμής	
	€	€	€	%
Exforge (5+80)mg/28 tabl.	24,18	16,30	(7,88)	(32,6)
Risperdal 1mg/28 tabl.	11,26	7,59	(3,67)	(32,6)
Femara 2,5mg/30 tabl.	114,88	74,04	(40,84)	(35,5)
Nexium 20 mg/14 tabl.	14,22	7,52	(6,70)	(47,0)
Nexium 40 mg/14 tabl.	19,50	10,59	(8,91)	(45,7)
Fosamax once weekly tabl. 4x70 mg	28,95	19,90	(9,05)	(31,3)
Cozaar 50 mg/28 tabl.	18,32	13,69	(4,63)	(25,3)
Atacand 8 mg/28 tabl.	14,97	10,09	(4,88)	(32,6)
Arcoxia 60 mg /14 tabl.	14,83	9,18	(5,65)	(38,1)
Crestor x 20 mg/14 tabl.	17,40	13,98	(3,42)	(16,6)

(στ) Εφαρμογή των διατάξεων του περί Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Τιμών) Νόμου αρ. 70 (Ι) του 2001 όπως έκτοτε τροποποιήθηκε, σχετικά με τη δημοσίευση των καταλόγων τιμών φαρμακευτικών προϊόντων και την τήρηση αρχείου.

- (i) Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 88(7) και 92(6) της πιο πάνω νομοθεσίας, θα έπρεπε να δημοσιεύονται ξεχωριστοί κατάλογοι για τα φαρμακευτικά προϊόντα που οι τιμές τους, είτε καθορίστηκαν, είτε είχαν σημειώσει αύξηση στη συγκεκριμένη περίοδο, για ενημέρωση του κοινού. Αντί τούτου δημοσιεύετο μόνο ένας κατάλογος, στον οποίο περιλαμβάνονταν οι τιμές όλων των φαρμακευτικών προϊόντων, με αποτέλεσμα να μην ήταν εύκολος ο εντοπισμός των φαρμακευτικών προϊόντων των οποίων οι τιμές παρέμεναν οι ίδιες, ούτε εκείνων που σημείωναν αύξηση ή/και είχαν καθοριστεί κατά τη συγκεκριμένη περίοδο.
- (ii) Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 88(6), «ο Έφορος τηρεί αρχείο το οποίο περιλαμβάνει όλες τις σχετικές πληροφορίες και τα στοιχεία τα οποία εξετάστηκαν και έχουν ληφθεί υπόψη κατά την έκδοση απόφασης, έτσι ώστε κάθε τέτοια απόφαση ή Διάταγμα, να μπορεί να αιτιολογηθεί με βάση αντικειμενικά και επαληθεύσιμα κριτήρια». Από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας διαπιστώθηκε ότι αρμόδιοι λειτουργοί των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, τηρούν σε κατάσταση (σε μορφή EXCEL) στοιχεία για κάθε φάρμακο όπως η εμπορική ονομασία του, ο αριθμός της άδειας κυκλοφορίας του, η ισχύουσα τιμή του, καθώς επίσης οι ανώτατες χονδρικές τιμές των 4 χωρών αναφοράς που λήφθηκαν υπόψη για τον υπολογισμό της ανώτατης χονδρικής τιμής του. Ωστόσο, διαπιστώθηκε ότι, στην εν λόγω κατάσταση δεν αναφερόταν η ημερομηνία κατά την οποία είχαν γίνει οι σχετικοί υπολογισμοί, ούτε η ημερομηνία λήψης της σχετικής απόφασης, για καθορισμό ή και αναπροσαρμογή της ανώτατης χονδρικής τιμής των φαρμάκων, ώστε να διευκολύνεται η επαλήθευση των ανώτατων χονδρικών τιμών των τεσσάρων χωρών αναφοράς. Σημειώνεται επίσης ότι, παρ' όλων ότων για ορισμένες χώρες αναφοράς τα στοιχεία που αφορούν στις ανώτατες χονδρικές τιμές τους – τα οποία λαμβάνονται από τις επίσημες ιστοσελίδες των αρμοδίων αρχών τους κατά τον χρόνο καθορισμού της τιμής κάθε φαρμακευτικού προϊόντος, – δεν είναι διαθέσιμα σε μεταγενέστερο χρόνο, ωστόσο δεν εκτυπώνονταν και δεν φυλάσσονταν από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η επαλήθευση/έλεγχος τους.

Όπως πληροφορηθήκαμε, για τα θέματα αυτά λήφθηκαν από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες διορθωτικές ενέργειες, μετά από υπόδειξη της Υπηρεσίας μας.

(ζ) Τα πιο πάνω θέματα συζητήθηκαν σε ευρεία σύσκεψη η οποία πραγματοποιήθηκε στο γραφείο του Υπουργού Υγείας στις 29.3.2012, με τη συμμετοχή του Γενικού Διευθυντή, του Εφόρου, του Διευθυντή Φαρμακευτικών Υπηρεσιών και υπηρεσιακών παραγόντων, κατά την οποία αποφασίστηκε όπως:

- (i) Δύο λειτουργοί των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών μεταβούν στην Ελλάδα με σκοπό την ενημέρωσή τους καθόσον αφορά στο μηχανογραφημένο σύστημα τιμολόγησης που εφαρμόζεται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης το οποίο παρέχει τη δυνατότητα αναθεώρησης των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων σε τακτά χρονικά διαστήματα (τεσσάρων μηνών) και εξέταση του ενδεχομένου εφαρμογής του και στην Κύπρο,
- (ii) Ελεγχθεί και επιβεβαιωθεί η ορθότητα της σύγκρισης των ανώτατων λιανικών τιμών Κύπρου και Ελλάδας για 750 περίπου φάρμακα, που παρουσιάζεται σε κατάλογο ο οποίος δόθηκε κατά την πιο πάνω σύσκεψη και δείχνει ότι υπάρχουν πολύ μεγάλες διαφορές μεταξύ των τιμών των δύο χωρών (οι τιμές της Κύπρου είναι πολύ ακριβότερες).
- (iii) Οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, προβούν σε έρευνα για διαπίστωση κατά πόσον οι τιμές επαλήθευσης των φαρμακευτικών προϊόντων διαφοροποιήθηκαν και, στις περιπτώσεις όπου κρίνεται αναγκαίο, να προβούν αμέσως σε εισήγηση για αναθεώρηση των τιμών.

(η) Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας με επιστολή της ημερ. 9.5.2012 προς τον τέως Υπουργό Υγείας εισηγήθηκε τα ακόλουθα:

- (i) Τη λήψη απόφασης για ανάκληση αμέσως της προηγούμενης έγκρισης που δόθηκε για χρήση του 6^{ου} Δελτίου Τιμών της Ελλάδας του 2009, και τη χρήση του πιο πρόσφατου Δελτίου Τιμών για σκοπούς τιμολόγησης των φαρμακευτικών προϊόντων.
- (ii) Την υποβολή Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη Απόφασης που να ρυθμίζει/διευκρινίζει τη διαδικασία που θα ακολουθείται για την επιλογή των εναλλακτικών χωρών στις περιπτώσεις καθορισμού τιμών, κατά τις οποίες ένα φαρμακευτικό προϊόν δεν κυκλοφορεί στις βασικές χώρες αναφοράς ή/και όταν η τιμή του στις εν λόγω χώρες είναι εξωπραγματική σε σχέση με τις τιμές των 2 εναλλακτικών χωρών αναφοράς, ή/και όταν δεν κυκλοφορεί σε καμία από τις εναλλακτικές χώρες αναφοράς σε μια ή περισσότερες κατηγορίες (ακριβή, μεσαία, φθηνή), ή/και όταν κυκλοφορεί σε μόνο μία από τις βασικές και εναλλακτικές χώρες αναφοράς. Η ρύθμιση που είχε γίνει με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 67.948 ημερ. 12.11.2008, σύμφωνα με την οποία στις περιπτώσεις εκείνες κατά τις οποίες τα υπό εξέταση φαρμακευτικά προϊόντα δεν κυκλοφορούν στις χώρες αναφοράς, διευκρινίστηκε ότι θα λαμβάνονται υπόψη οι εναλλακτικές χώρες με τη σειρά που τους είχε δοθεί το 2008 με την πιο πάνω Απόφαση (δηλ. πολύ μεταγενέστερα της μελέτης του LSE) «έστω και αν το φαρμακευτικό προϊόν κυκλοφορεί σε μια μόνο χώρα» (ακόμα και την ακριβότερη), δεν είναι - κατά την άποψη μας - ικανοποιητική, επειδή ενδεχομένως να οδηγεί σε στρεβλώσεις των τιμών. Με την πρακτική που ακολουθείται, αν ένα φαρμακευτικό προϊόν κυκλοφορεί μόνο σε μια χώρα ακόμα και την ακριβότερη, τότε η ανώτατη χονδρική τιμή του καθορίζεται σήμερα με βάση την ακριβή αυτή τιμή.
- (iii) Έχοντας υπόψη τις θέσεις των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών ότι η συνεχής παρακολούθηση των τιμών και η αναθεώρησή τους με τα υφιστάμενα μέσα δεν είναι εφικτή, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την άμεση αναθεώρηση των τιμών με την εφαρμογή μηχανογραφημένου συστήματος τιμολόγησης, ενδεχομένως παρόμοιου με αυτό που εφαρμόζεται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης της Ελλάδος, το οποίο να παρέχει τη δυνατότητα αναθεώρησης των τιμών σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Επειδή το θέμα αυτό είναι πολύ σοβαρό και ενδεχομένως η εφαρμογή ενός τέτοιου συστήματος να οδηγήσει στην εξοικονόμηση ενός σημαντικού ποσού χρημάτων που δαπανάται κάθε χρόνο από τον ιδιωτικό και τον κρατικό τομέα (όπως παρατηρήθηκε σε μερικές περιπτώσεις προσφορών του δημοσίου που συμμετέχει μόνο ένας προσφοροδότης, η τιμή της προσφοράς του είναι ίση ή λίγο χαμηλότερη της ανώτατης χονδρικής τιμής), η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την άμεση εφαρμογή του, έστω και με την αγορά υπηρεσιών, για ένα καθορισμένο – μεταβατικό – χρονικό διάστημα, που θα

δώσει τον χρόνο στο Υπουργείο Υγείας να αποφασίσει/εφαρμόσει το δικό του σύστημα. Με τη λύση αυτή όπως αναφέραμε, θα είναι δυνατή η αναπροσαρμογή των τιμών, σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, εξοικονομώντας άμεσα (αφού όπως έχει διαπιστωθεί και αναφέρεται πιο πάνω οι τιμές αριθμού φαρμακευτικών προϊόντων της Κύπρου που ελέγχθηκαν πρόσφατα είναι κατά μέσο όρο 20% ψηλότερες) ένα σημαντικό ποσό χρημάτων από τον προϋπολογισμό του ιδιωτικού αλλά και του κρατικού τομέα.

- (iv) Αξιοποιώντας τις δυνατότητες του μηχανογραφημένου συστήματος, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε, παράλληλα να μελετηθεί σοβαρά το ενδεχόμενο τροποποίησης του υφιστάμενου μηχανισμού τιμολόγησης (με τις τέσσερις χώρες αναφοράς, 1 ακριβή, 2 μεσαίες, 1 φθηνή), ο οποίος εφαρμόστηκε με βάση μελέτη που έγινε οκτώ χρόνια προηγουμένως (2004) ως μεταβατικό στάδιο από το προηγούμενο σύστημα και με βάση τα τότε δεδομένα της Κύπρου και του Ευρωπαϊκού χώρου. Σήμερα, η τάση που επικρατεί και ήδη εφαρμόστηκε σε αρκετές χώρες, είναι να χρησιμοποιούνται μηχανισμοί για τον καθορισμό των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων τους, λαμβάνοντας υπόψη τον μέσο όρο των τιμών των 3 ή 6 χαμηλότερων σε τιμές Ευρωπαϊκών χωρών, ή ακόμα υιοθετείται η χαμηλότερη τιμή που επικρατεί στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σημειώνεται ωστόσο ότι στις χώρες αυτές εφαρμόζεται Γενικό Σχέδιο Υγείας.
- (v) Τροποποίηση της σύνθεσης της ΕΕΤΦ, ώστε τα μέλη της να μην έχουν άμεσο συμφέρον στα θέματα που εξετάζονται, σύμφωνα και με πάγια αρχή του διοικητικού δικαίου. Οι εκπρόσωποι των ενδιαφερομένων μερών (εισαγωγέων, παρασκευαστών, φαρμακοποιών) θα μπορούν να καλούνται σε συνεδρίες της ΕΕΤΦ κατά τις οποίες εξετάζονται θέματα που τους αφορούν και να εκφράζουν τις απόψεις τους.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι τα πιο πάνω θέματα είναι ιδιαίτερα σημαντικά και εισηγήθηκε στον τέως Υπουργό Υγείας όπως – με βάση τις εξουσίες που του παρέχει η νομοθεσία –προχωρήσει αμέσως στη λήψη των κατάλληλων αποφάσεων/μέτρων.

Αναφορικά με το σημείο (i) πιο πάνω, πληροφορηθήκαμε, ότι από τον Μάιο 2012, κατόπιν οδηγιών του τέως Υπουργού Υγείας λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς τιμολόγησης φαρμάκων, οι τιμές της Ελλάδας σύμφωνα με το πιο πρόσφατο δημοσιευμένο δελτίο τιμών.

Επίσης, αναφορικά με το σημείο (iii) πιο πάνω, το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφασή του στις 18.7.2012 εξουσιοδότησε τον τέως Υπουργό Υγείας να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για την αγορά υπηρεσιών από συγκεκριμένη εταιρεία στην Ελλάδα με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με σκοπό τη δημιουργία βάσης δεδομένων για αναθεώρηση της τιμολογιακής πολιτικής σε σχέση με τα φάρμακα. Στις 14.9.2012, υπογράφηκε σύμβαση με την εν λόγω εταιρεία έναντι €13.455 + Φ.Π.Α. η οποία ωστόσο όπως πληροφορηθήκαμε, δεν μπορεί να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της, με αποτέλεσμα την καθυστέρηση στην επικαιροποίηση του τιμοκαταλόγου.

Τον Οκτώβριο 2012, όπως πληροφορηθήκαμε από επιστολή του τέως Υπουργού προς τους ενδιαφερόμενους φορείς του τομέα των φαρμακευτικών προϊόντων, το Υπουργικό Συμβούλιο είχε αποφασίσει την 1.10.2012 όπως (i) ο τιμοκατάλογος των φαρμακευτικών προϊόντων επικαιροποιείται κάθε 2 χρόνια και οι τιμές των νέων φαρμάκων κάθε 12 μήνες, στα πρώτα 2 χρόνια και, στη συνέχεια, κάθε 2 χρόνια, (ii) το ποσοστό κέρδους των φαρμακευτικών προϊόντων με χονδρική τιμή μέχρι €50, παραμένει στο 37%, εκείνων με χονδρική τιμή €50 - €250, μειωθεί στο 33% (από 37%) και εκείνων με χονδρική τιμή άνω των €250, μειωθεί στο 25% (από 37%) και, ταυτόχρονα, θα επιβάλλεται τέλος εκτέλεσης συνταγής €1 ανά συνταγή, (iii) αξιολογείται η τιμολογιακή πολιτική κάθε 4 χρόνια από την ΕΕΤΦ, αρχίζοντας από το 2013, το αποτέλεσμα της οποίας θα κοινοποιείται στον Υπουργό για ενημέρωση/λήψη απόφασης για ενδεχόμενη τροποποίηση του συστήματος τιμολόγησης και, (iv) φιλελευθεροποιηθούν οι τιμές των μη συνταγογραφούμενων φαρμάκων από 14.1.2013.

Με την πιο πάνω Απόφαση, οι ρυθμίσεις που έγιναν είναι – κατά την άποψη μας – δυσμενέστερες για τους καταναλωτές από εκείνες που ίσχυαν προηγουμένως. Συγκεκριμένα:

- (i) Η επικαιροποίηση του τιμοκαταλόγου, όπως καθορίστηκε με παλαιότερη Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (το 2008), θα γινόταν κάθε χρόνο, ρύθμιση η οποία ήταν πιο ευνοϊκή από αυτήν που αποφασίστηκε πρόσφατα (να γίνεται δηλαδή κάθε 2 χρόνια), αφού η σημασία της όσο το δυνατόν ταχύτερης επικαιροποίησης είναι ουσιαστική και προς όφελος του καταναλωτή. Σημειώνεται ότι οι τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων μειώνονται συνήθως (λόγω γενερικών, ανταγωνισμού) γι' αυτό και είχαμε εισηγηθεί στην παρ. (η)(iii) πιο πάνω την εφαρμογή μηχανογραφημένου συστήματος, για την όσο το δυνατό καλύτερη παρακολούθηση των τιμών και αναπροσαρμογής τους το ταχύτερο δυνατό.
- (ii) Το ποσοστό κέρδους ύψους 37% που ίσχυε στην Κύπρο, την καθιστούσε την δεύτερη χώρα με το ψηλότερο ποσοστό κέρδους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η νέα ρύθμιση που έγινε, διατηρεί το εν λόγω ποσοστό για φαρμακευτικά προϊόντα χονδρικής τιμής μέχρι €50. Αυτό συνεπάγεται λιανική τιμή €72,50 (προσθέτοντας το ποσοστό κέρδους ύψους 37%, 3% έξοδα και 5% ΦΠΑ). Δεδομένου ότι η λιανική τιμή πώλησης του μεγαλύτερου ποσοστού των φαρμακευτικών προϊόντων – πέραν του 80% σε αξία – είναι κάτω των €72,50, στις περιπτώσεις αυτές, ο καταναλωτής δεν θα επωφεληθεί, αλλά αντίθετα, θα επιβαρυνθεί με €1 επιπλέον για την εκτέλεση κάθε συνταγής. Τα φαρμακευτικά προϊόντα, πέραν των €72,50 λιανικής τιμής πώλησης, για τα οποία θα υπάρξει όφελος από τη μείωση του ποσοστού κέρδους, όπως αναφέρθηκε, αποτελούν ένα πολύ μικρό ποσοστό των συνολικών αγορών του.
- (iii) Όπως αναφέρθηκε στην παρ.(γ) πιο πάνω, σύμφωνα με τις διατάξεις του σχετικού Νόμου, η ΕΕΤΦ επανεξετάζει το θέμα του μηχανισμού ελέγχου των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων μία φορά τον χρόνο τουλάχιστον ή όταν παρατηρούνται σημαντικές μεταβολές και, όπου κρίνει σκόπιμο, προβαίνει στις ανάλογες διαφοροποιήσεις. Με την πρόσφατη Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η τιμολογιακή πολιτική θα αξιολογείται κάθε 4 χρόνια, για ενδεχόμενη τροποποίηση του συστήματος τιμολόγησης. Το χρονικό διάστημα των 4 χρόνων που καθορίστηκε για εξέταση/τροποποίηση της πολιτικής/συστήματος, είναι πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα και, ως εκ τούτου, οι τιμές δεν θα αντανακλούν άμεσα τις διεθνείς εξελίξεις στον τομέα της τιμολόγησης των φαρμακευτικών προϊόντων.
- (iv) Η φιλελευθεροποίηση των τιμών των μη συνταγογραφούμενων φαρμάκων (από 14.1.2013), ήταν πάγιο αίτημα των φαρμακοποιών/εμπόρων/κατασκευαστών φαρμακευτικών προϊόντων και κρίνουμε ότι δεν θα αποβεί τελικά προς όφελος των καταναλωτών. Ως εκ τούτου η πιο πάνω παραχώρηση που έγινε από το Υπουργείο, δεν φαίνεται να αντισταθμίστηκε από οποιοδήποτε ουσιαστικό αντάλλαγμα υπέρ των καταναλωτών.
- (v) Η μείωση των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων (ο τιμοκατάλογος των οποίων δεν έχει ακόμα δημοσιοποιηθεί), κατά μέσο όρο 7% περίπου (όπως πληροφορηθήκαμε από δημοσιεύματα του τύπου και δηλώσεις αρμοδίων), ήταν επιβεβλημένη διόρθωση της στρέβλωσης που δημιουργήθηκε με την απόφαση του πρώην Υπουργού τον Ιούλιο 2010 και επαναβεβαίωση της τον Αύγουστο 2011 (κατόπιν μελέτης και εισήγησης της ΕΕΤΦ), να χρησιμοποιούνται οι τιμές του 6^{ου} Δελτίου Τιμών του έτους 2009 της Ελλάδας, όταν αυτή ήταν η τρίτη ακριβότερη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων. Σημειώνεται ότι η Ελλάδα είναι χώρα αναφοράς, η οποία λαμβάνεται υπόψη στον μηχανισμό/σύστημα τιμολόγησης της Κύπρου ως η φθηνή (από τις 4 χώρες), με αποτέλεσμα οι τιμές της Κύπρου να καταστούν ακριβότερες από τον μέσο όρο – που ήταν ο επιδιωκόμενος σκοπός του συστήματος τιμολόγησης που εφαρμόστηκε τον Μάρτιο 2005 – της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων στην Ελλάδα σημείωσαν δραστική μείωση το 2010, τοποθετώντας την Ελλάδα ανάμεσα στις 3 φθηνότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι αρμόδιοι φορείς ωστόσο στην Κύπρο (ΕΕΤΦ και Υπουργός), δεν προχώρησαν αμέσως στην αλλαγή της προηγούμενης απόφασης, ώστε να επωφεληθεί τις μειώσεις ο Κύπριος καταναλωτής, κάτι που έγινε με αρκετή καθυστέρηση με την πρόσφατη Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

(vi) Όσον αφορά τις υπόλοιπες εισηγήσεις μας που αναφέρονται στην παρ. (η) πιο πάνω (Μηχανογραφημένο σύστημα ελέγχου/παρακολούθησης τιμής, τροποποίηση της σύνθεσης της ΕΕΤΦ) δεν φαίνεται – από την πιο πάνω επιστολή του τέως Υπουργού Υγείας – να έχουν ληφθεί υπόψη.

Στο μεταξύ, οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες τερμάτισαν τον Νοέμβριο 2012 τη σύμβαση αγοράς υπηρεσιών για τη δημιουργία βάσης δεδομένων με σκοπό την αναθεώρηση των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων, με αποτέλεσμα να καθυστερήσει η επικαιροποίηση του καταλόγου τιμών. Ωστόσο, το διάταγμα του τέως Υπουργού Υγείας, για μείωση του ποσοστού κέρδους των φαρμακοποιών με ταυτόχρονη καταβολή από τους καταναλωτές της επιβάρυνσης του €1 ανά συνταγή, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 19.10.2012 με έναρξη της ισχύος του από 14.1.2013.

Δαπάνες φαρμάκων. Οι δαπάνες φαρμάκων του δημόσιου τομέα για τα τελευταία έξι χρόνια, παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα :

	2011	2010	2009	2008	2007	2006
	€ εκ.	€ εκ.	€ εκ.	€ εκ.	€ εκ.	€ εκ.
Δαπάνες	109,3	103,1	99,7	98,3	84,6	75,2

(α) Το σύνολο των αγορών για το 2011, σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο μηχανογραφημένο σύστημα των Κεντρικών Αποθηκών, έγινε από 88 προμηθευτές οι 20 από τους οποίους έχουν προμηθεύσει φάρμακα αξίας €88,1 εκ. ή το 79,7% του συνόλου (2010 : 85, 20, €84,4 εκ. και 81,3%, αντίστοιχα).

(β) **Φάρμακα ψηλού κόστους.** Ποσό ύψους €42,7 εκ. ή 38,7% της συνολικής δαπάνης, αφορά σε 25 από τα περίπου 1500 φάρμακα που αγοράστηκαν κατά το 2011 (2010: 38,4 εκ., 37,0% και 1600, αντίστοιχα) και ανήκουν στις κατηγορίες των φαρμάκων για τον καρκίνο, το νευρικό σύστημα, τη θαλασσαιμία, τη ρευματοειδή αρθρίτιδα, τον διαβήτη, των ανοσοσφαιρινών και των αντιβακτηριακών.

Στους διαγωνισμούς προσφορών που προκηρύσσονται από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες για την προμήθεια φαρμάκων, παρατηρήθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις συμμετέχει μόνο ένας οικονομικός φορέας και ως εκ τούτου, οι τιμές των εν λόγω φαρμάκων, αντί να είναι προϊόν υγιούς ανταγωνισμού (που είναι ο σκοπός ενός διαγωνισμού) διαμορφώνονται υπό μονοπωλιακό καθεστώς. Η απουσία ανταγωνισμού, οφείλεται στο γεγονός ότι, τα εν λόγω φάρμακα αφορούν βασικά σε φάρμακα τα οποία όπως πληροφορηθήκαμε, προστατεύονται από περίοδο αποκλειστικότητας δικαιωμάτων (πατέντα) και ως εκ τούτου δεν έχουν μέχρι σήμερα εισαχθεί στην αγορά γενόσημα (generic) φάρμακα. Επισημαίνεται ότι, όταν τα πρωτότυπα φάρμακα εισάγονται στην αγορά, προστατεύονται κατά κανόνα από δεκαετή περίοδο αποκλειστικότητας δικαιωμάτων, με δυνατότητα περαιτέρω παράτασης της αποκλειστικότητας (από διπλώματα ευρεσιτεχνίας), με αποτέλεσμα τη μεγάλη καθυστέρηση στην εισαγωγή γενόσημων φαρμάκων.

Ως εκ τούτου, δημιουργούνται συνθήκες μονοπωλίου για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

Για αντιμετώπιση των μονοπωλιακών περιπτώσεων η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως μελετάται/εξετάζεται προηγουμένως σε βάθος κατά πόσον διατίθενται στην αγορά άλλα φάρμακα/φαρμακευτικές θεραπείες με το ίδιο θεραπευτικό αποτέλεσμα, ώστε να προκηρύσσονται διαγωνισμοί με ανταγωνισμό ισοδύναμων θεραπευτικά φαρμακευτικών ουσιών. Όπως έχει διαπιστωθεί, στις λίγες περιπτώσεις που έχει εφαρμοστεί η πιο πάνω μέθοδος, υποβλήθηκαν πολύ συμφέρουσες τιμές, εξ αιτίας του ανταγωνισμού που αναπτύχθηκε. Στις περιπτώσεις που αυτό δεν είναι εφικτό και οι συνθήκες μονοπωλίου είναι αναπόφευκτες, εισηγηθήκαμε όπως οι επιτροπές αξιολόγησης προβαίνουν στη δέουσα έρευνα για αξιολόγηση της λογικότητας της τιμής της μοναδικής προσφοράς, τα αποτελέσματα της οποίας να περιλαμβάνονται στις εκθέσεις αξιολόγησης που υποβάλλονται στο Συμβούλιο Προσφορών, ώστε αυτό να έχει ενώπιόν του όλα τα στοιχεία κατά τη λήψη των σχετικών αποφάσεων.

(γ) **Εκθεση Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου σχετικά με τη λειτουργία της Επιτροπής Φαρμάκων.** Το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφασή του ημερ. 14.2.2007 ενέκρινε τη νέα σύσταση, τους όρους εντολής και τον τρόπο λειτουργίας της Επιτροπής Φαρμάκων.

Οι όροι εντολής της Επιτροπής Φαρμάκων, αφορούν κυρίως στην εξέταση αιτημάτων που αφορούν σε εισαγωγή νέων φαρμάκων στο κρατικό συνταγολόγιο, στον κατάλογο δηλαδή των φαρμακευτικών προϊόντων που χορηγούνται από τα κρατικά νοσηλευτήρια, στην εξέταση αιτημάτων που αποτελούν εξειδικευμένα περιστατικά για προμήθεια φαρμακευτικής αγωγής, καθώς επίσης στην αναθεώρηση του κρατικού συνταγολογίου ως προς τα υφιστάμενα φάρμακα.

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου διενήργησε έλεγχο με στόχο την αξιολόγηση της Επιτροπής Φαρμάκων ως προς τους όρους εντολής της, τη σύνθεση και τον τρόπο λειτουργίας της. Σύμφωνα με τη σχετική έκθεση ελέγχου που υποβλήθηκε στο Υπουργείο Υγείας την 1.11.2010, διαπιστώθηκαν αδυναμίες και έγιναν συγκεκριμένες συστάσεις. Επιπρόσθετα, η Υπηρεσία μας σε επιστολή της προς τον τότε Υπουργό Υγείας στις 9.5.2012 εισηγήθηκε την τροποποίηση των κριτηρίων για τη σύνθεση των μελών της Επιτροπής Φαρμάκων, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα εναλλαξιμότητας τους σε καθορισμένα χρονικά διαστήματα.

Παρακαλούμε όπως ενημερωθούμε για τις ενέργειες που έγιναν.

(δ) Επιτροπή Ελέγχου και Ενημέρωσης. Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, εκκρεμούσε η σύσταση και λειτουργία της Επιτροπής Ελέγχου και Ενημέρωσης με βάση την προαναφερθείσα Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Ο βασικός ρόλος της Επιτροπής θα είναι ο έλεγχος κατά πόσον η συνταγογράφηση συνάδει με τους περιορισμούς και τα πρωτόκολλα θεραπείας που καθορίζονται στο συνταγολόγιο των κρατικών νοσηλευτηρίων και στις αποφάσεις της Επιτροπής Φαρμάκων και θα αναλαμβάνει τη διεξαγωγή ειδικών σεμιναρίων για την ενημέρωση και προώθηση της κλινικής πρακτικής για τα φάρμακα, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Επιτροπής Φαρμάκων.

(ε) Κρατικό συνταγολόγιο. Το τελευταίο κρατικό συνταγολόγιο, ο κατάλογος δηλαδή των φαρμακευτικών σκευασμάτων που χορηγούνται από τα κρατικά νοσηλευτήρια, εκδόθηκε τον Ιανουάριο 2003. Ενόψει του μεγάλου χρονικού διαστήματος που έχει μεσολαβήσει από το 2003 μέχρι σήμερα, κατά το οποίο έχει εγκριθεί από την Επιτροπή Φαρμάκων η εισαγωγή στα κρατικά νοσηλευτήρια αρκετών φαρμακευτικών σκευασμάτων, η Υπηρεσία μας επανέλαβε την άποψη ότι θα πρέπει να μελετηθεί από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες η αναθεώρησή του.

Μηχανογράφηση.

Επέκταση και εγκατάσταση της λειτουργίας των συστημάτων Διαχείρισης Αποθεμάτων (SAP) και Διαχείρισης και Τιμολόγησης Συνταγών (PPIS/Medico). Τα μηχανογραφημένα συστήματα Διαχείρισης Αποθεμάτων και Διαχείρισης και Τιμολόγησης Συνταγών άρχισαν να εγκαθίστανται στις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες τον Ιούλιο 2009. Ωστόσο, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, εξακολουθούσε να εκκρεμεί η εγκατάσταση των πιο πάνω συστημάτων σε αρκετά φαρμακεία των νοσοκομείων και ιατρικών κέντρων, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η παρακολούθηση της κατανάλωσης των φαρμάκων και του ύψους των αποθεμάτων και κατ' επέκταση η άσκηση αποτελεσματικής και αποδοτικής διαχείρισης των φαρμάκων από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες.

Σημειώνεται ότι το λογισμικό σύστημα Διαχείρισης Αποθεμάτων έχει εφαρμοστεί σε 32 από τα 48 φαρμακεία των κρατικών νοσοκομείων και ιατρικών κέντρων, ενώ το λογισμικό σύστημα Διαχείρισης και Τιμολόγησης Συνταγών εγκαταστάθηκε σε μόλις 23 φαρμακεία.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ολοκληρωθεί η εγκατάσταση των συστημάτων το συντομότερο δυνατόν και προς τούτο να ετοιμαστεί σχετικό χρονοδιάγραμμα για την παρακολούθηση της υλοποίησης του έργου.

Φαρμακευτικές αποθήκες.

(α) Κεντρική αποθήκη. Παρόλο ότι, για απάμβλυνση του προβλήματος της στενότητας χώρου στην κεντρική αποθήκη, από τον Σεπτέμβριο του 2009, έχει ενοικιαστεί πρόσθετος αποθηκευτικός χώρος στη βιοτεχνική περιοχή Λατσιών, στον οποίο μεταφέρθηκαν τα αναλώσιμα υλικά, εντούτοις, λόγω του συνεχώς αυξανόμενου αριθμού των φαρμάκων καθώς και της αλλαγής του τρόπου συσκευασίας τους, παρατηρήθηκε στενότητα χώρου στην κεντρική αποθήκη με αποτέλεσμα να προκύπτουν λειτουργικά προβλήματα στη

διαδικασία τοποθέτησης των αποθεμάτων. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως αξιολογηθούν οι αποθηκευτικοί χώροι που χρησιμοποιούνται από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες ώστε να εξακριβωθεί κατά πόσο είναι ικανοποιητικοί για τις ανάγκες των Υπηρεσιών. Εισηγήθηκε επίσης όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο ανέγερσης ιδιόκτητης αποθήκης με προδιαγραφές που απαιτούνται για την αποθήκευση φαρμάκων και αναλωσίμων.

Ο Διευθυντής Φαρμακευτικών Υπηρεσιών μάς ανέφερε ότι με βάση σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για ανέγερση ιδιόκτητης αποθήκης στην οποία να μεταφερθούν οι αποθήκες των Φαρμακευτικών και Ιατρικών Υπηρεσιών, έχουν αρχίσει συντονισμένες ενέργειες σε συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων κρατικών Υπηρεσιών (Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, Ιατρικές Υπηρεσίες, Υπουργείο Οικονομικών), για διερεύνηση της δυνατότητας υλοποίησής της.

(β) Ετήσιο πιστοποιητικό επιθεώρησης. Κατά τα τελευταία χρόνια, δεν διεξάγεται φυσική καταμέτρηση των αποθεμάτων στο τέλος του έτους και ως εκ τούτου δεν ετοιμάζεται ετήσιο πιστοποιητικό επιθεώρησης, το οποίο θα έπρεπε να υποβάλλεται στον Γενικό Λογιστή με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μας, το αργότερο μέχρι τις 31 Μαρτίου κάθε χρόνου, σύμφωνα με τον Κανονισμό Κυβερνητικών Αποθηκών αρ. 110. Όπως πληροφορηθήκαμε, κατά την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, βρισκόταν σε εξέλιξη φυσική καταμέτρηση των αποθεμάτων.

(γ) Πυρασφάλεια. Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, δεν είχαν εφαρμοστεί ορισμένα από τα μέτρα πυροπροστασίας που είχε εισηγηθεί η Πυροσβεστική Υπηρεσία.

Ο Διευθυντής Φαρμακευτικών Υπηρεσιών μάς ανέφερε ότι λαμβάνονται ενέργειες για την εξασφάλιση των απαιτούμενων πιστώσεων για την ολοκλήρωση της εφαρμογής των μέτρων.

Ενοικίαση αποθήκης στα Λατσίδια. Τον Σεπτέμβριο 2009, υπογράφηκε σύμβαση μεταξύ των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών και συγκεκριμένων εταιρειών για ενοικίαση αποθηκευτικών και γραφειακών χώρων για περίοδο 7 ετών. Το ενοίκιο ανέρχεται σε €177.750 ετησίως για τα πρώτα τρία έτη με πρόνοια για αύξηση 8% για κάθε διετία. Επιπρόσθετα, συμφωνήθηκε όπως ποσό ύψους €5.901,72 καταβάλλεται μηνιαίως για επτά έτη, ως απόσβεση του ποσού της δαπάνης που επωμίστηκε ο ιδιοκτήτης για εγκατάσταση εξειδικευμένων συστημάτων στα υποστατικά, κατόπιν απαίτησης των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών. Αναφορικά με το θέμα αυτό, η Υπηρεσία μας παρατήρησε, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

(α) Το υποστατικό επιλέγηκε χωρίς την ετοιμασία κτιριολογικού προγράμματος και σχετικών προδιαγραφών και χωρίς την προκήρυξη προσφοράς για εκδήλωση ενδιαφέροντος, ώστε να εξευρεθεί το καταλληλότερο και το οικονομικά πιο συμφέρον κτίριο. Σημειώνεται ότι η ενοικίαση και αγορά ακινήτων εξαιρείται από τις διατάξεις του περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για συναφή θέματα Νόμου (Ν.12(Ι)/2006), ωστόσο, η εν λόγω εξαίρεση δεν νομιμοποιεί τις Υπηρεσίες που προτίθενται να ενοικιάσουν ή να αγοράσουν κτίρια να παραβλέπουν τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της ίσης μεταχείρισης.

(β) Το εμβαδόν του υποστατικού που ενοικιάστηκε ανέρχεται σε 3.216 τ.μ. (2.963 τ.μ. αποθήκες και 253 τ.μ. γραφειακοί χώροι), η ορθότητα ωστόσο των υπολογισμών του αναγκαίου εμβαδού για ικανοποίηση των αναγκών των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, δεν ήταν δυνατό να επιβεβαιωθεί λόγω της μη ετοιμασίας κτιριολογικού προγράμματος.

(γ) Σημειώνεται ότι, το Υπουργείο Οικονομικών είχε εγκρίνει την ενοικίαση των εν λόγω υποστατικών, με τους όρους οι οποίοι είχαν εκ των προτέρων εγκριθεί και από την Επαρχιακή Επιτροπή Ενοικίων, παρόλο ότι, δεν είχε προηγηθεί δημοσίευση εκδήλωσης ενδιαφέροντος από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες προϋπόθεση που το ίδιο το Υπουργείο Οικονομικών θεωρεί απαραίτητη για την ενοικίαση υποστατικών.

ΜΕΡΟΣ 5 - ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

5.1 ΔΗΜΟΙ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Μέρος Α

Σύμφωνα με τον περί Δήμων Νόμο, το Υπουργικό Συμβούλιο διατάζει τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος σε πόλη, Κοινότητα ή σύμπλεγμα, με πληθυσμό πέραν των 5.000 κατοίκων ή κάτω από 5.000 κατοίκους αν ικανοποιηθεί ότι η περιοχή αυτή έχει την οικονομική δυνατότητα να λειτουργεί ως Δήμος ικανοποιητικά και αποτελεσματικά, για να εξακριβωθεί η επιθυμία των εκλογέων για ανακήρυξη της περιοχής τους σε Δήμο. Με διατάγματα του Υπουργικού Συμβουλίου, τα οποία δημοσιεύτηκαν στις 19.10.2011 στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, οι περιοχές των Κοινοτικών Συμβουλίων Γερίου, Τσερίου, Λειβαδιών, Ύψωνα, Σωτήρας και Δρομολαξιάς - Μενεού, κηρύχθηκαν σε Δήμους. Η ίδρυση των νέων Δήμων συνεπάγεται αυξημένη χορηγία από το κράτος και αυξημένες δαπάνες για τους Δήμους αυτούς, αφού θα πρέπει να πληρωθούν οργανικές και άλλες θέσεις που προβλέπονται στον Νόμο, όπως, για παράδειγμα, του Δημοτικού Γραμματέα, Δημοτικού Μηχανικού, Δημοτικού Ταμία κ.ά. και θα πρέπει να δημιουργηθούν και στελεχωθούν νέα Τμήματα π.χ. Τεχνική Υπηρεσία. Αυξημένες δαπάνες θα προκύψουν επίσης για την αντιμισθία, έξοδα παραστάσεως και άλλα επιδόματα του Δημάρχου και αποζημίωση, έξοδα παραστάσεως και άλλα επιδόματα των Δημοτικών Συμβούλων, καθώς επίσης και για συνταξιοδοτικά οφέλη του Δημάρχου και των υπαλλήλων. Σήμερα λειτουργούν 39 Δήμοι, από τους οποίους οι 9 είναι εκτοπισμένοι, μετά την κατάληψη των περιοχών τους από τα τουρκικά στρατεύματα κατοχής. Το προσωπικό των εκτοπισμένων Δήμων είναι αποσπασμένο προσωρινά σε διάφορες Κυβερνητικές Υπηρεσίες και Ημικρατικούς Οργανισμούς και τα έσοδά τους προέρχονται κυρίως από μισθούς που καταβάλλονται από τις Υπηρεσίες στις οποίες απασχολούνται οι δημοτικοί υπάλληλοι, καθώς επίσης και από κρατική χορηγία. Οι Δήμοι αυτοί συνεχίζουν να καταβάλλουν στους υπαλλήλους όλες τις απολαβές τους από τα έσοδα αυτά.

Για τους Δήμους που βρίσκονται στις ελεύθερες περιοχές, εκτός από τα θέματα γενικής φύσεως που εκτίθενται πιο κάτω, που προέκυψαν από τον έλεγχο που διενεργήθηκε κατά το ελεγκτικό έτος 2011/2012, σημειώνεται ότι στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση των Δήμων (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), που αφορούν στα έτη για τα οποία διενεργήθηκε έλεγχος, παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, ώστε να παρέχεται μια ολοκληρωμένη εικόνα αυτών των Δήμων και να υπάρχει η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ τους.

Οικονομική κατάσταση. Οι περισσότεροι Δήμοι συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν σοβαρό οικονομικό πρόβλημα και πρόβλημα ρευστότητας, το οποίο θα ήταν οξύτερο εάν η κρατική χορηγία δεν έφθανε πολλές φορές μέχρι και σε ποσοστό 40% των εσόδων των Δήμων, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να καλύψουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους. Για αποτροπή οικονομικής κατάρρευσης, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως οι Δήμοι ετοιμάσουν πρόγραμμα μέτρων οικονομικής περισυλλογής, με στόχο την εξάλειψη ή τουλάχιστον τη μείωση των ελλειμμάτων τους. Αναφέραμε επίσης ότι οι Δήμοι θα μπορούσαν να βελτιώσουν την οικονομική τους κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζουν, ασκώντας με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που τους παρέχει η σχετική νομοθεσία για την είσπραξη καθυστερημένων φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων και την επιβολή και είσπραξη όλων των τελών και δικαιωμάτων που προβλέπονται στη νομοθεσία και τους σχετικούς Κανονισμούς.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Οι οικονομικές καταστάσεις των Δήμων ελέγχονται από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και υποβάλλονται, μαζί με τις σχετικές εκθέσεις, στο Δημοτικό Συμβούλιο. Σύμφωνα με το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να υποβάλλονται για έλεγχο μέχρι την 30ή Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους.

Οι Δήμοι Γεροσκήπου και Αγλαντζιάς δεν είχαν υποβάλει, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, για έλεγχο τις οικονομικές καταστάσεις του έτους 2011, όπως είχαν υποχρέωση, ενώ οι Δήμοι Κάτω Πολεμιδιών, Λατσιών, Αραδίππου, Πόλης Χρυσοχούς, Πέγειας και Παραλιμνίου τις υπέβαλαν καθυστερημένα.

Αποτελέσματα έτους. Στο Παράρτημα IV παρουσιάζονται τα αποτελέσματα έτους, τα έσοδα και έξοδα, καθώς επίσης οι βραχυπρόθεσμες και οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις των Δήμων, για τα έτη για τα οποία έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος των οικονομικών τους καταστάσεων.

Δάνεια. Στο Παράρτημα V παρουσιάζονται τα δάνεια που έχουν συνάψει οι Δήμοι, καθώς και η οφειλή της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των εν λόγω δανείων.

Προϋπολογισμοί

(α) Τακτικός Προϋπολογισμός. Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, ο Τακτικός Προϋπολογισμός για το 2010 ήταν, σε όλους τους Δήμους, ελλειμματικός.

ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2010				
A/A	Δήμος	Προϋπολογισθέντα έσοδα	Προϋπολογισθέντα έξοδα	Έλλειμμα
		€	€	€
1	Λευκωσίας	18.383.400	33.307.889	14.924.489
2	Λεμεσού	25.911.095	44.612.726	18.701.631
3	Λάρνακας	22.758.050	23.108.447	350.397
4	Πάφου	17.048.400	22.161.734	5.113.334
5	Στροβόλου	10.340.415	23.987.994	13.647.579
6	Αγίου Δομετίου	2.476.790	5.895.621	3.418.831
7	Αθηνών	2.432.398	4.377.448	1.945.050
8	Αραδίππου	4.829.100	7.599.400	2.770.300
9	Πόλης Χρυσού	2.132.988	4.037.730	1.904.742
10	Παραλιμνίου	15.585.000	18.136.851	2.551.851
11	Αγίας Νάπας	9.350.521	10.182.500	831.979
12	Δερύνειας	1.394.950	2.419.656	1.024.706
13	Λευκάρων	158.100	1.373.327	1.215.227
14	Γεροσκήπου	5.087.588	5.871.953	784.365
15	Πέγειας	4.617.400	5.191.185	573.785
16	Μέσα Γειτονιάς	2.794.875	5.818.762	3.023.887
17	Γερμασόγειας	5.734.640	7.190.986	1.456.346
18	Κάτω Πολεμιδιών	3.700.050	7.105.550	3.405.500
19	Αγίου Αθανασίου	2.573.171	5.259.102	2.685.931
20	Αγλαντζιάς	3.590.550	7.046.890	3.456.340
21	Έγκωμης	3.708.381	6.302.351	2.593.970
22	Λατσιών	3.807.900	6.589.506	2.781.606
23	Ιδαλίου	3.517.000	4.514.600	997.600
24	Λακατάμιας	7.471.000	12.109.000	4.638.000

Σημ.: Στα προϋπολογισθέντα έσοδα δεν περιλαμβάνονται εισπράξεις από δάνεια, κρατικές χορηγίες και μεταφορές καταθέσεων, σύμφωνα με τους όρους έγκρισης του Προϋπολογισμού, όπως ίσχυαν μέχρι το 2011.

Σύμφωνα με τους όρους έγκρισης του Προϋπολογισμού από τον Υπουργό Εσωτερικών, ο Τακτικός Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ή ακόμη και πλεονασματικός, για την αυτοχρηματοδότηση μέρους των επενδυτικών δαπανών.

Σημειώνεται ότι η μεταβατική περίοδος για ισοσκέλιση του Προϋπολογισμού, που παραχωρήθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών το 1996, ανανεώνεται συνεχώς, με αποτέλεσμα να μην ασκεί, σε συνεννόηση με τον Υπουργό Οικονομικών, το δικαίωμα της μη αποδέσμευσης του ποσού της γενικής χορηγίας που αναλογεί σε κάθε Δήμο, όπως προβλέπεται στους όρους έγκρισης των Προϋπολογισμών, σε περίπτωση που δεν υπάρξει συμμόρφωση με τους όρους αυτούς.

Με επιστολή μας στις 5.6.2007, προς τον Υπουργό Εσωτερικών, τον πληροφορήσαμε ότι ο όρος για ισοσκέλιση του Τακτικού Προϋπολογισμού που τίθεται κατά την έγκριση των Προϋπολογισμών των Δήμων και για τον οποίο η Υπηρεσία μας κάθε χρόνο κάνει αναφορά, θεωρείται από τους Δήμους πρακτικά ανεφάρμοστος, ιδιαίτερα όσον αφορά στη μη συμπερίληψη της κρατικής χορηγίας στα έσοδα των Δήμων, για σκοπούς ισοσκέλισης του Τακτικού Προϋπολογισμού, θέση με την οποία τείνουμε να συμφωνήσουμε, ειδικά λαμβάνοντας υπόψη ότι η κρατική χορηγία φθάνει πολλές φορές μέχρι και σε ποσοστό 40% των εσόδων των Δήμων. Εισηγηθήκαμε στον Υπουργό Εσωτερικών όπως υποδείξει στους Δήμους τον τρόπο με τον οποίο πιστεύει ότι ο όρος που θέτει περί ισοσκέλισης του Προϋπολογισμού θα μπορούσε να καταστεί πρακτικά εφαρμόσιμος, χωρίς όμως να έχουμε ενημέρωση ότι έγινε σχετική υπόδειξη.

Από το 2012 τροποποιήθηκαν οι όροι έγκρισης του Προϋπολογισμού και για ισοσκέλισή του λαμβάνεται πλέον υπόψη στα έσοδα και η κρατική χορηγία.

(β) Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, στους περισσότερους Δήμους, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως για το 2010 δεν ετοιμάστηκε πάνω σε ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ούτε και συμβαδίζει με τη δυνατότητα εκτέλεσής του, με αποτέλεσμα το ποσοστό των αδαπάνητων ποσών προς τις προϋπολογισθείσες δαπάνες να είναι πολύ ψηλό.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΔΗΜΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2010					
A/A	Δήμος	Προϋπολογισμός	Πραγματικές δαπάνες	Αδαπάνητα ποσά	Ποσοστό αδαπάνητων ποσών
		€	€	€	%
1	Λευκωσίας	44.697.841	11.452.623	33.245.218	74
2	Λεμεσού	21.202.991	9.274.476	11.928.515	56
3	Λάρνακας	32.036.000	1.845.838	30.190.162	94
4	Πάφου*	17.735.188	3.031.824	14.703.364	83
5	Στροβόλου	8.092.043	1.279.721	6.812.322	84
6	Αγίου Δομετίου	5.346.600	1.862.563	3.484.037	65
7	Αθηνών*	5.690.000	580.368	5.109.632	90
8	Αραδίππου	6.780.000	1.491.195	5.288.805	78
9	Πόλης Χρυσοχούς*	7.687.047	0	7.687.047	100
10	Παραλινίου	50.537.000	8.291.200	42.245.800	84
11	Αγίας Νάπας*	3.800.000	677.306	3.122.694	82
12	Δερύνειας*	9.445.000	1.359.260	8.085.740	86
13	Λευκάρων*	611.250	149.583	461.667	76
14	Γεροσκήπου*	11.408.481	1.497.081	9.911.400	87
15	Πέγειας*	4.270.000	1.148.762	3.121.238	73
16	Μέσα Γειτονιάς	6.539.500	2.569.565	3.969.935	61
17	Γερμασόγειας*	9.217.000	0	9.217.000	100
18	Κάτω Πολεμιδιών*	4.548.500	244.351	4.304.149	95
19	Αγίου Αθανασίου	14.560.000	2.820.255	11.739.745	81
20	Αγλαντζιάς	4.721.667	2.119.774	2.601.893	55
21	Έγκωμης*	8.977.200	1.048.201	7.928.999	88
22	Λατσιών*	7.251.000	1.285.500	5.965.500	82
23	Ιδαλίου*	6.909.000	1.315.305	5.593.695	81
24	Λακατάμιας*	6.878.000	980.003	5.897.997	86

*Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων των Δήμων Πάφου, Πόλης Χρυσοχούς, Αθηνών, Λατσιών, Λακατάμιας, Έγκωμης, Κάτω Πολεμιδιών, Γερμασόγειας, Δερύνειας, Αγίας Νάπας, Γεροσκήπου, Πέγειας και Ιδαλίου για το έτος 2010 δεν διενεργήθηκε ακόμη και τα στοιχεία που παρουσιάζονται δόθηκαν από τους Δήμους.

Αδυναμίες στη λειτουργία των υπηρεσιών των Δήμων. Σε αρκετούς Δήμους εξακολουθεί να παρατηρούνται σοβαρές αδυναμίες στην ομαλή λειτουργία των υπηρεσιών τους και ιδιαίτερα των Οικονομικών, οι οποίες οφείλονται κυρίως στη μη πιστή εφαρμογή Νόμων, Κανονισμών και των ενδεδειγμένων διαδικασιών, στις αδυναμίες των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, στη μη ολοκλήρωση της μηχανογράφησης, στα προβλήματα που παρουσιάζουν λογισμικά προγράμματα που εφαρμόστηκαν και στην ελλιπή οργάνωση/διαχείριση του Αρχείου.

Εσωτερικός έλεγχος.

(α) Το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου καλείται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αναβάθμιση των υπηρεσιών σε κάθε Δήμο και ο σύγχρονος έλεγχος απαιτεί όπως ο εσωτερικός ελεγκτής ετοιμάζει πρόγραμμα εργασίας, διεξάγει μελέτες και έρευνες για να διαπιστώνει την ορθή εφαρμογή των Κανονισμών και των ενδεδειγμένων διαδικασιών, καθοδηγεί και συμβουλεύει το προσωπικό σχετικά με τον τρόπο επίλυσης προβλημάτων που προκύπτουν, προωθεί, όπου χρειάζεται, την εφαρμογή νέων συστημάτων και διαδικασιών για βελτίωση της λειτουργικότητας και κατ' επέκταση της παραγωγικότητας του Δήμου και ετοιμάζει περιεκτικές εκθέσεις για τα αποτελέσματα των ελέγχων που διεξάγει, για υποβολή στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα Δημοτικά Συμβούλια λάβουν μέτρα για οργάνωση και ενδυνάμωση του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

(β) Παρά τις βελτιώσεις που παρατηρήθηκαν, εξακολουθεί να υπάρχουν αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου στους περισσότερους Δήμους, που καλύπτουν διάφορες δραστηριότητές τους, όπως:

- (i) Αδυναμία παρακολούθησης και έγκαιρης είσπραξης καθυστερημένων φορολογιών.
- (ii) Μη ετοιμασία συμφιλωτικών καταστάσεων για τις φορολογίες.
- (iii) Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση ενδεδειγμένων μητρώων, που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο.
- (iv) Μη συμφιλώση και ανεπαρκής έλεγχος των μισθών.
- (v) Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων.
- (vi) Μη κατάλληλη συμπλήρωση πάντοτε των ενταλμάτων πληρωμής και μη επισύναψη σ' αυτά των απαραίτητων δικαιολογητικών.
- (vii) Έλλειψη επαρκών μέτρων ασφαλείας στα μηχανογραφημένα συστήματα.

Δαπάνες προσωπικού. Σε αρκετούς Δήμους, το ποσοστό δαπανών προς τα έξοδα του μόνιμου και εργατικού προσωπικού, περιλαμβανομένων των υπερωριών, του 13ου μισθού και των εισφορών στα διάφορα Ταμεία, είναι πολύ ψηλό.

Στο Παράρτημα VI παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσαν οι Δήμοι, μαζί με το ανάλογο κόστος.

Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων

(α) Σύμφωνα με τους περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμούς, για την ίδρυση των πιο πάνω Ταμείων μεταφέρεται κάθε έτος από το Δημοτικό Ταμείο ποσοστό, το οποίο καθορίζεται από τους Κανονισμούς, επί του μισθού κάθε υπαλλήλου, για κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων. Το ποσό που προκύπτει κατατίθεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και χρεώνεται στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων του Δήμου.

Με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, για τον υπολογισμό του πραγματικού κόστους που πρέπει να χρεώνεται στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων και του αναγκαίου ποσού που θα πρέπει να καταβάλλεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για καταβολή των ωφελημάτων αυτών, πρέπει να διενεργείται αναλογιστική μελέτη σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια).

Παρατηρήθηκε ότι, παρά τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, οι Δήμοι Μέσα Γειτονιάς και Πέγειας δεν προχώρησαν στη διενέργεια αναλογιστικής μελέτης, με αποτέλεσμα να μη γνωρίζουν επακριβώς τις υποχρεώσεις τους προς το πιο πάνω Ταμείο.

(β) Λόγω οικονομικών δυσκολιών, οι περισσότεροι Δήμοι συνεχίζουν να μην εισφέρουν στα πιο πάνω Ταμεία ή εισφέρουν μικρότερα ποσά απ' ό,τι θα έπρεπε. Μετά από υπόδειξή μας, σε 22 Δήμους διενεργήθηκε κατά τα έτη 2004 μέχρι 2010 αναλογιστική μελέτη, από την οποία διαφάνηκε ότι, λόγω ελλειμματικών εισφορών, όλοι οι Δήμοι οφείλουν μεγάλα ποσά στα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Συγκεκριμένα, στους 22 Δήμους που έγινε αναλογιστική μελέτη, οι ελλειμματικές υποχρεώσεις τους προς τα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ανέρχονταν σε €183,6 εκ., ενώ οι οφειλές τους για τις συγκεκριμένες ελλειμματικές υποχρεώσεις στα Ταμεία αυτά στις 31.12.2010, ανέρχονταν σε €166,6 εκ., όπως φαίνεται στην πιο κάτω κατάσταση.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΦΕΙΛΩΝ ΔΗΜΩΝ ΣΤΑ ΤΑΜΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΔΩΡΗΜΑΤΩΝ				
Α/Α	Δήμος	Αναλογιστική μελέτη		Οφειλή Δήμου στις 31.12.2010
		Ημερομηνία αναφοράς	Ελλειμματικές υποχρεώσεις	
			€	€
1	Πόλης Χρυσοχούς	31.12.2004	623.640	121.532
2	Αραδίππου	31.12.2005	1.659.052	1.659.052
3	Λεμεσού	31.12.2006	73.441.921	69.719.350
4	Λακατάμιας	31.12.2006	2.506.518	1.933.196
5	Στροβόλου	31.12.2006	4.207.420	2.635.507
6	Γερμασόγειας	31.12.2006	1.961.473	1.576.600
7	Αγίου Αθανασίου	31.12.2006	2.280.982	1.876.874
8	Γεροσκήπου	31.12.2006	891.890	733.504
9	Λευκωσίας	31.12.2007	35.341.000	32.617.084
10	Έγκωμης	31.12.2007	2.525.312	1.647.027
11	Λατσιών	31.12.2007	2.096.453	1.606.941
12	Λάρνακας	31.12.2008	30.761.000	30.761.000
13	Κάτω Πολεμιδιών	31.12.2008	1.802.574	1.189.187
14	Πάφου	31.12.2008	11.116.000	8.113.442
15	Ιδαλίου	31.12.2008	384.000	185.100
16	Παραλιμνίου	31.12.2008	2.639.000	2.639.000
17	Αγίου Δομετίου	31.12.2009	2.778.000	972.785
18	Δερύνειας	31.12.2009	864.000	864.000
19	Αγίας Νάπας	31.12.2009	3.017.000	3.017.000
20	Λευκάρων	31.12.2009	318.000	318.000
21	Αγλαντζιάς	31.12.2010	1.680.000	1.680.000
22	Αθηνένου	31.12.2010	726.000	726.000
	Σύνολο		183.621.235	166.592.181

Μηχανογράφηση υπηρεσιών. Όλοι οι Δήμοι έχουν εφαρμόσει μηχανογραφημένα συστήματα, τα οποία σε αρκετούς Δήμους υποστηρίζουν όλο το φάσμα των υπηρεσιών τους, ενώ σε μερικούς υποστηρίζουν μόνο μέρος αυτών. Σε ορισμένους Δήμους, η μηχανογράφηση υπηρεσιών παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται λειτουργικά προβλήματα στις οικονομικές και άλλες υπηρεσίες τους.

Καθυστερήσεις φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων. Παρατηρούνται καθυστερήσεις στην είσπραξη φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων προηγούμενων ετών που ανέρχονται σε σημαντικά ποσά. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενές μας Εκθέσεις, οι κατάλογοι καθυστερήσεων πρέπει να τύχουν προσεκτικής μελέτης, για εντοπισμό των ποσών που θα ήταν δυνατόν να εισπραχθούν και τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την είσπραξή τους. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε επίσης ότι είναι αναγκαίο όπως λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των φορολογιών και των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται. Εξάλλου, όπως αναφέρει σε σχετικές εγκυκλίους του ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, η μη είσπραξη οφειλών από επιχειρήσεις για αδικαιολόγητα μεγάλο χρονικό διάστημα και η συνεχιζόμενη ανοχή μιας κρατικής αρχής, συμπεριλαμβανομένων των Δήμων και Κοινοτήτων, στη μη καταβολή οφειλών μιας επιχείρησης προς αυτή, ενδέχεται να ισοδυναμεί με τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης.

Διαγραφές καθυστερήσεων. Σε αρκετούς Δήμους δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου και διαγράφονται οφειλόμενα ποσά πέραν των €256 (£150), χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, εξουσία που εκχωρήθηκε στον Έπαρχο.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με το άρθρο 74 του περί Δήμων Νόμου, κάθε Δημοτικό Συμβούλιο επιβάλλει ετήσιο φόρο πάνω στην αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας, η οποία προέκυψε από τη γενική εκτίμηση που έγινε με βάση τις διατάξεις του άρθρου 69 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224. Στον σχετικό Νόμο δεν υπάρχει διάταξη, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορεί να ληφθεί υπόψη η αξία της ιδιοκτησίας, όπως αυτή δυνατόν να αναθεωρηθεί/επανεκτιμηθεί από τον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, με βάση τις αγοραίες αξίες των ακινήτων που ίσχυαν την 1.1.1980, σύμφωνα με τις επιφυλάξεις του άρθρου 66 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224. Ως αποτέλεσμα, οι Δήμοι έχουν απώλεια εσόδων, καθότι οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, τα οποία εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικόπεδα, ενώ έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μας, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο, παρόλο ότι εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και κατατέθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση, εντούτοις εκκρεμεί μέχρι σήμερα.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως οι Δήμοι προβούν σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά τους, ώστε αμέσως με την ψήφιση του Νόμου να προβούν σε ενέργειες προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει αύξηση στα έσοδά τους από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές. Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(θ) του περί Δήμων Νόμου, τους περί Δημοσίων Κολυμβητικών Δεξαμενών Νόμους του 1992 και 1996 και τους περί Δημοσίων Κολυμβητικών Δεξαμενών Κανονισμούς του 1996, για τη χρήση και λειτουργία δημοσίων κολυμβητικών δεξαμενών απαιτείται η έκδοση άδειας λειτουργίας από την αρμόδια Αρχή, Δήμο ή Κοινοτικό Συμβούλιο.

Από στοιχεία που τηρούν οι Δήμοι, φαίνεται ότι στα όρια 23 Δήμων λειτουργούσαν, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, συνολικά 875 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, από τις οποίες οι 672 λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια, όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, καθότι δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στους σχετικούς Νόμους και Κανονισμούς. Σημειώνεται ότι για 4 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές εκδόθηκε αντικανονικά άδεια λειτουργίας, χωρίς να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΕΣ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ					
A/A	Δήμος	Συνολικός αριθμός δεξαμενών	Δεξαμενές με άδεια λειτουργίας	Δεξαμενές με άδεια λειτουργίας που εκδόθηκε αντικανονικά	Δεξαμενές χωρίς άδεια λειτουργίας
1	Λευκωσίας	13	1	0	12
2	Λεμεσού	14	4	0	10
3	Λάρνακας	23	1	0	22
4	Πάφου	214	50	0	164
5	Στροβόλου	5	2	0	3
6	Αθηνών	1	1	0	0
7	Αραδίππου	1	1	0	0
8	Πόλης Χρυσοχούζ*	29	10	1	18
9	Παραλιμνίου	124	9	0	115
10	Αγίας Νάπας	188	48	0	140
11	Δερύνειας	1	0	0	1
12	Λεύκαρα	2	0	0	2
13	Γεροσκήπου	44	32	0	12
14	Πέγειας	91	19	0	72
15	Μέσα Γειτονιάς	3	2	0	1
16	Γερμασόγειας	90	15	0	75
17	Κάτω Πολεμιδιών	2	0	0	2
18	Αγίου Αθανασίου	14	1	0	13
19	Αγλαντζιάς	3	0	0	3
20	Έγκωμης	4	0	0	4
21	Λατσιών*	4	2	1	1
22	Ιδαλίου*	3	0	2	1
23	Λακατάμιας	2	1	0	1
	Σύνολο	875	199	4	672

*Οι άδειες λειτουργίας στους εν λόγω Δήμους εκδόθηκαν αντικανονικά, καθότι οι δεξαμενές δεν πληρούσαν τους όρους και τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών.

Συγκεκριμένα, για παραχώρηση άδειας λειτουργίας θα πρέπει να εξασφαλιστεί πιστοποιητικό έγκρισης, σύμφωνα με τον εκάστοτε σε ισχύ Νόμο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών, αναφορικά με τη δεξαμενή και όλες τις άλλες κατασκευές και εγκαταστάσεις, οι οποίες σχετίζονται με τη λειτουργία της, βεβαίωση της Υγειονομικής Υπηρεσίας, καθώς και πιστοποιητικό καταλληλότητας που εκδίδεται από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, αναφορικά με τις μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, που άπτεται της ασφάλειας και της υγείας των πολιτών, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για συμμόρφωση των ιδιοκτητών των δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών με τις διατάξεις των σχετικών Νόμων και Κανονισμών και την εξασφάλιση της απαιτούμενης άδειας λειτουργίας, υποδεικνύοντας ότι, σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 5.3.2007, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας, η λειτουργία κολυμβητικής δεξαμενής, χωρίς την απαιτούμενη άδεια, συνιστά ποινικό αδίκημα και υποδεικνύεται όπως οι δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές που λειτουργούν χωρίς άδεια, εντοπισθούν και καταγγελλθούν στην Αστυνομία.

Σε επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, ημερ. 22.9.2009, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, με αφορμή σημείωμα της Υπηρεσίας μας, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, αναφέρεται ότι, μετά από οδηγίες που δόθηκαν στον Αρχηγό της Αστυνομίας για διεξαγωγή ανακρίσεων για τη διαπίστωση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων, διαπιστώθηκε ότι το 2007 λειτουργούσαν, και ενδεχομένως να εξακολουθούν να λειτουργούν, πέραν των 700 δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών, χωρίς άδεια. Με την επιστολή του αυτή, ο Γενικός Εισαγγελέας ζητά από τον Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών να ενημερώσει σχετικά τους Δήμους και τις Κοινοτικές Αρχές και να τους καλέσει να συνεργαστούν με την Αστυνομία, ώστε να εντοπιστούν τα παράνομα υποστατικά και χώροι και να καταγγεληθούν.

Πρατήρια πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με στοιχεία των Δήμων, στα όρια 24 Δήμων λειτουργούσαν, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, συνολικά 189 πρατήρια πετρελαιοειδών, από τα οποία τα 66 λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, όπως προνοείται στο άρθρο 4(1) του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, καθότι δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία. Σημειώνεται ότι για άλλα 66 πρατήρια εκδόθηκε αντικανονικά άδεια λειτουργίας, χωρίς να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της σχετικής νομοθεσίας.

ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ					
A/A	Δήμος	Αριθμός πρατηρίων	Πρατήρια με άδεια λειτουργίας	Πρατήρια με άδεια λειτουργίας που εκδόθηκε αντικανονικά	Πρατήρια χωρίς άδεια λειτουργίας
1	Λευκωσίας	35	18	0	17
2	Λεμεσού*	33	1	30	2
3	Λάρνακας*	21	0	16	5
4	Πάφου*	9	8	1	0
5	Στροβόλου	26	10	0	16
6	Αγίου Δομετίου	4	0	0	4
7	Αθηνών	2	2	0	0
8	Αραδίππου	8	5	0	3
9	Πόλης Χρυσοχούζ*	4	0	4	0
10	Παραλινίου*	7	0	6	1
11	Αγίας Νάπας	2	0	0	2
12	Δερύνειας	2	1	0	1
13	Λευκάρων*	1	0	1	0
14	Γεροσκήπου	4	0	0	4
15	Πέγειας	3	2	0	1
16	Μέσα Γειτονιάς	2	1	0	1
17	Γερμασόγειας	1	1	0	0
18	Κάτω Πολεμιδιών	4	3	0	1
19	Αγίου Αθανασίου*	5	1	4	0
20	Αγλαντζιάς	6	0	0	6
21	Έγκωμης	3	3	0	0
22	Λατσιών*	5	1	4	0
23	Ιδαλίου	1	0	0	1
24	Λακατάμιας	1	0	0	1
	Σύνολο	189	57	66	66

*Οι πλείστες άδειες λειτουργίας στους εν λόγω Δήμους εκδόθηκαν, χωρίς τα πρατήρια να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας.

Παρατηρήθηκε ότι εναντίον των ιδιοκτητών των πρατηρίων πετρελαιοειδών δεν λαμβάνονται πάντοτε μέτρα, ενώ σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 5.3.2007, προς τον

Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, η λειτουργία πρατηρίων πετρελαιοειδών, χωρίς την εξασφάλιση άδειας λειτουργίας, συνιστά, με βάση το άρθρο 11 των περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμων του 1968 μέχρι 1999, ποινικό αδίκημα και υποδεικνύεται όπως αυτά καταγγελοῦν στην Αστυνομία.

Σε νέα επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, ημερ. 22.9.2009, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, με αφορμή σημείωμα της Υπηρεσίας μας, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, αναφέρεται ότι μετά από οδηγίες που δόθηκαν στον Αρχηγό της Αστυνομίας για διεξαγωγή ανακρίσεων για τη διαπίστωση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων, διαπιστώθηκε ότι το 2007 λειτουργούσαν, και ενδεχομένως να εξακολουθούν να λειτουργούν, πέραν των 100 πρατηρίων πετρελαιοειδών, χωρίς άδεια. Με την επιστολή του αυτή, ο Γενικός Εισαγγελέας ζητά από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών να ενημερώσει σχετικά τους Δήμους και τις Κοινοτικές Αρχές και να τους καλέσει να συνεργαστούν με την Αστυνομία, ώστε να εντοπιστούν τα παράνομα υποστατικά και χώροι και να καταγγελοῦν.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Στους Δήμους Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου και Στροβόλου λειτουργούν ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσουν άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας, χωρίς να καταβάλουν στους Δήμους τα τέλη που προνοούν οι περί Τροχαίας Δημοτικοί Κανονισμοί και χωρίς να εξασφαλίσουν την έγκριση των Δήμων για το ύψος των δικαιωμάτων στάθμευσης που εισπράττουν.

Όπως πληροφορηθήκαμε, η Ένωση Δήμων ετοίμασε στις 28.3.2007, ύστερα από παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών στα πλαίσια εξέτασης σχετικής Πρότασης Νόμου, τροποποίηση του άρθρου 88(1)(β) του περί Δήμων Νόμου (Ρύθμιση τροχαίας κινήσεως), καθώς και προσχέδιο ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης που θα ισχύουν σε όλους τους Δήμους, τα οποία υποβλήθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Τα πιο πάνω νομοθετήματα δεν προωθήθηκαν για έγκριση, λόγω κυρίως γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι στους εν λόγω Κανονισμούς δεν είναι νομικά επιτρεπτό να τεθεί πλαίσιο τιμών χρέωσης από τους Δήμους για τους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως, μέχρι την έγκριση των ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης, οι Δήμοι εφαρμόζουν τους υφιστάμενους Κανονισμούς, εκτός από τον Κανονισμό που προνοεί ότι τα δικαιώματα στάθμευσης στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης καθορίζονται προηγουμένως από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Χορήγηση σύνταξης στους Δημάρχους. Στο άρθρο 52(2) του περί Δήμων Νόμου προνοείται η καταβολή σύνταξης σε Δημάρχους, η χορήγηση της οποίας, συμπεριλαμβανομένου και του θέματος μεταβίβασης της σύνταξης σε χήρες ή/και τέκνα, καθορίζεται με Κανονισμούς που εκδίδονται από το Δημοτικό Συμβούλιο, οι οποίοι μπορούν να περιέχουν και διατάξεις περί αναδρομικής εφαρμογής τους και τίθενται σε ισχύ μετά από τη δημοσίευσή τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε άλλη έγκριση, είτε από το Υπουργικό Συμβούλιο, είτε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Με βάση το πιο πάνω άρθρο, οι Δήμοι εξέδωσαν και δημοσίευσαν, κατά καιρούς, Κανονισμούς για τις συντάξεις των Δημάρχων (οι βασικοί Κανονισμοί εκδόθηκαν το 1997).

Κατά το 2011, με πρωτοβουλία της Ένωσης Δήμων Κύπρου, συντάχθηκαν νέοι Κανονισμοί, οι οποίοι υιοθετήθηκαν ομόφωνα από την Εκτελεστική Επιτροπή της Ένωσης Δήμων και κατόπιν συμφωνίας δημοσιεύθηκαν στις 20.5.2011, με αναδρομική ισχύ από 1.1.2011, πρώτα από τον Δήμο Λάρνακας (οι περί Χορήγησης Σύνταξης στους Δημάρχους Δημοτικοί Κανονισμοί του Δήμου Λάρνακας (ΚΔΠ 180/2011), με σκοπό την υιοθέτησή τους από όλους τους Δήμους. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι διατάξεις των Κανονισμών αυτών εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις Δημάρχων που αποχώρησαν από το αξίωμά τους πριν από την 1.1.2011, δηλαδή όλων των προηγούμενων Δημάρχων.

Στους εν λόγω Κανονισμούς, οι οποίοι υιοθετήθηκαν, μέχρι σήμερα, από αρκετούς Δήμους, υπάρχουν σημαντικές τροποποιήσεις, σε σύγκριση με τους προηγούμενους Κανονισμούς, όπως, για παράδειγμα, η αύξηση της ελάχιστης σύνταξης Δημάρχου από £350 (€598) σε €1.200 για υπηρεσία μέχρι μια θητεία και σε

€1.500 για υπηρεσία πέραν της μιας θητείας, η αναπροσαρμογή κάθε χρόνο της ελάχιστης σύνταξης, η αύξηση στους συντελεστές υπολογισμού της σύνταξης χηρείας και ο καθορισμός ελάχιστης μηνιαίας σύνταξης χηρείας €900 ή €1.000 μηνιαίως.

Διαχρονικά δεν υιοθετούνταν και δεν εφαρμόζονταν από όλους τους Δήμους ομοιόμορφοι Κανονισμοί για τη σύνταξη των Δημάρχων.

Με την εφαρμογή των περί Χορήγησης Σύνταξης στους Δημάρχους Δημοτικών Κανονισμών του 2011 και κυρίως των τροποποιήσεων που αναφέρονται πιο πάνω, αλλά και με την αναδρομικότητα για να καλυφθούν όσοι διετέλεσαν Δήμαρχοι, θα απαιτηθούν σημαντικότερα ποσά για κάλυψη των αυξήσεων που προέκυψαν ή που θα προκύψουν. Σημειώνεται ότι σε μερικές περιπτώσεις το ποσό της σύνταξης υπερβαίνει ακόμη και το ποσό της ίδιας της αντιμισθίας που λάμβανε ο Δήμαρχος όταν κατείχε το αξίωμα.

Έχοντας υπόψη τις παρούσες δυσμενείς οικονομικές συνθήκες που βιώνει η χώρα μας, τα μέτρα που λαμβάνονται για μείωση των δημοσίων δαπανών, αλλά κυρίως τη δεινή οικονομική θέση στην οποία βρίσκονται οι Δήμοι, με μερικούς εξ' αυτών να κινδυνεύουν με κατάρρευση, τα πιο πάνω δεδομένα/πληροφορίες τέθηκαν υπόψη των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών και των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Οικονομικών και Προϋπολογισμού, Εσωτερικών και Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως, για προβληματισμό και ενδεχόμενη λήψη διορθωτικών μέτρων εάν κρίνεται σκόπιμο.

5.2 ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου για το έτος 2011 (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 4.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2011.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερήσεων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €10.205.443 (€9.940.620 το 2010) και επιβάλλοντας δικαιώματα για διαφημιστικές πινακίδες και για ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης, για την κατασκευή και λειτουργία των οποίων απαιτείται η έκδοση άδειας οικοδομής και άδειας λειτουργίας.

Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης θα βοηθούσε επίσης ο περιορισμός του ρυθμού αύξησης των εξόδων, τα οποία αυξήθηκαν κατά €2.512.094 ή ποσοστό 8,3% το 2011, σε σύγκριση με το 2010.

Ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι τα Κονδύλια μισθών και συντήρησης και λειτουργίας δημοτικών υποστατικών, αντιμετώπιστηκαν με συγκεκριμένες δράσεις για μείωσή τους το 2012, ενόψει και της σημαντικά μειωμένης κρατικής χορηγίας που λήφθηκε το 2012.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρά τη βελτίωση που παρατηρήθηκε στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, εντούτοις εξακολουθεί να παρουσιάζονται αδυναμίες, όπως:

- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των απαραίτητων μητρώων, που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο, όπως μητρώο προσφορών, μητρώο συμβολαίων, μητρώο εγγυητικών επιστολών και μητρώο συντελεστή δόμησης από διατηρητέες οικοδομές.
- Μη καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων που είναι αναρτημένες στην περιοχή του Δήμου και μη επιβεβαίωση της ορθότητας των δικαιωμάτων που εισπράττονται.
- Μη συμπλήρωση των μηχανογραφημένων ενταλμάτων πληρωμής με την ορθή περιγραφή των αγαθών που αγοράζονται και με τις ορθές ποσότητες.
- Πληρωμές αμοιβής και εξόδων δικηγόρων χωρίς τιμολόγια.
- Μη καταμέτρηση των βιβλίων της Δημοτικής Βιβλιοθήκης και μη υποβολή στην Υπηρεσία μας πιστοποιητικού φυσικής καταμέτρησης.
- Αδυναμίες στην τήρηση Αρχείου φακέλων.

Ο Δήμαρχος μάς ενημέρωσε για τα μέτρα που εφαρμόστηκαν και τις οδηγίες που δόθηκαν για αντιμετώπιση των πιο πάνω αδυναμιών.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Ασφάλεια μηχανογραφικών συστημάτων. Επισημάνθηκαν αδυναμίες, όσον αφορά στην ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων, όπως μη επαρκής έλεγχος της φυσικής πρόσβασης στο δωμάτιο του κεντρικού υπολογιστή (server), στον οποίο δεν υπάρχουν όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα, με πιθανό τον κίνδυνο να καταστραφεί εξοπλισμός ή ακόμη να χαθούν δεδομένα. Διαπιστώθηκε επίσης ότι ο Δήμος δεν διαθέτει σχέδιο έκτακτης ανάγκης, το οποίο να παρέχει εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά του συστήματα, σε σχέση με τη συνέχιση των εργασιών του μετά από καταστροφή.

Εισηγηθήκαμε τη λήψη προστατευτικών μέτρων για αποφυγή των κινδύνων που ελλοχεύουν.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι θα προβεί στη λήψη προστατευτικών μέτρων εντός του πρώτου τριμήνου του 2013.

(β) Μηχανογραφημένο πρόγραμμα Αποθήκης. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, παρατηρήθηκε ότι δεν είχε τεθεί σε εφαρμογή, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, το βοηθητικό πρόγραμμα «Παραγγελίες», το οποίο αποτελεί μέρος του μηχανογραφημένου συστήματος Καθολικού Αποθήκης, για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης των Κονδυλίων εξόδων και για αποφυγή τυχόν υπερβάσεων.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι από τις αρχές του 2013 θα εφαρμοστεί, σε πιλοτική βάση, σε δύο Τμήματα του Δήμου, η απαγόρευση της αγοράς υλικών, χωρίς την εκ των προτέρων εφαρμογή της διαδικασίας της παραγγελίας.

Υπερωρίες. Οι υπερωρίες των υπαλλήλων και των εργατών για το έτος 2011 ανήλθαν σε €641.565, σε σύγκριση €719.723 το 2010.

Σε απαντητική επιστολή του Δήμου για τον έλεγχο του 2010, αναφέρθηκαν μέτρα που εφαρμόστηκαν από 1.1.2012, με στόχο την περαιτέρω μείωση και περιορισμό των υπερωριών στις απόλυτα αναγκαίες.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι μέχρι τις 31.10.2012, οι υπερωρίες περιορίστηκαν στις €237.825 και ότι δεν αναμένεται να ξεπεράσουν τις €300.000 μέχρι το τέλος του χρόνου.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων. Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2008, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν, μέχρι 31.12.2007, σε €35.340.969. Ο Δήμος δεν είχε αποφασίσει ακόμη τον τρόπο κάλυψης των πιο πάνω υποχρεώσεων του προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων και κατά τα έτη 2008, 2009, 2010 και 2011 κατέβαλε, έναντι της οφειλής του, ποσά ύψους €649.853, €1.554.490, €513.536 και €812.716, αντίστοιχα, ποσά κατά πολύ χαμηλότερα από την ελάχιστη ετήσια εισφορά ύψους €3.290.000, που εισηγήθηκε ο αναλογιστής.

Απαντώντας ο Δήμαρχος, μας πληροφόρησε ότι τον Ιούλιο 2012 ο Δήμος προέβη σε νέα αναλογιστική

εκτίμηση του Ταμείου, με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2011, σύμφωνα με την οποία το συνολικό αναλογιστικό έλλειμμα αυξήθηκε στα €41.115.000. Μας ανέφερε επίσης ότι ο Δήμος μπορεί να μην χρηματοδοτεί το αναλογιστικό έλλειμμα, σύμφωνα με τις εισηγήσεις του αναλογιστή, ωστόσο μέχρι το τέλος του 2012 θα πληρώσει από τον Τακτικό Προϋπολογισμό ποσό ύψους €3,2 εκ. για φιλοδωρήματα και συντάξεις, ενώ κατά το 2013 προβλέπεται να καταβάλει άλλα €2,4 εκ.

Χρεώστες.

(α) Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες στις 31.12.2011, αφαιρουμένης της πρόνοιας για επισφαλείς χρεώστες, ανέρχονταν σε €10.205.443, σε σύγκριση με €9.940.620 στις 31.12.2010. Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες που αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών, συνολικού ύψους €3.770.327, σε σύγκριση με €3.744.709 το 2010, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €25.618 ή ποσοστό 0,7%.

Διαπιστώνονται αδυναμίες στην αποτελεσματική είσπραξη φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων που επιβάλλονται από τον Δήμο, με αποτέλεσμα σημαντικά ποσά να παραμένουν κάθε χρόνο ανείσπρακτα και η είσπραξή τους, με την πάροδο του χρόνου, να καθίσταται δύσκολη ή/και αδύνατη.

Αξιίζει να σημειωθεί ότι για την είσπραξη των οφειλομένων, πέραν του διοικητικού κόστους, σημαντικά ποσά καταβάλλονται κάθε χρόνο ως δικηγορικά έξοδα για καταχώριση αγωγών, αλλά λόγω έλλειψης μηχανισμού παρακολούθησης, δεν εξακριβώνεται κατά πόσο επιδικασθέντα και εισπραχθέντα από τους δικηγόρους ποσά εμβάζονται στον Δήμο.

Ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος, τον Οκτώβριο 2012 συστάθηκε ομάδα δράσης είσπραξης χρεωστών, αποτελούμενη από 20 άτομα, με στόχο τη μείωση των χρεωστών κατά 30% μέχρι το τέλος του 2013.

(β) Χρεώστες δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι χρεώστες δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας ανέρχονταν στις 31.12.2011 σε €1.199.845, σε σύγκριση με €1.081.646 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €118.199 ή ποσοστό 10,9%.

Στον φορολογικό κατάλογο του 2011 δεν παρουσιάζονται 8.681 περιπτώσεις ιδιοκτητών ακίνητης ιδιοκτησίας, οι οποίοι εξακολουθούν να οφείλουν δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας ύψους €121.383, που τους επεβλήθηκε τα έτη 1992-2004. Ζητήθηκε όπως όλες αυτές οι περιπτώσεις διερευνηθούν, σε συνεργασία με το Επαρχιακό Κτηματολόγιο Λευκωσίας.

Όπως μάς πληροφόρησε ο Δήμαρχος, η διερεύνηση και το ξεκαθάρισμα των πιο πάνω περιπτώσεων θα συνεχιστεί και θα εντατικοποιηθεί, με στόχο το όλο θέμα να ολοκληρωθεί μέχρι το 2015. Όσον αφορά στις καθυστερημένες οφειλές, μας ανέφερε ότι στάληκαν υπενθυμίσεις και για όσες περιπτώσεις δεν υπάρχει ανταπόκριση, ο Δήμος θα προχωρήσει αρχές του 2013 στη λήψη δικαστικών μέτρων.

(γ) Δικαστικά μέτρα για οφειλές εξώδικων προστίμων. Κατά τη διάρκεια του 2011, εκδόθηκαν από το Τμήμα Τροχονομίας του Δήμου 31.183 εξώδικα πρόστιμα για παράνομη στάθμευση οχημάτων. Για 2.272 εξώδικα πρόστιμα που δεν εξοφλήθηκαν, λήφθηκαν δικαστικά μέτρα, από τα οποία 448 εκδικάστηκαν και το Δικαστήριο επέβαλε στους εναγόμενους πρόστιμα και δικηγορικά έξοδα ύψους €45.302 και €35.804, αντίστοιχα, χωρίς ωστόσο, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, να εκδοθούν εντάλματα είσπραξης των εν λόγω ποσών, 212 αποσύρθηκαν από το Δικαστήριο γιατί δεν κατέστη δυνατό να εντοπιστούν οι εναγόμενοι, ενώ για 1.612 δεν είχε ολοκληρωθεί η εκδίκασή τους.

(δ) Συμφωνίες μεταξύ Δήμου και διαφημιστικών εταιρειών. Το 2004 ο Δήμος έλαβε δικαστικά μέτρα εναντίον δύο διαφημιστικών εταιρειών, για οφειλόμενα μισθώματα και διαφημιστικά δικαιώματα ύψους €256.307 από τη μια και €330.573 από την άλλη.

Η αγωγή εναντίον της πρώτης εταιρείας εκδικάστηκε υπέρ του Δήμου για ποσό €216.390, πλέον νόμιμο τόκο από 20.2.2004 και έξοδα. Ωστόσο, όπως μας αναφέρθηκε από τον Δήμο, η εν λόγω εταιρεία βρίσκεται υπό εκκαθάριση με διαχειριστή τον Έφορο Εταιρειών.

Ο Δήμαρχος μάς ενημέρωσε ότι ο Έφορος Εταιρειών, ως διαχειριστής της εταιρείας αυτής, εφείσβαλε την πρωτόδικη απόφαση που εκδόθηκε υπέρ του Δήμου.

Όσον αφορά στην αγωγή εναντίον της δεύτερης εταιρείας, αυτή έχει οριστεί για ακρόαση τον Μάρτιο 2013.

Υπόγειοι χώροι στάθμευσης νέου Δημοτικού Μεγάρου. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, τον Οκτώβριο 2001 ο Δήμος προκήρυξε προσφορές για την ανέγερση υπόγειου χώρου στάθμευσης 403 θέσεων στο νέο Δημοτικό Μέγαρο, με τη μέθοδο Build, Operate, Transfer (BOT), η οποία κατακυρώθηκε στις 19.2.2002 σε συγκεκριμένη εταιρεία, έναντι ποσού ύψους £2.139.000 (€3.654.698) πλέον ΦΠΑ και στις 10.6.2002 υπογράφηκε σχετικό συμβόλαιο μεταξύ του Δήμου και της εν λόγω εταιρείας.

Λόγω της ανεύρεσης αρχαιοτήτων στον χώρο ανέγερσης των υπόγειων χώρων στάθμευσης, ο Δήμος με επιστολή του, ημερ. 17.12.2003, ζήτησε από την πιο πάνω εταιρεία όπως η μεταξύ τους συμφωνία λυθεί, επεξηγώντας και τους λόγους.

Μετά την πιο πάνω εξέλιξη, το 2004 η εταιρεία κίνησε αγωγή εναντίον του Δήμου, αξιώνοντας £1.711.889 (€2.924.936) για ζημιές και/ή απώλειες και/ή έξοδα με τον νόμιμο τόκο, αποζημιώσεις ίσες προς τόκο 8% ετησίως επί ποσού ύψους £40.835 (€69.771) από τον Ιούνιο 2002 και έξοδα πλέον ΦΠΑ.

Η πιο πάνω αγωγή εκδικάστηκε από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας στις 4.11.2011 και στις 29.6.2012 εκδόθηκε απόφαση εναντίον του Δήμου για αποζημιώσεις ύψους €1.088.197 πλέον έξοδα, για την οποία ο Δήμος καταχώρισε έφεση.

Συμφωνία παροχής υπηρεσιών τηλεπληροφορικής για λύση ολοκληρωμένης διαχείρισης χώρων στάθμευσης. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενή μας Έκθεση, για τις πιο πάνω υπηρεσίες, ο Δήμος υπέγραψε στις 30.7.2010 συμφωνία με την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (ΑΤΗΚ), διάρκειας πέντε ετών, με προοπτική αυτόματης ανανέωσης από έτος σε έτος, μέχρι να τερματιστεί από οποιονδήποτε εκ των συμβαλλομένων. Με βάση τη συμφωνία, η οποία προνοεί την άδεια χρήσης από τον Δήμο συγκεκριμένου μηχανογραφημένου συστήματος, ηλεκτρονικών φορητών συσκευών και άλλου εξοπλισμού, που η ΑΤΗΚ εξασφάλισε από συνεργάτη της, μέσω άλλων συμφωνιών, ο κάθε δημότης θα μπορεί, με γραπτό μήνυμα (SMS) μέσω του κινητού τηλεφώνου του, να καταβάλλει τα δικαιώματα στάθμευσης του οχήματός του στους διάφορους χώρους στάθμευσης και παρκόμετρα του Δήμου, χωρίς τη χρήση κερμάτων, με αυτόματη χρέωση του λογαριασμού του από την ΑΤΗΚ. Ακολούθως, η ΑΤΗΚ θα εμβάζει τα σχετικά δικαιώματα στον Δήμο, αποκόποντας ποσοστό επί των εισπραχθέντων ποσών (10% για μηνιαίες εισπράξεις μέχρι €100.000 και 20% πέραν των €100.000) και θα εισπράττει επίσης ποσοστό επί των εσόδων των εξωδίκων προστίμων για παράνομη στάθμευση με ελάχιστο ποσοστό 5% και μέγιστο ποσοστό 20% για μηνιαία ποσά ύψους €41.667 και πέραν των €125.000, αντίστοιχα. Η λειτουργία του πιο πάνω συστήματος άρχισε τον Ιανουάριο 2011.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

(α) Η ανάθεση της πιο πάνω σύμβασης είχε γίνει χωρίς την προκήρυξη προσφορών, παρόλο που και άλλοι οικονομικοί φορείς είχαν εκδηλώσει ενδιαφέρον για την παροχή των πιο πάνω υπηρεσιών, με την υποβολή σχετικών επιστολών/προτάσεων, ένας εκ των οποίων έλαβε στις 20.10.2011 δικαστικά μέτρα εναντίον του Δήμου, καθότι ο Δήμος συμβλήθηκε με την ΑΤΗΚ, χωρίς να ακολουθήσει τη νόμιμη διαδικασία του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων.

(β) Ο Δήμος, πριν τη σύναψη συμφωνίας με την ΑΤΗΚ, δεν είχε προβεί σε μελέτη, από την οποία θα διαπιστωνόταν η πλέον οικονομικά συμφέρουσα επιλογή για τον Δήμο, μεταξύ της αγοράς των υπηρεσιών, με βάση την πρόταση της ΑΤΗΚ και της αγοράς και χρήσης του λογισμικού συστήματος διαχείρισης χώρων στάθμευσης από τον Δήμο.

(γ) Σημειώσαμε ότι με την εν λόγω συμφωνία εξυπηρετούνται μόνο οι συνδρομητές της ΑΤΗΚ και δεν καλύπτονται οι συνδρομητές άλλων παρόχων κινητής τηλεφωνίας. Ωστόσο, στη συμφωνία αναφέρεται ότι ο συνεργάτης της ΑΤΗΚ συνομιλούσε με την εταιρεία MTN, η οποία είναι πάροχος κινητής τηλεφωνίας, με σκοπό την υπογραφή συμφωνίας για ένταξη και των συνδρομητών της στο σύστημα.

Όπως πληροφορηθήκαμε κατά τον πρόσφατο έλεγχο, στα μέσα του 2011 υπογράφηκε σχετική συμφωνία μεταξύ του συνεργάτη της ΑΤΗΚ και της εταιρείας MTN, χωρίς ο Δήμος να εμπλακεί στη διαπραγμάτευση και χωρίς οι όροι του συμβολαίου να κοινοποιηθούν στον Δήμο.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι ο Δήμος μένει εκτεθειμένος, σε περίπτωση που προκύψουν οποιεσδήποτε διαφωνίες και προβλήματα με την MTN, παρά το γεγονός ότι από τον συνεργάτη της ΑΤΗΚ εκδόθηκε εγγυητική επιστολή προς τον Δήμο, για ποσό ύψους €5.000, με ημερομηνία λήξης τις 6.10.2013, για να χρησιμοποιηθεί σε περίπτωση που δεν καταβληθούν στον Δήμο τα ποσά που εισπράχθηκαν από την MTN.

(δ) Στο Παράρτημα Β της υπογραφείσας συμφωνίας υπάρχουν διάφοροι όροι, με βάση τους οποίους δεν φαίνεται να διασφαλίζονται τα δικαιώματα του Δήμου και η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την επαναδιαπραγμάτευση των όρων του συμβολαίου.

Σημειώνεται ότι το έσοδο του Δήμου από δικαιώματα στάθμευσης οχημάτων στους διάφορους χώρους στάθμευσης και παρκόμετρα του Δήμου, ανήλθε κατά το 2011 σε €670.106. Από το έσοδο αυτό, ποσό ύψους €26.188 ή ποσοστό 3,9% προήλθε από την ΑΤΗΚ μετά τη σύναψη της πιο πάνω συμφωνίας.

Όσον αφορά στο έσοδο του Δήμου από εξώδικα πρόστιμα για παράνομη στάθμευση οχημάτων, αυτό ανήλθε κατά το 2011 σε €1.024.807, από το οποίο, όμως, ποσό ύψους €64.703 ή ποσοστό 6,3% εμβάστηκε στην ΑΤΗΚ, με βάση την υπογραφείσα συμφωνία.

Απαντώντας ο Δήμαρχος, μας ανέφερε ότι η συμφωνία θα επαναξιολογηθεί και θα καταβληθεί προσπάθεια βελτίωσής της.

Κατάρρευση της στέγης του Δημοτικού Θεάτρου. Μετά την κατάρρευση της στέγης του Δημοτικού Θεάτρου τον Ιούνιο 2008, το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερ. 18.6.2008, διόρισε Τριμελή Επιτροπή για να διερευνήσει τα αίτια της κατάρρευσης. Στο πόρισμά της, το οποίο παραδόθηκε στον Δήμο τον Φεβρουάριο 2009, η εν λόγω Επιτροπή αποφαινεται ότι για τα τεχνικά αίτια της κατάρρευσης ευθύνονται όλοι όσοι ανέλαβαν τη ριζική ανακαίνιση, συντήρηση και αναβάθμιση του Δημοτικού Θεάτρου.

Ο Δήμος καταχώρισε στις 24.9.2010 αγωγή εναντίον 3 οίκων, αξιώνοντας γενικές αποζημιώσεις, αποζημιώσεις επανακατασκευής του Δημοτικού Θεάτρου, που σύμφωνα με σχετική έκθεση εκτίμησης ανέρχονται σε €2.882.000, νόμιμο τόκο και έξοδα αγωγής, πλέον ΦΠΑ και έξοδα επίδοσης.

Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, η εκδίκαση της πιο πάνω υπόθεσης δεν είχε ολοκληρωθεί.

Ετοιμόρροπες οικοδομές Ο Δήμος, με βάση την εξουσία που του παρέχεται από τον περί Δήμων Νόμο, προέβη το 2004 σε επιδιόρθωση συγκεκριμένης ετοιμόρροπης οικοδομής, οι ιδιοκτήτες της οποίας παρέλειψαν και/ή αρνήθηκαν να προβούν στην επιδιόρθωσή της, η οποία стоίχισε €62.255 (£36.436). Παρά τις επανειλημμένες προς αυτούς ειδοποιήσεις από τον Δήμο, με τελευταία επιστολή του Δήμου ημερ. 15.10.2007, οι ιδιοκτήτες παρέλειψαν να καταβάλουν το εν λόγω οφειλόμενο ποσό και ο Δήμος ζήτησε στις 21.8.2008 από το Επαρχιακό Κτηματολόγιο Λευκωσίας, την εγγραφή επιβάρυνσης επί του τεμαχίου. Ωστόσο, χωρίς να εξοφληθεί το οφειλόμενο ποσό, ο Δήμος ζήτησε στις 4.4.2012 από το Κτηματολόγιο ακύρωση της επιβάρυνσης.

Για την είσπραξη του ποσού των €62.255, ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι καταχωρίστηκε αγωγή, η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί.

Ειδικό Ταμείο Εξαγοράς Χώρων Στάθμευσης. Το υπόλοιπο του εν λόγω Ταμείου στις 31.12.2011 ανερχόταν σε €6.277.302, σε σύγκριση με €5.737.762 το 2010 και αφορά σε εισπράξεις από το 1997 που διενεργούνται σύμφωνα με την Εντολή 1/1996 του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία προβλέπει τη σύσταση και λειτουργία του πιο πάνω Ταμείου και τον καθορισμό του τιμήματος εξαγοράς και καθορίζει ενιαία πολιτική και ομοιόμορφη τακτική σε ότι αφορά στις διαδικασίες εξαγοράς χώρων στάθμευσης.

Το Δημοτικό Συμβούλιο δεν έχει ακόμη αξιοποιήσει τους πόρους του πιο πάνω Ταμείου, με βάση τις διατάξεις των παρ. 4.1 και 6.3 της Εντολής, σύμφωνα με τις οποίες οι πόροι του Ειδικού Ταμείου δεν θα κατακρατούνται σε ανενεργή κατάσταση, αλλά θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση της δημιουργίας χώρων στάθμευσης οχημάτων, με αποτέλεσμα η αγοραστική δυνατότητα του Ειδικού

Ταμείου για απόκτηση γης να περιοριστεί σημαντικά, λόγω της αύξησης στην αξία της γης που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια.

Δεδομένου και του σοβαρού προβλήματος στάθμευσης που υπάρχει στην περιοχή του Δήμου, εισηγηθήκαμε και πάλι όπως, βάσει χρονοδιαγράμματος, ο Δήμος εκπονήσει, το συντομότερο, μελέτη για αξιοποίηση του Ειδικού Ταμείου και εκπλήρωση του στόχου του.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι το εν λόγω Ταμείο θα χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία 8 νέων χώρων στάθμευσης σε οικοπέδα ιδιωτών και χώρων στάθμευσης στον προμαχώνα Καράφφα.

Τέλος θεάματος.

(α) Κατά τα έτη 2011 και 2010 εισπράχθηκε τέλος θεάματος ύψους €22.664 και €49.866, αντίστοιχα, ενώ διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου για θεατρικές παραστάσεις δεν καταβλήθηκαν τα νενομισμένα τέλη.

(β) Ο Δήμος με την απόφαση του ημερ. 25.2.1993 απάλλαξε θέατρο από την καταβολή του οφειλόμενου φόρου θεάματος και από το φόρο θεάματος μελλοντικών παραστάσεων, απόφαση η οποία ισχύει μέχρι σήμερα, με αποτέλεσμα η απώλεια εσόδων του Δήμου να συνεχίζεται. Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(i)(iv) του Νόμου, ο Δήμος δύναται να εξαιρεί την πληρωμή του συνόλου ή μέρους του τέλους σε περίπτωση που οι εισπράξεις οποιουδήποτε δημόσιου θεάματος διατίθενται ολόκληρες ή μερικώς για φιλανθρωπικούς σκοπούς, εκπαιδευτικούς ή αγαθοεργούς σκοπούς ή για την προώθηση των αθλημάτων ή αθλητισμού, που στην προκειμένη περίπτωση δεν ισχύει.

Διαφημιστικές πινακίδες. Κατά το 2011 εισπράχθηκαν δικαιώματα διαφημίσεων ύψους €4.291 (€3.006 το 2010), μη συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων που εισπράττονται από διαφημίσεις που τοποθετούνται σε δημοτικές πινακίδες.

Είναι φανερό ότι το σύνολο των δικαιωμάτων που εισπράττονται για διαφημιστικές πινακίδες είναι υπερβολικά χαμηλό και αυτό φαίνεται να οφείλεται στη μη καταγραφή όλων των διαφημιστικών πινακίδων που είναι αναρτημένες στην περιοχή του Δήμου.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως γίνουν ενέργειες για συλλογή των απαραίτητων στοιχείων για όλες τις διαφημιστικές πινακίδες και καταχώρισή τους στο σχετικό μητρώο, ώστε να καταστεί δυνατή η είσπραξη των σχετικών δικαιωμάτων, στις περιπτώσεις που μπορούν να εκδοθούν άδειες και η λήψη δικαστικών μέτρων για τις διαφημιστικές πινακίδες που αναρτήθηκαν παράνομα.

Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών. Ο Δήμος συνεχίζει να μην λαμβάνει δικαστικά μέτρα εναντίον όλων των επαγγελματικών υποστατικών, που λειτουργούν στην περιοχή του χωρίς να έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας επειδή δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που έχει επιβάλει το Δημοτικό Συμβούλιο, με βάση το άρθρο 103 του περί Δήμων Νόμου. Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι η τακτική αυτή εμπερικλείει κινδύνους και ότι πρέπει να τερματιστεί, αφού αρκετοί όροι που διέπουν την παραχώρηση άδειας λειτουργίας σε υποστατικά αφορούν σε θέματα δημόσιας ασφάλειας και υγείας.

Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις παράνομων υποστατικών, λόγω αυθαίρετων ανεγέρσεων, μη εξασφάλισης άδειας οικοδομής ή πολεοδομικής άδειας, παράνομων προσθηκομετατροπών κ.λπ., για τα οποία όμως ο Δήμος έχει εκδόσει άδεια λειτουργίας. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι με την έκδοση της άδειας ο Δήμος κάλυψε ουσιαστικά τα πιο πάνω υποστατικά αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, άρχισε να λαμβάνονται δικαστικά μέτρα για τα παράνομα υποστατικά και δεν εκδίδονται γι' αυτά άδειες λειτουργίας.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης.

(α) Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, αναστάληκε από το 1998 η εφαρμογή των περί Τροχαίας Δημοτικών (Τροποποιητικών) Κανονισμών Λευκωσίας του 1997, οι οποίοι, μεταξύ άλλων, προέβλεπαν ότι δεν επιτρέπεται η κατασκευή και λειτουργία χώρων στάθμευσης, χωρίς την εκ των προτέρων εξασφάλιση άδειας οικοδομής και άδειας λειτουργίας από τον Δήμο και η είσπραξη δικαιωμάτων στους χώρους στάθμευσης, χωρίς αυτά να έχουν εκ των προτέρων καθοριστεί από το Δημοτικό Συμβούλιο. Λόγω νομικού

κωλύματος στον καθορισμό των δικαιωμάτων από το Δημοτικό Συμβούλιο, η αναστολή της εφαρμογής των Κανονισμών συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Στις αρχές του 2011 το Δημοτικό Συμβούλιο ετοίμασε νέους Κανονισμούς, οι οποίοι υποβλήθηκαν στον Υπουργό Εσωτερικών για έγκριση.

(β) Σύμφωνα με καταγραφή της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου, η οποία άρχισε το 2010 και μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης δεν είχε ακόμη ολοκληρωθεί, στα δημοτικά όρια Λευκωσίας λειτουργούν 150 ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, εκ των οποίων κανένας δεν είχε εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, ούτε και έχει καταβάλει στον Δήμο τα τέλη που προνοούν οι σχετικοί Κανονισμοί.

(γ) Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως, μέχρι την έγκριση των νέων Κανονισμών για χώρους στάθμευσης, ο Δήμος εφαρμόζει τους υφιστάμενους Κανονισμούς, εκτός από τον Κανονισμό, βάσει του οποίου τα δικαιώματα στάθμευσης στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης καθορίζονται προηγουμένως από το Δημοτικό Συμβούλιο και λαμβάνει δικαστικά μέτρα εναντίον των ιδιοκτητών που λειτουργούν τέτοιους χώρους, χωρίς τη σχετική άδεια.

Ο Δήμαρχος μάς ενημέρωσε ότι ετοιμάστηκε πλαίσιο διαμόρφωσης των χώρων στάθμευσης, αλλά, λόγω της μη έγκρισης ακόμα των Κανονισμών, καθυστερεί η τελική διευθέτηση του θέματος.

Ανάπλαση της Πλατείας Ελευθερίας με τον Περιβάλλοντα Χώρο και του Υπογείου Χώρου Στάθμευσης στη Λεωφόρο Ομήρου – Αρ. Διαγ. 39/2010.

(α) Έγγραφο διαγωνισμού. Σύμφωνα με τις πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού, μέρος των εργασιών (γέφυρα και ανατολική τάφος), εκτιμημένης αξίας €8,5 εκ., προβλέφθηκε να συμπληρωθεί εντός του πρώτου χρόνου της διετούς σύμβασης εκτέλεσης του έργου, με χρονικό όριο την 1.7.2012, ημερομηνία κατά την οποία η Κύπρος θα αναλάμβανε την Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με επιστολή μας προς τον Δήμο Λευκωσίας, τον Μάιο 2011, παρατηρήσαμε ότι η εκτέλεση των πιο πάνω εργασιών, στην περιορισμένη περίοδο κατασκευής που καθορίστηκε, πιθανό να μην ήταν εφικτή, αφενός λόγω και της πολυπλοκότητας των εν λόγω εργασιών και αφετέρου θα είχε ως αποτέλεσμα την αδικαιολόγητη αύξηση του κόστους του έργου και την δημιουργία προβλημάτων στη διαχείριση και επίβλεψή του.

Τον Νοέμβριο 2011, ο Δήμος μας πληροφόρησε ότι ο προγραμματισμός του έργου είχε τροποποιηθεί, λόγω της καθυστέρησης στην ολοκλήρωση του σχεδιασμού και αποσυνδέθηκε από την περίοδο ανάληψης της Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Κύπρο. Όσον αφορά στη διαχείριση και επίβλεψη του έργου, μας πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τις απόψεις της Υπηρεσίας μας και ότι με τον συνεχή έλεγχο/προγραμματισμό, την έγκαιρη πρόβλεψη και επίλυση των προβλημάτων, θα καταστεί δυνατή η ολοκλήρωση του έργου, σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα που είχαν τεθεί.

Περαιτέρω, από τη μελέτη των εγγράφων, παρατηρήσαμε ότι κατά την Β' φάση του διαγωνισμού (υποβολή των οικονομικών προσφορών από τους προεπιλεγμένους οικονομικούς φορείς), στις τεχνικές προδιαγραφές για τις πασσαλώσεις είχαν περιληφθεί κριτήρια για τους υπερβολικούς των πασσαλώσεων, τα οποία θα αξιολογούνταν σε κατοπινό στάδιο από τον Αρχιτέκτονα/Μηχανικό.

Με δεύτερη επιστολή μας προς τον Δήμο, τον Σεπτέμβριο 2011, παρατηρήσαμε ότι τα κριτήρια που είχαν τεθεί ήταν περιοριστικά, με πιθανότητα να πληρούνται μόνο από ένα Κύπριο υπερβολάβο, ενώ δεν επιτρεπόταν η στήριξη των ενδιαφερομένων οικονομικών φορέων από άλλους φορείς, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας, καθώς και των προτύπων εγγράφων της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων. Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως απαλειφθούν τα κριτήρια για τους υπερβολικούς των πασσαλώσεων, διατηρώντας ωστόσο την υποχρέωση του Αναδόχου να εκτελέσει τις πασσαλώσεις με εξειδικευμένο υπερβολάβο, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές.

Τον Σεπτέμβριο 2011, ο Δήμος μας πληροφόρησε ότι, υιοθετώντας την εισήγηση της Υπηρεσίας μας, τα εν λόγω κριτήρια αφαιρέθηκαν, ενώ παρέμεινε η υποχρέωση του Αναδόχου να εκτελέσει τις πασσαλώσεις με εξειδικευμένο υπερβολάβο, σύμφωνα με τις πρόνοιες των τεχνικών προδιαγραφών.

(β) Εκτέλεση εργασιών. Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 6.2.2012, με ημερομηνία αποπεράτωσης την 6.2.2014 και ποσό συμβολαίου €22.969.000. Το έργο είχε ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» της Προγραμματικής Περιόδου 2007–2013 που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης – ΕΤΠΑ (Διαρθρωτικό Ταμείο).

Τον Απρίλιο 2012, το Τμήμα Ελέγχου του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, ενεργώντας ως Ενδιάμεσος Φορέας για το μέρος του έργου που αφορά στον Υπόγειο Χώρο Στάθμευσης στη Λεωφόρο Ομήρου, με επιστολή του προς τον Δήμο εξέφρασε την ανησυχία του για τον τρόπο διαχείρισης της σύμβασης, με τον οποίο ενδεχομένως να παρείχεται η δυνατότητα στον Εργολάβο να διεκδικήσει χρονικές και οικονομικές απαιτήσεις, λόγω της μη έγκαιρης επίλυσης των προβλημάτων που παρουσιάζονταν στο έργο από την ομάδα επίβλεψης. Με την πιο πάνω επιστολή του, το Τμήμα Ελέγχου καλούσε τον Δήμο όπως λάβει τα κατάλληλα μέτρα για διασφάλιση των συμφερόντων του.

Τον Μάιο 2012, το Υπουργείο Εσωτερικών, ενεργώντας ως Ενδιάμεσος Φορέας για το μέρος του έργου που αφορά στην Πλατεία Ελευθερίας με τον Περιβάλλοντα Χώρο, πληροφόρησε τον Γενικό Διευθυντή Γραφείου Προγραμματισμού ότι, μετά από συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στο Δημαρχείο, στην οποία είχαν εκφραστεί οι ανησυχίες του Φορέα για τον τρόπο διαχείρισης της σύμβασης, ο Δήμαρχος διαβεβαίωσε τους εκπροσώπους του Φορέα ότι λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για τη διαχείριση και επίβλεψη της σύμβασης, ώστε να είναι σε θέση ο Δήμος να αντιμετωπίσει ενδεχόμενες μελλοντικές απαιτήσεις του Εργολάβου.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι συνεχίζεται να καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για ολοκλήρωση των έργων.

Προμήθεια ασφαλτικού σκυροδέματος για το έτος 2012. Τον Σεπτέμβριο 2011, ο Δήμος προκήρυξε τον διαγωνισμό αρ. 157/2011, με συνοπτικές διαδικασίες, για την προμήθεια ασφαλτικού σκυροδέματος. Έγγραφα προσφορών δόθηκαν σε 4 οικονομικούς φορείς που είχαν επιλεγεί από τον Δήμο. Τον Οκτώβριο 2011, υποβλήθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου η έκθεση αξιολόγησης για τον πιο πάνω διαγωνισμό, σύμφωνα με την οποία είχαν υποβάλει προσφορά οι 3 εκ των 4 οικονομικών φορέων.

Με επιστολή μας προς τον Δήμο, τον Οκτώβριο 2011, παρατηρήσαμε ότι οι τιμές μονάδας της χαμηλότερης προσφοράς για τα τρία είδη ασφαλτικού σκυροδέματος, στην οποία γινόταν εισήγηση για κατακύρωση του διαγωνισμού, ήταν υπερβολικά ψηλές (47%, 50% και 47%, αντίστοιχα, ψηλότερες από τις τιμές μονάδας της υφιστάμενης σύμβασης για το έτος 2011). Ως εκ τούτου, εισηγηθήκαμε όπως ακυρωθεί ο διαγωνισμός, σύμφωνα με την πρόνοια της παραγράφου 24(4)(γ) της ΚΔΠ 489/2004.

Τον Οκτώβριο 2011, ο Δήμος μας πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο Προσφορών του, υιοθετώντας την εισήγηση της Υπηρεσίας μας, αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού.

Τον Νοέμβριο 2011, ο εν λόγω διαγωνισμός επαναπροκηρύχθηκε, με συνοπτικές διαδικασίες. Με βάση την έκθεση αξιολόγησης που υποβλήθηκε στην Επιτροπή Προσφορών του Δήμου, έγγραφα προσφορών δόθηκαν στους ίδιους 4 οικονομικούς φορείς και προσφορά υπέβαλαν οι 3, οι οποίοι είχαν υποβάλει και στον προηγούμενο διαγωνισμό. Οι τιμές μονάδας της χαμηλότερης προσφοράς για τα τρία είδη ασφαλτικού σκυροδέματος ήταν και πάλι υπερβολικά ψηλές και σχεδόν οι ίδιες, με ελάχιστη μείωση, με τις τιμές του προηγούμενου διαγωνισμού (46%, 49% και 46%, αντίστοιχα, ψηλότερες από τις τιμές μονάδας της υφιστάμενης σύμβασης για το έτος 2011).

Με νέα επιστολή μας προς τον Δήμο, τον Φεβρουάριο 2012, παρατηρήσαμε ότι ενόψει των πιο πάνω και λαμβάνοντας υπόψη ότι και στους δύο διαγωνισμούς είχαν λάβει έγγραφα και είχαν συμμετάσχει οι ίδιοι οικονομικοί φορείς, με την ίδια σειρά κατάταξης και με τις ίδιες σχεδόν υπερβολικά ψηλές τιμές μονάδας, εξακολουθούσε να υφίσταται ο λόγος για τον οποίο είχε ακυρωθεί ο πρώτος διαγωνισμός. Περαιτέρω, εκφράσαμε την άποψη ότι οι προσφορές ενδεχομένως να μην ήταν προϊόν υγιούς ανταγωνισμού και, ως εκ τούτου, εισηγηθήκαμε όπως ο Δήμος προχωρήσει σε βάθος διερεύνηση του θέματος, εξετάζοντας και το ενδεχόμενο παραπομπής του στην Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού, για τις δικές της ενέργειες.

Τον Μάρτιο 2012, ο Δήμος μας πληροφόρησε ότι, αφού επανεξετάστηκε το θέμα, με βάση τις τρέχουσες τιμές της αγοράς, καθώς και τις τιμές παρόμοιων προσφορών άλλων Οργανισμών, αποφασίστηκε τελικά η ακύρωση του διαγωνισμού.

Τον Μάιο 2012, ο Δήμος προκήρυξε νέο διαγωνισμό, αρ. 62/2012, για την προμήθεια ασφαλικού σκυροδέματος για το έτος 2012, με ανοικτή διαδικασία. Έγγραφα προσφορών παρέλαβαν 7 οικονομικοί φορείς, από τους οποίους υπέβαλαν προσφορά οι 4. Οι τιμές μονάδας της χαμηλότερης προσφοράς για τα τρία είδη ασφαλικού σκυροδέματος ήταν χαμηλότερες, σε σύγκριση με τις τιμές που λήφθηκαν στους προηγούμενους διαγωνισμούς, κατά περίπου 4%. Τον Ιούλιο 2012, το Συμβούλιο Προσφορών, αφού μελέτησε τις προσφορές που υποβλήθηκαν, την έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης, καθώς και την εισήγηση της Επιτροπής Προσφορών του Δήμου, αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού στον χαμηλότερο προσφοροδότη.

5.3 ΔΗΜΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου για το έτος 2011 (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 4.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Η οικονομική κατάσταση του Δήμου δεν βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο, με αποτέλεσμα να προχωρήσει στη σύναψη δανείου ύψους €14,3 εκ., το οποίο χρησιμοποιήθηκε για κάλυψη παρατραβήγματος (€6.449.813) και για αναχρηματοδότηση υφιστάμενων δανείων (€7.850.187), ενώ συνεχίζει να αδυνατεί να τακτοποιήσει τρέχουσες υποχρεώσεις του, όπως δόσεις δανείων (€656.837) και εισφορές, μέχρι 31.12.2011, προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων (€20.769.259).

Σημειώνεται επίσης ότι η οικονομική κατάσταση του Δήμου θα επιδεινωθεί περαιτέρω, μετά τη λήξη της περιόδου χάριτος στην αποπληρωμή των νέων δανείων, οπότε ο Δήμος θα αρχίσει να καταβάλλει τοκοχρεωλυτικές δόσεις ύψους €2.584.911 ετησίως από το 2012.

Αναφέραμε ότι ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερήσεων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €15.212.673 (€14.126.493 το 2010), καθώς επίσης και αν δεν επιστρεφόταν το 11% του τέλους θεάματος που εισπράττεται από κινηματογραφικές παραστάσεις.

Ταυτόχρονα, θα μπορούσε να ληφθούν μέτρα για μείωση των εξόδων για πολιτιστικές υπηρεσίες και εκδηλώσεις, που το 2011 ανήλθαν σε €1.603.034 (€1.254.559 το 2010). Μείωση θα μπορούσε επίσης να γίνει και στις δαπάνες για υπερωρίες (€703.615), επιδόματα (€278.775) και δικηγορικά έξοδα (€294.385).

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι οι δόσεις δανείων ύψους €656.837 εξοφλήθηκαν στις 31.8.2012. Όσον αφορά στην είσπραξη καθυστερημένων οφειλών, μας ανέφερε ότι λαμβάνονται διάφορα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων και νομικών και σε ορισμένες περιπτώσεις προχωρούν σε διαδικασίες πτώχευσης. Αναφορικά με τις πολιτιστικές υπηρεσίες και εκδηλώσεις, μας ενημέρωσε ότι τα σχετικά Κονδύλια στον Προϋπολογισμό του 2013 είναι μειωμένα.

Εσωτερικός έλεγχος.

(α) Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, εντούτοις εξακολουθεί να υπάρχουν αδυναμίες, όπως:

- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των απαραίτητων μητρώων, που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο, όπως μητρώο προσφορών, μητρώο συμβολαίων, μητρώο εγγυητικών επιστολών, μητρώο αγωγών, μητρώο συντελεστή δόμησης από διατηρητέες οικοδομές και μητρώο εξόδων συντήρησης οχημάτων/μηχανημάτων.
- Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου και της Δημοτικής Βιβλιοθήκης και μη υποβολή στην Υπηρεσία μας πιστοποιητικού φυσικής καταμέτρησης.
- Μη ύπαρξη ελέγχου στη Δημοτική Βιβλιοθήκη.
- Μη τήρηση, λογαριασμών, κρατήσεων και προκαταβολών από και προς εργολάβους και συμφιλίωσης τους με τα αντίστοιχα μητρώα.
- Μη διεξαγωγή περιοδικών ελέγχων από υπεύθυνο λειτουργό του Δήμου στην αποθήκη.

Στην απάντηση του, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι ο Δήμος προχωρεί σταδιακά στη μηχανογράφηση των χειρόγραφων μητρώων και σε βελτίωση των υφιστάμενων μηχανογραφημένων μητρώων.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών.

(α) **Ασφάλεια μηχανογραφικών συστημάτων.** Επισημάνθηκαν αδυναμίες, όσον αφορά στην ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων, όπως μη επαρκής έλεγχος της φυσικής πρόσβασης στο δωμάτιο του κεντρικού υπολογιστή (server), ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε μη κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο, στον οποίο δεν υπάρχουν όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα, με πιθανό τον κίνδυνο να καταστραφεί εξοπλισμός ή ακόμη να χαθούν δεδομένα. Διαπιστώθηκε επίσης ότι ο Δήμος δεν διαθέτει σχέδιο έκτακτης ανάγκης, το οποίο να παρέχει εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά συστήματα όλων των Υπηρεσιών του Δήμου, σε σχέση με τη συνέχιση των εργασιών του μετά από καταστροφή.

Εισηγηθήκαμε τη λήψη προστατευτικών μέτρων για αποφυγή των κινδύνων που ελλοχεύουν.

Αναφορικά με τα πιο πάνω, ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι λαμβάνονται τέτοια μέτρα, ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια και η συνέχιση των εργασιών του Δήμου σε περίπτωση καταστροφής των εγκαταστάσεων του Δήμου.

(β) **Αναβάθμιση προγραμμάτων.** Για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης, πιο αποτελεσματικού ελέγχου και τήρησης στατιστικών στοιχείων, η Υπηρεσία μας υπέβαλε συγκεκριμένες εισηγήσεις για αναβάθμιση των προγραμμάτων εξώδικων προστίμων τροχονομίας, πολιτικών γάμων και αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων.

(γ) **Αριθμοί λογαριασμών φορολογουμένων.** Στο μηχανογραφημένο σύστημα αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, εξακολουθεί να καταχωρίζονται με προσωρινούς κωδικούς αριθμούς, αντί με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα. Επισημαίνουμε ότι η τακτική αυτή, σε περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν εξοφλούν τις φορολογίες τους, καθιστά δύσκολο τον εντοπισμό τους και τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους.

Ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι ένας αρκετά μεγάλος αριθμός φορολογουμένων έχει ήδη καταχωριστεί με τα ορθά στοιχεία.

Υπερωρίες. Το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε για υπερωρίες το 2011 ανήλθε σε €703.615, σε σύγκριση με €724.939 το 2010. Στα πιο πάνω ποσά περιλαμβάνονται οι υπερωρίες στο Τμήμα Καθαριότητας, οι οποίες ανήλθαν σε €349.640, σε σύγκριση με €378.541 το 2010.

Όπως φαίνεται πιο πάνω, παρόλο ότι το κόστος για υπερωρίες στο Τμήμα Καθαριότητας για το 2011 μειώθηκε, εντούτοις παρέμεινε σε ψηλά επίπεδα.

Απαντώντας, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι στον Προϋπολογισμό του 2013 το Κονδύλι των υπερωριών είναι σημαντικά μειωμένο.

Επιδόματα. Το 2011 καταβλήθηκε σε υπαλλήλους και εργάτες του Δήμου, για διάφορα επιδόματα, ποσό ύψους €278.775 (€297.874 το 2010).

Ενόψει των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο Δήμος, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την επαναξιολόγηση όλων των περιπτώσεων καταβολής επιδομάτων και λήψη μέτρων για περιορισμό τους.

Όπως πληροφόρησε ο Δήμαρχος, το θέμα των επιδομάτων μελετάται ανά περίπτωση, έτσι ώστε να περιοριστούν στα απόλυτα αναγκαία.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με την πρώτη αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2008, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν μέχρι 31.12.2006 σε €73.441.921, οι οποίες, σύμφωνα με τους αναλογιστές, θα πρέπει να αποπληρωθούν με πρόσθετη συνεισφορά ύψους 43,8% επί των συντάξιμων απολαβών των υπαλλήλων του ή με την καταβολή πρόσθετων συνεισφορών με ισόποσες δόσεις για διάρκεια 5, 10 ή 15 ετών.

Παρατηρήθηκε ότι ο Δήμος δεν αποφάσισε ακόμη τον τρόπο κάλυψης των πιο πάνω υποχρεώσεων του προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και κατά τα έτη 2007 μέχρι 2011 κατέβαλε, έναντι της οφειλής του, συνολικό ποσό ύψους €4.135.351, αντί €24.904.610, εάν η αποπληρωμή γινόταν με βάση την ετήσια εισφορά ύψους 43,8% επί των συντάξιμων απολαβών.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι προσανατολίζονται στη διενέργεια νέας αναλογιστικής μελέτης σύντομα, λόγω του ότι τα δεδομένα έχουν αλλάξει.

Χρεώστες.

(α) Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες στις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €16.778.100, σε σύγκριση με €15.482.540 στις 31.12.2010. Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες που αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών, συνολικού ύψους € 9.451.855 το 2011, σε σύγκριση με € 8.610.376 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση € 841.479 ή ποσοστό 9,8%. Ποσό ύψους €4.267.084 αφορά σε καθυστερήσεις των ετών 2000-2008, το ποσοστό είσπραξης των οποίων, κατά το 2011, κυμάνθηκε μεταξύ 0,2% και 5,5%.

Διαπιστώνονται αδυναμίες στην αποτελεσματική είσπραξη φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων που επιβάλλονται από τον Δήμο, με αποτέλεσμα σημαντικά ποσά να παραμένουν κάθε χρόνο ανείσπρακτα και η είσπραξή τους, με την πάροδο του χρόνου, να καθίσταται δύσκολη ή/και αδύνατη.

Αξιίζει να σημειωθεί ότι για την είσπραξη των οφειλομένων, πέραν του διοικητικού κόστους, σημαντικά ποσά καταβάλλονται κάθε χρόνο ως δικηγορικά έξοδα για καταχώριση αγωγών, χωρίς, όπως διαπιστώνεται από τους ελέγχους της Υπηρεσίας μας, να επιβεβαιώνεται ότι πριν την προώθηση οποιωνδήποτε δικαστικών μέτρων υπάρχουν όλα τα απαραίτητα προσωπικά στοιχεία των οφειλετών, ώστε να διασφαλίζεται η εκτέλεση της αγωγής και να αποφεύγονται αχρείαστες δαπάνες.

(β) Διάφοροι χρεώστες. Το υπόλοιπο του εν λόγω λογαριασμού στις 31.12.2011 ανερχόταν σε €1,25 εκ. Στους χρεώστες αυτούς περιλαμβάνονται οφειλές από Δήμους/Κοινότητες της Επαρχίας, για έξοδα συντήρησης φώτων τροχαίας, ύψους €444.000, καθώς και άλλα σημαντικά ποσά (πέραν του €0,5 εκ.), τα οποία παραμένουν ανείσπρακτα επί σειρά ετών, χωρίς ένδειξη ότι λαμβάνονται από τον Δήμο οποιαδήποτε μέτρα για είσπραξή τους.

Ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι γίνεται περιοδικός έλεγχος των διαφόρων χρεωστών και ότι ετοιμάζεται σχετικός κατάλογος, ο οποίος παραπέμπεται στους δικηγόρους για λήψη μέτρων.

(γ) Καθυστερήσεις ενοικίων. Καθυστερήσεις ενοικίων Δημοτικής Αγοράς, ύψους €117.699, δεν περιλαμβάνονται στους χρεώστες.

Ανεκτέλεστα εντάλματα δικαστηρίου. Μεγάλος αριθμός ενταλμάτων, που εκδίδονται από το δικαστήριο για εκδικασθείσες αγωγές που αφορούν σε καθυστερημένες φορολογίες, παραμένουν ανεκτέλεστα, λόγω κυρίως του μη εντοπισμού των οφειλετών. Συγκεκριμένα, εκκρεμούν στην Αστυνομία 3.566 εντάλματα, τα οποία αφορούν σε καθυστερήσεις φορολογιών των ετών 2000-2009.

Δικαστικά μέτρα για οφειλές εξώδικων προστίμων. Κατά τη διάρκεια του 2011 εκδόθηκαν από το Τμήμα Τροχονομίας του Δήμου 23.250 εξώδικα πρόστιμα για παράνομη στάθμευση οχημάτων. Μέχρι τον Ιούλιο 2012, για 610 εξώδικα που παρέμειναν ανείσπρακτα δεν λήφθηκαν δικαστικά μέτρα, παρόλο ότι, σύμφωνα με τον περί Εξώδικου Ρυθμίσεως Αδικημάτων Νόμου, μετά την πάροδο 30 ημερών από την έκδοση του εξώδικου ασκείται ποινική δίωξη, ενώ για 807 περιπτώσεις για τις οποίες λήφθηκαν δικαστικά μέτρα, δεν ήταν γνωστή η τελική έκβαση της υπόθεσης.

Κτιριακό συγκρότημα Φραγκλίνου Ρούσβελτ. Τα έσοδα από τις πωλήσεις υποστατικών ήταν €20.986.280, από τα οποία, μέχρι τις 14.6.2010, εισπράχθηκε ποσό ύψους €20.767.579, ενώ ποσό ύψους €218.701 εξακολουθεί να οφείλεται από την Κυπριακή Δημοκρατία. Η εκτιμημένη αξία των αδιάθετων χώρων, με βάση τις τιμές πώλησης, οι οποίοι παραμένουν στην ιδιοκτησία του Δήμου, υπολογίζεται σε €6.286.799.

Τέλος θεάματος. Όπως έχει αναφερθεί και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 8.11.1999, από το ποσοστό 24% του τέλους θεάματος που εισπράττεται από κινηματογραφικές παραστάσεις, επιστρέφεται, αντικανονικά (εφόσον δεν προνοείται τέτοια δυνατότητα στον Νόμο), το 11%, το οποίο αντιστοιχεί περίπου στο 46% των εισπραχθέντων ποσών. Συγκεκριμένα, κατά το 2011 εισπράχθηκε τέλος θεάματος από κινηματογραφικές παραστάσεις ύψους €153.779 και επιστράφηκαν οι €70.492. Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(ι)(iv) του περί Δήμων Νόμου, επιστροφή τέλους θεάματος επιτρέπεται μόνο για παραστάσεις/εκδηλώσεις που γίνονται για φιλανθρωπικούς, εκπαιδευτικούς ή αγαθοεργούς σκοπούς ή για την προώθηση του αθλητισμού.

Επισημαίνεται ότι με την πιο πάνω απόφαση το Δημοτικό Συμβούλιο καταστρατηγεί Κανονισμούς, τους οποίους το ίδιο θέσπισε.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι τον Ιούλιο 2012, 39 ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, εκ των οποίων μόνο οι 8 είχαν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας από το Δημοτικό Συμβούλιο. Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, είχαν ληφθεί νομικά μέτρα εναντίον 13 ιδιοκτητών/κατόχων, ενώ οι υπόλοιποι 18 βρίσκονταν σε διαδικασία συμμόρφωσης για έκδοση της άδειας.

Πρατήρια πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι τον Νοέμβριο 2012, 33 πρατήρια πετρελαιοειδών, για 30 από τα οποία το Δημοτικό Συμβούλιο εξέδωσε άδεια λειτουργίας για το 2011, χωρίς να τους έχει εκδοθεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμων του 1968 μέχρι 1999, κανείς δεν δύναται να λειτουργεί πρατήριο πετρελαιοειδών, μέχρι να του εκδοθεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Να σημειωθεί ότι μόνο ένα πρατήριο έχει εξασφαλίσει πιστοποιητικό τελικής έγκρισης και του εκδόθηκε άδεια, ενώ τα άλλα 2 λειτουργούν χωρίς άδεια. Επισημαίνεται ότι με την έκδοση της άδειας, ο Δήμος κάλυψε ουσιαστικά τα 30 πρατήρια, αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Αγωγή εναντίον του Δήμου και του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως για τη δημιουργία γρανιτολιθοδοστρώματος στον παραλιακό δρόμο της Λεμεσού. Κατόπιν εξώδικου διακανονισμού, αποζημιώσεις ύψους €46.619, πλέον δικηγορικά έξοδα και τόκοι, καταβλήθηκαν σε ενάγοντες, οι οποίοι διαμένουν σε συγκεκριμένο σημείο επί της Λεωφόρου 28^{ης} Οκτωβρίου, για οχληρία και εκπομπή θορύβου που δημιουργείτο από τη διέλευση οχημάτων στο γρανιτολιθοδόστρωμα που επιστρώθηκε στην εν λόγω Λεωφόρο. Για απάμβλυνση του προβλήματος, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως προβεί στην επίστρωση του δρόμου με σφραγιστικό ασφαλτοπολτό.

Σημειώνεται ότι η δαπάνη για την επίστρωση της Λεωφόρου με γρανιτόλιθους ανήλθε σε €4.076.978 (€3.261.582 ή 80% του κόστους ήταν η συνεισφορά του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως).

Διενέργεια μελέτης για τα οικονομικά του Δήμου. Ο Δήμος ανέθεσε σε ελεγκτικό οίκο τη διενέργεια μελέτης για τα οικονομικά του, έναντι ποσού ύψους €48.532 (£28.405), συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, με σκοπό τη διαμόρφωση προτάσεων και εισηγήσεων για τη βελτίωσή τους. Παρόλο ότι η συμφωνία που υπογράφηκε στις 21.10.2005, προνοούσε όπως η μελέτη ολοκληρωθεί σε διάστημα όχι μεγαλύτερο των 20 εβδομάδων, εντούτοις η μελέτη παραδόθηκε το 2009.

Για σκοπούς εξέτασης των ευρημάτων/εισηγήσεων της μελέτης και λήψης τελικών αποφάσεων, το 2010 συστάθηκε Οικονομική Επιτροπή, στη συνεδρία, ημερ. 20.7.2011, της οποίας αναφέρθηκε ότι η μελέτη είναι παλιά και δεν μπορεί να επιλύσει προβλήματα.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι η μελέτη έτυχε ενδελεχούς επεξεργασίας και αφού λήφθηκαν υπόψη τα σημερινά δεδομένα, ετοιμάστηκε κείμενο με εισηγήσεις, οι οποίες θα αρχίσουν να εφαρμόζονται σταδιακά μέσα από ένα στρατηγικό πρόγραμμα.

Επιστροφή απαλλοτριωθείσας γης. Το 1961 ο Δήμος προέβη στην απαλλοτρίωση ακίνητης περιουσίας στην ενορία Καθολικής Λεμεσού, για τη δημιουργία κοινού έργου χονδρικής αγοράς και χώρου στάθμευσης, για την οποία καταβλήθηκε ποσό ύψους £20.000.

Το 1966 οι κληρονόμοι του τέως ιδιοκτήτη ζήτησαν να τους επιστραφεί η πιο πάνω περιουσία, επειδή ο σκοπός για τον οποίο απαλλοτριώθηκε δεν κατέστη εφικτός εντός της προθεσμίας των τριών ετών που ορίζει το άρθρο 23.4 του Συντάγματος και το άρθρο 15(1) του Νόμου 15/62.

Έκτοτε, ακολούθησαν αλληπάλληλες προσφυγές και εφέσεις μεταξύ κληρονόμων και Δήμου και τον Ιούλιο 2012 εκδόθηκε απόφαση από το δικαστήριο για επιστροφή της εν λόγω ακίνητης περιουσίας, με αποτέλεσμα ο Δήμος να απολέσει σημαντικής αξίας δημοτική περιουσία. Σημειώνεται ότι σε μια από τις αγωγές του 2007, αναφέρθηκε ότι η εκτιμημένη αξία ανερχόταν σε £5 εκ. (€8,5 εκ).

Διοργάνωση εκδηλώσεων. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποδέχθηκε στις 24.3.2011 πρόταση συγκεκριμένης εταιρείας για την παροχή υπηρεσιών διοργάνωσης εκδηλώσεων, στα πλαίσια της ανάπτυξης των σχέσεων μεταξύ Δήμου και Αγίας Πετρούπολης (Ρωσίας) και της επικείμενης αδελφοποίησης των δύο πόλεων, έναντι δαπάνης που δεν θα υπερέβαινε τις €219.000 πλέον ΦΠΑ. Το Δημοτικό Συμβούλιο προέβηκε στην απευθείας ανάθεση, χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού, επικαλούμενο το γεγονός ότι η πιο πάνω εταιρεία είχε ήδη ετοιμάσει ευρύ πρόγραμμα πολιτιστικών εκδηλώσεων και ανταλλαγών για το πιο πάνω θέμα, όπως και εκτεταμένη προβολή και δημοσιότητα για την Κύπρο (εκπομπές, συνεντεύξεις, φιλμάκια και διαφημίσεις τουριστικού και επιχειρηματικού χαρακτήρα). Στα πλαίσια των εκδηλώσεων περιλαμβανόταν και η κάθοδος μπαλέτων για δύο παραστάσεις.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι:

- (α) Δεν υπογράφηκε οποιοδήποτε συμβόλαιο, η απουσία του οποίου δημιουργεί αβεβαιότητες και ασάφειες, όσον αφορά στις υποχρεώσεις των δύο μερών, καθώς και στον τελικό υπολογισμό των πληρωτέων ποσών.
- (β) Δεν φαίνεται ότι οι δαπάνες παρακολουθούνται και δεν ετοιμάστηκε απολογισμός για διαπίστωση και επιβεβαίωση ότι αυτές διενεργήθηκαν εντός των πλαισίων της σχετικής απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου.

Προσφορές για τη συντήρηση και δένδροφύτευση πλατειών, τη συντήρηση δενδροστοιχιών και το κλάδεμα δένδρων. Μετά από μελέτη/έλεγχο των εγγράφων προσφορών για διαγωνισμούς με αντικείμενο την εκτέλεση των πιο πάνω εργασιών, παρατηρήσαμε τον Ιανουάριο 2012, ότι τα κριτήρια συμμετοχής που είχαν περιληφθεί ήταν περιοριστικά, με ενδεχόμενο να περιοριστεί η συμμετοχή ικανοποιητικού αριθμού προσφοροδοτών στους εν λόγω διαγωνισμούς. Κατόπιν εισηγήσεων της Υπηρεσίας μας, ο Δήμος τροποποίησε τα πιο πάνω κριτήρια, ώστε να επιτρέπουν ευρύτερη συμμετοχή.

Από τον έλεγχο προέκυψε επίσης ότι το έντυπο ανοίγματος και καταγραφής των προσφορών που υποβλήθηκαν στους πιο πάνω διαγωνισμούς, είχε υπογραφεί μόνο από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών. Από περαιτέρω έλεγχο, διαπιστώθηκε ότι η πρακτική αυτή είχε εφαρμοστεί και σε άλλους διαγωνισμούς.

Τον Φεβρουάριο 2012, με επιστολή μας προς τον Δήμο, υποδείξαμε ότι σύμφωνα με τους Κανονισμούς Προσφορών, το έντυπο ανοίγματος των προσφορών συμπληρώνεται και υπογράφεται από δύο άτομα, τους εξουσιοδοτημένους λειτουργούς, οι οποίοι κατέχουν τα κλειδιά του κιβωτίου προσφορών. Παρατηρήσαμε επίσης ότι με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η αξιοπιστία της διαδικασίας υποβολής, ανοίγματος και καταγραφής των προσφορών.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2012, ότι όλες οι παρατηρήσεις μας, αναφορικά με τη διαδικασία προσφορών, σημειώθηκαν και έχουν δοθεί γραπτές οδηγίες, για αυστηρή τήρηση των Κανονισμών Προσφορών.

5.4 ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου για το έτος 2010 (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 4.1 Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις του 2011 για έλεγχο στις 29.5.2012, αντί μέχρι 30.4.2012, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, ενώ αυτές του 2010 υποβλήθηκαν στις 5.8.2011, αντί μέχρι 30.4.2011. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2010, ενώ ο έλεγχος για το 2011 προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2012.

Ρευστότητα και κεφάλαιο κίνησης. Στις 31.12.2010, στα ταμειακά διαθέσιμα ύψους €36,5 εκ., περιλαμβανόταν το αδαπάνητο υπόλοιπο του λογαριασμού δανείων ύψους €418.035, καθώς και οι καταθέσεις στο Γενικό Λογιστήριο ύψους €28,2 εκ., που προορίζονταν για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων, με αποτέλεσμα οι οικονομικές καταστάσεις να παρουσιάζουν κεφάλαιο κίνησης ύψους €42,4 εκ., αντί €13,8 εκ., όπως θα έπρεπε.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών και άλλων δικαιωμάτων, τα οποία στις 31.12.2010 ανέρχονταν σε €9,5 εκ. Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου θα συνέβαλλε και η επιβολή δικαιωμάτων για ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης, για την κατασκευή και λειτουργία των οποίων απαιτείται η έκδοση άδειας οικοδομής και άδειας λειτουργίας, τα οποία τώρα δεν επιβάλλονται. Ταυτόχρονα, θα μπορούσε να ληφθούν μέτρα για μείωση του ελλείμματος που προκύπτει από το Φεστιβάλ Λάρνακας (€2,6 εκ. τα έτη 1996-2010) και από τη διοργάνωση του Κατακλυσμού και της Μουσικής Παράστασης (€169.261 και €135.510, αντίστοιχα, το 2010) και για περιορισμό του ρυθμού αύξησης των εξόδων, τα οποία το 2010 αυξήθηκαν κατά €2,1 εκ. ή ποσοστό 8%, σε σύγκριση με το 2009.

Δάνεια για εκτέλεση έργων υποδομής στην περιοχή Μακένζυ.

(α) Με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 29.1.1987 και 14.2.1987, παραχωρήθηκαν στον Δήμο από τους Δανειστικούς Επιτρόπους δύο δάνεια ύψους £320.000 και £155.000, αντίστοιχα, για εκτέλεση έργων υποδομής στην περιοχή Μακένζυ.

Σύμφωνα με τις πιο πάνω αποφάσεις, τα δάνεια θα αποπληρώνονταν από τον Δήμο, αφού θα εισέπραττε από το κράτος αυξημένη ετήσια κρατική χορηγία για τα ποσά που του αναλογούν (£170.000 για το πρώτο δάνειο και £89.346 για το δεύτερο) και από τους επηρεαζόμενους εστιάτορες ετήσια δόση για το υπόλοιπο των δανείων, μετά την υπογραφή συμφωνίας για κατανομή των δανείων μεταξύ Δήμου και εστιατόρων.

Παρά την παρέλευση 25 ετών και παρά τις επανειλημμένες επιστολές του Δήμου προς τον Γενικό Λογιστή, Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών και Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Οικονομικών, δεν έχει

ληφθεί κυβερνητική απόφαση για την οριστική κατανομή του μέρους των δανείων που βαρύνει τους ενδιαφερόμενους εστιάτορες, με αποτέλεσμα αυτοί να μην προβούν σε καμιά πληρωμή.

(β) Μέχρι τον Ιανουάριο 2011, εμβάστηκαν στο Ταμείο Δημοσίων Δανείων, από το Υπουργείο Εσωτερικών, ποσά ύψους €628.772 και €276.710 για τα δύο δάνεια, τα οποία υπολογίζονταν έναντι των τόκων και των τόκων υπερημερίας. Σύμφωνα με σχετική κατάσταση του Γενικού Λογιστηρίου, στις 31.12.2011, συνέχιζαν να οφείλονται τα πιο κάτω ποσά.

Δάνειο	Κεφάλαιο	Τόκοι	Τόκοι υπερημερίας	Ολικό
	€	€	€	€
T290/1987	546.753	296.258	332.514	1.175.525
T832/1987	264.833	136.154	140.556	541.543
Σύνολο				1.717.068

(γ) Κατά την ενοποίηση των δανείων του Δήμου Λάρνακας το 2007, συνήφθη δάνειο ύψους £872.566 (€1.490.868) για εξόφληση του υπολοίπου των πιο πάνω δανείων, το οποίο όμως δεν χρησιμοποιήθηκε για τον σκοπό αυτό και είναι κατατεθειμένο στο Γενικό Λογιστήριο.

Σημειώνεται ότι στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, από το 1987 μέχρι σήμερα, παρουσιάζεται μόνο το αρχικό κεφάλαιο των δανείων T290/1987 και T832/1987 ύψους £320.000 (€546.753) και £155.000 (€264.833), αντίστοιχα.

(δ) Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ο Δήμος και όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς (Γενικό Λογιστήριο, Υπουργείο Εσωτερικών και Υπουργείο Οικονομικών) επιληφθούν του πιο πάνω θέματος, το οποίο εκκρεμεί από το 1987, για την οριστική διευθέτησή του, παρόλο ότι διατηρούμε σοβαρές επιφυλάξεις κατά πόσο είναι εφικτή η είσπραξη των ποσών που αναλογούν στους εστιάτορες, μετά από 25 ολόκληρα χρόνια και χωρίς μάλιστα αυτοί να έχουν δεσμευτεί με κάποια συμφωνία για την καταβολή οποιουδήποτε ποσού.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2009, η υποχρέωση του Δήμου έναντι του πιο πάνω Ταμείου, για ελλειμματικές εισφορές, ανερχόταν μέχρι 31.12.2008 σε €30,8 εκ. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 22.3.2010 την αναγνώριση των ελλειμματικών εισφορών του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων σε πέντε χρόνια, αρχής γενομένης το 2008, με συμπερίληψη στις οικονομικές καταστάσεις ποσού ύψους €6,2 εκ. τον χρόνο, χωρίς ωστόσο να αποφασίσει ακόμη τον τρόπο αποπληρωμής τους.

Σημειώνεται επίσης ότι για την τρέχουσα υποχρέωση του Δήμου προς το πιο πάνω Ταμείο, η οποία υπολογίστηκε σε 22,8% πάνω στις ετήσιες απολαβές των συντάξιμων μελών του και 9,9% πάνω στις ετήσιες απολαβές των μη συντάξιμων μελών του, μη συμπεριλαμβανομένου του 13ου μισθού, ο Δήμος εισέφερε στο Ταμείο κατά το 2010 ποσό ύψους €900.000, αντί €1,24 εκ., που εισηγήθηκε ο αναλογιστής, με αποτέλεσμα το αναλογιστικό έλλειμμα να αυξηθεί περαιτέρω.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) **Ασφάλεια μηχανογραφικών συστημάτων.** Επισημάνθηκαν ορισμένες αδυναμίες, όσον αφορά στην ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων, όπως μη κατάλληλα διαμορφωμένος χώρος, στον οποίο είναι εγκατεστημένος ο κεντρικός υπολογιστής (server) και μη επαρκής έλεγχος της φυσικής πρόσβασης στο δωμάτιο του κεντρικού υπολογιστή, με πιθανό τον κίνδυνο να καταστραφεί εξοπλισμός ή να χαθούν δεδομένα, καθώς επίσης ανυπαρξία σχεδίου έκτακτης ανάγκης, το οποίο να περιλαμβάνει σχέδιο αποκατάστασης καταστροφής και εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά συστήματα του Δήμου για συνέχιση των εργασιών του.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για αποφυγή των κινδύνων που ελλοχεύουν.

Ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι, στα πλαίσια της επέκτασης του κτιρίου του Δήμου, δόθηκαν οδηγίες για ασφαλή χωροθέτηση του χώρου φύλαξης των μηχανογραφικών συστημάτων και ζητήθηκε από αρμόδιο λειτουργό η ετοιμασία εισηγήσεων για σχέδιο έκτακτης ανάγκης.

(β) Αναβάθμιση μηχανογραφημένου συστήματος. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το μηχανογραφημένο σύστημα αναβαθμιστεί, έτσι ώστε να ενημερώνονται αυτόματα οι λογαριασμοί χρεωστών και οι σχετικοί λογαριασμοί του Γενικού Καθολικού με τις εισπράξεις τελών, αδειών και δικαιωμάτων από τράπεζες, δεδομένου ότι οι καταστάσεις των εισπράξεων λαμβάνονται από τις τράπεζες σε ηλεκτρονική μορφή.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι είναι σε επαφή με προγραμματιστές και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ώστε το 2013 να πραγματοποιηθεί η εν λόγω αναβάθμιση του μηχανογραφημένου συστήματος.

Συμφωνία παροχής υπηρεσιών τηλεπληροφορικής για λύση ολοκληρωμένης διαχείρισης χώρων στάθμευσης. Ο Δήμος υπέγραψε στις 26.4.2010 συμφωνία με την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (ΑΤΗΚ), διάρκειας δύο ετών, με προοπτική αυτόματης ανανέωσης από έτος σε έτος, για άδεια χρήσης από τον Δήμο συγκεκριμένου λογισμικού συστήματος της ΑΤΗΚ για διαχείριση χώρων στάθμευσης, ώστε ο κάθε δημότης να μπορεί, με γραπτό μήνυμα (SMS) μέσω του κινητού τηλεφώνου του, να καταβάλλει τα δικαιώματα στάθμευσης του οχήματός του στους διάφορους χώρους στάθμευσης και παρκόμετρα του Δήμου, χωρίς τη χρήση κερμάτων, με αυτόματη χρέωση του λογαριασμού του από την ΑΤΗΚ. Η ΑΤΗΚ θα εμβάζει τα σχετικά δικαιώματα στον Δήμο, αποκόπτοντας ποσοστό επί των εισπραχθέντων ποσών (20% επί των μηνιαίων εισπράξεων), αλλά δεν θα του εμβάζει οποιαδήποτε δικαιώματα για ποσά που δεν εισπράχθηκαν, αλλά οφείλονται.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

(α) Η ανάθεση της πιο πάνω σύμβασης είχε γίνει χωρίς την προκήρυξη προσφορών, παρόλο που και άλλοι οικονομικοί φορείς είχαν εκδηλώσει ενδιαφέρον για την παροχή των πιο πάνω υπηρεσιών, με την υποβολή σχετικών επιστολών/προτάσεων, ένας εκ των οποίων έλαβε στις 26.10.2011 δικαστικά μέτρα εναντίον του Δήμου, καθότι ο Δήμος συμβλήθηκε με την ΑΤΗΚ, χωρίς να ακολουθήσει τη νόμιμη διαδικασία του δικαίου των δημόσιων συμβάσεων.

(β) Ο Δήμος, πριν τη σύναψη συμφωνίας με την ΑΤΗΚ, δεν είχε προβεί σε μελέτη, από την οποία θα διαπιστωνόταν η πλέον οικονομικά συμφέρουσα επιλογή για τον Δήμο, μεταξύ της αγοράς υπηρεσιών, με βάση την πρόταση της ΑΤΗΚ, έναντι ποσοστού επί των δικαιωμάτων στάθμευσης και της αγοράς του λογισμικού συστήματος διαχείρισης χώρων στάθμευσης από τον Δήμο.

(γ) Με την εν λόγω συμφωνία εξυπηρετούνται μόνο οι συνδρομητές της ΑΤΗΚ και δεν καλύπτονται οι συνδρομητές άλλων εταιρειών κινητής τηλεφωνίας.

(δ) Στο Παράρτημα Β της υπογραφείσας συμφωνίας υπάρχουν διάφοροι όροι, με βάση τους οποίους δεν φαίνεται να διασφαλίζονται τα δικαιώματα του Δήμου και η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την επαναδιαπραγμάτευση των όρων του συμβολαίου.

(ε) Τα έσοδα του Δήμου από δικαιώματα στάθμευσης οχημάτων στους διάφορους χώρους στάθμευσης και παρκόμετρα του Δήμου, ανήλθαν κατά το 2010 και 2011 σε €197.841 και €200.121, αντίστοιχα. Από τα έσοδα αυτά, ποσό ύψους €6.802 ή ποσοστό 3,4% το 2010 και €17.414 ή ποσοστό 8,7% το 2011, προήλθε από την ΑΤΗΚ μετά τη σύναψη της πιο πάνω συμφωνίας.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι η συμφωνία ανανεώθηκε μέχρι 26.4.2013. Ωστόσο ο Δήμος προτίθεται να προχωρήσει στον τερματισμό της και αφού μελετήσει τα αποτελέσματα, τότε σε περίπτωση που αποφασιστεί η συνέχιση της παροχής αυτών των υπηρεσιών, θα προχωρήσουν με την προκήρυξη προσφορών, σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες του Νόμου και των Κανονισμών.

Συμφωνία κοινής αξιοποίησης όμορων ιδιοκτησιών. Στη συνεδρία του, ημερ. 29.8.2011, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε να προχωρήσει στην από κοινού ανάπτυξη του Δημοτικού κτήματος στη λεωφόρο Αθηνών (πρώην Δημοτικό Μέγαρο), με το όμορο τεμάχιο κοινοπραξίας εταιρειών και στις 29.12.2011,

μεταξύ του Δήμου και της εν λόγω κοινοπραξίας, υπογράφηκε προκαταρκτική συμφωνία, η οποία τελούσε υπό τον όρο και τη διαλυτική αίρεση ότι θα εγκρινόταν από το Υπουργικό Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 63(5)(β) του περί Δήμων Νόμου. Όπως αναφέρεται στην πιο πάνω συμφωνία, η κοινοπραξία θα ανεγείρει ξενοδοχειακό συγκρότημα, γραφεία, καταστήματα, δημόσιο χώρο στάθμευσης κ.ά. και ο Δήμος θα επιλέξει μονάδες από το έργο αυτό (εκτός των ξενοδοχειακών μονάδων) αξίας €7,3 εκ. (εκτιμημένη αξία του ακινήτου του Δήμου €6,75 εκ.). Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Εσωτερικών, ημερ. 8.6.2012, προς τον Δήμαρχο Λάρνακας, στη συνεδρία του, ημερ. 6.6.2012, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε Πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών για ανταλλαγή του τεμαχίου του Δήμου, εκτιμημένης αξίας €6,75 εκ., με μέρος πολυτελούς ξενοδοχειακού συγκροτήματος που θα ανεγερθεί, εκτιμημένης αξίας ύψους €7,3 εκ.

Η υπό αναφορά συμφωνία τελούσε επίσης και υπό τον όρο και τη διαλυτική αίρεση ότι ο Δήμος δεν υπόκειται στην καταβολή φόρου κεφαλαιουχικών κερδών για τους σκοπούς της συμφωνίας αυτής. Σε σχετική επιστολή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, ημερ. 6.4.2012, προς τον Δήμο, αναφέρεται ότι με βάση το άρθρο 10 του περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμου (Ν52/1980), η πιο πάνω πράξη θεωρείται διάθεση ακίνητης ιδιοκτησίας και επομένως φορολογείται, βάσει εκτίμησης που θα υπολογιστεί από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων. Το γεγονός αυτό δεν φαίνεται να λήφθηκε υπόψη κατά την αξιολόγηση του οφέλους του Δήμου από την όλη συμφωνία.

Από μελέτη της πιο πάνω συμφωνίας, φαίνεται ότι σ' αυτή δεν έχουν διευκρινιστεί, ούτε και υποδεικνύονται επακριβώς τα συμφέροντα του Δήμου στην όλη ανάπτυξη, όπως, για παράδειγμα, το είδος των μονάδων που θα επιλέξει, δηλαδή αν είναι καταστήματα ή/και γραφεία ή/και διαμερίσματα, το μέγεθος και ο προσανατολισμός των μονάδων αυτών, καθώς επίσης το νομικό καθεστώς ή άλλο καθεστώς ενοικίασης ή χρήσης των υφιστάμενων οικοδομών που υπάρχουν στα υπό ανάπτυξη τεμάχια.

Σύμφωνα με επιστολή του Δήμου, ημερ. 9.5.2012, προς το Υπουργείο Εσωτερικών, τα αρχιτεκτονικά σχέδια θα ετοιμαστούν μετά την επικύρωση της συμφωνίας, διαδικασία που δεν βρίσκει σύμφωνη την Υπηρεσία μας, καθότι εμπερικλείει κινδύνους ως προς την προστασία των συμφερόντων του Δήμου.

Σημειώνεται επίσης ότι στις επιστολές του, ημερ. 28.2.2012 και 18.4.2012, προς τον Δήμο, ο Έφορος Κρατικών Ενισχύσεων αναφέρει ότι η εν λόγω συμφωνία ενδέχεται να εμπεριέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και συνεπώς να εμπίπτει στον έλεγχο των κανόνων των κρατικών ενισχύσεων, καθότι ο Δήμος θα ενεργεί ως ιδιώτης επενδυτής σε οικονομία της αγοράς. Τυχόν παρέκκλιση από τη συμφωνία, κατά το στάδιο υλοποίησης/αποπεράτωσης του έργου, που θα είναι σε βάρος του Δήμου και προς το συμφέρον της ιδιωτικής εταιρείας, τότε εγείρεται ζήτημα κρατικής ενίσχυσης.

Ενόψει των πιο πάνω και λόγω της πολυπλοκότητας και σοβαρότητας του θέματος, καθώς επίσης και για διασφάλιση των συμφερόντων του Δήμου, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το θέμα παραπεμφθεί, για μελέτη και απόψεις, από τον Δήμο στον νομικό του σύμβουλο.

Ο Δήμαρχος μάς ενημέρωσε ότι το όλο θέμα βρίσκεται σε εξέλιξη, λόγω προβλημάτων που προέκυψαν σε σχέση με τους περιορισμούς στο ύψος του προγραμματιζόμενου κτιρίου που θέτει το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας.

Επέμβαση σε δημοτική περιουσία. Συγκεκριμένο πρόσωπο ανέγειρε το 2006 κατάστημα σε εμπορικό δρόμο, χωρίς την εξασφάλιση προηγουμένως άδειας οικοδομής και μάλιστα με επέμβαση της εν λόγω οικοδομής σε δημοτική περιουσία. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε τον Μάιο 2007 όπως ζητηθεί από τον ιδιοκτήτη η κατεδάφιση της παράνομης οικοδομής και αργότερα τον Σεπτέμβριο 2008 όπως διερευνηθούν οι λόγοι για τους οποίους δεν λήφθηκαν έγκαιρα δικαστικά μέτρα. Σύμφωνα δε με στοιχεία του Λογιστηρίου, για το συγκεκριμένο υποστατικό εκδόθηκε αντικανονικά άδεια λειτουργίας για τα έτη 2007, 2008 και 2009.

Ο Δήμος καταχώρισε στις 26.3.2009 ποινική αγωγή και στις 3.11.2010, μετά από δική του παραδοχή, ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε σε πρόστιμο €1.000 και διατάχθηκε από το δικαστήριο να κατεδαφίσει την οικοδομή μέσα σε δύο μήνες, δηλαδή μέχρι τις 2.1.2011, κάτι το οποίο δεν είχε γίνει. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 6.2.2012, όπως συνεργείο του Δήμου προχωρήσει με την άμεση κατεδάφιση της

αναφερόμενης οικοδομής, απόφαση η οποία όμως, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, δεν είχε υλοποιηθεί.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι, στη βάση έκθεσης των Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου, το θέμα μελετάται εκ νέου και αναμένεται η απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

Επέκταση υφιστάμενης υπεραγοράς. Ο Δήμος καταχώρισε στις 27.7.2007 και 18.10.2007 ποινικές αγωγές εναντίον των ιδιοκτητών και ενοικιαστών συγκεκριμένης υπεραγοράς, οι οποίοι αρχές του 2007, χωρίς να εξασφαλίσουν προηγουμένως πολεοδομική άδεια και άδεια οικοδομής, προέβηκαν σε οικοδομικές εργασίες για επέκταση της υπεραγοράς, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα προσωρινό διάταγμα αναστολής των εργασιών, τις οποίες όμως μετά απέσυρε, με αποτέλεσμα να συμπληρωθούν οι παράνομες οικοδομικές εργασίες και η υπεραγορά να λειτουργεί μέχρι σήμερα με τις προσθήκες και επεκτάσεις που έγιναν, χωρίς την εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας και άδειας οικοδομής.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, με επιστολή του, ημερ. 26.5.2008, πληροφόρησε το Δημοτικό Συμβούλιο ότι το Υπουργικό Συμβούλιο, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχει το εδάφιο (2) του άρθρου 22 του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου, εξέδωσε στις 2.5.2008 διάταγμα, σύμφωνα με το οποίο το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει εντός 30 ημερών να λάβει μέτρα εναντίον των ενοικιαστών της υπεραγοράς και να αποφασίσει το συντομότερο για την εκκρεμούσα αίτηση για πολεοδομική άδεια.

Ο Δήμος καταχώρισε στις 24.6.2008 προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, υποστηρίζοντας ότι αυτή λήφθηκε καθ' υπέρβαση ή/και κατάχρηση ή/και λανθασμένη άσκηση εξουσίας ή/και αναρμοδιότητα, η εκδίκαση της οποίας αποπερατώθηκε στις 9.11.2011, αλλά η απόφαση επιφυλάχθηκε, χωρίς μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, να είχε εκδοθεί.

Στις 26.10.2009, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε τη χορήγηση πολεοδομικής άδειας, με όρο την επαναφορά της υπεραγοράς στις προγενέστερες αποστάσεις από το όμορο σύνορο με τον χώρο στάθμευσης, με κατεδάφιση των επεκτάσεων που έγιναν, με τη λήξη της συμφωνίας ενοικιάσεώς της, παρά την άποψη του νομικού συμβούλου του Δήμου ότι η παραχώρηση τέτοιας άδειας δεν είναι νομικά ορθή. Η εν λόγω πολεοδομική άδεια δεν έχει εκδοθεί μέχρι σήμερα.

Απαντώντας ο Δήμαρχος, μάς ανέφερε ότι το θέμα θα τεθεί εκ νέου στην Επιτροπή Πολεοδομίας για λήψη τελικής απόφασης.

Περίπτερα στα όρια του Δήμου. Η Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου, προέβη την περίοδο Φεβρουαρίου - Νοεμβρίου 2009 σε έλεγχο του εξωτερικού μέρους των 120 περιπτέρων που βρίσκονται στα όρια του Δήμου και διαπίστωσε ότι μόνο τα 8 από αυτά δεν παρουσιάζουν εμφανείς παρανομίες, όπως, για παράδειγμα, μη αδειούχες επεκτάσεις σε δημόσιο χώρο. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε την 1.7.2010 όπως παραχωρήσει στους ιδιοκτήτες των περιπτέρων προθεσμία 6 μηνών για εξάλειψη των παρανομιών, προτού προχωρήσει στη λήψη δικαστικών μέτρων. Όπως διαπιστώθηκε, ωστόσο, καμιά ενέργεια δεν έγινε από τον Δήμο, με αποτέλεσμα η κατάσταση να παραμένει ως είχε.

Παραχώρηση δημόσιων χώρων πρασίνου σε ιδιώτες. Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(στ) του περί Δήμων Νόμου, ο Δήμος έχει εξουσία, μεταξύ άλλων, να σχεδιάζει, φυτεύει, βελτιώνει, συντηρεί και διατηρεί δημόσιους χώρους πρασίνου (πάρκα, κήπους κ.λπ.) για δημόσια χρήση. Σύμφωνα και με σχετική έκθεση της Επιτροπής Διοικήσεως, ημερ. 25.8.2008, οι χώροι αυτοί ανήκουν στο Κράτος και προορίζονται, όπως και οι δημόσιοι πεζόδρομοι, για χρήση από το κοινό.

Σχετική είναι και η γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 11.11.1992, σύμφωνα με την οποία οι δημόσιοι χώροι πρασίνου, που παραχωρούνται από τους ιδιοκτήτες ακινήτων κατά τον διαχωρισμό οικοπέδων, μόνο ως δημόσιοι χώροι πρασίνου μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις, στις οποίες μάλιστα ιδιοκτήτης είναι η Κυπριακή Δημοκρατία, ο Δήμος παραχώρησε δημόσιους χώρους πρασίνου σε ιδιώτες για ανέγερση περιπτέρων, εκδίδοντας μάλιστα, για ορισμένες από αυτές, πολεοδομική άδεια και άδεια οικοδομής, τις οποίες αιτήθηκε ο ίδιος ο Δήμος.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι αιτήθηκε την παραχώρηση Τουρκοκυπριακών τεμαχίων για μεταστέγαση των περιπτέρων.

Εξαγορά ανοικτών δημόσιων χώρων. Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου στις 30.5.2003, εισπράχθηκε από συγκεκριμένη εταιρεία ποσό ύψους £130.000 για εξαγορά ανοικτού δημόσιου χώρου, αντί £320.000 που ήταν η αγοραία αξία του χώρου πρασίνου, σύμφωνα με εκτίμηση που διενήργησε ιδιώτης εκτιμητής για λογαριασμό του Δήμου, χωρίς στην απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου να αναφέρονται οι λόγοι για είσπραξη μικρότερου ποσού κατά £190.000.

Σημειώνεται ότι η εκτίμηση του ιδιώτη εκτιμητή δεν στάλθηκε για έλεγχο και έγκριση στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, όπως προνοείται στις παραγράφους 4.1 και 5.1 της Εντολής του Υπουργού Εσωτερικών 1/97, όπως αυτή τροποποιήθηκε, αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι στην απαντητική επιστολή του Δήμου, ημερ. 9.12.2010, για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του 2008, δεν γίνεται καμιά αναφορά για το πιο πάνω θέμα, ενώ η επιστολή μας, ημερ. 6.9.2011, για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το 2009, δεν απαντήθηκε ακόμη.

Ελλείμματα από τις πολιτιστικές εκδηλώσεις και τη λειτουργία του Μελάθρου Ευγηρίας. Παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, όπως το Δημοτικό Συμβούλιο λάβει μέτρα για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση των ελλειμμάτων που προκύπτουν από τις πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δήμου και τη λειτουργία του Μελάθρου Ευγηρίας, εντούτοις παρατηρήθηκαν και πάλι ελλείμματα, που το 2010 και 2011 ανήλθαν σε €946.261 και €922.410, αντίστοιχα.

Εισπράξεις από ιδιώτες για χαλαρώσεις πολεοδομικών αδειών. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, το Δημοτικό Συμβούλιο, ενεργώντας ως Πολεοδομική Αρχή και ασκώντας την ειδική διακριτική ευχέρεια που του παρέχει το Τοπικό Σχέδιο Λάρνακας, εγκρίνει χαλαρώσεις για ανέγερση ενός και δύο επιπλέον ορόφων σε οικοδομές, εισπράττοντας δικαιώματα ύψους €3.417 και €8.543, αντίστοιχα, χωρίς αυτά να καλύπτονται από τον περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμο ή τους σχετικούς Κανονισμούς.

Συγκεκριμένα, για την περίοδο 1.1.2010 - 31.12.2010 εισπράχθηκε ποσό ύψους €26.712 για παραχωρηθείσες χαλαρώσεις (€47.560 το 2009). Για νομιμοποίηση των εισπράξεων αυτών και για σκοπούς ίσης μεταχείρισης των δημοτών, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη θέσπιση Κανονισμών, στους οποίους να καθορίζονται τα δικαιώματα που θα εισπράττονται, καθώς και μετρήσιμα κριτήρια, όπως μέγεθος της οικοδομής (εμβαδόν ή/και αριθμό διαμερισμάτων), το είδος των χαλαρώσεων πέραν των επιπλέον ορόφων (απόσταση από τα σύνορα, ύψος της οικοδομής) κ.λπ.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι όλες οι πιο πάνω εισπράξεις πιστώθηκαν σε Κονδύλια εξόδων για πολιτιστικές εκδηλώσεις, για να αποφευχθούν υπερβάσεις των εν λόγω Κονδυλίων, αντί να πιστωθούν, όπως θα έπρεπε, σε Κονδύλι εσόδων.

Τέλη σκυβάλων. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, 4.731 υποστατικά κατά το 2011 (4.459 το 2010) κατηγοριοποιήθηκαν ως θερινά διαμερίσματα, με αποτέλεσμα να τους επιβάλλεται χαμηλότερο τέλος σκυβάλων (€110 αντί €155 που επιβάλλεται στα συνήθη διαμερίσματα και οικίες), χωρίς ωστόσο να μας παρουσιαστούν στοιχεία που να δικαιολογούν την κατάταξη των εν λόγω υποστατικών σε θερινά διαμερίσματα.

Όπως πληροφορηθήκαμε, από το 2012 καταργήθηκε η κατηγορία των θερινών διαμερισμάτων και όπως μάς ανέφερε ο Δήμαρχος, θα επιβάλλονται πλέον τα τέλη που καθορίζονται στην απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 28.5.2012.

Τέλος θεάματος.

(α) Σύμφωνα με τα άρθρα 85(2)(i), (ii) και (iii) του περί Δήμων Νόμου, το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει να βεβαιώνεται ότι, για κάθε πρόσωπο που πληρώνει για να παρακολουθήσει δημόσιο θέαμα, το εισιτήριο εισόδου είναι χαρτοσημασμένο ή σημειωμένο κατά τρόπο που να φαίνεται ότι το τέλος πληρώθηκε και να καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο το τέλος εισπράττεται και πληρώνεται.

Παρατηρήθηκε και πάλι ότι για τις παραστάσεις συγκεκριμένου κινηματογράφου δεν ακολουθείται η διαδικασία υποβολής των εισιτηρίων στον Δήμο πριν από τις παραστάσεις και το τέλος θεάματος υπολογίζεται και καταβάλλεται στον Δήμο, βάσει μηχανογραφημένων καταστάσεων πώλησης εισιτηρίων που ετοιμάζει ο ιδιοκτήτης του κινηματογράφου, την ορθότητα των οποίων, λόγω έλλειψης των απαραίτητων στοιχείων, ο Δήμος αδυνατεί να επιβεβαιώσει. Από τον Αύγουστο 2001, όταν άρχισε η λειτουργία του εν λόγω κινηματογράφου, μέχρι τις 31.12.2011, καταβλήθηκε στον Δήμο τέλος θεάματος ύψους €286.192. Σύμφωνα με τα στοιχεία του κινηματογράφου, το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε 287.365 εισιτήρια, συνολικής αξίας €1.951.917. Με βάση τον αριθμό των πιο πάνω εισιτηρίων και λαμβανομένων υπόψη των αιθουσών προβολής (6) του εν λόγω κινηματογράφου και των ημερήσιων προβολών (3 ανά αίθουσα), προκύπτει ότι ο μέσος όρος εισιτηρίων ανά αίθουσα ανέρχεται στα περίπου 13 εισιτήρια την ημέρα και ο μέσος όρος εισιτηρίων ανά προβολή στα περίπου 4 εισιτήρια, αριθμός ο οποίος, κατά τη γνώμη μας, είναι υπερβολικά μικρός και δημιουργεί εύλογη υποψία ως προς την ορθότητα του.

Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου δεν είχαν γίνει οποιεσδήποτε ενέργειες από πλευράς Δήμου για επιβεβαίωση της ορθότητας των εισιτηρίων που εκδίδει ο πιο πάνω κινηματογράφος.

(β) Μείωση τέλους θεάματος. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 149 των Δημοτικών (Τροποποιητικών) Κανονισμών του Δήμου Λάρνακας του 2002, το ποσοστό τέλους θεάματος επί της τιμής κάθε εισιτηρίου καθορίζεται σε 20%. Με απόφασή του, ημερ. 26.2.2009, το Δημοτικό Συμβούλιο καθόρισε ως ποσοστό τέλους θεάματος επί της τιμής κάθε εισιτηρίου, στις περιπτώσεις καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, το 5%.

Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω απόφασης από πέντε εκδηλώσεις που διενεργήθηκαν κατά το 2010, ο Δήμος εισέπραξε τέλος θεάματος ύψους €12.058 αντί €48.232.

Με την απόφαση αυτή το Δημοτικό Συμβούλιο καταστρατηγεί τους δικούς του Κανονισμούς και αποστερεί από τον Δήμο έσοδα.

(γ) Τέλος θεάματος ποδοσφαιρικών συναντήσεων. Συγκεκριμένες ποδοσφαιρικές ομάδες παρέλειψαν να καταβάλουν το οφειλόμενο τέλος θεάματος για τις ποδοσφαιρικές τους συναντήσεις, το οποίο για μεν την μια ομάδα ανέρχεται στις €137.167 για την περίοδο 15.7.2010-31.3.2012 και για δε τη δεύτερη σε €18.605 για την περίοδο 14.3.2009-7.5.2011. Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης τα προαναφερόμενα ποσά εξακολουθούσαν να παραμένουν ανείσπρακτα.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι μετά από συνεχείς προσπάθειες εισπράχθηκε ποσό ύψους €32.098 από την πρώτη ομάδα και €8.481 από τη δεύτερη.

Ενοικίαση χώρου σε λούνα παρκ. Παρόλο ότι ο Δήμος αποδέχθηκε πρόταση συγκεκριμένης εταιρείας για συνέχιση της λειτουργίας του περιοδευόντος λούνα παρκ στην παραλία των Φοινικούντων και μετά το πέρας της Γιορτής του Κατακλυσμού (24.5.2010) μέχρι 31.8.2010, με την καταβολή στον Δήμο δικαιωμάτων ύψους €20.000, εντούτοις το λούνα παρκ ολοκλήρωσε τη λειτουργία του και αποχώρησε, χωρίς η εταιρεία να καταβάλει στον Δήμο τα σχετικά δικαιώματα.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι στην πιο πάνω εταιρεία παραχωρήθηκε και το 2011 χώρος στο παραλιακό μέτωπο, χωρίς να της ζητηθεί να καταβάλει τα καθυστερημένα δικαιώματα και χωρίς να προκαταβάλει τα νέα δικαιώματα για τη λειτουργία του λούνα παρκ, με αποτέλεσμα να αποχωρήσει και πάλι, χωρίς να τακτοποιήσει τις οφειλές της. Στις 31.8.2011 ο Δήμος καταχώρισε αγωγή εναντίον της εταιρείας, αιτούμενος ποσό ύψους €45.250 πλέον νόμιμο τόκο, έξοδα και ΦΠΑ.

Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών. Ο Δήμος αδυνατεί να εκδώσει άδεια λειτουργίας σε πολλά επαγγελματικά υποστατικά που λειτουργούν στην περιοχή του, επειδή δεν τηρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που έχει επιβάλει το Δημοτικό Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 103 του περί Δήμων Νόμου. Συγκεκριμένα, οι ιδιοκτήτες των υποστατικών προέβηκαν σε αυθαίρετες ανεγέρσεις, καθώς επίσης και σε αλλαγή χρήσης και προσθήκες/μετατροπές, χωρίς την εξασφάλιση της απαιτούμενης έγκρισης, χωρίς ωστόσο να ληφθούν από τον Δήμο δικαστικά μέτρα εναντίον των επαγγελματικών υποστατικών που λειτουργούν παράνομα. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι η λειτουργία υποστατικών άνευ αδείας εμπερικλείει

κινδύνους, αφού αρκετοί όροι που διέπουν την παραχώρηση άδειας λειτουργίας σε υποστατικά αφορούν σε θέματα δημόσιας ασφάλειας και υγείας.

Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις παράνομων υποστατικών, για τα οποία όμως ο Δήμος εξέδωσε άδεια λειτουργίας με όρους και αναφέραμε ότι με την έκδοση της άδειας ο Δήμος κάλυψε ουσιαστικά τα πιο πάνω υποστατικά, αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Παροχή υπηρεσιών στην παραλία. Από επιτόπιους ελέγχους που διενήργησε ο Δήμος κατά το 2011, διαπιστώθηκε ότι αρκετοί δικαιούχοι παροχής υπηρεσιών τοποθετούν περισσότερα μέχρι και διπλάσια κρεβατάκια και ομπρέλες στην παραλία απ' ότι προβλέπει η παραχωρηθείσα προς αυτούς από τον Δήμο άδεια, χωρίς να λαμβάνονται οποιαδήποτε μέτρα εναντίον τους.

Από τους 18 χώρους παροχής υπηρεσιών, οι 7 υπενοικιάζονται από τους δικαιούχους τους σε τρίτα πρόσωπα, κατά παράβαση του άρθρου 5Γ(1) του περί Προστασίας των Παραλιών Νόμου (Κεφ. 59), σύμφωνα με το οποίο κανένα πρόσωπο δεν δύναται να προβαίνει σε παροχή υπηρεσιών ή διευκολύνσεων στην παραλία, χωρίς να εξασφαλίσει προηγούμενα την άδεια της οικείας Αρχής, δηλαδή του Δήμου.

Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, τα ανείσπρακτα ποσά ανέρχονταν για την περίοδο 2009-2011 σε €72.320, χωρίς ωστόσο να ληφθούν οποιαδήποτε μέτρα για την είσπραξή τους.

Χρεώστες. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες στις 31.12.2010, αφαιρουμένης της πρόνοιας για επισφαλείς χρεώστες, ανέρχονταν σε €10,3 εκ., σε σύγκριση με €9,5 εκ. στις 31.12.2009. Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες που αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών, συνολικού ύψους €3.432.074 το 2010, σε σύγκριση με €2.949.671 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €482.403 ή ποσοστό 16,4%. Ποσό ύψους €1,5 εκ. αφορά σε καθυστερήσεις των ετών 1982-2006, το ποσοστό είσπραξης του οποίου κατά το 2010 κυμάνθηκε μεταξύ 0,9%-6%, εκτός από τις καθυστερήσεις της περιόδου 1982-1991, ύψους €171.027, για τις οποίες δεν εισπράχθηκε κανένα ποσό. Επισημάναμε και πάλι ότι είναι αναγκαίο να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Σύμφωνα με τους περί Τροχαίας Δημοτικούς Κανονισμούς Λάρνακας του 2001, κανένα πρόσωπο δεν δύναται να διαμορφώνει, ανεγείρει ή επιτρέπει την κατασκευή και λειτουργία υπαίθριου ή καλυμμένου χώρου στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσει εκ των προτέρων άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Όπως πληροφορηθήκαμε από τον Δήμο, στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι 31.3.2012, 26 ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, από τους οποίους μόνο για τρεις εξασφαλίστηκε άδεια οικοδομής, ενώ οι υπόλοιποι χώροι λειτουργούν χωρίς να έχει εξασφαλιστεί άδεια λειτουργίας. Σημειώνεται ότι στους πιο πάνω χώρους δεν συμπεριλαμβάνεται ο χώρος στάθμευσης του Διεθνούς Αερολιμένα Λάρνακας, τη διαχείριση του οποίου ανέλαβε ιδιώτης και λειτουργεί και αυτός χωρίς να εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια.

Η Ένωση Δήμων ετοίμασε στις 28.3.2007, ύστερα από παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών στα πλαίσια εξέτασης σχετικής Πρότασης Νόμου, νομοσχέδιο για τροποποίηση του άρθρου 88(1)(β) του περί Δήμων Νόμου (Ρύθμιση τροχαίας κινήσεως), καθώς και προσχέδιο ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης που θα ισχύουν σε όλους τους Δήμους, τα οποία υποβλήθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Τα πιο πάνω νομοθετήματα δεν προωθήθηκαν για έγκριση, λόγω κυρίως γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι στους εν λόγω Κανονισμούς δεν είναι νομικά επιτρεπτό να τεθεί πλαίσιο τιμών χρέωσης από τους Δήμους για τους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, μέχρι την έγκριση των ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης, ο Δήμος εφαρμόζει τους υφιστάμενους Κανονισμούς, εκτός από τον Κανονισμό που προνοεί ότι τα δικαιώματα στάθμευσης στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης καθορίζονται προηγουμένως από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Πρατήρια πετρελαιοειδών. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία λήφθηκε από τις 7.12.1999 και συνεχίζει να εφαρμόζεται μέχρι σήμερα, κατά το 2011 εκδόθηκαν άδειες λειτουργίας σε 16 από τα 21 πρατήρια πετρελαιοειδών που βρίσκονται στην περιοχή του Δήμου και εισπράχθηκαν τα σχετικά δικαιώματα, χωρίς για τα πρατήρια αυτά να εξασφαλιστεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, κανείς δεν δύναται να λειτουργεί πρατήριο πετρελαιοειδών, μέχρι να του εκδοθεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Με την έκδοση της άδειας, ο Δήμος κάλυψε ουσιαστικά τα πιο πάνω πρατήρια, αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

5.5 ΔΗΜΟΣ ΠΑΦΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2011, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2012.

Εργασίες κατασκευής πεζοδρομίων από Εργολάβο σε δρόμους του Δήμου Πάφου. Από επιτόπιο έλεγχο των πιο πάνω εργασιών, ο οποίος διεξήχθη από την Υπηρεσία μας τον Φεβρουάριο 2012, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (α) Η εκτέλεση των εν λόγω εργασιών είχε γίνει κατά την περίοδο 2011, με απευθείας ανάθεσή τους σε Εργολάβο, κατόπιν οδηγιών του Δημάρχου, χωρίς να προηγηθεί η προκήρυξη διαγωνισμού. Οι εργασίες που εκτελέστηκαν και πληρώθηκαν ήταν συνολικής αξίας €796.413, ενώ εκκρεμούσε η πληρωμή ενός τιμολογίου για το ποσό των €70.665.
- (β) Τον Νοέμβριο 2011, με οδηγίες του Δημάρχου, ανατέθηκε σε τριμελή Υπηρεσιακή Επιτροπή, αποτελούμενη από τον Δημοτικό Μηχανικό, τον Εκτελεστικό Μηχανικό και τον Εσωτερικό Ελεγκτή του Δήμου, όπως προβεί σε έρευνα αναφορικά με την κατασκευή των πιο πάνω πεζοδρομίων.
- (γ) Τον Δεκέμβριο 2011, η εν λόγω Επιτροπή υπέβαλε στον Δήμαρχο την έκθεσή της, με τα ακόλουθα κυρίως πορίσματα:
 - (i) Η ανάθεση των εργασιών είχε γίνει απευθείας από τον Δήμαρχο, χωρίς την προκήρυξη προσφορών, ενώ οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Δήμου δεν είχαν επιβλέψει την εκτέλεσή τους.
 - (ii) Το Δημοτικό Συμβούλιο είχε δώσει καλυπτική έγκριση τον Ιούλιο και Σεπτέμβριο 2011 για την εκτέλεση μέρους των εργασιών αξίας €221.102.
 - (iii) Το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε, τον Οκτώβριο 2011, εισήγηση της Επιτροπής Πολεοδομίας και Τεχνικών Έργων του Δήμου, για κατασκευή πρόσθετων πεζοδρομίων σε διάφορους δρόμους της πόλης από τον πιο πάνω Εργολάβο, συνολικής αξίας €105.000.
 - (iv) Η απευθείας ανάθεση εργασιών κατασκευής πεζοδρομίων, χωρίς την προκήρυξη προσφορών, φαίνεται ότι ήταν γνωστή σε όλα τα μέλη του προηγούμενου Δημοτικού Συμβουλίου, αφού η Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου, σε αρκετές περιπτώσεις, είχε αναφερθεί στο θέμα αυτό, τονίζοντας ότι δεν ακολουθούνται οι νόμιμες διαδικασίες, κατά παράβαση των Νόμων και Κανονισμών περί της Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων.
 - (v) Οι τιμές μονάδας, βάσει των οποίων γινόταν η πληρωμή των εργασιών κατασκευής των πεζοδρομίων, είναι οι ίδιες ή παραπλήσιες με τις τιμές μονάδας που χρησιμοποιήθηκαν σε άλλα παρόμοια έργα του Δήμου (επισυνάφθηκε συγκριτικός πίνακας τιμών).
 - (vi) Από έλεγχο των ποσοτήτων 2 τιμολογίων, που είχαν υποβληθεί από τον Εργολάβο, προέκυψε ότι οι πραγματικές ποσότητες του εμβαδού των πλακόστρωτων πεζοδρομίων που είχαν κατασκευαστεί, ήταν λιγότερες, σε σύγκριση με τις ποσότητες που περιλαμβάνονταν στα πιο πάνω τιμολόγια.

Από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας επιβεβαιώθηκαν τα πορίσματα της έκθεσης της Υπηρεσιακής Επιτροπής. Επιπρόσθετα, τον Φεβρουάριο 2012, τέθηκαν υπόψη του Δήμου και οι ακόλουθες παρατηρήσεις/εισηγήσεις μας:

(α) Οι εργασίες είχαν εκτελεστεί με απευθείας ανάθεση, χωρίς την ετοιμασία όρων και προδιαγραφών και κατά παράβαση των διατάξεων του περί της Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Νόμου Ν.12(Ι)/2006 και των Κανονισμών Προσφορών.

(β) Όλες οι εργασίες που είχαν εκτελεστεί από τον συγκεκριμένο Εργολάβο θα έπρεπε να επαναμετρηθούν και αναλόγως να αναθεωρηθεί η πληρωμή τους, σύμφωνα με τις πραγματικές ποσότητες.

(γ) Η συνολική τιμή μονάδας των €35,75/τ.μ., για την κατασκευή των πεζοδρομίων, με βάση την οποία είχαν γίνει οι πληρωμές, κρίθηκε από την Υπηρεσία μας ψηλή, επειδή, εάν ακολουθείτο η προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού, εκτιμάτο ότι η τιμή που θα προέκυπτε – με βάση τις επικρατούσες τότε τιμές της ελεύθερης αγοράς – θα κυμαινόταν μεταξύ €30/τ.μ. και €32/τ.μ., αντί €35,75/τ.μ., εφ' όσον θα ήταν προϊόν υγιούς ανταγωνισμού.

(δ) Οι προκατασκευασμένες τσιμεντένιες πλάκες που χρησιμοποιήθηκαν στις εργασίες, όπως αναφερόταν και στην έκθεση της Επιτροπής, ήταν πάχους 3,5 εκ. αντί 5,0 εκ., που καθορίζεται στα Κυπριακά Πρότυπα.

Τον Ιούλιο 2012, ο Δήμαρχος Πάφου μάς πληροφόρησε τα ακόλουθα:

(α) Η εκτέλεση των πιο πάνω εργασιών είχε αρχίσει κατόπιν δικών του οδηγιών, χωρίς την προκήρυξη διαγωνισμού, κάτω από την πίεση των δημοτών της Πάφου, οι οποίοι διαμαρτύρονταν συνεχώς για την κακή κατάσταση των πεζοδρομίων.

(β) Η αρχική εντολή για έναρξη των εργασιών είχε δοθεί από τον ίδιο, ωστόσο στη συνέχεια το Δημοτικό Συμβούλιο, αφού ενημερώθηκε, έδωσε την καλυπτική έγκρισή του για την εκτέλεση των εργασιών, όπως και την πληρωμή τους, καθώς επίσης και την εκτέλεση επιπρόσθετων εργασιών.

(γ) Αναλάμβανε την ευθύνη, δηλώνοντας ότι στο μέλλον θα γινόταν καλύτερος προγραμματισμός και θα ακολουθούνταν όλες οι νόμιμες διαδικασίες για την εκτέλεση των έργων.

(δ) Θεωρούσε ότι η συμφωνηθείσα συνολική τιμή μονάδας των €35,75/τ.μ., για την κατασκευή των πεζοδρομίων, ήταν λογική και σύμφωνη με τις επικρατούσες τιμές της αγοράς, λαμβάνοντας υπόψη και άλλες προσφορές που είχαν υποβληθεί στον Δήμο μεταγενέστερα, στα πλαίσια εκτέλεσης ενός άλλου έργου.

(ε) Μετά από οδηγίες του και σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, είχε γίνει έλεγχος/επαναμέτρηση όλων των εργασιών που είχαν εκτελεστεί από τον συγκεκριμένο Εργολάβο. Κατόπιν του ελέγχου, ο Δήμος προχώρησε σε αποκοπή συνολικού ποσού €39.398, λόγω των μειωμένων ποσοτήτων (εμβαδόν πεζοδρομίων) και των αποκλίσεων των υλικών/κατασκευών από τους προβλεπόμενους όρους, το οποίο θα αφαιρείτο από το τελευταίο πιστοποιητικό πληρωμής του Εργολάβου, που εκκρεμούσε για πληρωμή.

Τον Αύγουστο 2012, με επιστολή μας προς τον Δήμο, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

Η εκ των υστέρων καλυπτική έγκριση του Δημοτικού Συμβουλίου για την εκτέλεση των εργασιών και την πληρωμή τους, δεν απαλλάσσει τον Δήμο, ως αναθέτουσα αρχή, από τις ευθύνες/υποχρεώσεις του για τήρηση των διατάξεων του Νόμου Ν.12(Ι)/2006 και των Κανονισμών Προσφορών. Σημειώσαμε ωστόσο με ικανοποίηση, τη δήλωση/δέσμευση του Δημάρχου ότι, μελλοντικά ο Δήμος θα φροντίζει για τον έγκαιρο προγραμματισμό της εκτέλεσης των έργων του και θα ακολουθεί όλες τις νόμιμες διαδικασίες ανάθεσης, μελέτης και εκτέλεσής τους, όπως προβλέπονται στις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας.

Επισημάναμε τέλος ότι, με την αποκοπή ενός κατ' αναλογία ποσού, λόγω των πιο πάνω ουσιωδών αποκλίσεων που διαπιστώθηκαν στο πάχος των πλακών και στο γκρο-μπετόν, ενδεχομένως να μην διασφαλιζόνταν πλήρως τα συμφέροντα του Δήμου, εκφράζοντας παράλληλα την άποψη ότι, σε περίπτωση που τηρούνταν οι προβλεπόμενες διαδικασίες, πιθανόν να αποφαιζόταν η απόρριψη των εν λόγω εργασιών και η επανεκτέλεσή τους, σύμφωνα με τις προδιαγραφές.

Επεκτάσεις και προσθήκες χωρίς άδεια στο κτιριακό συγκρότημα «ANERADA» στην Κάτω Πάφο. Μετά από έρευνα της Υπηρεσίας μας τον Φεβρουάριο 2012, διαπιστώθηκε ότι, παρά τις δικαστικές αποφάσεις που χρονολογούνταν από το 2005 για άρση των παρανομιών που είχαν γίνει στο εν λόγω κτιριακό συγκρότημα, αυτές εξακολουθούσαν να υφίστανται.

Με επιστολή μας προς τον Δήμο, παρατηρήσαμε ότι, τυχόν αδυναμία του να αντιμετωπίσει τέτοιες καταστάσεις, ενισχύει την αντίληψη ότι μπορεί ο κάθε δημότης να δημιουργεί τετελεσμένα, χωρίς επιπτώσεις ή συνέπειες. Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε από τον Δήμο όπως ενημερώσει την Υπηρεσία μας σχετικά με τις ενέργειές του, προς επίλυση του προβλήματος που προέκυπτε.

Τον Σεπτέμβριο 2012, ο Δήμος πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι οι παρανομίες είχαν γίνει από 3 άτομα. Περαιτέρω μας πληροφόρησε ότι έχουν καταχωριστεί ποινικές αγωγές εναντίον των 2 από τους 3 παρανομούντες, για παρακοή διατάγματος κατεδάφισης των παρανομιών, ενώ το τρίτο άτομο έχει υποβάλει αίτηση στον Δήμο για εξασφάλιση πολεοδομικής αμνηστίας.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το 2010, αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2010.

5.6 ΔΗΜΟΣ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου για το έτος 2010 (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 4.1 – Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Κανονισμοί Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Μετά την τροποποίηση, στις 27.10.2006, του άρθρου 54(4Α) του περί Δήμων Νόμου, με την οποία αυξήθηκε το όριο ηλικίας υποχρεωτικής αφυπηρέτησης από το 60ο έτος μέχρι το 63ο, ο Δήμος δεν τροποποίησε και τους περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμούς, ώστε το φιλοδώρημα να υπολογίζεται με βάση τους νέους συντελεστές που καθορίστηκαν στη Δημόσια Υπηρεσία, ώστε αυτοί που αφυπηρετούν και έχουν συμπληρώσει τους απαιτούμενους μήνες υπηρεσίας να δικαιούνται στην καταβολή πρόσθετου φιλοδωρήματος.

Όπως διαπιστώθηκε, χωρίς να τροποποιηθούν οι πιο πάνω Κανονισμοί, ο Δήμος πλήρωσε το 2010, αντικανονικά, σε δύο υπαλλήλους που αφυπηρέτησαν το 2009, πρόσθετο φιλοδώρημα ύψους €9.608 στον ένα και €5.831 στον άλλον, με βάση τους νέους συντελεστές, παρόλο ότι η Υπηρεσία μας πιστοποίησε τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των πιο πάνω υπαλλήλων με βάση τους ισχύοντες Κανονισμούς.

Έσοδα - Τέλος θεάματος.

(α) Συγκεκριμένη εταιρεία, η οποία όφειλε στον Δήμο στις 31.12.2010 για τέλος θεάματος συνολικό ποσό ύψους €77.444 για την περίοδο 3.9.2004 - 25.9.2009, αμφισβήτησε τον τρόπο υπολογισμού του τέλους και προσέφυγε στο δικαστήριο για επίλυση της διαφοράς, το οποίο αποδέχθηκε τις θέσεις της. Ο Δήμος εφείσβαλε την πιο πάνω απόφαση και στις 8.7.2008 το Ανώτατο Δικαστήριο, αποδεχόμενο την έφεση του Δήμου, ακύρωσε την πρωτόδικη απόφαση του δικαστηρίου, χωρίς ωστόσο η εν λόγω εταιρεία να συμμορφωθεί με την απόφαση του Δικαστηρίου, η οποία με επιστολή της, ημερ. 29.2.2012, πληροφόρησε τον Δήμο ότι έχει τερματίσει τις δραστηριότητές της από το 2010 και ότι θα προχωρήσει σε διαδικασία εκκαθάρισης και διάλυσης, προτείνοντας στον Δήμο την καταβολή ποσού €30.000 για πλήρη εξόφληση των οφειλών της.

Ο Δήμος δεν αποδέχθηκε την πρόταση της εταιρείας και συνεχίζει τα δικαστικά μέτρα εναντίον της.

(β) **Πολυκινηματογράφος.** Συγκεκριμένη εταιρεία, η οποία διαχειριζόταν 2 πολυκινηματογράφους που άρχισαν τη λειτουργία τους ο ένας στις 21.4.2002 και ο άλλος στις 27.9.2007, παρέλειπε να καταβάλλει

οποιοδήποτε ποσό τέλους θεάματος για τα εισιτήρια εισόδου των κινηματογραφικών παραστάσεων, με αποτέλεσμα ο Δήμος να λάβει δικαστικά μέτρα εναντίον της, αξιώνοντας την καταβολή τέλους θεάματος ύψους £714.611 (€ 1.220.985), που αφορούσε στην περίοδο 21.4.2002 - 31.12.2006.

Σημειώνεται ότι τη διαχείριση των εν λόγω πολυκινηματογράφων ανέλαβε από 1.3.2007 άλλη εταιρεία, η οποία μέχρι 31.12.2009 κατέβαλε στον Δήμο τέλος θεάματος συνολικού ύψους €390.264 (£228.411), που αφορούσε στα έτη 2007, 2008 και 2009, ενώ το 2010 η διαχείριση του πολυκινηματογράφου επανήλθε στην προηγούμενη εταιρεία, η οποία μέχρι το τέλος του 2011 κατέβαλε στον Δήμο τέλος θεάματος ύψους €264.203.

(γ) Ποδοσφαιρικές συναντήσεις στο ΓΣΠ. Μέχρι τις 30.9.2002 ο Δήμος επέβαλλε και εισέπραττε τέλος θεάματος επί του 30% της τιμής του εισιτηρίου εισόδου των ποδοσφαιρικών αγώνων που διεξάγονταν στο ΓΣΠ, ενώ για το υπόλοιπο 70%, που αποτελούσε αθλητόσημο, δεν υπολογιζόταν ούτε και εισπραττόταν τέλος θεάματος.

Με τη σύμφωνη γνώμη του νομικού του συμβούλου, ο Δήμος αποφάσισε, από 1.10.2002, την επιβολή τέλους θεάματος επί της συνολικής τιμής του εισιτηρίου, αποστέλλοντας χρεωστικό δελτίο στον ΚΟΑ για την καταβολή του τέλους θεάματος που αναλογούσε και στο υπόλοιπο 70% του εισιτηρίου.

Ο ΚΟΑ, αφού εξασφάλισε δική του νομική συμβουλή, αρνείται να καταβάλει οποιοδήποτε ποσό προς τον Δήμο, με αποτέλεσμα το διεκδικούμενο ποσό τέλους θεάματος από το επιπρόσθετο ποσοστό του 70%, να ανέλθει στις 31.12.2011 σε €4,3 εκ., το οποίο παρουσιάζεται στον λογαριασμό «Χρεώστες» του Δήμου.

Λόγω των πιο πάνω, ο Δήμος καταχώρισε κατά το 2007, 2010, 2011 και 2012 πολιτικές αγωγές εναντίον του ΚΟΑ, για ανάκτηση δικαιωμάτων συνολικού ύψους €3,9 εκ., που αφορά στην περίοδο 1.10.2002 - 16.5.2011, πλέον επιβάρυνση 10% και τόκο 8%. Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε την έκβαση των πιο πάνω υποθέσεων.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι για την αγωγή του 2010, για ποσό ύψους €812.657, εκδόθηκε απόφαση από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας υπέρ του Δήμου. Ωστόσο, ο ΚΟΑ δεν ανταποκρίθηκε στην κλήση για καταβολή της οφειλής του και ο Δήμος έδωσε οδηγίες στον νομικό του σύμβουλο όπως προχωρήσει στη λήψη μέτρων εκτέλεσης.

Χρεώστες.

(α) Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες στις 31.12.2010, αφαιρουμένης της πρόνοιας για επισφαλείς χρεώστες, ανέρχονταν σε €9,4 εκ., σε σύγκριση με €9,8 εκ. το 2009. Στους πιο πάνω χρεώστες, πριν την αφαίρεση της πρόνοιας, περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες που αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών συνολικού ύψους €3.682.327 το 2010, σε σύγκριση με €3.005.602 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €676.725 ή ποσοστό 22,5%.

(β) Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 27.9.2011, διαγράφηκαν καθυστερημένες φορολογίες της περιόδου 1990-2005, ύψους €1.294.142 (τέλη αποκομιδής σκυβάλων (€688.052), επαγγελματική άδεια (€566.755) και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών (€39.335)), στις οποίες μάλιστα περιλαμβάνονταν οφειλές πέραν των €256, για τη διαγραφή των οποίων απαιτείτο η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών. Για τις καθυστερημένες φορολογίες για τα έτη 2006-2010, συνολικού ύψους €542.248, μέχρι τον Δεκέμβριο 2011 δεν είχαν κινηθεί αγωγές.

Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι είναι αναγκαίο όπως λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

Ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι οι περιπτώσεις διαγραφών πέραν των €256, προωθήθηκαν για έγκριση στον Υπουργό Εσωτερικών.

Ανεκτέλεστα εντάλματα δικαστηρίου. Μεγάλος αριθμός ενταλμάτων, που εκδίδονται από το δικαστήριο για εκδικασθείσες αγωγές που αφορούν σε καθυστερημένες φορολογίες, παραμένουν ανεκτέλεστα, λόγω κυρίως του μη εντοπισμού των οφειλετών. Συγκεκριμένα, εκκρεμούν 4.231 εντάλματα, συνολικού ποσού €879.810, τα οποία αφορούν σε καθυστερήσεις φορολογιών των ετών 1992-2011.

Στην απάντησή του ο Δήμαρχος, μας πληροφόρησε ότι έχει προωθηθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων το θέμα της πρόσληψης Ειδικών Αστυφυλάκων για την εκτέλεση των ανεκτέλεστων ενταλμάτων των Δήμων.

Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών. Το κόστος των συμβουλευτικών υπηρεσιών για την ετοιμασία όρων/προδιαγραφών και αξιολόγηση προσφορών για την αγορά μηχανημάτων και για την παραλαβή τους, ανήλθε μέχρι και σε ποσοστό 38,6% του κόστους αγοράς τους, ποσοστό το οποίο η Υπηρεσία μας θεωρεί ψηλό.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Σύμφωνα με τους περί Τροχαίας Δημοτικούς Κανονισμούς Στροβόλου, κανένα πρόσωπο δύναται να διαμορφώνει, ανεγείρει ή επιτρέπει την κατασκευή και λειτουργία υπαίθριου ή καλυμμένου χώρου στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσει εκ των προτέρων άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας από το Δημοτικό Συμβούλιο. Διαπιστώθηκε ότι στα δημοτικά όρια Στροβόλου λειτουργούσαν, μέχρι τον Απρίλιο 2012, δύο ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, χωρίς άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας. Ο Δήμος προώθησε τη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον των ιδιοκτητών του ενός ιδιωτικού χώρου στάθμευσης, ενώ κανένα μέτρο δεν λήφθηκε για το άλλο.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι στάληκε επιστολή στον ιδιοκτήτη του χώρου στάθμευσης, για τερματισμό της χρήσης του και ότι σε περίπτωση μη συμμόρφωσης θα προχωρήσει στη λήψη μέτρων.

5.7 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΔΟΜΕΤΙΟΥ

Μέρος Α

Οικονομικές καταστάσεις και έλεγχος. Κατά τη διάρκεια της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης, ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2010 και 2011 βρισκόταν σε εξέλιξη.

Κατασκευή νέας Αίθουσας Αθλοπαιδιών. Μετά από διερεύνηση καταγγελίας που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ότι ο Δήμος είχε προχωρήσει στη σύναψη σύμβασης εκτέλεσης του έργου, χωρίς προηγουμένως να εξασφαλιστεί Πολεοδομική Άδεια.

Ο Δήμος, στον οποίο υποβάλαμε την παρατήρησή μας τον Ιούλιο 2011, υποδεικνύοντας την υποχρέωσή του να τηρεί πιστά τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας, μας πληροφόρησε ότι πριν την έναρξη των εργασιών, είχε εξασφαλίσει τις θετικές απόψεις όλων των αρμόδιων υπηρεσιών, καθώς και της Επιτροπής Μελέτης Παρεκκλίσεων.

Συγχρηματοδοτούμενα Έργα Προγραμματικής Περιόδου 2004 – 2006. Αναφορικά με το έργο «Ανάπλαση Παραδοσιακού Πυρήνα Αγίου Δομετίου», παρατηρήθηκε ότι ποσό ύψους €392.979 πληρώθηκε από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (ΤΠΟ) κατά το 2010 προς τον Δήμο Αγίου Δομετίου, για τις απαιτήσεις του εργολάβου της Β΄ Φάσης. Το πιο πάνω ποσό προέκυψε κατόπιν φιλικού διακανονισμού μεταξύ του εργολάβου και του Δήμου. Όπως συμφωνήθηκε μεταξύ του ΤΠΟ και του Δήμου Αγίου Δομετίου, το ποσό αυτό θα πληρωνόταν στον εργολάβο, αφού επιδιόρθωνε πρώτα τις μεγάλης έκτασης κακοτεχνίες και ελαττώματα που παρουσίαζε το έργο. Αντί αυτού, ο Δήμος πλήρωσε τον εργολάβο το ποσό των €392.979 και περαιτέρω προχώρησε, σε συνεργασία με τους Συμβούλους του, στην τελική παραλαβή του έργου, εν αγνοία του ΤΠΟ και χωρίς να επιδιορθωθούν οι κακοτεχνίες, όπως είχε συμφωνηθεί.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το 2009, αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το 2010.

5.8 ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2010 και 2011, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, δεν κατέστη δυνατόν να διενεργηθεί έγκαιρα, λόγω σοβαρής έλλειψης προσωπικού στην Υπηρεσία μας. Ο έλεγχος προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2012.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2008 και 2009, αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2010.

5.9 ΔΗΜΟΣ ΑΡΑΔΙΠΠΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου για το έτος 2010 (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 4.1 – Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος υπέβαλε στις 13.6.2012 τις οικονομικές καταστάσεις του 2011 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2012, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις του 2010 υποβλήθηκαν στις 28.9.2011, αντί μέχρι 30.4.2011. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2010, ενώ ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2011 προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2012.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Ο Δήμος συνεχίζει να αδυνατεί να εξοφλήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, όπως την οφειλή του προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για αγορά νερού ύψους €4,61 εκ. στις 31.12.2011 και τις εισφορές του προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, για κάλυψη της ελλειμματικής υποχρέωσης ύψους €1,66 εκ, ενώ προέβηκε και σε εσωτερικό δανεισμό μεταφέροντας από τον Λογαριασμό Καταθέσεων στον Γενικό Λογαριασμό ποσό ύψους €392.978, το οποίο χρησιμοποιήθηκε για την αγορά παραδοσιακής οικίας, με σκοπό την αναπαλαιώσή της. Το ποσό αυτό ακόμη να επιστραφεί στον Λογαριασμό Καταθέσεων.

Ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερήσεων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2010 ανέρχονταν σε €2,1 εκ. Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου θα βοηθούσε και η είσπραξη δικαιωμάτων εκμίσθωσης για τα οικόπεδα που παραχωρήθηκαν στη βιοτεχνική περιοχή. Ταυτόχρονα, θα μπορούσε να λάβει μέτρα για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση των ελλειμμάτων που προέκυψαν από την υπηρεσία σκυβάλων (€723.054), καθώς και από την υδατοπρομήθεια (€130.164) και περιορισμό της αύξησης των εξόδων, τα οποία κατά το 2010 σημείωσαν αύξηση 12,3%, σε σύγκριση με το 2009.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι η οικονομική κατάσταση του Δήμου επιβαρύνεται με το κόστος του ΧΥΤΥ που έχει επωμισθεί η τοπική αυτοδιοίκηση της Επαρχίας Λάρνακας και Αμμοχώστου, χωρίς να υπάρχει η νομική ρύθμιση για φορολόγηση των νοικοκυριών.

Υπερβάσεις. Κατά το 2010, στο Κονδύλι δαπανών «Έξοδα ειδικά εγκρινόμενα», παρατηρήθηκε υπέρβαση ύψους €81.794 ή ποσοστό 55%, η οποία ξεπερνούσε κατά πολύ το 25% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων ποσών, ποσοστό μέχρι του οποίου το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, όπως προνοείται στο άρθρο 66 του Νόμου. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως δοθούν οδηγίες στους αρμόδιους λειτουργούς του Δήμου να βεβαιώνονται ότι υπάρχουν οι διαθέσιμες πιστώσεις, προτού προβαίνουν σε οποιεσδήποτε αγορές ή δεσμεύσεις.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των απαραίτητων μητρώων, που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο, όπως μητρώο αγωγών, μητρώο διαφημιστικών πινακίδων, μητρώο εγγυητικών επιστολών, μητρώο πάγιου ενεργητικού, μητρώο σχισμάτων και παλινорθώσεων δρόμων και βιβλία κίνησης οχημάτων.
- Μη παρακολούθηση των υποθέσεων που στάληκαν σε δικηγόρους.
- Μη επιβεβαίωση της ύπαρξης των περιουσιακών στοιχείων.
- Μη συμφιλίωση του μητρώου αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων και του μητρώου σχισμάτων και παλινорθώσεων δρόμων, με τους αντίστοιχους λογαριασμούς εσόδων του Γενικού Καθολικού.
- Μη τήρηση οργανωμένου αρχείου.
- Μη διενέργεια ελέγχου στη βιβλιοθήκη.

Έγκριση θέσεων - Σχέδια υπηρεσίας. Ο Δήμος υπέβαλε το 2005, 2006 και 2009 στο Υπουργείο Εσωτερικών όλα τα απαιτούμενα στοιχεία, αναφορικά με το υφιστάμενο προσωπικό και τα εν ισχύ σχέδια υπηρεσίας, ώστε να καταστεί δυνατή η δημιουργία βάσης δεδομένων και να μελετηθεί η δομή του Δήμου από τους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών πληροφόρησε τον Δήμο στις 7.7.2011 ότι για να προωθηθεί το θέμα της έγκρισης της δομής των θέσεων προσωπικού του Δήμου, θα έπρεπε πρώτα να διεξαχθεί μελέτη και προς τούτο ζήτησε από τον Δήμο όπως υποβάλει και πάλι, στοιχεία για όλες τις κατελιημμένες θέσεις που παρουσιάζονταν στον Προϋπολογισμό. Ο Δήμος υπέβαλε τον Ιούλιο 2011 εκ νέου τα στοιχεία που ζητήθηκαν, ωστόσο το όλο θέμα συνεχίζει να εκκρεμεί.

Ενόψει της εκκρεμότητας αυτής, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι δεν ενδείκνυται οποιαδήποτε ενέργεια από πλευράς Δημοτικού Συμβουλίου, σχετικά με θέματα που αφορούν στο προσωπικό, όπως υπογραφή συλλογικών συμβάσεων, δημιουργία νέων θέσεων ή αναβάθμιση κλιμάκων θέσεων, μέχρι να μελετηθεί και εγκριθεί η δομή του Δήμου από τα αρμόδια Υπουργεία.

Τοποθέτηση νεοπροσληφθέντα υπαλλήλου. Το Δημοτικό Συμβούλιο διόρισε στις 30.6.2010 συγκεκριμένο υπάλληλο σε θέση με κλίμακα Α12-Α13-Α14 και λαμβάνοντας υπόψη την πείρα και τα επιπρόσθετα ακαδημαϊκά και άλλα προσόντα του, τον τοποθέτησε στην ανώτατη βαθμίδα της κλίμακας Α12 (βασικός μισθός €43.727), αντί στην αρχική βαθμίδα (βασικός μισθός €32.949), χωρίς αυτό να προνοείται στο εγκριμένο σχέδιο υπηρεσίας και σε αντίθεση με τους περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Απολαβές, Επιδόματα και Άλλα Οικονομικά Ωφελήματα των Δημοσίων Υπαλλήλων) Κανονισμούς (ΚΔΠ 175/95), τους οποίους ο Δήμος εφαρμόζει.

Οι υποδείξεις της Υπηρεσίας μας για ορθή μισθολογική τοποθέτηση του πιο πάνω υπαλλήλου δεν έτυχαν εφαρμογής.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι το θέμα αυτό θα εξεταστεί από το νυν Δημοτικό Συμβούλιο, για επίλυσή του εντός των νομικών πλαισίων.

Αναβάθμιση κλίμακας θέσεων του Δήμου. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 13.1.2011 την αναβάθμιση, από 1.1.2011, της μισθολογικής κλίμακας των θέσεων τριών προϊσταμένων τμημάτων του Δήμου, χωρίς την έγκριση των αρμόδιων Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών και χωρίς την ετοιμασία και έγκριση νέων σχεδίων υπηρεσίας.

Παραχώρηση πρόσθετων προσανξήσεων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενη Έκθεσή μας, δύο ωρομίσθιοι εργάτες τοποθετήθηκαν από 1.11.2002 σε μόνιμες συντάξιμες θέσεις Γραφέα (κλίμακα Α2-Α5-Α7), χωρίς να υπάρχουν αντίστοιχες εγκριμένες κενές θέσεις και χωρίς να προκηρυχθούν οι θέσεις και να ακολουθηθούν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες πλήρωσης κενών θέσεων. Επιπρόσθετα, τους παραχωρήθηκαν από 1.7.2008, αντικανονικά, δύο πρόσθετες προσανξήσεις στην κλίμακα Α2 και μάλιστα χωρίς απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

Τοποθέτηση κλητήρα στη θέση Γραφέα. Η Επιτροπή Προσωπικού αποφάσισε στις 26.1.2009 την τοποθέτηση συγκεκριμένου κλητήρα του Δήμου σε θέση Γραφέα (κλίμακα Α2-Α5-Α7+2), χωρίς να υπάρχει στον Προϋπολογισμό του Δήμου αντίστοιχη εγκεκριμένη κενή θέση, χωρίς να τηρηθούν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες πρόσληψης υπαλλήλων (δημοσίευση θέσης, υποβολή αιτήσεων από ενδιαφερόμενους κ.λπ.) και χωρίς την έγκριση του Δημοτικού Συμβουλίου.

Εργατικά. Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, χωρίς την έγκριση του Δημοτικού Συμβουλίου, αλλά με προφορικές οδηγίες των προϊσταμένων των διαφόρων υπηρεσιών του Δήμου, γίνονται αλλαγές στη μισθοδοτική κλίμακα των εργατών, με ένταξή τους σε άλλη ειδικότητα.

Απαντώντας ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι δόθηκαν οδηγίες για τερματισμό της συγκεκριμένης τακτικής που ακολουθείται.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2006, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές υποχρεώσεις προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ανερχόταν σε €2,66 εκ. (£1,55 εκ.), με ηλικία αφυπηρέτησης το 60ο έτος και σε €1,66 εκ. (£971.000), με ηλικία αφυπηρέτησης το 63^ο έτος, οι οποίες και θα πρέπει να αποπληρωθούν, σύμφωνα με τους αναλογιστές, είτε με πρόσθετες συνεισφορές για τα επόμενα 20 χρόνια, είτε με ένα συνολικό (τροποποιημένο) ποσοστό εισφοράς, συμπεριλαμβανομένης και της τρέχουσας υποχρέωσης, ίσο με 39,7% και 37,17%, αντίστοιχα.

Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως οι ελλειμματικές υποχρεώσεις αναγνωριστούν στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων σε περίοδο πέντε ετών, αρχής γενομένης το 2005, χωρίς ωστόσο να έχει ακόμη αποφασιστεί ο τρόπος αποπληρωμής τους, με βάση τις εισηγήσεις του αναλογιστή, με αποτέλεσμα ο Δήμος να μην καταβάλει μέχρι σήμερα οποιοδήποτε ποσό έναντι της οφειλής του για ελλειμματικές εισφορές στο πιο πάνω Ταμείο.

(β) Παρόλο ότι η τρέχουσα υποχρέωση του Δήμου στο πιο πάνω Ταμείο, σύμφωνα με την εισήγηση του αναλογιστή, υπολογίστηκε σε 29,6% πάνω στις ετήσιες απολαβές των μόνιμων υπαλλήλων, εντούτοις ο Δήμος συνεχίζει να συνεισφέρει ποσοστό ύψους 21% μόνο.

(γ) Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, για τον υπολογισμό των ελλειμματικών εισφορών στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και του πραγματικού κόστους που πρέπει να χρεώνεται στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων για τα συνταξιοδοτικά οφελήματα των υπαλλήλων και του αναγκαίου ποσού που θα πρέπει να κατατίθεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για καταβολή των οφελών, πρέπει να διενεργείται αναλογιστική μελέτη σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια).

Παρά τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, ο Δήμος δεν είχε προχωρήσει στη διενέργεια νέας αναλογιστικής μελέτης, με αποτέλεσμα να μη γνωρίζει επακριβώς τις υποχρεώσεις του προς το πιο πάνω Ταμείο.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών.

(α) **Προσφορές για την προμήθεια λογιστικού και φορολογικού συστήματος.** Ο Δήμος κατακύρωσε στις 19.9.2007 τις προσφορές για την προμήθεια λογιστικού συστήματος και την προμήθεια φορολογικού συστήματος σε δύο εταιρείες, έναντι ποσού ύψους £4.920 (€8.406) και £13.500 (€23.066), αντίστοιχα, πλέον ΦΠΑ.

Παρόλο ότι στις πιο πάνω εταιρείες πληρώθηκε, μέχρι 31.12.2011, ποσό ύψους €7.890 και €23.066, αντίστοιχα, πλέον ΦΠΑ, κατά την εγκατάσταση και την εφαρμογή των δύο συστημάτων διαπιστώθηκε ότι τα δύο συστήματα δεν μπορούσαν να διασυνδεθούν αυτόματα μεταξύ τους (interface), με αποτέλεσμα το λογιστικό σύστημα να παραμένει αναξιόποιhto.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι στο φορολογικό σύστημα δεν υπάρχει σχετικό εργαλείο, για σκοπούς εύκολης δημιουργίας καταστάσεων (reports), ανά πάσα στιγμή, από τους χρήστες, με επιλογή κριτηρίων, όπως καθορίζεται στην παράγραφο 4.1.3 των όρων της προσφοράς.

(β) Προμήθεια νέου λογιστικού συστήματος. Για επίλυση του προβλήματος της αυτόματης διασύνδεσης του λογιστικού συστήματος με το φορολογικό σύστημα, ο Δήμος, κατόπιν εισήγησης της εταιρείας που προμήθευσε το φορολογικό σύστημα, αγόρασε από την ίδια εταιρεία νέο λογιστικό σύστημα, έναντι ποσού ύψους €16.000 πλέον ΦΠΑ, το οποίο εφαρμόστηκε από 1.1.2011, χωρίς ωστόσο να καταστεί δυνατό να επιλυθεί το πρόβλημα της αυτόματης διασύνδεσης των δύο συστημάτων.

Σημειώνεται ότι η προμήθεια του νέου λογιστικού συστήματος έγινε, χωρίς να προηγηθεί οποιαδήποτε μελέτη και χωρίς να ακολουθηθούν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες που προνοεί ο περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμος (Ν.12 (Ι) του 2006).

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι τα δύο συστήματα (φορολογικό και λογισμικό) έχουν ήδη διασυνδεθεί αυτόματα μεταξύ τους (interface) και ότι μπορούν να αναπαραχθούν εκθέσεις και καταστάσεις από τους χρήστες, με την εφαρμογή κριτηρίων.

(γ) Ασφάλεια μηχανογραφικών συστημάτων. Επισημάνθηκαν αδυναμίες, όσον αφορά στην ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων, όπως μη επαρκής έλεγχος της φυσικής πρόσβασης στο δωμάτιο του κεντρικού υπολογιστή (server), ο οποίος χρησιμοποιείται και ως αποθηκευτικός χώρος, στον οποίο δεν υπάρχουν όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα, με πιθανό τον κίνδυνο να καταστραφεί εξοπλισμός ή ακόμη να χαθούν δεδομένα. Διαπιστώθηκε επίσης ότι ο Δήμος δεν διαθέτει σχέδιο έκτακτης ανάγκης, το οποίο να παρέχει εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά του συστήματα, σε σχέση με τη συνέχιση των εργασιών του μετά από καταστροφή.

Εισηγηθήκαμε τη λήψη προστατευτικών μέτρων για αποφυγή των κινδύνων που ελλοχεύουν.

Ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι προωθούνται μέτρα για επίλυση του προβλήματος ασφάλειας του κεντρικού υπολογιστή και ότι λήφθηκαν τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα για τα πληροφοριακά του συστήματα.

Βιοτεχνική περιοχή.

(α) Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 5.12.2005 την παραχώρηση στον Δήμο Αραδίππου μέρους της κρατικής γης που ζήτησε για τη δημιουργία βιοτεχνικής περιοχής, με την καταβολή στην Κυπριακή Δημοκρατία του ποσού των £530.000 (€905.559), ως αγοραία αξία.

Πριν από την αγορά του πιο πάνω κρατικού τεμαχίου γης, για τη δημιουργία βιοτεχνικής περιοχής, το Δημοτικό Συμβούλιο από το 1995 είχε παραχωρήσει οικοπέδα σε 43 βιοτέχνες ή είχε επιτρέψει σε βιοτέχνες να κατέχουν τα πιο πάνω οικοπέδα, χωρίς να είχε υπογράψει οποιαδήποτε συμφωνία εκμίσθωσης ή αγοράς τους και χωρίς να καθορίσει δικαιώματα εκμίσθωσης και προτού ακόμα καθορίσει τον τρόπο κατανομής των οικοπέδων. Επίσης, στον χώρο της βιοτεχνικής περιοχής επιτράπηκε η ανέγερση υποστατικών, χωρίς την υποβολή σχεδίων για έγκριση και έκδοση άδειας οικοδομής.

Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 28.2.2008 την κατανομή του ποσού των €905.559, πλέον τους τόκους των δόσεων που καταβλήθηκαν από τον Δήμο στην Κυπριακή Δημοκρατία για την αγορά του πιο πάνω τεμαχίου γης, στους βιοτέχνες που κατέχουν και αξιοποιούν τα τεμάχια της βιοτεχνικής περιοχής, απόφαση η οποία όμως δεν υλοποιήθηκε, με αποτέλεσμα οι βιοτέχνες να συνεχίζουν να μην καταβάλλουν οποιοδήποτε ποσό ως ενοίκιο. Το Δημοτικό Συμβούλιο στη συνεδρία του, ημερ. 19.1.2012, μελέτησε τον τρόπο κατανομής του κόστους στους βιοτέχνες και όπως πληροφορηθήκαμε αναμένεται σύντομα να προχωρήσει στην οριστική διευθέτηση του θέματος.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι οι βιοτέχνες κλήθηκαν να υπογράψουν συμφωνητικά για εκμίσθωση ή αγορά των τεμαχίων και ότι το όλο θέμα αναμένεται να διευθετηθεί μέχρι το τέλος του χρόνου.

(β) Μεταξύ του Δήμου και δέκα από τους 43 βιοτέχνες υπογράφηκε, κατά τα έτη 2006 και 2007, κατ' αρχήν συμφωνία, με την οποία ο μεν Δήμος δεσμεύεται να παραχωρήσει συγκεκριμένο οικόπεδο για χρονική περίοδο 33 ετών, ο δε βιοτέχνης να καταβάλει στον Δήμο το ποσό που θα τον χρεώσει ο Δήμος.

(γ) Εκτός από το πιο πάνω κρατικό τεμάχιο, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 29.8.2002 την επέκταση της βιοτεχνικής περιοχής (Β' φάση) σε άλλα τεμάχια κρατικής γης, χωρίς να ζητήσει την εκμίσθωση ή αγορά τους από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και χωρίς να είχε τη συγκατάθεση του εν λόγω Τμήματος.

Ο Δήμος υπέβαλε στις 11.9.2007 αίτημα προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για διάθεση της πιο πάνω κρατικής γης, για το οποίο, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν είχε τύχει απάντησης.

Όπως πληροφορηθήκαμε, από τα 28 οικόπεδα της Β' φάσης, τα δύο χρησιμοποιήθηκαν από τον Δήμο για ανέγερση αποθηκών και σε άλλα τρία ανεγέρθηκαν υποστατικά από βιοτέχνες, ένα οικόπεδο παραχωρήθηκε σε βιοτέχνη, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ημερ. 7.6.2006, ενώ για τα υπόλοιπα 22 οικόπεδα, ακόμα να ληφθούν αποφάσεις.

Απαντώντας ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι με τη συγκατάθεση του Πολεοδομικού Συμβουλίου, η εν λόγω βιοτεχνική περιοχή έχει περιληφθεί στο νέο Τοπικό Σχέδιο Λάρνακας.

(δ) Ο Δήμος παραχώρησε σε ιδιώτη κρατική γη, με σκοπό την κατασκευή και λειτουργία γυμναστηρίου, σε αντίθεση με τις πρόνοιες της Άδειας Χρήσης που υπογράφηκε μεταξύ Υπουργείου Εσωτερικών και Δήμου στις 26.2.2004, ότι η γη θα χρησιμοποιείται αποκλειστικά και μόνο για τη δημιουργία πάρκου και δεν θα επιτρέπεται η χρήση του ακινήτου για οποιοδήποτε άλλο σκοπό, εκτός από αυτόν που καθορίζεται στους όρους της σύμβασης, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του ιδιοκτήτη.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε εκ νέου ότι η διάθεση κρατικής γης διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 18 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224 και από τους περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμούς του 1989-1999, σύμφωνα με τους οποίους η εξουσία για διάθεση της ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας ανήκει στο Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο δύναται, υπό προϋποθέσεις/όρους που καθορίζονται στους εν λόγω Κανονισμούς, να εγκρίνει την παραχώρηση, εκμίσθωση, ανταλλαγή ή αποξένωση οποιασδήποτε ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας ή ακίνητης ιδιοκτησίας που περιήλθε στη Δημοκρατία δυνάμει του Κεφ. 224, σε άτομα, οργανισμούς ή αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι το νέο Δημοτικό Συμβούλιο δεν δίνει τη συγκατάθεσή του για τέτοιου είδους ανάπτυξη, αλλά ούτε υπάρχει πλέον ενδιαφέρον από τον συγκεκριμένο ιδιώτη για υλοποίηση της εν λόγω ανάπτυξης.

Οφειλή προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων. Η οφειλή του Δήμου προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για την αγορά νερού ανερχόταν στις 31.12.2011 σε €4,6 εκ. (€3,0 εκ. στις 31.12.2010), μη περιλαμβανομένων των τόκων που στις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €1,2 εκ.

Ελλείμματα από την υδατοπρομήθεια και από την υπηρεσία αποκομιδής σκυβάλων. Από την υδατοπρομήθεια και από την υπηρεσία αποκομιδής σκυβάλων προέκυψαν το 2010 ελλείμματα ύψους €130.164 και €723.054, αντίστοιχα. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το θέμα και εξεύρει τρόπους εξάλειψης ή τουλάχιστον μείωσης των ελλειμμάτων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, έχουν ληφθεί διάφορα μέτρα, όπως η διακοπή παροχής νερού, με αποτέλεσμα να επέλθει αύξηση στις εισπράξεις ύψους €150.000 σε ένα τρίμηνο και η αύξηση του πάγιου για την υδατοπρομήθεια, ενώ παράλληλα μελετάται η αναθεώρηση των τελών νερού. Αναφορικά με τα σκύβαλα, μας ανέφερε ότι επιβλήθηκε αύξηση 14% στα τέλη, ενώ το πρόγραμμα περισυλλογής σκυβάλων αναμένεται να περιοριστεί σε δύο αντί τρεις φορές τη βδομάδα.

Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών.

(α) Τα δικαιώματα από τις πιο πάνω άδειες εισπράττονται στο τέλος της περιόδου για την οποία

χορηγήθηκε άδεια, αντί να εισπράττονται με την έκδοση της σχετικής άδειας.

(β) Επιβάλλονται και εισπράττονται δικαιώματα για άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών πέραν από αυτά που προβλέπονται στο άρθρο 103 (Εβδομος Πίνακας) του περί Δήμων Νόμου.

Δικαιώματα υδροδότησης για διαχωρισμό οικοπέδων. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου εισπράττονται δικαιώματα υδροδότησης για διαχωρισμό οικοπέδων από €171- €854, χωρίς αυτά να καλύπτονται από σχετικούς Κανονισμούς, οι οποίοι, όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, έχουν ετοιμαστεί και αναμένεται να τεθούν ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου για έγκριση.

Χρεώσεις.

(α) Καθυστερήσεις φορολογιών. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι καθυστερήσεις φορολογιών επαγγελματικής άδειας, σκυβάλων και αδειών λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών ανέρχονταν στις 31.12.2010 σε €402.864, σε σύγκριση με €364.186 στις 31.12.2009 (€44.498 αφορούν σε οφειλές της περιόδου 1992-2000). Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως οι καταστάσεις καθυστερήσεων τύχουν προσεκτικής μελέτης για εντοπισμό των περιπτώσεων που μπορούν να εισπραχθούν και ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα για την είσπραξή τους, ενώ τα ποσά που θεωρούνται ανεπίδεκτα είσπραξης να διαγραφούν, αφού ακολουθηθούν οι διατάξεις του άρθρου 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου.

(β) Καθυστερήσεις φορολογιών πριν από το 1992. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, λόγω της μη ορθής τήρησης των ενδεδειγμένων μητρώων, ο Δήμος δεν γνωρίζει τις εισπράξεις καθυστερημένων φορολογιών πριν από το 1992 και κατ' επέκταση, τα πραγματικά οφειλόμενα ποσά. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, υποδεικνύεται και πάλι στο Δημοτικό Συμβούλιο ότι θα πρέπει να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για διερεύνηση του θέματος.

(γ) Υδατοπρομήθεια. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώσεις υδατοπρομήθειας ανέρχονταν στις 31.12.2010 σε €876.339, σε σύγκριση με €725.586 το 2009. Στις καθυστερήσεις περιλαμβάνονται περιπτώσεις καταναλωτών που οφείλουν σημαντικά ποσά, χωρίς ο Δήμος να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξή τους, όπως προνοείται στον Κανονισμό 117(3) των περί Χωρίων (Διοίκησης και Βελτίωσης) Κανονισμών του Συμβουλίου Βελτίωσης Αραδίππου, οι οποίοι συνεχίζουν να εφαρμόζονται.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι, στη βάση των πιο πάνω, από τον Απρίλιο 2012 προβαίνουν στη λήψη των απαραίτητων μέτρων για διακανονισμό των παλαιών χρεών και έγκαιρη εξόφληση των νέων.

Δικαιώματα από πολιτικούς γάμους. Σύμφωνα με το μηχανογραφημένο μητρώο πολιτικών γάμων, μέχρι 31.12.2010 καθυστερούσε η είσπραξη δικαιωμάτων από πολιτικούς γάμους που τελέστηκαν την περίοδο 1.1.2005 μέχρι 31.12.2010, ύψους €372.083, χωρίς ο Δήμος να λάβει οποιαδήποτε μέτρα εναντίον των οφειλετών. Διαπιστώθηκε ότι από τις πιο πάνω καθυστερήσεις, ποσό ύψους €332.948 ή ποσοστό 89,5% οφείλεται από 4 τουριστικούς πράκτορες. Οι ίδιοι πράκτορες το 2009, από τις καθυστερήσεις ύψους €314.315, όφειλαν ποσό ύψους €279.385 ή ποσοστό 88,9%. Για την αποφυγή απώλειας δικαιωμάτων από την τέλεση πολιτικών γάμων, εισηγηθήκαμε όπως τα δικαιώματα προεισπράττονται, τακτική που ακολουθείται σε αρκετούς Δήμους με πολύ καλά αποτελέσματα.

Για ανάκτηση των προαναφερόμενων οφειλών, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι με τους συγκεκριμένους οφειλέτες συμφωνήθηκε η σταδιακή αποπληρωμή τους.

Απώλεια νερού. Κατά το 2010 αγοράστηκαν 1.987.719 κ.μ. νερού και καταναλώθηκαν 1.247.064 κ.μ., δηλαδή υπάρχει απώλεια 740.655 κ.μ. νερού ή 37,3%, ποσοστό το οποίο υπερβαίνει κατά πολύ το ποσοστό που είναι γενικά αποδεκτό από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας. Υποδείχθηκε στον Δήμο όπως διερευνήσει τους λόγους της απώλειας και λάβει διορθωτικά μέτρα.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι για διερεύνηση του θέματος ανατέθηκε σε συμβούλους μηχανικούς η διεξαγωγή μελέτης. Μας ανέφερε επίσης ότι μεγάλο μέρος της απώλειας οφείλεται στο πεπαλαιωμένο σύστημα ύδρευσης.

5.10 ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2009, 2010 και 2011, οι οποίες υποβλήθηκαν στις 17.12.2010, 12.7.2011 και 16.7.2012, αντί μέχρι 30.4.2010, 30.4.2011 και 30.4.2012, αντίστοιχα, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, δεν κατέστη δυνατόν να διενεργηθεί έγκαιρα, λόγω σοβαρής έλλειψης προσωπικού στην Υπηρεσία μας. Ο έλεγχος προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2012.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το 2007 και 2008 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2009.

5.11 ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ

Μέρος Α

Οικονομικές καταστάσεις και έλεγχος. Κατά τη διάρκεια της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης, ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2010 και 2011 βρισκόταν σε εξέλιξη.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το 2009, αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το 2010.

5.12 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΝΑΠΑΣ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2011, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, δεν κατέστη δυνατόν να διενεργηθεί έγκαιρα, λόγω σοβαρής έλλειψης προσωπικού στην Υπηρεσία μας. Ο έλεγχος προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2012.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2009 και 2010, αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2010.

5.13 ΔΗΜΟΣ ΔΕΡΥΝΕΙΑΣ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2010 και 2011, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, δεν κατέστη δυνατόν να διενεργηθεί έγκαιρα, λόγω σοβαρής έλλειψης προσωπικού στην Υπηρεσία μας. Ο έλεγχος προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2012.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το 2009, αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2010.

5.14 ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΑΡΩΝ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων και έλεγχος. Λόγω των πολλών και σημαντικών λαθών και παραλείψεων που παρατηρήθηκαν στις οικονομικές καταστάσεις κατά τον έλεγχο των ετών 2009 και 2010, καθώς επίσης και λόγω της μη εφαρμογής, σε αρκετές περιπτώσεις, των Διεθνών Προτύπων

Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, τα οποία επηρεάζουν τους λογαριασμούς, δεν υποβάλαμε τις Εκθέσεις Ελέγχου και ζητήσαμε την ετοιμασία νέων οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2009 και 2010. Ωστόσο, στις νέες οικονομικές καταστάσεις που υποβλήθηκαν, παρουσιάζονται τα ίδια λάθη και παραλείψεις, για τα οποία ο Δήμος θα πρέπει να προωθήσει το συντομότερο διορθωτικά μέτρα, ώστε να καταστεί δυνατή η ολοκλήρωση των εν λόγω ελέγχων και να προγραμματιστεί ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το 2011, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2009 και 2010 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2010.

5.15 ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΟΣΚΗΠΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου για τα έτη 2005, 2006 και 2007 (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 4.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2008 μέχρι 2011 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι την 30η Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2005, 2006 και 2007 υποβλήθηκαν στις 9.5.2012, αντί μέχρι 30.4.2006, 30.4.2007 και 30.4.2008, αντίστοιχα.

Σε σχετική επιστολή μας, επισημάναμε στον Δήμαρχο ότι το θέμα είναι πολύ σοβαρό, η εκκρεμότητα αυτή δεν υποβοηθεί την ομαλή λειτουργία του Δήμου και, ταυτόχρονα, μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη δυνατότητα αξιοποίησης από το Δημοτικό Συμβούλιο των οικονομικών καταστάσεων και των όποιων εισηγήσεων/παρατηρήσεων της Υπηρεσίας μας που προκύπτουν από τον έλεγχο, για σκοπούς προγραμματισμού ή/και άλλους. Επιπρόσθετα, αποστερεί τη Βουλή των Αντιπροσώπων και τους δημότες από το δικαίωμα έγκαιρης και αντικειμενικής ενημέρωσης για τα πεπραγμένα του Δήμου.

Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2005, 2006 και 2007.

Ρευστότητα και κεφάλαιο κίνησης. Στις 31.12.2006 και 31.12.2007, στα ταμειακά διαθέσιμα ύψους £745.474 και £3.702.076, αντίστοιχα, περιλαμβανόταν το αδαπάνητο υπόλοιπο του λογαριασμού δανείων, που προοριζέτο για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων, ύψους £445.090 το 2006 και £3.446.333 το 2007, με αποτέλεσμα οι οικονομικές καταστάσεις να παρουσιάζουν κεφάλαιο κίνησης ύψους £258.852 το 2006 και £3.461.061 το 2007, αντί έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης £186.238 και πλεόνασμα £14.728, αντίστοιχα, όπως θα έπρεπε.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερημένων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2007 ανέρχονταν σε £454.041.

Ταυτόχρονα, θα μπορούσε να ληφθούν μέτρα για περιορισμό του ρυθμού αύξησης των εξόδων, τα οποία σημείωσαν αύξηση 29,8% το 2006, σε σύγκριση με το 2005 και 13,4% το 2007, σε σύγκριση με το 2006, καθώς και μέτρα για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση των ελλειμμάτων που προκύπτει από την υπηρεσία περισυλλογής σκυβάλων.

Υπερωρίες. Οι υπερωρίες των υπαλλήλων και των εργατών για τα έτη 2007, 2006, 2005 και 2004 ανήλθαν σε £55.029, £50.924, £57.099 και £64.039, αντίστοιχα.

Το Δημοτικό Συμβούλιο, στα πλαίσια των προσπαθειών του για μείωση των εξόδων, θα πρέπει να λάβει μέτρα για ουσιαστική μείωση και περιορισμό τους στις απόλυτα αναγκαίες.

Παραχώρηση πρόσθετων προσαυξήσεων. Το Δημοτικό Συμβούλιο με απόφασή του, ημερ. 14.11.2005, παραχώρησε πρόσθετες προσαυξήσεις σε 19 υπαλλήλους του, απόφαση η οποία έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις του άρθρου 53(1) του περί Δήμων Νόμου και τη σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 10.5.93, η οποία αναφέρει ότι το Δημοτικό Συμβούλιο δεν έχει εξουσία να παραχωρεί επιπρόσθετες προσαυξήσεις, αλλά οφείλει να ενεργεί μέσα στα πλαίσια των σχετικών Νόμων και Κανονισμών, καθώς επίσης και των σχεδίων υπηρεσίας και οποιαδήποτε πράξη ή ενέργειά του, καθ' υπέρβαση ή κατά παράβαση των σχεδίων υπηρεσίας που ισχύουν κατά το συγκεκριμένο χρόνο, είναι ανεπίτρεπτη.

Σε συνάντηση λειτουργών της Υπηρεσίας μας με τον Δήμαρχο και τον Δημοτικό Γραμματέα στις 17.11.2005, υποδείχθηκε ότι η εν λόγω απόφαση είναι παράνομη και αντικανονική και επομένως δεν θα έπρεπε να υλοποιηθεί. Το Δημοτικό Συμβούλιο, ωστόσο, αγνοώντας τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, προχώρησε στην παραχώρηση των πρόσθετων προσαυξήσεων, εν γνώσει του ότι ενεργούσε παράνομα και αντικανονικά.

Επισημαίνεται ότι το Δημοτικό Συμβούλιο με αποφάσεις του παραχώρησε και προηγουμένως πρόσθετες προσαυξήσεις σε υπαλλήλους του Δήμου, για τις οποίες η Υπηρεσία μας προέβη σε σχετικές συστάσεις, οι οποίες και πάλι είχαν αγνοηθεί.

Διαγωνισμός για την παροχή υπηρεσιών σε παραλίες της Γεροσκήπου – Αρ. Διαγωνισμού 20/2012. Τον Ιούνιο 2012, στα πλαίσια διερεύνησης των διαδικασιών ανάθεσης των πιο πάνω υπηρεσιών, ζητήσαμε από τον Δήμαρχο όπως αποστείλει στην Υπηρεσία μας την προκήρυξη και τα έγγραφα του διαγωνισμού, την έκθεση αξιολόγησης και τα πρακτικά της συνεδρίας του Δημοτικού Συμβουλίου, κατά την οποία λήφθηκε η απόφαση κατακύρωσης του διαγωνισμού, τα οποία δεν είχαν σταλεί προηγουμένως, όπως ήταν υποχρέωση του Δήμου, σύμφωνα με τη νομοθεσία.

Από τη μελέτη των πιο πάνω εγγράφων, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Η προκήρυξη του διαγωνισμού, ο οποίος αφορούσε στην παροχή υπηρεσιών ενοικίασης κρεβατιών θαλάσσης και ομπρελών σε πέντε σημεία της παραλίας στα δυτικά όρια του Δήμου Γεροσκήπου, είχε γίνει στις 27.4.2012. Σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού, το ελάχιστο αποδεκτό ποσό προσφοράς και για τα πέντε σημεία, καθορίστηκε στα €3.200 για την περίοδο από 1.5.2012 μέχρι 31.12.2012. Οι όροι του διαγωνισμού προνοούσαν επίσης ότι δεν θα παραχωρείτο πέραν της μιας άδειας σε ένα προσφοροδότη. Τον Μάιο 2012 υποβλήθηκαν 6 προσφορές από 6 προσφοροδότες.

Το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου, αποφάσισε στις 8.5.2012 την ανάθεση ενός σημείου της παραλίας σε προσφορά, η οποία, σύμφωνα με την έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης, ήταν εκτός προδιαγραφών και ενός άλλου σημείου, σε προσφορά η οποία δεν ήταν η ψηλότερη. Αποφάσισε επίσης τη δημιουργία έκτου σημείου παραλίας, το οποίο θα ανατίθετο, χωρίς προσφορές, σε επόμενη συνεδρία του.

Στις 17.5.2012, το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου αποφάσισε να τροποποιήσει την προηγούμενη απόφασή του, ενώ στις 22.5.2012 αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού.

Την ίδια μέρα, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε, κατά πλειοψηφία, την ανάθεση των 6 σημείων της παραλίας, χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού, αναθέτοντας ένα σημείο έναντι του ποσού των €2.800 (κάτω του ορίου των €3.200).

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε τον Ιούλιο 2012 από τον Δήμαρχο όπως έχουμε τις διευκρινίσεις του Δήμου για τη διαδικασία που ακολουθήθηκε.

Ο Δήμαρχος Γεροσκήπου μάς πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2012 ότι για τον εν λόγω διαγωνισμό εκκρεμεί προσφυγή ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου και, ως εκ τούτου, δεν ενδείκνυται η έκφραση περαιτέρω απόψεων εκ μέρους του.

5.16 ΔΗΜΟΣ ΠΕΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου για τα έτη 2008 και 2009 (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 4.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2010 και 2011 για έλεγχο στις 4.9.2012 και 10.10.2012, αντί μέχρι 30.4.2011 και 30.4.2012, αντίστοιχα, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, με αποτέλεσμα να μην καταστεί δυνατόν να διενεργηθεί ο έλεγχος. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2008 και 2009 υποβλήθηκαν στις 20.2.2012, αντί μέχρι 30.4.2009 και 30.4.2010, αντίστοιχα.

Επισημάναμε ότι η μη έγκαιρη ετοιμασία και υποβολή των οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο δεν συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία του Δήμου και μειώνει, ταυτόχρονα, σε σημαντικό βαθμό, τη δυνατότητα αξιοποίησης, για σκοπούς προγραμματισμού ή/και άλλους, των οικονομικών καταστάσεων από το Δημοτικό Συμβούλιο. Μειώνει επίσης τη δυνατότητα αξιοποίησης των εισηγήσεων/παρατηρήσεων που προκύπτουν από τον έλεγχο και επιπρόσθετα αποστερεί τη Βουλή και τους δημότες από το δικαίωμα έγκαιρης ενημέρωσης για τα πεπραγμένα του Δήμου.

Σημειώνεται ότι οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2008 ετοιμάστηκαν για πρώτη φορά με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων και του ιστορικού κόστους, όπως προνοείται στο άρθρο 80 του περί Δήμων Νόμου, ενώ μέχρι και το έτος 2007 ο Δήμος ετοίμαζε οικονομικές καταστάσεις εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίες απεικόνιζαν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2008 και 2009.

Έκθεση Γνώμης με Επιφύλαξη. Λόγω της μη εφαρμογής του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου αρ. 19 «Ωφελήματα Εργοδοτούμενων» και της μη διενέργειας αναλογιστικής μελέτης, ο Δήμος δεν είναι σε θέση να γνωρίζει τις πραγματικές υποχρεώσεις του προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, οι οποίες υπολογίζεται να είναι σημαντικές, γι' αυτό και η Έκθεση Γνώμης δόθηκε με επιφύλαξη.

Παρατράβηγμα Γενικού Λογαριασμού. Σε αντίθεση με το άρθρο 85(2)(α) του περί Δήμων Νόμου, το ύψος του παρατραβήγματος, το οποίο στις 31.12.2008 ανερχόταν σε €4,1 εκ., ξεπερνούσε κατά πολύ το καθορισμένο ποσοστό του 20% των εσόδων του Προϋπολογισμού για την τρέχουσα περίοδο, αφού έφτασε στο 69,5%. Για κάλυψη του παρατραβήγματος, καθώς και για αντιμετώπιση άλλων τρεχουσών υποχρεώσεών του, ο Δήμος συνήψε το 2009 δύο δάνεια ύψους €3 εκ. και €2 εκ., με αποτέλεσμα το παρατράβηγμα στις 31.12.2009 να μειωθεί στις €977.310.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Ο Δήμος αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα ρευστότητας και επιβιώνει με τη χρήση παρατραβήγματος, γι' αυτό και εισηγηθήκαμε όπως το Δημοτικό

Συμβούλιο μελετήσει τρόπους βελτίωσης των οικονομικών του Δήμου, ασκώντας με πιο οικονομικό και αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία. Έσοδα, όπως δικαιώματα από άδειες διαφημιστικών πινακίδων, δεν επιβάλλονται και δεν εισπράττονται, ενώ για τις καθυστερήσεις φορολογιών, τελών και άλλων δικαιωμάτων, οι οποίες στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €2,6 εκ., δεν λαμβάνονται όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για έγκαιρη είσπραξή τους. Σε ορισμένες περιπτώσεις ο Δήμος δεν επιβάλλει τέλη διανυκτερεύσεων, ενώ τα τέλη που επιβάλλονται για την αποκομιδή σκυβάτων είναι πολύ χαμηλά, σε σύγκριση με τα ανώτατα επιτρεπόμενα τέλη που καθορίζονται στον περί Δήμων Νόμο.

Εισηγηθήκαμε επίσης τον περιορισμό των δαπανών για εισφορές και δωρεές και για την ενίσχυση αθλητικών σωματείων και ακαδημιών ποδοσφαίρου, οι οποίες ανήλθαν σε €459.923 το 2008 και €328.193 το 2009.

Κανονισμοί. Εξακολουθεί να εκκρεμεί η έγκριση των Κανονισμών που προνοούνται στα άρθρα 53(2) και 87(1) του Νόμου, για ρύθμιση θεμάτων προσωπικού και λειτουργίας του Δήμου, καθώς επίσης και η έγκριση από το Δημοτικό Συμβούλιο Δημοσιονομικών Οδηγιών και Κανονισμών Αποθηκών.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρατηρήθηκαν αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν τις διάφορες δραστηριότητες και τομείς του Δήμου, όπως:

- Μη συμφιλίωση των εισπράξεων αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων και των εισπράξεων από άδειες πολιτικών γάμων, με τα σχετικά μητρώα.
- Μη διενέργεια ελέγχου στις εγκρίσεις μειώσεων φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων και διαγραφών οφειλόμενων ποσών.
- Μη ορθολογιστική τήρηση των φακέλων προσφορών.
- Μη παρακολούθηση και έλεγχος της απώλειας νερού.
- Μη υποβολή πιστοποιητικού φυσικής καταμέτρησης για επιβεβαίωση της ύπαρξης των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.
- Μη τήρηση του μητρώου σχισμάτων και παλινорθώσεων δρόμων.
- Μη ύπαρξη ελέγχου στη Δημοτική Βιβλιοθήκη.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Αναβάθμιση προγραμμάτων. Για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης, πιο αποτελεσματικού ελέγχου και τήρησης στατιστικών στοιχείων, η Υπηρεσία μας υπέβαλε συγκεκριμένες εισηγήσεις για αναβάθμιση των μηχανογραφημένων προγραμμάτων πολιτικών γάμων και αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων.

(β) Περιβαλλοντικοί έλεγχοι και φυσική πρόσβαση. Ο κεντρικός ηλεκτρονικός υπολογιστής (server) είναι εγκατεστημένος σε μη κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο, στον οποίο δεν υπάρχουν όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα ασφάλειας (ανιχνευτές υγρασίας/καπνού/πυρκαγιάς, σύστημα πυρόσβεσης κ.ά.), χωρίς να αποκλείεται ο κίνδυνος καταστροφής εξοπλισμού, διαγραφής δεδομένων είτε λόγω των ακατάλληλων συνθηκών φύλαξης, είτε λόγω και κακόβουλων ενεργειών.

Προσωπικό.

Πρόωρη αφυπηρέτηση εργάτη. Το Δημοτικό Συμβούλιο, με αιτιολογία τη γενική αναδιάρθρωση του εργατικού προσωπικού του Δήμου, αποφάσισε στις 24.4.2007 την πρόωρη αφυπηρέτηση εργάτη με την καταβολή σ' αυτόν αποζημίωσης ύψους £25.028, πληρωμή η οποία δεν καλύπτεται από τη σχετική νομοθεσία, ούτε και από οποιοδήποτε Κανονισμό και, ενόψει και του γεγονότος ότι η πρόνοια για την πληρωμή της αποζημίωσης στον εν λόγω εργάτη, που περιλήφθηκε στον αναθεωρημένο Προϋπολογισμό του 2007, δεν εγκρίθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών, κρίνεται από την Υπηρεσία μας ως αντικανονική.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων. Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, για τον υπολογισμό των υποχρεώσεων του Δήμου προς το Ταμείο Συντάξεων και

Φιλοδωρημάτων και του πραγματικού κόστους που πρέπει να χρεώνεται στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων και του αναγκαίου ποσού που θα πρέπει να κατατίθεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για καταβολή των ωφελημάτων, πρέπει να διενεργείται αναλογιστική μελέτη σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια).

Παρά τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, ο Δήμος δεν είχε προχωρήσει στη διενέργεια αναλογιστικής μελέτης, με αποτέλεσμα να μη γνωρίζει επακριβώς τις υποχρεώσεις του προς το πιο πάνω Ταμείο.

Παράνομη παραχώρηση πρόσθετου φιλοδωρήματος στον πρώην Επιθεωρητή του Συμβουλίου Βελτιώσεως Πέγειας. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, καθ' υπέρβαση των εξουσιών και αρμοδιοτήτων που του παρέχονται από τον περί Δήμων Νόμο και τους Δημοτικούς Κανονισμούς, που αφορούν σε συντάξεις και φιλοδωρήματα, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 18.3.2008 την καταβολή στον πρώην Επιθεωρητή του Συμβουλίου Βελτιώσεως Πέγειας ποσού ύψους €94.328 (£55.208), ως επιπρόσθετο φιλοδώρημα, με το αιτιολογικό ότι αφυπηρέτησε σε ηλικία 60 ετών, αντί στην ηλικία των 65 ετών, όπως προνοείτο στον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο. Σημειώνεται ότι ο πρώην Επιθεωρητής αφυπηρέτησε στις 28.8.1994 (14 δηλαδή χρόνια πριν τη λήψη της εν λόγω απόφασης), σε ηλικία 60 ετών, όπως προνοούσε τότε ο περί Δήμων Νόμος, από τη θέση του εκτελούντα χρέη Δημοτικού Γραμματέα, θέση στην οποία τοποθετήθηκε μετά την ανακήρυξη στις 7.1.1994 της περιοχής του Συμβουλίου Βελτιώσεως Πέγειας σε Δήμο, καταβάλλοντας σ' αυτόν το ποσό που δικαιούτο τότε από το Ταμείο Προνοίας και επιπλέον φιλοδώρημα ύψους £19.000. Σημειώνεται επίσης ότι για το επιπρόσθετο φιλοδώρημα ύψους €94.328 δεν υπήρχε πρόνοια στον Τακτικό Προϋπολογισμό για το έτος 2008.

Σε απαντητική επιστολή, ημερ. 10.11.2008, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, ο Δήμαρχος επικαλείται διάφορους λόγους για την καταβολή του πιο πάνω φιλοδωρήματος, οι οποίοι ουδώς νομιμοποιούν την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

Λόγω της σοβαρότητάς του, το θέμα αυτό τέθηκε από την Υπηρεσία μας υπόψη και του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για λήψη οποιωνδήποτε μέτρων ήθελε κρίνει ενδεδειγμένων.

Ενοικίαση δύο περιπτέρων και παραχώρηση δικαιώματος χρήσης παραλίας στον Κόλπο των Κοραλλίων.

(α) Ο Δήμος προκήρυξε προσφορές για την ενοικίαση δύο περιπτέρων και την παραχώρηση δικαιώματος χρήσης της παραλίας στον Κόλπο των Κοραλλίων και στις 28.2.2005 υπέγραψε σχετική συμφωνία με συγκεκριμένη εταιρεία διάρκειας πέντε ετών, αρχής γενομένης από 1.3.2005, με ετήσιο ενοίκιο ύψους €153.774 (£90.000) για το περίπτερο αρ. 1 και €119.602 (£70.000) για το περίπτερο αρ. 2 και ετήσιο δικαίωμα χρήσης της παραλίας για ποσό €174.277 (£102.000). Στις 8.12.2005 το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε αίτημα της πιο πάνω εταιρείας για τροποποίηση της συμφωνίας, με κυμαινόμενο ενοίκιο από €96.109-€201.826 (£56.250-£118.125) για το περίπτερο αρ. 1 και €74.751-€156.978 (£43.750-£91.875) για το περίπτερο αρ. 2, με το αιτιολογικό, μεταξύ άλλων, ότι υπήρχε διαφορά ύψους €140.105 (£82.000) από την αμέσως επόμενη πιο συμφέρουσα προσφορά. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε επίσης την αύξηση της διάρκειας της σύμβασης από πέντε σε δέκα έτη, σε αντίθεση με το άρθρο 34 του περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Νόμου του 2003 (Ν.101(Ι)/2003), που ίσχυε τότε όταν λήφθηκε η απόφαση και το οποίο προνοούσε ότι η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο, ώστε να τηρούνται οι αρχές της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας και της μη διάκρισης έναντι των οικονομικών φορέων, αρχές που προβλέπονται και στον περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο του 1999 (Ν.158(Ι)/99).

(β) Το Δημοτικό Συμβούλιο, μετά από νέο αίτημα της εν λόγω εταιρείας, αποφάσισε στις 20.4.2010 τη μείωση κατά 40% του ενοικίου των δύο περιπτέρων και του δικαιώματος χρήσης της παραλίας, για το έτος 2009, ενώ στις 5.7.2011, σε άλλο αίτημα της εταιρείας για μείωση κατά 40% των οφειλών της για το τρέχον έτος, ενέκρινε ετήσια μείωση 15% επί του οφειλόμενου ποσού της, με αποτέλεσμα τη διαγραφή οφειλών ύψους €179.061 το 2009, €69.711 το 2010 και €72.274 το 2011, ενώ εξακολουθεί να παραμένουν

ανείσπρακτα σημαντικά ποσά τα οποία στις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €480.668. Σημειώνεται ότι η διαγραφή των πιο πάνω ποσών έγινε χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών (εξουσία που εκχωρήθηκε στον Έπαρχο από το 1994), όπως προνοείται στο άρθρο 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου για τη διαγραφή οφειλών πέραν των €256.

Εισφορές σε ποδοσφαιρικό σωματείο.

(α) Δημοτικό στάδιο. Το Δημοτικό Συμβούλιο παραχώρησε τη χρήση του σταδίου από το 2007 σε ποδοσφαιρικό σωματείο, έναντι ετήσιου δικαιώματος ύψους €25.629 πλέον ΦΠΑ, χωρίς την υπογραφή οποιασδήποτε συμφωνίας. Διαπιστώθηκε ότι ο Δήμος εισέπραξε τα δικαιώματα χρήσης του γηπέδου για το 2007, ενώ μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης κανένα ποσό δεν είχε εισπραχθεί για τα επόμενα έτη. Σημειώνεται ότι το κόστος για τη συντήρηση και λειτουργία του δημοτικού σταδίου ανήλθε σε €131.832, €87.871, €77.248 και €63.182 τα έτη 2008, 2009, 2010 και 2011, αντίστοιχα.

(β) Χρηματική εισφορά. Η χρηματική εισφορά του Δήμου για οικονομική ενίσχυση του ίδιου σωματείου ανήλθε σε €237.673, €196.000, €182.400 και €155.000 τα έτη 2008, 2009, 2010 και 2011, αντίστοιχα. Αν στα πιο πάνω ποσά προστεθεί και το κόστος συντήρησης και λειτουργίας του δημοτικού σταδίου, το συνολικό ποσό της εισφοράς του Δήμου προς το σωματείο ανέρχεται στις €340.032, €283.871, €259.648 και €218.182 τα έτη 2008, 2009, 2010 και 2011, αντίστοιχα.

Σημειώνεται επίσης ότι, πέραν των πιο πάνω, για ενίσχυση της ακαδημίας ποδοσφαίρου του ίδιου επίσης σωματείου, ο Δήμος πλήρωσε τα έτη 2008, 2009, 2010 και 2011, ποσό ύψους €55.858, €60.000, €70.000 και €60.000, αντίστοιχα.

Χρεώστες.

(α) Καθυστερήσεις φορολογιών. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι καθυστερήσεις φορολογιών επαγγελματικής άδειας, τελών σκυβάλων και αδειών λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών ανέρχονταν στις 31.12.2008 και 31.12.2009 σε €410.363 και €627.491, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €575.870 στις 31.12.2007.

Ο Δήμος κινήθηκε νομικά το 2010 εναντίον συγκεκριμένης εταιρείας για καθυστερημένες φορολογίες των ετών 2006-2009 συνολικού ύψους €52.742, χωρίς, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, να υπάρχουν οποιεσδήποτε εξελίξεις. Παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, δεν έχουν κινηθεί αγωγές για τις υπόλοιπες καθυστερημένες φορολογίες και διάφοροι χρεώστες που οφείλουν σημαντικά ποσά στον Δήμο, εξακολουθούν να μην καταβάλλουν τις οφειλές τους.

(β) Καθυστερήσεις υδατοπρομήθειας. Οι καθυστερήσεις υδατοπρομήθειας στις 31.12.2008 και 31.12.2009 ανέρχονταν σε €628.108 και €721.985, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €638.203 το 2007.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για είσπραξη των καθυστερήσεων, συμπεριλαμβανομένης και της διακοπής της παροχής νερού, σύμφωνα με τον Κανονισμό 21 των περί Υδατοπρομήθειας του Δήμου Πέγειας Κανονισμών.

Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, οι καθυστερήσεις υδατοπρομήθειας την 31.12.2011 ανέρχονταν σε €1.114.850, εκ των οποίων ποσό ύψους €511.706 οφείλεται από συγκεκριμένη εταιρεία και αφορά στην κατανάλωση νερού για τα έτη 2008 μέχρι 2011. Όπως διαπιστώθηκε, μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης, δεν είχαν ληφθεί οποιαδήποτε μέτρα για την είσπραξή τους.

(γ) Τέλη διανυκτερεύσεων.

(i) Καθυστερήσεις. Οι καθυστερήσεις τελών διανυκτερεύσεων στις 31.12.2008 και 31.12.2009 ανέρχονταν σε €218.701 και €235.741, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €140.285 στις 31.12.2007.

(ii) Ο Δήμος συνεχίζει να μην εισπράττει τέλη διανυκτερεύσεων από 51 τουριστικές επαύλεις, οι οποίες αναφέρονται στον ξενοδοχειακό οδηγό του ΚΟΤ για το 2009, όπως προνοείται στο άρθρο 85(2)(ια) του περί Δήμων Νόμου.

(iii) Ο Δήμος κινήθηκε νομικά εναντίον συγκεκριμένης εταιρείας για καθυστερήσεις τελών διανυκτερεύσεων των ετών 2002-2009 συνολικού ύψους €221.412, χωρίς, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, να υπάρχουν οποιεσδήποτε εξελίξεις. Παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, δεν έχουν κινηθεί αγωγές για τις υπόλοιπες καθυστερήσεις τελών, ενώ διάφοροι χρεώστες που οφείλουν σημαντικά ποσά στον Δήμο, εξακολουθούν να μην καταβάλλουν τις οφειλές τους.

(δ) **Διαγραφή φορολογιών της περιόδου 1997-2003.** Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 11.10.2011 τη διαγραφή καθυστερημένων φορολογιών της περιόδου 2000-2003, ύψους €99.708, ενώ παράλληλα, χωρίς απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου διαγράφηκαν και καθυστερημένες φορολογίες της περιόδου 1997-1999, ύψους €57.187. Σημειώνεται ότι στις πιο πάνω καθυστερήσεις υπήρχαν οφειλές πέραν των €256, για τη διαγραφή των οποίων απαιτείτο η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών.

Εξέταση των απαιτήσεων του Εργολάβου και του Αρχιτέκτονα για αποζημιώσεις, λόγω καθυστέρησης στην ολοκλήρωση του Δημοτικού Πάρκου «Παλιομονάστηρο». Ο Δήμος Πέγειας με επιστολή του, τον Μάρτιο 2011, ζήτησε από την Υπηρεσία μας όπως εξετάσει τις απαιτήσεις του Εργολάβου και του Αρχιτέκτονα για αποζημιώσεις, λόγω της καθυστέρησης στην ολοκλήρωση του Δημοτικού Πάρκου «Παλιομονάστηρο».

Τον Ιούλιο 2011, μετά από έλεγχο της Υπηρεσίας μας, με επιστολή μας προς τον Δήμο παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

(α) **Απαιτήσεις Εργολάβου για αποζημιώσεις.** Ο Εργολάβος υπέβαλε τις απαιτήσεις του μετά τη συμπλήρωση του έργου, σε αντίθεση με τις πρόνοιες του συμβολαίου που προβλέπουν ότι, μόλις καταστεί προφανές ότι η πρόοδος των εργασιών καθυστερεί ή ενδέχεται να καθυστερήσει, ο Εργολάβος έχει υποχρέωση να προειδοποιήσει γραπτώς τον Αρχιτέκτονα, περιλαμβάνοντας στην επιστολή του τις λεπτομέρειες για τα αίτια της καθυστέρησης.

Με την πιο πάνω επιστολή μας πληροφορήσαμε τον Δήμο ότι, σκοπός της πιο πάνω πρόνοιας είναι να δοθεί η ευκαιρία στον Αρχιτέκτονα και τον Εργοδότη να πάρουν άμεσα μέτρα για την εξάλειψη ή ελαχιστοποίηση της καθυστέρησης (εφόσον αυτή οφείλεται σε αιτίες για τις οποίες ευθύνεται ο Αρχιτέκτονας ή/και ο Εργοδότης) και για εξάλειψη ή ελαχιστοποίηση τυχόν απωλειών ή/και εξόδων που ενδεχομένως να υποστεί ο Εργολάβος, ως αποτέλεσμα της καθυστέρησης. Περαιτέρω, υποδείξαμε ότι η πιο πάνω υποχρέωση του Εργολάβου είναι ουσιώδης για τα συμφέροντα/δικαιώματα του Εργοδότη και η μη τήρησή της, καθιστά οποιεσδήποτε απαιτήσεις του Εργολάβου για παράταση χρόνου και συνακόλουθη αποζημίωση άκυρες (ανεξάρτητα με το αν ευσταθούν ή όχι οι αιτίες που επικαλέστηκε εκ των υστέρων ο Εργολάβος) και, ως εκ τούτου, το σχετικό αίτημά του θα έπρεπε, κατά την άποψή μας, να απορριφθεί από τον Αρχιτέκτονα ως εκπρόθεσμο.

Ταυτόχρονα, με την πιο πάνω επιστολή μας, υποβάλαμε συγκεκριμένες εισηγήσεις ως προς τον τρόπο χειρισμού του θέματος.

(β) **Απαιτήσεις συμβούλου Αρχιτέκτονα για αποζημιώσεις.** Η απαίτηση του Αρχιτέκτονα για αποζημίωση, βασιζόταν στην αύξηση του τελικού ποσού του συμβολαίου, καθώς και στην καθυστέρηση που σημειώθηκε στην ολοκλήρωση του έργου. Όσον αφορούσε στην αύξηση του ποσού του συμβολαίου, σύμφωνα με σχετική πρόνοιά του, ο Αρχιτέκτονας δικαιούτο πληρωμή επιπλέον ποσού ύψους 10% επί του ποσού της αύξησης. Όσον αφορούσε στην καθυστέρηση, ο Αρχιτέκτονας απαιτούσε αποζημίωση για χρονική περίοδο 14,7 μηνών. Η Υπηρεσία μας, με βάση την ημερομηνία προσωρινής παραλαβής του έργου, υπολόγισε την καθυστέρηση σε 10 μήνες. Επιπρόσθετα, με την πιο πάνω επιστολή μας υποδείξαμε στον Δήμο ότι, το αρμόδιο Τμήμα του δημοσίου για κατασκευαστικά έργα (Τμήμα Δημοσίων Έργων) θεωρεί ότι η έκταση των υπηρεσιών επίβλεψης του έργου, που παρέχονται κατά το επιπλέον διάστημα της καθυστέρησης, είναι μειωμένη κατά μέσον όρο 30%, σε σχέση με την έκταση των εν λόγω υπηρεσιών που παρέχονται κατά τη συμβατική διάρκεια εκτέλεσης του έργου, όταν αυτό ολοκληρώνεται χωρίς καθυστέρηση, συνεπώς ο Αρχιτέκτονας δικαιούται το 70% της συμβατικής αμοιβής του, για το χρονικό διάστημα των 10 μηνών καθυστέρησης.

5.17 ΔΗΜΟΣ ΜΕΣΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Έκθεση Γνώμης με Επιφύλαξη. Λόγω της μη εφαρμογής του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου αρ. 19 «Ωφελήματα Εργοδοτούμενων» και της μη διενέργειας αναλογιστικής μελέτης, ο Δήμος δεν είναι σε θέση να γνωρίζει τις υποχρεώσεις του προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, οι οποίες υπολογίζεται να είναι σημαντικές, γι' αυτό και η Έκθεση Γνώμης δόθηκε με επιφύλαξη.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2011, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2012. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2009 και 2010.

Έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης. Στις 31.12.2009 και 31.12.2010 στα ταμειακά διαθέσιμα ύψους €2.911.959 και €2.657.331, αντίστοιχα, περιλαμβάνεται το αδαπάνητο υπόλοιπο των ταμειακών διαθεσίμων, το οποίο προορίζεται για την εκτέλεση συγκεκριμένων αναπτυξιακών έργων, ύψους €2.817.260 το 2009 και €2.564.799 το 2010, με αποτέλεσμα οι οικονομικές καταστάσεις να παρουσιάζουν πλεόνασμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους €2.263.159 το 2009 και €2.356.519 το 2010, αντί έλλειμμα €554.101 και €208.280, αντίστοιχα, όπως θα έπρεπε.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζει, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που ανέρχονταν σε €944.864 και €1.116.197 στις 31.12.2009 και στις 31.12.2010, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €928.643 στις 31.12.2008. Ταυτόχρονα, θα μπορούσε να λάβει μέτρα για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση του ελλείμματος από τη λειτουργία της υπηρεσίας σκυβάλων, το οποίο ανήλθε σε €298.513 και €224.391 το 2009 και το 2010, αντίστοιχα (€196.633 το 2008).

Υπερβάσεις εξόδων. Κατά τα έτη 2009 και 2010 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις εξόδων, οι οποίες ξεπερνούσαν κατά πολύ το 25% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων ποσών, ποσοστό μέχρι το οποίο το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, όπως προνοεί το άρθρο 66 του περί Δήμων Νόμου.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως δοθούν οδηγίες στους αρμόδιους λειτουργούς του Δήμου να βεβαιώνονται ότι υπάρχουν οι διαθέσιμες πιστώσεις, προτού προβαίνουν σε οποιεσδήποτε αγορές ή δεσμεύσεις.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Μη επιβεβαίωση της φυσικής ύπαρξης των περιουσιακών στοιχείων.
- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση όλων των απαραίτητων μητρώων, που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο, όπως μητρώο συμβολαίων και μητρώο αγωγών.

Επέκταση μισθολογικών κλιμάκων. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε, στις 26.7.2007, τη συμπερίληψη στον αναθεωρημένο Προϋπολογισμό του Δήμου για το 2007, πρόνοια για επέκταση της κλίμακας της θέσης επιστάτη κατά δύο προσαυξήσεις (από Α6-Α7 σε Α6-Α7(II)), ενώ στις 20.12.2007 αποφάσισε την επέκταση κατά δύο προσαυξήσεις (από Α6 σε Α6(II)) της μισθολογικής κλίμακας των θέσεων Οδηγού, Τεχνίτη και Υγειονομικού Βοηθού.

Οι πιο πάνω αποφάσεις τέθηκαν σε εφαρμογή, χωρίς την έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών, το οποίο με σχετικές επιστολές του, που αφορούσαν στους Προϋπολογισμούς (θέματα προσωπικού) του 2007, 2008, 2009 και 2010, δεν ενέκρινε τα πιο πάνω αιτήματα.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Το ποσοστό εισφοράς του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, σύμφωνα με τους περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμούς του Δήμου Μέσα Γειτονιάς, καθορίστηκε σε 21% επί των απολαβών κάθε υπαλλήλου, μη περιλαμβανομένου του 13^{ου} μισθού. Παρόλο που ο Δήμος αναγνωρίζει στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων την πιο πάνω υποχρέωση, εντούτοις στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων κατέβαλε μικρότερα ποσά, με αποτέλεσμα οι οφειλές του Δήμου προς το Ταμείο στις 31.12.2009 και 31.12.2010, οι οποίες παρουσιάζονται στις τρέχουσες υποχρεώσεις στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, να ανέρχονται σε €508.091 και €445.773, αντίστοιχα.

(β) Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι, με βάση το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο αρ. 19, «Ωφελήματα Εργοδοτουμένων», για τον υπολογισμό του πραγματικού κόστους που πρέπει να χρεώνεται στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων και του αναγκαίου ποσού που θα πρέπει να καταβάλλεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για καταβολή των ωφελημάτων αυτών, πρέπει να διενεργείται αναλογιστική μελέτη σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια).

Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης ο Δήμος δεν προχώρησε στη διενέργεια αναλογιστικής μελέτης, με αποτέλεσμα να μη γνωρίζει επακριβώς τις υποχρεώσεις του προς το πιο πάνω Ταμείο.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών.

(α) **Δέσμες εισπρακτόρων.** Οι δέσμες των εισπρακτόρων παραμένουν ανοικτές κατά τη διάρκεια της ημέρας εισπραξης, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος αλλοίωσης/τροποποίησης των εισπράξεων. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το μηχανογραφημένο πρόγραμμα τροποποιηθεί, έτσι ώστε οι δέσμες των εισπρακτόρων να μην επιδέχονται τροποποιήσεων.

(β) **Μηχανογραφημένο μητρώο τροχαίων προστίμων (εξώδικα).** Το εν λόγω μητρώο δεν περιέχει τις απαραίτητες δικλίδες ασφαλείας, έτσι ώστε τα εξώδικα πρόστιμα που έχουν επιδοθεί από τροχονόμους σε παραβάτες να μην επιδέχονται τροποποίησης ή/και διαγραφής μετά την καταχώρισή τους στο μηχανογραφημένο σύστημα και εισηγηθήκαμε την αναβάθμιση του πιο πάνω μητρώου.

(γ) **Ασφάλεια μηχανογραφικών συστημάτων.** Ο κεντρικός υπολογιστής (server) είναι εγκατεστημένος σε μη κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο, στον οποίο δεν υπάρχουν όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα, με πιθανό τον κίνδυνο να καταστραφεί εξοπλισμός ή ακόμη να χαθούν δεδομένα. Διαπιστώθηκε επίσης ότι ο Δήμος δεν διαθέτει σχέδιο έκτακτης ανάγκης, το οποίο να παρέχει εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά του συστήματα, σε σχέση με τη συνέχιση των εργασιών του μετά από καταστροφή.

Εισηγηθήκαμε τη λήψη προστατευτικών μέτρων για αποφυγή των κινδύνων που ελλοχεύουν.

Έλλειμμα στην υπηρεσία αποκομιδής σκυβάλων.

(α) Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, από τη λειτουργία της πιο πάνω υπηρεσίας κατά το 2009 και 2010, προέκυψε έλλειμμα ύψους €298.512 και €224.390, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €196.633 το 2008, ενώ συνολικά για την περίοδο 2005-2010 το έλλειμμα ανήλθε σε €1.251.253.

Ενόψει των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο Δήμος, εισηγηθήκαμε όπως το Δημοτικό

Συμβούλιο μελετήσει το θέμα και εξεύρει τρόπους εξάλειψης ή τουλάχιστον μείωσης των ελλειμμάτων.

(β) Παρόλο ότι κατά το 2009 επιβλήθηκε αύξηση στα τέλη σκυβάλων, εντούτοις τα ανώτατα τέλη των σκυβάλων που επιβάλλονται είναι πολύ χαμηλά, σε σύγκριση με τα ανώτατα τέλη που προβλέπει ο περί Δήμων Νόμος.

Διαφημιστικές πινακίδες. Κατά το 2009 και 2010 έγινε καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων που ήταν αναρτημένες στα δημοτικά όρια του Δήμου και για έκδοση της σχετικής άδειας στάληκαν ειδοποιήσεις στους ιδιοκτήτες των διαφημιστικών πινακίδων, χωρίς ωστόσο να υπάρξει ανταπόκριση από όλους. Ενόψει τούτου, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως γίνουν όλες οι ενέργειες για είσπραξη των σχετικών δικαιωμάτων στις περιπτώσεις διαφημιστικών πινακίδων για τις οποίες μπορούν να εκδοθούν άδειες και τη λήψη δικαστικών ή άλλων μέτρων για τις διαφημιστικές πινακίδες που αναρτήθηκαν παράνομα.

Άδειες οικοδομής. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, κατά τα έτη 2009 και 2010 υποβλήθηκαν συνολικά 108 και 87 αιτήσεις, αντίστοιχα, για έκδοση άδειας οικοδομής, από τις οποίες οι 6 και 10, αντίστοιχα, δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι τις 3.1.2012 και όπως διαπιστώνεται, παρατηρείται καθυστέρηση στην έγκριση και έκδοση των αδειών οικοδομής. Συγκεκριμένα, όσον αφορά στις 77 εκδοθείσες άδειες οικοδομής του 2010, ο μέσος όρος διεκπεραίωσης ήταν 179 μέρες, από τις οποίες οι 61 χρειάστηκαν πέραν των τριών μηνών για να εκδοθούν, ενώ μόνο 16 εγκρίθηκαν σε χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών μηνών. Επίσης, από τις 102 άδειες οικοδομής που εκδόθηκαν το 2009, ο μέσος όρος διεκπεραίωσης ήταν 185 μέρες, από τις οποίες οι 71 χρειάστηκαν πέραν των τριών μηνών για να εκδοθούν, ενώ μόνο 31 εγκρίθηκαν σε χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών μηνών.

Καθυστερημένες φορολογίες των ετών 1982-1998. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, στις οικονομικές καταστάσεις, στον λογαριασμό «Χρεώστες», δεν παρουσιάζονται οι καθυστερημένες φορολογίες των ετών 1982-1998, καθότι ο Δήμος δεν είναι σε θέση να γνωρίζει τα πραγματικά οφειλόμενα ποσά και τους οφειλέτες, λόγω της μη ενημέρωσης των καταλόγων καθυστερήσεων και του μητρώου αγωγών με τις εισπράξεις που πραγματοποιήθηκαν τα προηγούμενα έτη.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, η Υπηρεσία μας ανέφερε στο Δημοτικό Συμβούλιο ότι θα πρέπει να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για διερεύνηση του θέματος.

Ανεπίδοτες κλήσεις αγωγών. Μεγάλος αριθμός υποθέσεων που καταχωρίζονται στο δικαστήριο από το Τμήμα Εισπράξεως Φόρων, σχετικά με καθυστερημένες φορολογίες, παραμένουν ανεπίδοτες, λόγω ελλιπών στοιχείων των εναγομένων και τελικά αποσύρονται. Κατά τα έτη 2003-2009 καταχωρίστηκαν στο δικαστήριο συνολικά 2.617 υποθέσεις καθυστερημένων φορολογιών, από τις οποίες οι 1.054 ή ποσοστό 40,3% παρέμειναν ανεπίδοτες.

Ο Δήμος πληρώνει στους δικηγόρους τα συμφωνηθέντα ποσά και για τις ανεπίδοτες αγωγές (€22 ανά υπόθεση), γι' αυτό και η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, για όλες τις υποθέσεις που αποστέλλονται στους δικηγόρους, παρέχονται πλήρη στοιχεία των οφειλετών, ούτως ώστε να είναι δυνατή η επίδοσή τους. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως διερευνηθούν τα αίτια για τη μη εξασφάλιση στοιχείων για τόσο μεγάλο αριθμό οφειλετών και ληφθούν όλα τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

Ανεκτέλεστα εντάλματα δικαστηρίου. Μεγάλος αριθμός ενταλμάτων, που εκδίδονται από το δικαστήριο για καθυστερημένες φορολογίες, παραμένουν ανεκτέλεστα. Από τις 629 εκδικασθείσες υποθέσεις για καθυστερημένες φορολογίες των ετών 2003-2009, οι 431 ή ποσοστό 68,5% παρέμειναν ανεκτέλεστες.

5.18 ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΜΑΣΟΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2010 και 2011, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, δεν κατέστη δυνατόν να διενεργηθεί έγκαιρα, λόγω σοβαρής έλλειψης προσωπικού στην Υπηρεσία μας. Ο έλεγχος προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2012.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2008 και 2009, αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2009.

5.19 ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΩ ΠΟΛΕΜΙΔΙΩΝ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2010 και 2011, οι οποίες υποβλήθηκαν στις 24.5.2011 και 20.7.2012, αντί μέχρι 30.4.2011 και 30.4.2012, αντίστοιχα, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, δεν κατέστη δυνατόν να διενεργηθεί έγκαιρα, λόγω σοβαρής έλλειψης προσωπικού στην Υπηρεσία μας. Ο έλεγχος προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2012.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το 2009, αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2009.

5.20 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου για το έτος 2010 (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 4.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2011, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2012. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2010.

Ρευστότητα και έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης. Στις 31.12.2010 στα ταμειακά διαθέσιμα ύψους €5,1 εκ., περιλαμβάνετο το αδαπάνητο υπόλοιπο του λογαριασμού δανείων, που προοριζέτο για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων, ύψους €3,1 εκ., με αποτέλεσμα οι οικονομικές καταστάσεις να παρουσιάζουν κεφάλαιο κίνησης ύψους €2,8 εκ., αντί έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους €209.814.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Ο Δήμος θα μπορούσε να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζει, ασκώντας με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερημένων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2010 ανέρχονταν σε €959.070. Στη βελτίωση της οικονομικής του κατάστασης θα βοηθούσε και η εξάλειψη ή τουλάχιστον η μείωση των ελλειμμάτων που προκύπτουν από την υπηρεσία καθαριότητας (€399.430 και €404.812 το 2009 και 2010, αντίστοιχα), καθώς επίσης και η επιβολή και είσπραξη δικαιωμάτων από διαφημιστικές πινακίδες.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι, στα πλαίσια των προσπαθειών του Δήμου για βελτίωση της οικονομικής του κατάστασης, επιβλήθηκαν αυξήσεις στις φορολογίες και άρχισαν να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Ασφάλεια μηχανογραφικών συστημάτων. Επισημάνθηκαν αδυναμίες, όσον αφορά στην ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων, όπως μη επαρκής έλεγχος της φυσικής πρόσβασης στο δωμάτιο του κεντρικού υπολογιστή (server) της Τεχνικής Υπηρεσίας και της Γραμματείας, ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε μη κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο, στον οποίο δεν υπάρχουν όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα, με πιθανό τον κίνδυνο να καταστραφεί εξοπλισμός ή ακόμη να χαθούν δεδομένα. Διαπιστώθηκε επίσης ότι ο Δήμος δεν διαθέτει σχέδιο έκτακτης ανάγκης, το οποίο να παρέχει εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά του συστήματα, σε σχέση με τη συνέχιση των εργασιών του μετά από καταστροφή.

Εισηγήθηκαν τη λήψη προστατευτικών μέτρων για αποφυγή των κινδύνων που ελλοχεύουν.

Απαντώντας ο Δήμαρχος, ανέφερε ότι λαμβάνονται κάποια μέτρα και ότι θα μελετηθεί η εισήγησή μας για δημιουργία σχεδίου έκτακτης ανάγκης.

(β) Αναβάθμιση προγραμμάτων. Για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης, πιο αποτελεσματικού ελέγχου και τήρησης στατιστικών στοιχείων, η Υπηρεσία μας υπέβαλε συγκεκριμένες εισηγήσεις για αναβάθμιση των μηχανογραφημένων προγραμμάτων πολιτικών γάμων και αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων.

Έλλειμμα από τη λειτουργία της υπηρεσίας καθαριότητας. Παρά την αύξηση που επιβλήθηκε στα τέλη σκυβάλων το 2010, από τη λειτουργία της πιο πάνω υπηρεσίας προέκυψε έλλειμμα ύψους €404.812, σε σύγκριση με έλλειμμα €399.430 το 2009, αυξάνοντας το συνολικό έλλειμμα για τα έτη 2003-2010 στα €2,65 εκ. Το ποσοστό κάλυψης των εξόδων από τα σχετικά έσοδα για την πιο πάνω περίοδο είναι πολύ χαμηλό και κυμάνθηκε από 55%-62%.

Δεδομένου του προβλήματος της οικονομικής κατάστασης του Δήμου, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το θέμα αυτό και προχωρήσει στη λήψη μέτρων για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση του ελλείμματος.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι εφαρμόστηκε σχέδιο για μείωση του όγκου σκυβάλων, περιορίστηκε από τρεις σε δύο φορές τη βδομάδα η περισυλλογή σκυβάλων, έχει επιβληθεί νέα αύξηση στα τέλη από το 2012 και παράλληλα καταβάλλονται προσπάθειες για είσπραξη της χορηγίας που καταβάλλετο κάθε χρόνο από το Κράτος μέχρι το 2009 για την ύπαρξη περίπου επτά χιλιάδων εκτοπισμένων που διαμένουν στην περιοχή του Δήμου και για τα έτη 2010 και 2011.

Διαφημιστικές πινακίδες. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το 2004 οι υπηρεσίες του Δήμου προέβησαν σε καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων που ήταν αναρτημένες στην περιοχή του Δήμου και από τις καταστάσεις που ετοιμάστηκαν διαφάνηκε ότι 300 διαφημιστικές πινακίδες είχαν αναρτηθεί, χωρίς την εξασφάλιση σχετικής άδειας από τον Δήμο. Έκτοτε και παρά το μεγάλο χρονικό διάστημα που έχει παρέλθει, μέχρι και την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, το Δημοτικό Συμβούλιο δεν είχε προωθήσει οποιαδήποτε μέτρα για έκδοση αδειών και είσπραξη των δικαιωμάτων για όσες πινακίδες πληρούν τις προϋποθέσεις των σχετικών Κανονισμών και απομάκρυνση των υπολοίπων.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως, λόγω της παρέλευσης μεγάλου χρονικού διαστήματος από την προηγούμενη καταγραφή, οι αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου προβούν σε νέα καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων που βρίσκονται στην περιοχή του και εφαρμόσουν τους σχετικούς Κανονισμούς.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες στην Τεχνική Υπηρεσία για να προβεί σε νέα καταγραφή όλων γενικά των πινακίδων.

5.21 ΔΗΜΟΣ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ**Μέρος Α**

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 – Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2011 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2012, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις του 2010 υποβλήθηκαν στις 31.10.2011, αντί μέχρι 30.4.2011. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2010.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρατηρήθηκαν οι πιο κάτω αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου του Δήμου:

- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των απαραίτητων μητρώων, που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο, όπως μητρώο συμβολαίων, μητρώο εμβασμάτων, μητρώο εγγυητικών επιστολών, μητρώο επιστροφαισών επιταγών, μητρώο αγωγών Τεχνικής Υπηρεσίας, μητρώο αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων και μητρώο σχισμάτων και παλινορθώσεων δρόμων, καθώς και βιβλίων κίνησης οχημάτων.
- Μη επιβεβαίωση της ύπαρξης των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.
- Έλλειψη ελέγχου στη Δημοτική Βιβλιοθήκη, μη καταμέτρηση των βιβλίων και μη υποβολή στην Υπηρεσία μας πιστοποιητικού φυσικής καταμέτρησης.
- Μη εξάσκηση ελέγχου στην ανάκτηση των ημερομισθίων αδειών ασθενείας.
- Μη έλεγχος των καταστάσεων μισθών και ημερομισθίων από δεύτερο υπόλληλο πριν την πληρωμή τους.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με νέα αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2011, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν μέχρι 31.12.2010 σε €1.680.000, οι οποίες και θα πρέπει να αποπληρωθούν, σύμφωνα με τους αναλογιστές, με πρόσθετες συνεισφορές ύψους €366.300 τον χρόνο για 5 χρόνια ή €203.200 τον χρόνο για 10 χρόνια ή €149.700 τον χρόνο για 15 χρόνια.

Εισηγηθήκαμε όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το θέμα και ληφθούν αποφάσεις ως προς τον χρόνο αναγνώρισης των πιο πάνω υποχρεώσεων του Δήμου, έναντι του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, καθώς και ως προς τον τρόπο κάλυψής τους.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Προμήθεια, εφαρμογή και συντήρηση ολοκληρωμένου μηχανογραφικού συστήματος . Ο Δήμος δεν έχει ακόμη εφαρμόσει 25 από τα 43 προγράμματα του ολοκληρωμένου μηχανογραφικού συστήματος, που ο επιτυχών προσφοροδότης εγκατέστησε από το 2009, όπως προέβλεπε η σύμβαση. Το ύψος της προσφοράς ανερχόταν σε €63.200 πλέον ΦΠΑ.

(β) Ημερήσιες καταστάσεις εισπράξεων. Στις ημερήσιες καταστάσεις εισπράξεων δεν αναφέρονται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες, που αφορούν στον τρόπο είσπραξης, όπως αριθμός επιταγής, μετρητά ή πιστωτική κάρτα και εισηγηθήκαμε τη λήψη διορθωτικών μέτρων.

(γ) Μηχανογραφημένο μητρώο τροχαίων προστίμων (εξώδικα). Το μηχανογραφημένο μητρώο τροχαίων προστίμων (εξώδικα) δεν περιέχει τις απαραίτητες δικλίδες ασφαλείας, έτσι ώστε τα εξώδικα πρόστιμα που έχουν επιδοθεί από τροχονόμους σε παραβάτες να μην επιδέχονται τροποποίησης ή/και διαγραφής μετά την καταχώρισή τους στο μηχανογραφημένο σύστημα.

(δ) Ασφάλεια μηχανογραφικών συστημάτων. Επισημάνθηκαν αδυναμίες, όσον αφορά στην ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων, όπως μη επαρκής έλεγχος της φυσικής πρόσβασης στο δωμάτιο του κεντρικού υπολογιστή (server), ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε μη κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο, στον

οποίο δεν υπάρχουν όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα, με πιθανό τον κίνδυνο να καταστραφεί εξοπλισμός ή ακόμη να χαθούν δεδομένα. Διαπιστώθηκε επίσης ότι ο Δήμος δεν διαθέτει σχέδιο έκτακτης ανάγκης, το οποίο να παρέχει εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά του συστήματα, σε σχέση με τη συνέχιση των εργασιών του μετά από καταστροφή.

Εισηγηθήκαμε τη λήψη προστατευτικών μέτρων για αποφυγή των κινδύνων που ελλοχεύουν.

Χρεώστες φορολογιών. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες φορολογιών (τέλη σκυβάλων, επαγγελματική άδεια και άδεια λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών) ανέρχονταν στις 31.12.2010 σε €559.595, σε σύγκριση με €374.257 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε σημαντική αύξηση ύψους €185.338 ή ποσοστό 49,5%.

Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες της περιόδου 1992-1999, που αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών ύψους €57.224, οι οποίες κατά το έτος 2010 δεν παρουσίασαν καθόλου εισπράξεις. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τη γνώμη ότι είναι αναγκαίο να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

Εισηγηθήκαμε επίσης όπως οι καθυστερημένες φορολογίες των ετών 1992-1999 διερευνηθούν και σε περίπτωση που οφειλόμενα ποσά είναι ανεπίδεκτα είσπραξης, να διαγραφούν ακολουθώντας τις διαδικασίες/εγκρίσεις σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου.

Διαγραφή φορολογιών της περιόδου 1987-1991. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρόλο που ο Έπαρχος Λευκωσίας, σύμφωνα με εξουσία που του παρέχει ο Νόμος, δεν ενέκρινε το αίτημα του Δήμου για διαγραφή των καθυστερημένων φορολογιών της περιόδου 1987-1991, ύψους £112.279, καθότι ο Δήμος δεν προσκόμισε οποιαδήποτε στοιχεία/δικαιολογητικά για κάθε περίπτωση, εντούτοις ο Δήμος προχώρησε το 2005 στη διαγραφή των πιο πάνω καθυστερημένων φορολογιών.

Είχαμε αναφέρει ότι αντικανονικά ο Δήμος διέγραψε τις καθυστερημένες φορολογίες (απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 2.11.2006) και εισηγηθήκαμε ότι προκειμένου η διαγραφή να είναι νόμιμη ο Δήμος θα πρέπει να συλλέξει περισσότερα στοιχεία και δικαιολογητικά για τους οφειλέτες των πιο πάνω καθυστερημένων φορολογιών και να εξασφαλίσει την έγκριση του Επάρχου για τη διαγραφή τους, με την υποβολή νέου αιτήματος.

5.22 ΔΗΜΟΣ ΕΓΚΩΜΗΣ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2010 και 2011, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, δεν κατέστη δυνατόν να διενεργηθεί έγκαιρα, λόγω σοβαρής έλλειψης προσωπικού στην Υπηρεσία μας. Ο έλεγχος προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2012.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το 2009, αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2010.

5.23 ΔΗΜΟΣ ΛΑΤΣΙΩΝ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων του 2010, οι οποίες υποβλήθηκαν στις 27.7.2011 δεν κατέστη δυνατόν να διενεργηθεί από την Υπηρεσία μας. Οι οικονομικές καταστάσεις του 2011 υποβλήθηκαν στις 31.10.2012, αντί μέχρι 30.4.2012, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Ο έλεγχος προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2012.

Κατασκευή έργων στον Δήμο Λατσιών με απευθείας αναθέσεις κατά παράβαση των νενομισμένων διαδικασιών – Διαμόρφωση κρατικού τεμαχίου σε πάρκο και κατασκευή μεταλλικών υποστέγων σε χώρους στάθμευσης οχημάτων. Από έρευνα που διεξήχθη τον Ιούνιο 2012 από την Υπηρεσία μας – κατόπιν καταγγελίας που μας υποβλήθηκε – διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Διαμόρφωση κρατικού τεμαχίου στη συμβολή των οδών Αγίου Γεωργίου, Δημήτρη Σταύρου και Αρχιεπισκόπου Μακαρίου σε πάρκα (Νότιος και Βόρειος χώρος). Τον Ιούνιο 2007, η Επιτροπή Περιβάλλοντος και Πρασίνου (ΕΠΠ) του Δήμου, στην παρουσία του Δημάρχου, αποφάσισε τη διαμόρφωση κρατικού τεμαχίου σε δύο χώρους πρασίνου (Νότιος χώρος και Βόρειος χώρος), καθώς και σε χώρο στάθμευσης οχημάτων. Στον σχεδιασμό του όλου έργου, αποφασίστηκε να ληφθεί υπόψη η ρυμοτομία που είχε επιβληθεί, για τη μελλοντική κατασκευή κυκλοφοριακού κόμβου.

Η ετοιμασία των σχεδίων, καθώς και η εκτέλεση των εργασιών διαμόρφωσης του Νοτίου χώρου, ανατέθηκαν απευθείας σε συγκεκριμένη εταιρεία, τον Μάιο 2008 και Ιανουάριο 2010, αντίστοιχα.

Με βάση τον σχεδιασμό, για τον Βόρειο χώρο το κόστος υπολογίστηκε σε €68.606 και για τον Νότιο σε €45.919.

Οι εργασίες διαμόρφωσης του Νοτίου χώρου ολοκληρώθηκαν στις 5.10.2010, με τελικό κόστος €54.989.

Οι εργασίες διαμόρφωσης του Βορείου χώρου ανατέθηκαν τον Δεκέμβριο 2010 στα συνεργεία της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου, ενώ η σχεδίαση και επίβλεψη της εκτέλεσης των εργασιών ανατέθηκε στην πιο πάνω εταιρεία, έναντι του ποσού των €6.000.

Τον Φεβρουάριο 2011, ο Λειτουργός Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου πληροφόρησε τον Δημοτικό Μηχανικό ότι η μελέτη της εν λόγω εταιρείας ήταν ελλιπής και, ως εκ τούτου, δεν ήταν δυνατή η υλοποίηση του έργου, ενώ τον Μάρτιο 2011, ο υπεύθυνος του συνεργείου κατασκευών του Δήμου πληροφόρησε τον Δημοτικό Γραμματέα ότι, με βάση την χάραξη, μέρος των εργασιών θα εκτελούνταν εντός των ορίων της ρυμοτομίας. Οι εργασίες τελικά διακόπηκαν στις 3.3.2011.

Ενώ είχαν προκύψει τα πιο πάνω προβλήματα, ο Δήμος προχώρησε τον Μάρτιο 2011 στην πληρωμή ποσού €4.000 προς την πιο πάνω εταιρεία.

Τον Μάρτιο 2011, η ΕΠΠ ανέθεσε τις υπηρεσίες εκπόνησης κατασκευαστικών σχεδίων και επίβλεψης των εργασιών για το πάρκο στον Βόρειο χώρο, απευθείας σε ιδιώτη Αρχιτέκτονα, έναντι του ποσού των €5.350, με εκτίμηση δαπάνης €80.000 για τις εργασίες διαμόρφωσης.

Τον Οκτώβριο 2011, άρχισαν οι κατασκευαστικές εργασίες διαμόρφωσης του Βορείου χώρου σε πάρκο, από τον υφιστάμενο Εργολάβο του Δήμου, στον οποίο είχε ανατεθεί προηγουμένως, με ετήσιο συμβόλαιο, η κατασκευή των διαφόρων τεχνικών έργων του Δήμου.

Στις 30.12.2011, ο Τεχνικός του Δήμου, με σημείωμά του προς τον Δημοτικό Μηχανικό, τον πληροφόρησε ότι μέρος των εργασιών εκτελούνταν εντός των ορίων της ρυμοτομίας.

Τον Μάρτιο 2012, ο Αρχιτέκτονας υπέβαλε αναθεωρημένη εκτίμηση δαπάνης, που ανερχόταν στις €170.000 και ισχυρίστηκε ότι με τροποποίηση, που συμφωνήθηκε με τον Δήμο, της συμφωνίας ανάθεσης των υπηρεσιών του, η αμοιβή του είχε καθοριστεί ως ποσοστό ύψους 5% επί του τελικού κόστους κατασκευής του έργου.

Τον Μάρτιο 2012, πληρώθηκε στον Εργολάβο το ποσό των €15.010, έναντι της εκτελεσθείσας εργασίας, παρά τη διαφωνία του Λειτουργού Τεχνικών Υπηρεσιών. Το εν λόγω πιστοποιητικό πληρώθηκε κατόπιν οδηγιών, όπως αναφέρεται σε σημείωση του Δημοτικού Γραμματέα επί του πιστοποιητικού, των επικεφαλής των Δημοτικών Ομάδων.

Τον Απρίλιο 2012, ο Αρχιτέκτονας υπέβαλε στον Δήμο νέα εκτίμηση δαπάνης, η οποία ανερχόταν στο ποσό των €240.000. Η εν λόγω εκτίμηση εγκρίθηκε τον Ιούνιο 2012 από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Τον Αύγουστο 2012, με επιστολή μας προς τον Δήμο παρατηρήσαμε ότι οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν από τον Δήμο, πέραν των σοβαρών παραλείψεων/αδυναμιών που παρουσίαζαν, παραβίαζαν τις διατάξεις

του Νόμου Ν. 12(Ι)/2006 και των Κανονισμών Προσφορών. Παρατηρήσαμε επίσης ότι είχαν εντοπιστεί σοβαρές αδυναμίες στο σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης των πληρωμών τόσο των Μελετητών, όσον και των Εργολάβων.

(β) Κατασκευή μεταλλικών υποστέγων σε χώρους στάθμευσης οχημάτων σε συνοικισμούς προσφύγων στα Λατσία.

- (i) **Συνοικισμός Αγίου Ελευθερίου - Αρ. Προσφοράς 33/2010.** Τον Σεπτέμβριο 2010, ο Δήμος ζήτησε προσφορές με συνοπτικές διαδικασίες από 3 Εργολάβους για την κατασκευή 10 μεταλλικών υποστέγων σε χώρους στάθμευσης οχημάτων στον συνοικισμό Αγίου Ελευθερίου στα Λατσία. Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε τον Δεκέμβριο 2010, έναντι του ποσού των €12.000.

Οι υπηρεσίες ετοιμασίας της μελέτης του έργου, καθώς και οι εργασίες κατασκευής της υποδομής, είχαν ανατεθεί απευθείας από τον Δήμο σε ιδιώτη Πολιτικό Μηχανικό και σε άλλο Εργολάβο, αντίστοιχα.

Τελικά, κατόπιν οδηγιών του Δήμου, ο Ανάδοχος κατασκεύασε 19 υπόστεγα.

Με την επιστολή μας προς τον Δήμο, που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, παρατηρήσαμε ότι δεν ακολουθήθηκαν, για τις πιο πάνω εργασίες, οι διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων που προβλέπει η νομοθεσία, ενώ οι εν λόγω εργασίες είχαν εκτελεστεί/πληρωθεί χωρίς να υπογραφεί και χαρτοσημανθεί η σύμβαση με τον Ανάδοχο.

- (ii) **Συνοικισμός Αποστόλου Λουκά - Αρ. Προσφοράς 38/2011.** Κατόπιν έγκρισης του Συμβουλίου Προσφορών, ο Δήμος ζήτησε τον Οκτώβριο 2011 με συνοπτικές διαδικασίες, την υποβολή προσφοράς από 3 Εργολάβους, για την κατασκευή σε συνοικισμούς 35 μεταλλικών υποστέγων, όμοιων με τα υπόστεγα που είχαν κατασκευαστεί στον συνοικισμό Αγίου Ελευθερίου, μέχρι του ανώτατου ποσού των €50.000. Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε τον Νοέμβριο 2011, έναντι του ποσού των €38.500.

Πέντε μέρες μετά την ανάθεση, ο Δημοτικός Γραμματέας πληροφόρησε τον Ανάδοχο ότι ο Δήμος είχε αποφασίσει την προσθήκη 11 επιπλέον υποστέγων, στην ίδια τιμή μονάδας (€1.100 έκαστο) και, ως εκ τούτου, το ποσό της σύμβασης ανήλθε στις €50.600.

Η εκτέλεση των εργασιών υποδομής είχε γίνει από άλλο Εργολάβο και πάλι με απευθείας ανάθεση, με βάση τη μελέτη των υποστέγων του συνοικισμού Αγίου Ελευθερίου.

Με την πιο πάνω επιστολή μας προς τον Δήμο, που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, παρατηρήσαμε ότι δεν ακολουθήθηκαν – και στην προκειμένη περίπτωση – οι διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων που προβλέπει η νομοθεσία και δεν είχε υπογραφεί και χαρτοσημανθεί η σχετική σύμβαση, ενώ το τελικό ποσό των €50.600, υπερέβαινε το όριο των €50.000, πέραν του οποίου δεν επιτρέπεται η προσφυγή στις συνοπτικές διαδικασίες. Τέλος, παρατηρήσαμε ότι είχε γίνει υπερπληρωμή ποσού ύψους €6.270.

Με την πιο πάνω επιστολή μας, ζητήσαμε όπως ο Δήμος, αφού ερευνήσει τα θέματα που εγείρονταν, πληροφορήσει την Υπηρεσία μας, για τυχόν ευθύνες που προκύπτουν, καθώς και τα μέτρα που προτίθετο να λάβει για επίλυσή τους.

Τον Νοέμβριο 2012, ο Δήμαρχος Λατσιών μάς πληροφόρησε ότι δεν αμφισβητεί τα γεγονότα που αναφέρθηκαν από την Υπηρεσία μας. Επισήμανε, ωστόσο, ότι οι σχετικές αποφάσεις, για την κατασκευή των πιο πάνω έργων λαμβάνονταν συλλογικά και αποσκοπούσαν στην εκτέλεσή τους με το λιγότερο κόστος. Μας πληροφόρησε επίσης ότι οι εργασίες του Βορείου χώρου ανεστάλησαν με οδηγίες του, όταν διαφάνηκε το πρόβλημα με το τελικό κόστος υλοποίησης του έργου και θα συνεχιστούν ακολουθώντας τις προβλεπόμενες από τη νομοθεσία διαδικασίες και με αναθεωρημένο Προϋπολογισμό. Όσον αφορά στην τροποποιημένη συμφωνία με τον Αρχιτέκτονα, αυτή δεν έχει εγκριθεί από τον Δήμο. Για την κατασκευή των μεταλλικών υποστέγων, μας πληροφόρησε ότι θα μειωθεί κατά ένα ο αριθμός τους, ώστε η δαπάνη να

περιοριστεί στα όρια που επιτρέπεται από τη νομοθεσία η προσφυγή στις συνοπτικές διαδικασίες και, ταυτόχρονα, ότι είναι έτοιμος να υπογράψει και χαρτοσημάνει τις 2 συμβάσεις. Τέλος, μας διαβεβαίωσε ότι μελλοντικά οι διαδικασίες που θα ακολουθούνται από τον Δήμο θα είναι σύμφωνες με τη νομοθεσία.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το 2009, αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2010.

5.24 ΔΗΜΟΣ ΙΔΑΛΙΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2010 και 2011, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, δεν κατέστη δυνατόν να διενεργηθεί έγκαιρα, λόγω σοβαρής έλλειψης προσωπικού στην Υπηρεσία μας. Ο έλεγχος προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2012.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το 2009, αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2010.

5.25 ΔΗΜΟΣ ΛΑΚΑΤΑΜΙΑΣ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2010 και 2011, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, δεν κατέστη δυνατόν να διενεργηθεί έγκαιρα, λόγω σοβαρής έλλειψης προσωπικού στην Υπηρεσία μας. Ο έλεγχος προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2012.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το 2009, αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2010.

5.26 ΔΗΜΟΣ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ

Γενικά. Ο Δήμος Κερύνειας είναι ένας από τους κατεχόμενους Δήμους. Το προσωπικό του αποτελείται από τη Δημοτικό Γραμματέα και μια έκτακτη γραφέα για τη γραμματειακή υποστήριξη του Δήμου. Τα έσοδα του Δήμου προέρχονται κυρίως από κρατική χορηγία. Οι δραστηριότητες του Δήμου περιορίζονται στη διοργάνωση εκδηλώσεων για προώθηση κυρίως του κυπριακού προβλήματος, μέσα από εκστρατείες διαφώτισης και εκδηλώσεις διατήρησης της μνήμης και ιστορίας του τόπου. Ο έλεγχος κάλυψε τα έτη 1996 μέχρι 2005.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.

(α) Ο Δήμος υπέβαλε τις οικονομικές του καταστάσεις για τα έτη 1996 μέχρι 2005 στην Υπηρεσία μας για έλεγχο με πολύ μεγάλη καθυστέρηση, παρόλο που αυτές έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι τις 30 Απριλίου του έτους που έπεται κάθε οικονομικού έτους, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου.

(β) Σε αντίθεση με τα άρθρα 81(1) και (2) του προαναφερθέντα Νόμου, που προβλέπουν ότι οι οικονομικές καταστάσεις ετοιμάζονται από τον Δήμο και υποβάλλονται στον Γενικό Ελεγκτή για έλεγχο, η ετοιμασία και ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2002 μέχρι 2005, ανατέθηκε αντικανονικά από τον Δήμο σε ιδιωτικό λογιστικό/ελεγκτικό γραφείο.

(γ) Λόγω προβλημάτων και ελλείψεων που εντοπίστηκαν κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του Δήμου για τα έτη 2006 μέχρι 2011, που αφορούσαν κυρίως σε θέματα τήρησης και ενημέρωσης των

λογιστικών βιβλίων και ετοιμασίας οικονομικών καταστάσεων και αφού επεξηγήθηκε η ορθή τήρησή τους, συμφωνήθηκε όπως αυτά επιστραφούν για όλες τις απαραίτητες διορθώσεις και τακτοποίησή τους και επανυποβληθούν στην Υπηρεσία μας για τον σχετικό έλεγχο το συντομότερο δυνατόν.

Οικονομική κατάσταση. Στην πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζονται οι εισπράξεις και πληρωμές του Δήμου, το πλεόνασμα/(έλλειμμα), τα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού, καθώς και άλλα ταμειακά διαθέσιμα για τα έτη 1996 μέχρι 2005.

	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996
	£	£	£	£	£	£	£	£	£	£
Εισπράξεις	104.847	193.690	154.992	143.488	236.584	99.668	42.326	71.987	100.817	94.892
Πληρωμές	199.927	162.175	164.306	174.002	103.230	85.991	88.161	80.567	68.864	70.568
Πλεόνασμα/ (έλλειμμα)	(95.080)	31.515	(9.314)	(30.514)	133.354	13.677	(45.835)	(8.580)	31.953	24.324
Υπόλοιπο Γενικού Λογαριασμού στις 31 Δεκεμβρίου	97.342	192.422	160.907	170.221	200.735	67.381	53.704	99.539	108.119	76.166
Άλλα ταμειακά διαθέσιμα στις 31 Δεκεμβρίου	-	-	3.357	3.357	3.416	50.416	50.416	50.416	50.416	50.416

Λειτουργικά προβλήματα. Διαπιστώθηκαν σοβαρά προβλήματα και αδυναμίες, τα οποία αφορούν κυρίως στη μη ορθή τήρηση και ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων. Παρατηρήθηκαν επίσης ελλείψεις και αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, που αφορούν στην επιβεβαίωση των εισπράξεων και πληρωμών, στην παρακολούθηση της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού, στην επαλήθευση των οικονομικών διαθεσίμων κ.ά. Επισημάναμε ότι οι πιο πάνω ελλείψεις και αδυναμίες χρήζουν αντιμετώπισης το συντομότερο δυνατόν, αφού επηρεάζουν την εύρυθμη λειτουργία του Δήμου και δημιουργούν καθυστερήσεις στη διεκπεραίωση των εργασιών του.

Υπολογισμός συνταξιοδοτικών ωφελημάτων. Ο Δήμος προχώρησε στην καταβολή συνταξιοδοτικών ωφελημάτων, χωρίς να εφαρμόσει τη Δημοσιονομική Οδηγία αρ. 12.1.0, σύμφωνα με την οποία οι υπολογισμοί σύνταξης και φιλοδωρήματος θα πρέπει να υποβάλλονται στον Γενικό Ελεγκτή για επαλήθευση και πιστοποίηση, πριν από την πληρωμή στον δικαιούχο, με αποτέλεσμα, μέχρι 30.9.2007, να προκύψουν υπερπληρωμές ύψους £13.165.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο δεν συμφωνεί με το περιεχόμενο των παραγράφων μας, καθότι στην Έκθεσή μας δεν γίνεται αναφορά στο γεγονός ότι, από τις 20.7.1974 μέχρι σήμερα, το Κράτος παραβιάζει, σε βάρος του Δήμου Κερύνειας, σε σύγκριση με τους ελεύθερους Δήμους, βασικές πρόνοιες του Συντάγματος, όπως, για παράδειγμα, όλοι είναι ίσοι ενώπιον του Νόμου, της διοίκησης και της δικαιοσύνης και δικαιούται να τυγχάνουν ίσης προστασίας και μεταχείρισης, όλοι απολαμβάνουν πάντων των δικαιωμάτων και ελευθεριών που προβλέπονται στο Σύνταγμα, συμπεριλαμβανομένης και της ελεύθερης πρόσβασης στην περιουσία των Δήμων, χωρίς οποιαδήποτε δυσμενή διάκριση κ.ά. Μας ανέφερε επίσης ότι στην Έκθεσή μας δεν γίνεται αναφορά σε όλους τους τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται ο Δήμος, ούτε και στο γεγονός ότι είναι υποστελεχωμένος.

Για το θέμα της στελέχωσης, η Υπηρεσία μας δεν διενήργησε έλεγχο παραγωγικότητας για να διαπιστωθεί κατά πόσο ο Δήμος είναι υποστελεχωμένος ή όχι. Όσον αφορά στις δραστηριότητες του Δήμου, στην Έκθεσή μας γίνεται μία γενική αναφορά σ' αυτές, χωρίς να αναφέρονται λεπτομέρειες.

Τα δε υπόλοιπα θέματα που εγείρει ο Δήμαρχος με επίκληση του Συντάγματος, δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Υπηρεσίας μας.

5.27 ΔΗΜΟΣ ΣΩΤΗΡΑΣ

Διαγωνισμός για την εκμετάλλευση της παραλίας Αγίας Θέκλας στα όρια του Δήμου Σωτήρας. Στα πλαίσια διερεύνησης των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν στον πιο πάνω διαγωνισμό, ζητήσαμε τον Ιούνιο 2012 από τον Δήμαρχο, όπως υποβάλει στην Υπηρεσία μας τα έγγραφα και την έκθεση αξιολόγησης του διαγωνισμού, καθώς και τα πρακτικά της συνεδρίας του Συμβουλίου του Δήμου, κατά την οποία αποφασίστηκε η κατακύρωση του διαγωνισμού.

Παρακαλέσαμε επίσης όπως σχολιάσει/εκφράσει τις απόψεις του Δήμου, για τον ισχυρισμό παραπονούμενου προσφοροδότη ότι η κατακύρωση του διαγωνισμού στον επιτυχόντα προσφοροδότη είχε γίνει, λαμβάνοντας υπόψη επιπρόσθετα κριτήρια που δεν περιλαμβάνονταν στους όρους του διαγωνισμού.

Τον Αύγουστο 2012, ο Δήμαρχος Σωτήρας μάς πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- (α) Σύμφωνα με όρο του διαγωνισμού, ο Δήμος δεν ήταν υποχρεωμένος να αποδεχτεί την πιο ψηλή ή οποιαδήποτε άλλη προσφορά.
- (β) Στη συνεδρία κατά την οποία λήφθηκε η απόφαση κατακύρωσης του διαγωνισμού, είχε αποχωρήσει πριν την έναρξη εξέτασης του θέματος, λόγω συγγένειας του με τον επιτυχόντα προσφοροδότη.
- (γ) Ο επιτυχών προσφοροδότης, είχε περιλάβει στην προσφορά του την αντικατάσταση 80 σφουγγαριών για τα κρεβατάκια θαλάσσης και συνυπολογίζοντας επιπλέον την εμπειρία του, έκρινε ότι η προσφορά του υπερτερούσε των άλλων προσφορών.

Ενόψει των πιο πάνω, με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο, τον Αύγουστο 2012, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- (α) Για τον πιο πάνω διαγωνισμό είχαν υποβληθεί 4 προσφορές, εκ των οποίων η μια, με την ψηλότερη τιμή (€13.000), δεν λήφθηκε υπόψη, λόγω του ότι εναντίον του προσφοροδότη εκκρεμούσαν αγωγές.
- (β) Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου στις 5.4.2012, ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε στον επιτυχόντα προσφοροδότη, έναντι του ποσού των €10.256, αφού λήφθηκε υπόψη η δέσμευσή του για την προμήθεια 80 καινούργιων σφουγγαριών για τα κρεβατάκια θαλάσσης, αξίας €1.920. Αφού συνυπολογίστηκε το πιο πάνω ποσό, η εν λόγω προσφορά θεωρήθηκε από το Δημοτικό Συμβούλιο ότι υπερτερούσε των άλλων δύο προσφορών, με τιμές €12.100 και €11.000, αντίστοιχα.
- (γ) Στην προκήρυξη του διαγωνισμού δεν είχαν τεθεί κριτήρια κατακύρωσης. Ως εκ τούτου, η κατακύρωση θα έπρεπε να γίνει στην ψηλότερη προσφορά που θα ήταν και η πιο συμφέρουσα για τον Δήμο. Στην προκειμένη περίπτωση η απόφαση λήφθηκε συνυπολογίζοντας επιπλέον την εμπειρία του συγκεκριμένου προσφοροδότη, καθώς και την αξία των σφουγγαριών που θα αντικαθίσταντο, κριτήρια τα οποία δεν περιλαμβάνονταν στην προκήρυξη του διαγωνισμού. Με τον τρόπο αυτό, παραβιάστηκαν οι αρχές της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας που θα έπρεπε να διέπουν τις αποφάσεις του Δήμου.
- (δ) Ως αξία των σφουγγαριών (€1.920), λήφθηκε η τιμή που φαινόταν σε προσφορά εταιρείας προς τον επιτυχόντα προσφοροδότη, ημερομηνίας 5.4.2012, ημέρα κατά την οποία είχε ληφθεί η απόφαση για κατακύρωση του διαγωνισμού και όταν οι τιμές των προσφορών ήταν ήδη γνωστές.
- (ε) Η απόφαση του Δήμου λήφθηκε κατά πλειοψηφία, ωστόσο στην ψηφοφορία είχαν συμμετάσχει και τα 3 μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης, ένα από τα οποία είχε καταψηφίσει την εισήγηση που είχε κάνει ως μέλος της εν λόγω Επιτροπής.

Τον Νοέμβριο 2012, ο Δήμος Σωτήρας, με επιστολή του νομικού συμβούλου του, επανέλαβε τη θέση ότι ο Δήμος, με βάση όρο του διαγωνισμού, δεν ήταν υποχρεωμένος να αποδεχθεί την πιο ψηλή ή οποιαδήποτε άλλη προσφορά και η επιλογή του αναδόχου θα γινόταν όχι μόνο βάσει του ποσού, αλλά και βάσει της πιο συμφέρουσας προσφοράς. Μας πληροφόρησε επίσης ότι ο Δήμος διαφωνεί με τις απόψεις μας και θεωρεί ότι δεν ήταν υποχρεωμένος να θέσει στους όρους του διαγωνισμού, με υπέρμετρη λεπτομέρεια, όλα τα κριτήρια, σύμφωνα με τα οποία θα αποφάσιζε την ανάθεση της σύμβασης, για να μην αυτοδεσμευτεί ή/και να αποκλείσει αρκετούς προσφοροδότες. Η Υπηρεσία μας παρατηρεί ότι οι πιο πάνω θέσεις του Δήμου δεν

συνάδουν με τις διατάξεις της νομοθεσίας και παραβιάζουν τις αρχές της διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης και χρηστής διοίκησης.

5.28 ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Έλεγχος Κοινοτικών Συμβουλίων: Τον Ιούλιο του 1999 τέθηκε σε ισχύ ο περί Κοινοτήτων Νόμος, με τον οποίο τα Συμβούλια Βελτιώσεως και οι Χωριτικές Αρχές μετονομάστηκαν σε Κοινοτικά Συμβούλια. Σύμφωνα με τα άρθρα 71 και 72 του Νόμου, ο ετήσιος έλεγχος των λογαριασμών όλων των Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Συμβουλίων Βελτιώσεως και Χωριτικών Αρχών) και η διενέργεια διαχειριστικών, έκτακτων και άλλων ελέγχων ανατέθηκε στο Γενικό Ελεγκτή. Η διαμόρφωση του άρθρου 71 (ανάθεση του ελέγχου αποκλειστικά στο Γενικό Ελεγκτή) έγινε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, χωρίς οποιαδήποτε ανάμιξη ή έκφραση άποψης από την Ελεγκτική Υπηρεσία. Επρόκειτο για μια τεράστια εργασία. Έτσι ενώ μέχρι το 1999 η Ελεγκτική Υπηρεσία διενεργούσε έλεγχο σε 86 Συμβούλια Βελτιώσεως, η Βουλή των Αντιπροσώπων, με τον περί Κοινοτήτων Νόμο του 1999, ανέθεσε στην Ελεγκτική Υπηρεσία και τον έλεγχο των 284 πρώην Χωριτικών Αρχών που ανακηρύχθηκαν σε Κοινοτικά Συμβούλια, εργασία που εν μέρει διεκπεραιωνόταν προηγουμένως από τις Επαρχιακές Διοικήσεις. Σημειώνεται σχετικά ότι ο έλεγχος που διενεργούσαν προηγουμένως οι Επαρχιακές Διοικήσεις δεν συμπεριελάμβανε διαχειριστικούς, έκτακτους και εις βάθος οικονομικούς ελέγχους και δεν εκδιδόταν έκθεση ελεγκτή επί των οικονομικών καταστάσεων.

Τον Δεκέμβριο του 1999, σε συνεννόηση με τον τότε Υπουργό Εσωτερικών, και αναγνωρίζοντας το δυσανάλογο χρόνο που θα απαιτείτο από την Ελεγκτική Υπηρεσία για τον έλεγχο των μικρών Κοινοτικών Συμβουλίων που δεν διέθεταν προσωπικό και συστήματα εσωτερικού ελέγχου και ως εκ τούτου αδυνατούσαν να ετοιμάσουν κατάλληλα λογιστικά βιβλία, προωθήθηκε τροποποίηση του Νόμου ώστε η Ελεγκτική Υπηρεσία να αναλάβει τον έλεγχο των λογαριασμών μόνο των μεγάλων Κοινοτικών Συμβουλίων, ενώ ο έλεγχος των λογαριασμών Κοινοτικών Συμβουλίων, των οποίων ο Προϋπολογισμός δεν υπερέβαινε τις £20.000 να ανατίθετο στους Επάρχους. Ο Νόμος ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, αλλά ο τότε Πρόεδρος της Δημοκρατίας τον ανέπεμψε για επανεξέταση στη Βουλή των Αντιπροσώπων, η οποία τελικά αποδέχτηκε τους λόγους αναπομπής. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, ο έλεγχος των λογαριασμών όλων των Κοινοτικών Συμβουλίων (σύνολο 370) παρέμεινε στην Ελεγκτική Υπηρεσία.

Διαχρονικά η Ελεγκτική Υπηρεσία αντιμετώπισε πολλά προβλήματα στον έλεγχο των λογαριασμών των Κοινοτικών Συμβουλίων εξαιτίας του γεγονότος ότι τα πλείστα Κοινοτικά Συμβούλια δεν έχουν υιοθετήσει συστήματα εσωτερικού ελέγχου, που να διασφαλίζουν ότι τηρούνται κατάλληλα λογιστικά βιβλία από τα οποία να ετοιμάζονται αξιόπιστες οικονομικές καταστάσεις και ότι συμμορφώνονται με τους Νόμους και τους Κανονισμούς. Πλείστες οικονομικές καταστάσεις που ετοιμάζονται από τα Κοινοτικά Συμβούλια περιέχουν πολλά λάθη, ελλείψεις και παραλείψεις, παρουσιάζουν ταμειακά ελλείμματα/ταμειακά πλεονάσματα, τα οποία τα Κοινοτικά Συμβούλια αδυνατούν να επεξηγήσουν, αφού σε αρκετές περιπτώσεις τα λογιστικά τους βιβλία δεν είναι κατάλληλα ενημερωμένα και δεν υπάρχουν τα απαραίτητα υποστηρικτικά στοιχεία. Σε αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν γίνονται συνεδριάσεις, δεν τηρούνται πρακτικά ή τηρούνται ελλιπή πρακτικά, δεν ετοιμάζονται Προϋπολογισμοί ή στις περιπτώσεις που αυτοί ετοιμάζονται, παρατηρούνται σχεδόν πάντοτε υπερβάσεις και μάλιστα εξωπραγματικές, χωρίς τις απαραίτητες εγκρίσεις. Σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρείται καθυστέρηση στον έλεγχο της νομιμότητας των πρακτικών των Συμβουλίων και ελλιπής εποπτεία των Κοινοτικών Συμβουλίων από τους Επάρχους. Μεγάλος αριθμός αγορών διενεργείται χωρίς να ζητούνται προσφορές. Πολλά Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούν μητρώο περιουσιακών στοιχείων, με κίνδυνο αυτά να απολεσθούν. Πολλά Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούν καταλόγους καθυστερήσεων για τις φορολογίες, με κίνδυνο σημαντικά ποσά να παραμείνουν ανείσπρακτα ή να εισπραχθούν στη συνέχεια χωρίς να καταχωριστούν στις οικονομικές καταστάσεις και χωρίς αυτό να γίνει αντιληπτό. Τα διάφορα μηχανογραφικά συστήματα που λειτουργούν σε αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια, μέρος της δαπάνης αγοράς των οποίων επιχορηγήθηκε από την Κυβέρνηση, παρουσιάζουν σοβαρές ελλείψεις και αδυναμίες και δεν διαθέτουν τις απαραίτητες ασφαλιστικές δικλίδες. Αρκετές πληρωμές καταχωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις χωρίς επαρκή αποδεικτικά στοιχεία που να δικαιολογούν τις δαπάνες αυτές και χωρίς την απαιτούμενη έγκριση. Τα αντίστοιχα εντάλματα πληρωμής ετοιμάζονται

πολλές φορές εκ των υστέρων κατά την ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων και χωρίς τις αναγκαίες εγκρίσεις. Κάποιες εισπράξεις δεν καταχωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις, αφού αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια παραλείπουν να εκδώσουν αποδείξεις εισπραξης, ενώ ορισμένες εισπράξεις που καταχωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις δεν τεκμηριώνονται λόγω έλλειψης επαρκών αποδεικτικών στοιχείων. Σε κάποιες περιπτώσεις ο Κοινοτάρχης αποσύρει μετρητά (με μόνο την υπογραφή του) από τους τραπεζικούς λογαριασμούς του Συμβουλίου για τη διενέργεια πληρωμών, ενώ σε άλλες περιπτώσεις χρησιμοποιούνται εισπράξεις μετρητών από φορολογίες για διενέργεια πληρωμών, κατά παράβαση των άρθρων 68 και 69 του Νόμου. Τα πιο πάνω έχουν ως αποτέλεσμα να απαιτείται δυσανάλογος χρόνος από την Ελεγκτική Υπηρεσία για τον έλεγχο τέτοιων οργανισμών.

Τον Ιανουάριο 2009, ύστερα από συνάντηση με τον τότε Υπουργό Εσωτερικών, τον Γενικό Εισαγγελέα και τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών με θέμα παρατυπίες σε Δήμους και Κοινοτικά Συμβούλια, η Ελεγκτική Υπηρεσία υπέβαλε επιστολή στον Γενικό Εισαγγελέα και τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών με σημειώματα σχετικά με παρανομίες/παρατυπίες καθώς και άλλα σοβαρά θέματα που αφορούν σε Δήμους και Κοινοτικά Συμβούλια, προκειμένου να μελετήσουν την πιθανότητα υιοθέτησης διαδικασίας επιβολής διοικητικών προστίμων στους υπευθύνους.

Παρόλο που έχουν παρέλθει 12 έτη από τη ψήφιση του περί Κοινοτήτων Νόμου, η κατάσταση στα Κοινοτικά Συμβούλια δεν έχει βελτιωθεί. Αντιθέτως η έλλειψη συνεπειών σε αυθαιρέσιες ορισμένων Κοινοτικών Συμβουλίων, η μη λήψη διορθωτικών μέτρων από μέρους τους και η αδυναμία των Κεντρικών Υπηρεσιών των Κοινοτικών Συμβουλίων να τους υποβοηθήσουν να επιλύσουν τα προβλήματα που παρουσιάζονται έγκαιρα και αποτελεσματικά, έχει ως αποτέλεσμα τα προβλήματα να συσσωρεύονται και να μεγεθύνονται με την πάροδο των χρόνων. Τα πιο πάνω σε συνδυασμό με την υποστελέχωση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας είχαν ως αποτέλεσμα να καταλήξουμε να έχουμε λογαριασμούς Κοινοτικών Συμβουλίων που δεν έχουν ελεγχθεί από το 2006, με όλα τα αρνητικά συνεπακόλουθα της μη έγκαιρης πληροφόρησης για τη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων.

Η υποστελέχωση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας προέκυψε από την παγοποίηση των υπό πλήρωση οργανικών θέσεων, την παγοποίηση πρόσληψης έκτακτου προσωπικού στα πλαίσια των μέτρων λιτότητας, και το μεγάλο αριθμό πρόωρων αφυπηρετήσεων. Δυστυχώς η πλήρωση 10 νέων θέσεων που εγκρίθηκαν στον Προϋπολογισμό του 2012 και θα απάμβλυne ελαφρά το πρόβλημα ανεστάλη, ενώ ταυτόχρονα παγοποιήθηκαν όλες οι κενωθείσες ή κενωθείσόμενες θέσεις.

Ενώ με το Νομοσχέδιο «Ο περί Τοπικών Αρχών και συμπλεγμάτων Νόμος του 2011», είχε δημιουργηθεί η εντύπωση ότι επίκειτο προώθηση νομοθεσίας για συμπλεγματοποιήσεις Κοινοτικών Συμβουλίων για μείωση διοικητικών κόστων και καλύτερης οργάνωσης/λειτουργίας των Κοινοτικών Συμβουλίων, και ως εκ τούτου θεωρήσαμε ότι θα απαμβλύνετο το πρόβλημα, εντούτοις με το εν λόγω Νομοσχέδιο, το οποίο ενοποιεί απλώς τους περί Δήμων και τους περί Κοινοτήτων Νόμους, δημιουργούνται επιπρόσθετα εκτός από τους υφιστάμενους Δήμους και Κοινοτικά Συμβούλια, και συμπλέγματα με διαφορετικές αρμοδιότητες. Το θέμα είναι ασφαλώς θέμα πολιτικής, για το οποίο ο Γενικός Ελεγκτής δεν έχει αρμοδιότητα. Κατά τη συζήτηση του Νομοσχεδίου στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών επαναφέραμε παλαιότερη εισήγηση ώστε για την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, τα μικρά Κοινοτικά Συμβούλια (είτε με βάση τους εγγεγραμμένους εκλογείς π.χ. μέχρι 100, είτε με βάση τον Προϋπολογισμό τους) εξαιρεθούν από τον έλεγχο του Γενικού Ελεγκτή.

Γενικές Παρατηρήσεις

Από τον έλεγχο των Κοινοτικών Συμβουλίων διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα.

(α) Οικονομικές καταστάσεις.

- (i) Οι οικονομικές καταστάσεις των πρώην Χωρικών Αρχών παρουσιάζουν μόνο τις εισπράξεις και τις πληρωμές του Κοινοτικού Ταμείου. Για σκοπούς καλύτερης και πιο σφαιρικής πληροφόρησης εισηγήθηκε όπως στις οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται επιπρόσθετα στοιχεία όπως, τα υπόλοιπα των λογαριασμών καταθέσεων σε Κυβερνητικές Υπηρεσίες για την εκτέλεση έργων, τα υπόλοιπα των δανείων, τα ποσά των εκκρεμών υποχρεώσεων, καθυστερημένων εσόδων και

περιουσιακών στοιχείων. Σε αρκετές περιπτώσεις τα Κονδύλια, όπως αυτά παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις, δεν συνάδουν με τους Προϋπολογισμούς, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη η σύγκριση των πραγματικών εξόδων με τα προϋπολογισθέντα για σκοπούς παρακολούθησης των υπερβάσεων. Επίσης, ενώ οι περί Κοινοτήτων Νόμοι προβλέπουν όπως οι τελικοί λογαριασμοί ετοιμάζονται όχι αργότερα από την 31η Μαρτίου του επόμενου έτους, σε μεγάλο αριθμό Συμβουλίων παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων και στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών.

- (ii) Οι οικονομικές καταστάσεις που ετοιμάζονται από αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια παρουσιάζουν λάθη και παραλείψεις, όπως ασυμφωνία των τελικών υπολοίπων ενός έτους με τα αρχικά του επόμενου, ακαταχώριστες εισπράξεις και πληρωμές και τραπεζικά υπόλοιπα για τα οποία δεν ετοιμάζονται συμφιλιωτικές καταστάσεις.

(β) Προϋπολογισμοί.

- (i) **Ετοιμασία, έγκριση και παρουσίαση ετήσιου Προϋπολογισμού.** Σύμφωνα με τους περί Κοινοτήτων Νόμους, κάθε Συμβούλιο οφείλει να ετοιμάζει ετήσιο Προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων, ο οποίος εγκρίνεται από τον οικείο Έπαρχο. Ο Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος και παρέκκλιση από τη διάταξη αυτή δεν επιτρέπεται, παρά μόνο ύστερα από έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, εξουσία η οποία εκχωρήθηκε από τον τελευταίο στον Έπαρχο. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου οι Προϋπολογισμοί δεν ήταν ισοσκελισμένοι, χωρίς ωστόσο να τύχουν της έγκρισης του Επάρχου. Ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια δεν ετοιμάζουν Προϋπολογισμό και έτσι οι δαπάνες δεν διενεργούνται μέσα σε προκαθορισμένα πλαίσια εγκεκριμένου Προϋπολογισμού. Επίσης, κατά παράβαση των διατάξεων των περί Κοινοτήτων Νόμων, οι ετήσιοι Προϋπολογισμοί αρκετών Συμβουλίων δεν εγκρίνονται πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται. Παρουσιάζεται επίσης ανομοιομορφία στον τρόπο παρουσίασης των Προϋπολογισμών των Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Χωρικές Αρχές) ανά Επαρχία.

- (ii) **Υπερβάσεις Προϋπολογισμών.** Σύμφωνα με την επιφύλαξη του άρθρου 64 των περί Κοινοτήτων Νόμων, κάθε Συμβούλιο μπορεί, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, να δαπανά κάθε χρόνο ποσό το οποίο δεν υπερβαίνει το 20% οποιουδήποτε Κονδυλίου, νοουμένου ότι υπάρχουν ανάλογες εξοικονομήσεις από οποιαδήποτε άλλα Κονδύλια του ίδιου Προϋπολογισμού. Εκεί που υπήρχε εγκεκριμένος Προϋπολογισμός, διαπιστώθηκαν περιπτώσεις υπερβάσεων δαπανών πέραν του 20%, χωρίς να ακολουθηθεί η υπό των περί Κοινοτήτων Νόμων προβλεπόμενη διαδικασία εξασφάλισης σχετικών εγκρίσεων από τον Έπαρχο.

- (iii) **Κατάρτιση και εκτέλεση Προϋπολογισμών.** Για να παρουσιάζεται η σωστή εικόνα των οικονομικών δυνατοτήτων των Συμβουλίων και της ικανότητάς τους για την εκτέλεση των διαφόρων έργων, εισηγηθήκαμε όπως οι ετήσιοι Προϋπολογισμοί καταρτίζονται με μελετημένο πρόγραμμα, το οποίο να βασίζεται στις πραγματικές ανάγκες και στη δυνατότητα εκτέλεσής τους.

- (γ) **Πρακτικά συνεδριών.** Ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούν πρακτικά των συνεδριών του Συμβουλίου κατά παράβαση των διατάξεων των περί Κοινοτήτων Νόμων.

- (δ) **Δάνεια.** Μερικά Συμβούλια δεν καταβάλλουν τις δόσεις των δανείων τους στις καθορισμένες ημερομηνίες, με αποτέλεσμα να επιβαρύνονται με τόκους υπερημερίας.

- (ε) **Πληρωμές σε Κοινοτάρχες και μέλη των Συμβουλίων για υπηρεσίες που παρέχουν.** Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις Συμβουλίων που κατέβαλαν αμοιβή στον Κοινοτάρχη ή σε μέλη του Συμβουλίου για υπηρεσίες που πρόσφεραν στο Συμβούλιο. Επισημάναμε ότι η ενέργεια αυτή είναι αντίθετη με τις διατάξεις του άρθρου 16(2)(στ) των περί Κοινοτήτων Νόμων, σύμφωνα με τις οποίες δεν μπορεί να διατελεί Κοινοτάρχης ή μέλος Συμβουλίου πρόσωπο το οποίο έχει οποιαδήποτε συμβατική σχέση με το Συμβούλιο για την εκτέλεση εργασιών ή την παροχή υπηρεσιών με αμοιβή.

- (στ) **Αγορά μετοχών σε ιδιωτικές εταιρείες.** Αρκετά Συμβούλια αγόρασαν μετοχές σε συγκεκριμένες αναπτυξιακές εταιρείες οι οποίες ιδρύθηκαν, μεταξύ άλλων, για την ενημέρωση των Κοινοτικών

Συμβουλίων και άλλων φορέων για θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης και την αξιοποίηση των διαθέσιμων κοινοτικών πόρων μέσα από τη συμμετοχή και διαχείριση Ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Επισημάναμε ότι η επένδυση σε ιδιωτικές εταιρείες δεν καλύπτεται από τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων.

(ζ) Βεβαίωση περιουσιακών στοιχείων και χρηματικών υπολοίπων στις 31 Δεκεμβρίου. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν υποβάλλουν ως οφείλουν στην Ελεγκτική Υπηρεσία βεβαίωση των περιουσιακών τους στοιχείων και των χρηματικών τους υπολοίπων στο τέλος του έτους, ενώ ορισμένα τις υποβάλλουν με σημαντική καθυστέρηση.

(η) Μετρητά και τραπεζικά διαθέσιμα. Μεγάλος αριθμός Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Χωρικές Αρχές) συνεχίζουν να παρουσιάζουν στο Βιβλίο Ταμείου, στην ίδια στήλη, ως ένα ποσό, όλα τα ταμειακά διαθέσιμα, με αποτέλεσμα να μην είναι γνωστό ανά πάσα στιγμή το υπόλοιπο της τράπεζας και το υπόλοιπο των μετρητών χωριστά. Παρόλο που έχουμε εισηγηθεί τη σωστή τήρηση του Βιβλίου Ταμείου, εντούτοις μεγάλος αριθμός Κοινοτικών Συμβουλίων δεν έχει εφαρμόσει τις εισηγήσεις μας, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος και να παρουσιάζονται συχνά ταμειακές διαφορές. Σε ξεχωριστές επιστολές που αποστείλαμε προς όλους τους Επάρχους στις 4.11.2009, 12.11.2010 και 22.12.2011, επισύραμε την προσοχή σε όλα τα Κοινοτικά Συμβούλια ότι από την 1.1.2010 η Υπηρεσία μας δεν αποδέχεται, για σκοπούς ελέγχου, το Βιβλίο Ταμείου, εάν σε αυτό δεν τηρούνται χωριστές στήλες μετρητών και τράπεζας.

(θ) Ενημέρωση του Βιβλίου Ταμείου. Το λογιστικό σύστημα που ακολουθείται από τα Κοινοτικά Συμβούλια βασίζεται στις πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές που αφορούν σε ένα ημερολογιακό έτος. Εντούτοις, σε πολλές περιπτώσεις Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Χωρικές Αρχές), συνεχίζει να διαπιστώνονται καταχωρίσεις στο Βιβλίο Ταμείου, τόσο εσόδων όσο και εξόδων, οι οποίες έγιναν μέσα στο επόμενο έτος, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει συνοχή στα οικονομικά αποτελέσματα για κάθε έτος χωριστά.

(ι) Μη τήρηση τρεχούμενων λογαριασμών. Παρόλο που η νομοθεσία προβλέπει ότι κανένα ποσό χρημάτων δεν θα αποσύρεται από τραπεζικό λογαριασμό, παρά μόνο με επιταγή, εντούτοις ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια (πρώην Χωρικές Αρχές) συνεχίζουν να μην τηρούν τρεχούμενο λογαριασμό με επιταγές.

(ια) Έκδοση επιταγών. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι επιταγές που εκδίδονται από τα Κοινοτικά Συμβούλια (πρώην Χωρικές Αρχές) υπογράφονται μόνο από τον Κοινοτάρχη, ενώ σύμφωνα με τους περί Κοινοτήτων Νόμους πρέπει να προσυπογράφονται και από το Γραμματέα ή από άλλο εξουσιοδοτημένο μέλος του Συμβουλίου.

(ιβ) Μετρητά στην κατοχή των Γραμματέων/Κοινοταρχών. Το υπόλοιπο των μετρητών στην κατοχή ορισμένων Γραμματέων/Κοινοταρχών κατά τη διάρκεια του έτους ήταν υπερβολικά ψηλό, σε αντίθεση με το άρθρο 68 των περί Κοινοτήτων Νόμων, σύμφωνα με το οποίο όλα τα χρηματικά ποσά που ανήκουν ή εισπράττονται για λογαριασμό του Συμβουλίου κατατίθενται στους τραπεζικούς του λογαριασμούς και το Συμβούλιο μπορεί να εξουσιοδοτεί τον Γραμματέα/Ταμία να διατηρεί στην κατοχή του χρηματικό ποσό που να επαρκεί για τις ημερήσιες δαπάνες του Συμβουλίου.

Εισηγηθήκαμε όπως όλες οι εισπράξεις κατατίθενται έγκαιρα και το ποσό των μετρητών περιοριστεί στο απόλυτα αναγκαίο.

(ιγ) Μη επιβολή πρόσθετης επιβάρυνσης του 25%. Σε αρκετές περιπτώσεις, δεν επιβάλλεται η πρόσθετη επιβάρυνση του 25% για καθυστερήσεις στην καταβολή φόρων, τελών, δικαιωμάτων κ.λπ., όπως προβλέπεται στους περί Κοινοτήτων Νόμους, ενώ σε πλείστες περιπτώσεις, για παράκαμψη της διάταξης αυτής, οι αποδείξεις εισπραχής φέρουν ημερομηνία του έτους που έληξε, ενώ η εισπραχή γίνεται μέσα στο επόμενο έτος.

(ιδ) Εντάλματα πληρωμής. Σε αρκετές περιπτώσεις δεν ετοιμάζονται εντάλματα πληρωμής για τη διενέργεια πληρωμών αλλά οι πληρωμές γίνονται βάσει τιμολογίων/αποδείξεων που εκδίδουν οι δικαιούχοι. Εισηγηθήκαμε όπως, για αποφυγή διπλοπληρωμών, όλα τα τιμολόγια/αποδείξεις εισπραχής σφραγίζονται με τη σφραγίδα «Εξοφλήθηκε». Επίσης σε αρκετές περιπτώσεις οι πληρωμές δεν υποστηρίζονται από σχετικά τιμολόγια/αποδείξεις.

(ιε) Καθυστερημένες οφειλές φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας. Σημαντικά ποσά που αφορούν στις πιο πάνω οφειλές παραμένουν ανείσπρακτα και υποδείξαμε όπως τα Συμβούλια ασκούν έγκαιρα και αποτελεσματικά τις εξουσίες που τους παρέχουν οι Νόμοι και Κανονισμοί για τη διασφάλιση των εσόδων τους.

(ιστ) Προσφορές. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια προβαίνουν σε αγορά αγαθών ή υπηρεσιών χωρίς να ακολουθούν τη διαδικασία των προσφορών.

(ιζ) Μητρώο περιουσιακών στοιχείων. Για σκοπούς παρακολούθησης των περιουσιακών στοιχείων, όλα τα περιουσιακά στοιχεία των Κοινοτικών Συμβουλίων, κινητά και ακίνητα, πρέπει να καταχωρίζονται σε σχετικό μητρώο.

(ιη) Μηχανογραφημένα συστήματα τήρησης των λογαριασμών. Ορισμένα Συμβούλια εφαρμόζουν διάφορα μηχανογραφημένα συστήματα τήρησης των λογαριασμών, ιδιαίτερα στους τομείς των φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας, χωρίς πολλές φορές να διαθέτουν κατάλληλο και καταρτισμένο προσωπικό. Τα συστήματα αυτά σε αρκετές περιπτώσεις δεν διαθέτουν τις απαραίτητες ασφαλιστικές δικλίδες και γενικά παρουσιάζουν ελλείψεις και αδυναμίες.

(ιθ) Εκτέλεση αναπτυξιακών έργων. Για τις δαπάνες που αφορούν στα αναπτυξιακά έργα, υποδείξαμε όπως εξασφαλίζονται αντίγραφα των πιστοποιητικών πληρωμής που εκδίδουν οι επιβλέποντες Αρχιτέκτονες/Μηχανικοί, τα οποία και να επισυνάπτονται στα σχετικά εντάλματα πληρωμής.

Αναφορικά με εμβάσματα των Κοινοτικών Συμβουλίων σε Κυβερνητικά Τμήματα, όπως την Επαρχιακή Διοίκηση και το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, σχετικά με έργα ανάπτυξης που εκτελούνται απευθείας από Κυβερνητικά Τμήματα με συνεισφορά των Συμβουλίων, ζητήσαμε όπως υποβάλλεται στο κάθε Συμβούλιο ετήσια έκθεση εξόδων, καθώς επίσης και τελική κατάσταση εξόδων, μαζί με τα σχετικά έγγραφα και πιστοποιητικά τελικής παραλαβής των έργων κατά την αποπεράτωσή τους. Για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου εισηγηθήκαμε επίσης τη δημιουργία σχετικού μητρώου από τα Συμβούλια, στο οποίο να καταχωρίζονται όλα τα πιο πάνω εμβάσματα και, παράλληλα, τα ανάλογα έξοδα βάσει των σχετικών εκθέσεων.

(κ) Πληρωμή εξόδων για σκοπούς Σχολικών Εφορειών και Συμβουλίων Αποχετεύσεων. Υπήρξαν περιπτώσεις όπου οι τραπεζικοί λογαριασμοί των Συμβουλίων χρησιμοποιήθηκαν για διεκπεραίωση συναλλαγών που αφορούσαν σε Σχολική Εφορεία ή Συμβούλιο Αποχετεύσεων, χωρίς να τηρηθούν τα αναγκαία στοιχεία και χωρίς να καταχωριστούν στο Βιβλίο Ταμείου του Συμβουλίου, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές στα χρηματικά υπόλοιπα των Συμβουλίων.

(κα) Εγγραφή ακίνητης περιουσίας των Συμβουλίων. Σε αρκετές περιπτώσεις η ακίνητη περιουσία των Κοινοτικών Συμβουλίων δεν είναι εγγεγραμμένη στο όνομά τους.

(κβ) Στελέχωση Κοινοτικών Συμβουλίων. Σε ορισμένα Συμβούλια παρουσιάζονται προβλήματα και αδυναμίες στην οικονομική διαχείριση των υποθέσεών τους, επειδή δεν υπάρχει η κατάλληλη υποδομή ή το προσωπικό δεν είναι κατάλληλα καταρτισμένο.

(κγ) Έγκριση θέσεων ως συντάξιμων. Ορισμένα Συμβούλια εγκρίνουν θέσεις ως συντάξιμες, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, όπως απαιτείται από τις διατάξεις των περί Συντάξεων και Φιλοδορημάτων Κανονισμών.

(κδ) Ταμεία Προνοίας. Σε ορισμένα Συμβούλια τα Ταμεία Προνοίας λειτουργούν χωρίς εγκεκριμένους Κανονισμούς.

(κε) Σχέδια Υπηρεσίας και Κανονισμοί Προσωπικού Κοινοτικών Συμβουλίων. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου τα Συμβούλια αντικανονικά τοποθετούν υπαλλήλους σε βαθμίδες κλιμάκων πιο ψηλές από την αρχική ή παραχωρούν επιπρόσθετες ετήσιες προσαυξήσεις ή/και τοποθετούν υπαλλήλους σε νέες κλίμακες με λανθασμένο τρόπο. Τούτο οφείλεται, μεταξύ άλλων, στο γεγονός ότι σε πολλά Συμβούλια δεν υπάρχουν σχέδια υπηρεσίας και δεν εφαρμόζονται σωστά οι Κανονισμοί Προσωπικού.

(κστ) Ανανέωση συλλογικών συμβάσεων. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια κατά την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης δεν ακολουθούν τη διαδικασία της εκ των προτέρων έγκρισης του προσχεδίου της σύμβασης από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών, όπως καθορίζεται στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 52.362 ημερ. 6.10.2000.

(κζ) Αγορά υπηρεσιών. Σε αρκετές περιπτώσεις τα Συμβούλια (πρώην Χωριτικές Αρχές) προβαίνουν σε αγορά υπηρεσιών συνάπτοντας συμβόλαια που υποδηλώνουν σχέση εργοδότη-εργοδοτούμενου, με όλες τις συνεπακόλουθες υποχρεώσεις των Συμβουλίων ως εργοδοτών.

(κη) Ατιμολόγητο νερό. Για την καλύτερη διαχείριση της υδατοπρομήθειας, εισηγηθήκαμε την καταγραφή της ποσότητας νερού που αγοράζεται ή αντλείται από ιδιωτικές γεωτρήσεις και τη σύγκριση με την ποσότητα νερού που διοχετεύεται στο σύστημα ύδρευσης, καθώς επίσης και με την ποσότητα που τιμολογείται στους καταναλωτές. Οποιοσδήποτε σημαντικές διαφορές θα πρέπει να διερευνώνται.

(λ) Οφειλές για αγορά νερού. Ορισμένα Συμβούλια χρησιμοποιούν τις εισπράξεις από τα τέλη υδατοπρομήθειας για άλλους σκοπούς, με αποτέλεσμα να μην εξοφλούν τις υποχρεώσεις τους προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ή/και Κυβερνητικά Υδατικά Έργα.

(λα) Τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν είτε να μην επιβάλλουν τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, εξουσία που έχουν σύμφωνα με το άρθρο 74 των περί Κοινοτήτων Νόμων, είτε να καθορίζουν μηδενικό συντελεστή, με το δικαιολογητικό ότι οι εκτιμημένες αξίες που ισχύουν σήμερα είναι αυτές που ίσχυαν πριν από πολλά χρόνια.

(λβ) Διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων σε σχέση με την επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με τα άρθρα 74 και 75 των περί Κοινοτήτων Νόμων, επιβάλλονται τέλη ακίνητης ιδιοκτησίας βάσει συντελεστή που δεν υπερβαίνει το 10% επί της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας η οποία προέκυψε από τη γενική εκτίμηση που έγινε με βάση το άρθρο 69 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου. Στο σχετικό Νόμο, δεν υπάρχει διάταξη ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας, να μπορεί να ληφθεί υπόψη η αξία της ιδιοκτησίας όπως αυτή δυνατόν να αναθεωρηθεί/επανεκτιμηθεί από τον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, με βάση τις αγοραίες αξίες των ακινήτων που ίσχυαν την 1.1.1980, σύμφωνα με τις επιφυλάξεις του άρθρου 66 ή/και του άρθρου 67 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου. Ως αποτέλεσμα, τα Κοινοτικά Συμβούλια έχουν σημαντική απώλεια εσόδων εφόσον οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, ενώ παράλληλα τίθεται και θέμα άνισης μεταχείρισης των πολιτών. Αυτό οφείλεται, μεταξύ άλλων, στις τροποποιήσεις στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες, όσο και στην ανάπτυξη που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης τα οποία εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια, οικόπεδα, ενώ έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Εισηγηθήκαμε όπως, το Υπουργείο Εσωτερικών μελετήσει το ενδεχόμενο τροποποίησης των περί Κοινοτήτων Νόμων, ώστε, για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας, να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία όπως αυτές εκτιμώνται από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας με βάση τα άρθρα 66 και 67 του Νόμου. Πληροφοριακά αναφέραμε ότι σχετική τροποποίηση έγινε στους περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμους.

(λγ) Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να μην επιβάλλουν οποιαδήποτε φορολογία σχετικά με τη λειτουργία επαγγελματικών υποστατικών, σε αντίθεση με το άρθρο 86 των περί Κοινοτήτων Νόμων.

(λδ) Κοιμητήριο. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούν ξεχωριστούς λογαριασμούς για τις εισπράξεις και πληρωμές που αφορούν στο κοιμητήριο, οι οποίοι υπόκεινται στον έλεγχο του Επάρχου, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Κοιμητηρίων (Ταφή και Εκταφή) Νόμου.

(λε) Αδυναμίες εσωτερικού ελέγχου. Διαπιστώθηκε ότι το σύστημα εσωτερικού ελέγχου στα πλείστα Κοινοτικά Συμβούλια παρουσιάζει κενά και αδυναμίες.

(λστ) Καθυστέρηση στην απάντηση επί των εκθέσεων και παρατηρήσεών μας. Σύμφωνα με τους περί Κοινοτήτων Νόμους, οι ελεγμένοι λογαριασμοί, μαζί με την έκθεση και τις παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή, υποβάλλονται στον Έπαρχο, ο οποίος στη συνέχεια τις αποστέλλει στα Κοινοτικά Συμβούλια για να απαντήσουν. Σε αρκετές περιπτώσεις Κοινοτικών Συμβουλίων παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στις απαντήσεις επί των θεμάτων που εγείρονται. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ορισμένα Συμβούλια δεν έχουν απαντήσει σε καμιά έκθεση της Υπηρεσίας μας, ενώ σε μερικές περιπτώσεις τα νέα Συμβούλια που εκλέγονται αρνούνται να απαντήσουν σε παρατηρήσεις που αφορούν σε προηγούμενα Συμβούλια.

(λζ) Θέσπιση Κανονισμών. Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2010, αρκετά άρθρα της Νομοθεσίας προβλέπουν τη θέσπιση Κανονισμών, για την πιο αποτελεσματική και εύρυθμη λειτουργία των Συμβουλίων.

Οι Γενικοί Κανονισμοί και οι Κανονισμοί Κοινοτικής Υπηρεσίας θεσπίστηκαν και δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, ημερ. 21.6.2002 και 7.6.2002, από τα Κοινοτικά Συμβούλια Κοκκινότριμιθιάς και Σωτήρας Αμμοχώστου, αντίστοιχα, και, όπως έχουμε πληροφορηθεί, έχει ετοιμαστεί σχετικό κείμενο, με βάση το οποίο έχουν μέχρι σήμερα υιοθετήσει τους πιο πάνω Κανονισμούς σχεδόν όλα τα Κοινοτικά Συμβούλια.

Ειδικά Θέματα.

Πιο κάτω παρατίθενται ειδικά θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο ορισμένων Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Συμβουλίων Βελτιώσεως), τα οποία αναφέρονται ξεχωριστά από τις γενικές παρατηρήσεις λόγω της σημαντικότητας των θεμάτων που εγείρονται ή/και λόγω του μεγέθους του Κοινοτικού Συμβουλίου στο οποίο αφορούν. Τονίζεται ότι η μη συμπερίληψη ενός Κοινοτικού Συμβουλίου (πρώην Συμβουλίου Βελτιώσεως) στην Ετήσια Έκθεση, δεν σημαίνει κατ'ανάγκη ότι δεν προέκυψαν παρατηρήσεις από τον έλεγχό του, αφού η μη συμπερίληψή του ενδεχομένως να οφείλεται στη μη διεξαγωγή του ελέγχου, για τους λόγους που αναφέρθηκαν πιο πάνω.

5.29 ΠΡΩΗΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΣ

Κοινοτικό Συμβούλιο Γερίου.

Προσωπικό.

(α) Μονιμοποίηση έκτακτου προσωπικού. Το Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 26.10.2010, αποφάσισε τη μονιμοποίηση, από την 1.11.2010, δύο έκτακτων υπαλλήλων που ασκούσαν καθήκοντα τηλεφωνητή/γραφέα και υπεύθυνου υποδοχής και τηλεφωνικού κέντρου και την τοποθέτησή τους στην κλίμακα Ε3. Επισημάναμε ότι, με βάση το άρθρο 52 του Νόμου 86(Ι)/99, το Συμβούλιο έχει τη δυνατότητα να προσλαμβάνει εργάτες για την εκτέλεση εργασιών για τις οποίες γίνεται πρόνοια στον συγκεκριμένο ετήσιο προϋπολογισμό του Συμβουλίου και να μονιμοποιεί μόνο εργατικό προσωπικό. Σύμφωνα με την ερμηνεία που δίδεται στους Κανονισμούς Όρων Απασχόλησης του Κυβερνητικού Ωρομίσθιου Προσωπικού, "Εργάτης" είναι ο ωρομίσθιος ο οποίος προσλαμβάνεται, απασχολείται και πληρώνεται πάνω σε ωριαία βάση και εκτελεί απαραίτητα χειρωνακτική εργασία. Δεδομένων των πιο πάνω έγινε υπόδειξη στο Συμβούλιο ότι η μονιμοποίηση των πιο πάνω υπαλλήλων ήταν παράτυπη αφού δεν εκτελούν χειρωνακτικής φύσης εργασία και ότι το Συμβούλιο οφείλει, για τις υπό αναφορά θέσεις, να καθορίσει με βάση το άρθρο 49(Ι) του Νόμου, κατόπιν έγκρισης του Υπουργού, τον αριθμό των απαιτούμενων θέσεων, τα σχέδια υπηρεσίας και τη μισθολογική κλίμακά τους και αφού περιλάβει τις θέσεις αυτές στον Προϋπολογισμό του, να ακολουθήσει την προνοούμενη από τη νομοθεσία και Κανονισμούς διαδικασία για προκήρυξη και πλήρωσή τους.

Ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι οι εν λόγω διορισμοί έγιναν βάσει σχεδίων υπηρεσίας τα οποία υπάρχουν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, τόσο σε Δημαρχία όσο και σε άλλα Κοινοτικά Συμβούλια. Η Επαρχιακή Διοίκηση, σε επιστολή της ημερ. 31.10.2011 προς το Υπουργείο Εσωτερικών, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, αναφέρει ότι ζήτησε από το Κοινοτικό Συμβούλιο την προσκόμιση όλων των απαιτούμενων στοιχείων για διερεύνηση του θέματος και λήψη κατάλληλων ενεργειών όπου χρειάζεται.

(β) Υπερωρίες. Κατά τα έτη 2009 και 2008 το Συμβούλιο κατέβαλε συνολικά ποσά ύψους €17.152 και €7.234 αντίστοιχα ως υπερωριακή αποζημίωση. Διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις δεν υπάρχει εκ των προτέρων έγκριση στα πρακτικά του Συμβουλίου για τη διενέργεια της υπερωρίας και επισημάνουμε την ανάγκη λήψης μέτρων για συγκράτηση της δαπάνης, η οποία παρουσίασε πολύ σημαντική αύξηση κατά το 2009. Όπως μας αναφέρθηκε από τον Πρόεδρο του Κοινοτικού Συμβουλίου, η αύξηση οφείλεται στον μεγάλο αριθμό πολιτιστικών εκδηλώσεων που διοργάνωσε το Κοινοτικό Συμβούλιο για την διεκπεραίωση των οποίων εργάστηκε υπερωριακά το προσωπικό.

(γ) Αναβάθμιση της κλίμακας μισθοδοσίας ωρομισθίων του Κοινοτικού Συμβουλίου. Το Κοινοτικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 8.12.2010, αποφάσισε την αναβάθμιση των κλιμάκων μισθοδοσίας τριών ωρομισθίων, με την αιτιολόγηση ότι εκτελούν επιπρόσθετα καθήκοντα. Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε σχετικά με τα επιπρόσθετα καθήκοντα που εκτελούν οι εν λόγω ωρομίσθιοι καθώς και κατά πόσο το Κοινοτικό Συμβούλιο προέβη σε αξιολόγηση των αναγκών του σε ωρομίσθιο προσωπικό πριν την παραχώρηση των αναβαθμίσεων. Κατά την εξέταση του θέματος, διαπιστώσαμε ότι οι εν λόγω ωρομίσθιοι δεν εκτελούν οποιαδήποτε καθήκοντα πέραν των καθηκόντων που καθορίζονται στο συμβόλαιο τους και τα οποία αποδέχθηκαν με τον διορισμό τους και επισημάνουμε ότι για την παραχώρηση αναβαθμίσεων πρέπει να ακολουθούνται οι νενομισμένες διαδικασίες και να εξασφαλίζονται οι απαιτούμενες εγκρίσεις.

Διαδικασία ανάθεσης έργων, προμηθειών και υπηρεσιών.

(α) Κατά τα έτη 2008 και 2009 παρατηρήθηκαν αρκετές περιπτώσεις στις οποίες έγινε απευθείας ανάθεση στον προμηθευτή, χωρίς να ακολουθηθεί η διαδικασία προσφορών που προβλέπεται από τη νομοθεσία για το Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα του 2006.

(β) Εκπόνηση μελέτης και διαδικασίας αναθεώρησης και τροποποίησης του Τοπικού Σχεδίου Λευκωσίας για το Γέρι. Από τον έλεγχο της διαδικασίας ανάθεσης της πιο πάνω εργασίας διαπιστώθηκε ότι το Συμβούλιο δεν ετοίμασε έγγραφα διαγωνισμού τα οποία να περιλαμβάνουν τους όρους του διαγωνισμού και τις λεπτομέρειες της εργασίας. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα αφενός οι προσφοροδότες να μην είναι σε θέση να εκτιμήσουν με ακρίβεια τις υπηρεσίες και να υποβάλουν ορθή προσφορά και αφετέρου να μην μπορούν να διαγωνιστούν και αξιολογηθούν επί ίσοις όροις. Επισημαίνεται ότι λόγω των πιο πάνω, οι προσφορές που υποβλήθηκαν παρουσίαζαν σημαντική διακύμανση (από €1.452 η φθηνότερη μέχρι €30.000 η ακριβότερη). Επιπρόσθετα παρατηρήθηκε ότι στην απαντητική επιστολή που απέστειλε το Συμβούλιο στους προσφοροδότες δεν έγινε αναφορά στο όνομα και ποσό προσφοράς του ανάδοχου και στους λόγους κατακύρωσης σε αυτόν, κατά παράβαση της αρχής της διαφάνειας και των προνοιών της σχετικής νομοθεσίας.

Ο πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο μελέτησε και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της κάθε προσφοράς για να καταλήξει στην επικύρωση των προσφορών.

(γ) Εκπόνηση μελέτης όδευσης περιμετρικού αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας εντός της Κοινότητας Γερίου. Για την πιο πάνω εργασία, κατόπιν ζήτησης προσφορών από το Συμβούλιο, υποβλήθηκε μόνο μία προσφορά για το ποσό των €18.800 πλέον Φ.Π.Α. η οποία απορρίφθηκε από το Συμβούλιο με το δικαιολογητικό ότι ήταν ψηλή και το Συμβούλιο εξουσιοδότησε τον Πρόεδρο να διαπραγματευτεί με συγκεκριμένο γραφείο, το οποίο δεν είχε υποβάλει προσφορά για την εκπόνηση της μελέτης. Επισημάνουμε ότι η τεκμηρίωση της απόρριψης της προσφοράς που υποβλήθηκε δεν είναι επαρκής, αφού το Συμβούλιο δεν προέβη σε εκ των προτέρων εκτίμηση του κόστους της εργασίας και κατά συνέπεια δεν είχε αντικειμενικό κριτήριο αξιολόγησης της λογικότητας του ύψους της προσφοράς που υποβλήθηκε. Ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι το Κοινοτικό Συμβούλιο θα διενεργεί εκ των προτέρων εκτίμηση της δαπάνης για τις προσφορές που ζητεί.

(δ) Ανακαίνιση οικίας για χρήση ως Πολιτιστικό Κέντρο. Για το έργο διαπιστώθηκε ότι το Συμβούλιο δεν προέβη σε εκτίμηση της δαπάνης, δεν ετοίμασε έγγραφα προσφορών και δεν έλαβε γραπτή απόφαση στα πρακτικά του για την προκήρυξη προσφορών και τη διαδικασία διαγωνισμού. Επιπρόσθετα το Συμβούλιο δεν υπέγραψε με τον εργολάβο συμβόλαιο για την εκτέλεση της εργασίας.

Κοινοτικό Συμβούλιο Καλοπαναγιώτη.

Οικονομικές καταστάσεις. Οι οικονομικές καταστάσεις του Κοινοτικού Συμβουλίου για τα έτη 2006-2010, παρουσίαζαν λάθη και παραλείψεις, με αποτέλεσμα η ελεγκτική γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων του Συμβουλίου να δοθεί με επιφύλαξη, αφού δεν κατέστη δυνατό να βεβαιωθεί η ορθότητα τόσο των τραπεζικών υπολοίπων όσο και των εισπράξεων και πληρωμών κάθε έτους.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες στην γραμματέα για επανέλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, με σκοπό τη συμφιλίωσή τους.

Εργοδότηση έκτακτου Γραφέα σε μισθολογική κλίμακα Α1 (της αντίστοιχης κυβερνητικής κλίμακας).

Το Συμβούλιο, με βάση το άρθρο 49(ι) του περί Κοινοτήτων Νόμου (Ν.86(Ι)/99), έχει την εξουσία να καθορίζει με την έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, τον αριθμό των απαιτούμενων θέσεων, τα σχέδια υπηρεσίας και τις μισθολογικές κλίμακες των θέσεων και αφού περιλάβει τις θέσεις στον Προϋπολογισμό του, να ακολουθήσει την προνοούμενη από τη νομοθεσία και Κανονισμούς διαδικασία για προκήρυξη και πλήρωσή τους.

Το Συμβούλιο, με την αφυπηρέτηση του Γραμματέα στις 31.3.2003, δεν προχώρησε στη δημοσίευση και πλήρωση της θέσης του, αλλά με απόφασή του ημερ. 13.5.2003, προσέλαβε ένα άτομο με σύμβαση ως έκτακτη γραφέα για τη διεκπεραίωση των εργασιών του Συμβουλίου. Στις 12.7.2005, το Συμβούλιο επαναδιόρισε το υπό αναφορά άτομο για ένα χρόνο, με πρόνοια ανανέωσης χωρίς, ωστόσο, να καθορίζεται η χρονική περίοδος της ανανέωσης και στις 17.4.2008, το Συμβούλιο αποφάσισε όπως η έκτακτη γραφέας, η οποία είχε συμπληρώσει πέντε συνεχή χρόνια εργοδότησης στο Κοινοτικό Συμβούλιο, θεωρηθεί ως εργοδοτούμενη με εργασία αορίστου χρόνου με βάση τον Ν.98(Ι)/2003.

Εκφράσαμε την άποψη ότι το Συμβούλιο οφείλει να εξασφαλίσει την έγκριση της Υπουργού Εσωτερικών για τη δημιουργία θέσης Γραφέα, του σχετικού σχεδίου υπηρεσίας και της μισθολογικής κλίμακας και να προχωρήσει σε δημοσίευση και πλήρωσή της, αφού, όπως διαφαίνεται από τις συνεχείς ανανεώσεις της έκτακτης γραφέως, πρόκειται για μόνιμη ανάγκη και όχι για προσωρινή.

Έργα συγχρηματοδοτούμενα από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(α) Ανάπλαση του πυρήνα Καλοπαναγιώτη. Το έργο της ανάπλασης του πυρήνα Καλοπαναγιώτη προγραμματιζόταν από το 2000 για να εκτελεστεί με κοινή συνεισφορά της Κυβέρνησης (90%) και του Κοινοτικού Συμβουλίου (10%). Στις 15.6.2000, χωρίς να προηγηθεί προκήρυξη αρχιτεκτονικού διαγωνισμού, το Κοινοτικό Συμβούλιο ανέθεσε με γραπτή εξουσιοδότησή του τη μελέτη και επίβλεψη του έργου, σε αρχιτεκτονικό γραφείο, έναντι αμοιβής ύψους 7% (4% για μελέτη και 3% για επίβλεψη) επί του τελικού κόστους του έργου. Παρατηρήθηκε ότι στη μελέτη περιλήφθηκαν, εκτός από την ανάπλαση του πυρήνα του χωριού και η αναβάθμιση της πρόσοψης και του χώρου των εκκλησιών και ο δρόμος Καλοπαναγιώτη-Πεδουλά, χωρίς να προηγηθεί οποιαδήποτε συνεννόηση με το Τμήμα Αρχαιοτήτων και το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, τα οποία έχουν, αντίστοιχα, την αρμοδιότητα για τα έργα αυτά.

Κατόπιν σχετικής πρότασης που υποβλήθηκε από την Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας, αποφασίστηκε η ένταξη του πιο πάνω έργου στο Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού 2004-2006. Με βάση την επιστολή χρηματοδότησης ημερ. 19.9.2005, η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα ανερχόταν στο 50%, ενώ το υπόλοιπο κόστος θα καλυπτόταν από την Κυβέρνηση (45%) και το Κοινοτικό Συμβούλιο (5%). Η προσφορά για την εκτέλεση του έργου, κατακυρώθηκε στις 28.11.2005 για ποσό £1.262.000 πλέον ΦΠΑ και το τελικό κόστος του έργου ανήλθε σε £1.493.893 (€2.552.467) πλέον ΦΠΑ.

Λόγω του ότι δεν ακολουθήθηκαν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες ανάθεσης της μελέτης και επίβλεψης του έργου, με προκήρυξη αρχιτεκτονικού διαγωνισμού, η δαπάνη που αφορά στα δικαιώματα του αρχιτέκτονα, συνολικού ύψους €200.073 (£117.098) δεν υποβλήθηκε για συγχρηματοδότηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Κοινοτικό Συμβούλιο ζήτησε να του καταβληθεί από την Κυβέρνηση το 90% των δικαιωμάτων που κατέβαλε στον αρχιτέκτονα για τα έτη 2004-2005 (£19.000), επειδή το έργο είχε αρχικά προγραμματιστεί να εκτελεστεί με κοινή συνεισφορά της Κυβέρνησης και του Συμβουλίου, όμως το Υπουργείο Εσωτερικών απάντησε αρνητικά, εφόσον δεν ακολουθήθηκαν οι νενομισμένες διαδικασίες στην αγορά υπηρεσιών για

τον αρχιτέκτονα. Επισημάναμε επίσης ότι, παρόλο που το έργο έχει συμπληρωθεί από το 2008, δεν έχει ετοιμαστεί από την Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας, το τελικό κοστολόγιο του έργου και η τελική συνεισφορά του Συμβουλίου.

(β) Αναστήλωση οικίας Λαυρεντίου. Το έργο εγκρίθηκε για συγχρηματοδότηση κατά 50% από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το υπόλοιπο 45% θα καλυφθεί από την Κυβέρνηση και το 5% από το Κοινοτικό Συμβούλιο Καλοπαναγιώτη.

Μετά την αποπεράτωση του έργου το Συμβούλιο αποφάσισε την ενοικίαση της οικίας σε εταιρεία, χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού. Παρόλο ότι η διαδικασία απλής ενοικίασης ιδιόκτητης οικίας εξαιρείται των προνοιών της νομοθεσίας, ωστόσο το Συμβούλιο δεν απαλλάσσεται από την τήρηση των βασικών αρχών του κοινοτικού δικαίου δηλαδή της διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης (με δημοσίευση της πρόθεσης για ενοικίαση ώστε να δοθεί η ευκαιρία σε όλους τους ενδιαφερόμενους να συμμετάσχουν). Πέραν των πιο πάνω, με την προκήρυξη διαγωνισμού, ενδεχομένως να εξασφαλιζόταν ψηλότερο ενοίκιο, προς όφελος του Συμβουλίου.

Όπως προκύπτει από επιστολή του νομικού συμβούλου του Κοινοτικού Συμβουλίου, για να είναι έγκυρο το πιο πάνω συμβόλαιο θα πρέπει να τύχει της έγκρισης του Επάρχου, εφόσον η διάρκειά του (15 χρόνια) υπερβαίνει την κανονική θητεία των μελών του Συμβουλίου. Ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε αν έχουν γίνει οι απαραίτητες ενέργειες για εξασφάλιση της έγκρισης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, το Κοινοτικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη ότι στη γύρω περιοχή δεν υπάρχει άλλη ξενοδοχειακή μονάδα για αξιοποίηση της οικίας ως συνεδριακό κέντρο, θεώρησε ορθό να αναθέσει τη διαχείρισή της στη συγκεκριμένη εταιρεία, ώστε αυτή να αξιοποιηθεί στο μέγιστο για προσέλκυση συνεδριακού τουρισμού. Επισημάνε επίσης ότι, το Συμβούλιο, δε θα έχει οποιαδήποτε επιβάρυνση για την επίπλωση του συνεδριακού κέντρου και των υποστηρικτικών χώρων καθώς και για έξοδα συντήρησης για τα χρόνια της ενοικίασης.

(γ) Κατασκευή ανελκυστήρα. Μέσα στα προτεινόμενα έργα της μελέτης προστασίας και αναβίωσης Καλοπαναγιώτη, περιλαμβάνεται η κατασκευή ανελκυστήρα που να συνδέει τον πάνω οδικό άξονα της κοινότητας με τον κάτω δρόμο, για διευκόλυνση της διακίνησης των επισκεπτών. Το έργο εγκρίθηκε προκαταρκτικά για συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (50%), την Κυβέρνηση (45%) και το Κοινοτικό Συμβούλιο (5%). Μετά από διαδικασία προσφορών που προκήρυξε η Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας, η κατασκευή του έργου ανατέθηκε σε ανάδοχο στις 8.12.2009, για το ποσό των €1.432.000, πλέον ΦΠΑ.

Όπως πληροφορηθήκαμε, οι μελετητές ετοίμασαν τις προδιαγραφές για το έργο βάσει της Οδηγίας 1995/16/ΕΚ που αφορά στην ανέγερση ανελκυστήρων. Η Ηλεκτρομηχανολογική Υπηρεσία εμμένει ότι για το έργο θα πρέπει να εφαρμοστεί η Οδηγία 2000/9/ΕΚ που αφορά σε τελεφερίκ. Λόγω της ασυμφωνίας αυτής, το έργο δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα και ενόψει του γεγονότος ότι είναι συγχρηματοδοτημένο από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε για τυχόν εξελίξεις καθώς και αν η καθυστέρηση ενδεχομένως να επηρεάσει την χρηματοδότησή του.

Παράκαμψη της διαδικασίας προσφορών. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις εργασιών για τις οποίες δεν ακολουθήθηκε η νενομισμένη διαδικασία προκήρυξης προσφορών.

Πληρωμές χωρίς τιμολόγια/αποδείξεις είσπραξης. Παρατηρήθηκε ότι ορισμένα εντάλματα πληρωμών δεν συνοδεύονταν από τιμολόγια ή αποδείξεις είσπραξης. Επισημάναμε ότι σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να διενεργούνται πληρωμές, οι οποίες να μην συνοδεύονται/υποστηρίζονται από νόμιμα παραστατικά.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες στη γραμματεία για συμμόρφωση με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας.

Τραπεζικά υπόλοιπα που δεν παρουσιάζονται στο Γενικό Λογαριασμό. Εντοπίστηκαν υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών που δεν ήταν καταχωρισμένα στο Βιβλίο Ταμείου, ούτε παρουσιάζονταν στην ετήσια έκθεση του Συμβουλίου. Επισημάναμε ότι όλοι οι τραπεζικοί λογαριασμοί του Συμβουλίου θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο Γενικό Λογαριασμό.

Κοινοτικό Συμβούλιο Κοκκινότριμιθιάς.

Συμφιλιωτικές τραπεζικές καταστάσεις. Από τις συμφιλιωτικές καταστάσεις του ταμείου με το υπόλοιπο του τραπεζικού λογαριασμού του Συμβουλίου στη Σ.Π.Ε. Κοκκινότριμιθιάς, στις 31 Δεκεμβρίου των ετών 2001-2010, προέκυψαν διαφορές συνολικού ύψους €8.000 οι οποίες συνεχίζουν να υπάρχουν μέχρι σήμερα, αφού δεν κατέστη δυνατό να εντοπιστούν οι λόγοι για τους οποίους προέκυψαν. Λόγω της σοβαρότητας του πιο πάνω θέματος, η έκθεσή μας για τα έτη 2003-2010 δόθηκε με επιφύλαξη.

Το Κοινοτικό Συμβούλιο, με επιστολή ημερ. 29.7.2011, ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι προτίθεται να διαγράψει τα ποσά των διαφορών. Εκφράσαμε την άποψη ότι η διαγραφή του πιο πάνω ποσού δεν πρέπει να γίνει αν δεν εξαντληθούν όλες οι προσπάθειες με στόχο τη συμφιλίωση των διαφορών που παρατηρούνται.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι, θα γίνει μια τελευταία προσπάθεια συμφιλίωσης των τραπεζικών λογαριασμών και αν αυτό δεν καταστεί εφικτό, θα προωθηθεί η διαγραφή τους.

Ασφαλτόστρωση ιδιωτικών περασμάτων και δρόμων που εμπίπτουν σε ιδιωτικούς διαχωρισμούς. Το Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 2.2.2010, αποφάσισε την ασφαλτόστρωση δρόμων και ιδιωτικών περασμάτων εντός της Κοινότητας. Μετά από διαδικασία προσφορών με συνοπτικές διαδικασίες, η προμήθεια και τοποθέτηση 500 τόνων ασφάλτου $\pm 30\%$ κατακυρώθηκε, με απόφαση του Συμβουλίου ημερ. 29.11.2010, στον χαμηλότερο προσφοροδότη προς €51,80 ανά τόνο πλέον ΦΠΑ, δηλαδή με ποσό συμβολαίου €29.785 συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ.

Οι εργασίες εκτελέστηκαν κατά τις 8.2.2011-18.2.2011, βάσει καταλόγου δρόμων (δικαιωμάτων διαβάσεως) ο οποίος ετοιμάστηκε από το Συμβούλιο, και το τιμολόγιο της εταιρείας, ημερ. 3.3.2011, για την προμήθεια και τοποθέτηση 1.074,18 τόνων ασφάλτου, συνολικής αξίας €63.989 συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, εξοφλήθηκε από το Συμβούλιο στις 4.3.2011.

Αναφορικά με το πιο πάνω έργο παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Ο Έπαρχος Λευκωσίας, με επιστολή του ημερ. 9.2.2011 προς το Συμβούλιο, ανέφερε ότι περιήλθαν στην αντίληψη του οι εργασίες επίστρωσης ιδιωτικών περασμάτων και δρόμων που εμπίπτουν σε ιδιωτικούς διαχωρισμούς, ζητώντας άμεσο τερματισμό τους, τονίζοντας ότι η πιο πάνω ενέργεια αποτελεί ποινικό αδίκημα και ότι σαν αποτέλεσμα της θα διατεθεί δημόσιο χρήμα για εξυπηρέτηση ιδιωτικών συμφερόντων.

Το Συμβούλιο, παρά την λήψη της πιο πάνω επιστολής, συνέχισε τις εργασίες, οι οποίες σύμφωνα με το τιμολόγιο του εργολάβου, ολοκληρώθηκαν στις 18.2.2011.

Το Συμβούλιο, σε σχετική επιστολή του ημερ. 21.2.2011 προς τον Έπαρχο, αναφέρει ότι επρόκειτο για βελτίωση δρόμων και όχι ασφαλτόστρωση ιδιωτικών περασμάτων. Ωστόσο η θέση του Συμβουλίου δεν μπορεί να τεκμηριωθεί αφού έρχεται σε αντίφαση με το γεγονός ότι η εργασία εκτελέστηκε βάσει του καταλόγου που ετοιμάστηκε από το Συμβούλιο, στον οποίο περιλαμβάνονται και ιδιωτικά περάσματα.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι, μετά την επιστολή του Επαρχου προς το Συμβούλιο ημερ. 9.2.2011 το Συμβούλιο συμμορφώθηκε πλήρως με τις υποδείξεις του Επαρχου και σταμάτησε την επίστρωση ιδιωτικών περασμάτων, συνεχίζοντας με τις επιδιορθώσεις εγγεγραμμένων δρόμων. Μας πληροφόρησε επίσης ότι το Συμβούλιο στο εξής θα συμμορφώνεται πλήρως με την υφιστάμενη νομοθεσία.

(β) Με βάση την προσφορά, το μέγιστο ποσό του συμβολαίου, λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα αύξησης της προσφερόμενης ποσότητας ασφάλτου μέχρι 30%, ανέρχεται σε €38.721, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, για προμήθεια και τοποθέτηση 650 τόνων ασφάλτου. Ωστόσο, σύμφωνα με τα τιμολόγια που προσκομίστηκαν από την εταιρεία, το Συμβούλιο προμηθεύτηκε 1.074 τόνους αξίας €63.989 περιλαμβανομένου του ΦΠΑ, δηλαδή σημειώθηκε υπέρβαση 424 τόνων αξίας €25.268 ή ποσοστό 65%.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι έχει συμμορφωθεί με τις υποδείξεις του Επαρχου και δεν πρόκειται στο εξής να προχωρήσει σε οποιεσδήποτε ασφαλτοστρώσεις ιδιωτικών περασμάτων, ούτε να

ξεφεύγει από τις πρόνοιες της νομοθεσίας που διέπουν την προκήρυξη προσφορών και ανάθεση δημόσιων συμβάσεων.

(γ) Η λανθασμένη εκτίμηση της δαπάνης οδήγησε στην επιλογή λανθασμένης διαδικασίας προσφορών, αφού με βάση το πραγματικό ύψος της θα έπρεπε να είχε προκηρυχθεί ανοικτός διαγωνισμός προσφορών.

(δ) Σύμφωνα με τη νομοθεσία, πριν την κατασκευή έργων σε ιδιωτική διάβαση πρέπει να εξασφαλιστεί δικαίωμα διάβασης, είτε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, είτε από τους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες των τεμαχίων από τα οποία διέρχεται η διάβαση. Το Συμβούλιο δεν φαίνεται να ζήτησε από τους ιδιοκτήτες των τεμαχίων να προσκομίσουν το απαιτούμενο δικαίωμα διάβασης.

(ε) Όπως διαπιστώθηκε, ένας μεγάλος αριθμός των δελτίων μεταφοράς της εταιρείας, δεν ήταν υπογραμμένα από εξουσιοδοτημένο άτομο του Συμβουλίου για σκοπούς επιβεβαίωσης της ποσότητας που παραλήφθηκε.

(ζ) Στον Προϋπολογισμό του 2011 δεν περιλαμβάνεται κονδύλι για κάλυψη των πιο πάνω δαπανών.

Παράκαμψη διαδικασίας προσφορών .

(α) Κατά τη διάρκεια του ελέγχου διαπιστώθηκαν περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης ή αναθέσεων σε προμηθευτές, για ποσά μεγαλύτερα του ορίου που καθορίζεται στη νομοθεσία (€2.000 από τις 23.7.2010 και €1.709 προηγουμένως), χωρίς να ακολουθηθεί η διαδικασία προσφορών με συνοπτικές διαδικασίες η οποία προβλέπεται στη νομοθεσία και χωρίς να γίνεται οποιαδήποτε αναφορά στα πρακτικά του Συμβουλίου.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι στο μέλλον δεν θα ξαναγίνει παράκαμψη της νομοθεσίας για τις προσφορές.

(β) Το Συμβούλιο προχώρησε στην εκτέλεση οικοδομικών εργασιών σε ιδιωτική περιουσία που αφορούσε στην κατεδάφιση ετοιμόρροπης οικίας και κατασκευής πεζοδρομίου κόστους €4.186 καθώς και σε επιδιόρθωση τοίχου οικίας κόστους €2.875, χωρίς να γίνεται αναφορά στους λόγους διενέργειας των εργασιών αυτών.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, το Συμβούλιο, με την συγκατάθεση των ιδιοκτητών, προχώρησε στην κατεδάφιση παλαιάς οικίας και περιτοιχίσματος με μοναδικό σκοπό τη διευκόλυνση της οδικής κυκλοφορίας.

(γ) Το Συμβούλιο, με απόφασή του στις 11.11.2010, ανάθεσε την κατασκευή βιβλιοθηκών για τις ανάγκες επίπλωσης της κοινοτικής βιβλιοθήκης σε μέλος του Συμβουλίου, το οποίο παρευρισκόταν στη συνεδρία, έναντι ποσού ύψους €1.960.

Επισημαίνεται ότι, με βάση το άρθρο 16(2)(στ) του περί Κοινοτήτων Νόμου (Ν.86(Ι)/1999), πρόσωπο το οποίο διατελεί μέλος Συμβουλίου δεν μπορεί να έχει οποιαδήποτε συμβατική σχέση με το Συμβούλιο για την εκτέλεση εργασιών ή την παροχή υπηρεσιών με αμοιβή.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι δεν θα ανατεθεί ξανά σε μέλος του Συμβουλίου οποιαδήποτε εργασία.

(δ) Κατά τη διάρκεια των ετών 2007-2010 δαπανήθηκε συνολικό ποσό ύψους €51.805 για αγορά σκυβαλοδοχείων τα οποία τοποθετήθηκαν σε διάφορα σημεία της κοινότητας για εξυπηρέτηση των κατοίκων. Το σημαντικότερο μέρος της δαπάνης, ύψους €51.584, καταβλήθηκε σε συγκεκριμένο προμηθευτή σκυβαλοδοχείων, χωρίς να ακολουθηθούν οι διαδικασίες προσφορών, παρόλο που τόσο το ποσό των ετήσιων αγορών όσο και τα επιμέρους τιμολόγια ξεπερνούν το ανώτερο ποσό που επιτρέπει την απευθείας ανάθεση.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, δεν θα αγοραστούν ξανά σκυβαλοδοχεία με απευθείας παραγγελία ενώ, για την αγορά σκυβαλοδοχείων στο μέλλον, θα τηρούνται οι διαδικασίες προσφορών καθώς και οι πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.

Κοινοτικό Συμβούλιο Παλαιχωρίου.**Κατάργηση του Συμπλέγματος των Κοινοτήτων Παλαιχωρίου Μόρφου και Παλαιχωρίου Ορεινής στις 2.11.2001.**

Το Σύμπλεγμα των Κοινοτήτων Παλαιχωρίου Μόρφου και Παλαιχωρίου Ορεινής καταργήθηκε με διάταγμα του Υπουργού Εσωτερικών, το οποίο δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (Κ.Δ.Π. 403/2001) στις 2.11.2001. Το διάταγμα αναφέρει μεταξύ άλλων ότι τα Κοινοτικά Συμβούλια που θα προέλθουν μετά την κατάργηση του Συμπλέγματος θα πρέπει να διαβουλευθούν για την κατοχύρωση των υπηρετούντων υπαλλήλων και για τη διάθεση του ενεργητικού και του παθητικού του Συμπλέγματος. Παρά τις ενέργειες που έγιναν από κοινού από την Επαρχιακή Διοίκηση, την Υπηρεσία μας, την Νομική Υπηρεσία και τα δύο Κοινοτικά Συμβούλια για την τακτοποίηση των εκκρεμοτήτων που προέκυψαν από την κατάργηση του Συμπλέγματος παρατηρήθηκε ότι, μέχρι σήμερα τα δύο Κοινοτικά Συμβούλια, κατά παράβαση των προνοιών του Διατάγματος, δεν έχουν διευθετήσει την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων του Συμπλέγματος στα δύο Συμβούλια που προήλθαν από την κατάργησή του. Επισημάναμε ότι το γεγονός αυτό δυσχεραίνει, μεταξύ άλλων, την ετοιμασία και τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των δύο Συμβουλίων, αφού τα αρχικά υπόλοιπα, τα οποία θα προέλθουν από την υπό αναφορά κατανομή, δεν έχουν οριστικοποιηθεί.

Υποβολή Οικονομικών Καταστάσεων. Σε αντίθεση με τις διατάξεις του άρθρου 71(1) των περί Κοινοτήτων Νόμων και μετά από επανειλημμένες γραπτές υποδείξεις της Υπηρεσίας μας προς τα Κοινοτικά Συμβούλια, οι τελικές οικονομικές καταστάσεις του Συμπλέγματος για την περίοδο 1.1.2000 - 1.11.2001 ετοιμάστηκαν με μεγάλη καθυστέρηση και υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας για έλεγχο στις 31.1.2012. Τα Κοινοτικά Συμβούλια που προήλθαν μετά την κατάργηση του Συμπλέγματος εξακολουθούν, παρά τις επανειλημμένες γραπτές υποδείξεις της Υπηρεσίας μας προς αυτά, μέσω του Γραφείου του Επάρχου (21 στο σύνολο) και των δεσμεύσεων που δόθηκαν από αυτά σε συσκέψεις που πραγματοποιήθηκαν, να μην έχουν υποβάλει τελικές οικονομικές καταστάσεις για την περίοδο 2.11.2001 - 31.12.2002 και για τα έτη που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2003 - 2011.

Τα θέματα που αναφέρονται πιο κάτω προέκυψαν από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου Παλαιχωρίου για την περίοδο 1.1.2000 - 1.11.2001.

Δάνεια.**(α) Δάνεια στη ΣΠΕ Παλαιχωρίου.**

- (i) Διαπιστώθηκε ότι, η Κυβέρνηση αποπλήρωσε κανονικά τις δόσεις των δανείων στη ΣΠΕ Παλαιχωρίου που αναλογούσαν στο μερίδιο συνεισφοράς της, ύψους 30%, και το υπόλοιπο που παρουσίαζαν τα δάνεια αυτά στις 31.12.2011, το οποίο ανέρχεται στο συνολικό ποσό των €546.347, αφορά εξ ολοκλήρου το μερίδιο της συνεισφοράς του Συμπλέγματος (70%), το οποίο θα πρέπει να διευθετηθεί από τα Κοινοτικά Συμβούλια Παλαιχωρίου Ορεινής και Μόρφου.
- (ii) Τα δάνεια που τηρούσε το Κοινοτικό Συμβούλιο στην ΣΠΕ Παλαιχωρίου και τα οποία ήταν εξ ολοκλήρου αποπληρωτέα από το Κοινοτικό Συμβούλιο παρουσίαζαν, στις 31.12.2011, συνολικό υπόλοιπο €155.418.

(β) Δάνεια στους Δανειστικούς Επιτρόπους. Το υπόλοιπο των δανείων του Κοινοτικού Συμβουλίου από τους Δανειστικούς Επιτρόπους ανερχόταν στις 31.12.2011, στο συνολικό ποσό των €381.375.

Επισημάναμε ότι η καθυστέρηση που επέδειξαν τα δύο Κοινοτικά Συμβούλια στη διευθέτηση της κατανομής των δανειστικών υποχρεώσεων του Συμπλέγματος και στην έγκαιρη ανάληψη των ευθυνών τους για την κανονική αποπληρωμή τους, είχε ως αποτέλεσμα την επιβολή μεγάλων χρηματικών επιβαρύνσεων και προστίμων και στην συνεχιζόμενη εκκρεμότητα διευθέτησής τους.

Υποχρεώσεις και Χρεώστες. Κατά τον έλεγχο δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθούν, πέραν των δανειστικών υποχρεώσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου, οι εκκρεμείς υποχρεώσεις και τα χρεωστικά υπόλοιπα που ενδεχομένως να τηρούσε το Συμβούλιο στις 31.12.2000 και 1.11.2001 καθώς και η τυχόν

διευθετήσή τους μετά την κατάργηση του Συμπλέγματος στις 2.11.2001.

Ταμειακή κατάσταση.

(α) Δεν φαίνεται να ετοιμάστηκε οποιαδήποτε δήλωση μετρητών από τον τέως μ. Κοινοτάρχη στην οποία να γίνεται αναφορά στο ποσό μετρητών που ενδεχομένως να είχε στην κατοχή του την 1.11.2001. Συνεπώς δεν είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε το πραγματικό ταμειακό έλλειμμα/πλεόνασμα που ενδεχομένως να προκύπτει κατά την ημερομηνία κατάργησης του Συμπλέγματος.

(β) Ο τρεχούμενος λογαριασμός που τηρούσε το Σύμπλεγμα στη ΣΠΕ Παλαιχωρίου, παρουσίαζε στις 31.12.2011 πιστωτικό υπόλοιπο ύψους €35.127.82 το οποίο θα πρέπει να διευθετηθεί από τα δύο Κοινοτικά Συμβούλια.

Εισπράξεις του Συμβουλίου. Διαπιστώθηκε ότι η καταχώρισή των εισπράξεων στο λογαριασμό Ταμείου έγινε με βάση τις συναλλαγές που παρουσιάζονται στις τραπεζικές καταστάσεις, με αποτέλεσμα να μην είμαστε σε θέση να βεβαιώσουμε αν έχουν καταχωριστεί όλες οι εισπράξεις, αφού ενδεχομένως ορισμένες να διενεργούνταν απευθείας από το Συμβούλιο.

Επιπρόσθετα, δεν παρουσιάστηκαν για έλεγχο τα υποστηρικτικά λογιστικά έγγραφα και καταστάσεις όπως το μητρώο διπλοτύπων, τα διπλότυπα αποδείξεων εισπραχής, οι μηχανογραφημένοι κατάλογοι εισπράξεων φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας, οι κατάλογοι φορολογιών, τα μητρώα καταναλωτών υδατοπρομήθειας και οι κατάλογοι καθυστερήσεων.

Για τους πιο πάνω λόγους επισημάνουμε ότι, η διεξαγωγή του ελέγχου των εισπράξεων κατέστη αδύνατη και συνεπώς δεν είμαστε σε θέση να επιβεβαιώσουμε ότι οι εισπράξεις που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις του Κοινοτικού Συμβουλίου για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2000 και για την περίοδο 1.1.2001-1.11.2001 είναι ολοκληρωμένες και ορθές. Ως αποτέλεσμα, η έκθεσή μας επί των οικονομικών καταστάσεων του Συμβουλίου αναφέρει ότι δεν μπορούμε να εκφράσουμε γνώμη κατά πόσο αυτές παρουσιάζουν αληθινή και δίκαιη εικόνα.

Πρακτικά Συμβουλίου. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου το Συμβούλιο επικύρωσε τα πρακτικά των συνεδριών του με καθυστέρηση, ενώ ορισμένα πρακτικά δεν είχαν επικυρωθεί από το Συμβούλιο, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 42(1) του Νόμου.

Πληρωμές για λογαριασμό του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παλαιχωρίου (Σ.Α.Π.). Παρατηρήθηκε ότι το Κοινοτικό Συμβούλιο αναλάμβανε την εισπραχτή των τελών χρήσης για λογαριασμό του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παλαιχωρίου (Σ.Α.Π.), τα οποία ακολούθως επέστρεφε στο Σ.Α.Π.. Επισημαίνεται ότι δεν συνομολογήθηκε οποιαδήποτε συμφωνία μεταξύ των δύο Συμβουλίων η οποία να ρυθμίζει τις μεταξύ τους συναλλαγές και συνεπώς δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί αν, κατά την ημερομηνία κατάργησης του Συμπλέγματος, υπήρχαν εκκρεμότητες μεταξύ των δύο Συμβουλίων.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων. Διαπιστώθηκε ότι, το Συμβούλιο δεν τηρούσε Βιβλίο Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδορημάτων στο οποίο να καταχωρίζονται οι εισπράξεις και οι πληρωμές του Ταμείου.

Κοινοτικό Συμβούλιο Παλιομετόχου.

Υποχρεώσεις. Πέραν των υποχρεώσεων του προς τους Δανειστικούς Επιτρόπους και τις Εμπορικές Τράπεζες, συνολικού ύψους €735.219 και προς το Τ.Α.Υ ύψους €125.008, το Συμβούλιο δεν τηρεί στοιχεία και δεν παρουσιάζει στις οικονομικές του καταστάσεις τυχόν άλλες υποχρεώσεις του με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η επιβεβαίωση του συνόλου των οφειλών του Συμβουλίου στο τέλος κάθε έτους.

Προσωπικό.

(α) **Θέση Βοηθού Γραμματειακού Λειτουργού (κλ. Α2-5-7).** Στις 24.9.2008 το Υπουργείο Εσωτερικών ενέκρινε τη δημιουργία μίας θέσης Βοηθού Γραμματειακού Λειτουργού (κλ. Α2-5-7) στο Κοινοτικό Συμβούλιο, με αναδρομική ισχύ από την 1.8.2001, ημερομηνία πρόσληψης υπαλλήλου του Συμβουλίου που κατείχε παράτυπα την υπό αναφορά θέση. Η υπάλληλος, με επιστολή της ημερ. 13.7.2009, ζήτησε από το Συμβούλιο την καταβολή του ποσού των €22.428 που αφορά σε αναδρομική μισθοδοσία, όπως προκύπτει

από την αναδρομική ισχύ του διορισμού της. Διαπιστώθηκε ότι, από την πληρωμή της πρώτης δόσης των αναδρομικών που καταβλήθηκε κατά το έτος 2010 στην υπάλληλο, δεν έγιναν οι σχετικές αποκοπές και δεν συμπεριλήφθηκε στη δήλωση Ε. Πρ 7 που υποβάλλει το Συμβούλιο στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων. Επιπρόσθετα παρατηρήθηκε ότι, ο Κοινοτάρχης και ένα Μέλος του Κοινοτικού Συμβουλίου, οι οποίοι έχουν ιδιάζουσα σχέση με την εν λόγω υπάλληλο, καθώς και η ίδια υπάλληλος, υπό την ιδιότητά της ως πρακτικογράφου, ήταν παρόντες στις συνεδρίες του Συμβουλίου στις οποίες συζητήθηκαν και λήφθηκαν αποφάσεις που την αφορούσαν, κατά παράβαση των αρχών του διοικητικού δικαίου και του Κανονισμού 5 των Κ.Δ.Π. 492/2004.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου εξέφρασε την άποψη ότι η απόφαση για μονιμοποίηση της υπαλλήλου λήφθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών και η συμμετοχή του ιδίου, ενός μέλους του Συμβουλίου και της ενδιαφερόμενης στις συνεδρίες, δεν επηρέασαν τη λήψη της απόφασης, αφού το Συμβούλιο απλώς προχώρησε στην εκτέλεση της σχετικής απόφασης.

(β) Αγορά υπηρεσιών Γραφέα. Το Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 9.9.2009, προσέλαβε γραφέα με αγορά υπηρεσιών για περίοδο έξι μηνών, έναντι του μηνιαίου ποσού των €550, χωρίς ωστόσο να υπογράψει σχετική συμφωνία. Ακολούθως στις 31.8.2010 το Συμβούλιο, αντί να προβεί σε νέο διαγωνισμό, αποφάσισε την ανανέωση της υπηρεσίας της εν λόγω γραφέως, χωρίς όμως να προσδιορίσει την περίοδο παράτασης της υπηρεσίας της. Στις 26.1.2011 το Συμβούλιο αποφάσισε το διορισμό της εν λόγω γραφέως στη θέση του Γενικού Βοηθού του Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού (Κωδικός 538) και την τοποθέτησή της στην κλίμακα Ε5. Παρατηρήθηκε ότι, ενώ ο Κοινοτάρχης έχει ιδιάζουσα σχέση με την εν λόγω υπάλληλο, εντούτοις ήταν παρών κατά την εξέταση και λήψη των αποφάσεων που αφορούσαν στην ανανέωση της υπηρεσίας της και στο διορισμό της. Σχετικά με το διορισμό της υπαλλήλου, επισημάναμε ότι, σύμφωνα με την ερμηνεία, όπως περιλαμβάνεται στους Κανονισμούς Όρων Απασχόλησης του Κυβερνητικού Ωρομίσθιου Προσωπικού, «ωρομίσθιος» προσλαμβάνεται, απασχολείται και πληρώνεται πάνω σε ωριαία βάση και εκτελεί απαραίτητα χειρωνακτική εργασία, καθώς επίσης και το γεγονός ότι το σχέδιο υπηρεσίας του Γενικού Βοηθού (Κωδικός 538), εγκρίθηκε για θέσεις σε συγκεκριμένες κυβερνητικές υπηρεσίες και τμήματα και όχι για θέσεις στα Κοινοτικά Συμβούλια. Δεδομένων των πιο πάνω έγινε υπόδειξη στο Συμβούλιο ότι η μονιμοποίηση της εν λόγω υπαλλήλου ήταν παράτυπη και ότι το Συμβούλιο οφείλει, όπως προβλέπεται στο άρθρο 49(1) του Νόμου, να εξασφαλίσει την έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών για τη δημιουργία θέσης ανάλογα με τις ανάγκες του, να ετοιμάσει και να εγκρίνει σχέδια υπηρεσίας της θέσης και αφού περιλάβει τη θέση αυτή στον Προϋπολογισμό του, να ακολουθήσει την προνοούμενη από τη νομοθεσία και Κανονισμούς διαδικασία για προκήρυξη και πλήρωσή της.

Άσκηση πειθαρχικής και ποινικής δίωξης εναντίον του Γραμματέα από το Κοινοτικό Συμβούλιο. Το Κοινοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 9.4.2008, την έναρξη πειθαρχικής έρευνας εναντίον του Γραμματέα του Συμβουλίου, λόγω συγκεκριμένων ενεργειών του οι οποίες κρίθηκαν ότι βρίσκονταν σε αντίθεση με τους περί Κοινοτικής Υπηρεσίας Κανονισμούς, κατά τη διάρκεια της οποίας ο Γραμματέας θα βρισκόταν υπό διαθεσιμότητα και θα λάμβανε το ήμισυ των απολαβών του. Η Πειθαρχική Επιτροπή, στις 2.6.2008 έκρινε τον Γραμματέα ως ένοχο των κατηγοριών και ακολούθως, το Κοινοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 30.6.2008 την επιβολή της απόλυσης στο Γραμματέα.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, κατόπιν καταχώρισης προσφυγής του Γραμματέα κατά της απόφασης του Κοινοτικού Συμβουλίου, με αποφάσεις του ημερ. 25.8.2010 και 8.9.2010, ακύρωσε τις αποφάσεις του Κοινοτικού Συμβουλίου ημερ. 9.4.2008, 2.6.2008 και 30.6.2008. Βάσει της απόφασης του Δικαστηρίου, το Κοινοτικό Συμβούλιο όφειλε να προβεί στην αποκατάσταση των πραγμάτων στη θέση που ήταν πριν την έκδοση των ακυρωθείσων αποφάσεων και στη διευθέτηση της επιστροφής του Γραμματέα στην εργασία του και την ανάληψη των καθηκόντων του.

Το Κοινοτικό Συμβούλιο, διευθέτησε μεν την επιστροφή του Γραμματέα, χωρίς ωστόσο να του επιτρέψει την άσκηση των καθηκόντων του, και στις 7.10.2010 κατέθεσε ποινικό κατηγορητήριο εναντίον του Γραμματέα, τον οποίο αποφάσισε να θέσει σε διαθεσιμότητα από τις 18.10.2010, μέχρι την ολοκλήρωση της εκδίκασης της υπόθεσης. Επιπρόσθετα, σε συνεδρία του στις 9.6.2011, ενέκρινε νέο πειθαρχικό κατηγορητήριο εναντίον του Γραμματέα και η διαδικασία της νέας πειθαρχικής έρευνας βρίσκεται σε

εξέλιξη. Διαπιστώσαμε ότι, αν και το Κοινοτικό Συμβούλιο προέβη στην αποκοπή εισφορών για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων επί των απολαβών του Γραμματέα, δεν κατέβαλε, μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου από την Υπηρεσία μας, ούτε τα ποσά που κατακρατήθηκαν ούτε τις δικές του εισφορές στο εν λόγω Ταμείο. Επιπρόσθετα, το Κοινοτικό Συμβούλιο δεν προέβη σε αποκοπή εισφοράς από το μισθό του Γραμματέα για το Ταμείο Συντάξεων, ούτε κατέβαλε οποιεσδήποτε δικές του εισφορές στο υπό αναφορά Ταμείο.

Επισημάνουμε ότι το Συμβούλιο ενδεχομένως να επωμιστεί ένα πολύ σημαντικό οικονομικό κόστος, σε περίπτωση που το Ανώτατο Δικαστήριο, δικαιώσει και πάλι τον Γραμματέα του Συμβουλίου.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι, μετά από έρευνα που διεξήγαγε ο λογιστής του Συμβουλίου, οφείλεται στον πρώην Γραμματέα ποσό ύψους €73.000, μέρος του οποίου ήδη του καταβλήθηκε, ενώ το υπόλοιπο θα του καταβληθεί σε μεταγενέστερο στάδιο. Επίσης, ανέφερε ότι εναντίον του πρώην Γραμματέα εκκρεμεί ποινική υπόθεση.

Χρεωστικό υπόλοιπο στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων. Οι οφειλές του Κοινοτικού Συμβουλίου προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ανέρχονταν, στις 3.10.2011, στο ποσό των €259.623 συμπεριλαμβανομένων τόκων ύψους €5.790.

Θεωρούμε πολύ σημαντικό το θέμα της συσσώρευσης, κατά τα τελευταία έτη, της μεγάλης αυτής οφειλής προς το ΤΑΥ, δεδομένου ότι κατά το έτος 2011 δεν είχαν γίνει οποιεσδήποτε πληρωμές για την εξόφληση του υπολοίπου, παρόλο ότι το Συμβούλιο εισπράττει τέλη ύδατος από τα μέλη της Κοινότητας, τα οποία αντί να καταβάλλει στο ΤΑΥ, δαπανεί για άλλους σκοπούς.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Συμβουλίου, η αύξηση της οφειλής προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ) οφείλεται στα προβλήματα που προέκυψαν με τις γεωτρήσεις της Κοινότητας, που οδήγησαν στην ανάγκη αγοράς όλων των απαιτούμενων ποσοτήτων νερού από το ΤΑΥ, καθώς και στις σοβαρές απώλειες νερού λόγω του απηρχαιωμένου συστήματος (δικτύου) της Κοινότητας.

Ασφαλτόστρωση ιδιωτικών περασμάτων στην Κοινότητα.

(α) Κατόπιν απόφασης του Κοινοτικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 3.9.2007, δόθηκε με δημόσια ανακοίνωση, η δυνατότητα σε ιδιοκτήτες περικλειστων τεμαχίων, να εξουσιοδοτήσουν το Συμβούλιο να ασφαλοστρώσει τις ιδιωτικές διαβάσεις που οδηγούν προς τις κατοικίες τους. Επισημάνουμε ότι, οι ιδιωτικές διαβάσεις δεν είναι καταγραμμένοι δημόσιοι δρόμοι οι οποίοι εξυπηρετούν σκοπούς δημόσιας ωφέλειας και συνεπώς, η απόφαση του Συμβουλίου δεν συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 82(ιε) των περί Κοινοτήτων Νόμων του 1999 έως 2010, το οποίο διαλαμβάνει ότι «το Συμβούλιο οφείλει, στο μέτρο των οικονομικών του δυνατοτήτων, να μεριμνά για την κατασκευή, επιστροφή, ασφάλτωση ή βελτίωση δρόμων μέσα στα όρια της Κοινότητας». Επιπρόσθετα επισημάνουμε ότι, το κόστος οποιωνδήποτε έργων γίνουν σε αυτές θα έπρεπε να το επωμίζονται οι ιδιοκτήτες των τεμαχίων που εξυπηρετούνται και όχι το Κοινοτικό Συμβούλιο. Δεδομένου ότι, για την ασφαλτόστρωση ιδιωτικών περασμάτων το Κοινοτικό Συμβούλιο διέθεσε το ποσό των €110.175 και €159.843, για τα έτη 2009 και 2010, αντίστοιχα, ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τους λόγους που επέβαλαν την κατά προτεραιότητα κατασκευή του πιο πάνω έργου και την χρηματοδότησή του από το Ταμείο της Κοινότητας, έχοντας υπόψη ότι το Κοινοτικό Συμβούλιο τηρεί σημαντικά χρεωστικά υπόλοιπα σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων. Σημειώνεται ότι κατά τα υπό εξέταση έτη, δύο ιδιοκτήτες ακίνητης περιουσίας στην Κοινότητα κινήθηκαν νομικά εναντίον του Συμβουλίου για την επέμβαση που διενήργησε στην ιδιοκτησία τους, με την ασφαλτόστρωση ιδιωτικών περασμάτων, προφανώς χωρίς τη συγκατάθεσή τους. Στη μία από αυτές τις περιπτώσεις το Συμβούλιο αναγκάστηκε να επαναφέρει την περιουσία του επηρεαζόμενου ιδιοκτήτη στην αρχική της κατάσταση, επιβαρύνοντας περαιτέρω το Ταμείο της Κοινότητας.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι το Συμβούλιο προχώρησε στην ασφαλτόστρωση ιδιωτικών περασμάτων καλόπιστα αφού, δεν ήταν σε γνώση του ότι απαγορεύεται η ασφαλτόστρωσή τους.

(β) **Διαδικασία ανάθεσης ασφαλτόστρωσης ιδιωτικών περασμάτων.** Το Κοινοτικό Συμβούλιο σε συνεδρίες του στις 15.10.2007 και 11.6.2008, αποφάσισε την προκήρυξη προσφορών για την

ασφαλτόστρωση ιδιωτικών περασμάτων στην Κοινότητα και ακολούθως ζήτησε τηλεφωνικώς την υποβολή προσφορών. Επισημάναμε ότι, με βάση το ύψος της δαπάνης, που διενεργήθηκε κατά τα έτη 2009 και 2010, το Κοινοτικό Συμβούλιο θα έπρεπε να προβεί στην ετοιμασία εγγράφων προσφορών και την προκήρυξη διαγωνισμού για την εκτέλεση της πιο πάνω εργασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου που προνοεί για το Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα του 2006 και των σχετικών Κανονισμών που εκδόθηκαν δυνάμει του Άρθρου 65 του Νόμου (Κ.Δ.Π. 492/2004).

Κατασκευές έργων πριν την εξασφάλιση των απαιτούμενων αδειών. Το Κοινοτικό Συμβούλιο προχώρησε στην ανέγερση πάρκου και στην ανακαίνιση και επέκταση του ιατρικού κέντρου της κοινότητας, πριν την εξασφάλιση των απαιτούμενων εγκρίσεων και αδειών από την Επαρχιακή Διοίκηση και το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, λόγω της καθυστέρησης στην εξασφάλιση των απαιτούμενων εγκρίσεων, το Συμβούλιο προχώρησε στην ανέγερση του πάρκου, καθώς και στην ανακαίνιση και επέκταση του υφιστάμενου κτιρίου του ιατρείου, λόγω των λειτουργικών προβλημάτων που παρουσίαζε.

Παρακολούθηση είσπραξης οφειλών από φορολογίες. Το Κοινοτικό Συμβούλιο δεν έλαβε τα αναγκαία δικαστικά μέτρα για την είσπραξη των οφειλών από φορολογίες για τα έτη 2007-2009, ενώ δεν παρακολουθεί την εξέλιξη των υποθέσεων για τις οποίες λήφθηκαν νομικά μέτρα. Σύμφωνα με το μητρώο αγωγών, κατά την 1.1.2008, το ολικό των καθυστερήσεων για τα έτη 1980-2006, ανέρχονταν στο ποσό των €62.659.

Υδατοπρομήθεια.

Μειώσεις και διαγραφές σε λογαριασμούς υδατοπρομήθειας. Το Κοινοτικό Συμβούλιο διενήργησε υπέρμετρες μειώσεις σε λογαριασμούς κατανάλωσης νερού, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Επάρχου και χωρίς να τεκμηριώσει τους λόγους της απόφασής του στα πρακτικά, σε αντίθεση με τις διατάξεις και τους περιορισμούς του άρθρου 83 (κζ) των περί Κοινοτήτων Νόμων.

Επιπρόσθετα, σε αντίθεση με τις διατάξεις του πιο πάνω άρθρου το Κοινοτικό Συμβούλιο, αποφάσισε την εφαρμογή διευκολύνσεων πληρωμής, με την διαγραφή προσεπιβαρύνσεων, για σκοπούς είσπραξης των καθυστερημένων οφειλών. Κατά τον έλεγχο εφαρμογής της πιο πάνω απόφασης, διαπιστώθηκε ότι, το Συμβούλιο παρείχε τις διευκολύνσεις πληρωμής στους οφειλέτες, χωρίς ωστόσο να εξασφαλίσει εκ των προτέρων τα εχέγγυα της πλήρους εξόφλησης των λογαριασμών τους, με αποτέλεσμα οι οφειλέτες να επωφεληθούν μεν των μειώσεων των οφειλών τους αλλά να προβούν μόνο σε μερική εξόφληση των λογαριασμών τους. Η πιο πάνω απόφαση λειτούργησε ως αντικίνητρο για τους καταναλωτές που προβαίνουν στην έγκαιρη εξόφληση των λογαριασμών τους, οι οποίοι εξέφρασαν τη δυσαρέσκεια τους στο Συμβούλιο αφού το Συμβούλιο, με την απόφασή του, ουσιαστικά επιβράβευσε όσους παράτυπα δεν εξόφλησαν τους λογαριασμούς τους. Επισημάναμε στο Κοινοτικό Συμβούλιο, την ανάγκη της άμεσης εφαρμογής, στα πλαίσια που ορίζουν η νομοθεσία και οι Κανονισμοί, των αναγκαίων δικαστικών και άλλων μέτρων για την εξασφάλιση των οφειλών.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο προχώρησε στην αφαίρεση υδρομετρητών των καταναλωτών που δεν προέβηκαν στην εξόφληση της οφειλής τους ή στην σύναψη συμφωνίας για εξόφληση της οφειλής τους με μηνιαίες δόσεις.

Δάνεια. Το Συμβούλιο κατά τα υπό εξέταση έτη, δεν προέβαινε στην κανονική καταβολή των δόσεων για την εξόφληση των δανείων που έχει συνάψει από τη Σ.Π.Ε. Παλαιομετόχου, με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται με επιπλέον τόκους και πρόστιμα καθυστερήσεων. Επισημάναμε στο Κοινοτικό Συμβούλιο την ανάγκη της έγκαιρης τακτοποίησης των χρεωστικών του υπολοίπων, δεδομένων και των αυξημένων δανειοδοτικών υποχρεώσεων του που δημιουργήθηκαν κατά τα έτη 2010 και 2011, με τη σύναψη των δύο δανείων για τα ποσά των €150.000 και €425.000, αντίστοιχα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, θα καταβληθούν οι απαραίτητες προσπάθειες για πληρωμή των δόσεων των δανείων του Συμβουλίου.

Πρακτικά συνεδριάσεων.

(α) Επικύρωση πρακτικών. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις κατά τις οποίες είτε η επικύρωση των πρακτικών έγινε με καθυστέρηση, είτε δεν εντοπίστηκε σε αποφάσεις του Κοινοτικού Συμβουλίου η επικύρωση των πρακτικών, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 42(1) του Νόμου.

(β) Κοινοποίηση των πρακτικών στα μέλη του Συμβουλίου και στον Έπαρχο. Κατά παράβαση των διατάξεων του πιο πάνω άρθρου, τα πρακτικά του Συμβουλίου κοινοποιούνται μόνο σε όσα μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου ήταν παρόντα κατά τη συνεδρία, ενώ η κοινοποίησή τους στον Έπαρχο γίνεται με καθυστέρηση.

(γ) Άσκηση ελέγχου νομιμότητας των πρακτικών από τον Έπαρχο. Η τελευταία φορά που φαίνεται να ασκήθηκε έλεγχος νομιμότητας στα πρακτικά του Συμβουλίου από τον Έπαρχο ήταν με την επιστολή ημερ. 11.5.2009, με την οποία επισημαίνονται παρατηρήσεις που αφορούν στα πρακτικά ημερ. 26.1.2009, τα οποία υποβλήθηκαν με καθυστέρηση στις 9.4.2009. Επισημάναμε την ανάγκη για έγκαιρη διενέργεια, από το Γραφείο του Επαρχου, ελέγχου νομιμότητας των πρακτικών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 42(1) του Νόμου.

Αναπάντητες επιστολές. Οι επιστολές της Υπηρεσίας μας αναφορικά με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του Συμβουλίου για τα έτη 1997-2010 δεν έχουν απαντηθεί μέχρι σήμερα, παρά τις αλληπάλληλες γραπτές υπενθυμίσεις που έγιναν προς το Κοινοτικό Συμβούλιο.

Κοινοτικό Συμβούλιο Πεδουλά.

Έγκριση και εκτέλεση Προϋπολογισμού. Παρατηρήθηκε ότι το Συμβούλιο ενέκρινε για τα έτη 2009 και 2010 ελλειμματικούς Προϋπολογισμούς, σε αντίθεση με τις πρόνοιες του άρθρου 64 του Νόμου, το οποίο αναφέρει ότι ο Προϋπολογισμός θα πρέπει να είναι ισοσκελισμένος. Ο Έπαρχος, λαμβάνοντας υπόψη το είδος των προβλεπομένων δαπανών και την οικονομική υπόσταση του Συμβουλίου, έδωσε την κατά Νόμο έγκρισή του.

Παρατηρήθηκε επίσης, ότι σε 15 και 11 Κονδύλια των Προϋπολογισμών του 2010 και 2009, αντίστοιχα, σημειώθηκαν υπερβάσεις πέρα από αυτές που επιτρέπονται από το Νόμο, συνολικού ποσού €69.795 και €186.981, αντίστοιχα. Για τις υπερβάσεις αυτές δεν εξασφαλίστηκε η αναγκαία έγκριση σύμφωνα με τις πρόνοιες του σχετικού Νόμου.

Ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου μας πληροφόρησε ότι η υπέρβαση των €186.981 αφορούσε στο μεγαλύτερο της μέρος, την ανέγερση βιολογικού εργαστηρίου, το οποίο χρηματοδοτούσε το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και λόγω της συμβατικής υποχρέωσης που προέκυπτε, η έγκριση του Κονδυλίου θεωρήθηκε δεδομένη και δεν ζητήθηκε πρόσθετη έγκριση από τον Έπαρχο. Επισημάνε επίσης ότι θα καταβληθεί προσπάθεια για ετοιμασία ισοσκελισμένων Προϋπολογισμών. Επίσης, ο Έπαρχος Λευκωσίας μας ανέφερε ότι το γραφείο του καταβάλλει προσπάθεια ώστε τα Κοινοτικά Συμβούλια να ενεργούν μέσα στα πλαίσια της υφιστάμενης Νομοθεσίας, για να εξασφαλίζουν έγκαιρα από το γραφείο του, τις προβλεπόμενες από το Νόμο εγκρίσεις, στις περιπτώσεις όπου οι υπερβάσεις είναι αναπόφευκτες.

Κατασκευή αίθουσας βιολογίας στο Περιβαλλοντικό Κέντρο Πεδουλά (ΚΕΠΕΠ). Το Συμβούλιο ανέθεσε στις 11.4.2009, κατόπιν προσφορών, σε κατασκευαστική εταιρεία έναντι ποσού ύψους €145.551 πλέον Φ.Π.Α., την κατασκευή της αίθουσας του ΚΕΠΕΠ. Ίσο ποσό χορηγήθηκε για το σκοπό αυτό στο Συμβούλιο από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού στις 31.3.2009.

Σχετικά με το πιο πάνω έργο παρατηρήθηκε, μεταξύ άλλων, ότι η εκπόνηση αρχιτεκτονικής μελέτης/σχεδίων και η επίβλεψη του έργου ανατέθηκαν απευθείας σε συγκεκριμένο γραφείο αρχιτεκτόνων/μηχανικών. Επίσης παρατηρήθηκε ότι ανατέθηκαν απευθείας στο ίδιο αρχιτεκτονικό γραφείο οι υπηρεσίες ετοιμασίας προδιαγραφών, εγγράφων προσφορών, αξιολόγησης προσφορών, ετοιμασίας εγγράφων σύμβασης και διορισμού εργολάβου, οι επί τόπου στο χώρο του έργου επισκέψεις και συναντήσεις, η τεχνική βοήθεια στην ομάδα σχεδιασμού, οι ενδιάμεσες εκτιμήσεις/υπολογισμοί και οι τελικοί λογαριασμοί. Επιπλέον, επισημάνθηκε ότι το έργο ολοκληρώθηκε με μεγάλη καθυστέρηση.

Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε τους λόγους της καθυστέρησης στην αποπεράτωση του έργου, και κατά πόσο έχει πραγματοποιηθεί η τελική παραλαβή του.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μας πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση οφείλεται στην ανάγκη που προέκυψε για παραγγελία των εργαστηριακών πάγκων και τραπεζιών στο εξωτερικό, και ότι το έργο ολοκληρώθηκε, η δε τελική παραλαβή του θα γίνει σύντομα. Επίσης μας ανέφερε ότι οι λόγοι της απευθείας ανάθεσης των πιο πάνω εργασιών σε συγκεκριμένο γραφείο αρχιτεκτόνων/μηχανικών, οφείλονται στο γεγονός ότι το υπό αναφορά γραφείο εκτέλεσε κατά καιρούς αρκετές εργασίες δωρεάν που αφορούσαν, μεταξύ άλλων, αρχιτεκτονικά σχέδια, επιμέτρηση ποσοτήτων, προσφορές κ.ά., που σχετίζονταν με την κατασκευή της πιο πάνω αίθουσας βιολογίας, η οποία δεν ανεγέρθηκε στον αρχικά προοριζόμενο χώρο, λόγω μη συγκατάθεσης του Τμήματος Αρχαιοτήτων. Όταν τελικά επιλέγηκε νέα τοποθεσία, με συνεπακόλουθη διαφοροποίηση των σχεδίων του έργου, το Συμβούλιο έκρινε λογικό και δίκαιο να αναθέσει την εκ νέου εκπόνηση των σχεδίων στο ίδιο πιο πάνω γραφείο και να επιβαρυνθεί το Συμβούλιο με τα σχετικά έξοδα.

Προσφορές. Το Συμβούλιο, με αποφάσεις του ημερ. 8.1.2011 και 30.7.2011 ανέθεσε, μεταξύ άλλων, στο ίδιο γραφείο αρχιτεκτόνων μηχανικών που αναφέρεται πιο πάνω, την ετοιμασία εγγράφων προσφορών και την αξιολόγησή τους έναντι καθορισμένου ποσού για κάθε προσφορά. Επισημάναμε ότι, παρόλο το εμφανώς χαμηλό ποσό της ανάθεσης της εργασίας, για λόγους αρχής, οι πιο πάνω αποφάσεις του Κοινοτικού Συμβουλίου για απευθείας ανάθεση, έργων του Συμβουλίου σε συγκεκριμένο Γραφείο και μάλιστα για ακαθόριστο χρονικό διάστημα δεν συνάδουν με τον περί δημοσίων συμβάσεων Νόμο, αφού η σωρευτική αξία των πιο πάνω εργασιών, η οποία ενδέχεται να υπερβαίνει το ποσό μέχρι του οποίου επιτρέπεται από το Νόμο η απευθείας ανάθεση, δεν έχει εκτιμηθεί ώστε να καθοριστεί η διαδικασία που θα έπρεπε να ακολουθηθεί.

Έξοδα φιλοξενίας. Εκφράσαμε την άποψη ότι τα έξοδα φιλοξενίας, τα οποία για τα έτη 2010, 2009, 2008 και 2007 ανήλθαν σε €7.315, €18.341, €9.897 και €14.517 (£8.497), αντίστοιχα, είναι αρκετά ψηλά σε σχέση με το μέγεθος της κοινότητας και το σύνολο του Προϋπολογισμού της.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μας πληροφόρησε ότι στα έξοδα φιλοξενίας του 2009 περιλαμβάνεται και εισφορά ύψους €5.000 που δόθηκε για κάλυψη εξόδων και ομάδας φιλοξενουμένων του εισφορέα. Ανέφερε επίσης ότι θα καταβληθεί προσπάθεια μείωσης στο ελάχιστο των εξόδων φιλοξενίας.

5.30 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Η Κεντρική Υπηρεσία λειτουργεί υπό την ευθύνη, εποπτεία και συντονισμό του Επάρχου. Σε κάθε Επαρχία λειτουργεί Κεντρική Υπηρεσία Κοινοτικών Συμβουλίων, σκοπός της οποίας είναι η παροχή υπηρεσιών στα Συμβούλια. Η λειτουργία της Υπηρεσίας από το 2002 ρυθμίζεται με Κανονισμούς και οι δαπάνες λειτουργίας της επιχορηγούνται από το Κράτος κατά ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 50%. Η Κεντρική Υπηρεσία κάθε Επαρχίας οφείλει να τηρεί λογαριασμούς και στο τέλος του χρόνου να τους υποβάλλει για έλεγχο στην Υπηρεσία μας.

Από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των Κοινοτικών Συμβουλίων παρατηρούνται λάθη και αδυναμίες στην οικονομική διαχείρισή τους. Η Κεντρική Υπηρεσία θα πρέπει να ασκεί πιο ουσιαστικό έλεγχο για βελτίωση στον τομέα αυτό. Εισηγηθήκαμε την ενίσχυση των Κεντρικών Υπηρεσιών των Κοινοτικών Συμβουλίων με κατάλληλα καταρτισμένο προσωπικό, για παροχή συμβουλευτικών και καθοδηγητικών υπηρεσιών στα Κοινοτικά Συμβούλια, πάνω σε θέματα που αφορούν σε όλες τις δραστηριότητές τους όπως, καταρτισμός και εκτέλεση Προϋπολογισμών, επιβολή και είσπραξη φορολογιών, ετοιμασία ετήσιων εκθέσεων, μισθοδοσία προσωπικού, συνταξιοδοτικά ωφελήματα, διαδικασίες προσφορών και άλλα. Παρατηρήθηκε επίσης ότι η εποπτεία που ασκείται από την Κεντρική Υπηρεσία μέσω του ελέγχου των πρακτικών των Συμβουλίων δεν είναι αποτελεσματική. Η σχετική νομοθεσία δεν προβλέπει μέτρα στις περιπτώσεις που λαμβάνονται αποφάσεις ή γίνονται πράξεις που δεν είναι νομότυπες και εισηγηθήκαμε την εισαγωγή σχετικών νομοθετικών ρυθμίσεων προς αντιμετώπιση της αδυναμίας αυτής.

ΜΕΡΟΣ 6- ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ**6.1 ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ**

Ίδρυση και λειτουργία Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου. Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου ιδρύθηκε με την ψήφιση του Νόμου αρ. 234(I)/2002, στις 31.12.2002.

Το Πανεπιστήμιο δέχθηκε τους πρώτους φοιτητές τον Σεπτέμβριο του 2006.

Οικονομικές καταστάσεις. Οι οικονομικές καταστάσεις του Πανεπιστημίου για τα έτη 2004 και 2005 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας για έλεγχο τον Νοέμβριο και Δεκέμβριο 2009, αντίστοιχα, για το 2006 και 2007 τον Δεκέμβριο 2011, και για το 2008, 2009, 2010 και 2011 τον Αύγουστο 2012. Τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο που διενεργήθηκε για το 2004 και 2005 παρουσιάζονται στην Έκθεσή μας για το 2010. Ο έλεγχος της Υπηρεσίας μας για τα έτη 2006-2011 αναμένεται να διεξαχθεί κατά το τέλος του 2012.

6.2 ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ**Μέρος Α****Οικονομική κατάσταση.**

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το 2011 παρουσίασαν έλλειμμα €4.613.393, σε σύγκριση με πλεόνασμα €1.529.786 κατά το 2010.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα της Αρχής από λειτουργικές δραστηριότητες και από καθαρά χρηματοδοτικά έσοδα ανήλθαν το 2011 σε €31.571.529, σε σύγκριση με €29.232.505 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €2.339.024 ή ποσοστό 8%. Η κύρια πηγή εσόδων είναι το τέλος ύψους 0,5% επί των απολαβών των εργοδοτούμενων, το οποίο καταβάλλεται από τους εργοδότες και το οποίο κατά το 2011 ανήλθε σε €26.992.332, σε σύγκριση με €26.491.949 το 2010.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα της Αρχής κατά το 2011 ανήλθαν σε €36.184.922, σε σύγκριση με €27.702.719 το 2010, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €8.482.203 ή ποσοστό 30,6%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση στις δαπάνες για προγράμματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού (€8.395.356).

(δ) Διοικητικά και λειτουργικά έξοδα. Τα διοικητικά και λειτουργικά έξοδα της Αρχής για το 2011 ανήλθαν σε €8.913.781, σε σύγκριση με €8.826.934 για το 2010, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €86.847 ή ποσοστό 1%.

Τα διοικητικά και λειτουργικά έξοδα αντιστοιχούν με το 28,2% των συνολικών εσόδων για το 2011, σε σύγκριση με 30,2% το 2010 και οι δαπάνες για προγράμματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, οι οποίες ανήλθαν κατά το 2011 σε €27.271.141, αντιστοιχούν με το 86,4% των εσόδων, σε σύγκριση με €18.875.785 ή ποσοστό 64,6% για το 2010.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τη γνώμη ότι το ποσοστό των διοικητικών και λειτουργικών εξόδων επί των εσόδων, εξακολουθεί να είναι ψηλό και εισηγηθήκαμε όπως καταβληθούν προσπάθειες για περαιτέρω μείωσή του.

Προσωπικό. Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε η Αρχή κατά τα έτη 2011 και 2010, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2011	2010
Υπαλληλικό προσωπικό:		
Μόνιμοι	94	92
Έκτακτοι	13	12
Σύνολο	107	104
	€	€
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές υπαλληλικού προσωπικού	7.368.799	7.106.784
	€	€
Μέσος όρος δαπανών προσωπικού	68.867	68.334

Οι οργανικές θέσεις της Αρχής στις 31.12.2011 ήταν 97, από τις οποίες οι 3 ήταν κενές. Κατά τη διάρκεια του 2011, η Αρχή απασχολούσε επίσης, με αγορά υπηρεσιών, διάφορους συνεργάτες με σύνολο δαπάνης €636.007 (€433.815 το 2010). Στις 31.12.2011, απασχολούνταν συνολικά 34 συνεργάτες (ποσοστό 35% των οργανικών θέσεων της Αρχής) και μια Κοινοπραξία.

Η απασχόληση συνεργατών αφορά σε τέτοιου είδους ανάγκες, πλείστες από τις οποίες θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν μόνιμες. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι το θέμα αυτό θα πρέπει να απασχολήσει σοβαρά την Αρχή, στο πλαίσιο των προνοιών της εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών με αρ. 1372, ημερ. 17.9.2008, καθότι οι συγκεκριμένες εργασίες είναι επαναλαμβανόμενες και δεν αναμένεται ότι θα εκλείψουν. Σημειώνεται ότι η απασχόληση συνεργατών για την ικανοποίηση των πιο πάνω αναγκών άρχισε το 2005 και συνεχίζεται μέχρι σήμερα με αυξητικό ρυθμό.

Στην απάντησή της, η Πρόεδρος της Αρχής μάς ενημέρωσε ότι η αγορά υπηρεσιών συνεργατών για υλοποίηση συγκεκριμένων Έργων που προωθεί η Αρχή και για αντιμετώπιση του συσσωρευμένου όγκου εργασίας, φαίνεται, υπό τις περιστάσεις, να αποτελεί για την Αρχή την ενδεδειγμένη ρύθμιση. Ωστόσο, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η ρύθμιση αυτή θα πρέπει να συνάδει με τις πρόνοιες της πιο πάνω εγκυκλίου.

Ταμειακά διαθέσιμα. Στις 31.12.2011 τα ταμειακά διαθέσιμα της Αρχής ανέρχονταν σε €49,5 εκ., σε σύγκριση με €50,3 εκ. στις 31.12.2010. Το ποσό αυτό αποτελείται από μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες ύψους €46 εκ. και από επενδύσεις σε Κρατικά Ονομαστικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως και χρεόγραφα εμπορικής τράπεζας συνολικού ύψους €3,5 εκ.

Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού. Οι δαπάνες για τις δραστηριότητες ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, οι οποίες αναφέρονται αναλυτικά πιο κάτω, ανήλθαν σε €27.271.141, σε σύγκριση με €18.875.785 το 2010, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €8.395.356 ή ποσοστό 44,5% και αποτελούσαν το 75,4% των συνολικών εξόδων.

	2011	2010
	€	€
Προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης	6.605.840	5.499.905
Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης	15.974.083	11.344.995
Πρότυπα Επαγγελματικών Προσόντων	-	3.730
Ενίσχυση της Υποδομής Κατάρτισης	56.535	73.546
Αξιολόγηση και Πιστοποίηση των Συντελεστών Παροχής Κατάρτισης	58.142	4.779
Σχέδια Συγχρηματοδοτούμενα από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	4.296.780	1.788.371
Έρευνες και Μελέτες	279.761	160.459
Σύνολο	27.271.141	18.875.785

Έγκριση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός της Αρχής για το 2011 υποβλήθηκε στην Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αρχικά στις 22.6.2010. Στις 28.9.2010, υποβλήθηκε αναθεωρημένος Προϋπολογισμός, μετά από αναθεώρηση που ζητήθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 13.10.2010 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, δυνάμει του άρθρου 3 των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμων.

Ο Προϋπολογισμός ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 4.2.2011 (Νόμος 5(II)/2011). Για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2011 η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια.

Κατάρτιση Προϋπολογισμού.

(α) Ο Προϋπολογισμός της Αρχής θα πρέπει, με βάση τον εκάστοτε περί Προϋπολογισμού Νόμο της Αρχής, να καταρτίζεται και να παρακολουθείται στη βάση των προϋπολογιζόμενων εισπράξεων και πληρωμών και όχι στη βάση των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, με την οποία ετοιμάζονται οι οικονομικές καταστάσεις της.

(β) Στον ετήσιο Προϋπολογισμό της Αρχής περιλαμβάνονται και εγκρίνονται πιστώσεις στα άρθρα «Εισφορές για Σχέδιο Συντάξεων» και «Εισφορές για κάλυψη του ελλείμματος του Σχεδίου Συντάξεων», που, σύμφωνα με το επεξηγηματικό μνημόνιο, διατίθενται για κάλυψη των εισφορών της Αρχής για συνταξιοδοτικά ωφελήματα για τη μελλοντική υπηρεσία των υπαλλήλων (κανονικό ποσοστό εισφοράς), στη βάση ποσοστού που προκύπτει από σχετική αναλογιστική μελέτη και για την αποπληρωμή του ελλείμματος του Σχεδίου μέσω ετήσιων εισφορών/δόσεων, αντίστοιχα, χωρίς ωστόσο τα ποσά αυτά να πληρώνονται, επειδή δεν λειτουργεί Ταμείο Συντάξεων και Χορηγημάτων.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι στον εκάστοτε Προϋπολογισμό δεν πρέπει να περιλαμβάνονται οι πιο πάνω πρόνοιες, αλλά μόνο πρόνοια που να αφορά στο ποσό που αναμένεται να καταβληθεί για συνταξιοδοτικά ωφελήματα (συντάξεις και φιλοδορήματα), ποσό που αποτελεί ουσιαστικά την πραγματική δαπάνη με βάση το Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων.

Η Πρόεδρος της Αρχής μάς ανέφερε ότι οι παρατηρήσεις μας επί του θέματος έχουν σημειωθεί και τυγχάνουν ενδελεχούς εξέτασης από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Αρχής, υπό το φως των διατάξεων της σχετικής νομοθεσίας.

Εκρεμείς αιτήσεις για καταβολή χορηγημάτων. Κατά την 31.12.2011 βρίσκονταν υπό εξέταση 3.389 αιτήσεις για καταβολή χορηγημάτων, υπολογιζόμενου ύψους €6.979.968, σε σύγκριση με 1.782 αιτήσεις και υπολογιζόμενου χορηγήματος ύψους €4.307.180 κατά την 31.12.2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €2.672.788 ή ποσοστό 62%. Σημειώνεται ότι για το υπολογιζόμενο αυτό χορήγημα γίνεται σχετική αναφορά στις σημειώσεις των οικονομικών καταστάσεων.

Παρόλο ότι, στην προσπάθεια μείωσης του συσσωρευμένου όγκου αιτήσεων για καταβολή χορηγήματος, γίνεται αγορά υπηρεσιών από συνεργάτες, εντούτοις ο όγκος εργασίας όχι μόνο δεν μειώθηκε, αλλά αυξήθηκε σημαντικά, λόγω κυρίως της έγκρισης και λειτουργίας νέων σχεδίων, καθώς επίσης και της έγκρισης μεγάλου αριθμού Μονοεπιχειρησιακών Προγραμμάτων, τα οποία αυξήθηκαν από 3.681 το 2008 σε 6.539 το 2011 (78% αύξηση).

Στην προηγούμενή μας Έκθεση, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την άμεση εξέταση της πιο πάνω κατάστασης και τη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων, ούτως ώστε η Αρχή να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της.

Όπως μας πληροφόρησε η Πρόεδρος της Αρχής, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει ήδη εξετάσει την κατάσταση που έχει δημιουργηθεί και προχώρησε στη λήψη μέτρων για επίσπευση του ελέγχου των αιτήσεων που εκκρεμούν για εξέταση και καταβολή χορηγήματος. Μας πληροφόρησε επίσης ότι το όλο θέμα συνεχίζει να τυγχάνει στενής παρακολούθησης.

Αιφνιδιαστικοί έλεγχοι εφαρμογής προγραμμάτων.

(α) Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, η Αρχή προχώρησε στις 19.8.2009 στη σύναψη σύμβασης, κατόπιν προσφορών, με συγκεκριμένη Κοινοπραξία (Ανάδοχος), για έλεγχο της εφαρμογής προγραμμάτων κατάρτισης για περίοδο 12 μηνών, με δυνατότητα ανανέωσης για ακόμα 12 μήνες, έναντι ποσού ύψους €74.500, πλέον ΦΠΑ, για έλεγχο 900 προγραμμάτων κατάρτισης. Η σύμβαση, η υλοποίηση της οποίας άρχισε στις 18.9.2009, ανανεώθηκε με τους ίδιους όρους, για ακόμα 12 μήνες από 18.9.2010 μέχρι 17.9.2011.

Στις 26.8.2011, η Αρχή προκήρυξε νέο διαγωνισμό και στις 23.1.2012 υπογράφηκε νέα σύμβαση με άλλη Κοινοπραξία (Ανάδοχος), για έλεγχο της εφαρμογής προγραμμάτων κατάρτισης για περίοδο 12 μηνών, με δυνατότητα ανανέωσης για ακόμα 12 μήνες, έναντι ποσού ύψους €72.870, πλέον ΦΠΑ, για έλεγχο 1.100 προγραμμάτων κατάρτισης.

Παρατηρήσαμε ότι, λόγω της καθυστέρησης στην προκήρυξη του νέου διαγωνισμού και ανάθεση της σύμβασης, δεν διενεργήθηκαν αιφνιδιαστικές επισκέψεις από Ανάδοχο από τις 18.9.2011 μέχρι τις 23.1.2012. Παρατηρήσαμε επίσης ότι αιφνιδιαστικοί έλεγχοι δεν διενεργήθηκαν ούτε και από τους λειτουργούς της Αρχής, για κάλυψη του κενού που δημιουργήθηκε, με αποτέλεσμα, σε συνδυασμό με άλλες

αδυναμίες (μη λήψη μέτρων κ.λπ.), να δημιουργούν, κατά τη γνώμη μας, αυξημένες ανησυχίες για την πιθανότητα εξαπάτησης της Αρχής με ψευδείς δηλώσεις.

Όσον αφορά στην παρακολούθηση της υλοποίησης της σύμβασης που έληξε στις 17.9.2011, διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν σοβαρές ελλείψεις στην ενημέρωση των σχετικών φακέλων που τηρούνταν, με αποτέλεσμα η πληροφόρηση να είναι ανεπαρκής και ο έλεγχός μας να καθίσταται όχι μόνο δύσκολος, αλλά και σε κάποιες περιπτώσεις αδύνατος. Θέσαμε το ερώτημα πώς η Αρχή παρακολουθούσε τη σύμβαση και πλήρωνε τον Ανάδοχο, αφού οι σχετικοί φάκελοι δεν ήταν ενημερωμένοι.

Η Πρόεδρος της Αρχής μάς ανέφερε ότι έγινε ήδη η ενημέρωση των σχετικών φακέλων.

(β) Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το μηχανογραφημένο σύστημα προγραμμάτων της Αρχής ΣΥΠΡΟ, κατά το 2011 διενεργήθηκαν συνολικά 492 αιφνιδιαστικές επισκέψεις (10 από λειτουργούς της Αρχής και 482 από τον Ανάδοχο), για έλεγχο της εφαρμογής 487 προγραμμάτων, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 5,8% των εγκριθέντων προγραμμάτων, σε σύγκριση με 753 αιφνιδιαστικές επισκέψεις για έλεγχο της εφαρμογής 748 προγραμμάτων το 2010 ή ποσοστό 9,6% των εγκριθέντων προγραμμάτων. Εκφράσαμε την άποψη ότι το ποσοστό ελέγχου είναι πολύ χαμηλό, σε σχέση με τον μεγάλο αριθμό προγραμμάτων που εγκρίθηκαν για εφαρμογή.

Σύμφωνα ωστόσο με την Τελική Έκθεση Απολογισμού που ετοίμασε ο Ανάδοχος για τους αιφνιδιαστικούς ελέγχους εφαρμογής προγραμμάτων για την περίοδο 1.1-17.9.2011, ο Ανάδοχος διενήργησε 580 ελέγχους ή ποσοστό 6,9% των εγκριθέντων προγραμμάτων, από τους οποίους διαπιστώθηκε ότι 70 προγράμματα ή ποσοστό 12,1% δεν εφαρμόζονταν.

Από τα πιο πάνω στοιχεία, προκύπτει ότι 98 τουλάχιστον αιφνιδιαστικές επισκέψεις δεν είχαν καταχωριστεί από τους λειτουργούς της Αρχής στο μηχανογραφημένο σύστημα προγραμμάτων ΣΥΠΡΟ. Επιπρόσθετα, λόγω της μη έγκαιρης ενημέρωσης των φακέλων των προγραμμάτων, καθώς και του μηχανογραφημένου συστήματος της Αρχής ΣΥΠΡΟ, για αναβολή της εφαρμογής κάποιων προγραμμάτων, διαπιστώθηκε ότι διενεργούνται, αχρείαστα, από τον Ανάδοχο ο οποίος δεν ενημερώνεται έγκαιρα για την αναβολή, αιφνιδιαστικές επισκέψεις εφαρμογής αυτών των προγραμμάτων.

Απαντώντας η Πρόεδρος της Αρχής, μας ανέφερε ότι όλες οι αιφνιδιαστικές επισκέψεις έχουν πλέον καταχωριστεί.

(γ) Ενώ διαπιστώθηκαν και πάλι περιπτώσεις προγραμμάτων που δεν εφαρμόζονταν ή δεν εφαρμόζονταν σύμφωνα με την εγκριθείσα προδιαγραφή, η έγκριση δεν αποσύρθηκε, αλλά ούτε και είχε γίνει οποιαδήποτε άλλη ενέργεια εκ μέρους της Αρχής, παρόλο ότι πέρασαν πολλοί μήνες από τη διεξαγωγή τους. Σε ορισμένες δε περιπτώσεις διαπιστώθηκε ότι όχι μόνο δεν αποσύρθηκε η έγκριση, αλλά καταβλήθηκε και η επιχορήγηση ή είχε ετοιμαστεί διατακτικό για πληρωμή, ακόμη και σε περιπτώσεις που η αλλαγή/αναβολή προγράμματος γνωστοποιήθηκε στην Αρχή μετά την αιφνιδιαστική επίσκεψη του Ανάδοchu.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι οι έλεγχοι αυτοί αποτελούν το μοναδικό εργαλείο που έχει η Αρχή για την επιβεβαίωση της υλοποίησης ενός προγράμματος, με βάση τους εγκριθέντες όρους, δεδομένου μάλιστα ότι οι αιτήσεις για την καταβολή χορηγήματος υποβάλλονται μετά τη λήξη του προγράμματος και επομένως, ο έλεγχος κατά τη διεξαγωγή του προγράμματος, ως αποδεικτικό στοιχείο της υλοποίησης του, καθίσταται ουσιαστικής σημασίας. Εκφράσαμε επίσης την άποψη ότι η Αρχή οφείλει όπως λαμβάνει μέτρα στις περιπτώσεις που διαπιστώνονται παρατυπίες, όπως η απόσυρση της έγκρισης και η προώθηση διοικητικών κυρώσεων σε βάρος εκείνων που παρατυπούν. Σε αντίθετη περίπτωση, τόσο η εφαρμογή της σύμβασης, όσο και η παρακολούθηση της υλοποίησής της, καθίστανται άνευ αντικειμένου.

Απαντώντας η Πρόεδρος της Αρχής, μας ανέφερε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρία του, ημερ. 5.3.2012, ενέκρινε το «Πλαίσιο Πολιτικής και Διαδικασιών για Χειρισμό Ευρημάτων Επιτόπιων Ελέγχων Εφαρμογής Προγραμμάτων Κατάρτισης», το οποίο καθορίζει τις ενέργειες/μέτρα που θα λαμβάνονται ανάλογα με τη σοβαρότητα τυχόν αποκλίσεων από τους όρους του σχετικού Οδηγού Πολιτικής και Διαδικασιών που διαπιστώνονται κατά τους ελέγχους.

Καταβολή ενισχύσεων για προγράμματα που οργανώνονται από Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, οι ενισχύσεις που καταβλήθηκαν στις Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις, οι οποίες, βάσει νομοθεσίας, εκπροσωπούνται με μέλη τους στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, ανέρχονται, για τα τελευταία 13 χρόνια, στο ποσό των €13.659.793 και, ενώ αποτελούν κατά μέσο όρο το 3,5% του συνόλου των Ιδρυμάτων Κατάρτισης, απορροφούν επιχορηγήσεις σε ποσοστό περίπου 20% του συνόλου των επιχορηγήσεων σε Ιδρύματα.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε και πάλι την άποψη ότι, εφόσον η συμμετοχή των εκπροσώπων Εργοδοτικών και Εργατικών Οργανώσεων στο Διοικητικό Συμβούλιο προβλέπεται στον περί Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Νόμο και κρίνεται από την Αρχή ότι είναι επιβεβλημένη, θα έπρεπε να προβληματίσει σοβαρά την Αρχή η σύγκρουση συμφερόντων που, κατά τη γνώμη μας, υφίσταται, εξαιτίας του γεγονότος ότι οι Οργανώσεις αυτές λαμβάνουν μέρος στη λήψη αποφάσεων για την πολιτική χορηγιών και όρων και προϋποθέσεων λειτουργίας των Σχεδίων της Αρχής, ενώ ταυτόχρονα δραστηριοποιούνται ως Ιδρύματα Κατάρτισης και οργανώνουν προγράμματα που επιχορηγούνται από την Αρχή.

Υποβολή αποδεικτικών στοιχείων για καταβολή χορηγήματος, σε σχέση με μονοεπιχειρησιακά προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης στην Κύπρο. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, στη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου, ημερ. 3.4.2006, αποφασίστηκε όπως, για τα πιο πάνω προγράμματα, όταν ελλείπουν στοιχεία από το παρουσιολόγιο ή ακόμα και όταν δεν έχει υποβληθεί το παρουσιολόγιο μαζί με την αίτηση για καταβολή χορηγήματος, παραχωρείται προθεσμία ενός μηνός για την υποβολή νέου παρουσιολογίου, πλήρως συμπληρωμένου και υπογραμμένου από όλα τα μέρη, ανεξάρτητα από την τελευταία ημερομηνία υποβολής της αίτησης για καταβολή χορηγήματος.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τη γνώμη ότι με την πιο πάνω απόφαση ανατρέπεται η γνωστοποιημένη σε όλους πολιτική της Αρχής, όσον αφορά στις προϋποθέσεις για καταβολή χορηγήματος, σύμφωνα με τις οποίες για να καταστεί δυνατή η καταβολή του χορηγήματος θα πρέπει να υποβάλλονται, μαζί με την αίτηση, σωστά συμπληρωμένα όλα τα έντυπα/δικαιολογητικά μέσα στα προκαθορισθέντα χρονικά πλαίσια.

Έχοντας υπόψη ότι το παρουσιολόγιο αποτελεί πολύ σημαντικό αποδεικτικό στοιχείο για την καταβολή του χορηγήματος, το οποίο πρέπει να συμπληρώνεται κατά τον χρόνο εφαρμογής του προγράμματος και όχι εκ των υστέρων, εισηγηθήκαμε όπως επανεξεταστεί η πιο πάνω απόφαση, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η πολιτική της Αρχής, η οποία γνωστοποιείται σε όλες τις επιχειρήσεις και τα Ιδρύματα Κατάρτισης, πρέπει να είναι ομοιόμορφη για όλα τα σχέδια που εφαρμόζει η Αρχή.

Η Πρόεδρος της Αρχής επανέλαβε τη θέση ότι το όλο θέμα θα επανεξεταστεί κατά τη διάρκεια κριτικής θεώρησης του τρόπου λειτουργίας της Αρχής, στο πλαίσιο της ετοιμασίας του Στρατηγικού Προγραμματισμού της για την περίοδο 2014-2020, που στη βάση καθορισμένου χρονοδιαγράμματος θα αρχίσει περί τα τέλη του 2012. Ωστόσο, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το θέμα δεν αφορά στον Στρατηγικό Προγραμματισμό και εξακολουθεί να πιστεύει ότι αυτό πρέπει να επανεξεταστεί τάχιστα, αφού ο τρόπος χειρισμού του υπονομεύει τη διακηρυγμένη πολιτική χορηγιών της Αρχής, σύμφωνα με την οποία όλα τα αποδεικτικά στοιχεία θα πρέπει να υποβάλλονται μέσα στα προκαθορισμένα χρονικά πλαίσια.

Μη τήρηση των χρονικών προθεσμιών που καθορίζονται στους Οδηγούς Πολιτικής και Διαδικασιών των διαφόρων Σχεδίων της Αρχής-Έγκριση παρεκκλίσεων από τον Γενικό Διευθυντή. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες μας Εκθέσεις, στις συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου, ημερ. 6.4.2009 και 1.6.2009, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως παραχωρήσει τη δυνατότητα στη Γενική Διεύθυνση:

- (α) Να εγκρίνει εκπρόθεσμες αιτήσεις για εφαρμογή Μονοεπιχειρησιακών Προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης, εκεί όπου τεκμηριώνεται, κατά την κρίση της, ανάγκη για άμεση εφαρμογή προγραμμάτων.
- (β) Να εγκρίνει εκπρόθεσμες αιτήσεις για καταβολή χορηγήματος και μάλιστα με αναδρομική ισχύ, εκεί όπου, κατά την κρίση της, τεκμηριώνεται το δικαιολογημένο της απόκλισης από τις καθοριζόμενες στους Οδηγούς Πολιτικής και Διαδικασιών χρονικές προθεσμίες.

Με βάση την πιο πάνω απόφαση, για τις περιόδους Απριλίου-Δεκεμβρίου 2009, Ιανουαρίου-Ιουνίου 2010 και Ιουλίου 2010-Ιουνίου 2011, εγκρίθηκαν 166, 89 και 84 εκπρόθεσμες αιτήσεις, αντίστοιχα, για έγκριση εφαρμογής προγράμματος και 9, 14 και 77 εκπρόθεσμες αιτήσεις για καταβολή χορηγήματος για την κάθε περίοδο.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η παραχώρηση της πιο πάνω δυνατότητας έρχεται σε αντίθεση με την καθορισμένη πολιτική της Αρχής, αλλά και με τον ίδιο τον Νόμο της Αρχής, η οποία, κατά την εξέταση των αιτήσεων, οφείλει να τηρεί τους όρους και προϋποθέσεις που η ίδια θέτει στους Οδηγούς Πολιτικής και Διαδικασιών που εκδίδει για ενημέρωση κάθε εργοδότη/επιχείρησης/ιδρύματος ή οργανισμού κατάρτισης ή άλλου ενδιαφερόμενου προσώπου.

Η τήρηση των καθορισμένων χρονικών προθεσμιών αποτελεί απαραίτητο μέτρο για τη διασφάλιση της αντικειμενικότητας, της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των επιχειρήσεων ή συνεργατών και ενισχύει την παρακολούθηση και τον έλεγχο της χορηγίας, καθώς και την παρακολούθηση των ειλημμένων υποχρεώσεων της Αρχής.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την επανεξέταση των πιο πάνω αποφάσεων, καθώς και την εξέταση του θέματος της θέσπισης Κανονισμών για την καταβολή χορηγημάτων σε εργοδότες ή εργοδοτούμενους, ώστε να ρυθμιστεί και το θέμα του χρόνου και του τρόπου υποβολής των αιτήσεων και της εξέτασής τους και σε περίπτωση που η Αρχή επιθυμεί να παραχωρήσει στον Γενικό Διευθυντή την εξουσία για έγκριση εκπρόθεσμων αιτήσεων, τότε η δυνατότητα αυτή θα πρέπει να συμπεριληφθεί στους εν λόγω Κανονισμούς, θέτοντας συγκεκριμένους όρους και χρονικά πλαίσια.

Όπως μας πληροφόρησε η Πρόεδρος της Αρχής, το όλο θέμα θα επανεξεταστεί κατά τη διάρκεια κριτικής θεώρησης του τρόπου λειτουργίας της Αρχής, στο πλαίσιο της ετοιμασίας του Στρατηγικού Προγραμματισμού της για την περίοδο 2014-2020. Η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να θεωρεί ότι το θέμα δεν αφορά στον Στρατηγικό Προγραμματισμό για να παραπεμφθεί για επίλυση σε τρία χρόνια, αλλά θα πρέπει να ρυθμιστεί τάχιστα.

Μηχανισμός εξέτασης ενστάσεων/παραπόνων από ενδιαφερόμενους/συνεργάτες της Αρχής, για αποφάσεις σχετικά με προγράμματα/δράσεις κατάρτισης. Στις προηγούμενες μας Εκθέσεις αναφέρθηκε ότι, σε συνεδρία, ημερ. 18.1.2010, το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε εισήγηση του Γενικού Διευθυντή για την καθιέρωση μηχανισμού εξέτασης ενστάσεων/παραπόνων από ενδιαφερόμενους/συνεργάτες της Αρχής, για αποφάσεις που λήφθηκαν από την Αρχή σχετικά με προγράμματα/δράσεις κατάρτισης και του παραχώρησε τη δυνατότητα να αποφασίζει ο ίδιος τελεσίδικα σχετικά με την απόρριψη ή την αποδοχή κάθε ένστασης/παραπόνου, αφού μελετήσει την ένσταση/παράπονο, καθώς και την Έκθεση Γεγονότων που θα υποβάλλει σ' αυτόν ο αρμόδιος υπάλληλος που χειρίστηκε την υπόθεση και έλαβε την σχετική απόφαση. Σημειώνεται ότι μέχρι τη λήψη της πιο πάνω απόφασης, ενστάσεις/παράπονα εξετάζονταν από τους ιεραρχικά ανώτερους του εκάστοτε λειτουργού που είχε λάβει την αρχική απόφαση, φθάνοντας σε ορισμένες περιπτώσεις μέχρι το επίπεδο του Γενικού Διευθυντή. Υπήρχε δηλαδή και προηγουμένως μηχανισμός εξέτασης ενστάσεων/παραπόνων με τις απαραίτητες όμως ασφαλιστικές δικλίδες.

Με την τελευταία απόφαση όλες οι ενστάσεις/παράπονα εξετάζονται πλέον απευθείας από τον Γενικό Διευθυντή, του οποίου η απόφαση είναι τελεσίδικη, χωρίς να διέλθουν από τα διάφορα στάδια εξέτασης, όπως γινόταν προηγουμένως.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως επανεξεταστεί η πιο πάνω απόφαση.

Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης - Έκτακτο Σχέδιο Επιμόρφωσης Ανέργων. Στις προηγούμενες μας Εκθέσεις αναφέρθηκε ότι το νέο αυτό Σχέδιο εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής στις 23.2.2009, αρχικά για ένα χρόνο, στις 8.2.2010 εγκρίθηκε παράτασή του μέχρι τις 30.6.2011 και στις 19.9.2011 εγκρίθηκε περαιτέρω παράταση με αναδρομική ισχύ από 1.7.2011 μέχρι τις 31.12.2012.

Για το Σχέδιο αυτό, το οποίο τέθηκε σε ισχύ από 1.3.2009, δαπανήθηκε κατά το 2009 ποσό ύψους €1.257.346, για την υλοποίηση 74 προγραμμάτων και συμμετοχή 1.060 ανέργων και κατά το 2010 δαπανήθηκε €1.776.644 για την υλοποίηση 93 προγραμμάτων και συμμετοχή 1.488 ανέργων.

Για το πιο πάνω Σχέδιο, η Αρχή καταβάλλει στο ΚΕΠΑ και στο ΑΞΙΚ, το ποσό των €10 ανά ώρα κατάρτισης ανά καταρτισθέντα για την υλοποίηση των προγραμμάτων και €8 ανά ώρα κατάρτισης στους καταρτιζομένους, καθώς και τις σχετικές εισφορές στα Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Κοινωνικής Συνοχής και την ασφάλεια των συμμετεχόντων για την περίοδο παρακολούθησης.

Έχοντας υπόψη ότι για την εξασφάλιση υπηρεσιών για την οργάνωση και υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης για ανέργους για τα συγχρηματοδοτούμενα σχέδια από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο για «Εκμάθηση αγγλικών» και «Εκμάθηση/χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών», η Αρχή εξασφάλισε, μετά από ζήτηση προσφορών, τιμές μεταξύ €1,95 - €3,95 ανά ώρα κατάρτισης ανά καταρτισθέντα, ανάλογα με την περιοχή, η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι θεωρεί το ποσό των €10 ανά ώρα κατάρτισης ανά καταρτισθέντα υπερβολικά ψηλό και παρατήρησε ότι:

(α) Η Αρχή έλαβε την πιο πάνω απόφαση, χωρίς έρευνα της αγοράς για τέτοιου είδους υπηρεσίες. Σημειώνεται ότι το 62% των προγραμμάτων αφορούσε σε εκμάθηση ελληνικών και βασικές δεξιότητες χρήσης ηλεκτρονικών υπολογιστών.

(β) Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων τόνισε την ανάγκη διασφάλισης από πλευράς της Αρχής ότι η αποζημίωση που παρέχεται στο ΚΕΠΑ και στο ΑΞΙΚ δεν θα υπερβαίνει τις τιμές της αγοράς, ωστόσο η Αρχή δεν φαίνεται να διασφάλισε ότι δεν υπάρχει υπεραποζημίωση στο ΚΕΠΑ και στο ΑΞΙΚ.

(γ) Κατά τον χρόνο της απόφασης για μη προκήρυξη προσφορών και ανάθεση στο ΚΕΠΑ και στο ΑΞΙΚ της υλοποίησης των προγραμμάτων, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής ήταν και ο Διευθυντής του ΚΕΠΑ.

Η Πρόεδρος της Αρχής, σε σχετική επιστολή, ημερ. 3.10.2011, μας ανέφερε ότι έγιναν επαφές με τα συνεργαζόμενα Ιδρύματα Κατάρτισης για εξέταση του όλου θέματος και προώθηση των ενδεικνυόμενων αλλαγών, με σκοπό την αποφυγή καταβολής υπεραποζημίωσης για την υλοποίηση των προγραμμάτων. Μας ανέφερε επίσης ότι περί τα τέλη Δεκεμβρίου 2010 αναστάληκε η καταβολή αποζημίωσης στα εν λόγω Ιδρύματα και ότι με βάση προκαταρκτικούς υπολογισμούς του κόστους των προγραμμάτων που εφάρμοσε το ΚΕΠΑ μέχρι τον Αύγουστο 2010 και το ΑΞΙΚ μέχρι τον Δεκέμβριο 2010, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία κοστολόγησης που δόθηκαν από τα Ιδρύματα, υπήρξε υπεραποζημίωση περίπου €507.000 προς το ΚΕΠΑ και €66.000 προς το ΑΞΙΚ. Όπως επίσης αναφέρεται, το όλο θέμα τέθηκε ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής στις 19.9.2011, το οποίο αποφάσισε, μεταξύ άλλων, την προώθηση διακανονισμού της διαφοράς που θα προκύψει, αφού υπολογιστεί το συνολικό ποσό της υπεραποζημίωσης, στη βάση πλαισίου κοστολόγησης που θα συμφωνηθεί και οριστικοποιηθεί με κάθε Ίδρυμα, τη διαφοροποίηση της Πολιτικής Χορηγιών που αφορά στην επιχορήγηση των φορέων υλοποίησης των προγραμμάτων και την παράταση του Σχεδίου με αναδρομική ισχύ από 1.7.2011 μέχρι 31.12.2012.

Σε νέα της επιστολή, ημερ. 14.5.2012, η Πρόεδρος μάς ανέφερε, σχετικά με τον διακανονισμό της διαφοράς, ότι το ΚΕΠΑ και το ΑΞΙΚ, με επιστολές τους, ημερ. 23.2.2012 και 28.2.2012, αντίστοιχα, ενημέρωσαν την Αρχή ότι η θέση του Υπουργείου Οικονομικών στο θέμα αυτό είναι ότι η Αρχή πρέπει να τηρήσει τις πρόνοιες της συμφωνίας και να προχωρήσει στην εξόφληση του οφειλόμενου ποσού. Μας ανέφερε επίσης ότι το θέμα θα τίθετο στο Διοικητικό Συμβούλιο για λήψη απόφασης επί του πρακτέου. Η Υπηρεσία μας ζήτησε να ενημερωθεί για τυχόν εξελίξεις.

Απαντώντας η Πρόεδρος, μας πληροφόρησε ότι το θέμα του διακανονισμού της διαφοράς βρίσκεται ενώπιον του Γενικού Διευθυντή Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, για εξέταση, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών, της δυνατότητας συμβιβαστικής διευθέτησης της διαφοράς.

Μονοεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης στο εξωτερικό. Στις προηγούμενες μας Εκθέσεις αναφέρθηκε ότι, σύμφωνα με οδηγίες που δόθηκαν, όταν διαπιστώνεται ελλιπής συμμετοχή στα πιο πάνω προγράμματα, τότε θα εξετάζονται ανάλογα τα δεδομένα της κάθε περίπτωσης, καθώς και το ποσοστό της ελλιπούς συμμετοχής και θα αποφασίζεται κατά πόσο θα επιχορηγείται το πρόγραμμα ή όχι.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι με την εφαρμογή των πιο πάνω οδηγιών παραβιάζεται η διακηρυγμένη και γνωστοποιημένη πολιτική της Αρχής, σύμφωνα με την οποία «Η Αρχή δεν αποδέχεται αλλαγές που γίνονται,

χωρίς την εκ των προτέρων έγκρισή της και αν υπάρξουν τέτοιες αλλαγές δεν θα είναι δυνατή η καταβολή χορηγήματος στον εργοδότη».

Διαπιστώθηκε και πάλι ότι με διάφορες αποφάσεις παραβιάζεται η Πολιτική Χορηγιών της Αρχής, η οποία περιγράφεται στον Οδηγό Πολιτικής και Διαδικασιών των Μονοεπιχειρησιακών Προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης στο εξωτερικό, ο οποίος εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής και τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

Στην απάντησή της, η Πρόεδρος της Αρχής επανέλαβε τη θέση ότι το όλο θέμα θα επανεξεταστεί κατά τη διάρκεια κριτικής θεώρησης του τρόπου λειτουργίας της Αρχής, στο πλαίσιο της ετοιμασίας του Στρατηγικού Προγραμματισμού της για την περίοδο 2014-2020.

Ασφάλεια μηχανογραφικών συστημάτων. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενή μας Έκθεση, μετά από σχετικό έλεγχο που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας, αναφορικά με την ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων της Αρχής, προέκυψαν κάποιες ελλείψεις και αδυναμίες, που αφορούσαν κυρίως στη διαδικασία έγκρισης και διαχείρισης κωδικών πρόσβασης, δικαιώματα πρόσβασης χρηστών, καταστάσεις ελέγχου πρόσβασης (log files), καταστάσεις/μητρώα καταγραφής και επίλυσης προβλημάτων, σχέδιο αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών, δημιουργία εφεδρικών αντιγράφων (backups) κ.ά. Αρκετές από αυτές τις αδυναμίες και ελλείψεις είχαν διαγνωσθεί και από ιδιωτικό ελεγκτικό όικο, ο οποίος παρείχε υπηρεσίες εσωτερικού ελεγκτή προς την Αρχή. Παρόλο που τα ευρήματα του ελεγκτικού οίκου παρουσιάστηκαν σε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής στις 4.5.2009, το οποίο έδωσε οδηγίες στη Γενική Διεύθυνση όπως τα μελετήσει και ακολούθως ετοιμάσει και θέσει ενώπιον του Συμβουλίου, σχετικό Σχέδιο Δράσης με συγκεκριμένες προτάσεις, εντούτοις, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν είχε γίνει οποιαδήποτε ολοκληρωμένη ενέργεια, παρά μόνο επίλυση κάποιων επιμέρους ζητημάτων, ενώ η επίλυση των υπολοίπων δρομολογείται, όπως πληροφορηθήκαμε, μέσω των αναμενόμενων νέων έργων πληροφορικής που θα γίνουν.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε να ενημερωθεί για τους λόγους της καθυστέρησης αυτής, καθώς επίσης και για τυχόν εξελίξεις.

Η Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι, μέχρι τη συνολική αντιμετώπιση των θεμάτων ασφάλειας, τόσο οι παρατηρήσεις/εισηγήσεις του εσωτερικού ελεγκτή, όσο και οι δικές μας υποδείξεις επί του θέματος, έχουν καταγραφεί και προωθούνται κατά προτεραιότητα. Μας ανέφερε επίσης ότι κάποια επιμέρους ζητήματα έχουν υλοποιηθεί και ότι ορισμένα άλλα αναμένεται να επιλυθούν με την υλοποίηση σχετικών συμβάσεων που έχουν ήδη συναφθεί και με την κατάρτιση αρμόδιων λειτουργών της Αρχής.

Έκτακτο Σχέδιο Στήριξης της Απασχόλησης με Εξατομικευμένη Κατάρτιση Ανέργων στις Επιχειρήσεις. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενή μας Έκθεση, το εν λόγω νέο Σχέδιο, το οποίο αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης στην αγορά εργασίας της Κύπρου, εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής στις 28.9.2009, με διάρκεια (για υποβολή αιτήσεων) αρχικά από 1.10.2009 μέχρι 31.12.2010 και στις 13.12.2010 εγκρίθηκε παράτασή του μέχρι τις 31.12.2011. Για το πιο πάνω Σχέδιο, η Αρχή καταβάλλει χορήγημα στον εργοδότη, έναντι των δαπανών που επωμίζεται για την παροχή εργασιακής πείρας και πρακτικής κατάρτισης σε νεοπροσληφθέντα καταρτιζόμενο μέσα στην επιχείρηση/οργανισμό, για 3 ή 6 μήνες, το οποίο δεν μπορεί να υπερβεί το ανώτατο ποσό επιχορήγησης ύψους €1.600 τον μήνα.

Από τον έλεγχο του Σχεδίου διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:

(α) Κατά το 2010 δαπανήθηκε συνολικό ποσό ύψους €2.115.228 για 400 συμμετοχές. Σύμφωνα με στοιχεία του μηχανογραφημένου συστήματος ΣΥΠΡΟ, κατά το 2010 εγκρίθηκαν συνολικά 1.369 αιτήσεις για συμμετοχή, με υπολογιζόμενο ύψος χορηγήματος €5.176.627, ενώ προϋπολογίστηκε ποσό μόνο €1.450.000. Δηλαδή το ποσό των εγκρίσεων υπερέβηκε κατά 257% το ποσό που προϋπολογίστηκε.

(β) Δεν συμπεριελήφθηκαν στο Σχέδιο σημαντικοί, κατά τη γνώμη μας, όροι συμμετοχής, που να διασφαλίζουν ότι δεν θα γίνεται κατάχρηση του Σχεδίου, όπως μη δυνατότητα εργοδότησης συγγενών,

καθορισμός ανώτατου αριθμού συμμετοχών και υποχρέωση του εργοδότη για εργοδότηση πέραν της επιχορηγούμενης περιόδου.

(γ) Εντοπίστηκαν περιπτώσεις επιχειρήσεων για τις οποίες εγκρίθηκε η συμμετοχή τους στο Σχέδιο με αρκετούς καταρτιζόμενους και υψηλή υπολογιζόμενη δαπάνη, σε μια δε περίπτωση οι καταρτιζόμενοι έφτασαν τους 27, με υπολογιζόμενη δαπάνη €183.159.

(δ) Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις ανέργων που προσλήφθηκαν σε θέσεις εργασίας που ήταν συναφείς με τις μέχρι τότε γνώσεις και πείρα τους, όπου εγκρίθηκε περίοδος κατάρτισης 6 μηνών, αντί 3 μηνών, σε αντίθεση με την πολιτική της Αρχής για το εν λόγω Σχέδιο, καθώς επίσης και περιπτώσεις όπου εργοδότες τερμάτισαν την απασχόληση των καταρτιζομένων σε μικρό διάστημα μετά τη λήξη της περιόδου κατάρτισής τους ή ταυτόχρονα με τη λήξη της περιόδου.

Ζητήσαμε τις απόψεις της Αρχής για τις πιο πάνω διαπιστώσεις μας και εισηγηθήκαμε όπως, για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου του Προϋπολογισμού, αλλά και των δραστηριοτήτων της Αρχής, τεθούν, το συντομότερο δυνατόν, τέτοιες ασφαλιστικές δικλίδες που να διασφαλίζουν ότι οι εγκρίσεις εφαρμογής όλων των προγραμμάτων της Αρχής παραχωρούνται στα πλαίσια του ετήσιου εγκεκριμένου Προϋπολογισμού.

Όπως μας πληροφόρησε η Πρόεδρος της Αρχής, έχουν προχωρήσει στην εγκαθίδρυση και λειτουργία «Μηχανισμού Παρακολούθησης και Ελέγχου Εγκρίσεων και Αποθεματικού», με σκοπό την αποτελεσματική παρακολούθηση των εγκρίσεων που δίνονται, ώστε να διασφαλίζεται ότι αυτές δεν δημιουργούν υπέρμετρες οικονομικές δεσμεύσεις για την Αρχή και ταυτόχρονα ότι το στρατηγικό χρηματικό απόθεμα δεν μειώνεται κάτω από το όριο των €12,5 εκ. που αποφάσισε το Διοικητικό Συμβούλιο στις 6.6.2011. Μας ανέφερε επίσης ότι η μέχρι σήμερα λειτουργία του Σχεδίου αποτιμάται θετικά, όπως προκύπτει και από ανεξάρτητη μελέτη που έγινε για αξιολόγηση των επιδράσεών του, ενώ τα διάφορα προβλήματα που διαπιστώθηκαν στη λειτουργία του Σχεδίου, καθώς και οι παρατηρήσεις/σχόλια της Υπηρεσίας μας, απασχόλησαν το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, το οποίο αποφάσισε αλλαγές/τροποποιήσεις στο εν λόγω Σχέδιο, με ισχύ από 1.3.2012.

Σχέδιο «Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης Συνδικαλιστικών Στελεχών». Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη μας Έκθεση, σύμφωνα με το Σχέδιο αυτό, η Αρχή παρέχει οικονομική βοήθεια, με τη μορφή επιχορήγησης, έναντι των δαπανών που έχουν επωμιστεί τα Κέντρα Συνδικαλιστικής Κατάρτισης για την οργάνωση και εφαρμογή προγραμμάτων για άτομα που κατέχουν συνδικαλιστικά αξιώματα σε Σωματεία, Συντεχνίες και Οργανώσεις Εργαζομένων και όχι για απλά μέλη. Το ποσό που παρέχεται υπολογίζεται με βάση τον αριθμό των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα, την εγκεκριμένη διάρκεια του προγράμματος και το ωριαίο ποσό επιχορήγησης ανά συμμετέχοντα.

Η δαπάνη για το 2011 ανήλθε στο ποσό των €541.669 για 146 προγράμματα και 4.491 συμμετοχές, σε σύγκριση με €735.787 για 183 προγράμματα και 5.501 συμμετέχοντες για το 2010, δηλαδή σημειώθηκε μείωση ύψους €194.118 ή ποσοστό 26,4%.

Από τον έλεγχο του εν λόγω Σχεδίου παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

(α) Η συνδικαλιστική ιδιότητα των συμμετεχόντων δεν μπορεί να εξακριβωθεί με τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται και ως εκ τούτου δεν μπορεί να βεβαιωθεί ότι είναι δικαιούχοι, με βάση τις πρόνοιες του Σχεδίου.

(β) Κατά τους αιφνιδιαστικούς ελέγχους εφαρμογής προγραμμάτων που διενεργήθηκαν το 2010, διαπιστώθηκαν προβλήματα στα πιο πάνω προγράμματα, που αφορούσαν κυρίως στη μη εφαρμογή τους ή στη μη εφαρμογή τους σύμφωνα με την εγκριθείσα προδιαγραφή.

(γ) Ο αριθμός των συμμετεχόντων είναι συνήθως μεγάλος (25-50), με επακόλουθο η επιχορήγηση να είναι υψηλή.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως επανεξεταστεί το Σχέδιο αυτό και μελετηθεί το ενδεχόμενο της καταβολής της οικονομικής βοήθειας, έναντι των δαπανών για την οργάνωση και εφαρμογή του προγράμματος, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συμμετεχόντων.

Όπως μας πληροφόρησε η Πρόεδρος της Αρχής, η θέση τους παραμένει η ίδια, δηλαδή ότι το όλο θέμα θα επανεξεταστεί κατά τη διάρκεια κριτικής θεώρησης του τρόπου λειτουργίας της Αρχής, στο πλαίσιο της ετοιμασίας του Στρατηγικού Προγραμματισμού της για την περίοδο 2014-2020.

Παρατηρήσεις/εισηγήσεις επί των εγγράφων προσφορών. Με βάση τις διατάξεις της νομοθεσίας, η Αρχή, ως Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου, έχει υποχρέωση να κοινοποιεί στην Υπηρεσία μας τα έγγραφα των διαγωνισμών ταυτόχρονα με την προκήρυξη τους, συνοδευόμενα με αντικειμενική εκτίμηση δαπάνης. Σκοπός των πιο πάνω διατάξεων είναι να παρέχεται η δυνατότητα στην Υπηρεσία μας να εξασκεί προληπτικό έλεγχο. Σε αρκετές περιπτώσεις, η Υπηρεσία μας διατύπωσε παρατηρήσεις/απόψεις/εισηγήσεις επί των προνοιών των εγγράφων προσφορών της Αρχής, με σκοπό την τροποποίησή τους, ώστε αφενός να συνάδουν με τη νομοθεσία και τις εγκυκλίους της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (ΑΑΔΣ) και αφετέρου να παρέχουν τη δυνατότητα συμμετοχής σε ικανοποιητικό αριθμό οικονομικών φορέων σε κάθε διαγωνισμό και κατ' επέκταση να διασφαλίζουν την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού και την εξασφάλιση καλύτερων τιμών.

Η Αρχή, ωστόσο, σε μερικές περιπτώσεις δεν είχε υιοθετήσει τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας για διεύρυνση της συμμετοχής, με αποτέλεσμα την ακύρωση διαγωνισμών, αφού τελικά δεν είχαν υποβληθεί προσφορές που να ικανοποιούσαν τις προϋποθέσεις/κριτήρια συμμετοχής που είχε θέσει η Αρχή. Ενδεικτικά αναφέρονται οι διαγωνισμοί αρ. 49/2011, αρ. 19/2012 και αρ. 28/2012 για την εξασφάλιση υπηρεσιών για τη Διοργάνωση Προγραμμάτων Κατάρτισης για τους Εσωτερικούς και Εξωτερικούς Εξεταστές και Επαληθευτές, στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου Εγκαθίδρυση και Λειτουργία Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων στην Κύπρο, οι οποίοι αφορούσαν στο ίδιο αντικείμενο. Κατά την προκήρυξη των διαγωνισμών αρ. 49/2011 και αρ. 19/2012, είχαμε εκφράσει επιφυλάξεις για την ευρύτητα συμμετοχής και, ως εκ τούτου, ζητήσαμε από τον Γενικό Διευθυντή, όπως μας πληροφορήσει κατά πόσο οι πρόνοιες/απαιτήσεις των εγγράφων των πιο πάνω διαγωνισμών και συγκεκριμένα οι προϋποθέσεις δικαιώματος συμμετοχής που είχαν τεθεί, επέτρεπαν τη συμμετοχή ικανοποιητικού αριθμού οικονομικών φορέων στον διαγωνισμό, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι από την εμπειρία και την πληροφόρηση που είχαν, υπήρχαν αρκετοί οικονομικοί φορείς με σημαντική εμπειρία και τεχνογνωσία στο αντικείμενο του διαγωνισμού και ως εκ τούτου εκτιμούσαν ότι υπήρχαν οι συνθήκες ανάπτυξης υγιούς ανταγωνισμού.

Τελικά και οι δύο πιο πάνω διαγωνισμοί ακυρώθηκαν, επειδή δεν είχαν υποβληθεί προσφορές, οι οποίες να ικανοποιούσαν τις πιο πάνω προϋποθέσεις/κριτήρια συμμετοχής.

Ωστόσο, στον μετέπειτα διαγωνισμό με αρ. 28/2012, ο οποίος είχε προκηρυχθεί για το ίδιο αντικείμενο, με εκτίμηση δαπάνης €313.000 πλέον ΦΠΑ, διαπιστώθηκε ότι είχαν περιληφθεί οι ίδιες ακριβώς απαιτήσεις/πρόνοιες. Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε τον Αύγουστο 2012 από τον Γενικό Διευθυντή της Αρχής, όπως μας πληροφορήσει τους λόγους για τους οποίους η Αρχή δεν είχε προχωρήσει στην τροποποίησή τους.

Τον Σεπτέμβριο 2012, ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι οι διαπιστώσεις μας ήταν ορθές, ωστόσο η Αρχή, παρά τις όποιες δυσκολίες παρουσιάζονταν, επιθυμούσε να παραμείνει σταθερή στα ψηλά ποιοτικά επίπεδα για ένα τέτοιο πρωτοποριακό έργο, γι' αυτό διατηρούσε αφενός τις απόψεις της και επέμενε, αφετέρου ότι τα έγγραφα του διαγωνισμού εξασφάλιζαν τη συμμετοχή ικανοποιητικού αριθμού οικονομικών φορέων, με βάση την πληροφόρηση που είχαν για οικονομικούς φορείς σε κράτη μέλη με σημαντική εμπειρία και τεχνογνωσία στο αντικείμενο της σύμβασης, καθώς και στο μέχρι τότε ενδιαφέρον το οποίο είχε επιδειχθεί από οικονομικούς φορείς για προμήθεια των εγγράφων προσφοράς.

Σημειώνεται ωστόσο ότι, τις ίδιες με τις πιο πάνω απόψεις είχε εκφράσει ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής, απαντώντας στις παρατηρήσεις μας για τους δύο προηγούμενους διαγωνισμούς, οι οποίοι ακυρώθηκαν.

Τελικά, στα πλαίσια του διαγωνισμού με αρ. 28/2012 υποβλήθηκαν 3 προσφορές, οι 2 από τις οποίες δεν ικανοποιούσαν – πέραν των άλλων αποκλίσεων που παρουσίαζαν – τις προϋποθέσεις/κριτήρια συμμετοχής. Η Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2012 ότι οι 2 προσφοροδότες αποκλείστηκαν κυρίως επειδή απέτυχαν να τεκμηριώσουν ότι διέθεταν τις απαιτούμενες τεχνικές ικανότητες, παρά επειδή

δεν τις διέθεταν. Μετά το άνοιγμα του οικονομικού φακέλου της μοναδικής έγκυρης προσφοράς, διαπιστώθηκε ότι η τιμή της ήταν κατά 16% περίπου χαμηλότερη της εκτίμησης δαπάνης.

Προκήρυξη διαγωνισμών για την αγορά υπηρεσιών. Η Αρχή προκήρυξε αριθμό διαγωνισμών για την αγορά υπηρεσιών (αρ. 12/2011, αρ. 2/2012), οι οποίοι, κατά την άποψή μας, περιελάμβαναν όρους, όπως η υποβολή προσφοράς υπό τύπον τιμής μονάδας για κάθε ανθρωποημέρα (για 240 συνολικά ανθρωποημέρες για περίοδο 12 μηνών) και ο μη σαφής καθορισμός παραδοτέων, οι οποίοι παρέπεμπαν σε έμμεση απασχόληση προσωπικού/πρόσληψη υπαλλήλων, σε αντίθεση με τις πρόνοιες της σχετικής Εγκυκλίου με αρ. 1372 του Υπουργείου Οικονομικών. Οι απόψεις μας είχαν εκφραστεί επανειλημμένως προς την Αρχή με επιστολές μας, η οποία σε απάντηση μάς πληροφόρησε ότι διαφωνούσε με τις πιο πάνω απόψεις μας και επικαλείτο, μεταξύ άλλων, το γεγονός ότι στο πρόσφατο παρελθόν είχαν διενεργηθεί από την Αρχή άλλοι διαγωνισμοί με αντίστοιχους όρους και μέθοδο πληρωμής για συγχρηματοδοτούμενα από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο έργα, για τους οποίους είχαν εξασφαλιστεί τα σχετικά πιστοποιητικά συμβατότητας των διαδικασιών από την ΑΑΔΣ, χωρίς οποιεσδήποτε παρατηρήσεις/σχόλια.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε από την ΑΑΔΣ όπως μας πληροφορήσει κατά πόσο συμφωνούσε με τις απόψεις μας και επίσης κατά πόσο ευσταθούσαν οι ισχυρισμοί της Αρχής, καθώς επίσης κατά πόσο η Αρχή είχε εξασφαλίσει πιστοποιητικά συμβατότητας για τα έγγραφα των πιο πάνω διαγωνισμών.

Τον Αύγουστο 2012, η Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας μάς πληροφόρησε ότι συμφωνούσε πως τα σχετικά έγγραφα της Αρχής έχρηζαν βελτίωσης και, ως εκ τούτου, θα ζητούσε από τον Γενικό Διευθυντή της Αρχής όπως τα τροποποιήσει, για να εκλείψουν οι ασάφειες που είχαν εντοπιστεί. Μας πληροφόρησε επίσης ότι οι διαγωνισμοί με αρ. 12/2011 και 2/2012 δεν αφορούσαν σε συγχρηματοδοτούμενα έργα και ως εκ τούτου δεν απαιτείτο πιστοποιητικό συμβατότητας.

Η Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2012 ότι η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τις εισηγήσεις μας, καθώς και τις απόψεις της ΑΑΔΣ, προχώρησε σε βελτιώσεις/διαφοροποιήσεις συγκεκριμένων όρων των εγγράφων διαγωνισμού που αφορούν στην αγορά υπηρεσιών και συγκεκριμένα:

- (α) Στην απόληψη από τα έγγραφα της πρόνοιας για υποβολή από τους προσφέροντες, τιμής μονάδας ανά ανθρωποημέρα.
- (β) Στην απαίτηση υποβολής από μέρους των προσφερόντων συνολικής αμοιβής ανά έτος για παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών.
- (γ) Στον καθορισμό ελάχιστου αριθμού παραδοτέων ανά χρονική περίοδο και διασύνδεσή τους με την αμοιβή του Αναδόχου.

6.3 ΑΡΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε η Αρχή, ύστερα από έγκρισή μου, σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

Οικονομική κατάσταση.

- (α) **Αποτελέσματα έτους.** Το καθαρό πλεόνασμα για το 2011, πριν από τη φορολογία, ήταν €75,48 εκ. σε σύγκριση με €101,85 εκ. το προηγούμενο έτος.
- (β) **Έσοδα.** Τα έσοδα της Αρχής για το έτος 2011 ανήλθαν σε €926,12 εκ., σε σύγκριση με €810,16 εκ. το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €115,96 εκ. ή 14,3%.
- (γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα της Αρχής ήταν €850,64 εκ., σε σύγκριση με €708,31 εκ. το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €142,33 εκ. ή 20,1%.

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση. Ο Προϋπολογισμός της Αρχής για το 2011 υποβλήθηκε έγκαιρα στον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 4.8.2010 και μετά από διαβουλεύσεις που έγιναν με το Υπουργείο Οικονομικών στάλθηκε στις 24.11.2010 αναθεωρημένος Προϋπολογισμός, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 20.1.2011 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων δυνάμει του άρθρου 3 των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμων στις 27.1.2011, ενώ, με βάση τις διατάξεις των πιο πάνω Νόμων, έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή το αργότερο μέχρι τις 7.10.2010. Ο Προϋπολογισμός ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.3.2011 (Ν.34(II)/2011) και προνοούσε συνολικές δαπάνες ύψους €1.146,8 εκ.

Για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2011 ψηφίστηκαν δωδεκατημόρια. Κατά την περίοδο 1.3.2011 μέχρι 30.3.2011 έγιναν πληρωμές συνολικού ποσού €95.605.161 χωρίς να υπάρχει εγκεκριμένος Προϋπολογισμός και ως εκ τούτου οι πληρωμές δεν ήταν νομοθετικά καλυμμένες.

Ο Πρόεδρος της Αρχής ανέφερε ότι οι πιο πάνω πληρωμές έγιναν για να συνεχιστεί η απρόσκοπτη παροχή ρεύματος προς τους καταναλωτές καθώς επίσης να εκπληρωθούν οι συμβατικές υποχρεώσεις της Αρχής.

(β) Τροποποιητικός Προϋπολογισμός. Στις 21.12.2011 στάλθηκε στο Υπουργείο Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού Τροποποιητικός Προϋπολογισμός που αφορούσε κάλυψη του ελλείμματος στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας που προέκυψε από την έκρηξη στο Μαρί και την καταστροφή του Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού Βασιλικού, καθώς και για την αποκατάσταση και επαναλειτουργία του Σταθμού. Ο Τροποποιητικός Προϋπολογισμός κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 24.5.2012 και εκκρεμεί η έγκρισή του.

(γ) Υπερβάσεις σε Κονδύλια του Προϋπολογισμού. Σε ορισμένα άρθρα εξόδων υπήρξε κατ' αρχήν υπέρβαση των προϋπολογισθέντων ποσών τα οποία όμως καλύπτονται από εξοικονομήσεις σε άλλα άρθρα του ιδίου κεφαλαίου, όπως προβλέπεται από το άρθρο 4 του περί Προϋπολογισμού Νόμου (Ν34(II)/2011). Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο θα πρέπει να ληφθεί σχετική έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) της Αρχής. Επίσης μέσα σε τρεις μήνες από την έγκριση του Δ.Σ. της Αρχής, κατατίθεται από τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων έκθεση που δεικνύει τις περιπτώσεις για τις οποίες δόθηκε τέτοια έγκριση και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες αυτή χορηγήθηκε. Για τις υπερβάσεις του 2010 λήφθηκε απόφαση από το Δ.Σ. της Αρχής στις 7.6.2011 και κατατέθηκε έκθεση ενώπιον της Βουλής στις 5.10.2011.

Οι υπερβάσεις για το 2011 παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Άρθρο	Κονδύλι	Προϋπο- λογισμός €	Πραγματική δαπάνη €	Υπέρβαση €
2-253	Λειτουργία Μηχανοκίνητων Οχημάτων	2.020.000	2.520.746	500.746
2-262	Συντήρηση κτιρίων Διοίκησης	69.000	93.328	24.328
2-263	Αμοιβές Τρίτων	2.931.000	2.991.094	60.094
2-264	Έξοδα Είσπραξης Λογαριασμών	300.000	394.194	94.194
3-310	Εισφορά για Άμυνα	150.000	199.225	49.225
4-502	Βελτίωση Σταθμού Δεκέλειας	700.000	2.642.593	1.942.593
4-520	Αγορά Μηχανοκίνητων Οχημάτων	2.000.000	2.024.073	24.073
4-522	Αγορά Εργαλείων και Οργάνων	500.000	516.867	16.867
2-248	Αγορά Ηλεκτρισμού από Αναν. Πηγές	17.500.000	21.714.444	4.214.444
2-246	Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας από Τρίτους	-	24.508.998	24.508.998
2-247	Ενοικίαση Προσωρινών Μονάδων Παραγωγής	-	16.411.247	16.411.247
4-501	Αποκατάσταση Η/Σ Βασιλικού	-	8.579.269	8.579.269
4-510	Βελτίωση Σταθμού Μονής	-	429.945	429.945

Για τις υπερβάσεις στα Άρθρα 2-246, 2-247, 2-248, 4-501 και 4-510 συνολικό ποσό €58.950.000 συμπεριλήφθηκε στον Τροποποιητικό Προϋπολογισμό ο οποίος όμως μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης δεν έχει εγκριθεί.

Προσωπικό - Μισθοί, επιδόματα, εργοδοτικές εισφορές και σχέδια συντάξεων. Στις 31.12.2011 η Αρχή εργοδοτούσε 2.370 πρόσωπα (2.417 για το 2010). Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές για το 2011 ανήλθαν σε €137,4 εκ., σε σύγκριση με €133,9 εκ. το 2010.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, ο ετήσιος μέσος όρος των δαπανών για το μόνιμο προσωπικό, λαμβάνοντας υπόψη μόνο την επιβάρυνση για τρέχουσα υπηρεσία στο Ταμείο Συντάξεων, ήταν €51.138 σε σύγκριση με €49.754 το 2010.

Λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική επιβάρυνση για το Ταμείο Συντάξεων ύψους €33,0 εκ., το κόστος της Αρχής ανά υπάλληλο ανέρχεται στα €57.975 σε σχέση με €55.401 για το έτος 2010.

(α) Σχέδια συντάξεων.

(i) Ταμείο Συντάξεων. Το Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων της Αρχής αποτελεί χωριστή νομική οντότητα και δεν ελέγχεται από τον Γενικό Ελεγκτή.

Σύμφωνα με τον περί της Ίδρυσης, των Δραστηριοτήτων και της Εποπτείας των Ταμείων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών Νόμο του 2006 όπως τροποποιήθηκε, το Σχέδιο υπόκειται στην εποπτεία της Αρμόδιας Αρχής (Διευθυντής Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων). Σύμφωνα με τον Νόμο οι επενδύσεις του Σχεδίου θα πρέπει να γίνονται στη βάση των επιταγών της συνετής διαχείρισης, με γνώμονα την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των συμφερόντων των μελών και των δικαιούχων. Τα στοιχεία του ενεργητικού πρέπει να επενδύονται κατά τρόπο, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια, ποιότητα, ρευστότητα και κερδοφορία του χαρτοφυλακίου στο σύνολό του. Αυτό κατ'επέκταση θα διασφαλίζει και τα συμφέροντα της Αρχής εφόσον τυχόν ελλείμματα του Σχεδίου καλύπτονται από την Αρχή και η διαχείριση του χαρτοφυλακίου του Σχεδίου θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τον Νόμο και τους κανόνες χρηστής διοίκησης, με τη μέγιστη δυνατή διαφάνεια και με διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (stakeholders) του Σχεδίου. Σημειώνεται ότι εκκρεμεί η εγγραφή του Ταμείου στο μητρώο που τηρείται από την Αρμόδια Αρχή.

Η αναλογιστική μελέτη του Σχεδίου Συντάξεων με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2011 που έγινε με βάση τις πρόνοιες του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 19 παρουσιάζει πλεόνασμα €3,68 εκ. (2010 έλλειμμα €75,58 εκ.). Διευκρινίζεται ότι κατ'εφαρμογή των προνοιών του ιδίου προτύπου για την ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων, ο Ισολογισμός παρουσιάζει υποχρέωση €6,89 εκ. Η διαφοροποίηση του ελλείμματος του 2010, σε πλεόνασμα για το 2011, οφείλεται, σύμφωνα με τη μελέτη, κυρίως, στην αλλαγή του επιτοκίου προεξόφλησης και στην αλλαγή των υποθέσεων που αφορούν αυξήσεις μισθών και συντάξεων.

Αναφέρεται ότι σε ξεχωριστή μελέτη με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2011 που έγινε για σκοπούς χρηματοδότησης, με βάση τον πιο πάνω Νόμο, παρουσιάζεται αναλογιστικό έλλειμμα €21,42 εκ. Εκκρεμεί απόφαση της Αρχής για τον τρόπο χρηματοδότησης του πιο πάνω ελλείμματος. Αναφέρεται ότι αναλογιστική μελέτη που έγινε για το 2007 έδειχνε έλλειμμα €52,8 εκ. για χρηματοδότηση του οποίου, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής αποφάσισε στις 4.11.2008 τη χρηματοδότηση του με πέντε ετήσιες πληρωμές κατά την 31^η Δεκεμβρίου έκαστου έτους με πρώτη δόση καταβλητέα στις 31.12.2008.

(ii) Πρόωρη αφυπηρέτηση βάσει του Κανονισμού 29Α των περί ΑΗΚ (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 1986-1996.

Μετά την ψήφιση του Τροποποιητικού Κανονισμού 29Α των περί ΑΗΚ (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών 1986-1996, η ΑΗΚ δύναται με απόφασή της να επιτρέψει σε υπάλληλο, ο οποίος έχει συμπληρώσει ηλικία 50 χρόνων και 25 τουλάχιστον χρόνια πραγματική υπηρεσία στην ΑΗΚ, όπως αφυπηρετήσει πρόωρα. Στους πρόωρα αφυπηρετούντες υπαλλήλους προσφέρεται αποζημίωση, πέραν των συνταξιοδοτικών τους ωφελημάτων.

Σχετικά με το πιο πάνω παρατηρούνται τα ακόλουθα:

- Στον Προϋπολογισμό της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου για το έτος 2011 περιλήφθηκε κονδύλι ύψους €500.000 που αφορούσε Αποζημίωση για Πρόωρη Αφυπηρέτηση (Κεφάλαιο 2, Άρθρο 242). Σύμφωνα με απόφαση της Βουλής «Ουδεμία δαπάνη διενεργείται από το άρθρο αυτό χωρίς προηγουμένως να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η συγκατάθεσή της».
- Ενόψει της πιο πάνω απόφασης, η Αρχή υπέβαλε σχετική έκθεση, στην οποία επεξηγούσε ότι η στοχευμένη εφαρμογή του θεσμού της πρόωρης/ευδόκιμης αφυπηρέτησης θα πρέπει να συνεχίσει να αξιοποιείται αφού συμβάλλει θετικά στην ευρύτερη προσπάθεια που καταβάλλει ο Οργανισμός για βελτίωση της οικονομικής ευρωστίας του και στην αύξηση της παραγωγικότητας της Αρχής στο έντονο ανταγωνιστικό περιβάλλον αλλά και στη δύσκολη οικονομική περίοδο που διανύουμε. Ως εκ τούτου, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού στη συνεδρία της που έγινε στις 5 Δεκεμβρίου 2011, αφού έλαβε υπόψη της τη σχετική έκθεση που κατατέθηκε ενώπιόν της, συμφώνησε κατά πλειοψηφία με την αποδέσμευση του ποσού των €487.324 από το εγκριμένο ποσό των €500.000 του Προϋπολογισμού για το 2011.
- Για το 2011, αφυπηρέτησαν, με βάση τις διατάξεις του πιο πάνω Κανονισμού, 11 άτομα με συνολικό κόστος €487.324 από τα οποία τα 6 πήραν ως αποζημίωση το ψηλότερο ποσό που δικαιούνται, σύμφωνα με το σχέδιο, δηλαδή €51.258 ο καθένας. Σημειώνεται ότι κατά το υπό εξέταση έτος αφυπηρέτησαν κανονικά 21 υπάλληλοι.
- Από την έναρξη του Σχεδίου το 1996 μέχρι και το 2011 (15 χρόνια) έχουν αφυπηρετήσει πρόωρα συνολικά 336 υπάλληλοι με επιπρόσθετο κόστος (πέραν των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων) για την ΑΗΚ €11,62 εκ.

(β) Ωφελήματα προσωπικού. Τα ωφελήματα προσωπικού κατά τα τελευταία δύο έτη έχουν ως ακολούθως:

	2011	2010
	€	€
Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης	4.062.288	3.900.673
Ειδικό Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης	51.260	201.260
Ταμείο Ενημερίας	1.836.868	1.788.555
Ταμείο Βοηθείας	275.271	293.843
Σχέδιο Υποτροφιών	133.950	157.493
Επιδότηση Επιτοκίου Εκπαιδευτικών Δανείων	798.445	780.504
Επιχορήγηση Κυλικείων	407.849	372.639
Αποζημίωση για θάνατο	136.688	426.838
Ασφάλεια Προσωπικών Ατυχημάτων	157.943	152.472
	7.860.562	8.074.277

Πρόσθετα με τα πιο πάνω ωφελήματα, παραχωρούνται στους υπαλλήλους της Αρχής άτοκα δάνεια για αγορά αυτοκινητού το σύνολο των οποίων για το έτος 2011 ανήλθε στο ποσό των €567.634.

(γ) Εργατικά ατυχήματα. Κατά τη διάρκεια του 2011 σημειώθηκαν 44 εργατικά ατυχήματα από τα οποία 3 οδικά (σε ώρες εργασίας) σε σύγκριση με 33 και 3, αντίστοιχα για το 2010. Η απώλεια σε εργατομέρες ανερχόταν συνολικά σε 1880 το 2011 και 1389 το 2010. Οι 12 από τους 55 τραυματισθέντες στα εργατικά ατυχήματα, τραυματίστηκαν στις 11.7.2011 λόγω της έκρηξης στη Ναυτική Βάση στο Μαρί. Στην απώλεια εργατοημερών για το 2011, συμπεριλαμβάνονται 530 εργατομέρες λόγω της έκρηξης της 11^{ης} Ιουλίου.

(δ) Υπερωρίες. Το ολικό ποσό για υπερωριακή αποζημίωση που πληρώθηκε στο προσωπικό της Αρχής το 2011, ανήλθε σε €3.412.147 σε σύγκριση με €4.611.003 το 2010 και €6.009.864 το 2009. Σε 135 υπαλλήλους καταβλήθηκε υπερωριακή αποζημίωση από €5.000 μέχρι €25.000 περίπου στον καθένα.

Επισημαίνεται ότι ποσό ύψους €146.536 καταβλήθηκε σε λειτουργούς της Αρχής που κατέχουν μισθολογική κλίμακα Α13 και άνω, σε σύγκριση με €316.423 το 2010 και €453.946 το 2009. Σημειώνεται επίσης ότι, και για το έτος 2011 υπήρχαν περιπτώσεις όπου προσωπικό που πληρώθηκε για υπερωρίες και κατέχει μισθολογική κλίμακα Α13 και άνω, δεν εργάστηκε στους σταθμούς παραγωγής ή σε περιπτώσεις βλαβών.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι η καταβολή υπερωριακής αποζημίωσης στην ΑΗΚ συνεχίζει να υπόκειται σε αυστηρό έλεγχο και εγκρίνεται μόνο στις απολύτως απαραίτητες περιπτώσεις.

(ε) Υποτροφίες σε παιδιά υπαλλήλων της Αρχής. Λόγω της οικονομικής δυσχέρειας στην οποία περιήλθε ο Οργανισμός μετά την έκρηξη στο Μαρί και την καταστροφή του Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού στο Βασιλικό, το Δ.Σ. της Αρχής στις 13.9.2011 αποφάσισε την αναστολή για ένα χρόνο της εξαγγελίας νέων υποτροφιών/χορηγημάτων που παραχωρεί η Αρχή σε παιδιά υπαλλήλων ή συνταξιούχων της. Ταυτόχρονα, ενέκρινε την παραχώρηση κατ' εξαίρεση μιας μόνο 2ετούς υποτροφίας σε παιδί υπάλληλου της Αρχής ο οποίος είχε σοβαρό εργατικό ατύχημα σε ώρα εργασίας, ενώ δεσμεύτηκε να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της Αρχής για τις υποτροφίες των προηγούμενων ετών.

Το εγκεκριμένο ποσό του Προϋπολογισμού για το έτος 2011 ανήρχετο σε €282.000. Ποσό €130.550 δαπανήθηκε για υποτροφίες προηγούμενων ετών ενώ για την νέα υποτροφία που παραχωρήθηκε κατ' εξαίρεση το 2011, δαπανήθηκε ποσό €3.400. Παρέμεινε αδαπάνητο ποσό ύψους €148.050.

(ζ) Άτοκα Δάνεια για αγορά αυτοκινήτου. Το 2011 δόθηκαν 20 δάνεια ύψους €532.109 σε σύγκριση με 29 δάνεια ύψους €794.956 το 2010. Έχει διαπιστωθεί και το 2011 ότι σε μερικές περιπτώσεις έχουν παραχωρηθεί δάνεια σε υπαλλήλους οι οποίοι για τα τελευταία τουλάχιστον πέντε χρόνια δεν έχουν υποβάλει αίτημα για επίδομα οδοιπορικών ένεκα χρήσης του οχήματος τους για υπηρεσιακούς σκοπούς και γεννάται το ερώτημα πώς οι εν λόγω υπάλληλοι θεωρήθηκαν/εγκρίθηκαν ως περιοδεύοντες.

Στην Έκθεσή μας για το 2010 είχαμε αναφέρει ότι η παραχώρηση άτοκου δανείου, θα πρέπει να γίνεται με βάση τους υφιστάμενους Κανονισμούς που παραπέμπουν σε περιοδεύοντες υπαλλήλους οι οποίοι ωστόσο για να κριθούν ως περιοδεύοντες, θα πρέπει κατά την άποψη μας, να διανύουν αριθμό χιλιομέτρων για υπηρεσιακούς λόγους. Σε απάντησή σας αναφέρατε ότι ή πιο πάνω εισήγηση μας θα μελετηθεί από τη Διεύθυνση της Αρχής.

Ενόψει της οικονομικής κρίσης και μέσα στα πλαίσια μείωσης δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2012, η Βουλή των Αντιπροσώπων απαγόρευσε οποιαδήποτε διενέργεια δαπάνης για τον πιο πάνω σκοπό. Εισήγησή μας είναι όπως και η Αρχή λάβει σοβαρά υπόψη το πιο πάνω γεγονός, ενόψει της δεινής οικονομικής κατάστασης της ΑΗΚ.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι η Διεύθυνση της ΑΗΚ έχει λάβει σοβαρά υπόψη τις επισημάνσεις της Υπηρεσίας μας και περιόρισε κατά το 2011 την παραχώρηση άτοκων δανείων και ότι η εν λόγω παραχώρηση έχει τερματιστεί με το Νόμο περί Προϋπολογισμού του 2012.

Τραγικό συμβάν της 11^{ης} Ιουλίου – Οικονομικές επιπτώσεις στην ΑΗΚ – μετακύλιση μέρους του κόστους στους καταναλωτές. Η έκρηξη της 11^{ης} Ιουλίου στο Μαρί, προκάλεσε εκτεταμένες ζημιές στον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό Βασιλικού ο οποίος κάλυπτε το 60% της παραγωγής και είχε ως αποτέλεσμα να τεθεί εκτός λειτουργίας ο σταθμός. Η ΑΗΚ για να καλύψει τη σχετική ζήτηση, στη βάση διατάγματος του Υπουργού Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού και της απόφασης της ΡΑΕΚ, ημερ. 13.7.2011, προχώρησε στην ενοικίαση προσωρινών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, με σημαντικό κόστος, και ταυτόχρονα έθεσε σε λειτουργία τις μονάδες παραγωγής στη Μονή και τη Δεκέλεια, πολύ πιο χαμηλής αποδοτικότητας, με αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους καυσίμων ανά μονάδα παραγωγής. Επίσης, προχώρησε στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας από τρίτους. Οι επιπτώσεις στην ΑΗΚ από την έκρηξη στο Μαρί συνοψίζονται πιο κάτω:

(α) Ζημιές στις εγκαταστάσεις του Η/Σ Βασιλικού – κάλυψη ζημιών από τις ασφάλειες. Οι ζημιές στις εγκαταστάσεις του Βασιλικού, καλύπτονται από δύο ασφαλιστικά συμβόλαια με αφαιρετέα ποσά ασφαλιστικών καλύψεων ύψους €1,1 εκ. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα σχετικά ασφαλιστικά συμβόλαια και συγκεκριμένα με βάση τον όρο της υποκατάστασης (subrogation clause), η ΑΗΚ έχει υποχρέωση να εκχωρήσει τις απαιτήσεις/δικαιώματα της στις ασφαλιστικές εταιρείες για ανάκτηση από αυτές οποιασδήποτε πληρωμής γίνει κάτω από τις ασφάλειες αυτές.

Οι ασφαλιστικές εταιρείες έχουν αναλάβει την ευθύνη κάλυψης των ζημιών και έχουν ήδη καταβάλει στην ΑΗΚ συνολικό ποσό €14εκ. για έξοδα αποκατάστασης. Μέχρι τον Φεβρουάριο 2012, η ΑΗΚ έχει υπογράψει για το έργο της αποκατάστασης συμβάσεις συνολικής αξίας €62,8εκ. και πραγματοποιήθηκαν έξοδα €13,5εκ., περίπου.

(β) Κόστος προσωρινών Μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Το Υπουργικό Συμβούλιο (ΥΣ) με απόφασή του ημερ. 31.8.2011 αποφάσισε να καλύψει το κόστος των προσωρινών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που εξασφάλισε η ΑΗΚ ύψους €24.465.359 για την περίοδο από την 1.9.2011-29.2.2012, ποσό που έχει ήδη καταβληθεί στην ΑΗΚ (3.1.2012), καθώς και €24.465.359 για την περίοδο 1.3.2012-31.8.2012, ώστε η ΑΗΚ να μην μετακυλήσει όλο το αυξημένο κόστος στους καταναλωτές μέσω του λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος. Η ΑΗΚ με σχετική επιστολή της ημερ. 20.2.2012 ζήτησε την καταβολή του υπόλοιπου ποσού των €24,5εκ. που αφορά στην δεύτερη περίοδο. Σημειώνεται ότι, το συνολικό κόστος ενοικίασης των προσωρινών μονάδων παραγωγής και για τις δύο περιόδους και για σκοπούς επάρκειας παραγωγής το καλοκαίρι του 2012, αναμένεται να ανέλθει σε περίπου €51,7εκ. περιλαμβανομένου του ποσού των €24,5εκ. που ήδη καταβλήθηκε στην ΑΗΚ.

(γ) Αυξημένο κόστος καυσίμων και αυξημένο κόστος λόγω αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας από τρίτους/ επιβολή έκτακτης προσαύξησης. Αναφορικά με το αυξημένο κόστος καυσίμων λόγω χρήσης μονάδων χαμηλότερης απόδοσης και το αυξημένο κόστος λόγω αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας από τρίτους, η ΡΑΕΚ ενέκρινε, με απόφασή της αρ. 635/2011, ημερ. 31.8.2011, ως εύλογο σχετικό αίτημα της ΑΗΚ για ανάκτηση συνολικού ποσού €53,3εκ. περίπου, για την περίοδο 11.7.2011-29.2.2012. Προς το σκοπό αυτό, η ΡΑΕΚ ενέκρινε την επιβολή έκτακτης προσαύξησης 6,96% στον τελικό λογαριασμό όλων των καταναλωτών ηλεκτρισμού προ της επιβολής Φ.Π.Α. Σύμφωνα με την απόφαση, η επιβολή προσαύξησης εφαρμόστηκε από τον Σεπτέμβριο 2011 και το μέτρο θα ισχύσει για 10 συνεχόμενους ημερολογιακούς μήνες για κάθε καταναλωτή. Σημειώνεται ότι, με επιστολή της ΑΗΚ ημερ. 5.3.2012 προς την ΡΑΕΚ υποβλήθηκαν δύο νέες εκθέσεις, η μια αφορά την εξαμηνία Μαρτίου – Αυγούστου 2012 και η δεύτερη τη δεκαμηνία Μαρτίου – Δεκεμβρίου 2012, με αίτημα/έκκληση όπως η ΡΑΕΚ ενεργήσει ώστε να αναπληρωθεί το σύνολο των απολεσθέντων καθαρών εισοδηματικών πόρων, τα οποία ανέρχονται σε €46,2εκ. και €75,2εκ. περίπου, αντίστοιχα.

Επισημαίνεται ότι η ΑΗΚ διεκδικεί επιπρόσθετα, για την πρώτη περίοδο Ιουλίου 2011-Φεβρουαρίου 2012 την ανάκτηση ποσού €29,6εκ. που αφορά απώλεια καθαρών εσόδων λόγω μείωσης πωλήσεων, τα οποία η ΡΑΕΚ με την απόφασή της ημερ. 31.8.2011 δεν ενέκρινε, καθώς και τα ανάλογα ποσά για την επόμενη περίοδο, Μαρτίου – Αυγούστου 2012 ή Μαρτίου – Δεκεμβρίου 2012. Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με απόφαση του Δ.Σ. της Αρχής ημερ. 13.12.2011, η ΑΗΚ θα διεκδικήσει από την Κυβέρνηση τα ποσά για την αποκατάσταση του σταθμού που δεν θα καλυφθούν από τις ασφαλιστικές εταιρείες καθώς και τις άλλες δαπάνες/ζημιές που έχουν προκύψει ή θα προκύψουν λόγω του συμβάντος στο Μαρί. Σχετική είναι και η επιστολή ημερ. 1.3.2012 προς τους αρμόδιους Υπουργούς και τον Γενικό Εισαγγελέα στην οποία ενώ στην εισαγωγική παράγραφο αναφέρεται ότι η ΑΗΚ επιφυλάσσει κάθε δικαίωμα της να αξιώσει κάθε είδος ζημιάς και/ή απώλειας που έχει προκύψει και που θα προκύψει στο μέλλον, καταλήγει με ενδεικτικό κατάλογο των πιθανών πηγών ζημιών και απαιτήσεων της ΑΗΚ ο οποίος ωστόσο δεν περιλαμβάνει ποσά τα οποία ανακτήθηκαν ή θα ανακτηθούν από τις ασφάλειες. Αναφέρεται ωστόσο ότι σε συνάντηση του Γενικού Διευθυντή της ΑΗΚ και άλλων υπηρεσιακών παραγόντων, καθώς και του Νομικού Συμβούλου της Αρχής στο Γραφείο της Γενικής Ελεγκτής της Δημοκρατίας στις 9.2.2012, αναφέρθηκε η πρόθεση της ΑΗΚ για διεκδίκηση των εξόδων/ζημιών που θα ανακτηθούν από τις ασφαλιστικές εταιρείες, με βάση τις πρόνοιες των σχετικών ασφαλιστικών συμβολαίων. Η πρόθεση της ΑΗΚ για πλήρη συμμόρφωση με τους όρους των

ασφαλιστικών συμβολαίων συμπεριλαμβανομένου του όρου της υποκατάστασης επιβεβαιώθηκε στη συνεδρία του Δ.Σ. της Αρχής ημερ. 15.5.2012.

Σχετικά με τα πιο πάνω αναφέραμε τα ακόλουθα:

- (i) Υπάρχει συνδιασμός των τρόπων ανάκτησης του πρόσθετου κόστους/μειωμένων εισοδηματικών πόρων της ΑΗΚ εξαιτίας του συμβάντος στο Μαρί, από διαφορετικούς αποδέκτες (Ασφαλιστές, Κυβέρνηση, Καταναλωτές). Συγκεκριμένα, πέραν από τις ζημιές στις εγκαταστάσεις του σταθμού που θα καλυφθούν από τις ασφαλιστικές εταιρείες, ένα μέρος των οικονομικών επιπτώσεων έχει επιβληθεί ή/και θα επιβληθεί στους καταναλωτές, ένα μέρος έχει καταβάλει ή/και ανέλαβε το Κράτος ενώ η ΑΗΚ, σύμφωνα και με σχετική απόφαση του Δ.Σ., θα διεκδικήσει και οποιεσδήποτε άλλες δαπάνες/ζημιές έχουν προκύψει ή θα προκύψουν εξαιτίας του συμβάντος. Σχετικά αναφέρεται ότι, η ανάγκη για διενέργεια αυξημένων δαπανών οδήγησε την ΑΗΚ, ένα μήνα μετά το συμβάν, να αιτηθεί όπως η ΡΑΕΚ προβεί σε αποφάσεις προκειμένου η Αρχή να ανακτήσει το σύνολο των ζημιών λόγω του συμβάντος (εκτός των ζημιών που καλύπτονται από τις ασφάλειες). Η ΡΑΕΚ προχώρησε σε έγκριση της πρόσθετης προσαύξησης 6,96% στους λογαριασμούς των καταναλωτών, δεδομένης της θέσης της Κυβέρνησης, όπως αναφέρεται στην απόφαση, να αναλάβει το κόστος ενοικίασης των προσωρινών μονάδων παραγωγής. Παρατηρείται μια ανακολουθία όσον αφορά στις ενέργειες όλων των εμπλεκόμενων φορέων για κάλυψη των απωλειών της ΑΗΚ από το τραγικό συμβάν στο Μαρί.
- (ii) Όσον αφορά στην επιβολή της πρόσθετης προσαύξησης 6,96%, σημειώνεται ότι αυτή επιβάρυνε και με επιπρόσθετο ποσό Φ.Π.Α. τους καταναλωτές.
- (iii) Αναμένεται ότι οποιαδήποτε ποσά/εγγυήσεις παραχωρήθηκαν ή θα παραχωρηθούν από το Κράτος θα είναι μέσα στα πλαίσια των περί Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων και των σχετικών επιστολών του Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων και ειδικότερα των επιστολών Ε.Ε.Κ.Ε 25.01.070, ημερ. 7.9.2011 και ημερ. 10.10.2011. Ως εκ τούτου, όλες οι σχετικές ενισχύσεις θα πρέπει, σύμφωνα με τη σύσταση του Εφόρου, να συνυπολογιστούν και να κοινοποιηθούν προς τη Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή το Συμβούλιο ως μια ενιαία ενίσχυση αποζημίωσης προς την ΑΗΚ.
- (iv) Επισημαίνεται το γεγονός ότι παρά την υποχρέωση υποκατάστασης (subrogation clause) που έχει η ΑΗΚ με βάση τα ασφαλιστικά συμβόλαια εντούτοις, μέχρι την ημέρα του ελέγχου (Απρίλιος 2012) δεν υπήρξε οποιαδήποτε απόφαση του ΔΣ Αρχής, όσον αφορά την πρόθεση της ΑΗΚ στο θέμα αυτό.
- (v) Διαπιστώθηκε ότι στα πρακτικά του ΔΣ ημερ. 14.2.2012, δεν αποτυπώθηκε η πρόθεση της Αρχής να διεκδικηθούν τα έξοδα/ ζημιές που θα ανακτηθούν από τις ασφαλιστικές εταιρείες, ως η θέση της Αρχής που εκφράστηκε στη συνάντηση με την Γενική Ελεγκτή στις 9.2.2012. Σε μεταγενέστερη συνεδρία του Δ.Σ. της Αρχής ημερ. 15.5.2012 διευκρινίστηκε ότι η ΑΗΚ θα συμμορφωθεί πλήρως με τις πρόνοιες των υφιστάμενων Ασφαλιστικών Συμβολαίων και θα τηρήσει τον όρο της υποκατάστασης (subrogation clause).

Ο Πρόεδρος μάς ενημέρωσε ότι η ΑΗΚ, στην Έκθεση που υπέβαλε στη ΡΑΕΚ, ανέφερε ότι η υποβολή ειδικού τέλους επί των λογαριασμών αποτελεί την ορθολογιστική χρήση, καθότι, μεταξύ άλλων, αποφεύγεται η άδικη επιβολή Φ.Π.Α. προς τους καταναλωτές. Επίσης μας πληροφόρησε ότι το Δ.Σ. της ΑΗΚ στη συνεδρία του, ημερομηνίας 15 Μαΐου 2012, αποφάσισε όπως επαναβεβαιώσει τη δέσμευση της Αρχής, σχετικά με τον όρο υποκατάστασης (subrogation clause), όπως απορρέει από τα ασφαλιστικά συμβόλαια.

Συγκέντρωση μεγάλων βιομηχανικών μονάδων στην περιοχή Βασιλικού-Ασφάλεια Σταθμών Παραγωγής ηλεκτρισμού - ασφάλεια παροχής ηλεκτρισμού . Το τραγικό συμβάν της 11^{ης} Ιουλίου και οι επιπτώσεις που είχε στην ΑΗΚ αλλά και στην οικονομία του τόπου και την κοινωνία γενικότερα, έχει αναδείξει, μεταξύ άλλων, το θέμα της συγκέντρωσης μεγάλων βιομηχανικών μονάδων στις οποίες και στηρίζεται η οικονομία του τόπου, στην περιοχή Βασιλικού. Σχετικά αναφέρεται ότι, η ΑΗΚ έχει σήμερα το μεγαλύτερο μέρος της εγκατεστημένης ισχύος της στον σταθμό Βασιλικού (52% περίπου) ο οποίος πριν το τραγικό συμβάν κάλυπτε περίπου το 60% της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Σημειώνεται επιπρόσθετα ότι, η ΡΑΕΚ έχει εκδώσει σχετική άδεια προς την ΑΗΚ για κατασκευή και λειτουργία της 6^{ης}

μονάδας της ΑΗΚ, ισχύος 220MW, επίσης στο σταθμό Βασιλικού, για την οποία εκδόθηκε σχετικός διαγωνισμός από την ΑΗΚ με συνοπτικές διαδικασίες. Αξίζει να σημειωθεί ότι η ΡΑΕΚ με σχετική επιστολή ημερ. 27.1.2011 (πριν το «συμβάν») γνωστοποίησε στην ΑΗΚ την απόφασή της για παράταση της Άδειας Κατασκευής Ν.419(Α)/Κ9-2006 της ΑΗΚ που αφορά τόσο την Μονάδα 5 όσο και την Μονάδα 6 στο Βασιλικό για ακόμη 2 χρόνια, δηλαδή μέχρι 23.2.2013. Στην ίδια επιστολή αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι «λαμβάνομένου υπόψη ότι έχουν ξεκινήσει οι εργασίες κατασκευής της Μονάδας αρ.5, δρομολογούνται οι διαδικασίες για κατακύρωση του συμβολαίου κατασκευής της Μονάδας αρ.6 και σύμφωνα με την πρόβλεψη ζήτησης φορτίου δεν δημιουργείται κανένα πρόβλημα σε σχέση με την ασφάλεια εφοδιασμού σε ηλεκτρισμό», τα Μέλη δύνανται να παρατείνουν τη διάρκεια ισχύος της συγκεκριμένης Άδειας. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με έκθεση της Επιτελικής Μονάδας Παραγωγής ημερ. 22.3.2012 (μετά το «συμβάν») που υποβλήθηκε στο Δ.Σ. της Αρχής στις 27.3.2012, με βάση το κριτήριο της ασφάλειας ενεργειακού εφοδιασμού, η εγκατάσταση της 6^{ης} μονάδας στον Η/Σ Βασιλικού θεωρείται ως η χειρότερη επιλογή αφού το μεγαλύτερο μέρος της πλέον αποδοτικής εγκατεστημένης ισχύος του Συστήματος θα βρίσκεται εγκατεστημένο σε ένα μόνο σταθμό, και συγκεκριμένα στον Η/Σ Βασιλικού (64%) για αρκετά χρόνια μέχρι την επόμενη επένδυση με όλους τους κινδύνους που αυτό συνεπάγεται. Συναφώς αναφέρεται ότι, στην ίδια περιοχή προγραμματίζεται η δημιουργία τερματικού σταθμού υποδοχής και αποθήκευσης πετρελαιοειδών στο Βασιλικό καθώς επίσης, η δημιουργία τερματικού σταθμού για το φυσικό αέριο.

Εκφράσαμε την άποψη ότι, μετά και το συμβάν της 11^{ης} Ιουλίου, θα πρέπει όλα τα εμπλεκόμενα μέρη να προβληματιστούν για την συγκέντρωση μεγάλων βιομηχανικών εγκαταστάσεων στον ίδιο χώρο, λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη το γεγονός ότι η Κύπρος ως νησί με απομονωμένο ηλεκτρικό σύστημα στηρίζεται αποκλειστικά στην παραγωγική ισχύ του δικού της συστήματος, και να ληφθούν όλα εκείνα τα μέτρα για μείωση στον μεγαλύτερο δυνατόν βαθμό των κινδύνων που συνεπάγεται η συγκέντρωση αυτή. Για τον σκοπό αυτό εισηγηθήκαμε όπως, η ΑΗΚ λαμβάνει σοβαρά υπόψη την επιλογή του χώρου για την οποιαδήποτε νέα επένδυση της, ώστε να υπάρχει διασπορά του κινδύνου και να προστατεύεται στον μεγαλύτερο δυνατόν βαθμό η περιουσία της και οι εισοδηματικοί της πόροι από απρόβλεπτα γεγονότα. Όσον αφορά το θέμα της ασφάλειας στην παροχή ηλεκτρισμού, αυτό αποτελεί καθήκον της ΡΑΕΚ η οποία, κατά την άποψή μας, προκειμένου για έκδοση σχετικών αδειών κατασκευής και λειτουργίας μονάδων παραγωγής ηλεκτρισμού, θα πρέπει να λαμβάνει επίσης σοβαρά υπόψη, το θέμα του κινδύνου που ενέχει η συγκέντρωση πολλών μονάδων παραγωγής στην ίδια περιοχή, για προστασία του ενεργειακού εφοδιασμού.

Ο Πρόεδρος μάς ανέφερε ότι το θέμα του χώρου εγκατάστασης των μελλοντικών μονάδων παραγωγής της Αρχής, θα εξεταστεί συνολικά στα πλαίσια της επικείμενης μελέτης, που θα γίνει για το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Παραγωγής.

Καθυστερημένοι Λογαριασμοί Συμβουλίων Αποχετεύσεων Κοινοτήτων. Σύμφωνα με τον περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμο (Ν.108(Ι)/2004) το Υπουργικό Συμβούλιο λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, ούτως ώστε μέχρι την 31.12.2012, σε κάθε οικισμό στη Δημοκρατία με πληθυσμό άνω των 2.000 και σε κάθε οικισμό με πληθυσμό κάτω των 2.000 ο οποίος εμπίπτει σε ευαίσθητη ζώνη, με βάση τις διατάξεις του περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμου του 2002, να υφίστανται και να λειτουργούν συστήματα αποχετεύσεως λυμάτων.

Σύμφωνα με την πιο πάνω αναφερόμενη νομοθεσία, Συμβούλια Αποχετεύσεων θα λειτουργήσουν και σε μικρές κοινότητες. Ένεκα της υψηλής κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος και του μικρού αριθμού των κατοίκων αρκετών κοινοτήτων, το κόστος λειτουργίας των εν λόγω μονάδων πιθανό να είναι δυσβάστακτο για μικρές κοινότητες. Ενόψει του γεγονότος ότι Κοινοτικά Συμβούλια ή έργα αποχετεύσεως ή/και υδατοπρομήθειας οφείλουν στην Αρχή για μεγάλο χρονικό διάστημα, στην Έκθεσή μας για τους λογαριασμούς του 2009 είχαμε εισηγηθεί όπως το θέμα συζητηθεί με τα αρμόδια Υπουργεία (Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και Υπουργείο Εσωτερικών) για λήψη έγκαιρων μέτρων έτσι που η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη και την παρούσα οικονομική της κατάσταση, να μην βρεθεί στη δύσκολη θέση απώλειας εσόδων.

Η ΑΗΚ έχει στο παρελθόν αποταθεί στο Υπουργείο Εσωτερικών για επίλυση του γενικότερου προβλήματος, όμως δεν φαίνεται από πλευράς Υπουργείου να έχουν ληφθεί οποιαδήποτε αποτελεσματικά μέτρα αφού, τα ποσά που οφείλονται στην Αρχή από τα Συμβούλια Αποχετεύσεων, τα Κοινοτικά

Συμβούλια, τις Αρδευτικές Επιτροπές, τα Υδατικά Σχέδια, τους Δήμους και τις Επαρχιακές Διοικήσεις συνεχίζουν να είναι σημαντικά. Ως χαρακτηριστικά παραδείγματα αναφέρονται οι οφειλές των πιο κάτω:

Καταναλωτής	Αρ. Λογαριασμού	Οφειλόμενο ποσό το Μάρτιο του 2012
		€
Σχέδιο Περιφερειακής Ύδρευσης Μονταγιάκας	7888730000	429.854
Έπαρχος Λεμεσού – Υδατικό Έργο Ύψωνα - Πολεμιδιών	7798644657	179.080
Έπαρχος Λευκωσίας-Πρόεδρος Αρδευτικού Τμήματος Γερακιών	5538640000	109.529
Κοινοτικό Συμβούλιο Άλασσας	4840450000	51.232
	6798443145	17.053
Έπαρχος Λευκωσίας – Πρόεδρος Αρδευτικού Τμήματος Κάμπου	0295640000	60.904
	8195640000	32.971
Αρδευτική Επιτροπή Φασούλας Πάφου	7852440000	52.726
Αρδευτικό Τμήμα Ξερός Ποταμός Γερακιές	4213540000	51.850
Αρδευτικό Κάμπου Ποταμός Καλόγηρου Κάμπου	7818940000	51.143
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Κυπερούντας	6847150000	22.372
	5627150000	14.977
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγγλισίδων	4216120000	26.789
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πελενδρίου	6348700000	21.030
Κοινοτικό Συμβούλιο Μελίνης	7523620000	15.646

Με επιστολή του ημερ. 21.9.2011 προς την τέως Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής αναφέρθηκε στις δυσκολίες που αντιμετωπίζει η Αρχή στην είσπραξη των οφειλόμενων ποσών και επισήμανε το γεγονός ότι μετά τα τραγικά γεγονότα στο Μαρί, η είσπραξη των οφειλόμενων ποσών καθίσταται επιτακτική. Ύστερα από αίτημα του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, τον Δεκέμβριο του 2011 η Αρχή απέστειλε στο εν λόγω Υπουργείο στοιχεία προκειμένου να γίνουν τεκμηριωμένα τα διαβήματα από πλευράς του Υπουργείου για την είσπραξη των οφειλόμενων ποσών.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι δόθηκαν οδηγίες στα Περιφερειακά Γραφεία να καλέσουν τους καταναλωτές να εξοφλούν κανονικά τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους και παράλληλα να υποβάλουν εισήγηση, για έγκριση από την ΑΗΚ, για αποπληρωμή των καθυστερημένων ποσών με δόσεις.

Καθυστερημένοι / Οφειλόμενοι Λογαριασμοί Κατανάλωσης Ηλεκτρισμού. Σύμφωνα με την παράγραφο 19 των Γενικών Όρων Παροχής Ηλεκτρικής Ενέργειας, σε περίπτωση μη πληρωμής των οφειλόμενων ποσών, η Αρχή έχει το δικαίωμα να διακόψει την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος στα υποστατικά του καταναλωτή. Ωστόσο διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου ενώ ο καταναλωτής συστηματικά δεν προβαίνει στην αποπληρωμή των οφειλόμενων λογαριασμών, η Αρχή δεν προχώρησε στη διακοπή της παροχής.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου, το Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου το οποίο κατά τις 3.4.2012 όφειλε στην Αρχή το ποσό των €341.434. Η Αρχή αποδέχτηκε διάφορες συμφωνίες για είσπραξη του οφειλόμενου ποσού οι οποίες ωστόσο δεν τηρήθηκαν. Με επιστολή της ημερ. 14.3.2012 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών η Αρχή ζήτησε όπως το θέμα των καθυστερημένων οφειλών του Οργανισμού συζητηθεί σε συνάντηση του Υπουργού Εσωτερικών με τη διεύθυνση του Οργανισμού, ενώ με επιστολή της προς τον Οργανισμό ημερ. 29.3.2012 ζήτησε την καταβολή ενός σεβαστού ποσού διαφορετικά θα προβεί στη διακοπή της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας.

Με επιστολή του ημερ. 2.4.2012 ο Οργανισμός ενημέρωσε την Αρχή ότι η οικονομική του κατάσταση δεν επιτρέπει την καταβολή οποιουδήποτε ποσού και επισήμανε το γεγονός ότι στον Οργανισμό δεν υπάρχει διορισμένο Συμβούλιο και συνεπώς δεν μπορούν να ληφθούν αποφάσεις που αφορούν στην αποπληρωμή παλαιών οφειλών. Ως αποτέλεσμα της μη αποπληρωμής οποιουδήποτε ποσού, η Αρχή ενημέρωσε τον Οργανισμό ότι θα προχωρούσε στη διακοπή της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στα υποστατικά του Οργανισμού χωρίς οποιαδήποτε άλλη προειδοποίηση.

Όπως μας ανέφερε ο Πρόεδρος, μετά από νέα επιστολή του Γενικού Διευθυντή, εξοφλούνται κανονικά οι λογαριασμοί για την τρέχουσα κατανάλωση.

Παραδείγματα καθυστερημένων λογαριασμών κατανάλωσης ηλεκτρισμού αναφέρθηκαν σε προηγούμενες εκθέσεις μας. Ένα από τα παραδείγματα στο οποίο υπάρχουν εξελίξεις αφορά εταιρεία με την οποία η Αρχή συνήψε σειρά συμφωνιών για αποπληρωμή των οφειλόμενων ποσών κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος οι οποίες δεν τηρήθηκαν με αποτέλεσμα η Αρχή να προχωρήσει στις 6.10.2011 στη διακοπή παροχής ηλεκτρικού ρεύματος στα υποστατικά της εταιρείας λόγω μη πληρωμής και ενώ το οφειλόμενο ποσό ανερχόταν στις €323.446, συμπεριλαμβανομένων τόκων.

Τον Νοέμβριο του 2011 και μετά από συμφωνία, ο λογαριασμός της εν λόγω εταιρείας έχει μεταφερθεί σε λογαριασμό νέου καταναλωτή ο οποίος δεσμεύτηκε να πληρώνει τον εκάστοτε τρεχούμενο λογαριασμό του πλέον επιπρόσθετο ποσό €30.000 μηνιαίως, ώστε το οφειλόμενο ποσό να ξοφληθεί εντός του έτους 2012. Τον Απρίλιο του 2012 και ενώ το οφειλόμενο ποσό ανερχόταν σε €191.156 ο καταναλωτής ενημέρωσε την Αρχή ότι λόγω της οικονομικής κρίσης αδυνατεί να καταβάλλει το συμφωνηθέν ποσό των €30.000 και θα καταβάλλει το ποσό των €15.000 μηνιαίως.

Εκφράσαμε την άποψη ότι με τη σύναψη της συμφωνίας με το νέο καταναλωτή και την επανασύνδεση της παροχής ηλεκτρικού, η Αρχή όφειλε να λάβει μέτρα για προστασία των συμφερόντων της και διασφάλιση της καταβολής του οφειλόμενου ποσού όπως την εξασφάλιση τραπεζικών εγγυήσεων ή υποθήκευση ακινήτου προς όφελος της. Σημειώνεται ότι, με την γραπτή και ενυπόγραφη αποδοχή του, ο νέος καταναλωτής ανέλαβε τις υποχρεώσεις του πρώην καταναλωτή για πλήρη εξόφληση των οφειλόμενων ποσών.

Μέτρα για είσπραξη των καθυστερημένων λογαριασμών. Η Αρχή στη προσπάθεια της να αντιμετωπίσει το άμεσο και σοβαρό οικονομικό πλήγμα που υπέστη μετά την καταστροφή του Η/Σ Βασιλικού, το οποίο επιδείνωσε την ήδη δεινή οικονομική κατάσταση στην οποία βρισκόταν αναφορικά με τη ρευστότητα της, προχώρησε στη έκδοση οδηγιών και τη λήψη μέτρων με απώτερο σκοπό την έγκαιρη είσπραξη των λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος. Μεταξύ άλλων αποφασίστηκε όπως, για όσους καταναλωτές δεν εξοφλούν το λογαριασμό του ηλεκτρικού ρεύματος εντός της καθορισθείσας προθεσμίας να διακόπτεται η παροχή ρεύματος πριν την ημερομηνία καταμέτρησης της επόμενης διμηνίας, να δίνεται παράταση σε μεμονωμένες περιπτώσεις οικιακών καταναλωτών οι οποίοι αντιμετωπίζουν σοβαρό οικονομικό πρόβλημα ή πρόβλημα υγείας και να μην δημιουργούνται νέα σχέδια αποπληρωμής (Pay Plans) των λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος.

Ωστόσο έρευνα της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου της Αρχής κατέδειξε ότι σε αρκετές περιπτώσεις δεν τηρήθηκαν οι οδηγίες και δεν λήφθηκαν τα μέτρα που αποφασίστηκαν αφού, μεταξύ άλλων, κάποιες περιφέρειες προέβαιναν σε διευθετήσεις για την εξόφληση λογαριασμών σε μελλοντικές ημερομηνίες (Pay Plans), δεν προέβαιναν στην εκτέλεση όλων των εντολών διακοπής ηλεκτρισμού που εκδόθηκαν από το σύστημα για μη πληρωμή ενώ σε αρκετές περιπτώσεις δόθηκε παράταση εξόφλησης του λογαριασμού σε πελάτες που δεν εμπίπτουν στην κατηγορία των οικιακών καταναλωτών με οικονομικό πρόβλημα ή πρόβλημα υγείας.

Σε επιστολή του Εκτελεστικού Διευθυντή Οικονομικών προς τις περιφέρειες ημερ. 31.1.2012 αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι τόσο ο αριθμός των καθυστερημένων λογαριασμών όσο και τα υπόλοιπα έχουν παρουσιάσει αύξηση, υπάρχει μεγάλος αριθμός λογαριασμών οι οποίοι παραμένουν ανεξόφλητοι πέραν της καθορισθείσας προθεσμίας, υπάρχουν ποσά με ουσιαστικά υπόλοιπα που εκκρεμούν για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα χωρίς αυτά να καλύπτονται από σχέδια αποπληρωμής, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις δεν τηρούνται οι όροι των διαφόρων συμφωνιών.

Σε έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας διαφάνηκε ότι, όσον αφορά την κατηγορία των μεγάλων καταναλωτών σημειώθηκε σημαντική βελτίωση στην είσπραξη των οφειλόμενων ποσών αφού προηγήθηκε διευθέτηση σχεδίου αποπληρωμής μεταξύ Αρχής και καταναλωτή.

Ωστόσο οι προσπάθειες είσπραξης των οφειλόμενων ποσών πρέπει να εντατικοποιηθούν για όλες τις κατηγορίες των καταναλωτών αφού τα συνολικά οφειλόμενα ποσά προς την Αρχή κατά την 31.12.2011 ξεπερνούσαν το ποσό των €156,27εκ. (€115,70εκ το 2010).

Λαμβάνοντας υπόψη τόσο τα μέτρα που λήφθηκαν όσο και τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν, εκφράσαμε την άποψη ότι παρά τις συντονισμένες προσπάθειες της Αρχής για είσπραξη των καθυστερημένων λογαριασμών και τη σχετική πρόοδο που έχει σημειωθεί υπάρχουν ακόμα αρκετά περιθώρια βελτίωσης για επίτευξη του επιθυμητού στόχου που είναι η εξάλειψη των καθυστερημένων λογαριασμών.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι οι προσπάθειες συνεχίζονται με στόχο τη σταδιακή είσπραξη των καθυστερημένων οφειλών.

Χορηγίες. Το έτος 2011, παραχωρήθηκε για χορηγίες συνολικό ποσό ύψους €349.051 ενώ το αντίστοιχο ποσό για το έτος 2010 ανήρχετο σε €629.976, δηλαδή, παρατηρήθηκε μείωση της τάξης του 44%. Σχετικά με τη παραχώρηση χορηγιών παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

(α) Μετά τα γεγονότα της 11^{ης} Ιουλίου 2011, το Δ.Σ. σε συνεδρία του ημερομηνίας 9.8.2011, αποφάσισε την αναστολή παραχώρησης χορηγιών και την παραχώρηση μόνο των χορηγιών για τις οποίες η Αρχή είχε ήδη δεσμευθεί όταν και εφόσον το επέτρεπαν οι οικονομικές συνθήκες της ΑΗΚ.

(β) Στην Έκθεσή μας για το 2010, έγινε αναφορά στην μελέτη Στρατηγικής Επικοινωνίας και Διαχείρισης Επικοινωνιακών Κρίσεων της ΑΗΚ η οποία ετοιμάστηκε το έτος 2010 από ειδικό Σύμβουλο και η οποία κατέδειξε σημαντικό μειονέκτημα στην πολιτική της Αρχής να προβαίνει στην παραχώρηση μεγάλου αριθμού χορηγιών μικρών ποσών με αποτέλεσμα το κοινό να μην συνδέει την ΑΗΚ με τις χορηγίες αυτές, καθώς επίσης τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας να μην τις προβάλλουν κατάλληλα. Ο Σύμβουλος εισηγήθηκε την παραχώρηση μικρότερου αριθμού χορηγιών οι οποίες να αφορούν σε μεγαλύτερα ποσά έτσι ώστε να εξασφαλίζεται προβολή από τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και τούτο να συνδέεται από το κοινό με την ΑΗΚ. Εισηγηθήκαμε, σύμφωνα και με την Έκθεσή μας για το 2010, όπως η πιο πάνω εισήγηση εξεταστεί για μελλοντικούς χειρισμούς του θέματος.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι η απόφαση του Δ.Σ. για αναστολή παραχώρησης χορηγιών μετά τα γεγονότα της 11^{ης} Ιουλίου 2011, τηρήθηκε πιστά και ότι οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας θα ληφθούν σοβαρά υπόψη για μελλοντικό χειρισμό του θέματος.

Ασφάλειες. Από τον έλεγχο του Κλάδου Ασφαλειών προέκυψε το πιο κάτω θέμα που αφορά στον διαγωνισμό για την Ασφάλεια Ευθύνης Έναντι Τρίτου (Public Liability Insurance).

Στις 7.10.2011 προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός αρ. 133/2011 για την πιο πάνω ασφαλιστική κάλυψη, για την περίοδο 1.3.2012 – 28.2.2014. Υποβλήθηκε προσφορά από μια μόνο εταιρεία (είχαν επιδείξει ενδιαφέρον 11 προσφοροδότες), με ασφαλιστρο συνολικού ύψους €664.434. Η Επιτροπή Αξιολόγησης του πιο πάνω διαγωνισμού εισηγήθηκε την κατακύρωση της προσφοράς στην εν λόγω εταιρεία παρά το γεγονός ότι η τιμή που εξασφαλίστηκε (€65/GWh) ήταν κατά 44% ψηλότερη από το προηγούμενο ασφαλιστικό συμβόλαιο για το 2011 (€45/GWh) με το αιτιολογικό ότι, η εταιρεία είναι γνωστή στην Αρχή, μέχρι σήμερα έχει εκτελέσει ικανοποιητικά το ίδιο συμβόλαιο και ότι δεν αναμένεται να εξασφαλιστούν καλύτερες ασφαλιστικές τιμές σε περίπτωση που ο διαγωνισμός ακυρωθεί και εκδοθεί καινούργιος. Σημειώνεται ότι, σχετική αναφορά στο θέμα της αύξησης των ασφαλιστρών για το 2011 έγινε και από τους Ασφαλιστικούς Συμβούλους της Αρχής σε έκθεσή τους που ετοιμάστηκε τον Μάρτιο του 2011. Συγκεκριμένα, οι Σύμβουλοι ανέφεραν ότι ο πρόσφατος σεισμός στην Ιαπωνία πιθανόν να επιφέρει αύξηση στο κόστος των ασφαλιστρών παγκοσμίως. Αναφέρεται ότι, τον Οκτώβριο του 2011 (μετά την έκθεση των Συμβούλων και πριν την κατακύρωση του εν λόγω διαγωνισμού) η Αρχή μάς είχε πληροφορήσει ότι το κόστος υπολογίστηκε να ανέλθει σε €562.000. Εκφράσαμε την άποψη ότι, η Αρχή θα έπρεπε να είχε εξετάσει το ενδεχόμενο ακύρωσης του πιο πάνω διαγωνισμού και προκήρυξης νέου, αφού η μοναδική προσφορά που υποβλήθηκε ήταν σημαντικά ψηλότερη από την αντίστοιχη του προηγούμενου συμβολαίου. Επίσης, θα έπρεπε να διερευνηθούν οι λόγοι για τους οποίους ενώ υπήρξε ενδιαφέρον από 11 προσφοροδότες, υποβλήθηκε τελικά προσφορά από μια μόνο εταιρεία.

Ο Πρόεδρος ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι εξετάστηκε το ενδεχόμενο ακύρωσης του διαγωνισμού, ωστόσο, εφόσον η συγκεκριμένη εταιρεία πληρούσε τις πρόνοιες του διαγωνισμού, τυχόν ακύρωση, θα είχε ως αποτέλεσμα, την ενδεχόμενη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον της ΑΗΚ, με πιο πιθανό αποτέλεσμα την έκδοση απόφασης εναντίον της.

Φορολογία ακίνητης ιδιοκτησίας. Με βάση τις διατάξεις των άρθρων 3 και 6 του περί Φορολογίας Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμου αρ. 24/80, όπως τροποποιήθηκε, οι ιδιοκτήτες ακίνητης περιουσίας αξίας (κατά την 1.1.1980) πέραν των €170.860 (€120.000 από 1.1.2012) υπόκεινται σε καταβολή φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας που επιβάλλεται ετήσια με συντελεστές που κυμαίνονται από 2,5- 4‰ (4 - 8‰ από 1.1.2012), ανάλογα με την αξία της περιουσίας τους. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 18(νι) του ίδιου Νόμου, δεν επιβάλλεται ή εισπράττεται φόρος επί ακινήτων που ανήκουν σε οργανισμό δημόσιας ωφελείας κατόπιν εισήγησης του Υπουργού Οικονομικών και απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου. Με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 19.825 ημερ. 11.12.1980 η Αρχή εξαιρείτο από την υποχρέωση καταβολής του φόρου.

Με επιστολές του ημερ. 5.3.2009 και 5.1.2010 το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων κοινοποίησε στην Αρχή ότι έπαυσε να εξαιρείται από την εν λόγω υποχρέωση αφού, με τον τροποποιητικό Νόμο αρ 147(ι) του 2004 η εξαίρεση αυτή «δεν εφαρμόζεται επί ακίνητης ιδιοκτησίας η οποία χρησιμοποιείται για δραστηριότητα που συνιστάται στην προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά και η οποία, τουλάχιστον καταρχήν, ενδέχεται να ασκείται από ιδιωτικό νομικό πρόσωπο κερδοσκοπικού χαρακτήρα», και ζήτησε την υποβολή δηλώσεων περιουσίας για τα έτη 2003 – 2008.

Η Αρχή μετά από γνωμάτευση των Νομικών της Συμβούλων ζήτησε στις 20.7.2010 από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΥΕΒΤ) να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για καθορισμό της από το Υπουργικό Συμβούλιο, ως Οργανισμό Δημοσίας Ωφελείας. Τον Μάρτιο του 2011 το ΥΕΒΤ διαβίβασε στην Αρχή επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών το οποίο, αφού έλαβε υπόψη τις θέσεις του Διευθυντή του ΤΕΠ και του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, κατέληξε στην απόφαση ότι η ΑΗΚ δεν μπορεί να εξαιρεθεί από τη εν λόγω φορολογία αφού, η απαλλαγή της από την καταβολή φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας κρίθηκε ως παράνομη κρατική ενίσχυση και καταργήθηκε με τον τροποποιητικό Νόμο του 2004.

Το Δ.Σ. της Αρχής στη συνεδρία του ημερ. 12.4.2011, θεωρώντας ότι συνεχίζει να εξαιρείται τουλάχιστο μερικώς από την καταβολή φόρου αποφάσισε, μεταξύ άλλων, να επιδιωχθεί εξαίρεση από την επιβολή φόρου όσον αφορά τη συνολική ακίνητη ιδιοκτησία που χρησιμοποιείται στις δραστηριότητες της Μεταφοράς/Διανομής καθώς και ποσοστού 20% της ακίνητης ιδιοκτησίας που χρησιμοποιείται από τη δραστηριότητα της Παραγωγής και αναλογεί στην υποχρέωση της Αρχής να παρέχει μακροχρόνια εφεδρεία στον Τομέα της Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας.

Η πιο πάνω απόφαση της Αρχής κοινοποιήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών μέσω του αρμόδιου Υπουργείου στις 12.5.2011. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου η Αρχή δεν είχε οποιαδήποτε πληροφόρηση από τα εν λόγω Υπουργεία.

Σύμφωνα με στοιχεία που εξασφάλισε η Υπηρεσία μας από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, τον Νοέμβριο του 2010 η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας της Αρχής με τιμές 1.1.1980 ανερχόταν σε €18,62εκ. Λαμβάνοντας υπόψη το ετήσιο ποσό του φόρου που προκύπτει, τη χρονική περίοδο που αφορά καθώς και τα πρόστιμα/επιβαρύνσεις που επιβάλλονται βάσει της σχετικής νομοθεσίας, εισηγηθήκαμε όπως η Αρχή εντατικοποιήσει τις ενέργειες της προς τα αρμόδια Υπουργεία για διευκρίνιση των φορολογικών της υποχρεώσεων το συντομότερο δυνατό.

Μετρητές ΑΗΚ με πολλαπλασιαστική στην ένδειξη. Στην έκθεση της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου για το 2009, έγινε αναφορά στην έρευνα που διενεργήθηκε για καταναλωτές με μετρητές με πολλαπλασιαστική στην ένδειξη και στον εντοπισμό δύο περιπτώσεων λανθασμένης καταγραφής ύψους σχεδόν €500.000. Συγκεκριμένα και στις δύο περιπτώσεις, ενώ στο μετρητή υπήρχε πολλαπλασιαστικής ένδειξης 10 (επί 10 φορές), στο λογισμικό σύστημα καταχωρίστηκε ο πολλαπλασιαστικής ένδειξης 1, με αποτέλεσμα οι καταναλωτές να χρεώνονται με το 1/10 της πραγματικής τους κατανάλωσης για την περίοδο 31.3.2004–31.5.2009 και 26.5.2006-22.5.2009, αντίστοιχα.

Μετά τον εντοπισμό του λάθους, η Αρχή προχώρησε στην ετοιμασία αναθεωρημένων λογαριασμών για την μια εταιρεία, ενώ στην άλλη εταιρεία κοινοποιήθηκαν οι αναθεωρημένες χρεώσεις. Και οι δύο εταιρείες αρνήθηκαν την καταβολή οποιουδήποτε ποσού επικαλούμενοι το γεγονός ότι το λάθος ήταν της ΑΗΚ ενώ οι ίδιοι ξοφλούσαν έγκαιρα τις οφειλές τους σύμφωνα με τις χρεώσεις που τους αποστέλλονταν.

Ο Πρόεδρος μάς είχε ενημερώσει ότι γίνονταν προσπάθειες για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών με προσέγγιση των συγκεκριμένων καταναλωτών και ανάλογα με το αποτέλεσμα, θα αποφαιζόταν κατά πόσο θα προχωρούσε η ΑΗΚ με δικαστικά μέτρα. Επίσης είχε αναφέρει ότι, μετά τον εντοπισμό των δύο περιπτώσεων, λήφθηκαν αμέσως διορθωτικά μέτρα.

Κατά το 2011 η Αρχή ζήτησε από τους Νομικούς της Συμβούλους τη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον της πρώτης εταιρείας με σκοπό την εξόφληση του οφειλόμενου ποσού. Οι Νομικοί Σύμβουλοι με επιστολή τους ημερ. 10.11.2011 υπέδειξαν ότι, πριν την λήψη οποιονδήποτε μέτρων επιβάλλεται να διαπιστωθεί κατά πόσο ο περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμος, Ν122(Ι)/03, επιτρέπει στην Αρχή την διεκδίκηση του μη χρεωθέντος ποσού.

Υπερβάσεις των εκπεμπόμενων ρύπων από τους ηλεκτροπαραγωγούς Σταθμούς και των αιωρούμενων σωματιδίων στον αέρα γύρω από τους σταθμούς της ΑΗΚ. Μετά την έκρηξη της 11^{ης} Ιουλίου 2011 στο Μαρί που είχε σαν αποτέλεσμα να τεθεί εκτός λειτουργίας ο σταθμός Βασιλικού, η Αρχή για να αντιμετωπίσει τη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας, έθεσε σε λειτουργία υφιστάμενες μονάδες παραγωγής στη Μονή και στη Δεκέλεια πολύ πιο χαμηλής αποδοτικότητας και με ψηλότερο επίπεδο εκπομπών αέριων αποβλήτων. Επιπρόσθετα, στη βάση σχετικού διατάγματος του Υπουργού Εμπορίου και της ρυθμιστικής απόφασης της ΡΑΕΚ, ημερ. 13.7.2011, η ΑΗΚ προχώρησε στην εξασφάλιση προσωρινών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος, οι οποίες αναπόφευκτα λειτουργούν με αυξημένες εκπομπές ρύπων. Ως αποτέλεσμα, συνεχίστηκαν και κατά το 2011 οι υπερβάσεις των οριακών τιμών των ρυπαντικών ουσιών στα αέρια απόβλητα των σταθμών Δεκέλειας και Μονής, κυρίως οξειδίων του αζώτου και σκόνης. Επίσης, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές υπερβάσεις των οριακών τιμών των αιωρούμενων σωματιδίων στον αέρα γύρω από όλους τους σταθμούς, όπως έχουν καθοριστεί από τους περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα Κανονισμούς του 2002 (ΚΔΠ 574/2002).

Συναφώς αναφέρεται ότι, στις 17.12.2010 εκδόθηκε η νέα Ευρωπαϊκή Οδηγία 2010/75/ΕΕ περί βιομηχανικών εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης) σύμφωνα με την οποία, τα νέα όρια εκπομπής ρύπων (σκόνη, οξείδια του αζώτου, διοξείδιο του θείου) για μεγάλες εγκαταστάσεις καύσης, τα οποία τίθενται σε ισχύ από 1.1.2016, είναι πολύ χαμηλά. Η Κύπρος πέτυχε τη μετατόπιση της ημερομηνίας εφαρμογής της νέας Οδηγίας για τις εγκαταστάσεις της το 2020. Επισημαίνεται ωστόσο ότι, η εφαρμογή της Οδηγίας αυτής, έστω και από το 2020 και μετά, θα έχει πολύ σημαντικό κόστος για την Αρχή.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως οι πρόνοιες της πιο πάνω Οδηγίας λαμβάνονται σοβαρά υπόψη κατά τους μελλοντικούς σχεδιασμούς της ΑΗΚ και όπως η Αρχή λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να μπορέσει να συμμορφωθεί τόσο με την υφιστάμενη νομοθεσία όσο και με τις νέες περιβαλλοντικές απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με το χαμηλότερο δυνατό κόστος.

Απαντώντας ο Πρόεδρος ανέφερε ότι υπερβάσεις παρατηρούνται μόνο στις μετρήσεις σκόνης για όλους τους Σταθμούς και πρόσθεσε ότι κατά το 2011 τα φαινόμενα σκόνης προερχόμενα από την έρημο της Σαχάρας και άλλα μέρη επηρέασαν αρνητικά την ποιότητα των μετρήσεων σκόνης, ενώ επισήμανε και το ότι για τις προσωρινές μονάδες οι εκπομπές κινήθηκαν αναπόφευκτα σε ψηλά επίπεδα. Ο Πρόεδρος μάς πληροφόρησε επίσης ότι οι κεφαλαιουχικές και οι λειτουργικές δαπάνες που θα προκύψουν από την πιο πάνω οδηγία θα συμπεριληφθούν τόσο στη μελέτη του επόμενου αναπτυξιακού προγράμματος της ΑΗΚ όσο και στο επόμενο δεκαετές σχέδιο ανάπτυξης.

Εκπομπές θερμοκηπιακών αερίων - Έλλειμμα δικαιωμάτων για την ΑΗΚ και ανάκτηση συνεπαγόμενου κόστους. Με βάση την κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής θερμοκηπιακών αερίων που έγινε από την αρμόδια Αρχή, η ΑΗΚ παρουσίασε σημαντικό καθαρό έλλειμμα δικαιωμάτων για την περίοδο 2008-2011 που ανέρχεται συνολικά σε 1.828.766 (λήφθηκε υπόψη το πλεόνασμα του 2011) και υπολογίζεται σε €23,3εκ., περίπου. Για την περίοδο 2008 - 2010, η ΑΗΚ, προέβηκε σε αγορά 2.098.370 δικαιωμάτων έναντι συνολικού ποσού €25.841.987, ενώ για το έτος 2011 προέκυψε τελικά πλεόνασμα δικαιωμάτων ύψους 138.936 που οφείλεται κυρίως στην μειωμένη παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από την ΑΗΚ λόγω της 11^{ης} Ιουλίου στο Μαρί καθώς επίσης στη μειωμένη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας σε συνάρτηση και με την οικονομική κρίση.

Επισημαίνεται ότι, όλες οι ιδιωτικές εγκαταστάσεις, στις οποίες κατανεμήθηκε το 33% περίπου των δικαιωμάτων, πραγματοποίησαν περισσεύματα δικαιωμάτων για όλα τα έτη, τα οποία συνολικά ανέρχονται περίπου σε 2.363.590 (1.019.810 δικαιώματα αφορούν το 2011) που υπολογίζονται σε €23,6 εκ. περίπου. Αναφέρεται ωστόσο ότι, τα μεγάλα πλεονάσματα που προέκυψαν στις διάφορες ιδιωτικές εγκαταστάσεις ειδικά για το έτος 2011 ενδεχομένως να οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στην οικονομική κρίση.

Από 1.3.2010, με βάση σχετική έγκριση της ΠΑΕΚ ημερ. 18.2.2010, η ΑΗΚ ανακτά το κόστος του ελλείμματος από τους καταναλωτές μέσω της αυτόματης αναπροσαρμογής των τελών χρέωσης, με βάση τη ρήτρα καυσίμου. Η ανάκτηση του συσσωρευμένου κόστους για την περίοδο 1.1.2008-28.2.2010, θα γίνει ομοιόμορφα κατά τα επόμενα 7 έτη. Σύμφωνα με τους λογαριασμούς που εκδόθηκαν από την ΑΗΚ προς τους πελάτες της και αφορούσαν την περίοδο 1.3.2010 - 31.12.2010, έχει περιληφθεί χρέωση €8,8εκ. για ανάκτηση του κόστους των θερμοκηπιακών αερίων και κατά το 2011 χρέωση €4,2εκ. Σημειώνεται ότι, αναμένεται από την ΑΗΚ ότι για τα πλεονασματικά δικαιώματα που προέκυψαν το 2011 θα γίνει ανάλογος χειρισμός προς όφελος των καταναλωτών.

Όπως αναφέρεται και στην Έκθεσή μας για το 2010, κατά την άποψή μας, υπάρχει κίνδυνος η πλήρης ανάκτηση του κόστους να ενεργήσει ως αντικίνητρο για τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου έστω και αν η ΑΗΚ, με βάση την έγκριση της ΠΑΕΚ, θα πρέπει να συνεχίσει να λαμβάνει τα μέτρα εκείνα που οδηγούν στην ελαχιστοποίηση του κόστους των εκπομπών θερμοκηπιακών αερίων και θα τηρεί ενήμερη την ΠΑΕΚ σε τετραμηνιαία βάση.

Εισηγηθήκαμε όπως, η εφαρμογή του θεσμού της ανάκτησης συνοδεύεται με συγκεκριμένα μέτρα αλλά και βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους για μείωση των θερμοκηπιακών ρύπων.

Ο Πρόεδρος μάς πληροφόρησε ότι η ΑΗΚ έχει θέσει τόσο βραχυπρόθεσμους όσο και μακροπρόθεσμους στόχους, με στόχο τη μείωση των εκπομπών θερμοκηπιακών αερίων.

Οδηγία 2009/29/ΕΚ- Άσκηση δικαιώματος μεταβατικής παρέκκλισης για δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής για την περίοδο 2013-2020 σε εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής. Σύμφωνα με την πιο πάνω Οδηγία, μετά το 2012 τερματίζεται η δωρεάν παραχώρηση δικαιωμάτων προς τις εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Το κάθε Κράτος θα λαμβάνει δωρεάν δικαιώματα, μετά από κατανομή που θα γίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) και θα προβαίνει σε πλειστηριασμό τους, εκτός κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις των δικαιωμάτων θα μπορεί μέχρι το 2020, να παρέχεται μέρος δωρεάν σε διάφορες εγκαταστάσεις.

Η Κύπρος έχει το δικαίωμα, ως Κράτος με μικρό και απομονωμένο ηλεκτρικό σύστημα, να διεκδικήσει δωρεάν δικαιώματα εκπομπής θερμοκηπιακών αερίων. Ο μέγιστος αριθμός δωρεάν δικαιωμάτων που μπορεί να διεκδικήσει για το 2013 είναι το 70% των επιβεβαιωμένων εκπομπών της περιόδου 2005-2007, με σταδιακή μείωση ώστε το 2020 να μηδενιστεί.

Η ΑΗΚ με επιστολή της ημερ. 12.1.2010 προς τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, διαβίβασε σχετικό αίτημά της προκειμένου η Κύπρος να εξασφαλίσει το δικαίωμα μεταβατικής παρέκκλισης. Στις 3.5.2011 με επιστολή της προς την ΠΑΕΚ παρουσίασε τέσσερα σενάρια σχετικά με την άσκηση του δικαιώματος μεταβατικής παρέκκλισης. Με βάση το σενάριο πλήρους παρέκκλισης, δηλαδή παραχώρηση 70% δωρεάν δικαιωμάτων, η αύξηση στην εκτιμώμενη τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος το 2013 υπολογίστηκε σε 4,74%, ενώ με το σενάριο χωρίς παρέκκλιση δηλαδή χωρίς παραχώρηση δωρεάν δικαιωμάτων, η αύξηση υπολογίστηκε σε 9,51%.

Εν όψει της εξέτασης του αιτήματος της ΑΗΚ, συστάθηκε ad hoc επιτροπή στην οποία προήδρευε η ΠΑΕΚ και η οποία, ένεκα και των νέων δεδομένων που διαμορφώθηκαν από το τραγικό συμβάν στο Μαρί, ενέκρινε ομόφωνα το αίτημα της ΑΗΚ για υποβολή αίτησης πλήρους παρέκκλισης. Σχετική αίτηση υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 28.9.2011 με διευθέτηση αυτή να οριστικοποιηθεί όχι αργότερα από τις 16.1.2012.

Όπως διαπιστώθηκε, το αίτημα που υποβλήθηκε/οριστικοποιήθηκε τελικά από την Κυπριακή Δημοκρατία, μετά και από σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αφορά ενδιάμεσο σενάριο (πλήρης

παρέκκλιση τον πρώτο χρόνο με διαφοροποιημένη όμως τη βαθμιαία μείωση των δωρεάν δικαιωμάτων) και όχι σενάριο μέγιστης μεταβατικής κατανομής δωρεάν δικαιωμάτων, ως το αίτημα της ΑΗΚ. Συγκεκριμένα, η αίτηση της Κύπρου αφορά συνολικό αριθμό δικαιωμάτων 10.975.978 για την περίοδο 2013-2020 αντί της μέγιστης κατανομής ύψους 13.122.077 δικαιωμάτων που ζητήθηκε από την ΑΗΚ, διαφορά η οποία θα μπορούσε να επιφέρει μείωση στην τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας της τάξης του 1,7% κατά μέσο όρο για τα έτη 2014 μέχρι 2019. Εν πάσει περιπτώσει, επισημαίνεται ότι ακόμη και με έγκριση της αίτησης για παρέκκλιση από την ΕΕ όπως υποβλήθηκε, η αύξηση στην εκτιμώμενη τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος το 2013, λόγω εφαρμογής της νέας οδηγίας για τους θερμοκηπιακούς ρύπους, υπολογίζεται να είναι της τάξης του 4,25%.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω αναφέραμε ότι, επιβάλλεται να ληφθούν σε συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, οι αναγκαίες ενέργειες για περιορισμό των θερμοκηπιακών ρύπων στο μέγιστο δυνατό βαθμό ώστε, να ελαχιστοποιηθεί και η συνεπαγόμενη αύξηση στην τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι έχουν γίνει όλες οι απαραίτητες ενέργειες εκ μέρους της ΑΗΚ για διεκδίκηση του μέγιστου αριθμού δωρεάν δικαιωμάτων εκπομπής για την περίοδο 2013-2020 και αναμένεται σύντομα η τελική απόφαση εκ μέρους της αρμόδιας Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Αγωγή αρ. 4039/2002 και Πολιτική Έφεση αρ. 270/2008. Μετά από έρευνα στα υποστατικά συγκεκριμένης εταιρείας και τη διαπίστωση ότι έγινε παράνομη επέμβαση στους μετρητές της Αρχής με αποτέλεσμα να μην καταγραφεί όλη η ποσότητα ηλεκτρισμού από τους μετρητές που ήταν εγκατεστημένοι, η Αρχή αξίωσε από την εταιρεία την αξία της καταγραφείσας κατανάλωσης. Η εταιρεία καταχώρισε εναντίον της Αρχής την αγωγή αρ. 4039/2002 με την οποία αξίωσε, μεταξύ άλλων, απόφαση του Δικαστηρίου ότι δεν οφείλει οποιοδήποτε ποσό προς την Αρχή και πως το ηλεκτρικό ρεύμα που καταναλώθηκε ήταν αυτό που καταγράφηκε από τους μετρητές που βρίσκονται εγκατεστημένοι στα υποστατικά της. Η Αρχή ήγειρε ανταπαίτηση εναντίον της εταιρείας για παράνομη επέμβαση στους μετρητές αξιώνοντας γενικές και ειδικές αποζημιώσεις. Στις 12.6.2008 το πρωτόδικο Δικαστήριο απέρριψε τόσο την αγωγή της εταιρείας όσο και την ανταπαίτηση της Αρχής.

Η Αρχή καταχώρισε στο Ανώτατο Δικαστήριο την Πολιτική Έφεση αρ. 270/2008 με την οποία απαίτησε από την εταιρεία την καταβολή γενικών και ειδικών αποζημιώσεων. Στις 15.3.2012 εκδόθηκε η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου σύμφωνα με την οποία η έφεση επιτυγχάνει και η πρωτόδικη απόφαση, με την οποία απορρίφθηκε η ανταπαίτηση της Αρχής παραμερίζεται. Σύμφωνα με την απόφαση, η εταιρεία πρέπει να καταβάλει στην Αρχή το ποσό των €128.362 πλέον ΦΠΑ, πλέον νόμιμο τόκο από την ημέρα έκδοσης της απόφασης.

Η νομική επιτυχία της ΑΗΚ στην πιο πάνω πολιτική έφεση είναι, κατά την άποψη μας, πολύ σημαντική και πρέπει να αξιοποιηθεί για τη διεκδίκηση των οφειλόμενων ποσών από όλους τους καταναλωτές οι οποίοι έχουν, κατά καιρούς, επέμβει παράνομα στους μετρητές της Αρχής.

Προσφορές και συμβάσεις.

A. Ευρύτητα συμμετοχής προσφοροδοτών. Διαπιστώθηκαν αρκετές περιπτώσεις κατακύρωσης διαγωνισμών που προκηρύχθηκαν και στις οποίες δεν υπήρχε ευρύτητα συμμετοχής, αφού ο αριθμός των προσφοροδοτών είτε ήταν περιορισμένος, είτε υποβλήθηκε μόνο μια προσφορά, παρόλο που ενδιαφέρθηκαν για το διαγωνισμό αρκετοί οικονομικοί φορείς. Εισηγηθήκαμε όπως η Αρχή διερευνά τους λόγους όπου δεν υπάρχει ικανοποιητικός αριθμός προσφορών, δίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στις περιπτώσεις επαναλαμβανόμενων διαγωνισμών ή/και διαγωνισμών για τους οποίους υποψήφιοι προσφοροδότες ενδιαφέρθηκαν μεν για το διαγωνισμό και εξασφάλισαν τα σχετικά έγγραφα, αλλά τελικά δεν συμμετείχαν σε αυτόν.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι η ΑΗΚ καταβάλλει συνεχώς προσπάθειες για τη βελτίωση των όρων των διαγωνισμών της, με σκοπό την αύξηση της συμμετοχής σε αυτούς.

B. Μηχανογράφηση - σχετικές παραγγελίες. Κατά τα έτη 2009 μέχρι 2011 έγιναν συνολικά 107 παραγγελίες/συμβόλαια, που αφορούσαν τη μηχανογράφηση της ΑΗΚ, συνολικής αξίας €11,14εκ. περίπου (ποσό €1,9εκ. αφορά το 2011), από τις οποίες σε 13 μόνο περιπτώσεις εκδόθηκαν σχετικοί διαγωνισμοί ή έγινε παραγγελία μέσω κυβερνητικής συμφωνίας πλαίσιο (E-Procurement), για συνολικό ποσό €1,42εκ.

περίπου. Στις υπόλοιπες 94 περιπτώσεις που αφορούσαν συνολικό ποσό €9,73εκ., έγινε χρήση συνοπτικών διαδικασιών, χωρίς την έκδοση διαγωνισμού, με απ' ευθείας διαπραγμάτευση και ανάθεση σε συγκεκριμένο προμηθευτή, προβάλλοντας κυρίως λόγους συμβατότητας. Συναφώς αναφέρεται ότι για τα έτη 2009, 2010 και 2011, η Αρχή με τη χρήση συνοπτικών διαδικασιών, προέβηκε σε διάφορες παραγγελίες που αφορούσαν τη μηχανογράφηση, από συγκεκριμένη εταιρεία, συνολικού ύψους €3,7εκ. περίπου.

Εισηγήσή μας, η οποία περιλήφθηκε και στην Έκθεσή μας για το 2010, είναι όπως περιοριστεί η χρήση συνοπτικών διαδικασιών μέσω σχετικών διαγωνισμών όπου είναι δυνατόν, προκειμένου να εξασφαλίζονται καλύτερες τιμές. Η χρήση συνοπτικής διαδικασίας θα πρέπει να γίνεται μέσα στα πλαίσια της σχετικής νομοθεσίας και σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας για το συντονισμό των διαδικασιών Σύναψης Συμβάσεων, ΥΑ/1/2009, παράγραφος 21.2.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι στις περιπτώσεις στις οποίες χρειάζεται να ακολουθούνται συνοπτικές διαδικασίες λόγω συμβατότητας, γίνεται προσπάθεια αυτές να τεκμηριώνονται επαρκώς, σύμφωνα με τη Διαδικασία Σύναψης Συμβάσεων, ΥΑ/1/2009, και τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας.

Γ. Απευθείας ανάθεση διαφόρων εργασιών σε συγκεκριμένη εταιρεία με χρήση συνοπτικών διαδικασιών. Από τον σχετικό έλεγχο προέκυψε ότι κατά τα έτη 2009 μέχρι 2011 συγκεκριμένη εταιρεία ανέλαβε, μεταξύ άλλων, την παροχή διαφόρων υπηρεσιών προς την ΑΗΚ, συμπεριλαμβανομένης της διεξαγωγής εκπαιδευτικών σεμιναρίων, με χρήση συνοπτικών διαδικασιών. Αναφέρεται σχετικά ότι για την ίδια περίοδο, μόνο σε μία περίπτωση εκδόθηκε σχετικός διαγωνισμός (αρ. 24/2008) ο οποίος κατακυρώθηκε στη συγκεκριμένη εταιρεία, για τον οποίο γίνεται αναφορά πιο κάτω. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις, έγινε χρήση συνοπτικών διαδικασιών, χωρίς την έκδοση διαγωνισμού, με απ' ευθείας ανάθεση στον συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, προβάλλοντας, σε ορισμένες περιπτώσεις, λόγους συμβατότητας. Ειδικότερα αναφέρεται ότι, για τα έτη 2010 και 2011 η εν λόγω εταιρεία χρέωσε την ΑΗΚ με ποσό €117.400 περίπου, περιλαμβανομένου ΦΠΑ, για σκοπούς διεξαγωγής διαφόρων εκπαιδευτικών σεμιναρίων, με απευθείας ανάθεση.

Όπως αναφέρεται και στην προηγούμενη παράγραφο της Έκθεσης μας, εισηγηθήκαμε όπως η ΑΗΚ περιορίζει τη χρήση συνοπτικών διαδικασιών και προβαίνει στην έκδοση σχετικών διαγωνισμών, όπου είναι δυνατόν, προκειμένου να εξασφαλίζονται καλύτερες τιμές.

Διαγωνισμός αρ. 24/08 για παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για εφαρμογή Διασυνδεδεμένου Συστήματος Διαχείρισης με τα Πρότυπα ISO9001:2000, ISO14001:2004 και συναφών υπηρεσιών. Η ΑΗΚ προχώρησε στην προκήρυξη του εν λόγω διαγωνισμού ακολουθώντας τις συνοπτικές διαδικασίες. Απευθύνθηκε σε 4 οικονομικούς φορείς που είχε επιλέξει και τους ζήτησε να υποβάλουν προσφορά, ωστόσο, ανταποκρίθηκαν μόνο οι 2. Οι όροι του διαγωνισμού (Παρ. 1.4) προέβλεπαν ότι η αξιολόγηση της προσφοράς θα γινόταν σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο θα γινόταν η αξιολόγηση του τεχνικού μέρους και εκείνες οι προσφορές που πληρούσαν ουσιαστικά τα συγκεκριμένα κριτήρια που είχαν καθοριστεί στα έγγραφα του διαγωνισμού θα προχωρούσαν στο δεύτερο στάδιο, της αξιολόγησης του οικονομικού τους μέρους.

Στις 2.6.2008 αποφασίστηκε η κατακύρωση του διαγωνισμού σε συγκεκριμένη εταιρεία για το ποσό των €151.120 και επιπρόσθετα εγκρίθηκε ποσό ύψους €22.668 (ποσοστό 15%), ως προνοητικό ποσό για απρόβλεπτα έξοδα. Τέσσερις μέρες μετά την απόφαση κατακύρωσης του διαγωνισμού, κατά τη συνάντηση που προηγήθηκε της υπογραφής της σύμβασης για να συζητηθούν/διευκρινιστούν επιμέρους θέματα του συμβολαίου με τον ανάδοχο, η ΑΗΚ του ανέθεσε επιπρόσθετες εργασίες, με αποτέλεσμα το συνολικό ποσό του συμβολαίου να ανέλθει στις €215.520. Κατόπιν αλλαγών/προσθηκών κατά τη διάρκεια υλοποίησης της σύμβασης (τελευταία αλλαγή εντός του 2011), το τελικό ποσό του συμβολαίου ανήλθε στις €228.500.

Όσον αφορά τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν κατά την αξιολόγηση των προσφορών, την κατακύρωση και την εκτέλεση της σύμβασης, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Δεν υπήρξε επαρκής προγραμματισμός ή/και ορθή αξιολόγηση των απαιτήσεων της Αρχής αναφορικά με το πεδίο εφαρμογής του Διασυνδεδεμένου Συστήματος Διαχείρισης στην ΑΗΚ, με αποτέλεσμα να χρειαστεί η αναθεώρηση των προνοιών/απαιτήσεων του διαγωνισμού, 4 μόλις ημέρες μετά την απόφαση κατακύρωσης και πριν την έναρξη εκτέλεσης των εργασιών. Κατά την άποψή μας, εάν είχε

προηγηθεί ο κατάλληλος προγραμματισμός εκ μέρους της Αρχής, τότε τα αποτελέσματα του διαγωνισμού ενδεχομένως να ήταν διαφορετικά.

- (ii) Από το περιεχόμενο της έκθεσης της Επιτροπής Αξιολόγησης, συμπεραίνεται ότι κατά την αξιολόγηση του τεχνικού μέρους, η μια προσφορά δεν είχε αξιολογηθεί πλήρως και λεπτομερώς σε σύγκριση με τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού και χωρίς να ληφθεί υπόψη το οικονομικό μέρος των δύο προσφορών, όπως προνοούσαν οι όροι του διαγωνισμού (παράγραφος 1.4), εφόσον το στάδιο της τεχνικής/ποιοτικής αξιολόγησης γίνεται αναφορά στα οικονομικά κριτήρια, κάτι που δεν επιτρεπόταν από τους όρους του διαγωνισμού. Σημειώνεται ότι ενδεχομένως η απόφαση της Αρχής να ήταν διαφορετική, εάν διαπιστωνόταν ότι τους τεχνικούς όρους του διαγωνισμού πληρούσε μόνο η μια από τις δύο υποβληθείσες προσφορές.
- (iii) Το αρχικό ποσό κατακύρωσης του διαγωνισμού διαφοροποιήθηκε πριν την υπογραφή της σύμβασης, χωρίς την προηγούμενη έγκριση του αποφασίζοντος οργάνου που είχε λάβει την απόφαση κατακύρωσης, σε αντίθεση με τη σχετική οδηγία της Αρχής (Οδηγία Y/1/2007).
- (iv) Μετά τις προσθήκες/αλλαγές που έγιναν στις πρόνοιες της σύμβασης, το τελικό ποσό του συμβολαίου ανήλθε στις €228.500, δηλαδή υπερέβηκε κατά €77.380 ή 51% το αρχικό ποσό της προσφοράς.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της ΑΗΚ, η Αρχή θεωρεί, εκ των υστέρων, ότι με βάση τη διεθνή πρακτική και γνώση Συστημάτων Διαχείρισης, η όλη προσέγγιση της, τόσο κατά τη Διαδικασία Υποβολής και Αξιολόγησης, όσο και κατά τη Διαδικασία Διαχείρισης του Έργου, βοήθησε στην επιτυχή ολοκλήρωσή του και στην επιτυχή πιστοποίηση της ΑΗΚ με τα δύο πρότυπα ISO9001 & ISO14001, με πολύ μικρό σχετικά κόστος, σε σύγκριση με το μέγεθος του έργου.

Δ. Διαχείριση Διαγωνισμών.

(α) **Διαγωνισμός αρ.94/2010 / Έλλειψη φαναριών 70W H.P.S.** Στις 13.11.2008 το Δ.Σ. της Αρχής κατακύρωσε το διαγωνισμό αρ. 86/2008 για φανάρια φωτισμού, σε συγκεκριμένη εταιρεία «Α» για συνολικό ποσό €1.004.600. Στις 12.8.2010 εκδόθηκε νέος διαγωνισμός αρ. 94/2010 για την προμήθεια φαναριών, με τους ίδιους όρους και τεχνικές προδιαγραφές με τον προηγούμενο διαγωνισμό. Λήφθηκαν 12 προσφορές, μεταξύ των οποίων και προσφορά από τον επιτυχόντα προσφοροδότη του διαγωνισμού αρ. 86/2008. Ο διαγωνισμός ακυρώθηκε στις 21.3.2011 επειδή καμία προσφορά δεν πληρούσε όλες τις απαιτήσεις και τους όρους του διαγωνισμού.

Μετά από γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου της Αρχής ημερ. 9.5.2011 ότι, ο όρος 1.24 του Συμβολαίου αρ. 86/2008 επέτρεπε την αύξηση των ποσοτήτων του Συμβολαίου, το οποίο παρέμενε σε ισχύ μέχρι 31.7.2011, και κατόπιν έγκρισης του Δ.Σ., η Αρχή ζήτησε από τον προμηθευτή του Συμβολαίου αρ. 86/2008 δηλαδή την εταιρεία «Α», να την προμηθεύσει με επιπλέον 2500 φανάρια 70W. Η εταιρεία συμφώνησε με σχετική επιστολή της ημερ. 25.5.2011 αλλά, το φανάρι (δείγμα) που υπέβαλε δεν έγινε αποδεκτό από την ΑΗΚ. Η παραγγελία τελικά δεν εκτελέστηκε επειδή, η εταιρεία, σύμφωνα με επιστολή της ημερ. 4.8.2011, μπορούσε να προμηθεύσει την ΑΗΚ μόνο με φανάρια ίδιου τύπου με το δείγμα που απέστειλε και όχι ίδια με τις προηγούμενες παραγγελίες.

Η ΑΗΚ στη συνέχεια, με συνοπτικές διαδικασίες, κατακύρωσε στις 25.10.2011 προσφορά στην εταιρεία «Α» για την προμήθεια 1300 φαναριών 70W με τους ίδιους όρους/προδιαγραφές του Συμβολαίου αρ. 86/2008, συνολικής αξίας €77.740, με αυξημένη τιμή κατά 22%. Στις 26.3.2012 εκδόθηκε νέος διαγωνισμός (αρ. 34/2012).

Αναφορικά με τα πιο πάνω σημειώνονται τα ακόλουθα:

- (i) Τίθενται ερωτηματικά τόσο ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού αρ. 94/2010 που απέκλεισαν και τους 12 προσφοροδότες από το διαγωνισμό όσο και ως προς την αξιολόγηση των δύο διαγωνισμών και συγκεκριμένα κατά πόσο εφαρμόστηκε η ίδια τακτική/αυστηρότητα στην αξιολόγηση των δύο διαγωνισμών. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, ενώ οι προδιαγραφές του διαγωνισμού αρ. 94/2010 ήταν οι ίδιες με τον διαγωνισμό αρ. 86/2008, και η εταιρεία «Α» προσέφερε και στις 2 περιπτώσεις φανάρι 70W από τον ίδιο κατασκευαστή, ίδιο μοντέλο, ίδιες συσκευές ελέγχου, εντούτοις, στον πρώτο διαγωνισμό έγινε σχετική κατακύρωση στην συγκεκριμένη εταιρεία ενώ, στο

δεύτερο διαγωνισμό αποκλείστηκε. Συναφώς αναφέρεται ότι, η ΑΗΚ έχει προβεί σε διαφοροποίηση των σχετικών προδιαγραφών στο νέο διαγωνισμό αρ. 34/2012.

- (ii) Σημειώθηκε καθυστέρηση στην αξιολόγηση και λήψη απόφασης για το διαγωνισμό αρ. 94/2010 αλλά και στην έκδοση του νέου διαγωνισμού αρ. 34/2012 ο οποίος εκδόθηκε ένα περίπου χρόνο από την ακύρωση του προηγούμενου.
- (iii) Λόγω των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν, υπήρξε σημαντική έλλειψη φαναριών μέσα στο 2011 η οποία και συνεχίζεται στο 2012.
- (iv) Τίθενται ερωτηματικά ως προς την αξιοπιστία της εταιρείας και τη συμμόρφωση της με τους όρους του διαγωνισμού αρ. 86/2008. Επισημαίνεται ότι τον Αύγουστο 2011 η εταιρεία αδυνατούσε ή/ και δεν εκτέλεσε την παραγγελία της ΑΗΚ για 2500 φανάρια 70W σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Συμβολαίου αρ. 86/2008, ως η ίδια αρχικά αποδέχθηκε, ενώ δύο μήνες αργότερα, τον Οκτώβριο 2011 υπέβαλε σχετική προσφορά για τα συγκεκριμένα φανάρια η οποία και της κατακυρώθηκε με αυξημένη ωστόσο τιμή κατά 22%.

(β) Διαγωνισμός 021/2011 – Πλαστικές σωλήνες για το Υπόγειο Δίκτυο της ΑΗΚ. Τον Απρίλιο 2011 η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ) προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια πλαστικών σωλήνων και άλλο συναφή εξοπλισμό για το υπόγειο δίκτυο της με εκτίμηση κόστους €914.146. Από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης, η οποία υποβλήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής για λήψη απόφασης, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ότι παρ' όλων που η μοναδική προσφορά που είχε υποβληθεί ήταν κατά 40% περίπου ψηλότερη της εκτίμησης, η επιτροπή προσφορών εισηγείτο κατακύρωση του διαγωνισμού και αναθεώρηση – μελλοντικά – των προδιαγραφών για διεύρυνση του δικαιώματος συμμετοχής. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι στον εν λόγω διαγωνισμό δεν είχε αναπτυχθεί ο απαιτούμενος ανταγωνισμός, με αποτέλεσμα να υποβληθεί μόνο μια προσφορά σε υπερβολικά ψηλή τιμή. Η αύξηση των τιμών του πετρελαίου, την οποία επικαλείτο η επιτροπή αξιολόγησης για να αιτιολογήσει την πιο πάνω μεγάλη διαφορά, δεν δικαιολογούσε κατά την άποψη μας την ψηλή τιμή που υποβλήθηκε, εφ' όσον τα επιμέρους είδη παρουσίαζαν ανομοιόμορφη αύξηση (-22% μέχρι +80%). Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε την περαιτέρω διερεύνηση του θέματος (κατά πόσον οι όροι/προδιαγραφές του διαγωνισμού παρείχαν τη δυνατότητα συμμετοχής σε ικανοποιητικό αριθμό οικονομικών φορέων, καθώς επίσης και το ύψος των τιμών που υφίσταντο στην αγορά για τα διάφορα είδη του διαγωνισμού, κατά το στάδιο ετοιμασίας των προσφορών), και ανάλογα με τα αποτελέσματα της διερεύνησης να αποφασιστεί κατά πόσον η κατακύρωση του διαγωνισμού ήταν δικαιολογημένη.

Τον Οκτώβριο 2011, σε απάντηση επιστολής την οποία απέστειλε στην Υπηρεσία μας ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής και με την οποία ζητούσε τις απόψεις μας ως προς την κατεύθυνση που θα πρέπει να κινηθεί η Αρχή σχετικά με το εν λόγω θέμα, τον πληροφορήσαμε τα ακόλουθα:

- (i) Από μια λεπτομερή εξέταση των όρων του διαγωνισμού και των τεχνικών προδιαγραφών, διαπιστώθηκε ότι, ενώ οι τεχνικές προδιαγραφές δεν ήταν περιοριστικές, εκείνο που ενδεχομένως να είχε αποτρέψει τη συμμετοχή ικανοποιητικού αριθμού οικονομικών φορέων/κατασκευαστών του εξωτερικού, ήταν οι όροι/απαιτήσεις του διαγωνισμού.
- (ii) Η μεγάλη διαφορά μεταξύ των τιμών του πιο πάνω διαγωνισμού και της εκτίμησης δαπάνης καθώς επίσης και η μεγάλη αύξηση σε σχέση με τις τιμές της προηγούμενης σύμβασης, δεν μπορούσαν να δικαιολογηθούν κατά την άποψη μας από την αύξηση των διεθνών τιμών της πρώτης ύλης. Ωστόσο, ο όρος/απαίτηση όπως οι τιμές των προσφορών παραμένουν σταθερές για περίοδο 18 μηνών, αποτελούσε μια επιπλέον σοβαρή αδυναμία των όρων του διαγωνισμού. Ενδεχομένως ο όρος αυτός να οδήγησε τους προσφοροδότες είτε να μην υποβάλουν προσφορά, είτε να υποβάλουν ψηλές τιμές, για να καλύψουν ενδεχόμενες αυξήσεις στις πρώτες ύλες. Ως εκ τούτου, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί από την Αρχή το ενδεχόμενο να περιληφθεί σε μελλοντικούς διαγωνισμούς όρος, ότι οι τιμές των προσφορών που υποβάλλονται θα αυξομειώνονται κατά τη διάρκεια της σύμβασης ανάλογα με τη μεταβολή του κόστους των πρώτων υλών.

- (iii) Λαμβάνοντας υπόψη ότι προσφορά για τον εν λόγω διαγωνισμό είχε υποβάλει μόνο ένας οικονομικός φορέας (ο οποίος μάλιστα αποτελούσε κοινοπραξία των δύο από τους τρεις συνολικά κατασκευαστές τέτοιων ειδών που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο), με τιμή κατά 40% ψηλότερη (διαμορφώθηκε στο 36% κατόπιν της μετέπειτα έκπτωσης) της εκτίμησης δαπάνης, το γεγονός επίσης ότι η εν λόγω κοινοπραξία ήταν ο ανάδοχος της προηγούμενης σύμβασης, καθώς και τη διαδικασία που εφαρμόζεται σήμερα από την ΑΗΚ για την υλοποίηση του υπογείου δικτύου της, εισηγηθήκαμε όπως επανεξεταστεί εξ υπαρχής η όλη διαδικασία ανάθεσης των σχετικών διαγωνισμών της ΑΗΚ που αφορά τις συμβάσεις για τις εκσκαφές, για την αγορά και την τοποθέτηση σωλήνων και για την αγορά και τοποθέτηση των άλλων υλικών για το υπόγειο της δίκτυο. Με τη διαδικασία η οποία ακολουθείται σήμερα από την ΑΗΚ, για τις οικοδομικές εργασίες (εκσκαφή, τοποθέτηση σωλήνων και προστατευτικών πλακών, επανόρθωση) ανατίθενται ξεχωριστές συμβάσεις – μέσω ανοικτών διαγωνισμών – για κάθε επαρχία, για την προμήθεια των σωλήνων ανατίθεται μια ξεχωριστή σύμβαση – μέσω ανοικτού διαγωνισμού – σε έναν προμηθευτή, για όλες τις επαρχίες, το ίδιο για τις προστατευτικές πλάκες. Η παραγγελία – στη συνέχεια – των σωλήνων και των προστατευτικών πλακών που θα τοποθετηθούν σε μια εκσκαφή γίνεται απ' ευθείας από τους εργολάβους των συμβάσεων για τις εκσκαφές, προς τους συμβασιούχους προμήθειας των εν λόγω υλικών. Με τη διαδικασία αυτή που ακολουθείται, απαιτείται ο λεπτομερής έλεγχος των ποσοτήτων που παραδίδονται σε κάθε εργολάβο καθώς και η επιτόπου επιμέτρηση των ποσοτήτων που χρησιμοποιήθηκαν στο καθένα από τα δεκάδες έργα της κάθε επαρχίας, με αποτέλεσμα, πέραν του διοικητικού κόστους που προϋποθέτει ο έλεγχος/επιμέτρηση/συντονισμός των πιο πάνω συμβάσεων, να μην μπορεί να αποφευχθεί η σπατάλη των υλικών από τους αναδόχους των συμβάσεων (εφ' όσον αυτά τους τα προμηθεύει η ΑΗΚ), καθώς και ενδεχόμενα λάθη/παραλείψεις κατά τις επιμετρήσεις, που αυξάνουν το κόστος, χωρίς να διασφαλίζουν τελικά – όπως διαπιστώνεται στην πράξη – την εξασφάλιση καλύτερων/ανταγωνιστικών τιμών (με την αγορά της συνολικής ποσότητας των υλικών από την ΑΗΚ).

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο προκήρυξης ανοικτών διαγωνισμών – για κάθε επαρχία – με αντικείμενο το σύνολο των εργασιών/υλικών κάθε έργου (εκσκαφή, επανόρθωση, προμήθεια και εγκατάσταση των σωλήνων/εξαρτημάτων και προστατευτικών πλακών).

Τον Νοέμβριο 2011, ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής μας πληροφόρησε τα ακόλουθα:

- (i) Η Αρχή συμφωνούσε με τις πιο πάνω επισημάνσεις της Υπηρεσίας μας.
- (ii) Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού στο μοναδικό προσφοροδότη για περίοδο 9 μηνών έναντι συνολικής δαπάνης μέχρι €600.000, αποδεχόμενο την προσφερθείσα εκ μέρους του έκπτωση ύψους 4% επί των τιμών μονάδος.
- (iii) Η Αρχή μελετά τρόπους για να προσελκύσει το ενδιαφέρον προσφοροδοτών από το εξωτερικό, με τροποποίηση των όρων σε μελλοντικούς διαγωνισμούς.
- (iv) Η Αρχή συμφωνεί κατ' αρχήν με την εισήγηση μας για ανάθεση όλων των χωματουργικών εργασιών, περιλαμβανομένης και της προμήθειας υλικών, σε ένα εργολάβο, αφού διασφαλιστούν προηγουμένως κάποιοι παράγοντες που άπτονται ποιοτικών και ποσοτικών ελέγχων.

Τον Απρίλιο 2012 ωστόσο, η ΑΗΚ προκήρυξε τον διαγωνισμό αρ. 049/2012 για την προμήθεια πλαστικών σωλήνων για το υπόγειο δίκτυο της, εκτίμησης δαπάνης €748.857, χωρίς να τροποποιήσει – εκτός από ένα σημείο – τους όρους/προδιαγραφές, όπως είχε συμφωνήσει τον Νοέμβριο 2011 ο Γενικός Διευθυντής. Το σημείο που τροποποιήθηκε ήταν η απαίτηση για διατήρηση σταθερών τιμών καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης, με την συμπερίληψη στον νέο διαγωνισμό πρόνοιας και φόρμουλας αναπροσαρμογής των τιμών της σύμβασης.

Τελικά υποβλήθηκαν μόνο 2 προσφορές, από τους 3 Κύπριους κατασκευαστές (οι 2 υπέβαλαν προσφορά ως κοινοπραξία), γεγονός που δείχνει την απουσία ικανοποιητικού ανταγωνισμού. Από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης, διαπιστώθηκε ότι η επιτροπή αξιολόγησης εισηγείτο την κατακύρωση του διαγωνισμού στον χαμηλότερο προσφοροδότη για το συνολικό ποσό των €918.152,50, το οποίο ήταν κατά 23% περίπου

ψηλότερο της εκτίμησης δαπάνης (€748.857,50), χωρίς να σχολιάζει τη μεγάλη διαφορά από την εν λόγω εκτίμηση. Διαπιστώθηκε επίσης ότι ο υπολογισμός της εκτίμησης δαπάνης είχε βασιστεί σε λανθασμένες ποσότητες (ενός εκ των ειδών του διαγωνισμού), με αποτέλεσμα η εκτίμηση δαπάνης που είχε δημοσιευτεί με την προκήρυξη του διαγωνισμού να είναι σημαντικά χαμηλότερη από την πραγματική. Ενόψει των πιο πάνω, τον Ιούνιο 2012 πληροφορήσαμε τον Γενικό Διευθυντή της Αρχής ότι η δημοσίευση χαμηλότερης – από την πραγματική – εκτίμησης κόστους, ενδεχομένως να είχε αποτρέψει ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς από το να υποβάλουν προσφορά. Σημειώνεται ότι σε προηγούμενη παρόμοια περίπτωση, η δημοσίευση λανθασμένης εκτίμησης δαπάνης, κρίθηκε από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών ως λόγος ακύρωσης του διαγωνισμού.

(γ) Διαγωνισμός για την κατασκευή και προμήθεια τσιμεντένιων προστατευτικών πλακών και πλακών αντιστήριξης. Αρ. Διαγ. 82/2009. Στο σχετικό όρο του διαγωνισμού, αναφορικά με την προέλευση των προϊόντων, αναφερόταν ότι ο Ανάδοχος ήταν υποχρεωμένος να παραδώσει τα πιο πάνω προϊόντα στην Αρχή, τα οποία θα έπρεπε να έχουν κατασκευαστεί στη χώρα και το εργοστάσιο κατασκευής που δήλωσε στην προσφορά του. Για την πιστοποίηση της απαίτησης αυτής, ο Ανάδοχος ήταν υποχρεωμένος να παρουσιάσει στην Αναθέτουσα Αρχή, κατά την παράδοση των προϊόντων, πιστοποιητικό στο οποίο να αποδεικνύεται η προέλευση των προϊόντων. Στους όρους του διαγωνισμού αναφερόταν επίσης ότι, κατά την διάρκεια αξιολόγησης των προσφορών, η Αναθέτουσα Αρχή διατηρούσε το δικαίωμα ελέγχου του εργοστασίου όπου θα κατασκευάζονταν τα προϊόντα.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης στην έκθεση της ανέφερε ότι, στα πλαίσια αξιολόγησης του διαγωνισμού πραγματοποιήθηκε επιθεώρηση του εργοστασίου παραγωγής των προϊόντων συγκεκριμένου προσφοροδότη, με σκοπό την επιβεβαίωση της ικανότητας του εργοστασίου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του διαγωνισμού, και ότι κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκαν ελλείψεις στον εξοπλισμό παραγωγής των τσιμεντένιων πλακών αντιστήριξης. Παρά την πιο πάνω διαπίστωση, η Επιτροπή Αξιολόγησης στην έκθεση της εισηγήθηκε όπως, σε περίπτωση κατακύρωσης, ο εν λόγω προσφοροδότης θα πρέπει να υποβάλει συμφωνητικό έγγραφο προμήθειας των τσιμεντένιων πλακών αντιστήριξης από άλλο κατασκευαστή μέχρι να εγκαταστήσει στο εργοστάσιο του τον απαραίτητο εξοπλισμό για παραγωγή των πιο πάνω πλακών, κρίνοντας τελικά ότι η προσφορά πληρούσε του όρους του διαγωνισμού.

Παρατηρήσαμε ότι με βάση την πιο πάνω εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης και την αξιολόγηση των τιμών που υποβλήθηκαν, η Αρχή κατακύρωσε τον διαγωνισμό για την Περιφέρεια Λευκωσίας στο συγκεκριμένο προσφοροδότη κατά παράβαση των όρων του διαγωνισμού οι οποίοι προέβλεπαν ότι:

- (i) τα προϊόντα θα έπρεπε να κατασκευάζονται στο εργοστάσιο που δηλώθηκε από τον προσφοροδότη στη προσφορά του και
- (ii) η Αναθέτουσα Αρχή είχε το δικαίωμα στο στάδιο αξιολόγησης των προσφορών να ελέγξει το εργοστάσιο, πράγμα που έπραξε και κρίθηκε ότι αυτό είχε ελλείψεις στον εξοπλισμό του.

Τον Μάιο 2012, η Αρχή μάς πληροφόρησε ότι κατά την επίσκεψη της Επιτροπής Αξιολόγησης στο εργοστάσιο παραγωγής των προϊόντων διαπιστώθηκε ότι ο προσφοροδότης διέθετε ικανοποιητικό απόθεμα πλακών αντιστήριξης για να ικανοποιήσει τις ανάγκες της ΑΗΚ για 2 μήνες. Επίσης μας πληροφόρησε ότι η Επιτροπή ζήτησε και έλαβε την γραπτή δέσμευση του προσφοροδότη ότι σε περίπτωση που χρειαστεί να προμηθεύσει την ΑΗΚ με περισσότερες ποσότητες, αυτές θα εξασφαλιζόνταν από άλλη κυπριακή βιομηχανία. Ενόψει των πιο πάνω, η Αρχή προχώρησε στην κατακύρωση της προσφοράς, θεωρώντας την εν λόγω απόκλιση μη ουσιώδη.

Ωστόσο, η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι η ενέργεια της ΑΗΚ παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης, εφ' όσον αποδέχτηκε εναλλακτικές ρυθμίσεις που δεν προβλέπονταν στους όρους του διαγωνισμού.

(δ) Διαγωνισμός για την Ανέγερση Κτιρίων Υποσταθμών 11 KV στην Περιφέρεια Λεμεσού. Αρ. Διαγ. 15/2011. Το έργο αφορούσε την ανέγερση 35 κτιρίων Υποσταθμών 11 KV που η Αρχή εκτιμούσε ότι θα απαιτηθούν για παροχή ηλεκτρισμού σε νέες αναπτύξεις διαχωρισμού οικοπέδων στην Περιφέρεια Λεμεσού. Το ποσό της σύμβασης ήταν €609.825 με ημερομηνία έναρξης των εργασιών την 2.5.2011 και λήξης την 30.4.2012.

Στα έγγραφα του διαγωνισμού αναφέρετο ότι ο αριθμός των κτιρίων ήταν ενδεικτικός και δεν δέσμευε την Αρχή με οποιονδήποτε τρόπο και ότι εάν η χρονική διάρκεια του συμβολαίου ολοκληρωθεί χωρίς να έχει δαπανηθεί το ποσό του συμβολαίου, η Αρχή δεν δεσμευόταν καθ' οιονδήποτε τρόπο να πληρώσει το υπόλοιπο ποσό.

Παρατηρήσαμε ότι σύμφωνα με τα στοιχεία της ανάλυσης πληρωμών, μέχρι τέλος Μαρτίου 2012, δηλαδή ένα μήνα πριν την ολοκλήρωση της σύμβασης, το συνολικό ποσό της εκτελεσθείσας εργασίας υπολογιζέτο σε €180.000 με αναμενόμενη απόκλιση της τελικής δαπάνης από το ποσό του συμβολαίου περίπου 70%. Λαμβάνοντας υπόψη την πιο πάνω απόκλιση παρατηρήσαμε ότι:

- (i) παρόλο ότι η Υπηρεσία μας αναγνωρίζει την ιδιαιτερότητα του αντικειμένου του διαγωνισμού, που δεν επιτρέπει την ακριβή εκτίμηση του όγκου της εργασίας, εντούτοις, η απόκλιση μεταξύ του ποσού του συμβολαίου και της πραγματικής δαπάνης που προκύπτει από τις τελικές ανάγκες του έργου, δεν δικαιολογείται να υπερβαίνει ένα λογικό ποσοστό (π.χ. $\pm 20\%$) και
- (ii) επιβάλλεται τόσο για σκοπούς χρηστής διοίκησης όσο και αξιοπιστίας των δεδομένων των διαγωνισμών η εκτίμηση της ποσότητας των έργων να γίνεται με μεγαλύτερη ακρίβεια.

Τον Απρίλιο 2012, η Αρχή μάς πληροφόρησε ότι ο αριθμός των 35 κτιρίων Υποσταθμών, είχε εκτιμηθεί στη βάση των δεδομένων της αντίστοιχης προηγούμενης ετήσιας περιόδου και ότι η μείωση του αριθμού τους, που τελικά απαιτήθηκε να κατασκευαστούν, οφείλεται στην οικονομική κρίση που ακολούθησε το έτος 2011 και η οποία επηρέασε σε μεγάλο βαθμό αρνητικά όχι μόνο τα έργα της Περιφέρειας Λεμεσού αλλά και όλα τα έργα της ΑΗΚ. Τέλος, μας διαβεβαίωσε ότι η υπερβολική απόκλιση που παρατηρήθηκε μεταξύ της τελικής δαπάνης του έργου και της τιμής του συμβολαίου, αποτελεί εξαίρεση και, υπό κανονικές συνθήκες, η ΑΗΚ δεν συνηθίζει και δεν επιτρέπει απόκλιση πέραν του 20% από τα υπογραμμένα συμβόλαια.

(ε) Εκθέσεις Αξιολόγησης Διαγωνισμών Αρ. 1041/2011 και Αρ. 1043/2011. Από έλεγχο των εκθέσεων αξιολόγησης των πιο πάνω διαγωνισμών παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- (i) ζητήθηκε προσφορά με συνοπτικές διαδικασίες από ένα μόνο προσφοροδότη χωρίς γραπτή αιτιολόγηση και έγκριση του Γενικού Διευθυντή,
- (ii) ενώ ζητήθηκε προσφορά με συνοπτική διαδικασία, έγινε διαπραγμάτευση των όρων πληρωμής της σύμβασης, ενέργεια που επιτρέπεται μόνο στις περιπτώσεις διαγωνισμών με διαδικασία διαπραγμάτευσης,
- (iii) στις εκθέσεις αξιολόγησης αναφέρετο ότι η τιμή των προσφορών σε σύγκριση με τις τιμές παρόμοιων υλικών θεωρείτο λογική, χωρίς να τεκμηριώνεται με ποιες τιμές έγινε η σύγκριση. Τέλος εισηγηθήκαμε προς την Αρχή όπως σε διαγωνισμούς που ζητείται προσφορά μόνο από ένα οικονομικό φορέα, η Επιτροπή Αξιολόγησης και Διαπραγμάτευσης που διορίζεται θα πρέπει να είναι τουλάχιστον τριμελής και να περιλαμβάνει και εκπρόσωπο της Διεύθυνσης Προμηθειών ώστε να ενισχύονται οι ασφαλιστικές δικλίδες για διασφάλιση των συμφερόντων της.

Όπως μας πληροφόρησε τον Μάιο 2011 ο Γενικός Διευθυντής της ΑΗΚ, οι διαγωνισμοί είχαν προκηρυχθεί πριν την αναθεώρηση της Τεχνικής Οδηγίας ΥΑ/1/2009. Όσον αφορά την αξιολόγηση των τιμών, αυτές συγκρίθηκαν με τις αντίστοιχες παρόμοιων εργασιών που περιλαμβάνονται σε σύμβαση με τον ίδιο εργολάβο (διαγωνισμός αρ. 1041/2011) ή/και με άλλης σύμβασης (διαγωνισμός αρ. 1043/2011). Μας πληροφόρησε επίσης ότι συμφωνεί με την εισήγηση μας για διορισμό τριμελούς Επιτροπής Αξιολόγησης σε μελλοντικούς διαγωνισμούς.

Ε. Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού – Φάση III – Μονάδα Συνδυασμένου Κύκλου Αρ. 4.

(α) Πρόοδος εργασιών. Παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των εργασιών για λειτουργία της Μονάδας σε μορφή Ανοικτού Κύκλου καθώς και στη μορφή Συνδυασμένου Κύκλου. Η λειτουργία της Μονάδας αρ. 4 σύμφωνα με το αρχικό πρόγραμμα προβλεπόταν να γίνει την 1^η Ιουλίου 2008 σε μορφή Ανοικτού Κύκλου και την 1^η Ιανουαρίου 2009 σε μορφή Συνδυασμένου Κύκλου. Στις 11 Ιουλίου 2009, ημερομηνία που ξεκίνησε η 30ήμερη δοκιμαστική περίοδος της Μονάδας Συνδυασμένου Κύκλου, η οποία αναγνωρίστηκε και ως η ημερομηνία εμπορικής λειτουργίας της Μονάδας και ημερομηνία παραλαβής της

(agreed use before take over date due to commercial operation). Το πιστοποιητικό παραλαβής εκδόθηκε στις 11.11.2009. Μέχρι τις 30.6.2012 πληρώθηκε στον εργολάβο ποσό €154.579.767, στο οποίο περιλαμβάνεται και ποσό περίπου €10.426.619 για εγκεκριμένες διαφοροποιήσεις.

(β) Προβλήματα αστοχιών στο έργο. Ταυτόχρονα με την έκδοση του πιστοποιητικού παραλαβής της Μονάδας, άρχισε η περίοδος εγγύησης τριών χρόνων. Με την παραλαβή δόθηκε στον Εργολάβο κατάλογος εκκρεμοτήτων ο οποίος συμπεριελάμβανε κάπου 1250 θέματα. Μέχρι τον Ιούλιο 2011 που συνέβη η έκρηξη στο Μαρί είχαν τακτοποιηθεί περίπου 1230 θέματα, ενώ εμφανίζονταν νέες αστοχίες οι οποίες διαβιβάζονται στον Εργολάβο. Οι πιο σημαντικές είναι αυτές των συστημάτων αυτοματισμού και επικοινωνίας, οι συμπιεστές αέρα, των αεροστροβίλων, ο ιμάντας διαστολής του ατμοστροβίλου και η μονάδα παραγωγής απεσταγμένου νερού.

(γ) Απαιτήσεις εργολάβου. Ο εργολάβος υπέβαλε απαιτήσεις για αποζημίωση ύψους €134.136.453 για παροχή επιπλέον υπηρεσιών και/ή εξοπλισμό. Οι Σύμβουλοι Μηχανικοί και η Ομάδα Έργου αξιολόγησαν τις απαιτήσεις και μετά από εκτενείς διαπραγματεύσεις με τον Εργολάβο κατά τις οποίες συζητήθηκαν και ανταπαιτήσεις της Αρχής, κατέληξαν τον Δεκέμβριο 2010 σε προκαταρκτική συμφωνία για την αποζημίωση του εργολάβου με το ποσό των €5.645.514 η οποία εγκρίθηκε από το ΔΣ της ΑΗΚ στις 12.4.2011. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται αποζημίωση ύψους €4.238.381 για το κόστος επιτάχυνσης του Ανοικτού Κύκλου. Συνεπώς η αποζημίωση του εργολάβου για όλα τα υπόλοιπα θέματα είναι €1.407.133. Η Υπηρεσία μας εξέτασε τα πιο πάνω ποσά και κατέληξε ότι, υπό τις περιστάσεις η διευθέτηση είναι συμφέρουσα για την Αρχή.

(δ) Απαιτήσεις Συμβούλων. Λόγω της ακύρωσης του διαγωνισμού του Έργου δύο φορές και της αναθεώρησης από τους Συμβούλους των εγγράφων προσφορών, οι Σύμβουλοι υπέβαλαν απαιτήσεις για οικονομικές αποζημιώσεις. Μετά από διαπραγματεύσεις της Αρχής με τους Συμβούλους συμφωνήθηκε η καταβολή του ποσού των GBP 606.000 για διευθέτηση των απαιτήσεων τους. Η συμφωνία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 21.3.2006.

Επίσης λόγω της καθυστέρησης στην αποπεράτωση του Έργου και της ανάγκης παράτασης της παραμονής των Συμβούλων στο εργοτάξιο, το Δ.Σ. ενέκρινε σε δύο συνεδρίες του, στις 18.11.2008 και 22.9.2009, την καταβολή επιπρόσθετου συνολικού ποσού €500.000.

ΣΤ. Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού – Φάση IV – Μονάδες Συνδυασμένου Κύκλου Αρ. 5 & 6.

Η Φάση IV προνοεί την εγκατάσταση 2 Μονάδων (αρ. 5 & 6) Συνδυασμένου Κύκλου διπλής καύσης (φυσικό αέριο και ντίζελ) δυναμικότητας περίπου 220MW η καθεμιά. Μετά από μελέτη στην οποία εντοπίστηκαν οι αναθεωρημένες ανάγκες σε ηλεκτρική ενέργεια, προκηρύχθηκε διαγωνισμός για τη Μονάδα Αρ. 5 με στόχο αυτή να εγκατασταθεί το 2011. Οι όροι του διαγωνισμού παρέχουν το δικαίωμα στην Αρχή να αναθέσει τη Μονάδα Αρ. 6 στον Ανάδοχο της Μονάδας Αρ. 5 με στόχο τη λειτουργία της σε χρόνο που θα αποφασιστεί μέσα στην επόμενη τριετία ανάλογα με τις εξελίξεις.

Μονάδα Αρ. 5. Ο διαγωνισμός ολοκληρώθηκε με την κατακύρωση του έργου σε κοινοπραξία εταιρειών, τον Ιούνιο 2009, έναντι ποσού €225 εκ. περίπου. Παράλληλα, τον Ιούλιο 2009 ανατέθηκε η σύμβαση συντήρησης των αεροστροβίλων για περίοδο έξι χρόνων, έναντι ποσού €30 εκ. περίπου. Μέχρι τον Ιούνιο 2012 πληρώθηκε για εκτελεσθείσα εργασία ποσό €217.412.247 στο οποίο περιλαμβάνεται και το ποσό των €1.129.076 για επιπλέον εργασίες.

Σύμφωνα με το αναθεωρημένο πρόγραμμα εργασιών η παράδοση και λειτουργία της Μονάδας σε ανοικτό κύκλο έγινε την 1.7.2011. Ωστόσο, η Μονάδα λόγω της έκρηξης που έγινε την 11.7.2011 στη Ναυτική Βάση στο Μαρί, υπέστη σοβαρές ζημιές και για την επαναλειτουργία της απαιτούνται εκτεταμένες επιδιορθώσεις.

Μονάδα Αρ. 6. Το Δ.Σ. στη συνεδρία του αποφάσισε στις 4.5.2010 όπως ξεκινήσει, χωρίς οποιαδήποτε δέσμευση, η διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον Εργολάβο της Μονάδας Αρ. 5 για την σύναψη συμβολαίου για τη Μονάδα αρ. 6 και παράδοση της για εμπορική λειτουργία την 1.4.2015.

Ο εργολάβος παρέδωσε την προσφορά στις 18 Ιουλίου 2011, λόγω όμως της έκρηξης στη ναυτική Βάση και την καταστροφή του ΗΣ Βασιλικού έχει αποφασισθεί όπως η προσφορά φυλαχθεί και ανοιχτεί αργότερα όταν θα αποφασίσει το Δ.Σ. Ακολούθως το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της προσφοράς και των

διαπραγματεύσεων με τον Εργολάβο θα τεθούν ενώπιον του Δ.Σ. για λήψη απόφασης. Οι όροι των διαπραγματεύσεων επιφυλάσσουν δικαίωμα της Αρχής για λήψη τελικής απόφασης μέχρι και τις 30 Ιουνίου 2012. Σε περίπτωση ναυαγίου των διαπραγματεύσεων τότε η Αρχή θα προβεί σε προκήρυξη διεθνούς διαγωνισμού.

Παράλληλα αποφασίστηκε να επεκταθεί το συμβόλαιο με τους Συμβούλους Μηχανικούς για την κάλυψη της διαδικασίας διαπραγμάτευσης και σύναψης του συμβολαίου με τον Εργολάβο για την εγκατάσταση της Μονάδας. Η συμπληρωματική συμφωνία με τους Συμβούλους υπογράφηκε την 27.9.2010 και ανέρχεται σε €167.444.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΗΚ στη συνεδρία του ημερ. 2.5.2012, αποφάσισε να μην εξασκήσει την επιλογή για έναρξη διαπραγματεύσεων με σκοπό τη σύναψη σύμβασης για την προμήθεια και εγκατάσταση της Μονάδας Αρ. 6 με τον εργολάβο που κατασκευάζει την Μονάδα Αρ. 5, στα πλαίσια του δικαιώματος που της παρέχεται με βάση το διαγωνισμό αρ. 140/2010. Η ΑΗΚ θα επιστρέψει την προσφορά που υποβλήθηκε και την οποία κρατεί σφραγισμένη και κλειδωμένη, πίσω στον εργολάβο.

Ζ. Έργα Αποκατάστασης Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού Βασιλικού. Μετά την καταστροφική έκρηξη στον χώρο μεταξύ της Ναυτικής Βάσης «Ευάγγελος Φλωράκης» και του Η/Σ Βασιλικού στις 11 Ιουλίου 2011 και τις τεράστιες ζημιές που υπέστη ο Σταθμός με αποτέλεσμα να τεθεί εκτός λειτουργίας, λήφθηκαν αποφάσεις για τη σταδιακή αποκατάσταση και επαναλειτουργία του Σταθμού. Με βάση την εξέλιξη των εργασιών, οι ουσιαστικοί στόχοι του Έργου Αποκατάστασης είναι η επαναλειτουργία των Μονάδων συνδυασμένου κύκλου Αρ. 4 και Αρ. 5 σταδιακά μεταξύ Ιουνίου και Οκτωβρίου 2012, της Μονάδας Αρ. 3 τον Ιανουάριο 2013 και των Μονάδων Αρ.1 και Αρ. 2 τον Ιούνιο 2013. Στις 29.6.2012, τέθηκε σε εμπορική λειτουργία ο Αεριοστρόβιλος Αρ. 52 και στις 7.7.2012 ο Αεριοστρόβιλος Αρ. 51 της Μονάδας 5, ενώ τον Σεπτέμβριο 2012 αναμένεται να τεθεί σε δοκιμαστική λειτουργία ο Ατμοστρόβιλος Αρ. 50. Μέχρι τις 30.6.2012, η Αρχή είχε συνάψει συμβάσεις για την αποκατάσταση του Σταθμού συνολικής αξίας €107.107.000 και πραγματοποίησε έξοδα ύψους €47.135.000.

Απευθείας ανάθεση έργων και προμηθειών σε ένα οικονομικό φορέα. Τον Δεκέμβριο 2011 παρατηρήσαμε ότι η Αρχή αναθέτει απευθείας έργα και προμήθειες σε διάφορους οικονομικούς φορείς, χωρίς να ακολουθεί τις πρόνοιες και διαδικασίες που αφορούν την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης με ένα οικονομικό φορέα και οι οποίες διασφαλίζουν τα συμφέροντα του Οργανισμού. Μεταξύ άλλων η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι:

- (α) Δεν ετοιμάζεται γραπτώς αιτιολόγηση για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.
- (β) Συνάπτονται απ' ευθείας συμβάσεις με ένα οικονομικό φορέα με Συνοπτική Διαδικασία αντί με τη Διαδικασία Διαπραγμάτευσης που προνοείται στη σχετική νομοθεσία.
- (γ) Στις περιπτώσεις που συνάπτονται συμβάσεις με Συνοπτικές Διαδικασίες η Αρχή αποδέχεται την τιμή που ζητά ο οικονομικός φορέας χωρίς οποιαδήποτε διαπραγμάτευση.
- (δ) Στις εκθέσεις αξιολόγησης αναφέρεται ότι η τιμή της προσφοράς σε σύγκριση με τιμές παρόμοιων υλικών/εργασιών θεωρείται λογική, χωρίς να τεκμηριώνεται με ποιες τιμές έγινε η σύγκριση.
- (ε) Οι Επιτροπές Αξιολόγησης και Διαπραγμάτευσης θα πρέπει να είναι τουλάχιστον τριμελείς και να περιλαμβάνουν και εκπρόσωπο της Διεύθυνσης Προμηθειών ώστε να ενισχύονται οι ασφαλιστικές δικλίδες για διασφάλιση των συμφερόντων της Αρχής.

Η Αρχή απαντώντας στις παρατηρήσεις μας ανέφερε μεταξύ άλλων ότι:

- (α) Για προσφορές από ένα εργολάβο θα ετοιμάζεται γραπτή αιτιολόγηση και έγκριση.
- (β) Για προσφορές από ένα εργολάβο θα ακολουθείται η Διαδικασία Διαπραγμάτευσης και θα διορίζεται τριμελής Επιτροπή Αξιολόγησης και Διαπραγμάτευσης.
- (γ) Γίνεται προσπάθεια από την Αρχή σε κάθε Έκθεση Αξιολόγησης, να τεκμηριώνονται επαρκώς οι λόγοι για τους οποίους η τιμή αγοράς ενός προϊόντος, υπηρεσίας ή έργου κρίνεται λογική. Θα γίνει περαιτέρω προσπάθεια σε αυτό το σημείο έτσι ώστε η τεκμηρίωση να είναι πλήρης.

(δ) Θα γίνεται σύγκριση της τιμής προσφοράς και θα δηλώνεται κατά πόσο αυτή είναι λογική ή όχι. Επειδή η διαδικασία που ακολουθούσε η ΑΗΚ καθοριζόταν στην Τεχνική Οδηγία ΥΑ/1/2009 (Αναθεώρηση που ίσχυε από 5.10.2010), η Αρχή μάς πληροφόρησε ότι προχώρησε σε νέα αναθεώρηση της για να υλοποιήσει τις πιο πάνω αποφάσεις και να περιλάβει όλες τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας.

Μονάδα Αρ. 4. Το Φεβρουάριο 2012, πραγματοποιήθηκε συνάντηση στον Η.Σ. Βασιλικού μεταξύ εκπροσώπων της ΑΗΚ και της εταιρείας General Electric κατά την οποία έγιναν διαπραγματεύσεις για την αγορά του εξοπλισμού για αποκατάσταση των ζημιών των Αεριοστροβίλων Αρ. 41 και Αρ. 42. Στις 21.2.2012, το Δ.Σ. της Αρχής ενέκρινε σε συνεδρία του το αποτέλεσμα της διαπραγμάτευσης για την αγορά από την εν λόγω εταιρεία εξοπλισμού συνολικής αξίας €11.509.671.

Με βάση το πρόγραμμα παράδοσης του εξοπλισμού, έχει ετοιμαστεί πρόγραμμα επιδιόρθωσης και αποκατάστασης των Αεριοστροβίλων Αρ. 41 και Αρ. 42 σε ανοικτό κύκλο ως ακολούθως:

- Εμπορική λειτουργία Αεριοστροβίλου Αρ. 42 στις 29.9.2012.
- Εμπορική λειτουργία Αεριοστροβίλου Αρ. 41 στις 20.10.2012.

Στη συνέχεια, η Ομάδα Έργου διαπραγματεύτηκε με την General Electric, με την οποία η Αρχή έχει σε ισχύ συμβόλαιο συντήρησης των Αεριοστροβίλων Αρ. 41 και Αρ. 42, με σκοπό την ανάθεση των εργασιών αποκατάστασης τους σύμφωνα με το πιο πάνω πρόγραμμα. Στις 20.3.2012, το Δ.Σ. της Αρχής ενέκρινε σε συνεδρία του την ανάθεση των πιο πάνω εργασιών στην General Electric για το ποσό των €4.262.000 με πιθανότητα αύξησης του σε ανώτατο ποσό €5.000.000 λόγω της αβεβαιότητας στην έκταση των εργασιών αποκατάστασης. Επιπλέον υπολογίζεται να απαιτηθεί ποσό €1.400.000 για έξοδα ανυψωτικών μηχανημάτων, γερανών, σκαλωσιών κ.λ.π. τα οποία θα καλυφθούν από άλλα συμβόλαια της Α.Η.Κ.

Επίσης, λόγω συμβατότητας, έχουν ήδη ανατεθεί στον κυρίως εργολάβο J&P - Avax/HPE με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης αριθμός άλλων συμβάσεων οι κυριότερες των οποίων είναι η αποκατάσταση και επιδιόρθωση των συστημάτων εξαερισμού και κλιματισμού, των συστημάτων φωτισμού, η αποκατάσταση του εξοπλισμού των αεριοθυρίδων των λεβήτων, του συστήματος πυροπροστασίας, των κτιριακών εγκαταστάσεων της Μονάδας, του συστήματος παρακολούθησης των εκπομπών ρύπων και των διακοπών συγχρονισμού έναντι συνολικού ποσού περίπου €4.7 εκ.

Πέραν των πιο πάνω, στις 3.4.2012, το Δ.Σ. της Αρχής ενέκρινε σε συνεδρία του την ανάθεση στον εργολάβο των εργασιών αποκατάστασης των λεβήτων NEM έναντι του ποσού των €2.75 εκ. το οποίο προέκυψε με διαδικασία διαπραγμάτευσης. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται και η προμήθεια του αναγκαίου εξοπλισμού.

Διαγωνισμός αρ. 1031/2012 για την προμήθεια εξοπλισμού από την εταιρεία GENERAL ELECTRIC για αποκατάσταση ζημιών της ΜΑΣΚ αρ. 4 – Η/Σ Βασιλικού. Η Αρχή ζήτησε προσφορά – με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης – από την εταιρεία General Electric (GE) για την προμήθεια εξοπλισμού για αποκατάσταση των ζημιών της ΜΑΣΚ αρ. 4, οι οποίες είχαν προκληθεί από την έκρηξη – τον Ιούλιο 2011 – στην παρακείμενη Ναυτική Βάση στο Μαρί. Το Φεβρουάριο 2012, κατόπιν μελέτης της έκθεσης αξιολόγησης, η οποία είχε υποβληθεί στην Υπηρεσία μας, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

Για τις τιμές της προσφοράς της GE, οι οποίες είχαν υποβληθεί στα πλαίσια της διαδικασίας διαπραγμάτευσης που είχε επιλεγεί να ακολουθηθεί από την ΑΗΚ, δεν γινόταν οποιαδήποτε αναφορά από την επιτροπή αξιολόγησης, κατά πόσον είχαν αξιολογηθεί με αντικειμενικά κριτήρια, και κατόπιν λεπτομερούς έρευνας, για να διαπιστωθεί η λογικότητα τους. Αντί αυτού, στην έκθεση αξιολόγησης αναφερόταν επί λέξει ότι: «Η εταιρεία GE δήλωσε ότι οι προσφερόμενες τιμές είναι κατά περίπου 20% χαμηλότερες από τις τιμές καταλόγου. Λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι στο αρχικό κατασκευαστικό συμβόλαιο οι τιμές αγοράς των αεριοστροβίλων και του σχετικού εξοπλισμού τους ανερχόταν στα €74.800.000, οι τιμές κρίνονται ως λογικές. Σημειώνεται ότι παρ' όλα αυτά η ΑΗΚ προσπάθησε και πέτυχε περαιτέρω μείωση των τιμών και βελτίωση των όρων πληρωμής όπως καταγράφονται στις συνημμένες οικονομικές προσφορές».

Ενόψει των πιο πάνω, και λαμβάνοντας υπόψη το ύψος του ποσού της προσφοράς που ανέρχεται σε €11,5 εκ., η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη διερεύνηση/αξιολόγηση από την ΑΗΚ της λογικότητας των τιμών της προσφοράς, στη βάση ανεξάρτητων και αντικειμενικών κριτηρίων.

Τον Απρίλιο 2012, ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής μας πληροφόρησε ότι παρόμοια διαδικασία είχε ακολουθηθεί και στον διαγωνισμό με αρ. 1050/2011 που αφορούσε την προμήθεια εξοπλισμού για αποκατάσταση των ζημιών της ΜΑΣΚ αρ. 5, για τον οποίο είχαν στο μεταξύ υποβάλει τις διευκρινίσεις τους στις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας. Μας διευκρίνισε επίσης ότι στον υπό αναφορά διαγωνισμό, πέραν του εξοπλισμού που περιλαμβανόταν στον διαγωνισμό αρ. 1050/2011 αξίας περίπου €9,5 εκ., περιλαμβάνεται και επιπλέον εξοπλισμός, για τον οποίο οι αρχικές προτάσεις της εταιρείας είχαν μειωθεί – μετά από διαπραγμάτευση – κατά €490.837 συνολικά.

Μονάδα Αρ. 5. Επειδή οι εγκαταστάσεις για λειτουργία της Μονάδας Αρ. 5 σε ανοικτό κύκλο είχαν παραδοθεί στην Αρχή την 1.7.2011, η αποκατάσταση των μεγάλων ζημιών που υπέστη η Μονάδα είναι ευθύνη της Αρχής ενώ η δαπάνη για την αποκατάσταση του συνδυασμένου κύκλου αποτελεί ευθύνη του εργολάβου. Λόγω των ιδιαιτεροτήτων του συμβολαίου, το έργο αποκατάστασης των ζημιών έπρεπε να εκτελεσθεί από τον υφιστάμενο εργολάβο, και για τούτο κατόπιν έγκρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, δόθηκε εντολή στην Ομάδα Έργου να προχωρήσει με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης και να ζητήσει από αυτόν να υποβάλει σχετική προσφορά. Παράλληλα, η Αρχή εξασφάλισε την εκτίμηση των Συμβούλων Lahmeyer International οι οποίοι εκτίμησαν το κόστος της εργασίας στα €6,05 εκ. Ο εργολάβος υπέβαλε προσφορά για την εκτέλεση των εργασιών για το ποσό των €8,9 εκ.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης και Διαπραγμάτευσης, λαμβάνοντας υπόψη τις θέσεις του εργολάβου και τις αντικειμενικές δυσκολίες, αντιπρότεινε στον εργολάβο το ποσό των €6,62 εκ. Μετά από έντονες συζητήσεις ο εργολάβος υπέβαλε την τελική του αντιπρόταση, για το ποσό των €7,5 εκ.

Η Αρχή θεώρησε το ποσό αδικαιολόγητα ψηλό αλλά ο εργολάβος αρνήθηκε περαιτέρω διαπραγμάτευση και επέμεινε στην τελική του πρόταση των €7,5 εκ., με συνομολόγηση νέας συμφωνίας και την ανάληψη από την Αρχή της ασφάλισης των εργασιών. Η Αρχή κατά την εξέταση του θέματος έλαβε υπόψη τα πιο κάτω δεδομένα:

(α) ήταν φανερό ότι δεν τεκμηριώνετο η λογικότητα του ποσού που ζητούσε ο εργολάβος, αφού υπήρχε η εκτίμηση των Συμβούλων Lahmeyer International για €6,05 εκ. και της ίδιας της Αρχής για €6,6 εκ.

(β) η Αρχή επείγετο να έχει έτοιμη τη Μονάδα Αρ. 5 μέχρι την 1^η Ιουλίου 2012, και δεν υπήρχε χρόνος για προκήρυξη σχετικού διαγωνισμού.

Στις 19 Ιανουαρίου 2012, μετά από περαιτέρω επαφές με τον εργολάβο, τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής, αποφάσισαν κατά πλειοψηφία, να γίνει αποδεκτό το ποσό των €7,5 εκ. για την αποκατάσταση της Μονάδας Αρ. 5, με την έκδοση εντολής διαφοροποίησης (variation order) του υφιστάμενου συμβολαίου αντί της υπογραφής νέας συμφωνίας που απαιτούσε ο εργολάβος.

Η προμήθεια του νέου εξοπλισμού για την αποκατάσταση των Αεροστροβίλων θα γίνει από τον υφιστάμενο προμηθευτή, εταιρεία General Electric, με τον οποίο η ΑΗΚ συμφώνησε το πρόγραμμα παράδοσης κατά στάδια, με σκοπό τη λειτουργία της Μονάδας τον Ιούλιο του 2012. Η δαπάνη αγοράς του εξοπλισμού, μετά από διαπραγμάτευση μεταξύ ΑΗΚ και εταιρείας General Electric, συμφωνήθηκε σε €9.518.113 και εγκρίθηκε από το Δ.Σ. στις 13.12.2011. Στις 19.12.2011, η εταιρεία υπέβαλε βελτιωμένη πρόταση για μέρος του εξοπλισμού, μειώνοντας το τελικό κόστος σε €9.464.068.

Με τα σημερινά δεδομένα, το συνολικό κόστος αποκατάστασης του Ανοικτού Κύκλου της Μονάδας Αρ. 5, περιλαμβανομένου και του εξοπλισμού, εκτιμάται σε περίπου €23 εκ. Επιπλέον εκτιμάται ότι για το Συνδυασμένο Κύκλο θα απαιτηθεί ποσό €5 εκ. το οποίο θα πρέπει να επωμισθεί ο εργολάβος.

Πέραν των πιο πάνω ποσών, λόγω της αναγκαίας επέκτασης του χρόνου των συμβουλευτικών υπηρεσιών των Συμβούλων Μηχανικών Lahmeyer μέχρι τον Δεκέμβριο 2012, εγκρίθηκε από το Δ.Σ. στις 6.3.2012, αύξηση της δαπάνης της σχετικής σύμβασης για κάλυψη των υπηρεσιών τους κατά €738.000.

Διαγωνισμός αρ. 1050/2011 για την προμήθεια εξοπλισμού από την εταιρεία GENERAL ELECTRIC για αποκατάσταση ζημιών της ΜΑΣΚ αρ. 5 – Η/Σ Βασιλικού. Η Αρχή ζήτησε προσφορά με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης από την εταιρεία General Electric (GE) για την προμήθεια εξοπλισμού για αποκατάσταση των ζημιών της ΜΑΣΚ αρ. 5, οι οποίες είχαν προκληθεί από την έκρηξη τον Ιούλιο 2011 στην παρακείμενη Ναυτική Βάση στο Μαρί. Τον Δεκέμβριο 2011, μετά από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης η οποία υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας, πληροφορηθήκαμε το Γενικό Διευθυντή της Αρχής τα ακόλουθα:

- (α) Από το περιεχόμενο της έκθεσης αξιολόγησης δεν φαινόταν να είχε γίνει διαπραγμάτευση της τιμής της προσφοράς.
- (β) Η εκτίμηση δαπάνης φαινόταν να είχε ετοιμαστεί μετά την υποβολή της προσφοράς της εταιρείας GE.
- (γ) Η γραπτή έγκριση του Προέδρου καθώς και του Γενικού Διευθυντή της Αρχής είχε ζητηθεί στις 29.11.2011 και σε αυτήν αναφέρεται ως εκτίμηση δαπάνης το ποσόν των €10.000.000 συνολικά, ενώ, όπως αναφέρεται στο σημείωμα του Εκτελεστικού Διευθυντή Παραγωγής, είχε δοθεί προηγουμένως η προφορική έγκριση του Προέδρου και του Γενικού Διευθυντή της Αρχής.
- (δ) Σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης, η τιμή της προσφοράς των €9.518.113 κρίθηκε ότι βρισκόταν σε λογικά πλαίσια, αφού, όπως αναφερόταν:
- (i) η εταιρεία GE είχε δηλώσει με την προσφορά της ότι οι προσφερθείσες τιμές ήταν κατά περίπου 20% χαμηλότερες από τις τιμές καταλόγου,
- (ii) οι τιμές που είχαν υποβληθεί κρίνονταν ως λογικές, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι τιμές αγοράς των αεριοστροβίλων και του σχετικού εξοπλισμού τους, στο αρχικό κατασκευαστικό συμβόλαιο, ανέρχονταν σε €74.800.000.

Ενόψει των πιο πάνω, είχαμε εκφράσει την άποψη ότι η επιτροπή αξιολόγησης θα έπρεπε να παραθέσει στην έκθεση της συγκριτικό πίνακα με τις τιμές του καταλόγου της GE αναλυτικά, και τις αντίστοιχες τιμές της προσφοράς, ώστε να μπορεί να διαπιστωθεί κατά πόσον η δήλωση της GE περί 20% χαμηλότερων τιμών ανταποκρινόταν στην πραγματικότητα. Επίσης, θα έπρεπε να είχε ετοιμαστεί – πριν την έναρξη της διαδικασίας διαπραγμάτευσης – αναλυτική εκτίμηση δαπάνης, είτε με βάση τις αντίστοιχες τιμές των αρχικών συμβάσεων, είτε κατόπιν έρευνας αγοράς, ώστε να είναι δυνατή η σύγκριση/αξιολόγηση των τιμών της προσφοράς. Η σύγκριση που είχε γίνει με το ποσόν των €74.800.000, το οποίο αφορούσε το συνολικό κόστος αγοράς των αεριοστροβίλων και του σχετικού εξοπλισμού τους, δεν ήταν κατά την άποψη μας ικανοποιητική.

Τέλος, εισηγηθήκαμε όπως, έστω και εκ των υστέρων, προχωρούσε η Αρχή σε αξιολόγηση των επιμέρους/αναλυτικών τιμών της προσφοράς, κατόπιν έρευνας αγοράς ή/και υπολογισμού των αντιστοίχων τιμών από τις τιμές των αρχικών κατασκευαστικών συμβολαίων.

Τον Δεκέμβριο 2011, ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής μας πληροφόρησε τα ακόλουθα:

- (α) Η διαδικασία της εκτίμησης των ζημιών και ο τρόπος αποκατάστασης τους, καθώς επίσης και η διαπραγμάτευση των τιμών που είχαν υποβληθεί, διήρκεσαν μεγάλο χρονικό διάστημα.
- (β) Η πρώτη προσφορά, που είχε ληφθεί τον Σεπτέμβριο 2011 για την αποκατάσταση των κουβουκλίων του εξοπλισμού – η οποία αποτελεί μέρος των εν λόγω εργασιών – ανερχόταν σε €4.390.990, και η τελική τιμή – κατόπιν της διαπραγμάτευσης που είχε γίνει – είχε μειωθεί σε €3.517.716. Παράλληλα, είχε ζητηθεί από την εταιρεία GE, όπως όλες οι προσφορές/τιμές που θα υπέβαλλαν μελλοντικά, να ήταν βελτιωμένες – συγκριτικά με τις αρχικά υπολογιζόμενες – κατά το ίδιο ποσοστό.
- (γ) Σύμφωνα με την έκθεση της ομάδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εκτίμηση των ζημιών, το κόστος προμήθειας υλικών για τους αεριοστροβίλους της ΜΑΣΚ αρ. 5 είναι €6,5 εκ. και για τους αεριοστροβίλους της ΜΑΣΚ αρ. 4 €10,5 εκ., θεωρώντας ότι οι ζημιές στην ΜΑΣΚ αρ. 4 ήταν μεγαλύτερες. Όμως, κατά τη διαδικασία αξιολόγησης, φάνηκε ότι τελικά θα έπρεπε να αντικατασταθούν οι ίδιες συσκευές και στις δύο Μονάδες και ως εκ τούτου το κόστος είχε εκτιμηθεί ότι θα ανερχόταν στα €10,5 εκ. για κάθε Μονάδα.

Διαγωνισμοί αρ. 1062/2011, 1065/2012 και 1067/2012 για την παροχή υπηρεσιών από ειδικούς της εταιρείας General Electric για την επίβλεψη και αποκατάσταση των ζημιών του Ανοικτού Κύκλου των ΜΑΣΚ αρ. 4 και αρ. 5 του Η/Σ Βασιλικού. Η Αρχή ανέθεσε τον Ιανουάριο 2012 με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης (διαγωνισμός αρ. 1062/2011) στην εταιρεία General Electric (GE), την επίβλεψη των εργασιών για την αποκατάσταση των ζημιών και τη διενέργεια των δοκιμών των μονάδων ΜΑΣΚ αρ. 4 και αρ. 5, με βάση τις τιμές ανά ανθρωποημέρα για κάθε ειδικότητα των ειδικών της εν λόγω εταιρείας. Το συνολικό ποσό για την επίβλεψη των εργασιών από τον Αύγουστο 2011 μέχρι τον Δεκέμβριο 2012 εκτιμήθηκε ότι δεν θα υπερβεί το €1.700.000. Τον Μάρτιο 2012, η Αρχή ανέθεσε και πάλιν με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης (διαγωνισμός αρ. 1065/2012) στην εταιρεία GE, την εκτέλεση των εργασιών ανοικοδόμησης των αεριοστροβίλων 41 και 42 της μονάδας ΜΑΣΚ αρ. 4, με βάση τις τιμές ανά ανθρωποημέρα για κάθε ειδικότητα των ειδικών της εταιρείας. Το συνολικό ποσό για τη συμπλήρωση των εργασιών υπολογίστηκε στα €4.262.000, ωστόσο, λόγω της αβεβαιότητας στην έκταση των εργασιών αποκατάστασης, εκτιμάτο ότι ενδεχομένως να ανερχόταν στα €5.000.000. Από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης του διαγωνισμού, η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι οι τιμές μονάδος οι οποίες είχαν συμφωνηθεί, ήταν πολύ ψηλές, λαμβάνοντας υπόψη ότι ήταν οι ίδιες με τις τιμές μονάδος του υφιστάμενου συμβολαίου συντήρησης για προγραμματισμένες εργασίες συντήρησης καθώς και για επιπλέον εργασίες (Unplanned maintenance and additional work), οι οποίες αφορούν σε έκτακτες εργασίες, μικρής – συνήθως – διάρκειας, και όχι παρόμοιας φύσης και έκτασης με τις εργασίες που περιλαμβάνονταν στον εν λόγω διαγωνισμό (συνεχείς, μεγάλης διάρκειας, προγραμματισμένες). Επιπλέον, στις τιμές αυτές είχε γίνει αποδεκτή και μία μικρή αύξηση. Ανεξάρτητα με τα πιο πάνω, διαπιστώθηκε επίσης ότι, ενώ η εισήγηση για την ανάθεση των εν λόγω εργασιών, η οποία είχε εγκριθεί από τον Γενικό Διευθυντή και τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής, περιελάμβανε και δεύτερη επιλογή – πέραν της GE – για αναζήτηση ικανών εργολάβων για ανάθεση των εργασιών κατόπιν ζήτησης/υποβολής προσφορών, η επιλογή αυτή δεν είχε εξεταστεί από τα αρμόδια όργανα της Αρχής.

Τον Απρίλιο 2012, από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης του διαγωνισμού με αρ. 1067/2012, ο οποίος αφορούσε στην ανάθεση στην GE – με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης – των υπηρεσιών για την αποκατάσταση του Ανοικτού Κύκλου της ΜΑΣΚ αρ. 5 (εκτίμηση δαπάνης €915.000), με βάση τις τιμές ανά ανθρωποημέρα για κάθε ειδικότητα των ειδικών της GE, και λαμβάνοντας υπόψη ότι:

- (i) Οι τιμές μονάδος που συμφωνήθηκαν ήταν ψηλότερες των τιμών μονάδος που είχαν συμφωνηθεί για τον διαγωνισμό αρ. 1062/2011.
- (ii) Στην έκθεση αξιολόγησης του διαγωνισμού αρ. 1062/2011 αναφερόταν ότι οι τιμές οι οποίες είχαν εξασφαλιστεί από την GE ήταν λογικές και θα εφαρμόζονταν από τον Αύγουστο 2011 μέχρι την ολοκλήρωση της αποκατάστασης των ΜΑΣΚ 4 & 5 (τον Δεκέμβριο 2012),

ζητήσαμε από την Αρχή όπως πληροφορήσει την Υπηρεσία μας τους λόγους για τους οποίους είχαν προκηρυχθεί οι δύο μετέπειτα διαγωνισμοί (αρ. 1065/2012 και αρ. 1067/2012), για παροχή υπηρεσιών από την ίδια εταιρεία (GE) για αποκατάσταση του Ανοικτού Κύκλου των ΜΑΣΚ 4 & 5, στο πλαίσιο των οποίων είχαν συμφωνηθεί τιμές μονάδος ψηλότερες από τις αντίστοιχες της σύμβασης 1062/2011. Παρατηρήσαμε επίσης ότι η έγκριση που είχε δοθεί από τον Γενικό Διευθυντή και τον Αντιπρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου της Α.Η.Κ. στις 4.1.2012 για τον διαγωνισμό 1062/2011, αφορούσε την παροχή υπηρεσιών από την GE για την επίβλεψη – έναντι ποσού €1.7 εκ. – της αποκατάστασης των ζημιών των ΜΑΣΚ αρ. 4 & 5 (επίβλεψη εργασιών και δοκιμών) τις οποίες εργασίες θα εκτελούσε και πάλιν η GE. Είχαμε επίσης επισημάνει ότι – ανεξάρτητα με τα πιο πάνω – εφ' όσον ο εν λόγω διαγωνισμός αφορά στην παροχή υπηρεσιών/αμοιβή εργασίας ειδικών της ίδιας εταιρείας, δεν δικαιολογείτο – κατά την άποψη μας – η χρέωση/πληρωμή ψηλότερων τιμών μονάδος (κατά 15%-16% περίπου) για την παροχή των υπηρεσιών αποκατάστασης των ζημιών, σε σύγκριση με την παροχή των υπηρεσιών επίβλεψης της αποκατάστασης – από προσωπικό μάλιστα της ίδιας εταιρείας – των ζημιών. Τέλος, παρατηρήσαμε ότι στις εν λόγω συμβάσεις δεν καθορίζονταν τα άτομα καθώς και τα απαιτούμενα προσόντα/πείρα τους, με ενδεχόμενο – στην πράξη – να χρησιμοποιηθούν τα ίδια άτομα ή/και όχι τα άτομα για τα οποία είχαν συμφωνηθεί οι ψηλές τιμές μονάδος. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι τιμές χρέωσης που συμφωνήθηκαν για ένα ειδικό (Field

Engineer) ανέρχονται σε €242/ώρα για οκτώ ώρες εργασίας την ημέρα (δηλ. €1.936 την ημέρα), επιπλέον €240/μέρα ως έξοδα διαμονής/ διατροφής/διακίνησης και επιπρόσθετα, τα έξοδα ταξιδιού (αεροπορικά εισιτήρια) θα χρεώνονται στο πραγματικό τους κόστος, συν 20%.

Τον Απρίλιο 2012, η επιτροπή αξιολόγησης του διαγωνισμού αρ. 1067/2012 εισηγήθηκε όπως το μέγιστο ποσό του εν λόγω συμβολαίου μειωθεί κατά 50%, δηλαδή στις €850.000, επειδή οι εργασίες αποκατάστασης της ΜΑΣΚ αρ. 5 είχαν ξεκινήσει στο τέλος Ιανουαρίου 2012 ενώ της ΜΑΣΚ αρ. 4 αναμένετο να ξεκινήσουν αρχές Απριλίου 2012 και ως εκ τούτου, μεγάλο μέρος του ποσού των €1.700.000 που είχε προβλεφθεί, εκτιμήθηκε ότι δεν επρόκειτο να δαπανηθεί.

Ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής μάς πληροφόρησε τον Ιανουάριο και Απρίλιο 2012 ότι ορισμένα από τα άτομα που θα εργοδοτηθούν για την επίβλεψη των εργασιών αποκατάστασης των Μονάδων θα είναι τα ίδια με τα άτομα της ΓΕ που είχαν εργαστεί στο παρελθόν κατά την κατασκευή των Μονάδων, είναι γνωστά στην ΑΗΚ και διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα και πείρα. Οι αμοιβές τους συγκρίνονται ευνοϊκά με τις αντίστοιχες των ειδικών άλλων συγκρίσιμων εταιρειών και είναι βασισμένες στα σημερινά δεδομένα. Η φύση των εργασιών θα είναι πανομοιότυπη με τις εργασίες κατασκευής και συντήρησης. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η αποκατάσταση της ΜΑΣΚ αρ. 5 είχε ανατεθεί στον εργολάβο κατασκευής της Μονάδος, επειδή η μεταξύ τους σύμβαση δεν είχε ολοκληρωθεί. Ως εκ τούτου, επειδή οι εργασίες της ΜΑΣΚ αρ. 4 ήταν οι ίδιες, κρίθηκε ότι θα ήταν πολύ δύσκολο να επιτευχθούν καλύτερες τιμές, από ικανό και έμπειρο εργολάβο. Για τη μείωση – όσο το δυνατόν – του κόστους, η ΑΗΚ ανέλαβε τη διεύθυνση των εργασιών με την χρήση προσωπικού της ΓΕ. Οι απαιτήσεις ωστόσο της ΓΕ για την αποκατάσταση των ζημιών ήταν συγκριτικά υψηλότερες από τις απαιτήσεις της για τις υπηρεσίες αξιολόγησης τους.

Η. Ενεργειακό Κέντρο Βασιλικού – Τερματικό Φυσικού Αερίου. Οι ενέργειες για το έργο έλευσης Φυσικού Αερίου (ΦΑ) στην Κύπρο άρχισαν με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το Φεβρουάριο 2003 το οποίο ανέθεσε στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΥΕΒΤ) το έργο της μεταφοράς υγροποιημένου ΦΑ και τη δημιουργία τερματικού αποϋγροποίησης στην περιοχή Βασιλικού. Για διάφορους λόγους, οι οποίοι αναφέρονται σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, υπήρξε αδυναμία στον προγραμματισμό και υλοποίηση των αποφάσεων της Κυβέρνησης για την όσο το δυνατό συντομότερη έλευση του ΦΑ στην Κύπρο, με αποτέλεσμα μέχρι το Μάρτιο 2009, η καθυστέρηση στο έργο να εκτιμάται από την Υπηρεσία μας σε περίπου 60 μήνες.

Επειδή, όπως ανέφερα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μου, εκτός από τη σοβαρή καθυστέρηση που σημειώθηκε στο έργο υλοποίησης του χερσαίου τερματικού ΦΑ, σημειώθηκε καθυστέρηση και στη λειτουργία της ΔΕΦΑ το Φεβρουάριο του 2009, με επιστολή μου προς τους Υπουργούς Οικονομικών και ΥΕΒΤ, εκφράσαμε την άποψη ότι θα έπρεπε το ταχύτερο δυνατό να στελεχωθεί και λειτουργήσει η ΔΕΦΑ και ακολούθως η εταιρεία να προωθήσει τη διαδικασία για την επιλογή Προμηθευτή για την αγορά/προμήθεια ΥΦΑ στην Κύπρο. Τελικά στις 2.11.2009 διορίστηκε το Διοικητικό Συμβούλιο της ΔΕΦΑ το οποίο στις 10.11.2009 εξέδωσε την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την προεπιλογή πιθανών προμηθευτών ΥΦΑ.

Το Μάρτιο 2009, το Υπουργικό Συμβούλιο, για σκοπούς επίσπευσης της έλευσης του ΦΑ στην Κύπρο, αποφάσισε μεταξύ άλλων:

- Την ανάθεση στην ΑΗΚ της ευθύνης για τη δημιουργία του χερσαίου τερματικού ΦΑ.
- Την επιλογή από την ΑΗΚ έμπειρου και εύρωστου στρατηγικού συνεργάτη με σκοπό τη σύσταση κοινοπραξίας με την ΑΗΚ για την ανάπτυξη, χρηματοδότηση και λειτουργία του χερσαίου τερματικού σταθμού ΦΑ.
- Τον πλήρη διαχωρισμό των δύο έργων του χερσαίου τερματικού ΦΑ και του τερματικού παραλαβής/αποθήκευσης πετρελαιοειδών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΗΚ στις 31.3.2009:

(α) ενέκρινε το Σχέδιο Δράσης της ΑΗΚ για υλοποίηση του τερματικού έλευσης φυσικού αερίου,

(β) ενέκρινε το έγγραφο πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για προεπιλογή πιθανών Στρατηγικών Συνεργατών για σύσταση κοινοπραξίας τερματικού που θα αναλάβει την ανάπτυξη, χρηματοδότηση και λειτουργία του τερματικού ΥΦΑ.

Μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, στις 3.7.2009, υποβλήθηκαν από 12 εταιρείες αιτήσεις ενδιαφέροντος, για προεπιλογή ως υποψήφιοι στρατηγικοί συνεργάτες για σύσταση κοινοπραξίας τερματικού. Στις 16.10.2009, το Συμβούλιο αποφάσισε την προεπιλογή 8 αιτητών, προς τους οποίους στις 4.12.2009 στάλθηκε πρόσκληση για την υποβολή της πρότασης τους. Μετά από αξιολόγηση των προτάσεων που λήφθηκαν επιλέγηκαν πέντε (στη συνέχεια παρέμειναν τέσσερις, αφού ο ένας αιτητής απέσυρε το ενδιαφέρον του) για περαιτέρω διαπραγματεύσεις. Στις 30.12.2010 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΗΚ ενέκρινε την έκθεση αξιολόγησης των Συμβούλων και της Διαπραγματευτικής Ομάδας της ΑΗΚ αναφορικά με τη σειρά κατάταξης των τεσσάρων προτάσεων.

Λόγω του γεγονότος ότι η τελική επιλογή στρατηγικού συνεργάτη για την ανάπτυξη, χρηματοδότηση, κατασκευή και λειτουργία του χερσαίου τερματικού σταθμού ΦΑ είναι συνδεδεμένη με την αξιολόγηση και επιλογή Προμηθευτή ΥΦΑ από την ΔΕΦΑ, η οποία καθυστερεί, η επιλογή στρατηγικού συνεργάτη από την ΑΗΚ αναμένεται να καθυστερήσει ανάλογα με την πρόοδο που θα σημειωθεί στην επιλογή του Προμηθευτή ΥΦΑ. Μέχρι τον Ιούνιο 2012 δεν υπήρξαν εξελίξεις στην επιλογή του Προμηθευτή ΥΦΑ. Η πρόσθετη καθυστέρηση αυξάνει τη συνολική καθυστέρηση στο έργο της έλευσης του ΦΑ από το 2003, σε περίπου 90 μήνες.

Όπως αναφέρθηκε από την ΑΗΚ, για τη συνέχιση του έργου έλευσης ΦΑ χρειάζεται σχετική απόφαση από την Κυβέρνηση, η οποία μέχρι σήμερα δεν έχει ληφθεί.

Μέρος Β

(α) Ειδική Διατίμηση για Πολύτεκνες και Δυσπραγούσες Οικογένειες. Στα πλαίσια της εφαρμογής της κοινωνικής πολιτικής της Κυβέρνησης, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ζήτησε από την ΑΗΚ την εφαρμογή ειδικής διατίμησης για τις πολύτεκνες και δυσπραγούσες οικογένειες. Το Συμβούλιο της Αρχής, στη συνεδρία του ημερ. 20.9.2005 ενέκρινε την εφαρμογή ειδικής διατίμησης (08) για τις πολύτεκνες οικογένειες, καθώς και για δυσπραγούσες οικογένειες που παίρνουν δημόσια βοηθήματα, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή την 1.5.2006.

Τα συσσωρευμένα έσοδα που απώλεσε η ΑΗΚ από την εφαρμογή αυτής της διατίμησης θεωρούνται ως Υποχρεώσεις Δημόσιας Ωφέλειας (ΥΔΩ) και ανακτώνται από τους υπόλοιπους καταναλωτές. Με την απόφασή της αρ. 1/2010 η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας ενέκρινε την ανάκτηση του κόστους από την θέσπιση της ειδικής διατίμησης (08). Η επιπλέον επιβάρυνση καθορίστηκε σε 0,134cent/kWh και η πρώτη χρέωση έγινε στους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος που καταγράφηκαν τον Αύγουστο του 2010.

Από τον Μάιο του 2006 που αρχικά εφαρμόστηκε η ειδική διατίμηση (08) μέχρι τον Δεκέμβριο του 2011, η Αρχή απώλεσε έσοδα ύψους €19.265.962 από τα οποία ποσό ύψους €8.983.216 ανακτήθηκε με την εφαρμογή των ΥΔΩ. Συνεπώς η συσσωρευμένη απώλεια εσόδων της Αρχής κατά την 31.12.2011 ανερχόταν σε €10.282.746.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι τα συσσωρευμένα έσοδα που απώλεσε η ΑΗΚ από την εφαρμογή της Ειδικής Διατίμησης για τις Πολύτεκνες και Δυσπραγούσες Οικογένειες θεωρούνται ως Υποχρεώσεις Δημόσιας Ωφέλειας (ΥΔΩ) και ανακτώνται από όλους τους καταναλωτές, συμπεριλαμβανομένων των Πολύτεκνων και Δυσπραγουσών Οικογενειών.

Εκφράσαμε την άποψη ότι η κοινωνική πολιτική του Κράτους πρέπει να εξασκείται από την ίδια την Κυβέρνηση.

(β) Λιμενικά δικαιώματα. Τα ποσά που καταβάλλονται, σύμφωνα με τους Κανονισμούς, ως λιμενικά δικαιώματα βαρύνουν το κόστος του μαζούτ και συνυπολογίζονται με όλα τα άλλα έξοδα για τον καθορισμό της ρήτρης καυσίμων που βαρύνει τους καταναλωτές. Τα ποσά αυτά καταβάλλονται, χωρίς ωστόσο η Αρχή Λιμένων να προσφέρει ουσιαστικές λιμενικές διευκολύνσεις στην Αρχή, αφού οι αγωγοί εκφόρτωσης βρίσκονται στη θάλασσα και τα πλοία δεν προσεγγίζουν τις αποβάθρες. Κατά το 2011 η Αρχή κατέβαλε

στην Αρχή Λιμένων Κύπρου το ποσό των €1.715.738, ενώ το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε για την περίοδο 2001 – 2011 ανήλθε στα €15.919.551.

Η Αρχή ζήτησε επαλειμμένα από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, την προώθηση μέτρων, ούτως ώστε να καθορισθούν ειδικά μειωμένα τέλη κατά την εισαγωγή πετρελαιοειδών στους Η/Σ της ΑΗΚ. Ωστόσο το Δ.Σ. της Αρχής Λιμένων Κύπρου αποφάσισε να μην εγκρίνει οποιαδήποτε διαφοροποίηση των εν λόγω δικαιωμάτων που καταβάλλει η ΑΗΚ στην Αρχή Λιμένων Κύπρου.

Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, κρίνεται αναγκαίο όπως η Αρχή προβεί σε όλα τα απαραίτητα διαβήματα για την απαλλαγή της από την υποχρέωση καταβολής λιμενικών δικαιωμάτων, ούτως ώστε να επιτευχθεί μερική μείωση του τελικού κόστους που επωμίζεται ο καταναλωτής. Επειδή τα κατά καιρούς διαβήματα δεν απόφεραν θετικό αποτέλεσμα, εισηγηθήκαμε όπως η Αρχή, σε διαβούλευση με τους Νομικούς της Συμβούλους, εξετάσει το ενδεχόμενο απαλλαγής της από την καταβολή λιμενικών δικαιωμάτων με σχετική τροποποίηση της δική της νομοθεσίας.

Στις 31.10.2011 η Αρχή απέστειλε στην Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού Προσχέδιο Νομοσχεδίου με το οποίο τροποποιείται το άρθρο 25 του περί Ανάπτυξης Ηλεκτρισμού Νόμου Κεφ. 171, έτσι ώστε η Αρχή να καταβάλλει ειδικά μειωμένα τέλη δικαιωμάτων βάση των περί Αρχής Λιμένων Κύπρου Κανονισμών (Καταβλητέα Δικαιώματα), για προώθηση και ψήφισή του από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Σημειώνεται ότι για την προτεινόμενη τροποποίηση στο βασικό Νόμο η Αρχή εξασφάλισε την έγκριση της ΠΑΕΚ.

(γ) Μελέτη «Εκτίμηση των πραγματικών αναγκών της ΑΗΚ σε ανθρώπινο δυναμικό». Μέσα από την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών από συγκεκριμένη εταιρεία για το πιο πάνω θέμα, προέκυψαν δέκα έργα που έχουν σχέση με την άμεση και σταδιακή βελτίωση της λειτουργίας της ΑΗΚ. Με βάση τα πρακτικά της τελευταίας συνεδρίας ημερ. 17.1.2012 που πραγματοποίησε η επιτροπή παρακολούθησης υλοποίησης των έργων, τα έξι από τα δέκα έργα έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο υλοποίησης, τα τρία αλληλοεξαρτώνται μεταξύ τους και συζητούνται στα πλαίσια του διαλόγου που βρίσκεται σε εξέλιξη με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις για τον εξορθολογισμό της οργανικής δομής του Οργανισμού, ενώ το έργο που αφορά την τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας της ΑΗΚ αποτελεί γενικότερη πολιτική του Κράτους που αφορά τόσο την ΑΗΚ όσο και άλλους Ημικρατικούς Οργανισμούς και επί του παρόντος δεν τροχοδρομούνται οποιεσδήποτε εξελίξεις.

(δ) Διακοπή Συμβολαίου προσφοράς υπηρεσιών Αρχιτέκτονα/Πολιτικού Μηχανικού στο έργο ανέγερσης των Αποθηκών της ΑΗΚ στην Λεμεσό. Σχετικά με το Διαγωνισμό αρ. 260/2001 αναφορικά με την παροχή Υπηρεσιών Αρχιτέκτονα/Πολιτικού Μηχανικού και Ηλεκτρομηχανολόγων για την ανέγερση αποθηκών της ΑΗΚ, το Δ.Σ. της Αρχής, στη συνεδρία του ημερ. 18.3.2008, αποφάσισε τον τερματισμό του σχετικού συμβολαίου, μετά την παρέλευση 6 περίπου χρόνων από την ανάθεση της εργασίας καθώς η συνεργασία μεταξύ της Αρχής και των Συμβούλων δεν ήταν η αναμενόμενη. Οποιοσδήποτε προσπάθειες μεταξύ των δύο μερών για συναινετική επίλυση της διαφοράς δεν καρποφόρησαν με αποτέλεσμα να συμφωνηθεί μεταξύ Αρχής και Συμβούλων η παραπομπή του θέματος σε διαιτησία, η οποία όμως ακόμη εκκρεμεί.

Εκφράσαμε την άποψη ότι η Αρχή επέδειξε μεγάλη ανεκτικότητα σε βάρος των δικών της συμφερόντων αναφορικά με την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, με αποτέλεσμα την μεγάλη καθυστέρηση στην έναρξη του έργου και την καταβολή αυξημένου κόστους για την εκτέλεση του.

(ε) Απαλλοτρίωση ακινήτων στη Λεμεσό - Συνεκδικαζόμενες Προσφυγές Αρ. 438/07 και 578/2008.

Η Αρχή απαλλοτρίωσε τα κτήματα με αρ. εγγραφής 29391 και 24677 στη Λεμεσό για τη δημιουργία κτιρίων, για την ικανοποίηση των αποθηκευτικών και άλλων αναγκών της. Η μεταβίβαση των ακινήτων επ'ονόματι της Αρχής έγινε στις 20.9.2001. Ένεκα όμως του γεγονότος ότι τα κτήματα δεν χρησιμοποιήθηκαν για το σκοπό για τον οποίο απαλλοτριώθηκαν, εντός τριών χρόνων από την απαλλοτρίωση, οι πρώην ιδιοκτήτες των ακινήτων καταχώρισαν τις προσφυγές αρ. 438/2007 και 578/08 με τις οποίες ζήτησαν την επιστροφή των κτημάτων. Μετά από απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου οι δύο προσφυγές συνεκδικάστηκαν.

Στις 9.9.2011 το Ανώτατο Δικαστήριο εξέδωσε απόφαση σύμφωνα με την οποία οι Προσφυγές επιτυγχάνουν με έξοδα. Η Αρχή καταχώρισε την Αναθεωρητική Έφεση αρ. 131/2011 καθώς και αίτηση αναστολής εκτέλεσης της πρωτόδικης απόφασης αφού εν όψει της ακυρωτικής απόφασης η Αρχή είναι υποχρεωμένη να επιστρέψει τα ακίνητα στους νόμιμους ιδιοκτήτες. Τον Ιανουάριο του 2012 το Ανώτατο Δικαστήριο εξέδωσε διάταγμα για αναστολή εκτέλεσης της πρωτόδικης ακυρωτικής απόφασης του Δικαστηρίου στις πιο πάνω προσφυγές, ημερομηνίας 9.9.2011.

Εκφράσαμε την άποψη ότι με την καθυστέρηση στην εκτέλεση των έργων για τα οποία γίνονται απαλλοτριώσεις, η Αρχή βρίσκεται εκτεθειμένη σε αγωγές των πρώην ιδιοκτητών της γης, με πιθανό συνεπακόλουθο την καταβολή σημαντικών αποζημιώσεων.

6.4 ΑΡΧΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Η Αρχή δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις για το 2011 και ως εκ τούτου, δεν είναι εφικτή η παράθεση οικονομικών στοιχείων. Συναφώς αναφέρεται ότι οι οικονομικές καταστάσεις και των τριών προηγούμενων ετών (2008, 2009 και 2010) υποβλήθηκαν με πολύ μεγάλη καθυστέρηση, στις 12.7.2010, 28.3.2011 και 12.10.2012 αντίστοιχα, ενώ οι αναθεωρημένοι λογαριασμοί για τα έτη 2008 και 2009 υποβλήθηκαν στις 26.9.2012.

Επισημαίνεται ότι η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη λήψη διορθωτικών μέτρων σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν, και αποστερεί το δικαίωμα ενημέρωσης, τόσο από τη Βουλή, όσο και από τους πολίτες, για τα πεπραγμένα της Αρχής.

Ο πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι μετά τις αποφάσεις αναδιάρθρωσης του Λογιστηρίου, ο Οργανισμός θα είναι σε θέση να αποστέλλει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις έγκαιρα.

(β) Ταμειακή ρευστότητα. Η Αρχή εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να μην έχει καταβάλει τις δόσεις των δανείων της κατά τα έτη 2003-2007. Από τον Μάρτιο του 2008 η Αρχή ξεκίνησε την αποπληρωμή του δανείου που είχε συνάψει από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα με την καταβολή μηνιαίων δόσεων (€9.000), ωστόσο παρατηρείται καθυστέρηση στην αποπληρωμή των εμπορικών και άλλων υποχρεώσεων της. Παρατηρήθηκε επίσης ότι η Αρχή, από το Νοέμβριο 2008, σταμάτησε να καταβάλλει τις οφειλές της στο Σχέδιο Συντάξεως των υπαλλήλων της, ενώ εκκρεμεί και η αποπληρωμή οφειλών της για το Φόρο Εισοδήματος.

Σύμφωνα με κατάσταση ταμειακών ροών που ετοίμασε η Αρχή τον Ιούλιο του 2011 και αφορούσε στην περίοδο Μαΐου - Δεκεμβρίου 2011, το ταμειακό έλλειμμα υπολογίστηκε ότι θα ανέλθει στις 31.12.2011 σε €54.741, χωρίς ωστόσο να έχει ληφθεί υπόψη η καταβολή οφειλών σε εμπορικούς πιστωτές για την περίοδο Οκτωβρίου – Δεκεμβρίου 2011, οι οφειλές προς το Ταμείο Συντάξεων, το Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης, καταβολή οφειλών στον Φόρο Εισοδήματος, των αποχετευτικών τελών προς το Συμβούλιο Αποχετεύσεων και φόρου θεάματος προς τον Δήμο Έγκωμης.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Αρχής κάποιες από τις πιο πάνω οφειλές έχουν ήδη τακτοποιηθεί.

(γ) Δάνεια. Για αντιμετώπιση του πιο πάνω προβλήματος, ο τότε Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ενέκρινε στις 31.7.2008, τη χορήγηση, από τραπεζικό οργανισμό Α, ορίου εμπιστευτικής προεξόφλησης τιμολογίων ύψους €250.000 και ορίου ενοικιαγοράς ύψους €550.000 και αποπληρωμή εντός 5 ετών. Επίσης την 1.12.2009 εξασφαλίστηκε έγκριση για τη σύναψη δανείου ύψους €500.000 από τραπεζικό οργανισμό Β, ενώ στη συνέχεια και συγκεκριμένα στις 8.4.2010 το δάνειο συνάφθηκε με συνεργατικό ίδρυμα με διαφορετικούς όρους, χωρίς να φαίνεται να έχει εξασφαλιστεί νέα έγκριση από τον αρμόδιο Υπουργό.

Η Αρχή με επιστολή της τον Ιούνιο του 2011 προς τον τραπεζικό οργανισμό Α ζήτησε αναστολή των δόσεων των δανείων ενοικιαγορών μέχρι τον Φεβρουάριο του 2012, ενώ αιτήθηκε και νέο δάνειο ύψους €500.000 για τακτοποίηση οφειλών συνεργατών της.

Το υπόλοιπο των δανείων, σύμφωνα με το γενικό καθολικό της Αρχής, στις 31.12.2011 ανερχόταν σε €1.617.236 (€1.352.961 31.12.2010) και αποτελείται από δάνειο της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας €254.892, προσωρινό δάνειο της Κυπριακής Δημοκρατίας €129.933, συμφωνίες ενοικιαγοράς ύψους €264.889, δάνειο από συνεργατικό ίδρυμα ύψους €467.522 και από τραπεζικό οργανισμό ύψους €500.000.

Τα πιο πάνω εκτός από το δάνειο της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας, εξοφλήθηκαν με τη σύναψη νέου δανείου ύψους €4.400.000 το 2012. Για τη σύναψη του δανείου η Αρχή έχει υποθηκεύσει το τεμάχιο έκτασης 48.000 τ.μ. που της έχει παραχωρηθεί από το Κράτος στις 16.11.2011.

Σύμφωνα με τα πιο πάνω, η δεινή οικονομική κατάσταση της Αρχής, και η συνεχής σύναψη δανείων, για τα οποία φαίνεται ότι δεν θα είναι σε θέση υπό τις παρούσες τουλάχιστον συνθήκες να ανταποκριθεί, ελλοχεύει σοβαρούς χρηματοοικονομικούς κινδύνους.

(δ) Τραπεζικά και μετρητά διαθέσιμα. Στις 31.12.2011 τα μετρητά στην τράπεζα και στο ταμείο σύμφωνα με το γενικό καθολικό της Αρχής, ανέρχονταν σε €171.060 που προέρχονταν κυρίως από δανεισμό (€385.255 για το 2010), καθώς και τραπεζικά παρατραβήγματα ύψους €935.938 (€865.126 για το 2010).

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2011 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής στις 17.11.2010 και από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 20.1.2011. Σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμους, ο Προϋπολογισμός έπρεπε να κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο μέχρι τις 30.9.2010, ενώ κατατέθηκε στις 28.1.2011, ψηφίστηκε σε Νόμο στις 31.3.2011 (Ν.37(ΙΙ)/2011) και δημοσιεύτηκε στις 15.4.2011 για δαπάνες ύψους €4.286.476 έναντι προϋπολογιζόμενων εσόδων €4.389.116.

Ο Προϋπολογισμός που ψηφίστηκε ήταν πλεονασματικός, ωστόσο από τις 13 ειδικές Εκθέσεις, συνολικής πρόνοιας ύψους €1.878.200, πραγματοποιήθηκαν μόνο 4 ενώ πραγματοποιήθηκε μια επιπλέον έκθεση εκτός Προϋπολογισμού, με τα συνολικά πραγματικά έσοδα να ανέρχονται σε €646.228 περίπου (δηλ. μόλις 34,4% των προϋπολογισθέντων).

Επίσης η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2011, επομένως οι πληρωμές που έγιναν κατά την περίοδο 1.3.2011 μέχρι 15.4.2011, δεν ήταν νομοθετικά καλυμμένες. Σημειώνεται ότι κατά την εν λόγω περίοδο οι πληρωμές που διενεργήθηκαν αφορούσαν μόνο σε συμβατικές υποχρεώσεις της Αρχής.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι για κάποιες από τις Εκθέσεις έγινε προεργασία και θα πραγματοποιηθούν το 2013 ενώ κάποιες ακυρώθηκαν όχι εξ υπαιτιότητας της Αρχής. Στρατηγικός στόχος της Αρχής είναι σε δυο χρόνια, η Αρχή Κρατικών Εκθέσεων να πραγματοποιεί τουλάχιστον 10 Εκθέσεις σε σταθερή βάση, λαμβάνοντας υπόψη πάντοτε τις ανάγκες της αγοράς.

Προσωπικό. Η Αρχή εργοδοτούσε κατά τις 31.12.2011, 19 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις, όπως και το 2010 έναντι 24 οργανικών θέσεων και 7 εργάτες (7 το 2010). Επιπρόσθετα εργοδότησε κατά τη διάρκεια διαφόρων εκθέσεων 22 άτομα.

Παραχώρηση στην Αρχή τμήματος κρατικής γής. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής σε συνεδρία του στις 15.5.2008 αποφάσισε όπως, προκειμένου να μπορέσει να προχωρήσει με τις προγραμματισμένες αναπτύξεις, προτείνει στην Κυβέρνηση να ακυρώσει τη σύμβαση που είχε για τη χρήση κρατικού τεμαχίου έκτασης 264.000 τ.μ., με αντάλλαγμα να μεταβιβαστεί επ' ονόματι της Αρχής μέρος της πιο πάνω έκτασης.

Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 2.11.2010 με την απόφαση του αρ 71.177 αποφάσισε μεταξύ άλλων:

- να εγκρίνει την ακύρωση της Σύμβασης Μίσθωσης μεταξύ της Κυβέρνησης και της Αρχής.

- να εγκρίνει την παραχώρηση στην Αρχή τμήματος της κρατικής ιδιοκτησίας με καθαρό εμβαδόν 48.000 τ.μ. αγοραίας αξίας €17.040.000, το οποίο αποτελεί μέρος της αξίας του δικαιώματος της Αρχής για την υπόλοιπη περίοδο, εννέα χρόνια, μέχρι την λήξη της πρώτης περιόδου της Σύμβασης Μίσθωσης, που υπολογίστηκε σε €18.396.365, υπό τον όρο ότι τα μεταβιβαστικά δικαιώματα που ανέρχονται σε €1.356.365, θα καταβληθούν από το Υπουργείο Εσωτερικών,
- να εγκρίνει την εκμίσθωση άλλου τμήματος της ίδιας κρατικής γης εμβαδού 47.500 τ.μ. με ετήσιο αγοραίο ενοίκιο ύψους €421.600 το οποίο θα καταβάλλεται από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης και θα αναθεωρείται κάθε πέντε χρόνια, σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών διάθεσης κρατικής γης.

Οι πιο πάνω αποφάσεις έχουν υλοποιηθεί και αναμένεται ότι η Αρχή θα προχωρήσει στην προώθηση νέου αναπτυξιακού προγράμματος με το οποίο να μπορεί να εξέλθει από τη δύσκολη οικονομική θέση που βρίσκεται.

Επέκταση δραστηριοτήτων της Αρχής. Σύμφωνα με τον περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Τροποποιητικό) Νόμο 125(Ι) του 2005 και συγκεκριμένα με τις πρόσθετες πρόνοιες στο άρθρο 7 που αφορούν στις γενικές αρμοδιότητες της Αρχής, δημιουργήθηκαν νέες προοπτικές και ευκαιρίες δραστηριοποίησης της, στοχεύοντας στην οικονομική της ευμάρεια. Συναφώς αναφέρεται ότι στα πλαίσια επέκτασης των δραστηριοτήτων της, η Αρχή κατά το 2007 προχώρησε και στη σύσταση τριών θυγατρικών εταιρειών.

Παρά την δημιουργία των πιο πάνω προοπτικών ανάπτυξης, δεν επιτεύχθηκαν τα αναμενόμενα θετικά οικονομικά αποτελέσματα για την απάβλυνση/βελτίωση της δεινής οικονομικής κατάστασης της Αρχής αφού ούτε και οι θυγατρικές εταιρείες είχαν δραστηριοποιηθεί μέχρι και τον Ιούλιο του 2012.

Διαγωνισμοί.

Διαγωνισμός 04/2008: Αφορούσε στην παροχή υπηρεσιών διαφημιστικού γραφείου «**σχεδιασμός στρατηγικής και υλοποίηση ολοκληρωμένης εκστρατείας επικοινωνίας (περιλαμβάνει διαφήμιση και άλλες προωθητικές ενέργειες) για περίοδο τριών ετών από 31.12.2008 μέχρι 30.12.2011**». Η προκήρυξη του πιο πάνω διαγωνισμού έγινε στις 26.9.2008 με συνολική εκτιμημένη δαπάνη €560.000 + ΦΠΑ. Αναφορικά με το πιο πάνω διαγωνισμό παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Σύμφωνα με τα έγγραφα του διαγωνισμού, για σκοπούς αξιολόγησης και ανάθεσης της σύμβασης, δεν λήφθηκε υπόψη η συνολική αξία της διαφημιστικής δαπάνης ύψους €560.000 + ΦΠΑ, που αφορούσε στην αγορά χώρου και χρόνου στα διαφημιστικά μέσα για την περίοδο 31.12.2008 μέχρι 30.12.2011, η οποία θα έπρεπε να αποτελεί προϊόν ανταγωνισμού, άλλα λήφθηκε υπόψη η αμοιβή του διαφημιστικού γραφείου που ανερχόταν στο συνολικό ποσό των €27.372 + ΦΠΑ.
- (ii) Στα έγγραφα του διαγωνισμού, δεν περιλαμβάνονται μετρήσιμα κριτήρια αξιολόγησης (αποτελεσματικότητα της διαφημιστικής εκστρατείας, συχνότητα κυκλοφορίας των εντύπων για τον τύπο και τηλεθέαση για την τηλεόραση, ποσοστό του στοχευμένου κοινού που θα ενημερωθεί για συγκεκριμένο ελάχιστο αριθμό φορών προβολής της διαφήμισης).
- (iii) Το γεγονός ότι μόνο ένας από τους εννέα οικονομικούς φορείς που είχαν προμηθευτεί τα έγγραφα του διαγωνισμού, υπέβαλε προσφορά θα έπρεπε κατά την άποψή μας να προβληματίσει την Αρχή, ώστε να εξετάσει κατά πόσον οι λόγοι της περιορισμένης συμμετοχής οφείλονταν στους όρους/προδιαγραφές.
- (iv) Εντοπίστηκαν αδυναμίες και παραλείψεις που αφορούσαν στο σχεδιασμό του προγραμματισμού στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, την καταγραφή της προβλεπόμενης αποτελεσματικότητας και την υποβολή πρότασης άλλων συμπληρωματικών τρόπων προώθησης και προβολής ή/και διαφοροποιήσεις στους υφιστάμενους σχεδιασμούς. Ενώ δεν υπήρχαν οι απαραίτητες εγκρίσεις των σχεδιασμών, μετρήσεις αποτελεσματικότητας, βεβαίωση της ορθότητας των τιμολογίων, εγκρίσεις των τιμολογίων από τους αρμοδίους καθώς και αποδεικτικά στοιχεία/πιστοποιητικά καταχωρίσεων, η Αρχή προχώρησε σε πληρωμές. Επίσης διαπιστώθηκε παράλειψη υποβολής από τον οικονομικό φορέα εκθέσεων έναρξης και προόδου κάθε έξι μήνες στην Καθοδηγητική Επιτροπή για έγκριση.

Επιπρόσθετα παρατηρήθηκε σοβαρή αδυναμία/απουσία συστήματος εσωτερικού ελέγχου και παρακολούθησης της υλοποίησης της σύμβασης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αρχής, όλες οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας έχουν υιοθετηθεί πλήρως και έχει αλλάξει η όλη διαδικασία ελέγχου ως έπρεπε. Το δε Διοικητικό Συμβούλιο αναμένει από τη Διεύθυνση την προσκόμιση των αποτελεσμάτων της εσωτερικής έρευνας που διεξάγει για τυχόν παραλείψεις από μέρους του προσωπικού.

Ειδική Έκθεση «Ιδανική Κατοικία». Όπως έχουμε αναφέρει και στην Έκθεση μας για το 2010, παρατηρήθηκαν σοβαρές αδυναμίες/παρατυπίες που αφορούσαν μεταξύ άλλων, στην (α) ανανέωση σχετικής συμφωνίας χωρίς η Αρχή να προβεί σε αξιολόγηση της ωφελιμότητας και αποτελεσματικότητας της, (β) τιμολόγηση των εκθετηρίων, (γ) μη εφαρμογή κανονισμών/όρων συμμετοχής. Παρόλο που στη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου αρ.9/2012 ημερ. 9.5.2012 ζητήθηκε η ετοιμασία ειδικής έκθεσης, σχετικής με το θέμα, όπως μας αναφέρθηκε από το Γενικό Διευθυντή, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου, η έρευνα αυτή δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί.

Τεχνολογία πληροφοριών. Οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές της Αρχής, όσο και το λογιστικό πρόγραμμα χρήζουν ριζικών αλλαγών, εφόσον οι δυνατότητες αναβαθμίσεων τόσο του εξοπλισμού όσο και του λογισμικού είναι ελάχιστες έως και ανύπαρκτες λόγω πεπαλαίωσης τους.

Ο Πρόεδρος της Αρχής ανέφερε ότι βρίσκεται σε εξέλιξη διαδικασία επιλογής τόσο των ηλεκτρονικών υπολογιστών όσο και του λογισμικού.

Εσωτερικός Έλεγχος. Παρατηρήθηκε και πάλι πολύ μεγάλη καθυστέρηση στην ετοιμασία καταστάσεων επαλήθευσης των τραπεζικών υπολοίπων των λογαριασμών της Αρχής με αυτά που παρουσιάζονται στις τραπεζικές καταστάσεις, παράλειψη διενέργειας φυσικής καταμέτρησης των αποθεμάτων, μη διενέργεια ελέγχου ορθότητας των τιμολογίων που εκδίδονται καθώς και λανθασμένος τρόπος μηδενισμού πιστωτικών υπολοίπων χρεωστών, με έκδοση τιμολογίων χωρίς καμία τεκμηρίωση και δικαιολογία.

Οφειλές στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων. Το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων κατέθεσε στις 3.9.2008, 4 κλήσεις εναντίον της Αρχής για εμφάνιση ενώπιον Δικαστηρίου στις 16.10.2008 και 20.11.2008, για συνολικό ποσό που αντιπροσωπεύει οφειλές φόρων ύψους €480.437,85 συν €83.539,91 για τόκους πρόστιμα και επιβαρύνσεις. Όπως πληροφορηθήκαμε, η σχετική δικαστική διαδικασία εναντίον της Αρχής αποσύρθηκε στις 10.6.2010, άνευ βλάβης των δικαιωμάτων του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, με την προϋπόθεση ότι θα συμφωνηθεί τρόπος αποπληρωμής της πιο πάνω οφειλής. Το θέμα του τρόπου καταβολής των πιο πάνω οφειλών απασχόλησε το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής στις συνεδρίες του στις 23.6.2010 και 9.5.2012 χωρίς ωστόσο να έχει γίνει οποιοσδήποτε διακανονισμός.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος βρίσκονται σε διαβούλευση με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και αναμένεται το θέμα να τακτοποιηθεί σύντομα.

Μέρος Β

Οργάνωση και λειτουργία του Αρχείου. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, και παρά τη διαβεβαίωση ότι έχουν δοθεί οδηγίες ώστε να τεθεί σε αποτελεσματική και ορθή λειτουργία το ηλεκτρονικό αρχείο της Αρχής, εξακολουθούν να παρατηρούνται σημαντικές αδυναμίες στη διαχείριση και αρχειοθέτηση της αλληλογραφίας και εγγράφων. Ως εκ τούτου δεν εξασφαλίζεται σωστή και ολοκληρωμένη πληροφόρηση για άσκηση αποτελεσματικής και επαρκούς διοικητικής εποπτείας.

Άδειες οικοδομής. Το θέμα της εξασφάλισης αδειών οικοδομής για αρκετά περίπτερα που ανεγέρθηκαν στο χώρο της Αρχής συνεχίζει να βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

Περιουσιακά στοιχεία – Φυσική καταμέτρηση. Εξακολουθεί να εκκρεμεί η μηχανογράφηση του μητρώου περιουσιακών στοιχείων και όπως εισηγηθήκαμε, θα πρέπει με την αποπεράτωσή της να διεξαχθεί φυσική καταμέτρηση έτσι ώστε να συμφιλιωθεί με τα υπόλοιπα του μηχανογραφημένου μητρώου και σχετικό πιστοποιητικό να σταλεί στην Υπηρεσία μας.

6.5 ΑΡΧΗ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Το πλεόνασμα χρήσης το 2011 σύμφωνα με προκαταρκτικές οικονομικές καταστάσεις ανήλθε σε €30.314.660, σε σύγκριση με €28.689.515 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €1.625.145 ή ποσοστό 5,67%. Μετά την πρόβλεψη για συνταξιοδοτικά ωφελήματα ύψους €2.375.000 και τη συναλλαγματική ζημιά ύψους €1.309.694, το καθαρό πλεόνασμα πριν τη φορολογία ήταν €26.629.966, σε σύγκριση με €24.990.722 το 2010.

Σημειώνεται ότι ο έλεγχος δεν έχει ολοκληρωθεί και τα αποτελέσματα του έτους ενδέχεται να διαφοροποιηθούν σημαντικά μέχρι την ολοκλήρωσή του.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα για το 2011 ανήλθαν σε €68.057.645, σε σύγκριση με €66.146.884 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €1.910.761 ή ποσοστό 2,89%.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα περιλαμβανομένων των τόκων για μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ανήλθαν σε €37.742.985, σε σύγκριση με €37.457.369 το 2010, δηλαδή σημείωσαν αύξηση €285.616 ή ποσοστό 0,76%.

(δ) **Ταμειακά διαθέσιμα.** Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις της Αρχής τα ταμειακά διαθέσιμα ανήλθαν στις 31.12.2011 σε €147.350.427, σε σύγκριση με €161.688.964 το 2010, παρουσίασαν δηλαδή μείωση €14.338.537 ή ποσοστό 8,87%. Στο μεγαλύτερο μέρος είναι κατατεθειμένα σε εμπορικές τράπεζες, σε λογαριασμούς ενός έτους προειδοποίησης και σε γραμμάτια με ετήσιο επιτόκιο κατά μέσο όρο 4,5%, περίπου.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως για τις καταθέσεις σε εμπορικές τράπεζες ακολουθείται η διαδικασία προσφορών έτσι που να επιτυγχάνεται τεκμηριωμένα η καλύτερη δυνατή απόδοση σε αποδεκτό ύψος κινδύνου.

(ε) **Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Στις 31.12.2011 οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της Αρχής ανέρχονταν σε €47.107.599, σε σύγκριση με €45.797.904 το 2010. Οι υποχρεώσεις αποτελούνται από μακροπρόθεσμο δάνειο ύψους €44.295.463 από ξένη τράπεζα για το οποίο υπάρχουν κυβερνητικές εγγυήσεις και τις οφειλές προς την Κυβέρνηση ύψους €2.812.136 για τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων κατά την ίδρυση της Αρχής το 1976.

(στ) **Σχέδιο Συντάξεων.** Η υποχρέωση της Αρχής για το Σχέδιο Συντάξεων ανερχόταν στις 31.12.2011 σε €84.589.643. Σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2010, το αναλογιστικό έλλειμμα στις 31.12.2009 ανέρχεται σε €10,83 εκ. για κάλυψη του οποίου γίνεται ετήσια πρόβλεψη ύψους €2.375.000 μέχρι το έτος 2014. Επιπρόσθετα γίνεται ετήσια πρόβλεψη για την κάλυψη της τρέχουσας υπηρεσίας των υπαλλήλων της Αρχής η οποία κατά το 2011 ανήλθε στο ποσό των €2.742.905 (2010: €2.659.027). Σημειώνεται ότι με βάση νεότερη αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2012 το αναλογιστικό έλλειμμα στις 31.12.2011 ανήλθε σε €7,06 εκ., με αποτέλεσμα η πρόνοια για την εισφορά της Αρχής να αναμένεται ότι θα μειωθεί στο μέλλον.

Αναφέρεται ότι στις 8.6.2012 ψηφίστηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων οι περί της Αρχής Λιμένων Κύπρου (Συνταξιοδοτικές Παροχές) Κανονισμοί του 2012 με τους οποίους ιδρύθηκε Ταμείο Συνταξιοδοτικών Παροχών των Υπαλλήλων της Αρχής Λιμένων Κύπρου ως χωριστό νομικό πρόσωπο στο οποίο θα μεταφερθεί το αποθεματικό και το οποίο θα καταβάλλει όλες τις συνταξιοδοτικές παροχές δυνάμει των Κανονισμών.

(ζ) **Προϋπολογισμός.** Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2011 ήταν €85.290.986 και οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε €38.119.714, δηλαδή 44,7% των προϋπολογισθέντων. Προκύπτει δηλαδή, ότι η εκτέλεση του Προϋπολογισμού παρέμεινε σε χαμηλά επίπεδα όπως και τα προηγούμενα χρόνια. Συγκεκριμένα, τα προϋπολογισθέντα ποσά για τακτικές δαπάνες ήταν €45.570.966 για το 2011 και €52.361.791 για το 2010, ενώ οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε €29.613.911 και €31.668.123, αντίστοιχα, δηλαδή το ποσοστό υλοποίησης ήταν 64,98% για το 2011 και 60,48% για το 2010. Τα προϋπολογισθέντα ποσά για τις δαπάνες

αναπτύξεως ήταν €35.970.020 για το 2011 και €43.232.000 για το 2010, ενώ οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε €5.600.928 και €4.023.718, αντίστοιχα, δηλαδή το ποσοστό υλοποίησης ήταν 15,57 % για το 2011 και 9,30% για το 2010.

Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι ο Προϋπολογισμός θα πρέπει να ετοιμάζεται πάνω σε ρεαλιστική βάση λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα υλοποίησής του.

Προσωπικό. Οι οργανικές θέσεις της Αρχής στις 31.12.2011 ήταν 408 (408 το 2010), από τις οποίες οι 116 ήταν κενές. Για το 2011 οι δαπάνες για το μόνιμο προσωπικό, περιλαμβανομένων των υπερωριών, του 13ου μισθού και των εισφορών της Αρχής στα διάφορα Ταμεία, ανήλθαν σε €19.663.849, σε σύγκριση με €19.284.853 το 2010. Στις 31.12.2011 υπηρετούσαν επίσης στην Αρχή 53 ωρομίσθιοι υπάλληλοι. Οι δαπάνες μισθοδοσίας τους ανήλθαν σε €1.577.186 σε σύγκριση με €1.521.694, το 2010.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία ο μέσος όρος ετήσιας δαπάνης ανά εργοδοτούμενο ανήλθε το 2011 για το μόνιμο προσωπικό σε €64.261 και για το ωρομίσθιο προσωπικό σε €29.758. Εάν ληφθεί υπόψη η πρόβλεψη για κάλυψη του αναλογιστικού ελλείμματος ύψους €2.375.000 ο μέσος όρος δαπάνης εργοδότησης για το μόνιμο προσωπικό ανέρχεται σε €72.022 (€70.271 το 2010).

Υπερωριακή απασχόληση.

(α) Δαπάνες υπερωριακής απασχόλησης. Οι δαπάνες για υπερωριακή απασχόληση στο Τμήμα Εκμετάλλευσης ανήλθαν σε €1.981.124, σε σύγκριση με €2.164.017 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €182.893 ή 8,45%. Οι ώρες υπερωριακής απασχόλησης το 2011 ήταν 85.063, σε σύγκριση με 93.354 το 2010 δηλαδή σημείωσαν μείωση 8,88%. Τα έσοδα από τέλη για εξυπηρέτηση των πλοίων εκτός των κανονικών ωρών εργασίας ανήλθαν σε €1.908.636, σε σύγκριση με €2.017.723 το 2010 (μείωση 5,41%). Σημειώνεται ότι στο Τμήμα εφαρμόζεται σύστημα βάρδιας από το 2002 που σκοπό είχε τη μείωση των υπερωριών. Για το 2011 καταβλήθηκε για επίδομα βάρδιας ποσό ύψους €255.726 (2010: €253.946).

Η Υπηρεσία μας επανέλαβε την άποψη ότι θα πρέπει να συνεχιστούν τα μέτρα για περαιτέρω μείωση της υπερωριακής απασχόλησης και για βελτίωση του συστήματος βάρδιας καθώς και βελτίωση της πρόνοιας της συλλογικής σύμβασης με βάση την οποία οι υπάλληλοι έστω και για λίγα λεπτά προσφερόμενης εργασίας αποζημιώνονται για ολόκληρη την ώρα (1:1½ τις καθημερινές και 1:2 τις αργίες). Επίσης θα πρέπει να μελετηθεί η εισαγωγή του θεσμού της αποζημίωσης με κατ' αποκοπή ποσό χωρίς οι υπάλληλοι να παρουσιάζονται στην εργασία τους (on call). Εισηγηθήκαμε τον έλεγχο των πραγματικών ωρών υπερωριακής απασχόλησης με καταγραφή της ώρας προσέλευσης και αποχώρησης, τον προγραμματισμό της υπερωριακής απασχόλησης από ανεξάρτητο λειτουργό της Διοίκησης (π.χ. Τμήμα Προσωπικού) καθώς και τον τερματισμό της πληρωμής ελάχιστης υπερωριακής αποζημίωσης 2 ωρών. Σε ορισμένες περιπτώσεις η πληρωμή αυτή γίνεται για δύο ή και τρεις παρουσιάσεις την ίδια ημέρα. Σε μία περίπτωση διαπιστώθηκε ότι για την εξυπηρέτηση 3 πλοίων την ίδια ημέρα, εργάστηκαν υπερωριακά συνολικά 17 άτομα (πλοηγική υπηρεσία). Η υπερωριακή αποζημίωση ανήλθε σε €2.819 ενώ τα έσοδα από την εξυπηρέτηση των πλοίων σε μη εργάσιμες ώρες ήταν €829.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι συνεχίζεται η τακτική της προσέλευσης των μελών της πλοηγικής υπηρεσίας τα Σαββατοκυρίακα για ενημέρωση για τις ώρες που θα εργαστούν το βράδυ ή την επόμενη μέρα, με καταβολή υπερωριακής αποζημίωσης.

(β) Έκταση υπερωριακής απασχόλησης. Λειτουργοί της Αρχής εργάζονται υπερωριακά πάνω σε τακτική βάση για πάρα πολλές ώρες. Σε ορισμένες περιπτώσεις παραβιάζονται οι πρόνοιες του περί Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμου του 2002, όσον αφορά στην ελάχιστη περίοδο ανάπαυσης (11 ώρες ανά 24ωρο και 24 ώρες ανά εβδομάδα) και στο μέγιστο χρόνο εργασίας (48 ώρες ανά εβδομάδα, κατά μέσο όρο).

Συνεχίστηκε και κατά το 2011 η τακτική από μέρους των λιμενικών λειτουργών να μην παρουσιάζονται στην εργασία τους στην πρωινή βάρδια όταν την προηγούμενη ημέρα εργάζονται υπερωριακά μετά τα μεσάνυχτα, επικαλούμενοι πρόνοια της σύμβασης εργασίας τους για αναγκαστική ανάπαυση έντεκα ωρών.

Η τακτική αυτή ισοδυναμεί με καταβολή μισθού χωρίς είτε να προσφέρεται η αντίστοιχη εργασία είτε να γίνεται χρήση της άδειας ανάπαυσης. Σε πολλές περιπτώσεις οι λειτουργοί αναπληρώνονται από άλλους λειτουργούς της απογευματινής βάρδιας, οι οποίοι πληρώνονται υπερωριακά.

Τιμολογιακή πολιτική. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, στα πλαίσια μελέτης για την ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας της Αρχής που διεξήχθη το 2007, έγινε αξιολόγηση της τιμολογιακής πολιτικής και του συστήματος χρεώσεων της Αρχής. Οι σύμβουλοι στην έκθεσή τους ανέφεραν ότι στην ισχύουσα τιμολογιακή δομή υπάρχουν αδυναμίες εφόσον δεν υπάρχει σχέση μεταξύ του κόστους και της χρέωσης των χρηστών για τις υπηρεσίες της Αρχής. Αυτό δεν συνάδει με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία ορίζει σαφώς ότι η χρέωση για τις υπηρεσίες που προσφέρονται πρέπει να έχει σχέση με το κόστος και ότι οι υπηρεσίες πρέπει να είναι διαφανείς, σαφείς και εύχρηστες για τους χρήστες του λιμανιού. Οι σύμβουλοι εισηγούνται όπως η Αρχή αναθεωρήσει την τιμολογιακή της πολιτική ενόψει του ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προωθεί θεσμοθέτηση της πολιτικής για τα λιμάνια και την κρατική βοήθεια, η οποία θα εφαρμοστεί υποχρεωτικά σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη. Η Αρχή παρέχει κάλυψη των εξόδων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στο προσωπικό, στους συνταξιούχους και στα εξαρτώμενά τους, σύμφωνα με σχέδιο αυτοδιαχείρισης που εφαρμόζεται από την 1.11.2010. Το συνολικό κόστος για το 2011 ανήλθε σε €1.024.020. Παρατηρήθηκε ότι το σχέδιο παρέχει κάλυψη σε περιπτώσεις οι οποίες δεν καλύπτονται στα συνήθη σχέδια ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που προσφέρονται στην αγορά (π.χ. προϋπάρχουσες ασθένειες, αγορά γυαλιών/φακών επαφής, επίσκεψη σε οδοντίατρο, φυσιοθεραπείες κ.λ.π.).

Αποθέματα. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις της Αρχής τα αποθέματα ανήλθαν στις 31.12.2011 σε €4.034.824, σε σύγκριση με €3.998.146 το 2010. Η καταγραφή των αποθεμάτων που έγινε στο τέλος του υπό εξέταση έτους, έγινε μόνο από τον αποθηκάριο.

Εισηγηθήκαμε όπως η Αρχή προχωρήσει σε λεπτομερή απογραφή των αποθεμάτων από ανεξάρτητη εγκεκριμένη επιτροπή που θα καθορίσει το Συμβούλιο, για να εντοπιστούν τα πεπαιλωμένα/μη χρησιμοποιήσιμα αποθέματα, τυχόν ελλείμματα ή πλεονάσματα και να γίνουν ανάλογες διορθωτικές εγγραφές στα λογιστικά βιβλία. Επίσης θα πρέπει να γίνονται περιοδικές επισκέψεις επιθεώρησης των αποθηκών από αρμόδιο λειτουργό, για πιστοποίηση της ορθής λειτουργίας της αποθήκης.

Επειδή η όλη κατάσταση, η οποία παρατηρείται εδώ και αρκετά χρόνια, εγκυμονεί κινδύνους, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής θα πρέπει να μελετήσει το όλο θέμα και επιβάλλεται όπως τα είδη αποθήκης καταμετρηθούν με την ορθή διαδικασία και να υιοθετηθούν πλήρως οι Κανονισμοί Αποθηκών της κυβέρνησης. Η αξία των αποθεμάτων υλικών θα πρέπει να παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις της Αρχής στο χαμηλότερο της τιμής κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας.

Μίσθωση Υπηρεσιών.

- (i) Η Αρχή, στις 3.7.2009, προκήρυξε διαγωνισμό για μίσθωση υπηρεσιών 2 Βοηθών Λογιστηρίου για περίοδο 12 μηνών με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμη 12 μήνες. Υποβλήθηκε μόνο μία προσφορά η οποία κατακυρώθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο, στις 9.9.2009, για ένα χρόνο (2.10.2009-30.9.2010). Παρατηρήθηκε ότι η σύμβαση ανανεώθηκε για ακόμα τρεις περιόδους (1.10.2010 μέχρι 30.9.2011, 1.10.2011 μέχρι 30.3.2012 και 1.4.2012 μέχρι 31.12.2012).

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι τα χαρακτηριστικά της σύμβασης παραπέμπουν σε σύμβαση εργασίας παρά σε σύμβαση μίσθωσης υπηρεσιών αφού δεν τηρούνται οι προϋποθέσεις της Εγκυκλίου 1372 ημερομηνίας 17.9.2008 του Υπουργείου Οικονομικών, αναφορικά με τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, σύμφωνα με την οποία, μεταξύ άλλων, η φύση και οι όροι της εργασίας του συμβασιούχου δεν πρέπει να έχουν σχέση με οποιαδήποτε θέση στην υπηρεσία/οργανισμό, ο συμβασιούχος δεν πρέπει να έχει ωφελήματα και καθήκοντα υπαλλήλου του οργανισμού και οι υποχρεώσεις του συμβασιούχου θα πρέπει να αφορούν συγκεκριμένες υπηρεσίες/παραδοτέα.

- (ii) Το Συμβούλιο της Αρχής, στις 15.7.2009, αποφάσισε τη μίσθωση υπηρεσιών από συγκεκριμένο άτομο με απευθείας ανάθεση για σκοπούς επίβλεψης του έργου της ανάπτυξης του παλιού λιμανιού για περίοδο δύο ετών (27.9.2010 - 27.9.2012) για το ποσό των €59.253 συν Φ.Π.Α. Το Συμβούλιο αποφάσισε στις 24.7.2012 την ανανέωση του συμβολαίου για περίοδο 6 μηνών με δικαίωμα από πλευράς της Αρχής για ανανέωση για άλλους 3 μήνες.

Ο Νομικός Σύμβουλος της Αρχής σε σχετική επιστολή του ανέφερε ότι η σύμβαση συνιστά σχέση εργοδότη - εργοδοτουμένου στην οποία έχει δοθεί η "ετικέτα" της μίσθωσης υπηρεσιών και θα έπρεπε να ακολουθηθεί η διαδικασία διορισμού σε μόνιμη ή προσωρινή θέση τηρουμένων των προνοιών των περί Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμων και ιδιαίτερα της Κ.Δ.Π. 114/97, (περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Οροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμοί) και με δεδομένο ότι υπάρχει κενή οργανική θέση.

Επενδύσεις. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις της Αρχής οι επενδύσεις στις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €98.552.796 σε σύγκριση με €54.088.698 το 2010, παρουσιάζοντας αύξηση €44.464.098 ή ποσοστό 82,20%. Κατά το 2011 αγοράστηκαν κυβερνητικά χρεώγραφα ύψους €49.000.000. Οι επενδύσεις περιλαμβάνουν μετατρέψιμα αξιόγραφα (αορίστου χρόνου) σε διάφορες τράπεζες αξίας €36.466.292 τα οποία αγοράστηκαν την περίοδο 2003-2009 (περιλαμβανομένων €16.000.000 σε δύο τράπεζες οι οποίες ανακοίνωσαν τη μη καταβολή τόκων στις καθορισμένες ημερομηνίες). Τα αξιόγραφα παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις στην τιμή κτήσης και δεν έχει γίνει ακόμη πρόβλεψη για απομείωση της αξίας τους εν όψει της αβεβαιότητας στον τρόπο χειρισμού τους στη διαδικασία ανακεφαλαίωσης των τραπεζών που βρίσκεται σε εξέλιξη.

Σημειώνεται ότι η αξία των αξιογράφων κεφαλαίου στις 31.12.2011 (ονομαστική αξία €36.466.292) στο χρηματιστήριο (ΧΑΚ) ήταν περίπου €20,4 εκ. ή ποσοστό 56% της ονομαστικής τους αξίας.

Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας είχαμε εκφράσει την άποψη αναφορικά με τις επενδύσεις σε αξιόγραφα αορίστου χρόνου ότι η Αρχή, ως οργανισμός δημοσίου δικαίου, θα πρέπει γενικά να αποφεύγει επενδύσεις υψηλού κινδύνου και θα πρέπει να λαμβάνει επαγγελματική συμβουλή, ανεξάρτητα των υψηλών αποδόσεων που μπορεί να έχουν τέτοιες επενδύσεις. Η πολιτική του Υπουργείου Οικονομικών (όπως διαπιστώνεται στο προσχέδιο οδηγιών του Υπουργού Οικονομικών για την επένδυση των χρηματικών πλεονασμάτων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) καθορίζει ως παραμέτρους επιλογής επενδύσεων την απόδοση, τη ρευστότητα (το ΝΠΔΔ να διαθέτει την αναγκαία ευελιξία για να μπορεί να μετακινεί τις επενδύσεις του με σκοπό να εκμεταλλεύεται τις επενδυτικές ευκαιρίες) και την επικινδυνότητα η οποία είναι αλληλένδετη με τη απόδοση. Με βάση τις παραμέτρους αυτές, θα πρέπει να επιλέγονται οι επενδύσεις οι οποίες προσφέρουν τη καλύτερη δυνατή απόδοση σε ορισμένο αποδεκτό ύψος κινδύνου.

Ρυθμιστικό σχέδιο κυπριακών λιμένων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2008 με απόφασή της ενέκρινε τη χορήγηση οικονομικής συνδρομής στον τομέα των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών και ενέργειας ύψους €458.569 για το έργο "Ρυθμιστικό Σχέδιο των Κυπριακών Λιμένων" που αποτελείται από τρεις δραστηριότητες (μελέτες σε σχέση με τα λιμάνια). Το συνολικό προϋπολογιζόμενο κόστος για το έργο υπολογίστηκε σε €936.918. Το 2010 δόθηκε παράταση από την Επιτροπή στην καταληκτική ημερομηνία κατά 16 μήνες (μέχρι τις 31.10.2011) και τον Νοέμβριο 2011 δόθηκε δεύτερη παράταση (μέχρι τις 31.8.2012), λόγω καθυστέρησης στη διαδικασία του διαγωνισμού επιλογής του ανάδοχου για την τρίτη και τελευταία δραστηριότητα (συνολική μελέτη για τη βέλτιστη χρήση των πόρων και των εγκαταστάσεων των κυπριακών λιμένων). Παρατηρήθηκε ότι η δραστηριότητα αυτή δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί γεγονός που ενδεχομένως να έχει επιπτώσεις στη χρηματοδότηση από την Επιτροπή.

Κατασκευή και λειτουργία προβλήτας στο λιμάνι Βασιλικού για την εκφόρτωση υδρογονανθράκων.

(α) Σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 19.11.2011 η Αρχή παραχώρησε άδεια σε εταιρεία για την κατασκευή και λειτουργία προβλήτας για εκφόρτωση υδρογονανθράκων και μεταφορά τους με αγωγούς σε χερσαίο τερματικό σταθμό της εταιρείας. Σύμφωνα με το συμβόλαιο που έχει υπογραφεί για περίοδο 28 χρόνων με δικαίωμα για ανανέωση για άλλα 28 χρόνια, η Αρχή παραχώρησε στην εταιρία

θαλάσσιο χώρο 80.192 τ.μ. για τον οποίο θα καταβάλλει ετήσιο δικαίωμα €1 το τ.μ. Επιπρόσθετα παραχωρήθηκε πολλαπλάσιος χώρος για την πρόσδεση των πλοίων στην προβλήτα για τον οποίο δεν θα καταβάλλεται κανένα δικαίωμα.

Σχετικά με την τιμολογιακή πολιτική το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως υιοθετηθεί κλιμακωτή χρέωση για τα πλοηγικά δικαιώματα, δικαιώματα παραβολής, δικαιώματα χρήσης λέμβου πρόσδεσης, δικαιώματα χρήσης ρυμουλκού και δικαιώματα χρήσης ευκολιών υποδοχής (15% των καθορισμένων δικαιωμάτων περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1976-2012 - από 1 μέχρι 350 πλοία και 10% για πέραν των 350 πλοίων). Συναφώς αναφέρεται ότι σε προηγούμενη απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με τη χρέωση του χώρου αναφέρθηκε ότι ο χώρος πρόσδεσης δεν θα χρεώνεται εφόσον η εταιρεία θα καταβάλλει τα θεσμοθετημένα δικαιώματα πρόσδεσης.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι, ενώ έγινε εισήγηση από τη Διεύθυνση στο Συμβούλιο για ασφαλιστική κάλυψη προς όφελος της Αρχής ύψους €30 εκ. για την προβλήτα και €5,25 εκ. για κάθε ένα από τους 15 αγωγούς, στο συμβόλαιο που υπογράφηκε δεν αναφέρεται το ποσό της ασφαλιστικής κάλυψης σε περίπτωση ατυχήματος.

(β) Για την πιο πάνω συμφωνία η Αρχή κατέβαλε στον Νομικό της Σύμβουλο το ποσό των €175.500. Παρατηρήθηκε ότι το ποσό αυτό δεν υπολογίστηκε βάσει των ανθρωποωρών εργασίας αλλά αποτελεί χρέωση συνολικού ποσού (lump sum). Αναφέρεται ότι εξ' αφορμής του γεγονότος αυτού το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 13.6.2012 όπως ετοιμαστεί εισηγητική έκθεση για το θέμα της ανάθεσης των νομικών υποθέσεων/γνωματεύσεων. Στην έκθεση θα πρέπει να αναλύονται επακριβώς οι εργασίες και η διάκρισή τους από αυτές για τις οποίες ο Νομικός Σύμβουλος υποβάλλει ξεχωριστές χρεώσεις και που είναι εξωδικαστηριακές. Ταυτόχρονα θα πρέπει να καθοριστεί διαδικασία για τις επιπλέον εργασίες στη βάση ανάθεσης.

Φόρος εισοδήματος. Σύμφωνα με τον περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμο αρ. 118(I) του 2002, η Αρχή υπόκειται σε φορολογία των κερδών της από επιχειρηματικές δραστηριότητες από την 1.1.2003.

Η Αρχή προχώρησε, στον καθορισμό των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (πλοήγηση, ρυμούλκηση) και μη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (γενικά λιμενικά δικαιώματα) και στην κοστολόγηση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και έχουν ετοιμαστεί χωριστοί λογαριασμοί για το έτος 2010, οι οποίοι έχουν υποβληθεί στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων. Δεν έχουν ετοιμαστεί χωριστοί λογαριασμοί για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες για το 2011, εν αναμονή της εξέτασης των λογαριασμών του 2010 από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων. Εν όψει τούτου δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί η ορθότητα της πρόνοιας για εταιρικό φόρο στις οικονομικές καταστάσεις της Αρχής.

Φόρος Προστιθέμενης Αξίας. Κατά το 2006 έγινε επίσκεψη ελέγχου από την Υπηρεσία ΦΠΑ κατά την οποία προέκυψε ότι ο επιμερισμός του φόρου εισροών δεν γινόταν ορθά και έγινε βεβαίωση φόρου ύψους €814.500, για την περίοδο 1.2.2002 μέχρι 30.11.2004. Η Αρχή υπέβαλε ένσταση για τη βεβαίωση φόρου η οποία απορρίφθηκε. Στη συνέχεια στις 12.9.2006 η Αρχή καταχώρισε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον της απόφασης την οποία απέσυρε τον Δεκέμβριο 2009. Έκτοτε η Αρχή βρίσκεται σε διαβουλεύσεις με την Υπηρεσία ΦΠΑ για να συμφωνηθεί ο τρόπος επιμερισμού του φόρου εισροών και παρόλο ότι έχει σημειωθεί πρόοδος δεν έχει επέλθει τελικά κατάληξη επί του θέματος και εξακολουθεί να παραμένουν διαφορές. Στις 3.10.2012 η Αρχή παρουσίαζε στα βιβλία της χρεωστικό υπόλοιπο €290.963 ενώ η Υπηρεσία ΦΠΑ στους λογαριασμούς της παρουσίασε υπόλοιπο μηδέν.

Άδειες χρήσης λιμενικών χώρων. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι διάφοροι ενοικιαστές χρωστούν στην Αρχή σημαντικά ποσά για τις άδειες χρήσης λιμενικών χώρων, ενώ δεν λαμβάνονται αποτελεσματικά μέτρα για είσπραξη των οφειλών. Το μηχανογραφικό σύστημα το οποίο αγοράστηκε το 2010 με σκοπό την συστηματική παρακολούθηση των αδειών και την αυστηρή τήρηση των όρων των συμβολαίων δεν έχει τεθεί σε λειτουργία. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι θα πρέπει να ληφθούν έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των οφειλών. Η συσσώρευση καθυστερημένων οφειλών καθιστά την είσπραξη πολύ δύσκολη και

στο παρελθόν η Αρχή διέγραψε σημαντικά ποσά οφειλών σε διάφορες περιπτώσεις.

6.6 ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το 2011 παρουσίαζαν έλλειμμα ύψους €650.343 σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους €506.723 το 2010.

(β) **Τροποποίηση Νομοθεσίας.** Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, λόγω της συνεχιζόμενης αύξησης των λειτουργικών και άλλων εξόδων της, η Αρχή απέστειλε στις 6.3.2009 στο Υπουργείο Εσωτερικών προσχέδιο νομοσχεδίου για τροποποίηση του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου αρ. 7(I)/1998, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, με σκοπό την αναθεώρηση του ύψους των ετήσιων τελών άδειας που καταβάλλουν οι σταθμοί και τη συμπερίληψη τελών για υπηρεσίες που προσφέρει η Αρχή στους σταθμούς για τις οποίες μέχρι σήμερα δεν επιβάλλεται οποιαδήποτε χρέωση, έτσι ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται στην αποστολή της. Η τροποποίηση του Νόμου δεν προωθήθηκε καθώς λόγω του επείγοντος στην ψήφιση του μέρους του νομοσχεδίου που αφορούσε στη ρύθμιση του επερχόμενου ψηφιακού τηλεοπτικού περιβάλλοντος που λειτουργεί από 1.7.2011, προωθήθηκε και στις 29.4.2011 ψηφίστηκε νομοσχέδιο για την κάλυψη της πιο πάνω ανάγκης, με περιορισμένες αλλαγές στα τέλη αδειών και χωρίς τη συμπερίληψη νέων τελών. Σημειώνεται ότι η νέα σχετική τροποποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας, έχει σταλεί το Μάιο 2012 στο Υπουργείο Εσωτερικών για να προωθηθεί στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο.

(γ) **Έσοδα.** Τα έσοδα το 2011 ανήλθαν σε €1.193.466 σε σύγκριση με €1.270.949 το 2010, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €77.483 ή 6,1%. Μείωση σημειώθηκε κυρίως στο Κονδύλι «Διοικητικά Πρόστιμα» (€342.324), ενώ αύξηση σημειώθηκε κυρίως στο Κονδύλι «Τέλη Άδειας» (€317.422).

(δ) **Έξοδα.** Τα έξοδα το 2011 ανήλθαν σε €1.843.809, έναντι €1.777.672 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €66.137 ή 3,7%. Αύξηση σημειώθηκε κυρίως στα Κονδύλια «Μίσθωση υπηρεσιών εξειδικευμένου Προσωπικού» (€25.434) και «Δημοσιότητα, Δημοσιεύσεις, Διαφημίσεις» (€ 13.191).

Προϋπολογισμός.

(α) **Έγκριση.** Σύμφωνα με το άρθρο 36 των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμων του 1998 έως 2011, ο ετήσιος Προϋπολογισμός της Αρχής καταρτίζεται μέχρι την 1^η Οκτωβρίου κάθε χρόνου και υπόκειται στην έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και της Βουλής των Αντιπροσώπων. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2011 εγκρίθηκε και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών από την Αρχή στις 21.10.2010, και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 10.1.2011. Ο Προϋπολογισμός ψηφίστηκε σε Νόμο (17(II)/2011) ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 25.2.2011 για δαπάνες ύψους €1.891.624 και έσοδα ύψους €1.375.447 με τη διαφορά να καλύπτεται από το Αποθεματικό. Η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2011.

(β) (i) **Υπερβάσεις 2011.** Σε δέκα κονδύλια του Προϋπολογισμού του 2011 σημειώθηκαν υπερβάσεις συνολικού ύψους €110.339. Για κάλυψη των υπερβάσεων αυτών από εξοικονομήσεις σε άλλα Κονδύλια των σχετικών Κεφαλαίων, θα πρέπει να ζητηθεί η καλυπτική έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μας ανέφερε ότι για τις υπερβάσεις που σημειώθηκαν θα ζητήσει εντός των ημερών καλυπτική έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών.

(ii) **Υπερβάσεις 2009 και 2010.** Για την κάλυψη των υπερβάσεων στον Προϋπολογισμό του 2009 ύψους €59.273 και του 2010 ύψους €32.382 από εξοικονομήσεις σε άλλα Κονδύλια των σχετικών Κεφαλαίων, ζητήθηκε στις 3 Μαΐου 2011 και 27 Μαρτίου 2012 αντίστοιχα, η καλυπτική έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών η οποία δεν έχει ακόμη εξασφαλιστεί.

Προσωπικό.

(α) Αποδοχές προσωπικού. Στις 31.12.2011 η Αρχή εργοδοτούσε 24 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις (23 στις 31.12.2010). Οι δαπάνες προσωπικού, περιλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών στα διάφορα Ταμεία, αλλά μη περιλαμβανομένης της πρόβλεψης για συνταξιοδοτικά ωφελήματα ύψους €200.089, ανήλθαν σε €1.011.275 σε σύγκριση με €843.445 το 2010. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στο διορισμό Εκτελεστικού Προέδρου από 1.5.2011 με αντιμισθία που καθορίστηκε στην κορυφή της κλίμακας Α15(ι) και στην καταβολή γενικών αυξήσεων και ετήσιων προσαυξήσεων. Στις δαπάνες προσωπικού δεν περιλαμβάνεται ποσό ύψους €46.448 (€44.537 το 2010) για υπηρεσίες που προσέφεραν ένας Σύμβουλος για θέματα Ραδιοτηλεόρασης και ένας Βοηθός Γραμματειακός Λειτουργός. Δεν περιλαμβάνεται επίσης ο μισθός ενός ωρομίσθιου/κλητήρα ύψους €22.788 (€21.809 για το 2010).

(β) Συνταξιοδοτικά ωφελήματα προσωπικού. Οι Κανονισμοί του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων σε υπαλλήλους της Αρχής, οι οποίοι αποστάληκαν στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 21.12.2005, δεν έχουν ακόμη εγκριθεί. Στις 29.5.2009 το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού απέρριψε το αίτημα για ίδρυση και λειτουργία Ταμείου Συντάξεων. Η χρηματοδότηση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων της Αρχής θα γίνεται μέσω του ετήσιου Προϋπολογισμού της, σύμφωνα με τις υπολογιζόμενες ετήσιες πληρωμές συνταξιοδοτικών ωφελημάτων προς τους υπαλλήλους της, χωρίς την καταβολή των εισφορών σε ξεχωριστό Ταμείο Συντάξεων, συνεπώς στον ετήσιο Προϋπολογισμό δεν περιλήφθηκε πρόνοια για δαπάνες για «Ταμείο Σύνταξης - Κάλυψη Ελλείμματος» και για «Ταμείο Σύνταξης – Εισφορές Χρόνου».

Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη με ημερομηνία εκτίμησης 31.12.2010, το προωθούμενο Σχέδιο Συντάξεων της Αρχής παρουσίαζε έλλειμμα σε σχέση με προϋπηρεσία ύψους €1.651.711.

Στις οικονομικές καταστάσεις του 2011 περιλήφθηκε πρόβλεψη ύψους €200.089 (€361.596 το 2010) για συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων με το σύνολο της πρόβλεψης μέχρι 31.12.2011 να ανέρχεται σε €2.372.208.

Σημειώνεται ότι, παρόλο που στις οικονομικές καταστάσεις της Αρχής ο υπολογισμός των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων γίνεται από το 2007, οι αποκοπές από τις απολαβές των υπαλλήλων των περιοδικών εισφορών τους για συνταξιοδοτικά ωφελήματα των οφειλών προηγούμενων ετών, άρχισαν από τον Οκτώβριο του 2011 και τον Ιανουάριο 2012 αντίστοιχα.

Διορισμός Εκτελεστικού Προέδρου της Αρχής. Με τη δημοσίευση του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών (Τροποποιητικός) Νόμου του 2011 Ν73(Ι) στις 29.4.2011 ο υφιστάμενος Πρόεδρος της Αρχής υπηρετεί από 1.5.2011 ως Εκτελεστικός Πρόεδρος υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης. Σημειώνεται ότι οι όροι υπηρεσίας, η αντιμισθία και τα άλλα ωφελήματα του Προέδρου καθορίστηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 17.1.2012 ενώ εκκρεμεί η ετοιμασία Κανονισμών για τις αρμοδιότητες, εξουσίες και τα καθήκοντα του Προέδρου. Σημειώνεται επίσης ότι στη συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 17.1.2012 εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Εσωτερικών να προβεί στην τροποποίηση του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου, έτσι ώστε το ανώτατο εκτελεστικό όργανο της Αρχής να είναι ο εκτελεστικός Πρόεδρος και όχι ο Διευθυντής. Το σχετικό νομοσχέδιο στάλθηκε τον Μάιο 2012 στο Γενικό Εισαγγελέα για νομοτεχνικό έλεγχο.

Αποζημιώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Αρχή εξακολουθεί να αποζημιώνει τα μέλη της με το ποσό των €85 (£50) για κάθε συνεδρία, ενώ σύμφωνα με την εγκύκλιο του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, ημερ. 23.3.2004, το ποσό που θα παραχωρείται στους Προέδρους και στα Μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των Ημικρατικών και άλλων Οργανισμών, για κάθε συνεδρία, ορίστηκε στα €60 (£35), και επιπρόσθετα εξακολουθεί να καταβάλλεται αποζημίωση στα μέλη της Αρχής για συμμετοχή τους σε συνεδρίες επιτροπών της Αρχής, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού, όπως ορίζεται στη σχετική επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών ημερ. 2.8.2006.

Για να μην παρατηρείται το φαινόμενο η ίδια η Αρχή να καθορίζει το ύψος του επιδόματος που καταβάλλεται στα μέλη της, εισηγηθήκαμε όπως το πιο πάνω θέμα παραπεμφθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο, όργανο το οποίο διορίζει την Αρχή, για διασαφήνιση και σχετική απόφαση.

Όσον αφορά στην ανάγκη εκ των προτέρων έγκρισης του Υπουργού Εσωτερικών, για αποζημίωση μελών της Αρχής που συμμετέχουν σε συνεδρίες, ο Πρόεδρος της Αρχής σημείωσε ότι η Αρχή έχει προβεί σε σχετικές παραστάσεις προς το Υπουργείο, θεωρώντας ότι τέτοια ενέργεια θα συνιστούσε παρέμβαση στην ανεξαρτησία που διέπει τη λειτουργία της, με βάση και τη νομοθεσία.

Χρεώσεις. Το σύνολο των χρεωστών κατά τις 31.12.2011 ήταν €1.206.336, σε σύγκριση με €1.292.641 κατά τις 31.12.2010. Μεγαλύτερο μέρος αποτελούσαν οι χρεώσεις από «Διοικητικά Πρόστιμα», που ανήλθαν σε €727.507 σε σύγκριση με €797.090 το 2010.

Σημειώνεται ότι ποσό ύψους €705.593 αφορά οφειλές προηγούμενων ετών, (2004-2010) και θα πρέπει να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την είσπραξη τους.

Διοικητικά Πρόστιμα. Τα έσοδα από διοικητικά πρόστιμα τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών κατά το 2011, ανήλθαν σε € 25.649, σε σύγκριση με €367.973 το 2010. Σημειώθηκε δηλαδή σημαντική μείωση €342.324 ή 93%.

Σημειώνεται ότι με την αλλαγή στη σύνθεση της Αρχής και τον διορισμό του νέου Διοικητικού Συμβουλίου στις 16.6.2010, για υποθέσεις που δεν ολοκληρώθηκαν με τη σύνθεση του προηγούμενου Συμβουλίου αποφασίστηκε όπως, αυτές που αφορούσαν τα έτη 2005 - 2007 τερματιστούν (με εξαίρεση ορισμένες που θεωρήθηκε ότι ήταν πιο σημαντικές) ώστε να δοθεί προτεραιότητα στις πιο πρόσφατες υποθέσεις, ενώ για τις υποθέσεις που αφορούσαν τα έτη 2008 – 2010 γίνει η διαδικασία εκ νέου, με τη διαφοροποίηση ότι αντί να καλούνται οι ενδιαφερόμενοι σταθμοί για ακρόαση ενώπιον της Αρχής, οι θέσεις της Αρχής να αναφέρονται γραπτώς και οι σταθμοί να τοποθετούνται γραπτώς. Η Αρχή αποφάσισε όπως η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις για μείωση των καθυστερήσεων στην προώθηση των υποθέσεων. Αναφέρεται ότι, μετά την αλλαγή του Συμβουλίου και μετά από γνωμάτευση του νομικού συμβούλου, μέλος της Αρχής κρίθηκε ότι είχε συμφέρον σε ραδιοτηλεοπτική επιχείρηση και καθώς υπήρχε ενδεχόμενο δικαστικής ακύρωσης των αποφάσεων της Αρχής, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να τον παύσει από το αξίωμα του μέλους της Αρχής και να διορίσει νέο μέλος από 22.3.2011 για το υπόλοιπο της θητείας του αντικατασταθέντος μέλους.

Επισημαίνεται ότι η διαδικασία επανεξέτασης των υποθέσεων των ετών 2008 – 2010 δεν έχει ολοκληρωθεί. Ως συνέπεια των πιο πάνω, από την ημερομηνία αλλαγής του Συμβουλίου στις 16.6.2010 δεν έχουν επιβληθεί διοικητικά πρόστιμα σε σταθμούς με αποτέλεσμα και τη σημαντική μείωση των εσόδων από διοικητικά πρόστιμα.

Παρόλο που ο Πρόεδρος της Αρχής στην Έκθεσή μας για το 2010 ανέφερε ότι πάγια θέση της Αρχής είναι πως η επιβολή χρηματικών προστίμων δεν είναι αυτοσκοπός και ότι θεωρεί ότι δεν είναι δεοντολογικά ορθό, η οικονομική της βιωσιμότητα να βασίζεται σε σημαντικό βαθμό στην επιβολή χρηματικών προστίμων, επισημαίνουμε ότι η επιβολή προστίμων εκεί όπου αρμόζει, διασφαλίζει τη συμμόρφωση των Οργανισμών με τη σχετική νομοθεσία και Κανονισμούς. Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αρχής η διαδικασία επανεξέτασης των υποθέσεων των ετών 2008-2010 έχει ξεκινήσει και οι πλείστες από αυτές βρίσκονται στο τελικό στάδιο έκδοσης σχετικής απόφασης. Επίσης μας ανέφερε ότι εφαρμόζουν της επισήμανση μας για την επιβολή προστίμων εκεί όπου αρμόζει για διασφάλιση της συμμόρφωσης των Οργανισμών με την σχετική νομοθεσία και κανονισμούς.

Μέρος Β

Έκτακτη αμυντική εισφορά. Όπως αναφέρεται και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, για τα έτη 2000 – 2011, επειδή σύμφωνα με το άρθρο 41(γ) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(Ι)/1998 το εισόδημα της Αρχής απαλλάσσεται από οποιαδήποτε φορολογία με βάση την περί Φόρου Εισοδήματος νομοθεσία, η Αρχή εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι το εισόδημά της δεν υπόκειται ούτε και σε έκτακτη αμυντική εισφορά. Το 2002 η Αρχή υπέβαλε σχετικούς προσδιορισμούς φορολογητέου εισοδήματος για τα έτη 1998 και 1999 και κατέβαλε την εισφορά που προέκυψε, ύψους περίπου £11.000, με επιφύλαξη όμως των δικαιωμάτων της.

Σύμφωνα με σχετική επιστολή για το θέμα ο Εκτελεστικός Πρόεδρος της Αρχής υποστηρίζει ότι η Αρχή

απαλλάσσεται από την πιο πάνω φορολογία. Επισημάνθηκε ότι το θέμα θα πρέπει να τακτοποιηθεί σύντομα με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μας ανέφερε ότι με βάση γνωματεύσεις των Νομικών Συμβούλων της Αρχής εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι το εισόδημα της Αρχής δεν υπόκειται σε έκτακτη αμυντική εισφορά.

6.7 ΑΡΧΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το 2011 έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε η Αρχή, ύστερα από έγκρισή μου, σύμφωνα με το άρθρο 3(I) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ελεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

Οικονομική κατάσταση.

Αποτελέσματα έτους. Το καθαρό πλεόνασμα για το 2011, πριν από τη φορολογία, ήταν €81,72 εκ., σε σύγκριση με €79,44 εκ. το προηγούμενο έτος.

	2011	2010
	€ 000	€ 000
Έσοδα από υπηρεσίες	473.982	466.470
Άλλα έσοδα	52.535	51.942
	526.517	518.412
Έξοδα λειτουργίας	409.483	393.178
Λειτουργικό Πλεόνασμα	117.034	125.234
Έξοδα χρηματοδότησης	(38.341)	(39.171)
Ακύρωση προστίμων	3.712	0
Επιβολή προστίμων	0	(3.329)
Ζημιά από επενδυτικές δραστηριότητες	(688)	(3.289)
Πλεόνασμα πριν από τη φορολογία	81.717	79.445
Φορολογία	(8.435)	(10.270)
Καθαρό Πλεόνασμα	73.282	69.175

Αποθεματικά. Τα αποθεματικά της Αρχής στις 31.12.2011 ήταν €874,7 εκ., σε σύγκριση με €861,1 εκ. το 2010.

Μέρισμα στην Κυπριακή Δημοκρατία. Σύμφωνα με τους περί Υπηρεσίας Τηλεπικοινωνιών Νόμους η Αρχή καταθέτει κατ' έτος στο πάγιο ταμείο της Δημοκρατίας:

- (i) ποσό που αποτελεί μέρος των πλεονασμάτων που είχε πραγματοποιήσει, μετά τη φορολογία, κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος και
- (ii) ποσό μέχρι δέκα τοις εκατόν (10%) των συσσωρευμένων πλεονασμάτων, μετά τη φορολογία, κατά το τέλος του οικονομικού έτους που προηγείται του προηγούμενου οικονομικού έτους.

Το ποσό του μερίσματος και ο χρόνος καταβολής του καθορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο ύστερα από σχετική πρόταση του Υπουργού Οικονομικών που διαμορφώνεται μετά από σχετική διαβούλευση με το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, αφού ληφθούν υπόψη:

- (i) η κατάσταση ρευστότητας της Αρχής και η δυνατότητά της να καταβάλει το εν λόγω ποσό,

- (ii) η διασφάλιση των μελλοντικών επενδύσεων, οι συμβατικές υποχρεώσεις και άλλες δαπάνες της Αρχής και
- (iii) τα ποσά που οφείλει να καταβάλλει η Αρχή για αναπλήρωση του ελλείμματος των ταμείων συντάξεων και αφού επιβεβαιωθεί ότι η εκταμίευση οποιουδήποτε ποσού δεν επηρεάζει δυσμενώς τον καταναλωτή.

Η πρόταση του Υπουργού Οικονομικών που υποβάλλεται στο Υπουργικό Συμβούλιο κατατίθεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ενημέρωση μετά τη λήψη της σχετικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου.

Καθ' όσον αφορά το μέρισμα για το 2010, παρατηρήθηκε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 29.6.2011 την καταβολή μερίσματος ύψους €60 εκ., χωρίς ο Υπουργός Οικονομικών να υποβάλει σχετική πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο και να ληφθεί απόφαση, όπως προβλέπει η νομοθεσία.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο προέβη στην προβλεπόμενη από τη νομοθεσία διαβούλευση με τον Υπουργό Οικονομικών.

Σημειώνεται ότι η διάταξη του Νόμου που αφορά στον τρόπο υπολογισμού του μερίσματος τροποποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2011. Σύμφωνα με τη νέα διάταξη η Αρχή θα καταθέτει κατ' έτος στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ποσό που δεν υπερβαίνει το ήμισυ των πλεονασμάτων που είχε πραγματοποιήσει μετά τη φορολογία, κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος.

Το σύνολο των μερισμάτων που καταβλήθηκαν στη Δημοκρατία από το 2002 μέχρι και το 2011 ανήλθε σε €580 εκ.

Προϋπολογισμός.

Έγκριση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2011 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 14.9.2010 και στάλθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών στις 30.9.2010. Το Υπουργείο Οικονομικών υπέβαλε σχόλια στις 18.11.2010 και ζήτησε όπως ορισμένα άρθρα του Κεφαλαίου 10 (Αμοιβή υπερωριακής απασχόλησης, Αμοιβή κατά τις Κυριακές και αργίες, Επιδόματα, Αμοιβές και κίνητρα, Αμοιβή ωρομίσθιου προσωπικού) και του Κεφαλαίου 20 (Συντήρηση ηλεκτρονικών αναλυτών δεδομένων και εξοπλισμού γραφείου, Συντήρηση και άλλα έξοδα αυτοκινήτων, Φύλαξη κτιρίων, αποζημίωση για πρόωρη αφυπηρέτηση), διατηρηθούν στα ίδια επίπεδα με τα αντίστοιχα του Προϋπολογισμού του 2010 και δέσμευσε τις πρόνοιες για την Αποζημίωση πρόωρης αφυπηρέτησης, το Εναλλακτικό σχέδιο αφυπηρέτησης προσωπικού και την πρόνοια για επένδυση στη θυγατρική εταιρεία Digimed Communications Ltd.

Ετοιμάστηκε αναθεωρημένος Προϋπολογισμός ο οποίος υποβλήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών στις 22.12.2010 και στη συνέχεια υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο από το οποίο εγκρίθηκε στις 4.1.2011, με την τροποποίηση όπως μειωθεί η πρόνοια για τις λειτουργικές δαπάνες της Αρχής κατά €5 εκ. Η Αρχή ενημέρωσε το Υπουργείο Οικονομικών στις 13.1.2011 ότι μπορούν να γίνουν μειώσεις στις λειτουργικές δαπάνες ύψους €1,5 εκ. αντί €5 εκ. χωρίς να επηρεαστεί αρνητικά η αναπτυξιακή της πορεία. Στις 20.1.2011 με νέα απόφασή του το Υπουργικό Συμβούλιο μείωσε τις λειτουργικές δαπάνες κατά €1,5 εκ.

Στις 27.1.2011 ο Προϋπολογισμός κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων από την οποία εγκρίθηκε στις 24.2.2011 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 11.3.2011 και προνοούσε συνολικές δαπάνες ύψους €473,2 εκ.

Σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμους, ο Προϋπολογισμός θα έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο μέχρι τις 30.9.2010.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο, ενώ οι δαπάνες από την 1.3.2011 μέχρι τις 11.3.2011 δεν ήταν καλυμμένες νομικά.

Σχολιάζοντας την πιο πάνω αναφορά μας, ο Πρόεδρος της Αρχής ανέφερε ότι οι δαπάνες της περιόδου αυτής αφορούσαν συμβατικές υποχρεώσεις και ήταν οι απολύτως αναγκαίες για διασφάλιση των

απρόσκοπτων τηλεπικοινωνιών της Κύπρου, όπως είναι υποχρέωση της Αρχής, σύμφωνα με τη νομοθεσία.

Υπερβάσεις. Κατά το 2011 σημειώθηκαν υπερβάσεις σε 12 Κονδύλια του Τακτικού Προϋπολογισμού συνολικού ύψους €13,4 εκ., στο "Κονδύλι Όργανα Μετρήσεως και Εργαλεία" του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως ύψους €110.000 και σε Κονδύλι του Κεφαλαίου 35, Άρθρο 100 «Τερματικός Εξοπλισμός» ύψους €2,4 εκ.

Σύμφωνα με τον περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμο, εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο η μεταφορά Κονδυλίων από άλλα άρθρα του ίδιου Κεφαλαίου και από το Κονδύλι «Απρόβλεπτες Δαπάνες» για κάλυψη των υπερβάσεων και θα κατατεθεί ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων από τον Υπουργό Οικονομικών έκθεση που θα παρουσιάζει τις περιπτώσεις για τις οποίες δόθηκε η έγκριση και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες αυτή χορηγήθηκε.

Επίσης παρατηρήθηκε υπέρβαση στο Άρθρο 100 του Κεφαλαίου 35 – Τερματικός Εξοπλισμός ύψους €2.434.000, η οποία καλύφθηκε από το Άρθρο 100 του Κεφαλαίου 31 Έργα επί πληρωμή.

Επιπρόσθετα ποσό €5,5 εκ. αφορά σε προσωρινή διευκόλυνση προς την Cyta Hellas μέσω της Digimed Communications Ltd για το οποίο δεν υπήρχαν διαθέσιμες πιστώσεις και για το οποίο δεν θα μπορούσε να καλυφθεί από εξοικονομήσεις από άλλα Άρθρα του Προϋπολογισμού.

Η κατάσταση που ετοιμάστηκε σχετικά με το ύψος των υπερβάσεων υποβλήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο και εγκρίθηκε στις 22.5.2012.

Σύμφωνα με το άρθρο 4(Ι) του πιο πάνω Νόμου, «οποιαδήποτε εξοικονόμηση από παράλειψη εκτελέσεως οποιασδήποτε υπηρεσίας ή σκοπού δεν θεωρείται ως εξοικονόμηση».

Δεν φαίνεται να έγινε έλεγχος από την Αρχή, κατά πόσο οι πιο πάνω εξοικονομήσεις που μεταφέρθηκαν για κάλυψη των υπερβάσεων πληρούν την πιο πάνω πρόνοια του Νόμου.

Μετρητά και κυβερνητικά χρεόγραφα. Στις 31.12.2011 υπήρχαν μετρητά και κυβερνητικά χρεόγραφα συνολικού ύψους €281,7 εκ., σε σύγκριση με €286,8 εκ. το 2010. Τα μετρητά ανέρχονταν σε €242,3 εκ., (€242,1 εκ. το 2010), και στο μεγαλύτερο μέρος τους ήταν κατατεθειμένα σε εμπορικές τράπεζες, σε λογαριασμούς ενός έτους προειδοποίησης και σε γραμμάτια με επιτόκιο κατά μέσο όρο 4,47%. Τα κυβερνητικά χρεόγραφα ήταν €36,1 εκ., σε σύγκριση με €41,2 εκ. το 2010. Χρεόγραφα αξίας €19,1 εκ. έληξαν κατά το 2011 και κατατέθηκαν σε εμπορικές τράπεζες. Στη συνέχεια αγοράστηκαν νέα χρεόγραφα συνολικής αξίας €14 εκ.

Οι αποφάσεις σχετικά με τη διαχείριση των ταμειακών διαθεσίμων της Αρχής, λαμβάνονται από Υπηρεσιακή Επιτροπή. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι δεν υπάρχει επαρκής γραπτή τεκμηρίωση των αποφάσεων της Επιτροπής και των διαπραγματεύσεων με τις τράπεζες για τα επιτόκια των καταθέσεων. Επίσης παρατηρήθηκε ότι δεν λήφθηκε απόφαση από την Επιτροπή για τον τρόπο διαχείρισης των χρημάτων που προήλθαν από τη λήξη των κυβερνητικών χρεογράφων και τα οποία κατατέθηκαν σε εμπορικές τράπεζες, παρόλο που ήταν γνωστό προ πολλού ότι τα εν λόγω χρεόγραφα θα έληγαν την 1.2.2011 και προηγήθηκε συνεδρία της επιτροπής στις 19.1.2011 χωρίς να γίνεται οποιαδήποτε αναφορά στο πιο πάνω θέμα.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι αυτό θα ληφθεί υπόψη με στόχο τη βελτίωση της τεκμηρίωσης των αποφάσεων.

Σύμφωνα με οδηγία του Υπουργού Οικονομικών που εκδόθηκε το 1992 δυνάμει του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Επενδύσεις) Νόμου αρ. 100 του 1991, τα ταμειακά διαθέσιμα των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου που δεν απαιτούνται για τις ετήσιες ανάγκες τους θα έπρεπε να επενδύονται σε κυβερνητικά χρεόγραφα και όσα διαθέσιμα είχαν συσσωρευθεί μέχρι το 1990 να επενδυθούν και αυτά σταδιακά εντός 10 ετών επίσης σε κυβερνητικά χρεόγραφα. Η Αρχή δεν τηρούσε πλήρως την πιο πάνω οδηγία. Το 2005 ο Πρόεδρος της Αρχής, με επιστολή του προς τον Υπουργό Οικονομικών, αφού υποστήριξε ότι τα ταμειακά διαθέσιμα επενδύονται τηρώντας στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τις πρόνοιες της νομοθεσίας, χωρίς όμως να παραβλέπονται τα χρηματοοικονομικά δεδομένα της αγοράς και αφού παρέθεσε

τα στοιχεία της διαχείρισης των ταμειακών διαθέσιμων για τα έτη 2000 – 2005, ζήτησε την έγκριση του Υπουργού για συνέχιση της τήρησης περίπου της ίδιας αναλογίας επενδύσεων σε κυβερνητικά χρεόγραφα και σε τραπεζικές καταθέσεις.

Ο Υπουργός Οικονομικών στις 26.5.2005 ζήτησε την υποβολή συγκεκριμένης πρότασης επένδυσης, η οποία υποβλήθηκε στις 10.8.2005 και επί της οποίας ουδέποτε λήφθηκε απάντηση.

Το Υπουργείο Οικονομικών, στα πλαίσια των προνοιών του πιο πάνω Νόμου, επεξεργάζεται νέο πλαίσιο επενδυτικής πολιτικής για τα χρηματικά πλεονάσματα των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και στις 23.12.2010 ζήτησε τις απόψεις της Αρχής επί του προσχεδίου του επενδυτικού πλαισίου. Η Αρχή υπέβαλε τις απόψεις της στις 26.1.2011 και έκτοτε αναμένονται νέες οδηγίες.

Προσωπικό.

Μόνιμο προσωπικό.

	2011	2010
Αριθμός υπαλλήλων	2266	2289
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές	€152,24 εκ.	€148,02 εκ.
Μέσος όρος δαπάνης	€67.185	€64.667
Μέσος όρος δαπάνης χωρίς την ελλειμματική εισφορά στο Σχέδιο Συντάξεων	€62.671	€60.322
Μέσος όρος απολαβών	€42.337	€40.446

Ωρομίσθιο προσωπικό.

	2011	2010
Αριθμός προσωπικού	603	596
Δαπάνες για μισθούς και εργοδοτικές εισφορές	€8,27 εκ.	€7,37 εκ.
Μέσος όρος δαπάνης	€13.720	€12.370

Σημειώνεται ότι το ωρομίσθιο προσωπικό απασχολείται με μερική απασχόληση 25 ωρών την εβδομάδα.

Σχέδιο Συντάξεων. Το Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων της Αρχής αποτελεί χωριστή νομική οντότητα και δεν ελέγχεται από τον Γενικό Ελεγκτή. Η διαχειριστική επιτροπή του Σχεδίου αποτελείται από το Διοικητικό Συμβούλιο και τον Ανώτατο Εκτελεστικό Διευθυντή της Αρχής.

Σύμφωνα με τον περί της Ίδρυσης, των Δραστηριοτήτων και της Εποπτείας των Ταμείων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών Νόμο του 2006 όπως τροποποιήθηκε, το Σχέδιο υπόκειται στην εποπτεία της Αρμόδιας Αρχής (Διευθυντής Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων) και θα πρέπει να εγγραφεί στο μητρώο που τηρείται από την Αρμόδια Αρχή, το οποίο δεν έχει ακόμα γίνει. Σύμφωνα με τον Νόμο οι επενδύσεις του Σχεδίου θα πρέπει να γίνονται στη βάση των επιταγών της συνετής διαχείρισης, με γνώμονα την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των συμφερόντων των μελών και των δικαιούχων. Τα στοιχεία του ενεργητικού επενδύονται κατά τρόπο, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια, ποιότητα, ρευστότητα και κερδοφορία του χαρτοφυλακίου στο σύνολό του.

Η τήρηση των αρχών που θέτει ο Νόμος διασφαλίζει και τα συμφέροντα της Αρχής εφόσον σύμφωνα με τους περί Συντάξεων Υπαλλήλων Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κανονισμούς τυχόν ελλείμματα του Σχεδίου καλύπτονται από την Αρχή. Επίσης η διαχείριση του χαρτοφυλακίου του Σχεδίου θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τους κανόνες χρηστής διοίκησης, με τη μέγιστη δυνατή διαφάνεια και με διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (stakeholders) του Σχεδίου.

Η αναλογιστική μελέτη του Σχεδίου Συντάξεων που έγινε με βάση τις πρόνοιες του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 19, με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2011, παρουσιάζει πλεόνασμα €42,97 εκ. (2010 έλλειμμα

€5,7 εκ.). Διευκρινίζεται ότι κατ' εφαρμογή των προνοιών του ιδίου προτύπου - για σκοπούς ετοιμασίας των οικονομικών καταστάσεων - στον Ισολογισμό παρουσιάζεται στις 31.12.2011 καθαρό περιουσιακό στοιχείο €26,07 εκ. Οι αναλογιστικές μελέτες τα τελευταία δέκα χρόνια παρουσίαζαν ελλείμματα το ύψος των οποίων ανήλθε περίπου σε €185 εκ. Το πλεόνασμα που προέκυψε το 2011 οφείλεται στις αλλαγές σε σημαντικές παραδοχές (assumptions) της μελέτης σε σύγκριση με τη μελέτη του 2010 όπως:

- Μείωση στο ποσοστό πληθωρισμού από 2,5% σε 2%.
- Μείωση των μισθολογικών αυξήσεων από 5,25% σε 2% (λόγω παγοποίησης των μισθών).
- Εισφορά των υπαλλήλων σε ποσοστό 3% επί των ακαθάριστων απολαβών τους.

Αναφέρεται ότι ξεχωριστή μελέτη που έγινε για σκοπούς χρηματοδότησης, με βάση τον πιο πάνω Νόμο, δείχνει αναλογιστικό πλεόνασμα €6,39 εκ. στις 31.12.2011.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι, με βάση τις πιο πάνω μελέτες, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε τη μείωση στο ποσοστό συνεισφοράς της Αρχής προς το Σχέδιο Συντάξεων, από 21,9% το 2011 σε 17,7% το 2012 επί των μηνιαίων απολαβών των εργαζομένων, με αναδρομική ισχύ από την 1.1.2012.

Διαπιστώθηκε ότι, παρά το πλεόνασμα που προέκυψε το 2011, το έλλειμμα του 2010 ύψους €5,7 εκ. που παρουσιάζεται στις 31.12.2011 στις οικονομικές καταστάσεις ως οφειλή στο Ταμείο, καταβλήθηκε στο Ταμείο το 2012. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, λαμβανομένου υπόψη αφενός του γεγονότος ότι τα πλεονάσματα από τις αναλογιστικές μελέτες δεν επιστρέφονται στην Αρχή και αφετέρου ότι ήταν αναμενόμενο ότι το 2011 θα προέκυπτε πλεόνασμα, το πιο πάνω ποσό δεν θα έπρεπε να καταβληθεί στο Ταμείο προτού γίνει συνεννόηση με τους αναλογιστές ως προς το αναμενόμενο αποτέλεσμα της μελέτης τους.

Αναφέρεται ότι, μέσα στα πλαίσια εξεύρεσης ρυθμίσεων για διασφάλιση της βιωσιμότητας του Σχεδίου και με βάση τις πρόσφατες νομοθεσίες που τέθηκαν σε εφαρμογή, έχει συμφωνηθεί πλαίσιο για την εισαγωγή ταμείου προνοίας για το νεοεισερχόμενο προσωπικό και ετοιμάζεται σχετικό καταστατικό για να τεθεί σε εφαρμογή.

Αποζημίωση για πρόωρη αφυπηρέτηση. Σε 45 υπαλλήλους της Αρχής, οι οποίοι αφυπηρέτησαν πρόωρα το 2011 καταβλήθηκε αποζημίωση συνολικού ύψους €3,58 εκ., επιπρόσθετα από τα συνταξιοδοτικά τους ωφελήματα. Σημειώνεται ότι το σχετικό Κονδύλι στον Προϋπολογισμό μειώθηκε, μετά από υπόδειξη του Υπουργείου Οικονομικών, σε €2 εκ. και σημειώθηκε με σταυρό (+) έτσι ώστε οποιαδήποτε δαπάνη να γίνεται μετά από έγκριση του Υπουργείου.

Παρατηρήθηκε ότι δεν έχει ζητηθεί έγκριση του Υπουργείου για το ποσό της υπέρβασης (€1,58 εκ. ή 79% του Προϋπολογισμού).

Από την εφαρμογή του θεσμού, το 1988, έχουν αφυπηρετήσει πρόωρα 846 υπάλληλοι της Αρχής, με συνολική αποζημίωση €46 εκ. Οι αποζημιώσεις του έτους κυμάνθηκαν από €12.757 μέχρι €100.000, με μέσο όρο ανά υπάλληλο €79.667.

Το ποσό της αποζημίωσης για πρόωρη αφυπηρέτηση, σύμφωνα με τους περί Προσωπικού της Αρχής Γενικούς Κανονισμούς του 1982-2006 (Κανονισμός 21(1)(στ)), υπολογίζεται ως ακολούθως:

- Μηνιαίος μισθός (Βασικός και Τιμαριθμικό Επίδομα) x έτη υπηρεσίας, με ανώτατο ποσό αποζημίωσης το ποσό της μισθοδοσίας την οποία θα λάμβανε ο ενδιαφερόμενος εάν συνέχιζε την υπηρεσία του μέχρι την ηλικία αφυπηρέτησης.

Επιτρέπεται δηλαδή να δοθεί ως «αποζημίωση», για πρόωρη αφυπηρέτηση, το σύνολο των μισθών που θα λάμβανε ο υπάλληλος μέχρι να αφυπηρετήσει, προκαταβολικά και αφορολόγητα. Μια τέτοια «αποζημίωση» θα δικαιολογείτο μόνο εάν ο υπάλληλος που αφυπηρετεί με αυτούς τους όρους όχι απλώς δεν έχει καμιά θετική συνεισφορά αλλά η παρουσία του ως υπαλλήλου προκαλεί οικονομική ζημιά στον Οργανισμό. Επιπρόσθετα η Αρχή, επωμίζεται έμμεσα και τις συντάξεις του υπαλλήλου, εφόσον χρηματοδοτεί πλήρως το Σχέδιο Σύνταξης.

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, πρόκειται για ένα Σχέδιο που συνιστά έμμεσα σημαντική αύξηση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο με την απόφαση αρ. 350/2002 (η οποία κρίθηκε στο Δικαστήριο νόμιμη) διαφοροποίησε την αποζημίωση για πρόωρη ευδόκιμη αφυπηρέτηση, η οποία καθορίστηκε ως το μικρότερο ποσό των:

- (i) μηνιαίου μισθού (βασικός + τιμαριθμικό επίδομα) επί τα πραγματικά έτη υπηρεσίας. Ο μηνιαίος μισθός υπολογίζεται με βάση την ανώτατη βαθμίδα της κλίμακας των υπαλλήλων, και
- (ii) το 85% της διαφοράς μεταξύ του μισθού που θα έπαιρναν μέχρι την κανονική ηλικία αφυπηρέτησής τους, με βάση τη σημερινή μισθολογική τους κλίμακα, και της σύνταξης που θα εισπράξουν μέχρι τότε.

Με δεύτερη απόφαση του Συμβουλίου (αρ. 410/2010, ημερομηνίας 5.10.2010) καθορίστηκε η αποζημίωση ως το μικρότερο ποσό των:

- (i) μηνιαίου μισθού επί τα πραγματικά έτη υπηρεσίας μείον 10% για ποσό μέχρι €100.000 και 15% για τυχόν υπόλοιπο πέραν των €100.000.
- (ii) το 70% (αντί 85%) της διαφοράς μεταξύ του μισθού που θα έπαιρνε ο αιτητής μέχρι την κανονική ηλικία αφυπηρέτησής του και της σύνταξης που θα εισπράξει μέχρι τότε.

Το 2011 προστέθηκε ανώτατο όριο στο ποσό της αποζημίωσης ύψους €100.000 αφού το μικρότερο ποσό που προκύπτει από το (i) και (ii) πιο πάνω μειώνεται κατά 50% για ποσά πέραν των €70.000 μέχρι του μεγίστου ποσού των €130.000.

Η θέση της Αρχής είναι ότι η ευδόκιμη αφυπηρέτηση αποδείχθηκε διαχρονικά πολύ χρήσιμος θεσμός και είναι, επί του παρόντος, το μόνο εργαλείο στη διάθεσή της για ανανέωση του προσωπικού με άτομα ικανά να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των συνεχών τεχνολογικών, εμποροοικονομικών και άλλων εξελίξεων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και τη συγκράτηση τόσο του μέσου όρου ηλικίας όσο και του μέσου όρου μισθολογίου σε χαμηλά επίπεδα. Ο θεσμός συνέβαλε σημαντικά στη συγκράτηση του συνολικού αριθμού προσωπικού της Αρχής σε σταθερό επίπεδο για πολλά χρόνια.

Η Υπηρεσία μας, παρά τη βελτίωση που έχει γίνει και τη μείωση του ποσού της αποζημίωσης, έχει την άποψη ότι ο θεσμός θα πρέπει να τύχει συγκεκριμένης αξιολόγησης λαμβάνοντας ειδικά υπόψη την κρατούσα οικονομική κατάσταση η οποία στο δημόσιο οδηγεί πολλούς υπαλλήλους να αφυπηρετούν πρόωρα χωρίς οποιαδήποτε επιπρόσθετα συνταξιοδοτικά ωφελήματα.

Θυγατρική Εταιρεία Digimed Communications Ltd. Η εταιρεία Digimed Communications Ltd ιδρύθηκε το 1996 και αποτελεί εξ'ολοκλήρου εξαρτημένη εταιρεία της Αρχής με σκοπό την υποβοήθηση των στρατηγικών στόχων της Αρχής με την παροχή διαφόρων υπηρεσιών στο εξωτερικό και την αξιοποίηση των ευκαιριών ανάπτυξης στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Προς τον σκοπό αυτό, έχει επενδύσει σε διάφορες θυγατρικές εταιρείες. Στις 31.12.2011 η επένδυση στις θυγατρικές/συνδεδεμένες εταιρείες ανήρχετο σε €99 εκ. όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα (€96,6 εκ. στις θυγατρικές, €1,8 εκ. στις συνδεδεμένες). Το μεγαλύτερο ποσό επένδυσης αφορά στην εταιρεία Cyta Hellas (€89,2 εκ.) για την οποία γίνεται αναφορά πιο κάτω.

Από τα οικονομικά αποτελέσματα των υπόλοιπων εταιρειών, όπως παρουσιάζονται στις οικονομικές τους καταστάσεις, φαίνεται ότι οι δραστηριότητες τους είναι περιορισμένες και δεν έχουν επιτευχθεί οι στόχοι για τους οποίους ιδρύθηκαν και οι περισσότερες πραγματοποιούν ζημιές. Στους λογαριασμούς της Αρχής έγινε το 2010 απομείωση ύψους €3,3 εκ. λόγω της απομείωσης της επένδυσης της Digimed Communications Ltd στις εταιρείες Enternet Invest, Cytacom Solutions, Emporion Plaza και Cyta UK και το 2011 απομείωση ύψους €0,7 εκ. λόγω της απομείωσης της επένδυσης της Digimed Communications Ltd στις εταιρείες Enternet Invest, Proserver και Cytacom Solutions. Σημειώνεται ότι, τόσο η Digimed Communications Ltd όσο και οι θυγατρικές της εταιρείες, δεν ελέγχονται από τον Γενικό Ελεγκτή εφόσον εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του περί Εταιρειών Νόμου.

Σύμφωνα με το Πρόεδρο της Αρχής το Διοικητικό Συμβούλιο εξετάζει το θέμα των θυγατρικών εταιρειών και θα μελετήσει τη μελλοντική τους πορεία, χωρίς να αποκλείεται η συγχώνευση κάποιων εταιρειών με στόχο το γενικότερο όφελος του ομίλου της Αρχής.

Θυγατρικές Εταιρείες:	Ποσοστό συμμετοχής	Ποσό επένδυσης το 2011	Συνολικό ποσό επένδυσης	Απομείωση επένδυσης στους λογαριασμούς της Digimed	Δάνεια από Digimed	Δραστηριότητες
	%	€	€	€	€	
Cytacom Solutions Ltd	100	-	1.879.462	939.886 (2009)	-	Παροχή ολοκληρωμένων λύσεων ηλεκτρονικής επικοινωνίας στον τομέα των ιδιωτικών δικτύων και τερματικού εξοπλισμού.
Emporion Plaza Ltd	100	-	939.731	828.078 (2008) 111.652 (2009)	-	Παροχή υπηρεσιών και διευκολύνσεων ηλεκτρονικού εμπορίου και δημιουργία ηλεκτρονικών καταστημάτων στο διαδίκτυο.
Iris Gateway Satellite Services Ltd	100	-	2.164.297	-	-	Παροχή υπηρεσιών δορυφορικής αναμετάδοσης ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων μεταξύ Ευρώπης και Ασίας.
Cyta UK Ltd	100	-	1.513.882 (Stg1.050.000)	1.001.204 (2008)	-	Παροχή διασημειακών διεθνών συνδέσεων σε επιχειρηματικούς πελάτες και τηλεπικοινωνιακούς φορείς, καθώς και παροχή υπηρεσιών λιανικής σταθερής τηλεφωνίας μέσω προεπιλογής φορέα στο H.B. σε συνεργασία με τη Cytaglobal Hellas AE και την Αρχή
Cytaglobal Hellas A.E.	100	-	923.976	-	-	Παροχή διασημειακών διεθνών συνδέσεων σε επιχειρηματικούς πελάτες και τηλεπικοινωνιακούς φορείς σε συνεργασία με τη Cyta UK και την Αρχή.

Θυγατρικές Εταιρείες:	Ποσοστό συμμετοχής	Ποσό επένδυσης το 2011	Συνολικό ποσό επένδυσης	Απομείωση επένδυσης στους λογαριασμούς της Digimed	Δάνεια από Digimed	Δραστηριότητες
	%	€	€	€	€	
Cyta Hellas A.E.	95,41	12.500.000	89.218.377	-	3.600.000	Παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών τηλεφωνίας και διαδικτύου στην Ελλάδα
Cytasoft Ltd	100	-	-	-	-	Η εταιρεία δεν ενεργοποιήθηκε ακόμα. Στις 2.9.2008 το Συμβούλιο αποφάσισε όπως προχωρήσει στην διάλυση της εταιρείας αφού οι υπηρεσίες για τις οποίες δημιουργήθηκε η Cytasoft, τυγχάνουν χειρισμού από την Υπηρεσία ως προϊόντα της Αρχής.
ΣΥΝΟΛΟ		12.500.000	96.639.725	2.880.820	3.600.000	

Συνδεδεμένες Εταιρείες:	Ποσοστό συμμετοχής	Συνολικό ποσό επένδυσης	Απομείωση επένδυσης στους λογαριασμούς της Digimed	Δάνεια από Digimed	Δραστηριότητες
	%	€	€	€	
Bestel Communications Ltd	50	224.588	-	-	Παροχή ολοκληρωμένων τηλεπικοινωνιακών λύσεων ψηλού επιπέδου και συμβουλευτικών υπηρεσιών σε τηλεπικοινωνιακούς οργανισμούς για δίκτυα σταθερής και κινητής τηλεφωνίας.
Enternet Invest	19,98	1.616.400	1.520.615 (2010)	280.240	Παροχή υπηρεσιών τηλεφωνίας, διαδικτύου και ψηφιακής τηλεόρασης μέσω διαδικτύου στην Ουγγαρία.
Proserver	8	520.000	-	-	Ιδιοκτήτης Data Center
ΣΥΝΟΛΟ		1.840.988	1.520.615	280.240	

Πιο κάτω αναφέρονται τα οικονομικά στοιχεία της Digimed Communications Ltd και των θυγατρικών/συνδεδεμένων εταιρειών της, όπως παρουσιάζονται στις μη ελεγμένες οικονομικές τους καταστάσεις για το έτος 2011.

Digimed Communications Ltd:

	2011	2010
	€	€
Έσοδα από υπηρεσίες που προσφέρθηκαν στις θυγατρικές	129.266	116.989
Είσπραξη μερίσματος από Iris Gateway Satellite Services Ltd	-	285.684
Είσπραξη μερίσματος από Cytaglobal	-	150.000
Είσπραξη από δορυφορικό πρόγραμμα East	-	2.266.270
Άλλα εισοδήματα από εργασίες	2.332	12.988
Έξοδα λειτουργίας	(297.274)	(326.718)
Απομείωση στην αξία των επενδύσεων σε:		
Enternet Invest	(95.784)	(1.520.615)
Cytacom Solutions	(100.000)	-
Proserver	(492.484)	-
Διαγραφή μέρους εισπρακτέου δανείου από Enternet Invest	(231.740)	-
Άλλα έξοδα	(60.801)	(87.137)
(Ζημιά)/Κέρδος από εργασίες	(1.146.485)	897.461
Τόκοι εισπρακτέοι από εμπορικές τράπεζες	38.936	121.985
Τόκοι εισπρακτέοι από δάνεια σε θυγατρικές/συνδεδεμένες	142.442	148.364
Άλλα έσοδα/(έξοδα) χρηματοδότησης	86.509	(733)
(Ζημιά)/Κέρδος πριν από τη φορολογία	(878.598)	1.167.077
Φορολογία	(13.336)	(17.695)
(Ζημιά)/Κέρδος μετά τη φορολογία	(891.934)	1.149.382

Θυγατρικές/συνδεδεμένες εταιρείες:

Εταιρεία	Κύκλος Εργασιών	Κέρδος/(Ζημιά) έτους πριν από τη φορολογία	Συσ/μένα κέρδη/ (ζημιές)	Πάγιο ενεργητικό		
				και επενδύσεις	Κεφάλαιο κίνησης	Καθαρό ενεργητικό
	€	€	€	€	€	€
Cyta Hellas	55.449.837	(33.496.429)	(85.440.418)	81.676.051	(6.107.130)	10.959.582
Iris Gateway Satellite Services	946.426	340.127	169.044	771.950	2.136.386	2.905.044
Bestel Communications	0	10.268	9.279	0	456.194	456.194
Emporion Plaza	645.933	(39.980)	(1.101.289)	27	(160.817)	(160.789)
Cytacom Solutions	1.825.230	(314.757)	(1.520.395)	50.485	286.908	337.394
Cyta UK	1.782.760	136.986	14.659	255.648	1.075.390	1.287.520
	(GBP 1.470.281)	(GBP 112.975)	(GBP 11.847)	(GBP 210.838)	(GBP 886.892)	(GBP 1.061.847)
Cyta Global Hellas	760.704	289.954	484.967	123.467	1.325.961	1.464.111

Θυγατρική Εταιρεία Cyta Hellas A.E.

(α) Η εταιρεία ιδρύθηκε το 2007 και το μετοχικό της κεφάλαιο στις 31.12.2011 ήταν €90,9 εκ. (2010: €78,4 εκ.) και ανήκει κατά 95,4% στην Digimed Communications Ltd και κατά 4,6% στην Αρχή.

Η εταιρεία δραστηριοποιείται στην παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών τηλεφωνίας και διαδικτύου στην Ελλάδα, εργοδοτεί 678 υπαλλήλους και έχει ενεργοποιημένα 347 τηλεφωνικά κέντρα. Μέχρι την 31.12.2011 έχει προβεί σε επενδύσεις ύψους €108,4 εκ. και έχει εγκαταστήσει 4020 χλμ ιδιόκτητου δικτύου οπτικών ινών.

Από τις μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας για το 2011 φαίνονται τα πιο κάτω οικονομικά δεδομένα.

	2011	2010
	€	€
Κύκλος εργασιών	55.449.837	28.976.143
Καθαρή ζημιά πριν τη φορολογία	(33.496.429)	(27.197.453)
Συσσωρευμένες ζημιές	(85.440.418)	(51.055.308)
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	81.676.051	66.772.535
Κεφάλαιο κίνησης	(6.107.130)	7.540.705

(β) **Επιχειρησιακό σχέδιο.** Ο τομέας των τηλεπικοινωνιών στην Ελλάδα, όπως και διεθνώς, είναι συνεχώς και έντονα μεταβαλλόμενος, η εταιρεία αναθέτει από καιρού εις καιρό σε εταιρεία συμβούλων την επικαιροποίηση του επιχειρησιακού της σχεδίου. Σύμφωνα με το σχέδιο που επικαιροποιήθηκε τον Νοέμβριο 2011, η εταιρεία αναμένεται να καταστεί κερδοφόρα το 2013, να μπορεί να λειτουργεί αυτόνομα το 2014 και η καθαρή της παρούσα αξία στις 31.12.2011 υπολογίστηκε σε €189,2 εκ. Είναι αξιοσημείωτο ότι η πραγματική παρούσα αξία της εταιρείας σύμφωνα με τις μη ελεγμένες οικονομικές της καταστάσεις για το 2011 ανέρχεται σε €11 εκ.

Παρά το γεγονός ότι ο αριθμός των πελατών είναι πολύ κοντά στην πρόβλεψη του επιχειρησιακού σχεδίου, εντούτοις τα έσοδα είναι χαμηλότερα. Σύμφωνα με τη διεύθυνση της εταιρείας, αυτό οφείλεται στις δυσμενείς οικονομικές συνθήκες που επικρατούν στην Ελλάδα.

(γ) **Χρηματοδότηση της εταιρείας.** Σύμφωνα με το τελευταίο επιχειρησιακό σχέδιο της εταιρείας, το ποσό που θα χρειαστεί για την ολοκλήρωση της πανελλαδικής δραστηριοποίησης της υπολογίζεται σε €29,3 εκ. και αναμένεται να προέλθει από δάνεια που θα συνάψει με εμπορικές τράπεζες (€11,2 εκ. το 2012 και €3,6 εκ. το 2013) και από περαιτέρω αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου (€14,5 εκ. το 2012). Από το 2014 αναμένεται ότι θα μπορεί να λειτουργεί χωρίς επιπρόσθετη χρηματοδότηση. Ωστόσο, σύμφωνα με τα σχετικά πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας στις 3.4.2012 μετά τους πρώτους μήνες λειτουργίας του 2012, η διεύθυνση της εταιρείας υπολογίζει ότι θα χρειαστεί πρόσθετη χρηματοδότηση από την Αρχή το 2013 λόγω μειωμένων εσόδων.

Το ύψος των δανείων στις 31.12.2011 ήταν €53,1 εκ., (€3,6 εκ. από την Digimed και €49,5 εκ. από εμπορικές τράπεζες). Η παραχώρηση των δανείων από τις εμπορικές τράπεζες έγινε με την προϋπόθεση ότι καθ' όλη τη διάρκεια των δανείων, η Αρχή θα έχει καταθέσεις ύψους τουλάχιστον ίσου με το ποσό που θα εκκρεμεί ως δάνειο της Cyta Hellas. Συγκεκριμένα στις 31.12.2011 οι καταθέσεις αυτές ανέρχονταν σε €63,7 εκ.

Η Cyta Hellas οφείλει επίσης σημαντικά ποσά στην Αρχή. Στις 31.12.2011 οφειλόταν ποσό €13,2 εκ. από το οποίο €5,5 εκ. αφορά σε προσωρινή διευκόλυνση προς την Cyta Hellas που παραχωρήθηκε σ' αυτήν από την Αρχή του 2011, χωρίς να υπάρχει πρόνοια στον Προϋπολογισμό της Αρχής για το 2011. Η διευκόλυνση παραχωρήθηκε έναντι πρόνοιας €30 εκ. που περιλήφθηκε στον Προϋπολογισμό για το 2012 για επένδυση στη Cyta Hellas. Την περίοδο 1.1.2012 μέχρι 4.4.2012 η Αρχή παραχώρησε επιπρόσθετα €9,5 εκ. στη Cyta Hellas ως προσωρινή διευκόλυνση. Το σχετικό Κονδύλι στον Προϋπολογισμό για την επένδυση στην Digimed Communications είναι σημειωμένο με σταυρό, έτσι ώστε η δαπάνη να γίνεται μετά από έγκριση του

Υπουργού Οικονομικών και υπάρχει σημείωση ότι "ουδεμία δαπάνη δύναται να διενεργηθεί για το ποσό που υπερβαίνει το ένα δεύτερο της πρόνοιας που περιλαμβάνεται στο υπό αναφορά άρθρο, χωρίς να ενημερώνεται εκ των προτέρων η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεση της". Στην επιστολή της Αρχής με ημερ. 5.4.2012 προς τον Υπουργό Οικονομικών με την οποία ζητήθηκε αποδέσμευση ποσού ύψους €15 εκ. από το εν λόγω Κονδύλι, (για κάλυψη των προσωρινών διευκολύνσεων) αναφέρεται ότι «τα πιο πάνω Κονδύλια πρέπει να απελευθερωθούν άμεσα γιατί η οποιαδήποτε περαιτέρω καθυστέρηση θα οδηγήσει σε υποχρεωτική αναστολή πληρωμών της Cyta Hellas», χωρίς να γίνεται αναφορά στο γεγονός ότι η Αρχή είχε ήδη καταβάλει το ποσό αυτό στην Εταιρεία. Ο Υπουργός Οικονομικών σε επιστολή του ημερ. 9.4.2012 απλά αναφέρει ότι «αντιμετωπίζει θετικά» το αίτημα της Αρχής για αποδέσμευση του πιο πάνω ποσού. Ακολούθως, στις 30.4.2012 παραχωρήθηκαν άλλα €5 εκ. και πάλι ως προσωρινή διευκόλυνση, χωρίς να προηγηθεί αποδέσμευση του ποσού αυτού από τον Υπουργό Οικονομικών και την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού. Αναφέρεται ότι για τα ποσά αυτά δεν επιβλήθηκαν τόκοι.

Το υπόλοιπο ποσό των οφειλών στις 31.12.2011 ύψους €7,7 εκ. αφορά σε τιμολογήσεις εμπορικών συναλλαγών και στο κόστος του προσωπικού της Αρχής το οποίο εργάζεται για τη Cyta Hellas. Στο πιο πάνω ποσό, το οποίο σύμφωνα με αναφορά στα τιμολόγια θα επιβαρύνεται με τόκο ίσο με το δημόσιο επιτόκιο υπερημερίας, δεν έχει επιβληθεί οποιοσδήποτε τόκος.

Υπηρεσία Cytavision. Η υπηρεσία Cytavision προσφέρει ψηφιακή μετάδοση εικόνας και ήχου μέσω της τηλεφωνικής γραμμής. Για την αγορά του αναγκαίου εξοπλισμού και λογισμικού, δαπανήθηκε μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2011 ποσό €13,2 εκ. Για την εξασφάλιση περιεχομένου, για το οποίο δαπανήθηκε το 2011 ποσό €23,8 εκ., έγιναν συμφωνίες με τη διαδικασία της απευθείας διαπραγμάτευσης με εταιρείες που προσφέρουν κανάλια, ταινίες και παιχνίδια κατά ζήτηση και με αθλητικά σωματεία για εξασφάλιση τηλεοπτικών δικαιωμάτων. Από τον έλεγχο παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Επιτροπή Cytavision. Η Επιτροπή Cytavision αποτελείται από πέντε από τα εννέα Μέλη του Συμβουλίου και τρία υπηρεσιακά στελέχη της Αρχής με σκοπό να συμβουλευεί το Συμβούλιο σχετικά με τα θέματα της υπηρεσίας Cytavision τα οποία εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου και που απαιτούν πολύ χρόνο. Μεταξύ άλλων, η Επιτροπή αποφασίζει για τα ποσά που δίδονται στα αθλητικά σωματεία ως χορηγία για διαφήμιση στις φανέλες και ως τηλεοπτικά δικαιώματα για την αποκλειστική προβολή των αγώνων τους.

Σύμφωνα με την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου με αρ. 410/2009, τα πρακτικά της Επιτροπής θα υποβάλλονται στην ολομέλεια του Συμβουλίου για ενημέρωση ή για λήψη απόφασης πάντοτε μέσω της ημερήσιας διάταξης. Παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση στην ενημέρωση της ολομέλειας του Διοικητικού Συμβουλίου. Τα πρακτικά των συνεδριάσεων της Επιτροπής από τον Σεπτέμβριο μέχρι τον Δεκέμβριο 2011 υποβλήθηκαν στο Συμβούλιο στις 7.2.2012 και τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Ιανουαρίου, Μαρτίου και Ιουνίου 2011 υποβλήθηκαν τον Απρίλιο 2012.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι έγινε υπόδειξη προς την Επιτροπή Cytavision για έγκαιρη υποβολή των πρακτικών της και ήδη παρατηρείται σημαντική βελτίωση και ότι η Επιτροπή ενεργούσε στο πλαίσιο της καθορισμένης από το Διοικητικό Συμβούλιο πολιτικής και κάποιες αποφάσεις λαμβάνονται με ταχύτητα και εχεμύθεια για αξιοποίηση ευκαιριών που παρουσιάζονται.

Λόγω των μεγάλων ποσών που εμπλέκονται, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι οι αποφάσεις πέραν ενός ποσού πρέπει να λαμβάνονται από το ίδιο το Διοικητικό Συμβούλιο.

(β) Οικονομικά αποτελέσματα. Με βάση τα προϋπολογισθέντα στοιχεία του 2011 και τα πραγματικά στοιχεία για το 2010, η υπηρεσία Cytavision, με βάση την μεθοδολογία του πλήρως καταναμεμένου κόστους, παρουσιάζει έλλειμμα. Η υπηρεσία αναμένεται να καταστεί κερδοφόρα το 2016. Εντούτοις, οι προβλέψεις της Αρχής για το 2011 δεν επαληθεύτηκαν αφού το κόστος περιεχομένου είναι μεγαλύτερο κατά €1,2 εκ. και τα έσοδα της υπηρεσίας είναι λιγότερα κατά €6,3 εκ. από τις προβλέψεις. Επίσης, το έλλειμμα που παρουσιάζει η υπηρεσία για το 2010 είναι μεγαλύτερο από το προβλεπόμενο κατά €3,6 εκ. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι το ετήσιο έλλειμμα της Υπηρεσίας τα τελευταία χρόνια όχι μόνο δεν μειώνεται

αλλά αυξάνεται χρόνο με τον χρόνο, με αποτέλεσμα να καθιστά τον στόχο της κερδοφορίας το 2016 ακόμη πιο δύσκολο.

(γ) Τηλεοπτικά δικαιώματα και χορηγίες σε αθλητικά σωματεία.

- (i) Λόγω του ότι υπάρχει έντονος ανταγωνισμός για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων προβολής των αγώνων των κυπριακών ομάδων, το κόστος απόκτησης των δικαιωμάτων αυξάνεται συνεχώς. Η Αρχή έχει εξασφαλίσει τα τηλεοπτικά δικαιώματα διάφορων ποδοσφαιρικών ομάδων Α και Β κατηγορίας καθώς και ομάδων καλαθοσφαίρας για τις αγωνιστικές περιόδους μέχρι το 2015/16. Παρατηρήθηκε ότι δεν υπάρχει επαρκής τεκμηρίωση των ποσών που είναι διατεθειμένη η Αρχή να καταβάλλει στις ομάδες για την εξασφάλιση των αποκλειστικών τους δικαιωμάτων, ούτε γίνεται συγκεκριμένη οικονομική εκτίμηση των αντισταθμιστικών ωφελημάτων που αναμένεται να έχει η Αρχή από την προβολή των αγώνων τους. Επίσης, για σκοπούς διαφάνειας, τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων και οι αντιπροτάσεις που γίνονται από τα σωματεία θα πρέπει να καταγράφονται στα πρακτικά της Επιτροπής.
- (ii) Κατά το 2011, η Επιτροπή Cytavision αναθεώρησε προς τα πάνω ορισμένα συμβόλαια αθλητικών σωματείων που αφορούν αποκλειστικά τηλεοπτικά δικαιώματα για την τρέχουσα και τις επόμενες αθλητικές περιόδους, αναφέροντας ότι θα υπάρξουν ορισμένα αντισταθμιστικά οφέλη χωρίς να υπάρχει και πάλι οικονομική εκτίμηση των ωφελημάτων.

Σημειώνεται ότι, τα δικαιώματα για την αποκλειστική προβολή των αγώνων κατά την τριετία 2013-2016 είναι κατά πολύ ψηλότερα από τα δικαιώματα για τη τριετία 2010-2013 στην οποία, σημειωτέον, περιλαμβάνονται περισσότερες ομάδες. Το ακριβές ποσό που θα καταβληθεί δεν μπορεί να υπολογιστεί αφού εξαρτάται σε ποια κατηγορία θα αγωνίζεται η κάθε ομάδα. Επιπλέον, η Αρχή έχει αποκτήσει τα δικαιώματα και άλλων ποδοσφαιρικών και άλλων ομάδων για τα επόμενα χρόνια και το κόστος αποκλειστικής προβολής των αγώνων αναμένεται ότι θα αυξηθεί ακόμη περισσότερο. Η Αρχή θα πρέπει να μελετήσει τη δυνατότητα μείωσης του κόστους των τηλεοπτικών δικαιωμάτων και χορηγιών συνυπολογίζοντας τα οφέλη που προκύπτουν από αυτά.

- (iii) Ένα θέμα που εγείρεται, αναγνωρίζεται όμως ότι είναι ίσως αναπόφευκτο, είναι το γεγονός ότι με την υπογραφή των πιο πάνω συμβολαίων για μια τριετία (2013-2016), ουσιαστικά προκαταλαμβάνεται η έγκριση τόσο από το Υπουργείο όσο και από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, των απαιτούμενων Κονδυλίων που αναμένεται να περιληφθούν στους μελλοντικούς Προϋπολογισμούς της Αρχής για το 2013 - 2016.
- (iv) Πέραν των πιο πάνω, η Επιτροπή Cytavision προχωρεί σε διάφορες ενέργειες προς όφελος των σωματείων, πέραν των προβλεπόμενων στα συμβόλαια, χωρίς να φαίνεται ότι υπάρχουν αντισταθμιστικά οφέλη για την Αρχή. Αναφέρονται τα πιο κάτω:
- Ενώ στα συμβόλαια καθορίζονται οι τελευταίες ημερομηνίες κατά τις οποίες η Αρχή οφείλει να καταβάλει τα χρήματα στις ομάδες, εντούτοις σε ορισμένες περιπτώσεις η Επιτροπή Cytavision αποφάσισε όπως προπληρωθεί μέρος των οφειλόμενων ποσών, μέχρι και δύο μήνες πριν τις ημερομηνίες που αναφέρονται στα συμβόλαια. Σημειώνεται ότι στη συνεδρία της Επιτροπής με ημερ. 28.12.2011, καθορίστηκε πολιτική για προπληρωμή συμβολαίων, χωρίς και πάλι να γίνεται αναφορά σε αντισταθμιστικά οφέλη για την Αρχή.
 - Πληρώνονται επιπρόσθετα ποσά από τα προβλεπόμενα στα συμβόλαια, υπό την μορφή επιχορήγησης για την επίτευξη συγκεκριμένων αγωνιστικών στόχων των ομάδων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι μετά από απόφαση της Επιτροπής Cytavision, καταβλήθηκε το ποσό των €50.000 σε ομάδα Α' κατηγορίας επειδή τερμάτισε στην πρώτη τετράδα του πρωταθλήματος, χωρίς να υπάρχει τέτοια πρόνοια στο συμβόλαιο και χωρίς να έχει οποιοδήποτε όφελος η Αρχή. Αναφέρεται ότι, παρόλο που τα εν λόγω ποσά αφορούν χορηγίες προς τις ομάδες, εντούτοις καλύφθηκαν από το άρθρο 480 του Προϋπολογισμού «Εξασφάλιση περιεχομένου για υπηρεσία Cytavision».

- Παραχωρούνται πρόσθετες χορηγίες στις ομάδες υπό μορφή αγοράς λαχνών. Η παραχώρηση χορηγιών υπό οποιαδήποτε μορφή χωρίς αντισταθμιστικά οφέλη προς την Αρχή, δεν καλύπτεται από κανένα Κονδύλι του Προϋπολογισμού της Αρχής.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι έγινε υπόδειξη προς την Επιτροπή Cytavision για καλύτερη διατύπωση των πρακτικών της ώστε να τεκμηριώνονται τα οφέλη για την Αρχή, παρόλο που πολλές φορές είναι δύσκολο να υπολογιστούν επακριβώς τα οφέλη από επιμέρους ενέργειες και πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν τα οφέλη από τη συνολική συνεργασία με ένα σωματείο.

(δ) Έσοδα από διαφημίσεις. Η Αρχή στις 4.6.2010 συνήψε συμφωνία με εταιρεία σύμφωνα με την οποία ο συνεργάτης έχει την ευθύνη της πώλησης του διαφημιστικού χώρου στο περιοδικό της Cytavision καθώς και του χρόνου στα αποκλειστικά κανάλια της Cytavision μέχρι τις 31.12.2011. Η συμφωνία προνοούσε ότι το 50% των εσόδων από διαφήμιση θα καταβάλλεται στην Αρχή και τέθηκε ελάχιστο εγγυημένο ποσό από πώληση διαφημίσεων ύψους €1 εκ. Με την λήξη της συμφωνίας, το συνολικό ποσό εσόδων, σύμφωνα με την εταιρεία, ήταν μικρότερο από το ελάχιστο εγγυημένο ποσό και άρα η Αρχή θα έπρεπε να εισπράξει €500.000 (50% του ελάχιστου εγγυημένου ποσού). Εντούτοις, παρατηρήθηκε ότι μέχρι τις 31.12.2011 η Αρχή εισέπραξε μόνο €200.000 και η Αχαιών Ακτή με επιστολή της με ημερ. 1.12.2011 ζήτησε όπως μειωθεί το ελάχιστο εγγυημένο ποσό κατά 50%. Μέχρι τις 15.4.2012 η Αρχή δεν απάντησε στην πιο πάνω επιστολή. Σημειώνεται ότι ο έλεγχος που διεξήγαγε η Αρχή στα συνολικά έσοδα από διαφημίσεις δεν είναι ικανοποιητικός αφού, παρόλο που στη συμφωνία αναφέρεται ότι «με την πληρωμή του εκάστοτε ποσού, θα πρέπει να υποβάλλονται στη Αρχή τα τιμολόγια που εκδόθηκαν από τον επιλεγμένο συνεργάτη στους πελάτες που διαφήμισαν και αφορούν το ποσό της συγκεκριμένης πληρωμής», εντούτοις ο έλεγχος περιορίστηκε μόνο στη βεβαίωση της προβολής των διαφημίσεων στο περιοδικό ή στα κανάλια της Cytavision.

(ε) Άδεια παρόχου υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων από την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης. Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης έχει χορηγήσει προσωρινή άδεια παρόχου υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων στην Αρχή για τα κανάλια Cytavision Cinema και Cytavision Sports 1, η οποία θα λήξει την 30η Ιουνίου 2012. Επομένως φαίνεται ότι προκύπτει πρόβλημα για την Cytavision μετά την πιο πάνω ημερομηνία αφού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμους, δεν θα παρέχεται άδεια για την ίδρυση, εγκατάσταση και λειτουργία παρόχου υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων εκτός εάν τηρούνται οι προϋποθέσεις των παραγράφων (α) - (στ), στις οποίες περιλαμβάνεται πρόνοια η οποία δεν επιτρέπει σε οποιονδήποτε να κατέχει πέραν του 25% των μετοχών ενός σταθμού, ενώ στην Αρχή ανήκει ολόκληρη η Cytavision ως τμήμα αυτής.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι η Αρχή, σε διαβουλεύσεις με τα αρμόδια Υπουργεία, τις αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές και την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, έχει προτείνει τροποποίηση της νομοθεσίας με διαμόρφωση του άρθρου 19 έτσι ώστε να επιλυθεί το πρόβλημα.

Διαφημίσεις και έξοδα προώθησης.

(α) Οι δαπάνες για σκοπούς διαφήμισης και προβολής των υπηρεσιών της Αρχής το 2011 ανήλθαν σε €14,94εκ., σε σύγκριση με €12,25εκ. το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά 21,96%. Η πρόνοια στον Προϋπολογισμό για το 2011 είναι €11 εκ., προέκυψε δηλαδή υπέρβαση ύψους €3,94 εκ. ή ποσοστό 35,85% η οποία ξεπέρασε κατά €1,94 εκ. την έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου όπως αναφέρεται πιο κάτω. Ο αρχικός στόχος της Επιτροπής Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, Διαφήμισης και Έμμεσης Διαφήμισης και του Διοικητικού Συμβουλίου ήταν όπως, κάθε Υπηρεσία καταβάλει προσπάθεια για συγκράτηση των δαπανών διαφήμισης μέσα στα πλαίσια του εγκεκριμένου Προϋπολογισμού, ενώ σε καμιά περίπτωση δεν θα έπρεπε να υπερβούν τα €12 εκ. Λόγω αναθεώρησης των αναγκών των Υπηρεσιών κατά την περίοδο 22.9 – 31.12.2011, το Συμβούλιο σε συνεδρία του την 1.11.2011 αποφάσισε όπως, το διαθέσιμο ποσό για διαφημίσεις και έξοδα προώθησης ανέλθει στα €13 εκ. με μεταφορά ποσού ύψους €2 εκ από άλλα Κονδύλια του Προϋπολογισμού. Σημειώνεται ότι, κατά τη δεδομένη στιγμή που λήφθηκε η απόφαση, δεν ήταν γνωστό αν υπήρχαν οποιεσδήποτε εξοικονομήσεις από άλλα Κονδύλια του Προϋπολογισμού. Η εξεύρεση

πιστώσεων γίνεται σε κατοπινό στάδιο. Οι αντίστοιχες δαπάνες για τα τελευταία τρία χρόνια φαίνονται πιο κάτω:

Έτος	Προϋπολογισθείσες δαπάνες	Πραγματικές δαπάνες
	€	€
2009	10.700.000	10.055.623
2010	11.000.000	12.245.379
2011	11.000.000	14.943.707

Πέραν της δαπάνης ύψους €14,94 εκ., ποσό ύψους €1,29 εκ. παρουσιάζεται στις προπληρωμές για το έτος, το οποίο προκύπτει κυρίως από πληρωμές στα αθλητικά σωματεία για τοποθέτηση διαφημίσεων στα διαφημιστικά μέσα και/ή σε άλλα μέσα όπως φανέλες, στολές, ιστοσελίδες, κ.λπ.

(β) Από το ποσό των €14,94 εκ., ποσό €14,20 εκ. αφορά άμεση διαφήμιση (€3,43 εκ. αφορά πληρωμές στα ΜΜΕ και €10,77 εκ. άμεσες διαφημίσεις σε άλλα μέσα προβολής) και ποσό €0,74 εκ. αφορά έμμεση διαφήμιση (€11,51 εκ. και €0,74 εκ. αντίστοιχα το 2010).

Σε σχέση με τις δαπάνες για άμεση διαφήμιση σε άλλα μέσα προβολής (€10,77 εκ.) παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Ποσό ύψους €0,80 εκ. δόθηκε σε διαφημιστικά γραφεία και εταιρείες παραγωγής και αφορά δαπάνες όπως, κόστος τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών παραγωγών και αμοιβές διαφημιστικών γραφείων για διαφημιστικές εκστρατείες οι οποίες ετοιμάζονται από τα τέσσερα διαφημιστικά γραφεία με τα οποία συνεργάζεται η Αρχή. Σημειώνεται ότι η συμφωνία με τα διαφημιστικά γραφεία έληξε τον Ιανουάριο του 2011. Η καθυστέρηση η οποία προέκυψε στην προκήρυξη του διαγωνισμού (Απρίλιος 2011) είχε ως αποτέλεσμα, την παράταση των υφιστάμενων συμβολαίων με τα διαφημιστικά γραφεία αρχικά για περίοδο 6 μηνών, και στη συνέχεια μέχρι τις 31.5.2012, για να δοθεί ο απαραίτητος χρόνος για ολοκλήρωση των διαδικασιών προκήρυξης και αξιολόγησης των προσφορών για σύναψη νέων συμβολαίων.
- Στον αθλητισμό διατέθηκε ποσό ύψους €4,16 εκ. Όπως παρατηρήθηκε, η δαπάνη αυτή αφορούσε στην προβολή των υπηρεσιών/προϊόντων της Αρχής στις στολές των ομάδων και σε άλλες δραστηριότητες των αθλητικών σωματείων, χορηγία τηλεοπτικών προγραμμάτων για θέματα αθλητισμού, προβολή της Αρχής μέσω της ΚΟΠ και διαφημιστικές πινακίδες σε γήπεδα.
- Ποσό ύψους €1,08 εκ. δαπανήθηκε για την εκτύπωση, κυκλοφορία και προώθηση του περιοδικού της Υπηρεσίας Cytavision, από το οποίο ποσό ύψους €0,443 εκ περίπου δαπανήθηκε για την εκτύπωση και κυκλοφορία του περιοδικού για τις εκδόσεις Ιανουαρίου, Σεπτεμβρίου και Δεκεμβρίου μετά από αποφάσεις της Επιτροπής Cytavision, σε όλους τους πελάτες της υπηρεσίας DSL Access, οι οποίοι δεν είναι συνδρομητές της Υπηρεσίας Cytavision. Όπως παρατηρήθηκε, δεν ενημερώθηκε το Διοικητικό Συμβούλιο για ορισμένες από τις πιο πάνω αποφάσεις.

(γ) Η δαπάνη για την έμμεση διαφήμιση ανήλθε σε €740.863, σε σύγκριση με €741.108 το 2010. Η έμμεση διαφήμιση γίνεται μέσω στήριξης διαχρονικών και αναλώσιμων έργων όπως επιχορήγηση θεατρικών παραστάσεων, επιχορήγηση αίθουσας συνεδρίων στα γραφεία του ΕΤΕΚ, χορηγία για τη δημιουργία κλινικής "Ηλεκτρονικού Αρχείου Τραύματος" στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας κ.α.

Διαπιστώθηκε ότι από το ποσό των €740.863 δαπανήθηκε για διαχρονικά έργα ποσό ύψους €154.749, και το υπόλοιπο ποσό δαπανήθηκε για αναλώσιμα έργα. Σημειώνεται ότι τα ποσά των χορηγιών για αναλώσιμα έργα κυμαίνονται από €200 μέχρι €30.000.

Προσφορές. Η Αρχή δεν υπόκειται στο νομικό πλαίσιο που διέπει τις διαδικασίες προσφορών στον δημόσιο τομέα, εφόσον οι τηλεπικοινωνίες δεν περιλαμβάνονται στον περί του Συντονισμού των

Διαδικασιών Σύναψης Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών στους τομείς του Ύδατος, της Ενέργειας, των Μεταφορών και των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Νόμο.

Ωστόσο, ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, έχει υποχρέωση να ακολουθεί τις γενικά αποδεκτές αρχές της χρηστής διοίκησης στις διαδικασίες που ακολουθούνται για την εκτέλεση έργων, προμήθεια αγαθών και παροχή υπηρεσιών και ως εκ τούτου εφαρμόζει εσωτερικούς Κανονισμούς Προσφορών, οι οποίοι καθορίστηκαν με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής τον Φεβρουάριο 2004.

Για σκοπούς βελτίωσης του ελέγχου των προσφορών, η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως στους εν λόγω Κανονισμούς περιληφθεί πρόνοια ώστε τα έγγραφα των διαγωνισμών που υπερβαίνουν το ποσό των €500.000, μαζί με την αναλυτική εκτίμηση δαπάνης, να αποστέλλονται ταυτόχρονα με την προκήρυξη του διαγωνισμού στην Υπηρεσία μας, για να παρέχεται η δυνατότητα έγκαιρης και προληπτικής διεξαγωγής του ελέγχου καθώς και υποβολής τυχόν εισηγήσεων. Επίσης, εισηγούμαστε - για τους ίδιους λόγους - να περιληφθεί πρόνοια ώστε στις συνεδρίες του αποφασίζοντος οργάνου για τους πιο πάνω διαγωνισμούς, ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας ή εκπρόσωπός του να έχει το δικαίωμα να παρακάθεται - ως ανεξάρτητος παρατηρητής - και να εκφράζει τις απόψεις του. Αντίστοιχες πρόνοιες περιλαμβάνονται στους Κανονισμούς άλλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και η εφαρμογή τους είχε ικανοποιητικά αποτελέσματα.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι οι πιο πάνω εισηγήσεις μας θα μελετηθούν.

(α) Προσφορά ΑΤ. 8/2011 – Επιλογή διαφημιστικών γραφείων για περίοδο τριών χρόνων. Τον Απρίλιο του 2011 η Αρχή προκήρυξε διαγωνισμό για επιλογή διαφημιστικών γραφείων με ανοικτή διαδικασία προσφορών με τη μέθοδο των δύο φακέλων και με πρόνοια για ανανέωση της συμφωνίας για περίοδο δύο ετών.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης υπέβαλε την έκθεση της Α΄ Φάσης της τεχνικής αξιολόγησης τον Ιούλιο 2011 (με τη σύμφωνη γνώμη της Εποπεύουσας Επιτροπής) στο Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών. Το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών υιοθέτησε την έκθεση και την υπέβαλε στο Διοικητικό Συμβούλιο στις 29.7.2011.

Το Διοικητικό Συμβούλιο παρέπεμψε το θέμα για μελέτη σε ad-hoc Επιτροπή αποτελούμενη από τον Πρόεδρο και 3 Μέλη του Συμβουλίου.

Η ad-hoc Επιτροπή εξέτασε το θέμα μετά από συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στις 4.10.2011 με την Επιτροπή Αξιολόγησης και το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών και ακολούθως, υπέβαλε την εισήγηση της στο Συμβούλιο η οποία υιοθετήθηκε στις 15.11.2011.

Παρατηρήθηκε ότι η έκθεση της ad-hoc Επιτροπής είναι σημαντικά διαφοροποιημένη από την αρχική έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 95 των Διαδικασιών Προσφορών, το Συμβούλιο έχει την εξουσία να προβεί σε διαφοροποίηση της έκθεσης με επαρκή αιτιολόγηση. Κατά την άποψή μας, δεν δόθηκε επαρκής αιτιολόγηση για τη διαφοροποίηση της αξιολόγησης στην παρούσα περίπτωση. Οι λόγοι που παρέθεσε η ad-hoc Επιτροπή για τη διαφοροποίηση της αξιολόγησης της Επιτροπής Αξιολόγησης ήταν (i) ότι υπάρχει διάκριση στον τρόπο περιγραφής της αιτιολόγησης, με αποτέλεσμα να δίδεται διαφορετική εικόνα για τις ικανότητες του κάθε προσφοροδότη και (ii) διαπιστώθηκε υπέρμετρη υποκειμενική κρίση και αφαίρεση βαθμών από κάποιους προσφοροδότες.

Επίσης ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, υπάρχει καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της αξιολόγησης των προσφορών και τα προηγούμενα συμβόλαια με διαφημιστικά γραφεία τα οποία έληξαν τον Ιανουάριο του 2011, έχουν ανανεωθεί από το Συμβούλιο πέντε φορές.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι θεωρούν ότι στην έκθεση της ad-hoc επιτροπής, που υιοθετήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο, υπάρχει επαρκής αιτιολόγηση.

(β) Αγορά ολοκληρωμένου συστήματος Διαχείρισης Εταιρικών Πόρων (ERP).

(α) Η Αρχή στα πλαίσια προσαρμογής στις επιχειρησιακές της ανάγκες, ανέθεσε το 2003 κατόπιν ανοικτού διαγωνισμού (ΑΤ35/2002) την ανάπτυξη συστήματος Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού (HR) σε εταιρεία σε περιβάλλον Oracle, με κόστος £507.695 (€867.448). Το 2006 μέσω κλειστής διαδικασίας

προσφορών (ΜΜ 38/2006) ανέθεσε την ανάπτυξη υποσυστήματος για Ηλεκτρονικές Πληρωμές στις Τράπεζες, σε δεύτερη εταιρεία με κόστος €100.124. Το 2008 με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης ανέθεσε την ανάπτυξη υποσυστήματος για τη διαχείριση Αποθηκών και Αποθεμάτων στην ίδια εταιρεία ως συνεργάτη της εταιρείας Oracle, με κόστος €197.492. Στις 16.7.2010, κατόπιν προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με συγκεκριμένο οικονομικό φορέα προχώρησε στη σύναψη συμφωνίας για την ανάπτυξη και εγκατάσταση ολοκληρωμένου συστήματος Διαχείρισης Εταιρικών Πόρων (ERP), έναντι ποσού €1.017.789. Το κόστος ετήσιας συντήρησης ανήρχετο σε €47.232.

Ο σκοπός της εφαρμογής του συστήματος ERP, το οποίο τέθηκε σε εφαρμογή τον Οκτώβριο 2011, είναι η ενοποίηση των υποσυστημάτων που αφορούν:

- τη Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού (HR),
- τη Διαχείριση Οικονομικών (Financials),
- τη Διαχείριση Αποθηκών και Αποθεμάτων.

Η απευθείας ανάθεση του έργου σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα αποφασίστηκε, κατά πλειοψηφία, από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής στις 29.9.2009, επειδή, σύμφωνα με την απόφαση, ουσιαστικά μόνο δύο μεγάλες εταιρείες παγκοσμίως διαθέτουν συστήματα ERP και επίσης επειδή η Αρχή είχε ήδη σημαντική επένδυση σε τμήματα της πλατφόρμας ERP, σε περιβάλλον Oracle, στα πιο πάνω υποσυστήματα.

Κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, η διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, πέραν του ότι αφ' ενός παραβιάζει τις αρχές της χρηστής διοίκησης, δεν διασφαλίζει αφ' έτερου την εξασφάλιση ανταγωνιστικών τιμών, όπως θα συνέβαινε στα πλαίσια ενός ανοικτού διαγωνισμού.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι πριν την αγορά του συστήματος ERP, είχε ανατεθεί η μελέτη για το αναγκαίο λογισμικό εισαγωγής του εν λόγω συστήματος στην ίδια εταιρεία στην οποία στη συνέχεια ανατέθηκε - κατόπιν διαπραγμάτευσης - η ανάπτυξη του συστήματος.

Στο σημείωμα της επιτροπής αξιολόγησης ημερ. 4.2.2010, γινόταν εισήγηση για κατακύρωση του διαγωνισμού χωρίς να αξιολογείται η λογικότητα των τιμών της προσφοράς που είχε υποβάλει ο προμηθευτής είτε κατόπιν σύγκρισης με τις τιμές παρόμοιων συστημάτων από άλλους διαγωνισμούς, είτε κατόπιν έρευνας αγοράς. Στο σημείωμα γίνεται μόνο αναφορά στις εκπτώσεις που είχε παραχωρήσει επί των τιμών/χρεώσεων του τιμοκαταλόγου της.

Στη διαπραγμάτευση που είχε γίνει με τον εν λόγω προμηθευτή (το 2010) δεν είχαν συμπεριληφθεί υπηρεσίες λειτουργικής υποστήριξης ERP για ικανοποιητική χρονική περίοδο και ως εκ τούτου, τον Νοέμβριο 2011 συμφωνήθηκε η παροχή των πιο πάνω υπηρεσιών για 18 μήνες, με επιπρόσθετο κόστος €206.671. Οι εν λόγω υπηρεσίες θα έπρεπε κατά την άποψή μας να είχαν συμπεριληφθεί στους όρους της αρχικής προσφοράς για την εξασφάλιση του συστήματος ERP, ώστε να επιτευχθούν - ενδεχομένως - καλύτερες τιμές.

Σημειώνεται ότι η συνολική δαπάνη για το σύστημα ανήλθε - μέχρι σήμερα - στα €1.403.635 εκ.

(β) Όσον αφορά στην εφαρμογή του συστήματος παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Καταστάσεις ιχνηλάτησης ενεργειών που πραγματοποιούνται από τους χρήστες.** Δεν ετοιμάζονται από το σύστημα καταστάσεις ελέγχου πρόσβασης στις οποίες να καταγράφονται οι ενέργειες/εργασίες που εκτελούνται από τους χρήστες (log-files – audit trail). Στις καταστάσεις αυτές ενδείκνυται να καταγράφονται στοιχεία σχετικά με την πρόσβαση των χρηστών στο σύστημα, όπως για παράδειγμα η ημερομηνία και ώρα πρόσβασής τους, τα υποσυστήματα, οι οθόνες που ενεργοποίησαν, η «ταυτότητα» του υπολογιστή μέσω του οποίου προέβησαν στις σχετικές ενέργειες, η «ταυτότητα» του χρήστη κ.λπ.
- Καθορισμός πολιτικής ασφάλειας μηχανογραφικού εξοπλισμού και δεδομένων.** Διαπιστώθηκε ότι η πολιτική ασφάλειας μηχανογραφικού εξοπλισμού και δεδομένων δεν είναι εις γνώση των διαχειριστών του συστήματος ώστε να τυγχάνει της δέουσας εφαρμογής αλλά ούτε και έχει ετοιμαστεί

εξειδικευμένο σχέδιο για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών (Disaster Recovery Plan), το οποίο να ρυθμίζει, μεταξύ άλλων, τις διαδικασίες επαναλειτουργίας του συστήματος σε περιπτώσεις φυσικής καταστροφής, δολιοφθοράς, ατυχήματος ή άλλων σοβαρών προβλημάτων.

(iii) **Έγγραφο με τους κανονισμούς και τις διαδικασίες διαχείρισης του συστήματος (System Administration Policy and Procedures Manual).** Δεν υπάρχει εγχειρίδιο διαχείρισης του συστήματος το οποίο να παρέχει στους διαχειριστές του συστήματος όλη την αναγκαία πληροφόρηση για σκοπούς ορθής διαχείρισης. Για παράδειγμα τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η ανάκτηση δεδομένων σε περίπτωση απώλειάς τους.

(iv) **Μητρώο εφεδρικών αντιγράφων.** Διαπιστώθηκε ότι ενώ υπάρχουν γενικές γραπτές διαδικασίες για τη δημιουργία εφεδρικών αντιγράφων, εντούτοις δεν τυγχάνουν εφαρμογής και επίσης δεν τηρείται μητρώο λήψης εφεδρικών αντιγράφων στο οποίο να καταγράφονται τα ακόλουθα:

- Ο αριθμός σειράς του Η/Υ.
- Η ημερομηνία ενέργειας/λήψης εφεδρικού αντιγράφου.
- Κατά πόσο αυτό αφορά σε αντίγραφο λειτουργικού συστήματος ή/και προγραμμάτων ή/και δεδομένων.
- Κατά πόσο η λήψη του αντιγράφου πραγματοποιήθηκε με επιτυχία ή όχι.
- Υπογραφή υπεύθυνου Λειτουργού για τη λήψη αντιγράφου.
- Η ημερομηνία ελέγχου του μητρώου από αρμόδιο Λειτουργό, σχετικά με την τήρηση του μητρώου και την επιτυχή λήψη ή όχι αντιγράφων.
- Υπογραφή υπεύθυνου Λειτουργού για τον έλεγχο του μητρώου.
- Τυχόν παρατηρήσεις.

(v) **Υποσύστημα Αποθήκης – Έλεγχος όλων των στοιχείων που καταχωρούνται.** Από τον έλεγχο των διαδικασιών που ακολουθούνται στις κεντρικές αποθήκες διαπιστώθηκε ότι όσον αφορά στο υποσύστημα αποθήκης, δεν ετοιμάζεται δελτίο αποστολής ώστε να παρέχεται επαρκής τεκμηρίωση της έκδοσης και παραλαβής αποθεμάτων από τους χρήστες. Για σκοπούς εσωτερικού ελέγχου εισηγούμεστε την ετοιμασία δελτίων αποστολής, τα οποία να τυγχάνουν σχετικού ελέγχου για πιστοποίηση των εγκρίσεων και θεωρήσεων.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι το σύστημα δεν παρέχει τη δυνατότητα της έκδοσης των απαραίτητων καταστάσεων, όπως για παράδειγμα της κατάστασης των αποθεμάτων και της κίνησης του λογαριασμού ενός αποθέματος.

Ο Πρόεδρος της Αρχής πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι το πλήρες σύστημα τέθηκε σε παραγωγική λειτουργία τον Οκτώβριο 2011 και κάποιες αδυναμίες που εντοπίζονται στην πράξη είναι ακόμη σε στάδιο βελτίωσης.

Σύστημα Ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας (έργο LEFCO). Στις 10.4.2012, τερματίστηκε το συμβόλαιο για την προμήθεια και εγκατάσταση του πιο πάνω συστήματος, λόγω σοβαρών τεχνικών προβλημάτων τα οποία δεν κατέστη δυνατό να επιλυθούν σε επαναλαμβανόμενους προκαταρκτικούς ελέγχους αποδοχής από το 2008 μέχρι το 2012.

Τα προβλήματα με το συμβόλαιο άρχισαν να διαφαίνονται από τα αρχικά στάδια, κατά τους εργασιακούς ελέγχους αποδοχής που έγιναν το 2005, 2006 και 2007. Η Αρχή σε συνεννόηση με το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, που είναι ο ιδιοκτήτης του συστήματος, έδωσε επανειλημμένα παρατάσεις στην προμηθεύτρια εταιρεία (από το 2005 μέχρι το 2012) για να διορθώσει τα προβλήματα. Πολλά από τα προβλήματα επιλύθηκαν αλλά εξακολουθούν να παραμένουν αρκετά προβλήματα, ορισμένα από τα οποία κρίνονται από τους ειδικούς ως σημαντικά. Επίσης έγιναν πέντε αλλαγές στο αρχικό συμβόλαιο.

Όπως φαίνεται από την αλληλογραφία μεταξύ της Αρχής και του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων η προμηθεύτρια εταιρεία, μετά την αποτυχία του τελευταίου προκαταρκτικού ελέγχου αποδοχής τον Ιανουάριο/Φεβρουάριο 2012, ζήτησε μια τελευταία παράταση 6 μηνών κατά την οποία ευελπιστούσε να επιλύσει τα προβλήματα που εξακολουθούν να υφίστανται και να ολοκληρωθεί το έργο. Η Αρχή, ως τεχνικός σύμβουλος του κράτους και διαχειριστής του συμβολαίου, έκρινε ότι ήταν προς το συμφέρον της κυπριακής πλευράς να γίνει αποδεκτή η πρόταση της εταιρείας. Το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, επικαλούμενο αποφάσεις που λήφθηκαν από κοινού τον Σεπτέμβριο 2011 όπως τερματιστεί το συμβόλαιο άμεσα αν αποτύχει ο Προκαταρκτικός Έλεγχος Αποδοχής, διαφώνησε και ζήτησε τον τερματισμό του συμβολαίου και την κατάσχεση της εγγυητικής ύψους €19,8 εκ.

Η κατάσχεση της εγγυητικής στη συνέχεια προσέκρουσε σε νομικά κωλύματα που προέβαλε η εταιρεία για το θέμα, ωστόσο πρόσφατα εισπράχθηκε το ποσό των €18,1 εκ. και το υπόλοιπο €1,7 εκ. εξακολουθεί να εκκρεμεί. Υπάρχει όμως σοβαρό ενδεχόμενο η εταιρεία να προσφύγει σε διαιτησία εναντίον της απόφασης για τερματισμό του συμβολαίου, με απρόβλεπτο αποτέλεσμα.

Ενοικίαση Γραφείων Εξυπηρέτησης Πελατών (ΓΕΠ).

(α) Γραφείο Εξυπηρέτησης Πελατών στην παλιά Λευκωσία. Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη μας Έκθεση υπογράφηκε ενοικιαστήριο έγγραφο στις 16.12.2008 για το πιο πάνω Γραφείο το οποίο άρχισε τη λειτουργία του μετά από δύο χρόνια, την 1.12.2010, αφού έτυχε αναπαλαίωσης και διαμόρφωσης ως ΓΕΠ. Οι δαπάνες που έγιναν μέχρι να αρχίσει να λειτουργεί το Γραφείο, εκτός του ενοικίου (€2.050 τον μήνα), ανήλθαν περίπου σε €800.000 (δαπάνες αναπαλαίωσης/διαμόρφωσης, αποζημίωση προηγούμενου ενοικιαστή, έξοδα δικηγόρων/συμβούλων, κ.λπ).

Το εν λόγω ακίνητο προτιμήθηκε έναντι άλλων κτιρίων στην ίδια περιοχή τα οποία, σύμφωνα με την έκθεση της Ομάδας Εργασίας που μελέτησε το θέμα, πλεονεκτούσαν από την άποψη εμπορικότητας και τιμής.

Σύμφωνα με στοιχεία της αρμόδιας υπηρεσίας, οι συνολικές εισπράξεις από το εν λόγω ΓΕΠ το 2011, ανήλθαν σε €32.670 δηλαδή δεν καλύπτουν καν τις λειτουργικές δαπάνες αν ληφθεί υπόψη ότι μόνο για το ενοίκιο καταβάλλεται ετησίως ποσό ύψους €24.600.

(β) Γραφείο Εξυπηρέτησης Πελατών στα Λατσια. Τον Φεβρουάριο 2011 άρχισε η λειτουργία του ΓΕΠ Λατσιών το οποίο στεγάζεται σε κατάστημα το οποίο ανήκει στο Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων Υπαλλήλων της Αρχής. Το μηνιαίο ενοίκιο ανέρχεται σε €5.032 πλέον Φ.Π.Α. (ισόγειο 164 τ.μ. @ €27.00/τ.μ. και μεσοπάτωμα 71 τ.μ. @ €8,50/τ.μ.). Για να λειτουργήσει το Γραφείο απαιτήθηκαν πρόσθετες δαπάνες για διαμόρφωση του χώρου ύψους €136.631 πλέον Φ.Π.Α.

Το ενοίκιο κρίνεται υπερβολικά ψηλό σε σχέση με τις τιμές της αγοράς. Την ίδια χρονική περίοδο ενοικιάστηκε κατάστημα από την Αρχή στη Λακατάμια με μηνιαίο ενοίκιο €6,30 το τ.μ.

Σύμφωνα με στοιχεία της αρμόδιας Υπηρεσίας, οι εισπράξεις του καταστήματος το 2011 ήταν €51.334.

Αποθήκες.

Αποθέματα λειτουργίας και συντήρησης. Τα αποθέματα υλικών λειτουργίας και συντήρησης στις 31.12.2011 ήταν αξίας €6,8 εκ., σε σύγκριση με €5,5 εκ. το 2010. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αγορά υλικών για την υπηρεσία Cytavision, καθώς και στη μεταφορά υλικών αξίας €454.361 από το πάγιο ενεργητικό στα αποθέματα λόγω του ότι θεωρήθηκαν πεπαλαιωμένης τεχνολογίας. Η πρόβλεψη για πεπαλαιωμένα υλικά στις 31.12.2011 ήταν €992.849. Στις 31.12.2011 υλικά και εξοπλισμός αξίας €75.856 βρίσκονταν σε προμηθευτές στο εξωτερικό για επιδιόρθωση.

Χρεώστες.

(α) Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις της Αρχής οι χρεώστες στις 31.12.2011, μετά την πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώστες, ανέρχονται σε €124,6 εκ. σε σύγκριση με €104,4 εκ. το 2010, παρουσιάζοντας αύξηση €22,21 εκ. ή ποσοστό 19,35%. Στους χρεώστες περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Χρεωστική σημείωση ύψους €11.040.000 ημερ.31.12.2011 προς το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας για τον Παράκτιο Σταθμό, το οποίο αφορά στην περίοδο 2003 - 2009.
- Πρόστιμο συνολικού ποσού €3.712.000 που καταβλήθηκε στην ΕΠΑ και αναμένεται να επιστραφεί στην Αρχή μετά την προσφυγή στο Δικαστήριο που κερδήθηκε.
- Οφειλές €3.225.021 από συνδρομητές του σχεδίου "Make your Own" το οποίο εφαρμόστηκε από την Αρχή τον Οκτώβριο του 2011.

Η συνολική πρόβλεψη του έτους για επισφαλείς χρεώστες στον λογαριασμό αποτελεσμάτων ανέρχεται σε €2,7 εκ., σε σύγκριση με €1,5 εκ. το προηγούμενο έτος. Στις 31.12.2011 η συσσωρευμένη πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώστες ήταν €12,6 εκ., σε σύγκριση με €20,2 εκ. το 2010.

(β) Διαγραφή επισφαλών χρεών.

- (i) Για το έτος 2011 υποβλήθηκε εισήγηση στο Διοικητικό Συμβούλιο στις 21.6.2011 και εγκρίθηκε διαγραφή επισφαλών χρεών ύψους €9.543.215 για οφειλές μέχρι το έτος 2003.
- (ii) Για οφειλές που ανέρχονται σε €1.770.296 και αφορούν υπόλοιπα μέχρι και το 1995, στο σχετικό υπόμνημα αναφέρεται ότι λείπουν στοιχεία είτε του πελάτη είτε της ανάλυσης της οφειλής. Επιπρόσθετα φαίνεται ότι αρκετά από τα συμβόλαια πελατών που αφορούν στις συγκεκριμένες οφειλές καταστράφηκαν στο παρελθόν με αποτέλεσμα τα αποδεικτικά στοιχεία να παρουσιάζουν σοβαρά κενά. Αυτό καθιστά πολύ δύσκολη την απόδειξη της οφειλής κατά την ακροαματική διαδικασία στο Δικαστήριο.
- (iii) Για τις οφειλές για τα έτη 1996 – 2003 που ανέρχονται σε €7.772.919 περιλαμβάνονται οφειλές πελατών για την είσπραξη των οποίων έχουν ληφθεί, σύμφωνα με την αρμόδια υπηρεσία, όλα τα αναγκαία υπό τις περιστάσεις μέτρα χωρίς αποτέλεσμα.

Επίσης σε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 29.11.2011 υποβλήθηκε εισήγηση και εγκρίθηκε διαγραφή επισφαλών χρεών ύψους €755.035, τα οποία αφορούν οφειλές για παροχή υπηρεσιών καθώς και χρεωστικές σημειώσεις.

Για τις οφειλές που ανέρχονται σε €628.588 και αφορούν σε χρέη συνδρομητών για παροχή υπηρεσιών για το 2008 για την είσπραξη των οποίων έχουν ληφθεί όλα τα αναγκαία υπό τις περιστάσεις μέτρα και δεν κατέστη δυνατή η είσπραξή τους. Για τις οφειλές των €126.447 που αφορούν σε χρεωστικές σημειώσεις από το 1991 – 2010, στο σχετικό υπόμνημα αναφέρεται ότι οι λόγοι για τη διαγραφή τους είναι ο μη εντοπισμός των χρεωστών, παρά τις προσπάθειες που έγιναν καθώς και η πτώχευση εταιρειών.

Απαλλοτρίωση ακίνητης ιδιοκτησίας. Με τη Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης αρ. 1591, ημερ. 8.12.1995, και το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης αρ. 339, ημερ. 29.3.1996, η Αρχή απαλλοτρίωσε έναντι του ποσού των £285.000 την ακίνητη ιδιοκτησία με αριθμό εγγραφής 1135 στην ενορία Άγιοι Ανάργυροι στη Λάρνακα, για την ανέγερση κτιρίων με σκοπό την εγκατάσταση μηχανημάτων για την ανάπτυξη και επέκταση των τηλεπικοινωνιών. Η απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία μεταβιβάστηκε επ' ονόματι της Αρχής στις 25.4.1996.

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η αίτηση για έκδοση πολεοδομικής άδειας υποβλήθηκε με καθυστέρηση στις 27.11.2000. Η πολεοδομική άδεια εκδόθηκε στις 24.7.2001 και η Αρχή προκήρυξε διαγωνισμό για την ανέγερση των κτιρίων στις 30.9.2003. Ακολούθως, με απόφαση του Συμβουλίου ημερ. 17.5.2004, ακυρώθηκαν όλες οι προσφορές για την ανέγερση του κτιρίου και με άλλη απόφαση ημερ. 27.2.2006, εγκρίθηκε ο επανασχεδιασμός των κτιρίων, η υποβολή αιτήσεων για νέες άδειες (πολεοδομικής και οικοδομικής) και η προκήρυξη νέου διαγωνισμού.

Οι πρώην ιδιοκτήτες καταχώρισαν την προσφυγή αρ. 1408/2008, με την οποία ζητούν από το Δικαστήριο να διατάξει την επιστροφή σε αυτούς της ιδιοκτησίας η οποία απαλλοτριώθηκε, εφόσον δεν έχει επιτευχθεί ο σκοπός για τον οποίο έγινε η απαλλοτρίωση εντός του χρονικού περιθωρίου των τριών χρόνων που καθορίζει το άρθρο 23(5) του Συντάγματος και το άρθρο 51(1) του περί Απαλλοτρίωσης Νόμου αρ. 15/1962 (3 χρόνια).

Υστερα από προσφυγή των πρώην ιδιοκτητών το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάσισε στις 24.3.2011 ότι η Αρχή οφείλει να επιστρέψει το ακίνητο στους πρώην ιδιοκτήτες λόγω του ότι ο σκοπός της απαλλοτρίωσης δεν έχει καταστεί εφικτός. Στην απόφαση του Ανωτάτου αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι όσα έγιναν αφορούσαν σε κτίρια για γραφεία, σκοπό άλλο από εκείνο για τον οποίο έγινε η απαλλοτρίωση και αυτά, με μακροχρόνια καθυστέρηση και παλινδρομήσεις για να εκδοθεί πολεοδομική άδεια, περίπου 14 χρόνια μετά τη δημοσίευση του Διατάγματος Απαλλοτρίωσης.

Η Αρχή καταχώρισε Αναθεωρητική Έφεση αρ. 37/2011 στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον της πρωτόδικης απόφασης του Ανωτάτου, η οποία και εκκρεμεί.

Μέρος Β

Νομοσχέδιο για την αλλαγή του νομικού καθεστώτος της Αρχής. Δεν έχει σημειωθεί καμιά εξέλιξη όσον αφορά στην αλλαγή του νομικού καθεστώτος της Αρχής. Το νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί της Λειτουργίας των Αυτόνομων Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος του 2007» κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση στις 14.6.2007 και έκτοτε εκκρεμεί.

Η Αρχή διαφωνεί με διάφορες πρόνοιες του νομοσχεδίου οι οποίες, όπως υποστηρίζει, δεν της παρέχουν την απαιτούμενη ευελιξία για τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, την ταχύτητα στη λήψη και υλοποίηση των αποφάσεων και την προσφορά βέλτιστης εμπειρίας στον πελάτη.

6.8 ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2011 παρουσιάζουν έσοδα ύψους €4.126.976 και έξοδα ύψους €3.786.782, σε σύγκριση με €4.325.515 και €4.110.642 το 2010, αντίστοιχα. Το πλεόνασμα του έτους πριν τη φορολογία ανήλθε σε €340.194, σε σύγκριση με €214.873 το 2010. Το συσσωρευμένο πλεόνασμα στις 31.12.2011 ήταν €10.655.185 (€10.509.356 στις 31.12.2010).

Με βάση τον Νόμο 112(I)/2004 και το περί Διοικητικών Τελών (Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών) Διάταγμα του 2004 (Κ.Δ.Π. 849/2004) τα τέλη χορήγησης αδειών καλύπτουν μόνο τις διοικητικές δαπάνες του Γραφείου και ο Επίτροπος μπορεί, κατά την κρίση του, να αποφασίζει την επιστροφή στους αδειούχους οργανισμούς, μέρους ή του συνόλου της διαφοράς που προκύπτει μεταξύ των τελών και των δαπανών. Κατά το 2011 επιστράφηκε ποσό ύψους €545.125. Η άποψη της Υπηρεσίας μας είναι ότι θα πρέπει να επιστραφούν τα πλεονάσματα στους αδειούχους οργανισμούς, όπως ορίζει ο Νόμος.

Το συσσωρευμένο πλεόνασμα στις 31.12.2011 αποτελείται από ποσό ύψους €5.435.890 που αφορά στο αποθεματικό για την απόκτηση κτιρίου (€4.472.497 το 2010) και ποσό ύψους €5.219.295 ως Γενικό Αποθεματικό (€6.036.859 το 2010). Σύμφωνα με τον Επίτροπο στόχος του Γραφείου είναι η πλήρης επιστροφή των πλεονασμάτων πλην ενός ποσού €2 εκ. το οποίο κρατείται για να καλύπτει τις συμβατικές υποχρεώσεις για διάστημα 6 μηνών σε περίπτωση που δεν γίνουν έγκαιρα οι καταβολές των ετήσιων διοικητικών τελών.

Προϋπολογισμός. Σύμφωνα με τον περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Νόμο, ο Προϋπολογισμός για κάθε οικονομικό έτος υποβάλλεται από τον Επίτροπο στο Υπουργικό Συμβούλιο μέχρι την 1^η Ιουλίου του προηγούμενου έτους. Αφού εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο κατατίθεται ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων μέχρι την 30^η Σεπτεμβρίου. Ο Προϋπολογισμός για το 2011 υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο με μεγάλη καθυστέρηση στις 31.1.2011 και κατατέθηκε ενώπιον της Βουλής στις 2.2.2011 από την οποία εγκρίθηκε στις 31.3.2011.

Ο Προϋπολογισμός υποβλήθηκε αρχικά στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων στις 15.6.2010 αλλά στη συνέχεια υπήρξε μεγάλη καθυστέρηση στη διαδικασία έγκρισης του λόγω διαφωνιών μεταξύ του Υπουργείου Οικονομικών, στο οποίο στάλθηκε για απόψεις στις 14.7.2010, και του ΓΕΡΗΕΤ σχετικά με διάφορα κονδύλια. Ετοιμάστηκε αναθεωρημένος Προϋπολογισμός ο οποίος στάλθηκε εκ νέου για έγκριση στις 13.9.2010 οπότε και πάλι υπήρξαν διαφωνίες και τελικά κατατέθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο στις

28.1.2011 χωρίς να υιοθετηθούν πλήρως οι απόψεις του Υπουργείου Οικονομικών (σχετικά με το ύψος του επιδόματος παραστάσεως του Επιτρόπου και την πρόνοια για το αποθεματικό ανέγερσης ιδιόκτητου κτιρίου). Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τον Προϋπολογισμό αφού ενσωμάτωσε τις τροποποιήσεις που ζήτησε το Υπουργείο Οικονομικών δηλαδή μείωση του επιδόματος παραστάσεως και διαγραφή της πρόνοιας για την ανέγερση κτιρίου. Το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων στη συνέχεια κατέθεσε τον Προϋπολογισμό στην Βουλή των Αντιπροσώπων αφού επανέφερε το επίδομα παραστάσεως στο ποσό που αρχικά περιλήφθηκε στον Προϋπολογισμό, λαμβάνοντας υπόψη σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα. Η Βουλή ενέκρινε τον Προϋπολογισμό όπως κατατέθηκε από το Υπουργείο έχοντας υπόψη την διαφοροποίηση από την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Προσωπικό.

(α) Το Γραφείο εργοδοτούσε 37 μηνιαίους και 4 ωρομίσθιους υπαλλήλους το 2011 (33 και 4 αντίστοιχα το 2010). Οι μισθοί και εργοδοτικές εισφορές ανήλθαν σε €2.165.594 για το μηνιαίο προσωπικό (€2.043.831 το 2010) και €79.761 για τους ωρομίσθιους (€74.191 το 2010). Με βάση τα στοιχεία αυτά ο μέσος όρος δαπανών κατά άτομο ανέρχεται σε €58.530 για τους μηνιαίους υπαλλήλους (€61.934 το 2010) και €19.940 για τους ωρομίσθιους (€18.548 το 2010). Η μείωση του μέσου όρου δαπανών των μηνιαίων υπαλλήλων οφείλεται στο γεγονός ότι προσλήφθηκαν στο δεύτερο εξάμηνο του 2011 τέσσερεις λειτουργοί.

(β) **Συνταξιοδοτικά και άλλα οφέληματα του προσωπικού.** Τα οφέληματα αφυπηρέτησης του προσωπικού, σύμφωνα με το άρθρο 16(1)(β) του περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Νόμου του 2004, διέπονται από τον περί Συντάξεων Νόμο αρ. 97(I)/1997. Σύμφωνα με την ενδιάμεση αναλογιστική μελέτη με ημερομηνία αναφοράς την 31^η Δεκεμβρίου 2011, η αναλογιστική υποχρέωση ανέρχεται σε €3.639.224. Κατά το 2011 έγινε μεταφορά ποσού €566.518 στον ειδικό λογαριασμό καταθέσεων που τηρείται για τις συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις του Γραφείου, το υπόλοιπο του οποίου, στις 31.12.2011, ήταν €3.904.582.

6.9 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Μέρος Α

Οι οικονομικές καταστάσεις του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς (ΔΣΜ) για το 2011 έχουν ελεγχθεί σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ελεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007, μετά από σχετική γνωμάτευση των Νομικών Συμβούλων του ΔΣΜ και μετά από γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ημερ. 17.9.2007, σύμφωνα με την οποία ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς (ΔΣΜ) είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με ανάμικτα καθήκοντα και εξουσίες, δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου.

Ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς (ΔΣΜ) συστάθηκε τον Σεπτέμβριο του 2004 δυνάμει του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου 122(I)/2003, ο οποίος θεσπίστηκε για εναρμόνιση με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 96/92/EK που αφορά στους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Σύμφωνα με το άρθρο 67 του Νόμου, τα έσοδα του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς προέρχονται από τις διατιμήσεις και χρεώσεις που εγκρίνονται από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) και παραχωρούνται στον ιδιοκτήτη συστήματος μεταφοράς για κάλυψη των δαπανών του.

Οικονομική κατάσταση. Κατά το 2011 τα έσοδα του ΔΣΜ ανήλθαν σε €3,71εκ. και τα έξοδα σε €3,64εκ. ενώ το 2010 τα αντίστοιχα ποσά ανήλθαν σε €3,79εκ. Σημειώνεται ότι, το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών του ΔΣΜ που αφορά κυρίως στο κόστος προσωπικού και κόστος χρήσης του Κέντρου Ελέγχου Ενέργειας, καλύπτονται από την ΑΗΚ η οποία λογιστικά χρεώνει τον ΔΣΜ. Ο ΔΣΜ παρουσιάζει αντίστοιχο ποσό ως έσοδα από την ΑΗΚ, που στο παρόν στάδιο είναι ο μόνος χρήστης του συστήματος μεταφοράς.

Προϋπολογισμός.

Έγκριση. Σύμφωνα με το άρθρο 60 των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 έως 2008, η Αρχή Ηλεκτρισμού, μετά από διαβουλεύσεις με τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) και

τον Διευθυντή ΔΣΜ, συμφωνεί, για κάθε έτος, τον Προϋπολογισμό για το ΔΣΜ και τον υποβάλλει για έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Για το έτος 2011, ο Προϋπολογισμός του ΔΣΜ στάλθηκε στην ΑΗΚ αρχικά στις 10.6.2010 για να υποβληθεί στο Υπουργείο Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΥΕΒ&Τ) μαζί με τον Προϋπολογισμό της ΑΗΚ. Μετά από διαβουλεύσεις με το ΥΕΒ&Τ ο αναθεωρημένος Προϋπολογισμός του ΔΣΜ στάλθηκε στην ΑΗΚ στις 26.10.2010. Στη συνέχεια υποβλήθηκε στο Υπουργείο αναθεωρημένος Προϋπολογισμός από μέρους της ΑΗΚ στις 24.11.2010. Ο Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 20.1.2011. Ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 24.3.2011 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.3.2011 ως μέρος του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου του 2011, Νόμου του 2011 (Ν.34(ΙΙ)/2011).

Κατά την περίοδο 1.3.2011 μέχρι 30.3.2011 έγινε εκταμίευση συνολικού ποσού €112.690 χωρίς να υπάρχει εγκεκριμένος Προϋπολογισμός.

Σε απάντησή του ο Διευθυντής του ΔΣΜ ανέφερε ότι το μεγαλύτερο μέρος των πληρωμών των €112.690 αφορούν οφειλές που δεν μπορούσαν να μη καταβληθούν.

Οι δύο Προϋπολογισμοί δημοσιεύονται σε ένα Νόμο που αναφέρεται ως «Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Νόμος». Το συνολικό ποσό και των δύο Προϋπολογισμών όπως αναφέρεται στο Νόμο εγκρίνεται να χρησιμοποιηθεί από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου για τη χρήση του έτους που αφορά, για κάλυψη των δαπανών της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου για την περίοδο αυτή. Παρόλο που τα κεφάλαια και τα άρθρα που αφορούν στον ΔΣΜ παρουσιάζονται ξεχωριστά ως Προϋπολογισμός του, εντούτοις η νομική κάλυψη για χρήση των ποσών που εγκρίνονται φαίνεται να δίδεται μόνο στην Αρχή Ηλεκτρισμού.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι στα πλαίσια ετοιμασίας του νέου νομοσχεδίου «περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού» εισηγήθηκε στο αρμόδιο Υπουργείο και στη ΡΑΕΚ όπως οι Προϋπολογισμοί του ΔΣΜ και της ΑΗΚ υποβάλλονται ξεχωριστά.

Μη τιμολογημένα ποσά. Σε πέντε περιπτώσεις υπογράφηκαν συμβάσεις με 5 παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας που προνοούσαν την καταβολή του «Μεριδίου Παραγωγού» προς τον ΔΣΜ έναντι της κεφαλαιουχικής δαπάνης σε 4 δόσεις καθώς επίσης και την υποβολή τραπεζικής εγγυητικής επιστολής σύνδεσης και διαθεσιμότητας έναντι του κόστους των έργων του Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς και έναντι της διαθεσιμότητας του Έργου.

Παρατηρήθηκε ότι ο ΔΣΜ δεν προχώρησε στη τιμολόγηση των πιο πάνω ποσών όπως προνοούσαν οι συμβάσεις και κατ' επέκταση δεν μπορούν να επιβληθούν ούτε τόκοι στα ποσά αυτά.

Το συνολικό ποσό που δεν τιμολογήθηκε στις 31.12.2011 για καταβολή τελών κεφαλαιουχικής δαπάνης σύνδεσης στο Σύστημα Μεταφοράς, ανήρχετο συνολικά σε €3,58 εκ. πλέον ΦΠΑ και αφορούσε 5 εταιρείες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Σημειώνεται ότι, και για τις 4 εταιρείες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, εκκρεμούσε μέχρι τις 31.12.2011 και η σχετική κατάθεση τραπεζικής εγγυητικής. Επισημαίνεται ωστόσο ότι στις περιπτώσεις αυτές, με βάση στοιχεία που εξασφάλισε η Υπηρεσία μας, ο ΔΣΜ μέχρι και την ημερομηνία ελέγχου δεν είχε δώσει εντολή εκτέλεσης του έργου από την ΑΗΚ. Παρόλο που το πιο πάνω ποσό οφείλεται ουσιαστικά προς την ΑΗΚ εντούτοις, ο ΔΣΜ ο οποίος είναι υπεύθυνος για την είσπραξη του, θα έπρεπε να είχε λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για εφαρμογή των όρων της σύμβασης.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι ο ΔΣΜ έχει παραχωρήσει χρονικές παρατάσεις στις πιο πάνω πέντε περιπτώσεις για την καταβολή των οφειλόμενων ποσών και επίσης στους τέσσερεις ενέκρινε ανάλογη χρονική παράταση για την υποβολή της εγγυητικής επιστολής, στα πλαίσια προώθησης των έργων ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας. Πρόσθεσε ακόμη ότι όσον αφορά δύο συμβάσεις, δεν προχώρησε στον τερματισμό τους αφού σύμφωνα με τα αρμόδια Υπουργεία τα συγκεκριμένα έργα επιλέγηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση στα πλαίσια του χρηματοδοτικού Προγράμματος ΝΕΡ 300.

Μέρος Β

Πρωτόκολλο Συστήματος Μεταφοράς. Σύμφωνα με τους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003 έως 2008 ετοιμάστηκε, εγκρίθηκε από την ΡΑΕΚ και υπογράφηκε τον Ιούλιο 2006

μεταξύ του ΔΣΜ και του Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς (ΙΣΜ), δηλαδή της ΑΗΚ, Πρωτόκολλο, προκειμένου ο ΔΣΜ να καταστεί ικανός να ασκήσει τις αρμοδιότητες του. Στην προηγούμενη μας Έκθεση αναφέραμε ότι, στο άρθρο 68 (γ) του βασικού Νόμου γίνεται ρητή αναφορά ότι το Πρωτόκολλο Συστήματος Μεταφοράς πρέπει να περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και πρόνοιες σχετικά με την κατασκευή, σύνδεση και χρήση του συστήματος μεταφοράς από τρίτους. Ωστόσο, στο Πρωτόκολλο που έχει υπογραφεί δεν υπάρχουν τέτοιες πρόνοιες.

Στην απαντητική επιστολή του ΔΣΜ ημερ. 6.6.2012 αναφέρεται ότι οι εν λόγω πρόνοιες δεν ήταν δυνατό να συμπεριληφθούν διότι το 2006 που ετοιμάστηκε και υπογράφηκε το Πρωτόκολλο δεν υπήρχαν οι χρεώσεις Χρήσης Δικτύου και επίσης, ότι μια από τις άμεσες προτεραιότητες του ΔΣΜ ήταν και η αναθεώρηση αρκετών διατάξεων του Πρωτοκόλλου σε συνεργασία και συνεννόηση με την ΑΗΚ έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν τα νέα δεδομένα και καταστάσεις. Μέχρι σήμερα, δεν φαίνεται να έχουν γίνει ενέργειες προς την πιο πάνω κατεύθυνση.

Φορολογική μεταχείριση των δραστηριοτήτων του ΔΣΜ. Σύμφωνα με επιστολή της Υπηρεσίας ΦΠΑ ημερ. 16.4.2009, οι χρεώσεις που γίνονται τόσο από την ΑΗΚ προς τον ΔΣΜ και αφορούν στην κάλυψη δαπανών που έχει διενεργήσει η ΑΗΚ για τον ΔΣΜ, αλλά και αντιθέτως οι χρεώσεις από τον ΔΣΜ προς την ΑΗΚ για παραχώρηση πόρων για κάλυψη των αναγκών του, αποτελούν παροχές υπηρεσιών και υπόκεινται σε ΦΠΑ. Επιπρόσθετα, οι χρεώσεις για την παροχή υπηρεσιών που αφορούν στη σύνδεση με το Σύστημα Μεταφοράς αποτελούν υπηρεσίες που υπόκεινται σε ΦΠΑ. Σύμφωνα με την ίδια επιστολή, πρέπει τόσο η ΑΗΚ όσο και ο ΔΣΜ να επιβάλλει και να καταβάλλει ΦΠΑ επί της αξίας των εν λόγω χρεώσεων, αφού αποτελούν δύο ξεχωριστά νομικά πρόσωπα για σκοπούς ΦΠΑ.

Το θέμα αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας και εξακολουθεί να υφίσταται αφού δεν εκδίδονται τιμολόγια ούτε και χρεώνεται ΦΠΑ για τις συναλλαγές μεταξύ του ΔΣΜ και της ΑΗΚ. Όπως έχει αναφερθεί και από τον ΔΣΜ στο παρελθόν, παρέμβαση της ΡΑΕΚ για επίλυση της διαφοράς δεν κατέληξε θετικά.

Όπως ανέφερε ο Διευθυντής ΔΣΜ, το θέμα αναμένεται να επιλυθεί με την τροποποίηση του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου (Ν122(Ι)/2003).

Διαφωνία με την ΑΗΚ ως προς τη νομική υπόσταση του ΔΣΜ. Στις πιο πάνω παραγράφους αναδεικνύεται η διαφωνία μεταξύ ΔΣΜ και ΑΗΚ ως προς τις νομικές σχέσεις μεταξύ των δύο, δηλαδή κατά πόσο ο ΔΣΜ είναι ξεχωριστή από την ΑΗΚ νομική οντότητα και ανάλογα με τη νομική συμβουλή εκάστου, διαμορφώνεται και η συμπεριφορά του. Όπως είχαμε επισημάνει και στο παρελθόν το θέμα αυτό θα μπορούσε να εκλείψει αν ο Νόμος ρητά και σαφώς καθόριζε τη νομική υπόσταση του ΔΣΜ ώστε να μη χωρούν διαφορετικές νομικές ερμηνείες.

Σημειώνεται ότι στην απόφαση αρ. 71.245 του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 2.12.2010, αναφέρεται ότι αποφασίστηκε η παραμονή του ΔΣΜ στο καθεστώς που προβλέπεται στους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003 έως 2008, δηλαδή του νομικού και διοικητικού διαχωρισμού του από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου.

Ο Διευθυντής ΔΣΜ ανέφερε ότι το νομικό καθεστώς του ΔΣΜ αναμένεται να διευκρινιστεί στα πλαίσια της τροποποίησης του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου (Ν122(Ι)/2003).

6.10 ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ

Μέρος Α

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 38 του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, οικοδομές, ομάδες οικοδομών και περιοχές που παρουσιάζουν ειδικό αρχιτεκτονικό, κοινωνικό, ιστορικό ή άλλο ενδιαφέρον, κηρύσσονται διατηρητέες (είτε κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων είτε με πρωτοβουλία του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως), με σχετικό Διάταγμα του Υπουργού Εσωτερικών που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Για την ενθάρρυνση των ιδιοκτητών να προβαίνουν στη συντήρηση και αξιοποίηση των διατηρητέων οικοδομών τους, θεσπίστηκε ο περί Διατηρητέων Οικοδομών Νόμος 240(Ι)/2002 με βάση το άρθρο 22 του οποίου ιδρύεται Ειδικό Ταμείο Διατήρησης με σκοπό την επιχορήγηση της δαπάνης συντήρησης διατηρητέων οικοδομών και της παροχής άλλων κινήτρων.

Δεν έγινε έλεγχος των λογαριασμών του Ταμείου για το έτος 2011. Το πιο κάτω θέμα περιλαμβάνεται στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας κατά τα προηγούμενα έτη και εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Μηχανογράφηση. Η παραλαβή αιτήσεων, καταχώρισή τους σε μητρώο και γενικά όλες οι διαδικασίες που αφορούν στη διεκπεραίωση των αιτήσεων για τις διατηρητέες οικοδομές εξακολουθούν να μην είναι μηχανογραφημένες, κάτι το οποίο θα βοηθούσε σημαντικά στην παρακολούθηση και εποπτεία των εργασιών. Η Υπηρεσία μας εισιγήθηκε τη μηχανογράφηση των εργασιών του Ταμείου το συντομότερο δυνατόν.

Όπως μας ενημέρωσε η Πρόεδρος του Ταμείου, εντός του 2012, είχε προκηρυχτεί διαγωνισμός για την υλοποίηση της Γενικής Μηχανογράφησης του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, μέρος της οποίας αποτελεί και το Ειδικό Ταμείο Διατήρησης. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, επειδή η μηχανογράφηση του Ταμείου δεν θα είναι άμεσα εφικτή, το Τμήμα έχει υιοθετήσει ένα απλό λογισμικό σύστημα στο οποίο περνά όλα τα οικονομικά στοιχεία που αφορούν τις διατηρητέες οικοδομές, με στόχο να παρακολουθεί και να εποπτεύει την παροχή των χρηματοδοτικών κινήτρων σύμφωνα με την πρόοδο των οικοδομικών εργασιών μέχρι την ολοκλήρωση και εξειδικευμένου προγράμματος στα πλαίσια της Γενικής Μηχανογράφησης του Τμήματος.

6.11 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Απόφαση Ανωτάτου Δικαστηρίου. Με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ημερομηνίας 12.8.2011, ύστερα από προσφυγή εταιρείας εναντίον της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (Επιτροπή) αναφορικά με την επιβολή διοικητικού προστίμου ύψους €80.000, κρίθηκε ότι ο διορισμός των μελών της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ήταν αντίθετος με τις πρόνοιες του Νόμου όσον αφορά στην κατοχή των σχετικών προσόντων και συνεπώς η προσβαλλόμενη απόφαση ήταν επίσης παράνομη και κατ' επέκταση άκυρη.

Η απόφαση κατά συνέπεια επηρέασε υποθέσεις της Επιτροπής, οι οποίες είτε βρίσκονταν ενώπιον Δικαστηρίου, είτε τελούσαν υπό διερεύνηση από την Επιτροπή. Διοικητικές ποινές ύψους €9.787.291 που επέβαλε η Επιτροπή σε εταιρείες για τις οποίες οι επηρεαζόμενοι είχαν καταχωρίσει προσφυγή, έχουν ανακληθεί λόγω του ότι υπήρχε πιθανότητα με επίκληση της απόφασης αυτής να ακυρώνονταν από το δικαστήριο. Από τις συνολικά 73 αποφάσεις που έχουν ανακληθεί, 23 αφορούν στην περίοδο μέχρι το 2009 με συνολικά πρόστιμα ύψους €958.938,38 αφορούν σε αποφάσεις που λήφθηκαν το 2010 με συνολικά πρόστιμα ύψους €8.474.354 και οι υπόλοιπες αφορούν στο έτος 2011.

Σημειώνεται ότι στις αποφάσεις που ανακλήθηκαν, συμπεριλαμβάνονται περιπτώσεις οι οποίες αφορούν σε υποθέσεις για τις οποίες εισπράχθηκαν διοικητικά πρόστιμα και στη συνέχεια οι εποπτευόμενοι καταχώρισαν προσφυγές οι οποίες εκκρεμούν. Στην περίπτωση αυτή, σύμφωνα και με νομική γνώμάτευση, θα πρέπει τα ποσά τα οποία εισπράχθηκαν να επιστραφούν στους εποπτευόμενους. Σύμφωνα με κατάσταση που δόθηκε στην Υπηρεσία μας από το Λογιστήριο της Επιτροπής, το οφειλόμενο ποσό για πρόστιμα τα οποία εισπράχθηκαν μέχρι 31.12.2010 και πρέπει τώρα να επιστραφούν, ανερχόταν σε €192.933 (χωρίς τον υπολογισμό τυχόν τόκων και δικηγορικών εξόδων που πιθανό να διεκδικηθούν) για το οποίο περιλήφθηκε και σχετική πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις.

Σημειώνεται επίσης, ότι έχει αποφασιστεί επανεξέταση όλων των υποθέσεων από το νέο Συμβούλιο της Επιτροπής. Επειδή ο όγκος της εργασίας που απαιτείται για την Επιτροπή είναι τεράστιος, αποφασίστηκε να τεθούν προτεραιότητες, σύμφωνα με τη σοβαρότητα των παραβάσεων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Η Επιτροπή υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις του έτους 2011 καθυστερημένα, στις 18.10.2012 και ως εκ τούτου δεν έχει ακόμα διεξαχθεί ο έλεγχος.

Σύμφωνα με το άρθρο 47 του περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (Σύσταση και Αρμοδιότητες) Νόμου Ν.64(Ι)/2001 και το άρθρο 46 του περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου Νόμου Ν.5(Ι)/2012, η Επιτροπή μέσα σε τρεις μήνες από τη λήξη του οικονομικού έτους, οφείλει να καταρτίζει έκθεση και οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες ελέγχονται από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

Η Πρόεδρος της Επιτροπής μάς πληροφόρησε ότι μετά τη σχετική ενίσχυση με προσωπικό του Τμήματος που ετοιμάζει τις οικονομικές καταστάσεις, αναμένεται ότι αυτές θα ετοιμάζονται πλέον έγκαιρα.

Τα πιο κάτω θέματα έχουν προκύψει από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2010, οι οποίες υποβλήθηκαν καθυστερημένα στις 8.2.2012, οι δε τελικές αναθεωρημένες καταστάσεις υποβλήθηκαν στις 8.8.2012.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2010 παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους €923.301, σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους €1.230.745 κατά το προηγούμενο έτος. Η διαφορά ύψους €2.154.046 (ποσοστό 175,02%) οφείλεται κυρίως στη αύξηση των εσόδων όπως φαίνεται πιο κάτω.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα της Επιτροπής, περιλαμβανομένης της κρατικής χορηγίας ύψους €2.690.000, ανήλθαν σε €4.213.889 σε σύγκριση με €1.976.878 κατά το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά €2.237.011 ή 113,16%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση της κρατικής χορηγίας κατά €1.690.000, και στην αύξηση των εσόδων από εισηγμένες εταιρείες και ΕΠΕΥ κατά €323.361 και €237.044 αντίστοιχα.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε €3.290.588, σε σύγκριση με €3.207.623 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε μικρή αύξηση κατά €82.965 ή 2,59%.

Προσωπικό. Η Επιτροπή στις 31.12.2010 εργοδοτούσε 42 άτομα (41 μόνιμους και 1 έκτακτο) όπως και το 2009. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ανήλθαν για το 2010 σε €2.031.147 σε σύγκριση με €1.894.246 το 2009, παρουσίασαν δηλαδή αύξηση κατά €136.901 ή ποσοστό 7,23% που οφείλεται στις ετήσιες προσαυξήσεις και σε αυξήσεις λόγω προαγωγών του προσωπικού.

Πρόστιμα.

(α) Επιβολή προστίμων. Μέσα στο 2010 η Επιτροπή επέβαλε διοικητικά πρόστιμα, με βάση το άρθρο 41 του περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (Σύσταση και Αρμοδιότητες) Νόμου Ν.64(Ι)/2001, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, συνολικού ποσού €9.380.354 (€894.800 το 2009) και εισέπραξε ποσό ύψους €290.000 (€433.250 το 2009).

(β) Οφειλόμενα πρόστιμα προς την Κυπριακή Δημοκρατία. Σύμφωνα με το πιο πάνω άρθρο, διοικητικό πρόστιμο που επιβάλλεται από την Επιτροπή κατά τις διατάξεις του Νόμου, λογίζεται έναντι εσόδων του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας και ως εκ τούτου πρέπει να καταβάλλεται στη Δημοκρατία. Η Επιτροπή το 2010 κατέβαλε ποσό ύψους €970.000 στη Δημοκρατία από πρόστιμα που εισέπραξε ενώ το 2009 δεν κατέβαλε οποιοδήποτε ποσό. Οι συνολικές οφειλές προς τη Δημοκρατία, από πρόστιμα που επιβλήθηκαν και είτε δεν εισπράχθηκαν είτε εισπράχθηκαν και δεν καταβλήθηκαν στη Δημοκρατία, ανέρχονταν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2010 σε €1.359.126 (€1.443.127 το 2009). Επισημάναμε ότι, οι εισπράξεις από πρόστιμα θα πρέπει να εμβάζονται έγκαιρα στη Δημοκρατία.

Η Πρόεδρος της Επιτροπής μάς ανέφερε ότι η καθυστέρηση στην καταβολή προστίμων στην Κυπριακή Δημοκρατία οφείλεται στη χρονοβόρα διαδικασία εισπράξης των προστίμων μέσω του δικαστηρίου, αφού στις πλείστες περιπτώσεις κατατίθενται προσφυγές εναντίον των αποφάσεων της Επιτροπής, η οποία παράλληλα διεκδικεί την εισπράξη των ποσών μέσω αγωγής. Ενδεικτικά, σημείωσε η Πρόεδρος, από το συνολικό ποσό ύψους €1.376.126 που ήταν οφειλόμενο στη Δημοκρατία στις 31 Δεκεμβρίου 2011, ποσό ύψους €1.085.804 ήταν ανείσπρακτο και γίνονται όλες οι απαραίτητες ενέργειες για την εισπράξή του. Αναμένεται, πρόσθεσε η Πρόεδρος, ότι πριν το τέλος του 2012 θα καταβληθεί το μεγαλύτερο δυνατόν ποσό στη Δημοκρατία.

(γ) Χρεώστες από πρόστιμα. Παρατηρήθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις στην είσπραξη των προστίμων που επιβάλλονται από την Επιτροπή. Οι χρεώστες από πρόστιμα, μετά τη διαγραφή που προέκυψε από την ανάκληση των υποθέσεων, ανέρχονταν σε €1.149.903 (€486.904 το 2009), παρουσίασαν δηλαδή αύξηση ύψους €662.999 ή 136,17% σε σχέση με το 2009 που οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση των προστίμων που έχουν επιβληθεί και δεν έχουν εισπραχθεί. Επισημάνθηκε ότι επιβάλλεται όπως η Επιτροπή καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για έγκαιρη είσπραξη των προστίμων.

Όπως μας ανέφερε η Πρόεδρος, η Επιτροπή προβαίνει σε όλα τα απαραίτητα μέτρα για είσπραξη των προστίμων.

Αρχείο και διαδικασίες αρχειοθέτησης. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, εξακολουθεί να μην υπάρχει οργανωμένο αρχείο και καταγεγραμμένες διαδικασίες για την παραλαβή, αρχειοθέτηση και παρακολούθηση της αλληλογραφίας. Λόγω των πιο πάνω, πέραν του κινδύνου που υπάρχει εισερχομένη ή και εξερχόμενη αλληλογραφία που αφορά σε περισσότερα από ένα τμήματα να μην κοινοποιηθεί σε όλα τα ενδιαφερόμενα τμήματα, υπήρξε δυσκολία στην ανεύρεση των εγγράφων τα οποία ζητούνταν από την Υπηρεσία μου κατά τη διάρκεια του ελέγχου.

Όσον αφορά στις διαδικασίες, αρμόδιος λειτουργός μάς πληροφόρησε ότι η Επιτροπή θα προμηθευτεί εγχειρίδιο που θα ετοιμαστεί από την Κυβέρνηση.

Στα πλαίσια της προσπάθειας για επίλυση του όλου προβλήματος, η Επιτροπή είχε αναθέσει σε εξωτερικούς συμβούλους τη μελέτη των εσωτερικών συστημάτων και διαδικασιών της, με στόχο την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την αναδιοργάνωση των οργανικών θεμάτων και διαδικασιών, μέσω του σχεδιασμού κατάλληλων λύσεων πληροφορικής. Για εφαρμογή των εισηγήσεων των συμβούλων, σε συνεδρία του Συμβουλίου της Επιτροπής ημερ. 15 Οκτωβρίου 2007, εγκρίθηκαν οι προδιαγραφές για την παροχή υπηρεσιών για εγκατάσταση συστήματος διαχείρισης εγγράφων και εξυπηρετητή φαξ. Στη συνεδρία ημερ. 3 Μαρτίου 2008 εγκρίθηκε προσφορά εταιρείας για εγκατάσταση του συστήματος και η όλη εργασία έχει ολοκληρωθεί με την εκπαίδευση του προσωπικού και αναμενόταν να τεθεί σε λειτουργία από τις 18 Ιανουαρίου 2010. Όπως πληροφορηθήκαμε από αρμόδιο λειτουργό, το όλο σύστημα δεν τέθηκε σε λειτουργία λόγω της ανάγκης που προέκυψε για τροποποίηση της νομοθεσίας σχετικά με την εξουσία και αρμοδιότητα της Επιτροπής να αποδέχεται έγγραφα ή και πληροφορίες σε ηλεκτρονική μορφή. Πληροφορηθήκαμε επίσης ότι ετοιμάστηκε προσχέδιο νομοσχεδίου, το οποίο στάλθηκε στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνική επεξεργασία.

Ζητήθηκε όπως ενημερωθεί η Υπηρεσία μας για την εξέλιξη του θέματος.

Η Πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς μας ενημέρωσε ότι η Επιτροπή έχει προμηθευτεί το εγχειρίδιο διαδικασιών, το οποίο έχει ετοιμάσει η Κυβέρνηση και θα ληφθεί υπόψη κατά την οργάνωση του αρχείου της Επιτροπής. Επίσης η Πρόεδρος μας ενημέρωσε ότι έχει ψηφιστεί η τροποποίηση του περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Νόμου έτσι ώστε να είναι δυνατή η αποδοχή εγγράφων ή και πληροφοριών σε ηλεκτρονική μορφή και θα μπορεί να ενσωματωθεί στη λειτουργία του αρχείου.

Εκθέσεις Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), αναφορικά με την εποπτεία του χρηματοοικονομικού τομέα στη Κύπρο. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η πιο πάνω μελέτη του ΔΝΤ εκπονήθηκε με βάση τους στόχους και τις αρχές της Εποπτείας Κινητών Αξιών του Διεθνούς Οργανισμού Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (International Organization of Securities Commissions (IOSCO)) το 2006 και αναθεωρήθηκε τον Μάιο του 2009 και αφορούσε στην εποπτεία του χρηματοοικονομικού τομέα στην Κύπρο από διάφορες εποπτικές αρχές: Κεντρική Τράπεζα – τραπεζικό σύστημα, Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς – κεφαλαιαγορά, Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών – ασφαλιστικός τομέας.

Παρόλο που η Έκθεση αναφέρει ότι η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς της Κύπρου σε γενικές γραμμές φαίνεται να εκτελεί την αποστολή της αποτελεσματικά, εντούτοις επισημαίνει ότι η Επιτροπή θα έπρεπε ήδη, σύμφωνα με την Αρχή 26 του IOSCO, που αναφέρει ότι τα χρηματιστήρια πρέπει να ελέγχονται συστηματικά για να διαπιστώνεται η επάρκεια των συστημάτων τους καθώς και οι δυνατότητες για επίτευξη του έργου τους, να είχε διενεργήσει έλεγχο στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ). Εκφράσαμε την

άποψη ότι επιβάλλεται η διενέργεια ελέγχου από την Επιτροπή της επιχειρησιακής ικανότητας του ΧΑΚ ενόψει και των σχεδίων για επέκταση των δραστηριοτήτων του.

Όπως πληροφορηθήκαμε από τον πρώην Πρόεδρο της Επιτροπής, διενεργούνται offsite checks στο ΧΑΚ (δηλαδή έλεγχοι με βάση στοιχεία και εκθέσεις που στέλνονται από το ΧΑΚ), εξετάζοντας με αυτό τον τρόπο τα συστήματα, τους μηχανισμούς και τις διαδικασίες του, έτσι ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο υπάρχει συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον Νόμο 144(Ι)/2007 (Νόμος ο οποίος ρυθμίζει, μεταξύ άλλων, την αδειοδότηση και την εποπτεία των ρυθμιζόμενων αγορών - χρηματιστηρίων και ο οποίος τέθηκε σε ισχύ τον Νοέμβριο 2007). Επίσης, πληροφορηθήκαμε ότι ο έλεγχος του ΧΑΚ προγραμματιζόταν να γίνει μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2012, αφού μερικώς εξέλειπε το πρόβλημα της υποστελέχωσης της Επιτροπής, μετά την πρόσληψη πρόσθετου προσωπικού.

Ωστόσο, μέχρι τον Απρίλιο 2012, που διεξαγόταν ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων της Επιτροπής από την Υπηρεσία μας, δεν είχε διεξαχθεί οποιοσδήποτε έλεγχος του ΧΑΚ από την Επιτροπή.

Η Πρόεδρος της Επιτροπής μας ανέφερε ότι ο έλεγχος ο οποίος ήταν προγραμματισμένος για το 2012 έχει μετατεθεί για το 2013 λόγω των αυξημένων υποχρεώσεων που έχουν ανατεθεί στην Επιτροπή για τα θέματα της Κυπριακής Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης το δεύτερο εξάμηνο του 2012.

Το ΔΝΤ, όσον αφορά στην εποπτεία των Επιχειρήσεων Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΕΠΕΥ) στην έκθεσή του επιστά την προσοχή της Επιτροπής, ιδιαίτερα κατά τον έλεγχο των ΕΠΕΥ που ανήκουν σε ξένους ιδιοκτήτες και παρέχουν υπηρεσίες κυρίως σε ξένους πελάτες. Τα σημεία που τίγονται στην έκθεση αφορούν στην υποχρέωση των ΕΠΕΥ να διατηρούν ξεχωριστούς λογαριασμούς για τους πελάτες τους και στην εφαρμογή των προνοιών της αρχής «γνώριζε τον πελάτη σου» στα πλαίσια των προνοιών για ξέπλυμα βρώμικου χρήματος.

Ο πρώην Πρόεδρος της Επιτροπής όσον αφορά στην εποπτεία των ΕΠΕΥ μας πληροφόρησε, ότι λόγω της σημαντικής έλλειψης προσωπικού που παρατηρείτο, δεν κατέστη δυνατό να πραγματοποιηθούν τόσο επιτόπιοι έλεγχοι και σε τέτοια έκταση στις ΕΠΕΥ, όσο θα επιθυμούσε η Επιτροπή και ότι μετά από την πρόσληψη προσωπικού, αναμενόταν ότι τόσο ο αριθμός όσο και η έκταση των ελέγχων στις ΕΠΕΥ θα αυξάνονταν.

Κατά το 2012, σύμφωνα με στοιχεία της Επιτροπής, διεξήχθησαν 12 επιτόπιοι έλεγχοι, ενώ έχουν ήδη προγραμματιστεί και άλλοι.

Αναφορικά με το θέμα της μη εξασφάλισης επαρκών πόρων της Επιτροπής για εκτέλεση των νομικών της υποχρεώσεων (τόσο χρηματικών όσο και σε ανθρώπινο δυναμικό), που επίσης αναφέρεται στις παρατηρήσεις της πιο πάνω έκθεσης, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο της πρόσθετης χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων της Επιτροπής από τους εποπτευόμενους, συμπεριλαμβανομένων και των ΕΠΕΥ.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το θέμα έχει εξεταστεί και διαφάνηκε ότι, το ενδεχόμενο της πρόσθετης χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων της Επιτροπής από τους εποπτευόμενους, συμπεριλαμβανομένων και των ΕΠΕΥ είναι εφικτό. Όπως μας ανέφερε ο πρώην Πρόεδρος της Επιτροπής, μεσοπρόθεσμος στόχος της Επιτροπής είναι η διασφάλιση της οικονομικής ανεξαρτησίας της, προς τούτο δε, έχει επιδιωχθεί η ενίσχυση του ποσοστού κάλυψης των λειτουργικών δαπανών της από τους εποπτευόμενους αλλά ενδεχόμενη αύξηση των τελών χρειάζεται μεγάλη προσοχή έτσι ώστε η Κύπρος να διατηρήσει την ανταγωνιστικότητά της.

Πρόσθετα, το θέμα της εξέτασης της χρηματοδότησης των Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναφέρεται και στην Έκθεση Jacquesde Larosière, η οποία ετοιμάστηκε με βάση όρους εντολής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με σκοπό να συμβουλευθεί για τη ρύθμιση και εποπτεία των χρηματοοικονομικών αγορών.

Σχετικά με το θέμα των συστάσεων και εισηγήσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Έκθεσης της Ομάδας Jacquesde Larosière, για θέματα που αφορούν στην Επιτροπή, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ενέκρινε τη δημιουργία ειδικής ομάδας για εξέταση των θεμάτων που

αναφέρονται στις πιο πάνω εκθέσεις στην οποία συμμετέχουν λειτουργοί του Υπουργείου Οικονομικών και της Επιτροπής. Ζητήθηκε όπως πληροφορηθεί η Υπηρεσία μας κατά πόσο έχει σημειωθεί μέχρι σήμερα οποιαδήποτε εξέλιξη σχετικά με το θέμα αυτό.

Όπως μας ανέφερε η Πρόεδρος της Επιτροπής, η ειδική ομάδα που έχει συσταθεί, έχει ετοιμάσει τους όρους εντολής και αναμένει την έγκρισή τους από το Υπουργείο Οικονομικών.

Εκδόσεις Αξιογράφων Κεφαλαίου και πρακτικές που ενδεχομένως ακολούθησαν οι Τράπεζες για προώθησή τους. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του περί Επενδυτικών Υπηρεσιών και Δραστηριοτήτων και Ρυθμιζόμενων Αγορών Νόμου (Ν.144(Ι)/2007), Εποπτική Αρχή σε σχέση με Επιχειρήσεις Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΕΠΕΥ) ορίζεται η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, σε σχέση δε με Τράπεζες ορίζεται η Κεντρική Τράπεζα.

Επειδή όμως σύμφωνα με το άρθρο 5 του Νόμου Ν73(Ι)/2009, μεταξύ των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς είναι και η προστασία των επενδυτών, η Επιτροπή έχει προβεί, όπως αναφέρεται σε υπόμνημα της που υποβλήθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών και Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως στις 13.7.2012, στις ακόλουθες ενέργειες σχετικά με το πιο πάνω θέμα:

α) Ενέκρινε τα ενημερωτικά δελτία που είχαν δημοσιευτεί από τις Τράπεζες, τα οποία αφορούσαν στις εκδόσεις των Αξιογράφων Κεφαλαίου και στη δημόσια προσφορά τους, δυνάμει του περί Δημόσιας Προσφοράς και Ενημερωτικού Δελτίου Νόμου (Ν.114(Ι)/2005), αφού βεβαιώθηκε ότι αυτά περιλάμβαναν όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται από τον πιο πάνω Νόμο και τον Κανονισμό 809/2004. Σημειώνεται ότι σε αυτά γινόταν εκτενής αναφορά στους παράγοντες κινδύνου. Έχει επίσης εκδόσει από το 2008 βιβλιάριο με τίτλο «Οδηγός Επενδυτών για συναλλαγές σε χρηματοοικονομικά μέσα» όπου, μεταξύ άλλων, εξηγούνται οι υποχρεώσεις των αδειοδοτημένων οργανισμών και των υπαλλήλων τους σε σχέση με την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών.

β) Σχετικά με τις καταγγελίες επενδυτών, αναφορικά με τις πρακτικές που ενδεχομένως ακολούθησαν οι Τράπεζες για προώθηση Αξιογράφων Κεφαλαίου, η Επιτροπή σε επιστολή προς το Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας, ανέφερε ότι θεωρεί ότι η Κεντρική Τράπεζα, ως η κατ'εξοχή αρμόδια αρχή, θα εξετάσει τις καταγγελίες και με νέα επιστολή της ημερ. 10.7.2012, η Επιτροπή έστειλε στον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας όλες τις καταγγελίες των επενδυτών, που είχε στην κατοχή της. Σημειώνεται ότι, η Επιτροπή όπως ανέφερε επίσης στο πιο πάνω υπόμνημα, δεν έχει πάρει οποιαδήποτε καταγγελία αναφορικά με εποπτευόμενο της οργανισμό σε σχέση με την προώθηση των προϊόντων αυτών.

Ζητήθηκε όπως ενημερωθεί η Υπηρεσία μας σχετικά με την έκβαση της διερεύνησης των καταγγελιών από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, την οποία διερεύνηση επιβάλλεται όπως παρακολουθεί η Επιτροπή ως εκ της προαναφερθείσας αρμοδιότητάς της περί προστασίας του επενδυτή.

Ακύρωση διορισμού και επαναδιορισμός Αντιπρόεδρου. Όπως αναφέρεται σε επιστολή ημερ.18.7.2012 που στάλθηκε από το Γραφείο του Υπουργού Οικονομικών, το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρία του ημερ. 20.6.2012 αποφάσισε να ανακαλέσει τις Αποφάσεις του με αρ. 72.578 και 72.596 ημερ. 14.9.2011 και 27.9.2011 αντίστοιχα, όπως υποδεικνύεται στη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα με αρ. Φακ. Γ.Ε.50(Α)/2008/Ν.13 ημερ. 18.5.2012, με τις οποίες ανακλήθηκαν οι προηγούμενοι διορισμοί του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και των μελών της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Κατά την πιο πάνω συνεδρία, το Υπουργικό Συμβούλιο επαναδιόρισε αναδρομικά όλα τα μέλη του Συμβουλίου της Επιτροπής πλην του Αντιπροέδρου, για τη θέση του οποίου ανακλήθηκε η προηγούμενη απόφαση για ανάκληση του διορισμού της προηγούμενης Αντιπροέδρου.

Όπως αναφέρεται στην επιστολή ημερ. 25.9.2012 που στάλθηκε από το Γραφείο του Υπουργού Οικονομικών προς τον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής, (που όπως προκύπτει πιο πάνω, ο διορισμός του ακυρώθηκε), το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε κατά τη συνεδρία του ημερ. 3.9.2012 να τον διορίσει με αναδρομική ισχύ ως Αντιπρόεδρο της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 13 του περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου Νόμου (Ν.73(Ι)/2009) για την περίοδο 28.9.2011 μέχρι 22.7.2015.

Εισηγηθήκαμε όπως ζητηθεί νομική γνωμάτευση κατά πόσο οι πιο πάνω αλλαγές στη σύσταση του Συμβουλίου της Επιτροπής επηρεάζουν οποιεσδήποτε ληφθείσες αποφάσεις της.

Η Πρόεδρος της Επιτροπής μας ανέφερε ότι αμέσως μετά την ενημέρωση για την ακύρωση του διορισμού του Αντιπροέδρου και μέχρι τον επαναδιορισμό του, η Επιτροπή έλαβε όλα τα αναγκαία μέτρα για αναβολή της εξέτασης θεμάτων και λήψης σημαντικών αποφάσεων οι οποίες πιθανό να ακυρώνονταν λόγω της σύνθεσης του Συμβουλίου της Επιτροπής. Για τις αποφάσεις που έχουν ήδη ληφθεί, εξετάζεται κατά πόσο δημιουργήθηκε πρόβλημα από την ακύρωση και επαναδιορισμό του Αντιπροέδρου σε συνεννόηση με το Νομικό Τμήμα της Επιτροπής αλλά και τον εξωτερικό νομικό σύμβουλο.

6.12 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΙΤΗΡΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Δεν υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας για έλεγχο οι οικονομικές καταστάσεις της Επιτροπής για το έτος 2011, με αποτέλεσμα να μην έχει διεξαχθεί ο έλεγχος για το εν λόγω έτος. Τα θέματα που ακολουθούν περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση μας για το έτος 2010 και εξακολουθούν να εκκρεμούν.

Μέρος Β

Αναλογιστική εκτίμηση του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων και χρηματοδότηση του αναλογιστικού ελλείμματος.

(α) Σύμφωνα με αναλογιστική εκτίμηση του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων της Επιτροπής που έγινε τον Απρίλιο του 2012 με ημερομηνία αναφοράς την 31^η Δεκεμβρίου 2011, το αναλογιστικό έλλειμμα μειώθηκε σε €3.619.909 σε σύγκριση με έλλειμμα €5.091.632 που προέκυψε στην αναλογιστική εκτίμηση του 2007 και το κανονικό ποσοστό εισφοράς για την μελλοντική υπηρεσία των παρόντων μελών καθορίστηκε σε 21% των μισθών.

(β) Παρά την εισήγηση των αναλογιστών όπως φαίνεται στην αναλογιστική εκτίμηση του 2007 για χρηματοδότηση του ελλείμματος με τακτικές πληρωμές από την Επιτροπή, στη Συλλογική Σύμβαση των Υπαλλήλων της Επιτροπής για την περίοδο 1.1.2007 μέχρι 31.12.2009, συμφωνήθηκε ότι το αναλογιστικό έλλειμμα θα καλυφθεί με τη μεταφορά ποσού €574.005, πλέον τόκοι, που όφειλε προς την Επιτροπή, το Σχέδιο Συντάξεων των Υπαλλήλων της Επιτροπής (με εισφορές) και με τη μεταβίβαση από την Επιτροπή, στο Σχέδιο Συντάξεων των Υπαλλήλων της Επιτροπής (Όμοιο με το Κυβερνητικό), της κυριότητας ολόκληρου του τεμαχίου γης στο Αναβαργός – Πάφος, όπου είναι εγκατεστημένο το σιλό Πάφου.

Δεν φαίνεται να έγινε μελέτη ώστε να αποφασιστεί κατά πόσο η πιο πάνω διευθέτηση είναι προς το συμφέρον της Επιτροπής, ούτε έγινε εκτίμηση της αξίας του κτήματος και των σιλό και άλλων εγκαταστάσεων που βρίσκονται στο εν λόγω τεμάχιο ούτε έγινε αναφορά στη μελλοντική κυριότητά τους.

(γ) Μέχρι τον Αύγουστο 2012, το εν λόγω κτήμα περιλαμβανόταν στα βιβλία της Επιτροπής και δεν είχε μεταβιβαστεί επ'ονόματι του Σχεδίου Σύνταξης. Πρόσθετα στην αναλογιστική εκτίμηση που έγινε τον Απρίλιο του 2012 με ημερομηνία αναφοράς την 31^η Δεκεμβρίου 2011, σύμφωνα με την οποία το αναλογιστικό έλλειμμα μειώθηκε σε €3.619.909, δεν λήφθηκε υπόψη το κτήμα ως περιουσιακό στοιχείο του Σχεδίου Σύνταξης αφού αυτό βρίσκεται ακόμα στο όνομα της Επιτροπής, ως νόμιμου ιδιοκτήτη.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι η Επιτροπή αναγνωρίζει την υποχρέωσή της για κάλυψη του οποιουδήποτε αναλογιστικού ελλείμματος του Σχεδίου και ότι ο λόγος της μη μεταβίβασης του τεμαχίου είναι τα ψηλά δικαιώματα του κτηματολογίου και το ψηλό κόστος κατεδάφισης των σιλό, τα οποία τελικά θα βαρύνουν την ίδια.

Συνεχιζόμενη πρακτική της "εικονικής" απασχόλησης λιμενεργατών. Η πρακτική της «εικονικής» απασχόλησης λιμενεργατών για την εκφόρτωση πλοίων της Επιτροπής, η οποία άρχισε τον Νοέμβριο του 2006 συνεχίστηκε και κατά το 2011 το κόστος της οποίας για το έτος ανήλθε σε €279.610 (€273.543 για το 2010), ενώ το συνολικό κόστος για τα έτη 2007-2011 ανήλθε σε περίπου €1.465.400. Όπως ανέφερε ο

Πρόεδρος της Επιτροπής στην Επιτροπή έχει επιβληθεί αναγκαστικά η απασχόληση των λιμενεργατών και το επακόλουθο σημαντικό κόστος με το οποίο επιβαρύνεται και ότι οι προσπάθειες για περιορισμό του κόστους εργοδότησης των λιμενεργατών προσκρούουν στην άρνηση των συντεχνιών. Συγκεκριμένα αναφέρονται τα ακόλουθα:

(α) Μέχρι τον Αύγουστο του 2008, για κάθε πλοίο που εκφορτωνόταν, η Επιτροπή κατέβαλλε απευθείας στους λιμενεργάτες τα ωρομίσθια τους και τις ανάλογες συνεισφορές στα διάφορα Ταμεία και στις Συντεχνίες καθώς και στο Σύνδεσμο Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου χωρίς ωστόσο οι πιο πάνω λιμενεργάτες να εκτελούν οποιαδήποτε εργασία. Από 1.9.2008, η Επιτροπή επιβαρύνεται με τα πιο πάνω, καθώς και με ειδικό πρόσθετο τέλος 45% επί του συνολικού κόστους εργοδότησης των Λιμενεργατών και Σημειωτών, για την ίδρυση Ειδικού Ταμείου για την αποπληρωμή Δανείου που χρησιμοποιείται για την αποζημίωση των αποχωρούντων Λιμενεργατών και Σημειωτών και 3,5% επί του συνολικού κόστους εργοδότησης των Λιμενεργατών και Σημειωτών, για τα διαχειριστικά έξοδα του Συνδέσμου Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου.

Όπως διαπιστώθηκε, από 1.9.2008, όλα τα πιο πάνω, αντί να καταβάλλονται στην εταιρεία «Cyprus Seaports Operators Ltd», στην οποία βάσει του Νόμου ανατέθηκε η διαχείριση του Ταμείου καταβάλλονται σε άλλη εταιρεία η οποία φαίνεται να είναι ιδιωτικών συμφερόντων.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ανέφερε ότι το ειδικό τέλος επί των απολαβών των λιμενεργατών καταβάλλεται στην εταιρεία «Cyprus Seaports Operations Ltd», μέσω της «United Stevedoring Co Ltd», θυγατρικής εταιρείας του εργοδότη των λιμενεργατών που είναι ο Σύνδεσμος των Ναυτικών Πρακτόρων και το ποσό που βρίσκεται σε πίστη του Ταμείου την τελευταία μέρα κάθε μήνα κατατίθεται στο λογαριασμό του Γενικού Λογιστή για σκοπούς αποπληρωμής του δανείου. Επιπρόσθετα ανέφερε ότι μέχρι σήμερα δεν έχει παρουσιαστεί κανένα πρόβλημα με την όλη διαδικασία.

(β) Πέραν των πιο πάνω, για κάθε πλοίο που εκφορτώνεται, η Επιτροπή καταβάλλει στην πιο πάνω ιδιωτική εταιρεία πρόσθετο ποσοστό ύψους 2,5% επί του συνολικού κόστους εργοδότησης των Λιμενεργατών και Σημειωτών, για τη δημιουργία ταμείου αποζημιώσεων των λιμενεργατών. Ωστόσο, αυτό δεν προνοείται στο Νόμο αλλά στη συλλογική σύμβαση, όπου όμως δεν καθορίζεται ποσοστό συνεισφοράς, ούτε προνοείται η δημιουργία ταμείου αποζημιώσεων.

Επίσης, για κάθε πλοίο που εκφορτώνεται, η Επιτροπή καταβάλλει στην εν λόγω εταιρεία και πρόσθετο ποσό ύψους €100, ως Δικαιώματα Εξυπηρέτησης, χωρίς να υπάρχει οποιαδήποτε συμφωνία μεταξύ της Επιτροπής και της εταιρείας.

(γ) Σύμφωνα με γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου της Επιτροπής το θεσμικό πλαίσιο που διέπει το επάγγελμα του λιμενεργάτη θεωρείται ανεπαρκές, ξεπερασμένο και πιθανότατα συγκρούεται με την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία, η οποία όπως σημειώνεται υπερισχύει οποιουδήποτε Κυπριακού Νόμου ή Κανονισμού ενώ ο περί Λιμενεργατών Νόμος 35/52 και οι Κανονισμοί που θεσπίστηκαν σύμφωνα με αυτόν, είναι αμφίβολης ισχύος.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως η Επιτροπή διερευνήσει ξανά το θέμα του καθεστώτος εργοδότησης λιμενεργατών και μελετήσει τρόπους επίλυσης του προβλήματος, με την ανάθεση της εκφόρτωσης των σιτηρών στους λιμενεργάτες, οι οποίοι ήδη από το 2004 αναλαμβάνουν την εκφόρτωση των σιτηρών που εισάγονται από ιδιώτες και, αφετέρου, να εξεύρει τρόπους απασχόλησης των εργατών της ή άλλη λύση.

Αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της Επιτροπής. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την ελευθεροποίηση της αγοράς, η Επιτροπή έχει απωλέσει σημαντικό μέρος της αγοράς, με αποτέλεσμα τη μη ικανοποιητική χρήση όλων των αποθηκευτικών χώρων και εγκαταστάσεών της. Σχετικά με την αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της Επιτροπής, αναφέρονται τα ακόλουθα:

(α) **Ενοικίαση αποθηκών στο Επαρχιακό Γραφείο Λευκωσίας του Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών.** Λόγω του ψηλού κόστους που απαιτείται για επιδιόρθωση των υποστατικών (περίπου €1εκ.) ετοιμάστηκε έκθεση καταλληλότητας και έγινε εισήγηση στο Διοικητικό Συμβούλιο όπως ενοικιαστούν τα υποστατικά στην κατάσταση που βρίσκονται και αναλάβει ο ενοικιαστής την επιδιόρθωσή τους, ο οποίος

στη συνέχεια να μην καταβάλλει ενοίκιο για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται για κάλυψη του κόστους επιδιόρθωσης που θα προκύψει .

Για τα πιο πάνω, δεν φαίνεται να ζητήθηκαν προσφορές από άλλους πιθανούς ενδιαφερόμενους ενοικιαστές ούτε έγινε μελέτη ως προς την ευχέρεια της Επιτροπής να διαθέσει τα υποστατικά αυτά σε τρίτους, τόσο σε σχέση με τις ανάγκες της όσο και με την ανέγερση των νέων αποθηκών στο Δάλι.

(β) Αξιοποίηση κτήματος στη Μενόγεια για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Το Διοικητικό Συμβούλιο συζήτησε πρόταση για το ενδεχόμενο αξιοποίησης του κτήματος στη Μενόγεια για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Επίσης, συζήτησε το ενδεχόμενο συνεργασίας με δύο εταιρείες που ασχολούνται με το θέμα, οι οποίες όπως αναφέρθηκε σε πρακτικά του Συμβουλίου, επέδειξαν σχετικό ενδιαφέρον.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογήσει το όλο θέμα, λαμβάνοντας υπόψη και την οικονομική κατάστασή της.

(γ) Κτήμα στην Κάτω Πάφο. Το κτήμα παραμένει ανεκμετάλλευτο παρά το ενδιαφέρον που εκφράστηκε κατά καιρούς για ενοικίαση μέρους ή ολόκληρου του τεμαχίου από εταιρείες ή φυσικά πρόσωπα. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε κατά το 2009, να μην προχωρήσει με την ενοικίαση του εν λόγω τεμαχίου και ότι ο τρόπος χρήσης ή αξιοποίησης του τεμαχίου σχετίζεται με τα ευρύτερα επενδυτικά σχέδια της Επιτροπής και θα εξεταστεί σφαιρικά.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής μάς ανέφερε ότι η αξιοποίηση κάθε επιμέρους περιουσιακού στοιχείου θα αποφασίζεται όταν προκύπτει συμφέρουσα πρόταση από οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο επενδυτή.

Εσωτερικός έλεγχος.

(α) Επιτροπή Εσωτερικού Ελέγχου. Το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερ. 22.10.2008, όρισε Επιτροπή Εσωτερικού Ελέγχου (Ε.Ε.Ε.) και στη συνεδρία του ημερ. 11.5.2009, ενέκρινε τους Κανονισμούς Λειτουργίας της. Ωστόσο, η Επιτροπή δεν φαίνεται να έχει μέχρι σήμερα αναλάβει τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες που της ανατέθηκαν. Σημειώνεται ότι με την παραίτηση του εσωτερικού ελεγκτή της Επιτροπής, από την 1η Μαρτίου 2005, η θέση συνεχίζει να παραμένει κενή.

Διαδικασία προσφορών. Με βάση το άρθρο 10 του περί της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμου του 2004, αρ. 143(I)/2004, η Επιτροπή από 1.5.2004 (ημερομηνία προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση), εξαιρέθηκε από την υποχρέωση εφαρμογής των διατάξεων των περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Νόμων του 2003 και 2004 που ίσχυαν τότε. Ωστόσο, στο άρθρο 5(A) του οικείου Νόμου (Ν.143(I)/2004), προβλέπεται ότι η αγορά προϊόντων και υπηρεσιών θα γίνεται σύμφωνα με διαδικασίες που καθορίζονται με εσωτερικούς κανόνες, που ορίζει η Επιτροπή.

Για τον σκοπό αυτό, ετοιμάστηκε προσχέδιο εσωτερικών κανόνων, το οποίο υποβλήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο για μελέτη και τελική έγκριση, το οποίο δεν έχει ακόμα εγκριθεί ενώ η Επιτροπή εξακολουθεί να προβαίνει σε σημαντικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών.

6.13 ΕΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Γενικά. Το Εφοριακό Συμβούλιο (ΕΦ.ΣΥ.) συστάθηκε με βάση το άρθρο 4Α του περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως (Τροποποιητικού) Νόμου 80(I) του 1999, με αρμοδιότητα την εξέταση ιεραρχικών προσφυγών εναντίον αποφάσεων του Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, οι οποίες λαμβάνονται σύμφωνα με το εδάφιο (5) του άρθρου 20 των περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμων.

Κόστος λειτουργίας του Συμβουλίου. Στο Κεφάλαιο 18.01.14 του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2011, προϋπολογίστηκαν συνολικά έξοδα €550.767 και περιλαμβάνουν τα λειτουργικά έξοδα του Συμβουλίου (€60.610), την αντιμισθία του Προέδρου και των 5 μελών του (€376.840), καθώς και άλλα έξοδα (€82.619) που αφορούν σε συνεισφορές σε διάφορα Ταμεία και ωρομίσθια. Οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν στο ποσό των €520.069. Το συνολικό κόστος για τη λειτουργία του Συμβουλίου κατά το 2011,

συμπεριλαμβανομένου και ποσού ύψους €202.260 που αφορά στη μισθοδοσία των υπαλλήλων που είναι τοποθετημένοι/αποσπασμένοι στο Συμβούλιο, ανήλθε στα €722.329.

Σύνθεση Συμβουλίου. Η Υπηρεσία μας, με επιστολή της προς τον Υπουργό Οικονομικών τον Αύγουστο 2012 αναφορικά με τη σύνθεση διαφόρων συλλογικών οργάνων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και το ΕΦ.ΣΥ, επανέφερε εισήγηση όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο μείωσης των μελών, με κατάλληλη τροποποίηση των αντίστοιχων Νόμων, από πέντε μέλη (που είναι στην περίπτωση του ΕΦ.ΣΥ.) σε τρία, με ισχύ από τον επόμενο διορισμό (αφού δηλαδή λήξει η θητεία των υφιστάμενων μελών).

Σημειώνεται ότι ο Πρόεδρος και τα μέλη του ΕΦ.ΣΥ. υπηρετούν με καθεστώς πλήρους απασχόλησης και μισθό που για μεν τον Πρόεδρο αντιστοιχεί με μισθό στην κλίμακα Α15 ενώ για τα μέλη αντιστοιχεί στην κλίμακα Α14.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η μείωση των μελών θα επιφέρει εξοικονομήσεις, χωρίς να επηρεάζει την αποτελεσματική λειτουργία του Συμβουλίου. Απαντώντας ο Πρόεδρος ανέφερε ότι ενδεχομένως μια τέτοια εξέλιξη να οδηγούσε στη μη ομαλή λειτουργία του θεσμού, εάν ληφθεί υπόψη το ενδεχόμενο αύξησης του αριθμού των ιεραρχικών προσφυγών που υποβάλλονται στο ΕΦ.ΣΥ. Έχουμε την άποψη ότι ακόμα και αν πραγματοποιηθεί το ενδεχόμενο να αυξηθούν οι προσφυγές εφόσον το ΕΦ.ΣΥ. συνεδριάζει και αποφασίζει ως συλλογικό σώμα, ο αριθμός των μελών του δεν επηρεάζει τη λειτουργία του. Ως προς την αντιμισθία του Προέδρου και των Μελών του ΕΦ.ΣΥ. ο Πρόεδρος ανέφερε ότι είναι χαμηλότερη σε σύγκριση με τις απολαβές των μελών άλλων οργανισμών.

Απασχολούμενο προσωπικό. Κατά το 2011, υπηρετούσαν στο Εφοριακό Συμβούλιο 5 μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι, 3 έκτακτοι υπάλληλοι και 2 ωρομίσθιοι.

Ιεραρχικές προσφυγές που κατατέθηκαν στο Συμβούλιο. Κατά την περίοδο 2000 – 2011 (12 χρόνια) τα εκάστοτε Συμβούλια εκδίκασαν και εξέδωσαν απόφαση για 153 ιεραρχικές προσφυγές (κατά μέσο όρο 13 ετησίως), οι οποίες αφορούσαν σε συνολικό ποσό φόρου €72,2 εκ. Σε 89 περιπτώσεις επικυρώθηκε η απόφαση του Διευθυντή του ΤΕΠ και σε 8 περιπτώσεις επικυρώθηκε μερικώς η απόφαση του Διευθυντή. Το συνολικό κόστος λειτουργίας του Συμβουλίου κατά την ίδια πιο πάνω περίοδο ανήλθε σε €8,1 εκ. περίπου. Σημειώνεται ότι άλλες 175 ιεραρχικές προσφυγές οι οποίες αφορούσαν σε συνολικό ποσό φόρου €125,4 εκ. απορρίφθηκαν επειδή δεν πληρούσαν τις υπό του Νόμου προβλεπόμενες προϋποθέσεις ή αποσύρθηκαν από τους φορολογούμενους κατόπιν συμφωνίας με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων. Στις 31.12.2011 εκκρεμούσε η εξέταση 22 ιεραρχικών προσφυγών που αφορούσαν σε ποσό φόρου €10,2 εκ.

Ενοικιαζόμενοι χώροι. Τον Οκτώβριο του 1999 το Συμβούλιο ενοικίασε 3 ορόφους σε πολυκατοικία, συνολικού εμβαδού 720 m² ενώ από το 2006, μετά και από εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας οι όροφοι μειώθηκαν σε 2, συνολικού εμβαδού 480 m². Από 1.10.2010 το ετήσιο ενοίκιο ανέρχεται σε €42.039. Εκφράσαμε την άποψη ότι οι ενοικιαζόμενοι χώροι εξακολουθούν να είναι πέραν των αναγκών του Συμβουλίου αν ληφθεί υπόψη ο αριθμός των ατόμων που στεγάζονται σε σχέση και με τα εμβαδά για τις στεγαστικές ανάγκες των υπηρεσιών, όπως καθορίστηκαν με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 63003, ημερ. 14.12.2005.

Όπως μας ανέφερε ο Πρόεδρος, μετά την Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το έτος 2010, συστάθηκε τριμελής Επιτροπή η οποία διενήργησε σχετική έρευνα το αποτέλεσμα της οποίας ήταν, αφού εξευρέθηκαν άλλοι χώροι με ετήσιο προσφερόμενο ενοίκιο ύψους 30.000, ο νυν ιδιοκτήτης να αποδεχθεί, την αντίστοιχη μείωση του ετήσιου ενοικίου, όρος που ισχύει από την 1.10.2012, ημερομηνίας έναρξης του νέου διευτού συμβολαίου.

6.14 ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Τα έσοδα και τα έξοδα του Οργανισμού για το 2011 ανήλθαν σε €20.167.754 και €7.301.823, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €14.139.945 και €7.222.717 κατά το προηγούμενο έτος. Στα έσοδα

για το έτος 2011 περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €19.683.017 (98% των εσόδων), εκ των οποίων τα €13.022.510 δαπανήθηκαν για την ανέγερση των νέων κτιρίων του Οργανισμού.

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού για το οικονομικό έτος 2011 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 12.5.2010, από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 31.1.2011 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 31.3.2011. Σημειώνεται ότι η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2011, ενώ κατά το μήνα Μάρτιο δεν διενεργήθηκε οποιαδήποτε δαπάνη.

Προσωπικό. Κατά το 2011 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 35 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις, 24 πάνω σε προσωρινή βάση, ένα με συμβόλαιο και πέντε έκτακτους υπαλλήλους. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές για το 2011 ανήλθαν σε €3.409.205, σε σύγκριση με €3.610.294 το 2010. Στις δαπάνες περιλαμβάνεται ποσό €261.576 για συνεισφορά στα Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Πλεονάζοντος Προσωπικού, ποσό €303.577 για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ποσό €29.930 για υπερωρίες και επιδόματα, ποσό €112.834 για ασφάλιστρα και έμμεσα ωφελήματα προσωπικού, εισφορές ύψους €463.256 στα Ταμεία Συντάξεων και Προνοίας καθώς και €4.007 για αποζημιώσεις προσωπικού.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, ο ετήσιος μέσος όρος κόστους εργοδότησης ανά υπάλληλο, για το 2011 χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι εισφορές στα ταμεία Συντάξεων και Προνοίας και οι αποζημιώσεις προσωπικού, ανέρχεται σε €45.261, σε σύγκριση με €43.555 το 2010.

Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός εργοδοτούσε 22 εργάτες, με σύνολο αποδοχών €321.684 (€311.012 το 2010) και έκτακτο προσωπικό με μερική απασχόληση, για τις ανάγκες παραγωγής και προβολής θεατρικών έργων, με σύνολο αποδοχών €498.884 (€540.828 το 2010).

Έσοδα από παραστάσεις. Τα έσοδα από παραστάσεις ανήλθαν σε €292.955, σε σύγκριση με €422.627 το 2010. Σύμφωνα με τον Οργανισμό, η μείωση οφείλεται στην μειωμένη απήχηση που είχαν οι παραστάσεις του στο κοινό.

Αγορά υπηρεσιών. Σύμφωνα με σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών, η αγορά υπηρεσιών με βάση τον Ν.12(Ι)/2006 δεν είναι δυνατή όταν, μεταξύ άλλων, η φύση και όροι της εργασίας έχουν σχέση με οποιαδήποτε συγκεκριμένη θέση στον Οργανισμό, ούτε όταν οι υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτή δεν αφορούν συγκεκριμένες υπηρεσίες/παραδοτέα. Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε διαπιστώθηκε ότι σε δυο περιπτώσεις, αγοράστηκαν υπηρεσίες, για τις οποίες υπήρχαν συγκεκριμένες συμπληρωμένες θέσεις στους ετήσιους Προϋπολογισμούς του Οργανισμού και επίσης στις σχετικές συμβάσεις δεν αναφέρονται συγκεκριμένα παραδοτέα (πχ υπηρεσίες για συγκεκριμένες θεατρικές παραστάσεις) οπότε, με βάση την πιο πάνω εγκύκλιο, η αγορά υπηρεσιών δεν ήταν δυνατή.

Παρατηρήθηκε επίσης, ότι στις συμβάσεις που ετοιμάζονται από τον Οργανισμό για αγορά υπηρεσιών αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι σε περίπτωση καθυστέρησης στην παράδοση της συμφωνημένης υπηρεσίας, ο Οργανισμός έχει το δικαίωμα να αποκόψει ποσό ίσο με 5% της τιμής του συμβολαίου για κάθε μήνα καθυστέρησης. Ωστόσο δεν ετοιμάζονται επίσημα χρονοδιαγράμματα για την εκτέλεση των εργασιών που ανατίθενται στους συμβασιούχους με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εφαρμοστεί η πιο πάνω πρόνοια σε περίπτωση καθυστέρησης.

Επιχορήγηση ελεύθερου θεάτρου. Στα ελεύθερα θέατρα «ΣΑΤΙΡΙΚΟ», «ΕΝΑ», «Ε.Θ.Α.Λ.» και «ΣΚΑΛΑ» καταβάλλεται επιχορήγηση με βάση καθορισμένους όρους και κριτήρια. Για το 2011 το ύψος της επιχορήγησης των τεσσάρων θεάτρων ανήλθε σε €274.140, €272.520, €274.870 και €273.230, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €277.372, €268.114, €262.729 και €271.445 το 2010, αντίστοιχα.

Θεατρικό Μουσείο Κύπρου. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Οργανισμός υπέγραψε, το 1995, συμφωνία με τον Δήμο Λεμεσού για την ίδρυση Θεατρικού Μουσείου. Τα δύο μέρη διόρισαν Διαχειριστική Επιτροπή και καθόρισαν την οικονομική συμβολή τους στο 50%, η οποία ανήλθε, για τον Οργανισμό, στις €555.296 και καταβλήθηκε κατά τα έτη 2008 και 2009.

Κατόπιν αίτησης του Οργανισμού και του Δήμου Λεμεσού, το Θεατρικό Μουσείο ενεγράφη, στις 21.2.2011, ως ίδρυμα, με βάση τον περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμο του 1972.

Επισημαίνεται και πάλι ότι δεν έχουν ετοιμαστεί και ελεγχθεί οι οικονομικές καταστάσεις της Διαχειριστικής Επιτροπής, σύμφωνα με τις πρόνοιες της συμφωνίας ημερομηνίας 6.6.1995.

Αναλογιστική μελέτη. Σύμφωνα με αναλογιστική εκτίμηση του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων των υπαλλήλων του Οργανισμού, το έλλειμμα του Σχεδίου στις 31.12.2005 σε σχέση με προϋπηρεσία, ανερχόταν σε €4.288.590 και το ποσό ετήσιας συνεισφοράς καθορίστηκε στο 29% των μισθών.

Η εισφορά του Οργανισμού για το έτος 2011, με βάση το προαναφερόμενο ποσοστό ετήσιας συνεισφοράς, ανήλθε σε €301.443. Κατά το 2011 ο Οργανισμός κατέβαλε στο Σχέδιο επιπλέον ποσό ύψους €56.557 για κάλυψη μέρους του αναλογιστικού ελλείμματος, το οποίο στις 31.12.2011 ανερχόταν σε €1.668.356.

Ενόψει του γεγονότος ότι παρήλθαν πέραν των πέντε ετών από την ημερομηνία διενέργειας αναλογιστικής εκτίμησης, εισηγηθήκαμε όπως τροχοδρομηθούν διαδικασίες για διενέργεια νέας αναλογιστικής εκτίμησης.

Κτίριο Θεάτρου Θ.Ο.Κ.

- (i) **Αρχιτεκτονικές Οδηγίες.** Το ποσό του συμβολαίου για το έργο ανέρχεται στα €20.532.000 και η περίοδος εκτέλεσης καθορίστηκε από 22.9.2008 μέχρι 16.3.2011. Ακολούθως, κατόπιν παρατάσεων που δόθηκαν, η ημερομηνία συμπλήρωσής του μετατέθηκε στις 27.2.2012.

Τον Φεβρουάριο 2011, εκφράσαμε προς τον Πρόεδρο του Οργανισμού την ανησυχία της Υπηρεσίας μας για τον μεγάλο αριθμό Αρχιτεκτονικών Οδηγιών για αλλαγές στο υπό ανέγερση κτίριο, αφού, μέχρι τον Νοέμβριο 2010, είχαν δοθεί 385 Αρχιτεκτονικές Οδηγίες οι οποίες εκτιμάτο ότι συνεπάγονταν αύξηση της δαπάνης του έργου κατά €1.342.570. Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε σε ποιο στάδιο βρισκόταν ο έλεγχος της πληρωμής των Οδηγιών αυτών από τον Αρχιτέκτονα, τον Επιμετρητή καθώς και τον Επιθεωρητή Εργοταξίου, τόσο όσον αφορά τις επηρεαζόμενες ποσότητες όσο και τις τιμολογήσεις των εργασιών αυτών. Επίσης, ζητήσαμε την ετοιμασία κατάστασης στην οποία να καταγράφεται η αιτιολόγηση κάθε Οδηγίας, το ποσό που απαιτούσε ο εργολάβος και η απόφαση/εισήγηση του Αρχιτέκτονα/Επιμετρητή όσον αφορά στο ποσό που ήταν δικαιολογημένο να δοθεί στον εργολάβο, ώστε η Υπηρεσία μας να μπορέσει να προχωρήσει στην αξιολόγηση των αλλαγών και στον έλεγχο του κόστους που συνεπάγονταν.

Τον Νοέμβριο 2011, ο Διευθυντής του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην υποβολή των πιο πάνω στοιχείων οφειλόταν στο γεγονός ότι ο Αρχιτέκτονας του έργου, από τον οποίο είχαν ζητηθεί, δεν είχε ανταποκριθεί. Μέχρι τον Σεπτέμβριο 2012 δεν είχαν υποβληθεί τα εν λόγω στοιχεία στην Υπηρεσία μας.

Τον Φεβρουάριο 2012, έγινε Προσωρινή Παραλαβή του έργου και εκκρεμεί/αναμένεται η ετοιμασία του Τελικού Λογαριασμού.

- (ii) **Αμοιβή Αρχιτέκτονα Έργου.** Τον Μάιο 2011, μετά από διαφωνία η οποία προέκυψε σχετικά με το ύψος της αμοιβής του Αρχιτέκτονα του έργου, το θέμα παραπέμφθηκε σε Διαιτησία. Τον Σεπτέμβριο 2012, στα πλαίσια της πιο πάνω Διαιτησίας, ο Οργανισμός υπέβαλε ανταπαίτηση σχετικά με τη διαδικασία έκδοσης των πιο πάνω Αρχιτεκτονικών Οδηγιών. Η διαδικασία της Διαιτησίας δεν είχε ολοκληρωθεί μέχρι τον Σεπτέμβριο 2012.

Μέρος Β

Υπερβάσεις. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρατηρήθηκαν υπερβάσεις ύψους €54.000 και €29.979 στο Κονδύλι Εξόδων «Παραγωγή και Προβολή Θεατρικών Έργων» των Προϋπολογισμών του 2000 και 2002, αντίστοιχα, καθώς και υπέρβαση ύψους €5.452 στο Κονδύλι «Αγορά Εξοπλισμού» του Προϋπολογισμού του 2003, για την κάλυψη των οποίων ο Οργανισμός κατέθεσε στο Υπουργείο Οικονομικών συμπληρωματικό Προϋπολογισμό. Το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του ημερ. 1.8.2007, ενημέρωσε τον Οργανισμό ότι επειδή ο συμπληρωματικός Προϋπολογισμός που ετοιμάστηκε αφορά σε έτη που έχουν λήξει, απαιτείται η ψήφιση τροποποιητικού Προϋπολογισμού και το θέμα βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

6.15 ΙΔΡΥΜΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Οικονομικές καταστάσεις. Ο τελευταίος έλεγχος που διενήργησε η Υπηρεσία μας αφορά στα έτη 2006-2008 και τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2010.

Οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2009, 2010 και 2011 δεν έχουν υποβληθεί από το Ίδρυμα Ενέργειας στην Υπηρεσία μας για έλεγχο.

6.16 ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή και έλεγχος οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2005-2011. Οι πρόχειρες τελικές οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για τα έτη 2005-2011 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας με καθυστέρηση στις 26.6.2012. Η διεξαγωγή του ελέγχου από την Υπηρεσία μας δεν είχε ολοκληρωθεί μέχρι την ετοιμασία της Έκθεσής μας.

Για τα θέματα που προέκυψαν για το Ίδρυμα από τον έλεγχο των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού γίνεται αναφορά στο μέρος της παρούσας Έκθεσης για το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού υπό τον τίτλο «Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου-Μέγαρο Πολιτισμού».

Ανέγερση Μεγάλου Πολιτισμού Κύπρου. Προώθηση υλοποίησης του Έργου. Τον Ιούλιο 2009, ολοκληρώθηκε ο σχεδιασμός του Έργου και τον Δεκέμβριο του ιδίου χρόνου, το Ίδρυμα Πολιτισμού προχώρησε στη προκήρυξη διαγωνισμού για την επιλογή Εργολάβου για προώθηση υλοποίησης του Έργου.

Ο διαγωνισμός για την επιλογή του Εργολάβου προβλεπόταν να γίνει σε 2 φάσεις. Τον Νοέμβριο 2010, ολοκληρώθηκε η 1^η φάση του διαγωνισμού, με την προεπιλογή 10 οικονομικών φορέων. Τον Μάρτιο 2012, το Ίδρυμα προκήρυξε την 2^η φάση του διαγωνισμού, κατά την οποία υποβλήθηκαν, τον Ιούλιο 2012, προσφορές από 5 οικονομικούς φορείς. Στα έγγραφα του διαγωνισμού καθορίστηκε ως ανώτατο όριο προσφοράς το ποσό των €95,0 εκ., πέραν του οποίου οι προσφορές των οικονομικών φορέων δεν θα γίνονται αποδεκτές.

Για την αξιολόγηση των πιο πάνω προσφορών, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος διόρισε 4 Επιτροπές (Επιτροπή Αποσφράγισης, Επιτροπή Συμβούλων, Επιτροπή Αξιολόγησης και Επιτροπή Προσφορών). Μετά την αποσφράγιση των προσφορών και τον έλεγχο των εγγυητικών επιστολών, άρχισε η αξιολόγηση από την Επιτροπή Συμβούλων και την Επιτροπή Αξιολόγησης, του Τεχνικού Φακέλου των προσφορών.

Κατά την εξέταση των Φακέλων, ηγέρθηκαν από την εκπρόσωπο του Τμήματος Ελέγχου του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, που ενεργεί ως Ενδιάμεσος Φορέας για το Έργο, ερωτήματα/επιφυλάξεις αναφορικά με την ορθότητα/νομιμότητα της διαδικασίας αξιολόγησης των προσφορών που ακολουθείται. Το θέμα έχει παραπεμφθεί στον Νομικό Σύμβουλο του Ιδρύματος και τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για μελέτη και έκδοση σχετικής γνωμάτευσης.

6.17 ΙΔΡΥΜΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2011 παρουσίασαν πλεόνασμα μετά τη φορολογία ύψους €1.258.755 σε σύγκριση με €2.077.444 το 2010. Το συσσωρευμένο πλεόνασμα στις 31.12.2011 ανήλθε σε €19.083.382 (€17.824.627 το 2010). Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010, η δημιουργία ψηλού συσσωρευμένου πλεονάσματος οφείλεται κυρίως στην καταβολή χορηγίας κατά το τέλος του 2007 ύψους €16.231.714 από το Γραφείο Προγραμματισμού προς το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας (Ίδρυμα) για προγράμματα που δεν έχουν ακόμα χρηματοδοτηθεί.

Σημειώνεται ότι στον Προϋπολογισμό του 2011 περιλήφθηκε πρόνοια για χορηγία ύψους €18,8 εκ., ενώ προϋπολογιζόταν να χρηματοδοτηθούν προγράμματα συνολικού ύψους €33,1 εκ., οπότε το συσσωρευμένο πλεόνασμα, αν τελικά τα προγράμματα πραγματοποιούνταν, αναμενόταν να μειωθεί σημαντικά. Ωστόσο, η αναμενόμενη μείωση του συσσωρευμένου πλεονάσματος δεν έχει επιτευχθεί λόγω των μειωμένων χρηματοδοτήσεων των ερευνητικών προγραμμάτων κατά το έτος 2011 οι οποίες ανήλθαν σε €10,2 εκ. μόνο. Η Υπηρεσία μας με επιστολή της ημερ. 26.1.2012 προς το Υπουργείο Οικονομικών εισηγήθηκε όπως προτού καθορίζεται/εγκρίνεται το ύψος της κρατικής χορηγίας προς οργανισμούς που χρηματοδοτούνται από το κράτος, λαμβάνονται υπόψη και οποιαδήποτε τυχόν συσσωρευμένα αποθεματικά.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Ιδρύματος για το 2011 (μη συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών) ανήλθαν σε €14.276.474 (€17.611.959 το 2010), περιλαμβανομένης της κρατικής χορηγίας ύψους €13.812.500 (€16.517.000 το 2010) και προορίζονται να χρηματοδοτήσουν υφιστάμενα και νέα ερευνητικά έργα τα οποία εκπονούνται από κυπριακούς οργανισμούς. Τα καθαρά έσοδα από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τη συμμετοχή του προσωπικού του Ιδρύματος και μελών της Κυπριακής Ερευνητικής Κοινότητας σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα ανήλθαν σε €341.861 (€301.271 το 2010). Τα σχετικά έξοδα, για την πιο πάνω συμμετοχή, κατά τη διάρκεια του 2011 ανήλθαν σε €471.955 (€415.308 το 2010).

(γ) Έξοδα διοίκησης. Τα έξοδα διοίκησης ανήλθαν σε €2.702.249, σε σύγκριση με €2.214.974 το 2010, παρουσίασαν δηλαδή αύξηση €487.275 ή ποσοστό 22%, που οφείλεται κυρίως στις αυξήσεις που σημειώθηκαν στις αποδοχές προσωπικού κατά €322.565 λόγω της πλήρωσης των θέσεων του Γενικού Διευθυντή από 1.1.2011 και τεσσάρων λειτουργών, της καταβολής του φιλοδωρήματος (bonus) ύψους €120.539, το οποίο καταβάλλεται στο προσωπικό με βάση τη βαθμολογία που προκύπτει από την αξιολόγηση του όπως προνοείται στους κανονισμούς προσωπικού, στα έξοδα για προώθηση δραστηριοτήτων καινοτομίας κατά €49.861 και στην αύξηση των εξόδων για αξιολόγηση ερευνητικών προγραμμάτων κατά €56.416.

(δ) Χρηματοδοτήσεις ερευνητικών προγραμμάτων. Οι συνολικές χρηματοδοτήσεις ερευνητικών προγραμμάτων για το έτος 2011 ανήλθαν σε €10.236.471 σε σύγκριση με €13.314.539 το 2010. Ποσό ύψους €686.780 αφορούσε σε Δέσμες Προγραμμάτων μέχρι το 2007, ποσό ύψους €5.876.158 αφορούσε στη Δέσμη Προγραμμάτων του 2008 και ποσό ύψους €3.673.533 αφορούσε στις Δέσμες Προγραμμάτων 2009-2010.

Προσωπικό. Στις 31.12.2011 ο αριθμός των υπαλλήλων του Ιδρύματος ανερχόταν σε 46 άτομα (44 το 2010). Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ανήλθαν σε €1.806.883 (€1.484.318 το 2010).

Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου. Όπως αναφέρθηκε και στην Ετήσια Έκθεσή μας για το 2010, λόγω της πολυπλοκότητας των διαδικασιών και της σημαντικότητας των ποσών που διαχειρίζεται το Ίδρυμα, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη δημιουργία Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

Ο Διευθυντής του Ιδρύματος μάς ανέφερε ότι στην αναδιάρθρωση της δομής του Ιδρύματος και στο σχεδιασμό του νέου οργανογράμματος, που βρίσκονται τώρα υπό συζήτηση, περιλαμβάνεται και η δημιουργία Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.

Καθυστερήσεις που παρουσιάζονται στην καταβολή της δεύτερης και τρίτης δόσης προγραμμάτων που καλύπτονται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία. Από τον έλεγχο που διεξάγαμε διαπιστώσαμε ότι παρουσιάζονται σοβαρές καθυστερήσεις στις πληρωμές των δικαιούχων όσον αφορά στη δεύτερη και τρίτη δόση της Δέσμης 2008 και της Δέσμης 2009-2010. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στις περισσότερες περιπτώσεις, παραδίδονται οι ενδιάμεσες ή τελικές εκθέσεις και η επίσκεψη ελέγχου, μετά την οποία και αφού επαληθευτούν όλα τα στοιχεία θα γίνει η πληρωμή, γίνεται μετά από πάροδο πέντε και πλέον μηνών. Επομένως για να ολοκληρωθεί η διαδικασία, και να πάρουν τα χρήματα αυτοί που συμμετέχουν στα προγράμματα, συνήθως παρέρχεται ένας και πλέον χρόνος. Οι μεγάλες αυτές καθυστερήσεις προκαλούν σοβαρά προβλήματα στη ρευστότητα των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στα διάφορα προγράμματα.

Όπως πληροφορηθήκαμε, στα πλαίσια των προσπαθειών που καταβάλλονται από το Ίδρυμα για μείωση των καθυστερήσεων και περιορισμό των προβλημάτων που προκύπτουν από αυτές τροχοδρομήθηκαν μέτρα,

σημαντικότερα των οποίων είναι η ενίσχυση του προσωπικού με την πρόσληψη ενός ακόμη Λογιστικού Λειτουργού, ο οποίος θα ασχολείται με τον τελικό έλεγχο των προγραμμάτων καθώς και ενός Βοηθού Λογιστικού Λειτουργού και έχει επίσης αποσπασθεί ένας Βοηθός Λογιστικός Λειτουργός από το Γενικό Λογιστήριο. Επίσης ανατέθηκε ο έλεγχος προγραμμάτων σε εξωτερικούς ελεγκτές και γίνονται εσωτερικές διαβουλεύσεις για απλοποίηση των διαδικασιών.

Μέρος Β

Δημιουργία Ερευνητικού Κέντρου για θέματα Ενέργειας, Περιβάλλοντος και Υδάτινων Πόρων (ΕΚΕΠΥΠ). Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 22 Ιουνίου 2006 αποφάσισε τη δημιουργία του ΕΚΕΠΥΠ υπό το Ινστιτούτο Κύπρου (ΙΚυ), την ανάπτυξη του οποίου θα υποστηρίζει το Εργαστήριο Ενέργειας και Περιβάλλοντος του «Massachusetts Institute of Technology» (MIT) των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής. Για τη δημιουργία του ΕΚΕΠΥΠ έχουν συνυπολογιστεί δύο συμφωνίες στις οποίες εμπλέκεται το Ίδρυμα. Η πρώτη συμφωνία καλύπτει τη χρηματοδότηση της συμμετοχής του MIT για υλοποίηση ειδικού Κυπριακού Προγράμματος Ενέργειας, Περιβάλλοντος και Νερού (CEEW) στις εγκαταστάσεις του, για ποσό ύψους US\$4,75 εκ., για πέντε έτη. Στα πλαίσια της συμφωνίας αυτής, το Ίδρυμα κατέβαλε απευθείας προς το MIT το συνολικό ποσό των US\$3.630.000 μέχρι το τέλος του 2010. Μετά από μελέτη των τεσσάρων Ετήσιων Εκθέσεων (01.09.2007-31.08.2011) που υποβλήθηκαν από το MIT, το Ίδρυμα διαπίστωσε ότι η υλοποίηση κάποιων από τις προβλεπόμενες δραστηριότητες της συμφωνίας ήταν ελλιπής. Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι στα δημοσιευμένα επιστημονικά άρθρα, τα οποία προέκυψαν από την εργασία των μεταδιδακτορικών συνεργατών (Cyprus Fellows) του Προγράμματος, δεν γίνεται αναγνώριση της Κυπριακής Δημοκρατίας (ή του Ιδρύματος) ως χρηματοδότη του Προγράμματος στο MIT. Πρόσθετα τα οικονομικά στοιχεία που υποβλήθηκαν παρουσίαζαν χαμηλή υλοποίηση του προϋπολογισμού και για το λόγο αυτό ζητήθηκαν επιπρόσθετα διευκρινιστικά στοιχεία, τα οποία δεν φαίνεται να έχουν δοθεί. Όπως μας αναφέρθηκε από το Ίδρυμα, διαφαίνεται ότι, η εν λόγω συμφωνία αποτελεί ένα πλαίσιο προτεινόμενων δραστηριοτήτων χωρίς συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης ή συγκεκριμένα παραδοτέα/στόχους και ότι σε συνεργασία με το MIT μέσα από τις Εκθέσεις που υποβλήθηκαν προκύπτει ότι έχουν υλοποιηθεί διάφορες δραστηριότητες (όχι όμως όλες ή στον βαθμό που περιγράφεται στη συμφωνία) οι οποίες, ενδεχομένως, να έχουν συμβάλει στην ανάπτυξη του ΕΚΕΠΥΠ. Με τις εν λόγω Εκθέσεις πρόσθεσε, δεν έχουν υποβληθεί αποδεικτικά στοιχεία που θα τεκμηριώναν την πρόοδο στην υλοποίηση της συμφωνίας.

Η δεύτερη συμφωνία, που είναι συμπληρωματικό έγγραφο της πρώτης, αναφέρεται στη διαδικασία καταβολής των σχετικών χορηγιών και αναμενόταν να προσδώσει τελική μορφή στις δεσμεύσεις που ανέλαβε ήδη το Ίδρυμα με βάση την πρώτη συμφωνία για τη δημιουργία του Κέντρου.

Η πιο πάνω συμφωνία, όπως επίσης μας αναφέρθηκε, δεν έχει υπογραφεί με οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών και καμία χρηματοδότηση δεν έχει παραχωρηθεί από το Ίδρυμα στο ΙΚυ για τη δημιουργία του ΕΚΕΠΥΠ παρόλο που αυτή έχει εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο. Επίσης στον προϋπολογισμό του Ιδρύματος για το 2011 δεν συμπεριλήφθηκε σχετική πρόνοια για επιχορήγηση του ΕΚΕΠΥΠ καθώς το Υπουργείο Οικονομικών στα πλαίσια της γενικής πολιτικής για τη χρηματοδότηση του ΙΚυ αποφάσισε την απ'ευθείας χρηματοδότησή του από το Γραφείο Προγραμματισμού.

Το MIT υπέβαλε στο Ίδρυμα στις 6 Φεβρουαρίου 2012 πρόταση για επέκταση της Συμφωνίας κατά δύο χρόνια και εκπόνηση μελέτης με τίτλο <Proposal for Integrated Energy Planning for Cyprus> σχετικά με την ένταξη του φυσικού αερίου στο κυπριακό ενεργειακό σύστημα. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος κατά τη συνεδρία του ημερ. 7 Ιουνίου 2012 αποφάσισε όπως εγκρίνει τη διαβούλευση με το MIT στη βάση της πρότασης που έχει υποβληθεί, αφού συνεργαστεί με το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΥΕΒ&Τ) και τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ), για διερεύνηση πιθανού ενδιαφέροντος, αναφορικά με την εκπόνηση της εν λόγω μελέτης.

Στις 27 Αυγούστου 2012, καθηγητής του MIT απέστειλε στο ΙΚυ δύο ξεχωριστές προτάσεις του MIT («Workplan A» και «Workplan B») για υποβολή στο Ίδρυμα. Η πρώτη πρόταση έχει προϋπολογισμό US\$1.300.000 εκ των οποίων τα US\$300.000 θα καλυφθούν από το Ίδρυμα. Ουσιαστικά, σύμφωνα με σημείωμα που υποβλήθηκε από λειτουργό του Ιδρύματος στο Διοικητικό Συμβούλιο, ζητείται κάποιου

είδους εναρκτήρια χρηματοδότηση για την εκπόνηση έργου, σχετικά με την κυπριακή ενεργειακή οικονομία, το οποίο θα οδηγήσει στην υποβολή μεγαλύτερης πρότασης προς την Ευρωπαϊκή Ένωση ή και αλλού (με προϋπολογισμό US\$1εκ.).

Για τη δεύτερη πρόταση ο προϋπολογισμός είναι US\$620.000 και φαίνεται να ανταποκρίνεται στο επείγον αίτημα του YEB&T, σχετικά με το θέμα της αξιοποίησης του φυσικού αερίου.

Όπως ενημερωθήκαμε από το Ίδρυμα, το Διοικητικό Συμβούλιο συζήτησε το θέμα αυτό σε συνεδρία του ημερ. 4.9.2012 και έστειλε επιστολές τόσο στο YEB&T όσο και στη PAEK. Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος, ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού σε επιστολή του ημερ. 19 Σεπτεμβρίου 2012 δήλωσε ότι η προτεινόμενη δομή και το χρονοδιάγραμμα της μελέτης, ιδιαίτερα όσον αφορά στην εμπορική αξιοποίηση του φυσικού αερίου, ανταποκρίνονται στις ανάγκες και προσδοκίες του YEB&T.

Μας πληροφόρησε επίσης ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος στη συνεδρία του ημερ. 2 Οκτωβρίου 2012 αποφάσισε όπως το Ίδρυμα διαπραγματευθεί με το MIT έτσι ώστε να επιτευχθεί: α) η χρησιμοποίηση ενός ποσού εκτιμώμενου ύψους US\$230.000 (το οποίο δεν έχει δαπανηθεί από το MIT) για την υλοποίηση του νέου Έργου που θα συμφωνηθεί και β) ο περιορισμός της συνολικής πληρωμής του Ιδρύματος στο κόστος του νέου Έργου και όχι στο σύνολο της οφειλής του Ιδρύματος σύμφωνα με το συμβόλαιο.

Στο πλαίσιο υλοποίησης της πιο πάνω απόφασης όπως επίσης μας αναφέρθηκε, σε τηλεδιάσκεψη στελεχών του Ιδρύματος με εκπροσώπους του MIT και του ΙΚυ δόθηκε κατ'αρχήν έγκριση για έναρξη υλοποίησης του «Workplan B» και αποφασίστηκε η αναθεώρηση από το MIT και το ΙΚυ του «Workplan A» που εκκρεμεί μέχρι σήμερα, η επιστημονική αξιολόγηση άλλης ερευνητικής πρότασης προϋπολογισμού US\$253.282 και η παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με τρέχουσα ερευνητική δραστηριότητα (με προϋπολογισμό US \$85.000).

Όπως επίσης πληροφορηθήκαμε, η PAEK ανέφερε ότι παρόλο που οι δραστηριότητες και τα παραδοτέα του «Workplan A» την ενδιαφέρουν άμεσα, η μελέτη δεν αναμένεται να λειτουργήσει βοηθητικά προς αυτή. Όσον αφορά στο «Workplan B», η PAEK ανέφερε ότι δεν σχετίζεται άμεσα με τους σκοπούς και τις δραστηριότητες της και ως εκ τούτου δεν δύναται να εκφράσει άποψη.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος στις 6 Νοεμβρίου 2012 αποφάσισε όπως χρηματοδοτηθούν 3 εκ των 4 προαναφερθεισών δραστηριοτήτων (δεν θα χρηματοδοτηθεί το «Workplan A»), με ταυτόχρονη εξοικονόμηση ποσού ύψους US\$400.000 περίπου.

Ο Πρόεδρος μας διευκρίνισε ότι το κόστος των πιο πάνω έργων, τα οποία θα υλοποιηθούν κατά τη διετή παράταση της συμφωνίας θα καλυφθεί αποκλειστικά από το ποσό το οποίο προβλεπόταν ήδη στην αρχική συμφωνία και ότι δεν έχει καταβληθεί ακόμα από το Ίδρυμα προς το MIT.

6.18 ΙΔΡΥΜΑ ΧΡΙΣΤΟΥ ΣΤΕΛΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για το 2011 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €126.980, σε σύγκριση με έλλειμμα €133.316 το 2010.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Ιδρύματος κατά το 2011 ανήλθαν σε €2.711.918, σε σύγκριση με €2.765.762 το 2010, δηλαδή παρουσίασαν μείωση €53.844 ή ποσοστό 1,9%. Στα έσοδα περιλαμβάνεται κυβερνητική χορηγία ύψους €2.348.547 (86,6% των εσόδων), σε σύγκριση με €2.439.346 (88,2% των εσόδων) το 2010.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα του Ιδρύματος κατά το 2011 ανήλθαν σε €2.838.898, σε σύγκριση με €2.899.078 το 2010, δηλαδή παρουσίασαν μείωση €60.180 ή ποσοστό 2,1%. Στα έξοδα περιλαμβάνονται μισθοί, ημερομίσθια και επιδόματα προσωπικού ύψους €2.212.058, σε σύγκριση με €2.283.085 το 2010.

(δ) **Μαθητές.** Κατά τις 31.12.2011 φοιτούσαν στο Ίδρυμα 101 ημερήσιοι μαθητές, 12 οικότροφοι από Δευτέρα μέχρι Παρασκευή και 4 μόνιμοι οικότροφοι. Όσον αφορά στο θέμα της επαγγελματικής αποκατάστασης των μαθητών, αναφέρεται ότι στις 31.12.2011, 61 μαθητές εργάζονταν στην ελεύθερη

αγορά, οι οποίοι παρακολουθούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα από εκπαιδευτές/καθοδηγητές εργασίας του Ιδρύματος και 17 μαθητές ήταν σε ομάδες δοκιμαστικής αποκατάστασης.

Προσωπικό. Κατά το 2011 το Ίδρυμα εργοδοτούσε 30 μόνιμους, 6 έκτακτους και 20 ωρομίσθιους υπαλλήλους, καθώς επίσης και ένα μόνιμο γυμναστή με απόσπαση. Στις 31.12.2011 υπήρχαν 17 κενές θέσεις (ενός Προϊστάμενου, ενός Γραφέα, 8 Λειτουργών Οικοτροφείου, 4 Ειδικών Παιδαγωγών, ενός Λογοθεραπευτή, ενός μάγειρα και μιας καθαρίστριας).

Κανονισμοί. Το θέμα της θέσπισης Κανονισμών, που να διέπουν τους όρους υπηρεσίας του μηνιαίου προσωπικού, εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Συλλογικές συμβάσεις. Οι συλλογικές συμβάσεις για το μηνιαίο και ωρομίσθιο προσωπικό, οι οποίες έληξαν στις 31.12.2009, δεν είχαν ανανεωθεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης.

Εκσυγχρονισμός και μελλοντικός ρόλος του Ιδρύματος. Με την απόφασή του αρ. 68.425, ημερ. 18.2.2009, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την αναδιοργάνωση και τον εκσυγχρονισμό του τομέα επαγγελματικής κατάρτισης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρίες, με βάση ένα νέο θεσμικό πλαίσιο και εξουσιοδότησε την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να διαβουλευτεί και να προωθήσει τη σύσταση και λειτουργία, ως νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, του Οργανισμού Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρίες, στον οποίο θα ενταχθούν το Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου και το Κέντρο Επαγγελματικής Αποκαταστάσεως Αναπήρων (ΚΕΑΑ).

Η σύσταση και λειτουργία του Οργανισμού εκκρεμεί. Σχετική με το θέμα αυτό είναι η παράγραφος για το ΚΕΑΑ στο Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες.

Έρευνα για αξιοποίηση του προσωπικού. Μετά από απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής, η οποία λήφθηκε στη συνεδρία ημερ. 17.4.2008, κατά την οποία τέθηκε από τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομικών θέμα ύπαρξης πλεονάζοντος προσωπικού στο Ίδρυμα, ζητήθηκε από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού η διεξαγωγή έρευνας αναφορικά με την αξιοποίηση του προσωπικού του Ιδρύματος, αρχίζοντας από το Οικοτροφείο στο οποίο παρατηρήθηκαν σοβαρά λειτουργικά προβλήματα. Στη συνέχεια, σε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος, ημερ. 14.4.2010, συμφωνήθηκε όπως σοβαρά υφιστάμενα προβλήματα που εκκρεμούν και σχετίζονται με τον εκσυγχρονισμό και τον μελλοντικό ρόλο του Ιδρύματος, μεταξύ των οποίων και η λειτουργία του Οικοτροφείου, μελετηθούν από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες κατά προτεραιότητα και υποβληθούν σχετικές προτάσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο για λήψη απόφασης το συντομότερο.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Ίδρυμα, στα πλαίσια μελέτης για αναδιαμόρφωση του ρόλου του Ιδρύματος, ολοκληρώθηκε ήδη έρευνα από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, σε συνεργασία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, για τον τρόπο λειτουργίας του Οικοτροφείου και αναμένεται να ακολουθηθεί το ίδιο και για τις άλλες υπηρεσίες που παρέχονται από το Ίδρυμα, καθώς επίσης και για την αξιοποίηση του προσωπικού, σε συνάρτηση και με το μέλλον του Ιδρύματος.

6.19 ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ

Ίδρυση και λειτουργία. Το Ινστιτούτο Κύπρου (ΙΚυ) συστάθηκε στις 27.10.2005 ως "Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης δι' Εγγυήσεως άνευ Μετοχικού Κεφαλαίου", με κύριο σκοπό την υλοποίηση των στόχων του Κυπριακού Ερευνητικού και Ακαδημαϊκού Ιδρύματος (ΚΕΑΙ), το οποίο συστάθηκε με ιδιωτική πρωτοβουλία και εγγράφηκε ως εμπίστευμα στις 27.1.2004, με κύριο σκοπό τη δημιουργία του ΙΚυ. Η ίδρυση του ΙΚυ αποτελεί υλοποίηση των Αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 57.497 και 59.083 και ημερ. 13.3.2003 και 10.12.2003, αντίστοιχα.

Παραχώρηση κρατικής χορηγίας. Οι προϋποθέσεις για παραχώρηση της κρατικής χορηγίας αναφέρονται στις σχετικές Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, οι οποίες βασίστηκαν στο επιχειρησιακό σχέδιο, το οποίο εκπονήθηκε από την Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως το 2002. Μέχρι το τέλος του 2011, το ποσό της κρατικής χορηγίας που παραχωρήθηκε στο ΙΚυ ανήλθε στα €29,3 εκ., ενώ η χρηματοδότηση από άλλες μη

κυβερνητικές πηγές ήταν ελάχιστη σε αντίθεση με το τι προβλεπόταν στο προαναφερόμενο επιχειρησιακό σχέδιο .

Έλεγχος. Η Υπηρεσία μας, ύστερα από εισήγηση/παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού και μετά από πρόσκληση του ΙΚυ, διεξήγαγε έλεγχο στο ΙΚυ με σκοπό να διαπιστωθεί κατά πόσο η κρατική χορηγία που παραχωρήθηκε στο ΙΚυ έχει διατεθεί σύμφωνα με τις σχετικές Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου που αφορούσαν στη σύσταση του ΙΚυ, κατά πόσο υπάρχουν επαρκείς μηχανισμοί ελέγχου στο ΙΚυ και κατά πόσο έχουν θεσμοθετηθεί και τηρούνται διαδικασίες και κανονισμοί σχετικά με τη λειτουργία του, το προσωπικό, τις προσφορές, τις πληρωμές κλπ. καθώς και εάν υπάρχουν μηχανισμοί παρακολούθησης από πλευράς κράτους όσον αφορά στην παραχώρηση και αξιοποίηση της κρατικής χορηγίας. Επισημαίνεται ότι ο έλεγχος δεν ασχολήθηκε με την αξιολόγηση του ερευνητικού έργου του ΙΚυ ούτε με την επίτευξη των στόχων της ίδρυσής του, λόγω του ότι έχει κριθεί ότι μια τέτοια αξιολόγηση θα έπρεπε να γίνει από ειδικούς ανεξάρτητους αξιολογητές.

Από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Η απόφαση για δημιουργία του ΙΚυ βασίστηκε πάνω σε ένα επιχειρησιακό σχέδιο το οποίο όπως προκύπτει ήταν υπέρμετρα φιλόδοξο όσον αφορά στο θέμα της χρηματοδότησης και της ανάπτυξης του ΙΚυ, αφού δεν έγινε κατορθωτό να επιτευχθούν οι επιδιωκόμενοι σύμφωνα με το σχέδιο, στόχοι.

Παρατηρείται σταδιακά διεύρυνση των δραστηριοτήτων και δεσμεύσεων του ΙΚυ χωρίς να έχει επιτευχθεί σημαντική εξωτερική χρηματοδότηση πέραν της κρατικής χορηγίας, με ορατό τον κίνδυνο να μην καταστεί αυτοσυντήρητο (όπως προβλεπόταν στο επιχειρησιακό σχέδιο) και να συνεχίσει να είναι σχεδόν πλήρως εξαρτώμενο από κρατικούς πόρους χωρίς να υπάρχει ένα μακροπρόθεσμο σχέδιο το οποίο να έχει εγκριθεί εκ των προτέρων από την κυβέρνηση.

Δεν τηρήθηκε η προϋπόθεση που είχε τεθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο, όταν αποφάσιζε τη δημιουργία του, για παρακολούθηση της βιωσιμότητας του και για εξόδους ασφαλείας σε περίπτωση που δεν θα μπορεί να συνεχιστεί η ανάπτυξή του περαιτέρω.

Δεν επιτεύχθηκε ο στόχος της προσέλευσης 2500 φοιτητών μέχρι το 2010 που θα απέφερε έσοδα από δίδακτρα US\$62,5 εκ., εφόσον μέχρι τον Δεκέμβριο 2011 υπήρχαν 10 μόνο φοιτητές (διδασκαρικοί) χωρίς οποιαδήποτε έσοδα από δίδακτρα.

Μετά τις διαπιστώσεις αυτές, η Υπηρεσία μας υπέβαλε τις πιο κάτω εισηγήσεις:

- Να γίνει επαναξιολόγηση της λειτουργίας του ΙΚυ, από ανεξάρτητους, εξωτερικούς και εξειδικευμένους αξιολογητές και σε περίπτωση που αποφασιστεί η συνέχιση της λειτουργίας, να καθοριστούν οι επιθυμητοί τομείς έρευνας.
- Να διενεργηθεί μελέτη βιωσιμότητας όπως προβλεπόταν στην Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, σύμφωνα με την οποία η βιωσιμότητα του έργου έπρεπε να κρίνεται έγκαιρα.
- Να υποβληθεί βραχυπρόθεσμο, μεσοπρόθεσμο (3 χρόνια) και μακροπρόθεσμο (10 χρόνια) πλάνο σε συνδυασμό με τις προϋπολογιζόμενες δαπάνες και έσοδα για έγκριση από την Κυβέρνηση και ενημέρωση της Βουλής των Αντιπροσώπων.
- Να υιοθετηθούν μηχανισμοί ελέγχου και διαδικασίες παρακολούθησης του ΙΚυ από το Γραφείο Προγραμματισμού όσον αφορά στην επίτευξη των στόχων του. Αποδέσμευση κάθε επόμενης χορηγίας να γίνεται αφού αξιολογείται προηγουμένως η επίτευξη των τεθέντων κάθε φορά στόχων.
- Να καθοριστεί το ποσό της χορηγίας αφού λαμβάνονται υπόψη και άλλα έσοδα που αναμένει το ΙΚυ και ανάλογα με το ποσό που η Πολιτεία προτίθεται να διαθέτει για έρευνα μέσω ειδικά του ΙΚυ.

Υποβολή Έκθεσης στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών. Η Έκθεση που ετοιμάστηκε από την Υπηρεσία μας καθώς και τα συμπεράσματα που περιλαμβάνονται σ' αυτή, αφού εξετάστηκαν από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δαπανών, όπως αναφέρεται στην επιστολή του

Προέδρου της προς τον Πρόεδρο και τα Μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού ημερ. 27 Μαρτίου 2012, υιοθετήθηκαν πλήρως και σε όλη τους την έκταση. Επίσης, η Επιτροπή, λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη ειδικότερα τους όρους που η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών & Προϋπολογισμού έθεσε με επιστολή της ημερ. 22 Δεκεμβρίου 2011, προς τον Γενικό Διευθυντή του Γραφείου Προγραμματισμού, επισήμανε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

- Την ανάγκη επανακαθορισμού του νομικού καθεστώτος του ΙΚυ και τη νομοθετική ρύθμιση του νομικού πλαισίου λειτουργίας του σε διάστημα τριών μηνών, το οποίο θα εγκριθεί με νέα απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.
- Σε περίπτωση απόφασης για συνέχιση της λειτουργίας του ΙΚυ, απαιτείται η δημιουργία μηχανισμού ελέγχου όλων των δραστηριοτήτων του, η ετοιμασία και υποβολή οικονομικών καταστάσεων εσόδων – εξόδων για συνεχή έλεγχο από το Γραφείο του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και υποβολή ετήσιας έκθεσης προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων, καθώς και ετήσιου προϋπολογισμού και οργανογράμματος με πλήρη στοιχεία ονομάτων που αφορούν στη μισθοδοσία όλων των υπαλλήλων του ΙΚυ.
- Τη διεξαγωγή μελέτης εντός τριών μηνών από ανεξάρτητο εξωτερικό αξιολογητή όσον αφορά στην λειτουργία του ΙΚυ και ειδικότερα όσον αφορά στην αξιολόγηση των επιτευγμάτων του ΙΚυ, που αφορά στο επιστημονικό έργο που έχει διεξαχθεί, του οργανωτικού και διοικητικού του πλαισίου, του σχεδίου ανάπτυξης, τις προοπτικές και το μέλλον του.

Το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας με επιστολή του, ημερ. 18 Ιουνίου 2012, προς την Υπηρεσία μας, μας πληροφόρησε ότι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού αποφάσισε όπως το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας αναλάβει την προώθηση της διεξαγωγής επιστημονικής αξιολόγησης (peer review) του έργου του ΙΚυ. Επίσης κατά την ίδια ημερομηνία, το Γενικό Λογιστήριο με επιστολή του προς το Υπουργείο Οικονομικών, η οποία κοινοποιήθηκε στην Υπηρεσία μας, ζητούσε την έγκριση πρόσθετων πιστώσεων ύψους €300.000 πέραν του ήδη εγκριθέντος ποσού των €100.000 καθώς το κόστος της αξιολόγησης εκτιμήθηκε να ανέλθει γύρω στις €400.000. Η Υπηρεσία μας, με επιστολή της προς το Υπουργείο Οικονομικών, ημερ. 16 Ιουλίου 2012, ανέφερε ότι λαμβανομένου υπόψη του ότι το ποσό είναι σημαντικό, θα πρέπει να ενημερωθεί σχετικά η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού. Το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του ημερ. 18 Ιουλίου 2012 προς τον Γενικό Διευθυντή της Βουλής των Αντιπροσώπων ανέφερε ότι είναι αναγκαίο να ενημερωθεί σχετικά η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού προτού προχωρήσει το θέμα των προσφορών για την αξιολόγηση του ΙΚυ.

6.20 ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ

Οικονομικές καταστάσεις. Ο τελευταίος έλεγχος που διενήργησε η Υπηρεσία μας αφορά στα έτη 2007-2009 και τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2010.

Οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2010 και 2011 δεν έχουν υποβληθεί από το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα στην Υπηρεσία μας για έλεγχο.

6.21 ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΙΣΟΤΙΜΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΒΑΡΩΝ

Μέρος Α

Γενικά. Ο Κεντρικός Φορέας Ισότητας Κατανομής Βαρών (Κ.Φ.Ι.Κ.Β) ιδρύθηκε με τον Νόμο 141 του 1989, με κύριο σκοπό την ισότιμη κατανομή των βαρών που προέκυψαν από την τουρκική εισβολή και κατοχή και την κατά το δυνατόν αποκατάσταση της προπολεμικής φερεγγυότητας των δικαιούχων προσώπων. Ο Κ.Φ.Ι.Κ.Β εξήγγειλε την έναρξη της λειτουργίας του στις 24 Νοεμβρίου 1995.

Οικονομικές καταστάσεις. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2011 παραλήφθηκαν από την Υπηρεσία μου στις 6.8.2012 και ως εκ τούτου δεν έχει ακόμη διεξαχθεί ο έλεγχος. Σύμφωνα με τις

εξελεγχμένες οικονομικές καταστάσεις του έτους 2010, η κρατική χορηγία το 2010 προς τον Κ.Φ.Ι.Κ.Β ανήλθε σε €6.024.778 (το 2009 €4.185.333) για τα λειτουργικά του έξοδα και σε €10.989.280 (το 2009 €8.814.667) για επιχορήγηση επιτοκίου. Στις 31.12.2010 τα εισπρακτέα και τα πληρωτέα δάνεια ήταν €265.364.119 και €275.801.929 αντίστοιχα. Ποσό ύψους €8.392.100 στις 31.12.2010 (€6.437.808 στις 31.12.2009) που παραχωρήθηκε από την Κυβέρνηση, ήταν κατατεθειμένο στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης (Ο.Χ.Σ) και αφορούσε σε κάλυψη αιτήσεων οι οποίες εγκρίθηκαν, οι αιτητές όμως δεν πρόλαβαν να συνάψουν τα σχετικά δάνεια για να τους εκδοθούν τα ποσά, λόγω μη ολοκλήρωσης της διαδικασίας υποθήκευσης.

Τα πιο κάτω θέματα έχουν προκύψει από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2010.

Εξέταση αιτήσεων. Ο Κ.Φ.Ι.Κ.Β διέθεσε κατά τη διάρκεια του έτους ποσό ύψους €61,3 εκ. για ικανοποίηση 1.990 αιτήσεων. Επίσης παραχωρήθηκαν δάνεια από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα (Σ.Κ.Τ) με εγγύηση του Κ.Φ.Ι.Κ.Β, ύψους €37,8 εκ. για ικανοποίηση 526 αιτήσεων. Η συνολική δαπάνη και οι συνολικές εγγυήσεις που παραχωρήθηκαν από το 1996 μέχρι το 2009, για δανειοδότηση μέσω του σχεδίου αποκατάστασης προπολεμικής φερεγγυότητας ιδιοκτητών κατεχόμενης ή απροσπέλαστης ακίνητης ιδιοκτησίας παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Δάνεια με κεφάλαια του Κ.Φ.Ι.Κ.Β	2010 Αριθμός εγκρίσεων	2010 Ποσό δαπάνης €000	1996-2010 Αριθμός εγκρίσεων	1996-2010 Σύνολο δαπανών €000
Σπουδαστικά	1.656	53.617	14.925	340.215
Ιατροφαρμακευτικά	84	1.720	617	13.147
Νεοδημιουργημένα ζευγάρια	249	5.653	2.667	51.879
Επαγγελματικά	-	-	527	11.792
Σωματεία- Οργανώσεις	1	280	8	1.525
Ολικό	1.990	61.270	18.744	418.558

Δάνεια με εγγύηση του Κ.Φ.Ι.Κ.Β	2010 Αριθμός Εγκρίσεων	2010 Ποσό δαπάνης €000	1996-2010 Αριθμός εγκρίσεων	1996-2010 Σύνολο δαπανών €000
Στεγαστικά	1.127	63.576	7.028	352.800
Επαγγελματικά	286	21.017	1.806	127.117
Ολικό	1.413	84.593	8.834	479.917
Γενικό Σύνολο	3.403	145.863	27.578	898.475

Έγκριση και παραχώρηση δανείων. Η διαδικασία εξέτασης και έγκρισης των αιτήσεων για στεγαστικά δάνεια παρουσιάζει μεγάλη καθυστέρηση. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι αιτήσεις για αυτή την κατηγορία δανείων εξετάζονται συνήθως μετά την πάροδο περίπου 3 χρόνων και 7 μηνών από την υποβολή τους.

Ο κυριότερος λόγος της καθυστέρησης είναι τα περιορισμένα διαθέσιμα κεφάλαια για παραχώρηση δανείων και επιδότηση του επιτοκίου στον Προϋπολογισμό του Κ.Φ.Ι.Κ.Β. Σημειώνεται ότι κατά τα έτη 2010, 2011 και 2012 οι περικοπές στον Προϋπολογισμό του Κ.Φ.Ι.Κ.Β ανήλθαν περίπου σε €91 εκ. περιορίζοντας

σημαντικά τις δυνατότητες του Οργανισμού να ανταποκριθεί στην αποστολή του. Επίσης σημαντικός λόγος για την καθυστέρηση είναι ο αυξημένος αριθμός αιτήσεων που υποβάλλονται και που συσσωρεύθηκαν μετά την τροποποίηση των Κανονισμών του 1999, οι οποίοι λόγω αλλαγής του τρόπου εκτίμησης των περιουσιών (σε τρέχουσες τιμές αντί σε τιμές του 1980) και της αύξησης του μέγιστου ποσού δανείου από 50% σε 80% της αξίας της περιουσίας, αύξησαν τον αριθμό των δικαιούχων και επέτρεψαν σε πρώην δανειοδοτηθέντες να υποβάλουν νέες αιτήσεις για συμπληρωματικά δάνεια.

Στο τέλος του 2010 οι εκκρεμούσες στεγαστικές αιτήσεις ήταν 6.913, σε σύγκριση με 6.601 στο τέλος του 2009. Κατά το 2010 υποβλήθηκαν 1.854 στεγαστικές αιτήσεις, ενώ το 2009 2.043 αιτήσεις. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Κ.Φ.Ι.Κ.Β το 2010 εξέτασε 1.542 αιτήσεις για στεγαστικά δάνεια ενώ το 2009 εξετάσε 1.481, εκ των οποίων οι 720 υπάγονταν στο Σχέδιο Παραχώρησης Στεγαστικών Δανείων με Επιδοτούμενο Επιτόκιο Χωρίς Εγγυήσεις.

Καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων από δανειοδοτούμενους. Οι καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων αυξήθηκαν από €18.771.000 το 2009, σε €25.833.300 το 2010, παρουσίασαν δηλαδή αύξηση ύψους €7.062.300 (ποσοστό 37,62%). Ο Ο.Χ.Σ, ο οποίος παραχωρεί δάνεια με κεφάλαια του Κ.Φ.Ι.Κ.Β, έλαβε μέχρι τις 31.12.2009, δικαστικά μέτρα εναντίον 182 δανειοδοτούμενων που καθυστερούν την αποπληρωμή των δανείων τους. Από τότε δεν λήφθηκαν δικαστικά μέτρα εναντίον άλλων αιτητών. Στις προειδοποιητικές επιστολές που αποστέλλει ο Ο.Χ.Σ, οι αιτητές καλούνται να επικοινωνήσουν με τον Κ.Φ.Ι.Κ.Β για διαβούλευση αναφορικά με την επίλυση του προβλήματος των καθυστερήσεων, πράγμα που έχει πράξει μεγάλος αριθμός αιτητών.

Η Σ.Κ.Τ, η οποία επίσης παραχωρεί δάνεια σε εγκριθέντες αιτητές του Κ.Φ.Ι.Κ.Β με εγγύηση του Κ.Φ.Ι.Κ.Β, αλλά με δικά της κεφάλαια, ξεκίνησε εκστρατεία για την είσπραξη χρεών, που εντατικοποιήθηκε ενόψει της εφαρμογής του περί Παραγραφής Νόμου. Συγκεκριμένα 54 οφειλέτες στεγαστικών δανείων με συνολικό ποσό ύψους €3,2 εκ. και 104 οφειλέτες επαγγελματικών δανείων συνολικού ποσού ύψους €5,7 εκ. παραπέμφθηκαν σε διαιτησία σύμφωνα με το άρθρο 52 του Περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμου.

Με επιστολή της ημερ. 5.8.2011 η Σ.Κ.Τ ενημέρωσε τον Κ.Φ.Ι.Κ.Β ότι από την 1.1.2012 θα διακόψει την παραχώρηση επαγγελματικών δανείων και η παραχώρηση στεγαστικών δανείων θα γίνεται μέχρι του ποσού των συνολικών αποπληρωμών των υφιστάμενων δανείων που με τα σημερινά δεδομένα είναι της τάξεως των €15 εκ. ετησίως. Σύμφωνα με την πιο πάνω επιστολή, οι λόγοι που οδήγησαν στη λήψη της πιο πάνω απόφασης είναι ο ακόλουθος:

- Το υψηλό ποσό του συνολικού χαρτοφυλακίου (€173 εκ.) το οποίο ξεπερνά τον αποδεκτό κίνδυνο συγκέντρωσης
- Ο ψηλότερος πιστωτικός κίνδυνος που ενέχει η κατηγορία των επαγγελματικών δανείων, όπως υποδηλώνεται από το συγκριτικά ψηλότερο ποσοστό καθυστερήσεων τους σε σχέση με τα στεγαστικά δάνεια (12% και 4%, αντίστοιχα)
- Η μη καταβολή από τον Κ.Φ.Ι.Κ.Β και κατ' επέκταση από το Κράτος των ποσών που απαιτήθηκαν για καθυστερήσεις με βάση τις συμφωνίες μεταξύ Κ.Φ.Ι.Κ.Β και Σ.Κ.Τ.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Κ.Φ.Ι.Κ.Β οι καθυστερήσεις στην αποπληρωμή των δανείων οφείλονται κυρίως στα πολύ σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες λόγω της αύξησης του κόστους ζωής, της μη αποκατάστασης σε μεγάλο βαθμό της προπολεμικής τους φερεγγυότητας και της μη επίτευξης της ισότιμης κατανομής των βαρών που προήλθαν από την τουρκική εισβολή και κατοχή. Μας ανέφερε επίσης ότι για να μειωθεί η δόση των δανείων των επηρεαζόμενων δικαιούχων και να μπορούν να την καταβάλλουν, μετά από έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών και συμφωνία που έγινε με τη Σ.Κ.Τ στις 20.7.2004, ο χρόνος αποπληρωμής τόσο των υφιστάμενων δανείων όσο και των νέων αυξήθηκε, για μεν τα στεγαστικά δάνεια από 15 σε 20 χρόνια, για δε τα επαγγελματικά από 10 σε 15 χρόνια.

Επειδή, ενόψει και της οικονομικής κρίσης, το πρόβλημα των καθυστερήσεων αναμένεται να επιδεινωθεί, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε για τα επιπρόσθετα μέτρα που προτίθεται να λάβει ο Κ.Φ.Ι.Κ.Β για

αποτροπή περαιτέρω επιδείνωσης. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως ο Κ.Φ.Ι.Κ.Β παρακολουθεί τις ενέργειες των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων για αντιμετώπιση των καθυστερήσεων που τον αφορούν.

Έλεγχος πιστοληπτικής ικανότητας αιτητών από τη Σ.Κ.Τ. Στις 22.2.2011 πραγματοποιήθηκε συνεδρία μεταξύ του Κ.Φ.Ι.Κ.Β, της Σ.Κ.Τ και του Υπουργείου Οικονομικών με θέμα "Διαδικασία αξιολόγησης και έγκρισης αιτητών επαγγελματικών δανείων από τον Κ.Φ.Ι.Κ.Β υπό το φως των αυξημένων καθυστερήσεων που παρουσιάζει η συγκεκριμένη κατηγορία δανείων καθώς και της μη καταβολής από την Κυβέρνηση της απαίτησης αποζημίωσης της Τράπεζας".

Ο Διευθυντής Τραπεζικών Εργασιών της Σ.Κ.Τ εξέφρασε την άποψη ότι, είναι προτιμότερο να γίνεται προληπτική πολιτική, τονίζοντας την ανάγκη για εφαρμογή διαφορετικής διαδικασίας. Ως εκ τούτου, εισηγήθηκε όπως κατά το στάδιο της αξιολόγησης των επαγγελματικών αιτήσεων από τον Κ.Φ.Ι.Κ.Β αποστέλλεται στη Σ.Κ.Τ κατάσταση με τα ονόματα και τους αριθμούς δελτίου ταυτότητας των αιτητών, προκειμένου να διενεργείται έρευνα με σκοπό να διαπιστωθεί κατά πόσο οι αιτητές βρίσκονται καταχωρισμένοι στο Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών (Κ.Α.Π.), στο οποίο καταχωρίζονται όσοι εκδίδουν ακάλυπτες επιταγές, καθώς επίσης και έλεγχος στη βάση δεδομένων «Αίαντας», στην οποία υπάρχουν στοιχεία για τυχόν δάνεια του αιτητή που έχει συνάψει από άλλα Συνεργατικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα (Σ.Χ.Ι.), ούτως ώστε να διαφανεί εάν έχουν ληφθεί δικαστικά μέτρα εναντίον αιτητών που διατηρούν καθυστερημένα δάνεια σε άλλα Σ.Χ.Ι. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι ο αιτητής του Κ.Φ.Ι.Κ.Β εμπλέκεται σε υποθέσεις που σχετίζονται με ακάλυπτες επιταγές ή/και κακή εξυπηρέτηση δανείων σε άλλα Σ.Χ.Ι., θα ειδοποιείται γραπτώς ο Κ.Φ.Ι.Κ.Β για ενημέρωση του αιτητή ότι, σύμφωνα με τον έλεγχο που πραγματοποιήθηκε αναφορικά με την πιστοληπτική του ικανότητα προέκυψε ότι δεν μπορεί να του χορηγηθεί δάνειο από τη Σ.Κ.Τ. Ανέφερε επίσης ότι, σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό για τον «Υπεύθυνο Δανεισμό», η Σ.Κ.Τ είναι υποχρεωμένη να αποδείξει ότι έδρασε υπεύθυνα κατά τη λήψη της απόφασής της για χορήγηση δανείου, ενώ σε αντίθετη περίπτωση δεν έχει το δικαίωμα να προβεί σε ενέργειες για ανάκτηση προβληματικών δανείων.

Ο Πρόεδρος του Κ.Φ.Ι.Κ.Β μας ενημέρωσε ότι διεξάγεται πλέον πιστοληπτικός έλεγχος των οφειλετών και εγγυητών κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων και στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι ο αιτητής είναι αφερέγγυος, η Σ.Κ.Τ αρνείται τη χορήγηση δανείου.

Ομαδική ασφάλιση χρεωστών. Μετά από εισήγησή μας για ασφάλιση των δανειζόμενων αιτητών, τακτική που ακολουθείται από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ο Κ.Φ.Ι.Κ.Β προχώρησε σε διαβουλεύσεις με ασφαλιστική εταιρεία, με την οποία συνεργάζεται η Σ.Κ.Τ, ένεκα της διαχείρισης των δανείων από τη Σ.Κ.Τ. Όπως μας έχει ενημερώσει ο Πρόεδρος του Κ.Φ.Ι.Κ.Β η συμφωνία τέθηκε σε ισχύ από το τέλος Ιουλίου 2012.

Μέρος Β

Επίτευξη στόχων της ίδρυσης του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, ο περί του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και άλλα συναφή θέματα) Νόμος 141/89 καθορίζει ότι μεταξύ άλλων στόχων και αρμοδιοτήτων του Κ.Φ.Ι.Κ.Β είναι και η ανάληψη ενεργειών για την επίτευξη της ισότιμης κατανομής των βαρών που προέκυψαν από την Τουρκική Εισβολή και κατοχή και την κατά το δυνατόν αποκατάσταση της προπολεμικής φερεγγυότητας, σύμφωνα με την περιουσία έκαστου και λαμβάνοντας υπόψη τις δημοσιονομικές δυνατότητες του Κράτους.

Σύμφωνα με μελέτη που εκπονήθηκε το 2000 από το Πανεπιστήμιο Κύπρου – Τμήμα Οικονομικών, για λογαριασμό του Κ.Φ.Ι.Κ.Β, από τη σύγκριση της συσσωρευμένης οικονομικής βοήθειας προς τους πληγέντες με το συσσωρευμένο ιδιωτικό κόστος (οριστικές απώλειες και απώλειες πρόσβασης), για να επιτευχθεί ισότιμη κατανομή βαρών χρειάζεται όχι μόνο μεγαλύτερη αλλά και διαφορετικής μορφής κρατική αρωγή προς τους εκτοπισμένους και παθόντες από την Τουρκική εισβολή και κατοχή.

Με βάση τις εκτιμήσεις της μελέτης, θα έπρεπε να δοθεί οικονομική βοήθεια ύψους ΛΚ4 δις. σε τιμές 1995 για απώλειες που υπολογίζεται ότι έχουν υποστεί οι εκτοπισμένοι και παθόντες και επίσης να αυξηθεί η ετήσια οικονομική βοήθεια που παραχωρείται από το Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων από ΛΚ150 εκ. σε ΛΚ250 εκ. (σε τιμές 1995), να διοχετεύεται δε ολόκληρη μόνο στους ιδιοκτήτες κατεχόμενων περιουσιών. Επίσης, το ποσό της ετήσιας οικονομικής βοήθειας πρέπει να αυξάνεται με τον πληθωρισμό και την αύξηση της αξίας της γης, ώστε να αντανakλά το πραγματικό ετήσιο κόστος που προκαλείται λόγω της στέρησης πρόσβασης στις κατεχόμενες και απροσπέλαστες περιουσίες.

Επίσης, η μελέτη διαλαμβάνει ότι για εξεύρεση των οικονομικών πόρων για παραχώρηση της πιο πάνω οικονομικής βοήθειας, θα έπρεπε κυρίως να επιβληθεί φορολογία στην ακίνητη περιουσία στις ελεύθερες περιοχές, διότι η αύξηση στην αξία της οφείλεται κατά ένα πολύ ψηλό ποσοστό στην εισβολή και κατ' επέκταση στη μείωση της διαθέσιμης γης. Τονίζεται δε ότι η έλλειψη φορολογίας στον πλούτο την περίοδο που ακολούθησε την εισβολή ήταν ένας από τους λόγους που οδήγησαν τις τιμές στις ελεύθερες περιοχές να εκτιναχθούν στα ύψη και να επιδεινωθεί η άνιση κατανομή των βαρών της εισβολής σε βάρος των προσφύγων και προς όφελος των κατόχων ακίνητης περιουσίας στις ελεύθερες περιοχές.

Επειδή, σύμφωνα με τον προαναφερθέντα Νόμο, μεταξύ των πρωταρχικών σκοπών και αρμοδιοτήτων του Φορέα είναι να εισηγείται τη λήψη των αναγκών προς επίτευξη των σκοπών του νομοθετικών ή άλλων μέτρων, ενδείκνυται όπως ο Κ.Φ.Ι.Κ.Β προβεί στις δέουσες ενέργειες ώστε αξιοποιώντας τη μελέτη του Πανεπιστημίου να επιτευχθεί σε όσο μεγαλύτερο βαθμό είναι εφικτό, η ισότιμη κατανομή των βαρών που προέκυψαν από την Τούρκικη εισβολή και κατοχή, αίροντας τη διαιωνιζόμενη αδικία για τους πρόσφυγες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Κ.Φ.Ι.Κ.Β στη συνεδρία του ημερ. 16.7.2008, αποφάσισε τη σύσταση Επιτροπής για μελέτη του θέματος αυτού και υποβολή εισηγήσεων προς το Κράτος. Μεταξύ άλλων η Επιτροπή εξέτασε και τη δυνατότητα διεξαγωγής στο μέλλον ενός επιστημονικού συνεδρίου με θέμα την ισότιμη κατανομή βαρών, σε συνεργασία με την κυβέρνηση. Με νέα απόφαση του ημερ. 5.3.2009, το Συμβούλιο αποφάσισε τη σύσταση Επιτροπής για την αναθεώρηση της μελέτης του Πανεπιστημίου. Ο Πρόεδρος εισηγήθηκε όπως η Επιτροπή επιδιώξει να έχει συνάντηση με τον Πρόεδρο και μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων καθώς και τον καθηγητή του Οικονομικού Τμήματος του Πανεπιστημίου, βασικό συντελεστή της προηγούμενης μελέτης.

Ο Πρόεδρος του Κ.Φ.Ι.Κ.Β κατά τη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 18.2.2010 ανέφερε ότι αναλαμβάνει προσωπικά την ευθύνη για τη μη προώθηση της μελέτης του Πανεπιστημίου, συναισθανόμενος τη δύσκολη οικονομική συγκυρία, αφού η εφαρμογή της Ισότιμης Κατανομής Βαρών προϋποθέτει τεράστιο κόστος. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι η όποια απόφαση για μη προώθηση της μελέτης αφορά κυβερνητική πολιτική και ως εκ τούτου έπρεπε να ληφθεί από την Κυβέρνηση και όχι από τον Οργανισμό.

Το Διοικητικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρία του ημερ. 9.12.2010, αποφάσισε όπως συνέλθει η Επιτροπή που συστάθηκε για την αναβάθμιση της μελέτης του Πανεπιστημίου, για συζήτηση σχετικά με τον εκσυγχρονισμό και αναθεώρηση της μελέτης.

Ο Πρόεδρος του Κ.Φ.Ι.Κ.Β μας ενημέρωσε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του Κ.Φ.Ι.Κ.Β πραγματοποίησε συνάντηση με τον Πρόεδρο του Ακαδημαϊκού Συμβουλίου Κέντρου Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου, με σκοπό την ενημέρωση της μελέτης που έγινε κατά το 2000, με βάση τα νέα δεδομένα, για να διαμορφωθούν οι προτάσεις που έγιναν, σύμφωνα με τις ισχύουσες σημερινές χρηματοοικονομικές συνθήκες.

6.22 ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΜΥΪΚΗ ΔΥΣΤΡΟΦΙΑ

Οικονομικές καταστάσεις. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το 2009, 2010 και 2011 προγραμματίζεται να αρχίσει πριν το τέλος του 2012.

Πληροφορίες για τον έλεγχο του 2008 καθώς και στοιχεία από τις μη εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του 2009 περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2009.

6.23 ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις του Πρακτορείου για το έτος 2011 παρουσίαζαν έλλειμμα ύψους €324.014, σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους €116.473 το 2010. Επίσης το έλλειμμα στα αποθεματικά του Πρακτορείου κατά τις 31.12.2011 ήταν €2.987.649.

(β) **Κρατική χορηγία.** Κατά τη διάρκεια του έτους η κρατική χορηγία που παραχωρήθηκε στο Πρακτορείο ανήλθε σε €1.991.374, συμπεριλαμβανομένων των συνδρομών της Κυβέρνησης προς το Πρακτορείο για την παροχή υπηρεσιών ύψους €432.853, ενώ η αντίστοιχη για το 2010 ήταν €1.998.175, δηλαδή κυμάνθηκε στα ίδια επίπεδα με οριακή μείωση ύψους €6.801. Επισημάναμε ότι, η ικανότητά του Πρακτορείου να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα εξαρτάται από τη συνέχιση της οικονομικής υποστήριξης που παρέχεται από την Κυβέρνηση, αφού αυτή αποτελεί το 87,31% του συνόλου των εσόδων του.

(γ) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε €2.280.760, συμπεριλαμβανομένων εσόδων ύψους €2.050 από εμπορικές δραστηριότητες, σε σύγκριση με €2.289.700 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε οριακή μείωση ύψους €8.940 ή ποσοστό 0,39%.

(δ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε €2.604.774, συμπεριλαμβανομένων εξόδων ύψους €600 για εμπορικές δραστηριότητες, σε σύγκριση με €2.406.173 το 2010. Η αύξηση των εξόδων κατά €198.601 ή 8,25%, οφείλεται κυρίως στην αύξηση των κονδυλίων Αποδοχές και Ωφελήματα Προσωπικού (€273.184). Μείωση παρατηρήθηκε στα κονδύλια μίσθωση γης για ανέγερση κτιρίου και έξοδα για ανέγερση κτιρίου (€73.817).

Προϋπολογισμός.

(α) **Έγκριση Προϋπολογισμού.** Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2011 εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 2.11.2010. Κατατέθηκε στη Βουλή στις 9.11.2010, ενώ σύμφωνα με τον περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμο έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή μέχρι τις 30.9.2009. Ψηφίστηκε σε Νόμο, στις 20.1.2011 και δημοσιεύτηκε στις 4.2.2011 (Νόμος 2(II)/2011).

(β) **Υλοποίηση Προϋπολογισμού.** Ο εγκεκριμένος Προϋπολογισμός για το 2011 προέβλεπε συνολικές δαπάνες ύψους €3.455.877, ενώ οι αντίστοιχες πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε €2.189.953, δηλαδή ο Προϋπολογισμός υλοποιήθηκε σε ποσοστό 63,37%, κυρίως λόγω μη υλοποίησης των προνοιών σχετικών με τη νέα οργανωτική δομή και αναβάθμιση των θέσεων του Πρακτορείου (€499.460), την ανέγερση κτιρίων (€430.381) και την τεχνολογική αναβάθμιση (€352.146).

Προσωπικό.

(α) Στις 31.12.2011 το Πρακτορείο εργοδοτούσε 27 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις έναντι 39 εγκεκριμένων οργανικών θέσεων, 8 έκτακτους συνεργάτες και 1 σε ωρομίσθια βάση (όπως ακριβώς στις 31.12.2010), με σύνολο αποδοχών €1.568.023, σε σύγκριση με €1.372.549 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €195.474 ή 14,24%. Η αύξηση αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι 4 νέοι υπάλληλοι που προσλήφθηκαν τον Ιούλιο του 2010 εργάστηκαν καθόλη τη διάρκεια του 2011, καθώς επίσης και στην αύξηση του τιμαριθμικού επιδόματος και στις ετήσιες προσαυξήσεις. Στις αποδοχές προσωπικού περιλαμβάνονται δαπάνες για υπερωριακή απασχόληση, αποζημίωση Κυριακάτικης βάρδιας καθώς και επίδομα βάρδιας που κατά το 2011 ανήλθαν στις €9.230 (€9.061 το 2010), €51.641 (€47.973 το 2010) και €59.487 (€48.419 το 2010) αντίστοιχα. Σχετικά αναφέρεται ότι στα πλαίσια των μέτρων εξυγίανσης των δημόσιων οικονομικών, σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 9.8.2011, εγκρίθηκαν μεταξύ άλλων, σειρά μέτρων μείωσης της απασχόλησης και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Ως εκ των πιο πάνω στον περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Πρακτορείου Νόμο του 2012 το σύνολο των εγκεκριμένων οργανικών θέσεων μειώθηκε κατά 9 (από 39 σε 30).

(β) Θέση Διευθυντή. Ύστερα από την προκήρυξη της θέσης του Διευθυντή του Πρακτορείου, το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του που πραγματοποιήθηκε στις 22.12.2005 επέλεξε συγκεκριμένο άτομο και σύμφωνα με το άρθρο 9 (1) των περί Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων Νόμων του 1989-2005 υπέβαλε εισήγηση προς το Υπουργικό Συμβούλιο ως το αρμόδιο όργανο για το διορισμό του Διευθυντή του Πρακτορείου. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να μην προχωρήσει στον διορισμό του συγκεκριμένου ατόμου και ο ενδιαφερόμενος καταχώρισε προσφυγή εναντίον του Υπουργικού Συμβουλίου και του Πρακτορείου, η οποία έγινε αποδεκτή με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερομηνίας 10.6.2008. Η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας καταχώρισε αναθεωρητική έφεση την οποία το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε στις 12.5.2011. Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του αρ. 72.564 ημερ. 9.9.2011, προς συμμόρφωση με την πρωτόδικη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου και την απόφαση της αναθεωρητικής έφεσης, αποφάσισε να διορίσει αναδρομικά από 1.11.2006 τον αιτητή στη θέση Διευθυντή του Πρακτορείου, για τριετή θητεία, η οποία έληξε στις 31.10.2009 καθώς επίσης και την παραχώρηση της δικαιούμενης αποζημίωσης σε αυτόν, χωρίς εκ των πραγμάτων να έχει υπηρετήσει στην πιο πάνω θέση. Ως εκ των πιο πάνω παρατηρήθηκε ότι το Πρακτορείο λειτουργεί από το 2005 χωρίς Διευθυντή.

Συνταξιοδοτικά ωφελήματα προσωπικού.

Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων. Οι σχετικοί Κανονισμοί για τη λειτουργία του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων το 2001 (Κ.Δ.Π. 456/2001), με ημερομηνία έναρξης ισχύος του Σχεδίου την 1.7.1989. Σύμφωνα με τους πιο πάνω Κανονισμούς το Σχέδιο θα λειτουργεί κατ' αναλογία του περί Συντάξεων Νόμου που ισχύει για τους δημόσιους υπαλλήλους, χωρίς δηλαδή την ίδρυση και διαχείριση Ταμείου Συντάξεων και Χορηγημάτων.

Συνδρομές.

(α) Τιμολογιακή και πιστωτική πολιτική. Ενώ όπως παρατηρήσαμε στον τιμοκατάλογο του Πρακτορείου αναφέρεται ότι τα τέλη συνδρομής είναι προπληρωτέα ανά τρίμηνο, η πολιτική αυτή δεν εφαρμόζεται από το Λογιστήριο του Πρακτορείου. Επίσης ενώ η τιμολόγηση, αποτελεί προϋπόθεση για την ανάκτηση του εσόδου των συνδρομών, ωστόσο δεν γίνεται έγκαιρα.

(β) Το Πρακτορείο συμμετείχε, ως συνεργάτης, στο πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης «European Neighborhood Programme» για την περίοδο 2009 μέχρι 2011 (ανανεώθηκε μέχρι το 2013) συνολικού προϋπολογισμού ύψους €5,5 εκ. στη βάση πρότασης που του υποβλήθηκε από ιδιωτικό γραφείο. Σύμφωνα με το πρόγραμμα η συνεργασία με το Πρακτορείο αφορούσε στην αναμετάδοση ανακοινώσεων/ειδήσεων που θα εξέδιδε το ιδιωτικό γραφείο για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε χώρες της ανατολικής Ευρώπης στα Ρωσικά. Η αρχική οικονομική πρόταση προς το Πρακτορείο από το ιδιωτικό γραφείο ήταν η καταβολή €15.000, νοουμένου ότι το έργο θα εγκρινόταν από την Ευρωπαϊκή Ένωση, και επιπρόσθετα ποσό ύψους €36.000 για κάθε χρόνο. Την 1η Αυγούστου 2008 υπογράφηκε συμφωνία μεταξύ των δυο μερών για την περίοδο 2009 μέχρι 2011 με την αποζημίωση του Πρακτορείου να ανέρχεται στις €25.000 με την επιτυχή ανάληψη του προγράμματος και επιπρόσθετα €40.000 τον χρόνο, ενώ έγινε αναθεώρηση της αποζημίωσης σε €35.000 και €54.200 αντίστοιχα χωρίς ωστόσο να γίνει τροποποιητική συμφωνία. Η υποχρέωση του Πρακτορείου προς το Ρωσικό Πρακτορείο Ειδήσεων, κατόπιν συνεννόησης των δύο μερών καθορίστηκε στις €18.000 ετησίως.

Παρατηρήθηκε ότι δεν υπήρξε επαρκής αιτιολόγηση του ύψους της αποζημίωσης που καθορίστηκε για το Πρακτορείο, σε σχέση με το σύνολο του προϋπολογισμού του προγράμματος, παρόλο που έγινε αναθεώρηση από την αρχική πρόταση όπως σημειώνεται πιο πάνω.

Χρεώστες - συνδρομητές. Στις 31.12.2011 το υπόλοιπο των χρεωστών που αφορά σε συνδρομητές του Πρακτορείου ανέρχεται στις €143.585 (για το 2010 €107.980). Ποσό ύψους €38.744 (ποσοστό ύψους 27% του συνόλου των χρεωστών) αφορά και σε απαιτήσεις προηγούμενων ετών, ωστόσο το Πρακτορείο εξακολουθούσε να τους παρέχει υπηρεσίες πληροφόρησης. Επίσης ποσό ύψους €8.390 αφορούσε σε παλαιά υπόλοιπα συνδρομητών, οι οποίοι έπαυσαν να λαμβάνουν τις υπηρεσίες του Πρακτορείου.

6.24 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Οργανισμός) ανήλθαν σε €37.125.219 σε σύγκριση με €40.567.806 το 2010, από τα οποία ποσό ύψους €35 εκ. (€38 εκ. το 2010) αποτελεί κρατική χορηγία, δηλαδή το 94% των εσόδων του (94% το 2010).

(β) **Έξοδα.** Τα έξοδα του Οργανισμού ανήλθαν σε €39.141.261, σε σύγκριση με €41.091.212 το 2010 (μείωση κατά €1.949.951 ή 5%).

(γ) **Αποτελέσματα χρήσης.** Ο Οργανισμός παρουσίασε έλλειμμα ύψους €2.016.042, σε σύγκριση με €523.406 το 2010. Η αύξηση του ελλείμματος οφείλεται, μεταξύ άλλων, στη δημιουργία πρόνοιας για διαγραφή χρεωστών (€824.012) και στις οφειλόμενες χαριστικές παροχές σε αθλήτρια των Παραολυμπιακών (€422.623).

(δ) **Δάνεια.** Τα τελευταία χρόνια ο Οργανισμός χρηματοδοτεί τις δραστηριότητές του και από δάνεια, με συνεπακόλουθο να πρέπει να διατίθεται ετησίως ένα σημαντικό ποσό για την αποπληρωμή των τοκοχρεωλυσίων.

Τα υφιστάμενα δάνεια ανέρχονταν σε €24 εκ. στις 31.12.2011.

Επιπρόσθετα, καταβάλλονται δόσεις δανείων για έργα που εκτελέστηκαν από την Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή και αθλητικά σωματεία (2011: €569.338, 2010: €573.603).

(ε) Ενδεχόμενες υποχρεώσεις.

(i) **Αγωγές από αθλητές Παραολυμπιακών Αγώνων.** Αθλητές, οι οποίοι πήραν μετάλλια στους Παραολυμπιακούς Αγώνες του 2004 και του 2008 και σε Παραολυμπιακούς Παγκόσμιους Αγώνες το 2006 και 2007, απέρριψαν τα χαριστικά ποσά που τους πρόσφερε ο Οργανισμός για τις επιτυχίες τους στους εν λόγω αγώνες και ζήτησαν τα ποσά που ίσχυαν για τους Ολυμπιακούς και τους Παγκόσμιους Αγώνες, τα οποία ήταν κατά πολύ ψηλότερα. Στις 21.8.2008 και 29.8.2008, οι εν λόγω αθλητές καταχώρισαν σχετικές προσφυγές στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον του Οργανισμού.

Όπως έχουμε αναφέρει και στο παρελθόν, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η καταβολή οποιουδήποτε ποσού πρέπει να συνάδει με τις αποφάσεις του Δικαστηρίου. Όσον αφορά τυχόν πρόθεση για πληρωμή χαριστικών παροχών σε ενάγοντες που αποτυγχάνουν σε προσφυγές τους εναντίον του Οργανισμού, θεωρούμε ότι μια τέτοια ενέργεια θα αποτελέσει κακό προηγούμενο και θα έχει ως αποτέλεσμα την ενθάρρυνση περισσότερων προσφυγών στο μέλλον, αφού οι ενάγοντες θα ενεργούν εκ του ασφαλούς.

Όταν στις 10.2.2010 το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή αθλητή στίβου, του οποίου η απαίτηση ήταν για €615.096, ενώ ο Οργανισμός του είχε προσφέρει ποσό ύψους €170.860, στις 8.7.2010 το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού (Δ.Σ.) παραχώρησε το εν λόγω ποσό στον πιο πάνω αθλητή.

Ακολούθως, ο Οργανισμός υπέγραψε εξώδικη συμφωνία με αθλήτρια κολύμβησης στις 31.10.2011. Με βάση την προαναφερόμενη συμφωνία, θα παραχωρείτο στην αθλήτρια το συνολικό ποσό των €422.623 σε 4 ετήσιες δόσεις, με την πρώτη να έχει ήδη πληρωθεί τον Δεκέμβριο 2011, καθώς επίσης και επαγγελματική αποκατάσταση μέσω του ήδη τερματισθέντος Σχεδίου Επαγγελματικής Αποκατάστασης με ποσό αντίστοιχο της κλίμακας Α8, με τη δέσμευση ότι θα αποδεχθεί ότι όλες οι απαιτήσεις της εναντίον του Οργανισμού έχουν διευθετηθεί τελεσίδικα και ότι θα αποσύρει όλες τις δικαστικές υποθέσεις που εκκρεμούν εναντίον του Οργανισμού. Ωστόσο, όπως διαπιστώθηκε, η προσφυγή της εν λόγω αθλήτριας, η οποία έγινε από κοινού με δύο άλλους αθλητές, αντί να αποσυρθεί εκδικάστηκε, και στις 30.1.2012 η προσφυγή απορρίφθηκε.

Από την εξέλιξη των πραγμάτων, προκύπτει ότι η θέση μας πως οι ενάγοντες ενεργούσαν εκ του ασφαλούς επιβεβαιώθηκαν αφού, ενώ αρχικά είχαν απορρίψει τις χαριστικές πληρωμές και αφού προσέφυγαν στο δικαστήριο και απέτυχαν, τελικά επωφελήθηκαν της χαριστικής πληρωμής.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός δεν μπορούσε να ενεργήσει «τιμωρητικά» και γι' αυτό το λόγο παραχώρησε ως χαριστικές παροχές τα ποσά που προκύπτουν από τα κριτήρια του.

- (ii) **Δήμος Στροβόλου εναντίον του Οργανισμού.** Ο Δήμος Στροβόλου είχε καταχωρίσει τον Μάιο 2007, τον Απρίλιο 2010 και τον Μάιο 2011, αγωγές εναντίον του Οργανισμού και απαιτεί ποσά ύψους €1.875.841, €812.657 και €953.926, αντίστοιχα, για δικαιώματα φόρου θεάματος για ποδοσφαιρικές συναντήσεις στο στάδιο ΓΣΠ για την περίοδο από 3.10.2002 μέχρι 24.10.2010. Σε περίπτωση που η υπόθεση δεν καταλήξει θετικά για τον Οργανισμό, η οικονομική επίπτωση στον Οργανισμό θα είναι μεγάλη.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι το θέμα το χειρίζεται ο νομικός σύμβουλος του Οργανισμού σε συνεννόηση με το Δ.Σ.

- (iii) **Απαιτήσεις εργοληπτών και μελετητών.** Επειδή υπήρξε καθυστέρηση στις πληρωμές για εκτελεσθέντα έργα κατά το 2003, λόγω ανεπάρκειας του Προϋπολογισμού, παρατηρήθηκε επιβράδυνση των εργασιών, με επακόλουθο την υποβολή σημαντικών απαιτήσεων από εργοληπτικές εταιρείες για αποζημιώσεις. Ως παράδειγμα αναφέρεται υποβληθείσα αγωγή από συγκεκριμένη εργοληπτική εταιρεία για το ποσό των €2.000.000, η οποία ακόμα εκκρεμεί. Για μελέτη όλων των εγερθέντων θεμάτων ορίστηκε από το Δ.Σ. ad hoc Επιτροπή. Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός βρίσκεται σε διαιτησία με εργοληπτική εταιρεία που επικαλείται καθυστερήσεις και αιτείται αποζημιώσεις ύψους €3.090.425. Ο Οργανισμός δεν είναι σε θέση, στο παρόν στάδιο, να εκφέρει άποψη για το τελικό αποτέλεσμα, παρόλο που υπολογίζει ότι τα ποσά που θα πληρώσει θα είναι αρκετά μικρότερα από τις πιο πάνω απαιτήσεις. Σημειώνεται ότι για τους ίδιους λόγους κατά το 2006 καταβλήθηκε ποσό ύψους €2,73 εκ. (£1,6 εκ.).

Έγκριση του Προϋπολογισμού.

Σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμους, ο Προϋπολογισμός για το 2011 έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο μέχρι τις 30.9.2010. Ο Προϋπολογισμός υποβλήθηκε στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αρχικά στις 4.8.2010 και μετά από σχετικές διαβουλεύσεις με τα Υπουργεία Παιδείας και Πολιτισμού και Οικονομικών, προωθήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο το οποίο τον ενέκρινε στις 31.1.2011 και υποβλήθηκε στη Βουλή, η οποία τον ενέκρινε στις 17.3.2011 και δημοσιεύτηκε σε Νόμο στις 31.3.2011. Η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2011. Ως αποτέλεσμα, οι δαπάνες από 1 μέχρι 31 Μαρτίου 2011 παρέμειναν νομοθετικά ακάλυπτες.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού τόνισε ότι η καθυστέρηση δεν οφείλεται στον Οργανισμό, αλλά σε άλλους παράγοντες. Επίσης, μάς πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός προχώρησε σε μερικές πληρωμές σύμφωνα με τις συμβατικές του υποχρεώσεις, ώστε να αποφύγει τον κίνδυνο καταβολής αποζημιώσεων.

Στρατηγικός σχεδιασμός.

Δεδομένου του κεντρικού ρόλου του Οργανισμού στον αθλητισμό και του μεγάλου προϋπολογισμού που καλείται να διαχειριστεί, θέση μας ως Υπηρεσία ήταν ανέκαθεν η ετοιμασία από τον Οργανισμό ενός μακροχρόνιου στρατηγικού σχεδιασμού, η οποία θα αποτελεί το καθοδηγητικό πλαίσιο για επίτευξη των σκοπών λειτουργίας του και την καλύτερη διαχείριση των οικονομικών του αλλά και θα παρέχει τη δυνατότητα αξιολόγησης των επιτευγμάτων του, τόσο γενικά από την πολιτεία όσο και από τον κάθε πολίτη.

Όπως διαπιστώθηκε, ετοιμάστηκε στρατηγικός σχεδιασμός, ως μέρος του δεκαετούς σχεδίου δράσης (2010-2020), που έγινε σύμφωνα με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εγκρίθηκε από το Δ.Σ. στις 15.3.2011, ο οποίος αναμένεται ότι θα χρησιμοποιείται ως το καθοδηγητικό έγγραφο για τις μελλοντικές αποφάσεις του Οργανισμού.

Προσωπικό.

(α) **Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές μόνιμων, έκτακτων και άλλων υπαλλήλων.** Στις 31.12.2011 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 33 μόνιμους υπαλλήλους (έναντι 38 οργανικών θέσεων), 4 έκτακτους έναντι κενών θέσεων, 17 πρόσθετους έκτακτους, 2 τακτικούς ωρομίσθιους βοηθούς γραφείου και 1 με μερική απασχόληση, και 5 έκτακτους συμβασιούχους επιθεωρητές γυμναστηρίων με μερική απασχόληση, οι απολαβές των οποίων χρεώνονταν στο Κεφάλαιο 1 του Προϋπολογισμού, σε σύγκριση με 33, 4, 18, 2, 1 και 5, αντίστοιχα, στις 31.12.2010. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ήταν €3.303.023, όπως φαίνεται πιο κάτω:

	2011	2010
	€	€
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα μόνιμων υπαλλήλων	1.326.162	1.254.134
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα έκτακτων υπαλλήλων έναντι κενών θέσεων	92.320	87.793
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα πρόσθετων έκτακτων υπαλλήλων	559.794	550.177
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα ωρομισθίων βοηθών γραφείου	61.840	48.289
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα έκτακτων συμβασιούχων επιθεωρητών γυμναστηρίων	94.640	84.445
Υπερωρίες και άλλα επιδόματα	43.960	53.001
13ος μισθός	112.840	105.996
	2.291.556	2.183.835
Εργοδοτικές εισφορές στο Ταμείο Συντάξεων	494.330	466.544
Εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία και άλλα οφελήματα	517.137	479.300
	3.303.023	3.129.679
Κόστος προσωπικού (μέσος όρος)	55.516	53.960

(β) Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός κατά το 2011 απασχόλησε ή ανέλαβε το κόστος μισθοδοσίας για το ακόλουθο προσωπικό, το οποίο χρεώνεται σε διάφορα άλλα κονδύλια του Προϋπολογισμού του Οργανισμού:

Κατηγορία	Αριθμός ατόμων	Ιδιότητα	Κόστος €
<u>Απασχόληση από τον Οργανισμό</u>			
Προσωπικό ιδιόκτητων αθλητικών χώρων	54	Μόνιμοι (53) και έκτακτος εργάτης (1)	1.433.068
Καθαρίστριες γραφείων	2	Μόνιμες καθαρίστριες	37.409
Γυμναστές ΑΓΟ (Αθλητισμός Για Όλους)	90	Συμβασιούχοι	1.847.807
Γυμναστές Εθνικής Φρουράς	27	Συμβασιούχοι	634.737
Συντονιστές ΕΣΥΑΑ	16	Συμβασιούχοι	212.254
Πρόσθετοι έκτακτοι	13	Συμβασιούχοι	379.143
Πρόσθετοι έκτακτοι	4	Συμβασιούχοι ανά δεκαπενθήμερο	17.800
	206		4.562.218
<u>Ανάληψη κόστους από τον Οργανισμό</u>			
Προπονητές ΕΣΥΑΑ	695	Συμβασιούχοι	1.123.541
Σύνολο	901		5.685.759

Σε ότι αφορά τους προπονητές ΕΣΥΑΑ, τη μισθοδοσία των οποίων καταβάλλει απευθείας σ' αυτούς ο Οργανισμός, σημειώνεται ότι η πρόσληψή τους γίνεται κυρίως από τα σωματεία και σε μερικές περιπτώσεις από τις ομοσπονδίες, τα οποία και τους απασχολούν για τους σχεδιασμούς του ΕΣΥΑΑ. Η μισθοδοσία αυτή βασικά αποτελεί χορηγία του Οργανισμού προς τα σωματεία και τις ομοσπονδίες.

Μέχρι και το 2011 ο Οργανισμός κατέβαλλε απευθείας στους προπονητές την μισθοδοσία τους.

Από το 2012, ο Οργανισμός αποφάσισε την καταβολή της μισθοδοσίας των πιο πάνω στα σωματεία και τις ομοσπονδίες.

Ωστόσο, ο πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι υπήρξαν καταγγελίες για μη έγκαιρη ή καθόλου καταβολή της μισθοδοσίας στους προπονητές από τα σωματεία.

(γ) Μισθολογική αναβάθμιση προσωπικού.

- (i) Μισθολογικές αναβαθμίσεις των υπαλλήλων του Οργανισμού που κατέχουν μόνιμες οργανικές θέσεις σε προσωπικές κλίμακες.** Μετά από διαβουλεύσεις μεταξύ του Οργανισμού και των Συντεχνιών, το Δ.Σ., με αποφάσεις του, που λήφθηκαν κατά την περίοδο των τεσσάρων τελευταίων ετών, ενέκρινε διάφορες αναβαθμίσεις των μισθολογικών κλιμάκων του προσωπικού που κατέχει μόνιμες οργανικές θέσεις σε προσωπικές κλίμακες. Για τις αποφάσεις του αυτές, στη συνέχεια, το Δ.Σ. ζήτησε και εξασφάλισε σχετικές εγκρίσεις από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔ&Π), μέσω του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Οι πρόσθετες δαπάνες που συνεπάγονταν οι αναβαθμίσεις, προβλέπονταν στον εκάστοτε Προϋπολογισμό του Οργανισμού (2009, 2010, 2011 και 2012), που προωθήθηκαν και ψηφίστηκαν από την Βουλή των Αντιπροσώπων.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του Οργανισμού για το 2012, 14 από τους 33 μόνιμους υπαλλήλους του Οργανισμού αμείβονται πάνω σε προσωπική κλίμακα ή/και σε θέση με ψηλότερη μισθολογική κλίμακα σε σχέση με την θέση που κατείχαν.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση υπαλλήλου ο οποίος τιμωρήθηκε τον Μάρτιο 2011, μετά από πειθαρχική έρευνα, για απουσίες από τον χώρο εργασίας χωρίς έγκριση και για υπογραφή προσωπικής σύμβασης με άλλο δημόσιο οργανισμό όπου μετέβαινε για εργασία επίσης χωρίς έγκριση και αμέσως μετά, τον Απρίλιο 2011, αναβαθμίστηκε μισθολογικά από Κλ. Α8-10-11 σε Κλ. Α9-11-12.

Σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 68.837 και ημερ. 20.5.2009 «σε Ημικρατικούς Οργανισμούς και Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης όπου, λόγω μεγέθους, οι θέσεις στα ανώτερα ιεραρχικά επίπεδα είναι περιορισμένες εξετάζεται το ενδεχόμενο, αντί της δημιουργίας νέων/πρόσθετων θέσεων, να παραχωρείται στους κατόχους κατώτερων θέσεων η δυνατότητα ανέλιξης σε μισθοδοτική κλίμακα ανώτερη από αυτή της θέσης τους, επί προσωπικής βάσης, όταν καθηλωθούν στην κορυφή της κλίμακας τους».

Όπως διαπιστώθηκε, μόνο σε μία περίπτωση από τις πιο πάνω αναβαθμίσεις που έγιναν έτυχε εφαρμογής το συγκεκριμένο κριτήριο της προαναφερθείσας απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου (κορυφή της κλίμακας). Πλείστες εγκρίσεις που δόθηκαν από το ΤΔΔ&Π, σύμφωνα με επιστολή του, προέκυψαν μετά από «μη ικανοποίηση μεγάλου αριθμού αιτημάτων του Οργανισμού οι οποίες θα εξυπηρετούσαν άμεσες και πιεστικές υπηρεσιακές ανάγκες, σε συνάρτηση με την έντονη αντίδραση των Συντεχνιών του προσωπικού του Οργανισμού», καθώς και για τη «διατήρηση της εργατικής ειρήνης».

Επίσης, κάποιες από τις τοποθετήσεις σε προσωπικές κλίμακες έγιναν σε αντιστάθμισμα της κατάργησης αντίστοιχων οργανικών θέσεων ανέλιξης ή/και άλλων αντίστοιχων θέσεων, που σκοπό είχαν τη μείωση του πρόσθετου κόστους που θα προέκυπτε από την εφαρμογή των εν λόγω αναβαθμίσεων, ωστόσο, το αποτέλεσμα ήταν ότι με τον τρόπο αυτό καταργήθηκε μέρος της δομής του Οργανισμού.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, δεδομένων των αναβαθμίσεων θα πρέπει να γίνει τροποποίηση των σχετικών σχεδίων υπηρεσίας του προσωπικού με βάση τα ισχύοντα καθήκοντα και ευθύνες και τα κατάλληλα επίπεδα των προσόντων που απαιτούνται, πράγμα το οποίο δεν έχει γίνει, αφού αυτά δεν έχουν αλλάξει αλλά παραμένουν τα ίδια όπως και πριν τις οποιοσδήποτε αναβαθμίσεις.

Επίσης, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το Δ.Σ. θα πρέπει να προχωρήσει, ως επείγουσα ανάγκη, στη διόρθωση της οργανωτικής δομής, η οποία να συνάδει με τα σημερινά δεδομένα και να καταστεί εργαλείο που θα βοηθήσει, τόσο στην ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία του Οργανισμού, όσο και στην επίτευξη των στόχων του.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι είναι επείγουσα η ανάγκη αναθεώρησης της οργανωτικής δομής και των σχεδίων υπηρεσίας και ότι το θέμα συζητείται με τις συντεχνίες και αναμένεται ότι πριν από το τέλος του χρόνου θα έχει συμφωνηθεί νέα οργανωτική δομή του Οργανισμού.

- (ii) **Μισθολογική αναβάθμιση Συνεργατών.** Στις 2.12.2008, το Δ.Σ. ενέκρινε τη μισθολογική αναβάθμιση των Συνεργατών στο επίπεδο που αντιστοιχεί στην Κλίμακα Α8, από 1.1.2008, από το επίπεδο που αντιστοιχούσε στην Κλίμακα Α6.

Ωστόσο, όπως αναφέρεται και σε επιστολή του ΤΔΔ&Π, ημερ. 8.12.2010, «οι ρυθμίσεις που συμφωνήθηκαν στα πλαίσια των μελετών που διεξήχθησαν για διαχωρισμό των διαζευκτικών προσόντων για συγκεκριμένες θέσεις ... αφορούσαν αποκλειστικά στους μόνιμους υπαλλήλους που υπηρετούσαν στις επηρεαζόμενες θέσεις», και ως εκ τούτου δεν αφορούσαν στους Συνεργάτες, οι οποίοι εργάζονται σε έκτακτη βάση.

- (iii) **Ανανέωση συλλογικής σύμβασης γυμναστών ΑΓΟ και Εθνικής Φρουράς για την περίοδο 1.1.2009-31.12.2011.** Το Δ.Σ., σε συνεδρία του στις 8.6.2010 ενέκρινε την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης γυμναστών ΑΓΟ και Εθνικής Φρουράς καθώς επίσης και θέματα που αφορούν στο έκτακτο προσωπικό ορισμένου χρόνου, αορίστου χρόνου και μερικής απασχόλησης στα τμήματα ΕΣΥΑΑ και ΚΑΕΚ του Οργανισμού, με την προϋπόθεση ότι οι αποφάσεις θα σταλούν στο αρμόδιο τμήμα της κυβέρνησης προς έγκριση.

Στη συνέχεια, ο Οργανισμός, με επιστολή του ημερ. 11.6.2010, απέστειλε τα σχετικά έγγραφα στη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, η οποία στις 11.1.2012, τον πληροφόρησε ότι συμφωνεί με την υπογραφή της εν λόγω συλλογικής σύμβασης νοούμενου ότι υπάρχουν οι απαραίτητες πιστώσεις στον Προϋπολογισμό του Οργανισμού.

Ακολούθως, η συλλογική σύμβαση, η οποία προβλέπει την παραχώρηση κάθε Ιανουάριο αυξήσεις στον ωριαίο μισθό των εν λόγω υπαλλήλων ύψους €0,35 από 1.1.2009, υπογράφηκε στις 25.2.2011, χωρίς να είχε εξασφαλιστεί η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, και προτού εγκριθεί ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού για το 2011. Το συνολικό κόστος από τις εν λόγω αυξήσεις υπολογίζεται σε €216.429 για τα έτη 2009 - 2011.

Ο Πρόεδρος μάς πληροφόρησε ότι οι συντεχνίες υπέβαλαν αίτημα για καταβολή της αύξησης των €0,35 λόγω του ότι οι γυμναστές του ΑΓΟ δεν παίρνουν προσαύξηση. Το θέμα συζητήθηκε μεταξύ Οργανισμού, Συντεχνιών και Υπουργείου Εργασίας οι οποίοι συμφώνησαν στην καταβολή της πιο πάνω αύξησης από 1.1.2009.

- (δ) **Νέα αναλογιστική μελέτη.** Η τελευταία αναλογιστική μελέτη έγινε τον Απρίλιο του 2010 με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2009. Το Δ.Σ. αποφάσισε στις 9.11.2010 όπως υιοθετήσει μια από τις τρεις επιλογές των αναλογιστών, για κάλυψη του ελλείμματος ύψους €3.138.819 στις 31.12.2009, σύμφωνα με την οποία ο Οργανισμός θα εισφέρει για 8 έτη από το 2010, 2,9% επί των συντάξιμων αποδοχών, πέραν του κανονικού ποσοστού 27,6%, και ετήσιες δόσεις ύψους €375.000.

Λόγω της καθυστέρησης στη λήψη της απόφασης του Οργανισμού, δεν υπήρχε αρκετός χρόνος για να περιληφθεί πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2011, και έτσι αποφασίστηκε όπως η εφαρμογή αρχίσει από

το 2012 και παράλληλα να διατηρηθεί η εισφορά του Οργανισμού σε ποσοστό 37,1% που εφαρμοζόταν το 2009.

Η Υπηρεσία μας παρατηρεί ότι τα επιπλέον ποσά που κατατέθηκαν (διαφορά μεταξύ 37,1% και 27,6%) είναι μικρότερα από αυτά που προνοούσε η μελέτη.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι το Δ.Σ., αναγνωρίζοντας το γεγονός της καθυστέρησης, αποφάσισε να διατηρήσει το αυξημένο ποσοστό του 37,1% με στόχο μεσοπρόθεσμα το έλλειμμα να καλυφθεί όπως προέβλεπε η αναλογιστική μελέτη.

(ε) Διαχείριση άλλων θεμάτων προσωπικού. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες και ελλείψεις όσον αφορά στη διαχείριση των διαφόρων θεμάτων προσωπικού, καθώς και στην τήρηση των προσωπικών φακέλων του προσωπικού. Επιπρόσθετα διαπιστώθηκε, όπως αναφέρεται σε διάφορες παραγράφους πιο κάτω, ότι οι διαδικασίες που ακολουθούνται σε θέματα προσλήψεων προσωπικού και θέματα μισθοδοσίας αντιβαίνουν μερικές φορές τις σχετικές νομοθεσίες.

Τα ακόλουθα θέματα είναι σχετικά:

(i) Αναδρομικός διορισμός στη θέση Πρώτου Λειτουργού ΚΟΑ. Το Ανώτατο Δικαστήριο, με απόφαση του στις 20.4.2011, έκρινε την απόφαση του Δ.Σ. να διορίσει υποψήφιο στη θέση Πρώτου Λειτουργού ΚΟΑ από 1.9.2008, ως άκυρη.

Στη συνέχεια, ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού με επιστολή του πληροφόρησε τον εν λόγω λειτουργό σχετικά με την ακύρωση του διορισμού του και όπως, λόγω του γεγονότος αυτού, μην προσέρχεται πλέον στην εργασία του.

Στη συνέχεια, το Δ.Σ. προχώρησε σε επανεξέταση της πλήρωσης της θέσης και σε συνεδρία του στις 23.11.2011, δηλαδή, με καθυστέρηση περίπου 8 μηνών από την ημερομηνία της ακυρωτικής απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αποφάσισε να τον επαναδιορίσει στην εν λόγω θέση αναδρομικά από 1.9.2008.

Ακολούθως, ο Γενικός Διευθυντής, με επιστολή του προς τον επαναδιορισθέντα λειτουργό, ημερ. 27.12.2011, τον πληροφόρησε για την απόφαση του Δ.Σ. για τον αναδρομικό διορισμό του και τον κάλεσε όπως αναλάβει και πάλι τα καθήκοντά του, πράγμα το οποίο έπραξε από την ίδια ημερομηνία.

Ο Οργανισμός κατέβαλε τους μισθούς του λειτουργού αναδρομικά για την περίοδο για την οποία αυτός απουσίαζε από τα καθήκοντα του από τον Οργανισμό, δηλαδή από 20.4.2011 μέχρι 27.12.2011, ύψους €49.450, από το οποίο αποκόπηκε ποσό ύψους €7.761, το οποίο ισούτο με το επίδομα ανεργίας που εισέπραξε ο λειτουργός για την πιο πάνω περίοδο και το οποίο ο Οργανισμός επέστρεψε στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Όπως μας ενημέρωσε ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού, η καταβολή των αναδρομικών στον λειτουργό στηρίχθηκε πάνω σε δύο προηγούμενες περιπτώσεις λειτουργών του Οργανισμού που είχαν προσφύγει στον Επίτροπο Διοικήσεως με βάση τις οποίες ο Οργανισμός υποχρεώθηκε να καταβάλει ανάλογα ποσά.

Το θέμα το οποίο εγείρει η Υπηρεσία μας είναι η υπερβολική καθυστέρηση στην επανεξέταση της πλήρωσης της εν λόγω θέσης από το Δ.Σ. και όχι η ορθότητα ή μη της απόφασης. Ως αποτέλεσμα της καθυστέρησης αυτής, ο Οργανισμός επιβαρύνθηκε με πρόσθετο κόστος μισθοδοσίας, χωρίς να έχει το ανάλογο όφελος.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι για όλα τα πιο πάνω ο Οργανισμός είχε την σύμφωνη γνώμη και του νομικού του συμβούλου και ότι ο Οργανισμός πιστεύει ότι η απόφαση του είναι ορθή. Ως προς την καθυστέρηση στην επανεξέταση διορισμού μάς πληροφόρησε ότι οφείλεται στο γεγονός πως θα έπρεπε να ερευνηθούν και άλλα δεδομένα της θέσης που προβλέπονται από το Σχέδιο Υπηρεσίας.

(ii) Πρόσληψη προσωπικού στις Τεχνικές Υπηρεσίες του Οργανισμού. Με έγκριση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για πρόσληψη έκτακτου προσωπικού επί δεκαπενθήμερης βάσης στις 25.11.2010, ο Οργανισμός προσέλαβε μια Αρχιτέκτονα, μια Πολιτικό Μηχανικό και μια Τεχνικό στις

Τεχνικές Υπηρεσίες του Οργανισμού, στις 2.10.2011, 24.10.2011 και 3.10.2011, αντίστοιχα, με βάση τον Νόμο που αφορά στην πρόσληψη εκτάκτων επί 15νήμερης βάσης στη Δημόσια Υπηρεσία, Ν108(Ι)/95.

Στη συνέχεια, με επιστολές του, ημερ. 5.12.2011, ο Οργανισμός τους ενημέρωσε ότι, η εργοδότησή τους αναθεωρήθηκε και επεκτάθηκε μέχρι τις 2.4.2012.

Ακολούθως, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, με επιστολή της ημερ. 15.3.2012 πληροφόρησε τον Οργανισμό ότι εκ παραδρομής είχε δοθεί έγκριση για πρόσληψη εκτάκτων υπαλλήλων επί δεκαπενθήμερης βάσης στις Τεχνικές Υπηρεσίες και ότι οι πρόνοιες του Νόμου 108(Ι)/95 δεν αφορούν σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αλλά σε δημόσιους υπαλλήλους και του ζήτησε να τερματίσει την εργοδότησή τους και να προβεί σε μίσθωση υπηρεσιών. Στις 16.3.2012, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού σε απάντηση της επιστολής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ημερ. 16.2.2012 πληροφόρησε τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ότι, δεδομένης δικής της θετικής τοποθέτησης (την αρχική εργοδότηση ενέκρινε ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού) αλλά και του γεγονότος ότι έχουν περιληφθεί στον Προϋπολογισμό του Οργανισμού για το έτος 2012 οι απαραίτητες πιστώσεις, δεν θα είχε ένσταση στην παράταση των υπηρεσιών των συγκεκριμένων υπαλλήλων, με την προϋπόθεση ότι θα περιληφθούν στο Αιτιολογικό Σημείωμα Εργοδότησης Εκτάκτων Υπαλλήλων το οποίο θα κατατεθεί για έγκριση στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Ο Οργανισμός συμπεριέλαβε τις εν λόγω θέσεις στο σχετικό Αιτιολογικό Σημείωμα για το 2012.

Όπως διαπιστώθηκε, ενώ εκκρεμούσε ακόμη η σχετική έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, ο Οργανισμός πληροφόρησε το εν λόγω προσωπικό στις 5.4.2012 ότι παρατείνεται η εργοδότησή τους μέχρι τις 31.12.2012, ουσιαστικά καθιστώντας τους, σταδιακά, από δεκαπενθήμερους σε έκτακτους.

Η Υπηρεσία μας δεν συμφωνεί με τη θέση του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για την παράταση των υπηρεσιών του εν λόγω προσωπικού γιατί πρόκειται για νέες θέσεις έκτακτου προσωπικού και έχει την άποψη ότι ο Οργανισμός θα έπρεπε, για σκοπούς ίσης μεταχείρισης των πολιτών, να είχε προκηρύξει εκ νέου τις υπό αναφορά θέσεις πάνω σε έκτακτη βάση απασχόλησης.

Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου.

(α) Γενικά. Έχουν ληφθεί ή/και τροχοδρομηθεί μέτρα βελτίωσης του συστήματος εσωτερικού ελέγχου με την αγορά υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου, την προώθηση υλοποίησης μερικών από τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας και την πιστοποίηση του Οργανισμού με ISO. Ωστόσο υπάρχουν ακόμα αδυναμίες σε ορισμένους τομείς και κυρίως σε ό,τι αφορά στην εποπτεία ή/και συντονισμό των διαφόρων εργασιών του Οργανισμού τόσο στον οικονομικό και τεχνικό τομέα, όσο και στον αθλητικό τομέα.

(β) Κώδικας δεοντολογίας. Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το 2010, ο Οργανισμός, ως οργανισμός δημοσίου δικαίου, αναμένεται να λειτουργεί ανεξάρτητα και επαγγελματικά, στη βάση διακηρυγμένης πολιτικής και δεοντολογίας, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η χρηστή διοίκηση και η διαφάνεια. Επίσης, το Δ.Σ. και οι υπάλληλοι του Οργανισμού θα πρέπει να ασκούν ανεξάρτητη και αμερόληπτη κρίση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Υιοθετώντας την εισήγηση της Υπηρεσίας μας, ο Οργανισμός ετοίμασε κώδικα δεοντολογίας τόσο για το προσωπικό του Οργανισμού, όσο και για το Δ.Σ. (εγκρίθηκε στις 29.3.2012).

(γ) Λογιστικά συστήματα και έλεγχοι.

(i) Χρεώστες. Διαπιστώθηκε ότι αρκετά χρεωστικά υπόλοιπα σωματείων και ομοσπονδιών εξακολουθεί να μεταφέρονται από προηγούμενα έτη και είναι αμφίβολο κατά πόσο θα είναι δυνατό να εισπραχθούν. Καθώς οι περισσότερες εισπράξεις γίνονται με αποκοπή επιχορηγήσεων και υπάρχουν ομοσπονδίες και σωματεία που μπορεί να μην επιχορηγούνται ή να επιχορηγούνται σε αραία διαστήματα π.χ. κάθε 5 χρόνια, τίθεται θέμα εάν και πότε θα εισπραχθούν αυτά τα υπόλοιπα. Επίσης, για ορισμένα σωματεία και ομοσπονδίες με μεγάλα υπόλοιπα, δεκάδων χιλιάδων ευρώ, για τα οποία

γίνεται αποκοπή από το ποσό των επιχορηγήσεων που τους κατανέμεται ποσοστού 10% των χρεών τους μία ή δύο φορές τον χρόνο, η αποκοπή αυτή δεν καλύπτει καν τα χρέη που δημιουργούνται εντός του κάθε έτους στο οποίο γίνεται η αποκοπή.

Το θέμα των χρεωστών και της μη έγκαιρης είσπραξής τους, παραπέμφθηκε στο Δ.Σ. του Οργανισμού το οποίο στη συνεδρία του ημερ. 8.2.2011, αποφάσισε τη σύσταση ad hoc Επιτροπής η οποία εξέτασε το θέμα και εισηγήθηκε στο Δ.Σ. συγκεκριμένη πολιτική για είσπραξη ή διαγραφή των χρεωστών, για χρέη μέχρι 31.12.2010, η οποία και εγκρίθηκε από το Δ.Σ. στις 5.7.2011. Σύμφωνα με τη σχετική απόφαση του Δ.Σ., για ομοσπονδίες χωρίς έσοδα από τη χρήση αθλητικών εγκαταστάσεων θα διαγραφεί ολόκληρο το χρέος, για ομοσπονδίες με έσοδα από την χρήση αθλητικών εγκαταστάσεων θα καταβληθεί μόνο το ένα τρίτο του χρέους (δηλαδή θα διαγραφούν τα δύο τρίτα του χρέους), για τα σωματεία θα καταβληθεί μόνο το ένα τρίτο και για τα προσφυγικά σωματεία μόνο το ένα τέταρτο του χρέους.

Ειδικά για τα σωματεία η απόφαση δεν αναφέρει οποιαδήποτε αιτιολογία ως προς το προτεινόμενο ύψος της διαγραφής των χρεών τους.

Το ύψος των προτεινόμενων διαγραφών υπολοίπων χρεωστών, σύμφωνα με κατάσταση που αναμένεται να στείλει ο Οργανισμός στο Υπουργείο Οικονομικών για έγκριση, ανέρχεται σε €824.012. Για το εν λόγω ποσό έχει γίνει σχετική πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις για το 2011.

Στο πιο πάνω ποσό δεν συμπεριλαμβάνονται χρεώστες για τους οποίους ο Οργανισμός θεωρεί ότι δεν συντρέχουν λόγοι διαγραφής μέρους του υπολοίπου τους.

Η πιο πάνω προτεινόμενη πρακτική της διαγραφής των χρεών δεν αποτελεί λύση στο πρόβλημα της μη είσπραξης των χρεωστικών υπολοίπων καθώς, με την υφιστάμενη πολιτική είσπραξης, δηλαδή της αποκοπής από τις επιχορηγήσεις ποσού που ισούται με 10% των χρεών τους μία ή δύο φορές τον χρόνο, διαπιστώνεται ότι, στις πλείστες περιπτώσεις, αυτή η αποκοπή δεν καλύπτει καν τα χρέη που δημιουργούνται στο έτος, με αποτέλεσμα το πρόβλημα αυτό να συνεχίσει να υπάρχει και να οξύνεται.

Η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι ο Οργανισμός θα πρέπει να αποκόπτει τέτοια ποσά ώστε η εξόφληση των χρεών να ολοκληρώνεται βραχυπρόθεσμα, εισήγηση που υπέβαλε η Υπηρεσία μας και σε προηγούμενες Εκθέσεις της.

Ο Πρόεδρος μάς πληροφόρησε ότι το θέμα των χρεωστών θα συζητηθεί ξανά από το Δ.Σ.

- (ii) **Πληρωμές δαπανών.** Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι πληρωμές που έγιναν με επιταγές με ημερομηνία του 2012, το συνολικό ποσό των οποίων ανέρχεται σε €781.985, καταχωρίστηκαν ως πληρωμές σε οικονομικά έτη πριν το 2012. Η Υπηρεσία μας έχει διευκρινίσει ότι οι πληρωμές πρέπει να καταχωρίζονται στα βιβλία του Οργανισμού στο έτος που διενεργούνται.

Επιχορηγήσεις αθλητικών φορέων.

Κατά το 2011 παραχωρήθηκαν σε ομοσπονδίες και σωματεία επιχορηγήσεις ύψους €12,0 εκ., σε σύγκριση με €14,6 εκ. το 2010.

- (α) **Ομοσπονδίες.** Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκε στις ομοσπονδίες επιχορήγηση ύψους €6,6 εκ. σε σύγκριση με €7,2 εκ. το 2010.

Όπως προκύπτει και από τις παραγράφους πιο κάτω, υπάρχουν αδυναμίες στον έλεγχο των επιχορηγήσεων των ομοσπονδιών που ασκεί ο Οργανισμός, για εξακρίβωση κατά πόσο αυτές αξιοποιούνται για τον σκοπό για τον οποίο παραχωρήθηκαν. Συγκεκριμένα, δεν γίνεται έλεγχος εκ των προτέρων, δεν ζητούνται αποδεικτικά στοιχεία (τακτική επικίνδυνη, γεγονός που επιβεβαιώνεται από τον έλεγχο των ομοσπονδιών από τον ελεγκτικό οίκο - η επόμενη παράγραφος είναι σχετική) και δεν γίνεται παρακολούθηση των αναγκών και στόχων των ομοσπονδιών.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, συμφωνεί ότι υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης στην παρακολούθηση των αναγκών και των στόχων των ομοσπονδιών όμως δεν συμφωνεί με την εισήγηση της Υπηρεσίας μας για εκ των προτέρων έλεγχο επειδή, όπως εξήγησε, οι ομοσπονδίες δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να πληρώνουν τα έξοδα και μετά να λαμβάνουν τη χορηγία του Οργανισμού.

Ωστόσο, θα θέλαμε να διευκρινίσουμε ότι με τον όρο «εκ των προτέρων έλεγχος» η Υπηρεσία μας αναφέρεται στον εκ των προτέρων έλεγχο των προγραμμάτων των ομοσπονδιών, όπως αναπτύσσονται στα έντυπα αγωνιστικού ελέγχου και όχι στον εκ των προτέρων έλεγχο των πληρωμών.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε επιπλέον ότι κατά το 2011, από τους ελέγχους που διενήργησε ο Οργανισμός απέκοψε από τις ομοσπονδίες πέραν των €130.000 για χορηγίες που δεν δικαιολογήθηκαν επαρκώς και ότι ο Οργανισμός δεσμεύεται για αυξημένο έλεγχο.

(i) **Έλεγχος ομοσπονδιών από ελεγκτικό οίκο.** Ο έλεγχος των ομοσπονδιών έχει ανατεθεί σε ελεγκτικό οίκο. Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου του Οργανισμού από την Υπηρεσία μας, είχε ολοκληρωθεί ο έλεγχος σε 58 ομοσπονδίες ο οποίος κάλυψε, για κάποιες το έτος 2008, και για κάποιες άλλες το έτος 2009.

Από τα αποτελέσματα του ελέγχου του ελεγκτικού οίκου, αναφορικά με 4 ομοσπονδίες που επιλέγηκαν δειγματοληπτικά, αναφέρονται οι σημαντικότερες ελλείψεις και αδυναμίες που εντοπίστηκαν:

- Δεν τηρούνται πρακτικά από τις Επιτροπές ή τηρούνται πρόχειρες σημειώσεις αντί πρακτικών.
- Δεν υπάρχουν έγγραφες συμφωνίες με τους συνεργάτες των ομοσπονδιών και δεν εκδίδονται σχετικά τιμολόγια.
- Η διαδικασία έγκρισης των δαπανών των ομοσπονδιών δεν είναι ξεκάθαρη. Για τις πληρωμές που διενεργούνται δεν υπάρχει πάντοτε τεκμηριωμένη έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου της ομοσπονδίας. Σε μερικές περιπτώσεις έγιναν πληρωμές χωρίς να υπάρχει επαρκής έλεγχος των αποδείξεων.
- Στις καταστάσεις εξόδων, οι οποίες επηρεάζουν τα τελικά ποσά της επιχορήγησης, αναφέρονται ψηλότερα ποσά από αυτά που πραγματικά δαπανήθηκαν.
- Αναφορικά με τον σχεδιασμό «Κίνητρα αθλητών» δεν υπάρχει καταγραμμένη πολιτική ή τεκμηριωμένη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου των ομοσπονδιών για τον τρόπο διαμερισμού του ποσού στους αθλητές. Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει τεκμηριωμένη έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου των ομοσπονδιών για τους αθλητές που βραβεύτηκαν για τις επιδόσεις τους.
- Δεν τηρείται μητρώο περιουσιακών στοιχείων.
- Σε κάποιες περιπτώσεις υποβλήθηκαν αντίγραφα τιμολογίων και αποδείξεων, αντί πρωτότυπα γεγονός που εμπερικλείει κίνδυνο διπλής καταχώρισης ή άλλων λαθών.
- Για μια ομοσπονδία, διαπιστώθηκε ότι δαπανήθηκαν σημαντικά ποσά για αγορές υλικών από συγκεκριμένους προμηθευτές, χωρίς να έχουν ληφθεί και αξιολογηθεί προσφορές από άλλους προμηθευτές, και όπως διαπιστώθηκε, κάποιον από τους προμηθευτές αυτούς συνδέονται με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ομοσπονδίας. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι ο Οργανισμός θα πρέπει να λάβει τα αναγκαία μέτρα για αποτροπή τέτοιων φαινομένων για λόγους διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης και χρηστής διοίκησης στις ομοσπονδίες. Ωστόσο, η ομοσπονδία δεν φαίνεται να θεωρεί ότι υπάρχει πρόβλημα όπως διαπιστώνεται από την απάντηση της στον ελεγκτικό οίκο ότι: «το Διοικητικό Συμβούλιο γνωρίζει ότι υπάρχουν σχέσεις με τους προμηθευτές αυτούς και μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αλλά δεν πιστεύει ότι αυτό δημιουργεί κάποιο πρόβλημα. Αντιθέτως πιστεύει ότι αυτές οι σχέσεις βοηθούν στην καλύτερη εξυπηρέτηση της Ομοσπονδίας».

Παρατηρείται ότι η αξιοποίηση των εκθέσεων του ελεγκτικού οίκου δεν ήταν στον αναμενόμενο βαθμό και ο Οργανισμός πρέπει να προχωρήσει στη λήψη περαιτέρω μέτρων προς εξάλειψη των αδυναμιών και

ελλείψεων που σημειώνονται στις εκθέσεις.

Ο Οργανισμός, προκειμένου να βοηθήσει τις ομοσπονδίες να λειτουργούν πιο σωστά, εξέδωσε το πρότυπο εγχειρίδιο διαδικασιών ομοσπονδιών και τον οδηγό αποδέσμευσης επιχορηγήσεων, τα οποία δόθηκαν στις ομοσπονδίες τον Φεβρουάριο και Μάρτιο του 2012, όπως πληροφορηθήκαμε, για υιοθέτηση και εφαρμογή.

Ο Πρόεδρος μάς πληροφόρησε ότι θα καταβληθεί άμεση προσπάθεια για καλύτερη αξιοποίηση των εκθέσεων του ελεγκτικού οίκου. Μας πληροφόρησε, επίσης, ότι ο Οργανισμός κατά το 2012 θα επεκτείνει τον έλεγχο του ούτως ώστε να περιοριστούν όσον το δυνατό περισσότερο τα προβλήματα που εντοπίζονται από τον έλεγχο του ελεγκτικού οίκου.

(ii) Πρότυπο καταστατικό ομοσπονδιών. Η Υπηρεσία μας επανέλαβε την εισήγησή της όπως ο Οργανισμός επισπεύσει την ετοιμασία ενός πρότυπου καταστατικού για υιοθέτηση από τις ομοσπονδίες που θα διασφαλίζει την ύπαρξη των ελάχιστων προϋποθέσεων απαραίτητων για τη λειτουργία των ομοσπονδιών σε πλαίσια νομιμότητας, αρχών, δεοντολογίας κ.λπ. και θα ρυθμίζει διάφορα θέματα όπως εκλογή, θητεία και εξουσία των διοικητικών συμβούλων και εσωτερικές διαδικασίες.

Όπως πληροφορηθήκαμε, έχει συσταθεί ειδική επιτροπή για να συνεργαστεί με τον νομικό του σύμβουλο του Οργανισμού, αλλά μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Μάιος 2012) δεν είχε πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε συνάντηση μεταξύ τους για συζήτηση του θέματος.

Ο Πρόεδρος μάς πληροφόρησε ότι το θέμα θα απασχολήσει το Δ.Σ. το συντομότερο.

(iii) Άλλα θέματα.

- Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, ο σχεδιασμός της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης δεν καλύπτεται με έντυπο αγωνιστικού ελέγχου. Ο Οργανισμός μάς πληροφόρησε ότι η κάλυψή του με το εν λόγω έντυπο θα ήταν επικίνδυνη για τον Οργανισμό επειδή, μεταξύ άλλων, αφορά και στην αγορά διαφόρων σκευασμάτων που ο Οργανισμός δεν έχει τη δυνατότητα να ελέγξει, αλλά ούτε και ο έλεγχος τους εμπίπτει στις αρμοδιότητες του. Ωστόσο, η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι το έντυπο πρέπει να συμπληρώνεται. Η αδυναμία εκτεταμένου ελέγχου δεν αποτελεί λόγο για παντελή έλλειψη ελέγχου. Επιπλέον, το έντυπο μπορεί να διαμορφωθεί έτσι ώστε η ομοσπονδία να βεβαιώνει υπεύθυνα τον Οργανισμό ότι δεν χορηγούνται απαγορευμένες ουσίες στους αθλητές της. Αναφέρεται επιπρόσθετα ότι, όπου ο Οργανισμός έχει υποψίες/αμφιβολίες για σκευάσματα που καταγράφονται στο έντυπο, μπορεί να συμβουλευτεί την Αρχή Αντι-Ντόпинγκ.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς ενημέρωσε ότι, με απόφαση του Δ.Σ., ημερ. 15.5.2012, εγκρίθηκε ενοποίηση των σχεδιασμών από 1.1.2013, βάσει της οποίας, όλοι οι σχεδιασμοί θα συμπεριλαμβάνονται στο νέο έντυπο αποδεσμεύσεων που θα δημιουργηθεί.

- Οι ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις των ομοσπονδιών, σε μερικές περιπτώσεις, υποβάλλονται στον Οργανισμό με σημαντική καθυστέρηση μετά την προθεσμία που τους δίδει ο Οργανισμός. Επιπρόσθετα, όπως διαπιστώθηκε, η μεγάλη πλειοψηφία αυτών δεν εξετάζονται από τον Οργανισμό ώστε να σχηματίσει μια γενική άποψη για την οικονομική κατάσταση της κάθε ομοσπονδίας και στη συνέχεια όπου κρίνει σκόπιμο, ο Οργανισμός να ζητά επιπρόσθετα στοιχεία για συγκεκριμένη περίοδο/έτος, όπως, π.χ. τα ταμειακά υπόλοιπα της ομοσπονδίας.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού συμφώνησε με την ανάγκη εξέτασης των οικονομικών καταστάσεων στα πλαίσια αποδέσμευσης της χορηγίας.

(β)(i) Η Υπηρεσία μας προέβη σε πιο ενδελεχή έλεγχο στις τέσσερις ομοσπονδίες από τον οποίο προέκυψαν διάφορα ευρήματα, μερικά από τα οποία αναφέρονται πιο κάτω:

- Σε καμιά από τις τέσσερις ομοσπονδίες δεν επισυνάπτονται στο έντυπο αγωνιστικού ελέγχου των σχεδιασμών «Προσωπικό – έξοδα μισθοδοσίας» και «Ομοσπονδιακοί προπονητές» τα συμβόλαια εργοδότησης για σκοπούς ελέγχου από τον Οργανισμό.

- Ο Οργανισμός δεν ελέγχει αν τα ποσά που καταβάλλονται στους αθλητές ως κίνητρο, σύμφωνα με τα αποτελέσματά τους στους αγώνες, είναι τεκμηριωμένα, με τη δικαιολογία ότι ο έλεγχος αυτός διεξάγεται από τον ελεγκτικό οίκο. Ωστόσο, σημειώνεται ότι ο έλεγχος αυτός διεξάγεται 2-3 χρόνια μετά το υπό αναφορά έτος.
- Σε μερικές περιπτώσεις τα έντυπα αγωνιστικού ελέγχου δεν ήταν κατάλληλα συμπληρωμένα.
- Για συγκεκριμένη ομοσπονδία αναφέρεται ότι ο Πρόεδρος της επιχορηγήθηκε από τον Οργανισμό για πέντε ταξίδια που πραγματοποίησε στο εξωτερικό, εκ των οποίων τα δύο αφορούσαν σε συνέδρια της Επιτροπής Βετεράνων. Σημειώνεται ότι ο Οργανισμός ενέκρινε επιχορήγηση «για τη συμμετοχή της ομοσπονδίας με ένα αντιπρόσωπο στο αντίστοιχο ευρωπαϊκό ή παγκόσμιο συνέδριο και για την κάλυψη των αεροπορικών εισιτηρίων του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της ομοσπονδίας ο οποίος είναι εξελεγμένο μέλος σε διεθνή σώματα». Δεν υποβλήθηκε αίτημα για επιχορήγηση για ευρωπαϊκό ή παγκόσμιο συνέδριο.

Όπως διαπιστώθηκε, ο Οργανισμός δεν αξιολόγησε, στα πλαίσια του αγωνιστικού ελέγχου που ασκεί, ποια συνέδρια ήταν πιο χρήσιμα και επωφελή για το άθλημα και εκείνα να επιχορηγήσει.

- Μέρος των απολαβών προσωπικού των ομοσπονδιών, ομοσπονδιακών προπονητών και βοηθών ομοσπονδιακών προπονητών δεν δηλώνεται, με αποτέλεσμα να μην γίνονται οι ανάλογες εισφορές για κοινωνικές ασφαλίσεις και να μην συμπεριλαμβάνονται στη δήλωση του εργοδότη στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.
- Σε μερικές ομοσπονδίες, οι ομοσπονδιακοί προπονητές ή οι προπονητές των σωματείων είναι παράλληλα και τεχνικοί σύμβουλοι των ομοσπονδιών. Δεδομένου του σημαντικού ρόλου του τεχνικού συμβούλου στον καθορισμό κριτηρίων ως προς τη σύσταση της εθνικής ομάδας της ομοσπονδίας, δημιουργείται θέμα συγκρουόμενων συμφερόντων.

Σχετικά με τα πιο πάνω ευρήματα ο Πρόεδρος του Οργανισμού πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι από το 2012 καμιά αποδέσμευση επιχορήγησης για προσωπικό και προπονητές δεν θα γίνεται, αν δεν παρουσιαστούν τα συμβόλαια. Όσον αφορά στην επιχορήγηση των συνεδρίων, ο Πρόεδρος πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι ο Οργανισμός δεν μπορεί να επεμβαίνει και να αξιολογεί ποια συνέδρια θα επιχορηγεί αφού αυτό είναι αρμοδιότητα της Ομοσπονδίας. Η Υπηρεσία μας συμφωνεί ότι η απόφαση σε ποια συνέδρια θα συμμετάσχει η Ομοσπονδία αποτελεί αρμοδιότητα της ίδιας, ωστόσο η απόφαση εάν θα επιχορηγηθούν αποτελεί αρμοδιότητα του Οργανισμού. Όσον αφορά στο σχεδιασμό για τα κίνητρα αθλητών, ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός θεωρεί ότι η ανάλυση που δόθηκε ήταν ικανοποιητική.

- (ii) Πέραν των ενεργειών στις οποίες θα πρέπει να προβεί ο Οργανισμός προς εξάλειψη των αδυναμιών και ελλείψεων που σημειώνονται στις εκθέσεις του ελεγκτικού οίκου για τον έλεγχο των ομοσπονδιών, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε επιπλέον τα ακόλουθα, τα οποία προέκυψαν από τα πιο πάνω ευρήματα:
- Ο Οργανισμός, να ζητά, εκτός από κατάσταση εξόδων, και κατάσταση εσόδων, ώστε ο Οργανισμός να γνωρίζει τα έσοδα των ομοσπονδιών.
 - Ο Οργανισμός δεν πρέπει να καταβάλλει την εγκεκριμένη επιχορήγηση στις ομοσπονδίες για τους σχεδιασμούς για τους οποίους δεν συμπληρώνεται ή δεν συμπληρώνεται κατάλληλα το έντυπο αγωνιστικού ελέγχου των συγκεκριμένων σχεδιασμών.
 - Δεδομένης της διαπίστωσης ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, τα ποσά που αναγράφονται στην κατάσταση εξόδων είναι ψηλότερα από τα πραγματικά, ο Οργανισμός θα πρέπει να απαιτεί όπως τα έντυπα αγωνιστικού ελέγχου συνοδεύονται πάντα από τα κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία.
 - Ο Οργανισμός πρέπει να βεβαιώνεται ότι οι σχεδιασμοί είναι συγκεκριμένοι, και στις περιπτώσεις που αυτοί συμπεριλαμβάνουν κριτήρια, αυτά θα πρέπει να είναι προκαθορισμένα και αντικειμενικά.

- Τα συμβόλαια όλου του προσωπικού των ομοσπονδιών συμπεριλαμβανομένων και των προπονητών, των βοηθών προπονητών και των συνεργατών τους, θα πρέπει να κοινοποιούνται στον Οργανισμό, ώστε να ελέγχεται ότι συνάδουν με τα πραγματικά ποσά που δίνονται ως χορηγία.
- Ο Οργανισμός θα πρέπει, εκεί που κρίνει σκόπιμο, να βεβαιώνεται ότι οι δαπάνες των ομοσπονδιών τεκμηριώνονται με σχετικές αποφάσεις των Διοικητικών τους Συμβουλίων.
- Ο Οργανισμός θα πρέπει στις περιπτώσεις που ομοσπονδίες δήλωσαν στην κατάσταση εξόδων ψηλότερο ποσό από την πραγματική τους δαπάνη, να αποκόψει από τις επόμενες επιχορηγήσεις το επιπλέον ποσό.

(iii) Αθλητική Ομοσπονδία Παραπληγικών και Αναπήρων (ΑΟΠΑΚ) και Κυπριακή Παραολυμπιακή Επιτροπή (ΚΕΠΕ). Το Δ.Σ., στη συνεδρία του, ημερ. 20.12.2011, αποφάσισε όπως διεξαχθεί έρευνα από τον Οργανισμό για την ΑΟΠΑΚ και για την ΚΕΠΕ και ανάλογα με τα αποτελέσματα να προσφερθεί όλη η βοήθεια που χρειάζονται οι πιο πάνω αθλητικοί φορείς.

Σημειώνεται ότι η ΚΕΠΕ είναι σώμα αντίστοιχο της ΚΟΕ, αλλά για τους Παραολυμπιακούς Αγώνες.

Η έρευνα καταπιάστηκε με τη δομή και τη λειτουργία των πιο πάνω αθλητικών φορέων. Από την έρευνα προέκυψε ότι τόσο στην ΑΟΠΑΚ όσο και στην ΚΕΠΕ «υπάρχουν λειτουργικά προβλήματα, υπέρβαση εξουσιών και έλλειψη χρηστής διοίκησης».

Ο Οργανισμός, στη συνέχεια, ανέθεσε στον ελεγκτικό οίκο να διεξαγάγει οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο τόσο στην ΚΕΠΕ όσο και στην ΑΟΠΑΚ. Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, στον Οργανισμό είχε παραδοθεί μόνο η έκθεσή του για την ΚΕΠΕ. Σύμφωνα μ' αυτήν, υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης τόσο στην οικονομική διαχείριση και στη διενέργεια δαπανών, όσο και στη λειτουργία και στην τήρηση των κανόνων χρηστής διοίκησης στην ΚΕΠΕ.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι το θέμα που αφορά στους δυο αθλητικούς φορείς απασχολεί το Δ.Σ. και καταβάλλονται προσπάθειες ούτως ώστε να στηριχθούν και οι δυο φορείς για βελτίωση της δομής και της λειτουργίας τους. Η έρευνα αποφασίστηκε από το Δ.Σ. όταν τέθηκαν ενώπιον του ενδεικτικές παρατυπίες. Εκκρεμεί συνάντηση του Οργανισμού με τα Διοικητικά Συμβούλια των δύο φορέων.

(iv) Κυπριακή Ομοσπονδία Άρσης Βαρών (ΚΟΑΒ). Μετά τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας στην Έκθεσή της για το 2010, αναφορικά με τη διαχείριση της ΚΟΑΒ, τον μεταγενέστερο αποκλεισμό της ΚΟΑΒ από το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Άρσης Βαρών του Παρισιού που πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2011 (για λόγους μη συμμόρφωσης σε θέματα ντόπινγκ) και τις σχετικές ενέργειες/πίεσεις του Δ.Σ. που ακολούθησαν, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΟΑΒ παραιτήθηκε στις 19.11.2011.

Το Δ.Σ., κατά τη συνεδρία του ημερ. 13.12.2011, αποφάσισε τη σύσταση ad hoc Επιτροπής Άρσης Βαρών λόγω άμεσης ανάγκης ενόψει των επικείμενων Ολυμπιακών Αγώνων που θα αναλάμβανε τα καθήκοντα του παραιτηθέντος Διοικητικού Συμβουλίου. Στη συνέχεια, όπως πληροφορούμαστε, η Ομοσπονδία προχώρησε στην εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου με την κανονική διαδικασία.

(γ) Σωματεία.

(i) Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκε στα σωματεία χορηγία ύψους €4,5 εκ., σε σύγκριση με €4,8 εκ. το προηγούμενο έτος. Τα ποσά που εγκρίνονται και παραχωρούνται στα σωματεία, υπολογίζονται κυρίως σύμφωνα με την αγωνιστική τους αξιολόγηση, στη βάση αντικειμενικών κριτηρίων.

(ii) Ειδική κρατική χορηγία προς τα ποδοσφαιρικά σωματεία.

- Μέσω του Προϋπολογισμού του Οργανισμού δίνεται επιπλέον ειδική κρατική χορηγία προς τα ποδοσφαιρικά σωματεία. Πιο κάτω παρουσιάζονται τα ποσά για την εν λόγω χορηγία από το 2001 και μετέπειτα:

Έτος	Ποσό € (£)
2001	2.221.182 (1.300.000)
2002	1.708.601 (1.000.000)
2003	1.706.845 (998.972)
2004	1.708.596 (999.997)
2005	2.562.902 (1.500.000)
2006	2.562.902 (1.500.000)
2007	2.566.063 (1.501.850)
2008	2.562.902
2009	2.562.902
2010	2.562.895
2011	981.802

- Ο Οργανισμός στηρίζει το ποδόσφαιρο με διάφορες χορηγίες, οι οποίες, μαζί με την ειδική κρατική χορηγία, σύμφωνα με καταστάσεις του Οργανισμού, ανέρχονταν σε €6.033.102, κατά το 2011 όπως φαίνεται πιο κάτω:

	€
Επιχορήγηση προς ΚΟΠ	180.000
Προσφυγικό και προσφυγόσημο προς προσφυγικά σωματεία	493.344
Δόσεις δανείων προσφυγικών σωματείων ΚΟΠ	364.768
Χορηγίες σωματείων για διεθνείς συμμετοχές	367.000
ΕΣΥΑΑ	387.026
Χορηγία προς σωματεία για ημιεπαγγελματισμό	68.890
Σχέδιο Ταλέντων ομαδικών αθλημάτων	14.832
Χορηγία προς σωματεία για φόρο θεάματος (εκκρεμεί τροποποιητικός προϋπολογισμός για επιπλέον €134.244)	606.064
Αστυνόμευση ποδοσφαιρικών αγώνων*	620.000
Συντήρηση/ δημιουργία ποδοσφαιρικών γηπέδων	1.344.351
Χορηγία προς Εθνική Επιτροπή κατά της Βίας	15.875
Χορηγίες προς σωματεία ΣΤΟΚ	589.150
Υποσύνολο	5.051.300
Ειδική κρατική χορηγία	981.802
Σύνολο	6.033.102

*Αναφέρεται ότι, πέραν του εν λόγω ποσού, για τις υπερωρίες σε μέλη της Αστυνομίας για αστυνόμευση αθλητικών αγώνων, το κράτος καταβάλλει εν μέρει επιπλέον ποσό, το οποίο το 2011 ανήλθε σε περίπου €880.000, και εν μέρει παραχωρεί ελεύθερο χρόνο.

Σχέδιο Επαγγελματικής Αποκατάστασης.

(α) Παρακολούθηση αθλητών. Το Σχέδιο Επαγγελματικής Αποκατάστασης (ΣΕΑ) εφαρμόστηκε τον Ιούλιο 1991 και είχε ως σκοπό όπως οι αθλητές οι οποίοι «με τις νίκες τους προάγουν τον αθλητισμό και προβάλλουν την Κύπρο στο εξωτερικό, αντιμετωπιστούν με ιδιαίτερη φροντίδα...». Οι αθλητές τοποθετούνταν σε ανάλογη μισθολογική κλίμακα και πληρώνονταν από τον Οργανισμό, μέσω της οικείας ομοσπονδίας, ανάλογα με τους αγώνες και τη θέση που εξασφάλιζαν. Οι αθλητές θεωρούνταν «ελεύθεροι τακτικής υπηρεσίας» όσο χρονικό διάστημα κρινόταν αναγκαίο για συνέχιση της αθλητικής τους καριέρας. Το ΣΕΑ έπαψε να εφαρμόζεται για νέους αθλητές από τον Φεβρουάριο 2003 και στη θέση του λειτούργησε Σχέδιο Υψηλών Παροχών. Σήμερα υπάρχουν 23 αθλητές ενταγμένοι στο ΣΕΑ.

Όπως αναφέρεται στην Έκθεσή μας για το 2010, ο Οργανισμός, αλλά και κάποιες ομοσπονδίες, δεν γνώριζαν για το καθεστώς απασχόλησης του κάθε ενταγμένου αθλητή.

Ενώ σκοπός του ΣΕΑ ήταν η επαγγελματική αποκατάσταση των αθλητών και προνοεί με σαφήνεια ότι, «οι επωφελούμενοι από το Σχέδιο, μετά το πέρας της αθλητικής τους καριέρας, τοποθετούνται σε υπηρεσία σε θέση που θα κρίνει ο ΚΟΑ σε συνεργασία με την ομοσπονδία, έχουσα σχέση με την επαγγελματική κατάρτιση τους», διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν ορισμένοι αθλητές οι οποίοι, ενώ το «ελεύθερο τακτικής υπηρεσίας» τους είχε τερματιστεί, δεν απασχολούνται πλήρως ή καθόλου, ενώ αμείβονται κανονικά.

Έγινε εισήγηση όπως ο Οργανισμός ενημερωθεί αμέσως για το καθεστώς εργοδότησης όλων των αθλητών που είναι ενταγμένοι στο ΣΕΑ και φροντίσει ώστε να εφαρμοστούν όλες οι πρόνοιες του Σχεδίου και ειδικά οι πρόνοιες που αφορούν στην απασχόληση, και όπως παρακολουθεί τους εν λόγω αθλητές σε τακτική βάση.

Με βάση την εισήγησή μας, ο Οργανισμός έλαβε σχετικές πληροφορίες από τις ομοσπονδίες και ετοιμάστηκε σχετικό σημείωμα, ημερ. 9.4.2012, το οποίο υποβλήθηκε στην Επιτροπή Προσωπικού κατά τη συνεδρία της ημερ. 10.4.2012. Σύμφωνα με το σημείωμα:

Κυπριακή Ομοσπονδία Ερασιτεχνικού Αθλητισμού Στίβου (ΚΟΕΑΣ).

- Δεν μπορεί να δικαιολογηθεί πλήρες ωράριο απασχόλησης για 2 αθλητές.
- Δύο αθλητές βρίσκονται στην Ελλάδα και, σύμφωνα με την ομοσπονδία τους, τους έχουν δοθεί ειδικά καθήκοντα προπονητών και συντονιστών, βάσει των προνοιών της διακρατικής συμφωνίας με την Ελλάδα.

Σκοπευτική Ομοσπονδία Κύπρου (ΣΚΟΚ).

- Δύο αθλητές, που εντάχθηκαν στο ΣΕΑ το 1990 και 1994, σύμφωνα με την ομοσπονδία, έχουν υπογραμμένα συμβόλαια για 36 ώρες εβδομαδιαία και κατά τον χρόνο ενημέρωσης από την ομοσπονδία απασχολούνταν. Ωστόσο, σύμφωνα με το σημείωμα «δεν υπάρχει δυνατότητα ελέγχου» εκ μέρους του Οργανισμού ενώ εκφράζονται επιφυλάξεις εάν όντως απασχολούνται.
- Ένας αθλητής έχει υπογραμμένο συμβόλαιο από 30.12.2011, αλλά δεν απασχολείται (εντάχθηκε στο ΣΕΑ το 1994).
- Για ένα άτομο της ομοσπονδίας γίνεται αναφορά στην υποπαράγραφο (β) πιο κάτω.

Σημειώνεται ότι κατά τη συνεδρία της Επιτροπής Προσωπικού, ημερ. 10.4.2012, αποφασίστηκε όπως κληθούν οι προαναφερόμενες ομοσπονδίες σε συνάντηση με τον Οργανισμό, για να παρουσιάσουν προγραμματισμό/εισηγήσεις με συγκεκριμένα καθήκοντα και ωράριο για τον κάθε αθλητή που είναι ενταγμένος στο Σχέδιο. Η συνάντηση με τις δύο ομοσπονδίες, Στίβου και Σκόπευσης, είχε οριστεί για τις 2.5.2012.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί σκανδαλώδες, εν καιρώ οικονομικής κρίσης, να αμείβονται άτομα χωρίς να καλύπτουν πλήρες ωράριο ή ακόμα και χωρίς να απασχολούνται καθόλου και αναμένει ότι ο Οργανισμός

θα ελέγχει άμεσα ότι τα ενταγμένα στο ΣΕΑ άτομα εργοδοτούνται πλήρως, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Σχεδίου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, ο Οργανισμός έχει εντοπίσει όλους τους αθλητές που θα πρέπει να τοποθετηθούν σε εργασία με βάση τις πρόνοιες του ΣΕΑ και η Επιτροπή Προσωπικού του Οργανισμού βρίσκεται στο τελικό στάδιο όπου αναμένει εντός των ημερών τις τελικές απαντήσεις από τις δυο Ομοσπονδίες (ΣΚΟΚ και ΚΟΕΑΣ). Μέσα από τις απαντήσεις θα παρουσιάζεται και ο τρόπος ελέγχου των αθλητών. Πέραν τούτου, ο Οργανισμός έχει απευθυνθεί με απόφαση του Δ.Σ. στην ΟΕΒ για την ετοιμασία πλαισίου εργοδότησης όλων των αθλητών ενταγμένων στο ΣΕΑ.

(β) Αθλητής της σκόπευσης ενταγμένος στο ΣΕΑ. Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, για το οποίο η Υπηρεσία μας αναφέρθηκε αναλυτικά στην Έκθεσή της για το 2010, κατά τον έλεγχο για το 2011 διαπιστώθηκε ότι:

- (i) Το Δ.Σ., δεν έλαβε σχετική απόφαση για το εν λόγω θέμα με αποτέλεσμα ο αθλητής να εξακολουθεί να αμείβεται διπλά.

Σημειώνεται ότι ο αθλητής από 1.8.2009 μέχρι 31.7.2012 ήταν και μέλος του Δ.Σ.

- (ii) Όσον αφορά στις πληροφορίες ότι ο εν λόγω αθλητής παραδίδει ιδιωτικά μαθήματα στο άθλημα του, όπως αναφέρεται στα πρακτικά του Δ.Σ., ημερ. 16.2.2012, ο Οργανισμός, κατ' εντολή του Δ.Σ., προχώρησε σε διερεύνηση «χωρίς συγκεκριμένα αποτελέσματα».

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι δεν θα ήταν δύσκολο να διαπιστωθεί αν ο εν λόγω αθλητής διατηρεί ιδιωτική σχολή.

(γ) Νέες εντάξεις στο ΣΕΑ μετά το 2003. Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, το ΣΕΑ καταργήθηκε το 2003 και στη θέση του λειτούργησε Σχέδιο Υψηλών Παροχών, βάσει του οποίου οι αθλητές και οι προπονητές λαμβάνουν για την επιτυχία τους ένα εφάπαξ χαριστικό ποσό. Ακολουθώντας, το Σχέδιο Υψηλών Παροχών μετονομάστηκε τον Μάρτιο 2009 σε Σχέδιο Χαριστικών Παροχών, με μειωμένα τα ποσά παροχών. Στο Σχέδιο Χαριστικών Παροχών συμπεριλήφθηκε πρόνοια σύμφωνα με την οποία «τυχόν επαγγελματική αποκατάσταση αθλητών παρέχεται με ειδική απόφαση Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού αφού εξεταστούν όλα τα δεδομένα που θα παρουσιάζονται ενώπιον του», χωρίς, ωστόσο, να έχει ληφθεί απόφαση για επαναδραστηριοποίηση του ΣΕΑ.

Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι, σύμφωνα με πίνακα που ετοιμάστηκε από τον Τομέα Αγωνιστικού Αθλητισμού του Οργανισμού και ο οποίος αποτελεί μέρος των πρακτικών της συνεδρίας της Επιτροπής Προσωπικού, ημερ. 10.4.2012, οι ενταγμένοι στο ΣΕΑ αθλητές μετά το 2003 είναι τέσσερις εν ενεργεία αθλητές.

Με βάση τις ημερομηνίες ένταξης των πιο πάνω αθλητών, φαίνεται ότι οι τρεις εντάχθηκαν ακόμα και πριν τη συμπερίληψη της πιο πάνω πρόνοιας στο Σχέδιο Χαριστικών Παροχών.

Παρατηρούμε ότι δεν χρησιμοποιούνται κριτήρια πάνω στα οποία να βασίζεται η ένταξη ενός αθλητή στο ΣΕΑ αλλά αυτή γίνεται επιλεκτικά.

Το πιο πάνω συμπέρασμα ενισχύεται από το γεγονός ότι τα αιτήματα πέντε άλλων εν ενεργεία αθλητών για τοποθέτησή τους στο ΣΕΑ, τα οποία έγιναν στο διάστημα μεταξύ 23.6.2011 και 22.12.2011, απορρίφθηκαν, επειδή, όπως αναφέρθηκε, το ΣΕΑ έχει καταργηθεί και επειδή ούτε ο Οργανισμός και ούτε οι ομοσπονδίες μπορούν να απορροφήσουν άλλο προσωπικό.

Επιπρόσθετα, υπήρξε αίτημα από μια εν ενεργεία αθλήτρια κατά το 2010, για την οποία το Δ.Σ. αποφάσισε στις 9.11.2010 ότι, αφού αυτή λάβει το πτυχίο της, τότε ο Οργανισμός θα μελετήσει το αίτημά της.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι το Δ.Σ. με βάση απόφασή του, έχει τη διακριτική ευχέρεια σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις να παρέχει επαγγελματική αποκατάσταση, γι' αυτό οι προαναφερθέντες αθλητές εντάχθηκαν στο ΣΕΑ.

Δημιουργία και βελτιώσεις αθλητικών χώρων.

(α) Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Η πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2011 για τα επιχορηγούμενα έργα του Κεφαλαίου «Δημιουργία και Βελτιώσεις Αθλητικών Χώρων» ήταν €5.151.700 και αναθεωρήθηκε σε €4.225.660. Δαπανήθηκε ποσό ύψους €3.416.632 ή το 81 %, του αναθεωρημένου ποσού.

Από το πιο πάνω αναθεωρημένο ποσό, ποσά ύψους €155.078 και €605.922 προϋπολογίστηκαν για τα Μικρά Αναπτυξιακά Έργα και τον Κοινωνικό Αθλητισμό, αντίστοιχα. Η δαπάνη τους ανήλθε σε €141.679 ή 91% και σε €605.921 ή 100%, αντίστοιχα.

Επίσης, προϋπολογίστηκε ποσό €601.427 για αποπληρωμή τοκοχρεολυσίων έργων με δήμους και κοινότητες και αθλητικούς φορείς, από το οποίο δαπανήθηκε ποσό €569.338 ή 95%.

(β) Άδειες οικοδομής αθλητικών χώρων. Παρά τις επανειλημμένες αναφορές μας, εξακολουθεί να μην έχουν εξασφαλιστεί άδειες οικοδομής για τους πιο κάτω αθλητικούς χώρους.

Ιδιόκτητοι χώροι.

Βοηθητικά Μακαρίου Σταδίου.

Μη ιδιόκτητοι χώροι.

Στάδιο Αντώνης Παπαδόπουλος.

Βοηθητικά γήπεδα Ομόνοιας.

Σημειώνεται ότι εξακολουθεί να εκκρεμεί η εξέταση εάν άλλοι μικρότεροι αθλητικοί χώροι διαθέτουν άδειες οικοδομής.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι, για τα βοηθητικά του Μακάριου Σταδίου, η Υπηρεσία του Οργανισμού ετοιμάζει πρόταση προς το Δ.Σ. για απευθείας ανάθεση σε συγκεκριμένο γραφείο μελετητών βάσει των διαδικασιών του Νόμου αρ. 12(1)/2006. Σε ότι αφορά στα μη ιδιόκτητα στάδια, είναι υποχρέωση των ιδιοκτητών να τα ασφαλίσουν και ο Οργανισμός κατά καιρούς με εγκυκλίους ζητά όπως οι ιδιοκτήτες συμμορφωθούν με την υφιστάμενη νομοθεσία.

(γ) Καταλληλότητα σταδίων.

(i) Στάδια Α' κατηγορίας. Τα στάδια Α' κατηγορίας, τόσο τα κλειστά όσο και του ποδοσφαίρου, έχουν επιθεωρηθεί από Επιτροπή που συστάθηκε για το σκοπό αυτό και έχουν υποδειχθεί τα έργα που έπρεπε να γίνουν για να καταστούν τα στάδια ασφαλή και κατάλληλα. Όπως διαπιστώθηκε, τα έργα έγιναν ή βρίσκονται σε εξέλιξη.

Εν τω μεταξύ, την 1.8.2011 τέθηκε σε ισχύ η εφαρμογή της πρόνοιας του περί της Πρόληψης και της Καταστολής της Βίας στους Αθλητικούς Χώρους Νόμου του 2008. Σύμφωνα με την πρόνοια αυτή, μέχρι την 1.8.2011, έπρεπε, μεταξύ άλλων, τα γήπεδα Α' κατηγορίας να διαθέτουν κλειστό κύκλωμα παρακολούθησης.

Σε όλα τα στάδια Α' κατηγορίας εγκαταστάθηκαν και λειτουργούν κλειστά κυκλώματα παρακολούθησης, εκτός από το στάδιο της Νέας Σαλαμίνας, για το οποίο ο Οργανισμός μάς πληροφόρησε ότι, η προσφορά για την τοποθέτησή του βρίσκεται στο στάδιο της αξιολόγησης.

Επίσης, όπως μας πληροφόρησε ο Οργανισμός, για τις κλειστές αίθουσες αποφασίστηκε το σύστημα να τοποθετηθεί στις αίθουσες που διαθέτουν περισσότερες από 2.000 θέσεις.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε επιπρόθετα ότι, λόγω οικονομικής στενότητας του Οργανισμού, έχει ζητηθεί Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός ύψους €1,3 εκ. για τοποθέτηση των υπό αναφορά κυκλωμάτων. Σε περίπτωση μη έγκρισης του Προϋπολογισμού θα ζητηθεί η αναστολή του πιο πάνω Νόμου από την Βουλή των Αντιπροσώπων.

(ii) Στάδια Β', Γ' και Δ' κατηγορίας. Όπως έχει αναφερθεί στις Εκθέσεις μας για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων προηγούμενων ετών, δεν έχουν γίνει ενέργειες για να ελεγχθεί η

καταλληλότητά τους για διεξαγωγή αγώνων, ώστε να προωθηθούν οι τυχόν απαιτούμενες εργασίες.

Ο Οργανισμός όπως διαπιστώνεται, δεν προτίθεται να προχωρήσει σε έλεγχο των σταδίων Β', Γ' και Δ' κατηγορίας, όσον αφορά στην καταλληλότητά τους, επειδή δεν είναι ιδιοκτήτης σε κανένα από τα στάδια. Σχετικές επιστολές στάληκαν προς την ΚΟΠ για συμμόρφωση με όλες τις εν ισχύ νομοθεσίες.

Όπως διαπιστώθηκε, η ΚΟΠ απάντησε στις 6.7.2011 σε επιστολή του Οργανισμού, ημερ. 4.7.2011 ζητώντας να πληροφορηθεί κατά πόσο η ΚΟΠ θα ζητούσε επέκταση του ελέγχου από την Αστυνομία και στα στάδια Β', Γ' και Δ' κατηγορίας. Σύμφωνα με την εν λόγω επιστολή, η ΚΟΠ, κάθε χρόνο, διεξάγει έλεγχο των σταδίων στα οποία διοργανώνονται επίσημοι αγώνες της ΚΟΠ για να διαπιστώσει αν τα στάδια πληρούν τα κριτήρια που απαιτούνται στην προκήρυξη των πρωταθλημάτων της διευκρινίζοντας ότι δεν γίνεται οποιοσδήποτε άλλος έλεγχος.

(δ) Μαζικός αθλητισμός. Σύμφωνα με τους περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμους 1969 – 1996, Μέρος Τρίτο, Άρθρο 5(2)(ε), το Δ.Σ. κέκτηται αρμοδιότητα όπως «οργανώνει και θέτει σε λειτουργία κέντρα αθλητικά και γυμναστικά προς χρήση από το κοινό».

Όπως έχουμε αναφέρει και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, τα μέχρι σήμερα ποσά που διατίθενται για τη δημιουργία και βελτιώσεις αθλητικών χώρων, είτε είναι ιδιόκτητα είτε είναι επιχορηγημένα, αφορούν, κατά κύριο λόγο, σε έργα για το σωματειακό αθλητισμό ή τον υψηλό αθλητισμό που χρησιμοποιούνται από ομάδες, σωματεία ή/και αθλητές, δηλαδή για έργα αγωνιστικού αθλητισμού.

Όπως διαπιστώνεται από τον δεκαετή στρατηγικό σχεδιασμό που ετοιμάστηκε από τον Οργανισμό για την περίοδο 2011 - 2020, ο ένας από τους δύο στρατηγικούς του στόχους είναι η «ανάπτυξη διευρυμένων αθλητικών προγραμμάτων αθλητικής ενασχόλησης, με στόχο την υγεία των πολιτών, ανεξάρτητα από ηλικία ή φύλο». Τα μέτρα προς επίτευξη του στόχου αυτού θα είναι η επιχορήγηση, κάθε έτος, 10 έργων Κοινωνικού Αθλητισμού.

Το πρόγραμμα Κοινωνικός Αθλητισμός, το οποίο εφαρμόστηκε το 2004 και το οποίο αναμενόταν ότι θα συμβάλει στην εκπλήρωση του πιο πάνω σκοπού, στηρίζεται στην προθυμία και δυνατότητα των Δήμων για την εφαρμογή του, και μέχρι σήμερα δεν φαίνεται να έχει συμβάλει σημαντικά προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ τα μέτρα που αναφέρονται πιο πάνω αφορούν μόνο σε συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού και όχι στο ευρύ κοινό.

Όπως μάς ενημέρωσε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, η υλοποίηση της στρατηγικής που αφορά στη δημιουργία δέκα έργων Κοινωνικού Αθλητισμού έχει ενταχθεί στην προσπάθεια του Οργανισμού για εξεύρεση δανειοδότησης, ώστε να υλοποιηθεί η υπό αναφορά πρόνοια του στρατηγικού σχεδιασμού 2011 - 2020.

(ε) Κριτήρια επιχορήγησης. Δεν ακολουθούνται πάντοτε τα κριτήρια του Οργανισμού, όπως αυτά εγκρίθηκαν από το Δ.Σ. Σαν παράδειγμα αναφέρεται το γήπεδο των σωματείων ΑΕΛ και ΑΡΗ για το οποίο γίνεται λεπτομερής αναφορά πιο κάτω.

(στ) Επιχορήγηση για το γήπεδο των σωματείων ΑΕΛ και ΑΡΗ και για το γήπεδο του σωματείου ΑΠΟΛΛΩΝΑ. Το Δ.Σ. του Οργανισμού αποφάσισε στις 8.4.2010 να προτείνει στα τρία πιο πάνω σωματεία, τα οποία ζητούσαν επιχορήγηση για ανέγερση ιδιόκτητων γηπέδων, ένα γήπεδο για τα σωματεία ΑΕΛ και ΑΡΗΣ και ένα γήπεδο για το σωματείο του ΑΠΟΛΛΩΝΑ, όπως ανεγερθεί ένα γήπεδο και για τα τρία σωματεία, του οποίου το κόστος να είχε αναληφθεί εξολοκλήρου από τον Οργανισμό, αντί μερικής επιχορήγησης σύμφωνα με τα κριτήρια του Οργανισμού, τα οποία προνοούν για μερική κάλυψη του κόστους κατασκευής τους από τον Οργανισμό.

Η πιο πάνω πρόταση του Οργανισμού έγινε αποδεκτή από τα σωματεία ΑΕΛ και ΑΡΗΣ, ενώ ο ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ δεν την αποδέχτηκε και το Δ.Σ. αποφάσισε να επιχορηγήσει δύο γήπεδα.

Από μελέτη των σχετικών φακέλων και των αποφάσεων του Δ.Σ. επισημαίνονται τα ακόλουθα:

(i) Το Δ.Σ. αποφάσισε όπως επιχορηγήσει την ΑΕΛ με €8.100.000, επιχορήγηση που αντιστοιχεί σε

γήπεδο χωρητικότητας 12.000 θέσεων και τον ΑΡΗ με €5.200.000, επιχορήγηση που αντιστοιχεί σε γήπεδο των 6.000 θέσεων. Επομένως, το Δ.Σ. ενέκρινε συνολική επιχορήγηση ύψους €13.300.000.

Η πιο πάνω απόφαση του Δ.Σ. δεν συνάδει με τα κριτήρια του Οργανισμού, σύμφωνα με τα οποία επιχορηγείται το γήπεδο, όχι τα σωματεία. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τον μέγιστο αριθμό των φιλάθλων που προσέρχονται σε αγώνες της ΑΕΛ και του ΑΡΗ (στοιχεία ΚΟΠ), ο Οργανισμός δικαιολογείται να παράσχει επιχορήγηση για γήπεδο με μέγιστο αριθμό 12.000 θέσεων. Με βάση τα κριτήρια του Οργανισμού, το μέγιστο ύψος της επιχορήγησης ανέρχεται σε €8.102.000.

Ο Πρόεδρος μάς πληροφόρησε ότι παρά το ότι η επιχορήγηση παραχωρείται για το ίδιο γήπεδο, η φιλοσοφία που διέπει την απόφαση του Δ.Σ. του ΚΟΑ είναι να ενθαρρύνει σωματεία της ίδιας πόλης ή γεωγραφικής περιοχής να ανεγείρουν κοινά γήπεδα.

Η Υπηρεσία μας συμφωνεί με την πολιτική της ανέγερσης κοινών γηπέδων για σκοπούς οικονομίας, με εφαρμογή όμως ταυτόχρονα του κριτηρίου του ίδιου του ΚΟΑ ότι οι επιχορηγήσεις παραχωρούνται ανά γήπεδο. Προς τούτο έχει την άποψη ότι ο Οργανισμός μπορεί να προωθήσει την πολιτική αυτή, στα πλαίσια των κριτηρίων που ο ίδιος έχει καθορίσει. Εν πάση περιπτώσει, η Υπηρεσία μας παρατηρεί ότι η πολιτική αυτή δεν ακολουθήθηκε στην περίπτωση του γηπέδου του σωματείου ΑΠΟΛΛΩΝΑ.

- (ii) Το Δ.Σ. στη συνεδρία του ημερ. 9.6.2011, αποφάσισε να επιχορηγήσει το γήπεδο του σωματείου ΑΠΟΛΛΩΝΑ με το ποσό των €8.100.000, το οποίο στη συνέχεια αυξήθηκε, μετά από αίτημα του σωματείου, σε €8.500.000.

Για το γήπεδο του ΑΠΟΛΛΩΝΑ, το οποίο θα είναι χωρητικότητας 12.600 θεατών, το μέγιστο ύψος της επιχορήγησης, σύμφωνα με τα κριτήρια, ανέρχεται σε €8.408.415 και όχι σε €8.500.000 που εγκρίθηκε.

- (iii) Τα νέα κριτήρια εγκρίθηκαν από το Δ.Σ. κατά τη συνεδρία που εγκρίθηκε η επιχορήγηση για τα εν λόγω γήπεδα, συγκεκριμένα στις 9.6.2011.
- (iv) Ο Οργανισμός ενημέρωσε ήδη γραπτώς το σωματείο του Απόλλωνα για το ύψος της επιχορήγησης που θα του καταβληθεί και, όπως φαίνεται, γνωστό έγινε και το ύψος επιχορήγησης του γηπέδου των σωματείων ΑΕΛ και ΑΡΗ.
- (v) Σύμφωνα με τα κριτήρια, για το ποσό που θα χρειαστεί να καταβάλουν τα ίδια «θα πρέπει να προσκομίζεται εκ των προτέρων τραπεζική εγγύηση ή βεβαίωση για το ποσό που είναι κατατεθειμένο και δεσμευμένο σε τραπεζικό λογαριασμό». Όπως διαπιστώθηκε, έχει γίνει η σχετική προκήρυξη προσφορών ωστόσο δεν έχει προσκομιστεί από τα σωματεία ούτε τραπεζική εγγύηση ούτε σχετική βεβαίωση.

Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι καμιά προσφορά δεν πρέπει να κατακυρωθεί πριν να εξασφαλιστούν οι απαραίτητες πιστώσεις, τόσο από πλευράς Οργανισμού όσο και από πλευράς των σωματείων. Το θέμα θεωρείται ως έχον ιδιαίτερη σημασία δεδομένου ότι σε αντίθετη περίπτωση, ο Οργανισμός ενδεχομένως να οδηγηθεί σε οικονομικά αδιέξοδα.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού συμφώνησε με τα πιο πάνω.

Σημειώνεται ότι, όπως έχουμε πληροφορηθεί από τον Λογιστή του Οργανισμού, το ποσό της επιχορήγησης θα προέλθει από δανεισμό.

- (vi) Παρατηρήθηκε ότι η εκτιμημένη αξία που αναφέρεται στις άδειες οικοδομής που εκδόθηκαν για τα δύο γήπεδα, επί της οποίας υπολογίστηκαν τα δικαιώματα που κατέβαλαν τα σωματεία, δεν ανταποκρίνεται στην πραγματική εκτιμημένη αξία.

Στις συγκεκριμένες περιπτώσεις, ενώ η εκτιμημένη αξία που υποβλήθηκε στον Οργανισμό για το γήπεδο των σωματείων ΑΕΛ και ΑΡΗ ανέρχεται σε περίπου €20 εκ., στην άδεια οικοδομής που

εκδόθηκε από την Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού στις 29.9.2011 καταγράφεται το πολύ μικρότερο ποσό των €3 εκ., με αποτέλεσμα να καταβληθούν δικαιώματα ύψους €30.000 αντί περίπου €200.000. Στην περίπτωση της άδειας οικοδομής για το γήπεδο του ΑΠΟΛΛΩΝΑ, η οποία εκδόθηκε το 2007 και ανανεώθηκε το 2010, αναγράφεται ως εκτιμημένη δαπάνη το ποσό του £1 εκ., ενώ σύμφωνα με την εκτιμημένη δαπάνη που υποβλήθηκε το 2011 στον Οργανισμό αυτή ανέρχεται σε περίπου €18,2 εκ. Με βάση την εκτιμημένη δαπάνη που δηλώθηκε και αναγράφηκε στην άδεια οικοδομής καταβλήθηκε ως δικαιώματα το ποσό των £10.000 (€17.086) μόνο, ενώ θα έπρεπε να καταβληθεί το ποσό των περίπου €182.000.

Την ευθύνη τη φέρουν πρωτίστως τα σωματεία και οι σύμβουλοι μηχανικοί τους αλλά και η Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού. Ωστόσο, θεωρείται ότι ο Οργανισμός, όταν διαπιστώνει τέτοιες περιπτώσεις, οφείλει να ενημερώνει την Αρχή που εξέδωσε την άδεια και να διακόπτει τη διαδικασία έγκρισης επιχορήγησης μέχρι να συμμορφωθεί το σωματείο καταβάλλοντας τα ορθά δικαιώματα για την έκδοση της άδειας οικοδομής.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού συμφώνησε με τα πιο πάνω.

Διαχείριση αθλητικών χώρων.

(α) Αποτελέσματα διαχείρισης.

- (i) Από τη διαχείριση των αθλητικών χώρων προέκυψε καθαρό έλλειμμα €3.579.792, σε σύγκριση με €3.355.736 το 2010, δηλαδή παρουσιάστηκε αύξηση του ελλείμματος κατά €224.056 ή 6,7%. Όπως φαίνεται συνεχίζεται η αυξητική τάση του ελλείμματος για το οποίο η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι ο Οργανισμός πρέπει να εξετάσει μέτρα για μείωση του.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός έχει πρόγραμμα μείωσης των εξόδων λειτουργίας των χώρων με παράλληλη αύξηση των εσόδων, ιδιαίτερα στα κολυμβητήρια που το κόστος λειτουργίας είναι πολύ ψηλό.

- (ii) Το Κολυμβητήριο Λευκωσίας ανήκει στον Δήμο Λευκωσίας και, βάσει σχετικής συμφωνίας, χρησιμοποιείται και συντηρείται από κοινού από τον Δήμο και τον Οργανισμό. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι η συμφωνία θα πρέπει να επανεξεταστεί ώστε να υπάρχει η δυνατότητα άσκησης αποδοτικότερου ελέγχου στις δαπάνες.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι προς τον σκοπό τούτο, στις 28.5.2012 πραγματοποιήθηκε σχετική συνάντηση με τον Δήμο Λευκωσίας (το αποτέλεσμα της συνάντησης δεν μας έχει γνωστοποιηθεί).

- (iii) Το Κοινοτικό Κέντρο Λάρνακας ανήκει στον Δήμο Λάρνακας και το λειτουργεί και συντηρεί ο Οργανισμός, βάσει συμφωνίας με τον Δήμο Λάρνακας η οποία έληξε στις 31.8.2002 και έκτοτε δεν ανανεώθηκε. Σε σχετική επιστολή του προς τον Δήμο Λάρνακας, ημερ. 22.2.2012, ο Οργανισμός αναφέρει ότι η σχετική συμφωνία έληξε και θα πρέπει να ανανεωθεί χωρίς ωστόσο οποιαδήποτε εξέλιξη μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου.

(β) Δικαιώματα χρήσης αθλητικών χώρων.

- (i) Δεν έχει γίνει ακόμη αναθεώρηση των δικαιωμάτων χρήσης αθλητικών χώρων, στο επίπεδο των σωματείων, δηλαδή όσον αφορά στη χρήση των χώρων για αθλητικούς σκοπούς, παρόλο ότι τον Μάιο 2008 τέθηκε ενώπιον του Δ.Σ. εισηγητικό σημείωμα για σχετική αναθεώρηση των δικαιωμάτων χρήσης.

Σημειώνεται ότι στην συνεδρία του Δ.Σ., στις 28.2.2012, καθορίστηκαν αναθεωρημένα δικαιώματα χρήσης για τη διεξαγωγή κοινωνικών, επιχειρηματικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή από 1.6.2012.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, ο Οργανισμός βρίσκεται στο στάδιο της μελέτης για αναθεώρηση των δικαιωμάτων χρήσης από αθλητικούς φορείς. Σε αυτά τα πλαίσια εντάσσεται και η προσπάθεια του Οργανισμού για εισαγωγή μερικής επιχειρηματικότητας στη διαχείριση και χρήση των αθλητικών εγκαταστάσεων, και σε ειδικές περιπτώσεις εξεύρεση στρατηγικού επενδυτή για συγκεκριμένους χώρους που είναι μη οικονομικά βιώσιμοι π.χ. Αθλητικό Κέντρο «Γλαύκος Κληρίδης» στον Αγρό.

(ii) Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες μας επιστολές, εξακολουθεί η δωρεάν παραχώρηση αθλητικών εγκαταστάσεων, με καταβολή μόνο των πραγματικών εξόδων, σε συγκεκριμένους φορείς, κατόπι σχετικής απόφασης του Δ.Σ., χωρίς την ύπαρξη κριτηρίων. Για σκοπούς διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης, θα πρέπει να καθοριστούν αντικειμενικά κριτήρια για τη δωρεάν παραχώρησή τους.

(γ) **Χρεώσεις για νερό και ρεύμα.** Εξακολουθεί, για κάποιους ιδιόκτητους χώρους, οι χρεώσεις για νερό και ρεύμα να μην αντιπροσωπεύουν την πραγματική δαπάνη, εφόσον οι χρεώσεις έγιναν στη βάση της πρόνοιας στον Προϋπολογισμό και όχι σύμφωνα με την πραγματική χρήση, αφού δεν διαθέτουν ξεχωριστούς μετρητές.

(δ) **Μητρώο καυσίμων.** Εξακολουθεί να αναγράφεται στο μητρώο μόνο η ημερομηνία και η προμήθεια σε λίτρα, ενώ για την ορθή παρακολούθηση της κατανάλωσης θα έπρεπε να αναφέρονται και οι ώρες λειτουργίας των μηχανημάτων, ώστε να εξάγεται ο μέσος όρος κατανάλωσης ανά ώρα.

(ε) **Παλαιό ΓΣΖ.** Οι νομικοί σύμβουλοι του Οργανισμού απέστειλαν επιστολή στον Οργανισμό στις 20.12.2010, στην οποία αναφέρουν ότι, όσον αφορά στην υπόθεση της εταιρείας που είναι κάτοχος του χώρου του παλαιού ΓΣΖ, του οποίου η άδεια χρήσης είχε λήξει στις 31.8.2009, γίνεται προσπάθεια για εξώδικη διευθέτηση και αναμένονται εξελίξεις, και ότι σε περίπτωση μη ευόδωσής της, θα καταχωρούσαν αμέσως αγωγή. Η αγωγή καταχωρίστηκε τελικά στις 6 Μαρτίου 2012.

(στ) **Ολυμπιακό Σκοπευτήριο Λάρνακας.** Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, το εν λόγω έργο το οποίο ολοκληρώθηκε, ανεγέρθηκε σε κρατική γη και σε τουρκοκυπριακή γη, η οποία μισθώθηκε στον Οργανισμό από το Υπουργείο Εσωτερικών και τον Κηδεμόνα Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, αντίστοιχα. Στη συνέχεια, η κρατική γη υπομισθώθηκε στον Σκοπευτικό Όμιλο Λάρνακας. Σχετικά, αναφέρθηκε ότι η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι για μόνιμες ανάγκες ο Οργανισμός θα πρέπει να εξασφαλίζει τη γη με αγορά ή απαλλοτρίωση, εκτός αν πρόκειται για κρατική γη.

Το Υπουργείο Εσωτερικών με την επιστολή του, ημερ. 18.10.2011, ενημέρωσε τον Οργανισμό ότι η απαλλοτρίωση Τουρκοκυπριακών Περιουσιών πρέπει να αποφεύγεται εκτός σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις για έργα δημόσιας ωφελείας.

Εν όψει του κινδύνου να απαιτηθεί από τον ιδιοκτήτη η επιστροφή της γης του, παρακαλούμε όπως ενημερώσετε την Υπηρεσία μας για τις ενέργειες που προτίθεστε να λάβετε.

Προγράμματα.

(α) **Σχέδιο Ταλέντων.** Το Σχέδιο αφορά στα έξοδα λειτουργίας και εφαρμογής του προγράμματος που σκοπό έχει τον εντοπισμό νέων ταλέντων και την αξιοποίησή τους στα αντίστοιχα αθλήματα για μελλοντικές διεθνείς διακρίσεις.

Κατά το 2011 δαπανήθηκε για το Σχέδιο ποσό ύψους €503.881, σε σχέση με €398.647 το 2010. Η αύξηση οφείλεται στη συμπερίληψη, κατά το 2011, τεσσάρων ομαδικών αθλημάτων (ποδόσφαιρο, καλαθόσφαιρα, πετόσφαιρα και χειροσφαίριση). Στις 18.1.2011 εγκρίθηκε από το Δ.Σ. ο Οδηγός Ανάπτυξης Ταλέντων Ατομικών Αθλημάτων, ενώ στις 17.2.2011 εγκρίθηκε ο Οδηγός Ανάπτυξης Ταλέντων Ομαδικών Αθλημάτων.

(β) **Σχέδιο Υψηλής Επίδοσης.**

(i) Για το εν λόγω Σχέδιο προϋπολογίστηκε, για το έτος 2011, ποσό €635.000 και δαπανήθηκε ποσό €618.978 από το οποίο, ποσό €227.704 αφορά σε εξειδικευμένες προετοιμασίες.

Το Σχέδιο λειτουργεί στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων μέσα από τα οποία επιλέγονται οι καλύτεροι αθλητές ολυμπιακών αθλημάτων και τοποθετούνται σε τρεις κατηγορίες, ανάλογα με την επίδοσή τους, με σκοπό την προετοιμασία τους για τους Ολυμπιακούς Αγώνες και τις ενδιάμεσες μεγάλες διοργανώσεις όπως Παγκόσμια πρωταθλήματα, Πανευρωπαϊκοί αγώνες κ.λπ.

Βάσει του Οδηγού του Σχεδίου, προνοούνται οικονομικές παροχές σε αθλητές και προπονητές ενταγμένους στο Σχέδιο. Τόσο οι αθλητές όσο και οι προπονητές επιχορηγούνται για δέκα μήνες τον χρόνο με καθορισμένα εκ των προτέρων ποσά, ενώ δίνονται επιπρόσθετα ποσά στους αθλητές για εξειδικευμένες προπονητικές προετοιμασίες.

Όσον αφορά στις εξειδικευμένες προπονητικές προετοιμασίες, ο Οδηγός του Σχεδίου για το 2011 έχει αναθεωρηθεί, βάσει απόφασης του Δ.Σ. ημερ. 9.12.2010. Σύμφωνα με την αναθεώρηση, έξοδα που αφορούν σε διατροφή, διαμονή και διακίνηση θα καλύπτονται με βάση την κυβερνητική πολιτική για το επίδομα συντήρησης εξωτερικού, ενώ για άλλης φύσεως εξειδικευμένων για τον αθλητισμό έξοδα θα παραχωρείται αποζημίωση βάσει υποβληθείσων αποδείξεων. Για προετοιμασίες αθλητών στην Κύπρο, τους οποίους ο τόπος διαμονής είναι το εξωτερικό, ο Οδηγός προβλέπει όπως καταβάλλεται στους αθλητές και στους προπονητές τους το επίδομα που ισχύει για διαμονή Κυπρίων στην Αθήνα, πρακτική που δεν θεωρείται ως δικαιολογημένη.

- (ii) Περί τα τέλη του έτους 2010, ο Οργανισμός πραγματοποίησε δειγματοληπτικούς ελέγχους σε ορισμένες ομοσπονδίες για να διαπιστωθεί εάν είναι συνεπείς ως προς την προσκόμιση και φύλαξη των αποδεικτικών στοιχείων για εξειδικευμένες προπονήσεις των αθλητών οι οποίοι αιτούνται επιχορήγησης από τον Οργανισμό. Καθώς εντοπίστηκαν ατασθαλίες, ο έλεγχος επεκτάθηκε σε όλες τις ομοσπονδίες.

Συγκεκριμένα, εντοπίστηκαν περιπτώσεις στις οποίες αθλητές δεν προσκόμισαν πρωτότυπα αποδεικτικά στοιχεία, ενώ άλλοι προσκόμισαν αποδεικτικά στοιχεία τα οποία έγειραν ερωτηματικά ως προς τη γνησιότητά τους και έχρηζαν περαιτέρω διερεύνησης. Βάσει των ευρημάτων αυτών, τα μέλη της Επιτροπής Υψηλής Επίδοσης, παρουσίασαν συνοπτικά τις απόψεις τους ως προς το ποιες ομοσπονδίες, ποιοι αθλητές και για ποια ποσά δεν θα πρέπει να επιχορηγηθούν για εξειδικευμένη προετοιμασία κατά το έτος 2010 και για ποιους λόγους. Με απόφαση του Δ.Σ. ημερ. 3.5.2011, τα αιτηθέντα ποσά που δεν είναι τεκμηριωμένα δεν θα καταβληθούν ή εάν καταβλήθηκαν, θα ζητηθεί η επιστροφή τους.

- (iii) Όσον αφορά στις εξειδικευμένες προετοιμασίες, ο Οδηγός προβλέπει επίσης ότι ο Οργανισμός δεν θα πραγματοποιεί επί τόπου ελέγχους στις ομοσπονδίες, αλλά θα λαμβάνει όλες τις σχετικές αποδείξεις των εξόδων των προετοιμασιών, για όσα έξοδα δεν καλύπτονται από την κυβερνητική πολιτική για το επίδομα συντήρησης εξωτερικού. Επιπρόσθετα, βάσει του Οδηγού, κάθε αθλητής και ο προπονητής του, αναλόγως της κατηγορίας του αθλητή, δικαιούνται ένα μέγιστο ποσό ετησίως για τις εξειδικευμένες προετοιμασίες (Α' κατηγορία: μέχρι €12.000, Β' κατηγορία: μέχρι €8.000, Γ' κατηγορία: μέχρι €4.000).

Από τον έλεγχο, διαπιστώθηκε ότι, αθλητές και προπονητές οι οποίοι αιτούνται ποσά για εξειδικευμένες προετοιμασίες, δεν εφαρμόζουν πάντοτε τις πρόνοιες του Οδηγού όσον αφορά στην προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων για τη διαμονή και καρτών επιβίβασης και ο Οργανισμός δεν αποκόπει πάντοτε τα ποσά που δεν αιτιολογούνται. Διαπιστώθηκε ότι στις περιπτώσεις όπου ο Οργανισμός δεν προκαταβάλλει τα ποσά αλλά τα καταβάλλει μετά την ολοκλήρωση των προετοιμασιών, δεν αποκόπονται πάντοτε ποσά που δεν υποστηρίζονται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι ο Οργανισμός εφαρμόζει την κυβερνητική εγκύκλιο και το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι αθλητές να λαμβάνουν μεγαλύτερο ποσό από τα πραγματικά έξοδα της προετοιμασίας τους. Αυτό είναι σε γνώση του Οργανισμού. Στόχος είναι ο κάθε αθλητής να επωφελείται με συγκεκριμένο ποσό ανάλογα με την κατηγορία στην

οποία ανήκει και λαμβάνοντας υπόψη τις πραγματικές οικονομικές απαιτήσεις, οι οποίες ξεπερνούν το ποσό που παραχωρείται από τον Οργανισμό.

Επιπρόσθετα, ο Πρόεδρος μάς πληροφόρησε ότι διευκρινίσεις αναφορικά με τις αλλαγές του Οδηγού (που αποφασίστηκαν στις 9.12.2010) κοινοποιήθηκαν στις ομοσπονδίες στις 30.3.2011. Για τον λόγο αυτό ο Οργανισμός κατέβαλε τα αιτούμενα ποσά χωρίς να ζητήσει την προσκόμιση καρτών επιβίβασης και αποδείξεων ξενοδοχείου για όσα ταξίδια πραγματοποιήθηκαν μέχρι την 1.4.2011.

- (iv) Το εισηγητικό πληρωμής εξειδικευμένων προετοιμασιών ετοιμάζεται από μέλη της Επιτροπής Υψηλής Επίδοσης και δίνεται στο Λογιστήριο για πληρωμή χωρίς να επισυνάπτονται πάντοτε όλα τα διαθέσιμα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία. Η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως, εκτός των περιπτώσεων στις οποίες εκ των πραγμάτων πρέπει να καταβληθεί εκ των προτέρων η χορηγία, τα αποδεικτικά στοιχεία επισυνάπτονται στο εισηγητικό πληρωμής, ούτως ώστε να δίνεται η δυνατότητα στο Λογιστήριο να διεξάγει τον έλεγχο που αυτό κρίνει σκόπιμο.

(γ) **Εθνικό Σχέδιο Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού (ΕΣΥΑΑ).**

- (i) Σχετικά με το πιο πάνω Σχέδιο εγκρίθηκε Προϋπολογισμός για το 2011 ύψους €1.600.000 (2010: €1.700.000). Οι πραγματικές δαπάνες για το 2011 ανήλθαν σε €1.652.917 (2010: €1.688.828). Η υπέρβαση έχει καλυφθεί από μεταφορές από άλλα κονδύλια.

- (ii) **Συμβόλαιο εργοδότησης.** Το Δ.Σ., σε συνεδρία του στις 23.11.2010, αποφάσισε όπως από 1.1.2011 αυξηθούν οι ελάχιστες ώρες εργασίας των υπεύθυνων αθλημάτων κατά πέντε ώρες εβδομαδιαίως (από 16 σε 21 ώρες), ενώ παράλληλα, όπως πληροφορηθήκαμε, ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού έδωσε οδηγία προς τον Προϊστάμενο ΕΣΥΑΑ όπως αυξηθεί επίσης και ο ελάχιστος αριθμός επισκέψεων που θα πραγματοποιούν οι επιθεωρητές, από 18 σε 40 επισκέψεις τον μήνα.

Στη βάση των πιο πάνω, οι μηνιαίες απολαβές αυξήθηκαν από €640,79 σε €841,32 για τους επιθεωρητές και από €768,81 σε €1.009,22 για τους υπεύθυνους αθλημάτων.

Όπως διαπιστώθηκε, ο Προϊστάμενος του ΕΣΥΑΑ ενημέρωσε τους υπεύθυνους αθλημάτων και τους επιθεωρητές για τις εν λόγω αλλαγές στους όρους εργοδότησής τους με επιστολή του στις 14.4.2011, δηλαδή με καθυστέρηση 3 ½ μήνες από την ημερομηνία που θα έπρεπε να είχε ήδη αρχίσει η πραγματοποίηση των αυξημένων ωρών εργασίας και στη συνέχεια τους καταβλήθηκαν αναδρομικά για την περίοδο Ιανουάριος - Μάρτιος 2011 με βάση την αυξημένη αμοιβή των 21 ωρών εβδομαδιαίως. Σημειώνεται ότι, στην επιστολή αυτή δεν γίνεται συγκεκριμένη αναφορά στην αύξηση του ελάχιστου αριθμού των επισκέψεων από 18 σε 40 (που όφειλαν να πραγματοποιήσουν από 1.1.2011), αλλά μόνο στην αύξηση των ωρών εργασίας κατά πέντε ώρες. Επίσης, για ορισμένους εργοδοτούμενους, όπως διαπιστώθηκε, κατά την ανανέωση των συμβολαίων τους για την νέα περίοδο 1.10.2011 μέχρι 30.6.2012, ενώ στα καθήκοντα και ευθύνες τους, τα οποία επισυνάπτονται στην επιστολή ανανέωσης του συμβολαίου, γίνεται συγκεκριμένη αναφορά για τουλάχιστον 40 επισκέψεις τον μήνα, στο κείμενο της επιστολής ανανέωσης αναφέρεται ότι «το συμβόλαιο σας ημερομηνίας 30.9.2010 το οποίο έληξε στις 30.6.2011, ανανεώθηκε με τους ίδιους όρους για την περίοδο 1.10.2011 μέχρι 30.6.2012», δηλαδή, παραλείπεται να γίνει αναφορά στην αλλαγή που επήλθε στους όρους εργοδότησής τους όσον αφορά στον ελάχιστο αριθμό επισκέψεων τον μήνα, αλλά και ούτε και αναφέρονται οι ελάχιστες ώρες εργασίας στο νέο τους συμβόλαιο, όπως ήταν και οι αποφάσεις του Δ.Σ.

Αναφέρεται σχετικά ότι τόσο οι επιθεωρητές όσο και οι υπεύθυνοι αθλημάτων από 1.1.2011 αμείβονται για 21 ώρες εβδομαδιαίως με μισθοδοσία €841,32 και €1.009,22 τον μήνα, αντίστοιχα, ενώ σύμφωνα με το Προϋπολογισμό του Οργανισμού για το έτος 2011 και την έγκριση που δόθηκε από την Βουλή των Αντιπροσώπων για απασχόληση των εκτάκτων, η μισθοδοσία τους καθορίζεται σε €600-€850 τον μήνα ανάλογα με το ωράριο απασχόλησής τους.

Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι, τόσο για την αύξηση των ωρών εργασίας των εργοδοτούμενων του ΕΣΥΑΑ όσο και για την πρόσθετη δαπάνη που συνεπάγεται δεν εξασφαλίστηκε σχετική έγκριση από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, το ΤΔΔ&Π και από την Βουλή των Αντιπροσώπων.

Ο Πρόεδρος πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι η αύξηση των ωρών θεωρήθηκε αναγκαία λόγω αύξησης των επισκέψεων και των ελέγχων στα σωματεία.

(δ) Αθλητισμός Για Όλους (ΑΓΟ).

(i) Έσοδα. Τα έσοδα του Οργανισμού από δικαιώματα συμμετοχής στο πρόγραμμα ΑΓΟ ανήλθαν σε €1.083.110, σε σύγκριση με €1.193.525 το 2010 (μείωση κατά €110.415 ή 9%).

(ii) Έξοδα. Σχετικά με το πιο πάνω πρόγραμμα εγκρίθηκε Προϋπολογισμός για το 2011 ύψους €2.577.241 (2010: €2.600.000). Οι πραγματικές δαπάνες για το 2011 ανήλθαν σε €3.115.813, σε σύγκριση με €2.794.150 το 2010 (αύξηση κατά €321.663 ή 11,5%). Η υπέρβαση των €538.572 για το 2011 καλύφθηκε με μεταφορές από άλλα κονδύλια.

Η αύξηση της δαπάνης του 2011 σε σύγκριση με το 2010 οφείλεται κυρίως στην αναδρομική αύξηση των αποδοχών των γυμναστών από την 1.1.2009 και την καταβολή ολόκληρου του ποσού (€189.237) το 2011, καθώς και στην αναδρομική αύξηση του επιδόματος οδοιπορικών από 1.1.2009 και την καταβολή ολόκληρου του ποσού (€27.192) το 2011.

Ιδιωτικές σχολές γυμναστικής. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, λόγω της ανοχής που επιδείχθηκε διαχρονικά από τον Οργανισμό, συσσωρεύτηκαν πολλές αδυναμίες σε ότι αφορά στις ιδιωτικές σχολές γυμναστικής, η λειτουργία των οποίων διέπεται από τους περί Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής Κανονισμούς του 1995 μέχρι 2012, με αποτέλεσμα ο έλεγχος της όλης κατάστασης να είναι χρονοβόρος και δύσκολος. Μετά που εγέρθηκε το θέμα από την Υπηρεσία μας, άρχισε σταδιακά η αντιμετώπισή του από τον Οργανισμό.

Ωστόσο, εξακολουθεί να παρατηρείται μη ικανοποιητική ανταπόκριση από τις σχολές γυμναστικής για συμμόρφωση με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας για εξασφάλιση της νενομισμένης άδειας λειτουργίας, ακόμη και όταν εκδόθηκε καταδικαστική απόφαση και επιβλήθηκε χρηματική ποινή από το Δικαστήριο στους παρανομούντες, είτε γιατί το χρηματικό πρόστιμο που τους επιβλήθηκε από το Δικαστήριο δεν ήταν αποτρεπτικό είτε γιατί αδυνατούν να εξασφαλίσουν την απαραίτητη πολεοδομική άδεια ή/και άδεια οικοδομής για το γυμναστήριό τους, με αποτέλεσμα να συνεχίζουν να τα λειτουργούν παράνομα χωρίς άδεια λειτουργίας. Σημειώνεται ότι ο Οργανισμός με επιστολή του προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ημερ. 6.3.2009, και με επιστολή του προς τον Διευθυντή Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, ημερ. 7.1.2010, έθεσε θέμα για την αναθεώρηση και τροποποίηση των Τοπικών Σχεδίων Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου, ώστε να διευκολυνθεί η νομιμοποίηση αρκετών σχολών γυμναστικής που λειτουργούν παράνομα, χωρίς ωστόσο, έκτοτε να έχει σημειωθεί οποιαδήποτε εξέλιξη για ρύθμιση του θέματος αυτού.

Παρατηρήθηκε επίσης καθυστέρηση στην επανέκδοση της άδειας από τις σχολές που είχαν εγκριθεί και η άδεια τους έληξε, η οποία οφείλεται κυρίως στην καθυστέρηση που παρατηρείται για εξασφάλιση των απαραίτητων πιστοποιητικών από τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους, όπως υγειονομικού ελέγχου και πυρασφάλειας. Η Υπηρεσία μας αναμένει ότι ο Οργανισμός θα λάβει μέτρα για επίλυση των πιο πάνω προβλημάτων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, το όλο θέμα είναι ακόμα υπό εξέλιξη. Πρόσθεσε ότι ο Οργανισμός έχει την άποψη ότι η εξασφάλιση των πολεοδομικών αδειών και των αδειών οικοδομής είναι υποχρέωση των ιδιοκτητών των σχολών. Ο Οργανισμός όμως θα προσπαθήσει να προτείνει λύση μέσα από την τροποποίηση των Κανονισμών. Επίσης θα προταθούν τέτοιες τροποποιήσεις στην νομοθεσία που θα είναι υποβοηθητικές προς τους ιδιοκτήτες για να εξασφαλίζουν τα απαραίτητα πιστοποιητικά από τις Αρχές του κράτους.

(α) Καταγραφή και έλεγχος σχολών γυμναστικής. Μέχρι τις 4.5.2012, είχαν καταγραφεί από τον Οργανισμό συνολικά 441 γυμναστήρια που κατατάσσονται στις πιο κάτω κατηγορίες:

Γυμναστήρια που διαθέτουν άδεια εν ισχύι	18
Γυμναστήρια που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν αιτηθεί για επανέκδοση άδειας	23
Γυμναστήρια που έχουν εγκριθεί και είναι υπό εξέταση για επανέκδοση άδειας	11
Γυμναστήρια που έχουν εγκριθεί και στη συνέχεια έχει απορριφθεί η αίτηση τους για επανέκδοση άδειας	2
Γυμναστήρια που έχουν εγκριθεί αλλά στη συνέχεια έχουν τερματίσει την λειτουργία τους	5
Γυμναστήρια που οι αιτήσεις τους είναι υπό εξέταση	30
Γυμναστήρια που υπέβαλαν αίτηση και απορρίφθηκαν	46
Γυμναστήρια που ο φάκελός τους στάληκε στο νομικό σύμβουλο για λήψη μέτρων	60
Γυμναστήρια που ο φάκελός τους επιστράφηκε από τον νομικό σύμβουλο	5
Γυμναστήρια που δεν λειτουργούν	80
Γυμναστήρια που είναι υπό μελέτη, εάν εμπίπτουν στα πλαίσια της νομοθεσίας	33
Γυμναστήρια που λειτουργούν και δεν έχουν υποβάλει αίτηση στον Οργανισμό για εξασφάλιση άδειας	128
ΣΥΝΟΛΟ	441

(β) Γυμναστήρια που λειτουργούν σε ξενοδοχεία. Σύμφωνα με γνωμάτευση του νομικού συμβούλου του Οργανισμού, οι περί Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής Κανονισμοί του 1995 (Κ.Δ.Π. 38/95) ισχύουν και για τα γυμναστήρια που βρίσκονται σε ξενοδοχεία. Τη θέση αυτή υιοθέτησε και το Δ.Σ. με απόφασή του ημερ. 7.3.2006.

Σημειώνεται ότι ο πιο πάνω κατάλογος συμπεριλαμβάνει 98 γυμναστήρια που λειτουργούν σε ξενοδοχεία από τα οποία μόνο 3 έχουν άδεια σε ισχύ.

(γ) Λήψη δικαστικών μέτρων. Από τις 163 υποθέσεις που είχαν σταλεί στον νομικό σύμβουλο για 157 γυμναστήρια, οι 84 έχουν εκδικασθεί, οι 42 είναι στη διαδικασία εκδίκασης, οι 24 είναι στη διαδικασία έκδοσης και επίδοσης της κλήσης, 8 αποσύρθηκαν επειδή οι εν λόγω σχολές στο μεταξύ εξασφάλισαν τη σχετική άδεια λειτουργίας και οι 5 επιστράφηκαν στον Οργανισμό από τον νομικό σύμβουλο αιτούμενος πρόσθετα στοιχεία.

Σημειώνεται ότι, πρόσωπο το οποίο λειτουργεί σχολή γυμναστικής χωρίς άδεια λειτουργίας είναι ένοχο αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης υπόκειται σε ποινές μέχρι 6 μήνες φυλακή ή και μέχρι €854 πρόστιμο.

(δ) Αποφάσεις Δ.Σ. για τροποποίηση των Κανονισμών. Επιπρόσθετα, εξακολουθεί να εκκρεμεί η τροποποίηση των πιο πάνω Κανονισμών όπως αυτή εγκρίθηκε από το Δ.Σ. σε συνεδρία του στις 31.7.2008.

Επισημαίνεται η ανάγκη εκσυγχρονισμού της σχετικής νομοθεσίας το συντομότερο δυνατόν, ώστε αυτή να συνάδει με τα σημερινά δεδομένα και τον τρόπο λειτουργίας των σχολών γυμναστικής.

Επιπλέον, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι επιβάλλεται η εξέταση του ενδεχομένου όπως οι χρηματικές ποινές που συμπεριλαμβάνονται στους Κανονισμούς αναθεωρηθούν προς τα πάνω, ώστε το ύψος τους, σε περίπτωση λήψης δικαστικών μέτρων, να επενεργεί αποτρεπτικά.

Σημειώνεται ότι για σκοπούς συμμόρφωσης με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2006/123/EK σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, το Δ.Σ. έκδωσε τους περί Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς, Κ.Δ.Π. 71/2012, οι οποίοι ψηφίστηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων

και δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 2.3.2012, και οι οποίοι, κυρίως καθορίζουν τον αριθμό των εκπαιδευτών, ανάλογα με τον αριθμό των εκπαιδευόμενων – αθλούμενων και την ηλικία του στο κάθε άθλημα.

Επίσης, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, σε περίπτωση όπου εγείρεται θέμα σοβαρής ασφάλειας των χρηστών, εξεταστεί το ενδεχόμενο αξιοποίησης/εφαρμογής του άρθρου 4(α) έως (γ) των περί Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής Κανονισμών του 1995 (Κ.Δ.Π. 38/95), το οποίο προβλέπει ότι «το Δικαστήριο το οποίο εκδικάζει κατηγορία εναντίον οποιουδήποτε προσώπου για αδικήματα που διαπράχθηκαν κατά παράβαση της παραγράφου (1) του παρόντος Κανονισμού μπορεί κατόπιν μονομερούς αιτήσεως να διατάξει αναστολή της λειτουργίας της σχολής μέχρι την τελική εκδίκαση της υπόθεσης», ώστε να τερματίζεται η παράνομη λειτουργία των σχολών αυτών μέχρι την τελική εκδίκαση της υπόθεσης.

Αστυνόμευση αθλητικών εκδηλώσεων. Ο Οργανισμός καταβάλλει ετησίως στην Αστυνομία τέλος αστυνόμευσης για την κάλυψη μέρους του κόστους υπερωριακής απασχόλησης αστυνομικών, για την αστυνόμευση ποδοσφαιρικών και άλλων αθλητικών εκδηλώσεων. Η αποζημίωση από τον Οργανισμό γι' αυτό τον σκοπό, με βάση απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 10.10.2001, ανέρχεται σε £400.000 ή €683.441, ετησίως. Για το έτος 2011, προϋπολογίστηκε δαπάνη ύψους €620.000 (€500.000 από κρατική χορηγία και €120.000 ως συνεισφορά της ΚΟΠ) για το τέλος αστυνόμευσης, ποσό το οποίο καταβλήθηκε από τον Οργανισμό στην Αστυνομία. Σημειώνεται ότι, το συνολικό χρηματικό κόστος για την υπερωριακή απασχόληση αστυνομικών για αστυνόμευση ποδοσφαιρικών και άλλων αθλητικών εκδηλώσεων, για το έτος 2011 ανήλθε περίπου στο €1,5 εκ.

Σε συνάντηση που πραγματοποιήθηκε μεταξύ του Οργανισμού και του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως περί τα τέλη του 2009 μεταξύ άλλων και για το θέμα του κόστους αστυνόμευσης των ποδοσφαιρικών αγώνων, ο Οργανισμός εισηγήθηκε όπως εισπράττεται από τα εισιτήρια των αγώνων τουλάχιστο ένα ευρώ από κάθε εισιτήριο για τον σκοπό αυτό, εισήγηση με την οποία συμφώνησε και ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως αλλά διαφώνησε η ΚΟΠ. Ακολούθησαν διάφορες συναντήσεις με την ΚΟΠ, και βάσει συμφωνίας που έγινε τελικά τον Ιούλιο 2010 μεταξύ του Οργανισμού και της ΚΟΠ, η συνεισφορά της ΚΟΠ για το τέλος αστυνόμευσης, άρχισε από τον Αύγουστο 2010 και ισούται με τα δικαιώματα της ΚΟΠ από τους ποδοσφαιρικούς αγώνες.

Τα πραγματικά έσοδα που προέκυψαν από τη συνεισφορά της ΚΟΠ για το κόστος αστυνόμευσης ανήλθαν στις €87.296 για το έτος 2011, ποσό το οποίο απέχει κατά πολύ (μόλις το 6% περίπου) από το κόστος αστυνόμευσης (περίπου €1,5 εκ.) αλλά και από τα έσοδα που θα μπορούσε να προκύψουν εάν υιοθετείτο η αρχική εισήγηση του Οργανισμού (υπολογίζεται σε τουλάχιστο €500.000, δεδομένου ότι διατίθενται, σύμφωνα με τον Οργανισμό, περίπου 500.000 εισιτήρια ετησίως).

Θέματα προσφορών και συμβολαίων.

(α) Ανέγερση Νέου Διεθνούς Σκοπευτηρίου στη Λάρνακα.

(i) Εκτέλεση έργου. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας για το 2009 και 2010 αναφέραμε ότι από έλεγχο στο έργο διαπιστώθηκαν μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

- Το Δ.Σ. του Οργανισμού αποφάσισε τον Μάρτιο 2005 την απευθείας ανάθεση της μελέτης του έργου σε συγκεκριμένο Μελετητή, επειδή αυτός ετοίμασε τα προσχέδια χωρίς αμοιβή, μετά από ανάθεση από το Σκοπευτικό Όμιλο Λάρνακας (ΣΚΟΛ) με επίκληση την εξοικονόμηση χρόνου. Παρατηρήσαμε ότι το θέμα εξοικονόμησης χρόνου τελικά δεν ίσχυσε, αφού η μελέτη οριστικοποιήθηκε 1 χρόνο μετά την αρχική απόφαση.
- Ο Μελετητής εισηγήθηκε τον Οκτώβριο 2009 και ενώ το έργο εκτελείτο, την αλλαγή των προδιαγραφών του δρόμου των γηπέδων, έναντι σοβαρής επιπλέον δαπάνης. Στη συνέχεια ο ΣΚΟΛ ζήτησε την έγκριση από τον Κ.Ο.Α. για εκτέλεση της πιο πάνω εργασίας, όπως και αρκετών άλλων. Μετά από πιέσεις του ΣΚΟΛ και της Διεθνούς Σκοπευτικής Ομοσπονδίας (ISSF), ο Οργανισμός κατέληξε σε συμφωνία με τον Εργολάβο του έργου, για εκτέλεση των πιο πάνω εργασιών, το κόστος των οποίων υπολογίστηκε στα €147.445. Στη συμφωνία περιλήφθηκαν επίσης και άλλες εργασίες

προνοητικών ποσών, επειδή ο Μελετητής καθυστέρησε να ετοιμάσει κατάλληλα έγγραφα. Το συνολικό ποσό της συμπληρωματικής συμφωνίας που υπογράφηκε μεταξύ Κ.Ο.Α. και Εργολάβου ανήλθε στα €296.528 (ποσά €147.445, €30.939 και προνοητικά ποσά) συν €85.000 ως αποζημίωση για τα προκαταρκτικά έξοδα του Εργολάβου. Το ποσό των €85.000 περιλαμβάνει τα επιμέρους ποσά των €30.000, που είναι ο χρόνος καθυστέρησης από 15.10.2010 (προσωρινή παραλαβή έργου) μέχρι 14.1.2011 (υπογραφή συμπληρωματικής συμφωνίας), και €55.000 (5,5 μήνες διάρκεια εκτέλεσης των επιπλέον εργασιών της συμπληρωματικής συμφωνίας). Παρατηρήσαμε ότι ενώ στο στάδιο της μελέτης, αφαιρέθηκαν κάποιες εργασίες με σκοπό τη μείωση του κόστους του έργου, τελικά οι εργασίες οι οποίες περιλαμβάνονται στη συμπληρωματική συμφωνία αφορούν κατά κύριο λόγο εκείνες τις εργασίες.

Πέραν των πιο πάνω παρατηρήσεων, μετά από έλεγχο που έγινε τον Μάρτιο 2012 για το έργο, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Οι εργασίες της συμπληρωματικής συμφωνίας παραλήφθηκαν προσωρινά στις 22.9.2011 χωρίς την παρουσία εκπροσώπου των Τεχνικών Υπηρεσιών του Οργανισμού, με καθυστέρηση περίπου 3 μηνών (αντί τέλος Ιουνίου 2011). Οι Τεχνικές Υπηρεσίες του ΚΟΑ προέβησαν σε σχετικό έλεγχο τον Οκτώβριο του 2011, μαζί με τον Μελετητή, όπου παρέδωσε επίσημα το έργο στον ΚΟΑ, αφού προηγουμένως ο Εργολάβος επιλήφθηκε όλων των ατελειών/παρατηρήσεων που δόθηκαν από αυτόν.

Παρατηρήσαμε ότι κατά την ημερομηνία παραλαβής των έργων του Οργανισμού θα πρέπει να παρίσταται εκπρόσωπος των Τεχνικών Υπηρεσιών του ΚΟΑ, αφού οποιεσδήποτε παραλείψεις τυχόν γίνουν στην παραλαβή, πιθανό να έχουν μελλοντικό κόστος για τον Οργανισμό σε θέματα συντήρησης.

- Διαπιστώθηκε ότι μέχρι τον Μάρτιο του 2012 δεν είχε ολοκληρωθεί από τον Μελετητή η αξιολόγηση τόσο του τελικού λογαριασμού ολόκληρου του έργου μαζί με τη συμπληρωματική συμφωνία όσο και της καθυστέρησης που παρατηρήθηκε στη συμπλήρωση των εργασιών της συμπληρωματικής συμφωνίας. Ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού μάς πληροφόρησε τον Ιούνιο του 2012 ότι ο τελικός λογαριασμός κατατέθηκε αρχές Απριλίου του 2012.

- (ii) **Προσφορές αρ. 16Δ/2010, 40Δ/2011 και 74Δ/2011 για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση εξοπλισμού μηχανημάτων Trap & Sleet για το Διεθνές Σκοπευτήριο στη Λάρνακα.** Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεση μας για το 2010, τον Νοέμβριο 2010 ο Οργανισμός είχε προκηρύξει ανοικτό διαγωνισμό (αρ.16Δ/2010) για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση εξοπλισμού μηχανημάτων Trap & Sleet για το Διεθνές Σκοπευτήριο στη Λάρνακα, με εκτίμηση δαπάνης €350.000+ΦΠΑ. Μετά από μελέτη των εγγράφων του διαγωνισμού, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την τροποποίηση των τεχνικών προδιαγραφών του εξοπλισμού ώστε να διασφαλιστεί η ευρύτητα συμμετοχής και κατ' επέκταση η ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού, προς όφελος του Οργανισμού. Τον Νοέμβριο 2010 ο Οργανισμός μας κοινοποίησε επιστολή των ιδιωτών συμβούλων του έργου, στην οποία αναφέρονταν τα ονόματα τριών κατασκευαστών οι οποίοι μπορούσαν να ανταποκριθούν στις προδιαγραφές του διαγωνισμού, παρ' όλον ότι στο διορθωτικό έγγραφο που ετοιμάστηκε και στάλθηκε από τον Οργανισμό στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς στο στάδιο ετοιμασίας των προσφορών, δεν είχαν περιληφθεί οι κυριότερες από τις τροποποιήσεις που είχε εισηγηθεί η Υπηρεσία μας.

Τελικά, υποβλήθηκε μόνο μία προσφορά, η οποία με βάση την έκθεση αξιολόγησης δεν ικανοποιούσε τόσο τους όρους όσο και τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού, και ως εκ τούτου το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Οργανισμού αποφάσισε τον Απρίλιο 2011 – αφού ζήτησε και την άποψη της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων – την ακύρωση του διαγωνισμού.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι είχαν δοθεί οδηγίες στους συμβούλους να ετοιμάσουν νέα έγγραφα διαγωνισμού, σύμφωνα με τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας.

Τον Σεπτέμβριο 2011 ο Οργανισμός προκήρυξε νέο διαγωνισμό (αρ.40Δ/2011), αφού τροποποίησε τα έγγραφα του προηγούμενου, και αφαιρώντας από το αντικείμενο του την προμήθεια και εγκατάσταση

των ηλεκτρονικών πινάκων αποτελεσμάτων, με αποτέλεσμα η εκτίμηση κόστους να μειωθεί σε €210.000+ΦΠΑ. Για τον εν λόγω διαγωνισμό υποβλήθηκαν δύο προσφορές, οι οποίες ήταν 45% και 57% ψηλότερες της εκτίμησης δαπάνης, και ως εκ τούτου το Δ.Σ. του Οργανισμού αποφάσισε τον Νοέμβριο 2011 την ακύρωση του διαγωνισμού, υιοθετώντας την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης, αφού οι τιμές των προσφορών που υποβλήθηκαν είχαν κριθεί εξωπραγματικές.

Τον Δεκέμβριο 2011 ο Οργανισμός προχώρησε σε νέο διαγωνισμό (αρ. 74Δ/2011), ακολουθώντας τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση, με εκτίμηση κόστους €240.000+ΦΠΑ. Στον διαγωνισμό αποφασίστηκε όπως συμμετάσχουν οι 4 κατασκευαστές του εξοπλισμού που απαιτείτο.

Τον Ιανουάριο 2012, το Δ.Σ. του Οργανισμού, αφού μελέτησε τις τέσσερις προσφορές που είχαν υποβληθεί, και αφού έκρινε ότι οι τρεις χαμηλότερες προσφορές δεν ικανοποιούσαν τον όρο του διαγωνισμού όσον αφορά την υποβολή εγγύησης συμμετοχής, αποφάσισε την κατακύρωση της προσφοράς στον τέταρτο – ψηλότερο – προσφοροδότη, για το ποσό των €262.540+ΦΠΑ, το οποίο προέκυψε από την αφαίρεση του κόστους της πενταετούς συντήρησης (ύψους €25.000+ΦΠΑ) από το συνολικό ποσό της προσφοράς του. Επίσης, αποφάσισε όπως ο Σκοπευτικός Όμιλος Λάρνακας, σε συνεργασία με τους συμβούλους του έργου, διαπραγματευτεί με την εταιρεία που θα προμηθεύσει τις μηχανές σκόπευσης, για την αγορά και του μεγάλου πίνακα αποτελεσμάτων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού μάς πληροφόρησε τον Ιούνιο του 2012 ότι η εγκατάσταση των μηχανών ολοκληρώθηκε μέσα στα αναμενόμενα χρονικά πλαίσια και ο Οργανισμός, με τον τρόπο που ενήργησε εξοικονόμησε σημαντικά ποσά. Ωστόσο, δεν τεκμηριώνεται η εξοικονόμηση οποιουδήποτε ποσού, εφ' όσον το ποσό κατακύρωσης - έστω και μετά την αφαίρεση των εργασιών συντήρησης - εξακολουθούσε να υπερβαίνει το ποσό της εκτίμησης δαπάνης.

(β) Αθλητικές Εστίες ΓΣΠ. Οι Αθλητικές Εστίες ανεγείρονται σε γη που είναι εγγεγραμμένη επ' ονόματι της Αρχιεπισκοπής, η οποία στον τίτλο ιδιοκτησίας αναφέρεται ως Επίτροπος Εμπιστεύματος του ΓΣΠ και της Ευγενίας Α. Θεοδότου. Σύμφωνα με το συμβόλαιο που υπογράφηκε μεταξύ εργολάβου και ΓΣΠ, με βάση ποσά προνοίας, το έργο θα κόστιζε £1.475.000 (€2.520.187) και θα το επιχορηγούσε εξ ολοκλήρου ο Οργανισμός. Στο έργο, το οποίο έπρεπε να συμπληρωθεί τον Απρίλιο 2004, διαπιστώθηκε σοβαρή καθυστέρηση πέραν των 30 μηνών, ο προϋπολογισμός του υπερέβη τα £2 εκ. (€3,417 εκ.) + Φ.Π.Α., ενώ ο Εργολάβος υπέβαλε απαιτήσεις πέραν των £600.000 (€1.025.161). Μέχρι τον Δεκέμβριο 2007, ο Κ.Ο.Α. επιχορήγησε το έργο με το ποσό των περίπου £1.778.000 (€3.037.893).

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), αφού προχώρησε στη διερεύνηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης/αξιοποίησης του έργου από τον ιδιωτικό τομέα, χωρίς όμως να υπάρξει οποιοδήποτε ενδιαφέρον, υπέβαλε πρόταση και το Υπουργικό Συμβούλιο (ΥΣ), σε συνεδρία του στις 4.7.2007, αποφάσισε να εγκρίνει, χωρίς οποιαδήποτε επιπρόσθετη οικονομική υποχρέωση της Κυβέρνησης, την ανάθεση της διαχείρισης του έργου των Αθλητικών Εστίων ΓΣΠ, στην παρούσα του κατάσταση, στον ΓΣΠ. Ενέκρινε επίσης τη διάθεση ποσού ύψους £356.418 (€608.976), το οποίο αφορά στη συμπλήρωση του έργου χωρίς τους διαχωρισμούς του δεύτερου ορόφου, από τον προϋπολογισμό του Κ.Ο.Α.. Το ποσό των £356.418 (€608.976) καταβλήθηκε στον ΓΣΠ το 2007.

Για το έργο υπάρχουν απαιτήσεις αποζημιώσεων από τον Εργολάβο (μέχρι 15.7.2005, £532.169 ή €909.265), τον Υπεργολάβο των μηχανολογικών εγκαταστάσεων (μέχρι 28.2.2005 £75.166 ή €128.429) και τον Υπεργολάβο των ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων (μέχρι 15.10.2006 £272.076 ή €464.869).

Σύμφωνα με τη θέση της Υπηρεσίας μας, την οποία αποδέχτηκε ο Οργανισμός, επειδή τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης είναι ο Εργολάβος και ο ΓΣΠ ως Εργοδότης, την ευθύνη της διαχείρισης της σύμβασης, περιλαμβανομένης της διευθέτησης των απαιτήσεων του Εργολάβου, έχει ο ΓΣΠ. Ως εκ τούτου δεν ενδείκνυται οποιαδήποτε ανάμιξη του Κ.Ο.Α. σε θέματα διαχείρισης της σύμβασης και των απαιτήσεων του Εργολάβου.

Το ΥΠΠ με επιστολή του ημερομηνίας 15.10.2007 ζήτησε από τον Οργανισμό άμεση πληροφόρηση για τυχόν ευθύνες για το θέμα των Αθλητικών Εστίων ΓΣΠ. Το Δ.Σ. του Οργανισμού αποφάσισε στις 6.5.2008 όπως διεξαχθεί έρευνα για το θέμα από το Νομικό του Σύμβουλο. Στις 8.6.2010 το Δ.Σ. του Οργανισμού

αποφάσισε όπως ο Γενικός Διευθυντής ολοκληρώσει την συγκέντρωση των στοιχείων για μελέτη και επεξεργασία από το Νομικό Σύμβουλο. Μέχρι τις 9.9.2010 τα στοιχεία παραδόθηκαν στον Νομικό Σύμβουλο.

Στις 20.2.2012 ο Νομικός Σύμβουλος εισηγήθηκε στο Δ.Σ. του Οργανισμού όπως επανεξετάσει το ζήτημα και αναθεωρήσει προηγούμενη σχετική απόφασή του για διεξαγωγή έρευνας αναφορικά με τυχόν ευθύνες για τις Αθλητικές Εστίες ΓΣΠ. Σύμφωνα με τον Νομικό Σύμβουλο, η απόδοση ευθυνών, στο παρόν στάδιο τουλάχιστον, είναι αχρείαστη και μπορεί να εμπλέξει τον Οργανισμό, λαμβάνοντας υπόψη τη θέση της Υπηρεσίας μας ότι δεν ενδείκνυται οποιαδήποτε ανάμιξη του ΚΟΑ σε θέματα διαχείρισης της σύμβασης και των απαιτήσεων του Εργολάβου. Μέχρι τις 21.3.2012 δεν λήφθηκε οποιαδήποτε απόφαση από το Δ.Σ. σχετικά με την πιο πάνω γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου.

Όπως μας πληροφόρησε τον Ιούνιο του 2012 ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού, οι γραπτές νομικές συμβουλές του Νομικού Συμβούλου του Οργανισμού υιοθετούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

(γ) Νέο Κλειστό Αθλητικό Κέντρο στη Λεμεσό.

Απαιτήσεις ιδιωτών μελετητών. Για το έργο υπάρχουν απαιτήσεις και από τους ιδιώτες μελετητές για αναπροσαρμογή της πληρωμής τους επί του τελικού κατασκευαστικού κόστους του έργου (£8.352.851 συν Φ.Π.Α., περιλαμβανομένων των διορισμένων υπεργολαβιών, ή €14.271.694) αντί επί της εκτιμημένης δαπάνης (£4,5 εκ. \pm 20% ή €7,69 εκ. \pm 20%), όπως προβλέπεται στη συμφωνία μεταξύ του Οργανισμού και των συμβούλων. Η Υπηρεσία μας συμφώνησε το Φεβρουάριο 2006 με τη θέση του Οργανισμού όπως η αμοιβή των συμβούλων υπολογιστεί σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης. Ο Οργανισμός δεν έχει αποδεχθεί τις απαιτήσεις των συμβούλων και το θέμα παρατέμφθηκε τον Απρίλιο 2006 σε διαιτησία.

Το Δ.Σ. αποφάσισε επίσης στις 21.11.2008 το διορισμό ad hoc Επιτροπής εντός του Οργανισμού για το χειρισμό του θέματος των οικονομικών απαιτήσεων των μελετητών, οι οποίες ανέρχονται στις £542.278 (€926.537). Στις 5.11.2009 το Δ.Σ. αποφάσισε να διορίσει διαπραγματευτική ομάδα και/ή ad hoc Επιτροπή χειρισμού και εποπτείας της όλης διαδικασίας της διαιτησίας.

Με επιστολή της Υπηρεσίας μας, ημερομηνίας 26.10.2010, παρατηρήσαμε ότι η διεκπεραίωση της διαιτησίας εκκρεμεί αδικαιολόγητα, με ευθύνη και του Οργανισμού, και ζητήσαμε πληροφόρηση για το ποιοι ευθύνονται για την καθυστέρηση αυτή και τις ενέργειες του Οργανισμού για τη διαφύλαξη των συμφερόντων του.

Ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού μάς ενημέρωσε τον Νοέμβριο 2010 ότι θα μας δοθεί πλήρης ενημέρωση για το όλο θέμα εντός 6 μηνών.

Τελικά μέσα στα πλαίσια της διαιτησίας και αφού λήφθηκαν υπόψη οι απαιτήσεις των δύο μερών, ο ΚΟΑ κατέληξε τον Δεκέμβριο του 2011 σε συμφωνία με τους ιδιώτες Μελετητές, στα πλαίσια φιλικού διακανονισμού, για την καταβολή από τον Οργανισμό στους Μελετητές ποσού €530.980, περιλαμβανομένων τόκων και ΦΠΑ, ως οριστική και τελική διευθέτηση της διαφοράς που υπήρχε. Σημειώνεται ότι η εισήγηση των διαιτητών ήταν για την καταβολή στους Μελετητές ποσού της τάξεως των €711.333. Το ποσό της συμφωνίας περιλαμβάνει ποσό €505.000 (αρχική πρόταση ΚΟΑ) πλέον €25.980 που αντιπροσωπεύει ποσό που δόθηκε από το Δ.Σ. του Οργανισμού για σκοπούς φιλικού διακανονισμού.

(δ) Κατασκευή Πολυπροπονητηρίου στο χώρο του Μακάριου Αθλητικού Κέντρου στη Λευκωσία.

(i) Προβλήματα και καθυστερήσεις στην πρόοδο του συμβολαίου. Από επιτόπιο έλεγχο στο πιο πάνω έργο, η μελέτη και επίβλεψη του οποίου έγινε από τον Οργανισμό, παρατηρήθηκαν αρκετά προβλήματα που επηρέασαν σημαντικά την πρόοδο των κατασκευαστικών εργασιών. Το έργο τελικά παραλήφθηκε τον Μάρτιο 2004 ενώ ο Εργολάβος απαίτησε αποζημίωση περίπου £617.000 (€1.054.207) για το συνολικό χρόνο καθυστέρησης του έργου. Επειδή καθυστέρησε η εξέταση και έγκριση του τελικού λογαριασμού και της αποζημίωσης από τον Οργανισμό, ο Εργολάβος προχώρησε με καταχώριση αγωγής στο δικαστήριο, διεκδικώντας συνολικές αποζημιώσεις £1.286.255 (€2.197.697).

Ο Οργανισμός, απαντώντας σε σχετικές παρατηρήσεις μας, μας πληροφόρησε ότι στο μέλλον την ετοιμασία μελετών θα την αναθέτει σε ιδιώτες συμβούλους, οι οποίοι θα ετοιμάζουν τις μελέτες και έρευνες, και οι οποίες θα προηγούνται των προκηρύξεων των διαγωνισμών για τα έργα.

Τον Νοέμβριο 2008 ο Οργανισμός ανέθεσε σε Σύμβουλο την αξιολόγηση των απαιτήσεων του Εργολάβου και την υποβολή έκθεσης για το θέμα. Η έκθεση του Συμβούλου υποβλήθηκε τον Ιανουάριο 2009, και ο Οργανισμός με βάση αυτή ξεκίνησε διαπραγμάτευση με τον Εργολάβο για σκοπούς συμβιβασμού, τόσο για τον τελικό λογαριασμό όσο και για τις οικονομικές του απαιτήσεις.

Στην πιο πάνω έκθεση του Συμβούλου εντοπίζονται ευθύνες και παραλείψεις στη διαχείριση του έργου, οι κυριότερες των οποίων επισημάνθηκαν σε επιστολή της Υπηρεσίας μας προς τον Οργανισμό, ημερομηνίας 4.5.2009. Με βάση την επιστολή αυτή, ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού έθεσε το θέμα ενώπιον του Δ.Σ., το οποίο αποφάσισε στις 25.6.2009 όπως ζητηθεί από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού να διορίσει ερευνώντα Λειτουργό για το θέμα απόδοσης ευθυνών, η έρευνα του οποίου να αρχίσει μετά το διακανονισμό των απαιτήσεων του Εργολάβου. Μέχρι τον Μάρτιο 2012, το θέμα βρισκόταν σε εκκρεμότητα.

Σχετικά με την αγωγή που κατέθεσε ο Εργολάβος στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας, η οποία περιλαμβάνει απαιτήσεις για τον τελικό λογαριασμό και την παράταση χρόνου, ο ΚΟΑ ενημερώθηκε από τον Νομικό του Σύμβουλο στις 30.5.2011 ότι η πιο πάνω αγωγή εν τέλει αποσύρθηκε άνευ βλάβης και χωρίς έξοδα για τον Οργανισμό.

Ωστόσο, την 1.12.2011 ο Εργολάβος απέστειλε στον ΚΟΑ νέα αγωγή σχετική με τα πιο πάνω, συνολικής απαίτησης άνω των €2.000.000, παρόλο που η πρώτη αγωγή αποσύρθηκε. Στη συνέχεια ο Οργανισμός απέστειλε στις 16.1.2012 επιστολή στον Νομικό του Σύμβουλο για τις δικές του απόψεις, χωρίς μέχρι τις 21.3.2012 να αποσταλεί απάντηση στον ΚΟΑ. Έχει ήδη οριστεί ημερομηνία (9.5.2012) για εξέταση της νέας αγωγής του Εργολάβου από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας.

Το θέμα, όπως μας πληροφόρησε τον Ιούνιο 2012, ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού, βρίσκεται σε εξέλιξη.

- (ii) **Αίτημα Συμβούλου Επιμετρητή για επιπρόσθετη πληρωμή.** Με βάση επιστολή που μας απέστειλε ο Οργανισμός, ημερομηνίας 9.2.2012, ο Σύμβουλος Επιμετρητής διεκδίκησε επιπρόσθετες αμοιβές ύψους €29.465 συν ΦΠΑ και €13.093 συν ΦΠΑ λόγω της παράτασης των υπηρεσιών του κατά 13 μήνες εξαιτίας της καθυστέρησης στην ολοκλήρωση του έργου και για τη διευθέτηση τελικής συμφωνίας επί του τελικού λογαριασμού και των απαιτήσεων του εργολάβου αντίστοιχα. Ο Οργανισμός αξιολογώντας τη συνολική απαίτηση του Συμβούλου, που ανέρχεται στα €42.558 συν ΦΠΑ, υπολόγισε την επιπλέον αμοιβή του στα €36.017 (€27.731 και €8.286) συν ΦΠΑ.

Η Υπηρεσία μας απέστειλε στις 17.2.2012 σχετική επιστολή στον Οργανισμό, όπου επεξηγήθηκε ο τρόπος υπολογισμού των αποζημιώσεων που δύναται ο Οργανισμός να καταβάλει στον Σύμβουλο. Όσον αφορά στην πρώτη απαίτηση για επιπλέον αμοιβή €29.465 συν ΦΠΑ, η αμοιβή που δύναται να καταβληθεί ανέρχεται στα €19.073 συν ΦΠΑ.

Όσον αφορά τη δεύτερη απαίτηση για ποσό €13.093 συν ΦΠΑ, η Υπηρεσία μας δεν αποδέχτηκε τον υπολογισμό που έγινε από τον ΚΟΑ, υποδεικνύοντας ότι θα πρέπει προηγουμένως οι εκάστοτε εκπρόσωποί του που αναφέρονται στην απαίτηση του Συμβούλου να πιστοποιήσουν τις πραγματικές ώρες που εργάστηκε ο Σύμβουλος, καθώς επίσης και το σκοπό της κάθε συνάντησης για τον οποίο υπάρχει απαίτηση από αυτόν.

Όπως μας πληροφόρησε τον Ιούνιο 2012 ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού, το θέμα βρίσκεται σε εξέλιξη.

- (ε) **Εθνικό Κέντρο Υψηλού Αθλητισμού «Γλαύκος Κληρίδης» στον Αγρό – Απαιτήσεις Εργολάβου.** Το ποσό συμβολαίου του έργου ανέρχεται στις £3.275.000 (€5.595.670) και οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης είναι οι 4.1.2001 και 3.1.2003, αντίστοιχα. Η προσωρινή παραλαβή του έργου έγινε σταδιακά από τις 5.7.2004 μέχρι τις 2.3.2005. Από έλεγχο που έγινε τον Απρίλιο 2009 παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση

στη συμπλήρωση του έργου, η οποία λόγω των τμηματικών παραλαβών που έγιναν κυμαίνεται από 18 μέχρι 26 μήνες. Αυτή οφείλεται κυρίως στον Εργολάβο, όπως επίσης στις δυσμενείς καιρικές συνθήκες και στον Εργοδότη (επιπλέον εργασίες, καθυστέρηση στην πληρωμή εκδοθέντων πιστοποιητικών πληρωμής). Παρατηρήσαμε ότι το θέμα διευθέτησης του χρόνου καθυστέρησης αφέθηκε, για διάφορους λόγους, ουσιαστικά στο στάδιο του τελικού λογαριασμού, με αποτέλεσμα την υποβολή υπέρογκης απαίτησης από τον Εργολάβο και προσπάθειας κάλυψης της πολύ μεγάλης δικής του αδικαιολόγητης καθυστέρησης. Συγκεκριμένα υπέβαλε απαίτηση λόγω της καθυστέρησης, ύψους £797.949,38 (€1.363.377), μη περιλαμβανομένων χρηματοδοτικών εξόδων και τόκων υπερημερίας. Επιπλέον υποβλήθηκε απαίτηση ύψους £37.048,29 (€63.300) από τον διορισμένο υπεργολάβο ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων, όπως επίσης και από τον διορισμένο υπεργολάβο μηχανολογικών εργασιών.

Τον Ιούνιο 2010 ο Οργανισμός μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τις παρατηρήσεις μας και ότι το Δ.Σ. αποφάσισε και ενέκρινε τον τελικό λογαριασμό του έργου, αποκόπτοντας την ποινική ρήτρα (€303.704 ή £177.750) που εισηγείται ο επιμετρητής του έργου. Στον τελικό λογαριασμό περιλαμβάνεται ποσό €55.418 ή £32.435 ως αποζημίωση στον Εργολάβο για τόκους από τη μη έγκαιρη αποπληρωμή των ενδιάμεσων διατακτικών πληρωμής. Ο Εργολάβος του έργου ζήτησε με επιστολή του, ημερομηνίας 21.6.2010, την επίλυση της διαφοράς μέσω διαιτησίας, σε σχέση με την καθυστέρηση και την οικονομική του απαίτηση, την οποία αύξησε τον Δεκέμβριο του 2011 από €1.363.377 σε €3.027.125. Το Δ.Σ. επικύρωσε στις 9.12.2010 την παραπομπή του θέματος σε διαιτησία. Μέχρι τον Μάρτιο 2012 η διαιτησία βρισκόταν σε εξέλιξη.

(στ) Αντικατάσταση του συστήματος ξύλινου δαπέδου στο Κλειστό Αθλητικό Κέντρο «Σπύρος Κυπριανού» στη Λεμεσό και «Κίτιον» στη Λάρνακα, γραμμογράφησή τους, καθώς και προμήθεια συνθετικού προστατευτικού δαπέδου. Ο Οργανισμός παραχώρησε το Κλειστό Αθλητικό Κέντρο «Σπύρος Κυπριανού» στη Λεμεσό μεταξύ 12 και 14.4.2011 σε εταιρείες ιδιωτικών συμφερόντων, ώστε να διεξαχθούν παραστάσεις πάνω σε πάγο και για το σκοπό αυτό η αρένα του Σταδίου μετατράπηκε σε παγοδρόμιο. Με το πέρας των παραστάσεων ο Οργανισμός διαπίστωσε ότι το νερό εισχώρησε στο ξύλινο δάπεδο του Σταδίου, με αποτέλεσμα να προκληθεί σοβαρή ζημιά σε όλο το δάπεδο, το οποίο έρχιζε ολικής αντικατάστασης. Ακολούθως ο Οργανισμός προέβηκε στη ζήτηση προσφορών για την αντικατάσταση του κατεστραμμένου δαπέδου. Ταυτόχρονα, γνωρίζοντας τα προβλήματα που παρουσιάζονταν διαχρονικά και στο ξύλινο δάπεδο της αίθουσας στο Κίτιον Αθλητικό Κέντρο στη Λάρνακα, ο ΚΟΑ περιέλαβε στα έγγραφα της προσφοράς πρόνοια για την αντικατάσταση και αυτού του δαπέδου. Η προσφορά κατακυρώθηκε σε εταιρεία για το ποσό των €331.369, με ημερομηνίες έναρξης και λήξης τις 29.12.2011 και 22.2.2012, αντίστοιχα.

Παρατηρήσαμε ότι ο Οργανισμός, πριν από τη ζημιά που έγινε, δεν είχε θεσμοθετημένη διαδικασία κάλυψης ζημιών που προκαλούνται μέσα από την παραχώρηση των αθλητικών του εγκαταστάσεων σε Φορείς (Αθλητικούς, Ιδιωτικούς, κ.ά.), με αποτέλεσμα σε περίπτωση ζημιάς ο Οργανισμός να μένει εκτεθειμένος. Ως εκ τούτου, ο Οργανισμός αναγκάστηκε να προχωρήσει με την αντικατάσταση του δαπέδου και το θέμα παραπέμφθηκε στον Νομικό Σύμβουλο του για την πιθανή λήψη νομικών μέτρων εναντίον των εταιρειών που ανέλαβαν τις συγκεκριμένες παραστάσεις, για τη διαφύλαξη των συμφερόντων του ΚΟΑ. Επιπρόσθετα ο Οργανισμός καθόρισε νέα διαδικασία σχετικά με την παραχώρηση των αθλητικών του εγκαταστάσεων σε άλλους Φορείς, σύμφωνα με την οποία αυτοί υποχρεούνται όπως υποβάλλουν τα αιτήματά τους στις Τεχνικές Υπηρεσίες του Οργανισμού και δεν θα προβαίνουν σε οποιεσδήποτε εργασίες εάν δεν εξασφαλίσουν την πρότερη έγκρισή τους. Ο Οργανισμός επεξεργάζεται ρύθμιση για την ασφαλιστική κάλυψη τυχόν ζημιών και ατυχημάτων που πιθανό να προκύψουν σε μελλοντικές εκδηλώσεις Φορέων, σε περιπτώσεις παραχώρησης των αθλητικών του εγκαταστάσεων.

(ζ) Πιλοτικό πρόγραμμα χρηματοδότησης από τον Κ.Ο.Α. για τοποθέτηση συνθετικού χορτοτάπητα σε ποδοσφαιρικά γήπεδα. Το Δ.Σ. αποφάσισε στις 31.3.2009 ως θέμα πολιτικής να προχωρήσει στη στήριξη Δημοσίων Αρχών και Σωματείων για τη δημιουργία ποδοσφαιρικών γηπέδων με συνθετικό χορτοτάπητα. Συγκεκριμένα ενέκρινε 6 γήπεδα, από ένα στους Δήμους Λεμεσού, Δερύνειας, Αθηνών, Πάφου, Αγλαντζιάς και Λάρνακας, με ποσό μέχρι €200.000 για τον χορτοτάπητα, €21.250 για

ηλεκτροφωτισμό και €10.000 για περίφραξη, δηλαδή συνολικά μέχρι €231.250 για κάθε γήπεδο και συνολική δαπάνη €1.387.500.

Πέραν της απόφασης αυτής, το Δ.Σ. του Οργανισμού ενέκρινε στις 12.5.2011 ποσό €180.000 κατόπιν σχετικού αιτήματος του Δήμου Γερμασόγειας για εγκατάσταση συνθετικού χορτοτάπητα σε γήπεδό του, το οποίο υποβλήθηκε εκπρόθεσμα στις 29.10.2010, 2 ημέρες μετά την κατακύρωση της προσφοράς από τον Δήμο σε Εργολάβο έναντι ποσού συμβολαίου €477.487 συν ΦΠΑ. Σύμφωνα με τη θέση των Τεχνικών Υπηρεσιών του Οργανισμού τα έγγραφα των προσφορών υποβλήθηκαν εκ των υστέρων στον ΚΟΑ, αλλά ο Οργανισμός ήταν ενήμερος για τη διαδικασία αξιολόγησης και κατακύρωσης.

Το σκεπτικό της απόφασης του Δ.Σ. περιλαμβάνει τη θέση ότι το ποσό των €180.000 θα ενταχθεί στον προϋπολογισμό του 2012 – 2013 και σε περίπτωση που ο Δήμος αδυνατεί να καταβάλει το ποσό από το δικό του προϋπολογισμό, ο Οργανισμός θα δώσει στον Δήμο τέτοιες διαβεβαιώσεις, ώστε ο τελευταίος να προχωρήσει με δανειοδότηση για την κατασκευή του έργου.

Στη συνέχεια ο Δήμος προχώρησε με την κατασκευή και ολοκλήρωση του έργου (Οκτώβριος 2011), ενώ το Δ.Σ. με νεότερη απόφασή του (22.3.2012) αποφάσισε όπως καταβάλει στον Δήμο ποσό €100.000 το 2012 και το υπόλοιπο ποσό των €80.000 το 2013. Μέχρι τις 28.3.2012 δεν καταβλήθηκε το ποσό των €100.000, παρόλο που ο Δήμος απέστειλε σχετικά τιμολόγια.

Υποδείξαμε ότι η πρακτική που ακολουθήθηκε από τον Οργανισμό δεν ήταν η ενδεδειγμένη, καθώς λήφθηκαν εκπρόθεσμα αποφάσεις για επιβάρυνση του προϋπολογισμού, χωρίς να τηρείται η νεομισμένη διαδικασία επιχορήγησης Σωματείων/Φορέων.

Εν όψει των πιο πάνω παρατηρήσαμε ότι αντί πρώτα να υλοποιηθεί το πιλοτικό πρόγραμμα με τα ποσά χορηγίας ως αποφασίστηκαν και ακολούθως να αξιολογηθούν τα αποτελέσματά του ώστε να διαπιστωθεί αν επιτυγχάνονται οι σκοποί του, ο Οργανισμός προχώρησε με διαφοροποιήσεις στην απόφαση πολιτικής (πρόσθετο γήπεδο στη Λεμεσό, βελτίωση εγκαταστάσεων και αναβάθμιση γηπέδων πέραν της τοποθέτησης συνθετικού χορτοτάπητα, περίφραξης και ηλεκτροφωτισμού), αυξάνοντας σημαντικά τη συνολική δαπάνη που ο Οργανισμός καθόρισε για το πρόγραμμά του αυτό. Συγκεκριμένα, ενώ η αρχική δαπάνη του προγράμματος καθορίστηκε στα €1.387.500 (μέγιστο), προβλέπεται ότι η τελική δαπάνη για 6 γήπεδα και ακόμη ενός στο Δήμο Λεμεσού (Οδός Σπερχειού), θα ανέλθει περίπου στα €2.471.050.

Όπως μας πληροφόρησε τον Ιούνιο 2012 ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού, τα 5 από τα 6 γήπεδα της αρχικής απόφασης έχουν κατασκευαστεί ενώ τα επιπρόσθετα γήπεδα εγκρίθηκαν για επιχορήγηση με γνώμονα την κάλυψη βασικών αγωνιστικών αναγκών και φιλοξενία αρκετών σωματείων των οποίων η αγωνιστική έδρα, που ήταν το παλαιό ΓΣΟ, είχε καταργηθεί. Ωστόσο, η Υπηρεσία μας επισημαίνει ότι το γεγονός της κατάργησης του ΓΣΟ - που είχε γίνει αρκετά χρόνια προηγουμένως - θα έπρεπε να είχε ληφθεί υπόψη στον προγραμματισμό του Οργανισμού ώστε να μην παρατηρηθεί η επιβάρυνσή του κατά ένα σημαντικό ποσό.

(η) Αδυναμίες στις διαδικασίες προσφορών. Από τον έλεγχο της διαδικασίας προσφορών, εντοπίστηκαν λάθη, αδυναμίες ή/και παραλείψεις κυρίως σε ότι αφορά στην τήρηση των προνοιών του σχετικού Νόμου και των Κανονισμών Προσφορών, κατά την ετοιμασία των όρων/προδιαγραφών των διαγωνισμών καθώς και των εκθέσεων αξιολόγησης. Οι παρατηρήσεις/διαπιστώσεις της Υπηρεσίας μας υποβάλλονταν στον Οργανισμό, ο οποίος προχωρούσε – εκεί όπου ήταν εφικτό – στη λήψη διορθωτικών μέτρων. Πιο κάτω, αναφέρονται συγκεκριμένα παραδείγματα:

(i) Προσφορά αρ. 49Δ/2010 για την προμήθεια και εγκατάσταση μηχανημάτων γυμναστικής για πέντε αίθουσες του Κ.Ο.Α. Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεσή μας για το 2010, τον Οκτώβριο 2010 υποβλήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Οργανισμού για εξέταση η έκθεση αξιολόγησης, με βάση την οποία η αρμόδια επιτροπή εισηγείτο κατακύρωση της σύμβασης στον τρίτο χαμηλότερο προσφοροδότη για το ποσό των €128.170+ΦΠΑ, ο οποίος ήταν ο χαμηλότερος που ικανοποιούσε τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού. Η Υπηρεσία μας, κατά τον έλεγχο που διεξήχθη επιτόπου, διαπίστωσε τα ακόλουθα:

- Δεν είχαν τηρηθεί οι πρόνοιες της παρ.11 της Κ.Δ.Π.492/2004 σχετικά με τη διαδικασία ανοίγματος των προσφορών, ειδικά όσον αφορά στη φύλαξη των αντιγράφων των προσφορών μετά το άνοιγμα τους, αφού με βάση τα στοιχεία που υπήρχαν στο φάκελο του διαγωνισμού, το κιβώτιο προσφορών είχε ανοιχθεί στις 6.8.2010, ημέρα υποβολής των προσφορών, ενώ το άνοιγμα των φακέλων των προσφορών είχε πραγματοποιηθεί στις 19.8.2010 (αντί αμέσως μετά το άνοιγμα του κιβωτίου προσφορών), χωρίς να διευκρινίζεται ούτε ο τόπος/τρόπος φύλαξης των φακέλων των προσφορών από τις 6.8.2010 μέχρι τις 19.8.2010 ούτε και σε ποιόν είχε ανατεθεί η ευθύνη φύλαξης τους.
- Όταν ζητήθηκε και το αντίγραφο της προσφοράς του προσφοροδότη στον οποίο γινόταν εισήγηση για κατακύρωση του διαγωνισμού, για να διαπιστωθεί κατά πόσον κάποιες διορθώσεις που είχαν εντοπιστεί σε ουσιώδες έγγραφο/έντυπο του πρωτοτύπου της προσφοράς είχαν γίνει από τον προσφοροδότη πριν την υποβολή της προσφοράς του (και επομένως θα υπήρχαν και στο αντίγραφο της), το μέλος της επιτροπής αξιολόγησης που ήταν παρόν κατά τον έλεγχο, μας πληροφόρησε ότι είχε στην κατοχή του – εφόσον του είχαν δοθεί – και τα αντίγραφα όλων των προσφορών που είχαν υποβληθεί. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία, μετά το άνοιγμα των φακέλων των προσφορών που υποβάλλονται στα πλαίσια ενός διαγωνισμού, το πρωτότυπο των εγγράφων της κάθε προσφοράς παραδίδεται στην επιτροπή αξιολόγησης, ενώ το αντίγραφο φυλάσσεται από την αναθέτουσα αρχή σε ασφαλές μέρος, ώστε να μπορεί να προστρέχει σε αυτό όταν χρειάζεται να γίνει κάποια επαλήθευση/έλεγχος. Από έλεγχο του αντίστοιχου εγγράφου/εντύπου του αντιγράφου της προσφοράς, διαπιστώθηκε ότι ο γραφικός χαρακτήρας των πιο πάνω διορθώσεων ήταν διαφορετικός από ότι στο πρωτότυπο και επίσης, οι εν λόγω διορθώσεις δεν ήταν μονογραμμένες, όπως στο πρωτότυπο. Οι πιο πάνω διαφορές ήταν αρκετά εμφανείς, ώστε να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι το αντίγραφο, δεν αποτελούσε πιστό αντίγραφο του πρωτοτύπου της προσφοράς. Ως εκ τούτου, δημιουργούνταν σοβαρές επιφυλάξεις/ερωτηματικά κατά πόσον το πρωτότυπο και το αντίγραφο είχαν υποβληθεί ταυτόχρονα κατά την υποβολή των προσφορών. Οι πιο πάνω διαπιστώσεις/αδυναμίες, καθιστούσαν κατά την άποψη μας την όλη διαδικασία διαβλητή.

Λόγω της σοβαρότητας των διαπιστώσεων μας, εισηγηθήκαμε τον Νοέμβριο 2010 στον Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού, όπως ερευνήσει το όλο θέμα και πληροφορήσει την Υπηρεσία μας για τα αποτελέσματα και τυχόν ευθύνες που προκύπτουν.

Ενόψει των πιο πάνω, το Δ.Σ. του Οργανισμού αποφάσισε τον Φεβρουάριο 2011 την ακύρωση του διαγωνισμού, ενώ ζητήθηκε από την Αστυνομία όπως διεξαγάγει έρευνα σχετικά με τα θέματα τα οποία είχαν εγερθεί από την Υπηρεσία μας.

Τον Ιούνιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι όπως είχε ενημερωθεί από τον υπεύθυνο για την υπόθεση Αστυνόμο του Τμήματος Ανιχνεύσεως Εγκλημάτων Αρχηγείου (Δίωξη Οικονομικού Εγκλήματος) της Αστυνομίας, η έρευνα είχε ολοκληρωθεί χωρίς να προκύψει οτιδήποτε μεμπτό εκ μέρους των μελών της επιτροπής αξιολόγησης ή οποιουδήποτε άλλου υπαλλήλου του Οργανισμού. Ως εκ τούτου δεν προκύπτουν οποιεσδήποτε ευθύνες.

- (ii) **Προσφορές αρ. 2Τ/2011 για την προμήθεια δύο ηλεκτρονικών πινάκων, δύο πινάκων 24΄΄ και μιας κονσόλας ελέγχου.** Τον Ιανουάριο 2011 ο Οργανισμός ζήτησε προσφορά με συνοπτικές διαδικασίες από πέντε οικονομικούς φορείς για την προμήθεια δύο ηλεκτρονικών πινάκων, δύο πινάκων 24΄΄ και μιας κονσόλας ελέγχου, με συνολική εκτίμηση δαπάνης €25.000+ΦΠΑ.

Τον Απρίλιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι μετά το άνοιγμα του κιβωτίου προσφορών, οι φάκελοι με τις υποβληθείσες προσφορές, αφού σφραγίστηκαν και μονογραφήθηκαν από τον ίδιο, στάλθηκαν στο γραφείο του Προέδρου του Οργανισμού για να τους μονογράψει και ακολούθως να προχωρήσουν στο άνοιγμα τους. Ωστόσο, η διαδικασία σταμάτησε όταν ο Πρόεδρος του Οργανισμού διαπίστωσε ότι ένας από τους φακέλους ήταν μονογραμμένος στο σημείο εκείνο που προβλεπόταν να μονογράψει ο ίδιος.

Η Υπηρεσία μας, της οποίας ζητήθηκε η άποψη, εισηγήθηκε όπως διεξαχθεί εσωτερική έρευνα για τις συνθήκες κάτω από τις οποίες είχε μονογραφηθεί – και από ποιόν - ο φάκελος, και τα αποτελέσματα

της να τεθούν υπόψην του νομικού συμβούλου του Οργανισμού, ο οποίος να συμβουλεύσει το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) για τις περαιτέρω ενέργειες.

Τον Σεπτέμβριο 2011, ο νομικός σύμβουλος του Οργανισμού πληροφόρησε το Δ.Σ. ότι το αποτέλεσμα της έρευνας ήταν ασαφές, χωρίς ωστόσο να επιρρίπτονται ευθύνες σε οποιονδήποτε λειτουργό του Οργανισμού, και ως εκ τούτου δεν συνέτρεχε λόγος ακύρωσης του διαγωνισμού. Το Δ.Σ. αποφάσισε ωστόσο τον Οκτώβριο 2011, όπως επαναπροκηρύξει τον διαγωνισμό, καθώς οι προσφορές δεν είχαν διατηρηθεί σε ισχύ.

(θ) Κριτήρια Επιχορήγησης Αθλητικών Εγκαταστάσεων (Κ.Ε.Α.Ε.). Το Δ.Σ. του Οργανισμού σε αρκετές περιπτώσεις παρέκαμψε τα κριτήρια επιχορήγησης αθλητικών εγκαταστάσεων και ενέκρινε την επιχορήγηση Φορέων/Σωματείων τα οποία δεν τήρησαν τις προβλεπόμενες διαδικασίες επιχορηγήσεων του Οργανισμού και τον Νόμο 12(Ι)/2006 για τον Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα. Παρατηρήσαμε ότι με την εν λόγω πρακτική:

- παραβιάστηκε η αρχή της ίσης μεταχείρισης μεταξύ των Φορέων/Σωματείων,
- δημιουργείται πιθανή καθυστέρηση στην επιχορήγηση Φορέων/Σωματείων που τήρησαν τις προβλεπόμενες διαδικασίες μέχρι την έγκριση του επόμενου Προϋπολογισμού του ΚΟΑ, εφόσον τα διαθέσιμα κονδύλια δαπανούνται εν μέρει σε αιτήματα Φορέων/Σωματείων που δεν τήρησαν τις διαδικασίες,
- επιβαρύνθηκε ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού.

Παράλληλα διαπιστώθηκε πως σε αρκετές περιπτώσεις το Δ.Σ. του Οργανισμού ακολουθεί την πρακτική να επιχορηγεί τους Φορείς/Σωματεία που δεν εφαρμόζουν τις προβλεπόμενες διαδικασίες επιχορηγήσεων με μειωμένο ποσοστό 49%. Παρατηρήσαμε ότι η πρακτική αυτή δεν καλύπτεται από οποιαδήποτε πρόνοια στα κριτήρια επιχορήγησης του Οργανισμού και έχει ως αποτέλεσμα την παραχώρηση ποσών που επιβαρύνουν τον Προϋπολογισμό του ΚΟΑ.

Επίσης παρατηρήσαμε ότι ο Οργανισμός θα πρέπει να εφαρμόζει τις διατάξεις των κριτηρίων επιχορήγησης, όπως παρουσιάζονται σε σχετική επιστολή του προς αποδέκτες Φορείς/Σωματεία, ημερομηνίας 1.6.2011, όπου αναφέρεται ρητά πως «ο Οργανισμός δεν θα εξετάζει κανένα αίτημα που υποβάλλεται εκ των υστέρων και χωρίς να εφαρμόζονται οι διαδικασίες προσφορών του Νόμου 12(Ι)/2006 και τα όσα αναφέρονται στην επιστολή».

Θέση της Υπηρεσίας μας είναι ότι μπορούν να επιχορηγούνται μόνο οι Φορείς/Σωματεία που τηρούν την προβλεπόμενη διαδικασία επιχορηγήσεων του Οργανισμού και τη σχετική Νομοθεσία (Ν.12(Ι)/2006) και υποβάλλουν εμπρόθεσμα, πριν την έναρξη/εκτέλεση των κατασκευαστικών εργασιών, την αίτηση τους με τα αναγκαία στοιχεία στον Οργανισμό ώστε να εξασφαλίζεται έγκαιρα η έγκριση επιχορήγησης. Με τον τρόπο αυτό ο Οργανισμός θα επιτυγχάνει βέλτιστη οικονομική διαχείριση του Προϋπολογισμού του.

Ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού μάς πληροφόρησε τον Ιούνιο 2012 ότι τα κριτήρια επιχορήγησης έχουν εγκριθεί, τέθηκαν ωστόσο σε δοκιμαστικό στάδιο υλοποίησής τους για να εντοπιστούν τυχόν αδυναμίες. Ως εκ τούτου, δεν έχουν κοινοποιηθεί επίσημα στους διάφορους φορείς. Θεωρεί όμως ότι το Δ.Σ. θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αποκλίνει ελαφρά από τα κριτήρια εκεί όπου κρίνει ότι η αυστηρή εφαρμογή τους δημιουργεί αδικία σε ορισμένους φορείς οι οποίοι δεν έχουν την οικονομική ευχέρεια να ανταποκριθούν σ' αυτά. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι τα κριτήρια θα πρέπει να ισχύουν τα ίδια για όλους, διασφαλίζοντας τις αρχές της διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης και χρηστής διοίκησης.

Πιο κάτω παραθέτονται ορισμένες από τις περιπτώσεις με τις παρατηρήσεις μας που προέκυψαν από δειγματοληπτικό έλεγχο που έγινε τον Απρίλιο 2012.

(ι) Βοηθητικό Γήπεδο Ερμής Αραδίππου. Το Σωματείο Ερμής Αραδίππου υπέβαλε εκ των υστέρων αίτημα στον ΚΟΑ για επιχορήγηση εργασιών που εκτέλεσε στο στάδιο του τον Ιούνιο και Ιούλιο του 2009, με συνολικό ποσό €199.828 συν ΦΠΑ.

Σε σημείωμα των Τεχνικών Υπηρεσιών του Οργανισμού προς τον Γενικό Διευθυντή του ΚΟΑ (ΓΔ), αναφέρεται ότι δεν τηρήθηκαν οι διαδικασίες που προνοούνται από τα κριτήρια επιχορηγήσεων του Οργανισμού και δεν εφαρμόστηκε ο Νόμος 12(Ι)/2006 για τον Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και ως εκ τούτου το Σωματείο δεν δικαιούται οποιοδήποτε ποσό επιχορήγησης. Σημειώνεται επίσης ότι εάν τηρούνταν οι διαδικασίες, η συνολική επιχορήγηση θα ανερχόταν στα €113.727.

Στη συνέχεια το Δ.Σ. του Οργανισμού αποφάσισε τον Ιούνιο 2011 όπως αντικρίσει θετικά το αίτημα του Σωματείου και ενέκρινε ποσό επιχορήγησης €113.727 (65%), νοουμένου ότι το Σωματείο θα προσκομίσει άδεια οικοδομής για τις εργασίες που κατασκεύασε. Τελικά το Σωματείο πληρώθηκε μέχρι τις 24.11.2011 το συνολικό ποσό των €62.685.

Εν τω μεταξύ τον Νοέμβριο 2011 έγινε σύσκεψη μεταξύ του ΚΟΑ και του Σωματείου, όπου αποφασίστηκε κατ' εξαίρεση να υποβληθεί επιστολή με τα ενοικιαστήρια έγγραφα που συνάπτει το Σωματείο με άλλους ιδιοκτήτες σταδίων, τα οποία να εξεταστούν από τον Οργανισμό.

Παρατηρήσαμε ότι η απόφαση του Δ.Σ. να παραχωρήσει έστω και το μειωμένο ποσό επιχορήγησης των €62.685 (49% αντί 65%) δεν βρίσκει σύμφωνη την Υπηρεσία μας, εφόσον δεν τηρήθηκαν τόσο οι προβλεπόμενες διαδικασίες επιχορηγήσεων του Οργανισμού καθώς και ο Νόμος 12(Ι)/2006.

Όπως μας πληροφόρησε τον Ιούνιο 2012, ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού, το Σωματείο Ερμής Αραδίππου προχώρησε από μόνο του στις εργασίες, επειδή αγωνιζόταν στην πρώτη κατηγορία και είχε αγωνιστικές ανάγκες. Οι εργασίες είχαν ελεγχθεί από τον Οργανισμό και στη συνέχεια επιχορηγήθηκε το 49% της δαπάνης που οι Υπηρεσίες του Οργανισμού είχαν δικαιολογήσει.

- (ii) **Κατασκευή κερκίδων και περίφραξη στο Κοινοτικό Γήπεδο Κοράκου.** Το Κοινοτικό Συμβούλιο Κοράκου (ΚΣΚ) υπέβαλε αίτημα στον Οργανισμό για επιχορήγηση κατασκευής κερκίδων χωρητικότητας 500 θεατών και εσωτερικής περίφραξης στο υφιστάμενο Κοινοτικό γήπεδο, με προϋπολογισθέν κόστος €249.286 συν ΦΠΑ.

Σε σημείωμα των Τεχνικών Υπηρεσιών του Οργανισμού (ΤΥ) προς τον Γενικό Διευθυντή του ΚΟΑ (ΓΔ), αναφέρεται ότι σε περίπτωση έγκρισης το ποσό επιχορήγησης ανέρχεται στα €120.006, και γίνεται εισήγηση όπως λόγω της υφιστάμενης οικονομικής κρίσης, της σημαντικής μείωσης του προϋπολογισμού του ΚΟΑ για το 2012 και την ύπαρξη άλλων γηπέδων (Κακοπετριάς και Κυπερούντας) στην περιοχή, να αποτελέσουν τα γήπεδα αυτά ένα σύμπλεγμα τόσο για προπονήσεις όσο και αγώνες, χωρίς να χρειαστεί η περαιτέρω χρηματοδότηση νέων γηπέδων ποδοσφαίρου από τον ΚΟΑ.

Το Δ.Σ. του Οργανισμού αποφάσισε τον Οκτώβριο 2011 όπως εγκρίνει συνολικό ποσό επιχορήγησης €120.006, νοουμένου ότι το ΚΣΚ αποδεχθεί γραπτώς ότι το γήπεδο θα παραχωρείται και για τις ανάγκες άλλων Σωματείων της γύρω περιοχής.

Σε νέο σημείωμα των ΤΥ προς τον ΓΔ, αναφέρεται ότι το ΚΣΚ δεν ακολούθησε τις νενομισμένες διαδικασίες που υποδείχθηκαν από τον ΚΟΑ, και ότι χρησιμοποίησαν μία διαδικασία κατασκευής η οποία δεν είναι επιτρεπτή, δηλαδή την αγορά των υλικών κατασκευής από το ίδιο το ΚΣΚ και την απευθείας ανάθεση των εργασιών σε διάφορους υπεργολάβους. Τέλος γίνεται εισήγηση όπως καταβληθεί στο ΚΣΚ το ποσό των €81.730, που αντιπροσωπεύει ποσοστό 49% επί του πραγματικού συνολικού κόστους του έργου (€166.798 συν ΦΠΑ), σύμφωνα με την πρακτική που ακολουθείται από το Δ.Σ. του Οργανισμού σε περιπτώσεις που δεν ακολουθούνται οι νενομισμένες διαδικασίες.

Το Δ.Σ. του Οργανισμού αποφάσισε όπως εγκρίνει ποσό €108.418,40, που αντιστοιχεί σε αυξημένο ποσοστό 65% επί του ποσού €166.798, με την προϋπόθεση ότι θα υπάρξει μετεξέλιξη σε περιφερειακό στάδιο.

Μετά τον έλεγχο των υποβληθέντων τιμολογίων, ο Οργανισμός προχώρησε στην πληρωμή του ΚΣΚ με ποσό €97.205,90 αντί €108.418,40.

Παρατηρήσαμε ότι η έγκριση του ποσού των €97.205,90 δεν δικαιολογείται, εφόσον δεν τηρήθηκαν οι προβλεπόμενες διαδικασίες επιχορηγήσεων του Οργανισμού, όπως αναφέρεται πιο πάνω.

Ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού, μάς πληροφόρησε τον Ιούνιο 2012, ότι το εν λόγω Σωματείο επιχορηγήθηκε με βάση τα υφιστάμενα κριτήρια, επειδή είχε αναβαθμιστεί σε κατηγορία της ΚΟΠ.

- (iii) **«Λεβέντειο» Στάδιο Εθνικού Δευτεράς.** Το Σωματείο του Εθνικού Δευτεράς υπέβαλε τον Μάρτιο 2008 αίτημα στον Οργανισμό για επιχορήγηση της ανακαίνισης του υφιστάμενου σταδίου, με προϋπολογισθέν κόστος €318.769 συν ΦΠΑ.

Σε σημείωμα των Τεχνικών Υπηρεσιών του Οργανισμού (ΤΥ) προς τον Γενικό Διευθυντή του ΚΟΑ (ΓΔ), γίνεται εισήγηση όπως εγκριθεί η καταβολή στο Σωματείο συνολικού ποσού επιχορήγησης €158.285, εισήγηση που εγκρίθηκε από το Δ.Σ. του Οργανισμού.

Στη συνέχεια το Σωματείο υπέβαλε στον Οργανισμό τα τελικά έγγραφα και σχέδια ζητώντας την έγκριση του Οργανισμού για την προκήρυξη του διαγωνισμού, με νέο προϋπολογιζόμενο κόστος €240.000.

Μετά τη σχετική έγκριση, το Σωματείο προκήρυξε προσφορές, με τη χαμηλότερη έγκυρη προσφορά να ανέρχεται στα €242.316 συν ΦΠΑ. Επειδή το Σωματείο δεν μπόρεσε να εξασφαλίσει το απαιτούμενο ποσό πέραν της επιχορήγησης από τον ΚΟΑ, προχώρησε στην ακύρωση των προσφορών.

Το Δ.Σ. του Οργανισμού ενέκρινε τον Μάιο 2011 ποσό €35.000 ως πρόσθετη επιχορήγηση στο Σωματείο, πέραν των €158.285, ώστε να καταστεί δυνατή η εκτέλεση του έργου.

Το Δ.Σ. επικύρωσε τον Δεκέμβριο 2011, την κατακύρωση της προσφοράς στο χαμηλότερο έγκυρο προσφοροδότη έναντι ποσού €219.781 συν ΦΠΑ.

Με νέα απόφαση του Δ.Σ., τον Φεβρουάριο 2012 καθορίστηκε το συνολικό ποσό της επιχορήγησης προς το Σωματείο σε €182.267 (€147.267 + €35.000), αναγνωρίζοντας ότι το ποσό των €35.000 συνιστά υπέρβαση των κριτηρίων του Οργανισμού, επειδή το στάδιο θα λειτουργήσει ως περιφερειακό γήπεδο ικανοποιώντας τις ανάγκες και άλλων ποδοσφαιρικών Σωματείων της περιοχής.

Παρατηρήσαμε ότι το Δ.Σ. του Οργανισμού προέβη σε υπέρβαση του μέγιστου ποσού επιχορήγησης που κανονικά θα έπρεπε να καταβληθεί στο Σωματείο. Συγκεκριμένα, με ποσό κατακύρωσης του διαγωνισμού τα €219.781 συν ΦΠΑ, το Σωματείο εξασφάλισε την έγκριση του Δ.Σ. του Οργανισμού για επιχορήγηση των εργασιών με το συνολικό ποσό των €182.267, δηλαδή με ποσοστό περίπου 83%, ενώ το μέγιστο ποσοστό που καθορίζεται στα κριτήρια επιχορηγήσεων του Οργανισμού είναι 65%.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού τον Ιούνιο 2012, η συμπληρωματική χορηγία που εγκρίθηκε αφορούσε στην περαιτέρω αναβάθμιση του εν λόγω σταδίου, ώστε να εξυπηρετούνται και άλλες ομάδες της ευρύτερης περιοχής Δευτεράς.

6.25 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΓΗΣ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι προκαταρκτικές οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού παρουσίασαν πλεόνασμα €3.582.710, πριν από τη φορολογία, σε σύγκριση με €1.704.110 το 2010. Αναμένονται διορθωτικές εγγραφές στις οικονομικές καταστάσεις.

Προσωπικό. Στις 31.12.2011 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 34 μόνιμους υπαλλήλους (32 το 2010) έναντι 42 οργανικών θέσεων εγκεκριμένων στον Προϋπολογισμό του 2011. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία λαμβανομένης υπόψη και της επιβάρυνσης για τρέχουσα υπηρεσία στο Σχέδιο Συντάξεων, ανήλθαν σε €2.060.001 (€1.849.174 το 2010). Με βάση τα πιο πάνω ο ετήσιος μέσος όρος δαπανών για κάθε υπάλληλο ήταν €62.424, σε σύγκριση με €59.651 το 2010. Κατά τη διάρκεια του έτους ο Οργανισμός εργοδοτούσε επίσης μια ωρομίσθια υπάλληλο και για σκοπούς υλοποίησης του Σχεδίου Στέγασης Οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα, εργοδοτούσε 3 έκτακτους Γραφείς

και 4 άτομα με όρους απασχόλησης που διέπονται από συλλογική σύμβαση (προηγούμενως με συμβόλαια μίσθωσης υπηρεσιών).

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2011 υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 29.7.2010. Το Υπουργείο Οικονομικών στο οποίο διαβιβάστηκε για απόψεις, ζήτησε όπως γίνουν διαφοροποιήσεις σε θέματα προσωπικού. Υποβλήθηκε αναθεωρημένος Προϋπολογισμός ο οποίος εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 4.1.2011 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 14.1.2011. Με βάση τις διατάξεις των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμων, έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή το αργότερο μέχρι τις 30.9.2010. Ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 25.2.2011 και προνοούσε συνολικές δαπάνες ύψους €37.407.165. Για την περίοδο 1.1.2011 μέχρι 24.2.2011 είχαν εγκριθεί από τη Βουλή δωδεκατημόρια.

(β) Υπερβάσεις.

(i) Κατά το 2011 σημειώθηκαν υπερβάσεις ύψους €891.034 στο Κεφ.4 - «Κεφαλαιουχικές Δαπάνες», €4.871.598 στο Κεφ.6 - «Δαπάνες για τη προώθηση Σχεδίων για τους χαμηλά αμειβόμενους», €24.898 στο Κεφ.3 - «Λοιπές Διοικητικές Δαπάνες», €17.109 στο Κεφ.5 - «Αποπληρωμή Κυβερνητικού Δανείου», €7.645 στο Κεφ.1 «Αποδοχές Προσωπικού» και €3.000 στο Κεφ.2 «Αποζημιώσεις, αμοιβές και άλλα ωφελήματα». Μέχρι σήμερα δεν έχει κινηθεί διαδικασία για κάλυψη των υπερβάσεων.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Οργανισμού οι πιο πάνω υπερβάσεις εγκρίθηκαν καλυπτικά με μεταφορά εξοικονομήσεων από άλλα άρθρα του ιδίου Κεφαλαίου, σύμφωνα με σχετική πρόνοια στον περί του Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης Νόμου, εκτός από τις υπερβάσεις στο Κεφ. 6, για τις οποίες θα υποβληθεί τροποποιητικός Προϋπολογισμός για έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο και ψήφιση σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

(ii) Εκκρεμεί η κάλυψη υπερβάσεων ύψους €1.424.039 για το έτος 2010, ύψους €258.017 για το 2009 καθώς και υπερβάσεων ύψους €1.150.493 που σημειώθηκαν το 2008 και €23.539 για το 2007.

Οικιστικές μονάδες που διατέθηκαν από τον Οργανισμό. Από την ημερομηνία ίδρυσής του μέχρι τις 31.12.2011 ο Οργανισμός πώλησε 4562 οικιστικές μονάδες και οικοπέδα. Κατά το 2011 πωλήθηκαν 176 οικιστικές μονάδες, σε σύγκριση με 226 το 2010. Κατά το 2011 ολοκληρώθηκαν και παραδόθηκαν σε δικαιούχους 313 μονάδες (121 το 2010).

Καθυστερημένες δόσεις. Στις 31.12.2011 το σύνολο των καθυστερημένων δόσεων που οφείλονταν από διάφορους αγοραστές ήταν €2.443.384 επί συνόλου οφειλών €31.598.814, δηλαδή ποσοστό 7,7%. Το συνολικό ποσό που οφείλετο από διάφορους αγοραστές ήταν €55.723.157. Σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν κινηθεί δικαστικές διαδικασίες για την είσπραξή τους.

Οφείλονταν επίσης καθυστερημένες δόσεις ύψους €34.146 από ενοικιαγοραστές κατοικιών του κυβερνητικού οικισμού «Ζήνων», η διαχείριση του οποίου ανατέθηκε στον Οργανισμό.

Γη προς ανάπτυξη. Στις 31.12.2011 η αξία της γης προς ανάπτυξη ανερχόταν σε €14.128.413. Ποσό €1.210.272 αφορά σε διάφορα τεμάχια, τα οποία δεν μπορούν να αναπτυχθούν, λόγω του ότι η γη βρίσκεται εκτός οικιστικών ζωνών ή υπόκειται σε απαλλοτρίωση από τρίτους, είτε λόγω άλλων πρακτικών προβλημάτων.

Σχέδιο Στέγασης Οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα. Το κυβερνητικό Σχέδιο Στέγασης Οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα εγκρίθηκε το 2001 με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και η ευθύνη εφαρμογής του ανατέθηκε στον Οργανισμό. Η χρηματοδότηση της δαπάνης για την αγορά γης και την ανέγερση των κατοικιών/διαμερισμάτων, τα οποία διατίθενται στους αγοραστές σύμφωνα με το Σχέδιο, γίνεται από την Κυβέρνηση, ανάλογα με την πρόοδο υλοποίησης του Σχεδίου.

Από την έναρξη εφαρμογής του Σχεδίου, παραχωρήθηκε από την Κυβέρνηση συνολικό ποσό ύψους €89.435.722 (€9.251.609 το 2011). Μέχρι τις 31.12.2011 παραχωρήθηκε ως οικονομική βοήθεια (μείωση στην τιμή πώλησης) σε αγοραστές κατοικιών/διαμερισμάτων ποσό €10.178.382 (€2.117.514 το 2011). Παρατηρήθηκε ότι το ποσό που ο Οργανισμός αιτήθηκε και χορηγήθηκε από την Κυβέρνηση για κάλυψη των δαπανών ορισμένων έργων είναι μεγαλύτερο από τις πραγματικές δαπάνες. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως επανεξεταστεί η όλη διαδικασία χρηματοδότησης του Σχεδίου, σε συνεννόηση με τα αρμόδια Υπουργεία, έτσι ώστε το ποσό που παραχωρείται από την Κυβέρνηση να είναι ανάλογο με το ποσό που αναμένεται να δαπανηθεί εντός του έτους.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Οργανισμού, έγιναν επαφές με το Υπουργείο Εσωτερικών και ο Οργανισμός είναι έτοιμος να συζητήσει την επανεξέταση της διαδικασίας χρηματοδότησης του Σχεδίου.

Ανάπτυξη οικιστικών έργων για υλοποίηση της στεγαστικής πολιτικής. Για την υλοποίηση της στεγαστικής πολιτικής και την ικανοποίηση των αιτήσεων που δέχεται, ο Οργανισμός προωθεί, όπου κρίνει αναγκαίο, την ανάπτυξη οικιστικών έργων με τη μέθοδο της ολικής ανάθεσης (σχεδιασμός, εκτέλεση, προσφορά γης) ή την ανάθεση του σχεδιασμού και της εκτέλεσης έργων σε γη που ανήκει στον Οργανισμό.

Κατά τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι αριθμός οικιστικών μονάδων που κατασκευάστηκαν με τη μέθοδο αυτή παραμένουν απώλητες.

Τον Οκτώβριο του 2012, υπήρχαν 94 κατοικίες, 169 διαμερίσματα και 13 οικόπεδα σε διάφορα έργα τα οποία δεν είχαν πωληθεί.

Λαμβάνοντας υπόψη τις δύσκολες οικονομικές συνθήκες και τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην οικοδομική βιομηχανία, τον ανταγωνισμό, καθώς και τον μεγάλο αριθμό των οικιστικών μονάδων του Οργανισμού που παραμένουν αδιάθετες, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, ο Οργανισμός θα πρέπει να εξετάσει με προσοχή το ρυθμό ανάπτυξης των εργασιών του και να προχωρήσει στις απαραίτητες ενέργειες για να διασφαλίσει την οικονομική ευρωστία του.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Οργανισμού, λόγω των επικρατούσων συνθηκών, έχει αποφασιστεί όπως μη προχωρήσει η υλοποίηση έργων ολικής ανάθεσης για τα οποία κατακυρώθηκαν προσφορές το 2010 και δεν έχουν υπογραφεί τα κατασκευαστικά συμβόλαια.

Κοστολόγηση έργων και τιμές πώλησης οικιστικών μονάδων. Η τακτική που ακολουθεί ο Οργανισμός σε ότι αφορά τις κοστολογήσεις για τον καθορισμό των τιμών πώλησης των οικιστικών μονάδων οδηγεί στην πραγματοποίηση, σε κάποια έργα, πλεονάσματος πέραν του επιτρεπόμενου ποσοστού που προνοείται στο Νόμο (άρθρο 23 του Ν42/80), χωρίς ο Οργανισμός να εξασφαλίζει την προηγούμενη έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, όπως προβλέπεται στην επιφύλαξη του πιο πάνω άρθρου.

6.26 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Σύμφωνα με το άρθρο 15(2) του περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμου, ο Οργανισμός, αμέσως μετά το τέλος εκάστου οικονομικού έτους, ετοιμάζει και υποβάλλει στον Υπουργό τους τελικούς λογαριασμούς και έκθεση πεπραγμένων. Σύμφωνα δε με το άρθρο 18(2) οι εξελεγμένοι λογαριασμοί με την έκθεση του Γενικού Ελεγκτή υποβάλλονται το ταχύτερο στον Υπουργό ο οποίος διαβιβάζει αντίγραφο τους στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ενημέρωση.

Σημειώνεται ότι παρά τις σχετικά με το θέμα, επιστολές μας με ημερ. 13.8.2010, 8.3.2011 και 10.1.2012, ο Οργανισμός δεν έχει ακόμη υποβάλει για έλεγχο τις τελικές οικονομικές καταστάσεις για το 2009 και 2010 ούτε και τις σχετικές επιστολές του Νομικού Συμβούλου για τις εκκρεμείς υποχρεώσεις του Οργανισμού στις 31.12.2009 και 31.12.2010 αντίστοιχα. Σημειώνεται επίσης ότι δεν έχει ακόμη αποσταλεί στην Υπηρεσία μας προσχέδιο των οικονομικών καταστάσεων του 2011.

Επισημαίνεται και πάλι ότι η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη λήψη διορθωτικών μέτρων σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα

παρατηρηθούν, και αποστερεί το δικαίωμα ενημέρωσης, τόσο από τη Βουλή, όσο και από τους πολίτες, για τα πεπραγμένα του Οργανισμού, ο οποίος λειτουργεί κυρίως με κρατική χορηγία που συνολικά για τα πιο πάνω αναφερόμενα έτη ανήλθε σε €187 εκ.

Κρατική χορηγία. Κατά τη διάρκεια του έτους 2011 παραχωρήθηκε στον Οργανισμό κρατική χορηγία συνολικού ύψους €68 εκ. (€59 εκ. το 2010), ενώ η εγκεκριμένη πρόνοια στον Προϋπολογισμό του Οργανισμού ανερχόταν σε €68,6 εκ. (€82.938.469 το 2010 περιλαμβανομένου και ποσού ύψους €1,8 εκ. που εγκρίθηκε με συμπληρωματικό Προϋπολογισμό Ν.47(ΙΙ)/2010).

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση του Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός για το 2011 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 2.6.2010 και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 9.6.2010. Ο Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 20.12.2010 (Αρ. Απόφασης 71.430) και ψηφίστηκε σε Νόμο (Ν.25(ΙΙ)/2011) ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 11.3.2011 για δαπάνες ύψους €71.755.789.

Η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2011, ενώ κατά την περίοδο 1.3.2011 μέχρι 10.3.2011 διενεργήθηκαν πληρωμές που αφορούσαν κυρίως σε αποπληρωμή πιστωτών, για τις οποίες δεν υπήρχε νομοθετική κάλυψη.

(β) Υπερβάσεις. Λόγω της μη ετοιμασίας οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2011, δεν ήταν δυνατόν να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα για ύπαρξη ή όχι υπερβάσεων.

Προσωπικό.

Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων στους υπαλλήλους του ΚΟΤ και στους εξαρτωμένους τους, όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης. Σύμφωνα με την αναλογιστική εκτίμηση που υποβλήθηκε στον Οργανισμό με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2010 με βάση το ήδη εφαρμοσθέν όριο αφυπηρέτησης των 63 ετών, το Σχέδιο Συντάξεων (όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) παρουσίαζε κατά την πιο πάνω ημερομηνία αναλογιστικό πλεόνασμα σε σχέση με προϋπηρεσία ύψους €1.883.000.

Επιτόπιο Προσωπικό στα Γραφεία Εξωτερικού.

(α) Καταβολή Έκτακτης Εισφοράς δυνάμει του Νόμου 112(Ι)/2011. Ο περί Έκτακτης Εισφοράς Αξιοματούχων, Εργοδοτούμενων και Συνταξιούχων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα Νόμος δημοσιεύτηκε στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.8.2011 με ισχύ από 1.9.2011. Ο Νόμος αυτός αφορούσε, μεταξύ άλλων, στην αποκοπή ως έκτακτη εισφορά προς τη Δημοκρατία μέρος των ακαθάριστων απολαβών που καταβάλλονται σε αξιοματούχους και εργοδοτούμενους της κρατικής μηχανής. Ο Οργανισμός στις 22.9.2011 αποτάθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών ζητώντας διευκρίνιση κατά πόσον οι πρόνοιες του πιο πάνω Νόμου ισχύουν και για το επιτόπιο προσωπικό που εργάζεται στα Γραφεία Εξωτερικού. Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού απάντησε με επιστολή ημερ. 3.10.2011 αναφέροντας ότι ο υπό αναφορά Νόμος πρέπει να εφαρμοστεί και στην περίπτωση του επιτόπιου προσωπικού εκτός από τις περιπτώσεις ατόμων που εργοδοτούνται με αγορά υπηρεσιών, κάτι το οποίο ο Οργανισμός εφάρμοσε αναδρομικά από τον Σεπτέμβριο του 2011. Μετά από αντιδράσεις ορισμένων Γραφείων Εξωτερικού ότι η εφαρμογή του Νόμου αντίκειται στην τοπική νομοθεσία, ο Οργανισμός, μέσω του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, στις 2.11.2011 έθεσε το θέμα προς τη Νομική Υπηρεσία. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στη συνεδρία του ημερ. 30.11.2011 ενημερώθηκε για τις εξελίξεις και αποφάσισε όπως αναστείλει τις αποκοπές από τους μισθούς του επιτόπιου προσωπικού μέχρι να ληφθεί η γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία.

(β) Μη παραχώρηση προσανξήσεων και τιμαριθμικών αυξήσεων στους μισθούς των αξιοματούχων και εργοδοτούμενων και στις συντάξεις των συνταξιούχων της κρατικής υπηρεσίας και του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα δυνάμει του Νόμου 192(Ι)/2011. Η Επιτροπή Προσωπικού αποφάσισε στις 15.2.2012 όπως συνεχιστεί η καταβολή των προσανξήσεων και τιμαριθμικών αυξήσεων στο επιτόπιο προσωπικό μέχρι τη λήψη γνωμάτευσης από τη Νομική Υπηρεσία.

Εισηγηθήκαμε όπως τα πιο πάνω θέματα επιλυθούν σύντομα, για αποφυγή του κινδύνου, εάν τελικά κριθεί ότι θα έπρεπε να γίνουν αποκοπές και κατακράτηση των προσαυξήσεων και τιμαριθμικών αυξήσεων, οι υπερπληρωμές που έγιναν να μην είναι εφικτό να ανακτηθούν οπότε θα επιβαρυνθεί ανάλογα ο Οργανισμός.

Προμήθεια και εφαρμογή ολοκληρωμένου και ενοποιημένου λογισμικού αξιοποίησης επιχειρηματικών πόρων για τις ανάγκες του Οργανισμού (ERP). Η σύμβαση για τις πιο πάνω υπηρεσίες ανατέθηκε τον Νοέμβριο 2006 έναντι €508.772+ΦΠΑ, και η προβλεπόμενη διάρκεια της ήταν 10 μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της (13.11.2006 – 12.9.2007). Επειδή σημειώθηκε σημαντική καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού αποφάσισε τον Σεπτέμβριο 2008 να αποδεχθεί την πρόταση του αναδόχου για παράταση του συμβολαίου μέχρι τις 5.1.2009.

Σημειώθηκε ότι παρόλο που το σύστημα τέθηκε σε λειτουργία από τις 2.1.2009, εντούτοις εξακολουθεί να εκκρεμεί η πλήρης αποδοχή του λογισμικού συστήματος. Επιπλέον, ενώ η απογραφή των περιουσιακών στοιχείων του Οργανισμού έχει ολοκληρωθεί τον Μάιο 2012 το σχετικό σύστημα των περιουσιακών στοιχείων δεν έχει ακόμη τεθεί σε λειτουργία.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού ανέφερε ότι σημειώθηκε μεγάλη πρόοδος στην εφαρμογή του λογισμικού και ο Οργανισμός βρίσκεται στο στάδιο της διαπραγμάτευσης με την προμηθεύτρια εταιρεία με σκοπό την τελική αποδοχή του συστήματος.

Συμφωνία/Άδεια Χρήσης υποστατικών του Οργανισμού. (i) Οι συμφωνίες/άδειες χρήσης των υποστατικών του Οργανισμού, στην Πλαζ Λάρνακας, το τουριστικό περίπτερο/εστιατόριο στην Πέτρα του Ρωμιού, το τουριστικό περίπτερο/εστιατόριο στα Λουτρά της Αφροδίτης και των υποστατικών στην Πλαζ και Λούνα Παρκ Γεροσκήπου, παρατάθηκαν με βάση σχετικές αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου μέχρι τις 31.10.2012.

Το Διοικητικό Συμβούλιο στις 2.3.2011, αποφάσισε όπως διορίσει επιτροπή διαπραγμάτευσης για να συζητήσει με τον κάθε αδειούχο ξεχωριστά, με σκοπό την μακροχρόνια παράταση των συμφωνιών χρήσης με τους υφιστάμενους αδειούχους, σύμφωνα με το πρότυπο του σχεδίου ανακαίνισης και αναβάθμισης της Τουριστικής Πλαζ στο Δασούδι Λεμεσού.

Στη συνέχεια το Συμβούλιο στις 24.8.2011, αποφάσισε να παγοποιήσει την προηγούμενη απόφασή του για μακρόχρονη παράταση των συμφωνιών και στις 4.4.2012 ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, εξέφρασε την άποψη ότι η παραχώρηση των αδειών χρήσης των υποστατικών του Οργανισμού πρέπει να γίνει με πλήρη διαφάνεια ακολουθώντας ανοικτούς δημόσιους διαγωνισμούς. Ωστόσο σύμφωνα με εσωτερικό σημείωμα του Οργανισμού ημερ. 7.8.2012 σε άτυπη συνάντηση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου με τους υφιστάμενους αδειούχους των υποστατικών ερευνήθηκε το ενδεχόμενο ανάληψης από μέρους τους της πλήρους ανακαίνισης των υποστατικών με ενδεχόμενο αντάλλαγμα την επέκταση των ενοικιαστηρίων συμβολαίων. Σημειώνεται επίσης ότι εκκρεμεί η είσπραξη των οφειλών προς τον Οργανισμό που αφορούν σε δικαιώματα χρήσης της περιόδου 2008-2011 ύψους €141.220 και αποχετευτικά τέλη της περιόδου 1996-2011 ύψους €94.791.

Σε ότι αφορά στα υποστατικά στην Πλαζ και Λούνα Παρκ Γεροσκήπου, ο Οργανισμός μελετά το ενδεχόμενο παραχώρησης τους στο Δήμο Γεροσκήπου και στις 8.3.2011 απέστειλε σχετική επιστολή στην Γενική Διευθύντρια Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού με σκοπό να μελετηθεί σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού και εφόσον το Υπουργείο συμφωνεί, να προωθηθεί ο τερματισμός της συμφωνίας μεταξύ του Οργανισμού και Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και να συναφθεί νέα σύμβαση με το Δήμο Γεροσκήπου.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας ανέφερε ότι αξιολογούνται διάφορες εναλλακτικές λύσεις για την επιβεβλημένη ανακαίνιση/αναβάθμιση των υποστατικών του Οργανισμού. Σε ότι αφορά στα υποστατικά στην Πλαζ και Λούνα Παρκ Γεροσκήπου η ενδεχόμενη παραχώρηση τους στο Δήμο Γεροσκήπου δεν τελεσφόρησε κατόπιν μη συγκατάθεσης του Υπουργείου Εσωτερικών.

(ii) Συμφωνία/Άδεια Χρήσης Πλάζ στο Δασούδι Λεμεσού: Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στην συνεδρία ημερ. 23.6.2010 ενέκρινε παράταση της υφιστάμενης συμφωνίας για πρόσθετη δεκαπενταετή

περίοδο (12 έτη με δικαίωμα του Οργανισμού ανανέωσης για 3 ακόμη έτη). Στη συμφωνία για παράταση που υπογράφηκε στις 1.7.2010 επισυνάπτεται παράρτημα που υιοθετείται για σκοπούς της πιο πάνω συμφωνίας και αναφέρει ότι θα διενεργηθεί επένδυση από τον αδειούχο τουλάχιστον €1,2 εκ. με €1,5 εκ. σε έργα ανακαίνισης και αναβάθμισης του υποστατικού και ότι προς τον σκοπό τούτο θα διαμορφωθεί ολοκληρωμένη τεχνική πρόταση, που θα υποβληθεί για έγκριση στον Οργανισμό εντός 3 μηνών από της υπογραφής του συμβολαίου.

Το τέλος χρήσης θα ανέρχεται σε €104.000 κάθε έτος με αύξηση κάθε τετραετία που καθορίζεται σε 8% ή στο ύψος του συσσωρευμένου δείκτη καταναλωτή για την τετραετία, όποιο είναι χαμηλότερο. Το 40% της επένδυσης ανακαίνισης θα επιστρέφεται με τη μορφή «rebate» πάνω στο τέλος χρήσης κατά τη διάρκεια των 8 πρώτων ετών της συμφωνίας.

Ο αδειούχος με επιστολή του το Φεβρουάριο 2011 επισύναψε μελέτη βιωσιμότητας και ζήτησε αριθμό τροποποιήσεων στην υπογραφείσα συμφωνία κυρίως λόγω του αυξημένου ποσού επένδυσης που ισχυρίστηκε ότι θα καταβάλει (£2,4 εκ. μέχρι £2,6 εκ. αντί των πιο πάνω ποσών).

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, αφού έλαβε νομική συμβουλή, αποφάσισε σε συνεδρία του ημερ. 20.4.2011 να εγκρίνει τις πιο κάτω τροποποιήσεις:

- Αύξηση της διάρκειας του συμβολαίου σε 25 έτη (15 έτη και 10 έτη με δικαίωμα του Οργανισμού για ανανέωση).
- Η μείωση του ενοικίου υπό μορφή «rebate» να γίνει από 1.8.2012, αντί με την ολοκλήρωση του έργου (Ιούλιος 2013), για να αποφευχθούν προβλήματα ρευστότητας του αδειούχου.
- Πιθανή συμπερίληψη νέου όρου στη σύμβαση σύμφωνα με τον οποίο, σε περίπτωση που συμβεί οτιδήποτε στον αδειούχο, τότε τα δικαιώματα που απορρέουν από τη σύμβαση να μεταβιβαστούν σε συγγενείς πρώτου βαθμού.
- Συμπερίληψη νέου όρου σύμφωνα με τον οποίο, στους 36 μήνες (κατ' ανώτατο όριο) που θα εκτελούνται οι εργασίες στην πλαζ, θα πρέπει να ολοκληρωθεί το 80% του έργου επί του νέου ποσού της επένδυσης.

Σημειώνεται ότι για τις αναπτύξεις που προτάθηκαν από τον αδειούχο, ο Οργανισμός υπέβαλε, στις 22.12.2010, στην Πολεοδομική Αρχή 4 αιτήσεις για πολεοδομική άδεια, εκ των οποίων εγκρίθηκαν οι 2.

Ενοψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας παρατήρησε τα ακόλουθα:

- Ο Οργανισμός πριν τη λήξη της αρχικής σύμβασης είχε υποχρέωση να προωθήσει την προκήρυξη διαγωνισμού για εκμετάλλευση της πλαζ, αφού στη συμφωνία ήταν σαφές ότι με τη λήξη της άδειας χρήσης, ο αδειούχος υποχρεούται να παραδώσει ελεύθερη κατοχή του ακινήτου στον Οργανισμό.
- Η εμπλοκή του Οργανισμού - κατά την άποψη μας - σε διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον αδειούχο για παράταση της συμφωνίας/άδειας χρήσης της πλαζ, με το δικαιολογητικό ότι ο αδειούχος καταχώρισε αγωγή εναντίον του Οργανισμού διεκδικώντας αποζημιώσεις επειδή του στερήθηκε το δικαίωμα να χρεώνει τέλος για το χώρο στάθμευσης για περίοδο 6 ετών, παραβιάζει το Νόμο Ν12(Ι)2006 περί της Σύναψης Συμβάσεων, τις αρχές της χρηστής διοίκησης και δεν διασφαλίζει τα συμφέροντα του.
- Σύμφωνα με το Νόμο Ν12(Ι)2006, η εν λόγω σύμβαση αποτελεί σύμβαση παραχώρησης δημοσίου έργου η οποία διέπεται από τις διατάξεις του εν λόγω Νόμου, η εφαρμογή του οποίου υπερισχύει και δεσμεύει τον Οργανισμό έναντι οποιωνδήποτε Κανονισμών του.
- Η παράταση της προηγούμενης συμφωνίας και οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αποτελούν ουσιώδεις τροποποιήσεις των όρων του αρχικού διαγωνισμού και με βάση αποφάσεις του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ) παραβιάζουν τις αρχές της διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού τον Νοέμβριο 2012, η απόφαση του Συμβουλίου ημερ. 20.4.2012 έχει ανακληθεί, ενώ για τις 2 πολεοδομικές άδειες οι οποίες είχαν

εκδοθεί, ζητήθηκε – κατόπιν απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου – η απόσυρσή τους από την αρμόδια αρχή. Ως εκ τούτου, ισχύει μόνο η παράταση της υφιστάμενης συμφωνίας.

Ανανέωση αδειών λειτουργίας κέντρων αναψυχής. Με βάση τα στοιχεία του Οργανισμού, στις 31.12.2011 υπήρχαν 3.175 (3.257 το 2010) κέντρα αναψυχής όλων των κατηγοριών για τα οποία εκδόθηκαν 2.242 (2.204 το 2010) άδειες λειτουργίας μόνο, δηλαδή για ποσοστό 29% (32% το 2010) δεν φαίνεται να έχουν εκδοθεί άδειες λειτουργίας.

Επίσης, από τα πιο πάνω 3.175 κέντρα αναψυχής, ποσοστό 20% φαίνεται να λειτουργούν χωρίς να εξασφαλίσουν άδεια οικοδομής και πιστοποιητικό τελικής έγκρισης της αρμόδιας Αρχής, με βάση το οποίο πιστοποιείται η καταλληλότητα των σχετικών χώρων πριν από την έκδοση άδειας λειτουργίας, όπως προνοείται στο άρθρο 6(8) του περί Κέντρων Αναψυχής Νόμου 29/85.

Σημειώνεται ότι σε συνεδρία του στις 16.11.2011, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε «ανανέωση» μόνο των κατατάξεων και των αδειών λειτουργίας των Κέντρων Αναψυχής που εξασφάλισαν ή υπέβαλαν αίτηση για εξασφάλιση άδειας οικοδομής καθώς και όσων δεν εξασφάλισαν άδεια αλλά όχι από δική τους υπαιτιότητα. Στην τελευταία περίπτωση, αποφασίστηκε να μην ληφθούν δικαστικά μέτρα εναντίον τους.

Σημειώνεται επίσης ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού σε συνεδρία του στις 15.6.2011 αποφάσισε όπως οριστεί Adhoc επιτροπή, για υποβολή εισηγήσεων για τους τρόπους απεμπλοκής του Οργανισμού από τις χρονοβόρες διαδικασίες για έκδοση άδειας λειτουργίας ενός κέντρου αναψυχής, χωρίς όμως να υποβαθμιστεί το επίπεδο των προσφερόμενων υπηρεσιών, με την πιο εκτενή εμπλοκή της Πολεοδομίας στο όλο θέμα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού η Επιτροπή Κέντρων στις 21.11.2011 αποφάσισε να συστήσει στο Διοικητικό Συμβούλιο όπως μη ανανεώσει το 2013 τις άδειες λειτουργίας κέντρων αναψυχής που δεν διαθέτουν άδεια οικοδομής. Επιπρόσθετα, αναμένεται ότι θα γίνουν σοβαρά βήματα στην προσπάθεια νομιμοποίησης των υποστατικών των κέντρων αναψυχής με τη θέσπιση Νομοσχεδίου που προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι η κτιριακή νομιμότητα των υποστατικών θα αποτελεί προϋπόθεση έκδοσης της άδειας που χορηγούν οι τοπικές αρχές.

Συνεργασίες υπό μορφή ενισχύσεων τουριστικών δραστηριοτήτων.

(α) Ενίσχυση χειμερινού τουρισμού 2008/2009 – 2011/2012. Μετά από απόφαση που λήφθηκε σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 16.1.2008 με τους Υπουργούς Οικονομικών και Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ο Οργανισμός κατάρτισε τριετές σχέδιο για την ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού.

Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, για το πιο πάνω θέμα παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i)** Για την υλοποίηση της διαφημιστικής εκστρατείας αρχικά αποφασίστηκε όπως συναφθούν συμβάσεις με τους οργανωτές ταξιδιών με βάση το άρθρο 33(α)(ii) του Νόμου, το οποίο επιτρέπει τη σύναψη συμβάσεων με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς την προηγούμενη δημοσίευση διαγωνισμού, εφόσον η συνεργασία γίνει με συγκεκριμένο, κατά περίπτωση, οργανωτή ταξιδιών. Η επιλογή των συγκεκριμένων οργανωτών ταξιδιών, ακολουθώντας τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση διαγωνισμού, με επίκληση του πιο πάνω άρθρου, φαίνεται να μην είναι επαρκώς αιτιολογημένη ώστε να συνάδει με τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου.
- (ii)** Λόγω της πρόνοιας των συμβάσεων για ποσοτικό και ποιοτικό έλεγχο μόνο κατά την πληρωμή της τρίτης δόσης, σε συγκεκριμένο οργανωτή καταβλήθηκαν κατά το 2008-2009 η πρώτη και η δεύτερη δόση συνολικού ύψους €300.000, με αποτέλεσμα να προκύψει υπερπληρωμή ύψους €233.333 η οποία δεν έχει ακόμη διευθετηθεί.
- (iii)** Λόγω των προβλημάτων που προέκυψαν κατά το πρώτο έτος υλοποίησης της εκστρατείας, για τις διαφημιστικές εκστρατείες των επόμενων περιόδων δεν υπογράφηκαν συμβάσεις αλλά ο Οργανισμός προχώρησε με προφορικές συμφωνίες με οργανωτές ταξιδιών, οι οποίες επιβεβαιώθηκαν με

επιστολές. Επισημάνθηκε και πάλι ότι η διαδικασία που ακολουθήθηκε όχι μόνο εγκυμονεί κινδύνους, ως προς το κατά πόσο θα διασφαλιστούν τα αναμενόμενα οφέλη για τον Οργανισμό, αλλά και ως προς τη συμβατότητα τους με τη νομοθεσία περί κρατικών ενισχύσεων.

- (iv) Κατά την άποψη μας τα δικαιολογητικά που ζητήθηκαν από τους οργανωτές ταξιδίων δεν φαίνεται να είναι επαρκή για να επιβεβαιωθεί η λογικότητα του κόστους/τιμής της διαφημιστικής ενέργειας.
- (v) Οι ενέργειες και τα δικαιολογητικά τα οποία απαιτούνται για τις πληρωμές διαφέρουν μεταξύ των οργανωτών ταξιδίων.

(β) Συνεργασίες 2006-2011. Στις πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για το 2010, που υποβλήθηκαν για έλεγχο, στο κονδύλι «Διαφημίσεις και Τουριστική προβολή – Συνεργασίες με τουριστικούς εταίρους εξωτερικού» περιλαμβάνονται συνολικές χρεώσεις ύψους €7.435.198 (€12.779.945 το 2009). Οι χρεώσεις αφορούν σε ποσά ύψους €159.333 και €2.834.875 για κοινές διαφημιστικές ενέργειες 50% και 75% του κόστους των ενεργειών διαφήμισης των οργανωτών ταξιδίων αντίστοιχα, και ποσό ύψους €4.440.990 με βάση τη νέα Πολιτική Συνεργασίας που εγκρίθηκε από τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 7.6.2006. Επειδή δεν έχουν ακόμη υποβληθεί στην Υπηρεσία μας οι οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για το 2011 δεν μπορούν να εξαχθούν συμπεράσματα για το ύψος της δαπάνης του έτους. Αναφέρεται ότι ο Προϋπολογισμός για το 2011 των πιο πάνω συνεργασιών ανερχόταν σε €4 εκ. (πλέον €800.000 από μεταφορά από εξοικονομήσεις από άλλα κονδύλια), ενώ μέχρι την ημερομηνία ελέγχου είχαν καταχωριστεί στο λογιστικό πρόγραμμα δεσμεύσεις ύψους €4.722.310.

Αναφορικά με τη νέα Πολιτική Συνεργασίας, που αναφέρεται πιο πάνω, ο Οργανισμός αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου τη δαπάνη για διαφημιστικές ενέργειες για την Κύπρο στα μέσα προβολής των ιδίων των οργανωτών ταξιδίων ή τρίτων συνεργατών τους, συνάπτοντας προφορικές συμφωνίες μαζί τους και καθορίζοντας το ύψος της δαπάνης, αφού ληφθεί υπόψη η αποδοτικότητα της διαφήμισης που εκτιμάται από την αξιολόγηση των προτάσεων, που έχουν υποβληθεί από τους οργανωτές, με βάση καθορισθέντα ποσοτικά/ποιοτικά κριτήρια του Οργανισμού. Για τις πιο πάνω συνεργασίες αναφέρονται τα ακόλουθα:

- (i) Οι πιο πάνω συμβάσεις θεωρούνται από τον Οργανισμό ότι εμπίπτουν στο άρθρο 33(α)(ii) του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύνταξης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή θέματα Νόμου 12(I)/2006 εφόσον ο Οργανισμός επιθυμεί να συμβληθεί με συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς και ως εκ τούτου οι σχετικές συμβάσεις συνάπτονται με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης.

Παρατηρήθηκε ότι δεν υποβλήθηκαν στην Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων με κοινοποίησή τους στην Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας αντίγραφα της προκήρυξης και των εγγράφων του διαγωνισμού στα οποία να αναφέρονται οι λόγοι προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, οι όροι της διαπραγμάτευσης και τα ονόματα των οικονομικών φορέων που θα κληθούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία, όπως προβλέπεται στους περί Σύνταξης Συμβάσεων Κανονισμούς Κ.Δ.Π. 492/2004.

Για σκοπούς εύκολης πρόσβασης και ελέγχου των διαδικασιών θα πρέπει όλα τα σχετικά στοιχεία κάθε συνεργασίας να τηρούνται και αρχειοθετούνται σε ανάλογους φακέλους.

- (ii) Οι πληρωμές υποστηρίζονται με τιμολόγιο του οργανωτή, συνοδευόμενο με κατάλογο ή άλλο έντυπο ή αντίγραφο της ιστοσελίδας στην οποία έγινε η καταχώριση της διαφήμισής του ή/και βεβαίωση του οργανωτή για τη δημοσίευση και για τους αριθμούς που διακίνησε. Επίσης υποβάλλεται και έντυπο ελέγχου του Τμήματος Προβολής του Οργανισμού στο οποίο βεβαιώνεται ότι οι διαφημιστικές ενέργειες έγιναν σύμφωνα με τις εγκριθείσες προτάσεις, εμπίπτουν στην πολιτική συνεργασίας όπως εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 29.9.2005 και ότι παρουσιάστηκαν τα δικαιολογητικά που έχουν καθοριστεί. Επιπρόσθετα για ποσά πέραν των €85.000 υπάρχουν επιβεβαίωση της Επιτροπής Παρακολούθησης του έργου για πραγματοποίηση της διαφημιστικής ενέργειας και εγκρίσεις του Διοικητικού Συμβουλίου στις οποίες βεβαιώνεται ότι τα ποσά που έχουν εγκριθεί κρίνονται λογικά και η τεκμηρίωση της Υπηρεσίας επαρκής, λαμβανομένων υπόψη του οφέλους που

θα έχει η Κύπρος, της σημασίας του εν λόγω οργανωτή, των κριτηρίων που περιγράφονται στην αξιολόγηση και των σχετικών επεξηγήσεων του Τμήματος Προβολής.

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, τα στοιχεία που υποβάλλονται δεν επιβεβαιώνουν ότι τα οφέλη που θα προκύψουν από τη διενέργεια των σχετικών διαφημιστικών εκστρατειών συγκρίνονται θετικά σε σχέση με τα ποσά που καταβλήθηκαν. Ο έλεγχος της απόδοσης των ενεργειών διαφήμισης ενός οργανωτή ταξιδιών είναι σε αρκετές περιπτώσεις δύσκολος καθώς σε κάθε αγορά υπάρχουν πέραν του ενός οργανωτή, ενώ γίνονται ταυτόχρονα πολλές διαφορετικές διαφημιστικές εκστρατείες από τον Οργανισμό με αποτέλεσμα να είναι δύσκολο να επιβεβαιωθεί ποιος οργανωτής ευθύνεται για την άφιξη κάθε τουρίστα.

Σημειώνεται ότι ο Οργανισμός στη συνεδρία του ημερ. 26.5.2010, αποφάσισε ότι θα πρέπει σταδιακά να αποδευμευτεί από συνεργασίες για πραγματοποίηση διαφημιστικών ενεργειών σε μέσα που διαθέτουν οι οργανωτές ταξιδιών και να εφαρμόζει μόνο κοινές διαφημιστικές ενέργειες με οργανωτές ταξιδιών, ωστόσο οι ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν στα μέσα των οργανωτών ανέρχονταν περίπου στο ήμισυ των συνεργασιών του συγκεκριμένου άρθρου.

Καθώς πλέον δεν συνάπτονται γραπτές συμφωνίες με τους οργανωτές ταξιδιών, αλλά αυτές βασίζονται σε προφορικές συνεννοήσεις ή σε επιστολές που ο οργανισμός αποστέλλει στους οργανωτές ταξιδιών είναι δύσκολη η παρακολούθησή τους, με αποτέλεσμα να υπάρχει το ενδεχόμενο δημιουργίας διαφωνιών και παρεξηγήσεων.

Φορολογικές υποχρεώσεις του Οργανισμού στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων. Τον Αύγουστο 2012 υποβλήθηκαν οι φορολογικές δηλώσεις των ετών 2001-2009 χωρίς να καταβληθούν τα αντίστοιχα ποσά αφού δεν έχει ακόμη συμφωνηθεί με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ο γενικότερος τρόπος υπολογισμού του φορολογητέου εισοδήματος.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού ανέφερε ότι, για τα πιο πάνω έτη καταβλήθηκαν ήδη τα ποσά που αφορούν την έκτακτη εισφορά για την άμυνα, εκκρεμεί ωστόσο συμφωνία για τον τρόπο υπολογισμού του φορολογητέου εισοδήματος.

Μαρίνα Λάρνακας.

(α) Επικινδυνότητα αποβάθρων/διαβάθρων στη μαρίνα Λάρνακας. Τα τελευταία έτη, λόγω ελλιπούς συντήρησης, ενόψει της ενδεχόμενης ανάθεσης της μαρίνας σε ιδιώτη στρατηγικό επενδυτή, αρκετές από τις αποβάθρες/διαβάθρες της μαρίνας έχουν καταστεί επικίνδυνες. Κατόπιν διενέργειας, τον Απρίλιο και Σεπτέμβριο του 2011, επιτόπιων επισκέψεων από εμπειρογνώμονες αναφορικά με την επικινδυνότητα των αποσαθρωμένων αποβάθρων (μικρών και μεγάλων), διαπιστώθηκε ότι οι εν λόγω αποβάθρες βρίσκονται σε κατάσταση αστοχίας και η πλήρης κατάρρευση τους σε αρκετά σημεία θα μπορούσε να προκύψει ανά πάσα στιγμή και η κατεδάφιση και αντικατάστασή τους είναι η πλέον ενδεδειγμένη λύση.

Αναφέρεται ότι οι διαπραγματεύσεις για ανάθεση της μαρίνας και του λιμανιού της Λάρνακας σε ιδιώτη στρατηγικό επενδυτή, αν και συνεχίζονται εδώ και αρκετά χρόνια, δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί.

Ο Οργανισμός για προστασία των χρηστών, των εργαζομένων, καθώς επίσης και του κοινού που επισκέπτεται την μαρίνα, προχώρησε σε προσωρινά έργα στήριξης σε αριθμό αποβάθρων, ενώ σε επικίνδυνες διαβάθρες έχουν τοποθετηθεί προειδοποιητικές πινακίδες για ενημέρωση του κοινού και φράκτης για αποκλεισμό πρόσβασης σε αυτές. Επιπρόσθετα, το 2012 κατακύρωσε διαγωνισμό ύψους €522.000 για την αναβάθμιση εγκαταστάσεων πρόσδεσης σκαφών αναψυχής και μικρών λέμβων σε δύο αποβάθρες της μαρίνας.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, έχουν κατεδαφιστεί όλες οι επικίνδυνες αποβάθρες/διαβάθρες και δεν τίθεται πλέον θέμα επικινδυνότητας τους.

(β) Λειτουργός Ασφάλειας και Υγείας – Υπεύθυνος μαρίνας Λάρνακας. Στις 19.5.2009 το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού ενέκρινε την ανάθεση καθηκόντων Υπευθύνου μαρίνας Λάρνακας στον Λειτουργό Ασφάλειας και Υγείας του Οργανισμού. Στη διοριστήρια επιστολή αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι θα συνεχίσει να εκτελεί τα καθήκοντα του ως Λειτουργός Ασφάλειας και Υγείας βάσει των οποίων μία

φορά τη βδομάδα θα απασχολείται στην Κεντρική Υπηρεσία που είναι η έδρα του. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10(1) των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμων του 1996 έως 2003 «κάθε εργοδότης ο οποίος εργοδοτεί κατά μέσο όρο στη διάρκεια κάθε χρόνου, περισσότερα από διακόσια πρόσωπα, πρέπει να διορίζει λειτουργό ασφάλειας.

Επιπρόσθετα παρατηρήθηκε ότι η έδρα του λειτουργού έχει καθοριστεί η Κεντρική Υπηρεσία με αποτέλεσμα, για τις μέρες που εργάζεται στη μαρίνα, να του καταβάλλεται επίδομα οδοιπορικών και επίδομα εκτός έδρας, το οποίο για το έτος 2011 ανήλθε σε €4.911(€3.242 για το έτος 2010).

Έχουμε την άποψη ότι, εφόσον η ανάγκη για λειτουργό ασφάλειας θα εξακολουθεί να υπάρχει μέχρι την ανάθεση της μαρίνας Λάρνακας σε στρατηγικό επενδυτή, για αποφυγή της πιο πάνω δαπάνης θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο ανάθεσης των πιο πάνω σχετικών καθηκόντων σε λειτουργό που απασχολείται στην μαρίνα Λάρνακας.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Οργανισμού ο διορισμός του συγκεκριμένου Λειτουργού στη μαρίνα Λάρνακας έχει προσωρινό χαρακτήρα αλλά κρίθηκε σκόπιμο από τον Οργανισμό όπως επεκταθεί η παραμονή του εκεί μέχρι την επίλυση σοβαρών θεμάτων ασφάλειας στη μαρίνα τα οποία πρέπει να αντιμετωπιστούν.

Ευρωπαϊκά προγράμματα.

(α) Έκθεση Ελέγχου του Εφόρου Εσωτερικού Ελέγχου για τον ΚΟΤ που λειτουργεί ως ενδιάμεσος Φορέας Τύπου II στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013 και σχετικές καθυστερήσεις. Στην Έκθεση που ετοίμασε ο Έφορος Εσωτερικού Ελέγχου τον Οκτώβριο του 2011 για το πιο πάνω θέμα σημειώνονται διάφορα ευρήματα και συστάσεις προς τον Οργανισμό με τελικό συμπέρασμα ότι ο Οργανισμός υπό την ιδιότητά του ως Ενδιάμεσος Φορέας λειτουργεί αποτελεσματικά και σύμφωνα με τους εφαρμόσιμους Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Σημειώνεται ωστόσο ότι σε επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Γραφείου Προγραμματισμού προς τον ΚΟΤ ημερ. 29.6.2012 αναφέρεται ότι για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» εκκρεμεί η πιστοποίηση προς την ΕΕ ποσού συνολικού ύψους €70 εκ. περίπου εκ των οποίων το €1,5 εκ. αφορά έργα/σχέδια ευθύνης του ΚΟΤ και ως εκ τούτου καλεί τον Οργανισμό όπως προχωρήσει στη βεβαίωση του πιο πάνω ποσού στη Διαχειριστική Αρχή το αργότερο μέχρι τις 30.9.2012 για να είναι εφικτή η άμεση ανάκτηση της Κοινοτικής συμμετοχής λόγω και της υφιστάμενης δημοσιονομικής κατάστασης.

Γενικά, όπως αναφέρεται και σε σχετική εγκύκλιο του Γραφείου Προγραμματισμού που λειτουργεί ως η Διαχειριστική Αρχή των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής της Ε.Ε. στην Κύπρο, στις περιπτώσεις Ενδιάμεσου Φορέα που δεν είναι Κυβερνητικό Τμήμα/Υπηρεσία αλλά λαμβάνει κυβερνητική χορηγία από τον Προϋπολογισμό Υπουργείων, όπως στην περίπτωση του ΚΟΤ, η Κοινοτική συμμετοχή εξασφαλίζεται μέσω της κυβερνητικής χορηγίας. Η τακτική αυτή ενδεχομένως να μην παρέχει επαρκή κίνητρα στους Ενδιάμεσους Φορείς, όπως ο ΚΟΤ, για την έγκαιρη υλοποίηση και διαχείριση των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Οργανισμού η μη έγκαιρη υλοποίηση και διαχείριση των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων ενδεχομένως προκύπτει από τις γενικότερες περικοπές στον προϋπολογισμό του Οργανισμού, και στη μερική απασχόληση και στην ιεράρχηση των εργασιών των λειτουργών που ασχολούνται με τα θέματα αυτά.

(β) Επιχορήγηση εταιρείας στα πλαίσια του «Σχεδίου Κινήτρων για Επενδύσεις Εμπλουτισμού και Αναβάθμισης του Τουριστικού Προϊόντος». Με βάση τις πρόνοιες του εν λόγω Σχεδίου 5.1.1. «δεν θα γίνονται δεκτές αιτήσεις όπου η αιτήτρια Επιχείρηση θα είναι και ο εργολάβος ή υπεργολάβος του έργου ή μέτοχος στην εργοληπτική εταιρεία που θα αναλάβει την εκτέλεση του έργου ή στην εταιρεία που

προμηθεύει τα υλικά». Παρατηρήθηκε ότι εταιρεία Α υπέβαλε αίτηση προς τον ΚΟΤ για την ανακαίνιση και αναβάθμιση συγκροτήματος διαμερισμάτων στην Αγία Νάπα συνολικού ύψους €1.458.344 και εγκρίθηκε επιχορήγηση €350.000 (σχετική συμφωνία υπογράφηκε στις 27.5.2010). Σημειώνεται ότι η αιτήτρια εταιρεία Α ενοικιάζει το συγκρότημα διαμερισμάτων από την ιδιοκτήτρια εταιρεία Β η οποία τυγχάνει να είναι θυγατρική της εργοληπτικής εταιρείας Γ που ανέλαβε τη διεκπεραίωση των εργασιών αναβάθμισης. Σε σχετική με το θέμα αλληλογραφία που διεξήχθη μεταξύ του Οργανισμού και του Γενικού Διευθυντή του Γραφείου Προγραμματισμού αναφέρεται ότι ο ΚΟΤ ενδέχεται να υπερκαλύπτει το κόστος του Πραγματικού Δικαιούχου του έργου, αφού η εργοληπτική εταιρεία εκδίδει τιμολόγια προς την αιτήτρια εταιρεία για την εκτέλεση των εργασιών αναβάθμισης, για τα οποία δεν τεκμηριώνεται κατά πόσο περιλαμβάνουν μόνο το πραγματικό κόστος. Σε σχετική αλληλογραφία αναφέρεται επίσης ότι αν ο ΚΟΤ, ως Ενδιάμεσος Φορέας, κρίνει ότι υπήρξε πρόθεση καταδολίευσης του Δημοσίου, θα πρέπει οι δαπάνες για τις οποίες αιτήθηκε συγχρηματοδότηση μέσω Δελτίων Δαπανών και Βεβαιώσεων Δαπανών να τύχουν άμεσης αφαίρεσης ως παράτυπες, να κινηθεί διαδικασία ανάκτησης τους εντόκως από την αιτήτρια εταιρεία και το έργο να τύχει άμεσης απένταξης από το Σχέδιο.

Η Επιτροπή Έγκρισης Επενδύσεων του ΚΟΤ στη συνεδρία της ημερ. 9.7.2012 κατέληξε στο συμπέρασμα ότι με βάση τα υποβληθέντα στοιχεία, η αίτηση σωστά αξιολογήθηκε και εγκρίθηκε από τα αρμόδια σώματα του Φορέα και ότι από την μέχρι στιγμής υλοποίηση της εγκριθείσας πρότασης και τις ενέργειες των αιτητών δεν έχει παραβιαστεί οποιοσδήποτε όρος του σχετικού Ενημερωτικού Οδηγού του Σχεδίου.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε να μελετηθεί το ενδεχόμενο, προτού γίνονται οποιεσδήποτε πληρωμές, το κόστος των εργασιών στο πιο πάνω συγκρότημα να πιστοποιείται από ανεξάρτητους τεχνικούς/εκτιμητές.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, η αναλυτική εκτίμηση της συνολικής δαπάνης ενός έργου ελέγχεται και επιβεβαιώνεται πριν την έναρξη του έργου από ανεξάρτητο επιμετρητή ποσοτήτων που διορίζει ο ΚΟΤ. Στη συνέχεια και κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου επιβεβαιώνεται από τεχνικούς λειτουργούς του ΚΟΤ η πιστή εκτέλεση των εργασιών. Ωστόσο ο Οργανισμός θα προχωρήσει σε οποιοδήποτε επιπρόσθετο έλεγχο κριθεί αναγκαίος.

Ανέγερση ιδιόκτητων γραφείων. Ο Οργανισμός είχε υπογράψει στις 31.8.1988 συμβόλαιο μίσθωσης κρατικής γης, για περίοδο 33 χρόνων, για ανέγερση γραφείων. Το αρχικό μίσθωμα καθορίστηκε σε £4.500 ετησίως, το οποίο αναθεωρήθηκε στις 30.10.2002 σε £16.000 ετησίως, με ισχύ από 31.8.1998. Σημειώνεται επίσης ότι, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας αναθεώρησε το ετήσιο μίσθωμα για την χρονική περίοδο 31.8.2011-30.8.2013 σε €120.000 ετησίως αλλά το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρία του στις 13.6.2012 αποφάσισε ότι ο Οργανισμός αδυνατεί να καταβάλλει προς το Κτηματολόγιο το νέο μίσθωμα, το οποίο κρίθηκε ως εξαιρετικά ψηλό (από €27.338 σε €120.000).

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 16.6.2010, καταβλήθηκε ποσό ύψους €405.297 στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας προς εξόφληση όλων των οφειλών του και ενημέρωσε το Τμήμα ότι ο Οργανισμός επιθυμεί να αγοράσει την κρατική γη την οποία εκμισθώνει για ανέγερση ιδιόκτητων γραφείων στον εν λόγω χώρο. Σημειώνεται επίσης, ότι το Υπουργείο Εσωτερικών με την επιστολή του ημερ. 6.7.2012 πληροφόρησε τον Οργανισμό ότι η εξέταση της αίτησης που έχει συμπληρωθεί, και αιτιολογημένη έκθεση θα υποβληθεί στην προσεχή συνεδρία της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής για μελέτη και ακολούθως στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη απόφασης.

Επισημαίνεται ότι η καθυστέρηση στη λήψη απόφασης, αυξάνει τα έξοδα του Οργανισμού με την καταβολή αφενός ενοικίων για γραφεία και αφετέρου για μίσθωση της κρατικής γης. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η δαπάνη για την ενοικίαση των γραφείων της Κεντρικής Υπηρεσίας για το 2010 και 2011 ανήλθε σε €345.277 ετησίως.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού ανέφερε ότι η καθυστέρηση που παρατηρείται οφείλεται στην μακρόχρονη αναμονή σχετικών αποφάσεων από αρμόδια κυβερνητικά τμήματα, καθώς και από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Μέρος Β

Μη εγκεκριμένες επεκτάσεις και τροποποιήσεις σχεδίων ξενοδοχείων και τουριστικών καταλυμάτων.

(α) Πολιτική για αντιμετώπιση του προβλήματος. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού κατά τη συνεδρία του ημερ. 12.2.2007, αποφάσισε όπως η μελέτη όλων των υποθέσεων ανατεθεί σε ιδιώτες μελετητές, ενώ κατόπιν αξιολόγησης των στοιχείων που θα ληφθούν, θα καθοριστούν τα μέτρα που θα λαμβάνονται σε κάθε περίπτωση αυθαιρεσίας και εκτροπής από τις πρόνοιες του Νόμου.

Η πρώτη φάση που αφορούσε στην πιλοτική μελέτη 50 ξενοδοχειακών επιχειρήσεων ως προς τις πολεοδομικές τους παρεκκλίσεις, ολοκληρώθηκε εντός του 2007 και διαβιβάστηκε στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως για συστηματική κωδικοποίηση των πολεοδομικών αποκλίσεων, εργασία που δεν φαίνεται να έχει προχωρήσει και κατ' επέκταση δεν έγινε προεργασία για την ετοιμασία συνολικής πρότασης για ρύθμιση του προβλήματος.

Στις 8.4.2011 η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε την τροποποίηση του περί Πολεοδομίας Νόμου με βάση τον οποίο παρέχεται η δυνατότητα για νομιμοποίηση (εξαγορά) συγκεκριμένων παρατυπιών.

Ο Οργανισμός σε εγκύκλια επιστολή, ημερ. 8.8.2011, που απέστειλε σε όλους τους ιδιοκτήτες/επιχειρηματίες ξενοδοχειακών μονάδων αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι ο Οργανισμός δεν προτίθεται να επιδείξει άλλη ανεκτικότητα έναντι ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που δεν θα αξιοποιήσουν τις δυνατότητες που προσφέρει η τροποποίηση της νομοθεσίας. Σημειώνεται ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε στις 5.4.2012 νέα τροποποίηση του περί Πολεοδομίας Νόμου που αφορά την πολεοδομική αμνηστία με την οποία επεκτείνεται η ημερομηνία λήξης της περιόδου υποβολής των Δηλώσεων Πρόθεσης μέχρι 31.10.2012.

Ενοικίαση γραφείων για την Κεντρική Υπηρεσία. Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 63.003 ημερ. 14.12.2005, στην οποία αναφέρεται ότι για τον υπολογισμό των στεγαστικών αναγκών των υπηρεσιών έχει καθοριστεί ως απαιτούμενο εμβαδό για γραφείο ενός ή δύο υπαλλήλων τα 16 τ.μ. και για τους Γενικούς Διευθυντές και τους Διευθυντές Τμημάτων τα 32 τ.μ., υπολογίζεται ότι οι στεγαστικές ανάγκες του Οργανισμού για την Κεντρική Υπηρεσία για 206 άτομα ανέρχονται περίπου στα 2.900 τ.μ. (λαμβάνοντας υπόψη και τους απαιτούμενους κοινόχρηστους χώρους). Ο Οργανισμός ενοικιάζει κτίριο συνολικού εμβαδού 4.006 τ.μ. (38% περισσότερα) με ετήσιο ενοίκιο ύψους €345.276. Σημειώνεται ότι ο Οργανισμός ενοικιάζει επιπρόσθετα αποθήκη εμβαδού 1.160 τ.μ. για τη φύλαξη του διαφημιστικού υλικού και των παλαιών φακέλων του λογιστηρίου και του αρχείου με ετήσιο ενοίκιο ύψους €36.752.

Έχουμε την άποψη ότι ο Οργανισμός θα πρέπει να προχωρήσει σε νέα μελέτη των αναγκών του σε χώρους γραφείων, ιδιαίτερα υπό συνθήκες οικονομικής κρίσης.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι αναμένεται η σχετική απόφαση από το Υπουργικό Συμβούλιο για αγορά της κρατικής γης που ο Οργανισμός ενοικιάζει στην Αγλαντζιά, και στην συνέχεια θα γίνουν οι ανάλογες ενέργειες για πιθανή ανέγερση ιδιόκτητου χώρου.

Καθυστέρηση στην υποβολή δηλώσεων και στην είσπραξη του ποσοστού 3%. Από την 1.1.2006 καταργήθηκε η υποχρέωση επιβολής τέλους 3% υπέρ του ΚΟΤ πάνω σε λογαριασμούς ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και των κέντρων αναψυχής. Λόγω της καθυστέρησης στην είσπραξη των οφειλών για περιόδους μέχρι τις 31.12.2005 στάλθηκαν επιστολές για μη υποβολή δηλώσεων, ενώ καταχωρίστηκαν συνολικά 37 ποινικές αγωγές για το 2008, 154 για το 2009, 64 για το 2010 και 16 για το 2011 εναντίον κέντρων αναψυχής και ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που δεν υπέβαλαν δηλώσεις κύκλου εργασιών ή/και δεν κατέβαλαν το ποσοστό 3%. Σημειώνεται ότι ποινικές αγωγές καταχωρίστηκαν και για τις περιπτώσεις για τις οποίες εκδίδονται επιταγές χωρίς αντίκρισμα για εξόφληση των πιο πάνω. Το υπόλοιπο των χρεωστών 3% στις 31.12.2011 ανερχόταν σε €1.153.421 και των χρεωστών από επιστραφείσες επιταγές σε €228.664. Επιπλέον αναφέρεται ότι στις 12.10.2012 ο Οργανισμός είχε στην κατοχή του μεταχρονολογημένες επιταγές αξίας €43.939 με ημερομηνία λήξης από 15.10.2012 μέχρι 30.6.2014.

Εισηγηθήκαμε και πάλι όπως στα πλαίσια της διασφάλισης των συμφερόντων του Οργανισμού, εντατικοποιηθούν οι ενέργειες και τα μέτρα που λαμβάνονται για τακτοποίηση των πιο πάνω οφειλών.

Χρήση και εκμετάλλευση υποστατικών και νηοδόχου στη μαρίνα Λάρνακας.

(α) Ο Οργανισμός διεκδικούσε από τον αδειούχο Β του οποίου η άδεια χρήσης και εκμετάλλευσης των υποστατικών και της νηοδόχου της μαρίνας έληξε στις 31.12.1997, αλλά εξακολουθούσε να παραμένει στη μαρίνα μαζί με τον αδειούχο Α, οφειλόμενα μισθώματα και τόκους, τα οποία μέχρι 30.6.2008 σύμφωνα με τον Οργανισμό ανέρχονταν σε €586.521 μη λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη τη συνεκμετάλλευση με τον αδειούχο Α. Στις 14.10.2008 το Δικαστήριο απέρριψε αγωγή του Οργανισμού (αρ. 2051/2005) εναντίον του αδειούχου Β, με έξοδα υπέρ του εναγόμενου, καθώς απέτυχε να αποδείξει ότι ο εναγόμενος κατείχε και χρησιμοποιούσε τη νηοδόχο και ένα υποστατικό (αποθήκη).

Η Επιτροπή για τον χειρισμό των προβλημάτων που αφορούν στη μαρίνα, αφού εξέτασε τα δεδομένα μετά την εκδίκαση σε βάρος του Οργανισμού, της πιο πάνω αγωγής και αφού ζήτησε και έλαβε δεύτερη νομική συμβουλή σχετικά με το δικαίωμα επαναδικδίκησης των οφειλομένων από την εν λόγω υπόθεση, αποφάσισε να μην απαιτήσει τα οφειλόμενα ποσά ύψους €586.521.

Το θέμα της απόρριψης από το Δικαστήριο της αγωγής του Οργανισμού εναντίον του αδειούχου, δηλαδή η αποτυχία να αποδειχθεί ότι ο εναγόμενος κατείχε και χρησιμοποιούσε τη νηοδόχο και ένα υποστατικό, θα πρέπει να διερευνηθεί από τον Οργανισμό και εάν υπάρχουν ευθύνες να καταλογισθούν.

Επισημαίνεται ωστόσο ότι σε επιστολή ημερ. 4.7.2011 προς τον Οργανισμό, ο δικηγόρος του πιο πάνω αδειούχου Β, πληροφορεί τον Οργανισμό ότι ο πελάτης του έλαβε γνώση ενεργειών του Οργανισμού για προσπάθεια έξωσης του από την αποθήκη και επειδή χρησιμοποιεί την αποθήκη δεν θα αποδεχτεί να εγκαταλείψει τα δικαιώματά του.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερ. 2.11.2011, αποφάσισε ότι είναι ιδιαίτερα δύσκολο να γίνει ενδεδειγμένη έρευνα και καταλογισμός ευθυνών για το θέμα.

(β) Παρατηρήθηκε ότι για 4 χώρους/καταστήματα στη μαρίνα έχει λήξει το συμβόλαιο από τις αρχές του 2004, ενώ οι ενοικιαστές συνεχίζουν να καταβάλλουν το αρχικό ενοίκιο που είχε συμφωνηθεί. Επιπρόσθετα παρατηρήθηκε ότι για παρόμοιους χώρους εισπράττονται διαφορετικά ενοίκια.

(γ) Μόνο για δύο υποστατικά επιβάλλεται ΦΠΑ στο εισπρακτέο ενοίκιο. Εισηγούμαστε όπως εξεταστεί σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές ο σωστός χειρισμός του ΦΠΑ επί των συμβολαίων/άδειας χρήσης των υποστατικών στη μαρίνα.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού ανέφερε ότι το θέμα της ανανέωσης των συμβολαίων προωθείται.

6.27 ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Αποτελέσματα χρήσης. Τα έσοδα και τα έξοδα του Κέντρου, καθώς επίσης το πλεόνασμα για τα έτη 2010 και 2009 ήταν όπως πιο κάτω:

	2010	2009
	€	€
Έσοδα	31.699.813	28.152.520
Έξοδα	29.527.655	26.968.026
Πλεόνασμα	2.172.158	1.184.494

Η χορηγία από την Κυβέρνηση που περιλαμβάνεται στα έσοδα, ανήλθε σε €27.004.487 το 2010, σε σύγκριση με €24.499.460 το 2009. Στη χορηγία περιλαμβάνεται η αξία της κατανάλωσης των φαρμάκων που παραχωρήθηκαν από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, που σύμφωνα με τους λογαριασμούς ανήλθε σε €13.282.898 το 2010, σε σύγκριση με €12.055.052 το 2009.

Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2011 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας τον Οκτώβριο του 2012 και ο έλεγχος προγραμματίζεται να γίνει μέσα στο 2013.

Εισπρακτέα νοσήλια. Τα εισπρακτέα νοσήλια ανήλθαν σε €213.685 στις 31.12.2010, σε σύγκριση με €225.938 το 2009, και σύμφωνα με το Κέντρο αφορούν κυρίως σε οφειλές από ασθενείς, οι οποίοι είτε απεβίωσαν είτε δεν μπορεί να εντοπιστούν. Επιπρόσθετα, κατά το 2009 και 2010 έγινε διαγραφή οφειλών που συσσωρεύθηκαν από το 1999 μέχρι το 2008 ύψους €206.962, η οποία επιβάρυνε την Κυβέρνηση.

Διαπιστώθηκε ότι, σε περιπτώσεις που δεν υπάρχει η αναμενόμενη ανταπόκριση εκ μέρους των ασφαλιστικών εταιρειών, οποιεσδήποτε περαιτέρω προσπάθειες/ενέργειες σταματούν και δεν λαμβάνονται μέτρα όπως π.χ. νομικά, με αποτέλεσμα να παραμένουν ανείσπρακτα σημαντικά ποσά.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως λαμβάνονται όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για την είσπραξη των εισπρακτέων και μόνο εφόσον εξαντληθούν όλες οι προσπάθειες να προωθούνται διαδικασίες για τη διαγραφή τους.

Ο Γενικός Διευθυντής του Κέντρου μάς ανέφερε ότι, το Κέντρο είχε αποστείλει στο παρελθόν επιστολές σε χρεώστες μέσω των νομικών του συμβούλων, χωρίς σημαντικά αποτελέσματα. Άποψη της Διεύθυνσης του Κέντρου είναι ότι σε περίπτωση νομικών αγωγών, το κόστος θα είναι μεγαλύτερο από οποιεσδήποτε πιθανές εισπράξεις.

Προσωπικό και ωφελήματα. Στις 31.12.2010, το Κέντρο εργοδοτούσε 186 άτομα (31.12.2009:183 άτομα). Οι δαπάνες προσωπικού ανήλθαν σε €9.353.564 σε σύγκριση με €8.410.920 το 2009 (αύξηση 11,21%).

Η αύξηση των δαπανών μισθοδοσίας το 2010 σε σύγκριση με το 2009 ήταν €942.644 ή 11,21% και οφείλεται στην εργοδότηση επιπρόσθετου ιατρικού προσωπικού, καθώς επίσης και στις αυξήσεις που προνοούνταν στα μισθολογικά τους πακέτα, τα οποία ανανεώθηκαν από την 1.1.2008. Τις αυξήσεις για το ιατρικό προσωπικό επωμίστηκε κυρίως το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου, ενώ τις υπόλοιπες αυξήσεις τις επωμίζεται η Κυβέρνηση.

Αναφέρεται σχετικά, ότι η κάλυψη των μισθών των ιατρών από την Κυβέρνηση παραμένει στο πλαίσιο των κυβερνητικών κλιμάκων και τα επιπρόσθετα ποσά που προκύπτουν καλύπτονται από το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου.

Ίδρυση και λειτουργία του Κέντρου. Συνιδρυτές του Ογκολογικού Κέντρου Τράπεζας Κύπρου, το οποίο εγγράφηκε στις 26.9.1997 ως νομικό πρόσωπο, με βάση τον περί Αγαθοεργών Ιδρυμάτων Νόμο, Κεφ. 41, και άρχισε τη λειτουργία του τον Σεπτέμβριο 1998, είναι η Κυβέρνηση και το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου (ΙΠΤΚ). Στις 27.2.1992 η Δημοκρατία, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αποδέχθηκε τη δωρεά του Ιατρικού Ιδρύματος Τράπεζας Κύπρου και ενέκρινε την παραχώρηση κρατικής γης για την ανέγερση του Κέντρου. Στις 3.1.1995 υπογράφηκε δήλωση καταπιστεύματος μεταξύ των δύο μερών, με την οποία το ΙΠΤΚ ανέλαβε να διαθέσει τα κεφάλαια για την ανέγερση και τον εξοπλισμό του Κέντρου και η Δημοκρατία, πέραν από την παραχώρηση της κρατικής γης για την ανέγερση του Κέντρου, ανέλαβε την κάλυψη των ετήσιων λειτουργικών δαπανών του Κέντρου στο διηνεκές, με τη μέθοδο της ετήσιας καθοριζόμενης χορηγίας από τον κρατικό Προϋπολογισμό.

Οφειλή από την Κυβέρνηση. Στις 31.12.2010 το ποσό που παρουσιάζεται ως οφειλόμενο από την Κυβέρνηση ανέρχεται σε €8.741.485, σε σύγκριση με €10.760.324 στις 31.12.2009. Από το 2005 άρχισε η καταβολή της κρατικής χορηγίας με μηνιαίες δόσεις, ωστόσο για κάλυψη των μέχρι τότε οφειλών της Κυβέρνησης προς το Κέντρο ύψους €14,67 εκ., τον Ιούνιο του 2006 το Κέντρο συνήψε δάνειο από χρηματοπιστωτικό οίκο του εξωτερικού ύψους €14,18 εκ. (£8,3 εκ.), με κυβερνητική εγγύηση και το ετήσιο τοκοχρεωλύσιο καταβάλλεται από την Κυβέρνηση.

Γενικό Σχέδιο Ανάπτυξης του Κέντρου. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 19.6.2007, ενέκρινε την επέκταση του Κέντρου σύμφωνα με το Γενικό Σχέδιο Ανάπτυξης, το οποίο θα υλοποιηθεί σε τέσσερις φάσεις επιδιώκοντας τη βελτίωση της λειτουργικότητας, τη συμπλήρωση, επέκταση και ποιοτική αναβάθμιση χώρων και υπηρεσιών, καθώς και την τεχνολογική αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό.

Μέρος των εργασιών που περιλαμβάνονται στην πρώτη φάση, όπως επέκταση του υπογείου και εγκατάσταση και λειτουργία τρίτου γραμμικού επιταχυντή (καθώς και αντικατάσταση των δύο υφιστάμενων οι οποίοι λειτουργούσαν επί σειρά ετών), ολοκληρώθηκαν το 2009 και 2010, αντίστοιχα, με κόστος €6,9 εκ., και χρηματοδότηση από το ΠΤΚ, ενώ επιπρόσθετες λειτουργικές δαπάνες που θα προκύψουν, ως αποτέλεσμα των επεκτάσεων, θα καλύπτονται από την Κυβέρνηση. Επίσης, με έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και του ΠΤΚ, άρχισε το 2011 η δεύτερη φάση επεκτάσεων του Κέντρου, η οποία, όπως μάς ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής του Κέντρου, δεν θα υλοποιηθεί εξ ολοκλήρου στο παρόν στάδιο και ως εκ τούτου, το κόστος της αναμένεται να μειωθεί από περίπου €15 εκ. σε €13,5 εκ. και θα χρηματοδοτηθεί από το ΠΤΚ.

Προμήθεια φαρμάκων. Η Κυβέρνηση προμηθεύει το Κέντρο με φάρμακα και φαρμακευτικό υλικό, μέσω των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τους περί Κυβερνητικών Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών (Γενικούς) Κανονισμούς του 2000 έως 2007 (Κ.Δ.Π. 660/2002), όλοι οι καρκινοπαθείς πολίτες ανεξάρτητα από την οικονομική τους κατάσταση, λαμβάνουν δωρεάν τα φάρμακα που έχουν σχέση με τη θεραπεία του καρκίνου. Με βάση τα στοιχεία του Κέντρου, από τη λειτουργία του και μέχρι τις 31.12.2010, το κόστος των φαρμάκων και φαρμακευτικού υλικού που του παραχωρήθηκαν ανήλθε σε €84,7εκ..

Εξετάσεις μαγνητικών τομογραφιών. Το κόστος για την αγορά των πιο πάνω υπηρεσιών από ιδιωτικά κέντρα, ανήλθε σε €281.899 το 2010, σε σύγκριση με €267.108 το 2009 χωρίς να υπάρχουν σχετικές συμφωνίες αγοράς των πιο πάνω υπηρεσιών.

Στο μεταξύ, το Κέντρο αποφάσισε την αγορά δικού του μαγνητικού τομογράφου, στα πλαίσια εκπόνησης του Γενικού Σχεδίου Ανάπτυξής του, απόφαση η οποία όπως πληροφορηθήκαμε έχει προς το παρόν παγοποιηθεί. Η Υπηρεσία μας επανέλαβε την εισήγησή της, όπως μέχρι την υλοποίηση της πιο πάνω απόφασης, συναφθούν σχετικές συμφωνίες αγοράς των εν λόγω υπηρεσιών, είτε από το Κέντρο, είτε σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας, το οποίο – λόγω του μεγάλου όγκου των απαιτούμενων υπηρεσιών – έχει εξασφαλίσει ανταγωνιστικές τιμές από τον ιδιωτικό τομέα.

Ο Γενικός Διευθυντής του Κέντρου μάς ανέφερε ότι από τον Ιούνιο 2012, κατόπιν συνεννόησης με το Υπουργείο Υγείας και απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου, το Κέντρο αγοράζει υπηρεσίες μαγνητικού τομογράφου με τους ίδιους όρους της προσφοράς του Δημοσίου από τα διαγνωστικά κέντρα που κέρδισαν τον διαγωνισμό και δραστηριοποιούνται στη Λευκωσία.

Υπηρεσίες κλινικού εργαστηρίου.

(α) Από το 2002 η δαπάνη για αγορά υπηρεσιών γίνεται από το ίδιο ιδιωτικό κλινικό εργαστήριο. Η δαπάνη για τα 5 τελευταία έτη, καθώς και ο συνολικός αριθμός εργαστηριακών αναλύσεων έχει όπως πιο κάτω:

	2006	2007	2008	2009	2010
	€	€	€	€	€
Δαπάνη	959.860	1.086.153	1.404.862	1.660.376	1.811.771
Αρ. εργ. αναλύσεων	312.409	*	*	414.500	535.400

*Δεν κατέσται δυνατόν να εξαχθεί ο αριθμός των αναλύσεων.

Όπως φαίνεται από τον πιο πάνω πίνακα, τόσο η σχετική δαπάνη, η οποία επιβαρύνει εξ ολοκλήρου την Κυβέρνηση, όσο και ο αριθμός των εργαστηριακών αναλύσεων που διενεργούνται κάθε έτος, έχουν αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, με αντίστοιχη επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι, ενόψει της συνεχούς αύξησης στον όγκο αναλύσεων, καθώς επίσης και του γεγονότος ότι η παροχή των εργαστηριακών αναλύσεων διενεργείται τα τελευταία 10 χρόνια

από τον ίδιο προμηθευτή, ενδείκνυται όπως γίνονται κάποιοι πρόσθετοι έλεγχοι, έστω και δειγματοληπτικά, για διαπίστωση τόσο της ορθότητας όσο και της αναγκαιότητας των εργαστηριακών αναλύσεων που διενεργούνται. Ο Γενικός Διευθυντής του Κέντρου μάς ανέφερε ότι το Κέντρο προτίθεται να υιοθετήσει άμεσα την εισήγηση της Υπηρεσίας μας.

(β) Η αρχική σύμβαση για αγορά υπηρεσιών κλινικού εργαστηρίου είχε ανατεθεί σε ιδιωτικό κλινικό εργαστήριο μετά από προκήρυξη προσφοράς, και αφορούσε στην περίοδο 3.5.2002 - 2.5.2004, με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμα ένα έτος, το οποίο ασκήθηκε.

Επειδή οι δαπάνες αυτές, βάσει της σχετικής συμφωνίας, βαρύνουν την Κυβέρνηση, το Υπουργείο Υγείας μελετούσε το ενδεχόμενο παροχής των υπηρεσιών αυτών από το Νοσοκομείο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ'. Ωστόσο, λόγω μη έγκαιρης λήψης απόφασης από το Υπουργείο, το Κέντρο προχώρησε τον Μάιο του 2006 σε ανανέωση του συμβολαίου για ακόμα ένα έτος και στη συνέχεια για άλλο ένα, ενώ ύστερα από προκήρυξη ανοικτής προσφοράς τον Μάρτιο του 2007, το Συμβούλιο Επιτρόπων αποφάσισε την ανάθεση σύμβασης στον μοναδικό εντός προδιαγραφών προσφοροδότη (ο ίδιος όπως και τα προηγούμενα έτη), για περίοδο τριών ετών από τον Μάιο 2008, με δικαίωμα ανανέωσης άλλων δύο ετών με προσφερόμενες τιμές, σύμφωνα με την Επιτροπή Αξιολόγησης, κατά 30% ψηλότερες από τις προηγούμενες.

Από τον Μάιο 2011 μέχρι και σήμερα, παρόλο ότι έληξε η ισχύς της εν λόγω σύμβασης χωρίς να έχει ανανεωθεί, το Κέντρο εξακολουθεί να εξυπηρετείται από το ιδιωτικό εργαστήριο.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη όπως, ενόψει του αυξανόμενου κόστους με το οποίο επιβαρύνεται η Κυβέρνηση, εντατικοποιηθούν και εξαντληθούν όλες οι προσπάθειες για συνεργασία του Κέντρου με το Νοσοκομείο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ' και, εάν αυτό δεν κρίνεται εφικτό, να εξεταστεί το ενδεχόμενο δημιουργίας κλινικού εργαστηρίου από το ίδιο το Κέντρο, αφού προηγηθεί διενέργεια τεχνοοικονομικής μελέτης.

Μηχανογράφηση. Στα πλαίσια ελέγχου που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας αναφορικά με θέματα ασφάλειας ελέγχου των μηχανογραφικών συστημάτων, εντοπίστηκαν αδυναμίες οι οποίες αφορούν στην ασφάλεια εφεδρικών αντιγράφων καθώς επίσης στον καθορισμό πολιτικής ασφάλειας μηχανογραφικού εξοπλισμού και δεδομένων. Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει εξειδικευμένο σχέδιο για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών (Disaster Recovery Plan), το οποίο να ρυθμίζει, μεταξύ άλλων, τις διαδικασίες επαναλειτουργίας των συστημάτων σε περιπτώσεις φυσικής καταστροφής, δολιοφθοράς, ατυχήματος ή άλλων σοβαρών προβλημάτων. Σημειώνεται ότι η μη ύπαρξη σχεδίου ήταν μια από τις διαπιστώσεις υψηλού κινδύνου του ελέγχου ασφάλειας μηχανογραφικών συστημάτων, που διενήργησε το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας Κύπρου το 2006.

Ο Γενικός Διευθυντής του Κέντρου μάς ανέφερε ότι από τον Οκτώβριο 2012 τηρούνται εφεδρικά αντίγραφα των μηχανογραφικών συστημάτων σε ξεχωριστό χώρο εκτός του Κέντρου και ότι έχει ξεκινήσει η υλοποίηση της εξειδικευμένης υποδομής για τη διασφάλιση της επαναφοράς των συστημάτων πληροφορικής μετά από μερική ή ολική καταστροφή (Disaster Recovery System) η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του έτους.

6.28 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Μέρος Α

Νομικό πλαίσιο. Ο Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ) ιδρύθηκε στις 27.6.2003 με τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας του «Περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών καθώς και άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμου του 2003» (Ν. 64(Ι)/2003). Σύμφωνα με το άρθρο 7 του πιο πάνω Νόμου, ο ΟΑΠ είναι ανεξάρτητος Οργανισμός και δεν υπάγεται σε οποιοδήποτε Υπουργείο ή Τμήμα της Κυβέρνησης.

Σκοποί του ΟΑΠ, σύμφωνα με τον υπό αναφορά Νόμο, είναι η διαχείριση των πιστώσεων που προέρχονται από τα σχετικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από την Κυπριακή Δημοκρατία και κατατίθενται στο Ταμείο Πληρωμών του ΟΑΠ, η πρόληψη και η πάταξη των ατασθαλιών σε σχέση με τη διαχείρισή τους και

η ανάκτηση των ποσών, που προέρχονται από τις πιστώσεις αυτές και τα οποία χάθηκαν λόγω παρατυπίας ή αμέλειας.

Διαπίστευση. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του Νόμου, ο ΟΑΠ υπόκειται σε διαπίστευση από την αρμόδια Αρχή Διαπίστευσης, που ορίζεται ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΓΦΠΠ). Η τελευταία πράξη διαπίστευσης δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 14.8.2009, με ισχύ από τις 8.7.2009.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 885/2006 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η διαπίστευση είναι διαρκής διαδικασία και η αρμόδια Αρχή οφείλει να ενημερώνει την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ανά τριετία κατά πόσο ο Οργανισμός Πληρωμών εξακολουθεί να συμμορφώνεται με τα κριτήρια διαπίστευσης.

Δήλωση αξιοπιστίας Επιτρόπου. Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών υπέβαλε, στις 16.1.2012, την απαιτούμενη από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1290/2005 δήλωση αξιοπιστίας, χωρίς επιφύλαξη, για το οικονομικό έτος 16.10.2010-15.10.2011, η οποία αναφέρει ότι, κατά την κρίση του, οι λογαριασμοί που αποδόθηκαν και ελέγχθηκαν από το Όργανο Πιστοποίησης παρέχουν αληθή, πλήρη και ακριβή εικόνα των δαπανών και των εσόδων και ότι έχει θεσπιστεί ένα σύστημα το οποίο παρέχει τα κατάλληλα εχέγγυα για τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκείμενων συναλλαγών και παράλληλα διασφαλίζει ότι η επιλεξιμότητα των αιτήσεων και η διαδικασία χορήγησης ενίσχυσης αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης, ελέγχου και τεκμηρίωσης σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες.

Εκχώρηση αρμοδιοτήτων σε αναδόχους. Με βάση τις δυνατότητες που του παρέχει το άρθρο 15 του Νόμου, ο ΟΑΠ συνήψε συμφωνίες αναδοχής με το Τμήμα Γεωργίας, το Τμήμα Δασών, το Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων, τον Οργανισμό Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και το Υπουργείο Εσωτερικών. Οι πιο πάνω ανάδοχοι διεκπεραιώνουν τις αιτήσεις για τα Μέτρα που τους έχουν ανατεθεί μέχρι το στάδιο της έγκρισης της πληρωμής και στη συνέχεια αποστέλλουν τους φακέλους με όλα τα σχετικά στον Οργανισμό, ο οποίος καταβάλλει τις ενισχύσεις στους δικαιούχους, τηρεί τα απαιτούμενα στοιχεία και υποβάλλει όλες τις σχετικές πληροφορίες στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Αποτελέσματα έτους. Το έλλειμμα πριν τη φορολογία για το 2011 ήταν €1.299.370 σε σύγκριση με €1.097.238 το 2010.

Στα εισοδήματα για το έτος (€155,4 εκ.) περιλαμβάνονται τα ποσά που έχουν διατεθεί για τη διενέργεια πληρωμών των σχετικών επιδοτήσεων, τόσο από εθνικούς πόρους όσο και από Ευρωπαϊκά Κονδύλια. Τα ποσά που έχουν καταβληθεί στον ΟΑΠ επιπλέον των πληρωμών που έχουν διενεργηθεί περιλαμβάνονται στους πιστωτές της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης ως ποσά πληρωτέα για εφαρμογή νέων και υφιστάμενων Μέτρων.

Η κρατική χορηγία που καταβάλλεται για κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του ΟΑΠ λογιστικοποιείται στα έσοδα της ίδιας περιόδου που επιβαρύνθηκε με τις δαπάνες αυτές. Σε περίπτωση που καταβάλλεται στον Οργανισμό ποσό μεγαλύτερο των συνολικών λειτουργικών δαπανών που έχουν διενεργηθεί, μετά την αφαίρεση άλλων εσόδων του ΟΑΠ, η διαφορά παρουσιάζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης στα ποσά για κάλυψη μελλοντικών εξόδων λειτουργίας. Το ποσό αυτό, στις 31.12.2011, ανερχόταν σε €1.780.645.

Προϋπολογισμός Ταμείου Λειτουργίας. Σύμφωνα με το άρθρο 48 του Νόμου, ο ΟΑΠ καταρτίζει ετήσιο Προϋπολογισμό που αφορά στη λειτουργία του Ταμείου Λειτουργίας. Ο Προϋπολογισμός υπόκειται στην έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και της Βουλής των Αντιπροσώπων και υποβάλλεται για το σκοπό αυτό στο Υπουργικό Συμβούλιο μέχρι την 1^η Ιουλίου του προηγούμενου έτους που αναφέρεται και κατατίθεται ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων μέχρι την 30^η Σεπτεμβρίου του έτους αυτού. Σε περίπτωση μη έγκαιρης ψήφισης του Προϋπολογισμού, ο ΟΑΠ λειτουργεί κατ' ανάλογη εφαρμογή των περί δωδεκατημορίων διατάξεων του Συντάγματος για τον κρατικό Προϋπολογισμό, χωρίς όμως τον χρονικό περιορισμό των δύο μηνών.

Αναφορικά με το Ταμείο Πληρωμών δεν απαιτείται η κατάρτιση Προϋπολογισμού.

(α) Έγκριση Προϋπολογισμού. Ο αρχικός Προϋπολογισμός του Ταμείου Λειτουργίας του ΟΑΠ για το έτος 2011 στάλθηκε στο Υπουργείο ΓΦΠΠ στις 14.7.2010 και στις 2.8.2010 διαβιβάστηκε από το εν λόγω Υπουργείο στο Υπουργείο Οικονομικών. Κατόπιν υποδείξεων του Υπουργείου, ο ΟΑΠ ετοίμασε αναθεωρημένο Προϋπολογισμό με μειωμένο σύνολο δαπανών, ο οποίος αφού εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 18.2.2011. Το συνολικό ποσό των πιστώσεων που παραχωρήθηκαν ήταν €12.305.660.

(β) Εκτέλεση Προϋπολογισμού.

(i) Υπερβάσεις Προϋπολογισμού. Κατά την εκτέλεση του Προϋπολογισμού για το έτος 2011 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις σε έξι άρθρα συνολικού ύψους €109.423, οι οποίες καλύφθηκαν κατόπιν έγκρισης του Επιτρόπου, από τη μεταφορά πιστώσεων από το άρθρο «Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό» και από άρθρο, από το οποίο προέκυψαν σημαντικές εξοικονομήσεις, σύμφωνα με την εξουσία που παρέχεται στον Επίτροπο από το άρθρο 4 του Περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Πληρωμών Νόμου του 2011 (Ν.12(ΙΙ)/2011).

(ii) Ποσοστό υλοποίησης Προϋπολογισμού. Παρατηρήθηκε ότι από το συνολικό ποσό των €12.305.660 που προϋπολογίστηκε για κάλυψη των εξόδων λειτουργίας του ΟΑΠ δαπανήθηκαν €10.905.795, δηλαδή το ποσοστό υλοποίησης του Προϋπολογισμού ήταν 88,62%. Το σημαντικότερο κονδύλι με χαμηλό ποσοστό υλοποίησης αφορούσε στις δαπάνες μισθοδοσίας (μη πραγματοποιηθείσες δαπάνες ύψους €892.382), λόγω μη πλήρωσης κενών θέσεων και θέσεων προαγωγής του ΟΑΠ.

Προσωπικό.

(α) Στελέχωση. Σύμφωνα με τον εγκεκριμένο Προϋπολογισμό του ΟΑΠ για το 2011, οι προβλεπόμενες μόνιμες οργανικές θέσεις ήταν 134 (134 το 2010) από τις οποίες, κατά την 31.12.2011, είχαν πληρωθεί 127 (111 το 2010), ενώ 7 παρέμειναν κενές. Στις 31.12.2011 υπηρετούσαν επίσης στον Οργανισμό 105 έκτακτοι υπάλληλοι (115 το 2010) και τέσσερεις ωρομίσθιοι. Όπως προκύπτει, ο ΟΑΠ συνεχίζει να εργοδοτεί μεγάλο αριθμό έκτακτων υπαλλήλων σε σχέση με το μόνιμο προσωπικό που απασχολεί.

(β) Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές των αξιωματούχων και μόνιμου, έκτακτου και ωρομίσθιου προσωπικού του ΟΑΠ για το 2011 ανήλθαν στα €8.965.914 (€8.168.185 το 2010). Συνεπώς, ο ετήσιος μέσος όρος δαπανών για κάθε εργοδοτούμενο ήταν €37.672 (€35.208 το 2010). Το ποσό αυτό είναι σχετικά χαμηλό σε σύγκριση με άλλους δημόσιους οργανισμούς αφού πρόκειται για νεοσύστατο οργανισμό, οι υπάλληλοι του οποίου βρίσκονται ακόμη στις πρώτες βαθμίδες της κλίμακάς τους.

(γ) Συνταξιοδοτικά οφελήματα προσωπικού. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, σύμφωνα με το άρθρο 20(3)(β) του Νόμου, τα οφελήματα αφυπηρέτησης των μελών του προσωπικού του ΟΑΠ διέπονται, τηρουμένων των αναλογιών, από τις εκάστοτε σε ισχύ διατάξεις των Περί Συντάξεων Νόμων του 1997 έως 2010 που αφορούν στους δημόσιους υπαλλήλους.

Στη βάση εισήγησής μας ο ΟΑΠ προέβη, στις 1.11.2011, στην ανάθεση διενέργειας σχετικής μελέτης σε αναλογιστή, με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2011 η οποία, βάσει του συμβολαίου, θα επικαιροποιείται ετησίως για τα επόμενα δύο χρόνια. Σύμφωνα με την επικαιροποιημένη μελέτη, το ύψος της αναλογιστικής υποχρέωσης για οφελήματα αφυπηρέτησης στις 31.12.2011 ανερχόταν σε €8.667.077 (31.12.2010 - €7.144.568).

Το θέμα της μεταφοράς της συντάξιμης υπηρεσίας υπαλλήλων του ΟΑΠ από τη Δημόσια Υπηρεσία ή Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου στους οποίους λειτουργεί Ταμείο / Σχέδιο Συντάξεων όμοιο με το Κυβερνητικό έχει διευθετηθεί. Επίσης, διενεργούνται υπολογισμοί για να καθοριστεί το ποσό που πρέπει να καταβληθεί στο δημόσιο σε σχέση με τη συντάξιμη υπηρεσία των επτά πρώην υπαλλήλων του ΟΑΠ που εργοδοτούνται στη Δημόσια Υπηρεσία ή σε άλλους Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου.

Σε επιστολή του Επιτρόπου προς τον Υπουργό Οικονομικών, ημερ.19.11.2009, γίνεται αναφορά σε διαβεβαίωση του Υπουργείου ότι το κράτος είναι δεσμευμένο να παρέχει συνταξιοδοτικά ωφελήματα στο προσωπικό του ΟΑΠ, σύμφωνα με τις ειδικές πρόνοιες της νομοθεσίας του ΟΑΠ και ότι προτίθεται να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, με τη χρηματοδότηση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων όταν αυτές προκύπτουν, μέσω των Προϋπολογισμών του ΟΑΠ.

Προσωπικό ανάδοχων οργανισμών. Σύμφωνα με στοιχεία του ΟΑΠ, οι ανάδοχοι οργανισμοί απασχολούσαν, στις 23.3.2012, 156 άτομα για διεκπεραίωση των αρμοδιοτήτων που τους εκχωρήθηκαν από τον ΟΑΠ, το κόστος των οποίων καλύπτεται από το κράτος, μέσω των κονδυλίων του προϋπολογισμού των αναδόχων.

Πληρωμές σε δικαιούχους. Κατά τη διάρκεια του 2011 διενεργήθηκαν πληρωμές ύψους €145.736.930 (€61.994.576 το 2010), οι οποίες χρηματοδοτήθηκαν κατά €69.842.530 ή ποσοστό 48% από την Κυπριακή Δημοκρατία (€28.483.114 ή ποσοστό 46% το 2010) και κατά €75.894.400 ή ποσοστό 52% από την Ευρωπαϊκή Ένωση (€33.511.462 ή ποσοστό 54% το 2010). Σύμφωνα με τον ΟΑΠ, η αύξηση των πληρωμών κατά το 2011, συνολικού ύψους €83.742.354, οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι, κατά το ημερολογιακό έτος 2010, δεν διενεργήθηκαν σημαντικές πληρωμές σε σχέση με το Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων, η διενέργεια των οποίων, βάσει του σχετικού Κανονισμού, αρχίζει το Δεκέμβριο και ολοκληρώνεται τον Ιούνιο του επόμενου έτους, σε αντίθεση με το 2011, όπου μεγάλο μέρος των πληρωμών του Σχεδίου καταβλήθηκε εντός του Δεκεμβρίου. Οι πληρωμές στα πλαίσια του Σχεδίου για το 2010 ξεκίνησαν το τελευταίο δεκαήμερο του 2010, λόγω των καθυστερήσεων που παρατηρήθηκαν στην ετοιμασία του νέου μηχανογραφικού συστήματος ΟΣΔΕ.

Εκταμίευση επιδοτήσεων από τα γεωργικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς του ΟΑΠ, το σύνολο των επιδοτήσεων που αναμένεται ότι θα καταβληθούν στους κύπριους γεωργούς εντός του 2012 ανέρχεται στα €136 εκ. Από αυτά, τα €50 εκ. θα καταβληθούν από κρατικούς πόρους, ενώ τα υπόλοιπα €86 εκ., αφού καταβληθούν από τον Οργανισμό, θα ανακτηθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στον κρατικό Προϋπολογισμό για το 2012 περιλήφθηκε πρόνοια για καταβολή χορηγίας προς τον Οργανισμό, σε σχέση με το Ταμείο Πληρωμών, ύψους €27,6 εκ., ποσό το οποίο, σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Οργανισμού, είναι ανεπαρκές για τη διασφάλιση της απρόσκοπτης καταβολής χορηγιών προς τους γεωργούς μέχρι το τέλος του έτους. Συνεπώς, πέραν των αρνητικών συνεπειών στα εισοδήματα των κύπριων γεωργών από ενδεχόμενο τερματισμό των επιδοτήσεων, με τις οποιεσδήποτε συνεπακόλουθες επιπτώσεις στη γεωργία, δεν θα καταστεί δυνατή η εκταμίευση όλων των κονδυλίων που αναλογούν στην Κυπριακή Δημοκρατία από τα γεωργικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επισημαίνεται ότι, όσον αφορά στις εκταρικές επιδοτήσεις του 2012, αυτές μπορούν να καταβληθούν μέχρι και τον Ιούνιο του 2013, ενόψει δε του γεγονότος ότι με τα σημερινά δεδομένα, μέρος του φακέλου χρηματοδότησης άμεσων πληρωμών της Κύπρου δεν εξαντλείται, μπορεί να θεωρηθεί ότι μέρος του προβλήματος μπορεί να αντιμετωπιστεί μέσω του επόμενου κρατικού Προϋπολογισμού. Όμως, όσον αφορά στις πληρωμές των Μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013, θα πρέπει, με βάση τον κανόνα $n + 2$, για τις πιστώσεις που διατέθηκαν για το έτος 2010, να διενεργηθούν σχετικές πληρωμές μέχρι το 2012.

Με βάση τα στοιχεία του Οργανισμού, το ποσό των πληρωμών που θα πρέπει να διενεργηθούν εντός του 2012, στα πλαίσια του ΠΑΑ 2007-2013, ώστε να αποφευχθεί η απώλεια κοινοτικής χρηματοδότησης, ανέρχεται στα €43,5 εκ. Μέχρι τις 30.9.2012, το σύνολο των πληρωμών που καταβλήθηκαν σε δικαιούχους Μέτρων του Προγράμματος, ανήλθε στα €27,3 εκ., συνεπώς θα πρέπει να πραγματοποιηθούν πρόσθετες πληρωμές εντός του 2012 ύψους €16,2 εκ. γεγονός που ενδεχομένως να μην καταστεί εφικτό με βάση την υπάρχουσα πρόνοια του κρατικού Προϋπολογισμού. Σημειώνεται ότι, σε σχέση με το ΠΑΑ 2007-2013, έχει παραχωρηθεί στον Οργανισμό, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, βάσει του σχετικού Κανονισμού, προκαταβολή ύψους €11.376.650. Η προκαταβολή αυτή χρησιμοποιείται για καταβολή της κοινοτικής συνεισφοράς στα Μέτρα του Προγράμματος και ανανεώνεται με την εκκαθάριση των πληρωμών κάθε

τριμήνου. Όπως πληροφορηθήκαμε, η κοινοτική χρηματοδότηση του Προγράμματος μέχρι το τέλος του 2012 θα καλυφθεί από την υπό αναφορά προκαταβολή.

Με βάση τα πιο πάνω εισηγηθήκαμε όπως γίνουν και πάλι ενέργειες προς το Υπουργείο Οικονομικών για εξεύρεση των απαιτούμενων πιστώσεων ώστε να μη σημειωθεί απώλεια κοινοτικών πόρων. Επίσης, εισηγηθήκαμε όπως δοθεί προτεραιότητα στην πληρωμή αιτήσεων Μέτρων τα οποία χρηματοδοτούνται εξ' ολοκλήρου από κοινοτικούς πόρους με στόχο την ανάκτηση των καταβληθεισών πληρωμών πριν το τέλος του έτους, ώστε να μην παρατηρηθεί δυσμενής επίπτωση στα δημοσιονομικά αποτελέσματα του κράτους. Με το ίδιο σκεπτικό, Σχέδια ή και Μέτρα που επιδοτούνται εξ' ολοκλήρου ή σε μεγάλο βαθμό από εθνικούς πόρους, να προωθηθούν για πληρωμή όταν και εφόσον εξευρεθούν επιπρόσθετοι πόροι. Εκφράσαμε επίσης την άποψη ότι θα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια για την όσον το δυνατό πιο ομοιόμορφη κατανομή των πληρωμών κατά τη διάρκεια της περιόδου που απομένει μέχρι το τέλος του έτους, αφού με σωστό προγραμματισμό ο ΟΑΠ θα μπορέσει να επωφεληθεί από την ανανέωση της προκαταβολής για τα Μέτρα του ΠΑΑ 2007-2013.

Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι ο ΟΑΠ βρίσκεται σε διαβούλευση με το Υπουργείο Οικονομικών για την εξασφάλιση των επιπλέον ποσών που απαιτούνται, τόσο για την κάλυψη των αναγκών του ΠΑΑ, όσο και άλλων επιδοτήσεων.

Εξαίρεση ποσών από Κοινοτική Χρηματοδότηση.

(α)(i) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με απόφασή της στις 14.10.2011 (2011/689/ΕΕ), ενέκρινε τον αποκλεισμό από την κοινοτική χρηματοδότηση δαπανών που πραγματοποιήθηκαν από τον Οργανισμό, συνολικού ύψους €10.745.186. Το ποσό αυτό αφορά σε δημοσιονομικές διορθώσεις από ελέγχους στα καθεστάτα πριμοδοτήσεων άμεσων ενισχύσεων με βάση την έκταση (ενιαίες στρεμματικές ενισχύσεις €7.966.882 και ενισχύσεις αγροτικής ανάπτυξης €2.778.304) που διενεργήθηκαν για τα έτη υποβολής αιτήσεων 2005-2007 και 2008.

Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, βασικοί λόγοι του αποκλεισμού ήταν οι αδυναμίες στο Σύστημα Αναγνώρισης και Καταγραφής Αγροτεμαχίων/Σύστημα Γεωγραφικής Πληροφόρησης που είχαν ως αποτέλεσμα την αναποτελεσματικότητα των διασταυρούμενων ελέγχων για τη διαπίστωση των επιλέξιμων εκτάσεων και η μη επιβολή κυρώσεων.

Ο Επίτροπος επισήμανε ότι ο αποκλεισμός διενεργήθηκε στη βάση γεγονότων και συμβάντων των ετών 2005-2008 και ότι έκτοτε έχουν ληφθεί διορθωτικές ενέργειες.

(ii) Η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης (ΓΔΓΑΑ) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, διενήργησε επίσης έλεγχο, τον Μάιο του 2011, στα καθεστάτα πριμοδοτήσεων άμεσων ενισχύσεων με βάση την έκταση (ενιαίες στρεμματικές ενισχύσεις και ενισχύσεις αγροτικής ανάπτυξης) που διενεργήθηκαν για τα έτη υποβολής αιτήσεων 2009 και 2010. Στη σχετική με τα πορίσματα του ελέγχου επιστολή της ΓΔΓΑΑ ημερ. 28.07.2011, αναφέρεται ότι, κατά τη χορήγηση των ενισχύσεων, δεν υπήρξε πλήρης συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των κοινοτικών κανονισμών και ότι αυτό ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα την εξαίρεση ποσών από κοινοτική χρηματοδότηση. Οι κυριότερες αδυναμίες που επισημαίνονται αφορούν τον προσδιορισμό της τοποθεσίας των αγροτεμαχίων από τους αιτητές, βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) 1122/2009, τη μέτρηση των εκτάσεων κατά τους επιτόπιους ελέγχους και την επικαιροποίηση του Συστήματος Αναγνώρισης και Καταγραφής Αγροτεμαχίου.

(β) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με απόφασή της στις 14.2.2012 (2012/89/ΕΕ), ενέκρινε τον αποκλεισμό, από την κοινοτική χρηματοδότηση, δαπανών που πραγματοποιήθηκαν από τον Οργανισμό, συνολικού ύψους €142.035. Το ποσό αυτό αφορά σε δημοσιονομικές διορθώσεις ύψους €117.667 από έλεγχο για την εφαρμογή του συστήματος πολλαπλής συμμόρφωσης κατά τα έτη υποβολής αιτήσεων 2005-2007 και €24.368 για υπέρβαση των δημοσιονομικών ανώτατων ορίων των εκταρικών επιδοτήσεων του 2008.

Ο Επίτροπος επισήμανε και πάλι ότι ο πιο πάνω αποκλεισμός διενεργήθηκε στη βάση γεγονότων και συμβάντων των ετών 2005-2008 και ότι έκτοτε έχουν ληφθεί διορθωτικές ενέργειες.

(γ) Μετά από έλεγχο που διενήργησε το 2009 η ΓΔΓΑΑ σχετικά με το ΠΑΑ 2007-2013 (άξονας 2 – Μέτρα σε συνάρτηση με την έκταση), για τα έτη υποβολής αιτήσεων 2008 και 2009, διαπιστώθηκαν αδυναμίες στην πλήρη εφαρμογή των ενωσιακών κανόνων και σύμφωνα με επιστολή ημερ. 24.4.2012 προτείνει τον αποκλεισμό από την κοινοτική χρηματοδότηση κατά τα οικονομικά έτη 2010 και 2011, ποσού ύψους €99.741, τον οποίο ο ΟΑΠ αποδέχθηκε.

Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι ο αποκλεισμός διενεργήθηκε λόγω αργοπορίας στην ετοιμασία λογισμικών εφαρμογών για επεξεργασία των αιτήσεων των αγροπεριβαλλοντικών καθεστώτων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης. Οι σχετικές λογισμικές εφαρμογές έχουν ολοκληρωθεί και χρησιμοποιήθηκαν ήδη για την επεξεργασία των σχετικών αιτήσεων των ετών 2009 και 2010.

Χρεώστες. Στους χρεώστες του ΟΑΠ στις 31.12.2011, που ανέρχονταν σε €1.051.689 (€1.426.947 το 2010), περιλαμβάνονται ποσά τα οποία φαίνεται να εκκρεμούν από το 2007. Εκφράσαμε την άποψη ότι ο ΟΑΠ θα πρέπει να λάβει πρόσθετα μέτρα για είσπραξη/ανάκτηση των οφειλόμενων ποσών, πέραν της αποστολής σχετικών επιστολών ενημέρωσης προς τους οφειλέτες και του καταλογισμού μελλοντικών ενισχύσεων έναντι των οφειλόμενων ποσών, όπως τη λήψη δικαστικών μέτρων.

Στις πιο πάνω οφειλές περιλαμβάνονται οι ακόλουθες:

(α) **ΣΑΑ 2004-2006 -Μέτρο 1.1.3 «Διαχείριση αποβλήτων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις» – Οφειλή ύψους €233.233.** Στα πλαίσια εκ των υστέρων επιτόπιου ελέγχου από το Τμήμα Γεωργίας, ως αρμόδια Αρχή εφαρμογής του Μέτρου, στις 22.1.2010, διαπιστώθηκε ότι τα μηχανήματα και ο εξοπλισμός για τα οποία λήφθηκε επιδότηση από συγκεκριμένη εταιρεία, ύψους €239.183, στις 9.6.2006, δεν βρίσκονταν σε λειτουργία, κατά παράβαση των προνοιών του Καθεστώτος 1.1.3, σύμφωνα με τις οποίες αυτά πρέπει να διατηρούνται και να λειτουργούν για πέντε τουλάχιστο χρόνια από την ημερομηνία τελικής πληρωμής της επιδότησης. Μετά από σχετική διερεύνηση, ο ΟΑΠ διαπίστωσε, ότι η εταιρεία τέθηκε σε εκούσια εκκαθάριση πιστωτών στις 2.11.2010, η οποία μέχρι σήμερα βρίσκεται σε εξέλιξη. Κατά τη διάρκεια του 2011, ποσό ύψους €5.951 που αφορούσε σε εκταρικές επιδοτήσεις της εταιρείας για το 2010, αποκόπηκε από την οφειλή.

(β) **Μέτρα ΚΟΑ1 και ΚΟΑ4 – Οφειλή ύψους € 274.764.** Μετά από έλεγχο που διενήργησε το Τμήμα Γεωργίας στις εγκαταστάσεις εταιρείας Ομάδας Παραγωγών κατά το 2009, προέκυψαν παρατυπίες και αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά ύψους €316.015. Αφού ολοκληρώθηκε η εξέταση της υπόθεσης από το Τμήμα, η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, κρίνοντας ότι εκ πρώτης όψεως φαίνεται να έχουν διαπραχθεί ποινικά αδικήματα από την εταιρεία και τους Διευθυντές της, παρέπεμψε το θέμα στην Αστυνομία για διενέργεια ανακρίσεων. Σύμφωνα με σχετική επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 11.7.2011, έχοντας υπόψη το πόρισμα της Αστυνομίας και αξιολογώντας όλα τα δεδομένα, διαπίστωσε ότι δεν είναι δυνατή η ποινική δίωξη οποιουδήποτε προσώπου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Επίτροπος, στις 14.5.2012, ο ΟΑΠ έχει αποδεχτεί την υπογραφή, από την εταιρεία/χρεώστη, γραμματίου συνήθους τύπου εξασφαλισμένο με τραπεζική εγγύηση ύψους €250.000, με βάση το οποίο η οφειλή θα εξοφληθεί με ετήσιες δόσεις των €50.000 μέχρι το 2016. Η πρώτη δόση έχει εισπραχθεί στις 14.5.2012 και η σχετική οφειλή, ύστερα και από την ανάκτηση ποσού €41.251 κατά το 2011 από συμμετοχή στο Μέτρο ΚΟΑ4, μειώθηκε στις €224.764 πλέον τόκους.

Μέτρο 2 - Προώθηση γεωργικών προϊόντων. Στα πλαίσια του Κανονισμού (ΕΚ) 3/2008 σχετικά με ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης υπέρ των γεωργικών προϊόντων στην εσωτερική αγορά και στις τρίτες χώρες, κυπριακός και βουλγάρικος οργανισμός υπέβαλαν, ως προτείνουσες οργανώσεις, στις 20.3.2008, πρόταση προγράμματος για διακρατική συνεργασία μεταξύ των χωρών Κύπρου και Βουλγαρίας, για ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης τυροκομικών προϊόντων σε τρίτες χώρες (Ρωσία και Ουκρανία). Το πρόγραμμα, το οποίο αποτελείται από τρεις ετήσιες φάσεις, εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 6.1.2009 και ο συνολικός προϋπολογισμός εκτέλεσής του ανέρχεται στα €4.988.000. Η συμμετοχή των δύο χωρών καθορίστηκε στο 60% για την Κύπρο και στο 40% για τη Βουλγαρία, και η χρηματοδότηση του προγράμματος στο 50% από την Ευρωπαϊκή Ένωση, στο 30% από τις δύο χώρες και στο 20% από τις προτείνουσες οργανώσεις.

Οι δύο φάσεις του προγράμματος, προϋπολογιζόμενης αξίας, όσον αφορά στην κυπριακή συμμετοχή, ύψους €2.383.329, έχουν ολοκληρωθεί και υποβλήθηκαν από τον κυπριακό οργανισμό, αιτήματα για πληρωμή συνολικού ύψους €1.909.147. Διενεργήθηκαν πληρωμές ύψους €1.331.765, ενώ τα €577.382 θεωρήθηκαν από το ΥΕΒΤ και τον ΟΑΠ ως μη επιλέξιμες δαπάνες.

Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, από τον έλεγχο του πιο πάνω προγράμματος, ο οποίος διενεργήθηκε τον Απρίλιο – Μάιο του 2010, διαπιστώθηκαν σοβαρές αδυναμίες και παραλείψεις που δημιουργούσαν, κατά την άποψή μας, εύλογες υποψίες για ενδεχόμενη διάπραξη απάτης και κατάχρησης κοινοτικών και εθνικών πόρων. Για το λόγο αυτό η υπόθεση παραπέμφθηκε, με επιστολή μας ημερ. 14.5.2010, στον Γενικό Εισαγγελέα, με κοινοποίηση στην Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (OLAF), ο οποίος, μετά από αξιολόγησή της, έδωσε οδηγίες στην Αστυνομία για διεξαγωγή ποινικής έρευνας. Παράλληλα, με επιστολή μας ημερ. 6.7.2010, ενημερώσαμε σχετικά τον Επίτροπο του Οργανισμού για το θέμα, το οποίο θέσαμε επίσης ενώπιον του Γενικού Λογιστή, ως Συντονιστή του Κυπριακού AFCOS και της Γενικής Διευθύντριας του ΥΕΒΤ στις 12.7.2010.

Η υπόθεση έχει καταχωριστεί ενώπιον του Κακουργοδικείου Λευκωσίας και η εκδίκασή της έχει ανασταλεί, κατόπιν αιτήματος του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, με την επιφύλαξη επανακαταχώρισής της.

Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι ο ΟΑΠ μελετά το θέμα χαρακτηρισμού της μη υποβολής, από μέρους των Οργανισμών Προώθησης και Εκτέλεσης, πρόσθετων δικαιολογητικών που σχετίζονται με τις διενεργηθείσες δαπάνες του προγράμματος, ως παρατυπία.

Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου. Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 73/2009 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάθε κράτος μέλος οφείλει να θεσπίσει ένα Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ) το οποίο θα αποσκοπεί κυρίως στην αποτελεσματική επεξεργασία των αιτήσεων ενίσχυσης και των ελέγχων των πληρωμών. Σύμφωνα με τον ίδιο Κανονισμό, το ΟΣΔΕ περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ηλεκτρονική βάση δεδομένων, όπου καταγράφονται τα στοιχεία που περιλαμβάνουν οι αιτήσεις ενίσχυσης, σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα εντοπισμού των εκτάσεων που δηλώθηκαν για ενίσχυση, ολοκληρωμένο σύστημα ελέγχου για τους διοικητικούς ελέγχους και τις επιτόπιες επιθεωρήσεις και σύστημα καταγραφής της ταυτότητας κάθε γεωργού που υποβάλλει αίτηση για ενίσχυση.

Σε σχέση με το πιο πάνω Σύστημα παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Ορθότητα ηλεκτρονικής βάσης Συστήματος Αναγνώρισης και Καταγραφής Αγροτεμαχίων.

Όπως περιγράφεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η αρχική βάση δεδομένων του Συστήματος Αναγνώρισης και Καταγραφής Αγροτεμαχίων του ΟΑΠ παρουσίαζε αδυναμίες, με αποτέλεσμα, κατά τους επιτόπιους ελέγχους να παρατηρούνται μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ των δηλωθεισών και των επιλέξιμων εκτάσεων, ενώ οι δικαιούχοι ενδεχομένως να επιδοτήθηκαν για εκτάσεις μεγαλύτερες από τις δικαιούμενες.

Ο ΟΑΠ επικαιροποιεί ετησίως το 20% της μέγιστης επιλέξιμης έκτασης των τεμαχίων, ώστε ανά πενταετία να έχει επικαιροποιημένη βάση δεδομένων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του σχετικού κοινοτικού Κανονισμού.

Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι ο ΟΑΠ έχει ολοκληρώσει την πρώτη φάση του έργου βελτίωσης του Συστήματος Αναφοράς Τεμαχίων που αφορούσε στην επαναψηφιοποίηση περίπου 400.000 τεμαχίων αναφοράς και η κατάσταση του εν λόγω συστήματος έχει ήδη βελτιωθεί σημαντικά.

(β) Επιτόπιοι έλεγχοι.

(i) Γενικά. Σύμφωνα με το άρθρο 30 (1) του Κανονισμού (ΕΚ) 1122/2009, ο ΟΑΠ υποχρεούται να διενεργήσει επιτόπιο έλεγχο, που να καλύπτει τουλάχιστον το 5% του συνόλου των γεωργών που υποβάλλουν ενιαία αίτηση για ενίσχυση στο πλαίσιο οποιουδήποτε από τα καθεστώτα ενίσχυσης βάσει της έκτασης, με σκοπό την εξακρίβωση της ορθότητας και της ακρίβειας των στοιχείων που υποβάλλονται από τους αιτητές, της τήρησης των όρων για τη χορήγηση των ενισχύσεων, καθώς και των απαιτήσεων και προτύπων που σχετίζονται με την πολλαπλή συμμόρφωση. Αν οι επιτόπιοι έλεγχοι αποκαλύψουν σημαντικές παρατυπίες στο πλαίσιο συγκεκριμένου καθεστώτος ενίσχυσης ή σε

μια περιφέρεια ή τμήμα της, τότε ο ΟΑΠ θα πρέπει να αυξήσει καταλλήλως τον αριθμό των επιτόπιων ελέγχων κατά τη διάρκεια του έτους αυτού καθώς και το ποσοστό των γεωργών που θα υποβληθούν σε επιτόπιο έλεγχο το επόμενο έτος.

Λόγω του ψηλού ποσοστού των αποκλίσεων που παρατηρήθηκαν κατά τους επιτόπιους ελέγχους του 2010, το οποίο ανήλθε στο 42% των αιτήσεων που αποτέλεσαν αντικείμενο επιτόπιου ελέγχου, ο ΟΑΠ διατήρησε το ποσοστό επιτόπιων ελέγχων που διενεργήθηκαν κατά το 2011 σε αυξημένα επίπεδα.

- (ii) **Αποτελέσματα επιτόπιων ελέγχων.** Με βάση στοιχεία που τηρούνται από τον ΟΑΠ, κατά το 2011 διενεργήθηκαν επιτόπιοι έλεγχοι σε συνολικό αριθμό 4.361 αιτήσεων του καθεστώτος ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης (4.236 με τη μέθοδο της τηλεπισκόπησης και 125 με κλασικούς επιτόπιους ελέγχους) ή ποσοστό 12,3% του συνόλου των αιτήσεων που υποβλήθηκαν για εκταρική επιδότηση. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των ελέγχων αυτών, σε 969 περιπτώσεις ή ποσοστό 22,2% παρουσιάστηκαν αποκλίσεις μεταξύ της πραγματικής και δηλωθείσας έκτασης, δηλαδή παρατηρήθηκε σημαντική βελτίωση σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Σημαντική μείωση παρατηρήθηκε επίσης στο ποσοστό της μη ευρεθείσας έκτασης κατά τους επιτόπιους ελέγχους, από 13,7% στο 3,8%.

Επισημαίνεται ότι ανάλογη βελτίωση των αποτελεσμάτων παρουσιάζεται και σε επίπεδο του συνόλου των υποβληθεισών αιτήσεων, αφού το ποσοστό των αιτήσεων στις οποίες εντοπίστηκαν αποκλίσεις στην έκταση μέσω του συνόλου των διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων ανέρχεται, κατά το 2011, σε 12,5%, σε σύγκριση με 25,5% το 2010, και το ποσοστό της μη ευρεθείσας έκτασης στο σύνολο της αιτηθείσας έκτασης ανήλθε σε 2,9%, σε σύγκριση με 5,1% το 2010.

- (γ) **Επιχειρησιακό Σχέδιο Βελτίωσης του ΟΣΔΕ.** Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε Εκθέσεις μας για τα προηγούμενα έτη, με στόχο την αποτελεσματική αντιμετώπιση των αδυναμιών που παρατηρούνται στη λειτουργία του ΟΣΔΕ, εκπονήθηκε μελέτη με σκοπό την κατάρτιση επιχειρησιακού σχεδίου για τη βελτίωση του Συστήματος, βάσει του οποίου υλοποιήθηκε ο επανασχεδιασμός του ΟΣΔΕ. Σύμφωνα με επιστολή του ΟΑΠ προς τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ημερ. 27.3.2012, το έργο επανασχεδιασμού του ΟΣΔΕ έχει ολοκληρωθεί και οι εκτάσεις των νέων αγροτεμαχίων αναφοράς έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί για την εφαρμογή του Σχεδίου Εκταρικών Επιδότησεων για το έτος 2012.

Όπως μας πληροφόρησε, ο Επίτροπος αναμένεται ότι μέχρι το Φεβρουάριο του 2013 θα ολοκληρωθεί και η εργασία γεωγραφικού διαχωρισμού των καλλιεργειών μέσα στα νέα τεμάχια αναφοράς που καλλιεργούνται από δύο ή περισσότερους αιτητές, μέσω της οποίας θα δημιουργηθεί το νέο Μητρώο Αγροτεμαχίων. Στόχος του ΟΑΠ είναι όπως, κατά την εφαρμογή του Σχεδίου Εκταρικών Επιδότησεων 2013, η σχέση μεταξύ των αιτούμενων εκτάσεων και των αιτητών να είναι κατά απόλυτο βαθμό αμφιμονοσήμαντη.

Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με απόφασή της ημερ. 23.11.2007, η οποία τροποποιήθηκε στις 15.12.2009, ενέκρινε το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης για την περίοδο από 1.1.2007-31.12.2013, με σύνολο δαπανών εφαρμογής του, ύψους €384,4 εκ. και μέγιστη συνεισφορά του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) τα €164,5 εκ. Τελευταία ημερομηνία καταβολής πληρωμών ορίζεται η 31.12.2015.

Το σύνολο των πληρωμών που διενεργήθηκαν στα πλαίσια του Προγράμματος μέχρι τις 31.12.2011 ανήλθαν σε €132.167.844 (€44.994.938 κατά το 2011) από τις οποίες ποσό ύψους €66.084.027 (€22.497.402 για το 2011) αφορούσε συνεισφορά του ΕΓΤΑΑ.

Το ποσοστό εκταμίευσης των Ευρωπαϊκών Κονδυλίων στα πλαίσια του Προγράμματος ανήλθε, μέχρι τις 31.12.2011, στο 38,47% (€74.682.223).

Καθεστώς 1.5.1 Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013: Επενδύσεις στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις. Κατά τη διάρκεια του 2011 διενεργήθηκαν, στα πλαίσια του πιο πάνω Καθεστώτος, πληρωμές ύψους €11.007.472 (€12.174.422 το 2010) οι οποίες συγχρηματοδοτήθηκαν κατά €5.503.736 ή ποσοστό 50% από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι επενδύσεις που γίνονται μέσω του

Καθεστώτος χωρίζονται σε δύο κατηγορίες (Α και Β) ανάλογα με το ύψος της ενίσχυσης. Οι δύο κατηγορίες καλύπτουν τις αιτήσεις με ύψος ενίσχυσης από €3.000-€9.000 και €9.001-€400.000 (€600.000 για νέους γεωργούς), αντίστοιχα. Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε σε αιτήσεις του πιο πάνω Μέτρου διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Για τους αιτητές της δεύτερης κατηγορίας, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η υποβολή ολοκληρωμένης μελέτης οικονομικής βιωσιμότητας. Από δειγματοληπτικό έλεγχο διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(i) Παρόλο που ο χρόνος ζωής των μηχανημάτων θεωρείται ότι δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη και συνεπώς ως συντελεστής απόσβεσης χρησιμοποιείται το 10%, εντούτοις η απόσβεση των μηχανημάτων λογίζεται για σκοπούς καθορισμού της καθαρής παρούσας αξίας της επένδυσης για 15 χρόνια, δηλαδή λαμβάνεται υπόψη απόσβεση που συνολικά υπερβαίνει κατά 50% το κόστος του μηχανήματος. Επιπρόσθετα, η ωφέλιμη ζωή των κτιριακών εγκαταστάσεων υπολογίζεται στα 15 έτη, αντί τα 33 έτη, σύμφωνα με τη συνήθη λογιστική πρακτική.

Όπως μας πληροφόρησε ο Επίτροπος, η πιο πάνω επισήμανσή μας θα προωθηθεί στη Διαχειριστική Επιτροπή του ΠΑΑ για τα περαιτέρω.

(ii) Αναφορικά με συγκεκριμένη αίτηση διαπιστώθηκε ότι ο ανάδοχος οργανισμός, κατά την επιβεβαίωση της ορθότητας του υπολογισμού της καθαρής παρούσας αξίας της αιτούμενης επένδυσης που ετοιμάστηκε από τον αιτητή, χρησιμοποίησε λανθασμένα στοιχεία, με αποτέλεσμα η βιωσιμότητα της εκμετάλλευσης να αξιολογηθεί ως μη βιώσιμη και η σχετική αίτηση να απορριφθεί. Κατόπιν υποβολής ένστασης από τον αιτητή, για άλλους λόγους, η αίτηση επανεξετάστηκε. Κατά την επανεξέταση διαπιστώθηκε το λάθος που έγινε στον υπολογισμό της καθαρής παρούσας αξίας και η αίτηση εγκρίθηκε, για ποσό επιδότησης ύψους €454.642.

(iv) Εντοπίστηκε αίτηση η οποία υποβλήθηκε χωρίς τα απαιτούμενα παραστατικά όπως πιστοποιητικό γέννησης, μόνιμης διαμονής και κοινωνικών ασφαλίσεων. Κατόπιν γραπτής ειδοποίησης από τον ανάδοχο οργανισμό, ο αιτητής υπέβαλε τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Εκφράσαμε την άποψη ότι, για λόγους αρχής αλλά και ίσης μεταχείρισης των αιτητών, αιτήσεις οι οποίες δεν υποστηρίζονται από κανένα απαιτούμενο δικαιολογητικό δεν πρέπει να γίνονται αποδεκτές κατά την παραλαβή τους.

Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι για να μην γίνει αποδεκτή μια αίτηση πρέπει να είναι ελλιπώς συμπληρωμένη και όχι να λείπουν επισυναπτόμενα έγγραφα, ειδικά όταν αυτά τα έγγραφα αναφέρονται σε στατικά στοιχεία που δεν αλλοιώνονται ανάλογα με την ημερομηνία υποβολής τους.

(v) **Έλεγχος τακτοποίησης οικονομικών υποχρεώσεων αιτητών προς το κράτος.** Με την υποβολή αίτησης στο συγκεκριμένο Μέτρο, από ενδιαφερόμενους που δηλώνουν ως κύρια απασχόληση την γεωργία και κτηνοτροφία, προαπαιτείται η προσκόμιση πιστοποιητικού από τις Κοινωνικές Ασφαλίσεις, το οποίο να δεικνύει την ιδιότητα των αιτητών. Εισηγηθήκαμε όπως, για σκοπούς διασφάλισης ότι μόνο οι δικαιούχοι που έχουν τακτοποιήσει τις οικονομικές τους υποχρεώσεις προς το κράτος τυγχάνουν επιδότησης από τον Οργανισμό, τεθεί ως όρος η προσκόμιση, από τους αιτητές, πιστοποιητικού εξόφλησης των οικονομικών τους υποχρεώσεων προς τις Κοινωνικές Ασφαλίσεις, το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και την Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.

Συναφώς αναφέρεται περίπτωση αίτησης νέου γεωργού ο οποίος δήλωσε ως κύριο επάγγελμα οδηγός ταξί ενώ σύμφωνα με το πιστοποιητικό που προσκόμισε από τις Κοινωνικές Ασφαλίσεις, αυτός ήταν άνεργος, γεγονός που εγείρει υποψίες ότι ο αιτητής δεν κατέβαλλε τις απαιτούμενες εισφορές και ενδεχομένως να λάμβανε και επίδομα ανεργίας. Εισηγηθήκαμε όπως τέτοιες περιπτώσεις τίθενται υπόψη των αρμόδιων Υπηρεσιών του Κράτους για διερεύνηση.

Όπως μας πληροφόρησε ο Επίτροπος, η εφαρμογή της πιο πάνω εισήγησής μας παρά τα οφέλη που εμπεριέχει, δεν θα εφαρμοστεί, λόγω του πρόσθετου διοικητικού κόστους που θα δημιουργήσει.

(β) **Εκ των υστέρων έλεγχοι.** Ο Κανονισμός (ΕΕ) 65/2011 θεσπίζει την διενέργεια των εκ των υστέρων ελέγχων, τουλάχιστον για μία πενταετία, σε επενδυτικές πράξεις των οποίων οι όροι ενίσχυσης εκτείνονται πέραν της ημερομηνίας τελικής πληρωμής. Από τα ευρήματα των ελέγχων διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Όπως μας αναφέρθηκε, για σκοπούς διατήρησης του φυσικού τοπίου, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως δεν επιτρέπει την κατασκευή μεταλλικών γεωργικών αποθηκών σε ορεινές περιοχές, αλλά απαιτεί την κατασκευή τους με τρόπο που να συνάδει εξωτερικά με το χαρακτήρα των ορεινών οικισμών. Από τους επιτόπιους ελέγχους διαπιστώθηκε ότι αιτητές, εκμεταλλευόμενοι την πιο πάνω απαίτηση, προέβαιναν στην ανέγερση κατοικίας αντί της γεωργικής αποθήκης για την οποία επιδοτήθηκαν. Εισηγηθήκαμε όπως, για σκοπούς αντιμετώπισης του πιο πάνω προβλήματος, ο ΟΑΠ εξετάζει με περισσότερη ενδελέχεια τα σχέδια που υποβάλλονται από τους αιτητές ώστε να διαπιστώνεται αν σε αυτά έχουν περιληφθεί πρόνοιες που να διευκολύνουν τη μετατροπή της αποθήκης σε κατοικία.
- (ii) Σε περίπτωση αλλαγής στο ιδιοκτησιακό καθεστώς εκμεταλλεύσεων θα πρέπει να ακολουθούνται οι απαραίτητες διαδικασίες μεταβίβασης της αίτησης και να παρέχεται σχετική ενημέρωση στον ΟΑΠ. Εισηγηθήκαμε όπως, για σκοπούς ελέγχου της νομιμότητας της μεταβίβασης του ιδιοκτησιακού καθεστώτος καθώς και κατά πόσον ο νέος ιδιοκτήτης πληροί τα κριτήρια συμμετοχής, καθορίζεται ως όρος συμμετοχής στο Μέτρο η συγκατάθεση του ΟΑΠ για μεταβίβαση της αίτησης. Περιπτώσεις οι οποίες εντοπίζονται εκ των υστέρων κατά τους επιτόπιους ελέγχους θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως παρατυπίες. Όπως μας πληροφόρησε ο Επίτροπος, η σχετική πρόνοια που περιλαμβάνεται στην υπεύθυνη δήλωση της αίτησης υποβολής θα επεκταθεί στη βάση της εισήγησής μας.
- (iii) Στις περιπτώσεις όπου οι δικαιούχοι τυγχάνει να απωλέσουν μηχανήματα, εργαλεία ή εξαρτήματα λόγω προσωπικής αμέλειας ή ανωτέρας βίας, για την αγορά των οποίων έτυχαν επιδότησης και για τα οποία τηρούν μακροχρόνιες συμβατικές υποχρεώσεις, φαίνεται ότι οι αιτητές δεν παρέχουν οποιαδήποτε ενημέρωση στον ΟΑΠ. Εισηγηθήκαμε όπως, καθορίζεται ως όρος συμμετοχής στο Μέτρο η ενημέρωση του ΟΑΠ για απώλεια μηχανημάτων τα οποία έτυχαν επιδότησης και η προσκόμιση των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων. Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι ο όρος αυτός θα προστεθεί σε τυχόν νέα προκήρυξη του Καθεστώτος.

Μέτρο 1.6 – Προστιθέμενη αξία στα γεωργικά και δασοκομικά προϊόντα. Δημιουργία και εκσυγχρονισμός μονάδων μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων. Σκοπός του Μέρους 1.6 είναι η στήριξη, μέσω χρηματοδοτικών ενισχύσεων, των επενδύσεων για τη βελτίωση και εξορθολογισμό της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών και δασικών προϊόντων, με στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων αυτών. Δικαιούχοι είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα που περιλαμβάνονται στις κατηγορίες των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Το διαθέσιμο κονδύλι του Μέρους κατανέμεται πρώτα στις προτεινόμενες επενδύσεις κάτω των €100.000 και το εναπομείναν ποσό κατανέμεται σε προτάσεις που αφορούν σε μεγαλύτερες επενδύσεις, οι οποίες κατά την αξιολόγησή τους από τριμελή επιτροπή λειτουργών του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, το οποίο ενεργεί ως ανάδοχος του Μέρους, βαθμολογήθηκαν με τουλάχιστον 60%. Το ύψος της επιχορήγησης ανέρχεται στο 40% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της αίτησης, με ανώτατο ποσό τις €400.000. Σύμφωνα με τον σχετικό Κανονισμό, οι διοικητικοί έλεγχοι των αιτήσεων ενίσχυσης περιλαμβάνουν ιδίως την εξακρίβωση, μεταξύ άλλων, του εύλογου χαρακτήρα του κόστους, που αξιολογείται με τη χρήση κατάλληλου συστήματος αξιολόγησης, όπως το κόστος αναφοράς, η σύγκριση των διαφόρων προσφορών ή από επιτροπή αξιολόγησης. Στο εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέρους έχει καθοριστεί ότι, για μηχανήματα αξίας μεγαλύτερης των €20.000, θα πρέπει να προσκομίζονται, από τον αιτητή, δύο προσφορές.

Κατά το 2011 διενεργήθηκαν, στα πλαίσια του πιο πάνω Μέρους, συνολικές πληρωμές ύψους €4.432.358, το 50% των οποίων συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Από τον έλεγχο τεσσάρων αιτήσεων του πιο πάνω Μέρους προέκυψαν τα ακόλουθα:

(α) Γενικές επισημάνσεις.

- (i) Όλες οι υπό εξέταση αιτήσεις υποβλήθηκαν περί τα μέσα του 2008 και αξιολογήθηκαν περίπου δύο χρόνια μετά. Για τον υπολογισμό των οικονομικών δεικτών, χρησιμοποιήθηκαν σε όλες τις περιπτώσεις οι εξηλεγμένες οικονομικές καταστάσεις που υποβλήθηκαν με την αίτηση και

αφορούσαν στα έτη 2006-2007, ενώ για τον καθορισμό του μεγέθους της αιτήτριας εταιρίας λήφθηκαν υπόψη και τα στοιχεία μεταγενέστερων περιόδων που υποβλήθηκαν, κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου, από τους αιτητές. Επισημαίνεται ότι, με βάση το άρθρο 4 της σύστασης της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ημερ. 6.5.2003 (2003/361/EK), τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών, για σκοπούς καθορισμού του μεγέθους μιας επιχείρησης, είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Συνεπώς, για τον καθορισμό του μεγέθους της αιτήτριας εταιρείας κατά την ημερομηνία αίτησής της, το οποίο αποτελεί σημαντικό κριτήριο επιλεξιμότητας για συμμετοχή στο Μέτρο, θα έπρεπε να είχαν ληφθεί υπόψη μόνο τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων του 2007.

Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι οι αιτήσεις της πρώτης προκήρυξης αξιολογήθηκαν, όσον αφορά στο στοιχείο του χαρακτηρισμού μικρομεσαίας επιχείρησης, σύμφωνα με την κατάσταση του κάθε αιτητή στον χρόνο της οικονομικής αξιολόγησης της αίτησής του. Η πρακτική αυτή εφαρμόστηκε, ανεξαιρέτα και ομοιόμορφα για όλες τις αιτήσεις της πρώτης προκήρυξης ενώ βελτιώθηκε κατά τις επόμενες προκηρύξεις και πλέον απαιτείται όπως η αιτούμενη επιχείρηση είναι μικρομεσαία, όχι μόνο στον χρόνο υποβολής της αίτησης, αλλά και στον χρόνο οικονομικής αξιολόγησης.

- (ii) Στις οικονομικές αξιολογήσεις λαμβάνονταν υπόψη, για τον καθορισμό των οικονομικών δεικτών, τα στοιχεία από τις οικονομικές καταστάσεις των δύο προηγούμενων ετών, δηλαδή του 2006 και 2007, παρόλο που κατά την ημερομηνία αξιολόγησης (περί τα μέσα του 2010) ήταν διαθέσιμα και τα οικονομικά αποτελέσματα των ετών 2008 και 2009. Εισηγηθήκαμε όπως μελλοντικά το γεγονός αυτό τυγχάνει αξιοποίησης κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων, εφόσον το να ληφθούν υπόψη περισσότερα έτη για τον υπολογισμό των δεικτών εξομαλύνει τυχόν παροδικές διακυμάνσεις και αποδίδει καλύτερα και πιο δίκαια την οικονομική εικόνα της εταιρείας. Επίσης, τα αποτελέσματα αυτά θα μπορούσαν να τύχουν αξιοποίησης και κατά την αξιολόγηση των οικονομικών προβλέψεων που υποβλήθηκαν προγενέστερα με την αίτηση, με την αντιπαραβολή των προβλέψεων των πρώτων τουλάχιστον ετών με τα τελευταία πραγματικά αποτελέσματα.

Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι, με βάση τα κριτήρια του Σχεδίου, η οικονομική αξιολόγηση υφιστάμενων επιχειρήσεων περιλαμβάνει την εξαγωγή λογιστικών/οικονομικών δεικτών από τους εξελεγμένους οικονομικούς λογαριασμούς για δύο έτη που προηγούνται της αίτησης. Η βαρύτητα που έχουν οι συγκεκριμένοι δείκτες στο σύνολο της βαθμολογίας είναι μόνο 10 από τους 100 βαθμούς. Δεδομένου ότι δεν αξιολογούνται όλες οι αιτήσεις κατά την ίδια χρονική περίοδο και προκειμένου να υπάρχει ομοιομορφία στην αξιολόγηση και βαθμολόγησή τους, κατά την πρώτη προκήρυξη του Μέτρου (που έγινε το έτος 2008) οι συγκεκριμένοι αριθμοδείκτες έχουν υπολογιστεί με βάση τους οικονομικούς λογαριασμούς του 2006 και 2007.

- (iii) Αρκετά από τα κριτήρια αξιολόγησης, όπως η πληρότητα των παραγωγικών διαδικασιών και ποιοτικού ελέγχου, το επίπεδο αξιοποίησης νέων τεχνολογιών και το επίπεδο οργάνωσης της επιχείρησης, εξακολουθούν να είναι, σε μεγάλο βαθμό υποκειμενικά, με αποτέλεσμα να παρατηρείται η βαθμολόγηση όλων σχεδόν των αιτητών του δείγματός μας με πανομοιότυπες βαθμολογίες στους τομείς αυτούς. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι μεγάλο μέρος των εγκριθέσων αιτήσεων αφορά αιτήσεις που μόλις εξασφάλισαν την απαιτούμενη βαθμολογία, ο υποκειμενικός παράγοντας, που θα μπορούσε να διαφοροποιήσει σημαντικά το αποτέλεσμα της αξιολόγησης, θα πρέπει να περιοριστεί στο ελάχιστο δυνατό. Αναφέρουμε ενδεικτικά ότι, από τις 20 αιτήσεις που αξιολογήθηκαν κατά τις συνεδρίες 6 μέχρι 9 της επιτροπής αξιολόγησης, οι 4 (19%) εξασφάλισαν βαθμολογία μεταξύ 60,1% και 60,9% και οι 8 (38%) βαθμολογία μεταξύ 61% και 65%.

Όπως μάς πληροφόρησε ο Επίτροπος, τα κριτήρια αξιολόγησης των αιτήσεων θα επαναξιολογηθούν κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο και θα καταβληθεί προσπάθεια όπως περιοριστούν τυχόν υποκειμενικά κριτήρια, ανέφερε όμως ότι δεν είναι δυνατό αυτά να εξαλειφθούν παντελώς, επισημαίνοντας ότι η βαθμολόγηση διενεργείται από τριμελή επιτροπή.

- (iv) Σε όλες τις περιπτώσεις των αιτήσεων που εξετάστηκαν, τα έγγραφα ήταν αρχειοθετημένα σε πολλούς φακέλους (μέχρι και έξι) με τρόπο που δυσχέραινε τον έλεγχο και παρακολούθηση της όλης διαδικασίας. Ενδεικτικά αναφέρεται το γεγονός ότι, στις περισσότερες περιπτώσεις, όπου υποβλήθηκαν μεταγενέστερα δεύτερες προσφορές για τα μηχανήματα προς επιδότηση, κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου, αυτές αρχειοθετούνταν χωρίς να ετοιμάζεται οποιοσδήποτε συγκριτικός πίνακας με τις αρχικές προσφορές που υποβλήθηκαν. Εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο διαχωρισμού του φακέλου σε θεματικές ενότητες, προς διευκόλυνση του ελέγχου και της παρακολούθησής του (πχ αίτηση, προσφορές, οικονομική αξιολόγηση, τεχνική αξιολόγηση, αξιολόγηση μεγέθους, πληρωμές κλπ).

Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι η αρχειοθέτηση των αιτήσεων διενεργείται από αρμόδιους λειτουργούς του αρχείου του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και γίνεται με βάση τις ισχύουσες διαδικασίες/πρακτικές που αφορούν στη λειτουργία του αρχείου σύμφωνα με τις οποίες τα έγγραφα τοποθετούνται και αριθμούνται στους φακέλους κατά χρονολογική σειρά. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η εισήγησή μας για διαχωρισμό του φακέλου σε θεματικές ενότητες θα εξεταστεί.

- (v) Όπως επεξηγείται αναλυτικά πιο κάτω, σε όλες τις περιπτώσεις που εξετάστηκαν στο δείγμα μας, οι επιλέξιμες δαπάνες δεν καθορίστηκαν με βάση τις χαμηλότερες προσφορές που λήφθηκαν αλλά σε αρκετές περιπτώσεις εντάχθηκαν στις επιλέξιμες δαπάνες τα ακριβότερα μηχανήματα. Συνεπώς, στις περιπτώσεις αυτές, δεν ικανοποιείται, κατά την άποψή μας, η απαίτηση του Κανονισμού για εξακρίβωση του εύλογου χαρακτήρα του κόστους της προτεινόμενης επένδυσης, ενώ το κράτος κατέβαλε αυξημένο ποσοστό επιχορήγησης, με βάση την ψηλότερη προσφορά. Επισημαίνεται ότι, σε όλες τις περιπτώσεις, οι προσφορές λαμβάνονται από τον αιτητή, ο οποίος καθορίζει τις προδιαγραφές που πρέπει να ικανοποιούνται και συνεπώς δεν μπορεί να προβληθεί ο ισχυρισμός ότι τα φθηνότερα μηχανήματα αφορούσαν σε υποδεέστερες λύσεις.

Όπως μας πληροφόρησε ο Επίτροπος, το θέμα θα τύχει ενδελεχούς μελέτης σε συνεργασία με το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και τη Διαχειριστική Αρχή ΠΑΑ και τυχόν διορθωτικές ενέργειες θα εφαρμοστούν κατά τη νέα προκήρυξη του ΠΑΑ.

- (vi) Προβλήθηκε ο ισχυρισμός ότι, πέραν της λήψης των δύο προσφορών, η εξακρίβωση του εύλογου χαρακτήρα του κόστους επιτυγχάνεται με την αξιολόγησή του από την επιτροπή αξιολόγησης. Το γεγονός αυτό δεν τεκμηριώνεται σε καμία περίπτωση στους φακέλους των αιτήσεων και θεωρούμε ότι θα πρέπει να διευκρινιστούν οι όροι εντολής της επιτροπής αξιολόγησης για να διασαφηνιστεί αν αυτοί περιλαμβάνουν και τη λογικότητα του κόστους της επένδυσης. Σε τέτοια περίπτωση, θα πρέπει να καταγράφεται κατάλληλη αιτιολόγηση που να τεκμηριώνει τις αποφάσεις της επιτροπής στους φακέλους κάθε αίτησης. Επίσης, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι η επιτροπή στελεχώνεται από άτομα τα οποία διαθέτουν τις κατάλληλες γνώσεις και εμπειρίες για διενέργεια της υπό αναφορά αξιολόγησης.

(β) Αίτηση Συνεργατικής Πιστωτικής Εταιρείας για αγορά μηχανημάτων/ εξοπλισμού νέου εργοστασίου ζωοτροφών συνολικής αξίας ύψους €1.094.600, με το ανώτατο ποσό χορηγίας τις €400.000.

- (i) Σύμφωνα με την αίτηση, το σημαντικότερο ποσό της επένδυσης (€994.600) αφορούσε στην αγορά μηχανημάτων και εξοπλισμού για τη μονάδα ζωοτροφών και οι υπόλοιπες €100.000 για την αγορά μηχανημάτων, η οποία τελικά δεν υλοποιήθηκε. Σε σχέση με τα μηχανήματα και τον εξοπλισμό της μονάδας ζωοτροφών υποβλήθηκε μόνο μία προσφορά, με την αιτιολογία ότι η προτεινόμενη επένδυση είναι μέρος ενός ολόκληρου εργοστασίου, του οποίου η παραγωγική διαδικασία και ο μηχανολογικός εξοπλισμός έχει σχεδιαστεί από συγκεκριμένο προσφοροδότη και επομένως δεν ήταν δυνατό να ληφθούν άλλες προσφορές. Εκφράσαμε την άποψη ότι η αποδοχή της πιο πάνω αιτιολογίας δεν συνάδει με την απαίτηση του Κανονισμού για εξακρίβωση του εύλογου χαρακτήρα του κόστους της

επιδοτούμενης επένδυσης, αφού όχι μόνο δεν λήφθηκαν εναλλακτικές προσφορές, αλλά ούτε και τεκμηριώνεται σε οποιοδήποτε στάδιο της αξιολόγησης η λογικότητα του ύψους της επένδυσης.

- (ii) Με βάση τις προβλέψεις που υποβλήθηκαν με την τεchnοοικονομική μελέτη, οι πωλήσεις κατά το 2009, πρώτο χρόνο λειτουργίας του νέου εργοστασίου, θα ξεπερνούσαν τα €23 εκ. Σύμφωνα με την οικονομική αξιολόγηση, τα πραγματικά αποτελέσματα, τα οποία ήταν ήδη διαθέσιμα, παρουσιάζουν πωλήσεις ύψους μόλις €13 εκ. (δηλαδή σημείωσαν σημαντική μείωση σε σχέση με το 2008 και απείχαν κατά πολύ από τις προβλέψεις), ενώ η εταιρεία σημείωσε ζημιά ύψους €576.870, διότι, σύμφωνα με την εταιρεία, υπήρχαν σημαντικά αποθέματα πρώτων υλών τα οποία διατέθηκαν σε σημαντικά χαμηλές τιμές και, λόγω της αυξημένης επένδυσης, παρουσιάστηκε αύξηση στις αποσβέσεις. Η δικαιολογία αυτή ουδόλως ευσταθεί εφόσον το ποσοστό μεικτού κέρδους παρουσίασε αύξηση, από 28,8% το 2008 σε 32,7% το 2009! Όσον αφορά στο ύψος των αποσβέσεων, αυτό θα έπρεπε να ήταν γνωστό και να είχε ληφθεί υπόψη στις προβλέψεις, αφού δεν αποτελεί απρόβλεπτο παράγοντα. Τα πιο πάνω δεν φαίνεται να λήφθηκαν υπόψη στην αξιολόγηση της αίτησης αφού, παρά τα αρνητικά πραγματικά αποτελέσματα για το 2009, τα οποία θα έπρεπε να δημιουργήσουν ερωτηματικά αναφορικά με τη λογικότητα και αξιοπιστία των προβλέψεων για τα υπόλοιπα χρόνια, η βιωσιμότητα της νέας επένδυσης βαθμολογήθηκε με 16,3/20. Αντιθέτως, η έκθεση οικονομικής αξιολόγησης αναφέρει ότι «σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις (2006 -2009) και τις οικονομικές προβλέψεις, το τμήμα ζωοτροφών παρουσιάζει αύξηση σε πωλήσεις και κέρδη»!

Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι η συγκεκριμένη επενδυτική πρόταση υποβλήθηκε εκ μέρους συνεργατικού πιστωτικού ιδρύματος και αφορούσε στη δημιουργία νέου εργοστασίου παραγωγής ζωοτροφών το κόστος του οποίου δεν περιοριζόταν σ' αυτό της αίτησης, αλλά έφθανε περίπου τα €5 εκ.

Ανέφερε επίσης ότι η επιτροπή βαθμολόγησε την αίτηση λαμβάνοντας υπόψη τη μελέτη που ετοιμάστηκε για τον σκοπό αυτό, τις οικονομικές δυνατότητες της εταιρείας, την αναγκαιότητα της νέας επένδυσης και τη σοβαρότητα του αιτητή και, παρά το γεγονός ότι η εταιρεία παρουσίασε μειωμένες πωλήσεις και κέρδη για το 2009 σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια, αυτό δεν κρίθηκε ιδιαίτερα σημαντικό γεγονός για να ληφθεί υπόψη στη βαθμολόγηση της βιωσιμότητας ενός τόσο μεγάλου επενδυτικού έργου, δεδομένου ότι το 2009 ήταν η πρώτη χρονιά που λειτούργησε η νέα μονάδα. Ο Επίτροπος εξέφρασε την άποψη ότι επενδύσεις τέτοιου μεγέθους και τύπου δεν μπορούν να αποδώσουν από την πρώτη χρονιά, άσχετα με το τι περιλαμβάνει η πρόβλεψη, αναφέροντας ότι το γεγονός αυτό λήφθηκε υπόψη από την επιτροπή αξιολόγησης και επισήμανε ότι η αξιολόγηση διενεργήθηκε από κατάλληλα στελεχωμένη τριμελή επιτροπή, που στόχο έχει την όσον το δυνατό δίκαιη και αμερόληπτη βαθμολόγηση των αιτήσεων, έτσι ώστε να επιτυγχάνονται οι στόχοι του Μέρους.

- (γ) **Αίτηση εταιρείας που δραστηριοποιείται στη συσκευασία, συντήρηση, ψύξη, αποθήκευση και εμπορία οπωροκηπευτικών για αγορά εξοπλισμού και μηχανημάτων συνολικής αξίας ύψους €763.025, με ανώτατο ποσό χορηγίας τις €305.210.**

- (i) Τα 15 από τα 23 είδη μηχανημάτων που αναφέρονται στην αίτηση της εταιρείας είναι αξίας μεγαλύτερης των €20.000, ωστόσο δεν υποβλήθηκε σε καμία περίπτωση δεύτερη προσφορά. Κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου, η αιτήτρια εταιρεία προσκόμισε και δεύτερες προσφορές, οι οποίες λήφθηκαν περί τον Απρίλη/Μάιο του 2009. Επισημαίνεται ότι οι αρχικές προσφορές, οι οποίες λήφθηκαν εντός του Ιουλίου του 2008, είχαν ισχύ που κυμαινόταν μεταξύ 1-2 μηνών και συνεπώς κατά την ημερομηνία λήψης των δεύτερων προσφορών τυπικά δεν ίσχυαν. Επίσης, το μεγάλο χρονικό διάστημα που παρήλθε από την υποβολή των αρχικών προσφορών, τις καθιστά μη συγκρίσιμες.
- (ii) Παρόλο που λήφθηκαν δεύτερες προσφορές, έστω και ετεροχρονισμένα, αυτές δεν φαίνεται να λήφθηκαν υπόψη κατά την αξιολόγηση, αφού εγκρίθηκε ως ποσό επιλέξιμης δαπάνης το ποσό της αρχικής προσφοράς σε όλες τις περιπτώσεις, ακόμα και εκεί όπου το ποσό της δεύτερης προσφοράς

ήταν χαμηλότερο, και χωρίς να τεκμηριώνεται με οποιοδήποτε τρόπο στον φάκελο η προτίμηση της αρχικής, ακριβότερης, λύσης.

(δ) Αίτηση εταιρείας που δραστηριοποιείται στην εισαγωγή, επεξεργασία και εμπορία ξηρών καρπών για αγορά εξοπλισμού και μηχανημάτων συνολικής αξίας ύψους €1.334.863, με ανώτατο ποσό χορηγίας τις €400.000.

Παρά το γεγονός ότι υποβλήθηκαν από τον αιτητή δύο προσφορές για όλα τα μηχανήματα, το ποσό της επιλέξιμης δαπάνης για κάθε είδος καθορίστηκε με βάση τις προτιμήσεις του αιτητή και όχι τη χαμηλότερη προσφορά, χωρίς να τεκμηριώνεται με οποιοδήποτε τρόπο στον φάκελο η προτίμηση της ακριβότερης, σε ορισμένες περιπτώσεις, λύσης.

(ε) Αίτηση εταιρείας που δραστηριοποιείται στην παρασκευή και εμπορία αλλαντικών και λοιπών κρεατοσκευασμάτων για αγορά εξοπλισμού και μηχανημάτων συνολικής αξίας ύψους €660.289, με ανώτατο ποσό χορηγίας τις €264.116.

(i) Η εταιρεία υπέβαλε την αίτησή της στις 7.5.2008. Σύμφωνα με το άρθρο 4 της σύστασης της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ημερ. 6.5.2003 (2003/361/EK), τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών για σκοπούς, καθορισμού του μεγέθους μιας επιχείρησης, είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Συνεπώς, για τον καθορισμό του μεγέθους της αιτήτριας εταιρείας κατά την ημερομηνία αίτησής της, θα έπρεπε να είχαν ληφθεί υπόψη τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων του 2007. Με βάση τα στοιχεία αυτά, η εταιρεία κατατάσσεται στην κατηγορία των μεγάλων εταιρειών και συνεπώς η αίτησή της δεν θα έπρεπε να είχε γίνει αποδεκτή. Σημειώνεται ότι, περί τα μέσα Μαΐου 2008, δηλαδή μία εβδομάδα μετά την υποβολή της αίτησής της, επισυνέβησαν αλλαγές στη δομή του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα, από την ημερομηνία εκείνη και μετά, την κατηγοριοποίησή της ως μεσαίου μεγέθους. Ωστόσο, το γεγονός ότι, κατά την ημερομηνία αίτησής της, η εταιρεία δεν πληρούσε τα κριτήρια για χαρακτηρισμό ως μικρομεσαία επιχείρηση, παραμένει.

(ii) Και στην περίπτωση αυτή υποβλήθηκε μόνο μία προσφορά για κάθε μηχανήμα που περιλήφθηκε στην αίτηση της εταιρείας, παρόλο που, από τα 10 είδη μηχανημάτων που εγκρίθηκαν για επιδότηση, τα 8 υπερέβαιναν σε αξία τις €20.000. Κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου, η εταιρεία προσκόμισε, αρκετά μεταγενέστερα, και ενώ η ισχύς των αρχικών προσφορών είχε ήδη παρέλθει, δεύτερες προσφορές, οι οποίες όμως δεν φαίνεται να λήφθηκαν υπόψη για σκοπούς αξιολόγησης, αφού σε όλες τις περιπτώσεις οι επιλέξιμες δαπάνες υπολογίστηκαν με βάση τις αρχικές προσφορές, ακόμα και στις περιπτώσεις όπου αυτές ήταν ψηλότερες από τις δεύτερες, χωρίς να τεκμηριώνεται με οποιοδήποτε τρόπο ο λόγος για τον οποίο επιλέχθηκε η ακριβότερη λύση.

Καθεστώς 2.3.7 ΠΑΑ 2007-2013 - Ανάπτυξη της βιολογικής παραγωγής γεωργικών προϊόντων. Σκοπός του Καθεστώτος 2.3.7 είναι η παροχή οικονομικών ενισχύσεων για την ενθάρρυνση της βιολογικής παραγωγής φυτικών και ζωικών προϊόντων. Κατά τη διάρκεια του 2011 καταβλήθηκαν ενισχύσεις συνολικού ύψους €2.217.315 για τα έτη υποβολής αιτήσεων 2008 και 2009.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο αιτήσεων που υποβλήθηκαν το 2009 διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Καθεστώτος, η διασύνδεση της παραγωγής των ετήσιων ξηρικών καλλιεργειών (σιτηρά, κτηνοτροφικά φυτά κλπ) με τη βιολογική κτηνοτροφία ή την ανθρώπινη κατανάλωση, θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την παροχή ενίσχυσης. Στην περίπτωση παραγωγής που προορίζεται για βιολογική κτηνοτροφία, ο αιτητής πρέπει να είναι ο ίδιος κάτοχος βιολογικής κτηνοτροφικής μονάδας ή να έχει συμβληθεί με άλλη κτηνοτροφική μονάδα ενταγμένη στη βιολογική κτηνοτροφία, στην οποία να παραχωρεί το σύνολο της παραγωγής του. Στην περίπτωση παραγωγής σιτηρών που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, ο αιτητής οφείλει να προσκομίσει τιμολόγια που να αποδεικνύουν ότι το σύνολο της παραγωγής διατέθηκε για ανθρώπινη κατανάλωση.

Η ΔΑΠΑΑ, με επιστολή της ημερ. 20.4.2011 προς τον ΟΑΠ, τόνισε τη σημαντικότητα η οποία αποδίδεται από την ΕΕ για το εν λόγω θέμα και ζήτησε από τον ΟΑΠ την εξασφάλιση αξιόπιστων αποδείξεων διασύνδεσης της παραγωγής με την κτηνοτροφία ή την ανθρώπινη κατανάλωση.

Σε σχέση με την πιο πάνω προϋπόθεση, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Η διάθεση του συνόλου της παραγωγής στην βιολογική κτηνοτροφία ή την ανθρώπινη κατανάλωση δεν τεκμηριώνεται στους σχετικούς φακέλους αφού δεν απαιτείται η υποβολή στοιχείων, από τον αιτητή, αναφορικά με την ποσότητα που παράχθηκε και διατέθηκε. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Καθεστώτος, ο κάθε αιτητής οφείλει να τηρεί φάκελο αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος στον οποίο πρέπει να τηρούνται, μεταξύ άλλων, τα τιμολόγια αγοράς και πώλησης των προϊόντων του. Εισηγηθήκαμε όπως, για τεκμηρίωση της υπό αναφορά προϋπόθεσης, ζητείται η προσκόμιση αντιγράφου του πιο πάνω φακέλου από τους αιτητές. Εναλλακτικά θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο πιστοποίησης των υπό αναφορά στοιχείων από τον Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης Προϊόντων Βιολογικής Παραγωγής (ΟΕΠΠΒΠ), με τον οποίο όλοι οι αιτητές συνάπτουν βάσει των προνοιών του Νόμου, συμβόλαιο ελέγχου και ο οποίος ελέγχει την τήρηση του φακέλου αυτού.

Όπως μας πληροφόρησε ο Επίτροπος, έγινε τροποποίηση όσον αφορά στη βιολογική κτηνοτροφία και δεν υπάρχει πλέον υποχρέωση για τεκμηρίωση στοιχείων αναφορικά με την ποσότητα που παράχθηκε και διατέθηκε.

- (ii) Στον φάκελο συγκεκριμένης αίτησης, η οποία έτυχε επιδότησης ύψους €29.682 για ετήσιες ξηρικές καλλιέργειες, εντοπίστηκε μόνο ένα τιμολόγιο αξίας €6.000, για σκοπούς τεκμηρίωσης της πώλησης της παραγωγής, το οποίο δεν φέρει ούτε ημερομηνία έκδοσης, ούτε σφραγίδα ελέγχου από τον ΟΕΠΠΒΠ.

Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι η εταιρεία έστειλε τιμολόγιο, απλά αυτό δεν είχε αρχειοθετηθεί ορθά.

- (β) (i) Στον φάκελο αίτησης η οποία υποβλήθηκε στις 26.3.2009, καταχωρίστηκαν συμβάσεις με κτηνοτρόφους, καθώς και τιμολόγια, τα οποία υπογράφηκαν/ εκδόθηκαν κατά το 2010. Όπως μας αναφέρθηκε, τα στοιχεία αυτά αφορούσαν στην αίτηση του δικαιούχου για το 2010 και καταχωρίστηκαν, εκ παραδρομής, στο λανθασμένο φάκελο που αφορούσε στην αίτηση του 2009. Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι τα εν λόγω τιμολόγια φέρουν σφραγίδα παραλαβής από τον Οργανισμό ημερομηνίας, 30.11.2010, ενώ η σφραγίδα ελέγχου του ΟΕΠΠΒΠ έχει ημερομηνία 18.3.2011.

- (ii) Κατά τον έλεγχο εντοπίστηκε έντυπο υποβολής συμμετοχής στο Καθεστώς που έφερε ημερ. 9.4.2009 το οποίο, σύμφωνα με το ηλεκτρονικό σύστημα, παραλήφθηκε κατά την ίδια ημερομηνία, αλλά φέρει σφραγίδα παραλαβής από τον Οργανισμό ημερ. 26.3.2009.

Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι το έντυπο υποβολής συμμετοχής σφραγίστηκε εκ παραδρομής, επισημαίνοντας ότι και οι δύο ημερομηνίες προηγούνται της τελευταίας ημερομηνίας παραλαβής αίτησης χωρίς ποινή.

- (γ) Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Καθεστώτος, ο δικαιούχος πρέπει να υποβάλλει βεβαίωση του ΟΕΠΠΒΠ για την τήρηση των διατάξεων της νομοθεσίας, για κάθε έτος της πενταετούς δέσμευσης. Στην βεβαίωση περιλαμβάνεται κατάλογος αγροτεμαχίων με το είδος καλλιέργειας και αριθμούς δέντρων.

Η αντιπαραβολή των τεμαχίων που περιλήφθηκαν στην αίτηση για επιδότηση, με τα τεμάχια που αναγράφονταν στη βεβαίωση του ΟΕΠΠΒ για το 2009, δεν μπορεί να τεκμηριωθεί αφού, όπως μας αναφέρθηκε, έγινε οπτικά (από την οθόνη του υπολογιστή), ενώ το συγκεκριμένο σημείο ελέγχου δράσης δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο Διοικητικών Ελέγχων.

Όπως μας αναφέρθηκε, με την εφαρμογή του νέου μηχανογραφικού συστήματος από το Δεκέμβριο του 2011, η πιο πάνω αδυναμία έχει διορθωθεί.

Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι ο έλεγχος περιλαμβάνεται στους διοικητικούς ελέγχους τεμαχίων. Η εφαρμογή του ελέγχου γινόταν ανά τεμάχιο με την παρέμβαση του χρήστη και όχι αυτόματα, ενώ σήμερα ο έλεγχος γίνεται αυτόματα.

Μέτρο 2.6 - Διατήρηση και βελτίωση του κοινωνικού και οικολογικού ρόλου των δασών. Το πιο πάνω Μέτρο αποσκοπεί στη διατήρηση και βελτίωση του κοινωνικού ρόλου των δασών και επιχορηγεί, μεταξύ άλλων, την ανέγερση κέντρων επισκεπτών. Η οικονομική ενίσχυση, με ανώτατο ποσό τις €700.000, ανέρχεται στο 100% της επιλέξιμης δαπάνης, η οποία καθορίζεται κατόπιν αξιολόγησης της αίτησης από τον ανάδοχο του Μέτρου, δηλαδή το Τμήμα Δασών.

Το σύνολο των πληρωμών που καταβλήθηκαν στα πλαίσια του πιο πάνω Μέτρου κατά το 2011 ανήλθε στο €1.367.373 από τα οποία το 50% συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Από εξέταση αίτησης αναπτυξιακής εταιρείας στα πλαίσια του πιο πάνω Μέτρου, για την ανέγερση κέντρου περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, με κόστος ανέγερσης ύψους €669.000, στη βάση της χαμηλότερης προσφοράς που λήφθηκε κατόπιν προκήρυξης ανοικτού διαγωνισμού, προέκυψαν τα ακόλουθα:

- (i) Σύμφωνα με τους όρους του Μέτρου, για να γίνει αποδεκτή μία αίτηση θα πρέπει να συνοδεύεται από πολεοδομική άδεια και άδεια οικοδομής. Σύμφωνα με τα πιστοποιητικά πληρωμής που υποβλήθηκαν για την είσπραξη της πρώτης δόσης της χορηγίας, το 60% των εργασιών είχαν ήδη ολοκληρωθεί πριν την έκδοση της άδειας οικοδομής.

Όπως μας πληροφόρησε ο Επίτροπος, ο αιτητής προχώρησε στην έναρξη των εργασιών πριν την εξασφάλιση άδειας οικοδομής, επειδή σε διαφορετική περίπτωση θα ήταν εκτός του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης του έργου.

- (ii) Με βάση τους όρους και τα κριτήρια του Μέτρου, η ελάχιστη περίοδος μίσθωσης γης στα οποία θα ανεγερθούν επιδοτούμενα κτίρια καθορίζεται στα 15 χρόνια. Εκφράσαμε την άποψη ότι η περίοδος αυτή είναι πολύ μικρή σε σχέση με την αναμενόμενη διάρκεια ζωής των εγκαταστάσεων που επιδοτούνται, λαμβάνοντας υπόψη ότι η λογιστική απόσβεση κτιρίων καθορίζεται στα 33 χρόνια. Ενόψει των σημαντικών ποσών που χορηγούνται, εισηγηθήκαμε όπως η ελάχιστη απαιτούμενη περίοδος μίσθωσης αναπροσαρμοστεί.

Ο Επίτροπος επισήμανε ότι οι σχετικοί Ευρωπαϊκοί κανονισμοί που διέπουν τη λειτουργία του Μέτρου δεν παρέχουν σχετική καθοδήγηση στο θέμα και ούτε περιλαμβάνουν τυχόν χρονικό περιορισμό για τα έτη εκμίσθωσης γης, και λόγω του ότι το θέμα αφορά σε ευρύτερη πολιτική, θα πρέπει να καθοριστεί σε συνεργασία με τη Διαχειριστική Αρχή του ΠΑΑ. Τυχόν τροποποίηση της ακολουθητέας πρακτικής θα εφαρμοστεί από τη νέα προκήρυξη του Μέτρου.

- (iii) Σε συνάντηση που είχαμε με τον Διευθυντή της εταιρείας, μας ανέφερε προφορικά ότι η εταιρεία εξετάζει το ενδεχόμενο ανέγερσης των γραφείων της πάνω από το κέντρο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Θεωρούμε ότι στο εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέτρου, καθώς και στη σχετική συμφωνία που υπογράφεται με τους αιτητές, θα πρέπει να ενσωματωθεί σχετικός όρος που να αναφέρει ότι οι επιδοτούμενες εγκαταστάσεις θα χρησιμοποιούνται εξ' ολοκλήρου για το σκοπό για τον οποίο έχουν επιδοτηθεί, χωρίς να επιτρέπονται προσθήκες που θα χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς.

Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι σύμφωνα με πρόνοια του ΠΑΑ, το έργο θα παρακολουθείται αναφορικά με την ορθή χρήση του, για περίοδο 15 ετών. Οποιαδήποτε αλλαγή, σύμφωνα με σχετική πρόνοια του ΠΑΑ, θα πρέπει να γίνει με τη συγκατάθεση του ανάδοχου / ΚΟΑΠ / Διαχειριστικής Αρχής.

Έλεγχοι κριτηρίων πολλαπλής συμμόρφωσης. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενη Έκθεσή μας, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 73/2009, οι γεωργοί οι οποίοι λαμβάνουν άμεσες ενισχύσεις οφείλουν να εφαρμόζουν τις Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης (ΚΑΔ) και τις Καλές Γεωργικές και Περιβαλλοντικές Συνθήκες (ΚΓΠ). Σε περίπτωση που παρατηρούνται παραβιάσεις των απαιτήσεων των κριτηρίων πολλαπλής συμμόρφωσης (ΚΓΠ και ΚΑΔ), τότε επιβάλλονται μειώσεις στους δικαιούχους γεωργούς.

Σε σχέση με τα πιο πάνω παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Επιβολή ποινών πολλαπλής συμμόρφωσης στις κεφαλικές επιδοτήσεις αιγοπροβάτων. Στην Έκθεσή μας για το προηγούμενο έτος εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο σύνδεσης του συστήματος κεφαλικών επιδοτήσεων με το σύστημα πολλαπλής συμμόρφωσης, ώστε ο υπολογισμός των ποινών να διενεργείται αυτόματα και να μειώνεται ο κίνδυνος λαθών.

Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι το θέμα έτυχε χειρισμού στα πλαίσια των προτεραιοτήτων του ΟΑΠ, χωρίς να καταστεί δυνατή η υλοποίησή του. Ωστόσο, δεν ενδείκνυται η υλοποίηση της σύνδεσης διότι προβλέπεται διακοπή ή μεταβολή του τρόπου επιδότησης κεφαλικών ενισχύσεων κατά τα επόμενη έτη.

(β) Επιβολή ποινών πολλαπλής συμμόρφωσης στο Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων – Μη αδειοδοτημένες γεωτρήσεις. Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 73/2009, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε κάθε γεωργική γη να διατηρείται σε καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση, διασφαλίζοντας, μεταξύ άλλων, την προστασία των υδάτων, μέσω της τήρησης των διαδικασιών έγκρισης για τη χρήση των υδάτων για άρδευση, που προβλέπουν ότι γεωτρήσεις άρδευσης, οι οποίες χρησιμοποιούνται σε τεμάχια που τυγχάνουν επιδότησης, θα πρέπει να είναι δεόντως αδειοδοτημένες. Σύμφωνα με οδηγίες που δόθηκαν από τον Βοηθό Επίτροπο προς το Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών στις 27.9.2010, αιτητές οι οποίοι ευρεθούν να αρδεύουν από μη αδειοδοτημένες γεωτρήσεις θα θεωρούνται ότι πληρούν τα κριτήρια της πολλαπλής συμμόρφωσης με επιφύλαξη, εάν προσκομίσουν βεβαίωση από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ) ότι έχουν υποβάλει αίτηση για νομιμοποίηση της γεώτρησης.

Από διασταυρούμενο έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας μεταξύ της βάσης δεδομένων του ΟΑΠ και βάσης δεδομένων του ΤΑΥ που δημιουργήθηκε μέσω της διεξαγωγής πιλοτικής έρευνας για την καταμέτρηση του αριθμού των νόμιμων και παράνομων γεωτρήσεων στον υδροφορέα Κεντρικής και Δυτικής Μεσαορίας, διαπιστώθηκαν και πάλι περιπτώσεις τεμαχίων τα οποία έτυχαν κλασικού επιτόπιου ελέγχου από τον ΟΑΠ, στα οποία βρίσκονται μη αδειοδοτημένες γεωτρήσεις. Παρόλο που στις περιπτώσεις αυτές δεν εντοπίστηκε στον φάκελο επιτόπιου ελέγχου βεβαίωση υποβολής αίτησης στο ΤΑΥ για νομιμοποίηση της γεώτρησης, στην έκθεση αποτελεσμάτων επιτόπιου ελέγχου δεν αναφέρεται ως παράβαση των απαιτήσεων της πολλαπλής συμμόρφωσης.

Όπως πληροφορηθήκαμε, η πρακτική που ακολουθήθηκε κατά τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων το 2011 σε περιπτώσεις εντοπισμού μη αδειοδοτημένων γεωτρήσεων, ήταν η μη καταγραφή της μη συμμόρφωσης για το υπό αναφορά τεμάχιο, σε περίπτωση που υπάρχει δεύτερη γεώτρηση, δεόντως αδειοδοτημένη, σε τεμάχιο του ιδίου αιτητή, γεγονός που δεν συνάδει, κατά την άποψή μας, με την τήρηση των κριτηρίων πολλαπλής συμμόρφωσης.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι στους αιτητές στους οποίους εντοπίστηκε μη συμμόρφωση κατά την εφαρμογή του Σχεδίου Εκταρικών Επιδοτήσεων 2010 δεν έχει μέχρι σήμερα επιβληθεί η σχετική ποινή και δεν έχουν αναγνωριστεί ως χρεώστες από τον ΟΑΠ, καθώς, όπως πληροφορηθήκαμε, έχει δοθεί παράταση για υποβολή αιτημάτων νομιμοποίησης των γεωτρήσεων τους μέχρι τον Φεβρουάριο του 2013.

Ο Επίτροπος εξέφρασε την άποψη ότι, εφόσον ο αιτητής προσκομίσει άδεια για διάτρηση ή απόδειξη συμμετοχής σε αρδευτικό τμήμα και λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό του παρέχει τη δυνατότητα να αρδεύσει οποιοδήποτε από τα τεμάχια του, είναι επουσιώδης η εξασφάλιση άδειας διάτρησης για τυχόν πρόσθετες διατρήσεις για τις οποίες δυνατόν να προβάλλεται και το επιχείρημα ότι δεν χρησιμοποιούνται. Επισήμανε επίσης ότι με τη λήξη του μεταβατικού περιθωρίου που δόθηκε από το ΤΑΥ μέχρι τον Φεβρουάριο του 2013, το θέμα θα ρυθμιστεί πλήρως.

Σύμβαση για την Ανάπτυξη, Εγκατάσταση και Συντήρηση Συστήματος για τη διαχείριση ορισμένων Μέτρων και Καθεστώτων του ΠΑΑ 2007-2013.

(α) Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, μετά από προκήρυξη δημόσιου διαγωνισμού, ο ΟΑΠ κατακύρωσε, στις 16.11.2007, σύμβαση παροχής υπηρεσιών για την ανάπτυξη, εγκατάσταση και συντήρηση συστήματος για τη διαχείριση ορισμένων Μέτρων και Καθεστώτων του ΠΑΑ 2007-2013, σε κοινοπραξία εταιρειών. Σύμφωνα με τη σύμβαση, η οποία υπογράφηκε στις 22.11.2007 για

ποσό ύψους €683.553, το έργο θα ολοκληρωνόταν σε 18 μήνες, με αναμενόμενη ημερομηνία τελικής παράδοσης τις 15.5.2009. Παρόλο που συμφωνήθηκε νέο χρονοδιάγραμμα, σύμφωνα με το οποίο το έργο αναμενόταν να ολοκληρωθεί στις 16.12.2010, παρατηρήθηκε σημαντική καθυστέρηση, αφού τελικά το έργο ολοκληρώθηκε στις 27.12.2011. Σύμφωνα με σχετικό σημείωμα του διευθυντή του έργου μηχανογράφησης του ΟΑΠ ημερ. 28.12.2011, ο ΟΑΠ αναγνωρίζει καθυστέρηση 236 εργάσιμων ημερών εξ υπαιτιότητας του ιδίου και των αναδόχων του, ενώ η ανάδοχη κοινοπραξία θεωρεί μεγαλύτερη την περίοδο καθυστέρησης και δεν αποδέχεται ότι σημειώθηκαν καθυστερήσεις εξ υπαιτιότητάς της.

Βάσει εισήγησης του πιο πάνω σημειώματος, ο Επίτροπος ενέκρινε όπως μην ασκηθεί το δικαίωμα του ΟΑΠ για την επιβολή ποινής καθυστερήσεων από μέρους της κοινοπραξίας, η οποία σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου ανέρχεται στο 1% της αξίας της σύμβασης για κάθε 5 εργάσιμες μέρες καθυστέρησης, μέχρι μέγιστου ποσοστού 20%, λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι η ολοκλήρωση του έργου επιτεύχθηκε επιτυχώς.

Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι σε πολυσέλιδο έγγραφο που ετοιμάστηκε ειδικά για τον σκοπό επεξηγούνται οι λόγοι για τους οποίους κρίνεται ότι εξυπηρετείται καλύτερα το δημόσιο συμφέρον με την μη επιβολή ποινών καθυστερήσεων.

(β) Στις επιλέξιμες δράσεις του Μέτρου 5.1 του ΠΑΑ 2007-2013 «Τεχνική Υποστήριξη», για το οποίο δικαιούχος είναι η Διαχειριστική Αρχή, και το οποίο χρηματοδοτείται 100% από την Ε.Ε, περιλαμβάνεται η εγκατάσταση, λειτουργία και διασύνδεση ηλεκτρονικών συστημάτων διαχείρισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης του ΠΑΑ. Ο ΟΑΠ ζήτησε, εντός του 2010, όπως ενημερωθεί από την Διαχειριστική Αρχή κατά πόσο θα μπορούσε να αιτηθεί τη χρηματοδότηση της αρχικής σύμβασης μηχανογράφησης, ύψους €683.553 και στη συνέχεια της συμπληρωματικής σύμβασης για τη μηχανογράφηση των αγροπεριβαλλοντικών δράσεων του Μέτρου 2.3 «Αγροπεριβαλλοντικές υποχρεώσεις» η οποία ανατέθηκε στην ίδια εταιρεία με την διαδικασία διαπραγμάτευσης, ύψους €152.000, στα πλαίσια του πιο πάνω Μέτρου.

Σε σχετική σύσκεψη ημερ. 14.10.2011 στο Υπουργείο ΓΦΠΠ, συζητήθηκε το ενδεχόμενο επιδότησης από το Μέτρο 5.1, του συνολικού ποσού των δαπανών ύψους €925.742, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται το κόστος αλλαγών / επεκτάσεων ύψους €70.909 για την αρχική σύμβαση και €19.280 για σκοπούς πρόσθετης λειτουργικής υποστήριξης για τη συμπληρωματική σύμβαση και το αίτημα του ΟΑΠ απορρίφθηκε αφού, σύμφωνα με το Τμήμα Γεωργίας, θα έπρεπε να είχε υποβληθεί αίτημα από τον Οργανισμό προς την ΔΑΠΑΑ εντός του 2010.

Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι η έγκριση ή απόρριψη τέτοιων αιτημάτων δεν εμπίπτει στη δικαιοδοσία του ΟΑΠ.

(γ) Ο ΟΑΠ, στα πλαίσια συμμόρφωσής του με το πρότυπο ασφάλειας πληροφοριών ISO27002, το οποίο επιβάλλεται από την ΕΕ, διενήργησε με τη βοήθεια της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου του κράτους, έλεγχο αξιολόγησης των δικλίδων ασφαλείας των μηχανογραφικών του συστημάτων και εφαρμογών, περιλαμβανομένου του μηχανογραφημένου συστήματος των Μέτρων του ΠΑΑ. Ο ΟΑΠ, με επιστολή του ημερ. 3.11.2010, και σχετική υπενθύμιση ημερ. 21.3.2011, προς την κοινοπραξία, απέστειλε πίνακα των προβλημάτων που εντοπίστηκαν από τον πιο πάνω έλεγχο, και ζήτησε ενημέρωση αναφορικά με τις σχετικές διορθωτικές ενέργειες. Σε συνάντηση με την εταιρεία στις 26.4.2012, ο ΟΑΠ ζήτησε εκ νέου την υποβολή χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των αναμενόμενων τροποποιήσεων, η υλοποίηση των οποίων ακόμα εκκρεμεί.

Όπως μας πληροφόρησε ο Επίτροπος, η κοινοπραξία έδωσε διαβεβαιώσεις ότι θα υλοποιήσει τις αναμενόμενες τροποποιήσεις εντός του 2012.

Έλεγχοι με βάση τον Κανονισμό (ΕΚ) 485/2008. Ο Επίτροπος έχει αναθέσει στην Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου τη διεξαγωγή των ελέγχων που καθορίζονται από τον Κανονισμό (ΕΚ) 485/2008, και που αφορούν στην πραγματικότητα και κανονικότητα των ενεργειών που αποτελούν άμεσα ή έμμεσα μέρος του συστήματος χρηματοδότησης από τα Γεωργικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει των εμπορικών εγγράφων των δικαιούχων. Οι δικαιούχοι που υποβάλλονται σε έλεγχο επιλέγονται βάσει ανάλυσης

κινδύνου, από την Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης του ΟΑΠ, ως η ειδική υπηρεσία που καθορίζεται στο άρθρο 11 του Κανονισμού. Κατά την ελεγκτική περίοδο Ιουλίου 2011-Ιουνίου 2012, είχε προγραμματιστεί η διεξαγωγή ελέγχων σε 9 δικαιούχους που αφορούν σε πληρωμές που διενεργήθηκαν κατά το 2010. Οι 7 έλεγχοι θα διενεργηθούν από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου του ΟΑΠ, ένας από το Τμήμα Τελωνείων και ένας από τον Οργανισμό Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας. Η εκτέλεση 6 ελέγχων, καθώς και η ετοιμασία των σχετικών εκθέσεων, έχουν ολοκληρωθεί.

6.29 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Ίδρυση. Ο Οργανισμός ιδρύθηκε με βάση το άρθρο 3 του περί Γενικού Συστήματος Υγείας Νόμου αρ. 89(I) του 2001, το οποίο τέθηκε σε ισχύ με την Κ.Δ.Π. 565/2002 στις 22.11.2002. Σύμφωνα με τον Νόμο, ο Οργανισμός αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και σκοπός του είναι η εφαρμογή Γενικού Συστήματος Υγείας. Ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού εγκρίνεται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Οικονομική κατάσταση. Τα έσοδα και τα έξοδα του Οργανισμού, καθώς επίσης το πλεόνασμα/(έλλειμμα) για τα έτη 2010 και 2009 ήταν όπως πιο κάτω:

	2010	2009
	€	€
Έσοδα	255.009	5.197.200
Έξοδα	4.502.400	5.144.083
(Έλλειμμα)/Πλεόνασμα	(4.247.391)	53.117

Το έλλειμμα για το 2010 καλύφθηκε από πλεονάσματα προηγούμενων ετών.

Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2011 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας τον Μαΐο 2012 και ο έλεγχος προγραμματίζεται να γίνει μέσα στο 2013.

Προϋπολογισμός. Οι Προϋπολογισμοί για τα έτη 2009 και 2010 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 4.6.2008 και 29.7.2009 και υποβλήθηκαν στο Υπουργείο Υγείας στις 5.6.2008 και 30.7.2009, αντίστοιχα. Ο Οργανισμός, κατόπιν οδηγιών του Υπουργείου Υγείας, προχώρησε στις 13.11.2008 και 23.10.2009, σε τροποποιήσεις στους Προϋπολογισμούς για τα υπό αναφορά έτη, και αναθεωρημένοι Προϋπολογισμοί υποβλήθηκαν στο Υπουργείο την 1.12.2008 και στις 9.11.2009, αντίστοιχα. Οι τελικοί Προϋπολογισμοί εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 30.12.2008 και 12.3.2010 και ψηφίστηκαν σε Νόμους, οι οποίοι δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 3.4.2009 και 16.7.2010, αντίστοιχα.

Η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο των ετών 2009 και 2010 και επομένως για τις πληρωμές που διενεργήθηκαν κατά την περίοδο 1.3.2009 μέχρι 3.4.2009 και 1.3.2010 μέχρι 16.7.2010, δεν υπήρχε νομοθετική κάλυψη.

Προσωπικό και ωφελήματα. Στις 31.12.2010, ο Οργανισμός εργοδοτούσε 57 άτομα, σε σύγκριση με 58 άτομα στις 31.12.2009. Οι σχετικές δαπάνες ανήλθαν σε €2.677.382 το 2010, σε σύγκριση με €2.613.265 το 2009. Η αύξηση στις δαπάνες μισθοδοσίας, οφείλεται στην πρόσληψη νέου προσωπικού.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται αναλυτικά ο αριθμός προσωπικού για κάθε θέση.

Τίτλος Θέσης	Κλίμακα	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009
Γενικός Διευθυντής	Πάγιος Μισθός	1	1	1
Διευθυντές	A15	3	4	4
Ανώτεροι Λειτουργοί	A13	14	14	14
Λειτουργοί	A8-A10-A11	22	22	24
Γραμματειακός Λειτουργός	A8-A9	1	1	1
Γραφείς	A2-A5-A7	11	12	11
Ωρομίσθιο προσωπικό (Καθαρίστριες/Κλητήρας)		3	3	3
Σύνολο Οργανικών Θέσεων		55	57	58

Σημειώνεται ότι 30 θέσεις οι οποίες είχαν εγκριθεί με βάση τον περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας του 2009, Νόμο του 2009 (Ν.44(Ι)/2009) καταργήθηκαν το 2012 με τον περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας του 2012, Νόμο του 2012 (Ν.21(ΙΙ)/2012).

Κόστος εφαρμογής του ΓΕΣΥ. Ο Οργανισμός ιδρύθηκε με σκοπό την εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας. Από το 2003 όταν άρχισε η λειτουργία του μέχρι το 2011 δαπανήθηκαν σημαντικά ποσά τα οποία, σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για τα έτη 2003–2010 και τις προκαταρκτικές οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2011, ανέρχονται σε περίπου €24,6 εκ.

Από το πιο πάνω ποσό, €10,1 εκ. δαπανήθηκαν για αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών, €11,5 εκ. για έξοδα προσωπικού, €0,9 εκ. για ενοίκια κτιρίου για τη στέγαση του Οργανισμού και €2,1 εκ. για άλλα λειτουργικά έξοδα. Επιπρόσθετα, ποσό ύψους €6,7 εκ. δαπανήθηκε από το Υπουργείο Υγείας για αγορά υπηρεσιών συμβούλων για την αναδιοργάνωση των κρατικών νοσηλευτηρίων.

Τροποποίηση νομοθεσίας – Κανονισμοί.

(α) Τον Νοέμβριο 2007 κατατέθηκε νομοσχέδιο στη Βουλή των Αντιπροσώπων για τροποποίηση του περί Γενικού Συστήματος Υγείας Νόμου αρ. 89 (Ι) του 2001. Κατά τη διάρκεια των συζητήσεων του στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας της Βουλής, διαφάνηκε ότι δεν υπήρχε σύγκλιση απόψεων για θεμελιώδη θέματα του ΓΕΣΥ μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων. Απαιτήθηκε όπως κατατεθεί νέο νομοσχέδιο, η ετοιμασία του οποίου ανατέθηκε σε λειτουργούς του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας σε συνεργασία με λειτουργούς του Υπουργείου Υγείας και της Νομικής Υπηρεσίας. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, η ετοιμασία του νομοσχεδίου έχει πρόσφατα ολοκληρωθεί και αναμένεται η προώθηση του στη Νομική Υπηρεσία για νομοθετικό έλεγχο.

(β) Σύμφωνα με διατάξεις της νομοθεσίας, η εφαρμογή ορισμένων άρθρων ρυθμίζεται με Κανονισμούς, για την έκδοση των οποίων ο Οργανισμός ετοιμάζει σχετικά προσχέδια Κανονισμών, έτσι ώστε να επιταχυνθεί η οριστικοποίηση και υποβολή τους για ψήφιση μετά την τελική θέσπιση της νομοθεσίας. Επίσης, για την καλύτερη εφαρμογή του Νόμου, ο Οργανισμός προωθεί την ετοιμασία Κανονισμών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 64 του Νόμου.

Υλοποίηση ΓΕΣΥ.

(α) Σύμφωνα με το αρχικό χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση του ΓΕΣΥ, το οποίο είχε ετοιμαστεί τον Ιανουάριο του 2005, η εφαρμογή του αναμενόταν περί τα τέλη του 2008. Ωστόσο, σύμφωνα με έκθεση επαναξιολόγησης της πορείας του ΓΕΣΥ, η οποία ετοιμάστηκε από κοινού από το Υπουργείο Υγείας και το Υπουργείο Οικονομικών και υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο στις 10.2.2009, η εισαγωγή του ΓΕΣΥ είχε μετατεθεί για το 2012. Σύμφωνα με πρόταση του Υπουργείου Υγείας που υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο τον Ιούλιο 2012, η έναρξη λειτουργίας του ΓΕΣΥ μετατίθεται για τα μέσα του 2015.

Σημειώνεται επίσης ότι, όπως αναφέρεται στην εν λόγω έκθεση, με βάση τη μελέτη που έχει εκπονηθεί από ιδιωτικό οίκο ύστερα από ανάθεση από τον Οργανισμό, οι προβλεπόμενες δαπάνες του ΓΕΣΥ δεν θα

μπορούν να καλυφθούν από τα έσοδα - με βάση τις εισφορές που προνοούνται στη νομοθεσία - με αποτέλεσμα να προκύπτει ανάγκη αύξησης των εισφορών του ενεργού πληθυσμού από 8,1% - 9,1%, που προβλεπόταν στον Νόμο αρ. 89(I) του 2001 σε 12% - 13% των ακαθάριστων απολαβών.

Αναφέρεται σχετικά ότι, σύμφωνα με την έκθεση, οι εθνικές δαπάνες υγείας, προβλέπεται να είναι της τάξης των €1.141 εκ., μετά την εισαγωγή του ΓΕΣΥ, φτάνοντας τα €2.005 εκ. σε 10 χρόνια, ενώ αυτές για το ΓΕΣΥ θα ανέλθουν σε €911 εκ. και €1.602 εκ. αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι στις εθνικές δαπάνες υγείας περιλαμβάνονται δαπάνες οι οποίες δεν θα καλύπτονται από το ΓΕΣΥ.

Όπως επίσης αναφέρεται στην έκθεση, η εφαρμογή του ΓΕΣΥ ενέχει σειρά ορατών κινδύνων, που αν δεν επιλυθούν αποτελεσματικά, το κόστος υλοποίησης θα αυξηθεί πολύ.

(β) Για την ετοιμασία της εν λόγω έκθεσης επαναξιολόγησης της πορείας του ΓΕΣΥ, φαίνεται ότι δεν λήφθηκαν υπόψη εργασίες για την υλοποίηση των οποίων απαιτείται η συνεργασία άλλων εμπλεκόμενων Τμημάτων όπως, το Γενικό Λογιστήριο, το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής η συμβολή των οποίων θεωρείται πολύ σημαντική για την εφαρμογή του ΓΕΣΥ.

Σε συνεδρίαση ημερ. 18.10.2010 που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Υγείας με θέμα το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής του ΓΕΣΥ αποφασίσθηκε όπως όλα τα εμπλεκόμενα Τμήματα και το Υπουργείο Υγείας επανέλθουν με χρονοδιαγράμματα και οικονομικές εκτιμήσεις λαμβάνοντας υπόψη τα θέματα προσωπικού, οικονομικών πόρων και το μηχανογραφικό σύστημα.

Μετά από μία περίοδο στασιμότητας στην προώθηση των ενεργειών για εφαρμογή του ΓΕΣΥ, τον Ιούνιο 2012, το Υπουργείο Υγείας, κατόπιν απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού για άμεση προώθηση όλων των αναγκαίων ενεργειών για την τάχιστα εφαρμογή του ΓΕΣΥ και τη ρύθμιση θεμάτων που άπτονται των βασικών πτυχών της εφαρμογής του, υπέβαλε πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο σύμφωνα με την οποία το Υπουργικό Συμβούλιο καλείτο να εγκρίνει τα ακόλουθα:

- (i)** την εξουσιοδότηση του Οργανισμού να ολοκληρώσει τον ανταγωνιστικό διάλογο με την προκήρυξη προσφορών για το σύστημα πληροφορικής το κόστος του οποίου να καλυφθεί εξ ολοκλήρου από τον ανάδοχο με τη μέθοδο «Build-Operate-Transfer» (BOT).
- (ii)** Την εξουσιοδότηση των Υπουργών Υγείας και Οικονομικών να διαβουλευτούν με τον Οργανισμό και μέχρι το τέλος του χρόνου να καθοριστεί ο σφαιρικός προϋπολογισμός για όλες τις επιμέρους υπηρεσίες που θα αποζημιώνονται από το ΓΕΣΥ.
- (iii)** Την προώθηση της λειτουργικής και οργανωτικής αναβάθμισης των κρατικών νοσηλευτηρίων ώστε να γίνουν περισσότερο ευέλικτα και αποδοτικά σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 9.5.2012.

Σύμφωνα με σχετική επιστολή του Υπουργού Υγείας, η πρόταση εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 20.6.2012.

(γ) Η Υπηρεσία μας παρατηρεί ότι, ο Οργανισμός έχει ήδη προβεί στη σύναψη συμβολαίων αρκετών εκατομμυρίων ευρώ για μίσθωση υπηρεσιών συμβούλων, και με την ολοκλήρωση της διαδικασίας του ανταγωνιστικού διαλόγου αναμένεται να προβεί στην προκήρυξη διαγωνισμού για την εξασφάλιση συστήματος μηχανογράφησης, το κόστος του οποίου υπολογίζεται να ανέλθει επίσης σε αρκετά εκατομμύρια ευρώ. Σημαντικά έργα απαραίτητα για την εφαρμογή του ΓΕΣΥ, όπως η οριστικοποίηση του νομοθετικού πλαισίου, η ολοκλήρωση του διαλόγου με τους παροχείς υπηρεσιών υγείας, ο καθορισμός των εισφορών και συμπληρωμών και η αναδιοργάνωση των κρατικών νοσηλευτηρίων, εξακολουθεί να παραμένουν ακόμα σε εκκρεμότητα, με κίνδυνο - εάν κατά την υλοποίηση των έργων αυτών παρουσιαστούν ανυπέρβλητα προβλήματα - να έχουν διενεργηθεί στο μεταξύ δαπάνες για συμβούλους και άλλα, αρκετών εκατομμυρίων ευρώ.

Σημειώνεται ότι η ολοκλήρωση και λειτουργία χωρίς καθυστέρηση εθνικού συστήματος υγείας με βάση ένα χάρτη πορείας, εξασφαλίζοντας την οικονομική βιωσιμότητά του και την ισότιμη πρόσβαση στην

περίθαλψη, αποτελεί μία από τις επτά συστάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης τον Μάιο 2012.

Αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών για το ΓΕΣΥ. Από την έναρξη λειτουργίας του Οργανισμού, το συνολικό ύψος των πιο σημαντικών υπηρεσιών που ανατέθηκαν σε συμβούλους για την εφαρμογή του ΓΕΣΥ, μέχρι το 2011 ανήλθε σε περίπου €10,5 εκ.

Σημειώνεται ότι στο πιο πάνω ποσό δεν συμπεριλαμβάνεται το κόστος των επιπρόσθετων εργασιών που ανατέθηκαν στους νομικούς συμβούλους καθώς επίσης και το κόστος επέκτασης του συμβολαίου των τεχνικών συμβούλων, για τα οποία γίνεται αναλυτική αναφορά πιο κάτω.

Για τις αδυναμίες του Οργανισμού στην τήρηση των προνοιών της νομοθεσίας που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις η Υπηρεσία μας αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις της με κυριότερες διαπιστώσεις την ανάθεση εργασιών σε συμβούλους με τη χρήση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς την προκήρυξη διαγωνισμού και, σε ορισμένες περιπτώσεις, χωρίς την υπογραφή σχετικής σύμβασης.

(α) Μίσθωση υπηρεσιών νομικών συμβούλων για την υποστήριξη του Οργανισμού σε σχέση με τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου αναφορικά με τον διαγωνισμό σχετικά με την Ανάπτυξη, Υλοποίηση, Λειτουργία και Υποστήριξη μιας συνολικής λύσης για το Σύστημα Πληροφορικής και άλλων επιχειρησιακών διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ασφάλισης Υγείας στην Κύπρο. Στις 21.2.2008 υπογράφηκε σύμβαση με οίκο νομικών συμβούλων του εξωτερικού για την υποστήριξη του Οργανισμού σε σχέση με τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου για τον πιο πάνω διαγωνισμό έναντι του συνολικού ποσού των €269.000+Φ.Π.Α.

Στους νομικούς συμβούλους ανατέθηκαν αρχικά οι πιο κάτω επιπρόσθετες υπηρεσίες οι οποίες δεν περιλαμβάνονταν στη σύμβαση, για τις οποίες οι σύμβουλοι απέστειλαν αναλυτική κατάσταση χρεώσεων διεκδικώντας ως αμοιβή/αποζημίωση επιπρόσθετο ποσό ύψους €352.784. Ωστόσο, μετά από διαβουλεύσεις του Διοικητικού Συμβουλίου με τους συμβούλους, αφαιρέθηκαν ποσά για χρεώσεις οι οποίες δεν μπορούσαν να ελεγχθούν από τον Οργανισμό με αποτέλεσμα οι συνολικές απαιτήσεις τους να μειωθούν τελικά σε €162.530+Φ.Π.Α.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, στο οποίο παραπέμφθηκε το θέμα εκ των υστέρων και αφού είχαν στο μεταξύ παρασχεθεί οι πρόσθετες υπηρεσίες, αποφάσισε τον Οκτώβριο 2009, όπως εγκρίνει την καταβολή του ποσού των €162.530+Φ.Π.Α. και ζήτησε ταυτόχρονα από τον Γενικό Διευθυντή όπως καταβληθεί προσπάθεια, ώστε οι ανάγκες για παροχή νομικών συμβουλών κατά τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου, περιοριστούν στα πλαίσια του συμφωνηθέντος ποσού και, για τυχόν επιπρόσθετες υπηρεσίες, να βεβαιώνεται ότι θα συμφωνούνται εκ των προτέρων και θα υποβάλλονται έγκαιρα στο Διοικητικό Συμβούλιο για εξέταση.

Παρά τις σχετικές υποδείξεις, ανατέθηκαν εκ νέου επιπρόσθετες εργασίες στους συμβούλους χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου. Το συνολικό ύψος των χρεώσεων ανέρχεται σε €283.671, ποσό το οποίο, μετά από διαβουλεύσεις, μειώθηκε σε €179.695 πλέον Φ.Π.Α. Το Διοικητικό Συμβούλιο εξέφρασε τις επιφυλάξεις και τους ενδοιασμούς του για την καταβολή ενός τόσο μεγάλου ποσού για επιπρόσθετες εργασίες, ενώ υπέδειξε εκ νέου στον Γενικό Διευθυντή όπως στο μέλλον εξασφαλίζεται η εκ των προτέρων έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου. Το Υπουργείο Υγείας εξέφρασε τη διαφωνία του σχετικά με τον χειρισμό του πιο πάνω θέματος, θέση με την οποία συμφώνησε τόσο το Γενικό Λογιστήριο όσο και το Υπουργείο Οικονομικών. Αναφέρεται επίσης ότι το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του ημερ. 22.7.2011, ζήτησε από τον Γενικό Διευθυντή όπως ετοιμάσει και υποβάλει στο Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, πλήρη και τεκμηριωμένη έκθεση η οποία να καταδεικνύει ότι οι εργασίες που εκτελέστηκαν είναι 100% πρόσθετες και δεν μπορούσαν να προβλεφθούν κατά την αρχική ανάθεση της σύμβασης και η οποία να αναφέρει τους λόγους της μη υποβολής – εκ των προτέρων – του θέματος στο Διοικητικό Συμβούλιο. Μέχρι τον Οκτώβριο 2012 το θέμα παρέμενε σε εκκρεμότητα.

(β) Μίσθωση υπηρεσιών τεχνικών συμβούλων για την υποστήριξη του Οργανισμού σε σχέση με τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου για τον διαγωνισμό που αναφέρθηκε πιο πάνω. Στις 6.10.2009 ανατέθηκε σε Συμβούλους η τεχνική υποστήριξη του Οργανισμού σε σχέση με τη διαδικασία του

ανταγωνιστικού διαλόγου έναντι του συνολικού ποσού των €463.298, πλέον Φ.Π.Α., το οποίο αντιστοιχεί σε 210 ανθρωποημέρες προσφοράς υπηρεσιών.

Οι 210 ανθρωποημέρες, για τις οποίες γίνεται αναφορά στα έγγραφα διαγωνισμού και οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν για σκοπούς αξιολόγησης των υποβληθεισών προσφορών, αναλώθηκαν πριν την ολοκλήρωση του ανταγωνιστικού διαλόγου. Όπως υποστηρίζει ο Οργανισμός, κατά την προκήρυξη της προσφοράς, δεν ήταν δυνατό να υπολογιστεί με ακρίβεια η διάρκεια του ανταγωνιστικού διαλόγου και ως εκ τούτου, ούτε και η ακριβής διάρκεια των υπηρεσιών υποστήριξης των συμβούλων. Για τον λόγο αυτό, περιλήφθηκαν πρόνοιες τόσο στη σύμβαση όσο και στην προκήρυξη για δυνατότητα προσθήκης ή/και διαφοροποίησης ή/και επανάληψης υπηρεσιών, εάν προέκυπτε ανάγκη.

Ο Οργανισμός προχώρησε τελικά στην επέκταση των υπηρεσιών των συμβούλων μέχρι και την ολοκλήρωση του ανταγωνιστικού διαλόγου, έναντι συνολικού ποσού ύψους €210.000 πλέον Φ.Π.Α., το οποίο αντιστοιχεί σε 95 ανθρωποημέρες.

Όροι εργασίας Γενικού Διευθυντή. Σύμφωνα με το συμβόλαιο εργοδότησης του Γενικού Διευθυντή, ο Οργανισμός καταβάλλει στον Γενικό Διευθυντή μισθό ίσο με τις απολαβές (μισθός και 13ος μισθός) και τα άλλα ωφελήματα όπως έξοδα παραστάσεως, αυτοκίνητο κ.λπ. που έχουν οι Γενικοί Διευθυντές των Υπουργείων. Επίσης παρέχεται ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και εφάπαξ φιλοδώρημα 2 μηνιαίων μισθών ανά έτος υπηρεσίας.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι, αναφορικά με τους όρους εργασίας του Γενικού Διευθυντή, δεν υπάρχει ένδειξη κατά πόσον έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού και υποβληθεί για έγκριση στο Υπουργικό Συμβούλιο, βάσει των διατάξεων του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Διορισμός Γενικών Διευθυντών) Νόμου του 1990 (άρθρο 3(4)).

Σημειώνεται επίσης ότι, στο συμβόλαιο εργοδότησης του Γενικού Διευθυντή, δεν περιλαμβάνεται οποιαδήποτε πρόνοια αναφορικά με τους όρους της άδειας ανάπαυσης και άδειας ασθενείας του, ως διαλαμβάνεται στον προαναφερθέντα Νόμο (άρθρο 3(7)).

Διορισμός Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου. Μετά την παραίτηση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου στις 23.3.2012 δεν έχει ακόμα διοριστεί νέος Πρόεδρος. Έκτοτε δεν έχουν πραγματοποιηθεί συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου, πράγμα που κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας δεν διευκολύνει τη λειτουργία του.

Διαγωνισμός με αρ. ΟΑΥ 02/2007 για την Ανάπτυξη, Υλοποίηση, Λειτουργία και Υποστήριξη μιας συνολικής λύσης για το Σύστημα Πληροφορικής και άλλων επιχειρησιακών διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ασφάλισης Υγείας στην Κύπρο. Ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ), λόγω του ιδιαίτερα πολύπλοκου αντικειμένου της πιο πάνω σύμβασης, αποφάσισε να προσφύγει στη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου, για την ανάθεσή της. Η εν λόγω διαδικασία ξεκίνησε τον Απρίλιο 2007 με την δημοσίευση από τον ΟΑΥ της Πρόσκλησης για Υποβολή Αίτησης για Συμμετοχή στη Διαδικασία του Ανταγωνιστικού Διαλόγου. Στα έγγραφα της Πρόσκλησης αναφερόταν μεταξύ άλλων ότι η αναθέτουσα αρχή θα περιόριζε τον αριθμό των οικονομικών φορέων/υποψηφίων, τους οποίους θα προσκαλούσε στη συνέχεια να συμμετάσχουν στον διάλογο σε 3, τους πρώτους σε σειρά κατάταξης, με βάση τα κριτήρια/βαθμολογία που καθορίστηκαν. Σε περίπτωση που τα κριτήρια προεπιλογής πληρούσαν λιγότεροι από 3 υποψήφιοι, τότε ο Οργανισμός θα αποφάσιζε κατά πόσον με τους λιγότερους υποψηφίους που πληρούσαν τα κριτήρια, θα μπορούσε να επιτευχθεί πραγματικός ανταγωνισμός ή θα τερμάτιζε τον διαγωνισμό. Εάν κάποιος από τους 3 υποψηφίους που θα προεπιλέγονταν, δεν επιθυμούσε να συμμετάσχει στον ανταγωνιστικό διάλογο, τότε ο Οργανισμός μπορούσε να προσκαλέσει τον επόμενο (τέταρτο στη σειρά κατάταξης) υποψήφιο που πληρούσε τα κριτήρια προεπιλογής.

Τελικά υποβλήθηκαν 8 αιτήσεις και, τον Δεκέμβριο 2007, προεπιλέχθηκαν 3 υποψήφιοι, ενώ οι υπόλοιποι 5 κρίθηκε ότι δεν πληρούσαν τα κριτήρια προεπιλογής. Όπως αναφέρεται στα Πρακτικά της συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΑΥ ημερ. 21.11.2007, κατά την οποία λήφθηκε η απόφαση προεπιλογής των 3 υποψηφίων, ο Γενικός Διευθυντής του ΟΑΥ και μέλος της επιτροπής αξιολόγησης, είχε δηλώσει ότι ένας σημαντικός τομέας στον οποίο οι αιτητές που τελικά αποκλείστηκαν επειδή δεν διέθεταν τη σχετική

εμπειρία, ήταν αυτός της παροχής υπηρεσιών διαχείρισης απαιτήσεων (claims management) σε τρίτους. Στους 3 επιλεγέντες υποψηφίους δόθηκαν τα έγγραφα της Πρόσκλησης για Συμμετοχή στη Διαδικασία του Ανταγωνιστικού Διαλόγου τον Μάιο 2008. Τα εν λόγω έγγραφα τροποποιήθηκαν και τα νέα έγγραφα δόθηκαν στους 3 υποψηφίους τον Ιανουάριο 2009, κατόπιν απόφασης της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών (ΑΑΠ), στην οποία είχε προσφύγει ο ένας από τους υποψηφίους. Δεύτερη προσφυγή του εν λόγω υποψηφίου τον Μάρτιο 2009, απορρίφθηκε από την ΑΑΠ τον Ιούλιο του ίδιου έτους και στη συνέχεια – τον Αύγουστο 2009 – ο πιο πάνω υποψήφιος αποκλείστηκε από την περαιτέρω διαδικασία, εφ' όσον δεν είχε υποβάλει μέχρι την καθορισθείσα προθεσμία, που ήταν στις 3.8.2009, όλα τα απαιτούμενα έγγραφα (εγγύηση συμμετοχής). Κατά τη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΑΥ που ακολούθησε, στις 5.8.2009, το Συμβούλιο αποφάσισε τον αποκλεισμό του εν λόγω υποψηφίου και τη συνέχιση της διαδικασίας με τους άλλους 2 που είχαν ανταποκριθεί. Από τα Πρακτικά της πιο πάνω συνεδρίας, δεν διαπιστώνεται κατά πόσον το γεγονός της παραμονής 2 μόνο υποψηφίων εντός της διαδικασίας, είχε προβληματίσει τα μέλη του Συμβουλίου του ΟΑΥ, όπως προνοείτο στα έγγραφα του διαγωνισμού και, με βάση ποια κριτήρια/δεδομένα, αποφασίστηκε ότι ο αριθμός των 2 υποψηφίων ήταν ικανοποιητικός και διασφάλιζε την ανάπτυξη πραγματικού ανταγωνισμού, επιλέγοντας τη συνέχιση της διαδικασίας, αντί τον τερματισμό της. Επισημαίνεται ότι στην Ευρωπαϊκή Οδηγία 2004/18/EK, για τον ανταγωνιστικό διάλογο, προνοείται ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να περιορίζουν τον αριθμό των κατάλληλων υποψηφίων οι οποίοι θα συμμετάσχουν στον διάλογο, υπό τον όρο ότι θα υπάρχει ικανός αριθμός κατάλληλων υποψηφίων. Ως ελάχιστος τέτοιος αριθμός, καθορίζεται ότι είναι οι 3 υποψήφιοι και στην περίπτωση που ο αριθμός των υποψηφίων που πληρούν τα κριτήρια επιλογής και τα ελάχιστα επίπεδα ικανοτήτων είναι μικρότερος, προνοείται ότι η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συνεχίζει τη διαδικασία, καλώντας και τον υποψήφιο ή τους υποψηφίους που πληρούν τα απαιτούμενα επίπεδα ικανοτήτων. Εν πάση περιπτώσει ωστόσο – όπως καθορίζεται στην εν λόγω Οδηγία – ο αριθμός υποψηφίων που θα συνεχίσουν πρέπει να είναι επαρκής, ώστε να εξασφαλίζει πραγματικό ανταγωνισμό. Σημειώνεται ότι ανάλογες πρόνοιες έχουν μεταφερθεί και στην κυπριακή νομοθεσία.

Η διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου με τους 2 εναπομείναντες υποψηφίους, συνεχίστηκε τον Σεπτέμβριο 2009.

Στα έγγραφα Πρόσκλησης για Υποβολή Αίτησης Συμμετοχής στον Ανταγωνιστικό Διάλογο του Απριλίου 2007, καθοριζόταν ότι ο Ανάδοχος θα είχε την πλήρη ευθύνη του Συστήματος Πληροφορικής και θα παρείχε υποστήριξη στον ΟΑΥ για τη λειτουργία του. Οι ευθύνες του περιλαμβάνουν – χωρίς να περιορίζονται – τις ακόλουθες υπηρεσίες:

- (i) Σχεδιασμό, εφαρμογή, δοκιμή, σταθεροποίηση των εφαρμογών και της υποδομής.
- (ii) Δημιουργία διασυνδέσεων με τα υφιστάμενα συστήματα.
- (iii) Ετοιμασία προδιαγραφών για τις απαιτούμενες τροποποιήσεις στα υφιστάμενα συστήματα, έλεγχος/δοκιμή των εφαρμογών και υποστήριξή τους.
- (iv) Λειτουργία του Συστήματος Πληροφορικής του ΟΑΥ και υποστήριξή του.
- (v) Εκπαίδευση των χρηστών του Συστήματος Πληροφορικής.

Άλλες βασικές υπηρεσίες, όπως η διαχείριση των απαιτήσεων και η λειτουργία του τηλεφωνικού κέντρου, θα αποφασίζονταν από τον ΟΑΥ – ανάλογα με τη λύση που θα προτεινόταν – κατά πόσον θα παρέχονται από τον Ανάδοχο ή τον ΟΑΥ.

Η σύμβαση – όπως καθοριζόταν – θα είχε τη μορφή «Build-Operate-Transfer (BOT)», δηλαδή Ανάπτυξη του Συστήματος Πληροφορικής, Λειτουργία του και Μεταφορά στον ΟΑΥ (ή σε άλλο/τρίτο μέρος) των αγαθών και των υπηρεσιών οποιουδήποτε τμήματος του, έναντι ενός ποσού που θα συμφωνείτο κατά τον ανταγωνιστικό διάλογο. Η διάρκεια της σύμβασης θα ήταν 10 χρόνια με δικαίωμα του ΟΑΥ να την επεκτείνει για άλλα 10 χρόνια. Ο ΟΑΥ θα είχε επίσης το δικαίωμα να τερματίσει τη σύμβαση οποτεδήποτε, με προειδοποίηση 12 μηνών.

Καθοριζόταν επίσης ότι ο ΟΑΥ θα προχωρούσε στην πληρωμή του Αναδόχου κατόπιν της τελικής αποδοχής και της πλήρους λειτουργικότητας ολόκληρου του συστήματος. Ενδιάμεσες πληρωμές, θα μπορούσαν να εξεταστούν κατά την ανάπτυξη του συστήματος, υπό κάποιες προϋποθέσεις. Ο ΟΑΥ είχε διευκρινίσει ότι η επιθυμία του αυτή, να πληρώσει δηλαδή για το κόστος ανάπτυξης/αγοράς του συστήματος με την αποδοχή του και, να το ξεχωρίσει από το κόστος λειτουργίας του, οφειλόταν στην προσπάθεια του για επίτευξη περισσότερης διαφάνειας αναφορικά με το κόστος καθώς και αντικειμενικής σύγκρισης/αξιολόγησης του κόστους λειτουργίας των διαφόρων προτάσεων/λύσεων των υποψηφίων.

Όσον αφορά τις ευθύνες του Αναδόχου, τη μορφή της σύμβασης, τη διάρκεια και τον τρόπο πληρωμής, οι ίδιες περίπου με τις πιο πάνω πρόνοιες είχαν περιληφθεί και στα έγγραφα Πρόσκλησης για Συμμετοχή στη Διαδικασία του Ανταγωνιστικού Διαλόγου, του Ιανουαρίου 2009.

Στις πρόνοιες των πιο πάνω εγγράφων δεν περιλαμβανόταν το ενδεχόμενο - ούτε και σαν δικαίωμα επιλογής του ΟΑΥ - για ανάληψη της χρηματοδότησης του έργου από τον Ανάδοχο. Το αντίθετο μάλιστα προνοούσαν τα έγγραφα, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, κάτι που αποτυπώνεται και στα κριτήρια προεπιλογής που περιλήφθηκαν, τόσο της επαγγελματικής ικανότητας/εμπειρίας, όσο και της οικονομικής κατάστασης, τα οποία καθόριζαν τις ελάχιστες απαιτήσεις εμπειρίας των υποψηφίων, σε υλοποίηση συμβάσεων παροχής υπηρεσιών ανάπτυξης, λειτουργίας και υποστήριξης συστημάτων πληροφορικής για Οργανισμούς Ασφάλισης Υγείας, καθώς και μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών τα 3 τελευταία χρόνια (άνω των €300.000.000), εργοδότηση αριθμού μονίμων υπαλλήλων (τουλάχιστον 1.500 κατά το 2005 και 2006) και με θετικό άθροισμα του ετήσιου λειτουργικού κέρδους κατά τα 3 τελευταία χρόνια, ενώ δεν περιλάμβαναν απαιτήσεις/κριτήρια για χρηματοδότηση προηγούμενων έργων καθώς και την πιστοποίηση της χρηματοδοτικής ικανότητας/δυνατότητας των υποψηφίων. Ο τίτλος εξάλλου και των 2 εγγράφων αναφερόταν σε διαδικασία για την ανάπτυξη, εφαρμογή, λειτουργία και υποστήριξη μιας ολοκληρωμένης λύσης του Συστήματος Πληροφορικής και άλλων επιχειρησιακών διαδικασιών του ΟΑΥ, χωρίς οποιαδήποτε αναφορά σε χρηματοδότηση της λύσης. Σημειώνεται ότι και οι τρεις εταιρείες που είχαν προεπιλεγεί, είναι κυρίως εταιρείες ανάπτυξης, λειτουργίας και υποστήριξης/συντήρησης συστημάτων πληροφορικής.

Η απόφαση για ανάθεση και της χρηματοδότησης του Συστήματος Πληροφορικής και των άλλων επιχειρησιακών διαδικασιών του ΟΑΥ στον Ανάδοχο του έργου, λήφθηκε τον Μάρτιο 2012 από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΟΑΥ, με το αιτιολογικό της μη επιβάρυνσης των δημοσίων οικονομικών. Στη συνέχεια – Ιούνιο 2012 – υποβλήθηκε από το Υπουργείο Υγείας Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο, όπως η χρηματοδότηση του Συστήματος Πληροφορικής και άλλων επιχειρησιακών διαδικασιών του ΟΑΥ αναληφθεί εξ' ολοκλήρου από τον Ανάδοχο του έργου που θα επιλεγεί με τη διαδικασία που βρίσκεται σε εξέλιξη, ώστε να μην επιβαρυνθούν τα δημόσια οικονομικά, Πρόταση η οποία εγκρίθηκε – όπως πληροφορηθήκαμε – στις 20.6.2012.

Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, τα κριτήρια οικονομικής και επαγγελματικής επάρκειας των υποψηφίων που είχαν τεθεί, αφορούσαν την τελευταία τριετία πριν την υποβολή των αιτήσεων, δηλαδή τα έτη 2004 – 2007 (από 1.1.2004 μέχρι την ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων προεπιλογής), όπως προνοεί η Ευρωπαϊκή Οδηγία και η εθνική νομοθεσία για συμβάσεις παροχής υπηρεσιών. Ο σκοπός του περιορισμού της χρονικής περιόδου που θα ληφθεί υπόψη, στα τελευταία 3 χρόνια, είναι για να επιλεγούν/συμμετάσχουν σε ένα διαγωνισμό εκείνοι οι οικονομικοί φορείς, οι οποίοι κατά τη χρονική περίοδο των 3 χρόνων, που προηγείται της ημερομηνίας υποβολής των προσφορών, ήταν δραστηριοποιημένοι, είχαν ένα ικανοποιητικό κύκλο εργασιών, με λειτουργικό κέρδος, εργοδοτούσαν ικανοποιητικό αριθμό μονίμων υπαλλήλων και είχαν εκτελέσει παρόμοια έργα (με τη χρήση σύγχρονων μεθόδων και της τελευταίας/πρόσφατης τεχνολογίας), ώστε να είναι διασφαλισμένη η επιτυχία ενός έργου. Στην προκειμένη περίπτωση όμως, οι 2 οικονομικοί φορείς που επιλέγηκαν, είχαν αξιολογηθεί και κρίθηκαν ότι ικανοποιούσαν τα εν λόγω κριτήρια κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο (2004-2007). Σημειώνεται ότι εάν η διαδικασία ξεκινούσε σήμερα και, με στόχο – όπως έχει ανακοινωθεί – τη λειτουργία του συστήματος το 2015, τότε η χρονική περίοδος που θα λαμβανόταν υπόψη για την επαγγελματική και οικονομική αξιολόγηση των υποψηφίων, θα ήταν η περίοδος 2009-2012. Οι 2 υποψήφιοι που απέμειναν (καθώς και οι συνεργάτες/τρίτοι στους οποίους στηρίζονται),

δεν έχουν αξιολογηθεί κατά πόσο εξακολουθούν να πληρούν τα κριτήρια συμμετοχής και για την περίοδο 2009-2012 (ούτε και προβλεπόταν κάτι τέτοιο, εφ' όσον σύμφωνα με τις πρόνοιες των εγγράφων της Πρόσκλησης για Υποβολή Αίτησης για Συμμετοχή στη Διαδικασία του Ανταγωνιστικού Διαλόγου, το Σύστημα Πληροφορικής αναμενόταν να λειτουργήσει τον Σεπτέμβριο 2008). Ως εκ τούτου, η αρχικά τεθείσα χρονική περίοδος θα ήταν ικανοποιητική και θα εξυπηρετούσε τον σκοπό της, εάν είχε τηρηθεί το χρονοδιάγραμμα που προβλεπόταν στα έγγραφα του διαγωνισμού.

Ενόψει των πιο πάνω και λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα:

- (i) Τον μικρό αριθμό των υποψηφίων με τους οποίους συνεχίζεται η διαδικασία, αριθμός που αφ' ενός είναι μικρότερος του ελαχίστου που προνοεί η νομοθεσία και καθορίζεται στην Ευρωπαϊκή Οδηγία 2004/18/EK και, αφ' ετέρου, δεν θεωρείται - κατά την άποψή μας - ικανοποιητικός για τη διασφάλιση πραγματικού/υγιούς ανταγωνισμού, έχοντας μάλιστα υπόψη τον επαρκή αριθμό των οικονομικών φορέων που δραστηριοποιούνται σήμερα στην ανάπτυξη λογισμικού και στη λειτουργία/υποστήριξη συστημάτων πληροφορικής στην Κύπρο ή/και στο εξωτερικό, καθώς και τη σημερινή κατάσταση της οικονομίας.
- (ii) Το πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα των 5 περίπου χρόνων από τη δημοσίευση της Πρόσκλησης για Υποβολή Αίτησης για Συμμετοχή στη Διαδικασία του Ανταγωνιστικού Διαλόγου σε συνδυασμό με το γεγονός ότι οι 2 υποψήφιοι που επιλέγηκαν είχαν αξιολογηθεί για την οικονομική και επαγγελματική τους επάρκεια κατά την περίοδο 2004-2007 (η λειτουργία του συστήματος αναμενόταν να ξεκινήσει - σύμφωνα με τα έγγραφα - τον Σεπτέμβριο 2008), ενώ άλλοι υποψήφιοι είχαν αποκλειστεί, επειδή δεν πληρούσαν - εκείνη την περίοδο - τα κριτήρια επιλογής και κυρίως δεν διέθεταν την απαιτούμενη εμπειρία της παροχής υπηρεσιών διαχείρισης απαιτήσεων σε τρίτους.
- (iii) Την τροποποίηση ενός ουσιώδους όρου/απαίτησης, της χρηματοδότησης του έργου, η οποία με πρόσφατη απόφαση θα αναληφθεί από τον Ανάδοχο, ενώ τα έγγραφα της Πρόσκλησης Υποβολής Αιτήσεως προνοούσαν ότι ο ΟΑΥ θα προχωρούσε στην εξόφληση/πληρωμή του κόστους ανάπτυξης του λογισμικού/προμήθειας των αγαθών, με την τελική αποδοχή ολόκληρου του συστήματος και, επιθυμούσε να πληρώνει ξεχωριστά τη μετέπειτα λειτουργία του, για λόγους διαφάνειας και αντικειμενικής αξιολόγησης των προτάσεων που θα υποβάλλονταν.
- (iv) Το αναμενόμενο συνολικό κόστος της σύμβασης που θα ανατεθεί,

η Υπηρεσία μας, χωρίς να παραγνωρίζει τη σημασία της σύστασης - τον Μάιο 2012 - του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τη λειτουργία χωρίς καθυστέρηση του Εθνικού Συστήματος Υγείας με βάση ένα χάρτη πορείας, έχει την άποψη ότι ο ΟΑΥ θα πρέπει να επανεξετάσει την απόφασή του για συνέχιση της υφιστάμενης διαδικασίας του ανταγωνιστικού διαλόγου.

Οι πιο πάνω απόψεις/εισηγήσεις/διαπιστώσεις μας υποβλήθηκαν τον Αύγουστο 2012 στον ΟΑΥ. Ο Γενικός Διευθυντής του ΟΑΥ, μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2012 ότι κατά την άποψη της διεύθυνσης ο Οργανισμός δεν νομιμοποιείται στο παρόν στάδιο να ακυρώσει τον διαγωνισμό, επειδή κάτι τέτοιο θα ήταν αντίθετο με τις αρχές της ισότητας και της χρηστής διοίκησης. Μας πληροφόρησε επίσης, πάντοτε κατά την άποψη της διεύθυνσης, ότι η χρηματοδότηση του έργου από τον Ανάδοχο-που αποφασίστηκε πρόσφατα-αφορά ουσιαστικά στον τρόπο αποπληρωμής του Αναδόχου από τον ΟΑΥ. Εφ' όσον στα έγγραφα του διαγωνισμού προβλεπόταν εξ αρχής το ενδεχόμενο αποπληρωμής του κόστους ανάπτυξης του λογισμικού του έργου σταδιακά, καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης, αυτό σημαίνει ότι ο Ανάδοχος πιθανόν να κληθεί να χρηματοδοτήσει σε κάποιο βαθμό το εν λόγω κόστος, ως εκ τούτου ο ΟΑΥ δεν έχει τροποποιήσει τους όρους του διαγωνισμού.

Επισημαίνεται ωστόσο ότι η εν λόγω πρόνοια για σταδιακή χρηματοδότηση, δεν περιλαμβανόταν στο αρχικό έγγραφο προκήρυξης του διαγωνισμού, με βάση το οποίο είχαν εκδηλώσει ενδιαφέρον οι οικονομικοί φορείς για συμμετοχή στη διαδικασία, αλλά προστέθηκε στο δεύτερο έγγραφο που δόθηκε στους 3 οικονομικούς φορείς που επιλέγηκαν.

6.30 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους €3.373.512, σε σύγκριση με €1.037.719 το 2010.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε €10.122.444, σε σύγκριση με €10.419.559 το 2010, σημειώθηκε δηλαδή μείωση ύψους €297.115, που οφείλεται κυρίως στη μείωση της κρατικής χορηγίας σε σχέση με το 2010. Σημειώνεται ότι στην κρατική χορηγία για το 2010 περιλαμβάνεται ποσό ύψους €1,5 εκ., το οποίο μεταφέρθηκε στον Οργανισμό από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για την πληρωμή ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (de minimis), σε σχέση με ζημιές που επισυνέβησαν το 2009 από ακαρπία και περονόσπορο.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε €6.748.932, σε σύγκριση με €9.381.840 το 2010. Η διαφορά ύψους €2.632.908 οφείλεται κυρίως στην καταβολή ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (de minimis) κατά το 2010, για τις οποίες γίνεται αναφορά στην προηγούμενη παράγραφο, καθώς και στη μείωση των αποζημιώσεων που καταβλήθηκαν εντός του 2011.

(δ) **Ασφάλιστρα.** Ο Οργανισμός εισέπραξε για το 2011 ασφάλιστρα ύψους €4.110.134, σε σύγκριση με €3.578.679 το 2010, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση ύψους €531.455.

(ε) **Αποζημιώσεις.** Οι αποζημιώσεις που καταβλήθηκαν κατά το 2011 ανήλθαν σε €2.520.141, σε σύγκριση με €5.177.460 το 2010.

(στ) **Εγγυημένα δάνεια.** Η Κυβέρνηση κατέβαλε στους Δανειστικούς Επιτρόπους, μέσω του Οργανισμού, ποσό €633 χιλ., το οποίο αντιπροσωπεύει τη δόση των εγγυημένων δανείων που συνήψε ο Οργανισμός.

Κρατική χορηγία. Το σύνολο της κρατικής χορηγίας ανήλθε κατά το 2011 σε €5,6 εκ., σε σύγκριση με €6,6 εκ. το 2010, σημειώθηκε δηλαδή μείωση ύψους €1 εκ. Όπως αναφέρουμε και πιο πάνω, το ποσό της κρατικής χορηγίας για το 2010 περιλαμβάνει ποσό ύψους €1,5 εκ., το οποίο παραχωρήθηκε στον Οργανισμό για την καταβολή ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (de minimis) σε σχέση με ζημιές που επισυνέβησαν το 2009.

Προσωπικό – Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Στις 31.12.2011 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 39 άτομα σε μόνιμες θέσεις, δύο ωρομίσθιους και ένα άτομο πάνω σε έκτακτη βάση. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ανήλθαν σε €3.724.659 σε σύγκριση με €3.551.783 το 2010, με μέσο όρο δαπανών για κάθε μόνιμο υπάλληλο €50.497 (€49.520 το 2010), χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Σχέδιο Συντάξεων.

Καθυστερημένα ασφάλιστρα. Τα καθυστερημένα ασφάλιστρα ανέρχονταν στις 31.12.2011 σε €3.117.275, σε σύγκριση με €2.400.980 το 2010. Η αύξηση οφείλεται κυρίως, στη μη είσπραξη ασφαλίσεων ύψους €0,6 εκ. που αφορούν σε σιτηρά, μέσω αποκοπής τους από τις εκταρικές επιδοτήσεις που προέρχονται από κρατικούς πόρους.

Σχέδιο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων.

(α) **Οικονομική κατάσταση.** Για την καταβολή των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων του προσωπικού του ο Οργανισμός προέβη στη σύσταση αποθεματικού, με την ονομασία «Σχέδιο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων», το ύψος του οποίου ανερχόταν, στις 31.12.2011, σε €7.309.737 (€6.023.463 το 2010). Οι συνεισφορές στο αποθεματικό για το έτος ανήλθαν σε €1.950.316 και οι πληρωμές για συντάξεις και φιλοδορήματα σε €664.042.

(β) **Έλλειμμα Σχεδίου.** Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη, με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2010, το έλλειμμα του Σχεδίου ανέρχεται στο ποσό των €8.825.000. Η χρηματοδότηση του γίνεται με την καταβολή

ετήσιας κυβερνητικής χορηγίας ύψους €1.190.895 για επτά έτη και την καταβολή είτε εφάπαξ ποσού €1.870.068 στο τέλος του 7^{ου} έτους, είτε με καταβολή ετήσιων ποσών ύψους €648.565 ή €267.921 για τα επόμενα τρία ή οκτώ έτη, αντίστοιχα, μετά την περίοδο των επτά ετών. Στην αναλογιστική μελέτη γίνεται επίσης εισήγηση, όπως η επόμενη ενδιάμεση αναλογιστική μελέτη γίνει με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2011 και να εκπονηθεί μέσα στους πρώτους μήνες του 2012, ωστόσο δεν φαίνεται να προωθήθηκαν ακόμη οποιεσδήποτε σχετικές ενέργειες.

Οικονομική βιωσιμότητα του Οργανισμού.

(α) Στις 31.12.2011 τα αποθεματικά του Οργανισμού ήταν €19,6 εκ., σε σύγκριση με €16,2 εκ. το 2010.

Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Οργανισμός προέβη σε διερεύνηση της δυνατότητας αντασφάλισής του σε διεθνείς αντασφαλιστικούς οργανισμούς, χωρίς όμως θετικά αποτελέσματα. Επισημαίνεται ότι η μη αντασφάλιση του Οργανισμού, περιορίζει τις δυνατότητες επέκτασης του ασφαλιστικού του σχεδίου, προκειμένου να διαφυλαχθεί η βιωσιμότητά του, με αποτέλεσμα πολλά γεωργοκτηνοτροφικά προϊόντα να παραμένουν χωρίς ασφαλιστική κάλυψη και σε περιπτώσεις ζημιών που δεν καλύπτονται από τον Οργανισμό, οι γεωργοί να απαιτούν κατά χάριν οικονομική βοήθεια από το Κράτος.

(β) Επικαιροποίηση της αναλογιστικής μελέτης του Σχεδίου Γεωργικής Ασφάλισης. Όπως αναφέρεται και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε, στις 3.5.2011, την επικαιροποίηση της αναλογιστικής μελέτης του Σχεδίου Γεωργικής Ασφάλισης, η οποία διενεργήθηκε πριν δέκα χρόνια, με σκοπό να διαπιστωθεί κατά πόσο τα μέτρα που λήφθηκαν απέδωσαν τα αναμενόμενα, τόσο σε σχέση με τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του Σχεδίου, όσο και σε σχέση με την επίτευξη της ανταποδοτικότητας των επί μέρους ασφαλιστικών σχεδίων. Στην έκθεση επικαιροποίησης, γίνεται εισήγηση για κατηγοριοποίηση των ασφαλισμένων καλλιεργειών σε χαμηλού, μέσου και ψηλού κινδύνου, την προσθήκη νέων κινδύνων στο Σχέδιο και τη βελτίωση των συντελεστών αποζημίωσης για ορισμένες ζημιές. Για εφαρμογή των πιο πάνω ετοιμάστηκαν τροποποιητικά νομοσχέδια των περί Γεωργικής Ασφάλισης Νόμων του 1977 μέχρι 2010 και των σχετικών Κανονισμών, τα οποία διαβιβάστηκαν στις 16.5.2011, στη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και προωθήθηκαν στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο.

Πληρωμή ασφαλιστών. Όπως αναφέρεται και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, τα ασφάλιστρα των σιτηρών και ξηρικών κτηνοτροφικών φυτών, καθώς και μέρος των ασφαλιστρών για τα οινοποιήσιμα και επιτραπέζια σταφύλια, εισπράσσονται μέσω του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ), με αποκοπή τους από το ποσό των εκταρικών επιδοτήσεων που προέρχεται από κρατικούς πόρους. Σχετικά με το πιο πάνω θέμα παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i)** Σύμφωνα με τον Οργανισμό, ο ΟΑΠ, εκ παραδρομής, δεν απέκοψε τα ασφάλιστρα για σιτηρά κατά το έτος 2009 με αποτέλεσμα, στις 31.12.2011, τα καθυστερημένα ασφάλιστρα των σιτηρών για το 2009, να ανέρχονται στις €177.050 (€283.322 στις 31.12.2010).
- (ii)** Το ποσό των ασφαλιστρών για τα σιτηρά για το 2011, υπολογίστηκε από τον Οργανισμό, βάσει των στοιχείων του ΟΑΠ, στο €1.417.080. Ποσό ύψους €804.166 αποκόπηκε από τον ΟΑΠ για λογαριασμό του Οργανισμού από τις εκταρικές επιδοτήσεις που προέρχονται από κρατικούς πόρους. Το υπόλοιπο ποσό των €612.914, δεν κατέστη δυνατό να αποκοπεί από τον ΟΑΠ, λόγω μη επάρκειας των ποσών εκταρικών επιδοτήσεων από εθνικούς πόρους. Από το ποσό των €612.914, που εκκρεμούσε για ασφάλιστρα των σιτηρών στις 31.12.2011, εισπράχθηκαν μέχρι τις 20.6.2012, μόνο €52.119 (8,5%) και παραμένουν σε εκκρεμότητα €560.794. Σημειώνεται ότι, λόγω της μη εισπράξης του πιο πάνω ποσού από τους παραγωγούς, ο Οργανισμός δεν εισέπραξε ούτε το αντίστοιχο ποσό από την Κυπριακή Δημοκρατία, αφού η επιχορήγηση των ασφαλιστρών από την κυβέρνηση, υπολογίζεται στη βάση των πραγματικών εισπράξεων.

6.31 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Ο Οργανισμός κατά το 2011 παρουσίασε έλλειμμα ύψους €762.207, σε σύγκριση με έλλειμμα €66.797 το 2010. Το έλλειμμα προέκυψε κυρίως από τη μειωμένη κρατική χορηγία. Οι καταθέσεις προθεσμίας ύψους €689.020, που διατηρούσε ο Οργανισμός από τον προηγούμενο ρόλο του, χρησιμοποιήθηκαν για κάλυψη μέρους της χρηματοδότησης του Προϋπολογισμού του 2011, κατόπιν έγκρισης του Υπουργείου Οικονομικών, αντί κρατικής χορηγίας.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Οργανισμού κατά το 2011 ανήλθαν σε €1.756.668 (εκ των οποίων ποσό €1.130.766 ή ποσοστό 64,4% ήταν κρατική χορηγία), σε σύγκριση με έσοδα €2.632.695 το 2010 (εκ των οποίων €1.958.267 ή ποσοστό 74,4% ήταν κρατική χορηγία), δηλαδή σημειώθηκε μείωση €876.027 ή ποσοστό 33,3%, η οποία οφείλεται στη μείωση της κρατικής χορηγίας (€827.501) και των άλλων εσόδων (€48.526).

Όπως προκύπτει, η συνέχιση της λειτουργίας του Οργανισμού βασίζεται, κατά κύριο λόγο, στην κρατική χορηγία.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα του Οργανισμού κατά το 2011 ανήλθαν σε €2.518.875 σε σύγκριση με €2.699.492 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €180.617 ή ποσοστό 6,7%, η οποία οφείλεται κυρίως στη μείωση των δαπανών προσωπικού (€92.418), προστίμων (€39.651) και αποσβέσεων (€17.895).

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού για το 2011 υποβλήθηκε στον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στις 2.7.2010, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 2.12.2010, στη συνέχεια κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων και ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 11.2.2011 (Νόμος 6(II)/2011). Για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2011 ψηφίστηκαν δωδεκατημόρια.

Θέμα κατάργησης του Οργανισμού.

(α) Αρμοδιότητες Οργανισμού και προσωπικό. Σύμφωνα με τα πρακτικά της συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.), ημερ. 5.9.2011, σε σύσκεψη που έγινε στο Προεδρικό Μέγαρο στις 22.7.2011 συμφωνήθηκε από τους πολιτικούς αρχηγούς πακέτο μέτρων, στο οποίο περιλαμβάνεται πρόνοια για την κατάργηση του Οργανισμού. Υπό το φως της εξέλιξης αυτής και κατόπιν απόφασης του Δ.Σ. του Οργανισμού, στάλθηκε σχετική επιστολή στις 9.9.2011 στον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, όπου, ενώ αναγνωρίζεται ασφαλώς το δικαίωμα του Κράτους για τερματισμό της λειτουργίας του Οργανισμού, διατυπώνεται η θέση του Δ.Σ. ότι το Κράτος θα πρέπει να διασφαλίσει, μεταξύ άλλων, τη συνέχιση των αρμοδιοτήτων του Οργανισμού και τη συνέχιση της εργοδότησης του προσωπικού.

(β) Κτίριο. Ο Οργανισμός στεγάζεται από το 2001 σε ιδιόκτητο κτίριο 1.950 τ.μ. (δεν συμπεριλαμβάνεται το υπόγειο), το οποίο έχει κοστίσει €2.702.162 (€272.826 η γη και €2.429.336 το κτίριο) και στο οποίο εργάζονται σήμερα 33 υπάλληλοι (30 μόνιμοι και 3 έκτακτοι) και 5 ωρομίσθιοι. Ενόψει του επικείμενου τερματισμού της λειτουργίας του Οργανισμού, η Υπηρεσία μας ζήτησε να πληροφορηθεί για τυχόν αποφάσεις που λήφθηκαν και ενέργειες που γίνονται, σε σχέση με τη συνέχιση των αρμοδιοτήτων του Οργανισμού, καθώς επίσης και για την τύχη του προσωπικού και την αξιοποίηση του κτιρίου του Οργανισμού.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς ανέφερε ότι, εκτός από την εφαρμογή και έλεγχο των ποσοστώσεων του αγελαδινού γάλακτος, που αποτελούν μια από τις βασικές δραστηριότητες του Οργανισμού, οι οποίες όμως θα καταργηθούν το 2015, υπάρχουν και άλλες δραστηριότητες του Οργανισμού, οι οποίες θα συνεχίσουν να υφίστανται και μετά το 2015. Μας ανέφερε επίσης ότι ο Οργανισμός ζήτησε την άμεση μελέτη της όλης κατάστασης για την ομαλή κατάργηση του Οργανισμού, χωρίς να προκύψουν οποιαδήποτε προβλήματα.

Όπως πληροφορηθήκαμε, κάτι το οποίο μας ανέφερε και ο Πρόεδρος του Οργανισμού στην απαντητική του επιστολή, το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του, ημερ. 29.5.2012, αποφάσισε τη σύσταση Τεχνικής

Επιτροπής για τη διεξαγωγή μελέτης, η οποία θα πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι 31.12.2012, για την ομαλή κατάργηση του Οργανισμού και η οποία θα καλύψει τις σημερινές δραστηριότητες, το μέλλον του προσωπικού και τρόπους αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας και του εξοπλισμού του Οργανισμού.

Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Οργανισμός κατά τα έτη 2011 και 2010, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2011	2010
Μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό	31	32
Τακτικό εργατικό προσωπικό	5	5
Σύνολο	36	37
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:	€	€
Μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό	1.705.139	1.705.327
Τακτικό εργατικό προσωπικό	121.956	121.396
Σύνολο	1.827.095	1.826.723
Μέσος όρος δαπανών προσωπικού:		
Μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό	55.005	53.291
Τακτικό εργατικό προσωπικό	24.391	24.279

Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2010, οι ελλειμματικές υποχρεώσεις του Οργανισμού στις 31.12.2009 προς το Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων ανέρχονταν σε €120.000, ποσό το οποίο καταβλήθηκε εφάπαξ για πλήρη εξόφληση, αλλά για σκοπούς υπολογισμού του μέσου όρου δαπανών προσωπικού δεν συμπεριλαμβάνεται στις πιο πάνω δαπάνες για το 2010. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με ενδιάμεση αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2012, για την εξασφάλιση της απαραίτητης πληροφόρησης για την εφαρμογή του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 19, η αναλογιστική υποχρέωση του Σχεδίου στις 31.12.2011 ανέρχεται σε €7.231.124 και προκύπτει αναλογιστικό πλεόνασμα ύψους €703.929.

Κατά τη διάρκεια του 2011 και 2010 ο Οργανισμός απασχόλησε επίσης 4 και 3 έκτακτους υπαλλήλους, με σύνολο δαπάνης €74.698 και €47.488, αντίστοιχα.

Στις 31.12.2011 υπήρχαν 15 κενές οργανικές θέσεις. Οι έκτακτοι υπάλληλοι απασχολήθηκαν έναντι ισάριθμων κενών οργανικών θέσεων.

(β) **Αναδιοργάνωση.** Με την έγκριση του Προϋπολογισμού για το 2011, στον οποίο περιλήφθηκαν οι ρυθμίσεις για την αναδιοργάνωση όπως συμφωνήθηκαν, έχει εγκριθεί ουσιαστικά η αναδιοργάνωση και το νέο οργανόγραμμα του Οργανισμού. Τα νέα σχέδια υπηρεσίας εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 29.5.2012 και αναμένεται να κατατεθούν στη Βουλή των Αντιπροσώπων για τελική έγκριση. Γεννάται βέβαια το ερώτημα, πώς είναι δυνατόν να έχει εγκριθεί αναδιοργάνωση του Οργανισμού, που συμπεριλαμβάνει και αναβαθμίσεις θέσεων υφιστάμενου προσωπικού, τη στιγμή που μερικούς μήνες αργότερα, συμφωνείται στο Προεδρικό Μέγαρο, από τους πολιτικούς αρχηγούς, η κατάργηση του Οργανισμού. Πολύ δε μάλιστα περισσότερο να έχουν εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο νέα σχέδια υπηρεσίας τον Μάιο 2012, όταν τον Ιούλιο 2011 η πολιτική ηγεσία είχε ήδη αποφασίσει κατάργηση του Οργανισμού. Στην ουσία, δηλαδή, θα καταρτιστούν και τεθούν σε ισχύ σχέδια υπηρεσίας, έναντι των οποίων δεν θα υπηρετήσουν οι υπάλληλοι στους οποίους αφορούν.

Απαντώντας, ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς ανέφερε ότι η αναδιοργάνωση υποβλήθηκε για έγκριση στην αρμόδια Αρχή από το 2004, με την αλλαγή του καθεστώτος και των δραστηριοτήτων του Οργανισμού, λόγω της ένταξής μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία επέφερε και τη διαφοροποίηση των καθηκόντων μεγάλου αριθμού υπαλλήλων και την ανάγκη δημιουργίας νέας δομής και κατάρτισης νέων σχεδίων υπηρεσίας.

Μας ανέφερε επίσης ότι η αναδιοργάνωση εγκρίθηκε τελικά τον Νοέμβριο 2010 και ότι το γεγονός ότι συμφωνήθηκε εκ των υστέρων η κατάργηση του Οργανισμού, δεν σημαίνει ότι ο Οργανισμός θα σταματούσε να λειτουργεί κανονικά.

(γ) Απασχόληση έκτακτου προσωπικού. Η ανάγκη πρόσληψης για έκτακτη απασχόληση δύο γραφείων και ενός λογιστικού λειτουργού δημοσιεύθηκε στον τύπο τον Δεκέμβριο 2009 και σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση, ο Οργανισμός δεχόταν αιτήσεις για ετοιμασία καταλόγου με μοριοδότηση για τις εν λόγω θέσεις για την κάλυψη των αναγκών για το 2010. Με βάση τον εν λόγω κατάλογο, επιλέγηκαν και προσλήφθηκαν το 2010 συγκεκριμένα άτομα, αρχικά για περίοδο που έληγε στις 31.10.2010.

Παρατηρήσαμε ότι ο Οργανισμός δεν προέβη σε επαναπροκήρυξη των αναγκών για το 2011 και 2012, αλλά αφού εξασφάλισε τη σύμφωνη γνώμη του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και την έγκριση της Βουλής των Αντιπροσώπων, συνέχισε να απασχολεί τα εν λόγω άτομα με παράταση των υπηρεσιών τους, αρχικά μέχρι τις 31.10.2011 και αργότερα μέχρι τις 31.10.2012.

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία για τερματισμό της λειτουργίας του Οργανισμού και τα σημερινά δεδομένα, όπως αυτά έχουν διαφοροποιηθεί (αναδιοργάνωση/νέο οργανόγραμμα, κύκλος εργασιών), η Υπηρεσία μας διατηρεί τις επιφυλάξεις της για την ανάγκη απασχόλησης έκτακτου προσωπικού και θεωρεί ότι η παράταση των υπηρεσιών των έκτακτων υπαλλήλων το 2012 δεν ενδείκνυτο.

Με βάση τα πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως ο Οργανισμός επαναξιολογήσει την κατανομή των εργασιών στο υφιστάμενο προσωπικό.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς ανέφερε ότι η πρόσληψη έκτακτου προσωπικού έγινε για κάλυψη των κενών που δημιουργήθηκαν αργότερα, λόγω της αφυπηρέτησης ενός υπαλλήλου και του θανάτου ενός άλλου και ότι η εισήγηση της Υπηρεσίας μας για την κατανομή των εργασιών στο υφιστάμενο προσωπικό θα εξεταστεί.

Ωστόσο, η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να διατηρεί τις επιφυλάξεις της για την ανάγκη απασχόλησης έκτακτου προσωπικού και εκτιμά ότι με την επαναξιολόγηση των αναγκών του Λογιστηρίου και των άλλων Υπηρεσιών του Οργανισμού και την πλήρη αξιοποίηση του υφιστάμενου προσωπικού, οι ανάγκες για έκτακτο προσωπικό θα περιοριστούν ή θα εκλείψουν εντελώς.

Δειγματοληψίες και αναλύσεις νοπού γάλακτος (αιγοπρόβειου και αγελαδινού) για σκοπούς διακρίβωσης της υγιεινής του γάλακτος. Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες με επιστολή τους, ημερ. 7.5.2012, ζήτησαν από τον Οργανισμό, αρχικά, τη διακοπή όλων των ελέγχων που γίνονται για λογαριασμό τους, για τη διακρίβωση της υγιεινής ποιότητας του γάλακτος, με την αιτιολογία ότι το κόστος των εν λόγω ελέγχων (δειγματοληψίες και αναλύσεις) συνιστά κρατική ενίσχυση, αφού πληρώνεται από το Κράτος και ότι το κόστος αυτό, με βάση τον Κανονισμό (ΕΚ) 853/2004, θα πρέπει να το επωμίζονται οι επιχειρήσεις και οι παραγωγοί, διευκρινίζοντας αμέσως την επόμενη ημέρα ότι οι επίσημοι έλεγχοι, όσον αφορά στις αναλύσεις για την ύπαρξη αντιβιοτικών και αφλατοξινών στο γάλα, θα συνεχιστούν για τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας και ότι αυτοί θα καλύπτουν το παραδιδόμενο νοπό γάλα στις εγκαταστάσεις επεξεργασίας γάλακτος, με βάση συγκεκριμένο εβδομαδιαίο πρόγραμμα, το οποίο θα εφαρμόζεται προσωρινά, μέχρι την οριστική επίλυση του προβλήματος.

Όπως σημειώνει στην επιστολή του ο Διευθυντής του Οργανισμού, ημερ.10.5.2012, προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Γεωργίας, Φυτικών Πόρων και Περιβάλλοντος, η πιο πάνω απόφαση δημιουργεί μεγάλα προβλήματα στον έλεγχο της υγιεινής ποιότητας του γάλακτος. Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από τον Οργανισμό, ο μηνιαίος αριθμός των αναλύσεων για την ύπαρξη αντιβιοτικών και αφλατοξινών που γίνεται σήμερα, σε σύγκριση με τον αριθμό των αναλύσεων που γινόταν προηγουμένως, ανέρχεται μόλις στο 16,7% και 44,2%, αντίστοιχα, ενώ άλλες αναλύσεις (ολικός μικροβιακός φόρτος και σωματικά κύτταρα) δεν γίνονται πλέον καθόλου. Ο Διευθυντής επεσήμανε επίσης ότι 15 υπάλληλοι του Οργανισμού, που απασχολούνται στο Χημείο και στην Υπηρεσία Δειγματοληψίας του Οργανισμού, θα απασχολούνται πλέον μόνο στο 10% του χρόνου εργασίας τους.

Υπό το φως της επισήμανσης του Διευθυντή, η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως ενημερωθεί για τις διευθετήσεις

στις οποίες έχει προβεί ο Οργανισμός για απασχόληση του εν λόγω προσωπικού.

Σημειώνεται ότι, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες δεν είχαν καταβάλει το κόστος των αναλύσεων που διενεργήθηκαν από το Χημείο του Οργανισμού από τον Δεκέμβριο 2011 μέχρι 7.5.2012 και το οποίο ανέρχεται στις περίπου €229.000.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός έχει προχωρήσει σε ενέργειες για να συνεχιστούν οι αναλύσεις που γίνονταν στο παρελθόν, σύμφωνα με τις διατάξεις της κοινοτικής και της εθνικής νομοθεσίας, με καταβολή όμως του κόστους από μέρους των παραγωγών και των επεξεργαστών του γάλακτος, οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι να προβαίνουν σε αριθμό αναλύσεων για την υγιεινή ποιότητα του γάλακτος που παράγουν και επεξεργάζονται. Μας πληροφόρησε επίσης ότι ο Οργανισμός διεκδικεί την εξόφληση του οφειλόμενου ποσού από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες.

Εθνική ποσότητα αναφοράς (ποσοστώσεις) γάλακτος. Ποσόστωση σημαίνει την ποσότητα γάλακτος που δικαιούται να παραγάγει κάποιος παραγωγός, χωρίς να του επιβληθεί οποιαδήποτε εισφορά επί του πλεονάσματος (levy), δηλαδή πρόστιμο.

Την ευθύνη για τη διαχείριση του συστήματος των ποσοστώσεων έχει ο Οργανισμός, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων που του παρέχει το άρθρο 24 του Νόμου, καθώς επίσης και με βάση τη συμφωνία αναδοχής που έχει με τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών.

Η διαδικασία εφαρμογής του συστήματος των ποσοστώσεων αγελαδινού γάλακτος, οι οποίες αποτελούν ένα από τα Μέτρα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής που εφαρμόζεται στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθορίζεται με βάση τους Κοινοτικούς Κανονισμούς 1234/2007 και 595/2004 και το εκάστοτε διάταγμα του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος που αφορά σε ποσοστώσεις, το οποίο εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 58B του περί Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας Νόμου.

Στόχος του Μέτρου είναι ο περιορισμός της ανεξέλεγκτης παραγωγής γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων. Για παραγωγή γάλακτος πέραν της ποσόστωσης επιβάλλεται εισφορά επί του πλεονάσματος (levy).

Με την προσχώρηση της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η εθνική ποσότητα αναφοράς (ποσοστώσεις) καθορίστηκε σε 145.200 τόνους αγελαδινού γάλακτος (140.970.874 λίτρα), ενώ μεταγενέστερα, με βάση τον Κανονισμό (ΕΚ) 248/2008 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ημερ. 17.3.2008, η εθνική ποσότητα αναφοράς αυξήθηκε σε 148.104 τόνους αγελαδινού γάλακτος (143.790.291 λίτρα). Με βάση τον Κανονισμό (ΕΚ) 72/2009 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ημερ. 19.1.2009, η εθνική ποσότητα αναφοράς αυξήθηκε περαιτέρω σε 149.585,040 τόνους (145.228.194 λίτρα). Σημειώνεται ότι ο Κανονισμός (ΕΚ) 72/2009 προβλέπει ετήσια αύξηση 1% της εθνικής ποσότητας αναφοράς κάθε χρόνο, μέχρι και το γαλακτοκομικό έτος 2014-2015, με εξαίρεση την τελευταία χρονιά (δηλαδή το 2015), όπου δεν προβλέπεται καμιά αύξηση.

Για την περίοδο 1.4.2010 – 31.3.2011, η εθνική ποσότητα αναφοράς διαχωρίστηκε σε «Παραδόσεις» 150.281,187 τόνους (145.904.065 λίτρα) και σε «Απευθείας Πωλήσεις» 799,704 τόνους (776.411 λίτρα). Λόγω του ότι κατά το γαλακτοκομικό έτος που έληξε στις 31.3.2011, η Κύπρος παρήγαγε συνολικά 148.376.409 λίτρα αγελαδινού γάλακτος (147.884.404 λίτρα «Παραδόσεις» και 492.005 λίτρα «Απευθείας Πωλήσεις»), σημειώθηκε υπέρβαση της εθνικής ποσότητας αναφοράς, με αποτέλεσμα να καταβληθεί εισφορά επί του πλεονάσματος (levy) ύψους €567.662.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι την εισφορά επί του πλεονάσματος επωμίστηκαν 10 παραγωγοί με ποσόστωση για «Παραδόσεις», η οποία καταβλήθηκε στον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών για να την καταβάλει στο Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο.

Ενοικίαση τυροκομείου στη Λάρνακα. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Οργανισμός υπενοικιάζει από το 1997 σε συγκεκριμένη γαλακτοβιομηχανία το υποστατικό στο οποίο στεγαζόταν το τυροκομείο στη Λάρνακα, χωρίς την έγκριση του ιδιοκτήτη, ο οποίος ζητά επιτακτικά από το 2003 την επιστροφή του υποστατικού του, με πιθανό τον κίνδυνο ο ιδιοκτήτης να κινηθεί νομικά εναντίον

του Οργανισμού και να τον αναγκάσει να καταβάλει αποζημιώσεις, ίσως και μεγαλύτερες από τα ενοίκια που εισπράττει.

Παρά τις προσπάθειες που έγιναν από τον Οργανισμό, μέσω του νομικού του συμβούλου, προς την εν λόγω γαλακτοβιομηχανία, για άμεση παράδοση των εγκαταστάσεων του τυροκομείου και του εξοπλισμού που υπάρχει σ' αυτό και παρόλο ότι η γαλακτοβιομηχανία αυτή μετακινήθηκε σε νέο εργοστάσιο, εντούτοις το υποστατικό δεν έχει ακόμη παραδοθεί, χωρίς ο Οργανισμός να προχωρήσει στη λήψη οποιωνδήποτε μέτρων εναντίον της γαλακτοβιομηχανίας.

Τον Απρίλιο 2011 ο ιδιοκτήτης του τυροκομείου κατέθεσε αίτηση ενώπιον του Δικαστηρίου Ελέγχου Ενοικιάσεων Λάρνακας τόσο εναντίον του Οργανισμού, όσο και εναντίον της γαλακτοβιομηχανίας για εκκένωση και παράδοση του υποστατικού.

Στην απαντητική επιστολή του Οργανισμού, ημερ. 1.6.2011, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι ο Οργανισμός είναι έτοιμος να παραδώσει το υποστατικό όταν η γαλακτοβιομηχανία το παραδώσει μαζί με τον εξοπλισμό του.

Σημειώνεται ότι η εν λόγω γαλακτοβιομηχανία δεν είχε καταβάλει, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, οποιοδήποτε ενοίκιο μέσα στο 2012, ενώ το ενοίκιο για το 2011 καταβλήθηκε στις 18.11.2011.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι ο ίδιος ο Οργανισμός ζητούσε επίμονα από τον ιδιοκτήτη να προσφύγει στο Δικαστήριο Ελέγχου Ενοικιάσεων για να δοθεί λύση στο πρόβλημα. Όσον αφορά στην είσπραξη των ενοικίων προς το τέλος του χρόνου, μας ανέφερε ότι αυτό γίνεται κατόπιν υπόδειξης του νομικού τους συμβούλου.

Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών. Ο Οργανισμός διατηρούσε καταθέσεις σε τρεχούμενο λογαριασμό και καταθέσεις προθεσμίας κάτω από τον προηγούμενό του ρόλο (€683.263 στις 31.12.2010), με το δικαιολογητικό της αντιμετώπισης υποχρεώσεων που πιθανόν να προκύψουν είτε από υποθέσεις που εκκρεμούν στο δικαστήριο ή που αφορούν σε φόρο εισοδήματος, έλλειμμα στο Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων κ.ά. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, δεδομένου ότι η λειτουργία του Οργανισμού βασίζεται, στον μεγαλύτερο της βαθμό, στην κρατική χορηγία, το πιο πάνω ποσό κατατεθεί στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ή χρησιμοποιηθεί έναντι της κρατικής χορηγίας και στην περίπτωση που προκύψουν οποιεσδήποτε υποχρεώσεις τότε να ζητηθεί επιπρόσθετη χορηγία από το κράτος.

Μετά από αίτημα του Οργανισμού, το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του, ημερ. 29.8.2011, διαβίβασε την έγκρισή του για χρησιμοποίηση των καταθέσεων προθεσμίας για κάλυψη μέρους της χρηματοδότησης του Προϋπολογισμού του 2011, αφού προηγουμένως στις 22.6.2011, είχε δώσει τη δέσμευσή του για παραχώρηση των απαιτούμενων πιστώσεων για κάλυψη οποιασδήποτε υποχρέωσης προκύψει από τον προηγούμενο ρόλο του. Το ποσό των καταθέσεων που τελικά χρησιμοποιήθηκε ανήλθε σε €689.020.

6.32 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Μέχρι την ημερομηνία έναρξης της ετοιμασίας της Έκθεσής μας, δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2011, με αποτέλεσμα να μη διενεργηθεί ο ετήσιος έλεγχος, σύμφωνα με το άρθρο 26(1) του περί Οργανισμού Νεολαίας Νόμου αρ. 33(I) του 1994, ενώ οι τελικές οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για τα έτος 2010 υποβλήθηκαν με μεγάλη καθυστέρηση, στις 10.10.2012. Η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη λήψη διορθωτικών και άλλων μέτρων σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν και αποστερεί τόσο τη Βουλή όσο και τους πολίτες από το δικαίωμα ενημέρωσης για τα πεπραγμένα του Οργανισμού.

Ύστερα από επισήμανσή μας ότι το λογιστικό σύστημα (FIMAS) του Γενικού Λογιστηρίου που χρησιμοποιούσε ο Οργανισμός για ετοιμασία οικονομικών καταστάσεων, δεν ήταν, κατά την άποψή μας, κατάλληλο αφού κατέγραφε τις λογιστικές πράξεις με βάση την αρχή των εισπράξεων και πληρωμών ο Οργανισμός προμηθεύτηκε νέο λογισμικό το οποίο εγκαταστάθηκε και λειτουργεί από την 1.1.2012.

Τα θέματα που ακολουθούν προέκυψαν από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του έτους 2010.

Αποτελέσματα του έτους 2010.

(α) Έσοδα. Τα έσοδα του Οργανισμού ήταν €4.782.576 για το 2010, σε σύγκριση με €4.191.603 το 2009. Στα έσοδα του Οργανισμού περιλαμβάνεται κρατική χορηγία €4.332.290, που συνιστά το 91% των εσόδων για το έτος 2010 (€4.000.000 για το 2009) καθώς και ποσό ύψους €81.505 που παραχωρήθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού στα πλαίσια διαχείρισης της «Κάρτας Νέων» (€71.991 για το 2009).

(β) Έξοδα. Τα συνολικά έξοδα του Οργανισμού για το 2010 ανήλθαν σε €5.077.470, σε σύγκριση με €4.228.181 για το 2009. Η αύξηση των εξόδων το 2010 σε σύγκριση με το 2009 οφείλεται κυρίως στην αύξηση ύψους €114.716 της μισθοδοσίας, λόγω νέων προσλήψεων προσωπικού του Οργανισμού και στην αύξηση ύψους €688.570 των δαπανών για πολιτιστικές παροχές. Στα έξοδα δεν περιλαμβάνονται οι απολαβές των δύο δημόσιων υπαλλήλων που αποσπάστηκαν στον Οργανισμό, από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού για το οικονομικό έτος 2010 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 11.9.2009, από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 17.2.2010 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, ο οποίος δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 26.3.2010. Δεδομένου ότι η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2010, οι δαπάνες που διενεργήθηκαν κατά την περίοδο 1.3 – 25.3.2010 δεν ήταν νομοθετικά καλυμμένες.

Παρατηρήθηκε ότι το ποσοστό υλοποίησης ορισμένων κονδυλίων του Προϋπολογισμού ήταν πολύ χαμηλό ενώ παράλληλα παρατηρήθηκαν σημαντικές υπερβάσεις σε άλλα κονδύλια. Επισημάνουμε ότι, ο Προϋπολογισμός θα πρέπει να ετοιμάζεται σε ορθολογιστική βάση, λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα υλοποίησης του, ιδιαίτερα ενόψει των προσπαθειών που καταβάλλονται για εξυγίανση των δημοσίων δαπανών.

Θέματα Προσωπικού.

(i) Προσωπικό. Κατά το 2010 ο Οργανισμός, απασχολούσε 29 άτομα σε μόνιμες θέσεις (24 το 2009) και 3 ωρομίσθιους (3 το 2009).

Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές του υπαλληλικού προσωπικού ανήλθαν σε €933.646, σε σύγκριση με €818.932 το 2009 και του εργατικού προσωπικού σε €46.866 (€46.000 το 2009).

Με βάση τα πιο πάνω, ο μέσος όρος δαπανών για το υπαλληλικό προσωπικό ανήλθε σε €32.194, σε σύγκριση με €34.122.

(ii) Ταμείο Φιλοδωρήματος. Το Συμβούλιο του Οργανισμού, στις συνεδρίες του ημερ. 29.9.1994 και 6.10.1994, ενέκρινε τους όρους υπηρεσίας του προσωπικού με σύμβαση, στους οποίους αναφερόταν ότι με τη λήξη της εργασίας τους, θα τους παραχωρείτο Ταμείο Φιλοδωρήματος, χωρίς ωστόσο να θεσμοθετήσει την απόφαση αυτή με την έκδοση σχετικών Κανονισμών. Με την πλήρωση των μόνιμων θέσεων του Οργανισμού στις 21.12.2007, το προσωπικό με σύμβαση μονιμοποιήθηκε και τερματίστηκαν οι εισφορές στο πιο πάνω Ταμείο, το οποίο στις 31.12.2010 παρουσίαζε υπόλοιπο ύψους €98.252.

Βάσει σχετικής κατάστασης που ετοιμάστηκε από το λογιστήριο του Οργανισμού, το ποσό αυτό αφορούσε επτά υπαλλήλους του Οργανισμού, ωστόσο σε παλαιότερες καταστάσεις υπολογισμού των εισφορών στο Ταμείο, για τα έτη 1998-2002, συμπεριλαμβάνονταν ακόμη δύο άτομα τα οποία εξακολουθούν να υπηρετούν στον Οργανισμό. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τους λόγους για τους οποίους τα δυο μέλη του προσωπικού δεν συμπεριλήφθηκαν στην πρόσφατη κατάσταση και για τα ποσά που αντιστοιχούν στους υπαλλήλους αυτούς, τα οποία θα πρέπει να κατατεθούν στο Ταμείο.

Συνταξιοδοτικά οφέληματα προσωπικού. Σύμφωνα με τον περί Οργανισμού Νεολαίας Νόμο του 1994, όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον Νόμο του 2007 (Ν.151(Ι)/2007), καθώς και σύμφωνα με τους περί Οργανισμού Νεολαίας (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμούς του 2007 (Κ.Δ.Π. 513/2007), τα οφέληματα αφυπηρέτησης, καθορίζονται με Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του

άρθρου 33 του Νόμου. Παρατηρήσαμε ότι, παρόλο που έχουν παρέλθει πέραν των τεσσάρων χρόνων από την ημερομηνία τροποποίησης της νομοθεσίας, δεν έχουν θεσπιστεί ακόμα οι σχετικοί Κανονισμοί που να διέπουν τα ωφελήματα αφυπηρέτησης των υπαλλήλων του Οργανισμού.

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα «Νέα Γενιά σε Δράση». Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 7.3.2007, ενέκρινε τη συμμετοχή της Κύπρου στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα «Νέα Γενιά σε Δράση» που καλύπτει την περίοδο 2007-2013, καθώς και την Εθνική Διοικητική Δομή για την αποτελεσματική αξιοποίηση και διαχείριση του προγράμματος, η οποία ορίζει τον Οργανισμό ως Εθνική Υπηρεσία Διαχείρισης. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατόπιν ελέγχου, διαπίστωσε αδυναμίες σε σχέση με την ικανότητα του Οργανισμού, να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του ως Εθνική Υπηρεσία Διαχείρισης (υποστελέχωση, έλλειψη τεχνικής διαχείρισης του προγράμματος, απουσία εσωτερικού ελέγχου, μη διενέργεια οικονομικών ελέγχων) και αποφάσισε όπως παγοποιήσει την υποβολή αιτήσεων για το Πρόγραμμα, μέχρι να αποκατασταθούν οι αδυναμίες. Τα μέτρα παγοποίησης ήρθαν και το Πρόγραμμα επαναλειτούργησε την 1.6.2010.

Σύμφωνα με σχετικές συμφωνίες, οι οποίες υπογράφηκαν από την Επιτροπή και τον Οργανισμό, στα πλαίσια του πιο πάνω Προγράμματος για τα έτη 2007, 2008, 2009 και 2010, τα ανώτατα ποσά επιχορήγησης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέρχονταν στο €1.391.863, €1.457.528, €233.790 και €907.883 για τις αποκεντρωμένες δράσεις, αντίστοιχα και €66.669, €110.233, €35.055 και €86.610 για τα διαχειριστικά έξοδα, αντίστοιχα. Στα πλαίσια υλοποίησης των πιο πάνω συμβάσεων, παραχωρήθηκαν προκαταβολικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνολικά €974.304, €709.254, €185.085 και €635.518 που αφορούσαν στις αποκεντρωμένες δράσεις του Προγράμματος για τα έτη 2007, 2008, 2009 και 2010, αντίστοιχα. Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση που υποβλήθηκε από τον Οργανισμό, ως Εθνική Υπηρεσία, και εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι συνολικές δαπάνες που υλοποιήθηκαν και θεωρούνται επιλέξιμες, μέχρι τον Ιούνιο του 2012, για τα έτη 2007, 2008, 2009 και 2010 ανήλθαν στις €428.646, €629.837, €185.086 και €329.170 αντίστοιχα, του προϋπολογιζόμενου ποσού. Όπως προκύπτει, ποσά ύψους €545.658, €79.417 και €306.349 για έτη 2007, 2008 και 2010, αντίστοιχα, παρέμειναν αδαπάνητα και θα πρέπει να επιστραφούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενώ τα συνολικά ποσά που δεν κατέστη δυνατό να εκταμιευθούν σε σχέση με τις αποκεντρωμένες δράσεις ανήλθαν στις €963.217, €827.691, €48.704 και €587.714 για τα έτη 2007, 2008, 2009 και 2010, αντίστοιχα. Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε για τα μέτρα που λήφθηκαν ώστε μελλοντικά να μην υπάρχει σημαντική απώλεια κοινοτικής χρηματοδότησης.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι η Εθνική Υπηρεσία καταβάλλει κάθε προσπάθεια για αύξηση της απορροφητικότητας των κονδυλίων, με συστηματική υποστήριξη των πιθανών δικαιούχων, με την ανάπτυξη προσωπικών επαφών, τη συνεχή επικοινωνία και μέσω συναντήσεων, ημερίδων και άλλων δραστηριοτήτων.

Πρωτοβουλίες Νέων. Οι «Πρωτοβουλίες Νέων» περιλαμβάνουν δραστηριότητες που ήδη υπήρχαν σε προηγούμενα προγράμματα του Οργανισμού (π.χ. επιχορηγήσεις κέντρων νεότητας) και αφορούν κυρίως σε επιχορηγήσεις συγκεκριμένων δράσεων που αναλαμβάνουν οι νέοι της Κύπρου. Η σχετική δαπάνη που προϋπολογίστηκε για το έτος 2010 ανέρχεται στο €1.899.700, ενώ η δαπάνη που πραγματοποιήθηκε ανήλθε στο €1.824.105. Από δειγματοληπτική εξέταση των επιχορηγήσεων που δόθηκαν κατά τα υπό αναφορά έτη, διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:

(α) Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, κατά τη συνεδρία του ημερ. 10.3.2004, ενέκρινε την υπογραφή σχετικής συμφωνίας με το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου (ΡΙΚ), βάσει της οποίας ο Οργανισμός επιχορηγεί τη νεανική εκπομπή «Είμαστε εδώ», έναντι παραχώρησης αντίστοιχου χρόνου διαφήμισης. Σε επόμενες συνεδρίες του, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε τη συνέχιση της επιχορήγησης και κατά τις επόμενες τηλεοπτικές περιόδους με τους ίδιους όρους, αλλά με αυξημένο το ποσό της σχετικής χορηγίας, με αποτέλεσμα μέχρι το 2011 να καταβληθεί στο ΡΙΚ συνολικό ποσό ύψους €641.100, (10.3.2004 – 9.3.2011).

Επισημάνουμε ότι η επιχορήγηση του ΡΙΚ δεν φαίνεται να εμπίπτει στις πρόνοιες του οδηγού έργου της σχετικής Δράσης αφού δεν αποτελεί μη κυβερνητική οργάνωση. Επίσης, η απευθείας συνεργασία με το

PIK, χωρίς την προκήρυξη προσφορών, η οποία συνεπάγεται την καταβολή σημαντικών ποσών ετησίως, με αντάλλαγμα διαφημιστική προβολή του Οργανισμού, είναι κατά την άποψή μας αντίθετη με τις πρόνοιες του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου (Ν.12(Ι)/2006).

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι, η επιχορήγηση του PIK δεν εμπίπτει στις επιχορηγούμενες δράσεις του έργου «Πρωτοβουλίες Νέων» αλλά εμπίπτει στις κεντρικές δράσεις, αναφέροντας ότι το PIK συμβάλλει οικονομικά στην υλοποίηση του προγράμματος, στην προετοιμασία του οποίου εμπλέκεται και ο Οργανισμός, ώστε να διασφαλίζεται ότι το περιεχόμενό του συνάδει με τους στόχους του.

(β) Τεκμηρίωση πραγματικών δαπανών. Στους οδηγούς έργου για τα προηγούμενα έτη, περιλαμβανόταν πρόνοια σύμφωνα με την οποία, για επιχορηγήσεις άνω των €2.000, θα έπρεπε να υποβάλλονταν πρωτότυπα τιμολόγια. Παρόλο που στην προηγούμενη Έκθεσή μας είχαμε διαπιστώσει συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου υποβλήθηκαν στον Οργανισμό παράτυπες αποδείξεις, αντί το σύστημα ελέγχου να ενδυναμωθεί, αυτό αποδυναμώθηκε, αφού σύμφωνα με τον οδηγό έργου για το 2010, γίνεται αποδεκτή και η υποβολή αντιγράφων τιμολογίων, με όλους τους συνεπαγόμενους κινδύνους. Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου, σε αντίθεση με τις πρόνοιες του οδηγού έργου, έγιναν αποδεκτές αποδείξεις πληρωμής που εκδόθηκαν από τον αιτητή, αντί αποδείξεις είσπραξης από τον παροχέα των υπηρεσιών. Σε μία περίπτωση η οποία επιχορηγήθηκε με ποσό ύψους €10.050 έγινε αποδεκτή δαπάνη για διατροφή ύψους €18.000, η οποία δεν υποστηριζόταν από οποιαδήποτε δικαιολογητικά πέραν της σχετικής επιστολής με την προσφορά του προμηθευτή. Για την επιχορήγηση της ίδιας αίτησης έγινε αποδεκτό προτιμολόγιο ύψους €34.650 το οποίο, ως γνωστό, δεν αποτελεί κανονικό τιμολόγιο, καθώς και δαπάνες για διάφορα έξοδα συνολικού ποσού ύψους €6.525 με την υποβολή αποδείξεων είσπραξης, στις οποίες δεν αναγραφόταν περιγραφή της παρεχόμενης υπηρεσίας.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, η αναπροσαρμογή του Οδηγού για αποδοχή και αντιγράφων τιμολογίων για επιχορηγήσεις άνω των €2.000, έγινε για πρακτικούς λόγους, γιατί τα πρωτότυπα τιμολόγια τα χρειάζονται οι διοργανωτές για τα λογιστικά τους βιβλία ή για να τα υποβάλουν σε άλλους χορηγούς.

(γ) Έγκριση επιχορηγήσεων. Δεν παρουσιάστηκαν για έλεγχο τα σχετικά πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου που να καταδεικνύουν έγκριση τεσσάρων περιπτώσεων, οι οποίες επιχορηγήθηκαν με ποσά ύψους €7.715, €7.500, €1.400 και €1.350, αντίστοιχα.

(δ) Εκθέσεις Επιτροπής Αξιολόγησης. Παρατηρήθηκε ότι, σε πολλές περιπτώσεις, οι εκθέσεις της Επιτροπής, η οποία αξιολογεί τις αιτήσεις σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίστηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού και υποβάλλει σχετικές εισηγήσεις προς το Συμβούλιο, δεν έφεραν πρωτότυπες υπογραφές από τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης, αλλά συμπληρώνονται σε κενά έντυπα που φέρουν φωτοτυπημένες τις υπογραφές των μελών της Επιτροπής γεγονός που υποδηλώνει ότι οι εκθέσεις αυτές ενδεχομένως να μην ελέγχονται, ενώ σε καμία έκθεση δεν υπήρχε ημερομηνία.

(ε) Οικονομική ενίσχυση από άλλους φορείς. Από έλεγχο των αιτήσεων και των εντύπων αξιολόγησης των δικαιούχων, διαπιστώθηκε ότι αυτοί λαμβάνουν επιχορηγήσεις για τον ίδιο σκοπό και από άλλους φορείς, συμπεριλαμβανομένου και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Εισηγηθήκαμε και πάλι όπως, για καλύτερη και αποδοτικότερη διαχείριση των χορηγιών και μείωση του διοικητικού κόστους, ληφθούν μέτρα σε συνεννόηση με το Υπουργείο, ώστε να καταβάλλεται επιχορήγηση μόνο από τον ένα από τους δύο φορείς.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι οι δικαιούχοι δύναται να επιχορηγούνται και από άλλους φορείς γιατί το ύψος της χορηγίας από τον Οργανισμό τις περισσότερες φορές είναι πολύ μικρότερο σε σχέση με το συνολικό κόστος της διοργάνωσης, και ότι στον τελικό οικονομικό έλεγχο λαμβάνονται υπόψη τα έσοδα από άλλους φορείς, με αντίστοιχη αναπροσαρμογή του τελικού ποσού επιχορήγησης.

Πρόγραμμα δημιουργικής και υγιούς απασχόλησης.

(α) Το πρόγραμμα δημιουργικής και υγιούς απασχόλησης περιλαμβάνει τη λειτουργία Παιγνιοθηκών, Πολυκέντρων Νεολαίας, Κέντρων Πληροφόρησης Νέων, Ξενώνα Νέων και την υλοποίηση του προγράμματος «Κύπρος-Αιγαίο, Μύθος-Ιστορία-Τέχνη».

Η σχετική δαπάνη που προϋπολογίστηκε για το 2010 ανέρχεται στις €587.000, ενώ η δαπάνη που πραγματοποιήθηκε ανήλθε στις €560.684. Το μεγαλύτερο μέρος της πιο πάνω δαπάνης καταβάλλεται για κάλυψη της αμοιβής των διαφόρων αναδόχων καθηγητών/παιδαγωγών και άλλων συνεργατών, η οποία καθορίζεται στα σχετικά συμβόλαια που συννομολογούνται κατόπιν προκήρυξης διαγωνισμών για μίσθωση υπηρεσιών.

Παρατηρήθηκε ότι στα τιμολόγια δεν επιβαλλόταν ΦΠΑ και επισημάναμε ότι, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εάν ο ετήσιος κύκλος εργασιών των αναδόχων υπερβαίνει τις €15.600, τότε είναι υποχρεωμένοι να εγγραφούν στο ΦΠΑ και να εκδίδουν τιμολόγια για τις υπηρεσίες τους. Επίσης, παρατηρήθηκε ότι τα συμβόλαια δεν χαρτοσημαίνονται, σε αντίθεση με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας, ενώ τα τιμολόγια που εκδίδουν οι ανάδοχοι δεν ανέφεραν το σκοπό της μίσθωσης υπηρεσιών, (π.χ. λειτουργία εργαστηρίων γυμναστικής, θεάτρου, μουσικής κ.λπ).

(β) Τα ποσά που δαπανούνται για κάλυψη λειτουργικών εξόδων, επιβαρύνουν άλλα άρθρα του Προϋπολογισμού του Οργανισμού. Εκτός από το καλοκαιρινό σχολείο, το οποίο λειτουργεί στα πλαίσια των Πολυκέντρων Νεολαίας, τα υπόλοιπα προγράμματα του Οργανισμού προσφέρονται δωρεάν στους νέους. Εισηγηθήκαμε όπως, αφού γίνει κοστολόγηση της συνολικής δαπάνης λειτουργίας των κέντρων/προγραμμάτων, μελετηθεί το ενδεχόμενο επιβολής ενδεικτικού τέλους, με σκοπό της ανάκτησης μέρους της δαπάνης.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι με την λειτουργία των έργων υποδομής επιδιώκεται η ενθάρρυνση των νέων για συμμετοχή και προσφέρονται δωρεάν αφού θεωρούνται ότι συμβάλουν στην υγιή απασχόληση και ψυχαγωγία των νέων.

Έκδοση αεροπορικών εισιτηρίων. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου αγοράστηκαν αεροπορικά εισιτήρια τα οποία τελικά δεν χρησιμοποιήθηκαν ενώ σε μία περίπτωση, συγκεκριμένη λειτουργός ταξίδεψε στις Βρυξέλλες σε διακεκριμένη θέση, με αποτέλεσμα να ανακτηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μόνο το αντίτιμο που ισοδυναμούσε σε εισιτήριο οικονομικής θέσης και το υπόλοιπο να το επωμισθεί ο Οργανισμός.

Ενόψει αφενός της σημαντικής συνολικής δαπάνης που επιβαρύνει ετησίως τον Προϋπολογισμό του Οργανισμού για ταξίδια στο εξωτερικό σε σχέση με το μέγεθος του, (2010:€60.662) και αφετέρου των τρέχουσων δυσμενών οικονομικών συνθηκών, επισημάναμε ότι θα πρέπει να δίδεται η δέουσα προσοχή στην αξιοποίηση των αεροπορικών εισιτηρίων, καθώς και στην εξασφάλιση των οικονομικότερων θέσεων από τους λειτουργούς.

Φωτισμός, Θέρμανση και Καύσιμα. Σε αρκετές περιπτώσεις οι μηνιαίοι λογαριασμοί της ΑΗΚ, για τα κεντρικά γραφεία του Οργανισμού, συμπεριλαμβάνουν, πέραν της κανονικής χρέωσης για κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος, επιπλέον χρέωση μέγιστης ζήτησης ΚVA (Κιλοβολταμπέρ Μέγιστης Ζήτησης), η οποία, για το 2010 κατά μέσο όρο, κυμαίνεται στο 31,9%, της συνολικής χρέωσης και εισηγηθήκαμε όπως ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για καλύτερη διαχείριση του φορτίου ηλεκτρικού ρεύματος του Οργανισμού και περιορισμό, στο ελάχιστο, των χρεώσεων μέγιστης ζήτησης, όπως η αξιολόγηση τοποθέτησης συστήματος διόρθωσης του συντελεστή ισχύος.

Αδυναμίες Εσωτερικού Ελέγχου. Κατά τον έλεγχο παρατηρήθηκαν αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, όπως μη συμφιλίωση της κατάστασης μισθοδοσίας του Γενικού Λογιστηρίου και της κατάστασης εισφορών στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων με τις χρεώσεις στους αντίστοιχους λογαριασμούς του συστήματος FIMAS, μη σφράγιση και υπογραφή όλων των δελτίων πληρωμής και αποδεικτικών στοιχείων, μη έγκαιρη σύσταση/έγκριση της υπερωριακής απασχόλησης και μη ορθή καταχώριση των δαπανών στα σχετικά άρθρα, με αποτέλεσμα τη μη ικανοποιητική παρακολούθηση των δαπανών και της υλοποίησης του Προϋπολογισμού.

Πρακτικά Συνεδριάσεων. Αρκετά από τα πρακτικά συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2010 δεν προσκομίστηκαν για έλεγχο, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εξακριβωθεί αν η διενέργεια ορισμένων δαπανών καλύπτεται από σχετικές αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

Προσφορές.

(α) Γενικά. Παρατηρήθηκαν διάφορες αδυναμίες/παραλείψεις αναφορικά με την τήρηση των προνοιών της Νομοθεσίας και των Κανονισμών περί προσφορών, όπως η παράλειψη υπολογισμού και δημοσίευσης της εκτίμησης δαπάνης (αποτελεί ουσιώδη υποχρέωση για την κατάταξη του διαγωνισμού πάνω ή κάτω από τα όρια με βάση τα οποία καθορίζονται οι διαδικασίες που θα ακολουθηθούν και αφετέρου για λόγους διαφάνειας) καθυστέρηση στο άνοιγμα των προσφορών, η μη απαίτηση της υποβολής από τους επιτυγχόντες προσφοροδότες των απαιτούμενων πιστοποιητικών από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, την Υπηρεσία ΦΠΑ και το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων πριν την υπογραφή της σύμβασης, η πρόχειρη ενημέρωση των φακέλων προσφορών, κ.λπ.

(β) Προσφορά για την παροχή υπηρεσιών συμβούλων για την αυτονόμηση του λογιστηρίου του Οργανισμού Νεολαίας-10/2010. Οι πέντε προσφορές που υποβλήθηκαν δόθηκαν αρχικά σε ιδιώτη Σύμβουλο για την ετοιμασία της έκθεσης τεχνικής αξιολόγησης, η οποία είχε βαθμό βαρύτητας 75% επί του συνόλου της βαθμολογίας. Ωστόσο, μετά την υποβολή της έκθεσης από τον Σύμβουλο διαπιστώθηκε από την Επιτροπή Αξιολόγησης του Οργανισμού ότι ο Σύμβουλος δεν είχε λάβει υπόψη κατά την αξιολόγηση των προσφορών, τον πίνακα των κριτηρίων αξιολόγησης ο οποίος αποτελούσε μέρος των όρων του διαγωνισμού, με αποτέλεσμα να διενεργηθεί εκ νέου αξιολόγηση από την Επιτροπή. Όπως παρατηρήθηκε, η αξιολόγηση της Επιτροπής, δεν ήταν τεκμηριωμένη με την παράθεση στην έκθεση της των λόγων/επεξηγήσεων για τις διαφοροποιήσεις των βαθμολογιών μεταξύ των προσφοροδοτών στα διάφορα κριτήρια. Η προσφορά κατακυρώθηκε τελικά έναντι του ποσού των €38.500.

Η παρακολούθηση της υλοποίησης της σύμβασης δεν ήταν ικανοποιητική, αφού αριθμός παραδοτέων, βάσει των έγγραφων του διαγωνισμού, δεν είχαν παραδοθεί αλλά ούτε και είχαν απαιτηθεί από τον Οργανισμό. Από αξιολόγηση των εγγράφων που υποβλήθηκαν ως παραδοτέα, διαπιστώθηκε ότι αυτά περιείχαν γενικές αναφορές και δεν έφεραν ημερομηνίες ετοιμασίας τους καθώς και υπογραφές.

Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκε ότι, η τεχνική αξιολόγηση της προσφοράς, για την προμήθεια του λογισμικού, η οποία διενεργήθηκε από τον Ανάδοχο, είχε επικεντρωθεί σε θέματα συμμόρφωσης των προσφοροδοτών αναφορικά με τον αριθμό προσωπικού, και εμπειρία της ομάδας καθώς και την κατάλληλη συμπλήρωση των εντύπων, χωρίς να γίνεται ουσιαστική αξιολόγηση των τεχνικών προτάσεων που είχαν υποβληθεί, όπως ο τρόπος λειτουργίας των συστημάτων, η συμμόρφωση τους με τις τεχνικές προδιαγραφές κ.λπ.

Εκφράσαμε την άποψη ότι ο Οργανισμός θα μπορούσε να προκηρύξει διαγωνισμό για την προμήθεια ενός έτοιμου λογισμικού, ετοιμάζοντας τα έγγραφα των προσφορών με τη βοήθεια της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής, χωρίς να καταφύγει στην αγορά υπηρεσιών, γεγονός που θα απέφερε εξοικονόμηση ύψους €38.500 πλέον ΦΠΑ.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, ο λόγος που ο Οργανισμός αποτάθηκε σε ιδιώτη σύμβουλο για την ετοιμασία της έκθεσης τεχνικής αξιολόγησης ήταν η έλλειψη της απαιτούμενης τεχνογνωσίας εσωτερικά.

(γ) Παροχή υπηρεσιών καθαρισμού των έργων υποδομής του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου Αρ.13/2010. Κατά τον υπολογισμό της εκτίμησης δαπάνης ύψους €121.500, δεν είχαν συνυπολογιστεί τα δικαιώματα προαίρεσης για παράταση παροχής των υπηρεσιών, με αποτέλεσμα η εκτίμηση κόστους ανά έτος της περιόδου της προσφοράς να είναι διπλάσια της ορθής. Παρόλο που και οι δυο προσφορές που είχαν υποβληθεί υπερέβαιναν σημαντικά την εκτίμηση δαπάνης, ο Οργανισμός προχώρησε στην κατακύρωση του διαγωνισμού.

Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκε ότι, ο ένας εκ των δύο προσφοροδοτών δεν είχε υποβάλει τα απαιτούμενα έγγραφα για επιβεβαίωση της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας του, όπως απαιτείτο από τα

έγγραφα του διαγωνισμού, ενώ με βάση την ημερομηνία σύστασης της εταιρείας δεν πληρούσε το κριτήριο της εμπειρίας, συνεπώς η προσφορά του έπρεπε να απορριφθεί.

Παρά τα πιο πάνω, η Επιτροπή Αξιολόγησης εισηγήθηκε, στις 7.9.2010, όπως η προσφορά κατακυρωθεί για τις τρεις (από τις δέκα) ενότητες στις δυο εταιρείες που είχαν υποβάλει προσφορά, ενώ για τις υπόλοιπες επτά ενότητες εισηγήθηκε όπως προσκληθεί ο μοναδικός προσφοροδότης (που είχε υποβάλει προσφορά για τις εν λόγω ενότητες) σε διαπραγμάτευση.

Οι διαπραγματεύσεις δεν κατέληξαν με αποτέλεσμα να επαναπροκηρυχθεί ο διαγωνισμός.

(δ) Προσφορά αρ. 4/2011 για παροχή υπηρεσιών για τη διεξαγωγή εσωτερικού ελέγχου του προγράμματος «Νέα Γενιά σε Δράση» για τα έτη 2010 και 2011. Σύμφωνα με οδηγίες τις Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς όλες τις Εθνικές Υπηρεσίες του Προγράμματος «Νέα Γενιά σε Δράση», θα έπρεπε να διεξαχθεί εσωτερικός έλεγχος για τα έτη 2010 και 2011 από ανεξάρτητο ελεγκτικό γραφείο. Με σκοπό τη συμμόρφωση με τις πιο πάνω οδηγίες, στις 18.2.2011 προκηρύχτηκε ο πιο πάνω διαγωνισμός και στις 7.4.2011 η προσφορά κατακυρώθηκε, από το Διοικητικό Συμβούλιο, στον φθηνότερο οικονομικό φορέα για το συνολικό ποσό των €7.000 συν ΦΠΑ, με δικαίωμα προαίρεσης για τα έτη 2012-2013 έναντι του συνολικού ποσού των €6.000 συν ΦΠΑ. Το Διοικητικό Συμβούλιο, στις συνεδρίες του στις 18.5.2012 και 31.5.2012, αποφάσισε την εξάσκηση του δικαιώματος προαίρεσης, αναθέτοντας και τον εσωτερικό έλεγχο για τα έτη 2012-2013.

Σχετικά με τα πιο πάνω, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- Στις 10.5.2011 συνομολογήθηκε μεταξύ του Οργανισμού και του εν λόγω οικονομικού φορέα συμβόλαιο, στο οποίο αναφερόταν ως συμβατική αξία το ποσό των €16.000 συν ΦΠΑ, αντί οι €13.000 (€7000+€6000). Για διόρθωση της εκ παραδρομής λανθασμένης καταγραφής της συμβατικής αξίας θα πρέπει να υπογραφεί, από τα συμβαλλόμενα μέρη, σχετική τροποποίηση.
- Η τελική έκθεση για το 2010 υποβλήθηκε με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στις 3.11.2011, ωστόσο ακόμα εξακολουθεί να εκκρεμεί η ετοιμασία και υποβολή του εγχειριδίου διαδικασιών λειτουργίας, παρά τη γραπτή διαβεβαίωση του Αναδόχου στις 28.9.2011, ότι αυτό αναμενόταν να ολοκληρωθεί πριν το τέλος του 2011.
- Σύμφωνα με τη σύμβαση, η πρώτη δόση που αντιστοιχεί στο 50% της συμβατικής αξίας, δηλαδή €3.500 συν ΦΠΑ για τα έτη 2010-2011, θα καταβαλλόταν μετά την παράδοση της τελικής έκθεσης ελέγχου για το έτος 2010 και του τελικού εγχειριδίου διαδικασιών λειτουργίας, ενώ το υπόλοιπο 50% θα καταβαλλόταν μετά την παράδοση της τελικής έκθεσης ελέγχου για το έτος 2011. Ο οικονομικός φορέας υπέβαλε στις 11.9.2012 τιμολόγιο για τη διεξαγωγή του ελέγχου για το έτος 2010 για το συνολικό ποσό ύψους €5.850. Παρατηρήσαμε ότι, το ποσό δεν ήταν σύμφωνο με την κατακυρωθείσα προσφορά αφού, όπως αναφέρεται πιο πάνω, η πρώτη δόση ανέρχεται στο 50% των €7.000, συν ΦΠΑ, δηλαδή €4.025 συμπερ. του ΦΠΑ. Επίσης, το σχετικό ποσό θα έπρεπε να καταβληθεί, σύμφωνα με τη σύμβαση, μετά και την ετοιμασία και υποβολή του υπό αναφορά εγχειριδίου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, προωθήθηκε εκ των υστέρων η σχετική τροποποίηση του συμβολαίου και δεν καταβλήθηκε ούτε πρόκειται να καταβληθεί οποιοδήποτε ποσό προτού υποβληθεί το εγχειρίδιο διαδικασιών λειτουργίας.

(ε) Προσφορά αρ. 7/2010 για τη γενική διαφήμιση των προγραμμάτων του Οργανισμού Νεολαίας. Η πιο πάνω προσφορά προκηρύχτηκε με ανοιχτή διαδικασία, στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 11.6.2010 και η σχετική κατακύρωση έγινε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 9.9.2010 για το συνολικό ποσό ύψους €114.326 συμπερ. του ΦΠΑ σε τρεις εταιρείες και περιλάμβανε, μεταξύ άλλων τη διανομή υλικού από σπίτι σε σπίτι (€22.954 συμπερ. του ΦΠΑ).

Παρόλο που σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές της προσφοράς για τη διανομή υλικού από σπίτι σε σπίτι (Ενότητα Ι), ο ανάδοχος θα έπρεπε να είναι σε θέση να παράσχει στον Οργανισμό τη δυνατότητα να παρακολουθεί ηλεκτρονικά την πορεία διανομής του υλικού ανά πάσα στιγμή, ο επιτυχών οικονομικός φορέας δεν πληρούσε τον εν λόγω όρο. Η αδυναμία αυτή δεν εντοπίστηκε από την Επιτροπή Αξιολόγησης

κατά την αξιολόγηση των προσφορών αλλά, σύμφωνα με σχετικό σημείωμά της ημερ. 14.9.2010, προς το Διοικητικό Συμβούλιο, το πιο πάνω έγινε γνωστό μετά από προφορικό παράπονο ενός από τους αποτυχόντες οικονομικούς φορείς. Στο εν λόγω σημείωμα αναφέρεται επίσης ότι, μετά από επαναξιολόγηση των προσφορών, διαπιστώθηκε ότι κανένας από τους δύο οικονομικούς φορείς που αξιολογήθηκαν δεν ανέφερε ότι είχε αυτή τη δυνατότητα. Ενόψει των πιο πάνω, το Διοικητικό Συμβούλιο ακύρωσε την προσφορά για την εν λόγω ενότητα. Επισημάναμε ότι η αξιολόγηση των προσφορών θα πρέπει να γίνεται με την δέουσα προσοχή έτσι ώστε να αποφεύγονται παρόμοια λάθη.

Μητρώα Περιουσιακών Στοιχείων. Ορισμένα μητρώα δεν υποβλήθηκαν για έλεγχο, ενώ διαπιστώθηκε ότι όσα παρουσιάστηκαν, δεν τηρούνται βάσει των σχετικών Κανονισμών με αποτέλεσμα να μην καταστεί εφικτός ο έλεγχός τους. Επίσης, δεν τηρείται μητρώο μηχανογραφικού εξοπλισμού.

6.33 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΣΤΕΓΗΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Κατά το 2011 ο Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης (ΟΧΣ) παρουσίασε πλεόνασμα, πριν από τη φορολογία, ύψους €8.817.421 σε σύγκριση με €9.515.158 κατά το 2010, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €697.737 ή ποσοστό 7,33%. Η μείωση του πλεονάσματος προκύπτει κυρίως από την αύξηση της πρόνοιας για επισφαλείς απαιτήσεις ύψους €1.350.343, την αύξηση των εξόδων για πληρωτέους τόκους κατά €926.621, (ενώ τα έσοδα από εισπρακτέους τόκους αυξήθηκαν κατά €1.258.642) και την αύξηση των διαφόρων εσόδων κατά €587.548. Το πλεόνασμα μετά τη φορολογία ανήλθε σε €5.883.946.

(β) Καταθέσεις. Οι καταθέσεις στον ΟΧΣ στις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €964.761.904, σε σύγκριση με €933.321.303 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €31,4 εκ. ή 3,37%.

(γ) Δάνεια. Τα δάνεια στις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €1.330,44 εκ., σε σύγκριση με €1.240,41 εκ. το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €90,03 εκ. ή 7,26%.

Προσωπικό. Στις 31.12.2011 ο ΟΧΣ εργοδοτούσε 63 άτομα (56 στις 31.12.2010). Το σύνολο των δαπανών προσωπικού, περιλαμβανομένης της πρόνοιας για συντάξεις (€1.388.328), ήταν €4.737.396, σε σύγκριση με €4.505.690 κατά το 2010 (πρόνοια για συντάξεις €1.299.487), σημειώθηκε δηλαδή αύξηση ύψους €231.706 ή 5,14%. Ο μέσος όρος ετήσιου κόστους εργοδότησης, μη συμπεριλαμβανομένης της πρόνοιας για συντάξεις, ανέρχεται σε €53.160 (2010: €57.254).

Δάνεια που παρουσιάζουν καθυστερημένες δόσεις. Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2011 οι καθυστερημένες δόσεις δανείων ανέρχονταν σε €60,57 εκ. ή ποσοστό 4,54% επί του συνολικού ποσού των δανείων, σε σύγκριση με €48,33 εκ. ή ποσοστό 3,90% το 2010, παρουσιάζεται δηλαδή αύξηση ύψους €12,24 εκ. ή 25,33%. Λόγω της οικονομικής κρίσης και της αυξανόμενης ανεργίας, αναμένεται να υπάρξει περαιτέρω επιδείνωση του προβλήματος των καθυστερημένων δόσεων. Όπως έχουμε πληροφορηθεί από τον ΟΧΣ, το γεγονός αυτό έχει προβληματίσει τον Οργανισμό και λαμβάνονται μέτρα για περιορισμό των καθυστερήσεων όπως δικαστικά μέτρα ή εφαρμογή διαδικασίας για εκποίηση του υποθηκευμένου ακινήτου.

Επιπρόσθετα, από τον Μάρτιο 2012 έχουν υιοθετηθεί σημαντικές αλλαγές όσον αφορά στην εξέταση και έγκριση δανείων για ενίσχυση της εξασφάλισης του Οργανισμού.

Έγκριση δανείων. Κατά το 2011 εγκρίθηκαν 783 στεγαστικά δάνεια ύψους €97,4 εκ. (933 δάνεια ύψους €99,2 εκ. το 2010).

Επίσης εγκρίθηκαν 258 δάνεια με βάση το Ειδικό Κυβερνητικό Σχέδιο, 87 δάνεια σε αιτητές ακριτικών περιοχών, 58 δάνεια σε αιτητές της περιοχής της Πράσινης Γραμμής, 67 δάνεια σε αιτητές κοινοτήτων με πληθυσμό κάτω των 500 κατοίκων, 9 σε πολύτεκνους, 4 σε χαμηλά αμειβόμενους αναπήρους. Παραχωρήθηκαν επίσης 2.446 δάνεια του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών, κυρίως για σκοπούς σπουδών, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και για νεοδημιουργούμενα ζευγάρια, η διαχείριση των οποίων ανατέθηκε στον Οργανισμό.

Χρεωστικός Λογαριασμός Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης (ΚΟΑΓ). Ποσό ύψους €241.512 οφείλεται από τον ΚΟΑΓ το οποίο προκύπτει από την προμήθεια για την παροχή δανείων των δικαιούχων του ΚΟΑΓ και κυρίως από την οφειλόμενη επιχορήγηση επιτοκίου στα δάνεια των δικαιούχων. Ο Οργανισμός εξ αιτίας της πιο πάνω οφειλής, δεν χρεώνει πλέον το επιχορηγημένο επιτόκιο στα δάνεια των δικαιούχων του ΚΟΑΓ, αλλά χρεώνει το κανονικό επιτόκιο του ΟΧΣ. Το ποσό παραμένει οφειλόμενο παρόλο που στάληκαν επιστολές στον ΚΟΑΓ χωρίς όμως ανταπόκριση.

Έκθεση αναφορικά με τις εσωτερικές διαδικασίες αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας. Ο Διευθυντής Τραπεζικών Υπηρεσιών του ΟΧΣ υπέβαλε στις 26 Μαρτίου 2012 στο Διοικητικό Συμβούλιο, για αξιολόγηση και υιοθέτηση, την Έκθεση αναφορικά με τις εσωτερικές διαδικασίες αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ΕΔΑΚΕ), όπως απαιτείται από την Κεντρική Τράπεζα.

Στην έκθεση, ανάμεσα σ'άλλα, αξιολογούνται και οι διάφοροι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται ο Οργανισμός όπως ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος επιτοκίου, ο κίνδυνος ρευστότητας, ο κίνδυνος από κρατικά ομόλογα και υποδεικνύονται οι πολιτικές αντιμετώπισής τους.

Στην Έκθεση αναφέρεται ότι οι μεγαλύτεροι κίνδυνοι προέρχονται από την αστάθεια στις αγορές των κρατικών ομολόγων και από ενδεχόμενη χειροτέρευση του προβλήματος με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Η επιλογή του Οργανισμού για μείωση της έκθεσής του σε κρατικά χρεόγραφα και η πιο ενεργή δραστηριότητα σε σχέση με το θέμα των καθυστερημένων δόσεων δανείων αποτελούν τους κύριους άξονες της δράσης του ΟΧΣ για βελτίωση της κεφαλαιακής επάρκειας του.

Συναφώς αναφέρεται ότι κατά τη διάρκεια του ελέγχου παρατηρήθηκε ότι ο ΟΧΣ διατηρεί καταθέσεις σε τραπεζικό ίδρυμα ύψους €25.652.624 που αποτελεί ποσοστό 38,7% επί των συνολικών τραπεζικών καταθέσεων (€52.819.447 ποσοστό 70,8% το 2010). Η συγκέντρωση καταθέσεων σε ένα τραπεζικό ίδρυμα αυξάνει τον κίνδυνο στον οποίο εκτίθεται ένας οργανισμός.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως η πιο πάνω έκθεση και τα θέματα που εγείρονται προβληματίσουν σοβαρά το Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με τον καθορισμό και αξιολόγηση μέτρων για την αντιμετώπιση των αναφερθέντων κινδύνων, καθώς και για καθορισμό ανωτάτου ποσοστού καταθέσεων σε ένα τραπεζικό οργανισμό.

Ο Πρόεδρος του ΟΧΣ μας ανέφερε ότι ο ΟΧΣ έχει πολιτική σε σχέση με το ανώτατο ποσό καταθέσεων που μπορεί να διατηρεί σε κάθε τραπεζικό ίδρυμα, η οποία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 6 Οκτωβρίου 2009 και έχει κοινοποιηθεί στην Κεντρική Τράπεζα. Οι καταθέσεις του ΟΧΣ κινούνται εντός των ορίων που έχουν καθοριστεί. Οι καταθέσεις στο προαναφερόμενο τραπεζικό ίδρυμα έχουν περιοριστεί σημαντικά και όπως μας ανέφερε, σήμερα ανέρχονται σε €12,7 εκ. που αντιστοιχούν στο 22% των συνολικών καταθέσεων σε τράπεζες, σε σύγκριση με €25,7 εκ. το 2011 και €52,8 εκ. το 2010.

Μέρος Β

Έλεγχος μηχανογραφημένων συστημάτων και διαδικασιών μηχανογράφησης.

Φυσική ασφάλεια συστημάτων. Όπως αναφέρθηκε και στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2010, δεν υπάρχει επαρκής ασφάλεια του δωματίου, όπου βρίσκεται ο κεντρικός εξυπηρετητής DM (Document Management). Εκτός του ότι δεν υπάρχει ελεγχόμενη πρόσβαση στο κτίριο, η πρόσβαση στο δωμάτιο δεν ελέγχεται από σύστημα ασφαλείας. Παρατηρήθηκε επίσης ότι στο δωμάτιο βρίσκεται και ο εκτυπωτής καταστάσεων λογαριασμών, οπότε η χρήση του δωματίου γίνεται από όλο το προσωπικό χωρίς κανένα έλεγχο. Επίσης το δωμάτιο δεν διαθέτει σύστημα ανίχνευσης πυρκαγιάς και καπνού, ούτε και ειδικούς πυροσβεστήρες.

Διαδικασίες μηχανογράφησης. Όπως επίσης αναφέρθηκε στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2010, δεν υπάρχουν γραπτές διαδικασίες για βασικές λειτουργίες μηχανογράφησης, όπως:

- Στη διαδικασία δημιουργίας εφεδρικών αντιγράφων του συστήματος DM.
- Σχετικά με τον λειτουργικό κίνδυνο που υπάρχει σε περίπτωση απώλειας των συστημάτων ΔΕΛΤΑ (τραπεζικό σύστημα) και DM, ο ΟΧΣ διαθέτει σχέδιο ανάκαμψης και των δύο συστημάτων. Ωστόσο

διαπιστώθηκε ότι ενώ το σχέδιο για ανάκαμψη του συστήματος ΔΕΛΤΑ δοκιμάζεται σε τακτική βάση από τη Συνεργατική Εταιρεία Μηχανογράφησης, ο ΟΧΣ δεν έχει προβεί ποτέ σε δοκιμή ανάκαμψης του DM καθώς αυτό δεν προβλέπεται στο σχέδιο.

6.34 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Τα αποτελέσματα για τα έτη 2009 και 2010, σύμφωνα με τις πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας και πριν τις διορθώσεις που προέκυψαν από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας, φαίνονται στον πιο κάτω πίνακα:

	2010	2009	2008
Έσοδα	€90.924.506	€72.431.082	€70.808.647
Έξοδα	(€94.446.272)	(€97.885.161)	(€88.752.837)
Έλλειμμα	(€3.521.766)	(€25.454.079)	(€17.944.190)
Αριθμός φοιτητών	6.240	6.044	5.571

Τα έσοδα περιλαμβάνουν κρατική χορηγία ύψους €48.004.763, €35.292.155 και €36.969.201, το 2010, 2009 και 2008, αντίστοιχα. Πέραν της κρατικής χορηγίας, τα έσοδα περιλαμβάνουν προπτυχιακά δίδακτρα τα οποία επίσης καταβάλει το κράτος ύψους €15.376.996, €14.702.617 και €13.759.355, το 2010, 2009 και 2008, αντίστοιχα.

Τα έξοδα περιλαμβάνουν δαπάνες για μισθούς και επιδόματα προσωπικού ύψους €49.750.294, €43.657.568 και €39.543.292 το 2010, 2009 και 2008, αντίστοιχα.

Η μείωση στο έλλειμμα του 2010 σε σχέση με το έλλειμμα του 2009 κατά €21,9 εκ., οφείλεται κυρίως στην εκκρεμή διορθωτική πράξη στις οικονομικές καταστάσεις για την επιβάρυνση για συνταξιοδοτικά οφελήματα προσωπικού κατά €18,0 εκ. και στη μείωση των εξόδων λειτουργίας γραφείου κατά €1,8 εκ., με αντίστοιχη αύξηση της κρατικής χορηγίας κατά €12,7 εκ. και στα αναβαλλόμενα έσοδα κατά περίπου €4,9 εκ.

Η αύξηση στο έλλειμμα του 2009 σε σχέση με το έλλειμμα του 2008 κατά €7,5 εκ., οφείλεται κυρίως στην αύξηση μισθών και επιδομάτων προσωπικού κατά €5,2 εκ. και των ερευνητικών δραστηριοτήτων/προγραμμάτων κατά €2,3 εκ., των διαφόρων εξόδων από άλλες δραστηριότητες του Πανεπιστημίου κατά €0,7 εκ. και στη μείωση της κρατικής χορηγίας κατά €1,7 εκ.

(β) Κρατική χορηγία. Το σύνολο της κρατικής χορηγίας που εισπράχθηκε το 2010 και 2009 ήταν €67,8 εκ. και €63,4 εκ. αντίστοιχα, σε σύγκριση με €65,3 εκ. το 2008. Από το ποσό της κρατικής χορηγίας δαπανήθηκαν για αγορά πάγιου ενεργητικού €19,8 εκ. το 2010 και €28,1 εκ. το 2009, σε σύγκριση με €28,3 εκ. το 2008, ποσά που παρουσιάζονται στον Ισολογισμό ως πάγιο ενεργητικό και έτσι δεν συμπεριλαμβάνονται στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων.

(γ) Κόστος ανά φοιτητή. Με βάση τις οικονομικές καταστάσεις, το κόστος ανά φοιτητή το 2010, 2009, 2008 και 2007 ήταν ως ακολούθως:

Έτος	2010	2009	2008	2007
Έξοδα	€94.446.272**	€97.885.161	€88.752.837	€82.781.735
Αριθμός φοιτητών*	6.240	6.044	5.571	5.323
Κόστος ανά φοιτητή	€15.136	€16.195	€15.931	€15.552

*συμπεριλαμβάνει τους φοιτητές των ακόλουθων προγραμμάτων: Μεταπτυχιακό-Διδακτορικό, Μεταπτυχιακό-Μάστερ και Προπτυχιακό.

** Σημαντική πρόνοια που αφορά στην επιβάρυνση για συνταξιοδοτικά οφελήματα δεν περιλαμβάνεται και ως εκ τούτου το κόστος ανά φοιτητή για το 2010 αναμένεται να διαφοροποιηθεί ανάλογα.

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση Προϋπολογισμού για το 2009 και 2010. Ο Προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου για το 2009 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου στις 8.7.2008. Από το Υπουργικό Συμβούλιο εγκρίθηκε στις 26.2.2009 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 3.4.2009. Εγκρίθηκαν δωδεκατημόρια για την περίοδο από 1.1.2009 μέχρι 28.2.2009 ενώ οι μετέπειτα δαπάνες μέχρι 3.4.2009 παρέμειναν νομοθετικά ακάλυπτες.

Ο Προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου για το 2010 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου στις 7.7.2009. Από το Υπουργικό Συμβούλιο εγκρίθηκε στις 4.2.2010 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 26.2.2010.

Οι Προϋπολογισμοί προέβλεπαν δαπάνες ύψους €121,2 εκ. για το 2009 και €132,8 εκ. για το 2010.

(β) Υπερβάσεις Προϋπολογισμού του 2009. Στο Κεφάλαιο 3 «Διαχειριστικά Έξοδα», και στο Κεφάλαιο 4 «Κεφαλαιουχικές Δαπάνες» παρουσιάστηκαν υπερβάσεις συνολικού ποσού ύψους €319.094.

Οι υπερβάσεις που προέκυψαν στα εν λόγω Κεφάλαια θα μπορούσαν να καλυφθούν με έγκριση του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, με ισόποσες μεταφορές εξοικονομήσεων από Άρθρα του ίδιου Κεφαλαίου.

(γ) Μεταφορές ποσών του 2009. Κατά το 2009 έχει μεταφερθεί ποσό ύψους €1.700.000 από το Άρθρο 5/511 «Δαπάνες από Έσοδα για Χρηματοδότηση Διαρθρωτικών Προγραμμάτων και Σχεδίων» στο Άρθρο 5/512 «Δαπάνες από Έσοδα Προγράμματος Προϋπηρεσιακής Κατάρτισης Υποψηφίων Εκπαιδευτικών Λειτουργιών Μέσης». Ωστόσο, όπως διαπιστώθηκε, σύμφωνα με την πρώτη επιφύλαξη του Άρθρου 4(2) του Νόμου (Ν. 40(Π)/2009), οι πιστώσεις στο Άρθρο 5/511 μπορούν να δαπανηθούν μόνο για τους συγκεκριμένους σκοπούς για τους οποίους εξασφαλίστηκαν και καμία μεταφορά περισσεύματος δεν γίνεται από ή σε οποιοδήποτε άλλο Άρθρο του Προϋπολογισμού, καθιστώντας έτσι την εν λόγω μεταφορά μη νόμιμη.

Η υπέρβαση ύψους €1.700.000 Άρθρο 5/512 θα πρέπει να καλυφθεί με την υποβολή και ψήφιση Τροποποιητικού Προϋπολογισμού από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

(δ) Υπερβάσεις Προϋπολογισμού του 2010. Στο Κεφάλαιο 3 «Διαχειριστικά Έξοδα», στο Κεφάλαιο 4 «Κεφαλαιουχικές Δαπάνες» και στο Κεφάλαιο 5 «Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό (Από Ίδια Έσοδα)» παρουσιάστηκαν υπερβάσεις συνολικού ποσού ύψους €605.885.

Οι υπερβάσεις που προέκυψαν στα Κεφάλαια 3 και 4, συνολικού ύψους €532.659 και €51.577, αντίστοιχα, θα μπορούσαν να καλυφθούν με έγκριση του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, με ισόποσες μεταφορές εξοικονομήσεων από Άρθρα του ίδιου Κεφαλαίου.

Η υπέρβαση που προέκυψε στο Κεφάλαιο 5, ποσού ύψους €21.649, θα μπορούσε να καλυφθεί με έγκριση του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, με ισόποση μεταφορά από το Άρθρο 5/501 και θα έπρεπε να είχε κατατεθεί σχετική έκθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων, όπως προνοείται στο Άρθρο 4(3) του Νόμου, που να αναλύει τις συνθήκες κάτω από τις οποίες δόθηκε η έγκριση αυτή.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου, οι μεταφορές για κάλυψη όλων των υπερβάσεων των ετών 2007-2010 εγκρίθηκαν όλες από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου στις 16.6.2012, μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου.

Η Υπηρεσία μας, ωστόσο, θεωρεί ότι οι οποιεσδήποτε πρόσθετες πιστώσεις απαιτούνται σε συγκεκριμένα άρθρα του Προϋπολογισμού θα πρέπει να εγκρίνονται από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου εκ των προτέρων και όχι μετά τη διενέργεια της σχετικής δαπάνης.

(ε) Μεταφορές ποσών του 2010. Κατά το 2010 έχει μεταφερθεί, με έγκριση του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου Κύπρου ημερ. 30.3.2011, ποσό ύψους €500.000 από το Άρθρο 5/502 «Δαπάνες από Εισφορές/Δωρεές/Κληροδοτήματα/Έσοδα για Υποτροφίες και Βραβεία και Άλλα Έσοδα» στο Άρθρο 5/517 «Δαπάνες από Χρηματοδοτήσεις για Ενίσχυση της Φοιτητικής Μέριμνας» ενώ, σύμφωνα με την πρώτη επιφύλαξη του Άρθρου 4(2) του Νόμου (Ν.18(Π)/2010), οι πιστώσεις στο Άρθρο 5/517 μπορούν να

δαπανηθούν μόνο για τους συγκεκριμένους σκοπούς για τους οποίους εξασφαλίστηκαν και καμία μεταφορά περισσεύματος δεν γίνεται από ή σε οποιοδήποτε άλλο Άρθρο του Προϋπολογισμού, καθιστώντας έτσι την εν λόγω μεταφορά μη νόμιμη.

Η υπέρβαση ύψους €463.728, στο Άρθρο 5/517 θα πρέπει να καλυφθεί με την υποβολή και ψήφιση Τροποποιητικού Προϋπολογισμού από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

(στ) Παρακολούθηση εκτέλεσης Προϋπολογισμού. Η παρακολούθηση της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού εξακολουθεί να παρουσιάζει τις ακόλουθες αδυναμίες:

- (i) Η εκτέλεση του Προϋπολογισμού παρακολουθείται με τη χρήση του προγράμματος ηλεκτρονικών φύλλων το οποίο επιτρέπει να γίνονται υπερβάσεις και εκ των υστέρων διαφοροποιήσεις, οι οποίες όμως δεν παρακολουθούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα και τουλάχιστον στο τέλος του χρόνου.
- (ii) Δεν διασφαλίζεται ότι καταχωρίζονται όλες οι δαπάνες στην πιο πάνω κατάσταση ηλεκτρονικών φύλλων, με κίνδυνο να μην παρακολουθείται ορθά η εκτέλεση του Προϋπολογισμού.

Όπως πληροφορηθήκαμε, οι πιο πάνω αδυναμίες θα εκλείψουν όταν εγκατασταθεί κατάλληλο λογισμικό πρόγραμμα μέσω της αγοράς του Συστήματος Οικονομικής Διαχείρισης για το οποίο έχει ήδη προκηρυχθεί προσφορά.

(ζ) «Ίδια Έσοδα» Πανεπιστημίου. Όπως έχει διαπιστωθεί, το Πανεπιστήμιο θεωρεί όλα τα έσοδά του όπως για παράδειγμα τα έσοδα από μεταπτυχιακά δίδακτρα, από το Πρόγραμμα Προϋπηρεσιακής Κατάρτισης, από τη Βιβλιοθήκη, τα έσοδα από πωλήσεις προσφορών, από τόκους τραπεζών, από δικαιώματα χρήσης των κυλικίων κ.ά., με εξαίρεση την κρατική χορηγία και τη χορηγία για προπτυχιακά δίδακτρα, ως «ίδια έσοδα».

- (i) Επανελημμένα έχουμε επισημάνει, ότι, τα «ίδια έσοδα», δεν παρουσιάζονται στο σύνολό τους στον Προϋπολογισμό Εσόδων (συγκεφαλιωτικός πίνακας εσόδων), αλλά περιλαμβάνεται σ' αυτόν μόνο το ποσό που αναμένεται να δαπανηθεί εντός του έτους στο οποίο αναφέρεται ο Προϋπολογισμός. Στον πίνακα «λεπτομέρειες εσόδων» παρουσιάζεται από το 2008, το υπόλοιπο ποσό των εσόδων που εισπράττεται κατά τη διάρκεια του έτους και δεν αναμένεται να δαπανηθεί, ως μεταφορά σε λογαριασμό αποθεματικού. Η τακτική αυτή, έχει ως συνέπεια η κρατική χορηγία που προϋπολογίζεται να μην λαμβάνει υπόψη όλα τα έσοδα του Πανεπιστημίου, και κατά συνέπεια να είναι αυξημένη.

Το 2012, ο τρόπος ετοιμασίας του Προϋπολογισμού, ως προς την παρουσίαση των δαπανών από «ίδια έσοδα», διαφοροποιήθηκε. Συγκεκριμένα, όλες οι δαπάνες από «ίδια έσοδα» παρουσιάζονται σε ξεχωριστή στήλη. Εξακολουθεί όμως η διατήρηση αποθεματικών. Το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ημερ. 23.2.2012, σχετικά με την κατάρτιση του Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου για το 2012, αντίγραφο της οποίας κοινοποιήθηκε στον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Κύπρου, αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι τα «ίδια έσοδα» του Πανεπιστημίου Κύπρου θα πρέπει να διέπονται από την αρχή της επικουρικότητας «όπου παν έσοδο» χρησιμοποιείται, ασχέτως της προελεύσεως του, για χρηματοδότηση των λειτουργικών του δαπανών όσο και του αναπτυξιακού του προγράμματος.

Τα ακόλουθα αποτελούν ενδεικτικά παραδείγματα αποθεματικού στις 31.12.2008, που έχουν δημιουργηθεί από τη μη παρουσίαση των εσόδων αυτών στα έσοδα του Πανεπιστημίου. Αναφέρεται επίσης το υπόλοιπό τους στις 31.12.2010, ως ένδειξη της αυξητικής τους τάσης.

	2008	2010
	€	€
Μεταπτυχιακά δίδακτρα	5.384.410	6.749.776
Έσοδα από το Πρόγραμμα προϋπηρεσιακής κατάρτισης	1.860.129	3.648.075
Έσοδα από δίδακτρα αντιστοιχίας	633.504	704.231

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι, μετά και τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, το Πανεπιστήμιο προβαίνει στην αναθεώρηση των οικονομικών καταστάσεων για όλα τα έτη από το 2007 και μετά, με γνώμονα την μεταφορά όλων των «ιδίων εσόδων» που δεν αφορούν συγκεκριμένες χορηγίες οι οποίες συνοδεύονται από συγκεκριμένες προϋποθέσεις που θέτει ο χορηγός αναφορικά με τον τρόπο διάθεσης τους (π.χ. Ερευνητικά Προγράμματα) σε λογαριασμό αποθεματικού.

Η Υπηρεσία μας σημειώνει ωστόσο ότι η αναθεώρηση των οικονομικών καταστάσεων δεν ικανοποιεί την πιο πάνω εισήγηση μας, η οποία αφορά στην αναθεώρηση του τρόπου καταρτισμού του Προϋπολογισμού ώστε τα «ίδια έσοδα» να παρουσιάζονται στο σύνολο τους στον Προϋπολογισμό Εσόδων του έτους στο οποίο αναφέρεται.

Επίσης μας ανέφερε ότι το Πανεπιστήμιο και το κράτος έχουν συμφωνήσει, προς ενθάρρυνση του Πανεπιστημίου να εντατικοποιήσει τις προσπάθειες του προς αύξηση των ιδίων εσόδων του με κύριο στόχο την σταδιακή μείωση της κρατικής χορηγίας, με σταδιακή αύξηση «ιδίων εσόδων» και ιδιαίτερα με τη μεταφορά αυτών προς χρήση σε επόμενα έτη αντί στο έκαστο έτος κατά το οποίο το Πανεπιστήμιο Κύπρου τα εισπράττει.

Η Υπηρεσία μας επιδοκιμάζει οποιαδήποτε προσπάθεια αύξησης των εσόδων του Πανεπιστημίου από άλλες πηγές, πέραν της κρατικής χορηγίας, ωστόσο η μεταφορά «ιδίων εσόδων» σε μελλοντικές χρήσεις είναι κάτι διαφορετικό σε σχέση με την εισήγηση μας για παρουσίαση όλων των «ιδίων εσόδων» στον Προϋπολογισμό Εσόδων του έτους στο οποίο αναφέρεται.

Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι, το Υπουργείο Οικονομικών γνωρίζοντας για τα αποθεματικά των ιδίων εσόδων του Πανεπιστημίου Κύπρου, συνεχίζει και παραχωρεί στο Πανεπιστήμιο Κύπρου κρατική χορηγία, την οποία αποφασίζει με βάση τα αποθεματικά που έχει το Πανεπιστήμιο Κύπρου και ανέφερε ότι σε αρκετές περιπτώσεις τα τελευταία χρόνια το Πανεπιστήμιο δεν θα ήταν σε θέση να εκπληρώσει τις οικονομικές του υποχρεώσεις που απορρέουν λόγω καθυστερήσεων είτε στην είσπραξη κρατικής χορηγίας είτε σε καθυστέρηση χρηματοδότησης για τα εξωτερικά χρηματοδοτούμενα Ερευνητικά Προγράμματα αν δεν είχε δημιουργήσει αυτό το «αποθεματικό».

- (ii) Όλες οι δαπάνες που διενεργούνται από τα «ίδια έσοδα», μέχρι και το 2011 και ένα σημαντικό μέρος των εν λόγω δαπανών για το 2012 παρουσιάζονται συνοπτικά στον Προϋπολογισμό (Κεφάλαιο 5), χωρίς να καθορίζεται αναλυτικά ο σκοπός τους, όπως γίνεται και με τις υπόλοιπες δαπάνες.

Θέματα προσωπικού.

Παρατηρήθηκε βελτίωση στο γραφείο μισθοδοσίας του Λογιστηρίου, σε ότι αφορά στη στοιχειοθέτηση των πληρωμών και στη δημιουργία «κατάστασης αλλαγών στη μισθοδοσία» για σκοπούς καλύτερου ελέγχου. Ωστόσο εξακολουθεί να εκκρεμεί η θέσπιση Κανονισμών, για ορισμένα θέματα. Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι αποφάσεις Σωμάτων/Επιτροπών που λαμβάνονται σε θέματα μισθοδοσίας αντιβαίνουν μερικές φορές τις σχετικές νομοθετικές πρόνοιες.

(α) Αριθμός και δαπάνες προσωπικού.

- (i) Ο αριθμός του προσωπικού που εργοδοτούσε το Πανεπιστήμιο κατά τα υπό αναφορά έτη στις 31.12, αντίστοιχα, καθώς και το συνολικό κόστος που περιλαμβάνει και τις εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία και την αμοιβή φοιτητών που εργοδοτούνται σε ωριαία βάση, καθώς επίσης και τις δαπάνες για συνταξιοδοτικά οφέληματα συμπεριλαμβανομένης και της πρόσθετης επιβάρυνσης ποσού ύψους €16.998.082 και €18.065.564 για το 2008 και 2009, αντίστοιχα, παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Κατηγορία Προσωπικού	2010		2009		2008	
	Αρ.	Ποσό €	Αρ.	Ποσό €	Αρ.	Ποσό €
<u>Ακαδημαϊκό και Άλλο προσωπικό:</u>						
Μισθοί και Τιμαριθμικά Επιδόματα:						
Μόνιμοι	344		327		317	
Συμβασιούχοι	1		1		1	
Επισκέπτες	67		71		65	
Μεταπτυχιακοί Συνεργάτες	39		36		35	
Μεταδιδακτορικοί Ερευνητές	20		7		0	
Ειδικοί Επιστήμονες	154		132		107	
Μεταπτυχιακοί Φοιτητές	<u>198</u>	823	<u>175</u>	749	<u>159</u>	684
		28.195.810		25.650.152		23.308.283
Ειδικά Επιδόματα		1.334.805		1.229.029		1.163.740
Εργοδοτικές συνεισφορές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και άλλα Ταμεία		2.210.579		1.982.376		1.815.923
Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη		1.224.337		980.808		1.034.449
Δαπάνες Σχεδίου Συντάξεων/Φιλοδορημάτων		<u>491.630</u>		<u>335.746</u>		<u>239.696</u>
Υποσύνολο		<u>33.457.161</u>		<u>30.178.111</u>		<u>27.562.091</u>
<u>Διοικητικό:</u>						
Μισθοί και Τιμαριθμικά Επιδόματα:						
Μόνιμοι	295		276		250	
Έκτακτοι	0		0		5	
Συμβασιούχοι	143		103		104	
Μίσθωση Υπηρεσιών	<u>3</u>	441	<u>3</u>	382	<u>8</u>	367
		12.537.537		10.294.551		9.238.929
Ωρομίσθιοι Αχθοφόροι		34		34		35
		728.878		712.010		622.464
Ωρομίσθιοι Φοιτητές		110		77		179
		366.192		334.996		294.975
Δικαιώματα και Επιδόματα Υπερωριών		30.283		48.128		24.245
Επίδομα Βάρδιας		54.246		45.411		44.051
Εργοδοτικές συνεισφορές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και άλλα Ταμεία		1.199.205		1.048.095		899.286
Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη		1.237.684		943.583		799.496
Δαπάνες Σχεδίου Συντάξεων/Φιλοδορημάτων		<u>139.108</u>		<u>52.683</u>		<u>57.755</u>
Έξοδα Παραστάσεως Διευθυντή Διοίκησης & Οικονομικών		<u>6.130</u>		<u>794</u>		<u>3.178</u>
Υποσύνολο		<u>16.299.263</u>		<u>13.480.251</u>		<u>11.984.379</u>
Σύνολο		49.556.424		43.658.362		39.546.470
Επιβάρυνση για Συνταξιοδοτικά Ωφελήματα		*		18.065.564		16.998.082
Σύνολο	<u>1.408</u>	<u>49.756.424</u>	<u>1.242</u>	<u>61.723.926</u>	<u>1.265</u>	<u>56.544.522</u>

* Αναμένεται σύντομα να υπολογιστεί από το Πανεπιστήμιο Κύπρου η σχετική πρόνοια για το έτος.

- (ii) Επιπρόσθετα, το Πανεπιστήμιο κατά το 2010, 2009 και 2008, σύμφωνα με στοιχεία του Πανεπιστημίου, απασχόλησε 23, 48 και 54 συμβασιούχους, αντίστοιχα, με απολαβές ύψους €540.220, €1.183.110 και €1.195.716, αντίστοιχα, το κόστος μισθοδοσίας των οποίων χρεώθηκε σε διάφορα άλλα Κονδύλια του Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου που δεν συμπεριλαμβάνονται στο Κεφάλαιο 1 του Προϋπολογισμού (η μείωση στον αριθμό από το 2008 στο 2010 προέκυψε λόγω του ότι οι απολαβές ορισμένων ατόμων μεταφέρθηκαν στο Κεφάλαιο 1).
- (iii) Επιπρόσθετα, το Πανεπιστήμιο κατά το 2010, 2009 και 2008, σύμφωνα με στοιχεία του Πανεπιστημίου, απασχόλησε συνολικά 287, 283 και 229 άτομα, αντίστοιχα, με απολαβές συνολικού ύψους €6.019.843, €5.631.122 και €3.458.694, αντίστοιχα, μέρος των οποίων χρεώθηκαν σε διάφορα Κονδύλια του Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου του Κεφαλαίου 5 «Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό (Από Ίδια Έσοδα)» (που δεν συμπεριλαμβάνονται στο (i) και (ii) πιο πάνω), άλλο μέρος των απολαβών τους χρεώθηκε σε διάφορα άλλα Κονδύλια του Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου του Κεφαλαίου 3 και 4 (που επίσης δεν συμπεριλαμβάνονται στο (i) και (ii) πιο πάνω), και το υπόλοιπο μέρος των απολαβών τους στο Κεφαλαίο 1 του Προϋπολογισμού (που συμπεριλαμβάνονται στο (i) πιο πάνω), ως ακολούθως:

Κατηγορία	2010	2009	2008
	<u>Αρ.</u>	<u>Αρ.</u>	<u>Αρ.</u>
<u>Απασχόληση από το Πανεπιστήμιο</u>			
Ειδικοί Επιστήμονες Ερευνητικών Προγραμμάτων	182	153	192
Νέοι Ερευνητές	49	67	37
Ερευνητές	29	23	0
Βοηθοί Ερευνητές	12	21	0
Βοηθοί Ερευνητές (Φοιτητές)	15	19	0
Σύνολο	287	283	229
<u>Χρέωση απολαβών</u>	€	€	€
Κεφάλαιο 5	5.125.300	5.313.484	3.003.385
Κεφάλαιο 3 και 4	410.471	14.131	6.534
Κεφάλαιο 1	484.072	303.507	418.775
Σύνολο	6.019.843	5.631.122	3.458.694

Η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως, σε μελλοντικό Προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου γίνει σχετική πρόνοια ώστε η χρέωση του κόστους μισθοδοσίας του εν λόγω προσωπικού (με εξαίρεση, ενδεχομένως, τη μισθοδοσία των ερευνητών που απασχολούνται σε εξωτερικά ερευνητικά προγράμματα) να επιβαρύνει απευθείας τα Κονδύλια του Κεφαλαίου 1 του Προϋπολογισμού, ως το πλέον κατάλληλο Κεφάλαιο, αντί στα εν λόγω Κεφάλαια που χρεώνεται σήμερα, τακτική η οποία θα βοηθήσει τόσο στη βελτίωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου πάνω στις απολαβές, όσο και στη σωστή παρουσίαση της εικόνας του συνολικού αριθμού προσωπικού που απασχολείται από το Πανεπιστήμιο.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι, όσο αφορά στο κόστος απασχόλησης συμβασιούχων που χρεώθηκε σε διάφορα άλλα κονδύλια αντί στο Κεφάλαιο 1, θα εξεταστεί τόσο ως προς τους λόγους που έγινε αυτό, όσο και ως προς τη δυνατότητα αλλαγής πολιτικής προς διασφάλιση ότι αυτό δεν θα ξαναγίνει.

(β) **Πληρωμές αμοιβών εκτός του συστήματος μισθοδοσίας.** Διαπιστώθηκε ότι οι αμοιβές εκπαιδευτικών ή/και καθηγητών οι οποίοι απασχολούνται με μερική απασχόληση, μέσω του Προγράμματος

Προϋπηρεσιακής Κατάρτισης, των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων, του Σχολείου Ελληνικής Γλώσσας και του Εκπαιδευτικού Σεμιναρίου σε Απόδημους Δασκάλους για διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας, δεν γίνονται μέσα από το σύστημα μισθοδοσίας, με αποτέλεσμα να μην αποκόπτεται φόρος εισοδήματος, όπου πρέπει, μέσω του συστήματος παρακράτησης φόρου επί των αποδοχών (PAYE) και οι αμοιβές αυτές να μην καταχωρίζονται στη δήλωση Ε.Πρ. 7, την οποία αποστέλλει το Πανεπιστήμιο στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι το θέμα θα τεθεί ενώπιον του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων για διευκρινίσεις.

(γ) Θέματα Ακαδημαϊκού προσωπικού.

- (i) Ειδικά Επιδόματα Ακαδημαϊκού Προσωπικού.** Κατά το 2010 και 2009 δαπανήθηκε από το Πανεπιστήμιο Κύπρου για Ειδικά Επιδόματα Ακαδημαϊκού Προσωπικού ποσό ύψους €1.334.808 και €1.229.029, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €1.163.740 το 2008.

Με αφορμή τη μελέτη του Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου για το 2012, το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ημερ. 23.2.2012, η οποία κοινοποιήθηκε και στον Πρύτανη του Πανεπιστημίου, αναφέρει «Στον Προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου Κύπρου κάτω από το Άρθρο 122 «Ειδικά Επιδόματα Ακαδημαϊκού Προσωπικού» έχει περιληφθεί πρόνοια ύψους €1.798.517. Η εν λόγω πρόνοια αφορά την καταβολή Ειδικού Επιδόματος μέχρι ποσού €11.960 το χρόνο σε όσους εκλέγονται στη θέση Καθηγητή και μέχρι ποσού €6.834 σε όσους εκλέγονται στη θέση Αναπληρωτή Καθηγητή. Φαίνεται να υπάρχει κατάχρηση της παραχώρησης του εν λόγω επιδόματος, καθότι τα επιδόματα αυτά δίνονται ανεξαιρέτως σε όλους τους Καθηγητές και Αναπληρωτές Καθηγητές, χωρίς να συσχετίζεται η παραχώρησή του με κάποιο δείκτη αποδοτικότητας/επίδοσης, ή τουλάχιστον ως κίνητρο για την προσέλκυση υψηλού επιπέδου ακαδημαϊκών, ούτως ώστε να παραχωρείται επιλεκτικά σε ορισμένους καθηγητές οι οποίοι είναι εξαιρετοι. Συνεπώς, το Υπουργείο Οικονομικών είναι της άποψης ότι πρέπει να επανεξεταστεί η τακτική της καθολικής καταβολής του επιδόματος.»

Το θέμα απασχόλησε την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας σε δύο συνεδρίες της στις 3.4.2012 και 19.6.2012. Τελικά η Βουλή των Αντιπροσώπων με επιστολή της, ημερ. 25.7.2012, και κοινοποίηση, μεταξύ άλλων, προς τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Κύπρου, πληροφόρησε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ότι, σχετικά με το αίτημά του ημερ. 12.7.2012 για αποδέσμευση των Κονδυλίων που αφορούν τα ειδικά επιδόματα του Ακαδημαϊκού Προσωπικού των τριών Δημοσίων Πανεπιστημίων, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας σε συνεδρία της ημερ. 24.7.2012, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιον της αποφάσισε την αποδέσμευση των κονδυλίων αυτών με μείωση κατά 20%. Επιπρόσθετα ανέφερε ότι η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο θεσμός αυτός που αφορά στην καταβολή των εν λόγω επιδομάτων, θα πρέπει να τύχει επανεξέτασης και αξιολόγησης και ως εκ τούτου αναμένεται όπως σταλούν σε εύλογο χρονικό διάστημα από πλευράς όλων των εμπλεκόμενων μερών οι προτάσεις και οι εισηγήσεις τους ώστε να καταστεί δυνατή η επανεξέταση του εν λόγω θεσμού.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου εξέφρασε την άποψη ότι, μετά που συζητήθηκε το εν λόγω θέμα στην Επιτροπή Παιδείας της Βουλής, δεν μπορεί γίνει δεκτή η άποψη/θέση του Υπουργείου Οικονομικών ότι υπάρχει κατάχρηση.

- (ii) Σαββατική άδεια.** Σύμφωνα με Κανόνα του Πανεπιστημίου για χορήγηση σαββατικής άδειας, «σκοπός της εν λόγω άδειας είναι η διεξαγωγή έρευνας και ο εμπλουτισμός των γνώσεων του δικαιούχου με τη συμμετοχή (εμπλοκή) σε ερευνητικό ή εκπαιδευτικό έργο σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα ή ερευνητικό φορέα ή αντίστοιχο ίδρυμα όπως μουσείο, βιβλιοθήκη κ.λπ. του εξωτερικού ή εσωτερικού εκτός του Πανεπιστημίου Κύπρου».

Επιπρόσθετα, στον Κανόνα προβλέπεται ότι «η αίτηση για άδεια υποβάλλεται στο Συμβούλιο του Τμήματος συνοδευόμενη από απόλυτα τεκμηριωμένη πρόταση (συμπεριλαμβανομένου χρονοδιαγράμματος)...».

Από δειγματοληπτικό έλεγχο, διαπιστώθηκε ότι:

- Αρκετά αιτήματα για παραχώρηση σαββατικής άδειας δεν ήταν επαρκώς τεκμηριωμένα ώστε να δικαιολογείται η έγκριση που δόθηκε και δεν υποβάλλεται πάντοτε η καθορισμένη από τους Κανόνες έκθεση πεπραγμένων προς καταγραφή της ικανοποίησης του σκοπού της παραχώρησης σαββατικής άδειας.
- Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι η Επιτροπή Έρευνας έχει ευθύνη να παρακολουθεί την υποβολή έκθεσης πεπραγμένων και να την απαιτεί όταν αυτή δεν υποβάλλεται.
- Σε αρκετές περιπτώσεις, ενώ υπήρχε στο φάκελο του ακαδημαϊκού η διαβίβαση του αιτήματος στο Συμβούλιο του Πανεπιστημίου για σαββατική άδεια για έγκριση, η έγκριση του αρμόδιου Σώματος δεν εντοπίστηκε, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να διαπιστωθεί κατά πόσο η σαββατική άδεια εγκρίθηκε από το αρμόδιο Σώμα που καθορίζεται στους σχετικούς Κανόνες.
- Για την περίοδο που ακαδημαϊκοί διδάσκουν σε άλλα Πανεπιστήμια, κατά τη σαββατική τους άδεια, τους καταβάλλεται, πέραν από τον μισθό του Πανεπιστημίου και το ειδικό επίδομα (αν είναι Καθηγητές ή αναπληρωτές Καθηγητές) και επίδομα εξωτερικού, και πιθανώς αμοιβή από το ξένο πανεπιστήμιο όπου διδάσκουν.

Η Υπηρεσία μας επανέλαβε εισήγησή της όπως εξετάσει το βάσιμο της παραχώρησης επιδόματος εξωτερικού κατά τη σαββατική άδεια και ιδίως στις περιπτώσεις που ακαδημαϊκοί διδάσκουν σε άλλα πανεπιστήμια κατά τη σαββατική τους άδεια.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι το θέμα τελεί υπό εξέταση από τα αρμόδια σώματα του Πανεπιστημίου.

- (iii) **Συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα.** Όπως προκύπτει από το άρθρο 4(2) του βασικού Νόμου του Πανεπιστημίου, τα καθήκοντα των ακαδημαϊκών είναι η διδασκαλία, η έρευνα, η επίβλεψη και καθοδήγηση μεταπτυχιακών φοιτητών και η ανάληψη διοικητικών καθηκόντων.

Σύμφωνα με απόφαση της Σύγκλητου, οι υποχρεωτικές ώρες διδασκαλίας καθορίστηκαν σε τουλάχιστον 6 την εβδομάδα. Ο μικρός αριθμός υποχρεωτικών ωρών διδασκαλίας προφανώς καθορίστηκε για να παρέχεται χρόνος στους ακαδημαϊκούς για εκτέλεση των άλλων τους καθηκόντων.

Για τα καθήκοντα τους αυτά οι ακαδημαϊκοί αμείβονται με μισθό και όσοι βρίσκονται στη βαθμίδα του Αναπληρωτή Καθηγητή και του Καθηγητή, λαμβάνουν, επιπρόσθετα, το ειδικό επίδομα.

Όπως όμως επανειλημμένα διαπιστώθηκε, δεν απασχολούνται όλοι οι ακαδημαϊκοί κάθε έτος με ερευνητικά προγράμματα. Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις ακαδημαϊκοί αμείβονται με επιπλέον ποσά από εξωτερικά ερευνητικά προγράμματα που αναλαμβάνουν.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι το Πανεπιστήμιο δεν διαθέτει μηχανισμό για να εντοπίζει τους ακαδημαϊκούς που δεν διεξάγουν οποιαδήποτε έρευνα.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι οι απόψεις της Υπηρεσίας μας, θα τύχουν εξέτασης με στόχο την επίτευξη σύγκλισης απόψεων.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ωστόσο ότι το θέμα αφορά εφαρμογή της νομοθεσίας και των αποφάσεων του Πανεπιστημίου.

- (iv) **Ώρες διδασκαλίας ακαδημαϊκού προσωπικού.** Από δειγματοληπτικό έλεγχο μικρού αριθμού ωρολόγιων προγραμμάτων του εαρινού εξαμήνου του 2009/2010 και του χειμερινού εξαμήνου του 2010/2011, διαπιστώθηκε ότι ακαδημαϊκοί διδάσκουν λιγότερες από 6 ακαδημαϊκές ώρες την εβδομάδα, που καθορίστηκε από τη Σύγκλητο, ή και καθόλου.

Επίσης, από τους πιο πάνω ακαδημαϊκούς κάποιοι δίδασκαν στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα MBA ή στο πρόγραμμα προϋπηρεσιακής κατάρτισης έναντι πρόσθετης αμοιβής. Σημειώνεται ότι η εν λόγω διδασκαλία δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στις 6 ώρες διδασκαλίας που καθόρισε η Σύγκλητος.

Διαπιστώθηκε ότι το Πανεπιστήμιο δεν διαθέτει μηχανισμό για να εντοπίζει τους ακαδημαϊκούς που διδάσκουν λιγότερες από 6 ώρες την εβδομάδα, έχουμε ωστόσο πληροφορηθεί, ότι έχουν σημειωθεί και από το Πανεπιστήμιο άλλες παρόμοιες περιπτώσεις. Ζητήσαμε από το Πανεπιστήμιο ενημέρωση για τα μέτρα που έχουν ληφθεί ή αυτά που προτίθεται να λάβει για αποφυγή τέτοιων περιπτώσεων στο μέλλον.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι οι απόψεις της Υπηρεσίας μας θα συζητηθούν από τις αρμόδιες αρχές του Πανεπιστημίου.

- (v) **Νομοθεσία για παραίτηση ακαδημαϊκού Προσωπικού.** Σύμφωνα με τον Κανονισμό 2(7) των περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ακαδημαϊκό προσωπικό) Κανονισμών του 1990 μέχρι 2005, «Μέλος του ακαδημαϊκού προσωπικού μπορεί να παραιτηθεί, με ισχύ από 31 Αυγούστου, υποβάλλοντας εγγράφως την παραίτηση του προς το Συμβούλιο όχι αργότερα από την 1^η Απριλίου του ίδιου έτους και με ισχύ από τις 31 Δεκεμβρίου, επίσης του ίδιου έτους, υποβάλλοντας εγγράφως την παραίτηση του προς το Συμβούλιο όχι αργότερα από την 1^η Οκτωβρίου του ίδιου έτους».

Σύμφωνα με γνωμάτευση των νομικών συμβούλων του Πανεπιστημίου Κύπρου, ημερ. 7.6.2011, η οποία αφορούσε προσφυγή «δεν απαιτείται να γίνει δεκτή η παραίτηση μέλους του ακαδημαϊκού προσωπικού αλλά θεωρείται ότι αυτή ισχύει από την 31 Δεκεμβρίου του ίδιου έτους, εάν υποβληθεί μέχρι τον Οκτώβριο του ίδιου έτους».

Λόγω των κενών της νομοθεσίας που αναφέρεται πιο πάνω, στην περίπτωση Καθηγητή, που αμειβόταν και από δεύτερο Πανεπιστήμιο, χωρίς την έγκριση των αρμοδίων οργάνων του Πανεπιστημίου, δεν κατέστη δυνατόν να ληφθούν πειθαρχικά μέτρα εναντίον του και απολαμβάνει πλήρους σύνταξης, επειδή μετά την υποβολή της παραίτησης του, η έγκριση της δεν ήταν αναγκαία για να ισχύσει.

Όπως προκύπτει, ο σχετικός Κανονισμός χρήζει άμεσης τροποποίησης.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι το Πανεπιστήμιο προωθεί τροποποίηση του σχετικού Κανονισμού προς ρύθμιση του θέματος ούτως ώστε να απαιτείται να γίνει αποδεκτή η παραίτηση μέλους του Ακαδημαϊκού Προσωπικού από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου.

- (vi) **Εργοδότηση Καθηγήτριας του Πανεπιστημίου Κύπρου από το Ινστιτούτο Κύπρου.** Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Κύπρου προσλήφθηκε με σύμβαση, για το 24% του χρόνου της, ως Καθηγήτρια στο Ινστιτούτο Κύπρου, το οποίο είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου. Η πρώτη σύμβαση συνάφθηκε για την περίοδο 15.10.2008 - 14.10.2009 και η δεύτερη για την περίοδο 1.9.2010 - 31.8.2015. Και τα δύο συμβόλαια προνοούσαν ετήσιες απολαβές, το πρώτο ύψους €24.000 και το δεύτερο ύψους €24.340 οι οποίες θα διαφοροποιούνται, μετά τον πρώτο χρόνο, με βάση την τιμαριθμική αναπροσαρμογή. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το δεύτερο συμβόλαιο, το Ινστιτούτο θα της κατένειμε προκαταβολικά για ολόκληρη την πενταετία το ποσό των €200.000 για να χρησιμοποιηθεί για έρευνα ή ερευνητικές δραστηριότητες και οποιεσδήποτε δαπάνες συνεπάγονται από αυτές.

Η Επιτροπή Προσωπικού και Κανονισμών του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου Κύπρου με διάφορες αποφάσεις της ενέκρινε την απασχόληση της στο Ινστιτούτο στηριζόμενη στην εγκύκλιο του Πανεπιστημίου για «παροχή υπηρεσιών, συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα και συμμετοχή σε φορείς εκμετάλλευσης της γνώσης».

Από τη διερεύνηση που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Για την πιο πάνω πρόσληψή της η Καθηγήτρια ενημέρωσε το Πανεπιστήμιο, εκ των υστέρων, και συγκεκριμένα στις 10.2.2009, αναφέροντας ότι το συμβόλαιό της είχε διετή διάρκεια και ότι εργαζόταν αμισθί, γεγονός που δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, αφού το συμβόλαιο της περιλάμβανε πρόνοια για αμοιβή ύψους €24.000.

- Με βάση τους όρους των συμβολαίων και τις αποκοπές και συνεισφορές που γίνονται από το Ινστιτούτο για την εν λόγω Καθηγήτρια, προκύπτει ότι η απασχόληση της από το Ινστιτούτο αποτελεί εργοδότηση της ως έκτακτος υπάλληλος. Επομένως, η σχετική εγκύκλιος, η οποία, αξίζει να σημειωθεί, δεν καλύπτεται νομοθετικά, δεν τυγχάνει εφαρμογής στην περίπτωση της.
- Κατόπιν διερεύνησης κατά πόσο η περίπτωση της θα μπορούσε να καλυφθεί νομοθετικά από άλλα άρθρα του Νόμου ή Κανονισμών του Πανεπιστημίου Κύπρου, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ότι ο Κανονισμός 7(8) των Κανονισμών του 1990 έως 2005, που προνοεί για άδεια για απασχόληση εκτός Πανεπιστημίου με βάση Κανόνες, δεν θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την εν λόγω έγκριση εφόσον δεν έχουν εκδοθεί οι Κανόνες.
- Επίσης, όσον αφορά στον Κανονισμό 7(6) ο οποίος προνοεί ότι μπορεί να παραχωρηθεί άδεια απουσίας χωρίς αποδοχές σε μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού για να εργαστούν σε άλλο πανεπιστήμιο ή για να ασχοληθούν με έρευνα, ούτε κι αυτός θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στην περίπτωση της, διότι πρόκειται για περιπτώσεις άδειας απουσίας για ένα χρόνο, ενώ η συγκεκριμένη περίπτωση αφορούσε σε μερική απουσία για 8 χρόνια.
- Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, η έγκριση που δόθηκε από το Πανεπιστήμιο Κύπρου για εργοδότηση της κατά 24% του χρόνου της στο Ινστιτούτο Κύπρου δεν καλύπτεται νομοθετικά.
- Η εν λόγω Καθηγήτρια αμείβεται με ολόκληρο το μισθό της από το Πανεπιστήμιο, παρόλο ότι το 24% του χρόνου της εργάζεται στο Ινστιτούτο Κύπρου με αμοιβή που αντιστοιχεί στο χρόνο αυτό και η οποία υπολογίζεται επί του μισθού της πλέον του ειδικού επιδόματος που παίρνει από το Πανεπιστήμιο. Άποψη της Υπηρεσίας μας είναι ότι το Πανεπιστήμιο θα έπρεπε να της αποκόπτει το 24% των απολαβών που της καταβάλλει.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι οι θέσεις της Υπηρεσίας μας θα μελετηθούν διεξοδικά ώστε το Πανεπιστήμιο να είναι σε θέση να ενθαρρύνει συνεργασίες του προσωπικού του με άλλα ερευνητικά κέντρα εντός των προνοιών της νομοθεσίας που διέπει την λειτουργία του.

Ωστόσο η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το έργο του Πανεπιστημίου θα εξυπηρετηθεί πιο αποτελεσματικά εάν η συνεργασία διεξάγεται σε επίπεδο των Οργανισμών. Επίσης αναφέρεται ότι η συγκεκριμένη περίπτωση αφορά όχι απλώς σε συνεργασία αλλά σε δεύτερη εργοδότηση χωρίς τις απαραίτητες από το Νόμο εγκρίσεις.

Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι η εν λόγω Καθηγήτρια αμείβεται με ολόκληρο το μισθό της από το Πανεπιστήμιο Κύπρου καθότι οι διδακτικές ανάγκες που προκύπτουν στο Πανεπιστήμιο, λόγω της απουσίας της, καλύπτονται με εργοδότηση Επισκέπτη Ακαδημαϊκού, η αμοιβή του οποίου καλύπτεται εξ ολοκλήρου από το Ινστιτούτο Κύπρου. Η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ότι οι απολαβές της Καθηγήτριας είναι περίπου διπλάσιες από τις απολαβές του Επισκέπτη Ακαδημαϊκού.

- (vii) **Αμοιβές ακαδημαϊκού προσωπικού από άλλες δραστηριότητες του Πανεπιστημίου.** Διαπιστώθηκε ότι ακαδημαϊκό προσωπικό απασχολείται έναντι αμοιβής σε δραστηριότητες του Πανεπιστημίου, όπως για παράδειγμα στις δραστηριότητες του σωματείου Κ.ΕΠ.Ε.Α.Α., το πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών MBA και το πρόγραμμα προϋπηρεσιακής κατάρτισης.

Όπως διαπιστώθηκε, σε μερικές περιπτώσεις οι απολαβές του ακαδημαϊκού προσωπικού από τις πιο πάνω δραστηριότητες είναι πολύ ψηλές, φθάνοντας μέχρι και το 80% περίπου του μισθού τους.

Επίσης, σύμφωνα με την πολιτική του Πανεπιστημίου, οι απολαβές από παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών μέσα από δημόσιο διαγωνισμό δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν το 30% του μισθού. Σε μια τουλάχιστον περίπτωση από εκείνες που επιλέγηκαν δειγματοληπτικά, οι απολαβές από τις εν λόγω συμβουλευτικές υπηρεσίες ανήλθαν πέραν του 55%.

(viii) Συνταξιοδότηση Ακαδημαϊκού Προσωπικού.

- Ο Κανονισμός 4(1) της Κ.Δ.Π. 81/91 «Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Συντάξεις Ακαδημαϊκού Προσωπικού) Κανονισμοί του 1991» που αφορά στην πρόωρη αφυπηρέτηση του ακαδημαϊκού προσωπικού, αναφέρει ότι «συνταξιοδότηση του μόνιμου ακαδημαϊκού προσωπικού παρέχεται αφού συμπληρώσει το 62^ο έτος της ηλικίας του». Στον Κανονισμό 4(2) αναφέρει ότι «τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού αφυπηρετούν κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους εντός του οποίου συμπληρώνουν το 67^ο έτος της ηλικίας τους». Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τροποποίηση του Κανονισμού, ώστε να προβλέπει με σαφήνεια ότι στο μόνιμο ακαδημαϊκό προσωπικό, που αφυπηρετεί πρόωρα, παρέχεται σύνταξη αφού συμπληρώσει το 62^ο έτος της ηλικίας του.
- Ο Κανονισμός 5 της Κ.Δ.Π. 81/91 αναφέρει ότι «στο μη μόνιμο ακαδημαϊκό προσωπικό παραχωρείται μετά την αποχώρησή του φιλοδώρημα ίσο με το ένα δωδέκατο των μηνιαίων απολαβών του για κάθε μήνα υπηρεσίας, χωρίς να απαιτείται ελάχιστος χρόνος υπηρεσίας». Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την επανεξέταση του Κανονισμού στο πρότυπο του τι ισχύει στη δημόσια υπηρεσία όπου το μη μόνιμο προσωπικό δικαιούται το ένα εικοστό τέταρτο των μηνιαίων απολαβών του για κάθε μήνα υπηρεσίας.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι δεν διαφωνεί με την τροποποίηση του Κανονισμού ούτως ώστε να προβλέπεται με σαφήνεια ότι στο μόνιμο ακαδημαϊκό προσωπικό που αφυπηρετεί πρόωρα παρέχεται σύνταξη στο 62^ο έτος της ηλικίας του.

Όσον αφορά στο μη μόνιμο ακαδημαϊκό προσωπικό που δικαιούται το ένα δωδέκατο των μηνιαίων απολαβών του για κάθε μήνα υπηρεσίας, μάς πληροφόρησε ότι η εισήγηση μας δεν τους βρίσκει σύμφωνους καθότι όπως ο ίδιος υποστηρίζει, σύμφωνα με το άρθρο 21 του βασικού Νόμου (Ν.144/89) όπως τροποποιήθηκε, δεν υπάρχει διάκριση σε μόνιμες και μη μόνιμες θέσεις και ο όρος του μόνιμου και μη μόνιμου Ακαδημαϊκού Προσωπικού δεν έχει το ίδιο καθεστώς με αυτό που ερμηνεύεται για τους έκτακτους υπαλλήλους του Δημοσίου.

Ωστόσο, η Υπηρεσία μας σημειώνει ότι, σύμφωνα με σχετική επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα, ημερ. 17.5.2012, οι διατάξεις του άρθρου 21 του βασικού Νόμου δεν σχετίζονται με τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων.

Κανονισμοί/Κανόνες. Παρά το ότι το Πανεπιστήμιο άρχισε τη λειτουργία του το 1990, δηλαδή πριν από 22 περίπου χρόνια, εντούτοις εξακολουθεί να εκκρεμεί η έκδοση Κανονισμών η οποία προβλέπεται στον βασικό Νόμο του 1989. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι ουσιώδη θέματα εξακολουθεί να ρυθμίζονται με Κανόνες (οι οποίοι εκδίδονται εσωτερικά από τα όργανα του Πανεπιστημίου χωρίς να απαιτείται έγκριση τους από τη Βουλή των Αντιπροσώπων) αντί με Κανονισμούς (οι οποίοι εγκρίνονται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων), ότι μερικές εγκυκλίου εξακολουθεί να φέρουν την ονομασία Κανόνες, παρόλο ότι δεν βασίζονται σε Κανονισμό ή να αναφέρουν ότι βασίζονται σε συγκεκριμένο Κανονισμό ο οποίος δεν προνοεί για έκδοση Κανόνων. Ακόμα, διαπιστώθηκε ότι Κανόνες μετονομάστηκαν σε εγκυκλίους αλλά στο κείμενο εξακολουθεί να χρησιμοποιείται ο όρος «Κανόνες». Σημαντικό δε είναι ότι το περιεχόμενο των εγκυκλίων δεν πρέπει να έρχεται σε αντίθεση ή να προνοεί περισσότερα από ό,τι διαλαμβάνεται στη Νομοθεσία, Κανονισμούς και Κανόνες του Πανεπιστημίου Κύπρου, αλλά θα πρέπει να είναι επεξηγηματικό ως προς την εφαρμογή αυτών και εισηγηθήκαμε όπως το Πανεπιστήμιο, σε συνεργασία με τους νομικούς του συμβούλους, εντοπίσει και διορθώσει όλες τις περιπτώσεις αυτές.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι η παρατήρηση μας έχει ληφθεί υπόψη και για αρκετά θέματα έχουν ήδη προωθηθεί αναθεωρήσεις.

Παροχή υπηρεσιών σε τρίτους. Το Πανεπιστήμιο εξακολουθεί να παρέχει εμπορικής φύσεως υπηρεσίες σε τρίτους, οι οποίες δεν φαίνεται να έχουν ακαδημαϊκό ενδιαφέρον ή να προσθέτουν αξία στο διδακτικό ή ερευνητικό έργο του Πανεπιστημίου. Τις υπηρεσίες αυτές τις παρέχει, εκ μέρους του Πανεπιστημίου, συνήθως ακαδημαϊκό προσωπικό επ' αμοιβή. Όπως διαπιστώθηκε, οι εν λόγω αμοιβές σε μερικές περιπτώσεις ανέρχονται σε σημαντικό ποσό και κάποτε σε σημαντικό ποσοστό σε σχέση με τις απολαβές τους από το Πανεπιστήμιο.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το σχετικό Νόμο, οι κύριοι σκοποί του Πανεπιστημίου είναι η διδασκαλία και η έρευνα και ως εκ τούτου οι εμπορικής φύσεως υπηρεσίες σε τρίτους δεν καλύπτονται νομοθετικά.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι το Πανεπιστήμιο θα διασφαλίσει την επαρκή τεκμηρίωση των αιτημάτων που υποβάλλονται για την προς τρίτους παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Εσωτερικός έλεγχος – Οικονομικές Υπηρεσίες. Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε στις Οικονομικές Υπηρεσίες του Πανεπιστημίου, παρατηρήθηκαν ορισμένες ελλείψεις και αδυναμίες, τόσο στην οικονομική διαχείριση, όσο και στην πλήρη συμμόρφωση προς τις διατάξεις των Νόμων και των συναφών Κανονισμών και Κανόνων. Κάποιες αδυναμίες αποδίδονται στην απουσία κατάλληλης εποπτείας, στη λήψη αποφάσεων από μη εξουσιοδοτημένα όργανα του Πανεπιστημίου, στην απουσία συγκεκριμένων συστημάτων διαδικασιών και παρακολούθησης, στην έλλειψη κατάλληλων μηχανογραφημένων συστημάτων, στη μη ρύθμιση διαφόρων θεμάτων με βάση το Νόμο του Πανεπιστημίου και στη μη συμμόρφωση με τις Οδηγίες, Κανόνες, Κανονισμούς και Νόμους του Πανεπιστημίου.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο εξετάζει τον καθορισμό πλαισίων ώστε οι ενέργειες του μέσα από τις ενέργειες και των Οικονομικών Υπηρεσιών να οδηγούν σε πλήρη συμμόρφωση του Πανεπιστημίου στο σύνολο του με τον Νόμο.

Οι παράγραφοι που ακολουθούν είναι ενδεικτικές των ελλείψεων και αδυναμιών:

(α) Διενέργεια δαπανών από έσοδα μεταπτυχιακών διδάκτρων οι οποίες δεν εμπίπτουν στις επιλέξιμες δαπάνες. Διαπιστώθηκε ότι δαπάνες από έσοδα μεταπτυχιακών διδάκτρων, δεν εμπίπτουν πάντοτε στις επιλέξιμες δαπάνες όπως αυτές εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου.

Όπως μας αναφέρθηκε, η εντολή ως προς το ποιος λογαριασμός θα χρεωθεί δίνεται από το αρμόδιο Τμήμα, ωστόσο, εισήγηση της Υπηρεσίας μας είναι όπως το Λογιστήριο ελέγχει κατά πόσο η δαπάνη εμπίπτει στις επιλέξιμες δαπάνες οι οποίες δύναται να καλυφθούν από έσοδα μεταπτυχιακών διδάκτρων.

(β) Ταξίδια στα πλαίσια των ερευνητικών δραστηριοτήτων. Στις πλείστες περιπτώσεις δεν υποβάλλεται από τον ακαδημαϊκό που θα πραγματοποιήσει το ταξίδι η πρόσκληση και το πρόγραμμα του συνεδρίου, με αποτέλεσμα οι πληρωμές να μην είναι επαρκώς τεκμηριωμένες ως προς τον σκοπό του ταξιδιού.

(γ) Κρατήσεις. Παρατηρήθηκε ότι ορισμένοι λογαριασμοί κρατήσεων παρουσιάζουν υπόλοιπο για μεγάλο χρονικό διάστημα και θα πρέπει να διερευνηθούν κατά πόσο θα έπρεπε να είχαν επιστραφεί.

(δ) Επίδομα γεύματος. Ο εν λόγω λογαριασμός παρουσίαζε στις 31.12.2009 και 31.12.2010 πιστωτικό υπόλοιπο ύψους €100.521,23 και €138.720,73, αντίστοιχα, το οποίο αφορά στο υπόλοιπο της χορηγίας του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού που εμβάζεται ως χορηγία για το Επίδομα Γεύματος Ελλαδικών Φοιτητών. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι τέτοια ποσά θα πρέπει είτε να επιστρέφονται στο Υπουργείο στο τέλος του έτους, είτε να λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό της χορηγίας για το επόμενο έτος.

Λογιστικός χειρισμός εσόδων στις οικονομικές καταστάσεις. Όπως έχει διαπιστωθεί, το Πανεπιστήμιο θεωρεί όλα τα έσοδά του, όπως για παράδειγμα τα έσοδα από μεταπτυχιακά δίδακτρα, από το Πρόγραμμα Προϋπηρεσιακής Κατάρτισης, από τη Βιβλιοθήκη, από πωλήσεις προσφορών, από τόκους τραπεζών, από δικαιώματα χρήσης των κυλικίων κ.ά., με εξαίρεση την κρατική χορηγία και τη χορηγία για προπτυχιακά δίδακτρα, ως «ίδια έσοδα». Από το 2010 και μετά, όλα ανεξαιρέτως τα «ίδια έσοδα», δεν παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις ως έσοδα στον Λογαριασμό Αποτελεσμάτων αλλά μεταφέρονται στα αναβαλλόμενα έσοδα στον Ισολογισμό. Θέση της Υπηρεσίας μας είναι ότι, οποιοδήποτε έσοδο του Πανεπιστημίου αφορά στη συγκεκριμένη περίοδο που καλύπτουν οι οικονομικές καταστάσεις, θα πρέπει να αναγνωρίζεται ως έσοδο την περίοδο αυτή, όπως προνοείται και στα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Ως «αναβαλλόμενα έσοδα», θα πρέπει να φαίνονται μόνο τα έσοδα τα οποία αφορούν σε συγκεκριμένους σκοπούς, όπως π.χ. η κρατική χορηγία για αγορά στοιχείων πάγιου ενεργητικού, τα έσοδα

που αφορούν σε συγκεκριμένα εξωτερικά ερευνητικά προγράμματα και οι δωρεές/κληροδοτήματα που αφορούν σε συγκεκριμένους σκοπούς.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι το Πανεπιστήμιο θα προβεί στην αναθεώρηση των οικονομικών καταστάσεων για όλα τα έτη από το 2007 και μετά.

Ερευνητικά προγράμματα (Ε.Π.).

(α) Αποτελέσματα οικονομικής διαχείρισης Ε.Π. Τα έσοδα για τη διεξαγωγή ερευνητικών προγραμμάτων (Ε.Π.) ανήλθαν στα €16,9 εκ. το 2009 και €19,3 εκ. το 2010, σε σύγκριση με €13,1 εκ. το 2008, ενώ οι δαπάνες ανήλθαν στα €14,4 εκ. το 2009 και €17,9 εκ. το 2010, σε σύγκριση με €11,5 εκ. το 2008.

Επισημάναμε και πάλι ότι, το ύψος των δαπανών, είναι σημαντικό και η λήψη διορθωτικών μέτρων σχετικά με τις αδυναμίες που εντοπίζονται από τον έλεγχο θα συμβάλει ουσιαστικά στη βελτίωση της κατάστασης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου, έχουν γίνει βελτιώσεις ως προς τη διαδικασία παρακολούθησης των Ε.Π. προς αντιμετώπιση των αδυναμιών που παρατηρήθηκαν και κατακυρώθηκε επίσης ο διαγωνισμός για την αγορά του νέου Συστήματος Οικονομικής Διαχείρισης, στο οποίο περιλήφθηκε και η ανάγκη για εξειδικευμένο πρόγραμμα για την οικονομική διαχείριση Ε.Π. η οποία θα συμβάλει στην εξάλειψη των αδυναμιών.

(β) Αξιολόγηση ερευνητικού έργου. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Πανεπιστήμιο ζητήσει να γίνει αποτίμηση του ερευνητικού του έργου από της ίδρυσης του μέχρι σήμερα, από ανεξάρτητους συμβούλους εγνωσμένου κύρους και εμπειρίας και διεθνούς καταξίωσης, με σκοπό την υποβολή εισηγήσεων για βελτιώσεις.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι η εισήγηση μας θα μελετηθεί.

(γ) Εγκύκλιος αναφορικά με την έρευνα και τα Ε.Π. Η «Εγκύκλιος αναφορικά με την Έρευνα και Ερευνητικά Προγράμματα» παρουσιάζει ορισμένες ελλείψεις. Έγιναν και πάλι συγκεκριμένες εισηγήσεις για βελτίωσή τους, με απώτερο στόχο να διευκολύνεται η ορθολογιστική διαχείριση των Ε.Π. και ειδικά η παρακολούθησή τους από την Επιτροπή Έρευνας. Οι εισηγήσεις αυτές πηγάζουν από αδυναμίες που διαπιστώθηκαν και σε προηγούμενους ελέγχους και επισημάναμε όπως δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο σύνολο γραπτών οδηγιών σχετικά με τη διαχείριση των Ε.Π.

Σημειώνεται και πάλι ότι, η Επιτροπή Έρευνας έλαβε αποφάσεις προς αναθεώρηση της εν λόγω «Εγκυκλίου αναφορικά με την Έρευνα και Ερευνητικά Προγράμματα» και, μέσω εγκυκλίων, τόσο του Διευθυντή Διοίκησης και Οικονομικών όσο και των Οικονομικών Υπηρεσιών καλύφθηκαν κάποια κενά, χωρίς, ωστόσο, να έχει τροποποιηθεί η σχετική εγκύκλιος ώστε οι αλλαγές που έγιναν σε θέματα/διαδικασίες να ενσωματωθούν σ' αυτήν.

Επιπρόσθετα έγινε και πάλι εισήγηση όπως η εγκύκλιος προνοεί την ετοιμασία μιας συνοπτικής έκθεσης με τη λήξη κάθε ακαδημαϊκού έτους, για όλα τα Ε.Π. του έτους, η οποία να υποβάλλεται στη Σύγκλητο για ενημέρωση και τυχόν απόψεις.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι το Πανεπιστήμιο Κύπρου θα επανεξετάσει την εγκύκλιο αναφορικά με την έρευνα και τα Ε.Π.

(δ) Μητρώο Ε.Π. Το Λογιστήριο και η Υπηρεσία Έρευνας και Διεθνών Σχέσεων (Υ.Ε.Δ.Σ.) τηρούν ξεχωριστά μητρώα για τα Ε.Π. Η Υπηρεσία μας επανέλαβε προηγούμενη εισήγηση της όπως τηρείται ένα πλήρως ενημερωμένο μητρώο Ε.Π. στο οποίο να έχουν πρόσβαση και το Λογιστήριο και η Υ.Ε.Δ.Σ. και όπως υπάρξει συνεργασία και συντονισμός μεταξύ των δύο Τμημάτων για την τήρησή του, η οποία δεν έχει ακόμη εξεταστεί.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι το Πανεπιστήμιο έχει συγκροτήσει ειδική επιτροπή για να μελετήσει το θέμα της τήρησης ενιαίου μητρώου Ε.Π.

(ε) Εσωτερικά Ε.Π. και ερευνητικές δραστηριότητες. Ο Προϋπολογισμός για τα Εσωτερικά Ε.Π. και τις Ερευνητικές Δραστηριότητες από κρατική χορηγία (Κεφάλαιο/ Άρθρο 3/311) για το έτος 2010 ανήλθε σε €3.429.500 και για το 2009 σε €3.590.000, σε σύγκριση με €2.733.762 το 2008. Οι κατανομές που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή Έρευνας, με βάση στοιχεία του Πανεπιστημίου, είχαν ως ακολούθως:

	2010	2009	2008
	€	€	€
Εσωτερικά Ε. Π.	646.463	-	394.943
Εναρκτήρια χρηματοδότηση	181.775	147.776	352.683
Συγχρηματοδότηση Εξωτερικών Ε.Π.	83.869	144.215	-
Ερευνητικές Δραστηριότητες	1.551.200	1.554.800	1.287.155
	2.463.307	1.846.791	2.034.781

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Σύγκλητος ενέκρινε Τριετές Σχέδιο Εσωτερικής Χρηματοδότησης Έρευνας για τα έτη 2010-2012 στο οποίο περιλήφθηκαν ειλημμένες δεσμεύσεις και ανάγκες σε χρηματοδότηση για τα τρία έτη.

(στ) Δαπάνες που χρεώθηκαν στον λογαριασμό της διαχειριστικής χρέωσης. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι η διαχειριστική χρέωση εξακολουθεί να διατίθεται, μεταξύ άλλων και για μισθούς προσωπικού με σύμβαση που είναι τοποθετημένο στην Υ.Ε.Δ.Σ. ή στον Τομέα Οικονομικής Διαχείρισης Ερευνητικών Προγραμμάτων, καθώς και για τη μισθοδοσία ειδικού επιστήμονα, ενώ οι απολαβές του εν λόγω προσωπικού θα έπρεπε κανονικά να χρεώνονται στα σχετικά άρθρα του Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου στο Κεφάλαιο 1 το οποίο αφορά σε μισθοδοσία προσωπικού.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι η επισήμανση μας θα ληφθεί υπόψη κατά την υλοποίηση του Προϋπολογισμού 2013.

(ζ) Χρεώσεις σε Ε.Π. για σκοπούς που δεν ταυτίζονται με αυτά. Διαπιστώθηκε ότι γίνονται χρεώσεις σε Ε.Π. για σκοπούς που δεν ταυτίζονται με αυτά.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι οι Οικονομικές Υπηρεσίες δεν είναι σε θέση να γνωρίζουν εάν η δαπάνη που ζητά ο υπεύθυνος ερευνητής είναι η όχι ταυτισμένη με συγκεκριμένο Ε.Π. και ότι ο υπεύθυνος ερευνητής μόνο μπορεί να το γνωρίζει αυτό.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το Πανεπιστήμιο είναι σε θέση και θα πρέπει να υιοθετήσει κατάλληλα μέτρα ελέγχου για εξάλειψη των αδυναμιών που παρατηρούνται αναφορικά με χρεώσεις σε Ε.Π., οι οποίες θα πρέπει να γίνονται με βάση τον σκοπό των Ε.Π.

(η) Αρχαιοθέτηση εγγράφων. Παρατηρήθηκαν και πάλι ορισμένες αδυναμίες ως προς την αρχειοθέτηση των εγγράφων τόσο στους φακέλους του Λογιστηρίου, όσο και στους φακέλους της Υ.Ε.Δ.Σ και επισημάναμε ότι οι πιο πάνω αδυναμίες δημιουργούν δυσκολίες στον εντοπισμό των εγγράφων και πιθανόν να οδηγούν και σε λανθασμένες ενέργειες κατά τον χειρισμό διαφόρων θεμάτων.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι έχουν γίνει βελτιώσεις στη διαδικασία αρχειοθέτησης των εγγράφων.

Διαχειριστική χρέωση. Σκοπός της διαχειριστικής χρέωσης είναι η κάλυψη των διαχειριστικών εξόδων, για τη χρήση της υποδομής του Πανεπιστημίου Κύπρου κατά τη διεξαγωγή ερευνητικών προγραμμάτων ή την παροχή υπηρεσιών.

Ωστόσο, σύμφωνα με την εγκύκλιο για την έρευνα και τα ερευνητικά προγράμματα, το 80% της διαχειριστικής χρέωσης που χρεώνεται από το Πανεπιστήμιο κατανέμεται σε κονδύλια για την έρευνα και την υποδομή της έρευνας και το 20% πιστώνεται στα οικεία Τμήματα και διατίθεται με ευθύνη του Συμβουλίου του κάθε Τμήματος.

Όπως διαπιστώνεται, κανένα ποσό της διαχειριστικής χρέωσης δεν παρακρατείται από το Πανεπιστήμιο για κάλυψη διαχειριστικών εξόδων, εξ ου και δεν συμπεριλαμβάνεται στα έσοδά του.

Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι, εφόσον η διαχειριστική χρέωση γίνεται λόγω της χρήσης της υποδομής του Πανεπιστημίου, θα έπρεπε να διατίθεται το ποσό (ολόκληρο) για κάλυψη των δαπανών που σχετίζονται με τη χρήση της υποδομής, όπως συντηρήσεις εξοπλισμού που χρησιμοποιείται για την έρευνα, προμήθεια γραφικής ύλης, λειτουργικά έξοδα κ. ά.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι το Πανεπιστήμιο θα επανεξετάσει τον τρόπο αξιοποίησης της διαχειριστικής χρέωσης.

Πρόγραμμα Προϋπηρεσιακής Κατάρτισης. Τηρείται λογαριασμός, μέσω του οποίου τακτοποιούνται οι εισπράξεις από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού που αφορούν στο πρόγραμμα. Το Υπουργείο καταβάλλει τα εν λόγω ποσά για κάλυψη των εξόδων του προγράμματος. Στα έσοδα μεταφέρεται μόνο το αντίστοιχο ποσό που δαπανάται εντός του έτους, το οποίο συνήθως είναι χαμηλότερο από το ποσό των εσόδων του έτους, με αποτέλεσμα να παραμένουν αδαπάνητα ποσά, τα οποία συσσωρεύονται. Συγκεκριμένα, το υπόλοιπο του πιο πάνω λογαριασμού, το οποίο αυξάνεται από χρόνο σε χρόνο, με εξαίρεση το 2011 που μειώθηκε, ανερχόταν όπως φαίνεται πιο κάτω:

	2007	2008	2009	2010	2011
	€	€	€	€	€
Συσσωρευμένο υπόλοιπο 31.12	569.698	1.860.129	2.414.047	3.648.075	3.136.606

Όπως πληροφορούμαστε, το Υπουργείο δεν έχει ενημερωθεί για την ύπαρξη του συσσωρευμένου υπολοίπου.

Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι, τα ποσά που καταβάλλει το Υπουργείο προς το Πανεπιστήμιο, τα οποία προβλέπονται στη μεταξύ τους συμφωνία, υπερβαίνουν κατά πολύ τις δαπάνες που απαιτούνται για την υλοποίηση του προγράμματος και χρειάζεται να διαφοροποιηθούν τα συμφωνημένα ποσά. Επίσης, το συνολικό ποσό που συσσωρεύτηκε θα πρέπει να διατεθεί έναντι του ποσού που όφειλε να εμβάσει το Υπουργείο προς το Πανεπιστήμιο για συνέχιση του προγράμματος της προϋπηρεσιακής κατάρτισης για τα επόμενα έτη μέχρις ότου εξαλειφθεί ή να ληφθεί υπόψη στον υπολογισμό της κρατικής χορηγίας.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι το θέμα θα συζητηθεί και με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Συνδρομές σε περιοδικά και βάσεις δεδομένων άλλων βιβλιοθηκών. Ο Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (HEAL-Link) υπογράφει συμφωνίες με την Swets Information Services B.V. (η οποία έχει συμφωνίες με διάφορους εκδότες) για πρόσβαση σε ηλεκτρονικά περιοδικά και βάσεις δεδομένων. Το Πανεπιστήμιο, ως μέλος της Κοινοπραξίας Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος των πιο πάνω συμφωνιών στις οποίες και καθορίζεται το ποσοστό για τη συμμετοχή του Πανεπιστημίου.

Το Πανεπιστήμιο Κύπρου εντάχθηκε στην Κοινοπραξία το 2000, ενώ το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο και το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου εντάχθηκαν το 2007. Από το 2008 το συνολικό ποσοστό με το οποίο συμμετέχει η Κύπρος στο Σύνδεσμο είναι 9,5% (5% για το Πανεπιστήμιο Κύπρου, 2,25% για το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο και 2,25% για το Ανοικτό Πανεπιστήμιο).

Σχετικά με τη συνεισφορά του Πανεπιστημίου για συνδρομές, μέσω της HEAL-Link, σημειώνεται ότι οι χρεώσεις για το έτος 2009, ανήλθαν στις €910.044,36 (€791.342,92 + ΦΠΑ) και για το έτος 2010 στις €866.074,79 (€753.108,51 + ΦΠΑ).

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι σύμφωνα με τα πρακτικά της συνεδρίας του Συμβουλίου, ημερ.12.12.2011, αποφασίστηκε η διεξαγωγή διοικητικής έρευνας για να διαπιστωθεί κατά πόσο προκύπτουν οποιαδήποτε πειθαρχικά παραπτώματα, σχετικά με τη διαχείριση εκ μέρους του Διευθυντή Βιβλιοθήκης της υπόθεσης της συμμετοχής του Πανεπιστημίου στην κοινοπραξία με τα Ελλαδικά

Πανεπιστήμια (HEAL-Link) και των πληρωμών που έγιναν προς αυτή. Ζητήσαμε ενημέρωση σχετικά με το αποτέλεσμα της διοικητικής έρευνας.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι το Πανεπιστήμιο προβαίνει σε αναθεώρηση της πολιτικής προς εξασφάλιση των απαιτούμενων συνδρομών με πιο ευνοϊκούς οικονομικούς όρους.

Εκκολαπήριο Επιχειρήσεων Διογένης. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το 2003, το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου, ενέκρινε τη σύσταση εταιρείας περιορισμένης ευθύνης με την επωνυμία «Διογένης Εκκολαπήριο Επιχειρήσεων Πανεπιστημίου Κύπρου Λτδ» και καταβλήθηκε ποσό ύψους £10.000 για απόκτηση όλων των μετοχών της εταιρείας.

(α) Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Πανεπιστήμιο ζητήσει νομική συμβουλή κατά πόσον η ίδρυσή του καλυπτόταν από τους σκοπούς του Πανεπιστημίου, όπως αυτοί καθορίζονται στον περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμο αρ. 144/89, Άρθρο 4(2).

Ζητήθηκε νομική συμβουλή από διάφορους νομικούς συμβούλους και λήφθηκαν 4 σχετικές γνωματεύσεις. Σύμφωνα με τη γνωμάτευση ημερ. 17.1.2008, «αν η εταιρεία που θα ιδρυθεί θα ασκεί δραστηριότητες ή και θα επιχορηγηθεί με οποιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία από το Πανεπιστήμιο, είναι δυνατό να προσκρούει στις αρμοδιότητες και εξουσίες του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, όπως αυτές καθορίζονται στο άρθρο 6 του ιδίου Νόμου» ενώ σύμφωνα με τη γνωμάτευση ημερ. 11.12.2008, «εφόσον η δραστηριότητα κάποιας εταιρείας η οποία ιδρύεται από το Πανεπιστήμιο προωθεί ένα από τους σκοπούς του άρθρου 4(2)(δ) ή (ε), και εφόσον τέτοια δραστηριότητα μιας εταιρείας θα μπορούσε να θεωρηθεί ως είδος ή μορφή εκμετάλλευσης της περιουσίας του Πανεπιστημίου τότε, το Πανεπιστήμιο έχει τη δυνατότητα ίδρυσης νομικών προσώπων. Αυτό είναι θέμα πραγματικό και θέμα ερμηνείας και εφαρμογής, αφενός των εν λόγω διατάξεων του περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμου και αφετέρου των σκοπών του Ιδρυτικού Εγγράφου κάποιας εταιρείας ως επίσης και το κατά πόσο τα κέρδη της εν λόγω εταιρείας διατίθενται στην πραγματικότητα για τους σκοπούς του Πανεπιστημίου, ως πρόσοδοι του Πανεπιστημίου».

Ενόψει των πιο πάνω, το Πανεπιστήμιο προώθησε τροποποιήσεις στη νομοθεσία του αναφορικά με τη σύσταση εταιρειών ιδιωτικού δικαίου από το Πανεπιστήμιο, η έγκριση των οποίων ακόμα εκκρεμεί.

(β) Συναφώς αναφέρεται ότι στη συνεδρία του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου ημερ. 10.11.2008, εγκρίθηκε συνολική αύξηση του ονομαστικού κεφαλαίου της Εταιρείας από 10.000 μετοχές σε 364.460 μετοχές των 1,71 ευρώ, με κεφαλαιοποίηση (α) του δανείου προς την Εταιρεία από το Πανεπιστήμιο Κύπρου ύψους €461.322, χωρίς, όμως, να έχουν συμφωνηθεί οι όροι αποπληρωμής και χωρίς να αρχίσουν να εισρέουν έσοδα από τις εκκολαπτόμενες επιχειρήσεις και (β) άλλων παραχωρήσεων προς την Εταιρεία από το Πανεπιστήμιο Κύπρου ύψους €144.803.

Τελικά δεν φαίνεται να έχουν παρουσιαστεί θετικά αποτελέσματα και εισροές από τις επιχειρήσεις, αφού σύμφωνα με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις από ιδιωτικό ελεγκτικό οίκο για το έτος που έληξε στις 31.12.2010, η Εταιρεία παρουσίαζε συσσωρευθείσα ζημιά ύψους €493.875.

(γ) Από το 2008 και μετέπειτα, το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε στην Εταιρεία παρουσιάζεται ξεχωριστά στις οικονομικές καταστάσεις του Πανεπιστημίου ως επένδυση. Δεδομένης της συνεχιζόμενης και αυξανόμενης τάσης των ζημιών της Εταιρείας, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου εξετάσει το ενδεχόμενο απομείωσης της αξίας της πιο πάνω επένδυσής του, σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 39 «Χρηματοοικονομικά Εργαλεία: Αναγνώριση και Επimέτρηση».

(δ) Η Εταιρεία μέχρι το τέλος του 2010 στεγαζόταν, έναντι ενοικίου, στο κτίριο Green Park του Πανεπιστημίου, όμως λόγω της αναγκαιότητας κάλυψης των κτιριακών αναγκών της Πολυτεχνικής Σχολής, μετακινήθηκε σε άλλο χώρο με ετήσιο ενοίκιο €36.300 για περίοδο τριών ετών (με δικαίωμα ανανέωσης για άλλα δύο έτη), το οποίο καταβάλλεται από το Πανεπιστήμιο και χρεώνεται η Εταιρεία. Το συνολικό ποσό που χρεώθηκε η Εταιρεία για ενοίκια ανήλθε στις 31.12.2011 σε €158.791,38. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Πανεπιστήμιο διενεργήσει εκτίμηση για το κατά πόσο το πιο πάνω ποσό είναι εισπράξιμο ή μη και

κυρίως ότι θα πρέπει να αποφασιστεί κατά πόσο το Πανεπιστήμιο θα συνεχίσει να δεσμεύεται για κάλυψη των αναγκών της Εταιρείας.

(ε) Η πιο πάνω Εταιρεία εργοδοτεί δύο υπαλλήλους (Γενικό Διευθυντή και Γραμματέα), οι οποίοι αμείβονται από την Εταιρεία.

(στ) Το Συμβούλιο στην συνεδρία του στις 23.5.2011, αποφάσισε τη διενέργεια αξιολόγησης από ανεξάρτητους εξωτερικούς αξιολογητές για τις δραστηριότητες του Διογένη, με σκοπό να αποφασιστεί κατά πόσο θα συνεχιστεί η λειτουργία του και ανέθεσε στο Πρυτανικό Συμβούλιο την εξεύρεσή τους. Στη συνέχεια, το Πρυτανικό Συμβούλιο στην συνεδρία του στις 9.6.2011 αποφάσισε να εξουσιοδοτήσει τον Πρύτανη όπως εξεύρει τους εν λόγω ανεξάρτητους εξωτερικούς αξιολογητές και, σε συνεργασία με μέλη του Συμβουλίου, να καθοριστούν οι στόχοι της αξιολόγησης και γενικά τα παραδοτέα του έργου, πράγμα που εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου θα επανεξετάσει το θέμα της ίδρυσης και λειτουργίας της εταιρείας, αφού λάβει γνώση της αξιολόγησης από τους ανεξάρτητους εξωτερικούς αξιολογητές.

Η Υπηρεσία μας παρατηρεί ότι εν τω μεταξύ τα λειτουργικά έξοδα του Εκκολαπτηρίου τρέχουν.

Θεατρικό Εργαστήριο Πανεπιστημίου Κύπρου (Θ.Ε.ΠΑ.Κ.). Το Θ.Ε.ΠΑ.Κ. εγγράφηκε ως Σωματείο στις 10.2.2000, με αρ. μητρώου 2154. Μέχρι σήμερα η όλη λογιστική εργασία του Θ.Ε.ΠΑ.Κ. διεξάγεται από το Πανεπιστήμιο και οι σχετικές εισπράξεις και πληρωμές περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς του Πανεπιστημίου, αντί να τηρούνται ξεχωριστά λογιστικά βιβλία και να ετοιμάζονται ξεχωριστές οικονομικές καταστάσεις, εφόσον πρόκειται για ξεχωριστό νομικό πρόσωπο.

Σύστημα αρχειοθέτησης «Ιριδα». Το Πανεπιστήμιο μέχρι την ημερομηνία ελέγχου (Μάρτιος 2012) δαπάνησε συνολικό ποσό €288.502 για εγκατάσταση, εξατομίκευση προϊόντος (customization), αγορά υλιστικού εξοπλισμού (hardware) και αδειών χρήσης, για το σύστημα αρχειοθέτησης «Ιριδα». Με την ολοκλήρωση των εργασιών από συγκεκριμένη εταιρεία, άρχισε η χρήση του εν λόγω συστήματος, η οποία όμως αναστάληκε από τις 14.12.2011, λόγω παρουσίας σημαντικών και πρακτικών δυσκολιών στην εφαρμογή του, οι οποίες, όπως πληροφορούμαστε οφείλονται κυρίως στη μη ένταξη στο έργο ολόκληρου του φάσματος των εργασιών του Πανεπιστημίου, γεγονός που θα μπορούσε, κατά την άποψή μας, να είχε εντοπιστεί κατά τη διάρκεια της μελέτης και του προγραμματισμού για υιοθέτηση του συστήματος, και όχι εκ των υστέρων, προς αποφυγή, ουσιαστικά, σπατάλης του πιο πάνω ποσού. Το Πανεπιστήμιο δεν έχει προβεί μέχρι στιγμής σε σχετική έρευνα για απόδοση ευθυνών.

Περιουσιακά Στοιχεία.

(α) Μητρώο περιουσιακών στοιχείων. Από το 2012 άρχισε η καταχώριση των αγορών των περιουσιακών στοιχείων σε μηχανογραφημένο μητρώο, το οποίο αναπτύχθηκε από την Υπηρεσία Πληροφορικών Συστημάτων του Πανεπιστημίου, με σκοπό τα δεδομένα του να εξαχθούν στο νέο Ολοκληρωμένο Σύστημα Οικονομικής Διαχείρισης, το οποίο αναμένεται να εφαρμοστεί μελλοντικά.

Επιπρόσθετα, άρχισε η καταγραφή των υφιστάμενων περιουσιακών στοιχείων και η καταχώρισή τους στο μητρώο. Μέχρι πρόσφατα ολοκληρώθηκε η καταγραφή σε αρκετά κτίρια του Πανεπιστημίου και η καταγραφή βρίσκεται σε εξέλιξη.

Ως εκ τούτου, δεν διεξάχθηκε φυσικός έλεγχος των περιουσιακών στοιχείων για το 2009 και 2010.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι έχει καταγραφεί το μεγαλύτερο μέρος των υφιστάμενων περιουσιακών στοιχείων και ότι η πλήρης καταγραφή αναμένεται να τελειώσει αρχές του 2013.

Ενοίκια καφεστιατορίων/κυλικείων. Εξακολουθεί να μην έχουν τοποθετηθεί μετρητές ρεύματος σε όλα τα κυλικεία με αποτέλεσμα να μην είναι αντικειμενική η χρέωση του ρεύματος. Σημειώνεται ότι εντός του 2010 οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Πανεπιστημίου προέβηκαν σε εκτίμηση της μηνιαίας κατανάλωσης ρεύματος στα κυλικεία, ωστόσο, ενόσω δεν υπάρχουν τοποθετημένοι μετρητές, αυτή θα πρέπει να

επαναλαμβάνεται τουλάχιστον πάνω σε εξαμηνιαία βάση. Όπως διαπιστώθηκε, έκτοτε δεν έχει γίνει νέα εκτίμηση της μηνιαίας κατανάλωσης ρεύματος.

Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι, από τα 20 κυλικεία που λειτουργούν, υπάρχουν τοποθετημένοι 13 υπομετρητές και ότι το θέμα της τοποθέτησης μετρητών ρεύματος σε όλα τα κυλικεία έχει απασχολήσει το Πανεπιστήμιο και οι αρμόδιοι διοικητικοί προβαίνουν σε δέουσες ενέργειες.

Συνεργατικό Βιβλιοπωλείο Πανεπιστημίου Κύπρου Λτδ. Το «Συνεργατικό Βιβλιοπωλείο Πανεπιστημίου Κύπρου Λτδ», εγγράφηκε από το Πανεπιστήμιο στον Έφορο Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών στις 29.12.2010, (δεν έχει ακόμη αρχίσει τη λειτουργία του).

Ζητήσαμε όπως μας αποσταλούν για έλεγχο το καταστατικό του Βιβλιοπωλείου, καθώς επίσης και η μελέτη βιωσιμότητας, που όπως είχαμε πληροφορηθεί σε προηγούμενο έλεγχο θα διενεργείτο και όπως τύχουμε ενημέρωσης για τυχόν διερεύνηση στην οποία το Πανεπιστήμιο έχει προβεί για τη νομιμότητα εγγραφής της Εταιρείας στον Έφορο Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών από το Πανεπιστήμιο.

Έργα Πανεπιστημιούπολης.

(α) **Γενικά.** Οι εργασίες ανέγερσης της Πανεπιστημιούπολης άρχισαν το 1999 με βάση τον σχεδιασμό του Γενικού Χωροταξικού Σχεδίου. Η τελευταία εκτίμηση της συνολικής δαπάνης – που έγινε το 2006 – ανέρχεται στο ποσό των €410 εκ. σε σύγκριση με €148 εκ. που ήταν η αρχική εκτίμηση το 1995. Σύμφωνα με το Γραφείο Ανάπτυξης της Πανεπιστημιούπολης (ΓΑΠ), η αύξηση της δαπάνης οφειλόταν κυρίως (i) στην αύξηση του αριθμού των Τμημάτων/Σχολών του Πανεπιστημίου και ως εκ τούτου στην αύξηση του αριθμού των φοιτητών, με αποτέλεσμα την αναθεώρηση των κτιριολογικών δεδομένων - αύξηση του δομημένου εμβαδού πέραν του 100% -, (ii) στον αναβαθμισμένο σχεδιασμό των έργων, και (iii) στις αυξήσεις των τιμών των εργατικών και υλικών.

Καθυστερήσεις – σε σύγκριση με τα χρονοδιαγράμματα – παρατηρήθηκαν στην ολοκλήρωση ορισμένων έργων (Κτιριακές Εγκαταστάσεις Επιστημών και Τεχνολογίας, Φοιτητική Εστία, Κτίριο Διοίκησης, Αθλητικές Εγκαταστάσεις, Κτιριακές Εγκαταστάσεις Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης, Κτιριακές Εγκαταστάσεις Κοινωνικών Δραστηριοτήτων), οι οποίες οφείλονται κυρίως (i) στην επιμήκυνση του χρόνου διεκπεραίωσης των μελετών μετά τη διεξαγωγή των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών, (ii) στην αδυναμία των ιδιωτών μελετητών να ανταποκριθούν ικανοποιητικά στις υποχρεώσεις τους, (iii) σε τροποποιήσεις των σχεδίων από το Πανεπιστήμιο, και (iv) σε προβλήματα με τους Εργολάβους.

Όπως μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2012 ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου, οι παρατηρήσεις μας θα μελετηθούν από τα αρμόδια όργανα, ώστε να επιβεβαιωθεί – κατά το δυνατό – ότι δεν θα εμφανιστούν παρόμοιες καθυστερήσεις.

(β) Έργα υπό εκτέλεση.

(i) **Κτιριακές Εγκαταστάσεις Κοινωνικών Δραστηριοτήτων.** Οι εργασίες κατασκευής του έργου άρχισαν τον Ιανουάριο 2008, και το ποσό της σύμβασης ανερχόταν στα €18.741.000. Οι εργασίες ολοκληρώθηκαν τον Σεπτέμβριο 2010 με δικαιολογημένη καθυστέρηση 2 μηνών. Εκκρεμεί η συμπλήρωση, ο έλεγχος και η έκδοση του Τελικού Λογαριασμού του έργου. Το τελικό κόστος αναμένεται να ανέλθει περίπου στο ποσό των €19.750.000. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στη διαφοροποίηση των ποσών προνοίας των διορισμένων υπεργολαβιών, στις αυξήσεις των υλικών και εργατικών, στην εκτέλεση πρόσθετων εργασιών καθώς και στην αναμενόμενη καταβολή αποζημιώσεων προς τον Εργολάβο για την δικαιολογημένη καθυστέρηση.

Η λειτουργία του συγκροτήματος, το οποίο αποτελείται από 7 κτίρια, υλοποιείται σταδιακά.

(ii) **Κτιριακές Εγκαταστάσεις Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης.** Η σύμβαση ανατέθηκε – κατόπιν ανοικτού διαγωνισμού – σε Εργολάβο, έναντι του ποσού των €20.439.000. Οι εργασίες κατασκευής του έργου άρχισαν τον Αύγουστο 2006 και προβλεπόταν να ολοκληρωθούν τον Αύγουστο 2009.

Ο Εργολάβος υπέβαλε, μέχρι τον Ιούλιο 2009, πέντε απαιτήσεις για συνολική παράταση χρόνου 246 εργάσιμων ημερών. Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών απαντώντας σε παρατηρήσεις μας σχετικά με την μη ικανοποιητική πρόοδο του έργου, μας πληροφόρησε ότι είχε ζητηθεί από τον Εργολάβο να επισπεύσει τους ρυθμούς εργασίας του και με βάση το αναθεωρημένο πρόγραμμα που είχε ετοιμάσει, οι εργασίες αναμενόταν να ολοκληρωθούν μέχρι το τέλος Νοεμβρίου 2009. Τελικά το έργο συμπληρώθηκε τον Απρίλιο 2010, με συνολική καθυστέρηση 9 μηνών.

Εκκρεμεί η συμπλήρωση, ο έλεγχος και η έγκριση του Τελικού Λογαριασμού του έργου. Το τελικό κόστος αναμένεται να ανέλθει περίπου στο ποσό των €21.000.000. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην διαφοροποίηση των ποσών προνοίας των διορισμένων υπεργολαβιών, στις αυξήσεις των υλικών και εργατικών και στην εκτέλεση πρόσθετων εργασιών κατόπιν τροποποιήσεων στα σχέδια.

- (iii) **Κέντρο Πληροφόρησης – Βιβλιοθήκη «Στέλιος Ιωάννου».** Στο πλαίσιο ανάπτυξης του Γενικού Χωροταξικού Σχεδίου της Πανεπιστημιούπολης, και κατόπιν δωρεάς προς το Πανεπιστήμιο Κύπρου ποσού ύψους €8.000.000 από ιδιώτη, αποφασίστηκε η προώθηση του προγράμματος ανέγερσης του Κέντρου Πληροφόρησης – Βιβλιοθήκη «Στέλιος Ιωάννου». Η εκπόνηση της μελέτης ανατέθηκε, τον Δεκέμβριο 2002, σε Γάλλο Αρχιτέκτονα, όπως προνοούσε σχετικός όρος της δωρεάς. Η αμοιβή του Αρχιτέκτονα, ύψους €1.520.000, θα καταβληθεί απευθείας από τον πιο πάνω ιδιώτη, επιπρόσθετα του ποσού της δωρεάς για την ανέγερση του κτιρίου.

Τον Δεκέμβριο 2005, το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου αποφάσισε την υλοποίηση του έργου και η εκτίμηση δαπάνης υπολογίστηκε στα €29.046.000. Στο εν λόγω ποσό περιλαμβάνονταν το κόστος κατασκευής του κτιρίου χωρίς τον εξοπλισμό και την επίπλωση. Τον Απρίλιο 2007, το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου ενέκρινε την αύξηση του προϋπολογιζομένου κόστους κατασκευής του έργου σε €32.215.000, λαμβάνοντας υπόψη τον πληθωρισμό και την αύξηση των εργατικών. Με νέα εκτίμηση δαπάνης, που ετοιμάστηκε από τους Συμβούλους Επιμετρητές τον Σεπτέμβριο 2008, το κόστος υπολογίστηκε ότι θα ανέλθει στα €38,0 εκ.

Τον Δεκέμβριο 2010, το Πανεπιστήμιο προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την ανέγερση του έργου. Τον Μάρτιο 2011, υποβλήθηκαν 10 προσφορές η αξιολόγηση των οποίων συμπληρώθηκε τον Μάιο 2011. Με βάση την αξιολόγηση των προσφορών αποφασίστηκε η σύμβαση να ανατεθεί στον χαμηλότερο προσφοροδότη, έναντι του ποσού των €29.699.967.

Οι εργασίες κατασκευής του έργου άρχισαν τον Οκτώβριο 2011 και προβλεπόταν να ολοκληρωθούν τον Οκτώβριο 2014. Σύμφωνα με το πρόγραμμα εργασιών που ετοιμάστηκε από τον Εργολάβο, η πρόοδος των εργασιών παρουσιάζει καθυστέρηση 3 περίπου μηνών. Ο Εργολάβος έχει υποβάλει αίτηση για παράταση χρόνου 39 εργάσιμων ημερών, η οποία εξετάζεται από τον Αρχιτέκτονα του έργου και το Γραφείο Ανάπτυξης της Πανεπιστημιούπολης.

Διαγωνισμός αρ. ΑΔΣΟΔ 038/11 – Αναβάθμιση και Επέκταση Δικτυακής Υποδομής: Προμήθεια Εξοπλισμού και Υπηρεσιών Δικτύου. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Νοέμβριο 2011 και περιλάμβανε δύο Ενότητες, με πρόνοια για κατακύρωση της κάθε Ενότητας ξεχωριστά. Το αντικείμενο της Ενότητας «Α» ήταν η προμήθεια ολοκληρωμένου συστήματος ψηφιακής πληροφόρησης, με εκτίμηση δαπάνης €340.000+ΦΠΑ, στην οποία περιλαμβάνονταν ποσό €140.000+ΦΠΑ ως δικαίωμα προαίρεσης, ενώ το αντικείμενο της Ενότητας «Β» ήταν η προμήθεια ολοκληρωμένου συστήματος IP Τηλεφωνίας, με εκτίμηση δαπάνης €352.000+ΦΠΑ, στην οποία περιλαμβάνονταν ποσό €135.000+ΦΠΑ ως δικαίωμα προαίρεσης.

Από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης η οποία στάλθηκε στην Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ότι για την Ενότητα «Α», η τιμή της μοναδικής έγκυρης προσφοράς που υποβλήθηκε ήταν 24,8% ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης στα βασικά αντικείμενα και 71,05% στην συντήρηση (για τα έτη 4-8). Η επιτροπή αξιολόγησης εισηγήσει κατακύρωση των βασικών αντικειμένων και μη κατακύρωση της συντήρησης.

Κατά την εξέταση του θέματος τον Ιούλιο 2012 από το Συμβούλιο Προσφορών, εκφράσαμε την άποψη ότι η μελλοντική ανάθεση της συντήρησης – υποχρεωτικά – στον ανάδοχο (χωρίς να παρέχεται – τότε – άλλη επιλογή), ενδεχομένως να γίνει σε ακόμα ψηλότερη τιμή, εφ' όσον κατά τον ανοικτό διαγωνισμό υπέβαλε

τόσο ψηλή τιμή (71,05% ψηλότερη της εκτίμησης). Ως εκ τούτου, και εφ' όσον η τιμή που προσφέρθηκε και για τα βασικά αντικείμενα ήταν υπερβολικά ψηλή (24,8% ψηλότερη της εκτίμησης), εισηγηθήκαμε την ακύρωση της Ενότητας «Α» του διαγωνισμού.

Το Συμβούλιο Προσφορών, αφού έλαβε υπόψη και τις απόψεις/εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας, αποφάσισε την ακύρωση της Ενότητας «Α» και την κατακύρωση της Ενότητας «Β» του διαγωνισμού στη μοναδική έγκυρη προσφορά που υποβλήθηκε, έναντι του ποσού των €352.774+ΦΠΑ (που είναι 0,22% ψηλότερο της εκτίμησης δαπάνης).

6.35 ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Οι οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για το 2011 έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε το Ίδρυμα, ύστερα από έγκρισή μου, σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ελεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Έσοδα.** Τα έσοδα, συμπεριλαμβανομένης της κρατικής χορηγίας ανήλθαν σε €36,9 εκ. σε σύγκριση με €45,1 εκ. το προηγούμενο έτος. Η κρατική χορηγία του 2011 για κάλυψη των λειτουργικών εξόδων του Ιδρύματος ανήλθε σε €30,1 εκ. ή 82% των συνολικών εσόδων, σε σύγκριση με €37,9 εκ. ή 84% για το προηγούμενο έτος και τα έσοδα από άλλες πηγές σε €6,8 εκ. (€7,2 εκ. το 2010). Σημειώνεται ότι η κρατική χορηγία για κεφαλαιουχικές δαπάνες ύψους €4.400.000 δεν έχει συμπεριληφθεί στα έσοδα, εκτός από το μέρος της που αφορά σε αποσβέσεις του έτους, ενώ στα έσοδα από άλλες πηγές περιλαμβάνεται και ποσό ύψους €1,6 εκ. για αναβαλλόμενα έσοδα από κρατική χορηγία. Σημαντική μείωση σημειώθηκε στα έσοδα που αφορούν σε εμπορικές διαφημίσεις (€938.620).

(β) **Έξοδα.** Το σύνολο των εξόδων, περιλαμβανομένων και των εξόδων χρηματοδότησης, ανήλθε σε €41,9 εκ., σε σύγκριση με €43 εκ. για το προηγούμενο έτος, δηλαδή τα έξοδα σημείωσαν μείωση €1,2 εκ. ή 3%. Οι αποσβέσεις ανήλθαν σε €2.363.611 (€2.091.770 το 2010) και τα καθαρά έξοδα χρηματοδότησης ανήλθαν σε €329.910 (€318.443 το 2010). Η σημαντικότερη αύξηση σημειώθηκε στο Κονδύλι «Μισθοί και Ωφελήματα Προσωπικού» (€757.976) και η σημαντικότερη μείωση στο Κονδύλι «Έξοδα Προγραμμάτων» (€2.526.273).

(γ) **Αποτελέσματα έτους.** Το Ίδρυμα παρουσίασε για το 2011 έλλειμμα πριν από τη φορολογία €5,0 εκ., σε σύγκριση με πλεόνασμα €2,1 εκ. κατά το 2010.

(δ) **Κρατική χορηγία.** Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα κρατική χορηγία συνολικού ύψους €34.500.000 (€43.043.338 το 2010), ενώ ο Προϋπολογισμός του Ιδρύματος όπως είχε εγκριθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων προέβλεπε χορηγία ύψους €38.000.000. Ποσό €3.500.000 κατακρατήθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών έναντι των εξοικονομήσεων που είχε το Ίδρυμα το 2010. Σημειώνεται ότι η εγκεκριμένη πρόνοια στον Κρατικό Προϋπολογισμό για χορηγία προς το Ίδρυμα για το 2011 (Ν.58(ΙΙ)/2010), ήταν €40.000.000.

Το Ίδρυμα υπέβαλε το 2008 στον Υπουργό Εσωτερικών «Μεσοπρόθεσμο Σχέδιο Αντιμετώπισης/Κάλυψης Οικονομικών Προβλημάτων» με χρονικό ορίζοντα από το 2008 μέχρι το 2018. Το ουσιαστικότερο μέτρο που προτείνεται από τον Οργανισμό για αντιμετώπιση των σοβαρών οικονομικών του προβλημάτων περιορίζεται στην πλευρά των εσόδων και ειδικά στην αύξηση της κρατικής χορηγίας. Μέχρι σήμερα η Κυβέρνηση δεν αποδέχθηκε το «Σχέδιο».

Σημειώνεται ότι στις 11.1.2012 καθώς και στις 24.1.2012 υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών και στη Βουλή των Αντιπροσώπων αντίστοιχα «Πενταετές Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης» για τα έτη 2012 μέχρι 2016.

Επίσης το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του που πραγματοποιήθηκε στις 18.1.2011 ενέκρινε «Κώδικα Διακυβέρνησης» του Ιδρύματος.

(ε) Έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης. Στις 31.12.2011 οι τρέχουσες υποχρεώσεις του Ιδρύματος ανέρχονταν σε €17,4 εκ., σε σύγκριση με €15,9 εκ. το 2010, ενώ το τρεχούμενο ενεργητικό ήταν €10,1 εκ. (€12,9 εκ. το 2010), δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους €7,3 εκ., σε σύγκριση με €3 εκ. το 2010. Το σύνολο των υποχρεώσεων του Ιδρύματος υπερβαίνει το σύνολο του ενεργητικού του κατά €68,8 εκ.. Το πιο πάνω έλλειμμα, που προέκυψε κυρίως από τις υποχρεώσεις του Ιδρύματος προς το Ταμείο Συντάξεων για κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων του και από την οφειλή για τα Περιθωριακά Ωφελήματα των υπαλλήλων, καταδεικνύει ότι η ικανότητα του Ιδρύματος να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα στηρίζεται στη συνέχιση παροχής κρατικής χορηγίας και στη μη υποχρέωση για άμεση καταβολή των οφειλών στο Ταμείο Συντάξεων.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος, η αύξηση του ελλείμματος στο κεφάλαιο κίνησης κατά €4,3 εκ. οφείλεται στη μη παραχώρηση των €3,5 εκ. από την κρατική χορηγία του 2011.

(στ) Υποχρέωση προς το Ταμείο Συντάξεων.

(i) Ύψος αναλογιστικού ελλείμματος. Σύμφωνα με την αναλογιστική εκτίμηση που υποβλήθηκε τον Απρίλιο του 2012 με ημερομηνία εκτίμησης 31.12.2011, το Ταμείο Συντάξεων παρουσιάζει έλλειμμα, σε σχέση με προϋπηρεσία, ύψους €93.376.185 (€82.547.382 στην εκτίμηση 31.12.2010 σύμφωνα με την έκθεση της αναλογιστικής εκτίμησης).

Η συνολική αναγνωρισμένη οφειλή προς το Ταμείο Συντάξεων, ανέρχεται κατά τις 31.12.2011 σε €54.960.961 (€51.142.833 στις 31.12.2010), όπως παρουσιάζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ιδρύματος.

(ii) Χρηματοδότηση του αναλογιστικού ελλείμματος. Σύμφωνα με τους περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε υπαλλήλους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και εξαρτωμένους αυτών) Κανονισμούς, Κ.Δ.Π. 205/87 όπως τροποποιήθηκαν με την Κ.Δ.Π. 278/93, εάν πιστοποιηθεί έλλειμμα κατά την αναλογιστική εκτίμηση, το Ίδρυμα θα συνεισφέρει στο Ταμείο ελλειμματικές εισφορές τέτοιου ποσού, το οποίο υπολογίζεται ότι θα καλύπτει το έλλειμμα σε περίοδο που δεν ξεπερνά τα 33 χρόνια, όπως μπορεί να αποφασίσει το Ίδρυμα από την ημερομηνία της εκτίμησης.

Επίσης, στην αναλογιστική εκτίμηση με ημερομηνία εκτίμησης 31.12.2010, για χρηματοδότηση του ελλείμματος των €82.547.382, γίνεται εισήγηση όπως καταβληθούν από το Ίδρυμα ετήσιες συνεισφορές, είτε €28.722.000 για 3 έτη, είτε €17.977.000 για 5 έτη, είτε €10.848.000 για 9 έτη, επιπρόσθετα με τις εισφορές για την τρέχουσα υπηρεσία ύψους 26,4% επί των μισθών, είτε με ένα ποσοστό εισφοράς ύψους 193,9% επί των ολικών μισθών (μη περιλαμβανομένου του 13^{ου}) κατά τη διάρκεια της μελλοντικής υπηρεσίας των παρόντων μελών του Ταμείου. Στον εγκριθέντα όμως Προϋπολογισμό του Ιδρύματος για το έτος 2011, έχει συμπεριληφθεί πρόνοια για προϋπηρεσία μόνο €2.000.000, με σημείωση ότι εφόσον τα πραγματικά έσοδα υπερβούν τα προβλεπόμενα, το πλεόνασμα δύναται να χρησιμοποιηθεί για πρόσθετη πληρωμή προς το Ταμείο Συντάξεων, ενώ κατά το ίδιο έτος καταβλήθηκαν προς το Ταμείο Συντάξεων €2.933.483, συμπεριλαμβανομένης και της τρέχουσας υποχρέωσης ύψους €1.598.133.

Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το ύψος της πιο πάνω πρόνοιας, καθώς και της πραγματικής πληρωμής προς το Ταμείο καταδεικνύουν ότι δεν έχει αρχίσει ακόμη η ουσιαστική χρηματοδότηση του ελλείμματος.

Ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος μάς πληροφόρησε ότι το ΠΙΚ υπέβαλε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 13.10.2010 συγκεκριμένες προτάσεις για αντιμετώπιση του αναλογιστικού

ελλείμματος και ότι το Ίδρυμα ανταποκρίθηκε άμεσα και έδωσε όσα στοιχεία ζητήθηκαν από τον αναλογιστικό οίκο ο οποίος διενήργησε συνολική μελέτη για λογαριασμό της Κυβέρνησης.

(ζ) Κρατικές εγγυήσεις. Στις 31.12.2011 οι κρατικές εγγυήσεις για τα δάνεια του Ιδρύματος ανέρχονταν σε €15,3 εκ..

(η) Επένδυση σε εξαρτημένη εταιρεία. Το ΡΙΚ κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου εξαρτημένης εταιρείας, η οποία συστάθηκε στην Κύπρο στις 10.12.2003 με μετοχικό κεφάλαιο £10.000 (€17.086), και η οποία δεν έχει ακόμη αρχίσει τις δραστηριότητές της.

Προϋπολογισμός.

(α) Προϋπολογισμός 2011. Ο αρχικός Προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2011, εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος στις 11.5.2010 και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 13.5.2010. Μετά από οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών το Ίδρυμα προχώρησε σε τροποποιήσεις του Προϋπολογισμού, ο οποίος τελικά υποβλήθηκε και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 31.1.2011, ψηφίστηκε σε Νόμο στις 31.3.2011 (Ν.36(ΙΙ)/2011) και δημοσιεύτηκε στις 8.4.2011.

Η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2011, και επομένως οι πληρωμές που έγιναν κατά την περίοδο 1.3.2011 μέχρι 7.4.2011, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι αφορούσαν σε καταβολή μισθών και άλλες συμβατικές υποχρεώσεις, δεν ήταν νομοθετικά καλυμμένες. Εκτός από το θέμα της νομιμότητας το οποίο είναι πολύ σοβαρό, η καθυστέρηση στην όλη διαδικασία έγκρισης του Προϋπολογισμού δημιουργεί προβλήματα ρευστότητας στο Ίδρυμα.

(β) Υπερβάσεις. Κατά το 2011 σε διάφορα Άρθρα του Προϋπολογισμού χρεώθηκαν ποσά ύψους €1.709.433, πέραν από τις εγκριθείσες πιστώσεις στον Προϋπολογισμό. Από αυτές, ποσά ύψους €1.176.064 καλύφθηκαν με μεταφορές εξοικονομήσεων από άλλα Άρθρα και ποσά ύψους €533.369 καλύφθηκαν από τις «Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό». Σχετική έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος δόθηκε στις 15.5.2012, υποβλήθηκαν στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 29.5.2012, ενώ εκκρεμεί η υποβολή τους στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και απαρτία.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου, «το Ίδρυμα αποτελείται από όχι περισσότερα από επτά μέλη που διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο».

Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 7(1) «απαρτία σε όλες τις συνεδριάσεις του Ιδρύματος είναι τρία παρόντα μέλη επιπρόσθετα από τον Πρόεδρο».

Σύμφωνα όμως με τους περί Ορισμένων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Διορισμός Διοικητικών Συμβουλίων) Νόμους του 1988 έως 2002, το Διοικητικό Συμβούλιο οποιουδήποτε από τα ορισμένα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αποτελείται από εννέα μέλη και δεν υπάρχει πρόνοια σε ότι αφορά την απαρτία. Όπως αναφέραμε και στην Έκθεσή μας για το έτος 2010, παρόλο που από τη ψήφιση του πιο πάνω Νόμου τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΡΙΚ ανέρχονται σε 9, έχουμε την άποψη ότι, προς αποκλεισμό οποιουδήποτε κινδύνου για αμφισβήτηση της νομιμότητας της σύνθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου του ΡΙΚ και του θέματος της απαρτίας, θα πρέπει να γίνει και σχετική τροποποίηση στη νομοθεσία του ΡΙΚ τόσο για την αύξηση του αριθμού των μελών του, όσο και για την αύξηση του αριθμού που απαιτείται για την απαρτία στην λήψη των αποφάσεων, ώστε οι δύο Νόμοι να συνάδουν.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής, σε νομοσχέδιο για τροποποίηση της νομοθεσίας για το ΡΙΚ το οποίο βρίσκεται ενώπιον της Νομικής Υπηρεσίας για νομοτεχνική επεξεργασία, συμπεριλαμβάνεται ρητή πρόνοια για τη σωστή σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και για την απαρτία στις συνεδριάσεις.

Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε το Ίδρυμα κατά την 31.12.2011

και 31.12.2010 μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2011	2010
Υπαλληλικό προσωπικό:		
Μόνιμοι υπάλληλοι	145	135
Συνεργάτες αορίστου χρόνου (τακτικοί)	300	284
	445	419
Εργατικό προσωπικό:		
Τακτικοί	36	34
Έκτακτοι	5	3
	41	37
Σύνολο	486	456

Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:	€	€
Μόνιμοι υπάλληλοι (δεν συμπεριλαμβάνεται η ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων)		
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα	6.618.766	6.604.938
Διάφορα επιδόματα και υπερωρίες	978.641	958.985
Εργοδοτικές εισφορές	797.488	778.564
	8.394.895	8.342.487
Ωφελήματα προσωπικού	1.532.996	1.425.104
Εισφορές στο Ταμείο Συντάξεων για τρέχουσα υπηρεσία	1.725.250	1.452.033
	11.653.141	11.219.624
Συνεργάτες αορίστου χρόνου (τακτικοί)	9.023.368	9.321.378
Εργατικό προσωπικό	1.098.253	1.032.140
Σύνολο	21.774.762	21.573.142

Μέσος όρος κόστους εργοδότησης:

Μόνιμοι υπάλληλοι (μέσος όρος 144,33)	80.740	79.012
Συνεργάτες αορίστου χρόνου (τακτικοί) (μέσος όρος 269)	32.544	32.479
Εργατικό προσωπικό (μέσος όρος 38,75)	28.342	27.895

Η αύξηση του μέσου όρου κόστους εργοδότησης των μονίμων υπαλλήλων κατά €1.728 ή 2,2% και η αύξηση του μέσου όρου κόστους εργοδότησης του εργατικού προσωπικού κατά €447 ή 1,6%, οφείλεται κυρίως στην αύξηση του τιμαριθμικού επιδόματος και στην παραχώρηση των ετήσιων προσαυξήσεων. Σημειώνεται ότι, κατά το 2011 προσλήφθηκαν 22 άτομα σε θέσεις των οποίων είχε αρχίσει η νόμιμη διαδικασία πλήρωσης σε προγενέστερα έτη εκ των οποίων οι 21 εργοδοτούνταν προηγουμένως στο Ίδρυμα ως συνεργάτες αορίστου χρόνου.

(β) Στελέχωση του Ιδρύματος. Οι εγκεκριμένες θέσεις σύμφωνα με τον περί Προϋπολογισμού Νόμο του 2011 του Ιδρύματος ανέρχονταν σε 226, από τις οποίες 8 είναι σημειωμένες με διπλό σταυρό (υπό κατάργηση), ενώ στις 31.12.2011 υπήρχαν 77 κενές θέσεις. Ορισμένες θέσεις εξακολουθούν να παραμένουν κενές για μεγάλο χρονικό διάστημα, και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας τέθηκε το ερώτημα κατά πόσο οι θέσεις εξακολουθούν να είναι απαραίτητες, αφού για τόσα χρόνια δεν έχει τροχοδρομηθεί διαδικασία πλήρωσής τους. Σημειώνεται ότι κατά την ψήφιση των Προϋπολογισμών του Ιδρύματος από τη Βουλή των Αντιπροσώπων για το έτος 2011, προστέθηκε πρόνοια που απαγορεύει την πλήρωση οποιασδήποτε κενής θέσης πρώτου διορισμού, για την οποία δεν έχει αρχίσει η νόμιμη διαδικασία πλήρωσης της κατά την ημερομηνία ψήφισης του ενώ δεν γίνεται οποιαδήποτε αναφορά σχετικά με την πρόσληψη συνεργατών.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος, στον προϋπολογισμό του 2012 έγινε κατάργηση κενών θέσεων, σύμφωνα με τις κυβερνητικές αποφάσεις.

(γ) Αφυπηρέτηση υπαλλήλων, μελών του Ταμείου Συντάξεων και Χορηγημάτων (με εισφορές). Όπως αναφέρθηκε και στις Εκθέσεις μας για τα έτη 2008-2010, οι Κανονισμοί του Ταμείου Συντάξεων και Χορηγημάτων (με εισφορές) και οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί, προβλέπουν ότι η ηλικία αφυπηρέτησης των μόνιμων υπαλλήλων είναι η ηλικία των 60 ετών, ενώ οι Κανονισμοί του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων (όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης), μετά από σχετική τροποποίηση, προβλέπουν αφυπηρέτηση με τη συμπλήρωση ηλικίας 63 ετών.

Από τα πιο πάνω συνάγεται ότι η υπηρεσία, υπαλλήλων που είναι μέλη του Ταμείου Συντάξεων και Χορηγημάτων (με εισφορές), εφόσον αποχωρήσουν μετά τη συμπλήρωση ηλικίας 60 ετών, δεν καλύπτεται από τους σχετικούς Κανονισμούς και ως εκ τούτου θα πρέπει το Ίδρυμα να προχωρήσει το γρηγορότερο στην τροποποίηση τους για επέκταση του ορίου αφυπηρέτησης μέχρι τα 63 έτη, ώστε να συνάδουν με τους Κανονισμούς του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων (όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης).

(δ) Αποζημίωση για εργασία κατά τα Σαββατοκύριακα και αργίες, υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας. Η δαπάνη για υπερωριακή απασχόληση και επίδομα βάρδιας του μόνιμου προσωπικού και των εργατών του Ιδρύματος, καθώς και η αποζημίωση για εργασία κατά τα Σαββατοκύριακα και αργίες, ανήλθε σε €1.086.216, σε σύγκριση με €1.079.736 το 2010.

Στον πιο κάτω πίνακα που ετοιμάστηκε σύμφωνα με την αναλυτική κατάσταση υπερωριών και επιδόματος βάρδιας, φαίνεται κατά κατηγορία, η δαπάνη για τα έτη 2011 και 2010.

	2011	2010
	€	€
Αποζημίωση για εργασία κατά τα Σαββατοκύριακα και αργίες	375.076	360.311
Επίδομα βάρδιας	345.530	326.364
	720.615	686.675
Υπερωρίες	365.601	393.061
Σύνολο	1.086.216	1.079.736

Η δαπάνη για το 2011 βρίσκεται σε παρόμοια επίπεδα με το 2010 με ελαφριά αύξηση κατά €6.480 ή 0,6%. Σημειώνεται ότι οι υπερωρίες και τα επιδόματα βάρδιας αποτελούν ποσοστό 8,5% επί των συνολικών αποδοχών του μόνιμου προσωπικού και εργατών.

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνεται κατά τμήμα, ο αριθμός των μόνιμων υπαλλήλων, στον καθένα από τους οποίους καταβλήθηκε για υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας κατά το έτος 2011, ποσό πέραν των €20.000.

Τμήμα	Αριθμός υπαλλήλων με υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας πάνω από €20.000	
	2011	2010
Στήριξης Παραγωγής	4	9
Προγραμμάτων Τηλεόρασης και Ειδήσεων και Επικαίρων	2	3
Σύνολο υπαλλήλων	6	12

Εισηγηθήκαμε και πάλι όπως το Ίδρυμα, προχωρήσει, όπου είναι δυνατό σε καλύτερη κατανομή της εργασίας και σχεδιασμό της ρότας, αφού λαμβάνεται πάντα υπόψη και αξιοποιείται κατάλληλα το καθεστώς βάρδιας που ισχύει στο Ίδρυμα. Επιπρόσθετα θα πρέπει να καταβάλλεται προσπάθεια για περαιτέρω μείωση της υπερωριακής εργασίας, με στόχο όπως η απαιτούμενη εργασία διεκπεραιώνεται σε εργάσιμες ώρες.

(ε) Κατ' αποκοπή αμοιβή μόνιμων υπαλλήλων. Κατά το 2011 καταβλήθηκε σε 13 μόνιμους υπαλλήλους συνολικά πρόσθετη κατ' αποκοπή αμοιβή ύψους €44.602, πέραν των ετήσιων απολαβών τους και υπερωριών σε ορισμένες περιπτώσεις, για υπηρεσίες που προσέφεραν στο Ίδρυμα εκτός των ωρών εργασίας τους, τόσο στην τηλεόραση όσο και στο ραδιόφωνο. Επισημάνθηκε και πάλι, ότι η πιο πάνω πληρωμή δεν καλύπτεται από τις πρόνοιες των περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος (Οροι Υπηρεσίας) Κανονισμών, σύμφωνα με τους οποίους μπορεί να πληρωθεί πρόσθετη αμοιβή μόνο για ραδιοφωνική εργασία, η οποία δεν αποτελεί μέρος των συνήθων καθηκόντων και εκτελείται εκτός των κανονικών εργάσιμων ωρών.

(στ) Ωφελήματα προσωπικού. Όπως σχετικά αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, εξακολουθεί να εκκρεμεί η ρύθμιση του θέματος των Κανονισμών που αφορούν στα ωφελήματα προσωπικού. Σημειώνεται ότι τα σχετικά ωφελήματα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη μεταφορά αργιών, τα επιδόματα βάρδιας, τις υπερωρίες, το σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και άδειες απουσίας.

(ζ) Ηλεκτρονική καταγραφή εισόδου και εξόδου. Σε έλεγχο του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου σχετικά με την ηλεκτρονική καταγραφή εισόδου και εξόδου του προσωπικού στο ΠΙΚ, εντοπίστηκε άτομο που εργαζόταν με πενθήμερο ωράριο γραφείου το οποίο δεν είχε κτυπήματα εισόδου και εξόδου για 9 μέρες χωρίς να καταγράφεται οποιαδήποτε άδεια στο σύστημα αδειών. Από αυτές, οι 3 μέρες ήταν με "time off" αλλά όπως αναφέρεται και σε σχετικό σημείωμα του Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου, το "time off" είναι μια πρακτική που εφαρμόζεται (ανομοιόμορφα) από κάποια τμήματα, χωρίς να υπάρχει θεσμοθετημένη ρύθμιση. Παρατηρήθηκε επίσης ότι, σε άλλες περιπτώσεις τα κτυπήματα της κάρτας του εν λόγω υπαλλήλου δεν συνάδουν με ωράριο γραφείου.

Ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος μάς πληροφόρησε ότι το συγκεκριμένο περιστατικό εντοπίστηκε από το αρμόδιο τμήμα, ο επικεφαλής του οποίου προέβη σε αυστηρές παρατηρήσεις στο εν λόγω μέλος του προσωπικού και ότι το τμήμα διαβεβαιώνει ότι υπάρχει συμμόρφωση.

(η) Προσαυξήσεις-τοποθετήσεις εργατών. Κατά το 2011 παραχωρήθηκε διπλή ωρομίσθια αύξηση σε 4 τακτικούς εργάτες και όπως αναφέρεται στο σχετικό έντυπο, αυτό γίνεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις εξελίξιμων και ευσυνειδητών εργατών. Η επιπρόσθετη αύξηση, το ύψος της οποίας καθορίστηκε από τους Διευθυντές των τμημάτων που υπάγονται οι εργάτες, εγκρίθηκε από τον Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος. Σημειώνεται ότι, η πρακτική αυτή εφαρμόστηκε και σε προηγούμενα έτη χωρίς ωστόσο να υπάρχει οποιαδήποτε σχετική κανονιστική διάταξη ενώ ούτε στους βασικούς όρους απασχόλησης του ωρομίσθιου Κυβερνητικού προσωπικού υπάρχει αντίστοιχη πρόνοια.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι, δύο τακτικοί εργάτες που είχαν προσληφθεί στις 3.12.2001 και τοποθετήθηκαν στην κλίμακα Ε4, επανατοποθετήθηκαν από 1.1.2011 στην αντίστοιχη βαθμίδα της κλίμακας Ε7 στην οποία θα βρίσκονταν εάν είχαν τοποθετηθεί από την ημερομηνία πρόσληψής τους. Η δικαιολογία που δόθηκε είναι ότι το επάγγελμά τους τοποθετείται σε αυτήν την κλίμακα με βάση τους βασικούς όρους απασχόλησης του ωρομίσθιου Κυβερνητικού προσωπικού, οι οποίοι όμως δεν εφαρμόζονται σε όλες τις περιπτώσεις στο Ίδρυμα.

(θ) Απασχόληση συνεργατών.

(i) Γενικά. Σύμφωνα με τα αμοιβολόγια των συνεργατών, κατά το 2011 αναφέρονται 666 συνεργάτες (700 το 2010), από τους οποίους οι 300 ήταν συνεργάτες αορίστου χρόνου (τακτικοί) (284 το 2010) και οι 20 με ειδικό συμβόλαιο (24 το 2010). Σημειώνεται ότι στον πιο πάνω συνολικό αριθμό των συνεργατών, περιλαμβάνονται 125 άτομα (126 το 2010), κατά το πλείστον καλλιτέχνες, ηθοποιοί και κειμενογράφοι, των οποίων η αμοιβή αφορούσε μόνο σε δικαιώματα για επαναλήψεις, και περίπου 78 άτομα (169 το 2010), κατά το πλείστον καλλιτέχνες ηθοποιοί και κειμενογράφοι, των οποίων η αμοιβή αφορούσε σε γυρίσματα νέων σειρών για προβολή από το ΠΙΚ και σε δικαιώματα για επαναλήψεις.

Οι συνολικές δαπάνες για την αμοιβή των πιο πάνω συνεργατών, περιλαμβανομένων των εισφορών στα διάφορα ταμεία, ανήλθαν σε €10.815.236 (€11.681.754 το 2010), παρατηρήθηκε δηλαδή μείωση ύψους €866.518 ή 7,41% που οφείλεται κυρίως στο διορισμό 21 συνεργατών σε μόνιμες θέσεις και

στη μεταφορά του κόστους εργοδότησης αριθμού συνεργατών, όπως συνταξιούχοι, ανταποκριτές εξωτερικού, ανταποκριτές εσωτερικού, αθλητικοί ανταποκριτές, μεταφραστές, κειμενογράφοι στο κονδύλι «Αγορά Υπηρεσιών». Η πιο πάνω δαπάνη περιλαμβάνει και ποσό ύψους €487.353 (€578.485 το 2010), που αφορά στην αμοιβή των συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο και ποσό ύψους €131.603 (€240.124 το 2010) που αφορά σε δικαιώματα για επαναλήψεις.

Στους πιο κάτω πίνακες, στον μεν πρώτο φαίνεται ο αριθμός των συνεργατών αορίστου χρόνου (τακτικών) και των συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο που αναφέρονται στο αμοιβολόγιο κατά την 31.12. των ετών 2006-2011 και γίνεται σύγκριση με τον αριθμό των μόνιμων υπαλλήλων που απασχολούνταν κατά το τέλος κάθε έτους, ενώ στο δεύτερο πίνακα φαίνονται κατά κατηγορία απολαβών οι ετήσιες ακαθάριστες απολαβές του έτους 2011, των συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο που απασχολήθηκαν στο Ίδρυμα κατά το έτος 2011.

Κατηγορία προσωπικού	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Συνεργάτες αορίστου χρόνου (τακτικοί)	300	284	257	180	139	141
Συνεργάτες με ειδικό συμβόλαιο	20	20	21	28	75	73
	320	304	278	208	214	214
Μόνιμοι υπάλληλοι	145	135	153	168	169	172
Συνολικός αριθμός	465	439	431	376	383	386
Ποσοστό συνεργατών επί μόνιμων υπαλλήλων	220%	225%	182%	124%	127%	124%
Ετήσιες Ακαθάριστες Απολαβές 2011	€3.001-	€10.001-	€20.001-	πέραν των		
Συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο	10.000	20.000	30.000	€30.001-40.000	€40.001	
Άτομα	3	5	6	4	2	

Από έλεγχο στα αμοιβολόγια των συνεργατών παρατηρήθηκε ότι:

- Σε αρκετές περιπτώσεις υπάρχει ασυμφωνία ρότας και καταγραφής των ωρών εργασίας, μη καταγραφή της ώρας προσέλευσης/αναχώρησης από την εργασία, αδικαιολόγητη απουσία από την εργασία, καθώς και μη καταγραφή της ώρας εργασίας εντός της οποίας καταβάλλεται και επίδομα βάρδιας.

Τα πιο πάνω επισημάνθηκαν και σε εγκύκλιο που απηύθυνε ο Αναπληρωτής Διευθυντής Ραδιοφώνου και Μουσικών Προγραμμάτων στο προσωπικό του Τμήματος.

- Το Ίδρυμα κατά το 2011, προχώρησε στην πρόσληψη 37 συνεργατών με το καθεστώς αορίστου χρόνου από την ημερομηνία διορισμού τους, ενώ σύμφωνα με τον περί Εργοδοτούμενων με Εργασία Ορισμένου Χρόνου (Απαγόρευση Δυσμενούς Μεταχείρισης) Νόμου, σύμβαση εργασίας αορίστου διάρκειας θεωρείται μόνον η σύμβαση με την συμπλήρωση συνολικής περιόδου απασχόλησης, τριάντα ή περισσότερων μηνών.
- Υπάρχουν περιπτώσεις συνεργατών που, εργοδοτούνται τόσο στο Ίδρυμα, όσο και στην κυβέρνηση και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, καθώς επίσης και στον ιδιωτικό τομέα, χωρίς την εκ των προτέρων γραπτή έγκριση του Ιδρύματος, όπως καθορίζεται στους όρους απασχόλησης συνεργατών αορίστου χρόνου. Αναφέρεται περαιτέρω ότι στις πιο πάνω περιπτώσεις υπάρχουν άτομα που η εργασία τους, τόσο στο ΠΙΚ, όσον και αλλού είναι με καθεστώς πλήρους απασχόλησης.

- Με απόφαση του Διευθυντή Προσωπικού και Διοίκησης του Ιδρύματος, ανατέθηκαν σε άτομο που προσλήφθηκε ως συνεργάτης παρουσιάστρια συγκεκριμένης εκπομπής πρόσθετα με τα πιο πάνω καθήκοντα και καθήκοντα Λειτουργού για την Εκπαίδευση και Ανάπτυξη Προσωπικού, έτσι ώστε να συμπληρώνει πλήρες ωράριο και με αμοιβή την αμοιβή που λάμβανε με βάση το ειδικό συμβόλαιο πλέον τιμαριθμικό επίδομα.

Επίσης σε άλλη περίπτωση με εγκύκλιο του Διευθυντή Προσωπικού και Διοίκησης του Ιδρύματος στις 12.7.2010 κλήθηκαν όσοι από τους συνεργάτες ενδιαφέρονται να εργαστούν για 2 θέσεις, μία στο Τμήμα Προσωπικού και Διοίκησης και μία στο Τμήμα Προγραμμάτων Τηλεόρασης, να αποταθούν γραπτώς στο Τμήμα Προσωπικού και Διοίκησης.

Με βάση την πιο πάνω εγκύκλιο, στις 22.7.2010 προσφέρθηκε διορισμός ως συνεργάτιδα ορισμένου χρόνου, από 26.7.2010 σε συνεργάτιδα που από 14.9.2007 συνεργαζόταν με το Ίδρυμα παρέχοντας υπηρεσίες ως παρουσιάστρια εκπομπής.

Για τα πιο πάνω παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Το Ίδρυμα προχώρησε σε εσωτερική προκήρυξη και όχι δημοσίευση των πιο πάνω θέσεων, παραβιάζοντας την αρχή της ισότητας.
- (ii) Το Ίδρυμα αν είχε ανάγκη από τις πιο πάνω υπαλληλικές θέσεις, γιατί προχώρησε στην αλλαγή της συνεργασίας με τα πιο πάνω άτομα που εργοδοτούνταν για την παρουσίαση συγκεκριμένων εκπομπών (προφανώς λόγω των ιδιαίτερων προσόντων ή και δεξιοτήτων), και δεν προχώρησε σε δημιουργία των πιο πάνω θέσεων στον Προϋπολογισμό του Ιδρύματος έτσι ώστε να πληρωθούν μέσω της κανονικής διαδικασίας.

Σημειώνεται ότι, ενώ στους Προϋπολογισμούς για το 2010 και 2011, υπήρχε απαγόρευση πλήρωσης οποιασδήποτε κενής θέσης, το Ίδρυμα χρησιμοποιώντας την πλάγια οδό της απασχόλησης συνεργατών προσλαμβάνει στην ουσία υπαλλήλους αορίστου χρόνου, έναντι θέσεων που έπρεπε να είναι εγκριμένες στον Προϋπολογισμό.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι ο θεσμός της απασχόλησης συνεργατών υιοθετήθηκε από το Ίδρυμα λόγω της ανάγκης συνεργασίας με άτομα που διέθεταν ιδιαίτερα προσόντα και δεξιότητες, για παρουσίαση συγκεκριμένων εκπομπών/προγραμμάτων με προκαθορισμένη διάρκεια που να μπορεί να ανανεώνεται στη βάση κάποιων παραμέτρων που να προκαθορίζονται από το Ίδρυμα, όπως ικανοποιητική τηλεθέαση/ακροαματικότητα.

Σε αντίθεση με τα πιο πάνω ο θεσμός αυτός χρησιμοποιείται για την πρόσληψη υπαλλήλων αορίστου χρόνου για εκτέλεση γραφειακών και άλλων καθηκόντων.

Σύμφωνα με έρευνα που διεξήγαγε ανώτερη λειτουργός του Ιδρύματος παρατηρήθηκαν, μεταξύ άλλων αδυναμιών, και τα πιο κάτω:

- Από το σύστημα κάρτας δεν μπορούν να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα και ως εκ τούτου το σύστημα καταγραφής ωρών εργασίας χρειάζεται να μελετηθεί εκ νέου, με σκοπό την αντιμετώπιση των αδυναμιών που παρουσιάζει.
- Το καθεστώς εργοδότησης των συνεργατών αορίστου χρόνου πρέπει να εξετασθεί εκ νέου, δεδομένου ότι διαπιστώνονται σοβαρά προβλήματα σε βάρος του Ιδρύματος.

Σημειώνεται ότι, η πιο πάνω έρευνα δεν έχει προωθηθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο για λήψη μέτρων για αντιμετώπιση των αδυναμιών που έχουν εντοπιστεί.

- (ii) **Εσωτερικοί κανονισμοί.** Λαμβάνοντας υπόψη τις αδυναμίες στην εφαρμογή του πορίσματος του Επιθεωρητή Εργασιακών Σχέσεων, όπως αναλυτικά έχουν αναφερθεί στην Έκθεσή μας, για τον έλεγχο του 2009, αναμένετο ότι το Ίδρυμα θα προχωρούσε, σε σύντομο χρονικό διάστημα, σε ετοιμασία νέων εσωτερικών Κανονισμών έτσι ώστε να ταξινομηθούν οι διάφορες κατηγορίες των συνεργατών, καθώς επίσης και η διαδικασία και οι όροι πρόσληψης και μισθοδοσίας τους, κατά τρόπο

που να εξασφαλίζεται τόσο η διαφάνεια σ' ότι αφορά την διαδικασία πρόσληψης και απασχόλησής τους, όσον και η εφαρμογή του Νόμου περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου. Σημειώνεται ότι οι εσωτερικοί Κανονισμοί του Ιδρύματος, που εφαρμόζονταν από 1.1.2000, και προνοούσαν για τη διαδικασία πρόσληψης και τους όρους υπηρεσίας των τακτικών συνεργατών, έχουν πλέον καταστεί ανενεργοί και ως εκ τούτου πρέπει να είναι άμεση προτεραιότητα για το Ίδρυμα να ετοιμάσει και εγκρίνει νέους Κανονισμούς, ζητώντας, όπως συμβαίνει και με άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, όσον αφορά θέματα προσωπικού, μισθών και όρων απασχόλησης, τις απόψεις του Υπουργείου Οικονομικών.

Επαναλαμβάνεται η εισήγηση μας σ' ότι αφορά στο κονδύλι «Αμοιβές Συνεργατών» του Προϋπολογισμού, όπως δίδεται ανάλυση για τον αριθμό των συνεργατών, τις θέσεις τους και τον τρόπο αμοιβής τους, έτσι ώστε να παρέχει την αναγκαία πληροφόρηση στο Υπουργικό Συμβούλιο που τον εγκρίνει, όσο και στη Βουλή που τον ψηφίζει, ότι τα διαλαμβανόμενα στον Προϋπολογισμό, σχετικά με τα πιο πάνω θέματα, συνάδουν με την γενικότερη κυβερνητική πολιτική ή και δεν αφίστανται (υπερέχουν ή υπολείπονται) των όσων ισχύουν για το σύνολο του προσωπικού στο δημόσιο τομέα ή και στους άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής έχουν ετοιμαστεί νέοι εσωτερικοί Κανονισμοί που αφορούν την πρόσληψη και απασχόληση συνεργατών και έχουν αποσταλεί στις συντεχνίες του προσωπικού για τυχόν σχόλια.

- (iii) **Αποζημίωση για εργασία κατά τα Σαββατοκυρίακα και αργίες, υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας.** Η δαπάνη για υπερωριακή απασχόληση και επίδομα βάρδιας των συνεργατών ανήλθε σε €1.496.457 το 2011 (€1.616.353 το 2010).

Παρατηρήθηκε και πάλι ότι σε ορισμένες περιπτώσεις οι ώρες στα δελτία απασχόλησης συνεργατών δεν συμφωνούν με τις καταστάσεις που εκδίδονται από το σύστημα κτυπήματος κάρτας και ως εκ τούτου γίνονται διορθώσεις από το λογιστήριο. Λόγω της πολυπλοκότητας στον τρόπο υπολογισμού των επιδομάτων θα πρέπει, πριν την υποβολή για πληρωμή στο λογιστήριο, να γίνεται έλεγχος και από δεύτερο άτομο και για τυχόν αλλαγές που γίνονται στα δελτία απασχόλησης να ενημερώνεται και ο συνεργάτης. Οι αλλαγές αυτές θα πρέπει να προσυπογράφονται από τον υπεύθυνο τμηματάρχη, που ενέκρινε το αρχικό έντυπο απασχόλησης.

- (iv) **Σύμβαση εργοδότησης/βασικοί όροι απασχόλησης.** Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, σε ορισμένες περιπτώσεις κατά την πρόσληψη συνεργατών δόθηκε διοριστήρια επιστολή, αλλά δεν επισυνάφθηκαν οι βασικοί όροι απασχόλησης, ενώ σε άλλες περιπτώσεις δεν δόθηκε ούτε διοριστήρια επιστολή, ενώ σε άλλες το Ίδρυμα ετοίμασε όρους εργοδότησης αλλά οι συνεργάτες δεν ανταποκρίθηκαν να τους παραλάβουν.

Διαφημίσεις.

- (α) **Έσοδα από διαφημίσεις.** Τα ποσά που τιμολογήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους για διαφημίσεις ανήλθαν στα €3.638.656 (ποσό ύψους €465.816 ή ποσοστό 12,8% αφορούσε στην ανταλλαγή μη ομοειδών υπηρεσιών) σε σύγκριση με €4.577.276 το 2010, σημειώθηκε δηλαδή μείωση ύψους €938.620 ή 20,51%, που οφείλεται κυρίως στη μείωση στις διαφημίσεις της τηλεόρασης στο δεύτερο κανάλι καθώς και στη μείωση στις διαφημίσεις του τρίτου προγράμματος του ραδιοφώνου.

Σημειώνεται ότι τα έσοδα από διαφημίσεις που αφορούν στην ανταλλαγή ομοειδών υπηρεσιών κάτω από ειδικές συμφωνίες «barter agreements», τα οποία δεν λογίζονται ως έσοδα, έναντι παραχώρησης χώρου στον τύπο για διαφημίσεις/ανακοινώσεις ανήλθαν κατά το 2011 στις €639.517 (ποσοστό ύψους 17,58% των τιμολογημένων διαφημίσεων) σε σύγκριση με €746.999 το 2010. Από τα ποσά των €639.517 και €746.999, ποσά ύψους €362.536 και €450.119 ή ποσοστά 56,69% και 60,26% αντίστοιχα προκύπτει από ανταλλαγή διαφημίσεων με συγκεκριμένο όμιλο εταιριών.

Επισημάνθηκε και πάλι ότι οι ειδικές συμφωνίες «barter agreements» που συνάπτει το Ίδρυμα, με ανταλλαγή ομοειδών υπηρεσιών, αποτελούν αντίστοιχη διενέργεια δαπανών εκτός του εγκεκριμένου

ετήσιου Προϋπολογισμού του Ιδρύματος και ως εκ τούτου δεν τυγχάνουν της θεσμοθετημένης διαδικασίας έγκρισης από την Βουλή των Αντιπροσώπων. Επίσης η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι θα πρέπει να καθορίζεται με εγκεκριμένη απόφαση του Ιδρύματος μια ενδεικτική πρόνοια του ετήσιου ύψους των συμφωνιών αυτών που πρόκειται να συναφθούν.

(β) Συμφωνίες διαφημίσεων και ειδικές συμφωνίες «barter agreements».

- (i) Παρατηρήθηκε και πάλι ότι το Ίδρυμα απλώς αρχειοθετεί τις συμφωνίες διαφημίσεων που συνάπτει. Εισηγηθήκαμε και πάλι όπως τηρείται μητρώο συμβολαίων, για διασφάλιση της πιστής εφαρμογής/εκτέλεσης των συμφωνιών, σε σχέση και με τις παρεχόμενες εκπτώσεις, καθώς και της έγκαιρης χρήσης των δικαιωμάτων του Ιδρύματος, που προκύπτουν κυρίως από τις ειδικές συμφωνίες.
- (ii) Αναφορικά με τις ειδικές συμφωνίες εισηγηθήκαμε και πάλι όπως αξιολογούνται από το Ίδρυμα οι λόγοι σύναψης τους είτε για ομοειδείς ή μη ομοειδείς υπηρεσίες. Οι συμφωνίες θα πρέπει να αποσκοπούν στην ικανοποίηση στοχευμένων αναγκών του Ιδρύματος που προκύπτουν για διαφήμιση ή παροχή άλλων υπηρεσιών και είναι απαραίτητες για αυτό, βάσει των δικών του προτεραιοτήτων, έτσι ώστε να γίνεται βέλτιστη αξιοποίηση των ανταλλαγών.

(γ) Τιμολογιακή Πολιτική.

- (i) Κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας αναφορικά με την υιοθέτηση επίσημου εγκεκριμένου πλαισίου για την παραχώρηση δωρεάν διαφημιστικού χρόνου σε οποιαδήποτε μορφή, το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 2.11.2010 ενέκρινε σχετικό πλαίσιο. Παρατηρήθηκε ωστόσο ότι στην εφαρμογή του πλαισίου αυτού σημειώνονται διακυμάνσεις στο ποσοστό παραχώρησης δωρεάν διαφημιστικού χρόνου.
- (ii) Το Ίδρυμα τιμολογεί βάσει τιμοκαταλόγων αναλόγως του προγραμματισμού της τηλεόρασης και του ραδιοφώνου, παρέχει επίσης άλλες τιμές για χορηγίες και ένθετα εντός συγκεκριμένων προγραμμάτων αναλόγως της ζήτησης, της τηλεθέασης και του ενδιαφέροντος που υπάρχει από μέρους των εταιρειών σε σχέση και με τους τιμοκαταλόγους, καθώς επίσης και άλλες τιμές για την τηλεαγορά.
- (iii) Παρατηρήθηκε και πάλι ότι δεν υπάρχει καθορισμένο διαδικαστικό πλαίσιο σύναψης των ειδικών συμφωνιών ανταλλαγής ομοειδών ή μη ομοειδών υπηρεσιών «barter agreements». Σε κάποιες ειδικές συμφωνίες δεν ήταν καθορισμένο και αποτυπωμένο το συνολικό ύψος της οικονομικής συναλλαγής παρά μόνο υπήρχε καταγραμμένη η περιγραφή των υπηρεσιών.
Εισηγηθήκαμε όπως και για τις πιο πάνω περιπτώσεις καθοριστεί από το Ίδρυμα διαδικαστικό εγκεκριμένο πλαίσιο καθώς και τα εξουσιοδοτημένα άτομα τόσο για τις μεταβολές στις τιμές όσο και για τη σύναψη των ειδικών συμφωνιών.
- (iv) Έχοντας υπόψη ότι ο διαφημιστικός χρόνος έχει αξία, επαναλαμβάνεται η θέση μας ότι θα πρέπει να αξιοποιείται στο μέγιστο δυνατό βαθμό στα καθορισμένα από το Ίδρυμα διαδικαστικά πλαίσια.

(δ) Επί σειρά ετών γίνεται εισήγηση από την Υπηρεσία μας για μηχανογράφηση και αυτοματοποίηση των διαδικασιών από την καταχώριση μέχρι και την προβολή της διαφήμισης που θα συμβάλει τόσο στην παρακολούθηση της υλοποίησης των συμφωνιών που συνάπτονται, στην εξοικονόμηση χρόνου εργασίας, καθώς και στην ελαχιστοποίηση τυχόν περιπτώσεων εμφάνισης λαθών και παραλείψεων. Επίσης θα συνδράμει και στην αξιοποίηση περισσότερου ανθρώπινου δυναμικού του εμπορικού τομέα και στην καλύτερη αξιοποίηση, προώθηση και πώληση του διαφημιστικού χρόνου. Ωστόσο διαχρονικά, δεν έγιναν ενέργειες για εκσυγχρονισμό.

Όπως ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής, το ΡΙΚ συμφωνεί με την αναγκαιότητα εγκατάστασης και λειτουργίας ενός ενιαίου λογισμικού συστήματος διαχείρισης των προγραμμάτων του. Ανέφερε επίσης ότι παρόλο που δεν υπάρχει διαθέσιμο κονδύλι στον προϋπολογισμό, εντούτοις θα καταβληθεί κάθε προσπάθεια εξοικονόμησης πόρων από άλλες δαπάνες για να προχωρήσει το ΡΙΚ με την αγορά αυτού του σημαντικού συστήματος.

(ε) Αγωγή αρ. 1929/08. Στις 11.4.2008 καταχωρίστηκε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας η αγωγή αρ. 1929/08 από ιδιωτικό ραδιοτηλεοπτικό σταθμό εναντίον του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και του Ιδρύματος με κλίμακα εξόδων πέραν των €2.000.000. Εκτενής αναφορά στο θέμα έχει γίνει στην Έκθεσή μου για το 2010. Και οι δύο εναγόμενοι καταχώρισαν υπεράσπιση αρνούμενοι κάθε αξίωση των εναγόντων. Η αγωγή είχε αρχικά οριστεί για οδηγίες στις 22.1.2010 και στη συνέχεια κατόπιν σειράς αναβολών ήταν ορισμένη για ακρόαση στις 18.5.2012.

Χρεώστες. Το σύνολο των εμπορικών χρεωστών κατά τις 31.12.2011, ανήλθε σε €3.520.170 μετά από την αφαίρεση ειδικής πρόβλεψης για επισφαλή χρέη ύψους €1.850.541, σε σύγκριση με €3.958.200 και €1.845.749 αντίστοιχα κατά τις 31.12.2010.

(α) Χρεώστες διαφημίσεων. Οι χρεώστες διαφημίσεων αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των εμπορικών χρεωστών και στις 31.12.2011, πριν την πρόβλεψη για επισφαλή χρέη ύψους €637.197, ανέρχονταν σε €2.984.537 (€3.366.374 το 2010).

(β) Χρεώστες «Barter» με ειδικές συμφωνίες. Στις 31.12.2011 το υπόλοιπο των χρεωστών με ειδικές συμφωνίες «Barter» που αφορούσαν σε μη ομοειδείς υπηρεσίες ανήλθε στις €345.674 (€470.278 για το 2010) και σε ομοειδείς υπηρεσίες στις €742.309 (€562.369 για το 2010). Σημειώνεται ότι από το συνολικό υπόλοιπο των χρεωστών ομοειδών υπηρεσιών ποσό ύψους €611.772 ή ποσοστό ύψους 82,4% αφορούσε σε συγκεκριμένο όμιλο εταιρειών στον οποίο παρασχέθηκε διαφήμιση από το Ίδρυμα, χωρίς αυτό να είχε αξιοποιήσει το ανάλογο αντάλλαγμα, γεγονός που δεικνύει ότι ενδεχομένως το Ίδρυμα να μην είχε ανάγκες διαφήμισης του ύψους που διάθεσε.

Επισημάνθηκε και πάλι ότι εξακολουθούν να παρατηρούνται περιπτώσεις όπου οι υπηρεσίες που παραχωρήθηκαν από το Ίδρυμα χρονολογούνται από το 2002, χωρίς να φαίνεται να έχει αξιοποιηθεί/χρησιμοποιηθεί το αντίτιμο της ανταλλαγής, ενώ η χρονική διάρκεια ορισμένων ειδικών συμφωνιών έχει ήδη λήξει.

(γ) Εισιτήρια Junior Eurovision. Όπως αναφέρθηκε και στις Εκθέσεις μας προηγούμενων ετών, η εταιρεία που ανέλαβε τη διάθεση των εισιτηρίων του διαγωνισμού τραγουδιού Junior Eurovision όφειλε προς το Ίδρυμα ποσό ύψους €175.062. Στις 25.11.2010 καταχωρήθηκε σχετική αγωγή και στις 21.11.2011 εκδόθηκε απόφαση υπέρ του Ιδρύματος. Το Ίδρυμα με επιστολή του ημερ. 13.1.2012 προς τον νομικό του σύμβουλο ζήτησε όπως προχωρήσει με την έκδοση writ εναντίον της εταιρείας και σε περίπτωση επιστροφής του ως ανεκτέλεστο να καταχωρηθεί αίτηση για διάλυση της εταιρείας. Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου το Μάιο του 2012 δεν είχε τακτοποιηθεί το πιο πάνω ποσό.

(δ) Χρεώστες εισφοράς υπέρ του ΠΙΚ. Στις 31.12.2011 το υπόλοιπο των πιο πάνω χρεωστών ανερχόταν σε €1.087.735 (€1.087.735 κατά τις 31.12.2010). Σημειώνεται ότι στους λογαριασμούς περιλαμβάνεται ειδική πρόβλεψη για επισφαλή χρέη για το συνολικό ποσό των χρεωστών εισφορών υπέρ του ΠΙΚ. Μετά από σχετική αλληλογραφία και αίτημα του Ιδρύματος, το Υπουργείο Εσωτερικών επανεξετάζοντας τα δεδομένα εισηγήθηκε με επιστολή του ημερ. 7.12.2011 προς τη Γενική Λογίστρια και το Υπουργείο Οικονομικών, όπως παραχωρηθεί στο Ίδρυμα σχετική εξουσιοδότηση έτσι ώστε να γίνουν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες για διαγραφή του πιο πάνω ποσού. Σχετική υπενθύμιση στάληκε στις 20.3.2012.

Πιστωτές.

(α) Δάνεια.

(i) Το υπόλοιπο των δανείων στις 31.12.2011 ανερχόταν σε €15.292.033 (€19.396.157 στις 31.12.2010) και αφορά σε δάνεια από τράπεζες.

(ii) Κατά το 2011 καταβλήθηκαν στις εμπορικές τράπεζες τόκοι δανείων ύψους €386.319 (€398.203 το 2010).

(β) Περιθωριακά Ωφελήματα μόνιμου προσωπικού. Η συσσωρευμένη οφειλή του ΠΙΚ για τα πιο πάνω ωφελήματα ανερχόταν στις 31.12.2011 σε €6.128.195 (€5.663.711 στις 31.12.2010). Τα πιο πάνω ποσά προκύπτουν μετά την αφαίρεση συνολικού ποσού ύψους €2.903.825, το οποίο κατατέθηκε από το ΠΙΚ

σε τραπεζικούς λογαριασμούς ως ακολούθως: «Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου – Περιθωριακά Ωφελήματα» €2.757.630 (€1.615.475 τα έτη 2004 μέχρι 2009 και €1.142.155 το 2010) και «Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου – Περιθωριακά Ωφελήματα Διευθυντικού Προσωπικού» €2.532 (£1.029 το 2005 και £453 το 2006), καθώς και πληρωμή ύψους €143.663 (€60.533 τα έτη 2008 μέχρι 2009 και €83.130 το 2010) προς το «Ταμείο Προνοίας Διευθυντικού Προσωπικού».

Για τους πιο πάνω λογαριασμούς επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- (i) Η διάθεση των πιο πάνω ποσών έγινε χωρίς να εγκριθούν σχετικοί Κανονισμοί και εγγραφούν τα ξεχωριστά ταμεία προς όφελος των οποίων έχουν κατατεθεί τα χρήματα.
- (ii) Η τελική κατανομή, τόσο της οφειλής όσο και των ποσών που κατατέθηκαν στους τραπεζικούς λογαριασμούς, δεν έχει ακόμη διευθετηθεί, αφού, όπως πληροφορηθήκαμε, το θέμα αποτελούσε εργατική διαφορά μεταξύ του ΡΙΚ και των συντεχνιών σχετικά με την απόφαση του ΡΙΚ για διαχωρισμό μέρους των περιθωριακών ωφελημάτων για το διευθυντικό προσωπικό. Επισημάνθηκε ότι σύμφωνα με το άρθρο 2 των Κανονισμών (όροι Υπηρεσίας) του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου, «υπάλληλος σημαίνει όλους τους απασχολούμενους στο Ίδρυμα, εκτός των εκτάκτων» και ως εκ τούτου, έχουμε την άποψη ότι το Διευθυντικό Προσωπικό δεν αποτελεί ξεχωριστή κατηγορία και η οποιαδήποτε αναφορά σε διαφοροποίηση διευθυντικού προσωπικού σε συλλογική σύμβαση (1980) δεν μπορεί να υπερέχει των σχετικών Κανονισμών. Πέραν των πιο πάνω, αναφέρεται ότι η δημιουργία «Ταμείου Προνοίας Διευθυντικού Προσωπικού» παραπέμπει στην παραχώρηση επιπρόσθετων ωφελημάτων αφυπηρέτησης για τους Διευθυντές, οι οποίοι είναι ήδη ενταγμένοι στα υφιστάμενα σχέδια συντάξεων.

Σημειώνεται ότι στις 24.5.2012 ο Διαιτητής συνοψίζοντας την απόφασή του, κατέληξε ότι το ΡΙΚ δεν μπορούσε εύλογα με βάση τις συλλογικές συμβάσεις και τα άλλα σχετικά στοιχεία να αποφασίσει τον διαχωρισμό μέρους του Ταμείου Περιθωριακών Ωφελημάτων για το «διευθυντικό προσωπικό». Ως εκ τούτου, τα πιο πάνω ποσά θα πρέπει να επιστραφούν στους λογαριασμούς του Ιδρύματος.

- (iii) Με βάση τη συμφωνία που υπογράφηκε στις 22.6.1990 μεταξύ των συντεχνιών των υπαλλήλων και του ΡΙΚ (αφορούσε την ανανέωση της Συλλογικής Σύμβασης που έληξε στις 31.12.1988), για πρώτη φορά παραχωρούντο περιθωριακά ωφελήματα συνολικού ύψους 3% επί του μισθολογίου, ενώ υπήρχε πρόνοια πως «τα ωφελήματα αυτά θα διατεθούν για το Ταμείο Υγείας εκτός εάν συμφωνηθούν άλλοι τρόποι διάθεσης τους μεταξύ των δύο πλευρών».

Στις επόμενες συλλογικές συμβάσεις παραχωρήθηκε αύξηση στο πιο πάνω ποσοστό το οποίο στις 31.12.2010 ανήλθε στο 7,55%. Ωστόσο, σύμφωνα με στοιχεία που μας δόθηκαν από το Λογιστήριο του Ιδρύματος, για τα έτη 2000 - 2011 το ΡΙΚ κατέβαλε επιπρόσθετα συνολικό ποσό ύψους €7.676.942 για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη του προσωπικού του. Εισηγηθήκαμε και πάλι όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο οποιαδήποτε ποσά προκύπτουν για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, να καλύπτονται από τα πιο πάνω ωφελήματα, νοουμένου ότι η διαχείριση τους θα διέπεται από σχετικούς Κανονισμούς.

(γ) Εμπορικοί Πιστωτές.

- **Γενικά.** Το σύνολο των εμπορικών και άλλων Πιστωτών κατά τις 31.12.2011, ανήλθε σε €6.851.429, σε σύγκριση με €4.147.169 στις 31.12.2010.

Για τα πιο πάνω επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- **Πιστωτές «Barter» με ειδικές συμφωνίες.** Στις 31.12.2011 το υπόλοιπο των πιστωτών με ειδικές συμφωνίες «Barter» ανήλθε σε €876.485 εκ των οποίων ποσό €694.706 αφορούσε σε ομοειδείς υπηρεσίες.
- **Συμφωνητικά έγγραφα για ομοειδείς υπηρεσίες.** Παρατηρήθηκε ότι παρόλο που οι συμφωνίες με συγκεκριμένες εφημερίδες έχουν λήξει και δεν έχουν ανανεωθεί, η συνεργασία με το Ίδρυμα συνεχίζεται. Επίσης, σύμφωνα με τα συμφωνητικά έγγραφα με δύο εφημερίδες, σε περίπτωση που τα

ποσά που προνοούνται στις συμφωνίες δεν καλυφθούν και/ή χρησιμοποιηθούν από οποιοδήποτε μέρος κατά τη διάρκεια του έτους, τότε τα υπόλοιπα διαγράφονται και δεν μεταφέρονται στο επόμενο έτος, πρόνοια η οποία δεν εφαρμόζεται.

Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Στις 31.12.2011 η συνολική δαπάνη για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ανήλθε σε €879.437 σε σύγκριση με €783.880 το 2010 που αναλύεται ως εξής:

Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη	2011	2010
	€	€
Υπουργείο Υγείας-Κρατικά Νοσηλευτήρια	805.154	699.825
Ιατροί Επικουρικού Σχεδίου	42.964	63.967
Άλλα έξοδα Ιατρικής περίθαλψης	31.319	20.088

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού 44 των περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών, όλοι οι υπάλληλοι, συνταξιούχοι και οι εξαρτώμενοί τους, δικαιούνται δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη όπως και οι Κυβερνητικοί υπάλληλοι.

Επιπρόσθετα, από το 1973 το ΠΙΚ εφάρμοσε και επικύρωσε Σχέδιο Υγείας (επικουρικό) που αποτελείται από ιατρούς του ιδιωτικού τομέα διαφόρων ειδικοτήτων και την παροχή φαρμάκων τα οποία δεν διατίθενται στα Κρατικά Νοσοκομεία.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο που έγινε στους πιο πάνω λογαριασμούς έχουν προκύψει τα ακόλουθα, τα οποία αναφέρθηκαν και στην προηγούμενη Έκθεση μας για τον έλεγχο του 2010, χωρίς να τύχουν σχολιασμού ή οποιασδήποτε ενέργειας από το Ίδρυμα.

(α) Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενη παράγραφο, θα πρέπει να διερευνηθεί κατά πόσο οι πιο πάνω δαπάνες σύμφωνα με τις πρόνοιες των συμβάσεων, θα καλύπτονται από τα «Περιθωριακά ωφελήματα».

(β) Ανάλογα με την ιδιότητα των ιδιωτών γιατρών καθορίστηκε ετήσια αμοιβή που κυμαίνεται από €513 - €1.709 και η οποία αυξάνεται ανάλογα με τις επισκέψεις που θα δεχθούν, για τις οποίες καθορίστηκε συγκεκριμένο ποσό €10,25 ή €14. Παρατηρήθηκε ότι συγκεκριμένος γιατρός του επικουρικού σχεδίου, ενώ λαμβάνει εξ ολοκλήρου την αντιμισθία του (€513) ουδέποτε έχει αποστείλει τα επισκεπτήριά του, έτσι ώστε να ελεγχθεί κατά πόσο δέχεται ασθενείς.

Τεχνολογία πληροφοριών (Ι.Τ.). Από εξέταση των θεμάτων σχετικά με την τεχνολογία πληροφορικής παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Στο Ίδρυμα δεν υπάρχει τμήμα πληροφορικής για τον προγραμματισμό και την υποστήριξη σε θέματα υπολογιστών και δικτύου ενώ εργασίες τέτοιας φύσεως διεκπεραιώνονται, κατά το δυνατόν, από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών.

(β) **Πολιτική Ασφάλειας.** Δεν υπάρχει ολοκληρωμένη Πολιτική Ασφάλειας των συστημάτων πληροφορικής του Ιδρύματος παρά το ότι εφαρμόζονται sporadικά διάφορα σχετικά μέτρα. Συνεπώς το Ίδρυμα θα πρέπει να προχωρήσει στην εκπόνηση πολιτικής ασφάλειας και έγκρισής της από το Δ.Σ. με στόχο τη διατήρηση της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών, της διαθεσιμότητας των συστημάτων πληροφορικής και την προστασία τόσο των πληροφοριών όσο και του εξοπλισμού από εξωτερικούς και εσωτερικούς κινδύνους. Σημειώνεται ότι θα πρέπει να περιλαμβάνεται και σχέδιο αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών (Disaster Recovery Plan) έτσι ώστε να διασφαλίζεται η συνέχεια των εργασιών του ΠΙΚ σε περίπτωση μερικής ή ολικής καταστροφής του κέντρου υπολογιστών.

(γ) **Πρόσβαση στο διαδίκτυο.** Εξακολουθεί να επιτρέπεται η πρόσβαση σε ιστοχώρους κοινωνικής δικτύωσης, αγορών και βίντεο, στους οποίους το προσωπικό ενδέχεται να αναλώνει εργάσιμο χρόνο και επιπλέον δημιουργεί πρόσθετη φόρτιση στο δίκτυο καθιστώντας δυσκολότερη την εργασία όσων χρειάζονται το διαδίκτυο για την εργασία τους. Εισηγηθήκαμε όπως κατηγοριοποιηθεί το προσωπικό του Ιδρύματος βάσει των καθηκόντων τους και να ρυθμιστεί η κατανομή της πρόσβασης στο διαδίκτυο ανάλογα.

(δ) Απώλεια αμοντάριστου υλικού από τα γυρίσματα της σειράς «Στην άκρη του Παράδεισου» με εκτιμώμενο κόστος €70.000. Το Ίδρυμα προχώρησε σε διοικητική έρευνα για την απώλεια του πιο πάνω υλικού από την οποία, καθώς και από την έρευνα της Αστυνομίας που κλήθηκε να ερευνήσει το θέμα, διαφάνηκαν κενά και αδυναμίες σε σχέση με τις διαδικασίες που ακολουθούνται, όπως η μη ύπαρξη ελεγχόμενης πρόσβασης στην αίθουσα που βρισκόταν ο υπολογιστής και η απουσία αυτοματοποιημένης διαδικασίας για δημιουργία εφεδρικών αντιγράφων ενώ δεν προωθήθηκε πειθαρχική έρευνα εναντίον οποιουδήποτε λόγω της διατύπωσης αμφιβολιών από το νομικό σύμβουλο του Ιδρύματος.

(ε) Λογισμικό καταχώρισης ξένων προγραμμάτων. Επιπρόσθετα από τις αδυναμίες χρήσης του πιο πάνω λογισμικού που έχουν αναφερθεί στην Έκθεσή μας για το 2010 αναφέρεται ότι από ελέγχους που πραγματοποίησε το λογιστήριο του Ιδρύματος η κοστολόγηση συγκεκριμένου προγράμματος που γινόταν βάσει του εν λόγω προγράμματος ήταν λανθασμένη με αποτέλεσμα τα αποθέματα κατά την 31.12.2010 που ανέρχονταν σε €2.549.335 να ήταν υπερτιμημένα κατά €1.117.972. Σημειώνεται ότι το λάθος εντοπίστηκε κατά το 2011 και έγιναν οι απαραίτητες λογιστικές διορθώσεις.

Εισηγηθήκαμε την εισαγωγή σύγχρονου κεντρικού συστήματος καταχώρισης προγραμμάτων για την αποφυγή λαθών και τη διασύνδεσή του με το λογιστικό σύστημα έτσι ώστε να είναι εφικτή η κοστολόγηση των προγραμμάτων με τρόπο αυτόματο και αξιόπιστο.

(στ) Ασφάλεια συστήματος από φυσική καταστροφή. Όπως έχουμε αναφέρει και στην Έκθεσή του 2010, δεν λαμβάνονται μέτρα για τον έλεγχο της υγρασίας, στο δωμάτιο του κεντρικού εξυπηρετητή ούτε υπάρχει σύστημα πυρόσβεσης. Επίσης, στο δωμάτιο του κεντρικού εξυπηρετητή στο λογιστήριο, δεν υπάρχει σύστημα πυρανίχνευσης, ούτε σύστημα πυρόσβεσης.

Παραγωγές και Συμπααραγωγές PIK. Παρατηρήθηκε ανομοιομορφία στον λογιστικό χειρισμό των παραγωγών και συμπααραγωγών του PIK σε σχέση με το ξένο πρόγραμμα. Ενώ το ξένο πρόγραμμα κατά την αγορά του αναγνωρίζεται ως απόθεμα και η δαπάνη αναγνωρίζεται ως έξοδο όταν μεταδίδεται το πρόγραμμα, οι παραγωγές και συμπααραγωγές του PIK δεν αναγνωρίζονται σαν απόθεμα. Οι συνολικές δαπάνες για τις συμπααραγωγές για το 2011 ανήλθαν σε €1.732.566 (€1.466.772 το 2010), ενώ το κόστος των παραγωγών του PIK, σύμφωνα με λειτουργούς του Ιδρύματος, είναι πολύ χρονοβόρο να υπολογιστεί. Έχουμε την άποψη ότι είναι ορθότερο, αν τόσο οι παραγωγές όσο και οι συμπααραγωγές του Ιδρύματος χειρίζονται λογιστικώς ως απόθεμα, όπως το ξένο πρόγραμμα.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος, το κόστος των παραγωγών του PIK μπορεί να υπολογιστεί, αλλά τούτο θα γίνεται ευκολότερα όταν θα εφαρμοστεί το σύστημα πληροφόρησης σε σχέση με το ακριβές εργατικό κόστος.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου εξακολουθεί να παρουσιάζει αδυναμίες σε ορισμένους τομείς. Οι ακόλουθες περιπτώσεις, αρκετές από τις οποίες είχαν επισημανθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, είναι ενδεικτικές.

(α) Κεντρικό αρχείο αλληλογραφίας. Η μη τήρηση κεντρικού αρχείου στο Ίδρυμα εγκυμονεί κινδύνους ελλιπούς πληροφόρησης, κυρίως της Διοίκησης, πράγμα που δεν συμβάλλει στην άσκηση αποτελεσματικής και επαρκούς διοικητικής εποπτείας. Όπως λειτουργούν σήμερα τα διάφορα τμηματικά αρχεία, δεν εφαρμόζονται οι ενδεδειγμένες διαδικασίες, όπως αρχειοθέτηση και αρίθμηση των εγγράφων αλληλογραφίας και σύνδεση μεταξύ τους, ανάλογα με το περιεχόμενό τους.

(β) Περιουσιακά στοιχεία. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι δεν έγινε φυσική καταμέτρηση των στοιχείων του πάγιου ενεργητικού και δεν τηρείται ενημερωμένη κατάσταση για τον τόπο όπου βρίσκεται το κάθε στοιχείο ξεχωριστά. Παρατηρείται ότι, ενώ γίνονται συχνά μετακινήσεις, στις πλείστες περιπτώσεις δεν ενημερώνονται οι αρμόδιοι, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολη η παρακολούθηση και ο εντοπισμός των περιουσιακών στοιχείων.

Όπως έχουμε παρατηρήσει σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Ίδρυμα θα πρέπει να προβεί σε καταγραφή όλων των περιουσιακών στοιχείων και για κάθε Τμήμα/Γραφείο να ετοιμαστεί κατάσταση για τα περιουσιακά στοιχεία και να γίνεται ενημέρωση για όλες τις προσθήκες, αφαιρέσεις και μετακινήσεις.

Επιπρόσθετα θα πρέπει να γίνει συμφιλίωση των αποτελεσμάτων της καταγραφής με το μητρώο στοιχείων πάγιου ενεργητικού.

Όπως ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής η φυσική καταμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων θα αρχίσει τον Ιούνιο 2012.

Διαγωνισμοί. Οι διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων πρέπει να διενεργούνται στα πλαίσια του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου (Νόμος 12(I)/2006 και Κ.Δ.Π 492/2004), στοχεύοντας στη διασφάλιση του υγιούς ανταγωνισμού, τη διαφάνεια, την αποφυγή διακρίσεων και την ίση μεταχείριση των οικονομικών φορέων. Παρά τις επανειλημμένες εισηγήσεις και επισημάνσεις της Υπηρεσίας μας, στις Εκθέσεις ελέγχου των λογαριασμών του Ιδρύματος για τα τελευταία έτη, αναφορικά με τη διενέργεια των διαγωνισμών και τις διαβεβαιώσεις του στις σχετικές απαντητικές επιστολές για υλοποίηση των εισηγήσεων, όπως παρατηρήθηκε κατά τη διεξαγωγή του ελέγχου, δεν σημειώθηκαν σημαντικές βελτιώσεις. Σημειώνεται ότι κατά το 2011 το Ίδρυμα προέβη σε αναθέσεις διαφόρων διαγωνισμών των οποίων η αξία ανήλθε στα €6,5 εκ. περίπου. Στα πλαίσια του ελέγχου των διαγωνισμών παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω.

(Α) Γενικές αδυναμίες και παραλείψεις.

(α) Αρχαιοθέτηση εγγράφων διαγωνισμών. Επί σειρά ετών αναφέρουμε ότι, φάκελοι για τους ίδιους διαγωνισμούς εξακολουθούν να τηρούνται από τρεις διαφορετικούς λειτουργούς σε διαφορετικά τμήματα του Ιδρύματος και όπως παρατηρήθηκε είναι σε όλες τις περιπτώσεις ημιτελείς. Για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου, εισηγηθήκαμε και πάλι όπως τηρείται ένας ολοκληρωμένος φάκελος που να παρέχει πλήρη πληροφόρηση.

(β) Εσωτερικοί Κανονισμοί. Όπως αναφέρεται επί σειρά ετών σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβάσεων, όπως η διαδικασία παραλαβής των υλικών/εξοπλισμών, η έκδοση πιστοποιητικών παραλαβής, τελικής αποδοχής ή απόρριψης αυτών, καθώς επίσης και τα θέματα απαρτίας και τρόπου λήψης των αποφάσεων και λειτουργίας των αρμοδίων κατά περίπτωση οργάνων, στα πλαίσια διασφάλισης των συμφερόντων του Ιδρύματος, δεν φαίνεται να διέπονται από θεσμοθετημένη διαδικασία ή Εσωτερικούς Κανονισμούς. Επίσης οι Κανονισμοί Αποθηκών του Ιδρύματος, οι οποίοι αναφέρονται σε περιορισμένο βαθμό στα πιο πάνω και που χρονολογούνται περίπου από το 1960, θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν, ώστε να συνάδουν με το νέο νομοθετικό πλαίσιο.

(γ) Μητρώο προσφορών και συμβολαίων. Παρά το γεγονός ότι το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 12.10.2010 ζήτησε από τη Διεύθυνση όπως δοθούν οδηγίες για τήρηση του μητρώου σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, όπως διαφάνηκε ελλείπει σημαντική πληροφόρηση όπως η εκτίμηση της δαπάνης του διαγωνισμού, οι οικονομικοί φορείς που έλαβαν τα έγγραφα και υπέβαλαν προσφορά κ.λπ. Παρατηρήθηκε επίσης ότι τηρούνται δύο μητρώα από διαφορετικούς λειτουργούς, με πολλές παραλείψεις χρήσιμων στοιχείων, που δεν προσφέρουν ωστόσο όλη την απαραίτητη πληροφόρηση.

(δ) Αποσφράγιση προσφορών. Κατά τον έλεγχο παρατηρήθηκε και πάλι ότι λειτουργοί του Ιδρύματος προβαίνουν σε άνοιγμα του κιβωτίου προσφορών την ημερομηνία και ώρα λήξης του διαγωνισμού, μονογραφούν τους φακέλους και συντάσσουν πρακτικό αναφέροντας μόνο τον αριθμό των φακέλων που παραλήφθηκαν. Σε ορισμένες περιπτώσεις εντός των επόμενων ημερών ή και αμέσως μετά το άνοιγμα του κιβωτίου, συνέρχεται η Επιτροπή Προσφορών για το άνοιγμα των φακέλων και τότε οι προσφορές μονογράφονται από τα μέλη της πιο πάνω Επιτροπής και καταγράφονται τα ονόματα των διαγωνιζομένων, και η τιμή που προσέφεραν. Σημειώνεται ότι κατά το άνοιγμα του κιβωτίου των προσφορών ενδείκνυται, για σκοπούς διασφάλισης της διαφάνειας των διαδικασιών, η αποσφράγιση των προσφορών που έχουν έγκαιρα υποβληθεί και όπως οι προσφορές αριθμούνται, μονογραφούνται και καταχωρούνται τα ονόματα των προσφοροδοτών που συμμετέχουν στο διαγωνισμό στο ειδικό έντυπο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους Κανονισμούς 11(I) των περί Σύναψης (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) (Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου και Κοινότητες) Κανονισμών του 2004.

(Β) Διαδικαστικά θέματα.

(α) Διαγωνισμός 1/2011 για την αγορά 12 Camera HD Television Outside Broadcast Van. Ο διαγωνισμός για την αγορά του πιο πάνω εξοπλισμού προκηρύχθηκε στις 15.2.2011 με εκτίμηση δαπάνης ύψους €3.300.000 και τελευταία ημερομηνία υποβολής τις 5.4.2011. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού σε συνεδρία του στις 15.6.2011 κατακύρωσε την προσφορά σε οικονομικό φορέα για το ποσό των €3.489.867 και η σχετική συμφωνία συντάχθηκε στις 14.7.2011. Αναφορικά με τον πιο πάνω διαγωνισμό παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Κατά την χρονική στιγμή προκήρυξης του διαγωνισμού δεν είχε εγκριθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων ο περί Προϋπολογισμού Νόμος του Ιδρύματος για το έτος 2011 (ψηφίστηκε σε Νόμο στις 8.4.2011) και ως εκ τούτου δεν υπήρχαν διαθέσιμες οι αναγκαίες πιστώσεις. Σημειώνεται ότι κατά το 2011 διενεργήθηκε δαπάνη ύψους €523.480 έναντι προβλεπόμενης πρόνοιας ύψους €1.000.000 και στις 16.1.2012 καταβλήθηκε ποσό ύψους €697.973.
- (ii) Στον γενικό όρο 5 «όροι πληρωμής» και συγκεκριμένα στο όρο 5.2 αναφέρεται ότι οι πληρωμές θα γίνονται με τον τρόπο που περιγράφεται στη συνέχεια των όρων, εκτός αν συμφωνηθεί κάτι διαφορετικό στο σχετικό συμβόλαιο. Επισημάνθηκε ότι η εκ των υστέρων παραχώρηση της δυνατότητας αλλαγής των όρων πληρωμής κατά την υπογραφή του συμβολαίου, αποτελεί αλλοίωση των αρχικών όρων του διαγωνισμού και άنيση μεταχείριση μεταξύ των οικονομικών φορέων.
- (iii) Σύμφωνα με τα πρότυπα έγγραφα προσφορών κάθε σελίδα των πρωτότυπων αντιτύπων που θα περιέχονται στους υποφάκελους, θα πρέπει να είναι μονογραμμένη από τον προσφέροντα ή τον εκπρόσωπό του. Σε περιπτώσεις βιβλιοδετημένων στοιχείων μπορεί να μονογραφηθεί μόνο η πρώτη και η τελευταία σελίδα. Στο συγκεκριμένο διαγωνισμό επειδή δεν χρησιμοποιήθηκαν τα πρότυπα έγγραφα, τα έγγραφα που υποβλήθηκαν από τον επιτυχόντα οικονομικό φορέα δεν έφεραν υπογραφή σε όλες τις σελίδες, αφού αυτά υποβλήθηκαν σε λυτή μορφή. Το γεγονός αυτό δεν διασφαλίζει την πληρότητα της αρχικής υποβληθείσας προσφοράς.
- (iv) Από τους φακέλους του πιο πάνω διαγωνισμού δεν φαίνεται να υποβλήθηκε από τον οικονομικό φορέα εγγύηση πιστής εκτέλεσης της σύμβασης ποσοστού ύψους 10% της αξίας της σύμβασης δηλ. €348.987 με ισχύ μέχρι την παράδοση, εγκατάσταση και τελική αποδοχή του εξοπλισμού, σύμφωνα με την οδηγία αριθμός 3 προς τους οικονομικούς φορείς.
- (v) Σημειώνεται ότι, τεχνικής φύσεως θέματα τα οποία προέκυψαν κατά τον πραγματικό χρόνο αξιολόγησης, του υπό αναφορά διαγωνισμού αντιμετωπίστηκαν σε συνεννόηση αρμόδιων λειτουργιών του Ιδρύματος και των Τεχνικών Υπηρεσιών της Υπηρεσίας μας.

(β) Διαγωνισμός 16/2011 για την αγορά High definition multichannel play out system. Η ανάγκη για αγορά ενός ολοκληρωμένου συστήματος ψηφιακών τηλεοπτικών ροών για τα τέσσερα τηλεοπτικά κανάλια του Ιδρύματος, ήταν γνωστή στο Ίδρυμα από το προηγούμενο έτος, αφού σχετικές πρόνοιες κεφαλαιουχικών δαπανών ύψους €825.000, περιλήφθηκαν στο επεξηγηματικό υπόμνημα του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 2011 που ετοιμάστηκε αρχές του 2010. Ωστόσο ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε, με μεγάλη καθυστέρηση, στις 24.10.2011 με εκτίμηση δαπάνης €1.100.000, τελευταία ημερομηνία υποβολής της 9.12.2011 και το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του ημερομηνίας 31.1.2012 κατακύρωσε το διαγωνισμό στον πιο χαμηλό οικονομικό φορέα στην τιμή του €1.239.915. Σημειώνεται ότι μέχρι και τις 25.4.2012 εκκρεμούσε η ανάθεση του διαγωνισμού λόγω μη ύπαρξης διαθέσιμων πιστώσεων στον περί Προϋπολογισμού Νόμο του 2012, αφού η εγκεκριμένη πρόνοια του Προϋπολογισμού του 2011, λόγω της πιο πάνω καθυστέρησης, δεν μπορούσε να χρησιμοποιηθεί.

Όπως διαφάνηκε, ο μη έγκαιρος προγραμματισμός της προκήρυξης και διεκπεραίωσης των διαδικασιών του διαγωνισμού, είχε ως αποτέλεσμα τη μη ανάθεση του εντός του οικονομικού έτους στο οποίο αναφερόταν, παρόλο που τόσο η Επιτροπή Αξιολόγησης όσο και ο Πρόεδρος του Ιδρύματος σε επιστολή του ημερομηνίας 17.2.2012 προς τον Υπουργό Εσωτερικών υποδεικνύουν τη σημαντικότητα απόκτησης του πιο πάνω εξοπλισμού, για την εύρυθμη λειτουργία του Ιδρύματος στο ψηφιακό περιβάλλον, ενόψει της Κυπριακής Προεδρίας καθώς και των Ολυμπιακών Αγώνων κατά το 2012.

(γ) Διαγωνισμός 12/2011 για την αγορά broadcast transmit antenna arrays. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 20.4.2011 με εκτίμηση δαπάνης ύψους €180.000. Έγγραφα του διαγωνισμού λήφθηκαν από 5 οικονομικούς φορείς ενώ μόνο δυο από αυτούς υπέβαλαν τελικά προσφορά. Όπως σχετικά αναφέρεται στα πρακτικά της Επιτροπής Αξιολόγησης, η ανταπόκριση ήταν χαμηλή λόγω της ιδιομορφίας των κεραίων και της υφιστάμενης υποδομής. Συγκεκριμένα για την κεραία του Τροόδους είχε επιλεγεί να μην αντικατασταθεί το μεταλλικό μέρος που στηρίζει την κεραία. Το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 20.9.2011, κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Προσφορών, κατακύρωσε τον διαγωνισμό στον μοναδικό οικονομικό φορέα που πληρούσε τις προδιαγραφές έναντι του ποσού των €192.193. Αναφορικά με τον διαγωνισμό αυτό παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i)** Η εκτίμηση δαπάνης του διαγωνισμού καθορίστηκε στις €180.000 και κατακυρώθηκε στην τιμή των €192.193, οριακά πιο κάτω από το κατώτατο όριο των €193.000 όπως αυτό έχει καθοριστεί από την Αρμοδία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων για προκήρυξη διαγωνισμού στην Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Προκύπτει επίσης προβληματισμός κατά πόσο λειτούργησαν οι υγιείς μηχανισμοί της αγοράς όσον αφορά την ανταπόκριση των οικονομικών φορέων σε σχέση με τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού.
- (ii)** Το γεγονός ότι, για την κεραία του Τροόδους συμπεριλήφθηκε συγκεκριμένη πρόνοια στα έγγραφα σύμφωνα με τα οποία επιλέγθηκε να μην αντικατασταθεί το μεταλλικό μέρος που στηρίζει την κεραία αφού σε αντίθετη περίπτωση, θα γινόταν διακοπή του προγράμματος, δημιούργησε πλεονέκτημα στον επιτυχόντα οικονομικό φορέα, αφού από την εταιρεία αυτή είχε προμηθευτεί το Ίδρυμα σε προηγούμενα χρόνια την υφιστάμενη κεραία Τροόδους που επρόκειτο να αντικατασταθεί. Στο σημείο αυτό ήταν που ο δεύτερος οικονομικός φορέας κρίθηκε εκτός προδιαγραφών αφού θα προμήθευε και το μεταλλικό μέρος της κεραίας στη χαμηλότερη τιμή των €167.425.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος, τόσο στην έκθεση αξιολόγησης όσο και στην Επιτροπή Προσφορών και στην ολομέλεια του Διοικητικού Συμβουλίου του ΠΙΚ επεξηγήθηκε ότι με τυχόν αντικατάσταση του μεταλλικού μέρους της κεραίας, θα υπήρχε μεγάλη διακοπή στη μετάδοση των προγραμμάτων του ΠΙΚ από το Τρόοδος και κατά συνέπεια αρκετοί υποσταθμοί του ΠΙΚ δεν θα εργάζονταν επηρεάζοντας ένα μεγάλο κομμάτι των τηλεθεατών του ΠΙΚ, ειδικά στις ορεινές περιοχές.

(δ) Ασφαλιστικές καλύψεις. Το συνολικό κόστος για το 2011, για όλες τις ασφαλιστικές καλύψεις ανήλθε στα €154.944.

Για το πιο πάνω θέμα έχουν παρατηρηθεί τα ακόλουθα:

- (i)** Οι ασφαλιστικές καλύψεις του Ιδρύματος εξακολουθούν να γίνονται μέχρι σήμερα με την προσφορά αρ. 51/2008 που αφορούσε στις ασφαλιστικές καλύψεις ανά είδος ασφάλειας του Ιδρύματος για την περίοδο 1.1.2009 - 31.12.2009, η οποία ασφαλιστική περίοδος, λόγω της καθυστέρησης στην ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής ασφαλιστικής εταιρείας, διαφοροποιήθηκε σε 1.6.2009 μέχρι 31.5.2010.
- (ii)** Από την 1.6.2010 μέχρι σήμερα, οι ασφάλειες ανανεώνονται κάθε τριμηνία με τους ίδιους όρους, χωρίς να υπάρχει σχετική πρόνοια στα συμβόλαια.

Σημειώνεται ότι ασφαλιστική εταιρεία από τους μη επιτυγχόντες προσφοροδότες, καταχώρισε αίτηση στο Ανώτατο Δικαστήριο (Υπόθεση Αρ. 1068/09), για ακύρωση της απόφασης. Στις 18.3.2011 το Ανώτατο Δικαστήριο Κύπρου ακύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση του Ιδρύματος, λόγω ανεπαρκούς έρευνας από μέρους του Ιδρύματος πριν την απόφαση του και λόγω ανεπαρκούς αιτιολογίας κατά τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων προς τον αιτητή.

Μετά την απόφαση του δικαστηρίου, με επιστολή τους ημερ. 4.4.2011, οι δικηγόροι των αιτητών γνωστοποίησαν πρόθεση των πελατών τους να διεκδικήσουν αποζημιώσεις δυνάμει του Άρθρου 146.6 του Συντάγματος και εισηγήθηκαν εξώδικη ρύθμιση του θέματος με αποζημίωση στους πελάτες τους ύψους €67.589, ποσό το οποίο απώλεσαν από τη μη κατακύρωση της προσφοράς σε αυτούς για ασφαλιστικές καλύψεις (ίσο με την προσφορά τους). Σημειώνεται ότι στις 19.4.2011 το Διοικητικό

Συμβούλιο του Ιδρύματος αποφάσισε όπως καταχωριστεί Έφεση κατά της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου (Αρ. 52/2011).

- (iii) Νέα προσφορά με αρ. 8/2012 ημερ. 13.2.2012 με ισχύ μέχρι 4.7.2012 και με εκτίμηση δαπάνης ύψους €440.000, ζητήθηκε με σημαντική καθυστέρηση, με αποτέλεσμα το Ίδρυμα να ανανεώνει τις προηγούμενες ασφαλιστικές καλύψεις για πέραν των δύο ετών, χωρίς προσφορές.

Σύμφωνα με τον όρο 20 του πιο πάνω διαγωνισμού η περίοδος ασφάλισης αρχίζει από 30.6.2012 μέχρι 30.6.2013, με δικαίωμα στο Ίδρυμα για ανανέωση των ασφαλίσεων για περαιτέρω περίοδο 12 μηνών. Ενόψει των πιο πάνω και όπως επισημάνθηκε και στην προηγούμενη Έκθεση μας για τον έλεγχο του 2010, το Ίδρυμα θα πρέπει να μελετήσει το ενδεχόμενο ζήτησης προσφορών και για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, αν τούτο είναι εφικτό και η αγορά προσφέρει πιο μακροχρόνια συμβόλαια, έτσι ώστε να εξασφαλίζονται καλύτερες τιμές και εξοικονόμηση σημαντικού διοικητικού κόστους για την ετοιμασία και αξιολόγηση τους.

Τέλη χαρτοσήμων σε έγγραφα/συμβάσεις του Ιδρύματος. Όπως παρατηρήθηκε τα συμβόλαια και γενικά τα έγγραφα του Ιδρύματος που αφορούν σε αγορά υλικών, έργων και υπηρεσιών δεν χαρτοσημαίνονται σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων για το Δημόσιο.

Σύμφωνα με το άρθρο 19 του περί Χαρτοσήμων Νόμου αρ. 19/1963, επιβάλλεται η χαρτοσήμανση όλων των εγγράφων τα οποία συντάσσονται στην Κυπριακή Δημοκρατία και ως εκ τούτου το Ίδρυμα έχει υποχρέωση όπως όλα τα έγγραφά του, περιλαμβανομένων των συμβολαίων που συνομολογούνται με τρίτους, είναι δεόντως χαρτοσημασμένα, ανεξάρτητα από το ποιος βαρύνεται με τα τέλη χαρτοσήμου.

Σημειώνεται ότι ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος αρ. 116(I)/2003 έχει καταργήσει το άρθρο 32 του οικείου Νόμου που αφορούσε στην εξαίρεση από φορολογία και τέλη χαρτοσήμου.

Ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων. Λόγω των σοβαρών προβλημάτων που παρουσιάζουν οι υφιστάμενες κτιριακές εγκαταστάσεις του Ιδρύματος, στα οποία φαίνεται ότι οφείλονται εν μέρει και τα πρόσφατα προβλήματα της ποιότητας του αέρα που έχουν τεκμηριωθεί με μελέτες των αρμόδιων Αρχών, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος, αποφάσισε ότι είναι επιτακτική η ανάγκη προώθησης όλων των αναγκαίων ενεργειών με στόχο την ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων, το συντομότερο δυνατό.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση αρ. 70.706 ημερ. 23.6.2010, αποφάσισε να εγκρίνει, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 4 των περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμων, τη διάθεση τμήματος του τεμαχίου με αρ. 5507 για τους σκοπούς που έχει αποφασίσει το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος, με την προϋπόθεση ότι η τελική πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου θα τύχει της έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου.

Σύμφωνα με σημείωμα του Διευθυντή Μελετών, Εγκαταστάσεων και Πομπών ημερ. 10 Οκτωβρίου 2011 προς το Γενικό Διευθυντή με την τροποποίηση των πολεοδομικών ζωνών του Τοπικού Σχεδίου Λευκωσίας, που έγιναν τον Ιούλιο 2011, τροποποιήθηκαν και οι πολεοδομικές ζώνες όπως είχε αιτηθεί και το PIK και η αξία της γης τριπλασιάστηκε.

Για το πιο πάνω θέμα παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Τον Μάρτιο 2011 προκηρύχθηκε η προσφορά αρ. 9/2011 για παροχή υπηρεσιών Διεύθυνσης Έργου, η οποία ακυρώθηκε στις 10.5.2011.

(β) Στις 10.2.2012 προκηρύχθηκε νέα προσφορά αρ. 7/2012 για παροχή υπηρεσιών εκπροσώπου του εργοδότη για ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων του PIK με ημερ. κλεισίματος 9.3.2012.

Το πιο πάνω θέμα απασχόλησε το Δ.Σ. σε τρεις συνεδρίες (3/2011 ημερ. 25.1.2011, 11/2011 ημερ. 19.4.2011 και 13/2011 ημερ. 10.5.2011).

Σημειώνεται ότι από το Μάιο 2011 και μετά δε φαίνεται το Δ.Σ. να ασχολήθηκε ξανά με το πιο πάνω θέμα.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, οι διαδικασίες για υλοποίηση του έργου δεν φαίνεται να προχωρούν με ικανοποιητικούς ρυθμούς.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος, ο λόγος για τον οποίο οι διαδικασίες για την υλοποίηση του έργου δεν προχωρούν με πιο γρήγορους ρυθμούς είναι η μείωση των κονδυλίων και η καθυστέρηση στην έγκριση των Προϋπολογισμών του ΠΙΚ.

Αρχείο ΠΙΚ.

(α) Κτίριο Αρχείου ΠΙΚ. Η ανάθεση για την κατασκευή του πιο πάνω έργου έγινε με την προσφορά αρ. 10/2007 τον Ιούνιο του 2008 στην εταιρεία Ιordanou Constructions Ltd έναντι του ποσού των €4.267.941 πλέον Φ.Π.Α, με υποχρέωση αποπεράτωσης μέχρι 16.12.2009.

Μέχρι τις 31.12.2011 το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε στον εργολάβο ανήλθε σε €4.400.676 πλέον Φ.Π.Α..

Για το πιο πάνω έργο έχουν παρατηρηθεί τα ακόλουθα :

- (i)** Η τελική παραλαβή του κτιρίου έγινε, με καθυστέρηση 2 ετών, στις 4.2.2012. Σημειώθηκε ότι μέχρι την ημερομηνία ελέγχου δεν έγινε τελική παραλαβή των μηχανολογικών εγκαταστάσεων, διότι δεν μείχαν ακόμη τεθεί σε λειτουργία.
- (ii)** Η τραπεζική εγγύηση για πιστή εκτέλεση, ύψους €426.794, που αντιπροσωπεύει το 10% της αξίας του συμβολαίου έληξε στις 13.1.2011, χωρίς να ζητηθεί η ανανέωσή της.
- (iii)** Ο εργολάβος με την επιστολή αρ. φακ. 111/ΠΙΚ/124 ημερ. 17.10.2011, απαιτεί αποζημιώσεις λόγω καθυστέρησης στην συμπλήρωση του έργου ύψους €777.776. Αναφέρεται σχετικά ότι στις 10.4.2012 ετοιμάστηκε και υποβλήθηκε στο Ίδρυμα, Ανάλυση Πρόχειρου Τελικού λογαριασμού από τους Επιμετρητές του έργου, σύμφωνα με τον οποίο έγιναν αφαιρέσεις ύψους £1.134.104,43 και προσθέσεις £1.558.758,26 με καθαρή αύξηση στην αρχική τιμή του συμβολαίου £424.653,82 (€725.564,12) δηλ. τελικό ποσό €4.993.504,78 πλέον Φ.Π.Α.. Σημειώνεται ότι οι επιμετρητές του έργου για αποζημιώσεις λόγω καθυστέρησης στην συμπλήρωση του έργου ενέκριναν μόνο το ποσό των €155.593.
- (iv)** Στα πρακτικά του Δ.Σ. αρ.11/2010 ημερ. 25.5.2010 παρουσιάστηκε σημείωμα του επικεφαλής του έργου για αναγκαίες αλλαγές στην εσωτερική διαρρύθμιση των χώρων του κτιρίου και τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν άμεσα για την επίπλωση, τον εξοπλισμό συντήρησης - ψηφιοποίησης και τη δημιουργία Data Center, η προσφορά για την επίπλωση με αρ. 15/2011 ζητήθηκε στις 20.5.2011, δηλαδή με ένα χρόνο καθυστέρηση. Σημειώνεται ότι μέχρι την ημερομηνία αποπεράτωσης του ελέγχου (25.4.2012) η συναρμολόγηση και τοποθέτηση των επίπλων δεν είχε ολοκληρωθεί και το κτίριο εξακολουθούσε να παραμένει αναξιοποίητο.
- (v)** Παρόλο που η τελική παραλαβή του κτιρίου έγινε στις 4.2.2012, σύμφωνα με σημειώματα στο σχετικό φάκελο με ημερ. 29.2.2012 και 1.3.2012, παρατηρήθηκαν διάφορες ελλείψεις και προβλήματα, όπως π.χ. στα εξωτερικά φώτα, στις σημάνσεις του κτιρίου, απώλειες στα φώτα λόγω υγρασίας, μη τοποθέτησης UPS και σε ένα δωμάτιο που στεγάζονται air handling units υπάρχουν σημεία στην οροφή του δωματίου που μπάζουν νερά.
- (vi)** Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου εκκρεμούσε η σύναψη συμβολαίων για την συντήρηση των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων του κτιρίου.

(β) Αρχειακό υλικό. Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας φαίνεται ότι σημειώθηκε σημαντική καθυστέρηση στη τροχοδρόμηση των ενδεδειγμένων διαδικασιών για την οργάνωση της μεταφοράς του ανεκτίμητου αρχειακού υλικού που διαθέτει το Ίδρυμα και ορθή αξιοποίησή του.

Σημειώνεται ότι το Ίδρυμα υπόκειται στις πρόνοιες του περί Κρατικού Αρχείου Νόμου και ως εκ τούτου τα αρχεία του, διοικητικά, κινηματογραφικά και άλλα οπτικοακουστικά, αποτελούν δημόσια αρχεία τα οποία πρέπει να διασωθούν ως μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς της πατρίδας μας σε συνεργασία με το

Κρατικό Αρχείο που είναι η αρμόδια αρχή για την διαχείριση και διαφύλαξη όλων των δημόσιων αρχείων. Το Ίδρυμα δεν έχει ανταποκριθεί στις υποδείξεις της Εφόρου, για υλοποίηση σχεδίου δράσης για εφαρμογή Προγράμματος Διαχείρισης Αρχείων και ορισμό Τμηματικών Λειτουργιών Αρχείων που θα συνεργάζονταν με το Κρατικό Αρχείο για την διεκπεραίωση των διαδικασιών του Προγράμματος Διαχείρισης Αρχείων σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Κρατικού Αρχείου Νόμου.

Φρούρηση Κτιριακών Εγκαταστάσεων. Το ετήσιο συνολικό κόστος φρούρησης για το 2011 ανήλθε περίπου σε €206.000 (€186.000 φρουροί του Ιδρύματος και €20.000 ιδιωτική φρούρηση). Επειδή παρατηρήθηκαν αδυναμίες και ελλείψεις σε ότι αφορά την πιο πάνω φρούρηση, εισηγηθήκαμε όπως, εξεταστεί το ενδεχόμενο τοποθέτησης ηλεκτρονικών συστημάτων παρακολούθησης ως η εισήγηση του Λειτουργού Ασφαλείας του Ιδρύματος και της Αστυνομίας, με σκοπό την καλύτερη φρούρηση και πιθανή εξοικονόμηση κόστους και ανθρώπινου δυναμικού.

Έκθεση για τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων που δόθηκαν προς το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου κατά τη διάρκεια του έτους 2011.

(α) Σύμφωνα με το άρθρο 24B(4) του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί με το Νόμο αρ. 116(I)/2003, το Υπουργείο Εσωτερικών οφείλει να προμηθεύει το Γενικό Ελεγκτή, το αργότερο εντός δύο μηνών από τη λήξη κάθε οικονομικού έτους, τα ακόλουθα:

- την ετήσια έκθεση που ετοιμάζει η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, σύμφωνα με τον πιο πάνω Νόμο, αναφορικά με την εκπλήρωση από το Ίδρυμα της αποστολής που του ανατίθεται δυνάμει του άρθρου 16Α του ίδιου Νόμου, και
- αναλυτική κατάσταση των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στο Ίδρυμα κατά το προηγούμενο έτος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24Α, και, αν είναι πρακτικά εφικτό, με ειδική αναφορά στις κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στο Ίδρυμα, σε σχέση με κάθε πρόγραμμα ξεχωριστά, ή ανά κατηγορία προγραμμάτων, τα οποία εμπίπτουν στην έννοια της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας.

(β) Σύμφωνα με το άρθρο 24B(3) του πιο πάνω Νόμου, ο Γενικός Ελεγκτής υποβάλλει, το αργότερο μέχρι τέλος Μαΐου, έκθεση στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου και στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, στην οποία καταγράφονται τα αποτελέσματα του ελέγχου που διενεργήθηκε δυνάμει του πιο πάνω άρθρου, καθώς και η ύπαρξη τυχόν χρηματοοικονομικών ροών (όπως αυτές εμφανίζονται στους χωριστούς λογαριασμούς που τηρεί το Ίδρυμα δυνάμει του εδαφίου (2) του πιο πάνω άρθρου) μεταξύ των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος που συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και εκείνων που δεν συνιστούν παροχή τέτοιας υπηρεσίας. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 24B(1) του πιο πάνω Νόμου, ο Γενικός Ελεγκτής, στα πλαίσια της άσκησης του ετήσιου ελέγχου των λογαριασμών του Ιδρύματος, ελέγχει κατά πόσο οποιαδήποτε δημόσια ενίσχυση, που έλαβε το Ίδρυμα, χρησιμοποιήθηκε κατά τρόπο που να μη συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 24Α, δηλαδή για σκοπούς χρηματοδότησης της αποστολής που του ανατίθεται δυνάμει του εδαφίου (1) του άρθρου 16Α, και συγκεκριμένα του ορισμού του ως παροχέα δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία.

(γ) Αναφορικά με το έτος 2011, σημειώνεται ότι μας έχουν σταλθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών στις 6.3.2011 η ετήσια έκθεση που ετοίμασε η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου και η αναλυτική κατάσταση των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στο Ίδρυμα, χωρίς όμως ειδική αναφορά στις κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στο Ίδρυμα σε σχέση με κάθε πρόγραμμα ξεχωριστά, ή ανά κατηγορία προγραμμάτων, τα οποία εμπίπτουν στην έννοια της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας.

(δ) Οι χωριστοί λογαριασμοί του έτους 2011, σχετικά με την παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και τις εμπορικές ή άλλες δραστηριότητες, σύμφωνα με το άρθρο 24B(1) του πιο πάνω Νόμου και στην περίπτωση που ενδείκνυται η υποβολή τους, αυτοί έπρεπε να είχαν υποβληθεί από το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου στην Υπηρεσία μας για έλεγχο το αργότερο μέχρι 30 Απριλίου 2012. Με επιστολή του ημερ. 30.4.2012 το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι δεν θα υποβάλει χωριστούς λογαριασμούς για το έτος 2011, γιατί όλα τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά του προγράμματα είχαν μεταδοθεί στα πλαίσια της παροχής δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και ότι για όλες τις

δραστηριότητές του, δηλαδή μετάδοση διαφημίσεων, διαφημιστικών μηνυμάτων ως χορηγός επικοινωνίας κ.λπ., χρησιμοποιείται το ίδιο προσωπικό, ο ίδιος εξοπλισμός και οι ίδιες εγκαταστάσεις, που είναι αναγκαία για την παροχή της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, με αποτέλεσμα να μην προκύπτει πρόσθετο κόστος που να αποδίδεται σε δραστηριότητες που πιθανόν να μην αποτελούν δημόσια ραδιοτηλεοπτική υπηρεσία.

Συναφώς αναφέρεται ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του ΡΙΚ στη συνεδρία ημερ. 21.6.2011 τάχθηκε υπέρ της ετοιμασίας χωριστών λογαριασμών. Επίσης με επιστολή του προς τον Γενικό Διευθυντή του ΡΙΚ ημερ. 30.11.2011 και αρ. Φακ. 10.1.2.6/4, ο Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών αναφέρει μεταξύ άλλων ότι, κατά την άποψη του, οποιοδήποτε έσοδο προέρχεται από διαφημίσεις, διαφημιστικά μηνύματα ως χορηγός επικοινωνίας κ.λπ., θα πρέπει να κοστολογείται χωριστά, ακόμα και στην περίπτωση που χρησιμοποιείται το ίδιο προσωπικό, ο ίδιος εξοπλισμός και οι ίδιες εγκαταστάσεις, που είναι αναγκαία για την παροχή της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας.

Παρά τα πιο πάνω, το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου δεν έχει ετοιμάσει και υποβάλει χωριστούς λογαριασμούς για το έτος 2011 αλλά, όπως αναφέρεται και στην πιο πάνω επιστολή του ημερ. 30.4.2012, έχει πρόθεση να τους ετοιμάζει από το 2012 και μετέπειτα.

(ε) Αποτελέσματα ελέγχου.

- (i) Ύπαρξη τυχόν χρηματοοικονομικών ροών για το έτος 2011 μεταξύ των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος που συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και εκείνων που δεν συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας.** Ενόψει της μη τήρησης και υποβολής από το Ίδρυμα ξεχωριστών λογαριασμών και της διευκρίνισης του Ιδρύματος με την επιστολή του ημερ. 30.4.2012 ότι όλα τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά του προγράμματα για το έτος 2011 είχαν μεταδοθεί στο πλαίσιο της παροχής δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, και ότι για όλες τις δραστηριότητές του, δηλαδή μετάδοση διαφημίσεων, διαφημιστικών μηνυμάτων ως χορηγός επικοινωνίας κ.λπ., χρησιμοποιείται το ίδιο προσωπικό, ο ίδιος εξοπλισμός και οι ίδιες εγκαταστάσεις, που είναι αναγκαία για την παροχή της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, με αποτέλεσμα να μην προκύπτει πρόσθετο κόστος που να αποδίδεται σε δραστηριότητες που πιθανόν να μην αποτελούν δημόσια ραδιοτηλεοπτική υπηρεσία, δεν είναι εφικτή η αναφορά στην έκθεσή μας περί της ύπαρξης τυχόν χρηματοοικονομικών ροών για το έτος 2011 μεταξύ των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος που συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και εκείνων που δεν συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, όπως προνοείται στο άρθρο 24B(3) του σχετικού Νόμου, ούτε και τίθεται θέμα εξακρίβωσης κατά πόσο έχει ακολουθηθεί η τρέχουσα εμπορική πρακτική και οι γενικώς αποδεκτές λογιστικές αρχές για την τήρησή τους, ούτε ακόμη κατά πόσο οι δαπάνες και τα έσοδα κατανεμήθηκαν ορθά με βάση τις αρχές αναλυτικής λογιστικής, όπως προνοείται στο άρθρο 24B(2)(α-γ) του Νόμου.

Σημειώνεται ότι κατά το έτος 2011 το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου είχε έσοδα από διαφημίσεις και άλλες δραστηριότητες ύψους €5,2 εκ. και λειτουργικά έξοδα €39,4 εκ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η κρατική χορηγία που παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα το 2011 ήταν μόνο €30,1 εκ., εξάγεται το συμπέρασμα ότι για κάλυψη των εξόδων του το Ίδρυμα χρησιμοποιεί έσοδά του από άλλες δραστηριότητες.

- (ii) Κατά πόσο οποιαδήποτε δημόσια ενίσχυση που έλαβε το Ίδρυμα κατά το έτος 2011 χρησιμοποιήθηκε κατά τρόπο που να μη συνάδει με την εκπλήρωση της αποστολής του ως παροχέα δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία.**

- Με την επιστολή του Ιδρύματος ημερ. 30.4.2012, διευκρινίζεται ότι όλα τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά του προγράμματα είχαν μεταδοθεί στο πλαίσιο της παροχής δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και ότι για τις άλλες δραστηριότητες του, δηλαδή μετάδοση διαφημίσεων, διαφημιστικών μηνυμάτων ως χορηγός επικοινωνίας κ.λπ., χρησιμοποιείται το ίδιο προσωπικό, ο ίδιος εξοπλισμός και οι ίδιες εγκαταστάσεις, που είναι αναγκαία για την παροχή της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, με αποτέλεσμα να μην προκύπτει πρόσθετο κόστος που να αποδίδεται σε δραστηριότητες

που πιθανόν να μην αποτελούν δημόσια ραδιοτηλεοπτική υπηρεσία και αυτά παρά την αναγκαιότητα, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, ετοιμασίας χωριστών λογαριασμών και παρά το γεγονός ότι και το Διοικητικό Συμβούλιο του ΡΙΚ στη συνεδρία του ημερ. 21.6.2011, τάχθηκε υπέρ της ετοιμασίας τέτοιων λογαριασμών.

- Στους λογαριασμούς του Ιδρύματος υπάρχει η ένδειξη ότι, για κάλυψη των εξόδων ύψους €39,4 εκ. χρησιμοποιείται εκτός από την παραχωρηθείσα κρατική χορηγία ύψους €33,1 εκ. και μέρος των εσόδων του Ιδρύματος.
- Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου στην ετήσια έκθεσή της καταλήγει στο συμπέρασμα ότι με βάση τα ενωπίον της στοιχεία και τις παρατηρήσεις όπως αυτές καταγράφηκαν, το Ίδρυμα παρέχει πραγματικά μια ισορροπημένη δέσμη υπηρεσιών, μεταδίδει πραγματικά τα προγράμματα που εμπίπτουν στην έννοια της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μετέδωσε το Ίδρυμα στο πλαίσιο της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας κατά το 2011, πληροί πραγματικά τα ποιοτικά χαρακτηριστικά δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας που καθορίζονται στο άρθρο 19 των σχετικών Κανονισμών, εκτός από τα άρθρα 19(3) και 19(5) για τα οποία δεν μπορούν να εξαχθούν απόλυτα συμπεράσματα όσον αφορά στην εφαρμογή τους, ενώ για το άρθρο 19(6), η Αρχή σημειώνει ότι το Ίδρυμα δεν διασφάλισε την τήρηση δίκαιης ισορροπίας μεταξύ των πολιτικών κομμάτων και συνεπακόλουθα δεν πληρείται η σχετική πρόνοια.
- Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερ. 24.5.2012, σε απάντηση δικής μας επιστολής ημερ. 18.5.2012, με την οποία ζητούσαμε όπως διευκρινίσει τα συμπεράσματα του ελέγχου της και ειδικά κατά πόσο, ανεξάρτητα από τις επισημάνσεις της, θεωρεί ότι το Ίδρυμα εκπληρώνει πραγματικά την αποστολή του για παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία κατά την έννοια των εδαφίων (1)(α) και (2) (β και γ) του άρθρου 22B της σχετικής νομοθεσίας, αναφέρει ότι παρά το γεγονός ότι, με βάση τα στοιχεία της Έκθεσης, το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου πληροί τα υπόλοιπα κριτήρια, η Αρχή δεν είναι σε θέση να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το Ρ.Ι.Κ. εκπληρώνει πραγματικά την αποστολή του για παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία.

Ενόψει των πιο πάνω δεν μπορούμε να καταλήξουμε σε ασφαλές συμπέρασμα κατά πόσο η δημόσια ενίσχυση που έλαβε το Ίδρυμα κατά το έτος 2011, δεν χρησιμοποιήθηκε κατά τρόπο που να μην συνάδει με την εκπλήρωση της αποστολής του ως παροχέας δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία.

Τηλέφωνα και τηλετυπική υπηρεσία. Η συνολική δαπάνη για την πιο πάνω υπηρεσία ανήλθε το 2011 σε €132.267 σε σύγκριση με €125.838 το 2010, σημειώνοντας αύξηση ύψους 5%. Όπως αναφέραμε και στην Έκθεση ελέγχου για το 2010, το Ίδρυμα διαθέτει σχετικό σύστημα (CADRAN), που έχει τη δυνατότητα καταγραφής όλων των εισερχόμενων και εξερχόμενων κλήσεων, των κλήσεων εξωτερικού καθώς και της διάρκειάς τους. Επαναλαμβάνουμε την εισήγηση μας να καταβληθεί προσπάθεια για μείωση της δαπάνης με την εξάσκηση της ανάλογης εποπτείας, μέσα στα πλαίσια που επιτρέπει ο περί Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων Νόμος και τακτικής ενημέρωσης των υπευθύνων των Τμημάτων για τις τηλεφωνικές κλήσεις, πρακτική που, σύμφωνα με το Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου, ακολουθείτο στο παρελθόν, αλλά διακόπηκε.

Ενοικίαση αυτοκινήτων. Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Λογιστήριο του Ιδρύματος, συνολικά κατά τα έτη 2007 μέχρι 2011 το κόστος ενοικίασης αυτοκινήτων ανήλθε σε €227.159 (χωρίς Φ.Π.Α.), με σημαντική αυξητική τάση.

Επισημάνθηκε η ανάγκη όπως γίνει εμπεριστατωμένη μελέτη και να επιλεγούν οι καλύτερες και πιο οικονομικές λύσεις, είτε με αγορά ή ενοικιαγορά ή και μακροχρόνια ενοικίαση του απαραίτητου αριθμού οχημάτων. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι, σύμφωνα με τα πιο πάνω στοιχεία, η ενοικίαση ενός αυτοκινήτου στοιχίζει στο Ίδρυμα €9.000 περίπου ετησίως, δηλαδή το ½ περίπου της αξίας αγοράς ενός καινούργιου μεσαίας τάξης αυτοκινήτου.

Όπως ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής, το αρμόδιο τμήμα έχοντας υπόψη τις ανάγκες του ΡΙΚ, καθώς και πώς αυτές μεταβάλλονται κατά περιόδους, κατέληξε ότι η ενοικίαση αυτοκινήτων είναι η πιο συμφέρουσα

επιλογή. Η αύξηση στο κόστος, σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή, οφείλεται στο συνδυασμό της αύξησης των αναγκών των υπηρεσιών του ΡΙΚ και της απόσυρσης αριθμού πεπαλαιωμένων αυτοκινήτων ιδιοκτησίας ΡΙΚ. Σημειώνουμε όμως ότι οι πιο πάνω θέσεις του Ιδρύματος δεν τεκμηριώνονται από εμπεριστατωμένες μελέτες, ως η εισήγησή μας.

Εκκρεμή θέματα.

(α) Τροποποιητικοί Προϋπολογισμοί. Εκκρεμεί στο Υπουργείο Εσωτερικών νομοσχέδιο Τροποποιητικού Προϋπολογισμού για κάλυψη υπερβάσεων του Προϋπολογισμού του 1995, ύψους £995.700 (€1.701.254).

Επίσης εκκρεμεί η ετοιμασία Τροποποιητικού Προϋπολογισμού για κάλυψη της υπέρβασης του Προϋπολογισμού του 2006 που σημειώθηκε στο Άρθρο 300 «Αμοιβές Συνεργατών» του Κεφαλαίου 10 «Εξοδα Προγραμμάτων» ύψους £502.375 (€858.359) και της υπέρβασης που σημειώθηκε στο Κεφάλαιο 25 «Συντάξεις και Άλλα Ωφελήματα» ύψους £42.495 (€72.607).

Για κάλυψη της υπέρβασης του Προϋπολογισμού του 2007 που σημειώθηκε στο Άρθρο 300 «Αμοιβές Συνεργατών» του Κεφαλαίου 10 «Εξοδα Προγραμμάτων» ύψους £1.044.620 (€1.784.839), στάλθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών Τροποποιητικός Προϋπολογισμός. Το Υπουργείο Εσωτερικών, αφού ζήτησε και την άποψη του Υπουργείου Οικονομικών δεν ενέκρινε το αίτημα για υποβολή Τροποποιητικού Προϋπολογισμού επειδή θεώρησε ότι δεν υπήρχε νομικό υπόβαθρο πάνω στο οποίο να μπορεί να στηριχτεί.

Για κάλυψη της υπέρβασης του Προϋπολογισμού του 2008 που σημειώθηκε στο Άρθρο 390 «Εξοδα σύνδεσης με Γιουροβίζιον» του Κεφαλαίου 30 «Εξοδα Προγραμμάτων» ύψους €156.560, στάλθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών Τροποποιητικός Προϋπολογισμός.

Επισημάνθηκε ότι, σύμφωνα με το Άρθρο 4(4) των περί των Προϋπολογισμών του ΡΙΚ Νόμων, κάθε υπέρβαση κονδυλίων κατά παράβαση της προδιαγραφόμενης στα εδάφια (1) και (2) διαδικασίας, θεωρείται ως να μην έγινε νόμιμα και οι λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια από τα οποία έγινε η υπέρβαση, καθίστανται προσωπικά υπεύθυνοι για κάθε υπέρβαση που διενεργήθηκε ή θα διενεργηθεί.

Σημειώνεται επίσης ότι, ο Υπουργός Οικονομικών με την προς τον τέως Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος εγκύκλιο επιστολή του (αρ. 1330) ημερ. 22.2.2007, τονίζει, μεταξύ άλλων, ότι η εκ των υστέρων κάλυψη δαπανών, οι οποίες δημιουργούνται κατά παράβαση των πιο πάνω νομοθετικών προνοιών δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένη και ότι η Κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να εφαρμόσει πιστά τις σχετικές πρόνοιες του Νόμου, και θα διεκδικήσει από τους Ελέγχοντες Λειτουργούς, που έχουν τον έλεγχο των αντίστοιχων Κονδυλίων, κάθε ποσό υπέρβασης που καταβάλλεται με έκδοση σχετικού Εντάλματος Πληρωμής κατά παράβαση του Νόμου. Πέραν των πέντε χρόνων μετά, δεν φαίνεται να έχει γίνει οποιαδήποτε ενέργεια, είτε από πλευράς του Υπουργείου Οικονομικών, είτε από το ΡΙΚ για υλοποίηση της πιο πάνω θέσης.

(β) Αγωγές εναντίον Διαφημιστικών Γραφείων για μη εξόφληση των οφειλών τους. Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, υπάρχει κίνδυνος απώλειας σημαντικών ποσών που οφείλονται από ορισμένες διαφημιστικές εταιρείες, αφού σε ορισμένες περιπτώσεις, μετά την καταχώριση αγωγής εναντίον τους, η επίδοση του κλητήριου εντάλματος δεν κατέστη δυνατή, λόγω κυρίως αλλαγής της διεύθυνσής τους, αλλά ούτε και είναι δυνατή η καταχώριση αίτησης διάλυσης τους.

Παρά τις εκ νέου προσπάθειες του Νομικού Συμβούλου το 2010 για είσπραξη των οφειλών εντούτοις δεν υπήρξε θετικό αποτέλεσμα. Αναφέρεται ότι κατά το 2010 κινήθηκαν 13 νέες αγωγές για καθυστερημένες οφειλές χρεωστών από τις οποίες τρεις έχουν εκδικασθεί υπέρ του Ιδρύματος χωρίς ωστόσο να φαίνεται να έχει εισπραχθεί κάποιο ποσό.

(γ) Παρακολούθηση υποθέσεων απαλλοτριώσης. Παρόλο που το Ίδρυμα έχει ανταλλάξει σχετική αλληλογραφία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για τις πιο κάτω απαλλοτριώσεις, μέχρι σήμερα δεν έχει σημειωθεί οποιαδήποτε εξέλιξη. Η όλη κατάσταση παραμένει η ίδια, όπως περιγράφεται πιο κάτω:

- (i) **Απαλλοτρίωση μέρους του τεμαχίου 847 Φ/ΣΧ XXI/63V1.** Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας καθόρισε στις 9.11.1998 ποσό αποζημίωσης £30.000 για την πιο πάνω απαλλοτρίωση. Διαπιστώθηκε ότι η αποδοχή και είσπραξη της αποζημίωσης αυτής δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα.
- (ii) **Απαλλοτρίωση του τεμαχίου 1835.** Το Ίδρυμα δεν έχει ακόμη λάβει προσφορά για αποζημίωση λόγω του επηρεασμού της περιουσίας του, παρά το ότι συμπληρώθηκαν τα έργα και κατεδαφίστηκε οικοδομή που υφίστατο στο πιο πάνω τεμάχιο.

6.36 ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Γενικά. Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) συστάθηκε με τον περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο αρ. 122(I)/2003 με κύριες αρμοδιότητες τη δημιουργία ενός νέου καθεστώτος χορήγησης αδειών αναφορικά με την παραγωγή, μεταφορά, διανομή και προμήθεια ηλεκτρισμού, τη διασφάλιση της επάρκειας σε ηλεκτρική ενέργεια, την προστασία των καταναλωτών και τη ρύθμιση των διατιμήσεων.

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Το καθαρό πλεόνασμα για το 2011, πριν από τη φορολογία, ήταν €651.161, σε σύγκριση με €969.931 το προηγούμενο έτος.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα της Αρχής για το έτος 2011 ανήλθαν σε €1.946.952, σε σύγκριση με €2.069.061 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε μείωση ύψους €122.109 ή 5,90%.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα της Αρχής ήταν €1.295.791, σε σύγκριση με €1.099.130 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €196.661 ή 17,89%.

Προϋπολογισμός.

Έγκριση. Σύμφωνα με το άρθρο 13 του Νόμου αρ. 122(I)/2003, ο Προϋπολογισμός της ΡΑΕΚ και του Γραφείου της υποβάλλεται στο Υπουργικό Συμβούλιο μέχρι την 1η Ιουλίου και, αφού εγκριθεί, κατατίθεται ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου του έτους που προηγείται του υπό αναφορά έτους.

Για το έτος 2011, ο Προϋπολογισμός υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο αρχικά στις 28.6.2010 και αφού έγιναν κάποιες τροποποιήσεις υποβλήθηκε εκ νέου στις 19.11.2010. Εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 31.1.2011, ψηφίστηκε σε Νόμο στις 24.3.2011 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.3.2011 (Νόμος Ν35(II)/2011). Για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2011 η Βουλή ψήφισε δωδεκατημόρια. Για την περίοδο 1.3.2011 – 30.3.2011 έγιναν πληρωμές συνολικού ποσού €52.350 χωρίς να υπάρχει εγκεκριμένος Προϋπολογισμός.

Έλλειψη ανταγωνισμού στην παραγωγή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει τις δραστηριότητες της ΡΑΕΚ, ανάμεσα στα καθήκοντα της είναι όπως αυτή ενεργεί κατά τρόπο που να διασφαλίζει τον ουσιαστικό ανταγωνισμό στην αγορά ηλεκτρισμού, να προστατεύει τα συμφέροντα των καταναλωτών, να προάγει την ανάπτυξη μιας οικονομικά βιώσιμης και αποδοτικής αγοράς ηλεκτρισμού κ.λπ. Μέσα στα πλαίσια αυτά, από το έτος ίδρυσης της μέχρι και το 2011, η ΡΑΕΚ έχει χορηγήσει και βρίσκονται σε ισχύ συνολικά 24 άδειες κατασκευής συμβατικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συνολικής ισχύος 2.428,8MW.

Διαπιστώθηκε ότι μέχρι σήμερα δεν υπήρξε δραστηριοποίηση οποιουδήποτε ανεξάρτητου αδειούχου παραγωγού και ως εκ τούτου δεν υπήρξε ο επιδιωκόμενος και επιθυμητός ανταγωνισμός. Εκφράσαμε την άποψη ότι η ΡΑΕΚ θα πρέπει να μελετήσει τους λόγους για τους οποίους δεν κατέστη δυνατό να υπάρξει ουσιαστικός ανταγωνισμός στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μας ενημέρωσε ότι ετοιμάζονται σχετικές προδιαγραφές για ανάθεση της μελέτης του θέματος σε εξειδικευμένο Σύμβουλο, που θα προβεί σε εισηγήσεις για τροποποιήσεις ή/και αλλαγή του

Μοντέλου Αγοράς Ηλεκτρισμού, λαμβάνοντας υπόψη και τις πρόνοιες της νέας Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2009/72.

6.37 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Μέρος Α

Αρμοδιότητες και καθήκοντα. Το Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων μεταξύ άλλων αρμοδιοτήτων και καθηκόντων που του παρέχει το άρθρο 12 του περί Συμβουλίου Αμπελοοινικών Προϊόντων Νόμου, είναι και η Αρμόδια Αρχή για το σχεδιασμό και την εφαρμογή ευρωπαϊκών και εθνικών μέτρων ενίσχυσης του αμπελοοινικού τομέα. Λειτουργεί ως ανάδοχος του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ) για την παραλαβή, διεκπεραίωση αιτήσεων και έγκριση των πληρωμών (η διενέργεια πληρωμών γίνεται από τον ΟΑΠ) που αφορούν στα διάφορα ευρωπαϊκά μέτρα.

Σημειώνεται ότι στα πλαίσια εφαρμογής του Εθνικού Προγράμματος Στήριξης του Αμπελοοινικού Τομέα (ΕΠΣΑ) για την πενταετία 2009 - 2013 εκτιμάται ότι θα εκταμιευτούν €19,5εκ. από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Συμβούλιο κατά το 2011 εφαρμόζοντας τα μέτρα στήριξης του Αμπελοοινικού Τομέα, η Κύπρος ως κράτος μέλος εκταμίευσε €3,8εκ. Έχουν επίσης εκταμιευθεί κατά το 2011 €2,35εκ. από την εφαρμογή πρόσθετου κοινοτικού μέτρου που αφορά στην οριστική εγκατάλειψη αμπελώνων.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου για το έτος 2011 παρουσίαζαν έλλειμμα ύψους €454.225, σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους €579.028 το 2010. Επίσης το συσσωρευμένο έλλειμμα, στις 31.12.2011 ανήλθε σε €1.463.137 (έλλειμμα €1.008.912 στις 31.12.2010).

(β) Κυβερνητική επιχορήγηση. Κατά τη διάρκεια του έτους η κυβερνητική επιχορήγηση που παραχωρήθηκε στο Συμβούλιο ανήλθε σε €2.700.000, ενώ η αντίστοιχη για το 2010 ήταν €2.800.000. Επισημάναμε ότι, όπως διαφαίνεται διαχρονικά η ικανότητά του Συμβουλίου να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα εξαρτάται από τη συνέχιση της οικονομικής υποστήριξης που παρέχεται από την Κυβέρνηση, αφού αυτή αποτελεί το 83% του συνόλου των εσόδων του.

(γ) Έσοδα. Τα έσοδα, περιλαμβανομένης της κυβερνητικής επιχορήγησης, ανήλθαν σε €3.244.008, σε σύγκριση με €3.121.696 για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2010.

(δ) Έξοδα. Τα έξοδα, περιλαμβανομένης της πρόβλεψης για συνταξιοδοτικά ωφελήματα ύψους €1.276.727 (€1.244.978 το 2010), ανήλθαν σε €3.698.233, σε σύγκριση με €3.700.724 για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2010.

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2011 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 15.7.2010 και από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 2.12.2010 και προέβλεπε δαπάνες ύψους €4.087.822.

Προσωπικό.

(α) Το Συμβούλιο στις 31.12.2011 απασχολούσε 39 μόνιμους υπαλλήλους (42 στις 31.12.2010). Το κόστος προσωπικού, περιλαμβανομένων των συνεισφορών του Συμβουλίου στα διάφορα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης, ιατρικής περίθαλψης και ευημερίας για το έτος 2011, ανήλθε στο ποσό των €1.714.184 (€1.718.153 για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2010). Επιπρόσθετα οι επιβαρύνσεις για ωφελήματα αφυπηρέτησης προς το Ταμείο Συντάξεων ανήλθαν στο €1.276.727 (€1.244.978 το 2010).

(β) Απόλυση Διευθυντή. Ο Διευθυντής του Συμβουλίου τέθηκε σε διαθεσιμότητα από τις 24.6.2010 για εξέταση καταγγελιών εναντίον του και στις 21.2.2011 του κοινοποιήθηκε η απόφαση του Συμβουλίου για επιβολή της ποινής της απόλυσης. Έκτοτε η θέση του Διευθυντή είναι κενή. Εκκρεμεί η απόφαση δικαστηρίου για τρεις προσφυγές που κατέθεσε ο τέως Διευθυντής εναντίον του Συμβουλίου για την απόλυσή του.

Γη και υποστατικά.

(α) Το Συμβούλιο κατέχει ιδιόκτητη γη στην Πάφο που παραχωρήθηκε από το Κράτος και δύο αποθήκες και γραφείο που ανεγέρθηκαν στη γη αυτή. Μετά από επανεκτίμηση που πραγματοποιήθηκε το 2004, η αξία της γης και των υποστατικών εκτιμήθηκε στα €3.071.433 και €1.025.161 αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι τα υποστατικά αυτά εξυπηρετούσαν την παραλαβή, αποθήκευση και διάθεση σταφίδας στα πλαίσια αρμοδιοτήτων του Συμβουλίου. Με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση η κυκλοφορία του πιο πάνω προϊόντος φιλελευθεροποιήθηκε.

Το Συμβούλιο ενοικίασε τις δύο αποθήκες και το γραφείο σε ιδιώτες. Η μία αποθήκη και το γραφείο υπενοικιάστηκαν με έγκριση του Συμβουλίου σε τρίτο άτομο και λειτουργούν ως εμπορικό κατάστημα (αποθήκη 2.000τ.μ. + γραφείο 520τ.μ.) και η άλλη αποθήκη λειτουργεί ως μπόουλινγκ (2.350τ.μ.).

Όπως παρατηρήσαμε οι λόγοι ανέγερσης των πιο πάνω υποστατικών έχουν εκλείψει. Εισηγηθήκαμε όπως το Συμβούλιο σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών μελετήσει, υπό το φως πλέον των νέων δεδομένων και καταστάσεων, τη βέλτιστη αξιοποίηση τόσο της γης όσο και των υποστατικών προς όφελος του Συμβουλίου. Σημειώνεται ότι τα υποστατικά αυτά βρίσκονται σε κεντρική εμπορική οδό της Πάφου.

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι, επειδή τα συμβόλαια ενοικίασης των υποστατικών ισχύουν μέχρι το 2018, τυχόν μελέτη για περαιτέρω αξιοποίηση αυτών θα μπορούσε να γίνει μετά τη λήξη τους. Σημειώνουμε ωστόσο ότι σχετική μελέτη θα πρέπει να εκπονηθεί προγενέστερα της λήξης των υφιστάμενων συμβολαίων ώστε το Συμβούλιο να είναι σε θέση να προβεί έγκαιρα σε περαιτέρω αξιοποίηση των υποστατικών του.

(β) Το ενοίκιο για το 2011 για το εμπορικό κατάστημα ανερχόταν συνολικά σε €113.317+ΦΠΑ (€93.896+ΦΠΑ για τη μία αποθήκη και €19.421+ΦΠΑ για το γραφείο) και €47.461+ΦΠΑ για το μπόουλινγκ. Κατά τα έτη 2011 και 2012 το Συμβούλιο αντιμετώπισε αρκετά προβλήματα ως προς την είσπραξη των ενοικίων, καθώς και αιτήματα των ενοικιαστών για μειώσεις επικαλούμενοι τις τρέχουσες δύσκολες οικονομικές καταστάσεις.

Σχετικά με την μία αποθήκη, στις 23.11.2011 το Συμβούλιο, με έγκριση των Υπουργείων Οικονομικών και Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, αποφάσισε όπως παραχωρήσει έκπτωση στους ενοικιαστές ύψους €13.881+ΦΠΑ. Επίσης αποφάσισε όπως το ποσό των €29.251+ΦΠΑ που αφορούσε σε οφειλές του 2010 καταβληθεί αμέσως, ενώ το υπόλοιπο ποσό ύψους €80.000+ΦΠΑ καταβληθεί σε 76 ίσες μηνιαίες δόσεις των €1.052,63+ΦΠΑ μέχρι τις 31.3.2018, ημερομηνία λήξης της συμφωνίας. Με βάση τα συμφωνηθέντα, μέχρι τις 31.12.2011 θα έπρεπε να είχε καταβληθεί ποσό €34.849 (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) ενώ εισπράχθηκε μόνο ποσό ύψους €21.211.

Επίσης κατά το 2012 παρατηρείται καθυστέρηση στην είσπραξη των ενοικίων και της άλλης αποθήκης με αποτέλεσμα, μέχρι τον Οκτώβριο του 2012, τα οφειλόμενα ενοίκια και για τα δύο υποστατικά να ανέλθουν σε €196.284 (συμπεριλαμβανομένου του υπολοίπου των €80.000 το οποίο θα καταβληθεί σε ίσες δόσεις μέχρι το 2018).

6.38 ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ – ΓΕΝΙΚΑ**Μέρος Α****Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού.**

(α) Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός εκάστου Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια ημερομηνία ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για εξέταση από το Συμβούλιο και υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη της χρήσης του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του Αρ.42.094 ημερ. 18.1.1995, εκχώρησε την εξουσία έγκρισης των Προϋπολογισμών των Συμβουλίων στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τους εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Επειδή κάθε χρόνο παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην έγκριση των Προϋπολογισμών των Συμβουλίων Αποχετεύσεων από τους Υπουργούς Οικονομικών και Εσωτερικών, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την τροποποίηση του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ώστε να καθοριστεί συγκεκριμένη ημερομηνία μέχρι την οποία θα πρέπει τα Συμβούλια Αποχετεύσεων να υποβάλλουν τους Προϋπολογισμούς τους στον Υπουργό Εσωτερικών για έγκριση, ώστε να παρέχεται χρόνος να εξετάζονται και εγκρίνονται πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται.

Για τον σκοπό αυτό, η Βουλή των Αντιπροσώπων τον Μάρτιο του 2011, ψήφισε τον περί Αποχετευτικών Συστημάτων (Τροποποιητικό) Νόμο του 2011 (Ν.22(Ι)/2011), σύμφωνα με τον οποίον οι Προϋπολογισμοί των Συμβουλίων Αποχετεύσεων πρέπει να υποβάλλονται μέχρι την 31^η Οκτωβρίου του έτους, πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται, για έγκριση από το Συμβούλιο και το Υπουργικό Συμβούλιο και οι Αναθεωρημένοι Προϋπολογισμοί πρέπει να υποβάλλονται για έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο μέχρι την 30^η Σεπτεμβρίου του έτους που αφορούν.

(β) Κατά τη συζήτηση τον Νοέμβριο του 2012, στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησας Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών, θεμάτων που αφορούσαν στην οικονομική διαχείριση του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Πάφου, η Υπηρεσία μας υπέβαλε προς προβληματισμό την άποψη, έχοντας υπόψη τη σημαντικότητα των δαπανών που διενεργούν τα Συμβούλια Αποχετεύσεων, οι Προϋπολογισμοί των Συμβουλίων να κατατίθενται για ψήφιση στην Βουλή των Αντιπροσώπων.

(γ) Σύμφωνα επίσης με το άρθρο 24(9) του Νόμου, σε περίπτωση που οι Προϋπολογισμοί δεν έχουν εγκριθεί από τον Υπουργό Εσωτερικών μέχρι την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται, ο Υπουργός Εσωτερικών μπορεί να εξουσιοδοτήσει τη διενέργεια από το Συμβούλιο οποιασδήποτε δαπάνης για περίοδο που δεν υπερβαίνει κάθε φορά τον ένα μήνα, για συνολικά δύο μήνες, δηλαδή μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται.

Διαπιστώθηκε ότι δεν ζητήθηκε από τα Συμβούλια Αποχετεύσεων η έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών για τις δαπάνες που έγιναν μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 2011 και συνεπώς όλες οι δαπάνες που έγιναν μέχρι την ημερομηνία έγκρισης του Προϋπολογισμού του κάθε Συμβουλίου, ήταν χωρίς εξουσιοδότηση.

6.39 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΑΓΙΑΣ ΝΑΪΑΣ

Μέρος Α

Υποβολή Οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Το Συμβούλιο δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, στην Υπηρεσία μας για έλεγχο τις οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2010 και 2011, όπως είχε υποχρέωση με βάση τα άρθρα 31(1) και (2) του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου και ο σχετικός έλεγχος δεν έχει διεξαχθεί. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2008 και 2009.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις κατά τα έτη 2008 και 2009 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €1.030.219 και €1.061.223, αντίστοιχα, σε σύγκριση με έλλειμμα €650.158 κατά το 2007.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Συμβουλίου κατά τα έτη 2008 και 2009 ανήλθαν σε €2.976.102 και €2.976.791, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €2.989.299 κατά το 2007, δηλαδή παρουσίασαν μείωση €13.197 ή ποσοστό 0,4% το 2008, σε σύγκριση με το 2007 και αύξηση €689 ή ποσοστό 0,02% το 2009, σε σύγκριση με το 2008. Στα έσοδα περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €587.865 το 2008 και €649.994 το 2009, σε σύγκριση με €662.020 το 2007.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα του Συμβουλίου κατά τα έτη 2008 και 2009 ανήλθαν σε €4.006.321 και €4.038.014, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €3.639.457 κατά το 2007, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €366.864 ή ποσοστό 10,1% το 2008, σε σύγκριση με το 2007 και αύξηση €31.693 ή ποσοστό 0,8% το 2009, σε σύγκριση με το 2008. Η αύξηση των εξόδων κατά το 2008 οφείλεται κυρίως στην αύξηση των αποσβέσεων (€316.559).

Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Συμβουλίου στις 31.12.2008 και 31.12.2009 ανέρχονταν σε €6.658.075 και €7.054.241, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €8.749.979 το 2007, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε €12.067.123 και €12.181.288 (€9.933.163 το 2007). Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους €2.125.477 το 2008 και €1.643.600 το 2009, σε σύγκριση με €2.156.315 το 2007.

Αποπληρωμή δανείων. Το υπόλοιπο των δανείων του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας από το Συμβούλιο της Ευρώπης, τη Διεθνή Τράπεζα, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, την Kommunalkredit International Bank Ltd και την Piraeus Bank (Cyprus) Ltd, ανήλθε στις 31.12.2008 και 31.12.2009 σε €8.595.266 και €8.697.841, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €10.696.819 το 2007.

Λόγω της κακής οικονομικής του κατάστασης, το Συμβούλιο αδυνατούσε να καταβάλει τις τοκοχρεωλυτικές δόσεις των δανείων για τα έτη 2002-2009, με αποτέλεσμα η Κυπριακή Δημοκρατία, η οποία είναι εγγυητής των δανείων αυτών, να αναλάβει την αποπληρωμή τους. Συγκεκριμένα, μέχρι 31.12.2009 η Κυπριακή Δημοκρατία είχε καταβάλει συνολικά ποσό ύψους €10.095.923 (δόσεις δανείων ύψους €2.017.209 το 2008 και €683.759 το 2009), η οποία παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου ως πιστωτής.

Παράλληλα, η Κυπριακή Δημοκρατία παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις και ως χρεώστης, αφού όφειλε στο Συμβούλιο στις 31.12.2008 και 31.12.2009, ποσό ύψους €2.332.142 και €1.914.260, αντίστοιχα, το οποίο αφορά στο μερίδιό της για την κατασκευή του αποχετευτικού έργου, για το κόστος λειτουργίας του συστήματος άρδευσης, για το κόστος λειτουργίας της τριτοβάθμιας επεξεργασίας νερού και για τα αποχετευτικά τέλη για κυβερνητική ακίνητη περιουσία.

Για αντιμετώπιση της κατάστασης αυτής και για επίλυση του προβλήματος ρευστότητας, το Συμβούλιο προχώρησε το 2009 στην υπογραφή σύναψης νέου δανείου ύψους €20 εκ., με εγγυητή την Κυπριακή Δημοκρατία, ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του και το 2010 κατέβαλε στην Κυπριακή Δημοκρατία ποσό ύψους €7.149.549, έναντι της οφειλής του.

Προσωπικό.

(α) Κατά τα έτη 2007, 2008 και 2009, το Συμβούλιο εργοδοτούσε 10 άτομα. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ανήλθαν σε €364.617, €393.297 και €423.411, αντίστοιχα.

(β) Παρόλο ότι το Υπουργείο Εσωτερικών δεν ενέκρινε την επέκταση της μισθολογικής κλίμακας της θέσης συγκεκριμένου ανώτερου λειτουργού από A11-A13 σε A11-A13+2, που συμπεριλήφθηκε στον Προϋπολογισμό του Συμβουλίου για το 2008, εντούτοις το Συμβούλιο αποφάσισε στις 26.6.2008 όπως ο λειτουργός αυτός αμείβεται, αναδρομικά από 1.5.2007, στην κλίμακα A13+2 και στάληκε την 1.7.2008 σχετική επιστολή στο Υπουργείο Εσωτερικών. Ο Υπουργός Εσωτερικών, με την επιστολή του, ημερ. 10.12.2010, δεν ενέκρινε την πιο πάνω μισθολογική αναβάθμιση, ωστόσο ο λειτουργός αυτός συνεχίζει να αμείβεται στην αναβαθμισμένη θέση.

Ποσοστά αποχετευτικών τελών. Το Γραφείο Προγραμματισμού, μετά από μελέτη για την εξυγίανση των οικονομικών του Συμβουλίου και ετοιμασία σχεδίου διαχρονικής αναπροσαρμογής των ποσοστών των αποχετευτικών τελών, υπέβαλε σχετική πρόταση/εισήγηση προς το Συμβούλιο με συγκεκριμένα ποσοστά, την οποία όμως το Συμβούλιο δεν υιοθέτησε πλήρως, αφού για το 2008 και 2009 καθόρισε χαμηλότερα ποσοστά, με αποτέλεσμα τα αποχετευτικά τέλη που επιβλήθηκαν για το 2008 και 2009 να ήταν μειωμένα κατά €381.698 και €387.835, αντίστοιχα.

Χρεώστες αποχετευτικών τελών.

(α) Οι χρεώστες αποχετευτικών τελών στις 31.12.2008 και 31.12.2009 ανήλθαν σε €2.793.669 και €2.983.667, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €3.036.441 το 2007, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €242.772 ή ποσοστό 8% το 2008, σε σύγκριση με το 2007 και αύξηση €189.998 ή ποσοστό 6,8% το 2009, σε σύγκριση με το 2008.

Σημειώνεται ότι από το σύνολο των καθυστερήσεων της περιόδου 1992-2008, οι οποίες στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €984.458, ποσό ύψους €520.114 ή ποσοστό 52,8% οφείλεται από ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.

Επίσης, στις πιο πάνω καθυστερήσεις στις 31.12.2009 περιλαμβάνεται ποσό ύψους €26.756, το οποίο αφορά σε αποχετευτικά τέλη για ακίνητη ιδιοκτησία που μεταβιβάστηκε κατά τα έτη 1992-1998, χωρίς οι ιδιοκτήτες τους να καταβάλουν στο Συμβούλιο τα οφειλόμενα τέλη, περιπτώσεις οι οποίες θα πρέπει να διερευνηθούν, ώστε να διαπιστωθούν οι λόγοι της μη είσπραξής τους.

Επισημαίνεται και πάλι ότι είναι αναγκαίο όπως λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

(β) Το Συμβούλιο αποφάσισε στις 16.5.2008 όπως καταχωριστούν αγωγές εναντίον των χρεωστών αποχετευτικών τελών, αλλά μόνο για οφειλές πέραν των €500, ενώ για 17 χρεώστες, οι οφειλές των οποίων ξεπερνούσαν τα €500, αποφασίστηκε να μη κινηθούν αγωγές, χωρίς αιτιολόγηση, τα συνολικά οφειλόμενα ποσά των οποίων ανέρχονταν κατά την εν λόγω ημερομηνία σε €61.048 και οι οποίοι, μέχρι τον Ιανουάριο 2012, είχαν καταβάλει μόνο €13.592 ή ποσοστό 22,3%.

Μεταχρονολογημένες επιταγές. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενη Έκθεσή μας, το Συμβούλιο αποδέχθηκε όπως συγκεκριμένοι φορολογούμενοι καταβάλουν τις οφειλές τους με μεταχρονολογημένες επιταγές, ενέργεια η οποία όχι μόνο δεν επιτρέπεται, αλλά και εγκυμονεί κινδύνους με πιθανή απώλεια εσόδων. Το οφειλόμενο ποσό σε μεταχρονολογημένες επιταγές στις 30.12.2011 ανερχόταν σε €175.255 για φορολογίες των ετών 1997-2008.

6.40 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

Μέρος Α

Λειτουργία και έλεγχος Συμβουλίου. Το Συμβούλιο, λόγω της τουρκικής κατοχής της Αμμοχώστου, υπολειπεται.

Όλο το πάγιο ενεργητικό, αρχικού κόστους €1.504.451 (£880.516), βρίσκεται στην Αμμόχωστο, περιοχή που από το 1974 είναι κάτω από τον έλεγχο των τουρκικών δυνάμεων εισβολής, και ως εκ τούτου δεν μπορούμε να εκφράσουμε γνώμη σχετικά με την ύπαρξη ή αξία του.

Για τα έτη 1996 μέχρι 2009, το Συμβούλιο υπέβαλε στην Υπηρεσία μας τις υπογραμμένες οικονομικές καταστάσεις, έγινε ο νενομισμένος έλεγχος και αναμένεται η έκδοση των εκθέσεων ελέγχου. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2010 και 2011, δεν έχει ακόμη διεξαχθεί.

6.41 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

Οι πιο κάτω πληροφορίες έχουν ελεγχθεί από πρόχειρες μη υπογραμμένες οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου για το 2011.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2011 παρουσίασαν πλεόνασμα €4.811.514, σε σύγκριση με €3.966.396 το 2010.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε €12.274.523, σε σύγκριση με €11.354.459 το 2010, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €920.064 ή ποσοστό 8%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισπρακτέων τόκων και των αποχετευτικών τελών.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε €7.463.009, σε σύγκριση με €7.388.063 το 2010.

Προσωπικό. Στις 31.12.2011 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 25 μόνιμους υπαλλήλους και 6 έκτακτους, σε σύγκριση με 24 μόνιμους υπαλλήλους και 6 έκτακτους το 2010. Εργοδοτούσε επίσης 21 ωρομίσθιους, όπως και το 2010. Το σύνολο των αποδοχών, περιλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών, ανήλθε σε

€2.449.410 σε σύγκριση με €2.040.737 το 2010, δηλαδή παρουσίασε αύξηση €408.673 ή ποσοστό 20%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση της αναλογιστικής υποχρέωσης του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

Προϋπολογισμός.

(α) Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός του Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια ημερομηνία, ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για την εξέτασή του από το Συμβούλιο και την υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη της χρήσης του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 42.094 και ημερ. 18.1.1995, εκχώρησε την εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τον εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2011 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 26.10.2010, και από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 11.4.2011, με εξαίρεση τα θέματα προσωπικού. Συνεπώς οι δαπάνες που έγιναν για την περίοδο 1.1.2011 – 11.4.2011, δεν ήταν νομικά καλυμμένες.

(β) Εκτέλεση Προϋπολογισμού.

(i) Υπερβάσεις πέραν του 20%. Σύμφωνα με το άρθρο 24(8) του Νόμου, το Συμβούλιο μπορεί, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, να δαπανά επιπρόσθετο ποσό που δεν υπερβαίνει το 20% του ποσού οποιουδήποτε κονδυλίου που εγκρίθηκε, υπό τον όρο ότι το επιπρόσθετο αυτό ποσό θα εξοικονομείται από οποιοδήποτε άλλο ή άλλα κονδύλια των ιδίων Προϋπολογισμών που έχουν εγκριθεί.

Σε ορισμένα κονδύλια οι υπερβάσεις ήταν πέραν του 20% και έγιναν χωρίς την έγκριση του Συμβουλίου και χωρίς να υποβληθεί για έγκριση από τον Υπουργό Εσωτερικών αναθεωρημένος προϋπολογισμός, όπως προνοείται στα άρθρα 24(8) μέχρι 24(11) του Νόμου. Οι υπερβάσεις αυτές, συνολικού ύψους €402.469, αφορούν κυρίως σε έξοδα ηλεκτρισμού και καύσιμα ύψους €230.830, και έκτακτη εισφορά για την άμυνα ύψους €166.629.

(ii) Κεφαλαιουχικές δαπάνες. Η πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2011 για κεφαλαιουχικές δαπάνες ήταν €38.446.500 σε σύγκριση με €18.632.500 το 2010. Οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν ανήλθαν σε €8.734.279, δηλαδή ποσοστό 22% του Προϋπολογισμού.

Υποδείξαμε ότι ο Προϋπολογισμός θα πρέπει να ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

Χρεώστες και προπληρωμές. Το σύνολο των χρεωστών και προπληρωμών του Συμβουλίου στις 31.12.2011 ανερχόταν σε €10.230.960, σε σύγκριση με €8.490.939 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε συνολική αύξηση ύψους 1.740.021 ή ποσοστό 20%.

(α) Οφειλές Κυπριακής Δημοκρατίας. Ποσό ύψους €3.165.160 (€3.315.052 το 2010) αφορά οφειλές της Δημοκρατίας για το κόστος κατασκευής των έργων που χρηματοδοτούνται από την Δημοκρατία, των εξόδων λειτουργίας και συντήρησής τους και για άλλες χρεώσεις. Σημειώνεται ότι, η Δημοκρατία δεν αποδέχεται μέρος του ποσού αυτού ύψους €1.202.325 το οποίο αφορά σε υπόλοιπο τμηματικών τελών που χρεώθηκαν από το Συμβούλιο κατά την περίοδο 1993-1996, για την κατασκευή του εργοστασίου για την τριτοβάθμια επεξεργασία λυμάτων. Στο πιο πάνω ποσό, περιλαμβάνεται επίσης ποσό ύψους €1.783.901, το οποίο διατέθηκε από το Συμβούλιο και αφορά στο κόστος επιδιόρθωσης και ανακατασκευής των δεξαμενών αποθήκευσης νερού της δευτεροβάθμιας επεξεργασίας, το οποίο το Συμβούλιο αναμένει ότι θα εισπραχθεί από την Κυβέρνηση καθώς και ποσό ύψους €178.934 που αφορά τριτοβάθμια επεξεργασία και άρδευση. Συναφώς αναφέρεται ότι, κατά το 2011 η Κυπριακή Δημοκρατία αποπλήρωσε εκ μέρους του Συμβουλίου τόκους δανείων ύψους €516.791, ποσό το οποίο συμφωνήθηκε όπως αφαιρεθεί από τις πιο πάνω οφειλές.

(β) Χρεώστες αποχετευτικών τελών. Το υπόλοιπο των καθυστερημένων τελών στις 31.12.2011 ήταν €3.289.935, σε σύγκριση με €2.577.257 στις 31.12.2010, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €712.768 ή ποσοστό

28%.

Όπως διαπιστώθηκε, 126 άτομα/εταιρείες οφείλουν από το 1992 ποσά πέραν των €3.000 με το συνολικό ποσό της οφειλής τους να ανέρχεται στα €1.694.897.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε και πάλι ότι ορισμένες περιπτώσεις οφειλών για τις οποίες κινήθηκαν αγωγές και εκδόθηκε σχετική απόφαση δικαστηρίου για καταβολή των οφειλόμενων ποσών πλέον τόκοι, δεν έχουν εισπραχθεί. Σε άλλες περιπτώσεις εκδόθηκαν διατάγματα κατάσχεσης κινητής περιουσίας τα οποία παραμένουν ανεκτέλεστα λόγω μη ύπαρξης κινητής περιουσίας, ενώ για αρκετές άλλες περιπτώσεις λήφθηκαν περαιτέρω νομικά μέτρα λόγω πτώχευσης ή θανάτου του οφειλέτη. Υποδείξαμε την ανάγκη εντατικοποίησης των προσπαθειών είσπραξης των καθυστερημένων οφειλών.

(γ) Ποσό ύψους €2.444.476 (€1.458.414 το 2010), αφορά σε προκαταβολές συμβολαίων. Η αύξηση ύψους €986.062 που σημειώθηκε αφορά σε προκαταβολές για νέα συμβόλαια της Β' φάσης του αποχετευτικού συστήματος.

Συνεισφορά Συμβουλίου προς το Δήμο Λάρνακας για την ασφαλτόστρωση δρόμων που επηρεάζονται από την κατασκευή της Β' Φάσης του αποχετευτικού συστήματος. Κατά το 2010 το Συμβούλιο αποφάσισε όπως αποζημιώνει το Δήμο Λάρνακας για μέρος του κόστους της ολικής ασφαλτόστρωσης των δρόμων που επηρεάζονται από την κατασκευή της Β' Φάσης του αποχετευτικού συστήματος καθώς και για μέρος του κόστους για την επιβάρυνση του Δήμου για μελλοντικές επιδιορθώσεις στα αυλάκια αποχετεύσεων, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις δρόμων θα αναλαμβάνει το πλήρες κόστος της ολικής ασφαλτόστρωσής τους. Το Συμβούλιο θα καταβάλλει επίσης στο Δήμο Λάρνακας διοικητικά έξοδα ύψους €2 ανά τρέχον μέτρο εκσκαφών για τον έλεγχο των εργασιών του εργολάβου του Συμβουλίου, για το κόσμιμο και την επανόρθωση του ασφάλτου στα αυλάκια, καθώς και διοικητικά έξοδα ύψους 25% στις χρεώσεις για τη συνεισφορά του Συμβουλίου για πιθανές μελλοντικές καθιζήσεις και επαλείψεις δρόμων. Σημειώνεται ότι, στα συμβόλαια έργων της Β' Φάσης περιλαμβάνεται πρόνοια για 18μηνη συντήρηση των επιστρώσεων για την αποκατάσταση των ζημιών από καθιζήσεις, το κόστος της οποίας καταβάλλεται από το Συμβούλιο.

Η πιο πάνω απόφαση του Συμβουλίου λήφθηκε με την προϋπόθεση ότι θα λαμβανόταν αντίστοιχη απόφαση και από το Δήμο Λάρνακας, κάτι που, όπως πληροφορηθήκαμε από το Συμβούλιο, δεν έγινε ακόμη. Το συνολικό κόστος για τις πιο πάνω εργασίες σε τιμές 2009 υπολογίστηκε από το Συμβούλιο σε €3.551.852, το οποίο ωστόσο αναμένεται ότι θα αυξηθεί αφού οι τιμές έχουν έκτοτε αναθεωρηθεί, ενώ ενδεχομένως να αυξηθεί και το μήκος και πλάτος των δρόμων που θα επηρεαστούν.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε και πάλι ότι, οι πιο πάνω αποφάσεις του Συμβουλίου δεν συνάδουν με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας, εφόσον προχωρούν πέραν των αρμοδιοτήτων/ευθυνών που τους ανατίθενται από αυτήν. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 19 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, το Συμβούλιο δύναται να ανοίξει και εκσκάψει οποιαδήποτε οδό ή πεζοδρόμιο και οφείλει όπως με δικές του δαπάνες, τα επαναφέρει εις την προτέρα τους κατάσταση. Οτιδήποτε πέραν αυτού δεν είναι αρμοδιότητα του Συμβουλίου και δεν καλύπτεται από οποιαδήποτε διάταξη στο σχετικό Νόμο. Αντίθετα, την ευθύνη για τη συντήρηση των δρόμων φέρουν οι Δήμοι, σύμφωνα με το άρθρο 84(ε) του περί Δήμων Νόμου, οι οποίοι, για εκτέλεση τέτοιων έργων, λαμβάνουν χορηγία από το Κράτος.

Διαγωνισμός αρ.ΣΑΛ10/2010 για τη μελέτη, κατασκευή και 12μηνη λειτουργία της επέκτασης και αναβάθμισης του Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων Λάρνακας – Συμβόλαιο C10. Τον Σεπτέμβριο 2010, το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας (ΣΑΛ) προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον οικονομικά συμφέρουσα προσφορά, για τη μελέτη, κατασκευή και 12μηνη λειτουργία της επέκτασης και αναβάθμισης του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων Λάρνακας, με εκτίμηση δαπάνης €38.000.000+ΦΠΑ.

Τον Μάρτιο 2011 υποβλήθηκαν πέντε προσφορές, και το Συμβούλιο Προσφορών του ΣΑΛ αποφάσισε τον Σεπτέμβριο 2011 την κατακύρωση του διαγωνισμού στον προσφοροδότη του οποίου η προσφορά είχε λάβει την ψηλότερη βαθμολογία, για το ποσό των €32.523.250+ΦΠΑ, ο οποίος είχε υποβάλει και την χαμηλότερη τιμή μεταξύ των τεσσάρων έγκυρων – με βάση την έκθεση αξιολόγησης – προσφορών, αφού η πέμπτη προσφορά απορρίφθηκε ως άκυρη, λόγω του ότι δεν είχε εξασφαλίσει την απαιτούμενη από τους όρους βαθμολογία.

Τον Οκτώβριο 2011, μετά τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων, δύο από τους προσφοροδότες οι οποίοι είχαν λάβει μέρος στον διαγωνισμό, ο δεύτερος και τρίτος στη σειρά κατάταξης, καταχώρισαν ιεραρχικές προσφυγές ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών (ΑΑΠ) κατά της πιο πάνω απόφασης, και εξασφάλισαν διατάγματα προσωρινού μέτρου αναστολής υπογραφής της σύμβασης.

Η ΑΑΠ, αφού εξέτασε τις πιο πάνω προσφυγές, εξέδωσε τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2012 αντίστοιχα τις αποφάσεις της, με τις οποίες απέρριψε την προσφυγή του τρίτου χαμηλότερου προσφοροδότη, η οποία στρεφόταν κατά των δύο πρώτων στην κατάταξη προσφοροδοτών, ενώ έκανε αποδεκτή την προσφυγή του δεύτερου προσφοροδότη, η οποία στρεφόταν κατά της χαμηλότερης προσφοράς, στην οποία είχε γίνει ανάθεση, και ως εκ τούτου η απόφαση της αναθέτουσας αρχής ακυρώθηκε. Ο πρώτος και ο τρίτος στη σειρά κατάταξης προσφοροδότες προσέφυγαν στη συνέχεια στο Ανώτατο Δικαστήριο, κατά των αποφάσεων της ΑΑΠ.

Από τη μελέτη της αλληλογραφίας μεταξύ του ΣΑΛ και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΙΒ), διαπιστώθηκε ότι υπήρχε σοβαρό ενδεχόμενο αναστολής της χρηματοδότησης του έργου από την ΕΙΒ, το ύψος της οποίας ανερχόταν στο 44,7% περίπου του κόστους του έργου, εάν δεν ξεκαθάριζε προηγουμένως το θέμα των προσφυγών οι οποίες είχαν καταχωριστεί στο Ανώτατο Δικαστήριο. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας παρατήρησε τον Ιούνιο 2012 ότι, αποκλειστική αρμοδιότητα για τη λήψη απόφασης ως προς τον περαιτέρω χειρισμό του θέματος είχε το ΣΑΛ (κατά πόσο δηλαδή θα ανέμενε την εκδίκαση των προσφυγών ή θα προχωρούσε στην ανάθεση της σύμβασης), το οποίο ωστόσο, προτού καταλήξει σε οποιαδήποτε απόφαση, θα έπρεπε να σταθμίσει τη ζημιά (το συνολικό επιπλέον κόστος που θα επωμιζόταν από ενδεχόμενη επιτυχή έκβαση των προσφυγών, αφού έπραν των αποζημιώσεων που θα υποχρεωνόταν να καταβάλει, οι τιμές των δύο προσφοροδοτών που είχαν προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο, ήταν περίπου €5,0 εκ. και €1,9 εκ. αντίστοιχα χαμηλότερες της τιμής του επικρατέστερου προσφοροδότη), με το όφελος από την άμεση ανάθεση της σύμβασης. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως διευθετηθεί το πρόβλημα που είχε προκύψει με τη χρηματοδότηση του έργου από την ΕΙΒ (και διασφαλιστεί η χρηματοδότηση), προτού ανατεθεί η σύμβαση.

Επιπρόσθετα, η Υπηρεσία μας είχε διαπιστώσει – κατόπιν προκαταρκτικής δειγματοληπτικής έρευνας – ότι η αξιολόγηση του τεχνικού φακέλου που είχε γίνει από την επιτροπή αξιολόγησης και, κατ' επέκταση η βαθμολογία που είχε δοθεί, παρουσίαζε λάθη/αδυναμίες, που ενδεχομένως να ανέτρεπαν/επηρέαζαν τη σειρά κατάταξης των προσφοροδοτών.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστούν οι πιο πάνω σοβαρές – κατά την άποψη μας – πτυχές του όλου θέματος από ανεξάρτητη ad-hoc επιτροπή, η οποία θα μελετούσε εσωτερικά – για σκοπούς του ΣΑΛ – τους ισχυρισμούς του τρίτου στη σειρά κατάταξης (και δεύτερου κατά σειρά τιμής) προσφοροδότη, που είχαν υποβληθεί στην ΑΑΠ κατά την εξέταση της προσφυγής του, ότι δηλαδή δεν είχε τύχει αντικειμενικής αξιολόγησης.

Τον Ιούνιο 2012, το Συμβούλιο Προσφορών του ΣΑΛ, αφού έλαβε υπόψη του – μεταξύ άλλων – ότι:

- (i) Οι σχετικές αποφάσεις της ΑΑΠ ήταν δεσμευτικές.
- (ii) Δεν είχε εκδοθεί περιοριστικό διάταγμα από το Ανώτατο Δικαστήριο που να εμποδίζει το ΣΑΛ να προχωρήσει με την κατακύρωση του διαγωνισμού.
- (iii) Ακόμη και σε περίπτωση αναστολής ή μη έγκαιρης εκταμίευσης από την ΕΙΒ του ποσού της χρηματοδότησης, η χρηματοδότηση του έργου ήταν διασφαλισμένη, σύμφωνα με σημείωμα του λογιστή του ΣΑΛ,

αποφάσισε όπως επαναξιολογηθούν οι τρεις έγκυρες – με βάση τις αποφάσεις της ΑΑΠ – προσφορές (απορρίπτοντας ως άκυρη την προσφορά του χαμηλότερου προσφοροδότη στον οποίο είχε γίνει αρχικά η κατακύρωση).

Τον Ιούλιο 2012, το Συμβούλιο, υιοθετώντας την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης, αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού στην πλέον οικονομικά συμφέρουσα – έγκυρη – προσφορά (της οποίας η τιμή

ήταν ψηλότερη κατά €1.924.070 από τον επόμενο στη σειρά της τελικής κατάταξης προσφοροδότη), έναντι του ποσού των €37.651.770+ΦΠΑ.

Τον Αύγουστο 2012, κατόπιν δειγματοληπτικής εξέτασης/μελέτης των ισχυρισμών και στοιχείων που είχαν υποβληθεί από τον χαμηλότερο – σε τιμή – προσφοροδότη, κατά την εξέταση της προσφυγής του στην ΑΑΠ, και περαιτέρω διερεύνησης του θέματος, εισηγηθήκαμε στον Πρόεδρο του ΣΑΛ όπως, πριν τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης, ολοκληρωθεί η έρευνα την οποία είχαμε εισηγηθεί τον Ιούνιο 2012, όπως διεξαχθεί από ad-hoc επιτροπή την οποία θα διόριζε το ΣΑΛ, με σκοπό να διευκρινιστούν – μεταξύ άλλων – και να επεξηγηθούν πιο αναλυτικά οι βαθμολογίες που είχαν δοθεί από την επιτροπή αξιολόγησης. Επισημάναμε ότι η μικρή διαφορά, μεταξύ του επιτυχόντα και του επόμενου προσφοροδότη, στη συνολική βαθμολογία της τεχνικής αξιολόγησης, είχε ανατρέψει τη σειρά κατάταξης τους με βάση την τιμή (η προσφορά του ακριβότερου κατά €1.924.070 προσφοροδότη κατέστη – λόγω της ψηλότερης βαθμολογίας που του είχε δοθεί – η πλέον οικονομικά συμφέρουσα).

Τον Σεπτέμβριο 2012, η Γενική Διευθύντρια μας πληροφόρησε ότι οι απόψεις της Υπηρεσίας μας είχαν τεθεί ενώπιον του Συμβουλίου, το οποίο, ενώ αρχικά είχε αποφασίσει να αναβάλει για μικρό χρονικό διάστημα την υπογραφή της σύμβασης, αποφάσισε τελικά τον Αύγουστο 2012, μετά την απόρριψη από την ΑΑΠ των αιτημάτων για χορήγηση προσωρινών μέτρων αναστολής της υπογραφής της σύμβασης, που είχαν υποβληθεί από 2 προσφοροδότες, την άμεση υπογραφή της σύμβασης με τον επιτυχόντα προσφοροδότη, έναντι του συνολικού ποσού των €37.651.770+ΦΠΑ.

Μηχανολογικές και Ηλεκτρολογικές Εργασίες της Φάσης Β΄ του Αποχετευτικού Συστήματος Λάρνακας. Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεση μας για το 2010, το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας (ΣΑΛ) προκήρυξε τον Σεπτέμβριο 2009 ανοικτό διαγωνισμό (αρ.ΣΑΛ9/2010), για τις μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εργασίες της Φάσης Β΄ του Αποχετευτικού Συστήματος Λάρνακας, με εκτίμηση δαπάνης €5.500.000+ΦΠΑ.

Τον Μάρτιο 2011, υποβλήθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών του ΣΑΛ η έκθεση αξιολόγησης, σύμφωνα με την οποία οι 5 από τις 7 προσφορές που είχαν υποβληθεί ήταν εκτός προδιαγραφών. Η επιτροπή αξιολόγησης εισηγείτο την κατακύρωση του διαγωνισμού στον χαμηλότερο εντός προδιαγραφών προσφοροδότη (τέταρτο στη σειρά κατάταξης με βάση την τιμή) έναντι του ποσού των €3.291.000+ΦΠΑ. Κατόπιν παρατηρήσεων της Υπηρεσίας μας που εξέτασε παράπονα που είχαν υποβληθεί για τις προδιαγραφές των αντλιών και τη διαδικασία αξιολόγησης που ακολουθήθηκε, ετοιμάστηκε από την επιτροπή αξιολόγησης του ΣΑΛ αναθεωρημένη έκθεση αξιολόγησης, με βάση την οποία όλες οι προσφορές κρίθηκαν ως εντός προδιαγραφών και, ως εκ τούτου, εισηγείτο την κατακύρωση του διαγωνισμού στον χαμηλότερο προσφοροδότη έναντι €2.802.963+ΦΠΑ. Το Συμβούλιο Προσφορών, υιοθετώντας την εισήγηση, αποφάσισε τον Μάρτιο 2011 την ανάθεση της σύμβασης.

Τον Απρίλιο 2011, μετά τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού, δύο προσφοροδότες (ο δεύτερος και τρίτος χαμηλότερος) καταχώρισαν ιεραρχικές προσφυγές στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ), εναντίον της πιο πάνω απόφασης.

Η ΑΑΠ, αφού εξέτασε τις πιο πάνω 2 προσφυγές, εξέδωσε τον Αύγουστο και Οκτώβριο αντίστοιχα τις αποφάσεις της, με τις οποίες ακύρωσε την πιο πάνω απόφαση του ΣΑΛ, το οποίο, ως εκ τούτου, αποφάσισε τον Οκτώβριο 2011, την ακύρωση του διαγωνισμού και την επαναπροκήρυξη του.

Από τη μελέτη των θεμάτων τα οποία είχαν τεθεί ενώπιον του Συμβουλίου Προσφορών του ΣΑΛ για εξέταση, μεταξύ Απριλίου – Ιουνίου 2012, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ότι η Υπηρεσία του ΣΑΛ ζητούσε την έγκριση του Συμβουλίου Προσφορών για ετοιμασία εγγράφων προσφορών, προκειμένου να προχωρήσει στην προκήρυξη ανεξάρτητων επιμέρους διαγωνισμών για την προμήθεια – ξεχωριστά – κάθε είδους εξοπλισμού/συστήματος που περιλαμβανόταν στον προηγούμενο διαγωνισμό με αρ. ΣΑΛ9/2010 (αντλίες λυμάτων και ομβρίων υδάτων, σύστημα ελέγχου οσμών, γεννήτριες, ηλεκτρικοί πίνακες), ο οποίος είχε ακυρωθεί και αποφασίστηκε να επαναπροκηρυχθεί.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας πληροφόρησε τη Γενική Διευθύντρια του ΣΑΛ ότι, κατά την άποψη μας, η επιλογή του ΣΑΛ για προκήρυξη ανεξάρτητων διαγωνισμών, δεν διασφάλιζε τα συμφέροντα του,

αφού με τον τρόπο αυτό θα δημιουργούνται – αναπόφευκτα – προβλήματα συντονισμού μεταξύ των διαφόρων εργολάβων ή/και προμηθευτών, με συνεπακόλουθες καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση του έργου. Επίσης, ενδεχομένως να προέκυπταν προβλήματα καταμερισμού ευθυνών μεταξύ των διαφόρων εργολάβων/προμηθευτών, καθώς και ανάληψης ευθύνης, στις περιπτώσεις βλαβών ή/και μη ικανοποιητικής λειτουργίας των αντλιοστασίων. Επιπρόσθετα, θα αδυνάτιζε τη θέση του ΣΑΛ σε ενδεχόμενη διεκδίκηση/απαίτηση επιδιόρθωσης ή/και αντικατάστασης εξοπλισμού, στα πλαίσια των υποχρεώσεων του κάθε Αναδόχου για παροχή εγγύησης για την καλή λειτουργία του εξοπλισμού που θα προμηθεύσει.

Τον Σεπτέμβριο 2102, η Γενική Διευθύντρια μάς πληροφόρησε ότι το ΣΑΛ, αφού μελέτησε τις εισηγήσεις/παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας και, λαμβάνοντας υπόψη τις θέσεις του νομικού του συμβούλου καθώς και της Υπηρεσίας του ΣΑΛ, επαναβεβαίωσε την απόφαση του.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε από τη Γενική Διευθύντρια να μας διευκρινίσει τους λόγους για τους οποίους είχε ζητηθεί η άποψη του νομικού συμβούλου του ΣΑΛ, εφ' όσον τα θέματα που είχαμε εγείρει ήταν καθαρά τεχνικής φύσης και δεν ενέπιπταν στην αρμοδιότητα του.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι με την εν λόγω γνωμάτευση που τέθηκε ενώπιον των μελών του Συμβουλίου Προσφορών του ΣΑΛ κατά την εξέταση του θέματος, καθώς και τη δήλωση του Μηχανολόγου Μηχανικού του ΣΑΛ κατά την πιο πάνω συνεδρία (όπως καταγράφεται στα Πρακτικά), ότι με την προκήρυξη ξεχωριστών προσφορών θα υπάρξει εξοικονόμηση ύψους μέχρι €1,0 εκ., χωρίς να τεκμηριώνεται με την κατάθεση στοιχείων, ενδεχομένως τα μέλη του Συμβουλίου να μην είχαν την ορθή εικόνα κατά τη λήψη της απόφασης.

Τέλος, υποδείξαμε ότι με την προκήρυξη ξεχωριστών προσφορών, δημιουργούνταν πολλαπλάσιες πιθανότητες καθυστέρησης, αφού ο κάθε επιμέρους διαγωνισμός θα υπόκειται σε ενδεχόμενη προσφυγή στην ΑΑΠ.

Διαπραγμάτευση με εργολάβους των συμβολαίων C11, C13, C16 και C19 για την προμήθεια και τοποθέτηση σωλήνων και εξαρτημάτων. Τον Ιούλιο 2012, η Γενική Διευθύντρια του ΣΑΛ, μας πληροφόρησε με σχετικό σημείωμα της Υπηρεσίας της ότι, λόγω της ακύρωσης του διαγωνισμού με αρ. ΣΑΛ9/2010 για τις μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εργασίες της Φάσης Β' του Αποχετευτικού Συστήματος Λάρνακας τον Οκτώβριο 2011, στον οποίο περιλαμβανόταν η προμήθεια και εγκατάσταση σωλήνων και εξαρτημάτων σε τέσσερα συμβόλαια (C11, C13, C16 και C19), το ΣΑΛ είχε εγκρίνει τον Φεβρουάριο 2012 την προμήθεια και εγκατάσταση των πιο πάνω υλικών με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, με τους εργολάβους οι οποίοι εκτελούσαν τα πιο πάνω συμβόλαια, έτσι ώστε να αποφευχθεί η καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών των πιο πάνω συμβολαίων, οι οποίες βρίσκονταν σε προχωρημένο στάδιο. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, ενώ η εκτίμηση κόστους ήταν €279.661, η συνολική τελική τιμή της προσφοράς, η οποία είχε προκύψει μετά τη διαπραγμάτευση – στην οποία γινόταν εισήγηση για κατακύρωση – ανερχόταν σε €394.275 και, ζήτησε τις απόψεις της Υπηρεσίας μας, πριν την υποβολή του θέματος στο Συμβούλιο Προσφορών του ΣΑΛ για λήψη απόφασης.

Ενόψει των πιο πάνω, πληροφορήσαμε τον ίδιο μήνα τη Γενική Διευθύντρια του ΣΑΛ τα ακόλουθα:

- (i) Κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, η συνολική τιμή της προσφοράς – κατόπιν της διαπραγμάτευσης – ήταν υπερβολικά ψηλή, αφού ήταν κατά 41% ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης, η οποία είχε βασιστεί σε τιμές οι οποίες είχαν υποβληθεί στα πλαίσια του ανοικτού διαγωνισμού με αρ. ΣΑΛ9/2010 για το συμβόλαιο C17, ο οποίος είχε ακυρωθεί (για άλλους λόγους), και οι οποίες ήταν προϊόν υγιούς ανταγωνισμού.

Επισημάνσαμε επίσης ότι, σύμφωνα με τα πρακτικά του ΣΑΛ, η απόφαση για έγκριση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης με τους εργολάβους για την προμήθεια των εν λόγω υλικών, είχε ληφθεί από το Συμβούλιο Προσφορών τον Φεβρουάριο 2012, με την προϋπόθεση ότι θα ετύγχανε της σύμφωνης γνώμης της Υπηρεσίας μας και οι τιμές θα ήταν στα αναμενόμενα πλαίσια (η ανάλυση της εκτίμησης δαπάνης είχε περιληφθεί στην εν λόγω απόφαση).

- (ii) Η έγκαιρη ολοκλήρωση των εν λόγω 4 συμβολαίων, έστω και αν κατακυρωνόταν – όπως εισηγείτο – η προμήθεια των σωλήνων και εξαρτημάτων με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης που είχε ακολουθηθεί, δεν ήταν διασφαλισμένη, λαμβάνοντας υπόψη, αφ' ενός τους συμβατικούς χρόνους ολοκλήρωσης τους (τα 2 συμβόλαια ολοκληρώνονταν τον Οκτώβριο 2012, το τρίτο τον Ιανουάριο 2013 και το τέταρτο τον Μάιο 2013) και, αφ' ετέρου, τον απαιτούμενο χρόνο προμήθειας και εγκατάστασης των σωλήνων και εξαρτημάτων, με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης (ο προσφοροδότης, η προσφορά του οποίου συστηνόταν για κατακύρωση, δήλωσε ως απαιτούμενο χρόνο παράδοσης, τις 16-20 εβδομάδες).
- (iii) Ενώ ο χρόνος ήταν ουσιώδους σημασίας, καθώς επηρέαζε την ολοκλήρωση τεσσάρων άλλων συμβολαίων, η εν λόγω εισήγηση/πρόταση της Υπηρεσίας του ΣΑΛ, υποβλήθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών για εξέταση και λήψη απόφασης, 5 περίπου μήνες μετά την έγκριση της διαδικασίας (που είχε δοθεί τον Φεβρουάριο 2012), και 1 περίπου μήνα μετά την ολοκλήρωση της διαπραγμάτευσης.

Τελικά, τον Αύγουστο 2012, η Γενική Διευθύντρια μας πληροφόρησε ότι η ολομέλεια του ΣΑΛ, λαμβάνοντας υπόψη ότι και η Υπηρεσία της είχε συμφωνήσει τελικά με τις απόψεις μας, αποφάσισε την προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού για την προμήθεια των εν λόγω υλικών.

Προσφορά αρ. ΣΑΛ06/2012 για την προμήθεια αντλιών για τα αντλιοστάσια λυμάτων και ομβρίων υδάτων της Β' Φάσης. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενη παράγραφο, το Συμβούλιο προκήρυξε τον Σεπτέμβριο 2009 ανοικτό διαγωνισμό για τις μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εργασίες της Β' Φάσης του Αποχετευτικού Συστήματος Λάρνακας, με εκτίμηση δαπάνης €5.500.000+ΦΠΑ. Στον εν λόγω διαγωνισμό, ο οποίος ακυρώθηκε τον Οκτώβριο 2011, περιλαμβάνονταν και οι αντλίες για τα αντλιοστάσια λυμάτων και ομβρίων υδάτων.

Τον Φεβρουάριο 2012, το ΣΑΛ, στα πλαίσια της απόφασης του για προκήρυξη ανεξάρτητων ξεχωριστών διαγωνισμών, ένα για κάθε κατηγορία εξοπλισμού/συστήματος τα οποία αποτελούσαν μέρος του πιο πάνω διαγωνισμού που είχε ακυρωθεί, προκήρυξε νέο ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια αντλιών για τα αντλιοστάσια λυμάτων και ομβρίων υδάτων, με εκτίμηση κόστους €400.000+ΦΠΑ.

Τον Ιούνιο 2012, από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης του τεχνικού μέρους του διαγωνισμού, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε/παρατήρησε τα ακόλουθα:

- (i) Ενώ έγγραφα διαγωνισμού είχαν προμηθευτεί 29 οικονομικοί φορείς, προσφορά υπέβαλαν τελικά 4. Οι 2 από τις 4 προσφορές που είχαν υποβληθεί, κρίθηκαν από την επιτροπή αξιολόγησης ως άκυρες.
- (ii) Η μία εκ των δύο έγκυρων προσφορών, παρουσίαζε αποκλίσεις από τις απαιτήσεις των εγγράφων του διαγωνισμού σε δύο σημεία, τα οποία είχαν κριθεί από την επιτροπή αξιολόγησης ως επουσιώδη, χωρίς ωστόσο αυτό να τεκμηριώνεται ικανοποιητικά.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, καθώς και ότι παρόμοια προβλήματα είχαν παρουσιαστεί και στον προηγούμενο διαγωνισμό (αρ. ΣΑΛ9/2010) ο οποίος ακυρώθηκε (μη ανάπτυξη ικανοποιητικού/υγιούς ανταγωνισμού αναφορικά με τις αντλίες, παράπονα/καταγγελίες που είχαν υποβληθεί από ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς, ότι τους όρους/προδιαγραφές των αντλιών πληρούσαν μόνο οι αντλίες ενός κατασκευαστή), η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τον Ιούνιο 2012 στη Γενική Διευθύντρια όπως:

- (i) Το Συμβούλιο εξετάσει το ενδεχόμενο ακύρωσης του διαγωνισμού με βάση την παρ.14(3)(β) της Κ.Δ.Π.492/2004, αφού φαινόταν ότι οι όροι/προδιαγραφές των εγγράφων του διαγωνισμού, περιλάμβαναν πρόνοιες οι οποίες οδηγούσαν κατά αποκλειστικότητα σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα/κατασκευαστή (τον ίδιο με τον μοναδικό εντός προδιαγραφών κατασκευαστή του προηγούμενου διαγωνισμού) και, την επαναπροκήρυξη του, αφού τροποποιηθούν οι πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού, ώστε να διασφαλίζεται η ευρύτητα συμμετοχής και κατ' επέκταση η ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού, προς όφελος του ΣΑΛ.
- (ii) Στα έγγραφα του νέου διαγωνισμού να περιληφθούν πρόνοιες για τη συντήρηση του εξοπλισμού για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, το κόστος της οποίας να υποβληθεί με την προσφορά, ώστε να

αξιολογηθεί και να ληφθεί υπόψη στην ανάθεση του διαγωνισμού. Με τον τρόπο αυτό θα διασφαλίζονταν ανταγωνιστικές τιμές για τη συντήρηση (υλικά και εργατικά) του εξοπλισμού.

Τον Σεπτέμβριο 2012, η Γενική Διευθύντρια μας πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο Προσφορών, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη τόσο τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας, όσο και τη γνωμάτευση του νομικού του συμβούλου καθώς και τις θέσεις της Υπηρεσίας του ΣΑΛ, αποφάσισε τον Αύγουστο 2012 να υιοθετήσει την έκθεση αξιολόγησης του τεχνικού μέρους του διαγωνισμού, και να εισηγηθεί το άνοιγμα των οικονομικών φακέλων των δύο έγκυρων – σύμφωνα με την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης – προσφορών.

Τον Οκτώβριο 2012, πληροφορηθήκαμε ότι ταυτόχρονα με την έγκριση της εισήγησης του Συμβουλίου Προσφορών, αποφασίστηκε από την ολομέλεια του ΣΑΛ και το άνοιγμα των οικονομικών φακέλων των 2 έγκυρων προσφορών και ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε στον χαμηλότερο προσφοροδότη, στην τιμή των €437.305, που ήταν κατά 9,3% ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης.

Σημειώνεται ότι ο κατασκευαστής των αντλιών του επιτυχόντα προσφοροδότη, είναι ο ίδιος με τον κατασκευαστή των αντλιών του προσφοροδότη, η προσφορά του οποίου συστηνόταν για κατακύρωση κατά τον προηγούμενο διαγωνισμό με αρ. ΣΑΛ9/2010 που ακυρώθηκε, για τον οποίο υπήρξαν παράπονα/καταγγελίες ότι μόνο οι αντλίες του πληρούσαν τους όρους/προδιαγραφές.

Από το αποτέλεσμα και των 2 διαγωνισμών, διαπιστώθηκε ότι τους όρους/προδιαγραφές των αντλιών ικανοποιούσε πλήρως ένας – μόνο – κατασκευαστής. Η απουσία υγιούς ανταγωνισμού επιβεβαιώνεται από τα ακόλουθα:

- (i) Κατά τον διαγωνισμό που ακυρώθηκε, και οι 7 προσφοροδότες που συμμετείχαν, είχαν υποβάλει αντλίες του ίδιου κατασκευαστή.
- (ii) Κατά τον δεύτερο διαγωνισμό, ενώ είχαν εκδηλώσει ενδιαφέρον 29 οικονομικοί φορείς, προσφορά υπέβαλαν μόνο 4, εκ των οποίων οι 2 ήταν εκτός προδιαγραφών. Πλήρως είχε συμμορφωθεί με τους όρους/προδιαγραφές 1 προσφοροδότης.
- (iii) Η τιμή στην οποία κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός ήταν κατά 9,3% ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης που είχε βασιστεί στις τιμές του προηγούμενου – ενιαίου – διαγωνισμού, παρ' όλον ότι η Υπηρεσία του ΣΑΛ είχε δηλώσει ότι η προκήρυξη ξεχωριστών διαγωνισμών θα είχε ως αποτέλεσμα την εξοικονόμηση περίπου €1,0 εκ. (δηλ. 18% στα €5,5 εκ. της εκτίμησης δαπάνης του ενιαίου διαγωνισμού).

Μέρος Β

Θέματα προσωπικού.

(α) **Συλλογική σύμβαση προσωπικού.** Η συλλογική σύμβαση που διέπει τους όρους εργασίας, αμοιβής και άλλα ωφελήματα του προσωπικού του Συμβουλίου έληξε στις 31.12.2009 και ανανεώθηκε στις 10.8.2012 για την επόμενη τριετία.

(β) **Πρόσληψη εκτάκτων υπαλλήλων.** Κατά τη διάρκεια του 2010 το Συμβούλιο προέβηκε στην πρόσληψη τριών έκτακτων Εκτελεστικών Μηχανικών και τριών έκτακτων Τεχνικών για περίοδο τριών και τεσσάρων ετών αντίστοιχα με δικαίωμα ανανέωσης για ένα επιπλέον έτος, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών.

(γ) **Κανονισμοί προσωπικού.** Κατά το 2009, το Συμβούλιο υπέβαλε στο Υπουργείο Εσωτερικών, σχέδιο τροποποιητικών Κανονισμών για τροποποίηση των περί Υπηρεσίας του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λάρνακας Κανονισμών του 1995, η διαδικασία έγκρισης των οποίων εκκρεμεί στο Υπουργείο Εσωτερικών. Η Γενική Διευθύντρια του Συμβουλίου, με επιστολή ημερ. 5.10.2012 ζήτησε από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών την προώθηση της διαδικασίας έγκρισής τους.

(δ) **Αγωγή του Μηχανικού Αποχετεύσεων εναντίον του Συμβουλίου για χρηματική αποζημίωση λόγω της πειθαρχικής διαδικασίας εναντίον του.** Μετά την ανάκληση της πειθαρχικής διαδικασίας και την άρση της διαθεσιμότητάς του κατά το 2007, ο Μηχανικός Αποχετεύσεων κατέθεσε αγωγή εναντίον του

Συμβουλίου για χρηματικές αποζημιώσεις στην κλίμακα €427.150 - €1.708.601 (£250.000-£1.000.000) που ισχυρίζεται ότι προκλήθηκαν σ' αυτόν λόγω της πειθαρχικής δίωξης εναντίον του. Η υπόθεση έχει εκδικαστεί και αναμένεται η απόφαση του δικαστηρίου.

(ε) Αναβάθμιση/προαγωγή του Μηχανολόγου Μηχανικού σε Υπεύθυνο Εργοστασίου. Το Συμβούλιο αποφάσισε κατά το 2008 την αναβάθμιση/προαγωγή του Μηχανολόγου Μηχανικού (Κλ. Α9-11-12) σε Υπεύθυνο Εργοστασίου και Συντήρησης (Κλ. Α13), χωρίς την έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών και χωρίς να υπάρχει εγκεκριμένο σχέδιο υπηρεσίας της θέσης. Το αίτημα υποβάλλεται κάθε χρόνο στον Προϋπολογισμό του Συμβουλίου και απορρίπτεται. Επιπλέον η τοποθέτησή του στην Κλίμακα Α13 έγινε χωρίς να εφαρμοστούν οι πρόνοιες της Κ.Δ.Π. 175/95, που έχει υιοθετήσει το Συμβούλιο, όσον αφορά στη μισθολογική τοποθέτηση υπαλλήλου σε περίπτωση προαγωγής ή αναβάθμισης θέσης, ανάλογα.

Χαρτοσήμανση συμφωνίας δανείου. Κατά το 2007, υπογράφηκε συμφωνία δανειοδότησης με τράπεζα του εσωτερικού για ποσό €8,5 εκ. (£5 εκ.) για αναχρηματοδότηση υφιστάμενων δανείων, η οποία δεν έχει χαρτοσημανθεί από την τράπεζα. Σύμφωνα με το άρθρο 29(α) του περί Χαρτοσήμων Νόμου του 1963, στην περίπτωση δανείων ο εκδότης βαρύνεται με την καταβολή του τέλους χαρτοσήμου. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι το Συμβούλιο έχει την υποχρέωση να εξετάζει κατά πόσο ένα έγγραφο είναι χαρτοσημασμένο ή όχι και να μην προβαίνει σε οποιαδήποτε ενέργεια προτού το έγγραφο χαρτοσημανθεί κατάλληλα. Το Συμβούλιο δεν έχει ζητήσει την χαρτοσήμανση της πιο πάνω συμφωνίας από την τράπεζα.

6.42 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ-ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2011 παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους €9.323.098, σε σύγκριση με €10.752.334 το 2010.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε €25.865.371 σε σύγκριση με €25.850.840 το 2010, σημειώθηκε δηλαδή μικρή αύξηση ύψους €14.531.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε €16.545.557 σε σύγκριση με €15.007.432 το 2010. Σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €1.538.125 ή ποσοστό 10,3 %, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των αποσβέσεων κατά €777.876, των εξόδων λειτουργίας και συντήρησης κατά €431.286, και των εξόδων διοίκησης κατά €234.020.

Προσωπικό. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε στις 31.12.2011, 40 μόνιμους και 5 έκτακτους υπαλλήλους και 14 τακτικούς εργάτες, σε σύγκριση με 38 μόνιμους και 5 έκτακτους υπαλλήλους και 14 τακτικούς εργάτες το 2010. Το κόστος εργοδότησης, συμπεριλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών, ανήλθε στο ποσό των €2.966.241, σε σύγκριση με €2.841.862 το 2010, δηλαδή παρουσίασε αύξηση €124.379 ή ποσοστό 4,4%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση του προσωπικού και στην αύξηση της δαπάνης για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα του υπαλληλικού προσωπικού, όπως καθορίστηκαν με σχετική αναλογιστική μελέτη στις 31.12.2011.

Υπερωρίες. Η δαπάνη για υπερωρίες για το έτος 2011 ανήλθε σε €139.641, σε σύγκριση με €139.934 το 2010. Ποσό €78.307 αφορά σε υπερωρίες του υπαλληλικού προσωπικού και ποσό €61.334 αφορά σε υπερωρίες του εργατικού προσωπικού.

Προϋπολογισμός.

(α) Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός του Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια ημερομηνία, ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για την εξέτασή του από το Συμβούλιο και την υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη της χρήσης του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 42.094 και ημερ. 18.1.1995,

εκχώρησε την εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τον εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2011 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 17.9.2010 και από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 11.4.2011, με εξαίρεση τα θέματα προσωπικού, τα οποία απορρίφθηκαν στις 6.9.2011. Συνεπώς όλες οι δαπάνες που έγιναν από 1.1.2011 μέχρι 11.4.2011 δεν ήταν νομικά καλυμμένες. Στις 2.9.2011 υποβλήθηκε στον Υπουργό Εσωτερικών αναθεωρημένος Προϋπολογισμός για το έτος 2011, ο οποίος εγκρίθηκε στις 20.12.2011, με εξαίρεση τα θέματα προσωπικού.

Ταμείο Συντάξεων. Το Συμβούλιο, με απόφαση ημερ. 19.5.2010, ενέκρινε την τροποποίηση των υφιστάμενων Περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού –Αμαθούνας Κανονισμών (ΚΔΠ 348/2002), σύμφωνα με τις υποδείξεις της Αρμόδιας Αρχής για να καταστεί εφικτή η εγγραφή του Ταμείου στο Μητρώο και η έκδοση του σχετικού πιστοποιητικού όπως προβλέπεται από τον Νόμο 146(Ι)/2006 που προνοεί για την Ίδρυση, Εγγραφή, Λειτουργία και Εποπτεία των Ταμείων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών. Οι πιο πάνω Κανονισμοί, όπως έχουν τροποποιηθεί, δεν έχουν ακόμα εγκριθεί από την Βουλή των Αντιπροσώπων και ως εκ τούτου εκκρεμεί η εγγραφή του Ταμείου με αποτέλεσμα το Ταμείο να μην αποτελεί σύμφωνα με το άρθρο 7.(Ι) του πιο πάνω Νόμου, ξεχωριστή νομική προσωπικότητα.

Από το 2010 ετοιμάζονται ξεχωριστές οικονομικές καταστάσεις για το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων των Υπαλλήλων του ΣΑΛΑ παρά το γεγονός ότι δεν έχει ακόμα εγγραφεί στο σχετικό Μητρώο.

Χρεώστες και προπληρωμές. Το σύνολο των χρεωστών και προπληρωμών στις 31.12.2011, ανήλθε σε €18.068.027, σε σύγκριση με €14.585.221 το 2010, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €3.482.806 ή ποσοστό 24%. Από τους συνολικούς χρεώστες, ποσό ύψους €1.500.000 (€1.817.679 το 2010) αφορά σε προκαταβολές εργολάβων για την εκτέλεση των έργων της Φάσης Β2 του αποχετευτικού συστήματος και ποσό ύψους €3.500.912 (€1.788.263 το 2010) αφορά σε οφειλές από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Στο σύνολο των χρεωστών και προπληρωμών περιλαμβάνονται και τα πιο κάτω:

(α) Χρεώστες αποχετευτικών τελών. Τα οφειλόμενα αποχετευτικά τέλη ανέρχονταν στις 31.12.2011 σε €8.875.505, σε σύγκριση με €7.783.002 το 2010 δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €1.092.503 ή ποσοστό 14%. Ποσό €769.219 αφορά σε οφειλές για νομικά και άλλα έξοδα των αγωγών που κινήθηκαν για είσπραξη των οφειλόμενων τελών.

Για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών για την περίοδο 1999-2011, κινήθηκαν συνολικά 4.493 αγωγές για συνολικό ποσό €8.840.365 από τις οποίες εξοφλήθηκαν οι 3.169 αγωγές και εισπράχθηκε ποσό ύψους €6.707.054. Στις 31.12.2011 εκκρεμούσαν 1.324 αγωγές για συνολικό ποσό €2.133.311. Σε αρκετές περιπτώσεις αγωγών για τις οποίες εκδόθηκε απόφαση δικαστηρίου για καταβολή των οφειλόμενων ποσών, αυτά δεν έχουν εισπραχθεί.

Παρατηρήθηκαν και πάλι περιπτώσεις για τις οποίες ενώ έγινε συμφωνία με τους οφειλέτες για διευθέτηση των οφειλών τους με δόσεις, είτε μετά από αγωγή είτε μετά από δική τους παράκληση, αυτοί δεν ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι για αρκετές αγωγές για τις οποίες εκδόθηκε απόφαση δικαστηρίου για πληρωμή και επιδικάστηκαν τόκοι επί των οφειλόμενων ποσών, το Συμβούλιο καταχωρίζει τις εισπράξεις έναντι εξόφλησης των οφειλόμενων αποχετευτικών τελών χωρίς να εξοφλούνται οι τόκοι, οι οποίοι αρχίζουν να εξοφλούνται μόνο όταν εισπραχθούν πρώτα όλα τα οφειλόμενα τέλη.

Σημειώνεται επίσης ότι, παρά τα νομικά και άλλα μέτρα που λαμβάνονται και τις προσπάθειες που καταβάλλονται από το Συμβούλιο για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, αυτά παραμένουν σε υψηλά επίπεδα.

(β) Χρεώσεις τελών χρήσης. Το συνολικό ποσό των οφειλόμενων τελών χρήσης στις 31.12.2011, ανερχόταν σε 1.452.293 σε σύγκριση με €1.118.415 το 2010. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην καταβολή των τελών χρήσης που εισπράττονται από το Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα και το Δήμο Γερμασόγειας.

Στις σχετικές συμφωνίες με τις Υδατικές Αρχές προβλέπεται η καταβολή των τελών χρήσης στο Συμβούλιο εντός 15 ημερών από την τελευταία ημέρα κάθε μήνα αλλά δεν προβλέπεται η καταβολή τόκου στις καθυστερημένες πληρωμές τους.

Μέρος Β

Όροι Υπηρεσίας Μόνιμου Προσωπικού. Στους περί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμούς του 1999 (Κ.Δ.Π. 145/99), δεν περιλαμβάνονται πρόνοιες ως προς τις απολαβές, επιδόματα και άλλα οικονομικά ωφελήματα των υπαλλήλων του Συμβουλίου. Για τα θέματα αυτά το Συμβούλιο ακολουθεί τους Κανονισμούς ΚΔΠ 175/95, που ισχύουν για τους Δημόσιους Υπαλλήλους.

Κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσία μας, το Συμβούλιο ενέκρινε στις 18.4.2012 την τροποποίηση των Κανονισμών του, με την εισαγωγή νέου Κανονισμού ο οποίος να προβλέπει την κατ'αναλογία και αντιστοιχία εφαρμογή των ισχυόντων στη Δημόσια Υπηρεσία Κανονισμών. Το Υπουργείο Εσωτερικών, στο οποίο στάλθηκε η προτεινόμενη τροποποίηση στις 2.5.2012, αφού έλαβε τις απόψεις του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, ζήτησε στις 12.9.2012 την διαμόρφωση των τροποποιητικών Κανονισμών και την εκ νέου υποβολή τους από το Συμβούλιο.

6.43 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Μέρος Α

Οι πιο κάτω πληροφορίες έχουν ελεγχθεί από πρόχειρες μη υπογραμμένες οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου για το έτος 2011.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2011 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €14.514.290, σε σύγκριση με €4.825.429 το 2010, μετά τις δαπάνες για την ασφαλική επίστρωση ύψους €11.112.696 (€8.537.883 το 2010).

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €21.520.930, σε σύγκριση με €23.034.303 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €1.513.373 ή ποσοστό 6,6%, η οποία οφείλεται κυρίως στη μείωση των τόκων εισπρακτέων, στην αναγνώριση πρόσθετης επιβάρυνσης για το 2011 μόνο, σε αντίθεση με το 2010 όπου αναγνωρίστηκε επιβάρυνση και για οφειλές προηγούμενων ετών, καθώς και στην αναγνώριση μικρότερου ποσοστού επιχορήγησης από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων σε σχέση με το 2010.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα, συμπεριλαμβανομένης της ασφαλικής επίστρωσης των δρόμων που έχει εγκατασταθεί το συλλεκτικό σύστημα, ανήλθαν σε €36.035.220 σε σύγκριση με €27.859.732 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €8.175.488 ή ποσοστό 29%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων λειτουργίας και συντήρησης, των πληρωτέων τόκων και των αποσβέσεων.

Προσωπικό - Μισθοί και εργοδοτικές εισφορές. Στις 31.12.2011 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 47 μόνιμους υπαλλήλους, 6 έκτακτους και 36 εργάτες, σε σύγκριση με 48 μόνιμους υπαλλήλους, 6 έκτακτους και 36 εργάτες το 2010. Οι αποδοχές του προσωπικού και οι εργοδοτικές εισφορές ανήλθαν στο ποσό των €3.628.402, σε σύγκριση με €3.533.125 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €95.277.

Προϋπολογισμός.

(α) Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός του Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια ημερομηνία, ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για την εξέτασή του από το Συμβούλιο και την υποβολή

του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη της χρήσης του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 42.094 και ημερ. 18.1.1995, εκχώρησε την εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τον εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2011 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 11.10.2010, και από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 27.5.2011, με εξαίρεση τα θέματα προσωπικού.

Συνεπώς όλες οι δαπάνες που έγιναν μέχρι τις 27.5.2011, δεν ήταν νομικά καλυμμένες.

(β) Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με το άρθρο 24(8) του Νόμου, το Συμβούλιο μπορεί, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, να δαπανά επιπρόσθετο ποσό που δεν υπερβαίνει το 20% του ποσού οποιουδήποτε κονδυλίου που εγκρίθηκε, υπό τον όρο ότι το επιπρόσθετο αυτό ποσό θα εξοικονομείται από οποιοδήποτε άλλο ή άλλα κονδύλια των ιδίων Προϋπολογισμών που έχουν εγκριθεί.

Σε ορισμένα κονδύλια οι υπερβάσεις ανέρχονται πέραν του 20% και έγιναν χωρίς την έγκριση του Συμβουλίου και χωρίς να υποβληθεί για έγκριση από τον Υπουργό Εσωτερικών αναθεωρημένος προϋπολογισμός, όπως προνοείται στα άρθρα 24(8) μέχρι 24(11) του Νόμου. Οι υπερβάσεις αυτές, συνολικού ύψους €9.165.496, αφορούν σε έξοδα λειτουργίας και συντήρησης του συστήματος αποχετεύσεων ύψους €1.215.559, έξοδα διοίκησης ύψους €93.741 και ασφατικές επιστρώσεις ύψους €7.856.196.

Πιθανά προβλήματα ρευστότητας του Συμβουλίου και οφειλές της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 20.10.2011 με εκπροσώπηση των Συμβουλίων Αποχετεύσεων και του Υπουργείου Οικονομικών, αναφέρθηκε στην αδυναμία του κράτους για αποπληρωμή των οφειλών του προς τα Συμβούλια Αποχετεύσεων συνολικού ύψους €397,5 εκ., λόγω της οικονομικής κρίσης που αντιμετωπίζει. Ως εκ τούτου προτάθηκε από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών ως εναλλακτική επιλογή ο απευθείας δανεισμός των Συμβουλίων με κυβερνητική εγγύηση και η κυβέρνηση να αναλάβει την υποχρέωση εξυπηρέτησης των δανείων με απευθείας πληρωμή των τοκοχρεολυσίων.

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής του Συμβουλίου με επιστολή του ημερ. 23.4.2012 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών επισημαίνει ότι «η ρευστότητα που διαθέτει το Συμβούλιο έχει φθάσει σε πολύ επικίνδυνα επίπεδα και με μαθηματική ακρίβεια, το Συμβούλιο οδηγείται στην καταστροφή». Πρόσθετα, αναφέρει ότι η Κυβέρνηση θα πρέπει να καταβάλει άμεσα τα οφειλόμενα προς το Συμβούλιο ποσά, γιατί σε αντίθετη περίπτωση αυτό θα αναγκαστεί από 1.6.2012 να μην καταβάλλει τις δόσεις και τους τόκους για όλα τα δάνεια που έχει συνάψει με κυβερνητική εγγύηση καθώς και να τερματίσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις αναφορικά με τα έργα στις διάφορες κοινότητες.

Το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή ημερ. 29.5.2012 ενημέρωσε τη Γενική Λογιστή ότι συμφωνεί όπως καταβληθούν από την Κυβέρνηση οι δόσεις των εγγυημένων από το Κράτος δανείων του Συμβουλίου, προς την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και την Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης, για τους μήνες Ιούνιο – Σεπτέμβριο 2012 που ανέρχονται σε €2,7 εκ.

Το πρόβλημα ρευστότητας όμως του Συμβουλίου δεν φαίνεται ότι επιλύεται αφού από το συνολικό ποσό των χρεωστών του, κατά την 31.12.2011 το οποίο ανερχόταν σε €30,2 εκ., οι οφειλές της Κυβέρνησης προς το Συμβούλιο ήταν €20,7 εκ. Επισημαίνεται επίσης ότι οι συνολικές οφειλές του Συμβουλίου μόνο για αποπληρωμή δανείων εντός του 2012 ανέρχονται σε €9,7 εκ.

Τέλη χρήσης αποχετευτικού συστήματος. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 35(1) των περί Αποχετεύσεων Λευκωσίας Κανονισμών του 1973 – 2009, για τα υποστατικά τα οποία εξυπηρετούνται από το σύστημα αποχέτευσης λυμάτων εισπράττεται τέλος χρήσης με βάση την κατανάλωση νερού.

Περί τα τέλη του 2011, το Συμβούλιο προχώρησε στην επιβολή και είσπραξη τελών χρήσης από όλα τα υποστατικά που βρίσκονται μέσα στις περιοχές που εξυπηρετούνται από το αποχετευτικό σύστημα, είτε αυτά έχουν συνδεθεί με το σύστημα είτε όχι. Όπως μας αναφέρθηκε, στόχος του Συμβουλίου ήταν αφενός να επιβάλλει τέλη χρήσης και στους παράνομα συνδεδεμένους με το σύστημα και αφετέρου να υποχρεώσει

όλους όσους θα έπρεπε να συνδεθούν με το σύστημα και δεν το έπραξαν, να προχωρήσουν στην σύνδεση των υποστατικών τους.

Ωστόσο, σημειώνεται ότι, σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, ημερ. 11.7.2011, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών αποφάσισε να μην προωθήσει για ψήφιση νομοσχέδιο το οποίο τροποποιεί το άρθρο 30 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, επειδή θεωρεί ότι το προβλεπόμενο στο άρθρο τέλος είναι ανταποδοτικό τέλος για τη χρήση των αποχετευτικών συστημάτων και, ως τέτοιο, δεν μπορεί να επιβάλλεται πριν από τη σύνδεση ακίνητης ιδιοκτησίας με τα συστήματα αυτά και τη χρήση τους. Στην επιστολή αναφέρεται επίσης ότι η παραπάνω απόφαση στηρίζεται σε νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου και η Νομική Υπηρεσία τείνει να συμφωνήσει με τη θέση της Επιτροπής, ενώ τα Συμβούλια κλήθηκαν να επανέλθουν με νέα εισήγηση ως προς τον τρόπο αντιμετώπισης του θέματος αυτού.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι το Συμβούλιο, μαζί με τα υπόλοιπα Συμβούλια Αποχετεύσεων έχουν αποστείλει νέα τροποποίηση του Νόμου στο Υπουργείο Εσωτερικών ώστε να μην υπάρχει οποιαδήποτε αμφιβολία για το πότε επιβάλλονται τα τέλη χρήσης.

Επιβάρυνση έργων που εκτελούνται από το Τμήμα Δημοσίων Έργων με 25% τμηματικά τέλη. Το Συμβούλιο, δεν αποδέχεται τις χρεώσεις που επιβάλλει το Τμήμα Δημοσίων Έργων στις περιπτώσεις που για την κατασκευή του αποχετευτικού συστήματος σε δρόμους διεξάγονται κατασκευαστικές εργασίες από εργολάβους του Τμήματος Δημοσίων Έργων (τμηματικά τέλη 25% επί της εκτελεσθείσας εργασίας, πλέον 15% Φ.Π.Α., σύμφωνα με την εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών αρ. 1235, ημερ. 5.2.2003) και υποστηρίζει ότι, εφόσον τα έργα εκτελούνται εξολοκλήρου με δικές του δαπάνες και οι μελέτες και τα κατασκευαστικά σχέδια που αφορούν το σύστημα αποχετεύσεων καθώς και η επίβλεψη των εργασιών γίνονται από το Συμβούλιο, το Συμβούλιο δεν υπόκειται στις πρόνοιες της πιο πάνω εγκυκλίου.

Το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή ημερ. 13.4.2010 κάλεσε το Συμβούλιο όπως συμμορφωθεί με τις πρόνοιες της πιο πάνω εγκυκλίου και καταβάλει τα οφειλόμενα τμηματικά τέλη προς το Τμήμα Δημοσίων Έργων ύψους €382.207, ενώ σε αντίθετη περίπτωση προειδοποίησε ότι θα ληφθούν νομικά μέτρα εναντίον του. Σε απαντητική επιστολή του Συμβουλίου προς το Υπουργείο Οικονομικών, ημερ. 26.4.2010, το Συμβούλιο εξακολουθεί να απορρίπτει τις χρεώσεις τμηματικών τελών και θεωρεί ότι δεν υπόκειται στις πρόνοιες της πιο πάνω εγκυκλίου.

Σημειώνεται ότι, ενώ στην κατάσταση καθυστερημένων εσόδων του Τμήματος Δημοσίων Έργων για το 2011, που αποστάληκε στην Υπηρεσία μας, παρουσιάζονται καθυστερημένα τμηματικά τέλη από το Συμβούλιο ύψους €420.053, το Συμβούλιο δεν έχει αναγνωρίσει τη συγκεκριμένη οφειλή στις οικονομικές του καταστάσεις.

Χρεώστες και άλλοι λογαριασμοί. Το σύνολο των χρεωστών και άλλων λογαριασμών του Συμβουλίου στις 31.12.2011 ανήλθε σε €30.201.560, σε σύγκριση με €18.462.819 το 2010, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €11.738.741 ή ποσοστό 64%, η οποία αφορά κυρίως σε οφειλές της Κυβέρνησης.

Στο σύνολο των χρεωστών και άλλων λογαριασμών, περιλαμβάνονται και τα πιο κάτω:

(α) Χρεώστες αποχετευτικών τελών. Το σύνολο των οφειλών για αποχετευτικά τέλη στις 31.12.2011 ήταν €5.395.146, σε σύγκριση με €4.898.696 στις 31.12.2010, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €496.450 ή ποσοστό 10%, η οποία οφείλεται κυρίως στις οφειλές για πρόσθετη επιβάρυνση επί των καθυστερημένων τελών για το 2011.

Από το σύνολο των οφειλών στις 31.12.2011, ποσό €401.275 (€436.498 το 2010), συμπεριλαμβανομένης της πρόσθετης επιβάρυνσης, αφορά στην Παλιά Λευκωσία, όπου η επιβολή αποχετευτικών τελών τερματίστηκε από το 2001. Από αρκετούς φορολογούμενους εξακολουθούν να οφείλονται ποσά πέραν των €1.000, η είσπραξη των οποίων με την πάροδο του χρόνου θα καθίσταται ακόμα δυσκολότερη. Ποσό €4.993.871 (€4.462.199 το 2010), συμπεριλαμβανομένης της πρόσθετης επιβάρυνσης, αφορά στη Μείζονα Λευκωσία. Από το ποσό των €4.171.379 που αφορά σε αποχετευτικά τέλη για τη Μείζονα Λευκωσία ποσό €2.597.461 αφορά σε οφειλές των ετών 2002 –2010.

Παρόλο ότι το ποσοστό είσπραξης είναι αρκετά ψηλό (88,3% το 2011 και 93,5% το 2010), πολλά άτομα και εταιρείες οφείλουν από το 2002 μεγάλα ποσά. Σε πολλές περιπτώσεις έγινε συμφωνία με τους οφειλότες για διευθέτηση των οφειλών τους με δόσεις, ωστόσο, πολλοί δεν ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους.

Κατά τα έτη 2009, 2010 και 2011, δεν καταχωρίστηκαν αγωγές εναντίον οφειλετών, εκτός τριών περιπτώσεων, ενώ σε πολλές περιπτώσεις οφειλών για τις οποίες κινήθηκαν αγωγές κατά το 2008 και εκδόθηκε απόφαση δικαστηρίου για καταβολή των οφειλόμενων ποσών, αυτά δεν έχουν εισπραχθεί. Για καταχώριση και παρακολούθηση των αγωγών, ετοιμάστηκε ειδικό μηχανογραφικό πρόγραμμα, το οποίο όπως διαπιστώθηκε δεν ενημερώνεται πλήρως με τα απαραίτητα στοιχεία. Μετά από διαπίστωση που έγινε κατά τον έλεγχο, ότι στις περιπτώσεις που επιδικάζονταν και τόκοι επί των οφειλόμενων ποσών, αυτοί δεν εισπράττονταν από το Συμβούλιο, δόθηκαν οδηγίες από τον Διευθυντή για είσπραξή τους.

Η Υπηρεσία μας αναμένει ότι το Συμβούλιο θα συνεχίσει τις προσπάθειες είσπραξης των καθυστερημένων οφειλών ειδικά στις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχουν καταδικαστικές δικαστικές αποφάσεις.

(β) Χρεώστες τελών χρήσης. Το σύνολο των οφειλών για τέλη χρήσης στις 31.12.2011 ήταν €3.654.103 σε σύγκριση με €1.473.914 στις 31.12.2010 δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €2.180.189. Ποσό €3.517.605 (€1.386.897 για το 2010) οφείλεται από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, ποσό €100.000 (€55.800 για το 2010) οφείλεται από το Δήμο Λακατάμιας και ποσό €36.498 οφείλεται από διάφορους.

Παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην είσπραξη των τελών χρήσης τόσο από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας όσον και από το Δήμο Λακατάμιας.

Λόγω της συνεχούς σύνδεσης στο σύστημα αποχετεύσεων πολλών νέων περιοχών, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Συμβούλιο συνεχίσει τις προσπάθειες για είσπραξη το συντομότερο δυνατό.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας έχει εξοφλήσει πλήρως τις οφειλές του 2011 και συνεχίζει να καταβάλλει δόσεις έναντι των οφειλομένων τελών για το 2012, ενώ γίνονται προσπάθειες με το Δήμο Λακατάμιας για επίλυση του προβλήματος

(γ) Κυπριακή Δημοκρατία – Οφειλές ύψους €20.696.943 (€11.328.123 το 2010). Οι οφειλές της Κυβέρνησης αφορούν κυρίως στα πιο κάτω:

(i) Οφειλές για επιχορηγήσεις €10.366.517 (€3.699.354 το 2010). Το ποσό αυτό αφορά στις οφειλές της Κυβέρνησης για επιχορηγήσεις, σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου.

(α) Ποσό €9.582.035 το οποίο αφορά στην οφειλή της Κυβέρνησης για επιχορήγηση του κόστους κατασκευής των δύο εργοστασίων τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων και του κόστους κατασκευής των αποχετευτικών συστημάτων στις αγροτικές κοινότητες, για το οποίο το Συμβούλιο παρουσιάζει τα απαραίτητα στοιχεία και πληροφορίες που χρειάζονται για επιβεβαίωση και τακτοποίησή του στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Τ.Α.Υ.), όπως είχε ζητηθεί αρχικά.

β) Ποσό €784.482 που αφορά στην οφειλή της Κυβέρνησης για επιχορήγηση του κόστους λειτουργίας και συντήρησης των εργοστασίων τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων Ανθούπολης και Βαθείας Γωνιάς. Παρόλο που δεν έχει συμφωνηθεί με το Τ.Α.Υ. το ποσοστό της επιχορήγησης, εντούτοις το Συμβούλιο αναπροσάρμοσε τις οφειλές του Τ.Α.Υ. έτσι ώστε να αντιπροσωπεύουν ποσοστό 25% των δαπανών, ποσοστό το οποίο χρησιμοποιεί και το Τ.Α.Υ. για τον υπολογισμό των εμβασμάτων του προς το Συμβούλιο.

(ii) Ποσό που δόθηκε στο U.N.D.P. €6.000.000 (€3.000.000 το 2010). Προκαταβολή ύψους €3.000.000 που δόθηκε κατά το 2009, από το Συμβούλιο στο United Nations Development Programme (U.N.D.P.) για την επέκταση του εργοστασίου επεξεργασίας λυμάτων στη Μια Μηλιά συν €3.000.000 που δόθηκαν κατά το 2011 ως δεύτερη δόση της συνεισφοράς της Ελληνοκυπριακής πλευράς. (Το συνολικό κόστος της επέκτασης αναμένεται να ανέλθει σε €30 εκ. και η αναλογία των Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων έχει καθοριστεί σε 70% και 30%, αντίστοιχα).

(iii) Οφειλές για δάνειο ύψους €3.417.203 (€3.417.203 το 2010). Το ποσό αυτό αποτελεί μέρος δανείου το οποίο είχε συναφθεί από το Συμβούλιο εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας το 2007 για την

κατασκευή των αντιπλημμυρικών έργων στο Δήμο Λατσιών, με βάση την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου Αρ. 63.124, ημερ. 28.12.2005, όπως αυτή διορθώθηκε στις 12.7.2006 και το οποίο αναμένεται να εισπραχθεί από την Κυβέρνηση.

- (iv) **Οφειλές αποχετευτικών τελών €483.331 (€1.207.167 το 2010):** Ποσό ύψους €314.464 το οποίο αφορά σε αποχετευτικά τέλη για τα έτη 2008 – 2010 που επιβλήθηκαν από το Συμβούλιο κατά το 2010 στους πρόσφυγες εγγεγραμμένους ιδιοκτήτες στους Κυβερνητικούς Οικισμούς Στροβόλου, Λακατάμιας, Αγλαντζιάς και Λατσιών, στους οποίους το αποχετευτικό σύστημα κατασκευάστηκε από το Συμβούλιο και εξακολουθούν να εκκρεμούν (αρχικό ποσό €1.126.436). Για τα τέλη αυτά συμφωνήθηκε σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 29.12.2010, υπό την προεδρία του Υπουργού Εσωτερικών, όπως πληρωθούν από την Κυβέρνηση.

Στις οφειλές αποχετευτικών τελών της Κυβέρνησης περιλαμβάνεται επίσης ποσό €168.867 που αφορά σε αποχετευτικά τέλη της Βιομηχανικής Περιοχής Στροβόλου, τα οποία αναλογούν σε τεμάχιο του δημοσίου.

Ασφαλτόστρωση δρόμων που επηρεάζονται από την κατασκευή του αποχετευτικού συστήματος και δρόμων στη δημαρχούμενη περιοχή Λευκωσίας.

(α) Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, από το 2004 το Συμβούλιο προβαίνει στην πλήρη ασφαλτόστρωση των δρόμων στις περιοχές όπου συμπληρώνεται το αποχετευτικό σύστημα, ενώ μέχρι το 2003 κάλυπτε μόνο το κόστος για την ασφατική επανόρθωση των εκσκαφών. Η ολική ασφαλτόστρωση των δρόμων με έξοδα του Συμβουλίου, χωρίς τη συνεισφορά των οικείων Δήμων, δεν καλύπτεται από οποιαδήποτε διάταξη του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου. Αντίθετα, την ευθύνη για τη συντήρηση των δρόμων φέρουν οι Δήμοι, σύμφωνα με το άρθρο 84(ε) του περί Δήμων Νόμου, οι οποίοι για εκτέλεση τέτοιων έργων, λαμβάνουν χορηγία από το Κράτος.

(β) Κατά το 2011 το Συμβούλιο κατέβαλε ποσό ύψους €716.444 για ασφαλτόστρωση στο Κοινοτικό Συμβούλιο Γερίου (μετεξελίχθηκε σε Δήμο από 1.11.2011), για την περιοχή του οποίου το συμβόλαιο κατασκευής του αποχετευτικού συστήματος δεν περιλάμβανε πρόνοια για πλήρη επανασφαλτόστρωση των δρόμων, αφού αφορούσε περιοχή εκτός της δημαρχούμενης Μείζονος Λευκωσίας. Οι δαπάνες αυτές εκτελέστηκαν στα πλαίσια άλλων συμβολαίων τα οποία περιλάμβαναν πρόνοια για επανασφαλτοστρώσεις. Ποσό ύψους €366.145 ή ποσοστό 51% αναλήφθηκε από την Κυβέρνηση ενώ το υπόλοιπο ποσό ύψους €350.299 ή ποσοστό 49% επιβαρύνθηκε το Συμβούλιο.

Το Συμβούλιο, με επιστολή του ημερ. 16.5.2011 προς το Υπουργείο Εσωτερικών, ζήτησε να ενημερωθεί αναφορικά με την πρόθεση της Κυβέρνησης για πρόσθετη χρηματοδότηση κατά 80% των ολικών επανασφαλτοστρώσεων των δρόμων στις Κοινότητες. Το Υπουργείο Εσωτερικών με επιστολή ημερ. 4.7.2011, απέρριψε την δυνατότητα τέτοιας επιχορήγησης, εφόσον αυτή δεν εμπίπτει στις υποχρεώσεις του Συμβουλίου, αλλά στις αρμοδιότητες των οικείων Κοινοτικών Συμβουλίων, τα οποία και επιχορηγεί για τη εκτέλεση των έργων αυτών.

(γ) Η συνολική δαπάνη για την πλήρη ασφαλτόστρωση των δρόμων στις περιοχές της Μείζονος Λευκωσίας όπου συμπληρώθηκε το αποχετευτικό σύστημα, για τα έτη 2004 μέχρι 2011 ανήλθε σε €59.979.529 και θα καλυφθεί από την αύξηση των αποχετευτικών τελών κατά 1% από το 2007, στα οποία ποσοστό 1,3% αφορά στην κάλυψη των ασφαλοστρώσεων.

Παράνομες απορρίψεις απορριμματικών υγρών από βιομηχανικά, βιοτεχνικά και εμπορικά υποστατικά. Στο άρθρο 34 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, καθορίζονται οι ουσίες, τα υλικά ή απορριμματικά υγρά τα οποία απαγορεύεται να διοχετεύονται στις δημόσιες υπονόμους καθώς και οι ανάλογες ποινές για τους παραβάτες. Σύμφωνα με το άρθρο 35 του Νόμου, το Συμβούλιο δύναται, κατόπιν ειδικής συμφωνίας ή διευθέτησης με βιομηχανικές επιχειρήσεις, να αποδέχεται την απόρριψη στους δημόσιους υπονόμους βιομηχανικών αποβλήτων πέραν των επιτρεπτών ορίων, με την καταβολή πρόσθετων τελών, για κάλυψη των δαπανών χειρισμού και επεξεργασίας των λυμάτων αυτών.

Παρατηρήθηκε ότι παρά τη σημαντική εργασία ελέγχου που διενεργεί το Συμβούλιο, αρκετές βιομηχανίες διοχετεύουν στο αποχετευτικό σύστημα βιομηχανικά απόβλητα πέραν των επιτρεπτών ορίων, χωρίς να καταβάλλουν αυξημένα τέλη και χωρίς να προωθείται η λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους, γεγονός που θα αποτελούσε αποτρεπτικό μέτρο για τερματισμό/επανάληψη της πιο πάνω παρατυπίας.

Το θέμα αναφέρθηκε και στις Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας για τα έτη 2009 και 2010.

Θέματα προσωπικού.

(α) Κανονισμοί Προσωπικού.

- (i) Ύστερα από εισήγηση της Υπηρεσίας μας, ετοιμάστηκαν τροποποιητικοί Κανονισμοί των περί Υπηρεσίας του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας Κανονισμών, με σκοπό τη ρύθμιση διαφόρων θεμάτων του προσωπικού, όπως ισχύουν στη Δημόσια Υπηρεσία. Στο κείμενο των τροποποιητικών Κανονισμών που ετοιμάστηκε, διαπιστώθηκε ότι δεν έχουν περιληφθεί πρόνοιες που να ρυθμίζουν τη μισθοδοτική τοποθέτηση των υπαλλήλων σε διάφορες περιπτώσεις καθώς και άλλα σχετικά θέματα προσωπικού ούτε έχει περιληφθεί πρόνοια σύμφωνα με την οποία για τα θέματα που δεν καλύπτονται από τους Κανονισμούς του Συμβουλίου, να ακολουθούνται κατ' αναλογία οι σχετικοί περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Απολαβές, Επιδόματα και Άλλα Οικονομικά Ωφελήματα των Δημοσίων Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1995 (Κ.Δ.Π.175/95) και ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμος, ως η εισήγηση της Υπηρεσίας μας. Διαπιστώθηκε επίσης ότι με οδηγίες της Διεύθυνσης του Συμβουλίου, έχει περιληφθεί πρόνοια η οποία δίδει την ευχέρεια στο Συμβούλιο να προβαίνει σε υπεράριθμους διορισμούς ή προαγωγές με τρόπο που δεν συνάδει με τη σχετική πρόνοια του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου.

Το Συμβούλιο στη συνεδρία του στις 10.10.2011, ενέκρινε τους πιο πάνω Κανονισμούς, οι οποίοι υποβλήθηκαν στις 13.10.2011, στο Υπουργείο Εσωτερικών, για έγκριση. Το Υπουργείο Εσωτερικών απέστειλε το υπό αναφορά νομοσχέδιο στις 15.11.2011 στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για απόψεις, οι οποίες λήφθηκαν από το Υπουργείο στις 16.2.2012 και αποστάλθηκαν στο Συμβούλιο στις 16.3.2012 για υιοθέτηση τους και ετοιμασία νέου Προσχεδίου Κανονισμών.

- (ii) Το Συμβούλιο αποφάσισε στις 18.7.2011 την υιοθέτηση των προτεινόμενων Κανονισμών, όπως αναφέρονται πιο πάνω, ως «εσωτερικούς» Κανονισμούς, μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας έγκρισής τους. Έχοντας υπόψη ότι σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 49(1) του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, για την έκδοση Κανονισμών απαιτείται σχετική έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, οι «εσωτερικοί» Κανονισμοί δεν έχουν νομική ισχύ.

Με βάση την απόφαση που αναφέρεται πιο πάνω, και την προτεινόμενη πρόνοια για μισθοδοτική κατάταξη ατόμων τα οποία διορίζονται στο Συμβούλιο, το Συμβούλιο ενέκρινε στις 10.10.2011, αίτημα υπαλλήλου για τοποθέτηση στην ανάλογη βαθμίδα της κλίμακας που βρισκόταν στην προηγούμενη του θέση σε Οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης, αφού η κλίμακα που τοποθετήθηκε με τον διορισμό του στο Συμβούλιο στις 2.10.2009, ήταν χαμηλότερη.

(β) Διορισμός Λειτουργών χωρίς να υπάρχουν εγκεκριμένες κενές θέσεις. Στις 31.12.2011 υπηρετούσαν μόνιμα στο Συμβούλιο πέντε Λειτουργοί χωρίς να υπάρχουν εγκεκριμένες κενές θέσεις στον Προϋπολογισμό. Όπως αναφέρεται και στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010, οι εν λόγω διορισμοί έγιναν κατά τα έτη 2008 - 2010 χωρίς έγκριση από τον Υπουργό Εσωτερικών, έναντι πέντε εγκεκριμένων κενών θέσεων ανωτέρου επιπέδου και μισθού στον ίδιο κλάδο, σύμφωνα, όπως αναφέρεται, με τις πρόνοιες των Κανονισμών που ισχύουν στη Δημόσια Υπηρεσία.

Ωστόσο, όπως αναφέρεται στην πιο πάνω παράγραφο, το Συμβούλιο δεν έχει υιοθετήσει τους σχετικούς Κανονισμούς που ισχύουν στη Δημόσια Υπηρεσία, ενώ η σχετική πρόνοια που περιλαμβάνεται στους προτεινόμενους Τροποποιητικούς Κανονισμούς του Συμβουλίου, δεν συνάδει με την αντίστοιχη πρόνοια στον περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμο.

(γ) Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης. Κατά τη διάρκεια του 2011 το Συμβούλιο κατέβαλε συνεισφορά στο Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης συνολικού ύψους €90.474, σε σύγκριση με €73.983 κατά το 2010, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση ύψους €16.491 ή ποσοστό 22.2%. Ποσό €9.735 της

αύξησης οφείλεται σε αύξηση του ποσοστού συνεισφοράς του Συμβουλίου από 1.9.2009 κατά 0,3% η οποία εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 10.10.2011.

Η πιο πάνω αύξηση του ποσοστού της συνεισφοράς περιλαμβάνεται στις πρόνοιες της συλλογικής σύμβασης υπαλλήλων Δήμων Επαρχίας Λευκωσίας για την περίοδο 1.1.2005 – 31.12.2009, την οποία το Συμβούλιο κλήθηκε να καταβάλει στο Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης του Δήμου Λευκωσίας του οποίου επέλεξε να είναι μέλος, αντί να ιδρύσει δικό του Ταμείο.

Επειδή η συμμετοχή στο Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης του Δήμου Λευκωσίας δεν είναι σύμφωνη με τον Κανονισμό 14(ε) του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, ο οποίος προνοεί ότι το Συμβούλιο έχει εξουσία για ίδρυση Ταμείου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης και ρύθμιση, τόσο των εισφορών του Συμβουλίου και των υπαλλήλων και εργατών του, όσο και του είδους της παρεχόμενης ιατρικής περίθαλψης, σύμφωνα με Κανονισμούς τους οποίους δύναται να εκδίδει, εισηγηθήκαμε την άμεση ρύθμιση του θέματος με Κανονισμούς.

Μέρος Β

Αναπαλαίωση και πώληση συντελεστών δόμησης της διατηρητέας οικοδομής για στέγαση των νέων γραφείων του Συμβουλίου. Με βάση τον περί Διατηρητέων Οικοδομών Νόμο αρ. 240(I)/2002, το Συμβούλιο δικαιούται σε χορηγία για αναπαλαίωση της διατηρητέας οικοδομής στην οποία στεγάστηκαν τα νέα γραφεία του Συμβουλίου και για την πώληση του χαρισμένου και υπολειπόμενου συντελεστή δόμησης της διατηρητέας οικοδομής συνολικού ύψους περίπου €524.440. Το θέμα συνεχίζει να παραμένει σε εκκρεμότητα επειδή όπως μας αναφέρθηκε αναμένεται τελική έγκριση από τον Δήμο Λευκωσίας για να μπορέσει το Συμβούλιο να προβεί σε όλες τις ενέργειες για εξασφάλιση των επιχορηγήσεων που μπορεί να διεκδικηθούν.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι το Συμβούλιο προέβηκε στις απαραίτητες ενέργειες για διάθεση χαρισμένου συντελεστή κατά την περίοδο κατασκευής των κτιρίων, αλλά δεν υπήρξε η αναμενόμενη ζήτηση και ως εκ τούτου, το Συμβούλιο κατάφερε να διαθέσει μόνο μικρό μέρος του συντελεστή, με αποτέλεσμα ποσό ύψους €210.000 περίπου να μην μπορεί να διεκδικηθεί. Ως εκ τούτου, το ύψος των υπολειπόμενων επιχορηγήσεων που μπορεί να διεκδικηθούν ανέρχεται σε ποσό ύψους €314.000 περίπου.

Παράλειψη του Δημοτικού Συμβουλίου Έγκωμης να επιβάλει όρους για εγκατάσταση κεντρικού αποχετευτικού συστήματος σε υπό διαχωρισμό τεμάχιο γης στην Έγκωμη. Το Συμβούλιο δεν έχει λάβει οποιαδήποτε μέτρα εναντίον του Δήμου Έγκωμης, ο οποίος προχώρησε στην έκδοση άδειας διαχωρισμού τεμαχίου γης χωρίς τη συμπερίληψη όρων αναφορικά με την εγκατάσταση του αποχετευτικού συστήματος, κατά παράβαση του περί Ρύθμισης Οδών και Οικοδομών Νόμου και παρόλο ότι το Συμβούλιο είχε ευθύς εξαρχής, ενημερώσει σχετικά το Δήμο. Σύμφωνα με αντίγραφο της άδειας διαχωρισμού οικοπέδων αρ.70, ημερ. 16.9.2002, φαίνεται ότι ο Δήμος Έγκωμης είχε περιλάβει στην άδεια όρο, όπως πριν αρχίσουν οι κατασκευαστικές εργασίες, ο αιτητής αποταθεί στο Δήμο για να του δοθούν πληροφορίες σχετικά με την εγκατάσταση κεντρικού αποχετευτικού συστήματος.

Ο Δήμος Έγκωμης πληροφόρησε το Συμβούλιο ότι δεν αναλαμβάνει οποιαδήποτε ευθύνη και ζήτησε από το Συμβούλιο όπως επωμιστεί το ίδιο τη δαπάνη για την εγκατάσταση κεντρικού αποχετευτικού συστήματος στον εν λόγω διαχωρισμό.

Επισημαίνεται ότι στο συγκεκριμένο τεμάχιο έχουν ανεγερθεί κατοικίες οι ιδιοκτήτες των οποίων θα έπρεπε, σύμφωνα με το Άρθρο 33 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, να τις συνδέσουν με τη δημόσια υπόνομο εντός της προθεσμίας που καθορίστηκε από το Συμβούλιο, και να καταβάλλουν καθορισμένα τέλη χρήσης του συστήματος.

Κατά το 2011 συμφωνήθηκε με τον ιδιοκτήτη του τεμαχίου όπως προχωρήσει ο ίδιος με την κατασκευή του αποχετευτικού συστήματος στον εν λόγω διαχωρισμό και το Συμβούλιο, όπως σε όλες τις περιπτώσεις διαχωρισμών, του παραχωρήσει τα υλικά. Μέχρι τον Μάιο του 2012 δεν είχαν αρχίσει οποιεσδήποτε εργασίες εκ μέρους του ιδιοκτήτη.

Χαρτοσήμανση συμβολαίων έργων. Σύμφωνα με το άρθρο 29(θ) του περί Χαρτοσήμων Νόμου, στην περίπτωση σύμβασης εκτέλεσης οικοδομικού ή τεχνικού έργου, ο εργολήπτης βαρύνεται με την καταβολή του τέλους χαρτοσήμου. Το Συμβούλιο υποχρεούται να εξετάζει κατά πόσο ένα έγγραφο είναι χαρτοσημασμένο ή όχι και να μην προβαίνει σε οποιαδήποτε ενέργεια μέχρι το έγγραφο αυτό να χαρτοσημανθεί.

Διαπιστώθηκε ότι συνεχίστηκε και κατά το 2011 η τακτική του Συμβουλίου να προβαίνει στην υπογραφή συμβάσεων εκτέλεσης έργων χωρίς αυτές να έχουν χαρτοσημανθεί. Επίσης, δεν έχουν αποσταλεί στο Γραφείο του Εφόρου Τελών Χαρτοσήμου τα συμβόλαια που έχουν υπογραφεί μετά την 1.1.2003, για εξέταση πιθανής χαρτοσήμανσής τους, ως η εγκύκλια επιστολή του Εφόρου με αρ. φακ. 13.36.09, ημερ. 21.7.2006.

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, η τακτική αυτή του Συμβουλίου δεν είναι σύννομη και στερεί το Δημόσιο από σημαντικά έσοδα. Αναφέρθηκε επίσης ότι η εξαίρεση του Συμβουλίου από την καταβολή οποιωνδήποτε τελών χαρτοσήμων, με βάση το άρθρο 42Α του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, αφορά στο Συμβούλιο αλλά όχι στους εργολήπτες, οι οποίοι με βάση τον περί Χαρτοσήμων Νόμο υπέχουν υποχρέωση καταβολής τελών χαρτοσήμου.

Μηχανογράφηση. Το θέμα της διαχείρισης του μηχανογραφικού συστήματος καθώς και η ολοκλήρωση της ετοιμασίας εγχειριδίων χρήσης και διαχείρισης των διαφόρων υποσυστημάτων, εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Μισθολογικές αναβαθμίσεις λειτουργών χωρίς έγκριση. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, το Συμβούλιο ενέκρινε σε μέλη του προσωπικού μισθοδοτικές ρυθμίσεις, οι οποίες είχαν απορριφθεί από τους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών, στα πλαίσια έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου. Ανάλογες πρόνοιες περιλήφθηκαν και στον Προϋπολογισμό για το 2011, ο οποίος εγκρίθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 27.5.2011, αλλά με εξαίρεση τα θέματα προσωπικού.

6.44 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Το Συμβούλιο δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, στην Υπηρεσία μας για έλεγχο τις οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2010 και 2011, όπως είχε υποχρέωση με βάση τα άρθρα 31(1) και 2 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009.

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2009 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €927.222, σε σύγκριση με έλλειμμα €1.446.268 το 2008.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Συμβουλίου κατά το έτος 2009 ανήλθαν σε €4.755.066, σε σύγκριση με €4.281.899 το 2008, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €473.167 ή ποσοστό 11,1%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από αποχετευτικά τέλη (€396.398), άλλα έσοδα (€51.278) και κρατική χορηγία (€151.534), ενώ παράλληλα σημειώθηκε μείωση σε ορισμένα άλλα Κονδύλια εσόδων. Στα έσοδα περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €1.060.761, σε σύγκριση με €909.227 το 2008.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα του Συμβουλίου κατά το έτος 2009 ανήλθαν σε €5.682.288, σε σύγκριση με €5.728.167 το 2008, δηλαδή παρουσίασαν μείωση €45.879 ή ποσοστό 0,8% το 2009, σε σύγκριση με το 2008.

(δ) **Μακροπρόθεσμες/βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Συμβουλίου στις 31.12.2009, ανέρχονταν σε €59.533.742, σε σύγκριση με €11.612.789 το 2008, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε €22.861.998, σε σύγκριση με €23.712.456 το 2008. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους €648.165 το 2009, σε σύγκριση με €1.849.196 το 2008.

(ε) Αποπληρωμή δανείων. Κατά το 2009, μετά από έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 3.6.2009, συνήφθη νέο δάνειο με την Τράπεζα Πειραιώς (Κύπρου) Λτδ συνολικού ύψους €50 εκ. Το υπόλοιπο των δανείων του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου από το Συμβούλιο της Ευρώπης, την Kommunalcredit International Bank Ltd, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και την Τράπεζα Πειραιώς (Κύπρου) Λτδ ανήλθε στις 31.12.2009 σε €60.181.907, σε σύγκριση με €12.959.654 στις 31.12.2008.

Λόγω της κακής οικονομικής του κατάστασης, το Συμβούλιο αδυνατούσε να καταβάλει τις τοκοχρεωλυτικές δόσεις των δανείων για τα έτη 2002-2009, με αποτέλεσμα η Κυπριακή Δημοκρατία, η οποία είναι εγγυητής των δανείων αυτών, να αναλάβει την αποπληρωμή τους. Συγκεκριμένα, μέχρι την 31.12.2009 η Κυπριακή Δημοκρατία είχε καταβάλει συνολικά ποσό ύψους €21.706.546, η οποία παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου ως πιστωτής. Παράλληλα, η Κυπριακή Δημοκρατία παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις και ως χρεώστης, αφού όφειλε στο Συμβούλιο στις 31.12.2009 ποσό ύψους €4.413.327, το οποίο αφορά στο μερίδιό της για την κατασκευή του αποχετευτικού έργου, για το κόστος λειτουργίας του συστήματος άρδευσης, για το κόστος λειτουργίας της τριτοβάθμιας επεξεργασίας νερού και για τα αποχετευτικά τέλη για κυβερνητική ακίνητη περιουσία.

Σημειώνεται ότι από το νέο μακροχρόνιο δάνειο ύψους €50 εκ., το Συμβούλιο κατέβαλε το 2010 στην Κυπριακή Δημοκρατία ποσό ύψους €17.051.656, έναντι των οφειλών του. Το υπόλοιπο της οφειλής προς την Κυπριακή Δημοκρατία για τις δόσεις δανείων, ανερχόταν στις 31.12.2010 σε €4.477.273.

Προσωπικό.

(α) Κατά το έτος 2009, το Συμβούλιο εργοδοτούσε 14 άτομα. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ανήλθαν σε €634.877, σε σύγκριση με €545.313 το 2008. Κατά το 2009 και 2008, το Συμβούλιο απασχόλησε επίσης ένα έκτακτο υπάλληλο, με σύνολο αποδοχών €17.545 και €16.750, αντίστοιχα.

Σημειώνεται ότι ο Οικονομικός Διευθυντής του Συμβουλίου εκτελεί καθήκοντα Οικονομικού Διευθυντή και στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας και ο μισθός του κατανέμεται στα δύο Συμβούλια.

(β) Μετονομασία και αναβαθμίσεις θέσεων. Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Υπουργός Εσωτερικών δεν ενέκρινε στους Προϋπολογισμούς των ετών 2005 μέχρι 2009 τη δημιουργία μιας νέας θέσης Διευθυντή Τεχνικών Υπηρεσιών, με κλίμακα Α13+2 και μιας νέας θέσης Εκτελεστικού Μηχανικού, με κλίμακα Α9-Α11-Α12, έναντι κατάργησης των θέσεων Μηχανικού Αποχετεύσεων και Τεχνικού (Πολιτικής Μηχανικής), αντίστοιχα, και ζήτησε όπως το Συμβούλιο ανακαλέσει οποιεσδήποτε σχετικές με τα πιο πάνω θέματα αποφάσεις, αφού στους Προϋπολογισμούς του Συμβουλίου για τα πιο πάνω έτη οι κάτοχοι των θέσεων αυτών παρουσιάζονταν με τις απορριφθείσες από το Υπουργείο Εσωτερικών θέσεις και κλίμακες Α13 +2 και Α9-Α11-Α12, αντίστοιχα. Ενώ το Συμβούλιο, με απόφασή του, επανέφερε τους κατόχους των δύο πιο πάνω θέσεων στην προηγούμενη θέση και κλίμακά τους από 1.8.2005, η διαφορά μισθού μεταξύ της τωρινής και της προηγούμενης θέσης συνεχίζει να τους καταβάλλεται μέχρι σήμερα ως επίδομα επιφυλακής και αυξημένης ευθύνης, χωρίς να υπάρχει ειδική πρόνοια στους Προϋπολογισμούς και οι χρεώσεις γίνονται στο Κονδύλι εξόδων «Μη προβλεπόμενες δαπάνες». Η Υπηρεσία μας εξέφρασε και πάλι την άποψη ότι ο πιο πάνω χειρισμός είναι αντικανονικός και δεν συνάδει με τις υποδείξεις του Υπουργού Εσωτερικών για το συγκεκριμένο θέμα.

(γ) Έγκριση Κανονισμών. Εκκρεμεί η έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο, των περί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου Κανονισμών (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας), οι οποίοι εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο το 2005.

Ποσοστά αποχετευτικών τελών. Το Γραφείο Προγραμματισμού, μετά από μελέτη για την εξυγίανση των οικονομικών του Συμβουλίου και ετοιμασία σχεδίου διαχρονικής αναπροσαρμογής των ποσοστών των αποχετευτικών τελών για την περίοδο από το 2004 μέχρι το 2035, υπέβαλε στις 27.1.2006 σχετική πρόταση/εισήγηση προς το Συμβούλιο με συγκεκριμένα ποσοστά, την οποία όμως το Συμβούλιο, παρόλο ότι αντιμετώπιζε οικονομικά προβλήματα, δεν υιοθέτησε πλήρως, αφού με την απόφασή του, ημερ. 17.12.2008, καθόρισε και για το 2009 χαμηλότερα ποσοστά για ορισμένες κατηγορίες ακίνητης ιδιοκτησίας, με αποτέλεσμα να επιβάλει για το 2009 αποχετευτικά τέλη λιγότερα κατά €170.584.

Χρεώστες.**(α) Χρεώστες αποχετευτικών τελών.**

- (i) Οι χρεώστες αποχετευτικών τελών στις 31.12.2009 ανήλθαν σε €4.755.000, σε σύγκριση με €3.943.450 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €811.550 ή ποσοστό 20,6%. Στο πιο πάνω ποσό περιλαμβάνονται και οι καθυστερήσεις της φορολογίας του 2009, ύψους €3.251.171, η οποία επιβλήθηκε στο τέλος το 2009 και ήταν πληρωτέα το επόμενο έτος.

Σημειώνεται ότι από το σύνολο των καθυστερήσεων της περιόδου 1993-2008, οι οποίες στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €1.503.906, ποσό ύψους €487.994 ή ποσοστό 32,4% οφείλεται από ξενοδοχειακές επιχειρήσεις. Στις πιο πάνω καθυστερήσεις περιλαμβάνεται επίσης ποσό ύψους €19.088, το οποίο αφορά σε αποχετευτικά τέλη για ακίνητη ιδιοκτησία που μεταβιβάστηκε κατά τα έτη 1993-1998, χωρίς οι ιδιοκτήτες τους να καταβάλουν στο Συμβούλιο τα οφειλόμενα τέλη. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως το Συμβούλιο μελετήσει το θέμα και λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για είσπραξη των πιο πάνω οφειλών.

- (ii) Μέχρι τον Οκτώβριο 2012 δεν είχαν κινηθεί αγωγές για καθυστερήσεις αποχετευτικών τελών των ετών 2003-2006, ύψους €373.555, που αφορούσαν σε οφειλές κάτω των €500. Δεν έχουν επίσης κινηθεί αγωγές για καθυστερήσεις αποχετευτικών τελών των ετών 1993-2002, ύψους €277.344, που αφορούσαν σε οφειλές κάτω των €171.

Επισημάναμε ότι είναι αναγκαίο όπως λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

- (β) **Ανεκτέλεστα εντάλματα δικαστηρίου.** Μεγάλος αριθμός ενταλμάτων που εκδίδονται από το δικαστήριο για εκδικασθείσες αγωγές, που αφορούν σε καθυστερημένες φορολογίες, παραμένουν ανεκτέλεστα. Συγκεκριμένα, τον Οκτώβριο 2012 εκκρεμούσε η εκτέλεση 103 ενταλμάτων για συνολικό ποσό ύψους €582.066.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Συμβούλιο λάβει πιο δραστικά μέτρα για εκτέλεση των πιο πάνω ενταλμάτων, μη αποκλεισμένης και της έκδοσης εντάλματος για πώληση κινητής περιουσίας (writ) εναντίον των οφειλετών.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών.

- (α) Για σκοπούς αποφυγής περιττής γραφειακής εργασίας, καθώς επίσης και καλύτερης παρακολούθησης και ελέγχου, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα προγράμματα Συμφιλίωση Τραπεζών και Αποθήκη του μηχανογραφημένου συστήματος, τεθούν σε εφαρμογή.

- (β) **Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι και φυσική πρόσβαση.** Στον χώρο όπου είναι εγκατεστημένος ο κεντρικός ηλεκτρονικός υπολογιστής (server), όχι μόνο δεν υπάρχουν όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα ασφάλειας (σύστημα ελέγχου θερμοκρασίας και υγρασίας, σύστημα συναγερμού/ανίχνευσης καπνού/πυρκαγιάς, σύστημα πυρόσβεσης (όχι νερό)), αλλά επιτρέπεται και η πρόσβαση σε όλο το προσωπικό του Δήμου, καθότι χρησιμοποιείται και ως αποθηκευτικός χώρος.

Επισημάναμε και πάλι ότι, λόγω των πιο πάνω, ελλοχεύει ο κίνδυνος να καταστραφεί εξοπλισμός και να χαθούν/διαγραφούν δεδομένα είτε λόγω των ακατάλληλων συνθηκών φύλαξης, είτε λόγω κακόβουλων ενεργειών.

6.45 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΦΟΥ**Μέρος Α**

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Το Συμβούλιο δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2010 και 2011 στην Υπηρεσία μας και ως εκ τούτου δεν έχει διεξαχθεί ο νενομισμένος έλεγχος. Τα θέματα που ακολουθούν προέκυψαν από τον έλεγχο πρόχειρων μη υπογραμμένων οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2010.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2010 παρουσίασαν έλλειμμα €186.299, μετά από συναλλαγματική ζημιά ύψους €395.048 σε σύγκριση με έλλειμμα €23.045 το 2009, μετά από συναλλαγματική ζημιά ύψους €134.891.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε €8.279.404, σε σύγκριση με €7.679.111 το 2009. Σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €600.293 ή ποσοστό 7,8% που οφείλεται κυρίως στην αύξηση της ανάκτησης εξόδων τριτοβάθμιας επεξεργασίας και στην αύξηση των τόκων εισπρακτέων.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε €8.070.655 σε σύγκριση με €7.567.265 το 2009, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €503.390 ή ποσοστό 6,6%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων διοίκησης και των εξόδων λειτουργίας και συντήρησης του βιολογικού σταθμού.

Προσωπικό. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε στις 31.12.2010, 27 μόνιμους υπαλλήλους και 8 τακτικούς εργάτες, σε σύγκριση με 25 μόνιμους υπαλλήλους και 8 τακτικούς εργάτες το 2009. Το συνολικό κόστος εργοδότησης, συμπεριλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών, ανήλθε στο ποσό των €1.323.434, σε σύγκριση με €1.179.399 το 2009.

(α) Έγκριση για δημιουργία μιας πρόσθετης θέσης Βοηθού Γραμματειακού Λειτουργού (κλ. Α2-5-7). Το Συμβούλιο σε Συνεδρία ημερ. 8 Απριλίου 2010, αποφάσισε την κατάργηση της θέσης Βοηθού Γραφείου (κλ. Α1-2-5) και την τοποθέτηση της κατόχου της στη νέα θέση Γραφέα, χωρίς να προκηρυχθεί η θέση, σε αντίθεση με τις πρόνοιες του Νόμου περί Αξιολόγησης Υποψηφίων για διορισμό στη Δημόσια Υπηρεσία Ν.6(Ι)/1998 και σε αντίθεση με τις συστάσεις του Υπουργείου Εσωτερικών όπως εκφράζονται σε επιστολή ημερ. 29.4.2010.

Απαντώντας ο Γενικός Διευθυντής του Συμβουλίου μάς ανέφερε ότι η άποψη της Υπηρεσίας ήταν ότι η θέση θα έπρεπε να προκηρυχτεί.

(β) Έγκριση για δημιουργία μιας πρόσθετης θέσης Εκτελεστικού Μηχανικού (κλ.Α9-11-12). Οι διαδικασίες που τηρήθηκαν για την πρόσληψη Εκτελεστικού Μηχανικού στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου ελέγχθηκαν από την Υπηρεσία μας μετά από διερεύνηση σχετικής καταγγελίας και όπως προέκυψε δεν ακολουθήθηκαν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες.

Ο Γενικός Διευθυντής του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι έχει γίνει προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο για το θέμα, οπότε η υπόθεση θα κριθεί με την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

(γ) Έγκριση για μισθολογική αναβάθμιση της θέσης Γενικού Διευθυντή. Το Συμβούλιο σε συνεδρία ημερ. 17 Ιουνίου 2010, ενέκρινε την μισθολογική αναβάθμιση της θέσης του Γενικού Διευθυντή, από την κλ. Α15 στην κλ. Α15-16 με αναδρομική ισχύ από 1 Ιανουαρίου 2007. Σημειώνεται ότι σε επιστολή του Υπουργείου Εσωτερικών προς τον Διευθυντή του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ημερ. 23 Ιουλίου 2009, στα πλαίσια της έγκρισης του προϋπολογισμού του 2009 για τα θέματα προσωπικού η οποία κοινοποιήθηκε στο Συμβούλιο γίνεται σαφής αναφορά ότι η αναβάθμιση της θέσης του Γενικού Διευθυντή θα είναι χωρίς αναδρομική ισχύ.

Απαντώντας ο Γενικός Διευθυντής μάς ανέφερε ότι το Υπουργείο Εσωτερικών στα πλαίσια της εναρμόνισης με το Κρατικό Μισθολόγιο, ενώ ενέκρινε την επέκταση όλων των μισθοδοτικών κλιμάκων, χωρίς καμία αιτιολόγηση δεν ενέκρινε την εναρμόνιση της θέσης του Γενικού Διευθυντή. Το Συμβούλιο ενέκρινε την επέκταση της κλίμακας του Γενικού Διευθυντή από το 2007, διότι δεν υπήρχε ουσιαστικός λόγος ούτε αιτιολόγηση μη αναδρομικής έγκρισης. Σημειώνουμε ότι η πιο πάνω είναι η άποψη του Γενικού Διευθυντή για θέμα τον οποίο αφορά προσωπικά. Θεωρούμε ότι για λόγους αρχής οι απαντήσεις θα έπρεπε να δίνονται από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου προς τον οποίο και απευθύνθηκε η επιστολή μας.

(δ) Έγκριση για μισθολογική αναβάθμιση της θέσης Λογιστή. Το Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερομηνίας 5.11.2007, αποφάσισε την αναβάθμιση της θέσης Λογιστή (κλίμακα Α9-11-12) σε Οικονομικό Διευθυντή (κλίμακα Α13(ii)) και την τοποθέτηση της κατόχου της θέσης Λογιστή στη θέση Οικονομικού Διευθυντή αναδρομικά από 1.1.2007 πριν από τη λήψη της σχετικής έγκρισης του Υπουργείου Εσωτερικών

και χωρίς την τροποποίηση του σχετικού Σχεδίου Υπηρεσίας. Η σχετική έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών λήφθηκε με την έγκριση των θεμάτων προσωπικού του προϋπολογισμού του 2009 στις 30.12.2009. Σχετικά επίσης αναφέρεται ότι το Συμβούλιο, τον Μάρτιο του 2008 προχώρησε στην πληρωμή αναδρομικών από 1.1.2007.

Ο Γενικός Διευθυντής μας ανέφερε ότι, η άρνηση για αναδρομική ισχύ της απόφασης είναι εντελώς άδικη και αναιτιολόγητη, αφού η έγκριση δόθηκε τελικά με την πάροδο 2 ετών.

Προϋπολογισμός. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός του Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια ημερομηνία, ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για την εξέτασή του από το Συμβούλιο και την υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη της χρήσης του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 42.094 και ημερ. 18.1.1995, εκχώρησε την εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τον εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2010 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 2.11.2009 και από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 2.8.2010, με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών, με εξαίρεση τα θέματα προσωπικού. Συνεπώς το Συμβούλιο λειτουργούσε μέχρι τις 2.8.2010 χωρίς εγκεκριμένο προϋπολογισμό και άρα όλες οι δαπάνες που έγιναν από 1.1.2010 μέχρι 2.8.2010, δεν ήταν νομικά καλυμμένες.

Αναλογιστικές εκτιμήσεις – συνταξιοδοτικά οφέληματα προσωπικού. Η τελευταία αναλογιστική εκτίμηση που έγινε με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2010, παρουσιάζει ότι το αναλογιστικό έλλειμμα της αμέσως προηγούμενης εκτίμησης με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2007, που ήταν €176.000, στις 31.12.2010 μετατράπηκε σε πλεόνασμα ύψους €245.000 και ο αναλογιστής εισηγήθηκε την μείωση του Κανονικού Ποσοστού Εισφορών για μελλοντική υπηρεσία των υπαλλήλων από το 33,5% των μισθών που έδειξε η εκτίμηση του 2007 στο 30,9% των μισθών.

Όπως μας ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής του Συμβουλίου, κατά την ετοιμασία της αναλογιστικής μελέτης για το έτος 2011, διαφάνηκε ότι στην αναλογιστική μελέτη του 2010 υπολογίστηκε εκ παραδρομής έτος αφυπηρέτησης το 63° ενώ στο Συμβούλιο ακόμη παραμένει το 60°. Αναμένεται η έγκριση της αναλογιστικής μελέτης του 2011 και της αναθεωρημένης του 2010 από το Συμβούλιο η οποία θα διορθώσει όλα τα προηγούμενα πλεονάσματα/ελλείμματα και θα δείξει το πραγματικό ποσοστό εισφοράς του εργοδότη το οποίο και θα εφαρμοστεί.

Πιθανά προβλήματα ρευστότητας του Συμβουλίου και οφειλές της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το Διοικητικό Συμβούλιο μέσα στα πλαίσια των τρεχουσών οικονομικών δυσκολιών του οργανισμού και του μεσοπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου προγραμματισμού του, αποφάσισε στις 16.9.2011 να αναθέσει σε εμπειρογνώμονα του εξωτερικού τη διεξαγωγή οικονομικής μελέτης βιωσιμότητας του οργανισμού για την επόμενη πενταετία.

Τον Μάιο του 2012 ετοιμάστηκε ενδιάμεση έκθεση, στην οποία μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι αν οι τρέχουσες οικονομικές δυσκολίες δεν αντιμετωπιστούν βραχυπρόθεσμα, θα οδηγήσουν το Συμβούλιο σε αυξημένες οικονομικές ζημιές, σε μειωμένη ικανότητα ανταπόκρισης στην αποπληρωμή των δανείων και πιθανώς σε αθέτηση των δανειακών του υποχρεώσεων. Επίσης υποδεικνύεται ότι η οικονομική δραστηριότητα του Συμβουλίου τα τελευταία 5 χρόνια (2007-2011) εξελίσσεται αρνητικά με αποτέλεσμα σήμερα να λειτουργεί με ζημιές. Όπως εντοπίζει ο εμπειρογνώμονας, κύρια αιτία είναι η μη αύξηση των τελών από το 2008 παρόλο που τα ετήσια επαναλαμβανόμενα λειτουργικά έξοδα αυξήθηκαν κατά 49% μεταξύ των ετών 2008 και 2011. Επίσης όπως διαπιστώνεται, το πιο σημαντικό έξοδο του Συμβουλίου είναι το κόστος του συμβολαίου για λειτουργία και συντήρηση του βιολογικού σταθμού, το οποίο για το 2011 ανήλθε συνολικά στο ποσό των €2,7 εκ. Σύμφωνα με τον εμπειρογνώμονα αυτό το κόστος είναι ψηλό και αναμένεται να αυξηθεί ακόμη περισσότερο τα επόμενα χρόνια λαμβάνοντας υπόψη τη δομή που έχουν οι φόρμουλες που ενσωματώθηκαν στο συμβόλαιο (διάρκειας 10 ετών) για υπολογισμό των αυξήσεων στις τιμές. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, ο εμπειρογνώμονας εισηγήθηκε την αύξηση των τελών.

Σύμφωνα με τις Οικονομικές Καταστάσεις του Συμβουλίου, η Κυβέρνηση κατά την 31.12.2010 οφείλει στο Σ.Α.ΠΑ. το συνολικό ποσό των €18,3 εκ. που αποτελεί το 86% περίπου του συνόλου των χρεωστών του Συμβουλίου γεγονός που δυσχεραίνει ακόμα περισσότερο την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου.

Απαντώντας ο Γενικός Διευθυντής ανέφερε ότι οι αυξήσεις που προτείνονται από τη μελέτη προσέκρουσαν στην άρνηση της Βουλής των Αντιπροσώπων να εγκρίνει αυξήσεις ανωτάτων ορίων τελών.

Χρεώστες και προπληρωμές. Το σύνολο των χρεωστών και προπληρωμών στις 31.12.2010, ανήλθε σε €4.664.753, σε σύγκριση με €7.015.035 το 2009, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €2.350.282 ή ποσοστό 33,5%. Ποσό ύψους €1.765.510 (για το 2009 €3.638.605) αφορά σε προκαταβολές εργολάβων για την εκτέλεση των έργων της Β' Φάσης του αποχετευτικού συστήματος.

Στο σύνολο των χρεωστών και προπληρωμών περιλαμβάνονται και τα πιο κάτω:

(α) Χρεώστες αποχετευτικών τελών. Τα οφειλόμενα αποχετευτικά τέλη, περιλαμβανομένης της πρόσθετης επιβάρυνσης, ανέρχονταν στις 31.12.2010 σε €2.456.895, σε σύγκριση με €2.735.167 το 2009. Ποσό €1.816.838 αφορά σε καθυστερημένες οφειλές της περιόδου 1999 - 2009.

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται από το Συμβούλιο, μέχρι τις 31.12.2010 στάλθηκαν σε δικηγόρους 166 περιπτώσεις για συνολικό ποσό οφειλών ύψους €1.635.769 από τις οποίες έχουν εξοφληθεί οι 73 περιπτώσεις και εισπράχθηκε το ποσό των €855.135, δηλαδή ποσοστό 52%. Σε πολλές περιπτώσεις έγινε συμφωνία με τους οφειλέτες για διευθέτηση των οφειλών τους με δόσεις, ωστόσο, ορισμένοι οφειλέτες δεν ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Συμβούλιο εντατικοποιήσει τις προσπάθειες είσπραξης των καθυστερημένων τελών.

(β) Χρεώστες τελών χρήσης. Το συνολικό ποσό των οφειλόμενων τελών χρήσης στις 31.12.2010, ανέρχεται σε €391.582 σε σύγκριση με €608.490 το 2009. Ποσό €333.305 οφείλεται από τον Δήμο Πάφου και ποσό €52.343, από τον Δήμο Γεροσκήπου. Επιστημάνθηκε ότι υπάρχει σημαντική καθυστέρηση στην είσπραξη των τελών χρήσης από τον Δήμο Πάφου.

Επίσης το Συμβούλιο δεν προχώρησε στη συνομολόγηση συμφωνιών, οι οποίες να διέπουν τον τρόπο και το χρόνο καταβολής των τελών χρήσης. Διαπιστώθηκε επίσης ότι ο Δήμος Γεροσκήπου δεν καταβάλλει στο Συμβούλιο οποιοδήποτε ποσό σχετικά με την πρόσθετη επιβάρυνση 20% επί των καθυστερήσεων.

Τέλη χρήσης. Τα τέλη χρήσης που επιβλήθηκαν κατά το 2010 ανήλθαν σε €986.538 σε σύγκριση με €1.026.391 το 2009, δηλ. σημειώθηκε μικρή μείωση ύψους €39.853 ή ποσοστό 4%.

(α) Σύμφωνα με το άρθρο 37(1) των περί Αποχετεύσεων Πάφου Κανονισμών του 1999, για τα υποστατικά τα οποία εξυπηρετούνται από το σύστημα αποχέτευσης λυμάτων εισπράττεται τέλος χρήσης με βάση την κατανάλωση νερού.

Το Συμβούλιο, το 2006 προχώρησε στην επιβολή και είσπραξη τελών χρήσης από όλα τα υποστατικά που βρίσκονται μέσα στην περιοχή της Α' Φάσης που εγκαταστάθηκε σύστημα αποχέτευσης λυμάτων και εκδόθηκε δημοσίευση για σύνδεσή τους, είτε αυτά έχουν συνδεθεί με το σύστημα είτε όχι και από τον Ιανουάριο του 2012 στην επιβολή τελών και στους ιδιοκτήτες υποστατικών που διαθέτουν υδρομετρητή και εμπίπτουν στις περιοχές της Β' Φάσης.

Ωστόσο, όπως αναφέρεται σε επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, ημερ. 11.7.2011, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών αποφάσισε να μην προωθήσει για ψήφιση νομοσχέδιο το οποίο τροποποιεί το άρθρο 30 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971 το οποίο αφορά στην επιβολή και είσπραξη τελών χρήσης επειδή το προβλεπόμενο στην τροποποίηση τέλος, είναι ανταποδοτικό τέλος για τη χρήση αποχετευτικών συστημάτων και ως τέτοιο, δεν μπορεί να επιβάλλεται πριν από τη σύνδεση ακίνητης ιδιοκτησίας με τα συστήματα αυτά και τη χρήση τους. Η Νομική Υπηρεσία, η οποία συμφωνεί με τη θέση της

Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, με την πιο πάνω επιστολή καλεί τα Συμβούλια να επανέλθουν με νέα εισήγηση ως προς τον τρόπο αντιμετώπισης του θέματος της επιβολής τελών χρήσης.

(β) Σύμφωνα με το πιο πάνω άρθρο των Κανονισμών, το Συμβούλιο μπορεί επίσης να απαιτήσει την καταβολή τέλους χρήσης του συστήματος από τα υποστατικά τα οποία προμηθεύονται είτε αποκλειστικά είτε επιπρόσθετα, νερό από άλλη πηγή εκτός από τον Δήμο Πάφου ή οποιοδήποτε άλλο Δήμο για τα λύματα ή τα βιομηχανικά απορριμματικά υγρά τα οποία εκκενώνονται στο σύστημα.

Παρατηρήθηκε και πάλι ότι δεν επιβάλλονται και δεν εισπράττονται οποιαδήποτε τέλη χρήσης από υποστατικά που διαθέτουν ιδιωτικές διατρήσεις, τα λύματα των οποίων καταλήγουν στο αποχετευτικό σύστημα. Το Συμβούλιο, με επιστολή του ημερ. 16.9.2008, ζήτησε από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων την προσκόμιση στοιχείων σχετικά με τις άδειες ανόρυξης διατρήσεων στο Δήμο Πάφου, ώστε να μπορέσει να προχωρήσει στον εντοπισμό των υποστατικών που παρανομούν, η οποία μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου δεν είχε απαντηθεί.

Ο Γενικός Διευθυντής ανέφερε ότι γίνεται προσπάθεια εντοπισμού των υποστατικών που διαθέτουν ιδιωτικές διατρήσεις και διευθέτηση συμφωνίας πληρωμής. Μέχρι τώρα εντοπίστηκε μία περίπτωση και έγινε σχετική διευθέτηση.

Μέρος Β

Οφειλή για επιστροφή αποχετευτικών τελών σε ξενοδοχειακές μονάδες. Το Ανώτατο Δικαστήριο κατά το 2004 ακύρωσε τις αποφάσεις του Συμβουλίου για επιβολή αποχετευτικών τελών λυμάτων και ομβρίων επί της επανεκτιμημένης αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας ξενοδοχειακών μονάδων κατά τα έτη 1999 μέχρι 2003, περίοδο κατά την οποία πιθανόν εκ παραδρομής, στα πλαίσια άλλων τροποποιήσεων, είχε διαγραφεί η σχετική διάταξη του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου που παρείχε τη δυνατότητα επιβολής αποχετευτικών τελών επί της επανεκτιμημένης αξίας της ακίνητου ιδιοκτησίας. Από το 2004, το Συμβούλιο περιέλαβε στις οικονομικές του καταστάσεις πρόβλεψη ύψους €1.409.225 (£824.783), για τα επιστρεπτέα τέλη στις ξενοδοχειακές μονάδες που είχαν καταβάλει τα τέλη που αρχικά επιβλήθηκαν, χωρίς ωστόσο να τα έχει επιστρέψει. Ως αποτέλεσμα, κατά το 2008, δέκα ξενοδοχειακές μονάδες κατέθεσαν αγωγές εναντίον του Συμβουλίου, ζητώντας την επιστροφή των οφειλόμενων ποσών, πλέον τόκους και έξοδα.

Σύμφωνα με τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Πάφου, ημερ. 15.3.2012 και 24.5.2012, επιτεύχθηκε συμφωνία με τον συνήγορο των ξενοδόχων για καταβολή του οφειλόμενου ποσού με τόκο 2% από την ημερομηνία της οφειλής, και η καταβολή των οφειλών του Συμβουλίου να γίνει έναντι των οφειλών των ξενοδόχων για αποχετευτικά τέλη μέχρι και το έτος 2012, για σκοπούς ρευστότητας. Επίσης, το Συμβούλιο αποφάσισε όπως η ίδια συμφωνία ισχύσει και για τους υπόλοιπους οκτώ ξενοδόχους που δεν έχουν καταχωρίσει αγωγή, με το αιτιολογικό ότι σε περίπτωση που προσφύγουν στο Δικαστήριο, αναμένεται λόγω του προηγούμενου συμβιβασμού, να επιτύχει η προσφυγή τους και το Συμβούλιο να επιβαρυνθεί με επιπρόσθετα έξοδα.

Το ύψος της πραγματικής οφειλής προς τους ξενοδόχους ανέρχεται σε €1.742.048, συμπεριλαμβανομένων τόκων ύψους €283.938, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι αμοιβές των δικηγόρων, οι οποίες ανέρχονται στις €122.850.

6.46 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €878.286 και τα έξοδα σε €990.846, δηλαδή προέκυψε έλλειμμα πριν τη φορολογία €112.560, σε σύγκριση με πλεόνασμα €33.984 το 2010.

Προσωπικό. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε 18 άτομα με σύνολο αποδοχών €719.779, συμπεριλαμβανομένων των εργοδοτικών εισφορών στα διάφορα ταμεία, σε σύγκριση με €673.856 κατά το 2010. Ο ετήσιος μέσος όρος δαπάνης για κάθε υπάλληλο, ανέρχεται σε €39.988.

Προϋπολογισμός. Σύμφωνα με τους περί Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων (Οικονομική Διαχείριση) Κανονισμούς του 2002 (ΚΔΠ 201/2002), ο Προϋπολογισμός καταρτίζεται και υποβάλλεται στον Υπουργό για έγκριση όχι αργότερα από τις 30 Νοεμβρίου κάθε χρόνου. Ο Προϋπολογισμός του Συμβουλίου για το έτος 2011 υποβλήθηκε έγκαιρα στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων στις 26.11.2010 αλλά εγκρίθηκε με καθυστέρηση στις 23.6.2011 λόγω του ότι στάλθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών για απόψεις, σχετικά με τη δημιουργία μιας θέσης Τεχνικού Επιθεωρητή, οι οποίες δόθηκαν στις 23.5.2011.

Ως εκ τούτου οι δαπάνες που έγιναν από 1.1.2011 – 22.6.2011 δεν καλύπτονταν νομοθετικά.

6.47 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 65.110 ημερ. 28.2.2007 για τερματισμό της λειτουργίας του Συμβουλίου Ελαιοκομικών Προϊόντων (ΣΕΠ). Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, με την πιο πάνω Απόφασή του, τον τερματισμό της λειτουργίας του ΣΕΠ το συντομότερο δυνατό και ευθύς μόλις είναι έτοιμα τα σχέδια διάθεσης των περιουσιακών του στοιχείων και πρόωρης αφυπηρέτησης του προσωπικού του.

Όσον αφορά στο μόνιμο προσωπικό του Συμβουλίου, έγιναν διάφορες διαβουλεύσεις αναφορικά με το ενδεχόμενο απασχόλησής του σε άλλες θέσεις, οι οποίες δεν τελεσφόρησαν λόγω νομικών κωλυμάτων.

Για διευθέτηση του θέματος των δύο εναπομείναντων μόνιμων υπαλλήλων του Συμβουλίου, ψηφίστηκαν από την Βουλή των Αντιπροσώπων στις 10.5.2012 και δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 25.5.2012 σχετικοί Κανονισμοί που διέπουν το Σχέδιο Πρόωρης Εθελοντικής Αφυπηρέτησής τους (Κ.Δ.Π. 183/2012).

Όσον αφορά στο ωρομίσθιο προσωπικό του Συμβουλίου, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, με επιστολή του ημερ. 16.1.2009, εισηγήθηκε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο απασχόλησής του σε κενές θέσεις του ωρομίσθιου κυβερνητικού προσωπικού. Ωστόσο, στη σχετική Πρόταση που υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο από τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στις 23.1.2012, αναφέρεται ότι θα εξεταστεί η δυνατότητα καταβολής αποζημίωσης και στα τρία άτομα του ωρομίσθιου προσωπικού του Συμβουλίου, όπως έγινε και σε άλλες παρόμοιες περιπτώσεις. Όσον αφορά στη διάθεση των περιουσιακών στοιχείων του Συμβουλίου, έχουν γίνει διαβουλεύσεις με τη ΣΕΚΕΠ Ατδ για ενοικίαση μέρους των κτιριακών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού του ΣΕΠ. Σημειώνεται ότι στις 6.2.2012 εκδόθηκε δικαστικό διάταγμα για την αποπληρωμή των ληξιπρόθεσμων δανείων που οφείλει το ΣΕΠ στην Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, και σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών προς τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, αυτή αναμένεται ότι θα διευθετηθεί από τα έσοδα που θα προκύψουν από την εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων του ΣΕΠ.

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2011 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 8.7.2010. Κατόπιν διαβουλεύσεων με το Υπουργείο Οικονομικών και τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, ετοιμάστηκε τροποποιημένος Προϋπολογισμός ο οποίος εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 4.1.2011, ψηφίστηκε σε Νόμο στις 17.2.2011 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 4.3.2011 (Νόμος 18(II)/2011). Ο Προϋπολογισμός προβλέπει συνολικές πιστώσεις ύψους €1.163.678. Σημειώνεται ότι ο τροποποιημένος Προϋπολογισμός δεν εγκρίθηκε από το Συμβούλιο πριν την υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Παρατηρήσαμε ότι, παρόλες τις παραινήσεις για περιορισμό των δαπανών στον ετήσιο Προϋπολογισμό του 2011, περιλήφθηκαν και πάλι ποσά τα οποία, κατά την άποψή μας θα μπορούσαν να είχαν εκτιμηθεί με μεγαλύτερη ακρίβεια και να ήταν μειωμένα εφόσον, όπως αποδείχτηκε από την υλοποίηση του Προϋπολογισμού, ορισμένα προϋπολογισθέντα ποσά παρουσιάζουν σημαντική απόκλιση σε σχέση με τα πραγματικά αποτελέσματα. Επίσης, τα πραγματικά έσοδα του Συμβουλίου από προσφερόμενες υπηρεσίες σε παραγωγούς (€174.808) ήταν πολύ χαμηλότερα από τα προϋπολογιζόμενα (€260.000), ενώ δεν έχουν πραγματοποιηθεί εισπράξεις από πωλήσεις ελαιολάδου, οι οποίες σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό θα ανέρχονταν στο ποσό των €45.000.

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου για το 2011 παρουσιάζουν ζημιά ύψους €144.164, σε σύγκριση με ζημιά €62.339 το 2010. Η αύξηση που παρατηρήθηκε στη ζημιά οφείλεται κυρίως στη μείωση της κρατικής χορηγίας, από €479.834 το 2010 σε €341.318 το 2011.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα για το 2011 ανήλθαν σε €549.275, σε σύγκριση με €654.375 το 2010. Η μείωση που παρατηρήθηκε, οφείλεται στη μείωση της κρατικής χορηγίας.

(γ) **Έξοδα.** Το κόστος πωλήσεων και τα έξοδα του Συμβουλίου για το 2011 ανήλθαν σε €693.438, σε σύγκριση με €716.714 το 2010.

(δ) **Κρατική Χορηγία.** Στα έσοδα του Συμβουλίου περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €341.318, η οποία καταβλήθηκε από την Κυβέρνηση για κάλυψη των δαπανών του Συμβουλίου, που αφορούσαν σε μη οικονομικές δραστηριότητες. Το πιο πάνω ποσό προέκυψε από τον διαχωρισμό, από το Συμβούλιο, των Κονδυλίων του Προϋπολογισμού του 2011 σε οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες.

(ε) **Ρευστότητα/Βιωσιμότητα.** Λόγω της διαφοροποίησης του ρόλου και των αρμοδιοτήτων του Συμβουλίου, οι δραστηριότητές του έχουν περιοριστεί σημαντικά, με αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση των εσόδων του. Ως εκ τούτου, η οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου έχει επιδεινωθεί και το πρόβλημα ρευστότητας γίνεται οξύτερο, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να τακτοποιήσει άμεσα τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες στις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €2.513.693. Η συνέχιση της λειτουργίας του Συμβουλίου και η εκπλήρωση της αποστολής του εξαρτάται αποκλειστικά από κρατική στήριξη.

Γεγονότα μεταγενέστερα του ισολογισμού.

(α) Ο Προϋπολογισμός του Συμβουλίου για το 2012 ψηφίστηκε από την Βουλή των Αντιπροσώπων στις 10.5.2012. Δεδομένου ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2012, οι δαπάνες που διενεργήθηκαν από το Συμβούλιο μετά την 1^η Μαρτίου δεν είναι νομοθετικά καλυμμένες.

(β) Στις 30.12.2011 ο Αν. Διευθυντής υπέβαλε την παραίτησή του προς το Διοικητικό Συμβούλιο, η οποία έγινε αποδεκτή. Στις 2.5.2012, το Διοικητικό Συμβούλιο, κατόπιν σχετικής γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 23.4.2012, ανέθεσε τα καθήκοντα διοίκησης του Συμβουλίου σε Πρώτο Λειτουργό του Τμήματος Γεωργίας, αφού το μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό που παρέμεινε στο Συμβούλιο αποτελείται από μία γραφέα και έναν βοηθό γραφείου, οι οποίοι δεν κατέχουν τα απαραίτητα προσόντα για την ανάληψη των σχετικών καθηκόντων.

Δάνεια από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Ατδ. Το Συμβούλιο συνήψε στις 21.3.2002 και 29.5.2003, με εγγύηση της Κυπριακής Δημοκρατίας, δύο δάνεια από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Ατδ, τα υπόλοιπα των οποίων στις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €904.823 και €1.142.591, αντίστοιχα.

Κατά τη διάρκεια του 2011, το Συμβούλιο, πέραν του ποσού των €137.050 που αφορούσε στην πληρωμή μέρους των τόκων των πιο πάνω δανείων, δεν κατέβαλε καμιά πληρωμή έναντι των κεφαλαίων των δανείων, με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται με επιπλέον τόκους και με τόκους υπερημερίας. Το Συμβούλιο τηρούσε παράλληλα, στην ίδια τράπεζα, δύο λογαριασμούς επταήμερης και τριανταήμερης προειδοποίησης, με υπόλοιπα στις 31.12.2011 ύψους €501 και €221.422, αντίστοιχα. Παρά την υπόδειξη του Υπουργείου Οικονομικών, ως εγγυητή των δανείων, για μερική εξόφληση των πιο πάνω δανείων από τα χρηματικά διαθέσιμα του Συμβουλίου, εντούτοις το Συμβούλιο μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου μας, δεν είχε προχωρήσει στην καταβολή οποιουδήποτε ποσού για αποπληρωμή των πιο πάνω δανείων.

Λόγω της μη έγκαιρης εξόφλησης των δανείων, η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα αποφάσισε να επιβαρύνει τα δάνεια με σταθερό επιτόκιο ύψους 9% για το οποίο το Συμβούλιο έφερε ένσταση, παραπέμποντας το θέμα σε διαιτησία. Η υπόθεση εξετάστηκε στις 21.10.2011 και ο διαιτητής επικύρωσε την επιβάρυνση των ληξιπρόθεσμων δανείων με σταθερό επιτόκιο ύψους 9%.

Λόγω μη συμμόρφωσης του ΣΕΠ με την απόφαση της διαιτησίας, η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα καταχώρισε προσφυγή εναντίον του ΣΕΠ στο Επαρχιακό Δικαστήριο, το οποίο με απόφασή του

ημερομηνίας 6.2.2012, επέβαλε την εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης.

Η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, με επιστολή της ημερομηνίας 2.2.2012 προς το Υπουργείο Οικονομικών, ζήτησε όπως ενημερωθεί σχετικά με τις διαδικασίες υλοποίησης της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για τον τερματισμό της λειτουργίας του ΣΕΠ καθώς και για τον χρόνο εξόφλησης των οφειλών του Συμβουλίου οι οποίες εξασφαλίζονται με κυβερνητική εγγύηση. Το Υπουργείο Οικονομικών, σε απάντησή του ημερομηνίας 20.2.2012, αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι οι εν λόγω οφειλές θα διευθετηθούν από τα έσοδα που θα προκύψουν από την εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων του ΣΕΠ.

Προσωπικό - Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Στις 31.12.2011 το Συμβούλιο εργοδοτούσε έξι άτομα, από τα οποία τα δύο σε μόνιμες και συντάξιμες θέσεις, τα τρία στη θέση τακτικού εργάτη και το ένα άτομο με σύμβαση για προσφορά υπηρεσιών σε γραφειακά καθήκοντα. Οι δαπάνες για μισθούς, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές των μόνιμων υπαλλήλων ανήλθαν σε €198.323 σε σύγκριση με €193.927 το προηγούμενο έτος.

Συνεπώς, ο μέσος όρος δαπανών για κάθε μόνιμο υπάλληλο, χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων, ήταν €55.474 για το 2011 έναντι €54.265 για το 2010. Ο υπολογισμός έγινε με βάση τον αριθμό των τριών μόνιμων υπαλλήλων που υπηρετούσαν στις 29.12.2011 εκ των οποίων ο ένας, ο Αν. Διευθυντής, υπέβαλε παραίτηση στις 30.12.2011 μειώνοντας έτσι τον αριθμό στις 31.12.2011 σε δύο. Οι δαπάνες για την μίσθωση των υπηρεσιών για γραφειακά καθήκοντα, ανήλθαν σε €13.549, ενώ οι δαπάνες για εργατικά ανήλθαν σε €125.165 (€138.454 για το 2010).

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων. Σύμφωνα με την τελευταία αναλογιστική μελέτη που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31^η Δεκεμβρίου 2010, η οποία κοινοποιήθηκε στο Συμβούλιο στις 15.11.2011, το αναλογιστικό έλλειμμα του Ταμείου έχει αυξηθεί σε €1.018.000, από €767.000 σύμφωνα με την προηγούμενη αναλογιστική μελέτη με ημερομηνία εκτίμησης την 31^η Δεκεμβρίου 2008. Η αύξηση του αναλογιστικού ελλείμματος κατά €251.000 δεν έχει αναγνωρισθεί στις οικονομικές καταστάσεις του έτους 2011. Για σκοπούς πλήρους χρηματοδότησης του Ταμείου, γίνεται εισήγηση στην τελευταία αναλογιστική μελέτη όπως το Συμβούλιο χρηματοδοτήσει το αναλογιστικό έλλειμμα άμεσα με εφάπαξ καταβολή ίση με το έλλειμμα. Όσον αφορά στο προηγούμενο αναλογιστικό έλλειμμα ύψους €767.000, το οποίο, σύμφωνα με απόφαση του Συμβουλίου, θα καλυπτόταν με ετήσια εισφορά ύψους €171.000 για πέντε έτη, παρουσίαζε στις 31.12.2011, υπόλοιπο ύψους €510.500, αφού κατά το έτος 2011 το Συμβούλιο κατέβαλε μόνο €85.500, δηλαδή το μισό της ετήσιας εισφοράς, λόγω της μειωμένης κρατικής χορηγίας προς το Συμβούλιο.

Κατασκευή εργαστηρίου ομάδας δοκιμαστών ελαιολάδου. Στις αρχές του 2011, ολοκληρώθηκε το εργαστήριο ομάδας δοκιμαστών ελαιολάδου με συνολικό κόστος ύψους €45.880 πλέον ΦΠΑ Επιπρόσθετα καταβλήθηκαν ποσά ύψους €7.000 περίπου για την αγορά του εξοπλισμού του εργαστηρίου και €4.000 περίπου, για τη διαπίστευσή του. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι το υπό αναφορά εργαστήριο, για το οποίο δαπανήθηκαν σχεδόν €64.000 (περιλαμβανομένου ΦΠΑ), είναι το μοναδικό που προσφέρει υπηρεσίες αξιολόγησης του ελαιολάδου, σύμφωνα με τις προδιαγραφές που ορίζει το Διεθνές Συμβούλιο Ελαιολάδων, στην Κύπρο, και εν όψει της απόφασης για τερματισμό της λειτουργίας του ΣΕΠ, εισηγηθήκαμε όπως ληφθούν μέτρα για αξιοποίησή του από άλλα Τμήματα ή Υπηρεσίες της Κυβέρνησης. Το Τμήμα Γεωργίας, με επιστολή του ημερομηνίας 3.11.2011 προς το ΣΕΠ, αναφέρει ότι μετά τον τερματισμό της λειτουργίας του ΣΕΠ, το εργαστήριο κατά πάσα πιθανότητα θα μετακινηθεί σε εγκαταστάσεις που θα εξευρεθούν από το Τμήμα Γεωργίας. Για τον λόγο αυτό ζήτησε από το ΣΕΠ όπως αναστείλει την διαδικασία διαπίστευσης του εργαστηρίου. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με επιστολή του ΣΕΠ ημερ. 10.11.2011, η μη διαπίστευση του εργαστηρίου, θα έχει ως συνέπεια την μη ανάκτηση του κόστους κατασκευής του εργαστηρίου από τον προϋπολογισμό του Ευρωπαϊκού προγράμματος Interreg, μέσω του οποίου το ΣΕΠ είχε αιτηθεί την χρηματοδότησή του.

Παροχή υπηρεσιών προς ομάδες παραγωγών.

(α) Η ΣΕΚΕΠ Λτδ αποτελεί την κύρια ομάδα παραγωγών στην οποία το Συμβούλιο παρέχει υπηρεσίες βάσει συμβολαίου που υπογράφηκε στις 21.2.2007. Κατά το έτος 2011, το ποσό που χρεώθηκε στην εταιρεία βάσει των τιμών που προβλέπονται στο υπό αναφορά συμβόλαιο, ήταν €172.448 και αποτελεί το

98% των συνολικών πωλήσεων του Συμβουλίου για το έτος. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το συνολικό κόστος των υπηρεσιών που προσφέρθηκαν σε όλες τις ομάδες παραγωγών κατά το έτος 2011 ανήλθε στο ποσό των €274.334, παρατηρήθηκε ότι οι τιμές χρέωσης που καθορίστηκαν από το Συμβούλιο κάλυψαν μόνο το περίπου 62% του συνολικού κόστους παροχής υπηρεσιών. Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, με επιστολή του ημερ. 18.7.2006 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, υπέδειξε ότι αν οι τιμές χρέωσης του ΣΕΠ καθορίζονται χωρίς καθαρά ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, τότε δίνεται με τον τρόπο αυτό έμμεσο πλεονέκτημα στους αγοραστές υπηρεσιών από το ΣΕΠ.

Όπως μας πληροφόρησε το Συμβούλιο, η τιμή χρέωσης καθορίστηκε με βάση την παραλαβή και διαχείριση 1.000 μ.τ. ελαιολάδου, ωστόσο, λόγω της χαμηλής παραγωγής των τελευταίων ετών, οι πραγματικές ποσότητες ελαιολάδου που διαχειρίστηκε το ΣΕΠ ήταν πολύ χαμηλότερες. Σε προηγούμενη Έκθεσή μας εκφράσαμε την άποψη ότι η τιμή χρέωσης θα πρέπει να τύχει αναθεώρησης αφού, όπως αναφέρεται και στη μελέτη βιωσιμότητας που ετοιμάστηκε από συμβούλους, η ρεαλιστική ποσότητα που αναμένεται να διαχειρίζεται το ΣΕΠ είναι μόνο 300 τόνοι. Το Συμβούλιο μάς πληροφόρησε ότι η ΣΕΚΕΠ Ατδ δεν αποδέχεται αύξηση της τιμής των προσφερόμενων υπηρεσιών και συνεπώς δεν έχει άλλη επιλογή από του να επιτρέπει την εφαρμογή αυτών των τιμών.

(β) Χρεωστικό υπόλοιπο της ομάδας παραγωγών ΟΠΑΒΕΠ Ατδ. Το χρεωστικό υπόλοιπο της ομάδας παραγωγών ΟΠΑΒΕΠ Ατδ προς το Συμβούλιο, το οποίο παρέμεινε το ίδιο κατά τα τελευταία έτη, ανερχόταν στις 31.12.2011 στις €10.176. Στις 20.5.2010 το ΣΕΠ καταχώρισε αγωγή για είσπραξη της οφειλής και σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση που εκδόθηκε στις 27.6.2011, η ΟΠΑΒΕΠ κλήθηκε να εξοφλήσει το χρεωστικό υπόλοιπο πλέον τόκους και δικηγορικά έξοδα. Ακολουθώντας το Συμβούλιο καταχώρισε ένταλμα εκποίησης της κινητής περιουσίας της ΟΠΑΒΕΠ Ατδ αλλά σύμφωνα με την ειδοποίηση του δικαστικού επιδότη, ημερομηνίας 28.11.2011, η εταιρεία στερείται κινητής περιουσίας. Το Συμβούλιο, με επιστολή του ημερομηνίας 29.7.2011 προς το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ζήτησε έγκριση για διαγραφή του πιο πάνω ποσού.

6.48 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΦΑΓΕΙΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Μέχρι την ημερομηνία έναρξης της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης, δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2010 και 2011, με αποτέλεσμα να μη διενεργηθεί ο ετήσιος έλεγχος, σύμφωνα με το άρθρο 16(1) του περί Σφαγείων Νόμου αρ. 26(1) του 2003. Η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη λήψη διορθωτικών και άλλων μέτρων σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν και αποστερεί τόσο τη Βουλή των Αντιπροσώπων όσο και τους πολίτες από το δικαίωμα ενημέρωσης για τα πεπραγμένα του Συμβουλίου.

6.49 ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ - ΓΕΝΙΚΑ

Μέρος Α

Προϋπολογισμός. Ύστερα από εισήγηση της Υπηρεσίας μας για νομοθετική ρύθμιση της ετοιμασίας και έγκρισης των ετήσιων Προϋπολογισμών των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας, ετοιμάστηκε από τα Συμβούλια σχετικό νομοσχέδιο, το οποίο, αφού ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 2.3.2012 (Ν. 9(Ι)/2012).

Καταβολή εισφορών στο Ταμείο Σύνταξης για σκοπούς του Ταμείου Χηρών και Ορφανών. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, οι Κανονισμοί που αφορούν στα συνταξιοδοτικά οφέληματα του προσωπικού των Συμβουλίων αντικαταστάθηκαν με νέους Κανονισμούς, οι οποίοι, σε αντίθεση με τους προηγούμενους, δεν προνοούν την καταβολή τόκου στις εισφορές του Ταμείου Χηρών και Ορφανών για προηγούμενη υπηρεσία. Οι νέοι Κανονισμοί υιοθετούν ουσιαστικά τις πρόνοιες του περί Συντάξεων Νόμου που αφορά στα μέλη της Δημόσιας Υπηρεσίας, αλλά τα Συμβούλια παρέλειψαν να υιοθετήσουν και τις πρόνοιες της σχετικής εγκυκλίου του Γενικού Λογιστηρίου, η οποία ρύθμιζε το θέμα

του τόκου. Συνεπώς ο μέχρι σήμερα χειρισμός της καταβολής εισφορών στο Ταμείο Σύνταξης για σκοπούς του Ταμείου Χηρών και Ορφανών είναι λανθασμένος, με αποτέλεσμα το Ταμείο να επιβαρύνεται με ζημιά, την οποία θα επωμιστούν τα Συμβούλια.

Ύστερα από εισήγηση της Υπηρεσίας μας, αποφασίστηκε από τα Συμβούλια η τροποποίηση των Κανονισμών ώστε να περιληφθεί πρόνοια για την καταβολή τόκων. Διαπιστώθηκε ότι οι τροποποιήσεις οι οποίες προωθήθηκαν διέπουν μεν την καταβολή τόκου, χωρίς ωστόσο να διευκρινίζουν αν αυτός θα είναι απλός ή σύνθετος.

Οι συντεχνίες, με επιστολή τους ημερ. 11.9.2012, πληροφόρησαν τα Συμβούλια ότι θέση τους είναι όπως στην νέα συλλογική σύμβαση που θα συνομολογηθεί με ισχύ από 1.1.2010, περιληφθεί πρόνοια που να διασαφηνίζει ότι ο τόκος που θα καταβάλλεται από τους υπαλλήλους που μεταπηδούν από το Ταμείο Προνοίας στο Ταμείο Σύνταξης και αφορά στην εξαγορά προηγούμενης υπηρεσίας (εισφορές στο Ταμείο Χηρών και Τέκνων) θα είναι απλός, προς 6,75% για κάθε συμπληρωμένο χρόνο προηγούμενης υπηρεσίας και κατ'αναλογία για κάθε συμπληρωμένο μήνα προηγούμενης υπηρεσίας για τους οποίους αυτοί επιθυμούν να καταβάλουν εισφορές. Επισημαίνεται επίσης ότι η παρούσα πρόνοια θα ισχύει για υπαλλήλους που αφυπηρετούν από την ημερομηνία ισχύος της συλλογικής σύμβασης, δηλαδή από 1.1.2010 και μετά, ανεξάρτητα αν η επιλογή τους για μεταπήδηση στο Ταμείο Σύνταξης έγινε σε προγενέστερο χρόνο.

Για το θέμα καθορισμού του τόκου υποβλήθηκε σχετικό ερώτημα στον νομικό σύμβουλο του Σ.Υ. Λάρνακας, ο οποίος επεσήμανε ότι, εφόσον ο τόκος δεν ορίζεται ρητά ως απλός, μπορεί να τύχει ανατοκισμού. Επαναλάβαμε τη θέση της Υπηρεσίας μας ότι, εφόσον οι εισφορές των μελών του Ταμείου Προνοίας, οι οποίοι επιλέγουν να αφυπηρετήσουν με Ταμείο Σύνταξης, έτυχαν ανατοκισμού, θα πρέπει κατ'αναλογία και η συνεισφορά τους στο Ταμείο Χηρών και Ορφανών να τύχει του ίδιου χειρισμού, δηλαδή να ανατοκίζεται.

Πρώρη αφυπηρέτηση με την παραχώρηση πρόσθετων προσανξήσεων.

- (i) Βάσει πρόνοιας της συλλογικής σύμβασης 1998-2000, η οποία θεσμοθετήθηκε με την ΚΔΠ 379 2010, σε μέλη του Ταμείου Προνοίας, τα οποία είχαν ως σύνθετες όριο αφυπηρέτησης το 65° έτος της ηλικίας τους και επιλέγουν να αφυπηρετήσουν πρόωρα με βάση το Σχέδιο Σύνταξης, παραχωρούνται δύο πρόσθετες προσανξήσεις, πάνω στην κλίμακα στην οποία υπηρετούν, έστω και αν αυτές υπερβαίνουν την ανώτατη βαθμίδα της κλίμακας που κατέχουν κατά την αφυπηρέτησή τους.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η παραχώρηση των δύο προσανξήσεων είχε ως στόχο να ενθαρρύνει τους υπαλλήλους των Συμβουλίων να αφυπηρετήσουν στο 60° έτος της ηλικίας τους αντί στο 65°, επιλέγοντας συμμετοχή στο Ταμείο Σύνταξης.

Συνεπώς, με την επέκταση του ορίου υποχρεωτικής αφυπηρέτησης των υπαλλήλων των Συμβουλίων στο 63° έτος της ηλικίας τους, η παραχώρηση των δύο πρόσθετων προσανξήσεων δεν δικαιολογείται, αφού θα προσφέρει απλώς το ωφέλημα των δύο προσανξήσεων στο προσωπικό που επιλέγει να μεταπηδήσει από το Ταμείο Προνοίας στο Ταμείο Σύνταξης, χωρίς τα Συμβούλια να έχουν οποιοδήποτε όφελος. Αντιθέτως, τα Συμβούλια θα καταβάλλουν αυξημένη σύνταξη και φιλοδώρημα.

Η πιο πάνω παραχώρηση καθίσταται ακόμα πιο αδικαιολόγητη αν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι εξετάζεται το ενδεχόμενο περαιτέρω επέκτασης του υποχρεωτικού ορίου αφυπηρέτησης.

- (ii) Όπως αναφέρεται στην προηγούμενη Έκθεσή μας, το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ζήτησε να ενημερωθεί κατά πόσο στους Κανονισμούς των Συμβουλίων περιλαμβάνεται πρόνοια για πρόωρη αφυπηρέτηση, επισημαίνοντας ότι, σύμφωνα με τον περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμο, μετά τις 28.2.2001 οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται επιπρόσθετα των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων στα πλαίσια πρόωρης αφυπηρέτησης υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος.

Επισημάναμε ότι, ναι μεν τα Συμβούλια δεν κατέβαλαν πρόσθετη χρηματική αποζημίωση σε υπαλλήλους τους που αφυπηρέτησαν πρόωρα, ωστόσο παραχωρήθηκαν, όπως αναφέρεται πιο πάνω, ως αποζημίωση, δύο πρόσθετες προσανξήσεις, που είχαν ως αποτέλεσμα υπάλληλοι των Συμβουλίων,

μέλη του Ταμείου Προνοίας, οι οποίοι επέλεξαν να αφυπηρετήσουν με Ταμείο Σύνταξης από την 1.3.2001 και μετέπειτα, να λάβουν αυξημένη σύνταξη και φιλοδώρημα.

Το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας, με επιστολή του ημερ. 6.6.2011, αποτάθηκε στον Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, εκ μέρους όλων των Συμβουλίων, θέτοντας το ερώτημα κατά πόσο τα πιο πάνω ωφελήματα εμπίπτουν στην έννοια της πρόσθετης αποζημίωσης για σκοπούς φόρου εισοδήματος, χωρίς μέχρι σήμερα, όπως μας ενημέρωσε το Συμβούλιο, να έχει ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση.

Μέρος Β

Κανονισμοί Αποθήκης και Οικονομικές Οδηγίες. Δεν έχουν ακόμη υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση και δημοσίευση οι Κανονισμοί Αποθήκης και οι Οικονομικές Οδηγίες που υιοθέτησαν και εφαρμόζουν τα Συμβούλια, όπως προβλέπεται στο άρθρο 40(1)(η) και (2) του περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) Νόμου, Κεφ. 350.

6.50 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Τα έσοδα του Συμβουλίου για το 2011 ανήλθαν σε €927.733, σε σύγκριση με €699.671 το 2010. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €772.374 και έσοδα από απασχόληση του προσωπικού του Συμβουλίου σε άλλες Υπηρεσίες, ύψους €154.899. Τα έξοδα του Συμβουλίου ήταν όσα και τα έσοδά του. Η σημαντική αύξηση που παρουσιάζουν τα έσοδα και τα έξοδα του Συμβουλίου σε σχέση με το 2010 οφείλεται στο ότι, κατά τη διάρκεια του έτους, δύο υπάλληλοι του Συμβουλίου αφυπηρέτησαν λαμβάνοντας συνολικά εφάπαξ ποσό ύψους €235.970, το οποίο προήλθε από κρατική χορηγία.

Ποσό που δεν περιλαμβάνεται στις οικονομικές καταστάσεις. Στις οικονομικές καταστάσεις δεν περιλαμβάνεται το ποσό των €7.560.976 (€7.415.415 για το 2010), το οποίο αντιπροσωπεύει την αξία του νερού που αγόρασε το Συμβούλιο από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων κατά την περίοδο 14.8.1974-31.12.2011 για τις ανάγκες των Τουρκοκυπρίων κατοίκων της πόλης της Αμμοχώστου και το οποίο αναφέρεται υπό μορφή σημείωσης.

Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού. Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που εμφανίζονται στον ισολογισμό στις 31.12.2011 περιλαμβάνουν μόνο τα υπόλοιπα των λογαριασμών που έχουν δημιουργηθεί μετά τις 14.8.1974, επειδή τα σχετικά βιβλία και οι λογαριασμοί για την περίοδο πριν από τις 14.8.1974 έχουν εγκαταλειφθεί στην Αμμόχωστο, ως αποτέλεσμα της τουρκικής εισβολής.

Προσωπικό. Το προσωπικό του Συμβουλίου αποτελείται από τρεις υπαλλήλους. Ο Λογιστής του Συμβουλίου αφιερώνει μέρος του χρόνου του για τις εργασίες του Συμβουλίου, και τον υπόλοιπο χρόνο απασχολείται στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας, ενώ οι υπόλοιποι δύο είναι αποσπασμένοι στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας και στην Πολιτική Άμυνα Λεμεσού. Οι δαπάνες για μισθούς, εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία και άλλα ωφελήματα προσωπικού ανήλθαν στις €317.735 το 2011 σε σύγκριση με €339.955 το 2010. Η μείωση οφείλεται στην αφυπηρέτηση δύο υπαλλήλων του Συμβουλίου εντός του έτους.

6.51 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσίασαν ζημιά ύψους €1.013.492, σε σύγκριση με πλεόνασμα ύψους €7.018 το 2010, η οποία οφείλεται κυρίως στη ζημιά ύψους €750.999 από την απομείωση του χαρτοφυλακίου του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, το οποίο παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €8.628.443, σε σύγκριση με €9.404.560 το 2010, σημειώθηκε δηλαδή μείωση κατά €776.117, η οποία οφείλεται κυρίως στη μείωση των δικαιωμάτων από παροχή υπηρεσιών στους καταναλωτές, στη μείωση στην κατανάλωση νερού και τη συνεπαγόμενη μείωση των εισπράξεων από πώληση νερού, καθώς και στη μείωση των εσόδων από τραπεζικούς τόκους.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε €4.954.951 σε σύγκριση με €5.014.179 το 2010, σημειώθηκε δηλαδή μείωση ύψους €59.228 ή ποσοστό 1,18%, που οφείλεται κυρίως στη μείωση των δαπανών για γενικά έξοδα, καθώς και των δαπανών για επιδιορθώσεις και συντήρηση πάγιου ενεργητικού.

(δ) Ρευστότητα/βιωσιμότητα του Συμβουλίου. Η οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου καθώς και η ρευστότητά του παρουσιάζουν βελτίωση, η οποία οφείλεται, κυρίως, στις επιβολές αυξήσεων στα τέλη κατανάλωσης από την 1.1.2010 και την 1.8.2010. Επισημάναμε την ανάγκη για συνέχιση της προσπάθειας για βελτίωση της οικονομικής κατάστασης ούτως ώστε το Συμβούλιο να είναι σε θέση να αντιμετωπίζει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του.

(ε) Υποχρεώσεις. Στις τρέχουσες υποχρεώσεις περιλαμβάνεται ποσό €17,6 εκ. προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ) σε σχέση με την αγορά νερού, στο οποίο δεν περιλαμβάνονται τόκοι, οι οποίοι, σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Τμήματος, ανέρχονταν, στις 31.12.2011, σε €8.077.433.

Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, πρόταση που υποβλήθηκε στις 8.2.2010 στο Υπουργικό Συμβούλιο από τον Υπουργό Εσωτερικών, με εισήγηση για διαγραφή των καθυστερημένων οφειλών των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και Λάρνακας προς το ΤΑΥ για την περίοδο μέχρι τις 31.12.2008, οι οποίες ανέρχονται στην περίπτωση της Λάρνακας στα €15.018.829 χωρίς τόκους, αποσύρθηκε με εισήγηση του Υπουργού Εσωτερικών. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, με επιστολή του ημερ. 30.1.2012 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, διαβίβασε επιστολή του Συμβουλίου ημερ. 10.1.2012, με την οποία ζητείται η επανυποβολή σχετικής Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο. Όπως πληροφορηθήκαμε από το Υπουργείο Εσωτερικών, μέχρι σήμερα το Υπουργείο Οικονομικών δεν υπέβαλε απόψεις ή εισηγήσεις επί του θέματος.

Το Συμβούλιο, με επιστολή του ημερ. 5.4.2011, πληροφόρησε τον Διευθυντή του ΤΑΥ ότι αποφάσισε να προχωρήσει σε σταδιακή εξόφληση των οφειλών του προς το ΤΑΥ για το 2009 ύψους €1.932.843 και στις 21.10.2010 κατέβαλε προς το ΤΑΥ το ποσό των €562.401 προς εξόφληση τιμολογίου που αφορούσε την αγορά νερού για την περίοδο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2009. Το ΤΑΥ θεώρησε ότι η πληρωμή αυτή αφορούσε και στην εξόφληση τόκων ύψους €78.023 της πιο πάνω περιόδου αφού, όπως αναφέρει σε επιστολή του ημερ. 11.11.2011, δεν έχει αρμοδιότητα να ικανοποιήσει το αίτημα του Συμβουλίου για διαγραφή των τόκων. Το Συμβούλιο, με επιστολή του ημερ. 9.1.2012 πληροφόρησε τον Διευθυντή του ΤΑΥ ότι, σύμφωνα με νομική γνώματευση που εξασφάλισε, η ενέργεια να καταλογιστεί μέρος του ποσού που καταβλήθηκε προς εξόφληση του συγκεκριμένου τιμολογίου, έναντι τόκων, είναι παράνομη και συνεπώς αναμένει ότι το ΤΑΥ θα ενεργήσει διορθωτικά. Ωστόσο, το ΤΑΥ συνεχίζει μέχρι σήμερα να κατανέμει μέρος των πληρωμών του Συμβουλίου έναντι τόκων.

Το Συμβούλιο θεωρεί δεδομένο ότι οι καθυστερημένες οφειλές του προς το ΤΑΥ για την περίοδο μέχρι 31.12.2008 θα διαγραφούν, μαζί με τους τόκους, σύμφωνα με την εισήγηση της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής, και κατ'αναλογία της ρύθμισης που έγινε για το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού.

Επισημαίνεται ότι, η αγωγή που καταχωρίστηκε από το ΤΑΥ στις 31.5.2007 κατά του Συμβουλίου, αποσύρθηκε από τη Νομική Υπηρεσία, άνευ βλάβης του δικαιώματος του ενάγοντα να καταχωρίσει άλλη αγωγή μελλοντικά.

Προσωπικό.

(α) Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Στις 31.12.2011 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 50 πρόσωπα που υπηρετούσαν σε μόνιμες θέσεις, οχτώ τακτικούς εργάτες και ένα τακτικό ωρομίσθιο βοηθό γραφείου. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ανήλθαν σε €4.224.097 σε σύγκριση με €4.087.652 το 2010, με μέσο όρο δαπανών για κάθε υπάλληλο €42.469 (€41.532 το 2010), χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων και Ταμείο Προνοίας.

Επιπρόσθετα, οι αποδοχές των δύο υπαλλήλων του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Αμμοχώστου, που είναι αποσπασμένοι στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας, ανήλθαν σε €122.044 (€126.194 το 2010).

(β) Διαδικασία για την πλήρωση θέσης Τεχνίτη στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας. Το Συμβούλιο, ενόψει της απόρριψης, από το Υπουργείο Εσωτερικών, του αιτήματός του για τη δημιουργία μίας πρόσθετης θέσης Τεχνίτη στο Συμβούλιο, αποφάσισε κατά πλειοψηφία, στις 27.9.2011, να μην προχωρήσει με διαδικασία προφορικής εξέτασης για την πλήρωση της υφιστάμενης κενής θέσης Τεχνίτη, αλλά να προάξει και τους δυο υποψηφίους, οι οποίοι κρίθηκαν ισάξιοι, στη θέση Τεχνίτη από 1.10.2011. Η πιο πάνω απόφαση συγκρούεται αφενός με τις διατάξεις του άρθρου 14(1) του Νόμου, το οποίο διαλαμβάνει ότι «το Συμβούλιο δύναται, με τη έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, να δημιουργεί θέσεις στην υπηρεσία του», και αφετέρου με τις διατάξεις του Κανονισμού 20(2)(α) της ΚΔΠ 173/2011, σύμφωνα με τον οποίο κανένας υπάλληλος δεν προάγεται σε άλλη θέση εκτός αν υπάρχει κενή τέτοια θέση.

Επισημάναμε ότι, παρά το γεγονός ότι οι υπό αναφορά υπάλληλοι προήχθηκαν, συνεχίζουν μέχρι σήμερα να αμείβονται στη βάση της μισθοδοτικής κλίμακας της προηγούμενης θέσης που κατείχαν. Η Γενική Λογίστρια ενημέρωσε για το θέμα τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος έκρινε την ενέργεια του Συμβουλίου ως παράτυπη και ζήτησε τη λήψη διορθωτικών μέτρων. Το Συμβούλιο, παρόλο που εξασφάλισε νομική συμβουλή, σύμφωνα με την οποία θα μπορούσε να ανακαλέσει την ληφθείσα απόφαση, αποφάσισε κατά πλειοψηφία σε συνεδρία του στις 27.12.2011, να μην ανακαλέσει την απόφαση για προαγωγή και των δύο υποψηφίων.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, με επιστολή ημερ. 30.5.2012, διαβίβασε στο Συμβούλιο σχετική γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας και κάλεσε το Συμβούλιο να μεριμνήσει για την αποκατάσταση της νομιμότητας. Το Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 18.6.2012, αποφάσισε κατά πλειοψηφία να μην ανακαλέσει τη διοικητική πράξη προαγωγής των δύο υποψηφίων. Ενόψει των πιο πάνω, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου δήλωσε ότι δεν μπορεί να εφαρμόσει την απόφαση προαγωγής και εξουσιοδότησε τον Διευθυντή να ζητήσει από το Υπουργείο Εσωτερικών οδηγίες για τον τρόπο περαιτέρω χειρισμού του θέματος.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Οικονομική κατάσταση. Η υποχρέωση του Συμβουλίου προς το Ταμείο στις 31.12.2011, ανήλθε στα €11.468.836 σε σύγκριση με €12.244.750 το 2010, ενώ οι δαπάνες για συντάξεις και φιλοδωρήματα, σε €210.125, σε σύγκριση με €302.767 το 2010.

(β) Ελλειμματική εισφορά. Σύμφωνα με αναλογιστική εκτίμηση που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2008, και είχε ως όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης όλων των υπαλλήλων το 63^ο έτος, η μη χρηματοδοτούμενη υποχρέωση του Ταμείου ανερχόταν σε €3.242.514 και θα αναγνωριστεί στις οικονομικές καταστάσεις εντός πέντε ετών. Η αποπληρωμή της μη χρηματοδοτούμενης υποχρέωσης άρχισε από 1.1.2009 με εισφορά 19,3% πάνω στις συντάξιμες απολαβές του προσωπικού, καθώς και με ποσοστό εισφοράς του Συμβουλίου για κάλυψη της τρέχουσας υπηρεσίας των υπαλλήλων του, το οποίο υπολογίστηκε στο 25,3%, δηλαδή το συνολικό ποσό εισφοράς ανέρχεται από 1.1.2009 στο 44,6%.

Με βάση την επικαιροποίηση της αναλογιστικής μελέτης που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2011, προκύπτει αναλογιστικό κέρδος ύψους €1.493.273, ενώ μετά την αναγνώριση της μεταβατικής υποχρέωσης κατά τα έτη 2009-2011, το υπόλοιπο της μη χρηματοδοτούμενης υποχρέωσης στις 31.12.2011 ανερχόταν σε €1.488.800.

(γ) Απομείωση της αξίας των επενδύσεων σε αξιόγραφα που κατείχε το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Το Συμβούλιο, έχει επενδύσει συνολικό ποσό €1.746.021 από τα ταμειακά διαθέσιμα του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, σε αξιόγραφα εμπορικών τραπεζών, η τιμή αγοράς των οποίων, στις 31.12.2011, παρουσίαζε σημαντική μείωση, με αποτέλεσμα να αναγνωριστεί στις οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου ζημιά απομείωσης ύψους €750.999 η οποία αντιπροσωπεύει το 43% της ονομαστικής τους αξίας. Σημειώνεται ότι στις 31.12.2011 η επένδυση του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων σε αξιόγραφα τραπεζικών οργανισμών ανέρχονταν στο 11% των αποθεματικών του (19% στις 31.12.2010).

Ατιμολόγητο νερό. Το ποσοστό ατιμολόγητου νερού, που προκύπτει ως η διαφορά μεταξύ της ποσότητας νερού που αγοράστηκε και αυτής που τιμολογήθηκε, παρουσίασε μείωση, από 33,1% το 2010 σε 27,6% το 2011, το οποίο αντιπροσωπεύει 1.603.047 κ.μ. νερού. Εντούτοις, αυτό εξακολουθεί να παραμένει σε ψηλότερα από τα συνηθισμένα επίπεδα τα οποία υπολογίζονται γύρω στο 23%. Στο ποσοστό αυτό περιλαμβάνονται οι ποσότητες νερού οι οποίες απωλέστηκαν λόγω διαρροών του δικτύου, βλάβης υδρομετρητών, ανακριβειών ή λανθασμένων ενδείξεων, κλοπών και παράνομων συνδέσεων καθώς και οι νόμιμες μη τιμολογούμενες καταναλώσεις (πυροσβεστική, πλύσιμο αγωγών). Σύμφωνα με το Συμβούλιο, η αύξηση που παρουσίασε το ατιμολόγητο νερό κατά τα έτη 2010-2011 σε σχέση με τα προηγούμενα έτη ήταν αναμενόμενη και οφείλεται κυρίως στις βλάβες που προκλήθηκαν στο δίκτυο, λόγω των αυξομειώσεων στην πίεση που δέχονταν οι αγωγοί κατά τη διάρκεια των περικοπών. Όπως πληροφορηθήκαμε, οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Συμβουλίου καταβάλλουν προσπάθειες μείωσης του προβλήματος, με την εγκατάσταση σύγχρονων συστημάτων τηλεμετρίας για έλεγχο των πιέσεων στους αγωγούς και των απωλειών, την αξιολόγηση, με τη χρήση λογισμικού, της κατάστασης και λειτουργίας των υδρομετρητών και αντικατάσταση των προβληματικών και παλαιών υδρομετρητών.

Σύμφωνα με το Συμβούλιο, το ποσοστό ατιμολόγητου νερού στη Λάρνακα παραμένει πάντοτε ψηλότερο από τα άλλα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, λόγω του ότι οι αγωγοί του Συμβουλίου επεκτείνονται παραθαλάσσια, σε έδαφος με νερό και οι οποιεσδήποτε απώλειες εντοπίζονται δύσκολα, αφού το νερό χάνεται υπόγεια και δεν εμφανίζεται στην επιφάνεια.

Καταναλωτές Νερού.

(α) Χρεώσεις πώλησης νερού. Το υπόλοιπο των χρεωστών από πώληση νερού ανήλθε σε €1.305.986 σε σύγκριση με €1.679.612 το 2010.

(β) Μειώσεις στους λογαριασμούς καταναλωτών. Οι μειώσεις που παραχωρήθηκαν για υπερβολικές καταναλώσεις λόγω διαρροών ή τακτοποιήσεων λογαριασμών, ανήλθαν σε €234.009, σε σύγκριση με €302.987 το 2010 και αντιπροσωπεύουν 65.146 κ.μ. νερού (118.388 κ.μ. το 2010) σε 361 καταναλωτές (479 το 2010). Σύμφωνα με το Συμβούλιο, η μείωση στην παραχώρηση εκπτώσεων στους λογαριασμούς των καταναλωτών κατά 23% οφείλεται κυρίως στη μείωση των διαρροών.

6.52 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2011 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €4.273.010 σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους €5.941.736 το 2010.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα από την πώληση νερού για το 2011 ανήλθαν σε €10.627.384, σε σύγκριση με €8.655.239 το 2010. Η αύξηση οφείλεται στις νέες διατιμήσεις που επιβλήθηκαν από την 1.1.2011 και στην αύξηση του αριθμού καταναλωτών του Συμβουλίου κατά 2.010, που στις 31.12.2011 ανήλθε σε 84.591. Η ποσότητα νερού που μετρήθηκε και τιμολογήθηκε ανήλθε σε 10.535.524 κ.μ., σε σύγκριση με 10.634.710 κ.μ. το 2010.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα για το 2011 ανήλθαν σε €19.165.122, σε σύγκριση με €18.803.689 το 2010, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση ύψους €361.433 ή ποσοστό 1,9%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των δαπανών προσωπικού κατά €144.947, του κόστους αποσβέσεων κατά €129.836 και των λειτουργικών και γενικών εξόδων και εξόδων επιδιόρθωσης και συντήρησης πάγιου ενεργητικού κατά €90.235.

(δ) Ρευστότητα του Συμβουλίου. Η οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου παρουσίασε επιδείνωση και οι καθαρές τρέχουσες υποχρεώσεις του αυξήθηκαν, από περίπου €10,1 εκ. στις 31.12.2010, σε περίπου €14,0 εκ. στις 31.12.2011, κυρίως λόγω της αύξησης του οφειλομένου ποσού του Συμβουλίου προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων από €9,8 εκ. το 2010 σε €14,6 εκ. το 2011.

Οικονομικές εκκρεμότητες μεταξύ του Συμβουλίου και του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ). Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρόλο που οι οφειλές του Συμβουλίου προς το ΤΑΥ μέχρι τις 30.6.2009, ύψους €56,7 εκ., διαγράφηκαν με βάση συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ των

δύο μερών στις 10.7.2009, κατόπιν έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου, παρατηρήθηκε εκ νέου συσσώρευση οφειλομένων ποσών του Συμβουλίου προς το ΤΑΥ, τα οποία στις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €11.551.865, πλέον τόκους οι οποίοι, σύμφωνα με υπολογισμούς του ΤΑΥ, ανέρχονταν κατά την πιο πάνω ημερομηνία σε €678.738. Επισημαίνεται ότι πρόσθετο συνολικό ποσό ύψους €3.005.137, που αφορά σε αγορά ποσότητας νερού για το 2011, για την οποία τα σχετικά τιμολόγια δεν είχαν εκδοθεί από το ΤΑΥ μέχρι τις 31.12.2011, περιλαμβάνεται στις οικονομικές καταστάσεις ως πρόβλεψη στα οφειλόμενα έξοδα.

Η συμφωνία της 10.7.2009 διαλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ότι το Συμβούλιο θα αυξήσει σταδιακά, σε τρεις φάσεις, τα τέλη του, ώστε να καλύπτει το κόστος του. Για σκοπούς εφαρμογής της πρόνοιας αυτής, το Συμβούλιο προχώρησε στην ετοιμασία Κανονισμών για την αύξηση των τελών κατά το 2011 και 2012, οι οποίοι τέθηκαν σε ισχύ από την 1.1.2011 (ΚΔΠ 7/2011) και 1.5.2012 (ΚΔΠ 159/2012), αντίστοιχα. Επισημαίνεται ότι από την 1.1.2012, το Συμβούλιο καταβάλλει πλήρως το κόστος του νερού που αγοράζει από το ΤΑΥ.

Προσωπικό.

(α) Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Στις 31.12.2011 το Συμβούλιο εργοδοτούσε συνολικά 115 άτομα (105 άτομα το 2010) και οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, υπερωρίες, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ήταν €7.998.729, σε σύγκριση με €7.932.133 το 2010, με μέσο όρο δαπανών για κάθε υπάλληλο €43.608 (€46.653 το 2010), χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων. Η μείωση στο μέσο όρο δαπανών, οφείλεται στην πρόσληψη κατά το 2011, ωρομίσθιου προσωπικού, με απολαβές αρκετά χαμηλότερες του μέσου όρου.

(β) Υπερωριακή αποζημίωση. Οι δαπάνες για την υπερωριακή αποζημίωση 77 ατόμων κατά τη διάρκεια του 2011, ανήλθαν σε €482.639, σε σύγκριση με €473.523 για 81 άτομα το 2010.

Ιατρική και κοινωνική πρόνοια. Για τη λειτουργία του Σχεδίου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης δαπανήθηκε κατά το 2011 ποσό €456.701 (€474.124 το 2010), το οποίο αφορά, κυρίως, στο ετήσιο ασφάλιστρο που καταβλήθηκε σε ασφαλιστική εταιρεία (€319.879), βάσει συμβολαίου, για κάλυψη της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης του προσωπικού και που αναλογεί με μέση ετήσια δαπάνη για κάθε μέλος του σχεδίου περίπου €2.670.

Η ετήσια συνεισφορά του Συμβουλίου στο Ταμείο Ευημερίας για το 2011, που αντιπροσωπεύει ποσοστό ύψους 4% πάνω στις απολαβές του προσωπικού, καθώς και σπουδαστικό επίδομα τέκνου ύψους €750 ανά δικαιούχο, ανήλθε σε €137.629 (€155.531 για το 2010).

Ταμεία ωφελημάτων αφυπηρέτησης.

(α) Οικονομική κατάσταση. Το υπόλοιπο των επενδύσεων των Ταμείων (Σχέδιο Συντάξεων και Κατοχύρωση Ταμείου Προνοίας) στις 31.12.2011 ήταν €17.480.680 (€16.251.973 το 2010).

(β) Αναλογιστικό έλλειμμα Ταμείου Συντάξεων. Σύμφωνα με την τελευταία αναλογιστική εκτίμηση του Ταμείου Συντάξεων, που έγινε με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2010 και είχε ως όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης όλων των υπαλλήλων το 63ο έτος, το Ταμείο Συντάξεων παρουσιάζει αναλογιστικό έλλειμμα ύψους €6.430.000. Το Συμβούλιο ενέκρινε, στις 7.11.2011, ετήσια συνεισφορά ύψους €573.000 έναντι του αναλογιστικού ελλείμματος. Σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη, για κάλυψη της μελλοντικής υπηρεσίας των παρόντων μελών, το Συμβούλιο θα πρέπει να καταβάλλει στο Ταμείο ποσοστό εισφοράς ύψους 23,2% πάνω στις συντάξιμες απολαβές του προσωπικού.

Ατιμολόγητο νερό. Το ποσοστό του ατιμολόγητου νερού κατά το 2011 ήταν 24,2% και αντιπροσωπεύει 3.359.726 κ.μ. νερού, αξίας €2.586.989. Το αντίστοιχο ποσοστό του 2010 ήταν 27% και αντιπροσωπεύει 3.933.817 κ.μ. νερού, αξίας €3.029.039. Σύμφωνα με το Συμβούλιο η μείωση οφείλεται στην σταδιακή αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν στο δίκτυο λόγω των περικοπών στην παροχή νερού κατά τα προηγούμενα χρόνια.

Μειώσεις στους λογαριασμούς καταναλωτών. Οι μειώσεις που παραχωρήθηκαν για υπερβολικές καταναλώσεις λόγω διαρροών για το 2011 ήταν €311.524, σε σύγκριση με €485.172 το 2010. Σύμφωνα με

το Συμβούλιο, η μείωση οφείλεται στην αποκατάσταση των βλαβών που προκλήθηκαν στο σύστημα, λόγω των περικοπών που εφαρμόστηκαν τα προηγούμενα χρόνια.

Αίτηση καταναλωτή για αλλαγή κατηγορίας χρέωσης από οικιακή σε εμποροβιομηχανική. Συγκεκριμένος καταναλωτής ο οποίος υπέβαλε στις 13.1.2004 αίτηση για παροχή νερού σε οικία κτισμένη σε τρία οικοπέδα, που διαθέτει και πισίνα, εντάχθηκε στην εμποροβιομηχανική κατηγορία, επωφελούμενος χαμηλότερα τέλη χωρίς να φαίνεται από το σχετικό φάκελο αν το κτίριο χρησιμοποιείται και για άλλους σκοπούς, πέραν των οικιστικών. Σύμφωνα με στοιχεία του Συμβουλίου, κατά την περίοδο 3/2005 μέχρι 2/2010, ο καταναλωτής χρεώθηκε, βάσει των βιομηχανικών τελών, συνολικά €4.213,66 (συμπ. ΦΠΑ), ενώ αν χρεωνόταν με οικιακά τέλη, οι χρεώσεις του για την ίδια περίοδο θα ανέρχονταν στις €21.995,18.

Κατά τη διάρκεια της καταγραφής νερού για την περίοδο 3/2009, διαπιστώθηκε ότι το υποστατικό χρησιμοποιείται μόνο ως οικία και το Συμβούλιο άρχισε να χρεώνει τον καταναλωτή με βάση τα οικιακά τέλη. Ο καταναλωτής δεν προέβηκε σε οποιαδήποτε πληρωμή και στις 16.3.2010 αιτήθηκε όπως χρεώνεται με βιομηχανικά τέλη. Το Συμβούλιο, αφού εξασφάλισε νομική γνώμатеυση, αποφάσισε σε συνεδρία του στις 7.6.2010, όπως η χρέωση του καταναλωτή από την επόμενη περίοδο γίνεται με βάση την οικιακή κατηγορία χρέωσης. Οι χρεώσεις της περιόδου 3/2009 μέχρι 2/2010, κατά την οποία ο καταναλωτής χρεώθηκε βάσει των οικιακών τελών, αναπροσαρμόστηκαν με βάση τα βιομηχανικά τέλη και ο λογαριασμός μειώθηκε κατά €4.690,48. Μετά τη μείωση, ο λογαριασμός εξοφλήθηκε στις 2.7.2010, όμως μετά την ημερομηνία αυτή ο λογαριασμός παρουσιάζει πάντοτε υπόλοιπο, χωρίς να εξοφλείται και χωρίς να έχει εφαρμοστεί το μέτρο αποκοπής παροχής νερού. Στις 31.12.2011 το οφειλόμενο ποσό του καταναλωτή ήταν €6.271, ενώ στις 27.8.2012 οι καθυστερημένες οφειλές ανέρχονταν στις €7.589.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι ο καταναλωτής ενεγράφη στη βιομηχανική κατηγορία χρέωσης, με το αιτιολογικό ότι το υδρευόμενο υποστατικό χρησιμοποιείται, μεταξύ άλλων, και για τις ανάγκες τηλεοπτικού σταθμού. Κατά το 2009 διαπιστώθηκε ότι το υποστατικό χρησιμοποιείται μόνο ως οικία και το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε, στις 7.6.2010, μετά τη λήψη νομικής γνώμатеυσης, την ένταξη του υπό αναφορά καταναλωτή στην οικιακή κατηγορία χρέωσης. Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, θα δοθούν οδηγίες για αποκοπή της παροχής νερού μέχρι την εξόφληση του οφειλόμενου ποσού.

Υποστατικά του Συμβουλίου που έχουν ανεγερθεί σε γη που ανήκει σε ιδιώτες. Όπως αναφέρεται σε προηγούμενη Έκθεσή μας, το ΤΑΥ ανέγειρε δεξαμενή, μέρος της οποίας βρίσκεται σε δύο τεμάχια ιδιοκτησίας του Κοινοτικού Συμβουλίου Τραχωνίου και της εκκλησίας του Αποστόλου Λουκά και ιδιώτη, για λογαριασμό του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού, χωρίς να προηγηθεί αγορά ή απαλλοτρίωσή τους.

Το τεμάχιο που ανήκε στο Κοινοτικό Συμβούλιο Τραχωνίου αγοράστηκε το 2010 από το Συμβούλιο έναντι ποσού €238.834, ενώ βρίσκονται σε εξέλιξη διαδικασίες για την απόκτηση του άλλου τεμαχίου, λόγω επιπλοκών που προέκυψαν από την εξ'αδιαιρέτου ιδιοκτησία του από τουρκοκύπριο.

Όπως μας πληροφορήσε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, ζητήθηκε νομική γνώμатеυση για τον περαιτέρω χειρισμό του θέματος.

Ανάληψη υδατοπρομήθειας Δήμων ή Κοινοτήτων. Με την ανάληψη της διαχείρισης υδατοπρομήθειας Δήμων ή Κοινοτικών Συμβουλίων, εκχωρήθηκαν στο Συμβούλιο περιουσιακά στοιχεία, η αξία των οποίων υπολογίστηκε από το Συμβούλιο σε €314.724. Διαπιστώθηκε ότι για ορισμένα περιουσιακά στοιχεία έχει ήδη γίνει η κατάθεση των εγγράφων μεταβίβασης και η σχετική πληρωμή των τελών και δικαιωμάτων μεταβίβασης, για ορισμένα έχουν παραληφθεί τίτλοι ιδιοκτησίας, ενώ για ορισμένα δεν έχουν ακόμη προωθηθεί διαδικασίες απαλλοτρίωσης.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου επισήμανε ότι οι μοναδικές περιπτώσεις για τις οποίες δεν έχει ακόμη προωθηθεί διαδικασία απαλλοτρίωσης είναι οι δεξαμενές στις Κοινότητες Φασούλας και Πάνω Πολεμιδιών.

6.53 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσίασαν έλλειμμα €2.684.078 σε σύγκριση με €2.214.726 το 2010, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση του ελλείμματος κατά €469.352, ή ποσοστό 21,2%.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €23.143.117, σε σύγκριση με €24.058.363 το 2010, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €915.246, ή ποσοστό 3,8% η οποία οφείλεται στη μείωση των εσόδων από πώληση νερού κατά €313.373 και στη μείωση των άλλων εσόδων, όπως συνεισφορές καταναλωτών για έργα και εγκαταστάσεις νέων μετρητών, κατά €601.873.

Κατά το έτος 2011 ο αριθμός των καταναλωτών αυξήθηκε κατά 2.440 και ανήλθε στους 110.058, ο δε αριθμός των καταναλωτών που ήταν αποσυνδεδεμένοι στις 31.12.2011 ήταν 4.340 (4.063 στις 31.12.2010). Η ποσότητα νερού που μετρήθηκε και τιμολογήθηκε κατά το έτος 2011 ανήλθε σε 14.297.346 κ.μ., σε σύγκριση με 14.379.696 κ.μ. το 2010.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €25.826.886, σε σύγκριση με €26.272.780 το 2010, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €445.894 ή ποσοστό 1,7%, η οποία οφείλεται κυρίως στη μείωση του ατιμολόγητου νερού, το οποίο περιλαμβάνεται στο κόστος πωλήσεων, από €4,8 εκ. το 2010 σε €4,2 εκ. το 2011.

(δ) **Τρέχουσες Υποχρεώσεις.** Οι τρέχουσες υποχρεώσεις του Συμβουλίου στις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €18,9 εκ. (€16,2 εκ. το 2010), στις οποίες περιλαμβάνεται ποσό ύψους €12,2 εκ. (€12,5 εκ. το 2010), που αντιπροσωπεύει οφειλή προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, για νερό που αγοράστηκε μέχρι την 31.12.2011.

(ε) **Αγορά νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ).** Στις οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνεται, ως σημείωση, χωρίς ωστόσο να αναγνωρίζεται στις οικονομικές καταστάσεις, ποσό ύψους €14.716.112 που αντιπροσωπεύει την επιπρόσθετη υποχρέωση που προέκυψε κατά την περίοδο 2004-2008 λόγω της αύξησης της τιμής αγοράς νερού από το ΤΑΥ από την 1.1.2004, από €0,57 (£0,335) το κ.μ. σε €0,77 (£0,45) το κ.μ., πλέον ΦΠΑ. Επίσης, δεν έγινε οποιαδήποτε πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις για τόκους πάνω στην πιο πάνω οφειλή, οι οποίοι, σύμφωνα με υπολογισμούς του ΤΑΥ, ανέρχονταν, στις 31.12.2011, σε €10.170.250.

Λόγω των επιπτώσεων στις οικονομικές καταστάσεις της μη αναγνώρισης της επιπρόσθετης υποχρέωσης που αναφέρεται πιο πάνω, η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων του Συμβουλίου για το υπό αναφορά έτος είναι αρνητική.

Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, για τη διευθέτηση των οφειλών του Συμβουλίου προς το ΤΑΥ που αφορούν στην περίοδο 2004-2008 υποβλήθηκε σχετική Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο, στις 8.1.2010, από τον Υπουργό Εσωτερικών, η οποία αποσύρθηκε πριν συζητηθεί, με αποτέλεσμα το θέμα να βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.

Λόγω των προβλημάτων ρευστότητας που αντιμετωπίζει, το Συμβούλιο αποφάσισε, στις 28.12.2011, όπως αποκόπτει μηνιαία ένα ποσό από την πληρωμή προς το ΤΑΥ για αγορά νερού, και να το χρησιμοποιεί για αποπληρωμή των αυξανόμενων οφειλών του προς το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας, και τα Ταμεία Συντάξεων και Ευημερίας. Ως αποτέλεσμα, από την πληρωμή, στις 15.2.2012, του τιμολογίου του ΤΑΥ που αφορούσε στην αγορά νερού κατά τον Οκτώβρη του 2011, κατακρατήθηκε ποσό ύψους €769.514 πλέον ΦΠΑ. Οι οφειλές του Συμβουλίου προς το ΤΑΥ για τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 2011 καταβλήθηκαν στο ακέραιο.

Με την ψήφιση των περί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας Κανονισμών του 2012 (ΚΔΠ 109/2012), οι οποίοι δημοσιεύθηκαν στις 23.3.2012 και περιλαμβάνουν νέες αυξημένες διατιμήσεις στα τέλη νερού και υπηρεσιών, αναμένεται ότι θα βελτιωθεί η κατάσταση της ρευστότητας του Συμβουλίου.

Ρευστότητα/Βιωσιμότητα. Το Συμβούλιο αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες στις 31.12.2011, ανέρχονταν σε €18,9 εκ. (€16,2 εκ. το 2010). Στις 31.12.2011, τα αποθεματικά του Συμβουλίου παρουσίαζαν χρεωστικό υπόλοιπο ύψους €46.117.

Προσωπικό.

(α) Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Στις 31.12.2011 το Συμβούλιο εργοδοτούσε συνολικά 165 άτομα και οι δαπάνες για μισθούς και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ήταν €7.882.472, σε σύγκριση με €7.723.559 το 2010. Ο μέσος όρος δαπανών για κάθε υπάλληλο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων, ανήλθε σε €41.385 (€41.870 το 2010).

(β) Άδειες ασθενείας. Από τον έλεγχο των αδειών ασθενείας του προσωπικού του Συμβουλίου για το 2011, που διεξήγαγε η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου του Συμβουλίου, προέκυψε ότι, το σύνολο των ημερών για άδεια ασθενείας σημείωσε αύξηση 15%, από 2.092 το 2010 σε 2.406 το 2011. Το κόστος των αδειών ασθενείας για το 2011 έχει εκτιμηθεί από το Συμβούλιο στις €232.135.

Ιατρική και κοινωνική πρόνοια.

(α) Σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Για τη λειτουργία του Σχεδίου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης δαπανήθηκε, κατά το 2011, ποσό €496.647 (€492.964 το 2010), το οποίο αφορά στο ετήσιο ασφάλιστρο που καταβάλλεται, βάσει συμβολαίου, για το ομαδικό σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των υπαλλήλων του Συμβουλίου ύψους €307.742, καθώς επίσης και σε επιπρόσθετες δαπάνες ύψους €188.905 που δεν καλύπτονται από την ασφαλιστική εταιρεία, αλλά καλύπτονται από το Συμβούλιο.

Η μέση ετήσια δαπάνη για κάθε μέλος του Σχεδίου ανέρχεται περίπου σε €2.197 (€2.251 το 2010). Η διαχείριση του Σχεδίου ανατέθηκε κατόπιν προσφορών, σε ασφαλιστική εταιρεία, και το Συμβούλιο δεν θεωρεί ότι υπάρχει λόγος για ετοιμασία εσωτερικών Κανονισμών, παρόλο που μεγάλο μέρος της δαπάνης (38%) αφορά σε έξοδα τα οποία δεν καλύπτονται από το ασφαλιστικό συμβόλαιο.

(β) Συνεισφορά του Συμβουλίου στο Ταμείο Ενημερίας. Η ετήσια συνεισφορά του Συμβουλίου στο Ταμείο Ενημερίας για το 2011, ανήλθε σε €193.078 (€190.951 για το 2010), που αντιπροσωπεύει ποσοστό 4% πάνω στις απολαβές του προσωπικού. Πρόσθετα καταβλήθηκε στο Ταμείο Ενημερίας ποσό ύψους €28.375 (€38.250 για το 2010) που αφορά σπουδαστικό επίδομα τέκνου το οποίο καθορίστηκε σε €750 για κάθε τέκνο δικαιούχου, βάσει της συλλογικής σύμβασης. Το Ταμείο έχει εγγραφεί ως Σωματείο στον Έφορο Σωματείων και Ιδρυμάτων, με βάση τη σχετική νομοθεσία.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Οικονομική κατάσταση. Το υπόλοιπο του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων στις 31.12.2011, ανερχόταν στα €18.833.225 (€17.850.723 το 2010).

(β) Έλλειμματική εισφορά. Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2011, το Ταμείο παρουσιάζει αναλογιστικό έλλειμμα ύψους €12.959.905, το οποίο σύμφωνα με απόφαση του Συμβουλίου, θα καλυφθεί σταδιακά με ετήσια εισφορά του Συμβουλίου, ύψους 24,6% επί της μισθοδοσίας του προσωπικού.

Παρόλο που σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Συμβουλίου, θα απαιτούνταν €2.131.615 για κάλυψη των υποχρεώσεων του προς το Ταμείο, στον αναθεωρημένο Προϋπολογισμό για το 2011 περιλήφθηκε πρόνοια ύψους €1.053.877. Το Συμβούλιο, λόγω προβλημάτων ρευστότητας δεν κατέβαλε οποιοδήποτε ποσό προς το Ταμείο εντός του 2011. Το ποσό των €1.053.0877, για το οποίο έγινε πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις του 2011, καταβλήθηκε στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων εντός του 2012.

Κατοχύρωση Ταμείου Προνοίας. Σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη ημερομηνίας 21.7.2010, με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2009, το Ταμείο Προνοίας παρουσιάζει αναλογιστικό έλλειμμα της τάξης των €469.000, το οποίο σύμφωνα με απόφαση του Συμβουλίου, θα καλυφθεί σταδιακά με ετήσια εισφορά από το Συμβούλιο ύψους 5% επί της μισθοδοσίας του προσωπικού. Επίσης, βάσει της μελέτης, το Συμβούλιο θα εισφέρει επιπρόσθετα ποσοστό ύψους 1,4% (0,5% για τα μέλη που δικαιούνται να

μεταπηδήσουν στο Ταμείο Συντάξεων και 2,3% για τα υπόλοιπα μέλη) επί της μισθοδοσίας του προσωπικού για κάλυψη του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας. Παρόλο που στον Προϋπολογισμό του 2011 περιλήφθηκε σχετική πρόνοια για κάλυψη των υποχρεώσεων του προς το Ταμείο Προνοίας, το Συμβούλιο, λόγω προβλημάτων ρευστότητας, δεν προέβη στην καταβολή οποιασδήποτε συνεισφοράς.

Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη ημερ. 21.5.2012 με ημερ. αναφοράς την 31.12.2011, το Ταμείο Προνοίας παρουσιάζει αναλογιστικό έλλειμμα της τάξης των €454.982, το οποίο, σύμφωνα με απόφαση του Συμβουλίου, θα καλυφθεί σταδιακά με ετήσια εισφορά ύψους €40.000 (5,1% επί της μισθοδοσίας του προσωπικού) για τα επόμενα 15 χρόνια. Επίσης, βάσει της μελέτης, για την μελλοντική υπηρεσία των παρόντων μελών, το Συμβούλιο θα εισφέρει επιπρόσθετα ποσοστό ύψους 3,6%, πάνω στον ετήσιο μισθό των μελών, μη περιλαμβανομένου του 13^{ου}.

Ανάλυση υδατοπρομήθειας Δήμων ή Κοινοτήτων από το Συμβούλιο. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Συμβούλιο, μέχρι σήμερα, δεν περιλαμβάνει στις οικονομικές του καταστάσεις την αξία των περιουσιακών στοιχείων των Δήμων/Κοινοτήτων των οποίων ανέλαβε την υδατοπρομήθεια, καθώς μετά από καταμέτρηση που διενεργήθηκε στα δίκτυα των Δήμων και Κοινοτήτων που περιήλθαν στην κυριότητά του Συμβουλίου, δεν κατέστη δυνατή η αποτίμηση του αρχικού κόστους και της τρέχουσας αξίας τους. Η σχετική πληροφόρηση παρέχεται στις οικονομικές καταστάσεις υπό μορφή σημείωσης.

Χρεώστες καταναλωτές. Το οφειλόμενο ποσό από τους χρεώστες καταναλωτές στις 31.12.2011 ήταν €4.236.484, σε σύγκριση με €4.138.905 το 2010, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €97.579 ή ποσοστό 2,36%. Στις πιο πάνω καθυστερήσεις περιλαμβάνεται και ποσό €276.677, που οφείλεται από καταναλωτές των οποίων η παροχή νερού αποσυνδέθηκε (€274.248 το 2010).

Μειώσεις στους λογαριασμούς καταναλωτών. Οι μειώσεις που παραχωρήθηκαν για υπερβολικές καταναλώσεις λόγω διαρροών ή και τακτοποιήσεων/διορθώσεων λογαριασμών ήταν €316.819, σε σύγκριση με €318.902 το 2010. Το ποσό των τακτοποιήσεων/διορθώσεων ανέρχεται σε €28.384 (€64.840 το 2010), και αποδίδεται σε προβλήματα λειτουργίας υδρομετρητών και αναθεωρήσεις τιμολογήσεων.

Ατιμολόγητο νερό. Το ποσοστό ατιμολόγητου νερού, δηλαδή η διαφορά μεταξύ της ποσότητας νερού που αγοράστηκε και αυτής που πωλήθηκε ήταν 23,05% (26,11% το 2010) και αντιπροσωπεύει 5.403.288 κ.μ. νερού, αξίας €4.160.532. Η μείωση στην ποσότητα ατιμολόγητου νερού οφείλεται στην επιδιόρθωση των βλαβών στους αγωγούς, που οφείλονταν, σύμφωνα με το Συμβούλιο, στις περικοπές στην παροχή νερού κατά τα προηγούμενα χρόνια, και είχαν ως αποτέλεσμα τη συνεχή αυξομείωση της πίεσης του νερού στο δίκτυο.

Εγκατάσταση κεντρικού παροχετευτικού συστήματος στη Λεωφόρο Λεμεσού. Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης εργασιών του αποχετευτικού έργου μείζονος Λευκωσίας στη Λεωφόρο Λεμεσού τον Αύγουστο του 2010, τοποθετήθηκε από εργολάβους του Συμβουλίου Αποχετεύσεως Λευκωσίας (ΣΑΛ), αγωγός λυμάτων πάνω από τον αγωγό υδατοπρομήθειας, παρά την αντίθετη άποψη του Συμβουλίου, η οποία αποστάληκε γραπτώς στο ΣΑΛ στις 18.8.2010.

Βάσει σχετικής απόφασης του Συμβουλίου και του ΣΑΛ ημερ. 27.1.2011, το Συμβούλιο προχώρησε σε ετοιμασία μελέτης για προκήρυξη προσφοράς για εγκατάσταση, με δαπάνη του ΣΑΛ, συστήματος τηλεχειρίσης των επηρεαζόμενων αγωγών, ωστόσο το θέμα δεν παρουσίασε οποιαδήποτε πρόοδο, με κίνδυνο, αν παρουσιαστεί βλάβη στον αγωγό, να μην εντοπιστεί έγκαιρα.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι πρόκειται για πολύ εξειδικευμένο εξοπλισμό ο οποίος μέχρι στιγμής δεν έχει εντοπιστεί στην αγορά, όμως οι προσπάθειες για εξασφάλισή του συνεχίζονται.

Υποκλοπή νερού από το δίκτυο υδατοπρομήθειας του Συμβουλίου. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενη Έκθεσή μας, μέσα στα πλαίσια της προσπάθειας του Συμβουλίου για πάταξη της παράνομης υποκλοπής νερού από το δίκτυο υδατοπρομήθειας του, εντοπίστηκαν 104 περιπτώσεις παράνομης κατανάλωσης, συνολικού κόστους €126.432. Ποσό ύψους €93.755 έχει τακτοποιηθεί ενώ για το υπόλοιπο

ποσό ύψους €30.665, το οποίο αφορά σε 39 περιπτώσεις, είτε έγινε συμφωνία για πληρωμή με δόσεις, είτε οι σχετικές υποθέσεις στάλθηκαν στον νομικό σύμβουλο για λήψη δικαστικών μέτρων.

Λόγω της έξαρσης του φαινομένου υποκλοπής, το Συμβούλιο περιέλαβε πρόνοια στους τροποποιητικούς Κανονισμούς, οι οποίοι δημοσιεύτηκαν στις 23.3.2012 (Κ.Δ.Π. 109/2012) ώστε να παρέχεται η δυνατότητα χρέωσης της ποσότητας του νερού που υποκλάπηκε και τα συνεπακόλουθα έξοδα (εργατικά, υλικά κ.λπ.).

Υδροδότηση νέου ΓΣΠ. Οι δαπάνες και τα δικαιώματα για τη σύνδεση του νέου ΓΣΠ με τον αγωγό του Συμβουλίου, ύψους €99.536, τα οποία οφείλει στο Συμβούλιο η Κυβέρνηση από το 1999, δεν έχουν ακόμη καταβληθεί. Στις 31.12.2011, εξακολουθούσε επίσης να εκκρεμεί η τακτοποίηση καθυστερημένης οφειλής ύψους €301.570, που αντιπροσωπεύει την αξία νερού που κατανάλωσε ο ΓΣΠ για την περίοδο 1.6.1999-31.3.2005. Σε συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στις 11.6.2012 στα γραφεία του Συμβουλίου, μεταξύ αντιπροσώπων του Συμβουλίου, του ΤΑΥ και του Γραφείου Προγραμματισμού, ο Διευθυντής του Συμβουλίου πρότεινε όπως το ποσό αυτό διαγραφεί έναντι των οφειλών του Συμβουλίου προς το ΤΑΥ.

6.54 ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

Γενικά. Το Ταμείο Επιδότησης ή Χρηματοδότησης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας ιδρύθηκε με το Νόμο 33(Ι)/2003, για σκοπούς ενθάρρυνσης της εκμετάλλευσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και γενικά της εξοικονόμησης ενέργειας. Τα έσοδα του Ταμείου προέρχονται από το τέλος το οποίο μέχρι τις 31.12.2011 ανερχόταν σε 0,44 Ήσεντ/kwh επί της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Αυτό εισπράττεται από κάθε εξουσιοδοτημένο παροχέα ηλεκτρικής ενέργειας και εμβάζεται στο Ταμείο. Το Ταμείο διοικείται από την Επιτροπή Διαχείρισης του Ταμείου, η οποία καθιρύεται βάσει του άρθρου 4(Ι) του Νόμου.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο και κατάθεση των ελεγμένων λογαριασμών στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Σύμφωνα με το άρθρο 5(2) του πιο πάνω Νόμου, οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να υποβάλλονται για έλεγχο το αργότερο μέχρι τις 30 Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2011 δεν υποβλήθηκαν μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, και συνεπώς εκκρεμεί η ολοκλήρωση του σχετικού ελέγχου.

Μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης του Ταμείου, με σχετική επιστολή του ημερ. 26.10.2012 μας ανέφερε, εκ μέρους της Επιτροπής Διαχείρισης του Ταμείου, ότι προσχέδιο των οικονομικών καταστάσεων για το 2011 έχει σταλεί στη Γενική Λογίστρια για έγκριση και αναμένεται η υποβολή των τελικών λογαριασμών για έλεγχο, το συντομότερο δυνατό.

Έγκριση/Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός του Ταμείου για το 2011 ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.3.2011 (Ν.32(ΙΙ)/2011).

Ο Προϋπολογισμός προνοούσε έσοδα ύψους €24.005.020 και συνολικές δαπάνες ύψους €26.489.510 από τις οποίες ποσό €25.677.500 αφορούσε επιχορηγήσεις. Το έλλειμμα θα χρηματοδοτείτο από τα αποθέματα του Ταμείου.

Τα πραγματικά έσοδα ανήλθαν στα €19.093.366 ενώ οι συνολικές δαπάνες ανήλθαν στο ποσό των €12.879.530 από το οποίο €12.198.997 αφορούσε σε διάφορες επιχορηγήσεις.

Ανάθεση από την Επιτροπή Διαχείρισης του Ταμείου, της εξέτασης και αξιολόγησης των αιτήσεων για παροχή επιδοτήσεων, στο Ίδρυμα Ενέργειας. Μέσα στα πλαίσια διερεύνησης του δικαιώματος της Επιτροπής για απευθείας ανάθεση στο Ίδρυμα Ενέργειας, της διεκπεραίωσης των αιτήσεων που θα λαμβάνονταν το 2007, μετά από γνωμάτευση των Νομικών Συμβούλων διαπιστώθηκε ότι θα πρέπει να τροποποιηθεί το άρθρο 7 του Νόμου, ώστε να συμπεριληφθεί ρητή πρόνοια ότι η Επιτροπή δύναται να εκχωρεί τις εξουσίες της για εξέταση και αξιολόγηση των αιτήσεων σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, με όρους που θα συμφωνούνται εκ των προτέρων. Σχετικό νομοσχέδιο για τροποποίηση των περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας

Νόμων, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 9.5.2007 και στις 20.7.2007 προωθήθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση. Έπειτα από συζήτηση στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου στις 2.2.2010 και 1.11.2011 ετοιμάστηκε προσχέδιο αναθεωρημένου νομοσχεδίου το οποίο αφού έτυχε νομοτεχνικού ελέγχου από το Γενικό Εισαγγελέα ξαναστάληκε στη τελική του μορφή στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 16.12.2011 όπου και εκκρεμεί.

Χορηγίες. Το έτος 2011 λήφθηκαν από το Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας 1.038 αιτήσεις για χορηγίες (880 από φυσικά και 158 από νομικά πρόσωπα) η πλειοψηφία των οποίων αφορούσε κυρίως τη χορηγία για εγκατάσταση/αντικατάσταση παλαιού ηλιακού συστήματος και συστήματος θέρμανσης/ψύξης χώρου. Το ολικό ποσό χορηγιών που καταβλήθηκε για το 2011 ανέρχεται σε €12.198.997 (€15.279.163 το 2010) και αφορά σε 1.909 αιτήσεις (6.509 το 2010).

6.55 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Οικονομική κατάσταση. Σύμφωνα με τις μη εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου, οι εισπράξεις για το έτος 2011 ανήλθαν σε €1.686.991, σε σύγκριση με €1.587.028 για το 2010. Αυτές προήλθαν από τα έσοδα παιχνιδιών του «ΟΠΑΠ ΑΕ» (€854.300), από τέλη εισόδου στα Μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους (€656.555), από τόκους καταθέσεων ή επενδύσεων (€171.476) και από πώληση αντιγράφων κυπριακών αρχαιοτήτων (€4.660). Τα έξοδα του Ταμείου ήταν €412, σε σύγκριση με €1.129 το 2010. Στις 31.12.2011 το συσσωρευμένο υπόλοιπο του Ταμείου ήταν €39.094.082, σε σύγκριση με €37.407.503 στις 31.12.2010.

6.56 ΤΑΜΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Μέρος Α

Οικονομικές καταστάσεις. Με το διορισμό νέου Συμβουλίου των Δανειστικών Επιτρόπων στις 14.2.2012, υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας στις 30.7.2012 υπογραμμένες οικονομικές καταστάσεις για τα έτη που έληξαν στις 31.12.2009, 31.12.2010 και 31.12.2011.

Αλλαγή λογιστικής πολιτικής για την ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων. Με απόφαση του νέου Συμβουλίου των Δανειστικών Επιτρόπων, οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2009, 2010 και 2011 έχουν ετοιμαστεί με βάση τη λογιστική πολιτική των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, αντί με βάση τη λογιστική πολιτική των εισπράξεων και πληρωμών που ετοιμάζονταν μέχρι και το έτος 2008.

Από τις οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31.12.2011, οι οποίες έχουν ελεγχθεί από την Υπηρεσία μας, αναφέρονται τα πιο κάτω:

Αποτελέσματα έτους. Στις 31 Δεκεμβρίου 2011 το Ταμείο παρουσίαζε πλεόνασμα ύψους €2.117.423 και το υπόλοιπο του Λογαριασμού Αποθεματικού ήταν €143,1 εκ. Ως εκ της αλλαγής της βάσης ετοιμασίας των οικονομικών καταστάσεων, έχουν τροποποιηθεί τόσο το υπόλοιπο του αποθεματικού του Ταμείου, όσο και τα υπόλοιπα των εισπρακτέων δανείων, και έχουν επίσης αναπροσαρμοστεί τα συγκριτικά στοιχεία του έτους 2008.

Ταμειακό υπόλοιπο. Στις 31.12.2011 το Ταμείο Δημοσίων Δανείων παρουσίαζε ταμειακό υπόλοιπο ύψους €120.199.571, σε σύγκριση με €113.911.686 το 2010.

Δραστηριότητες του Ταμείου Δημοσίων Δανείων. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 13.8.2006 τερματίστηκε από 1.1.2007 η έγκριση νέων δανείων και οι δραστηριότητες του Ταμείου επικεντρώνονται στη διαχείριση και είσπραξη των απαιτήσεών του. Ως εκ τούτου, το 2011 εκδόθηκε μόνο ποσό €6.834 το οποίο αφορούσε στην 5^η δόση φοιτητικού δανείου που εγκρίθηκε στις 30.3.2006.

Κατάσταση οφειλόμενων δανείων. Η πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζει τα υπόλοιπα των δανείων που οφείλονταν στο Ταμείο στις 31 Δεκεμβρίου 2011 και στις 31 Δεκεμβρίου 2010, κατά οικονομικό τομέα, και

αφορούν στο υπόλοιπο του κεφαλαίου των οφειλόμενων δανείων μη περιλαμβανομένων των οφειλόμενων τόκων και τόκων υπερημερίας:

	2011	2010
	€000	€000
Υδατική Ανάπτυξη	3.413	3.491
Ανάπτυξη Γεωργίας	7.029	8.918
Αγροτική Ανάπτυξη	7.189	8.454
Ανάπτυξη Αλιείας	561	561
Παιδεία και Άλλες Υπηρεσίες	7.399	8.475
Τουριστική Ανάπτυξη	5.805	6.356
Έργα Δημόσιας Ωφέλειας	20.775	21.294
Ανάπτυξη Εμπορίου και Βιομηχανίας	308	308
Λογαριασμός Γεωργικών Πιστώσεων	13	20
Ταμείο Καλλιέργειας Τ/Κ Γης	1.622	1.622
	54.114	59.499

Καθυστερημένες δόσεις δανείων. Στις 31.12.2011 οι καθυστερημένες δόσεις δανείων ανέρχονταν σε €20,2 εκ., μετά την συμπερίληψη τόκων και την αφαίρεση πρόβλεψης €51,4 εκ. για επισφαλή χρέη. Η πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώστες, η οποία προέρχεται από προηγούμενα έτη, περιλαμβάνει: (α) δάνεια που εμπίπτουν στις πρόνοιες του περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμου αρ. 24 του 1979, (β) δάνεια που οφείλονται από τουρκοκύπριους ή τοπικές αρχές στις τουρκοκρατούμενες περιοχές, (γ) δάνεια που έχουν παραχωρηθεί σε γεωργούς μέσω της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας Λτδ τα οποία έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμα, (δ) δάνεια που έχουν παραχωρηθεί μέσω του αναπληρούμενου Ταμείου Καλλιέργειας Τουρκοκυπριακής Γης τα οποία έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμα και (ε) οφειλές των ληξιπρόθεσμων δανείων της κατηγορίας «Δάνεια στις ελεύθερες περιοχές», με εξαίρεση την υποκατηγορία των «Κοινοτικών Συμβουλίων», για τα οποία η αποπληρωμή πραγματοποιείται μέσω της ετήσιας κρατικής χορηγίας.

Παρατηρείται ότι οι μεγαλύτερες συνολικές καθυστερήσεις αφορούν, όπως και στις 31.12.2010, σε Αρδευτικά Τμήματα, Περιφερειακές Εταιρείες Δημόσιων Οδικών Μεταφορών, γεωργούς για την άρδευση Τ/Κ γης, ιδιοκτήτες εστιατορίων της περιοχής Μακένζυ, ψαράδες, Σχολικές Εφορείες, ξενοδοχεία, Δήμους, αυτοεργοδοτούμενους, Συμβούλια Αποχετεύσεων και το Συμβούλιο του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου.

Από τις οικονομικές καταστάσεις του 2011 προκύπτει ότι οι εισπράξεις από δάνεια ήταν €6.584.859, σε σύγκριση με €8.049.466 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε μείωση ύψους €1.464.607.

Παραγραφή αγώγιμων δικαιωμάτων. Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, σε επιστολή του ημερ. 2.7.2012, ζήτησε από τον Γενικό Εισαγγελέα όπως γνωματεύσει κατά πόσο υπάρχουν περιπτώσεις οφειλών επιχειρήσεων προς το κράτος οι οποίες δεν εμπίπτουν στο δημόσιο δίκαιο και συνεπώς, με βάση τις πρόνοιες του περί Παραγραφής Αγώγιμων Δικαιωμάτων Νόμου του 2012, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιουλίου 2012, ενδέχεται να παραγραφούν τα αγώγιμα δικαιώματα. Στην επιστολή γίνεται ιδιαίτερη μνεία στις οφειλές επιχειρήσεων προς το Ταμείο Δημοσίων Δανείων.

Σημειώνεται ότι, όπως αναφέρεται σε εγκύκλιο του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ημερ. 8.8.2012, σύμφωνα με τις πρόνοιες της πιο πάνω νομοθεσίας, όσες οφειλές προς το κράτος ανάγονται στη σφαίρα του δημοσίου δικαίου εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του Νόμου και δεν τίθεται ζήτημα παραγραφής των αγώγιμων δικαιωμάτων σε σχέση με αυτές, αφού ο Νόμος αφορά μόνο περιπτώσεις στις οποίες οι οφειλές ανάγονται στη σφαίρα του ιδιωτικού δικαίου. Στην ίδια εγκύκλιο, ζητείται όπως κάθε Αρμόδια Αρχή μελετήσει ενδελεχώς όλες τις προβληματικές περιπτώσεις και ζητήσει άμεσα νομική καθοδήγηση από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, αποστέλλοντας μέχρι τις 31.12.2012, λεπτομερείς εκθέσεις γεγονότων για όσες περιπτώσεις θα παραγραφεί το αγώγιμο δικαίωμα στις 30.6.2013.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Γενικό Λογιστήριο, μετά και το διορισμό του νέου Συμβουλίου των Δανειστικών Επιτρόπων στις 14.2.2012, τέθηκε ως στόχος η εξέταση όλων των καθυστερημένων δανείων μέχρι τις 31.12.2012, έτσι ώστε να προσδιοριστούν οι περιπτώσεις που μπορούν να εισπραχθούν, αυτές οι οποίες είναι επισφαλείς και οι περιπτώσεις για τις οποίες θα πρέπει να κινηθούν αγωγές για διασφάλιση του αγωγίμου δικαιώματος, σύμφωνα με τον περί Παραγραφής του Αγωγίμου Δικαιώματος Νόμο του 2012.

Μέρος Β

Σχέδιο Δανειοδότησης Δήμων. Στα πλαίσια του Σχεδίου Δανειοδότησης των Δήμων από το Ταμείο Δημοσίων Δανείων, παραχωρήθηκαν δάνεια, των οποίων το συνολικό υπόλοιπο στις 31.12.2011 ανερχόταν σε €2.111.677 (€2.163.742 το 2010).

Το μεγαλύτερο μέρος των δανείων των Δήμων (€22.778.145) εξοφλήθηκε στις 30.3.2007, μετά την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 10.5.2006, για έγκριση σύναψης νέων δανείων συνολικού ποσού μέχρι €350 εκ. από τους Δήμους για αποπληρωμή αποκλειστικά των υφιστάμενων δανείων τους που φέρουν κυβερνητική εγγύηση ή οφείλονται στους Δανειστικούς Επιτρόπους. Παραμένουν σε εκκρεμότητα 3 δάνεια (2 δάνεια του Δήμου Λάρνακας και 1 δάνειο του Δήμου Έγκωμης), με συνολική οφειλή στις 31.12.2011 €2.111.677 από την οποία ποσό €1.903.828 ήταν καθυστερημένο.

Τα δύο δάνεια του Δήμου Λάρνακας, αρχικού ποσού €546.752 και €264.834, που παραμένουν σε εκκρεμότητα, είχαν παραχωρηθεί στον Δήμο για σκοπούς εκτέλεσης έργων υποδομής και μετακίνησης των κέντρων αναψυχής στην περιοχή Μακένζυ και θα αποπληρώνονταν από το Δήμο και τους ιδιοκτήτες των κέντρων αναψυχής, αφού θα συμφωνείτο μαζί τους ο τρόπος κατανομής. Ο Δήμος, αποπληρώνει από το 1998 δόσεις μόνο για ποσά δανείων €290.462 και €152.657 που θεωρεί ότι του κατανεμήθηκαν, με αποκοπή από την αυξημένη ετήσια κρατική χορηγία που του παραχωρείται, όμως έκτοτε δεν υπήρξε οποιαδήποτε συμφωνία με τους ιδιοκτήτες σχετικά με τον τρόπο καταμερισμού της οφειλής.

Δάνειο Συμβουλίου Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου. Το δάνειο αυτό, το εκδοθέν κεφάλαιο του οποίου ήταν €9.387.164, παρουσίαζε στις 31.12.2011 καθυστερήσεις ύψους €11.187.496, από τις οποίες τα €3.363.553 αφορούσαν σε κεφάλαιο, τα €4.820.604 σε τόκους και τα €3.003.339 σε τόκους υπερημερίας.

Σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα προς το Υπουργείο Οικονομικών ημερ. 23.10.2007, η Κυβέρνηση δεν απαλλάσσεται από τις υποχρεώσεις της ως εγγυητής και θα ήταν προς το δημόσιο συμφέρον να διερευνηθεί η δυνατότητα του όρου της συμφωνίας δανείου για ενεχυρίαση των τελών/δικαιωμάτων/φόρων του Σφαγείου.

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, σε επιστολή του ημερ. 21.4.2008 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, αναφέρει ότι η αποπληρωμή του πιο πάνω δανείου από την Κυβέρνηση ως εγγυήτρια θα αποτελούσε κρατική ενίσχυση.

Όπως μας αναφέρθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών, προτού το Κράτος προβεί σε εφαρμογή των προνοιών της συμφωνίας για εξόφληση του δανείου που παραχωρήθηκε στο Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 25.11.2008 την ετοιμασία και υποβολή προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Σχεδίου Διάσωσης και Αναδιάρθρωσης του Κεντρικού Σφαγείου. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενημέρωσε τις κυπριακές αρχές στις 7 Μαΐου 2010 ότι αποφάσισε να μην προβάλει αντιρρήσεις για την ενίσχυση διάσωσης αφού προηγήθηκε και δέσμευση της Κυπριακής Δημοκρατίας να υποβάλει στην Επιτροπή το λιγότερο εντός 6 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης είτε σχέδιο αναδιάρθρωσης είτε σχέδιο εκκαθάρισης είτε αποδείξεις ότι το δάνειο έχει εξοφληθεί.

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων σε επιστολή του ημερ. 1.3.2012 προς τη Γενική Λογίστρια, ανέφερε ότι, η ενίσχυση διάσωσης προς το Κεντρικό Σφαγείο κοινοποιήθηκε επίσημα προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Νοέμβριο του 2010, και ότι ύστερα από επίσημη διαδικασία έρευνας που ξεκίνησε η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 108, παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η τελική απόφαση της Επιτροπής αναμένεται να ληφθεί αφού ολοκληρωθεί η έρευνα της Επιτροπής επί της συμβατότητας της ενίσχυσης με τους κοινοτικούς κανόνες. Ύστερα από σχετικό αίτημα της Επιτροπής,

στάληκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία διευκρινίσεις και πληροφόρηση για τα δάνεια που έλαβε το Σφαγείο από τη Δημοκρατία μετά την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Υπουργείο Οικονομικών, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου δεν είχε ληφθεί η απάντηση της Επιτροπής.

Δάνεια προς τις Περιφερειακές Εταιρείες Αγροτικών και Αστικών Λεωφορείων (ΠΕΑΛ). Τα δάνεια αυτά, συνολικού ποσού €13.134.016, παρουσίαζαν στις 31.12.2011 τις ακόλουθες καθυστερήσεις: κεφάλαιο €4.909.241, τόκοι €1.057.375, τόκοι υπερημερίας €1.739.239, σε σύγκριση με €4.125.563, €900.716 και €1.283.357 στις 31.12.2010 αντίστοιχα.

Το Συμβούλιο των Δανειστικών Επιτρόπων με επιστολή του ημερ. 9 Ιουλίου 2008 προς το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων ζήτησε όπως το νέο υπό συνομολόγηση σχέδιο ανάληψης υπηρεσιών από εταιρείες δημόσιων μεταφορών, που θα αντικαταστήσει το Σχέδιο Επιδότησης Ζημιών των ΠΕΑΛ, με βάση το οποίο, το Ταμείο Δημοσίων Δανείων λαμβάνει μέρος της επιδότησης από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών, περιλαμβάνει όλες τις αναγκαίες ασφαλιστικές δικλίδες για την κανονική αποπληρωμή των οφειλών των ΠΕΑΛ προς τους Δανειστικούς Επιτρόπους.

Σημειώνεται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο με αποφάσεις του ημερ. 10.12.2008 και 6.10.2009 ενέκρινε τη συνέχιση του Σχεδίου Επιδότησης των ζημιών των ΠΕΑΛ, μέχρι την ημερομηνία που οι ανάδοχοι φορείς των Συμβάσεων Παραχώρησης Δημόσιας Υπηρεσίας θα αρχίσουν τις δραστηριότητες τους με βάση τα συμβόλαια που θα υπογραφούν με την Αναθέτουσα Αρχή για το έργο της δημόσιας υπηρεσίας εσωτερικών οδικών επιβατικών μεταφορών σε γεωγραφικές περιοχές που θα καθοριστούν με διατάγματα που θα εκδώσει ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων.

Μετά από την έναρξη των πιο πάνω δραστηριοτήτων, η Γενική Λογίστρια απέστειλε στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών στις 2.2.2011, κατάσταση με τις εταιρείες συγκοινωνιών και τους λεωφορειούχους που οφείλουν σημαντικά ποσά προς το Ταμείο Δημοσίων Δανείων και ζήτησε όπως της αποσταλεί κατάλογος των εταιρειών ή/και μεμονωμένων ατόμων τα οποία εντάχθηκαν στις περιφερειακές εταιρείες συγκοινωνιών. Επιπρόσθετα ζήτησε για τις εταιρείες ή/και τα άτομα τα οποία δεν εντάχθηκαν στις περιφερειακές εταιρείες συγκοινωνιών όπως τους αποκόπτεται τουλάχιστον το ποσό των καθυστερημένων οφειλών προς το Ταμείο Δημοσίων Δανείων.

Η Γενική Λογίστρια μας πληροφόρησε ότι γίνονται συστηματικές προσπάθειες από το Ταμείο Δημοσίων Δανείων σε συνεργασία με το Τμήμα Οδικών Μεταφορών και το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων για είσπραξη των ποσών που οφείλονται από τις εταιρείες.

Σχέδιο Δανειοδότησης Ξενοδοχείων στα ορεινά θέρετρα. Παρόλο που το σχέδιο αυτό τερματίστηκε το 1996, στις 31.12.2011 εκκρεμούσαν 8 δάνεια από 7 οφειλέτες συνολικού ποσού €5.866.267 εκ του οποίου €5.607.212 είναι καθυστερημένο.

Όπως πληροφορηθήκαμε, κατά το 2011, τα υπόλοιπα 2 δανείων που παραχωρήθηκαν στα πλαίσια του σχεδίου διαγράφηκαν με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου. Για την είσπραξη των πιο πάνω καθυστερήσεων το Γενικό Λογιστήριο αποστέλλει υπενθυμητικές επιστολές στους οφειλέτες ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν ληφθεί νομικά μέτρα περιλαμβανομένων αναγκαστικών πωλήσεων των υποθηκευμένων ακινήτων.

Σχέδιο δανειοδότησης Τουριστικών Κέντρων Μακένζυ. Το σχέδιο αυτό είχε ως σκοπό τη μετακίνηση και νόμιμη λειτουργία των κέντρων αναψυχής που λειτουργούσαν πρόχειρα στην περιοχή από εκτοπισθέντες. Βάσει του σχεδίου παραχωρήθηκαν 21 δάνεια συνολικού ποσού €613.747 σε 14 δικαιούχους.

Οι 10 από τους σημερινούς κατόχους των εστιατορίων/κέντρων αναψυχής, οι οποίοι δανειοδοτήθηκαν δεν έχουν εξοφλήσει τις υποχρεώσεις τους με αποτέλεσμα στις 31.12.2011 για 15 δάνεια, συνολικού ποσού €430.926, να εκκρεμεί συνολικό ποσό €1.300.161 (κεφάλαιο, τόκοι και τόκοι υπερημερίας). Το αντίστοιχο οφειλόμενο ποσό στις 31.12.2010 ανερχόταν σε €1.257.550.

Ένας από τους κύριους λόγους μη είσπραξης των καθυστερημένων οφειλών, είναι ότι όλα τα εστιατόρια/κέντρα αναψυχής είναι κτισμένα πάνω σε βακούφικη γη, η διαχείριση της οποίας παραχωρήθηκε στον Δήμο Λάρνακας πολύ πριν τη θέσπιση του Νόμου αρ. 139/91, με βάση τον οποίο όλες οι περιουσίες που εγκαταλείφθηκαν στις ελεύθερες περιοχές περιέρχονται στον Κηδεμόνα των Τουρκοκυπριακών Περιουσιών.

Τον Νοέμβριο του 1993 το Συμβούλιο Δανειστικών Επιτρόπων ζήτησε τη λήψη νομικών μέτρων από τη Νομική Υπηρεσία. Σύμφωνα με κατάσταση του Ταμείου Δημοσίων Δανείων, έχουν ήδη κινηθεί αγωγές για 14 περιπτώσεις και έχουν εκδοθεί δικαστικές αποφάσεις και εντάλματα κατάσχεσης κινητής περιουσίας χωρίς όμως να έχουν ακόμα εκτελεστεί. Σε 2 περιπτώσεις στις οποίες τα δάνεια είχαν εκδοθεί με υποθήκη ακινήτων, έχουν εκδοθεί εντάλματα αναγκαστικής πώλησης τα οποία παραμένουν ανεκτέλεστα. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμο (Κεφ. 6) και τον περί Δικαστηρίου Νόμο, αν οι αποφάσεις του Δικαστηρίου δεν έχουν εκτελεσθεί εντός έξι ετών από την έκδοσή τους, θα πρέπει να ανανεωθεί η ισχύς τους από το Δικαστήριο, σύμφωνα με το Θεσμό 40(8) των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας. Όπως πληροφορηθήκαμε από το Γενικό Λογιστήριο, θα εξεταστεί κατά πόσο τα πιο πάνω εντάλματα κατάσχεσης κινητής περιουσίας χρειάζονται ανανέωση και θα αποσταλούν σχετικά αιτήματα στη Νομική Υπηρεσία.

Το Συμβούλιο των Δανειστικών Επιτρόπων στις 13.5.2008 εξέφρασε τη διαφωνία του σχετικά με εισηγήσεις της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών για τη διευθέτηση των εκκρεμών οφειλών και αποφάσισε ότι οποιαδήποτε ρύθμιση τους θα πρέπει να γίνει στα πλαίσια της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 64.265, ημερ. 31.8.2006 για εξόφληση των δανείων με καταβολή άμεσα ποσού ίσου με το διπλάσιο του αρχικού κεφαλαίου και εξόφληση από την Κυβέρνηση της υπόλοιπης οφειλής.

Στις 14.12.2010 ο Γενικός Εισαγγελέας με επιστολή του ζήτησε να ενημερωθεί για το ακριβές οφειλόμενο ποσό περιλαμβανομένων των τόκων και το ποσό στο οποίο θα μπορούσε το Γενικό Λογιστήριο να περιοριστεί για σκοπούς εξώδικου συμβιβασμού μετά την αφαίρεση τόκων υπερημερίας. Ζήτησε επίσης όπως του αποσταλεί κατάσταση των οφειλών όλων των ληπτών δανείων της περιοχής Μακένζυ. Στις 25.11.2011 η Γενική Λογίστρια απέστειλε στον Γενικό Εισαγγελέα την κατάσταση οφειλετών με τα υπόλοιπα που εκκρεμούσαν, αναφέροντας ότι για οποιοδήποτε εξώδικο συμβιβασμό θα πρέπει να προηγηθεί συνεννόηση με το Γραφείο Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων.

Σε συνεδρία που διενεργήθηκε στις 28.5.2012 στο Υπουργείο Εσωτερικών για τα Τουριστικά Κέντρα Μακένζυ, ο Δήμαρχος Λάρνακας αιτήθηκε όπως παραχωρηθεί ολόκληρο το Τ/Κ τεμάχιο στον Δήμο ώστε να προχωρήσει στην ορθολογιστική αξιοποίηση του χώρου και για να υλοποιήσει μέτρα για επίλυση όλων των προβλημάτων των κέντρων, τα οποία περιλαμβάνουν τον εκσυγχρονισμό των συμβάσεων μίσθωσης της γης με σημερινές τιμές, την έκδοση δικαστικών διαταγμάτων για αυθαίρετες επεκτάσεις, αποκατάσταση κοινόχρηστων χώρων και ρύθμιση μέτρων πυρασφάλειας, υπεκμίσθωση των υποστατικών σε τρίτους καθώς και τα θέματα των οφειλόμενων δανείων προς τους Δανειστικούς Επιτρόπους.

Σύμφωνα με τα πρακτικά της συνεδρίας, η Υπουργός Εσωτερικών ζήτησε γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία για τελική και οριστική ρύθμιση του όλου θέματος. Ο Γενικός Εισαγγελέας ζήτησε από το Υπουργείο Εσωτερικών όπως του αποσταλεί πλήρης έκθεση που να περιλαμβάνει όλα τα εκκρεμή θέματα.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Λογίστρια, το Ταμείο Δημοσίων Δανείων προβαίνει σε συστηματικές προσπάθειες και ενέργειες για είσπραξη των ποσών που οφείλονται από τους ιδιοκτήτες των τουριστικών κέντρων Μακένζυ, περιλαμβανομένων των νομικών μέτρων και αναγκαστικών πωλήσεων υποθηκευμένων ακινήτων.

6.57 ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2011 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €2.654, σε σύγκριση με έλλειμα ύψους €19.693 το 2010. Η Επιτροπή παραχώρησε το 2011 οικονομική βοήθεια ύψους €65.381 σε άπορα παιδιά, σε σύγκριση με €89.111 για το 2010. Επίσης το 2011 παραχώρησε ποσό

ύψους €90.275 για υποτροφίες σε 39 δικαιούχα παιδιά, σε σύγκριση με ποσό €70.590 που παραχωρήθηκε για υποτροφίες σε 27 δικαιούχα παιδιά κατά το 2010.

Το έλλειμμα οφείλεται κυρίως στη μείωση της Κυβερνητικής Χορηγίας κατά €18.503 και των δωρεών κατά €15.613.

6.58 ΤΑΜΕΙΟ ΘΗΡΑΣ

Μέρος Α

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Οι οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου για το έτος 2011 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας στις 7.5.2012. Ο έλεγχος προγραμματίζεται να γίνει πριν το τέλος του 2012.

Τα θέματα που ακολουθούν προέκυψαν από τον έλεγχο του Ταμείου για το έτος 2010.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2010 παρουσίασαν πλεόνασμα €203.658, σε σύγκριση με €211.038 το 2009.

(β) Εισπράξεις. Οι εισπράξεις ανήλθαν σε €5.795.419, σε σύγκριση με €5.920.625 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε μείωση κατά €125.206 ή ποσοστό 2,1%, η οποία οφείλεται κυρίως στη μείωση των εισπράξεων από τα τέλη έκδοσης αδειών κυνηγιού και κατοχής πυροβόλων όπλων, των άλλων λειτουργικών εσόδων και τους τόκους.

(γ) Πληρωμές. Οι πληρωμές ανήλθαν σε €5.591.761 σε σύγκριση με €5.709.587 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε μείωση κατά €117.826 ή ποσοστό 2,1%, η οποία οφείλεται κυρίως στη μείωση των πληρωμών για την αγορά άγριων ζώων, την αγορά ζωοτροφών, τη βελτίωση βιότοπων και των δαπανών συντήρησης και επιδιορθώσεων.

Προσωπικό. Στις 31.12.2010 το Ταμείο εργοδοτούσε 81 μόνιμους υπαλλήλους, όπως και το 2009. Το σύνολο των αποδοχών, επιδομάτων και εισφορών στα διάφορα ταμεία, περιλαμβανομένων και των ετήσιων εισφορών και δαπανών για συντάξεις και φιλοδωρήματα ανέρχεται σε €3.412.776, σε σύγκριση με €3.338.701 το 2009. Το Ταμείο εργοδοτούσε επίσης 11 ωρομίσθιους, όπως και το 2009, με σύνολο αποδοχών €366.814, σε σύγκριση με €331.512 το 2009.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, ο ετήσιος μέσος όρος κόστους εργοδότησης ανά υπάλληλο ανέρχεται σε €42.133, σε σύγκριση με €41.218 το 2009 και ανά ωρομίσθιο ανέρχεται σε €33.347, σε σύγκριση με €30.137 το 2009.

Υποθέσεις δικαστηρίων.

(α) Ενημέρωση του μητρώου κυνηγών με τις καταδίκες προσώπων. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμου του 2003 και του περί Πυροβόλων και μη Πυροβόλων Όπλων Νόμου του 2004, πρόσωπο το οποίο ενδιαφέρεται να αποκτήσει άδεια κυνηγιού ή να ανανεώσει την άδεια κυνηγιού, δεν πρέπει να έχει καταδικαστεί για αδίκημα, με βάση τις διατάξεις των Νόμων αυτών. Για τον σκοπό αυτό πρέπει να ενημερώνεται ανάλογα το μητρώο κυνηγών.

Η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας ωστόσο δεν ενημερώνεται από την Αστυνομία με όλες τις νέες περιπτώσεις καταδίκης προσώπων, που επηρεάζουν την έκδοση ή ανανέωση άδειας κυνηγιού, με αποτέλεσμα να μην ενημερώνεται σχετικά το μητρώο κυνηγών, με ενδεχόμενο να εκδίδεται άδεια κυνηγιού σε μη δικαιούχα άτομα.

Όπως ενημερωθήκαμε, ορίστηκαν λειτουργοί σε όλα τα επαρχιακά γραφεία της Υπηρεσίας και δόθηκαν οδηγίες όπως επισκέπτονται τα αστυνομικά τμήματα και τα δικαστήρια επί τακτικής βάσης, ώστε να ενημερώνονται με τις νέες καταδίκες και με τις εισπράξεις των προστίμων, ωστόσο το πρόβλημα της μη έγκαιρης ενημέρωσης δεν έχει ακόμη επιλυθεί. Εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το όλο θέμα με στόχο τη θεσμοθέτηση αποτελεσματικού μηχανισμού ενημέρωσης του Ταμείου έγκαιρα.

(β) Μη κατάθεση στα έσοδα του Ταμείου χρηματικών ποινών που εισπράττονται από τα δικαστήρια. Με βάση το άρθρο 91 του περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμου του 2003, Ν152(Ι)/2003, κάθε χρηματικό ποσό που εισπράττεται από την επιβολή χρηματικής ποινής ή εξώδικου προστίμου για παράβαση διάταξης του Νόμου, κατατίθεται στο Ταμείο Θήρας.

Σημειώνεται ότι, όπως διαπιστώθηκε κατά τον έλεγχο, η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας δεν προβαίνει σε οποιονδήποτε έλεγχο ή/και συμφιλίωση των επιδικασθέντων από τα δικαστήρια προστίμων με τις εισπράξεις των προστίμων που εμβάζονται στην Υπηρεσία από τα δικαστήρια, με αποτέλεσμα να μην είναι σε θέση να γνωρίζει κατά πόσον όλα τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν από τα δικαστήρια στα πλαίσια των προνοιών του πιο πάνω Νόμου έχουν εισπραχθεί και κατατεθεί στα έσοδα του Ταμείου.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, μετά από σχετική έρευνα που διενήργησε το Επαρχιακό Γραφείο Λευκωσίας, για τις υποθέσεις που έχουν καταγγελθεί από το 2007 και μετά, οι οποίες εκδικάστηκαν από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας και επιδικάστηκαν χρηματικές ποινές, για σημαντικό αριθμό υποθέσεων, οι χρηματικές ποινές που εισπράχθηκαν, φαίνεται να έχουν κατατεθεί στο Πάγιο Ταμείο αντί στα έσοδα του Ταμείου Θήρας και Πανίδας. Συγκεκριμένα, φαίνεται ότι για περίπου 179 υποθέσεις οι οποίες εκδικάστηκαν από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας κατά τα έτη 2007-2010 για τις οποίες επιδικάστηκαν χρηματικές ποινές, περίπου €144.000, τα σχετικά ποσά δεν έχουν κατατεθεί στα έσοδα του Ταμείου. Ειδικά για το 2010, φαίνεται να έγιναν εισπράξεις από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας ύψους περίπου €28.100, ενώ στα έσοδα του Ταμείου μεταφέρθηκαν εισπράξεις ύψους €16.275 μόνο.

(γ) Μη ενημέρωση του μηχανογραφημένου μητρώου δικαστηρίου. Για παρακολούθηση των νέων υποθέσεων παραβάσεων των προνοιών του περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμου, της εξέλιξης των παλιών υποθέσεων καθώς και των περιπτώσεων καταδίκης προσώπων, τηρείται μηχανογραφημένο μητρώο καταχώρισης των υποθέσεων, το οποίο πρέπει να ενημερώνεται κατάλληλα. Ωστόσο, λόγω της μη έγκαιρης και πλήρους ενημέρωσης της Υπηρεσίας με τις σχετικές πληροφορίες, το μητρώο παρουσιάζει σημαντικές ελλείψεις και ορισμένα στοιχεία που παρουσιάζονται φαίνεται να μην ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Από σχετικό έλεγχο διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:

(i) Περίπου 600 υποθέσεις από το 2003 μέχρι το 2011, είναι καταχωρισμένες με την ένδειξη «Καταγγελία», δηλαδή ότι έγινε καταγγελία στην αστυνομία αλλά δεν έχει προχωρήσει η κατηγορία στο δικαστήριο. Όπως μας αναφέρθηκε, η αστυνομία εξετάζει τις υποθέσεις εντός ενός μηνός περίπου και τις παραπέμπει για κατηγορία, οπότε δεν θα έπρεπε να εκκρεμούν υποθέσεις προηγούμενων ετών.

Εισηγηθήκαμε την διερεύνηση των πιο πάνω ώστε να ενημερωθεί κατάλληλα το μητρώο δικαστηρίων.

(ii) Το μηχανογραφικό πρόγραμμα καταχώρισης των υποθέσεων, δεν παρέχει τη δυνατότητα εκτύπωσης καταστάσεων, με αποτέλεσμα να μην μπορεί, ως θα αναμενόταν να χρησιμοποιηθεί για σκοπούς ελέγχου και παρακολούθησης των υποθέσεων καθώς και για την εξαγωγή στατιστικών και άλλων πληροφοριών.

Εγγυητικές και Μητρώο εγγυητικών.

(α) Δεν τηρείται Μητρώο καταχώρισης και παρακολούθησης των εγγυητικών που υποβάλλονται για την πιστή εκτέλεση των συμβάσεων ενώ οι εν λόγω εγγυητικές δεν φυλάσσονται σε ασφαλές μέρος.

(β) Γίνονται αποδεκτές προσωπικές επιταγές, αντί τραπεζικές εγγυητικές, ως εγγυήσεις συμβάσεων. Στις περιπτώσεις αυτές δεν διασφαλίζονται τα συμφέροντα του Ταμείου, εφόσον οι επιταγές δεν κατατίθενται στην τράπεζα, αλλά παραμένουν στο φάκελο της προσφοράς, με αποτέλεσμα, λόγω και της μείωσης της διάρκειας ισχύος των επιταγών σε 3 μήνες, σε διάφορες περιπτώσεις να λήγουν πριν την ολοκλήρωση του συμβολαίου.

Για διασφάλιση των συμφερόντων του Ταμείου, εισηγηθήκαμε όπως απαιτείται και γίνεται αποδεκτή η υποβολή τραπεζικών εγγυητικών μόνο, ποσού που να καλύπτει το 10% της αξίας της σύμβασης. Οι εγγυητικές πιστής εκτέλεσης θα πρέπει να εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα ή άλλα νομικά πρόσωπα που λειτουργούν νόμιμα στην Κύπρο ή σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού

Οικονομικού Χώρου ή σε τρίτες χώρες που έχουν υπογράψει και κυρώσει συμφωνίες σύνδεσης ή διμερείς συμφωνίες με την Ευρωπαϊκή Ένωση ή με την Κυπριακή Δημοκρατία και έχουν, σύμφωνα με την νομοθεσία των χωρών αυτών, δικαίωμα έκδοσης τέτοιων εγγυήσεων. Επίσης οι εγγυητικές πιστής εκτέλεσης της σύμβασης θα πρέπει να συντάσσονται σύμφωνα με τις πρόνοιες και το σχετικό υπόδειγμα του Εντύπου που περιλαμβάνεται στα πρότυπα έγγραφα της Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων. Οι πιο πάνω πρόνοιες θα πρέπει να περιλαμβάνονται στα έγγραφα των διαγωνισμών που προκηρύσσει το Ταμείο.

Μέρος Β

Εξώδικες ρυθμίσεις παραβάσεων του περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμου του 2003 και του περί Σκύλων Νόμου του 2002. Στους πιο πάνω Νόμους, προβλέπεται η εξώδικη ρύθμιση συγκεκριμένων παραβάσεων και καθορίζονται τα πρόστιμα που επιβάλλονται για κάθε παράβαση καθώς και η επίδοση σχετικής ειδοποίησης από τους θηροφύλακες.

Από έλεγχο της Υπηρεσίας μας στο Επαρχιακό Γραφείο Λευκωσίας, παρατηρήθηκε ότι ο αριθμός των εξώδικων προστίμων που εκδίδονται από τους θηροφύλακες είναι πολύ περιορισμένος.

Υποδείξαμε επίσης ότι η έκδοση εξώδικων προστίμων από τους θηροφύλακες, θα πρέπει να παρακολουθείται σε συνεχή βάση και όπως δοθούν οδηγίες και καθοριστούν διαδικασίες ως προς την άσκηση των εξουσιών και καθηκόντων που ανατέθηκαν στους θηροφύλακες με βάση τους πιο πάνω νόμους.

Καθυστέρηση στην κατάθεση των εισπράξεων από τα Επαρχιακά Γραφεία. Παρατηρήθηκε σημαντική καθυστέρηση στην κατάθεση των εισπράξεων Επαρχιακών Γραφείων του Ταμείου, και συσσώρευση σημαντικών ποσών στα χέρια του ταμιά, σε αντίθεση με τη Δημοσιονομική και Λογιστική Οδηγία αρ.30, σύμφωνα με την οποία οι εισπράξεις πρέπει να κατατίθενται καθημερινά.

Υποδείξαμε ότι η μη έγκαιρη κατάθεση των εισπράξεων και η διατήρηση ψηλών αποθεμάτων μετρητών στα χέρια των ταμίων, περικλείει κινδύνους απώλειας εσόδων για το Ταμείο Θήρας.

6.59 ΤΑΜΕΙΟ ΛΑΧΕΙΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Το Ταμείο κατά το 2011 πραγματοποίησε εισπράξεις €137.243, σε σύγκριση με €136.951 το 2010, οι οποίες προήλθαν από κυβερνητική χορηγία (€136.688) και από τόκους καταθέσεων (€555) και πληρωμές €106.955 (€96.270 το 2010), οι οποίες καταβλήθηκαν κυρίως ως βοηθήματα σε ανάπηρους (€94.155) και ως βοηθήματα σε δεινοπαθούντες (€12.300), σε σύγκριση με €75.020 και €20.800 το 2010, αντίστοιχα.

Το αποθεματικό του Ταμείου στις 31.12.2011 ήταν €92.715, σε σύγκριση με €62.427 το 2010 και €21.746 το 2009. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι η αύξηση που σημειώθηκε στο αποθεματικό του Ταμείου διαχρονικά, οφείλεται στο ότι οι πραγματικές πληρωμές που διενεργούνται υπολείπονται του ποσού της κρατικής χορηγίας που προϋπολογίζεται και εισπράττεται. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το όλο θέμα επανεξεταστεί.

Επανεξέταση του θεσμού της έκδοσης και κυκλοφορίας του Λαχείου Πρόνοιας. Όπως και κατά τα έτη 1997-2010, έτσι και κατά το 2011 δεν εκδόθηκε το Λαχείο Πρόνοιας και τα έξοδα του Ταμείου καλύφθηκαν από κρατική χορηγία. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως επανεξεταστεί ο θεσμός της έκδοσης και κυκλοφορίας του Λαχείου Πρόνοιας, καθώς επίσης και η αναγκαιότητα συνέχισης της λειτουργίας του ιδίου του Ταμείου, υποδεικνύοντας ότι οι βοηθούμενοι από το Ταμείο Λαχείου Πρόνοιας θα μπορούσαν να βοηθηθούν από τα διάφορα άλλα Σχέδια που λειτουργούν στο νεοσυσταθέν Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες (ΤΚΕΑΑ) και στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας.

Η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μάς πληροφόρησε ότι δεν κατέστη δυνατή η τροποποίηση του περί Λαχείου Πρόνοιας Νόμου και των σχετικών Κανονισμών, λόγω υποστελέχωσης του ΤΚΕΑΑ. Μας ενημέρωσε, ωστόσο, ότι ο θεσμός της παραχώρησης οικονομικής βοήθειας, με βάση τον περί

Λαχείου Πρόνοιας Νόμο και τους Κανονισμούς, επανεξετάζεται από το ΤΚΕΑΑ, με στόχο η εξέταση να ολοκληρωθεί εντός του 2013.

6.60 ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΩΡΟΜΙΣΘΙΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Μέρος Α

Αποτελέσματα χρήσης. Σύμφωνα με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου για το έτος 2011, το Ταμείο παρουσίασε έλλειμμα προς κατανομή στους λογαριασμούς των μελών, ύψους €3.967.823 (2010 πλεόνασμα €1.355.219). Η διαφορά ύψους €5.323.042 οφείλεται κυρίως στη ζημιά που προέκυψε το 2011 από την επανεκτίμηση μετοχών και αξιογράφων ύψους €12.119.101 σε σύγκριση με αντίστοιχη ζημιά ύψους €4.440.883 κατά το 2010, στην αύξηση των εσόδων από τόκους κατά €906.530, στη μείωση των μερισμάτων κατά €275.372 και στη μείωση του ελλείμματος χρήσης προηγούμενου έτους που δεν κατανεμήθηκε στα μέλη ύψους €1.748.246.

Το Ταμείο Προνοίας προβλέπει την παραχώρηση κατοχυρωμένου κατώτατου ορίου ωφελημάτων στους αφυπηρετούντες ανεξάρτητα από το ύψος του ποσού που υπάρχει στο λογαριασμό τους. Το Κράτος συμπληρώνει τη διαφορά στο ύψος της συμφωνημένης κατοχυρωμένης απόδοσης. Για το 2011 το Κράτος κατέβαλε για το σκοπό αυτό ποσό ύψους €7.804.599, σε σύγκριση με €6.486.764 για το 2010. Το σύνολο των μελών που αφυπηρέτησαν το 2011 ήταν 219 (εκ των οποίων στα 214 καταβλήθηκε κατοχυρωμένο Ταμείο Προνοίας) σε σύγκριση με 200 που αφυπηρέτησαν το 2010 (εκ των οποίων στα 188 μέλη καταβλήθηκε κατοχυρωμένο Ταμείο Προνοίας).

Μετρητά κατατεθειμένα στο Γενικό Λογιστήριο. Το υπόλοιπο των μετρητών του Ταμείου που ήταν κατατεθειμένο στο Γενικό Λογιστήριο ανερχόταν στις 31.12.2011 σε €20.939.144, σε σύγκριση με €15.756.990 που ήταν στις 31.12.2010. Η αύξηση ύψους €5.182.154 ή 32,89% οφείλεται κυρίως στον περιορισμό των επενδύσεων, λόγω της ανασφάλειας που επικρατεί σχετικά με την απόδοσή τους.

Κατοχή Μετατρέψιμων Αξιογράφων. Τα Μετατρέψιμα Αξιογράφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου εμπορικής Τράπεζας (ΜΑΕΚ) αξίας στις 31.12.2011 €18.594.942, αποκτήθηκαν τον Μάιο 2011, κατόπιν απόφασης της Υποεπιτροπής Επενδύσεων ημερ. 2.5.2011, για μετατροπή όλων των αξιογράφων της συγκεκριμένης Τράπεζας σε Μετατρέψιμα Αξιογράφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου.

Με βάση τη σημερινή κατάσταση που επικρατεί στις εμπορικές Τράπεζες υπάρχει σοβαρό ενδεχόμενο τα Μετατρέψιμα Αξιογράφα, τα οποία το Ταμείο Προνοίας κατείχε στις 31.12.2011, να μετατραπούν σε μετοχές της Τράπεζας, αφού σύμφωνα με τους όρους έκδοσής τους, σε περίπτωση που συμβεί οποιοδήποτε «γεγονός έκτακτης ανάγκης κεφαλαίου» ή «γεγονός βιωσιμότητας», τα ΜΑΕΚ υποχρεωτικά θα μετατρέπονται σε συνήθεις μετοχές της Τράπεζας, με κίνδυνο σοβαρής απομείωσης της αξίας τους.

Ενόψει της οικονομικής κρίσης και της δυσμενούς κατάστασης, στην οποία έχουν περιέλθει οι κυπριακές εμπορικές τράπεζες, επισημάνθηκε ότι η Διαχειριστική Επιτροπή του Ταμείου θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτική, όσον αφορά στις αποφάσεις που λαμβάνει σχετικά με τις επενδύσεις.

Επισημάνθηκε επίσης ότι επιβάλλεται όπως τα μετατρέψιμα αξιόγραφα παρακολουθούνται συνεχώς και όπως καταβληθούν προσπάθειες για ελαχιστοποίηση της ζημιάς ή, αν είναι δυνατόν τον απεγκλωβισμό του Ταμείου.

Η Γενική Λογίστρια μας πληροφόρησε ότι η Επιτροπή Επενδύσεων του Ταμείου αποφάσισε την ανταλλαγή όλων των Αξιογράφων της Τράπεζας που το Ταμείο είχε στην κατοχή του τον Μάιο 2011 με τα Μετατρέψιμα Αξιογράφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου της Τράπεζας, λαμβάνοντας υπόψη τα εξής:

- Ότι το Ταμείο ήταν εγκλωβισμένο στη διατήρηση των εν λόγω επενδύσεων στο χαρτοφυλάκιο που υπήρχε.
- Το γεγονός ότι ο κίνδυνος από την Έκθεση του Ταμείου στις συγκεκριμένες επενδύσεις δεν θα διαφοροποιείτο.

- Το ψηλότερο επιτόκιο (Τα ΜΑΕΚ φέρουν επιτόκιο 6,5% για πέντε χρόνια, σε σύγκριση με 5,5% των Μετατρέψιμων Αξιογράφων Κεφαλαίου μέχρι το 2014 και Euribor τριών μηνών πλέον 1,25% που ήταν το τρέχον επιτόκιο για τα Αξιόγραφα Κεφαλαίου 12/2007).
- Τη χαμηλότερη τιμή μετατροπής.
- Ότι οποιοδήποτε «Γεγονός Έκτακτης Ανάγκης Κεφαλαίου» ή «Γεγονός Βιωσιμότητας» στο οποίο υπάρχει περίπτωση να βρεθεί η Τράπεζα θα επηρέαζε και την επένδυση που υπήρχε πριν τη μετατροπή.

Μέρος Β

Μηχανογράφηση Ταμείου Προνοίας. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες εκθέσεις μας, το μηχανογραφημένο σύστημα του Ταμείου παρουσιάζει ορισμένες δυσλειτουργίες και ως εκ τούτου, χρησιμοποιείται μόνο για την καταχώριση νέων μελών. Όπως πληροφορηθήκαμε, με την εισαγωγή του Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων, το οποίο θα καλύψει και το Ταμείο Προνοίας, αναμένεται ότι το πρόβλημα αυτό θα επιλυθεί.

Η Γενική Λογίστρια εξέφρασε την άποψη ότι το μηχανογραφημένο σύστημα του Ταμείου χρειάζεται βελτίωση ή/και αντικατάσταση, έτσι ώστε να παρέχει πιο άμεση και ολοκληρωμένη πληροφόρηση.

6.61 ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Μέρος Α

Υποβολή Οικονομικών Καταστάσεων. Μέχρι την ημερομηνία έναρξης της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης, δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2011, με αποτέλεσμα να μη διενεργηθεί ο ετήσιος έλεγχος, σύμφωνα με τον Κανονισμό 9 των περί Δικηγόρων (Συντάξεις και Χορηγήματα) Κανονισμών. Η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη λήψη διορθωτικών και άλλων μέτρων σχετικά με τις οποιαδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν.

Τα θέματα που ακολουθούν προέκυψαν από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του 2010 οι οποίες υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας στις 20.4.2012.

Οικονομική κατάσταση και αποτελέσματα έτους. Τα έσοδα και έξοδα του Ταμείου, για το 2010, ανήλθαν σε €6.004.845 και €2.410.144, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €6.079.669 και €1.859.090 του προηγούμενου έτους, δηλαδή προέκυψε πλεόνασμα €3.594.701, σε σύγκριση με €4.220.579 το 2009. Τα ταμειακά διαθέσιμα στις 31.12.2010 ήταν €28.736.671, σε σύγκριση με €26.758.782.

Δίκαιη αξία περιουσιακών στοιχείων. Σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο αρ. 26, το οποίο αναφέρεται στην λογιστική πρακτική των Ταμείων Συντάξεων και Ωφελημάτων, τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αφορούν σε επενδύσεις του Ταμείου πρέπει να παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις σε δίκαιη αξία. Παρατηρήσαμε ότι στις οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου, τα περιουσιακά στοιχεία γη και κτίρια, αξίας €2.071.307 και €90.199, αντίστοιχα, παρουσιάζονται σε τιμή κόστους, παρόλο που αφορούν σε επενδύσεις.

Μηχανογραφημένο σύστημα είσπραξης εισφορών. Το μηχανογραφημένο σύστημα είσπραξης εισφορών του Ταμείου παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες, με αποτέλεσμα να μην παρέχει αξιόπιστη πληροφόρηση. Οι σημαντικότερες από τις αδυναμίες που διαπιστώθηκαν αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Δεν παρέχεται η δυνατότητα αυτόματης ενημέρωσης του λογιστικού συστήματος του Ταμείου με τα συνολικά έσοδα από εισφορές και τους χρεώστες.

(β) Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου εκδόθηκαν από το σύστημα δύο αποδείξεις οι οποίες έφεραν τον ίδιο αριθμό, σε διαφορετικά άτομα, καθώς και περιπτώσεις όπου το σύστημα παραλείπει αριθμούς, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται κενά στη σειριακή αρίθμηση των αποδείξεων.

(γ) Το σύστημα δεν παρέχει τη δυνατότητα αναζήτησης, ούτε και εκτύπωσης αναφορών για τις εισπράξεις μιας δεδομένης χρονικής περιόδου.

(δ) Δεν υπάρχει η δυνατότητα είσπραξης εισφοράς με πρόστιμο λόγω καθυστέρησης ή είσπραξης τμηματικής εισφοράς, με αποτέλεσμα στις περιπτώσεις αυτές οι εισπράξεις να διενεργούνται χειρόγραφα.

(ε) Δεν παρέχεται η δυνατότητα εξαγωγής σχετικού καταλόγου όλων των ενεργών μελών του Ταμείου με τις οφειλές τους προς το Ταμείο.

(ζ) Δεν παρέχεται η δυνατότητα υπολογισμού των συντάξεων καθώς και της παρακολούθησης των σχετικών πληρωμών.

Το Ταμείο ζήτησε από τον προμηθευτή του μηχανογραφημένου συστήματος όπως προβεί στις απαιτούμενες βελτιώσεις στο σύστημα, ωστόσο μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου μας, δεν είχε ακόμη παραδώσει καμία από τις ζητούμενες αλλαγές/βελτιώσεις.

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας μας πληροφόρησε ότι έχει ανατεθεί σε κατάλληλα καταρτισμένο άτομο η αξιολόγηση του συστήματος για να διαπιστωθεί κατά πόσο υπάρχουν περιθώρια βελτίωσής του.

Καθυστερημένες εισφορές μελών. Στο τέλος του έτους οι καθυστερημένες εισφορές των μελών ανέρχονταν σε €1.055.683, σε σύγκριση με €824.659 το 2009.

Κατά τους τρεις πρώτους μήνες του 2011 εισπράχθηκε ποσό €975.804 έναντι των πιο πάνω καθυστερημένων εισφορών.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου εισπράξεων. Παρατηρήθηκαν αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου των εισπράξεων καθώς και στον τρόπο ετοιμασίας των σχετικών καταστάσεων με αποτέλεσμα να μην μπορεί να επιβεβαιωθεί η ορθότητά τους. Επισημάναμε ότι οι αδυναμίες αυτές οφείλονται εν μέρει στα προβλήματα του μηχανογραφημένου συστήματος.

Λόγω της σημαντικότητας του πιο πάνω θέματος, η γνώμη στην έκθεσή μας επί των οικονομικών καταστάσεων για το 2010 δόθηκε με επιφύλαξη.

Εισπράξεις εισφορών. Οι εισφορές των μελών εισπράττονται είτε απευθείας στο Ταμείο είτε με κατάθεση στην τράπεζα. Στην πρώτη περίπτωση, εκδίδεται απόδειξη από το μηχανογραφημένο σύστημα, εκτός στις περιπτώσεις όπου οι εισφορές επιβαρύνονται με πρόστιμο λόγω καθυστέρησης ή όπου αυτές καταβάλλονται τμηματικά (με δόσεις), οπότε εκδίδονται χειρόγραφες αποδείξεις.

Στις περιπτώσεις όπου οι εισφορές εισπράττονται μέσω τράπεζας, τα μέλη προβαίνουν σε κατάθεση στο λογαριασμό του Ταμείου, στον οποίο συμπεριλαμβάνονται και άλλες καταθέσεις και πληρωμές, χωρίς ωστόσο να δίνονται σε όλες τις περιπτώσεις τα στοιχεία του εισφορέα, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εξακριβωθεί από ποιον προήλθε η κατάθεση και για ποιο λόγο. Λόγω της πιο πάνω αδυναμίας, δεν μπορεί σε όλες τις περιπτώσεις να εξακριβωθεί σε ποιες οφειλές αφορούν τα ποσά που εισπράχθηκαν κατά τη διάρκεια του 2010.

Μέλη και συνταξιούχοι. Δεν τηρούνται στοιχεία τα οποία τεκμηριώνουν με απόλυτη βεβαιότητα τον αριθμό των μελών του Ταμείου στις 31.12.2010. Κατά το 2010 εισπράχθηκε ποσό ύψους €993.314 ως εισφορές από μέλη. Πληροφοριακά αναφέρεται ότι τα μέλη του Ταμείου στις 31.12.2009 ήταν 2.344. Οι συνταξιούχοι, συμπεριλαμβανομένων των χηρών που λαμβάνουν σύνταξη, την 1.1.2010 ήταν 153 και στις 31.12.2010 ήταν 161.

Αναλογιστική εκτίμηση του Ταμείου. Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2007, η οποία ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 2010, το Ταμείο παρουσιάζει έλλειμμα ύψους €62,4εκ (31.12.2004: €72,3 εκ.), το οποίο, αφού ληφθούν υπόψη τα ολικά ωφελήματα των μελών για προηγούμενη και μελλοντική υπηρεσία όπως επίσης και τα μελλοντικά εισοδήματα του Ταμείου από δικηγορόσημα και εισφορές των μελών, μειώνεται στα €32,7 εκ. (31.12.2004: €52,8 εκ.). Στην αναλογιστική μελέτη αναφέρεται επίσης ότι οι σημερινές εισφορές και τα εισοδήματα από τα δικηγορόσημα, όπως αυξήθηκαν με

την Κ.Δ.Π. 52/2007, μπορούν να καλύπτουν τις ανάγκες για πληρωμές ωφελημάτων του Ταμείου για τα επόμενα 50 χρόνια, δηλαδή μέχρι το 2057.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου, σε συνεδρία του στις 20.5.2009 αποφάσισε όπως υιοθετήσει πλήρως τις οδηγίες/συστάσεις που διατυπώνονται στην εν λόγω αναλογιστική μελέτη, καθώς και όπως η επόμενη αναλογιστική μελέτη γίνει με αναφορά την 31.12.2010 και εκπονηθεί μέσα στους πρώτους μήνες του 2011.

Μέχρι τον Ιούνιο 2012, ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου μας για το 2010, δεν είχαν ακόμη ξεκινήσει διαδικασίες για την εκπόνηση νέας αναλογιστικής μελέτης λόγω του ότι εκκρεμούσε η ετοιμασία και ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων του 2010. Δεδομένου ότι οι εν λόγω οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί και ελεγχθεί, αναμένεται ότι οι διαδικασίες θα τροχοδρομηθούν το συντομότερο.

Επενδύσεις. Κατά τα έτη 2000 μέχρι 2010, συνολικό ποσό ύψους €1.143.513 επενδύθηκε σε μετοχές κυπριακών τραπεζών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Η μέση αγοραία αξία των μετοχών, που ίσχυε στις 31.12.2010 ήταν €647.231, σε σύγκριση με €852.443 στις 31.12.2009, δηλαδή σημειώθηκε μείωση της αξίας των μετοχών κατά €205.212. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το ποσό αυτό περιλαμβάνει και το κόστος αγοράς μετοχών κατά το 2010 συνολικού ύψους €175.927, η μη πραγματοποιηθείσα ζημιά από τις επενδύσεις ανέρχεται σε €381.139.

Κατά την 1.1.2010, το Ταμείο είχε στη διάθεσή του εταιρικά χρεόγραφα δίκαιης αξίας ύψους €1.805.290, και κατά το 2010 προέβη στην αγορά επιπρόσθετων χρεογράφων κόστους €2.000.000. Από την αποτίμηση των χρεογράφων αυτών στη δίκαιη αξία τους κατά την 31.12.2010, προέκυψε ζημιά ύψους €282.064, με αποτέλεσμα η συνολική ζημιά από την αποτίμηση των επενδύσεων του Ταμείου σε δίκαιη αξία κατά την 31.12.2010 να ανέλθει σε €663.203.

Μέρος Β

Αγωγές από μέλη του Ταμείου. Εναντίον του Ταμείου εκκρεμούν επτά αγωγές, τέσσερεις εκ των οποίων καταχωρίστηκαν από Νομικούς Λειτουργούς, στους οποίους δεν παραχωρήθηκε σύνταξη από το Συμβούλιο του Ταμείου. Για τρεις από τις πιο πάνω αγωγές, οι οποίες διευθετήθηκαν εντός του 2011 και 2012, περιλήφθηκε πρόνοια ύψους €203.101 στις οικονομικές καταστάσεις για το 2010, ως βραχυπρόθεσμη υποχρέωση. Για τις αγωγές που εξακολουθούν να εκκρεμούν και των οποίων η έκβαση κρίνεται αβέβαιη, έχει περιληφθεί σχετική σημείωση στις οικονομικές καταστάσεις στις 31.12.2010.

6.62 ΤΑΜΕΙΟ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ

Μέρος Α

Γενικά. Σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) Νόμου 139/91, άρθρο 11, ιδρύθηκε ειδικό ταμείο με την επωνυμία «Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών». Σύμφωνα με το Νόμο, το Ταμείο βρίσκεται κάτω από τη διαχείριση του Κηδεμόνα, που είναι ο εκάστοτε Υπουργός Εσωτερικών, ο οποίος είναι υπεύθυνος και για τη λογιστική του διαχείριση.

Έλεγχος λογαριασμών. Δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος των λογαριασμών για τα έτη 2010 και 2011 λόγω έλλειψης προσωπικού. Ο έλεγχος προγραμματίζεται να διεξαχθεί περί το τέλος του 2012. Τα θέματα που ακολουθούν περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση μας για το έτος 2010 και εξακολουθούν να εκκρεμούν. Επίσης, σημειώνονται θέματα που προέκυψαν από έλεγχο του μηχανογραφημένου συστήματος. Τα ποσά που ακολουθούν και που αναφέρονται στο έτος 2011 έχουν εξαχθεί από λογαριασμούς οι οποίοι δεν έχουν ακόμη ελεγχθεί.

Απαλλοτριώσεις τουρκοκυπριακών περιουσιών. Εξακολουθούν να εκκρεμούν σημαντικά ποσά προς το Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, που αφορούν σε αποζημιώσεις, συμπεριλαμβανομένων και τόκων για απαλλοτριώσεις τ/κ περιουσιών.

Όπως μάς πληροφόρησε η Κηδεμόνας του Ταμείου Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, η καταβολή των οφειλομένων ποσών αποζημιώσεων συμπεριλαμβανομένων τόκων, γίνεται σταδιακά σε ειδικό λογαριασμό του Ταμείου, στα πλαίσια των ετήσιων πιστώσεων που έχει στη διάθεση του το Τμήμα Κτηματολογίου και

Χωρομετρίας (TKX) για αποζημιώσεις απαλλοτριώσεων (μέχρι σήμερα υπάρχει σε γραμμάτια του δημοσίου ποσό ύψους €64.264.000). Επίσης μάς ανέφερε ότι, η απαλλοτρίωση τ/κ περιουσιών αποφεύγεται, εκτός, σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις έργων υποδομής όπου δεν υπάρχει άλλη υπαλλακτική λύση.

Καθυστερημένα έσοδα. Όπως πληροφορηθήκαμε, το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2011 ανέρχεται σε €3.743.601 και παρά την εντατικοποίηση των προσπαθειών είσπραξης των καθυστερημένων οφειλών και τις σχετικές οδηγίες του Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών, παρουσιάζει και πάλι σημαντική αύξηση σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι, η μη έγκαιρη λήψη δικαστικών μέτρων, δημιουργεί προβλήματα στην είσπραξη των εσόδων.

Η Κηδεμόνας μάς ανέφερε ότι πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στις 21.12.2011 με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς με στόχο να λαμβάνονται έγκαιρα οι αναγκαίες ενέργειες. Σύμφωνα με το πόρισμα της σύσκεψης αποστάλθηκε εγκύκλιος επιστολή του Υπουργείου για καθορισμό ομοιόμορφης και αποτελεσματικής διαδικασίας, με τη χρήση του νέου μηχανογραφικού συστήματος, για την είσπραξη των καθυστερημένων ενοικίων.

Ασφάλεια μηχανογραφικού εξοπλισμού και δεδομένων. Από έλεγχο που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας αναφορικά με την ασφάλεια του νέου ενοποιημένου συστήματος της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, το οποίο τέθηκε σε εφαρμογή το 2009, για τη διαχείριση αιτήσεων, συμβολαίων, έργων επιδιόρθωσης και λογαριασμών ενοίκων, διαπιστώθηκαν μεταξύ άλλων και οι πιο κάτω αδυναμίες και ελλείψεις για τις οποίες το Τμήμα θα πρέπει να προβεί αμέσως στις ενέργειες που απαιτούνται για τακτοποίησή τους.

(α) Νέο μηχανογραφημένο σύστημα. Όπως είχαμε αναφέρει και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρατηρήθηκε ότι τα δεδομένα τα οποία έχουν εισαχθεί στο υφιστάμενο σύστημα, είναι αυτά που ήταν καταχωρισμένα στο προηγούμενο σύστημα, τα οποία διαπιστώθηκε ότι δεν ήταν αξιόπιστα. Όπως είχαμε πληροφορηθεί από τον αρμόδιο για το σύστημα Λειτουργό της Μονάδας Πληροφορικής του Υπουργείου, η Υπηρεσία, μετά από σχετικές διαδικασίες, έχει προβεί σε διόρθωση αρκετών από αυτά.

Η Υπηρεσία μας πραγματοποίησε, εκ νέου, δειγματοληπτικό έλεγχο σχετικά με την ορθότητα των δεδομένων που είναι καταχωρισμένα στο σύστημα. Εντοπίστηκαν διαφορές μεταξύ εκτάσεων του ιδίου τεμαχίου που είναι καταχωρισμένες στα αρχεία «Τεμάχιο» και «Υποδιαίρεση Τεμαχίου».

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι είναι απόλυτα αναγκαίο τα δεδομένα τα οποία είναι καταχωρισμένα στο σύστημα να είναι πλήρη και ακριβή, αφού μόνο έτσι το σύστημα θα μπορέσει να λειτουργήσει αποτελεσματικά.

Για τη διασφάλιση της ορθότητας των δεδομένων που καταχωρούνται/τροποποιούνται στο σύστημα, έχουμε εισηγηθεί την υιοθέτηση μέτρων εσωτερικού ελέγχου, τα οποία να καθορίζουν τις διαδικασίες εξουσιοδότησης και ελέγχου της καταχώρισης και τροποποίησης δεδομένων.

(β) Έλεγχος/αντιπαραβολή δεδομένων. Διαπιστώθηκε ότι εξακολουθεί να εκκρεμεί ο έλεγχος/αντιπαραβολή των δεδομένων των τ/κ περιουσιών που είναι καταχωρισμένα στο σύστημα της Υπηρεσίας, σε σχέση με το ηλεκτρονικό αρχείο του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (TKX), λόγω προβλημάτων που προέκυψαν κατά τη σχετική επεξεργασία.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι πρέπει να ελεγχθούν και να διορθωθούν, όπου χρειάζεται, όλα τα δεδομένα που αφορούν στις τ/κ περιουσίες που είναι καταχωρισμένες στο σύστημα, σε σχέση με τα δεδομένα τα οποία τηρούνται στο ηλεκτρονικό αρχείο του TKX, καθώς επίσης και με τα συμβόλαια/συμφωνίες μίσθωσης, ώστε να μπορούν να εντοπίζονται οι περιουσίες που παραμένουν ανεκμετάλλετες, καθώς και τυχόν περιπτώσεις που αυτές κατέχονται παράνομα.

Σύμφωνα με την Κηδεμόνα, για την αντιπαραβολή και τον έλεγχο των δεδομένων των Τ/Κ περιουσιών που είναι καταχωρισμένα στο σύστημα της Υπηρεσίας, αναμένεται η μεταφορά βάσης δεδομένων από το TKX. Η Κηδεμόνας μάς ανέφερε επίσης ότι η αντιπαραβολή των στοιχείων κρίνεται αναγκαία σε κάποιες

περιπτώσεις ελέγχου εμβαδού τεμαχίου, αριθμών εγγραφής και έλεγχου στοιχείων σε περιοχές όπου έγινε διαφοροποίηση λόγω αναδασμού.

(γ) Πολιτική Ασφάλειας. Δεν έχουν καθοριστεί, γραπτώς, οι διαδικασίες πολιτικής ασφάλειας μηχανογραφικού εξοπλισμού και δεδομένων, λήψης εφεδρικών αντιγράφων, πολιτικής παραχώρησης δικαιωμάτων και διαχείρισης κωδικών πρόσβασης. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι δεν έχει ετοιμασθεί σχέδιο έκτακτων αναγκών το οποίο να ρυθμίζει, μεταξύ άλλων, τις διαδικασίες επαναλειτουργίας του συστήματος σε περιπτώσεις φυσικής καταστροφής, δολιοφθοράς, ατυχήματος ή άλλων σοβαρών προβλημάτων.

(δ) Μεθοδολογία καταγραφής και διαχείρισης τροποποιήσεων και προβλημάτων που εντοπίζονται στο σύστημα. Δεν έχει καθοριστεί γραπτώς η πολιτική και η μεθοδολογία που πρέπει να ακολουθείται αναφορικά με αλλαγές και τροποποιήσεις στο λογισμικό, καθώς επίσης και η διαδικασία αναφοράς, καταγραφής και παρακολούθησης της επίλυσης των προβλημάτων που εντοπίζονται στο σύστημα.

Σύμφωνα με την Κηδεμόνα, τυχόν αλλαγές και τροποποιήσεις στο λογισμικό πραγματοποιούνται, από τον προμηθευτή του λογισμικού, σε περιβάλλον ανάπτυξης.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε όπως, πριν από την υιοθέτηση των αλλαγών και μετάβαση σε πραγματικό περιβάλλον, οι αλλαγές αυτές πρέπει να ελέγχονται από τους χρήστες σε περιβάλλον ελέγχου, ώστε να επιβεβαιώνεται, από αρμόδιους Λειτουργούς, η ορθότητα της λειτουργίας του συστήματος.

(ε) Δικαιώματα πρόσβασης στις μηχανογραφημένες λειτουργίες του συστήματος. Όσον αφορά στη διαχείριση των δικαιωμάτων πρόσβασης, διαπιστώθηκαν σημαντικές αδυναμίες για τις οποίες η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε μέτρα για τακτοποίησή τους.

Όπως μας πληροφόρησε η Κηδεμόνας, έχουν υιοθετηθεί μέτρα ώστε η έγκριση παραχώρησης ή τροποποίησης των δικαιωμάτων πρόσβασης των χρηστών στο σύστημα να γίνεται γραπτώς.

Μέρος Β

Παραχώρηση τ/κ γης σε εταιρεία. Με βάση σύμβαση μίσθωσης που υπογράφηκε στις 29.7.2002, με ισχύ από 2.5.2002, παραχωρήθηκε σε εταιρεία για χρήση τ/κ γη, έναντι ετήσιου μισθώματος €91.941 (£53.811 - αυξανόμενο 7% ανά διετία), το οποίο καταβάλλεται στο Ταμείο.

Η εταιρεία χρησιμοποιούσε την εν λόγω τ/κ γη πριν την έναρξη ισχύος του περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) Νόμου, χωρίς την καταβολή οποιουδήποτε μισθώματος. Στη σύμβαση μίσθωσης που υπογράφηκε το 2002, περιλαμβάνεται όρος ότι τα ενοίκια για την περίοδο από 1.7.1991 μέχρι 1.5.2002, θα καθοριστούν από τον Διευθυντή Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και θα καταβληθούν στο Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, από την εταιρεία. Μέχρι σήμερα δεν καθορίστηκαν τα ενοίκια, με αποτέλεσμα να μην έχει καταβληθεί στο Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών το μίσθωμα για την περίοδο μέχρι 1.5.2002, το οποίο υπολογίζεται ότι ανέρχεται σε σημαντικό ποσό.

Σημειώνεται ότι, πέραν της πιο πάνω παραχωρηθείσας τ/κ γης, όπως πληροφορηθήκαμε, η εταιρεία κατέχει και χρησιμοποιεί επιπρόσθετη τ/κ γη, έκτασης περίπου 197.884 τ.μ., χωρίς σύμβαση μίσθωσης και χωρίς να καταβάλλει στο Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, οποιοδήποτε μίσθωμα. Η Ειδική Επιτροπή για την παραχώρηση τ/κ υποστατικών για επαγγελματικούς σκοπούς της Επαρχίας Λάρνακας, σε συνεδρία της στις 14.12.2007, εισηγήθηκε την παραχώρηση της πιο πάνω έκτασης με αγοραίο ενοίκιο €957 (£560) το μήνα. Το θέμα δεν φαίνεται να απασχόλησε τη Συμβουλευτική Επιτροπή Τουρκοκυπριακών Περιουσιών και ούτε έχει υποβληθεί σχετική εισήγηση στον Κηδεμόνα για τη λήψη τελικής απόφασης, με αποτέλεσμα να μην έχει καταβληθεί το μίσθωμα, το οποίο επίσης υπολογίζεται να ανέρχεται σε σημαντικό ποσό.

Σύμφωνα με τον Κηδεμόνα ζητήθηκε από τον Κλάδο Τ/Κ Περιουσιών της Επαρχιακής Διοίκησης Λάρνακας να μεριμνήσει σε συνεννόηση με το ΤΚΧ για επίσπευση της εκτίμησης.

Η Κηδεμόνας μάς πληροφόρησε, ότι από διερεύνηση του θέματος, διαπιστώθηκε ότι η απόφαση της Ειδικής Επιτροπής της Επαρχίας Λάρνακας, τέθηκε, μεταξύ άλλων αιτημάτων της ίδιας εταιρείας, στη συνεδρία της Συμβουλευτικής Επιτροπής Τ/Κ Περιουσιών ημερομηνίας 11.3.2011 και απορρίφθηκε λόγω της

απαγορευτικής πλέον πολιτικής στη χρήση τ/κ γης για λατομικούς σκοπούς. Ανέφερε επίσης ότι, εκκρεμεί μόνο το θέμα του καθορισμού ενοικίου από τον Έπαρχο Λάρνακας σε συνεννόηση με το ΤΚΧ, για τη τ/κ γη που είναι μισθωμένη στη Τσιμεντοποιία Βασιλικού του 2002 και ζητήθηκε από τον Κλάδο Τ/Κ Περιουσιών της Επαρχιακής Διοίκησης να μεριμνήσει για επίσπευση.

Διαχείριση των κέντρων αναψυχής της περιοχής «Μακένζυ» τα οποία ανεγέρθηκαν πάνω σε τ/κ γη. Οι κάτοχοι των εστιατορίων/κέντρων αναψυχής, οι οποίοι είχαν κληθεί γραπτώς για την υπογραφή των σχετικών συμβάσεων μίσθωσης, δεν αποδέχθηκαν τη χρονική διάρκεια των συμβάσεων και το ύψος του ενοικίου που τους επιβλήθηκε και υπέβαλαν σχετική διαμαρτυρία μέσω δικηγόρου.

Τον Ιούλιο του 2010, ο Κηδεμόνας αποφάσισε κατ' εξαίρεση, μείωση του ενοικίου για εννέα περιπτώσεις κατόχων εστιατορίων/κέντρων αναψυχής και έδωσε οδηγίες όπως σε περίπτωση που οι κάτοχοι δεν υπογράψουν τις συμβάσεις, να προειδοποιηθούν για τη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον τους. Για τις υπόλοιπες οκτώ περιπτώσεις ζήτησε από τον Αν. Διευθυντή της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών όπως υποβάλει σχετική έκθεση, προτού ληφθούν τελικές αποφάσεις.

Μετά από σχετική έρευνα, διαφάνηκε τελικά ότι τρία εστιατόρια δεν ήταν κτισμένα σε γη τ/κ ιδιοκτησίας και ο Κηδεμόνας ενέκρινε την ακύρωση των αδειών χρήσης, τη διαγραφή των οφειλόμενων ενοικίων και έγινε εισήγηση για μετακίνηση των εστιατορίων σε τρία οικοπέδα στην περιοχή Μακένζυ.

Ο Κηδεμόνας ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι τα εστιατόρια μετακινούνται λόγω ανακατασκευής της λεωφόρου Πιαλέ Πασιά.

Για τους υπόλοιπους κατόχους εστιατορίων/κέντρων αναψυχής, εξουσιοδότησε τον Αν. Διευθυντή της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών όπως ζητήσει από τον Γενικό Εισαγγελέα να προχωρήσει στη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον τους.

Ο Γενικός Εισαγγελέας, αφού εξέτασε το ενδεχόμενο λήψης δικαστικών μέτρων εναντίον των κατόχων των πιο πάνω υποστατικών, ενημέρωσε την Υπηρεσία Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών ότι οι συμβάσεις που υπέγραψε ο Δήμος Λάρνακας μαζί τους είναι έγκυρες και δεσμεύουν τον Κηδεμόνα ο οποίος θα πρέπει να σεβαστεί την εγκυρότητα όσων από τις συμβάσεις δεν έχουν παραβιαστεί με οποιοδήποτε τρόπο από τους ενοικιαστές και υπέδειξε ότι ο Κηδεμόνας μπορεί, αν το επιθυμεί να επιχειρήσει τη σύναψη νέων συμβάσεων είτε με τους αρχικούς δικαιούχους είτε με τους δικαιούχους που ενεργούν σε διαδοχή τους. Υπέδειξε επίσης ότι, ανάκτηση κατοχής μπορεί να γίνει σε σχέση με υποστατικά τα οποία οι αρχικοί δικαιούχοι έχουν υπενοικιάσει κατά παράβαση της σύμβασης ή οι ενοικιαστές έχουν παραβεί υποχρεώσεις που συνεπάγονται τερματισμό της σύμβασης. Σύμφωνα με τη σχετική γνωμάτευση, οι τυχόν αγωγές για ανάκτηση κατοχής θα πρέπει να εγερθούν από τον Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών και όχι από τον Γενικό Εισαγγελέα ενώ θα μπορούν να αναζητηθούν όλα τα ενδιάμεσα ποσά που κατέβαλαν οι υπενοικιαστές στους αρχικούς δικαιούχους και αν αυτά δεν είναι γνωστά, τότε θα πρέπει να ετοιμαστεί από το ΤΚΧ εκτίμηση του συναλλακτικού ενοικίου για την αντίστοιχη περίοδο.

Τα πιο πάνω υποβλήθηκαν τον Αύγουστο του 2011, από τον Αν. Διευθυντή της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών στον Αν. Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών για ενημέρωση του Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών και για περαιτέρω οδηγίες.

Η Κηδεμόνας μάς ανέφερε ότι για το θέμα έγινε σειρά συσκέψεων υπηρεσιακών παραγόντων υπό την προεδρία της και λήφθηκαν υπόψη οι θέσεις του Δήμου Λάρνακας και οι σχετικές συμβουλές του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Καταγράφηκαν οι αυθαίρετες προσθηκομετατροπές που έγιναν στα κέντρα αναψυχής και συμφωνήθηκαν με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως οι πολεοδομικές ρυθμίσεις που θα ισχύσουν. Επίσης, καθορίστηκε από το ΤΚΧ το αγοραίο ενοίκιο του χώρου που θα κατέχει ο Δήμος Λάρνακας για χρήση ως χώρου στάθμευσης καθώς και το αγοραίο ενοίκιο των οικοπέδων που καταλαμβάνουν τα κέντρα κατά μήκος του παραλιακού μετώπου με στόχο τη σύγκληση νέας/τελευταίας σύσκεψης στις 13.11.2012 με τον Δήμαρχο Λάρνακας ώστε να υπογραφούν μεταξύ της Κηδεμόνας και του Δήμου δύο συμβάσεις, δηλαδή μια για τους χώρους στάθμευσης και μια για το συνολικό χώρο των οικοπέδων των κέντρων με δικαίωμα υπεκμίσθωσης στους κατόχους των κέντρων.

6.63 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Οικονομικές καταστάσεις. Τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο που διενεργήθηκε για το 2005, 2006 και 2007 παρουσιάζονται στην Έκθεσή μας για το 2009. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2008 και 2009 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας για έλεγχο καθυστερημένα στις 23.2.2012 και 28.6.2012 αντίστοιχα, και ο έλεγχος τους προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2012, ενώ δεν έχουν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας από το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο οι οικονομικές καταστάσεις του για τα έτη 2010 και 2011.

(α) Ανάπτυξη κτιριακών εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου.

- (i) **Γενικά.** Μετά την ίδρυση, με έδρα τη Λεμεσό, του Τ.Ε.Π.Α.Κ. άρχισε η διαδικασία για εξεύρεση και διαμόρφωση κατάλληλων κτιρίων για στέγαση των διαφόρων Σχολών και υπηρεσιών του Πανεπιστημίου. Ορισμένα από τα κτίρια παραχωρήθηκαν από την Κυβέρνηση ενώ άλλα εξασφαλίστηκαν με απαλλοτριώσεις. Ακολουθώντας το Πανεπιστήμιο προχώρησε με κατασκευαστικές εργασίες για την ανακαίνιση και τροποποίηση τους με βάση μελέτες από ιδιώτες συμβούλους για χρήση από τις Σχολές του Πανεπιστημίου.

Πέραν της πιο πάνω διαδικασίας, για κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του, το Πανεπιστήμιο εξασφάλισε μεγάλο αριθμό κτιρίων με μακρόχρονη ενοικίαση. Σε ορισμένα από τα κτίρια έχουν γίνει εκτεταμένες τροποποιήσεις ώστε να καταστούν κατάλληλα για στέγαση των Σχολών και υπηρεσιών του Πανεπιστημίου.

- (ii) **Παρακολούθηση και ετοιμασία εκθέσεων προόδου.** Εισηγηθήκαμε όπως η Υπηρεσία Διαχείρισης Περιουσίας του Πανεπιστημίου ετοιμάζει και αποστέλλει στην Υπηρεσία μας τριμηνιαίες εκθέσεις προόδου αναφορικά με τις μελέτες και τα έργα που προγραμματίζονται/εκτελούνται στις οποίες να περιγράφεται η οικονομική και φυσική πρόοδος τους, καθώς και τυχόν αλλαγές και απαιτήσεις των αντισυμβαλλομένων μερών που υποβλήθηκαν/εξετάστηκαν/αποφασίστηκαν. Υποδείξαμε ότι οι εκθέσεις αυτές, πέραν της ενημέρωσης, θα βοηθήσουν το Πανεπιστήμιο στον καλύτερο προγραμματισμό, οργάνωση, παρακολούθηση και έλεγχο των έργων και των δαπανών τους καθώς και στη συγκριτική εξέταση των προγραμμάτων εργασίας και των εκτιμήσεων κόστους. Το Πανεπιστήμιο αποδέχτηκε και εφάρμοσε τις εισηγήσεις μας.

- (iii) **Τεχνοοικονομική μελέτη για τα προτεινόμενα ακίνητα για ανάπτυξη.** Επειδή στην περίπτωση ανάπτυξης των κτιριακών εγκαταστάσεων του Τ.Ε.Π.Α.Κ., το κόστος απόκτησης της γης ή υφιστάμενων κτιρίων επηρεάζει σημαντικά την τελική δαπάνη ανάπτυξης των έργων, υποδείξαμε όπως, πριν την λήψη απόφασης για την ανάπτυξη των συγκεκριμένων κτιριακών εγκαταστάσεων σε συγκεκριμένους χώρους, γίνεται συγκριτική τεχνοοικονομική μελέτη όλων των δυνατών επιλογών, στην οποία να λαμβάνονται υπόψη το κόστος απόκτησης των ακινήτων καθώς και το κόστος της μελέτης και κατασκευής.

Τον Ιούνιο 2011, η Διοικούσα Επιτροπή του Πανεπιστημίου αποφάσισε όπως, από την 1.7.2011, υιοθετήσει διαδικασία ετοιμασίας τεχνοοικονομικής μελέτης για εξέταση όλων των δυνατών επιλογών για αγορά ή ενοικίαση κτιρίων για κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του Πανεπιστημίου.

- (β) **Ανακαίνιση/Αναδιαρρύθμιση του Παλαιού Ταχυδρομείου Λεμεσού σε Κτίριο Πρυτανείας.** Το κτίριο παραχωρήθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία στο Πανεπιστήμιο για στέγαση της Πρυτανείας. Ως ημερομηνία έναρξης των εργασιών αναδιαμόρφωσης του κτιρίου ορίστηκε η 7.1.2008 και ολοκλήρωσης η 2.11.2009 με ποσό συμβολαίου €3.738.372. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Φεβρουάριο 2009, παρατηρήσαμε ότι η πρόοδος των εργασιών παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση και ότι είχαν γίνει σημαντικές τροποποιήσεις στα σχέδια του έργου που αφορούσαν κυρίως τη στατική αναβάθμιση του φέροντα οργανισμού του κτιρίου, καθώς και άλλες εργασίες.

Τον Μάρτιο 2009, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή Διοίκησης και Οικονομικών, ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει για τις ενέργειες που γίνονται από το Πανεπιστήμιο αναφορικά με την παρατηρούμενη καθυστέρηση στη πρόοδο των εργασιών και τους λόγους που δεν προβλέφθηκαν από τους Συμβούλους

Μελετητές οι πιο πάνω τροποποιήσεις των σχεδίων που επέφεραν αφ' ενός καθυστέρηση στο έργο, και αφ' ετέρου επιπρόσθετο κόστος.

Τον Μάιο 2009, ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι σε κάποιο βαθμό οι τροποποιήσεις των σχεδίων δικαιολογούνται λόγω της ιδιαιτερότητας και φύσης του έργου, μερικές όμως από αυτές θα μπορούσαν να είχαν προβλεφθεί στο στάδιο της μελέτης. Το έργο ολοκληρώθηκε στις 11.5.2011, με συνολική καθυστέρηση 554 ημερολογιακών ημερών. Τον Μάιο 2011, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων του Πανεπιστημίου (ΚΕΑΑ) ενέκρινε την παραχώρηση στον Εργολάβο, για σκοπούς φιλικού διακανονισμού, δικαιολογημένη παράταση χρόνου 424 ημερολογιακών ημερών (368 με αποζημίωση και 56 χωρίς αποζημίωση) ενώ ο υπόλοιπος χρόνος (130 ημέρες) θεωρήθηκε ως αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Τον Δεκέμβριο 2011, μετά από δειγματοληπτικό έλεγχο του Τελικού Λογαριασμού του έργου παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

Λόγω της δικαιολογημένης παράτασης χρόνου, περιλήφθηκε το ποσό των €110.062, ως αποζημίωση στον Εργολάβο. Επί του ποσού αυτού, που αφορούσε έξοδα διεύθυνσης επιχείρησης και κέρδος του Εργολάβου, προστέθηκε ένα ποσό που αντιστοιχούσε στο 15% για Φ.Π.Α. Εισηγηθήκαμε όπως το εν λόγω ποσό αφαιρεθεί από τον Τελικό Λογαριασμό, καθότι τα ποσά αποζημίωσης Εργολάβου για παράταση χρόνου δεν επιδέχονται Φ.Π.Α.

Στον Τελικό Λογαριασμό περιλήφθηκε επίσης ποσό ύψους €10.365 που αφορούσε το κόστος χρηματοδότησης του ποσού κράτησης για τον επιπλέον χρόνο, εξαιτίας της δικαιολογημένης παράτασης χρόνου που παραχωρήθηκε. Παρατηρήσαμε ότι το ποσό αυτό υπολογίστηκε με επιτόκιο 5,5% αντί 5% όπως καθορίζεται σε σχετική Εγκύκλιο της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας.

Κατά την διάρκεια εκτέλεσης του έργου, ο Αρχιτέκτονας εξέδωσε 181 αρχιτεκτονικές οδηγίες που αφορούσαν τροποποιήσεις των σχεδίων και εκτέλεση επιπλέον εργασιών.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο των αρχιτεκτονικών οδηγιών διαπιστώθηκαν διαφορές όσον αφορά τις επιμετρήσεις των ποσοτήτων καθώς και την τιμολόγηση των εργασιών.

Το ποσό του Τελικού Λογαριασμού, μετά από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας, διαμορφώθηκε από €4.350.645 σε €4.339.779. Από το ποσό αυτό έγινε αποκοπή ποσού €111.913 λόγω της αδικαιολόγητης καθυστέρησης.

Τον Δεκέμβριο 2011, με επιστολή μας προς το Πανεπιστήμιο εκφράσαμε επιφυλάξεις ως προς την αξιοπιστία του συστήματος διαχείρισης των συμβάσεων και ελέγχου της ορθότητας των πιο πάνω επιμετρήσεων/τιμολογήσεων.

Με την εν λόγω επιστολή μας εισηγηθήκαμε όπως, αφού αξιολογηθούν οι αδυναμίες του συστήματος, ληφθούν συγκεκριμένα διορθωτικά μέτρα για αποφυγή στο μέλλον παρόμοιων αδυναμιών, με τον καθορισμό – γραπτώς – των διαδικασιών που θα πρέπει να ακολουθούνται.

Τον Ιανουάριο 2012, ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Διαχείρισης Περιουσίας του Πανεπιστημίου, μας πληροφόρησε ότι η Υπηρεσία του εξετάζει το σύστημα ελέγχου των επιμετρήσεων και τιμολόγησης των αλλαγών στα κατασκευαστικά έργα στα οποία εμπλέκονται ιδιώτες σύμβουλοι, με σκοπό τη βελτίωση του. Μεταξύ των μέτρων που εξετάζει είναι η ενίσχυση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων του συντονιστή του έργου, η ενδεχόμενη αφαίρεση από τα νέα συμβόλαια με ιδιώτες συμβούλους της οικονομικής διαχείρισης των έργων και η ετοιμασία ενδιάμεσων εκθέσεων απόδοσης των συμβούλων η οποία θα λαμβάνεται υπόψη στην ανάθεση μελλοντικών συμβάσεων υπηρεσιών.

(γ) Ενοικίαση κτιρίων με απευθείας ανάθεση χωρίς προκήρυξη προσφορών. Τον Απρίλιο 2010, μετά από παράκληση της Βουλής των Αντιπροσώπων, η Υπηρεσία μας εξέτασε τους όρους ενοικίασης από το Πανεπιστήμιο συγκεκριμένων κτιρίων στην Λεμεσό για κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του Πανεπιστημίου.

Τον Ιούλιο 2010, κατόπιν περαιτέρω ελέγχου που διεξήχθη – δειγματοληπτικά – από την Υπηρεσία μας και σε άλλες – επιπρόσθετες – περιπτώσεις ενοικίασης κτιρίων από το Πανεπιστήμιο χωρίς προκήρυξη προσφορών, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Παρ' όλον ότι η ενοικίαση και αγορά κτιρίων εξαιρείται από τις διατάξεις του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών Νόμου, Ν.12(Ι)/2006, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να τηρεί τις αρχές της χρηστής διοίκησης, της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης. Ως εκ τούτου, η προκήρυξη ανοικτών διαγωνισμών αποτελεί υποχρέωση των αναθετουσών αρχών και στην περίπτωση αγοράς ή ενοικίασης κτιρίων. Με τον διαγωνισμό επιδιώκεται η αγορά/ενοικίαση κτιρίου σε ανταγωνιστικές τιμές και στη βάση όρων/προδιαγραφών και κριτηρίων αξιολόγησης. Η μη τήρηση των πιο πάνω, οδήγησε το Πανεπιστήμιο στην ενοικίαση ορισμένων κτιρίων με πολύ ψηλό ενοίκιο.

Τον Σεπτέμβριο 2010, με επιστολή μας προς την Πρόεδρο της Διοικούσας Επιτροπής του Πανεπιστημίου εισηγηθήκαμε όπως, για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων σε μελλοντικές ενοικιάσεις κτιρίων, ακολουθείται μια εκ των δύο πιο κάτω διαδικασιών, ανάλογα με την περίπτωση:

- Η ενοικίαση των κτιρίων να γίνεται με προκήρυξη προσφορών με βάση τις διαδικασίες που ακολουθούνται στο δημόσιο τομέα. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ετοιμασία και έγκριση από το Πανεπιστήμιο εγγράφων προσφορών που να περιλαμβάνουν συγκεκριμένες προδιαγραφές και όρους που να ικανοποιούν τις ανάγκες του Πανεπιστημίου. Βασική προϋπόθεση της διαδικασίας αποτελεί επίσης η ετοιμασία αντικειμενικής και αξιόπιστης εκτίμησης δαπάνης για σκοπούς εξακρίβωσης της λογικότητας των τιμών των προσφορών. Οι προσφορές μπορούν να είναι ανοικτές ή να περιοριστούν σε συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς νοουμένου ότι θα υπάρξει τεκμηριωμένη απόφαση για την επιλογή των φορέων.
- Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί να γίνει ενοικίαση συγκεκριμένου κτιρίου κατόπιν προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, μετά από αιτιολογημένη απόφαση ότι το συγκεκριμένο κτίριο είναι το πλέον ή το μόνο κατάλληλο για να καλύψει τις συγκεκριμένες ανάγκες του Πανεπιστημίου. Σε τέτοια περίπτωση, επιβάλλεται η ετοιμασία αντικειμενικής εκτίμησης του μισθώματος από ανεξάρτητο ειδικό ο οποίος θα συμμετέχει ως σύμβουλος του Πανεπιστημίου στη διαπραγμάτευση των όρων της σύμβασης.

Τον Οκτώβριο 2010, η Πρόεδρος της Διοικούσας Επιτροπής μας πληροφόρησε ότι η Επιτροπή αποφάσισε ομόφωνα, στις 22.10.2010, να υιοθετήσει αυτούσιες όλες τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας αναφορικά με τη διαδικασία για την ενοικίαση κτιρίων και τη σύναψη και παρακολούθηση των σχετικών συμβάσεων και να τις θέσει σε άμεση εφαρμογή. Η Επιτροπή αποφάσισε επίσης όπως, ως η ημερομηνία έναρξης της περιόδου ενοικίασης ενός κτιρίου, καθορίζεται στις συμβάσεις η ημερομηνία κατά την οποία το κτίριο είναι έτοιμο προς χρήση. Τέλος, μας πληροφόρησε ότι εξετάζεται η επαναδιαπραγμάτευση όλων των συμβολαίων για ενοικιάσεις κτιρίων.

Τον Φεβρουάριο 2011, η Διοικούσα Επιτροπή του Πανεπιστημίου αποφάσισε τη σύσταση Επιτροπής Αγορών και Ενοικιάσεων με όρους εντολής:

- Την εξέταση και έγκριση όλων των αναγκών για αγορές και ενοικιάσεις του Πανεπιστημίου για ποσά πέραν των €15.000
- Την διαπραγμάτευση θεμάτων αγορών και ενοικιάσεων τα οποία δεν διέπονται από την νομοθεσία περί Δημοσίων Συμβάσεων.

Τον Ιούνιο 2012, στα πλαίσια συζήτησης του θέματος στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας της Βουλής των Αντιπροσώπων, ο Αναπληρωτής Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου, ενημέρωσε – με επιστολή – την Επιτροπή, ότι το νέο Συμβούλιο του Πανεπιστημίου, που ανέλαβε καθήκοντα τον Φεβρουάριο 2012, είχε θέσει στις άμεσες προτεραιότητες του την αναθεώρηση του συνόλου των συμβολαίων ενοικίασης που είχε συνάψει μέχρι τότε το Πανεπιστήμιο, με σκοπό τη μείωση των ενοικίων ή/και την επίτευξη ευνοϊκότερων όρων, και την υπογραφή συμπληρωματικών συμφωνιών.

(δ) Ανακαίνιση/Αναδιαρρύθμιση Αποθηκών Συκοπετρίτη σε Εργαστήρια Μηχανολόγων Μηχανικών. Η ημερομηνία έναρξης των εργασιών ήταν στις 7.9.2009, η ημερομηνία αποπεράτωσης στις 7.9.2010 και το ποσό του συμβολαίου €2.584.000. Από επιτόπιο έλεγχο που διεξήχθη, τον Σεπτέμβριο 2010, διαπιστώθηκε ότι η πρόοδος των εργασιών, παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση (περίπου 5 μήνες), η οποία οφείλετο βασικά στη μη έγκαιρη ανάθεση του συμβολαίου διορισμένης υπεργολαβίας για τις μηχανολογικές εργασίες, η οποία είχε γίνει – με καθυστέρηση – στις 5.5.2010.

Τον Ιούλιο 2010, λόγω της καθυστέρησης ο Εργολάβος υπέβαλε απαίτηση για παράταση χρόνου 179 ημερολογιακών ημερών (6 μήνες).

Τον Σεπτέμβριο 2010, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε τους λόγους καθυστέρησης στην ανάθεση της πιο πάνω υπεργολαβίας καθώς και τα μέτρα που προτίθετο να λάβει το Πανεπιστήμιο για έγκαιρη συμπλήρωση των εργασιών.

Τον Ιούνιο 2011, ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στον διορισμό του υπεργολάβου μηχανολογικών εργασιών οφείλετο στον χρόνο που απαιτήθηκε για ολοκλήρωση των διαδικασιών από την ημερομηνία προκήρυξης του διαγωνισμού μέχρι την κατακύρωσή του. Μας πληροφόρησε επίσης ότι λόγω της ιδιαιτερότητας των μηχανολογικών εγκαταστάσεων και της αναγκαστικής εισαγωγής των μηχανημάτων από το εξωτερικό (κλιματισμός με ηλιακή ενέργεια), οι εργασίες του διορισμένου υπεργολάβου δεν μπορούσαν να επισπευσθούν, ώστε να ολοκληρωθεί έγκαιρα το έργο.

Το έργο ολοκληρώθηκε τελικά στις 20.6.2011. Η ΚΕΑΑ ενέκρινε την παραχώρηση στον Εργολάβο δικαιολογημένης παράτασης χρόνου 178 ημερολογιακών ημερών. Αναμένεται η υποβολή, εξέταση και έγκριση του Τελικού Λογαριασμού.

(ε) Ανακαίνιση/Αναδιαρρύθμιση Παλαιού Δικαστηρίου σε κτίριο Βιβλιοθήκης. Το έργο αφορά την αναδιαμόρφωση του κτιρίου του Παλαιού Δικαστηρίου σε Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου. Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 3.5.2007, με ποσό συμβολαίου €1.381.494. Οι εργασίες ολοκληρώθηκαν στις 30.1.2009, με καθυστέρηση περίπου 11 μηνών. Κατά την διάρκεια εκτέλεσης του έργου, ο Αρχιτέκτονας εξέδωσε 219 οδηγίες που αφορούσαν τροποποιήσεις των σχεδίων καθώς και εκτέλεση επιπλέον εργασιών. Το ποσό του Τελικού Λογαριασμού του έργου ανήλθε σε €1.862.205 (αύξηση 35%). Τον Σεπτέμβριο 2010, η ΚΕΑΑ ενέκρινε την εισήγηση της Υπηρεσιακής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων του Πανεπιστημίου (ΥΕΑΑ) για παραχώρηση προς τον Εργολάβο δικαιολογημένης παράτασης χρόνου 165 ημερολογιακών ημερών, μέχρι τις 25.8.2008, και αποφάσισε επίσης όπως υιοθετήσει την εισήγηση της ΥΕΑΑ, να θεωρηθεί ο υπόλοιπος χρόνος, μέχρι την παραλαβή του έργου, στις 30.1.2009, ως αδικαιολόγητος με ταυτόχρονη αποκοπή από τις οφειλές προς τον Εργολάβο, ποσού ύψους €227.674, ως αποζημίωση εξ αιτίας της καθυστέρησης. Ο Εργολάβος δεν αποδέχθηκε την αποκοπή του πιο πάνω ποσού και η διαφορά παραπέμφθηκε σε διαιτησία.

(στ) Μετατροπή δύο καταστημάτων στη στοά Λανίτη σε Εργαστήρια Αειφορικής Ανάπτυξης του Τμήματος ΜΜΥ - Αρ. Διαγ. 003/2012. Η Επιτροπή Αξιολόγησης με έκθεση της που υπέβαλε στη Επιτροπή Προσφορών, στις 3.7.2012, εισηγήθηκε την κατακύρωση του διαγωνισμού στον τρίτο χαμηλότερο προσφοροδότη, έναντι του ποσού των €143.310. Η προσφορά του εν λόγω προσφοροδότη θεωρήθηκε πλήρης και έγκυρη σε αντίθεση με τις προσφορές των δύο χαμηλότερων προσφοροδοτών, οι οποίες θεωρήθηκαν άκυρες.

Συγκεκριμένα, η προσφορά του χαμηλότερου προσφοροδότη, έναντι του ποσού των €130.000, κρίθηκε από την Επιτροπή Αξιολόγησης ως μη έγκυρη, επειδή ο προσφοροδότης δεν είχε υπογράψει το έντυπο περίληψης της προσφοράς στο προβλεπόμενο σημείο, αλλά το είχε σφραγίσει με τη σφραγίδα της εταιρείας και το μονόγραψε σε άλλο σημείο του εντύπου.

Στις 9.7.2012, με επιστολή της Υπηρεσίας μας προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής Προσφορών, εισηγηθήκαμε όπως κατά την εξέταση του θέματος από την Επιτροπή Προσφορών, κληθεί ο Νομικός Σύμβουλος του Πανεπιστημίου για να γνωματεύσει κατά πόσο η προσφορά του χαμηλότερου προσφοροδότη ήταν έγκυρη ή άκυρη.

Τον Αύγουστο 2012, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Προσφορών μας πληροφόρησε τα ακόλουθα:

Η Επιτροπή Προσφορών στη συνεδρία της ημερ. 19.7.2012, αφού έλαβε υπόψη το περιεχόμενο της πιο πάνω επιστολής μας, την έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης και την προφορική γνωμάτευση της Νομικού Συμβούλου του Πανεπιστημίου, αποφάσισε να μην υιοθετήσει την εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης, επειδή έκρινε την παράλειψη του χαμηλότερου προσφοροδότη ως επουσιώδη.

Ως εκ τούτου, κατακύρωσε τον διαγωνισμό στον χαμηλότερο προσφοροδότη, έναντι του ποσού των €130.000.

(ζ) Διαγωνισμός αρ. ΥΣΠΤ(13)/037/2010 για τη δημιουργία Κέντρου Επεξεργασίας Δεδομένων (DATA CENTER) για το ΤΕ.ΠΑ.Κ. Τον Μάρτιο 2011 το ΤΕ.ΠΑ.Κ προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για τη δημιουργία Κέντρου Επεξεργασίας Δεδομένων, με εκτίμηση κόστους €1.765.000 + ΦΠΑ. Από τη μελέτη των εγγράφων του διαγωνισμού διαπιστώθηκε ότι οι όροι/κριτήρια συμμετοχής ήταν περιοριστικοί, και εισηγηθήκαμε τον Απρίλιο 2011 – πριν την υποβολή των προσφορών – όπως τροποποιηθούν, παραθέτοντας και συγκεκριμένες εισηγήσεις. Επίσης, εισηγηθήκαμε τροποποίηση της βαρύτητας η οποία διδόταν στο τεχνικό και οικονομικό μέρος της προσφοράς (αφού ο διαγωνισμός γινόταν με το σύστημα των δύο φακέλων) από 70% - 30% σε 50% - 50% αντίστοιχα, εφ' όσον επρόκειτο για έργο και όχι για υπηρεσίες. Τέλος, παρατηρήσαμε ότι τα κριτήρια αξιολόγησης δεν είχαν καθοριστεί σαφώς, ώστε να περιορίζεται η υποκειμενικότητα κατά την αξιολόγηση.

Τον Μάιο 2011, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Προσφορών του ΤΕ.ΠΑ.Κ μας πληροφόρησε – μεταξύ άλλων – με σημείωμα του συντονιστή της επιτροπής προδιαγραφών, ότι αφαίρεση ή έστω τροποποίηση των κριτηρίων συμμετοχής θα επηρέαζε αρνητικά την εξέλιξη της σύμβασης ως προς την επιλογή αξιόπιστων αναδόχων αλλά και την ποιότητα των προσφερόμενων εργασιών/υπηρεσιών. Όσον αφορά στη βαρύτητα του τεχνικού και οικονομικού μέρους της προσφοράς, μας πληροφόρησε ότι η μείωση της σε 50% - 50% αντίστοιχα, όπως ήταν η εισήγηση μας, θα επηρέαζε την τιμολόγηση των προσφορών με κίνδυνο την υποτίμηση της ποιότητας του αντικείμενου της σύμβασης και, ως εκ τούτου, γινόταν αποδεκτή τροποποίηση της βαρύτητας τους σε 65% - 35% αντίστοιχα.

Τον ίδιο μήνα, η Υπηρεσία μας πληροφόρησε τον Πρόεδρο της Επιτροπής Προσφορών ότι οι πιο πάνω απαντήσεις/σχόλια δεν ήταν κατά την άποψη μας ικανοποιητικά, ούτε και τεκμηριωμένα, και ως εκ τούτου διατηρούσαμε τις απόψεις μας, ιδιαίτερα όσον αφορά τη χαλάρωση των κριτηρίων συμμετοχής (για να παρέχεται η δυνατότητα συμμετοχής σε ικανοποιητικό αριθμό προσφοροδοτών), την τροποποίηση των ποσοστών βαρύτητας σε 50% - 50%, καθώς και τον σαφή καθορισμό της βαρύτητας των κριτηρίων αξιολόγησης. Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει για τα ονόματα τριών τουλάχιστον οικονομικών φορέων οι οποίοι πληρούσαν όλα τα κριτήρια συμμετοχής, όπως αυτά καθορίζονταν στα έγγραφα του διαγωνισμού, με βάση έρευνα αγοράς.

Τον Ιούλιο 2011, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Προσφορών μας κοινοποίησε σημείωμα του συντονιστή της επιτροπής προδιαγραφών, με το οποίο μας πληροφορούσε ότι το ΤΕ.ΠΑ.Κ διατηρούσε τις απόψεις του σχετικά με τα κριτήρια συμμετοχής καθώς και τα ποσοστά βαρύτητας του τεχνικού και οικονομικού μέρους της προσφοράς, ενώ όσον αφορά στη βαθμολόγηση των κριτηρίων αξιολόγησης, η επιτροπή προδιαγραφών είχε μελετήσει το θέμα και θα ενημέρωνε σχετικά τόσο την Υπηρεσία μας όσο και τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς για τη βαθμολογία, πριν την υποβολή των προσφορών. Τέλος, μας πληροφόρησε ότι τα κριτήρια συμμετοχής, αναμενόταν ότι θα πληρούσαν πέραν των 3 οικονομικών φορέων.

Τον Ιούλιο 2011 υποβλήθηκαν τέσσερεις προσφορές, εκ των οποίων, σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης του τεχνικού μέρους τους, μόνον δύο ικανοποιούσαν τους όρους/απαιτήσεις των εγγράφων του διαγωνισμού. Ως εκ τούτου, αφού η επιτροπή αξιολόγησης προχώρησε στη βαθμολόγηση τους, εισηγήθηκε τον Μάιο 2012 στην Επιτροπή Προσφορών το άνοιγμα των οικονομικών φακέλων τους.

Τον Ιούνιο 2012, κατόπιν δειγματοληπτικού ελέγχου της βαθμολογίας που δόθηκε στις δύο προσφορές και σύγκρισης της με το περιεχόμενο της έκθεσης αξιολόγησης καθώς και τις πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Η βαθμολογία που είχε δοθεί στους 2 προσφοροδότες δεν τεκμηριωνόταν επαρκώς, αφού εκεί που υπήρχαν μετρήσιμα τεχνικά χαρακτηριστικά δεν αναφέρονταν οι αριθμοί που είχαν ληφθεί υπόψη, και, ως εκ τούτου, δεν ήταν δυνατός ο έλεγχος της αξιολόγησης/βαθμολόγησης που είχε γίνει.

(β) Δεν τεκμηριωνόταν η ικανοποίηση όλων των κριτηρίων συμμετοχής από τον ένα εκ των δύο προσφοροδοτών, του οποίου η προσφορά είχε κριθεί ως έγκυρη και είχε βαθμολογηθεί με την ψηλότερη βαθμολογία

(γ) Ο αποκλεισμός του ενός εκ των τεσσάρων οικονομικών φορέων επειδή δεν είχε περιλάβει στην προσφορά του εξοπλισμό αξίας €20.000, σε ένα έργο με εκτίμηση δαπάνης €1.765.000 + ΦΠΑ, ήταν πολύ αυστηρός, αφού η πιο πάνω απόκλιση ήταν κατά την άποψη μας επουσιώδης.

(δ) Η προσφορά του προσφοροδότη στον οποίο είχε δοθεί η ψηλότερη βαθμολογία, παρουσίαζε ελλείψεις ως προς την ικανοποίηση βασικών απαιτήσεων του διαγωνισμού.

(ε) Η ψηλότερη βαθμολογία που δόθηκε στον ένα εκ των δύο προσφοροδοτών δεν ήταν αντικειμενική, συγκρίνοντας την προσφορά και τη βαθμολογία που δόθηκε στον δεύτερο προσφοροδότη.

Ενόψει των πιο πάνω, υποβάλαμε στον Πρόεδρο της Επιτροπής Προσφορών τις παρατηρήσεις μας, επισημαίνοντας ταυτόχρονα τον κίνδυνο να κατακυρωθεί ο διαγωνισμός σε ακριβότερη προσφορά (λόγω της βαρύτητας του τεχνικού μέρους που ήταν 65%), της οποίας η ποιότητα/πληρότητα να ήταν στην πράξη υποδεέστερη της φθηνότερης, εφόσον η βαθμολογία που είχε δοθεί δεν ήταν αντικειμενική και δεν τεκμηριωνόταν από τα τεχνικά χαρακτηριστικά των προσφορών που υποβλήθηκαν, ενώ είχε δοθεί ψηλότερη βαθμολογία στην προσφορά που παρουσίαζε ελλείψεις σε βασικές – μη βαθμολογούμενες – απαιτήσεις του διαγωνισμού. Ως εκ τούτου, εισηγηθήκαμε τον διορισμό ad-hoc επιτροπής για επαναξιολόγηση των προσφορών.

Τελικά, τον Αύγουστο 2012, η Επιτροπή Προσφορών, αφού έλαβε υπόψη και τις απαντήσεις της επιτροπής αξιολόγησης πάνω στις παρατηρήσεις/σχόλια της Υπηρεσίας μας, ερεύνησε το θέμα και αποφάσισε όπως απορρίψει την μία εκ των δύο προσφορών (αυτή με τη ψηλότερη βαθμολογία), αφού έκρινε ότι δεν ικανοποιούσε τους όρους/απαιτήσεις του διαγωνισμού. Ως εκ τούτου, αποφάσισε το άνοιγμα του οικονομικού φακέλου της μοναδικής έγκυρης προσφοράς και, αφού η επιτροπή αξιολόγησης προχώρησε στην αξιολόγηση του οικονομικού μέρους, κατακύρωσε τον διαγωνισμό έναντι του ποσού των €1.610.000+ΦΠΑ.

Όπως μας πληροφόρησε η Πρύτανης του ΤΕΠΑΚ τον Οκτώβριο 2012, θεωρεί ότι η άποψη της επιτροπής αξιολόγησης αποτυπώθηκε καθαρά στη βαθμολογία των δύο προσφοροδοτών, η οποία τεκμηριωμένα ανέδειξε τον ένα προσφοροδότη πρώτο με διαφορά 8 περίπου βαθμών από τον δεύτερο.

6.64 ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2011, έχουν ελεγχθεί από ιδιώτες ελεγκτές, σύμφωνα με το άρθρο 49(2) των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2011 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €1.975.821 σε σύγκριση με έλλειμμα €342.326 το 2010. Η αύξηση του ελλείμματος οφείλεται στη μείωση των εσόδων και στην αύξηση των εξόδων όπως φαίνεται πιο κάτω.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) ανήλθαν το 2011 σε €4.352.630 σε σύγκριση με €5.320.049 το 2010, δηλαδή σημειώθηκε μείωση ύψους €967.419 ή ποσοστό 18,18%. Η μείωση των εσόδων οφείλεται κυρίως στη μείωση των δικαιωμάτων από το απούλοποιημένο σύστημα κατά €564.492, των εσόδων από ετήσιες συνδρομές κατά €284.665 και των εσόδων από πιστωτικούς τόκους κατά €126.448.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα το 2011 ανήλθαν σε €6.304.058 σε σύγκριση με €5.662.061 για το 2010, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση ύψους €641.997 ή ποσοστό 11,34%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση του κόστους υπηρεσιών (που αποτελείται από μισθούς, μισθωτές υπηρεσίες, συνεισφορές του εργοδότη και ωφελήματα προσωπικού) κατά €283.160, στην αύξηση των εξόδων διοίκησης (που αποτελούνται κυρίως από αποσβέσεις, αμοιβές εμπειρογνομόνων, δαπάνες για επιδιορθώσεις και συντήρηση, συνδρομές και συνέδρια εξωτερικού) κατά €249.802 και στην απομείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση ύψους €98.658.

Προσωπικό - Μισθοί και επιδόματα. Το ΧΑΚ εργοδοτούσε 80 υπαλλήλους στις 31.12.2011 (55 μόνιμους, 23 έκτακτους και 2 ωρομίσθιους), σε σύγκριση με 83 το 2010. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ανήλθαν σε €3.840.124 σε σύγκριση με €3.555.350 το 2010. Η αύξηση της δαπάνης κατά €284.774 ή ποσοστό 8% οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση της εισφοράς στο Ταμείο Συντάξεως Καθορισμένων Ωφελημάτων κατά €172.599 που προέκυψε μετά από αναλογιστική μελέτη και στην αύξηση των μισθών και επιδομάτων κατά €114.932. Σημειώνεται ότι οι περικοπές μισθών δεν επέφεραν σημαντική μείωση διότι εφαρμόστηκαν κατά το τέλος του έτους.

Ιδιωτικοποίηση ΧΑΚ. Το Υπουργικό Συμβούλιο, κατά τη συνεδρία του ημερομηνίας 20 Δεκεμβρίου 2011, ενέκρινε την ιδιωτικοποίηση του ΧΑΚ και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Οικονομικών να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες. Στην Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού ημερομηνίας 29 Φεβρουαρίου 2012, αναφέρεται ότι η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου θα υλοποιείτο σε δύο στάδια. Το πρώτο στάδιο αφορά στη μετοχοποίηση του οργανισμού μέσω της ετοιμασίας σχετικού νομοσχεδίου για τη λειτουργία του ΧΑΚ ως νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με μόνο μέτοχο το κράτος και το δεύτερο στάδιο αφορά στην ιδιωτικοποίηση, δηλαδή τη διάθεση της συμμετοχής του κράτους στο μετοχικό κεφάλαιο του ΧΑΚ σε ιδιώτες θεσμικούς επενδυτές. Αναφέρεται επίσης ότι στα πλαίσια υλοποίησης των πιο πάνω σταδίων το κράτος προτίθεται να προβεί σε διαβουλεύσεις με τους εμπλεκόμενους φορείς και να προσλάβει συμβούλους για διερεύνηση και ανεύρεση της πιο πρόσφορης για το δημόσιο μεθόδου ιδιωτικοποίησης και αποτίμησης της αξίας του ΧΑΚ. Όπως πληροφορηθήκαμε από το Υπουργείο Οικονομικών, μέχρι και σήμερα δεν έχουν γίνει οποιεσδήποτε ενέργειες για το θέμα αυτό.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι οποιαδήποτε ιδιωτικοποίηση θα πρέπει να πραγματοποιηθεί στη βάση σωστής μελέτης και προγραμματισμού καθώς και ορθής εκτίμησης της αξίας του ΧΑΚ, λαμβάνοντας υπόψη την καλύτερη χρονική στιγμή, τον τρόπο καθώς και τους όρους πώλησης του ΧΑΚ ούτως ώστε να εξασφαλιστεί το μέγιστο δυνατό όφελος για την Κυπριακή Δημοκρατία. Επιπρόσθετα, εκτός από τα έσοδα από την πώληση του ΧΑΚ, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και τα μελλοντικά σχέδια των νέων αγοραστών ούτως ώστε να αναπτυχθεί το ΧΑΚ και να κατορθώσει να αντιμετωπίσει το ανταγωνιστικό περιβάλλον μεταξύ των ρυθμιζόμενων αγορών. Εισηγηθήκαμε επιπλέον όπως οι σύμβουλοι, που αναφέρει το Υπουργικό Συμβούλιο ότι προτίθεται να προσλάβει για μελέτη της μεθόδου ιδιωτικοποίησης καθώς και της αποτίμησης της αξίας του ΧΑΚ, μελετήσουν και το κατά πόσο η χρονική στιγμή είναι η δέουσα ή κατά πόσο μπορούν να γίνουν οποιεσδήποτε ενέργειες ή και συνεργασίες που θα αναβαθμίσουν το ΧΑΚ και κατά συνέπεια θα το καταστήσουν πιο ελκυστικό σε μεγαλύτερο εύρος αγοραστών και με πιο ψηλή τιμή διαπραγμάτευσης αγοράς.

Συνεδρίες Συμβουλίου. Κατά τον έλεγχο μας στα πρακτικά των συνεδριών του Συμβουλίου του ΧΑΚ, παρατηρήθηκε ότι συγκεκριμένα μέλη απουσιάζουν συστηματικά από τις συνεδρίες του Συμβουλίου. Ο Πρόεδρος του ΧΑΚ επισήμανε ότι οι απουσίες των μελών του Συμβουλίου από τις συνεδρίες δεν επηρεάζουν την καθόλα εύρυθμη λειτουργία του ΧΑΚ. Τα μέλη του Συμβουλίου ενημερώνονται στην ολότητά τους με τα Πρακτικά των συνεδριών του Συμβουλίου, τις σχετικές αποφάσεις, καθώς και για σειρά πρόσθετων θεμάτων που αφορούν στον Οργανισμό. Επίσης, σημείωσε ότι, όπως αναφέρεται στα Πρακτικά, οι απουσίες είναι δικαιολογημένες.

Σχέδιο δράσης για αντιμετώπιση της υφιστάμενης χρηματιστηριακής κρίσης. Οι δυσμενείς οικονομικές συνθήκες που διέρχεται η κυπριακή οικονομία περιόρισαν το επενδυτικό ενδιαφέρον και επηρέασαν αρνητικά τη χρηματιστηριακή αγορά.

Όπως αναφέρεται στο στρατηγικό σχεδιασμό που ετοιμάστηκε τον Ιανουάριο του 2012, που μεταξύ άλλων έχει ως στόχο την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης, το ΧΑΚ έχει στοχεύσει σε ενέργειες όπως: στρατηγικές συνεργασίες, νέα προϊόντα/έργα/υπηρεσίες, απλοποίηση διαδικασιών, περιορισμό δαπανών κ.λ.π.

Μέρος Β

Κοινή Πλατφόρμα Χρηματιστηρίου Αθηνών (ΧΑ) και ΧΑΚ. Η όλη συμφωνία της κοινής πλατφόρμας ΧΑ-ΧΑΚ αποδείχτηκε τελικά ετεροβαρής για το ΧΑΚ και το οδήγησε σε σημαντικό βαθμό εξάρτησης από το ΧΑ. Οι συνεχείς μειώσεις των χρεώσεων από μέρους του ΧΑ, χωρίς προηγούμενη διαβούλευση με το ΧΑΚ επηρέασαν αναπόφευκτα το ΧΑΚ, το οποίο για σκοπούς ανταγωνιστικότητας έχει προβεί σε ανάλογες μειώσεις των δικών του χρεώσεων. Το ΧΑΚ, όπως τελικά διαφάνηκε, ωφελήθηκε οικονομικά μόνο κατά το πρώτο έτος λειτουργίας της κοινής πλατφόρμας αφού ακολούθως υπήρξαν αρνητικές επιδράσεις με την απώλεια όγκου συναλλαγών λόγω της μεταφοράς μητρώων εταιρειών από το ΧΑΚ στο ΧΑ. Το φαινόμενο της μεταφοράς μητρώων και συναλλαγών από την Κύπρο στην Ελλάδα εταιρειών που είναι παράλληλα εισηγμένες (dually listed) στο ΧΑΚ και στο ΧΑ, επέφερε αρνητικές επιπτώσεις τόσο για το ΧΑΚ όσο και για την κυπριακή οικονομία γενικά.

Ως εκ τούτου, το ΧΑΚ εισηγήθηκε στο ΧΑ την αλλαγή του άρθρου 15 της σύμβασης σχετικά με την Κοινή Πλατφόρμα, αναφορικά με τα διαφυγόντα έσοδα και το σχετικό διαμερισμό τους, όπου μετά από διαπραγματεύσεις, την 1.7.2009 υπογράφηκε πρόσθετη συμφωνία στη σύμβαση παροχής υπηρεσιών για υποστήριξη της λειτουργίας της αγοράς ΧΑΚ μέσω της Κοινής Πλατφόρμας, η οποία τέθηκε σε ισχύ αναδρομικά από την 1.4.2009. Με την πρόσθετη αυτή συμφωνία είχε επιτύχει το ΧΑΚ να λαμβάνει επιπλέον έσοδα.

Το 2011 ξεκίνησαν οι διαπραγματεύσεις για ευνοϊκότερους όρους για το ΧΑΚ σε μια προσπάθεια απάμβλυνσης των αρνητικών επιπτώσεων που είχε το ΧΑΚ λόγω της Κοινής Πλατφόρμας καθώς και διασφάλιση του δικαιώματος του ΧΑΚ για εγκατάλειψη της Κοινής Πλατφόρμας εάν θεωρηθεί αναγκαίο, λαμβάνοντας υπόψη και τις εξελίξεις όσον αφορά στην ελληνική οικονομία. Συγκεκριμένα το ΧΑΚ εξασφαλίζει μέχρι και το 2013 την μη καταβολή της αύξησης του 5% στα έξοδα συντήρησης και στα δικαιώματα σύνδεσης με τη γραμμή ODL. Τον Ιούλιο 2012 υπογράφηκε αναθεωρημένη συμφωνία η οποία ισχύει από την 1.4.2012 και θα έχει διάρκεια πέντε έτη.

Τα καθαρά έσοδα του ΧΑΚ που προέκυψαν από την λειτουργία της Κοινής Πλατφόρμας με το ΧΑ ανήλθαν, σύμφωνα με στοιχεία που δόθηκαν από το ΧΑΚ, σε €127.352 για το 2011 (€264.309 για το 2010). Συγκεκριμένα τα συνολικά έσοδα από διασυννοριακές συναλλαγές ανήλθαν σε €349.640 σε σύγκριση με €664.583 το 2010.

Αξιολόγηση ασφάλειας Συστήματος Άυλων Τίτλων (ΣΑΤ). Τα ακόλουθα θέματα που αναφέρθηκαν και στην Ετήσια Έκθεση μας για το 2010, εξακολουθούν να υπάρχουν.

(α) Καταστάσεις ελέγχου. Το ΣΑΤ δεν παρέχει επαρκείς καταστάσεις ελέγχου (audit trail) με πληροφορίες για όλες τις ενέργειες, τα υποσυστήματα και οθόνες, τα οποία ενεργοποιούν οι χρήστες καθώς και την ώρα και την περίοδο που έχουν γίνει οι ενέργειες. Αντιθέτως, παρέχει περιορισμένες καταστάσεις για αλλαγές στις μερίδες επενδυτών. Ύστερα και από σχετική εισήγηση και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, το ΧΑΚ εξετάζει την εισαγωγή πρόσθετων καταστάσεων στη νέα έκδοση του συστήματος σε συνεργασία με το ΧΑ.

(β) Ρόλοι χρηστών. Διαπιστώθηκε η ύπαρξη γενικού χρήστη ο οποίος έχει απεριόριστα δικαιώματα στο σύστημα και πρόσβαση σε όλα τα αρχεία του συστήματος. Ο γενικός χρήστης χρησιμοποιείται από τους τεχνικούς του ΧΑ για υποστήριξη του συστήματος. Για την καλύτερη ασφάλεια του συστήματος, όπως και για αποτελεσματικότερο έλεγχο, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την αντικατάσταση του γενικού χρήστη με ξεχωριστούς χρήστες για κάθε τεχνικό που έχει δικαίωμα πρόσβασης στο σύστημα. Αντισταθμίζοντας ότι, το ΧΑΚ έχει ήδη ζητήσει τα ονόματα των τεχνικών του ΧΑ που έχουν πρόσβαση στο σύστημα για αντικατάσταση του γενικού χρήστη και ότι αναμένεται η ανταπόκριση του ΧΑ.

(γ) Κοινή Πλατφόρμα ΧΑ – ΧΑΚ. Διαπιστώθηκε έλλειψη τεχνικών γνώσεων καθώς και μεγάλη εξάρτηση από το ΧΑ όσον αφορά στην τεχνική υποστήριξη του λογισμικού του ΣΑΤ, όπως και για την υλοποίηση εργασιών διορθωτικής και εξελικτικής συντήρησης του συστήματος. Αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στους όρους συμφωνίας της κοινής πλατφόρμας με το ΧΑ, σύμφωνα με τους οποίους το ΧΑΚ δεν έχει δικαίωμα αλλαγών στον πηγαίο κώδικα του λογισμικού.

Όπως μας ανέφερε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΧΑΚ, το ΧΑΚ βρίσκεται στη διαδικασία διαβούλευσης με το ΧΑ για επίλυση των προβλημάτων. Ο χειρισμός των θεμάτων αυτών λόγω της κατοχής του πηγαίου κώδικα των συστημάτων από το ΧΑ, δεν εμπίπτει στις άμεσες δυνατότητες του ΧΑΚ.

Κτίριο IMC. Ο ιδιοκτήτης του κτιρίου IMC, στο οποίο λειτουργούσε το ΧΑΚ μέχρι τον Δεκέμβριο 2008, κατέθεσε αγωγή εναντίον του ΧΑΚ αναφορικά με διάφορες απαιτήσεις ύψους €1.130.148 (£661.446) για ενοίκια και επιπρόσθετο ποσό για κοινόχρηστο ηλεκτρικό ρεύμα, για τις οποίες υπήρξε διαφωνία με το ΧΑΚ. Μετά από διαβουλεύσεις και ύστερα από γνωμάτευση του νομικού συμβούλου του, το ΧΑΚ υπολόγισε το ποσό των ενοικίων και των τόκων που υποχρεούται να καταβάλει. Ο υπολογισμός του ηλεκτρικού ρεύματος, που αναλογεί στο ΧΑΚ, έγινε με βάση φόρμουλα, η οποία υποδείχθηκε από σύμβουλο μηχανικό. Το σύνολο των ποσών αυτών, βάσει των υπολογισμών του ΧΑΚ, ανέρχεται σε €149.443, το οποίο καταβλήθηκε στο δικαιούχο, χωρίς όμως να επιτευχθεί συμφωνία.

Κατά τη διάρκεια της εκδίκασης της υπόθεσης το δικαστήριο παραίνεσε εκ νέου τα μέρη να επιδιώξουν να εξεύρουν συνολική διευθέτηση όλων των εκκρεμών διαφορών των απαιτήσεων. Τελικά οι ιδιοκτήτες εξέφρασαν διάθεση συμβιβασμού με την καταβολή σ' αυτούς του ποσού των €85.000 και οι εκκρεμούσες διαδικασίες απαιτήσεων να αποσυρθούν ως διευθετηθείσες και κάθε πλευρά να υποστεί τα δικά της έξοδα. Ο νομικός σύμβουλος του ΧΑΚ συνέστησε τη συνολική διευθέτηση με την καταβολή του ποσού των €85.000, καθώς με τον τρόπο αυτό αποφεύγεται το ενδεχόμενο να κληθεί το ΧΑΚ να πληρώσει πολύ μεγαλύτερο ποσό σε μεταγενέστερο στάδιο και επιτυγχάνεται αποφυγή δημιουργίας πρόσθετων δαπανών στις εκκρεμούσες υποθέσεις. Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΧΑΚ αποφάσισε την υιοθέτηση της σύστασης του νομικού συμβούλου.

ΜΕΡΟΣ 7 - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ (ΕΕ) ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Γενικά. Η Κύπρος με την εισδοχή της στην ΕΕ ως πλήρες μέλος, έχει πρόσβαση στα τρία από τα τέσσερα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ, στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και στο Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού και Αλιείας (ΧΜΠΑ), το οποίο αντικαταστάθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ) τον Σεπτέμβριο του 2006. Επιπρόσθετα έχει πρόσβαση και στο Ταμείο Συνοχής, το οποίο χρηματοδοτεί μεγάλα έργα υποδομής στους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος. Για τη νέα προγραμματική περίοδο 2007 – 2013 τα Διαρθρωτικά Ταμεία διαφοροποιούνται σε δύο, το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ. Το Ταμείο Συνοχής, συγχρηματοδοτεί το πρόγραμμα Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα (με το ΕΤΠΑ).

Η υλοποίηση των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων για την Κύπρο για το έτος 2011, σχετίζεται με την Προγραμματική Περίοδο (ΠΠ) 2007-2013. Σχετικά με την ΠΠ 2004-2006, αναφέρεται ότι στις 20 Δεκεμβρίου 2011 διενεργήθηκε η πληρωμή του τελικού υπολοίπου για το έργο «Νέος Χώρος Υγειονομικής Ταφής και Διαμετακομιστικοί Σταθμοί για ολοκληρωμένη διαχείριση Στερεών Απορριμμάτων επαρχιών Λάρνακας – Αμμοχώστου», για το οποίο είχε ληφθεί παράταση από την ΕΕ. Σημειώνεται ότι, το κλείσιμο του πιο πάνω έργου σηματοδοτεί και το κλείσιμο των έργων της ΠΠ 2004-2006, αφού ήταν και το μοναδικό έργο που εκκρεμούσε.

Α. Προενταξιακή Βοήθεια, Μεταβατική Διευκόλυνση και Προγραμματική Περίοδος 2004 - 2006.

(α) Υλοποίηση. Συνοπτική εικόνα της αξιοποίησης των πόρων, όσον αφορά στα Προγράμματα της Προενταξιακής Βοήθειας, της Μεταβατικής Διευκόλυνσης και της ΠΠ 2004-2006, παρατίθεται πιο κάτω:

Πόροι από	Τελευταία Ημερ. Διενέργειας Πληρωμών	Προϋπολογ. έργων	Συνεισφορά Ευρωπαϊκής Ένωσης	Συνεισφορά ΕΕ που έχει δαπανηθεί	% Απορρόφησης Κοινοτικής Συνεισφοράς
		€	€	€	
Προενταξιακή Βοήθεια	31.7.2006	28.148.747	19.722.710	14.750.012	74,79
Μεταβατική Διευκόλυνση	15.6.2010	19.979.823	18.600.000	16.639.530	89,46
Διαρθρωτικά Ταμεία	30.6.2009 31.12.2010	129.217.493	55.195.870	58.667.910	106,29
Ταμείο Συνοχής	31.12.2009 (Σημ.2)	87.414.365	54.014.695	54.963.805	101,76
Σύνολο		264.760.428	147.533.275	145.021.257	98,30

Σημείωση 1: Ο πιο πάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει την εκτέλεση της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας "INTERREG" ύψους €8,6 εκ. περίπου (κοινοτική συνεισφορά 4,3 εκ.), η οποία συντονίζεται από Διαχειριστικές Αρχές άλλων χωρών, καθώς και άλλων μικρών προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται απευθείας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Σημείωση 2: Το ένα από τα δύο έργα που συγχρηματοδοτήθηκαν από το Ταμείο Συνοχής, με τίτλο «Νέος Χώρος Υγειονομικής Ταφής και Σταθμοί Μεταφόρτωσης για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων στις περιοχές της Λάρνακας και Αμμοχώστου», έλαβε παράταση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιανουάριο του 2010 και η νέα ημερ. λήξης του ήταν η 31.12.2010 (αντί 31.12.2009).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με επιστολή της, ημερ. 5 Οκτωβρίου 2011, προς τη Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας επιβεβαίωσε και επίσημα το κλείσιμο του Προγράμματος της Μεταβατικής Διευκόλυνσης 2006.

(β) Κύριες Διαπιστώσεις και Εισηγήσεις. Από το σύνολο των ελέγχων που έχουν διεξαχθεί, σε σχέση με τα προγράμματα/έργα που συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ, οι πιο σημαντικές διαπιστώσεις/εισηγήσεις είναι οι ακόλουθες:

Προενταξιακή Βοήθεια και Μεταβατική Διευκόλυνση

Όσον αφορά στην Προενταξιακή Βοήθεια και Μεταβατική Διευκόλυνση υπήρχαν αξιόπιστα συστήματα οικονομικού ελέγχου γύρω από τις σχετικές δομές εφαρμογής, καθώς και αποτελεσματικά συστήματα λογιστικής και χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής/Προγραμματική Περίοδος 2004 - 2006

- (i) Για έργα που αφορούν στα Διαρθρωτικά Ταμεία και στο Ταμείο Συνοχής, το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε με τρόπο που να διασφαλίζεται η αποτελεσματική και ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων.
 - (ii) Το Γραφείο Προγραμματισμού, ως η Διαχειριστική Αρχή για την εφαρμογή των Προγραμμάτων που εμπίπτουν στα Διαρθρωτικά Ταμεία και στο Ταμείο Συνοχής, αναφέρει ότι δεν υπήρξε απώλεια ευρωπαϊκών πόρων από τα σχετικά Ταμεία, αφού δεν προέκυψε οποιαδήποτε υπέρβαση των προθεσμιών όπως αυτές καθορίζονται στους Κανονισμούς της Επιτροπής και με το κλείσιμο των Προγραμμάτων και την αποστολή της τελικής πιστοποίησης δαπανών για την περίοδο 2004-2006 πιστοποιήθηκαν δαπάνες που ξεπέρασαν το 100% διασφαλίζοντας την πλήρη απορρόφηση των κοινοτικών πόρων. Αυτό αντικατοπτρίζεται και στα έγγραφα κλεισίματος και στη δήλωση περάτωσης των Προγραμμάτων της Αρχής Ελέγχου. Όπως μας ενημέρωσε ο Γενικός Διευθυντής του Γραφείου Προγραμματισμού, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με επιστολές της επιβεβαίωσε το κλείσιμο όλων των ΕΠ της ΠΠ 2004-2006 με επιτυχία.
 - (iii) Όπως επίσης μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Γραφείου Προγραμματισμού, το οποίο είναι το Εθνικό Σημείο Επαφής των Προγραμμάτων Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG III, σχετικά με τα Προγράμματα αυτά πιστοποιήθηκαν δαπάνες που ξεπέρασαν το 100% της αρχικής κατανομής διασφαλίζοντας την πλήρη απορρόφηση των κοινοτικών πόρων.
- (γ) Έλεγχοι και Εκθέσεις, κατά το 2011, για Προγράμματα που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής της Προγραμματικής Περιόδου 2004 – 2006.**

Ετήσιες Συνόψεις των Κρατών Μελών σε σχέση με τους ελέγχους γύρω από τη διάθεση των Ευρωπαϊκών Κονδυλίων. Σύμφωνα με το άρθρο 274 της Συνθήκης Ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν ότι οι πιστώσεις που βαρύνουν τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Οι επαναλαμβανόμενες αναφορές στις Δηλώσεις Αξιοπιστίας του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου σε σημαντικά επίπεδα σφάλματος και αδυναμίες των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, προκάλεσαν την ανησυχία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και την αναγνώριση της ανάγκης για βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου των ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Ως αποτέλεσμα αυτής της ανάγκης, το Συμβούλιο μέσα από σχετική νομοθετική ρύθμιση τον Απρίλιο 2007, κατέστησε υποχρεωτικό όπως τα κράτη μέλη υποβάλλουν κάθε χρόνο μέχρι την 15^η Φεβρουαρίου ετήσια σύνοψη σε κατάλληλο Εθνικό Επίπεδο, όλων των διαθέσιμων λογιστικών ελέγχων και δηλώσεων, γύρω από τη διαχείριση των ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Το 2012 ήταν η πέμπτη χρονιά που εφαρμόστηκε η πιο πάνω υποχρέωση και το Υπουργείο Οικονομικών ετοίμασε και απέστειλε στην ΕΕ, την Ετήσια Σύνοψη για τη διάθεση των Ευρωπαϊκών Πόρων που αφορούν στην Κύπρο για το 2011, προς συμμόρφωση με τον Κανονισμό.

Σ' αυτήν καταγράφονται οι πιστοποιημένες δαπάνες κατά Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού/ Προγραμματικό Έγγραφο είτε από πόρους της ΕΕ είτε του Κράτους ή του ιδιωτικού τομέα, καθώς και οι σχετικές εισπράξεις από την ΕΕ.

Πρόσθετα περιλαμβάνονται σε αυτή όλα τα αποτελέσματα των ελέγχων που διεξήχθησαν το 2011 σε σχέση με τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα/Εργα καθώς και Δήλωση Αξιοπιστίας από τον Επίτροπο του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών και πιστοποιητικό της Αρχής Πιστοποίησης.

Με βάση την Ετήσια Έκθεση Δραστηριοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής της ΕΕ για το 2011, η Κύπρος ικανοποίησε όλες τις απαιτήσεις και εισηγήσεις της Επιτροπής ως προς το περιεχόμενο της Ετήσιας Σύνοψης για το 2011, χωρίς την ανάγκη πρόσθετων διευκρινίσεων.

Με βάση τη συνολική ανάλυση του Υπουργείου Οικονομικών, που καταγράφεται στην Ετήσια Σύνοψη, το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για την περίοδο προγραμματισμού 2000 – 2006 έχει σχεδιαστεί και εφαρμόζεται για το έτος 2011 με τρόπο που να διασφαλίζεται η αποτελεσματική και ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στην Ετήσια Έκθεση Δραστηριοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής για το 2011, αναφέρεται ότι, με βάση στοιχεία από τη Διεύθυνση Ελέγχου της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής, καθώς και από άλλες πηγές, προσφέρεται λογική διαβεβαίωση (reasonable assurance) ότι τα συστήματα που η Κύπρος χρησιμοποιεί για τη διάθεση ευρωπαϊκών πόρων για την Προγραμματική Περίοδο 2004 – 2006, μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ταμείου Συνοχής λειτουργούν με επάρκεια. Αυτή η γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης δίνεται χωρίς οποιαδήποτε επιφύλαξη.

Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (ΥΕΕ). Η ΥΕΕ με βάση τα άρθρα 9 -13 του Κανονισμού 1386/2002 της ΕΕ, διενεργεί ελέγχους των συστημάτων καθώς και δειγματοληπτικούς ελέγχους των δαπανών για προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ετήσια Σύνοψη της εν λόγω Υπηρεσίας αναφέρει ότι κατά τη γνώμη της, το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου έχει σχεδιαστεί και εφαρμόζεται με τρόπο που διασφαλίζεται η αποτελεσματική και ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων.

Τον Ιούνιο του 2011 ολοκληρώθηκε ο συμπληρωματικός έλεγχος στο έργο «Νέος Χώρος Υγειονομικής Ταφής και Σταθμοί Μεταφόρτωσης για τη Διαχείριση των Αστικών Στερεών Αποβλήτων στις Περιοχές της Λάρνακας και της Αμμοχώστου». Όπως αναφέρεται στην Ετήσια Σύνοψη για το έτος 2011, από έλεγχο στον Φορέα Υλοποίησης (Τομέας Διαχείρισης Στερεών Απορριμμάτων του Υπουργείου Εσωτερικών), προέκυψε ότι στα πλαίσια του Υποέργου 1 παρατηρήθηκαν αλλαγές και διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις τεχνικές προδιαγραφές σε θέματα κυρίως μηχανολογικού εξοπλισμού καθώς και αλλαγές στις τεχνικές προδιαγραφές του έργου. Σημειώνεται ότι, μετά από διαβεβαιώσεις που λήφθηκαν ότι δεν επηρεάζεται το τελικό αποτέλεσμα, τα ευρήματα αυτά έκλεισαν.

Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας. Η Υπηρεσία μας σε οικονομικό έλεγχο του έργου «Νέος χώρος Υγειονομικής Ταφής και Σταθμοί Μεταφόρτωσης για τη Διαχείριση των Αστικών Στερεών Αποβλήτων στις Περιοχές της Λάρνακας και της Αμμοχώστου» παρατήρησε, ότι στα δελτία πληρωμών σε αρκετές περιπτώσεις δεν επισυνάπτονταν τα απαραίτητα δικαιολογητικά και ορισμένα δελτία συνοδεύονταν από αντίγραφα τιμολογίων και όχι τα πρωτότυπα. Επιπρόσθετα, τα τιμολόγια δεν έφεραν σφραγίδα ούτε υπογραφή από αρμόδιο άτομο που να πιστοποιεί την ορθότητά τους. Αξίζει να αναφερθεί ότι η παράταση που είχε ληφθεί από την ΕΕ για ολοκλήρωση του Έργου έληξε και λήφθηκε η τελευταία είσπραξη από την ΕΕ μέσα στο 2011 διασφαλίζοντας το μέγιστο της κοινοτικής συνεισφοράς. Όπως μας αναφέρθηκε, κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας, το μέρος του έργου το οποίο αφορά στην κατασκευή διαμετακομιστικού σταθμού στην Επαρχία Αμμοχώστου αφαιρέθηκε από το ποσό συγχρηματοδότησης, λόγω μεγάλης καθυστέρησης στη λήψη απόφασης σχετικά με την περιοχή που θα εγκαθίστατο ο σταθμός, γεγονός που ενείχε κίνδυνο απώλειας ολόκληρου του ποσού της κοινοτικής συνεισφοράς. Το μέρος αυτό του έργου θα χρηματοδοτηθεί εξολοκλήρου με κρατική δαπάνη και αναμένεται να ολοκληρωθεί το δεύτερο εξάμηνο του 2012.

Επιπρόσθετα, η Υπηρεσία μας διενήργησε οικονομικό έλεγχο όσον αφορά στο έργο «Ανάπλαση του πυρήνα Καλοπαναγιώτη». Στον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι παρόλο που το έργο έχει ολοκληρωθεί από το 2008, δεν έχει ετοιμαστεί από την Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας το τελικό κοστολόγιο του έργου και η τελική συνεισφορά του Κοινοτικού Συμβουλίου Καλοπαναγιώτη. Σημειώνεται ότι η δαπάνη που αφορά στα δικαιώματα του

αρχιτέκτονα ύψους €200.073 δεν υποβλήθηκε στην Ε.Ε. για συγχρηματοδότηση λόγω του ότι δεν ακολουθήθηκαν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες ανάθεσης της μελέτης και επίβλεψης του έργου, με προκήρυξη αρχιτεκτονικού διαγωνισμού, με αποτέλεσμα η δαπάνη αυτή να επιβαρύνει εξολοκλήρου το Κοινοτικό Συμβούλιο Καλοπαναγιώτη.

B. Προγραμματική Περίοδος 2007-2013.

Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης. Για την Προγραμματική Περίοδο 2007 – 2013 το Κράτος εκπόνησε Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης το οποίο στοχοθετεί το όραμα και τις επιδιώξεις της οικονομίας (δημόσιου και ιδιωτικού τομέα) και καθορίζει τα μέτρα για την προώθηση και εφαρμογή τους. Το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης βασίστηκε, όπως αναφέρεται σ' αυτό, σε Περίγραμμα Στρατηγικής που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 62.585, στις 5.9.2005. Είναι το πρώτο στρατηγικό σχέδιο που εκπονήθηκε, μετά την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ και έχει επταετή διάρκεια (συνάδει με την αντίστοιχη νέα προγραμματική περίοδο της ΕΕ). Όπως αναφέρεται στο ίδιο το κείμενο του Σχεδίου, το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης περιλαμβάνει το σύνολο των μεσοπρόθεσμων αναπτυξιακών επιδιώξεων, με ανάλυση των αξόνων προτεραιότητας και των μέτρων για την υλοποίησή τους και για την ετοιμασία του λήφθηκαν υπόψη:

- (α) Οι Κυβερνητικοί στόχοι και το Εθνικό Μεταρρυθμιστικό Πρόγραμμα για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας, η οποία αποτελεί το ευρύ πρόγραμμα οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών μεταρρυθμίσεων της ΕΕ.
- (β) Οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την ετοιμασία Εθνικών Στρατηγικών Πλαισίων Αναφοράς και Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.
- (γ) Το πρόγραμμα σύγκλισης για την υιοθέτηση του ευρώ.
- (δ) Οι δεσμεύσεις της Κυβέρνησης για την ολοκλήρωση της εναρμόνισης με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο.
- (ε) Οι βέλτιστες πρακτικές από άλλες χώρες.
- (στ) Οι απόψεις των κοινωνικών εταίρων οι οποίοι κλήθηκαν να εκφέρουν τη γνώμη τους και να προβούν σε εισηγήσεις.

Οι άξονες του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης 2007 – 2013 είναι οι ακόλουθοι:

- (α) Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.
- (β) Προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας.
- (γ) Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.
- (δ) Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος.
- (ε) Αναβάθμιση της ποιότητας ζωής.
- (στ) Προσβασιμότητα: επέκταση και βελτίωση βασικών υποδομών.
- (ζ) Συνεχής ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού.
- (η) Ορθολογική και ισόρροπη χωρική και αγροτική ανάπτυξη.

Όπως αναφέρθηκε και στις Ετήσιες Εκθέσεις μας για τα έτη 2007, 2008, 2009 και 2010 η επιτυχής εφαρμογή του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη διαδικασία/μηχανισμό παρακολούθησης της εφαρμογής του. Αναφέρθηκε επίσης ότι οι εμπειρίες και διαπιστώσεις από τους ελέγχους που διεξάγει η Υπηρεσία μας στα Κυβερνητικά Τμήματα/Υπηρεσίες/Υπουργεία συμπίπτουν με τις απόψεις της ομάδας «Support for Improvement in Governance and Management» (SIGMA) όπως εκτίθενται στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης, σε ότι αφορά στη βασική αδυναμία της διαδικασίας προγραμματισμού, δηλαδή ότι υπάρχει κενό μεταξύ του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης και του ετήσιου Προϋπολογισμού, μέσω του οποίου υλοποιούνται οι διάφοροι στόχοι. Για να αποφευχθεί, όπως αναφέρεται στο Σχέδιο, τα δύο έγγραφα να παραμείνουν μια δήλωση επιθυμιών, απαιτείται μια αλυσιδωτή σχέση, η οποία αναμένεται να

επιτευχθεί μέσω του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου. Επιπρόσθετα, αναφέρθηκε ότι θα πρέπει να δημιουργηθούν συγκεκριμένοι διοικητικοί μηχανισμοί μέσω των οποίων να βεβαιώνεται ότι τα αναπτυξιακά σχέδια των Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών συνδέονται άμεσα με το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης και να εντοπίζονται και υλοποιούνται τυχόν αναγκαίες διαφοροποιήσεις. Η απουσία τέτοιου μηχανισμού παρακολούθησης αυξάνει τους κινδύνους μη επιτυχίας του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης.

Επιπρόσθετα, σημειώθηκε ότι η υλοποίηση πολλών στόχων, ανεξάρτητα σε ποιο άξονα ανάπτυξης εμπίπτουν, προϋποθέτει τη συνεργασία και το συντονισμό διαφόρων Υπουργείων/Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών και του ιδιωτικού τομέα, πράγμα που για να επιτευχθεί θεωρείται αναγκαία η ύπαρξη ενός συντονιστικού εγγράφου, μέσα από το οποίο θα παρουσιάζεται η αναμενόμενη δράση του καθενός για επίτευξη κάθε στόχου. Με το έγγραφο αυτό θα διευκολύνεται τόσο το έργο του διοικητικού μηχανισμού που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, όσο και η ετοιμασία του Προϋπολογισμού κάθε Τμήματος/Υπηρεσίας/Υπουργείου.

Ο Γενικός Διευθυντής του Γραφείου Προγραμματισμού μάς πληροφόρησε ότι στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2007-2013 έχει περιληφθεί ειδικό κεφάλαιο με τίτλο «Αναπτυξιακός Προγραμματισμός και Παρακολούθηση του Σχεδίου», στο οποίο αναφέρεται ότι η υλοποίηση του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης θα πραγματοποιείται μέσω του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου.

Ευρωπαϊκοί πόροι και Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2007 – 2013. Στο πλαίσιο της κατανομής του Προϋπολογισμού της ΕΕ ποσό ύψους €822,6 εκ. έχει δεσμευτεί για την Κύπρο, για την πιο πάνω περίοδο, το οποίο θα διατεθεί μέσω προγραμμάτων, που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης. Οι Ευρωπαϊκοί πόροι αντιπροσωπεύουν, σύμφωνα με το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης, το 12% περίπου των προβλεπόμενων ετήσιων αναπτυξιακών δαπανών της Κύπρου για την περίοδο αυτή.

Η διάθεσή τους θα γίνει μέσω των ακόλουθων Προγραμματικών Εγγράφων:

(α) Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) που αφορά στην Πολιτική της Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το οποίο καταρτίστηκε σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κεφαλαίου II (άρθρα 27 – 28) του Κανονισμού 1083/2006 του Συμβουλίου της ΕΕ.

Οι πόροι της Πολιτικής της Συνοχής διατίθενται στα Κράτη Μέλη στα πλαίσια των ακόλουθων τριών γενικών στόχων:

- (i) Σύγκλιση – Ο στόχος αυτός απευθύνεται στις “φτωχότερες” περιοχές, εκείνες δηλαδή που έχουν εισόδημα χαμηλότερο από το 75% του μέσου κατά κεφαλή εισοδήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (κατά κεφαλή ΑΕΠ) με σκοπό την πραγματική σύγκλιση τους με τις πιο πλούσιες περιοχές.
- (ii) Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας και της Απασχόλησης – Τα κονδύλια αυτά θα χρησιμοποιηθούν για έργα που στοχεύουν στην οικονομική μεγέθυνση και τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την προώθηση και εκσυγχρονισμό στις περιφέρειες.
- (iii) Ευρωπαϊκή Εδαφική (Γεωγραφική) Συνεργασία – Ο στόχος αυτός είναι η συνέχεια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG και αποβλέπει στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ μεθοριακών περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και στην επίτευξη έργων δικτύωσης.

Στη βάση του ΕΣΠΑ εγκρίθηκαν δύο Επιχειρησιακά Προγράμματα (α) το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αειφόρου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και (β) το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή. Η συγχρηματοδότηση για τα δύο αυτά Επιχειρησιακά Προγράμματα, τα οποία αποτελούν πολυετή προγράμματα ανάπτυξης, γίνεται μέσω των Διαθρωπτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής της ΕΕ και ανέρχεται σε €612,4 εκ. (ποσό που αποτελεί το 74% του συνόλου των Ευρωπαϊκών πόρων για την ΠΠ 2007-2013).

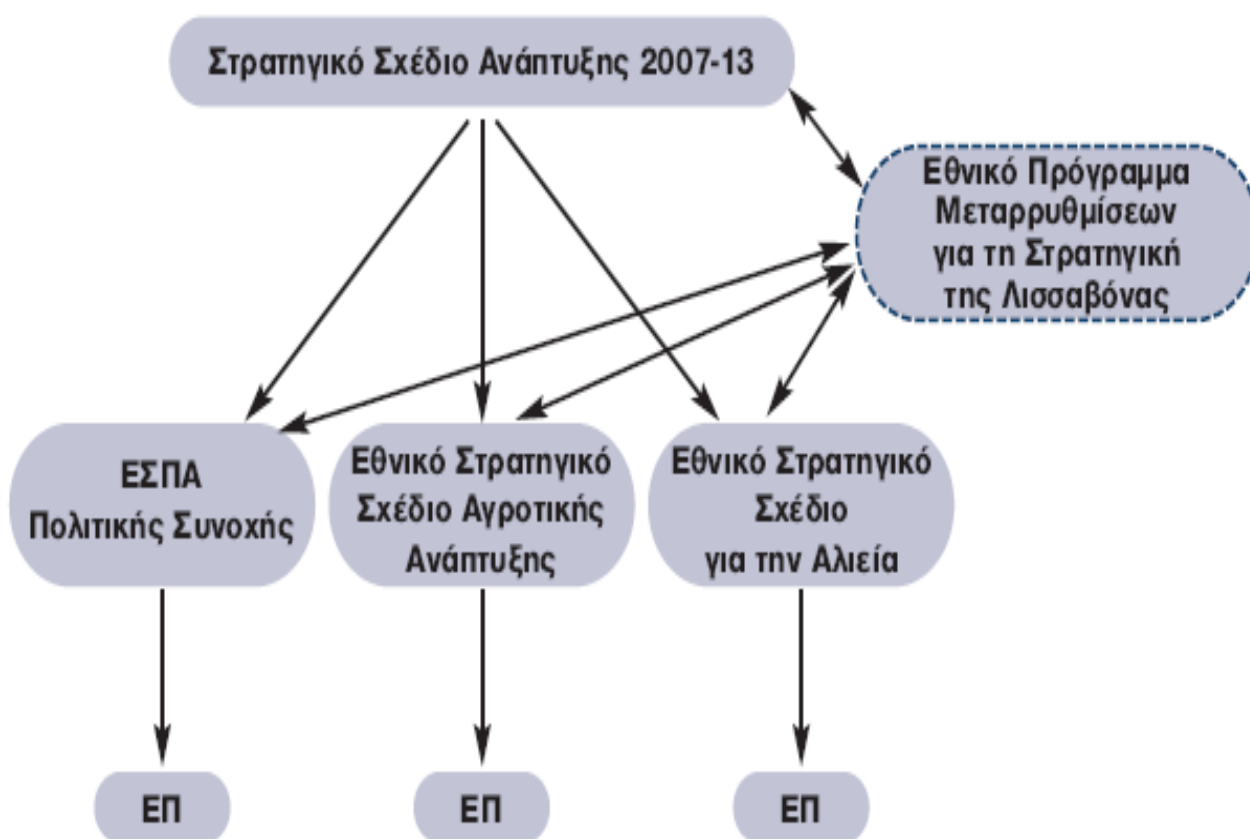
Επίσης, σημειώνεται ότι μέσα στο πλαίσιο του Στόχου 3 της Πολιτικής Συνοχής «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία», που είναι η συνέχεια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG, έχουν κατανεμηθεί στην Κύπρο €28 εκ. από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), με σκοπό την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των μεθοριακών περιοχών της ΕΕ αλλά και στην επίτευξη έργων δικτύωσης. Τα Προγράμματα Εδαφικής

Συνεργασίας, στα οποία συμμετέχει η Κύπρος για την ΠΠ 2007-2013, είναι το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας Ελλάδα – Κύπρος, το Πρόγραμμα Διακρατικής Συνεργασίας Μεσογειακής Λεκάνης (ENPI MED Sea Basin), το Πρόγραμμα Διακρατικής Συνεργασίας Μεσογειακού Χώρου (MED), το Πρόγραμμα Διαπεριφερειακής Συνεργασίας INTERREG IVC, το Πρόγραμμα για την Αειφόρο Αστική Ανάπτυξη URBACT II και το Πρόγραμμα Ευρωπαϊκού Δικτύου Παρακολούθησης Χωρικής Ανάπτυξης και Εδαφικής Συνοχής ESPON 2013. Το Γραφείο Προγραμματισμού είναι το Εθνικό Σημείο Επαφής για τα πιο πάνω Προγράμματα εκτός των Προγραμμάτων URBACT II και ESPON 2013 για τα οποία ο ρόλος αυτός έχει ανατεθεί στο Υπουργείο Εσωτερικών.

(β) Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΑΑ) που συγχρηματοδοτείται από το Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης της ΕΕ με κονδύλια ύψους €162,5 εκ. και θα εφαρμοστεί μέσα από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης.

(γ) Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Αλιεία (ΕΣΣΑ) που θα συγχρηματοδοτηθεί από το Ταμείο Αλιείας της ΕΕ, με κονδύλια ύψους €19,7 εκ. και θα εφαρμοστεί μέσα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Αλιεία.

Η συσχέτιση του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) παρουσιάζεται στο πιο κάτω σχεδιάγραμμα:

Ανάλυση της χρηματοδότησης προγραμμάτων από την ΕΕ κατά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013

Συνοπτικά οι παρεμβάσεις έχουν ως ακολούθως:

	Συνεισφορά ΕΕ
	€εκ.
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα»	492,6
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή»	119,8
Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης	162,5
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας	19,7
Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας	28,0
Σύνολο	822,6

Οι τομείς παρέμβασης στην οικονομία, τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η ενδεικτική κατανομή της Κοινοτικής Συνεισφοράς αναλύονται στους πιο κάτω πίνακες:

(α) Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» 2007-2013. Ενδεικτική κατανομή της Κοινοτικής Συνεισφοράς του Προγράμματος (μέγιστο ποσοστό χρηματοδότησης των προγραμμάτων από την ΕΕ 85%).

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	Συνεισφορά ΕΕ
	€
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Βασικές υποδομές στον Τομέα του Περιβάλλοντος και της Ενέργειας	156.095.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Βασικές Μεταφορικές Υποδομές	51.109.484
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Κοινωνία της Γνώσης και Καινοτομία	92.220.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Παραγωγικό Περιβάλλον	47.600.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Αναζωογόνηση Αστικών Περιοχών και Περιοχών της Υπαίθρου	127.141.354
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Τεχνική Βοήθεια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης	12.500.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Τεχνική Βοήθεια του Ταμείου Συνοχής	6.000.000
ΣΥΝΟΛΟ	492.655.838

(β) Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» 2007-2013, Δομή/Κατανομή Προϋπολογισμού σε Άξονες Προτεραιότητας και Κατηγορίες Παρεμβάσεων (μέσος όρος ποσοστού χρηματοδότησης των προγραμμάτων αυτών από την ΕΕ 80%).

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	Συνεισφορά ΕΕ
	€
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού και Προσαρμοστικότητα	81.443.025
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Διεύρυνση της Αγοράς Εργασίας και Κοινωνική Συνοχή	34.928.419
ΑΞΟΝΑΣ 3: Τεχνική Υποστήριξη της Εφαρμογής	3.397.710
ΣΥΝΟΛΟ	119.769.154

(γ) Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013. Δομή/Κατανομή Προϋπολογισμού κατά Άξονα Προτεραιότητας (ποσοστό χρηματοδότησης προγραμμάτων από την ΕΕ 50%).

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	Συνεισφορά ΕΕ
	€
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας	70.260.838
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Βελτίωση του Περιβάλλοντος και της Υπαίθρου	70.571.700
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Ποιότητα της ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας	14.464.857
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: LEADER	4.313.090
ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	2.913.089
ΣΥΝΟΛΟ	162.523.574

Εκτενέστερη αναφορά όσον αφορά στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 γίνεται στο Μέρος της Ετήσια Έκθεσής μας που αφορά στο Τμήμα Γεωργίας.

(δ) Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 2007 – 2013. Δομή/Κατανομή Προϋπολογισμού σε Άξονες Προτεραιότητας και Μέτρα Παρεμβάσεων, (ποσοστό χρηματοδότησης των προγραμμάτων από την ΕΕ 50%).

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	Συνεισφορά ΕΕ
	€
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: Μέτρα για την προσαρμογή του κοινοτικού αλιευτικού στόλου	2.200.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Υδατοκαλλιέργεια, Αλιεία Εσωτερικών Υδάτων, Μεταποίηση και Εμπορία Προϊόντων Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας	3.250.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Μέτρα Κοινού Ενδιαφέροντος	12.924.418
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: Βιώσιμη Ανάπτυξη Αλιευτικών Περιοχών	1.000.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: Τεχνική Βοήθεια	350.000
ΣΥΝΟΛΟ	19.724.418

(ε) **Υλοποίηση.** Συνοπτική εικόνα αξιοποίησης των Κοινοτικών Πόρων για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013, μέχρι τις 31.12.2011 παρατίθεται πιο κάτω:

Ταμείο	Προϋπολογισμός Κοινοτικής Συνεισφοράς €	Προκαταβολή Κοινοτικής Συνεισφοράς €	Πιστοποιημ. Δαπάνες (Κοινοτική Συνεισφορά) €	Ανακτήσεις έναντι Πιστοποιημ. Δαπανών €	% Απορρόφησης Κοινοτικής Συνεισφοράς (έναντι Πιστοποιημ. Δαπανών)
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης	279.461.354	25.151.522	80.496.192	72.816.138	26,05
Ταμείο Συνοχής	213.204.484	22.386.471	73.275.611	71.489.973	33,53
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	119.769.154	10.779.224	26.339.938	26.339.801	21,99
Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας	19.724.418	2.761.419	10.516.607	10.516.607	53,32
Σύνολο	632.159.410	61.078.636	190.628.348	181.162.519	28,66

Σε ενημερωτικό σημείωμα του ο Υπουργός Οικονομικών προς το Υπουργικό Συμβούλιο, το Φεβρουάριο του 2012, αναφέρει πως τα δύο προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής έχουν ενεργοποιηθεί και δεσμευτεί πλήρως, σημαντικά έργα έχουν ήδη ολοκληρωθεί και τα υπόλοιπα βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης.

Τα ποσοστά υλοποίησης, όπως αναφέρεται στο ίδιο σημείωμα, για τα Προγράμματα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα», «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» και «Αλιεία» με βάση το προϋπολογισμό τους, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2011, ανήλθαν σε 44%, 29,4% και 66,3% αντίστοιχα. Κατά το έτος 2011, πιστοποιήθηκαν στην ΕΕ δαπάνες ύψους €76,4 εκ., €16,8 εκ και €8,7 εκ για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα», «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» και «Αλιεία», ανεβάζοντας το συνολικό ποσό πιστοποιημένων δαπανών στα €181 εκ., €32,6 εκ. και €21 εκ. αντίστοιχα. Αναφέρεται επίσης ότι οι στόχοι για πιστοποιήσεις δαπανών και απορρόφηση κονδυλίων όσον αφορά το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το Ταμείο Αλιείας έχουν υπερκαλυφθεί. Όσον αφορά το ΕΚΤ, παρόλο που παρουσίαζε καθυστερήσεις, έχει επιτευχθεί πρόοδος στην υλοποίηση μετά τη λήψη μέτρων επίστευσης από τη Διαχειριστική Αρχή και τον Ενδιάμεσο Φορέα. Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι σε συγκεκριμένα έργα που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ εξακολουθούν να υπάρχουν καθυστερήσεις και είναι ανάγκη να συνεχιστούν τα μέτρα επίστευσης της υλοποίησης του ΕΠ από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τα Τμήματα του και το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού που υλοποιούν έργα που καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος του Προγράμματος. Κατά το 2011, το Γενικό Λογιστήριο (Αρχή Πιστοποίησης) εισέπραξε έναντι πιστοποιημένων δαπανών για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα», «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» και «Αλιεία» ποσά ύψους €55.489.772, €13.194.155 και €4.367.981 αντίστοιχα.

Συνοπτικός Πίνακας Πορείας Υλοποίησης των Προγραμμάτων των Διαρθρωτικών Ταμείων την 31.12.2011.

Πρόγραμμα	Προϋπολογ. Ενταγμένων Έργων €	Προϋπολογ. Κοινοτικής Συνεισφοράς €	Πιστοποιημένες Δαπάνες Ενταγμένων Έργων (Κοινοτική Συνεισφορά) €	% Κάλυψη Κοιν. Συνεισφ. (Πιστ. Δαπάνες) %	Ανακτήσεις έναντι Πιστοποι- μένων Δαπανών €	% Ανά- κτηση Δαπα- νών %
Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγων.	681.354.201	492.665.838	153.771.803	31,21	144.306.111	29,29
Απασχόληση, Ανθρ. Κεφάλαιο και Κοιν. Συνοχή	148.629.708	119.769.154	26.339.938	21,99	26.339.801	21,99
Αλιεία	31.969.318	19.724.418	10.516.607	53,32	10.516.607	53,32
Σύνολο	861.953.227	632.159.410	190.628.348	30,15	181.162.519	28,66

Η τελευταία ημερομηνία επιλεξιμότητας δαπανών για τα πιο πάνω προγράμματα είναι η 31^η Δεκεμβρίου 2015.

Όπως ανέφερε στην εισαγωγική του ομιλία ο Πρόεδρος της Επιτροπής Παρακολούθησης των ΕΠ των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής της Ε.Ε. για την ΠΠ 2007-2013 (Γενικός Διευθυντής Γραφείου Προγραμματισμού), στη συνάντηση της Επιτροπής στις 23 Ιουνίου 2011, η λήψη βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων μέτρων μέσα από την αξιοποίηση κοινοτικών πόρων στο πλαίσιο των Προγραμμάτων των Διαρθρωτικών Ταμείων ενίσχυσε τις προσπάθειες της Κυβέρνησης για την αντιμετώπιση των δυσμενών επιπτώσεων που αντιμετωπίζει η κυπριακή οικονομία, λόγω της παγκόσμιας οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης. Συγκεκριμένα, το 2010 εξαγγέλθηκαν, μεταξύ άλλων, δύο

έκτακτα σχέδια χορηγιών από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων: το Έκτακτο Σχέδιο Επιχορήγησης Επιχειρήσεων για Ενίσχυση της Απασχόλησης και το Έκτακτο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων για την Απασχόληση Ανέργων. Επιπρόσθετα προωθήθηκαν έργα υποδομής και εντατικοποιήθηκαν οι προσπάθειες ενίσχυσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το Γραφείο Προγραμματισμού, με επιστολή του, ημερ. 16 Ιανουαρίου 2011, προς όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, αναφέρει ότι ενόψει των υφιστάμενων δημοσιονομικών συνθηκών και της προσπάθειας που γίνεται για περιορισμό των λειτουργικών δαπανών, πρέπει να γίνει προσπάθεια περιορισμού των δαπανών τεχνικής βοήθειας που αφορούν σε λειτουργικές δαπάνες.

Το Γραφείο Προγραμματισμού μάς πληροφόρησε ότι οι αδυναμίες από την υλοποίηση των Προγραμμάτων της ΠΠ 2004-2006 που εντοπίστηκαν, έχουν ληφθεί υπόψη και σχετικά με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) έγινε ειδική μελέτη αξιολόγησης, βάσει των αποτελεσμάτων της οποίας, σχεδιάστηκε το νέο σύστημα. Το νέο σύστημα εγκρίθηκε τόσο από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου όσο και από την ΕΕ μέσα στο 2009. Μέσα από αυτό υιοθετούνται οι εισηγήσεις για απλοποίηση και περαιτέρω βελτίωση του ΣΔΕ.

(στ) Κύριες Διαπιστώσεις και Εισηγήσεις. Όσον αφορά στα έργα της ΠΠ 2007-2013, σύμφωνα με την Ετήσια Σύνοψη, τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου λειτουργούν αποτελεσματικά ώστε να παράσχουν εύλογη βεβαιότητα ως προς την ορθότητα των καταστάσεων δαπανών που υποβλήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και, κατά συνέπεια, ως προς τη νομιμότητα και την κανονικότητα των σχετικών πράξεων. Επίσης, στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής για το 2011 αναφέρεται ότι η γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής για την Κύπρο δίδεται χωρίς επιφύλαξη και τα συστήματα που χρησιμοποιεί η Κύπρος για τη διάθεση των Ευρωπαϊκών πόρων λειτουργούν με επάρκεια. Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι ο βαθμός κινδύνου για την ΠΠ 2007-2013 εκτιμάται να είναι χαμηλός.

(ζ) Εκθέσεις και Έλεγχοι για Προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο το Ταμείο Συνοχής και το Ταμείο Αλιείας της Προγραμματικής Περιόδου 2007 – 2013

Ετήσιες Σύνψεις των Κρατών Μελών σε σχέση με τους ελέγχους γύρω από τη διάθεση των Ευρωπαϊκών Κονδυλίων. Στη συνολική ανάλυση του Διευθυντή Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών, όπως καταγράφεται στην Ετήσια Σύνοψη, αναφέρεται ότι, με βάση τα αποτελέσματα των ελέγχων της Αρχής Ελέγχου κατά το 2011, τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου για την ΠΠ 2007-2013 λειτούργησαν αποτελεσματικά ώστε να παράσχουν εύλογη βεβαιότητα ως προς την ορθότητα των καταστάσεων δαπανών που υποβλήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και, κατά συνέπεια, ως προς τη νομιμότητα και την κανονικότητα των σχετικών πράξεων.

Ετήσιες Εκθέσεις Εκτέλεσης για το ΕΠ «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» και το ΕΠ «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή». Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 67 του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 1083/2006 και του Άρθρου 40 του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 1828/2006 της Επιτροπής, για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 1083/2006, ετοιμάστηκαν από το Γραφείο Προγραμματισμού ξεχωριστές Ετήσιες Εκθέσεις Εκτέλεσης για τα ΕΠ «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» και «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή», οι οποίες αναφέρουν συνοπτικά τα εξής:

- **Ετήσια Έκθεση Εκτέλεσης για το ΕΠ «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα».** Στην Ετήσια Έκθεση Εκτέλεσης για το 2011 αναφέρεται ότι το 2011 σημειώθηκε σημαντική πρόοδος στην υλοποίηση του ΕΠ με τη συνέχιση και έναρξη της υλοποίησης όλων σχεδόν των έργων που εντάχθηκαν στο ΕΠ. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η πρόοδος στην υλοποίηση και η ολοκλήρωση σημαντικού αριθμού έργων. Κατά το 2011, πιστοποιήθηκαν στην ΕΕ δαπάνες ύψους €76,4 εκ. και εισπράχθηκε ποσό ύψους €55,4 εκ. έναντι πιστοποιημένων δαπανών αν και οι προβλέψεις ήταν για €76,7 εκ.. Η διαφορά οφείλεται σε ετεροχρονισμό μεταξύ της υποβολής Αιτήσεων Πληρωμής στην ΕΕ και της εκταμίευσης κοινοτικών πόρων και σε μικρές αποκλίσεις από τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης των επιμέρους έργων.

- **Ετήσια Έκθεση Εκτέλεσης για το ΕΠ «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή».** Στην Ετήσια Έκθεση Εκτέλεσης για το 2011 αναφέρεται ότι το 2011 σημειώθηκε πρόοδος στην υλοποίηση του ΕΠ όσον αφορά στην αξιολόγηση και ένταξη έργων δημοσίων συμβάσεων, έγκριση σχεδίων χορηγιών και ενεργοποίηση του προϋπολογισμού τους καθώς και στην ουσιαστική έναρξη υλοποίησης όλων σχεδόν των δράσεων. Κατά το 2011 πιστοποιήθηκαν στην ΕΕ δαπάνες ύψους €16,8 εκ. και εισπράχθηκε ποσό ύψους €13,2 εκ.

Ετήσια Έκθεση Εκτέλεσης για το ΕΠ «Αλιείας». Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 67 του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 1198/2006 και του Άρθρου 65 του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 498/2007 της Επιτροπής, για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 1198/2006, ετοιμάστηκε από το Γραφείο Προγραμματισμού η Ετήσια Έκθεση Εκτέλεσης για τα ΕΠ «Αλιείας».

Στην Ετήσια Έκθεση Εκτέλεσης για το 2011, αναφέρεται ότι το 2011 αποτέλεσε έτος σημαντικής προόδου όσον αφορά στην υλοποίηση των έργων που εντάχθηκαν, με την ένταξη αλλά και ολοκλήρωση μεγάλου αριθμού έργων που αφορούσαν κυρίως σε σχέδια χορηγιών. Κατά το 2011, πιστοποιήθηκαν στην ΕΕ δαπάνες ύψους €8,7 εκ. και εισπράχθηκε ποσό ύψους €4,4 εκ. Οι ελάχιστοι στόχοι απορρόφησης που τέθηκαν έχουν υπερκαλυφθεί.

Αξιολόγηση Έργων

- Για τα έργα που αφορούν στα προγράμματα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) για την περίοδο 2007 – 2013, σύμφωνα με τα άρθρα 47 – 49 του Κανονισμού 1083/2006 Περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής, για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των κοινοτικών και εθνικών πόρων, προβλέπεται η διεξαγωγή αξιολογήσεων πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» και «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή», μέσω των οποίων υλοποιείται το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια συστάθηκε στις 18.3.2009, Καθοδηγητική Επιτροπή για Δράσεις Αξιολόγησης κατά τη διάρκεια της υλοποίησης (on-going evaluation) των πιο πάνω επιχειρησιακών προγραμμάτων, η οποία θα έχει το γενικό συντονισμό της παρακολούθησης και στήριξης του έργου της αξιολόγησης. Ο ρόλος της Επιτροπής είναι συμβουλευτικός και οι εισηγήσεις της θα διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην όλη διαδικασία αξιολόγησης.

Όπως μας ενημέρωσε το Γραφείο Προγραμματισμού, η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον μια φορά ανά έτος. Τον Νοέμβριο του 2011 πραγματοποιήθηκε η τρίτη συνεδρία της Καθοδηγητικής Επιτροπής για αξιολόγηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής για την περίοδο 2007-2013 κατά την οποία και υιοθετήθηκαν οι εισηγήσεις της Διαχειριστικής Αρχής όσον αφορά στο πλαίσιο και στα επόμενα βήματα για την αξιολόγηση των Προγραμμάτων κατά τη διάρκεια υλοποίησής τους.

- Στην Ετήσια Έκθεση Δραστηριοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής για το 2011, αναφέρεται ότι προσφέρεται λογική διαβεβαίωση με χαμηλό επίπεδο κινδύνου (reasonable assurance with low risk) ότι τα συστήματα που η Κύπρος χρησιμοποιεί για τη διάθεση ευρωπαϊκών πόρων για την Προγραμματική Περίοδο 2007 – 2013, μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ταμείου Συνοχής, λειτουργούν με επάρκεια. Αυτή η γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης δίνεται χωρίς οποιαδήποτε επιφύλαξη (unqualified opinion). Στην ίδια έκθεση αναφέρεται επίσης ότι η υλοποίηση των έργων της ΠΠ 2007-2013 για την Κύπρο βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο.
- Μια αξιολόγηση που διενεργήθηκε από ανεξάρτητους αξιολογητές τον Νοέμβριο του 2010, για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και αφορούσε στην Κύπρο (Expert Evaluation Network Delivering Policy Analysis on the Performance of the Cohesion Policy 2007-2013), ανέφερε ότι η «πολιτική συνοχής» είναι ακόμη σε πρωταρχικό στάδιο στην Κύπρο και αντιμετωπίζει δυσκολίες. Αναγνωρίζει όμως σημαντική πρόοδο ως προς τον προγραμματισμό, το συντονισμό δραστηριοτήτων καθώς και στα θέματα ελέγχου και οργάνωσης από πλευράς της Ρυθμιστικής Αρχής, συγκριτικά με

την προηγούμενη ΠΠ. Ως σημαντικό πρόβλημα αναγνωρίζει την έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού κυρίως στις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η σχετική έκθεση καταλήγει ότι η πρόοδος θεωρείται ικανοποιητική και ότι τα έργα συνάδουν με τις ανάγκες της Κύπρου.

Αξιολόγηση του Σχεδίου Επικοινωνίας των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» και «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή». Βάσει του Άρθρου 69 του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006 και των Άρθρων 2-10 του Κεφαλαίου II του Εναρμονιστικού Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006 κάθε χώρα κράτος μέλος έχει υποχρεώσεις για δράσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας των Επιχειρησιακών της Προγραμμάτων για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013. Μεταξύ άλλων, κάθε χώρα έχει υποχρέωση να εκπονήσει Σχέδιο Επικοινωνίας που να καλύπτει τους στόχους της διασφάλισης της διαφάνειας καθώς και την ανάδειξη του ρόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με βάση τα πιο πάνω, η Κύπρος εκπόνησε ένα κοινό Σχέδιο Επικοινωνίας και για τα δυο Επιχειρησιακά Προγράμματα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ), το οποίο ετοιμάστηκε από τη Διαχειριστική Αρχή και εγκρίθηκε από την ΕΕ.

Όπως μας ενημέρωσε το Γραφείο Προγραμματισμού, το Σχέδιο Επικοινωνίας ετοιμάστηκε σύμφωνα με το Άρθρο 2 του Κεφαλαίου II του Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006 και περιλαμβάνει τους στόχους, τη στρατηγική, το στοχοθετούμενο κοινό, το περιεχόμενο των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας, τον ενδεικτικό προϋπολογισμό, τις υπηρεσίες/φορείς που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας και την ένδειξη του τρόπου με τον οποίο τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας πρέπει να αξιολογούνται.

Τον Ιούλιο του 2011 ολοκληρώθηκε από ανεξάρτητους αξιολογητές, για λογαριασμό του Γραφείου Προγραμματισμού η έκθεση αξιολόγησης του Σχεδίου Επικοινωνίας, ως προς την προόδο υλοποίησης του και ως προς την αποτελεσματικότητα των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας, αλλά και την τροποποίηση του, με σκοπό την βελτίωση της αποτελεσματικότητάς του όσον αφορά στην προβολή και στην αναγνωρισιμότητα των ΕΠ και του ρόλου που διαδραματίζει η Κοινότητα, ως προς τις ομάδες στόχου που ορίζονται στο Σχέδιο Επικοινωνίας. Το γενικό συμπέρασμα της έκθεσης αυτής είναι ότι το σύνολο των δεικτών επίπτωσης παρουσιάζει ικανοποιητική εικόνα και οι δύο γενικοί δείκτες, οι οποίοι σχετίζονται με τους γενικούς στόχους, έχουν υπερκαλυφθεί. Έγιναν ωστόσο ορισμένες εισηγήσεις για τροποποίηση του Σχεδίου Επικοινωνίας, που όπως αναφέρεται σε επεξηγηματικό σημείωμα του Γραφείου Προγραμματισμού, δεν αλλάζουν το βασικό χαρακτήρα του Σχεδίου. Το αναθεωρημένο Σχέδιο Επικοινωνίας εγκρίθηκε από την Επιτροπή Παρακολούθησης των ΕΠ «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» και «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή», σε συνεδρία της στις 20 Ιουλίου 2012, και υποβλήθηκε στην ΕΕ.

Αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» και «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή». Στις 25 Μαΐου 2011 υπογράφηκε συμβόλαιο μεταξύ του Γραφείου Προγραμματισμού και ανεξάρτητων αξιολογητών με σκοπό την ανάλυση της πορείας υλοποίησης των ΕΠ μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης, που ορίστηκε η 25 Μαΐου 2012, αλλά και την πρόβλεψη της υλοποίησης μέχρι το τέλος της ΠΠ 2007-2013. Τα γενικά συμπεράσματα των αξιολογήσεων αυτών ήταν τα εξής:

- **Έκθεση Αξιολόγησης της πορείας υλοποίησης του ΕΠ «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα».** Όπως αναφέρεται στην έκθεση αξιολόγησης, εντοπίστηκε υψηλή συνάφεια μεταξύ του στρατηγικού στόχου και των τριών γενικών στόχων του ΕΠ καθώς επίσης και μεταξύ της στρατηγικής του ΕΠ με τη Στρατηγική Ευρώπη 2020 και τους Εθνικούς Στόχους, όπως αυτοί καθορίζονται στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων.

Όσον αφορά στην υλοποίηση του ΕΠ, όπως αναφέρεται στην πιο πάνω έκθεση αξιολόγησης, παρατηρήθηκαν ορισμένες αποκλίσεις από τη στρατηγική του. Η σημαντικότερη απόκλιση αφορά στη διαχείριση οικιακών και βιομηχανικών αποβλήτων όπου το ποσό της κοινοτικής συνδρομής για τα έργα που εντάχθηκαν είναι κατά πολύ μικρότερο του προϋπολογισθέντος ποσού, λόγω καθυστέρησης έναρξης των μεγάλων έργων. Εντούτοις σε συνολικό επίπεδο όσον αφορά στην προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων παρατηρείται υπέρβαση της κοινοτικής συνδρομής σε σχέση με

τον αρχικό προγραμματισμό λόγω υπερκάλυψης σε άλλους κωδικούς. Σημαντική υστέρηση παρουσιάζεται επίσης στους κωδικούς της έρευνας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, ενώ στην αστική και αγροτική αναζωογόνηση, παρουσιάστηκε ιδιαίτερη συνολική πρόοδος. Επίσης, λόγω καθυστέρησης ένταξης του μεγάλου έργου για την κατασκευή του Μεγάλου Πολιτισμού στη Λευκωσία παρατηρήθηκε υστέρηση στον κωδικό ανάπτυξης πολιτιστικών υποδομών.

Γενικά η πορεία επίτευξης των δεικτών του ΕΠ, όπως αναφέρεται στην έκθεση αξιολόγησης, κρίνεται ικανοποιητική με μόνη εξαίρεση το δείκτη που αντιστοιχεί στη δημιουργία χώρων υγειονομικής ταφής. Όσον αφορά στη χρηματοδοτική ολοκλήρωση του ΕΠ, αναφέρεται ότι μέχρι και το 2011 το ΕΠ απέφυγε τον κίνδυνο απώλειας πόρων και εκτιμάται ότι αυτό θα συνεχιστεί και για τα επόμενα έτη.

Η μελέτη καταλήγει στην πρόταση ενός πλαισίου για την αναθεώρηση του ΕΠ με επαναδιατύπωση της υφιστάμενης κατάστασης με βάση τα νέα δεδομένα. Εισηγείται ότι, με βάση το εξωτερικό περιβάλλον του ΕΠ θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην προσπάθεια επίτευξης κάποιων στόχων/κατηγοριών παρέμβασης όπως: η παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, η εξοικονόμηση ενέργειας, η στήριξη της καινοτομίας στις επιχειρήσεις κτλ, σε αντίθεση με έργα που σήμερα δεν υλοποιούνται ή παρουσιάζουν καθυστέρηση με αποτέλεσμα να καθίσταται προβληματική η ολοκλήρωσή τους κατά την τρέχουσα περίοδο, κυρίως λόγω της οικονομικής κρίσης. Η Διαχειριστική Αρχή εισηγήθηκε τροποποίηση του ΕΠ και προώθηση πρόσθετων έργων και σχεδίων, για διασφάλιση της πλήρους απορρόφησης των κοινοτικών πόρων. Ο Υπουργός Οικονομικών, με επιστολή του, ενέκρινε την εισήγηση αυτή τον Αύγουστο του 2012. Συγκεκριμένα, εγκρίθηκε η μεταφορά πόρων ύψους €21 εκ. από τον άξονα προτεραιότητας «Κοινωνία της Γνώσης και Καινοτομία», ο οποίος παρουσιάζει ιδιαίτερα προβλήματα τόσο στην υλοποίηση όσο και στην απορρόφηση κοινοτικών πόρων, στον άξονα προτεραιότητας «Παραγωγικό Περιβάλλον» (€11 εκ.) και συγκεκριμένα για στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), της νεανικής επιχειρηματικότητας και στον άξονα προτεραιότητας «Αναζωογόνηση Αστικών Περιοχών και Περιοχών της Υπαίθρου» (€10 εκ.). Επιπρόσθετα, προωθήθηκαν πρόσθετα έργα προϋπολογισμού €9 εκ. στα πλαίσια του άξονα προτεραιότητας «Κοινωνία της Γνώσης και Καινοτομία» για την ενέργεια και πιο συγκεκριμένα τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

- **Έκθεση αξιολόγησης της πορείας υλοποίησης του ΕΠ «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή».** Όπως αναφέρεται στην έκθεση αξιολόγησης, σε γενικές γραμμές η στρατηγική που εκφράζει το ΕΠ διατηρεί την καταλληλότητα της για τον τομέα των ανθρώπινων πόρων. Ειδικότερα, διαπιστώθηκε συνάφεια των ειδικών στόχων με τους γενικούς στόχους του ΕΠ καθώς επίσης και με το Εθνικό Μεταρρυθμιστικό Πρόγραμμα και τη Στρατηγική Ευρώπη 2020. Αντίθετα, παρατηρείται απόκλιση από το στρατηγικό στόχο του ΕΠ για «πλήρη και ποιοτική απασχόληση» κυρίως λόγω της κατάστασης, που διαφέρει κατά πολύ από την κατάσταση που επικρατούσε κατά την περίοδο σχεδιασμού του ΕΠ.

Όσον αφορά στη χρηματοοικονομική πορεία υλοποίησης του ΕΠ, παρατηρείται καθυστέρηση η οποία οφείλεται στους Άξονες Προτεραιότητας 1 και 2, αφού ο Άξονας Προτεραιότητας 3 παρουσιάζει υπερδέσμευση. Αναφέρεται επίσης ότι ο Άξονας Προτεραιότητας 1 θα πρέπει να τύχει ιδιαίτερης προσέγγισης ως προς τα κρίσιμα σημεία καθυστερήσεων για επίλυση τυχόν προβλημάτων στο σύστημα ένταξης και υλοποίησης των έργων του.

Η έκθεση καταλήγει σε εισηγήσεις για ανακατανομή των πόρων μεταξύ των Αξόνων Προτεραιότητας και λεκτικής αλλαγής στο Στρατηγικό Στόχο του ΕΠ ως προς την «πλήρη» απασχόληση. Επιπρόσθετα, γίνεται εισήγηση για μείωση της διασποράς των παρεμβάσεων του ΕΠ και η συγκέντρωση σ' εκείνες τις παρεμβάσεις που θα αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά και μεσοβραχυπρόθεσμα τα προβλήματα που έχουν προκύψει στην αγορά εργασίας και στον κοινωνικοοικονομικό ιστό. Τέλος, όσον αφορά στους δείκτες του ΕΠ, γίνεται εισήγηση για ορθολογικοποίησή τους, τόσο ως προς το λεκτικό τους/ονομασία και περιγραφή τους, όσο και ως προς τις τιμές στόχους.

Έλεγχοι που έγιναν.

1. Έλεγχοι Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής (ΓΔΠΠ) της ΕΕ διεξήγαγε τον Οκτώβριο του 2011 ένα έλεγχο σε σχέση με το ΕΠ «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» με στόχο την απόκτηση εύλογης βεβαιότητας ότι το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου λειτουργεί αποτελεσματικά. Ο έλεγχος κάλυψε την επισκόπηση του σχεδιασμού, της εκτέλεσης των εργασιών, των συστημάτων και των διαδικασιών που εφαρμόζονται από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (ΥΕΕ), ως ελεγκτική αρχή. Το γενικό συμπέρασμα της έκθεσης της ΓΔΠΠ είναι ότι έχει αποκτήσει εύλογη διαβεβαίωση ότι η εργασία που εκτελείται από την ελεγκτική αρχή είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου, καθώς και ότι μπορούν να βασιστούν στα αποτελέσματα της εργασίας της ελεγκτικής αρχής. Επιπλέον έγιναν ορισμένες συστάσεις για τις οποίες η ΥΕΕ σε απαντητική της επιστολή έδωσε διευκρινίσεις.

Στη συνεδρία της Επιτροπής Παρακολούθησης των ΕΠ «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» και «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» της ΠΠ 2007-2013 τον Ιούνιο του 2012, οι εκπρόσωποι της ΕΕ συγχάρηκαν τις Κυπριακές Αρχές για την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να ενεργοποιήσει για το ΕΠ «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» το άρθρο 73(3) «Συνεργασία με τις ελεγκτικές αρχές των κρατών μελών» του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006 του Συμβουλίου μέσω του οποίου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ουσιαστικά εκφράζει την εμπιστοσύνη της στην ελεγκτική γνώμη της ΥΕΕ όσον αφορά στην ουσιαστική λειτουργία του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου που εφαρμόζεται στην Κύπρο.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με επιστολή της ημερ. 5.7.2012, αναφέρει ότι στα πλαίσια της ετήσιας διμερούς συντονιστικής συνάντησης με την ΥΕΕ που πραγματοποιήθηκε στις 12 Ιουνίου 2012 στις Βρυξέλλες, ενημερώθηκε από τον Έφορο Εσωτερικού Ελέγχου ότι υπάρχει κίνδυνος, λόγω έλλειψης προσωπικού, να μην ολοκληρωθούν έγκαιρα οι απαιτούμενοι έλεγχοι στα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα και η Υπηρεσία να μην είναι σε θέση να εκφέρει γνώμη για το έτος 2012, γεγονός που σύμφωνα με την Επιτροπή θα μπορούσε να αποτελέσει λόγο για διακοπή των πληρωμών και ανάκληση της ενεργοποίησης του άρθρου 73(3) του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (όπου προνοείται ότι η Επιτροπή μπορεί να βασίζεται κυρίως στη γνώμη της ελεγκτικής αρχής όταν ο λογιστικός έλεγχος θεωρείται ικανοποιητικός).

Όπως μας πληροφόρησε ο Έφορος Εσωτερικού Ελέγχου, μετά από δύο σχετικές συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν στις 10 Αυγούστου στο γραφείο του Υπουργού Οικονομικών, παρουσία του Γενικού Διευθυντή του Γραφείου Προγραμματισμού (ως Εθνική Αρχή Συντονισμού) και του Διευθυντή του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, ο Υπουργός Οικονομικών, ως Πρόεδρος του Συμβουλίου Εσωτερικού Ελέγχου, συμφώνησε όπως όλο το προσωπικό της ΥΕΕ απασχολείται εξ ολοκλήρου σε ελεγκτικές δραστηριότητες όσον αφορά στα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα της ΠΠ 2007-2013. Μέσω της πιο πάνω διευθέτησης δόθηκε ύψιστη προτεραιότητα στην ολοκλήρωση όλων των ελεγκτικών δραστηριοτήτων που αφορούν στα συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα και στην εκπλήρωση όλων των υποχρεώσεων της Αρμόδιας Αρχής Ελέγχου έναντι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκμηδενίζοντας οποιουσδήποτε κινδύνους απορρέουν από τη μη έγκαιρη εκπλήρωση των πιο πάνω ελέγχων.

2. Αρχή Πιστοποίησης (ΑΠ). Το Γενικό Λογιστήριο με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (αριθμός 65.794 και ημερομηνίας 4 Ιουλίου 2007), ορίστηκε ως η Αρχή Πιστοποίησης για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, η οποία έχει την ευθύνη για την εκταμίευση των κοινοτικών πόρων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία για συγχρηματοδότηση των έργων που υλοποιούνται στα πλαίσια των ΕΠ 2007-2013. Μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων που της έχουν ανατεθεί, η ΑΠ διενήργησε μέσα στο 2011 ελέγχους σε φορείς και δικαιούχους. Από τους ελέγχους δεν προέκυψαν σοβαρά ευρήματα για τα οποία να προκύπτει θέμα οικονομικής διόρθωσης. Ορισμένα από τα ευρήματα της ΑΠ είναι τα ακόλουθα:

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή».

- Δικαιούχος (Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας). Διαπιστώθηκαν, για ένα έργο, κενά όσον αφορά στο εσωτερικό σύστημα διαχείρισης. Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι δεν είχε καθοριστεί γραπτώς η διαδικασία καταβολής του επιδόματος κατάρτισης και επιπρόσθετα η ορολογία που χρησιμοποιήθηκε

στον Οδηγό Διαχείρισης και Παρακολούθησης του Έργου δεν ήταν ορθή. Αναφέρεται επιπρόσθετα μη παρακολούθηση των δεικτών εκροών και αποτελέσματος και καθυστέρηση όσον αφορά στην υλοποίηση του Έργου. Όσον αφορά στον τομέα της δημοσιότητας/πληροφόρησης εντοπίστηκαν ελλείψεις σχετικά με την προβολή της ΕΕ και του Ταμείου που συγχρηματοδοτεί το Έργο.

3. Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (ΥΕΕ).

Επιχειρησιακά Προγράμματα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» και «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή». Η ΥΕΕ Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (αριθμός 65.794 ημερομηνίας 4 Ιουλίου 2007) και σύμφωνα με το άρθρο 59 του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006, ορίστηκε ως η Αρμόδια Αρχή Ελέγχου για όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Κύπρο για την περίοδο 2007-2013.

Στην Ετήσια Σύνοψη για το 2011, αναφέρεται ότι με βάση τα αποτελέσματα των ελέγχων της ΥΕΕ κατά το 2011, συμπεραίνεται ότι το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου λειτούργησε αποτελεσματικά ώστε να παράσχει εύλογη βεβαιότητα ως προς την ορθότητα των καταστάσεων δαπανών που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή και, κατά συνέπεια, ως προς τη νομιμότητα και την κανονικότητα των σχετικών πράξεων. Επίσης στην Ετήσια Σύνοψη της ΥΕΕ αναφέρονται τα εξής ευρήματα:

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα».

- Ενδιάμεσος Φορέας (ΕΦ) (Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού): Διαπιστώθηκε, μεταξύ άλλων, ότι στον ενημερωτικό οδηγό σχεδίου δεν αναφερόταν επακριβώς ο τρόπος βαθμολόγησης του δείκτη «Σχέση ξένων προς ίδια κεφάλαια». Επιπρόσθετα εντοπίστηκαν κενά στην καταγραφή διαδικασιών στον ίδιο οδηγό και στις πρόνοιές του. Αναφέρεται επίσης η ύπαρξη αδυναμίας από πλευράς του ΕΦ να τεκμηριώσει την παρακολούθηση τόσο των εισηγήσεων του όσο και των εισηγήσεων άλλων ελεγκτικών φορέων. Επιπρόσθετα παρατηρήθηκαν αναστολές πληρωμών σε δύο έργα, καθώς δύο επιχειρήσεις δεν είχαν τελική πολεοδομική άδεια για τα υποστατικά τους αλλά τη σχετική κατάταξη ΚΟΤ (η οποία περιλαμβάνει την άδεια λειτουργίας). Όπως μας πληροφόρησε ο Έφορος Εσωτερικού Ελέγχου, μετά από σχετική γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας, έχει αρθεί η αναστολή αυτή των πληρωμών από τη Διαχειριστική Αρχή.
- Ενδιάμεσος Φορέας (Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως): Διαπιστώθηκε μη επαρκής τεκμηρίωση της βαθμολόγησης των κριτηρίων αξιολόγησης και μη ύπαρξη διαδικασιών για την εξέταση και παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των ελέγχων που διενεργούνται από τους αρμόδιους ελεγκτικούς φορείς και για τη διασφάλιση της εφαρμογής προληπτικών και διορθωτικών μέτρων σε περίπτωση συστημικών σφαλμάτων από την Ελεγκτική Αρχή.
- Ενδιάμεσος Φορέας (Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού): Διαπιστώθηκε μη ύπαρξη διαδικασιών για την εξέταση και παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των ελέγχων που διενεργούνται από τους αρμόδιους ελεγκτικούς φορείς και για τη διασφάλιση της εφαρμογής προληπτικών και διορθωτικών μέτρων σε περίπτωση συστημικών σφαλμάτων από την Ελεγκτική Αρχή. Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι οι οδηγοί των δυο υπό έλεγχο σχεδίων χορηγιών δεν κάνουν αναφορά στις βασικές υποχρεώσεις των Δικαιούχων ως προς τους κανόνες πληροφόρησης και δημοσιότητας. Παρατηρήθηκε επίσης μη τήρηση πίνακα παρακολούθησης ευρημάτων.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή».

- Ενδιάμεσος Φορέας (Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου). Διαπιστώθηκε ότι ο Ενδιάμεσος Φορέας δεν είχε καταγραμμένες διαδικασίες και περιεκτικούς καταλόγους ελέγχου προκειμένου να εντοπίζονται τυχόν σοβαρές ανακρίβειες. Επιπρόσθετα παρατηρήθηκε αδυναμία στη διαχείριση των ευρημάτων του ΕΦ και μη ύπαρξη διαδικασιών για την εξέταση και παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των ελέγχων που διενεργούνται από τους αρμόδιους ελεγκτικούς φορείς και για τη διασφάλιση της εφαρμογής προληπτικών και διορθωτικών μέτρων σε περίπτωση συστημικών σφαλμάτων από την Ελεγκτική Αρχή.

Πρόσθετα αναφέρεται ότι τα ευρήματα αυτά θα επανεξεταστούν από την ΥΕΕ σε έλεγχο παρακολούθησης.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αλιεία». Η ΥΕΕ με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (αριθμός 65.794 ημερομηνίας 4 Ιουλίου 2007) και σύμφωνα με το άρθρο 58 του Κανονισμού (ΕΚ) 1198/2006, ορίστηκε ως η Αρμόδια Αρχή Ελέγχου για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αλιεία» που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας στα πλαίσια της ΠΠ 2007-2013.

Στην Ετήσια Σύνοψη της ΥΕΕ αναφέρεται ότι με βάση τα αποτελέσματα των ελέγχων που διεξήχθησαν κατά το έτος 2011, η ΥΕΕ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου λειτούργησε αποτελεσματικά ώστε να παράσχει εύλογη βεβαιότητα προς την ορθότητα των καταστάσεων δαπανών που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή, και, κατά συνέπεια ως προς τη νομιμότητα και την κανονικότητα των σχετικών πράξεων. Αναφέρεται επίσης, ότι δεν εντοπίστηκαν σημαντικά προβλήματα στη λειτουργία του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου, ούτε και ευρήματα συστημικού χαρακτήρα. Επιπρόσθετα, τα αποτελέσματα των δειγματοληπτικών ελέγχων πράξεων που διεξάχθηκαν κρίνονται ικανοποιητικά.

4. Ελεγκτική Υπηρεσία.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα».

- Ενδιάμεσος Φορέας (Τμήμα Ελέγχου – Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων). «Σύγχρονος Σταθμός Μετεπιβίβασης Αστικών Λεωφορείων στην Πλατεία Σολωμού». Παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην καταχώρηση στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) με αποτέλεσμα, μέχρι και την ημερομηνία του ελέγχου της Υπηρεσίας μας, να υπάρχει σημαντική καθυστέρηση στην ανάκτηση δαπανών από την ΕΕ ύψους €1,8 εκ.
- Δικαιούχος (Τμήμα Δημοσίων Έργων). «Δρόμος Πρωταρχικής Σημασίας που συνδέει το Νέο Λιμάνι Λεμεσού με τον Αυτοκινητόδρομο Λεμεσού- Πάφου». Στους προϋπολογισμούς του Κράτους για το 2008, το 2009, το 2010 και το 2011 έγινε πρόνοια ποσού €6.834.406, €6.000.000, €11.000.000 και €13.000.000 αντίστοιχα, για την έναρξη και συνέχιση των εργασιών της πρώτης φάσης του έργου για κατασκευή δρόμου από την είσοδο του Λιμανιού μέχρι τον παλαιό δρόμο Λεμεσού - Πάφου και για την ετοιμασία αναγκαίων μελετών για την κατασκευή και δεύτερης φάσης. Επιπρόσθετα στον Προϋπολογισμό του 2010 περιλήφθηκε πρόνοια ύψους €7.000.000 για τα έργα παροχέτευσης των ομβρίων της ευρύτερης περιοχής Ύψωνα. Όπως μας πληροφόρησε το Γραφείο Προγραμματισμού, το εν λόγω έργο εντάχθηκε το 2010 στους σχετικούς άξονες για συγχρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής της ΕΕ για την Προγραμματική Περίοδο 2007 – 2013. Όπως αναφέρθηκε και στις Εκθέσεις μας για το 2008, 2009 και 2010 και σύμφωνα με το Τμήμα Δημοσίων Έργων, η υλοποίηση του έργου, το κόστος του οποίου έχει προϋπολογισθεί όπως μας πληροφόρησε το Γραφείο Προγραμματισμού στα €126 εκ., παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση, όσον αφορά στην κατασκευή συστήματος αποστράγγισης ομβρίων και λίμνης κατακράτησης από το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού - Αμαθούντος (ΣΑΛΑ). Σύμφωνα με το Γραφείο Προγραμματισμού, αυτό δεν αναμένεται να επηρεάσει την απορρόφηση των κονδυλίων.
- Τελικός Αποδέκτης (Κοινοτικό Συμβούλιο Καλαπαναγιώτη). «Ανάπλαση Παραδοσιακού Πυρήνα Καλαπαναγιώτη - Κατασκευή Ανελκυστήρα και Άλλες Συμπληρωματικές Εργασίες». Για την κατασκευή του έργου, του οποίου Δικαιούχος είναι η Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας, κατακυρώθηκε προσφορά ύψους €1.432.000 πλέον ΦΠΑ τον Δεκέμβριο του 2009. Παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του έργου επειδή προέκυψε διαφωνία μεταξύ του Δικαιούχου και του μελετητή του έργου ως προς την οδηγία με βάση την οποία θα έπρεπε να υλοποιηθεί το έργο. Το θέμα υποβλήθηκε στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων για να παραπεμφθεί σε διαιτησία. Η διαφωνία οφείλεται στο ότι ο μελετητής προχώρησε σε υλοποίηση του έργου με βάση τη Οδηγία 1995/16/ΕΚ (ανελκυστήρες), ενώ το αρμόδιο Τμήμα (Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών) έχει την άποψη ότι στην προκειμένη περίπτωση θα έπρεπε να ακολουθηθεί η Οδηγία 2000/9/ΕΚ (συρματόσχοινα για μεταφορά προσώπων).
- Μέγαρο Πολιτισμού. Μέχρι σήμερα δεν έχει ενταχθεί το έργο για συγχρηματοδότηση και δεν έχει κατατεθεί η αίτηση «μεγάλου έργου» στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σύμφωνα με επιστολή του

Τμήματος Ελέγχου του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων προς τη Διαχειριστική Αρχή ημερ. 30.4.2012, το έργο θα πρέπει να αρχίσει το αργότερο μέχρι το 2013 διαφορετικά η ανέγερση του θα επεκταθεί πέραν της επιλέξιμης περιόδου και κατά συνέπεια θα υπάρξει πρόβλημα με την ανάκτηση δαπανών από την ΕΕ. Λόγω της σημαντικής καθυστέρησης, που σύμφωνα με το Γραφείο Προγραμματισμού προέκυψε μέχρι το 2010, και για να διασφαλιστεί η απορρόφηση των πόρων από την ΕΕ, το Γραφείο Προγραμματισμού προχώρησε σε ένταξη άλλων έργων. Όπως έχουμε πληροφορηθεί από το Γραφείο Προγραμματισμού, το Μέγαρο προωθείται για ένταξη στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ) «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» συνολικής δαπάνης €579,6 εκ. (Κοινοτική συνεισφορά €492,6 εκ.). Στο εν λόγω ΕΠ έχουν ήδη ενταχθεί έργα €673,1 εκ. (μέχρι τον Ιούνιο 2012) και η συνολική αξία όλων των έργων - εντεταγμένων και προωθούμενων προς ένταξη - ανέρχεται σε €889,84 εκ. Δηλαδή το προϋπολογισμένο κόστος των έργων που έχουν ήδη ενταχθεί, ανέρχεται στο 116,14% της εγκεκριμένης για το ΕΠ δαπάνης, ενώ το προϋπολογιζόμενο κόστος των έργων που έχουν ενταχθεί μαζί με το προϋπολογιζόμενο κόστος αυτών που προωθούνται για ένταξη, ανέρχεται στο 153,52%. Κατά συνέπεια, λόγω του ότι η κοινοτική συνεισφορά παραμένει σταθερή, το Κράτος θα πρέπει να εξασφαλίσει την αναγκαία αυξημένη χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους. Στα έγγραφα του διαγωνισμού για την ανέγερση του Μεγάρου Πολιτισμού περιλήφθηκε πρόνοια ότι το κόστος δεν δύναται να υπερβεί τα €95 εκ. πλέον ΦΠΑ. Το ποσοστό αμοιβής των συμβούλων ανέρχεται στο 15% του ποσού της σύμβασης. Αξίζει να αναφερθεί ότι μελέτη σκοπιμότητας και ανάλυσης κόστους/οφέλους που εκπονήθηκε από ιδιώτες μελετητές κατέδειξε ότι τα ετήσια λειτουργικά έξοδα του Μεγάρου Πολιτισμού θα υπερβαίνουν τα έσοδα του, με αποτέλεσμα να απαιτείται κάλυψη του ελλείμματος κάθε χρόνο από τον κρατικό προϋπολογισμό. Η Διαχειριστική Αρχή, εξετάζοντας τη μελέτη κόστους/οφέλους ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι η έρευνα αγοράς, στην οποία βασίστηκε η μελέτη, έγινε το 2008, πριν την οικονομική κρίση στην Κύπρο και επομένως η συμπεριφορά των καταναλωτών έχει αλλάξει σημαντικά. Τόνισε δε ότι ένα ποσοστό των προβλεφθέντων εσόδων από χορηγίες πολιτιστικών εκδηλώσεων προέρχεται και πάλι από το Κράτος. Επιπλέον η σύγκριση που έγινε με τη Γερμανία δεν εξυπηρετεί για τον λόγο ότι η μειονεκτικά απομακρυσμένη γεωγραφική θέση της Κύπρου δεν λήφθηκε υπόψη. Η Διαχειριστική Αρχή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο κρατικός προϋπολογισμός θα επιβαρύνεται με μεγαλύτερο ποσό από ότι κατέδειξε η μελέτη κόστους/οφέλους (€4,5 εκ. ετησίως).

Η συμφωνία με την ομάδα μελετητών του έργου δεν έγινε βάσει των εθνικών και κοινοτικών κανονισμών για τις δημόσιες συμβάσεις, με αποτέλεσμα η σχετική δαπάνη να μη μπορεί να ανακτηθεί από την ΕΕ. Αναφέρεται ότι ήδη έγιναν πληρωμές ύψους €10εκ. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το θέμα χρηματοδότησης πρέπει να ξεκαθαριστεί σύντομα και με ακρίβεια, προτού το κράτος δεσμεύσει επιπλέον ποσά.

- Η Υπηρεσία μας διενήργησε τεχνικούς ελέγχους στα έργα που εμπίπτουν στο ΕΠ «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα». Ευρήματα των σχετικών ελέγχων αναφέρονται σε σχετικά μέρη της Έκθεσης μας κάτω από τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία/Κυβερνητικά Τμήματα. Μεταξύ άλλων, όπως αναφέρεται και στο μέρος της Έκθεσης μας που αφορά στο Τμήμα Δημοσίων Έργων, διενεργήθηκαν έλεγχοι που αφορούν στα έργα: «Κατασκευή της Λεωφόρου Αρχαγγέλου», «Οδικό Δίκτυο παρά το νέο Γ.Σ.Π.» και «Δρόμος Πρωταρχικής Σημασίας που συνδέει το Νέο Λιμάνι Λεμεσού με τον αυτοκινητόδρομο Λεμεσού-Πάφου».

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή».

- Φορέας Υλοποίησης (Κέντρο Παραγωγικότητας)
 - ο «Νέα Σύγχρονη Μαθητεία». Το έργο έχει συνολικό προϋπολογισμό €19,3 εκ. και αναμένεται να υλοποιηθεί μέχρι το 2015. Παρατηρήθηκε εξαιρετικά χαμηλή υλοποίηση του σχεδίου και κατά συνέπεια χαμηλή απορρόφηση. Συγκεκριμένα, στον Κρατικό Προϋπολογισμό για το 2010 δεν έγινε καμία πρόνοια και ως εκ τούτου καμία δαπάνη, ενώ στον Κρατικό Προϋπολογισμό για το 2011 έγινε πρόνοια ύψους €1,1 εκ. και διενεργήθηκαν δαπάνες μόλις €102.033.

- ο «Έκτακτο Σχέδιο Επιχορήγησης Επιχειρήσεων για Ενίσχυση της Απασχόλησης». Σημειώνεται ότι το σχέδιο αυτό αποτελεί μέτρο κρατικής παρέμβασης και στοχεύει την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης. Ο προϋπολογισμός του Σχεδίου ήταν €8 εκ., με περίοδο εφαρμογής από 26.3.2010 μέχρι 30.9.2011. Κατά τα έτη 2010 και 2011 παρατηρήθηκε από την Υπηρεσία μας, χαμηλή υλοποίηση του Σχεδίου αφού πραγματοποιήθηκαν δαπάνες της τάξης μόνο του 12,6% και 29,1% του προϋπολογισθέντος ποσού αντίστοιχα. Το θέμα συζητήθηκε σε συνεδρία του Συμβουλίου Παραγωγικότητας και αποφασίστηκε όπως ληφθούν μέτρα για καλύτερη ενημέρωση και ενθάρρυνση των επιχειρηματιών καθώς και πιθανή διαφοροποίηση των επιλέξιμων δαπανών του Σχεδίου. Σε επιστολή του το Κέντρο Παραγωγικότητας προς την Υπηρεσία μας ημερ. 17.11.2011 αναφέρει ότι προτίθεται να διοργανώσει εργαστήρια με δυνητικούς δικαιούχους για καλύτερη ενημέρωση και ενθάρρυνση για την αξιοποίηση του σχεδίου.
- ο «Σχέδιο Χορηγιών για ένταξη στην Απασχόληση με Ευέλικτες Ρυθμίσεις». Από δειγματοληπτικό έλεγχο της Υπηρεσίας μας διαπιστώθηκε ότι στους Οδηγούς Διαχείρισης και Εφαρμογής του Σχεδίου δεν καθορίζεται μέγιστος μισθός επιχορήγησης και εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου ο δηλωμένος μισθός του εργαζομένου ξεπερνούσε αυτόν του εργοδότη. Αυτό εγείρει υποψίες κατά πόσον ο μισθός που δηλώνεται είναι αληθής ή κατά πόσο γίνεται εκμετάλλευση του Σχεδίου. Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις καθίσταται δύσκολη η εξακρίβωση του κατά πόσο η απασχόληση που εντάχθηκε εμπίπτει στις ευέλικτες ομάδες και κατά συνέπεια κατά πόσο η επιχείρηση δικαιωματικά εντάχθηκε στο Σχέδιο.
- ο «Σχέδιο παροχής κινήτρων για πρόσληψη μαθητευομένων του συστήματος μαθητείας στον ιδιωτικό τομέα». Δύο εκ των περιπτώσεων που εξετάστηκαν έλαβαν μεγαλύτερη χορηγία, από ότι είχε συμφωνηθεί, χωρίς την τήρηση ενός όρου στη Σύμβαση του Σχεδίου, που υπογράφεται από το Κέντρο Παραγωγικότητας και τον εργοδότη, ο οποίος αφορά σε εκ των προτέρων ενημέρωση σε περίπτωση διαφοροποίησης μισθού.
- Φορέας Υλοποίησης (Τμήμα Εργασίας)
 - ο «Τεχνική βοήθεια ΕΚΤ 2007-2013». Διαπιστώθηκε μη τήρηση επαρκών στοιχείων από το Τμήμα Εργασίας για την παρακολούθηση της σύμβασης για την παροχή υπηρεσιών προώθησης και προβολής των Σχεδίων Χορηγιών. Επιπρόσθετα, στον έλεγχο της Υπηρεσίας μας σχετικά με τη σύμβαση για παροχή υπηρεσιών τεχνικού συμβούλου για τα Σχέδια Χορηγιών του Τμήματος Εργασίας, διαπιστώθηκε ότι ο Συντονιστής, ως επικεφαλής της ομάδας έργου του Ανάδοχου Φορέα, δεν παρευρισκόταν στον τόπο εκτέλεσης της σύμβασης (Τμήμα Εργασίας) για το ποσοστό του χρόνου που απαιτεί ο όρος του συμβολαίου του. Όπως προέκυψε από σχετική αλληλογραφία, ο Διευθυντής του Τμήματος Εργασίας είχε επιστήσει την προσοχή του Συντονιστή και του ανέφερε ότι λόγω της απουσίας του, η ποιότητα των παραδοτέων δεν ήταν η αναμενόμενη. Παρόλα αυτά, το Τμήμα Εργασίας κατέβαλε την πρώτη ενδιάμεση πληρωμή προς τον Ανάδοχο Φορέα.
 - ο Παρακολούθηση φυσικού αντικείμενου – Επιτόπιοι έλεγχοι από το Τμήμα Εργασίας. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι το ποσοστό των επιτόπιων ελέγχων του Τμήματος σε σχέση με τις αιτήσεις που έχει εγκρίνει είναι πολύ χαμηλό. Οι επιτόπιες επισκέψεις στους δικαιούχους είναι υποχρέωση του Φορέα Διαχείρισης, όπως αναφέρεται στους Οδηγούς Διαχείρισης για τα σχέδια τα οποία επιχορηγεί το Τμήμα Εργασίας.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αλιεία».

- Φορέας Υλοποίησης (Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών)
 - ο Σχέδιο απόσυρσης τρατών βυθού. Σχετικά με ένα εκ των δύο Δικαιούχων διαπιστώθηκε καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου χωρίς την έγκριση παράτασης. Επιπρόσθετα η καταβολή της χρηματοδότησης στον Δικαιούχο έγινε σε δύο δόσεις και χωρίς την προσκόμιση φορολογικής εκκαθαριστικής βεβαίωσης, σε αντίθεση με τις πρόνοιες του Σχεδίου που προνοούσαν για καταβολή ολόκληρης της χρηματοδότησης σε μία δόση με την προσκόμιση

φορολογικής εκκαθαριστικής βεβαίωσης. Αξίζει να αναφερθεί ότι ο Δικαιούχος κατέβαλε την οφειλή του προς το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων πριν την καταβολή της δεύτερης δόσης χρηματοδότησης.

- ο Σύστημα παρακολούθησης αλιευτικών σκαφών. Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1224/2009, προβλέπεται η τοποθέτηση συσκευών εντοπισμού και αναγνώρισης σε αλιευτικά σκάφη μήκους 12 μέτρων και άνω από την 1.1.2012. Το Τμήμα Αλιείας, εισηγήθηκε την χρέωση των ψαράδων για τις υπηρεσίες εγκατάστασης και ελέγχου των Συσκευών Δορυφορικού Εντοπισμού (ΣΔΕ) καθώς και επιδιόρθωσης των βλαβών. Η Υπηρεσία μας συμφωνεί με την πιο πάνω εισήγηση, η εφαρμογή της οποίας θα έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό των δαπανών από το Τμήμα και ενδεχομένως τη μείωση βλαβών. Για το θέμα αυτό ζητήθηκε γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα. Προκύπτει επίσης και το θέμα ότι σε αντίθεση με την κοινοτική νομοθεσία, η εθνική νομοθεσία προβλέπει την υποχρεωτική εγκατάσταση ΣΔΕ σε όλα τα επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη, ανεξαρτήτως μήκους. Για την επίλυση του θέματος, το Τμήμα ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση της εθνικής νομοθεσίας έτσι ώστε η εγκατάσταση συσκευής εντοπισμού στα υπόλοιπα σκάφη να ρυθμίζεται από τον Διευθυντή του Τμήματος.
- ο Δημιουργία Ιχθυόσκαλας. Κατά την περίοδο ελέγχου από την Υπηρεσία μας το Έργο δεν είχε ακόμη προωθηθεί παρόλο που η δημιουργία ιχθυόσκαλας προβλέπεται στους σχετικούς κανονισμούς του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της ΕΕ. Αξίζει να αναφερθεί ότι το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη δημιουργία ιχθυόσκαλας από το 2001 αλλά λόγω προβλημάτων σχετικά με την εξεύρεση κατάλληλου χώρου και για να μην χαθεί η κοινοτική συνεισφορά, η πρόνοια ύψους 6εκ. μεταφέρθηκε σε άλλα μέτρα με έγκριση της ΕΕ. Το θέμα μη συμμόρφωσης με την κοινοτική νομοθεσία παραμένει και θα πρέπει να επισπευσθεί η έναρξη των κατασκευαστικών έργων.
- ο Κατασκευή αλιευτικού καταφυγίου και πέντε παράλληλων κυματοθραυστών στο Ζύγι. Το κόστος του έργου ανήλθε σε €15.258.080 και συγχρηματοδοτήθηκε κατά το ήμισυ από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας και την Κυπριακή Δημοκρατία. Η ημερομηνία έναρξης του έργου, με βάση το συμβόλαιο, ήταν η 5.11.2007 και αναμενόταν να ολοκληρωθεί στις 2.5.2010. Μέχρι τον Οκτώβριο του 2010, οι κατασκευαστικές εργασίες παρουσίαζαν αδικαιολόγητη καθυστέρηση λόγω λανθασμένου προγραμματισμού εκ μέρους του εργολάβου και λόγω προβλημάτων οργάνωσης του εργοταξίου και προμήθειας υλικών. Επιπρόσθετα, προκλήθηκαν σοβαρές ζημιές στο έργο, λόγω ακραίων καιρικών συνθηκών, η αποκατάσταση των οποίων προκάλεσε περαιτέρω καθυστέρηση. Σημειώνεται ότι μέχρι τον Οκτώβριο του 2010 εγκρίθηκε από την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων και την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων η παραχώρηση στον εργολάβο συνολική παράταση χρόνου 154 εργάσιμων ημερών με νέα ημερομηνία ολοκλήρωσης των εργασιών την 2.12.2010. Το έργο τελικά ολοκληρώθηκε στις 14.2.2011, μετά από περαιτέρω έγκριση της χρονικής παράτασης. Σε έλεγχο της Υπηρεσίας μας κατά το 2011, προέκυψε ότι μεγάλο μέρος του αλιευτικού καταφυγίου παραμένει αναξιοποίητο, παρά την άροδο σχεδόν ενός χρόνου από την παράδοση του στο Τμήμα Αλιείας.

5. Γραφείο Προγραμματισμού.

Κατά τα έτη 2010 και 2011 το Γραφείο Προγραμματισμού διενήργησε ελέγχους προόδου υλοποίησης των έργων που εντάχθηκαν και που αναμένεται να ενταχθούν στα επιχειρησιακά προγράμματα. Σε επιστολές του το 2011 προς τους φορείς υλοποίησης των έργων, ο Γενικός Διευθυντής του Γραφείου Προγραμματισμού επισήμανε αρκετές καθυστερήσεις σε έργα που έχουν ενταχθεί στα επιχειρησιακά προγράμματα και την ανάγκη επίσπευσης της υλοποίησής τους. Ορισμένοι από τους φορείς υλοποίησης στα έργα των οποίων παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις ήταν οι ακόλουθοι:

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα».

- Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας: Παρουσιάστηκε καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου «Ανάπλαση Παραδοσιακού Πυρήνα Καλοπαναγιώτη – Κατασκευή Ανελκυστήρα και Άλλες Συμπληρωματικές

Εργασίες», λόγω γεωλογικών συνθηκών. Επιπρόσθετα παρουσιάστηκε καθυστέρηση στην υποβολή των δελτίων δαπανών στον Ενδιάμεσο Φορέα για το έργο «Δημιουργία Πολιτιστικού Κέντρου Πολλαπλών Χρήσεων στο Πρώην Δημοτικό Σχολείο Πολυστύπου και Διαμόρφωση Εξωτερικών Υπαίθριων Χώρων Πολιτιστικών Εκδηλώσεων και Δραστηριοτήτων».

- Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου: Παρουσιάστηκε καθυστέρηση στην έναρξη τριών έργων τα οποία είχαν ενταχθεί από το 2009. Τα έργα αυτά είναι: «Μετατροπή του Παλαιού Δημοτικού Σχολείου Λυσού σε Κοινοτικά Κτίρια», «Διαμόρφωση Πλατείας Σαλαμιού (Φάση Β και Γ)» και «Δημιουργία Πλατείας της Κοινότητας Ίνειας».
- Δημαρχείο Λάρνακας: Εκκρεμούσε η ένταξη του έργου «Βελτίωση της Οδού Πιαλαί Πασιά» και επισημάνθηκε στον Ενδιάμεσο Φορέα η αναγκαιότητα λήψης των απαραίτητων μέτρων για ένταξη του έργου ούτως ώστε να είναι δυνατή η ανάκτηση δαπανών από την ΕΕ.
- Υπουργείο Εσωτερικών: Παρουσιάστηκαν σημαντικές καθυστερήσεις στην έναρξη υλοποίησης των έργων «Μονάδα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Στερεών Οικιακών Αποβλήτων Λευκωσίας» και «Μονάδα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Λεμεσού» με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος εάν δεν τηρηθούν αυστηρά τα νέα χρονοδιαγράμματα (έναρξη κατασκευαστικών εργασιών 11/2012 και 08/2012 για Λευκωσία και Λεμεσό αντίστοιχα), τα έργα να μην ολοκληρωθούν εντός της επιλέξιμης περιόδου.
- Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής: Διαπιστώθηκε σημαντική καθυστέρηση στην υπογραφή και, κατά συνέπεια, στην υλοποίηση των συμφωνιών για τα έργα «Κυβερνητική Αποθήκη Πληροφοριών», «Δημιουργία Κυβερνητικής Διαδικτυακής Διάδου Ασφαλείας» και «Αναθεώρηση της Στρατηγικής για την Πληροφορική στη Δημόσια Υπηρεσία».
- Πανεπιστήμιο Κύπρου: Παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου και μη τήρηση χρονοδιαγραμμάτων σε ότι αφορά στη διαδικασία προσφοροδότησης για το έργο «Η-Πανεπιστήμιο».
- Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου: Υπήρξε καθυστέρηση κατά τρεις μήνες στην υλοποίηση του έργου και μη τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων ιδιαίτερα όσον αφορά στη διαδικασία προσφοροδότησης για το έργο «Δράσεις Ολοκλήρωσης του Ηλεκτρονικού Τεχνολογικού Πανεπιστημίου».
- Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας: Παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην υποβολή των δελτίων δαπανών στον Ενδιάμεσο Φορέα για το έργο «Δημιουργία Πολιτιστικού Κέντρου στην Κοινότητα της Οδού» με αποτέλεσμα να καθυστερεί και η ανάκτηση των δαπανών από την ΕΕ.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή».

- Πανεπιστήμιο Κύπρου: Παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου «Ανάπτυξη και Λειτουργία Γραφείων Διασύνδεσης με τον Επιχειρηματικό Κόσμο στα Πανεπιστήμια που λειτουργούν στην Κυπριακή Δημοκρατία» καθώς και καθυστέρηση στην υποβολή των Δελτίων Παρακολούθησης.
- Τμήμα Εργασίας, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων: Παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις στην υλοποίηση του έργου «Περαιτέρω Ενίσχυση και Εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης» και του σχεδίου «Εκτακτο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων για Απασχόληση Ανέργων».
- Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων: Παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις στην υλοποίηση του έργου «Εφαρμογή Νέου Συστήματος Αξιολόγησης της Αναπηρίας και Λειτουργικότητας».
- Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων: Παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις στην υλοποίηση των έργων «Νέα Σύγχρονη Μαθητεία» και «Δικτυωθείτε και Εξελιχθείτε» καθώς και των σχεδίων «Σχέδιο Παροχής Κινήτρων για την Πρόσληψη Μαθητευομένων του Συστήματος Μαθητείας στον Ιδιωτικό Τομέα» και «Εκτακτο Σχέδιο Επιχορήγησης Επιχειρήσεων για Ενίσχυση της Απασχόλησης».

- Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων: Παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην υλοποίηση τεσσάρων έργων.

(η) Άλλα Προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ.

Έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του ημερ. 7.3.2007, ενέκρινε τη συμμετοχή της Κύπρου στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα «Νέα Γενιά σε Δράση» που καλύπτει την περίοδο 2007-2013 και ορίστηκε ο Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου ως Εθνική Υπηρεσία Διαχείρισης για το εν λόγω πρόγραμμα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατόπιν ελέγχου, διαπίστωσε σοβαρές ελλείψεις σε θέματα στελέχωσης, τεχνικής διαχείρισης και οικονομικού ελέγχου του Οργανισμού και με επιστολή της, ημερ. 6.2.2009, ενημέρωσε τον Οργανισμό ότι θα προχωρήσει σε παγοποίηση της δεύτερης περιόδου υποβολής αιτήσεων μέχρι να αποκατασταθούν οι αδυναμίες που εντοπίστηκαν. Τα μέτρα παγοποίησης ήρθαν και το Πρόγραμμα επαναλειτούργησε την 1.6.2010.

Το ποσοστό του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών, ως προς τις προϋπολογιζόμενες, για τα έτη 2007, 2008, 2009, 2010 και 2011 ανήλθε μόλις στο 30,8%, 43,2%, 79,2%, 36,3% και 3,6% αντίστοιχα. Όπως προκύπτει, καταβλήθηκαν από την ΕΕ επιπλέον ποσά ύψους €545.658 και €79.417, για τα έτη 2007 και 2008 αντίστοιχα, τα οποία θα πρέπει να επιστραφούν.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε διευκρινίσεις ως προς το κατά πόσο οι νέες διαδικασίες που εφαρμόζει ο Οργανισμός διασφαλίζουν πλήρη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των σχετικών Κανονισμών της ΕΕ ώστε μελλοντικά να μην υπάρξει σημαντική απώλεια ευρωπαϊκών πόρων.

Δίκτυο «Ευρυδίκη». Τελικός Δικαιούχος του Έργου είναι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ότι όσον αφορά στην προσφορά για συγγραφή του Εθνικού Φακέλου Κύπρου, η οποία έγινε με συνοπτικές διαδικασίες, τα κριτήρια ανάθεσης της εργασίας ήταν πολύ συγκεκριμένα φωτογραφίζοντας τον οικονομικό φορέα στον οποίο ανατέθηκε τελικά η εργασία και ο οποίος είχε αναλάβει την εργασία και τα δύο προηγούμενα έτη.

Γ. Διάθεση πόρων από και προς την Ευρωπαϊκή Ένωση κατά το 2011. Με βάση τη Δημοσιονομική Έκθεση του Κράτους, κατά το 2011 το σύνολο των χορηγιών που παραχωρήθηκαν από την ΕΕ προς την Κύπρο, μέσω του Κρατικού Προϋπολογισμού, ανήλθε σε €115.684.683, ενώ το 2010 ανήλθε σε €90.750.731.

Με βάση στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το σύνολο των πληρωμών προς την Κύπρο για το 2011, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται πληρωμές μέσω του Κράτους, αλλά και απευθείας προς ιδιώτες ή άλλους Οργανισμούς, ανέρχεται σε €222.570.083, ενώ το αντίστοιχο ποσό για το 2010 ήταν €208.208.145. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται και ποσό ύψους €46.055.455 (2010: €40.315.088) που αφορά σε βοήθεια προς ενίσχυση της Τουρκοκυπριακής Κοινότητας, καθώς και ποσό ύψους €75.894.400 που αφορά σε πληρωμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών (2010: €33.511.462).

Το 2011, όπως αναφέρεται στη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, η Κυπριακή Δημοκρατία συνεισέφερε €186.300.980 προς τα ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2010: €179.444.467) και εισέπραξε από χορηγίες ΕΕ το ποσό των €115.684.683 (2010: €90.750.731). Σημειώνεται ότι στο λογιστικό σύστημα του Κράτους (Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους - FIMAS) δεν έχουν δημιουργηθεί Κονδύλια εσόδων, για εισροές από την ΕΕ, που πηγάζουν από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, αλλά παρουσιάζονται σε ένα λογαριασμό καταθέσεων, το υπόλοιπο του οποίου μεταφέρεται στο τέλος κάθε έτους σε Κονδύλι εσόδων του Γραφείου Προγραμματισμού.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε σε προηγούμενες εκθέσεις της την άποψη ότι η δημιουργία Κονδυλίων εσόδων, ένα για κάθε Διαρθρωτικό Ταμείο, θα ενίσχυε τη διαδρομή ελέγχου (audit trail) και θα βελτιώνει την πληροφόρηση σε σχέση με τα έσοδα από την ΕΕ. Όπως μας πληροφόρησε το Γραφείο Προγραμματισμού, αυτό οφείλεται στην αδυναμία του συστήματος (FIMAS) να δημιουργήσει νέους κωδικούς.

Δ. Πηγές πληροφόρησης. Για τη σύνταξη των παραγράφων του πιο πάνω Μέρους της Έκθεσής μας, χρησιμοποιήθηκαν οι ακόλουθες εκθέσεις/πηγές: Στοιχεία που προέκυψαν από τους ελέγχους που διεξήγαγε η

Υπηρεσία μας, Εκθέσεις Ελέγχου της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, Ετήσιες Εκθέσεις Εκτέλεσης για τα Διαρθρωτικά Ταμεία που ετοιμάζονται από το Γραφείο Προγραμματισμού, Ετήσια Σύνοψη, Αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Εκθέσεις Ελέγχου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ετήσιες Εκθέσεις Δραστηριοτήτων των Γενικών Διευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Δημοσιονομική Έκθεση του Κράτους, αλληλογραφία μεταξύ Κυβερνητικών Τμημάτων καθώς και πληροφόρηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Για τα στοιχεία που παρουσιάζονται στο μέρος αυτό της Έκθεσής μας, εκτός από αυτά που προέκυψαν από τους ελέγχους που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας και από όσα λήφθηκαν από τη Δημοσιονομική Έκθεση, δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος επιβεβαίωσης από την Υπηρεσία μας, απλά παρατίθενται (περιληπτικά) όπως μας έχουν κοινοποιηθεί από τις πιο πάνω πηγές πληροφόρησης.

Αναφορικά με τα ευρήματα από ελέγχους της Υπηρεσίας μας, τα οποία αναφέρονται στο παρόν μέρος της Ετήσιας Έκθεσής μας, εκτενέστερη αναφορά γίνεται και στα μέρη της Έκθεσης, που αφορούν στα σχετικά Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες.

ΜΕΡΟΣ 8 - ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

8.1 Έγκριση Κρατικού Προϋπολογισμού για το έτος 2011. Ο Προϋπολογισμός του Κράτους για το έτος 2011 κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 4.10.2010 και, μετά την ψήφιση του σε Νόμο, (Ν.58(II)/2010) δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.12.2010.

Υποβολή Τελικού Απολογισμού. Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 81 του Συντάγματος, ο Τελικός Απολογισμός πρέπει να κατατίθεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση μέσα σε τρεις μήνες από τη λήξη του οικονομικού έτους. Ο Τελικός Απολογισμός για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31.12.2011 εγκρίθηκε από τη Γενική Λογίστρια στις 8.3.2012 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 22.3.2012.

8.2 Πάγιο Ταμείο/Αποθεματικό Προσόδων. Το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας μετονομάστηκε στη Δημοσιονομική Έκθεση το 2011 σε Αποθεματικό Προσόδων και κατά το ίδιο έτος παρουσίασε την πιο κάτω κίνηση:

	2011	2010
	€000	€000
Χρεωστικό υπόλοιπο 1.1	12.470.279	10.558.772
Πλέον: Πληρωμές	8.008.715	7.718.240
	20.478.994	18.277.012
Μείον: Εισπράξεις	7.326.726	5.806.733
	13.152.268	12.470.279
Μείον: Ποσό που μεταφέρθηκε κατά την επανακατηγοριοποίηση των αποθεματικών	4.726.468	---
Χρεωστικό Υπόλοιπο 31.12	8.425.800	12.470.279

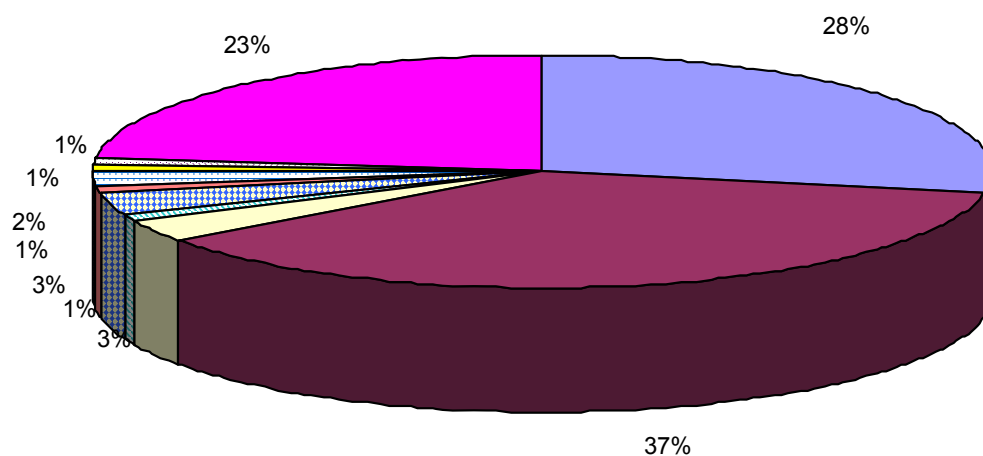
8.3 Αποτελέσματα έτους. Κατά το 2011 προέκυψε έλλειμμα ύψους €682 εκ., σε σύγκριση με €1.911,5 εκ. το 2010 ενώ, σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του 2011, το έλλειμμα θα ανερχόταν σε €2.379,1 εκ., σε σύγκριση με €1.952,4 εκ. το 2010. Η μείωση του πραγματικού ταμειακού ελλείμματος κατά €1.229,5 εκ. σε σύγκριση με το 2010 προέκυψε κυρίως λόγω αύξησης των αναλήψεων των δανείων κατά €1.428,4 εκ. όπως αναφέρεται αναλυτικά στις επόμενες παραγράφους:

	2011			2010		
	Προϋπολογισθέντα	Πραγματικά	Απόκλιση	Προϋπολογισθέντα	Πραγματικά	Απόκλιση
	€ 000	€ 000	%	€ 000	€ 000	%
Εισπράξεις	6.609.156	7.326.726	10,86	6.877.747	5.806.733	(15,57)
Πληρωμές	8.988.276	8.008.715	(10,9)	8.830.177	7.718.240	(12,59)
(Έλλειμμα)						
/Πλεόνασμα	(2.379.120)	(681.989)		(1.952.430)	(1.911.507)	

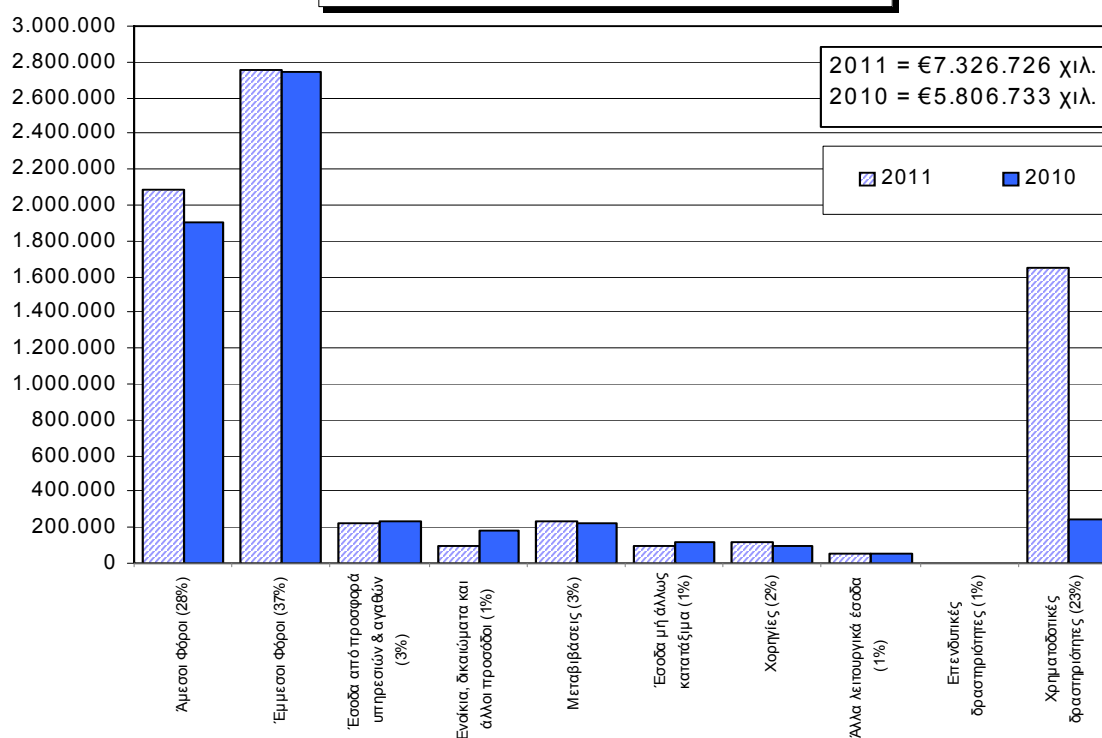
8.4 Εισπράξεις. Οι συνολικές εισπράξεις σημείωσαν αύξηση €1.520 εκ. ή 26,2% σε σύγκριση με το 2010, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των αναλήψεων δανείων κατά €1.428,4 εκ. και στην αύξηση των άμεσων φόρων κατά €183,2 εκ.

Οι εισπράξεις των δύο τελευταίων ετών παρουσιάζονται στη Δημοσιονομική Έκθεση για το έτος 2011, ως ακολούθως:

	€000	2011 €000	%	€000	2010 €000	%
<u>ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ</u>						
<u>Α. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ</u>		5.670.113	77,39		5.558.614	95,72
<u>Άμεσοι Φόροι</u>		2.085.738	28,46		1.902.583	32,77
Φόρος Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων	634.131			593.030		
Φόρος Εισοδήματος Νομικών Προσώπων	767.563			678.206		
Φόρος Περιουσίας	118.060			143.850		
Φόροι Μηχανοκινήτων	75.724			78.054		
Άλλοι Άμεσοι Φόροι	490.260			409.443		
<u>Έμμεσοι Φόροι</u>		2.757.192	37,63		2.749.993	47,36
Εισαγωγικοί Δασμοί	31.925			36.464		
Φόροι Κατανάλωσης	632.085			600.266		
Φ.Π.Α.	1.718.346			1.733.742		
Φόροι Μηχανοκινήτων Οχημάτων	32.118			33.210		
Άλλοι Έμμεσοι Φόροι	342.718			346.311		
<u>Έσοδα από Προσφορά Υπηρεσιών και Πώληση Αγαθών</u>		222.805	3,04		237.178	4,08
<u>Ενοίκια, Δικαιώματα και άλλες Πρόσοδοι</u>		94.984	1,30		178.181	3,06
<u>Μεταβιβάσεις</u>		238.801	3,26		226.662	3,90
<u>Έσοδα μη άλλως κατατάξιμα</u>		100.410	1,37		118.324	2,03
<u>Χορηγίες</u>		117.643	1,61		92.011	1,59
<u>Άλλα λειτουργικά έσοδα</u>		52.540	0,72		53.682	0,93
<u>Β. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</u>		3.616	0,05		3.814	0,07
<u>Πάγια-Πωλήσεις Παγίων</u>		3.616	0,05		3.814	0,07
<u>Γ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</u>		1.652.997	22,56		244.305	4,21
<u>Άλλα έσοδα-Πρόσοδοι από τόκους</u>		23.941	0,33		43.659	0,75
<u>Δάνεια</u>		1.629.056	22,23		200.646	3,46
Έσοδα Εκδοθέντων Δανείων	20.922			29.521		
Αναλήψεις Δανείων Εξωτερικού	791.000			54.752		
Αναλήψεις Δανείων Εσωτερικού	817.134			116.373		
ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ		7.326.726	100,00		5.806.733	100,00

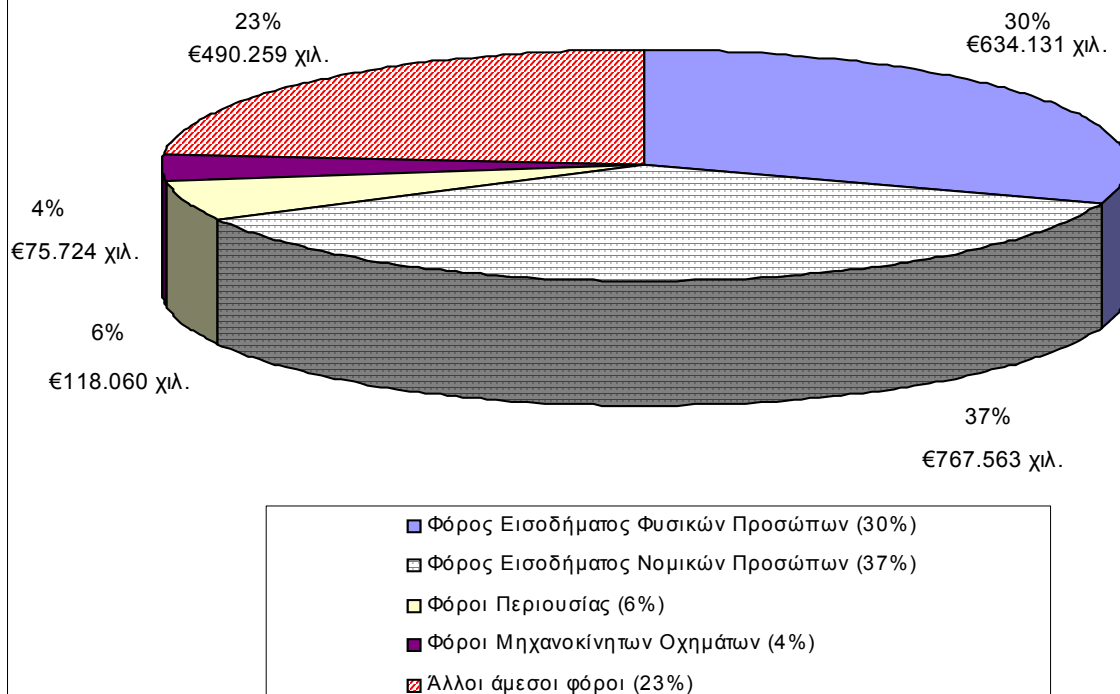
Ανάλυση Εισπράξεων Προϋπολογισμού 2011Σύνολο
€7.326.726 χιλ.

■ Άμεσοι Φόροι (28%)	■ Έμμεσοι Φόροι (37%)
■ Έσοδα από προσφορά υπηρεσιών & αγαθών (3%)	■ Ενοίκια, δικαιώματα και άλλοι προσόδοι (1%)
■ Μεταβιβάσεις (3%)	■ Έσοδα μη άλλως κατατάξιμα (1%)
■ Χορηγίες (2%)	■ Άλλα λειτουργικά έσοδα (1%)
■ Επενδυτικές δραστηριότητες (1%)	■ Χρηματοδοτικές δραστηριότητες (23%)

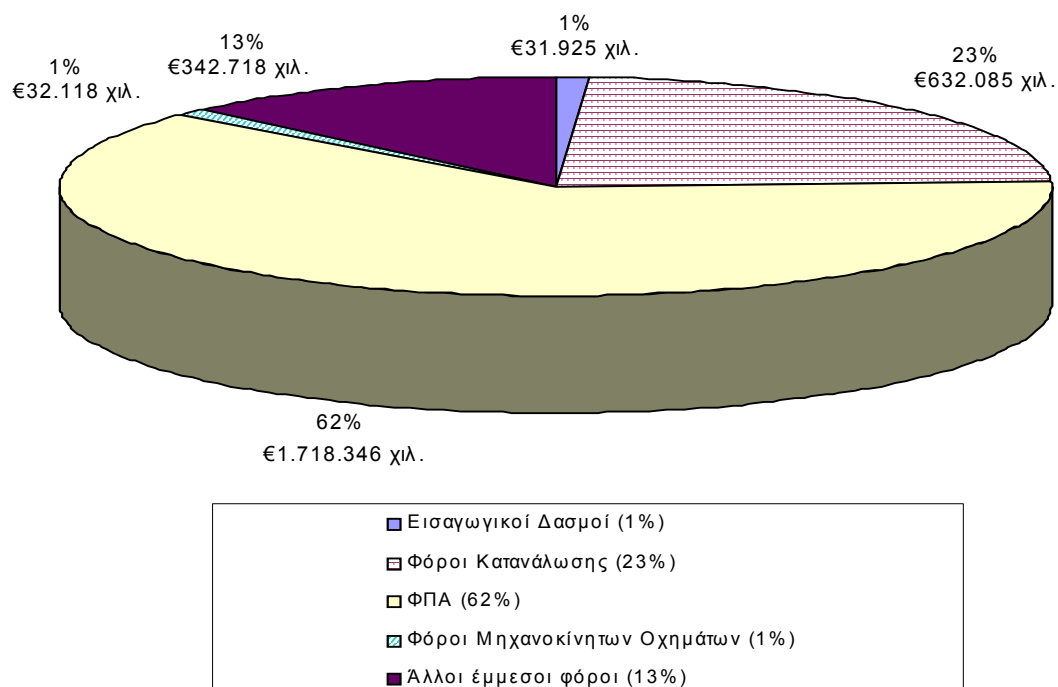
Σύγκριση Εισπράξεων Προϋπολογισμού με το προηγούμενο έτος

Ανάλυση Άμεσων Φόρων 2011

Σύνολο
€2.085.738 χιλ.

Ανάλυση Έμμεσων Φόρων 2011

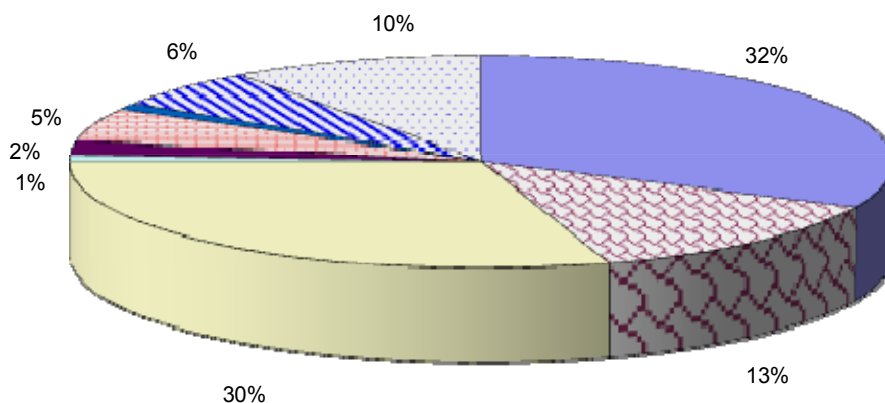
Σύνολο
€2.757.192 χιλ.

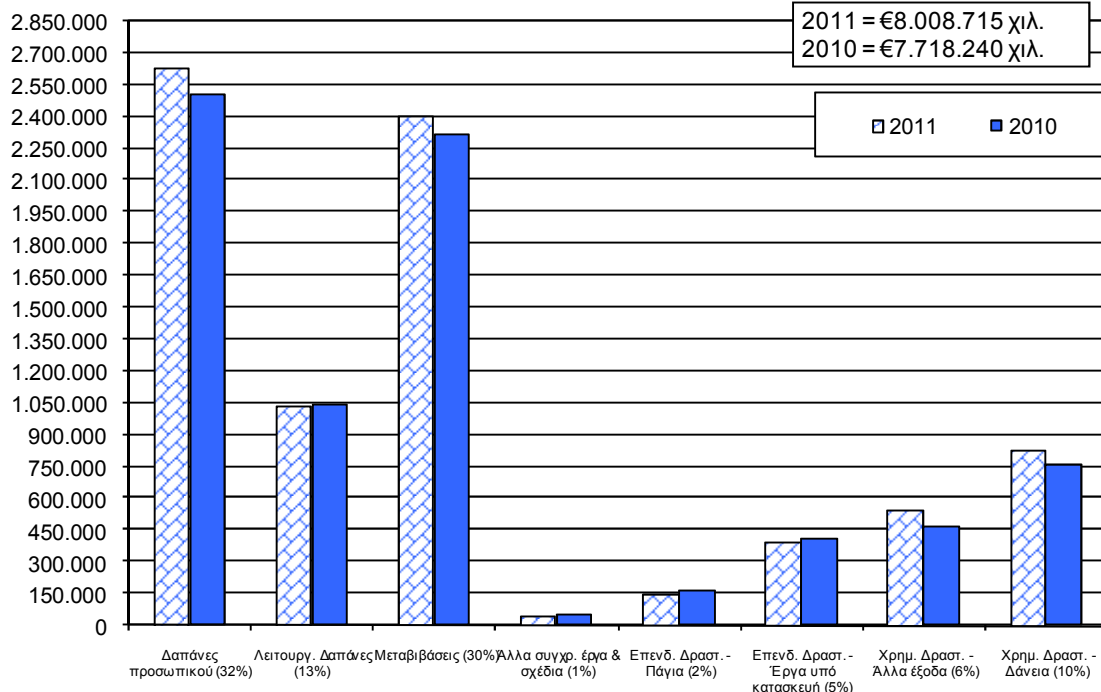
8.5 Πληρωμές. Οι πληρωμές κατά το 2011 παρουσίασαν αύξηση κατά €290,4 εκ. ή 3,8%, σε σύγκριση με το 2010, κυρίως λόγω αύξησης των δαπανών προσωπικού και των μεταβιβάσεων κατά €125,4 εκ. και €88,6 εκ., αντίστοιχα. Παράλληλα παρουσιάστηκε αύξηση των εξόδων για εξυπηρέτηση δημόσιου χρέους και στις αποπληρωμές δανείων κατά €80,3 εκ. και €64,2 εκ., αντίστοιχα.

Οι πληρωμές των δύο τελευταίων ετών παρουσιάζονται στη Δημοσιονομική Έκθεση για το έτος 2011, ως ακολούθως:

	2011		2010	
	€000	%	€000	%
ΠΛΗΡΩΜΕΣ				
A. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	6.108.654	76,28	5.897.809	76,41
Δαπάνες προσωπικού	2.625.867	32,79	2.500.430	32,40
Λειτουργικές Δαπάνες	1.035.389	12,93	1.033.591	13,39
Μεταβιβάσεις	2.402.814	30,00	2.314.242	29,98
Άλλα συγχρηματοδοτούμενα έργα και σχέδια	44.583	0,56	49.546	0,64
B. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	537.627	6,71	602.556	7,81
Πάγιο ενεργητικό	148.179	1,85	163.284	2,12
Έργα υπό κατασκευή	389.428	4,86	404.235	5,24
Επενδύσεις	20	0,00	35.037	0,45
Γ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1.362.435	17,01	1.217.875	15,78
Εξυπηρέτηση Δημόσιου Χρέους	539.324	6,73	459.001	5,95
Δάνεια	823.111	10,28	758.874	9,83
Σύνολο πληρωμών	8.008.715	100,00	7.718.240	100,00

Ανάλυση Πληρωμών Προϋπολογισμού 2011Σύνολο
€8.008.715 χιλ.

■ Δαπάνες προσωπικού (32%)	■ Λειτουργ. Δαπάνες (13%)
■ Μεταβιβάσεις (30%)	■ Άλλα συγχρ. έργα & σχέδια (1%)
■ Επενδ. Δραστ. - Πάγια (2%)	■ Επενδ. Δραστ. - Έργα υπό κατασκευή (5%)
■ Χρημ. Δραστ. - Άλλα έξοδα (6%)	■ Χρημ. Δραστ. - Δάνεια (10%)

Σύγκριση Πληρωμών Προϋπολογισμού με το προηγούμενο έτος

8.6 ΓΕΝΙΚΑ

Υπερβάσεις επί του Προϋπολογισμού. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι έγιναν πληρωμές πέρα από τα αρχικά εγκριθέντα ποσά, για τις οποίες ζητήθηκε και δόθηκε καλυπτική έγκριση από τον Υπουργό Οικονομικών, εκτός από την υπέρβαση ύψους €261,82 που σημειώθηκε στο κονδύλι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού - Δημοτική Εκπαίδευση "Συντήρηση Μηχανοκίνητων Οχημάτων" και την ασήμαντη υπέρβαση ύψους €16,70 (αναφορά η οποία γίνεται για λόγους πληρότητας και ακρίβειας) που σημειώθηκε στο κονδύλι "Λειτουργικά έξοδα γραφείου" του Υπουργείου Εξωτερικών/Αντιπροσωπεία Στρασβούργο για τις οποίες δεν εξασφαλίστηκε τέτοια έγκριση.

Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής. Σύμφωνα με το άρθρο 168 του Συντάγματος ή με βάση τον περί Προϋπολογισμού Νόμο εκδόθηκαν από τον Υπουργό Οικονομικών συνολικά 88 Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής (Ε.Ε.Π.) για συνολικό ποσό €460.530.995 ως ακολούθως:

	Αρ. Ε.Ε.Π.	Ποσό €
Άμεση επιβάρυνση Πάγιου Ταμείου	9	72.628.922
Με Νόμους περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού	6	82.395.118
Άλλα-σύμφωνα με τον περί Προϋπολογισμού Νόμο	73	305.506.955
Σύνολο	88	460.530.995

Από τα πιο πάνω Ε.Ε.Π., τα 9 Ε.Ε.Π. συνολικού ύψους €55.434.618 εκδόθηκαν μετά τις 31.12.2011, για το έτος 2011. Το τελευταίο Ε.Ε.Π. που εκδόθηκε έφερε ημερομηνία 16 Φεβρουαρίου 2012.

Εκκρεμείς οφειλές. Στη Δημοσιονομική Έκθεση του 2011 παρουσιάζεται ως εκκρεμείς οφειλές το ποσό των €7,6 εκ. (αφορά υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν εντός του 2011 και δεν έγιναν πληρωμές από τον Προϋπολογισμό του 2011). Σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες, οι υποχρεώσεις της Κυβέρνησης πρέπει να τακτοποιούνται έγκαιρα και να καταβάλλεται κάθε προσπάθεια για την εξόφληση όλων των υποχρεώσεων μέσα στον αντίστοιχο χρόνο που αναφέρονται. Παρατηρήθηκε ότι στις καταστάσεις εκκρεμών υποχρεώσεων που αποστέλλονται στον Γενικό Λογιστή από τα διάφορα Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες δεν παρουσιάζεται σε όλες τις περιπτώσεις το σύνολο των υποχρεώσεων με αποτέλεσμα να μη μπορεί να επιβεβαιωθεί το συνολικό ποσό των εκκρεμών υποχρεώσεων του κράτους στο τέλος εκάστου έτους.

Επισημαίνεται επίσης ότι δεν παρουσιάζονται στη Δημοσιονομική Έκθεση οι συνολικές οφειλές του κράτους, επειδή σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες, στις εκκρεμείς υποχρεώσεις δεν περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οποιαδήποτε ποσά οφείλονται δυνάμει νομοθεσίας (οδηγία αρ. 81 παρ.(ζ)). Για παράδειγμα δεν περιλαμβάνονται τα πολύ σημαντικά ποσά που οφείλει το κράτος για απαλλοτριώσεις, που σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ανέρχονταν με τους τόκους σε €530,8 εκ. στις 31.12.2011 ούτε και άλλα σημαντικά ποσά όπως οι επιστροφές Φ.Π.Α. που ανέρχονταν σύμφωνα με το λογισμικό σύστημα της Υπηρεσίας Φ.Π.Α. στις 31.12.2011 σε €341,3 εκ.

Καθυστερημένα έσοδα. Το ύψος των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2011, όπως παρουσιάζονται στο Παράρτημα ΙΙ αυτής της Έκθεσης, μετά τη συμπερίληψη τόκων και προστίμων ανήλθε στα €1.577,8 δις. σε σύγκριση με €1.547,4 δις. το 2010 (μετά από τις σχετικές διορθώσεις). Από αυτά, ποσό ύψους €971,6 εκ. ή ποσοστό 61,6% αφορά σε καθυστερήσεις του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων (ΤΕΠ) εκ των οποίων €367,8 εκ. προέρχονται από τόκους και πρόστιμα. Όπως αναφέρεται και σε άλλη παράγραφο της παρούσας Έκθεσης, δεν έχουν περιληφθεί στην Κατάσταση Καθυστερημένων Εσόδων που υπέβαλε το ΤΕΠ και κατά συνέπεια ούτε στη Δημοσιονομική Έκθεση, φόροι ακίνητης ιδιοκτησίας των εκκλησιαστικών ιδρυμάτων σε σύγκριση με το 2010 που είχαν υπολογιστεί καθυστερημένοι φόροι ύψους €77,11 εκ. και τόκοι ύψους €76,85 εκ. Σημειώνεται ότι σε επιστολή του Διευθυντή του ΤΕΠ που συνόδευε την πιο πάνω κατάσταση που στάληκε από το ΤΕΠ στην Υπηρεσία μας τον Αύγουστο 2011, αναφερόταν ότι τα ποσά αυτά αποτελούσαν «τεχνικούς υπολογισμούς» και δεν είναι οφειλόμενες φορολογίες. Επίσης όπως αναφέρεται και στη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, η είσπραξη ποσού ύψους €376.098.599 από τα καθυστερημένα έσοδα του ΤΕΠ

θεωρείται επισφαλής. Ωστόσο σύμφωνα με το ΤΕΠ το ποσό που τελικά θεωρείται επισφαλές ανέρχεται σε €380,27 εκ., αφού ποσό ύψους €4,18 εκ. που αποτελεί μέρος του οφειλόμενου φόρου κεφαλαιουχικών κερδών Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων και αρχικά θεωρήθηκε εισπράξιμο από το ΤΕΠ και δεν συμπεριλήφθηκε στις επισφάλειες στη Δημοσιονομική Έκθεση, με την επικείμενη συμφωνία μεταξύ Κράτους και Εκκλησίας καθίσταται επισφαλές. Σύμφωνα με επιστολή του ΤΕΠ ημερ. 20.6.2012 ολόκληρο το ποσό του οφειλόμενου φόρου κεφαλαιουχικών κερδών Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων θα πρέπει να διαγραφεί βάσει της συμφωνίας. Με επιστολή μας ημερ. 23.10.2012 ζητήσαμε από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος εξουσιοδοτήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο να προβεί σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για έναρξη της ισχύος της συμφωνίας μεταξύ Κράτους και Εκκλησίας, να μας ενημερώσει αναφορικά με τις νομοθετικές ή άλλες ενέργειες στις οποίες έχει προβεί για υλοποίηση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου. Τα καθυστερημένα έσοδα περιλαμβάνουν επίσης ποσό €271,9 εκ. ή ποσοστό 17,2% που αφορά σε καθυστερήσεις της Υπηρεσίας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας καθώς και ποσό ύψους €167.865.545 ή ποσοστό 10,6% που αφορά σε καθυστερήσεις του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων εκ των οποίων όπως αναφέρεται στη Δημοσιονομική Έκθεση 2011 η είσπραξη ποσού ύψους €104.545.612 θεωρείται επισφαλής.

Όπως ανέφερε η Γενική Λογίστρια κατά την παρουσίαση της Δημοσιονομικής Έκθεσης για το 2011 στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησης Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών στις 11 Σεπτεμβρίου 2012, το Γενικό Λογιστήριο διενήργησε μελέτη κατά τους μήνες Μάρτιο – Μάιο 2012, με σκοπό την ανάλυση των καθυστερημένων εσόδων και τον προσδιορισμό αυτών που δεν είναι πρακτικά εισπράξιμα. Η μελέτη κατέδειξε ότι από το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2011, τα €649 εκ. τουλάχιστον δεν είναι εισπράξιμα. Τα συμπεράσματα της μελέτης καθώς και συγκεκριμένες εισηγήσεις, υποβλήθηκαν στον Υπουργό Οικονομικών. Μεταξύ των εισηγήσεων περιλαμβάνεται και η δημοσίευση των ονομάτων οφειλετών καθώς και ο συμψηφισμός καθυστερημένων εσόδων με πληρωμές που διενεργεί το Γενικό Λογιστήριο. Έχει επίσης ετοιμαστεί και αναμένεται να κυκλοφορήσει σχετική εγκύκλιος από το Γενικό Λογιστήριο για τον καθορισμό γενικής πολιτικής για τις διαδικασίες είσπραξης των εσόδων του κράτους.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι, υπό τις παρούσες δύσκολες οικονομικές συνθήκες και τα αυξημένα δημοσιονομικά ελλείμματα, επιβάλλεται όπως καταβληθούν εντατικότερες προσπάθειες από τα διάφορα Τμήματα για είσπραξη των καθυστερημένων ποσών. Επίσης όπου κρίνεται ότι απαιτείται θέσπιση/τροποποίηση της νομοθεσίας για βελτίωση της εισπρακτικής δυνατότητας, πρέπει τάχιστα να προωθηθούν τα σχετικά νομοσχέδια στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση και εφαρμογή των σχετικών προνοιών.

Προστασία καταθέσεων σε Χρηματοοικονομικούς Οργανισμούς.

Τον Σεπτέμβριο 2000 συστάθηκαν δύο Σχέδια Προστασίας Καταθέσεων (ΣΠΚ). Ένα από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου για τις εμπορικές τράπεζες, σύμφωνα με το άρθρο 34 του περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμου και ένα από την Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών για τα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα με βάση τους περί Συνεργατικών Εταιρειών (Σύσταση και Λειτουργία Σχεδίου Προστασίας Καταθέσεων) Θεσμούς του 2000 έως 2009. Τα Ταμεία Προστασίας Καταθέσεων (ΤΠΚ) που συστάθηκαν με βάση τους πιο πάνω νόμους αποτελούν ξεχωριστές νομικές οντότητες.

Σύμφωνα με τους Κανονισμούς των ΣΠΚ, καλύπτονται οι καταθέσεις σε όλα τα νομίσματα όλων των φυσικών και νομικών προσώπων εκτός κάποιων εξαιρέσεων που αναφέρονται στους κανονισμούς λειτουργίας των δύο Ταμείων ενώ το ανώτατο ποσό αποζημίωσης ανά καταθέτη, ανά τράπεζα, ανέρχεται σε €100.000, περιλαμβανομένων των δεδουλευμένων τόκων.

Σημειώνεται ότι η πιο πάνω Νομοθεσία θεσπίστηκε σύμφωνα με την Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου 94/19/ΕΚ ημερ. 30.5.1994 περί των συστημάτων Εγγυήσεως των Καταθετών όπως αυτή τροποποιήθηκε στις 11.3.2009.

Οι Κανονισμοί των ΣΠΚ διαλαμβάνουν ότι όταν τα κεφάλαια των Ταμείων δεν επαρκούν για κάλυψη των καταθέσεων, το ΤΠΚ μπορεί να ζητήσει συμπληρωματικές ή έκτακτες εισφορές από τα μέλη του

(Χρηματοοικονομικούς Οργανισμούς) ή να δανειστεί το απαιτούμενο ποσό για εξυπηρέτηση του σκοπού του. Σε περίπτωση που τα πιο πάνω μέτρα δεν αποδώσουν τα αναμενόμενα και εξακολουθεί να υπάρχει θέμα ρευστότητας ή και φερεγγυότητας του χρηματοοικονομικού συστήματος, το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να λάβει σχετική απόφαση για στήριξη του ΤΠΚ και των καταθετών γενικότερα, σύμφωνα με τις πρόνοιες α, β, γ του περί Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κρίσεων Νόμου του 2011 έως 2012.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τους περί Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κρίσεων Νόμους του 2011 έως 2012, το Υπουργικό Συμβούλιο σε περίοδο χρηματοοικονομικής κρίσης, προς αντιμετώπιση του προβλήματος ρευστότητας ή και φερεγγυότητας του χρηματοοικονομικού συστήματος ή σε περιπτώσεις που ενδέχεται να επηρεαστεί η φερεγγυότητα χρηματοοικονομικού οργανισμού, κατόπιν εισήγησης της Κεντρικής Τράπεζας και αφού η Κεντρική Τράπεζα συμβουλευθεί προηγουμένως την αρμόδια εποπτική αρχή και νοουμένου ότι υπάρχει πρόνοια στον Προϋπολογισμό για τις αναγκαίες πιστώσεις, δύναται να προχωρεί:

α. Στη χορήγηση κυβερνητικών δανείων και εγγυήσεων σε χρηματοοικονομικούς οργανισμούς ή στην εξ ολοκλήρου αναδοχή των δικαιωμάτων προτίμησης της έκδοσης κεφαλαίου ή στην παροχή κεφαλαίων.

β. Στη χορήγηση κυβερνητικών δανείων ή εγγυήσεων ή και καταβολή χορηγίας στα Ταμεία Προστασίας Καταθέσεων για κάλυψη οποιουδήποτε ελλείμματος ήθελε προκύψει στον ολικό ποσό αποζημίωσης καταθετών, που οι τελευταίοι δικαιούνται σύμφωνα με τους Κανονισμούς του κάθε Ταμείου σε περίπτωση ενεργοποίησης του αντίστοιχου σχεδίου (Σχέδιο Προστασίας Καταθέσεων).

γ. Στη χορήγηση κυβερνητικών δανείων ή εγγυήσεων έναντι κατάλληλου τιμήματος ή και καταβολή χορηγίας στο Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας για να υποβοηθήσει στην εκπλήρωση της αποστολής του.

Στη σημείωση των οικονομικών καταστάσεων του ΤΠΚ για το έτος 2011 επισημαίνεται ότι για τις τράπεζες το συνολικό ποσό των καταθέσεων σε σχέση με τις οποίες θα καταβάλλεται αποζημίωση σε περίπτωση ενεργοποίησης του ΣΠΚ ανερχόταν στις 31.12.2011 σε €64,4 δις και το συνολικό ποσό αποπληρωμής θα ανερχόταν σε €26,7 δις. Επιπρόσθετα, για τα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα τα αντίστοιχα ποσά στις 31.12.2011 ανέρχονται, σύμφωνα με στοιχεία που μας δόθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών, στα €13,4 δις και €8,6 δις, αντίστοιχα. Επομένως, συνολικά τα ποσά ανέρχονται στα €77,8 δις και €35,3 δις, αντίστοιχα και σε περίπτωση που προκύψει ανάγκη για στήριξη του ΤΠΚ για το σύνολο των καταθέσεων και το Υπουργικό Συμβούλιο αποφασίσει να παρέχει στήριξη, το ενδεχόμενο συνολικό κόστος (συνολικό δυνητικό ποσό αποζημίωσης) όπως αναφέρεται πιο πάνω, ανερχόταν στις 31.12.2011 σε €35,3 δις.

Βάση ετοιμασίας των Οικονομικών Καταστάσεων του Κράτους. Οι Οικονομικές Καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί, εκτός ορισμένων εξαιρέσεων, με βάση τη λογιστική αρχή των πραγματικών εισπράξεων και πληρωμών και όχι με βάση την αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων. Ένεκα τούτου στοιχεία Ενεργητικού και Παθητικού, είτε δεν παρουσιάζονται στη Δημοσιονομική Έκθεση είτε παρουσιάζονται σ' αυτή υπό μορφή σημείωσης σε τιμή ιστορικού κόστους η οποία είναι διαφορετική από τη εύλογη αξία τους ή την τρέχουσα τιμή κατά την ημερομηνία της Δημοσιονομικής Έκθεσης.

Όπως πληροφορηθήκαμε, η Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας προωθεί αλλαγή της βάσης ετοιμασίας των οικονομικών καταστάσεων του Κράτους και προς τούτο υπέβαλε σχετική πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση.

8.7 ΤΕΛΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Πιστοποίηση Τελικού Απολογισμού. Ο Τελικός Απολογισμός της Δημοκρατίας, για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2011, έχει ελεγχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 116 του Συντάγματος. Εκτός των παρατηρήσεων που αναφέρονται στην Έκθεση αυτή, ο Τελικός Απολογισμός δίνει, κατά τη γνώμη μου, αληθινή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής κατάστασης της Δημοκρατίας.

Η γενική διαπίστωση είναι ότι σημειώθηκαν σημαντικές βελτιώσεις στον εσωτερικό έλεγχο όσον αφορά στα λογιστικά συστήματα, με αποτέλεσμα να περιοριστούν στο ελάχιστο τα αριθμητικά λάθη. Όμως, όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, επιβάλλεται η εισαγωγή συστημάτων εσωτερικού ελέγχου

διεύθυνσης, τα οποία, μεταξύ άλλων, να συμπεριλαμβάνουν συγκεκριμένους στόχους και μετρήσιμα κριτήρια με δείκτες απόδοσης, βάσει των οποίων να έχει την ευχέρεια, τόσο η διεύθυνση, όσο και ο πολίτης να αξιολογούν την απόδοση και επίτευξη των στόχων που οφείλει να θέτει κάθε Υπουργείο, Τμήμα ή Υπηρεσία, καθώς επίσης και η επέκταση της χρήσης μηχανογραφημένων συστημάτων σε όλους τους τομείς, με ταυτόχρονη εκπαίδευση του προσωπικού στην αξιοποίηση της τεχνολογίας, για παροχή έγκαιρης και αποτελεσματικής εξυπηρέτησης στους πολίτες με το μικρότερο δυνατό κόστος. Η θέσπιση και τροποποίηση νομοθετημάτων, που συμβάλλουν στον περιορισμό των αδυναμιών και ελλείψεων που παρατηρούνται σε ορισμένους τομείς, ιδιαίτερα στην επιβολή και είσπραξη των δημόσιων εσόδων, επιβάλλεται όπως προωθείται το ταχύτερο.

Κατάσταση Ενεργητικού και Παθητικού. Η πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζει το Ενεργητικό και Παθητικό της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 31 Δεκεμβρίου 2011 και 31 Δεκεμβρίου 2010. Η κατάσταση ετοιμάζεται με βάση τις πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές σε ιστορικό κόστος εκτός σε ότι αφορά στα ακόλουθα στοιχεία που περιλαμβάνονται σ' αυτή:

- (α) τα εξοφλητικά αποθέματα τα οποία συμπεριλαμβάνουν δεδουλευμένα έσοδα από τόκους για το έτος.
- (β) τα υπόλοιπα των δανείων που παραχωρήθηκαν από και προς τη Δημοκρατία σε ξένα νομίσματα τα οποία συμπεριλαμβάνουν τα μη πραγματοποιηθέντα συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από τη μετατροπή με τη συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει στο τέλος του έτους.
- (γ) τα υπόλοιπα των εξοφλητικών αποθεμάτων, των δανείων που παραχωρήθηκαν, του δανεισμού και των επενδύσεων τα οποία κεφαλαιοποιούνται κατά τη λήξη του έτους και συμπεριλαμβάνονται στην Κατάσταση του Ενεργητικού και Παθητικού. Το καθαρό συνολικό ποσό των στοιχείων αυτών κατά τη λήξη του έτους αναγνωρίζεται στο Αποθεματικό από Επενδυτικές και Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες.

	2011	2010
	€000	€000
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Τράπεζες & Μετρητά	1.015.828	165.261
Ειδικά Ταμεία	18.963	89.949
Προκαταβολές & Χρεωστικά Υπόλοιπα	69.071	67.260
Προκαταβολές Αποθεμάτων	7.933	6.441
Εξοφλητικά Αποθέματα	33.620	81.646
Δάνεια (που παραχωρήθηκαν από το κράτος)	748.529	595.013
Επενδύσεις	165.159	165.159
	2.059.103	1.170.729
ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
Τραπεζικά Παρατραβήγματα	(4.025)	(6.228)
Ειδικά Ταμεία	(254.853)	(237.735)
Καταθέσεις & Πιστωτικά υπόλοιπα	(252.926)	(264.679)
Γραμμάτια Δημοσίου	(1.578.351)	(644.251)
Επενδύσεις Ειδικών Ταμείων	(7.447.494)	(7.134.827)
Δανεισμός	(11.342.115)	(10.199.173)
	(20.879.764)	(18.486.893)
ΚΑΘΑΡΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟ	(18.820.661)	(17.316.164)
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	(18.820.661)	(17.316.164)

8.8 ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ**Μετρητά και υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών κ.λπ. στις 31 Δεκεμβρίου 2011.**

	€
Σύνολο σε Τράπεζες και Μετρητά	1.015.828.447
Μείον: Τραπεζικά Παρατραβήγματα	(4.024.790)
	<u>1.011.803.657</u>
Αντιπροσωπεύεται από:	
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου:	
Ταμείο Διαχείρισης Μετρητών	85.430.072
Γενικός Κυβερνητικός Λογαριασμός	810.920.292
	<u>896.350.364</u>
Βραχυπρόθεσμες καταθέσεις	101.880.148
Υπόλοιπα σε Ταμεία Πάγια Προκαταβολής	13.573.145
Ολικά	<u>1.011.803.657</u>

Ειδικά Ταμεία €18.962.878 (€89.949.180 το 2010). Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει το υπόλοιπο του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων ύψους €18.865.159, του Ταμείου Πάγια Προκαταβολής του Κρατικού Λαχείου ύψους €30.229, του Κεντρικού Ταμείου Αδειών ύψους €64.490 και της Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων ύψους €3.000.

Προκαταβολές και χρεωστικά υπόλοιπα €69,1 εκ. (€67,3 εκ. το 2010). Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται υπόλοιπα των πιο κάτω προκαταβολών, τα οποία πιθανόν να βαρύνουν τελικά το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Οι προκαταβολές που εκδόθηκαν πριν από πολλά χρόνια πρέπει να ανακτηθούν το συντομότερο δυνατό.

(α) Προκαταβολές, Γενικό Λογιστήριο (διάφορες).

- **Δανειοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων μέσω της Κυπριακής Τράπεζας Αναπτύξεως €4,5 εκ.** Η προκαταβολή αυτή εκδόθηκε κατά τα έτη 1976-1982 στην Τράπεζα για τη δανειοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων. Η προκαταβολή δεν φέρει τόκο. Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Λογίστρια, με επιστολές του το Γενικό Λογιστήριο ημερ. 23.2.2009 και 17.12.2010, ζήτησε έγκριση του Υπουργού Οικονομικών για διαγραφή του ποσού αυτού. Μέχρι σήμερα δεν έχει δοθεί η σχετική έγκριση.

- **Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες Ατδ. €1,7 εκ.** Το ποσό αυτό καταβλήθηκε το 1983, για να μπορέσει η εταιρεία να συνεχίσει τη λειτουργία της. Το Γενικό Λογιστήριο έστειλε στον Υπουργό Οικονομικών στις 7 Δεκεμβρίου 2009, προσχέδιο πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο για εξασφάλιση έγκρισης για διαγραφή της προκαταβολής, αφού όπως ανέφερε ο Έφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης, από τη διαδικασία εκκαθάρισης των Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών που ακόμα συνεχίζεται δεν αναμένεται η είσπραξη οποιουδήποτε ποσού και αφού ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ενημέρωσε ότι η ενέργεια αυτή δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση. Μέχρι σήμερα δεν έχει ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση.

- **Συμβούλια Αποχετεύσεων Παραλιμνίου, Αγ. Νάπας €5,1 εκ.** Τα Συμβούλια επικαλούνται οφειλές της Κυβέρνησης προς αυτά. Αναμένεται απόφαση της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής επί του θέματος.

(β) Διάφορες Προκαταβολές

- **Δάνεια μέσω Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας €0,5εκ.** Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει δάνεια που παραχωρήθηκαν από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα με διάφορες συμφωνίες, για τα οποία η Κυβέρνηση ήταν εγγυήτρια. Το Γενικό Λογιστήριο έχει στείλει επανειλημμένα επιστολές προς τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα με τις οποίες ζητά όπως κινηθούν διαδικασίες για είσπραξη των οφειλόμενων.

Σύμφωνα με τη Γενική Λογίστρια, οι προκαταβολές μειώνονται σταδιακά με την αποπληρωμή των δανείων από τους δανειζόμενους.

- **Τουρκική Κοινοτική Συνέλευση Κύπρου και Τουρκικό Συμβούλιο Εκπαιδεύσεως €0,3 εκ.** Οι προκαταβολές αυτές εκδόθηκαν πριν από το 1963 στην Τουρκική Κοινοτική Συνέλευση και το Τουρκικό Συμβούλιο Εκπαιδεύσεως.

(γ) Πληρωμές για τακτοποίηση δανείων τα οποία ήταν εγγυημένα από την Κυβέρνηση.

- **Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αμμοχώστου €2,9 εκ.** Το ποσό αυτό καταβλήθηκε κατά τα έτη 1976-1995, για να μπορέσει το Συμβούλιο να πληρώσει τις δόσεις των δανείων προς τη Διεθνή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως και τα ποσά που χρωστούσε στους εργολάβους για εργασία που εκτέλεσαν πριν τη τουρκική εισβολή του 1974.

- **Διάφορες πληρωμές €2,1 εκ.** Αντιπροσωπεύει τακτοποίηση δανείων και υποχρεώσεων διαφόρων Ημικρατικών Οργανισμών και ιδιωτικών εταιρειών, τα οποία ήταν εγγυημένα από την Κυβέρνηση.

Δάνεια από λογαριασμούς του Δημοσίου. Στις 31 Δεκεμβρίου 2011, τα υπόλοιπα των δανείων που παραχωρήθηκαν σε Δήμους, Ημικρατικούς Οργανισμούς, Δανειστικούς Επιτρόπους κ.λπ. σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση 2011, ανέρχονταν σε €638,9 εκ. Επιπρόσθετα το υπόλοιπο του δανείου στην Ελληνική Κυβέρνηση μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης ανερχόταν σε €109,6 εκ. Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκαν νέα δάνεια ύψους €174,5 εκ. Εισπράχθηκε επίσης το ποσό των €20,3 εκ. για αποπληρωμή κεφαλαίου και έγιναν διαγραφές ύψους €0,7 εκ. Οι καθυστερήσεις σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011 ανέρχονταν σε €1,4 εκ. (€2,0 εκ. το 2010).

Αναλυτική κατάσταση υπολοίπων δανείων 31ης Δεκεμβρίου 2011 και 2010.

	2011	2010
	€000	€000
Δανειστικοί Επίτροποι	21.670	22.411
Δήμοι	146	156
Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου	4.191	4.657
Αρχή Λιμένων Κύπρου	2.812	2.812
Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης	179.113	137.897
Οργανισμός Αναπτύξεως Γης	66.309	61.246
Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ	36.534	36.534
Συνεργατική Οικοδομική Εταιρεία Δημοσίων Υπαλλήλων Λτδ	136	136
Ανώτατο Συμβούλιο Εβκάφ	24	24
Διακυβερνητική Επιτροπή Μεταναστεύσεως από Ευρώπη	40	40
Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες Λτδ	4.376	4.376
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας	2.933	3.011
Συνεργατική Εταιρεία Κωφαλάλων Λτδ	103	103
Εκκαθαριστής της Εταιρείας "The Cyprus Asbestos Mines Ltd"	186	187
Λαϊκή Επενδυτική Λτδ	600	600
Τράπεζα Κύπρου Λτδ	1.388	1.388
Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Λτδ	1.634	1.652
Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών	316.336	274.572
Στεγαστικό Σχέδιο Εκτοπισθέντων Κρατικών Υπαλλήλων	289	309
Διάφοροι	77	77
Ελληνική Κυβέρνηση	109.632	42.824
	748.529	595.012

Μετοχές. Η Κυβέρνηση ήταν κάτοχος στις 31.12.2011 των πιο κάτω μετοχών:

Οργανισμός	Εκδοθέν Μετοχικό Κεφάλαιο €000	Μερίδιο Κυβέρνησης		
		Ονομ. αξία €000	Τιμή Κτήσης €000	Ποσοστό %
Κυπριακή Εταιρεία Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών Λτδ	41.407	41.407	35.319	100,00
Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου Λτδ	5.232	2.672	697	51,07
Κυπριακή Εταιρεία Αναπτ. Ακινήτων Λτδ	720	595	595	82,66
Κυπριακές Βιομηχανίες Σωλήνων Λτδ	4.144	4,3	4,3	0,10
Κυπριακές Αερογραμμές Λτδ	35.204	24.490	69.576	69,57
Παγκύπρια Εταιρεία Αρτοποιιών	4.232	488,4	488	11,54
Τράπεζα Κύπρου Λτδ	899.528	16,5	3	0,00
Eurocyprria Airlines Ltd ¹	8,6	8,6	57.938	100,00
Δημόσια Επιχείρηση Φυσικού Αερίου Λτδ	300	300	300	100,00
Κυπριακό Σταθεροποιητικό Ταμείο Επενδύσεων Λτδ	1,7	1,7	-	100,00
Κυπριακός Οργανισμός Τυποποίησης Λτδ	239,4	239,4	239,4	100,00
KEO Plc (Κατοχή μετοχών ονομαστικής αξίας €45)	13.321	-	-	0,00
Ολικό		70.222,9	165.159,7	

¹ Τον Φεβρουάριο του 2010 η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε νομοσχέδιο για συμπληρωματικό προϋπολογισμό (Ν.12(II)/2010) το οποίο συμπεριλάμβανε ποσό €35 εκ. ως ενίσχυση της Eurocyprria Airlines Ltd με τη μορφή αύξησης μετοχικού κεφαλαίου. Τα €35 εκ. δόθηκαν χωρίς να γίνει η αντίστοιχη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου. Η Eurocyprria Airlines Ltd βρίσκεται υπό εκκαθάριση.

Επισημαίνεται ότι λόγω της βάσης παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων της Δημοκρατίας με τη λογιστική πολιτική εισπράξεων και πληρωμών, η αξία των μετοχών παρουσιάζεται στην τιμή κτήσης η οποία ωστόσο είναι διαφορετική από την τρέχουσα τιμή κατά την ημερομηνία ετοιμασίας των οικονομικών καταστάσεων.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση, οι ακόλουθοι Οργανισμοί Ιδιωτικού Δικαίου ελέγχονται από την Κυβέρνηση, χωρίς την πραγματοποίηση επένδυσης στο μετοχικό τους κεφάλαιο.

Οργανισμός	Κυβερνητική Θέση
Κυπριακός Οργανισμός Προσέλκυσης Επενδύσεων	100% συμμετοχή της Κυβέρνησης στο κεφάλαιο
Διεθνές Κυπριακό Ινστιτούτο για το Περιβάλλον και τη Δημόσια Υγεία σε συνεργασία με το Harvard School of Public Health	Με εγγύηση από την Κυβέρνηση

Εισηγηθήκαμε όπως εισαχθεί σύστημα παρακολούθησης των επενδύσεων της Κυβέρνησης σε εταιρείες ώστε να βεβαιώνεται ότι η πιο πάνω κατάσταση είναι ορθή.

Η Γενική Λογίστρια μάς πληροφόρησε ότι από το 2010 το Γενικό Λογιστήριο λαμβάνει, σε ετήσια βάση, καταστάσεις των μετοχών που κατέχει το Κράτος τόσο από τον Έφορο Εταιρειών όσο και από το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου.

8.9 ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Πάγιο Ταμείο/Αποθεματικά. Σύμφωνα με το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, κάθε έσοδο και κάθε χρηματικό ποσό που συλλέγεται ή εισπράττεται με οποιοδήποτε τρόπο από το Κράτος κατατίθεται στο Πάγιο Ταμείο και σε αυτό χρεώνεται οποιαδήποτε δαπάνη και χρηματικό ποσό πληρώνεται από το Κράτος.

Από το 2011, το Πάγιο Ταμείο παρουσιάζεται στη Δημοσιονομική Έκθεση ως «Αποθεματικό Προσόδων» και περιλήφθηκε στην ίδια σημείωση μαζί με το Αποθεματικό από Επενδυτικές και Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες, το δε συνολικό ποσό ύψους €18,8 δις παρουσιάζεται στην κατάσταση Ενεργητικού και Παθητικού ως «Αποθεματικά». Στις 31.12.2011 το Αποθεματικό Προσόδων (Πάγιο Ταμείο) παρουσίαζε έλλειμμα ύψους €8,4 δις σε σύγκριση με €12,5 δις το 2010. Κατά την πιο πάνω επανακατηγοριοποίηση των Αποθεματικών, ποσό ύψους €4,7 δις που αντιστοιχεί στα Ευρωπαϊκά Μακροπρόθεσμα Γραμμάτια μεταφέρθηκε από το Αποθεματικό Προσόδων (Πάγιο Ταμείο) στο Αποθεματικό από Επενδυτικές και Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες. Η σχετική κίνηση του Πάγιου Ταμείου παρουσιάζεται σε πίνακα προηγούμενης παραγράφου στη πρώτη σελίδα του μέρους αυτού.

Ειδικά Ταμεία. Στο τέλος του έτους παρουσίαζαν πιστωτικό υπόλοιπο €254,9 εκ. σε σύγκριση με €237,7 εκ. το 2010 και αντιπροσωπεύουν τα υπόλοιπα των διαφόρων Ταμείων που διαχειρίζεται η Κυβέρνηση. Στη Δημοσιονομική Έκθεση παρουσιάζονται χωριστοί λογαριασμοί για το κάθε Ταμείο.

Καταθέσεις και άλλα πιστωτικά υπόλοιπα €252,9 εκ. Το ποσό αυτό αποτελείται από τα υπόλοιπα των διαφόρων τμηματικών και άλλων λογαριασμών καταθέσεων.

Επενδύσεις Ειδικών Ταμείων. Τα πλεονάσματα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Κεντρικού Ταμείου Αδειών, του Ταμείου Πλεονάζοντος Προσωπικού, του Ταμείου για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη και του Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας, τα οποία κατά τις 31.12.2009 ήταν επενδυμένα σε Γραμμάτια του Δημοσίου, μετατράπηκαν κατά το 2010 σε επενδύσεις υπό τη μορφή κατάθεσης σε πίστη των Ταμείων (2011 €7.447,5 εκ. και 2010 €7.134,8 εκ.).

Δανεισμός

(α) Το σύνολο των δανείων εσωτερικού και εξωτερικού, σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση, μη συμπεριλαμβανομένων των Γραμματίων Δημοσίου Εσωτερικού και Εξωτερικού, ύψους €1.578.4 εκ., αλλά συμπεριλαμβανομένων των Μεταβιβάσιμων Γραμματίων €55,7 εκ. το 2011 (€72,1 εκ. για το 2010) τα οποία φαίνονται αναλυτικά στην επόμενη παράγραφο, στο τέλος του έτους ανερχόταν σε €11.342,1 εκ. σε σύγκριση με €10.199,2 εκ. το 2010.

Το εξοφλητικό απόθεμα για την αποπληρωμή των δανείων κατά τα έτη 2011 και 2010 ήταν €33,6 εκ. και €81,6 εκ., αντίστοιχα.

Σχετική αναφορά για τα δάνεια αυτά καθώς και όλο το Δημόσιο Χρέος γίνεται κάτω από το Υπουργείο Οικονομικών.

(β) Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια Δημοσίου.

	€000	€000
Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου - Πανεπιστήμιο Κύπρου		14.133,4
Εταιρείες με συμμετοχή του κράτους στο μετοχικό τους κεφάλαιο:		
Κυπριακή Εταιρεία Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών	18.818,3	
Κυπριακή Εταιρεία Αναπτύξεως Ακινήτων Λτδ	22.764,7	41.583
		55.716,4

Τα Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια Δημοσίου περιλαμβάνουν και τους τόκους μέχρι τη λήξη τους.

(γ) Άλλες υποχρεώσεις.

- **Μη μεταβιβάσιμα γραμμάτια που δεν περιλαμβάνονται στον Ισολογισμό.** Η Κυβέρνηση έχει καταθέσει στην Κεντρική Τράπεζα μη μεταβιβάσιμα άτοκα γραμμάτια, τα οποία θα πληρωθούν σε διεθνείς οργανισμούς. Στις 31.12.2011 η αξία των γραμματίων αυτών ανερχόταν σε €110,5 εκ., ως εξής:

	€000
Διεθνές Νομισματικό Ταμείο	107.211
Διεθνής Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως	525
Σύνδεσμος Διεθνούς Αναπτύξεως	2.636
Διεθνής Ασφαλιστικός Οργανισμός Επενδύσεων	87
	110.459

- **Δάνεια για Συγχρηματοδοτούμενα Έργα.** Το υπόλοιπο των δανείων συγχρηματοδοτούμενων έργων στις 31 Δεκεμβρίου 2011 ήταν €337,2 εκ. (2010 €345 εκ.). Αυτά αφορούσαν κυρίως Δήμους, Κοινοτικά Συμβούλια, Συμβούλια Αποχετεύσεως, Σχολικές Εφορείες και Συμβούλια Υδατοπρομήθειας. Το υπόλοιπο αυτό προκύπτει από τα στοιχεία που υποβλήθηκαν στον Γενικό Λογιστή, ως αποτέλεσμα της ανάληψης της παρακολούθησης των πιο πάνω δανείων από το Γενικό Λογιστήριο από 1.1.2004, στα πλαίσια του ανασχεδιασμού της παρουσίασης του ετήσιου Προϋπολογισμού.
- Από το σύνολο των €337,2 εκ. των δανείων συγχρηματοδοτούμενων έργων, τα €336 εκ. ήταν εγγυημένα από το κράτος. Η υποχρέωση της κυβέρνησης, η οποία για τα πλείστα δάνεια ανέρχεται στο 100% παρουσιάζεται στις σημειώσεις των οικονομικών καταστάσεων στη Δημοσιονομική Έκθεση καθώς και σε σχετικό πίνακα.
- **Συνταξιοδοτικά οφελήματα.** Η αναλογιστική υποχρέωση της Κυβέρνησης για τα συνταξιοδοτικά οφελήματα του προσωπικού, έχει για πρώτη φορά συμπεριληφθεί στη Δημοσιονομική Έκθεση του Κράτους υπό τη μορφή σημείωσης.
Η αναλογιστική μελέτη που ανατέθηκε σε αναλογιστικό οίκο, κατέδειξε αναλογιστική υποχρέωση ύψους €10,2 δις με ημερομηνία αναφοράς τις 31.12.2010 και αφορά στην παρούσα αξία των συνταξιοδοτικών οφελημάτων των εν ενεργεία κρατικών υπαλλήλων και συνταξιούχων.
- **Πίνακας Εγγυήσεων.** Οι εγγυήσεις που δόθηκαν για δάνεια και πιστωτικές διευκολύνσεις στις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €1.771,8 εκ. όπως πιο κάτω:

	€000
Δήμοι	202.022
Δήμος Λευκωσίας	25.289
Δήμος Αγίου Δομετίου	1.988
Δήμος Έγκωμης	2.022
Δήμος Αγλαντζιάς	12.426
Δήμος Στροβόλου	5.885
Δήμος Λακατάμιας	5.693
Δήμος Λατσιών	2.674
Δήμος Ιδαλίου	766
Δήμος Αγίας Νάπας	4.143
Δήμος Παραλιμνίου	7.365
Δήμος Δερύνειας	1.570
Δήμος Λάρνακας	31.950
Δήμος Αραδίππου	1.260
Δήμος Αθηαίνου	4.228
Δήμος Λεμεσού	51.802
Δήμος Πάνω Λευκάρων	1.145

	€000
Δήμος Μέσα Γειτονιάς	4.183
Δήμος Αγίου Αθανασίου	3.952
Δήμος Κ. Πολεμιδιών	869
Δήμος Γερμασόγειας	7.020
Δήμος Πάφου	12.968
Δήμος Γεροσκήπου	5.496
Δήμος Πόλης Χρυσοχούς	7.020
Δήμος Πέγειας	280
Δήμος Αμμοχώστου	28
<u>Κοινοτικά Συμβούλια</u>	8.626
Κοινοτικό Συμβούλιο Γερίου	33
Κοινοτικό Συμβούλιο Αλάμπρας	11
Κοινοτικό Συμβούλιο Καπέδων	5
Κοινοτικό Συμβούλιο Εργατών	68
Κοινοτικό Συμβούλιο Παλιομετόχου	487
Κοινοτικό Συμβούλιο Παλαιχωρίου Ορεινής	49
Κοινοτικό Συμβούλιο Ξυλιάτου	8
Κοινοτικό Συμβούλιο Καλοπαναγιώτη	41
Κοινοτικό Συμβούλιο Ξυλοτύμπου	172
Κοινοτικό Συμβούλιο Λειβάδια Λάρνακας	268
Κοινοτικό Συμβούλιο Κιτίου	2.136
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγγλισίδων	48
Κοινοτικό Συμβούλιο Περβολιών Λάρνακας	1.614
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαζωτού	379
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαρωνίου	26
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Θεοδώρου	374
Κοινοτικό Συμβούλιο Επισκοπής Λεμεσού	12
Κοινοτικό Συμβούλιο Ύψωνα	25
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα	492
Κοινοτικό Συμβούλιο Κελλακίου	8
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Κυβίδων	294
Κοινοτικό Συμβούλιο Ερήμης	492
Κοινοτικό Συμβούλιο Παρεκκλησιάς	145
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάχνας	141
Κοινοτικό Συμβούλιο Πισσουρίου	223
Κοινοτικό Συμβούλιο Πελενδρίου	135
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Πλατρών	166
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγρού	592
Κοινοτικό Συμβούλιο Κυπερούντας	129
Κοινοτικό Συμβούλιο Έμπας	36
Κοινοτικό Συμβούλιο Κάθηκα	17
<u>Συμβούλια Αποχετεύσεως</u>	669.892
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας	259.365
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Ιδαλίου	314
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λυθροδόνα	444

	€000
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αστρομερίτη-Περιστερώνας	2.638
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγ. Νάπας	20.911
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Παραλιμνίου	39.674
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας	68.896
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αθηαίνου	800
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας	167.606
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Π. Κυβίδων	7
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πελενδρίου	41
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου	109.196
Ημικρατικοί και άλλοι οργανισμοί	767.159
Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου	765.968
Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου	419.365
Αρχή Κρατικών Εκθέσεων	255
Αρχή Λιμένων Κύπρου	41.855
Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου	15.322
Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού	24.004
Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών	242.420
Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου	19.351
Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου	347
Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή	3.049
Μη κερδοσκοπικοί Οργανισμοί	1.190
Σατιρικό Θέατρο	1.190
Επιχειρήσεις	77.493
Εταιρείες με συμμετοχή του κράτους στο μετοχ. τους κεφαλ.	39.060
Κυπριακές Αερογραμμές Λτδ	39.060
Εταιρείες	18.723
Ε.Τ.Κ.Ο. Λτδ	14.251
Λ.Ο.Ε.Λ. Λτδ	3.240
Lapertas Fisheries Ltd	1.194
Ένφωτον (Σόλαρ)Λτδ	17
Αδελφοί Χριστοφόρου Πλάστικς Λτδ	21
Συνεργατικές Εταιρείες	14.512
Σ.Ο.Δ.Α.Π. Λτδ	5.628
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Πελενδρίου – Κ. Αμιάντου	85
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Στρουμπίου-Πολεμίου Λτδ	696
Περιφερειακή Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Αγρού	1.051
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Χλώρακας Λτδ	1.286
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Αργάκας Λτδ	175
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Μαρωνίου Λτδ	929
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Φαρμακά, Οδούς Λτδ	127
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Αγ. Μαρίνας Χρυσοχούς Λτδ	209
Περιφερειακή Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Παλαιχωρίου Λτδ	280
Συνεργατική Εταιρεία Κωφαλάων	1.082
Σ.Π.Ε. Λιοπετρίου	56
Σ.Π.Ε. Σωτήρας	18

	€000
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Στατού-Αγ. Φώτη Λτδ	427
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Κυπερούντας, Δύμων & Χανδριών	52
Σ.Π.Ε. Αυγόρου	356
Σ.Ε.Π.	2.048
Σ.Π.Ε. Ξυλοφάγου	7
Διάφοροι	5.198
Διάφορα άτομα	4.191
Βάσος Χαραλαμπίδης	1.007
Φυσικά Πρόσωπα	937
Κατερίνα και Πανίκος Σουλτζιώτης	84
Μαρία και Αντώνης Αλβανού	82
Κώστας, Γιωργούλα και Πρόδρομος Κωνσταντίνου	80
Σωκράτης Ιωάννου	80
Αντώνης και Ανδρονίκη Ηλιάδου	79
Ανδρέας Στυλιανού και Μαρίτα	80
Άλλοι	452
Λιθενείς Οργανισμοί	45.672
Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστ. Σταθερότητας	45.672
ΣΥΝΟΛΟ	1.771.801

Αναλυτική κατάσταση υπολοίπων δανείων συγχρηματοδοτούμενων έργων στις 31.12.2011.

	Κυβερνητική εισφορά %	€000
Εγγυημένα		336.021
Δήμοι		263.645
Δήμος Λευκωσίας	100	10.613
Δήμος Αγίου Δομετίου	100	5.004
Δήμος Έγκωμης	*	726
Δήμος Στροβόλου	100	37.279
Δήμος Αγλαντζιάς	100	15.924
Δήμος Λακατάμιας	100	18.555
Δήμος Λατσιών	100	15.758
Δήμος Ιδαλίου	100	5.780
Δήμος Αγίας Νάπας	100	9.569
Δήμος Παραλιμνίου	100	5.185
Δήμος Δερύνειας	100	6.494
Δήμος Λάρνακας	*	51.328
Δήμος Αραδίπτου	100	5.854
Δήμος Πάνω Λευκάρων	100	341
Δήμος Λεμεσού	100	15.143
Δήμος Μέσα Γειτονιάς	100	6.517
Δήμος Αγίου Αθανασίου	100	10.985
Δήμος Γερμασόγειας	100	6.522
Δήμος Κάτω Πολεμιδιών	100	4.562

Δήμος Πάφου	100	17.673
Δήμος Γεροσκήπου	100	8.487
Δήμος Πέγειας	100	177
Δήμος Πόλεως Χρυσοχούς	100	5.169
<u>Κοινοτικά Συμβούλια</u>		<u>23.013</u>
Κοινοτικό Συμβούλιο Γερίου	100	214
Κοινοτικό Συμβούλιο Τσερίου	100	561
Κοινοτικό Συμβούλιο Εργατών	100	154
Κοινοτικό Συμβούλιο Παλαιχωρίου Ορεινής	100	194
Κοινοτικό Συμβούλιο Αλάμπρας	100	75
Κοινοτικό Συμβούλιο Π. Δευτεράς	100	197
Κοινοτικό Συμβούλιο Ξυλιάτου	100	146
Κοινοτικό Συμβούλιο Καπέδων	100	73
Κοινοτικό Συμβούλιο Σιας	100	161
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Μαρίνας Ξυλιάτου	100	217
Κοινοτικό Συμβούλιο Παλιομετόχου	100	113
Κοινοτικό Συμβούλιο Γαλάτας	100	155
Κοινοτικό Συμβούλιο Πέρα	100	360
Κοινοτικό Συμβούλιο Καλοπαναγιώτη	100	597
Κοινοτικό Συμβούλιο Φρενάρους	70	27
Κοινοτικό Συμβούλιο Λειβάδια Λάρνακας	100	3.229
Κοινοτικό Συμβούλιο Κιβισίλι	100	412
Κοινοτικό Συμβούλιο Πύλας	50	438
Κοινοτικό Συμβούλιο Ξυλοτύμπου	100	344
Κοινοτικό Συμβούλιο Αναφωτίας	100	140
Κοινοτικό Συμβούλιο Ξυλοφάγου	100	857
Κοινοτικό Συμβούλιο Κιτίου	*	1.545
Κοινοτικό Συμβούλιο Περβολιών Λάρνακας	80	1.018
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαζωτού	*	1.793
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγγλισίδων	100	450
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαρώνι	100	198
Κοινοτικό Συμβούλιο Κοφίνου	100	1.186
Κοινοτικό Συμβούλιο Κόρνου	67	60
Κοινοτικό Συμβούλιο Κ. Λευκάρων	95	93
Κοινοτικό Συμβούλιο Π. Πολεμιδιών	100	1.664
Κοινοτικό Συμβούλιο Ύψωνα	100	57
Κοινοτικό Συμβούλιο Φασούλας	100	321
Κοινοτικό Συμβούλιο Κορφής	*	115
Κοινοτικό Συμβούλιο Τριμίκλινης	90	61
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα	*	1.252
Κοινοτικό Συμβούλιο Παρεκκλησιάς	*	906
Κοινοτικό Συμβούλιο Κελλακίου	100	121
Κοινοτικό Συμβούλιο Πραστειού Κελλακίου	*	30
Κοινοτικό Συμβούλιο Ζωοπηγής	95	35
Κοινοτικό Συμβούλιο Πισσουρίου	100	575
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Κυβίδων	100	289

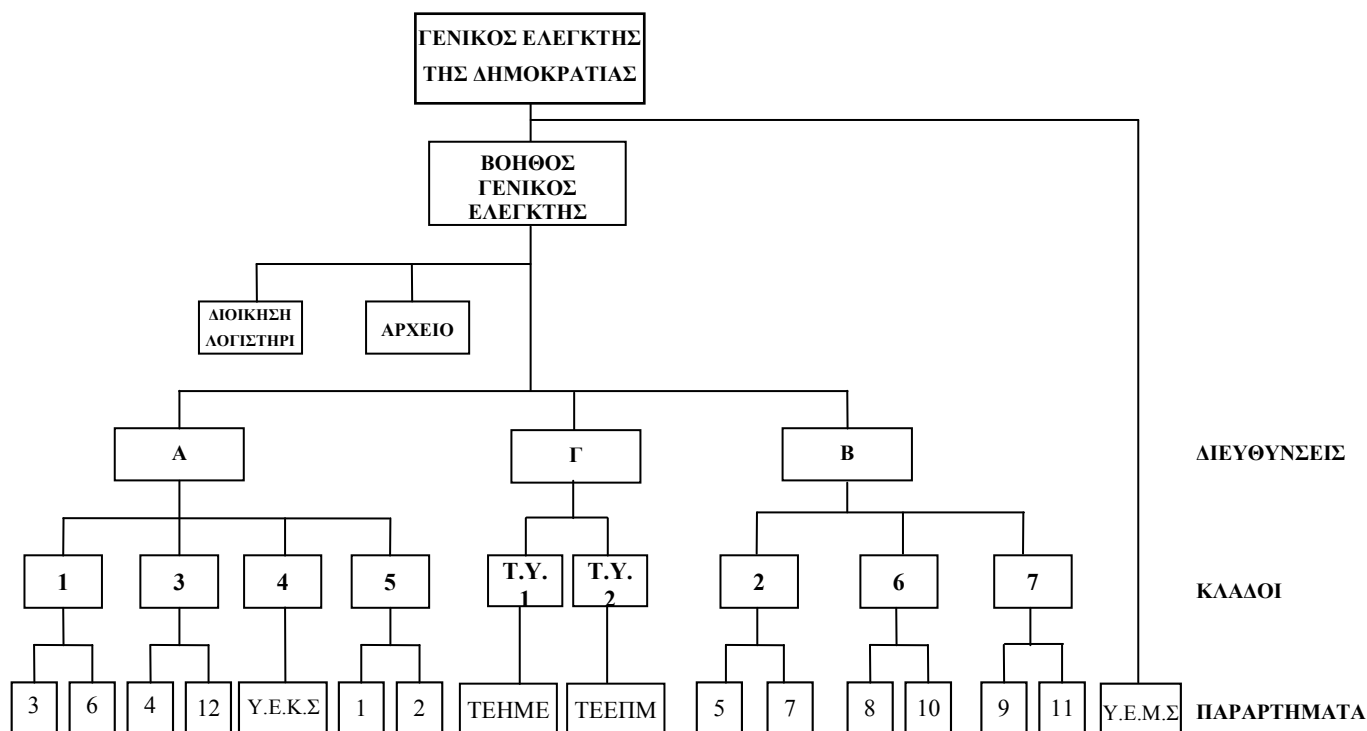
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Αμβροσίου Λεμεσού	90	8
Κοινοτικό Συμβούλιο Πέρα Πεδίου	*	232
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Πλατρών	100	636
Κοινοτικό Συμβούλιο Πελενδρίου	100	389
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγρού	100	43
Κοινοτικό Συμβούλιο Κυπερούντας	*	585
Κοινοτικό Συμβούλιο Έμπας	*	104
Κοινοτικό Συμβούλιο Κάθηκα	100	73
Κοινοτικό Συμβούλιο Σαλαμιού	100	69
Κοινοτικό Συμβούλιο Παναγιάς	100	79
Κοινοτικό Συμβούλιο Στατού-Αγ. Φωτίου	100	197
Κοινοτικό Συμβούλιο Νέου Χωρίου	95	16
Κοινοτικό Συμβούλιο Περιστερώνας Χρυσοχ.	100	20
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Μαρίνας Χρυσοχούς	90	7
Κοινοτικό Συμβούλιο Στενής	100	122
Μη κερδοσκοπικοί Οργανισμοί		11.696
Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου	100	10.261
Αγγλική Σχολή	100	1.194
Εμπορική Σχολή Μιτσή Λεμύθου	100	241
<u>Συμβούλια Αποχετεύσεως</u>		37.667
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Λευκωσίας	100	29.049
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Λυθροδόντα	100	1.390
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Ιδαλίου	75	1.404
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Πέρα Χωρίου Νήσου	100	124
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Πάνω Πλατρών	80	377
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Πελενδρίου	*	1.100
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Κυπερούντας	*	3.418
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Πάνω Κυβίδων	100	25
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Συκόπετρας	100	284
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Αγρού	75	496
<u>Μη εγγυημένα</u>		1.151
<u>Κοινοτικά Συμβούλια</u>		1.020
Κοινοτικό Συμβούλιο Γερίου	100	6
Κοινοτικό Συμβούλιο Αλάμπρας	100	21
Κοινοτικό Συμβούλιο Λυμπιών	100	55
Κοινοτικό Συμβούλιο Φαρμακά	100	167
Κοινοτικό Συμβούλιο Κλήρου	100	2
Κοινοτικό Συμβούλιο Τσερίου	100	9
Κοινοτικό Συμβούλιο Πέρα	100	16
Κοινοτικό Συμβούλιο Άλωνας	100	15
Κοινοτικό Συμβούλιο Φτερικουδι	100	8
Κοινοτικό Συμβούλιο Παλαιχωρίου Ορεινής	*	365
Κοινοτικό Συμβούλιο Ορούντας	100	6
Κοινοτικό Συμβούλιο Ακακίου	70	14
Κοινοτικό Συμβούλιο Μενοίκου	100	2

Κοινοτικό Συμβούλιο Μουτουλλά	100	2
Κοινοτικό Συμβούλιο Περβόλια Λάρνακας	100	327
Κοινοτικό Συμβούλιο Αυγόρου	80	5
<u>Συμβούλια Αποχετεύσεως</u>		<u>131</u>
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Παλαιχωρίου Ορεινής	83	131
Σύνολο		<u>337.172</u>

* Τα υπόλοιπα των δανείων αυτών προέρχονται από διάφορα δάνεια, στα οποία το ποσοστό εισφοράς της Κυβέρνησης διαφέρει.

ΜΕΡΟΣ 9 - ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Οργανωτική Διάρθρωση. Η οργανωτική διάρθρωση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας κατά το υπό επισκόπηση έτος ήταν η πιο κάτω:

Α.Π.Α.Τ.Ε=Ανώτερος Πρότος Λειτουργός Τεχνικού Ελέγχου

Υ.Ε.Κ.Σ=Υπηρεσία Ελέγχου Κοινοτικών Συμβουλίων

Υ.Ε.Μ.Σ=Υπηρεσία Ελέγχου Μηχανογραφικών Συστημάτων

ΤΕΗΜΕ = Τομέας Ελέγχου Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων

ΤΕΕΠΜ = Τομέας Ελέγχου Έργων Πολιτικής Μηχανικής

Προσωπικό. Οι εγκεκριμένες οργανικές θέσεις ελεγκτικού προσωπικού της Υπηρεσίας κατά το 2011 ήταν 109. Επιπρόσθετα απασχολήθηκαν 6 λειτουργοί ελέγχου πάνω σε έκτακτη βάση, 15 άτομα ως διοικητικό/γραμματειακό προσωπικό, από τα οποία 5 απασχολήθηκαν πάνω σε έκτακτη βάση και 7 άτομα ως βοηθητικό προσωπικό, δηλαδή σύνολο 137 υπάλληλοι. Στο τέλος του 2011, υπήρχαν κενές 12 θέσεις. Στον Προϋπολογισμό του 2012, η Βουλή των Αντιπροσώπων ενέκρινε 10 πρόσθετες θέσεις για την Ελεγκτική Υπηρεσία, οι οποίες όμως δεν μπόρεσαν να πληρωθούν λόγω της αναστολής της πλήρωσης θέσεων στη δημόσια υπηρεσία. Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης (Νοέμβριο 2012) υπήρχαν κενές 30 θέσεις.

Διευθύνσεις. Στην Υπηρεσία λειτουργούν τρεις Διευθύνσεις, οι Α, Β και Γ. Στις Διευθύνσεις Α και Β υπάγονται οι Κλάδοι και Παραρτήματα που διεξάγουν κυρίως οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο. Η καθεμιά από τις Διευθύνσεις αυτές διοικείται από ένα Διευθυντή Ελέγχου. Στη Διεύθυνση Α υπάγεται και η Υπηρεσία Ελέγχου Κοινοτικών Συμβουλίων.

Στη Διεύθυνση Γ, της οποίας προΐσταται ο Διευθυντής Τεχνικού Ελέγχου, υπάγονται οι Κλάδοι που διεξάγουν κυρίως τεχνικό έλεγχο αναπτυξιακών και άλλων έργων.

Κλάδοι και Παραρτήματα. Κάτω από τις Διευθύνσεις Α και Β λειτουργούν 7 Κλάδοι, στους οποίους υπάγονται 12 Παραρτήματα και η Υπηρεσία Ελέγχου Κοινοτικών Συμβουλίων (Υ.Ε.Κ.Σ.). Η Υπηρεσία Ελέγχου Μηχανογραφικών Συστημάτων (Υ.Ε.Μ.Σ.) υπάγεται απευθείας στο Γενικό Ελεγκτή. Οι Κλάδοι των Διευθύνσεων Α και Β και η Υ.Ε.Κ.Σ. διευθύνονται από Ανώτερο Πρότο Ελεγκτή και το κάθε Παραρτήματα από Ανώτερο Λειτουργό Ελέγχου. Επίσης λειτουργούν ακόμη 2 Κλάδοι που υπάγονται στη Διεύθυνση Γ, οι οποίοι διευθύνονται από Ανώτερο Πρότο Λειτουργό Τεχνικού Ελέγχου.

Δαπάνες και έσοδα Ελεγκτικής Υπηρεσίας

-Δαπάνες. Για το έτος 2011 στο Κεφάλαιο 02 02 "Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας" προϋπολογίστηκαν δαπάνες ύψους €6.779.551. Οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν ήταν €6.168.435 δηλαδή ο Προϋπολογισμός εκτελέστηκε κατά 90,99%.

-Έσοδα. Προϋπολογίστηκαν για το έτος 2011 στο Κεφάλαιο 02 02 "Ελεγκτική Υπηρεσία – Άρθρο 01323 Ελεγκτικά Δικαιώματα" έσοδα ύψους €590.000 και πραγματοποιήθηκαν έσοδα €606.559.

Προγράμματα εργασίας. Για κάθε ελεγκτικό έτος, που καλύπτει την περίοδο από 1η Ιουλίου μέχρι 30 Ιουνίου του επόμενου έτους, ετοιμάζονται προγράμματα που περιλαμβάνουν τις εργασίες που θα καλύψει ο έλεγχος, καθώς επίσης και τα μεγάλα τεχνικά έργα που θα επιθεωρηθούν από την Ελεγκτική Υπηρεσία.

Δειγματοληπτικός έλεγχος. Με την πάροδο του χρόνου ο όγκος και το περίπλοκο των κυβερνητικών δραστηριοτήτων έχουν αυξηθεί σε μεγάλο βαθμό. Όπως σε όλες τις Ελεγκτικές Υπηρεσίες διεθνώς, ο έλεγχος που διεξάγεται είναι δειγματοληπτικός και γίνεται κατά προγραμματισμένο τρόπο, σε συνδυασμό με την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου κάθε ελεγχόμενου και στη βάση της ανάλυσης των κινδύνων.

Διαχειριστικός έλεγχος. Εκτός από τον οικονομικό και τον έλεγχο συμμόρφωσης, που αποσκοπεί κυρίως στην εξακρίβωση ότι υπάρχει συμμόρφωση στον Νόμο, στον Προϋπολογισμό και στους σχετικούς λογιστικούς, δημοσιονομικούς και διοικητικούς Κανονισμούς, διεξάγεται και διαχειριστικός έλεγχος από το προσωπικό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, που καλύπτει τους τομείς της οικονομίας, απόδοσης και αποτελεσματικότητας των αποφάσεων και πράξεων των δημόσιων υπολόγων όπως είναι και ο προσανατολισμός του κρατικού ελέγχου σε όλες τις ανεπτυγμένες χώρες.

Έλεγχος των τεχνικών έργων. Μέσα στο 2011 συνεχίστηκε από το τεχνικό προσωπικό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας ο έλεγχος των τεχνικών έργων, με προγραμματισμένο και συστηματικό τρόπο. Τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού υπήρξαν και πάλι πολύ ευεργετικά προς την κατεύθυνση της ορθής οικονομικής διαχείρισης του δημόσιου χρήματος. Τα πιο σοβαρά θέματα που έχουν εγερθεί από τον έλεγχο των τεχνικών έργων αναφέρονται σε άλλα μέρη της παρούσας Έκθεσης.

Ο τεχνικός έλεγχος αποσκοπεί στο να εξακριβωθεί κατά πόσο η εκτέλεση των διαφόρων έργων γίνεται σύμφωνα με τους τεχνικούς όρους, τις προδιαγραφές και, γενικά, κατά τον πιο οικονομικό και αποδοτικό τρόπο και ότι τα έργα προγραμματίστηκαν, σχεδιάστηκαν και εκτελέστηκαν ικανοποιητικά. Ο έλεγχος αυτός περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την εξέταση των οικονομοτεχνικών μελετών σκοπιμότητας, των τεχνικών προδιαγραφών και σχεδίων, των όρων των συμβολαίων και των διαδικασιών για ζήτηση και κατακύρωση προσφορών. Για τον σκοπό αυτό διενεργούνται από το προσωπικό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας επιθεωρήσεις των έργων και έλεγχος των ενδιάμεσων πληρωμών και Τελικών Λογαριασμών.

Με τον τεχνικό έλεγχο, όπως και με τις άλλες μορφές ελέγχου, ο Γενικός Ελεγκτής δεν σκοπεί στην υποκατάσταση των ελεγχόμενων. Αυτοί παραμένουν, πάντα, πλήρως υπεύθυνοι για την εκτέλεση και επίβλεψη των τεχνικών έργων. Το έργο του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας περιορίζεται στην εκτέλεση καθηκόντων ελέγχου.

Έλεγχος Μηχανογραφικών Συστημάτων και Τεχνολογία Πληροφορικής. Η Υπηρεσία Ελέγχου Μηχανογραφικών Συστημάτων (ΥΕΜΣ) της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγει ελέγχους μηχανογραφικών συστημάτων και συμβάλλει στη διενέργεια οικονομικών και διαχειριστικών ελέγχων με τη χρήση της τεχνολογίας της πληροφορικής. Επιπρόσθετα, προωθεί την αναβάθμιση των υποδομών και συστημάτων πληροφορικής της Ελεγκτικής Υπηρεσίας.

Κατά το 2011 η ΥΕΜΣ εφάρμοξε ολοκληρωμένο πρόγραμμα ελέγχου ασφάλειας μηχανογραφικών συστημάτων, βασισμένο σε σύγχρονα πρότυπα, καθώς επίσης και λογισμικό εξαγωγής και επεξεργασίας ηλεκτρονικών δεδομένων ελεγχόμενων Οργανισμών/Υπηρεσιών/Τμημάτων, παρέχοντας παράλληλα και υποστήριξη στη χρήση του λογισμικού αυτού στα Παραρτήματα της Υπηρεσίας.

Κατά τη διάρκεια του έτους υποστήριξε την εφαρμογή λογισμικού συστήματος αυτοματοποίησης γραφείου, εμπλούτιζε σε συνεχή βάση την κεντρική βάση δεδομένων και παρείχε συνεχή λειτουργική υποστήριξη στα Παραρτήματα της Υπηρεσίας.

Κατά το 2011 πραγματοποιήθηκε η έναρξη των εργασιών για την πιλοτική εφαρμογή της δεύτερης φάσης του έργου για την εισαγωγή έτοιμου λογισμικού συστήματος υποστήριξης διαχείρισης ελέγχου. Η Υπηρεσία, αξιολογώντας τα αποτελέσματα της εφαρμογής της πρώτης και δεύτερης φάσης, αποφάσισε την εκτέλεση της τρίτης φάσης του έργου, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2013.

Επιμόρφωση προσωπικού. Η συνεχής επιμόρφωση του προσωπικού αποτελεί ένα από τους στόχους της Υπηρεσίας για διασφάλιση της ποιότητας της ελεγκτικής εργασίας, σύμφωνα με τρέχουσες εξελίξεις στον τομέα αυτό.

Στα πλαίσια των οικονομικών περιορισμών του Προϋπολογισμού, αλλά και των προτεραιοτήτων και αναγκών της Υπηρεσίας, λειτουργοί της Υπηρεσίας λαμβάνουν μέρος σε κατάλληλα εκπαιδευτικά προγράμματα, σεμινάρια και διαλέξεις, τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό.

Κατά τη διάρκεια του 2011, όλοι οι λειτουργοί της Υπηρεσίας συμμετείχαν σε εκπαιδευτικά προγράμματα ή/και σεμινάρια που οργανώθηκαν στην Κύπρο.

Επιπρόσθετα, 16 λειτουργοί συμμετείχαν σε 9 σεμινάρια και εκπαιδευτικά προγράμματα στο εξωτερικό.

Ανώτεροι λειτουργοί της Υπηρεσίας συμμετείχαν σε διάφορα διεθνή και ευρωπαϊκά συνέδρια που αφορούσαν σε θέματα που άπτονται των εργασιών Κρατικών Ελεγκτικών Υπηρεσιών.

Διοργανώθηκαν επίσης από την Ελεγκτική Υπηρεσία δύο εκπαιδευτικά προγράμματα, στα οποία συμμετείχαν λειτουργοί της Υπηρεσίας.

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη συνεχή εκπαίδευση/επιμόρφωση του προσωπικού στη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς επίσης και στη χρήση εξειδικευμένων λογισμικών για τη διεξαγωγή του ελέγχου και την υποστήριξη διαχείρισης του ελέγχου.

Συμβούλια Προσφορών. Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας ή εκπρόσωπος του έχει το δικαίωμα να παρακάθεται ως ανεξάρτητος παρατηρητής και να εκφράζει τις απόψεις του, στις συνεδρίες των Συμβουλίων Προσφορών και των Επιτροπών Αξιολόγησης, καθώς και στις συνεδρίες της Κεντρικής Επιτροπής και των Τμηματικών Επιτροπών Αλλαγών και Απαιτήσεων που συστάθηκαν και λειτουργούν σύμφωνα με Κανονισμούς που εκδόθηκαν δυνάμει του περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2006 και των περί της Διαχείρισης των Εσόδων και Δαπανών και του Λογιστικού της Δημοκρατίας Νόμων του 2002 και του 2004. Από τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα, προκύπτει ότι η παρουσία του Γενικού Ελεγκτή είναι πολύ ωφέλιμη και εποικοδομητική.

Ετήσια Έκθεση. Στην Ετήσια Έκθεσή του ο Γενικός Ελεγκτής αναφέρει οτιδήποτε που, κατά τη γνώμη του, πρέπει να περιέλθει σε γνώση της Εκτελεστικής Εξουσίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων, σχετικά με τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών της Δημοκρατίας. Καταβάλλεται κάθε προσπάθεια ώστε η Έκθεση να ετοιμάζεται με αντικειμενικότητα, ακρίβεια και επαγγελματική ευθύνη. Οι διαπιστώσεις και απόψεις του Γενικού Ελεγκτή φέρονται πρώτα σε γνώση των ελεγχόμενων Υπηρεσιών και ακολούθως ετοιμάζεται η Έκθεσή του με βάση τις αναφορές που υποβλήθηκαν. Οι παράγραφοι της Ετήσιας Έκθεσης, προτού πάρουν την τελική τους μορφή, αποστέλλονται στους Υπουργούς, στους Προϊστάμενους των Ανεξάρτητων Υπηρεσιών, στους Προέδρους των Ημικρατικών ή άλλων Οργανισμών και Αρχών Τοπικής Διοίκησης, για να εκφέρουν τις απόψεις τους.

Ετήσια Έκθεση για το 2010. Σύμφωνα με το άρθρο 116(4) του Συντάγματος, η Ετήσια Έκθεση του Γενικού Ελεγκτή για το έτος 2010 υποβλήθηκε στις 6 Δεκεμβρίου 2011 στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος και την κατέθεσε ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων. Η Βουλή των Αντιπροσώπων, με επιστολή της ημερ. 4.1.2012, προς τους Γενικούς Διευθυντές των Υπουργείων και του Γραφείου Προγραμματισμού, διαβίβασε παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησεως Σχεδίων

Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών όπως, για σκοπούς διευκόλυνσης της Επιτροπής στη μελέτη της Έκθεσης, ετοιμαστούν και υποβληθούν σημειώματα, στα οποία να περιλαμβάνονται οι παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή, όπως αυτές περιέχονται στην Ετήσια Έκθεση, τα σχόλια του αρμόδιου Υπουργείου/Γραφείου για κάθε παρατήρηση και ειδικότερα προτάσεις/εισηγήσεις, για επίλυση των προβλημάτων που επισημαίνονται, τροποποίηση διαδικασιών, αν υπάρχει ανάγκη, καθώς επίσης και ευθύνες, αν υπάρχουν.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση του αρ. 73.031 ημερ. 5.1.2012, αποφάσισε όπως, το κάθε Υπουργείο υποβάλει στο Υπουργικό Συμβούλιο έκθεση για τις ενέργειες που έγιναν σχετικά με τις παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή για το έτος 2010 σε ότι αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του.

Τριμηνιαίες Εκθέσεις Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Μέσα στο 2011 συνεχίστηκε η υποβολή προς τους Υπουργούς τριμηνιαίων εκθέσεων σχετικά με τα πιο σοβαρά θέματα που προκύπτουν από τον έλεγχο των διαφόρων Υπηρεσιών. Αντίγραφα των εκθέσεων κοινοποιούνται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Με τις εκθέσεις αυτές ενημερώνονται έγκαιρα, τόσο η Εκτελεστική Εξουσία όσο και η Βουλή των Αντιπροσώπων, πάνω στα πιο σοβαρά θέματα που εγείρονται από τον έλεγχο των κρατικών λογαριασμών και των λογαριασμών των Τοπικών Αρχών και Ημικρατικών Οργανισμών.

ΜΕΡΟΣ 10 - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι****ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός	Τελικός	Προγραμματικές Δαπάνες	Αδαπάνητα Ποσά	
	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός		Αδαπάνητα Ποσά	
	€	€	€	€	%
Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο	18.490.930	19.136.342	7.454.410	11.681.932	61,05
Υπουργικό Συμβούλιο	1.763.775	1.770.765	1.626.664	144.101	8,14
Βουλή των Αντιπροσώπων	23.216.042	23.595.328	22.295.391	1.299.937	5,51
Δικαστική Υπηρεσία	29.469.264	30.077.868	26.599.871	3.477.997	11,56
Νομική Υπηρεσία	18.007.782	18.241.364	14.832.005	3.409.359	18,69
Ελεγκτική Υπηρεσία	6.755.949	6.779.551	6.168.435	611.116	9,01
Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας	888.441	913.905	885.959	27.946	3,06
Επιτροπή Εκπαιδευτικής					
Υπηρεσίας	738.087	749.977	718.474	31.503	4,20
Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως	2.065.188	2.085.202	1.778.948	306.254	14,69
Επιτροπή Προστασίας					
Ανταγωνισμού	2.166.976	2.488.342	1.473.902	1.014.440	40,77
Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας					
Δεδομένων Προσωπικού					
Χαρακτήρα	295.310	297.395	228.472	68.923	23,18
Γραφείο Εφόρου Ελέγχου					
Κρατικών Ενισχύσεων	247.633	247.963	202.660	45.303	18,27
Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου	1.932.288	2.013.560	1.673.949	339.611	16,87
Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών	565.895	573.586	541.225	32.361	5,64
Υπηρεσία Εποπτείας και					
Ανάπτυξης Συνεργατικών					
Εταιρειών	3.378.703	3.400.686	3.274.173	126.513	3,72
Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων	402.170	484.540	450.437	34.103	7,04
Υπουργείο Άμυνας- Διοίκηση	6.893.456	6.953.978	5.761.069	1.192.909	17,15
Κυπριακός Στρατός	141.075.890	141.075.890	134.052.102	7.023.788	4,98
Εθνική Φρουρά	114.181.817	113.081.817	108.769.713	4.312.104	3,81
Αμυντική Θωράκιση	105.000.000	105.000.000	96.472.935	8.527.065	8,12
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών					
Πόρων και Περιβάλλοντος-					
Διοίκηση	9.272.594	9.288.973	6.900.633	2.388.340	25,71
Τμήμα Γεωργίας	33.412.165	33.305.231	25.215.717	8.089.514	24,29
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	27.945.377	25.016.279	19.238.420	5.777.859	23,10
Τμήμα Δασών	43.409.942	43.445.270	36.414.026	7.031.244	16,18
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	238.028.582	215.026.235	182.835.648	32.190.587	14,97
Τμήμα Γεωλογικής					
Επισκοπήσεως	8.035.253	8.070.573	4.752.367	3.318.206	41,11
Μετεωρολογική Υπηρεσία	5.354.276	5.443.662	4.206.348	1.237.314	22,73
Τμήμα Αναδασμού	7.228.537	7.242.714	5.000.452	2.242.262	30,96
Μεταλλεία	1.026.488	1.028.488	903.093	125.395	12,19
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	9.911.795	9.978.898	8.147.533	1.831.365	18,35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός Προϋπολογισμός €	Τελικός Προϋπολογισμός €	Προγραμματικές Δαπάνες €	Αδαπάνητα Ποσά €	%
Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών	13.115.786	15.890.134	10.736.376	5.153.758	32,43
Τμήμα Περιβάλλοντος	5.809.057	5.821.557	3.542.870	2.278.687	39,14
Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως-Διοίκηση	6.224.233	6.264.722	4.033.404	2.231.318	35,62
Φυλακές	26.439.963	25.791.486	20.158.220	5.633.266	21,84
Αστυνομία	260.579.387	259.594.387	241.247.542	18.346.845	7,07
Πυροσβεστική Υπηρεσία	42.494.283	42.265.167	38.261.178	4.003.989	9,47
Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού- Διοίκηση	6.805.014	31.468.588	29.604.186	1.864.402	5,92
Υπηρεσίες Εμπορίου και Βιομηχανίας	41.230.758	40.775.835	30.076.253	10.699.582	26,24
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη	5.708.916	5.709.816	4.725.418	984.398	17,24
Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων- Διοίκηση	3.974.167	6.530.378	5.041.027	1.489.351	22,81
Τμήμα Εργασίας	9.268.997	12.083.497	10.760.590	1.322.907	10,95
Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων	488.283.007	488.330.156	465.787.540	22.542.616	4,62
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας	340.543.078	351.287.190	306.182.650	45.104.540	12,84
Κέντρο Παραγωγικότητας	9.602.072	9.990.875	5.402.634	4.588.241	45,92
Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης	20.010.082	20.140.082	18.833.109	1.306.973	6,49
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	2.206.429	2.272.929	1.996.848	276.081	12,15
Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο	1.967.876	1.967.876	621.031	1.346.845	68,44
Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων	1.806.839	2.063.714	1.916.960	146.754	7,11
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	6.370.947	6.672.208	5.870.724	801.484	12,01
Υπουργείο Εσωτερικών-Διοίκηση	295.553.420	298.558.556	257.942.461	40.616.095	13,60
Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας	66.792.485	66.784.835	60.570.537	6.214.298	9,30
Επαρχιακή Διοίκηση Αμμοχώστου	12.455.372	14.037.872	11.833.232	2.204.640	15,70
Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας	40.555.870	42.555.870	38.909.178	3.646.692	8,57
Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού	52.628.710	49.852.698	46.144.158	3.708.540	7,44
Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου	29.479.667	30.581.185	25.557.535	5.023.650	16,43
Επαρχιακή Διοίκηση Κερύνειας	73.057	73.057	71.026	2.031	2,78
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	139.226.080	139.670.531	104.867.569	34.802.962	24,92
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	5.778.124	6.874.151	3.949.202	2.924.949	42,55
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	133.433.135	148.818.798	142.154.116	6.664.682	4,48
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	9.760.523	9.827.183	8.551.397	1.275.786	12,98

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός Προϋπολογισμός €	Τελικός Προϋπολογισμός €	Προγραμματικές Δαπάνες €	Αδαπάνητα Ποσά €	%
Υπηρεσία Μέρμινας και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων	6.783.464	7.133.464	6.829.537	303.927	4,26
Πολιτική Άμυνα	5.090.425	5.092.925	4.234.987	857.938	16,85
Υπηρεσία Ασύλου	3.225.994	3.484.229	2.465.362	1.018.867	29,24
Υπουργείο Εξωτερικών-Διοίκηση	27.455.341	27.716.836	25.153.088	2.563.748	9,25
Εξωτερικές Υπηρεσίες	56.614.183	56.165.168	51.888.411	4.276.757	7,61
Υπουργείο Οικονομικών- Διοίκηση	1.110.554.990	1.127.832.534	1.016.685.305	111.147.229	9,85
Τελωνεία	201.523.819	207.069.380	199.802.347	7.267.033	3,51
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων	55.800.753	56.150.417	54.461.442	1.688.975	3,01
Στατιστική Υπηρεσία	18.207.347	19.053.245	16.829.410	2.223.835	11,67
Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών	6.881.743	6.930.099	5.810.869	1.119.230	16,15
Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού	149.797.413	149.855.561	134.085.467	15.770.094	10,52
Τυπογραφείο	9.447.904	9.457.894	6.840.868	2.617.026	27,67
Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής	30.961.155	30.951.155	20.517.883	10.433.272	33,71
Οφειλές Δημόσιου Χρέους	1.278.561.000	1.311.790.526	1.177.768.663	134.021.863	10,22
Συντάξεις και Φιλοδωρήματα	517.418.000	557.500.911	547.553.586	9.947.325	1,78
Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό	84.307.210	113.248.890	----	113.248.890	100,00
Γραφείο Προγραμματισμού	94.725.929	69.908.640	29.786.513	40.122.127	57,39
Γενικό Λογιστήριο	51.174.494	56.217.932	50.278.726	5.939.206	10,56
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού - Διοίκηση	171.169.791	176.390.223	149.209.957	27.180.266	15,41
Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση	169.001.114	168.010.544	159.608.572	8.401.972	5,00
Μέση Εκπαίδευση	372.297.085	369.737.085	351.925.058	17.812.027	4,82
Μέση Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση	34.167.378	34.260.371	31.989.665	2.270.706	6,63
Δημοτική Εκπαίδευση	335.396.007	334.441.714	324.979.449	9.462.265	2,83
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	7.952.003	10.298.889	7.345.651	2.953.238	28,68
Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών	1.102.997	1.102.997	624.895	478.102	43,35
Πολιτιστικές Υπηρεσίες	34.876.522	23.311.384	18.486.910	4.824.474	20,70
Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων-Διοίκηση	6.246.378	6.684.284	5.881.422	802.862	12,01
Τμήμα Δημοσίων Έργων	213.882.603	214.870.836	191.345.029	23.525.807	10,95
Τμήμα Ελέγχου	6.713.814	6.715.799	2.703.731	4.012.068	59,74
Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	2.301.105	2.312.305	1.691.100	621.205	26,87
Τμήμα Αρχαιοτήτων	19.535.415	19.554.322	14.056.419	5.497.903	28,12
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	36.438.039	42.310.632	39.082.941	3.227.691	7,63
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	8.646.468	8.739.539	7.404.283	1.335.256	15,28
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	31.058.190	31.667.885	29.235.822	2.432.063	7,68

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός Προϋπολογισμός €	Τελικός Προϋπολογισμός €	Προγραμματικές Δαπάνες €	Αδασπάνητα Ποσά €	%
Τμήμα Οδικών Μεταφορών	63.364.760	63.550.913	58.721.804	4.829.109	7,60
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	27.882.567	32.888.818	29.763.170	3.125.648	9,50
Υπουργείο Υγείας-Διοίκηση Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	219.345.970	219.352.776	205.309.097	14.043.679	6,40
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	261.024.498	264.131.010	239.667.967	24.463.043	9,26
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες	13.924.476	13.924.476	10.632.455	3.292.021	23,64
Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	5.718.628	5.718.628	5.215.608	503.020	8,80
Γενικό Χημείο	134.372.816	134.372.816	130.598.406	3.774.410	2,81
ΟΛΙΚΟ	8.964.454	8.998.454	8.019.104	979.350	10,88
	8.833.252.181	8.988.276.221	8.008.714.983	979.561.240	10,90

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31^η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2011

Στον παρόντα πίνακα (όπως και στη Δημοσιονομική Έκθεση) δεν συμπεριλαμβάνονται καθυστερημένοι φόροι ακίνητης ιδιοκτησίας των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων, οι οποίοι υπολογίστηκαν στις 31.12.2010 σε €77,11 εκ. πλέον τόκους και επιβαρύνσεις ύψους €76,85 εκ. όπως καταγράφηκαν στην Κατάσταση Καθυστερημένων Εσόδων κατά την 31.12.2010 που ετοίμασε το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (ΤΕΠ) και ο Διευθυντής του απέστειλε στην Υπηρεσία μας στις 29.8.2011 και ως εκ τούτου περιλήφθηκε στα υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων της Ετήσιας Έκθεσης καθώς και στη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2010. Σημειώνεται ωστόσο ότι σε επιστολή του Διευθυντή του ΤΕΠ που συνόδευε την πιο πάνω κατάσταση για το 2010 αναφερόταν ότι το ποσό αυτό αποτελούσε «τεχνικούς εσωτερικούς υπολογισμούς» του ΤΕΠ και κατατασσόταν στα καθυστερημένα έσοδα «που δεν είναι πρακτικά εισπράξιμα». Οι διαφορές μεταξύ των ποσών του πίνακα και της Δημοσιονομικής Έκθεσης επεξηγούνται στις πιο κάτω υποσημειώσεις.

	Προηγούμενα έτη	Σύνολο καθυστερημένων εσόδων		
		2011	31.12.2011	31.12.2010
	€	€	€	€
ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ^{1 2}				
Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας	7.642.571	1.438.173	9.080.744	8.424.313
Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού	6.719.086	1.818.451	8.537.537	7.593.771
Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας	5.122.836	1.500.573	6.623.409	5.934.349
Επαρχιακό Δικαστήριο Πάφου	3.928.994	1.756.584	5.685.578	4.510.743
Επαρχιακό Δικαστήριο Αμμοχώστου	1.933.587	688.037	2.621.624	2.254.708
Στρατιωτικό Δικαστήριο	263.836	48.380	312.216	309.555
ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ³	450	10.440	10.890	20.465
ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ^{1 4}	119.407	56.200	175.607	158.891
ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ	3.550.169	139.566	3.689.735	3.550.169
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	----	----	----	45.626.016
Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ⁵	27.717	7.000	34.717	32.717
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ⁶				
Κυπριακός Στρατός	31.464	----	31.464	33.358
Αμυντική Θωράκιση	82.950	337.864	420.814	84.932

¹ Η διαφορά στο υπόλοιπο 31.12.2010 σε σύγκριση με τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, αφορά κυρίως σε αναθεωρημένες καταστάσεις που απέστειλαν τα τμήματα μετά την έκδοση της Δημοσιονομικής Έκθεσης και σε διορθώσεις που προέκυψαν από ελέγχους της Υπηρεσίας μας.

² Η διαφορά ύψους €81.379 που παρουσιάζεται στο συνολικό υπόλοιπο 31.12.2011 σε σύγκριση με τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, αφορά σε διορθώσεις στα καθυστερημένα έσοδα του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού (€70.303) και του Στρατιωτικού Δικαστηρίου (€11.076) ύστερα από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας.

³ Αφορά μόνο σε επιδικασθέντα έξοδα εισπρακτέα από δημόσιους υπαλλήλους. Για τους ιδιώτες δεν ετοιμάζεται κατάσταση.

⁴ Η διαφορά ύψους €127.607 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2010 σε σύγκριση με την Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010 και τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011 αφορά ποσό που είχε καταχωριστεί εκ παραδρομής στα καθυστερημένα έσοδα του 2010 και διορθώθηκε το 2011.

⁵ Η διαφορά ύψους €6.500 που παρουσιάστηκε στο υπόλοιπο 31.12.2010 στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010 και στη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, αφορά ποσό που σχετιζόταν με υποθέσεις για τις οποίες κατά την 31.12.2010 δεν είχε παρέλθει η περίοδος χάριτος των 75 ημερών που δίνεται για εξόφληση και γι' αυτό δεν θεωρήθηκαν καθυστερημένα κατά το 2010 και παρουσιάστηκαν το 2011.

⁶ Στον πίνακα Καθυστερημένων Εσόδων που παρουσιάστηκε στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010, δεν περιλήφθηκαν τα καθυστερημένα έσοδα του Υπουργείου Αμυνας που αφορούσαν στην Αμυντική Θωράκιση επειδή θεωρήθηκαν απόρρητα. Κατόπιν δημοσιοποίησής τους με την αναφορά τους στη Δημοσιονομική Έκθεση, από φέτος περιλαμβάνονται και στον παρόντα πίνακα.

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ
ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ⁷	111.507.293	56.358.252	167.865.545	125.254.941
Τμήμα Δασών ^{1 8 9}	2.231.444	836.612	3.068.056	2.802.352
Τμήμα Γεωργίας ¹⁰	73.404	992.383	1.065.787	973.641
Υπηρεσία Μεταλλείων ¹	105.084	----	105.084	105.084
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	991.064	1.097.318	2.088.382	1.591.441
Τμήμα Αναδασμού	418.082	255.051	673.133	614.860
Άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες				
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών ¹¹	----	14.912	14.912	----
Υπηρεσία Περιβάλλοντος	7.669	4.200	11.869	10.389
Τμήμα Αλιείας & Θαλάσσιων Ερευνών	--	6.260	6.260	8.654
Μετεωρολογική Υπηρεσία	1.525	350	1.875	1.975
Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης	----	1.117	1.117	----

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ^{1 12}**

Αρχηγείο Αστυνομίας	270.703	571.593	842.296	571.593
Αστ. Διεύθυνση Λευκωσίας	571	43.635	44.206	118.307
Αστ. Διεύθυνση Λεμεσού	7.021	69.827	76.848	63.530
Αστ. Διεύθυνση Λάρνακας	----	7.989	7.989	6.651
Αστ. Διεύθυνση Πάφου	554	5.043	5.597	9.337
Αστ. Διεύθυνση Μόρφου	2.019	1.997	4.016	10.175
Αστ. Διεύθυνση Αμμοχώστου	----	631	631	966

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ,
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**

Υπηρεσίες Εμπορίου και Βιομηχανίας	980.326	2.392.458	3.372.784	1.390.525
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη	2.205	----	2.205	2.205

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ¹³**

Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	22.351	75.405	97.756	70.371
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ^{1 14 15}	7.372.792	5.074.997	12.447.789	8.959.506
Κέντρο Παραγωγικότητας ¹⁶	158.301	720.289	878.590	251.657

⁷ Η διαφορά ύψους €689.060 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2010 σε σύγκριση με την Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010 και τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, οφείλεται στη διαγραφή οφειλών του Σ.Υ. Λευκωσίας που αφορούσαν στην παροχή νερού σε κατεχόμενες περιοχές, Αεροδρόμιο Λευκωσίας, Παλιομέτοχο και Μάμμари που είναι περιοχές που πρέπει να υδροδοτούνται από το Τμήμα.

⁸ Η διαφορά ύψους €406.195 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2010 σε σύγκριση με την Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010, αφορά κυρίως σε διορθώσεις που έγιναν στην συμπερίληψη τόκων ύψους €405.871.

⁹ Η διαφορά ύψους €407.900 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2011 σε σύγκριση με τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, αφορά σε αναθεωρημένη κατάσταση που απέστειλε το Τμήμα Δασών μετά την έκδοση της Δημοσιονομικής Έκθεσης.

¹⁰ Η διαφορά ύψους €1.366 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2010 σε σύγκριση με την Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010 και τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, αφορά κυρίως σε διορθώσεις που έγιναν στην συμπερίληψη τόκων ύψους €936.

¹¹ Η διαφορά ύψους €589 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2011 σε σύγκριση με τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, αφορά σε αναθεωρημένη κατάσταση που απέστειλε το Τμήμα Δασών μετά την έκδοση της Δημοσιονομικής Έκθεσης.

¹² Η διαφορά ύψους €926 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2011 σε σύγκριση με τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, οφείλεται σε διορθώσεις που προέκυψαν ύστερα από έλεγχο της Υπηρεσίας μας.

¹³ Η διαφορά ύψους €32.961 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2010 σε σύγκριση με τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, οφείλεται σε λανθασμένη καταχώρηση στη Δημοσιονομική Έκθεση υπολοίπου καθυστερημένων εσόδων του Τμήματος Εργασίας για το 2010, το οποίο είχε μηδενικό υπόλοιπο για το 2010 και για το 2011.

¹⁴ Η διαφορά ύψους €35.489 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2010 σε σύγκριση με την Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010, οφείλεται σε αδυναμίες του μηχανογραφημένου συστήματος από όπου εξάγονται τα στοιχεία.

¹⁵ Η διαφορά ύψους €36.306 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2011 σε σύγκριση με τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, οφείλεται στο ότι το ποσό που δημοσιεύτηκε στη Δημοσιονομική Έκθεση βασίστηκε στον αρχικό υπολογισμό των καθυστερημένων εσόδων που έγινε από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας πριν την ολοκλήρωση των επιμέρους ελέγχων.

¹⁶ Η διαφορά ύψους €9.499 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2010 σε σύγκριση με την Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010 οφείλεται σε διορθώσεις που έγιναν.

Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	20.571	15.458	36.029	32.961
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ				
Υπουργείο ¹⁷	1.135.615	81.799	1.217.414	1.146.705
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως ¹⁸	2.536.225	2.199.661	4.735.886	3.053.412
Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας ^{1 19 20}	255.515	286.110	541.625	402.122
Επαρχιακή Διοίκηση Αμμοχώστου ^{1 21}	48.223	66.768	114.991	80.438
Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας ^{1 22 23}	717.365	331.365	1.048.730	820.881
Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού ²⁴	153.412	107.379	260.791	192.080
Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου ²⁵	50.393	48.290	98.683	68.100
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ^{1 26}	7.934.123	2.263.717	10.197.840	9.328.241
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως ²⁷	5.318.958	502.958	5.821.916	5.469.473
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	----	2.250	2.250	----
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ				
Υπουργείο ²⁸	----	98	98	2.300
Κυβερνητικό Τυπογραφείο ²⁹	1.933	11.525	13.457	13.545
Τμήμα Τελωνείων	9.626.816	1.257.233	10.884.049	7.838.645
Υπηρεσία Φ.Π.Α.	194.345.335	77.523.868	271.869.203	220.871.993
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ³⁰				
Φόρος Κληρονομιών			3.684.582	4.153.871
Φόρος Εισοδήματος			391.777.724	345.824.192
Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών			62.141.323	61.907.975

¹⁷ Η διαφορά ύψους €44.490 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2011 σε σύγκριση με τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, οφείλεται σε διορθώσεις που προέκυψαν ύστερα από έλεγχο της Υπηρεσίας μας.

¹⁸ Η διαφορά ύψους €71.803 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο στις 31.12.2010 σε σύγκριση με την Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010 και τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011 οφείλεται σε διορθώσεις που έγιναν από το Τμήμα.

¹⁹ Η διαφορά ύψους €14.262 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2010 σε σύγκριση με την Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010, αφορά σε τόκους των τοκοχρεωλυτικών δόσεων για ενοικιαγορά οικοπέδων που δεν περιλήφθηκαν στις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων του 2010 από την Επαρχιακή Διοίκηση και διορθώθηκαν το 2011.

²⁰ Η διαφορά ύψους €125.241 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2011 σε σύγκριση με τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, αφορά σε διορθώσεις για τόκους και πρόστιμα.

²¹ Η διαφορά ύψους €25.143 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2010 σε σύγκριση με την Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010, αφορά σε τόκους των τοκοχρεωλυτικών δόσεων (€18.462) και σε τόκους υπερημερίας (€6.681) για ενοικιαγορά οικοπέδων που δεν περιλήφθηκαν στις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων του 2010 από την Επαρχιακή Διοίκηση και διορθώθηκαν το 2011.

²² Η διαφορά ύψους €73.446 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2010 σε σύγκριση με την Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010, αφορά τόκους των τοκοχρεωλυτικών δόσεων για ενοίκια / δόσεις για κυβερνητικά οικόπεδα απόρων οικογενειών και για ενοίκια κυβερνητικών κατοικιών που δεν περιλήφθηκαν στις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων του 2010 από την Επαρχιακή Διοίκηση και διορθώθηκαν το 2011.

²³ Η διαφορά ύψους €90.065 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2011 σε σύγκριση με τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, αφορά σε τόκους και πρόστιμα του 2010 που δεν περιλήφθηκαν στο ποσό που δημοσιεύθηκε στη Δημοσιονομική Έκθεση.

²⁴ Η διαφορά ύψους €7.392 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2010 σε σύγκριση με την Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010 και την Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, αφορά σε τόκους των τοκοχρεωλυτικών δόσεων για ενοικιαγορά οικοπέδων και μίσθωση κυβερνητικών υποστατικών (€6.411,57) και πρόστιμα για απόρριψη στερεών αποβλήτων σε μη εγκεκριμένους χώρους (€980) που δεν περιλήφθηκαν στις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων του 2010 από την Επαρχιακή Διοίκηση και διορθώθηκαν το 2011.

²⁵ Η διαφορά ύψους €1.984 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2010 σε σύγκριση με την Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010 και την Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, αφορά σε ενοίκιο κυματοθραύστη το οποίο δεν παρουσιάστηκε εκ παραδρομής στα καθυστερημένα έσοδα του 2010 από την Επαρχιακή Διοίκηση και διορθώθηκε το 2011.

²⁶ Η διαφορά ύψους €504.541 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2011 σε σύγκριση με τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, οφείλεται σε διορθώσεις που προέκυψαν ύστερα από έλεγχο της Υπηρεσίας μας.

²⁷ Στην Έκθεση Καθυστερημένων Εσόδων της Επαρχιακής Διοίκησης τα διοικητικά πρόστιμα που επιβλήθηκαν βάσει του Νόμου Ν146(Ι)/2007, άρθρο 4, εδάφιο 1, 2, 3 παρουσιάζονται μειωμένα κατά €2.947. Το ποσό διορθώθηκε το 2011.

²⁸ Η διαφορά ύψους €2.300 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2010 σε σύγκριση με την Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010, αφορά σε καθυστερήσεις που δεν συμπεριέλαβε το Υπουργείο εκ παραδρομής.

²⁹ Η διαφορά ύψους €1.932 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2011 σε σύγκριση με τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, αφορά στο υπόλοιπο του 2010 που ήταν οφειλόμενο στις 31.12.2011 και το οποίο δεν περιλήφθηκε στη Δημοσιονομική Έκθεση.

³⁰ Δεν μπορεί να γίνει διαχωρισμός των καθυστερημένων εσόδων του 2011 από εκείνα των προηγούμενων ετών.

Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμος 24/80			13.322.726	88.553.305
Έκτακτη Εισφορά			6.528.075	6.605.334
Φόρος Εισοδήματος Παρακρατηθείς (Ρ.Α.Υ.Ε.)			37.911.858	34.768.964
Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα			86.069.821	59.286.981
Άλλοι Φόροι ³¹			2.365.664	2.383.157
Τόκοι και Πρόστιμα			367.822.056	424.387.343
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	371.878	376.802	748.680	752.116
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ				
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	22.453.490	669.880	23.123.370	25.106.909
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας ^{1 32}	1.526.083	255.090	1.781.173	1.460.889
Τμήμα Δημοσίων Έργων ³³	1.050.105	136.589	1.186.694	1.237.270
Τμήμα Αρχαιοτήτων	4.329	7.008	11.337	43.440
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών ¹	41.479	1.791.716	1.833.195	1.611.414
Τμήμα Οδικών Μεταφορών ^{34 35}	352.299	17.281.313	17.633.612	379.073
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών ¹	249.787	7.739	257.526	249.068
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ				
Υπουργείο ¹	782.852	132.566	915.418	840.951
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας ³⁶				
Κεντρικά Γραφεία	1.835.031	2.500.045	4.335.076	1.835.031
Κρατικά Νοσηλευτήρια ^{1 37}	14.632.118	3.000.654	17.632.772	15.368.973
Γενικό Χημείο	----	----	----	808
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	150	1.074	1.224	630
	419.019.559	186.687.584	1.577.833.930	1.547.430.737

³¹ Δεν περιλαμβάνει ποσό €948.769 το οποίο οφείλεται από τους Τουρκοκύπριους.

³² Η διαφορά ύψους €106.477 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2011 σε σύγκριση με τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, οφείλεται σε αναθεωρημένη κατάσταση που απέστειλε το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας μετά την έκδοση της Δημοσιονομικής Έκθεσης.

³³ Η διαφορά ύψους €15.211 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2011 σε σύγκριση με τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, αφορά σε ποσό που κατά λάθος έχει περιληφθεί 2 φορές στην κατάσταση καθυστερημένων εσόδων.

³⁴ Η μεγάλη αύξηση οφείλεται στην τροποποίηση του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Νόμου του 2006 (Ν145(Ι)/2006) σύμφωνα με τον οποίον η μη ανανέωση της άδειας κυκλοφορίας θεωρείται πλέον αστικό χρέος. Το Τμήμα για πρώτη φορά το 2011 περιέλαβε στην κατάσταση καθυστερημένων εσόδων τις καθυστερήσεις από τα τέλη αδειών κυκλοφορίας για τα έτη 2007-2011.

³⁵ Η διαφορά ύψους €38.453 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2011 σε σύγκριση με τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, αφορά σε διορθώσεις που έγιναν από το Τμήμα.

³⁶ Η διαφορά ύψους €18.248 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2011 σε σύγκριση με τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2011, οφείλεται σε αναθεωρημένες καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων για το Νοσοκομείο Λάρνακας (€17.591) και για το Νοσοκομείο Αμμοχώστου (€659) οι οποίες αποστάλθηκαν στην Υπηρεσία μας μετά την έκδοση της Δημοσιονομικής Έκθεσης.

³⁷ Η διαφορά ύψους €4.064.313 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2010 σε σύγκριση με την Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2010 αφορά κυρίως στα υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων του Νοσοκομείου Λάρνακας και του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας που δεν μας είχαν σταλεί το 2010.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

	Εγκεκριμένες θέσεις για το 2011	Συμπληρωμένες θέσεις στις 31.12.2011	Κενές Θέσεις
Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο	3	1	2
Υπουργικό Συμβούλιο	12	10	2
Βουλή των Αντιπροσώπων	121	88	33
Γραφείο Προγραμματισμού ¹	70	65	6
Ανώτατο Δικαστήριο	28	22	6
Επαρχιακά Δικαστήρια	250	236	14
Δικαστήρια Ελέγχου Ενοικιάσεων	3	3	---
Στρατιωτικό Δικαστήριο	2	1	1
Οικογενειακά Δικαστήρια	10	10	---
Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών	3	2	1
Νομική Υπηρεσία	129	118	11
Ελεγκτική Υπηρεσία	109	97	12
Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας	1	1	---
Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως	24	20	4
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	26	16	10
Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα	1	1	---
Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών ²	57	55	1
Γενικό Λογιστήριο	250	206	44
Υπουργείο Άμυνας			
Διοίκηση	113	83	30
Κυπριακός Στρατός	3.030	2.826	204
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος			
Διοίκηση	10	8	2
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	102	62	40
Τμήμα Γεωργίας	443	340	103
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	212	170	42
Τμήμα Δασών	334	277	57
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ³	315	244	58
Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως	62	41	21
Μετεωρολογική Υπηρεσία	73	57	16
Τμήμα Αναδασμού ⁴	83	68	2
Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών	71	58	13

¹ 1 θέση υπεράριθμη.² 1 θέση καταργήθηκε.³ 4 θέσεις Βοηθών Αρχιτεχνιστών και 9 θέσεις Τεχνικών έχουν καταργηθεί.⁴ 13 θέσεις Τεχνικών έχουν καταργηθεί.

Υπηρεσία Μεταλλείων	12	10	2
Υπηρεσία Περιβάλλοντος	48	28	20
Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως			
Διοίκηση	19	17	2
Φυλακές	404	362	42
Αστυνομία	4.597	4.456	141
Πυροσβεστική Υπηρεσία	743	724	19
Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού			
Υπηρεσίες Εμπορίου και Βιομηχανίας ⁵	200	151	38
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη	89	65	24
Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων			
Διοίκηση	2	1	1
Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων	41	32	9
Τμήμα Εργασίας	105	89	16
Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων	339	281	58
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ⁶	494	367	114
Κέντρο Παραγωγικότητας	44	33	11
Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο ⁷	25	4	4
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	85	75	10
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	22	18	4
Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες	26	19	7
Υπουργείο Εσωτερικών			
Διοίκηση ⁸	149	88	60
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	288	212	76
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	1	1	---
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	828	701	127
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	101	88	13
Πολιτική Άμυνα	39	36	3
Υπουργείο Εξωτερικών			
Διοίκηση	41	23	18
Εξωτερικές Υπηρεσίες	214	195	19
Υπουργείο Οικονομικών			
Διοίκηση	68	66	2
Τμήμα Τελωνείων	445	378	67
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	274	254	20
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ⁹	355	319	31
Στατιστική Υπηρεσία	122	109	13
Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών	105	72	33

⁵ 11 θέσεις καταργήθηκαν.

⁶ 5 θέσεις καταργήθηκαν με τον Ν.45(ΙΙ)/2011 και 8 θέσεις υπό κατάργηση (επεξηγήηση στο εδάφιο 40 οι πρώτες 8 θέσεις που θα κενωθούν καταργούνται).

⁷ 17 θέσεις καταργήθηκαν με τον Ν.45(ΙΙ)/2011.

⁸ 1 θέση κενώθηκε λόγω αφυπηρέτησης και καταργήθηκε.

⁹ 2 θέσεις Βοηθού Φοροθέτη και 3 θέσεις Λειτουργών Είσπραξης Φόρων καταργήθηκαν.

Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ¹⁰	49	46	5
Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης	13	13	---
Κυβερνητικό Τυπογραφείο	91	74	17
Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής	164	146	18
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού			
Διοίκηση	512	403	109
Εκπαίδευση	11.111	10.935	176
Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων			
Διοίκηση	5	1	4
Τμήμα Δημοσίων Έργων	411	308	103
Τμήμα Αρχαιοτήτων	85	54	31
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας ¹¹	308	236	75
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	82	63	19
Τμήμα Ελέγχου	8	7	1
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών ¹²	395	336	60
Τμήμα Οδικών Μεταφορών	133	96	37
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	107	95	12
Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	21	17	4
Υπουργείο Υγείας			
Διοίκηση	3.159	2.806	353
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	1.106	831	275
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	91	73	18
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες	83	65	18
Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	151	133	18
Γενικό Χημείο	91	72	19
Άλλες Υπηρεσίες:			
Γενικό Διοικητικό Προσωπικό	367	355	12
Γενικό Γραμματειακό Προσωπικό	2.345	2.230	115
Γενικό Βοηθητικό Προσωπικό	176	167	9
ΟΛΙΚΟ	37.336	34.022	3.247

¹⁰ Στις 13 θέσεις των Λειτουργών Δημόσιας Διοίκησης & Προσωπικού Α' υπηρετούσαν 2 υπεράριθμοι στις 31.12.2010. 1 θέση Λειτουργού Δημόσιας Διοίκησης & Προσωπικού καταργήθηκε με το Ν.45(ΙΙ)/2011.

¹¹ Υπάρχουν 3 Βοηθοί Λειτουργοί Αεροπορικών Κινήσεων, εκ των οποίων οι 2 εκτελούν με απόσπαση καθήκοντα Ελεγκτή Εναέριας Κυκλοφορίας και ο 1 βρίσκεται σε εκπαίδευση.

¹² Προαγωγή στη θέση Ανώτερου Ταχυδρομικού Επιθεωρητή ενός ατόμου με προαφυπηρητική άδεια.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΤΟΥΣ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	Έτος ελέγχου	Έσοδα		Έξοδα		Πλεόνασμα/(έλλειμμα)		Υποχρεώσεις			
		Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Μακροπρόθεσμες		Βραχυπρόθεσμες	
								Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος
		€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Λευκωσίας	2011	34.213.885	33.324.188	32.750.807	30.238.713	1.463.078	3.085.475	100.068.404	70.615.530	12.581.190	10.377.511
Λεμεσού	2011	44.250.800	45.713.893	54.542.888	53.438.246	(10.292.088)	(7.724.353)	135.164.514	111.572.294	7.130.728	17.389.742
Λάρνακας	2010	21.408.857	21.128.949	28.313.423	26.218.362	(6.904.566)	(5.089.413)	111.616.663	105.395.737	4.543.637	4.439.997
Στροβόλου	2010	22.103.026	22.037.924	20.520.101	18.719.869	1.582.925	3.318.055	62.552.060	61.721.409	2.555.424	5.156.958
Αραδίππου	2010	8.118.669	7.877.377	8.252.085	7.347.637	(133.416)	529.740	8.431.068	8.431.073	4.344.048	3.778.724
Παραλινίου	2010	15.250.563	15.766.039	14.267.060	13.820.243	983.503	1.945.796	12.452.268	12.452.272	2.226.770	1.880.122
Παραλινίου	2011	15.140.374	15.250.563	15.646.069	14.267.060	(505.695)	983.503	12.452.266	12.452.268	2.519.133	2.226.770
Γεροσκήπου	2005	4.296.823	3.814.651	3.583.125	3.427.186	713.698	387.465	5.586.500	6.743.703	2.846.255	1.826.835
Γεροσκήπου	2006	5.012.587	4.296.823	4.652.399	3.583.125	360.188	713.698	7.411.699	5.586.500	2.507.302	2.846.255
Γεροσκήπου	2007	5.478.362	5.012.587	5.275.582	4.652.399	202.780	360.188	16.520.158	7.411.699	1.229.062	2.507.302
Πέγεια	2008	6.099.630	-	6.872.948	-	(773.318)	-	2.502.350	-	5.904.617	-
Πέγεια	2009	5.906.890	6.099.630	6.738.194	6.872.948	(831.304)	(773.318)	7.042.637	2.502.350	2.413.219	5.904.617
Μέσα Γειτονιά	2009	4.514.136	3.900.593	4.773.220	4.302.935	(259.084)	(402.342)	13.478.432	11.329.631	1.621.525	4.620.360
Μέσα Γειτονιά	2010	5.115.842	4.514.136	4.756.890	4.773.220	358.952	(259.084)	13.910.641	13.478.432	1.463.649	1.621.525
Αγίου Αθανασίου	2010	4.716.331	4.825.246	4.631.866	4.378.441	84.465	446.805	17.882.312	16.278.338	3.202.554	2.814.482
Αγλαντζιάς	2010	7.627.147	7.948.099	8.274.434	7.394.370	(647.287)	553.729	29.471.084	29.511.400	2.135.829	1.107.500

Σημ.: Δεν παρουσιάζονται στοιχεία, όσον αφορά στους Δήμους Πάφου, Αγίου Δομετίου, Αθηνών, Πόλης Χρυσοχούς, Αγίας Νάπας, Δερύνειας, Γερμασόγειας, Κάτω Πολεμιδιών, Έγκωμης, Λατσίων, Ιδαίου και Λακατάμιας, των οποίων οι οικονομικές καταστάσεις δεν είχαν ελεγχθεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης. Επίσης, δεν παρουσιάζονται στοιχεία για τον Δήμο Λευκάρων, καθότι κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των ετών 2009 και 2010 εντοπίστηκαν σοβαρά λάθη και ζητήθηκε όπως ετοιμαστούν νέες οικονομικές καταστάσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΔΑΝΕΙΑ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	Έτος ελέγχου	Ολικό		Οφειλή Δήμου		Οφειλή Κυπριακής Δημοκρατίας	
		Τρέχον έτος	Προηγούμενο έτος	Τρέχον έτος	Προηγούμενο έτος	Τρέχον έτος	Προηγούμενο έτος
		€	€	€	€	€	€
Λευκωσίας	2011	69.998.447	39.284.896	49.502.990	28.789.439	20.495.457	10.495.457
Λεμεσού	2011	82.652.536	75.582.472	67.580.484	60.510.420	15.072.052	15.072.052
Λάρνακας	2010	93.785.366	93.715.915	60.249.242	61.196.043	33.536.124	32.519.872
Στροβόλου	2010	59.959.802	61.271.851	24.194.791	25.520.095	35.765.011	35.751.756
Αραδίππου	2010	7.107.016	7.107.021	1.258.839	1.258.844	5.848.177	5.848.177
Παραλιμνίου	2010	12.452.268	12.452.272	7.242.693	7.218.027	5.209.575	5.234.245
Παραλιμνίου	2011	12.452.266	12.452.268	6.435.857	7.242.693	6.016.409	5.209.575
Γεροσκήπου	2005	6.507.349	7.630.744	4.139.679	4.629.259	2.367.670	3.001.485
Γεροσκήπου	2006	7.952.186	6.507.349	5.545.211	4.139.679	2.406.975	2.367.670
Γεροσκήπου	2007	16.036.896	7.952.186	7.587.689	5.545.211	8.449.207	2.406.975
Πέγεια	2008	3.082.350	2.917.443	2.507.847	2.575.556	574.503	341.887
Πέγεια	2009	7.954.148	3.082.350	7.379.645	2.507.847	574.503	574.503
Μέσα Γειτονιά	2009	13.513.401	12.036.125	6.725.610	5.228.655	6.787.791	6.807.470
Μέσα Γειτονιά	2010	13.966.857	13.513.401	7.215.894	6.725.610	6.750.963	6.787.791
Αγίου Αθανασίου	2010	16.431.856	14.655.770	5.932.723	4.123.004	10.499.133	10.532.766
Αγλαντζιάς	2010	28.983.866	29.024.182	13.001.730	12.979.789	15.982.136	16.044.393

Σημ.: Δεν παρουσιάζονται στοιχεία, όσον αφορά στους Δήμους Πάφου, Αγίου Δομετίου, Αθηνών, Πόλης Χρυσοχούς, Αγίας Νάπας, Δερύνειας, Γερμασόγειας, Κάτω Πολεμιδιών, Έγκωμης, Λατσιών, Ιδαίου και Λακατάμιας, των οποίων οι οικονομικές καταστάσεις δεν είχαν ελεγχθεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης. Επίσης, δεν παρουσιάζονται στοιχεία για τον Δήμο Λευκάρων, καθότι κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των ετών 2009 και 2010 εντοπίστηκαν σοβαρά λάθη και ζητήθηκε όπως ετοιμαστούν νέες οικονομικές καταστάσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	Έτος ελέγχου	Υπαλληλικό προσωπικό								Εργατικό προσωπικό								Δαπάνες προσωπικού προς έξοδα	
		Μόνιμοι		Έκτακτοι		Δαπάνες μόνιμου προσωπικού*		Μέσος όρος δαπανών		Τακτικοί		Έκτακτου/ εποχιακοί		Δαπάνες τακτικών εργατών*		Μέσος όρος δαπανών			
		Τρέχον έτος	Προηγ έτος	Τρέχον έτος	Προηγ έτος	Τρέχον έτος	Προηγ έτος	Τρέχον έτος	Προηγ έτος	Τρέχον έτος	Προηγ έτος	Τρέχον έτος	Προηγ έτος	Τρέχον έτος	Προηγ έτος	Τρέχον έτος	Προηγ έτος	Τρέχον έτος	Προηγ έτος
						€	€	€	€					€	€	€	€	%	%
Λευκωσίας	2011	201	194	18	20	10.368.749	9.530.010	51.586	49.124	334	320	6	15	9.539.028	9.288.496	28.560	29.027	62,4	64,1
Λεμεσού	2011	385	385	22	21	19.130.819	19.915.424	49.690	51.728	45	1	42	54	1.296.031	25.446	28.801	25.446	51,6	51,1
Λάρνακας	2010	109	107	15	15	5.870.921	5.772.632	53.862	53.950	217	222	21	25	5.814.034	5.792.749	26.793	26.093	55,5	61,2
Στροβόλου	2010	95	81	18	23	4.220.345	3.803.208	44.425	46.953	201	192	39	30	5.122.761	4.888.209	25.486	25.459	47,9	49,1
Αραδίππου	2010	25	25	0	0	1.111.510	1.116.477	44.460	44.659	42	41	4	10	1.166.009	1.096.228	27.762	26.737	28	32,4
Παραλιμνίου	2010	36	34	4	4	1.785.670	1.563.108	49.602	45.974	124	116	7	11	3.327.582	3.264.539	26.835	28.143	37	36,3
Παραλιμνίου	2011	36	36	5	4	1.800.588	1.785.670	50.016	49.602	122	124	17	7	3.388.916	3.327.582	27.778	26.835	35,5	37
Γεροσκήπου	2005	11	11	2	-	438.403	429.862	39.855	39.078	35	33	5	-	777.381	717.460	22.211	21.741	34,7	33
Γεροσκήπου	2006	15	11	3	2	570.709	438.403	38.047	39.855	36	35	8	5	811.777	777.381	22.549	22.211	31,8	34,7
Γεροσκήπου	2007	15	15	2	3	640.127	570.709	42.675	38.047	36	36	7	8	902.531	811.777	25.070	22.549	30,5	31,8
Πέγεια	2008	10	10	4	0	497.933	365.326	49.793	36.533	25	21	7	0	669.739	384.456	26.790	18.307	19,2	-
Πέγεια	2009	10	10	4	4	519.158	497.933	51.916	49.793	27	25	3	7	747.274	669.739	27.677	26.790	21,1	19,2
Μέσα Γειτονιά	2009	33	35	7	0	1.383.207	1.301.797	41.915	37.194	31	30	15	0	984.803	866.252	31.768	28.875	53,8	52,9
Μέσα Γειτονιά	2010	33	33	8	7	1.454.156	1.383.207	44.065	41.915	32	31	19	15	1.001.280	984.803	31.290	31.768	56,7	53,8
Αγίου Αθανασίου	2010	37	34	2	2	1.651.403	1.573.746	44.633	46.287	34	34	2	0	866.778	857.444	25.493	25.219	55,9	55,5
Αγλαντζιάς	2010	29	28	4	6	1.565.925	1.394.676	53.997	49.810	50	54	52	45	1.263.658	1.304.502	25.273	24.157	41,1	41,7

* Στον όρο δαπάνες περιλαμβάνονται οι απολαβές, τα διάφορα επιδόματα και οι εργοδοτικές εισφορές.

Σημ.: Δεν παρουσιάζονται στοιχεία, όσον αφορά στους Δήμους Πάφου, Αγίου Δομετίου, Αθηνού, Πόλης Χρυσοχούς, Αγίας Νάπας, Δερύνειας, Γερμασόγειας, Κάτω Πολεμιδιών, Έγκομης, Λατσιών, Ιδαίου και Λακατάμιας, των οποίων οι οικονομικές καταστάσεις δεν είχαν ελεγχθεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης. Επίσης, δεν παρουσιάζονται στοιχεία για τον Δήμο Λευκάρων, καθότι κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των ετών 2009 και 2010 εντοπίστηκαν σοβαρά λάθη και ζητήθηκε όπως ετοιμαστούν νέες οικονομικές καταστάσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ (ΠΡΩΗΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΣ) ΠΟΥ ΕΛΕΓΧΘΗΚΑΝ ΤΟ 2011

Πρώην Συμβούλιο Βελτιώσεως	Έτος Ελέγχου	Προϋπολογισμός εσόδων τρέχοντος έτους €	Προϋπολογισμός δαπανών τρέχοντος έτους €	Υπερβάσεις €	Έσοδα		Δαπάνες		Πλεόνασμα / (Έλλειμμα)		Ταμειακά διαθέσιμα στις 31/12 τρέχοντος έτους €	Υποχρεώσεις στις 31/12 τρέχοντος έτους €	Καθυστερημένα έσοδα στις 31/12 τρέχοντος έτους €
					Τρέχοντος έτους €	Προηγούμενου έτους €	Τρέχοντος έτους €	Προηγούμενου έτους €	Τρέχοντος έτους €	Προηγούμενου έτους €			
Γέρι	2009	1.364.733	1.803.500	83.036	1.395.714	1.266.376	1.434.493	1.080.242	(38.779)	186.134	789.101	272.621	93.482
Καλοπαναγιώτης	2010	387.850	384.850	144.650	403.616	307.215	410.366	524.433	(6.750)	(217.218)	137.392	260.104	11.697
Κοκκινοτριμιθιά	2010	1.103.630	995.040	360.570	1.076.534	972.518	1.175.542	958.202	(99.008)	14.316	232.709	515.624	74.304
Παλαιχώρι	Ιαν-Νοε 2001	200.983	245.201	Δ/Ε	67.559	188.732	100.430	220.059	(32.871)	(31.327)	10.032	494.877	**
Παλιομέτοχο	2010	1.970.334	2.376.884	72.736	1.017.836	896.553	1.391.725	827.859	(373.889)	68.694	213.981	860.227	285.359
Πεδουλάς	2010	280.950	282.340	69.795	324.565	414.206	323.315	377.241	1.250	36.965	271.019	29.743	4.616
Άγιος Τύχωνας	2010	28.364.753	27.194.442	582.836	5.635.102	5.535.311	5.576.259	5.714.398	58.844	(179.088)	(404.887)	1.855.496	2.370.553
Λιβάδια	2011	2.791.440	2.943.150		1.598.615	3.461.893	1.990.547	3.445.654	(391.932)	16.239	24.588	181.841	779.413
Πολέμι	2010	600.300	600.300	277.074	266.248	281.714	501.722	243.790	(235.474)	37.924	281.566	53.627	41.398 *
Τσάδα	2009	711.100	711.100	382.463	525.417	751.546	887.411	530.987	(361.994)	220.559	654.373	0	8.810 *
Σωτήρα	2010	2.894.136	2.892.600	162.714	1.828.198	2.099.834	1.987.992	2.216.988	(159.794)	(117.154)	747.401	532.254	255.722
Φρέναρος	2008	1.194.000	1.193.300		1.179.155	1.474.692	1.356.429	1.311.692	(177.274)	163.000	164.364	1.310.831	63.845

* Δεν περιλαμβάνονται όλα τα καθυστερημένα έσοδα

** Δεν υπάρχουν στοιχεία